

[2000/10/22 v3.01 Landscape Pages (DPC)]

[2016/05/21 v2.44 Cross-referencing by name of section]

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣಮ್
(ಭಗವಾನ್ ವಾಲ್ಮೀಕೀ)

FOR PERSONAL USE ONLY
NOT FOR COMMERCIAL PRINTING/DISTRIBUTION

Contents

1 ಬಾಲಕಾಣ್ಡೆ:	3
1.1 ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	4
1.2 ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	12
1.3 ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	16
1.4 ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	19
1.5 ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	22
1.6 ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	25
1.7 ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	28
1.8 ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	30
1.9 ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	33
1.10 ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ	37
1.11 ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	40
1.12 ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	43
1.13 ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ	47
1.14 ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ	52
1.15 ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ	55
1.16 ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ	58
1.17 ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ	61
1.18 ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	65
1.19 ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	68
1.20 ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	71
1.21 ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	73
1.22 ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	75
1.23 ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	77
1.24 ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	80
1.25 ಪಂಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	82
1.26 ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	85
1.27 ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	88
1.28 ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	90
1.29 ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	92
1.30 ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	95
1.31 ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	98
1.32 ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	101
1.33 ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	104
1.34 ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	106
1.35 ಪಂಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	109
1.36 ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	112
1.37 ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	115
1.38 ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	118
1.39 ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	121

1.40	ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	124
1.41	ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	127
1.42	ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	130
1.43	ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	133
1.44	ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	135
1.45	ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	138
1.46	ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	141
1.47	ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	144
1.48	ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	148
1.49	ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	151
1.50	ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	154
1.51	ಏಕಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	157
1.52	ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	160
1.53	ತ್ರಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	163
1.54	ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	166
1.55	ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	169
1.56	ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	172
1.57	ಸಪ್ತಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	175
1.58	ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	178
1.59	ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	181
1.60	ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	185
1.61	ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	188
1.62	ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	191
1.63	ತ್ರಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	194
1.64	ಚತುಃಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	196
1.65	ಪಂಚಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	199
1.66	ಷಟ್ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	202
1.67	ಸಪ್ತಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	205
1.68	ಅಷ್ಟಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	207
1.69	ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	209
1.70	ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	213
1.71	ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	216
1.72	ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	219
1.73	ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	222
1.74	ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	225
1.75	ಪಂಚಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	228
1.76	ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	231

2	ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡಃ	233
2.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	234
2.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	238
2.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	242
2.4	ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	246
2.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	251
2.6	ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	254
2.7	ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	257
2.8	ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	261
2.9	ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	264
2.10	ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ	269
2.11	ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	273
2.12	ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	275

2.13	ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ	278
2.14	ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ	281
2.15	ಪಂಚಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	284
2.16	ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ	286
2.17	ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ	292
2.18	ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	296
2.19	ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	300
2.20	ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	303
2.21	ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	307
2.22	ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	310
2.23	ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	313
2.24	ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	317
2.25	ಪಂಚಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	320
2.26	ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	322
2.27	ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	325
2.28	ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	329
2.29	ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	331
2.30	ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	334
2.31	ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	337
2.32	ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	341
2.33	ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	344
2.34	ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	346
2.35	ಪಂಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	350
2.36	ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	354
2.37	ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	356
2.38	ಅಷ್ಟತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	359
2.39	ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	361
2.40	ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	363
2.41	ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	366
2.42	ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	370
2.43	ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	373
2.44	ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	375
2.45	ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	378
2.46	ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	381
2.47	ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	389
2.48	ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	393
2.49	ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	397
2.50	ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	399
2.51	ಏಕಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	402
2.52	ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	405
2.53	ತ್ರಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	408
2.54	ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	411
2.55	ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	414
2.56	ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	417
2.57	ಸಪ್ತಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	419
2.58	ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	423
2.59	ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	429
2.60	ಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	431
2.61	ಏಕಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	434
2.62	ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	437

2.63	ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	439
2.64	ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	441
2.65	ಪಂಚಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	444
2.66	ಷಟ್ಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	447
2.67	ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	452
2.68	ಅಷ್ಟಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	454
2.69	ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	457
2.70	ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	461
2.71	ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	464
2.72	ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	467
2.73	ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	470
2.74	ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	472
2.75	ಪಂಚಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	475
2.76	ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	477
2.77	ಸಪ್ತಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	481
2.78	ಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	484
2.79	ಏಕೋನಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	486
2.80	ಅಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	489
2.81	ಏಕಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	492
2.82	ದ್ವ್ಯಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	495
2.83	ತ್ಯಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	498
2.84	ಚತುರಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	501
2.85	ಪಂಚಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	504
2.86	ಷಡಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	512
2.87	ಸಪ್ತಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	516
2.88	ಅಷ್ಟಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	519
2.89	ಏಕೋನನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	522
2.90	ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	524
2.91	ಏಕನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	527
2.92	ದ್ವಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	529
2.93	ತ್ರಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	531
2.94	ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	535
2.95	ಪಂಚನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	541
2.96	ಷಣ್ಣವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	546
2.97	ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	550
2.98	ಅಷ್ಟನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	553
2.99	ಏಕೋನಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	560
2.100	ಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	563
2.101	ಏಕಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	565
2.102	ದ್ವ್ಯಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	569
2.103	ತ್ಯಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	573
2.104	ಚತುರಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	577
2.105	ಪಂಚಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	580
2.106	ಷಷ್ಠಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	583
2.107	ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	586
2.108	ಅಷ್ಟಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	589
2.109	ನವಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	592
2.110	ದಶಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	595
2.111	ಏಕಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	600

3 ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ:	603
3.1 ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	604
3.2 ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	607
3.3 ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	610
3.4 ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	613
3.5 ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	617
3.6 ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	620
3.7 ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	623
3.8 ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	625
3.9 ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	628
3.10 ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ	631
3.11 ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	640
3.12 ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	644
3.13 ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ	647
3.14 ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ	651
3.15 ಪಂಚಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	654
3.16 ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ	658
3.17 ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ	661
3.18 ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	664
3.19 ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	667
3.20 ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	670
3.21 ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	672
3.22 ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	675
3.23 ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	679
3.24 ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	682
3.25 ಪಂಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	685
3.26 ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	688
3.27 ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	690
3.28 ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	693
3.29 ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	696
3.30 ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	700
3.31 ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	703
3.32 ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	706
3.33 ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	709
3.34 ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	713
3.35 ಪಂಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	716
3.36 ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	719
3.37 ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	722
3.38 ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	725
3.39 ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	728
3.40 ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	731
3.41 ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	735
3.42 ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	740
3.43 ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	743
3.44 ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	747
3.45 ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	751
3.46 ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	756
3.47 ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	759
3.48 ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	763
3.49 ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	766

3.50	ಪಂಚಾಂಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ	770
3.51	ಏಕಪಂಚಾಂಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ	775
3.52	ದ್ವಿಪಂಚಾಂಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ	778
3.53	ತ್ರಿಪಂಚಾಂಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ	781
3.54	ಚತುಃಪಂಚಾಂಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ	785
3.55	ಪಂಚಾಂಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ	789
3.56	ಷಟ್ಪಂಚಾಂಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ	792
3.57	ಸಪ್ತಪಂಚಾಂಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ	795
3.58	ಅಷ್ಟಪಂಚಾಂಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ	798
3.59	ಏಕೋನಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	802
3.60	ಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	805
3.61	ಏಕಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	810
3.62	ದ್ವಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	812
3.63	ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	814
3.64	ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	817
3.65	ಪಂಚಾಂಗಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	821
3.66	ಷಟ್ಪಂಚಾಂಗಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	825
3.67	ಸಪ್ತಪಂಚಾಂಗಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	827
3.68	ಅಷ್ಟಪಂಚಾಂಗಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	830
3.69	ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	833
3.70	ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	837
3.71	ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	840

4	ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡಃ	843
4.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	844
4.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	849
4.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	852
4.4	ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	855
4.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	858
4.6	ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	860
4.7	ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	863
4.8	ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	866
4.9	ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	871
4.10	ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ	874
4.11	ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	877
4.12	ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	882
4.13	ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ	886
4.14	ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ	889
4.15	ಪಂಚಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	892
4.16	ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ	895
4.17	ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ	898
4.18	ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	903
4.19	ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	909
4.20	ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	912
4.21	ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	915
4.22	ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	917
4.23	ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	920
4.24	ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	923
4.25	ಪಂಚಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	928
4.26	ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	932
4.27	ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	935

4.28	ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	941
4.29	ಏಕೋನಶ್ಚಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	945
4.30	ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	951
4.31	ಏಕಶ್ಚಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	956
4.32	ದ್ವಾಶ್ಚಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	959
4.33	ತ್ರಯಶ್ಚಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	962
4.34	ಚತುಶ್ಚಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	964
4.35	ಪಂಚಶ್ಚಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	967
4.36	ಷಟ್ಶಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	969
4.37	ಸಪ್ತಶ್ಚಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	973
4.38	ಅಷ್ಟಾಶ್ಚಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	977
4.39	ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	981
4.40	ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	987
4.41	ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	992
4.42	ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	997
4.43	ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1003
4.44	ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1005
4.45	ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1007
4.46	ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1009
4.47	ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1011
4.48	ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1014
4.49	ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1017
4.50	ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1021
4.51	ಏಕಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1023
4.52	ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1025
4.53	ತ್ರಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1029
4.54	ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1032
4.55	ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1034
4.56	ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1037
4.57	ಸಪ್ತಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1039
4.58	ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1043
4.59	ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1046
4.60	ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1049
4.61	ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1051
4.62	ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1053
4.63	ತ್ರಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1055
4.64	ಚತುಃಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1058
4.65	ಪಂಚಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1062
4.66	ಷಟ್ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1066

5 ಸುನ್ದರಕಾಂಡಃ

1071

5.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	1072
5.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	1090
5.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	1096
5.4	ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	1100
5.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	1104
5.6	ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	1108
5.7	ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1111
5.8	ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	1118
5.9	ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	1123
5.10	ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ	1128

5.11 ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1131
5.12 ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1138
5.13 ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1143
5.14 ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1148
5.15 ಪಂಚಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1152
5.16 ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ	1156
5.17 ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1159
5.18 ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1162
5.19 ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1166
5.20 ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1169
5.21 ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1173
5.22 ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1175
5.23 ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1179
5.24 ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1181
5.25 ಪಂಚಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1186
5.26 ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1190
5.27 ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1194
5.28 ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1196
5.29 ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1201
5.30 ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1203
5.31 ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1205
5.32 ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1208
5.33 ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1212
5.34 ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1220
5.35 ಪಂಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1225
5.36 ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1232
5.37 ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1238
5.38 ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1243
5.39 ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1246
5.40 ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1249
5.41 ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1253
5.42 ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1255
5.43 ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1257
5.44 ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1259
5.45 ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1263
5.46 ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1269
5.47 ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1277
5.48 ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1279
5.49 ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1281
5.50 ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1285
5.51 ಏಕಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1288
5.52 ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1292
5.53 ತ್ರಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1294
5.54 ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1297
5.55 ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1300
5.56 ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1304
5.57 ಸಪ್ತಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1317
5.58 ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1319
5.59 ಏಕೋನಷಷ್ಠಿಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1322
5.60 ಷಷ್ಠಿಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1325

5.61	ಏಕಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1329
5.62	ದ್ವಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1332
5.63	ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1336
5.64	ಚತುಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1339
5.65	ಪಂಚಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1341
5.66	ಷಟ್ಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1345

6 ಯುದ್ಧಕಾಂಡಃ

1349

6.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	1350
6.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	1352
6.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	1354
6.4	ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	1358
6.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	1367
6.6	ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	1370
6.7	ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1372
6.8	ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	1374
6.9	ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	1376
6.10	ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ	1379
6.11	ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1382
6.12	ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1388
6.13	ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1391
6.14	ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1394
6.15	ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1397
6.16	ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ	1401
6.17	ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1404
6.18	ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1408
6.19	ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1413
6.20	ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1417
6.21	ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1420
6.22	ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1424
6.23	ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1429
6.24	ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1433
6.25	ಪಂಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1437
6.26	ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1440
6.27	ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1444
6.28	ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1447
6.29	ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1451
6.30	ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1453
6.31	ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1456
6.32	ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1465
6.33	ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1468
6.34	ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1473
6.35	ಪಂಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1476
6.36	ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1479
6.37	ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1484
6.38	ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1487
6.39	ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1491
6.40	ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1495
6.41	ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1501
6.42	ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1505
6.43	ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1509

6.44	ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1512
6.45	ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1516
6.46	ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1520
6.47	ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1525
6.48	ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1542
6.49	ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1551
6.50	ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1555
6.51	ಏಕಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1558
6.52	ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1563
6.53	ತ್ರಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1567
6.54	ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1573
6.55	ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1576
6.56	ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1591
6.57	ಸಪ್ತಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1593
6.58	ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1603
6.59	ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1609
6.60	ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1620
6.61	ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1626
6.62	ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1634
6.63	ತ್ರಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1639
6.64	ಚತುಃಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1645
6.65	ಪಂಚಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1648
6.66	ಷಟ್ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1651
6.67	ಸಪ್ತಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1655
6.68	ಅಷ್ಟಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1660
6.69	ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1664
6.70	ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1667
6.71	ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1671
6.72	ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1674
6.73	ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1678
6.74	ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1682
6.75	ಪಂಚಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1685
6.76	ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1689
6.77	ಸಪ್ತಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1693
6.78	ಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1697
6.79	ಏಕೋನಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1703
6.80	ಅಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1706
6.81	ಏಕಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1712
6.82	ದ್ವ್ಯಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1716
6.83	ತ್ಯಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1720
6.84	ಚತುರಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1725
6.85	ಪಂಚಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1729
6.86	ಷಡಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1732
6.87	ಸಪ್ತಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1735
6.88	ಅಷ್ಟಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1740
6.89	ಏಕೋನನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1746
6.90	ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1750
6.91	ಏಕನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1754
6.92	ದ್ವಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1757
6.93	ತ್ರಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1760
6.94	ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1763

6.95 ಪಂಚಾನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1766
6.96 ಷಣ್ಮವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1769
6.97 ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1772
6.98 ಅಷ್ಟನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1776
6.99 ಏಕೋನಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1779
6.100 ಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1784
6.101 ಏಕಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1787
6.102 ದ್ವ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1792
6.103 ತ್ರ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1796
6.104 ಚತುರಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1799
6.105 ಪಂಚಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1802
6.106 ಷಷ್ಠಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1805
6.107 ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1807
6.108 ಅಷ್ಟಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1811
6.109 ನವಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1813
6.110 ದಶಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1816
6.111 ಏಕಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1819
6.112 ದ್ವಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1822
6.113 ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1824
6.114 ಚತುರ್ದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1829
6.115 ಪಂಚಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1834
6.116 ಷೋಡಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1839

7 ಉತ್ತರಕಾಂಡಃ

1849

7.1 ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	1850
7.2 ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	1853
7.3 ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	1856
7.4 ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	1860
7.5 ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	1864
7.6 ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	1869
7.7 ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	1875
7.8 ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	1881
7.9 ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	1884
7.10 ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ	1888
7.11 ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1892
7.12 ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1896
7.13 ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1899
7.14 ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1903
7.15 ಪಂಚಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1906
7.16 ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ	1909
7.17 ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1912
7.18 ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	1916
7.19 ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1920
7.20 ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1923
7.21 ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1926
7.22 ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1929
7.23 ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1934
7.24 ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1939
7.25 ಪಂಚಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1943
7.26 ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1948
7.27 ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1953

7.28	ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1957
7.29	ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1962
7.30	ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1966
7.31	ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1970
7.32	ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1974
7.33	ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1981
7.34	ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1984
7.35	ಪಂಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1989
7.36	ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	1996
7.37	ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2001
7.38	ಅಷ್ಟತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2003
7.39	ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2005
7.40	ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2008
7.41	ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2010
7.42	ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2013
7.43	ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2016
7.44	ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2018
7.45	ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2021
7.46	ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2024
7.47	ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2026
7.48	ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ	2028
7.49	ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2030
7.50	ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2032
7.51	ಏಕಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2034
7.52	ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2036
7.53	ತ್ರಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2038
7.54	ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2041
7.55	ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2044
7.56	ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2047
7.57	ಸಪ್ತಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2049
7.58	ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2053
7.59	ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2055
7.60	ಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2058
7.61	ಏಕಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2060
7.62	ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2064
7.63	ತ್ರಿಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2066
7.64	ಚತುಃಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2068
7.65	ಪಂಚಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2070
7.66	ಷಟ್ಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2073
7.67	ಸಪ್ತಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2075
7.68	ಅಷ್ಟಷಷ್ಠಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2077
7.69	ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2079
7.70	ಸಪ್ತತಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2082
7.71	ಏಕಸಪ್ತತಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2084
7.72	ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2086
7.73	ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2089
7.74	ಚತುಃಸಪ್ತತಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2091
7.75	ಪಂಚಸಪ್ತತಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2093
7.76	ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2095
7.77	ಸಪ್ತಸಪ್ತತಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2098

7.78 ಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2100
7.79 ಏಕೋನಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2103
7.80 ಅಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2106
7.81 ಏಕಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2109
7.82 ದ್ವ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2112
7.83 ತ್ರ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2114
7.84 ಚತುರಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2116
7.85 ಪಂಚಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2118
7.86 ಷಡಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2121
7.87 ಸಪ್ತಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2123
7.88 ಅಷ್ಟಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2125
7.89 ಏಕೋನನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2128
7.90 ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2130
7.91 ಏಕನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2133
7.92 ದ್ವಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2135
7.93 ತ್ರಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2137
7.94 ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2139
7.95 ಪಂಚನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2141
7.96 ಷಣ್ಣವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2143
7.97 ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2145
7.98 ಅಷ್ಟನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2147
7.99 ಏಕೋನಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2150
7.100 ಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ	2152

Chapter 1

॥ बालकण्डः ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಪಃಸ್ವಾಧ್ಯಾಯನಿರತಂ ತಪಸ್ವೀ ವಾಗ್ವಿದಾಂ ವರಮ್ ।
ನಾರದಂ ಪರಿಪಪ್ರಚ್ಛ ವಾಲ್ಮೀಕಿರ್ಮುನಿಪುಂಗವಮ್ ॥೧॥

ಕೋ ನೃಸ್ಮಿನ್ಸಾಮೃತಂ ಲೋಕೇ ಗುಣವಾನ್ಮಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಧರ್ಮಜ್ಞಶ್ಚ ಕೃತಜ್ಞಶ್ಚ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯೋ ದೃಢವ್ರತಃ ॥೨॥

ಚಾರಿತ್ರೇಣ ಚ ಕೋ ಯುಕ್ತಃ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಕೋ ಹಿತಃ ।
ವಿದ್ವಾನ್ಕುಃ ಕಃ ಸಮರ್ಥಶ್ಚ ಕಶ್ಚೈಕಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ ॥೩॥

ಆತ್ಮವಾನ್ಮೋಹೇ ಜಿತಕ್ರೋಧೋ ಮತಿಮಾನ್ಮೋಹನಸೂಯಕಃ ।
ಕಸ್ಯ ಬಿಭೃತಿ ದೇವಾಶ್ಚ ಜಾತರೋಷಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇ ॥೪॥

ಏತದಿಚ್ಛಾಮೃಹಂ ಶ್ರೋತುಂ ಪರಂ ಕೌತೂಹಲಂ ಹಿ ಮೇ ।
ಮಹರ್ಷೇ ತ್ವಂ ಸಮರ್ಥೋಽಸಿ ಜ್ಞಾತುಮೇವಂವಿಧಂ ನರಮ್ ॥೫॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೈತತ್ತಿಲೋಕಜ್ಞೋ ವಾಲ್ಮೀಕೀರ್ನಾರದೋ ವಚಃ ।
ಶ್ರೂಯತಾಮಿತಿ ಚಾಮನ್ತ್ಯ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥೬॥

ಬಹವೋ ದುರ್ಲಭಾಶ್ಚೈವ ಯೇ ತ್ವಯಾ ಕೀರ್ತಿತಾ ಗುಣಾಃ ।
ಮುನೇ ವಕ್ಷ್ಯಾಮೃಹಂ ಬುದ್ಧಾನ್ವ ತೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಶ್ರೂಯತಾಂ ನರಃ ॥೭॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶಪ್ರಭವೋ ರಾಮೋ ನಾಮ ಜನೈಃ ಶ್ರುತಃ ।
ನಿಯತಾತ್ಮಾ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ದೃತಿಮಾನ್ಧೃತಿಮಾನ್ವಶೀ ॥೮॥

ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ನೀತಿಮಾನ್ವಾಗ್ನೀ ಶ್ರೀಮಾಞ್ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ ।
ವಿಪುಲಾಂಸೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕರ್ಮುಗ್ರೀವೋ ಮಹಾಹನುಃ ॥೯॥

ಮಹೋರಸ್ಕೋ ಮಹೇಷ್ವಾಸೋ ಗೂಢಜತ್ಪುರರಿಂದ್ರಮಃ ।
ಆಜಾನುಬಾಹುಃ ಸುಶಿರಾಃ ಸುಲಲಾಟಃ ಸುವಿಕ್ರಮಃ ॥೧೦॥

ಸಮಃ ಸಮವಿಭಕ್ತಾಙ್ಗಃ ಸ್ನಿಗ್ಧವರ್ಣಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಪೀನವಕ್ಷಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಙ್ಮುಭಲಕ್ಷಣಃ || 11 ||

ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸತ್ಯಸನ್ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಚ ಹಿತೇ ರತಃ |
ಯಶಸ್ವೀ ಜ್ಞಾನಸಮ್ಮುನ್ನಃ ಶುಚಿವರ್ತಮ್ಯಃ ಸಮಾಧಿಮಾನ್ || 12 ||

ರಕ್ಷಿತಾ ಜೀವಲೋಕಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಪರಿರಕ್ಷಿತಾ |
ವೇದವೇದಾಙ್ಗತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ಧನುರ್ವೇದೇ ಚ ನಿಷ್ಠಿತಃ || 13 ||

ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ಸ್ಮೃತಿಮಾನ್ಪ್ರತಿಭಾನವಾನ್ |
ಸರ್ವಲೋಕಪ್ರಿಯಃ ಸಾಧುರದೀನಾತ್ಮಾ ವಿಚಕ್ಷಣಃ || 14 ||

ಸರ್ವದಾಭಿಗತಃ ಸದ್ಭಿಃ ಸಮುದ್ರ ಇವ ಸಿನ್ಧುಭಿಃ |
ಆರ್ಯಃ ಸರ್ವಸಮಶ್ಚೈವ ಸದೈಕಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ || 15 ||

ಸ ಚ ಸರ್ವಗುಣೋಪೇತಃ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಃ |
ಸಮುದ್ರ ಇವ ಗಾಂಧೀರ್ಯೇ ಧೈರ್ಯೇಣ ಹಿಮವಾನಿವ || 16 ||

ವಿಷ್ಣುನಾ ಸದೃಶೋ ವೀರ್ಯೇ ಸೋಮವತ್ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ |
ಕಾಲಾಗ್ನಿಸದೃಶಃ ಕ್ರೋಧೇ ಕ್ಷಮಯಾ ಪೃಥಿವೀಸಮಃ || 17 ||

ಧನದೇನ ಸಮಸ್ತ್ಯಾಗೇ ಸತ್ಯೇ ಧರ್ಮ ಇವಾಪರಃ |
ತಮೇವಜ್ಞುಣಸಮ್ಮುನ್ನಂ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಮ್ || 18 ||

ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಿಯಂ ದಶರಥಃ ಸುತಮ್ |
ಯೌವರಾಜ್ಯೇನ ಸಂಯೋಕ್ತಮೈಚ್ಛತ್ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಮಹೀಪತಿಃ || 19 ||

ತಸ್ಯಾಭಿಷೇಕಸಮ್ಮಾಘ್ರಾನಂದೃಷ್ಟಾಽಪ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಥ ಕೈಕಯೀ |
ಪೂರ್ವಂ ದತ್ತವರಾ ದೇವೀ ವರಮೇನಮಯಾಚತ |
ವಿವಾಸನಂ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಭರತಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ || 20 ||

ಸ ಸತ್ಯವಚನಾದ್ರಾಜಾ ಧರ್ಮಪಾಲೇನ ಸಂಯತಃ |
ವಿವಾಸಯಾಮಾಸ ಸುತಂ ರಾಮಂ ದಶರಥಃ ಪ್ರಿಯಮ್ || 21 ||

ಸ ಜಗಾಮ ವನಂ ವೀರಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮನುಪಾಲಯನ್ |
ಪಿತುರ್ವಚನನಿರ್ದೇಶಾತ್ಕೃಕೇಯಾಃ ಪ್ರಿಯಕಾರಣಾತ್ || 22 ||

ತಂ ವ್ರಜಂತಂ ಪ್ರಿಯೋ ಭ್ರಾತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽನುಜಗಾಮ ಹ |
ಸ್ನೇಹಾದ್ವಿನಯಸಮ್ಮುನ್ನಃ ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನಃ || 23 ||

ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಮ್ಮುನ್ನಾ ನಾರೀಣಾಮುತ್ತಮಾ ವಧೂಃ |
ಸೀತಾಪ್ಯನುಗತಾ ರಾಮಂ ಶಶಿನಂ ರೋಹಿಣೀ ಯಥಾ || 24 ||

ಪೌರೈರನುಗತೋ ದೂರಂ ಪಿತ್ರಾ ದಶರಥೇನ ಚ |
ಶೃಜ್ಗವೇರಪುರೇ ಸೂತಂ ಗಜಾಂಗೂಲೇ ವ್ಯಸರ್ಜಯತ್ || 25 ||

ತೇ ವನೇನ ವನಂ ಗತ್ವಾ ನದೀಸ್ತೀರ್ತ್ವಾ ಬಹೂದಕಾಃ |
ಚಿತ್ರಕೂಟಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ಭರದ್ವಾಜಸ್ಯ ಶಾಸನಾತ್ || 26 ||

ರಮ್ಯಮಾವಸಥಂ ಕೃತ್ವಾ ರಮಮಾಣಾ ವನೇ ತ್ರಯಃ |
ದೇವಗನ್ಧರ್ವಸಂಜಾತಾಸ್ತತ್ರ ತೇ ನೃವಸನ್ಸುಖಿಮ್ || 27 ||

ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ಗತೇ ರಾಮೇ ಪುತ್ರಶೋಕಾತುರಸ್ತದಾ |
ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ಜಗಾಮ ವಿಲಪನ್ಸುತಮ್ || 28 ||

ಮೃತೇ ತು ತಸ್ಮಿನ್ಭರತೋ ವಸಿಷ್ಠಪ್ರಮುಖೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ |
ನಿಯುಜ್ಯಮಾನೋ ರಾಜ್ಯಾಯ ನೈಚ್ಛದ್ರಾಜ್ಯಂ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸ ಜಗಾಮ ವನಂ ವೀರೋ ರಾಮಪಾದಪ್ರಸಾದಕಃ || 29 ||

ಪಾದುಕೇ ಚಾಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಾಯ ನ್ಯಾಸಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ನಿವರ್ತಯಾಮಾಸ ತತೋ ಭರತಂ ಭರತಾಗ್ರಜಃ || 30 ||

ಸ ಕಾಮಮನವಾಪ್ಯೈವ ರಾಮಪಾದಾವುಪಸ್ಪೃಶನ್ |
ನಂದಿಗ್ರಾಮೇಽಕರೋದ್ರಾಜ್ಯಂ ರಾಮಾಗಮನಕಾಂಕ್ಷಯಾ || 31 ||

ರಾಮಸ್ತು ಪುನರಾಲಕ್ಷ್ಯ ನಾಗರಸ್ಯ ಜನಸ್ಯ ಚ |
ತತ್ರಾಗಮನಮೇಕಾಗ್ರೇ ದಂಡಕಾನ್ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ || 32 ||

ವಿರಾಧಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಹತ್ವಾ ಶರಭಜ್ಞಂ ದದರ್ಶ ಹ |
ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಂ ಚಾಪ್ಯಗಸ್ತ್ಯಂ ಚ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಭ್ರಾತರಂ ತಥಾ || 33 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯವಚನಾಚ್ಚೈವ ಜಗ್ರಾಹೈಂದ್ರಂ ಶರಾಸನಮ್ |
ಖಡ್ಗಂ ಚ ಪರಮಪ್ರೀತಸ್ತೂಣೀ ಚಾಕ್ಷಯಸಾಯಕೌ || 34 ||

ವಸತಸ್ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ವನೇ ವನಚರೈಃ ಸಹ |
ಋಷಯೋಽಭ್ಯಾಗಮನ್ಸರ್ವೇ ವಧಾಯಾಸುರರಕ್ಷಸಾಮ್ || 35 ||

ತೇನ ತತ್ರೈವ ವಸತಾ ಜನಸ್ಥಾನನಿವಾಸಿನೀ |
ವಿರೂಪಿತಾ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ || 36 ||

ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾವಾಕ್ಯಾದುದ್ಯುಕ್ತಾನ್ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಾನ್ |
ಖರಂ ತ್ರಿಶಿರಸಂ ಚೈವ ದೂಷಣಂ ಚೈವ ರಾಕ್ಷಸಮ್ || 37 ||

ನಿಜಘಾನ ರಣೇ ರಾಮಸ್ತೇಷಾಂ ಚೈವ ಪದಾನುಗಾನ್ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ನಿಹತಾನ್ಯಾಸನ್ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತುರ್ದಶ || 38 ||

ತತೋ ಜ್ಞಾತಿವಧಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ |
ಸಹಾಯಂ ವರಯಾಮಾಸ ಮಾರೀಚಂ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಮ್ || 39 ||

ವಾರ್ಯಮಾಣಃ ಸುಬಹುಶೋ ಮಾರೀಚೇನ ಸ ರಾವಣಃ |
ನ ವಿರೋಧೋ ಬಲವತಾ ಕ್ಷಮೋ ರಾವಣ ತೇನ ತೇ || 40 ||

ಅನಾದೃತ್ಯ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ರಾವಣಃ ಕಾಲಚೋದಿತಃ |
ಜಗಾಮ ಸಹಮಾರೀಚಸ್ತಸ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ತದಾ || 41 ||

ತೇನ ಮಾಯಾವಿನಾ ದೂರಮಪವಾಹ್ಯ ನೃಪಾತ್ಮಜೌ |
ಜಹಾರ ಭಾರ್ಯಾಂ ರಾಮಸ್ಯ ಗೃಧ್ರಂ ಹತ್ವಾ ಜಟಾಯುಷಮ್ || 42 ||

ಗೃಧ್ರಂ ಚ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹೃತಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ರಾಘವಃ ಶೋಕಸಂತಪ್ತೋ ವಿಲಲಾಪಾಕುಲೇಂದ್ರಿಯಃ || 43 ||

ತತಸ್ತೇನೈವ ಶೋಕೇನ ಗೃಧ್ರಂ ದಗ್ಧ್ವಾ ಜಟಾಯುಷಮ್ ।
ಮಾರ್ಗಮಾಣೋ ವನೇ ಸೀತಾಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಸನ್ನದರ್ಶ ಹ ॥ 44 ॥

ಕಬಂಧಂ ನಾಮ ರೂಪೇಣ ವಿಕೃತಂ ಘೋರದರ್ಶನಮ್ ।
ತಂ ನಿಹತ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುರ್ದದಾಹ ಸ್ವರ್ಗತಶ್ಚ ಸಃ ॥ 45 ॥

ಸ ಚಾಸ್ಯ ಕಥಯಾಮಾಸ ಶಬರೀಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀಮ್ ।
ಶ್ರಮಣೀಂ ಧರ್ಮನಿಪುಣಾಮಭಿಗಚ್ಛೇತಿ ರಾಘವ ।
ಸೋಽಭ್ಯಗಚ್ಛನ್ನಮೃತಾತೇಜಾಃ ಶಬರೀಂ ಶತ್ರುಸೂದನಃ ॥ 46 ॥

ಶಬರ್ಯಾ ಪೂಜಿತಃ ಸಮ್ಯಗ್ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಪಮ್ಪಾತೀರೇ ಹನುಮತಾ ಸಜ್ಗತೋ ವಾನರೇಣ ಹ ॥ 47 ॥

ಹನುಮದ್ವಚನಾಚ್ಛ್ರವ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಾಗತಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಾಯ ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ಶಂಸದ್ರಾಮೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 48 ॥

ತತೋ ವಾನರರಾಜೇನ ವೈರಾನುಕಥನಂ ಪ್ರತಿ ।
ರಾಮಾಯಾವೇದಿತಂ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಣಯಾದ್ಧುಃಖಿತೇನ ಚ ।
ವಾಲಿನಶ್ಚ ಬಲಂ ತತ್ರ ಕಥಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ ॥ 49 ॥

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಂ ಚ ರಾಮೇಣ ತದಾ ವಾಲಿವಧಂ ಪ್ರತಿ ।
ಸುಗ್ರೀವಃ ಶಙ್ಕಿತಶ್ಚಾಸೀನ್ನಿತ್ಯಂ ವೀರ್ಯೇಣ ರಾಘವೇ ॥ 50 ॥

ರಾಘವಃ ಪ್ರತ್ಯಯಾರ್ಥಂ ತು ದುನ್ದುಭೇಃ ಕಾಯಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಪಾದಾಬ್ಜುಷೋನ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಸಮ್ಪೂರ್ಣಂ ದಶಯೋಜನಮ್ ॥ 51 ॥

ಬಿಭೇದ ಚ ಪುನಃ ಸಾಲಾನ್ಸಪ್ತೈಕೇನ ಮಹೇಷುಣಾ ।
ಗಿರಿಂ ರಸಾತಲಂ ಚೈವ ಜನಯನ್ಪ್ರತ್ಯಯಂ ತದಾ ॥ 52 ॥

ತತಃ ಪ್ರೀತಮನಾಸ್ತೇನ ವಿಶ್ವಸ್ತಃ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಂ ರಾಮಸಹಿತೋ ಜಗಾಮ ಚ ಗುಹಾಂ ತದಾ ॥ 53 ॥

ತತೋಽಗರ್ಜದ್ಧರಿವರಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ಹೇಮಪಿಬ್ಜಲಃ ।

ತೇನ ನಾದೇನ ಮಹತಾ ನಿರ್ಜಗಾಮ ಹರೀಶ್ವರಃ || 54 ||

ತತಃ ಸುಗ್ರೀವವಚನಾದ್ಧತ್ವಾ ವಾಲಿನಮಾಹವೇ |
ಸುಗ್ರೀವಮೇವ ತದ್ರಾಜ್ಯೇ ರಾಘವಃ ಪ್ರತ್ಯಪಾದಯತ್ || 55 ||

ಸ ಚ ಸರ್ವಾನ್ಸಮಾನೀಯ ವಾನರಾನ್ವಾನರರ್ಷಭಃ |
ದಿಶಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ದಿದೃಕ್ಷುರ್ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || 56 ||

ತತೋ ಗೃಧ್ರಸ್ಯ ವಚನಾತ್ಸಮ್ಪಾತೇರ್ಹನುಮಾನ್ಬಲೀ |
ಶತಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಪುಪ್ಲುವೇ ಲವಣಾರ್ಣವಮ್ || 57 ||

ತತ್ರ ಲಜ್ಞಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಪುರೀಂ ರಾವಣಪಾಲಿತಾಮ್ |
ದದರ್ಶ ಸೀತಾಂ ಧ್ಯಾಯಂತೀಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ಗತಾಮ್ || 58 ||

ನಿವೇದಯಿತ್ವಾಭಿಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಚ ನಿವೇದ್ಯ ಚ |
ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಚ ವೈದೇಹೀಂ ಮರ್ದಯಾಮಾಸ ತೋರಣಮ್ || 59 ||

ಪಞ್ಚ ಸೇನಾಗ್ರಗಾನ್ಧತ್ವಾ ಸಪ್ತ ಮನ್ತ್ರಿಸುತಾನಪಿ |
ಶೂರಮಕ್ಷಂ ಚ ನಿಷ್ಪಿಷ್ಯ ಗ್ರಹಣಂ ಸಮುಪಾಗಮತ್ || 60 ||

ಅಸ್ತ್ರೇಣೋನ್ಮುಹಮಾತ್ಮಾನಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪೈತಾಮಹಾದ್ವರಾತ್ |
ಮರ್ಷಯನ್ರಾಕ್ಷಸಾನಿವೇರೋ ಯನ್ತ್ರಿಣಸ್ತಾನ್ಯದೃಚ್ಛಯಾ || 61 ||

ತತೋ ದಗ್ಧ್ವಾ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಞಾಮೃತೇ ಸೀತಾಂ ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ರಾಮಾಯ ಪ್ರಿಯಮಾಖ್ಯಾತುಂ ಪುನರಾಯಾನ್ಮಹಾಕಪಿಃ || 62 ||

ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾಮಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ನ್ಯವೇದಯದಮೇಯಾತ್ಮಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತೇತಿ ತತ್ತ್ವತಃ || 63 ||

ತತಃ ಸುಗ್ರೀವಸಹಿತೋ ಗತ್ವಾ ತೀರಂ ಮಹೋದಧೇಃ |
ಸಮುದ್ರಂ ಕ್ಷೋಭಯಾಮಾಸ ಶರೈರಾದಿತ್ಯಸಂನಿಭೈಃ || 64 ||

ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಸಮುದ್ರಃ ಸರಿತಾಂ ಪತಿಃ |

ಸಮುದ್ರವಚನಾಚ್ಚೈವ ನಲಂ ಸೇತುಮಕಾರಯತ್ || 65 ||

ತೇನ ಗತ್ವಾ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಹತ್ವಾ ರಾವಣಮಾಹವೇ |
ಅಭ್ಯಷಿಂಚತ, ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಂ ವಿಭೀಷಣಮ್ || 66 ||

ಕರ್ಮಣಾ ತೇನ ಮಹತಾ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಸಚರಾಚರಮ್ |
ಸದೇವರ್ಷಿಗಣಂ ತುಷ್ಟಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 67 ||

ತಥಾ ಪರಮಸಂತುಷ್ಟೈಃ ಪೂಜಿತಃ ಸರ್ವದೈವತೈಃ |
ಕೃತಕೃತ್ಯಸ್ತದಾ ರಾಮೋ ವಿಜ್ವರಃ ಪ್ರಮುಮೋದ ಹ || 68 ||

ದೇವತಾಭ್ಯೋ ವರಾನ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಚ ವಾನರಾನ್ |
ಪುಷ್ಪಕಂ ತತ್ಸಮಾರುಹ್ಯ ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಯಯೌ ತದಾ || 69 ||

ನಂದಿಗ್ರಾಮೇ ಜಟಾಂ ಹಿತ್ವಾ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹಿತೋಽನಘಃ |
ರಾಮಃ ಸೀತಾಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ ಪುನರವಾಪ್ತವಾನ್ || 70 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮುದಿತೋ ಲೋಕಸ್ತುಷ್ಟಃ ಪುಷ್ಪಃ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ನಿರಾಯಮೋ ಅರೋಗಶ್ಚ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಭಯವರ್ಜಿತಃ || 71 ||

ನ ಪುತ್ರಮರಣಂ ಕೇಚಿದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಪುರುಷಾಃ ಕ್ವಚಿತ್ |
ನಾರ್ಯಶ್ಚಾವಿಧವಾ ನಿತ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಪತಿವ್ರತಾಃ || 72 ||

ನ ವಾತಜಂ ಭಯಂ ಕಿಂಚಿನ್ನಾಪ್ನು ಮಜ್ಜಂತಿ ಜನ್ತವಃ |
ನ ಚಾಗ್ರಿಜಂ ಭಯಂ ಕಿಂಚಿದ್ಯಥಾ ಕೃತಯುಗೇ ತಥಾ || 73 ||

ಅಶ್ವಮೇಧಶತ್ಕೈರಿಷ್ಟಾ ತಥಾ ಬಹುಸುವರ್ಣಕೈಃ |
ಗವಾಂ ಕೋಟ್ಯಯುತಂ ದತ್ತಾ ವಿದ್ವದ್ಭೋ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ || 74 ||

ರಾಜವಂಶಾಞ್ಚಿತಗುಣಾನಾಂ ಪಯಿಷ್ಯತಿ ರಾಘವಃ |
ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಂ ಚ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಸೇವಾ ಧರ್ಮೇ ನಿಯೋಕ್ಯತಿ || 75 ||

ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಶವರ್ಷಶತಾನಿ ಚ |

ರಾಮೋ ರಾಜ್ಯಮುಪಾಸಿತಾಃ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || 76 ||

ಇದಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪಾಪಘ್ನಂ ಪುಣ್ಯಂ ವೇದೈಶ್ಚ ಸಮಿತಮ್ |
ಯಃ ಪಠೇದ್ರಾಮಚರಿತಂ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ || 77 ||

ಏತದಾಖ್ಯಾನಮಾಯುಷ್ಯಂ ಪಠನ್ನಾಮಾಯಣಂ ನರಃ |
ಸಪುತ್ರಪೌತ್ರಃ ಸಗಣಃ ಪ್ರೇತ್ಯ ಸ್ವರ್ಗೇ ಮಹೀಯತೇ || 78 ||

ಪಠನ್ದ್ವಿಜೋ ವಾಗ್ವಿಷಭತ್ವಮೀಯಾತ್
ಸ್ಯಾತ್ಕೃತ್ರಿಯೋ ಭೂಮಿಪತಿತ್ವಮೀಯಾತ್ |
ವಣಿಗ್ಜನಃ ಪಣ್ಯಫಲತ್ವಮೀಯಾತ್
ಜನಶ್ಚ ಶೂದ್ರೋಽಪಿ ಮಹತ್ತ್ವಮೀಯಾತ್ || 79 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಪ್ರಥಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಾರದಸ್ಯ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ |
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸಹಶಿಷ್ಯೋ ಮಹಾಮುನಿಃ || 1 ||

ಯಥಾವತ್ಪೂಜಿತಸ್ತೇನ ದೇವರ್ಷಿರ್ನಾರದಸ್ತದಾ |
ಆಪೃಷ್ಠೇವಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ ಸ ಜಗಾಮ ವಿಹಾಯಸಮ್ || 2 ||

ಸ ಮುಹೂರ್ತಂ ಗತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವಲೋಕಂ ಮುನಿಸ್ತದಾ |
ಜಗಾಮ ತಮಸಾತೀರಂ ಜಾಹ್ನವ್ಯಾಸ್ತ್ವವಿದೂರತಃ || 3 ||

ಸ ತು ತೀರಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ತಮಸಾಯಾ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಶಿಷ್ಯಮಾಹ ಸ್ಥಿತಂ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೀರ್ಥಮಕರ್ದಮಮ್ || 4 ||

ಅಕರ್ದಮಮಿದಂ ತೀರ್ಥಂ ಭರದ್ವಾಜ ನಿಶಾಮಯ |
ರಮಣೀಯಂ ಪ್ರಸನ್ನಾಂಭು ಸನ್ಮನುಷ್ಯಮನೋ ಯಥಾ || 5 ||

ನ್ಯಸ್ಯತಾಂ ಕಲಶಸ್ತಾತ ದೀಯತಾಂ ವಲ್ಕಲಂ ಮಮ |
ಇದಮೇವಾವಗಾಹಿಷ್ಯೇ ತಮಸಾತೀರ್ಥಮುತ್ತಮಮ್ || 6 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಭರದ್ವಾಜೋ ವಾಲ್ಮೀಕೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಪ್ರಾಯಚ್ಛತ ಮುನೇಸ್ತಸ್ಯ ವಲ್ಕಲಂ ನಿಯತೋ ಗುರೋಃ || 7 ||

ಸ ಶಿಷ್ಯಹಸ್ತಾದಾದಾಯ ವಲ್ಕಲಂ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ವಿಚಚಾರ ಹ ಪಶ್ಯಂಸ್ತತ್ಸರ್ವತೋ ವಿಪುಲಂ ವನಮ್ || 8 ||

ತಸ್ಯಾಭ್ಯಾಶೇ ತು ಮಿಥುನಂ ಚರಂತಮನಪಾಯಿನಮ್ |
ದದರ್ಶ ಭಗವಾಂಸ್ತತ್ರ ಕ್ರೌಂಚಯೋಶ್ಚಾರುನಿಃಸ್ವನಮ್ || 9 ||

ತಸ್ಮಾತ್ತು ಮಿಥುನಾದೇಕಂ ಪುಮಾಂಸಂ ಪಾಪನಿಶ್ಚಯಃ |
ಜಘಾನ ವೈರನಿಲಯೋ ನಿಷಾದಸ್ತಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ || 10 ||

ತಂ ಶೋಣಿತಪರೀತಾಜ್ಞಂ ವೇಷ್ಟಮಾನಂ ಮಹೀತಲೇ ।
ಭಾರ್ಯಾ ತು ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರುರಾವ ಕರುಣಾಂ ಗಿರಮ್ ॥ 11 ॥

ತಥಾ ತು ತಂ ದ್ವಿಜಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಷಾದೇನ ನಿಪಾತಿತಮ್ ।
ಋಷೇರ್ಧರ್ಮಾತ್ಮನಸ್ತಸ್ಯ ಕಾರುಣ್ಯಂ ಸಮಪದ್ಯತ ॥ 12 ॥

ತತಃ ಕರುಣವೇದಿತಾಸ್ವದಧರ್ಮೋಽಯಮಿತಿ ದ್ವಿಜಃ ।
ನಿಶಾಮ್ಯ ರುದತೀಂ ಕೌಞ್ಜೀಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 13 ॥

ಮಾ ನಿಷಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ತ್ವಮಗಮಃ ಶಾಶ್ವತೀಃ ಸಮಾಃ ।
ಯತ್ಕೌಞ್ಜಮಿಥುನಾದೇಕಮವಧೀಃ ಕಾಮಮೋಹಿತಮ್ ॥ 14 ॥

ತಸ್ಯೈವಂ ಬ್ರುವತಶ್ಚಿನ್ತಾ ಬಭೂವ ಹೃದಿ ವೀಕ್ಷತಃ ।
ಶೋಕಾರ್ತೇನಾಸ್ಯ ಶಕುನೇಃ ಕಿಮಿದಂ ವ್ಯಾಹೃತಂ ಮಯಾ ॥ 15 ॥

ಚಿಂತಯನ್ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಶ್ಚಕಾರ ಮತಿಮಾನ್ಮತಿಮ್ ।
ಶಿಷ್ಯಂ ಚೈವಾಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಸ ಮುನಿಪುಂಗವಃ ॥ 16 ॥

ಪಾದಬದ್ಧೋಽಕ್ಷರಸಮಸ್ತನ್ತ್ರೀಲಯಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಶೋಕಾರ್ತಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತೋ ಮೇ ಶ್ಲೋಕೋ ಭವತು ನಾನ್ಯಥಾ ॥ 17 ॥

ಶಿಷ್ಯಸ್ತು ತಸ್ಯ ಬ್ರುವತೋ ಮುನೇರ್ವಾಕ್ಯಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಸಂಹೃಷ್ಟಸ್ತಸ್ಯ ತುಷ್ಟೋಽಭವದ್ಗುರುಃ ॥ 18 ॥

ಸೋಽಭಿಷೇಕಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ತೀರ್ಥೇ ತಸ್ಮಿನ್ಯಥಾವಿಧಿ ।
ತಮೇವ ಚಿಂತಯನ್ನರ್ಥಮುಪಾವರ್ತತ ವೈ ಮುನಿಃ ॥ 19 ॥

ಭರದ್ವಾಜಸ್ತತಃ ಶಿಷ್ಯೋ ವಿನೀತಃ ಶ್ರುತವಾನ್ಗುರೋಃ ।
ಕಲಶಂ ಪೂರ್ಣಮಾದಾಯ ಪೃಷ್ಠತೋಽನುಜಗಾಮ ಹ ॥ 20 ॥

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ಶಿಷ್ಯೇಣ ಸಹ ಧರ್ಮವಿತ್ ।
ಉಪವಿಷ್ಟಃ ಕಥಾಶ್ಚಾನ್ಯಾಶ್ಚಕಾರ ಧ್ಯಾನಮಾಸ್ಥಿತಃ ॥ 21 ॥

ಆಜಗಾಮ ತತೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕಕರ್ತಾ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ |
ಚತುರ್ಮುಖೋ ಮಹಾತೇಜಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ತಂ ಮುನಿಪುಂಗವಮ್ || 22 ||

ವಾಲ್ಮೀಕಿರಥ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಹಸೋತ್ಥಾಯ ವಾಗ್ಯತಃ |
ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರಯತೋ ಭೂತ್ವಾ ತಸೌ ಪರಮವಿಸ್ಮಿತಃ || 23 ||

ಪೂಜಯಾಮಾಸ ತಂ ದೇವಂ ಪಾದ್ಯಾಘ್ರಾಸನವಂದನೈಃ |
ಪ್ರಣಮ್ಯ ವಿಧಿವಚ್ಚಿನ್ಯಂ ಪೃಷ್ಠಾನ್ವಾಮಯಮವ್ಯಯಮ್ || 24 ||

ಅಥೋಪವಿಶ್ಯ ಭಗವಾನಾಸನೇ ಪರಮಾರ್ಚಿತೇ |
ವಾಲ್ಮೀಕಯೇ ಮಹರ್ಷಯೇ ಸನ್ನಿದೇಶಾಸನಂ ತತಃ || 25 ||

ಉಪವಿಷ್ಟೇ ತದಾ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕ್ಷಾಲೋಕಪಿತಾಮಹೇ |
ತದ್ಗತೇನೈವ ಮನಸಾ ವಾಲ್ಮೀಕಿಧ್ಯಾನಮಾಸ್ಥಿತಃ || 26 ||

ಪಾಪಾತ್ಮನಾ ಕೃತಂ ಕಷ್ಟಂ ವೈರಗ್ರಹಣಬುದ್ಧಿನಾ |
ಯಸ್ತಾದೃಶಂ ಚಾರುರವಂ ಕ್ರೌಂಚಂ ಹನ್ಯಾದಕಾರಣಾತ್ || 27 ||

ಶೋಚನ್ನೇವ ಮುಹುಃ ಕ್ರೌಂಚೀಮುಪಶ್ಲೋಕಮಿಮಂ ಪುನಃ |
ಜಗಾವಂತರ್ಗತಮನಾ ಭೂತ್ವಾ ಶೋಕಪರಾಯಣಃ || 28 ||

ತಮುವಾಚ ತತೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಹಸನ್ಮುನಿಪುಂಗವಮ್ |
ಶ್ಲೋಕ ಏವ ತ್ವಯಾ ಬದ್ಧೋ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ || 29 ||

ಮಚ್ಛನ್ನಾದೇವ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಪ್ರವೃತ್ತೇಯಂ ಸರಸ್ವತೀ |
ರಾಮಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಕುರು ತ್ವಮೃಷಿಸತ್ತಮ || 30 ||

ಧರ್ಮಾತ್ಮನೋ ಗುಣವತೋ ಲೋಕೇ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ವೃತ್ತಂ ಕಥಯ ಧೀರಸ್ಯ ಯಥಾ ತೇ ನಾರದಾಚುಭ್ರತಮ್ || 31 ||

ರಹಸ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಕಾಶಂ ಚ ಯದ್ವೃತ್ತಂ ತಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ಸಹ ಸೌಮಿತ್ರೇ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ || 32 ||

ವೈದೇಹ್ಯಾಶ್ಚೈವ ಯದ್ವೃತ್ತಂ ಪ್ರಕಾಶಂ ಯದಿ ವಾ ರಹಃ ।
ತಚ್ಚಾಪ್ಯವಿದಿತಂ ಸರ್ವಂ ವಿದಿತಂ ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 33 ॥

ನ ತೇ ವಾಗನ್ಮತಾ ಕಾವ್ಯೇ ಕಾಚಿದತ್ರ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಕುರು ರಾಮಕಥಾಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ಶ್ಲೋಕಬದ್ಧಾಂ ಮನೋರಮಾಮ್ ॥ 34 ॥

ಯಾವತ್ಸಾಸ್ಥಸ್ಯನ್ತಿ ಗಿರಯಃ ಸರಿತಶ್ಚ ಮಹೀತಲೇ ।
ತಾವದ್ರಾಮಾಯಣಕಥಾ ಲೋಕೇಷು ಪ್ರಚರಿಷ್ಯತಿ ॥ 35 ॥

ಯಾವದ್ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಕಥಾ ತ್ವತ್ಕೃತಾ ಪ್ರಚರಿಷ್ಯತಿ ।
ತಾವದೂರ್ಧ್ವಮಧಶ್ಚ ತ್ವಂ ಮಲ್ಲೋಕೇಷು ನಿವತ್ಸ್ಯಸಿ ॥ 36 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಭಗವಾನ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ತತ್ರೈವಾನ್ತರಧೀಯತ ।
ತತಃ ಸಶಿಷ್ಯೋ ವಾಲ್ಮೀಕಿರ್ಮುನಿರ್ವಿಸ್ಮಯಮಾಯಯೌ ॥ 37 ॥

ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತತಃ ಸರ್ವೇ ಜಗುಃ ಶ್ಲೋಕಮಿಮಂ ಪುನಃ ।
ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ಪ್ರೀಯಮಾಣಾಃ ಪ್ರಾಹುಶ್ಚ ಭೃಶವಿಸ್ಮಿತಾಃ ॥ 38 ॥

ಸಮಾಕ್ಷರೈಶ್ಚತುರ್ಭಿರ್ಯಃ ಪಾದೈರ್ಗೀತೋ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ।
ಸೋಽನುವಾಹರಣಾದ್ಭಯಃ ಶ್ಲೋಕಃ ಶ್ಲೋಕತ್ವಮಾಗತಃ ॥ 39 ॥

ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿರಿಯಂ ಜಾತಾ ವಾಲ್ಮೀಕೀರ್ಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ ।
ಕೃತ್ಸ್ನಂ ರಾಮಾಯಣಂ ಕಾವ್ಯಮೀದೃಶೈಃ ಕರವಾಣ್ಯಹಮ್ ॥ 40 ॥

ಉದಾರವೃತ್ತಾರ್ಥಪದೈರ್ಮನೋರಮೈಃ
ತದಾಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಚಕಾರ ಕೀರ್ತಿಮಾನ್ ।
ಸಮಾಕ್ಷರೈಃ ಶ್ಲೋಕಶತೈರ್ಯಶಸ್ವಿನೋ
ಯಶಸ್ಕರಂ ಕಾವ್ಯಮುದಾರಧೀರ್ಮುನಿಃ ॥ 41 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಣ್ಡೇ ದ್ವಿತೀಯಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ವಸ್ತು ಸಮಗ್ರಂ ತದ್ಧರ್ಮತಾತ್ಮ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ ।
ವ್ಯಕ್ತಮನ್ವೇಷತೇ ಭೂಯೋ ಯದ್ವ್ಯತ್ತಂ ತಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ॥ ೧ ॥

ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯೋದಕಂ ಸಂಯನ್ಮುನಿಃ ಸ್ಥಿತಾ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ಪ್ರಾಚೀನಾಗ್ರೇಷು ದರ್ಭೇಷು ಧರ್ಮೇಣಾನ್ವೇಷತೇ ಗತಿಮ್ ॥ ೨ ॥

ಜನ್ಮ ರಾಮಸ್ಯ ಸುಮಹದ್ವೀರ್ಯಂ ಸರ್ವಾನುಕೂಲತಾಮ್ ।
ಲೋಕಸ್ಯ ಪ್ರಿಯತಾಂ ಕ್ಷಾಂತಿಂ ಸೌಮ್ಯತಾಂ ಸತ್ಯಶೀಲತಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ನಾನಾಚಿತ್ರಾಃ ಕಥಾಶ್ಚಾನ್ಯಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸಹಾಯನೇ ।
ಜಾನಕ್ಯಾಶ್ಚ ವಿವಾಹಂ ಚ ಧನುಷಶ್ಚ ವಿಭೇದನಮ್ ॥ ೪ ॥

ರಾಮರಾಮವಿವಾದಂ ಚ ಗುಣಾನ್ದಾಶರಥೇಸ್ತಥಾ ।
ತಥಾಭಿಷೇಕಂ ರಾಮಸ್ಯ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ದುಷ್ಟಭಾವತಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯಾಘಾತಂ ಚಾಭಿಷೇಕಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಚ ವಿವಾಸನಮ್ ।
ರಾಜ್ಞಃ ಶೋಕಂ ವಿಲಾಪಂ ಚ ಪರಲೋಕಸ್ಯ ಚಾಶ್ರಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಕೃತೀನಾಂ ವಿಷಾದಂ ಚ ಪ್ರಕೃತೀನಾಂ ವಿಸರ್ಜನಮ್ ।
ನಿಷಾದಾಧಿಪಸಂವಾದಂ ಸೂತೋಪಾವರ್ತನಂ ತಥಾ ॥ ೭ ॥

ಗಜಾಗ್ರಯಾಶ್ಚಾಭಿಸಂತಾರಂ ಭರದ್ವಾಜಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ ।
ಭರದ್ವಾಜಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾನಾಚ್ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಾಸ್ತುಕರ್ಮನಿವೇಶಂ ಚ ಭರತಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ಪ್ರಸಾದನಂ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಪಿತುಶ್ಚ ಸಲಿಲಕ್ರಿಯಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪಾದುಕಾಗ್ರಾಭಿಷೇಕಂ ಚ ನಂದಿಗ್ರಾಮ ನಿವಾಸನಮ್ ।

ದಣ್ಣಕಾರಣ್ಯಗಮನಂ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣೇನ ಸಮಾಗಮಮ್ || 10 ||

ಅನಸೂಯಾಸಮಸ್ಯಾಂ ಚ ಅಜ್ಞರಾಗಸ್ಯ ಚಾರ್ಪಣಮ್ |
ಶೂರ್ಪಣಖ್ಯಾಶ್ಚ ಸಂವಾದಂ ವಿರೂಪಕರಣಂ ತಥಾ || 11 ||

ವಧಂ ಖಿರತ್ರಿಶಿರಸೋರುತ್ಥಾನಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ಮಾರೀಚಸ್ಯ ವಧಂ ಚೈವ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಹರಣಂ ತಥಾ || 12 ||

ರಾಘವಸ್ಯ ವಿಲಾಪಂ ಚ ಗೃಧ್ರರಾಜನಿಬರ್ಹಣಮ್ |
ಕಬಂಧದರ್ಶನಂ ಚೈವ ಪರ್ಮಾಯಾಶ್ಚಾಪಿ ದರ್ಶನಮ್ || 13 ||

ಶರ್ಬರ್ಯಾ ದರ್ಶನಂ ಚೈವ ಹನೂಮದ್ದರ್ಶನಂ ತಥಾ |
ವಿಲಾಪಂ ಚೈವ ಪರ್ಮಾಯಾಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 14 ||

ಋಷ್ಯಮೂಕಸ್ಯ ಗಮನಂ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಾಗಮಮ್ |
ಪ್ರತ್ಯಯೋತ್ಪಾದನಂ ಸಖ್ಯಂ ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವವಿಗ್ರಹಮ್ || 15 ||

ವಾಲಿಪ್ರಮಥನಂ ಚೈವ ಸುಗ್ರೀವಪ್ರತಿಪಾದನಮ್ |
ತಾರಾವಿಲಾಪಸಮಯಂ ವರ್ಷರಾತ್ರಿನಿವಾಸನಮ್ || 16 ||

ಕೋಪಂ ರಾಘವಸಿಂಹಸ್ಯ ಬಲಾನಾಮುಪಸಂಘ್ರಹಮ್ |
ದಿಶಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಪನಂ ಚೈವ ಪೃಥಿವ್ಯಾಶ್ಚ ನಿವೇದನಮ್ || 17 ||

ಅಜ್ಞಲೀಯಕದಾನಂ ಚ ಋಕ್ಷಸ್ಯ ಬಿಲದರ್ಶನಮ್ |
ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶನಂ ಚೈವ ಸರ್ಮಾತೇಶ್ಚಾಪಿ ದರ್ಶನಮ್ || 18 ||

ಪರ್ವತಾರೋಹಣಂ ಚೈವ ಸಾಗರಸ್ಯ ಚ ಲಂಘನಮ್ |
ರಾತ್ರೌ ಲಂಘ್ಯಪ್ರವೇಶಂ ಚ ಏಕಸ್ಯಾಪಿ ವಿಚಿಂತನಮ್ || 19 ||

ಆಪಾನಭೂಮಿಗಮನಮವರೋಧಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ |
ಅಶೋಕವನಿಕಾಯಾನಂ ಸೀತಾಯಾಶ್ಚಾಪಿ ದರ್ಶನಮ್ || 20 ||

ಅಭಿಜ್ಞಾನಪ್ರದಾನಂ ಚ ಸೀತಾಯಾಶ್ಚಾಪಿ ಭಾಷಣಮ್ |

ರಾಕ್ಷಸೀತರ್ಜನಂ ಚೈವ ತ್ರಿಜಟಾಸ್ವಪ್ನದರ್ಶನಮ್ || 21 ||

ಮಣಿಪ್ರದಾನಂ ಸೀತಾಯಾ ವೃಕ್ಷಭಜ್ಞಂ ತಥೈವ ಚ |
ರಾಕ್ಷಸೀವಿದ್ರವಂ ಚೈವ ಕಿಚ್ಚರಾಣಾಂ ನಿಬರ್ಹಣಮ್ || 22 ||

ಗ್ರಹಣಂ ವಾಯುಸೂನೋಶ್ಚ ಲಜ್ಜಾದಾಹಾಭಿಗರ್ಜನಮ್ |
ಪ್ರತಿಪ್ಲವನಮೇವಾಥ ಮಧೂನಾಂ ಹರಣಂ ತಥಾ || 23 ||

ರಾಘವಾಶ್ವಾಸನಂ ಚೈವ ಮಣಿನಿರ್ಯಾತನಂ ತಥಾ |
ಸಜ್ಜಮಂ ಚ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ನಲಸೇತೋಶ್ಚ ಬನ್ಧನಮ್ || 24 ||

ಪ್ರತಾರಂ ಚ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ರಾತ್ರೌ ಲಜ್ಜಾವರೋಧನಮ್ |
ವಿಭೀಷಣೇನ ಸಂಸರ್ಗಂ ವಧೋಪಾಯನಿವೇದನಮ್ || 25 ||

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ನಿಧನಂ ಮೇಘನಾದನಿಬರ್ಹಣಮ್ |
ರಾವಣಸ್ಯ ವಿನಾಶಂ ಚ ಸೀತಾವಾಪ್ತಿಮರೇಃ ಪುರೇ || 26 ||

ಬಿಭೀಷಣಾಭಿಷೇಕಂ ಚ ಪುಷ್ಪಕಸ್ಯ ಚ ದರ್ಶನಮ್ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚ ಗಮನಂ ಭರತೇನ ಸಮಾಗಮಮ್ || 27 ||

ರಾಮಾಭಿಷೇಕಾಭ್ಯುದಯಂ ಸರ್ವಸೈನ್ಯವಿಸರ್ಜನಮ್ |
ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರರಂಜನಂ ಚೈವ ವೈದೇಹ್ಯಾಶ್ಚ ವಿಸರ್ಜನಮ್ || 28 ||

ಅನಾಗತಂ ಚ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ರಾಮಸ್ಯ ವಸುಧಾತಲೇ |
ತಚ್ಚಕಾರೋತ್ತರೇ ಕಾವ್ಯೇ ವಾಲ್ಮೀಕಿರ್ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ || 29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ತೃತೀಯಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತರಾಜ್ಯಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ವಾಲ್ಮೀಕಿರ್ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ |
ಚಕಾರ ಚರಿತಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ವಿಚಿತ್ರಪದಮಾತ್ಮವಾನ್ || 1 ||

ಕೃತ್ವಾ ತು ತನ್ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸಭವಿಷ್ಯಂ ಸಹೋತ್ತರಮ್ |
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಕೋ ನೈವತತ್ಪ್ರಯುಷ್ಜೀಯಾದಿತಿ ಪ್ರಭುಃ || 2 ||

ತಸ್ಯ ಚಿಂತಯಮಾನಸ್ಯ ಮಹರ್ಷೇರ್ಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ |
ಅಗೃಹ್ಣೀತಾಂ ತತಃ ಪಾದೌ ಮುನಿವೇಷೌ ಕುಶೀಲವೌ || 3 ||

ಕುಶೀಲವೌ ತು ಧರ್ಮಜ್ಞೌ ರಾಜಪುತ್ರೌ ಯಶಸ್ವಿನೌ |
ಭ್ರಾತರೌ ಸ್ವರಸಮ್ಪನ್ನೌ ದದರ್ಶಾಶ್ರಮವಾಸಿನೌ || 4 ||

ಸ ತು ಮೇಧಾವಿನೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೇದೇಷು ಪರಿನಿಷ್ಠಿತೌ |
ವೇದೋಪಬೃಹ್ಮಣಾರ್ಥಾಯ ತಾವಗ್ರಾಹಯತ ಪ್ರಭುಃ || 5 ||

ಕಾವ್ಯಂ ರಾಮಾಯಣಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಸೀತಾಯಾಶ್ಚರಿತಂ ಮಹತ್ |
ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ವಧಮಿತ್ಯೇವ ಚಕಾರ ಚರಿತವ್ರತಃ || 6 ||

ಪಾರ್ಥೇ ಗೇಯೇ ಚ ಮಧುರಂ ಪ್ರಮಾಣೈಸ್ತ್ರಿಭಿರನ್ವಿತಮ್ |
ಜಾತಿಭಿಃ ಸಪ್ತಭಿರ್ಯುಕ್ತಂ ತನ್ಮ್ರೀಲಯಸಮನ್ವಿತಮ್ || 7 ||

ಹಾಸ್ಯಶೃಂಗಾರಕಾರುಣ್ಯರೌದ್ರವೀರಭಯಾನಕೈಃ |
ಬೀಭತ್ಸಾದಿರಸೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಕಾವ್ಯಮೇತದಗಾಯತಾಮ್ || 8 ||

ತೌ ತು ಗಾನ್ಧರ್ವತತ್ತ್ವಜ್ಞೌ ಸ್ಥಾನಮೂರ್ಚರ್ಛನಕೋವಿದೌ |
ಭ್ರಾತರೌ ಸ್ವರಸಮ್ಪನ್ನೌ ಗನ್ಧರ್ವಾವಿವ ರೂಪಿಣೌ || 9 ||

ರೂಪಲಕ್ಷಣಸಮ್ಪನ್ನೌ ಮಧುರಸ್ವರಭಾಷಿಣೌ |
ಬಿಮ್ಬಾದಿವೋದ್ಧೃತೌ ಬಿಮ್ಬೌ ರಾಮದೇಹಾತ್ಮಥಾಪರೌ || 10 ||

ತೌ ರಾಜಪುತ್ರೌ ಕಾತ್ಸರ್ಯನ ಧರ್ಮಮಾಖ್ಯಾನಮುತ್ತಮಮ್ ।
ವಾಚೋ ವಿಧೇಯಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ಕೃತ್ವಾ ಕಾವ್ಯಮನಿನ್ದಿತೌ ॥ 11 ॥

ಋಷೀಣಾಂ ಚ ದ್ವಿಜಾತೀನಾಂ ಸಾಧೂನಾಂ ಚ ಸಮಾಗಮೇ ।
ಯಥೋಪದೇಶಂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞೌ ಜಗತುಸ್ತೌ ಸಮಾಹಿತೌ ।
ಮಹಾತ್ಮನೌ ಮಹಾಭಾಗೌ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತೌ ॥ 12 ॥

ತೌ ಕದಾಚಿತ್ಸಮೇತಾನಾಮೃಷೀಣಾಂ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಆಸೀನಾನಾಂ ಸಮೀಪಸ್ಥಾವಿದಂ ಕಾವ್ಯಮಗಾಯತಾಮ್ ॥ 13 ॥

ತಚ್ಛ್ರೃತ್ವಾ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಬಾಷ್ಪಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾಃ ।
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತ್ಯಾ ವೂಚತುಃ ಪರಂ ವಿಸ್ಮಯಮಾಗತಾಃ ॥ 14 ॥

ತೇ ಪ್ರೀತಮನಸಃ ಸರ್ವೇ ಮುನಯೋ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಾಃ ।
ಪ್ರಶಶಂಸುಃ ಪ್ರಶಸ್ತವ್ಯೌ ಗಾಯಮಾನೌ ಕುಶೀಲವೌ ॥ 15 ॥

ಅಹೋ ಗೀತಸ್ಯ ಮಾಧುರ್ಯಂ ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ಚ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಚಿರನಿರ್ಮೃತ್ತಮಪ್ಯೇತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿವ ದರ್ಶಿತಮ್ ॥ 16 ॥

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತಾವುಭೌ ಸುಷುಂ ತದಾ ಭಾವಮಗಾಯತಾಮ್ ।
ಸಹಿತೌ ಮಧುರಂ ರಕ್ತಂ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸ್ವರಸಮ್ಪದಾ ॥ 17 ॥

ಏವಂ ಪ್ರಶಸ್ಯಮಾನೌ ತೌ ತಪಃಶ್ಲಾಘೈರ್ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ ।
ಸಂರಕ್ತತರಮತ್ಯರ್ಥಂ ಮಧುರಂ ತಾವಗಾಯತಾಮ್ ॥ 18 ॥

ಪ್ರೀತಃ ಕಶ್ಚಿನ್ಮುನಿಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ಕಲಶಂ ದದೌ ।
ಪ್ರಸನ್ನೋ ವಲ್ಕಲಂ ಕಶ್ಚಿದ್ವದೌ ತಾಭ್ಯಾಂ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ 19 ॥

ಆಶ್ಚರ್ಯಮಿದಮಾಖ್ಯಾನಂ ಮುನಿನಾ ಸಮ್ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಪರಂ ಕವೀನಾಮಾಧಾರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ ಚ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ॥ 20 ॥

ಪ್ರಶಸ್ಯಮಾನೌ ಸರ್ವತ್ರ ಕದಾಚಿತ್ತತ್ರ ಗಾಯಕೌ ।
ರಥ್ಯಾಸು ರಾಜಮಾರ್ಗೇಷು ದದರ್ಶ ಭರತಾಗ್ರಜಃ ॥ 21 ॥

ಸ್ವವೇಶ್ಮ ಚಾನೀಯ ತತೋ ಭ್ರಾತರೌ ಸಕುಶೀಲವೌ |
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಪೂಜಾರ್ಹೌ ರಾಮಃ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ || 22 ||

ಆಸೀನಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಯೇ ದಿವ್ಯೇ ಸ ಚ ಸಿಂಹಾಸನೇ ಪ್ರಭುಃ |
ಉಪೋಪವಿಷ್ಟೈಃ ಸಚಿವೈರ್ಭ್ರಾತೃಭಿಶ್ಚ ಪರಂತಪಃ || 23 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ರೂಪಸಮ್ಮನ್ನೌ ತಾವುಭೌ ವೀಣಿನ್ೌ ತತಃ |
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮಃ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಭರತಂ ತಥಾ || 24 ||

ಶ್ರೂಯತಾಮಿದಮಾಖ್ಯಾನಮನಯೋರ್ದೇವವರ್ಚಸೋಃ |
ವಿಚಿತ್ರಾರ್ಥಪದಂ ಸಮ್ಯಗ್ಗಾಯತೋರ್ಮಧುರಸ್ವರಮ್ || 25 ||

ಇಮೌ ಮುನೀ ಪಾರ್ಥಿವಲಕ್ಷ್ಮಣಾನ್ವಿತೌ
ಕುಶೀಲವೌ ಚೈವ ಮಹಾತಪಸ್ವಿನೌ |
ಮಮಾಪಿ ತದ್ಭೂತಿಕರಂ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ
ಮಹಾನುಭಾವಂ ಚರಿತಂ ನಿಬೋಧತ || 26 ||

ತತಸ್ತು ತೌ ರಾಮವಚಃ ಪ್ರಚೋದಿತೌ
ಅಗಾಯತಾಂ ಮಾರ್ಗವಿಧಾನಸಮ್ಮದಾ |
ಸ ಚಾಪಿ ರಾಮಃ ಪರಿಷದ್ಗತಃ ಶನೈರ್-
ಬುಭೂಷಯಾಸಕ್ತಮನಾ ಬಭೂವ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ಥಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಞ್ಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸರ್ವಾಪೂರ್ವಮಿಯಂ ಯೇಷಾಮಾಸೀತ್ಕೃತಾಸ್ತಾ ವಸುನ್ಧರಾ ।
ಪ್ರಜಾಪತಿಮುಪಾದಾಯ ನೃಪಾಣಾಂ ಜಯಶಾಲಿನಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯೇಷಾಂ ಸ ಸಗರೋ ನಾಮ ಸಾಗರೋ ಯೇನ ಖಾನಿತಃ ।
ಷಷ್ಠಿಃ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಯಂ ಯಾನ್ತಂ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ ॥ ೨ ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಮಿದಂ ತೇಷಾಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ವಂಶೇ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಮಹದುತ್ಪನ್ನಮಾಖ್ಯಾನಂ ರಾಮಾಯಣಮಿತಿ ಶ್ರುತಮ್ ॥ ೩ ॥

ತದಿದಂ ವರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಂ ನಿಖಿಲಮಾದಿತಃ ।
ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ಶ್ರೋತವ್ಯಮನಸೂಯಯಾ ॥ ೪ ॥

ಕೋಸಲೋ ನಾಮ ಮುದಿತಃ ಸ್ಫೀತೋ ಜನಪದೋ ಮಹಾನ್ ।
ನಿವಿಷ್ಠಃ ಸರಯೂತೀರೇ ಪ್ರಭೂತಧನಧಾನ್ಯವಾನ್ ॥ ೫ ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾ ನಾಮ ನಗರೀ ತತ್ರಾಸೀಲ್ಲೋಕವಿಶ್ರುತಾ ।
ಮನುನಾ ಮಾನವೇಂದ್ರೇಣ ಯಾ ಪುರೀ ನಿರ್ಮಿತಾ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಆಯತಾ ದಶ ಚ ದ್ವೇ ಚ ಯೋಜನಾನಿ ಮಹಾಪುರೀ ।
ಶ್ರೀಮತೀ ಶ್ರೀಣಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ಸುವಿಭಕ್ತಮಹಾಪಥಾ ॥ ೭ ॥

ರಾಜಮಾರ್ಗೇಣ ಮಹತಾ ಸುವಿಭಕ್ತೇನ ಶೋಭಿತಾ ।
ಮುಕ್ತಪುಷ್ಪಾವಕೀರ್ಣೇನ ಜಲಸಿಕ್ತೇನ ನಿತ್ಯಶಃ ॥ ೮ ॥

ತಾಂ ತು ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಿವರ್ಧನಃ ।
ಪುರೀಮಾವಾಸಯಾಮಾಸ ದಿವಿ ದೇವಪತಿಯಥಾ ॥ ೯ ॥

ಕಪಾಟತೋರಣವತೀಂ ಸುವಿಭಕ್ತಾನ್ತರಾಪಣಾಮ್ ।
ಸರ್ವಯನ್ತ್ರಾಯುಧವತೀಮುಪೇತಾಂ ಸರ್ವಶಿಲ್ಪಿಭಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸೂತಮಾಗಧಸಮ್ಪಾಧಾಂ ಶ್ರೀಮತೀಮತುಲಪ್ರಭಾಮ್ ।
ಉಚ್ಚಾಟಾಲ್ಪಲಧ್ವಜವತೀಂ ಶತಘ್ನೀಶತಸಂಕುಲಾಮ್ ॥ 11 ॥

ವಧೂನಾಟಕಸಂಜ್ಞೈಶ್ಚ ಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಸರ್ವತಃ ಪುರೀಮ್ ।
ಉದ್ಯಾನಾಮ್ರವಣೋಪೇತಾಂ ಮಹತೀಂ ಸಾಲಮೇಖಿಲಾಮ್ ॥ 12 ॥

ದುರ್ಗಗಂಧೀರಪರಿಘಾಂ ದುರ್ಗಾಮನೈರ್ದುರಾಸದಾಮ್ ।
ವಾಜಿವಾರಣಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಂ ಗೋಭಿರುಷ್ಣೈಃ ಖರೈಸ್ತಥಾ ॥ 13 ॥

ಸಾಮಂತರಾಜಸಂಜ್ಞೈಶ್ಚ ಬಲಿಕರ್ಮಭಿರಾವೃತಾಮ್ ।
ನಾನಾದೇಶನಿವಾಸೈಶ್ಚ ವಣಿಗ್ಭಿರುಪಶೋಭಿತಾಮ್ ॥ 14 ॥

ಪ್ರಸಾದೈ ರತ್ನವಿಕೃತ್ಯೈಃ ಪರ್ವತೈರುಪಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ಕೂಟಾಗಾರೈಶ್ಚ ಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಮಿನ್ದ್ರಸ್ಯೇವಾಮರಾವತೀಮ್ ॥ 15 ॥

ಚಿತ್ರಾಮಷ್ಟಾಪದಾಕಾರಾಂ ವರನಾರೀಗಣೈರ್ಯುತಾಮ್ ।
ಸರ್ವರತ್ನಸಮಾಕೀರ್ಣಾಂ ವಿಮಾನಗೃಹಶೋಭಿತಾಮ್ ॥ 16 ॥

ಗೃಹಗಾಢಾಮವಿಚ್ಛಿದ್ರಾಂ ಸಮಭೂಮೌ ನಿವೇಶಿತಾಮ್ ।
ಶಾಲಿತಣ್ಡುಲಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಮಿಕ್ಷುಕಾಣ್ಡುರಸೋದಕಾಮ್ ॥ 17 ॥

ದುನ್ದುಭೀಭಿರ್ಮೃದಜೈಶ್ಚ ವೀಣಾಭಿಃ ಪಣವೈಸ್ತಥಾ ।
ನಾದಿತಾಂ ಭೃಶಮತ್ಯರ್ಥಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ತಾಮನುತ್ತಮಾಮ್ ॥ 18 ॥

ವಿಮಾನಮಿವ ಸಿದ್ಧಾನಾಂ ತಪಸಾಧಿಗತಂ ದಿವಿ ।
ಸುನಿವೇಶಿತವೇಶ್ಮಾಂತಾಂ ನರೋತ್ತಮಸಮಾವೃತಾಮ್ ॥ 19 ॥

ಯೇ ಚ ಬಾಣೈರ್ನ ವಿಧ್ಯಂತಿ ವಿವಿಕ್ತಮಪರಾಪರಮ್ ।
ಶಬ್ದವೇಧ್ಯಂ ಚ ವಿತತಂ ಲಘುಹಸ್ತಾ ವಿಶಾರದಾಃ ॥ 20 ॥

ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರವರಾಹಾಣಾಂ ಮತ್ತಾನಾಂ ನದತಾಂ ವನೇ ।
ಹನ್ತಾರೋ ನಿಶಿತೈಃ ಶಸ್ತ್ರೈರ್ಬಲಾದ್ಬಹುಬಲೈರಪಿ ॥ 21 ॥

ತಾದೃಶಾನಾಂ ಸಹಸ್ರೈಸ್ತಾಮಭಿಪೂರ್ಣಾಂ ಮಹಾರಥೈಃ |
ಪುರೀಮಾವಾಸಯಾಮಾಸ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ || 22 ||

ತಾಮಗ್ನಿಮದ್ಭಿರ್ಗುಣವದ್ಭಿರಾವೃತಾಮ್
ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೈರ್ವೇದಷಡ್ಭಗ್ನಪಾರಗೈಃ |
ಸಹಸ್ರದೈಃ ಸತ್ಯರತ್ನೈರ್ಮಹಾತ್ಮಭಿರ್-
ಮಹರ್ಷಿಕಲ್ಪೈರೃಷಿಭಿಶ್ಚ ಕೇವಲೈಃ || 23 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಪಿಞ್ಚಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಪುರ್ಯಾಂ ತಸ್ಯಾಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ವೇದವಿತ್ಸರ್ವಸಜ್ಞಹಃ ।
ದೀರ್ಘದರ್ಶೀ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪೌರಜಾನಪದಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧ ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಮತಿರಥೋ ಯಜ್ಞಾ ಧರ್ಮರತೋ ವಶೀ ।
ಮಹರ್ಷಿಕಲ್ಪೋ ರಾಜರ್ಷಿಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೃಷು ವಿಶ್ರುತಃ ॥ ೨ ॥

ಬಲವಾನ್ನಿಹತಾಮಿತ್ರೋ ಮಿತ್ರವಾನ್ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಧನೈಶ್ಚ ಸಂಜ್ಞಯೈಶ್ಚಾನೈಶ್ಚ ಶಕ್ರವೈಶ್ವಣೋಪಮಃ ॥ ೩ ॥

ಯಥಾ ಮನುರ್ಮಹಾತೇಜಾ ಲೋಕಸ್ಯ ಪರಿರಕ್ಷಿತಾ ।
ತಥಾ ದಶರಥೋ ರಾಜಾ ವಸಂಜ್ಞಗದಪಾಲಯತ್ ॥ ೪ ॥

ತೇನ ಸತ್ಯಾಭಿಸಂದೇನ ತ್ರಿವರ್ಗಮನುತಿಷ್ಠತಾ ।
ಪಾಲಿತಾ ಸಾ ಪುರೀ ಶ್ರೇಷ್ಠೇಂದ್ರೇಣ ಇವಾಮರಾವತೀ ॥ ೫ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಪುರವರೇ ಹೃಷ್ಣಾ ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾ ಬಹುಶ್ರುತಾಃ ।
ನರಾಸ್ತುಷ್ಣಾಧನೈಃ ಸ್ವೈಃ ಸ್ವೈರಲುಬ್ಧಾಃ ಸತ್ಯವಾದಿನಃ ॥ ೬ ॥

ನಾಲ್ಪಸಂನಿಚಯಃ ಕಶ್ಚಿದಾಸೀತ್ತಸ್ಮಿನ್ಪುರೋತ್ತಮೇ ।
ಕುಟುಂಬೀ ಯೋ ಹ್ಯಸಿದ್ಧಾರ್ಥೋಽಗವಾಶ್ವಧನಧಾನ್ಯವಾನ್ ॥ ೭ ॥

ಕಾಮೀ ವಾ ನ ಕದರ್ಯೋ ವಾ ನೃಶಂಸಃ ಪುರುಷಃ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಶಕ್ಯಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ನಾವಿದ್ವಾನ್ನ ಚ ನಾಸ್ತಿಕಃ ॥ ೮ ॥

ಸರ್ವೇ ನರಾಶ್ಚ ನಾರ್ಯಶ್ಚ ಧರ್ಮಶೀಲಾಃ ಸುಸಂಯತಾಃ ।
ಮುದಿತಾಃ ಶೀಲವೃತ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಮಹರ್ಷಯ ಇವಾಮಲಾಃ ॥ ೯ ॥

ನಾಕುಣ್ಡಲೀ ನಾಮುಕುಟೀ ನಾಸ್ರಗ್ವೀ ನಾಲ್ಪಭೋಗವಾನ್ ।
ನಾಮೃಷ್ಣೋ ನಾನುಲಿಪ್ತಾಜ್ಞೋ ನಾಸುಗನ್ಧಶ್ಚ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೧೦ ॥

ನಾಮೃಷ್ಟಭೋಜೇ ನಾದಾತಾ ನಾಪ್ಯನಜ್ಞದನಿಷ್ಕಧೃಕ್ |
ನಾಹಸ್ತಾಭರಣೋ ವಾಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ ನಾಪ್ಯನಾತ್ಮವಾನ್ || 11 ||

ನಾನಾಹಿತಾಗ್ನಿನಾಯಜಾಽ ವಿಪ್ರೋ ನಾಪ್ಯಸಹಸ್ರದಃ |
ಕಶ್ಚಿದಾಸೀದಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ನ ಚ ನಿವೃತ್ತಸಂಚಾರಃ || 12 ||

ಸ್ವಕರ್ಮನಿರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಃ |
ದಾನಾಧ್ಯಯನಶೀಲಾಶ್ಚ ಸಂಯತಾಶ್ಚ ಪ್ರತಿಗ್ರಹೇ || 13 ||

ನ ನಾಸ್ತಿಕೋ ನಾನ್ಮತಕೋ ನ ಕಶ್ಚಿದಬಹುಶ್ರುತಃ |
ನಾಸೂಯಕೋ ನ ಚಾಶಕ್ತೋ ನಾವಿದ್ವಾನ್ವಿದ್ಯತೇ ತದಾ || 14 ||

ನ ದೀನಃ ಕ್ಷಿಪ್ತಚಿತ್ತೋ ವಾ ವ್ಯಥಿತೋ ವಾಪಿ ಕಶ್ಚನ |
ಕಶ್ಚಿನ್ನರೋ ವಾ ನಾರೀ ವಾ ನಾಶ್ರೀಮಾನ್ನಾಪ್ಯರೂಪವಾನ್ |
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಶಕ್ಯಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ನಾಪಿ ರಾಜನ್ಯಭಕ್ತಿಮಾನ್ || 15 ||

ವರ್ಣೇಷ್ವಗ್ರ್ಯಚತುರ್ಥೇಷು ದೇವತಾತಿಥಿಪೂಜಕಾಃ |
ದೀರ್ಘಾಯುಷೋ ನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಧರ್ಮಂ ಸತ್ಯಂ ಚ ಸಂಶ್ರಿತಾಃ || 16 ||

ಕ್ಷತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಮುಖಂ ಚಾಸೀದ್ವೃಶ್ಯಾಃ ಕ್ಷತ್ರಮನುವ್ರತಾಃ |
ಶೂದ್ರಾಃ ಸ್ವಧರ್ಮನಿರತಾಸ್ತ್ರೀನ್ವರ್ಣಾನುಪಚಾರಿಣಃ || 17 ||

ಸಾ ತೇನೇಕ್ಷ್ವಾಕುನಾಥೇನ ಪುರೀ ಸುಪರಿರಕ್ಷಿತಾ |
ಯಥಾ ಪುರಸ್ತಾನ್ಮನುನಾ ಮಾನವೇಂದ್ರೇಣ ಧೀಮತಾ || 18 ||

ಯೋಧಾನಾಮಗ್ನಿಕಲ್ಪಾನಾಂ ಪೇಶಲಾನಾಮಮರ್ಷಿಣಾಮ್ |
ಸಮೂರ್ಣಾಕೃತವಿದ್ಯಾನಾಂ ಗುಹಾಕೇಸರಿಣಾಮಿವ || 19 ||

ಕಾಮೋಜವಿಷಯೇ ಜಾತೈರ್ಬಾಹ್ಲಿಕೈಶ್ಚ ಹಯೋತ್ತಮೈಃ |
ವನಾಯುಜೈರ್ನದೀಜೈಶ್ಚ ಪೂರ್ಣಾಹರಿಹಯೋಪಮೈಃ || 20 ||

ವಿನ್ದ್ಯಪರ್ವತಜೈರ್ಮತ್ತೈಃ ಪೂರ್ಣಾ ಹೈಮವತ್ಪರಪಿ |
ಮದಾನ್ವಿತೈರತಿಬಲೈರ್ಮಾತಜೈಃ ಪರ್ವತೋಪಮೈಃ || 21 ||

ಅಇಜ್ಜನಾದಪಿ ನಿಷ್ಕಾನ್ತೈರ್ವಾಮನಾದಪಿ ಚ ದ್ವಿಪೈಃ |
ಭದ್ರಮನ್ದ್ರೈರ್ಭದ್ರಮೈಗೈರ್ಮೃಗಮನ್ದ್ರೈಶ್ಚ ಸಾ ಪುರೀ || 22 ||

ನಿತ್ಯಮತ್ತೈಃ ಸದಾ ಪೂರ್ಣಾ ನಾಗೈರಚಲಸಂನಿಭೈಃ |
ಸಾ ಯೋಜನೇ ಚ ದ್ವೇ ಭೂಯಃ ಸತ್ಯನಾಮಾ ಪ್ರಕಾಶತೇ || 23 ||

ತಾಂ ಸತ್ಯನಾಮಾಂ ದೃಢತೋರಣಾರ್ಗಲಾಮ್
ಗೃಹೈರ್ವಿಚಿತ್ರೈರುಪಶೋಭಿತಾಂ ಶಿವಾಮ್ |
ಪುರೀಮಯೋಧ್ಯಾಂ ನೃಸಹಸ್ರಸಂಘಲಾಮ್
ಶಶಾಸ ವೈ ಶಕ್ರಸಮೋ ಮಹೀಪತಿಃ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಷಷ್ಠಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಷ್ಟೌ ಬಭೂವುರ್ವೀರಸ್ಯ ತಸ್ಯಾಮಾತ್ಯಾ ಯಶಸ್ವಿನಃ |
ಶುಚಯಶ್ಚಾನುರಕ್ತಾಶ್ಚ ರಾಜಕೃತ್ಯೇಷು ನಿತ್ಯಶಃ || 1 ||

ಧೃಷ್ಟಿರ್ಜಯನ್ತೋ ವಿಜಯಃ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥೋ ಅರ್ಥಸಾಧಕಃ |
ಅಶೋಕೋ ಮನ್ತ್ರಪಾಲಶ್ಚ ಸುಮನ್ತ್ರಶ್ಚಾಷ್ವಮೋಽಭವತ್ || 2 ||

ಋತ್ವಿಜೌ ದ್ವಾವಭಿಮತೌ ತಸ್ಯಾಸ್ತಾಮೃಷಿಸತ್ತಮೌ |
ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಮದೇವಶ್ಚ ಮನ್ತ್ರಿಣಶ್ಚ ತಥಾಪರೇ || 3 ||

ಶ್ರೀಮನ್ತಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾ ದೃಢವಿಕ್ರಮಾಃ |
ಕೀರ್ತಿಮನ್ತಃ ಪ್ರಣಿಹಿತಾ ಯಥಾವಚನಕಾರಿಣಃ || 4 ||

ತೇಜಃಕ್ಷಮಾಯಶಃಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸ್ಮಿತಪೂರ್ವಾಭಿಭಾಷಿಣಃ |
ಕ್ರೋಧಾತ್ಮಾಮಾರ್ಥಹೇತೋರ್ವಾ ನ ಬ್ರೂಯುರನೃತಂ ವಚಃ || 5 ||

ತೇಷಾಮವಿದಿತಂ ಕಿಂಚಿತ್ಸ್ವೇಷು ನಾಸ್ತಿ ಪರೇಷು ವಾ |
ಕ್ರಿಯಮಾಣಂ ಕೃತಂ ವಾಪಿ ಚಾರೇಣಾಪಿ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಮ್ || 6 ||

ಕುಶಲಾ ವ್ಯವಹಾರೇಷು ಸೌಹೃದೇಷು ಪರೀಕ್ಷಿತಾಃ |
ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಯಥಾ ದಣ್ಡಂ ಧಾರಯೇಯುಃ ಸುತೇಷ್ವಪಿ || 7 ||

ಕೋಶಸಜ್ಗ್ರಹಣೇ ಯುಕ್ತಾ ಬಲಸ್ಯ ಚ ಪರಿಗ್ರಹೇ |
ಅಹಿತಂ ಚಾಪಿ ಪುರುಷಂ ನ ವಿಹಿಂಸ್ಯುರದೂಷಕಮ್ || 8 ||

ವೀರಾಶ್ಚ ನಿಯತೋತ್ಸಾಹಾ ರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಮನುಷ್ಠಿತಾಃ |
ಶುಚೀನಾಂ ರಕ್ಷಿತಾರಶ್ಚ ನಿತ್ಯಂ ವಿಷಯವಾಸಿನಾಮ್ || 9 ||

ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಮಹಿಂಸನ್ತಸ್ತೇ ಕೋಶಂ ಸಮಪೂರಯನ್ |

ಸುತೀಕ್ಷ್ಣದಣ್ಡಾಃ ಸಮ್ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯ ಬಲಾಬಲಮ್ || 10 ||

ಶುಚೀನಾಮೇಕಬುದ್ಧೀನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಮ್ಪ್ರಜಾನತಾಮ್ |
ನಾಸೀತ್ಪರೇ ವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೇ ವಾ ಮೃಷಾವಾದೀ ನರಃ ಕ್ವಚಿತ್ || 11 ||

ಕಶ್ಚಿನ್ನ ದುಷ್ಪಸ್ತತ್ರಾಸೀತ್ಪರದಾರರತಿನರಃ |
ಪ್ರಶಾಂತಂ ಸರ್ವಮೇವಾಸೀದ್ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಪುರವರಂ ಚ ತತ್ || 12 ||

ಸುವಾಸಸಃ ಸುವೇಶಾಶ್ಚ ತೇ ಚ ಸರ್ವೇ ಸುಶೀಲಿನಃ |
ಹಿತಾರ್ಥಂ ಚ ನರೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಜಾಗ್ರತೋ ನಯಚಕ್ಷುಷಾ || 13 ||

ಗುರೌ ಗುಣಗೃಹೀತಾಶ್ಚ ಪ್ರಖ್ಯಾತಾಶ್ಚ ಪರಾಕ್ರಮೈಃ |
ವಿದೇಶೇಷ್ವಪಿ ವಿಜ್ಞಾತಾಃ ಸರ್ವತೋ ಬುದ್ಧಿನಿಶ್ಚಯಾತ್ || 14 ||

ಈದೃಶೈಸ್ತೈರಮಾತ್ಯೈಸ್ತು ರಾಜಾ ದಶರಥೋಽನಘಃ |
ಉಪಪನ್ನೋ ಗುಣೋಪೇತೈರನ್ವಶಾಸದ್ವಸುನ್ದರಾಮ್ || 15 ||

ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಶ್ಚರೇಣ ಪ್ರಜಾ ಧರ್ಮೇಣ ರಂಜಯನ್ |
ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛದ್ವಿಷ್ಣುಶಿಷ್ಯಂ ವಾ ತುಲ್ಯಂ ವಾ ಶತ್ರುಮಾತ್ಮನಃ || 16 ||

ತೈರ್ಮನ್ತ್ರಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಹಿತೈರ್ನಿವಿಷ್ಟೈರ್-
ವೃತೋಽನುರಕ್ತೈಃ ಕುಶಲೈಃ ಸಮರ್ಥೈಃ |
ಸ ಪಾರ್ಥಿವೋ ದೀಪ್ತಿಮವಾಪ ಯುಕ್ತಃ
ತೇಜೋಮಯೈರ್ಗೋಭಿರಿವೋದಿತೋಽರ್ಕಃ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಣ್ಡೇ ಸಪ್ತಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯ ತ್ವೇವಂ ಪ್ರಭಾವಸ್ಯ ಧರ್ಮಜ್ಞಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸುತಾರ್ಥಂ ತಪ್ಯಮಾನಸ್ಯ ನಾಸೀದ್ವಂಶಕರಃ ಸುತಃ ॥ ೧ ॥

ಚಿಂತಯಾನಸ್ಯ ತಸ್ಯೈವಂ ಬುದ್ಧಿರಾಸೀನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸುತಾರ್ಥಂ ವಾಜಿಮೇಧೇನ ಕಿಮರ್ಥಂ ನ ಯಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ ನಿಶ್ಚಿತಾಂ ಮತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಷ್ಟವ್ಯಮಿತಿ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ।
ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಹ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸರ್ವೈರೇವ ಕೃತಾತ್ಮಭಿಃ ॥ ೩ ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀದಿದಂ ರಾಜಾ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ಮನ್ತ್ರಿಸತ್ತಮಮ್ ।
ಶೀಘ್ರಮಾನಯ ಮೇ ಸರ್ವಾನ್ಗುರೂಂಸ್ತಾನಪುರೋಹಿತಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಹಃ ಸೂತೋ ರಾಜಾನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಋತ್ವಿಗ್ಭಿರುಪದಿಷ್ಟೋಽಯಂ ಪುರಾವೃತ್ತೋ ಮಯಾ ಶ್ರುತಃ ॥ ೫ ॥

ಸನತ್ಕುಮಾರೋ ಭಗವಾನ್ಪೂರ್ವಂ ಕಥಿತವಾನ್ಮಥಾಮ್ ।
ಋಷೀಣಾಂ ಸಂನಿಧೌ ರಾಜಂಸ್ತವ ಪುತ್ರಾಗಮಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೬ ॥

ಕಾಶ್ಯಪಸ್ಯ ತು ಪುತ್ರೋಽಸ್ತಿ ವಿಭಾಣ್ಡಕ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ ।
ಋಷ್ಯಶೃಂಗ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಸ್ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೭ ॥

ಸ ವನೇ ನಿತ್ಯಸಂವೃದ್ಧೋ ಮುನಿರ್ವನಚರಃ ಸದಾ ।
ನಾನ್ಯಂ ಜಾನಾತಿ ವಿಪ್ರೇನ್ದ್ರೋ ನಿತ್ಯಂ ಪಿತ್ರನುವರ್ತನಾತ್ ॥ ೮ ॥

ದ್ವೈವಿಧ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಲೋಕೇಷು ಪ್ರಥಿತಂ ರಾಜನಿಷ್ಪ್ರೇಶ್ಚ ಕಥಿತಂ ಸದಾ ॥ ೯ ॥

ತಸ್ಯೈವಂ ವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ಕಾಲಃ ಸಮಭಿವರ್ತತ ।
ಅಗ್ನಿಂ ಶುಶ್ರೂಷಮಾಣಸ್ಯ ಪಿತರಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕಾಲೇ ತು ರೋಮಪಾದಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಅಜ್ಞೇಷು ಪ್ರಥಿತೋ ರಾಜಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾಬಲಃ || 11 ||

ತಸ್ಯ ವ್ಯತಿಕ್ರಮಾದ್ರಾಜ್ಞೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸುದಾರುಣಾ |
ಅನಾವೃಷ್ಟಿಃ ಸುಘೋರಾ ವೈ ಸರ್ವಭೂತಭಯಾವಹಾ || 12 ||

ಅನಾವೃಷ್ಟ್ಯಾಂ ತು ವೃತ್ತಾಯಾಂ ರಾಜಾ ದುಃಖಸಮನ್ವಿತಃ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಶ್ಚ ತ್ರೈವೃದ್ಧಾಂಶ್ಚ ಸಮಾನೀಯ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯತಿ || 13 ||

ಭವಂತಃ ಶ್ರುತಧರ್ಮಾಣೋ ಲೋಕೇ ಚಾರಿತ್ರವೇದಿನಃ |
ಸಮಾದಿಶಂತು ನಿಯಮಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಯಥಾ ಭವೇತ್ || 14 ||

ವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ತೇ ಮಹೀಪಾಲಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇದಪಾರಗಾಃ |
ವಿಭಾಣ್ಡುಕಸುತಂ ರಾಜನ್ಸರ್ವೋಪಾಯೈರಿಹಾನಯ || 15 ||

ಆನಾಯ್ಯ ಚ ಮಹೀಪಾಲ ಋಷ್ಯಶೃಂಗಂ ಸುಸತ್ಕೃತಮ್ |
ಪ್ರಯಚ್ಛ ಕನ್ಯಾಂ ಶಾನ್ತಾಂ ವೈ ವಿಧಿನಾ ಸುಸಮಾಹಿತಃ || 16 ||

ತೇಷಾಂ ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಚಿಂತಾಂ ಪ್ರಪತ್ಸ್ಯತೇ |
ಕೇನೋಪಾಯೇನ ವೈ ಶಕ್ಯಮಿಹಾನೇತುಂ ಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 17 ||

ತತೋ ರಾಜಾ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿರಾತ್ಮವಾನ್ |
ಪುರೋಹಿತಮಮಾತ್ಯಾಂಶ್ಚ ಪ್ರೇಷಯಿಷ್ಯತಿ ಸತ್ಕೃತಾನ್ || 18 ||

ತೇ ತು ರಾಜ್ಞೋ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ಯಥಿತಾ ವನತಾನನಾಃ |
ನ ಗಚ್ಛೇಮ ಋಷೇರ್ಭೀತಾ ಅನುನೇಷ್ಯಂತಿ ತಂ ನೃಪಮ್ || 19 ||

ವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ತೇ ತಸ್ಯೋಪಾಯಾಂಶ್ಚ ತಾನ್ಕುಮಾನ್ |
ಆನೇಷ್ಯಾಮೋ ವಯಂ ವಿಪ್ರಂ ನ ಚ ದೋಷೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 20 ||

ಏವಮಜ್ಞಾಧಿಪೇನೈವ ಗಣಿಕಾಭಿರೃಷೇಃ ಸುತಃ |
ಆನೀತೋಽವರ್ಷಯದ್ಧೇವಃ ಶಾನ್ತಾ ಚಾಸ್ಮೈ ಪ್ರದೀಯತೇ || 21 ||

ಋಷ್ಯಶೃಂಗಸ್ತು ಜಾಮಾತಾ ಪುತ್ರಾಂಸ್ತವ ವಿಧಾಸ್ಯತಿ ।
ಸನತ್ಕುಮಾರಕಥಿತಮೇತಾವದ್ವ್ಯಾಹೃತಂ ಮಯಾ ॥ 22 ॥

ಅಥ ಹೃಷ್ಣೋ ದಶರಥಃ ಸುಮನ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ।
ಯಥರ್ಷ್ಯಶೃಂಗಸ್ತ್ವಾನೀತೋ ವಿಸ್ತರೇಣ ತ್ವಯೋಚ್ಯತಾಮ್ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸುಮನ್ತ್ರಶೋಚಿದಿತೋ ರಾಜಾ ಪ್ರೋವಾಚೇದಂ ವಚಸ್ತದಾ ।
ಯಥರ್ಷ್ಯಶೃಙ್ಗಸ್ತ್ವಾನೀತಃ ಶೃಣು ಮೇ ಮನ್ಮಿಭಿಃ ಸಹ ॥೧॥

ರೋಮಪಾದಮುವಾಚೇದಂ ಸಹಾಮಾತ್ಯಃ ಪುರೋಹಿತಃ ।
ಉಪಾಯೋ ನಿರಪಾಯೋಽಯಮಸ್ಮಾಭಿರಭಿಚಿಂತಿತಃ ॥೨॥

ಋಷ್ಯಶೃಙ್ಗೋ ವನಚರಸ್ತಪಃಸ್ವಾಧ್ಯಾಯನೇ ರತಃ ।
ಅನಭಿಜ್ಞಃ ಸ ನಾರೀಣಾಂ ವಿಷಯಾಣಾಂ ಸುಖಸ್ಯ ಚ ॥೩॥

ಇನ್ದ್ರಿಯಾರ್ಥೈರಭಿಮತೈರ್ನರಚಿತ್ತಪ್ರಮಾಧಿಭಿಃ ।
ಪುರಮಾನಾಯಯಿಷ್ಯಾಮಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಚಾಧ್ಯವಸೀಯತಾಮ್ ॥೪॥

ಗಣಿಕಾಸ್ತತ್ರ ಗಚ್ಛಂತು ರೂಪವತ್ಯಃ ಸ್ವಲಜ್ಞತಾಃ ।
ಪ್ರಲೋಭ್ಯ ವಿವಿಧೋಪಾಯೈರಾನೇಷ್ಯಂತೀಹ ಸತ್ಕೃತಾಃ ॥೫॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತಥೇತಿ ರಾಜಾ ಚ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಪುರೋಹಿತಮ್ ।
ಪುರೋಹಿತೋ ಮನ್ಮಿಣಶ್ಚ ತಥಾ ಚಕ್ರುಶ್ಚ ತೇ ತದಾ ॥೬॥

ವಾರಮುಖ್ಯಾಸ್ತು ತಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ವನಂ ಪ್ರವಿವಿಶುರ್ಮಹತ್ ।
ಆಶ್ರಮಸ್ಯಾವಿದೂರೇಽಸ್ಮಿನ್ಯತ್ನಂ ಕುರ್ವಂತಿ ದರ್ಶನೇ ॥೭॥

ಋಷಿಪುತ್ರಸ್ಯ ಘೋರಸ್ಯ ನಿತ್ಯಮಾಶ್ರಮವಾಸಿನಃ ।
ಪಿತುಃ ಸ ನಿತ್ಯಸಂತುಷ್ಟೋ ನಾತಿಚಕ್ರಾಮ ಚಾಶ್ರಮಾತ್ ॥೮॥

ನ ತೇನ ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತಿ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ತಪಸ್ವಿನಾ ।
ಸ್ತ್ರೀ ವಾ ಪುಮಾನಾಃ ಯಚ್ಚಾನ್ಯತ್ಸತ್ತ್ವಂ ನಗರರಾಷ್ಟ್ರಜಮ್ ॥೯॥

ತತಃ ಕದಾಚಿತ್ತಂ ದೇಶಮಾಜಗಾಮ ಯದೃಚ್ಛಯಾ ।
ವಿಭಾಣ್ಡಕಸುತಸ್ತತ್ರ ತಾಶ್ಚಾಪಶ್ಯದ್ವರಾಙ್ಗನಾಃ ॥೧೦॥

ತಾಶ್ಚಿತ್ರವೇಷಾಃ ಪ್ರಮದಾ ಗಾಯನ್ತೋ ಮಧುರಸ್ವರೈಃ |
ಋಷಿಪುತ್ರಮುಪಾಗಮ್ಯ ಸರ್ವಾ ವಚನಮಬ್ರುವನ್ || 11 ||

ಕಸ್ತ್ವಂ ಕಿಂ ವರ್ತಸೇ ಬ್ರಹ್ಮಇಾಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಹೇ ವಯಮ್ |
ಏಕಸ್ತ್ವಂ ವಿಜನೇ ಘೋರೇ ವನೇ ಚರಸಿ ಶಂಸ ನಃ || 12 ||

ಅದೃಷ್ಟರೂಪಾಸ್ತಾಸ್ತೇನ ಕಾಮ್ಯರೂಪಾ ವನೇ ಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ಹಾರ್ದಾತ್ತಸ್ಯ ಮತಿರ್ಜಾತಾ ಆಖ್ಯಾತುಂ ಪಿತರಂ ಸ್ವಕಮ್ || 13 ||

ಪಿತಾ ವಿಭಾಣ್ಡಕೋಽಸ್ಮಾಕಂ ತಸ್ಯಾಹಂ ಸುತ ಔರಸಃ |
ಋಷ್ಯಶೃಙ್ಗ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಂ ನಾಮ ಕರ್ಮ ಚ ಮೇ ಭುವಿ || 14 ||

ಇಹಾಶ್ರಮಪದೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಸಮೀಪೇ ಶುಭದರ್ಶನಾಃ |
ಕರಿಷ್ಯೇ ವೋಽತ್ರ ಪೂಜಾಂ ವೈ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ || 15 ||

ಋಷಿಪುತ್ರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಮತಿರಾಸ ವೈ |
ತದಾಶ್ರಮಪದಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಜಗ್ಮುಃ ಸರ್ವಾಶ್ಚ ತೇನ ಹ || 16 ||

ಗತಾನಾಂ ತು ತತಃ ಪೂಜಾಮೃಷಿಪುತ್ರಶ್ಚಕಾರ ಹ |
ಇದಮರ್ಘ್ಯಮಿದಂ ಪಾದ್ಯಮಿದಂ ಮೂಲಂ ಫಲಂ ಚ ನಃ || 17 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತು ತಾಂ ಪೂಜಾಂ ಸರ್ವಾ ಏವ ಸಮುತ್ಸುಕಾಃ |
ಋಷೇರ್ಭೀತಾಶ್ಚ ಶೀಘ್ರಂ ತು ಗಮನಾಯ ಮತಿಂ ದಧುಃ || 18 ||

ಅಸ್ಮಾಕಮಪಿ ಮುಖ್ಯಾಢಿ ಫಲಾನೀಮಾಢಿ ವೈ ದ್ವಿಜ |
ಗೃಹಾಣ ಪ್ರತಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಭಕ್ಷಯಸ್ವ ಚ ಮಾ ಚಿರಮ್ || 19 ||

ತತಸ್ತಾಸ್ತಂ ಸಮಾಲಿಙ್ಗ್ಯ ಸರ್ವಾ ಹರ್ಷಸಮನ್ವಿತಾಃ |
ಮೋದಕಾನ್ಪ್ರದದುಸ್ತಸ್ಮೈ ಭಕ್ಷ್ಯಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಙ್ಗುಭಾನ್ || 20 ||

ತಾನಿ ಚಾಸ್ವಾದ್ಯ ತೇಜಸ್ವೀ ಫಲಾನೀತಿ ಸ್ಮ ಮನ್ಯತೇ |
ಅನಾಸ್ವಾದಿತಪೂರ್ವಾಣಿ ವನೇ ನಿತ್ಯನಿವಾಸಿನಾಮ್ || 21 ||

ಆಪೃಚ್ಛ್ಯ ಚ ತದಾ ವಿಪ್ರಂ ವ್ರತಚರ್ಯಾಂ ನಿವೇದ್ಯ ಚ |
ಗಚ್ಛಂತಿ ಸ್ಮಾಪದೇಶಾತ್ತಾ ಭೀತಾಸ್ತಸ್ಯ ಪಿತುಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ || 22 ||

ಗತಾಸು ತಾಸು ಸರ್ವಾಸು ಕಾಶ್ಯಪಸ್ಯಾತ್ಮಜೋ ದ್ವಿಜಃ |
ಅಸ್ವಸ್ಥಹೃದಯಶ್ಚಾಸೀದ್ಧುಃಖಂ ಸ್ಮ ಪರಿವರ್ತತೇ || 23 ||

ತತೋಽಪರೇದ್ಯುಸ್ತಂ ದೇಶಮಾಜಗಾಮ ಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಮನೋಜ್ಞಾ ಯತ್ರ ತಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾರಮುಖ್ಯಾಃ ಸ್ವಲಬ್ಧಕೃತಾಃ || 24 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಯವ ಚ ತದಾ ವಿಪ್ರಮಾಯಾನ್ತಂ ಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾಃ |
ಉಪಸ್ಮತ್ಯ ತತಃ ಸರ್ವಾಸ್ತಾಸ್ತಮೂಚುರಿದಂ ವಚಃ || 25 ||

ಏಹ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ಸೌಮ್ಯ ಅಸ್ಮಾಕಮಿತಿ ಚಾಬ್ರುವನ್ |
ತತ್ರಾಪ್ಯೇಷ ವಿಧಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ವಿಶೇಷೇಣ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 26 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ತಾಸಾಂ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಹೃದಯಜ್ಞಮಮ್ |
ಗಮನಾಯ ಮತಿಂ ಚಕ್ರೇ ತಂ ಚ ನಿನ್ಯುಸ್ತದಾ ಸ್ತ್ರಿಯಃ || 27 ||

ತತ್ರ ಚಾನೀಯಮಾನೇ ತು ವಿಪ್ರೇ ತಸ್ಮಿನ್ಮಹಾತ್ಮನಿ |
ವವರ್ಷ ಸಹಸಾ ದೇವೋ ಜಗತ್ಪ್ರಹ್ಲಾದಯಂಸ್ತದಾ || 28 ||

ವರ್ಷೇಣೈವಾಗತಂ ವಿಪ್ರಂ ವಿಷಯಂ ಸ್ವಂ ನರಾಧಿಪಃ |
ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಮ್ಯ ಮುನಿಂ ಪ್ರಹ್ವಃ ಶಿರಸಾ ಚ ಮಹೀಂ ಗತಃ || 29 ||

ಅರ್ಘ್ಯಂ ಚ ಪ್ರದದೌ ತಸ್ಮೈ ನ್ಯಾಯತಃ ಸುಸಮಾಹಿತಃ |
ವಪ್ರೇ ಪ್ರಸಾದಂ ವಿಪ್ರೇನ್ದ್ರಾನ್ಮಾ ವಿಪ್ರಂ ಮನ್ಯುರಾವಿಶೇತ್ || 30 ||

ಅನ್ತಃಪುರಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಸ್ಮೈ ಕನ್ಯಾಂ ದತ್ತಾ ಯಥಾವಿಧಿ |
ಶಾನ್ತಾಂ ಶಾಂತೇನ ಮನಸಾ ರಾಜಾ ಹರ್ಷಮವಾಪ ಸಃ || 31 ||

ಏವಂ ಸ ನ್ಯವಸತ್ತತ್ರ ಸರ್ವಕಾಮೈಃ ಸುಪೂಜಿತಃ |
ಋಷ್ಯಶೃಜೋಗೇ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಶಾನ್ತಯಾ ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ || 32 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ನವಮಃ ||

सर्गः॥

॥ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಭೂಯ ಏವ ಚ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಶೃಣು ಮೇ ವಚನಂ ಹಿತಮ್ |
ಯಥಾ ಸ ದೇವಪ್ರವರಃ ಕಥಯಾಮಾಸ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ || 1 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಂ ಕುಲೇ ಜಾತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ನಾಮ್ನಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸತ್ಯಪ್ರತಿಶ್ರವಃ || 2 ||

ಅಜ್ಞರಾಜೇನ ಸಖ್ಯಂ ಚ ತಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಕನ್ಯಾ ಚಾಸ್ಯ ಮಹಾಭಾಗಾ ಶಾನ್ತಾ ನಾಮ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 3 ||

ಪುತ್ರಸ್ತ್ವಜ್ಞಸ್ಯ ರಾಜ್ಞಸ್ತು ರೋಮಪಾದ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ |
ತಂ ಸ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾಯಶಾಃ || 4 ||

ಅನಪತ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಜ್ಯಾನ್ತಾಭರ್ತಾ ಮಮ ಕೃತುಮ್ |
ಆಹರೇತ ತ್ವಯಾಜ್ಞಪ್ತಃ ಸನ್ತಾನಾರ್ಥಂ ಕುಲಸ್ಯ ಚ || 5 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜ್ಞೋಽಥ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮನಸಾ ಸ ವಿಚಿನ್ತ್ಯ ಚ |
ಪ್ರದಾಸ್ಯತೇ ಪುತ್ರವನ್ತಂ ಶಾನ್ತಾ ಭರ್ತಾರಮಾತ್ಮವಾನ್ || 6 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ತಂ ವಿಪ್ರಂ ಸ ರಾಜಾ ವಿಗತಜ್ವರಃ |
ಆಹರಿಷ್ಯತಿ ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 7 ||

ತಂ ಚ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಯಷ್ಟುಕಾಮಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಋಷ್ಯಶೃಙ್ಗಂ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಂ ವರಯಿಷ್ಯತಿ ಧರ್ಮವಿತ್ || 8 ||

ಯಜ್ಞಾರ್ಥಂ ಪ್ರಸವಾರ್ಥಂ ಚ ಸ್ವರ್ಗಾರ್ಥಂ ಚ ನರೇಶ್ವರಃ |
ಲಭತೇ ಚ ಸ ತಂ ಕಾಮಂ ದ್ವಿಜಮುಖ್ಯಾದ್ವಿಶಾಂ ಪತಿಃ || 9 ||

ಪುತ್ರಾಶ್ಚಾಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಚತ್ವಾರೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಾಃ |
ವಂಶಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಕರಾಃ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಾಃ || 10 ||

ಏವಂ ಸ ದೇವಪ್ರವರಃ ಪೂರ್ವಂ ಕಥಿತವಾನ್ಕಥಾಮ್ ।
ಸನತ್ಕುಮಾರೋ ಭಗವಾನ್ಪುರಾ ದೇವಯುಗೇ ಪ್ರಭುಃ ॥ 11 ॥

ಸ ತ್ವಂ ಪುರುಷಶಾರ್ದೂಲ ತಮಾನಯ ಸುಸತ್ಕೃತಮ್ ।
ಸ್ವಯಮೇವ ಮಹಾರಾಜ ಗತ್ವಾ ಸಬಲವಾಹನಃ ॥ 12 ॥

ಅನುಮಾನ್ಯ ವಸಿಷ್ಠಂ ಚ ಸೂತವಾಕ್ಯಂ ನಿಶಮ್ಯ ಚ ।
ಸಾನ್ತಃಪುರಃ ಸಹಾಮಾತ್ಯಃ ಪ್ರಯಯೌ ಯತ್ರ ಸ ದ್ವಿಜಃ ॥ 13 ॥

ವನಾನಿ ಸರಿತಶ್ಚೈವ ವ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ಶನೈಃ ಶನೈಃ ।
ಅಭಿಚಕ್ರಾಮ ತಂ ದೇಶಂ ಯತ್ರ ವೈ ಮುನಿಪುಂಗವಃ ॥ 14 ॥

ಆಸಾದ್ಯ ತಂ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಂ ರೋಮಪಾದಸಮೀಪಗಮ್ ।
ಋಷಿಪುತ್ರಂ ದದರ್ಶಾದೌ ದೀಪ್ಯಮಾನಮಿವಾನಲಮ್ ॥ 15 ॥

ತತೋ ರಾಜಾ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಪೂಜಾಂ ಚಕ್ರೇ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಸಖಿತಾಸ್ತಸ್ಯ ವೈ ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ ॥ 16 ॥

ರೋಮಪಾದೇನ ಚಾಖ್ಯಾತಮೃಷಿಪುತ್ರಾಯ ಧೀಮತೇ ।
ಸಖ್ಯಂ ಸಮ್ಪನ್ನಕಂ ಚೈವ ತದಾ ತಂ ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯತ್ ॥ 17 ॥

ಏವಂ ಸುಸತ್ಕೃತಸ್ತೇನ ಸಹೋಷಿತಾಸ್ವ ನರರ್ಷಭಃ ।
ಸಪ್ತಾಷ್ಟದಿವಸಾನ್ರಾಜಾ ರಾಜಾನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 18 ॥

ಶಾನ್ತಾ ತವ ಸುತಾ ರಾಜನ್ಸಹ ಭರ್ತ್ರಾ ವಿಶಾಮ್ವತೇ ।
ಮದೀಯಂ ನಗರಂ ಯಾತು ಕಾರ್ಯಂ ಹಿ ಮಹದುದ್ಯತಮ್ ॥ 19 ॥

ತಥೇತಿ ರಾಜಾ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಗಮನಂ ತಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಉವಾಚ ವಚನಂ ವಿಪ್ರಂ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ ॥ 20 ॥

ಋಷಿಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್ಯ ತಥೇತ್ಯಾಹ ನೃಪಂ ತದಾ ।
ಸ ನೃಪೇಣಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ ಪ್ರಯಯೌ ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ ॥ 21 ॥

ತಾವನೋನ್ಯಾಙ್ಗಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ನೇಹಾತ್ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಯ ಚೋರಸಾ ।
ನನಂದತುರ್ದಶರಥೋ ರೋಮಪಾದಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 22 ॥

ತತಃ ಸುಹೃದಮಾಪೃಚ್ಛ್ಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧತೋ ರಘುನಂದನಃ ।
ಪೌರೇಭ್ಯಃ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ದೂತಾನ್ವೈ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿನಃ ।
ಕ್ರಿಯತಾಂ ನಗರಂ ಸರ್ವಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವ ಸ್ವಲಿಙ್ಕೃತಮ್ ॥ 23 ॥

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಾಃ ಪೌರಾಸ್ತೇ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾನಮಾಗತಮ್ ।
ತಥಾ ಪ್ರಚಕ್ರಸ್ತತ್ಸರ್ವಂ ರಾಜ್ಞಾ ಯತ್ಪ್ರೇಷಿತಂ ತದಾ ॥ 24 ॥

ತತಃ ಸ್ವಲಿಙ್ಕೃತಂ ರಾಜಾ ನಗರಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ।
ಶಙ್ಖದುಂದುಭಿನಿಘೋಷೈಃ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ದ್ವಿಜರ್ಷಭಮ್ ॥ 25 ॥

ತತಃ ಪ್ರಮುದಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೈ ನಾಗರಾ ದ್ವಿಜಮ್ ।
ಪ್ರವೇಶ್ಯಮಾನಂ ಸತ್ಕೃತ್ಯ ನರೇಂದ್ರೇಣೇಂದ್ರಕರ್ಮಣಾ ॥ 26 ॥

ಅನ್ತಃಪುರಂ ಪ್ರವೇಶ್ಯಾನಂ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ತು ಶಾಸ್ತ್ರತಃ ।
ಕೃತಕೃತ್ಯಂ ತದಾತ್ಮಾನಂ ಮೇನೇ ತಸ್ಯೋಪವಾಹನಾತ್ ॥ 27 ॥

ಅನ್ತಃಪುರಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಶಾನ್ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಥಾಗತಮ್ ।
ಸಹ ಭರ್ತ್ರಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾನಂದಮುಪಾಗಮನ್ ॥ 28 ॥

ಪೂಜ್ಯಮಾನಾ ಚ ತಾಭಿಃ ಸಾ ರಾಜ್ಞಾ ಚೈವ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಉವಾಸ ತತ್ರ ಸುಖಿತಾ ಕೞ್ಚಿತಾಕುಲಂ ಸಹ ದ್ವಿಜಾ ॥ 29 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ದಶಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಕಾಲೇ ಬಹುತಿಥೇ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ಸುಮನೋಹರೇ ।
ವಸಂತೇ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೇ ರಾಜ್ಞೋ ಯಷ್ವಂ ಮನೋಽಭವತ್ ॥ 1 ॥

ತತಃ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಶಿರಸಾ ತಂ ವಿಪ್ರಂ ದೇವವರ್ಣಿನಮ್ ।
ಯಜ್ಞಾಯ ವರಯಾಮಾಸ ಸಂತಾನಾರ್ಥಂ ಕುಲಸ್ಯ ಚ ॥ 2 ॥

ತಥೇತಿ ಚ ಸ ರಾಜಾನಮುವಾಚ ಚ ಸುಸತ್ಕೃತಃ ।
ಸಮ್ಭಾರಾಃ ಸಮಿಭ್ರಯಂತಾಂ ತೇ ತುರಗಶ್ಚ ವಿಮುಚ್ಯತಾಮ್ ॥ 3 ॥

ತತೋ ರಾಜಾಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ಮನ್ತ್ರಿಸತ್ತಮಮ್ ।
ಸುಮನ್ತ್ರಾವಾಹಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೃತ್ವಿಜೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ ॥ 4 ॥

ತತಃ ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ ತ್ವರಿತವಿಕ್ರಮಃ ।
ಸಮಾನಯತ್ ತಾನಿವಪ್ರಾನ್ಸಮಸ್ತಾನೇವದಪಾರಗಾನ್ ॥ 5 ॥

ಸುಯಜ್ಞಂ ವಾಮದೇವಂ ಚ ಜಾಬಾಲಿಮಥ ಕಾಶ್ಯಪಮ್ ।
ಪುರೋಹಿತಂ ವಸಿಷ್ಠಂ ಚ ಯೇ ಚಾನೇ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಾಃ ॥ 6 ॥

ತಾನೂಜಯಿತ್ವಾ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ ।
ಇದಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 7 ॥

ಮಮ ಲಾಲಪ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಪುತ್ರಾರ್ಥಂ ನಾಸ್ತಿ ವೈ ಸುಖಮ್ ।
ತದರ್ಥಂ ಹಯಮೇಧೇನ ಯಕ್ಷ್ಯಾಮೀತಿ ಮತಿರ್ಮಮ ॥ 8 ॥

ತದಹಂ ಯಷ್ವಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟೇನ ಕರ್ಮಣಾ ।
ಋಷಿಪುತ್ರಪ್ರಭಾವೇನ ಕಾಮಾನಾಪ್ಸ್ಯಾಮಿ ಚಾಪ್ಯಹಮ್ ॥ 9 ॥

ತತಃ ಸಾಧ್ವಿತಿ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯನ್ ।
ವಸಿಷ್ಠಪ್ರಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯ ಮುಖಾಚ್ಛ್ರೇತಮ್ ॥ 10 ॥

ಋಷ್ಯಶೃಂಗಪುರೋಗಾಶ್ಚ ಪ್ರತ್ಯೂಚುರ್ನೃಪತಿಂ ತದಾ ।
ಸಮ್ಭಾರಾಃ ಸಮಿಬ್ರಯನ್ತಾಂ ತೇ ತುರಗಶ್ಚ ವಿಮುಚ್ಯತಾಮ್ ॥ 11 ॥

ಸರ್ವಥಾ ಪ್ರಾಪ್ಯಸೇ ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚತುರೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಾನ್ ।
ಯಸ್ಯ ತೇ ಧಾರ್ಮಿಕೇ ಬುದ್ಧಿರಿಯಂ ಪುತ್ರಾರ್ಥಮಾಗತಾ ॥ 12 ॥

ತತಃ ಪ್ರೀತೋಽಭವದ್ರಾಜಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ವಿಜಭಾಷಿತಮ್ ।
ಅಮಾತ್ಯಾಂಶ್ಚಾಬ್ರವೀದ್ರಾಜಾ ಹರ್ಷೇಣೇದಂ ಶುಭಾಕ್ಷರಮ್ ॥ 13 ॥

ಗುರುಣಾಂ ವಚನಾಚ್ಛೇಘ್ರಂ ಸಮ್ಭಾರಾಃ ಸಮಿಬ್ರಯನ್ತು ಮೇ ।
ಸಮರ್ಥಾಧಿಷ್ಠಿತಶ್ಚಾಶ್ವಃ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯೋ ವಿಮುಚ್ಯತಾಮ್ ॥ 14 ॥

ಸರಯ್ವಾಶೋತ್ತರೇ ತೀರೇ ಯಜ್ಞಭೂಮಿರ್ವಿಧೀಯತಾಮ್ ।
ಶಾನ್ತಯಶ್ಚಾಭಿವರ್ಧನ್ತಾಂ ಯಥಾಕಲ್ಪಂ ಯಥಾವಿಧಿ ॥ 15 ॥

ಶಕ್ಯಃ ಕರ್ತುಮಯಂ ಯಜ್ಞಃ ಸರ್ವೇಣಾಪಿ ಮಹೀಕ್ಷಿತಾ ।
ನಾಪರಾಧೋ ಭವೇತ್ಕಷ್ಟೋ ಯದ್ಯಸ್ಮಿನ್ಕ್ರತುಸತ್ತಮೇ ॥ 16 ॥

ಛಿದ್ರಂ ಹಿ ಮೃಗಯಂತೇಽತ್ರ ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ವಿಧಿಹೀನಸ್ಯ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಸದ್ಯಃ ಕರ್ತಾ ವಿನಶ್ಯತಿ ॥ 17 ॥

ತದ್ಯಥಾ ವಿಧಿಪೂರ್ವಂ ಮೇ ಕೃತುರೇಷ ಸಮಾಪ್ಯತೇ ।
ತಥಾವಿಧಾನಂ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಸಮರ್ಥಾಃ ಕರಣೇಷ್ವಹ ॥ 18 ॥

ತಥೇತಿ ಚ ತತಃ ಸರ್ವೇ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯನ್ ।
ಪಾರ್ಥಿವೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಯಥಾಜ್ಞಪ್ತಮಕುರ್ವತ ॥ 19 ॥

ತತೋ ದ್ವಿಜಾಸ್ತೇ ಧರ್ಮಜ್ಞಮಸ್ತುವನ್ನಾರ್ಥಿವರ್ಷಭಮ್ ।
ಅನುಜ್ಞಾತಾಸ್ತತಃ ಸರ್ವೇ ಪುನರ್ಜಗ್ಮುರ್ಯಥಾಗತಮ್ ॥ 20 ॥

ಗತಾನಾಂ ತು ದ್ವಿಜಾತೀನಾಂ ಮನ್ತ್ರಿಣಸ್ತಾನ್ನರಾಧಿಪಃ ।
ವಿಸರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಂ ವೇಶ್ಮ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ॥ 21 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಏಕಾದಶಃ

सर्गः॥

॥ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ವಸಂತೇ ತು ಪೂರ್ಣಃ ಸಂವತ್ಸರೋಽಭವತ್ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ವಸಿಷ್ಠಂ ಚ ನ್ಯಾಯತಃ ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ಚ || 1 ||

ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಶ್ನಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಸವಾರ್ಥಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಮ್ |
ಯಜ್ಞೋ ಮೇ ಕ್ರಿಯತಾಂ ವಿಪ್ರ ಯಥೋಕ್ತಂ ಮುನಿಪುಂಗವ || 2 ||

ಯಥಾ ನ ವಿಘ್ನಃ ಕ್ರಿಯತೇ ಯಜ್ಞಾಜ್ಞೇಷು ವಿಧೀಯತಾಮ್ |
ಭವಾನ್ನಿಗ್ಧಃ ಸುಹೃನ್ಮಹ್ಯಂ ಗುರುಶ್ಚ ಪರಮೋ ಭವಾನ್ || 3 ||

ವೋಢವ್ಯೋ ಭವತಾ ಚೈವ ಭಾರೋ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಚೋದ್ಯತಃ |
ತಥೇತಿ ಚ ಸ ರಾಜಾನಮಬ್ರವೀದ್ವಿಜಸತ್ತಮಃ || 4 ||

ಕರಿಷ್ಯೇ ಸರ್ವಮೇವೈತದ್ಭವತಾ ಯತ್ಸಮರ್ಥಿತಮ್ |
ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ವಿಜಾನೃದ್ಧಾನ್ಯಜ್ಞಕರ್ಮಸು ನಿಷ್ಕಿಂತಾನ್ || 5 ||

ಸ್ಥಾಪತ್ಯೇ ನಿಷ್ಕಿಂತಾಂಶೈಶ್ಚೈವ ವೃದ್ಧಾನ್ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಾನ್ |
ಕರ್ಮಾನ್ತಿ ಕಾಞ್ಶಿಲ್ಪಕಾರಾನ್ವರ್ಧಕೇನ್ಪುನಕಾನಪಿ || 6 ||

ಗಣಕಾಞ್ಶಿಲ್ಪಿನಶೈಶ್ಚೈವ ತಥೈವ ನಟನರ್ತಕಾನ್ |
ತಥಾ ಶುಚೀಞ್ಶಾಸ್ತ್ರವಿದಃ ಪುರುಷಾನ್ಸುಬಹುಶ್ರುತಾನ್ || 7 ||

ಯಜ್ಞಕರ್ಮ ಸಮೀಹನ್ತಾಂ ಭವನ್ತೋ ರಾಜಶಾಸನಾತ್ |
ಇಷ್ಟಕಾ ಬಹುಸಾಹಸ್ರೀ ಶೀಘ್ರಮಾನೀಯತಾಮಿತಿ || 8 ||

ಔಪಕಾರ್ಯಾಃ ಕ್ರಿಯನ್ತಾಂ ಚ ರಾಜ್ಞಾಂ ಬಹುಗುಣಾನ್ವಿತಾಃ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾವಸಥಾಶೈಶ್ಚೈವ ಕರ್ತವ್ಯಾಃ ಶತಶಃ ಶುಭಾಃ || 9 ||

ಭಕ್ಷ್ಯಾನ್ನಪಾನೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಸಮುಪೇತಾಃ ಸುನಿಷ್ಕಿಂತಾಃ |
ತಥಾ ಪೌರಜನಸ್ಯಾಪಿ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಬಹುವಿಸ್ತರಾಃ || 10 ||

ಆವಾಸಾ ಬಹುಭಕ್ಷ್ಯಾ ವೈ ಸರ್ವಕಾಮೈರುಪಸ್ಥಿತಾಃ ।
ತಥಾ ಜಾನಪದಸ್ಯಾಪಿ ಜನಸ್ಯ ಬಹುಶೋಭನಮ್ ॥ 11 ॥

ದಾತವ್ಯಮನ್ನಂ ವಿಧಿವತ್ಸತ್ಕೃತ್ಯ ನ ತು ಲೀಲಯಾ ।
ಸರ್ವವರ್ಣಾ ಯಥಾ ಪೂಜಾಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ಸುಸತ್ಕೃತಾಃ ॥ 12 ॥

ನ ಚಾವಜ್ಞಾ ಪ್ರಯೋಕ್ತವ್ಯಾ ಕಾಮಕ್ರೋಧವಶಾದಪಿ ।
ಯಜ್ಞಕರ್ಮಸು ಯೇಽವ್ಯಗ್ರಾಃ ಪುರುಷಾಃ ಶಿಲ್ಪಿನಸ್ತಥಾ ॥ 13 ॥

ತೇಷಾಮಪಿ ವಿಶೇಷೇಣ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಾ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ।
ಯಥಾ ಸರ್ವಂ ಸುವಿಹಿತಂ ನ ಕಿಂಚಿತ್ಪರಿಹೀಯತೇ ॥ 14 ॥

ತಥಾ ಭವಂತಃ ಕುರ್ವಂತು ಪ್ರೀತಿಸ್ನಿಗ್ಧೇನ ಚೇತಸಾ ।
ತತಃ ಸರ್ವೇ ಸಮಾಗಮ್ಯ ವಸಿಷ್ಠಮಿದಮಬ್ರವನ್ ॥ 15 ॥

ಯಥೋಕ್ತಂ ತತ್ಕರಿಷ್ಯಾಮೋ ನ ಕಿಂಚಿತ್ಪರಿಹಾಸ್ಯತೇ ।
ತತಃ ಸುಮನ್ತ್ರಮಾಹೂಯ ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 16 ॥

ನಿಮನ್ತ್ರಯಸ್ಯ ನೃಪತೀನ್ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಯೇ ಚ ಧಾರ್ಮಿಕಾಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನೃತ್ಯಾತ್ರಿಯಾನೈವ್ಯಶ್ಯಾಞ್ಶ್ರಾದ್ರಾಂಶೈಚ್ಛವ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 17 ॥

ಸಮಾನಯಸ್ವ ಸತ್ಕೃತ್ಯ ಸರ್ವದೇಶೇಷು ಮಾನವಾನ್ ।
ಮಿಥಿಲಾಧಿಪತಿಂ ಶೂರಂ ಜನಕಂ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ 18 ॥

ನಿಷ್ಕೃತಂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ತಥಾ ವೇದೇಷು ನಿಷ್ಕೃತಮ್ ।
ತಮಾನಯ ಮಹಾಭಾಗಂ ಸ್ವಯಮೇವ ಸುಸತ್ಕೃತಮ್ ।
ಪೂರ್ವಸಮ್ಮುನಿಧನಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತತಃ ಪೂರ್ವಂ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ ॥ 19 ॥

ತಥಾ ಕಾಶಿಪತಿಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಂ ಸತತಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮ್ ।
ಸದ್ವೃತ್ತಂ ದೇವಸಜಾಕುಶಂ ಸ್ವಯಮೇವಾನಯಸ್ವ ಹ ॥ 20 ॥

ತಥಾ ಕೇಕಯರಾಜಾನಂ ವೃದ್ಧಂ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಮ್ ।
ಶ್ವಶುರಂ ರಾಜಸಿಂಹಸ್ಯ ಸಪುತ್ರಂ ತಮಿಹಾನಯ ॥ 21 ॥

ಅಜ್ಞೇಶ್ವರಂ ಮಹಾಭಾಗಂ ರೋಮಪಾದಂ ಸುಸತ್ಕೃತಮ್ |
ವಯಸ್ಯಂ ರಾಜಸಿಂಹಸ್ಯ ತಮಾನಯ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ || 22 ||

ಪ್ರಾಚೀನಾನ್ನಿನ್ನುಸೌವೀರಾನ್ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇಯಾಂಶ್ಚ ಪಾರ್ಥಿವಾನ್ |
ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಾನ್ನರೇಂದ್ರಾಂಶ್ಚ ಸಮಸ್ತಾನಾನಯಸ್ವ ಹ || 23 ||

ಸಂತಿ ಸ್ನಿಗ್ಧಾಶ್ಚ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ರಾಜಾನಃ ಪ್ರಥಿವೀತಲೇ |
ತಾನಾನಯ ಯಥಾಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಾನುಗಾನ್ಸಹಬಾನ್ಧವಾನ್ || 24 ||

ವಸಿಷ್ಠವಾಕ್ಯಂ ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಂ ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ತೃಪಿತಸ್ತದಾ |
ವ್ಯಾದಿಶತ್ಪುರುಷಾಂಸ್ತತ್ರ ರಾಜ್ಞಾಮಾನಯನೇ ಶುಭಾನ್ || 25 ||

ಸ್ವಯಮೇವ ಹಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರಯಯೌ ಮುನಿಶಾಸನಾತ್ |
ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ತೃಪಿತೋ ಭೂತ್ವಾ ಸಮಾನೇತುಂ ಮಹೀಕ್ಷಿತಃ || 26 ||

ತೇ ಚ ಕರ್ಮಾಂತಿಕಾಃ ಸರ್ವೇ ವಸಿಷ್ಠಾಯ ಚ ಧೀಮತೇ |
ಸರ್ವಂ ನಿವೇದಯಂತಿ ಸ್ಮ ಯಜ್ಞೇ ಯದುಪಕಲ್ಪಿತಮ್ || 27 ||

ತತಃ ಪ್ರೀತೋ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತಾನೃವಾನ್ಪುನರಬ್ರವೀತ್ |
ಅವಜ್ಞಯಾ ನ ದಾತವ್ಯಂ ಕಸ್ಯಚಿಲ್ಲಿಲಯಾಪಿ ವಾ |
ಅವಜ್ಞಯಾ ಕೃತಂ ಹನ್ಯಾದ್ಧಾತಾರಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || 28 ||

ತತಃ ಕೃತ್ವಿದಹೋರಾತ್ರೈರುಪಯಾತಾ ಮಹೀಕ್ಷಿತಃ |
ಬಹುನಿ ರತ್ನಾನ್ಯಾದಾಯ ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯ ಹ || 29 ||

ತತೋ ವಸಿಷ್ಠಃ ಸುಪ್ರೀತೋ ರಾಜಾನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಉಪಯಾತಾ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ರಾಜಾನಸ್ತವ ಶಾಸನಾತ್ || 30 ||

ಮಯಾಪಿ ಸತ್ಕೃತಾಃ ಸರ್ವೇ ಯಥಾರ್ಹಂ ರಾಜಸತ್ತಮಾಃ |
ಯಜ್ಞಯಂ ಚ ಕೃತಂ ರಾಜನ್ಪುರುಷೈಃ ಸುಸಮಾಹಿತೈಃ || 31 ||

ನಿರ್ಯಾತು ಚ ಭವಾನ್ಯಷ್ಟುಂ ಯಜ್ಞಾಯತನಮಂತಿಕಾತ್ |
ಸರ್ವಕಾಮೈರುಪಹೃತ್ಯೈರುಪೇತಂ ವೈ ಸಮನ್ತತಃ || 32 ||

ತಥಾ ವಸಿಷ್ಠವಚನಾದೃಷ್ಯಶೃಂಗಸ್ಯ ಚೋಭಯೋಃ |
ಶುಭೇ ದಿವಸ ನಕ್ಷತ್ರೇ ನಿಯಾತೋ ಜಗತೀಪತಿಃ || 33 ||

ತತೋ ವಸಿಷ್ಠಪ್ರಮುಖಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ |
ಋಷ್ಯಶೃಂಗಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಜ್ಞಕರ್ಮಾರಭಂಸ್ತದಾ || 34 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ದ್ವಾದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ಸಂವತ್ಸರೇ ಪೂರ್ಣೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಪ್ತೇ ತುರಜ್ಜಮೇ ।
ಸರಯಾಶ್ವಶೋತ್ತರೇ ತೀರೇ ರಾಜ್ಞೋ ಯಜ್ಞೋಽಭ್ಯವರ್ತತ ॥₁॥

ಋಷ್ಯಶೃಂಗಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಕರ್ಮ ಚಕ್ರದ್ವಿಜರ್ಷಭಾಃ ।
ಅಶ್ವಮೇಧೇ ಮಹಾಯಜ್ಞೇ ರಾಜ್ಞೋಽಸ್ಯ ಸುಮಹಾತ್ಮನಃ ॥₂॥

ಕರ್ಮ ಕುರ್ವಂತಿ ವಿಧಿವದ್ಯಾಜಕಾ ವೇದಪಾರಗಾಃ ।
ಯಥಾವಿಧಿ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಪರಿಕ್ರಾಮಂತಿ ಶಾಸ್ತ್ರತಃ ॥₃॥

ಪ್ರವರ್ಗ್ಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರತಃ ಕೃತ್ವಾ ತಥೈವೋಪಸದಂ ದ್ವಿಜಾಃ ।
ಚಕ್ರಶ್ಚ ವಿಧಿವತ್ಸರ್ವಮಧಿಕಂ ಕರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರತಃ ॥₄॥

ಅಭಿಪೂಜ್ಯ ತತೋ ಹೃಷಾಃ ಸರ್ವೇ ಚಕ್ರಯಥಾವಿಧಿ ।
ಪ್ರಾತಃಸವನಪೂರ್ವಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಮುನಿಪುಂಗವಾಃ ॥₅॥

ನ ಚಾಹುತಮಭೂತ್ತತ್ರ ಸ್ವಲಿತಂ ವಾಪಿ ಕಿಂಚನ ।
ದೃಶ್ಯತೇ ಬ್ರಹ್ಮವತ್ಸರ್ವಂ ಕ್ಷೇಮಯುಕ್ತಂ ಹಿ ಚಕ್ರೀ ॥₆॥

ನ ತೇಷ್ವಹಃಸು ಶ್ರಾನ್ತೋ ವಾ ಕ್ಷುಧಿತೋ ವಾಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ ।
ನಾವಿದಾನ್ಯಾಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತತ್ರ ನಾಶತಾನುಚರಸ್ತಥಾ ॥₇॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಭುಂಜತೇ ನಿತ್ಯಂ ನಾಥವನ್ತಶ್ಚ ಭುಂಜತೇ ।
ತಾಪಸಾ ಭುಂಜತೇ ಚಾಪಿ ಶ್ರಮಣಾ ಭುಂಜತೇ ತಥಾ ॥₈॥

ವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ವ್ಯಾಧಿತಾಶ್ಚೈವ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಬಾಲಾಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಅನಿಶಂ ಭುಂಜಮಾನಾನಾಂ ನ ತೃಪ್ತಿರುಪಲಭ್ಯತೇ ॥₉॥

ದೀಯತಾಂ ದೀಯತಾಮನ್ನಂ ವಾಸಾಂಸಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ಇತಿ ಸಂಯೋಜಿತಾಸ್ತತ್ರ ತಥಾ ಚಕ್ರರನೇಕಶಃ ॥₁₀॥

ಅನ್ನಕೂಟಾಶ್ಚ ಬಹವೋ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಪರ್ವತೋಪಮಾಃ |
ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ತತ್ರ ಸಿದ್ಧಸ್ಯ ವಿಧಿವತ್ತದಾ || 11 ||

ಅನ್ನಂ ಹಿ ವಿಧಿವತ್ಸಾದು ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ದ್ವಿಜರ್ಷಭಾಃ |
ಅಹೋ ತೃಪ್ತಾಃ ಸ್ಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ಇತಿ ಶುಶ್ರಾವ ರಾಘವಃ || 12 ||

ಸ್ವಲಜ್ಜತಾಶ್ಚ ಪುರುಷಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಪರ್ಯವೇಷಯನ್ |
ಉಪಾಸತೇ ಚ ತಾನನ್ಯೇ ಸುಮೃಷ್ಟಮಣಿಕುಂಡಲಾಃ || 13 ||

ಕರ್ಮಾಂತರೇ ತದಾ ವಿಪ್ರಾ ಹೇತುವಾದಾನ್ಬಹೂನಪಿ |
ಪ್ರಾಹುಃ ಸುವಾಗ್ಮಿನೋ ಧೀರಾಃ ಪರಸ್ಪರಜಿಗೀಷಯಾ || 14 ||

ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ತತ್ರ ಸಂಸ್ತರೇ ಕುಶಲಾ ದ್ವಿಜಾಃ |
ಸರ್ವಕರ್ಮಾಣಿ ಚಕ್ರುಸ್ತೇ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಚೋದಿತಾಃ || 15 ||

ನಾಷಡ್ಬಗವಿದತ್ರಾಸೀನ್ನಾವ್ರತೋ ನಾಬಹುಶ್ರುತಃ |
ಸದಸ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ವೈ ರಾಜ್ಞೋ ನಾವಾದಕುಶಲೋ ದ್ವಿಜಃ || 16 ||

ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಯೂಪೋಚ್ಛ್ರಯೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಡ್ವೈಲಾಷಃ ಖಾದಿರಾಸ್ತಥಾ |
ತಾವನ್ತೋ ಬಿಲ್ವಸಹಿತಾಃ ಪರ್ಣಿನಶ್ಚ ತಥಾಪರೇ || 17 ||

ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕಮಯೋ ದಿಷ್ಟೋ ದೇವದಾರುಮಯಸ್ತಥಾ |
ದ್ವಾವೇವ ತತ್ರ ವಿಹಿತೌ ಬಾಹುವ್ಯಸ್ತಪರಿಗ್ರಹೌ || 18 ||

ಕಾರಿತಾಃ ಸರ್ವ ಏವೈತೇ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೈರ್ಯಜ್ಞಕೋವಿದೈಃ |
ಶೋಭಾರ್ಥಂ ತಸ್ಯ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಕಾಣ್ವನಾಲಜ್ಜತಾ ಭವನ್ || 19 ||

ವಿನ್ಯಸ್ತಾ ವಿಧಿವತ್ಸರ್ವೇ ಶಿಲ್ಪಿಭಿಃ ಸುಕೃತಾ ದೃಢಾಃ |
ಅಷ್ಟಾಶ್ರಯಃ ಸರ್ವ ಏವ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣರೂಪಸಮನ್ವಿತಾಃ || 20 ||

ಆಚ್ಛಾದಿತಾಸ್ತೇ ವಾಸೋಭಿಃ ಪುಷ್ಪೈರ್ಗಂಧೈಶ್ಚ ಭೂಷಿತಾಃ |
ಸಪ್ತರ್ಷಯೋ ದೀಪ್ತಿಮನ್ತೋ ವಿರಾಜಂತೇ ಯಥಾ ದಿವಿ || 21 ||

ಇಷ್ಟಕಾಶ್ಚ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಕಾರಿತಾಶ್ಚ ಪ್ರಮಾಣತಃ |
ಚಿತೋಽಗ್ನಿಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಸ್ತತ್ರ ಕುಶಲೈಃ ಶುಲ್ಬಕರ್ಮಣಿ |
ಸ ಚಿತೋ ರಾಜಸಿಂಹಸ್ಯ ಸಂಜ್ಞಿತಃ ಕುಶಲೈರ್ವಿಜೈಃ || 22 ||

ಗರುಡೋ ರುಕ್ಮಪಕ್ಷೋ ವೈ ತ್ರಿಗುಣೋಽಷ್ಟಾದಶಾತ್ಮಕಃ |
ನಿಯುಕ್ತಾಸ್ತತ್ರ ಪಶವಸ್ತತ್ತದುದ್ದಿಶ್ಯ ದೈವತಮ್ || 23 ||

ಉರಗಾಃ ಪಕ್ಷಿಣಶ್ಚೈವ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಚೋದಿತಾಃ |
ಶಾಮಿತ್ರೇ ತು ಹಯಸ್ತತ್ರ ತಥಾ ಜಲ ಚರಾಶ್ಚ ಯೇ || 24 ||

ಋತ್ವಿಗ್ಭಿಃ ಸರ್ವಮೇವೈತನ್ನಿಯುಕ್ತಂ ಶಾಸ್ತ್ರತಸ್ತದಾ |
ಪಶೂನಾಂ ತ್ರಿಶತಂ ತತ್ರ ಯೂಪೇಷು ನಿಯತಂ ತದಾ |
ಅಶ್ವರತ್ನೋತ್ತಮಂ ತಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯ ಹ || 25 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾ ತಂ ಹಯಂ ತತ್ರ ಪರಿಚರ್ಯ ಸಮನ್ತತಃ |
ಕೃಪಾಣೈರ್ವಿಶಶಾಸೈನಂ ತ್ರಿಭಿಃ ಪರಮಯಾ ಮುದಾ || 26 ||

ಪತತ್ರಿಣಾ ತದಾ ಸಾರ್ಧಂ ಸುಸ್ಥಿತೇನ ಚ ಚೇತಸಾ |
ಅವಸದ್ರಜನೀಮೇಕಾಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಧರ್ಮಕಾಮ್ಯಯಾ || 27 ||

ಹೋತಾಧ್ವರ್ಯುಸ್ತಥೋದ್ಗಾತಾ ಹಯೇನ ಸಮಯೋಜಯನ್ |
ಮಹಿಷ್ಯಾ ಪರಿವೃತ್ತ್ಯಾಥ ವಾವಾತಾಮಪರಾಂ ತಥಾ || 28 ||

ಪತತ್ರಿಣಸ್ತಸ್ಯ ವಪಾಮುದ್ಧೃತ್ಯ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಋತ್ವಿಕ್ಪರಮ ಸಮ್ಪನ್ನಃ ಶ್ರಪಯಾಮಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರತಃ || 29 ||

ಧೂಮಗನ್ಧಂ ವಪಾಯಾಸ್ತು ಜಿಘ್ರತಿ ಸ್ಮ ನರಾಧಿಪಃ |
ಯಥಾಕಾಲಂ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ನಿರ್ಣುದನ್ವಾಪಮಾತ್ಮನಃ || 30 ||

ಹಯಸ್ಯ ಯಾನಿ ಚಾಜ್ಞಾನಿ ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ |
ಅಗ್ನೌ ಪ್ರಾಸ್ಯಂತಿ ವಿಧಿವತ್ಸಮಸ್ತಾಃ ಷೋಡಶರ್ತ್ವಿಜಃ || 31 ||

ಪ್ಲಕ್ಷಶಾಖಾಸು ಯಜ್ಞಾನಾಮನೈಷಾಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಹವಿಃ |

ಅಶ್ವಮೇಧಸ್ಯ ಚೈಕಸ್ಯ ವೈತಸೋ ಭಾಗ ಇಷ್ಯತೇ || 32 ||

ತ್ರೈಹೋಽಶ್ವಮೇಧಃ ಸಜಾಖ್ಯತಃ ಕಲ್ಪಸೂತ್ರೇಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ |
ಚತುಷ್ಪೋಮಮಹಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಂ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಮ್ || 33 ||

ಉಕ್ಥ್ಯಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ಸಜಾಖ್ಯತಮತಿರಾತ್ರಂ ತಥೋತ್ತರಮ್ |
ಕಾರಿತಾಸ್ತತ್ರ ಬಹವೋ ವಿಹಿತಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರದರ್ಶನಾತ್ || 34 ||

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಪೋಮಾಯುಷೀ ಚೈವ ಅತಿರಾತ್ರೌ ಚ ನಿರ್ಮಿತೌ |
ಅಭಿಜಿದ್ವಿಶ್ವಜಿಜ್ಞಾಸು ಅಪ್ತೋರ್ಯಾಮೋ ಮಹಾಕ್ರತುಃ || 35 ||

ಪ್ರಾಚೀಂ ಹೋತ್ರೇ ದದೌ ರಾಜಾ ದಿಶಂ ಸ್ವಕುಲವರ್ಧನಃ |
ಅಧ್ವರ್ಯವೇ ಪ್ರತೀಚೀಂ ತು ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ || 36 ||

ಉದ್ಗಾತ್ರೇ ತು ತಥೋದೀಚೀಂ ದಕ್ಷಿಣೈಷಾ ವಿನಿರ್ಮಿತಾ |
ಅಶ್ವಮೇಧೇ ಮಹಾಯಜ್ಞೇ ಸ್ವಯಮ್ಭುವಿಹಿತೇ ಪುರಾ || 37 ||

ಕ್ರತುಂ ಸಮಾಪ್ಯ ತು ತದಾ ನ್ಯಾಯತಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ |
ಋತ್ವಿಗ್ನೋ ಹಿ ದದೌ ರಾಜಾ ಧರಾಂ ತಾಂ ಕ್ರತುವರ್ಧನಃ || 38 ||

ಋತ್ವಿಜಸ್ತ್ವಬ್ರುವನ್ಸರ್ವೇ ರಾಜಾನಂ ಗತಕಲ್ಮಷಮ್ |
ಭವಾನೇವ ಮಹೀಂ ಕೃತ್ಸಾ ಮೇಕೋ ರಕ್ಷಿತುಮರ್ಹತಿ || 39 ||

ನ ಭೂಮ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಮಸ್ಮಾಕಂ ನ ಹಿ ಶಕ್ತಾಃ ಸ್ಮ ಪಾಲನೇ |
ರತಾಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಕರಣೇ ವಯಂ ನಿತ್ಯಂ ಹಿ ಭೂಮಿಪ |
ನಿಷ್ಕ್ರಯಂ ಕಿಂಚಿದೇವೇಹ ಪ್ರಯಚ್ಛತು ಭವಾನಿತಿ || 40 ||

ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಶ ತೇಭ್ಯೋ ದದೌ ನೃಪಃ |
ದಶಕೋಟಿಂ ಸುವರ್ಣಸ್ಯ ರಜತಸ್ಯ ಚತುರ್ಗುಣಮ್ || 41 ||

ಋತ್ವಿಜಸ್ತು ತತಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರದದುಃ ಸಹಿತಾ ವಸು |
ಋಷ್ಯಶೃಂಗಾಯ ಮುನಯೇ ವಸಿಷ್ಠಾಯ ಚ ಧೀಮತೇ || 42 ||

ತತಸ್ತೇ ನ್ಯಾಯತಃ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರವಿಭಾಗಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ |
ಸುಪ್ರೀತಮನಸಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯುಚುರ್ಮುದಿತಾ ಭೃಶಮ್ || 43 ||

ತತಃ ಪ್ರೀತಮನಾ ರಾಜಾ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯಜ್ಞಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಪಾಪಾಪಹಂ ಸ್ವರ್ನಯನಂ ದುಸ್ತರಂ ಪಾರ್ಥಿವರ್ಷಭೈಃ || 44 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀದೃಷ್ಯಶೃಙ್ಗಂ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ |
ಕುಲಸ್ಯ ವರ್ಧನಂ ತತ್ತು ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಸುವ್ರತ || 45 ||

ತಥೇತಿ ಚ ಸ ರಾಜಾನಮುವಾಚ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಃ |
ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಸುತಾ ರಾಜಂಶ್ಚತ್ವಾರಸ್ತೇ ಕುಲೋದ್ವಹಾಃ || 46 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ತ್ರಯೋದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮೇಧಾವೀ ತು ತತೋ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಸ ಕಿಂಚಿದಿದಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞಸ್ತತಸ್ತಂ ತು ವೇದಜ್ಞೋ ನೃಪಮಬ್ರವೀತ್ ॥₁॥

ಇಷ್ಟಿಂ ತೇಹಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪುತ್ರೀಯಾಂ ಪುತ್ರಕಾರಣಾತ್ ।
ಅಥರ್ವಶಿರಸಿ ಪ್ರೋಕ್ತೈರ್ಮನೈಃ ಸಿದ್ಧಾಂ ವಿಧಾನತಃ ॥₂॥

ತತಃ ಪ್ರಾಕ್ರಮದಿಷ್ಟಿಂ ತಾಂ ಪುತ್ರೀಯಾಂ ಪುತ್ರ ಕಾರಣಾತ್ ।
ಜುಹಾವ ಚಾಗ್ನೌ ತೇಜಸಿಷ್ಠೇ ಮನ್ತ್ರದೃಷ್ಟೇನ ಕರ್ಮಣಾ ॥₃॥

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ ।
ಭಾಗಪ್ರತಿಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ವೈ ಸಮವೇತಾ ಯಥಾವಿಧಿ ॥₄॥

ತಾಃ ಸಮೇತ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ತಸ್ಮಿನ್ನದಸಿ ದೇವತಾಃ ।
ಅಬ್ರುವಂಲ್ಲೋಕಕರ್ತಾರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ವಚನಂ ಮಹತ್ ॥₅॥

ಭಗವಂಸ್ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದೇನ ರಾವಣೋ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಸರ್ವಾನೋ ಬಾಧತೇ ವೀರ್ಯಾಚ್ಛಾಸಿತುಂ ತಂ ನ ಶಕ್ನುಮಃ ॥₆॥

ತ್ವಯಾ ತಸ್ಮೈ ವರೋ ದತ್ತಃ ಪ್ರೀತೇನ ಭಗವನ್ಪುರಾ ।
ಮಾನಯಂತಶ್ಚ ತಂ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ತಸ್ಯ ಕ್ಷಮಾಮಹೇ ॥₇॥

ಉದ್ವೇಜಯತಿ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನುಚಿಛ್ರತಾನೈವೇಷ್ಟಿ ದುರ್ಮತಿಃ ।
ಶಕ್ರಂ ತ್ರಿದಶರಾಜಾನಂ ಪ್ರಧರ್ಷಯಿತುಮಿಚ್ಛತಿ ॥₈॥

ಋಷೀನ್ಯಕ್ಷಾನ್ಸಗನ್ಧರ್ವಾನಸುರಾನ್ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂಸ್ತಥಾ ।
ಅತಿಕ್ರಾಮತಿ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ವರದಾನೇನ ಮೋಹಿತಃ ॥₉॥

ನೈನಂ ಸೂರ್ಯಃ ಪ್ರತಪತಿ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ವಾತಿ ನ ಮಾರುತಃ ।
ಚಲೋರ್ಮಿಮಾಲೀ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮುದ್ರೋಽಪಿ ನ ಕಮ್ಪತೇ ॥₁₀॥

ತನ್ಮನೋ ಭಯಂ ತಸ್ಮಾದ್ರಾಕ್ಷಸಾದ್ಭೀರದರ್ಶನಾತ್ |
ವಧಾರ್ಥಂ ತಸ್ಯ ಭಗವನ್ನಪಾಯಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 11 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸುರೈಃ ಸರ್ವೈಶ್ಚಿಂತಯಿತಾಂ ತತೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ಹಂತಾಯಂ ವಿಹಿತಸ್ತಸ್ಯ ವಧೋಪಾಯೋ ದುರಾತ್ಮನಃ || 12 ||

ತೇನ ಗಂಧರ್ವಯಕ್ಷಾಣಾಂ ದೇವದಾನವರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಅವಧ್ಯೋಽಸ್ಮೀತಿ ವಾಗುಕ್ತಾ ತಥೇತ್ಯುಕ್ತಂ ಚ ತನ್ಮಯಾ || 13 ||

ನಾಕೀರ್ತಯದವಜ್ಞಾನಾತ್ತದ್ರಕ್ಷೋ ಮಾನುಷಾಂಸ್ತದಾ |
ತಸ್ಮಾತ್ಸ ಮಾನುಷಾದ್ವಧ್ಯೋ ಮೃತುರ್ನಾನೋಽಸ್ಯ ವಿದ್ಯತೇ || 14 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಿಯಂ ವಾಕ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಮುದಾಹೃತಮ್ |
ದೇವಾ ಮಹರ್ಷಯಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಸ್ತೇಽಭವಂಸ್ತದಾ || 15 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ವಿಷ್ಣುರುಪಯಾತೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಚ ಸಮಾಗಮ್ಯ ತತ್ರ ತಸ್ಥೌ ಸಮಾಹಿತಃ || 16 ||

ತಮಬ್ರುವನ್ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಮಭಿಷ್ಠಾಯ ಸಂನತಾಃ |
ತ್ವಾಂ ನಿಯೋಕ್ತ್ವಾಮಹೇ ವಿಷ್ಣೋ ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ || 17 ||

ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯ ತ್ವಮಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತೇರ್ವಿಭೋ
ಧರ್ಮಜ್ಞಸ್ಯ ವದಾನ್ಯಸ್ಯ ಮಹರ್ಷಿಸಮತೇಜಸಃ |
ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಸು ತಿಸೃಷು ಹೀಶ್ರೀಕೀರ್ತ್ಯುಪಮಾಸು ಚ
ವಿಷ್ಣೋ ಪುತ್ರತ್ವಮಾಗಚ್ಛ ಕೃತ್ವಾತ್ಮನಂ ಚತುರ್ವಿಧಮ್ || 18 ||

ತತ್ರ ತ್ವಂ ಮಾನುಷೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರವೃದ್ಧಂ ಲೋಕಕಣ್ಠಕಮ್ |
ಅವಧ್ಯಂ ದೈವತೈರ್ವಿಷ್ಣೋ ಸಮರೇ ಜಹಿ ರಾವಣಮ್ || 19 ||

ಸ ಹಿ ದೇವಾನ್ಸಗಂಧರ್ವಾನ್ಸಿದ್ಧಾಂಶ್ಚ ಋಷಿಸತ್ತಮಾನ್ |
ರಾಕ್ಷಸೋ ರಾವಣೋ ಮೂರ್ಖೋ ವೀರ್ಯೋತ್ಸೇಕೇನ ಬಾಧತೇ || 20 ||

ತದುದ್ಧತಂ ರಾವಣಮುದ್ಧತೇಜಸಮ್

ಪ್ರವೃದ್ಧದರ್ಪಂ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರದ್ವಿಷಮ್ ।
ವಿರಾವಣಂ ಸಾಧು ತಪಸ್ವಿಕಣ್ವಕಮ್
ತಪಸ್ವಿನಾಮುದ್ಧರ ತಂ ಭಯಾವಹಮ್ ॥₂₁॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ದಶಃ
ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಪಇಚ್ಛಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ನಾರಾಯಣೋ ವಿಷ್ಣುರ್ನಿಯುಕ್ತಃ ಸುರಸತ್ತಮೈಃ ।
ಜಾನನ್ನಪಿ ಸುರಾನೇವಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಯಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಉಪಾಯಃ ಕೋ ವಧೇ ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇಃ ಸುರಾಃ ।
ಯಮಹಂ ತಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ನಿಹನ್ಯಾಮೃಷಿಕಣ್ವಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾಃ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯುಚುವಿಷ್ಣುಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಮಾನುಷೀಂ ತನುಮಾಸ್ಥಾಯ ರಾವಣಂ ಜಹಿ ಸಂಯುಗೇ ॥ ೩ ॥

ಸ ಹಿ ತೇಪೇ ತಪಸ್ತೀವ್ರಂ ದೀರ್ಘಕಾಲಮರಿನ್ದಮ ।
ಯೇನ ತುಷ್ಪೋಽಭವದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕಕೃಲ್ಲೋಕಪೂಜಿತಃ ॥ ೪ ॥

ಸನ್ತುಷ್ಟಃ ಪ್ರದದೌ ತಸ್ಮೈ ರಾಕ್ಷಸಾಯ ವರಂ ಪ್ರಭುಃ ।
ನಾನಾವಿಧೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋ ಭಯಂ ನಾನ್ಯತ್ರ ಮಾನುಷಾತ್ ॥ ೫ ॥

ಅವಜ್ಞಾತಾಃ ಪುರಾ ತೇನ ವರದಾನೇನ ಮಾನವಾಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಯ ವಧೋ ದೃಷ್ಟೋ ಮಾನುಷೇಭ್ಯಃ ಪರಂತಪ ॥ ೬ ॥

ಇತ್ಯೇತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುರಾಣಾಂ ವಿಷ್ಣುರಾತ್ಮವಾನ್ ।
ಪಿತರಂ ರೋಚಯಾಮಾಸ ತದಾ ದಶರಥಂ ನೃಪಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸ ಚಾಪ್ಯಪುತ್ರೋ ನೃಪತಿಸ್ತಸ್ಮಿನ್ಕುಲೇ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಅಯಜತ್ಪುತ್ರಿಯಾಮಿಷ್ಟಂ ಪುತ್ರೇಪ್ಸುರಿಸೂದನಃ ॥ ೮ ॥

ತತೋ ವೈ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಪಾವಕಾದತುಲಪ್ರಭಮ್ ।
ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಂ ಮಹದ್ಭೂತಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೯ ॥

ಕೃಷ್ಣಂ ರಕ್ತಾಂಭರಧರಂ ರಕ್ತಾಸ್ಯಂ ದುನ್ದುಭಿಸ್ವನಮ್ ।
ಸ್ನಿಗ್ಧಹರ್ಯಕ್ಷತನುಜಶ್ಮಶ್ರುಪ್ರವರಮೂರ್ಧಜಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶುಭಲಕ್ಷಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಮ್ ।
ಶೈಲಶೃಂಗಸಮುತ್ಸೇಧಂ ದೃಪ್ತಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ 11 ॥

ದಿವಾಕರಸಮಾಕಾರಂ ದೀಪ್ತಾನಲಶಿಖೋಪಮಮ್ ।
ತಪ್ತಜಾಮ್ಬೂನದಮಯೀಂ ರಾಜತಾಂತಪರಿಚ್ಛದಾಮ್ ॥ 12 ॥

ದಿವ್ಯಪಾಯಸಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಂ ಪಾತ್ರೀಂ ಪತ್ನೀಮಿವ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ।
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ವಿಪುಲಾಂ ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ಸ್ವಯಂ ಮಾಯಾಮಯೀಮಿವ ॥ 13 ॥

ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ದಶರಥಂ ನೃಪಮ್ ।
ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ನರಂ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಮಿಹಾಭ್ಯಾಗತಂ ನೃಪ ॥ 14 ॥

ತತಃ ಪರಂ ತದಾ ರಾಜಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ಭಗವನ್ಸ್ವಾಗತಂ ತೇಽಸ್ತು ಕಿಮಹಂ ಕರವಾಣಿ ತೇ ॥ 15 ॥

ಅಥೋ ಪುನರಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯೋ ನರೋಽಬ್ರವೀತ್ ।
ರಾಜನ್ಸ್ವರ್ಚಯತಾ ದೇವಾನದ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಮಿದಂ ತ್ವಯಾ ॥ 16 ॥

ಇದಂ ತು ನರಶಾರ್ದೂಲ ಪಾಯಸಂ ದೇವನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ಪ್ರಜಾಕರಂ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಧನ್ಯಮಾರೋಗ್ಯವರ್ಧನಮ್ ॥ 17 ॥

ಭಾರ್ಯಾಣಾಮನುರೂಪಾಣಾಮಶ್ನೀತೇತಿ ಪ್ರಯಚ್ಛ ವೈ ।
ತಾಸು ತ್ವಂ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ಪುತ್ರಾನ್ಯದರ್ಥಂ ಯಜಸೇ ನೃಪ ॥ 18 ॥

ತಥೇತಿ ನೃಪತಿಃ ಪ್ರೀತಃ ಶಿರಸಾ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ।
ಪಾತ್ರೀಂ ದೇವಾನ್ಸಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಂ ದೇವದತ್ತಾಂ ಹಿರಣ್ಮಯೀಮ್ ॥ 19 ॥

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಚ ತದ್ಭೂತಮದ್ಭೂತಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಮ್ ।
ಮುದಾ ಪರಮಯಾ ಯುಕ್ತಶ್ಚಕಾರಾಭಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ॥ 20 ॥

ತತೋ ದಶರಥಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪಾಯಸಂ ದೇವನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ಬಭೂವ ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿತ್ತಮಿವಾಧನಃ ॥ 21 ॥

ತತಸ್ತದದ್ಭುತಪ್ರಖ್ಯಂ ಭೂತಂ ಪರಮಭಾಸ್ವರಮ್ |
ಸಂವರ್ತಯಿತ್ವಾ ತತ್ಕರ್ಮ ತತ್ರೈವಾನ್ತರಧೀಯತ || 22 ||

ಹರ್ಷರಶ್ಮಿಭಿರುದ್ಯೋತಂ ತಸ್ಯಾನ್ತಃಪುರಮಾಬಭೌ |
ಶಾರದಸ್ಯಾಭಿರಾಮಸ್ಯ ಚಂದ್ರಸ್ಯೇವ ನಭೋಽಂಶುಭಿಃ || 23 ||

ಸೋಽನ್ತಃಪುರಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯೈವ ಕೌಸಲ್ಯಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪಾಯಸಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಪುತ್ರೀಯಂ ತ್ವಿದಮಾತ್ಮನಃ || 24 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಯೈ ನರಪತಿಃ ಪಾಯಸಾರ್ಥಂ ದದೌ ತದಾ |
ಅರ್ಧಾದರ್ಧಂ ದದೌ ಚಾಪಿ ಸುಮಿತ್ರಾಯೈ ನರಾಧಿಪಃ || 25 ||

ಕೈಕೇಯ್ಯೈ ಚಾವಶಿಷ್ಣ್ವಾರ್ಥಂ ದದೌ ಪುತ್ರಾರ್ಥಕಾರಣಾತ್ |
ಪ್ರದದೌ ಚಾವಶಿಷ್ಣ್ವಾರ್ಥಂ ಪಾಯಸಸ್ಯಾಮೃತೋಪಮಮ್ || 26 ||

ಅನುಚಿನ್ತ್ಯ ಸುಮಿತ್ರಾಯೈ ಪುನರೇವ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಏವಂ ತಾಸಾಂ ದದೌ ರಾಜಾ ಭಾರ್ಯಾಣಾಂ ಪಾಯಸಂ ಪೃಥಕ್ || 27 ||

ತಾಸ್ತೇತತ್ಪಾಯಸಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನರೇನ್ದ್ರಸ್ಯೋತ್ತಮಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ |
ಸಮ್ಮಾನಂ ಮೇನಿರೇ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಹರ್ಷೋದಿತಚೇತಸಃ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಪಞ್ಚದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಪುತ್ರತ್ವಂ ತು ಗತೇ ವಿಷ್ಣೌ ರಾಜಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಉವಾಚ ದೇವತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸ್ವಯಮ್ಭೂರ್ಭಗವಾನಿದಮ್ ॥ 1 ॥

ಸತ್ಯಸನ್ಧಸ್ಯ ವೀರಸ್ಯ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನೋ ಹಿತೈಷಿಣಃ ।
ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಹಾಯಾನ್ಬಲಿನಃ ಸೃಜಧ್ವಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ॥ 2 ॥

ಮಾಯಾವಿದಶ್ಚ ಶೂರಾಂಶ್ಚ ವಾಯುವೇಗಸಮಾಙ್ಗವೇ ।
ನಯಜ್ಞಾನುಬದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಿಷ್ಕುಣ್ಣತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾನ್ ॥ 3 ॥

ಅಸಂಹಾರ್ಯಾನುಪಾಯಜ್ಞಾನ್ದಿವ್ಯಸಂಹನನಾನಿಷ್ಠತಾನ್ ।
ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಾನಮೃತಪ್ರಾಶನಾನಿವ ॥ 4 ॥

ಅಪ್ಸರಃಸು ಚ ಮುಖ್ಯಾಸು ಗನ್ಧರ್ವೀಣಾಂ ತನೂಷು ಚ ।
ಯಕ್ಷಪನ್ನಗಕನ್ಯಾಸು ಋಷ್ಯವಿದ್ಯಾಧರೀಷು ಚ ॥ 5 ॥

ಕಿನ್ರೀಣಾಂ ಚ ಗಾತ್ರೇಷು ವಾನರೀಣಾಂ ತನೂಷು ಚ ।
ಸೃಜಧ್ವಂ ಹರಿರೂಪೇಣ ಪುತ್ರಾಂಸ್ತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾನ್ ॥ 6 ॥

ತೇ ತಥೋಕ್ತಾ ಭಗವತಾ ತತ್ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್ಯ ಶಾಸನಮ್ ।
ಜನಯಾಮಾಸುರೇವಂ ತೇ ಪುತ್ರಾನ್ವಾನರರೂಪಿಣಃ ॥ 7 ॥

ಋಷಯಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾಧರೋರಗಾಃ ।
ಚಾರಣಾಶ್ಚ ಸುತಾನಿಷ್ಠರಾನ್ಸೃಜುರ್ವನಚಾರಿಣಃ ॥ 8 ॥

ತೇ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಹುಸಾಹಸ್ರಾ ದಶಗ್ರೀವವಧೋದ್ಯತಾಃ ।
ಅಪ್ರಮೇಯಬಲಾ ವೀರಾ ವಿಕ್ರಾಂತಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ॥ 9 ॥

ತೇ ಗಜಾಚಲಸಜ್ಜಾಶಾ ವಪುಷ್ಮನ್ತೋ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಋಕ್ಷವಾನರಗೋಪುಚ್ಛಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವಾಭಿಜಜ್ಞಿರೇ ॥ 10 ॥

ಯಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಯದ್ರೂಪಂ ವೇಷೋ ಯಶ್ಚ ಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಅಜಾಯತ ಸಮಸ್ತೇನ ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಸುತಃ ಪೃಥಕ್ || 11 ||

ಗೋಲಾಜ್ಞಾಲೀಷು ಚೋತ್ಪನ್ನಾಃ ಕೇಚಿತ್ಸ್ಮೃತವಿಕ್ರಮಾಃ |
ಋಕ್ಷೀಷು ಚ ತಥಾ ಜಾತಾ ವಾನರಾಃ ಕಿಂನರೀಷು ಚ || 12 ||

ಶಿಲಾಪ್ರಹರಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇ ಪಾದಪಯೋಧಿನಃ |
ನಖದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧಾಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದಾಃ || 13 ||

ವಿಚಾಲಯೇಯುಃ ಶೈಲೇನ್ದ್ರಾನ್ಭೇದಯೇಯುಃ ಸ್ಥಿರಾನ್ದ್ರಮಾನ್ |
ಕ್ಷೋಭಯೇಯುಶ್ಚ ವೇಗೇನ ಸಮುದ್ರಂ ಸರಿತಾಂ ಪತಿಮ್ || 14 ||

ದಾರಯೇಯುಃ ಕ್ಷಿತಿಂ ಪದ್ಭ್ಯಮಾಪ್ಲವೇಯುರ್ಮಹಾರ್ಣವಮ್ |
ನಭಸ್ತಲಂ ವಿಶೇಯುಶ್ಚ ಗೃಹ್ಣೀಯುರಪಿ ತೋಯದಾನ್ || 15 ||

ಗೃಹ್ಣೀಯುರಪಿ ಮಾತಜ್ಞಾನ್ಮತ್ತಾನ್ಪ್ರವ್ರಜತೋ ವನೇ |
ನರ್ದಮಾನಾಂಶ್ಚ ನಾದೇನ ಪಾತಯೇಯುರ್ವಿಹಜ್ಞಮಾನ್ || 16 ||

ಈದೃಶಾನಾಂ ಪ್ರಸೂತಾನಿ ಹರೀಣಾಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಾಮ್ |
ಶತಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ಯೂಥಪಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಬಭೂವುರ್ಯೂಥಪಶ್ರೇಷ್ಠಾ ವೀರಾಂಶ್ಚಾಜನಯನ್ದರೀನ್ || 17 ||

ಅನ್ಯೇ ಋಕ್ಷವತಃ ಪ್ರಸ್ಥಾನುಪತಸ್ಥಃ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಅನ್ಯೇ ನಾನಾವಿಧಾಞ್ಶೈಲಾನ್ಯಾನಾನಾನಿ ಚ ಭೇಜಿರೇ || 18 ||

ಸೂರ್ಯಪುತ್ರಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ಶಕ್ರಪುತ್ರಂ ಚ ವಾಲಿನಮ್ |
ಭ್ರಾತರಾವುಪತಸ್ಥಸ್ತೇ ಸರ್ವ ಏವ ಹರೀಶ್ವರಾಃ || 19 ||

ತೈರ್ಮೇಘವೃನ್ದಾಚಲತುಲ್ಯಕಾಯೈರ್-
ಮಹಾಬಲೈರ್ವಾನರಯೂಥಪಾಲೈಃ |
ಬಭೂವ ಭೂರ್ಭೀಮಶರೀರರೂಪೈಃ
ಸಮಾವೃತಾ ರಾಮಸಹಾಯಹೇತೋಃ || 20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಷೋಡಶಃ ||

सर्गः॥

॥ ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಿವೃತ್ತೇ ತು ಕೃತೌ ತಸ್ಮಿನ್ನಯಮೇಧೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಸುರಾ ಭಾಗಾನ್ಪ್ರತಿಜಗ್ಮುರ್ಯಥಾಗತಮ್ || 1 ||

ಸಮಾಪ್ತದೀಕ್ಷಾನಿಯಮಃ ಪತ್ನೀಗಣಸಮನ್ವಿತಃ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ರಾಜಾ ಸಭೃತ್ಯಬಲವಾಹನಃ || 2 ||

ಯಥಾರ್ಹಂ ಪೂಜಿತಾಸ್ತೇನ ರಾಜ್ಞಾ ವೈ ಪೃಥಿವೀಶ್ವರಾಃ |
ಮುದಿತಾಃ ಪ್ರಯಯುರ್ದೇಶಾನ್ಪ್ರಣಮ್ಯ ಮುನಿಪುಂಜಿವಮ್ || 3 ||

ಗತೇಷು ಪೃಥಿವೀಶೇಷು ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಪುನಃ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾನ್ || 4 ||

ಶಾನ್ತಯಾ ಪ್ರಯಯೌ ಸಾರ್ಥಮೃಷ್ಯಶೃಂಙ್ಗಃ ಸುಪೂಜಿತಃ |
ಅನ್ವೀಯಮಾನೋ ರಾಜ್ಞಾಥ ಸಾನುಯಾತ್ರೇಣ ಧೀಮತಾ || 5 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಜನಯದ್ರಾಮಂ ದಿವ್ಯಲಕ್ಷಣಸಂಯುತಮ್ |
ವಿಷ್ಣೋರರ್ಧಂ ಮಹಾಭಾಗಂ ಪುತ್ರಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಂದನಮ್ || 6 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಶುಶುಭೇ ತೇನ ಪುತ್ರೇಣಾಮಿತತೇಜಸಾ |
ಯಥಾ ವರೇಣ ದೇವಾನಾಮದಿತಿರ್ವಜ್ರಪಾಣಿನಾ || 7 ||

ಭರತೋ ನಾಮ ಕೈಕೇಯ್ಯಾಂ ಜಜ್ಞೇ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚತುರ್ಭಾಗಃ ಸರ್ವೈಃ ಸಮುದಿತೋ ಗುಣೈಃ || 8 ||

ಅಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶತ್ರುಘ್ನೌ ಸುಮಿತ್ರಾಜನಯತ್ಸುತೌ |
ವೀರೌ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಕುಶಲೌ ವಿಷ್ಣೋರರ್ಧಸಮನ್ವಿತೌ || 9 ||

ರಾಜ್ಞಃ ಪುತ್ರಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಶ್ಚತಾರೋ ಜಜ್ಞಿರೇ ಪೃಥಕ್ |
ಗುಣವನ್ಮೋಽನುರೂಪಾಶ್ಚ ರುಚ್ಯಾ ಪ್ರೋಷ್ಠಪದೋಪಮಾಃ || 10 ||

ಅತೀತ್ಯೈಕಾದಶಾಹಂ ತು ನಾಮ ಕರ್ಮ ತಥಾಕರೋತ್ |
ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ರಾಮಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಭರತಂ ಕೈಕಯೀಸುತಮ್ || 11 ||

ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಿತಿ ಶತ್ರುಘ್ನಮಪರಂ ತಥಾ |
ವಸಿಷ್ಠಂ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ನಾಮಾನಿ ಕೃತವಾಂಸ್ತದಾ |
ತೇಷಾಂ ಜನ್ಮಕ್ರಿಯಾದೀನಿ ಸರ್ವಕರ್ಮಾಣ್ಯಕಾರಯತ್ || 12 ||

ತೇಷಾಂ ಕೇತುರಿವ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ರಾಮೋ ರತಿಕರಃ ಪಿತುಃ |
ಬಭೂವ ಭೂಯೋ ಭೂತಾನಾಂ ಸ್ವಯಮ್ಭೂರಿವ ಸಮ್ಮತಃ || 13 ||

ಸರ್ವೇ ವೇದವಿದಃ ಶೂರಾಃ ಸರ್ವೇ ಲೋಕಹಿತೇ ರತಾಃ |
ಸರ್ವೇ ಜ್ಞಾನೋಪಸಮ್ಮನ್ನಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಮುದಿತಾ ಗುಣೈಃ || 14 ||

ತೇಷಾಮಪಿ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಬಾಲಾತ್ಪ್ರಭೃತಿ ಸುಸ್ನಿಗೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಲಕ್ಷ್ಮವರ್ಧನಃ || 15 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಲೋಕರಾಮಸ್ಯ ಭ್ರಾತುರ್ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ಯ ನಿತ್ಯಶಃ |
ಸರ್ವಪ್ರಿಯಕರಸ್ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯಾಪಿ ಶರೀರತಃ || 16 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಮ್ಮನ್ನೋ ಬಹಿಃಪ್ರಾಣ ಇವಾಪರಃ |
ನ ಚ ತೇನ ವಿನಾ ನಿದ್ರಾಂ ಲಭತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ಮೃಷ್ಟಮನ್ನಮುಪಾನೀತಮಶ್ನಾತಿ ನ ಹಿ ತಂ ವಿನಾ || 17 ||

ಯದಾ ಹಿ ಹಯಮಾರೂಢೋ ಮೃಗಯಾಂ ಯಾತಿ ರಾಘವಃ |
ತದೈನಂ ಪೃಷ್ಠತೋಽಭ್ಯೇತಿ ಸಧನುಃ ಪರಿಪಾಲಯನ್ || 18 ||

ಭರತಸ್ಯಾಪಿ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾವರಜೋ ಹಿ ಸಃ |
ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಿಯತರೋ ನಿತ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಚಾಸೀತ್ತಥಾ ಪ್ರಿಯಃ || 19 ||

ಸ ಚತುರ್ಭಿರ್ಮಹಾಭಾಗೈಃ ಪುತ್ರೈರ್ದಶರಥಃ ಪ್ರಿಯೈಃ |
ಬಭೂವ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ದೇವೈರಿವ ಪಿತಾಮಹಃ || 20 ||

ತೇ ಯದಾ ಜ್ಞಾನಸಮ್ಮನ್ನಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಮುದಿತಾ ಗುಣೈಃ |

ಹ್ರೀಮಂತಃ ಕೀರ್ತಿಮಂತಶ್ಚ ಸರ್ವಜ್ಞಾ ದೀರ್ಘದರ್ಶಿನಃ || 21 ||

ಅಥ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತೇಷಾಂ ದಾರಕ್ರಿಯಾಂ ಪ್ರತಿ |
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಬಾನ್ಧವಃ || 22 ||

ತಸ್ಯ ಚಿಂತಯಮಾನಸ್ಯ ಮನ್ತ್ರಿಮಧ್ಯೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಅಭ್ಯಾಗಚ್ಛನ್ಮಹಾತೇಜೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ || 23 ||

ಸ ರಾಜೋ ದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷೀ ದ್ವಾರಾಧ್ಯಕ್ಷಾನುವಾಚ ಹ |
ಶೀಘ್ರಮಾಖ್ಯಾತ ಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕೌಶಿಕಂ ಗಾಧಿನಃ ಸುತಮ್ || 24 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ರಾಜವೇಶ್ಮ ಪ್ರದುದ್ರುವುಃ |
ಸಮ್ಭ್ರಾಂತಮನಸಃ ಸರ್ವೇ ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಚೋದಿತಾಃ || 25 ||

ತೇ ಗತ್ವಾ ರಾಜಭವನಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮೃಷಿಂ ತದಾ |
ಪ್ರಾಪ್ತಮಾವೇದಯಾಮಾಸುರ್ನ್ಯಪಾಯೇಕ್ಷ್ವಾಕವೇ ತದಾ || 26 ||

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಪುರೋಧಾಃ ಸಮಾಹಿತಃ |
ಪ್ರತ್ಯುಜ್ಜಗಾಮ ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಿವ ವಾಸವಃ || 27 ||

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜ್ವಲಿತಂ ದೀಪ್ತ್ಯಾ ತಾಪಸಂ ಸಂಶಿತವ್ರತಮ್ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನೋ ರಾಜಾ ತತೋಽರ್ಘ್ಯಮುಪಹಾರಯತ್ || 28 ||

ಸ ರಾಜಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯಾರ್ಘ್ಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟೇನ ಕರ್ಮಣಾ |
ಕುಶಲಂ ಚಾವ್ಯಯಂ ಚೈವ ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛನ್ನರಾಧಿಪಮ್ || 29 ||

ವಸಿಷ್ಠಂ ಚ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಕುಶಲಂ ಮುನಿಪುಂಗವಃ |
ಋಷೀಂಶ್ಚ ತಾನ್ಯಥಾ ನ್ಯಾಯಂ ಮಹಾಭಾಗಾನುವಾಚ ಹ || 30 ||

ತೇ ಸರ್ವೇ ಹೃಷ್ಟಮನಸಸ್ತಸ್ಯ ರಾಜೋ ನಿವೇಶನಮ್ |
ವಿವಿಶುಃ ಪೂಜಿತಾಸ್ತತ್ರ ನಿಷೇದುಶ್ಚ ಯಥಾರ್ಥತಃ || 31 ||

ಅಥ ಹೃಷ್ಟಮನಾ ರಾಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ |

ಉವಾಚ ಪರಮೋದಾರೋ ಹೃಷ್ವಸ್ತಮಭಿಪೂಜಯನ್ || 32 ||

ಯಥಾಮೃತಸ್ಯ ಸಮಾಪ್ತಿಯಥಾ ವರ್ಷಮನೂದಕೇ
ಯಥಾ ಸದೃಶದಾರೇಷು ಪುತ್ರಜನ್ಮಾಪ್ರಜಸ್ಯ ಚ |
ಪ್ರನಷ್ಟಸ್ಯ ಯಥಾ ಲಾಭೋ ಯಥಾ ಹರ್ಷೋ ಮಹೋದಯೇ
ತಥೈವಾಗಮನಂ ಮನ್ಯೇ ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮಹಾಮುನೇ || 33 ||

ಕಂ ಚ ತೇ ಪರಮಂ ಕಾಮಂ ಕರೋಮಿ ಕಿಮು ಹರ್ಷಿತಃ |
ಪಾತ್ರಭೂತೋಽಸಿ ಮೇ ವಿಪ್ರ ದಿಷ್ಟಾಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ಧಾರ್ಮಿಕ |
ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ಜೀವಿತಂ ಚ ಸುಜೀವಿತಮ್ || 34 ||

ಪೂರ್ವಂ ರಾಜರ್ಷಿಶಬ್ದೇನ ತಪಸಾ ದ್ಯೋತಿತಪ್ರಭಃ |
ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿತತ್ವಮನುಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪೂಜ್ಯೋಽಸಿ ಬಹುಧಾ ಮಯಾ || 35 ||

ತದದ್ಭುತಮಿದಂ ವಿಪ್ರ ಪವಿತ್ರಂ ಪರಮಂ ಮಮ |
ಶುಭಕ್ಷೇತ್ರಗತಶ್ಚಾಹಂ ತವ ಸನ್ನರ್ಶನಾತ್ಪ್ರಭೋ || 36 ||

ಬ್ರೂಹಿ ಯತ್ರಾರ್ಥಿತಂ ತುಭ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಮಾಗಮನಂ ಪ್ರತಿ |
ಇಚ್ಛಾಮ್ಯನುಗೃಹೀತೋಽಹಂ ತ್ವದರ್ಥಪರಿವೃದ್ಧಯೇ || 37 ||

ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ನ ವಿಮರ್ಶಂ ಚ ಗನ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಕೌಶಿಕ |
ಕರ್ತಾ ಚಾಹಮಶೇಷೇಣ ದೈವತಂ ಹಿ ಭವಾನ್ಮಮ || 38 ||

ಇತಿ ಹೃದಯಸುಖಂ ನಿಶಮ್ಯ ವಾಕ್ಯಮ್
ಶ್ರುತಿಸುಖಮಾತ್ಮವತಾ ವಿನೀತಮುಕ್ತಮ್ |
ಪ್ರಥಿತಗುಣಯಶಾ ಗುಣೈರ್ವಿಶಿಷ್ಟಃ
ಪರಮ ಋಷಿಃ ಪರಮಂ ಜಗಾಮ ಹರ್ಷಮ್ || 39 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ರಾಜಸಿಂಹಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಮದ್ಭುತವಿಸ್ತರಮ್ ।
ಹೃಷ್ಯರೋಮಾ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಭ್ಯಭಾಷತ ॥೧॥

ಸದೃಶಂ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ತವೈತದ್ಭುವಿ ನಾನ್ಯತಃ ।
ಮಹಾವಂಶಪ್ರಸೂತಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠವ್ಯಪದೇಶಿನಃ ॥೨॥

ಯತ್ತು ಮೇ ಹೃದ್ಗತಂ ವಾಕ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಮ್ ।
ಕುರುಷ್ವ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ಭವ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಶ್ರವಃ ॥೩॥

ಅಹಂ ನಿಯಮಮಾತಿಷ್ಠಂ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ತಸ್ಯ ವಿಘ್ನಕರೌ ದ್ವೌ ತು ರಾಕ್ಷಸೌ ಕಾಮರೂಪಿಣೌ ॥೪॥

ವ್ರತೇ ಮೇ ಬಹುಶಶ್ಚೀರ್ಣೇ ಸಮಾಪ್ತ್ಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾವಿಮೌ ।
ಮಾರೀಚಶ್ಚ ಸುಬಾಹುಶ್ಚ ವೀರ್ಯವನ್ತೌ ಸುಶಿಕ್ಷಿತೌ ।
ತೌ ಮಾಂಸರುಧಿರೌಘೇಣ ವೇದಿಂ ತಾಮಭ್ಯವರ್ಷತಾಮ್ ॥೫॥

ಅವಧೂತೇ ತಥಾ ಭೂತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಯಮನಿಶ್ಚಯೇ ।
ಕೃತಶ್ರಮೋ ನಿರುತ್ಸಾಹಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಧೇಶಾದಪಾಕ್ಯಮೇ ॥೬॥

ನ ಚ ಮೇ ಕ್ರೋಧಮುತ್ಕ್ರಷ್ಟುಂ ಬುದ್ಧಿಭವತಿ ಪಾರ್ಥಿವ ।
ತಥಾಭೂತಾ ಹಿ ಸಾ ಚರ್ಯಾ ನ ಶಾಪಸ್ತತ್ರ ಮುಚ್ಯತೇ ॥೭॥

ಸ್ವಪುತ್ರಂ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಮ್ ।
ಕಾಕಪಕ್ಷಧರಂ ಶೂರಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಮೇ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥೮॥

ಶಕ್ನೋ ಹ್ಯೇಷ ಮಯಾ ಗುಪ್ತೋ ದಿವ್ಯೇನ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ ।
ರಾಕ್ಷಸಾ ಯೇ ವಿಕರ್ತಾರಸ್ತೇಷಾಮಪಿ ವಿನಾಶನೇ ॥೯॥

ಶ್ರೇಯಶ್ಚಾಸ್ಮೈ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಬಹುರೂಪಂ ನ ಸಂಶಯಃ ।

ತ್ರಯಾಣಾಮಪಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಯೇನ ಖ್ಯಾತಿಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || 10 ||

ನ ಚ ತೌ ರಾಮಮಾಸಾದ್ಯ ಶಕ್ತೌ ಸ್ಥಾತುಂ ಕಥಂಜನ |
ನ ಚ ತೌ ರಾಘವಾದನ್ಯೋ ಹಂತುಮುತ್ಸಹತೇ ಪುಮಾನ್ || 11 ||

ವೀರ್ಯೋತ್ಸಿಕ್ತೌ ಹಿ ತೌ ಪಾಪೌ ಕಾಲಪಾಶವಶಂ ಗತೌ |
ರಾಮಸ್ಯ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ನ ಪರ್ಯಾಪ್ತೌ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 12 ||

ನ ಚ ಪುತ್ರಕೃತಂ ಸ್ನೇಹಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಪಾರ್ಥಿವ |
ಅಹಂ ತೇ ಪ್ರತಿಜಾನಾಮಿ ಹತೌ ತೌ ವಿದ್ಧಿ ರಾಕ್ಷಸೌ || 13 ||

ಅಹಂ ವೇದ್ಮಿ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಮ್ |
ವಸಿಷ್ಠೋಽಪಿ ಮಹಾತೇಜಾ ಯೇ ಚೇಮೇ ತಪಸಿ ಸ್ಥಿತಾಃ || 14 ||

ಯದಿ ತೇ ಧರ್ಮಲಾಭಂ ಚ ಯಶಶ್ಚ ಪರಮಂ ಭುವಿ |
ಸ್ಥಿರಮಿಚ್ಛಸಿ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ರಾಮಂ ಮೇ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ || 15 ||

ಯದ್ಯಭ್ಯನುಜ್ಞಾಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ದದತೇ ತವ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ |
ವಸಿಷ್ಠ ಪ್ರಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ತತೋ ರಾಮಂ ವಿಸರ್ಜಯ || 16 ||

ಅಭಿಪ್ರೇತಮಸಂಸಕ್ತಮಾತ್ಮಜಂ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ |
ದಶರಾತ್ರಂ ಹಿ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ರಾಮಂ ರಾಜೀವಲೋಚನಮ್ || 17 ||

ನಾತ್ಯೇತಿ ಕಾಲೋ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಯಥಾಯಂ ಮಮ ರಾಘವ |
ತಥಾ ಕುರುಷ್ವ ಭದ್ರಂ ತೇ ಮಾ ಚ ಶೋಕೇ ಮನಃ ಕೃಥಾಃ || 18 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ವಚಃ |
ವಿರರಾಮ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ || 19 ||

ಇತಿ ಹೃದಯಮನೋವಿದಾರಣಮ್
ಮುನಿವಚನಂ ತದತೀವ ಶುಶ್ರುವಾನ್ |
ನರಪತಿರಗಮದ್ಭಯಂ ಮಹದ್-
ವ್ಯಥಿತಮನಾಃ ಪ್ರಚಚಾಲ ಚಾಸನಾತ್ || 20 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಾದಶಃ
ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ ।
ಮುಹೂರ್ತಮಿವ ನಿಃಸಂಜ್ಞಃ ಸಂಜ್ಞಾವಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧॥

ಊನಷ್ಟೋಡಶವರ್ಷೋ ಮೇ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ।
ನ ಯುದ್ಧಯೋಗ್ಯತಾಮಸ್ಯ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ॥ ೨॥

ಇಯಮಕ್ಷೌಹಿಣೀ ಪೂರ್ಣಾ ಯಸ್ಯಾಹಂ ಪತಿರೀಶ್ವರಃ ।
ಅನಯಾ ಸಂವೃತೋ ಗತ್ವಾ ಯೋಧಾಹಂ ತೈರ್ನಿಶಾಚರೈಃ ॥ ೩॥

ಇಮೇ ಶೂರಾಶ್ಚ ವಿಕ್ರಾಂತಾ ಭೃತ್ಯಾ ಮೇಽಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಾಃ ।
ಯೋಗ್ಯಾ ರಕ್ಷೋಗಣೈರ್ಯೋಧುಂ ನ ರಾಮಂ ನೇತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೪॥

ಅಹಮೇವ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಗೋಪ್ತಾ ಸಮರಮೂರ್ಧನಿ ।
ಯಾವತ್ಪ್ರಾಣಾನ್ಧರಿಷ್ಯಾಮಿ ತಾವದ್ಯೋತ್ಸ್ಯೇ ನಿಶಾಚರೈಃ ॥ ೫॥

ನಿರ್ವಿಘ್ನಾ ವ್ರತಚರ್ಯಾ ಸಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸುರಕ್ಷಿತಾ ।
ಅಹಂ ತತ್ರ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ರಾಮ ನೇತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೬॥

ಬಾಲೋ ಹ್ಯಕೃತವಿದ್ಯಶ್ಚ ನ ಚ ವೇತ್ತಿ ಬಲಾಬಲಮ್ ।
ನ ಚಾಸ್ತ್ರಬಲಸಂಯುಕ್ತೋ ನ ಚ ಯುದ್ಧವಿಶಾರದಃ ।
ನ ಚಾಸೌ ರಕ್ಷಸಾಂ ಯೋಗ್ಯಃ ಕೂಟಯುದ್ಧಾ ಹಿ ತೇ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೭॥

ವಿಪ್ರಯುಕ್ತೋ ಹಿ ರಾಮೇಣ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ನೋತ್ಸಹೇ ।
ಜೀವಿತುಂ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ನ ರಾಮಂ ನೇತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೮॥

ಯದಿ ವಾ ರಾಘವಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನೇತುಮಿಚ್ಛಸಿ ಸುವ್ರತ ।
ಚತುರಜ್ಞಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಮಯಾ ಸಹ ಚ ತಂ ನಯ ॥ ೯॥

ಷಷ್ಠಿರ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಜಾತಸ್ಯ ಮಮ ಕೌಶಿಕ ।

ದುಃಖೇನೋತ್ಪಾದಿತಶ್ಚಾಯಂ ನ ರಾಮಂ ನೇತುಮರ್ಹಸಿ || 10 ||

ಚತುರ್ಣಾಮಾತ್ಮಜಾನಾಂ ಹಿ ಪ್ರೀತಿಃ ಪರಮಿಕಾ ಮಮ |
ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಧರ್ಮಪ್ರಧಾನಂ ಚ ನ ರಾಮಂ ನೇತುಮರ್ಹಸಿ || 11 ||

ಕಿಂ ವೀರ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಚ ಕಸ್ಯ ಪುತ್ರಾಶ್ಚ ಕೇ ಚ ತೇ |
ಕಥಂ ಪ್ರಮಾಣಾಃ ಕೇ ಚೈತಾನ್ರಕ್ಷಂತಿ ಮುನಿಪುಂಗವ || 12 ||

ಕಥಂ ಚ ಪ್ರತಿಕರ್ತವ್ಯಂ ತೇಷಾಂ ರಾಮೇಣ ರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಮಾಮಕೈರ್ವಾ ಬಲೈರ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ಮಯಾ ವಾ ಕೂಟಯೋಧಿನಾಮ್ || 13 ||

ಸರ್ವಂ ಮೇ ಶಂಸ ಭಗವನ್ಕಥಂ ತೇಷಾಂ ಮಯಾ ರಣೇ |
ಸ್ಥಾತವ್ಯಂ ದುಷ್ಟಭಾವಾನಾಂ ವೀರ್ಯೋತ್ಸಿಕ್ತಾ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ || 14 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಭ್ಯಭಾಷತ |
ಪೌಲಸ್ತ್ಯವಂಶಪ್ರಭವೋ ರಾವಣೋ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ || 15 ||

ಸ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ದತ್ತವರಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಬಾಧತೇ ಭೃಶಮ್ |
ಮಹಾಬಲೋ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಬಹುಭರ್ವತಃ || 16 ||

ಶ್ರೂಯತೇ ಹಿ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಸಾಕ್ಷಾದ್ವೈಶ್ರವಣಭ್ರಾತಾ ಪುತ್ರೋ ವಿಶ್ರವಸೋ ಮುನೇಃ || 17 ||

ಯದಾ ಸ್ವಯಂ ನ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ವಿಘ್ನಕರ್ತಾ ಮಹಾಬಲಃ |
ತೇನ ಸಂಚೋದಿತೌ ತೌ ತು ರಾಕ್ಷಸೌ ಸುಮಹಾ ಬಲೌ |
ಮಾರೀಚಶ್ಚ ಸುಬಾಹುಶ್ಚ ಯಜ್ಞವಿಘ್ನಂ ಕರಿಷ್ಯತಃ || 18 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಮುನಿನಾ ತೇನ ರಾಜೋವಾಚ ಮುನಿಂ ತದಾ |
ನ ಹಿ ಶಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮೇ ಸ್ಥಾತುಂ ತಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ || 19 ||

ಸ ತ್ವಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಕುರುಷ್ವ ಮಮ ಪುತ್ರಕೇ |
ದೇವದಾನವಗನ್ಧರ್ವಾ ಯಕ್ಷಾಃ ಪತಗ ಪನ್ನಗಾಃ || 20 ||

ನ ಶಕ್ತಾ ರಾವಣಂ ಸೋಢಂ ಕಿಂ ಪುನರ್ಮಾನವಾ ಯುಧಿ ।
ಸ ಹಿ ವೀರ್ಯವತಾಂ ವೀರ್ಯಮಾದತ್ತೇ ಯುಧಿ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 21 ॥

ತೇನ ಚಾಹಂ ನ ಶಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಸಂಯೋದ್ಧಂ ತಸ್ಯ ವಾ ಬಲೈಃ ।
ಸಬಲೋ ವಾ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಹಿತೋ ವಾ ಮಮಾತ್ಮಜೈಃ ॥ 22 ॥

ಕಥಮಪ್ಯಮರಪ್ರಖ್ಯಂ ಸಜ್ಞಾಗ್ರಮಾಣಾಮಕೋವಿದಮ್ ।
ಬಾಲಂ ಮೇ ತನಯಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನೈವ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಪುತ್ರಕಮ್ ॥ 23 ॥

ಅಥ ಕಾಲೋಪಮೌ ಯುದ್ಧೇ ಸುತೌ ಸುನ್ದೋಪಸುನ್ದಯೋಃ ।
ಯಜ್ಞವಿಘ್ನಕರೌ ತೌ ತೇ ನೈವ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಪುತ್ರಕಮ್ ॥ 24 ॥

ಮಾರೀಚಶ್ಚ ಸುಬಾಹುಶ್ಚ ವೀರ್ಯವನ್ತೌ ಸುಶಿಕ್ಷಿತೌ ।
ತಯೋರನ್ಯತರೇಣಾಹಂ ಯೋದ್ಧಾ ಸ್ಯಾಂ ಸಸುಹೃದ್ಗಣಃ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ಸ್ನೇಹಪರ್ಯಾಕುಲಾಕ್ಷರಮ್ ।
ಸಮನ್ಯುಃ ಕೌಶಿಕೋ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯುವಚ ಮಹೀಪತಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪೂರ್ವಮರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್ಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಹಾತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ರಾಗವಾಣಾಮಯುಕ್ತೋಽಯಂ ಕುಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿಪರ್ಯಯಃ ॥ ೨ ॥

ಯದಿದಂ ತೇ ಕ್ಷಮಂ ರಾಜನ್ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾಗತಮ್ ।
ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರತಿಜ್ಞಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸುಖೀ ಭವ ಸಬಾನ್ಧವಃ ॥ ೩ ॥

ತಸ್ಯ ರೋಷಪರೀತಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಚಚಾಲ ವಸುಧಾ ಕೃತ್ವಾನ್ವಿವೇಶ ಚ ಭಯಂ ಸುರಾನ್ ॥ ೪ ॥

ತ್ರಸ್ತರೂಪಂ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಮಹಾನ್ಮುಷಿಃ ।
ನ್ಮಪತಿಂ ಸುವ್ರತೋ ಧೀರೋ ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫ ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ಕುಲೇ ಜಾತಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರ್ಮ ಇವಾಪರಃ ।
ಧೃತಿಮಾನ್ಸುವ್ರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ನ ಧರ್ಮಂ ಹಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೬ ॥

ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಖ್ಯಾತೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಇತಿ ರಾಘವಃ ।
ಸ್ವಧರ್ಮಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯಸ್ವ ನಾಧರ್ಮಂ ವೋಢುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೭ ॥

ಸಂಶ್ರುತ್ಯೈವಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮೀತ್ಯಕುರ್ವಾಣಸ್ಯ ರಾಘವ ।
ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತವಧೋ ಭೂಯಾತ್ಸ್ಮಾದ್ರಾಮಂ ವಿಸರ್ಜಯ ॥ ೮ ॥

ಕೃತಾಸ್ತ್ರಮಕೃತಾಸ್ತ್ರಂ ವಾ ನೈನಂ ಶಕ್ಷ್ಯಂತಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಗುಪ್ತಂ ಕುಶಿಕಪುತ್ರೇಣ ಜ್ವಲನೇನಾಮೃತಂ ಯಥಾ ॥ ೯ ॥

ಏಷ ವಿಗ್ರಹವಾನ್ಧರ್ಮ ಏಷ ವೀರ್ಯವತಾಂ ವರಃ ।
ಏಷ ಬುದ್ಧ್ಯಾಧಿಕೋ ಲೋಕೇ ತಪಸಶ್ಚ ಪರಾಯಣಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಏಷೋಽಸ್ತ್ರಾನ್ವಿವಿಧಾನೇಷ್ವೇತ್ತಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ಸಚರಾಚರೇ ।
ನೈನಮನ್ಯಃ ಪುಮಾನೇಷ್ವೇತ್ತಿ ನ ಚ ವೇತ್ಸ್ಯನ್ತಿ ಕೇಚನ ॥ 11 ॥

ನ ದೇವಾ ನರ್ಷಯಃ ಕೇಚಿನ್ನಾಸುರಾ ನ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಗಂಧರ್ವಯಕ್ಷಪ್ರವರಾಃ ಸಕಿಂನರಮಹೋರಗಾಃ ॥ 12 ॥

ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಕೃಶಾಶ್ವಸ್ಯ ಪುತ್ರಾಃ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಾಃ ।
ಕೌಶಿಕಾಯ ಪುರಾ ದತ್ತಾ ಯದಾ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸತಿ ॥ 13 ॥

ತೇಽಪಿ ಪುತ್ರಾಃ ಕೃಶಾಶ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಜಾಪತಿಸುತಾಸುತಾಃ ।
ನಕರೂಪಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಾ ದೀಪ್ತಿಮನ್ತೋ ಜಯಾವಹಾಃ ॥ 14 ॥

ಜಯಾ ಚ ಸುಪ್ರಭಾ ಚೈವ ದಕ್ಷಕನ್ಯೇ ಸುಮಧ್ಯಮೇ ।
ತೇ ಸುವಾತೇಽಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಶತಂ ಪರಮ ಭಾಸ್ವರಮ್ ॥ 15 ॥

ಪಂಚಾಶತಂ ಸುತಾಂಲ್ಲೇಭೇ ಜಯಾ ನಾಮ ವರಾನ್ಪುರಾ ।
ವಧಾಯಾಸುರಸೈನ್ಯಾನಾಮೇಯಾನ್ಯಾಮರೂಪಿಣಃ ॥ 16 ॥

ಸುಪ್ರಭಾಜನಯಚ್ಚಾಪಿ ಪುತ್ರಾನ್ಪಂಚಾಶತಂ ಪುನಃ ।
ಸಂಹಾರಾನ್ನಾಮ ದುರ್ಧರ್ಷಾನ್ಪುರಾಕ್ರಮಾನ್ಬಲೀಯಸಃ ॥ 17 ॥

ತಾನಿ ಚಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ವೇತ್ಸ್ಯೇಷ ಯಥಾವತ್ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜಃ ।
ಅಪೂರ್ವಾಣಾಂ ಚ ಜನನೇ ಶಕ್ತೋ ಭೂಯಶ್ಚ ಧರ್ಮವಿತ್ ॥ 18 ॥

ಏವಂ ವೀರ್ಯೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತಪಾಃ ।
ನ ರಾಮಗಮನೇ ರಾಜನ್ಸಂಶಯಂ ಗಂತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ವಸಿಷ್ಠೋ ಬ್ರುವತಿ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸುತಮ್ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಠವದನೋ ರಾಮಮಾಜುಹಾವ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 1 ||

ಕೃತಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ ಮಾತ್ರಾ ಪಿತ್ರಾ ದಶರಥೇನ ಚ |
ಪುರೋಧಸಾ ವಸಿಷ್ಠೇನ ಮಜ್ಗಲೈರಭಿಮನ್ವಿತಮ್ || 2 ||

ಸ ಪುತ್ರಂ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯಪಾಘ್ರಾಯ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ದದೌ ಕುಶಿಕಪುತ್ರಾಯ ಸುಪ್ರೀತೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 3 ||

ತತೋ ವಾಯುಃ ಸುಖಸ್ಪರ್ಶೋ ವಿರಜಸ್ಕೋ ವವೌ ತದಾ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗತಂ ರಾಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಜೀವಲೋಚನಮ್ || 4 ||

ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿರ್ಮಹತ್ಯಾಸೀದ್ಧೇವದುನ್ದಭಿನಿಷ್ವನಃ |
ಶಬ್ದದುನ್ದಭಿನಿಘೋಷಃ ಪ್ರಯಾತೇ ತು ಮಹಾತ್ಮನಿ || 5 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಯಯಾವಗ್ರೇ ತತೋ ರಾಮೋ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಕಾಕಪಕ್ಷಧರೋ ಧನ್ವೀ ತಂ ಚ ಸೌಮಿತ್ರಿರನ್ವಗಾತ್ || 6 ||

ಕಲಾಪಿನೌ ಧನುಷ್ಪಾಣೀ ಶೋಭಯಾನ್ೌ ದಿಶೋ ದಶ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ತ್ರಿಶೀರ್ಷಾವಿವ ಪನ್ನಗೌ |
ಅನುಜಗ್ಮತುರಕ್ಷುದ್ರೌ ಪಿತಾಮಹಮಿವಾಶ್ವಿನೌ || 7 ||

ಬದ್ಧಗೋಧಾಜ್ಗುಲಿತ್ರಾಣೌ ಖಡ್ಗವನ್ತೌ ಮಹಾದ್ಯುತೀ |
ಸ್ಥಾಣುಂ ದೇವಮಿವಾಚಿನ್ತ್ಯಂ ಕುಮಾರಾವಿವ ಪಾವಕೀ || 8 ||

ಅಧ್ಯರ್ಥಯೋಜನಂ ಗತ್ವಾ ಸರಯಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ತಟೇ |
ರಾಮೇತಿ ಮಧುರಾ ವಾಣೀಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಭ್ಯಭಾಷತ || 9 ||

ಗೃಹಾಣ ವತ್ಸ ಸಲಿಲಂ ಮಾ ಭೂತಾಕುಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಃ |

ಮನ್ತ್ರಗ್ರಾಮಂ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಬಲಾಮತಿಬಲಾಂ ತಥಾ || 10 ||

ನ ಶ್ರಮೋ ನ ಜ್ವರೋ ವಾ ತೇ ನ ರೂಪಸ್ಯ ವಿಪರ್ಯಯಃ |
ನ ಚ ಸುಪ್ತಂ ಪ್ರಮತ್ತಂ ವಾ ಧರ್ಷಯಿಷ್ಯಂತಿ ನೈರ್ಮತಾಃ || 11 ||

ನ ಬಾಹೋಃ ಸದೃಶೋ ವೀರ್ಯೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಸ್ತಿ ಕಶ್ಚನ |
ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಾ ರಾಮ ನ ಭವೇತ್ಸದೃಶಸ್ತವ || 12 ||

ನ ಸೌಭಾಗ್ಯೇ ನ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯೇ ನ ಜ್ಞಾನೇ ಬುದ್ಧಿನಿಶ್ಚಯೇ |
ನೋತ್ತರೇ ಪ್ರತಿಪತ್ತವ್ಯೋ ಸಮೋ ಲೋಕೇ ತವಾನಘ || 13 ||

ಏತದ್ವಿದ್ಯಾದ್ವಯೇ ಲಬ್ಧೇ ಭವಿತಾ ನಾಸ್ತಿ ತೇ ಸಮಃ |
ಬಲಾ ಚಾತಿಬಲಾ ಚೈವ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಮಾತರೌ || 14 ||

ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸೇ ನ ತೇ ರಾಮ ಭವಿಷ್ಯೇತೇ ನರೋತ್ತಮ |
ಬಲಾಮತಿಬಲಾಂ ಚೈವ ಪಠತಃ ಪಥಿ ರಾಘವ |
ವಿದ್ಯಾದ್ವಯಮಧೀಯಾನೇ ಯಶಶ್ಚಾಪ್ಯತುಲಂ ಭುವಿ || 15 ||

ಪಿತಾಮಹಸುತೇ ಹ್ಯೇತೇ ವಿದ್ಯೇ ತೇಜಃಸಮನ್ವಿತೇ |
ಪ್ರದಾತುಂ ತವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಸದೃಶಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ಧಾರ್ಮಿಕ || 16 ||

ಕಾಮಂ ಬಹುಗುಣಾಃ ಸರ್ವೇ ತ್ವಯ್ಯೇತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ತಪಸಾ ಸಮ್ಭೃತೇ ಚೈತೇ ಬಹುರೂಪೇ ಭವಿಷ್ಯತಃ || 17 ||

ತತೋ ರಾಮೋ ಜಲಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಃ ಶುಚಿಃ |
ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ತೇ ವಿದ್ಯೇ ಮಹರ್ಷೇರ್ಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ |
ವಿದ್ಯಾಸಮುದಿತೋ ರಾಮಃ ಶುಶುಭೇ ಭೂರಿವಿಕ್ರಮಃ || 18 ||

ಗುರುಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ನಿಯುಜ್ಯ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜೇ |
ಊಷುಸ್ತಾಂ ರಜನೀಂ ತತ್ರ ಸರಯಾಂ ಸುಸುಖಂ ತ್ರಯಃ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಏಕವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ತು ಶರ್ವರ್ಯಾಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಅಭ್ಯಭಾಷತ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಶಯಾನಂ ಪರ್ಣಸಂಸ್ತರೇ ||೧||

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸುಪ್ರಜಾ ರಾಮ ಪೂರ್ವಾ ಸನ್ಧ್ಯಾ ಪ್ರವರ್ತತೇ |
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಕರ್ತವ್ಯಂ ದೈವಮಾಹ್ನಿಕಮ್ ||೨||

ತಸ್ಯರ್ಷೇಃ ಪರಮೋದಾರಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ನೃಪಾತ್ಮಜೌ |
ಸ್ನಾತ್ವಾ ಕೃತೋದಕೌ ವೀರೌ ಜೇಷತುಃ ಪರಮಂ ಜಪಮ್ ||೩||

ಕೃತಾಹ್ನಿಕೌ ಮಹಾವೀರ್ಯೌ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ತಪೋಧನಮ್ |
ಅಭಿವಾದ್ಯಾಭಿಸಂಹೃಷ್ಟೌ ಗಮನಾಯೋಪತಸ್ಥತುಃ ||೪||

ತೌ ಪ್ರಯಾತೇ ಮಹಾವೀರ್ಯೌ ದಿವ್ಯಂ ತ್ರಿಪಥಗಾಂ ನದೀಮ್ |
ದದೃಶಾತೇ ತತಸ್ತತ್ರ ಸರಯಾಃ ಸಜ್ಗಮೇ ಶುಭೇ ||೫||

ತತ್ರಾಶ್ರಮಪದಂ ಪುಣ್ಯಮೃಷೀಣಾಮುಗ್ರತೇಜಸಾಮ್ |
ಬಹುವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಪ್ಯತಾಂ ಪರಮಂ ತಪಃ ||೬||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಮಪ್ರೀತೌ ರಾಘವೌ ಪುಣ್ಯಮಾಶ್ರಮಮ್ |
ಊಚತುಸ್ತಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಿದಂ ವಚಃ ||೭||

ಕಸ್ಯಾಯಮಾಶ್ರಮಃ ಪುಣ್ಯಃ ಕೋ ನ್ವಸ್ಮಿನ್ವಸತೇ ಪುಮಾನ್ |
ಭಗವನ್ನೋತ್ರೈತುಮಿಚ್ಛಾವಃ ಪರಂ ಕೌತೂಹಲಂ ಹಿ ನೌ ||೮||

ತಯೋಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಮುನಿಪುಜ್ಗವಃ |
ಅಬ್ರವೀಚ್ಛೂರ್ಯತಾಂ ರಾಮ ಯಸ್ಯಾಯಂ ಪೂರ್ವ ಆಶ್ರಮಃ ||೯||

ಕನ್ದರ್ಪೋ ಮೂರ್ತಿಮಾನಾಸೀತ್ಕಾಮ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ ||೧೦||

ತಪಸ್ಯಂತಮಿಹ ಸ್ಥಾಣುಂ ನಿಯಮೇನ ಸಮಾಹಿತಮ್ |

ಕೃತೋದ್ವಾಹಂ ತು ದೇವೇಶಂ ಗಚ್ಛಂತಂ ಸಮರುದ್ಗುಣಮ್ ।
ಧರ್ಷಯಾಮಾಸ ದುರ್ಮೇಧಾ ಹುಚ್ಛ್ರಿತಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ 11 ॥

ದಗ್ಧಸ್ಯ ತಸ್ಯ ರೌದ್ರೇಣ ಚಕ್ಷುಷಾ ರಘುನಂದನ ।
ವ್ಯಶೀರ್ಯಂತ ಶರೀರಾತ್ಸತ್ತ್ವತ್ಸರ್ವಗಾತ್ರಾಣಿ ದುರ್ಮತೇಃ ॥ 12 ॥

ತಸ್ಯ ಗಾತ್ರಂ ಹತಂ ತತ್ರ ನಿರ್ದಗ್ಧಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಅಶರೀರಃ ಕೃತಃ ಕಾಮಃ ಕ್ರೋಧಾದ್ಧೇವೇಶ್ವರೇಣ ಹ ॥ 13 ॥

ಅನಙ್ಗ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಸ್ತದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ರಾಘವ ।
ಸ ಚಾಙ್ಗವಿಷಯಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಯತ್ರಾಙ್ಗಂ ಸ ಮುಮೋಚ ಹ ॥ 14 ॥

ತಸ್ಯಾಯಮಾಶ್ರಮಃ ಪುಣ್ಯಸ್ತಸ್ಯೇಮೇ ಮುನಯಃ ಪುರಾ ।
ಶಿಷ್ಯಾ ಧರ್ಮಪರಾ ವೀರ ತೇಷಾಂ ಪಾಪಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ 15 ॥

ಇಹಾದ್ಯ ರಜನೀಂ ರಾಮ ವಸೇಮ ಶುಭದರ್ಶನ ।
ಪುಣ್ಯಯೋಃ ಸರಿತೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಶ್ವಸ್ತರಿಷ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ ॥ 16 ॥

ತೇಷಾಂ ಸಂವದತಾಂ ತತ್ರ ತಪೋ ದೀರ್ಘೇಣ ಚಕ್ಷುಷಾ ।
ವಿಜ್ಞಾಯ ಪರಮಪ್ರೀತಾ ಮುನಯೋ ಹರ್ಷಮಾಗಮನ್ ॥ 17 ॥

ಅರ್ಘ್ಯಂ ಪಾದ್ಯಂ ತಥಾತಿಥ್ಯಂ ನಿವೇದ್ಯಕುಶಿಕಾತ್ಮಜೇ ।
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋಃ ಪಶ್ಚಾದಕುರ್ವನ್ ತಿಥಿಕ್ರಿಯಾಮ್ ॥ 18 ॥

ಸತ್ಕಾರಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ಕಥಾಭಿರಭಿರಂಜಯನ್ ।
ನ್ಯವಸನ್ನಸುಖಂ ತತ್ರ ಕಾಮಾಶ್ರಮಪದೇ ತದಾ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ದ್ವಾವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪ್ರಭಾತೇ ವಿಮಲೇ ಕೃತಾಹ್ನಿಕಮರಿಂದಮೌ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ನದ್ಯಾಸ್ತೀರಮುಪಾಗತೌ ॥ ೧ ॥

ತೇ ಚ ಸರ್ವೇ ಮಹಾತ್ಮನೋ ಮುನಯಃ ಸಂಶಿತವ್ರತಾಃ ।
ಉಪಸ್ಥಾಪ್ಯ ಶುಭಾಂ ನಾವಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಥಾಬ್ರವನ್ ॥ ೨ ॥

ಆರೋಹತು ಭವಾನ್ನಾವಂ ರಾಜಪುತ್ರಪುರಸ್ಕೃತಃ ।
ಅರಿಷ್ಠಂ ಗಚ್ಛ ಪನ್ನಾಥನಂ ಮಾ ಭೂತಾಕುಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಃ ॥ ೩ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತಥೇತೃಕ್ತ್ವಾ ತಾನ್ಮುಷೀನಭಿಪೂಜ್ಯ ಚ ।
ತತಾರ ಸಹಿತಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಸರಿತಂ ಸಾಗರಂ ಗಮಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅಥ ರಾಮಃ ಸರಿನ್ಮಥ್ಯೇ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಮುನಿಪುಂಗವಮ್ ।
ವಾರಿಣೋ ಭಿದ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಕಿಮಯಂ ತುಮುಲೋ ಧ್ವನಿಃ ॥ ೫ ॥

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೌತೂಹಲ ಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಕಥಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ತಸ್ಯ ಶಬ್ದಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಕೈಲಾಸಪರ್ವತೇ ರಾಮ ಮನಸಾ ನಿರ್ಮಿತಂ ಸರಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ನರಶಾರ್ದೂಲ ತೇನೇದಂ ಮಾನಸಂ ಸರಃ ॥ ೭ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ಸುಸ್ರಾವ ಸರಸಃ ಸಾಯೋಧ್ಯಾಮುಪಗೂಹತೇ ।
ಸರಃಪ್ರವೃತ್ತಾ ಸರಯೋಃ ಪುಣ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಸರಶುಚ್ಯತಾ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯಾಯಮತುಲಃ ಶಬ್ದೋ ಜಾಹ್ನವೀಮಭಿವರ್ತತೇ ।
ವಾರಿಸಜ್ಜೋಕ್ತಭಜೋ ರಾಮ ಪ್ರಣಾಮಂ ನಿಯತಃ ಕುರು ॥ ೯ ॥

ತಾಭ್ಯಾಂ ತು ತಾವುಭೌ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಣಾಮಮತಿಧಾರ್ಮಿಕೌ ।
ತೀರಂ ದಕ್ಷಿಣಮಾಸಾದ್ಯ ಜಗ್ಮತುರ್ಲಘುವಿಕ್ರಮೌ ॥ ೧೦ ॥

ಸ ವನಂ ಘೋರಸಜ್ಜಾಶಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನೃಪವರಾತ್ಮಜಃ |
ಅವಿಪ್ರಹತಮೈಕ್ಷ್ಣ್ಯಾಕಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಮುನಿಪುಂಗವಮ್ || 11 ||

ಅಹೋ ವನಮಿದಂ ದುರ್ಗಂ ಝಿಲ್ಲಿಕಾಗಣನಾದಿತಮ್ |
ಭೈರವೈಃ ಶ್ವಾಪದೈಃ ಕೀರ್ಣಂ ಶಕುನ್ತೈರ್ವಾರುಣಾರವೈಃ || 12 ||

ನಾನಾಪ್ರಕಾರೈಃ ಶಕುನ್ತೈರ್ವಾಶ್ಯದ್ಭಿರ್ಭೈರವಸ್ವನೈಃ |
ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರವರಾಹೈಶ್ಚ ವಾರಣೈಶ್ಚಾಪಿ ಶೋಭಿತಮ್ || 13 ||

ಧವಾಶ್ವಕರ್ಣಕಕುಭೈರ್ಬಿಲ್ವತಿನುಕಪಾಟಲೈಃ |
ಸಜ್ಜೀರ್ಣಂ ಬದರೀಭಿಶ್ಚ ಕಿಂ ನಿವದಂ ದಾರುಣಂ ವನಮ್ || 14 ||

ತಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಶ್ರೂಯತಾಂ ವತ್ಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಯಸ್ಯೈತದ್ಧಾರುಣಂ ವನಮ್ || 15 ||

ಏತೌ ಜನಪದೌ ಸ್ಥೀತೌ ಪೂರ್ವಮಾಸ್ತಾಂ ನರೋತ್ತಮ |
ಮಲದಾಶ್ಚ ಕರೂಷಾಶ್ಚ ದೇವನಿರ್ಮಾಣ ನಿರ್ಮಿತೌ || 16 ||

ಪುರಾ ವೃತ್ರವಧೇ ರಾಮ ಮಲೇನ ಸಮಭಿಪ್ಲುತಮ್ |
ಕ್ಷುಧಾ ಚೈವ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಯದಾವಿಶತ್ || 17 ||

ತಮಿನ್ದ್ರಂ ಸ್ನಾಪಯಂದೇವಾ ಋಷಯಶ್ಚ ತಪೋಧನಾಃ |
ಕಲಶೈಃ ಸ್ನಾಪಯಾಮಾಸುರ್ಮಲಂ ಚಾಸ್ಯ ಪ್ರಮೋಚಯನ್ || 18 ||

ಇಹ ಭೂಮ್ಯಾಂ ಮಲಂ ದತ್ತಾ ದತ್ತಾ ಕಾರುಷಮೇವ ಚ |
ಶರೀರಜಂ ಮಹೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ತತೋ ಹರ್ಷಂ ಪ್ರಪೇದಿರೇ || 19 ||

ನಿರ್ಮಲೋ ನಿಷ್ಕರೂಷಶ್ಚ ಶುಚಿರಿನ್ದ್ರೋ ಯದಾಭವತ್ |
ದದೌ ದೇಶಸ್ಯ ಸುಪ್ರೀತೋ ವರಂ ಪ್ರಭುರನುತ್ತಮಮ್ || 20 ||

ಇಮೌ ಜನಪದೌ ಸ್ಥೀತೌ ಖ್ಯಾತಿಂ ಲೋಕೇ ಗಮಿಷ್ಯತಃ |
ಮಲದಾಶ್ಚ ಕರೂಷಾಶ್ಚ ಮಮಾಜ್ಞಮಲಧಾರಿಣೌ || 21 ||

ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ತಂ ದೇವಾಃ ಪಾಕಶಾಸನಮಬ್ರವನ್ |
ದೇಶಸ್ಯ ಪೂಜಾಂ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃತಾಂ ಶಕ್ರೇಣ ಧೀಮತಾ || 22 ||

ಏತೌ ಜನಪದೌ ಸ್ಥೀತೌ ದೀರ್ಘಕಾಲಮರಿನ್ದಮ |
ಮಲದಾಶ್ಚ ಕರೂಷಾಶ್ಚ ಮುದಿತೌ ಧನಧಾನ್ಯತಃ || 23 ||

ಕಸ್ಯಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲಸ್ಯ ಯಕ್ಷೀ ವೈ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ |
ಬಲಂ ನಾಗಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಧಾರಯಂತೀ ತದಾ ಹ್ಯಭೂತ್ || 24 ||

ತಾಟಕಾ ನಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ಭಾರ್ಯಾ ಸುಂದ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಮಾರೀಚೋ ರಾಕ್ಷಸಃ ಪುತ್ರೋ ಯಸ್ಯಾಃ ಶಕ್ರಪರಾಕ್ರಮಃ || 25 ||

ಇಮೌ ಜನಪದೌ ನಿತ್ಯಂ ವಿನಾಶಯತಿ ರಾಘವ |
ಮಲದಾಂಶ್ಚ ಕರೂಷಾಂಶ್ಚ ತಾಟಕಾ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣೀ || 26 ||

ಸೇಯಂ ಪನ್ನಾನಮಾವಾರ್ಯ ವಸತ್ಯತ್ಯರ್ಥಯೋಜನೇ |
ಅತ ಏವ ಚ ಗಂತವ್ಯಂ ತಾಟಕಾಯಾ ವನಂ ಯತಃ || 27 ||

ಸ್ವಬಾಹುಬಲಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಜಹೀಮಾಂ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣೀಮ್ |
ಮನ್ನಿಯೋಗಾದಿಮಂ ದೇಶಂ ಕುರು ನಿಷ್ಕಣ್ಣಕಂ ಪುನಃ || 28 ||

ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿದಿಮಂ ದೇಶಂ ಶಕ್ರೋತ್ಯಾಗಂತುಮೀದೃಶಮ್ |
ಯಕ್ಷಿಣ್ಯಾ ಘೋರಯಾ ರಾಮ ಉತ್ಸಾದಿತಮಸಹ್ಯಯಾ || 29 ||

ಏತತ್ತೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂ ಯಥೈತದ್ದರುಣಂ ವನಮ್ |
ಯಕ್ಷ್ಯಾ ಚೋತ್ಸಾದಿತಂ ಸರ್ವಮದ್ಯಾಪಿ ನ ನಿವರ್ತತೇ || 30 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ತಸ್ಯಾಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ ಮುನೇರ್ವಚನಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುರುಷಶಾರ್ದೂಲಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶುಭಾಂ ಗಿರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಲ್ಪವೀರ್ಯಾ ಯದಾ ಯಕ್ಷಾಃ ಶ್ರೂಯಂತೇ ಮುನಿಪುಂಗವ ।
ಕಥಂ ನಾಗಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಧಾರಯತ್ಯಬಲಾ ಬಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶೃಣು ಯೇನ ಬಲೋತ್ತರಾ ।
ವರದಾನಕೃತಂ ವೀರ್ಯಂ ಧಾರಯತ್ಯಬಲಾ ಬಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪೂರ್ವಮಾಸೀನ್ಮಹಾಯಕ್ಷಃ ಸುಕೇತುರ್ನಾಮ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಅನಪತ್ಯಃ ಶುಭಾಚಾರಃ ಸ ಚ ತೇಪೇ ಮಹತ್ತಪಃ ॥ ೪ ॥

ಪಿತಾಮಹಸ್ತು ಸುಪ್ರೀತಸ್ತಸ್ಯ ಯಕ್ಷಪತೇಸ್ತದಾ ।
ಕನ್ಯಾರತ್ನಂ ದದೌ ರಾಮ ತಾಟಕಾಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ ॥ ೫ ॥

ದದೌ ನಾಗಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಬಲಂ ಚಾಸ್ಯಾಃ ಪಿತಾಮಹಃ ।
ನ ತ್ವೇವ ಪುತ್ರಂ ಯಕ್ಷಾಯ ದದೌ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೬ ॥

ತಾಂ ತು ಜಾತಾಂ ವಿವರ್ಧಂತೀಂ ರೂಪಯೌವನಶಾಲಿನೀಮ್ ।
ಜಮ್ಭುಪುತ್ರಾಯ ಸುಂದಾಯ ದದೌ ಭಾರ್ಯಾಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕಸ್ಯಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲಲ್ಯ ಯಕ್ಷೇ ಪುತ್ರಂ ವ್ಯಜಾಯತ ।
ಮಾರೀಚಂ ನಾಮ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ಯಃ ಶಾಪಾದ್ರಾಕ್ಷಸೋಽಭವತ್ ॥ ೮ ॥

ಸುಂದೇ ತು ನಿಹತೇ ರಾಮ ಅಗಸ್ತ್ಯಮೃಷಿಸತ್ತಮಮ್ ।
ತಾಟಕಾ ಸಹ ಪುತ್ರೇಣ ಪ್ರಧರ್ಷಯಿತುಮಿಚ್ಛತಿ ॥ ೯ ॥

ರಾಕ್ಷಸತ್ವಂ ಭಜಸ್ವೇತಿ ಮಾರೀಚಂ ವ್ಯಾಜಹಾರ ಸಃ ।
ಅಗಸ್ತ್ಯಃ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಸ್ತಾಟಕಾಮಪಿ ಶಪ್ತವಾನ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪುರುಷಾದೀ ಮಹಾಯಕ್ಷೀ ವಿರೂಪಾ ವಿಕೃತಾನನಾ ।
ಇದಂ ರೂಪಮಪಹಾಯ ದಾರುಣಂ ರೂಪಮಸ್ತು ತೇ ॥ 11 ॥

ಸೈಷಾ ಶಾಪಕೃತಾಮರ್ಷಾ ತಾಟಕಾ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾ ।
ದೇಶಮುತ್ಸಾದಯತ್ಯೇನಮಗಸ್ತ್ಯಚರಿತಂ ಶುಭಮ್ ॥ 12 ॥

ಏನಾಂ ರಾಘವ ದುರ್ವೃತ್ತಾಂ ಯಕ್ಷೀಂ ಪರಮದಾರುಣಾಮ್ ।
ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಜಹಿ ದುಷ್ಟಪರಾಕ್ರಮಾಮ್ ॥ 13 ॥

ನ ಹ್ಯೇನಾಂ ಶಾಪಸಂಸ್ಪೃಷ್ಠಾಂ ಕಶ್ಚಿದುತ್ಸಹತೇ ಪುಮಾನ್ ।
ನಿಹಂತುಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ತ್ವಾಮೃತೇ ರಘುನಂದನ ॥ 14 ॥

ನ ಹಿ ತೇ ಸ್ತ್ರೀವಧಕೃತೇ ಘೃಣಾ ಕಾರ್ಯಾ ನರೋತ್ತಮ ।
ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಕರ್ತವ್ಯಂ ರಾಜಸೂನುನಾ ॥ 15 ॥

ರಾಜ್ಯಭಾರನಿಯುಕ್ತಾನಾಮೇಷ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ ।
ಅಧರ್ಮ್ಯಾಂ ಜಹಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಧರ್ಮೋ ಹ್ಯಸ್ಯಾ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ 16 ॥

ಶ್ರೂಯತೇ ಹಿ ಪುರಾ ಶಕ್ರೋ ವಿರೋಚನಸುತಾಂ ನೃಪ ।
ಪೃಥಿವೀಂ ಹಂತುಮಿಚ್ಛಂತೀಂ ಮನ್ಥರಾಮಭ್ಯಸೂದಯತ್ ॥ 17 ॥

ವಿಷ್ಣುನಾ ಚ ಪುರಾ ರಾಮ ಭೃಗುಪತ್ನೀ ದೃಢವ್ರತಾ ।
ಅನಿನ್ದ್ರಂ ಲೋಕಮಿಚ್ಛಂತೀ ಕಾವ್ಯಮಾತಾ ನಿಷೂದಿತಾ ॥ 18 ॥

ಏತೈಶ್ಚಾಚನ್ಯೈಶ್ಚ ಬಹುಭೀ ರಾಜಪುತ್ರಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ।
ಅಧರ್ಮನಿರತಾ ನಾರ್ಯೋ ಹತಾಃ ಪುರುಷಸತ್ತಮೈಃ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪೞ್ವಾಽವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಮುನೇರ್ವಚನಮಕ್ಲೇಬಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನರವರಾತ್ಮಜಃ |
ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಭೂರ್ತಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ದೃಢವ್ರತಃ || 1 ||

ಪಿತುರ್ವಚನನಿರ್ದೇಶಾತ್ಪಿತುರ್ವಚನಗೌರವಾತ್ |
ವಚನಂ ಕೌಶಿಕಸ್ಯೇತಿ ಕರ್ತವ್ಯಮವಿಶಜ್ಞಯಾ || 2 ||

ಅನುಶಿಷ್ಟೋಽಸ್ಮತ್ಸ್ಯಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಗುರುಮಧ್ಯೇ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಪಿತ್ರಾ ದಶರಥೇನಾಹಂ ನಾವಜ್ಞೇಯಂ ಚ ತದ್ವಚಃ || 3 ||

ಸೋಽಹಂ ಪಿತುರ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಾಸನಾದ್ಬ್ರಹ್ಮ ವಾದಿನಃ |
ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಸಂದೇಹಸ್ತಾಟಕಾವಧಮುತ್ತಮಮ್ || 4 ||

ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿತಾರ್ಥಾಯ ದೇಶಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸುಖಾಯ ಚ |
ತವ ಚೈವಾಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ ವಚನಂ ಕರ್ತುಮುದ್ಯತಃ || 5 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಧನುರ್ಮಧ್ಯೇ ಬದ್ಧಾ ಮುಷ್ಠಿಮರಿಂದ್ರಮಃ |
ಜ್ಯಾಶಬ್ದಮಕರೋತ್ತೀವ್ರಂ ದಿಶಃ ಶಬ್ದೇನ ಪೂರಯನ್ || 6 ||

ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ವಿತ್ರಸ್ತಾಸ್ತಾಟಕಾ ವನವಾಸಿನಃ |
ತಾಟಕಾ ಚ ಸುಸಜ್ಜಿದ್ಧಾ ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ಮೋಹಿತಾ || 7 ||

ತಂ ಶಬ್ದಮಭಿನಿಧ್ಯಾಯ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಚಾಭ್ಯದ್ರವದ್ವೇಗಾದ್ಯತಃ ಶಬ್ದೋ ವಿನಿಃಸೃತಃ || 8 ||

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವಃ ಕ್ರುದ್ಧಾಂ ವಿಕೃತಾಂ ವಿಕೃತಾನನಾಮ್ |
ಪ್ರಮಾಣೇನಾತಿವೃದ್ಧಾಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸೋಽಭ್ಯಭಾಷತ || 9 ||

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಯಕ್ಷಿಣ್ಯಾ ಭೈರವಂ ದಾರುಣಂ ವಪುಃ |
ಭಿದ್ಯೇರಂದ್ರಶರ್ವನಾದಸ್ಯಾ ಭೀರೂಣಾಂ ಹೃದಯಾನಿ ಚ || 10 ||

ಏನಾಂ ಪಶ್ಯ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ಮಾಯಾ ಬಲಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ।
ವಿನಿವೃತ್ತಾಂ ಕರೋಮ್ಯದ್ಯ ಹೃತಕರ್ಣಾಗ್ರನಾಸಿಕಾಮ್ ॥ 11 ॥

ನ ಹ್ಯೇನಾಮುತ್ಸಹೇ ಹನ್ತುಂ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವೇನ ರಕ್ಷಿತಾಮ್ ।
ವೀರ್ಯಂ ಚಾಸ್ಯಾ ಗತಿಂ ಚಾಪಿ ಹನಿಷ್ಯಾಮೀತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ॥ 12 ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣೇ ರಾಮೇ ತು ತಾಟಕಾ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾ ।
ಉದ್ಯಮ್ಯ ಬಾಹೂ ಗರ್ಜಂತೀ ರಾಮಮೇವಾಭ್ಯಧಾವತ ॥ 13 ॥

ತಾಮಾಪತಂತೀಂ ವೇಗೇನ ವಿಕ್ರಾಂತಾಮಶನೀಮಿವ ।
ಶರೇಣೋರಸಿ ವಿವ್ಯಾಧ ಸಾ ಪಪಾತ ಮಮಾರ ಚ ॥ 14 ॥

ತಾಂ ಹತಾಂ ಭೀಮಸಂಜಾತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುರಪತಿಸ್ತದಾ ।
ಸಾಧು ಸಾಧಿಷ್ಠತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಸುರಾಶ್ಚ ಸಮಪೂಜಯನ್ ॥ 15 ॥

ಉವಾಚ ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಪುರಂದರಃ ।
ಸುರಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಥಾಬ್ರುವನ್ ॥ 16 ॥

ಮುನೇ ಕೌಶಿಕೇ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸೇನ್ದ್ರಾಃ ಸರ್ವೇ ಮರುದ್ಗಣಾಃ ।
ತೋಷಿತಾಃ ಕರ್ಮಣಾನೇನ ಸ್ನೇಹಂ ದರ್ಶಯ ರಾಘವೇ ॥ 17 ॥

ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಭೃಶಾಶ್ವಸ್ಯ ಪುತ್ರಾನ್ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾನ್ ।
ತಪೋಬಲಭೃತಾನ್ಬ್ರಹ್ಮನಾಘವಾಯ ನಿವೇದಯ ॥ 18 ॥

ಪಾತ್ರಭೂತಶ್ಚ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಂಸ್ತವಾನುಗಮನೇ ಧೃತಃ ।
ಕರ್ತವ್ಯಂ ಚ ಮಹತ್ಕರ್ಮ ಸುರಾಣಾಂ ರಾಜಸೂನುನಾ ॥ 19 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಹೃಷ್ಟಾ ಜಗ್ಮುರ್ಯಥಾಗತಮ್ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ತತಃ ಸನ್ದಾಹ್ಯ ಪ್ರವರ್ತತೇ ॥ 20 ॥

ತತೋ ಮುನಿವರಃ ಪ್ರೀತಿಸ್ತಾಟಕಾ ವಧತೋಷಿತಃ ।
ಮೂರ್ಛಿ ರಾಮಮುಪಾಘ್ರಾಯ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 21 ॥

ಇಹಾದ್ಯ ರಜನೀಂ ರಾಮ ವಸೇಮ ಶುಭದರ್ಶನ ।

ಶ್ವಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಸ್ತದಾಶ್ರಮಪದಂ ಮಮ ॥ 22 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಪಿಂಚಾವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ತಾಂ ರಜನೀಮುಷ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿರೋ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಪ್ರಹಸ್ಯ ರಾಘವಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಮಧುರಾಕ್ಷರಮ್ ॥೧॥

ಪತಿತುಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾಯಶಃ ।
ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪರಮಯಾ ಯುಕ್ತೋ ದದಾಮ್ಯಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ ॥೨॥

ದೇವಾಸುರಗಣಾನಾಪಿ ಸಗನ್ಧವೋರಗಾನಪಿ ।
ಯೈರಮಿತ್ರಾನ್ಪ್ರಸಹ್ಯಾಜೌ ವಶೀಕೃತ್ಯ ಜಯಿಷ್ಯಸಿ ॥೩॥

ತಾನಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ದದಾಮ್ಯಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ ।
ದಣ್ಡಚಕ್ರಂ ಮಹದ್ಧಿವ್ಯಂ ತವ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ರಾಘವ ॥೪॥

ಧರ್ಮಚಕ್ರಂ ತತೋ ವೀರ ಕಾಲಚಕ್ರಂ ತಥೈವ ಚ ।
ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರಂ ತಥಾತ್ಯುಗ್ರಮೈನ್ದ್ರಂ ಚಕ್ರಂ ತಥೈವ ಚ ॥೫॥

ವಜ್ರಮಸ್ತ್ರಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಶೈವಂ ಶೂಲವರಂ ತಥಾ ।
ಅಸ್ತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರಶ್ಚೈವ ಐಷೀಕಮಪಿ ರಾಘವ ॥೬॥

ದದಾಮಿ ತೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಮಸ್ತ್ರಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಗದೇ ದ್ವೇ ಚೈವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮೋದಕೇ ಶಿಖರೀ ಉಭೇ ॥೭॥

ಪ್ರದೀಪ್ತೇ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ನೃಪಾತ್ಮಜ ।
ಧರ್ಮಪಾಶಮಹಂ ರಾಮ ಕಾಲಪಾಶಂ ತಥೈವ ಚ ॥೮॥

ವಾರುಣಂ ಪಾಶಮಸ್ತ್ರಂ ಚ ದದಾನ್ಯಹಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಅಶನೀ ದ್ವೇ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಶುಷ್ಕಾದ್ರೇ ರಘುನಂದನ ॥೯॥

ದದಾಮಿ ಚಾಸ್ತ್ರಂ ಪೈನಾಕಮಸ್ತ್ರಂ ನಾರಾಯಣಂ ತಥಾ ।
ಆಗ್ನೇಯಮಸ್ತ್ರ ದಯಿತಂ ಶಿಖರಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ ॥೧೦॥

ವಾಯವ್ಯಂ ಪ್ರಥಮಂ ನಾಮ ದದಾಮಿ ತವ ರಾಘವ ।
ಅಸ್ತ್ರಂ ಹಯಶಿರೋ ನಾಮ ಕ್ರೌಞ್ಚಮಸ್ತ್ರಂ ತಥೈವ ಚ ॥ 11 ॥

ಶಕ್ತಿ ದ್ವಯಂ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ದದಾಮಿ ತವ ಚಾನಘ ।
ಕಜ್ಜಾಲಂ ಮುಸಲಂ ಘೋರಂ ಕಾಪಾಲಮಥ ಕಜ್ಜಣಮ್ ॥ 12 ॥

ಧಾರಯನ್ತ್ಯಸುರಾ ಯಾನಿ ದದಾಮ್ಯೇತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ ।
ವೈದ್ಯಾಧರಂ ಮಹಾಸ್ತ್ರಂ ಚ ನಂದನಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ ॥ 13 ॥

ಅಸಿರತ್ನಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ದದಾಮಿ ನೃವರಾತ್ಮಜ ।
ಗಾನ್ಧರ್ವಮಸ್ತ್ರಂ ದಯಿತಂ ಮಾನವಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ ॥ 14 ॥

ಪ್ರಸ್ವಾಪನಪ್ರಶಮನೇ ದದ್ಮಿ ಸೌರಂ ಚ ರಾಘವ ।
ದರ್ಪಣಂ ಶೋಷಣಂ ಚೈವ ಸನ್ತಾಪನವಿಲಾಪನೇ ॥ 15 ॥

ಮದನಂ ಚೈವ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ಕನ್ದರ್ಪದಯಿತಂ ತಥಾ ।
ಪೈಶಾಚಮಸ್ತ್ರಂ ದಯಿತಂ ಮೋಹನಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ ।
ಪ್ರತೀಚ್ಛ ನರಶಾರ್ದೂಲ ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾಯಶಃ ॥ 16 ॥

ತಾಮಸಂ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಸೌಮನಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಸಂವರ್ತಂ ಚೈವ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ಮೌಸಲಂ ಚ ನೃಪಾತ್ಮಜ ॥ 17 ॥

ಸತ್ಯಮಸ್ತ್ರಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ತಥಾ ಮಾಯಾಧರಂ ಪರಮ್ ।
ಘೋರಂ ತೇಜಃಪ್ರಭಂ ನಾಮ ಪರತೇಜೋಽಪಕರ್ಷಣಮ್ ॥ 18 ॥

ಸೋಮಾಸ್ತ್ರಂ ಶಿಶಿರಂ ನಾಮ ತ್ವಾಷ್ಟ್ರಮಸ್ತ್ರಂ ಸುದಾಮನಮ್ ।
ದಾರುಣಂ ಚ ಭಗಸ್ಯಾಪಿ ಶೀತೇಷುಮಥ ಮಾನವಮ್ ॥ 19 ॥

ಏತಾನ್ನಾಮ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕಾಮರೂಪಾನ್ಮಹಾಬಲಾನ್ ।
ಗೃಹಾಣ ಪರಮೋದಾರಾನ್ಕಿಷ್ಕಪ್ರಮೇವ ನೃಪಾತ್ಮಜ ॥ 20 ॥

ಸ್ಥಿತಸ್ತು ಪ್ರಾಜ್ಞುಖೋ ಭೂತ್ವಾ ಶುಚಿರ್ನಿವರತಸ್ತದಾ ।
ದದೌ ರಾಮಾಯ ಸುಪ್ರೀತೋ ಮನ್ತ್ರಗ್ರಾಮಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ 21 ॥

ಜಪತಸ್ತು ಮುನೇಸ್ತಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಉಪತಸ್ತುರ್ಮಹಾರ್ಹಣಿ ಸರ್ವಾಣ್ಯಸ್ತ್ರಾಣಿ ರಾಘವಮ್ ॥ 22 ॥

ಊಚುಶ್ಚ ಮುದಿತಾ ರಾಮಂ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಯಸ್ತದಾ ।
ಇಮೇ ಸ್ಮ ಪರಮೋದಾರ ಕಿಂಕರಾಸ್ತವ ರಾಘವ ॥ 23 ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸಮಾಲಭ್ಯ ಚ ಪಾಣಿನಾ ।
ಮನಸಾ ಮೇ ಭವಿಷ್ಯಧ್ವಮಿತಿ ತಾನ್ಯಭ್ಯಚೋದಯತ್ ॥ 24 ॥

ತತಃ ಪ್ರೀತಮನಾ ರಾಮೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ ।
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾ ಗಮನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಷಡ್ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತತೋಽಸ್ತ್ರಾಣಿ ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಃ ಶುಚಿಃ |
ಗಚ್ಛನ್ನೇವ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ಗೃಹೀತಾಸ್ತ್ರೋಽಸ್ಮಿ ಭಗವನ್ನೂರಾಧರ್ಷಃ ಸುರೈರಪಿ |
ಅಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ತ್ವಹಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಂಹಾರಂ ಮುನಿಪುಂಗವ || 2 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಸಂಹಾರಂ ವ್ಯಾಜಹಾರಾಥ ಧೃತಿಮಾನ್ಸುವ್ರತಃ ಶುಚಿಃ || 3 ||

ಸತ್ಯವನ್ತಂ ಸತ್ಯಕೀರ್ತಿಂ ಧೃಷ್ಟಂ ರಭಸಮೇವ ಚ |
ಪ್ರತಿಹಾರತರಂ ನಾಮ ಪರಾಜುಮಿಮವಾಜುಮಿಮ್ || 4 ||

ಲಕ್ಷಾಕ್ಷವಿಷಮೌ ಚೈವ ದೃಢನಾಭಸುನಾಭಕೌ |
ದಶಾಕ್ಷಶತವಕ್ತ್ರೌ ಚ ದಶಶೀರ್ಷಶತೋದರೌ || 5 ||

ಪದ್ಮನಾಭಮಹಾನಾಭೌ ದುನ್ನೂನಾಭಸುನಾಭಕೌ |
ಜ್ಯೋತಿಷಂ ಕೃಶನಂ ಚೈವ ನೈರಾಶ್ಯ ವಿಮಲಾವೃಭೌ || 6 ||

ಯೌಗನ್ಧರಹರಿದ್ರೌ ಚ ದೈತ್ಯಪ್ರಮಥನೌ ತಥಾ |
ಪಿತ್ರೈಃ ಸೌಮನಸಂ ಚೈವ ವಿಧೂತಮಕರಾವೃಭೌ || 7 ||

ಕರವೀರಕರಂ ಚೈವ ಧನಧಾನ್ಯೌ ಚ ರಾಘವ |
ಕಾಮರೂಪಂ ಕಾಮರುಚಿಂ ಮೋಹಮಾವರಣಂ ತಥಾ || 8 ||

ಜೃಮ್ಭಕಂ ಸರ್ವನಾಭಂ ಚ ಸನ್ತಾನವರಣೌ ತಥಾ |
ಭೃಶಾಶ್ವತನಯಾನ್ರಾಮ ಭಾಸ್ವರಾನ್ಯಾಮರೂಪಿಣಃ || 9 ||

ಪ್ರತೀಚ್ಛ ಮಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ಪಾತ್ರಭೂತೋಽಸಿ ರಾಘವ |
ದಿವ್ಯಭಾಸ್ವರದೇಹಾಶ್ಚ ಮೂರ್ತಿಮನ್ತಃ ಸುಖಪ್ರದಾಃ || 10 ||

ರಾಮಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಲಯೋ ಭೂತ್ವಾಬ್ರವನ್ಮಧುರಭಾಷಿಣಃ |
ಇಮೇ ಸ್ಮ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಶಾಧಿ ಕಿಂ ಕರವಾಮ ತೇ || 11 ||

ಗಮ್ಯತಾಮಿತಿ ತಾನಾಹ ಯಥೇಷ್ಟಂ ರಘುನಂದನಃ |
ಮಾನಸಾಃ ಕಾರ್ಯಕಾಲೇಷು ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಮೇ ಕರಿಷ್ಯಥ || 12 ||

ಅಥ ತೇ ರಾಮಮಾಮನ್ತ್ರ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಚಾಪಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಏವಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮುಕ್ತಾಽ ಜಗ್ಮುರ್ಯಥಾಗತಮ್ || 13 ||

ಸ ಚ ತಾನ್ರಾಘವೋ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ |
ಗಚ್ಛನ್ನೇವಾಥ ಮಧುರಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 14 ||

ಕಿಂ ನ್ವೇತನ್ಮೇಘಸಂಚಾಶಂ ಪರ್ವತಸ್ಯಾವಿದೂರತಃ |
ವೃಕ್ಷಷಣ್ಡಮಿತೋ ಭಾತಿ ಪರಂ ಕೌತೂಹಲಂ ಹಿ ಮೇ || 15 ||

ದರ್ಶನೀಯಂ ಮೃಗಾಕೀರ್ಣಂ ಮನೋಹರಮತೀವ ಚ |
ನಾನಾಪ್ರಕಾರೈಃ ಶಕುನ್ಮೈರ್ವಲಗ್ನಭಾಷ್ಮೈರಲಂಕೃತಮ್ || 16 ||

ನಿಸ್ಸೃತಾಃ ಸ್ಮ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾನ್ತಾರಾದ್ರೋಮಹರ್ಷಣಾತ್ |
ಅನಯಾ ತ್ವವಗಚ್ಛಾಮಿ ದೇಶಸ್ಯ ಸುಖವತ್ತಯಾ || 17 ||

ಸರ್ವಂ ಮೇ ಶಂಸ ಭಗವನ್ಕಸ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ತ್ವಿದಮ್ |
ಸಮ್ರಾಪ್ತಾ ಯತ್ರ ತೇ ಪಾಪಾ ಬ್ರಹ್ಮಘ್ನಾ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣಃ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ತಸ್ಯಾಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ ತದ್ವನಂ ಪರಿಪೃಚ್ಛತಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 1 ||

ಏಷ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮೋ ರಾಮ ವಾಮನಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಃ ಸಿದ್ಧೋ ಹ್ಯತ್ರ ಮಹಾತಪಾಃ || 2 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕಾಲೇ ತು ರಾಜಾ ವೈರೋಚನಿರ್ಬಲಿಃ |
ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ದೈವತಗಣಾನೈನ್ದ್ರಾಂಶ್ಚ ಸಮರುದ್ರಗಣಾನ್ |
ಕಾರಯಾಮಾಸ ತದ್ರಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಃ || 3 ||

ಬಲೇಸ್ತು ಯಜಮಾನಸ್ಯ ದೇವಾಃ ಸಾಗ್ನಿಪುರೋಗಮಾಃ |
ಸಮಾಗಮ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಚೈವ ವಿಷ್ಣುಮೂಚುರಿಹಾಶ್ರಮೇ || 4 ||

ಬಲಿವೈರೋಚನಿರ್ವಿಷ್ಣೋ ಯಜತೇ ಯಜ್ಞಮುತ್ತಮಮ್ |
ಅಸಮಾಪ್ತೇ ಕೃತೌ ತಸ್ಮಿನ್ಸ್ವಕಾರ್ಯಮಭಿಪದ್ಯತಾಮ್ || 5 ||

ಯೇ ಚೈನಮಭಿವರ್ತಂತೇ ಯಾಚಿತಾರ ಇತಸ್ತತಃ |
ಯಚ್ಚ ಯತ್ರ ಯಥಾವಚ್ಚ ಸರ್ವಂ ತೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ || 6 ||

ಸ ತ್ವಂ ಸುರಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಮಾಯಾಯೋಗಮುಪಾಶ್ರಿತಃ |
ವಾಮನತ್ವಂ ಗತೋ ವಿಷ್ಣೋ ಕುರು ಕಲ್ಯಾಣಮುತ್ತಮಮ್ || 7 ||

ಅಯಂ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮೋ ನಾಮ ಪ್ರಸಾದಾತ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಸಿದ್ಧೇ ಕರ್ಮಣಿ ದೇವೇಶ ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಭಗವನ್ನಿತಃ || 8 ||

ಅಥ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹಾತೇಜಾ ಅದಿತ್ಯಾಂ ಸಮಜಾಯತ |
ವಾಮನಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಾಯ ವೈರೋಚನಿಮುಪಾಗಮತ್ || 9 ||

ತ್ರೀನ್ಕರ್ಮಾನಥ ಭಿಕ್ಷಿತಾ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ಮಾನತಃ |

ಆಕ್ರಮ್ಯ ಲೋಕಾಂಲೋಕಾತ್ಮ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಃ || 10 ||

ಮಹೇಂದ್ರಾಯ ಪುನಃ ಪ್ರಾದಾನ್ನಿಯಮ್ಯ ಬಲಿಮೋಜಸಾ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಸ ಮಹಾತೇಜಾಶ್ಚಕ್ರೇ ಶಕ್ರವಶಂ ಪುನಃ || 11 ||

ತೇನೈಷ ಪೂರ್ವಮಾಕ್ರಾಂತ ಆಶ್ರಮಃ ಶ್ರಮನಾಶನಃ |
ಮಯಾಪಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತಸ್ಯೈಷ ವಾಮನಸ್ಯೋಪಭುಜ್ಯತೇ || 12 ||

ಏತಮಾಶ್ರಮಮಾಯಾನ್ತಿ ರಾಕ್ಷಸಾ ವಿಘ್ನಕಾರಿಣಃ |
ಅತ್ರ ತೇ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಹಂತವ್ಯಾ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣಃ || 13 ||

ಅದ್ಯ ಗಚ್ಛಾಮಹೇ ರಾಮ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮಮನುತ್ತಮಮ್ |
ತದಾಶ್ರಮಪದಂ ತಾತ ತವಾಪ್ಯೇತದ್ಯಥಾ ಮಮ || 14 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮನಿವಾಸಿನಃ |
ಉತ್ಪತ್ಯೋತ್ಪತ್ಯ ಸಹಸಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಪೂಜಯನ್ || 15 ||

ಯಥಾರ್ಹಂ ಚಕ್ರರೇ ಪೂಜಾಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ಧೀಮತೇ |
ತಥೈವ ರಾಜಪುತ್ರಾಭ್ಯಾಮಕುರ್ವನ್ ತಿಥಿಕ್ರಿಯಾಮ್ || 16 ||

ಮುಹೂರ್ತಮಥ ವಿಶ್ರಾಂತಾ ರಾಜಪುತ್ರಾವರಿಂದಮೌ |
ಪ್ರಾಂಜಲೀ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲಮೂಚತೂ ರಘುನಂದನೌ || 17 ||

ಅದ್ಯೈವ ದೀಕ್ಷಾಂ ಪ್ರವಿಶ ಭದ್ರಂ ತೇ ಮುನಿಪುಂಗವ |
ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮೋಽಯಂ ಸಿದ್ಧಃ ಸ್ಯಾತ್ಸತ್ಯಮಸ್ತು ವಚಸ್ತವ || 18 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ತದಾ ದೀಕ್ಷಾಂ ನಿಯತೋ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ || 19 ||

ಕುಮಾರಾವಪಿ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಮುಷಿತಾ ಸುಸಮಾಹಿತೌ |
ಪ್ರಭಾತಕಾಲೇ ಚೋತ್ಥಾಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮವಂದತಾಮ್ || 20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ತೌ ದೇಶಕಾಲಜ್ಞೌ ರಾಜಪುತ್ರಾವರಿಂದಮೌ ।
ದೇಶೇ ಕಾಲೇ ಚ ವಾಕ್ಯಜ್ಞಾವಬ್ರೂತಾಂ ಕೌಶಿಕಂ ವಚಃ ॥ ೧ ॥

ಭಗವಂಞೋತ್ರಮಿಚ್ಛಾಪೋ ಯಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ನಿಶಾಚರೌ ।
ಸಂರಕ್ಷಣೀಯೌ ತೌ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಾತಿವರ್ತೇತ ತತ್ಕೃಣಮ್ ॥ ೨ ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣೌ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೌ ತ್ವರಮಾಣೌ ಯುಯುತ್ಸಯೌ ।
ಸರ್ವೇ ತೇ ಮುನಯಃ ಪ್ರೀತಾಃ ಪ್ರಶಶಂಸುರ್ನೃಪಾತ್ಮಜೌ ॥ ೩ ॥

ಅದ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ಷಡ್ರಾತ್ರಂ ರಕ್ಷತಂ ರಾಘವೌ ಯುವಾಮ್ ।
ದೀಕ್ಷಾಂ ಗತೋ ಹ್ಯೇಷ ಮುನಿರ್ಮೌನಿತ್ವಂ ಚ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ ೪ ॥

ತೌ ತು ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಪುತ್ರೌ ಯಶಸ್ವಿನೌ ।
ಅನಿದ್ರೌ ಷಡಹೋರಾತ್ರಂ ತಪೋವನಮರಕ್ಷತಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಉಪಾಸಾಂ ಚಕ್ರತುರ್ವೀರೌ ಯತ್ತೌ ಪರಮಧನಿವನೌ ।
ರರಕ್ಷತುರ್ಮುನಿವರಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮರಿಂದಮೌ ॥ ೬ ॥

ಅಥ ಕಾಲೇ ಗತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಷ್ಟೋಽಹನಿ ಸಮಾಗತೇ ।
ಸೌಮಿತ್ರಮಬ್ರವೀದ್ರಾಮೋ ಯತ್ತೋ ಭವ ಸಮಾಹಿತಃ ॥ ೭ ॥

ರಾಮಸ್ಯೈವಂ ಬ್ರುವಾಣಸ್ಯ ತ್ವರಿತಸ್ಯ ಯುಯುತ್ಸಯೌ ।
ಪ್ರಜಜ್ಞಾಲ್ ತತೋ ವೇದಿಃ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಪುರೋಹಿತಾ ॥ ೮ ॥

ಮನ್ತ್ರವಚ್ಚ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಯಜ್ಞೋಽಸೌ ಸಮ್ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ಆಕಾಶೇ ಚ ಮಹಾಞ್ಞಾಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀದ್ಭಯಾನಕಃ ॥ ೯ ॥

ಆವಾರ್ಯ ಗಗನಂ ಮೇಘೋ ಯಥಾ ಪ್ರಾವೃಷಿ ನಿರ್ಗತಃ ।
ತಥಾ ಮಾಯಾಂ ವಿಕುರ್ವಾಣೌ ರಾಕ್ಷಸಾವಭ್ಯಧಾವತಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮಾರೀಚಶ್ಚ ಸುಬಾಹುಶ್ಚ ತಯೋರನುಚರಾಸ್ತಥಾ ।
ಆಗಮ್ಯ ಭೀಮಸಜ್ಜಾಶಾ ರುಧಿರೌಘಾನವಾಸೃಜನ್ ॥ 11 ॥

ತಾವಾಪತನ್ತೌ ಸಹಸಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತ್ವಭಿಸಮ್ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 12 ॥

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದುರ್ಮೃತ್ತಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಪಿತೃಶನಾನ್ ।
ಮಾನವಾಸ್ತ್ರಸಮಾಧೂತಾನನಿಲೇನ ಯಥಾಘನಾನ್ ॥ 13 ॥

ಮಾನವಂ ಪರಮೋದಾರಮಸ್ತ್ರಂ ಪರಮಭಾಸ್ವರಮ್ ।
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧೋ ಮಾರೀಚೋರಸಿ ರಾಘವಃ ॥ 14 ॥

ಸ ತೇನ ಪರಮಾಸ್ತ್ರೇಣ ಮಾನವೇನ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಸಮ್ಪೂರ್ಣಂ ಯೋಜನಶತಂ ಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಸಾಗರಸಮ್ಪ್ಲವೇ ॥ 15 ॥

ವಿಚೇತನಂ ವಿಘೂರ್ಣಂತಂ ಶೀತೇಷುಬಲಪೀಡಿತಮ್ ।
ನಿರಸ್ತಂ ದೃಶ್ಯ ಮಾರೀಚಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 16 ॥

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶೀತೇಷುಂ ಮಾನವಂ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ ।
ಮೋಹಯಿತ್ವಾ ನಯತೈನಂ ನ ಚ ಪ್ರಾಣೈರ್ವಿಯುಜ್ಯತೇ ॥ 17 ॥

ಇಮಾನಪಿ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿರ್ಘೃಣಾನ್ದುಷ್ಪಚಾರಿಣಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನ್ವಾಪಕರ್ಮಸಾಧ್ಯನ್ಯಜ್ಞಘ್ನಾನ್ರುಧಿರಾಶನಾನ್ ॥ 18 ॥

ವಿಗ್ರಹ್ಯ ಸುಮಹಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಮಾಗ್ನೇಯಂ ರಘುನಂದನಃ ।
ಸುಬಾಹುರಸಿ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಸ ವಿದ್ಧಃ ಪ್ರಾಪತದ್ಭುವಿ ॥ 19 ॥

ಶೇಷಾನ್ವಾಯವ್ಯಮಾದಾಯ ನಿಜಘಾನ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ರಾಘವಃ ಪರಮೋದಾರೋ ಮುನೀನಾಂ ಮುದಮಾವಹನ್ ॥ 20 ॥

ಸ ಹತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಯಜ್ಞಘ್ನಾನ್ರುಘುನಂದನಃ ।
ಋಷಿಭಿಃ ಪೂಜಿತಸ್ತತ್ರ ಯಥೇಂದ್ರೋ ವಿಜಯೇ ಪುರಾ ॥ 21 ॥

ಅಥ ಯಜ್ಞೇ ಸಮಾಪ್ತೇ ತು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ನಿರೀತಿಕಾ ದಿಶೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 22 ||

ಕೃತಾರ್ಥೋಽಸ್ಮಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕೃತಂ ಗುರುವಚಸ್ತ್ವಯಾ |
ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮಮಿದಂ ಸತ್ಯಂ ಕೃತಂ ರಾಮ ಮಹಾಯಶಃ || 23 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ತಾಂ ರಜನೀಂ ತತ್ರ ಕೃತಾರ್ಥೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಊಷತುರ್ಮುಂದಿತೌ ವೀರೌ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನೌ || 1 ||

ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ತು ಶರ್ವರ್ಯಾಂ ಕೃತಪೌರ್ವಾಹ್ನಿಕಕ್ರಿಯೌ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮೃಷೀಂಶ್ಚಾನ್ಯಾನ್ಸಹಿತಾವಭಿಜಗ್ಮತುಃ || 2 ||

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ಪಾವಕಮ್ |
ಊಚತುರ್ಮಧುರೋದಾರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಮಧುರಭಾಷಿಣೌ || 3 ||

ಇಮೌ ಸೋಷೇ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ಕಿಂಚಿದೌ ಸಮುಪಸ್ಥಿತೌ |
ಆಜ್ಞಾಪಯ ಯಥೇಷ್ಟಂ ವೈ ಶಾಸನಂ ಕರವಾವ ಕಿಮ್ || 4 ||

ಏವಮುಕ್ತೇ ತತಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಸರ್ವ ಏವ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ರಾಮಂ ವಚನಮಬ್ರುವನ್ || 5 ||

ಮೈಥಿಲಸ್ಯ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಜನಕಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಯಜ್ಞಃ ಪರಮಧರ್ಮಿಷ್ಠಸ್ತತ್ರ ಯಾಸ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ || 6 ||

ತ್ವಂ ಚೈವ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಸಹಾಸ್ಮಾಭಿರ್ಗಮಿಷ್ಯಸಿ |
ಅದ್ಭುತಂ ಚ ಧನೂರತ್ನಂ ತತ್ರ ತ್ವಂ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ || 7 ||

ತದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದತ್ತಂ ಸದಸಿ ದೈವತೈಃ |
ಅಪ್ರಮೇಯಬಲಂ ಘೋರಂ ಮಖೇ ಪರಮಭಾಸ್ವರಮ್ || 8 ||

ನಾಸ್ಯ ದೇವಾ ನ ಗನ್ಧರ್ವಾ ನಾಸುರಾ ನ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಕರ್ತುಮಾರೋಪಣಂ ಶಕ್ತಾ ನ ಕಥಿಷ್ಯಾನ್ ಮಾನುಷಾಃ || 9 ||

ಧನುಷಸ್ತಸ್ಯ ವೀರ್ಯಂ ಹಿ ಜಿಜ್ಞಾಸನ್ತೋ ಮಹೀಕ್ಷಿತಃ |
ನ ಶೇಕುರಾರೋಪಯಿತುಂ ರಾಜಪುತ್ರಾ ಮಹಾಬಲಾಃ || 10 ||

ತದ್ಧನುರ್ನರಶಾರ್ದೂಲ ಮೈಥಿಲಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ತತ್ರ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಯಜ್ಞಂ ಚಾದುಛತದರ್ಶನಮ್ || 11 ||

ತದ್ಧಿ ಯಜ್ಞಫಲಂ ತೇನ ಮೈಥಿಲೇನೋತ್ತಮಂ ಧನುಃ |
ಯಾಚಿತಂ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಸುನಾಭಂ ಸರ್ವದೈವತೈಃ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮುನಿವರಃ ಪ್ರಸ್ಥಾನಮಕರೋತ್ತದಾ |
ಸರ್ಷಿಸಂಘಃ ಸಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಆಮನ್ತ್ರ್ಯ ವನದೇವತಾಃ || 13 ||

ಸ್ವಸ್ತಿ ವೋಽಸ್ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಿದ್ಧಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮಾದಹಮ್ |
ಉತ್ತರೇ ಜಾಹ್ನವೀತೀರೇ ಹಿಮವನ್ತಂ ಶಿಲೋಚ್ಚಯಮ್ || 14 ||

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಉತ್ತರಾಂ ದಿಶಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 15 ||

ತಂ ವ್ರಜನ್ತಂ ಮುನಿವರಮನ್ವಗಾದನುಸಾರಿಣಾಮ್ |
ಶಕಟೇ ಶತಮಾತ್ರಂ ತು ಪ್ರಯಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಾಮ್ || 16 ||

ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಣಾಶ್ಚೈವ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮನಿವಾಸಿನಃ |
ಅನುಜಗ್ಮುರ್ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ || 17 ||

ತೇ ಗತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ಲಮ್ಬಮಾನೇ ದಿವಾಕರೇ |
ವಾಸಂ ಚಕ್ರುರ್ಮುನಿಗಣಾಃ ಶೋಣಾಕೂಲೇ ಸಮಾಹಿತಾಃ || 18 ||

ತೇಽಸ್ತಂ ಗತೇ ದಿನಕರೇ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಹುತಹುತಾಶನಾಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ನಿಷೇದುರಮಿತೌಜಸಃ || 19 ||

ರಾಮೋಽಪಿ ಸಹಸೌಮಿತ್ರಿಮುನೀಂಸ್ತಾನಭಿಪೂಜ್ಯ ಚ |
ಅಗ್ರತೋ ನಿಷಸಾದಾಥ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ || 20 ||

ಅಥ ರಾಮೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ |
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲಂ ಕೌತೂಹಲಸಮನ್ವಿತಃ || 21 ||

ಭಗವನೋ ನ್ವಯಂ ದೇಶಃ ಸಮೃದ್ಧವನಶೋಭಿತಃ ।
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ 22 ॥

ಚೋದಿತೋ ರಾಮವಾಕ್ಯೇನ ಕಥಯಾಮಾಸ ಸುವ್ರತಃ ।
ತಸ್ಯ ದೇಶಸ್ಯ ನಿಖಿಲಮೃಷಿಮಧ್ಯೇ ಮಹಾತಪಾಃ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕತ್ರೀಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಯೋನಿರ್ಮಹಾನಾಸೀತ್ಕುಶೋ ನಾಮ ಮಹಾತಪಾಃ |
ವೈದರ್ಭ್ಯಾಂ ಜನಯಾಮಾಸ ಚತುರಃ ಸದೃಶಾನುಸ್ತಾನ್ || 1 ||

ಕುಶಾಮ್ಬಂ ಕುಶನಾಭಂ ಚ ಆಧೂರ್ತ ರಜಸಂ ವಸುಮ್ |
ದೀಪ್ತಿಯುಕ್ತಾನ್ಮಹೋತ್ಸಾಹಾನ್ಕೃತ್ಯಧರ್ಮಚಿಕೀರ್ಷಯಾ |
ತಾನುವಾಚ ಕುಶಃ ಪುತ್ರಾನ್ಧರ್ಮಿಷ್ಠಾನ್ಸತ್ಯವಾದಿನಃ || 2 ||

ಕುಶಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚತ್ವಾರೋ ಲೋಕಸಮ್ಮತಾಃ |
ನಿವೇಶಂ ಚಕ್ರೀ ಸರ್ವೇ ಪುರಾಣಾಂ ನೃವರಾಸ್ತದಾ || 3 ||

ಕುಶಾಮ್ಬಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕೌಶಾಮ್ಬೀಮಕರೋತ್ಪುರೀಮ್ |
ಕುಶನಾಭಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪರಂ ಚಕ್ರೇ ಮಹೋದಯಮ್ || 4 ||

ಆಧೂರ್ತರಜಸೋ ರಾಮ ಧರ್ಮಾರಣ್ಯಂ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಚಕ್ರೇ ಪುರವರಂ ರಾಜಾ ವಸುಶ್ಚಕ್ರೇ ಗಿರಿವ್ರಜಮ್ || 5 ||

ಏಷಾ ವಸುಮತೀ ರಾಮ ವಸೋಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಏತೇ ಶೈಲವರಾಃ ಪೞ್ಚಾ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಸಮನ್ತತಃ || 6 ||

ಸುಮಾಗಧೀ ನದೀ ರಮ್ಯಾ ಮಾಗಧಾನ್ವಿಶ್ರುತಾಯಯೌ |
ಪೞ್ಚಾನಾಂ ಶೈಲಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಮಾಲೇವ ಶೋಭತೇ || 7 ||

ಸೈಷಾ ಹಿ ಮಾಗಧೀ ರಾಮ ವಸೋಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಪೂರ್ವಾಭಿಚರಿತಾ ರಾಮ ಸುಕ್ಷೇತ್ರಾ ಸಸ್ಯಮಾಲಿನೀ || 8 ||

ಕುಶನಾಭಸ್ತು ರಾಜರ್ಷಿಃ ಕನ್ಯಾಶತಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಜನಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಘೃತಾಚ್ಯಾಂ ರಘುನಂದನ || 9 ||

ತಾಸ್ತು ಯೌವನಶಾಲಿನೋ ರೂಪವತ್ಯಃ ಸ್ವಲಜ್ಜಿತಾಃ |

ಉದ್ಯಾನಭೂಮಿಮಾಗಮ್ಯ ಪ್ರಾವೃಷೀವ ಶತಹೃದಾಃ || 10 ||

ಗಾಯಂತ್ಯೋ ನೃತ್ಯಮಾನಾಶ್ಚ ವಾದಯಂತ್ಯಶ್ಚ ರಾಘವ |
ಆಮೋದಂ ಪರಮಂ ಜಗ್ಮೂರ್ವರಾಭರಣಭೂಷಿತಾಃ || 11 ||

ಅಥ ತಾಶ್ಚಾರುಸರ್ವಾಜ್ಯೋ ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಾ ಭುವಿ |
ಉದ್ಯಾನಭೂಮಿಮಾಗಮ್ಯ ತಾರಾ ಇವ ಘನಾನ್ತರೇ || 12 ||

ತಾಃ ಸರ್ವಗುಣಸಮ್ಮನ್ನಾ ರೂಪಯೌವನಸಂಯುತಾಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಾತ್ಮಕೋ ವಾಯುರಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 13 ||

ಅಹಂ ವಃ ಕಾಮಯೇ ಸರ್ವಾ ಭಾರ್ಯಾ ಮಮ ಭವಿಷ್ಯಥ |
ಮಾನುಷಸ್ತ್ಯಜ್ಯತಾಂ ಭಾವೋ ದೀರ್ಘಮಾಯುರವಾಪ್ಸ್ಯಥ || 14 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಯೋರಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ |
ಅಪಹಾಸ್ಯ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಕನ್ಯಾಶತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 15 ||

ಅನ್ತಶ್ಚರಸಿ ಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತ್ವಂ ಸುರೋತ್ತಮ |
ಪ್ರಭಾವಜ್ಞಾಶ್ಚ ತೇ ಸರ್ವಾಃ ಕಿಮಸ್ಮಾನವಮನ್ಯಸೇ || 16 ||

ಕುಶನಾಭಸುತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಮರ್ಥಾಸ್ತ್ವಾಂ ಸುರೋತ್ತಮ |
ಸ್ಥಾನಾಚ್ಚ್ಯವಯಿತುಂ ದೇವಂ ರಕ್ಷಾಮಸ್ತು ತಪೋ ವಯಮ್ || 17 ||

ಮಾ ಭೂತೃ ಕಾಲೋ ದುರ್ಮೇಧಃ ಪಿತರಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಮ್ |
ನಾವಮನ್ಯಸ್ವ ಧರ್ಮೇಣ ಸ್ವಯಂವರಮುಪಾಸ್ಮಹೇ || 18 ||

ಪಿತಾ ಹಿ ಪ್ರಭುರಸ್ಮಾಕಂ ದೈವತಂ ಪರಮಂ ಹಿ ಸಃ |
ಯಸ್ಯ ನೋ ದಾಸ್ಯತಿ ಪಿತಾ ಸ ನೋ ಭರ್ತಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 19 ||

ತಾಸಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಯುಃ ಪರಮಕೋಪನಃ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸರ್ವಗಾತ್ರಾಣಿ ಬಭೃಜ್ಜ ಭಗವಾನ್ಪ್ರಭುಃ || 20 ||

ತಾಃ ಕನ್ಯಾ ವಾಯುನಾ ಭಗ್ನಾ ವಿವಿಶುರ್ನೃಪತೇರ್ಗೃಹಮ್ |

ದೃಷ್ಟಾಂ ಭಗ್ನಾಸ್ತದಾ ರಾಜಾ ಸಮಾಭ್ರಂತ ಇದಮಬ್ರವೀತ್ || 21 ||

ಕಿಮಿದಂ ಕಥ್ಯತಾಂ ಪುತ್ರೈಃ ಕೋ ಧರ್ಮಮವಮನ್ಯತೇ |
ಕುಬಾಜಃ ಕೇನ ಕೃತಾಃ ಸರ್ವಾ ವೇಷ್ಠನ್ತೋ ನಾಭಿಭಾಷಥ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ದಾಷತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುಶನಾಭಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಶಿರೋಭಿಶ್ಚರಣೌ ಸ್ಪೃಷ್ಠಾಽಪ್ಯ ಕನ್ಯಾಶತಮಭಾಷತ || 1 ||

ವಾಯುಃ ಸರ್ವಾತ್ಮಕೋ ರಾಜನ್ಪ್ರಧರ್ಷಯಿತುಮಿಚ್ಛತಿ |
ಅಶುಭಂ ಮಾರ್ಗಮಾಸ್ಥಾಯ ನ ಧರ್ಮಂ ಪ್ರತ್ಯವೇಕ್ಷತೇ || 2 ||

ಪಿತೃಮತ್ಯಃ ಸ್ಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸ್ವಚ್ಛನ್ನೇ ನ ವಯಂ ಸ್ಥಿತಾಃ |
ಪಿತರಂ ನೋ ವೃಣೀಷ್ವ ತ್ವಂ ಯದಿ ನೋ ದಾಸ್ಯತೇ ತವ || 3 ||

ತೇನ ಪಾಪಾನುಬಂಧೇನ ವಚನಂ ನ ಪ್ರತೀಚ್ಛತಾ |
ಏವಂ ಬ್ರುವನ್ತ್ಯಃ ಸರ್ವಾಃ ಸ್ಮ ವಾಯುನಾ ನಿಹತಾ ಭೃಷಮ್ || 4 ||

ತಾಸಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕನ್ಯಾಶತಮನುತ್ತಮಮ್ || 5 ||

ಕ್ಷಾಂತಂ ಕ್ಷಮಾವತಾಂ ಪುತ್ರೈಃ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಸುಮಹತ್ಕೃತಮ್ |
ಐಕಮತ್ಯಮುಪಾಗಮ್ಯ ಕುಲಂ ಚಾವೇಕ್ಷಿತಂ ಮಮ || 6 ||

ಅಲಂಕಾರೋ ಹಿ ನಾರೀಣಾಂ ಕ್ಷಮಾ ತು ಪುರುಷಸ್ಯ ವಾ |
ದುಷ್ಕರಂ ತಚ್ಚ ವಃ ಕ್ಷಾಂತಂ ತ್ರಿದಶೇಷು ವಿಶೇಷತಃ || 7 ||

ಯಾದೃಶೀರ್ವಃ ಕ್ಷಮಾ ಪುತ್ರೈಃ ಸರ್ವಾಸಾಮವಿಶೇಷತಃ |
ಕ್ಷಮಾ ದಾನಂ ಕ್ಷಮಾ ಯಜ್ಞಃ ಕ್ಷಮಾ ಸತ್ಯಂ ಚ ಪುತ್ರಿಕಾಃ || 8 ||

ಕ್ಷಮಾ ಯಶಃ ಕ್ಷಮಾ ಧರ್ಮಃ ಕ್ಷಮಾಯಾಂ ವಿಷ್ಕೃತಂ ಜಗತ್ |
ವಿಸೃಜ್ಯ ಕನ್ಯಾಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ರಾಜಾ ತ್ರಿದಶವಿಕ್ರಮಃ || 9 ||

ಮನ್ತ್ರಜ್ಞೋ ಮನ್ತ್ರಯಾಮಾಸ ಪ್ರದಾನಂ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ |
ದೇಶೇ ಕಾಲೇ ಪ್ರದಾನಸ್ಯ ಸದೃಶೇ ಪ್ರತಿಪಾದನಮ್ || 10 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕಾಲೇ ತು ಚೂಲೀ ನಾಮ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಊರ್ಧ್ವರೇತಾಃ ಶುಭಾಚಾರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ತಪ ಉಪಾಗಮತ್ || 11 ||

ತಪ್ಯಂತಂ ತಮೃಷಿಂ ತತ್ರ ಗನ್ಧರ್ವೀ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ |
ಸೋಮದಾ ನಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ಊರ್ಮಿಲಾ ತನಯಾ ತದಾ || 12 ||

ಸಾ ಚ ತಂ ಪ್ರಣತಾ ಭೂತ್ವಾ ಶುಶ್ರೂಷಣಪರಾಯಣಾ |
ಉವಾಸ ಕಾಲೇ ಧರ್ಮಿಷ್ಠಾ ತಸ್ಯಾಸ್ತುಷ್ಪೋಽಭವದ್ಗುರುಃ || 13 ||

ಸ ಚ ತಾಂ ಕಾಲಯೋಗೇನ ಪ್ರೋವಾಚ ರಘುನಂದನ |
ಪರಿತುಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಕಿಂ ಕರೋಮಿ ತವ ಪ್ರಿಯಮ್ || 14 ||

ಪರಿತುಷ್ಟಂ ಮುನಿಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಗನ್ಧರ್ವೀ ಮಧುರಸ್ವರಮ್ |
ಉವಾಚ ಪರಮಪ್ರೀತಾ ವಾಕ್ಯಜ್ಞಾ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಮ್ || 15 ||

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಸಮುದಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತೋ ಮಹಾತಪಾಃ |
ಬ್ರಾಹ್ಮೇಣ ತಪಸಾ ಯುಕ್ತಂ ಪುತ್ರಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಧಾರ್ಮಿಕಮ್ || 16 ||

ಅಪತಿಶ್ಚಾಸ್ಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಭಾರ್ಯಾ ಚಾಸ್ಮಿ ನ ಕಸ್ಯಚಿತ್ |
ಬ್ರಾಹ್ಮೇಣೋಪಗತಾಯಾಶ್ಚ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ ಮೇ ಸುತಮ್ || 17 ||

ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿರ್ದದೌ ಪುತ್ರಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಂ ಮಾನಸಂ ಚೂಲಿನಃ ಸುತಮ್ || 18 ||

ಸ ರಾಜಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ತು ಪುರೀಮಧ್ಯವಸತ್ತದಾ |
ಕಾಮ್ವಿಲ್ಯಾಂ ಪರಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ದೇವರಾಜೋ ಯಥಾ ದಿವಮ್ || 19 ||

ಸ ಬುದ್ಧಿಂ ಕೃತವಾನ್ರಾಜಾ ಕುಶನಾಭಃ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಾಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ದಾತುಂ ಕನ್ಯಾಶತಂ ತದಾ || 20 ||

ತಮಾಹೂಯ ಮಹಾತೇಜಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಂ ಮಹೀಪತಿಃ |
ದದೌ ಕನ್ಯಾಶತಂ ರಾಜಾ ಸುಪ್ರೀತೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 21 ||

ಯಥಾಕ್ರಮಂ ತತಃ ಪಾಣಿಂ ಜಗ್ರಾಹ ರಘುನಂದನಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ಮಹೀ ಪಾಲಸ್ತಾಸಾಂ ದೇವಪತಿಯಥಾ ॥ 22 ॥

ಸ್ಪೃಷ್ಟಮಾತ್ರೇ ತತಃ ಪಾಣೌ ವಿಕುಬ್ಜಾ ವಿಗತಜ್ವರಾಃ ।
ಯುಕ್ತಾಃ ಪರಮಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಬಭುಃ ಕನ್ಯಾಶತಂ ತದಾ ॥ 23 ॥

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾಯುನಾ ಮುಕ್ತಾಃ ಕುಶನಾಭೋ ಮಹೀಪತಿಃ ।
ಬಭೂವ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ಹರ್ಷಂ ಲೇಭೇ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ 24 ॥

ಕೃತೋದ್ವಾಹಂ ತು ರಾಜಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಂ ಮಹೀಪತಿಃ ।
ಸದಾರಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಗಣಂ ತದಾ ॥ 25 ॥

ಸೋಮದಾಪಿ ಸುಸಂಹೃಷ್ಟಾ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಸದೃಶೀಂ ಕ್ರಿಯಾಮ್ ।
ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಚ ಗಂದರ್ವೀ ಸ್ನುಷಾಸ್ತಾಃ ಪ್ರತ್ಯನಂದತ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಕೃತೋದ್ವಾಹೇ ಗತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ಚ ರಾಘವ |
ಅಪುತ್ರಃ ಪುತ್ರಲಾಭಾಯ ಪೌತ್ರೀಮಿಷ್ಟಿಮಕಲ್ಪಯತ್ || 1 ||

ಇಷ್ಠ್ಯಾಂ ತು ವರ್ತಮಾನಾಯಾಂ ಕುಶನಾಭಂ ಮಹೀಪತಿಮ್ |
ಉವಾಚ ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಕುಶೋ ಬ್ರಹ್ಮಸುತಸ್ತದಾ || 2 ||

ಪುತ್ರಸ್ತೇ ಸದೃಶಃ ಪುತ್ರ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ಗಾಧಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ತೇನ ತ್ವಂ ಕೀರ್ತಿಂ ಲೋಕೇ ಚ ಶಾಶ್ವತೀಮ್ || 3 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಕುಶೋ ರಾಮ ಕುಶನಾಭಂ ಮಹೀಪತಿಮ್ |
ಜಗಾಮಾಕಾಶಮಾವಿಶ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಸನಾತನಮ್ || 4 ||

ಕಸ್ಯಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲಸ್ಯ ಕುಶನಾಭಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಜಜ್ಞೇ ಪರಮಧರ್ಮಿಷ್ಠೋ ಗಾಧಿರಿತ್ಯೇವ ನಾಮತಃ || 5 ||

ಸ ಪಿತಾ ಮಮ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಗಾಧಿಃ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ಕುಶವಂಶಪ್ರಸೂತೋಽಸ್ಮಿ ಕೌಶಿಕೋ ರಘುನಂದನ || 6 ||

ಪೂರ್ವಜಾ ಭಗಿನೀ ಚಾಪಿ ಮಮ ರಾಘವ ಸುವ್ರತಾ |
ನಾಮ್ನಾ ಸತ್ಯವತೀ ನಾಮ ಋಚೀಕೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಾ || 7 ||

ಸಶರೀರಾ ಗತಾ ಸ್ವರ್ಗಂ ಭರ್ತಾರಮನುವರ್ತಿನೀ |
ಕೌಶಿಕೀ ಪರಮೋದಾರಾ ಸಾ ಪ್ರವೃತ್ತಾ ಮಹಾನದೀ || 8 ||

ದಿವ್ಯಾ ಪುಣ್ಯೋದಕಾ ರಮ್ಯಾ ಹಿಮವನ್ತಮುಪಾಶ್ರಿತಾ |
ಲೋಕಸ್ಯ ಹಿತಕಾಮಾರ್ಥಂ ಪ್ರವೃತ್ತಾ ಭಗಿನೀ ಮಮ || 9 ||

ತತೋಽಹಂ ಹಿಮವತ್ಪಾಶ್ವೇ ವಸಾಮಿ ನಿಯತಃ ಸುಖಮ್ |
ಭಗಿನ್ಯಾಃ ಸ್ನೇಹಸಂಯುಕ್ತಃ ಕೌಶಿಕ್ಯಾ ರಘುನಂದನ || 10 ||

ಸಾ ತು ಸತ್ಯವತೀ ಪುಣ್ಯಾ ಸತ್ಯೇ ಧರ್ಮೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ ।
ಪತಿವ್ರತಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ಕೌಶಿಕೀ ಸರಿತಾಂ ವರಾ ॥ 11 ॥

ಅಹಂ ಹಿ ನಿಯಮಾದ್ರಾಮ ಹಿತಾಸ್ವ ತಾಂ ಸಮುಪಾಗತಃ ।
ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಿದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ತವ ತೇಜಸಾ ॥ 12 ॥

ಏಷಾ ರಾಮ ಮಮೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಸ್ವಸ್ಯ ವಂಶಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿತಾ ।
ದೇಶಸ್ಯ ಚ ಮಹಾಬಾಹೋ ಯನ್ಮಾಂ ತ್ವಂ ಪರಿಪೃಚ್ಛಸಿ ॥ 13 ॥

ಗತೋಽರ್ಧರಾತ್ರಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಕಥಾಃ ಕಥಯತೋ ಮಮ ।
ನಿದ್ರಾಮಭ್ಯೇಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಮಾ ಭೂದ್ವಿಘ್ನೋಽಧ್ವನೀಹ ನಃ ॥ 14 ॥

ನಿಷ್ಪನ್ನಾಸ್ತರವಃ ಸರ್ವೇ ನಿಲೀನಾ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ ।
ನೈಶೇನ ತಮಸಾ ವ್ಯಾಪ್ತಾ ದಿಶಶ್ಚ ರಘುನಂದನ ॥ 15 ॥

ಶನೈರ್ವಿಯುಜ್ಯತೇ ಸನ್ದಾನ್ಯ ನಭೋ ನೇತ್ರೈರಿವಾವೃತಮ್ ।
ನಕ್ಷತ್ರತಾರಾಗಹನಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಭಿರವಭಾಸತೇ ॥ 16 ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠತಿ ಚ ಶೀತಾಂಶುಃ ಶಶೀ ಲೋಕತಮೋನುದಃ ।
ಹ್ಲಾದಯನ್ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಲೋಕೇ ಮನಾಂಸಿ ಪ್ರಭಯಾ ವಿಭೋ ॥ 17 ॥

ನೈಶಾನಿ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಪ್ರಚರಂತಿ ತತಸ್ತತಃ ।
ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಸಂಘಾಶ್ಚ ರೌದ್ರಾಶ್ಚ ಪಿತೃತಾಶನಾಃ ॥ 18 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿರರಾಮ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ತಂ ಸರ್ವೇ ಮುನಯೋ ಹ್ಯಭ್ಯಪೂಜಯನ್ ॥ 19 ॥

ರಾಮೋಽಪಿ ಸಹ ಸೌಮಿತ್ರಃ ಕಿಂಚಿದಾಗತವಿಸ್ಮಯಃ ।
ಪ್ರಶಸ್ಯ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲಂ ನಿದ್ರಾಂ ಸಮುಪಸೇವತೇ ॥ 20 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಉಪಾಸ್ಯ ರಾತ್ರಿಶೇಷಂ ತು ಶೋಣಾಕೂಲೇ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ ।
ನಿಶಾಯಾಂ ಸುಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಭ್ಯಭಾಷತ ॥ ೧ ॥

ಸುಪ್ರಭಾತಾ ನಿಶಾ ರಾಮ ಪೂರ್ವಾ ಸನ್ಧ್ಯಾ ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಭದ್ರಂ ತೇ ಗಮನಾಯಾಭಿರೋಚಯ ॥ ೨ ॥

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಪೌರ್ವಾಹ್ನಿಕೇಂ ಕ್ರಿಯಾಮ್ ।
ಗಮನಂ ರೋಚಯಾಮಾಸ ವಾಕ್ಯಂ ಚೇದಮುವಾಚ ಹ ॥ ೩ ॥

ಅಯಂ ಶೋಣಃ ಶುಭಜಲೋ ಗಾಧಃ ಪುಲಿನಮಣ್ಡಿತಃ ।
ಕತರೇಣ ಪಥಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನನ್ತರಿಷ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಬ್ರವೀದಿದಮ್ ।
ಏಷ ಪನ್ನಾ ಮಯೋದ್ಧಿಷ್ಟೋ ಯೇನ ಯಾನ್ತಿ ಮಹರ್ಷಯಃ ॥ ೫ ॥

ತೇ ಗತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ಗತೇಽರ್ಥದಿವಸೇ ತದಾ ।
ಜಾಹ್ನವೀಂ ಸರಿತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ದದೃಶುರ್ಮುನಿಸೇವಿತಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುಣ್ಯಸಲಿಲಾಂ ಹಂಸಸಾರಸಸೇವಿತಾಮ್ ।
ಬಭೂವುರ್ಮುನಿಃ ಸರ್ವೇ ಮುನಯಃ ಸಹರಾಘವಾಃ ।
ತಸ್ಯಾಸ್ತೀರೇ ತತಶ್ಚಕ್ರಸ್ತೇ ಆವಾಸಪರಿಗ್ರಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ತತಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸಂತಪ್ಯ ಪಿತೃದೇವತಾಃ ।
ಹುತ್ವಾ ಚೈವಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಾಣಿ ಪ್ರಾಶ್ಯ ಚಾಮೃತವದ್ಧವಿಃ ॥ ೮ ॥

ವಿವಿಶುರ್ಜಾಹ್ನವೀತೀರೇ ಶುಚೌ ಮುದಿತಮಾನಸಾಃ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಪರಿವಾರ್ಯ ಸಮನ್ತತಃ ॥ ೯ ॥

ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಮಮನಾ ರಾಮೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಭಗವಂಶೋತ್ರಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಗಜಾಂಗಂ ತ್ರಿಪಥಗಾಂ ನದೀಮ್ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಕಥಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಗತಾ ನದನದೀಪತಿಮ್ || 10 ||

ಚೋದಿತೋ ರಾಮ ವಾಕ್ಯೇನ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ವೃದ್ಧಿಂ ಜನ್ಮ ಚ ಗಜಾಂಗಯಾ ವಕ್ತುಮೇವೋಪಚಕ್ರಮೇ || 11 ||

ಶೈಲೇಂದ್ರೋ ಹಿಮವಾನ್ನಾಮ ಧಾತೂನಾಮಾಕರೋ ಮಹಾನ್ |
ತಸ್ಯ ಕನ್ಯಾ ದ್ವಯಂ ರಾಮ ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಂ ಭುವಿ || 12 ||

ಯಾ ಮೇರುದುಹಿತಾ ರಾಮ ತಯೋರ್ಮಾತಾ ಸುಮಧ್ಯಮಾ |
ನಾಮ್ನಾ ಮೇನಾ ಮನೋಜ್ಞಾ ವೈ ಪತ್ನೀ ಹಿಮವತಃ ಪ್ರಿಯಾ || 13 ||

ತಸ್ಯಾಂ ಗಜ್ಜೇಯಮಭವಜ್ಜೇಷಾಂ ಹಿಮವತಃ ಸುತಾ |
ಉಮಾ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯಾಭೂತಕನ್ಯಾ ತಸ್ಯೈವ ರಾಘವ || 14 ||

ಅಥ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ದೇವತಾರ್ಥಚಿಕೀರ್ಷಯಾ |
ಶೈಲೇಂದ್ರಂ ವರಯಾಮಾಸುರ್ಗಜಾಂಗಂ ತ್ರಿಪಥಗಾಂ ನದೀಮ್ || 15 ||

ದದೌ ಧರ್ಮೇಣ ಹಿಮವಾಂಸ್ತನಯಾಂ ಲೋಕಪಾವನೀಮ್ |
ಸ್ವಚ್ಛಂದಪಥಗಾಂ ಗಜಾಂಗಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ || 16 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತ್ರಿಲೋಕಾರ್ಥಂ ತ್ರಿಲೋಕಹಿತಕಾರಿಣಃ |
ಗಜಾಂಗಮಾದಾಯ ತೇಽಗಚ್ಛನ್ಕೃತಾರ್ಥೇನಾಂತರಾತ್ಮನಾ || 17 ||

ಯಾ ಚಾನ್ಯಾ ಶೈಲದುಹಿತಾ ಕನ್ಯಾಸೀದ್ರಘುನಂದನ |
ಉಗ್ರಂ ಸಾ ವ್ರತಮಾಸ್ಥಾಯ ತಪಸ್ತೇಪೇ ತಪೋಧನಾ || 18 ||

ಉಗ್ರೇಣ ತಪಸಾ ಯುಕ್ತಾಂ ದದೌ ಶೈಲವರಃ ಸುತಾಮ್ |
ರುದ್ರಾಯಾಪ್ರತಿರೂಪಾಯ ಉಮಾಂ ಲೋಕನಮಸ್ಕೃತಾಮ್ || 19 ||

ಏತೇ ತೇ ಶೈಲ ರಾಜಸ್ಯ ಸುತೇ ಲೋಕನಮಸ್ಕೃತೇ |
ಗಜಾಂಗ ಚ ಸರಿತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಉಮಾ ದೇವೀ ಚ ರಾಘವ || 20 ||

ಏತತ್ತೇ ಧರ್ಮಮಾಖ್ಯಾತಂ ಯಥಾ ತ್ರಿಪಥಗಾ ನದೀ ।
ಖಂ ಗತಾ ಪ್ರಥಮಂ ತಾತ ಗತಿಂ ಗತಿಮತಾಂ ವರ ॥₂₁॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಪಷ್ಚಾತ್ತಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಉಕ್ತ ವಾಕ್ಯೇ ಮುನೌ ತಸ್ಮಿನ್ನುಭೌ ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಪ್ರತಿನಂದ್ಯ ಕಥಾಂ ವೀರಾವೂಚತುರ್ಮುನಿಪುಂಗವಮ್ ॥ ೧ ॥

ಧರ್ಮಯುಕ್ತಮಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮನೃಧಿತಂ ಪರಮಂ ತ್ವಯಾ ।
ದುಹಿತುಃ ಶೈಲರಾಜಸ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೨ ॥

ವಿಸ್ತರಂ ವಿಸ್ತರಜ್ಞೋಽಸಿ ದಿವ್ಯಮಾನುಷಸಮ್ಭವಮ್ ।
ತ್ರೀನ್ಪಥೋ ಹೇತುನಾ ಕೇನ ಪಾವಯೇಲ್ಲೋಕಪಾವನೀ ॥ ೩ ॥

ಕಥಂ ಗಜಾಂಗಂ ತ್ರಿಪಥಗಾ ವಿಶ್ರುತಾ ಸರಿದುತ್ತಮಾ ।
ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಧರ್ಮಜ್ಞ ಕರ್ಮಭಿಃ ಕೈಃ ಸಮನ್ವಿತಾ ॥ ೪ ॥

ತಥಾ ಬ್ರುವತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತಪೋಧನಃ ।
ನಿಖಿಲೇನ ಕಥಾಂ ಸರ್ವಾಮೃಷಿಮಧ್ಯೇ ನ್ಯವೇದಯತ್ ॥ ೫ ॥

ಪುರಾ ರಾಮ ಕೃತೋದ್ವಾಹಃ ಶಿತಿಕಣ್ಮೋ ಮಹಾತಪಾಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಸ್ಪೃಹಯಾ ದೇವೀಂ ಮೃಧುನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೬ ॥

ಶಿತಿಕಣ್ಮಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ದಿವ್ಯಂ ವರ್ಷಶತಂ ಗತಮ್ ।
ನ ಚಾಪಿ ತನಯೋ ರಾಮ ತಸ್ಯಾಮಾಸೀತ್ಪರಂತಪ ॥ ೭ ॥

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಮುದ್ವಿಗ್ನಾಃ ಪಿತಾಮಹಪುರೋಗಮಾಃ ।
ಯದಿಹೋತ್ಪದ್ಯತೇ ಭೂತಂ ಕಸ್ತತ್ಪ್ರತಿಸಹಿಷ್ಯತೇ ॥ ೮ ॥

ಅಭಿಗಮ್ಯ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯೇದಮಬ್ರುವನ್ ।
ದೇವದೇವ ಮಹಾದೇವ ಲೋಕಸ್ಯಾಸ್ಯ ಹಿತೇ ರತ ।
ಸುರಾಣಾಂ ಪ್ರಣಿಪಾತೇನ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೯ ॥

ನ ಲೋಕಾ ಧಾರಯಿಷ್ಯಂತಿ ತವ ತೇಜಃ ಸುರೋತ್ತಮ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತಪಸಾ ಯುಕ್ತೋ ದೇವ್ಯಾ ಸಹ ತಪಶ್ಚರ || 10 ||

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಹಿತಕಾರ್ತಮಾರ್ಥಂ ತೇಜಸ್ತೇಜಸಿ ಧಾರಯ |
ರಕ್ಷ ಸರ್ವಾನಿಮಾಂಲ್ಲೋಕಾನ್ನಾಲೋಕಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 11 ||

ದೇವತಾನಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಲೋಕಮಹೇಶ್ವರಃ |
ಬಾಢಮಿತ್ಯಬ್ರವೀತ್ಸರ್ವಾನ್ಪುನಶ್ಚೇದಮುವಾಚ ಹ || 12 ||

ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ತೇಜಸ್ತೇಜಸ್ಯೇವ ಸಹೋಮಯಾ |
ತ್ರಿದಶಾಃ ಪೃಥಿವೀ ಚೈವ ನಿರ್ವಾಣಮಧಿಗಚ್ಛತು || 13 ||

ಯದಿದಂ ಕ್ಷುಭಿತಂ ಸ್ಥಾನಾನ್ಮಮ ತೇಜೋ ಹ್ಯನುತ್ತಮಮ್ |
ಧಾರಯಿಷ್ಯತಿ ಕಸ್ತನ್ಮೇ ಬ್ರುವಂತು ಸುರಸತ್ತಮಾಃ || 14 ||

ಏವಮುಕ್ತಾಸ್ತತೋ ದೇವಾಃ ಪ್ರತ್ಯೂಚುರ್ವೃಷಭಧ್ವಜಮ್ |
ಯತ್ತೇಜಃ ಕ್ಷುಭಿತಂ ಹ್ಯೇತತ್ತದ್ಧರಾ ಧಾರಯಿಷ್ಯತಿ || 15 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸುರಪತಿಃ ಪ್ರಮುಮೋಚ ಮಹೀತಲೇ |
ತೇಜಸಾ ಪೃಥಿವೀ ಯೇನ ವ್ಯಾಪ್ತಾ ಸಗಿರಿಕಾನನಾ || 16 ||

ತತೋ ದೇವಾಃ ಪುನರಿದಮೂಚುಶ್ಚಾಢ ಹುತಾಶನಮ್ |
ಪ್ರವಿಶ ತ್ವಂ ಮಹಾತೇಜೋ ರೌದ್ರಂ ವಾಯುಸಮನ್ವಿತಃ || 17 ||

ತದಗ್ನಿನಾ ಪುನರ್ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಸಂಜಾತಃ ಶ್ವೇತಪರ್ವತಃ |
ದಿವ್ಯಂ ಶರವಣಂ ಚೈವ ಪಾವಕಾದಿತ್ಯಸಂನಿಭಮ್ |
ಯತ್ರ ಜಾತೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕಾರ್ತಿಕೇಯೋಽಗ್ನಿಸಮ್ಭವಃ || 18 ||

ಅಥೋಮಾಂ ಚ ಶಿವಂ ಚೈವ ದೇವಾಃ ಸರ್ಷಿ ಗಣಾಸ್ತದಾ |
ಪೂಜಯಾಮಾಸುರತ್ಯರ್ಥಂ ಸುಪ್ರೀತಮನಸಸ್ತತಃ || 19 ||

ಅಥ ಶೈಲ ಸುತಾ ರಾಮ ತ್ರಿದಶಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸಮನ್ಯುರಶಪತ್ಸರ್ವಾನೋಕ್ತಾಧಸಂರಕ್ತಲೋಚನಾ || 20 ||

ಯಸ್ಮಾನ್ನಿವಾರಿತಾ ಚೈವ ಸಜ್ಗತಾ ಪುತ್ರಕಾಮ್ಯಯಾ ।
ಅಪತ್ಯಂ ಸ್ವೇಷು ದಾರೇಷು ನೋತ್ಪಾದಯಿತುಮರ್ಹಥ ।
ಅದ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ಯುಷ್ಮಾಕಮಪ್ರಜಾಃ ಸನ್ತು ಪತ್ನಯಃ ॥ 21 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸುರಾನ್ಸರ್ವಾಞ್ಶಾಪ ಪೃಥಿವೀಮಪಿ ।
ಅವನೇ ನೈಕರೂಪಾ ತ್ವಂ ಬಹುಭಾರ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ॥ 22 ॥

ನ ಚ ಪುತ್ರಕೃತಾಂ ಪ್ರೀತಿಂ ಮತ್ಕೋಧಕಲುಷೀ ಕೃತಾ ।
ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ಸುದುರ್ಮೇಧೇ ಮಮ ಪುತ್ರಮನಿಚ್ಛತೀ ॥ 23 ॥

ತಾನ್ಸರ್ವಾನಿವ್ರೇಡಿತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುರಾನ್ಸುರಪತಿಸ್ತದಾ ।
ಗಮನಾಯೋಪಚಕ್ರಾಮ ದಿಶಂ ವರುಣಪಾಲಿತಾಮ್ ॥ 24 ॥

ಸ ಗತ್ವಾ ತಪ ಆತಿಷ್ಠತ್ಪಾರ್ಶ್ವೇ ತಸ್ಯೋತ್ತರೇ ಗಿರೇಃ ।
ಹಿಮವತ್ಪ್ರಭವೇ ಶೃಙ್ಗೇ ಸಹ ದೇವ್ಯಾ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥ 25 ॥

ಏಷ ತೇ ವಿಸ್ತರೋ ರಾಮ ಶೈಲಪುತ್ರಾ ನವೇದಿತಃ ।
ಗಜಾಞ್ಶಾಃ ಪ್ರಭವಂ ಚೈವ ಶೃಣು ಮೇ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಪಞ್ಚತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಪ್ಯಮಾನೇ ತಪೋ ದೇವೇ ದೇವಾಃ ಸರ್ಷಿಗಣಾಃ ಪುರಾ ।
ಸೇನಾಪತಿಮಭೀಪ್ಸಂತಃ ಪಿತಾಮಹಮುಪಾಗಮನ್ ॥ ೧ ॥

ತತೋಽಬ್ರುವನ್ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಭಗವಂತಂ ಪಿತಾಮಹಮ್ ।
ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸೇನ್ಯಾಃ ಸಾಗ್ನಿಪುರೋಗಮಾಃ ॥ ೨ ॥

ಯೋ ನಃ ಸೇನಾಪತಿದೇವ ದತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪುರಾ ।
ಸ ತಪಃ ಪರಮಾಸ್ಥಾಯ ತಪ್ಯತೇ ಸ್ಮ ಸಹೋಮಯಾ ॥ ೩ ॥

ಯದತ್ರಾನಂತರಂ ಕಾರ್ಯಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ ।
ಸಂವಿಧತ್ಸ್ವ ವಿಧಾನಜ್ಞ ತ್ವಂ ಹಿ ನಃ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ॥ ೪ ॥

ದೇವತಾನಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ।
ಸಾನ್ತ್ವಯನ್ಮಧುರೈರ್ವಾಕ್ಯೈಸ್ತ್ರಿದಶಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫ ॥

ಶೈಲಪುತ್ರಾ ಯದುಕ್ತಂ ತನ್ನ ಪ್ರಜಾಸ್ಯಥ ಪತ್ನಿಷು ।
ತಸ್ಯಾ ವಚನಮಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ಸತ್ಯಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೬ ॥

ಇಯಮಾಕಾಶಗಾ ಗಜಾ ಯಸ್ಯಾಂ ಪುತ್ರಂ ಹುತಾಶನಃ ।
ಜನಯಿಷ್ಯತಿ ದೇವಾನಾಂ ಸೇನಾಪತಿಮರಿಂದ್ರಮಮ್ ॥ ೭ ॥

ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂ ಶೈಲೇಂದ್ರದುಹಿತಾ ಮಾನಯಿಷ್ಯತಿ ತಂ ಸುತಮ್ ।
ಉಮಾಯಾಸ್ತದ್ಬಹುಮತಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೮ ॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ಕೃತಾರ್ಥಾ ರಘುನಂದನ ।
ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪಿತಾಮಹಮಪೂಜಯನ್ ॥ ೯ ॥

ತೇ ಗತ್ವಾ ಪರ್ವತಂ ರಾಮ ಕೈಲಾಸಂ ಧಾತುಮಣ್ಡಿತಮ್ ।
ಅಗ್ನಿಂ ನಿಯೋಜಯಾಮಾಸುಃ ಪುತ್ರಾರ್ಥಂ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ದೇವಕಾರ್ಯಮಿದಂ ದೇವ ಸಮಾಧತ್ಸವ ಹಂತಾಶನ ।
ಶೈಲಪುತ್ರಾಂ ಮಹಾತೇಜೋ ಗಜಾಗ್ನಯಾಂ ತೇಜ ಉತ್ಸ್ರಜ ॥ 11 ॥

ದೇವತಾನಾಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಗಜಾಗ್ನಮಭ್ಯೇತ್ಯ ಪಾವಕಃ ।
ಗರ್ಭಂ ಧಾರಯ ವೈ ದೇವಿ ದೇವತಾನಾಮಿದಂ ಪ್ರಿಯಮ್ ॥ 12 ॥

ಇತ್ಯೇತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಿವ್ಯಂ ರೂಪಮಧಾರಯತ್ ।
ಸ ತಸ್ಯಾ ಮಹಿಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮನ್ತಾದವಕೀರ್ಯತ ॥ 13 ॥

ಸಮನ್ತತಸ್ತದಾ ದೇವೀಮಭ್ಯಷಿಂಚತ ಪಾವಕಃ ।
ಸರ್ವಸ್ರೋತಾಂಸಿ ಪೂರ್ಣಾನಿ ಗಜಾಗ್ನಯಾ ರಘುನಂದನ ॥ 14 ॥

ತಮುವಾಚ ತತೋ ಗಜಾಗ್ನ ಸರ್ವದೇವಪುರೋಹಿತಮ್ ।
ಅಶಕ್ತಾ ಧಾರಣೇ ದೇವ ತವ ತೇಜಃ ಸಮುದ್ಧತಮ್ ।
ದಹ್ಯಮಾನಾಗ್ನಿನಾ ತೇನ ಸಮ್ಪ್ರವ್ಯಥಿತಚೇತನಾ ॥ 15 ॥

ಅಥಾಬ್ರವೀದಿದಂ ಗಜಾಗ್ನಂ ಸರ್ವದೇವಹಂತಾಶನಃ ।
ಇಹ ಹೈಮವತೇ ಪಾದೇ ಗರ್ಭೋಽಯಂ ಸಂನಿವೇಶ್ಯತಾಮ್ ॥ 16 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವಗ್ನಿವಚೋ ಗಜಾಗ್ನ ತಂ ಗರ್ಭಮತಿಭಾಸ್ವರಮ್ ।
ಉತ್ಸ್ರಜ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸ್ರೋತೋಭ್ಯೋ ಹಿ ತದಾನಘ ॥ 17 ॥

ಯದಸ್ಯಾ ನಿರ್ಗತಂ ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಜಾಮ್ಬೂನದಪ್ರಭಮ್ ।
ಕಾಂಕ್ಷಾನಂ ಧರಣೀಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಹಿರಣ್ಯಮಮಲಂ ಶುಭಮ್ ॥ 18 ॥

ತಾಮ್ರಂ ಕಾರ್ಷ್ಣಾಯಸಂ ಚೈವ ತೈಕ್ಷ್ಣ್ಯದೇವಾಭಿಜಾಯತ ।
ಮಲಂ ತಸ್ಯಾಭವತ್ತತ್ರ ತ್ರಪುಸೀಸಕಮೇವ ಚ ॥ 19 ॥

ತದೇತದ್ಧರಣೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಾನಾಧಾತುರವರ್ಧತ ॥ 20 ॥

ನಿಕ್ಷಿಪ್ತಮಾತ್ರೇ ಗರ್ಭೇ ತು ತೇಜೋಭಿರಭಿರಂಜಿತಮ್ ।
ಸರ್ವಂ ಪರ್ವತಸಂನದ್ಧಂ ಸೌವರ್ಣಮಭವದ್ವನಮ್ ॥ 21 ॥

ಜಾತರೂಪಮಿತಿ ಖ್ಯಾತಂ ತದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ರಾಘವ ।

ಸುವರ್ಣಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಹುತಾಶನಸಮಪ್ರಭಮ್ || 22 ||

ತಂ ಕುಮಾರಂ ತತೋ ಜಾತಂ ಸೇನ್ದ್ರಾಃ ಸಹಮರುದ್ಗಣಾಃ |
ಕ್ಷೀರಸಮ್ಭವನಾರ್ಥಾಯ ಕೃತ್ತಿಕಾಃ ಸಮಯೋಜಯನ್ || 23 ||

ತಾಃ ಕ್ಷೀರಂ ಜಾತಮಾತ್ರಸ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಸಮಯಮುತ್ತಮಮ್ |
ದದುಃ ಪುತ್ರೋಽಯಮಸ್ಮಾಕಂ ಸರ್ವಾಸಾಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತಾಃ || 24 ||

ತತಸ್ತು ದೇವತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಇತಿ ಬ್ರುವನ್ |
ಪುತ್ರಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 25 ||

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ಕನ್ನಂ ಗರ್ಭಪರಿಸ್ರವೇ |
ಸ್ನಾಪಯನ್ಪರಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ದೀಪ್ಯಮಾನಮಿವಾನಲಮ್ || 26 ||

ಸ್ಕನ್ನಂ ಇತ್ಯಬ್ರವಂದೇವಾಃ ಸ್ಕನ್ನಂ ಗರ್ಭಪರಿಸ್ರವಾತ್ |
ಕಾರ್ತಿಕೇಯಂ ಮಹಾಭಾಗಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಜ್ವಲನೋಪಮಮ್ || 27 ||

ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಂ ತತಃ ಕ್ಷೀರಂ ಕೃತ್ತಿಕಾನಾಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಷಣ್ಮಾಂ ಷಡಾನನೋ ಭೂತ್ವಾ ಜಗ್ರಾಹ ಸ್ತನಜಂ ಪಯಃ || 28 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕ್ಷೀರಮೇಕಾಹ್ನಾ ಸುಕುಮಾರ ವಪುಸ್ತದಾ |
ಅಜಯತ್ಸ್ವೇನ ವೀರ್ಯೇಣ ದೈತ್ಯಸೈನ್ಯಗಣಾನ್ವಿಭುಃ || 29 ||

ಸುರಸೇನಾಗಣಪತಿಂ ತತಸ್ತಮಮಲದ್ಯುತಿಮ್ |
ಅಭ್ಯಷಿಂಚ್ಯನ್ಸುರಗಣಾಃ ಸಮೇತ್ಯಾಗ್ನಿಪುರೋಗಮಾಃ || 30 ||

ಏಷ ತೇ ರಾಮ ಗಜಾಗ್ರಯಾ ವಿಸ್ತರೋಽಭಿಹಿತೋ ಮಯಾ |
ಕುಮಾರಸಮ್ಭವಶ್ಚೈವ ಧನ್ಯಃ ಪುಣ್ಯಸ್ತಥೈವ ಚ || 31 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಾಂ ಕಥಾಂ ಕೌಶಿಕೋ ರಾಮೇ ನಿವೇದ್ಯ ಮಧುರಾಕ್ಷರಮ್ ।
ಪುನರೇವಾಪರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಃ ಶೂರಃ ಪೂರ್ವಮಾಸೀನ್ನರಾಧಿಪಃ ।
ಸಗರೋ ನಾಮ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರಜಾಕಾಮಃ ಸ ಚಾಪ್ರಜಃ ॥ ೨ ॥

ವೈದರ್ಭದುಹಿತಾ ರಾಮ ಕೇಶಿನೀ ನಾಮ ನಾಮತಃ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಸಗರಪತ್ನೀ ಸಾ ಧರ್ಮಿಷ್ಠಾ ಸತ್ಯವಾದಿನೀ ॥ ೩ ॥

ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿದುಹಿತಾ ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಾ ಭುವಿ ।
ದ್ವಿತೀಯಾ ಸಗರಸ್ಯಾಸೀತ್ಪತ್ನೀ ಸುಮತಿಸಂಜ್ಞಿತಾ ॥ ೪ ॥

ತಾಭ್ಯಾಂ ಸಹ ತದಾ ರಾಜಾ ಪತ್ನೀಭ್ಯಾಂ ತಪ್ತವಾಂಸ್ತಪಃ ।
ಹಿಮವನ್ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಭೃಗುಪ್ರಸ್ರವಣೇ ಗಿರೌ ॥ ೫ ॥

ಅಥ ವರ್ಷ ಶತೇ ಪೂರ್ಣೇ ತಪಸಾರಾಧಿತೋ ಮುನಿಃ ।
ಸಗರಾಯ ವರಂ ಪ್ರಾದಾದ್ಭೃಗುಃ ಸತ್ಯವತಾಂ ವರಃ ॥ ೬ ॥

ಅಪತ್ಯಲಾಭಃ ಸುಮಹಾನ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ತವಾನಘ ।
ಕೀರ್ತಿಂ ಚಾಪ್ರತಿಮಾಂ ಲೋಕೇ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ ೭ ॥

ಏಕಾ ಜನಯಿತಾ ತಾತ ಪುತ್ರಂ ವಂಶಕರಂ ತವ ।
ಷಷ್ಠಿಂ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಅಪರಾ ಜನಯಿಷ್ಯತಿ ॥ ೮ ॥

ಭಾಷಮಾಣಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರಂ ರಾಜಪತ್ನೌ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ತಮ್ ।
ಊಚತುಃ ಪರಮಪ್ರೀತೇ ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೇ ತದಾ ॥ ೯ ॥

ಏಕಃ ಕಸ್ಯಾಃ ಸುತೋ ಬ್ರಹ್ಮನಾಕ ಬಹೂಂಜಾನಯಿಷ್ಯತಿ ।
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾವಹೇ ಬ್ರಹ್ಮನಸ್ಯತ್ಯಮಸ್ತು ವಚಸ್ತವ ॥ ೧೦ ॥

ತಯೋಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭೃಗುಃ ಪರಮ ಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ಉವಾಚ ಪರಮಾಂ ವಾಣೀಂ ಸ್ವಚ್ಛನ್ನೋಽತ್ರ ವಿಧೀಯತಾಮ್ || 11 ||

ಏಕೋ ವಂಶಕರೋ ವಾಸ್ತು ಬಹವೋ ವಾ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಕೀರ್ತಿಮನ್ನೋ ಮಹೋತ್ಸಾಹಾಃ ಕಾ ವಾ ಕಂ ವರಮಿಚ್ಛತಿ || 12 ||

ಮುನೇಸ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೇಶಿನೀ ರಘುನಂದನ |
ಪುತ್ರಂ ವಂಶಕರಂ ರಾಮ ಜಗ್ರಾಹ ನೃಪಸಂನಿಧೌ || 13 ||

ಷಷ್ಠಿಂ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸುಪರ್ಣಭಗಿನೀ ತದಾ |
ಮಹೋತ್ಸಾಹಾನ್ಕೀರ್ತಿಮತೋ ಜಗ್ರಾಹ ಸುಮತಿಃ ಸುತಾನ್ || 14 ||

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮೃಷಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಿರಸಾಭಿಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ |
ಜಗಾಮ ಸ್ವಪುರಂ ರಾಜಾ ಸಭಾರ್ಯಾ ರಘುನಂದನ || 15 ||

ಅಥ ಕಾಲೇ ಗತೇ ತಸ್ಮಿಂಜ್ಞೇಷಾಂ ಪುತ್ರಂ ವ್ಯಜಾಯತ |
ಅಸಮಂಜಾ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಂ ಕೇಶಿನೀ ಸಗರಾತ್ಮಜಮ್ || 16 ||

ಸುಮತಿಸ್ತು ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಗರ್ಭತುಂಬಂ ವ್ಯಜಾಯತ |
ಷಷ್ಠಿಃ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ತುಂಬುಭೇದಾದ್ವಿನಿಸೃತಾಃ || 17 ||

ಘೃತಪೂರ್ಣೇಷು ಕುಂಭೇಷು ಧಾತ್ರೃಸ್ತಾನಮವರ್ಧಯನ್ |
ಕಾಲೇನ ಮಹತಾ ಸರ್ವೇ ಯೌವನಂ ಪ್ರತಿಪೇದಿರೇ || 18 ||

ಅಥ ದೀರ್ಘೇಣ ಕಾಲೇನ ರೂಪಯೌವನಶಾಲಿನಃ |
ಷಷ್ಠಿಃ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಗರಸ್ಯಾಭವಂಸ್ತದಾ || 19 ||

ಸ ಚ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಗರಸ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಭವಃ |
ಬಾಲಾನ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ತು ಜಲೇ ಸರಯಾ ರಘುನಂದನ |
ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪ್ರಹಸನ್ನಿತ್ಯಂ ಮಜ್ಜತಸ್ತನ್ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ವೈ || 20 ||

ಪೌರಾಣಾಮಹಿತೇ ಯುಕ್ತಃ ಪಿತ್ರಾ ನಿರ್ವಾಸಿತಃ ಪುರಾತ್ || 21 ||

ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಽಶುಮಾನ್ನಾಮ ಅಸಮಂಜಾಸ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |

ಸಮ್ಮತಃ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಿಯಂವದಃ || 22 ||

ತತಃ ಕಾಲೇನ ಮಹತಾ ಮತಿಃ ಸಮಭಿಜಾಯತ |
ಸಗರಸ್ಯ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಯಜೇಯಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತಾ || 23 ||

ಸ ಕೃತ್ವಾ ನಿಶ್ಚಯಂ ರಾಜಾ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಗಣಸ್ತದಾ |
ಯಜ್ಞಕರ್ಮಣಿ ವೇದಜ್ಞೋ ಯಷ್ಟುಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಥಾಂತೇ ರಘುನಂದನ |
ಉವಾಚ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ಮುನಿಂ ದೀಪ್ತಮಿವಾನಲಮ್ || 1 ||

ಶ್ರೋತುಮಿಥಾಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ವಿಸ್ತರೇಣ ಕಥಾಮಿಮಾಮ್ |
ಪೂರ್ವಕೋ ಮೇ ಕಥಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಯಜ್ಞಂ ವೈ ಸಮುಪಾಹರತ್ || 2 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮುವಾಚ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ |
ಶ್ರೂಯತಾಂ ವಿಸ್ತರೋ ರಾಮ ಸಗರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 3 ||

ಶಚ್ಚರಶ್ವಶುರೋ ನಾಮ ಹಿಮವಾನಚಲೋತ್ತಮಃ |
ವಿನ್ಯಾಪರ್ವತಮಾಸಾದ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷೇತೇ ಪರಸ್ಪರಮ್ || 4 ||

ತಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರವೃತ್ತೋಽಭೂದ್ಯಜ್ಞಃ ಸ ಪುರುಷೋತ್ತಮ |
ಸ ಹಿ ದೇಶೋ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತೋ ಯಜ್ಞಕರ್ಮಣಿ || 5 ||

ತಸ್ಯಾಶ್ವಚರ್ಯಾಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ದೃಢಧನ್ವಾ ಮಹಾರಥಃ |
ಅಂಶುಮಾನಕರೋತ್ತತ ಸಗರಸ್ಯ ಮತೇ ಸ್ಥಿತಃ || 6 ||

ತಸ್ಯ ಪರ್ವಣಿ ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ವಾಸವಃ |
ರಾಕ್ಷಸೀಂ ತನುಮಾಸ್ಥಾಯ ಯಜ್ಞಿಯಾಶ್ವಮಪಾಹರತ್ || 7 ||

ಹ್ರಿಯಮಾಣೇ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ತಸ್ಮಿನ್ನಶ್ವೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಯಜಮಾನಮಥಾಬ್ರುವನ್ || 8 ||

ಅಯಂ ಪರ್ವಣಿ ವೇಗೇನ ಯಜ್ಞಿಯಾಶ್ವೋಽಪನೀಯತೇ |
ಹರ್ತಾರಂ ಜಹಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಹಯಶ್ಚೈವೋಪನೀಯತಾಮ್ || 9 ||

ಯಜ್ಞಚ್ಛಿದ್ರಂ ಭವತ್ಯೇತತ್ಸರ್ವೇಷಾಮಶಿವಾಯ ನಃ |
ತತ್ತಥಾ ಕ್ರಿಯತಾಂ ರಾಜನ್ಯಥಾಭಿದ್ರಃ ಕೃತುರ್ಭವೇತ್ || 10 ||

ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಸ್ಮಿನ್ನದಸಿ ಪಾರ್ಥಿವಃ |
ಷಷ್ಠಿಂ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 11 ||

ಗತಿಂ ಪುತ್ರಾ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಪುರುಷರ್ಷಭಾಃ |
ಮನ್ತ್ರಪೂತೈರ್ಮಹಾಭಾಗೈರಾಸ್ಥಿತೋ ಹಿ ಮಹಾಕ್ರತುಃ || 12 ||

ತದ್ಗಚ್ಛತ ವಿಚಿನ್ವತ್ಸಂ ಪುತ್ರಕಾ ಭದ್ರಮಸ್ತು ವಃ |
ಸಮುದ್ರಮಾಲಿನೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಪೃಥಿವೀಮನುಗಚ್ಛತ || 13 ||

ಏಕೈಕಂ ಯೋಜನಂ ಪುತ್ರಾ ವಿಸ್ತಾರಮಭಿಗಚ್ಛತ || 14 ||

ಯಾವತ್ಪುರಗಸನ್ನರ್ಶಸ್ತಾವತ್ಪುನತ ಮೇದಿನೀಮ್ |
ತಮೇವ ಹಯಹರ್ತಾರಂ ಮಾರ್ಗಮಾಣಾ ಮಮಾಜ್ಞಯಾ || 15 ||

ದೀಕ್ಷಿತಃ ಪೌತ್ರಸಹಿತಃ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಗಣೋ ಹ್ಯಹಮ್ |
ಇಹ ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮಿ ಭದ್ರಂ ವೋ ಯಾವತ್ಪುರಗದರ್ಶನಮ್ || 16 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಹೃಷ್ಮಮನಸೋ ರಾಜಪುತ್ರಾ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಜಗ್ಮುರ್ಮಹೀತಲಂ ರಾಮ ಪಿತುರ್ವಚನಯನ್ತ್ರಿತಾಃ || 17 ||

ಯೋಜನಾಯಾಮವಿಸ್ತಾರಮೇಕೈಕೋ ಧರಣೀತಲಮ್ |
ಬಿಭಿದುಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ವಜ್ರಸ್ಪರ್ಶಸಮೈರ್ಭುಜೈಃ || 18 ||

ಶೂಲೈರಶನಿಕಲ್ಪೈಶ್ಚ ಹಲೈಶಾಚಪಿ ಸುದಾರುಣೈಃ |
ಭಿದ್ಯಮಾನಾ ವಸುಮತೀ ನನಾದ ರಘುನಂದನ || 19 ||

ನಾಗಾನಾಂ ವಧ್ಯಮಾನಾನಾಮಸುರಾಣಾಂ ಚ ರಾಘವ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ದುರ್ಧರ್ಷಃ ಸತ್ತ್ವಾನಾಂ ನಿನದೋಽಭವತ್ || 20 ||

ಯೋಜನಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಷಷ್ಠಿಂ ತು ರಘುನಂದನ |
ಬಿಭಿದುರ್ಧರಣೀಂ ವೀರಾ ರಸಾತಲಮನುತ್ತಮಮ್ || 21 ||

ಏವಂ ಪರ್ವತಸಮ್ಭ್ರಾಧಂ ಜಮ್ಬೂದ್ವೀಪಂ ನೃಪಾತ್ಮಜಾಃ |
ಖನನ್ತೋ ನೃಪಶಾರ್ದೂಲ ಸರ್ವತಃ ಪರಿಚಕ್ರಮುಃ || 22 ||

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಾಸುರಾಃ ಸಹಪನ್ನಗಾಃ ।
ಸಮಾಬ್ರನ್ತಮನಸಃ ಸರ್ವೇ ಪಿತಾಮಹಮುಪಾಗಮನ್ ॥ 23 ॥

ತೇ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ವಿಷಣ್ಣವದನಾಸ್ತದಾ ।
ಊಚುಃ ಪರಮಸನ್ತ್ಯಾಃ ಪಿತಾಮಹಮಿದಂ ವಚಃ ॥ 24 ॥

ಭಗವನ್ಪ್ರಥಿವೀ ಸರ್ವಾ ಖನ್ಯತೇ ಸಗರಾತ್ಮಜೈಃ ।
ಬಹವಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನೋ ವಧ್ಯಂತೇ ಜಲಚಾರಿಣಃ ॥ 25 ॥

ಅಯಂ ಯಜ್ಞಹನೋಽಸ್ಮಾಕಮನೇನಾಶ್ವೋಽಪನೀಯತೇ ।
ಇತಿ ತೇ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ನಿಘ್ನಂತಿ ಸಗರಾತ್ಮಜಃ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ದೇವತಾನಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಗವಾನೈವೈ ಪಿತಾಮಹಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಸುಸನ್ತ್ರಸ್ತಾನೃತಾನ್ತಬಲಮೋಹಿತಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಯಸ್ಯೇಯಂ ವಸುಧಾ ಕೃತ್ಸಾ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಕಾಪಿಲಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಾಯ ಧಾರಯತ್ಯನಿಶಂ ಧರಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪೃಥಿವ್ಯಾಶ್ಚಾಪಿ ನಿರ್ಭೇದೋ ದೃಷ್ಟ ಏವ ಸನಾತನಃ ।
ಸಗರಸ್ಯ ಚ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ವಿನಾಶೋಽದೀರ್ಘಜೀವಿನಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪಿತಾಮಹವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶದರಿಂದಮಃ ।
ದೇವಾಃ ಪರಮಸಂಹೃಷ್ಟಾಃ ಪುನರ್ಜಗ್ಮುರ್ಯಥಾಗತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸಗರಸ್ಯ ಚ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರಾದುರಾಸೀನ್ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಭಿದ್ಯಮಾನಾಯಾಂ ನಿರ್ಘಾತ ಸಮ ನಿಃಸ್ವನಃ ॥ ೫ ॥

ತತೋ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಮಹೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಚಾಪಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಸಹಿತಾಃ ಸಗರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪಿತರಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರುವನ್ ॥ ೬ ॥

ಪರಿಕ್ರಾಂತಾ ಮಹೀ ಸರ್ವಾ ಸತ್ತ್ವವನ್ತಶ್ಚ ಸೂದಿತಾಃ ।
ದೇವದಾನವರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪಿಶಾಚೋರಗಕಿಂನರಾಃ ॥ ೭ ॥

ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಹೇಽಶ್ವಂ ತಮಶ್ವಹರ್ತಾರಮೇವ ಚ ।
ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ಬುದ್ಧಿರತ್ರ ವಿಚಾರ್ಯತಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ರಾಜಸತ್ತಮಃ ।
ಸಮನ್ಯುರಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಸಗರೋ ರಘುನಂದನ ॥ ೯ ॥

ಭೂಯಃ ಖನತ ಭದ್ರಂ ವೋ ನಿರ್ಭಿದ್ಯ ವಸುಧಾತಲಮ್ ।
ಅಶ್ವಹರ್ತಾರಮಾಸಾದ್ಯ ಕೃತಾರ್ಥಾಶ್ಚ ನಿವರ್ತಥ ॥ ೧೦ ॥

ಪಿತುರ್ವಚನಮಾಸ್ಥಾಯ ಸಗರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಷಷ್ಠಿಃ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಸಾತಲಮಭಿದ್ರವನ್ ॥ 11 ॥

ಖನ್ಯಮಾನೇ ತತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನದೃಶುಃ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ ।
ದಿಶಾಗಜಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಧಾರಯಂತಂ ಮಹೀತಲಮ್ ॥ 12 ॥

ಸಪರ್ವತವನಾಂ ಕೃತ್ಯಾಂ ಪೃಥಿವೀಂ ರಘುನಂದನ ।
ಶಿರಸಾ ಧಾರಯಾಮಾಸ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೋ ಮಹಾಗಜಃ ॥ 13 ॥

ಯದಾ ಪರ್ವಣಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ವಿಶ್ರಮಾರ್ಥಂ ಮಹಾಗಜಃ ।
ಖೇದಾಚ್ಚಾಲ್ಯತೇ ಶೀರ್ಷ್ಯಂ ಭೂಮಿಕಮ್ಮಸ್ತಧಾ ಭವೇತ್ ॥ 14 ॥

ತಂ ತೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ದಿಶಾಪಾಲಂ ಮಹಾಗಜಮ್ ।
ಮಾನಯಂತೋ ಹಿ ತೇ ರಾಮ ಜಗ್ಮುರ್ಭಿತ್ತಾ ರಸಾತಲಮ್ ॥ 15 ॥

ತತಃ ಪೂರ್ವಾಂ ದಿಶಂ ಭಿತ್ತಾ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಬಿಭಿದುಃ ಪುನಃ ।
ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಮಪಿ ದಿಶಿ ದದೃಶುಸ್ತೇ ಮಹಾಗಜಮ್ ॥ 16 ॥

ಮಹಾಪದ್ಮಂ ಮಹಾತ್ಮನಂ ಸುಮಹಾಪರ್ವತೋಪಮಮ್ ।
ಶಿರಸಾ ಧಾರಯಂತಂ ತೇ ವಿಸ್ಮಯಂ ಜಗ್ಮುರುತ್ತಮಮ್ ॥ 17 ॥

ತತಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಗರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಷಷ್ಠಿಃ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ಬಿಭಿದುರ್ದಿಶಮ್ ॥ 18 ॥

ಪಶ್ಚಿಮಾಯಾಮಪಿ ದಿಶಿ ಮಹಾಂತಮಚಲೋಪಮಮ್ ।
ದಿಶಾಗಜಂ ಸೌಮನಸಂ ದದೃಶುಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ 19 ॥

ತಂ ತೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಪೃಷ್ಠಾ ಚಾಪಿ ನಿರಾಮಯಮ್ ।
ಖನಂತಃ ಸಮುಪಕ್ರಾಂತಾ ದಿಶಂ ಸೋಮವತೀಂ ತದಾ ॥ 20 ॥

ಉತ್ತರಸ್ಯಾಂ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ದದೃಶುರ್ಹಿಮಪಾಣ್ಡುರಮ್ ।
ಭದ್ರಂ ಭದ್ರೇಣ ವಪುಷಾ ಧಾರಯಂತಂ ಮಹೀಮಿಮಾಮ್ ॥ 21 ॥

ಸಮಾಲಭ್ಯ ತತಃ ಸರ್ವೇ ಕೃತ್ವಾ ಚೈನಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಷಷ್ಠಿಃ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಬಿಭಿದುರ್ವಸುಧಾತಲಮ್ || 22 ||

ತತಃ ಪ್ರಾಗುತ್ತರಾಂ ಗತ್ವಾ ಸಾಗರಾಃ ಪ್ರಥಿತಾಂ ದಿಶಮ್ |
ರೋಷಾದಭ್ಯವಿನನ್ಸರ್ವೇ ಪೃಥಿವೀಂ ಸಗರಾತ್ಮಜಾಃ || 23 ||

ದದೃಶುಃ ಕಪಿಲಂ ತತ್ರ ವಾಸುದೇವಂ ಸನಾತನಮ್ |
ಹಯಂ ಚ ತಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಚರಂತಮವಿದೂರತಃ || 24 ||

ತೇ ತಂ ಯಜ್ಞಹನಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಕ್ರೋಧಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾಃ |
ಅಭ್ಯಧಾವಂತ ಸಙ್ಕುಧಾಧಿಸ್ತಿಷಂ ತಿಷ್ಠೇತಿ ಚಾಬ್ರವನ್ || 25 ||

ಅಸ್ಮಾಕಂ ತ್ವಂ ಹಿ ತುರಗಂ ಯಜ್ಞಯಂ ಹೃತವಾನಸಿ |
ದುರ್ಮೇಧಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ಸಮಾಪ್ರಪ್ತಾನಿವದ್ಧಿ ನಃ ಸಗರಾತ್ಮಜಾನ್ || 26 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ವಚನಂ ತೇಷಾಂ ಕಪಿಲೋ ರಘುನಂದನ |
ರೋಷೇಣ ಮಹತಾವಿಷ್ಟೋ ಹುಚ್ಚಾಕರಮಕರೋತ್ತದಾ || 27 ||

ತತಸ್ತೇನಾಪ್ರಮೇಯೇನ ಕಪಿಲೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಭಸ್ಮರಾಶೀಕೃತಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಸಗರಾತ್ಮಜಾಃ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚಿರಗತಾಞ್ಜಾತ್ವಾ ಸಗರೋ ರಘುನಂದನ ।
ನಪ್ತಾರಮಬ್ರವೀದ್ರಾಜಾ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಸ್ವತೇಜಸಾ ॥ ೧ ॥

ಶೂರಶ್ಚ ಕೃತವಿದ್ಯಶ್ಚ ಪೂರ್ವೈಸ್ತುಲೋಽಸಿ ತೇಜಸಾ ।
ಪಿತೃಣಾಂ ಗತಿಮನ್ವಿಚ್ಛ ಯೇನ ಚಾಶ್ವೋಽಪಹಾರಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಅನ್ತರ್ಭೌಮಾನಿ ಸತ್ತ್ವಾನಿ ವೀರ್ಯವನ್ತಿ ಮಹಾನ್ತಿ ಚ ।
ತೇಷಾಂ ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಘಾತಾರ್ಥಂ ಸಾಸಿಂ ಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಕಾರ್ಮುಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಭಿವಾದ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯಾಂಸ್ತ್ವಂ ಹತ್ವಾ ವಿಘ್ನಕರಾನಪಿ ।
ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಂನಿವರ್ತಸ್ವ ಮಮ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಪಾರಗಃ ॥ ೪ ॥

ಏವಮುಕ್ತೋಽಶುಮಾನಸ್ಮ್ಯಕ್ಷಗರೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಧನುರಾದಾಯ ಖಡ್ಗಂ ಚ ಜಗಾಮ ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೫ ॥

ಸ ಖಾತಂ ಪಿತೃಭಿರ್ಮಾರ್ಗಮನ್ತರ್ಭೌಮಂ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ।
ಪ್ರಾಪದ್ಯತ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ತೇನ ರಾಜ್ಞಾಭಿಚೋದಿತಃ ॥ ೬ ॥

ದೈತ್ಯದಾನವರಕ್ಷೋಭಿಃ ಪಿಶಾಚಪತಗೋರಗೈಃ ।
ಪೂಜ್ಯಮಾನಂ ಮಹಾತೇಜಾ ದಿಶಾಗಜಮಪಶ್ಯತ ॥ ೭ ॥

ಸ ತಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಪೃಷ್ಠಾಂ ಚೈವ ನಿರಾಮಯಮ್ ।
ಪಿತೃನ್ ಪರಿಪಪ್ರಚ್ಛ ವಾಜಿಹರ್ತಾರಮೇವ ಚ ॥ ೮ ॥

ದಿಶಾಗಜಸ್ತು ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರೀತ್ಯಾಹಾಂಶುಮತೋ ವಚಃ ।
ಆಸಮಂಜಾಕೃತಾರ್ಥಸ್ತ್ವಂ ಸಹಾಶ್ವಃ ಶೀಘ್ರಮೇಷ್ಯಸಿ ॥ ೯ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಾನೇವ ದಿಶಾಗಜಾನ್ ।
ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಪ್ರಷ್ಠಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೧೦ ॥

ತೃಶ್ಚ ಸರ್ವೋದಿಶಾಪಾಲೈರ್ವಾಕೃಜ್ಞೈರ್ವಾಕೃಕೋವಿದೈಃ |
ಪೂಜಿತಃ ಸಹಯಶ್ಚೈವ ಗನ್ತಾಸೀತ್ಯಭಿಚೋದಿತಃ || 11 ||

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಜಗಾಮ ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ |
ಭಸ್ಮರಾಶೀಕೃತಾ ಯತ್ರ ಪಿತರಸ್ತಸ್ಯ ಸಾಗರಾಃ || 12 ||

ಸ ದುಃಖವಶಮಾಪನ್ನಸ್ತ್ವಸಮಂಜಾಸುತಸ್ತದಾ |
ಚುಕ್ರೋಶ ಪರಮಾರ್ತಸ್ತು ವಧಾತ್ತೇಷಾಂ ಸುದುಃಖಿತಃ || 13 ||

ಯಜ್ಞಯಂ ಚ ಹಯಂ ತತ್ರ ಚರಂತಮವಿದೂರತಃ |
ದದರ್ಶ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೋ ದುಃಖಶೋಕಸಮನ್ವಿತಃ || 14 ||

ದದರ್ಶ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೋ ಕರ್ತುಕಾಮೋ ಜಲಕ್ರಿಯಾಮ್ |
ಸಲಿಲಾರ್ಥಿ ಮಹಾತೇಜಾ ನ ಚಾಪಶ್ಯಜ್ಜಲಾಶಯಮ್ || 15 ||

ವಿಸಾರ್ಯ ನಿಪುಣಾಂ ದೃಷ್ಟಿಂ ತತೋಽಪಶ್ಯತ್ಪ್ರಗಾಧಿಪಮ್ |
ಪಿತ್ಯಾಣಾಂ ಮಾತುಲಂ ರಾಮ ಸುಪರ್ಣಮನಿಲೋಪಮಮ್ || 16 ||

ಸ ಚೈನಮಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ವೈನತೇಯೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಮಾ ಶುಚಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ವಧೋಽಯಂ ಲೋಕಸಮ್ಮತಃ || 17 ||

ಕಪಿಲೇನಾಪ್ರಮೇಯೇನ ದಗ್ಧಾ ಹೀಮೇ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಸಲಿಲಂ ನಾರ್ಹಸಿ ಪ್ರಾಜ್ಞ ದಾತುಮೇಷಾಂ ಹಿ ಲೌಕಿಕಮ್ || 18 ||

ಗಜಾಂ ಹಿಮವತೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ದುಹಿತಾ ಪುರುಷರ್ಷಭ |
ಭಸ್ಮರಾಶೀಕೃತಾನೇತಾನ್ಪಾವಯೇಲ್ಲೋಕಪಾವನೀ || 19 ||

ತಯಾ ಕ್ಲಿನ್ನಮಿದಂ ಭಸ್ಮ ಗಜ್ಜಯಾ ಲೋಕಕಾಂತಯಾ |
ಷಷ್ಟಿಂ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಂ ನಯಿಷ್ಯತಿ || 20 ||

ಗಚ್ಛ ಚಾಶ್ವಂ ಮಹಾಭಾಗ ಸಜ್ಜಹ್ಯ ಪುರುಷರ್ಷಭ |
ಯಜ್ಞಂ ಪ್ರೈತಾಮಹಂ ವೀರ ನಿರ್ವರ್ತಯಿತುಮರ್ಹಸಿ || 21 ||

ಸುಪರ್ಣವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೋಂಽಶುಮಾನತಿವೀರ್ಯವಾನ್ |
ತ್ವರಿತಂ ಹಯಮಾದಾಯ ಪುನರಾಯಾನ್ಮಹಾಯಶಾಃ || 22 ||

ತತೋ ರಾಜಾನಮಾಸಾದ್ಯ ದೀಕ್ಷಿತಂ ರಘುನಂದನ |
ನ್ಯವೇದಯದ್ಯಥಾವೃತ್ತಂ ಸುಪರ್ಣವಚನಂ ತಥಾ || 23 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಘೋರಸಜ್ಜಾಶಂ ವಾಕ್ಯಮಂಶುಮತೋ ನೃಪಃ |
ಯಜ್ಞಂ ನಿರ್ವರ್ತಯಾಮಾಸ ಯಥಾಕಲ್ಪಂ ಯಥಾವಿಧಿ || 24 ||

ಸ್ವಪುರಂ ಚಾಗಮಚ್ಛ್ರೇಮಾನಿಷ್ಟಯಜ್ಞೋ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಗರ್ಜಾಯಾಶ್ಚಾಗಮೇ ರಾಜಾ ನಿಶ್ಚಯಂ ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛತ || 25 ||

ಅಗತ್ವಾ ನಿಶ್ಚಯಂ ರಾಜಾ ಕಾಲೇನ ಮಹತಾ ಮಹಾನ್ |
ತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಾಜ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ದಿವಂ ಗತಃ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಕಾಲಧರ್ಮಂ ಗತೇ ರಾಮ ಸಗರೇ ಪ್ರಕೃತೀಜನಾಃ ।
ರಾಜಾನಂ ರೋಚಯಾಮಾಸುರಂಶುಮನ್ತಂ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಮ್ ॥ 1 ॥

ಸ ರಾಜಾ ಸುಮಹಾನಾಸೀದಂಶುಮಾನ್ರಘುನಂದನ ।
ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾನಾಸೀದ್ಧಿಲೀಪ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ॥ 2 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ರಾಜ್ಯಂ ಸಮಾವೇಶ್ಯ ದಿಲೀಪೇ ರಘುನಂದನ ।
ಹಿಮವಚ್ಛಿಖರೇ ರಮ್ಯೇ ತಪಸ್ತೇಪೇ ಸುದಾರುಣಮ್ ॥ 3 ॥

ದ್ವಾದ್ವಿಂಶಚ್ಚ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಸುಮಹಾಯಶಾಃ ।
ತಪೋವನಗತೋ ರಾಜಾ ಸ್ವರ್ಗಂ ಲೇಭೇ ತಪೋಧನಃ ॥ 4 ॥

ದಿಲೀಪಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪೈತಾಮಹಂ ವಧಮ್ ।
ದುಃಖೋಪಹತಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ನಿಶ್ಚಯಂ ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛತ ॥ 5 ॥

ಕಥಂ ಗಜ್ಞಾವತರಣಂ ಕಥಂ ತೇಷಾಂ ಜಲಕ್ರಿಯಾ ।
ತಾರಯೇಯಂ ಕಥಂ ಚೈತಾನಿತಿ ಚಿಂತಾ ಪರೋಽಭವತ್ ॥ 6 ॥

ತಸ್ಯ ಚಿಂತಯತೋ ನಿತ್ಯಂ ಧರ್ಮೇಣ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ ।
ಪುತ್ರೋ ಭಗೀರಥೋ ನಾಮ ಜಜ್ಞೇ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಃ ॥ 7 ॥

ದಿಲೀಪಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾ ಯಜ್ಞೈರ್ಬಹುಭಿರಿಷ್ಟವಾನ್ ।
ತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಾಜಾ ರಾಜ್ಯಮಕಾರಯತ್ ॥ 8 ॥

ಅಗತ್ವಾ ನಿಶ್ಚಯಂ ರಾಜಾ ತೇಷಾಮುದ್ಧರಣಂ ಪ್ರತಿ ।
ವ್ಯಾಧಿನಾ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಕಾಲಧರ್ಮಮುಪೇಯಿವಾನ್ ॥ 9 ॥

ಇಂದ್ರಲೋಕಂ ಗತೋ ರಾಜಾ ಸ್ವಾರ್ಜಿತೇನೈವ ಕರ್ಮಣಾ ।
ರಮ್ಯೇ ಭಗೀರಥಂ ಪುತ್ರಮಭಿಷಿಚ್ಯ ನರರ್ಷಭಃ ॥ 10 ॥

ಭಗೀರಥಸ್ತು ರಾಜರ್ಷಿಧಾರ್ಮಿಕೋ ರಘುನಂದನ ।
ಅನಪತ್ಯೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರಜಾಕಾಮಃ ಸ ಚಾಪ್ರಜಃ ॥ 11 ॥

ಸ ತಪೋ ದೀರ್ಘಮಾತಿಷ್ಠದ್ಗೋಕರ್ಣೇ ರಘುನಂದನ ।
ಊರ್ಧ್ವಬಾಹುಃ ಪಶ್ಚಾತ್ತಪಾ ಮಾಸಾಹಾರೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ 12 ॥

ತಸ್ಯ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಘೋರೇ ತಪಸಿ ತಿಷ್ಠತಃ ।
ಸುಪ್ರೀತೋ ಭಗವಾನ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪತಿರೀಶ್ವರಃ ॥ 13 ॥

ತತಃ ಸುರಗಣೈಃ ಸಾರ್ಥಮುಪಾಗಮ್ಯ ಪಿತಾಮಹಃ ।
ಭಗೀರಥಂ ಮಹಾತ್ಮನಂ ತಪ್ಯಮಾನಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 14 ॥

ಭಗೀರಥ ಮಹಾಭಾಗ ಪ್ರೀತಸ್ತೇಹಂ ಜನೇಶ್ವರ ।
ತಪಸಾ ಚ ಸುತಪ್ತೇನ ವರಂ ವರಯ ಸುವ್ರತ ॥ 15 ॥

ತಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸರ್ವಲೋಕಪಿತಾಮಹಮ್ ।
ಭಗೀರಥೋ ಮಹಾಭಾಗಃ ಕೃತಾಂಜಲಿರವಸ್ಥಿತಃ ॥ 16 ॥

ಯದಿ ಮೇ ಭಗವಾನ್ಪ್ರೀತೋ ಯದ್ಯಸ್ತಿ ತಪಸಃ ಫಲಮ್ ।
ಸಗರಸ್ಯಾತ್ಮಜಾಃ ಸರ್ವೇ ಮತ್ತಃ ಸಲಿಲಮಾಪ್ನುಯುಃ ॥ 17 ॥

ಗಜಾಂಗಯಾಃ ಸಲಿಲಕ್ಲಿನ್ನೇ ಭಸ್ಮನೈಷಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಸ್ವರ್ಗಂ ಗಚ್ಛೇಯುರತ್ಯಂತಂ ಸರ್ವೇ ಮೇ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ॥ 18 ॥

ದೇಯಾ ಚ ಸಂತತೋರ್ದೇವ ನಾವಸೀದೇತ್ಕುಲಂ ಚ ನಃ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ಕುಲೇ ದೇವ ಏಷ ಮೇಹಸ್ತು ವರಃ ಪರಃ ॥ 19 ॥

ಉಕ್ತವಾಕ್ಯಂ ತು ರಾಜಾನಂ ಸರ್ವಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶುಭಾಂ ವಾಣೀಂ ಮಧುರಾಂ ಮಧುರಾಕ್ಷರಾಮ್ ॥ 20 ॥

ಮನೋರಥೋ ಮಹಾನೇಷ ಭಗೀರಥ ಮಹಾರಥ ।
ಏವಂ ಭವತು ಭದ್ರಂ ತೇ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲವರ್ಧನ ॥ 21 ॥

ಇಯಂ ಹೈಮವತೀ ಗಜಾಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಹಿಮವತಃ ಸುತಾ ।
ತಾಂ ವೈ ಧಾರಯಿತುಂ ರಾಜನ್ವರಸ್ತತ್ರ ನಿಯುಜ್ಯತಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಗಜಾಗ್ನಯಾಃ ಪತನಂ ರಾಜನ್ವೃಥಿವೀ ನ ಸಹಿಷ್ಯತೇ ।
ತೌ ವೈ ಧಾರಯಿತುಂ ವೀರ ನಾನ್ಯಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಶೂಲಿನಃ ॥ 23 ॥

ತಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಗಜಾಂ ಚಾಭಾಷ್ಯ ಲೋಕಕೃತ್ ।
ಜಗಾಮ ತ್ರಿದಿವಂ ದೇವಃ ಸಹ ಸರ್ವೈರ್ಮರುದ್ಗಣೈಃ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದ್ವಿಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ದೇವದೇವೇ ಗತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನೋಽಜುಷಾಂಗ್ರನಿಪೀಡಿತಾಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ವಸುಮತೀಂ ರಾಮ ಸಂವತ್ಸರಮುಪಾಸತ ॥೧॥

ಅಥ ಸಂವತ್ಸರೇ ಪೂರ್ಣೇ ಸರ್ವಲೋಕನಮಸ್ಕೃತಃ ।
ಉಮಾಪತಿಃ ಪಶುಪತೀ ರಾಜಾನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೨॥

ಪ್ರೀತಸ್ತೇಽಹಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ತವ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಶಿರಸಾ ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶೈಲರಾಜಸುತಾಮಹಮ್ ॥೩॥

ತತೋ ಹೈಮವತೀ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಸರ್ವಲೋಕನಮಸ್ಕೃತಾ ।
ತದಾ ಸಾತಿಮಹದ್ರೂಪಂ ಕೃತ್ವಾ ವೇಗಂ ಚ ದುಃಸಹಮ್ ।
ಆಕಾಶಾದಪತದ್ರಾಮ ಶಿವೇ ಶಿವಶಿರಸ್ಯುತ ॥೪॥

ನೈವ ಸಾ ನಿರ್ಗಮಂ ಲೇಖೇ ಜಟಾಮಣ್ಡಲಮೋಹಿತಾ ।
ತತ್ರೈವಾಬಭ್ರಮದ್ಧೇವೀ ಸಂವತ್ಸರಗಣಾನ್ಬಹೂನ್ ॥೫॥

ಅನೇನ ತೋಷಿತಶ್ಚಾಸೀದತ್ಯರ್ಥಂ ರಘುನಂದನ ।
ವಿಸಸರ್ಜ ತತೋ ಗಜಾಂ ಹರೋ ಬಿಂದುಸರಃ ಪ್ರತಿ ॥೬॥

ಗಗನಾಚ್ಛಿಜ್ಜರಶಿರಸ್ತತೋ ಧರಣಿಮಾಗತಾ ।
ವ್ಯಸರ್ಪತ ಜಲಂ ತತ್ರ ತೀವ್ರಶಬ್ದಪುರಸ್ಕೃತಮ್ ॥೭॥

ತತೋ ದೇವರ್ಷಿಗನ್ಧರ್ವಾ ಯಕ್ಷಾಃ ಸಿದ್ಧಗಣಾಸ್ತಥಾ ।
ವ್ಯಲೋಕಯಂತ ತೇ ತತ್ರ ಗಗನಾದಾಂ ಗತಾಂ ತದಾ ॥೮॥

ವಿಮಾನೈರ್ನಗರಾಕಾರೈರ್ಹಯೈರ್ಗಜವರೈಸ್ತಥಾ ।
ಪಾರಿಪ್ಲವಗತಾಶ್ಚಾಪಿ ದೇವತಾಸ್ತತ್ರ ವಿಷಿತಾಃ ॥೯॥

ತದದ್ಭುತತಮಂ ಲೋಕೇ ಗಜಾಂ ಪತನಮುತ್ತಮಮ್ ।

ದಿದೃಕ್ಷವೋ ದೇವಗಣಾಃ ಸಮೇಯುರಮಿತೌಜಸಃ || 10 ||

ಸಮ್ಪ್ರತದ್ಭಿಃ ಸುರಗಣೈಸ್ತೇಷಾಂ ಚಾಭರಣೌಜಸಾ |
ಶತಾದಿತ್ಯಮಿವಾಭಾತಿ ಗಗನಂ ಗತತೋಯದಮ್ || 11 ||

ಶಿಂಶುಮಾರೋರಗಗಣೈರ್ಮೀನೈರಪಿ ಚ ಚಿಹ್ನಾಽಲೈಃ |
ವಿದ್ಯುದ್ಭಿರಿವ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತೈರಾಕಾಶಮಭವತ್ತದಾ || 12 ||

ಪಾಣ್ಡುರೈಃ ಸಲಿಲೋತ್ಪೀಡೈಃ ಕೀರ್ಯಮಾಣೈಃ ಸಹಸ್ರಧಾ |
ಶಾರದಾಭೈರಿವಾಕ್ರೀತಣಂ ಗಗನಂ ಹಂಸಸಮ್ಪಲ್ಲವೈಃ || 13 ||

ಕ್ಷಚಿದ್ಧೃತತರಂ ಯಾತಿ ಕುಟಿಲಂ ಕ್ಷಚಿದಾಯತಮ್ |
ವಿನತಂ ಕ್ಷಚಿದುದ್ಧೂತಂ ಕ್ಷಚಿದ್ಯಾತಿ ಶನೈಃ ಶನೈಃ || 14 ||

ಸಲಿಲೇನೈವ ಸಲಿಲಂ ಕ್ಷಚಿದಭ್ಯಾಹತಂ ಪುನಃ |
ಮುಹುರಾರ್ಧ್ವಪಥಂ ಗತ್ವಾ ಪಪಾತ ವಸುಧಾಂ ಪುನಃ || 15 ||

ತಚ್ಛಿಜ್ಜರಶಿರೋಭ್ರಷ್ಟಂ ಭ್ರಷ್ಟಂ ಭೂಮಿತಲೇ ಪುನಃ |
ವ್ಯರೋಚತ ತದಾ ತೋಯಂ ನಿರ್ಮಲಂ ಗತಕಲ್ಮಷಮ್ || 16 ||

ತತ್ರರ್ಷಿಗಣಗನ್ಧರ್ವಾ ವಸುಧಾತಲವಾಸಿನಃ |
ಭವಾಙ್ಗಪತಿತಂ ತೋಯಂ ಪವಿತ್ರಮಿತಿ ಪಸ್ಪೃಶುಃ || 17 ||

ಶಾಪಾತ್ಪ್ರಪತಿತಾ ಯೇ ಚ ಗಗನಾದ್ವಸುಧಾತಲಮ್ |
ಕೃತ್ವಾ ತತ್ರಾಭಿಷೇಕಂ ತೇ ಬಭೂವುರ್ಗತಕಲ್ಮಷಾಃ || 18 ||

ಧೂಪಪಾಪಾಃ ಪುನಸ್ತೇನ ತೋಯೇನಾಥ ಸುಭಾಸ್ವತಾ |
ಪುನರಾಕಾಶಮಾವಿಶ್ಯ ಸ್ವಾಂಲೋಕಾನ್ಪ್ರತಿಪೇದಿರೇ || 19 ||

ಮುಮುದೇ ಮುದಿತೋ ಲೋಕಸ್ತೇನ ತೋಯೇನ ಭಾಸ್ವತಾ |
ಕೃತಾಭಿಷೇಕೋ ಗಜಾಂಗಯಾಂ ಬಭೂವ ವಿಗತಕ್ಲಮಃ || 20 ||

ಭಗೀರಥೋಽಪಿ ರಾಜರ್ಷಿರ್ದಿವ್ಯಂ ಸ್ಯನ್ನಂದನಮಾಸ್ಥಿತಃ |

ಪ್ರಾಯಾದಗ್ರೇ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಂ ಗಜಾನ್ ಪೃಷ್ಠತೋಽನ್ವಗಾತ್ || 21 ||

ದೇವಾಃ ಸರ್ಷಿಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ದೈತ್ಯದಾನವರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಗಂಧರ್ವಯಕ್ಷಪ್ರವರಾಃ ಸಕಿಂನರಮಹೋರಗಾಃ || 22 ||

ಸರ್ವಾಶ್ವಾಪ್ಸರಸೋ ರಾಮ ಭಗೀರಥರಥಾನುಗಾಃ |
ಗಜಾನ್ಮನವಗಮನ್ಪ್ರೀತಾಃ ಸರ್ವೇ ಜಲಚರಾಶ್ಚ ಯೇ || 23 ||

ಯತೋ ಭಗೀರಥೋ ರಾಜಾ ತತೋ ಗಜಾನ್ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಜಗಾಮ ಸರಿತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ಸರ್ವಪಾಪವಿನಾಶಿನೀ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಚತವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ಗತ್ವಾ ಸಾಗರಂ ರಾಜಾ ಗಜ್ಜಯಾನುಗತಸ್ತದಾ ।
ಪ್ರವಿವೇಶ ತಲಂ ಭೂಮೇರ್ಯತ್ರ ತೇ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕೃತಾಃ ॥ ೧॥

ಭಸ್ಮನ್ಯಥಾಪ್ಲುತೇ ರಾಮ ಗಜ್ಜಾಯಾಃ ಸಲಿಲೇನ ವೈ ।
ಸರ್ವ ಲೋಕಪ್ರಭುರ್ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಜಾನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨॥

ತಾರಿತಾ ನರಶಾರ್ದೂಲ ದಿವಂ ಯಾತಾಶ್ಚ ದೇವವತ್ ।
ಷಷ್ಠಿಃ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಗರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೩॥

ಸಾಗರಸ್ಯ ಜಲಂ ಲೋಕೇ ಯಾವತ್ಸಾಸ್ಥಸ್ಯತಿ ಪಾರ್ಥಿವ ।
ಸಗರಸ್ಯಾತ್ಮಜಾಸ್ತಾವತ್ಸ್ವರ್ಗೇ ಸಾಸ್ಥಸ್ಯಂತಿ ದೇವವತ್ ॥ ೪॥

ಇಯಂ ಚ ದುಹಿತಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ತವ ಗಜ್ಜಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ತ್ವತ್ಕೃತೇನ ಚ ನಾಮ್ನಾ ವೈ ಲೋಕೇ ಸಾಸ್ಥಸ್ಯತಿ ವಿಶ್ರುತಾ ॥ ೫॥

ಗಜ್ಜಾ ತ್ರಿಪಥಗಾ ನಾಮ ದಿವ್ಯಾ ಭಾಗೀರಥೀತಿ ಚ ।
ತ್ರಿಪಥೋ ಭಾವಯಂತೀತಿ ತತಸ್ತ್ರಿಪಥಗಾ ಸ್ಮೃತಾ ॥ ೬॥

ಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತ್ವಮತ್ರ ಮನುಜಾಧಿಪ ।
ಕುರುಷ್ವ ಸಲಿಲಂ ರಾಜನ್ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಪವರ್ಜಯ ॥ ೭॥

ಪೂರ್ವಕೇಣ ಹಿ ತೇ ರಾಜಂಸ್ತೇನಾತಿಯಶಸಾ ತದಾ ।
ಧರ್ಮಿಣಾಂ ಪ್ರವರೇಣಾಥ ನೈಷ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮನೋರಥಃ ॥ ೮॥

ತಥೈವಾಂಶುಮತಾ ತಾತ ಲೋಕೇಽಪ್ರತಿಮತೇಜಸಾ ।
ಗಜ್ಜಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯತಾ ನೇತುಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ನಾಪವರ್ಜಿತಾ ॥ ೯॥

ರಾಜರ್ಷಿಣಾ ಗುಣವತಾ ಮಹರ್ಷಿಸಮತೇಜಸಾ ।
ಮತ್ತುಲ್ಯತಪಸಾ ಚೈವ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಸ್ಥಿತೇನ ಚ ॥ ೧೦॥

ದಿಲೀಪೇನ ಮಹಾಭಾಗ ತವ ಪಿತ್ರಾತಿತೇಜಸಾ ।
ಪುನರ್ನ ಶಙ್ಕಿತಾ ನೇತುಂ ಗಜಾಂಗಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯತಾನಘ ॥ 11 ॥

ಸಾ ತ್ವಯಾ ಸಮತಿಕ್ರಾಂತಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ಪರಮಂ ಲೋಕೇ ಯಶಃ ಪರಮಸಮ್ಮತಮ್ ॥ 12 ॥

ಯಚ್ಚ ಗಜಾಂಗವತರಣಂ ತ್ವಯಾ ಕೃತಮರಿಂದಮ ।
ಅನೇನ ಚ ಭವಾನ್ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಧರ್ಮಸ್ಯಾಯತನಂ ಮಹತ್ ॥ 13 ॥

ಪ್ಲಾವಯಸ್ವ ತ್ವಮಾತ್ಮಾನಂ ನರೋತ್ತಮ ಸದೋಚಿತೇ ।
ಸಲಿಲೇ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಶುಚಿಃ ಪುಣ್ಯಫಲೋ ಭವ ॥ 14 ॥

ಪಿತಾಮಹಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕುರುಷ್ವ ಸಲಿಲಕ್ರಿಯಾಮ್ ।
ಸ್ವಸ್ತಿ ತೇಽಸ್ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ವಂ ಲೋಕಂ ಗಮ್ಯತಾಂ ನೃಪ ॥ 15 ॥

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ದೇವೇಶಃ ಸರ್ವಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ।
ಯಥಾಗತಂ ತಥಾಗಚ್ಛದ್ಧೇವಲೋಕಂ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ 16 ॥

ಭಗೀರಥೋಽಪಿ ರಾಜರ್ಷಿಃ ಕೃತ್ವಾ ಸಲಿಲಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸಾಗರಾಣಾಂ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಕೃತೋದಕಃ ಶುಚೀ ರಾಜಾ ಸ್ವಪುರಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ॥ 17 ॥

ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥೋ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ವರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಶಾಸ ಹ ।
ಪ್ರಮುಮೋದ ಚ ಲೋಕಸ್ತಂ ನೃಪಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಘವ ।
ನಷ್ಟಲೋಕಃ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥೋ ಬಭೂವ ವಿಗತಜ್ವರಃ ॥ 18 ॥

ಏಷ ತೇ ರಾಮ ಗಜಾಂಗಯಾ ವಿಸ್ತರೋಽಭಿಹಿತೋ ಮಯಾ ।
ಸ್ವಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ನುಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸನ್ದ್ಯಾಕಾಲೋಽತಿವರ್ತತೇ ॥ 19 ॥

ಧನ್ಯಂ ಯಶಸ್ಯಮಾಯುಷ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗ್ಯಂ ಪುತ್ರೈರಮಥಾಪಿ ಚ ।
ಇದಮಾಖ್ಯಾನಮಾಖ್ಯಾತಂ ಗಜಾಂಗವತರಣಂ ಮಯಾ ॥ 20 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಗತ್ವಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥₁॥

ಅತ್ಯದ್ಭುತಮಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮನೃಧಿತಂ ಪರಮಂ ತ್ವಯಾ ।
ಗಜಾಂಗವತರಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸಾಗರಸ್ಯ ಚ ಪೂರಣಮ್ ॥₂॥

ತಸ್ಯ ಸಾ ಶರ್ವರೀ ಸರ್ವಾ ಸಹ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ತದಾ ।
ಜಗಾಮ ಚಿಂತಯಾನಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಕಥಾಂ ಶುಭಾಮ್ ॥₃॥

ತತಃ ಪ್ರಭಾತೇ ವಿಮಲೇ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ ।
ಉವಾಚ ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಂ ಕೃತಾಹ್ನಿಕಮರಿಂದಮಃ ॥₄॥

ಗತಾ ಭಗವತೀ ರಾತ್ರಿಃ ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ಪರಮಂ ಶ್ರುತಮ್ ।
ಕ್ಷಣಭೂತೇವ ಸಾ ರಾತ್ರಿಃ ಸಂವೃತ್ತೇಯಂ ಮಹಾತಪಃ ।
ಇಮಾಂ ಚಿಂತಯತಃ ಸರ್ವಾಂ ನಿಖಿಲೇನ ಕಥಾಂ ತವ ॥₅॥

ತರಾಮ ಸರಿತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ತ್ರಿಪಥಗಾಂ ನದೀಮ್ ।
ನೌರೇಷಾ ಹಿ ಸುಖಾಸ್ತೀರ್ಣಾ ಋಷೀಣಾಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಭಗವಂತಮಿಹ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತ್ವರಿತಮಾಗತಾ ॥₆॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸನ್ತಾರಂ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಸರ್ಷಿಸಙ್ಘಃ ಸರಾಘವಃ ॥₇॥

ಉತ್ತರಂ ತೀರಮಾಸಾದ್ಯ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯರ್ಷಿಗಣಂ ತಥ ।
ಗಜಾಂಗಕೂಲೇ ನಿವಿಷ್ಟಾಸ್ತೇ ವಿಶಾಲಾಂ ದದೃಶುಃ ಪುರೀಮ್ ॥₈॥

ತತೋ ಮುನಿವರಸ್ತೂರ್ಣಂ ಜಗಾಮ ಸಹರಾಘವಃ ।
ವಿಶಾಲಾಂ ನಗರೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಸ್ವರ್ಗೋಪಮಾಂ ತದಾ ॥₉॥

ಅಥ ರಾಮೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ |
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿಭೂರ್ತಾಽ ವಿಶಾಲಾಮುತ್ತಮಾಂ ಪುರೀಮ್ || 10 ||

ಕತರೋ ರಾಜವಂಶೋಽಯಂ ವಿಶಾಲಾಯಾಂ ಮಹಾಮುನೇ |
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಪರಂ ಕೌತೂಹಲಂ ಹಿ ಮೇ || 11 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಮುನಿಪುಂಗವಃ |
ಆಖ್ಯಾತುಂ ತತ್ಸಮಾರೇಭೇ ವಿಶಾಲಸ್ಯ ಪುರಾತನಮ್ || 12 ||

ಶ್ರೂಯತಾಂ ರಾಮ ಶಕ್ರಸ್ಯ ಕಥಾಂ ಕಥಯತಃ ಶುಭಾಮ್ |
ಅಸ್ಮಿನ್ನೇಶೇ ಹಿ ಯದ್ವೃತ್ತಂ ಶೃಣು ತತ್ತ್ವೇನ ರಾಘವ || 13 ||

ಪೂರ್ವಂ ಕೃತಯುಗೇ ರಾಮ ದಿತೇಃ ಪುತ್ರಾ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಅದಿತೇಶ್ಚ ಮಹಾಭಾಗಾ ವೀರ್ಯವನ್ತಃ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಾಃ || 14 ||

ತತಸ್ತೇಷಾಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಬುದ್ಧಿರಾಸೀನ್ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಅಮರಾ ನಿರ್ಜರಾಶ್ಚೈವ ಕಥಂ ಸ್ಯಾಮ ನಿರಾಮಯಾಃ || 15 ||

ತೇಷಾಂ ಚಿಂತಯತಾಂ ರಾಮ ಬುದ್ಧಿರಾಸೀದ್ವಿಪಶ್ಚಿತಾಮ್ |
ಕ್ಷೀರೋದಮಥನಂ ಕೃತ್ವಾ ರಸಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಾಮ ತತ್ರ ವೈ || 16 ||

ತತೋ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಮಥನಂ ಯೋಕ್ತ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಚ ವಾಸುಕಿಮ್ |
ಮನ್ಥಾನಂ ಮನ್ಥರಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಮನ್ಥರಮಿತೌಜಸಃ || 17 ||

ಅಥ ಧನ್ವಂತರಿರ್ನಾಮ ಅಪ್ಸರಾಶ್ಚ ಸುವರ್ಚಸಃ |
ಅಪ್ಸು ನಿರ್ಮಥನಾದೇವ ರಸಾತ್ತಸ್ಮಾದ್ವರಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ಉತ್ಪೇತುರ್ಮನುಜಶ್ರೇಷ್ಠ ತಸ್ಮಾದಪ್ಸರಸೋಽಭವನ್ || 18 ||

ಷಷ್ಠಿಃ ಕೋಟ್ಯೋಽಭವಂಸ್ತಾಸಾಮಪ್ಸರಾಣಾಂ ಸುವರ್ಚಸಾಮ್ |
ಅಸಂಖ್ಯೇಯಾಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಯಾಸ್ತಾಸಾಂ ಪರಿಚಾರಿಕಾಃ || 19 ||

ನ ತಾಃ ಸ್ಮ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯಂತಿ ಸರ್ವೇ ತೇ ದೇವದಾನವಾಃ |
ಅಪ್ರತಿಗ್ರಹಣಾಚ್ಛೈವ ತೇನ ಸಾಧಾರಣಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ || 20 ||

ವರುಣಸ್ಯ ತತಃ ಕನ್ಯಾ ವಾರುಣೀ ರಘುನಂದನ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಮಹಾಭಾಗಾ ಮಾರ್ಗಮಾಣಾ ಪರಿಗ್ರಹಮ್ || 21 ||

ದಿತೇಃ ಪುತ್ರಾ ನ ತಾಂ ರಾಮ ಜಗೃಹುವರ್ಣಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ಅದಿತೇಸ್ತು ಸುತಾ ವೀರ ಜಗೃಹುಸ್ತಾಮನಿನ್ಧಿತಾಮ್ || 22 ||

ಅಸುರಾಸ್ತೇನ ದೈತೇಯಾಃ ಸುರಾಸ್ತೇನಾದಿತೇಃ ಸುತಾಃ |
ಹೃಷ್ಠಾಃ ಪ್ರಮುದಿತಾಶ್ಚಾಸನ್ವಾರುಣೀ ಗ್ರಹಣಾತ್ಸುರಾಃ || 23 ||

ಉಚ್ಚೈಃಶ್ರವಾ ಹಯಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಣಿರತ್ನಂ ಚ ಕೌಸ್ತುಭಮ್ |
ಉದತಿಷ್ಠನ್ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ತಥೈವಾಮೃತಮುತ್ತಮಮ್ || 24 ||

ಅಥ ತಸ್ಯ ಕೃತೇ ರಾಮ ಮಹಾನಾಸೀತ್ಕುಲಕ್ಷಯಃ |
ಅದಿತೇಸ್ತು ತತಃ ಪುತ್ರಾ ದಿತೇಃ ಪುತ್ರಾಣ ಸೂದಯನ್ || 25 ||

ಅದಿತೇರಾತ್ಮಜಾ ವೀರಾ ದಿತೇಃ ಪುತ್ರಾನ್ನಿಜಘ್ನಿರೇ |
ತಸ್ಮಿನ್ನೋಘೇರೇ ಮಹಾಯುದ್ಧೇ ದೈತೇಯಾದಿತ್ಯಯೋರ್ಭೃಶಮ್ || 26 ||

ನಿಹತ್ಯ ದಿತಿಪುತ್ರಾಂಸ್ತು ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪುರಂದರಃ |
ಶಶಾಸ ಮುದಿತೋ ಲೋಕಾನ್ಸರ್ಪಿಸಂಘಾನ್ಸಚಾರಣಾನ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಚ್ಚಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಹತೇಷು ತೇಷು ಪುತ್ರೇಷು ದಿತಿಃ ಪರಮದುಃಖಿತಾ ।
ಮಾರೀಚಂ ಕಾಶ್ಯಪಂ ರಾಮ ಭರ್ತಾರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಹತಪುತ್ರಾಸ್ಮಿ ಭಗವಂಸ್ತವ ಪುತ್ರೈರ್ಮಹಾಬಲೈಃ ।
ಶಕ್ರಹಂತಾರಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಪುತ್ರಂ ದೀರ್ಘತಪೋಽರ್ಜಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸಾಹಂ ತಪಶ್ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ಗರ್ಭಂ ಮೇ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಈದೃಶಂ ಶಕ್ರಹಂತಾರಂ ತ್ವಮನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೩ ॥

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾರೀಚಃ ಕಾಶ್ಯಪಸ್ತದಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾ ದಿತಿಂ ಪರಮದುಃಖಿತಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಏವಂ ಭವತು ಭದ್ರಂ ತೇ ಶುಚಿರ್ಭವ ತಪೋಧನೇ ।
ಜನಯಿಷ್ಯಸಿ ಪುತ್ರಂ ತ್ವಂ ಶಕ್ರ ಹಂತಾರಮಾಹವೇ ॥ ೫ ॥

ಪೂರ್ಣೇ ವರ್ಷಸಹಸ್ರೇ ತು ಶುಚಿಯದಿ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ।
ಪುತ್ರಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ಹಂತಾರಂ ಮತ್ತಸ್ತ್ವಂ ಜನಯಿಷ್ಯಸಿ ॥ ೬ ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪಾಣಿನಾ ಸ ಮಮಾರ್ಜ ತಾಮ್ ।
ಸಮಾಲಭ್ಯ ತತಃ ಸ್ವಸ್ತಿತುಕ್ತ್ವಾ ಸ ತಪಸೇ ಯಯೌ ॥ ೭ ॥

ಗತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ದಿತಿಃ ಪರಮಹರ್ಷಿತಾ ।
ಕುಶಪ್ಲವನಮಾಸಾದ್ಯ ತಪಸ್ತೇಪೇ ಸುದಾರುಣಮ್ ॥ ೮ ॥

ತಪಸ್ತಸ್ಯಾಂ ಹಿ ಕುರ್ವತ್ಯಾಂ ಪರಿಚರ್ಯಾಂ ಚಕಾರ ಹ ।
ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರಯಾ ಗುಣಸಮ್ಪದಾ ॥ ೯ ॥

ಅಗ್ನಿಂ ಕುಶಾನ್ಕಾಷ್ಠಮಪಃ ಫಲಂ ಮೂಲಂ ತಥೈವ ಚ ।
ನ್ಯವೇದಯತ್ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ಯಚ್ಚಾನ್ಯದಪಿ ಕಾಙ್ಕಿತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಗಾತ್ರಸಂವಾಹನೈಶ್ಚೈವ ಶ್ರಮಾಪನಯನೈಸ್ತಥಾ ।
ಶಕ್ರಃ ಸರ್ವೇಷು ಕಾಲೇಷು ದಿತಿಂ ಪರಿಚಚಾರ ಹ ॥ 11 ॥

ಅಥ ವರ್ಷಸಹಸ್ರೇತು ದಶೋನೇ ರಘು ನಂದನ ।
ದಿತಿಃ ಪರಮಸಮ್ಮಿತಾ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 12 ॥

ತಪಶ್ಚರನ್ತ್ಯಾ ವರ್ಷಾಣಿ ದಶ ವೀರ್ಯವತಾಂ ವರ ।
ಅವಶಿಷ್ಟಾನಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಭ್ರಾತರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ತತಃ ॥ 13 ॥

ತಮಹಂ ತ್ವತಕ್ಕುತೇ ಪುತ್ರ ಸಮಾಧಾಸ್ಯೇ ಜಯೋತ್ಸುಕಮ್ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಜಯಂ ಪುತ್ರ ಸಹ ಭೋಕ್ಷ್ಯಸಿ ವಿಜ್ವರಃ ॥ 14 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ದಿತಿಃ ಶಕ್ರಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಮಧ್ಯಂ ದಿವಾಕರೇ ।
ನಿದ್ರಯಾಪಹೃತಾ ದೇವೀ ಪಾದೌ ಕೃತ್ವಾಥ ಶೀರ್ಷತಃ ॥ 15 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಮಶುಚಿಂ ಶಕ್ರಃ ಪಾದತಃ ಕೃತಮೂರ್ಧಜಾಮ್ ।
ಶಿರಃಸ್ಥಾನೇ ಕೃತೌ ಪಾದೌ ಜಹಾಸ ಚ ಮುಮೋದ ಚ ॥ 16 ॥

ತಸ್ಯಾಃ ಶರೀರವಿವರಂ ವಿವೇಶ ಚ ಪುರಂದರಃ ।
ಗರ್ಭಂ ಚ ಸಪ್ತಧಾ ರಾಮ ಬಿಭೇದ ಪರಮಾತ್ಮವಾನ್ ॥ 17 ॥

ಬಿಧ್ಯಮಾನಸ್ತತೋ ಗರ್ಭೋ ವಜ್ರೇಣ ಶತಪರ್ವಣಾ ।
ರುರೋದ ಸುಸ್ವರಂ ರಾಮ ತತೋ ದಿತಿರಬುಧ್ಯತ ॥ 18 ॥

ಮಾ ರುದೋ ಮಾ ರುದಶ್ಚೇತಿ ಗರ್ಭಂ ಶಕ್ರೋಽಭ್ಯಭಾಷತ ।
ಬಿಭೇದ ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ರುದನ್ತಮಪಿ ವಾಸವಃ ॥ 19 ॥

ನ ಹನ್ತವ್ಯೋ ನ ಹನ್ತವ್ಯ ಇತ್ಯೇವಂ ದಿತಿರಬ್ರವೀತ್ ।
ನಿಷ್ಪಪಾತ ತತಃ ಶಕ್ರೋ ಮಾತುರ್ವಚನಗೌರವಾತ್ ॥ 20 ॥

ಪ್ರಾಣ್ಜಲಿರ್ವಜ್ರಸಹಿತೋ ದಿತಿಂ ಶಕ್ರೋಽಭ್ಯಭಾಷತ ।
ಅಶುಚಿದೇವಿ ಸುಪ್ತಾಸಿ ಪಾದಯೋಃ ಕೃತಮೂರ್ಧಜಾ ॥ 21 ॥

ತದಂತರಮಹಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಶಕ್ರಹಂತಾರಮಾಹವೇ ।
ಅಭಿನಂದಂ ಸಪ್ತಧಾ ದೇವಿ ತನ್ನೇ ತ್ವಂ ಕ್ಷಂತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 22 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ಷಟ್ಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸಪ್ತಧಾ ತು ಕೃತೇ ಗರ್ಭೇ ದಿತಿಃ ಪರಮದುಃಖಿತಾ ।
ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ದುರಾಧರ್ಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸಾನುನಯಾಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ಮಮಾಪರಾಧಾದ್ಗರ್ಭೋಽಯಂ ಸಪ್ತಧಾ ವಿಫಲೀಕೃತಃ ।
ನಾಪರಾಧೋಽಸ್ಮಿ ದೇವೇಶ ತವಾತ್ರ ಬಲಸೂದನ ॥೨॥

ಪ್ರಿಯಂ ತು ಕೃತಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಮಮ ಗರ್ಭವಿಪರ್ಯಯೇ ।
ಮರುತಾಂ ಸಪ್ತಂ ಸಪ್ತಾನಾಂ ಸಾಧನಪಾಲಾ ಭವನ್ತ್ವಿಮೇ ॥೩॥

ವಾತಸ್ಕನ್ಧಾ ಇಮೇ ಸಪ್ತ ಚರಂತು ದಿವಿ ಪುತ್ರಕಾಃ ।
ಮಾರುತಾ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಾ ದಿವ್ಯರೂಪಾ ಮಮಾತ್ಮಜಾಃ ॥೪॥

ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಚರತ್ವೇಕ ಇಂದ್ರಲೋಕಂ ತಥಾಪರಃ ।
ದಿವಿ ವಾಯುರಿತಿ ಖ್ಯಾತಸ್ತುತೀಯೋಽಪಿ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥೫॥

ಚತ್ವಾರಸ್ತು ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠ ದಿಶೋ ವೈ ತವ ಶಾಸನಾತ್ ।
ಸಂಚಾರಿಷ್ಯಂತಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ದೇವಭೂತಾ ಮಮಾತ್ಮಜಾಃ ।
ತ್ವತ್ಕೃತೇನೈವ ನಾಮ್ನಾ ಚ ಮಾರುತಾ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಾಃ ॥೬॥

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಪುರಂದರಃ ।
ಉವಾಚ ಪ್ರಾಂಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ದಿತಿಂ ಬಲನಿಷೂದನಃ ॥೭॥

ಸರ್ವಮೇತದ್ಯಥೋಕ್ತಂ ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ವಿಚಾರಿಷ್ಯಂತಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ದೇವಭೂತಾಸ್ತವಾತ್ಮಜಾಃ ॥೮॥

ಏವಂ ತೌ ನಿಶ್ಚಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಾತಾಪುತ್ರೌ ತಪೋವನೇ ।
ಜಗ್ಮತುಸ್ತ್ರಿದಿವಂ ರಾಮ ಕೃತಾರ್ಥಾವಿತಿ ನಃ ಶ್ರುತಮ್ ॥೯॥

ಏಷ ದೇಶಃ ಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮಹೇಂದ್ರಾಧ್ಯಾಪಿತಃ ಪುರಾ ।

ದಿತಿಂ ಯತ್ರ ತಪಃ ಸಿದ್ಧಾಮೇವಂ ಪರಿಚಚಾರ ಸಃ || 10 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕೋಸ್ತು ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಪುತ್ರಃ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ಅಲಮ್ಬುಷಾಯಾಮುತ್ಪನ್ನೋ ವಿಶಾಲ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ || 11 ||

ತೇನ ಚಾಸೀದಿಹ ಸ್ಥಾನೇ ವಿಶಾಲೇತಿ ಪುರೀ ಕೃತಾ || 12 ||

ವಿಶಾಲಸ್ಯ ಸುತೋ ರಾಮ ಹೇಮಚಂದ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸುಚಂದ್ರ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಹೇಮಚಂದ್ರಾದನಂತರಃ || 13 ||

ಸುಚಂದ್ರತನಯೋ ರಾಮ ಧೂಮ್ರಶ್ವ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ |
ಧೂಮ್ರಶ್ವತನಯಶ್ಚಾಪಿ ಸೃಂಜಯಃ ಸಮಪದ್ಯತ || 14 ||

ಸೃಂಜಯಸ್ಯ ಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸಹದೇವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಕುಶಾಶ್ವಃ ಸಹದೇವಸ್ಯ ಪುತ್ರಃ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಃ || 15 ||

ಕುಶಾಶ್ವಸ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸೋಮದತ್ತಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಸೋಮದತ್ತಸ್ಯ ಪುತ್ರಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ || 16 ||

ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯೇಷ ಪುರೀಮಿಮಾಮ್ |
ಆವಸತ್ಯಮರಪ್ರಖ್ಯಃ ಸುಮತಿನಾಮ ದುರ್ಜಯಃ || 17 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕೋಸ್ತು ಪ್ರಸಾದೇನ ಸರ್ವೇ ವೈಶಾಲಿಕಾ ನೃಪಾಃ |
ದೀರ್ಘಾಯುಷೋ ಮಹಾತ್ಮನೋ ವೀರ್ಯವಂತಃ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಾಃ || 18 ||

ಇಹಾದ್ಯ ರಜನೀಂ ರಾಮ ಸುಖಂ ವತ್ಸ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ |
ಶ್ವಃ ಪ್ರಭಾತೇ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಜನಕಂ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ || 19 ||

ಸುಮತಿಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುಪಾಗತಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ನರವರಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಚ್ಛನ್ಮಹಾಯಶಾಃ || 20 ||

ಪೂಜಾಂ ಚ ಪರಮಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಬಾನ್ಧವಃ |
ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಕುಶಲಂ ಪೃಷ್ಠ್ವಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 21 ||

ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮ್ಯನುಗೃಹೀತೋಽಸ್ಮಿ ಯಸ್ಯ ಮೇ ವಿಷಯಂ ಮುನೇ ।
ಸಮ್ರಾಪ್ತೋ ದರ್ಶನಂ ಚೈವ ನಾಸ್ತಿ ಧನ್ಯತರೋ ಮಮ ॥ 22 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪೃಷ್ಠಾನ್ವ ತು ಕುಶಲಂ ತತ್ರ ಪರಸ್ಪರಸಮಾಗಮೇ ।
ಕಥಾನ್ತೇ ಸುಮತಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ವ್ಯಾಜಹಾರ ಮಹಾಮುನಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ಇಮೌ ಕುಮಾರೌ ಭದ್ರಂ ತೇ ದೇವತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮೌ ।
ಗಜಸಿಂಹಗತೀ ವೀರೌ ಶಾರ್ದೂಲವೃಷಭೋಪಮೌ ॥ ೨ ॥

ಪದ್ಮಪತ್ರವಿಶಾಲಾಕ್ಷೌ ಖಡ್ಗತೂಣೇಧನುರ್ಧರೌ ।
ಅಶ್ವಿನಾವಿವ ರೂಪೇಣ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಯೌವನೌ ॥ ೩ ॥

ಯದೃಚ್ಛಯೈವ ಗಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ದೇವಲೋಕಾದಿವಾಮರೌ ।
ಕಥಂ ಪದ್ಭ್ಯಾಮಿಹ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಕಿಮರ್ಥಂ ಕಸ್ಯ ವಾ ಮುನೇ ॥ ೪ ॥

ಭೂಷಯಂತಾವಿಮಂ ದೇಶಂ ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯಾವಿವಾಮ್ಬರಮ್ ।
ಪರಸ್ಪರಸ್ಯ ಸದೃಶೌ ಪ್ರಮಾಣೇಜ್ಞಿತಚೇಷ್ಟಿತೈಃ ॥ ೫ ॥

ಕಿಮರ್ಥಂ ಚ ನರಶ್ರೇಷ್ಠೌ ಸಮ್ರಾಪ್ತೌ ದುರ್ಗಮೇ ಪಥಿ ।
ವರಾಯುಧಧರೌ ವೀರೌ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಥಾವೃತ್ತಂ ನ್ಯವೇದಯತ್ ।
ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮನಿವಾಸಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಧಂ ತಥಾ ॥ ೭ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಪರಮಹರ್ಷಿತಃ ।
ಅತಿಥೀ ಪರಮೌ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಪುತ್ರೌ ದಶರಥಸ್ಯ ತೌ ।
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ವಿಧಿವತ್ಸತ್ಕಾರಾರ್ಹೌ ಮಹಾಬಲೌ ॥ ೮ ॥

ತತಃ ಪರಮಸತ್ಕಾರಂ ಸುಮತೇಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಘವೌ ।
ಉಷ್ಯ ತತ್ರ ನಿಶಾಮೇಕಾಂ ಜಗ್ಮತುರ್ಮಿಥಿಲಾಂ ತತಃ ॥ ೯ ॥

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಜನಕಸ್ಯ ಪುರೀಂ ಶುಭಾಮ್ ।

ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಶಂಸನ್ಮೋ ಮಿಥಿಲಾಂ ಸಮಪೂಜಯನ್ || 10 ||

ಮಿಥಿಲೋಪವನೇ ತತ್ರ ಆಶ್ರಮಂ ದೃಶ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಪುರಾಣಂ ನಿರ್ಜನಂ ರಮ್ಯಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಮುನಿಪುಂಗವಮ್ || 11 ||

ಶ್ರೀಮದಾಶ್ರಮಸಂಜ್ಞಾಶಂ ಕಿಂ ನಿವೃದ್ಧಂ ಮುನಿವರ್ಜಿತಮ್ |
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭಗವನ್ಮುನಿಸ್ಸಾಯಂ ಪೂರ್ವ ಆಶ್ರಮಃ || 12 ||

ತಚ್ಛ್ರವಣಾ ರಾಘವೇಣೋಕ್ತಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ |
ಪ್ರತ್ಯುಪಾಚ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ || 13 ||

ಹನ್ತ ತೇ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣು ತತ್ತ್ವೇನ ರಾಘವ |
ಯಸ್ಯೈತದಾಶ್ರಮಪದಂ ಶಪ್ತಂ ಕೋಪಾನ್ಮಹಾತ್ಮನಾ || 14 ||

ಗೌತಮಸ್ಯ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಪೂರ್ವಮಾಸೀನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಆಶ್ರಮೋ ದಿವ್ಯಸಂಜ್ಞಾಶಃ ಸುರೈರಪಿ ಸುಪೂಜಿತಃ || 15 ||

ಸ ಚೇಹ ತಪ ಆತಿಷ್ಠದಹಲ್ಯಾಸಹಿತಃ ಪುರಾ |
ವರ್ಷಪೂರ್ಣಾನ್ಯನೇಕಾನಿ ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾಯಶಃ || 16 ||

ತಸ್ಯಾನ್ತರಂ ವಿದಿತಾ ತು ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಶಚೀಪತಿಃ |
ಮುನಿವೇಷಧರೋಽಹಲ್ಯಾಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 17 ||

ಋತುಕಾಲಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಂತೇ ನಾರ್ಥಿನಃ ಸುಸಮಾಹಿತೇ |
ಸಂಜ್ಞಮಂ ತ್ವಹಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವಯಾ ಸಹ ಸುಮಧ್ಯಮೇ || 18 ||

ಮುನಿವೇಷಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ವಿಜ್ಞಾಯ ರಘುನಂದನ |
ಮತಿಂ ಚಕಾರ ದುರ್ಮೇಧಾ ದೇವರಾಜಕುತೂಹಲಾತ್ || 19 ||

ಅಥಾಬ್ರವೀತ್ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಕೃತಾರ್ಥೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ |
ಕೃತಾರ್ಥೋಽಸಿ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಚ್ಛ ಶೀಘ್ರಮಿತಃ ಪ್ರಭೋ |
ಆತ್ಮಾನಂ ಮಾಂ ಚ ದೇವೇಶ ಸರ್ವದಾ ರಕ್ಷ ಮಾನದಃ || 20 ||

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಹಸನಾಸ್ವಕ್ಯಮಹಲ್ಯಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸುಶ್ರೋಣಿ ಪರಿತುಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾಗತಮ್ || 21 ||

ಏವಂ ಸಜ್ಜಮ್ಯ ತು ತಯಾ ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮೋಟಜಾತ್ತತಃ |
ಸ ಸಮ್ಭ್ರಮಾತ್ತ್ವರನ್ರಾಮ ಶಙ್ಕಿತೋ ಗೌತಮಂ ಪ್ರತಿ || 22 ||

ಗೌತಮಂ ಸ ದದರ್ಶಾಥ ಪ್ರವಿಶನ್ತಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್
ದೇವದಾನವದುರ್ಧರ್ಷಂ ತಪೋಬಲಸಮನ್ವಿತಮ್ |
ತೀರ್ಥೋದಕಪರಿಕ್ಲಿನ್ನಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಮಿವಾನಲಮ್
ಗೃಹೀತಸಮಿಧಂ ತತ್ರ ಸಕುಶಂ ಮುನಿಪುಜ್ಗವಮ್ || 23 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುರಪತಿಸ್ತ್ರಸ್ತೋ ವಿಷಣ್ಣವದನೋಽಭವತ್ || 24 ||

ಅಥ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ಮುನಿವೇಷಧರಂ ಮುನಿಃ |
ದುರ್ಮೃತ್ತಂ ವೃತ್ತಸಮ್ಮನ್ನೋ ರೋಷಾದ್ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 25 ||

ಮಮ ರೂಪಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಕೃತವಾನಸಿ ದುರ್ಮತೇ |
ಅಕರ್ತವ್ಯಮಿದಂ ಯಸ್ಮಾದ್ವಿಫಲಸ್ತ್ವಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 26 ||

ಗೌತಮೇನೈವಮುಕ್ತಸ್ಯ ಸರೋಷೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಪೇತತುರ್ಮೃಷಣೌ ಭೂಮೌ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಸ್ಯ ತತ್ಕೃಣಾತ್ || 27 ||

ತಥಾ ಶಪ್ತ್ವಾ ಸ ವೈ ಶಕ್ರಂ ಭಾರ್ಯಾಮಪಿ ಚ ಶಪ್ತವಾನ್ |
ಇಹ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಬಹೂನಿ ತ್ವಂ ನಿವತ್ಸ್ಯಸಿ || 28 ||

ವಾಯುಭಕ್ಷಾ ನಿರಾಹಾರಾ ತಪ್ಯಂತೀ ಭಸ್ಮಶಾಯಿನೀ |
ಅದೃಶ್ಯಾ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮಾಶ್ರಮೇಽಸ್ಮಿನ್ನಿವತ್ಸ್ಯಸಿ || 29 ||

ಯದಾ ಚೈತದ್ವನಂ ಘೋರಂ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ |
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ದುರ್ಧರ್ಷಸ್ತದಾ ಪೂತಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 30 ||

ತಸ್ಯಾತಿಥ್ಯೇನ ದುರ್ಮೃತ್ತೇ ಲೋಭಮೋಹವಿವರ್ಜಿತಾ |
ಮತ್ಸ್ಯಕಾಶೇ ಮುದಾ ಯುಕ್ತಾ ಸ್ವಂ ವಪುರ್ಧಾರಯಿಷ್ಯಸಿ || 31 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾ ಗೌತಮೋ ದುಷ್ಪಚಾರಿಣೀಮ್ ।
ಇಮಮಾಶ್ರಮಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಸಿದ್ಧಚಾರಣಸೇವಿತೇ ।
ಹಿಮವಚ್ಛಿಖರೇ ರಮ್ಯೇ ತಪಸ್ತೇಪೇ ಮಹಾತಪಾಃ ॥ 32 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಫಲಸ್ತು ತತಃ ಶಕ್ರೋ ದೇವಾನಗ್ನಿಪುರೋಗಮಾನ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ತಸ್ತವದನಃ ಸರ್ಷಿಸಜ್ಞಾನ್ಸಚಾರಣಾನ್ ॥ 1 ॥

ಕುರ್ವತಾ ತಪಸೋ ವಿಘ್ನಂ ಗೌತಮಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಕ್ರೋಧಮುತ್ಪಾದ್ಯ ಹಿ ಮಯಾ ಸುರಕಾರ್ಯಮಿದಂ ಕೃತಮ್ ॥ 2 ॥

ಅಫಲೋಽಸ್ಮಿ ಕೃತಸ್ತೇನ ಕ್ರೋಧಾತ್ಮಾ ಚ ನಿರಾಕೃತಾ ।
ಶಾಪಮೋಕ್ಷೇಣ ಮಹತಾ ತಪೋಽಸ್ಯಾಪಹೃತಂ ಮಯಾ ॥ 3 ॥

ತನ್ಮಾಂ ಸುರವರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ಷಿಸಜ್ಞಾಃ ಸಚಾರಣಾಃ ।
ಸುರಸಾಹ್ಯಕರಂ ಸರ್ವೇ ಸಫಲಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಥ ॥ 4 ॥

ಶತಕ್ರತೋರ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೇವಾಃ ಸಾಗ್ನಿಪುರೋಗಮಾಃ ।
ಪಿತೃದೇವಾನುಪೇತ್ಯಾಹುಃ ಸಹ ಸರ್ವೈರ್ಮರುದ್ಗಣೈಃ ॥ 5 ॥

ಅಯಂ ಮೇಷಃ ಸವೃಷಣಃ ಶಕ್ರೋ ಹ್ಯವೃಷಣಃ ಕೃತಃ ।
ಮೇಷಸ್ಯ ವೃಷಣೌ ಗೃಹ್ಯ ಶಕ್ರಾಯಾಶು ಪ್ರಯಚ್ಛತ ॥ 6 ॥

ಅಫಲಸ್ತು ಕೃತೋ ಮೇಷಃ ಪರಾಂ ತುಷ್ಟಿಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯತಿ ।
ಭವತಾಂ ಹರ್ಷಣಾರ್ಥಾಯ ಯೇ ಚ ದಾಸ್ಯಂತಿ ಮಾನವಾಃ ॥ 7 ॥

ಅಗ್ನೇಸ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಿತೃದೇವಾಃ ಸಮಾಗತಾಃ ।
ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ಮೇಷವೃಷಣೌ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇ ನ್ಯವೇದಯನ್ ॥ 8 ॥

ತದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಪಿತೃದೇವಾಃ ಸಮಾಗತಾಃ ।
ಅಫಲಾನುಭೃತೇ ಮೇಷಾನ್ಫಲೈಸ್ತೇಷಾಮಯೋಜಯನ್ ॥ 9 ॥

ಇಂದ್ರಸ್ತು ಮೇಷವೃಷಣಸ್ತದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ರಾಘವ ।
ಗೌತಮಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವೇನ ತಪಸಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 10 ॥

ತದಾಗಚ್ಛ ಮಹಾತೇಜ ಆಶ್ರಮಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಃ |
ತಾರಯೈನಾಂ ಮಹಾಭಾಗಾಮಹಲ್ಯಾಂ ದೇವರೂಪಿಣೀಮ್ || 11 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಆಶ್ರಮಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ || 12 ||

ದದರ್ಶ ಚ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ತಪಸಾ ದ್ಯೋತಿತಪ್ರಭಾಮ್ |
ಲೋಕೈರಪಿ ಸಮಾಗಮ್ಯ ದುರ್ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಾಂ ಸುರಾಸುರೈಃ || 13 ||

ಪ್ರಯತ್ನಾನಿರ್ಮಿತಾಂ ಧಾತ್ರಾ ದಿವ್ಯಾಂ ಮಾಯಾಮಯೀಮಿವ |
ಧೂಮೇನಾಭಿಪರೀತಾಜ್ಞೀಂ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಪ್ರಭಾಮಿವ || 14 ||

ಸತುಷಾರಾವೃತಾಂ ಸಾಭ್ರಾಂ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಪ್ರಭಾಮಿವ |
ಮಧ್ಯೇಽಮ್ಭಸೋ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ದೀಪ್ತಾಂ ಸೂರ್ಯಪ್ರಭಾಮಿವ || 15 ||

ಸ ಹಿ ಗೌತಮವಾಕ್ಯೇನ ದುರ್ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಾ ಬಭೂವ ಹ |
ತ್ರಯಾಣಾಮಪಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಯಾವದ್ರಾಮಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ || 16 ||

ರಾಘವೌ ತು ತತಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಪಾದೌ ಜಗ್ಮಹತುಸ್ತದಾ |
ಸ್ಮರಂತೀ ಗೌತಮವಚಃ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಸಾ ಚ ತೌ || 17 ||

ಪಾದ್ಯಮರ್ಘ್ಯಂ ತಥಾತಿಥ್ಯಂ ಚಕಾರ ಸುಸಮಾಹಿತಾ |
ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ವಿಧಿದೃಷ್ಟೇನ ಕರ್ಮಣಾ || 18 ||

ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿರ್ಮಹತ್ಯಾಸೀದ್ಧೇವದುನ್ದಭಿನಿಷ್ಪನ್ನೈಃ |
ಗನ್ಧರ್ವಾಪ್ಸರಸಾಂ ಚಾಪಿ ಮಹಾನಾಸೀತ್ಸಮಾಗಮಃ || 19 ||

ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ದೇವಾಸ್ತಾಮಹಲ್ಯಾಂ ಸಮಪೂಜಯನ್ |
ತಪೋಬಲವಿಶುದ್ಧಾಜ್ಞೀಂ ಗೌತಮಸ್ಯ ವಶಾನುಗಾಮ್ || 20 ||

ಗೌತಮೋಽಪಿ ಮಹಾತೇಜಾ ಅಹಲ್ಯಾಸಹಿತಃ ಸುಖೀ |
ರಾಮಂ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ವಿಧಿವತ್ತಪಸ್ತೇಪೇ ಮಹಾತಪಾಃ || 21 ||

ರಾಮೋಽಪಿ ಪರಮಾಂ ಪೂಜಾಂ ಗೌತಮಸ್ಯ ಮಹಾಮುನೇಃ ।

ಸಕಾಶಾದ್ವಿಧಿವತ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜಗಾಮ ಮಿಥಿಲಾಂ ತತಃ ॥²²॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಪ್ರಾಗುತ್ತರಾಂ ಗತ್ವಾ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಜ್ಞವಾಟಮುಪಾಗಮತ್ ॥ 1 ॥

ರಾಮಸ್ತು ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲಮುವಾಚ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಸಾಧಿವೇ ಯಜ್ಞಸಮೃದ್ಧಿಹಿ ಜನಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 2 ॥

ಬಹುನೀಹ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ನಾನಾದೇಶನಿವಾಸಿನಾಮ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಮಹಾಭಾಗ ವೇದಾಧ್ಯಯನಶಾಲಿನಾಮ್ ॥ 3 ॥

ಋಷಿವಾಟಾಶ್ಚ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಶಕಟೇಶತಸಂಕುಲಾಃ ।
ದೇಶೋ ವಿಧೀಯತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಯತ್ರ ವತ್ಸ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ ॥ 4 ॥

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ನಿವೇಶಮಕರೋದ್ದೇಶೇ ವಿವಿಕ್ತೇ ಸಲಿಲಾಯುತೇ ॥ 5 ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ ನೃಪತಿಸ್ತದಾ ।
ಶತಾನಂದಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಪುರೋಹಿತಮನಿನ್ದಿತಮ್ ॥ 6 ॥

ಋತ್ವಿಜೋಽಪಿ ಮಹಾತ್ಮಾನಸ್ತ್ವರ್ಣಮಾದಾಯ ಸತ್ವರಮ್ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ಧರ್ಮೇಣ ದದುರ್ಮನ್ತ್ರಪುರಸ್ಕೃತಮ್ ॥ 7 ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತು ತಾಂ ಪೂಜಾಂ ಜನಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕುಶಲಂ ರಾಜ್ಞೋ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಚ ನಿರಾಮಯಮ್ ॥ 8 ॥

ಸ ತಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಮುನೀನ್ಪ್ರಾಪ್ತ್ವಾ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಪುರೋಧಸಃ ।
ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ತತಃ ಸರ್ವೈಃ ಸಮಾಗಚ್ಛತ್ಪ್ರಹೃಷ್ವವಾನ್ ॥ 9 ॥

ಅಥ ರಾಜಾ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಕೃತಾಂಜಲಿರಭಾಷತ ।
ಆಸನೇ ಭಗವಾನಾಸ್ತಾಂ ಸಹೈಭಿರ್ಮುನಿಸತ್ತಮೈಃ ॥ 10 ॥

ಜನಕಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿಷಸಾದ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಪುರೋಧಾ ಋತ್ವಿಜಶ್ಚೈವ ರಾಜಾ ಚ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ || 11 ||

ಆಸನೇಷು ಯಥಾನ್ಯಾಯಮುಪವಿಷ್ವಾನ್ಸಮನ್ತತಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ ನೃಪತಿಸ್ತತ್ರ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 12 ||

ಅದ್ಯ ಯಜ್ಞಸಮೃದ್ಧಿರ್ಮೇ ಸಫಲಾ ದೈವತೈಃ ಕೃತಾ |
ಅದ್ಯ ಯಜ್ಞಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಭಗವದ್ಧರ್ಶನಾನ್ಮಯಾ || 13 ||

ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮ್ಯನುಗೃಹೀತೋಽಸ್ಮಿ ಯಸ್ಯ ಮೇ ಮುನಿಪುಂಗವ |
ಯಜ್ಞೋಪಸದನಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ಮುನಿಭಿಃ ಸಹ || 14 ||

ದ್ವಾದಶಾಹಂ ತು ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೇ ಶೇಷಮಾಹುರ್ಮನೀಷಿಣಃ |
ತತೋ ಭಾಗಾರ್ಥಿನೋ ದೇವಾನ್ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ ಕೌಶಿಕ || 15 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಸ್ತದಾ |
ಪುನಸ್ತಂ ಪರಿಪಪ್ರಚ್ಛ ಪ್ರಾಇಜ್ಜಲಿಃ ಪ್ರಯತೋ ನೃಪಃ || 16 ||

ಇಮೌ ಕುಮಾರೌ ಭದ್ರಂ ತೇ ದೇವತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮೌ |
ಗಜಸಿಂಹಗತೀ ವೀರೌ ಶಾರ್ದೂಲವೃಷಭೋಪಮೌ || 17 ||

ಪದ್ಮಪತ್ರವಿಶಾಲಾಕ್ಷೌ ಖಡ್ಗತೂಣೇಧನುರ್ಧರೌ |
ಅಶ್ವಿನಾವಿವ ರೂಪೇಣ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಯೌವನೌ || 18 ||

ಯದೃಚ್ಛಯೈವ ಗಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ದೇವಲೋಕಾದಿವಾಮರೌ |
ಕಥಂ ಪದ್ಭ್ಯಾಮಿಹ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಕಿಮರ್ಥಂ ಕಸ್ಯ ವಾ ಮುನೇ || 19 ||

ವರಾಯುಧಧರೌ ವೀರೌ ಕಸ್ಯ ಪುತ್ರೌ ಮಹಾಮುನೇ |
ಭೂಷಯನ್ತಾವಿಮಂ ದೇಶಂ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾವಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 20 ||

ಪರಸ್ಪರಸ್ಯ ಸದೃಶೌ ಪ್ರಮಾಣೇಜ್ಞಿತಚೇಷ್ಟಿತೈಃ |
ಕಾಕಪಕ್ಷಧರೌ ವೀರೌ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ || 21 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಜನಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ನ್ಯವೇದಯನ್ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ಪುತ್ರೌ ದಶರಥಸ್ಯ ತೌ ॥ 22 ॥

ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮನಿವಾಸಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಧಂ ತಥಾ ।
ತಚ್ಚಾಗಮನಮವ್ಯಗ್ರಂ ವಿಶಾಲಾಯಾಶ್ಚ ದರ್ಶನಮ್ ॥ 23 ॥

ಅಹಲ್ಯಾದರ್ಶನಂ ಚೈವ ಗೌತಮೇನ ಸಮಾಗಮಮ್ ।
ಮಹಾಧನುಷಿ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಂ ಕರ್ತುಮಾಗಮನಂ ತಥಾ ॥ 24 ॥

ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಮಹಾತೇಜಾ ಜನಕಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ನಿವೇದ್ಯ ವಿರರಾಮಾಥ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಷ್ಠಾಪತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಹೃಷ್ಯರೋಮಾ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಶತಾನಂದೋ ಮಹಾತಪಾಃ ॥ ೧ ॥

ಗೌತಮಸ್ಯ ಸುತೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ತಪಸಾ ದ್ಯೋತಿತಪ್ರಭಃ ।
ರಾಮಸಂದರ್ಶನಾದೇವ ಪರಂ ವಿಸ್ಮಯಮಾಗತಃ ॥ ೨ ॥

ಸ ತೌ ನಿಷಣ್ಣಾ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸುಖಾಸೀನೌ ನೃಪಾತ್ಮಜೌ ।
ಶತಾನಂದೋ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩ ॥

ಅಪಿ ತೇ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ಮಮ ಮಾತಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ದರ್ಶಿತಾ ರಾಜಪುತ್ರಾಯ ತಪೋ ದೀರ್ಘಮುಪಾಗತಾ ॥ ೪ ॥

ಅಪಿ ರಾಮೇ ಮಹಾತೇಜೋ ಮಮ ಮಾತಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ವನ್ಯೈರುಪಾಹರತ್ಪೂಜಾಂ ಪೂಜಾರ್ಹೇ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅಪಿ ರಾಮಾಯ ಕಥಿತಂ ಯಥಾವೃತ್ತಂ ಪುರಾತನಮ್ ।
ಮಮ ಮಾತುರ್ಮಹಾತೇಜೋ ದೇವೇನ ದುರನುಷ್ಠಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅಪಿ ಕೌಶಿಕ ಭದ್ರಂ ತೇ ಗುರುಣಾ ಮಮ ಸಜ್ಗತಾ ।
ಮಾತಾ ಮಮ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಮಸಂದರ್ಶನಾದಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಅಪಿ ಮೇ ಗುರುಣಾ ರಾಮಃ ಪೂಜಿತಃ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜ ।
ಇಹಾಗತೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪೂಜಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೮ ॥

ಅಪಿ ಶಾನ್ತೇನ ಮನಸಾ ಗುರುರ್ಮೇ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜ ।
ಇಹಾಗತೇನ ರಾಮೇಣ ಪ್ರಯತೇನಾಭಿವಾದಿತಃ ॥ ೯ ॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶತಾನಂದಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞೋ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ನಾತಿಕ್ರಾಂತಂ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಯತ್ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕೃತಂ ಮಯಾ ।
ಸಜ್ಜತಾ ಮುನಿನಾ ಪತ್ನೀ ಭಾರ್ಗವೇಣೇವ ರೇಣುಕಾ ॥ 11 ॥

ತಚ್ಛುಶ್ವಾ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಶತಾನಂದೋ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 12 ॥

ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದಿಷ್ಟಾಪ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ರಾಘವ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಮಹರ್ಷಿಮಪರಾಜಿತಮ್ ॥ 13 ॥

ಅಚಿನ್ತ್ಯಕರ್ಮಾ ತಪಸಾ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿರಮಿತಪ್ರಭಃ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವೇತ್ಸ್ಯೇನಂ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ 14 ॥

ನಾಸ್ತಿ ಧನ್ಯತರೋ ರಾಮ ತ್ವತ್ತೋಽನ್ಯೋ ಭುವಿ ಕಶ್ಚನ ।
ಗೋಪ್ತಾ ಕುಶಿಕಪುತ್ರಸ್ತೇ ಯೇನ ತಪ್ತಂ ಮಹತ್ತಪಃ ॥ 15 ॥

ಶ್ರೂಯತಾಂ ಚಾಭಿದಾಸ್ಯಾಮಿ ಕೌಶಿಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಯಥಾಬಲಂ ಯಥಾವೃತ್ತಂ ತನ್ಮೇ ನಿಗದತಃ ಶೃಣು ॥ 16 ॥

ರಾಜಾಭೂದೇಷ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ದೀರ್ಘ ಕಾಲಮರಿಂದಮಃ ।
ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಕೃತವಿದ್ಯಶ್ಚ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಚ ಹಿತೇ ರತಃ ॥ 17 ॥

ಪ್ರಜಾಪತಿಸುತಸ್ತ್ವಾಸೀತ್ಕುಶೋ ನಾಮ ಮಹೀಪತಿಃ ।
ಕುಶಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ಬಲವಾನ್ಕುಶನಾಭಃ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಃ ॥ 18 ॥

ಕುಶನಾಭಸುತಸ್ತ್ವಾಸೀದ್ಗಾಧಿರಿತ್ಯೇವ ವಿಶ್ರುತಃ ।
ಗಾಧೇಃ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ॥ 19 ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪಾಲಯಾಮಾಸ ಮೇದಿನೀಮ್ ।
ಬಹುವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಾಜಾ ರಾಜ್ಯಮಕಾರಯತ್ ॥ 20 ॥

ಕದಾಚಿತ್ತು ಮಹಾತೇಜಾ ಯೋಜಯಿತ್ವಾ ವರೂಧಿನೀಮ್ ।
ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀಪರಿವೃತಃ ಪರಿಚಕ್ರಾಮ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ 21 ॥

ನಗರಾಣಿ ಚ ರಾಷ್ಟ್ರಾಣಿ ಸರಿತಶ್ಚ ತಥಾ ಗಿರೀನ್ |
ಆಶ್ರಮಾನ್ಯಮಶೋ ರಾಜಾ ವಿಚರನ್ನಾಜಗಾಮಹ || 22 ||

ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ನಾನಾಪುಷ್ಪಫಲದ್ರೂಮಮ್ |
ನಾನಾಮೃಗಗಣಾಕೀರ್ಣಂ ಸಿದ್ಧಚಾರಣಸೇವಿತಮ್ || 23 ||

ದೇವದಾನವಗಂದರ್ವೈಃ ಕಿಂನರೈರುಪಶೋಭಿತಮ್ |
ಪ್ರಶಾಂತಹರಿಣಾಕೀರ್ಣಂ ದ್ವಿಜಸಂಘಾನಿಷೇವಿತಮ್ || 24 ||

ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಣಸಂಘೀರ್ಣಂ ದೇವರ್ಷಿಗಣಸೇವಿತಮ್ |
ತಪಶ್ಚರಣಸಂಸಿದ್ಧೈರಗ್ನಿಕಲ್ಪೈರ್ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ || 25 ||

ಸತತಂ ಸಂಕುಲಂ ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪೈರ್ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ |
ಅಬ್ಜಕ್ಷೈರ್ವಾಯುಭಕ್ಷೈಶ್ಚ ಶೀರ್ಣಪರ್ಣಾಶನೈಸ್ತಥಾ || 26 ||

ಫಲಮೂಲಾಶನೈರ್ದಾಂತೈರ್ಜಿತರೋಷೈರ್ಜಿತೇಂದ್ರಿಯೈಃ |
ಋಷಿಭಿರ್ವಾಲಖಿಲೈಶ್ಚ ಜಪಹೋಮಪರಾಯಣೈಃ || 27 ||

ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮಿವಾಪರಮ್ |
ದದರ್ಶ ಜಯತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಪಿಷ್ಠಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಪ್ರಣತೋ ವಿನಯಾದ್ವೀರೋ ವಸಿಷ್ಠಂ ಜಪತಾಂ ವರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸ್ವಾಗತಂ ತವ ಚೇತ್ಯುಕ್ತೋ ವಸಿಷ್ಠೋನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಆಸನಂ ಚಾಸ್ಯ ಭಗವಾನ್ವಸಿಷ್ಠೋ ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಹ ॥ ೨ ॥

ಉಪವಿಷ್ಠಾಯ ಚ ತದಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ಧೀಮತೇ ।
ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಮುನಿವರಃ ಫಲಮೂಲಮುಪಾಹರತ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ತಾಂ ಪೂಜಾಂ ವಸಿಷ್ಠಾದ್ರಾಜಸತ್ತಮಃ ।
ತಪೋಽಗ್ನಿಹೋತ್ರಶಿಷ್ಯೇಷು ಕುಶಲಂ ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛತ ॥ ೪ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವನಸ್ಪತಿಗಣೇ ತಥಾ ।
ಸರ್ವತ್ರ ಕುಶಲಂ ಚಾಹ ವಸಿಷ್ಠೋ ರಾಜಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸುಖೋಪವಿಷ್ಠಂ ರಾಜಾನಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾತಪಾಃ ।
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಜಪತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಸಿಷ್ಠೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸುತಃ ॥ ೬ ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ಕುಶಲಂ ರಾಜನ್ಕಚ್ಚಿದ್ಧರ್ಮೇಣ ರಿಷ್ಜಯನ್ ।
ಪ್ರಜಾಃ ಪಾಲಯಸೇ ರಾಜನ್ರಾಜವೃತ್ತೇನ ಧಾರ್ಮಿಕ ॥ ೭ ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ಸುಭೃತಾ ಭೃತ್ಯಾಃ ಕಚ್ಚಿತ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ಶಾಸನೇ ।
ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ವಿಜಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ರಿಪವೋ ರಿಪುಸೂದನ ॥ ೮ ॥

ಕಚ್ಚಿದ್ಬಲೇ ಚ ಕೋಶೇ ಚ ಮಿತ್ರೇಷು ಚ ಪರಂತಪ ।
ಕುಶಲಂ ತೇ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಪುತ್ರಪೌತ್ರೇ ತಥಾನಘ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವತ್ರ ಕುಶಲಂ ರಾಜಾ ವಸಿಷ್ಠಂ ಪ್ರತ್ಯುದಾಹರತ್ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವಸಿಷ್ಠಂ ವಿನಯಾನಿವತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕೃತ್ವೋಭೌ ಸುಚಿರಂ ಕಾಲಂ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೌ ತಾಃ ಕಥಾಃ ಶುಭಾಃ |
ಮುದಾ ಪರಮಯಾ ಯುಕ್ತೌ ಪ್ರಿಯೇತಾಂ ತೌ ಪರಸ್ಪರಮ್ || 11 ||

ತತೋ ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ಕಥಾಂತೇ ರಘುನಂದನ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ || 12 ||

ಆತಿಥ್ಯಂ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಬಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ಮಹಾಬಲ |
ತವ ಚೈವಾಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ ಯಥಾರ್ಹಂ ಸಮ್ಪ್ರತೀಚ್ಛೇ ಮೇ || 13 ||

ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಂ ತು ಭವಾನೇತಾಂ ಪ್ರತೀಚ್ಛತು ಮಯೋದ್ಯತಾಮ್ |
ರಾಜಂಸ್ತ್ವಮತಿಥಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪೂಜನೀಯಃ ಪ್ರಯತ್ನತಃ || 14 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ವಸಿಷ್ಠೋನ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮತಿಃ |
ಕೃತಮಿತ್ಯಬ್ರವೀದ್ರಾಜಾ ಪೂಜಾವಾಕ್ಯೇನ ಮೇ ತ್ವಯಾ || 15 ||

ಫಲಮೂಲೇನ ಭಗವನ್ವಿದ್ಯತೇ ಯತ್ತವಾಶ್ರಮೇ |
ಪಾದ್ಯೇನಾಚಮನೀಯೇನ ಭಗವದ್ಧರ್ಮನೇನ ಚ || 16 ||

ಸರ್ವಥಾ ಚ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಪೂಜಾರ್ಹೇಣ ಸುಪೂಜಿತಃ |
ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ಮೈತ್ರೇಣೇಕ್ಷಸ್ವ ಚಕ್ಷುಷಾ || 17 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಂತಂ ರಾಜಾನಂ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪುನರೇವ ಹಿ |
ನ್ಯಮನ್ತ್ರಯತ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪುನಃ ಪುನರುದಾರಧೀಃ || 18 ||

ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಗಾಧೇಯೋ ವಸಿಷ್ಠಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
ಯಥಾ ಪ್ರಿಯಂ ಭಗವತಸ್ತಥಾಸ್ತು ಮುನಿಸತ್ತಮ || 19 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವಸಿಷ್ಠೋ ಜಪತಾಂ ವರಃ |
ಆಜುಹಾವ ತತಃ ಪ್ರೀತಃ ಕಲ್ಮಾಷೀಂ ಧೂತಕಲ್ಮಷಃ || 20 ||

ಏಹ್ಯೇಹಿ ಶಬಲೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಶೃಣು ಚಾಪಿ ವಚೋ ಮಮ |
ಸಬಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇಃ ಕರ್ತುಂ ವ್ಯವಸಿತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ |
ಭೋಜನೇನ ಮಹಾರ್ಹೇಣ ಸತ್ಕಾರಂ ಸಂವಿಧತ್ಸ್ವ ಮೇ || 21 ||

ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯಥಾಕಾಮಂ ಷಡ್ರಸೇಷ್ವಭಿಪೂಜಿತಮ್ ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ಕಾಮಧುಗ್ಧಿವ್ಯೇ ಅಭಿವರ್ಷಕೃತೇ ಮಮ ॥²²॥

ರಸೇನಾನ್ನೇನ ಪಾನೇನ ಲೇಹ್ಯಚೋಷ್ಯೇಣ ಸಂಯುತಮ್ ।
ಅನ್ನಾನಾಂ ನಿಚಯಂ ಸರ್ವಂ ಸೃಜಸ್ವ ಶಬಲೇ ತ್ವರ ॥²³॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಏಕಪಿಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ದ್ವಿಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ವಸಿಷ್ಠೋನ ಶಬಲಾ ಶತ್ರುಸೂದನ ।
ವಿದಧೇ ಕಾಮಧುಕ್ಕಾಮಾನ್ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯಥೇಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಇಕ್ಷೂನ್ಮಧೂಂಸ್ತಥಾ ಲಾಜಾನೈರೇಯಾಂಶ್ಚ ವರಾಸವಾನ್ ।
ಪಾನಾನಿ ಚ ಮಹಾರ್ಹಣಿ ಭಕ್ಷ್ಯಾಂಶೋಚ್ಚಾಚ್ಚವಚಾಂಸ್ತಥಾ ॥ ೨ ॥

ಉಷ್ಣಾಢ್ಯಸ್ಯಾದನಸ್ಯಾಪಿ ರಾಶಯಃ ಪರ್ವತೋಪಮಾಃ ।
ಮೃಷ್ಣಾನ್ನಾನಿ ಚ ಸೂಪಾಶ್ಚ ದಧಿಕುಲ್ಯಾಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೩ ॥

ನಾನಾಸ್ವಾದುರಸಾನಾಂ ಚ ಷಾಡವಾನಾಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಭಾಜನಾನಿ ಸುಪೂರ್ಣಾನಿ ಗೌಡಾನಿ ಚ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ವಮಾಸೀತ್ಸುಸಂತುಷ್ಟಂ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಜನಾಕುಲಮ್ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಬಲಂ ರಾಮ ವಸಿಷ್ಠೋನಾಭಿತರ್ಪಿತಮ್ ॥ ೫ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಪಿ ರಾಜರ್ಷಿಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಸ್ತದಾಭವತ್ ।
ಸಾಂತಃ ಪುರವರೋ ರಾಜಾ ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುರೋಹಿತಃ ॥ ೬ ॥

ಸಾಮಾತ್ಯೋ ಮನ್ತ್ರಿಸಹಿತಃ ಸಭೃತ್ಯಃ ಪೂಜಿತಸ್ತದಾ ।
ಯುಕ್ತಃ ಪರೇಣ ಹರ್ಷೇಣ ವಸಿಷ್ಠಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೭ ॥

ಪೂಜಿತೋಽಹಂ ತ್ವಯಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಪೂಜಾರ್ಹೇಣ ಸುಸತ್ಕೃತಃ ।
ಶ್ರೂಯತಾಮಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದ ॥ ೮ ॥

ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರೇಣ ದೀಯತಾಂ ಶಬಲಾ ಮಮ ।
ರತ್ನಂ ಹಿ ಭಗವನ್ನೇತದ್ರತ್ನಹಾರೀ ಚ ಪಾರ್ಥಿವಃ ।
ತಸ್ಮಾನ್ನೇ ಶಬಲಾಂ ದೇಹಿ ಮಮೈಷಾ ಧರ್ಮತೋ ದ್ವಿಜ ॥ ೯ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಭಗವಾನ್ವಸಿಷ್ಠೋ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ ।

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹೀಪತಿಮ್ || 10 ||

ನಾಹಂ ಶತಸಹಸ್ರೇಣ ನಾಪಿ ಕೋಟಿಶತೈರ್ಗವಾಮ್ |
ರಾಜನ್ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಶಬಲಾಂ ರಾಶಿಭೀ ರಜತಸ್ಯ ವಾ || 11 ||

ನ ಪರಿತ್ಯಾಗಮರ್ಹೇಯಂ ಮತ್ಸಕಾಶಾದರಿಂದಮ |
ಶಾಶ್ವತೀ ಶಬಲಾ ಮಹ್ಯಂ ಕೀರ್ತಿರಾತ್ಮವತೋ ಯಥಾ || 12 ||

ಅಸ್ಯಾಂ ಹವ್ಯಂ ಚ ಕವ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರಾ ತಥೈವ ಚ |
ಆಯತ್ತಮಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ಚ ಬಲಿಹೋಮಸ್ತಥೈವ ಚ || 13 ||

ಸ್ವಾಹಾಕಾರವಷಟ್ಕಾರೌ ವಿದ್ಯಾಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಸ್ತಥಾ |
ಆಯತ್ತಮತ್ರ ರಾಜರ್ಷೇ ಸರ್ವಮೇತನ್ನ ಸಂಶಯಃ || 14 ||

ಸರ್ವ ಸ್ವಮೇತತ್ಸತ್ಯೇನ ಮಮ ತುಷ್ಟಿಕರೀ ಸದಾ |
ಕಾರಣೈರ್ಬಹುಭೀ ರಾಜನ್ನ ದಾಸ್ಯೇ ಶಬಲಾಂ ತವ || 15 ||

ವಸಿಷ್ಠೋನೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಬ್ರವೀತ್ತತಃ |
ಸಂರಬ್ಧತರಮತ್ಯರ್ಥಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ || 16 ||

ಹೈರಣ್ಯಕಕ್ಷ್ಯಾಗ್ರೈವೇಯಾನ್ಸುವರ್ಣಾಙ್ಕುಶಭೂಷಿತಾನ್ |
ದದಾಮಿ ಕುಂಭಾರಾಣಾಂ ತೇ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತುರ್ದಶ || 17 ||

ಹೈರಣ್ಯಾನಾಂ ರಥಾನಾಂ ಚ ಶ್ವೇತಾಶ್ವಾನಾಂ ಚತುರ್ಯುಜಾಮ್ |
ದದಾಮಿ ತೇ ಶತಾನ್ಯಷ್ಟೌ ಕಿಂಚಿದೇಕವಿಭೂಷಿತಾನ್ || 18 ||

ಹಯಾನಾಂ ದೇಶಜಾತಾನಾಂ ಕುಲಜಾನಾಂ ಮಹೌಜಸಾಮ್ |
ಸಹಸ್ರಮೇಕಂ ದಶ ಚ ದದಾಮಿ ತವ ಸುವ್ರತ || 19 ||

ನಾನಾವರ್ಣವಿಭಕ್ತಾನಾಂ ವಯಃಸ್ಥಾನಾಂ ತಥೈವ ಚ |
ದದಾಮ್ಯೇಕಾಂ ಗವಾಂ ಕೋಟಿಂ ಶಬಲಾ ದೀಯತಾಂ ಮಮ || 20 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಭಗವಾನ್ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ ಧೀಮತಾ |

ನ ದಾಸ್ಯಾಮೀತಿ ಶಬಲಾಂ ಪ್ರಾಹ ರಾಜನ್ಯಥಇಚ್ಛನ || 21 ||

ಏತದೇವ ಹಿ ಮೇ ರತ್ನಮೇತದೇವ ಹಿ ಮೇ ಧನಮ್ |
ಏತದೇವ ಹಿ ಸರ್ವಸ್ವಮೇತದೇವ ಹಿ ಜೀವಿತಮ್ || 22 ||

ದರ್ಶಶ್ಚ ಪೂರ್ಣಮಾಸಶ್ಚ ಯಜ್ಞಾಶ್ಚೈವಾಪ್ತದಕ್ಷಿಣಾಃ |
ಏತದೇವ ಹಿ ಮೇ ರಾಜನ್ಯವಿಧಾಶ್ಚ ಕ್ರಿಯಾಸ್ತಥಾ || 23 ||

ಅದೋಮೂಲಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ ಸರ್ವಾ ಮಮ ರಾಜನ್ಯ ಸಂಶಯಃ |
ಬಹೂನಾಂ ಕಿಂ ಪ್ರಲಾಪೇನ ನ ದಾಸ್ಯೇ ಕಾಮದೋಹಿನೀಮ್ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಪಿಂಚಾಶ್ವತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಪಿಞ್ಜಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಕಾಮಧೇನುಂ ವಸಿಷ್ಠೋಽಪಿ ಯದಾ ನ ತ್ಯಜತೇ ಮುನಿಃ |
ತದಾಸ್ಯ ಶಬಲಾಂ ರಾಮ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽನ್ವಕರ್ಷತ || 1 ||

ನೀಯಮಾನಾ ತು ಶಬಲಾ ರಾಮ ರಾಜ್ಞಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ದುಃಖಿತಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ರುದಂತೀ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ || 2 ||

ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ವಸಿಷ್ಠೇನ ಕಿಮಹಂ ಸುಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಯಾಹಂ ರಾಜಭೃತ್ಯರ್ಥಿಣಾ ಹಿರಯೇಯಂ ಭೃಶದುಃಖಿತಾ || 3 ||

ಕಿಂ ಮಯಾಪಕೃತಂ ತಸ್ಯ ಮಹರ್ಷೇರ್ಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ |
ಯನ್ಮಾಮನಾಗಸಂ ಭಕ್ತಾಮಿಷ್ಟಾಂ ತ್ಯಜತಿ ಧಾರ್ಮಿಕಃ || 4 ||

ಇತಿ ಸಾ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ತು ನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಜಗಾಮ ವೇಗೇನ ತದಾ ವಸಿಷ್ಠಂ ಪರಮೌಜಸಮ್ || 5 ||

ನಿರ್ಧೂಯ ತಾಂಸ್ತದಾ ಭೃತ್ಯಾಞ್ಚಿತಶಃ ಶತ್ರುಸೂದನ |
ಜಗಾಮಾನಿಲವೇಗೇನ ಪಾದಮೂಲಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 6 ||

ಶಬಲಾ ಸಾ ರುದಂತೀ ಚ ಕ್ರೋಶಂತೀ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ |
ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಾ ಮೇಘದುನ್ದುಭಿರಾವಿಣೀ || 7 ||

ಭಗವನ್ಕಿಂ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ತ್ವಯಾಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸುತ |
ಯಸ್ಮಾದ್ರಾಜಭೃತಾ ಮಾಂ ಹಿ ನಯಂತೇ ತ್ವತ್ಸಕಾಶತಃ || 8 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿರಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಶೋಕಸಂತಪ್ತಹೃದಯಾಂ ಸ್ವಸಾರಮಿವ ದುಃಖಿತಾಮ್ || 9 ||

ನ ತ್ವಾಂ ತ್ಯಜಾಮಿ ಶಬಲೇ ನಾಪಿ ಮೇಽಪಕೃತಂ ತ್ವಯಾ |
ಏಷ ತ್ವಾಂ ನಯತೇ ರಾಜಾ ಬಲಾನ್ಮತ್ತೋ ಮಹಾಬಲಃ || 10 ||

ನ ಹಿ ತುಲ್ಯಂ ಬಲಂ ಮಹ್ಯಂ ರಾಜಾ ತ್ವದ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಬಲೀ ರಾಜಾ ಕ್ಷತ್ರಿಯಶ್ಚ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಪತಿರೇವ ಚ ॥ 11 ॥

ಇಯಮಕ್ಷೌಹಿಣೀಪೂರ್ಣಾ ಸವಾಜಿರಥಸಜ್ಜುಲಾ ।
ಹಸ್ತಿಧ್ವಜಸಮಾಕೀರ್ಣಾ ತೇನಾಸೌ ಬಲವತ್ತರಃ ॥ 12 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ವಸಿಷ್ಠೋನ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿನೀತವತ್ ।
ವಚನಂ ವಚನಜ್ಞಾ ಸಾ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಮಮಿತಪ್ರಭಮ್ ॥ 13 ॥

ನ ಬಲಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಸ್ಯಾಹುರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬಲವತ್ತರಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮನ್ಬ್ರಹ್ಮಬಲಂ ದಿವ್ಯಂ ಕ್ಷತ್ರಾತ್ತು ಬಲವತ್ತರಮ್ ॥ 14 ॥

ಅಪ್ರಮೇಯಬಲಂ ತುಭ್ಯಂ ನ ತ್ವಯಾ ಬಲವತ್ತರಃ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾವೀರ್ಯಸ್ತೇಜಸ್ತವ ದುರಾಸದಮ್ ॥ 15 ॥

ನಿಯುಜ್ಯಸ್ವ ಮಾಂ ಮಹಾತೇಜಸ್ತ್ವದ್ಬ್ರಹ್ಮಬಲಸಮ್ಭೃತಾಮ್ ।
ತಸ್ಯ ದರ್ಪಂ ಬಲಂ ಯತ್ತನ್ನಾಶಯಾಮಿ ದುರಾತ್ಮನಃ ॥ 16 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತು ತಯಾ ರಾಮ ವಸಿಷ್ಠಃ ಸುಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಸೃಜಸ್ವೇತಿ ತದೋವಾಚ ಬಲಂ ಪರಬಲಾರುಜಮ್ ॥ 17 ॥

ತಸ್ಯಾ ಹುಮ್ಭಾರವೋತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾಃ ಪಹ್ಲವಾಃ ಶತಶೋ ನೃಪ ।
ನಾಶಯಂತಿ ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ ॥ 18 ॥

ಸ ರಾಜಾ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಃ ಕ್ರೋಧವಿಸ್ಫಾರಿತೇಕ್ಷಣಃ ।
ಪಹ್ಲವಾನ್ನಾಶಯಾಮಾಸ ಶಸ್ತ್ರೈರುಚ್ಚಾವಚೈರಪಿ ॥ 19 ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾರ್ದಿತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಹ್ಲವಾಞ್ಚಿತಶಸ್ತದಾ ।
ಭೂಯ ಏವಾಸೃಜದ್ಭೋರಾಞ್ಚಿಕಾನ್ಯವನಮಿಶ್ರಿತಾನ್ ॥ 20 ॥

ತೈರಾಸೀತ್ಸಂವೃತಾ ಭೂಮಿಃ ಶಕೈರ್ಯವನಮಿಶ್ರಿತೈಃ ।
ಪ್ರಭಾವದ್ಭರ್ಮಹಾವೀರ್ಯೈರ್ಹೇಮಕಿಂಜಲ್ಕಸಂನಿಭೈಃ ॥ 21 ॥

ದೀರ್ಘಾಸಿಪಟ್ಟಿಶಢರೈಹೇಮವರ್ಣಾಮ್ಬರಾವೃತ್ತೈಃ |
ನಿರ್ದಗ್ಧಂ ತದ್ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ಪ್ರದೀಪ್ತೈರಿವ ಪಾವಕೈಃ || 22 ||

ತತೋಽಸ್ತ್ರಾಣಿ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮುಮೋಚ ಹ || 23 ||
|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಪಿಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಸ್ತಾನಾಕುಲಾನದೃಷ್ಟಾನ್ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಸ್ತ್ರಮೋಹಿತಾನ್ ।
ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚೋದಯಾಮಾಸ ಕಾಮಧುಕ್ಸೃಜ ಯೋಗತಃ ॥ ೧ ॥

ತಸ್ಯಾ ಹುಮ್ಭಾರವಾಜ್ಞಾತಾಃ ಕಾಮೋಜಾ ರವಿಸಂನಿಭಾಃ ।
ಊಧಸ್ತ್ವಧ ಸಂಜಾತಾಃ ಪಹ್ಲವಾಃ ಶಸ್ತ್ರಪಾಣಯಃ ॥ ೨ ॥

ಯೋನಿದೇಶಾಚ್ಚ ಯವನಃ ಶಕೃದ್ದೇಶಾಚ್ಛಕಾಸ್ತಥಾ ।
ರೋಮಕೂಪೇಷು ಮೇಚ್ಛಾಶ್ಚ ಹರೀತಾಃ ಸಕಿರಾತಕಾಃ ॥ ೩ ॥

ತೈಸ್ತನ್ನಿಷೂದಿತಂ ಸೈನ್ಯಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ತತ್ಕೃಣಾತ್ ।
ಸಪದಾತಿಗಜಂ ಸಾಶ್ವಂ ಸರಥಂ ರಘುನಂದನ ॥ ೪ ॥

ದೃಷ್ಟಾನ್ ನಿಷೂದಿತಂ ಸೈನ್ಯಂ ವಸಿಷ್ಠೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸುತಾನಾಂ ತು ಶತಂ ನಾನಾವಿಧಾಯುಧಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅಭ್ಯಧಾವತ್ಸುಸಜ್ಕೃದ್ಧಂ ವಸಿಷ್ಠಂ ಜಪತಾಂ ವರಮ್ ।
ಹುಚ್ಛುರೇಣೈವ ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ನಿರ್ದದಾಹ ಮಹಾನ್ಮುಷಿಃ ॥ ೬ ॥

ತೇ ಸಾಶ್ವರಥಪಾದಾತಾ ವಸಿಷ್ಠೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಭಸ್ಮೀಕೃತಾ ಮುಹೂರ್ತೇನ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸುತಾಸ್ತದಾ ॥ ೭ ॥

ದೃಷ್ಟಾನ್ ವಿನಾಶಿತಾನ್ಪುತ್ರಾನ್ಬಲಂ ಚ ಸುಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಸವ್ರೀಡಶ್ಚಿನ್ತಯಾವಿಷ್ಣೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಭವತ್ತದಾ ॥ ೮ ॥

ಸನ್ದುರ ಇವ ನಿರ್ವೇಗೋ ಭಗ್ನದಂಷ್ಟ್ರ ಇವೋರಗಃ ।
ಉಪರಕ್ತ ಇವಾದಿತ್ಯಃ ಸದ್ಯೋ ನಿಷ್ಪ್ರಭತಾಂ ಗತಃ ॥ ೯ ॥

ಹತಪುತ್ರಬಲೋ ದೀನೋ ಲೂನಪಕ್ಷ ಇವ ದ್ವಿಜಃ ।
ಹತದರ್ಪೋ ಹತೋತ್ಸಾಹೋ ನಿರ್ವೇದಂ ಸಮಪದ್ಯತ ॥ ೧೦ ॥

ಸ ಪುತ್ರಮೇಕಂ ರಾಜ್ಯಾಯ ಪಾಲಯೇತಿ ನಿಯುಜ್ಯ ಚ |
ಪೃಥಿವೀಂ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮೇಣ ವನಮೇವಾನ್ವಪದ್ಯತ || 11 ||

ಸ ಗತ್ವಾ ಹಿಮವತ್ಪಾಶ್ವರ್ಯಂ ಕಿಂನರೋರಗಸೇವಿತಮ್ |
ಮಹಾದೇವಪ್ರಸಾದಾರ್ಥಂ ತಪಸ್ತೇಪೇ ಮಹಾತಪಾಃ || 12 ||

ಕೇನಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲೇನ ದೇವೇಶೋ ವೃಷಭಧ್ವಜಃ |
ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ವರದೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ || 13 ||

ಕಿಮರ್ಥಂ ತಪ್ಯಸೇ ರಾಜನ್ಯೂಹಿ ಯತ್ತೇ ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ |
ವರದೋಽಸ್ಮಿ ವರೋ ಯಸ್ತೇ ಕಾಚಿತ್ಕ್ವತಃ ಸೋಽಭಿಧೀಯತಾಮ್ || 14 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ದೇವೇನ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತಪಾಃ |
ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಮಹಾದೇವಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 15 ||

ಯದಿ ತುಷ್ಟೋ ಮಹಾದೇವ ಧನುರ್ವೇದೋ ಮಮಾನಘ |
ಸಾಜ್ಞೋಪಾಜ್ಞೋಪನಿಷದಃ ಸರಹಸ್ಯಃ ಪ್ರದೀಯತಾಮ್ || 16 ||

ಯಾನಿ ದೇವೇಷು ಚಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ದಾನವೇಷು ಮಹರ್ಷಿಷು |
ಗಂಧರ್ವಯಕ್ಷರಕ್ಷಸು ಪ್ರತಿಭಾಂತು ಮಮಾನಘ || 17 ||

ತವ ಪ್ರಸಾದಾದ್ಭವತು ದೇವದೇವ ಮಮೇಪ್ಸಿತಮ್ |
ಏವಮಸ್ತ್ವಿತಿ ದೇವೇಶೋ ವಾಕ್ಯಮುಕ್ತ್ವಾ ದಿವಂ ಗತಃ || 18 ||

ಪ್ರಾಪ್ಯ ಚಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ರಾಜರ್ಷಿರ್ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ದರ್ಪೇಣ ಮಹತಾ ಯುಕ್ತೋ ದರ್ಪಪೂರ್ಣೋಽಭವತ್ತದಾ || 19 ||

ವಿವರ್ಧಮಾನೋ ವೀರ್ಯೇಣ ಸಮುದ್ರ ಇವ ಪರ್ವಣಿ |
ಹತಮೇವ ತದಾ ಮೇನೇ ವಸಿಷ್ಠಮೃಷಿಸತ್ತಮಮ್ || 20 ||

ತತೋ ಗತ್ವಾಶ್ರಮಪದಂ ಮುಮೋಚಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಪಾರ್ಥಿವಃ |
ಯೈಸ್ತತ್ತಪೋವನಂ ಸರ್ವಂ ನಿರ್ದಗ್ಧಂ ಚಾಸ್ತ್ರತೇಜಸಾ || 21 ||

ಉದೀರ್ಯಮಾಣಮಸ್ತ್ರಂ ತದ್ವಿಶ್ವಾಸ್ವಮಿತ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಪ್ರದ್ರುತಾ ಭೀತಾ ಮುನಯಃ ಶತಶೋ ದಿಶಃ ॥ 22 ॥

ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಚ ಯೇ ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತಥೈವ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ ।
ವಿದ್ರವಂತಿ ಭಯಾದ್ಭೀತಾ ನಾನಾದಿಗ್ಭ್ಯಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 23 ॥

ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ಶೂನ್ಯಮಾಸೀನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಮುಹೂರ್ತಮಿವ ನಿಃಶಬ್ದಮಾಸೀದೀರಿಣಸಂನಿಭಮ್ ॥ 24 ॥

ವದತೋ ವೈ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಮಾ ಭೈಷ್ಠೇತಿ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ನಾಶಯಾಮ್ಯದ್ಯ ಗಾಧೇಯಂ ನೀಹಾರಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಃ ॥ 25 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾ ವಸಿಷ್ಠೋ ಜಪತಾಂ ವರಃ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ತದಾ ವಾಕ್ಯಂ ಸರೋಷಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 26 ॥

ಆಶ್ರಮಂ ಚಿರಸಂವೃದ್ಧಂ ಯದ್ವಿನಾಶಿತವಾನಸಿ ।
ದುರಾಚಾರೋಽಸಿ ಯನ್ಮೂಢ ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ನ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ॥ 27 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧೋ ದಣ್ಡಮುದ್ಯಮ್ಯ ಸತ್ವರಃ ।
ವಿಧೂಮ ಇವ ಕಾಲಾಗ್ನಿಯಮದಣ್ಡಮಿವಾಪರಮ್ ॥ 28 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚಪಇಚ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ವಸಿಷ್ಠೋನ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಆಗ್ನೇಯಮಸ್ತ್ರಮುತ್ಕಿಷ್ಠಪ್ಯ ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠೇತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನೋಕ್ತೃಧಾದಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ಕ್ಷತ್ರಬನ್ದೋ ಸ್ಥಿತೋಽಸ್ಮೇಷ ಯದ್ಬಲಂ ತದ್ವಿದರ್ಶಯ ।
ನಾಶಯಾಮ್ಯೇಷ ತೇ ದರ್ಪಂ ಶಸ್ತ್ರಸ್ಯ ತವ ಗಾಧಿಜ ॥ ೩ ॥

ಕ್ಷ ಚ ತೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯಬಲಂ ಕ್ಷ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಬಲಂ ಮಹತ್ ।
ಪಶ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಬಲಂ ದಿವ್ಯಂ ಮಮ ಕ್ಷತ್ರಿಯಪಾಂಸನ ॥ ೪ ॥

ತಸ್ಯಾಸ್ತ್ರಂ ಗಾಧಿಪುತ್ರಸ್ಯ ಘೋರಮಾಗ್ನೇಯಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೇನ ತಚ್ಛಾಂತಮಗ್ನೇವೇಗ ಇವಾಮ್ಭಸಾ ॥ ೫ ॥

ವಾರುಣಂ ಚೈವ ರೌದ್ರಂ ಚ ಐಂದ್ರಂ ಪಾಶುಪತಂ ತಥಾ ।
ಐಷೀಕಂ ಚಾಪಿ ಚಿಕ್ಷೇಪ ರುಷಿತೋ ಗಾಧಿನಂದನಃ ॥ ೬ ॥

ಮಾನವಂ ಮೋಹನಂ ಚೈವ ಗಾನ್ಧರ್ವಂ ಸ್ವಾಪನಂ ತಥಾ ।
ಜ್ರಮ್ಭಣಂ ಮೋಹನಂ ಚೈವ ಸನ್ತಾಪನವಿಲಾಪನೇ ॥ ೭ ॥

ಶೋಷಣಂ ದಾರಣಂ ಚೈವ ವಜ್ರಮಸ್ತ್ರಂ ಸುದುರ್ಜಯಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಪಾಶಂ ಕಾಲಪಾಶಂ ವಾರುಣಂ ಪಾಶಮೇವ ಚ ॥ ೮ ॥

ಪಿನಾಕಾಸ್ತ್ರಂ ಚ ದಯಿತಂ ಶುಷ್ಕಾದ್ರೇ ಅಶನೀ ತಥಾ ।
ದಂಡಾಸ್ತ್ರಮಥ ಪೈಶಾಚಂ ಕ್ರೌಞ್ಚಮಸ್ತ್ರಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೯ ॥

ಧರ್ಮಚಕ್ರಂ ಕಾಲಚಕ್ರಂ ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರಂ ತಥೈವ ಚ ।
ವಾಯವ್ಯಂ ಮಥನಂ ಚೈವ ಅಸ್ತ್ರಂ ಹಯಶಿರಸ್ತಥಾ ॥ ೧೦ ॥

ಶಕ್ತಿದ್ವಯಂ ಚ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಕಜ್ಜಾಲಂ ಮುಸಲಂ ತಥಾ ।

ವೈದ್ಯಾಧರಂ ಮಹಾಸ್ತ್ರಂ ಚ ಕಾಲಾಸ್ತ್ರಮಥ ದಾರುಣಮ್ || 11 ||

ತ್ರಿಶೂಲಮಸ್ತ್ರಂ ಘೋರಂ ಚ ಕಾಪಾಲಮಥ ಕಂಜುಣಮ್ |
ಏತಾನ್ಯಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಸರ್ವಾಣಿ ರಘುನಂದನ || 12 ||

ವಸಿಷ್ಠೋ ಜಪತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ತದದ್ಭುತಮಿವಾಭವತ್ |
ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ದಣ್ಡೇನ ಗ್ರಸತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸುತಃ || 13 ||

ತೇಷು ಶಾನ್ತೇಷು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಂ ಕ್ಷಿಪ್ತವಾನಾಧಿನಂದನಃ |
ತದಸ್ತ್ರಮುದ್ಯತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವಾಃ ಸಾಗ್ನಿಪುರೋಗಮಾಃ || 14 ||

ದೇವರ್ಷಯಶ್ಚ ಸಮಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಗಂಧರ್ವಾಃ ಸಮಹೋರಗಾಃ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಾಸೀತ್ಸನ್ತ್ರಸ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರೇ ಸಮುದೀರಿತೇ || 15 ||

ತದಪ್ಯಸ್ತ್ರಂ ಮಹಾಘೋರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮೇಣ ತೇಜಸಾ |
ವಸಿಷ್ಠೋ ಗ್ರಸತೇ ಸರ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡೇನ ರಾಘವ || 16 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಂ ಗ್ರಸಮಾನಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನಂ ರೌದ್ರಂ ರೂಪಮಾಸೀತ್ಸುದಾರುಣಮ್ || 17 ||

ರೋಮಕೂಪೇಷು ಸರ್ವೇಷು ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಮರೀಚ್ಯ ಇವ ನಿಷ್ಪೇತುರಗ್ನೇರ್ಧೂಮಾಕುಲಾರ್ಚಿಷಃ || 18 ||

ಪ್ರಾಜ್ವಲದ್ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಶ್ಚ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಕರೋದ್ಯತಃ |
ವಿಧೂಮ ಇವ ಕಾಲಾಗ್ನಿರ್ಯಮದಂಡ ಇವಾಪರಃ || 19 ||

ತತೋಽಸ್ತುವನ್ಮುನಿಗಣಾ ವಸಿಷ್ಠಂ ಜಪತಾಂ ವರಮ್ |
ಅಮೋಘಂ ತೇ ಬಲಂ ಬ್ರಹ್ಮಂಸ್ತೇಜೋ ಧಾರಯ ತೇಜಸಾ || 20 ||

ನಿಗೃಹೀತಸ್ತ್ವಯಾ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠಾಷ್ವಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತಪಾಃ |
ಪ್ರಸೀದ ಜಪತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೋಕಾಃ ಸಂತು ಗತವ್ಯಥಾಃ || 21 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಶಮಂ ಚಕ್ರೇ ಮಹಾತಪಾಃ |

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಪಿ ನಿಕ್ಕತೋ ವಿನಿಃಶ್ವಸ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 22 ||

ಧಿಗ್ಬಲಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಬಲಂ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಬಲಂ ಬಲಮ್ |
ಏಕೇನ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡೇನ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಹತಾನಿ ಮೇ || 23 ||

ತದೇತತ್ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯಾಹಂ ಪ್ರಸನ್ನೇಂದ್ರಿಯಮಾನಸಃ |
ತಪೋ ಮಹತ್ಸಮಾಸ್ಥಸ್ಯೇ ಯದೇಷ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಕಾರಕಮ್ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಪದ್ಯಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಸನ್ತಪ್ತಹೃದಯಃ ಸ್ಮರನ್ನಿಗ್ರಹಮಾತ್ಮನಃ |
ವಿನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ವಿನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ಕೃತವೈರೋ ಮಹಾತ್ಮನಾ ||೧||

ಸ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಂ ಗತ್ವಾ ಮಹಿಷ್ಯಾ ಸಹ ರಾಘವ |
ತತಾಪ ಪರಮಂ ಘೋರಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತಪಾಃ |
ಫಲಮೂಲಾಶನೋ ದಾಂತಶ್ಚಚಾರ ಪರಮಂ ತಪಃ ||೨||

ಅಥಾಸ್ಯ ಜಜ್ಞರೇ ಪುತ್ರಾಃ ಸತ್ಯಧರ್ಮಪರಾಯಣಾಃ |
ಹವಿಷ್ಪನ್ನೋ ಮಧುಷ್ಪನ್ನೋ ದೃಢನೇತ್ರೋ ಮಹಾರಥಃ ||೩||

ಪೂರ್ಣೇ ವರ್ಷಸಹಸ್ರೇ ತು ಬ್ರಹ್ಮಾ ಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ |
ಅಬ್ರವೀನ್ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ತಪೋಧನಮ್ ||೪||

ಜಿತಾ ರಾಜರ್ಷಿಲೋಕಾಸ್ತೇ ತಪಸಾ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜ |
ಅನೇನ ತಪಸಾ ತ್ವಾಂ ಹಿ ರಾಜರ್ಷಿರಿತಿ ವಿದ್ಮಹೇ ||೫||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾ ಜಗಾಮ ಸಹ ದೈವತೈಃ |
ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ||೬||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಪಿ ತಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ಹ್ರಿಯಾ ಕಿಂಚಿದವಾಙ್ಮುಖಿಃ |
ದುಃಖೇನ ಮಹತಾವಿಷ್ಟಃ ಸಮನ್ಯುರಿದಮಬ್ರವೀತ್ ||೭||

ತಪಶ್ಚ ಸುಮಹತ್ತಪ್ತಂ ರಾಜರ್ಷಿರಿತಿ ಮಾಂ ವಿದುಃ |
ದೇವಾಃ ಸರ್ಷಿಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ನಾಸ್ತಿ ಮನ್ಯೇ ತಪಃಫಲಮ್ ||೮||

ಏವಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಮನಸಾ ಭೂಯ ಏವ ಮಹಾತಪಾಃ |
ತಪಶ್ಚಚಾರ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಪರಮಂ ಪರಮಾತ್ಮವಾನ್ ||೯||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕಾಲೇ ತು ಸತ್ಯವಾದೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |

ತ್ರಿಶಙ್ಕುರಿತಿ ವಿಖ್ಯಾತ ಇಕ್ಷ್ವಾಕು ಕುಲನಂದನಃ || 10 ||

ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ಯಜೇಯಮಿತಿ ರಾಘವ |
ಗಚ್ಛೇಯಂ ಸ್ವಶರೀರೇಣ ದೇವಾನಾಂ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ || 11 ||

ಸ ವಸಿಷ್ಠಂ ಸಮಾಹೂಯ ಕಥಯಾಮಾಸ ಚಿಂತಿತಮ್ |
ಅಶಕ್ಯಮಿತಿ ಚಾಪ್ಯುಕ್ತೋ ವಸಿಷ್ಠೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 12 ||

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತೋ ವಸಿಷ್ಠೇನ ಸ ಯಯೌ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ |
ವಸಿಷ್ಠಾ ದೀರ್ಘ ತಪಸಸ್ತಪೋ ಯತ್ರ ಹಿ ತೇಪಿರೇ || 13 ||

ತ್ರಿಶಙ್ಕುಃ ಸುಮಹಾತೇಜಾಃ ಶತಂ ಪರಮಭಾಸ್ವರಮ್ |
ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರಾನದೃಶೇ ತಪ್ಯಮಾನಾನ್ಯಶಸ್ವಿನಃ || 14 ||

ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಸರ್ವಾನೇವ ಗುರೋಃ ಸುತಾನ್ |
ಅಭಿವಾದ್ಯಾನುಪೂರ್ವೇಣ ಹ್ರಿಯಾ ಕಿಂಚಿದವಾಙ್ಮುಖಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಸುಮಹಾತೇಜಾಃ ಸರ್ವಾನೇವ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 15 ||

ಶರಣಂ ವಃ ಪ್ರಪದ್ಯೇಽಹಂ ಶರಣ್ಯಾಂಶ್ಚರಣಾಗತಃ |
ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತೋಽಸ್ಮಿ ಭದ್ರಂ ವೋ ವಸಿಷ್ಠೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 16 ||

ಯಷ್ಟುಕಾಮೋ ಮಹಾಯಜ್ಞಂ ತದನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಥಥ |
ಗುರುಪುತ್ರಾನಹಂ ಸರ್ವಾನ್ಮಮಸ್ಯುತ್ಯ ಪ್ರಸಾದಯೇ || 17 ||

ಶಿರಸಾ ಪ್ರಣತೋ ಯಾಚೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಸ್ತಪಸಿ ಸ್ಥಿತಾನ್ |
ತೇ ಮಾಂ ಭವಂತಃ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಾಜಯಂತು ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ಸಶರೀರೋ ಯಥಾಹಂ ಹಿ ದೇವಲೋಕಮವಾಪ್ನುಯಾಮ್ || 18 ||

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತೋ ವಸಿಷ್ಠೇನ ಗತಿಮನ್ಯಾಂ ತಪೋಧನಾಃ |
ಗುರುಪುತ್ರಾನ್ಮತೇ ಸರ್ವಾನ್ಮಹಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕಾಂಕ್ಷನ || 19 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಂ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪುರೋಧಾಃ ಪರಮಾ ಗತಿಃ |
ತಸ್ಮಾದನಂತರಂ ಸರ್ವೇ ಭವನ್ತೋ ದೈವತಂ ಮಮ || 20 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಿಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಸ್ತ್ರಶಜ್ಞೋರ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕ್ರೋಧಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಋಷಿಪುತ್ರಶತಂ ರಾಮ ರಾಜಾನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತೋಽಸಿ ದುರ್ಬುದ್ಧೇ ಗುರುಣಾ ಸತ್ಯವಾದಿನಾ ।
ತಂ ಕಥಂ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಶಾಖಾಂತರಮುಪೇಯಿವಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪುರೋಧಾಃ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ।
ನ ಚಾತಿಕ್ರಮಿತುಂ ಶಕ್ಯಂ ವಚನಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಃ ॥ ೩ ॥

ಅಶಕ್ಯಮಿತಿ ಚೋವಾಚ ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ ।
ತಂ ವಯಂ ವೈ ಸಮಾಹರ್ತುಂ ಕೃತುಂ ಶಕ್ತಾಃ ಕಥಂ ತವ ॥ ೪ ॥

ಬಾಲಿಶಸ್ತ್ವಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಗಮ್ಯತಾಂ ಸ್ವಪುರಂ ಪುನಃ ।
ಯಾಜನೇ ಭಗವಾಂಶ್ಚಕ್ತಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ ೫ ॥

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕ್ರೋಧಪರ್ಯಾಕುಲಾಕ್ಷರಮ್ ।
ಸ ರಾಜಾ ಪುನರೇವೈತಾನಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತೋಽಸ್ಮಿ ಗುರುಣಾ ಗುರುಪುತ್ರೈಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಅನ್ಯಾಂ ಗತಿಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ವೋಽಸ್ತು ತಪೋಧನಾಃ ॥ ೭ ॥

ಋಷಿಪುತ್ರಾಸ್ತು ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಂ ಘೋರಾಭಿಸಂಹಿತಮ್ ।
ಶೇಪುಃ ಪರಮಸಜ್ಜುಧಾಶ್ಚಣ್ಡಾಲತವಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ।
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತ್ಮನೋ ವಿವಿಶುಸ್ತೇ ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅಥ ರಾತ್ರಾಂ ವ್ಯತೀತಾಯಾಂ ರಾಜಾ ಚಣ್ಡಾಲತಾಂ ಗತಃ ।
ನೀಲವಸ್ತ್ರಧರೋ ನೀಲಃ ಪರುಷೋ ಧ್ವಸ್ತಮೂರ್ಧಜಃ ।
ಚಿತ್ಯಮಾಲಾನ್ಯುಲೇಪಶ್ಚ ಆಯಸಾಭರಣೋಽಭವತ್ ॥ ೯ ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಚಣ್ಡಾಲರೂಪಿಣಮ್ |
ಪ್ರಾದ್ರವನ್ಸಹಿತಾ ರಾಮ ಪೌರಾ ಯೇಽಸ್ಯಾನುಗಾಮಿನಃ || 10 ||

ಏಕೋ ಹಿ ರಾಜಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಜಗಾಮ ಪರಮಾತ್ಮವಾನ್ |
ದಹ್ಯಮಾನೋ ದಿವಾರಾತ್ರಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ತಪೋಧನಮ್ || 11 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತು ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವಿಫಲೀಕೃತಮ್ |
ಚಣ್ಡಾಲರೂಪಿಣಂ ರಾಮ ಮುನಿಃ ಕಾರುಣ್ಯಮಾಗತಃ || 12 ||

ಕಾರುಣ್ಯಾತ್ ಮಹಾತೇಜಾ ವಾಕ್ಯಂ ಪರಮ ಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ಇದಂ ಜಗಾದ ಭದ್ರಂ ತೇ ರಾಜಾನಂ ಘೋರದರ್ಶನಮ್ || 13 ||

ಕಿಮಾಗಮನಕಾರ್ಯಂ ತೇ ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾಬಲ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತೇ ವೀರ ಶಾಪಾಚ್ಚಣ್ಡಾಲತಾಂ ಗತಃ || 14 ||

ಅಥ ತದ್ವಾಕ್ಯಮಾಕರ್ಣ್ಯ ರಾಜಾ ಚಣ್ಡಾಲತಾಂ ಗತಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞೋ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಮ್ || 15 ||

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತೋಽಸ್ಮಿ ಗುರುಣಾ ಗುರುಪುತ್ರೈಸ್ತಥೈವ ಚ |
ಅನವಾಪ್ಯೈವ ತಂ ಕಾಮಂ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಿಪರ್ಯಯಃ || 16 ||

ಸಶರೀರೋ ದಿವಂ ಯಾಯಾಮಿತಿ ಮೇ ಸೌಮ್ಯದರ್ಶನಮ್ |
ಮಯಾ ಚೇಷ್ಟಂ ಕೃತುಶತಂ ತಚ್ಚ ನಾವಾಪ್ಯತೇ ಫಲಮ್ || 17 ||

ಅನ್ಯತಂ ನೋಕ್ತ ಪೂರ್ವಂ ಮೇ ನ ಚ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕದಾಚನ |
ಕೃಚ್ಛ್ರೇಷ್ಟಪಿ ಗತಃ ಸೌಮ್ಯ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮೇಣ ತೇ ಶಪೇ || 18 ||

ಯಜ್ಞೈರ್ಬಹುವಿಧೈರಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಜಾ ಧರ್ಮೇಣ ಪಾಲಿತಾಃ |
ಗುರವಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಶೀಲವೃತ್ತೇನ ತೋಷಿತಾಃ || 19 ||

ಧರ್ಮೇ ಪ್ರಯತಮಾನಸ್ಯ ಯಜ್ಞಂ ಚಾಹರ್ತುಮಿಚ್ಛತಃ |
ಪರಿತೋಷಂ ನ ಗಚ್ಛಂತಿ ಗುರವೋ ಮುನಿಪುಂಗವ || 20 ||

ದೈವಮೇವ ಪರಂ ಮನ್ಯೇ ಪೌರುಷಂ ತು ನಿರರ್ಥಕಮ್ ।
ದೈವೇನಾಕ್ರಮ್ಯತೇ ಸರ್ವಂ ದೈವಂ ಹಿ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ॥ 21 ॥

ತಸ್ಯ ಮೇ ಪರಮಾರ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಮಭಿಕಾಂಕ್ಷತಃ ।
ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ದೈವೋಪಹತಕರ್ಮಣಃ ॥ 22 ॥

ನಾನ್ಯಾಂ ಗತಿಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನಾನ್ಯಃ ಶರಣಮಸ್ತಿ ಮೇ ।
ದೈವಂ ಪುರುಷಕಾರೇಣ ನಿವರ್ತಯಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಉಕ್ತವಾಕ್ಯಂ ತು ರಾಜಾನಂ ಕೃಪಯಾ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜಃ |
ಅಬ್ರವೀನ್ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಚಣ್ಡಾಲರೂಪಿಣಿಮ್ || 1 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕೋ ಸ್ವಾಗತಂ ವತ್ಸ ಜಾನಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಮ್ |
ಶರಣಂ ತೇ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾ ಭೈಷೀನ್ಮೃಪಪುಂಗವ || 2 ||

ಅಹಮಾಮನ್ತ್ರಯೇ ಸರ್ವಾನ್ಮಹರ್ಷೀನ್ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಃ |
ಯಜ್ಞಸಾಹ್ಯಕರಾನ್ರಾಜಂಸ್ತತೋ ಯಕ್ಷ್ಯಸಿ ನಿವೃತ್ತತಃ || 3 ||

ಗುರುಶಾಪಕೃತಂ ರೂಪಂ ಯದಿದಂ ತ್ವಯಿ ವರ್ತತೇ |
ಅನೇನ ಸಹ ರೂಪೇಣ ಸಶರೀರೋ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ || 4 ||

ಹಸ್ತಪ್ರಾಪ್ತಮಹಂ ಮನ್ಯೇ ಸ್ವರ್ಗಂ ತವ ನರೇಶ್ವರ |
ಯಸ್ತ್ವಂ ಕೌಶಿಕಮಾಗಮ್ಯ ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಗತಃ || 5 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪುತ್ರಾನ್ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಾನ್ |
ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಾನ್ಯಜ್ಞಸಮ್ಭಾರಕಾರಣಾತ್ || 6 ||

ಸರ್ವಾಂಶ್ಚಿಷ್ಯಾನ್ಸಮಾಹೂಯ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 7 ||

ಸರ್ವಾನ್ಮುಷಿವರಾನ್ವತ್ಸಾ ಆನಯಧ್ವಂ ಮಮಾಜ್ಞಯಾ |
ಸಶಿಷ್ಯಾನ್ಸಹೃದಶ್ಚೈವ ಸರ್ವೈಜಃ ಸುಬಹುಶ್ರುತಾನ್ || 8 ||

ಯದನ್ಯೋ ವಚನಂ ಬ್ರೂಯಾನ್ಮದ್ವಾಕ್ಯಬಲಚೋದಿತಃ |
ತತ್ಸರ್ವಮಖಿಲೇನೋಕ್ತಂ ಮಮಾಖ್ಯೇಯಮನಾದೃತಮ್ || 9 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಿಶೋ ಜಗ್ಮುಸ್ತದಾಜ್ಞಯಾ |
ಆಜಗ್ಮುರಥ ದೇಶೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ || 10 ||

ತೇ ಚ ಶಿಷ್ಯಾಃ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಮುನಿಂ ಜ್ವಲಿತತೇಜಸಮ್ |

ಉಚುಶ್ಚ ವಚನಂ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಾಮ್ || 11 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇ ವಚನಂ ಸರ್ವೇ ಸಮಾಯಾನ್ತಿ ದ್ವಿಜಾತಯಃ |
ಸರ್ವದೇಶೇಷು ಚಾಗಚ್ಛನ್ನರ್ಜಯಿತಾ ಮಹೋದಯಮ್ || 12 ||

ವಾಸಿಷ್ಠಂ ತಚ್ಛತಂ ಸರ್ವಂ ಕ್ರೋಧಪರ್ಯಾಕುಲಾಕ್ಷರಮ್ |
ಯದಾಹ ವಚನಂ ಸರ್ವಂ ಶೃಣು ತ್ವಂ ಮುನಿಪುಂಗವ || 13 ||

ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ಯಾಜಕೋ ಯಸ್ಯ ಚಣ್ಡಾಲಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ |
ಕಥಂ ಸದಸಿ ಭೋಕ್ತಾರೋ ಹವಿಸ್ತಸ್ಯ ಸುರರ್ಷಯಃ || 14 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಮಹಾತ್ಮನೋ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಚಣ್ಡಾಲಭೋಜನಮ್ |
ಕಥಂ ಸ್ವರ್ಗಂ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ ಪಾಲಿತಾಃ || 15 ||

ಏತದ್ವಚನಂ ನೈಷ್ಕರ್ಮ್ಯಮೂಚುಃ ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಾಃ |
ವಾಸಿಷ್ಠಾ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ಸರ್ವೇ ತೇ ಸಮಹೋದಯಾಃ || 16 ||

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮುನಿಪುಂಗವಃ |
ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತನಯನಃ ಸರೋಷಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 17 ||

ಯದ್ದೂಷಯನ್ತ್ಯದ್ವಿಷ್ಣುಂ ಮಾಂ ತಪ ಉಗ್ರಂ ಸಮಾಸ್ಥಿತಮ್ |
ಭಸ್ಮೀಭೂತಾ ದುರಾತ್ಮನೋ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 18 ||

ಅದ್ಯ ತೇ ಕಾಲಪಾಲೇನ ನೀತಾ ವೈವಸ್ವತಕ್ಷಯಮ್ |
ಸಪ್ತಜಾತಿಶತಾನೈವ ಮೃತಪಾಃ ಸಂತು ಸರ್ವಶಃ || 19 ||

ಶ್ವಮಾಂಸನಿಯತಾಹಾರಾ ಮುಷ್ಟಿಕಾ ನಾಮ ನಿರ್ಘೃಣಾಃ |
ವಿಕೃತಾಶ್ಚ ವಿರೂಪಾಶ್ಚ ಲೋಕಾನನುಚರಂತಿ ಮಾನ್ || 20 ||

ಮಹೋದಯಶ್ಚ ದುರ್ಬುದ್ಧಿರ್ಮಾಮದೂಷ್ಯಂ ಹ್ಯದೂಷಯತ್ |
ದೂಷಿಟಃ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ನಿಷಾದತ್ವಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || 21 ||

ಪ್ರಾಣಾತಿಪಾತನಿರತೋ ನಿರನುಕ್ರೋಶತಾಂ ಗತಃ |

ದೀರ್ಘಕಾಲಂ ಮಮ ಕ್ರೋಧಾದ್ಧುರ್ಗತಿಂ ವರ್ತಯಿಷ್ಯತಿ || 22 ||

ಏತಾವದುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತಪಾಃ |
ವಿರರಾಮ ಮಹಾತೇಜಾ ಋಷಿಮಧ್ಯೇ ಮಹಾಮುನಿಃ || 23 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಪೋಬಲಹತಾನ್ಕೃತ್ವಾ ವಾಸಿಷ್ಠಾನ್ಸಮಹೋದಯಾನ್ ।
ಋಷಿಮಧ್ಯೇ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಭ್ಯಭಾಷತ ॥ 1 ॥

ಅಯಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುದಾಯಾದಸ್ತ್ರಿಸ್ತಜ್ಜುರಿತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ।
ಧರ್ಮಿಷ್ಠಶ್ಚ ವದಾನ್ಯಶ್ಚ ಮಾಂ ಚೈವ ಶರಣಂ ಗತಃ ।
ಸ್ವೇನಾನೇನ ಶರೀರೇಣ ದೇವಲೋಕಜಿಗೀಷಯಾ ॥ 2 ॥

ಯಥಾಯಂ ಸ್ವಶರೀರೇಣ ದೇವಲೋಕಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ।
ತಥಾ ಪ್ರವರ್ತ್ಯತಾಂ ಯಜ್ಞೋ ಭವದ್ಭಿಶ್ಚ ಮಯಾ ಸಹ ॥ 3 ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವ ಏವ ಮಹರ್ಷಯಃ ।
ಊಚುಃ ಸಮೇತ್ಯ ಸಹಿತಾ ಧರ್ಮಜ್ಞಾ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ ॥ 4 ॥

ಅಯಂ ಕುಶಿಕದಾಯಾದೋ ಮುನಿಃ ಪರಮಕೋಪನಃ ।
ಯದಾಹ ವಚನಂ ಸಮ್ಯಗೇತತ್ಕಾರ್ಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 5 ॥

ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪೋ ಹಿ ಭಗವಾಞ್ಞಾಪಂ ದಾಸ್ಯತಿ ರೋಷಿತಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರವರ್ತ್ಯತಾಂ ಯಜ್ಞಃ ಸಶರೀರೋ ಯಥಾ ದಿವಮ್ ।
ಗಚ್ಛೇದಿಕ್ಷ್ವಾಕುದಾಯಾದೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ತೇಜಸಾ ॥ 6 ॥

ತತಃ ಪ್ರವರ್ತ್ಯತಾಂ ಯಜ್ಞಃ ಸರ್ವೇ ಸಮಧಿತಿಷ್ಠತೇ ॥ 7 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹರ್ಷಯಃ ಸಂಜಹ್ರಸ್ತಾಃ ಕ್ರಿಯಾಸ್ತದಾ ।
ಯಾಜಕಾಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಭವತ್ಕೃತೌ ॥ 8 ॥

ಋತ್ವಿಜಶ್ಚಾನುಪೂರ್ವ್ಯೇಣ ಮನ್ತ್ರವನ್ಮನ್ತ್ರಕೋವಿದಾಃ ।
ಚಕ್ರುಃ ಸರ್ವಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಯಥಾಕಲ್ಪಂ ಯಥಾವಿಧಿ ॥ 9 ॥

ತತಃ ಕಾಲೇನ ಮಹತಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತಪಾಃ ।
ಚಕಾರಾವಾಹನಂ ತತ್ರ ಭಾಗಾರ್ಥಂ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ॥ 10 ॥

ನಾಹ್ಯಾಗಮಂಸ್ತದಾಹೂತಾ ಭಾಗಾರ್ಥಂ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ।
ತತಃ ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ವಿಶ್ವಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ॥ 11 ॥

ಸುವಮುದ್ಯಮ್ಯ ಸಕ್ರೋಧಸ್ತ್ರಿಶಙ್ಕುಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಪಶ್ಯ ಮೇ ತಪಸೋ ವೀರ್ಯಂ ಸ್ವಾರ್ಜಿತಸ್ಯ ನರೇಶ್ವರ ॥ 12 ॥

ಏಷ ತ್ವಾಂ ಸ್ವಶರೀರೇಣ ನಯಾಮಿ ಸ್ವರ್ಗಮೋಜಸಾ ।
ದುಷ್ಪ್ರಾಪಂ ಸ್ವಶರೀರೇಣ ದಿವಂ ಗಚ್ಛ ನರಾಧಿಪ ॥ 13 ॥

ಸ್ವಾರ್ಜಿತಂ ಕಿಂಚಿದಪ್ಯಸ್ತಿ ಮಯಾ ಹಿ ತಪಸಃ ಫಲಮ್ ।
ರಾಜಂಸ್ತ್ವಂ ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ಸಶರೀರೋ ದಿವಂ ವ್ರಜ ॥ 14 ॥

ಉಕ್ತವಾಕ್ಯೇ ಮುನೌ ತಸ್ಮಿನ್ಸಶರೀರೋ ನರೇಶ್ವರಃ ।
ದಿವಂ ಜಗಾಮ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮುನೀನಾಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ತದಾ ॥ 15 ॥

ದೇವಲೋಕಗತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ರಿಶಙ್ಕುಂ ಪಾಕಶಾಸನಃ ।
ಸಹ ಸರ್ವೈಃ ಸುರಗಣೈರಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 16 ॥

ತ್ರಿಶಙ್ಕೋ ಗಚ್ಛ ಭೂಯಸ್ತ್ವಂ ನಾಸಿ ಸ್ವರ್ಗಕೃತಾಲಯಃ ।
ಗುರುಶಾಪಹತೋ ಮೂಢ ಪತ ಭೂಮಿಮವಾಕ್ಮಿರಾಃ ॥ 17 ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ತ್ರಿಶಙ್ಕುರಪತತ್ಪುನಃ ।
ವಿಕ್ರೋಶಮಾನಸ್ತ್ರಾಹೀತಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ತಪೋಧನಮ್ ॥ 18 ॥

ತಚ್ಛ್ರವಾ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ಕ್ರೋಶಮಾನಸ್ಯ ಕೌಶಿಕಃ ।
ರೋಷಮಾಹಾರಯತ್ತೀವ್ರಂ ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠೇತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 19 ॥

ಋಷಿಮಧ್ಯೇ ಸ ತೇಜಸ್ವೀ ಪ್ರಜಾಪತಿರಿವಾಪರಃ ।
ಸೃಜನ್ದಕ್ಷಿಣಮಾರ್ಗಸ್ಥಾನೃಪ್ತರ್ಷೀನಪರಾನ್ಪುನಃ ॥ 20 ॥

ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಾಮಪರಾಮಸೃಜತೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮಾಸ್ಥಾಯ ಮುನಿಮಧ್ಯೇ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ 21 ॥

ಸೃಷ್ಟಾಂ ನಕ್ಷತ್ರವಂಶಂ ಚ ಕ್ರೋಧೇನ ಕಲುಷೀಕೃತಃ |
ಅನ್ಯಮಿನ್ದ್ರಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಲೋಕೋ ವಾ ಸ್ಯಾದನಿನ್ದ್ರಕಃ |
ದೈವತಾನ್ಯಪಿ ಸ ಕ್ರೋಧಾತ್ಮಷ್ಠಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 22 ||

ತತಃ ಪರಮಸಮ್ಪ್ರಾಂತಾಃ ಸರ್ಷಿಸಜ್ಞಾಃ ಸುರರ್ಷಭಾಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಮೂಚುಃ ಸಾನುನಯಂ ವಚಃ || 23 ||

ಅಯಂ ರಾಜಾ ಮಹಾಭಾಗ ಗುರುಶಾಪಪರಿಕ್ಷತಃ |
ಸಶರೀರೋ ದಿವಂ ಯಾತುಂ ನಾರ್ಹತ್ಯೇವ ತಪೋಧನ || 24 ||

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೇವಾನಾಂ ಮುನಿಪುಂಗವಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಸುಮಹದ್ವಾಕ್ಯಂ ಕೌಶಿಕಃ ಸರ್ವದೇವತಾಃ || 25 ||

ಸಶರೀರಸ್ಯ ಭದ್ರಂ ವಸ್ತ್ರೀಶಜ್ಞೋರಸ್ಯ ಭೂಪತೇಃ |
ಆರೋಹಣಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ನಾನ್ಮತಂ ಕರ್ತುಮುತ್ಸಹೇ || 26 ||

ಸರ್ಗೋಽಸ್ತು ಸಶರೀರಸ್ಯ ತ್ರಿಶಜ್ಞೋರಸ್ಯ ಶಾಶ್ವತಃ |
ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಮಾಮಕಾನಿ ಧ್ರುವಾಣ್ಯಥ || 27 ||

ಯಾವಲ್ಲೋಕಾ ಧರಿಷ್ಯಂತಿ ತಿಷ್ಠಂತೇತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಮತ್ಕೃತಾನಿ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ತದನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಥ || 28 ||

ಏವಮುಕ್ತಾಃ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯುಚುರ್ಮುನಿಪುಂಗವಮ್ || 29 ||

ಏವಂ ಭವತು ಭದ್ರಂ ತೇ ತಿಷ್ಠಂತೇತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಗಗನೇ ತಾನ್ಯನೇಕಾನಿ ವೈಶ್ವಾನರಪಥಾದ್ಬಹಿಃ || 30 ||

ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ತೇಷು ಜ್ಯೋತಿಃಷು ಜಾಜ್ವಲನ್ |
ಅವಾಕ್ಶಿರಾಸ್ತ್ರೀಶಜ್ಞಶ್ಚ ತಿಷ್ಠಂತಮರಸಂನಿಭಃ || 31 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮ ಸರ್ವದೇವೈರಭಿಷ್ಠತಃ |
ಋಷಿಭಿಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ಬಾಢಮಿತ್ಯಾಹ ದೇವತಾಃ || 32 ||

ತತೋ ದೇವಾ ಮಹಾತ್ಮನೋ ಮುನಯಶ್ಚ ತಪೋಧನಾಃ |

ಜಗ್ಮರ್ಯಥಾಗತಂ ಸರ್ವೇ ಯಜ್ಞಸ್ಯಾನ್ತೇ ನರೋತ್ತಮ ॥ 33 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಣ್ಡೇ
ಏಕೋನಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತ್ಮಾಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧತಾನ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ತಾನ್ಮುಷೀನ್ |
ಅಬ್ರವೀನ್ನರಶಾರ್ದೂಲ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾನವನವಾಸಿನಃ ||1||

ಮಹಾವಿಘ್ನಃ ಪ್ರವೃತ್ತೋಽಯಂ ದಕ್ಷಿಣಾಮಾಸ್ಥಿತೋ ದಿಶಮ್ |
ದಿಶಮನ್ಯಾಂ ಪ್ರಪತ್ಸ್ಯಾಮಸ್ತತ್ರ ತಪ್ಸ್ಯಾಮಹೇ ತಪಃ ||2||

ಪಶ್ಚಿಮಾಯಾಂ ವಿಶಾಲಾಯಾಂ ಪುಷ್ಕರೇಷು ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಸುಖಂ ತಪಶ್ಚರಿಷ್ಯಾಮಃ ಪರಂ ತದ್ಧಿ ತಪೋವನಮ್ ||3||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪುಷ್ಕರೇಷು ಮಹಾಮುನಿಃ |
ತಪ ಉಗ್ರಂ ದುರಾಧರ್ಷಂ ತೇಪೇ ಮೂಲಫಲಾಶನಃ ||4||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕಾಲೇ ತು ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿರ್ನೃಪಃ |
ಅಮ್ಬರೀಷ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಯಷ್ಠಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ||5||

ತಸ್ಯ ವೈ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಪಶುಮಿನ್ದ್ರೋ ಜಹಾರ ಹ |
ಪ್ರನಷ್ಟೇ ತು ಪಶೌ ವಿಪ್ರೋ ರಾಜಾನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ||6||

ಪಶುರದ್ಯ ಹೃತೋ ರಾಜನ್ಪ್ರನಷ್ಟಸ್ತವ ದುರ್ನಯಾತ್ |
ಅರಕ್ಷಿತಾರಂ ರಾಜಾನಂ ಘ್ನಂತಿ ದೋಷಾ ನರೇಶ್ವರ ||7||

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಮಹದ್ಧ್ಯೇತನ್ನರಂ ವಾ ಪುರುಷರ್ಷಭ |
ಆನಯಸ್ವ ಪಶುಂ ಶೀಘ್ರಂ ಯಾವತ್ಕರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತತೇ ||8||

ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ ರಾಜಾ ಪುರುಷರ್ಷಭ |
ಅನ್ವಿಯೇಷ ಮಹಾಬುದ್ಧಿಃ ಪಶುಂ ಗೋಭಿಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ||9||

ದೇಶಾಂಜನಪದಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತಾನ್ನಗರಾಣಿ ವನಾನಿ ಚ |
ಆಶ್ರಮಾಣಿ ಚ ಪುಣ್ಯಾನಿ ಮಾರ್ಗಮಾಣೋ ಮಹೀಪತಿಃ ||10||

ಸ ಪುತ್ರಸಹಿತಂ ತಾತ ಸಭಾರ್ಯಂ ರಘುನಂದನ |
ಭೃಗುತುಂದೇ ಸಮಾಸೀನಮೃಚೀಕಂ ಸಂದರ್ಶ ಹ || 11 ||

ತಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರಣಮ್ಯಾಭಿಪ್ರಸಾದ್ಯ ಚ |
ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಂ ತಪಸಾ ದೀಪ್ತಂ ರಾಜರ್ಷಿರಮಿತಪ್ರಭಃ |
ಪೃಷ್ಠಾನ್ವ ಸರ್ವತ್ರ ಕುಶಲಮೃಚೀಕಂ ತಮಿದಂ ವಚಃ || 12 ||

ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರೇಣ ವಿಕ್ರೀಣೀಷೇ ಸುತಂ ಯದಿ |
ಪಶೋರಥೇ ಮಹಾಭಾಗ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಭಾರ್ಗವ || 13 ||

ಸರ್ವೇ ಪರಿಸೃತಾ ದೇಶಾ ಯಜ್ಞಯಂ ನ ಲಭೇ ಪಶುಮ್ |
ದಾತುಮರ್ಹಸಿ ಮೂಲೈನ ಸುತಮೇಕಮಿತೋ ಮಮ || 14 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಋಚೀಕಸ್ತ್ವಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ನಾಹಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ವಿಕ್ರೀಣೀಯಾಂ ಕಥಂಚ್ಚನ || 15 ||

ಋಚೀಕಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇಷಾಂ ಮಾತಾ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಉವಾಚ ನರಶಾರ್ದೂಲಮಮ್ಬರೀಷಂ ತಪಸ್ವಿನೀ || 16 ||

ಮಮಾಪಿ ದಯಿತಂ ವಿದ್ಧಿ ಕನಿಷ್ಠಂ ಶುನಕಂ ನೃಪ || 17 ||

ಪ್ರಾಯೇಣ ಹಿ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂ ಪಿತೃಷು ವಲ್ಲಭಾಃ |
ಮಾತ್ಮನಾಂ ಚ ಕನೀಯಾಂಸಸ್ತಸ್ಮಾದ್ರಕ್ಷೇ ಕನೀಯಸಮ್ || 18 ||

ಉಕ್ತವಾಕ್ಯೇ ಮುನೌ ತಸ್ಮಿನ್ಮನಿಪತ್ಯಾಂ ತಥೈವ ಚ |
ಶುನಃಶೇಪಃ ಸ್ವಯಂ ರಾಮ ಮಧ್ಯಮೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 19 ||

ಪಿತಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಮವಿಕ್ರೇಯಂ ಮಾತಾ ಚಾಹ ಕನೀಯಸಮ್ |
ವಿಕ್ರೇತಂ ಮಧ್ಯಮಂ ಮನ್ಯೇ ರಾಜನ್ವತ್ರಂ ನಯಸ್ವ ಮಾಮ್ || 20 ||

ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರೇಣ ಶುನಃಶೇಪಂ ನರೇಶ್ವರಃ |
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ಜಗಾಮ ರಘುನಂದನ || 21 ||

ಅಮ್ಬರೀಷಸ್ತು ರಾಜರ್ಷಿ ರಥಮಾರೋಪ್ಯ ಸತ್ವರಃ |

ಶುನಃಶೇಪಂ ಮಹಾತೇಜಾ ಜಗಾಮಾಶು ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ 22 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಷಷ್ಠಿತಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶುನಃಶೇಪಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತು ಮಹಾಯಶಾಃ |
ವ್ಯಶ್ರಾಮ್ಯತ್ಪುಷ್ಕರೇ ರಾಜಾ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ರಘುನಂದನ || 1 ||

ತಸ್ಯ ವಿಶ್ರಮಮಾಣಸ್ಯ ಶುನಃಶೇಪೋ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಪುಷ್ಕರಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಾಗಮ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ದದರ್ಶ ಹ || 2 ||

ವಿಷಣ್ಣವದನೋ ದೀನಸ್ತುಷ್ಣಯಾ ಚ ಶ್ರಮೇಣ ಚ |
ಪಪಾತಾಜ್ಞೇ ಮುನೇ ರಾಮ ವಾಕ್ಯಂ ಚೇದಮುವಾಚ ಹ || 3 ||

ನ ಮೇಽಸ್ಮಿ ಮಾತಾ ನ ಪಿತಾ ಜ್ಞಾತಯೋ ಬಾನ್ಧವಾಃ ಕುತಃ |
ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ ಮಾಂ ಸೌಮ್ಯ ಧರ್ಮೇಣ ಮುನಿಪುಂಜಿವ || 4 ||

ತ್ರಾತಾ ತ್ವಂ ಹಿ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತ್ವಂ ಹಿ ಭಾವನಃ |
ರಾಜಾ ಚ ಕೃತಕಾರ್ಯಃ ಸ್ಯಾದಹಂ ದೀರ್ಘಾಯುರವ್ಯಯಃ || 5 ||

ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಮುಪಾಶ್ವೀಯಾಂ ತಪಸ್ತಪ್ತ್ವಾ ಹ್ಯನುತ್ತಮಮ್ |
ಸ ಮೇ ನಾಥೋ ಹ್ಯನಾಥಸ್ಯ ಭವ ಭವ್ಯೇನ ಚೇತಸಾ |
ಪಿತೇವ ಪುತ್ರಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮಂಸ್ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ ಕಿಲ್ಬಿಷಾತ್ || 6 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತಪಾಃ |
ಸಾನ್ತ್ವಯಿತ್ವಾ ಬಹುವಿಧಂ ಪುತ್ರಾನಿದಮುವಾಚ ಹ || 7 ||

ಯತ್ಕೃತೇ ಪಿತರಃ ಪುತ್ರಾಂಜನಯಂತಿ ಶುಭಾರ್ಥಿನಃ |
ಪರಲೋಕಹಿತಾರ್ಥಾಯ ತಸ್ಯ ಕಾಲೋಽಯಮಾಗತಃ || 8 ||

ಅಯಂ ಮುನಿಸುತೋ ಬಾಲೋ ಮತ್ತಃ ಶರಣಮಿಚ್ಛತಿ |
ಅಸ್ಯ ಜೀವಿತಮಾತ್ರೇಣ ಪ್ರಿಯಂ ಕುರುತ ಪುತ್ರಕಾಃ || 9 ||

ಸರ್ವೇ ಸುಕೃತಕರ್ಮಾಣಃ ಸರ್ವೇ ಧರ್ಮಪರಾಯಣಾಃ |

ಪಶುಭೂತಾ ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ತೃಪ್ತಿಮಗ್ನೇಃ ಪ್ರಯಚ್ಛತ || 10 ||

ನಾಥವಾಂಶ್ಚ ಶುನಃಶೇಪೋ ಯಜ್ಞಶಾಸ್ತ್ರವಿಘ್ನತೋ ಭವೇತ್ |
ದೇವತಾಸ್ತರ್ಪಿತಾಶ್ಚ ಸುರ್ಮಮ ಚಾಪಿ ಕೃತಂ ವಚಃ || 11 ||

ಮುನೇಸ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಧುಷ್ಯನ್ನಾದಯಃ ಸುತಾಃ |
ಸಾಭಿಮಾನಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಲೀಲಮಿದಮಬ್ರವನ್ || 12 ||

ಕಥಮಾತ್ಮಸುತಾನ್ವಿತ್ವಾ ತ್ರಾಯಸೇಽನ್ಯಸುತಂ ವಿಭೋ |
ಅಕಾರ್ಯಮಿವ ಪಶ್ಯಾಮಃ ಶ್ವಮಾಂಸಮಿವ ಭೋಜನೇ || 13 ||

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಮುನಿಪುಂಗವಃ |
ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತನಯನೋ ವ್ಯಾಹರ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 14 ||

ನಿಃಸಾಧ್ಯಸಮಿದಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಧರ್ಮಾದಪಿ ವಿಗರ್ಹಿತಮ್ |
ಅತಿಕ್ರಮ್ಯ ತು ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ದಾರುಣಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ || 15 ||

ಶ್ವಮಾಂಸಭೋಜಿನಃ ಸರ್ವೇ ವಾಸಿಷ್ಠಾ ಇವ ಜಾತಿಷು |
ಪೂರ್ಣಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಂ ತು ಪೃಥಿವ್ಯಾಮನುವತ್ಸ್ಯಥ || 16 ||

ಕೃತ್ವಾ ಶಾಪಸಮಾಯುಕ್ತಾನ್ಪುತ್ರಾನ್ಮುನಿವರಸ್ತದಾ |
ಶುನಃಶೇಪಮುವಾಚಾರ್ತಂ ಕೃತ್ವಾ ರಕ್ಷಾಂ ನಿರಾಮಯಾಮ್ || 17 ||

ಪವಿತ್ರಪಾಶೈರಾಸಕ್ತೋ ರಕ್ತಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಃ |
ವೈಷ್ಣವಂ ಯೂಪಮಾಸಾದ್ಯ ವಾಗ್ಭಿರಗ್ನಿಮುದಾಹರ || 18 ||

ಇಮೇ ತು ಗಾಥೇ ದ್ವೇ ದಿವ್ಯೇ ಗಾಯೇಥಾ ಮುನಿಪುತ್ರಕ |
ಅಮ್ಬರೀಷಸ್ಯ ಯಜ್ಞೇಽಸ್ಮಿಂಸ್ತತಃ ಸಿದ್ಧಿಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ || 19 ||

ಶುನಃಶೇಪೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತೇ ದ್ವೇ ಗಾಥೇ ಸುಸಮಾಹಿತಃ |
ತ್ವರಯಾ ರಾಜಸಿಂಹಂ ತಮಮ್ಬರೀಷಮುವಾಚ ಹ || 20 ||

ರಾಜಸಿಂಹ ಮಹಾಸತ್ತ್ವ ಶೀಘ್ರಂ ಗಚ್ಛಾವಹೇ ಸದಃ |

ನಿವರ್ತಯಸ್ವ ರಾಜೇಂದ್ರ ದೀಕ್ಷಾಂ ಚ ಸಮುಪಾಹರ || 21 ||

ತದ್ವಾಕ್ಯಮೃಷಿಪುತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರ್ಷಂ ಸಮುತ್ಸುಕಃ |
ಜಗಾಮ ನೃಪತಿಃ ಶೀಘ್ರಂ ಯಜ್ಞವಾಟಮತಂದ್ರಿತಃ || 22 ||

ಸದಸ್ಯಾನುಮತೇ ರಾಜಾ ಪವಿತ್ರಕೃತಲಕ್ಷಣಮ್ |
ಪಶುಂ ರಕ್ತಾಂಘ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ ಯೂಪೇ ತಂ ಸಮಬಂಧಯತ್ || 23 ||

ಸ ಬದ್ಧೋ ವಾಗ್ಭಿರಗ್ರಾಭಿರಭಿತುಷ್ಠಾವ ವೈ ಸುರೌ |
ಇಂದ್ರಮಿನ್ದ್ರಾನುಜಂ ಚೈವ ಯಥಾವನ್ಮುನಿಪುತ್ರಕಃ || 24 ||

ತತಃ ಪ್ರೀತಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ರಹಸ್ಯಸ್ತುತಿರ್ಪಿತಃ |
ದೀರ್ಘಮಾಯುಸ್ತದಾ ಪ್ರಾದಾಚ್ಛುನಃಶೇಪಾಯ ರಾಘವ || 25 ||

ಸ ಚ ರಾಜಾ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಚ ಸಮಾಪ್ತವಾನ್ |
ಫಲಂ ಬಹುಗುಣಂ ರಾಮ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಪ್ರಸಾದಜಮ್ || 26 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ಭೂಯಸ್ತೇಪೇ ಮಹಾತಪಾಃ |
ಪುಷ್ಕರೇಷು ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ದಶವರ್ಷಶತಾನಿ ಚ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಏಕಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿಷಷ್ಷಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪೂರ್ಣೇ ವರ್ಷಸಹಸ್ರೇ ತು ವ್ರತಸ್ನಾತಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ ।
ಅಭ್ಯಾಗಚ್ಛನ್ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ತಪಃಫಲಚಿಕೀರ್ಷವಃ ॥ ೧ ॥

ಅಬ್ರವೀತ್ಸುಮಹಾತೇಜಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುರುಚಿರಂ ವಚಃ ।
ಋಷಿಸ್ತ್ವಮಸಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸ್ವಾರ್ಜಿತೈಃ ಕರ್ಮಭಿಃ ಶುಭೈಃ ॥ ೨ ॥

ತಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ದೇವೇಶಸ್ತ್ರಿದಿವಂ ಪುನರಭ್ಯಗಾತ್ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಭೂಯಸ್ತೇಪೇ ಮಹತ್ತಪಃ ॥ ೩ ॥

ತತಃ ಕಾಲೇನ ಮಹತಾ ಮೇನಕಾ ಪರಮಾಪ್ಸರಾಃ ।
ಪುಷ್ಕರೇಷು ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ನಾತುಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೪ ॥

ತಾಂ ದದರ್ಶ ಮಹಾತೇಜಾ ಮೇನಕಾಂ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜಃ ।
ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಾಂ ತತ್ರ ವಿದ್ಯುತಂ ಜಲದೇ ಯಥಾ ॥ ೫ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕನ್ದರ್ಪವಶಗೋ ಮುನಿಸ್ತಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಅಪ್ಸರಃ ಸ್ವಾಗತಂ ತೇಽಸ್ತು ವಸ ಚೇಹ ಮಮಾಶ್ರಮೇ ।
ಅನುಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಭದ್ರಂ ತೇ ಮದನೇನ ಸುಮೋಹಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಾ ವರಾರೋಹಾ ತತ್ರಾವಾಸಮಥಾಕರೋತ್ ।
ತಪಸೋ ಹಿ ಮಹಾವಿಘ್ನೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುಪಾಗತಃ ॥ ೭ ॥

ತಸ್ಯಾಂ ವಸನ್ತ್ಯಾಂ ವರ್ಷಾಣಿ ಪೃಚ್ಛ ಪೃಚ್ಛ ಚ ರಾಘವ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಶ್ರಮೇ ಸೌಮ್ಯ ಸುಖೇನ ವ್ಯತಿಚಕ್ರಮುಃ ॥ ೮ ॥

ಅಥ ಕಾಲೇ ಗತೇ ತಸ್ಮಿನ್ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಸವ್ರೀಡ ಇವ ಸಂವೃತ್ತಶಿಷ್ಯನ್ತಾಶೋಕಪರಾಯಣಃ ॥ ೯ ॥

ಬುದ್ಧಿರ್ಮುನೇಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ಸಾಮರ್ಷ್ಯ ರಘುನಂದನ ।

ಸರ್ವಂ ಸುರಾಣಾಂ ಕರ್ಮೈತತ್ತಪೋಽಪಹರಣಂ ಮಹತ್ || 10 ||

ಅಹೋರಾತ್ರಾಪದೇಶೇನ ಗತಾಃ ಸಂವತ್ಸರಾ ದಶ |
ಕಾಮಮೋಹಾಭಿಭೂತಸ್ಯ ವಿಘ್ನೋಽಯಂ ಪ್ರತ್ಯುಪಸ್ಥಿತಃ || 11 ||

ವಿನಿಶ್ವಸನ್ಮುನಿವರಃ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪೇನ ದುಃಖಿತಃ || 12 ||

ಭೀತಾಮಪ್ಸರಸಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೇಪಂತೀಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಂ ಸ್ಥಿತಾಮ್ |
ಮೇನಕಾಂ ಮಧುರೈರ್ವಾಕ್ಯೈರ್ವಿಸೃಜ್ಯ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜಃ |
ಉತ್ತರಂ ಪರ್ವತಂ ರಾಮ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಜಗಾಮ ಹ || 13 ||

ಸ ಕೃತ್ವಾ ನೈಷ್ಠಿಕೀಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಜೇತುಕಾಮೋ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಕೌಶಿಕೀತೀರಮಾಸಾದ್ಯ ತಪಸ್ತೇಪೇ ಸುದಾರುಣಮ್ || 14 ||

ತಸ್ಯ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಂ ತು ಘೋರಂ ತಪ ಉಪಾಸತಃ |
ಉತ್ತರೇ ಪರ್ವತೇ ರಾಮ ದೇವತಾನಾಮಭೂದ್ಭಯಮ್ || 15 ||

ಅಮನ್ತ್ರಯನ್ಮಾಗಮ್ಯ ಸರ್ವೇ ಸರ್ಷಿಗಣಾಃ ಸುರಾಃ |
ಮಹರ್ಷಿಶಬ್ದಂ ಲಭತಾಂ ಸಾಧ್ವಯಂ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜಃ || 16 ||

ದೇವತಾನಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ |
ಅಬ್ರವೀನ್ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ತಪೋಧನಮ್ || 17 ||

ಮಹರ್ಷೇ ಸ್ವಾಗತಂ ವತ್ಸ ತಪಸೋಗ್ರೇಣ ತೋಷಿತಃ |
ಮಹತ್ತ್ವಮೃಷಿಮುಖ್ಯತ್ವಂ ದದಾಮಿ ತವ ಕೌಶಿಕ || 18 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತಪೋಧನಃ |
ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರಣತೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಪಿತಾಮಹಮ್ || 19 ||

ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ಶಬ್ದಮತುಲಂ ಸ್ವಾರ್ಜಿತೈಃ ಕರ್ಮಭಿಃ ಶುಭೈಃ |
ಯದಿ ಮೇ ಭಗವಾನಾಹ ತತೋಽಹಂ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ || 20 ||

ತಮುವಾಚ ತತೋ ಬ್ರಹ್ಮ ನ ತಾವತ್ತ್ವಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಯತಸ್ವ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತ್ರಿದಿವಂ ಗತಃ || 21 ||

ವಿಪ್ರಸ್ಥಿತೇಷು ದೇವೇಷು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಉಧರ್ವಬಾಹುರ್ನಿರಾಲಮ್ಬೋ ವಾಯುಭಕ್ಷಸ್ತಪಶ್ಚರನ್ || 22 ||

ಧರ್ಮೇ ಪಚ್ಚತಪಾ ಭೂತ್ವಾ ವರ್ಷಾಸ್ವಕಾಶಸಂಶ್ರಯಃ |
ಶಿಶಿರೇ ಸಲಿಲಸ್ಥಾಯೀ ರಾತ್ರೃಹಾನಿ ತಪೋಧನಃ || 23 ||

ಏವಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಂ ಹಿ ತಪೋ ಘೋರಮುಪಾಗಮತ್ |
ತಸ್ಮಿನ್ನಂತಪ್ಯಮಾನೇ ತು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇ ಮಹಾಮುನೌ || 24 ||

ಸಮ್ಭ್ರಮಃ ಸುಮಹಾನಾಸೀತ್ಸುರಾಣಾಂ ವಾಸವಸ್ಯ ಚ |
ರಮ್ಯಾ ಮಪ್ಸರಸಂ ಶಕ್ರಃ ಸಹ ಸರ್ವೈರ್ಮರುದ್ಗಣೈಃ || 25 ||

ಉವಾಚಾತ್ಮಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಮಹಿತಂ ಕೌಶಿಕಸ್ಯ ಚ || 26 ||
|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸುರಕಾರ್ಯಮಿದಂ ರಮ್ಭೇ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಸುಮಹತ್ತ್ವಯಾ ।
ಲೋಭನಂ ಕೌಶಿಕಸ್ಯೇಹ ಕಾಮಮೋಹಸಮನ್ವಿತಮ್ ॥೧॥

ತಥೋಕ್ತಾ ಸಾಪ್ಸರಾ ರಾಮ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇಣ ಧೀಮತಾ ।
ವ್ರೀಡಿತಾ ಪ್ರಾಂಜಲಿಭೂತಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಸುರೇಶ್ವರಮ್ ॥೨॥

ಅಯಂ ಸುರಪತೇ ಘೋರೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಕ್ರೋಧಮುತ್ಸ್ರಕ್ಷ್ಯತೇ ಘೋರಂ ಮಯಿ ದೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ತತೋ ಹಿ ಮೇ ಭಯಂ ದೇವ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥೩॥

ತಾಮುವಾಚ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ವೇಪಮಾನಾಂ ಕೃತಾಂಜಲಿಮ್ ।
ಮಾ ಭೈಷಿ ರಮ್ಭೇ ಭದ್ರಂ ತೇ ಕುರುಷ್ವ ಮಮ ಶಾಸನಮ್ ॥೪॥

ಕೋಕಿಲೋ ಹೃದಯಗ್ರಾಹೀ ಮಾಧವೇ ರುಚಿರದ್ರುಮೇ ।
ಅಹಂ ಕಂದರ್ಪಸಹಿತಃ ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮಿ ತವ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ ॥೫॥

ತ್ವಂ ಹಿ ರೂಪಂ ಬಹುಗುಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಪರಮಭಾಸ್ವರಮ್ ।
ತಮೃಷಿಂ ಕೌಶಿಕಂ ರಮ್ಭೇ ಭೇದಯಸ್ವ ತಪಸ್ವಿನಮ್ ॥೬॥

ಸಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ರೂಪಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಲೋಭಯಾಮಾಸ ಲಲಿತಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಾ ॥೭॥

ಕೋಕಿಲಸ್ಯ ತು ಶುಶ್ರಾವ ವಲ್ಗು ವ್ಯಾಹರತಃ ಸ್ವನಮ್ ।
ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನ ಮನಸಾ ತತ ಏನಾಮುದೈಕ್ಷತ ॥೮॥

ಅಥ ತಸ್ಯ ಚ ಶಬ್ದೇನ ಗೀತೇನಾಪ್ರತಿಮೇನ ಚ ।
ದರ್ಶನೇನ ಚ ರಮ್ಯಾ ಯಾ ಮುನಿಃ ಸಂದೇಹಮಾಗತಃ ॥೯॥

ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಸ್ಯ ತತ್ಕರ್ಮ ವಿಜ್ಞಾಯ ಮುನಿಪುಂಗವಃ ।

ರಮಾಛಂ ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟಃ ಶಶಾಪ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜಃ || 10 ||

ಯನ್ಮಾಂ ಲೋಭಯಸೇ ರಮ್ಭೇ ಕಾಮಕ್ರೋಧಜಯೈಷಿಣಮ್ |
ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶೈಲೀ ಸ್ಥಾಸ್ಯಸಿ ದುರ್ಭಗೇ || 11 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಸುಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಪೋಬಲಸಮನ್ವಿತಃ |
ಉದ್ಧರಿಷ್ಯತಿ ರಮ್ಭೇ ತ್ವಾಂ ಮತ್ಕೋಧಕಲುಷೀಕೃತಾಮ್ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಅಶಕ್ನುವನ್ನಾಝಯಿತುಂ ಕೋಪಂ ಸಂತಾಪಮಾಗತಃ || 13 ||

ತಸ್ಯ ಶಾಪೇನ ಮಹತಾ ರಮಾಛಾ ಶೈಲೀ ತದಾಭವತ್ |
ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ಕಂದರ್ಪೋ ಮಹರ್ಷೇಃ ಸ ಚ ನಿರ್ಗತಃ || 14 ||

ಕೋಪೇನ ಸ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಪೋಽಪಹರಣೇ ಕೃತೇ |
ಇಂದ್ರಿಯೈರಜಿತೈ ರಾಮ ನ ಲೇಭೇ ಶಾಂತಿಮಾತ್ಮನಃ || 15 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ಹೈಮವತೀಂ ರಾಮ ದಿಶಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಪೂರ್ವಾಂ ದಿಶಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ತಪಸ್ತೇಪೇ ಸುದಾರುಣಮ್ || 1 ||

ಮೌನಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ವ್ರತಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಚಕಾರಾಪ್ರತಿಮಂ ರಾಮ ತಪಃ ಪರಮದುಷ್ಕರಮ್ || 2 ||

ಪೂರ್ಣೇ ವರ್ಷಸಹಸ್ರೇ ತು ಕಾಷ್ಠಭೂತಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ |
ವಿಘ್ನೇರ್ಬಹುಭಿರಾಧೂತಂ ಕ್ರೋಧೋ ನಾನ್ತರಮಾವಿಶತ್ || 3 ||

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಪನ್ನಗಾಸುರರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಮೋಹಿತಾಸ್ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ತಪಸಾ ಮನ್ದರಶ್ಮಯಃ |
ಕಶ್ಮಲೋಪಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ಪಿತಾಮಹಮಥಾಬ್ರುವನ್ || 4 ||

ಬಹುಭಿಃ ಕಾರಣೈರ್ದೇವ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಲೋಭಿತಃ ಕ್ರೋಧಿತಶ್ಚೈವ ತಪಸಾ ಚಾಭಿವರ್ಧತೇ || 5 ||

ನ ಹ್ಯಸ್ಯ ವೃಜಿನಂ ಕಿಂಚಿದ್ವೃಶ್ಯತೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಪ್ಯಥ
ನ ದೀಯತೇ ಯದಿ ತ್ವಸ್ಯ ಮನಸಾ ಯದಭೀಪ್ಸಿತಮ್ |
ವಿನಾಶಯತಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ತಪಸಾ ಸಚರಾಚರಮ್
ವ್ಯಾಕುಲಾಶ್ಚ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ನ ಚ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶತೇ || 6 ||

ಸಾಗರಾಃ ಕ್ಷುಭಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಶೀರ್ಯಂತೇ ಚ ಪರ್ವತಾಃ |
ಪ್ರಕಮ್ಪತೇ ಚ ಪೃಥಿವೀ ವಾಯುರ್ವಾತಿ ಭೃಶಾಕುಲಃ || 7 ||

ಬುದ್ಧಿಂ ನ ಕುರುತೇ ಯಾವನ್ನಾಶೇ ದೇವ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ತಾವತ್ಪ್ರಸಾದ್ಯೋ ಭಗವಾನಗ್ನಿರೂಪೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ || 8 ||

ಕಾಲಾಗ್ನಿನಾ ಯಥಾ ಪೂರ್ವಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ದಹ್ಯತೇಽಖಿಲಮ್ |
ದೇವರಾಜ್ಯೇ ಚಿಕೀರ್ಷೇತ ದೀಯತಾಮಸ್ಯ ಯನ್ಮತಮ್ || 9 ||

ತತಃ ಸುರಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಪಿತಾಮಹಪುರೋಗಮಾಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾತ್ಮನಂ ವಾಕ್ಯಂ ಮಧುರಮಬ್ರುವನ್ || 10 ||

ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೇ ಸ್ವಾಗತಂ ತೇಽಸ್ತು ತಪಸಾ ಸ್ಮ ಸುತೋಷಿತಾಃ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಂ ತಪಸೋಗ್ರೇಣ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನಸಿ ಕೌಶಿಕ || 11 ||

ದೀರ್ಘಮಾಯುಶ್ಚ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನದಾಮಿ ಸಮರುದ್ಗಣಃ |
ಸ್ವಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ನುಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಗಚ್ಛ ಸೌಮ್ಯ ಯಥಾಸುಖಮ್ || 12 ||

ಪಿತಾಮಹವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ದಿವೌಕಸಾಮ್ |
ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಣಾಮಂ ಮುದಿತೋ ವ್ಯಾಜಹಾರ ಮಹಾಮುನಿಃ || 13 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಂ ಯದಿ ಮೇ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ದೀರ್ಘಮಾಯುಸ್ತಥೈವ ಚ |
ಓಜ್ಞಾರೋಽಥ ವಷಟ್ಕಾರೋ ವೇದಾಶ್ಚ ವರಯನ್ತು ಮಾಮ್ || 14 ||

ಕ್ಷತ್ರವೇದವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಬ್ರಹ್ಮವೇದವಿದಾಮಪಿ |
ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರೋ ವಸಿಷ್ಠೋ ಮಾಮೇವಂ ವದತು ದೇವತಾಃ |
ಯದ್ಯಯಂ ಪರಮಃ ಕಾಮಃ ಕೃತೋ ಯಾನ್ತು ಸುರರ್ಷಭಾಃ || 15 ||

ತತಃ ಪ್ರಸಾದಿತೋ ದೇವೈರ್ವಸಿಷ್ಠೋ ಜಪತಾಂ ವರಃ |
ಸಖ್ಯಂ ಚಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿರೇವಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ || 16 ||

ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿತ್ವಂ ನ ಸಂದೇಹಃ ಸರ್ವಂ ಸಮ್ಪತ್ಸ್ಯತೇ ತವ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದೇವತಾಶ್ಚಾಪಿ ಸರ್ವಾ ಜಗ್ಮುರ್ಯಥಾಗತಮ್ || 17 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಮುತ್ತಮಮ್ |
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಂ ವಸಿಷ್ಠಂ ಜಪತಾಂ ವರಮ್ || 18 ||

ಕೃತಕಾಮೋ ಮಹೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಚಕಾರ ತಪಸಿ ಸ್ಥಿತಃ |
ಏವಂ ತ್ವನೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಾಮ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 19 ||

ಏಷ ರಾಮ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಏಷ ವಿಗ್ರಹವಾಂಸ್ತಪಃ |
ಏಷ ಧರ್ಮಃ ಪರೋ ನಿತ್ಯಂ ವೀರ್ಯಸ್ಯೈಷ ಪರಾಯಣಮ್ || 20 ||

ಶತಾನಂದವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಸಂನಿಧೌ |
ಜನಕಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜಮ್ || 21 ||

ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮ್ಯನುಗೃಹೀತೋಽಸ್ಮಿ ಯಸ್ಯ ಮೇ ಮುನಿಪುಂಗವ |
ಯಜ್ಞಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಸಹಿತಃ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನಸಿ ಧಾರ್ಮಿಕ || 22 ||

ಪಾವಿತೋಽಹಂ ತ್ವಯಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನರ್ಶನೇನ ಮಹಾಮುನೇ |
ಗುಣಾ ಬಹುವಿಧಾಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾಸ್ತವ ಸನ್ನರ್ಶನಾನ್ಮಯಾ || 23 ||

ವಿಸ್ತರೇಣ ಚ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮನೀರ್ತ್ಯಮಾನಂ ಮಹತ್ತಪಃ |
ಶ್ರುತಂ ಮಯಾ ಮಹಾತೇಜೋ ರಾಮೇಣ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 24 ||

ಸದಸ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಚ ಸದಃ ಶ್ರುತಾಸ್ತೇ ಬಹವೋ ಗುಣಾಃ || 25 ||

ಅಪ್ರಮೇಯಂ ತಪಸ್ತುಭ್ಯಮಪ್ರಮೇಯಂ ಚ ತೇ ಬಲಮ್ |
ಅಪ್ರಮೇಯಾ ಗುಣಾಶ್ಚೈವ ನಿತ್ಯಂ ತೇ ಕುಶಿಕಾತ್ಮಜ || 26 ||

ತ್ವಪ್ಪಿರಾಶ್ಚರ್ಯಭೂತಾನಾಂ ಕಥಾನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಮೇ ವಿಭೋ |
ಕರ್ಮಕಾಲೋ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಲಮ್ಬತೇ ರವಿಮಂಡಲಮ್ || 27 ||

ಶ್ವಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಮಹಾತೇಜೋ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ ಮಾಂ ಪುನಃ |
ಸ್ವಾಗತಂ ತಪಸಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾಮನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ || 28 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ವೈದೇಹೋ ಮಿಥಿಲಾಧಿಪಃ |
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಚಕಾರಾಶು ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಬಾನ್ಧವಃ || 29 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸಹರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಸ್ವಂ ವಾಟಮಭಿಚಕ್ರಾಮ ಪೂಜ್ಯಮಾನೋ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ || 30 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಚ್ಚಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪ್ರಭಾತೇ ವಿಮಲೇ ಕೃತಕರ್ಮಾ ನರಾಧಿಪಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಮಾಜುಹಾವ ಸರಾಘವಮ್ || 1 ||

ತಮರ್ಚಯಿತ್ವಾ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟೇನ ಕರ್ಮಣಾ |
ರಾಘವೌ ಚ ಮಹಾತ್ಮನೌ ತದಾ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಹ || 2 ||

ಭಗವನ್ಸ್ವಗತಂ ತೇಽಸ್ತು ಕಿಂ ಕರೋಮಿ ತವಾನಘ |
ಭವಾನಾಜ್ಞಾಪಯತು ಮಾಮಾಜ್ಞಾಪ್ಯೋ ಭವತಾ ಹ್ಯಹಮ್ || 3 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಜನಕೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮುನಿರ್ವೀರಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ || 4 ||

ಪುತ್ರೌ ದಶರಥಸ್ಯೇಮೌ ಕ್ಷತ್ರಿಯೌ ಲೋಕವಿಶ್ರುತೌ |
ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮೌ ಧನುಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಯದೇತತ್ತ್ವಯಿ ತಿಷ್ಠತಿ || 5 ||

ಏತದ್ಧರ್ಮಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ಕೃತಕಾಮೌ ನೃಪಾತ್ಮಜೌ |
ದರ್ಶನಾದಸ್ಯ ಧನುಷೋ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯತಃ || 6 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಜನಕಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಮುನಿಮ್ |
ಶ್ರೂಯತಾಮಸ್ಯ ಧನುಷೋ ಯದರ್ಥಮಿಹ ತಿಷ್ಠತಿ || 7 ||

ದೇವರಾತ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ನಿಮೇಃ ಷಷ್ಠೋ ಮಹೀಪತಿಃ |
ನ್ಯಾಸೋಽಯಂ ತಸ್ಯ ಭಗವನ್ಹಸ್ತೇ ದತ್ತೋ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 8 ||

ದಕ್ಷಯಜ್ಞವಧೇ ಪೂರ್ವಂ ಧನುರಾಯಮ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ರುದ್ರಸ್ತು ತ್ರಿದಶಾನ್ರೋಷಾತ್ಸಲೀಲಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 9 ||

ಯಸ್ಮಾದ್ಭಾಗಾರ್ಥಿನೋ ಭಾಗಾನ್ನಾಕಲ್ಪಯತ ಮೇ ಸುರಾಃ |
ವರಾಜ್ಞಾನಿ ಮಹಾರ್ಹಣಿ ಧನುಷಾ ಶಾತಯಾಮಿ ವಃ || 10 ||

ತತೋ ವಿಮನಸಃ ಸರ್ವೇ ದೇವಾ ವೈ ಮುನಿಪುಂಗವ ।
ಪ್ರಸಾದಯಂತಿ ದೇವೇಶಂ ತೇಷಾಂ ಪ್ರೀತೋಽಭವದ್ಭವಃ ॥ 11 ॥

ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತಃ ಸ ಸರ್ವೇಷಾಂ ದದೌ ತೇಷಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ॥ 12 ॥

ತದೇತದ್ದೇವದೇವಸ್ಯ ಧನೂರತ್ನಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ನ್ಯಾಸಭೂತಂ ತದಾ ನ್ಯಸ್ತಮಸ್ಮಾಕಂ ಪೂರ್ವಕೇ ವಿಭೋ ॥ 13 ॥

ಅಥ ಮೇ ಕೃಷತಃ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಲಾಙ್ಗಲಾದುತ್ತಿತಾ ಮಮ ।
ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶೋಧಯತಾ ಲಬ್ಧ್ವಾ ನಾಮ್ನಾ ಸೀತೇತಿ ವಿಶ್ರುತಾ ॥ 14 ॥

ಭೂತಲಾದುತ್ತಿತಾ ಸಾ ತು ವ್ಯವರ್ಧತ ಮಮಾತ್ಮಜಾ ।
ವೀರ್ಯಶುಲ್ಕೇತಿ ಮೇ ಕನ್ಯಾ ಸ್ಥಾಪಿತೇಯಮಯೋನಿಜಾ ॥ 15 ॥

ಭೂತಲಾದುತ್ತಿತಾಂ ತಾಂ ತು ವರ್ಧಮಾನಾಂ ಮಮಾತ್ಮಜಾಮ್ ।
ವರಯಾಮಾಸುರಾಗಮ್ಯ ರಾಜಾನೋ ಮುನಿಪುಂಗವ ॥ 16 ॥

ತೇಷಾಂ ವರಯತಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪೃಥಿವೀಕ್ಷಿತಾಮ್ ।
ವೀರ್ಯಶುಲ್ಕೇತಿ ಭಗವನ್ನ ದದಾಮಿ ಸುತಾಮಹಮ್ ॥ 17 ॥

ತತಃ ಸರ್ವೇ ನೃಪತಯಃ ಸಮೇತ್ಯ ಮುನಿಪುಂಗವ ।
ಮಿಥಿಲಾಮಭ್ಯುಪಾಗಮ್ಯ ವೀರ್ಯಂ ಜಿಜ್ಞಾಸವಸ್ತದಾ ॥ 18 ॥

ತೇಷಾಂ ಜಿಜ್ಞಾಸಮಾನಾನಾಂ ವೀರ್ಯಂ ಧನುರುಪಾಹೃತಮ್ ।
ನ ಶೇಕುರ್ಗ್ರಹಣೇ ತಸ್ಯ ಧನುಷಸ್ತೋಲನೇಽಪಿ ವಾ ॥ 19 ॥

ತೇಷಾಂ ವೀರ್ಯವತಾಂ ವೀರ್ಯಮಲ್ಪಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮಹಾಮುನೇ ।
ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ನೃಪತಯಸ್ತನ್ನಿಬೋಧ ತಪೋಧನ ॥ 20 ॥

ತತಃ ಪರಮಕೋಪೇನ ರಾಜಾನೋ ಮುನಿಪುಂಗವ ।
ಅರುನ್ಧನ್ಮಿಥಿಲಾಂ ಸರ್ವೇ ವೀರ್ಯಸಂದೇಹಮಾಗತಾಃ ॥ 21 ॥

ಆತ್ಮಾನಮವಧೂತಂ ತೇ ವಿಜ್ಞಾಯ ಮುನಿಪುಂಗವ ।
ರೋಷೇಣ ಮಹತಾವಿಷ್ಣುಃ ಪೀಡಯನ್ಮಿಥಿಲಾಂ ಪುರೀಮ್ ॥ 22 ॥

ತತಃ ಸಂವತ್ಸರೇ ಪೂರ್ಣೇ ಕ್ಷಯಂ ಯಾತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಸಾಧನಾನಿ ಮುನಿರೇಷ್ಠ ತತೋಽಹಂ ಭೃಶದುಃಖಿತಃ || 23 ||

ತತೋ ದೇವಗಣಾನ್ಸರ್ವಾಂಸ್ತಪಸಾಹಂ ಪ್ರಸಾದಯಮ್ |
ದದುಶ್ಚ ಪರಮಪ್ರೀತಾಶ್ಚತುರಜ್ಜಬಲಂ ಸುರಾಃ || 24 ||

ತತೋ ಭಗ್ನಾ ನೃಪತಯೋ ಹನ್ಯಮಾನಾ ದಿಶೋ ಯಯುಃ |
ಅವೀರ್ಯಾ ವೀರ್ಯಸನ್ನಿಗ್ಧಾ ಸಾಮಾತ್ಯಾಃ ಪಾಪಕಾರಿಣಃ || 25 ||

ತದೇತನ್ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ಧನುಃ ಪರಮಭಾಸ್ವರಮ್ |
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋಶ್ಚಾಪಿ ದರ್ಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುವ್ರತ || 26 ||

ಯದ್ಯಸ್ಯ ಧನುಷೋ ರಾಮಃ ಕುರ್ಯಾದಾರೋಪಣಂ ಮುನೇ |
ಸುತಾಮಯೋನಿಜಾಂ ಸೀತಾಂ ದದ್ಯಾಂ ದಾಶರಥೇರಹಮ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಪತ್ನಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಜನಕಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಧನುರ್ದರ್ಶಯ ರಾಮಾಯ ಇತಿ ಹೋವಾಚ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ || 1 ||

ತತಃ ಸ ರಾಜಾ ಜನಕಃ ಸಚಿವಾನಾಪ್ಯದಿದೇಶ ಹ |
ಧನುರಾನೀಯತಾಂ ದಿವ್ಯಂ ಗನ್ಧಮಾಲ್ಯವಿಭೂಷಿತಮ್ || 2 ||

ಜನಕೇನ ಸಮಾದಿಷ್ಠಾಃ ಸಚಿವಾಃ ಪ್ರಾವಿಶನ್ಪುರೀಮ್ |
ತದ್ಧನುಃ ಪುರತಃ ಕೃತ್ವಾ ನಿರ್ಜಗ್ಮುಃ ಪಾರ್ಥಿವಾಜ್ಞಯಾ || 3 ||

ನೃಪಾಂ ಶತಾನಿ ಪೃಷ್ಠಾಶ್ಚದ್ವ್ಯಯತಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಮೃಗಾಂಷಾಮಷ್ಟಚಕ್ರಾಂ ತಾಂ ಸಮೂಹುಸ್ತೇ ಕಥೞ್ಚನ || 4 ||

ತಾಮಾದಾಯ ತು ಮೃಗಾಂಷಾಮಾಯತೀಂ ಯತ್ರ ತದ್ಧನುಃ |
ಸುರೋಪಮಂ ತೇ ಜನಕಮೂಚುರ್ನೃಪತಿಮನ್ತ್ರಿಣಃ || 5 ||

ಇದಂ ಧನುರ್ವರಂ ರಾಜನ್ಮೂಜಿತಂ ಸರ್ವರಾಜಭಿಃ |
ಮಿಥಿಲಾಧಿಪ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ದರ್ಶನೀಯಂ ಯದೀಚ್ಛಸಿ || 6 ||

ತೇಷಾಂ ನೃಪೋ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೃತಾಂಜಲಿರಭಾಷತ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ತೌ ಚೋಭೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 7 ||

ಇದಂ ಧನುರ್ವರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜನಕೈರಭಿಪೂಜಿತಮ್ |
ರಾಜಭಿಶ್ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯೈರಶಕ್ಯಂ ಪೂರಿತುಂ ತದಾ || 8 ||

ನೈತತ್ಸುರಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ನಾಸುರಾ ನ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಗನ್ಧರ್ವಯಕ್ಷಪ್ರವರಾಃ ಸಕಿನರಮಹೋರಗಾಃ || 9 ||

ಕ್ಷ ಗತಿರ್ಮಾನುಷಾಣಾಂ ಚ ಧನುಷೋಽಸ್ಯ ಪ್ರಪೂರಣೇ |
ಆರೋಪಣೇ ಸಮಾಯೋಗೇ ವೇಪನೇ ತೋಲನೇಽಪಿ ವಾ || 10 ||

ತದೇತದ್ಧನುಷಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಾನೀತಂ ಮುನಿಪುಂಗವ ।
ದರ್ಶಯೈತನ್ಮಹಾಭಾಗ ಅನಯೋ ರಾಜಪುತ್ರಯೋಃ ॥ 11 ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಜನಕಭಾಷಿತಮ್ ।
ವತ್ಸ ರಾಮ ಧನುಃ ಪಶ್ಯ ಇತಿ ರಾಘವಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 12 ॥

ಮಹರ್ಷೇರ್ವಚನಾದ್ರಾಮೋ ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ತದ್ಧನುಃ ।
ಮಞ್ಜುಷಾಂ ತಾಮಪಾವೃತ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧನುರಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 13 ॥

ಇದಂ ಧನುರ್ವರಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಸಂಸ್ಪೃಶಾಮೀಹ ಪಾಣಿನಾ ।
ಯತ್ನವಾಂಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ತೋಲನೇ ಪೂರಣೇಽಪಿ ವಾ ॥ 14 ॥

ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ತಂ ರಾಜಾ ಮುನಿಶ್ಚ ಸಮಭಾಷತ ।
ಲೀಲಯಾ ಸ ಧನುರ್ಮಧ್ಯೇ ಜಗ್ರಾಹ ವಚನಾನ್ಮನೇಃ ॥ 15 ॥

ಪಶ್ಯತಾಂ ನೃಷಹಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಬಹೂನಾಂ ರಘುನಂದನಃ ।
ಆರೋಪಯತ್ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸಲೀಲಮಿವ ತದ್ಧನುಃ ॥ 16 ॥

ಆರೋಪಯಿತ್ವಾ ಮೌರ್ವೀಂ ಚ ಪೂರಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ತದ್ಬಭೃಜ್ವ ಧನುರ್ಮಧ್ಯೇ ನರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ 17 ॥

ತಸ್ಯ ಶಬ್ದೋ ಮಹಾನಾಸೀನ್ನಿರ್ಘಾತಸಮನಿಸ್ವನಃ ।
ಭೂಮಿಕಮ್ಪಶ್ಚ ಸುಮಹಾನ್ವರ್ವತಸ್ಯೇವ ದೀರ್ಘತಃ ॥ 18 ॥

ನಿಪೇತುಶ್ಚ ನರಾಃ ಸರ್ವೇ ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ಮೋಹಿತಾಃ ।
ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಮುನಿವರಂ ರಾಜಾನಂ ತೌ ಚ ರಾಘವೌ ॥ 19 ॥

ಪ್ರತ್ಯಾಶ್ವಸ್ತೇ ಜನೇ ತಸ್ಮಿನ್ರಾಜಾ ವಿಗತಸಾಧ್ವಸಃ ।
ಉವಾಚ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞೋ ಮುನಿಪುಂಗವಮ್ ॥ 20 ॥

ಭಗವನ್ದೃಷ್ಟವೀರ್ಯೋ ಮೇ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಅತ್ಯದ್ಭುತಮಚಿನ್ತ್ಯಂ ಚ ಅತರ್ಕಿತಮಿದಂ ಮಯಾ ॥ 21 ॥

ಜನಕಾನಾಂ ಕುಲೇ ಕೀರ್ತಿಮಾಹರಿಷ್ಯತಿ ಮೇ ಸುತಾ ।
ಸೀತಾ ಭರ್ತಾರಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಮಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ ॥ 22 ॥

ಮಮ ಸತ್ಯಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಚ ವೀರ್ಯಶುಲ್ಕೇತಿ ಕೌಶಿಕ ।
ಸೀತಾ ಪ್ರಾಣೈರ್ಬಹುಮತಾ ದೇಯಾ ರಾಮಾಯ ಮೇ ಸುತಾ ॥ 23 ॥

ಭವತೋಽನುಮತೇ ಬ್ರಹ್ಮಇಷ್ಟೀಘ್ರಂ ಗಚ್ಛಂತು ಮನ್ತ್ರೀಣಃ ।
ಮಮ ಕೌಶಿಕ ಭದ್ರಂ ತೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ತ್ವರಿತಾ ರಥೈಃ ॥ 24 ॥

ರಾಜಾನಂ ಪ್ರಶ್ರಿತೈರ್ವಾಕೈರಾನಯಂತು ಪುರಂ ಮಮ ।
ಪ್ರದಾನಂ ವೀರ್ಯಶುಲ್ಕಾಯಾಃ ಕಥಯಂತು ಚ ಸರ್ವಶಃ ॥ 25 ॥

ಮುನಿಗುಪ್ತಾ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಕಥಯಂತು ನೃಪಾಯ ವೈ ।
ಪ್ರೀಯಮಾಣಂ ತು ರಾಜಾನಮಾನಯಂತು ಸುಶೀಘ್ರಗಾಃ ॥ 26 ॥

ಕೌಶಿಕಶ್ಚ ತಥೇತ್ಯಾಹ ರಾಜಾ ಚಾಭಾಷ್ಯ ಮನ್ತ್ರೀಣಃ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕೃತಶಾಸನಾತ್ ॥ 27 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಜನಕೇನ ಸಮಾದಿಷ್ಟಾ ದೂತಾಸ್ತೇ ಕ್ಲಾಂತವಾಹನಾಃ ।
ತ್ರಿರಾತ್ರಮುಷಿತಾಸ್ವ ಮಾರ್ಗೇ ತೇಽಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರಾವಿಶನ್ಪುರೀಮ್ ॥ ೧ ॥

ತೇ ರಾಜವಚನಾದ್ದೂತಾ ರಾಜವೇಶ್ಮಪ್ರವೇಶಿತಾಃ ।
ದದೃಶುರ್ದೇವಸಜಾಕುಶಂ ವೃದ್ಧಂ ದಶರಥಂ ನೃಪಮ್ ॥ ೨ ॥

ಬದ್ಧಾಙ್ಗುಲಿಪುಟಾಃ ಸರ್ವೇ ದೂತಾ ವಿಗತಸಾಧ್ವಸಾಃ ।
ರಾಜಾನಂ ಪ್ರಯತಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರುವನ್ಮಧುರಾಕ್ಷರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮೈಥಿಲೋ ಜನಕೋ ರಾಜಾ ಸಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಪುರಸ್ಕೃತಃ ।
ಕುಶಲಂ ಚಾವ್ಯಯಂ ಚೈವ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಪುರೋಹಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮುಹುರ್ಮುಹುರ್ಮಧುರಯಾ ಸ್ನೇಹಸಂಯುಕ್ತಯಾ ಗಿರಾ ।
ಜನಕಸ್ತ್ವಾಂ ಮಹಾರಾಜ ಪೃಚ್ಛತೇ ಸಪುರಃಸರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪೃಷ್ಠಾಷ್ಟ ಕುಶಲಮವ್ಯಗ್ರಂ ವೈದೇಹೋ ಮಿಥಿಲಾಧಿಪಃ ।
ಕೌಶಿಕಾನುಮತೇ ವಾಕ್ಯಂ ಭವನ್ತಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೬ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ವಿದಿತಾ ವೀರ್ಯಶುಲ್ಕಾ ಮಮಾತ್ಮಜಾ ।
ರಾಜಾನಶ್ಚ ಕೃತಾಮರ್ಷಾ ನಿರ್ವೀರ್ಯಾ ವಿಮುಖೀಕೃತಾಃ ॥ ೭ ॥

ಸೇಯಂ ಮಮ ಸುತಾ ರಾಜನ್ವಿಶ್ವಾಸಮಿತ್ರ ಪುರಃಸರೈಃ ।
ಯದೃಚ್ಛಯಾಗತೈರ್ವೀರೈರ್ನಿರ್ಜಿತಾ ತವ ಪುತ್ರಕೈಃ ॥ ೮ ॥

ತಚ್ಚ ರಾಜನ್ದನುರ್ದಿವ್ಯಂ ಮಧ್ಯೇ ಭಗ್ನಂ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ರಾಮೇಣ ಹಿ ಮಹಾರಾಜ ಮಹತ್ತ್ಯಾಂ ಜನಸಂಸದಿ ॥ ೯ ॥

ಅಸ್ಮೈ ದೇಯಾ ಮಯಾ ಸೀತಾ ವೀರ್ಯಶುಲ್ಕಾ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ತರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತದನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೧೦ ॥

ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯೋ ಮಹಾರಾಜ ಪುರೋಹಿತಪುರಸ್ಕೃತಃ |
ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛ ಭದ್ರಂ ತೇ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ ರಾಘವೌ || 11 ||

ಪ್ರೀತಿಂ ಚ ಮಮ ರಾಜೇಂದ್ರ ನಿರ್ವರ್ತಯಿತುಮರ್ಹಸಿ |
ಪುತ್ರಯೋರುಭಯೋರೇವ ಪ್ರೀತಿಂ ತ್ವಮಪಿ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ || 12 ||

ಏವಂ ವಿದೇಹಾಧಿಪತಿರ್ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ ಶತಾನಂದಮತೇ ಸ್ಥಿತಃ || 13 ||

ದೂತವಾಕ್ಯಂ ತು ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಾ ರಾಜಾ ಪರಮಹರ್ಷಿತಃ |
ವಸಿಷ್ಠಂ ವಾಮದೇವಂ ಚ ಮನ್ತ್ರಿಣೋಽನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ || 14 ||

ಗುಪ್ತಃ ಕುಶಿಕಪುತ್ರೇಣ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವಿದೇಹೇಷು ವಸತ್ಯಸೌ || 15 ||

ದೃಷ್ಟವೀರ್ಯಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಜನಕೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಸಮ್ಪ್ರದಾನಂ ಸುತಾಯಾಸ್ತು ರಾಘವೇ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ || 16 ||

ಯದಿ ವೋ ರೋಚತೇ ವೃತ್ತಂ ಜನಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಪುರಿಂ ಗಚ್ಛಾಮಹೇ ಶೀಘ್ರಂ ಮಾ ಭೂತಾಕುಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಃ || 17 ||

ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ಬಾಢಮಿತ್ಯಾಹುಃ ಸಹ ಸರ್ವೈರ್ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ |
ಸುಪ್ರೀತಶಾಚ್ಛಬ್ರವೀದ್ರಾಜಾ ಶೋಷೇ ಯಾತ್ರೇತಿ ಸ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ || 18 ||

ಮನ್ತ್ರಿಣಸ್ತು ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ರಾತ್ರಿಂ ಪರಮಸತ್ಕೃತಾಃ |
ಊಷುಃ ಪ್ರಮುದಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಸಮನ್ವಿತಾಃ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ರಾತ್ರಾಂ ವ್ಯತೀತಾಯಾಂ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಬಾನ್ಧವಃ ।
ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಹೃಷ್ಣಃ ಸುಮನ್ತ್ರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಅದ್ಯ ಸರ್ವೇ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷಾ ಧನಮಾದಾಯ ಪುಷ್ಕಲಮ್ ।
ವ್ರಜನ್ತ್ವಗ್ರೇ ಸುವಿಹಿತಾ ನಾನಾರತ್ನಸಮನ್ವಿತಾಃ ॥ ೨ ॥

ಚತುರಜ್ಗಬಲಂ ಚಾಪಿ ಶೀಘ್ರಂ ನಿಯಾತು ಸರ್ವಶಃ ।
ಮಮಾಜ್ಞಾಸಮಕಾಲಂ ಚ ಯಾನಯುಗ್ಯಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಮದೇವಶ್ಚ ಜಾಬಾಲಿರಥ ಕಾಶ್ಯಪಃ ।
ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯಶ್ಚ ದೀರ್ಘಾಯುರೃಷಿಃ ಕಾತ್ಯಾಯನಸ್ತಥಾ ॥ ೪ ॥

ಏತೇ ದ್ವಿಜಾಃ ಪ್ರಯಾನ್ತ್ವಗ್ರೇ ಸ್ಯನ್ದನಂ ಯೋಜಯಸ್ವ ಮೇ ।
ಯಥಾ ಕಾಲಾತ್ಯಯೋ ನ ಸ್ಯಾದ್ಛೂತಾ ಹಿ ತ್ವರಯಂತಿ ಮಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ವಚನಾಚ್ಚ ನರೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸಾ ಸೇನಾ ಚತುರಜ್ಗಣೀ ।
ರಾಜಾನಮೃಷಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ವ್ರಜನ್ತಂ ಪೃಷ್ಠತೋಽನ್ವಗಾತ್ ॥ ೬ ॥

ಗತ್ವಾ ಚತುರಹಂ ಮಾರ್ಗಂ ವಿದೇಹಾನಭ್ಯುಪೇಯಿವಾನ್ ।
ರಾಜಾ ತು ಜನಕಃ ಶ್ರೀಮಾಂಶ್ಚ ತ್ವಾ ಪೂಜಾಮಕಲ್ಪಯತ್ ॥ ೭ ॥

ತತೋ ರಾಜಾನಮಾಸಾದ್ಯ ವೃದ್ಧಂ ದಶರಥಂ ನೃಪಮ್ ।
ಜನಕೋ ಮುದಿತೋ ರಾಜಾ ಹರ್ಷಂ ಚ ಪರಮಂ ಯಯೌ ।
ಉವಾಚ ನ ನರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಮುದಾನಿವೃತ್ತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮಹಾರಾಜ ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ರಾಘವ ।
ಪುತ್ರಯೋರುಭಯೋಃ ಪ್ರೀತಿಂ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ವೀರ್ಯನಿರ್ಜಿತಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ ।

ಸಹ ಸರ್ವೋದ್ಧಾರಜಶ್ರೇಷ್ಠೋದ್ದೇವೈರಿವ ಶತಕ್ರತುಃ || 10 ||

ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಮೇ ನಿರ್ಜಿತಾ ವಿಘ್ನಾ ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಮೇ ಪೂಜಿತಂ ಕುಲಮ್ |
ರಾಘವೈಃ ಸಹ ಸಮ್ಭನ್ಧಾದ್ವೀರ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠೋರ್ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ || 11 ||

ಶ್ವಃ ಪ್ರಭಾತೇ ನರೇಂದ್ರೇಂದ್ರ ನಿರ್ವರ್ತಯಿತುಮರ್ಹಸಿ |
ಯಜ್ಞಸ್ಯಾಂತೇ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿವಾಹಮೃಷಿಸಮ್ಮತಮ್ || 12 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಋಷಿಮಧ್ಯೇ ನರಾಧಿಪಃ |
ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹೀಪತಿಮ್ || 13 ||

ಪ್ರತಿಗ್ರಹೋ ದಾತ್ಯವಶಃ ಶ್ರುತಮೇತನ್ಮಯಾ ಪುರಾ |
ಯಥಾ ವಕ್ಷ್ಯಸಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ತತ್ಕುರಿಷ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ || 14 ||

ತದ್ಧರ್ಮಿಷಂ ಯಶಸ್ಯಂ ಚ ವಚನಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿದೇಹಾಧಿಪತಿಃ ಪರಂ ವಿಸ್ಮಯಮಾಗತಃ || 15 ||

ತತಃ ಸರ್ವೇ ಮುನಿಗಣಾಃ ಪರಸ್ಪರಸಮಾಗಮೇ |
ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾ ಯುಕ್ತಾಸ್ತಾಂ ನಿಶಾಮವಸನ್ಸುಖಮ್ || 16 ||

ರಾಜಾ ಚ ರಾಘವೌ ಪುತ್ರೌ ನಿಶಾಮ್ಯ ಪರಿಹರ್ಷಿತಃ |
ಉವಾಸ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ಜನಕೇನ ಸುಪೂಜಿತಃ || 17 ||

ಜನಕೋಽಪಿ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕ್ರಿಯಾ ಧರ್ಮೇಣ ತತ್ತ್ವವಿತ್ |
ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಚ ಸುತಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ರಾತ್ರಿಮುವಾಸ ಹ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಜನಕಃ ಕೃತಕರ್ಮಾ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ ।
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞಃ ಶತಾನಂದಂ ಪುರೋಹಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭ್ರಾತಾ ಮಮ ಮಹಾತೇಜಾ ಯವೀಯಾನತಿಧಾರ್ಮಿಕಃ ।
ಕುಶಧ್ವಜ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಃ ಪುರೀಮಧ್ಯವಸಚ್ಛುಭಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಾರ್ಯಾಫಲಕಪರ್ಯನ್ತಾಂ ಪಿಬನ್ನಿಕ್ಷುಮತೀಂ ನದೀಮ್ ।
ಸಾಜ್ಞಾಶ್ಯಾಂ ಪುಣ್ಯಸಜ್ಞಾಶಾಂ ವಿಮಾನಮಿವ ಪುಷ್ಪಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ತಮಹಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಯಜ್ಞಗೋಪ್ತಾ ಸ ಮೇ ಮತಃ ।
ಪ್ರೀತಿಂ ಸೋಽಪಿ ಮಹಾತೇಜಾ ಇಮ್ಯಾಂ ಭೋಕ್ತಾ ಮಯಾ ಸಹ ॥ ೪ ॥

ಶಾಸನಾತ್ಮ ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಯಯುಃ ಶೀಘ್ರವಾಜಿಭಿಃ ।
ಸಮಾನೇತುಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರಂ ವಿಷ್ಣುಮಿನ್ದ್ರಾಜ್ಞಯಾ ಯಥಾ ॥ ೫ ॥

ಆಜ್ಞಯಾ ತು ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಆಜಗಾಮ ಕುಶಧ್ವಜಃ ॥ ೬ ॥

ಸ ದದರ್ಶ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಜನಕಂ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಮ್ ।
ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಶತಾನಂದಂ ರಾಜಾನಂ ಚಾಪಿ ಧಾರ್ಮಿಕಮ್ ॥ ೭ ॥

ರಾಜಾರ್ಹಂ ಪರಮಂ ದಿವ್ಯಮಾಸನಂ ಚಾಧ್ಯರೋಹತ ।
ಉಪವಿಷ್ಣಾವುಭೌ ತೌ ತು ಭ್ರಾತರಾವಮಿತೌಜಸೌ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸತುರ್ವೀರೌ ಮನ್ತ್ರಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸುದಾಮನಮ್ ।
ಗಚ್ಛ ಮನ್ತ್ರಿಪತೇ ಶೀಘ್ರಮೈಕ್ಷ್ವಾಕಮಮಿತಪ್ರಭಮ್ ।
ಆತ್ಮಜೈಃ ಸಹ ದುರ್ಧರ್ಷಮಾನಯಸ್ವ ಸಮನ್ತ್ರಿಣಮ್ ॥ ೯ ॥

ಔಪಕಾರ್ಯಾಂ ಸ ಗತ್ವಾ ತು ರಘೂಣಾಂ ಕುಲವರ್ಧನಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಶಿರಸಾ ಚೈನಮಭಿವಾದ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತೇ ವೀರ ವೈದೇಹೋ ಮಿಥಿಲಾಧಿಪಃ |
ಸ ತಾಪಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ವ್ಯವಸಿತಃ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಪುರೋಹಿತಮ್ || 11 ||

ಮನ್ತ್ರಿಶ್ರೇಷ್ಠವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸರ್ಷಿಗಣಸ್ತದಾ |
ಸಬನ್ದುರಗಮತ್ತತ್ರ ಜನಕೋ ಯತ್ರ ವರ್ತತೇ || 12 ||

ಸ ರಾಜಾ ಮನ್ತ್ರಿಸಹಿತಃ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಬಾನ್ಧವಃ |
ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವೈದೇಹಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 13 ||

ವಿದಿತಂ ತೇ ಮಹಾರಾಜ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲದೈವತಮ್ |
ವಕ್ತಾ ಸರ್ವೇಷು ಕೃತ್ಯೇಷು ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ || 14 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ ಸಹ ಸರ್ವೈರ್ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ |
ಏಷ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೇ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ || 15 ||

ತೂಷ್ಣೀಮೂರ್ಭತೇ ದಶರಥೇ ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ |
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞೋ ವೈದೇಹಂ ಸಪುರೋಹಿತಮ್ || 16 ||

ಅವ್ಯಕ್ತಪ್ರಭವೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಾಶ್ವತೋ ನಿತ್ಯ ಅವ್ಯಯಃ |
ತಸ್ಮಾನ್ಮರೀಚಿಃ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಮರೀಚೇಃ ಕಶ್ಯಪಃ ಸುತಃ || 17 ||

ವಿವಸ್ವಾನೃಶ್ಯಪಾಜ್ಜಜ್ಞೇ ಮನುರ್ವೈವೈಸ್ವತಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ಮನುಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪೂರ್ವಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಸ್ತು ಮನೋಃ ಸುತಃ || 18 ||

ತಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ರಾಜಾನಂ ವಿದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕಮ್ |
ಇಕ್ಷ್ವಾಕೋಸ್ತು ಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನಿಷಕುಕ್ಷಿರುದಪದ್ಯತ || 19 ||

ವಿಕುಕ್ಷೇಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾ ಬಾಣಃ ಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಬಾಣಸ್ಯ ತು ಮಹಾತೇಜಾ ಅನರಣ್ಯಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ || 20 ||

ಅನರಣ್ಯಾತ್ಪುರುಷಜ್ಞೇ ತ್ರಿಶಂಕುಸ್ತು ಪೃಥೋಃ ಸುತಃ |
ತ್ರಿಶಂಕೂರಭವತ್ಪುತ್ರೋ ಧುನ್ದುಮಾರೋ ಮಹಾಯಶಾಃ || 21 ||

ಧುನ್ದುಮಾರಾನ್ಮಹಾತೇಜಾ ಯುವನಾಶ್ವೋ ಮಹಾರಥಃ |
ಯುವನಾಶ್ವಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಾನ್ಧಾತಾ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ || 22 ||

ಮಾನ್ಧಾತುಸ್ತು ಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸುಸನ್ನಿರುದಪದ್ಯತ |
ಸುಸನ್ನೇರಪಿ ಪುತ್ರೌ ದೌಷ್ಠ ಧ್ರುವಸನ್ನಿಃ ಪ್ರಸೇನಜಿತ್ || 23 ||

ಯಶಸ್ವೀ ಧ್ರುವಸನ್ನೇಸ್ತು ಭರತೋ ನಾಮ ನಾಮತಃ |
ಭರತಾತ್ಮ ಮಹಾತೇಜಾ ಅಸಿತೋ ನಾಮ ಜಾಯತ || 24 ||

ಸಹ ತೇನ ಗರೇಣೈವ ಜಾತಃ ಸ ಸಗರೋಽಭವತ್ |
ಸಗರಸ್ಯಾಸಮಂಜಾಸ್ತು ಅಸಮಂಜಾಽದಧಾಂಶುಮಾನ್ || 25 ||

ದಿಲೀಪೋಽಶುಮತಃ ಪುತ್ರೋ ದಿಲೀಪಸ್ಯ ಭಗೀರಥಃ |
ಭಗೀರಥಾತ್ಮಕುತಸ್ಥಶ್ಚ ಕಕುತಸ್ಥಸ್ಯ ರಘುಸ್ತಥಾ || 26 ||

ರಘೋಸ್ತು ಪುತ್ರಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಪ್ರವೃದ್ಧಃ ಪುರುಷಾದಕಃ |
ಕಲ್ಮಾಷಪಾದೋ ಹ್ಯಭವತ್ಸ್ಮಾಜಾಜಾತಸ್ತು ಶಬ್ಜಿಣಃ || 27 ||

ಸುದರ್ಶನಃ ಶಬ್ಜಿಣಸ್ಯ ಅಗ್ನಿವರ್ಣಃ ಸುದರ್ಶನಾತ್ |
ಶೀಘ್ರಗಸ್ತ್ವಗ್ನಿವರ್ಣಸ್ಯ ಶೀಘ್ರಗಸ್ಯ ಮರುಃ ಸುತಃ || 28 ||

ಮರೋಃ ಪ್ರಶುಶ್ರುಕಸ್ತ್ವಾಸೀದಮ್ಬರೀಷಃ ಪ್ರಶುಶ್ರುಕಾತ್ |
ಅಮ್ಬರೀಷಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಽಭೂನ್ನಹುಷಃ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ || 29 ||

ನಹುಷಸ್ಯ ಯಯಾತಿಸ್ತು ನಾಭಾಗಸ್ತು ಯಯಾತಿಜಃ |
ನಾಭಾಗಸ್ಯ ಭಭೂವಾಜ ಅಜಾದ್ವಶರಥೋಽಭವತ್ |
ತಸ್ಮಾದ್ವಶರಥಾಜಾಜಾತೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 30 ||

ಆದಿವಂಶವಿಶುದ್ಧಾನಾಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ಪರಮಧರ್ಮಿಣಾಮ್ |
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲಜಾತಾನಾಂ ವೀರಾಣಾಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಾಮ್ || 31 ||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರರ್ಥೇ ತ್ವತ್ಸುತೇ ವರಯೇ ನೃಪ |
ಸದೃಶಾಭ್ಯಾಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಸದೃಶೇ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ || 32 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಜನಕಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಶ್ರೋತುಮರ್ಹಸಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಕುಲಂ ನಃ ಕೀರ್ತಿತಂ ಪರಮ್ || 1 ||

ಪ್ರದಾನೇ ಹಿ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಲಂ ನಿರವಶೇಷತಃ |
ವಕ್ತವ್ಯಂ ಕುಲಜಾತೇನ ತನ್ನಿಬೋಧ ಮಹಾಮುನೇ || 2 ||

ರಾಜಾಭೂತ್ತಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಃ ಸ್ವೇನ ಕರ್ಮಣಾ |
ನಿಮಿಃ ಪರಮಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಸತ್ತ್ವವತಾಂ ವರಃ || 3 ||

ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ಮಿಥಿನಾಮ ಜನಕೋ ಮಿಥಿ ಪುತ್ರಕಃ |
ಪ್ರಥಮೋ ಜನಕೋ ನಾಮ ಜನಕಾದಪ್ಯುದಾವಸುಃ || 4 ||

ಉದಾವಸೋಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಜಾತೋ ವೈ ನಂದಿವರ್ಧನಃ |
ನಂದಿವರ್ಧನ ಪುತ್ರಸ್ತು ಸುಕೇತುರ್ನಾಮ ನಾಮತಃ || 5 ||

ಸುಕೇತೋರಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ದೇವರಾತೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ದೇವರಾತಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇರ್ಬೃಹದ್ರಥ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ || 6 ||

ಬೃಹದ್ರಥಸ್ಯ ಶೂರೋಽಭೂನ್ಮಹಾವೀರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಮಹಾವೀರಸ್ಯ ಧೃತಿಮಾನ್ಸುಧೃತಿಃ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ || 7 ||

ಸುಧೃತೇರಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಧೃಷ್ಟಕೇತುಃ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ಧೃಷ್ಟಕೇತೋಸ್ತು ರಾಜರ್ಷೇರ್ಹರ್ಯಶ್ವ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ || 8 ||

ಹರ್ಯಶ್ವಸ್ಯ ಮರುಃ ಪುತ್ರೋ ಮರೋಃ ಪುತ್ರಃ ಪ್ರತೀನ್ದಕಃ |
ಪ್ರತೀನ್ದಕಸ್ಯ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಜಾ ಕೀರ್ತಿರಥಃ ಸುತಃ || 9 ||

ಪುತ್ರಃ ಕೀರ್ತಿರಥಸ್ಯಾಪಿ ದೇವಮೀಥ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ |
ದೇವಮೀಥಸ್ಯ ವಿಬುಧೋ ವಿಬುಧಸ್ಯ ಮಹೀಧ್ರಕಃ || 10 ||

ಮಹೀಧ್ರಕಸುತೋ ರಾಜಾ ಕೀರ್ತಿರಾತೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಕೀರ್ತಿರಾತಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇರ್ಮಹಾರೋಮಾ ವ್ಯಜಾಯತ ॥ 11 ॥

ಮಹಾರೋಂಣಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸ್ವರ್ಣರೋಮಾ ವ್ಯಜಾಯತ ।
ಸ್ವರ್ಣರೋಂಣಸ್ತು ರಾಜರ್ಷೇರ್ಮಹಾರೋಮಾ ವ್ಯಜಾಯತ ॥ 12 ॥

ತಸ್ಯ ಪುತ್ರದ್ವಯಂ ಜಜ್ಞೇ ಧರ್ಮಜ್ಞಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಽಹಮನುಜೋ ಭ್ರಾತಾ ಮಮ ವೀರಃ ಕುಶಧ್ವಜಃ ॥ 13 ॥

ಮಾಂ ತು ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಪಿತಾ ರಾಜ್ಯೇ ಸೋಽಭಿಷಿಜ್ಯ ನರಾಧಿಪಃ ।
ಕುಶಧ್ವಜಂ ಸಮಾವೇಶ್ಯ ಭಾರಂ ಮಯಿ ವನಂ ಗತಃ ॥ 14 ॥

ವೃದ್ಧೇ ಪಿತರಿ ಸ್ವರ್ಯಾತೇ ಧರ್ಮೇಣ ಧುರಮಾವಹಮ್ ।
ಭ್ರಾತರಂ ದೇವಸಂಜಾಕುಶಂ ಸ್ನೇಹಾತ್ಪಶ್ಯನ್ಕುಶಧ್ವಜಮ್ ॥ 15 ॥

ಕಸ್ಯಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲಸ್ಯ ಸಾಂಜಾಶ್ಯಾದಗಮತ್ಪರಾತ್ ।
ಸುಧನ್ವಾ ವೀರ್ಯವಾನ್ರಾಜಾ ಮಿಥಿಲಾಮವರೋಧಕಃ ॥ 16 ॥

ಸ ಚ ಮೇ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಶೈವಂ ಧನುರನುತ್ತಮಮ್ ।
ಸೀತಾ ಕನ್ಯಾ ಚ ಪದ್ಮಾಕ್ಷೀ ಮಹ್ಯಂ ವೈ ದೀಯತಾಮಿತಿ ॥ 17 ॥

ತಸ್ಯಾಪ್ರದಾನಾದ್ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೇ ಯುದ್ಧಮಾಸೀನ್ಮಯಾ ಸಹ ।
ಸ ಹತೋಽಭಿಮುಖೋ ರಾಜಾ ಸುಧನ್ವಾ ತು ಮಯಾ ರಣೇ ॥ 18 ॥

ನಿಹತ್ಯ ತಂ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸುಧನ್ವಾನಂ ನರಾಧಿಪಮ್ ।
ಸಾಂಜಾಶ್ಯೇ ಭ್ರಾತರಂ ಶೂರಮಭ್ಯಷಿಂಚ್ಯಾಂ ಕುಶಧ್ವಜಮ್ ॥ 19 ॥

ಕನೀಯಾನೇಷ ಮೇ ಭ್ರಾತಾ ಅಹಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಮಹಾಮುನೇ ।
ದದಾಮಿ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ವಧೌ ತೇ ಮುನಿಪುಂಗವ ॥ 20 ॥

ಸೀತಾಂ ರಾಮಾಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ಊರ್ಮಿಲಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ಚ ।
ವೀರ್ಯಶುಲ್ಕಾಂ ಮಮ ಸುತಾಂ ಸೀತಾಂ ಸುರಸುತೋಪಮಾಮ್ ॥ 21 ॥

ದ್ವಿತೀಯಾಮೂರ್ಮಿಲಾಂ ಚೈವ ತ್ರಿವದಾಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ದದಾಮಿ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ವಧೌ ತೇ ರಘುನಂದನ || 22 ||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋ ರಾಜನೋದಾನಂ ಕಾರಯಸ್ವ ಹ |
ಪಿತೃಕಾರ್ಯಂ ಚ ಭದ್ರಂ ತೇ ತತೋ ವೈವಾಹಿಕಂ ಕುರು || 23 ||

ಮಘಾ ಹೃದ್ಯ ಮಹಾಬಾಹೋ ತೃತೀಯೇ ದಿವಸೇ ಪ್ರಭೋ |
ಫಲ್ಗುನ್ಯಾಮುತ್ತರೇ ರಾಜಂಸ್ತಸ್ಮಿನ್ವೈವಾಹಿಕಂ ಕುರು |
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರರ್ಥೇ ದಾನಂ ಕಾರ್ಯಂ ಸುಖೋದಯಮ್ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತತಿತಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಮುಕ್ತವನ್ತಂ ವೈದೇಹಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಉವಾಚ ವಚನಂ ವೀರಂ ವಸಿಷ್ಠಸಹಿತೋ ನೃಪಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಚಿನ್ತ್ಯಾನ್ಯಪ್ರಮೇಯಾನಿ ಕುಲಾನಿ ನರಪುಂಗವ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಂ ವಿದೇಹಾನಾಂ ನೈಷಾಂ ತುಲೋಽಸ್ಮಿ ಕಶ್ಚನ ॥ ೨ ॥

ಸದೃಶೋ ಧರ್ಮಸಮ್ಮಂದಃ ಸದೃಶೋ ರೂಪಸಮ್ಮದಾ ।
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋ ರಾಜನ್ಸೀತಾ ಚೋರ್ಮಿಲಯಾ ಸಹ ॥ ೩ ॥

ವಕ್ತವ್ಯಂ ನ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಶ್ರೂಯತಾಂ ವಚನಂ ಮಮ ॥ ೪ ॥

ಭ್ರಾತಾ ಯವೀಯಾನ್ಧರ್ಮಜ್ಞ ಏಷ ರಾಜಾ ಕುಶಧ್ವಜಃ ।
ಅಸ್ಯ ಧರ್ಮಾತ್ಮನೋ ರಾಜನ್ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಂ ಭುವಿ ।
ಸುತಾ ದ್ವಯಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಪತ್ನ್ಯರ್ಥಂ ವರಯಾಮಹೇ ॥ ೫ ॥

ಭರತಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ಚ ಧೀಮತಃ ।
ವರಯೇಮ ಸುತೇ ರಾಜಂಸ್ತಯೋರರ್ಥೇ ಮಹಾತ್ಮನೋಃ ॥ ೬ ॥

ಪುತ್ರಾ ದಶರಥಸ್ಯೇಮೇ ರೂಪಯೌವನಶಾಲಿನಃ ।
ಲೋಕಪಾಲೋಪಮಾಃ ಸರ್ವೇ ದೇವತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾಃ ॥ ೭ ॥

ಉಭಯೋರಪಿ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಸಮ್ಮಂದೇನಾನುಬದ್ಧತಾಮ್ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲಮವ್ಯಗ್ರಂ ಭವತಃ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಃ ॥ ೮ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಮತೇ ತದಾ ।
ಜನಕಃ ಪ್ರಾಙ್ಜಲಿವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಮುನಿಪುಂಗವೌ ॥ ೯ ॥

ಸದೃಶಂ ಕುಲಸಮ್ಮಂದಂ ಯದಾಜ್ಞಾಪಯಥಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಏವಂ ಭವತು ಭದ್ರಂ ವಃ ಕುಶಧ್ವಜಸುತೇ ಇಮೇ ।
ಪತ್ನ್ಯಾ ಭಜೇತಾಂ ಸಹಿತೌ ಶತ್ರುಘ್ನಭರತಾವುಭೌ ॥ ೧೦ ॥

ಏಕಾಹ್ನಾ ರಾಜಪುತ್ರೀಣಾಂ ಚತಸ್ತ್ವಣಾಂ ಮಹಾಮುನೇ ।
ಪಾಣೀನ್ಗೃಹ್ಣಂತು ಚತ್ವಾರೋ ರಾಜಪುತ್ರಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ 11 ॥

ಉತ್ತರೇ ದಿವಸೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ವಲ್ಗುನೀಭ್ಯಾಂ ಮನೀಷಿಣಃ ।
ವೈವಾಹಿಕಂ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಭಗೋ ಯತ್ರ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ॥ 12 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ವಚಃ ಸೌಮ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ಉಭೌ ಮುನಿವರೌ ರಾಜಾ ಜನಕೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 13 ॥

ಪರೋ ಧರ್ಮಃ ಕೃತೋ ಮಹ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಭವತೋಃ ಸದಾ ।
ಇಮಾನ್ಯಾಸನಮುಖ್ಯಾನಿ ಆಸೇತಾಂ ಮುನಿಪುಂಗವೌ ॥ 14 ॥

ಯಥಾ ದಶರಥಸ್ಯೇಯಂ ತಥಾಯೋಧ್ಯಾ ಪುರೀ ಮಮ ।
ಪ್ರಭುತ್ವೇ ನಾಸಿತ್ಸಂದೇಹೋ ಯಥಾರ್ಹಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಥಃ ॥ 15 ॥

ತಥಾ ಬ್ರುವತಿ ವೈದೇಹೇ ಜನಕೇ ರಘುನಂದನಃ ।
ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಹೃಷ್ಯಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹೀಪತಿಮ್ ॥ 16 ॥

ಯುವಾಮಸಜ್ಞೇಯ ಗುಣೌ ಭ್ರಾತರೌ ಮಿಥಿಲೇಶ್ವರೌ ।
ಋಷಯೋ ರಾಜಸಂಜ್ಞಾಶ್ಚ ಭವದ್ಭ್ಯಾಮಭಿಪೂಜಿತಾಃ ॥ 17 ॥

ಸ್ವಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ನುಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ವಮಾಲಯಮ್ ।
ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವಿಧಾಸ್ಯ ಇತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 18 ॥

ತಮಾಪೃಷ್ವಾ ನರಪತಿಂ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ ।
ಮುನೀನ್ದ್ರೌ ತೌ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಜಗಾಮಾಶು ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ 19 ॥

ಸ ಗತ್ವಾ ನಿಲಯಂ ರಾಜಾ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ ವಿಧಾನತಃ ।
ಪ್ರಭಾತೇ ಕಾಲ್ಯಾಣುತ್ಥಾಯ ಚಕ್ರೇ ಗೋದಾನಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 20 ॥

ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ನರಾಧಿಪಃ ।
ಏಕೈಕಶೋ ದದೌ ರಾಜಾ ಪುತ್ರಾನುದ್ಧಿಶ್ಯ ಧರ್ಮತಃ ॥ 21 ॥

ಸುವರ್ಣಶೃಂಗಾಃ ಸಮ್ಪನ್ನಾಃ ಸವತ್ಸಾಃ ಕಾಂಸ್ಯದೋಹನಾಃ ।
ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತ್ವಾರಿ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ ॥ 22 ॥

ವಿತ್ತಮನ್ಯಚ್ಚ ಸುಬಹು ದ್ವಿಜೇಭ್ಯೋ ರಘುನಂದನಃ ।
ದದೌ ಗೋದಾನಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಪುತ್ರವತ್ಸಲಃ ॥ 23 ॥

ಸ ಸುತೈಃ ಕೃತಗೋದಾನೈರ್ವೃತಶ್ಚ ನೃಪತಿಸ್ತದಾ ।
ಲೋಕಪಾಲೈರಿವಾಭಾತಿ ವೃತಃ ಸೌಮ್ಯಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಯಸ್ಮಿಂಸ್ತು ದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಚಕ್ರೇ ಗೋದಾನಮುತ್ತಮಮ್ ।
ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ದಿವಸೇ ಶೂರೋ ಯುಧಾಜಿತ್ಸಮುಪೇಯಿವಾನ್ ॥೧॥

ಪುತ್ರಃ ಕೇಕಯರಾಜಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭರತಮಾತುಲಃ ।
ದೃಷ್ಟಾಂ ಪೃಷ್ಟಾಂ ಚ ಕುಶಲಂ ರಾಜಾನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೨॥

ಕೇಕಯಾಧಿಪತೀ ರಾಜಾ ಸ್ನೇಹಾತ್ಕುಶಲಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಯೇಷಾಂ ಕುಶಲಕಾಮೋಽಸಿ ತೇಷಾಂ ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯನಾಮಯಮ್ ॥೩॥

ಸ್ವಸ್ರೀಯಂ ಮಮ ರಾಜೇಂದ್ರ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮೋ ಮಹೀಪತೇ ।
ತದರ್ಥಮುಪಯಾತೋಽಹಮಯೋಧ್ಯಾಂ ರಘುನಂದನ ॥೪॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವಹಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ವಿವಾಹಾರ್ಥಂ ತವಾತ್ಮಜಾನ್ ।
ಮಿಥಿಲಾಮುಪಯಾತಾಸ್ತು ತ್ವಯಾ ಸಹ ಮಹೀಪತೇ ॥೫॥

ತ್ವರಯಾಭುಪಯಾತೋಽಹಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮಃ ಸ್ವಸುಃ ಸುತಮ್ ।
ಅಥ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಪ್ರಿಯಾತಿಥಿಮುಪಸ್ಥಿಮ ॥೬॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಮಸತ್ಕಾರೈಃ ಪೂಜಾರ್ಹಂ ಸಮಪೂಜಯತ್ ।
ತತಸ್ತಾಮುಷಿತೋ ರಾತ್ರಿಂ ಸಹ ಪುತ್ರೈರ್ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ॥೭॥

ಋಷೀಂಸ್ತದಾ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಜ್ಞವಾಟಮುಪಾಗಮತ್ ।
ಯುಕ್ತೇ ಮುಹೂರ್ತೇ ವಿಜಯೇ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತೈಃ ।
ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹಿತೋ ರಾಮಃ ಕೃತಕೌತುಕಮಜ್ಗಲಃ ॥೮॥

ವಸಿಷ್ಠಂ ಪುರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಮಹರ್ಷೀನಪರಾನಪಿ ॥೯॥

ರಾಜಾ ರಶರಥೋ ರಾಜನ್ಯತಕೌತುಕಮಜ್ಗಲೈಃ ।
ಪುತ್ರೈರ್ನರವರಶ್ರೇಷ್ಠ ದಾತಾರಮಭಿಕಾಂಕ್ಷತೇ ॥೧೦॥

ದಾತ್ಯಪ್ರತಿಗ್ರಹೀತ್ಯಭ್ಯಾಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಾಃ ಪ್ರಭವಂತಿ ಹಿ ।
ಸ್ವಧರ್ಮಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯಸ್ವ ಕೃತ್ವಾ ವೈವಾಹ್ಯಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 11 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪರಮೋದಾರೋ ವಸಿಷ್ಠೋನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾ ವಾಕ್ಯಂ ಪರಮಧರ್ಮವಿತ್ ॥ 12 ॥

ಕಃ ಸ್ಥಿತಃ ಪ್ರತಿಹಾರೋ ಮೇ ಕಸ್ಯಾಜ್ಞಾ ಸಮ್ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯತೇ ।
ಸ್ವಗೃಹೇ ಕೋ ವಿಚಾರೋಽಸ್ತಿ ಯಥಾ ರಾಜ್ಯಮಿದಂ ತವ ॥ 13 ॥

ಕೃತಕೌತುಕಸರ್ವಸ್ವಾ ವೇದಿಮೂಲಮುಪಾಗತಾಃ ।
ಮಮ ಕನ್ಯಾ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ದೀಪ್ತಾ ವಹ್ನೇರಿವಾರ್ಚಿಷಃ ॥ 14 ॥

ಸಜ್ಜೋಽಹಂ ತ್ವತ್ಪ್ರತೀಕ್ಷೋಽಸ್ಮಿ ವೇದ್ಯಾಮಸ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ।
ಅವಿಘ್ನಂ ಕುರುತಾಂ ರಾಜಾ ಕಿಮರ್ಥಂ ಹಿ ವಿಲಮ್ಬ್ಯತೇ ॥ 15 ॥

ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಜನಕೇನೋಕ್ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ ।
ಪ್ರವೇಶಯಾಮಾಸ ಸುತಾನ್ಸರ್ವಾನೃಷಿಗಣಾನಪಿ ॥ 16 ॥

ಅಬ್ರವೀಜ್ಜನಕೋ ರಾಜಾ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಮ್ ।
ಇಯಂ ಸೀತಾ ಮಮ ಸುತಾ ಸಹಧರ್ಮಚರೀ ತವ ।
ಪ್ರತೀಚ್ಛ ಚೈನಾಂ ಭದ್ರಂ ತೇ ಪಾಣಿಂ ಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಪಾಣಿನಾ ॥ 17 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗಚ್ಛ ಭದ್ರಂ ತೇ ಊರ್ಮಿಲಾಮುದ್ಯತಾಂ ಮಯಾ ।
ಪ್ರತೀಚ್ಛ ಪಾಣಿಂ ಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಮಾ ಭೂತಾಕುಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಃ ॥ 18 ॥

ತಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಜನಕೋ ಭರತಂ ಚಾಭ್ಯಭಾಷತ ।
ಗೃಹಾಣ ಪಾಣಿಂ ಮಾಣ್ಡವ್ಯಾಃ ಪಾಣಿನಾ ರಘುನಂದನ ॥ 19 ॥

ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಚಾಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಅಬ್ರವೀಜ್ಜನಕೇಶ್ವರಃ ।
ಶ್ರುತಕೀರ್ತ್ಯಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ಪಾಣಿಂ ಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಪಾಣಿನಾ ॥ 20 ॥

ಸರ್ವೇ ಭವಂತಃ ಸಂಯಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಸುಚರಿತವ್ರತಾಃ ।
ಪತ್ನೀಭಿಃ ಸಂತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಮಾ ಭೂತಾಕುಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಃ ॥ 21 ॥

ಜನಕಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಾಣೇನ್ಪಾಣಿಭಿರಸ್ಪೃಶನ್ |
ಚತ್ವಾರಸ್ತೇ ಚತಸ್ತುಣಾಂ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಮತೇ ಸ್ಥಿತಾಃ || 22 ||

ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ವೇದಿಂ ರಾಜಾನಮೇವ ಚ |
ಋಷೀಂಶ್ಚೈವ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಸಹ ಭಾರ್ಯಾ ರಘೂತ್ತಮಾಃ |
ಯಥೋಕ್ತೇನ ತಥಾ ಚಕ್ರವಿವಾಹಂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ || 23 ||

ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿರ್ಮಹತ್ಯಾಸೀದನ್ತರಿಕ್ಷಾತ್ಸುಭಾಸ್ವರಾ |
ದಿವ್ಯದುನ್ದುಭಿನಿಘೋಷೈರ್ಗೀತವಾದಿತ್ರನಿಷ್ವನೈಃ || 24 ||

ನನ್ಮತುಶ್ಚಾಪ್ಸರಃಸರ್ಜಾಘ್ನ ಗನ್ಧರ್ವಾಶ್ಚ ಜಗುಃ ಕಲಮ್ |
ವಿವಾಹೇ ರಘುಮುಖ್ಯಾನಾಂ ತದದ್ಭುತಮಿವಾಭವತ್ || 25 ||

ಈದೃಶೇ ವರ್ತಮಾನೇ ತು ತೂರ್ಯೋದ್ಭುಷ್ಪನಿನಾದಿತೇ |
ತ್ರಿರಗ್ನಿಂ ತೇ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಊಹುರ್ಭಾರ್ಯಾ ಮಹೌಜಸಃ || 26 ||

ಅಥೋಪಕಾರ್ಯಾಂ ಜಗ್ಮುಸ್ತೇ ಸದಾರಾ ರಘುನಂದನಃ |
ರಾಜಾಪ್ಯನುಯಯೌ ಪಶ್ಯನ್ಸರ್ಷಿಸಂಜ್ಞಾಃ ಸಬಾನ್ಧವಃ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ರಾತ್ರಾಂ ವ್ಯತೀತಾಯಾಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಆಪೃಚ್ಛ್ಯ ತೌ ಚ ರಾಜಾನೌ ಜಗಾಮೋತ್ತರಪರ್ವತಮ್ || 1 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಗತೇ ರಾಜಾ ವೈದೇಹಂ ಮಿಥಿಲಾಧಿಪಮ್ |
ಆಪೃಚ್ಛ್ಯಾಥ ಜಗಾಮಾಶು ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಪುರೀಮ್ || 2 ||

ಅಥ ರಾಜಾ ವಿದೇಹಾನಾಂ ದದೌ ಕನ್ಯಾಧನಂ ಬಹು |
ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ಬಹೂನಿ ಮಿಥಿಲೇಶ್ವರಃ || 3 ||

ಕಮ್ಬಲಾನಾಂ ಚ ಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಕ್ಷೌಮಕೋಟ್ಯಮ್ಬರಾಣಿ ಚ |
ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಪಾದಾತಂ ದಿವ್ಯರೂಪಂ ಸ್ವಲಜ್ಜತಮ್ || 4 ||

ದದೌ ಕನ್ಯಾ ಪಿತಾ ತಾಸಾಂ ದಾಸೀದಾಸಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಹಿರಣ್ಯಸ್ಯ ಸುವರ್ಣಸ್ಯ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ವಿದ್ರುಮಸ್ಯ ಚ || 5 ||

ದದೌ ಪರಮಸಂಹೃಷ್ಠಃ ಕನ್ಯಾಧನಮನುತ್ತಮಮ್ |
ದತ್ತಾಂವ ಬಹುಧನಂ ರಾಜಾ ಸಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ || 6 ||

ಪ್ರವಿವೇಶ ಸ್ವನಿಲಯಂ ಮಿಥಿಲಾಂ ಮಿಥಿಲೇಶ್ವರಃ |
ರಾಜಾಪ್ಯಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಃ ಸಹ ಪುತ್ರೈರ್ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ || 7 ||

ಋಷೀನ್ಸರ್ವಾನುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಜಗಾಮ ಸಬಲಾನುಗಃ |
ಗಚ್ಛಂತಂ ತು ನರವ್ಯಾಘ್ರಂ ಸರ್ಷಿಸಂಘಂ ಸರಾಘವಮ್ || 8 ||

ಘೋರಾಃ ಸ್ಮ ಪಕ್ಷಿಣೋ ವಾಚೋ ವ್ಯಾಹರಂತಿ ತತಸ್ತತಃ |
ಭೌಮಾಶ್ಚೈವ ಮೃಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಗಚ್ಛಂತಿ ಸ್ಮ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ || 9 ||

ತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲೋ ವಸಿಷ್ಠಂ ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛತ |
ಅಸೌಮ್ಯಃ ಪಕ್ಷಿಣೋ ಘೋರಾ ಮೃಗಾಶ್ಚಾಪಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಃ |

ಕಿಮಿದಂ ಹೃದಯೋತ್ಕಮ್ಪ ಮನೋ ಮಮ ವಿಷೀದತಿ || 10 ||

ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯೈತಚ್ಛ್ರೀತಾ ವಾಕ್ಯಂ ಮಹಾನೃಷಿಃ |
ಉವಾಚ ಮಧುರಾಂ ವಾಣೀಂ ಶ್ರೂಯತಾಮಸ್ಯ ಯತ್ಫಲಮ್ || 11 ||

ಉಪಸ್ಥಿತಂ ಭಯಂ ಘೋರಂ ದಿವ್ಯಂ ಪಕ್ಷಿಮುಖಾಚ್ಛ್ರೀತಮ್ |
ಮೃಗಾಃ ಪ್ರಶಮಯಂತ್ಯೇತೇ ಸನ್ತಾಪಸ್ತ್ಯಜ್ಯತಾಮಯಮ್ || 12 ||

ತೇಷಾಂ ಸಂವದತಾಂ ತತ್ರ ವಾಯುಃ ಪ್ರಾದುರ್ಬಭೂವ ಹ |
ಕಮ್ಪಯಂತ್ಮೇದಿನೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಪಾತಯಂಶ್ಚ ದ್ರುಮಾಞ್ಶುಭಾನ್ || 13 ||

ತಮಸಾ ಸಂವೃತಃ ಸೂರ್ಯಃ ಸರ್ವಾ ನ ಪ್ರಬಭೃದ್ಭಿಶಃ |
ಭಸ್ತುನಾ ಚಾವೃತಂ ಸರ್ವಂ ಸಮೂಢಮಿವ ತದ್ಬಲಮ್ || 14 ||

ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಯಶ್ಚಾನ್ಯೇ ರಾಜಾ ಚ ಸಸುತಸ್ತದಾ |
ಸಸಂಜ್ಞಾ ಇವ ತತ್ರಾಸನ್ನರ್ವಮನ್ಯದ್ವಿಚೇತನಮ್ || 15 ||

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಮಸಿ ಘೋರೇ ತು ಭಸ್ತುಚ್ಛನ್ನೇವ ಸಾ ಚಮೂಃ |
ದದರ್ಶ ಭೀಮಸಂಜ್ಞಾಶಂ ಜಟಾಮಣ್ಡಲಧಾರಿಣಮ್ || 16 ||

ಕೈಲಾಸಮಿವ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ಕಾಲಾಗ್ನಿಮಿವ ದುಃಸಹಮ್ |
ಜ್ವಲಂತಮಿವ ತೇಜೋಭಿದುರ್ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಂ ಪೃಥಗ್ಜನೈಃ || 17 ||

ಸ್ಮದ್ಧೇ ಚಾಸಜ್ಯ ಪರಶುಂ ಧನುರ್ವಿದ್ಯುದ್ಗಣೋಪಮಮ್ |
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಶರಮುಖ್ಯಂ ಚ ತ್ರಿಪುರಘ್ನಂ ಯಥಾ ಹರಮ್ || 18 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭೀಮಸಂಜ್ಞಾಶಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ಪಾವಕಮ್ |
ವಸಿಷ್ಠಪ್ರಮುಖಾ ವಿಪ್ರಾ ಜಪಹೋಮಪರಾಯಣಾಃ |
ಸಜ್ಞತಾ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಸಂಜಜಲ್ಪುರಥೋ ಮಿಥಃ || 19 ||

ಕಚ್ಚಿತ್ಪಿತೃವಧಾಮರ್ಷೀ ಕ್ಷತ್ರಂ ನೋತ್ಸಾದಯಿಷ್ಯತಿ |
ಪೂರ್ವಂ ಕ್ಷತ್ರವಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಗತಮನ್ಯುರ್ಗತಜ್ವರಃ |
ಕ್ಷತ್ರಸೋತ್ಸಾದನಂ ಭೂಯೋ ನ ಖಿಲ್ವಸ್ಯ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಮ್ || 20 ||

ಏವಮುಕ್ತಾಘ್ಯಮಾದಾಯ ಭಾರ್ಗವಂ ಭೀಮದರ್ಶನಮ್ ।
ಋಷಯೋ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ಮಧುರಾಂ ವಾಚಮಬ್ರುವನ್ ॥ 21 ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತು ತಾಂ ಪೂಜಾಮೃಷಿದತ್ತಾಂ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ರಾಮಂ ದಾಶರಥಿಂ ರಾಮೋ ಜಾಮದಗ್ನೋಽಭ್ಯಭಾಷತ ॥ 22 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಮ ದಾಶರಥೇ ವೀರ ವೀರ್ಯಂ ತೇ ಶ್ರುಯತೇಽಧುತಮ್ |
ಧನುಷೋ ಭೇದನಂ ಚೈವ ನಿಖಿಲೇನ ಮಯಾ ಶ್ರುತಮ್ || 1 ||

ತದದ್ಭುತಮಚಿನ್ಮಯಂ ಚ ಭೇದನಂ ಧನುಷಸ್ತ್ವಯಾ |
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾಹಮನುಪ್ರಾಪ್ತೋ ಧನುರ್ಗೃಹ್ಯಾಪರಂ ಶುಭಮ್ || 2 ||

ತದಿದಂ ಘೋರಸಜ್ಜಾಶಂ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಂ ಮಹದ್ಧನುಃ |
ಪೂರಯಸ್ವ ಶರೇಣೈವ ಸ್ವಬಲಂ ದರ್ಶಯಸ್ವ ಚ || 3 ||

ತದಹಂ ತೇ ಬಲಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧನುಷೋಽಸ್ಯ ಪ್ರಪೂರಣೇ |
ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ವೀರ್ಯಶ್ಲಾಘ್ಯಮಿದಂ ತವ || 4 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ದಶರತಃಸ್ತದಾ |
ವಿಷಣ್ಣವದನೋ ದೀನಃ ಪ್ರಾಙ್ಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 5 ||

ಕ್ಷತ್ರೋಷಾತ್ಪ್ರಶಾನ್ತಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಬಾಲಾನಾಂ ಮಮ ಪುತ್ರಾಣಾಮಭಯಂ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ || 6 ||

ಭಾರ್ಗವಾಣಾಂ ಕುಲೇ ಜಾತಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯವ್ರತಶಾಲಿನಾಮ್ |
ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಶಸ್ತ್ರಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ತವಾನಸಿ || 7 ||

ಸ ತ್ವಂ ಧರ್ಮಪರೋ ಭೂತ್ವಾ ಕಾಶ್ಯಪಾಯ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ |
ದತ್ತಾಪ್ತ ವನಮುಪಾಗಮ್ಯ ಮಹೇಂದ್ರಕೃತಕೇತನಃ || 8 ||

ಮಮ ಸರ್ವವಿನಾಶಾಯ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತ್ವಂ ಮಹಾಮುನೇ |
ನ ಚೈಕಸ್ಮಿನ್ನಂತೇ ರಾಮೇ ಸರ್ವೇ ಜೀವಾಮಹೇ ವಯಮ್ || 9 ||

ಬ್ರುವತ್ಯೇವಂ ದಶರಥೇ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಅನಾದೃತ್ಯೈವ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಮೇವಾಭ್ಯಭಾಷತ || 10 ||

ಇಮೇ ದ್ವೇ ಧನುಷೀ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ದಿವ್ಯೇ ಲೋಕಾಭಿವಿಶ್ರುತೇ ।
ದೃಢೇ ಬಲವತೀ ಮುಖ್ಯೇ ಸುಕೃತೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ॥ 11 ॥

ಅತಿಸೃಷ್ಟಂ ಸುರೈರೇಕಂ ತ್ರ್ಯಮ್ಬಕಾಯ ಯುಯುತ್ಸವೇ ।
ತ್ರಿಪುರಘ್ನಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಭಗ್ನಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಯತ್ತ್ವಯಾ ॥ 12 ॥

ಇದಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಧತ್ತಂ ಸುರೋತ್ತಮೈಃ ।
ಸಮಾನಸಾರಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ರೌದ್ರೇಣ ಧನುಷಾ ತ್ವಿದಮ್ ॥ 13 ॥

ತದಾ ತು ದೇವತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪೃಚ್ಛಂತಿ ಸ್ಮ ಪಿತಾಮಹಮ್ ।
ಶಿತಿಕಣ್ಠಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಬಲಾಬಲನಿರೀಕ್ಷಯಾ ॥ 14 ॥

ಅಭಿಪ್ರಾಯಂ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ದೇವತಾನಾಂ ಪಿತಾಮಹಃ ।
ವಿರೋಧಂ ಜನಯಾಮಾಸ ತಯೋಃ ಸತ್ಯವತಾಂ ವರಃ ॥ 15 ॥

ವಿರೋಧೇ ಚ ಮಹದ್ಯದ್ಧಮಭವದ್ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ಶಿತಿಕಣ್ಠಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಪರಸ್ಪರಜಯೈಷಿಣೋಃ ॥ 16 ॥

ತದಾ ತಜ್ಜಮಿಭತಂ ಶೈವಂ ಧನುರ್ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಮ್ ।
ಹುಚ್ಚಾಕುರೇಣ ಮಹಾದೇವಃ ಸ್ತಮಿಭತೋಽಥ ತ್ರಿಲೋಚನಃ ॥ 17 ॥

ದೇವೈಸ್ತದಾ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಸರ್ಷಿಸಜ್ಞೈಃ ಸಚಾರಣೈಃ ।
ಯಾಚಿತೌ ಪ್ರಶಮಂ ತತ್ರ ಜಗ್ಮತುಸ್ತೌ ಸುರೋತ್ತಮೌ ॥ 18 ॥

ಜಮಿಭತಂ ತದ್ಧನುರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶೈವಂ ವಿಷ್ಣುಪರಾಕ್ರಮೈಃ ।
ಅಧಿಕಂ ಮೇನಿರೇ ವಿಷ್ಣುಂ ದೇವಾಃ ಸರ್ಷಿಗಣಾಸ್ತದಾ ॥ 19 ॥

ಧನೂ ರುದ್ರಸ್ತು ಸಜುಕ್ತದೋ ವಿದೇಹೇಷು ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ದೇವರಾತಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇರ್ಧದೌ ಹಸ್ತೇ ಸಸಾಯಕಮ್ ॥ 20 ॥

ಇದಂ ಚ ವಿಷ್ಣವಂ ರಾಮ ಧನುಃ ಪರಪುರಂಜಯಮ್ ।
ಋಚೀಕೇ ಭಾರ್ಗವೇ ಪ್ರಾದಾದ್ವಿಷ್ಣುಃ ಸ ನ್ಯಾಸಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 21 ॥

ಋಚೇಕಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪುತ್ರಸ್ಯಾಪ್ರತಿಕರ್ಮಣಃ ।
ಪಿತುರ್ಮಮ ದದೌ ದಿವ್ಯಂ ಜಮದಗ್ನೇರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 22 ॥

ನ್ಯಸ್ತಶಸ್ತ್ರೇ ಪಿತರಿ ಮೇ ತಪೋಬಲಸಮನ್ವಿತೇ ।
ಅರ್ಜುನೋ ವಿದಧೇ ಮೃತ್ಯುಂ ಪ್ರಾಕೃತಾಂ ಬುದ್ಧಿಮಾಸ್ಥಿತಃ ॥ 23 ॥

ವಧಮಪ್ರತಿರೂಪಂ ತು ಪಿತುಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುದಾರುಣಮ್ ।
ಕ್ಷತ್ರಮುತ್ಸಾದಯಂ ರೋಷಾಜ್ಜಾತಂ ಜಾತಮನೇಕಶಃ ॥ 24 ॥

ಪೃಥಿವೀಂ ಚಾಖಿಲಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕಾಶ್ಯಪಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ಯಜ್ಞಸ್ಯಾಂತೇ ತದಾ ರಾಮ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣೇ ॥ 25 ॥

ದತ್ತ್ವಾ ಮಹೇಂದ್ರನಿಲಯಸ್ತಪೋಬಲಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಶ್ರುತವಾನ್ದನುಷೋ ಭೇದಂ ತತೋಽಹಂ ದ್ರುತಮಾಗತಃ ॥ 26 ॥

ತದಿದಂ ವೈಷ್ಣವಂ ರಾಮ ಪಿತೃಪೈತಾಮಹಂ ಮಹತ್ ।
ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಗೃಹಿಣೀಷ್ವ ಧನುರುತ್ತಮಮ್ ॥ 27 ॥

ಯೋಜಯಸ್ವ ಧನುಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಶರಂ ಪರಪುರಂಜಯಮ್ ।
ಯದಿ ಶಕ್ನೋಷಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ದ್ವಂದ್ವಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇ ತತಃ ॥ 28 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತಜ್ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ದಾಶರಥಿಸ್ತದಾ ।
ಗೌರವಾದ್ಯನ್ತ್ರಿತಕಥಃ ಪಿತೂ ರಾಮಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರುತವಾನಸ್ಮಿ ಯತ್ಕರ್ಮ ಕೃತವಾನಸಿ ಭಾರ್ಗವ ।
ಅನುರುನ್ದಾಹ್ಯಮಹೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ವಿತುರಾನ್ಯಣ್ಯಮಾಸ್ಥಿತಃ ॥ ೨ ॥

ವೀರ್ಯಹೀನಮಿವಾಶಕ್ತಂ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮೇಣ ಭಾರ್ಗವ ।
ಅವಜಾನಾಮಿ ಮೇ ತೇಜಃ ಪಶ್ಯ ಮೇಽದ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಘವಃ ಕೃದ್ಧೋ ಭಾರ್ಗವಸ್ಯ ವರಾಯುಧಮ್ ।
ಶರಂ ಚ ಪ್ರತಿಸಜ್ಗೃಹ್ಯ ಹಸ್ತಾಲ್ಲಘುಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ ೪ ॥

ಆರೋಪ್ಯ ಸ ಧನೂ ರಾಮಃ ಶರಂ ಸಜ್ಯಂ ಚಕಾರ ಹ ।
ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಂ ತತೋ ರಾಮಂ ರಾಮಃ ಕೃದ್ಧೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ ॥ ೫ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಸೀತಿ ಪೂಜ್ಯೋ ಮೇ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಕೃತೇನ ಚ ।
ತಸ್ಮಾಚ್ಛಕ್ತೋ ನ ತೇ ರಾಮ ಮೋಕ್ಷಂ ಪ್ರಾಣಹರಂ ಶರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಇಮಾಂ ವಾ ತ್ವದ್ಗತಿಂ ರಾಮ ತಪೋಬಲಸಮಾರ್ಜಿತಾನ್ ।
ಲೋಕಾನಪ್ರತಿಮಾನ್ವಾಪಿ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ಯದಿಚ್ಛಸಿ ॥ ೭ ॥

ನ ಹ್ಯಯಂ ವೈಷ್ಣವೋ ದಿವ್ಯಃ ಶರಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ ।
ಮೋಘಃ ಪತತಿ ವೀರ್ಯೇಣ ಬಲದರ್ಪವಿನಾಶನಃ ॥ ೮ ॥

ವರಾಯುಧಧರಂ ರಾಮ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸರ್ಷಿಗಣಾಃ ಸುರಾಃ ।
ಪಿತಾಮಹಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಮೇತಾಸ್ತತ್ರ ಸಜ್ಞಶಃ ॥ ೯ ॥

ಗಂಧರ್ವಾಪ್ಸರಸಶ್ಚೈವ ಸಿದ್ಧಚಾರಣಕಿಂನರಾಃ ।
ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸನಾಗಾಶ್ಚ ತದ್ರಷ್ಟುಂ ಮಹದದ್ಭುತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಜಡೀಕೃತೇ ತದಾ ಲೋಕೇ ರಾಮೇ ವರಧನುರ್ಧರೇ ।
ನಿರ್ವೀರ್ಯೋ ಜಾಮದಗ್ನೋಽಸೌ ರಮೋ ರಾಮಮುದೈಕ್ಷತ ॥ 11 ॥

ತೇಜೋಭಿರ್ಹತವೀರ್ಯತ್ವಾಜ್ಜಾಮದಗ್ನೋ ಜಡೀಕೃತಃ ।
ರಾಮಂ ಕಮಲ ಪತ್ರಾಕ್ಷಂ ಮಂದಂ ಮಂದಮುವಾಚ ಹ ॥ 12 ॥

ಕಾಶ್ಯಪಾಯ ಮಯಾ ದತ್ತಾ ಯದಾ ಪೂರ್ವಂ ವಸುನ್ಧರಾ ।
ವಿಷಯೇ ಮೇ ನ ವಸ್ತವ್ಯಮಿತಿ ಮಾಂ ಕಾಶ್ಯಪೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ 13 ॥

ಸೋಽಹಂ ಗುರುವಚಃ ಕುರ್ವನ್ಪ್ರಾಧಿವ್ಯಾಂ ನ ವಸೇ ನಿಶಾಮ್ ।
ಇತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಕೃತಾ ವೈ ಕಾಶ್ಯಪಸ್ಯ ಹ ॥ 14 ॥

ತದಿಮಾಂ ತ್ವಂ ಗತಿಂ ವೀರ ಹಂತುಂ ನಾರ್ಹಸಿ ರಾಘವ ।
ಮನೋಜವಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಹೇಂದ್ರಂ ಪರ್ವತೋತ್ತಮಮ್ ॥ 15 ॥

ಲೋಕಾಸ್ತ್ವಪ್ರತಿಮಾ ರಾಮ ನಿರ್ಜಿತಾಸ್ತಪಸಾ ಮಯಾ ।
ಜಹಿ ತಾಞ್ಶರಮುಖ್ಯೇನ ಮಾ ಭೂತಾಕುಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಃ ॥ 16 ॥

ಅಕ್ಷಯ್ಯಂ ಮಧುಹಂತಾರಂ ಜಾನಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಸುರೇಶ್ವರಮ್ ।
ಧನುಷೋಽಸ್ಯ ಪರಾಮರ್ಶಾತ್ಸೌಹಾರ್ದೇನ ತೇಽಸ್ತು ಪರಂತಪ ॥ 17 ॥

ಏತೇ ಸುರಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ನಿರೀಕ್ಷಂತೇ ಸಮಾಗತಾಃ ।
ತ್ವಾಮಪ್ರತಿಮಕರ್ಮಾಣಮಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಮಾಹವೇ ॥ 18 ॥

ನ ಚೇಯಂ ಮಮ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ವ್ರೀಡಾ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ ।
ತ್ವಯಾ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥೇನ ಯದಹಂ ವಿಮುಖೀಕೃತಃ ॥ 19 ॥

ಶರಮಪ್ರತಿಮಂ ರಾಮ ಮೋಕ್ಷಮರ್ಹಸಿ ಸುವ್ರತ ।
ಶರಮೋಕ್ಷೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಹೇಂದ್ರಂ ಪರ್ವತೋತ್ತಮಮ್ ॥ 20 ॥

ತಥಾ ಬ್ರುವತಿ ರಾಮೇ ತು ಜಾಮದಗ್ನೇ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಶ್ರೀಮಾಂಶ್ಚಿಕ್ಷೇಪ ಶರಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 21 ॥

ತತೋ ವಿತಿಮಿರಾಃ ಸರ್ವಾ ದಿಶಾ ಚೋಪದಿಶಸ್ತಥಾ ।
ಸುರಾಃ ಸರ್ಷಿಗಣಾ ರಾಮಂ ಪ್ರಶಶಂಸುರುದಾಯುಧಮ್ ॥ 22 ॥

ರಾಮಂ ದಾಶರಥಿಂ ರಾಮೋ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಃ ಪ್ರಶಸ್ಯ ಚ ।
ತತಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ಜಗಾಮಾತ್ಮಗತಿಂ ಪ್ರಭುಃ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಗತೇ ರಾಮೇ ಪ್ರಶಾಂತಾತ್ಮ ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಧನುಃ ।
ವರುಣಾಯಾಪ್ರಮೇಯಾಯ ದದೌ ಹಸ್ತೇ ಸಸಾಯಕಮ್ ॥೧॥

ಅಭಿವಾದ್ಯ ತತೋ ರಾಮೋ ವಸಿಷ್ಠ ಪ್ರಮುಖಾನ್ಮುಷೀನ್ ।
ಪಿತರಂ ವಿಹ್ವಲಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಪ್ರೋವಾಚ ರಘುನಂದನಃ ॥೨॥

ಜಾಮದಗ್ನ್ಯೋ ಗತೋ ರಾಮಃ ಪ್ರಯಾತು ಚತುರಜ್ಞಿಣೀ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಭಿಮುಖೀ ಸೇನಾ ತ್ವಯಾ ನಾಥೇನ ಪಾಲಿತಾ ॥೩॥

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸುತಮ್ ।
ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಚಾಘ್ರಾಯ ರಾಘವಮ್ ॥೪॥

ಗತೋ ರಾಮ ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹೃಷ್ಯಃ ಪ್ರಮುದಿತೋ ನೃಪಃ ।
ಚೋದಯಾಮಾಸ ತಾಂ ಸೇನಾಂ ಜಗಾಮಾಶು ತತಃ ಪುರೀಮ್ ॥೫॥

ಪತಾಕಾಧ್ವಜಿನೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ತುರ್ಯೋದ್ಘೃಷ್ಟನಿನಾದಿತಾಮ್ ।
ಸಿಕ್ತರಾಜಪಥಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಪ್ರಕೀರ್ಣಕುಸುಮೋತ್ಕರಾಮ್ ॥೬॥

ರಾಜಪ್ರವೇಶಸುಮುಖೈಃ ಪೌರೈರ್ಮಜ್ಗಲವಾದಿಭಿಃ ।
ಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಂ ಪ್ರಾವಿಶದ್ರಾಜಾ ಜನೌಘೈಃ ಸಮಲಜ್ಞತಾಮ್ ॥೭॥

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ಕೈಕೇಯೀ ಚ ಸುಮಧ್ಯಮಾ ।
ವಧೂಪ್ರತಿಗ್ರಹೇ ಯುಕ್ತಾ ಯಾಶ್ಚಾನ್ಯಾ ರಾಜಯೋಷಿತಃ ॥೮॥

ತತಃ ಸೀತಾಂ ಮಹಾಭಾಗಾಮೂರ್ಮಿಲಾಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ।
ಕುಶಧ್ವಜಸುತೇ ಚೋಭೇ ಜಗೃಹುರ್ನ್ಯಪಪತ್ನಯಃ ॥೯॥

ಮಜ್ಗಲಾಲಾಪನೈಶ್ಚೈವ ಶೋಭಿತಾಃ ಕ್ಷೌಮವಾಸಸಃ ।
ದೇವತಾಯತನಾನ್ಯಾಶು ಸರ್ವಾಸ್ತಾಃ ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯನ್ ॥೧೦॥

ಅಭಿವಾದ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಾ ರಾಜಸುತಾಸ್ತದಾ ।
ರೇಮಿರೇ ಮುದಿತಾಃ ಸರ್ವಾ ಭರ್ತೃಭಿಃ ಸಹಿತಾ ರಹಃ ॥ 11 ॥

ಕೃತದಾರಾಃ ಕೃತಾಸ್ತ್ರಾಶ್ಚ ಸಧನಾಃ ಸಸುಹೃಜ್ಜನಾಃ ।
ಶುಶ್ರೂಷಮಾಣಾಃ ಪಿತರಂ ವರ್ತಯಂತಿ ನರರ್ಷಭಾಃ ॥ 12 ॥

ತೇಷಾಮತಿಯಶಾ ಲೋಕೇ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಸ್ವಯಮ್ಭೂರಿವ ಭೂತಾನಾಂ ಬಭೂವ ಗುಣವತ್ತರಃ ॥ 13 ॥

ರಾಮಸ್ತು ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ವಿಜಹಾರ ಬಹೂನ್ಮತೂನ್ ।
ಮನಸ್ವೀ ತದ್ಗತಸ್ತಸ್ಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಹೃದಿ ಸಮರ್ಪಿತಃ ॥ 14 ॥

ಪ್ರಿಯಾ ತು ಸೀತಾ ರಾಮಸ್ಯ ದಾರಾಃ ಪಿತೃಕೃತಾ ಇತಿ ।
ಗುಣಾದ್ರೂಪಗುಣಾಚ್ಚಾಪಿ ಪ್ರೀತಿಭೂಯೋ ವ್ಯವರ್ಧತ ॥ 15 ॥

ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ಭರ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಹೃದಯೇ ಪರಿವರ್ತತೇ ।
ಅನ್ತರ್ಜಾತಮಪಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾಖ್ಯಾತಿ ಹೃದಯಂ ಹೃದಾ ॥ 16 ॥

ತಸ್ಯ ಭೂಯೋ ವಿಶೇಷೇಣ ಮೈಥಿಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ದೇವತಾಭಿಃ ಸಮಾ ರೂಪೇ ಸೀತಾ ಶ್ರೀರಿವ ರೂಪಿಣೀ ॥ 17 ॥

ತಯಾ ಸ ರಾಜರ್ಷಿಸುತೋಽಭಿರಾಮಯಾ
ಸಮೇಯಿವಾನುತ್ತಮರಾಜಕನ್ಯಯಾ ।
ಅತೀವ ರಾಮಃ ಶುಶುಭೇಽತಿಕಾಮಯಾ
ವಿಭುಃ ಶ್ರಿಯಾ ವಿಷ್ಣುರಿವಾಮರೇಶ್ವರಃ ॥ 18 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

Chapter 2

॥ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡಃ ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಕಸ್ಯಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲಸ್ಯ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸುತಮ್ |
ಭರತಂ ಕೇಕಯೀಪುತ್ರಮಬ್ರವೀದ್ರಘುನಂದನಃ || 1 ||

ಅಯಂ ಕೇಕಯರಾಜಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ವಸತಿ ಪುತ್ರಕ |
ತ್ವಾಂ ನೇತುಮಾಗತೋ ವೀರ ಯುಧಾಜಿನ್ಮತುಲಸ್ತವ || 2 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ದಶರಥಸ್ಯೈತದ್ಭರತಃ ಕೇಕಯೀಸುತಃ |
ಗಮನಾಯಾಭಿಚಕ್ರಾಮ ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತಸ್ತದಾ || 3 ||

ಆಪೃಚ್ಛ್ಯ ಪಿತರಂ ಶೂರೋ ರಾಮಂ ಚಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರಿಣಮ್ |
ಮಾತ್ಮಾಂಶ್ಚಾಪಿ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತೋ ಯಯೌ || 4 ||

ಯುಧಾಜಿತ್ವಾಪ್ಯ ಭರತಂ ಸಶತ್ರುಘ್ನಂ ಪ್ರಹರ್ಷಿತಃ |
ಸ್ವಪುರಂ ಪ್ರಾವಿಶದ್ವೀರಃ ಪಿತಾ ತಸ್ಯ ತುತೋಷ ಹ || 5 ||

ಸ ತತ್ರ ನ್ಯವಸದ್ಬ್ರಾತ್ರಾ ಸಹ ಸತ್ಕಾರಸತ್ಕೃತಃ |
ಮಾತುಲೇನಾಶ್ವಪತಿನಾ ಪುತ್ರಸ್ನೇಹೇನ ಲಾಲಿತಃ || 6 ||

ತತ್ರಾಪಿ ನಿವಸಂತಾ ತೌ ತರ್ಪ್ಯಮಾಣೌ ಚ ಕಾಮತಃ |
ಭ್ರಾತರೌ ಸ್ಮರತಾಂ ವೀರೌ ವೃದ್ಧಂ ದಶರಥಂ ನೃಪಮ್ || 7 ||

ರಾಜಾಪಿ ತೌ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸಸ್ಮಾರ ಪ್ರೋಷಿತೌ ಸುತೌ |
ಉಭೌ ಭರತಶತ್ರುಘ್ನೌ ಮಹೇಂದ್ರವರುಣೋಪಮೌ || 8 ||

ಸರ್ವ ಏವ ತು ತಸ್ಯೇಷ್ವಾಶ್ಚತ್ವಾರಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಾಃ |
ಸ್ವಶರೀರಾದ್ವಿನಿರ್ಮೃತ್ವಾಶ್ಚತ್ವಾರ ಇವ ಬಾಹವಃ || 9 ||

ತೇಷಾಮಪಿ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮೋ ರತಿಕರಃ ಪಿತುಃ |
ಸ್ವಯಮ್ಭೂರಿವ ಭೂತಾನಾಂ ಬಭೂವ ಗುಣವತ್ತರಃ || 10 ||

ಗತೇ ಚ ಭರತೇ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ಪಿತರಂ ದೇವಸಂಜಾತಂ ಪೂಜಯಾಮಾಸತುಸ್ತದಾ || 11 ||

ಪಿತುರಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಪೌರಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಚಕಾರ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ಹಿತಾನಿ ಚ || 12 ||

ಮಾತೃಭ್ಯೋ ಮಾತೃಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕೃತ್ವಾ ಪರಮಯನ್ತ್ರಿತಃ |
ಗುರುಣಾಂ ಗುರುಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇಽನ್ವವೈಕ್ಷತ || 13 ||

ಏವಂ ದಶರಥಃ ಪ್ರೀತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನೈಗಮಾಸ್ತಥಾ |
ರಾಮಸ್ಯ ಶೀಲವೃತ್ತೇನ ಸರ್ವೇ ವಿಷಯವಾಸಿನಃ || 14 ||

ಸ ಹಿ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಂತಾತ್ಮಾ ಮೃದುಪೂರ್ವಂ ಚ ಭಾಷತೇ |
ಉಚ್ಯಮಾನೋಽಪಿ ಪರುಷಂ ನೋತ್ತರಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ || 15 ||

ಕಥಂಚ್ಛಿದುಪಕಾರೇಣ ಕೃತೇನೈಕೇನ ತುಷ್ಯತಿ |
ನ ಸ್ಮರತ್ಯಪಕಾರಾಣಾಂ ಶತಮಪ್ಯಾತ್ಮವತ್ತಯಾ || 16 ||

ಶೀಲವೃದ್ಧೈರ್ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧೈರ್ವಯೋವೃದ್ಧೈಶ್ಚ ಸಜ್ಜನೈಃ |
ಕಥಯನ್ನಾಸ್ತ ವೈ ನಿತ್ಯಮಸ್ತ್ರಯೋರ್ಗಾನ್ತರೇಷ್ವಪಿ || 17 ||

ಕಲ್ಯಾಣಾಭಿಜನಃ ಸಾಧುರದೀನಃ ಸತ್ಯವಾಗೃಜುಃ |
ವೃದ್ಧೈರಭಿವಿನೀತಶ್ಚ ದ್ವಿಜೈರ್ಧರ್ಮಾರ್ಥದರ್ಶಿಭಿಃ || 18 ||

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮತತ್ತ್ವಜ್ಞಃ ಸ್ಮೃತಿಮಾನ್ಪ್ರತಿಭಾವನಾನ್ |
ಲೌಕಿಕೇ ಸಮಯಾಚರೇ ಕೃತಕಲ್ಪೋ ವಿಶಾರದಃ || 19 ||

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಶ್ಚ ಕೃತಜ್ಞಶ್ಚ ಪುರುಷಾನ್ತರಕೋವಿದಃ |
ಯಃ ಪ್ರಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹಯೋರ್ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ವಿಚಕ್ಷಣಃ || 20 ||

ಆಯಕರ್ಮಣ್ಯಪಾಯಜ್ಞಃ ಸಂದೃಷ್ಟವ್ಯಯಕರ್ಮವಿತ್ |
ಶ್ರೈಷ್ಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮೂಹೇಷು ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವ್ಯಾಮಿಶ್ರಕೇಷ್ವಪಿ || 21 ||

ಅರ್ಥಧರ್ಮೌ ಚ ಸಜ್ಜ್ಞಾಹ್ಯ ಸುಖಿತನ್ಮೋ ನ ಚಾಲಸಃ |
ವೈಹಾರಿಕಾಣಾಂ ಶಿಲ್ಪಾನಾಂ ವಿಜ್ಞಾತಾರ್ಥವಿಭಾಗವಿತ್ || 22 ||

ಆರೋಹೇ ವಿನಯೇ ಚೈವ ಯುಕ್ತೋ ವಾರಣವಾಜಿನಾಮ್ |
ಧನುರ್ವೇದವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಲೋಕೇತಿರಥಸಮ್ಮತಃ || 23 ||

ಅಭಿಯಾತಾ ಪ್ರಹರ್ತಾ ಚ ಸೇನಾನಯವಿಶಾರದಃ |
ಅಪ್ರಧೃಷ್ಯಶ್ಚ ಸಜ್ಜ್ಞಾಮೇ ಕ್ರುದ್ಧೈರಪಿ ಸುರಾಸುರೈಃ || 24 ||

ಅನಸೂಯೋ ಜಿತಕ್ರೋಧೋ ನ ದೃಪ್ತೋ ನ ಚ ಮತ್ಸರೀ |
ನ ಚಾವಮನ್ತಾ ಭೂತಾನಾಂ ನ ಚ ಕಾಲವಶಾನುಗಃ || 25 ||

ಏವಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೈರ್ಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜಃ |
ಸಮ್ಮತಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಸುಧಾಯಾಃ ಕ್ಷಮಾಗುಣೈಃ |
ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಬೃಹಸ್ಪತೇಸ್ತುಲ್ಯೋ ವೀರ್ಯೇಣಾಪಿ ಶಚೀಪತೇಃ || 26 ||

ತಥಾ ಸರ್ವಪ್ರಜಾಕಾಂತೈಃ ಪ್ರೀತಿಸಂಜನನೈಃ ಪಿತುಃ |
ಗುಣೈರ್ವಿರುರುಚೇ ರಾಮೋ ದೀಪ್ತಃ ಸೂರ್ಯ ಇವಾಂಶುಭಿಃ || 27 ||

ತಮೇವಂವೃತ್ತಸಮ್ಮನ್ನಮಪ್ರಧೃಷ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ |
ಲೋಕಪಾಲೋಪಮಂ ನಾಥಮಕಾಮಯತ ಮೇದಿನೀ || 28 ||

ಏತೈಸ್ತು ಬಹುಭಿರ್ಯುಕ್ತಂ ಗುಣೈರನುಪಮೈಃ ಸುತಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಶರಥೋ ರಾಜಾ ಚಕ್ರೇ ಚಿಂತಾಂ ಪರಂತಪಃ || 29 ||

ಏಷಾ ಹ್ಯಸ್ಯ ಪರಾ ಪ್ರೀತಿಹೃದಿ ಸಮ್ಪರಿವರ್ತತೇ |
ಕದಾ ನಾಮ ಸುತಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಭಿಷಿಕ್ತಮಹಂ ಪ್ರಿಯಮ್ || 30 ||

ವೃದ್ಧಿಕಾಮೋ ಹಿ ಲೋಕಸ್ಯ ಸರ್ವಭೂತಾನುಕರ್ಮನಃ |
ಮತ್ತಃ ಪ್ರಿಯತರೋ ಲೋಕೇ ಪರ್ಜನ್ಯ ಇವ ವೃಷ್ಟಿಮಾನ್ || 31 ||

ಯಮಶಕ್ರಸಮೋ ವೀರ್ಯೇ ಬೃಹಸ್ಪತಿಸಮೋ ಮತೌ |
ಮಹೀಧರಸಮೋ ಧೃತ್ಯಾಂ ಮತ್ತಶ್ಚ ಗುಣವತ್ತರಃ || 32 ||

ಮಹೀಮಹಮಿಮಾಂ ಕೃತಾಸ್ತುಮಧಿತಿಷ್ಠಂತಮಾತ್ಮಜಮ್ |
ಅನೇನ ವಯಸಾ ದೃಷ್ಟಾಂ ಯಥಾ ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನುಯಾಮ್ || 33 ||

ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮಹಾರಾಜೋ ಯುಕ್ತಂ ಸಮುದಿತೈರ್ಗುಣೈಃ |
ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಸಚಿವೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಯುವರಾಜಮಮನ್ಯತ || 34 ||

ನಾನಾನಗರವಾಸ್ತವ್ಯಾನ್ಪ್ರಥಗಾಜನಪದಾನಪಿ |
ಸಮಾನಿನಾಯ ಮೇದಿನ್ಯಾಃ ಪ್ರಧಾನಾನ್ಪ್ರಥಿವೀಪತಿಃ || 35 ||

ಅಥ ರಾಜವಿತೀರ್ಣೇಷು ವಿವಿಧೇಷ್ವಾಸನೇಷು ಚ |
ರಾಜಾನಮೇವಾಭಿಮುಖಾ ನಿಷೇದುರ್ನಿಯತಾ ನೃಪಾಃ || 36 ||

ಸ ಲಬ್ಧಮಾನೈರ್ವಿನಯಾನಿಷ್ಠೈರ್ನೃಪೈಃ
ಪುರಾಲಯೈರ್ಜಾನಪದೈಶ್ಚ ಮಾನವೈಃ |
ಉಪೋಪವಿಷ್ಟೈರ್ನೃಪತಿವೃತ್ತೋ ಬಭೌ
ಸಹಸ್ರಚಕ್ಷುರ್ಭಗವಾನಿವಾಮರೈಃ || 37 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪರಿಷದಂ ಸರ್ವಾಮಾಮನ್ತ್ರೈ ವಸುಧಾಧಿಪಃ |
ಹಿತಮುದ್ಧರ್ಷಣಂ ಚೇದಮುವಾಚಾಪ್ರತಿಮಂ ವಚಃ || 1 ||

ದುನ್ದುಭಿಸ್ವನಕಲ್ಪೇನ ಗಮ್ಭೀರೇಣಾನುನಾದಿನಾ |
ಸ್ವರೇಣ ಮಹತಾ ರಾಜಾ ಜೀಗ್ಮೂತ ಇವ ನಾದಯನ್ || 2 ||

ಸೋಽಹಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಭಿಃ ಪೂರ್ವೈರ್ನರೇಂದ್ರೈಃ ಪರಿಪಾಲಿತಮ್ |
ಶ್ರೇಯಸಾ ಯೋಕ್ತುಕಾಮೋಽಸ್ಮಿ ಸುಖಾರ್ಹಮಖಿಲಂ ಜಗತ್ || 3 ||

ಮಯಾಪ್ಯಾಚರಿತಂ ಪೂರ್ವೈಃ ಪನ್ನಾಢಮನುಗಚ್ಛತಾ |
ಪ್ರಜಾ ನಿತ್ಯಮತನ್ದ್ರೇಣ ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಭಿರಕ್ಷತಾ || 4 ||

ಇದಂ ಶರೀರಂ ಕೃತ್ಸ್ನಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಚರತಾ ಹಿತಮ್ |
ಪಾಣ್ಡುರಸ್ಯಾತಪತ್ರಸ್ಯಚ್ಛಾಭಾಯಾಯಾಂ ಜರಿತಂ ಮಯಾ || 5 ||

ಪ್ರಾಪ್ಯ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಬಹುನ್ಯಾಯೂಂಷಿ ಜೀವಿತಃ |
ಜೀರ್ಣಸ್ಯಾಸ್ಯ ಶರೀರಸ್ಯ ವಿಶ್ರಾಂತಿಮಭಿರೋಚಯೇ || 6 ||

ರಾಜಪ್ರಭಾವಜುಷ್ಠಾಂ ಹಿ ದುರ್ವಹಾಮಜಿತೇಂದ್ರಿಯೈಃ |
ಪರಿಶ್ರಾಂತೋಽಸ್ಮಿ ಲೋಕಸ್ಯ ಗುರ್ವೀಂ ಧರ್ಮಧುರಂ ವಹನ್ || 7 ||

ಸೋಽಹಂ ವಿಶ್ರಮಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಪುತ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಜಾಹಿತೇ |
ಸಂನಿಕ್ಯಷ್ಟಾನಿಮಾನ್ಸರ್ವಾನನುಮಾನ್ಯ ದ್ವಿಜರ್ಷಭಾನ್ || 8 ||

ಅನುಜಾತೋ ಹಿ ಮೇ ಸರ್ವೈರ್ಗುಣೈರ್ಜೈಷ್ಠೋ ಮಮಾತ್ಮಜಃ |
ಪುರಂದರಸಮೋ ವೀರ್ಯೇ ರಾಮಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ || 9 ||

ತಂ ಚಂದ್ರಮಿವ ಪುಷ್ಯೇಣ ಯುಕ್ತಂ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಮ್ |
ಯೌವರಾಜ್ಯೇನ ಯೋಕ್ತಾಸ್ಮಿ ಪ್ರೀತಃ ಪುರುಷಪುಗ್ಗವಮ್ || 10 ||

ಅನುರೂಪಃ ಸ ವೋ ನಾಥೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಂಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಪಿ ನಾಥೇನ ಯೇನ ಸ್ಯಾನ್ನಾಥವತ್ತರಮ್ || 11 ||

ಅನೇನ ಶ್ರೇಯಸಾ ಸದ್ಯಃ ಸಂಯೋಜ್ಯಾಹಮಿಮಾಂ ಮಹೀಮ್ |
ಗತಕ್ಲೇಶೋ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಿವೇಶ್ಯ ವೈ || 12 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವಂತಂ ಮುದಿತಾಃ ಪ್ರತ್ಯನಂದನ್ನೃಪಾ ನೃಪಮ್ |
ವೃಷ್ಟಿಮಂತಂ ಮಹಾಮೇಘಂ ನರ್ದಂತಮಿವ ಬರ್ಹಿಣಃ || 13 ||

ತಸ್ಯ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಿದುಷೋ ಭಾವಮಾಜ್ಞಾಯ ಸರ್ವಶಃ |
ಊಚುಶ್ಚ ಮನಸಾ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವೃದ್ಧಂ ದಶರಥಂ ನೃಪಮ್ || 14 ||

ಅನೇಕವರ್ಷಸಾಹಸ್ರೋ ವೃದ್ಧಸ್ತ್ವಮಸಿ ಪಾರ್ಥಿವ |
ಸ ರಾಮಂ ಯುವರಾಜಾನಮಭಿಷಿಂಚ್ಯಸ್ವ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ || 15 ||

ಇತಿ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ತೇಷಾಂ ಮನಃಪ್ರಿಯಮ್ |
ಅಜಾನನ್ನಿವ ಜಿಜ್ಞಾಸುರಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 16 ||

ಕಥಂ ನು ಮಯಿ ಧರ್ಮೇಣ ಪೃಥಿವೀಮನುಶಾಸತಿ |
ಭವನ್ತೋ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಂತಿ ಯುವರಾಜಂ ಮಮಾತ್ಮಜಮ್ || 17 ||

ತೇ ತಮೂಚುರ್ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಪೌರಜಾನಪದೈಃ ಸಹ |
ಬಹವೋ ನೃಪ ಕಲ್ಯಾಣಾ ಗುಣಾಃ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಸಂತಿ ತೇ || 18 ||

ದಿವ್ಯೈರ್ಗುಣೈಃ ಶಕ್ರಸಮೋ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಭ್ಯೋ ಹಿ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋಽಪ್ಯತಿರಕ್ತೋ ವಿಶಾಮ್ಪತೇ || 19 ||

ರಾಮಃ ಸತ್ಪುರುಷೋ ಲೋಕೇ ಸತ್ಯಧರ್ಮಪರಾಯಣಃ |
ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸತ್ಯಸನ್ನಿವಶ್ಚ ಶೀಲವಾನನಸೂಯಕಃ || 20 ||

ಕ್ಷಾಂತಃ ಸಾನ್ತ್ವಯಿತಾ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಃ ಕೃತಜ್ಞೋ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಮೃದುಶ್ಚ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತಶ್ಚ ಸದಾ ಭವ್ಯೋಽನಸೂಯಕಃ || 21 ||

ಪ್ರಿಯವಾದೀ ಚ ಭೂತಾನಾಂ ಸತ್ಯವಾದೀ ಚ ರಾಘವಃ |
ಬಹುಶ್ರುತಾನಾಂ ವೃದ್ಧಾನಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಮುಪಾಸಿತಾ || 22 ||

ತೇನಾಸ್ಯೇಹಾತುಲಾ ಕೀರ್ತಿಯಶಸ್ತೇಜಶ್ಚ ವರ್ಧತೇ |
ದೇವಾಸುರಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರೇಷು ವಿಶಾರದಃ || 23 ||

ಯದಾ ವ್ರಜತಿ ಸಜ್ಜಾಮಂ ಗ್ರಾಮಾರ್ಥೇ ನಗರಸ್ಯ ವಾ |
ಗತ್ವಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಸಹಿತೋ ನಾವಿಜಿತ್ಯ ನಿವರ್ತತೇ || 24 ||

ಸಜ್ಜಾಮಾತ್ಮನರಾಗಮ್ಯ ಕುಂಜಾರೇಣ ರಥೇನ ವಾ ।
ಪೌರಾನ್ವಜನವನ್ನಿತ್ಯಂ ಕುಶಲಂ ಪರಿಪ್ರಚ್ಛತಿ ॥ ೨೫ ॥

ಪುತ್ರೇಷ್ವಗ್ನಿಷು ದಾರೇಷು ಪ್ರೇಷ್ಯಶಿಷ್ಯಗಣೇಷು ಚ |
ನಿಖಿಲೇನಾನುಪೂರ್ವ್ಯಾ ಚ ಪಿತಾ ಪುತ್ರಾನಿವಾರಸಾನ್ || 26 ||

ಶುಶ್ರೂಷಂತೇ ಚ ವಃ ಶಿಷ್ಯಾಃ ಕಚ್ಚಿತ್ಕರ್ಮಸು ದಂಶಿತಾಃ |
ಇತಿ ನಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಃ ಸದಾ ರಾಮೋಽಭಿಭಾಷತೇ || 27 ||

ವ್ಯಸನೇಷು ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಭೃಶಂ ಭವತಿ ದುಃಖಿತಃ |
ಉತ್ಸವೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ಪಿತೇವ ಪರಿತುಷ್ಯತಿ || 28 ||

ಸತ್ಯವಾದೀ ಮಹೇಷ್ವಾಸೋ ವೃದ್ಧಸೇವೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ವತ್ಸಃ ಶ್ರೇಯಸಿ ಜಾತಸ್ತೇ ದಿಷ್ಯಾಸೌ ತವ ರಾಘವಃ |
ದಿಷ್ಯಾ ಪುತ್ರಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತೋ ಮಾರೀಚ ಇವ ಕಶ್ಯಪಃ || 29 ||

ಬಲಮಾರೋಗ್ಯಮಾಯುಶ್ಚ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ |
ಆಶಂಸತೇ ಜನಃ ಸರ್ವೋ ರಾಷ್ಠ್ರೇ ಪುರವರೇ ತಥಾ || 30 ||

ಅಭ್ಯನ್ತರಶಃ ಬಾಹ್ಯಶಃ ಪೌರಜಾನಪದೋ ಜನಃ |
ಸ್ತ್ರಿಯೋ ವೃದ್ಧಾಸ್ತರುಣ್ಯಶಃ ಸಾಯಮ್ಪ್ರತಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ || 31 ||

ಸರ್ವಾನಂದೇವಾನ್ನಮಸ್ಯಂತಿ ರಾಮಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಯಶಸ್ವಿನಃ |
ತೇಷಾಮಾಯಾಚಿತಂ ದೇವ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ಸಮೃದ್ಧತಾಮ್ || 32 ||

ರಾಮಮಿನ್ನೀವರಶ್ಯಾಮಂ ಸರ್ವಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಮ್ ।
ಪಶ್ಯಾಮೋ ಯೌವರಾಜ್ಯಸ್ಥಂ ತವ ರಾಜೋತ್ತಮಾತ್ಮಜಮ್ ॥ 33 ॥

ತಂ ದೇವದೇವೋಪಮಮಾತ್ಮಜಂ ತೇ
ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಹಿತೇ ನಿವಿಷ್ಟಮ್ ।
ಹಿತಾಯ ನಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮುದಾರಜುಷ್ಟಮ್
ಮುದಾಭಿಷೇಕ್ತುಂ ವರದ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ ॥ 34 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೇಷಾಮಜ್ಞಲಿಪದ್ಮಾನಿ ಪ್ರಗೃಹೀತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ ।
ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ರಾಜಾ ತೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಿಯಹಿತಂ ವಚಃ ॥ 1 ॥

ಅಹೋಽಸ್ಮಿ ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಪ್ರಭಾವಶ್ಚಾತುಲೋ ಮಮ ।
ಯನ್ಮೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಪ್ರಿಯಂ ಪುತ್ರಂ ಯೌವರಾಜ್ಯಸ್ಥಮಿಚ್ಛಥ ॥ 2 ॥

ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯರ್ಚ್ಯ ತಾನ್ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ವಸಿಷ್ಠಂ ವಾಮದೇವಂ ಚ ತೇಷಾಮೇವೋಪಶೃಣ್ವತಾಮ್ ॥ 3 ॥

ಚೈತ್ರಃ ಶ್ರೀಮಾನಯಂ ಮಾಸಃ ಪುಣ್ಯಃ ಪುಷ್ಕಿತಕಾನನಃ ।
ಯೌವರಾಜ್ಯಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ಸರ್ವಮೇವೋಪಕಲ್ಪತಾಮ್ ॥ 4 ॥

ಕೃತಮಿತ್ಯೇವ ಚಾಬ್ರೂತಾಮಭಿಗಮ್ಯ ಜಗತ್ಪತಿಮ್ ।
ಯಥೋಕ್ತವಚನಂ ಪ್ರೀತೌ ಹರ್ಷಯುಕ್ತೌ ದ್ವಿಜರ್ಷಭೌ ॥ 5 ॥

ತತಃ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ದ್ಯುತಿಮಾನ್ರಾಜಾ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ರಾಮಃ ಕೃತಾತ್ಮಾ ಭವತಾ ಶೀಘ್ರಮಾನೀಯತಾಮಿತಿ ॥ 6 ॥

ಸ ತಥೇತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಸುಮನ್ತ್ರೋ ರಾಜಶಾಸನಾತ್ ।
ರಾಮಂ ತತ್ರಾನಯಾಂ ಚಕ್ರೇ ರಥೇನ ರಥಿನಾಂ ವರಮ್ ॥ 7 ॥

ಅಥ ತತ್ರ ಸಮಾಸೀನಾಸ್ತದಾ ದಶರಥಂ ನೃಪಮ್ ।
ಪ್ರಾಚ್ಯೋದೀಚ್ಯಾಃ ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಶ್ಚ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಾಶ್ಚ ಭೂಮಿಪಾಃ ॥ 8 ॥

ಮ್ಲೇಚ್ಛಾಶ್ಚಾರ್ಯಾಶ್ಚ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ವನಶೈಲಾನ್ತವಾಸಿನಃ ।
ಉಪಾಸಾಂ ಚಕ್ರಿರೇ ಸರ್ವೇ ತಂ ದೇವಾ ಇವ ವಾಸವಮ್ ॥ 9 ॥

ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಸ ರಾಜರ್ಷಿರ್ಮರುತಾಮಿವ ವಾಸವಃ ।
ಪ್ರಾಸಾದಸ್ಥೋ ರಥಗತಂ ದದರ್ಶಾಯಾನ್ತಮಾತ್ಮಜಮ್ ॥ 10 ॥

ಗನ್ನರ್ವರಾಜಪ್ರತಿಮಂ ಲೋಕೇ ವಿಖ್ಯಾತಪೌರುಷಮ್ |
ದೀರ್ಘಬಾಹುಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ಮತ್ತಮಾತಜ್ಞಗಾಮಿನಮ್ || 11 ||

ಚಂದ್ರಕಾನ್ತಾನನಂ ರಾಮಮತೀವ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಮ್ |
ರೂಪಾದಾರ್ಯಗುಣೈಃ ಪುಂಸಾಂ ದೃಷ್ಟಿಚಿತ್ತಾಪಹಾರಿಣಮ್ || 12 ||

ಘರ್ಮಾಭಿತಪ್ತಾಃ ಪರ್ಜನ್ಯಂ ಹ್ಲಾದಯಂತಮಿವ ಪ್ರಜಾಃ |
ನ ತತರ್ಪ ಸಮಾಯಾಂತಂ ಪಶ್ಯಮಾನೋ ನರಾಧಿಪಃ || 13 ||

ಅವತಾರ್ಯ ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ತಂ ರಾಘವಂ ಸ್ಯಂದನೋತ್ತಮಾತ್ |
ಪಿತುಃ ಸಮೀಪಂ ಗಚ್ಛಂತಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಃ ಪೃಷ್ಠತೋಽನ್ವಗಾತ್ || 14 ||

ಸ ತಂ ಕೈಲಾಸಶೃಂಗಾಭಂ ಪ್ರಾಸಾದಂ ನರಪುಂಗವಃ |
ಆರುರೋಹ ನೃಪಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸಹ ಸೂತೇನ ರಾಘವಃ || 15 ||

ಸ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ಪ್ರಣತಃ ಪಿತುರನ್ತಿಕೇ |
ನಾಮ ಸ್ವಂ ಶ್ರಾವಯನ್ರಾಮೋ ವವಂದೇ ಚರಣೌ ಪಿತುಃ || 16 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಣತಂ ಪಾಶ್ವೇ ಕೃತಾಞ್ಜಲಿಪುಟಂ ನೃಪಃ |
ಗೃಹ್ಯಾಞ್ಜಲೌ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ಸಸ್ವಜೇ ಪ್ರಿಯಮಾತ್ಮಜಮ್ || 17 ||

ತಸ್ಮೈ ಚಾಭ್ಯುದ್ಯತಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಣಿಕಾಞ್ಚನಭೂಷಿತಮ್ |
ದಿದೇಶ ರಾಜಾ ರುಚಿರಂ ರಾಮಾಯ ಪರಮಾಸನಮ್ || 18 ||

ತದಾಸನವರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವ್ಯದೀಪಯತ ರಾಘವಃ |
ಸ್ವಯೇವ ಪ್ರಭಯಾ ಮೇರುಮುದಯೇ ವಿಮಲೋ ರವಿಃ || 19 ||

ತೇನ ವಿಭ್ರಾಜಿತಾ ತತ್ರ ಸಾ ಸಭಾಭಿವ್ಯರೋಚತ |
ವಿಮಲಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಾ ಶಾರದೀ ದ್ಯೌರಿವೇಂದ್ರನಾ || 20 ||

ತಂ ಪಶ್ಯಮಾನೋ ನೃಪತಿಸ್ತುತೋಷ ಪ್ರಿಯಮಾತ್ಮಜಮ್ |
ಅಲಂಕೃತಮಿವಾತ್ಮಾನಮಾದರ್ಶತಲಸಂಸ್ಥಿತಮ್ || 21 ||

ಸ ತಂ ಸಸ್ಮಿತಮಾಭಾಷ್ಯ ಪುತ್ರಂ ಪುತ್ರವತಾಂ ವರಃ |
ಉವಾಚೇದಂ ವಚೋ ರಾಜಾ ದೇವೇಂದ್ರಮಿವ ಕಶ್ಯಪಃ || 22 ||

ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂಯಾಮಸಿ ಮೇ ಪತ್ನಾಂ ಸದೃಶ್ಯಾಂ ಸದೃಶಃ ಸುತಃ |
ಉತ್ಪನ್ನಸ್ತ್ವಂ ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಮ ರಾಮಾತ್ಮಜಃ ಪ್ರಿಯಃ || 23 ||

ತ್ವಯಾ ಯತಃ ಪ್ರಜಾಶ್ಚೇಮಾಃ ಸ್ವಗುಣೈರನುರಂಜಿತಾಃ |
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಪುಷ್ಯಯೋಗೇನ ಯೌವರಾಜ್ಯಮವಾಪ್ನುಹಿ || 24 ||

ಕಾಮತಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಕೃತ್ಯೈವ ವಿನೀತೋ ಗುಣವಾನಸಿ |
ಗುಣವತ್ಯಪಿ ತು ಸ್ನೇಹಾತ್ಪುತ್ರ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಹಿತಮ್ || 25 ||

ಭೂಯೋ ವಿನಯಮಾಸ್ಥಾಯ ಭವ ನಿತ್ಯಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಕಾಮಕ್ರೋಧಸಮುತ್ಥಾನಿ ತ್ಯಜೇಥಾ ವ್ಯಸನಾನಿ ಚ || 26 ||

ಪರೋಕ್ಷಯಾ ವರ್ತಮಾನೋ ವೃತ್ತಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಯಾ ತಥಾ |
ಅಮಾತ್ಯಪ್ರಭೃತಿಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಕೃತೀಶ್ಚಾನುರಂಜಯ || 27 ||

ತುಷ್ಣಾನುರಕ್ತಪ್ರಕೃತಿಯಃ ಪಾಲಯತಿ ಮೇದಿನೀಮ್ |
ತಸ್ಯ ನಂದಂತಿ ಮಿತ್ರಾಣಿ ಲಬ್ಧ್ವಾಮೃತಮಿವಾಮರಾಃ |
ತಸ್ಮಾತ್ಪುತ್ರ ತ್ವಮಾತ್ಮಾನಂ ನಿಯಮ್ಯೈವ ಸಮಾಚರ || 28 ||

ತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಸುಹೃದಸ್ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಕಾರಿಣಃ |
ತ್ವರಿತಾಃ ಶೀಘ್ರಮಭ್ಯೇತ್ಯ ಕೌಸಲ್ಯಾಯೈ ನ್ಯವೇದಯನ್ || 29 ||

ಸಾ ಹಿರಣ್ಯಂ ಚ ಗಾಶ್ವೈವ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಪ್ರಿಯಾಖ್ಯೇಭ್ಯಃ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪ್ರಮದೋತ್ತಮಾ || 30 ||

ಅಥಾಭಿವಾದ್ಯ ರಾಜಾನಂ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಯಯೌ ಸ್ವಂ ದ್ಯುತಿಮದ್ವೇಶ್ಮ ಜನೌಘೈಃ ಪ್ರತಿಪೂಜಿತಃ || 31 ||

ತೇ ಚಾಪಿ ಪೌರಾ ನೃಪತೇರ್ವಚಸ್ತತ್
ಶ್ರುತ್ವಾ ತದಾ ಲಾಭಮಿವೇಷ್ವಮಾಪ್ಯ |

ನರೇಂದ್ರಮಾಮನ್ಯ ಗೃಹಾಣಿ ಗತಾಽ
ದೇವಾನ್ಸಮಾನಚುರತೀವ ಹೃಷ್ಪಾಃ || 32 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಗತೇಷ್ವಧ ನೃಪೋ ಭೂಯಃ ಪೌರೇಷು ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ |
ಮನ್ತ್ರಯಿತ್ವಾ ತತಶ್ಚಕ್ರೇ ನಿಶ್ಚಯಜ್ಞಃ ಸ ನಿಶ್ಚಯಮ್ || 1 ||

ಶ್ವ ಏವ ಪುಷ್ಯೋ ಭವಿತಾ ಶೋಷೇಽಭಿಷೇಚ್ಯೇತ ಮೇ ಸುತಃ |
ರಾಮೋ ರಾಜೀವತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ಯೌವರಾಜ್ಯ ಇತಿ ಪ್ರಭುಃ || 2 ||

ಅಥಾನ್ತರ್ಗೃಹಮಾವಿಶ್ಯ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ |
ಸೂತಮಾಜ್ಞಾಪಯಾಮಾಸ ರಾಮಂ ಪುನರಿಹಾನಯ || 3 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಸ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಸೂತಃ ಪುನರುಪಾಯಯೌ |
ರಾಮಸ್ಯ ಭವನಂ ಶೀಘ್ರಂ ರಾಮಮಾನಯಿತುಂ ಪುನಃ || 4 ||

ದಾಷಃಸ್ಥೈರಾವೇದಿತಂ ತಸ್ಯ ರಾಮಾಯಾಗಮನಂ ಪುನಃ |
ಶ್ರುತ್ವೈವ ಚಾಪಿ ರಾಮಸ್ತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಶಙ್ಕಾನ್ವಿತೋಽಭವತ್ || 5 ||

ಪ್ರವೇಶ್ಯ ಚೈನಂ ತ್ವರಿತಂ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಯದಾಗಮನಕೃತ್ಯಂ ತೇ ಭೂಯಸ್ತದ್ಬ್ರೂಹ್ಯಶೇಷತಃ || 6 ||

ತಮುವಾಚ ತತಃ ಸೂತೋ ರಾಜಾ ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಮಾಣಮತ್ರ ತ್ವಂ ಗಮನಾಯೇತರಾಯ ವಾ || 7 ||

ಇತಿ ಸೂತವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋಽಥ ತ್ವರಯಾನ್ವಿತಃ |
ಪ್ರಯಯೌ ರಾಜಭವನಂ ಪುನರ್ದ್ರಷ್ಟುಂ ನರೇಶ್ವರಮ್ || 8 ||

ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಾಮಂ ದಶರಥೋ ನೃಪಃ |
ಪ್ರವೇಶಯಾಮಾಸ ಗೃಹಂ ವಿವಿಕ್ಷುಃ ಪ್ರಿಯಮುತ್ತಮಮ್ || 9 ||

ಪ್ರವಿಶನ್ನೇವ ಚ ಶ್ರೀಮಾನ್ರಾಘವೋ ಭವನಂ ಪಿತುಃ |
ದದರ್ಶ ಪಿತರಂ ದೂರಾತ್ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 10 ||

ಪ್ರಣಮಂತಂ ಸಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ತಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಭೂಮಿಪಃ |
ಪ್ರದಿಶ್ಯ ಚಾಸ್ಮೈ ರುಚಿರಮಾಸನಂ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ || 11 ||

ರಾಮ ವೃದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ದೀರ್ಘಾಯುರ್ಭುಕ್ತಾ ಭೋಗಾ ಮಯೇಪ್ಸಿತಾಃ |
ಅನ್ನವದ್ಭಿಃ ಕೃತುಶತೈಸ್ತಥೇಷ್ವಂ ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣೈಃ || 12 ||

ಜಾತಮಿಷ್ಟಮಪತ್ಯಂ ಮೇ ತ್ವಮದ್ಯಾನುಪಮಂ ಭುವಿ |
ದತ್ತಮಿಷ್ಟಮಧೀತಂ ಚ ಮಯಾ ಪುರುಷಸತ್ತಮ || 13 ||

ಅನುಭೂತಾನಿ ಚೇಷ್ಟಾನಿ ಮಯಾ ವೀರ ಸುಖಾನಿ ಚ |
ದೇವರ್ಷಿ ಪಿತೃವಿಪ್ರಾಣಾಮನ್ಮಣೋಽಸ್ಮಿ ತಥಾತ್ಮನಃ || 14 ||

ನ ಕಿಂಚಿನ್ಮಮ ಕರ್ತವ್ಯಂ ತವಾನ್ಯತ್ರಾಭಿಷೇಚನಾತ್ |
ಅತೋ ಯತ್ತ್ವಾಮಹಂ ಬ್ರೂಯಾಂ ತನ್ಮೇ ತ್ವಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 15 ||

ಅದ್ಯ ಪ್ರಕೃತಯಃ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ವಾಮಿಚ್ಛಂತಿ ನರಾಧಿಪಮ್ |
ಅತಸ್ತ್ವಾಂ ಯುವರಾಜಾನಮಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪುತ್ರಕ || 16 ||

ಅಪಿ ಚಾದ್ಯಾಶುಭಾನ್ರಾಮ ಸ್ವಪ್ನಾನ್ಪಶ್ಯಾಮಿ ದಾರುಣಾನ್ |
ಸನಿರ್ಘಾತಾ ಮಹೋಲ್ಕಾಶ್ಚ ಪತಂತೀಹ ಮಹಾಸ್ವನಾಃ || 17 ||

ಅವಷ್ಟಬ್ಧಂ ಚ ಮೇ ರಾಮ ನಕ್ಷತ್ರಂ ದಾರುಣೈರ್ಗ್ರಹೈಃ |
ಆವೇದಯಂತಿ ದೈವಜ್ಞಾಃ ಸೂರ್ಯಾಜ್ಞಾರಕರಾಹುಭಿಃ || 18 ||

ಪ್ರಾಯೇಣ ಹಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಾಮೀದೃಶಾನಾಂ ಸಮುದ್ಭವೇ |
ರಾಜಾ ವಾ ಮೃತ್ಯುಮಾಪ್ನೋತಿ ಘೋರಾಂ ವಾಪದಮೃಚ್ಛತಿ || 19 ||

ತದ್ಯಾವದೇವ ಮೇ ಚೇತೋ ನ ವಿಮುಹ್ಯತಿ ರಾಘವ |
ತಾವದೇವಾಭಿಷಿಂಚ್ಯಸ್ವ ಚಲಾ ಹಿ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಮತಿಃ || 20 ||

ಅದ್ಯ ಚನ್ದ್ರೋಽಭ್ಯುಪಗತಃ ಪುಷ್ಯಾತ್ಪೂರ್ವಂ ಪುನರ್ವಸುಮ್ |
ಶ್ವಃ ಪುಷ್ಯ ಯೋಗಂ ನಿಯತಂ ವಕ್ಷ್ಯಂತೇ ದೈವಚಿಂತಕಾಃ || 21 ||

ತತ್ರ ಪುಷ್ಪೇಽಭಿಷಿಂಚ್ಯಸ್ವ ಮನಸ್ತ್ವರಯತೀವ ಮಾಮ್ |
ಶ್ವಸ್ತ್ವಾಹಮಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯೌವರಾಜ್ಯೇ ಪರಂತಪ || 22 ||

ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಯಾದ್ಯ ವ್ರತಿನಾ ನಿಶೇಯಂ ನಿಯತಾತ್ಮನಾ |
ಸಹ ವಧೋಪವಸ್ತವ್ಯಾ ದರ್ಭಪ್ರಸ್ತರಶಾಯಿನಾ || 23 ||

ಸುಹೃದಶ್ಚಾಪ್ರಮತ್ತಾಸ್ತ್ವಾಂ ರಕ್ಷನ್ತ್ವದ್ಯ ಸಮನ್ತತಃ |
ಭವಂತಿ ಬಹುವಿಘ್ನಾನಿ ಕಾರ್ಯಾಣ್ಯೇವಂವಿಧಾನಿ ಹಿ || 24 ||

ವಿಪ್ರೋಷಿತಶ್ಚ ಭರತೋ ಯಾವದೇವ ಪುರಾದಿತಃ |
ತಾವದೇವಾಭಿಷೇಕಸ್ತೇ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲೋ ಮತೋ ಮಮ || 25 ||

ಕಾಮಂ ಖಿಲು ಸತಾಂ ವೃತ್ತೇ ಭ್ರಾತಾ ತೇ ಭರತಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂನುವರ್ತೀ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸಾನುಕ್ರೋಶೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ || 26 ||

ಕಿಂ ತು ಚಿತ್ತಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಮನಿತ್ಯಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ |
ಸತಾಂ ಚ ಧರ್ಮನಿತ್ಯಾನಾಂ ಕೃತಶೋಭಿ ಚ ರಾಘವ || 27 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸೋಽಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ ಶೋಷಾಭಾವಿನ್ಯಭಿಷೇಚನೇ |
ವ್ರಜೇತಿ ರಾಮಃ ಪಿತರಮಭಿವಾದ್ಯಾಭ್ಯಯಾದ್ಗೃಹಮ್ || 28 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚಾತ್ಮನೋ ವೇಶ್ಮ ರಾಜ್ಞೋದ್ವಿಷ್ಟೇಽಭಿಷೇಚನೇ |
ತಸ್ಮಿನ್ಕುಣೇ ವಿನಿರ್ಗತ್ಯ ಮಾತುರಂತಃಪುರಂ ಯಯೌ || 29 ||

ತತ್ರ ತಾಂ ಪ್ರವಣಾಮೇವ ಮಾತರಂ ಕ್ಷೌಮವಾಸಿನೀಮ್ |
ವಾಗ್ಯತಾಂ ದೇವತಾಗಾರೇ ದದರ್ಶ ಯಾಚತೀಂ ಶ್ರಿಯಮ್ || 30 ||

ಪ್ರಾಗೇವ ಚಾಗತಾ ತತ್ರ ಸುಮಿತ್ರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತಥಾ |
ಸೀತಾ ಚಾನಾಯಿತಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಿಯಂ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನಮ್ || 31 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ಹಿ ಕೌಸಲ್ಯಾ ತಸ್ಥಾವಾಮೀಲಿತೇಕ್ಷಣಾ |
ಸುಮಿತ್ರಯಾನ್ವಾಸ್ಯಮಾನಾ ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ || 32 ||

ಶೃತ್ವಾ ಪುಷ್ಯೇಣ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಯೌವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇನ ಪುರುಷಂ ಧ್ಯಾಯಮಾನಾ ಜನಾರ್ದನಮ್ || 33 ||

ತಥಾ ಸನಿಯಮಾಮೇವ ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಉವಾಚ ವಚನಂ ರಾಮೋ ಹರ್ಷಯಂಸ್ತಾಮಿದಂ ತದಾ || 34 ||

ಅಮ್ಬ ಪಿತ್ರಾ ನಿಯುಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಪ್ರಜಾಪಾಲನಕರ್ಮಣಿ |
ಭವಿತಾ ಶ್ವೋಽಭಿಷೇಕೋ ಮೇ ಯಥಾ ಮೇ ಶಾಸನಂ ಪಿತುಃ || 35 ||

ಸೀತಯಾಪ್ಯುಪವಸ್ತವ್ಯಾ ರಜನೀಯಂ ಮಯಾ ಸಹ |
ಏವಮೃತ್ವಿಗುಪಾಧ್ಯಾಯೈಃ ಸಹ ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ವಿತಾ || 36 ||

ಯಾನಿ ಯಾನ್ಯತ್ರ ಯೋಗ್ಯಾನಿ ಶ್ವೋಭಾವಿನ್ಯಭಿಷೇಚನೇ |
ತಾನಿ ಮೇ ಮಜ್ಗಲಾನ್ಯದ್ಯ ವೈದೇಹ್ಯಾಶ್ಚೈವ ಕಾರಯ || 37 ||

ಏತಚ್ಛೃತ್ವಾ ತು ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚಿರಕಾಲಾಭಿಕಾಂಕ್ಷಿತಮ್ |
ಹರ್ಷಬಾಷ್ಪಕಲಂ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ರಾಮಮಭಾಷತ || 38 ||

ವತ್ಸ ರಾಮ ಚಿರಂ ಜೀವ ಹತಾಸ್ತೇ ಪರಿಪನ್ನಿನಃ |
ಜ್ಞಾತೀನ್ಮೇ ತ್ವಂ ಶ್ರಿಯಾ ಯುಕ್ತಃ ಸುಮಿತ್ರಾಯಾಶ್ಚ ನಂದಯ || 39 ||

ಕಲ್ಯಾಣೇ ಬತ ನಕ್ಷತ್ರೇ ಮಯಿ ಜಾತೋಽಸಿ ಪುತ್ರಕ |
ಯೇನ ತ್ವಯಾ ದಶರಥೋ ಗುಣೈರಾರಾಧಿತಃ ಪಿತಾ || 40 ||

ಅಮೋಘಂ ಬತ ಮೇ ಕ್ಷಾಂತಂ ಪುರುಷೇ ಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣೇ |
ಯೇಯಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುರಾಜ್ಯಶ್ರೀಃ ಪುತ್ರ ತ್ವಂ ಸಂಶ್ರಯಿಷ್ಯತಿ || 41 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತೋ ಮಾತ್ರೇದಂ ರಾಮೋ ಭಾರತಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪ್ರಾಂಜಲಿಂ ಪ್ರಹ್ವಮಾಸೀನಮಭಿವೀಕ್ಷ್ಯ ಸ್ಮಯನ್ನಿವ || 42 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಮಾಂ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರಶಾಧಿ ತ್ವಂ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ |
ದ್ವಿತೀಯಂ ಮೇಽನ್ತರಾತ್ಮಾನಂ ತ್ವಾಮಿಯಂ ಶ್ರೀರುಪಸ್ಥಿತಾ || 43 ||

ಸೌಮಿತ್ರೇ ಭುಜ್ಞಾನ್ ಭೋಗಾಂಸ್ತ್ವಮಿಷ್ಟಾನ್ರಾಜ್ಯಫಲಾನಿ ಚ ।
ಜೀವಿತಂ ಚ ಹಿ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ತ್ವದರ್ಥಮಭಿಕಾಮಯೇ ॥⁴⁴॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮೋ ಮಾತರಾವಭಿವಾದ್ಯ ಚ ।
ಅಭ್ಯನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಸೀತಾಂ ಚ ಜಗಾಮ ಸ್ವಂ ನಿವೇಶನಮ್ ॥⁴⁵॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಪಞ್ಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸನ್ನಿಶ್ಯ ರಾಮಂ ನೃಪತಿಃ ಶ್ವೋಭಾವಿನ್ಯಭಿಷೇಚನೇ ।
ಪುರೋಹಿತಂ ಸಮಾಹೂಯ ವಸಿಷ್ಠಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಗಚ್ಛೋಪವಾಸಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಕಾರಯಾದ್ಯ ತಪೋಧನ ।
ಶ್ರೀಯಶೋರಾಜ್ಯಲಾಭಾಯ ವಧ್ವಾ ಸಹ ಯತವ್ರತಮ್ ॥ ೨ ॥

ತಥೇತಿ ಚ ಸ ರಾಜಾನಮುಕ್ತ್ವಾ ವೇದವಿದಾಂ ವರಃ ।
ಸ್ವಯಂ ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ಯಯೌ ರಾಮನಿವೇಶನಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸ ರಾಮಭವನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪಾಣ್ಡುರಾಭೃಘನಪ್ರಭಮ್ ।
ತಿಸ್ರಃ ಕಕ್ಷ್ಯಾ ರಥೇನೈವ ವಿವೇಶ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ ॥ ೪ ॥

ತಮಾಗತಮೃಷಿಂ ರಾಮಸ್ತ್ವರನ್ನಿವ ಸಸಮ್ಭ್ರಮಃ ।
ಮಾನಯಿಷ್ಯನ್ ಮಾನಾರ್ಹಂ ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮ ನಿವೇಶನಾತ್ ॥ ೫ ॥

ಅಭ್ಯೇತ್ಯ ತ್ವರಮಾಣಶ್ಚ ರಥಾಭ್ಯಾಶಂ ಮನೀಷಿಣಃ ।
ತತೋಽವತಾರಯಾಮಾಸ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ರಥಾತ್ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸ ಚೈನಂ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮ್ಭಾಷ್ಯಾಭಿಪ್ರಸಾದ್ಯ ಚ ।
ಪ್ರಿಯಾರ್ಹಂ ಹರ್ಷಯನ್ರಾಮಮಿತ್ಯುವಾಚ ಪುರೋಹಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರಸನ್ನಸ್ತೇ ಪಿತಾ ರಾಮ ಯೌವರಾಜ್ಯಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ।
ಉಪವಾಸಂ ಭವಾನದ್ಯ ಕರೋತು ಸಹ ಸೀತಯಾ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಾತಸ್ತ್ವಾಮಭಿಷೇಕ್ತಾ ಹಿ ಯೌವರಾಜ್ಯೇ ನರಾಧಿಪಃ ।
ಪಿತಾ ದಶರಥಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಯಯಾತಿಂ ನಹುಷೋ ಯಥಾ ॥ ೯ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ ತದಾ ರಾಮಮುಪವಾಸಂ ಯತವ್ರತಮ್ ।
ಮನ್ತ್ರವತ್ಕಾರಯಾಮಾಸ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸಹಿತಂ ಮುನಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ತತೋ ಯಥಾವದ್ರಾಮೇಣ ಸ ರಾಜ್ಞೋ ಗುರುರರ್ಚಿತಃ |
ಅಭ್ಯನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಯಯೌ ರಾಮನಿವೇಶನಾತ್ || 11 ||

ಸುಹೃದ್ಭಿಸ್ತತ್ರ ರಾಮೋಽಪಿ ತಾನನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಸರ್ವಶಃ |
ಸಭಾಜಿತೋ ವಿವೇಶಾಥ ತಾನನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಸರ್ವಶಃ || 12 ||

ಹೃಷ್ಟನಾರೀ ನರಯುತಂ ರಾಮವೇಶ್ಮ ತದಾ ಬಭೌ |
ಯಥಾ ಮತ್ತದ್ವಿಜಗಣಂ ಪ್ರಪುಲ್ಲನಲಿನಂ ಸರಃ || 13 ||

ಸ ರಾಜಭವನಪ್ರಖ್ಯಾತ್ತಸ್ಮಾದ್ರಾಮನಿವೇಶನಾತ್ |
ನಿರ್ಗತ್ಯ ದದೃಶೇ ಮಾರ್ಗಂ ವಸಿಷ್ಠೋ ಜನಸಂವೃತಮ್ || 14 ||

ವೃಂದವೃಂದೈರಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ರಾಜಮಾರ್ಗಾಃ ಸಮನ್ತತಃ |
ಬಭೂವುರಭಿಸಮ್ಬಾಧಾಃ ಕುತೂಹಲಜನ್ಮೈರ್ವೃತಾಃ || 15 ||

ಜನವೃಂದೋರ್ಮಿಸಂಘರ್ಷಹರ್ಷಸ್ವನವತಸ್ತದಾ |
ಬಭೂವ ರಾಜಮಾರ್ಗಸ್ಯ ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ನಿಸ್ವನಃ || 16 ||

ಸಿಕ್ತಸಮ್ರೂಷ್ಟರಥ್ಯಾ ಹಿ ತದಹರ್ವನಮಾಲಿನೀ |
ಆಸೀದಯೋಧ್ಯಾ ನಗರೀ ಸಮುಚ್ಛ್ರಿತಗೃಹಧ್ವಜಾ || 17 ||

ತದಾ ಹ್ಯಯೋಧ್ಯಾ ನಿಲಯಃ ಸಸ್ತ್ರೀಬಾಲಾಬಲೋ ಜನಃ |
ರಾಮಾಭಿಷೇಕಮಾಕಾಂಕ್ಷನ್ನಾಕಾಂಕ್ಷನ್ನದಯಂ ರವೇಃ || 18 ||

ಪ್ರಜಾಲಂಕಾರಭೂತಂ ಚ ಜನಸ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಮ್ |
ಉತ್ಸುಕೋಽಭೂಜ್ಜನೋ ದ್ರಷ್ಟುಂ ತಮಯೋಧ್ಯಾ ಮಹೋತ್ಸವಮ್ || 19 ||

ಏವಂ ತಂ ಜನಸಮ್ಬಾಧಂ ರಾಜಮಾರ್ಗಂ ಪುರೋಹಿತಃ |
ವ್ಯೂಹನ್ನಿವ ಜನೌಘಂ ತಂ ಶನೈ ರಾಜ ಕುಲಂ ಯಯೌ || 20 ||

ಸಿತಾಭ್ರಶಿಖರಪ್ರಖ್ಯಂ ಪ್ರಾಸದಮಧಿರುಹ್ಯ ಸಃ |
ಸಮಿಯಾಯ ನರೇಂದ್ರೇಣ ಶಕ್ರೇಣೇವ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ || 21 ||

ತಮಾಗತಮಭಿಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಹಿತಾಸ್ವ ರಾಜಾಸನಂ ನೃಪಃ |
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಸ ಚ ತಸ್ಮೈ ತತ್ಕೃತಮಿತ್ಯಭ್ಯವೇದಯತ್ || 22 ||

ಗುರುಣಾ ತ್ವಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ಮನುಜೌಘಂ ವಿಸ್ಮಜ್ಯ ತಮ್ |
ವಿವೇಶಾಂತಃಪುರಂ ರಾಜಾ ಸಿಂಹೋ ಗಿರಿಗುಹಾಮಿವ || 23 ||

ತದಗ್ರ್ಯವೇಷಪ್ರಮದಾಜನಾಕುಲಮ್
ಮಹೇಂದ್ರವೇಶ್ಮಪ್ರತಿಮಂ ನಿವೇಶನಮ್ |
ವ್ಯದೀಪಯಂತ್ವಾಸು ವಿವೇಶ ಪಾರ್ಥಿವಃ
ಶಶೀವ ತಾರಾಗಣಸಂಕುಲಂ ನಭಃ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಗತೇ ಪುರೋಹಿತೇ ರಾಮಃ ಸ್ನಾತೋ ನಿಯತಮಾನಸಃ |
ಸಹ ಪತ್ನಾಃ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಾ ನಾರಾಯಣಮುಪಾಗಮತ್ || 1 ||

ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಶಿರಸಾ ಪಾತ್ರೀಂ ಹವಿಷೋ ವಿಧಿವತ್ತದಾ |
ಮಹತೇ ದೈವತಾಯಾಜ್ಯಂ ಜುಹಾವ ಜ್ವಲಿತೇಽನಲೇ || 2 ||

ಶೇಷಂ ಚ ಹವಿಷಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಶ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಾತ್ಮನಃ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ಧ್ಯಾಯನ್ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ಸ್ವಾಸ್ತಿರ್ಣೇ ಕುಶಸಂಸ್ತರೇ || 3 ||

ವಾಗ್ಯತಃ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಭೂತ್ವಾ ನಿಯತಮಾನಸಃ |
ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಾಯತನೇ ವಿಷ್ಣೋಃ ಶಿಶ್ಯೇ ನರವರಾತ್ಮಜಃ || 4 ||

ಏಕಯಾಮಾವಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ರಾತ್ರಾಂ ಪ್ರತಿವಿಬುಧ್ಯ ಸಃ |
ಅಲಂಕಾರವಿಧಿಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಕಾರಯಾಮಾಸ ವೇಶ್ಮನಃ || 5 ||

ತತ್ರ ಶೃಣ್ವನ್ಸಖಾ ವಾಚಃ ಸೂತಮಾಗಧಬದ್ಧಿನಾಮ್ |
ಪೂರ್ವಾಂ ಸನ್ದ್ಯಾಮುಪಾಸೀನೋ ಜಜಾಪ ಯತಮಾನಸಃ || 6 ||

ತುಷ್ಟಾವ ಪ್ರಣತಶ್ಚೈವ ಶಿರಸಾ ಮಧುಸೂದನಮ್ |
ವಿಮಲಕ್ಷೌಮಸಂವೀತೋ ವಾಚಯಾಮಾಸ ಚ ದ್ವಿಜಾನ್ || 7 ||

ತೇಷಾಂ ಪುಣ್ಯಾಹಘೋಷೋಽಥ ಗಂಭೀರಮಧುರಸ್ತದಾ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಪೂರಯಾಮಾಸ ತುರ್ಯಘೋಷಾನುನಾದಿತಃ || 8 ||

ಕೃತೋಪವಾಸಂ ತು ತದಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸಹ ರಾಘವಮ್ |
ಅಯೋಧ್ಯಾ ನಿಲಯಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಃ ಪ್ರಮುದಿತೋ ಜನಃ || 9 ||

ತತಃ ಪೌರಜನಃ ಸರ್ವಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ಪ್ರಭಾತಾಂ ರಜನೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಕ್ರೇ ಶೋಭಾಂ ಪರಾಂ ಪುನಃ || 10 ||

ಸಿತಾಭ್ರಶಿಖರಾಭೇಷು ದೇವತಾಯತನೇಷು ಚ |
ಚತುಷ್ಪಥೇಷು ರಥ್ಯಾಸು ಚೈತ್ಯೇಷ್ವಟ್ಟಾಲಕೇಷು ಚ || 11 ||

ನಾನಾಪಣ್ಯಸಮೃದ್ಧೇಷು ವಣಿಜಾಮಾಪಣೇಷು ಚ |
ಕುಟುಂಬಿನಾಂ ಸಮೃದ್ಧೇಷು ಶ್ರೀಮತ್ಸು ಭವನೇಷು ಚ || 12 ||

ಸಭಾಸು ಚೈವ ಸರ್ವಾಸು ವೃಕ್ಷೇಷ್ವಾಲಕ್ಷಿತೇಷು ಚ |
ಧ್ವಜಾಃ ಸಮುಚ್ಛ್ರಿತಾಶ್ಚಿತ್ರಾಃ ಪತಾಕಾಶ್ಚಾಭವಂಸ್ತದಾ || 13 ||

ನಟನರ್ತಕಸಜ್ಜಾನ್ಯಾಂ ಗಾಯಕಾನ್ಯಾಂ ಚ ಗಾಯತಾಮ್ |
ಮನಃಕರ್ಣಸುಖಾ ವಾಚಃ ಶುಶ್ರುವುಶ್ಚ ತತಸ್ತತಃ || 14 ||

ರಾಮಾಭಿಷೇಕಯುಕ್ತಾಶ್ಚ ಕಥಾಶ್ಚಕ್ರಾರ್ಥೋ ಜನಾಃ |
ರಾಮಾಭಿಷೇಕೇ ಸಮ್ರಾಪ್ತೇ ಚತ್ವರೇಷು ಗೃಹೇಷು ಚ || 15 ||

ಬಾಲಾ ಅಪಿ ಕ್ರೀಡಮಾನಾ ಗೃಹದ್ವಾರೇಷು ಸಜ್ಜಾಶಃ |
ರಾಮಾಭಿಷೇಕಸಂಯುಕ್ತಾಶ್ಚಕ್ರರೇವ ಮಿಥಃ ಕಥಾಃ || 16 ||

ಕೃತಪುಷ್ಪೋಪಹಾರಶ್ಚ ಧೂಪಗನ್ನಾಧಿವಾಸಿತಃ |
ರಾಜಮಾರ್ಗಃ ಕೃತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪೂರೈ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನೇ || 17 ||

ಪ್ರಕಾಶೀಕರಣಾರ್ಥಂ ಚ ನಿಶಾಗಮನಶಙ್ಕಯಾ |
ದೀಪವೃಕ್ಷಾಂಸ್ತಥಾ ಚಕ್ರರನು ರಥ್ಯಾಸು ಸರ್ವಶಃ || 18 ||

ಅಲಂಕಾರಂ ಪುರಸ್ಕೃತವಂ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ಪುರವಾಸಿನಃ |
ಆಕಾಂಕ್ಷಾ ಮಾಣಾ ರಾಮಸ್ಯ ಯೌವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ || 19 ||

ಸಮೇತ್ಯ ಸಜ್ಜಾಶಃ ಸರ್ವೇ ಚತ್ವರೇಷು ಸಭಾಸು ಚ |
ಕಥಯಂತೋ ಮಿಥಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಶಶಂಸುರ್ಜನಾಧಿಪಮ್ || 20 ||

ಅಹೋ ಮಹಾತ್ಮಾ ರಾಜಾಯಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲನಂದನಃ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಯೋ ವೃದ್ಧಮಾತ್ಮಾನಂ ರಾಮಂ ರಾಜ್ಯೇಽಹಿಂಷೇಕ್ಷ್ಯತಿ || 21 ||

ಸರ್ವೇ ಹ್ಯನುಗೃಹೀತಾಃ ಸ್ಮ ಯನ್ನೋ ರಾಮೋ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಚಿರಾಯ ಭವಿತಾ ಗೋಪ್ತಾ ದೃಷ್ಟಲೋಕಪರಾವರಃ || 22 ||

ಅನುದ್ಧತಮನಾ ವಿದ್ವಾನ್ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ |
ಯಥಾ ಚ ಭ್ರಾತೃಷು ಸ್ನಿಗ್ಧಸ್ತಥಾಸ್ಮಾತ್ಸವಪಿ ರಾಘವಃ || 23 ||

ಚಿರಂ ಜೀವತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಜಾ ದಶರಥೋಽನಘಃ |
ಯತ್ಪ್ರಸಾದೇನಾಭಿಷಿಕ್ತಂ ರಾಮಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ || 24 ||

ಏವಂವಿಧಂ ಕಥಯತಾಂ ಪೌರಾಣಾಂ ಶುಶ್ರುವುಸ್ತದಾ |
ದಿಗ್ಭ್ಯೋಽಪಿ ಶ್ರುತವೃತ್ತಾಂತಾಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಜಾನಪದಾ ಜನಾಃ || 25 ||

ತೇ ತು ದಿಗ್ಭ್ಯಃ ಪುರಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ರಾಮಸ್ಯ ಪೂರಯಾಮಾಸುಃ ಪುರಿಂ ಜಾನಪದಾ ಜನಾಃ || 26 ||

ಜನೌಘೈಸ್ತೈರ್ವಿಸರ್ಪದ್ಭಿಃ ಶುಶ್ರುವೇ ತತ್ರ ನಿಸ್ವನಃ |
ಪರ್ವಸೂದೀರ್ಣವೇಗಸ್ಯ ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ನಿಸ್ವನಃ || 27 ||

ತತಸ್ತದಿನ್ದ್ರಕ್ಷಯಸಂನಿಭಂ ಪುರಮ್
ದಿದೃಕ್ಷುಭಿರ್ಜಾನಪದೈರುಪಾಗತೈಃ |
ಸಮನ್ತತಃ ಸಸ್ವನಮಾಕುಲಂ ಬಭೌ
ಸಮುದ್ರಯಾದೋಭಿರಿವಾರ್ಣವೋದಕಮ್ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಜ್ಞಾತಿದಾಸೀ ಯತೋ ಜಾತಾ ಕೈಕೇಯ್ಯಾಸ್ತು ಸಹೋಷಿತಾ ।
ಪ್ರಾಸಾದಂ ಚಂದ್ರಸಂಜಾಶಮಾರುರೋಹ ಯದೃಚ್ಛಯಾ ॥ ೧ ॥

ಸಿಕ್ತರಾಜಪಥಾಂ ಕೃತ್ಯಾಂ ಪ್ರಕೀರ್ಣಕಮಲೋತ್ಪಲಾಮ್ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಮನ್ದರಾ ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಸಾದಾದನ್ವವೈಕ್ಷತ ॥ ೨ ॥

ಪತಾಕಾಭಿವರ್ಣಾರ್ಹಾಭಿಧ್ವಜೈಶ್ಚ ಸಮಲಂಚ್ಛತಾಮ್ ।
ಸಿಕ್ತಾಂ ಚಂದನತೋಯೈಶ್ಚ ಶಿರಃಸ್ನಾತಜನೈರ್ವೃತಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅವಿದೂರೇ ಸ್ಥಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧಾತ್ರೀಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಮನ್ದರಾ ।
ಉತ್ತಮೇನಾಭಿಸಂಯುಕ್ತಾ ಹರ್ಷೇಣಾರ್ಥಪರಾ ಸತೀ ॥ ೪ ॥

ರಾಮಮಾತಾ ಧನಂ ಕಿಂ ನು ಜನೇಭ್ಯಃ ಸಮ್ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ।
ಅತಿಮಾತ್ರಂ ಪ್ರಹರ್ಷೋಽಯಂ ಕಿಂ ಜನಸ್ಯ ಚ ಶಂಸ ಮೇ ।
ಕಾರಯಿಷ್ಯತಿ ಕಿಂ ವಾಪಿ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಣೋ ಮಹೀಪತಿಃ ॥ ೫ ॥

ವಿದೀರ್ಯಮಾಣಾ ಹರ್ಷೇಣ ಧಾತ್ರೀ ಪರಮಯಾ ಮುದಾ ।
ಆಚಚಕ್ಷೇಽಥ ಕುಬ್ಜಾಯೈ ಭೂಯಸೀಂ ರಾಘವೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ವಃ ಪುಷ್ಪೇಣ ಜಿತಕ್ರೋಧಂ ಯೌವರಾಜ್ಯೇನ ರಾಘವಮ್ ।
ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ರಾಮಮಭಿಷೇಚಯಿತಾನಘಮ್ ॥ ೭ ॥

ಧಾತ್ರಾಸ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುಬ್ಜಾ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಮರ್ಷಿತಾ ।
ಕೈಲಾಸ ಶಿಖರಾಕಾರಾತ್ಪ್ರಾಸಾದಾದವರೋಹತ ॥ ೮ ॥

ಸಾ ದಹ್ಯಮಾನಾ ಕೋಪೇನ ಮನ್ದರಾ ಪಾಪದರ್ಶಿನೀ ।
ಶಯಾನಾಮೇತ್ಯ ಕೈಕೇಯೀಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೯ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಮೂಢೇ ಕಿಂ ಶೇಷೇ ಭಯಂ ತ್ವಾಮಭಿವರ್ತತೇ ।

ಉಪಪ್ಲುತಮಹೌಘೇನ ಕಿಮಾತ್ಮಾನಂ ನ ಬುಧ್ಯಸೇ || 10 ||

ಅನಿಷ್ಟೇ ಸುಭಗಾಕಾರೇ ಸೌಭಾಗ್ಯೇನ ವಿಕತ್ಥಸೇ |
ಚಲಂ ಹಿ ತವ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ನದ್ಯಃ ಸ್ರೋತ ಇವೋಷ್ಣಗೇ || 11 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಕೈಕೇಯೀ ರುಷ್ಪಯಾ ಪರುಷಂ ವಚಃ |
ಕುಬ್ಜಯಾ ಪಾಪದರ್ಶಿನ್ಯಾ ವಿಷಾದಮಗಮತ್ಪರಮ್ || 12 ||

ಕೈಕೇಯೀ ತ್ವಬ್ರವೀತುಕ್ತಬಾಜಂ ಕಚ್ಚಿತ್ಕೇಮಂ ನ ಮನ್ನರೇ |
ವಿಷಣ್ಣವದನಾಂ ಹಿ ತ್ವಾಂ ಲಕ್ಷಯೇ ಭೃಶದುಃಖಿತಾಮ್ || 13 ||

ಮನ್ನರಾ ತು ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಮಧುರಾಕ್ಷರಮ್ |
ಉವಾಚ ಕ್ರೋಧಸಂಯುಕ್ತಾ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿತಾರದಾ || 14 ||

ಸಾ ವಿಷಣ್ಣತರಾ ಭೂತ್ವಾ ಕುಬಾಜ ತಸ್ಯಾ ಹಿತೈಷಿಣೀ |
ವಿಷಾದಯಂತೀ ಪ್ರೋವಾಚ ಭೇದಯಂತೀ ಚ ರಾಘವಮ್ || 15 ||

ಅಕ್ಷೇಮಂ ಸುಮಹದ್ದೇವಿ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ತ್ವದ್ವಿನಾಶನಮ್ |
ರಾಮಂ ದಶರಥೋ ರಾಜಾ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯತಿ || 16 ||

ಸಾಸ್ಮ್ಯಗಾಥೇ ಭಯೇ ಮಗ್ನಾ ದುಃಖಶೋಕಸಮನ್ವಿತಾ |
ದಹ್ಯಮಾನಾನಲೇನೇವ ತ್ವದ್ಧಿರ್ತಾರ್ಥಮಿಹಾಗತಾ || 17 ||

ತವ ದುಃಖೇನ ಕೈಕೇಯಿ ಮಮ ದುಃಖಂ ಮಹದ್ಭವೇತ್ |
ತ್ವದ್ವೃದ್ಧಾ ಮಮ ವೃದ್ಧಿಶ್ಚ ಭವೇದತ್ರ ನ ಸಂಶಯಃ || 18 ||

ನರಾಧಿಪಕುಲೇ ಜಾತಾ ಮಹಿಷೀ ತ್ವಂ ಮಹೀಪತೇಃ |
ಉಗ್ರತ್ವಂ ರಾಜಧರ್ಮಾಣಾಂ ಕಥಂ ದೇವಿ ನ ಬುಧ್ಯಸೇ || 19 ||

ಧರ್ಮವಾದೀ ಶರೋ ಭರ್ತಾ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣವಾದೀ ಚ ದಾರುಣಃ |
ಶುದ್ಧಭಾವೇ ನ ಜಾನೀಷೇ ತೇನೈವಮತಿಸನ್ನಿತಾ || 20 ||

ಉಪಸ್ಥಿತಂ ಪಯುರ್ಜಾನಸ್ತ್ವಯಿ ಸಾನ್ತ್ವಮನರ್ಥಕಮ್ |

ಅರ್ಥೇನೈವಾದ್ಯ ತೇ ಭರ್ತಾ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಯೋಜಯಿಷ್ಯತಿ || 21 ||

ಅಪವಾಹ್ಯ ಸ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಭರತಂ ತವ ಬನ್ಧುಷು |
ಕಾಲ್ಯಾಂ ಸ್ಥಾಪಯಿತಾ ರಾಮಂ ರಾಜ್ಯೇ ನಿಹತಕಣ್ವಕೇ || 22 ||

ಶತ್ರುಃ ಪತಿಪ್ರವಾದೇನ ಮಾತ್ರೇವ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ |
ಆಶೀವಿಷ ಇವಾಜ್ಞೇನ ಬಾಲೇ ಪರಿಧೃತಸ್ತ್ವಯಾ || 23 ||

ಯಥಾ ಹಿ ಕುರ್ಯಾತ್ಸರ್ಪೋ ವಾ ಶತ್ರುವಾ ಪ್ರತ್ಯುಪೇಕ್ಷಿತಃ |
ರಾಜ್ಞಾ ದಶರಥೇನಾದ್ಯ ಸಪುತ್ರಾ ತ್ವಂ ತಥಾ ಕೃತಾ || 24 ||

ಪಾಪೇನಾನ್ಮತಸನ್ನೇನ ಬಾಲೇ ನಿತ್ಯಂ ಸುಖೋಚಿತೇ |
ರಾಮಂ ಸ್ಥಾಪಯಿತಾ ರಾಜ್ಯೇ ಸಾನುಬನ್ಧಾ ಹತಾ ಹ್ಯಸಿ || 25 ||

ಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಕೈಕೇಯಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಕುರು ಹಿತಂ ತವ |
ತ್ರಾಯಸ್ವ ಪುತ್ರಮಾತ್ಮಾನಂ ಮಾಂ ಚ ವಿಸ್ಮಯದರ್ಶನೇ || 26 ||

ಮನ್ನರಾಯಾ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಯನಾತ್ ಶುಭಾನನಾ |
ಏವಮಾಭರಣಂ ತಸ್ಯೈ ಕುಬ್ಜಾಯೈ ಪ್ರದದೌ ಶುಭಮ್ || 27 ||

ದತ್ತಾತ್ವಾ ತ್ವಾಭರಣಂ ತಸ್ಯೈ ಕುಬ್ಜಾಯೈ ಪ್ರಮದೋತ್ತಮಾ |
ಕೈಕೇಯೀ ಮನ್ನರಾಂ ಹೃಷ್ಣಾ ಪುನರೇವಾಬ್ರವೀದಿದಮ್ || 28 ||

ಇದಂ ತು ಮನ್ನರೇ ಮಹ್ಯಮಾಖ್ಯಾಸಿ ಪರಮಂ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ಏತನ್ಮೇ ಪ್ರಿಯಮಾಖ್ಯಾತುಃ ಕಿಂ ವಾ ಭೂಯಃ ಕರೋಮಿ ತೇ || 29 ||

ರಾಮೇ ವಾ ಭರತೇ ವಾಹಂ ವಿಶೇಷಂ ನೋಪಲಕ್ಷಯೇ |
ತಸ್ಮಾತ್ತುಷ್ಟಾಸ್ಮಿ ಯದ್ರಾಜಾ ರಾಮಂ ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯತಿ || 30 ||

ನ ಮೇ ಪರಂ ಕಿಂಚಿದಿತಸ್ತ್ವಯಾ ಪುನಃ
ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಿಯಾರ್ಹೇ ಸುವಚಂ ವಚೋ ವರಮ್ |
ತಥಾ ಹ್ಯವೋಚಸ್ತ್ವಮತಃ ಪ್ರಿಯೋತ್ತರಮ್
ವರಂ ಪರಂ ತೇ ಪ್ರದದಾಮಿ ತಂ ವೃಣು || 31 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮನ್ನರಾ ತ್ವಭ್ಯಸೂಯೈನಾಮುತ್ಸೃಜ್ಯಾಭರಣಂ ಚ ತತ್ ।
ಉವಾಚೇದಂ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಕೋಪದುಃಖಿಸಮನ್ವಿತಾ ॥ ೧ ॥

ಹರ್ಷಂ ಕಿಮಿದಮಸ್ಥಾನೇ ಕೃತವತ್ಯಸಿ ಬಾಲಿಶೇ ।
ಶೋಕಸಾಗರಮಧ್ಯಸ್ಥಮಾತ್ಮಾನಂ ನಾವಬುಧ್ಯಸೇ ॥ ೨ ॥

ಸುಭಗಾ ಖಿಲು ಕೌಸಲ್ಯಾ ಯಸ್ಯಾಃ ಪುತ್ರೋಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯತೇ ।
ಯೌವರಾಜ್ಯೇನ ಮಹತಾ ಶ್ವಃ ಪುಷ್ಯೇಣ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೈಃ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ಸುಮಹತೀಂ ಪ್ರೀತಿಂ ಪ್ರತೀತಾಂ ತಾಂ ಹತದ್ವಿಷಮ್ ।
ಉಪಸ್ಥಾಸ್ಯಸಿ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ದಾಸೀವ ತ್ವಂ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ॥ ೪ ॥

ಹೃಷಾಃ ಖಿಲು ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ರಾಮಸ್ಯ ಪರಮಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ।
ಅಪ್ರಹೃಷಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಸ್ನುಷಾಸ್ತೇ ಭರತಕ್ಷಯೇ ॥ ೫ ॥

ತಾಂ ದೃಷ್ವಾ ಪರಮಪ್ರೀತಾಂ ಬ್ರುವಂತೀಂ ಮನ್ನರಾಂ ತತಃ ।
ರಾಮಸ್ಯೈವ ಗುಣಾನ್ದೇವೀ ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರಶಶಂಸ ಹ ॥ ೬ ॥

ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಗುರುಭಿದ್ವಾಂತಃ ಕೃತಜ್ಞಃ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯುಚಿಃ ।
ರಾಮೋ ರಾಜ್ಞಃ ಸುತೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಯೌವರಾಜ್ಯಮತೋಽರ್ಹತಿ ॥ ೭ ॥

ಭ್ರಾತೃನೃತ್ಯಾಂಶ್ಚ ದೀರ್ಘಾಯುಃ ಪಿತೃವತ್ಪಾಲಯಿಷ್ಯತಿ ।
ಸಂತಪ್ಯಸೇ ಕಥಂ ಕುಬ್ಜೇ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಭರತಶ್ಚಾಪಿ ರಾಮಸ್ಯ ಧ್ರುವಂ ವರ್ಷಶತಾತ್ಪರಮ್ ।
ಪಿತೃಪೃತಾಮಹಂ ರಾಜ್ಯಮವಾಪ್ಸ್ಯತಿ ನರರ್ಷಭಃ ॥ ೯ ॥

ಸಾ ತ್ವಮಭ್ಯುದಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ವರ್ತಮಾನೇ ಚ ಮನ್ನರೇ ।
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಚ ಕಲ್ಯಾಣೇ ಕಿಮರ್ಥಂ ಪರಿತಪ್ಯಸೇ ।

ಕೌಸಲ್ಯಾತೋಽತಿರಿಕ್ತಂ ಚ ಸ ತು ಶುಶ್ರೂಷತೇ ಹಿ ಮಾಮ್ || 10 ||

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮನ್ನರಾ ಭೃಶದುಃಖಿತಾ |
ದೀರ್ಘಮುಷ್ಣಂ ವಿನಿಶ್ವಸ್ಯ ಕೈಕೇಯೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 11 ||

ಅನರ್ಥದರ್ಶಿನೀ ಮೌರ್ಖ್ಯಾನ್ನಾತ್ಮನಮವಬುಧ್ಯಸೇ |
ಶೋಕವ್ಯಸನವಿಸ್ತೀರ್ಣೇ ಮಜ್ಜಂತೀ ದುಃಖಿಸಾಗರೇ || 12 ||

ಭವಿತಾ ರಾಘವೋ ರಾಜಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ ಯಃ ಸುತಃ |
ರಾಜವಂಶಾತ್ತು ಭರತಃ ಕೈಕೇಯಿ ಪರಿಹಾಸ್ಯತೇ || 13 ||

ನ ಹಿ ರಾಜ್ಞಃ ಸುತಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಜ್ಯೇ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಭಾಮಿನಿ |
ಸ್ಥಾಪ್ಯಮಾನೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಸುಮಹಾನನಯೋ ಭವೇತ್ || 14 ||

ತಸ್ಮಾಜ್ಜ್ಯೇಷೋ ಹಿ ಕೈಕೇಯಿ ರಾಜ್ಯತನ್ತ್ರಾಣಿ ಪಾರ್ಥಿವಾಃ |
ಸ್ಥಾಪಯನ್ತ್ಯನವದ್ಯಾಙ್ಗಿ ಗುಣವತ್ಸಿತ್ವತರೇಷ್ವಪಿ || 15 ||

ಅಸಾವತ್ಯನ್ತನಿರ್ಭಗ್ನಸ್ತವ ಪುತ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಅನಾಥವತ್ಸುಖೇಭ್ಯಶ್ಚ ರಾಜವಂಶಾಚ್ಚ ವತ್ಸಲೇ || 16 ||

ಸಾಹಂ ತ್ವದರ್ಥೇ ಸಮಾಪ್ರಪ್ತಾ ತ್ವಂ ತು ಮಾಂ ನಾವಬುಧ್ಯಸೇ |
ಸಪತ್ನಿವೃದ್ಧಾ ಯಾ ಮೇ ತ್ವಂ ಪ್ರದೇಯಂ ದಾತುಮಿಚ್ಛಸಿ || 17 ||

ಧ್ರುವಂ ತು ಭರತಂ ರಾಮಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಜ್ಯಮಕಣ್ವಕಮ್ |
ದೇಶಾನ್ತರಂ ನಾಯಯಿತ್ವಾ ಲೋಕಾನ್ತರಮಥಾಪಿ ವಾ || 18 ||

ಬಾಲ ಏವ ಹಿ ಮಾತುಲ್ಯಂ ಭರತೋ ನಾಯಿತಸ್ತ್ವಯಾ |
ಸಂನಿಕರ್ಷಾಚ್ಚ ಸೌಹಾರ್ದಂ ಜಾಯತೇ ಸ್ಥಾವರೇಷ್ವಪಿ || 19 ||

ಗೋಪ್ತಾ ಹಿ ರಾಮಂ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚಾಪಿ ರಾಘವಃ |
ಅಶ್ವಿನೋರಿವ ಸೌಭ್ರಾತ್ರಂ ತಯೋರ್ಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಮ್ || 20 ||

ತಸ್ಮಾನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ರಾಮಃ ಪಾಪಂ ಕಿಂಚಿತ್ಕುರಿಷ್ಯತಿ |

ರಾಮಸ್ತು ಭರತೇ ಪಾಪಂ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 21 ||

ತಸ್ಮಾದ್ರಾಜಗೃಹಾದೇವ ವನಂ ಗಚ್ಛತು ತೇ ಸುತಃ |
ಏತದ್ಧಿ ರೋಚತೇ ಮಹ್ಯಂ ಭೃಶಂ ಚಾಪಿ ಹಿತಂ ತವ || 22 ||

ಏವಂ ತೇ ಜ್ಞಾತಿಪಕ್ಷಸ್ಯ ಶ್ರೇಯಶ್ಚೈವ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಯದಿ ಚೇದ್ಭರತೋ ಧರ್ಮಾತ್ಪ್ರತ್ಯಂ ರಾಜ್ಯಮವಾಪ್ಸ್ಯತಿ || 23 ||

ಸ ತೇ ಸುಖೋಚಿತೋ ಬಾಲೋ ರಾಮಸ್ಯ ಸಹಜೋ ರಿಪುಃ |
ಸಮೃಧಾರ್ಥಸ್ಯ ನಷ್ಟಾರ್ಥೋ ಜೀವಿಷ್ಯತಿ ಕಥಂ ವಶೇ || 24 ||

ಅಭಿದ್ರುತಮಿವಾರಣ್ಯೇ ಸಿಂಹೇನ ಗಜಯೂಥಪಮ್ |
ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯಮಾನಂ ರಾಮೇಣ ಭರತಂ ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ || 25 ||

ದರ್ಪಾನ್ನಿರಾಕೃತಾ ಪೂರ್ವಂ ತ್ವಯಾ ಸೌಭಾಗ್ಯವತ್ತಯಾ |
ರಾಮಮಾತಾ ಸಪತ್ನೀ ತೇ ಕಥಂ ವೈರಂ ನ ಯಾತಯೇತ್ || 26 ||

ಯದಾ ಹಿ ರಾಮಃ ಪೃಥಿವೀಮವಾಪ್ಸ್ಯತಿ
ಧ್ರುವಂ ಪ್ರನಷ್ಟೋ ಭರತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಅತೋ ಹಿ ಸಂಜ್ಞಾಂತಯ ರಾಜ್ಯಮಾತ್ಮಜೇ
ಪರಸ್ಯ ಚಾದ್ಯೈವ ವಿವಾಸ ಕಾರಣಮ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಕೈಕೇಯೀ ಕ್ರೋಧೇನ ಜ್ವಲಿತಾನನಾ ।
ದೀರ್ಘಮುಷ್ಣಂ ವಿನಿಶ್ವಸ್ಯ ಮನ್ನರಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಅದ್ಯ ರಾಮಮಿತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವನಂ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಯಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಯೌವರಾಜ್ಯೇನ ಭರತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವಾಭಿಷೇಚಯೇ ॥ ೨ ॥

ಇದಂ ತ್ವಿದಾನೀಂ ಸಮ್ಪಶ್ಯ ಕೇನೋಪಾಯೇನ ಮನ್ನರೇ ।
ಭರತಃ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದ್ರಾಜ್ಯಂ ನ ತು ರಾಮಃ ಕಥಂಜ್ಞನ ॥ ೩ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತಯಾ ದೇವ್ಯಾ ಮನ್ನರಾ ಪಾಪದರ್ಶಿನೀ ।
ರಾಮಾರ್ಥಮುಪಹಿಂಸಂತೀ ಕೈಕೇಯೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೪ ॥

ಹಂತೇದಾನೀಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕೈಕೇಯಿ ಶ್ರೂಯತಾಂ ಚ ಮೇ ।
ಯಥಾ ತೇ ಭರತೋ ರಾಜ್ಯಂ ಪುತ್ರಃ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ಕೇವಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರುತ್ವೈವಂ ವಚನಂ ತಸ್ಯಾ ಮನ್ನರಾಯಾಸ್ತು ಕೈಕಯೀ ।
ಕಿಂಚಿದುತ್ಥಾಯ ಶಯನಾತ್ಸ್ವಸ್ತಿರ್ಣಾದಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೬ ॥

ಕಥಯ ತ್ವಂ ಮಮೋಪಾಯಂ ಕೇನೋಪಾಯೇನ ಮನ್ನರೇ ।
ಭರತಃ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದ್ರಾಜ್ಯಂ ನ ತು ರಾಮಃ ಕಥಂಜ್ಞನ ॥ ೭ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತಯಾ ದೇವ್ಯಾ ಮನ್ನರಾ ಪಾಪದರ್ಶಿನೀ ।
ರಾಮಾರ್ಥಮುಪಹಿಂಸಂತೀ ಕುಬ್ಜಾ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೮ ॥

ತವ ದೇವಾಸುರೇ ಯುದ್ಧೇ ಸಹ ರಾಜರ್ಷಿಭಿಃ ಪತಿಃ ।
ಅಗಚ್ಛತ್ತ್ವಾಮುಪಾದಾಯ ದೇವರಾಜಸ್ಯ ಸಾಹ್ಯಕೃತ್ ॥ ೯ ॥

ದಿಶಮಾಸ್ಥಾಯ ಕೈಕೇಯಿ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಂಡಕಾನ್ಪ್ರತಿ ।
ವೈಜಯಂತಮಿತಿ ಖ್ಯಾತಂ ಪುರಂ ಯತ್ರ ತಿಮಿಧ್ವಜಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸ ಶಮ್ಬರ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಃ ಶತಮಾಯೋ ಮಹಾಸುರಃ |
ದದೌ ಶಕ್ರಸ್ಯ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮಂ ದೇವಸಂಘೈರನಿರ್ಜಿತಃ || 11 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಮೃತಸಿ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮೇ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ |
ಅಪವಾಹ್ಯ ತ್ವಯಾ ದೇವಿ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮಾನ್ನಷ್ಟಚೇತನಃ || 12 ||

ತತ್ರಾಪಿ ವಿಕ್ಷತಃ ಶಸ್ತ್ರೈಃ ಪತಿಸ್ತೇ ರಕ್ಷಿತಸ್ತ್ವಯಾ |
ತುಷ್ಟೇನ ತೇನ ದತ್ತೌ ತೇ ದೌಷ್ಠ ವರೌ ಶುಭದರ್ಶನೇ || 13 ||

ಸ ತ್ವಯೋಕ್ತಃ ಪತಿದೇವಿ ಯದೇಚ್ಛೇಯಂ ತದಾ ವರೌ |
ಗೃಹಿಣೀಯಾಮಿತಿ ತತ್ತೇನ ತಥೇತ್ಯುಕ್ತಂ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಅನಭಿಜ್ಞಾ ಹ್ಯಹಂ ದೇವಿ ತ್ವಯೈವ ಕಥಿತಂ ಪುರಾ || 14 ||

ತೌ ವರೌ ಯಾಚ ಭರ್ತಾರಂ ಭರತಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ಪ್ರವ್ರಾಜನಂ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ತ್ವಂ ವರ್ಷಾಣಿ ಚತುರ್ದಶ || 15 ||

ಕ್ರೋಧಾಗಾರಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾದ್ಯ ಕ್ರುದ್ಧೇವಾಶ್ವಪತೇಃ ಸುತೇ |
ಶೇಷಾನ್ವನೃಹಿತಾಯಾಂ ತ್ವಂ ಭೂಮೌ ಮಲಿನವಾಸಿನೀ |
ಮಾ ಸ್ಮೇತೃನಂ ಪ್ರತ್ಯುದೀಕ್ಷೇಥಾ ಮಾ ಚೈನಮಭಿಭಾಷಥಾಃ || 16 ||

ದಯಿತಾ ತ್ವಂ ಸದಾ ಭರ್ತುರತ್ರ ಮೇ ನಾಸ್ತಿ ಸಂಶಯಃ |
ತ್ವತ್ಕೃತೇ ಚ ಮಹಾರಾಜೋ ವಿಶೇದಪಿ ಹುತಾಶನಮ್ || 17 ||

ನ ತ್ವಾಂ ಕ್ರೋಧಯಿತುಂ ಶಕ್ತೋ ನ ಕ್ರುದ್ಧಾಂ ಪ್ರತ್ಯುದೀಕ್ಷಿತುಮ್ |
ತವ ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ರಾಜಾ ಹಿ ಪ್ರಾಣಾನಪಿ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ || 18 ||

ನ ಹ್ಯತಿಕ್ರಮಿತುಂ ಶಕ್ತಸ್ತವ ವಾಕ್ಯಂ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಮನ್ದಸ್ವಭಾವೇ ಬುಧ್ಯಸ್ವ ಸೌಭಾಗ್ಯಬಲಮಾತ್ಮನಃ || 19 ||

ಮಣಿಮುಕ್ತಾಸುವರ್ಣಾನಿ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ದದ್ಯಾದ್ದಶರಥೋ ರಾಜಾ ಮಾ ಸ್ಮ ತೇಷು ಮನಃ ಕೃಥಾಃ || 20 ||

ಯೌ ತೌ ದೇವಾಸುರೇ ಯುದ್ಧೇ ವರೌ ದಶರಥೋಽದದಾತ್ |

ತೌ ಸ್ಮಾರಯ ಮಹಾಭಾಗೇ ಸೋಽರ್ಥೋ ಮಾ ತ್ವಾಮತಿಕ್ರಮೇತ್ || 21 ||

ಯದಾ ತು ತೇ ವರಂ ದದ್ಯಾತ್ಸ್ವಯಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ರಾಘವಃ |
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪ್ಯ ಮಹಾರಾಜಂ ತ್ವಮಿಮಂ ವೃಣುಯಾ ವರಮ್ || 22 ||

ರಾಮಂ ಪ್ರವ್ರಾಜಯಾರಣ್ಯೇ ನವ ವರ್ಷಾಣಿ ಪಚ್ಚ ಚ |
ಭರತಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ರಾಜಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಪಾರ್ಥಿವರ್ಷಭಃ || 23 ||

ಏವಂ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತಶ್ಚೈವ ರಾಮೋಽರಾಮೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಭರತಶ್ಚ ಹತಾಮಿತ್ರಸ್ತವ ರಾಜಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 24 ||

ಯೇನ ಕಾಲೇನ ರಾಮಶ್ಚ ವನಾತ್ಪ್ರತ್ಯಾಗಮಿಷ್ಯತಿ |
ತೇನ ಕಾಲೇನ ಪುತ್ರಸ್ತೇ ಕೃತಮೂಲೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಸಜ್ಗೃಹೀತಮನುಷ್ಯಶ್ಚ ಸುಹೃದ್ಭಿಃ ಸಾರ್ಥಮಾತ್ಮವಾನ್ || 25 ||

ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ತು ತೇ ಮನ್ಯೇ ರಾಜಾನಂ ವೀತಸಾಧ್ವಸಾ |
ರಾಮಾಭಿಷೇಕಸಚ್ಚಕ್ವಲ್ಪಾನ್ನಿಗೃಹ್ಯ ವಿನಿವರ್ತಯ || 26 ||

ಅನರ್ಥಮರ್ಥರೂಪೇಣ ಗ್ರಾಹಿತಾ ಸಾ ತತಸ್ತಯಾ |
ಹೃಷ್ಣಾ ಪ್ರತೀತಾ ಕೈಕೇಯೀ ಮನ್ದರಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 27 ||

ಕುಬ್ಜೇ ತ್ವಾಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಭಿಧಾಯಿನೀಮ್ |
ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಸಿ ಕುಬ್ಜಾನಾಮುತ್ತಮಾ ಬುದ್ಧಿನಿಶ್ಚಯೇ || 28 ||

ತ್ವಮೇವ ತು ಮಮಾರ್ಥೇಷು ನಿತ್ಯಯುಕ್ತಾ ಹಿತೈಷಿಣೀ |
ನಾಹಂ ಸಮವಬುದ್ಧೀಯಂ ಕುಬ್ಜೇ ರಾಜ್ಞಶ್ಚಿಕೇರ್ಷಿತಮ್ || 29 ||

ಸನ್ತಿ ದುಃಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ಕುಬ್ಜಾ ವಕ್ತ್ರಾಃ ಪರಮಪಾಪಿಕಾಃ |
ತ್ವಂ ಪದ್ಮಮಿವ ವಾತೇನ ಸಂನತಾ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾ || 30 ||

ಉರಸ್ತೇಽಭಿನಿವಿಷ್ಯಂ ವೈ ಯಾವತ್ಸುನ್ಧಾನ್ಧತಮುನ್ನತಮ್ |
ಅಧಸ್ತಾಚ್ಛೋದರಂ ಶಾಂತಂ ಸುನಾಭಮಿವ ಲಜ್ಜಿತಮ್ || 31 ||

ಜಘನಂ ತವ ನಿರ್ಘುಷ್ಪಂ ರಶನಾದಾಮಶೋಭಿತಮ್ ।
ಜಜ್ಞೇ ಭೃಶಮುಪನ್ಯಸ್ತೇ ಪಾದೌ ಚಾಪ್ಯಾಯತಾವುಭೌ ॥ 32 ॥

ತ್ವಮಾಯತಾಭ್ಯಾಂ ಸಕ್ಥಿಭ್ಯಾಂ ಮನ್ನರೇ ಕ್ಷೌಮವಾಸಿನಿ ।
ಅಗ್ರತೋ ಮಮ ಗಚ್ಛಂತೀ ರಾಜಹಂಸೀವ ರಾಜಸೇ ॥ 33 ॥

ತವೇದಂ ಸ್ಥಗು ಯದ್ದೀರ್ಘಂ ರಥಘೋಣಮಿವಾಯತಮ್ ।
ಮತಯಃ ಕ್ಷತ್ರವಿದ್ಯಾಶ್ಚ ಮಾಯಾಶ್ಚಾತ್ರ ವಸಂತಿ ತೇ ॥ 34 ॥

ಅತ್ರ ತೇ ಪ್ರತಿಮೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಾಲಾಂ ಕುಬ್ಜೇ ಹಿರಣ್ಮಯೀಮ್ ।
ಅಭಿಷಿಕ್ತೇ ಚ ಭರತೇ ರಾಘವೇ ಚ ವನಂ ಗತೇ ॥ 35 ॥

ಜಾತ್ಯೇನ ಚ ಸುವರ್ಣೇನ ಸುನಿಷ್ಪಪ್ತೇನ ಸುಂದರಿ ।
ಲಬ್ಧಾರ್ಥಾ ಚ ಪ್ರತೀತಾ ಚ ಲೇಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಸ್ಥಗು ॥ 36 ॥

ಮುಖೇ ಚ ತಿಲಕಂ ಚಿತ್ರಂ ಜಾತರೂಪಮಯಂ ಶುಭಮ್ ।
ಕಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಕುಬ್ಜೇ ಶುಭಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ॥ 37 ॥

ಪರಿಧಾಯ ಶುಭೇ ವಸ್ತ್ರೇ ದೇವದೇವ ಚರಿಷ್ಯಸಿ ।
ಚಂದ್ರಮಾಹ್ವಯಮಾನೇನ ಮುಖೇನಾಪ್ರತಿಮಾನನಾ ।
ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಗತಿಂ ಮುಖ್ಯಾಂ ಗರ್ವಯಂತೀ ದ್ವಿಷಜ್ಜನಮ್ ॥ 38 ॥

ತವಾಪಿ ಕುಬ್ಜಾಃ ಕುಬ್ಜಾಯಾಃ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾಃ ।
ಪಾದೌ ಪರಿಚರಿಷ್ಯಂತಿ ಯಥೈವ ತ್ವಂ ಸದಾ ಮಮ ॥ 39 ॥

ಇತಿ ಪ್ರಶಸ್ಯಮಾನಾ ಸಾ ಕೈಕೇಯೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಶಯಾನಾಂ ಶಯನೇ ಶುಭ್ರೇ ವೇದ್ಯಾಮಗ್ನಿಶಿಖಾಮಿವ ॥ 40 ॥

ಗತೋದಕೇ ಸೇತುಬನ್ಧೋ ನ ಕಲ್ಯಾಣಿ ವಿಧೀಯತೇ ।
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಕುರು ಕಲ್ಯಾಣಂ ರಾಜಾನಮನುದರ್ಶಯ ॥ 41 ॥

ತಥಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿತಾ ದೇವೀ ಗತ್ವಾ ಮನ್ನರಯಾ ಸಹ ।
ಕ್ರೋಧಾಗಾರಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಸೌಭಾಗ್ಯಮದಗರ್ವಿತಾ ॥ 42 ॥

ಅನೇಕಶತಸಾಹಸ್ರಂ ಮುಕ್ತಾಹಾರಂ ವರಾಜ್ಞನಾ ।
ಅವಮುಚ್ಯ ವರಾರ್ಹಾಣಿ ಶುಭಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ॥ 43 ॥

ತತೋ ಹೇಮೋಪಮಾ ತತ್ರ ಕುಬಾಜಾ ವಾಕ್ಯಂ ವಶಂ ಗತಾ ।
ಸಂವಿಶ್ಯ ಭೂಮೌ ಕೈಕೇಯೀ ಮನ್ಧರಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 44 ॥

ಇಹ ವಾ ಮಾಂ ಮೃತಾಂ ಕುಬ್ಜೇ ನೃಪಾಯಾವೇದಯಿಷ್ಯಸಿ ।
ವನಂ ತು ರಾಘವೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಭರತಃ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ಕ್ಷಿತಿಮ್ ॥ 45 ॥

ಅಥೈತದುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಸುದಾರುಣಮ್
ನಿಧಾಯ ಸರ್ವಾಭರಣಾನಿ ಭಾಮಿನೀ ।
ಅಸಂವೃತಾಮಾಸ್ತರಣೇನ ಮೇದಿನೀಮ್
ತದಾಧಿಶಿಶ್ಯೇ ಪತಿತೇವ ಕಿನ್ನರೀ ॥ 46 ॥

ಉದೀರ್ಣಸಂರಮ್ಭಿತಮೋವೃತಾನನಾ
ತಥಾವಮುಕ್ತೋತ್ತಮಮಾಲ್ಯಭೂಷಣಾ ।
ನರೇಂದ್ರಪತ್ನೀ ವಿಮನಾ ಬಭೂವ ಸಾ
ತಮೋವೃತಾ ದ್ಯೌರಿವ ಮಗ್ನತಾರಕಾ ॥ 47 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಆಜ್ಞಾಪ್ಯ ತು ಮಹಾರಾಜೋ ರಾಘವಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ಪ್ರಿಯಾರ್ಹಾಂ ಪ್ರಿಯಮಾಖ್ಯಾತುಂ ವಿವೇಶಾನ್ತಃಪುರಂ ವಶೀ ||೧||

ತಾಂ ತತ್ರ ಪತಿತಾಂ ಭೂಮೌ ಶಯಾನಾಮತಥೋಚಿತಾಮ್ |
ಪ್ರತಪ್ತ ಇವ ದುಃಖೇನ ಸೋಽಪಶ್ಯಜ್ಜಗತೀಪತಿಃ ||೨||

ಸ ವೃದ್ಧಸ್ತರುಣೀಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಗರೀಯಸೀಮ್ |
ಅಪಾಪಃ ಪಾಪಸಂಹಲ್ಪಾಂ ದದರ್ಶ ಧರಣೀತಲೇ ||೩||

ಕರೇಣುಮಿವ ದಿಗ್ಧೇನ ವಿದ್ಧಾಂ ಮೃಗಯುಣಾ ವನೇ |
ಮಹಾಗಜ ಇವಾರಣ್ಯೇ ಸ್ನೇಹಾತ್ಪರಿಮಮರ್ಶ ತಾಮ್ ||೪||

ಪರಿಮೃಶ್ಯ ಚ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಮಭಿಸನ್ತಸ್ತಚೇತನಃ |
ಕಾಮೀ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೀಮುವಾಚ ವನಿತಾಮಿದಮ್ ||೫||

ನ ತೇಽಹಮಭಿಜಾನಾಮಿ ಕ್ರೋಧಮಾತ್ಮನಿ ಸಂಶ್ರಿತಮ್ |
ದೇವಿ ಕೇನಾಭಿಯುಕ್ತಾಸಿ ಕೇನ ವಾಸಿ ವಿಮಾನಿತಾ ||೬||

ಯದಿದಂ ಮಮ ದುಃಖಾಯ ಶೇಷೇ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಪಾಂಸುಷು |
ಭೂಮೌ ಶೇಷೇ ಕಿಮರ್ಥಂ ತ್ವಂ ಮಯಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಚೇತಸಿ |
ಭೂತೋಪಹತಚಿತ್ತೇವ ಮಮ ಚಿತ್ತಪ್ರಮಾಥಿನೀ ||೭||

ಸಂತಿ ಮೇ ಕುಶಲಾ ವೈದ್ಯಾ ಅಭಿತುಷ್ಟಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ಸುಖಿತಾಂ ತ್ವಾಂ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ವ್ಯಾಧಿಮಾಚಕ್ಷ್ಯ ಭಾಮಿನಿ ||೮||

ಕಸ್ಯ ವಾ ತೇ ಪ್ರಿಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕೇನ ವಾ ವಿಪ್ರಿಯಂ ಕೃತಮ್ |
ಕಃ ಪ್ರಿಯಂ ಲಭತಾಮದ್ಯ ಕೋ ವಾ ಸುಮಹದಪ್ರಿಯಮ್ ||೯||

ಅವಧ್ಯೋ ವಧ್ಯತಾಂ ಕೋ ವಾ ವಧ್ಯಃ ಕೋ ವಾ ವಿಮುಚ್ಯತಾಮ್ |

ದರಿದ್ರಃ ಕೋ ಭವತ್ವಾಢ್ಯೋ ದ್ರವ್ಯವಾನ್ವಾಪ್ಯಕಿಞ್ಚನಃ || 10 ||

ಅಹಂ ಚೈವ ಮದೀಯಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ತವ ವಶಾನುಗಾಃ |
ನ ತೇ ಕಞ್ಚಿದಭಿಪ್ರಾಯಂ ವ್ಯಾಹಂತುಮಹಮುತ್ಸಹೇ || 11 ||

ಆತ್ಮನೋ ಜೀವಿತೇನಾಪಿ ಬ್ರೂಹಿ ಯನ್ಮನಸೇಚ್ಛಸಿ |
ಯಾವದಾವರ್ತತೇ ಚಕ್ರಂ ತಾವತೀ ಮೇ ವಸುನ್ಧರಾ || 12 ||

ತಥೋಕ್ತಾ ಸಾ ಸಮಾಶ್ವಸ್ತಾ ವಕ್ತುಕಾಮಾ ತದಪ್ರಿಯಮ್ |
ಪರಿಪೀಡಯಿತುಂ ಭೂಯೋ ಭರ್ತಾರಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 13 ||

ನಾಸ್ಮಿ ವಿಪ್ರಕೃತಾ ದೇವ ಕೇನಚಿನ್ನ ವಿಮಾನಿತಾ |
ಅಭಿಪ್ರಾಯಸ್ತು ಮೇ ಕಶ್ಚಿತ್ತಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವಯಾ ಕೃತಮ್ || 14 ||

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಪ್ರತಿಜಾನೀಷ್ವ ಯದಿ ತ್ವಂ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ |
ಅಥ ತದ್ವ್ಯಾಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಯದಭಿಪ್ರಾರ್ಥಿತಂ ಮಯಾ || 15 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತಯಾ ರಾಜಾ ಪ್ರಿಯಯಾ ಸ್ತ್ರೀವಶಂ ಗತಃ |
ತಾಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕೈಕೇಯೀಮೀಷದುತ್ಸ್ಮಿತಃ || 16 ||

ಅವಲಿಪ್ತೇ ನ ಜಾನಾಸಿ ತ್ವತ್ತಃ ಪ್ರಿಯತರೋ ಮಮ |
ಮನುಜೋ ಮನುಜವ್ಯಾಘ್ರಾದ್ರಾಮಾದನ್ಯೋ ನ ವಿದ್ಯತೇ || 17 ||

ಭದ್ರೇ ಹೃದಯಮಪ್ಯೇತದನುಮೃಶ್ಯೋದ್ಧರಸ್ವ ಮೇ |
ಏತತ್ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಕೈಕೇಯಿ ಬ್ರೂಹಿ ಯತ್ಸಾಧು ಮನ್ಯಸೇ || 18 ||

ಬಲಮಾತ್ಮನಿ ಪಶ್ಯಂತೀ ನ ಮಾಂ ಶಂಕಿತುಮರ್ಹಸಿ |
ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ತವ ಪ್ರೀತಿಂ ಸುಕೃತೇನಾಪಿ ತೇ ಶಪೇ || 19 ||

ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ತಮಭಿಪ್ರಾಯಮಾತ್ಮನಃ |
ವ್ಯಾಜಹಾರ ಮಹಾಘೋರಮಭ್ಯಾಗತಮಿವಾನ್ತಕಮ್ || 20 ||

ಯಥಾಕ್ರಮೇಣ ಶಪಸಿ ವರಂ ಮಮ ದದಾಸಿ ಚ |

ತಚ್ಛ್ರೇಣ್ಯಂತು ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶದೇವಾಃ ಸೇಂದ್ರಪುರೋಗಮಾಃ || 21 ||

ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯೌ ನಭಶ್ಚೈವ ಗ್ರಹಾ ರಾತ್ರೈಹನೀ ದಿಶಃ |
ಜಗಚ್ಚ ಪೃಥಿವೀ ಚೈವ ಸಗಂಧರ್ವಾ ಸರಾಕ್ಷಸಾ || 22 ||

ನಿಶಾಚರಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಗೃಹೇಷು ಗೃಹದೇವತಾಃ |
ಯಾನಿ ಚಾನ್ಯಾನಿ ಭೂತಾನಿ ಜಾನೀಯುರ್ಭಾಷಿತಂ ತವ || 23 ||

ಸತ್ಯಸನ್ನೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸುಸಮಾಹಿತಃ |
ವರಂ ಮಮ ದದಾತೇಷ ತನ್ನೇ ಶೃಣ್ವಂತು ದೇವತಾಃ || 24 ||

ಇತಿ ದೇವೀ ಮಹೇಷ್ವಾಸಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯಾಭಿಶಸ್ಯ ಚ |
ತತಃ ಪರಮುವಾಚೇದಂ ವರದಂ ಕಾಮಮೋಹಿತಮ್ || 25 ||

ವರೌ ಯೌ ಮೇ ತ್ವಯಾ ದೇವ ತದಾ ದತ್ತೌ ಮಹೀಪತೇ |
ತೌ ತಾವದಹಮದ್ಯೈವ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣು ಮೇ ವಚಃ || 26 ||

ಅಭಿಷೇಕ ಸಮಾರಂಭೋ ರಾಘವಸ್ಯೋಪಕಲ್ಪಿತಃ |
ಅನೇನೈವಾಭಿಷೇಕೇಣ ಭರತೋ ಮೇಽಭಿಷಿಚ್ಯತಾಮ್ || 27 ||

ನವ ಪಿಂಚ್ಚ ಚ ವರ್ಷಾಣಿ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತಃ |
ಚೇರಾಜಿನಜಟಾಧಾರೀ ರಾಮೋ ಭವತು ತಾಪಸಃ || 28 ||

ಭರತೋ ಭಜತಾಮದ್ಯ ಯೌವರಾಜ್ಯಮಕಣ್ವಕಮ್ |
ಅದ್ಯ ಚೈವ ಹಿ ಪಶ್ಯೇಯಂ ಪ್ರಯಾಂತಂ ರಾಘವಂ ವನೇ || 29 ||

ತತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಹಾರಾಜ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ದಾರುಣಂ ವಚಃ |
ವ್ಯಥಿತೋ ವಿಲವಶ್ಚೈವ ವ್ಯಾಘ್ರೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯಥಾ ಮೃಗಃ || 30 ||

ಅಸಂವೃತಾಯಾಮಾಸೀನೋ ಜಗತ್ಯಾಂ ದೀರ್ಘಮುಚ್ಛ್ವಸನ್ |
ಅಹೋ ಧಿಗಿತಿ ಸಾಮರ್ಷೋ ವಾಚಮುಕ್ತ್ವಾ ನರಾಧಿಪಃ |
ಮೋಹಮಾಪೇದಿವಾನ್ಮೂಯಃ ಶೋಕೋಪಹತಚೇತನಃ || 31 ||

ಚಿರೇಣ ತು ನೃಪಃ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಪ್ರತಿಲಭ್ಯ ಸುದುಃಖಿತಃ |
ಕೈಕೇಯೀಮಬ್ರವೀತುಕ್ತದ್ಧಃ ಪ್ರದಹನ್ನಿವ ಚಕ್ಷುಷಾ || 32 ||

ನೃಶಂಸೇ ದುಷ್ಟಚಾರಿತ್ರೇ ಕುಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿನಾಶಿನಿ |
ಕಿಂ ಕೃತಂ ತವ ರಾಮೇಣ ಪಾಪೇ ಪಾಪಂ ಮಯಾಪಿ ವಾ || 33 ||

ಸದಾ ತೇ ಜನನೀ ತುಲ್ಯಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ವಹತಿ ರಾಘವಃ |
ತಸ್ಯೈವ ತ್ವಮನರ್ಥಾಯ ಕಿಂನಿಮಿತ್ತಮಿಹೋದ್ಯತಾ || 34 ||

ತ್ವಂ ಮಯಾತ್ಮವಿನಾಶಾಯ ಭವನಂ ಸ್ವಂ ಪ್ರವೇಶಿತಾ |
ಅವಿಜ್ಞಾನಾನ್ಮೃಪಸುತಾ ವ್ಯಾಲೀ ತೀಕ್ಷ್ಣವಿಷಾ ಯಥಾ || 35 ||

ಜೀವಲೋಕೋ ಯದಾ ಸರ್ವೋ ರಾಮಸ್ಯೇಹ ಗುಣಸ್ತವಮ್ |
ಅಪರಾಧಂ ಕಮುದ್ವಿಶ್ಯ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಮೀಷ್ಟಮಹಂ ಸುತಮ್ || 36 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ವಾ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ವಾ ತ್ಯಜೇಯಮಪಿ ವಾ ಶ್ರಿಯಮ್ |
ಜೀವಿತಂ ವಾತ್ಮನೋ ರಾಮಂ ನ ತ್ವೇವ ಪಿತೃವತ್ಸಲಮ್ || 37 ||

ಪರಾ ಭವತಿ ಮೇ ಪ್ರೀತಿದೃಢಾಷ್ಟ ತನಯಮಗ್ರಜಮ್ |
ಅಪಶ್ಯತಸ್ತು ಮೇ ರಾಮಂ ನಷ್ಟಾ ಭವತಿ ಚೇತನಾ || 38 ||

ತಿಷ್ಠೋಲ್ಲೋಕೋ ವಿನಾ ಸೂರ್ಯಂ ಸಸ್ಯಂ ವಾ ಸಲಿಲಂ ವಿನಾ |
ನ ತು ರಾಮಂ ವಿನಾ ದೇಹೇ ತಿಷ್ಠೋತ್ತ ಮಮ ಜೀವಿತಮ್ || 39 ||

ತದಲಂ ತ್ಯಜ್ಯತಾಮೇಷ ನಿಶ್ಚಯಃ ಪಾಪನಿಶ್ಚಯೇ |
ಅಪಿ ತೇ ಚರಣೌ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಸ್ಪೃಶಾಮ್ಯೇಷ ಪ್ರಸೀದ ಮೇ || 40 ||

ಸ ಭೂಮಿಪಾಲೋ ವಿಲಪನ್ನನಾಥವತ್
ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಗೃಹೀತೋ ದೃಹಯೇತಿಮಾತ್ರತಾ |
ಪಪಾತ ದೇವ್ಯಾಶ್ಚರಣೌ ಪ್ರಸಾರಿತೌ
ಉಭಾವಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ ಯಥಾತುರಸ್ತಥಾ || 41 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅತದರ್ಹಂ ಮಹಾರಾಜಂ ಶಯಾನಮತಥೋಚಿತಮ್ ।
ಯಯಾತಿಮಿವ ಪುಣ್ಯಾನ್ತೇ ದೇವಲೋಕಾತ್ಪರಿಚ್ಯುತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅನರ್ಥರೂಪಾ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾ ಅಭೀತಾ ಭಯದರ್ಶಿನೀ ।
ಪುನರಾಕಾರಯಾಮಾಸ ತಮೇವ ವರಮಜ್ಞನಾ ॥ ೨ ॥

ತ್ವಂ ಕತ್ಥಸೇ ಮಹಾರಾಜ ಸತ್ಯವಾದೀ ದೃಢವ್ರತಃ ।
ಮಮ ಚೇಮಂ ವರಂ ಕಸ್ಮಾದ್ವಿಧಾರಯಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ ೩ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಮುಹೂರ್ತಂ ವಿಹ್ವಲನ್ನಿವ ॥ ೪ ॥

ಮೃತೇ ಮಯಿ ಗತೇ ರಾಮೇ ವನಂ ಮನುಜಪುಜ್ಯವೇ ।
ಹಂತಾನಾರ್ಯೇ ಮಮಾಮಿತ್ರೇ ರಾಮಃ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತೋ ವನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯದಿ ಸತ್ಯಂ ಬ್ರವೀಮ್ಯೇತತ್ತದಸತ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಅಕೀರ್ತಿರತುಲಾ ಲೋಕೇ ಧ್ರುವಂ ಪರಿಭವಶ್ಚ ಮೇ ॥ ೬ ॥

ತಥಾ ವಿಲಪತಸ್ತಸ್ಯ ಪರಿಭ್ರಮಿತಚೇತಸಃ ।
ಅಸ್ತಮಭ್ಯಗಮತ್ಸೂರ್ಯೋ ರಜನೀ ಚಾಭ್ಯವರ್ತತ ॥ ೭ ॥

ಸ ತ್ರಿಯಾಮಾ ತಥಾರ್ತಸ್ಯ ಚಂದ್ರಮಣ್ಡಲಮಣ್ಡಿತಾ ।
ರಾಜ್ಞೋ ವಿಲಪಮಾನಸ್ಯ ನ ವ್ಯಭಾಸತ ಶರ್ವರೀ ॥ ೮ ॥

ತಥೈವೋಷ್ಣಂ ವಿನಿಶ್ವಸ್ಯ ವೃದ್ಧೋ ದಶರಥೋ ನೃಪಃ ।
ವಿಲಲಾಪಾರ್ತವದ್ಧುಃಖಂ ಗಗನಾಸಕ್ತಲೋಚನಃ ॥ ೯ ॥

ನ ಪ್ರಭಾತಂ ತ್ವಯೇಚ್ಛಾಮಿ ಮಯಾಯಂ ರಚಿತೋಽಂಜಲಿಃ ।
ಅಥ ವಾ ಗಮ್ಯತಾಂ ಶೀಘ್ರಂ ನಾಹಮಿಚ್ಛಾಮಿ ನಿರ್ಘೃಣಾಮ್ ।

ನೃಶಂಸಾಂ ಕೈಕೇಯೀಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಯತ್ಕೃತೇ ವ್ಯಸನಂ ಮಹತ್ || 10 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತೋ ರಾಜಾ ಕೈಕೇಯೀಂ ಸಂಯತಾಂಜಲಿಃ |
ಪ್ರಸಾದಯಾಮಾಸ ಪುನಃ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 11 ||

ಸಾಧುವೃತ್ತಸ್ಯ ದೀನಸ್ಯ ತ್ವದ್ಗತಸ್ಯ ಗತಾಯುಷಃ |
ಪ್ರಸಾದಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ದೇವಿ ಭದ್ರೇ ರಾಜ್ಞೋ ವಿಶೇಷತಃ || 12 ||

ಶೂನ್ಯೇನ ಖಲು ಸುಶ್ರೋಣಿ ಮಯೇದಂ ಸಮುದಾಹೃತಮ್ |
ಕುರು ಸಾಧು ಪ್ರಸಾದಂ ಮೇ ಬಾಲೇ ಸಹೃದಯಾ ಹ್ಯಸಿ || 13 ||

ವಿಶುದ್ಧಭಾವಸ್ಯ ಹಿ ದುಷ್ಪಭಾವಾ
ತಾಮ್ರೇಕ್ಷಣಸ್ಯಾಶ್ರುಕಲಸ್ಯ ರಾಜ್ಞಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಚಿತ್ರಂ ಕರುಣಂ ವಿಲಾಪಮ್
ಭರ್ತುರ್ನ್ಯುಶಂಸಾ ನ ಚಕಾರ ವಾಕ್ಯಮ್ || 14 ||

ತತಃ ಸ ರಾಜಾ ಪುನರೇವ ಮೂರ್ಛಿತಃ
ಪ್ರಿಯಾಮತುಷ್ಪಾಂ ಪ್ರತಿಕೂಲಭಾಷಿಣೀಮ್ |
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಪುತ್ರಸ್ಯ ವಿವಾಸನಂ ಪ್ರತಿ
ಕ್ಷಿತೌ ವಿಸಂಜ್ಞೋ ನಿಪಪಾತ ದುಃಖಿತಃ || 15 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಪುತ್ರಶೋಕಾದ್ವಿತಂ ಪಾಪಾ ವಿಸಂಜ್ಞಂ ಪತಿತಂ ಭುವಿ ।
ವಿವೇಷ್ಯಮಾನಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ಸೈಕ್ಷಾಪಕಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ಪಾಪಂ ಕೃತ್ವೇವ ಕಿಮಿದಂ ಮಮ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಸಂಶ್ರವಮ್ ।
ಶೇಷೇ ಕ್ಷಿತಿತಲೇ ಸನ್ನಃ ಸ್ಥಿತಾಂ ಸ್ಥಿತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ ॥೨॥

ಆಹುಃ ಸತ್ಯಂ ಹಿ ಪರಮಂ ಧರ್ಮಂ ಧರ್ಮವಿದೋ ಜನಾಃ ।
ಸತ್ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಹಿ ಮಯಾ ತ್ವಂ ಚ ಧರ್ಮಂ ಪ್ರಚೋದಿತಃ ॥೩॥

ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಶೈಬ್ಯಃ ಶೈನಾಯ ಸ್ವಾಂ ತನುಂ ಜಗತೀಪತಿಃ ।
ಪ್ರದಾಯ ಪಕ್ಷಿಣೋ ರಾಜಇಜ್ಜಾಗಾಮ ಗತಿಮುತ್ತಮಾಮ್ ॥೪॥

ತಥ ಹ್ಯಲರ್ಕಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವೇದಪಾರಗೇ ।
ಯಾಚಮಾನೇ ಸ್ವಕೇ ನೇತ್ರೇ ಉದ್ಧೃತ್ಯಾವಿಮನಾ ದದೌ ॥೫॥

ಸರಿತಾಂ ತು ಪತಿಃ ಸ್ವಲ್ಪಾಂ ಮರ್ಯಾದಾಂ ಸತ್ಯಮನ್ವಿತಃ ।
ಸತ್ಯಾನುರೋಧಾತ್ಸಮಯೇ ವೇಲಾಂ ಖಾಂ ನಾತಿವರ್ತತೇ ॥೬॥

ಸಮಯಂ ಚ ಮಮಾರ್ಯಮಂ ಯದಿ ತ್ವಂ ನ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ।
ಅಗ್ರತಸ್ತೇ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಪರಿತ್ಯಕ್ತ್ವಾಮಿ ಜೀವಿತಮ್ ॥೭॥

ಏವಂ ಪ್ರಚೋದಿತೋ ರಾಜಾ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ನಿರ್ವಿಶಜ್ಞಯಾ ।
ನಾಶಕತ್ವಾಶಮುನ್ಮೋಕ್ತುಂ ಬಲಿರಿನ್ದ್ರಕೃತಂ ಯಥಾ ॥೮॥

ಉದ್ಬ್ರಾನ್ತಹೃದಯಶ್ಚಾಪಿ ವಿವರ್ಣವನದೋಽಭವತ್ ।
ಸ ಧುರ್ಯೋ ವೈ ಪರಿಸ್ಪಂದನ್ಯುಗಚಕ್ರಾನ್ತರಂ ಯಥಾ ॥೯॥

ವಿಹ್ವಲಾಭ್ಯಾಂ ಚ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಪಶ್ಯನ್ನಿವ ಭೂಮಿಪಃ ।
ಕೃಚ್ಛ್ರಾದ್ಧೈರ್ಯೇಣ ಸಂಸ್ತಭ್ಯ ಕೈಕೇಯೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧೦॥

ಯಸ್ತೇ ಮನ್ತ್ರಕೃತಃ ಪಾಣಿರಗ್ನೌ ಪಾಪೇ ಮಯಾ ಧೃತಃ |
ತಂ ತ್ಯಜಾಮಿ ಸ್ವಜಂ ಚೈವ ತವ ಪುತ್ರಂ ಸಹ ತ್ವಯಾ || 11 ||

ತತಃ ಪಾಪಸಮಾಚಾರಾ ಕೈಕೇಯೀ ಪಾರ್ಥಿವಂ ಪುನಃ |
ಉವಾಚ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞಾ ರೋಷಮೂರ್ಛಿತಾ || 12 ||

ಕಿಮಿದಂ ಭಾಷಸೇ ರಾಜನ್ವಾಕ್ಯಂ ಗರರುಜೋಪಮಮ್ |
ಆನಾಯಯಿತುಮಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ಪುತ್ರಂ ರಾಮಮಿಹಾರ್ಹಸಿ || 13 ||

ಸ್ಥಾಪ್ಯ ರಾಜ್ಯೇ ಮಮ ಸುತಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾಮಂ ವನೇಚರಮ್ |
ನಿಃಸಪತ್ನಾಂ ಚ ಮಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಕೃತಕೃತ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 14 ||

ಸ ನುನ್ನ ಇವ ತೀಕ್ಷ್ಣೇಣ ಪ್ರತೋದೇನ ಹಯೋತ್ತಮಃ |
ರಾಜಾ ಪ್ರದೋಚಿತೋಽಭೀಕ್ಷಂ ಕೈಕೇಯೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 15 ||

ಧರ್ಮಬಂಧೇನ ಬದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ನಷ್ಟಾ ಚ ಮಮ ಚೇತನಾ |
ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಪುತ್ರಂ ಪ್ರಿಯಂ ರಾಮಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಧಾರ್ಮಿಕಮ್ || 16 ||

ಇತಿ ರಾಜ್ಞೋ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೈಕೇಯೀ ತದನಂತರಮ್ |
ಸ್ವಯಮೇವಾಬ್ರವೀತ್ಸೂತಂ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ರಾಮಮಾನಯ || 17 ||

ತತಃ ಸ ರಾಜಾ ತಂ ಸೂತಂ ಸನ್ನಹರ್ಷಃ ಸುತಂ ಪ್ರತಿ |
ಶೋಕಾರಕ್ತೇಕ್ಷಣಃ ಶ್ರೀಮಾನುದ್ವಿಕ್ಷೋವಾಚ ಧಾರ್ಮಿಕಃ || 18 ||

ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಕರುಣಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೀನಂ ಚ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ |
ಪ್ರಗೃಹೀತಾಂಜಲಿಃ ಕಿಂಚಿತ್ತಸ್ಮಾದ್ಧೇಶಾದಪಾಕ್ರಮನ್ || 19 ||

ಯದಾ ವಕ್ತುಂ ಸ್ವಯಂ ದೈನ್ಯಾನ್ನ ಶಶಾಕ ಮಹೀಪತಿಃ |
ತದಾ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ಮನ್ತ್ರಜ್ಞಾ ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ || 20 ||

ಸುಮನ್ತ್ರ ರಾಮಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೀಘ್ರಮಾನಯ ಸುಂದರಮ್ |
ಸ ಮನ್ಯಮಾನಃ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಹೃದಯೇನ ನನಂದ ಚ || 21 ||

ಸುಮನ್ತ್ರಶಿಷ್ಯಂತಯಾಮಾಸ ತ್ವರಿತಂ ಚೋದಿತಸ್ತಯಾ ।
ವ್ಯಕ್ತಂ ರಾಮೋಽಭಿಷೇಕಾರ್ಥಮಿಹಾಯಾಸ್ಯತಿ ಧರ್ಮವಿತ್ ॥ 22 ॥

ಇತಿ ಸೂತೋ ಮತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾ ಪುನಃ ।
ನಿರ್ಜಗಾಮ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಘವಸ್ಯ ದಿದೃಕ್ಷಯಾ ॥ 23 ॥

ತತಃ ಪುರಸ್ತಾತ್ಸಹಸಾ ವಿನಿರ್ಗತೋ
ಮಹೀಪತೀನ್ದ್ವಾರಗತಾನ್ವಿಲೋಕಯನ್ ।
ದದರ್ಶ ಪೌರಾನ್ವಿವಿಧಾನ್ಮಹಾಧನಾನ್
ಉಪಸ್ಥಿತಾನ್ದ್ವಾರಮುಪೇತ್ಯ ವಿಷ್ಕೃತಾನ್ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತೇ ತು ತಾಂ ರಜನೀಮುಷ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇದಪಾರಗಾಃ ।
ಉಪತಸ್ಥಿರುಪಸ್ಥಾನಂ ಸಹರಾಜಪುರೋಹಿತಾಃ ॥೧॥

ಅಮಾತ್ಯಾ ಬಲಮುಖ್ಯಾಶ್ಚ ಮುಖ್ಯಾ ಯೇ ನಿಗಮಸ್ಯ ಚ ।
ರಾಘವಸ್ಯಾಭಿಷೇಕಾರ್ಥೇ ಪ್ರೀಯಮಾಣಾಸ್ತು ಸಜ್ಗತಾಃ ॥೨॥

ಉದಿತೇ ವಿಮಲೇ ಸೂರ್ಯೇ ಪುಷ್ಯೇ ಚಾಭ್ಯಾಗತೇಽಹನಿ ।
ಅಭಿಷೇಕಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ದ್ವಿಜೇನೈದ್ಧಿರುಪಕಲ್ಪಿತಮ್ ॥೩॥

ಕಾಂಕ್ಷನಾ ಜಲಕುಮ್ಭಾಶ್ಚ ಭದ್ರಪೀಠಂ ಸ್ವಲಜ್ಜಿತಮ್ ।
ರಾಮಶ್ಚ ಸಮ್ಯಗಾಸ್ತೀರ್ಣೋ ಭಾಸ್ವರಾ ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮಣಾ ॥೪॥

ಗಜಾಗ್ರಯಮುನಯೋಃ ಪುಣ್ಯಾತ್ಸಜ್ಗಮಾದಾಹೃತಂ ಜಲಮ್ ।
ಯಾಶ್ಚಾನ್ಯಾಃ ಸರಿತಃ ಪುಣ್ಯಾ ಹ್ರದಾಃ ಕೂಪಾಃ ಸರಾಂಸಿ ಚ ॥೫॥

ಪ್ರಾಗ್ವಹಾಶೋಧರ್ವವಾಹಾಶ್ಚ ತೀರ್ಥಗ್ವಾಹಾಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ ।
ತಾಭ್ಯಶ್ಚೈವಾಹೃತಂ ತೋಯಂ ಸಮುದ್ರೇಭ್ಯಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ ॥೬॥

ಕ್ಷೌದ್ರಂ ದಧಿಘೃತಂ ಲಾಜಾ ಧರ್ಭಾಃ ಸುಮನಸಃ ಪಯಃ ।
ಸಲಾಜಾಃ ಕ್ಷೀರಿಭಿಶ್ಛನ್ನಾ ಘಟಾಃ ಕಾಂಕ್ಷನರಾಜತಾಃ ।
ಪದ್ಮೋತ್ಪಲಯುತಾ ಭಾನ್ತಿ ಪೂರ್ಣಾಃ ಪರಮವಾರಿಣಾ ॥೭॥

ಚಂದ್ರಾಂಶುವಿಕಚಪ್ರಖ್ಯಂ ಪಾಣ್ಡುರಂ ರತ್ನಭೂಷಿತಮ್ ।
ಸಜ್ಜಂ ತಿಷ್ಠಂತಿ ರಾಮಸ್ಯ ವಾಲವ್ಯಜನಮುತ್ತಮಮ್ ॥೮॥

ಚಂದ್ರಮಣ್ಣಲಸಜ್ಜಾಶಮಾತಪತ್ರಂ ಚ ಪಾಣ್ಡುರಮ್ ।
ಸಜ್ಜಂ ದ್ಯುತಿಕರಂ ಶ್ರೀಮದಭಿಷೇಕಪುರಸ್ಕೃತಮ್ ॥೯॥

ಪಾಣ್ಡುರಶ್ಚ ವೃಷಃ ಸಜ್ಜಃ ಪಾಣ್ಡುರಾಶ್ವಶ್ಚ ಸುಸ್ಥಿತಃ ।

ಪ್ರಸ್ತುತಶ್ಚ ಗಜಃ ಶ್ರೀಮಾನೌಪವಾಹ್ಯಃ ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ || 10 ||

ಅಷ್ಟೌ ಕನ್ಯಾಶ್ಚ ಮಜ್ಜಿಲ್ಯಾಃ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾಃ |
ವಾದಿತ್ರಾಣಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಬದ್ಧಿನಶ್ಚ ತಥಾಪರೇ || 11 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಂ ಯಥಾ ರಾಜ್ಯೇ ಸಮಿಬ್ರಿಯೇತಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ತಥಾ ಜಾತೀಯಾಮಾದಾಯ ರಾಜಪುತ್ರಾಭಿಷೇಚನಮ್ || 12 ||

ತೇ ರಾಜವಚನಾತ್ತತ್ರ ಸಮವೇತಾ ಮಹೀಪತಿಮ್ |
ಅಪಶ್ಯನ್ತೋಽಬ್ರವನ್ತೋ ನು ರಾಜ್ಞೋ ನಃ ಪ್ರತಿವೇದಯೇತ್ || 13 ||

ನ ಪಶ್ಯಾಮಶ್ಚ ರಾಜಾನಮುದಿತಶ್ಚ ದಿವಾಕರಃ |
ಯೌವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕಶ್ಚ ಸಜ್ಜೋ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ || 14 ||

ಇತಿ ತೇಷು ಬ್ರುವಾಣೇಷು ಸಾರ್ವಭೌಮಾನ್ಮಹೀಪತೀನ್ |
ಅಬ್ರವೀತ್ತಾನಿದಂ ಸರ್ವಾನ್ಸುಮನ್ತೋ ರಾಜಸತ್ಕೃತಃ || 15 ||

ಅಯಂ ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ವಚನಾತ್ಸುಖಮಾಯುಷ್ಮತಾಮಹಮ್ |
ರಾಜ್ಞಃ ಸಮ್ಪ್ರತಿಬುದ್ಧಸ್ಯ ಯಚ್ಚಾಗಮನಕಾರಣಮ್ || 16 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಂತಃಪುರದ್ವಾರಮಾಜಗಾಮ ಪುರಾಣವಿತ್ |
ಆಶೀರ್ಭಿರ್ಗುಣಯುಕ್ತಾಭಿರಭಿತುಷ್ಪಾವ ರಾಘವಮ್ || 17 ||

ಗತಾ ಭಗವತೀ ರಾತ್ರಿರಹಃ ಶಿವಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಬುಧ್ಯಸ್ವ ನೃಪಶಾರ್ದೂಲ ಕುರು ಕಾರ್ಯಮನನ್ತರಮ್ || 18 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬಲಮುಖ್ಯಾಶ್ಚ ನೈಗಮಾಶ್ಚಾಗತಾ ನೃಪ |
ದರ್ಶನಂ ಪ್ರತಿಕಾಙ್ಕ್ಷಂತೇ ಪ್ರತಿಬುದ್ಧಸ್ಯ ರಾಘವ || 19 ||

ಸ್ತುವಂತಂ ತಂ ತದಾ ಸೂತಂ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ಮನ್ತ್ರಕೋವಿದಮ್ |
ಪ್ರತಿಬುದ್ಧ ತತೋ ರಾಜಾ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 20 ||

ನ ಚೈವ ಸಮ್ಪ್ರಸುತೋಽಹಮಾನಯೇದಾಶು ರಾಘವಮ್ |

ಇತಿ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸೂತಂ ತತ್ರಾನ್ವಶಾತ್ಪುನಃ || 21 ||

ಸ ರಾಜವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಿರಸಾ ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ತಮ್ |
ನಿರ್ಜಗಾಮ ನೃಪಾವಾಸಾನ್ಮನ್ಯಮಾನಃ ಪ್ರಿಯಂ ಮಹತ್ || 22 ||

ಪ್ರಪನ್ನೋ ರಾಜಮಾರ್ಗಂ ಚ ಪತಾಕಾ ಧ್ವಜಶೋಭಿತಮ್ |
ಸ ಸೂತಸ್ತತ್ರ ಶುಶ್ರಾವ ರಾಮಾಧಿಕರಣಾಃ ಕಥಾಃ || 23 ||

ತತೋ ದದರ್ಶ ರುಚಿರಂ ಕೈಲಾಸಸದೃಶಪ್ರಭಮ್ |
ರಾಮವೇಶ್ಮ ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ತು ಶಕ್ರವೇಶ್ಮಸಮಪ್ರಭಮ್ || 24 ||

ಮಹಾಕಪಾಟಪಿಹಿತಂ ವಿತರ್ದಿಶತಶೋಭಿತಮ್ |
ಕಾಂಕ್ಷಾನಪ್ರತಿಮೈಕಾಗ್ರಂ ಮಣಿವಿದ್ರುಮತೋರಣಮ್ || 25 ||

ಶಾರದಾಭೃಘನಪ್ರಖ್ಯಂ ದೀಪ್ತಂ ಮೇರುಗುಹೋಪಮಮ್ |
ದಾಮಭಿರ್ವರಮಾಲ್ಯಾನಾಂ ಸುಮಹದ್ಭಿರಲಂಕೃತಮ್ || 26 ||

ಸ ವಾಜಿಯುಕ್ತೇನ ರಥೇನ ಸಾರಥಿರ್-
ನರಾಕುಲಂ ರಾಜಕುಲಂ ವಿಲೋಕಯನ್ |
ತತಃ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಮಹಾಧನಂ ಮಹತ್
ಪ್ರಹೃಷ್ಟರೋಮಾ ಸ ಬಭೂವ ಸಾರಥಿಃ || 27 ||

ತದದ್ರಿಕೂಟಾಚಲಮೇಘಸಂನಿಭಮ್
ಮಹಾವಿಮಾನೋತ್ತಮವೇಶ್ಮಸಂಭವತ್ |
ಅವಾರ್ಯಮಾಣಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಸಾರಥಿಃ
ಪ್ರಭೂತರತ್ನಂ ಮಕರೋ ಯಥಾರ್ಣವಮ್ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತದನ್ತಃಪುರದ್ವಾರಂ ಸಮತೀತ್ಯ ಜನಾಕುಲಮ್ ।
ಪ್ರವಿವಿಕ್ತಾಂ ತತಃ ಕಕ್ಷ್ಯಾಮಾಸಸಾದ ಪುರಾಣವಿತ್ ॥₁॥

ಪ್ರಾಸಕಾರ್ಮುಕಬಿಭ್ರದ್ಭಿಯುರ್ವಭಿಮೃಷ್ಟಕುಣ್ಡಲೈಃ ।
ಅಪ್ರಮಾದಿಭಿರೇಕಾಗ್ರೈಃ ಸ್ವನುರಕ್ತೈರಧಿಷ್ಠಿತಾಮ್ ॥₂॥

ತತ್ರ ಕಾಷಾಯಿಣೋ ವೃದ್ಧಾನೇತ್ರಪಾಣೀನ್ಸಲಜ್ಞತಾನ್ ।
ದದರ್ಶ ವಿಷ್ಠಿತಾನಾಂಧರಿ ಸ್ತ್ರೈರ್ಧ್ಯಕ್ಷಾನ್ಸುಸಮಾಹಿತಾನ್ ॥₃॥

ತೇ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸಮಾಯಾಂತಂ ರಾಮಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷವಃ ।
ಸಹಭಾರ್ಯಾಯ ರಾಮಾಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವಾಚಚಕ್ಷಿರೇ ॥₄॥

ಪ್ರತಿವೇದಿತಮಾಜ್ಞಾಯ ಸೂತಮಭ್ಯಂತರಂ ಪಿತುಃ ।
ತತ್ರೈವಾನಾಯಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ ॥₅॥

ತಂ ವೈಶ್ರವಣಸಜ್ಜಾತಮುಪವಿಷ್ಟಂ ಸ್ವಲಜ್ಞತಮ್ ।
ದಾದರ್ಶ ಸೂತಃ ಪರ್ಯುಜ್ಯೇ ಸೌವಣೋ ಸೋತ್ತರಚ್ಛದೇ ॥₆॥

ವರಾಹರುಧಿರಾಭೇಣ ಶುಚಿನಾ ಚ ಸುಗಂದಿನಾ ।
ಅನುಲಿಪ್ತಂ ಪರಾಧ್ಯೇನ ಚಂದನೇನ ಪರಂತಪಮ್ ॥₇॥

ಸ್ಥಿತಯಾ ಪಾರ್ಶ್ವತಶ್ಚಾಪಿ ವಾಲವ್ಯಜನಹಸ್ತಯಾ ।
ಉಪೇತಂ ಸೀತಯಾ ಭೂಯಶ್ಚಿತ್ರಯಾ ಶಶಿನಂ ಯಥಾ ॥₈॥

ತಂ ತಪಂತಮಿವಾದಿತ್ಯಮುಪಪನ್ನಂ ಸ್ವತೇಜಸಾ ।
ವವಂದೇ ವರದಂ ಬಂದೀ ನಿಯಮಜ್ಞೋ ವಿನೀತವತ್ ॥₉॥

ಪ್ರಾಣ್ಜಲಿಸ್ತು ಸುಖಂ ಪೃಷ್ಠಾಂವ ವಿಹಾರಶಯನಾಸನೇ ।
ರಾಜಪುತ್ರಮುವಾಚೇದಂ ಸುಮನ್ಯೋ ರಾಜಸತ್ಕೃತಃ ॥₁₀॥

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸುಪ್ರಭಾ ದೇವ ಪಿತಾ ತ್ವಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ |
ಮಹಿಷ್ಯಾ ಸಹ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಗಮ್ಯತಾಂ ತತ್ರ ಮಾಚಿರಮ್ || 11 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ನರಸಿಂಹೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ |
ತತಃ ಸಮ್ರಾನ್ಯಾಮಾಸ ಸೀತಾಮಿದಮುವಾಚ ಹ || 12 ||

ದೇವಿ ದೇವಶ್ಚ ದೇವೀ ಚ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಮದನ್ತರೇ |
ಮನ್ತ್ರೇಯೇತೇ ಧ್ರುವಂ ಕಿಂಚಿದಭಿಷೇಚನಸಂಹಿತಮ್ || 13 ||

ಲಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಹ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಂ ಪ್ರಿಯಕಾಮಾ ಸುದಕ್ಷಿಣಾ |
ಸಂಜ್ಞೋದಯತಿ ರಾಜಾನಂ ಮದರ್ಥಂ ಮದಿರೇಕ್ಷಣಾ || 14 ||

ಯಾದೃಶೀ ಪರಿಷತ್ತತ್ರ ತಾದೃಶೋ ದೂತ ಆಗತಃ |
ಧ್ರುವಮದ್ಯೈವ ಮಾಂ ರಾಜಾ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯತಿ || 15 ||

ಹಂತ ಶೀಘ್ರಮಿತೋ ಗತ್ವಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಚ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಸಹ ತ್ವಂ ಪರಿವಾರೇಣ ಸುಖಮಾಸ್ವ ರಮಸ್ಯ ಚ || 16 ||

ಪತಿಸಮಾನಿತಾ ಸೀತಾ ಭರ್ತಾರಮಸಿತೇಕ್ಷಣಾ |
ಆದ್ವಾರಮನುವವ್ರಾಜ ಮಜ್ಜಲಾನ್ಯಭಿದಧ್ಯುಷೀ || 17 ||

ಸ ಸರ್ವಾನರ್ಥಿನೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮೇತ್ಯ ಪ್ರತಿನಂದ್ಯ ಚ |
ತತಃ ಪಾವಕಸಂಜ್ಞಾಶಮಾರುರೋಹ ರಥೋತ್ತಮಮ್ || 18 ||

ಮುಷ್ಣಂತಮಿವ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಪ್ರಭಯಾ ಹೇಮವರ್ಚಸಮ್ |
ಕರೇಣುಶಿಶುಕಲ್ಪೈಶ್ಚ ಯುಕ್ತಂ ಪರಮವಾಜಿಭಿಃ || 19 ||

ಹರಿಯುಕ್ತಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ರಥಮಿನ್ದ್ರ ಇವಾಶುಗಮ್ |
ಪ್ರಯಯೌ ತೂರ್ಣಮಾಸ್ಥಾಯ ರಾಘವೋ ಜ್ವಲಿತಃ ಶ್ರಿಯಾ || 20 ||

ಸ ಪರ್ಜನ್ಯ ಇವಾಕಾಶೇ ಸ್ವನವಾನಭಿನಾದಯನ್ |
ನಿಕೇತಾನ್ನಿರ್ಯಯೌ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಹಾಭ್ರಾದಿವ ಚನ್ದ್ರಮಾಃ || 21 ||

ಭತ್ರಚಾಮರಪಾಣಿಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಘವಾನುಜಃ |
ಜುಗೋಪ ಭ್ರಾತರಂ ಭ್ರಾತಾ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಪೃಷ್ಠತಃ || 22 ||

ತತೋ ಹಲಹಲಾಶಬ್ದಸ್ತುಮುಲಃ ಸಮಜಾಯತ |
ತಸ್ಯ ನಿಷ್ಕ್ರಮಮಾಣಸ್ಯ ಜನೌಘಸ್ಯ ಸಮನ್ತತಃ || 23 ||

ಸ ರಾಘವಸ್ತತ್ರ ಕಥಾಪ್ರಲಾಪಮ್
ಶುಶ್ರಾವ ಲೋಕಸ್ಯ ಸಮಾಗತಸ್ಯ |
ಆತ್ಮಾಧಿಕಾರಾ ವಿವಿಧಾಶ್ಚ ವಾಚಃ
ಪ್ರಹೃಷ್ಟರೂಪಸ್ಯ ಪುರೇ ಜನಸ್ಯ || 24 ||

ಏಷ ಶ್ರಿಯಂ ಗಚ್ಛತಿ ರಾಘವೋಽದ್ಯ; ರಾಜಪ್ರಸಾದಾದ್ವಿಪುಲಾಂ ಗಮಿಷ್ಯನ್ |
ಏತೇ ವಯಂ ಸರ್ವಸಮ್ಮದ್ಧಕಾಮಾ; ಯೇಷಾಮಯಂ ನೋ ಭವಿತಾ ಪ್ರಶಾಸ್ತಾ |
ಲಾಭೋ ಜನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಯದೇಷ ಸರ್ವಮ್; ಪ್ರಪತ್ಸ್ಯತೇ ರಾಷ್ಟ್ರಮಿದಂ ಚಿರಾಯ || 25 ||

ಸ ಘೋಷವದ್ಭಿಶ್ಚ ಹಯೈಃ ಸನಾಗೈಃ
ಪುರಃಸರೈಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕಸೂತಮಾಗಧೈಃ |
ಮಹೀಯಮಾನಃ ಪ್ರವರೈಶ್ಚ ವಾದಕೈಃ
ಅಭಿಷ್ಠತೋ ವೈಶ್ರವಣೋ ಯಥಾ ಯಯೌ || 26 ||

ಕರೇಣುಮಾತಜ್ಗರಥಾಶ್ವಸಂಕುಲಮ್
ಮಹಾಜನೌಘೈಃ ಪರಿಪೂರ್ಣಚತ್ವರಮ್ |
ಪ್ರಭೂತರತ್ನಂ ಬಹುಪಣ್ಯಸಂಚಯಮ್
ದದರ್ಶ ರಾಮೋ ರುಚಿರಂ ಮಹಾಪಥಮ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಛಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ರಾಮೋ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟಸುಹೃಜ್ಜನಃ ।
ಅಪಶ್ಯನ್ನಗರಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ನಾನಾಜನಸಮಾಕುಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸ ಗೃಹೈರಭ್ರಸಜಾಕುಲೈಃ ಪಾಣ್ಡುರೈರುಪಶೋಭಿತಮ್ ।
ರಾಜಮಾರ್ಗಂ ಯಯೌ ರಾಮೋ ಮಧ್ಯೇನಾಗರುಧೂಪಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶೋಭಮಾನಮಸಮ್ಪಾದಂ ತಂ ರಾಜಪಥಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಸಂವೃತಂ ವಿವಿಧೈಃ ಪಣೈರ್ಭಕ್ಷೈರುಚ್ಚಾವಚೈರಪಿ ॥ ೩ ॥

ಆಶೀರ್ವಾದಾನ್ಬಹುಞ್ಞಾನ್ಸಹೃದ್ಭಿಃ ಸಮುದೀರಿತಾನ್ ।
ಯಥಾರ್ಹಂ ಚಾಪಿ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ಸರ್ವಾನೇವ ನರಾನ್ಯಯೌ ॥ ೪ ॥

ಪಿತಾಮಹೈರಾಚರಿತಂ ತಥೈವ ಪ್ರಪಿತಾಮಹೈಃ ।
ಅದ್ಯೋಪಾದಾಯ ತಂ ಮಾರ್ಗಮಭಿಷಿಕ್ತೋಽನುಪಾಲಯ ॥ ೫ ॥

ಯಥಾ ಸ್ಮ ಲಾಲಿತಾಃ ಪಿತ್ರಾ ಯಥಾ ಪೂರ್ವೈಃ ಪಿತಾಮಹೈಃ ।
ತತಃ ಸುಖಿತರಂ ಸರ್ವೇ ರಾಮೇ ವತ್ಸ್ಯಾಮ ರಾಜನಿ ॥ ೬ ॥

ಅಲಮದ್ಯ ಹಿ ಭುಕ್ತೇನ ಪರಮಾರ್ಥೈರಲಂ ಚ ನಃ ।
ಯಥಾ ಪಶ್ಯಾಮ ನಿಯಾಂತಂ ರಾಮಂ ರಾಜ್ಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅತೋ ಹಿ ನ ಪ್ರಿಯತರಂ ನಾನ್ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಯಥಾಭಿಷೇಕೋ ರಾಮಸ್ಯ ರಾಜ್ಯೇನಾಮಿತತೇಜಸಃ ॥ ೮ ॥

ಏತಾಶ್ಚಾನ್ಯಾಶ್ಚ ಸುಹೃದಾಮುದಾಸೀನಃ ಕಥಾಃ ಶುಭಾಃ ।
ಆತ್ಮಸಮ್ಪೂಜನೀಃ ಶೃಣ್ವನ್ಯಯೌ ರಾಮೋ ಮಹಾಪಥಮ್ ॥ ೯ ॥

ನ ಹಿ ತಸ್ಮಾನ್ಮನಃ ಕಶ್ಚಿಚ್ಚಕ್ಷುಷೀ ವಾ ನರೋತ್ತಮಾತ್ ।
ನರಃ ಶಕ್ನೋತ್ಯಪಾಕ್ರಷ್ಟುಮತಿಕ್ರಾಂತೇಽಪಿ ರಾಘವೇ ॥ ೧೦ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸ ಹಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವರ್ಣಾನಾಂ ಕುರುತೇ ದಯಾಮ್ ।
ಚತುರ್ಣಾಂ ಹಿ ವಯಃಸ್ಥಾನಾಂ ತೇನ ತೇ ತಮನುವ್ರತಾಃ ॥ 11 ॥

ಸ ರಾಜಕುಲಮಾಸಾದ್ಯ ಮಹೇಂದ್ರಭವನೋಪಮಮ್ ।
ರಾಜಪುತ್ರಃ ಪಿತುರ್ವೇಶ್ಮ ಪ್ರವಿವೇಶ ಶ್ರಿಯಾ ಜ್ವಲನ್ ॥ 12 ॥

ಸ ಸರ್ವಾಃ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಕಕ್ಷ್ಯಾ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಸಂನಿವರ್ತ್ಯ ಜನಂ ಸರ್ವಂ ಶುದ್ಧಾಂತಃಪುರಮಭ್ಯಗಾತ್ ॥ 13 ॥

ತತಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ಪಿತುರಂತಿಕಂ ತದಾ
ಜನಃ ಸ ಸರ್ವೋ ಮುದಿತೋ ನೃಪಾತ್ಮಜೇ ।
ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ ತಸ್ಯ ಪುನಃ ಸ್ಮ ನಿರ್ಗಮಮ್
ಯಥೋದಯಂ ಚಂದ್ರಮಸಃ ಸರಿತ್ಪತಿಃ ॥ 14 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ದದರ್ಶಾಸನೇ ರಾಮೋ ನಿಷಣ್ಣಂ ಪಿತರಂ ಶುಭೇ |
ಕೈಕೇಯೀಸಹಿತಂ ದೀನಂ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ || 1 ||

ಸ ಪಿತುಶ್ಚರಣೌ ಪೂರ್ವಮಭಿವಾದ್ಯ ವಿನೀತವತ್ |
ತತೋ ವವಂದೇ ಚರಣೌ ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಸುಸಮಾಹಿತಃ || 2 ||

ರಾಮೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಚ ವಚನಂ ವಾಷ್ಪಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಃ |
ಶಶಾಕ ನೃಪತೀರ್ದೀನೋ ನೇಕ್ಷಿತುಂ ನಾಭಿಭಾಷಿತುಮ್ || 3 ||

ತದಪೂರ್ವಂ ನರಪತೇರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರೂಪಂ ಭಯಾವಹಮ್ |
ರಾಮೋಽಪಿ ಭಯಮಾಪನ್ನಃ ಪದಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವೇವ ಪನ್ನಗಮ್ || 4 ||

ಇನ್ದ್ರಿಯೈರಪ್ರಹೃಷ್ಟೈಸ್ತಂ ಶೋಕಸಂತಾಪಕರ್ಶಿತಮ್ |
ನಿಃಶ್ವಸಂತಂ ಮಹಾರಾಜಂ ವ್ಯಥಿತಾಕುಲಚೇತಸಮ್ || 5 ||

ಊರ್ಮಿ ಮಾಲಿನಮಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ಕ್ಷುಭ್ಯಂತಮಿವ ಸಾಗರಮ್ |
ಉಪಪ್ಲುತಮಿವಾದಿತ್ಯಮುಕ್ತಾನ್ಮತಮೃಷಿಂ ಯಥಾ || 6 ||

ಅಚಿನ್ತ್ಯಕಲ್ಪಂ ಹಿ ಪಿತುಸ್ತಂ ಶೋಕಮುಪಧಾರಯನ್ |
ಬಭೂವ ಸಂರಬ್ಧತರಃ ಸಮುದ್ರ ಇವ ಪರ್ವಣಿ || 7 ||

ಚಿನ್ತಯಾಮಾಸ ಚ ತದಾ ರಾಮಃ ಪಿತೃಹಿತೇ ರತಃ |
ಕಿಂಸ್ವಿದದ್ಯೈವ ನೃಪತೀರ್ನ ಮಾಂ ಪ್ರತ್ಯಭಿನಂದತಿ || 8 ||

ಅನ್ಯದಾ ಮಾಂ ಪಿತಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕುಪಿತೋಽಪಿ ಪ್ರಸೀದತಿ |
ತಸ್ಯ ಮಾಮದ್ಯ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಕಿಮಾಯಾಸಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ || 9 ||

ಸ ದೀನ ಇವ ಶೋಕಾರ್ತೋ ವಿಷಣ್ಣವದನದ್ಯುತಿಃ |
ಕೈಕೇಯೀಮಭಿವಾದ್ಯೈವ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ನಮಯಾ ನಾಪರಾಧಮಜ್ಞಾನಾದ್ಯೇನ ಮೇ ಪಿತಾ ।
ಕುಪಿತಸ್ತನ್ನಮಾಚಕ್ಷ್ಯ ತ್ವಂ ಚೈವೈನಂ ಪ್ರಸಾದಯ ॥ 11 ॥

ವಿವರ್ಣವದನೋ ದೀನೋ ನ ಹಿ ಮಾಮಭಿಭಾಷತೇ ।
ಶಾರೀರೋ ಮಾನಸೋ ವಾಪಿ ಕಚ್ಚಿದೇನಂ ನ ಬಾಧತೇ ।
ಸನ್ತಾಪೋ ವಾಭಿತಾಪೋ ವಾ ದುರ್ಲಭಂ ಹಿ ಸದಾ ಸುಖಮ್ ॥ 12 ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಕಿಂಚಿದ್ಭರತೇ ಕುಮಾರೇ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನೇ ।
ಶತ್ರುಘ್ನೇ ವಾ ಮಹಾಸತ್ತ್ವೇ ಮಾತ್ಮಣಾಂ ವಾ ಮಮಾಶುಭಮ್ ॥ 13 ॥

ಅತೋಷಯನ್ಮಹಾರಾಜಮಕುರ್ವನ್ವಾ ಪಿತುರ್ವಚಃ ।
ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ನೇಚ್ಛೇಯಂ ಜೀವಿತುಂ ಕುಪಿತೇ ನೃಪೇ ॥ 14 ॥

ಯತೋಮೂಲಂ ನರಃ ಪಶ್ಯೇತ್ಪ್ರಾಧುರ್ಭಾವಮಿಹಾತ್ಮನಃ ।
ಕಥಂ ತಸ್ಮಿನ್ನ ವರ್ತೇತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಸತಿ ದೈವತೇ ॥ 15 ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ಪರುಷಂ ಕಿಂಚಿದಭಿಮಾನಾತ್ಪಿತಾ ಮಮ ।
ಉಕ್ತೋ ಭವತ್ಯಾ ಕೋಪೇನ ಯತ್ರಾಸ್ಯ ಲುಲಿತಂ ಮನಃ ॥ 16 ॥

ಏತದಾಚಕ್ಷ್ಯ ಮೇ ದೇವಿ ತತ್ತ್ವೇನ ಪರಿಪೃಚ್ಛತಃ ।
ಕಿಂನಿಮಿತ್ತಮಪೂರ್ವೋಽಯಂ ವಿಕಾರೋ ಮನುಜಾಧಿಪೇ ॥ 17 ॥

ಅಹಂ ಹಿ ವಚನಾದ್ರಾಜಃ ಪತೇಯಮಪಿ ಪಾವಕೇ ।
ಭಕ್ಷಯೇಯಂ ವಿಷಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಂ ಮಜ್ಜೇಯಮಪಿ ಚಾರ್ಣವೇ ।
ನಿಯುಕ್ತೋ ಗುರುಣಾ ಪಿತ್ರಾ ನೃಪೇಣ ಚ ಹಿತೇನ ಚ ॥ 18 ॥

ತದ್ಬ್ರೂಹಿ ವಚನಂ ದೇವಿ ರಾಜ್ಞೋ ಯದಭಿಕಾಂಕ್ಷಿತಮ್ ।
ಕರಿಷ್ಯೇ ಪ್ರತಿಜಾನೇ ಚ ರಾಮೋ ದ್ವಿರ್ನಾಭಿಭಾಷತೇ ॥ 19 ॥

ತಮಾರ್ಜವಸಮಾಯುಕ್ತಮನಾರ್ಯಾ ಸತ್ಯವಾದಿನಮ್ ।
ಉವಾಚ ರಾಮಂ ಕೃಕೇಯೀ ವಚನಂ ಭೃಶದಾರುಣಮ್ ॥ 20 ॥

ಪುರಾ ದೇವಾಸುರೇ ಯುದ್ಧೇ ಪಿತ್ರಾ ತೇ ಮಮ ರಾಘವ ।

ರಕ್ಷಿತೇನ ವರೌ ದತ್ತೌ ಸಶಲ್ಯೇನ ಮಹಾರಣೇ || 21 ||

ತತ್ರ ಮೇ ಯಾಚಿತೋ ರಾಜಾ ಭರತಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ಗಮನಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ತವ ಚಾದ್ಯೈವ ರಾಘವ || 22 ||

ಯದಿ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞಂ ತ್ವಂ ಪಿತರಂ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ |
ಆತ್ಮಾನಂ ಚ ನರರೇಷ್ಮ ಮಮ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಶೃಣು || 23 ||

ಸ ನಿದೇಶೇ ಪಿತುಸ್ತಿಷ್ಠ ಯಥಾ ತೇನ ಪ್ರತಿಶ್ರುತಮ್ |
ತ್ವಯಾರಣ್ಯಂ ಪ್ರವೇಷ್ವವ್ಯಂ ನವ ವರ್ಷಾಣಿ ಪೞ್ವ ಚ || 24 ||

ಸಪ್ತ ಸಪ್ತ ಚ ವರ್ಷಾಣಿ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತಃ |
ಅಭಿಷೇಕಮಿಮಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಜಟಾಚೀರಧರೋ ವಸ || 25 ||

ಭರತಃ ಕೋಸಲಪುರೇ ಪ್ರಶಾಸ್ತು ವಸುಧಾಮಿಮಾಮ್ |
ನಾನಾರತ್ನಸಮಾಕೀರ್ಣಾಂ ಸವಾಜಿರಥಕುಂಭಾಞ್ಜರಾಮ್ || 26 ||

ತದಪ್ರಿಯಮಮಿತ್ರಘ್ನೋ ವಚನಂ ಮರಣೋಪಮಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ನ ವಿವ್ಯಥೇ ರಾಮಃ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 27 ||

ಏವಮಸ್ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ವನಂ ವಸ್ತುಮಹಂ ತ್ವತಃ |
ಜಟಾಚೀರಧರೋ ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮನುಪಾಲಯನ್ || 28 ||

ಇದಂ ತು ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಂ ಮಹೀಪತಿಃ |
ನಾಭಿನಂದತಿ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಯಥಾಪುರಮರಿಂದಮಃ || 29 ||

ಮನ್ಯುರ್ನ ಚ ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯೋ ದೇವಿ ಬ್ರೂಹಿ ತವಾಗ್ರತಃ |
ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಭವ ಸುಪ್ರೀತಾ ವನಂ ಚೀರಜಟಾಧರಃ || 30 ||

ಹಿತೇನ ಗುರುಣಾ ಪಿತ್ರಾ ಕೃತಜ್ಞೇನ ನೃಪೇಣ ಚ |
ನಿಯುಜ್ಯಮಾನೋ ವಿಶ್ರಬ್ಧಂ ಕಿಂ ನ ಕುರ್ಯಾದಹಂ ಪ್ರಿಯಮ್ || 31 ||

ಅಲೀಕಂ ಮಾನಸಂ ತ್ವೇಕಂ ಹೃದಯಂ ದಹತೀವ ಮೇ |

ಸ್ವಯಂ ಯನ್ನಾಹ ಮಾಂ ರಾಜಾ ಭರತಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ || 32 ||

ಅಹಂ ಹಿ ಸೀತಾಂ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಾಣಾನಿಷ್ಟಾನ್ಧನಾನಿ ಚ |
ಹೃಷೋ ಭ್ರಾತ್ರೇ ಸ್ವಯಂ ದದ್ಯಾಂ ಭರತಾಯಾಪ್ರಚೋದಿತಃ || 33 ||

ಕಿಂ ಪುನರ್ಮನುಜೇಂದ್ರೇಣ ಸ್ವಯಂ ಪಿತ್ರಾ ಪ್ರಚೋದಿತಃ |
ತವ ಚ ಪ್ರಿಯಕಾಮಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮನುಪಾಲಯನ್ || 34 ||

ತದಾಶ್ವಾಸಯ ಹೀಮಂ ತ್ವಂ ಕಿಂ ನಿಷದಂ ಯನ್ಮಹೀಪತಿಃ |
ವಸುಧಾಸಕ್ತನಯನೋ ಮನ್ದಮಶ್ರೂಣಿ ಮುಂಚ್ಚತಿ || 35 ||

ಗಚ್ಛಂತು ಚೈವಾನಯಿತುಂ ದೂತಾಃ ಶೀಘ್ರಜವೈರ್ಹಯೈಃ |
ಭರತಂ ಮಾತುಲಕುಲಾದದ್ಯೈವ ನೃಪಶಾಸನಾತ್ || 36 ||

ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಮೇಷೋಽಹಮಿತೋ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಸತ್ವರಃ |
ಅವಿಚಾರ್ಯ ಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯಂ ಸಮಾವಸ್ತುಂ ಚತುರ್ದಶ || 37 ||

ಸಾ ಹೃಷಾ ತಸ್ಯ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಕೈಕಯೀ |
ಪ್ರಸ್ಥಾನಂ ಶ್ರದ್ಧಧಾನಾ ಹಿ ತ್ವರಯಾಮಾಸ ರಾಘವಮ್ || 38 ||

ಏವಂ ಭವತು ಯಾಸ್ಯಂತಿ ದೂತಾಃ ಶೀಘ್ರಜವೈರ್ಹಯೈಃ |
ಭರತಂ ಮಾತುಲಕುಲಾದುಪಾವರ್ತಯಿತುಂ ನರಾಃ || 39 ||

ತವ ತ್ವಹಂ ಕ್ಷಮಂ ಮನ್ಯೇ ನೋತುಕ್ಸಸ್ಯ ವಿಲಮ್ಬನಮ್ |
ರಾಮ ತಸ್ಮಾದಿತಃ ಶೀಘ್ರಂ ವನಂ ತ್ವಂ ಗಂತುಮರ್ಹಸಿ || 40 ||

ವ್ರೀಡಾನಿವತಃ ಸ್ವಯಂ ಯಚ್ಚ ನೃಪಸ್ತ್ವಾಂ ನಾಭಿಭಾಷತೇ |
ನೈತತ್ಕಿಂಚಿನ್ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಮನ್ಯುರೇಷೋಽಪನೀಯತಾಮ್ || 41 ||

ಯಾವತ್ತ್ವಂ ನ ವನಂ ಯಾತಃ ಪುರಾದಸ್ಮಾದಭಿತ್ವರನ್ |
ಪಿತಾ ತಾವನ್ನ ತೇ ರಾಮ ಸ್ನಾಸ್ಯತೇ ಭೋಕ್ಷ್ಯತೇಽಪಿ ವಾ || 42 ||

ಧಿಕ್ಕಷ್ಟಮಿತಿ ನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ರಾಜಾ ಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತಃ |

ಮೂರ್ಛಿತೋ ನ್ಯಪತತ್ತಸ್ಮಿನ್ಪರ್ಯಜ್ಞೇ ಹೇಮಭೂಷಿತೇ || 43 ||

ರಾಮೋಽಪ್ಯುತ್ಥಾಪ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಕೈಕೇಯ್ಯಾಭಿಪ್ರಚೋದಿತಃ |
ಕಶಯೇವಾಹತೋ ವಾಜೀ ವನಂ ಗಂತುಂ ಕೃತತ್ವರಃ || 44 ||

ತದಪ್ರಿಯಮನಾರ್ಯಾಯಾ ವಚನಂ ದಾರುಣೋದರಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಗತವ್ಯಥೋ ರಾಮಃ ಕೈಕೇಯೀಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 45 ||

ನಾಹಮರ್ಥಪರೋ ದೇವಿ ಲೋಕಮಾವಸ್ತುಮುತ್ಸಹೇ |
ವಿದ್ಧಿ ಮಾಮುಷ್ಠಿಭಿಸ್ತುಲ್ಯಂ ಕೇವಲಂ ಧರ್ಮಮಾಸ್ಥಿತಮ್ || 46 ||

ಯದತ್ರಭವತಃ ಕಿಂಚಿಚ್ಛಕ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ಪ್ರಿಯಂ ಮಯಾ |
ಪ್ರಾಣಾನಪಿ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸರ್ವಥಾ ಕೃತಮೇವ ತತ್ || 47 ||

ನ ಹ್ಯತೋ ಧರ್ಮಚರಣಂ ಕಿಂಚಿದಸ್ತಿ ಮಹತ್ತರಮ್ |
ಯಥಾ ಪಿತರಿ ಶುಶ್ರೂಷಾ ತಸ್ಯ ವಾ ವಚನಕ್ರಿಯಾ || 48 ||

ಅನುಕ್ತೋಽಪ್ಯತ್ರಭವತಾ ಭವತ್ಯಾ ವಚನಾದಹಮ್ |
ವನೇ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ವಿಜನೇ ವರ್ಷಾಣೀಹ ಚತುರ್ದಶ || 49 ||

ನ ನೂನಂ ಮಯಿ ಕೈಕೇಯಿ ಕಿಂಚಿದಾಶಂಸಸೇ ಗುಣಮ್ |
ಯದ್ರಾಜಾನಮವೋಚಸ್ತ್ವಂ ಮಮೇಶ್ವರತರಾ ಸತೀ || 50 ||

ಯಾವನ್ಮಾತರಮಾಪೃಚ್ಛೇ ಸೀತಾಂ ಚಾನುನಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ತತೋಽದ್ಯೈವ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ದಣ್ಡಕಾನಾಂ ಮಹದ್ವನಮ್ || 51 ||

ಭರತಃ ಪಾಲಯೇದ್ರಾಜ್ಯಂ ಶುಶ್ರೂಷೇಚ್ಛ ಪಿತುರ್ಯಥಾ |
ತಥಾ ಭವತ್ಯಾ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಸ ಹಿ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ || 52 ||

ಸ ರಾಮಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭೃಶಂ ದುಃಖಹತಃ ಪಿತಾ |
ಶೋಕಾದಶಕ್ನುವನ್ಬಾಷ್ಪಂ ಪ್ರರುರೋದ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ || 53 ||

ವಂದ್ವಿತ್ವಾ ಚರಣೌ ರಾಮೋ ವಿಸಂಜ್ಞಸ್ಯ ಪಿತುಸ್ತದಾ |

ಕೈಕೇಯಾಶ್ವಾಪ್ಯನಾರ್ಯಾಯಾ ನಿಷ್ಪಪಾತ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ || 54 ||

ಸ ರಾಮಃ ಪಿತರಂ ಕೃತ್ವಾ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯಾಂತಃಪುರಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ಸಂ ದದರ್ಶ ಸುಹೃಜ್ಜನಮ್ || 55 ||

ತಂ ಬಾಷ್ಪಪರಿಪೂರ್ಣಾಕ್ಷಃ ಪೃಷ್ಠತೋಽನುಜಗಾಮ ಹ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಃ ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನಃ || 56 ||

ಆಭಿಷೇಚನಿಕಂ ಭಾಣ್ಡಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾಮಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಶನೈರ್ಜಗಾಮ ಸಾಪೇಕ್ಷೋ ದೃಷ್ಟಿಂ ತತ್ರಾವಿಚಾಲಯನ್ || 57 ||

ನ ಚಾಸ್ಯ ಮಹತೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ರಾಜ್ಯನಾಶೋಽಪಕರ್ಷತಿ |
ಲೋಕಕಾಂತಸ್ಯ ಕಾಂತತ್ವಂ ಶೀತರಶ್ಮೀರಿವ ಕ್ಷಪಾ || 58 ||

ನ ವನಂ ಗಂತುಕಾಮಸ್ಯ ತ್ಯಜತಶ್ಚ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ |
ಸರ್ವಲೋಕಾತಿಗಸ್ಯೇವ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ಚಿತ್ತವಿಕ್ರಿಯಾ || 59 ||

ಧಾರಯನ್ಮನಸಾ ದುಃಖಮಿನ್ದ್ರಿಯಾಣಿ ನಿಗೃಹ್ಯ ಚ |
ಪ್ರವಿವೇಶಾತ್ಮವಾನ್ವೇಶ್ಮ ಮಾತುರಪ್ರಿಯಶಂಸಿವಾನ್ || 60 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ವೇಶ್ಮಾತಿಭೃಶಂ ಮುದಾನ್ವಿತಮ್
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತಾಂ ಚಾರ್ಥವಿಪತ್ತಿಮಾಗತಾಮ್ |
ನ ಚೈವ ರಾಮೋಽತ್ರ ಜಗಾಮ ವಿಕ್ರಿಯಾಮ್
ಸುಹೃಜ್ಜನಸ್ಯಾತ್ಮವಿಪತ್ತಿಶಙ್ಕಯಾ || 61 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಮಸ್ತು ಭೃಶಮಾಯಸ್ತೋ ನಿಃಶ್ವಸನ್ನಿವ ಕುಂಜಾರಃ |
ಜಗಾಮ ಸಹಿತೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಮಾತುರನ್ತಃಪುರಂ ವಶೀ || 1 ||

ಸೋಽಪಶ್ಯತ್ಪುರುಷಂ ತತ್ರ ವೃದ್ಧಂ ಪರಮಪೂಜಿತಮ್ |
ಉಪವಿಷ್ವಂ ಗೃಹದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಠತಶ್ಚಾಪರಾನ್ಬಹೂನ್ || 2 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಪ್ರಥಮಾಂ ಕಕ್ಷ್ಯಾಂ ದ್ವಿತೀಯಾಯಾಂ ದದರ್ಶ ಸಃ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನೇಷೇದಸಮ್ಪನ್ನಾನೃದ್ಯದ್ಧನ್ಯಾಜ್ಞಾಭಿಸತ್ಕೃತಾನ್ || 3 ||

ಪ್ರಣಮ್ಯ ರಾಮಸ್ತಾನೃದ್ಧಾಂಸ್ತೃತೀಯಾಯಾಂ ದದರ್ಶ ಸಃ |
ಸ್ತ್ರಿಯೋ ವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ಬಾಲಾಶ್ಚ ದ್ವಾರರಕ್ಷಣತತ್ಪರಾಃ || 4 ||

ವರ್ಧಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಸ್ತಾಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ಗೃಹಂ ಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ನ್ಯವೇದಯಂತ ತ್ವರಿತಾ ರಾಮ ಮಾತುಃ ಪ್ರಿಯಂ ತದಾ || 5 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಪಿ ತದಾ ದೇವೀ ರಾತ್ರಿಂ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಾ |
ಪ್ರಭಾತೇ ತ್ವಕರೋತ್ಪೂಜಾಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪುತ್ರಹಿತೈಷಿಣೀ || 6 ||

ಸಾ ಕ್ಷೌಮವಸನಾ ಹೃಷ್ಟಾ ನಿತ್ಯಂ ವ್ರತಪರಾಯಣಾ |
ಅಗ್ನಿಂ ಜುಹೋತಿ ಸ್ಮ ತದಾ ಮನ್ತ್ರವತ್ಕೃತಮಜ್ಗಲಾ || 7 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ತದಾ ರಾಮೋ ಮಾತುರನ್ತಃಪುರಂ ಶುಭಮ್ |
ದದರ್ಶ ಮಾತರಂ ತತ್ರ ಹಾವಯಂತೀಂ ಹುತಾಶನಮ್ || 8 ||

ಸಾ ಚಿರಸ್ಯಾತ್ಮಜಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾತೃನಂದನಮಾಗತಮ್ |
ಅಭಿಚಕ್ರಾಮ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ಕಿಶೋರಂ ವಡವಾ ಯಥಾ || 9 ||

ತಮುವಾಚ ದುರಾಧರ್ಷಂ ರಾಘವಂ ಸುತಮಾತ್ಮನಃ |
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯಾದಿದಂ ಪ್ರಿಯಹಿತಂ ವಚಃ || 10 ||

ವೃದ್ಧಾನಾಂ ಧರ್ಮಶೀಲಾನಾಂ ರಾಜರ್ಷೀಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಪ್ರಾಪ್ನುಹ್ಯಾಯುಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿಂ ಚ ಧರ್ಮಂ ಚೋಪಹಿತಂ ಕುಲೇ || 11 ||

ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞಂ ಪಿತರಂ ರಾಜಾನಂ ಪಶ್ಯ ರಾಘವ |
ಅದ್ಯೈವ ಹಿ ತ್ವಾಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯತಿ || 12 ||

ಮಾತರಂ ರಾಘವಃ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಸಾರ್ಯಾಂಜಲಿಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸ ಸ್ವಭಾವವಿನೀತಶ್ಚ ಗೌರವಾಚ್ಚ ತದಾನತಃ || 13 ||

ದೇವಿ ನೂನಂ ನ ಜಾನೀಷೇ ಮಹದ್ಭಯಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಇದಂ ತವ ಚ ದುಃಖಾಯ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ || 14 ||

ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ವಿಜನೇ ವನೇ |
ಮಧುಮೂಲಫಲೈರ್ಜೀವನ್ದಿತ್ವಾ ಮುನಿವದಾಮಿಷಮ್ || 15 ||

ಭರತಾಯ ಮಹಾರಾಜೋ ಯೌವರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ |
ಮಾಂ ಪುನರ್ದಂಡಕಾರಣ್ಯಂ ವಿವಾಸಯತಿ ತಾಪಸಮ್ || 16 ||

ತಾಮದುಃಖೋಚಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪತಿತಾಂ ಕದಲೀಮಿವ |
ರಾಮಸ್ತುತ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಮಾತರಂ ಗತಚೇತಸಮ್ || 17 ||

ಉಪಾವೃತ್ಯೋತ್ಥಿತಾಂ ದೀನಾಂ ವಡವಾಮಿವ ವಾಹಿತಾಮ್ |
ಪಾಂಶುಗುಣ್ಮಿತಸರ್ವಾಗ್ನೀಂ ವಿಮಮರ್ಶ ಚ ಪಾಣಿನಾ || 18 ||

ಸಾ ರಾಘವಮುಪಾಸೀನಮಸುಖಾರ್ತಾ ಸುಖೋಚಿತಾ |
ಉವಾಚ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಮುಪಶೃಣ್ವತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ || 19 ||

ಯದಿ ಪುತ್ರ ನ ಜಾಯೇಥಾ ಮಮ ಶೋಕಾಯ ರಾಘವ |
ನ ಸ್ಮ ದುಃಖಮತೋ ಭೂಯಃ ಪಶ್ಯೇಯಮಹಮಪ್ರಜಾ || 20 ||

ಏಕ ಏವ ಹಿ ವನ್ಧ್ಯಾಯಾಃ ಶೋಕೋ ಭವತಿ ಮಾನವಃ |
ಅಪ್ರಜಾಸ್ತೀತಿ ಸನ್ತಾಪೋ ನ ಹ್ಯನೃಃ ಪುತ್ರ ವಿದ್ಯತೇ || 21 ||

ನ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಸುಖಂ ವಾ ಪತಿಪೌರುಷೇ ।
ಅಪಿ ಪುತ್ರೇ ವಿಪಶ್ಯೇಯಮಿತಿ ರಾಮಾಸ್ಥಿತಂ ಮಯಾ ॥ 22 ॥

ಸಾ ಬಹೂನ್ಯಮನೋಜ್ಞಾನಿ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಹೃದಯಚ್ಛಿದಾಮ್ ।
ಅಹಂ ಶ್ರೋಷ್ಯೇ ಸಪತ್ನೀನಾಮವರಾಣಾಂ ವರಾ ಸತೀ ।
ಅತೋ ದುಃಖಿತರಂ ಕಿಂ ನು ಪ್ರಮದಾನಾಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 23 ॥

ತ್ವಯಿ ಸಂನಿಹಿತೇಽಪ್ಯೇವಮಹಮಾಸಂ ನಿರಾಕೃತಾ ।
ಕಿಂ ಪುನಃ ಪ್ರೋಷಿತೇ ತಾತ ಧ್ರುವಂ ಮರಣಮೇವ ಮೇ ॥ 24 ॥

ಯೋ ಹಿ ಮಾಂ ಸೇವತೇ ಕಶ್ಚಿದಥ ವಾಪ್ಯನುವರ್ತತೇ ।
ಕೈಕೇಯಾಃ ಪುತ್ರಮನಿಷ್ಕಕ್ಷ್ಯ ಸ ಜನೋ ನಾಭಿಭಾಷತೇ ॥ 25 ॥

ದಶ ಸಪ್ತ ಚ ವರ್ಷಾಣಿ ತವ ಜಾತಸ್ಯ ರಾಘವ ।
ಅತೀತಾನಿ ಪ್ರಕಾಙ್ಕುನ್ತ್ಯಾ ಮಯಾ ದುಃಖಪರಿಕ್ಷಯಮ್ ॥ 26 ॥

ಉಪವಾಸೈಶ್ಚ ಯೋಗೈಶ್ಚ ಬಹುಭಿಶ್ಚ ಪರಿಶ್ರಮೈಃ ।
ದುಃಖಂ ಸಂವರ್ಧಿತೋ ಮೋಘಂ ತ್ವಂ ಹಿ ದುರ್ಗತಯಾ ಮಯಾ ॥ 27 ॥

ಸ್ಥಿರಂ ತು ಹೃದಯಂ ಮನ್ಯೇ ಮಮೇದಂ ಯನ್ನ ದೀರ್ಘತೇ ।
ಪ್ರಾವೃಷ್ಟೀವ ಮಹಾನದ್ಯಾಃ ಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ಕೂಲಂ ನವಾಮ್ಭಸಾ ॥ 28 ॥

ಮಮೈವ ನೂನಂ ಮರಣಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ
ನ ಚಾವಕಾಶೋಽಸ್ತಿ ಯಮಕ್ಷಯೇ ಮಮ ।
ಯದಂತಕೋಽದ್ಯೈವ ನ ಮಾಂ ಜಿಹೀರ್ಷತಿ
ಪ್ರಸಹ್ಯ ಸಿಂಹೋ ರುದತೀಂ ಮೃಗೀಮಿವ ॥ 29 ॥

ಸ್ಥಿರಂ ಹಿ ನೂನಂ ಹೃದಯಂ ಮಮಾಯಸಮ್
ನ ಭಿದ್ಯತೇ ಯದ್ಭುವಿ ನಾವದೀರ್ಘತೇ ।
ಅನೇನ ದುಃಖೇನ ಚ ದೇಹಮರ್ಪಿತಮ್
ಧ್ರುವಂ ಹ್ಯಕಾಲೇ ಮರಣಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ 30 ॥

ಇದಂ ತು ದುಃಖಂ ಯದನರ್ಥಕಾನಿ ಮೇ

ವೃತಾನಿ ದಾನಾನಿ ಚ ಸಂಯಮಾಶ್ಚ ಹಿ ।
ತಪಶ್ಚ ತಪ್ತಂ ಯದಪತ್ಯಕಾರಣಾತ್
ಸುನಿಷ್ಫಲಂ ಬೀಜಮಿವೋಪ್ತಮೂಷರೇ ॥ 31 ॥

ಯದಿ ಹ್ಯಕಾಲೇ ಮರಣಂ ಸ್ವಯೇಚ್ಛಯಾ
ಲಭೇತ ಕಶ್ಚಿದ್ಗುರು ದುಃಖ ಕರ್ಶಿತಃ ।
ಗತಾಹಮದ್ಯೈವ ಪರೇತ ಸಂಸದಮ್
ವಿನಾ ತ್ವಯಾ ಧೇನುರಿವಾತ್ತಮಜೇನ ವೈ ॥ 32 ॥

ಭೃಶಮಸುಖಮಮರ್ಷಿತಾ ತದಾ
ಬಹು ವಿಲಲಾಪ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವಮ್ ।
ವ್ಯಸನಮುಪನಿಶಾಮ್ಯ ಸಾ ಮಹತ್
ಸುತಮಿವ ಬದ್ಧಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಕಿಂನರೀ ॥ 33 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ತು ವಿಲಪಂತೀಂ ತಾಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ರಾಮಮಾತರಮ್ |
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ದೀನಸ್ತತ್ಕಾಲಸದೃಶಂ ವಚಃ || 1 ||

ನ ರೋಚತೇ ಮಮಾಪ್ಯೇತದಾರ್ಯೇ ಯದ್ರಾಘವೋ ವನಮ್ |
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾಜ್ಯಶ್ರಿಯಂ ಗಚ್ಛೇತ್ಸಿನ್ಧ್ರಿಯಾ ವಾಕ್ಯವಶಂ ಗತಃ || 2 ||

ವಿಪರೀತಶ್ಚ ವೃದ್ಧಶ್ಚ ವಿಷಯೈಶ್ಚ ಪ್ರಧರ್ಷಿತಃ |
ನೃಪಃ ಕಿಮಿವ ನ ಬ್ರೂಯಾಚ್ಛೋದ್ಯಮಾನಃ ಸಮನ್ಮಥಃ || 3 ||

ನಾಸ್ಯಾಪರಾಧಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ನಾಪಿ ದೋಷಂ ತಥಾ ವಿಧಮ್ |
ಯೇನ ನಿರ್ವಾಸ್ಯತೇ ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ವನವಾಸಾಯ ರಾಘವಃ || 4 ||

ನ ತಂ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಲೋಕೇ ಪರೋಕ್ಷಮಪಿ ಯೋ ನರಃ |
ಅಮಿತ್ರೋಽಪಿ ನಿರಸ್ತೋಽಪಿ ಯೋಽಸ್ಯ ದೋಷಮುದಾಹರೇತ್ || 5 ||

ದೇವಕಲ್ಪಮೃಜುಂ ದಾಂತಂ ರಿಪೂಣಾಮಪಿ ವತ್ಸಲಮ್ |
ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಃ ಕೋ ಧರ್ಮಂ ತ್ಯಜೇತ್ಪತ್ರಮಕಾರಣಾತ್ || 6 ||

ತದಿದಂ ವಚನಂ ರಾಜ್ಞಃ ಪುನರ್ಬಾಲ್ಯಮುಪೇಯುಷಃ |
ಪುತ್ರಃ ಕೋ ಹೃದಯೇ ಕುರ್ಯಾದ್ರಾಜವೃತ್ತಮನುಸ್ಮರನ್ || 7 ||

ಯಾವದೇವ ನ ಜಾನಾತಿ ಕಶ್ಚಿದರ್ಥಮಿಮಂ ನರಃ |
ತಾವದೇವ ಮಯಾ ಸಾರ್ಥಮಾತ್ಮಸ್ಥಂ ಕುರು ಶಾಸನಮ್ || 8 ||

ಮಯಾ ಪಾಶ್ವೇ ಸಧನುಷಾ ತವ ಗುಪ್ತಸ್ಯ ರಾಘವ |
ಕಃ ಸಮರ್ಥೋಽಧಿಕಂ ಕರ್ತುಂ ಕೃತಾಂತಸ್ಯೇವ ತಿಷ್ಠತಃ || 9 ||

ನಿರ್ಮನುಷ್ಯಾಮಿಮಾಂ ಸರ್ವಾಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಮನುಜರ್ಷಭ |

ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣ್ಯಯದಿ ಸಾಧಸ್ಯತಿ ವಿಪ್ರಿಯೇ || 10 ||

ಭರತಸ್ಯಾಥ ಪಕ್ಷೋ ವಾ ಯೋ ವಾಸ್ಯ ಹಿತಮಿಚ್ಛತಿ |
ಸರ್ವಾನೇತಾನವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೃದುಹಿ ಪರಿಭೂಯತೇ || 11 ||

ತ್ವಯಾ ಚೈವ ಮಯಾ ಚೈವ ಕೃತ್ವಾ ವೈರಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಕಸ್ಯ ಶಕ್ತಿಃ ಶ್ರಿಯಂ ದಾತುಂ ಭರತಾಯಾರಿಶಾಸನ || 12 ||

ಅನುರಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಭಾವೇನ ಭ್ರಾತರಂ ದೇವಿ ತತ್ತ್ವತಃ |
ಸತ್ಯೇನ ಧನುಷಾ ಚೈವ ದತ್ತೇನೇಷ್ಟೇನ ತೇ ಶಪೇ || 13 ||

ದೀಪ್ತಮಗ್ನಿಮರಣ್ಯಂ ವಾ ಯದಿ ರಾಮಃ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯತೇ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ತತ್ರ ಮಾಂ ದೇವಿ ತ್ವಂ ಪೂರ್ವಮವಧಾರಯ || 14 ||

ಹರಾಮಿ ವೀರ್ಯಾದ್ಧುಃಖಂ ತೇ ತಮಃ ಸೂರ್ಯ ಇವೋದಿತಃ |
ದೇವೀ ಪಶ್ಯತು ಮೇ ವೀರ್ಯಂ ರಾಘವಶ್ಚೈವ ಪಶ್ಯತು || 15 ||

ಏತತ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಉವಾಚ ರಾಮಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ರುದಂತೀ ಶೋಕಲಾಲಸಾ || 16 ||

ಭ್ರಾತುಸ್ತೇ ವದತಃ ಪುತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಶ್ರುತಂ ತ್ವಯಾ |
ಯದತ್ರಾನಂತರಂ ತತ್ತ್ವಂ ಕುರುಷ್ವ ಯದಿ ರೋಚತೇ || 17 ||

ನ ಚಾಧರ್ಮ್ಯಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಪತ್ನ್ಯಾ ಮಮ ಭಾಷಿತಮ್ |
ವಿಹಾಯ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾಂ ಗನ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಮಾಮಿತಃ || 18 ||

ಧರ್ಮಜ್ಞ ಯದಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೋ ಧರ್ಮಂ ಚರಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ |
ಶುಶ್ರೂಷ ಮಾಮಿಹಸ್ಥಸ್ತ್ವಂ ಚರ ಧರ್ಮಮನುತ್ತಮಮ್ || 19 ||

ಶುಶ್ರೂಷುರ್ಜನನೀಂ ಪುತ್ರ ಸ್ವಗೃಹೇ ನಿಯತೋ ವಸನ್ |
ಪರೇಣ ತಪಸಾ ಯುಕ್ತಃ ಕಾಶ್ಯಪಸ್ತ್ರಿದಿವಂ ಗತಃ || 20 ||

ಯಥೈವ ರಾಜಾ ಪೂಜ್ಯಸ್ತೇ ಗೌರವೇಣ ತಥಾ ಹ್ಯಹಮ್ |

ತಾಂ ನಾಹಮನುಜಾನಾಮಿ ನ ಗನ್ತವ್ಯಮಿತೋ ವನಮ್ || 21 ||

ತ್ವದ್ವಿಯೋಗಾನ್ನ ಮೇ ಕಾರ್ಯಂ ಜೀವಿತೇನ ಸುಖೇನ ವಾ |
ತ್ವಯಾ ಸಹ ಮಮ ಶ್ರೇಯಸ್ತುಣಾನಾಮಪಿ ಭಕ್ಷಣಮ್ || 22 ||

ಯದಿ ತ್ವಂ ಯಾಸ್ಯಸಿ ವನಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಮಾಂ ಶೋಕಲಾಲಸಾಮ್ |
ಅಹಂ ಪ್ರಾಯಮಿಹಾಸಿಷ್ಯೇ ನ ಹಿ ಶಕ್ತ್ಯಾಮಿ ಜೀವಿತುಮ್ || 23 ||

ತತಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ಪುತ್ರ ನಿರಯಂ ಲೋಕವಿಶ್ರುತಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಮಿವಾಧರ್ಮಾತ್ಸಮುದ್ರಃ ಸರಿತಾಂ ಪತಿಃ || 24 ||

ವಿಲಪಂತೀಂ ತಥಾ ದೀನಾಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಜನನೀಂ ತತಃ |
ಉವಾಚ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಚನಂ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ || 25 ||

ನಾಸ್ತಿ ಶಕ್ತಿಃ ಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯಂ ಸಮತಿಕ್ರಮಿತುಂ ಮಮ |
ಪ್ರಸಾದಯೇ ತ್ವಂ ಶಿರಸಾ ಗನ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ವನಮ್ || 26 ||

ಋಷಿಣಾ ಚ ಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯಂ ಕುರ್ವತಾ ವ್ರತಚಾರಿಣಾ |
ಗೌರ್ಹತಾ ಜಾನತಾ ಧರ್ಮಂ ಕಣ್ಡುನಾಪಿ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ || 27 ||

ಅಸ್ಮಾಕಂ ಚ ಕುಲೇ ಪೂರ್ವಂ ಸಗರಸ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ಪಿತುಃ |
ಖನದ್ಭಿಃ ಸಾಗರೈರ್ಭೂತಿಮವಾಪ್ತಃ ಸುಮಹಾನ್ವಧಃ || 28 ||

ಜಾಮದಗ್ನೇನ ರಾಮೇಣ ರೇಣುಕಾ ಜನನೀ ಸ್ವಯಮ್ |
ಕೃತ್ತಾ ಪರಶುನಾರಣ್ಯೇ ಪಿತುರ್ವಚನಕಾರಿಣಾ || 29 ||

ನ ಖಿಲ್ವೇತನ್ಮಯೈಕೇನ ಕ್ರಿಯತೇ ಪಿತೃಶಾಸನಮ್ |
ಪೂರ್ವೈರಯಮಭಿಪ್ರೇತೋ ಗತೋ ಮಾರ್ಗೋಽನುಗಮ್ಯತೇ || 30 ||

ತದೇತತ್ತು ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಭುವಿ ನಾನ್ಯಥಾ |
ಪಿತುರ್ಹಿ ವಚನಂ ಕುರ್ವನ್ನ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಮ ಹೀಯತೇ || 31 ||

ತಾಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಜನನೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ |

ತವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಜಾನಾಮಿ ಮಯಿ ಸ್ನೇಹಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಅಭಿಪ್ರಾಯಮವಿಜ್ಞಾಯ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಚ ಶಮಸ್ಯ ಚ || 32 ||

ಧರ್ಮೋ ಹಿ ಪರಮೋ ಲೋಕೇ ಧರ್ಮೇ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ |
ಧರ್ಮಸಂಶ್ರಿತಮೇತಚ್ಚ ಪಿತುರ್ವಚನಮುತ್ತಮಮ್ || 33 ||

ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಚ ಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯಂ ಮಾತುರ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ವಾ |
ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ವೃಥಾ ವೀರ ಧರ್ಮಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತಿಷ್ಠತಾ || 34 ||

ಸೋಽಹಂ ನ ಶಕ್ತ್ಯಾಮಿ ಪಿತುರ್ನಿಯೋಗಮತಿವರ್ತಿಸುಮ್ |
ಪಿತುರ್ಹಿ ವಚನಾದ್ವೀರ ಕೈಕೇಯ್ಯಾಹಂ ಪ್ರಚೋದಿತಃ || 35 ||

ತದೇನಾಂ ವಿಸ್ಮಜಾನಾರ್ಯಾಂ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಾಶ್ರಿತಾಂ ಮತಿಮ್ |
ಧರ್ಮಮಾಶ್ರಯ ಮಾ ತೈಕ್ಷ್ಣ್ಯಂ ಮದ್ಬುದ್ಧಿರನುಗಮ್ಯತಾಮ್ || 36 ||

ತಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸೌಹಾರ್ದಾದ್ಬ್ರಾತರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ |
ಉವಾಚ ಭೂಯಃ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಣ್ಜಲಿಃ ಶಿರಸಾನತಃ || 37 ||

ಅನುಮನ್ಯಸ್ವ ಮಾಂ ದೇವಿ ಗಮಿಷ್ಯಂತಮಿತೋ ವನಮ್ |
ಶಾಪಿತಾಸಿ ಮಮ ಪ್ರಾಣೈಃ ಕುರು ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಾನಿ ಮೇ |
ತೀರ್ಣಪ್ರತಿಜ್ಞಶ್ಚ ವನಾತ್ಪುನರೇಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಪುರಿಮ್ || 38 ||

ಯಶೋ ಹ್ಯಹಂ ಕೇವಲರಾಜ್ಯಕಾರಣಾತ್
ನ ಪೃಷ್ಠತಃ ಕರ್ತುಮಲಂ ಮಹೋದಯಮ್ |
ಅದೀರ್ಘಕಾಲೇ ನ ತು ದೇವಿ ಜೀವಿತೇ
ವೃಣೇಽವರಾಮದ್ಯ ಮಹೀಮಧರ್ಮತಃ || 39 ||

ಪ್ರಸಾದಯನ್ನರವೃಷಭಃ ಸ ಮಾತರಮ್
ಪರಾಕ್ರಮಾಜ್ಜಿಗಮಿಷುರೇವ ದಣ್ಡಕಾನ್ |
ಅಥಾನುಜಂ ಭೃಶಮನುಶಾಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್
ಚಕಾರ ತಾಂ ಹೃದಿ ಜನನೀಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ || 40 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ತಂ ವ್ಯಥಯಾ ದೀನಂ ಸವಿಶೇಷಮಮರ್ಷಿತಮ್ ।
ಶ್ವಸಂತಮಿವ ನಾಗೇಂದ್ರಂ ರೋಷವಿಸ್ಫಾರಿತೇಕ್ಷಣಮ್ ॥ 1 ॥

ಆಸಾದ್ಯ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಂ ಸುಹೃದಂ ಭ್ರಾತರಂ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಉವಾಚೇದಂ ಸ ಧೈರ್ಯೇಣ ಧಾರಯನ್ಸತ್ತ್ವಮಾತ್ಮವಾನ್ ॥ 2 ॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ಯೋಽಭಿಷೇಕಾರ್ಥೇ ಮಮ ಸಮ್ಭಾರಸಮ್ಭ್ರಮಃ ।
ಅಭಿಷೇಕನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥೇ ಸೋಽಸ್ತು ಸಮ್ಭಾರಸಮ್ಭ್ರಮಃ ॥ 3 ॥

ಯಸ್ಯಾ ಮದಭಿಷೇಕಾರ್ಥಂ ಮಾನಸಂ ಪರಿತಪ್ಯತೇ ।
ಮಾತಾ ನಃ ಸಾ ಯಥಾ ನ ಸ್ಯಾತ್ಸವಿಶಜಾಕ ತಥಾ ಕುರು ॥ 4 ॥

ತಸ್ಯಾಃ ಶಜಾಕಮಯಂ ದುಃಖಂ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ನೋತ್ಸಹೇ ।
ಮನಸಿ ಪ್ರತಿಸಂಜಾತಂ ಸೌಮಿತ್ರೇಽಹಮುಪೇಕ್ಷಿತುಮ್ ॥ 5 ॥

ನ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಂ ನಾಬುದ್ಧಂ ಸ್ಮರಾಮೀಹ ಕದಾಚನ ।
ಮಾತ್ಮಣಾಂ ವಾ ಪಿತುರ್ವಾಹಂ ಕೃತಮಲ್ಪಂ ಚ ವಿಪ್ರಿಯಮ್ ॥ 6 ॥

ಸತ್ಯಃ ಸತ್ಯಾಭಿಸಂದೃಶ್ಚ ನಿತ್ಯಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಪರಲೋಕಭಯಾದ್ಭೀತೋ ನಿರ್ಭಯೋಽಸ್ತು ಪಿತಾ ಮಮ ॥ 7 ॥

ತಸ್ಯಾಪಿ ಹಿ ಭವೇದಸ್ಮಿನ್ನಕರ್ಮಣ್ಯಪ್ರತಿಸಂಹೃತೇ ।
ಸತ್ಯಂ ನೇತಿ ಮನಸ್ತಾಪಸ್ತಸ್ಯ ತಾಪಸ್ತಪೇಚ್ಚ ಮಾಮ್ ॥ 8 ॥

ಅಭಿಷೇಕವಿಧಾನಂ ತು ತಸ್ಮಾತ್ಸಂಹೃತ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಅನ್ವಗೇವಾಹಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವನಂ ಗಂತುಮಿತಃ ಪುನಃ ॥ 9 ॥

ಮಮ ಪ್ರವ್ರಾಜನಾದದ್ಯ ಕೃತಕೃತ್ಯಾ ನೃಪಾತ್ಮಜಾ ।
ಸುತಂ ಭರತಮವ್ಯಗ್ರಮಭಿಷೇಚಯಿತಾ ತತಃ ॥ 10 ॥

ಮಯಿ ಚೇರಾಜಿನಧರೇ ಜಟಾಮಣ್ಡಲಧಾರಿಣಿ ।
ಗತೇಽರಣ್ಯಂ ಚ ಕೈಕೇಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮನಃಸುಖಮ್ ॥ 11 ॥

ಬುದ್ಧಿಃ ಪ್ರಣೀತಾ ಯೇನೇಯಂ ಮನಶ್ಚ ಸುಸಮಾಹಿತಮ್ ।
ತತ್ತು ನಾರ್ಹಾಮಿ ಸಜ್ಜ್ಞೇಷುಂ ಪ್ರವ್ರಜಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾಚಿರಮ್ ॥ 12 ॥

ಕೃತಾನ್ತಸ್ತೇವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯೋ ಮತ್ಪ್ರವಾಸನೇ ।
ರಾಜ್ಯಸ್ಯ ಚ ವಿತಿರ್ಣಸ್ಯ ಪುನರೇವ ನಿವರ್ತನೇ ॥ 13 ॥

ಕೈಕೇಯಾಃ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿರ್ಹಿ ಕಥಂ ಸ್ಯಾನ್ಮಮ ಪೀಡನೇ ।
ಯದಿ ಭಾವೋ ನ ದೈವೋಽಯಂ ಕೃತಾನ್ತವಿಹಿತೋ ಭವೇತ್ ॥ 14 ॥

ಜಾನಾಸಿ ಹಿ ಯಥಾ ಸೌಮ್ಯ ನ ಮಾತ್ಮಷು ಮಮಾನ್ತರಮ್ ।
ಭೂತಪೂರ್ವಂ ವಿಶೇಷೋ ವಾ ತಸ್ಯಾ ಮಯಿ ಸುತೇಽಪಿ ವಾ ॥ 15 ॥

ಸೋಽಭಿಷೇಕನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥೈಃ ಪ್ರವಾಸಾರ್ಥೈಶ್ಚ ದುರ್ವಚೈಃ ।
ಉಗ್ರೈರ್ವಾಕೈರಹಂ ತಸ್ಯಾ ನಾನ್ಯದ್ವೈವಾತ್ಸಮರ್ಥಯೇ ॥ 16 ॥

ಕಥಂ ಪ್ರಕೃತಿಸಮ್ಮನ್ನಾ ರಾಜಪುತ್ರೀ ತಥಾಗುಣಾ ।
ಬ್ರೂಯಾತ್ಸಾ ಪ್ರಾಕೃತೇವ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ಪೀಡಾಂ ಭರ್ತ್ಯಸಂನಿಧೌ ॥ 17 ॥

ಯದಚಿನ್ತ್ಯಂ ತು ತದ್ವೈವಂ ಭೂತೇಷ್ವಪಿ ನ ಹನ್ಯತೇ ।
ವ್ಯಕ್ತಂ ಮಯಿ ಚ ತಸ್ಯಾಂ ಚ ಪತಿಸೋ ಹಿ ವಿಪರ್ಯಯಃ ॥ 18 ॥

ಕಶ್ಚಿದ್ವೈವೇನ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಯೋದ್ಧುಮುತ್ಸಹತೇ ಪುಮಾನ್ ।
ಯಸ್ಯ ನ ಗ್ರಹಣಂ ಕಿಂಚಿತ್ಕರ್ಮಣೋಽನ್ಯತ್ರ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ 19 ॥

ಸುಖದುಃಖೇ ಭಯಕ್ರೋಧೌ ಲಾಭಾಲಾಭೌ ಭವಾಭವೌ ।
ಯಸ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ತಥಾಭೂತಂ ನನು ದೈವಸ್ಯ ಕರ್ಮ ತತ್ ॥ 20 ॥

ವ್ಯಾಹತೇಽಪ್ಯಭಿಷೇಕೇ ಮೇ ಪರಿತಾಪೋ ನ ವಿದ್ಯತೇ ।
ತಸ್ಮಾದಪರಿತಾಪಃ ಸಂಸ್ತ್ವಮಪ್ಯನುವಿಧಾಯ ಮಾಮ್ ।
ಪ್ರತಿಸಂಹಾರಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಭಿಷೇಚನಿಕೀಂ ಕ್ರಿಯಾಮ್ ॥ 21 ॥

ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಸ್ಮಿನ್ಮಮ ರಾಜ್ಯವಿಘ್ನೇ
ಮಾತಾ ಯವೀಯಸ್ಯತಿಶಚ್ಚನೀಯಾ ।
ದೈವಾಭಿಪನ್ನಾ ಹಿ ವದನ್ತ್ಯನಿಷ್ಠಮ್
ಜಾನಾಸಿ ದೈವಂ ಚ ತಥಾಪ್ರಭಾವಮ್ ॥ 22 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತಿ ಬ್ರುವತಿ ರಾಮೇ ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಧಃಶಿರಾ ಮುಹುಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಧ್ಯಂ ಜಗಾಮೇವ ಮನಸಾ ದುಃಖಹರ್ಷಯೋಃ || 1 ||

ತದಾ ತು ಬದ್ಧಾಂ ಭ್ರಕುಟೀಂ ಭ್ರವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ನರರ್ಷಭ |
ನಿಶಶ್ವಾಸ ಮಹಾಸರ್ಪೋ ಬಿಲಸ್ಥ ಇವ ರೋಷಿತಃ || 2 ||

ತಸ್ಯ ದುಷ್ಪ್ರತಿವೀಕ್ಷ್ಯಂ ತದ್ಬ್ರಕುಟೀಸಹಿತಂ ತದಾ |
ಬಭೌ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯ ಸಿಂಹಸ್ಯ ಮುಖಸ್ಯ ಸದೃಶಂ ಮುಖಮ್ || 3 ||

ಅಗ್ರಹಸ್ತಂ ವಿಧುನ್ವಂಸ್ತು ಹಸ್ತೀ ಹಸ್ತಮಿವಾತ್ತಮನಃ |
ತೀರ್ಯಗೂರ್ಧ್ವಂ ಶರೀರೇ ಚ ಪಾತಯಿತ್ವಾ ಶಿರೋಧರಾಮ್ || 4 ||

ಅಗ್ರಾಕ್ಷಾ ವೀಕ್ಷಮಾಣಸ್ತು ತೀರ್ಯಗಾಭ್ರತರಮಬ್ರವೀತ್ |
ಅಸ್ಥಾನೇ ಸಮ್ಭ್ರಮೋ ಯಸ್ಯ ಜಾತೋ ವೈ ಸುಮಹಾನಯಮ್ || 5 ||

ಧರ್ಮದೋಷಪ್ರಸಜ್ಞೇನ ಲೋಕಸ್ಯಾನತಿಶಚ್ಚಯಾ |
ಕಥಂ ಹ್ಯೇತದಸಮ್ಭ್ರಾಂತಸ್ತ್ವದ್ವಿಧೋ ವಕ್ತುಮರ್ಹತಿ || 6 ||

ಯಥಾ ದೈವಮಶೌಣ್ಡೀರಂ ಶೌಣ್ಡೀರಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ಷಭಃ |
ಕಿಂ ನಾಮ ಕೃಪಣಂ ದೈವಮಶಕ್ತಮಭಿಶಂಸಸಿ || 7 ||

ಪಾಪಯೋಸ್ತೇ ಕಥಂ ನಾಮ ತಯೋಃ ಶಙ್ಕಾ ನ ವಿದ್ಯತೇ |
ಸಂತಿ ಧರ್ಮೋಪಧಾಃ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಾ ಧರ್ಮಾತ್ಮನಿಂ ನ ಬುಧ್ಯಸೇ || 8 ||

ಲೋಕವಿಧ್ವಿಷ್ಣುಮಾರಬ್ಧಂ ತ್ವದನ್ಯಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ಯೇನೇಯಮಾಗತಾ ದ್ವೈಧಂ ತವ ಬುದ್ಧಿರ್ಮಹೀಪತೇ |
ಸ ಹಿ ಧರ್ಮೋ ಮಮ ದ್ವೇಷ್ಯಃ ಪ್ರಸಜ್ಞಾದ್ಯಸ್ಯ ಮುಹ್ಯಸಿ || 9 ||

ಯದ್ಯಪಿ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಸ್ತೇ ದೈವೀ ಚಾಪಿ ತಯೋರ್ಮತಮ್ ।
ತಥಾಪ್ಯುಪೇಕ್ಷಣೀಯಂ ತೇ ನ ಮೇ ತದಪಿ ರೋಚತೇ ॥ 10 ॥

ವಿಕ್ಲವೋ ವೀರ್ಯಹೀನೋ ಯಃ ಸ ದೈವಮನುವರ್ತತೇ ।
ವೀರಾಃ ಸಮ್ಭಾವಿತಾತ್ಮಾನೋ ನ ದೈವಂ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ॥ 11 ॥

ದೈವಂ ಪುರುಷಕಾರೇಣ ಯಃ ಸಮರ್ಥಃ ಪ್ರಬಾಧಿತುಮ್ ।
ನ ದೈವೇನ ವಿಪನ್ನಾರ್ಥಃ ಪುರುಷಃ ಸೋಽವಸೀದತಿ ॥ 12 ॥

ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ತ್ವದ್ಯ ದೈವಸ್ಯ ಪೌರುಷಂ ಪುರುಷಸ್ಯ ಚ ।
ದೈವಮಾನುಷಯೋರದ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಾ ವ್ಯಕ್ತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 13 ॥

ಅದ್ಯ ಮತ್ಪೌರುಷಹತಂ ದೈವಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ವೈ ಜನಾಃ ।
ಯದ್ವೈವಾದಾಹತಂ ತೇಽದ್ಯ ದೃಷ್ಟಂ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ ॥ 14 ॥

ಅತ್ಯಜ್ಞಶಮಿವೋದ್ಧಾಮಂ ಗಜಂ ಮದಬಲೋದ್ಧತಮ್ ।
ಪ್ರಧಾವಿತಮಹಂ ದೈವಂ ಪೌರುಷೇಣ ನಿವರ್ತಯೇ ॥ 15 ॥

ಲೋಕಪಾಲಾಃ ಸಮಸ್ತಾಸ್ತೇ ನಾದ್ಯ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನಮ್ ।
ನ ಚ ಕೃತ್ಯಾಸ್ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾ ವಿಹನ್ಯುಃ ಕಿಂ ಪುನಃ ಪಿತಾ ॥ 16 ॥

ಯೈರ್ವಿವಾಸಸ್ತವಾರಣ್ಯೇ ಮಿಥೋ ರಾಜನ್ಸಮರ್ಥಿತಃ ।
ಅರಣ್ಯೇ ತೇ ವಿವತ್ಸ್ಯಂತಿ ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಸ್ತಥಾ ॥ 17 ॥

ಅಹಂ ತದಾಶಾಂ ಛೇತಾಸ್ಯಾಮಿ ಪಿತುಸ್ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ಯಾ ತವ ।
ಅಭಿಷೇಕವಿಘಾತೇನ ಪುತ್ರರಾಜ್ಯಾಯ ವರ್ತತೇ ॥ 18 ॥

ಮದ್ಬಲೇನ ವಿರುದ್ಧಾಯ ನ ಸ್ಯಾದ್ವೈವಬಲಂ ತಥಾ ।
ಪ್ರಭವಿಷ್ಯತಿ ದುಃಖಾಯ ಯಥೋಗ್ರಂ ಪೌರುಷಂ ಮಮ ॥ 19 ॥

ಊರ್ಧ್ವಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಂತೇ ಪ್ರಜಾಪಾಲ್ಯಮನನ್ತರಮ್ ।
ಆರ್ಯಪುತ್ರಾಃ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ವನವಾಸಂ ಗತೇ ತ್ವಯಿ ॥ 20 ॥

ಪೂರ್ವರಾಜರ್ಷಿವೃತ್ತಾ ಹಿ ವನವಾಸೋ ವಿಧೀಯತೇ |
ಪ್ರಜಾ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪುತ್ರೇಷು ಪುತ್ರವತ್ಪರಿಪಾಲನೇ || 21 ||

ಸ ಚೇದ್ರಾಜನ್ಯನೇಕಾಗ್ರೇ ರಾಜ್ಯವಿಭ್ರಮಶಙ್ಕಯಾ |
ನೈವಮಿಚ್ಛಸಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾಜ್ಯಂ ರಾಮ ತ್ವಮಾತ್ಮನಿ || 22 ||

ಪ್ರತಿಜಾನೇ ಚ ತೇ ವೀರ ಮಾ ಭೂವಂ ವೀರಲೋಕಭಾಕ್ |
ರಾಜ್ಯಂ ಚ ತವ ರಕ್ಷೇಯಮಹಂ ವೇಲೇವ ಸಾಗರಮ್ || 23 ||

ಮಜ್ಜಲೈರಭಿಷಿಂಚ್ಯಸ್ವ ತತ್ರ ತ್ವಂ ವ್ಯಾಪೃತೋ ಭವ |
ಅಹಮೇಕೋ ಮಹೀಪಾಲಾನಲಂ ವಾರಯಿತುಂ ಬಲಾತ್ || 24 ||

ನ ಶೋಭಾರ್ಥಾವಿಮೌ ಬಾಹೂ ನ ಧನುರ್ಭೂಷಣಾಯ ಮೇ |
ನಾಸಿರಾಬನ್ಧನಾರ್ಥಾಯ ನ ಶರಾಃ ಸ್ತಮ್ಭಹೇತವಃ || 25 ||

ಅಮಿತ್ರದಮನಾರ್ಥಂ ಮೇ ಸರ್ವಮೇತಚ್ಚತುಷ್ಟಯಮ್ |
ನ ಚಾಹಂ ಕಾಮಯೇಽತ್ಯರ್ಥಂ ಯಃ ಸ್ಯಾಚ್ಛತ್ರುರ್ಮತೋ ಮಮ || 26 ||

ಅಸಿನಾ ತೀಕ್ಷ್ಣಧಾರೇಣ ವಿದ್ಯುಚ್ಚಲಿತವರ್ಚಸಾ |
ಪ್ರಗೃಹೀತೇನ ವೈ ಶತ್ರುಂ ವಜ್ರಿಣಂ ವಾ ನ ಕಲ್ಪಯೇ || 27 ||

ಖಡ್ಗನಿಷ್ಪೇಷನಿಷ್ಪಿಷ್ಟೈರ್ಗಹನಾ ದುಶ್ಚರಾ ಚ ಮೇ |
ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವನರಹಸ್ತೋರುಶಿರೋಭಿರ್ಭವಿತಾ ಮಹೀ || 28 ||

ಖಡ್ಗಧಾರಾಹತಾ ಮೇಽದ್ಯ ದೀಪ್ಯಮಾನಾ ಇವಾದ್ರಯಃ |
ಪತಿಷ್ಯಂತಿ ದ್ವಿಪಾ ಭೂಮೌ ಮೇಘಾ ಇವ ಸವಿದ್ಯುತಃ || 29 ||

ಬದ್ಧಗೋಧಾಜ್ಞುಲಿತ್ರಾಣೇ ಪ್ರಗೃಹೀತಶರಾಸನೇ |
ಕಥಂ ಪುರುಷಮಾನೀ ಸ್ಯಾತ್ಪುರುಷಾಣಾಂ ಮಯಿ ಸ್ಥಿತೇ || 30 ||

ಬಹುಭಿಶ್ಚೈಕಮತ್ಯಸ್ಯನ್ನೇಕೇನ ಚ ಬಹೂಂಜಾನಾನ್ |
ವಿನಿಯೋಕ್ಷ್ಯಮ್ಯಹಂ ಬಾಣಾನ್ಮೃವಾಜಿಗಜಮರ್ಮಸು || 31 ||

ಅದ್ಯ ಮೇಽಸ್ತೃಪ್ರಭಾವಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವಃ ಪ್ರಭವಿಷ್ಯತಿ |
ರಾಜ್ಞಶ್ಚಾಪ್ರಭುತಾಂ ಕರ್ತುಂ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಚ ತವ ಪ್ರಭೋ || 32 ||

ಅದ್ಯ ಚನ್ನನಸಾರಸ್ಯ ಕೇಯೂರಾಮೋಕ್ಷಣಸ್ಯ ಚ |
ವಸೂನಾಂ ಚ ವಿಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ಸುಹೃದಾಂ ಪಾಲನಸ್ಯ ಚ || 33 ||

ಅನುರೂಪಾವಿಮೌ ಬಾಹೂ ರಾಮ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯತಃ |
ಅಭಿಷೇಚನವಿಘ್ನಸ್ಯ ಕರ್ತೃಣಾಂ ತೇ ನಿವಾರಣೇ || 34 ||

ಬ್ರವೀಹಿ ಕೋಽದ್ಯೈವ ಮಯಾ ವಿಯುಜ್ಯತಾಮ್
ತವಾಸುಹೃತ್ಪ್ರಾಣಯಶಃ ಸುಹೃಜ್ಜನೈಃ |
ಯಥಾ ತವೇಯಂ ವಸುಧಾ ವಶೇ ಭವೇತ್
ತಥೈವ ಮಾಂ ಶಾಧಿ ತವಾಸ್ಮಿ ಕಿಚ್ಛರಃ || 35 ||

ವಿಮೃಜ್ಯ ಬಾಷ್ಪಂ ಪರಿಸಾಂತವ್ಯ ಚಾಸಕೃತ್
ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಘವವಂಶವರ್ಧನಃ |
ಉವಾಚ ಪಿತ್ರೇ ವಚನೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್
ನಿಬೋಧ ಮಾಮೇಷ ಹಿ ಸೌಮ್ಯ ಸತ್ಪಥಃ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತ್ವವಹಿತಂ ಪಿತುರ್ನಿರ್ದೇಶಪಾಲನೇ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಬಾಷ್ಪಸಂರುದ್ಧಾ ವಚೋ ಧರ್ಮಿಷ್ಠಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧॥

ಅದೃಷ್ಟದುಃಖೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಭೂತಪ್ರಿಯಂವದಃ ।
ಮಯಿ ಜಾತೋ ದಶರಥಾತ್ಮಧಮುಞ್ಘೇನ ವರ್ತಯೇತ್ ॥ ೨॥

ಯಸ್ಯ ಭೃತ್ಯಾಶ್ಚ ದಾಸಾಶ್ಚ ಮೃಷ್ಣಾನ್ಯನ್ನಾನಿ ಭುಂಜಾತೇ ।
ಕಥಂ ಸ ಭೋಕ್ಷ್ಯತೇ ನಾಥೋ ವನೇ ಮೂಲಫಲಾನ್ಯಯಮ್ ॥ ೩॥

ಕ ಏತಚ್ಛ್ರದ್ಧಧೇಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ಕಸ್ಯ ವಾ ನ ಭವೇದ್ಭಯಮ್ ।
ಗುಣವಾನ್ದಯಿತೋ ರಾಜ್ಞೋ ರಾಘವೋ ಯದ್ವಿವಾಸ್ಯತೇ ॥ ೪॥

ತ್ವಯಾ ವಿಹೀನಾಮಿಹ ಮಾಂ ಶೋಕಾಗ್ನಿರತುಲೋ ಮಹಾನ್ ।
ಪ್ರಧಕ್ಷ್ಯತಿ ಯಥಾ ಕಕ್ಷಂ ಚಿತ್ರಭಾನುರ್ಹಿಮಾತ್ಮಯೇ ॥ ೫॥

ಕಥಂ ಹಿ ಧೇನುಃ ಸ್ವಂ ವತ್ಸಂ ಗಚ್ಛಂತಂ ನಾನುಗಚ್ಛತಿ ।
ಅಹಂ ತ್ವಾನುಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯತ್ರ ಪುತ್ರ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥ ೬॥

ತಥಾ ನಿಗದಿತಂ ಮಾತ್ರಾ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋಽಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮಾತರಂ ಭೃಶದುಃಖಿತಾಮ್ ॥ ೭॥

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವಞ್ಜಿತೋ ರಾಜಾ ಮಯಿ ಚಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತೇ ।
ಭವತ್ಯಾ ಚ ಪರಿತ್ಯಕ್ತೋ ನ ನೂನಂ ವರ್ತಯಿಷ್ಯತಿ ॥ ೮॥

ಭರ್ತುಃ ಕಿಲ ಪರಿತ್ಯಾಗೋ ನೃಶಂಸಃ ಕೇವಲಂ ಸ್ತ್ರಿಯಾಃ ।
ಸ ಭವತ್ಯಾ ನ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಮನಸಾಪಿ ವಿಗರ್ಹಿತಃ ॥ ೯॥

ಯಾವಜ್ಜೀವತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪಿತಾ ಮೇ ಜಗತೀಪತಿಃ ।
ಶುಶ್ರೂಷಾ ಕ್ರಿಯತಾಂ ತಾವತ್ಸ ಹಿ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ ॥ ೧೦॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ರಾಮೇಣ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಶುಭ ದರ್ಶನಾ ।
ತಥೇತ್ಯುವಾಚ ಸುಪ್ರೀತಾ ರಾಮಮಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರಿಣಮ್ ॥ 11 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ವಚನಂ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ ।
ಭೂಯಸ್ತಾಮಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮಾತರಂ ಭೃಶದುಃಖಿತಾಮ್ ॥ 12 ॥

ಮಯಾ ಚೈವ ಭವತ್ಯಾ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಂ ವಚನಂ ಪಿತುಃ ।
ರಾಜಾ ಭರ್ತಾ ಗುರುಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವೇಷಾಮೀಶ್ವರಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ 13 ॥

ಇಮಾನಿ ತು ಮಹಾರಣ್ಯೇ ವಿಹೃತ್ಯ ನವ ಪೞ್ಚ ಚ ।
ವರ್ಷಾಣಿ ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮಿ ವಚನೇ ತವ ॥ 14 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ಪ್ರಿಯಂ ಪುತ್ರಂ ಬಾಷ್ಟಪೂರ್ಣಾನನಾ ತದಾ ।
ಉವಾಚ ಪರಮಾರ್ತಾ ತು ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪುತ್ರವತ್ಸಲಾ ॥ 15 ॥

ಆಸಾಂ ರಾಮ ಸಪತ್ನೀನಾಂ ವಸ್ತುಂ ಮಧ್ಯೇ ನ ಮೇ ಕ್ಷಮಮ್ ।
ನಯ ಮಾಮಪಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ವನಂ ವನ್ಯಂ ಮೃಗೀಂ ಯಥಾ ।
ಯದಿ ತೇ ಗಮನೇ ಬುದ್ಧಿಃ ಕೃತಾ ಪಿತುರಪೇಕ್ಷಯಾ ॥ 16 ॥

ತಾಂ ತಥಾ ರುದತೀಂ ರಾಮೋ ರುದನ್ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಜೀವನ್ತ್ಯಾ ಹಿ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಭರ್ತಾ ದೈವತಂ ಪ್ರಭುರೇವ ಚ ।
ಭವತ್ಯಾ ಮಮ ಚೈವಾದ್ಯ ರಾಜಾ ಪ್ರಭವತಿ ಪ್ರಭುಃ ॥ 17 ॥

ಭರತಶ್ಚಾಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಭೂತಪ್ರಿಯಂವದಃ ।
ಭವತೀಮನುವರ್ತೇತ ಸ ಹಿ ಧರ್ಮರತಃ ಸದಾ ॥ 18 ॥

ಯಥಾ ಮಯಿ ತು ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೇ ಪುತ್ರಶೋಕೇನ ಪಾರ್ಥಿವಃ ।
ಶ್ರಮಂ ನಾವಾಪ್ನುಯಾತ್ಕಿಂಚಿದಪ್ರಮತ್ತಾ ತಥಾ ಕುರು ॥ 19 ॥

ವ್ರತೋಪವಾಸನಿರತಾ ಯಾ ನಾರೀ ಪರಮೋತ್ತಮಾ ।
ಭರ್ತಾರಂ ನಾನುವರ್ತೇತ ಸಾ ಚ ಪಾಪಗತಿರ್ಭವೇತ್ ॥ 20 ॥

ಶುಶ್ರೂಷಮೇವ ಕುರ್ವೀತ ಭರ್ತುಃ ಪ್ರಿಯಹಿತೇ ರತಾ ।

ಏಷ ಧರ್ಮಃ ಪುರಾ ದೃಷ್ಟೋ ಲೋಕೇ ವೇದೇ ಶ್ರುತಃ ಸ್ಮೃತಃ || 21 ||

ಪೂಜ್ಯಾಸ್ತೇ ಮತ್ಕೃತೇ ದೇವಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚೈವ ಸುವ್ರತಾಃ |
ಏವಂ ಕಾಲಂ ಪ್ರತಿಕ್ಷಸ್ವ ಮಮಾಗಮನಕಾಂಕ್ಷಿಣೀ || 22 ||

ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ಪರಮಂ ಕಾಮಂ ಮಯಿ ಪ್ರತ್ಯಾಗತೇ ಸತಿ |
ಯದಿ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಧಾರಯಿಷ್ಯತಿ ಜೀವಿತಮ್ || 23 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ರಾಮೇಣ ಬಾಷ್ಪಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾ |
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪುತ್ರಶೋಕಾರ್ತಾ ರಾಮಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಗಚ್ಛ ಪುತ್ರ ತ್ವಮೇಕಾಗ್ರೋ ಭದ್ರಂ ತೇಽಸ್ತು ಸದಾ ವಿಭೋ || 24 ||

ತಥಾ ಹಿ ರಾಮಂ ವನವಾಸನಿಶ್ಚಿತಮ್
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ದೇವೀ ಪರಮೇಣ ಚೇತಸಾ |
ಉವಾಚ ರಾಮಂ ಶುಭಲಕ್ಷಣಂ ವಚೋ
ಬಭೂವ ಚ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಾಭಿಕಾಂಕ್ಷಿಣೀ || 25 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸಾಪನೀಯ ತಮಾಯಾಸಮುಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಲಂ ಶುಚಿ ।
ಚಕಾರ ಮಾತಾ ರಾಮಸ್ಯ ಮಜ್ಜಲಾನಿ ಮನಸ್ವಿನೀ ॥೧॥

ಸೃಷ್ಟಿ ಸಾಧ್ಯಾಶ್ಚ ವಿಶ್ವೇ ಚ ಮರುತಶ್ಚ ಮಹರ್ಷಯಃ ।
ಸೃಷ್ಟಿ ಧಾತಾ ವಿಧಾತಾ ಚ ಸೃಷ್ಟಿ ಪೂಷಾ ಭಗೋಽರ್ಯಮಾ ॥೨॥

ಋತವಶ್ಚೈವ ಪಕ್ಷಾಶ್ಚ ಮಾಸಾಃ ಸಂವತ್ಸರಾಃ ಕ್ಷಪಾಃ ।
ದಿನಾನಿ ಚ ಮುಹೂರ್ತಾಶ್ಚ ಸೃಷ್ಟಿ ಕುರ್ವನ್ತು ತೇ ಸದಾ ॥೩॥

ಸ್ಮೃತಿರ್ಧೃತಿಶ್ಚ ಧರ್ಮಶ್ಚ ಪಾನ್ತು ತ್ವಾಂ ಪುತ್ರ ಸರ್ವತಃ ।
ಸ್ಮನಶ್ಚ ಭಗವಾನ್ದೇವಃ ಸೋಮಶ್ಚ ಸಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ॥೪॥

ಸಪ್ತರ್ಷಯೋ ನಾರದಶ್ಚ ತೇ ತ್ವಾಂ ರಕ್ಷನ್ತು ಸರ್ವತಃ ।
ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಗ್ರಹಾಶ್ಚ ಸಹದೇವತಾಃ ।
ಮಹಾವನಾನಿ ಚರತೋ ಮುನಿವೇಷಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ॥೫॥

ಪ್ಲವಗಾ ವೃಶ್ಚಿಕಾ ದಂತಾ ಮಶಕಾಶ್ಚೈವ ಕಾನನೇ ।
ಸರೀಸೃಪಾಶ್ಚ ಕೀಟಾಶ್ಚ ಮಾ ಭೂವನ್ಗಹನೇ ತವ ॥೬॥

ಮಹಾದ್ವಿಪಾಶ್ಚ ಸಿಂಹಾಶ್ಚ ವ್ಯಾಘ್ರಾ ಋಕ್ಷಾಶ್ಚ ದಂಷ್ಟ್ರಿಣಃ ।
ಮಹಿಷಾಃ ಶೃಙ್ಗಿಣೋ ರೌದ್ರಾ ನ ತೇ ದ್ರುಹ್ಯನ್ತು ಪುತ್ರಕ ॥೭॥

ನೃಮಾಂಸಭೋಜನಾ ರೌದ್ರಾ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಸತ್ತ್ವಜಾತಯಃ ।
ಮಾ ಚ ತ್ವಾಂ ಹಿಂಸಿಷುಃ ಪುತ್ರ ಮಯಾ ಸಮ್ಪೂಜಿತಾಸ್ತ್ವಿಹ ॥೮॥

ಆಗಮಾಸ್ತೇ ಶಿವಾಃ ಸನ್ತು ಸಿದ್ಧ್ಯನ್ತು ಚ ಪರಾಕ್ರಮಾಃ ।
ಸರ್ವಸಮ್ಮತ್ತಯೋ ರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿಮಾನ್ಗಚ್ಛ ಪುತ್ರಕ ॥೯॥

ಸೃಷ್ಟಿ ತೇಽಸ್ತ್ವಾನ್ತರಿಕ್ಷೇಭ್ಯಃ ಪಾರ್ಥಿವೇಭ್ಯಃ ಪುನಃ ಪುನಃ ।

ಸರ್ವೇಭ್ಯಶ್ಚೈವ ದೇವೇಭ್ಯೋ ಯೇ ಚ ತೇ ಪರಿಪನ್ನಿನಃ || 10 ||

ಸರ್ವಲೋಕಪ್ರಭುರ್ಬ್ರಹ್ಮ ಭೂತಭರ್ತಾ ತಥರ್ಷಯಃ |
ಯೇ ಚ ಶೇಷಾಃ ಸುರಾಸ್ತೇ ತ್ವಾಂ ರಕ್ಷಂತು ವನವಾಸಿನಮ್ || 11 ||

ಇತಿ ಮಾಲೈಃ ಸುರಗಣಾನಗ್ನೈಶ್ಚಾಪಿ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಸ್ತುತಿಭಿಶ್ಚಾನುರೂಪಾಭಿರಾನರ್ಚಾಯತಲೋಚನಾ || 12 ||

ಯನ್ಮಜ್ಗಲಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇ ಸರ್ವದೇವನಮಸ್ಕೃತೇ |
ವೃತ್ರನಾಶೇ ಸಮಭವತ್ತತ್ತೇ ಭವತು ಮಜ್ಗಲಮ್ || 13 ||

ಯನ್ಮಜ್ಗಲಂ ಸುಪರ್ಣಸ್ಯ ವಿನತಾಕಲ್ಪಯತ್ಪುರಾ |
ಅಮೃತಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾನಸ್ಯ ತತ್ತೇ ಭವತು ಮಜ್ಗಲಮ್ || 14 ||

ಓಷಧೀಂ ಚಾಪಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾಂ ವಿಶಲ್ಯಕರಣೀಂ ಶುಭಾಮ್ |
ಚಕಾರ ರಕ್ಷಾಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಮನ್ತ್ರೈರಭಿಜಜಾಪ ಚ || 15 ||

ಆನಮ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಚಾಘ್ರಾಯ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಅವದತ್ಪುತ್ರ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥೋ ಗಚ್ಛ ರಾಮ ಯಥಾಸುಖಮ್ || 16 ||

ಅರೋಗಂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಾರ್ಥಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪುನರಾಗತಮ್ |
ಪಶ್ಯಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಸುಖಂ ವತ್ಸ ಸುಸ್ಥಿತಂ ರಾಜವೇಶ್ಮಿನಿ || 17 ||

ಮಯಾರ್ಚಿತಾ ದೇವಗಣಾಃ ಶಿವಾದಯೋ
ಮಹರ್ಷಯೋ ಭೂತಮಹಾಸುರೋರಗಾಃ |
ಅಭಿಪ್ರಯಾತಸ್ಯ ವನಂ ಚಿರಾಯ ತೇ
ಹಿತಾನಿ ಕಾಂಕ್ಷಂತು ದಿಶಶ್ಚ ರಾಘವ || 18 ||

ಇತೀವ ಚಾಶ್ರುಪ್ರತಿಪೂರ್ಣಲೋಚನಾ
ಸಮಾಪ್ಯ ಚ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ ಯಥಾವಿಧಿ |
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಚೈವ ಚಕಾರ ರಾಘವಮ್
ಪುನಃ ಪುನಶ್ಚಾಪಿ ನಿಪೀಡ್ಯ ಸಸ್ವಜೇ || 19 ||

ತಥಾ ತು ದೇವ್ಯಾ ಸ ಕೃತಪ್ರದಕ್ಷಿಣೋ
ನಿಪೀಡ್ಯ ಮಾತುಶ್ಚರಣೌ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಜಗಾಮ ಸೀತಾನಿಲಯಂ ಮಹಾಯಶಾಃ
ಸ ರಾಘವಃ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಃ ಸ್ವಯಾ ಶ್ರಿಯಾ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಭಿವಾದ್ಯ ತು ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ರಾಮಃ ಸಮ್ಪ್ರಸಿದ್ಧತೋ ವನಮ್ ।
ಕೃತಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನೋ ಮಾತ್ರಾ ಧರ್ಮಿಷೋ ವರ್ತಮಾನಿ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ೧ ॥

ವಿರಾಜಯನ್ರಾಜಸುತೋ ರಾಜಮಾರ್ಗಂ ನರೈವ್ಯುತಮ್ ।
ಹೃದಯಾನ್ಯಾಮಮನ್ದೇವ ಜನಸ್ಯ ಗುಣವತ್ತಯಾ ॥ ೨ ॥

ವೈದೇಹೀ ಚಾಪಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ನ ಶುಶ್ರಾವ ತಪಸ್ವಿನೀ ।
ತದೇವ ಹೃದಿ ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ಯೌವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ ॥ ೩ ॥

ದೇವಕಾರ್ಯಂ ಸ್ಮ ಸಾ ಕೃತಾಸ್ವ ಕೃತಜ್ಞಾ ಹೃಷ್ಟಚೇತನಾ ।
ಅಭಿಜ್ಞಾ ರಾಜಧರ್ಮಾಣಾಂ ರಾಜಪುತ್ರಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರವಿವೇಶಾಥ ರಾಮಸ್ತು ಸ್ವವೇಶ್ಮ ಸುವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಜನಸಮೂರ್ಣಂ ಹ್ರಿಯಾ ಕಿಂಚಿದವಾಙ್ಮುಖಿಃ ॥ ೫ ॥

ಅಥ ಸೀತಾ ಸಮುತ್ತತ್ಯ ವೇಪಮಾನಾ ಚ ತಂ ಪತಿಮ್ ।
ಅಪಶ್ಯಚ್ಛೋಕಸಂತಪ್ತಂ ಚಿಂತಾವ್ಯಾಕುಲಿಲೇಂದ್ರಿಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ವಿವರ್ಣವದನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಪ್ರಸಿನ್ವನ್ನಮಮರ್ಷಣಮ್ ।
ಆಹ ದುಃಖಾಭಿಸಂತಪ್ತಾ ಕಿಮಿದಾನೀಮಿದಂ ಪ್ರಭೋ ॥ ೭ ॥

ಅದ್ಯ ಬಾರ್ಹಸ್ಪತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಯುಕ್ತಃ ಪುಷ್ಯೋ ನ ರಾಘವ ।
ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಪ್ರಾಜ್ಞೈಃ ಕೇನ ತ್ವಮಸಿ ದುರ್ಮನಾಃ ॥ ೮ ॥

ನ ತೇ ಶತಶಲಾಕೇನ ಜಲಘೇನನಿಭೇನ ಚ ।
ಆವೃತಂ ವದನಂ ವಲ್ಗು ಛತ್ರೇಣಾಭಿವಿರಾಜತೇ ॥ ೯ ॥

ವ್ಯಜನಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಮುಖ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ಶತಪತ್ರನಿಭೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಚಂದ್ರಹಂಸಪ್ರಕಾಶಾಭ್ಯಾಂ ವೀಜ್ಯತೇ ನ ತವಾನನಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ವಾಗ್ಮಿನೋ ಬಂದಿನಶ್ಚಾಪಿ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಾಸ್ತ್ವಂ ನರರ್ಷಭ ।
ಸ್ತುವನ್ತೋ ನಾದ್ಯ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಮಜ್ಜಗಲೈಃ ಸೂತಮಾಗಧಾಃ ॥ 11 ॥

ನ ತೇ ಕ್ಷೌದ್ರಂ ಚ ದಧಿ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇದಪಾರಗಾಃ ।
ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಮೂರ್ಧಾವಸಿಕ್ತಸ್ಯ ದಧತಿ ಸ್ಮ ವಿಧಾನತಃ ॥ 12 ॥

ನ ತಾಷಾಂ ಪ್ರಕೃತಯಃ ಸರ್ವಾ ಶ್ರೇಣೀಮುಖ್ಯಾಶ್ಚ ಭೂಷಿತಾಃ ।
ಅನುವ್ರಜಿತುಮಿಚ್ಛಂತಿ ಪೌರಜಾಪಪದಾಸ್ತಥಾ ॥ 13 ॥

ಚತುರ್ಭಿರ್ವೇಗಸಮ್ಪನ್ನೈರ್ಹಯೈಃ ಕಾಞ್ಚನಭೂಷಣೈಃ ।
ಮುಖ್ಯಃ ಪುಷ್ಯರಥೋ ಯುಕ್ತಃ ಕಿಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ ತೇಽಗ್ರತಃ ॥ 14 ॥

ನ ಹಸ್ತೀ ಚಾಗ್ರತಃ ಶ್ರೀಮಾಂಸ್ತವ ಲಕ್ಷಣಪೂಜಿತಃ ।
ಪ್ರಯಾಣೇ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ವೀರ ಕೃಷ್ಣಮೇಘಗಿರಿ ಪ್ರಭಃ ॥ 15 ॥

ನ ಚ ಕಾಞ್ಚನಚಿತ್ರಂ ತೇ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನ ।
ಭದ್ರಾಸನಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಾಂತಂ ವೀರಪುರಃಸರಮ್ ॥ 16 ॥

ಅಭಿಷೇಕೋ ಯದಾ ಸಜ್ಜಃ ಕಿಮಿದಾನೀಮಿದಂ ತವ ।
ಅಪೂರ್ವೋ ಮುಖವರ್ಣಶ್ಚ ನ ಪ್ರಹರ್ಷಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ 17 ॥

ಇತೀವ ವಿಲಪಂತೀಂ ತಾಂ ಪ್ರೋವಾಚ ರಘುನಂದನಃ ।
ಸೀತೇ ತತ್ರಭವಾಂಸ್ತಾತ ಪ್ರವ್ರಾಜಯತಿ ಮಾಂ ವನಮ್ ॥ 18 ॥

ಕುಲೇ ಮಹತಿ ಸಮೂಹತೇ ಧರ್ಮಜ್ಞೇ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಿ ।
ಶೃಣು ಜಾನಕಿ ಯೇನೇದಂ ಕ್ರಮೇಣಾಭ್ಯಾಗತಂ ಮಮ ॥ 19 ॥

ರಾಜ್ಞಾ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೇನ ಪಿತ್ರಾ ದಶರಥೇನ ಮೇ ।
ಕೈಕೇಯೈ ಪ್ರೀತಮನಸಾ ಪುರಾ ದತ್ತಾ ಮಹಾವರೌ ॥ 20 ॥

ತಯಾದ್ಯ ಮಮ ಸಜ್ಜೇಽಸ್ಮಿನ್ನಭಿಷೇಕೇ ನೃಪೋದ್ಯತೇ ।
ಪ್ರಚೋದಿತಃ ಸ ಸಮಯೋ ಧರ್ಮೇಣ ಪ್ರತಿನಿರ್ಜಿತಃ ॥ 21 ॥

ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ವಸ್ತವ್ಯಂ ದಣ್ಡಕೇ ಮಯಾ ।
ಪಿತ್ರಾ ಮೇ ಭರತಶ್ಚಾಪಿ ಯೌವರಾಜ್ಯೇ ನಿಯೋಜಿತಃ ।
ಸೋಽಹಂ ತ್ವಾಮಾಗತೋ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ವಿಜನಂ ವನಮ್ ॥ 22 ॥

ಭರತಸ್ಯ ಸಮೀಪೇ ತೇ ನಾಹಂ ಕಥ್ಯಃ ಕದಾಚನ ।
ಋದ್ಧಿಯುಕ್ತಾ ಹಿ ಪುರುಷಾ ನ ಸಹಂತೇ ಪರಸ್ತವಮ್ ।
ತಸ್ಮಾನ್ನ ತೇ ಗುಣಾಃ ಕಥ್ಯಾ ಭರತಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ಮಮ ॥ 23 ॥

ನಾಪಿ ತ್ವಂ ತೇನ ಭರ್ತವ್ಯಾ ವಿಶೇಷೇಣ ಕದಾಚನ ।
ಅನುಕೂಲತಯಾ ಶಕ್ಯಂ ಸಮೀಪೇ ತಸ್ಯ ವರ್ತಿಸುಮ್ ॥ 24 ॥

ಅಹಂ ಚಾಪಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ತಾಂ ಗುರೋಃ ಸಮನುಪಾಲಯನ್ ।
ವನಮದ್ಯೈವ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಸ್ಥಿರಾ ಭವ ಮನಸ್ವಿನಿ ॥ 25 ॥

ಯಾತೇ ಚ ಮಯಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ವನಂ ಮುನಿನಿಷೇವಿತಮ್ ।
ವ್ರತೋಪವಾಸರತಯಾ ಭವಿತವ್ಯಂ ತ್ವಯಾನಘೇ ॥ 26 ॥

ಕಾಲ್ಯಮುತ್ಥಾಯ ದೇವಾನಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪೂಜಾಂ ಯಥಾವಿಧಿ ।
ವಂದಿತವ್ಯೋ ದಶರಥಃ ಪಿತಾ ಮಮ ನರೇಶ್ವರಃ ॥ 27 ॥

ಮಾತಾ ಚ ಮಮ ಕೌಸಲ್ಯಾ ವೃದ್ಧಾ ಸನ್ತಾಪಕರ್ಶಿತಾ ।
ಧರ್ಮಮೇವಾಗ್ರತಃ ಕೃತ್ವಾ ತ್ವತ್ತಃ ಸಮ್ಮಾನಮರ್ಹತಿ ॥ 28 ॥

ವಂದಿತವ್ಯಾಶ್ಚ ತೇ ನಿತ್ಯಂ ಯಾಃ ಶೇಷಾ ಮಮ ಮಾತರಃ ।
ಸ್ನೇಹಪ್ರಣಯಸಮ್ಭೋಗೈಃ ಸಮಾ ಹಿ ಮಮ ಮಾತರಃ ॥ 29 ॥

ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರಸಮೌ ಚಾಪಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯೌ ಚ ವಿಶೇಷತಃ ।
ತ್ವಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶತ್ರುಘ್ನೌ ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಿಯತರೌ ಮಮ ॥ 30 ॥

ವಿಪ್ರಿಯಂ ನ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಭರತಸ್ಯ ಕದಾಚನ ।
ಸ ಹಿ ರಾಜಾ ಪ್ರಭುಶ್ಚೈವ ದೇಶಸ್ಯ ಚ ಕುಲಸ್ಯ ಚ ॥ 31 ॥

ಆರಾಧಿತಾ ಹಿ ಶೀಲೇನ ಪ್ರಯತ್ನೋಜ್ಜೀವಸೇವಿತಾಃ ।

ರಾಜಾನಃ ಸಮ್ಪ್ರಸೀದಂತಿ ಪ್ರಕುಪ್ಯಂತಿ ವಿಪರ್ಯಯೇ || 32 ||

ಔರಸಾನಪಿ ಪುತ್ರಾನ್ವಿ ತ್ಯಜನ್ತ್ಯಹಿತಕಾರಿಣಃ |
ಸಮರ್ಥಾನಸಮ್ಪ್ರಗೃಹ್ಯಂತಿ ಜನಾನಪಿ ನರಾಧಿಪಾಃ || 33 ||

ಅಹಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಹಾವನಂ ಪ್ರಿಯೇ
ತ್ವಯಾ ಹಿ ವಸ್ತವ್ಯಮಿಹೈವ ಭಾಮಿನಿ |
ಯಥಾ ವ್ಯಲೀಕಂ ಕುರುಷೇ ನ ಕಸ್ಯ ಚಿತ್
ತಥಾ ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯಮಿದಂ ವಚೋ ಮಮ || 34 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ವೈದೇಹೀ ಪ್ರಿಯಾರ್ಹಾ ಪ್ರಿಯವಾದಿನೀ ।
ಪ್ರಣಯಾದೇವ ಸಜ್ಜುಧಾ ಭರ್ತಾರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 1 ॥

ಆರ್ಯಪುತ್ರ ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಭ್ರಾತಾ ಪುತ್ರಸ್ತಥಾ ಸ್ನುಷಾ ।
ಸ್ವಾನಿ ಪುಣ್ಯಾನಿ ಭುಂಜಾನ್ಯಾಃ ಸ್ವಂ ಸ್ವಂ ಭಾಗ್ಯಮುಪಾಸತೇ ॥ 2 ॥

ಭರ್ತುರ್ಭಾಗ್ಯಂ ತು ಭಾರ್ಯೈಕಾ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಅತಶ್ಚೈವಾಹಮಾದಿಷ್ಟಾ ವನೇ ವಸ್ತವ್ಯಮಿತ್ಯಪಿ ॥ 3 ॥

ನ ಪಿತಾ ನಾತ್ಮಜೋ ನಾತ್ಮಾ ನ ಮಾತಾ ನ ಸಖೀಜನಃ ।
ಇಹ ಪ್ರೇತ್ಯ ಚ ನಾರೀಣಾಂ ಪತಿರೇಕೋ ಗತಿಃ ಸದಾ ॥ 4 ॥

ಯದಿ ತ್ವಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ದುರ್ಗಂ ವನಮದ್ಯೈವ ರಾಘವ ।
ಅಗ್ರತಸ್ತೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೃದ್ನಂತೀ ಕುಶಕಣ್ವಕಾನ್ ॥ 5 ॥

ಈರ್ಷ್ಯಾ ರೋಷೌ ಬಹಿಷ್ಕೃತ್ಯ ಭುಕ್ತಶೇಷಮಿವೋದಕಮ್ ।
ನಯ ಮಾಂ ವೀರ ವಿಶ್ರಬ್ಧಃ ಪಾಪಂ ಮಯಿ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ 6 ॥

ಪ್ರಾಸಾದಾಗ್ರೈರ್ವಿಮಾನೈರ್ವಾ ವೈಹಾಯಸಗತೇನ ವಾ ।
ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಗತಾ ಭರ್ತುಃ ಪಾದಚ್ಛಾಯಾ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ ॥ 7 ॥

ಅನುಶಿಷ್ಟಾಸ್ಮಿ ಮಾತ್ರಾ ಚ ಪಿತ್ರಾ ಚ ವಿವಿಧಾಶ್ರಯಮ್ ।
ನಾಸ್ಮಿ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ವಕ್ತವ್ಯಾ ವರ್ತಿಸ್ಯಂತಿ ಯಥಾ ಮಯಾ ॥ 8 ॥

ಸುಖಂ ವನೇ ನಿವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಯಥೈವ ಭವನೇ ಪಿತುಃ ।
ಅಚಿಂತಯಂತೀ ತ್ರೀಂಲೋಕಾಂಶ್ಚಿಂತಯಂತೀ ಪತಿವ್ರತಮ್ ॥ 9 ॥

ಶುಶ್ರೂಷಮಾಣಾ ತೇ ನಿತ್ಯಂ ನಿಯತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೀ ।
ಸಹ ರಂಸ್ಯೇ ತ್ವಯಾ ವೀರ ವನೇಷು ಮಧುಗನ್ನಿಷು ॥ 10 ॥

ತ್ವಂ ಹಿ ಕರ್ತುಂ ವನೇ ಶಕ್ತೋ ರಾಮ ಸಮ್ಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ಅನ್ಯಸ್ಯ ಪೈ ಜನಸ್ಯೇಹ ಕಿಂ ಪುನರ್ಮಮ ಮಾನದ ॥ 11 ॥

ಫಲಮೂಲಾಶನಾ ನಿತ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ನ ತೇ ದುಃಖಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿವಸಂತೀ ಸಹ ತ್ವಯಾ ॥ 12 ॥

ಇಚ್ಛಾಮಿ ಸರಿತಃ ಶೈಲಾನ್ಪಲ್ವಲಾನಿ ವನಾನಿ ಚ ।
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸರ್ವತ್ರ ನಿರ್ಭೀತಾ ತ್ವಯಾ ನಾಥೇನ ಧೀಮತಾ ॥ 13 ॥

ಹಂಸಕಾರಣ್ಡವಾಕೀರ್ಣಾಃ ಪದ್ಮಿನೀಃ ಸಾಧುಪುಷ್ಪಿತಾಃ ।
ಇಚ್ಛೇಯಂ ಸುಖಿನೀ ದ್ರಷ್ಟುಂ ತ್ವಯಾ ವೀರೇಣ ಸಜ್ಞತಾ ॥ 14 ॥

ಸಹ ತ್ವಯಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ರಂಸ್ಯೇ ಪರಮನಂದಿನೀ ।
ಏವಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಶತಂ ವಾಹಂ ತ್ವಯಾ ಸಹ ॥ 15 ॥

ಸ್ವರ್ಗೇಽಪಿ ಚ ವಿನಾ ವಾಸೋ ಭವಿತಾ ಯದಿ ರಾಘವ ।
ತ್ವಯಾ ಮಮ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ನಾಹಂ ತಮಪಿ ರೋಚಯೇ ॥ 16 ॥

ಅಹಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ವನಂ ಸುದುರ್ಗಮಮ್
ಮೃಗಾಯುತಂ ವಾನರವಾರಣೈರ್ಯುತಮ್ ।
ವನೇ ನಿವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಯಥಾ ಪಿತುರ್ಗೃಹೇ
ತವೈವ ಪಾದಾವುಪಗೃಹ್ಯ ಸಮ್ಮತಾ ॥ 17 ॥

ಅನನ್ಯಭಾವಾಮನುರಕ್ತಚೇತಸಮ್
ತ್ವಯಾ ವಿಯುಕ್ತಾಂ ಮರಣಾಯ ನಿಶ್ಚಿತಾಮ್ ।
ನಯಸ್ವ ಮಾಂ ಸಾಧು ಕುರುಷ್ವ ಯಾಚನಾಮ್
ನ ತೇ ಮಯಾತೋ ಗುರುತಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

ತಥಾ ಬ್ರುವಾಣಾಮಪಿ ಧರ್ಮವತ್ಸಲೋ
ನ ಚ ಸ್ಮ ಸೀತಾಂ ನೃವರೋ ನಿನೀಷತಿ ।
ಉವಾಚ ಚೈನಾಂ ಬಹು ಸಂನಿವರ್ತನೇ
ವನೇ ನಿವಾಸಸ್ಯ ಚ ದುಃಖಿತಾಂ ಪ್ರತಿ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಪಇಚ್ಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ಏವಂ ಬ್ರುವತೀಂ ಸೀತಾಂ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ |
ನಿವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 1 ||

ಸೀತೇ ಮಹಾಕುಲೀನಾಸಿ ಧರ್ಮೇ ಚ ನಿರತಾ ಸದಾ |
ಇಹಾಚರ ಸ್ವಧರ್ಮಂ ತ್ವಂ ಮಾ ಯಥಾ ಮನಸಃ ಸುಖಮ್ || 2 ||

ಸೀತೇ ಯಥಾ ತ್ವಾಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತಥಾ ಕಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾಬಲೇ |
ವನೇ ದೋಷಾ ಹಿ ಬಹವೋ ವದತಸ್ತಾನ್ನಿಬೋಧ ಮೇ || 3 ||

ಸೀತೇ ವಿಮುಚ್ಯತಾಮೇಷಾ ವನವಾಸಕೃತಾ ಮತಿಃ |
ಬಹುದೋಷಂ ಹಿ ಕಾನ್ತಾರಂ ವನಮಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ || 4 ||

ಹಿತಬುದ್ಧ್ಯಾ ಖಿಲು ವಚೋ ಮಯೈತದಭಿಧೀಯತೇ |
ಸದಾ ಸುಖಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ದುಃಖಮೇವ ಸದಾ ವನಮ್ || 5 ||

ಗಿರಿನಿರ್ಝರಸಮ್ಭೂತಾ ಗಿರಿಕಂದರವಾಸಿನಾಮ್ |
ಸಿಂಹಾನಾಂ ನಿನದಾ ದುಃಖಾಃ ಶ್ರೋತುಂ ದುಃಖಮತೋ ವನಮ್ || 6 ||

ಸುಪ್ಯತೇ ಪರ್ಣಶಯ್ಯಾಸು ಸ್ವಯಂ ಭಗ್ನಾಸು ಭೂತಲೇ |
ರಾತ್ರಿಷು ಶ್ರಮಖಿನ್ನೇನ ತಸ್ಮಾದ್ದುಃಖಿತರಂ ವನಮ್ || 7 ||

ಉಪವಾಸಶ್ಚ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಯಥಾಪ್ರಣೇನ ಮೈಥಿಲಿ |
ಜಟಾಭಾರಶ್ಚ ಕರ್ತವ್ಯೋ ವಲ್ಕಲಾಮ್ಬರಧಾರಿಣಾ || 8 ||

ಅತೀವ ವಾತಸ್ತಿಮಿರಂ ಬುಭುಕ್ಷಾ ಚಾತ್ರ ನಿತ್ಯಶಃ |
ಭಯಾನಿ ಚ ಮಹಾನ್ತ್ಯತ್ರ ತತೋ ದುಃಖಿತರಂ ವನಮ್ || 9 ||

ಸರಿಸೃಪಾಶ್ಚ ಬಹವೋ ಬಹುರೂಪಾಶ್ಚ ಭಾಮಿನಿ |
ಚರಂತಿ ಪೃಥಿವೀಂ ದರ್ಪಾದತೋ ದುಃಖಿತರಂ ವನಮ್ || 10 ||

ನದೀನಿಲಯನಾಃ ಸರ್ಪಾ ನದೀಕುಟಿಲಗಾಮಿನಃ |
ತಿಷ್ಠಂತ್ಯಾವೃತ್ಯ ಪನ್ನಾನಮತೋ ದುಃಖಿತರಂ ವನಮ್ || 11 ||

ಪತಜ್ಞಾ ವೃಶ್ಚಿಕಾಃ ಕೀಟಾ ದಂಶಾಶ್ಚ ಮಶಕೈಃ ಸಹ |
ಬಾಧಂತೇ ನಿತ್ಯಮಬಲೇ ಸರ್ವಂ ದುಃಖಮತೋ ವನಮ್ || 12 ||

ದ್ರುಮಾಃ ಕಣ್ವಕಿನಶ್ಚೈವ ಕುಶಕಾಶಾಶ್ಚ ಭಾಮಿನಿ |
ವನೇ ವ್ಯಾಕುಲಶಾಖಾಗ್ರಸ್ತೇನ ದುಃಖಿತರಂ ವನಮ್ || 13 ||

ತದಲಂ ತೇ ವನಂ ಗತ್ವಾ ಕ್ಷಮಂ ನ ಹಿ ವನಂ ತವ |
ವಿಮೃಶನ್ನಿಹ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಬಹುದೋಷತರಂ ವನಮ್ || 14 ||

ವನಂ ತು ನೇತುಂ ನ ಕೃತಾ ಮತಿಸ್ತದಾ
ಬಭೂವ ರಾಮೇಣ ಯದಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ನ ತಸ್ಯ ಸೀತಾ ವಚನಂ ಚಕಾರ ತತ್
ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ರಾಮಮಿದಂ ಸುದುಃಖಿತಾ || 15 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏತತ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೀತಾ ರಾಮಸ್ಯ ದುಃಖಿತಾ ।
ಪ್ರಸಕ್ತಾಶ್ರುಮುಖೀ ಮನ್ದಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ಯೇ ತ್ವಯಾ ಕೀರ್ತಿತಾ ದೋಷಾ ವನೇ ವಸ್ತವ್ಯತಾಂ ಪ್ರತಿ ।
ಗುಣಾನಿತ್ಯೇವ ತಾನ್ವಿದ್ಧಿ ತವ ಸ್ನೇಹಪುರಸ್ಕೃತಾನ್ ॥೨॥

ತ್ವಯಾ ಚ ಸಹ ಗನ್ತವ್ಯಂ ಮಯಾ ಗುರುಜನಾಜ್ಞಯಾ ।
ತ್ವದ್ವಿಯೋಗೇನ ಮೇ ರಾಮ ತ್ಯಕ್ತವ್ಯಮಿಹ ಜೀವಿತಮ್ ॥೩॥

ನ ಚ ಮಾಂ ತ್ವತ್ಸಮೀಪಸ್ಥಮಪಿ ಶಕ್ನೋತಿ ರಾಘವ ।
ಸುರಾಣಾಮೀಶ್ವರಃ ಶಕ್ರಃ ಪ್ರಧರ್ಷಯಿತುಮೋಜಸಾ ॥೪॥

ಪತಿಹೀನಾ ತು ಯಾ ನಾರೀ ನ ಸಾ ಶಕ್ತ್ಯತಿ ಜೀವಿತುಮ್ ।
ಕಾಮಮೇವಂವಿಧಂ ರಾಮ ತ್ವಯಾ ಮಮ ವಿದರ್ಶಿತಮ್ ॥೫॥

ಅಥ ಚಾಪಿ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಮಯಾ ಶ್ರುತಮ್ ।
ಪುರಾ ಪಿತೃಗೃಹೇ ಸತ್ಯಂ ವಸ್ತವ್ಯಂ ಕಿಲ ಮೇ ವನೇ ॥೬॥

ಲಕ್ಷಣಿಭ್ಯೋ ದ್ವಿಜಾತಿಭ್ಯಃ ಶ್ರುತ್ವಾಹಂ ವಚನಂ ಗೃಹೇ ।
ವನವಾಸಕೃತೋತ್ಸಾಹಾ ನಿತ್ಯಮೇವ ಮಹಾಬಲ ॥೭॥

ಆದೇಶೋ ವನವಾಸಸ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಃ ಸ ಮಯಾ ಕಿಲ ।
ಸಾ ತ್ವಯಾ ಸಹ ತತ್ರಾಹಂ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಿಯ ನಾನ್ಯಥಾ ॥೮॥

ಕೃತಾದೇಶಾ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಹ ತ್ವಯಾ ।
ಕಾಲಶ್ಚಾಯಂ ಸಮುತ್ಪನ್ನಃ ಸತ್ಯವಾಗ್ಭವತು ದ್ವಿಜಃ ॥೯॥

ವನವಾಸೇ ಹಿ ಜಾನಾಮಿ ದುಃಖಾನಿ ಬಹುಧಾ ಕಿಲ ।
ಪ್ರಾಪ್ಯಂತೇ ನಿಯತಂ ವೀರ ಪುರುಷೈರಕೃತಾತ್ಮಭಿಃ ॥೧೦॥

ಕನ್ಯಯಾ ಚ ಪಿತುರ್ಗೇಹೇ ವನವಾಸಃ ಶ್ರುತೋ ಮಯಾ ।
ಭಿಕ್ಷುಣ್ಯಾಃ ಸಾಧುವೃತ್ತಾಯಾ ಮಮ ಮಾತುರಿಹಾಗ್ರತಃ ॥ 11 ॥

ಪ್ರಸಾದಿತಶ್ಚ ವೈ ಪೂರ್ವಂ ತ್ವಂ ವೈ ಬಹುವಿಧಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಗಮನಂ ವನವಾಸಸ್ಯ ಕಾಞ್ಞಿತ್ವಂ ಹಿ ಸಹ ತ್ವಯಾ ॥ 12 ॥

ಕೃತಕ್ಷಣಾಹಂ ಭದ್ರಂ ತೇ ಗಮನಂ ಪ್ರತಿ ರಾಘವ ।
ವನವಾಸಸ್ಯ ಶೂರಸ್ಯ ಚರ್ಯಾ ಹಿ ಮಮ ರೋಚತೇ ॥ 13 ॥

ಶುದ್ಧಾತ್ಮನೈಮಭಾವಾದ್ಧಿ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ವಿಕಲ್ಮಷಾ ।
ಭರ್ತಾರಮನುಗಚ್ಛಂತೀ ಭರ್ತಾ ಹಿ ಮಮ ದೈವತಮ್ ॥ 14 ॥

ಪ್ರೇತ್ಯಭಾವೇಽಪಿ ಕಲ್ಯಾಣಃ ಸಜ್ಜಮೋ ಮೇ ಸಹ ತ್ವಯಾ ।
ಶ್ರುತಿರ್ಹಿ ಶ್ರೂಯತೇ ಪುಣ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಯಶಸ್ವಿನಾಮ್ ॥ 15 ॥

ಇಹ ಲೋಕೇ ಚ ಪಿತೃಭಿರ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀ ಯಸ್ಯ ಮಹಾಮತೇ ।
ಅದ್ಭಿದೃಶ್ಯಾ ಸ್ವಧರ್ಮೇಣ ಪ್ರೇತ್ಯಭಾವೇಽಪಿ ತಸ್ಯ ಸಾ ॥ 16 ॥

ಏವಮಸ್ಮಾತ್ಸ್ವಕಾಂ ನಾರೀಂ ಸುವೃತ್ತಾಂ ಹಿ ಪತಿವ್ರತಾಮ್ ।
ನಾಭಿರೋಚಯಸೇ ನೇತುಂ ತ್ವಂ ಮಾಂ ಕೇನೇಹ ಹೇತುನಾ ॥ 17 ॥

ಭಕ್ತಾಂ ಪತಿವ್ರತಾಂ ದೀನಾಂ ಮಾಂ ಸಮಾಂ ಸುಖದುಃಖಯೋಃ ।
ನೇತುಮರ್ಹಸಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಸಮಾನಸುಖದುಃಖಿನೀಮ್ ॥ 18 ॥

ಯದಿ ಮಾಂ ದುಃಖಿತಾಮೇವಂ ವನಂ ನೇತುಂ ನ ಚೇಚ್ಛಸಿ ।
ವಿಷಮಗ್ನಿಂ ಜಲಂ ವಾಹಮಾಸ್ಥಾಸ್ಯೇ ಮೃತ್ಯುಕಾರಣಾತ್ ॥ 19 ॥

ಏವಂ ಬಹುವಿಧಂ ತಂ ಸಾ ಯಾಚತೇ ಗಮನಂ ಪ್ರತಿ ।
ನಾನುಮೇನೇ ಮಹಾಬಾಹುಸ್ತಾಂ ನೇತುಂ ವಿಜನಂ ವನಮ್ ॥ 20 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸಾ ಚಿಂತಾಂ ಮೈಥಿಲೀ ಸಮುಪಾಗತಾ ।
ಸ್ನಾಪಯಂತೀವ ಗಾಮುಷ್ಣೈರಶ್ರುಭಿರ್ನಯನಚ್ಯುತೈಃ ॥ 21 ॥

ಚಿಂತಯಂತೀಂ ತಥಾ ತಾಂ ತು ನಿವರ್ತಯಿತುಮಾತ್ಮವಾನ್ ।

ಕ್ರೋಧಾವಿಷ್ಣುಂ ತು ವೈದೇಹೀಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ಬಹವಸಾನ್ತ್ವಯತ್ ॥²²॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸಾನ್ತ್ವ್ಯಮಾನಾ ತು ರಾಮೇಣ ಮೈಥಿಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ವನವಾಸನಿಮಿತ್ತಾಯ ಭರ್ತಾರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಸಾ ತಮುತ್ತಮಸಂವಿಗ್ನಾ ಸೀತಾ ವಿಪುಲವಕ್ಷಸಮ್ ।
ಪ್ರಣಯಾಚ್ಚಾಭಿಮಾನಾಚ್ಚ ಪರಿಚಿಕ್ಷೇಪ ರಾಘವಮ್ ॥ ೨ ॥

ಕಿಂ ತ್ವಾಮನ್ಯತ ವೈದೇಹಃ ಪಿತಾ ಮೇ ಮಿಥಿಲಾಧಿಪಃ ।
ರಾಮ ಜಾಮಾತರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಪುರುಷವಿಗ್ರಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅನ್ಯತಂ ಬಲಲೋಕೋಽಯಮಜ್ಞಾನಾದ್ಯದ್ಧಿ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ।
ತೇಜೋ ನಾಸ್ತಿ ಪರಂ ರಾಮೇ ತಪತೀವ ದಿವಾಕರೇ ॥ ೪ ॥

ಕಿಂ ಹಿ ಕೃತ್ವಾ ವಿಷಣ್ಣಸ್ತ್ವಂ ಕುತೋ ವಾ ಭಯಮಸ್ತಿ ತೇ ।
ಯತ್ಪರಿತ್ಯಕ್ತಕಾಮಸ್ತ್ವಂ ಮಾಮನನ್ಯಪರಾಯಣಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ದ್ಯುಮತ್ತೇನಸುತಂ ವೀರ ಸತ್ಯವನ್ತಮನುವ್ರತಾಮ್ ।
ಸಾವಿತ್ರೀಮಿವ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ತ್ವಮಾತ್ಮವಶವರ್ತಿನೀಮ್ ॥ ೬ ॥

ನ ತ್ವಹಂ ಮನಸಾಪ್ಯನ್ಯಂ ದ್ರಷ್ಟಾಸ್ಮಿ ತ್ವದೃತೇಽನಘ ।
ತ್ವಯಾ ರಾಘವ ಗಚ್ಛೇಯಂ ಯಥಾನ್ಯಾ ಕುಲಪಾಂಸನೀ ॥ ೭ ॥

ಸ್ವಯಂ ತು ಭಾರ್ಯಾಂ ಕೌಮಾರೀಂ ಚಿರಮಧ್ಯುಷಿತಾಂ ಸತೀಮ್ ।
ಶೈಲೂಷ ಇವ ಮಾಂ ರಾಮ ಪರೇಭ್ಯೋ ದಾತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ ೮ ॥

ಸ ಮಾಮನಾದಾಯ ವನಂ ನ ತ್ವಂ ಪ್ರಸಾಧತುಮರ್ಹಸಿ ।
ತಪೋ ವಾ ಯದಿ ವಾರಣ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗೋ ವಾ ಸ್ಯಾತ್ಸಹ ತ್ವಯಾ ॥ ೯ ॥

ನ ಚ ಮೇ ಭವಿತಾ ತತ್ರ ಕಶ್ಚಿತ್ಪಥಿ ಪರಿಶ್ರಮಃ ।
ಪೃಷ್ಠತಸ್ತವ ಗಚ್ಛನ್ತ್ಯಾ ವಿಹಾರಶಯನೇಷ್ವಪಿ ॥ ೧೦ ॥

ಕುಶಕಾಶಶರೇಷೀಕಾ ಯೇ ಚ ಕಣ್ವಕಿನೋ ದ್ರುಮಾಃ ।
ತೂಲಾಜಿನಸಮಸ್ಪರ್ಶಾ ಮಾರ್ಗೇ ಮಮ ಸಹ ತ್ವಯಾ ॥ 11 ॥

ಮಹಾವಾತ ಸಮುದ್ಧೂತಂ ಯನ್ಮಾಮವಕರಿಷ್ಯತಿ ।
ರಜೋ ರಮಣ ತನ್ಮನ್ಯೇ ಪರಾರ್ಥ್ಯಮಿವ ಚಂದನಮ್ ॥ 12 ॥

ಶಾದ್ವಲೇಷು ಯದಾಸಿಷ್ಯೇ ವನಾಂತೇ ವನಗೋರಚಾ ।
ಕುಥಾಸ್ತರಣತಲ್ಪೇಷು ಕಿಂ ಸ್ಯಾತ್ಸುಖಿತರಂ ತತಃ ॥ 13 ॥

ಪತ್ರಂ ಮೂಲಂ ಫಲಂ ಯತ್ತ್ವಮಲ್ಪಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಬಹು ।
ದಾಸ್ಯಸಿ ಸ್ವಯಮಾಹೃತ್ಯ ತನ್ಮೇಽಮೃತರಸೋಪಮಮ್ ॥ 14 ॥

ನ ಮಾತುರ್ನ ಪಿತುಸ್ತತ್ರ ಸ್ಮರಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ವೇಶ್ಮನಃ ।
ಆರ್ತವಾನ್ಯುಪಭುಂಜಾನ್ವಾ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ॥ 15 ॥

ನ ಚ ತತ್ರ ಗತಃ ಕಿಂಚಿದ್ರೂಪಮರ್ಹಸಿ ವಿಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಮತ್ಕೃತೇ ನ ಚ ತೇ ಶೋಕೋ ನ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ದುರ್ಭರಾ ॥ 16 ॥

ಯಸ್ತ್ವಯಾ ಸಹ ಸ ಸ್ವರ್ಗೋ ನಿರಯೋ ಯಸ್ತ್ವಯಾ ವಿನಾ ।
ಇತಿ ಜಾನನ್ವರಾಂ ಪ್ರೀತಿಂ ಗಚ್ಛ ರಾಮ ಮಯಾ ಸಹ ॥ 17 ॥

ಅಥ ಮಾಮೇವಮವ್ಯಗ್ರಾಂ ವನಂ ನೈವ ನಯಿಷ್ಯಸಿ ।
ವಿಷಮದೈವ ಪಾಸ್ಯಾಮಿ ಮಾ ವಿಶಂ ದ್ವಿಷತಾಂ ವಶಮ್ ॥ 18 ॥

ಪಶ್ಚಾದಪಿ ಹಿ ದುಃಖೇನ ಮಮ ನೈವಾಸ್ತಿ ಜೀವಿತಮ್ ।
ಉಜ್ಜಿತಾಯಾಸ್ತ್ವಯಾ ನಾಥ ತದೈವ ಮರಣಂ ವರಮ್ ॥ 19 ॥

ಇದಂ ಹಿ ಸಹಿತುಂ ಶೋಕಂ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ನೋತ್ಸಹೇ ।
ಕಿಂ ಪುನರ್ದಶವರ್ಷಾಣಿ ತ್ರೀಣಿ ಚೈಕಂ ಚ ದುಃಖಿತಾ ॥ 20 ॥

ಇತಿ ಸಾ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾ ವಿಲಪ್ಯ ಕರುಣಂ ಬಹು ।
ಚುಕ್ರೋಶ ಪತಿಮಾಯಸ್ತಾ ಭೃಶಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಸಸ್ವರಮ್ ॥ 21 ॥

ಸಾ ವಿದ್ಧಾ ಬಹುಭಿರ್ವಾಕ್ಯೈರ್ಧೀಗ್ಧೈರಿವ ಗಜಾಜ್ಞನಾ ।
ಚಿರ ಸಂನಿಯತಂ ಬಾಷ್ಪಂ ಮುಮೋಚಾಗ್ನಿಮಿವಾರಣಿಃ ॥ 22 ॥

ತಸ್ಯಾಃ ಸ್ಫುಟಿಕಸಜ್ಜಾಶಂ ವಾರಿ ಸನ್ತಾಪಸಮ್ಭವಮ್ ।
ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪರಿಸುಸ್ರಾವ ಪಜ್ಜಜಾಭ್ಯಾಮಿವೋದಕಮ್ ॥ 23 ॥

ತಾಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವಿಸಂಜ್ಞಾಮಿವ ದುಃಖಿತಾಮ್ ।
ಉವಾಚ ವಚನಂ ರಾಮಃ ಪರಿವಿಶ್ವಾಸಯಂಸ್ತದಾ ॥ 24 ॥

ನ ದೇವಿ ತವ ದುಃಖೇನ ಸ್ವರ್ಗಮಪ್ಯಭಿರೋಚಯೇ ।
ನ ಹಿ ಮೇಽಸ್ತಿ ಭಯಂ ಕಿಂಚಿತ್ಸ್ವಯಮೋರ್ಭೀರಿವ ಸರ್ವತಃ ॥ 25 ॥

ತವ ಸರ್ವಮಭಿಪ್ರಾಯಮವಿಜ್ಞಾಯ ಶುಭಾನನೇ ।
ವಾಸಂ ನ ರೋಚಯೇಽರಣ್ಯೇ ಶಕ್ತಿಮಾನಪಿ ರಕ್ಷಣೇ ॥ 26 ॥

ಯತ್ಸೃಷ್ಟಾಸಿ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ವನವಾಸಾಯ ಮೈಥಿಲಿ ।
ನ ವಿಹಾತುಂ ಮಯಾ ಶಕ್ಯಾ ಕೀರ್ತಿರಾತ್ಮವತಾ ಯಥಾ ॥ 27 ॥

ಧರ್ಮಸ್ತು ಗಜನಾಸೋರು ಸದ್ಭಿರಾಚರಿತಃ ಪುರಾ ।
ತಂ ಚಾಹಮನುವರ್ತೇಽದ್ಯ ಯಥಾ ಸೂರ್ಯಂ ಸುವರ್ಚಲಾ ॥ 28 ॥

ಏಷ ಧರ್ಮಸ್ತು ಸುಶ್ರೋಣಿ ಪಿತುರ್ಮಾತುಶ್ಚ ವಶ್ಯತಾ ।
ಅತಶ್ಚಾಜ್ಞಾಂ ವ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ನಾಹಂ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ ॥ 29 ॥

ಸ ಮಾಂ ಪಿತಾ ಯಥಾ ಶಾಸ್ತಿ ಸತ್ಯಧರ್ಮಪಥೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ತಥಾ ವರ್ತಿತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸ ಹಿ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ ।
ಅನುಗಚ್ಛಸ್ವ ಮಾಂ ಭೀರು ಸಹಧರ್ಮಚರೀ ಭವ ॥ 30 ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಶ್ಚ ರತ್ನಾನಿ ಭಿಕ್ಷುಕೇಭ್ಯಶ್ಚ ಭೋಜನಮ್ ।
ದೇಹಿ ಚಾಶಂಸಮಾನೇಭ್ಯಃ ಸನ್ತ್ವರಸ್ವ ಚ ಮಾಚಿರಮ್ ॥ 31 ॥

ಅನುಕೂಲಂ ತು ಸಾ ಭರ್ತುರ್ಜ್ಞಾತಾ ಗಮನಮಾತ್ಮನಃ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಮುದಿತಾ ದೇವೀ ದಾತುಮೇವೋಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 32 ॥

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಾನಸಾ
ಯಶಸ್ವಿನೀ ಭರ್ತುರವೇಕ್ಷ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ |
ಧನಾನಿ ರತ್ನಾನಿ ಚ ದಾತುಮಜ್ಞನಾ
ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ಮನಸ್ವಿನೀ || 33 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಗ್ರತಃ ।
ಸ್ಥಿತಂ ಪ್ರಾಗ್ಗಾಮಿನಂ ವೀರಂ ಯಾಚಮಾನಂ ಕೃತಾಂಜಲಿಮ್ ॥ 1 ॥

ಮಯಾದ್ಯ ಸಹ ಸೌಮಿತ್ರೇ ತ್ವಯಿ ಗಚ್ಛತಿ ತದ್ವನಮ್ ।
ಕೋ ಭರಿಷ್ಯತಿ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ವಾ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ॥ 2 ॥

ಅಭಿವರ್ಷತಿ ಕಾಮೈರ್ಯಃ ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀಮಿವ ।
ಸ ಕಾಮಪಾಶಪರ್ಯಸ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಮಹೀಪತಿಃ ॥ 3 ॥

ಸಾ ಹಿ ರಾಜ್ಯಮಿದಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನೃಪಸ್ಯಾಶ್ವಪತೇಃ ಸುತಾ ।
ದುಃಖಿತಾನಾಂ ಸಪತ್ನೀನಾಂ ನ ಕರಿಷ್ಯತಿ ಶೋಭನಮ್ ॥ 4 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಯಾ ಗಿರಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತದಾ ರಾಮಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞೋ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಮ್ ॥ 5 ॥

ತವೈವ ತೇಜಸಾ ವೀರ ಭರತಃ ಪೂಜಯಿಷ್ಯತಿ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಚ ಪ್ರಯತೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ 6 ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಬಿಭೃಯಾದಾರ್ಯಾ ಸಹಸ್ರಮಪಿ ಮದ್ವಿಧಾನ್ ।
ಯಸ್ಯಾಃ ಸಹಸ್ರಂ ಗ್ರಾಮಾಣಾಂ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಮುಪಜೀವನಮ್ ॥ 7 ॥

ಧನುರಾದಾಯ ಸಶರಂ ಖನಿತ್ರಪಿಟಕಾಧರಃ ।
ಅಗ್ರತಸ್ತೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಪನ್ನಾಥನಮನುದರ್ಶಯನ್ ॥ 8 ॥

ಆಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ನಿತ್ಯಂ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ।
ವನ್ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಚಾನ್ಯಾನಿ ಸ್ವಾಹಾರಾಣಿ ತಪಸ್ವಿನಾಮ್ ॥ 9 ॥

ಭವಾಂಸ್ತು ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಗಿರಿಸಾನುಷು ರಂಸ್ಯತೇ ।
ಅಹಂ ಸರ್ವಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಜಾಗ್ರತಃ ಸ್ವಪತಶ್ಚ ತೇ ॥ 10 ॥

ರಾಮಸ್ವನೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಸುಪ್ರೀತಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತಮ್ |
ವ್ರಜಾಪೃಚ್ಛಸ್ವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸರ್ವಮೇವ ಸುಹೃಜ್ಜನಮ್ || 11 ||

ಯೇ ಚ ರಾಜ್ಞೋ ದದೌ ದಿವ್ಯೇ ಮಹಾತ್ಮಾ ವರುಣಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ಜನಕಸ್ಯ ಮಹಾಯಜ್ಞೇ ಧನುಷೀ ರೌದ್ರದರ್ಶನೇ || 12 ||

ಅಭೇದ್ಯಕವಚೇ ದಿವ್ಯೇ ತೂಣೇ ಚಾಕ್ಷಯಸಾಯಕೌ |
ಆದಿತ್ಯವಿಮಲೌ ಚೋಭೌ ಖಡ್ಗೌ ಹೇಮಪರಿಷ್ಕೃತೌ || 13 ||

ಸತ್ಕೃತ್ಯ ನಿಹಿತಂ ಸರ್ವಮೇತದಾಚಾರ್ಯಸದ್ಮನಿ |
ಸ ತ್ವಮಾಯುಧಮಾದಾಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾವ್ರಜ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 14 ||

ಸ ಸುಹೃಜ್ಜನಮಾಮನ್ತ್ರ್ಯ ವನವಾಸಾಯ ನಿಶ್ಚಿತಃ |
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಗುರುಮಾಮನ್ತ್ರ್ಯ ಜಗ್ರಾಹಾಯುಧಮುತ್ತಮಮ್ || 15 ||

ತದ್ಧಿವ್ಯಂ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲಃ ಸತ್ಕೃತಂ ಮಾಲ್ಯಭೂಷಿತಮ್ |
ರಾಮಾಯ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸರ್ವಮಾಯುಧಮ್ || 16 ||

ತಮುವಾಚಾತ್ಮವಾನ್ರಾಮಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಗತಮ್ |
ಕಾಲೇ ತ್ವಮಾಗತಃ ಸೌಮ್ಯ ಕಾಙ್ಕಿತ್ಯೇ ಮಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 17 ||

ಅಹಂ ಪ್ರದಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಯದಿದಂ ಮಾಮಕಂ ಧನಮ್ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಸ್ತಪಸ್ವಿಭ್ಯಸ್ತ್ವಯಾ ಸಹ ಪರಂತಪ || 18 ||

ವಸಂತೀಹ ದೃಢಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗುರುಷು ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಾಃ |
ತೇಷಾಮಪಿ ಚ ಮೇ ಭೂಯಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚೋಪಜೀವಿನಾಮ್ || 19 ||

ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರಂ ತು ಸುಯಜ್ಞಮಾರ್ಯಮ್
ತ್ವಮಾನಯಾಶು ಪ್ರವರಂ ದ್ವಿಜಾನಾಮ್ |
ಅಭಿಪ್ರಯಾಸ್ಯಾಮಿ ವನಂ ಸಮಸ್ತಾನ್
ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಶಿಷ್ಣಾನಪರಾನ್ದ್ವಿಜಾತೀನ್ || 20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಶಾಸನಮಾಜ್ಞಾಯ ಭ್ರಾತುಃ ಶುಭತರಂ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಗತ್ವಾ ಸ ಪ್ರವಿವೇಶಾಶು ಸುಯಜ್ಞಸ್ಯ ನಿವೇಶನಮ್ ॥ ೧ ॥

ತಂ ವಿಪ್ರಮಗ್ನ್ಯಾಗಾರಸ್ಥಂ ವಂದಿತಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಬ್ರವೀತ್ ।
ಸಖೇಽಭ್ಯಾಗಚ್ಛ ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ವೇಶ್ಮ ದುಷ್ಕರಕಾರಿಣಃ ॥ ೨ ॥

ತತಃ ಸನ್ಧ್ಯಾಮುಪಾಸ್ಯಾಶು ಗತ್ವಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ ।
ಜುಷ್ಪಂ ತತ್ರಾಪ್ರವಿಶಲಕ್ಷ್ಮಣ್ಯ ರಮ್ಯಂ ರಾಮನಿವೇಶನಮ್ ॥ ೩ ॥

ತಮಾಗತಂ ವೇದವಿದಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಃ ಸೀತಯಾ ಸಹ ।
ಸುಯಜ್ಞಮಭಿಚಕ್ರಾಮ ರಾಘವೋಽಗ್ನಿಮಿವಾರ್ಚಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಜಾತರೂಪಮಯೈರ್ಮುಖೈರಜ್ಞದೈಃ ಕುಣ್ಡಲೈಃ ಶುಭೈಃ ।
ಸಹೇಮ ಸೂತ್ರೈರ್ಮಣಿಭಿಃ ಕೇಯೂರೈರ್ವಲಯೈರಪಿ ॥ ೫ ॥

ಅನ್ಯೈಶ್ಚ ರತ್ನೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯತ್ ।
ಸುಯಜ್ಞಂ ಸ ತದೋವಾಚ ರಾಮಃ ಸೀತಾಪ್ರಚೋದಿತಃ ॥ ೬ ॥

ಹಾರಂ ಚ ಹೇಮಸೂತ್ರಂ ಚ ಭಾರ್ಯಾಯೈ ಸೌಮ್ಯ ಹಾರಯ ।
ರಶನಾಂ ಚಾಧುನಾ ಸೀತಾ ದಾತುಮಿಚ್ಛತಿ ತೇ ಸಖೇ ॥ ೭ ॥

ಪರ್ಯಜ್ಞಮಗ್ರ್ಯಾಸ್ತರಣಂ ನಾನಾರತ್ನವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ತಮಪೀಚ್ಛತಿ ವೈದೇಹೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯಿತುಂ ತ್ವಯಿ ॥ ೮ ॥

ನಾಗಃ ಶತ್ರುಂ ಜಯೋ ನಾಮ ಮಾತುಲೋ ಯಂ ದದೌ ಮಮ ।
ತಂ ತೇ ಗಜಸಹಸ್ರೇಣ ದದಾಮಿ ದ್ವಿಜಪುಜ್ಯವ ॥ ೯ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಹಿ ರಾಮೇಣ ಸುಯಜ್ಞಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತತ್ ।
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಸೀತಾನಾಂ ಪ್ರಯುಯೋಜಾಶಿಷಃ ಶಿವಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಥ ಭ್ರಾತರಮವ್ಯಗ್ರಂ ಪ್ರಿಯಂ ರಾಮಃ ಪ್ರಿಯಂವದಃ |
ಸೌಮಿತ್ರಂ ತಮುವಾಚೇದಂ ಬ್ರಹ್ಮೇವ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಮ್ || 11 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯಂ ಕೌಶಿಕಂ ಚೈವ ತಾವುಭೌ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮೌ |
ಅರ್ಚಯಾಹೂಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ರತ್ನೈಃ ಸಸ್ಯಮಿವಾಮುಭಿಃ || 12 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಚ ಯ ಆಶೀರ್ಭಿರ್ಭಕ್ತಃ ಪರ್ಯುಪತಿಷ್ಠತಿ |
ಆಚಾರ್ಯಸ್ತೈತ್ತಿರೀಯಾಣಾಮಭಿರೂಪಶ್ಚ ವೇದವಿತ್ || 13 ||

ತಸ್ಯ ಯಾನಂ ಚ ದಾಸೀಶ್ಚ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸಮ್ಪ್ರದಾಪಯ |
ಕೌಶೇಯಾನಿ ಚ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಯಾವತ್ತುಷ್ಯತಿ ಸ ದ್ವಿಜಃ || 14 ||

ಸೂತಶ್ಚಿತ್ರರಥಶ್ಚಾರ್ಯಃ ಸಚಿವಃ ಸುಚಿರೋಷಿತಃ |
ತೋಷಯೈನಂ ಮಹಾರ್ಹೇಶ್ಚ ರತ್ನೈರ್ವಸ್ತ್ರೈರ್ಧನೈಸ್ತಥಾ || 15 ||

ಶಾಲಿವಾಹಸಹಸ್ರಂ ಚ ದ್ವೇ ಶತೇ ಭದ್ರಕಾಂಸ್ತಥಾ |
ವ್ಯಇಜ್ಜನಾರ್ಥಂ ಚ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಗೋಸಹಸ್ರಮುಪಾಕುರು || 16 ||

ತತಃ ಸ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಸ್ತದ್ಧನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ಯಥೋಕ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ್ದ್ರಾಣಾಮದದಾದ್ಧನದೋ ಯಥಾ || 17 ||

ಅಥಾಬ್ರವೀದ್ಬಾಷ್ಪಕಲಾಂಸ್ತಿಷ್ಠತಶ್ಚೋಪಜೀವಿನಃ |
ಸಮ್ಪ್ರದಾಯ ಬಹು ದ್ರವ್ಯಮೇಕೈಕಸ್ಯೋಪಜೀವಿನಃ || 18 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ಯದ್ವೇಶ್ಮ ಗೃಹಂ ಚ ಯದಿದಂ ಮಮ |
ಅಶೂನ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಮೇಕೈಕಂ ಯಾವದಾಗಮನಂ ಮಮ || 19 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದುಃಖಿತಂ ಸರ್ವಂ ಜನಂ ತಮುಪಜೀವಿನಮ್ |
ಉವಾಚೇದಂ ಧನಧ್ಯಕ್ಷಂ ಧನಮಾನೀಯತಾಮಿತಿ |
ತತೋಽಸ್ಯ ಧನಮಾಜಹ್ರಃ ಸರ್ವಮೇವೋಪಜೀವಿನಃ || 20 ||

ತತಃ ಸ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಸ್ತದ್ಧನಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ದ್ವಿಜೇಭ್ಯೋ ಬಾಲವೃದ್ಧೇಭ್ಯಃ ಕೃಪಣೇಭ್ಯೋಽಭ್ಯದಾಪಯತ್ || 21 ||

ತತ್ರಾಸೀತ್ಪಿಜ್ಞಲೋ ಗಾರ್ಗ್ಯಸ್ತ್ರಜಟೋ ನಾಮ ವೈ ದ್ವಿಜಃ |
ಆ ಪಿಞ್ಚಮಾಯಾಃ ಕಕ್ಷ್ಯಾಯಾ ನೈನಂ ಕಶ್ಚಿದವಾರಯತ್ || 22 ||

ಸ ರಾಜಪುತ್ರಮಾಸಾದ್ಯ ಶ್ರಿಜಟೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ನಿರ್ಧನೋ ಬಹುಪುತ್ರೋಽಸ್ಮಿ ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾಯಶಃ |
ಉಞ್ಞವೃತ್ತಿವರ್ತನೇ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯವೇಕ್ಷಸ್ವ ಮಾಮಿತಿ || 23 ||

ತಮುವಾಚ ತತೋ ರಾಮಃ ಪರಿಹಾಸಸಮನ್ವಿತಮ್ |
ಗವಾಂ ಸಹಸ್ರಮಪ್ಯೇಕಂ ನ ತು ವಿಶ್ರಾಣಿತಂ ಮಯಾ |
ಪರಿಕ್ಷಿಪಸಿ ದಣ್ಡೇನ ಯಾವತ್ತಾವದವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ || 24 ||

ಸ ಶಾಟೀಂ ತ್ವರಿತಃ ಕಟ್ಯಾಂ ಸಮ್ಬ್ರಾಂತಃ ಪರಿವೇಷ್ಞ್ಯ ತಾಮ್ |
ಆವಿಧ್ಯ ದಣ್ಡಂ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಸರ್ವಪ್ರಾಣೇನ ವೇಗಿತಃ || 25 ||

ಉವಾಚ ಚ ತತೋ ರಾಮಸ್ತಂ ಗಾರ್ಗ್ಯಮಭಿಸಾನ್ತ್ವಯನ್ |
ಮನ್ಯುರ್ನ ಖಿಲು ಕರ್ತವ್ಯಃ ಪರಿಹಾಸೋ ಹ್ಯಯಂ ಮಮ || 26 ||

ತತಃ ಸಭಾರ್ಯಸ್ತ್ರಜಟೋ ಮಹಾಮುನಿರ್-
ಗವಾಮನೀಕಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಮೋದಿತಃ |
ಯಶೋಬಲಪ್ರೀತಿಸುಖೋಪಬೃಂಹಿಣೀಃ
ತದಾಶಿಷಃ ಪ್ರತ್ಯವದನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ದತ್ತಾಂ ತು ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ಧನಂ ಬಹು |
ಜಗ್ಮತುಃ ಪಿತರಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸೀತಯಾ ಸಹ ರಾಘವೌ || 1 ||

ತತೋ ಗೃಹೀತೇ ದುಷ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯೇ ಅಶೋಭೇತಾಂ ತದಾಯುಧೇ |
ಮಾಲಾದಾಮಭಿರಾಸಕ್ತೇ ಸೀತಯಾ ಸಮಲಜ್ಞತೇ || 2 ||

ತತಃ ಪ್ರಾಸಾದಹರ್ಯಾಣಿ ವಿಮಾನಶಿಖರಾಣಿ ಚ |
ಅಧಿರುಹ್ಯ ಜನಃ ಶ್ರೀಮಾನುದಾಸೀನೋ ವ್ಯಲೋಕಯತ್ || 3 ||

ನ ಹಿ ರಥಾಃ ಸ್ಮ ಶಕ್ಯಂತೇ ಗನ್ತುಂ ಬಹುಜನಾಕುಲಾಃ |
ಆರುಹ್ಯ ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಸಾದಾನಿ ದೇನಾಃ ಪಶ್ಯಂತಿ ರಾಘವಮ್ || 4 ||

ಪದಾತಿಂ ವರ್ಜಿತಚ್ಛತ್ರಂ ರಾಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತದಾ ಜನಾಃ |
ಊಚುರ್ಬಹುವಿಧಾ ವಾಚಃ ಶೋಕೋಪಹತಚೇತಸಃ || 5 ||

ಯಂ ಯಾನ್ತಮನುಯಾತಿ ಸ್ಮ ಚತುರಜ್ಗಬಲಂ ಮಹತ್ |
ತಮೇಕಂ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಮನುಯಾತಿ ಸ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 6 ||

ಐಶ್ವರ್ಯಸ್ಯ ರಸಜ್ಞಃ ಸನ್ಯಾಮಿನಾಂ ಚೈವ ಕಾಮದಃ |
ನೇಚ್ಛತ್ಯೇವಾನ್ಮೃತಂ ಕರ್ತುಂ ಪಿತರಂ ಧರ್ಮಗೌರವಾತ್ || 7 ||

ಯಾ ನ ಶಕ್ಯಾ ಪುರಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಭೂತೈರಾಕಾಶಗೈರಪಿ |
ತಾಮದ್ಯ ಸೀತಾಂ ಪಶ್ಯಂತಿ ರಾಜಮಾರ್ಗಗತಾ ಜನಾಃ || 8 ||

ಅಜ್ಗರಾಗೋಚಿತಾಂ ಸೀತಾಂ ರಕ್ತಚಂದನ ಸೇವಿನೀಮ್ |
ವರ್ಷಮುಷ್ಣಂ ಚ ಶೀತಂ ಚ ನೇಷ್ಯತ್ಯಾಶು ವಿವರ್ಣಿತಾಮ್ || 9 ||

ಅದ್ಯ ನೂನಂ ದಶರಥಃ ಸತ್ತ್ವಮಾವಿಶ್ಯ ಭಾಷತೇ |
ನ ಹಿ ರಾಜಾ ಪ್ರಿಯಂ ಪುತ್ರಂ ವಿವಾಸಯಿತುಮರ್ಹತಿ || 10 ||

ನಿರ್ಗುಣಸ್ಯಾಪಿ ಪುತ್ರಸ್ಯಾ ಕಾಥಂ ಸ್ಯಾದ್ವಿಪ್ರವಾಸನಮ್ |
ಕಿಂ ಪುನರ್ಯಸ್ಯ ಲೋಕೋಽಯಂ ಜಿತೋ ವೃತ್ತೇನ ಕೇವಲಮ್ || 11 ||

ಆನ್ಯಶಂಸ್ಯಮನುಕ್ರೋಶಃ ಶ್ರುತಂ ಶೀಲಂ ದಮಃ ಶಮಃ |
ರಾಘವಂ ಶೋಭಯಂತ್ಯೇತೇ ಷಡ್ಗುಣಾಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ || 12 ||

ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಯೋಪಘಾತೇನ ಪ್ರಜಾಃ ಪರಮಪೀಡಿತಾಃ |
ಔದಕಾನೀವ ಸತ್ತಾನ್ವನಿ ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ಸಲಿಲಸಂಚ್ಛಯಾತ್ || 13 ||

ಪೀಡಯಾ ಪೀಡಿತಂ ಸರ್ವಂ ಜಗದಸ್ಯ ಜಗತ್ಪತೇಃ |
ಮೂಲಸ್ಯೇವೋಪಘಾತೇನ ವೃಕ್ಷಃ ಪುಷ್ಪಫಲೋಪಗಃ || 14 ||

ತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಇವ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಪತ್ನ್ಯಃ ಸಹಬಾಂಧವಾಃ |
ಗಚ್ಛಂತಮನುಗಚ್ಛಾಮೋ ಯೇನ ಗಚ್ಛತಿ ರಾಘವಃ || 15 ||

ಉದ್ಯಾನಾನಿ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ಚ ಗೃಹಾಣಿ ಚ |
ಏಕದುಃಖಸುಖಾ ರಾಮಮನುಗಚ್ಛಾಮ ಧಾರ್ಮಿಕಮ್ || 16 ||

ಸಮುದ್ಧೃತನಿಧಾನಾನಿ ಪರಿಧ್ವಸ್ತಾಜಿರಾಣಿ ಚ |
ಉಪಾತ್ತಧನಧಾನ್ಯಾನಿ ಹೃತಸಾರಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ || 17 ||

ರಜಸಾಭ್ಯವಕೀರ್ಣಾನಿ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾನಿ ದೈವತೈಃ |
ಅಸ್ಮತ್ತ್ಯಕ್ತಾನಿ ವೇಶ್ಮಾನಿ ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತಾಮ್ || 18 ||

ವನಂ ನಗರಮೇವಾಸ್ತು ಯೇನ ಗಚ್ಛತಿ ರಾಘವಃ |
ಅಸ್ಮಾಭಿಶ್ಚ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಂ ಪುರಂ ಸಮ್ಪದ್ಯತಾಂ ವನಮ್ || 19 ||

ಬಿಲಾನಿ ದಂಷ್ಟ್ರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ಸಾನೂನಿ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ |
ಅಸ್ಮತ್ತ್ಯಕ್ತಂ ಪ್ರಪದ್ಯಂತಾಂ ಸೇವ್ಯಮಾನಂ ತ್ಯಜಂತು ಚ || 20 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ವಿವಿಧಾ ವಾಚೋ ನಾನಾಜನಸಮೀರಿತಾಃ |
ಶುಶ್ರಾವ ರಾಮಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ನ ವಿಚಕ್ರೇಽಸ್ಯ ಮಾನಸಮ್ || 21 ||

ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣೋಽಭಿಜನಂ ತದಾರ್ತಮ್
ಅನಾರ್ತರೂಪಃ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವಾಥ |
ಜಗಾಮ ರಾಮಃ ಪಿತರಂ ದಿದೃಕ್ಷುಃ
ಪಿತುರ್ನಿದೇಶಂ ವಿಧಿವಚ್ಚಿಕೀರ್ಷುಃ || 22 ||

ತತ್ಪೂರ್ವಮೈಕ್ಷ್ಣವಕಸುತೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ರಾಮೋ ಗಮಿಷ್ಯನ್ವನಮಾರ್ತರೂಪಮ್ |
ವ್ಯತಿಷ್ಠತ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ತದಾ ಸುಮನ್ತ್ರಮ್
ಪಿತುರ್ಮಹಾತ್ಮಾ ಪ್ರತಿಹಾರಣಾರ್ಥಮ್ || 23 ||

ಪಿತುರ್ನಿದೇಶೇನ ತು ಧರ್ಮವತ್ಸಲೋ
ವನಪ್ರವೇಶೇ ಕೃತಬುದ್ಧಿಶಿಷ್ಯಯಃ |
ಸ ರಾಘವಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸುಮನ್ತ್ರಮಬ್ರವೀತ್
ನಿವೇದಯಸ್ವಾಗಮನಂ ನೃಪಾಯ ಮೇ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ರಾಮಪ್ರೇಷಿತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸನ್ತಾಪಕಲುಷೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ನೃಪತಿಂ ಸೂತೋ ನಿಶ್ವಸನ್ನಂ ದದರ್ಶ ಹ ॥₁॥

ಆಲೋಕ್ಯ ತು ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಪರಮಾಕುಲ ಚೇತಸಮ್ ।
ರಾಮಮೇವಾನುಶೋಚನ್ನಂ ಸೂತಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಾಸದತ್ ॥₂॥

ಅಯಂ ಸ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಠತಿ ತೇ ಸುತಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ಧನಂ ದತ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ಚೈವೋಪಜೀವಿನಾಮ್ ॥₃॥

ಸ ತ್ವಾ ಪಶ್ಯತು ಭದ್ರಂ ತೇ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಸರ್ವಾನುಹೃದ ಆಪೃಚ್ಛ್ಯ ತ್ವಾಮಿದಾನೀಂ ದಿದೃಕ್ಷತೇ ॥₄॥

ಗಮಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾರಣ್ಯಂ ತಂ ಪಶ್ಯ ಜಗತೀಪತೇ ।
ವೃತಂ ರಾಜಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈರಾದಿತ್ಯಮಿವ ರಶ್ಮಿಭಿಃ ॥₅॥

ಸ ಸತ್ಯವಾದೀ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀರ್ಯಾತ್ಮಾಗರೋಪಮಃ ।
ಆಕಾಶ ಇವ ನಿಷ್ಪಜ್ಞೋ ನರೇಂದ್ರಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತಮ್ ॥₆॥

ಸುಮನ್ತ್ರಾನಯ ಮೇ ದಾರಾನ್ಯೇ ಕೇಚಿದಿಹ ಮಾಮಕಾಃ ।
ದಾರೈಃ ಪರಿವೃತಃ ಸರ್ವೈರ್ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ರಾಘವಮ್ ॥₇॥

ಸೋಽನ್ತಃಪುರಮತೀತ್ಯೈವ ಸ್ತ್ರಿಯಸ್ತಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಆರ್ಯೋ ಹ್ವಯತಿ ವೋ ರಾಜಾ ಗಮ್ಯತಾಂ ತತ್ರ ಮಾಚಿರಮ್ ॥₈॥

ಏವಮುಕ್ತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಸರ್ವಾಃ ಸುಮನ್ತ್ರೇಣ ನೃಪಾಜ್ಞಯಾ ।
ಪ್ರಚಕ್ರಮುಸ್ತದ್ಭವನಂ ಭರ್ತುರಾಜ್ಞಾಯ ಶಾಸನಮ್ ॥₉॥

ಅರ್ಧಸಪ್ತಶತಾಸ್ತಾಸ್ತು ಪ್ರಮದಾಸ್ತಾಮ್ರಲೋಚನಾಃ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪರಿವಾರ್ಯಾಥ ಶನೈರ್ಜಗ್ಮುರ್ಧೃತವ್ರತಾಃ ॥₁₀॥

ಆಗತೇಷು ಚ ದಾರೇಷು ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಉವಾಚ ರಾಜಾ ತಂ ಸೂತಂ ಸುಮನ್ತ್ರಾನಯ ಮೇ ಸುತಮ್ || 11 ||

ಸ ಸೂತೋ ರಾಮಮಾದಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಮೈಥಿಲೀಂ ತದಾ |
ಜಗಾಮಾಭಿಮುಖಸ್ತೂರ್ಣಂ ಸಕಾಶಂ ಜಗತೀಪತೇಃ || 12 ||

ಸ ರಾಜಾ ಪುತ್ರಮಾಯಾನ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೂರಾತ್ಕೃತಾಂಜಲಿಮ್ |
ಉತ್ಪಪಾತಾಸನಾತ್ಪೂರ್ಣಮಾರ್ತಃ ಸ್ತ್ರೀಜನಸಂವೃತಃ || 13 ||

ಸೋಽಭಿದುದ್ರಾವ ವೇಗೇನ ರಾಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಶಾಂ ಪತಿಃ |
ತಮಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ದುಃಖಾರ್ತಃ ಪಪಾತ ಭುವಿ ಮೂರ್ಛಿತಃ || 14 ||

ತಂ ರಾಮೋಽಭ್ಯಪಾತತಿಷ್ಠಪ್ರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾರಥಃ |
ವಿಸಂಜ್ಞಮಿವ ದುಃಖೇನ ಸಶೋಕಂ ನೃಪತಿಂ ತದಾ || 15 ||

ಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರನಿನಾದಶ್ಚ ಸಂಜಜ್ಞೇ ರಾಜವೇಶ್ಮಿನಿ |
ಹಾಹಾ ರಾಮೇತಿ ಸಹಸಾ ಭೂಷಣಧ್ವನಿಮೂರ್ಛಿತಃ || 16 ||

ತಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ತಾವುಭೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಪರ್ಯುಜ್ಯೇ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ರುದಂತಃ ಸಮವೇಶಯನ್ || 17 ||

ಅಥ ರಾಮೋ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞಂ ಮಹೀಪತಿಮ್ |
ಉವಾಚ ಪ್ರಾಂಜಲಿಭೂತಾಸ್ವ ಶೋಕಾರ್ಣವಪರಿಪ್ಲುತಮ್ || 18 ||

ಆಪೃಚ್ಛೇ ತ್ವಾಂ ಮಹಾರಾಜ ಸರ್ವೇಷಾಮೀಶ್ವರೋಽಸಿ ನಃ |
ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಂ ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ಕುಶಲೇನ ಮಾಮ್ || 19 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚಾನುಜಾನೀಹಿ ಸೀತಾ ಚಾನ್ವೇತಿ ಮಾಂ ವನಮ್ |
ಕಾರಣೈರ್ಬಹುಭಿಸ್ತಥೈರ್ವಾರ್ಯಮಾಣೌ ನ ಚೇಚ್ಛತಃ || 20 ||

ಅನುಜಾನೀಹಿ ಸರ್ವಾನ್ನಃ ಶೋಕಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಮಾನದ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಮಾಂ ಚ ಸೀತಾಂ ಚ ಪ್ರಜಾಪತಿರಿವ ಪ್ರಜಾಃ || 21 ||

ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣಮವ್ಯಗ್ರಮನುಜ್ಞಾಂ ಜಗತೀಪತೇಃ |
ಉವಾಚ ರರ್ಜಾ ಸಮ್ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ ವನವಾಸಾಯ ರಾಘವಮ್ || 22 ||

ಅಹಂ ರಾಘವ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವರದಾನೇನ ಮೋಹಿತಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಸ್ತ್ವಮೇವಾದ್ಯ ಭವ ರಾಜಾ ನಿಗೃಹ್ಯ ಮಾಮ್ || 23 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ನೃಪತಿನಾ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚಾಞ್ಜಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಿತರಂ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ || 24 ||

ಭವಾನ್ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಯ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ನೃಪತೇ ಪತಿಃ |
ಅಹಂ ತ್ವರಣೈ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ನ ಮೇ ಕಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾನ್ಮತಮ್ || 25 ||

ಶ್ರೇಯಸೇ ವೃದ್ಧಯೇ ತಾತ ಪುನರಾಗಮನಾಯ ಚ |
ಗಚ್ಛಸ್ವಾರಿಷ್ಟಮವ್ಯಗ್ರಃ ಪನ್ನಾಥನಮಕುತೋಭಯಮ್ || 26 ||

ಅದ್ಯ ತ್ವಿದಾನೀಂ ರಜನೀಂ ಪುತ್ರ ಮಾ ಗಚ್ಛ ಸರ್ವಥಾ |
ಮಾತರಂ ಮಾಂ ಚ ಸಮ್ಪತ್ಯನ್ವಸೇಮಾಮದ್ಯ ಶರ್ವರೀಮ್ |
ತರ್ಪಿತಃ ಸರ್ವಕಾಮೈಸ್ತ್ವಂ ಶ್ವಃಕಾಲೇ ಸಾಧಯಿಷ್ಯಸಿ || 27 ||

ಅಥ ರಾಮಸ್ತಥಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಿತುರಾರ್ತಸ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ದೀನೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 28 ||

ಪ್ರಾಪ್ತ್ವಾಮಿ ಯಾನದ್ಯ ಗುಣಾನೋಕ್ತೇ ಮೇ ಶ್ವಸ್ತಾನಪ್ರದಾಸ್ಯತಿ |
ಅಪಕ್ರಮಣಮೇವಾತಃ ಸರ್ವಕಾಮೈರಹಂ ವೃಣೇ || 29 ||

ಇಯಂ ಸರಾಷ್ಟ್ರಾ ಸಜನಾ ಧನಧಾನ್ಯಸಮಾಕುಲಾ |
ಮಯಾ ವಿಸೃಷ್ಟಾ ವಸುಧಾ ಭರತಾಯ ಪ್ರದೀಯತಾಮ್ || 30 ||

ಅಪಗಚ್ಛತು ತೇ ದುಃಖಿಂ ಮಾ ಭೂರ್ಬಾಷ್ಟ್ರಪರಿಪ್ಲುತಃ |
ನ ಹಿ ಕ್ಷುಭ್ಯತಿ ದುರ್ಧರ್ಷಃ ಸಮುದ್ರಃ ಸರಿತಾಂ ಪತಿಃ || 31 ||

ನೈವಾಹಂ ರಾಜ್ಯಮಿಚ್ಛಾಮಿ ನ ಸುಖಿಂ ನ ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ತ್ವಾಮಹಂ ಸತ್ಯಮಿಚ್ಛಾಮಿ ನಾನ್ಮತಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ || 32 ||

ಪುರಂ ಚ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಚ ಮಹೀ ಚ ಕೇವಲಾ
ಮಯಾ ನಿಸ್ಸೃಷ್ಟಾಂ ಭರತಾಯ ದೀಯತಾಮ್ ।
ಅಹಂ ನಿರ್ದೇಶಂ ಭವತೋಽನುಪಾಲಯನ್
ವನಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಚಿರಾಯ ಸೇವಿತುಮ್ ॥ 33 ॥

ಮಯಾ ನಿಸ್ಸೃಷ್ಟಾಂ ಭರತೋ ಮಹೀಮಿಮಾಮ್
ಸಶೈಲಖಂಡಾಂ ಸಪುರಾಂ ಸಕಾನನಾಮ್ ।
ಶಿವಾಂ ಸುಸೀಮಾಮನುಶಾಸ್ತು ಕೇವಲಮ್
ತ್ವಯಾ ಯದುಕ್ತಂ ನೃಪತೇ ಯಥಾಸ್ತು ತತ್ ॥ 34 ॥

ನ ಮೇ ತಥಾ ಪಾರ್ಥಿವ ಧೀಯತೇ ಮನೋ
ಮಹತ್ಸು ಕಾಮೇಷು ನ ಚಾತ್ಮನಃ ಪ್ರಿಯೇ ।
ಯಥಾ ನಿರ್ದೇಶೇ ತವ ಶಿಷ್ಟಸಮ್ಮತೇ
ವ್ಯಪೈತು ದುಃಖಿಂ ತವ ಮತ್ಕೃತೇಽನಘ ॥ 35 ॥

ತದದ್ಯ ನೈವಾನಘ ರಾಜ್ಯಮವ್ಯಯಮ್
ನ ಸರ್ವಕಾಮಾನ್ ಸುಖಿಂ ನ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ನ ಜೀವಿತಂ ತ್ವಾಮನೃತೇನ ಯೋಜಯನ್
ವೃಣೀಯ ಸತ್ಯಂ ವ್ರತಮಸ್ತು ತೇ ತಥಾ ॥ 36 ॥

ಫಲಾನಿ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಭಕ್ಷಯನ್ವನೇ
ಗಿರೀಂಶ್ಚ ಪಶ್ಯನ್ಸರಿತಃ ಸರಾಂಸಿ ಚ ।
ವನಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯೈವ ವಿಚಿತ್ರಪಾದಪಮ್
ಸುಖೀ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ತವಾಸ್ತು ನಿರ್ವೃತಿಃ ॥ 37 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದಾಷತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಸುಮನ್ತ್ರಮೈಕ್ಷ್ವಾಕಃ ಪೀಡಿತೋಽತ್ರ ಪ್ರತಿಜ್ಞಯಾ ।
ಸಬಾಷ್ಪಮತಿನಿಶ್ವಸ್ಯ ಜಗಾದೇದಂ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥೧॥

ಸೂತ ರತ್ನಸುಸಮ್ಪೂರ್ಣಾ ಚತುರ್ವಿಧಬಲಾ ಚಮೂಃ ।
ರಾಗವಸ್ಯಾನುಯಾತ್ರಾರ್ಥಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರತಿವಿಧೀಯತಾಮ್ ॥೨॥

ರೂಪಾಜೀವಾ ಚ ಶಾಲಿನೋ ವಣಿಜಶ್ಚ ಮಹಾಧನಾಃ ।
ಶೋಭಯಂತು ಕುಮಾರಸ್ಯ ವಾಹಿನೀಂ ಸುಪ್ರಸಾರಿತಾಃ ॥೩॥

ಯೇ ಚೈನಮುಪಜೀವಂತಿ ರಮತೇ ಯೈಶ್ಚ ವೀರ್ಯತಃ ।
ತೇಷಾಂ ಬಹುವಿಧಂ ದತ್ತಾನ್ ತಾನಪ್ಯತ್ರ ನಿಯೋಜಯ ॥೪॥

ನಿಘ್ನನ್ಮೃಗಾನ್ಕುಞ್ಜರಾಂಶ್ಚ ಪಿಬಂಶ್ಚಾರಣ್ಯಕಂ ಮಧು ।
ನದೀಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಃ ಪಶ್ಯನ್ನ ರಾಜ್ಯಂ ಸಂಸ್ಮರಿಷ್ಯತಿ ॥೫॥

ಧಾನ್ಯಕೋಶಶ್ಚ ಯಃ ಕಶ್ಚಿದ್ಧನಕೋಶಶ್ಚ ಮಾಮಕಃ ।
ತೌ ರಾಮಮನುಗಚ್ಛೇತಾಂ ವಸಂತಂ ನಿರ್ಜನೇ ವನೇ ॥೬॥

ಯಜನ್ಪಣ್ಯೇಷು ದೇಶೇಷು ವಿಸೃಜಂಶ್ಚಾಪ್ತದಕ್ಷಿಣಾಃ ।
ಋಷಿಭಿಶ್ಚ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಪ್ರವತ್ಸ್ಯತಿ ಸುಖಂ ವನೇ ॥೭॥

ಭರತಶ್ಚ ಮಹಾಬಾಹುರಯೋಧ್ಯಾಂ ಪಾಲಯಿಷ್ಯತಿ ।
ಸರ್ವಕಾಮೈಃ ಪುನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ರಾಮಃ ಸಂಸಾಧ್ಯತಾಮಿತಿ ॥೮॥

ಏವಂ ಬ್ರುವತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ಕೈಕೇಯಾ ಭಯಮಾಗತಮ್ ।
ಮುಖಂ ಚಾಪ್ಯಗಮಾಚ್ಛೇಷಂ ಸ್ವರಶ್ಚಾಪಿ ನ್ಯರುದ್ಯತ ॥೯॥

ಸಾ ವಿಷಣ್ಣಾ ಚ ಸನ್ತ್ರಸ್ತಾ ಕೈಕೇಯೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ರಾಜ್ಯಂ ಗತಜನಂ ಸಾಧೋ ಪೀತಮಣ್ಡಾಂ ಸುರಾಮಿವ ।

ನಿರಾಸಾಧ್ಯತಮಂ ಶೂನ್ಯಂ ಭರತೋ ನಾಭಿಪತ್ಯತೇ || 10 ||

ಕೈಕೇಯ್ಯಾಂ ಮುಕ್ತಲಜ್ಜಾಯಾಂ ವದನ್ತ್ಯಾಮತಿದಾರುಣಮ್ |
ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚಾಯತಲೋಚನಾಮ್ |
ವಹಂತಂ ಕಿಂ ತುದಸಿ ಮಾಂ ನಿಯುಜ್ಯ ಧುರಿ ಮಾಹಿತೇ || 11 ||

ಕೈಕೇಯೀ ದ್ವಿಗುಣಂ ಕ್ರುದ್ಧಾ ರಾಜಾನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ತವೈವ ವಂಶೇ ಸಗರೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಪುತ್ರಮುಪಾರುಧತ್ |
ಅಸಮಇಜ್ಞ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಂ ತಥಾಯಂ ಗನ್ತುಮರ್ಹತಿ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಧಿಗಿತೈವ ರಾಜಾ ದಶರಥೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ವ್ರೀಡಿತಶ್ಚ ಜನಃ ಸರ್ವಃ ಸಾ ಚ ತನ್ನಾವಬುಧ್ಯತ || 13 ||

ತತ್ರ ವೃದ್ಧೋ ಮಹಾಮಾತ್ರಃ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಮತಃ |
ಶುಚಿರ್ಬಹುಮತೋ ರಾಜ್ಞಃ ಕೈಕೇಯೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 14 ||

ಅಸಮಇಜ್ಞೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತು ಕ್ರೀಡಿತಃ ಪಥಿ ದಾರಕಾನ್ |
ಸರಯಾಃ ಪ್ರಕ್ಷಿಪನ್ನಪ್ಸು ರಮತೇ ತೇನ ದುರ್ಮತಿಃ || 15 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಾಗರಃ ಸರ್ವೇ ಕ್ರುದ್ಧಾ ರಾಜಾನಮಬ್ರುವನ್ |
ಅಸಮಇಜ್ಞಂ ವೃಷೀಣೈಷ್ಯಕಮಸ್ಮಾನಾ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನ || 16 ||

ತಾನುವಾಚ ತತೋ ರಾಜಾ ಕಿಂನಿಮಿತ್ತಮಿದಂ ಭಯಮ್ |
ತಾಶ್ಚಾಪಿ ರಾಜ್ಞಾ ಸಮ್ಪೃಷ್ಠಾ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಕೃತಯೋಽಬ್ರುವನ್ || 17 ||

ಕ್ರೀಡಿತಸ್ತೇಷು ನಃ ಪುತ್ರಾನ್ಬಲಾನುದ್ಭಾಂತಚೇತನಃ |
ಸರಯಾಃ ಪ್ರಕ್ಷಿಪನ್ಮಾರ್ಯಾದತುಲಾಂ ಪ್ರೀತಿಮಶ್ನುತೇ || 18 ||

ಸ ತಾಸಾಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಕೃತೀನಾಂ ನರಾಧಿಪ |
ತಂ ತತ್ತ್ಯಾಜಾಹಿತಂ ಪುತ್ರಂ ತಾಸಾಂ ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ || 19 ||

ಇತೈವಮತ್ಯಜದ್ರಾಜಾ ಸಗರೋ ವೈ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಃ |
ರಾಮಃ ಕಿಮಕರೋತ್ಪಾಪಂ ಯೇನೈವಮುಪರುಧ್ಯತೇ || 20 ||

ಶೃತ್ವಾ ತು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥವಚೋ ರಾಜಾ ಶ್ರಾಂತತರಸ್ವನಃ ।
ಶೋಕೋಪಹತಯಾ ವಾಚಾ ಕೈಕೇಯೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 21 ॥

ಅನುವ್ರಜಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಮದ್ಯ ರಾಮಮ್
ರಾಜ್ಯಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸುಖಂ ಧನಂ ಚ ।
ಸಹೈವ ರಾಜ್ಞಾ ಭರತೇನ ಚ ತ್ವಮ್
ಯಥಾ ಸುಖಂ ಭುಂಕ್ಷ್ಯಾಚಿರಾಯ ರಾಜ್ಯಮ್ ॥ 22 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮಹಾಮಾತ್ರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋ ದಶರಥಂ ತದಾ |
ಅನ್ವಭಾಷತ ವಾಕ್ಯಂ ತು ವಿನಯಜ್ಞೋ ವಿನೀತವತ್ || 1 ||

ತ್ಯಕ್ತಭೋಗಸ್ಯ ಮೇ ರಾಜನ್ವನೇ ವನ್ಯೇನ ಜೀವತಃ |
ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಮನುಯಾತ್ರೇಣ ತ್ಯಕ್ತಸಜ್ಗಸ್ಯ ಸರ್ವತಃ || 2 ||

ಯೋ ಹಿ ದತ್ತಾ ದ್ವಿಪಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಕಕ್ಷಾಯಾಂ ಕುರುತೇ ಮನಃ |
ರಜ್ಜುಸ್ನೇಹೇನ ಕಿಂ ತಸ್ಯ ತ್ಯಜತಃ ಕುಂಭಾರೋತ್ತಮಮ್ || 3 ||

ತಥಾ ಮಮ ಸತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಕಿಂ ಧ್ವಜಿನ್ಯಾ ಜಗತ್ಪತೇ |
ಸರ್ವಾಣ್ಯೇವಾನುಜಾನಾಮಿ ಚೀರಾಣ್ಯೇವಾನಯನ್ತು ಮೇ || 4 ||

ಖನಿತ್ರಪಿಟಕೇ ಚೋಭೇ ಮಮಾನಯತ ಗಚ್ಛತಃ |
ಚತುರ್ದಶ ವನೇ ವಾಸಂ ವರ್ಷಾಣಿ ವಸತೋ ಮಮ || 5 ||

ಅಥ ಚೀರಾಣಿ ಕೈಕೇಯೀ ಸ್ವಯಮಾಹೃತ್ಯ ರಾಘವಮ್ |
ಉವಾಚ ಪರಿಧತ್ಸ್ವೇತಿ ಜನೌಘೇ ನಿರಪತ್ರಪಾ || 6 ||

ಸ ಚೀರೇ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಃ ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತೇ |
ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರಮವಕ್ಷಿಪ್ಯ ಮುನಿವಸ್ತ್ರಾಣ್ಯವಸ್ತು ಹ || 7 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚಾಪಿ ತತ್ರೈವ ವಿಹಾಯ ವಸನೇ ಶುಭೇ |
ತಾಪಸಾಚ್ಛಾದನೇ ಚೈವ ಜಗ್ರಾಹ ಪಿತುರಗ್ರತಃ || 8 ||

ಅಥಾತ್ಮಪರಿಧಾನಾರ್ಥಂ ಸೀತಾ ಕೌಶೇಯವಾಸಿನೀ |
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಚೀರಂ ಸನ್ತ್ರಸ್ತಾ ಪೃಷ್ಠತೀ ವಾಗುರಾಮಿವ || 9 ||

ಸಾ ವ್ಯಪತ್ರಪಮಾಣೇವ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ದುರ್ಮನಾಃ |
ಗನ್ನರ್ವರಾಜಪ್ರತಿಮಂ ಭರ್ತಾರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |

ಕಥಂ ನು ಚೀರಂ ಬಧ್ನಂತಿ ಮುನಯೋ ವನವಾಸಿನಃ || 10 ||

ಕೃತ್ವಾ ಕಣೋ ಚ ಸಾ ಚೀರಮೇಕಮಾದಾಯ ಪಾಣಿನಾ |
ತಸ್ಯಾ ಹ್ಯಕುಷಲಾ ತತ್ರ ವ್ರೀಡಿತಾ ಜನಕಾತ್ಮಜ || 11 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ತತ್ಕೃಪ್ರಮಾಗಮ್ಯ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ |
ಚೀರಂ ಬಬಂಧ ಸೀತಾಯಾಃ ಕೌಶೇಯಸ್ಯೋಪರಿ ಸ್ವಯಮ್ || 12 ||

ತಸ್ಯಾಂ ಚೀರಂ ವಸಾನಾಯಾಂ ನಾಥವತ್ಯಾಮನಾಥವತ್ |
ಪ್ರಚುಕ್ರೋಶ ಜನಃ ಸರ್ವೋ ಧಿಕ್ತ್ವಾಂ ದಶರಥಂ ತ್ವಿತಿ || 13 ||

ಸ ನಿಃಶ್ವಸ್ಯೋಷಣಮೈಕ್ಷ್ವಾಕಸ್ತಾಂ ಭಾರ್ಯಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಕೈಕೇಯಿ ಕುಶಚೀರೇಣ ನ ಸೀತಾ ಗಂತುಮರ್ಹತಿ || 14 ||

ನನು ಪರ್ಯಾಪ್ತಮೇತತ್ತೇ ಪಾಪೇ ರಾಮವಿವಾಸನಮ್ |
ಕಿಮೇಭಿಃ ಕೃಪಣೈರ್ಭೂಯಃ ಪಾತಕೈರಪಿ ತೇ ಕೃತ್ಯಃ || 15 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಂತಂ ಪಿತರಂ ರಾಮಃ ಸಮ್ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ವನಮ್ |
ಅವಾಕ್ಮಿರಸಮಾಸೀನಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 16 ||

ಇಯಂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಮಮ ಮಾತಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ವೃದ್ಧಾ ಚಾಕ್ಷುದ್ರಶೀಲಾ ಚ ನ ಚ ತ್ವಾಂ ದೇವಗರ್ಹಿತೇ || 17 ||

ಮಯಾ ವಿಹೀನಾಂ ವರದ ಪ್ರಪನ್ನಾಂ ಶೋಕಸಾಗರಮ್ |
ಅದೃಷ್ಟಪೂರ್ವವ್ಯಸನಾಂ ಭೂಯಃ ಸಮ್ತಂತುಮರ್ಹಸಿ || 18 ||

ಇಮಾಂ ಮಹೇಂದ್ರೋಪಮಜಾತಗರ್ಭಿಣೀಮ್
ತಥಾ ವಿಧಾತುಂ ಜನಮೀಂ ಮಮಾರ್ಹಸಿ |
ಯಥಾ ವನಸ್ಥೇ ಮಯಿ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ
ನ ಜೀವಿತಂ ನ್ಯಸ್ಯ ಯಮಕ್ಷಯಂ ವ್ರಜೇತ್ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಚತುಸ್ತ್ರಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ರಾಮಸ್ಯ ತು ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುನಿವೇಷಧರಂ ಚ ತಮ್ |
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸಹ ಭಾರ್ಯಾಭೀ ರಾಜಾ ವಿಗತಚೇತನಃ || 1 ||

ನೈನಂ ದುಃಖೇನ ಸಂತಪ್ತಃ ಪ್ರತ್ಯವೈಕ್ಷತ ರಾಘವಮ್ |
ನ ಚೈನಮಭಿಸಮ್ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ದುರ್ಮನಾಃ || 2 ||

ಸ ಮುಹೂರ್ತಮಿವಾಸಂಜ್ಞೋ ದುಃಖಿತಶ್ಚ ಮಹೀಪತಿಃ |
ವಿಲಲಾಪ ಮಹಾಬಾಹೂ ರಾಮಮೇವಾನುಚಿಂತಯನ್ || 3 ||

ಮನೈಃ ಖಿಲು ಮಯಾ ಪೂರ್ವಂ ವಿವತ್ಸಾ ಬಹವಃ ಕೃತಾಃ |
ಪ್ರಾಣಿನೋ ಹಿಂಸಿತಾ ವಾಪಿ ತಸ್ಮಾದಿದಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 4 ||

ನ ತ್ವೇವಾನಾಗತೇ ಕಾಲೇ ದೇಹಾಚ್ಛ್ಯವತಿ ಜೀವಿತಮ್ |
ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಕ್ಲಿಶ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಮೃತ್ಯುರ್ಮಮ ನ ವಿದ್ಯತೇ || 5 ||

ಯೋಽಹಂ ಪಾವಕಸಜ್ಜಾಶಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ವಿಹಾಯ ವಸನೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮೇ ತಾಪಸಾಚ್ಛಾದಮಾತ್ಮಜಮ್ || 6 ||

ಏಕಸ್ಯಾಃ ಖಿಲು ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಕೃತೇಽಯಂ ಕ್ಲಿಶ್ಯತೇ ಜನಃ |
ಸ್ವಾರ್ಥೇ ಪ್ರಯತಮಾನಾಯಾಃ ಸಂಶ್ರಿತ್ಯ ನಿಕ್ಕೃತಿಂ ತ್ವಿಮಾಮ್ || 7 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ಬಾಷ್ಪೇಣ ಪಿಹಿತೇಕ್ಷಹ |
ರಾಮೇತಿ ಸಕೃದೇವೋಕ್ತ್ವಾ ವ್ಯಾಹರ್ತುಂ ನ ಶಶಾಕ ಹ || 8 ||

ಸಂಜ್ಞಾಂ ತು ಪ್ರತಿಲಭ್ಯೈವ ಮುಹೂರ್ತಾತ್ಸ ಮಹೀಪತಿಃ |
ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಸುಮನ್ತ್ರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 9 ||

ಔಪವಾಹ್ಯಂ ರಥಂ ಯುಕ್ತ್ವಾ ತ್ವಮಾಯಾಹಿ ಹಯೋತ್ತಮೈಃ |

ಪ್ರಾಪಯ್ಯನಂ ಮಹಾಭಾಗಮಿತೋ ಜನಪದಾತ್ಪರಮ್ || 10 ||

ಏವಂ ಮನ್ಯೇ ಗುಣವತಾಂ ಗುಣಾನಾಂ ಫಲಮುಚ್ಯತೇ |
ಪಿತ್ರಾ ಮಾತ್ರಾ ಚ ಯತ್ಸಾಧುವೀರೋ ನಿರ್ವಾಸ್ಯತೇ ವನಮ್ || 11 ||

ರಾಜ್ಞೋ ವಚನಮಾಜ್ಞಾಯ ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಶೀಘ್ರವಿಕ್ರಮಃ |
ಯೋಜಯಿತ್ವಾಯಯೌ ತತ್ರ ರಥಮಶ್ವೈರಲಂಕೃತಮ್ || 12 ||

ತಂ ರಥಂ ರಾಜಪುತ್ರಾಯ ಸೂತಃ ಕನಕಭೂಷಿತಮ್ |
ಆಚಚಕ್ಷೇಽಂಜಾಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಯುಕ್ತಂ ಪರಮವಾಜಿಭಿಃ || 13 ||

ರಾಜಾ ಸತ್ಸ್ವರಮಾಹೂಯ ವ್ಯಾಪೃತಂ ವಿತ್ತಸಂಚಯೇ |
ಉವಾಚ ದೇಶಕಾಲಜ್ಞೋ ನಿಶ್ಚಿತಂ ಸರ್ವತಃ ಶುಚಿ || 14 ||

ವಾಸಾಂಸಿ ಚ ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ಭೂಷಣಾನಿ ವರಾಣಿ ಚ |
ವರ್ಷಾಣ್ಯೇತಾನಿ ಸಂಜಾಪ್ಯಾಯ ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾನಯ || 15 ||

ನರೇಂದ್ರೇಣೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಗತ್ವಾ ಕೋಶಗೃಹಂ ತತಃ |
ಪ್ರಾಯಚ್ಛತ್ಸರ್ವಮಾಹೃತ್ಯ ಸೀತಾಯೈ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವ ತತ್ || 16 ||

ಸಾ ಸುಜಾತಾ ಸುಜಾತಾನಿ ವೈದೇಹೀ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾ ವನಮ್ |
ಭೂಷಯಾಮಾಸ ಗಾತ್ರಾಣಿ ತೈರ್ವಿಚಿತ್ರೈರ್ವಿಭೂಷಣೈಃ || 17 ||

ವ್ಯರಾಜಯತ ವೈದೇಹೀ ವೇಶ್ಮ ತತ್ಸುವಿಭೂಷಿತಾ |
ಉದ್ಯತೋಽಶುಮತಃ ಕಾಲೇ ಖಂ ಪ್ರಭೇವ ವಿವಸ್ವತಃ || 18 ||

ತಾಂ ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಶ್ವಶ್ರುರ್ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಅನಾಚರಂತೀಂ ಕೃಪಣಂ ಮೂಢ್ನುಪಾಘ್ರಾಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 19 ||

ಅಸತ್ಯಃ ಸರ್ವಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ನತತಂ ಸತ್ಕೃತಾಃ ಪ್ರಿಯೈಃ |
ಭರ್ತಾರಂ ನಾನುಮನ್ಯಂತೇ ವಿನಿಪಾತಗತಂ ಸ್ತ್ರೀಯಃ || 20 ||

ಸ ತ್ವಯಾ ನಾವಮನ್ತವ್ಯಃ ಪುತ್ರಃ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತೋ ಮಮ |

ತವ ದೈವತಮಸ್ತ್ವೇಷ ನಿರ್ಧನಃ ಸಧನೋಽಪಿ ವಾ || 21 ||

ವಿಜ್ಞಾಯ ವಚನಂ ಸೀತಾ ತಸ್ಯಾ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಂಹಿತಮ್ |
ಕೃತಾಂಜಲಿರುವಾಚೇದಂ ಶ್ವಶ್ರುಮಭಿಮುಖೇ ಸ್ಥಿತಾ || 22 ||

ಕರಿಷ್ಯೇ ಸರ್ವಮೇವಾಹಮಾರ್ಯಾ ಯದನುಶಾಸ್ತಿ ಮಾಮ್ |
ಅಭಿಜ್ಞಾಸ್ತಿ ಯಥಾ ಭರ್ತುರ್ವರ್ತಿಸತ್ಯಂ ಶ್ರುತಂ ಚ ಮೇ || 23 ||

ನ ಮಾಮಸಜ್ಜನೇನಾರ್ಯಾ ಸಮಾನಯಿತುಮರ್ಹತಿ |
ಧರ್ಮಾದ್ವಿಚಲಿತುಂ ನಾಹಮಲಂ ಚನ್ನಾದಿವ ಪ್ರಭಾ || 24 ||

ನಾತನ್ಮ್ರೀ ವಾದ್ಯತೇ ವೀಣಾ ನಾಚಕ್ರೋ ವರ್ತತೇ ರಥಃ |
ನಾಪತಿಃ ಸುಖಮೇಧತೇ ಯಾ ಸ್ಯಾದಪಿ ಶತಾತ್ಮಜಾ || 25 ||

ಮಿತಂ ದದಾತಿ ಹಿ ಪಿತಾ ಮಿತಂ ಮಾತಾ ಮಿತಂ ಸುತಃ |
ಅಮಿತಸ್ಯ ಹಿ ದಾತಾರಂ ಭರ್ತಾರಂ ಕಾ ನ ಪೂಜಯೇತ್ || 26 ||

ಸಾಹಮೇವಜ್ಗತಾ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಶ್ರುತಧರ್ಮಪರಾವರಾ |
ಆರ್ಯೇ ಕಿಮವಮನ್ಯೇಯಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಭರ್ತಾ ಹಿ ದೈವತಮ್ || 27 ||

ಸೀತಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಹೃದಯಜ್ಗಮಮ್ |
ಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಾ ಮುಮೋಚಾಶ್ರು ಸಹಸಾ ದುಃಖಹರ್ಷಜಮ್ || 28 ||

ತಾಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿರಭಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಾತೃಮಧ್ಯೇಽತಿಸತ್ಕೃತಾಮ್ |
ರಾಮಃ ಪರಮಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಮಾತರಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 29 ||

ಅಮೃ ಮಾ ದುಃಖಿತಾ ಭೂಸ್ತ್ವಂ ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ಪಿತರಂ ಮಮ |
ಕ್ಷಯೋ ಹಿ ವನವಾಸಸ್ಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 30 ||

ಸುಪ್ತಾಯಾಸ್ತೇ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ನವವರ್ಷಾಣಿ ಪಞ್ಚ ಚ |
ಸಾ ಸಮಗ್ರಮಿಹ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಮಾಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಸುಹೃದ್ವೃತಮ್ || 31 ||

ಏತಾವದಭಿನೀತಾರ್ಥಮುಕ್ತ್ವಾ ಸ ಜನನೀಂ ವಚಃ |

ತ್ರಯಃ ಶತಶತಾರ್ಥಾ ಹಿ ದದರ್ಶಾವೇಕ್ಷ್ಯ ಮಾತರಃ || 32 ||

ತಾಶ್ಚಾಪಿ ಸ ತಥೈವಾರ್ತಾ ಮಾತ್ಸರ್ಯದರ್ಶರಥಾತ್ಮಜಃ |
ಧರ್ಮಯುಕ್ತಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ನಿಜಗಾದ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 33 ||

ಸಂವಾಸಾತ್ಪರುಷಂ ಕಿಂಚಿದಜ್ಞಾನಾದ್ವಾಪಿ ಯತ್ಕೃತಮ್ |
ತನ್ನೇ ಸಮನುಜಾನೀತ ಸರ್ವಾಶ್ಚಾಮನ್ತ್ರಯಾಮಿ ವಃ || 34 ||

ಜಜ್ಞೇಽಥ ತಾಸಾಂ ಸಂನಾದಃ ಕೌಂಚೀನಾಮಿವ ನಿಃಸ್ವನಃ |
ಮಾನವೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಣಾಮೇವಂ ವದತಿ ರಾಘವೇ || 35 ||

ಮುರಜಪಣವಮೇಘಘೋಷವದ್-
ದಶರಥವೇಶ್ಮ ಬಭೂವ ಯತ್ಪುರಾ |
ವಿಲಪಿತ ಪರಿದೇವನಾಕುಲಮ್
ವ್ಯಸನಗತಂ ತದಭೂತ್ಸುದುಃಖಿತಮ್ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಂಚಾಂಗಶಿಖರಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ರಾಮಶ್ಚ ಸೀತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ಉಪಸಂಜ್ಞಾಹ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಚಕ್ರದೀನಾಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ॥ ೧ ॥

ತಂ ಚಾಪಿ ಸಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸೀತಯಾ ಸಹ ।
ರಾಘವಃ ಶೋಕಸಮೂಢೋ ಜನನೀಮಭ್ಯವಾದಯತ್ ॥ ೨ ॥

ಅನ್ವಕ್ಷ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಭ್ರಾತುಃ ಕೌಸಲ್ಯಾಮಭ್ಯವಾದಯತ್ ।
ಅಥ ಮಾತುಃ ಸುಮಿತ್ರಾಯಾ ಜಗ್ರಾಹ ಚರಣೌ ಪುನಃ ॥ ೩ ॥

ತಂ ವಂದಮಾನಂ ರುದತೀ ಮಾತಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಹಿತಕಾಮಾ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯುಪಾಘ್ರಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸೃಷ್ಟೃಸ್ತ್ವಂ ವನವಾಸಾಯ ಸ್ವನುರಕ್ತಃ ಸುಹೃಜ್ಜನೇ ।
ರಾಮೇ ಪ್ರಮಾದಂ ಮಾ ಕಾರ್ಷೀಃ ಪುತ್ರ ಭ್ರಾತರಿ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯಸನೀ ವಾ ಸಮೃದ್ಧೋ ವಾ ಗತಿರೇಷ ತವಾನಘ ।
ಏಷ ಲೋಕೇ ಸತಾಂ ಧರ್ಮೋ ಯಜ್ಞೇಷ್ವವಶಗೋ ಭವೇತ್ ॥ ೬ ॥

ಇದಂ ಹಿ ವೃತ್ತಮುಚಿತಂ ಕುಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸನಾತನಮ್ ।
ದಾನಂ ದೀಕ್ಷಾ ಚ ಯಜ್ಞೇಷು ತನುತ್ಯಾಗೋ ಮೃಧೇಷು ಚ ॥ ೭ ॥

ರಾಮಂ ದಶರಥಂ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಮಟವೀಂ ವಿದ್ಧಿ ಗಚ್ಛ ತಾತ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥ ೮ ॥

ತತಃ ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾರ್ಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ವಿನೀತೋ ವಿನಯಜ್ಞಶ್ಚ ಮಾತಲಿವಾರ್ಸವಂ ಯಥಾ ॥ ೯ ॥

ರಥಮಾರೋಹ ಭದ್ರಂ ತೇ ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾಯಶಃ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಾಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯತ್ರ ಮಾಂ ರಾಮ ವಕ್ಷ್ಯಸಿ ॥ ೧೦ ॥

ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ವಸ್ತವ್ಯಾನಿ ವನೇ ತ್ವಯಾ ।
ತಾನ್ಯುಪಕ್ರಮಿತವ್ಯಾನಿ ಯಾನಿ ದೇವ್ಯಾಸಿ ಚೋದಿತಃ ॥ 11 ॥

ತಂ ರಥಂ ಸೂರ್ಯಸಂಜಾತಂ ಸೀತಾ ಹೃಷ್ಣೇನ ಚೇತಸಾ ।
ಆರುರೋಹ ವರಾರೋಹಾ ಕೃತ್ವಾಲ್ಪಜ್ಞಾರಮಾತ್ಮನಃ ॥ 12 ॥

ತಥೈವಾಯುಧಜಾತಾನಿ ಭ್ರಾತೃಭ್ಯಾಂ ಕವಚಾನಿ ಚ ।
ರಥೋಪಸ್ಥೇ ಪ್ರತಿನ್ಯಸ್ಯ ಸಚರ್ಮಕಠಿನಂ ಚ ತತ್ ॥ 13 ॥

ಸೀತಾತ್ಮತೀಯಾನಾರೂಢಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧೃಷ್ಟಮಚೋದಯತ್ ।
ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಸಮೃತಾನಶ್ವಾನಾನ್ವಯುವೇಗಸಮಾಂಜ್ಞವೇ ॥ 14 ॥

ಪ್ರಯಾತೇ ತು ಮಹಾರಣ್ಯಂ ಚಿರರಾತ್ರಾಯ ರಾಘವೇ ।
ಬಭೂವ ನಗರೇ ಮೂರ್ಛಾರ್ಘ್ಯ ಬಲಮೂರ್ಛಾರ್ಘ್ಯ ಜನಸ್ಯ ಚ ॥ 15 ॥

ತತ್ಸಮಾಕುಲಸಮಾಭ್ಯುನ್ಮಂ ಮತ್ತಸಂಕುಪಿತ ದ್ವಿಪಮ್ ।
ಹಯಶಿಂಷಾತನಿರ್ಘೋಷಂ ಪುರಮಾಸೀನ್ಮಹಾಸ್ವನಮ್ ॥ 16 ॥

ತತಃ ಸಬಾಲವೃದ್ಧಾ ಸಾ ಪುರೀ ಪರಮಪೀಡಿತಾ ।
ರಾಮಮೇವಾಭಿದುದ್ರಾವ ಘರ್ಮಾರ್ತಃ ಸಲಿಲಂ ಯಥಾ ॥ 17 ॥

ಪಾರ್ಶ್ವತಃ ಪೃಷ್ಠತಶ್ಚಾಪಿ ಲಮ್ಬಮಾನಾಸ್ತದುನ್ಮುಖಾಃ ।
ಬಾಷ್ಪಪೂರ್ಣಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ತಮೂಚುರ್ಭೃಶದುಃಖಿತಾಃ ॥ 18 ॥

ಸಂಯಚ್ಛ ವಾಜಿನಾಂ ರಶ್ಮೀನ್ಮೂತ ಯಾಹಿ ಶನ್ಯೈಃ ಶನ್ಯೈಃ ।
ಮುಖಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ರಾಮಸ್ಯ ದುರ್ದರ್ಶಂ ನೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 19 ॥

ಆಯಸಂ ಹೃದಯಂ ನೂನಂ ರಾಮಮಾತುರಸಂಶಯಮ್ ।
ಯದ್ಧೇವಗರ್ಭಪ್ರತಿಮೇ ವನಂ ಯಾತಿ ನ ಭಿದ್ಯತೇ ॥ 20 ॥

ಕೃತಕೃತ್ಯಾ ಹಿ ವೈದೇಹೀ ಛಾಯೇವಾನುಗತಾ ಪತಿಮ್ ।
ನ ಜಹಾತಿ ರತಾ ಧರ್ಮೇ ಮೇರುಮರ್ಕಪ್ರಭಾ ಯಥಾ ॥ 21 ॥

ಅಹೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸತತಾಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮ್ |
ಭ್ರಾತರಂ ದೇವಸಜಾಕುಶಂ ಯಸ್ತ್ವಂ ಪರಿಚರಿಷ್ಯಸಿ || 22 ||

ಮಹತ್ಯೇಷಾ ಹಿ ತೇ ಸಿದ್ಧಿರೇಷ ಚಾಭ್ಯುದಯೋ ಮಹಾನ್ |
ಏಷ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಯ ಮಾರ್ಗಶ್ಚ ಯದೇನಮನುಗಚ್ಛಸಿ |
ಏವಂ ವದಂತಸ್ತೇ ಸೋಢುಂ ನ ಶೇಕುರ್ಬಾಷ್ಪಮಾಗತಮ್ || 23 ||

ಅಥ ರಾಜಾ ವೃತಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿದೀನಾಭಿದೀನಚೇತನಃ |
ನಿರ್ಜಗಾಮ ಪ್ರಿಯಂ ಪುತ್ರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮೀತಿ ಬ್ರುವನ್ಗೃಹಾತ್ || 24 ||

ಶುಶ್ರುವೇ ಚಾಗ್ರತಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ರುದಂತೀನಾಂ ಮಹಾಸ್ವನಃ |
ಯಥಾ ನಾದಃ ಕರೇಣೂನಾಂ ಬದ್ಧೇ ಮಹತಿ ಕುಂಜರೇ || 25 ||

ಪಿತಾ ಚ ರಾಜಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸನ್ನಸ್ತದಾ ಬಭೌ |
ಪರಿಪೂರ್ಣಃ ಶಶೀ ಕಾಲೇ ಗ್ರಹೇಣೋಪಪ್ಲುತೋ ಯಥಾ || 26 ||

ತತೋ ಹಲಹಲಾಶಬ್ದೋ ಜಜ್ಞೇ ರಾಮಸ್ಯ ಪೃಷ್ಠತಃ |
ನರಾಣಾಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಸೀದಂತಂ ಭೃಶದುಃಖಿತಮ್ || 27 ||

ಹಾ ರಾಮೇತಿ ಜನಾಃ ಕೇಚಿದ್ರಾಮಮಾತೇತಿ ಚಾಪರೇ |
ಅಂತಃಪುರಂ ಸಮೃದ್ಧಂ ಚ ಕ್ರೋಶಂತಂ ಪರ್ಯದೇವಯನ್ || 28 ||

ಅನ್ವೀಕ್ಷಮಾಣೋ ರಾಮಸ್ತು ವಿಷಣ್ಣಂ ಭ್ರಾಂತಚೇತಸಮ್ |
ರಾಜಾನಂ ಮಾತರಂ ಚೈವ ದದರ್ಶಾನುಗತೌ ಪಥಿ |
ಧರ್ಮಪಾಶೇನ ಸಜ್ಜಿಪ್ತಃ ಪ್ರಕಾಶಂ ನಾಭ್ಯುದೈಕ್ಷತ || 29 ||

ಪದಾತಿನೌ ಚ ಯಾನಾರ್ಹಾವದುಃಖಾರ್ಹೌ ಸುಖೋಚಿತೌ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂಯೋಜಯಾಮಾಸ ಶೀಘ್ರಂ ಯಾಹೀತಿ ಸಾರಥಿಮ್ || 30 ||

ನ ಹಿ ತತ್ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೋ ದುಃಖದಂ ದರ್ಶನಂ ಪಿತುಃ |
ಮಾತುಶ್ಚ ಸಹಿತುಂ ಶಕ್ತಸ್ತೋತ್ರಾದಿ೦ತ ಇವ ದ್ವಿಪಃ || 31 ||

ತಥಾ ರುದಂತೀಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ರಥಂ ತಮನುಧಾವತೀಮ್ |

ಕ್ರೋಶನ್ತೀಂ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ಹಾ ಸೀತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಚ |
ಅಸಕ್ಯತೈಶ್ಚ ತದಾ ನೃತ್ಯನ್ತೀಮಿವ ಮಾತರಮ್ || 32 ||

ತಿಷ್ಠೇತಿ ರಾಜಾ ಚುಕ್ರೋಷ ಯಾಹಿ ಯಾಹೀತಿ ರಾಘವಃ |
ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ಬಭೂವಾತ್ಮಾ ಚಕ್ರಯೋರಿವ ಚಾನ್ತರಾ || 33 ||

ನಾಶ್ರೌಷಮಿತಿ ರಾಜಾನಮುಪಾಲಬ್ಧೋಽಪಿ ವಕ್ಷ್ಯಸಿ |
ಚಿರಂ ದುಃಖಸ್ಯ ಪಾಪಿಷ್ಠಮಿತಿ ರಾಮಸ್ತಮಬ್ರವೀತ್ || 34 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಸ ವಚಃ ಕುರ್ವನ್ನನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಚ ತಂ ಜನಮ್ |
ವ್ರಜತೋಽಪಿ ಹಯಾಞ್ಶೀಘ್ರಂ ಚೋದಯಾಮಾಸ ಸಾರಥಿಃ || 35 ||

ನ್ಯವರ್ತತ ಜನೋ ರಾಜ್ಞೋ ರಾಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಮನಸಾಪ್ಯಶ್ರುವೇಗೈಶ್ಚ ನ ನ್ಯವರ್ತತ ಮಾನುಷಮ್ || 36 ||

ಯಮಿಚ್ಛೇತ್ಪುನರಾಯಾನ್ತಂ ನೈನಂ ದೂರಮನುವ್ರಜೇತ್ |
ಇತ್ಯಮಾತ್ಯಾ ಮಹಾರಾಜಮೂಚುರ್ದಶರಥಂ ವಚಃ || 37 ||

ತೇಷಾಂ ವಚಃ ಸರ್ವಗುಣೋಪಪನ್ನಮ್
ಪ್ರಸಿದ್ಧನ್ನಗಾತ್ರಃ ಪ್ರವಿಷಣ್ಣರೂಪಃ |
ನಿಶಮ್ಯ ರಾಜಾ ಕೃಪಣಃ ಸಭಾರ್ಯೋ
ವ್ಯವಸ್ಥಿತಸ್ತಂ ಸುತಮೀಕ್ಷಮಾಣಃ || 38 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

॥ಷಟ್ಪ್ರಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೇ ನಿಷ್ಕಾಮತಿ ಕೃತಾಂಜಲೌ ।
ಆರ್ತಶಬ್ದೋ ಹಿ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮನ್ತಃಪುರೇ ಮಹಾನ್ ॥೧॥

ಅನಾಥಸ್ಯ ಜನಸ್ಯಾಸ್ಯ ದುರ್ಬಲಸ್ಯ ತಪಸ್ವಿನಃ ।
ಯೋ ಗತಿಂ ಶರಣಂ ಚಾಸೀತ್ ನಾಥಃ ಕ್ಷ ನು ಗಚ್ಛತಿ ॥೨॥

ನ ಕೃಧ್ಯತ್ಯಭಿಶಸ್ತೋಽಪಿ ಕ್ರೋಧನೀಯಾನಿ ವರ್ಜಯನ್ ।
ಕೃದ್ಧಾನ್ಪ್ರಸಾದಯನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಸಮದುಃಖಃ ಕ್ಷ ಗಚ್ಛತಿ ॥೩॥

ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಂ ಮಹಾತೇಜಾ ಯಥಾ ಮಾತರಿ ವರ್ತತೇ ।
ತಥಾ ಯೋ ವರ್ತತೇಽಸ್ಮಾಸು ಮಹಾತ್ಮಾ ಕ್ಷ ನು ಗಚ್ಛತಿ ॥೪॥

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಕ್ಲಿಶ್ಯಮಾನೇನ ರಾಜ್ಞಾ ಸಂಚೋದಿತೋ ವನಮ್ ।
ಪರಿತ್ರಾತಾ ಜನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಜಗತಃ ಕ್ಷ ನು ಗಚ್ಛತಿ ॥೫॥

ಅಹೋ ನಿಶ್ಚೇತನೋ ರಾಜಾ ಜೀವಲೋಕಸ್ಯ ಸಮ್ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಧರ್ಮ್ಯಂ ಸತ್ಯವ್ರತಂ ರಾಮಂ ವನವಾಸೋ ಪ್ರವತ್ಸ್ಯತಿ ॥೬॥

ಇತಿ ಸರ್ವಾ ಮಹಿಷ್ಯಸ್ತಾ ವಿವತ್ಸಾ ಇವ ಧೇನವಃ ।
ರುರುದುಶ್ಚೈವ ದುಃಖಾರ್ತಾಃ ಸಸ್ವರಂ ಚ ವಿಚುಕ್ರುಶುಃ ॥೭॥

ಸ ತಮನ್ತಃಪುರೇ ಘೋರಮಾರ್ತಶಬ್ದಂ ಮಹೀಪತಿಃ ।
ಪುತ್ರಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚಾಸೀತ್ಸದುಃಖಿತಃ ॥೮॥

ನಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಾಣ್ಯಹೂಯಂತ ಸೂರ್ಯಶ್ಚಾಂತರಧೀಯತ ।
ವ್ಯಸೃಜನ್ಯವಲಾನ್ನಾ ಗಾವೋ ವತ್ಸಾನ್ನ ಪಾಯಯನ್ ॥೯॥

ತ್ರಿಶಂಕುಲೋಹಿತಾಜ್ಗಶ್ಚ ಬೃಹಸ್ಪತಿಬುಧಾವಪಿ ।
ದಾರುಣಾಃ ಸೋಮಮಭ್ಯೇತ್ಯ ಗ್ರಹಾಃ ಸರ್ವೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ ॥೧೦॥

ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಗತಾರ್ಚಿಂಷಿ ಗ್ರಹಾಶ್ಚ ಗತತೇಜಸಃ |
ವಿಶಾಖಾಶ್ಚ ಸಧೂಮಾಶ್ಚ ನಭಸಿ ಪ್ರಚಕಾಶಿರೇ || 11 ||

ಅಕಸ್ಮಾನ್ನಾಗರಃ ಸರ್ವೋ ಜನೋ ದೈನ್ಯಮುಪಾಗಮತ್ |
ಆಹಾರೇ ವಾ ವಿಹಾರೇ ವಾ ನ ಕಶ್ಚಿದಕರೋನ್ಮನಃ || 12 ||

ಬಾಷ್ಪಪರ್ಯಾಕುಲಮುಖೋ ರಾಜಮಾರ್ಗಗತೋ ಜನಃ |
ನ ಹೃಷ್ಣೋ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ಕಶ್ಚಿತ್ಸರ್ವಃ ಶೋಕಪರಾಯಣಃ || 13 ||

ನ ವಾತಿ ಪವನಃ ಶೀತೋ ನ ಶಶೀ ಸೌಮ್ಯದರ್ಶನಃ |
ನ ಸೂರ್ಯಸ್ತಪತೇ ಲೋಕಂ ಸರ್ವಂ ಪರ್ಯಾಕುಲಂ ಜಗತ್ || 14 ||

ಅನರ್ಥಿನಃ ಸುತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಭರ್ತಾರೋ ಭ್ರಾತರಸ್ತಥಾ |
ಸರ್ವೇ ಸರ್ವಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ರಾಮಮೇವಾನ್ವಚಿನ್ತಯನ್ || 15 ||

ಯೇ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಸುಹೃದಃ ಸರ್ವೇ ತೇ ಮೂಢಚೇತಸಃ |
ಶೋಕಭಾರೇಣ ಚಾಕ್ರಾಂತಾಃ ಶಯನಂ ನ ಜುಹುಸ್ತದಾ || 16 ||

ತತಸ್ತ್ವಯೋಧ್ಯಾ ರಹಿತಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ
ಪುರನ್ದರೇಣೇವ ಮಹೀ ಸಪರ್ವತಾ |
ಚಚಾಲ ಘೋರಂ ಭಯಭಾರಪೀಡಿತಾ
ಸನಾಗಯೋಧಾಶ್ವಗಣಾ ನನಾದ ಚ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಯಾವತ್ತು ನಿಯತಸ್ತಸ್ಯ ರಜೋರೂಪಮದೃಶ್ಯತ |
ನೈವೇಕ್ಷ್ಯಾಕುವರಸ್ತಾವತ್ಸಂಜಹಾರಾತ್ಮಚಕ್ಷುಷೀ || 1 ||

ಯಾವದ್ರಾಜಾ ಪ್ರಿಯಂ ಪುತ್ರಂ ಪಶ್ಯತ್ಯತ್ಯನ್ತಧಾರ್ಮಿಕಮ್ |
ತಾವದ್ವ್ಯವರ್ಧತೇವಾಸ್ಯ ಧರಣ್ಯಾಂ ಪುತ್ರದರ್ಶನೇ || 2 ||

ನ ಪಶ್ಯತಿ ರಜೋಽಪ್ಯಸ್ಯ ಯದಾ ರಾಮಸ್ಯ ಭೂಮಿಪಃ |
ತದಾರ್ತಶ್ಚ ವಿಷಣ್ಣಶ್ಚ ಪಪಾತ ಧರಣೀತಲೇ || 3 ||

ತಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಮನ್ವಗಾತ್ಕೌಸಲ್ಯಾ ಬಾಹುಮಬ್ಜಗ್ನಾ |
ವಾಮಂ ಚಾಸ್ಯಾನ್ವಗಾತ್ಪರ್ಷ್ವಂ ಕೈಕೇಯೀ ಭರತಪ್ರಿಯಾ || 4 ||

ತಾಂ ನಯೇನ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಧರ್ಮೇಣ ನಿವಯೇನ ಚ |
ಉವಾಚ ರಾಜಾ ಕೈಕೇಯೀಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ವ್ಯಥಿತೇಂದ್ರಿಯಃ || 5 ||

ಕೈಕೇಯಿ ಮಾ ಮಮಾಜ್ಞಾನಿ ಸ್ವಾಕ್ಷೀಸ್ತ್ವಂ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣೀ |
ನ ಹಿ ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ನ ಭಾರ್ಯಾ ನ ಚ ಬಾನ್ಧವೀ || 6 ||

ಯೇ ಚ ತ್ವಾಮುಪಜೀವಂತಿ ನಾಹಂ ತೇಷಾಂ ನ ತೇ ಮಮ |
ಕೇವಲಾರ್ಥಪರಾಂ ಹಿ ತ್ವಾಂ ತ್ಯಕ್ತಧರ್ಮಾಂ ತ್ಯಜಾಮ್ಯಹಮ್ || 7 ||

ಅಗೃಹ್ಣಾಂ ಯಚ್ಚ ತೇ ಪಾಣಿಮಗ್ನಿಂ ಪರ್ಯಣಯಂ ಚ ಯತ್ |
ಅನುಜಾನಾಮಿ ತತ್ಸರ್ವಮಸ್ಮಿಂಲ್ಲೋಕೇ ಪರತ್ರ ಚ || 8 ||

ಭರತಶ್ಚೇತ್ಪ್ರತೀತಃ ಸ್ಯಾದ್ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೇದಮವ್ಯಯಮ್ |
ಯನ್ಮೇ ಸ ದದ್ಯಾತ್ಪತ್ರರ್ಥಂ ಮಾ ಮಾ ತದ್ಧತ್ತಮಾಗಮತ್ || 9 ||

ಅಥ ರೇಣುಸಮುಧ್ವಸ್ತಂ ತಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ನರಾಧಿಪಮ್ |
ನ್ಯವರ್ತತ ತದಾ ದೇವೀ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ || 10 ||

ಹತ್ವೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕಾಮಾತ್ಸ್ವಪ್ನಾಪ್ನಗ್ನಿಮಿವ ಪಾಣಿನಾ ।
ಅನ್ವತಪ್ಯತ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪುತ್ರಂ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯ ತಾಪಸಮ್ ॥ 11 ॥

ನಿವೃತ್ತೈವ ನಿವೃತ್ತೈವ ಸೀದತೋ ರಥವರ್ತಮಸು ।
ರಾಜ್ಞೋ ನಾತಿಬಭೌ ರೂಪಂ ಗ್ರಸ್ತಸ್ಯಾಂಶುಮತೋ ಯಥಾ ॥ 12 ॥

ವಿಲಲಾಪ ಚ ದುಃಖಾರ್ತಃ ಪ್ರಿಯಂ ಪುತ್ರಮನುಸ್ಮರನ್ ।
ನಗರಾಂತಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ಬುದ್ಧಾಪ್ನ ಪುತ್ರಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 13 ॥

ವಾಹನಾನಾಂ ಚ ಮುಖ್ಯಾನಾಂ ವಹತಾಂ ತಂ ಮಮಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಪದಾನಿ ಪಥಿ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ 14 ॥

ಸ ನೂನಂ ಕ್ವಚಿದೇವಾದ್ಯ ವೃಕ್ಷಮೂಲಮುಪಾಶ್ರಿತಃ ।
ಕಾಷ್ಠಂ ವಾ ಯದಿ ವಾಶ್ಮಾನಮುಪಧಾಯ ಶಯಿಷ್ಯತೇ ॥ 15 ॥

ಉತ್ಥಾಸ್ಯತಿ ಚ ಮೇದಿನ್ಯಾಃ ಕೃಪಣಃ ಪಾಂಶುಗುಣ್ಮಿತಃ ।
ವಿನಿಶ್ವಸನ್ಪ್ರಸ್ರವಣಾತ್ಕರೇಣೂನಾಮಿವರ್ಷಭಃ ॥ 16 ॥

ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ನೂನಂ ಪುರುಷಾ ದೀರ್ಘಬಾಹುಂ ವನೇಚರಾಃ ।
ರಾಮಮುತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛಂತಂ ಲೋಕನಾಥಮನಾಥವತ್ ॥ 17 ॥

ಸಕಾಮಾ ಭವ ಕೈಕೇಯಿ ವಿಧವಾ ರಾಜ್ಯಮಾವಸ ।
ನ ಹಿ ತಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಂ ವಿನಾ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ ॥ 18 ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ವಿಲಪನ್ರಾಜಾ ಜನೌಘೇನಾಭಿಸಂವೃತಃ ।
ಅಪಸ್ನಾತ ಇವಾರಿಷ್ಟಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೋತ್ತಮಮ್ ॥ 19 ॥

ಶೂನ್ಯಚಿತ್ತವೇಶ್ಮಾನ್ತಾಂ ಸಂವೃತಾಪಣದೇವತಾಮ್ ।
ಕ್ಲಾಂತದುರ್ಬಲದುಃಖಾರ್ತಾಂ ನಾತ್ಯಾಕೀರ್ಣಮಹಾಪಥಾಮ್ ॥ 20 ॥

ತಾಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಪುರೀಂ ಸರ್ವಾಂ ರಾಮಮೇವಾನುಚಿಂತಯನ್ ।
ವಿಲಪನ್ಪ್ರವಿಶದ್ರಾಜಾ ಗೃಹಂ ಸೂರ್ಯ ಇವಾಮ್ಬುದಮ್ ॥ 21 ॥

ಮಹಾಹೃದಮಿವಾಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ಸುಪರ್ಣೇನ ಹೃತೋರಗಮ್ |
ರಾಮೇಣ ರಹಿತಂ ವೇಶ್ಮ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ || 22 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ಗೃಹಂ ಶೀಘ್ರಂ ರಾಮ ಮಾತುರ್ನಯನ್ತು ಮಾಮ್ |
ಇತಿ ಬ್ರುವನ್ತಂ ರಾಜಾನಮನಯನ್ದ್ವಾರದರ್ಶಿತಃ || 23 ||

ತತಸ್ತತ್ರ ಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ಯ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ನಿವೇಶನಮ್ |
ಅಧಿರುಹ್ಯಾಪಿ ಶಯನಂ ಬಭೂವ ಲುಲಿತಂ ಮನಃ || 24 ||

ತಚ್ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾರಾಜೋ ಭುಜಮುದ್ಯಮ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಉಚ್ಚಿಷ್ಠಃ ಸ್ವರೇಣ ಚುಕ್ರೋಶ ಹಾ ರಾಘವ ಜಹಾಸಿ ಮಾಮ್ || 25 ||

ಸುಖಿತಾ ಬತ ತಂ ಕಾಲಂ ಜೀವಿಷ್ಯಂತಿ ನರೋತ್ತಮಾಃ |
ಪರಿಷ್ವಜನ್ತೋ ಯೇ ರಾಮಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಪುನರಾಗತಮ್ || 26 ||

ನ ತ್ವಾಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕೌಸಲ್ಯೇ ಸಾಧು ಮಾಂ ಪಾಣಿನಾ ಸ್ಪೃಶ |
ರಾಮಂ ಮೇಽನುಗತಾ ದೃಷ್ಟಿರದ್ಯಾಪಿ ನ ನಿವರ್ತತೇ || 27 ||

ತಂ ರಾಮಮೇವಾನುವಿಚಿನ್ತಯನ್ತಮ್
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ದೇವೀ ಶಯನೇ ನರೇನ್ದ್ರಮ್ |
ಉಪೋಪವಿಶ್ಯಾಧಿಕಮಾರ್ತರೂಪಾ
ವಿನಿಶ್ವಸಂತೀ ವಿಲಲಾಪ ಕೃಚ್ಛ್ರಮ್ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಶಯನೇ ಸನ್ನಂ ಶೋಕೇನ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪುತ್ರಶೋಕಾರ್ತಾ ತಮುವಾಚ ಮಹೀಪತಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ರಾಘವೋ ನರಶಾರ್ದೂಲ ವಿಷಮುಪ್ಪಾಪ್ತಾ ದ್ವಿಜಿಹ್ವವತ್ ।
ವಿಚರಿಷ್ಯತಿ ಕೈಕೇಯೀ ನಿರ್ಮುಕ್ತೇವ ಹಿ ಪನ್ನಗೀ ॥ ೨ ॥

ವಿವಾಸ್ಯ ರಾಮಂ ಸುಭಗಾ ಲಬ್ಧಕಾಮಾ ಸಮಾಹಿತಾ ।
ತ್ರಾಸಯಿಷ್ಯತಿ ಮಾಂ ಭೂಯೋ ದುಷ್ಪಾಹಿರಿವ ವೇಶ್ಮಿನಿ ॥ ೩ ॥

ಅಥ ಸ್ಮ ನಗರೇ ರಾಮಶ್ಚರನೆಭೃಕ್ಷಂ ಗೃಹೇ ವಸೇತ್ ।
ಕಾಮಕಾರೋ ವರಂ ದಾತುಮಪಿ ದಾಸಂ ಮಮಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಾತಯಿತ್ವಾ ತು ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ರಾಮಂ ಸ್ಥಾನಾದ್ಯಥೇಷ್ಟತಃ ।
ಪ್ರದಿಷ್ಟೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭಾಗಃ ಪರ್ವಣೀವಾಹಿತಾಗ್ನಿನಾ ॥ ೫ ॥

ಗಜರಾಜಗತಿವೀರೋ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಧನುರ್ಧರಃ ।
ವನಮಾವಿಶತೇ ನೂನಂ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ ೬ ॥

ವನೇ ತ್ವದೃಷ್ಟದುಃಖಾನಾಂ ಕೈಕೇಯ್ಯಾನುಮತೇ ತ್ವಯಾ ।
ತ್ಯಕ್ತಾನಾಂ ವನವಾಸಾಯ ಕಾ ನ್ವವಸ್ಥಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೭ ॥

ತೇ ರತ್ನಹೀನಾಸ್ತರುಣಾಃ ಫಲಕಾಲೇ ವಿವಾಸಿತಾಃ ।
ಕಥಂ ವತ್ಸ್ಯಂತಿ ಕೃಪಣಾಃ ಫಲಮೂಲೈಃ ಕೃತಾಶನಾಃ ॥ ೮ ॥

ಅಪೀದಾನೀಂ ಸ ಕಾಲಃ ಸ್ಯಾನ್ಮಮ ಶೋಕಕ್ಷಯಃ ಶಿವಃ ।
ಸಭಾರ್ಯಂ ಯತ್ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಪಶ್ಯೇಯಮಿಹ ರಾಘವಮ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರುತೈವೋಪಸ್ಥಿತೌ ವೀರೌ ಕದಾಯೋಧ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಯಶಸ್ವಿನೀ ಹೃಷ್ಟಜನಾ ಸೂಚ್ಛ್ರಿತಧ್ವಜಮಾಲಿನೀ ॥ ೧೦ ॥

ಕದಾ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ನರವ್ಯಾಘ್ರಾವರಣ್ಯತ್ವನರಾಗತೌ |
ನನ್ನಿಷ್ಯತಿ ಪುರೀ ಹೃಷ್ಯಾ ಸಮುದ್ರ ಇವ ಪರ್ವಣಿ || 11 ||

ಕದಾಯೋಧ್ಯಾಂ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪುರೀಂ ವೀರಃ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯತಿ |
ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ರಥೇ ಸೀತಾಂ ವೃಷಭೋ ಗೋವಧೂಮಿವ || 12 ||

ಕದಾ ಪ್ರಾಣಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಾಜಮಾರ್ಗೇ ಮಮಾತ್ಮಜೌ |
ಲಾಜೈರವಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಪ್ರವಿಶಂತಾವರಿಂದಮೌ || 13 ||

ಕದಾ ಸುಮನಸಃ ಕನ್ಯಾ ದ್ವಿಜಾತೀನಾಂ ಫಲಾನಿ ಚ |
ಪ್ರದಿಶಂತ್ಯಃ ಪುರೀಂ ಹೃಷ್ಯಾಃ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ || 14 ||

ಕದಾ ಪರಿಣತೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ವಯಸಾ ಚಾಮರಪ್ರಭಃ |
ಅಭ್ಯುಪೈಷ್ಯತಿ ಧರ್ಮಜ್ಞಸ್ತ್ರಿವರ್ಷ ಇವ ಮಾಂ ಲಲನ್ || 15 ||

ನಿಃಸಂಶಯಂ ಮಯಾ ಮನ್ಯೇ ಪುರಾ ವೀರ ಕದರ್ಯಯಾ |
ಪಾತು ಕಾಮೇಷು ವತ್ಸೇಷು ಮಾತ್ಮನಾಂ ಶಾತಿತಾಃ ಸ್ತನಾಃ || 16 ||

ಸಾಹಂ ಗೌರಿವ ಸಿಂಹೇನ ವಿವತ್ಸಾ ವತ್ಸಲಾ ಕೃತಾ |
ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಬಾಲವತ್ಸೇವ ಗೌರ್ಬಲಾತ್ || 17 ||

ನ ಹಿ ತಾವದ್ಗುಣೈರ್ಜುಷ್ಣಂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಮ್ |
ಏಕಪುತ್ರಾ ವಿನಾ ಪುತ್ರಮಹಂ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ || 18 ||

ನ ಹಿ ಮೇ ಜೀವಿತೇ ಕಿಂಚಿತ್ಸಾಮರ್ಥಮಿಹ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ |
ಅಪಶ್ಯಂತ್ಯಃ ಪ್ರಿಯಂ ಪುತ್ರಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಮಹಾಬಲಮ್ || 19 ||

ಅಯಂ ಹಿ ಮಾಂ ದೀಪಯತೇ ಸಮುತ್ಥಿತಃ
ತನೂಜಶೋಕಪ್ರಭವೋ ಹಂತಾಶನಃ |
ಮಹೀಮಿಮಾಂ ರಶ್ಮಿಭಿರುತ್ತಮಪ್ರಭೋ
ಯಥಾ ನಿದಾಘೇ ಭಗವಾನ್ನಿವಾಕರಃ || 20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಲಪಂತೀಂ ತಥಾ ತಾಂ ತು ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪ್ರಮದೋತ್ತಮಾಮ್ ।
ಇದಂ ಧರ್ಮೇ ಸ್ಥಿತಾ ಧರ್ಮ್ಯಂ ಸುಮಿತ್ರಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥₁॥

ತವಾರ್ಯೇ ಸದ್ಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಪುತ್ರಃ ಸ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಕಿಂ ತೇ ವಿಲಪಿತೇನೈವಂ ಕೃಪಣಂ ರುದಿತೇನ ವಾ ॥₂॥

ಯಸ್ತವಾರ್ಯೇ ಗತಃ ಪುತ್ರಸ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾಜ್ಯಂ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಸಾಧು ಕುರ್ವನ್ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಪಿತರಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಾಮ್ ॥₃॥

ಶಿಷ್ಯೈರಾಚರಿತೇ ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಶಸ್ತೇತ್ಯ ಫಲೋದಯೇ ।
ರಾಮೋ ಧರ್ಮೇ ಸ್ಥಿತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ನ ಸ ಶೋಚ್ಯಃ ಕದಾಚನ ॥₄॥

ವರ್ತತೇ ಚೋತ್ತಮಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಸ್ಮಿನ್ನದಾನಘಃ ।
ದಯಾವಾನ್ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಲಾಭಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥₅॥

ಅರಣ್ಯವಾಸೇ ಯದ್ವಿಫಲಂ ಜಾನತೀ ವೈ ಸುಖೋಚಿತಾ ।
ಅನುಗಚ್ಛತಿ ವೈದೇಹೀ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾನಂ ತವಾತ್ಮಜಮ್ ॥₆॥

ಕೀರ್ತಿಭೂತಾಂ ಪತಾಕಾಂ ಯೋ ಲೋಕೇ ಭ್ರಾಮಯತಿ ಪ್ರಭುಃ ।
ದಮಸತ್ಯವ್ರತಪರಃ ಕಿಂ ನ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತವಾತ್ಮಜಃ ॥₇॥

ವ್ಯಕ್ತಂ ರಾಮಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾಯ ಶೌಚಂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮುತ್ತಮಮ್ ।
ನ ಗಾತ್ರಮಂಶುಭಿಃ ಸೂರ್ಯಃ ಸನ್ತಾಪಯಿತುಮರ್ಹತಿ ॥₈॥

ಶಿವಃ ಸರ್ವೇಷು ಕಾಲೇಷು ಕಾನನೇಭ್ಯೋ ವಿನಿಃಸೃತಃ ।
ರಾಘವಂ ಯುಕ್ತಶೀತೋಷ್ಣಃ ಸೇವಿಷ್ಯತಿ ಸುಖೋಽನಿಲಃ ॥₉॥

ಶಯಾನಮನಘಂ ರಾತ್ರೌ ಪಿತೇವಾಭಿಪರಿಷ್ವಜನ್ ।
ರಶ್ಮಿಭಿಃ ಸಂಸ್ಪೃಶನ್ಮೌನೇತ್ಯಶ್ಚನ್ದ್ರಮಾ ಹ್ಲಾದಯಿಷ್ಯತಿ ॥₁₀॥

ದದೌ ಚಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ಯಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹೌಜಸೇ ।
ದಾನವೇನ್ದ್ರಂ ಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಿಮಿಧ್ವಜಸುತಂ ರಣೇ ॥ 11 ॥

ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಶ್ರಿಯಾ ಚ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತಿಸೃಭಿರೇತಾಭಿಃ ಸಹ ರಾಮೋಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ 12 ॥

ದುಃಖಜಂ ವಿಸೃಜನ್ತ್ಯಸ್ರಂ ನಿಷ್ಕ್ರಾಮನ್ತಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ಯಮ್ ।
ಸಮುತ್ಸ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾನನ್ದಜಂ ಪಯಃ ॥ 13 ॥

ಅಭಿವಾದಯಮಾನಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಸುಹೃದಂ ಸುತಮ್ ।
ಮುದಾಶ್ರು ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮೇಘಲೇಕೇವ ವಾರ್ಷಿಕೇ ॥ 14 ॥

ಪುತ್ರಸ್ತೇ ವರದಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪುನರಾಗತಃ ।
ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಮೃದುಪೀನಾಭ್ಯಾಂ ಚರಣೌ ಪೀಡಯಿಷ್ಯತಿ ॥ 15 ॥

ನಿಶಮ್ಯ ತಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾತ್ಮವಾಕ್ಯಮ್
ರಾಮಸ್ಯ ಮಾತುರ್ನರದೇವಪತ್ನಾಃ ।
ಸದ್ಯಃ ಶರೀರೇ ವಿನನಾಶ ಶೋಕಃ
ಶರದ್ಗತೋ ಮೇಘ ಇವಾಲ್ಪತೋಯಃ ॥ 16 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅನುರಕ್ತಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪರಕ್ರಮಮ್ ।
ಅನುಜಗ್ಮುಃ ಪ್ರಯಾನ್ತಂ ತಂ ವನವಾಸಾಯ ಮಾನವಾಃ ॥ ೧ ॥

ನಿವರ್ತಿತೇಽಪಿ ಚ ಬಲಾತ್ಸುಹೃದ್ವರ್ಗೇ ಚ ರಾಜಿನಿ ।
ನೈವ ತೇ ಸಂನ್ಯವರ್ತನ್ತ ರಾಮಸ್ಯಾನುಗತಾ ರಥಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾನಿಲಯಾನಾಂ ಹಿ ಪುರುಷಾಣಾಂ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಬಭೂವ ಗುಣಸಮ್ಮನ್ನಃ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ಇವ ಪ್ರಿಯಃ ॥ ೩ ॥

ಸ ಯಾಚ್ಯಮಾನಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸ್ವಾಭಿಃ ಪ್ರಕೃತಿಭಿಸ್ತದಾ ।
ಕುರ್ವಾಣಃ ಪಿತರಂ ಸತ್ಯಂ ವನಮೇವಾನವಪದ್ಯತ ॥ ೪ ॥

ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಃ ಸಸ್ನೇಹಂ ಚಕ್ಷುಷಾ ಪ್ರಪಿಬನ್ನಿವ ।
ಉವಾಚ ರಾಮಃ ಸ್ನೇಹೇನ ತಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸ್ವಾಃ ಪ್ರಜಾ ಇವ ॥ ೫ ॥

ಯಾ ಪ್ರೀತಿರ್ಬಹುಮಾನಶ್ಚ ಮಯ್ಯಯೋಧ್ಯಾನಿವಾಸಿನಾಮ್ ।
ಮತ್ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ವಿಶೇಷೇಣ ಭರತೇ ಸಾ ನಿವೇಶ್ಯತಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸ ಹಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾರಿತ್ರಃ ಕೈಕೇಯಾನಂದವರ್ಧನಃ ।
ಕರಿಷ್ಯತಿ ಯಥಾವದ್ವಃ ಪ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ಹಿತಾನಿ ಚ ॥ ೭ ॥

ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧೋ ವಯೋಬಾಲೋ ಮೃದುವೀರ್ಯಗುಣಾನ್ವಿತಃ ।
ಅನುರೂಪಃ ಸ ವೋ ಭರ್ತಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಭಯಾಪಹಃ ॥ ೮ ॥

ಸ ಹಿ ರಾಜಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತೋ ಯುವರಾಜಃ ಸಮೀಕ್ಷಿತಃ ।
ಅಪಿ ಚಾಪಿ ಮಯಾ ಶಿಷ್ಯೈಃ ಕಾರ್ಯಂ ವೋ ಭರ್ತ್ಯಶಾಸನಮ್ ॥ ೯ ॥

ನ ಚ ತಪ್ಯೇದ್ಯಥಾ ಚಾಸೌ ವನವಾಸಂ ಗತೇ ಮಯಿ ।
ಮಹಾರಾಜಸ್ತಥಾ ಕಾರ್ಯೋ ಮಮ ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ ॥ ೧೦ ॥

ಯಥಾ ಯಥಾ ದಾಶರಥಿರ್ಧರ್ಮಮೇವಾಸ್ಥಿತೋಽಭವತ್ |
ತಥಾ ತಥಾ ಪ್ರಕೃತಯೋ ರಾಮಂ ಪತಿಮಕಾಮಯನ್ || 11 ||

ಬಾಷ್ಪೇಣ ಪಿಹಿತಂ ದೀನಂ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ಚಕರ್ಷೇವ ಗುಣೈರ್ಬದ್ಧಾಽಽ ಜನಂ ಪುನರಿವಾಸನಮ್ || 12 ||

ತೇ ದ್ವಿಜಾಸ್ತ್ರಿವಿಧಂ ವೃದ್ಧಾ ಜ್ಞಾನೇನ ವಯಸೌಜಸಾ |
ವಯಃಪ್ರಕಮ್ಪಶಿರಸೋ ದೂರಾದೂಚುರಿದಂ ವಚಃ || 13 ||

ವಹನ್ಮೋ ಜವನಾ ರಾಮಂ ಭೋ ಭೋ ಜಾತ್ಯಾಸ್ತುರಜ್ಗಮಾಃ |
ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ನ ಗನ್ತವ್ಯಂ ಹಿತಾ ಭವತ ಭರ್ತರಿ |
ಉಪವಾಹ್ಯಸ್ತು ವೋ ಭರ್ತಾ ನಾಪವಾಹ್ಯಃ ಪುರಾದ್ವನಮ್ || 14 ||

ಏವಮಾರ್ತಪ್ರಲಾಪಾಂಸ್ತಾನೃದ್ವಾದ್ಧಾನ್ಪ್ರಲಪತೋ ದ್ವಿಜಾನ್ |
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ ಸಹಸಾ ರಾಮೋ ರಥಾದವತತಾರ ಹ || 15 ||

ಪದ್ಭ್ಯಾಮೇವ ಜಗಾಮಾಥ ಸಸೀತಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಸಂನಿಕ್ಯಷ್ಟಪದನ್ಯಾಸೋ ರಾಮೋ ವನಪರಾಯಣಃ || 16 ||

ದ್ವಿಜಾತೀಂಸ್ತು ಪದಾತೀಂಸ್ತಾನ್ರಾಮಶ್ಚಾರಿತ್ರವತ್ಸಲಃ |
ನ ಶಶಾಕ ಘೃಣಾಚಕ್ಷುಃ ಪರಿಮೋಕ್ತುಂ ರಥೇನ ಸಃ || 17 ||

ಗಚ್ಛಂತಮೇವ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ಸಮಾಭ್ರಂತಮಾನಸಾಃ |
ಊಚುಃ ಪರಮಸಂತಪ್ತಾ ರಾಮಂ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ದ್ವಿಜಾಃ || 18 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಂ ಕೃತ್ಸ್ನಮೇತತ್ತ್ವಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮನುಗಚ್ಛತಿ |
ದ್ವಿಜಸ್ಯುನ್ಧಾಧಿರೂಢಾಸ್ತ್ವಾಮಗ್ನಯೋಽಪ್ಯನುಯಾನ್ತ್ಯಮೀ || 19 ||

ವಾಜಪೇಯಸಮುತ್ಥಾನಿ ಭತ್ರಾಣೈತಾನಿ ಪಶ್ಯ ನಃ |
ಪೃಷ್ಠತೋಽನುಪ್ರಯಾತಾನಿ ಹಂಸಾನಿವ ಜಲಾತ್ಯಯೇ || 20 ||

ಅನವಾಪ್ತಾತಪತ್ರಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಸಂತಾಪಿತಸ್ಯ ತೇ |
ಏಭಿಶ್ಚಾಭಯಾಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಃ ಸ್ವೈಶ್ಚೈವಾರ್ಜಪೇಯಿಕೈಃ || 21 ||

ಯಾ ಹಿ ನಃ ಸತತಂ ಬುದ್ಧಿವೇದಮನ್ತ್ರಾನುಸಾರಿಣೀ ।
ತತ್ಸತ್ಕೃತೇ ಸಾ ಕೃತಾ ವತ್ಸ ವನವಾಸಾನುಸಾರಿಣೀ ॥ 22 ॥

ಹೃದಯೇಷ್ವವತಿಷ್ಠಂತೇ ವೇದಾ ಯೇ ನಃ ಪರಂ ಧನಮ್ ।
ವತ್ಸ್ಯಂತ್ಯಪಿ ಗೃಹೇಷ್ವೇವ ದಾರಾಶ್ಚಾರಿತ್ರರಕ್ಷಿತಾಃ ॥ 23 ॥

ನ ಪುನರ್ನಿಶ್ಚಯಃ ಕಾರ್ಯಸ್ತ್ವದ್ಗತೌ ಸುಕೃತಾ ಮತಿಃ ।
ತತ್ಸಯಿ ಧರ್ಮವ್ಯಪೇಕ್ಷೇ ತು ಕಿಂ ಸ್ಯಾದ್ಧರ್ಮಮವೇಕ್ಷಿತುಮ್ ॥ 24 ॥

ಯಾಚಿತೋ ನೋ ನಿವರ್ತಸ್ವ ಹಂಸಶುಕ್ಲಶಿರೋರುಹೈಃ ।
ಶಿರೋಭಿರ್ನಿಭೃತಾಚಾರ ಮಹೀಪತನಪಾಂಶುಲೈಃ ॥ 25 ॥

ಬಹೂನಾಂ ವಿತತಾ ಯಜ್ಞಾ ದ್ವಿಜಾನಾಂ ಯ ಇಹಾಗತಾಃ ।
ತೇಷಾಂ ಸಮಾಪ್ತಿರಾಯತ್ತಾ ತವ ವತ್ಸ ನಿವರ್ತನೇ ॥ 26 ॥

ಭಕ್ತಿಮನ್ತಿ ಹಿ ಭೂತಾನಿ ಜಜ್ಞಮಾಜಜ್ಞಮಾನಿ ಚ ।
ಯಾಚಮಾನೇಷು ತೇಷು ತ್ವಂ ಭಕ್ತಿಂ ಭಕ್ತೇಷು ದರ್ಶಯ ॥ 27 ॥

ಅನುಗಂತುಮಶಕ್ತಾಸ್ತ್ವಾಂ ಮೂಲೈರುದ್ಧೃತವೇಗಿಭಿಃ ।
ಉನ್ನತಾ ವಾಯುವೇಗೇನ ವಿಕ್ರೋಶಂತೀವ ಪಾದಪಾಃ ॥ 28 ॥

ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾಹಾರಸಂಚಾರಾ ವೃಕ್ಷೈಕಸ್ಥಾನವಿಷ್ಣಿತಾಃ ।
ಪಕ್ಷಿಣೋಽಪಿ ಪ್ರಯಾಚಂತೇ ಸರ್ವಭೂತಾನುಕರ್ಮಿನಮ್ ॥ 29 ॥

ಏವಂ ವಿಕ್ರೋಶತಾಂ ತೇಷಾಂ ದ್ವಿಜಾತೀನಾಂ ನಿವರ್ತನೇ ।
ದದೃಶೇ ತಮಸಾ ತತ್ರ ವಾರಯಂತೀವ ರಾಘವಮ್ ॥ 30 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಸ್ತು ತಮಸಾ ತೀರಂ ರಮ್ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಸೀತಾಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ಇಯಮದ್ಯ ನಿಶಾ ಪೂರ್ವಾ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾ ವನಮ್ |
ವನವಾಸಸ್ಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸ ನೋತ್ಕಣ್ಠಿತುಮರ್ಹಸಿ || 2 ||

ಪಶ್ಯ ಶೂನ್ಯಾನ್ಯರಣ್ಯಾನಿ ರುದಂತೀವ ಸಮನ್ತತಃ |
ಯಥಾನಿಲಯಮಾಯದ್ಭಿರ್ನಿಲೀನಾನಿ ಮೃಗದ್ವಿಜೈಃ || 3 ||

ಅದ್ಯಾಯೋಧ್ಯಾ ತು ನಗರೀ ರಾಜಧಾನೀ ಪಿತುರ್ಮಮ |
ಸಸ್ತ್ರೀಪುಂಸಾ ಗತಾನಸ್ಮಾ ಇಗ್ಲೋಚಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 4 ||

ಭರತಃ ಖಿಲು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪಿತರಂ ಮಾತರಂ ಚ ಮೇ |
ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಸಹಿತೈರ್ವಾಕೈರಾಶ್ವಾಸಯಿಷ್ಯತಿ || 5 ||

ಭರತಸ್ಯಾನ್ಮೃಶಂಸತ್ವಂ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯಾಹಂ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ನಾನುಶೋಚಾಮಿ ಪಿತರಂ ಮಾತರಂ ಚಾಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 6 ||

ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಮಾಮನುವ್ರಜತಾ ಕೃತಮ್ |
ಅನ್ವೇಷ್ವವ್ಯಾ ಹಿ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥೇ ಸಹಾಯತಾ || 7 ||

ಅದ್ಭಿರೇವ ತು ಸೌಮಿತ್ರೇ ವತ್ಸ್ಯಾಮ್ಯದ್ಯ ನಿಶಾಮಿಮಾಮ್ |
ಏತದ್ಧಿ ರೋಚತೇ ಮಹ್ಯಂ ವನ್ಯೇಕಪಿ ವಿವಿಧೇ ಸತಿ || 8 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಸೌಮಿತ್ರಂ ಸುಮನ್ತ್ರಮಪಿ ರಾಘವಃ |
ಅಪ್ರಮತ್ತಸ್ತ್ವಮಶ್ವೇಷು ಭವ ಸೌಮ್ಯೇತ್ಯವಾಚ ಹ || 9 ||

ಸೋಕಶ್ವಾನುಮನ್ತ್ರಃ ಸಂಯಮ್ಯ ಸೂರ್ಯೇಕಸ್ತಂ ಸಮುಪಾಗತೇ |
ಪ್ರಭೂತಯವಸಾನಕ್ಕುತ್ವಾ ಬಭೂವ ಪ್ರತ್ಯನಂತರಃ || 10 ||

ಉಪಾಸ್ಯತು ಶಿವಾಂ ಸನ್ನಾಧ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾತ್ರಿಮುಪಸ್ಥಿತಾಮ್ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಶಯನಂ ಚಕ್ರೇ ಸೂತಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ ॥ 11 ॥

ತಾಂ ಶಯ್ಯಾಂ ತಮಸಾತೀರೇ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವೃಕ್ಷದಲೈಃ ಕೃತಾಮ್ ।
ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾಂ ಸಾರ್ಧಂ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಂವಿವೇಶ ಹ ॥ 12 ॥

ಸಭಾರ್ಯಂ ಸಮ್ಪ್ರಸುಪ್ತಂ ತಂ ಭ್ರಾತರಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಕಥಯಾಮಾಸ ಸೂತಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ವಿವಿಧಾನುಗಾಣಾನ್ ॥ 13 ॥

ಜಾಗ್ರತೋ ಹ್ಯೇವ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಂ ಸೌಮಿತ್ರೇರುದಿತೋ ರವಿಃ ।
ಸೂತಸ್ಯ ತಮಸಾತೀರೇ ರಾಮಸ್ಯ ಬ್ರುವತೋ ಗುಣಾನ್ ॥ 14 ॥

ಗೋಕುಲಾಕುಲತೀರಾಯಾಸ್ತಮಸಾಯಾ ವಿದೂರತಃ ।
ಅವಸತ್ತತ್ರ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಂ ರಾಮಃ ಪ್ರಕೃತಿಭಿಃ ಸಹ ॥ 15 ॥

ಉತ್ಥಾಯ ತು ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರಕೃತೀಸ್ತಾ ನಿಶಾಮ್ಯ ಚ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ಭ್ರಾತರಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪುಣ್ಯಲಕ್ಷಣಮ್ ॥ 16 ॥

ಅಸ್ಮದ್ವ್ಯಪೇಕ್ಷಾನ್ಸೌಮಿತ್ರೇ ನಿರಪೇಕ್ಷಾನ್ಗೃಹೇಷ್ವಪಿ ।
ವೃಕ್ಷಮೂಲೇಷು ಸಂಸುಪ್ತಾನ್ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ ॥ 17 ॥

ಯಥೈತೇ ನಿಯಮಂ ಪೌರಾಃ ಕುರ್ವನ್ತ್ಯಸ್ಮನ್ನಿವರ್ತನೇ ।
ಅಪಿ ಪ್ರಾಣಾನಸಿಷ್ಯಂತಿ ನ ತು ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಂತಿ ನಿಶ್ಚಯಮ್ ॥ 18 ॥

ಯಾವದೇವ ತು ಸಂಸುಪ್ತಾಸ್ತಾವದೇವ ವಯಂ ಲಘು ।
ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಗಚ್ಛಾಮಃ ಪನ್ನಾಥನಮಕುತೋಭಯಮ್ ॥ 19 ॥

ಅತೋ ಭೂಯೋಽಪಿ ನೇದಾನೀಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಪುರವಾಸಿನಃ ।
ಸ್ವಪೇಯುರನುರಕ್ತಾ ಮಾಂ ವೃಕ್ಷಮೂಲಾನಿ ಸಂಶ್ರಿತಾಃ ॥ 20 ॥

ಪೌರಾ ಹ್ಯಾತ್ಮಕೃತಾದ್ಧುಃಖಾದ್ವಿಪ್ರಮೋಚ್ಯಾ ನೃಪಾತ್ಮಜೈಃ ।
ನ ತು ಖಿಲ್ವಾತ್ಮನಾ ಯೋಜ್ಯಾ ದುಃಖೇನ ಪುರವಾಸಿನಃ ॥ 21 ॥

ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರ್ಮಮಿವ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ರೋಚತೇ ಮೇ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾರುಹ್ಯತಾಮಿತಿ || 22 ||

ಸೂತಸ್ತತಃ ಸನ್ತ್ವರಿತಃ ಸ್ಯನ್ನದನಂ ತೈರ್ಹಯೋತ್ತಮೈಃ |
ಯೋಜಯಿತ್ವಾಥ ರಾಮಾಯ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರತ್ಯವೇದಯತ್ || 23 ||

ಮೋಹನಾರ್ಥಂ ತು ಪೌರಾಣಾಂ ಸೂತಂ ರಾಮೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ಉದಜುಮಿಖಃ ಪ್ರಯಾಹಿ ತ್ವಂ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಸಾರಥೇ || 24 ||

ಮುಹೂರ್ತಂ ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ ನಿರ್ಗತಯ ರಥಂ ಪುನಃ |
ಯಥಾ ನ ವಿದ್ಯುಃ ಪೌರಾ ಮಾಂ ತಥಾ ಕುರು ಸಮಾಹಿತಃ || 25 ||

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಥಾ ಚಕ್ರೇ ಸ ಸಾರಥಿಃ |
ಪ್ರತ್ಯಾಗಮ್ಯ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಸ್ಯನ್ನದನಂ ಪ್ರತ್ಯವೇದಯತ್ || 26 ||

ತಂ ಸ್ಯನ್ನದನಮಧಿಷ್ಠಾಯ ರಾಘವಃ ಸಪರಿಚ್ಛದಃ |
ಶೀಘ್ರಗಾಮಾಕುಲಾವರ್ತಾಂ ತಮಸಾಮತರನ್ನದೀಮ್ || 27 ||

ಸ ಸನ್ನೀರ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶ್ರೀಮಾಂಞ್ಞಿವಮಕಣ್ವಕಮ್ |
ಪ್ರಾಪದ್ಯತ ಮಹಾಮಾರ್ಗಮಭಯಂ ಭಯದರ್ಶಿನಾಮ್ || 28 ||

ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ತು ಶರ್ವರ್ಯಾಂ ಪೌರಾಸ್ತೇ ರಾಘವೋ ವಿನಾ |
ಶೋಕೋಪಹತನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾ ಬಭೂವುರ್ಹತಚೇತಸಃ || 29 ||

ಶೋಕಜಾಶ್ರುಪರಿದ್ರೂನಾ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಸ್ತತಸ್ತತಃ |
ಆಲೋಕಮಪಿ ರಾಮಸ್ಯ ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸ್ಮ ದುಃಖಿತಾಃ || 30 ||

ತತೋ ಮಾರ್ಗಾನುಸಾರೇಣ ಗತ್ವಾ ಕಿಂಚಿತ್ಕೃಣಂ ಪುನಃ |
ಮಾರ್ಗನಾಶಾದ್ವಿಷಾದೇನ ಮಹತಾ ಸಮಭಿಪ್ಲುತಃ || 31 ||

ರಥಸ್ಯ ಮಾರ್ಗನಾಶೇನ ನ್ಯವರ್ತನ್ತ ಮನಸ್ವಿನಃ |
ಕಿಮಿದಂ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮೋ ದೈವೇನೋಪಹತಾ ಇತಿ || 32 ||

ತತೋ ಯಥಾಗತೇನೈವ ಮಾರ್ಗೇಣ ಕ್ಲಾಂತಚೇತಸಃ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಮಗಮನ್ಸರ್ವೇ ಪುರಿಂ ವ್ಯಥಿತಸಜ್ಜನಾಮ್ ॥ 33 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದ್ವಿಚತಾಷ್ಟರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅನುಗಮ್ಯ ನಿವೃತ್ತಾನಾಂ ರಾಮಂ ನಗರವಾಸಿನಾಮ್ ।
ಉದ್ಗತಾನೀವ ಸತ್ತ್ವಾನಿ ಬಭೂವುರಮನಸ್ವಿನಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸ್ವಂ ಸ್ವಂ ನಿಲಯಮಾಗಮ್ಯ ಪುತ್ರದಾರೈಃ ಸಮಾವೃತಾಃ ।
ಅಶ್ರುಣಿ ಮುಮುಚುಃ ಸರ್ವೇ ಬಾಷ್ಪೇಣ ಪಿಹಿತಾನನಾಃ ॥ ೨ ॥

ನ ಚಾಹೃಷ್ಯನ್ನ ಚಾಮೋದನ್ವಣಿಜೋ ನ ಪ್ರಸಾರಯನ್ ।
ನ ಚಾಶೋಭಂತ ಪಣ್ಯಾನಿ ನಾಪಚನ್ಮೂಹಮೇಧಿನಃ ॥ ೩ ॥

ನಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಾಭ್ಯನಂದನ್ವಿಪುಲಂ ವಾ ಧನಾಗಮಮ್ ।
ಪುತ್ರಂ ಪ್ರಥಮಜಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಜನನೀ ನಾಭ್ಯನಂದತ ॥ ೪ ॥

ಗೃಹೇ ಗೃಹೇ ರುದನ್ತ್ಯಶ್ಚ ಭರ್ತಾರಂ ಗೃಹಮಾಗತಮ್ ।
ವ್ಯಗರ್ಹಯನ್ತೋ ದುಃಖಾರ್ತಾ ವಾಗ್ಭಿಸ್ತೋತ್ರೈರಿವ ದ್ವಿಪಾನ್ ॥ ೫ ॥

ಕಿಂ ನು ತೇಷಾಂ ಗೃಹೈಃ ಕಾರ್ಯಂ ಕಿಂ ದಾರೈಃ ಕಿಂ ಧನೇನ ವಾ ।
ಪುತ್ರೈರ್ವಾ ಕಿಂ ಸುಖೈರ್ವಾಪಿ ಯೇ ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ರಾಘವಮ್ ॥ ೬ ॥

ಏಕಃ ಸತ್ಪುರುಷೋ ಲೋಕೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ಯೋಽನುಗಚ್ಛತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ರಾಮಂ ಪರಿಚರನ್ವನೇ ॥ ೭ ॥

ಆಪಗಾಃ ಕೃತಪುಣ್ಯಾಸ್ತಾಃ ಪದ್ಮಿನ್ಯಶ್ಚ ಸರಾಂಸಿ ಚ ।
ಯೇಷು ಸ್ನಾಸ್ಯತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ವಿಗಾಹ್ಯ ಸಲಿಲಂ ಶುಚಿ ॥ ೮ ॥

ಶೋಭಯಿಷ್ಯಂತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮಟಪ್ರೋ ರಮ್ಯಕಾನನಾಃ ।
ಆಪಗಾಶ್ಚ ಮಹಾನೂಪಾಃ ಸಾನುಮನ್ತ್ಯಶ್ಚ ಪರ್ವತಾಃ ॥ ೯ ॥

ಕಾನನಂ ವಾಪಿ ಶೈಲಂ ವಾ ಯಂ ರಾಮೋಽಭಿಗಮಿಷ್ಯತಿ ।
ಪ್ರಿಯಾತಿಥಿಮಿವ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ನೈನಂ ಶಕ್ಷ್ಯನ್ತ್ಯನರ್ಚಿತುಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಚಿತ್ರಕುಸುಮಾಪೀಡಾ ಬಹುಮಂಜ್ವರಿಧಾರಿಣಿಃ |
ಅಕಾಲೇ ಚಾಪಿ ಮುಖ್ಯಾನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ |
ದರ್ಶಯಿಷ್ಯಂತ್ಯನುಕ್ರೋಶಾದ್ಗಿರಯೋ ರಾಮಮಾಗತಮ್ || 11 ||

ವಿದರ್ಶಯನ್ತೋ ವಿವಿಧಾನುಭೂಯಶ್ಚಿತ್ರಾಂಶ್ಚ ನಿರ್ಝರಾನ್ |
ಪಾದಪಾಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೇಷು ರಮಯಿಷ್ಯಂತಿ ರಾಘವಮ್ || 12 ||

ಯತ್ರ ರಾಮೋ ಭಯಂ ನಾತ್ರ ನಾಸ್ತಿ ತತ್ರ ಪರಾಭವಃ |
ಸ ಹಿ ಶೂರೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪುತ್ರೋ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ || 13 ||

ಪುರಾ ಭವತಿ ನೋ ದೂರಾದನುಗಚ್ಛಾಮ ರಾಘವಮ್ |
ಪಾದಚ್ಛಾಯಾ ಸುಖಾ ಭರ್ತುಸ್ತಾದೃಶಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಸ ಹಿ ನಾಥೋ ಜನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸ ಗತಿಃ ಸ ಪರಾಯಣಮ್ || 14 ||

ವಯಂ ಪರಿಚರಿಷ್ಯಾಮಃ ಸೀತಾಂ ಯೂಯಂ ತು ರಾಘವಮ್ |
ಇತಿ ಪೌರಸ್ತ್ಯಯೋ ಭರ್ತೃನುಂಢಾರ್ತಾಸ್ತತ್ತದಬ್ರುವನ್ || 15 ||

ಯುಷ್ಮಾಕಂ ರಾಘವೋಽರಣ್ಯೇ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಿಧಾಸ್ಯತಿ |
ಸೀತಾ ನಾರೀಜನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ || 16 ||

ಕೋ ನೃನೇನಾಪ್ರತೀತೇನ ಸೋತ್ಕಣ್ಠಿತಜನೇನ ಚ |
ಸಮ್ಪ್ರಿಯೇತಾಮನೋಜ್ಞೇನ ವಾಸೇನ ಹೃತಚೇತಸಾ || 17 ||

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಯದಿ ಚೇದ್ರಾಜ್ಯಂ ಸ್ಯಾದಧರ್ಮ್ಯಮನಾಥವತ್ |
ನ ಹಿ ನೋ ಜೀವಿತೇನಾರ್ಥಃ ಕುತಃ ಪುತ್ರೈಃ ಕುತೋ ಧನೈಃ || 18 ||

ಯಯಾ ಪುತ್ರಶ್ಚ ಭರ್ತಾ ಚ ತ್ಯಕ್ತಾವೈಶ್ವರ್ಯಕಾರಣಾತ್ |
ಕಂ ಸಾ ಪರಿಹರೇದನ್ಯಂ ಕೈಕೇಯೀ ಕುಲಪಾಂಸನೀ || 19 ||

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ನ ವಯಂ ರಾಜ್ಯೇ ಭೃತಕಾ ನಿವಸೇಮಹಿ |
ಜೀವನ್ಮಾ ಜಾತು ಜೀವನ್ಮಃ ಪುತ್ರೈರಪಿ ಶಪಾಮಹೇ || 20 ||

ಯಾ ಪುತ್ರಂ ಪಾರ್ಥಿವೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರವಾಸಯತಿ ನಿರ್ಘೃಣಾ |

ಕಸ್ತೂರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸುಖಂ ಜೀವೇದಧರ್ಮ್ಯಾಂ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣೀಮ್ || 21 ||

ನ ಹಿ ಪ್ರವ್ರಜಿತೇ ರಾಮೇ ಜೀವಿಷ್ಯತಿ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಮೃತೇ ದಶರಥೇ ವ್ಯಕ್ತಂ ವಿಲೋಪಸ್ತದನನ್ತರಮ್ || 22 ||

ತೇ ವಿಷಂ ಪಿಬತಾಲೋಡ್ಯ ಕ್ಷೀಣಪುಣ್ಯಾಃ ಸುದುರ್ಗತಾಃ |
ರಾಘವಂ ವಾನುಗಚ್ಛಧ್ವಮಶ್ರುತಿಂ ವಾಪಿ ಗಚ್ಛತ || 23 ||

ಮಿಥ್ಯಾ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತೋ ರಾಮಃ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಭರತೇ ಸಂನಿಷ್ಪಷ್ಟಾಃ ಸ್ಮಃ ಸೌನಿಕೇ ಪಶವೋ ಯಥಾ || 24 ||

ತಾಸ್ತಥಾ ವಿಲಪನ್ತ್ಯಸ್ತು ನಗರೇ ನಾಗರಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ಚುಕ್ರುಶುರ್ಭೃಶಸನ್ತಪ್ತಾ ಮೃತ್ಯೋರಿವ ಭಯಾಗಮೇ || 25 ||

ತಥಾ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ರಾಮನಿಮಿತ್ತಮಾತುರಾ
ಯಥಾ ಸುತೇ ಭ್ರಾತರಿ ವಾ ವಿವಾಸಿತೇ |
ವಿಲಪ್ಯ ದೀನಾ ರುರುದುವಿಚೇತಸಃ
ಸುತೈರ್ಹಿ ತಾಸಾಮಧಿಕೋ ಹಿ ಸೋಽಭವತ್ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಚತಾವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ರಾಮೋಽಪಿ ರಾತ್ರಿಶೇಷೇಣ ತೇನೈವ ಮಹದನ್ತರಮ್ ।
ಜಗಾಮ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಃ ಪಿತುರಾಜ್ಞಾಮನುಸ್ಮರನ್ ॥₁॥

ತಥೈವ ಗಚ್ಛತಸ್ತಸ್ಯ ವ್ಯಪಾಯಾದ್ರಜನೀ ಶಿವಾ ।
ಉಪಾಸ್ಯ ಸ ಶಿವಾಂ ಸನ್ದ್ಯಾಂ ವಿಷಯಾನ್ತಂ ವ್ಯಗಾಹತ ॥₂॥

ಗ್ರಾಮಾನಿಷ್ಕೃಷ್ಟಸೀಮಾಂಸ್ತಾನುಷ್ಠಿತಾನಿ ವನಾನಿ ಚ ।
ಪಶ್ಯನ್ನತಿಯಯೌ ಶೀಘ್ರಂ ಶರೈರಿವ ಹಯೋತ್ತಮೈಃ ॥₃॥

ಶೃಣ್ವನ್ವಾಚೋ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಗ್ರಾಮಸಂವಾಸವಾಸಿನಾಮ್ ।
ರಾಜಾನಂ ಧಿಗ್ಧರಥಂ ಕಾಮಸ್ಯ ವಶಮಾಗತಮ್ ॥₄॥

ಹಾ ನೃಶಂಸಾದ್ಯ ಕೈಕೇಯೀ ಪಾಪಾ ಪಾಪಾನುಬಂಧಿನೀ ।
ತೀಕ್ಷ್ಣಾ ಸಂಭಿನ್ನಮರ್ಯಾದಾ ತೀಕ್ಷ್ಣೇ ಕರ್ಮಣಿ ವರ್ತತೇ ॥₅॥

ಯಾ ಪುತ್ರಮೀದೃಶಂ ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರವಾಸಯತಿ ಧಾರ್ಮಿಕಮ್ ।
ವನ ವಾಸೇ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಸಾನುಕ್ರೋಶಮತನ್ದ್ರಿತಮ್ ॥₆॥

ಏತಾ ವಾಚೋ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಗ್ರಾಮಸಂವಾಸವಾಸಿನಾಮ್ ।
ಶೃಣ್ವನ್ನತಿಯಯೌ ವೀರಃ ಕೋಸಲಾನ್ಮೋಸಲೇಶ್ವರಃ ॥₇॥

ತತೋ ವೇದಶ್ರುತಿಂ ನಾಮ ಶಿವವಾರಿವಹಾಂ ನದೀಮ್ ।
ಉತ್ತೀರ್ಯಾಭಿಮುಖಃ ಪ್ರಾಯಾದಗಸ್ತ್ಯಾಧ್ಯುಷಿತಾಂ ದಿಶಮ್ ॥₈॥

ಗತ್ವಾ ತು ಸುಚಿರಂ ಕಾಲಂ ತತಃ ಶೀತಜಲಾಂ ನದೀಮ್ ।
ಗೋಮತೀಂ ಗೋಯುತಾನೂಪಾಮತರತ್ನಾಗರಜ್ಞಮಾಮ್ ॥₉॥

ಗೋಮತೀಂ ಚಾಪ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ರಾಘವಃ ಶೀಘ್ರಗೈರ್ಹಯೈಃ ।
ಮಯೂರಹಂಸಾಭಿರುತಾಂ ತತಾರ ಸ್ಯಂದಿಕಾಂ ನದೀಮ್ ॥₁₀॥

ಸ ಮಹೀಂ ಮನುನಾ ರಾಜ್ಞಾ ದತ್ತಾಮಿಕ್ಷ್ವಾಕವೇ ಪುರಾ ।
ಸ್ಫೀತಾಂ ರಾಷ್ಟ್ರಾಪ್ರವೃತಾಂ ರಾಮೋ ವೈದೇಹೀಮನ್ವದರ್ಶಯತ್ ॥ 11 ॥

ಸೂತ ಇತ್ಯೇವ ಚಾಭಾಷ್ಯ ಸಾರಥಿಂ ತಮಭೀಕ್ಷಶಃ ।
ಹಂಸಮತ್ತಸ್ವರಃ ಶ್ರೀಮಾನುವಾಚ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ ॥ 12 ॥

ಕದಾಹಂ ಪುನರಾಗಮ್ಯ ಸರಯಾಃ ಪುಷ್ಪಿತೇ ವನೇ ।
ಮೃಗಯಾಂ ಪರ್ಯಾಟಷ್ಯಾಮಿ ಮಾತ್ರಾ ಪಿತ್ರಾ ಚ ಸಜ್ಗತಃ ॥ 13 ॥

ನಾತ್ಯರ್ಥಮಭಿಕಾಂಕ್ಷಾಮಿ ಮೃಗಯಾಂ ಸರಯೂವನೇ ।
ರತಿಹರ್ಯೇಷಾತುಲಾ ಲೋಕೇ ರಾಜರ್ಷಿಗಣಸಮ್ಮತಾ ॥ 14 ॥

ಸ ತಮಧ್ವಾನಮೈಕ್ಷ್ವಾಕಃ ಸೂತಂ ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ ।
ತಂ ತಮರ್ಥಮಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ಯಯೌವಾಕ್ಯಮುದೀರಯನ್ ॥ 15 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಶಾಲಾನ್ಲೋಕಸಲಾನ್ರಮ್ಯಾನ್ಯಾತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ ।
ಆಸಸಾದ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೧ ॥

ತತ್ರ ತ್ರಿಪಥಗಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಶಿವತೋಯಾಮಶೈವಲಾಮ್ ।
ದದರ್ಶ ರಾಘವೋ ಗಜಾಂಗಂ ಪುಣ್ಯಾಮೃಷಿನಿಸೇವಿತಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಹಂಸಸಾರಸಸಂಘಾಷ್ಟಾಂ ಚಕ್ರವಾಕೋಪಕೂಜಿತಾಮ್ ।
ಶಿಂಶುಮರೈಶ್ಚ ನಕ್ರೈಶ್ಚ ಭುಜಜಿಗ್ಮೈಶ್ಚ ನಿಷೇವಿತಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ತಾಮೂರ್ಮಿಕಲಿಲಾವರ್ತಾಮನ್ವವೇಕ್ಷ್ಯ ಮಹಾರಥಃ ।
ಸುಮನ್ತ್ರಮಬ್ರವೀತ್ಸೂತಮಿಹೈವಾದ್ಯ ವಸಾಮಹೇ ॥ ೪ ॥

ಅವಿದೂರಾದಯಂ ನದ್ಯಾ ಬಹುಪುಷ್ಪಪ್ರವಾಲವಾನ್ ।
ಸುಮಹಾನಿಜುಗದೀವೃಕ್ಷೋ ವಸಾಮೋಽತ್ತೈವ ಸಾರಥೇ ॥ ೫ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಸುಮನ್ತ್ರಶ್ಚ ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ರಾಘವಮ್ ।
ಉಕ್ತ್ವಾ ತಮಿಜುಗದೀವೃಕ್ಷಂ ತದೋಪಯಯತುರ್ಹಯೈಃ ॥ ೬ ॥

ರಾಮೋಽಭಿಯಾಯ ತಂ ರಮ್ಯಂ ವೃಕ್ಷಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನನ್ದನಃ ।
ರಥಾದವಾತರತ್ತಸ್ಮಾತ್ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ ೭ ॥

ಸುಮನ್ತ್ರೋಽಪ್ಯವತೀರ್ಯೈವ ಮೋಚಯಿತ್ವಾ ಹಯೋತ್ತಮಾನ್ ।
ವೃಕ್ಷಮೂಲಗತಂ ರಾಮಮುಪತಸ್ಥೇ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ॥ ೮ ॥

ತತ್ರ ರಾಜಾ ಗುಹೋ ನಾಮ ರಾಮಸ್ಯಾತ್ಮಸಮಃ ಸಖಾ ।
ನಿಷಾದಜಾತ್ಯೋ ಬಲವಾನ್ಸ್ಥಪತಿಶ್ಚೇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ॥ ೯ ॥

ಸ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಂ ರಾಮಂ ವಿಷಯಮಾಗತಮ್ ।
ವೃದ್ಧೈಃ ಪರಿವೃತೋಽಮಾತ್ಯೈರ್ಜ್ಞಾತಿಭಿಶ್ಚಾಪ್ಯುಪಾಗತಃ ॥ ೧೦ ॥

ತತೋ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೂರಾದವಸ್ಥಿತಮ್ |
ಸಹ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ರಾಮಃ ಸಮಾಗಚ್ಛದ್ಗುಹೇನ ಸಃ || 11 ||

ತಮಾರ್ತಃ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಗುಹೋ ರಾಘವಮಬ್ರವೀತ್ |
ಯಥಾಯೋಧ್ಯಾ ತಥೇದಂ ತೇ ರಾಮ ಕಿಂ ಕರವಾಣಿ ತೇ || 12 ||

ತತೋ ಗುಣವದನ್ನಾದ್ಯಮುಪಾದಾಯ ಪೃಥಗ್ವಿಧಮ್ |
ಅರ್ಘ್ಯಂ ಚೋಪಾನಯತ್ಕಿಷ್ಕಪ್ರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಚೇದಮುವಾಚ ಹ || 13 ||

ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ತವೇಯಮಖಿಲಾ ಮಹೀ |
ವಯಂ ಪ್ರೇಷ್ಯಾ ಭವಾನ್ಭರ್ತಾ ಸಾಧು ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಧಿ ನಃ || 14 ||

ಭಕ್ಷ್ಯಂ ಭೋಜ್ಯಂ ಚ ಪೇಯಂ ಚ ಲೇಹ್ಯಂ ಚೇದಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಶಯನಾನಿ ಚ ಮುಖ್ಯಾನಿ ವಾಜಿನಾಂ ಖಾದನಂ ಚ ತೇ || 15 ||

ಗುಹಮೇವ ಬ್ರುವಾಣಂ ತಂ ರಾಘವಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
ಅರ್ಚಿತಾಶ್ಚೈವ ಹೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ಭವತಾ ಸರ್ವಥಾ ವಯಮ್ || 16 ||

ಪದ್ಭ್ಯಾಮಭಿಗಮಾಚ್ಛೈವ ಸ್ನೇಹಸನ್ನರ್ಥನೇನ ಚ |
ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಸಾಧುವೃತ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಪೀಡಯನ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 17 ||

ದಿಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಾಂ ಗುಹ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಅರೋಗಂ ಸಹ ಬಾನ್ಧವೈಃ |
ಅಪಿ ತೇ ಕೂಶಲಂ ರಾಷ್ಟ್ರೇ ಮಿತ್ರೇಷು ಚ ಧನೇಷು ಚ || 18 ||

ಯತ್ತ್ವಿದಂ ಭವತಾ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸಮುಪಕಲ್ಪಿತಮ್ |
ಸರ್ವಂ ತದನುಜಾನಾಮಿ ನ ಹಿ ವರ್ತೇ ಪ್ರತಿಗ್ರಹೇ || 19 ||

ಕುಶಚೇರಾಜಿನಧರಂ ಫಲಮೂಲಾಶನಂ ಚ ಮಾಮ್ |
ವಿದ್ಧಿ ಪ್ರಣಿಹಿತಂ ಧರ್ಮೇ ತಾಪಸಂ ವನಗೋಚರಮ್ || 20 ||

ಅಶ್ವಾನಾಂ ಖಾದನೇನಾಹಮರ್ಥೀ ನಾನೈನ ಕೇನಚಿತ್ |
ಏತಾವತಾತ್ರಭವತಾ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುಪೂಜಿತಃ || 21 ||

ಏತೇ ಹಿ ದಯಿತಾ ರಾಜ್ಞಃ ಪಿತುರ್ದಶರಥಸ್ಯ ಮೇ ।
ಏತೈಃ ಸುವಿಹಿತೈರಶ್ವೈರ್ಭವಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಮರ್ಚಿತಃ ॥ 22 ॥

ಅಶ್ವಾನಾಂ ಪ್ರತಿಪಾನಂ ಚ ಖಾದನಂ ಚೈವ ಸೋಽನ್ವಶಾತ್ ।
ಗುಹಸ್ತತ್ರೈವ ಪುರುಷಾಂಸ್ತ್ವರಿತಂ ದೀಯತಾಮಿತಿ ॥ 23 ॥

ತತಶ್ಚೀರೋತ್ತರಾಸಙ್ಗಃ ಸನ್ದ್ಯಾಮನ್ವಾಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾಮ್ ।
ಜಲಮೇವಾದದೇ ಭೋಜ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಹೃತಂ ಸ್ವಯಮ್ ॥ 24 ॥

ತಸ್ಯ ಭೂಮೌ ಶಯಾನಸ್ಯ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಸಭಾರ್ಯಸ್ಯ ತತೋಽಭ್ಯೇತ್ಯ ತಸೌ ವೃಕ್ಷಮುಪಾಶ್ರಿತಃ ॥ 25 ॥

ಗುಹೋಽಪಿ ಸಹ ಸೂತೇನ ಸೌಮಿತ್ರಿಮನುಭಾಷಯನ್ ।
ಅನ್ವಜಾಗ್ರತ್ತತೋ ರಾಮಮಪ್ರಮತ್ತೋ ಧನುರ್ಧರಃ ॥ 26 ॥

ತಥಾ ಶಯಾನಸ್ಯ ತತೋಽಸ್ಯ ಧೀಮತೋ
ಯಶಸ್ವಿನೋ ದಾಶರಥೇರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಅದೃಷ್ಟದುಃಖಸ್ಯ ಸುಖೋಚಿತಸ್ಯ ಸಾ
ತದಾ ವ್ಯತೀಯಾಯ ಚಿರೇಣ ಶರ್ವರೀ ॥ 27 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚಚತಾವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಂ ಜಾಗ್ರತಮದಮ್ಭೇನ ಭ್ರಾತುರರ್ಥಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಗುಹಃ ಸನ್ತಾಪಸಂತಪ್ತೋ ರಾಘವಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಇಯಂ ತಾತ ಸುಖಾ ಶಯ್ಯಾ ತ್ವದರ್ಥಮುಪಕಲ್ಪಿತಾ ।
ಪ್ರತ್ಯಾಶ್ವಸಿಹಿ ಸಾಧ್ವಸ್ಯಾಂ ರಾಜಪುತ್ರ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥ ೨ ॥

ಉಚಿತೋಽಯಂ ಜನಃ ಸರ್ವಃ ಕ್ಲೇಶಾನಾಂ ತ್ವಂ ಸುಖೋಚಿತಃ ।
ಗುಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಜಾಗರಿಷ್ಯಾಮಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಸ್ಯ ವಯಂ ನಿಶಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ನ ಹಿ ರಾಮಾತ್ಪ್ರಿಯತರೋ ಮಮಾಸ್ತಿ ಭುವಿ ಕಶ್ಚನ ।
ಬ್ರವೀಮ್ಯೇತದಹಂ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯೇನ್ಮವ ಚ ತೇ ಶಪೇ ॥ ೪ ॥

ಅಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾದಾಶಂಸೇ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ಸಮಹದ್ಯಶಃ ।
ಧರ್ಮಾವಾಪ್ತಿಂ ಚ ವಿಪುಲಾಮರ್ಥಾವಾಪ್ತಿಂ ಚ ಕೇವಲಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸೋಽಹಂ ಪ್ರಿಯಸಖಿ ರಾಮಂ ಶಯಾನಂ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ರಕ್ಷಿಷ್ಯಾಮಿ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಃ ಸರ್ವತೋ ಜ್ಞಾತಿಭಿಃ ಸಹ ॥ ೬ ॥

ನ ಹಿ ಮೇಽವಿದಿತಂ ಕಿಂಚಿದ್ವನೇಽಸ್ಮಿಂಶ್ಚರತಃ ಸದಾ ।
ಚತುರಂಗಂ ಹ್ಯಪಿ ಬಲಂ ಸುಮಹತ್ಪ್ರಸಹೇಮಹಿ ॥ ೭ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತಂ ತದೋವಾಚ ರಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾಸ್ತ್ವಯಾನಘ ।
ನಾತ್ರ ಭೀತಾ ವಯಂ ಸರ್ವೇ ಧರ್ಮಮೇವಾನುಪಶ್ಯತಾ ॥ ೮ ॥

ಕಥಂ ದಾಶರಥೌ ಭೂಮೌ ಶಯಾನೇ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ಶಕ್ಯಾ ನಿದ್ರಾ ಮಯಾ ಲಬ್ಧುಂ ಜೀವಿತಂ ವಾ ಸುಖಾನಿ ವಾ ॥ ೯ ॥

ಯೋ ನ ದೇವಾಸುರೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಶಕ್ಯಃ ಪ್ರಸಹಿತುಂ ಯುಧಿ ।
ತಂ ಪಶ್ಯ ಸುಖಿಸಂವಿಷ್ಟಂ ತೃಣೇಷು ಸಹ ಸೀತಯಾ ॥ ೧೦ ॥

ಯೋ ಮನ್ತ್ರ ತಪಸಾ ಲಬೋಧೇ ವಿವಿಧೈಶ್ಚ ಪರಿಶ್ರಮೈಃ |
ಏಕೋ ದಶರಥಸ್ಯೈಷ ಪುತ್ರಃ ಸದೃಶಲಕ್ಷಣಃ || 11 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ಪ್ರವ್ರಜಿತೋ ರಾಜಾ ನ ಚಿರಂ ವರ್ತಯಿಷ್ಯತಿ |
ವಿಧವಾ ಮೇದಿನೀ ನೂನಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 12 ||

ವಿನದ್ಯ ಸುಮಹಾನಾದಂ ಶ್ರಮೇಣೋಪರತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ |
ನಿರ್ಘೋಷೋಪರತಂ ತಾತ ಮನ್ಯೇ ರಾಜನಿವೇಶನಮ್ || 13 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚೈವ ರಾಜಾ ಚ ತಥೈವ ಜನನೀ ಮಮ |
ನಾಶಂಸೇ ಯದಿ ಜೀವನ್ತಿ ಸರ್ವೇ ತೇ ಶರ್ವರೀಮಿಮಾಮ್ || 14 ||

ಜೀವೇದಪಿ ಹಿ ಮೇ ಮಾತಾ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯಾನ್ವವೇಕ್ಷಯಾ |
ತದ್ಧುಃಖಂ ಯತ್ತು ಕೌಸಲ್ಯಾ ವೀರಸೂರ್ವಿನಶಿಷ್ಯತಿ || 15 ||

ಅನುರಕ್ತಜನಾಕೀರ್ಣಾ ಸುಖಾಲೋಕಪ್ರಿಯಾವಹಾ |
ರಾಜವ್ಯಸನಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಾ ಸಾ ಪುರೀ ವಿನಶಿಷ್ಯತಿ || 16 ||

ಅತಿಕ್ರಾಂತಮತಿಕ್ರಾಂತಮನವಾಪ್ಯ ಮನೋರಥಮ್ |
ರಾಜ್ಯೇ ರಾಮಮನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪಿತಾ ಮೇ ವಿನಶಿಷ್ಯತಿ || 17 ||

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾಃ ಪಿತರಂ ವೃತ್ತಂ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ಹ್ಯಪಸ್ಥಿತೇ |
ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಸಂಸ್ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಭೂಮಿಪಮ್ || 18 ||

ರಮ್ಯಚತ್ವರಸಂಸ್ಥಾನಾಂ ಸುವಿಭಕ್ತಮಹಾಪಥಾಮ್ |
ಹರ್ಮ್ಯಪ್ರಾಸಾದಸಮ್ಮನ್ನಾಂ ಗಣಿಕಾವರಶೋಭಿತಾಮ್ || 19 ||

ರಥಾಶ್ವಗಜಸಮ್ಮಾಧಾಂ ತೂರ್ಯನಾದವಿನಾದಿತಾಮ್ |
ಸರ್ವಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಮೂರ್ಣಾಂ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಜನಾಕುಲಾಮ್ || 20 ||

ಆರಾಮೋದ್ಯಾನಸಮ್ಮನ್ನಾಂ ಸಮಾಜೋತ್ಸವಶಾಲಿನೀಮ್ |
ಸುಖಿತಾ ವಿಚರಿಷ್ಯಂತಿ ರಾಜಧಾನೀಂ ಪಿತುರ್ಮಮ || 21 ||

ಅಪಿ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೇನ ಸಾಧಂ ಕುಶಲಿನಾ ವಯಮ್ ।
ನಿವೃತ್ತೇ ವನವಾಸೇಽಸ್ಮಿನ್ನಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರವಿಶೇಮಹಿ ॥ 22 ॥

ಪರಿದೇವಯಮಾನಸ್ಯ ದುಃಖಾರ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ತಿಷ್ಠತೋ ರಾಜಪುತ್ರಸ್ಯ ಶರ್ವರೀ ಸಾತ್ಯವರ್ತತ ॥ 23 ॥

ತಥಾ ಹಿ ಸತ್ಯಂ ಬ್ರುವತಿ ಪ್ರಜಾಹಿತೇ
ನರೇಂದ್ರಪುತ್ರೇ ಗುರುಸೌಹೃದಾದ್ಗುಹಃ ।
ಮುಮೋಚ ಬಾಷ್ಪಂ ವ್ಯಸನಾಭಿಪೀಡಿತೋ
ಜ್ವರಾತುರೋ ನಾಗ ಇವ ವ್ಯಥಾತುರಃ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಟ್ಚತಾಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ತು ಶರ್ವರ್ಯಾಂ ಪೃಥು ವೃಕ್ಷಾ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಉವಾಚ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶುಭಲಕ್ಷಣಮ್ ॥೧॥

ಭಾಸ್ಕರೋದಯಕಾಲೋಽಯಂ ಗತಾ ಭಗವತೀ ನಿಶಾ ।
ಅಸೌ ಸುಕೃಷ್ಣೋ ವಿಹಗಃ ಕೋಕಿಲಸ್ತಾತ ಕೂಜತಿ ॥೨॥

ಬರ್ಹಿಣಾನಾಂ ಚ ನಿರ್ಘೋಷಃ ಶ್ರೂಯತೇ ನದತಾಂ ವನೇ ।
ತರಾಮ ಜಾಹ್ನವೀಂ ಸೌಮ್ಯ ಶೀಘ್ರಗಾಂ ಸಾಗರಜ್ಞಮಾಮ್ ॥೩॥

ವಿಜ್ಞಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ವಚಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮಿತ್ರನಂದನಃ ।
ಗುಹಮಾಮನ್ತ್ರ್ಯ ಸೂತಂ ಚ ಸೋಽತಿಷ್ಠದ್ಭ್ರತುರಗ್ರತಃ ॥೪॥

ತತಃ ಕಲಾಪಾನ್ಮನಹ್ಯ ಖಡ್ಗೌ ಬದ್ಧಾ ಚ ಧನಿವನೌ ।
ಜಗ್ಮತುರ್ಯೇನ ತೌ ಗಜಾಂಗಂ ಸೀತಯಾ ಸಹ ರಾಘವೌ ॥೫॥

ರಾಮಮೇವ ತು ಧರ್ಮಜ್ಞಮುಪಗಮ್ಯ ವಿನೀತವತ್ ।
ಕಿಮಹಂ ಕರವಾಣೇತಿ ಸೂತಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ ॥೬॥

ನಿವರ್ತಸ್ವೇತ್ಯುವಾಚೈನಮೇತಾವದ್ಧಿ ಕೃತಂ ಮಮ ।
ಯಾನಂ ವಿಹಾಯ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮೋ ಮಹಾವನಮ್ ॥೭॥

ಆತ್ಮಾನಂ ತ್ವಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಮವೇಕ್ಷ್ಯಾರ್ತಃ ಸ ಸಾರಥಿಃ ।
ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಮೈಕ್ಷ್ವಾಕಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೮॥

ನಾತಿಕ್ರಾಂತಮಿದಂ ಲೋಕೇ ಪುರುಷೇಣೇಹ ಕೇನಚಿತ್ ।
ತವ ಸಭ್ರಾತೃಭಾರ್ಯಸ್ಯ ವಾಸಃ ಪ್ರಾಕೃತವದ್ವನೇ ॥೯॥

ನ ಮನ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಽಸ್ಮಿ ಸ್ವಧೀತೇ ವಾ ಫಲೋದಯಃ ।
ಮಾರ್ದವಾರ್ಜವಯೋರ್ವಾಪಿ ತ್ವಾಂ ಚೇದ್ವ್ಯಸನಮಾಗತಮ್ ॥೧೦॥

ಸಹ ರಾಘವ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಚೈವ ವನೇ ವಸನ್ |
ತವಂ ಗತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ವೀರ ತ್ರೀಂಲೋಕಾಂಸ್ತು ಜಯನ್ನಿವ || 11 ||

ವಯಂ ಖಿಲು ಹತಾ ರಾಮ ಯೇ ತಯಾಪ್ಯುಪವಿಂಚಿತಾಃ |
ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವಶಮೇಷ್ಯಾಮಃ ಪಾಪಾಯಾ ದುಃಖಭಾಗಿನಃ || 12 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವನ್ನಾತ್ಮ ಸಮಂ ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಸಾರಥಿಸ್ತದಾ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದುರ ಗತಂ ರಾಮಂ ದುಃಖಾರ್ತೋ ರುರುದೇ ಚಿರಮ್ || 13 ||

ತತಸ್ತು ವಿಗತೇ ಬಾಷ್ಪೇ ಸೂತಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟೋದಕಂ ಶುಚಿಮ್ |
ರಾಮಸ್ತು ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪುನಃ ಪುನರುವಾಚ ತಮ್ || 14 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ತ್ವಯಾ ತುಲ್ಯಂ ಸುಹೃದಂ ನೋಪಲಕ್ಷಯೇ |
ಯಥಾ ದಶರಥೋ ರಾಜಾ ಮಾಂ ನ ಶೋಚೇತ್ತಥಾ ಕುರು || 15 ||

ಶೋಕೋಪಹತ ಚೇತಾಶ್ಚ ವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ಜಗತೀಪತಿಃ |
ಕಾಮ ಭಾರಾವಸನ್ನಾಶ್ಚ ತಸ್ಮಾದೇತದ್ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ || 16 ||

ಯದ್ಯದಾಜ್ಞಾಪಯೇತ್ಕಿಂಚಿತ್ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಪ್ರಿಯಕಾಮಾರ್ಥಂ ಕಾರ್ಯಂ ತದವಿಕಾಂಕ್ಷಯಾ || 17 ||

ಏತದರ್ಥಂ ಹಿ ರಾಜ್ಯಾನಿ ಪ್ರಶಾಸತಿ ನರೇಶ್ವರಾಃ |
ಯದೇಷಾಂ ಸರ್ವಕೃತ್ಯೇಷು ಮನೋ ನ ಪ್ರತಿಹನ್ಯತೇ || 18 ||

ತದ್ಯಥಾ ಸ ಮಹಾರಾಜೋ ನಾಲೀಕಮಧಿಗಚ್ಛತಿ |
ನ ಚ ತಾಮ್ಯತಿ ದುಃಖೇನ ಸುಮನ್ತ್ರ ಕುರು ತತ್ತಥಾ || 19 ||

ಅದೃಷ್ಟದುಃಖಂ ರಾಜಾನಂ ವೃದ್ಧಮಾರ್ಯಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಮ್ |
ಬ್ರೂಯಾಸ್ತ್ವಮಭಿವಾದ್ಯೈವ ಮಮ ಹೇತೋರಿದಂ ವಚಃ || 20 ||

ನೈವಾಹಮನುಶೋಚಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನ ಚ ಮೈಥಿಲೀ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಶುಚ್ಯತಾಶ್ಚೇತಿ ವನೇ ವತ್ಸ್ಯಾಮಹೇತಿ ವಾ || 21 ||

ಚತುರ್ದಶಸು ವರ್ಷೇಷು ನಿವೃತ್ತೇಷು ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಮಾಂ ಚ ಸೀತಾಂ ಚ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಗತಾನ್ ॥ 22 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ರಾಜಾನಂ ಮಾತರಂ ಚ ಸುಮನ್ತ್ರ ಮೇ ।
ಅನ್ಯಾಶ್ಚ ದೇವೀಃ ಸಹಿತಾಃ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ 23 ॥

ಆರೋಗ್ಯಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕೌಸಲ್ಯಾಮಥ ಪಾದಾಭಿವಂದನಮ್ ।
ಸೀತಾಯಾ ಮಮ ಚಾರ್ಯಸ್ಯ ವಚನಾಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ॥ 24 ॥

ಬ್ರೂಯಾಶ್ಚ ಹಿ ಮಹಾರಾಜಂ ಭರತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾನಯ ।
ಆಗತಶ್ಚಾಪಿ ಭರತಃ ಸ್ಥಾಪ್ಯೋ ನೃಪಮತೇ ಪದೇ ॥ 25 ॥

ಭರತಂ ಚ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷಿಚ್ಯ ಚ ।
ಅಸ್ಮತ್ಸನ್ತಾಪಜಂ ದುಃಖಂ ನ ತ್ವಾಮಭಿಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 26 ॥

ಭರತಶ್ಚಾಪಿ ವಕ್ತವ್ಯೋ ಯಥಾ ರಾಜನಿ ವರ್ತಸೇ ।
ತಥಾ ಮಾತೃಷು ವರ್ತೇಥಾಃ ಸರ್ವಾಸ್ವೇವಾವಿಶೇಷತಃ ॥ 27 ॥

ಯಥಾ ಚ ತವ ಕೈಕೇಯೀ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚಾವಿಶೇಷತಃ ।
ತಥೈವ ದೇವೀ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಮಮ ಮಾತಾ ವಿಶೇಷತಃ ॥ 28 ॥

ನಿವರ್ತ್ಯಮಾನೋ ರಾಮೇಣ ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಃ ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ನೇಹಾತ್ಯಾಕುತಸ್ಥಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 29 ॥

ಯದಹಂ ನೋಪಚಾರೇಣ ಬ್ರೂಯಾಂ ಸ್ನೇಹಾದವಿಕ್ಲವಃ ।
ಭಕ್ತಿಮಾನಿತಿ ತತ್ತಾವದಾಷ್ಯಕ್ಯಂ ತ್ವಂ ಕ್ಷನ್ತಮರ್ಹಸಿ ॥ 30 ॥

ಕಥಂ ಹಿ ತ್ವದ್ವಿಹೀನೋಽಹಂ ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯಾಮಿ ತಾಂ ಪುರೀಮ್ ।
ತವ ತಾತ ವಿಯೋಗೇನ ಪುತ್ರಶೋಕಾಕುಲಾಮಿವ ॥ 31 ॥

ಸರಾಮಮಪಿ ತಾವನ್ಮೇ ರಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತದಾ ಜನಃ ।
ವಿನಾ ರಾಮಂ ರಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿದೀರ್ಯೇತಾಪಿ ಸಾ ಪುರೀ ॥ 32 ॥

ದೈನ್ಯಂ ಹಿ ನಗರೀ ಗಚ್ಛೇದ್ವಿಷ್ಣುಷ್ಣು ಶೂನ್ಯಮಿಮಂ ರಥಮ್ ।
ಸೂತಾವಶೇಷಂ ಸ್ವಂ ಸೈನ್ಯಂ ಹತವೀರಮಿವಾಹವೇ ॥ 33 ॥

ದೂರೇಽಪಿ ನಿವಸಂತಂ ತ್ವಾಂ ಮಾನಸೇನಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಚಿಂತಯನ್ತೋಽದ್ಯ ನೂನಂ ತ್ವಾಂ ನಿರಾಹಾರಾಃ ಕೃತಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ॥ 34 ॥

ಆರ್ತನಾದೋ ಹಿ ಯಃ ಪೌರೈರ್ಮುಕ್ತಸ್ತದ್ವಿಪ್ರವಾಸನೇ ।
ರಥಸ್ಥಂ ಮಾಂ ನಿಶಾಮ್ಯೈವ ಕುರ್ಯುಃ ಶತಗುಣಂ ತತಃ ॥ 35 ॥

ಅಹಂ ಕಿಂ ಚಾಪಿ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ದೇವೀಂ ತವ ಸುತೋ ಮಯಾ ।
ನೀತೋಽಸೌ ಮಾತುಲಕುಲಂ ಸನ್ತಾಪಂ ಮಾ ಕೃಥಾ ಇತಿ ॥ 36 ॥

ಅಸತ್ಯಮಪಿ ನೈವಾಹಂ ಬ್ರೂಯಾಂ ವಚನಮೀದೃಶಮ್ ।
ಕಥಮಪ್ರಿಯಮೇವಾಹಂ ಬ್ರೂಯಾಂ ಸತ್ಯಮಿದಂ ವಚಃ ॥ 37 ॥

ಮಮ ತಾವನ್ನಿಯೋಗಸ್ಥಾಸ್ತ್ವದ್ಬನ್ಧಜನವಾಹಿನಃ ।
ಕಥಂ ರಥಂ ತ್ವಯಾ ಹೀನಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಹಯೋತ್ತಮಾಃ ॥ 38 ॥

ಯದಿ ಮೇ ಯಾಚಮಾನಸ್ಯ ತ್ಯಾಗಮೇವ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ।
ಸರಥೋಽಗ್ನಿಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತ್ಯಕ್ತ ಮಾತ್ರ ಇಹ ತ್ವಯಾ ॥ 39 ॥

ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ವನೇ ಯಾನಿ ತಪೋವಿಘ್ನಕರಾಣಿ ತೇ ।
ರಥೇನ ಪ್ರತಿಬಾಧಿಷ್ಯೇ ತಾನಿ ಸತ್ತ್ವಾನಿ ರಾಘವ ॥ 40 ॥

ತತ್ಕೃತೇನ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಥ ಚರ್ಯಾ ಕೃತಂ ಸುಖಮ್ ।
ಆಶಂಸೇ ತ್ವತ್ಕೃತೇನಾಹಂ ವನವಾಸಕೃತಂ ಸುಖಮ್ ॥ 41 ॥

ಪ್ರಸೀದೇಚ್ಛಾಮಿ ತೇಽರಣ್ಯೇ ಭವಿತುಂ ಪ್ರತ್ಯನಂತರಃ ।
ಪ್ರೀತ್ಯಾಭಿಹಿತಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭವ ಮೇ ಪತ್ಯನಂತರಃ ॥ 42 ॥

ತವ ಶುಶ್ರೂಷಣಂ ಮೂರ್ಛಾರ್ಥ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವನೇ ವಸನ್ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ದೇವಲೋಕಂ ವಾ ಸರ್ವಥಾ ಪ್ರಜಹಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 43 ॥

ನ ಹಿ ಶಕ್ಯಾ ಪ್ರವೇಷ್ವಂ ಸಾ ಮಯಾಯೋಧ್ಯಾ ತ್ವಯಾ ವಿನಾ ।
ರಾಜಧಾನೀ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯಥಾ ದುಷ್ಕೃತಕರ್ಮಣಾ ॥ 44 ॥

ಇಮೇ ಚಾಪಿ ಹಯಾ ವೀರ ಯದಿ ತೇ ವನವಾಸಿನಃ ।
ಪರಿಚರ್ಯಾಂ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಂತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ 45 ॥

ವನವಾಸೇ ಕ್ಷಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಮಮೈಷ ಹಿ ಮನೋರಥಃ ।
ಯದನೇನ ರಥೇನೈವ ತ್ವಾಂ ವಹೇಯಂ ಪುರೀಂ ಪುನಃ ॥ 46 ॥

ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಸಹಿತಸ್ಯ ತ್ವಯಾ ವನೇ ।
ಕ್ಷಣಭೂತಾನಿ ಯಾಸ್ಯಂತಿ ಶತಶಸ್ತು ತತೋಽನ್ಯಥಾ ॥ 47 ॥

ಭೃತ್ಯವತ್ಸಲ ತಿಷ್ಠಂತಂ ಭರ್ತೃಪುತ್ರಗತೇ ಪಥಿ ।
ಭಕ್ತಂ ಭೃತ್ಯಂ ಸ್ಥಿತಂ ಸ್ಥಿತಾಂ ತ್ವಂ ನ ಮಾಂ ಹಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 48 ॥

ಏವಂ ಬಹುವಿಧಂ ದೀನಂ ಯಾಚಮಾನಂ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ರಾಮೋ ಭೃತ್ಯಾನುಕರ್ಮೀ ತು ಸುಮನ್ತ್ರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 49 ॥

ಜಾನಾಮಿ ಪರಮಾಂ ಭಕ್ತಿಂ ಮಯಿ ತೇ ಭರ್ತೃವತ್ಸಲ ।
ಶೃಣು ಚಾಪಿ ಯದರ್ಥಂ ತ್ವಾಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಿ ಪುರೀಮಿತಃ ॥ 50 ॥

ನಗರೀಂ ತ್ವಾಂ ಗತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜನನೀ ಮೇ ಯವೀಯಸೀ ।
ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರತ್ಯಯಂ ಗಚ್ಛೇದಿತಿ ರಾಮೋ ವನಂ ಗತಃ ॥ 51 ॥

ಪರಿತುಷ್ಟಾ ಹಿ ಸಾ ದೇವಿ ವನವಾಸಂ ಗತೇ ಮಯಿ ।
ರಾಜಾನಂ ನಾತಿಶಬ್ಧೇತ ಮಿಥ್ಯಾವಾದೀತಿ ಧಾರ್ಮಿಕಮ್ ॥ 52 ॥

ಏಷ ಮೇ ಪ್ರಥಮಃ ಕಲ್ಪೋ ಯದಮಾಘ ಮೇ ಯವೀಯಸೀ ।
ಭರತಾರಕ್ಷಿತಂ ಸ್ಥಿತಂ ಪುತ್ರರಾಜ್ಯಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ 53 ॥

ಮಮ ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ರಾಜ್ಞಶ್ಚ ಸರಥಸ್ತ್ವಂ ಪುರೀಂ ವ್ರಜ ।
ಸಂದಿಷ್ಟಶಾಚಸಿ ಯಾನರ್ಥಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತಾನೂಬ್ರಯಾಸ್ತಥಾತಥಾ ॥ 54 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಸೂತಂ ಸಾನ್ತ್ವಯಿತ್ವಾ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಗುಹಂ ವಚನಮಕ್ಲಿಬಂ ರಾಮೋ ಹೇತುಮದಬ್ರವೀತ್ ।
ಜಟಾಃ ಕೃತ್ವಾ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನ್ಯಗ್ರೋಧಕ್ಷೀರಮಾನಯ ॥ 55 ॥

ತತ್ಕ್ವೀರಂ ರಾಜಪುತ್ರಾಯ ಗುಹಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮುಪಾಹರತ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾತ್ಮನಶ್ಚೈವ ರಾಮಸ್ತೇನಾಕರೋಜ್ಜಟಾಃ ॥ 56 ॥

ತೌ ತದಾ ಚೀರವಸನೌ ಜಟಾಮಣ್ಡಲಧಾರಿಣೌ ।
ಅಶೋಭೇತಾಮೃಷಿಸಮೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ॥ 57 ॥

ತತೋ ವೈಖಾನಸಂ ಮಾರ್ಗಮಾಸ್ಥಿತಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ವ್ರತಮಾದಿಷ್ಟವಾನ್ರಾಮಃ ಸಹಾಯಂ ಗುಹಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 58 ॥

ಅಪ್ರಮತ್ತೋ ಬಲೇ ಕೋಶೇ ದುರ್ಗೇ ಜನಪದೇ ತಥಾ ।
ಭವೇಥಾ ಗುಹ ರಾಜ್ಯಂ ಹಿ ದುರಾರಕ್ಷತಮಂ ಮತಮ್ ॥ 59 ॥

ತತಸ್ತಂ ಸಮನುಜ್ಞಾಯ ಗುಹಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಂದನಃ ।
ಜಗಾಮ ತುರ್ಣಮವ್ಯಗ್ರಃ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 60 ॥

ಸ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ನಾವಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಂದನಃ ।
ತೀರ್ತಾರ್ಷಃ ಶೀಘ್ರಗಾಂ ಗಜಾಗ್ನಿಮಿದಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 61 ॥

ಆರೋಹ ತ್ವಂ ನರ ವ್ಯಾಘ್ರ ಸ್ಥಿತಾಂ ನಾವಮಿಮಾಂ ಶನೈಃ ।
ಸೀತಾಂ ಚಾರೋಪಯಾನ್ವಕ್ಷ್ಯಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಮನಸಿವನೀಮ್ ॥ 62 ॥

ಸ ಭ್ರಾತುಃ ಶಾಸನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಮಪ್ರತಿಕೂಲಯನ್ ।
ಆರೋಪ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಂ ಪೂರ್ವಮಾರುರೋಹಾತ್ಮವಾಂಸ್ತತಃ ॥ 63 ॥

ಅಥಾರುರೋಹ ತೇಜಸ್ವೀ ಸ್ವಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ ।
ತತೋ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಗೃಹೋ ಜ್ಞಾತೀನಚೋದಯತ್ ॥ 64 ॥

ಅನುಜ್ಞಾಯ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ಚ ಸಬಲಂ ಚೈವ ತಂ ಗುಹಮ್ ।
ಆಸ್ಥಾಯ ನಾವಂ ರಾಮಸ್ತು ಚೋದಯಾಮಾಸ ನಾವಿಕಾನ್ ॥ 65 ॥

ತತಸ್ತೈಶೋಜೀದಿತಾ ಸಾ ನೌಃ ಕರ್ಣಧಾರಸಮಾಹಿತಾ ।
ಶುಭಸ್ಫುರ್ವೇಗಾಭಿಹತಾ ಶೀಘ್ರಂ ಸಲಿಲಮತ್ಯಗಾತ್ ॥ 66 ॥

ಮಧ್ಯಂ ತು ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ಭಾಗೀರಥ್ಯಾಸ್ತ್ವನಿನಿದಿತಾ ।
ವೈದೇಹೀ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಭೂತಾ ತಾಂ ನದೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 67 ॥

ಪುತ್ರೋ ದಶರಥಸ್ಯಾಯಂ ಮಹಾರಾಜಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ನಿದೇಶಂ ಪಾಲಯತ್ವೇನಂ ಗಜ್ಞೇ ತ್ವದಭಿರಕ್ಷಿತಃ ॥ 68 ॥

ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಸಮಗ್ರಾಣ್ಯುಷ್ಯ ಕಾನನೇ ।
ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಹ ಮಯಾ ಚೈವ ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯಾಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ 69 ॥

ತತಸ್ತ್ವಾಂ ದೇವಿ ಸುಭಗೇ ಕ್ಷೇಮೇಣ ಪುನರಾಗತಾ ।
ಯಕ್ಷ್ಯೇ ಪ್ರಮುದಿತಾ ಗಜ್ಞೇ ಸರ್ವಕಾಮಸಮೃದ್ಧಯೇ ॥ 70 ॥

ತ್ವಂ ಹಿ ತ್ರಿಪಥಗಾ ದೇವಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕಂ ಸಮೀಕ್ಷಸೇ ।
ಭಾರ್ಯಾ ಚೋದಧಿರಾಜಸ್ಯ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ನಮೃದೃಶ್ಯಸೇ ॥ 71 ॥

ಸಾ ತ್ವಾಂ ದೇವಿ ನಮಸ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಶಂಸಾಮಿ ಚ ಶೋಭನೇ ।
ಪ್ರಾಪ್ತ ರಾಜ್ಯೇ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಶಿವೇನ ಪುನರಾಗತೇ ॥ 72 ॥

ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಸ್ತ್ರಾಣ್ಯನ್ನಂ ಚ ಪೇಶಲಮ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ತವ ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ ॥ 73 ॥

ತಥಾ ಸಮ್ಭಾಷಮಾಣಾ ಸಾ ಸೀತಾ ಗಜಾಗಮನಿನಿದಿತಾ ।
ದಕ್ಷಿಣಾ ದಕ್ಷಿಣಂ ತೀರಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವಾಭ್ಯುಪಾಗಮತ್ ॥ 74 ॥

ತೀರಂ ತು ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ನಾವಂ ಹಿತಾ ನರರ್ಷಭಃ ।
ಪ್ರಾತಿಷ್ಠತ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಚ ಪರಂತಪಃ ॥ 75 ॥

ಅಥಾಬ್ರವೀನ್ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನಮ್ ।
ಅಗ್ರತೋ ಗಚ್ಛ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸೀತಾ ತ್ವಾಮನುಗಚ್ಛತು ॥ 76 ॥

ಪೃಷ್ಠತೋಽಹಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಚ ಸೀತಾಂ ಚ ಪಾಲಯನ್ |
ಅದ್ಯ ದುಃಖಂ ತು ವೈದೇಹೀ ವನವಾಸಸ್ಯ ವೇತ್ಸ್ಯತಿ || 77 ||

ಗತಂ ತು ಗಜ್ಞಾಪರಪಾರಮಾಶು
ರಾಮಂ ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಪ್ರತತಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ |
ಅಧ್ವಪ್ರಕರ್ಷಾದ್ವಿನಿವೃತ್ತದೃಷ್ಟಿರ್-
ಮುಮೋಚ ಬಾಷ್ಪಂ ವ್ಯಥಿತಸ್ತಪಸ್ವೀ || 78 ||

ತೌ ತತ್ರ ಹತ್ವಾ ಚತುರೋ ಮಹಾಮೃಗಾನ್
ವರಾಹಮೃಶ್ಯಂ ಪೃಷತಂ ಮಹಾರುರುಮ್ |
ಆದಾಯ ಮೇಧ್ಯಂ ತ್ವರಿತಂ ಬುಭುಕ್ಷಿತೌ
ವಾಸಾಯ ಕಾಲೇ ಯಯತುರ್ವನಸ್ಪತಿಮ್ || 79 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಚತಾವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತಂ ವೃಕ್ಷಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸನ್ನಾಧ್ಯಮನ್ವಾಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾಮ್ ।
ರಾಮೋ ರಮಯತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇತಿ ಹೋವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅದ್ಯೇಯಂ ಪ್ರಥಮಾ ರಾತ್ರಿಯಾತಾ ಜನಪದಾದ್ಭಿಃ ।
ಯಾ ಸುಮನ್ತ್ರೇಣ ರಹಿತಾ ತಾಂ ನೋತ್ಕಣ್ಠಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೨ ॥

ಜಾಗರ್ತವ್ಯಮತನ್ದ್ರಿಭ್ಯಾಮದ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ರಾತ್ರಿಷು ।
ಯೋಗಕ್ಷೇಮೋ ಹಿ ಸೀತಾಯಾ ವರ್ತತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾವಯೋಃ ॥ ೩ ॥

ರಾತ್ರಿಂ ಕಥಂಜ್ಞದೇವೇಮಾಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ವರ್ತಯಾಮಹೇ ।
ಉಪಾವರ್ತಾಮಹೇ ಭೂಮಾವಾಸ್ತೀರ್ಯ ಸ್ವಯಮಾರ್ಜಿತೈಃ ॥ ೪ ॥

ಸ ತು ಸಂವಿಶ್ಯ ಮೇದಿನ್ಯಾಂ ಮಹಾರ್ಹಶಯನೋಚಿತಃ ।
ಇಮಾಃ ಸೌಮಿತ್ರಯೇ ರಾಮೋ ವ್ಯಾಜಹಾರ ಕಥಾಃ ಶುಭಾಃ ॥ ೫ ॥

ಧ್ರುವಮದ್ಯ ಮಹಾರಾಜೋ ದುಃಖಿಂ ಸ್ವಪಿತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಕೃತಕಾಮಾ ತು ಕೈಕೇಯೀ ತುಷ್ಟಾ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ ॥ ೬ ॥

ಸಾ ಹಿ ದೇವೀ ಮಹಾರಾಜಂ ಕೈಕೇಯೀ ರಾಜ್ಯಕಾರಣಾತ್ ।
ಅಪಿ ನ ಚ್ಯಾವಯೇತ್ಪ್ರಾಣಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭರತಮಾಗತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅನಾಥಶ್ಚೈವ ವೃದ್ಧಶ್ಚ ಮಯಾ ಚೈವ ವಿನಾಕೃತಃ ।
ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ಕಾಮಾತ್ಮಾ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವಶಮಾಗತಃ ॥ ೮ ॥

ಇದಂ ವ್ಯಸನಮಾಲೋಕ್ಯ ರಾಜ್ಞಶ್ಚ ಮತಿವಿಭ್ರಮಮ್ ।
ಕಾಮ ಏವಾರ್ಥಧರ್ಮಾಭ್ಯಾಂ ಗರಿಯಾನಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ॥ ೯ ॥

ಕೋ ಹ್ಯವಿದ್ವಾನಪಿ ಪುಮಾನ್ಪ್ರಮದಾಯಾಃ ಕೃತೇ ತ್ಯಜೇತ್ ।
ಭಿನ್ನಾನ್ದನುವರ್ತಿನಂ ಪುತ್ರಂ ತಾತೋ ಮಾಮಿವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ ೧೦ ॥

ಸುಖೀ ಬತ ಸಭಾರ್ಯಶ್ಚ ಭರತಃ ಕೇಕಯೀಸುತಃ |
ಮುದಿತಾನೋಸಲಾನೇಕೋ ಯೋ ಭೋಕ್ಷ್ಯತ್ಯಧಿರಾಜವತ್ || 11 ||

ಸ ಹಿ ಸರ್ವಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಸ್ಯ ಮುಖಮೇಕಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ತಾತೇ ಚ ವಯಸಾತೀತೇ ಮಯಿ ಚಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತೇ || 12 ||

ಅರ್ಥಧರ್ಮೌ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಯಃ ಕಾಮಮನುವರ್ತತೇ |
ಏವಮಾಪದ್ಯತೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಯಥಾ || 13 ||

ಮನ್ಯೇ ದಶರಥಾಂತಾಯ ಮಮ ಪ್ರವ್ರಾಜನಾಯ ಚ |
ಕೈಕೇಯೀ ಸೌಮ್ಯ ಸಮ್ರಾಪ್ತಾ ರಾಜ್ಯಾಯ ಭರತಸ್ಯ ಚ || 14 ||

ಅಪೀದಾನೀಂ ನ ಕೈಕೇಯೀ ಸೌಭಾಗ್ಯಮದಮೋಹಿತಾ |
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಚ ಸಮ್ರಾಬಾಧೇತ ಮತ್ಕೃತೇ || 15 ||

ಮಾ ಸ್ಮ ಮತ್ಕಾರಣಾದ್ವೇವೀ ಸುಮಿತ್ರಾ ದುಃಖಮಾವಸೇತ್ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಮಿತ ಏವ ತ್ವಂ ಕಾಲೇ ಪ್ರವಿಶ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 16 ||

ಅಹಮೇಕೋ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸೀತಯಾ ಸಹ ದಣ್ಡಕಾನ್ |
ಅನಾಥಾಯಾ ಹಿ ನಾಥಸ್ತ್ವಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 17 ||

ಕ್ಷುದ್ರಕರ್ಮಾ ಹಿ ಕೈಕೇಯೀ ದ್ವೇಷಾದನ್ಯಾಯಮಾಚರೇತ್ |
ಪರಿದದ್ಯಾ ಹಿ ಧರ್ಮಜ್ಞೇ ಭರತೇ ಮಮ ಮಾತರಮ್ || 18 ||

ನೂನಂ ಜಾತ್ಯಂತರೇ ಕಸ್ಮಿಂ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಪುತ್ರೈರ್ವಿಯೋಜಿತಾಃ |
ಜನನ್ಯಾ ಮಮ ಸೌಮಿತ್ರೇ ತದಪ್ಯೇತದುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 19 ||

ಮಯಾ ಹಿ ಚಿರಪುಷ್ಪೇನ ದುಃಖಸಂವರ್ಧಿತೇನ ಚ |
ವಿಪ್ರಾಯುಜ್ಯತ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಫಲಕಾಲೇ ಧಿಗಸ್ತು ಮಾಮ್ || 20 ||

ಮಾ ಸ್ಮ ಸೀಮಂತಿನೀ ಕಾಚಿಜ್ಜನಯೇತ್ಪುತ್ರಮೀದೃಶಮ್ |
ಸೌಮಿತ್ರೇ ಯೋಽಹಮಮ್ಬಾಯಾ ದದ್ಮಿ ಶೋಕಮನನ್ತಕಮ್ || 21 ||

ಮನ್ಯೇ ಪ್ರೀತಿವಿಶಿಷ್ಟಾ ಸಾ ಮತ್ತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಾರಿಕಾ ।
ಯಸ್ಯಾಸ್ತಚ್ಛ್ರಯತೇ ವಾಕ್ಯಂ ಶುಕ ಪಾದಮರೇದ್ವಶ ॥ 22 ॥

ಶೋಚನ್ತ್ಯಾಶ್ಚಾಲ್ಪಭಾಗ್ಯಾಯಾ ನ ಕಿಂಚಿದುಪಕುರ್ವತಾ ।
ಪುತ್ರೇಣ ಕಿಮಪುತ್ರಾಯಾ ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಮರಿನ್ದಮ ॥ 23 ॥

ಅಲ್ಪಭಾಗ್ಯಾ ಹಿ ಮೇ ಮಾತಾ ಕೌಸಲ್ಯಾ ರಹಿತಾ ಮಯಾ ।
ಶೇತೇ ಪರಮದುಃಖಾರ್ತಾ ಪತಿತಾ ಶೋಕಸಾಗರೇ ॥ 24 ॥

ಏಕೋ ಹ್ಯಹಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಚ ಪೃಥಿವೀಂ ಚಾಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ತರೇಯಮಿಷುಭಿಃ ಕ್ರುದೋಧೇ ನನು ವೀರ್ಯಮಕಾರಣಮ್ ॥ 25 ॥

ಅಧರ್ಮಭಯ ಭೀತಶ್ಚ ಪರಲೋಕಸ್ಯ ಚಾನಘ ।
ತೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾದ್ಯಾಹಮಾತ್ಮಾನಮಭಿಷೇಚಯೇ ॥ 26 ॥

ಏತದನ್ಯಚ್ಚ ಕರುಣಂ ವಿಲಪ್ಯ ವಿಜನೇ ಬಹು ।
ಅಶ್ರುಪೂರ್ಣಮುಖೋ ರಾಮೋ ನಿಶಿ ತೂಷ್ಣೀಮುಪಾವಿಶತ್ ॥ 27 ॥

ವಿಲಪ್ಯೋಪರತಂ ರಾಮಂ ಗತಾರ್ಚಿಷಮಿವಾನಲಮ್ ।
ಸಮುದ್ರಮಿವ ನಿರ್ವೇಗಮಾಶ್ವಾಸಯತ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 28 ॥

ಧ್ರುವಮದ್ಯ ಪುರೀ ರಾಮ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಯುಧಿನಾಂ ವರ ।
ನಿಷ್ಪ್ರಭಾ ತ್ವಯಿ ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೇ ಗತಚಂದ್ರೇವ ಶರ್ವರೀ ॥ 29 ॥

ನೈತದೌಪಯಿಕಂ ರಾಮ ಯದಿದಂ ಪರಿತಪ್ಯಸೇ ।
ವಿಷಾದಯಸಿ ಸೀತಾಂ ಚ ಮಾಂ ಚೈವ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ 30 ॥

ನ ಚ ಸೀತಾ ತ್ವಯಾ ಹೀನಾ ನ ಚಾಹಮಪಿ ರಾಘವ ।
ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವಾವೋ ಜಲಾನ್ಮತ್ಸ್ಯಾವಿವೋದ್ಧೃತೌ ॥ 31 ॥

ನ ಹಿ ತಾತಂ ನ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ನ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಪರನ್ತಪ ।
ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛೇಯಮದ್ಯಾಹಂ ಸ್ವರ್ಗಂ ವಾಪಿ ತ್ವಯಾ ವಿನಾ ॥ 32 ॥

ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯೋತ್ತಮ ಪುಷ್ಕಲಂ ವಚೋ
ನಿಶಮ್ಯ ಚೈವಂ ವನವಾಸಮಾದರಾತ್ |
ಸಮಾಃ ಸಮಸ್ತಾ ವಿದಧೇ ಪರಂತಪಃ
ಪ್ರಪದ್ಯ ಧರ್ಮಂ ಸುಚಿರಾಯ ರಾಘವಃ || 33 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೇ ತು ತಸ್ಮಿನ್ಮಹಾವೃಕ್ಷ ಉಷಿತಾಸ್ವ ರಜನೀಂ ಶಿವಾಮ್ ।
ವಿಮಲೇಽಭ್ಯುದಿತೇ ಸೂರ್ಯೇ ತಸ್ಮಾದ್ಧೇಶಾತ್ಪ್ರತಸ್ಥಿರೇ ॥ ೧ ॥

ಯತ್ರ ಭಾಗೀರಥೀ ಗಜಾಂ ಯಮುನಾಮಭಿವರ್ತತೇ ।
ಜಗ್ಮುಸ್ತಂ ದೇಶಮುದ್ದಿಶ್ಯ ವಿಗಾಹ್ಯ ಸುಮಹದ್ವನಮ್ ॥ ೨ ॥

ತೇ ಭೂಮಿಮಾಗಾನ್ವಿವಿಧಾನೇಶಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಮನೋರಮಾನ್ ।
ಅದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಾನ್ಪಶ್ಯಂತಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಯಶಸ್ವಿನಃ ॥ ೩ ॥

ಯಥಾಕ್ಷೇಮೇಣ ಗಚ್ಛನ್ ಪಶ್ಯಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನ್ದ್ರುಮಾನ್ ।
ನಿವೃತ್ತಮಾತ್ರೇ ದಿವಸೇ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರಯಾಗಮಭಿತಃ ಪಶ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಧೂಮಮುನ್ನತಮ್ ।
ಅಗ್ನೇರ್ಭಗವತಃ ಕೇತುಂ ಮನ್ಯೇ ಸಂನಿಹಿತೋ ಮುನಿಃ ॥ ೫ ॥

ನೂನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸ್ಮ ಸಮ್ಭೇದಂ ಗಜಾಂಯಮುನಯೋರ್ವಯಮ್ ।
ತಥಾ ಹಿ ಶ್ರೂಯತೇ ಶಮೋದ್ಧೇ ವಾರಿಣಾ ವಾರಿಘಟ್ಟಿತಃ ॥ ೬ ॥

ದಾರೂಣಿ ಪರಿಭಿನ್ನಾನಿ ವನಜೈರುಪಜೀವಿಭಿಃ ।
ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮೇ ಚೈತೇ ದೃಶ್ಯಂತೇ ವಿವಿಧಾ ದ್ರುಮಾಃ ॥ ೭ ॥

ಧನ್ವಿನೌ ತೌ ಸುಖಂ ಗತಾಸ್ವ ಲಮ್ಬಮಾನೇ ದಿವಾಕರೇ ।
ಗಜಾಂಯಮುನಯೋಃ ಸನ್ದೌ ಪ್ರಾಪತುರ್ನಿಲಯಂ ಮುನೇಃ ॥ ೮ ॥

ರಾಮಸ್ತ್ವಾಶ್ರಮಮಾಸಾದ್ಯ ತ್ರಾಸಯನ್ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ ।
ಗತಾಸ್ವ ಮುಹೂರ್ತಮಧ್ವಾನಂ ಭರದ್ವಾಜಮುಪಾಗಮತ್ ॥ ೯ ॥

ತತಸ್ತ್ವಾಶ್ರಮಮಾಸಾದ್ಯ ಮುನೇರ್ದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಿಣೌ ।
ಸೀತಯಾನುಗತೌ ವೀರೌ ದೂರಾದೇವಾವತಸ್ಥಿತುಃ ॥ ೧೦ ॥

ಹುತಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಷ್ಟವ ಮಹಾಭಾಗಂ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಾರ್ಧಂ ಸೀತಯಾ ಚಾಭ್ಯವಾದಯತ್ || 11 ||

ನ್ಯವೇದಯತ ಚಾತ್ಮಾನಂ ತಸ್ಮೈ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ |
ಪುತ್ರೌ ದಶರಥಸ್ಯಾಪ್ತವಾಂ ಭಗವನ್ನಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 12 ||

ಭಾರ್ಯಾ ಮಮೇಯಂ ವೈದೇಹೀ ಕಲ್ಯಾಣೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಮಾಂ ಚಾನುಯಾತಾ ವಿಜನಂ ತಪೋವನಮನಿನ್ದಿತಾ || 13 ||

ಪಿತ್ರಾ ಪ್ರವ್ರಾಜ್ಯಮಾನಂ ಮಾಂ ಸೌಮಿತ್ರಿರನುಜಃ ಪ್ರಿಯಃ |
ಅಯಮನ್ವಗಮದ್ಭ್ರಾತಾ ವನಮೇವ ದೃಢವ್ರತಃ || 14 ||

ಪಿತ್ರಾ ನಿಯುಕ್ತಾ ಭಗವನ್ಪ್ರವೇಷ್ಯಾಮಸ್ತಪೋವನಮ್ |
ಧರ್ಮಮೇವಾಚರಿಷ್ಯಾಮಸ್ತತ್ರ ಮೂಲಫಲಾಶನಾಃ || 15 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಪುತ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಉಪಾನಯತ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಗಾಮರ್ಘ್ಯಮುದಕಂ ತತಃ || 16 ||

ಮೃಗಪಕ್ಷಿಭಿರಾಸೀನೋ ಮುನಿಭಿಶ್ಚ ಸಮನ್ತತಃ |
ರಾಮಮಾಗತಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಸ್ವಾಗತೇನಾಹ ತಂ ಮುನಿಃ || 17 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ತಾಮರ್ಚಾಮುಪವಿಷ್ವಂ ಸರಾಘವಮ್ |
ಭರದ್ವಾಜೋಽಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಧರ್ಮಯುಕ್ತಮಿದಂ ತದಾ || 18 ||

ಚಿರಸ್ಯ ಖಿಲು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತ್ವಾಮಿಹಾಗತಮ್ |
ಶ್ರುತಂ ತವ ಮಯಾ ಚೇದಂ ವಿವಾಸನಮಕಾರಣಮ್ || 19 ||

ಅವಕಾಶೋ ವಿವಿಕ್ತೋಽಯಂ ಮಹಾನದ್ಯೋಃ ಸಮಾಗಮೇ |
ಪುಣ್ಯಶ್ಚ ರಮಣೀಯಶ್ಚ ವಸತ್ಸಿಹ ಭಗಾನುಖಮ್ || 20 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ವಚನಂ ಭರದ್ವಾಜೇನ ರಾಘವಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಃ ಸರ್ವಹಿತೇ ರತಃ || 21 ||

ಭಗವನ್ನಿತ ಆಸನ್ನಃ ಪೌರಜಾನಪದೋ ಜನಃ |
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ವೈದೇಹೀಂ ಮಾಂ ಚಾಪಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೋ ಜನಃ |
ಅನೇನ ಕಾರಣೇನಾಹಮಿಹ ವಾಸಂ ನ ರೋಚಯೇ || 22 ||

ಏಕಾಂತೇ ಪಶ್ಯ ಭಗವನ್ನಾಶ್ರಮಸ್ಥಾನಮುತ್ತಮಮ್ |
ರಮತೇ ಯತ್ರ ವೈದೇಹೀ ಸುಖಾರ್ಹಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ || 23 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಭರದ್ವಾಜೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ರಾಘವಸ್ಯ ತತೋ ವಾಕ್ಯಮರ್ಥ ಗ್ರಾಹಕಮಬ್ರವೀತ್ || 24 ||

ದಶಕ್ರೋಶ ಇತಸ್ತಾತ ಗಿರಿಯಸ್ಥಿನ್ನಿವತ್ಸ್ಯಸಿ |
ಮಹರ್ಷಿಸೇವಿತಃ ಪುಣ್ಯಃ ಸರ್ವತಃ ಸುಖ ದರ್ಶನಃ || 25 ||

ಗೋಲಾಜ್ಞೂಲಾನುಚರಿತೋ ವಾನರಕ್ಷನಿಷೇವಿತಃ |
ಚಿತ್ರಕೂಟ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಗಂಧಮಾದನಸಂನಿಭಃ || 26 ||

ಯಾವತಾ ಚಿತ್ರ ಕೂಟಸ್ಯ ನರಃ ಶೃಜ್ಞಾಣ್ಯವೇಕ್ಷತೇ |
ಕಲ್ಯಾಣಾನಿ ಸಮಾಧತ್ತೇ ನ ಪಾಪೇ ಕುರುತೇ ಮನಃ || 27 ||

ಋಷಯಸ್ತತ್ರ ಬಹವೋ ವಿಹೃತ್ಯ ಶರದಾಂ ಶತಮ್ |
ತಪಸಾ ದಿವಮಾರೂಢಾಃ ಕಪಾಲಶಿರಸಾ ಸಹ || 28 ||

ಪ್ರವಿವಿಕ್ತಮಹಂ ಮನ್ಯೇ ತಂ ವಾಸಂ ಭವತಃ ಸುಖಮ್ |
ಇಹ ವಾ ವನವಾಸಾಯ ವಸ ರಾಮ ಮಯಾ ಸಹ || 29 ||

ಸ ರಾಮಂ ಸರ್ವಕಾಮೈಸ್ತಂ ಭರದ್ವಾಜಃ ಪ್ರಿಯಾತಿಥಿಮ್ |
ಸಭಾರ್ಯಂ ಸಹ ಚ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಧರ್ಮವಿತ್ || 30 ||

ತಸ್ಯ ಪ್ರಯಾಗೇ ರಾಮಸ್ಯ ತಂ ಮಹರ್ಷಿಮುಪೇಯುಷಃ |
ಪ್ರಪನ್ನಾ ರಜನೀ ಪುಣ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಃ ಕಥಯತಃ ಕಥಾಃ || 31 ||

ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ರಜನ್ಯಾಂ ತು ಭರದ್ವಾಜಮುಪಾಗಮತ್ |
ಉವಾಚ ನರಶಾರ್ದೂಲೋ ಮುನಿಂ ಜ್ವಲಿತತೇಜಸಮ್ || 32 ||

ಶರ್ವರೀಂ ಭವನನ್ನದ್ಯ ಸತ್ಯಶೀಲ ತವಾಶ್ರಮೇ ।
ಉಷಿತಾಃ ಸ್ಮೇಹ ವಸತಿಮನುಜಾನಾತು ನೋ ಭವಾನ್ ॥ 33 ॥

ರಾತ್ರಾಂ ತು ತಸ್ಯಾಂ ವ್ಯುಷ್ಪಾಯಾಂ ಭರದ್ವಾಜೋಽಬ್ರವೀದಿದಮ್ ।
ಮಧುಮೂಲಫಲೋಪೇತಂ ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ವ್ರಜೇತಿ ಹ ॥ 34 ॥

ತತ್ರ ಕುಂಜರಯೂಥಾನಿ ಮೃಗಯೂಥಾನಿ ಚಾಭಿತಃ ।
ವಿಚರಂತಿ ವನಾಂತೇಷು ತಾನಿ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ರಾಘವ ॥ 35 ॥

ಪ್ರಹೃಷ್ಟಕೋಯಷ್ಟಿಕಕೋಕಿಲಸ್ವನೈರ್-
ವಿನಾದಿತಂ ತಂ ವಸುಧಾಧರಂ ಶಿವಮ್ ।
ಮೃಗೈಶ್ಚ ಮತ್ತೈರ್ಬಹುಭಿಶ್ಚ ಕುಂಜರೈಃ
ಸುರಮ್ಯಮಾಸಾದ್ಯ ಸಮಾವಸಾಶ್ರಮಮ್ ॥ 36 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಉಷಿತಾಃ ರಜನೀಂ ತತ್ರ ರಾಜಪುತ್ರಾವರಿಂದಮೌ ।
ಮಹರ್ಷಿಮಭಿವಾದ್ಯಾಥ ಜಗ್ಮತುಸ್ತಂ ಗಿರಿಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಸ್ಥಿತಾಂಶೈಶ್ಚ ತಾನ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಪಿತಾ ಪುತ್ರಾನಿವಾನ್ವಗಾತ್ ।
ತತಃ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ ವಕ್ತುಂ ವಚನಂ ಸ ಮಹಾಮುನಿಃ ॥ ೨ ॥

ಅಥಾಸಾದ್ಯ ತು ಕಾಲಿನ್ದೀಂ ಶೀಘ್ರಸ್ರೋತಸಮಾಪಗಾಮ್ ।
ತತ್ರ ಯೂಯಂ ಪ್ಲವಂ ಕೃತ್ವಾ ತರತಾಂಶುಮತೀಂ ನದೀಮ್ ॥ ೩ ॥

ತತೋ ನ್ಯಗ್ರೋಧಮಾಸಾದ್ಯ ಮಹಾಂತಂ ಹರಿತಚ್ಛದಮ್ ।
ವಿವೃದ್ಧಂ ಬಹುಭಿವೃಕ್ಷೈಃ ಶ್ಯಾಮಂ ಸಿದ್ಧೋಪಸೇವಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕ್ರೋಶಮಾತ್ರಂ ತತೋ ಗತ್ವಾ ನೀಲಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ಕಾನನಮ್ ।
ಪಲಾಶಬದರೀಮಿಶ್ರಂ ರಾಮ ವಂಶೈಶ್ಚ ಯಾಮುನೈಃ ॥ ೫ ॥

ಸ ಪನ್ನಾಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ಗತಃ ಸುಬಹುಶೋ ಮಯಾ ।
ರಮ್ಯೋ ಮಾರ್ದವಯುಕ್ತಶ್ಚ ವನದಾವೈರ್ವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಇತಿ ಪನ್ನಾನಮಾವೇದ್ಯ ಮಹರ್ಷಿಃ ಸ ನ್ಯವರ್ತತ ॥ ೬ ॥

ಉಪಾವೃತ್ತೇ ಮುನೌ ತಸ್ಮಿನ್ನ್ರಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಕೃತಪುಣ್ಯಾಃ ಸ್ಮ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮುನಿರ್ಯನ್ನೋಽನುಕಮ್ಪತೇ ॥ ೭ ॥

ಇತಿ ತೌ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೌ ಮನ್ತ್ರಯಿತ್ವಾ ಮನಸ್ವಿನೌ ।
ಸೀತಾಮೇವಾಗ್ರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಕಾಲಿನ್ದೀಂ ಜಗ್ಮತುರ್ನದೀಮ್ ॥ ೮ ॥

ತೌ ಕಾಷ್ಠಸಜ್ಜಾಟಮಥೋ ಚಕ್ರತುಃ ಸುಮಹಾಪ್ಲವಮ್ ।
ಚಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಛಿತ್ತಾಃ ಸೀತಾಯಾಃ ಸುಖಮಾನಸಮ್ ॥ ೯ ॥

ತತ್ರ ಶ್ರಿಯಮಿವಾಚಿನ್ತ್ಯಾಂ ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ।

ಈಷತ್ಸಂಲಜ್ಜಮಾನಾಂ ತಾಮಧ್ಯಾರೋಪಯತ ಪ್ಲವಮ್ || 10 ||

ತತಃ ಪ್ಲವೇನಾಂಶುಮತೀಂ ಶೀಘ್ರಗಾಮೂರ್ಮಿಮಾಲಿನೀಮ್ |
ತೀರಜೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವೃಕ್ಷೈಃ ಸಂತೀರುರ್ಯಮುನಾಂ ನದೀಮ್ || 11 ||

ತೇ ತೀರ್ಣಾಃ ಪ್ಲವಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಾಯ ಯಮುನಾವನಾತ್ |
ಶ್ಯಾಮಂ ನ್ಯಗ್ರೋಧಮಾಸೇದುಃ ಶೀತಲಂ ಹರಿತಚ್ಛದಮ್ || 12 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಚೈವ ಪಶ್ಯೇಯಂ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ |
ಇತಿ ಸೀತಾಇಜ್ಜಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಪರ್ಯಗಛದ್ವನಸ್ಪತಿಮ್ || 13 ||

ಕ್ರೋಶಮಾತ್ರಂ ತತೋ ಗತ್ವಾ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಬಹುನ್ಮೇಧ್ಯಾನ್ಮೃಗಾನ್ಹತ್ವಾ ಚೇರತುರ್ಯಮುನಾವನೇ || 14 ||

ವಿಹೃತ್ಯ ತೇ ಬರ್ಹಿಣಪೂಗನಾದಿತೇ
ಶುಭೇ ವನೇ ವಾರಣವಾನರಾಯುತೇ |
ಸಮಂ ನದೀವಪ್ರಮುಪೇತ್ಯ ಸಮ್ಮತಮ್
ನಿವಾಸಮಾಜಗ್ಮುರದೀನದರ್ಶನಃ || 15 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಪಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಷ್ಠಾಪತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ರಾತ್ರಾಂ ವ್ಯತೀತಾಯಾಮವಸುಪ್ತಮನನ್ತರಮ್ ।
ಪ್ರಬೋಧಯಾಮಾಸ ಶನೈರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಘುನಂದನಃ ॥ ೧ ॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ಶೃಣು ವನ್ಯಾನಾಂ ವಲ್ಗು ವ್ಯಾಹರತಾಂ ಸ್ವನಮ್ ।
ಸಮ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಹೇ ಕಾಲಃ ಪ್ರಸ್ಥಾನಸ್ಯ ಪರಂತಪ ॥ ೨ ॥

ಸ ಸುಪ್ತಃ ಸಮಯೇ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರತಿಬೋಧಿತಃ ।
ಜಹೌ ನಿದ್ರಾಂ ಚ ತಂದ್ರೀಂ ಚ ಪ್ರಸಕ್ತಂ ಚ ಪಥಿ ಶ್ರಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ತತ ಉತ್ಥಾಯ ತೇ ಸರ್ವೇ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ನದ್ಯಾಃ ಶಿವಂ ಜಲಮ್ ।
ಪನ್ನಾನಮೃಷಿಣೋದ್ದಿಷ್ಟಂ ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ತಂ ಯಯುಃ ॥ ೪ ॥

ತತಃ ಸಮ್ಪ್ರಸಿದ್ಧತಃ ಕಾಲೇ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ ।
ಸೀತಾಂ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೀಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫ ॥

ಆದೀಪ್ತಾನಿವ ವೈದೇಹಿ ಸರ್ವತಃ ಪುಷ್ಪಿತಾನ್ನಗಾನ್ ।
ಸೇವ್ಯಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಕಿಂಶುಕಾನ್ಪಶ್ಯ ಮಾಲಿನಃ ಶಿಶಿರಾತ್ಯಯೇ ॥ ೬ ॥

ಪಶ್ಯ ಭಲ್ಲಾತಕಾನ್ಫಲ್ಲಾನ್ನರೈರನುಪಸೇವಿತಾನ್ ।
ಫಲಪತ್ರೈರವನತಾನ್ನೂನಂ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಜೀವಿತುಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪಶ್ಯ ದ್ರೋಣಪ್ರಮಾಣಾನಿ ಲಮ್ಬಮಾನಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಮಧೂನಿ ಮಧುಕಾರೀಭಿಃ ಸಮ್ಭೃತಾನಿ ನಗೇ ನಗೇ ॥ ೮ ॥

ಏಷ ಕ್ರೋಶತಿ ನತ್ಯೂಹಸ್ತಂ ಶಿಖೀ ಪ್ರತಿಕೂಜತಿ ।
ರಮಣೀಯೇ ವನೋದ್ದೇಶೇ ಪುಷ್ಪಸಂಸ್ತರಸಜ್ಯಟೇ ॥ ೯ ॥

ಮಾತರ್ಗಯೂಥಾನುಸ್ಮೃತಂ ಪಕ್ಷಿಸಜ್ಞಾನುನಾದಿತಮ್ ।
ಚಿತ್ರಕೂಟಮಿಮಂ ಪಶ್ಯ ಪ್ರವೃದ್ಧಶಿಖರಂ ಗಿರಿಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತತಸ್ತೌ ಪಾದಚಾರೇಣ ಗಚ್ಛನ್ನೌ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ರಮ್ಯಮಾಸೇದತುಃ ಶೈಲಂ ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ಮನೋರಮಮ್ ॥ 11 ॥

ತಂ ತು ಪರ್ವತಮಾಸಾದ್ಯ ನಾನಾಪಕ್ಷಿಗಣಾಯುತಮ್ ।
ಅಯಂ ವಾಸೋ ಭವೇತ್ತಾವದತ್ರ ಸೌಮ್ಯ ರಮೇಮಹಿ ॥ 12 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನಯ ದಾರೂಣಿ ದೃಢಾನಿ ಚ ವರಾಣಿ ಚ ।
ಕುರುಷ್ವಾವಸಥಂ ಸೌಮ್ಯ ವಾಸೇ ಮೇಽಭಿರತಂ ಮನಃ ॥ 13 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೌಮಿತ್ರಿವಿವಿಧಾನುದ್ರಮಾನ್ ।
ಆಜಹಾರ ತತಶ್ಚಕ್ರೇ ಪರ್ಣ ಶಾಲಾಮರಿಂ ದಮ ॥ 14 ॥

ಶುಶ್ರೂಷಮಾಣಮೇಕಾಗ್ರಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಐಣೇಯಂ ಮಾಂಸಮಾಹೃತ್ಯ ಶಾಲಾಂ ಯಕ್ಷ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ ॥ 15 ॥

ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಕೃಷ್ಣಮೃಗಂ ಹತ್ವಾ ಮೇಧ್ಯಂ ಪತಾಪವಾನ್ ।
ಅಥ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸಮಿದ್ಧೇ ಜಾತವೇದಸಿ ॥ 16 ॥

ತಂ ತು ಪಕ್ಷ್ಯಂ ಸಮಾಜ್ಞಾಯ ನಿಷ್ಪೃಪ್ತಂ ಛಿನ್ನಶೋಣಿತಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಮಥ ರಾಘವಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 17 ॥

ಅಯಂ ಕೃಷ್ಣಃ ಸಮಾಪ್ತಾಙ್ಗಃ ಶೃತಃ ಕೃಷ್ಣ ಮೃಗೋ ಯಥಾ ।
ದೇವತಾ ದೇವಸಂಜಾತ ಯಜಸ್ವ ಕುಶಲೋ ಹ್ಯಸಿ ॥ 18 ॥

ರಾಮಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ತು ನಿಯತೋ ಗುಣವಾಙ್ಮಪ್ಯಕೋವಿದಃ ।
ಪಾಪಸಂಶಯನಂ ರಾಮಶ್ಚಕಾರ ಬಲಿಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 19 ॥

ತಾಂ ವೃಕ್ಷಪರ್ಣಚ್ಛದನಾಂ ಮನೋಜ್ಞಾಮ್
ಯಥಾಪ್ರದೇಶಂ ಸುಕೃತಾಂ ನಿವಾತಾಮ್ ।
ವಾಸಾಯ ಸರ್ವೇ ವಿವಿಶುಃ ಸಮೇತಾಃ
ಸಭಾಂ ಯಥಾ ದೇವ ಗಣಾಃ ಸುಧರ್ಮಾಮ್ ॥ 20 ॥

ಅನೇಕನಾನಾಮೃಗಪಕ್ಷಿಸಂಕುಲೇ

ವಿಚಿತ್ರಪುಷ್ಪಸ್ತಬಲೈರ್ಧೂಮೈರ್ಯುತೇ ।
ವನೋತ್ತಮೇ ವ್ಯಾಲಮೃಗಾನುನಾದಿತೇ
ತಥಾ ವಿಜಹ್ರುಃ ಸುಸುಖಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಃ ॥ 21 ॥

ಸುರಮ್ಯಮಾಸಾದ್ಯ ತು ಚಿತ್ರಕೂಟಮ್
ನದೀಂ ಚ ತಾಂ ಮಾಲ್ಯವತೀಂ ಸುತೀರ್ಥಾಮ್ ।
ನನಂದ ಹೃಷೋ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಜುಷ್ಣಾಮ್
ಜಹೌ ಚ ದುಃಖಂ ಪುರವಿಪ್ರವಾಸಾತ್ ॥ 22 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಪಿಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಕಥಯಿತ್ವಾ ಸುದುಃಖಾರ್ತಃ ಸುಮನ್ತ್ರೇಣ ಚಿರಂ ಸಹ ।
ರಾಮೇ ದಕ್ಷಿಣ ಕೂಲಸ್ಥೇ ಜಗಾಮ ಸ್ವಗೃಹಂ ಗುಹಃ ॥₁॥

ಅನುಜ್ಞಾತಃ ಸುಮನ್ತ್ರೋಽಥ ಯೋಜಯಿತ್ವಾ ಹಯೋತ್ತಮಾನ್ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಮೇವ ನಗರೀಂ ಪ್ರಯಯೌ ಗಾಢದುರ್ಮನಾಃ ॥₂॥

ಸ ವನಾನಿ ಸುಗಂದೀನಿ ಸರಿತಶ್ಚ ಸರಾಂಸಿ ಚ ।
ಪಶ್ಯನ್ನತಿಯಯೌ ಶೀಘ್ರಂ ಗ್ರಾಮಾಣಿ ನಗರಾಣಿ ಚ ॥₃॥

ತತಃ ಸಾಯಾಹ್ನಸಮಯೇ ತೃತೀಯೇಽಹನಿ ಸಾರಥಿಃ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ನಿರಾನಂದಾಂ ದದರ್ಶ ಹ ॥₄॥

ಸ ಶೂನ್ಯಾಮಿವ ನಿಶಬ್ದಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಮದುರ್ಮನಾಃ ।
ಸುಮನ್ತ್ರಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಶೋಕವೇಗಸಮಾಹತಃ ॥₅॥

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಸಗಜಾ ಸಾಶ್ವಾ ಸಜನಾ ಸಜನಾಧಿಪಾ ।
ರಾಮ ಸಂತಾಪದುಃಖೇನ ದಗ್ಧಾ ಶೋಕಾಗ್ನಿನಾ ಪುರೀ ।
ಇತಿ ಚಿಂತಾಪರಃ ಸೂತಸ್ತ್ವರಿತಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ॥₆॥

ಸುಮನ್ತ್ರಮಭಿಯಾಂತಂ ತಂ ಶತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ ।
ಕ್ಷ ರಾಮ ಇತಿ ಪೃಚ್ಛಂತಃ ಸೂತಮಭ್ಯದ್ರವನ್ನರಾಃ ॥₇॥

ತೇಷಾಂ ಶಶಂಸ ಗಜಾಗ್ನಯಾಮಹಮಾಪೃಚ್ಛ್ಯ ರಾಘವಮ್ ।
ಅನುಜ್ಞಾತೋ ನಿವೃತ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಧಾರ್ಮಿಕೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥₈॥

ತೇ ತೀರ್ಣಾ ಇತಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ಬಾಷ್ಪಪೂರ್ಣಮುಖಾ ಜನಾಃ ।
ಅಹೋ ಧಿಗಿತಿ ನಿಶ್ವಸ್ಯ ಹಾ ರಾಮೇತಿ ಚ ಚುಕ್ರುಶುಃ ॥₉॥

ಶುಶ್ರಾವ ಚ ವಚಸ್ತೇಷಾಂ ವೃಂದಂ ವೃಂದಂ ಚ ತಿಷ್ಠತಾಮ್ ।

ಹತಾಃ ಸ್ಮ ಖಿಲು ಯೇ ನೇಹ ಪಶ್ಯಾಮ ಇತಿ ರಾಘವಮ್ || 10 ||

ದಾನಯಜ್ಞವಿವಾಹೇಷು ಸಮಾಜೇಷು ಮಹತ್ಸು ಚ |
ನ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಃ ಪುನರ್ಜಾತು ಧಾರ್ಮಿಕಂ ರಾಮಮನ್ತರಾ || 11 ||

ಕಿಂ ಸಮರ್ಥಂ ಜನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕಿಂ ಪ್ರಿಯಂ ಕಿಂ ಸುಖಾವಹಮ್ |
ಇತಿ ರಾಮೇಣ ನಗರಂ ಪಿತೃವತ್ಪರಿಪಾಲಿತಮ್ || 12 ||

ವಾತಾಯನಗತಾನಾಂ ಚ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮನ್ವನ್ತರಾಪಣಮ್ |
ರಾಮಶೋಕಾಭಿತಪ್ತಾನಾಂ ಶುಶ್ರಾವ ಪರಿದೇವನಮ್ || 13 ||

ಸ ರಾಜಮಾರ್ಗಮಧ್ಯೇನ ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಪಿಹಿತಾನನಃ |
ಯತ್ರ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದೇವೋಪಯಯೌ ಗೃಹಮ್ || 14 ||

ಸೋಽವತೀರ್ಯ ರಥಾಚ್ಛೇಘ್ರಂ ರಾಜವೇಶ್ಮ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ |
ಕಕ್ಷ್ಯಾಃ ಸಪ್ತಾಭಿಚಕ್ರಾಮ ಮಹಾಜನಸಮಾಕುಲಾಃ || 15 ||

ತತೋ ದಶರಥಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪ್ರಾಸಾದೇಭ್ಯಸ್ತತಸ್ತತಃ |
ರಾಮಶೋಕಾಭಿತಪ್ತಾನಾಂ ಮನ್ದಂ ಶುಶ್ರಾವ ಜಲ್ಪಿತಮ್ || 16 ||

ಸಹ ರಾಮೇಣ ನಿಯಾರ್ತೋ ವಿನಾ ರಾಮಮಿಹಾಗತಃ |
ಸೂತಃ ಕಿಂ ನಾಮ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಶೋಚಂತೀಂ ಪ್ರತಿವಕ್ಷ್ಯತಿ || 17 ||

ಯಥಾ ಚ ಮನ್ಯೇ ದುರ್ಜೀವಮೇವಂ ನ ಸುಕರಂ ಧ್ರುವಮ್ |
ಆಚ್ಛಿದ್ಯ ಪುತ್ರೇ ನಿಯಾರ್ತೇ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಯತ್ರ ಜೀವತಿ || 18 ||

ಸತ್ಯ ರೂಪಂ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ರಾಜ್ಞಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ನಿಶಾಮಯನ್ |
ಪ್ರದೀಪ್ತಮಿವ ಶೋಕೇನ ವಿವೇಶ ಸಹಸಾ ಗೃಹಮ್ || 19 ||

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಷ್ಟಮೀಂ ಕಕ್ಷ್ಯಾಂ ರಾಜಾನಂ ದೀನಮಾತುಲಮ್ |
ಪುತ್ರಶೋಕಪರಿದ್ರೂನಮಪಶ್ಯತ್ಪಾಣ್ಡುರೇ ಗೃಹೇ || 20 ||

ಅಭಿಗಮ್ಯ ತಮಾಸೀನಂ ನರೇಂದ್ರಮಭಿವಾದ್ಯ ಚ |

ಸುಮನ್ಯೋ ರಾಮವಚನಂ ಯಥೋಕ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯವೇದಯತ್ || 21 ||

ಸ ತೂಷ್ಣೀಮೇವ ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ವಿಭ್ರಾಂತ ಚೇತನಃ |
ಮೂರ್ಛಿತೋ ನೃಪತದ್ಭೂಮೌ ರಾಮಶೋಕಾಭಿಪೀಡಿತಃ || 22 ||

ತತೋಽನ್ತಃಪುರಮಾವಿದ್ಧಂ ಮೂರ್ಛಿತೇ ಪೃಥಿವೀಪತೌ |
ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಬಾಹೂ ಚುಕ್ರೋಶ ನೃಪತೌ ಪತಿತೇ ಕ್ಷಿತೌ || 23 ||

ಸುಮಿತ್ರಯಾ ತು ಸಹಿತಾ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪತಿತಂ ಪತಿಮ್ |
ಉತ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ತದಾ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 24 ||

ಇಮಂ ತಸ್ಯ ಮಹಾಭಾಗ ದೂತಂ ದುಷ್ಕರಕಾರಿಣಃ |
ವನವಾಸಾದನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಸ್ಮಾನ್ನ ಪ್ರತಿಭಾಷಸೇ || 25 ||

ಅದ್ಯೇಮಮನಯಂ ಕೃತ್ವಾ ವ್ಯಪತ್ರಪಸಿ ರಾಘವ |
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಸುಕೃತಂ ತೇಽಸ್ತು ಶೋಕೇ ನ ಸ್ಯಾತ್ಸಹಾಯತಾ || 26 ||

ದೇವ ಯಸ್ಯಾ ಭಯಾದ್ರಾಮಂ ನಾನುಪೃಚ್ಛಸಿ ಸಾರಥಿಮ್ |
ನೇಹ ತಿಷ್ಠತಿ ಕೈಕೇಯೀ ವಿಶ್ರಬ್ಧಂ ಪ್ರತಿಭಾಷ್ಯತಾಮ್ || 27 ||

ಸಾ ತಥೋಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾರಾಜಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಶೋಕಲಾಲಸಾ |
ಧರಣ್ಯಾಂ ನಿಪಪಾತಾಶು ಬಾಷ್ಪವಿಪ್ಲುತಭಾಷಿಣೀ || 28 ||

ಏವಂ ವಿಲಪತೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪತಿತಾಂ ಭುವಿ |
ಪತಿಂ ಚಾವೇಕ್ಷ್ಯ ತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಸ್ವರಂ ರುರುದುಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ || 29 ||

ತತಸ್ತಮನ್ತಃಪುರನಾದಮುತ್ಥಿತಮ್
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ವೃದ್ಧಾಸ್ತರುಣಾಶ್ಚ ಮಾನವಾಃ |
ಸ್ತ್ರಿಯಶ್ಚ ಸರ್ವಾ ರುರುದುಃ ಸಮನ್ತತಃ
ಪುರಂ ತದಾಸೀತ್ಪುನರೇವ ಸಜ್ಜುಲಮ್ || 30 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಪಿಂಶಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರತ್ಯಾಶ್ವಸೋ ಯದಾ ರಾಜಾ ಮೋಹಾತ್ಪ್ರತ್ಯಾಗತಃ ಪುನಃ |
ಅಥಾಜುಹಾವ ತಂ ಸೂತಂ ರಾಮವೃತ್ತಾಂತಕಾರಣಾತ್ ||೧||

ವೃದ್ಧಂ ಪರಮಸಂತಪ್ತಂ ನವಗ್ರಹಮಿವ ದ್ವಿಪಮ್ |
ವಿನಿಶ್ವಸಂತಂ ಧ್ಯಾಯಂತಮಸ್ವಸ್ಥಮಿವ ಕುಂಭಾರಮ್ ||೨||

ರಾಜಾ ತು ರಜಸಾ ಸೂತಂ ಧ್ವಸ್ತಾಙ್ಗಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಅಶ್ರು ಪೂರ್ಣಮುಖಂ ದೀನಮುವಾಚ ಪರಮಾರ್ತವತ್ ||೩||

ಕಷ್ಠ ನು ವತ್ಸ್ಯತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವೃಕ್ಷಮೂಲಮುಪಾಶ್ರಿತಃ |
ಸೋಽತ್ಯಂತಸುಖಿತಃ ಸೂತ ಕಿಮಶಿಷ್ಯತಿ ರಾಘವಃ |
ಭೂಮಿಪಾಲಾತ್ಮಜೋ ಭೂಮೌ ಶೇತೇ ಕಥಮನಾಥವತ್ ||೪||

ಯಂ ಯಾಂತಮನುಯಾಂತಿ ಸ್ಮ ಪದಾತಿ ರಥಕುಂಭಾರಾಃ |
ಸ ವತ್ಸ್ಯತಿ ಕಥಂ ರಾಮೋ ವಿಜನಂ ವನಮಾಶ್ರಿತಃ ||೫||

ವ್ಯಾಲೈರ್ಮೃಗೈರಾಚರಿತಂ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪನಿಷೇವಿತಮ್ |
ಕಥಂ ಕುಮಾರೌ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ವನಮುಪಸ್ಥಿತೌ ||೬||

ಸುಕುಮಾರ್ಯಾ ತಪಸ್ವಿನ್ಯಾ ಸುಮನ್ತ್ರ ಸಹ ಸೀತಯಾ |
ರಾಜಪುತ್ರೌ ಕಥಂ ಪಾದೈರವರುಹ್ಯ ರಥಾದ್ಗತೌ ||೭||

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ ಖಿಲು ಸೂತ ತ್ವಂ ಯೇನ ದೃಷ್ಟೌ ಮಮಾತ್ಮಜೌ |
ವನಾಂತಂ ಪ್ರವಿಶಂತಾ ತಾವತ್ವಿನಾವಿವ ಮಂದರಮ್ ||೮||

ಕಿಮುವಾಚ ವಚೋ ರಾಮಃ ಕಿಮುವಾಚ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಸುಮನ್ತ್ರ ವನಮಾಸಾದ್ಯ ಕಿಮುವಾಚ ಚ ಮೈಥಿಲೀ |
ಆಸಿತಂ ಶಯಿತಂ ಭುಕ್ತಂ ಸೂತ ರಾಮಸ್ಯ ಕೀರ್ತಯ ||೯||

ಇತಿ ಸೂತೋ ನರೇಂದ್ರೇಣ ಚೋದಿತಃ ಸಜ್ಜಮಾನಯಾ |
ಉವಾಚ ವಾಚಾ ರಾಜಾನಂ ಸಬಾಷ್ಪಪರಿರಬ್ಧಯಾ || 10 ||

ಅಬ್ರವೀನ್ಮಾಂ ಮಹಾರಾಜ ಧರ್ಮಮೇವಾನುಪಾಲಯನ್ |
ಅಇಜ್ಜಲಿಂ ರಾಘವಃ ಕೃತಾಷ್ವ ಶಿರಸಾಭಿಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ || 11 ||

ಸೂತ ಮದ್ವಚನಾತ್ತ್ವಸ್ಯ ತಾತಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ |
ಶಿರಸಾ ವಂದನೀಯಸ್ಯ ವಂದ್ಯೌ ಪಾದೌ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 12 ||

ಸರ್ವಮನ್ತಃಪುರಂ ವಾಚ್ಯಂ ಸೂತ ಮದ್ವಚನಾತ್ತ್ವಯಾ |
ಆರೋಗ್ಯಮವಿಶೇಷೇಣ ಯಥಾರ್ಹಂ ಚಾಭಿವಾದನಮ್ || 13 ||

ಮಾತಾ ಚ ಮಮ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಕುಶಲಂ ಚಾಭಿವಾದನಮ್ |
ದೇವಿ ದೇವಸ್ಯ ಪಾದೌ ಚ ದೇವವತ್ಪರಿಪಾಲಯ || 14 ||

ಭರತಃ ಕುಶಲಂ ವಾಚ್ಯೋ ವಾಚ್ಯೋ ಮದ್ವಚನೇನ ಚ |
ಸರ್ವಾಸ್ವೇವ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ವೃತ್ತಿಂ ವರ್ತಸ್ವ ಮಾತ್ರೃಷು || 15 ||

ವಕ್ತವ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಬಾಹುರಿಕ್ಷಾಕುಕುಲನಂದನಃ |
ಪಿತರಂ ಯೌವರಾಜ್ಯಸ್ಥೋ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಮನುಪಾಲಯ || 16 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಮಾಂ ಮಹಾರಾಜ ಬ್ರುವನ್ನೇವ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ರಾಮೋ ರಾಜೀವತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ಭೃಶಮಶ್ರೂಣ್ಯವರ್ತಯತ್ || 17 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತು ಸುಸಜ್ಜುಧೋ ನಿಶ್ವಸನ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಕೇನಾಯಮಪರಾಧೇನ ರಾಜಪುತ್ರೋ ವಿವಾಸಿತಃ || 18 ||

ಯದಿ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತೋ ರಾಮೋ ಲೋಭಕಾರಣಕಾರಿತಮ್ |
ವರದಾನನಿಮಿತ್ತಂ ವಾ ಸರ್ವಥಾ ದುಷ್ಕೃತಂ ಕೃತಮ್ |
ರಾಮಸ್ಯ ತು ಪರಿತ್ಯಾಗೇ ನ ಹೇತುಮುಪಲಕ್ಷ್ಯೇ || 19 ||

ಅಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸಮಾರಬ್ಧಂ ವಿರುದ್ಧಂ ಬುದ್ಧಿಲಾಘವಾತ್ |
ಜನಯಿಷ್ಯತಿ ಸಜ್ಜೋಶಂ ರಾಘವಸ್ಯ ವಿವಾಸನಮ್ || 20 ||

ಅಹಂ ತಾವನ್ಮಹಾರಾಜೇ ಪಿತ್ಯತ್ವಂ ನೋಪಲಕ್ಷಯೇ |
ಭ್ರಾತಾ ಭರ್ತಾ ಚ ಬನ್ದುಶ್ಚ ಪಿತಾ ಚ ಮಮ ರಾಘವಃ || 21 ||

ಸರ್ವಲೋಕಪ್ರಿಯಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಲೋಕಹಿತೇ ರತಮ್ |
ಸರ್ವಲೋಕೋಽನುರಜ್ಯೇತ ಕಥಂ ತ್ವಾನೇನ ಕರ್ಮಣಾ || 22 ||

ಜಾನಕೀ ತು ಮಹಾರಾಜ ನಿಶ್ವಸಂತೀ ತಪಸ್ವಿನೀ |
ಭೂತೋಪಹತಚಿತ್ತೇವ ವಿಷ್ಣಿತಾ ವೃಷ್ಮತಾ ಸ್ಥಿತಾ || 23 ||

ಅದೃಷ್ಟಪೂರ್ವವ್ಯಸನಾ ರಾಜಪುತ್ರೀ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ತೇನ ದುಃಖೇನ ರುದತೀ ನೈವ ಮಾಂ ಕಿಂಚಿದಬ್ರವೀತ್ || 24 ||

ಉದ್ವೀಕ್ಷಮಾಣಾ ಭರ್ತಾರಂ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ |
ಮುಮೋಚ ಸಹಸಾ ಬಾಷ್ಪಂ ಮಾಂ ಪ್ರಯಾಂತಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ಸಾ || 25 ||

ತಥೈವ ರಾಮೋಽಶ್ರುಮುಖಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ
ಸ್ಥಿತೋಽಭವಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಬಾಹುಪಾಲಿತಃ |
ತಥೈವ ಸೀತಾ ರುದತೀ ತಪಸ್ವಿನೀ
ನಿರೀಕ್ಷತೇ ರಾಜರಥಂ ತಥೈವ ಮಾಮ್ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಪಿಞ್ಜಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮಮ ತ್ವಶಾನ್ವ ನಿವೃತ್ತಸ್ಯ ನ ಪ್ರಾವರ್ತನ್ತ ವರ್ತಮಾನಿ ।
ಉಷ್ಣಮಶ್ರು ವಿಮುಞ್ಚನ್ಮೋ ರಾಮೇ ಸಮ್ಪ್ರಸಿದ್ಧತೇ ವನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಉಭಾಭ್ಯಾಂ ರಾಜಪುತ್ರಾಭ್ಯಾಮಥ ಕೃತ್ವಾಹಮಜ್ಞಲಿಮ್ ।
ಪ್ರಸಿದ್ಧತೋ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ತದ್ಗುಃಖಮಪಿ ಧಾರಯನ್ ॥ ೨ ॥

ಗುಹೇವ ಸಾರ್ಧಂ ತತ್ರೈವ ಸಿದ್ಧತೋಽಸ್ಮಿ ದಿವಸಾನ್ಬಹೂನ್ ।
ಆಶಯಾ ಯದಿ ಮಾಂ ರಾಮಃ ಪುನಃ ಶಬ್ದಾಪಯೇದಿತಿ ॥ ೩ ॥

ವಿಷಯೇ ತೇ ಮಹಾರಾಜ ರಾಮವ್ಯಸನಕರ್ಶಿತಾಃ ।
ಅಪಿ ವೃಕ್ಷಾಃ ಪರಿಮಾನ್ಯನಃ ಸಪುಷ್ಪಾಙ್ಕುರಕೋರಕಾಃ ॥ ೪ ॥

ನ ಚ ಸರ್ಪನ್ತಿ ಸತ್ತ್ವಾನ್ವಿ ವ್ಯಾಲಾ ನ ಪ್ರಸರನ್ತಿ ಚ ।
ರಾಮಶೋಕಾಭಿಭೂತಂ ತನ್ನಿಷ್ಕೂಜಮಭವದ್ವನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಲೀನಪುಷ್ಕರಪತ್ರಾಶ್ಚ ನರೇನ್ದ್ರ ಕಲುಷೋದಕಾಃ ।
ಸಂತಪ್ತಪದ್ಮಾಃ ಪದ್ಮಿನೋಃ ಲೀನಮೀನವಿಹಙ್ಗಮಾಃ ॥ ೬ ॥

ಜಲಜಾನಿ ಚ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ಸ್ಥಲಜಾನಿ ಚ ।
ನಾದ್ಯ ಭಾನ್ತ್ಯಲ್ಪಗಂಧೀನಿ ಫಲಾನಿ ಚ ಯಥಾ ಪುರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರವಿಶಂತಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಮಾಂ ನ ಕಶ್ಚಿದಭಿನಂದತಿ ।
ನರಾ ರಾಮಮಪಶ್ಯನ್ಮೋ ನಿಃಶ್ವಸಂತಿ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ॥ ೮ ॥

ಹರ್ಷೈರ್ವಿಮಾನೈಃ ಪ್ರಾಸಾದೈರವೇಕ್ಷ್ಯ ರಥಮಾಗತಮ್ ।
ಹಾಹಾಕಾರಕೃತಾ ನಾರ್ಯೋ ರಾಮಾದರ್ಶನಕರ್ಶಿತಾಃ ॥ ೯ ॥

ಆಯತ್ಯೈರ್ವಿಮಲೈರ್ನೇತ್ರೈರಶ್ರುವೇಗಪರಿಪ್ಲುತೈಃ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿವೀಕ್ಷಂತೇ ವ್ಯಕ್ತಮಾರ್ತತರಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ನಾಮಿತ್ರಾಣಾಂ ನ ಮಿತ್ರಾಣಾಮುದಾಸೀನಜನಸ್ಯ ಚ ।
ಅಹಮಾರ್ತತಯಾ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಶೇಷಂ ನೋಪಲಕ್ಷಯೇ ॥ 11 ॥

ಅಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನುಷ್ಯಾ ಚ ದೀನನಾಗತುರಜ್ಞಮಾ ।
ಆರ್ತಸ್ವರಪರಿಮ್ಲಾನಾ ವಿನಿಶ್ವಸಿತನಿಃಸ್ವನಾ ॥ 12 ॥

ನಿರಾನಂದಾ ಮಹಾರಾಜ ರಾಮಪ್ರವ್ರಾಜನಾತುಲಾ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪುತ್ರ ಹೀನೇವ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮಾ ॥ 13 ॥

ಸೂತಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಚಾ ಪರಮದೀನಯಾ ।
ಬಾಷ್ಪೋಪಹತಯಾ ರಾಜಾ ತಂ ಸೂತಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 14 ॥

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವಿನಿಯುಕ್ತೇನ ಪಾಪಾಭಿಜನಭಾವಯಾ ।
ಮಯಾ ನ ಮನ್ತ್ರಕುಶಲೈರ್ವೃದ್ಧೈಃ ಸಹ ಸಮರ್ಥಿತಮ್ ॥ 15 ॥

ನ ಸುಹೃದ್ಭಿರ್ನ ಚಾಮಾತ್ಯೈರ್ಮನ್ತ್ರಯಿತ್ವಾ ನ ನೈಗಮೈಃ ।
ಮಯಾಯಮರ್ಥಃ ಸಮೋಹಾತ್ಮೀಹೇತೋಃ ಸಹಸಾ ಕೃತಃ ॥ 16 ॥

ಭವಿತವ್ಯತಯಾ ನೂನಮಿದಂ ವಾ ವ್ಯಸನಂ ಮಹತ್ ।
ಕುಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿನಾಶಾಯ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸೂತ ಯದ್ಮಚ್ಛಯಾ ॥ 17 ॥

ಸೂತ ಯದ್ಯಸ್ತಿ ತೇ ಕಿಂಚಿನ್ಮಯಾಪಿ ಸುಕೃತಂ ಕೃತಮ್ ।
ತ್ವಂ ಪ್ರಾಪಯಾಶು ಮಾಂ ರಾಮಂ ಪ್ರಾಣಾಃ ಸನ್ತ್ವರಯನ್ತಿ ಮಾಮ್ ॥ 18 ॥

ಯದ್ಯದ್ಯಾಪಿ ಮಮೈವಾಜ್ಞಾ ನಿವರ್ತಯತು ರಾಘವಮ್ ।
ನ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಿನಾ ರಾಮ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವಿತುಮ್ ॥ 19 ॥

ಅಥ ವಾಪಿ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಗತೋ ದೂರಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಮಾಮೇವ ರಥಮಾರೋಪ್ಯ ಶೀಘ್ರಂ ರಾಮಾಯ ದರ್ಶಯ ॥ 20 ॥

ವೃತ್ತದಂಷ್ಟ್ರೋ ಮಹೇಷ್ವಾಸಃ ಕ್ವಾಸೌ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ ।
ಯದಿ ಜೀವಾಮಿ ಸಾಧ್ಯೇನಂ ಪಶ್ಯೇಯಂ ಸಹ ಸೀತಯಾ ॥ 21 ॥

ಲೋಹಿತಾಕ್ಷಂ ಮಹಾಬಾಹುಮಾಮುಕ್ತಮಣಿಕುಂಡಲಮ್ |
ರಾಮಂ ಯದಿ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಮಕ್ಷಯಮ್ || 22 ||

ಅಶೋ ನು ಕಿಂ ದುಃಖಿತರಂ ಯೋಽಹಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಂದನಮ್ |
ಇಮಾಮವಸ್ಥಾಮಾಪನ್ನೋ ನೇಹ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಘವಮ್ || 23 ||

ಹಾ ರಾಮ ರಾಮಾನುಜ ಹಾ ಹಾ ವೈದೇಹಿ ತಪಸ್ವಿನೀ |
ನ ಮಾಂ ಜಾನೀತ ದುಃಖೇನ ಮ್ರಿಯಮಾಣಮನಾಥವತ್ |
ದುಸ್ತರೋ ಜೀವತಾ ದೇವಿ ಮಯಾಯಂ ಶೋಕಸಾಗರಃ || 24 ||

ಅಶೋಭನಂ ಯೋಽಹಮಿಹಾದ್ಯ ರಾಘವಮ್
ದಿದೃಕ್ಷಮಾಣೋ ನ ಲಭೇ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |
ಇತೀವ ರಾಜಾ ವಿಲಪನ್ಮಹಾಯಶಾಃ
ಪಪಾತ ತೂರ್ಣಂ ಶಯನೇ ಸ ಮೂರ್ಛಿತಃ || 25 ||

ಇತಿ ವಿಲಪತಿ ಪಾರ್ಥಿವೇ ಪ್ರನಷ್ಟೇ
ಕರುಣತರಂ ದ್ವಿಗುಣಂ ಚ ರಾಮಹೇತೋಃ |
ವಚನಮನುನಿಶಮ್ಯ ತಸ್ಯ ದೇವೀ
ಭಯಮಗಮತ್ಪುನರೇವ ರಾಮಮಾತಾ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ಭೂತೋಪಸೃಷ್ಟೇವ ವೇಪಮಾನಾ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಧರಣ್ಯಾಂ ಗತಸತ್ತೇವ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸೂತಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ನಯ ಮಾಂ ಯತ್ರ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸೀತಾ ಯತ್ರ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ತಾನಿವನಾ ಕ್ಷಣಮಪ್ಯತ್ರ ಜೀವಿತುಂ ನೋತ್ಸಹೇ ಹ್ಯಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಿವರ್ತಯ ರಥಂ ಶೀಘ್ರಂ ದಣ್ಡಕಾನ್ನಯ ಮಾಮಪಿ ।
ಅಥ ತಾನ್ನಾನುಗಚ್ಛಾಮಿ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಮಕ್ಷಯಮ್ ॥ ೩ ॥

ಬಾಷ್ಟವೇಗೌಪಹತಯಾ ಸ ವಾಚಾ ಸಜ್ಜಮಾನಯಾ ।
ಇದಮಾಶ್ವಾಸಯಂದೇವೀಂ ಸೂತಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ ॥ ೪ ॥

ತ್ಯಜ ಶೋಕಂ ಚ ಮೋಹಂ ಚ ಸಮ್ಭ್ರಮಂ ದುಃಖಜಂ ತಥಾ ।
ವ್ಯವಧೂಯ ಚ ಸನ್ತಾಪಂ ವನೇ ವತ್ಸ್ಯತಿ ರಾಘವಃ ॥ ೫ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶಾಪಿ ರಾಮಸ್ಯ ಪಾದೌ ಪರಿಚರನ್ವನೇ ।
ಆರಾಧಯತಿ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಪರಲೋಕಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೬ ॥

ವಿಜನೇಽಪಿ ವನೇ ಸೀತಾ ವಾಸಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗೃಹೇಷ್ವಿವ ।
ವಿಸ್ರಮ್ಭಂ ಲಭತೇಽಭೀತಾ ರಾಮೇ ಸಂನ್ಯಸ್ತ ಮಾನಸಾ ॥ ೭ ॥

ನಾಸ್ಯಾ ದೈನ್ಯಂ ಕೃತಂ ಕಿಂಚಿತ್ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಪಿ ಲಕ್ಷಯೇ ।
ಉಚಿತೇವ ಪ್ರವಾಸಾನಾಂ ವೈದೇಹೀ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮಾ ॥ ೮ ॥

ನಗರೋಪವನಂ ಗತ್ವಾ ಯಥಾ ಸ್ಮ ರಮತೇ ಪುರಾ ।
ತಥೈವ ರಮತೇ ಸೀತಾ ನಿರ್ಜನೇಷು ವನೇಷ್ವಪಿ ॥ ೯ ॥

ಬಾಲೇವ ರಮತೇ ಸೀತಾ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾ ।
ರಾಮಾ ರಾಮೇ ಹ್ಯದೀನಾತ್ಮಾ ವಿಜನೇಽಪಿ ವನೇ ಸತೀ ॥ ೧೦ ॥

ತದ್ಗತಂ ಹೃದಯಂ ಹೃತ್ಸ್ಯಾಸ್ತದಧೀನಂ ಚ ಜೀವಿತಮ್ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಪಿ ಭವೇತ್ತಸ್ಯಾ ರಾಮ ಹೀನಾ ತಥಾ ವನಮ್ || 11 ||

ಪಥಿ ಪೃಚ್ಛತಿ ವೈದೇಹೀ ಗ್ರಾಮಾಂಶ್ಚ ನಗರಾಣಿ ಚ |
ಗತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನದೀನಾಂ ಚ ಪಾದಪಾನಿವಿಧಾನಪಿ || 12 ||

ಅಧ್ವನಾ ವಾತ ವೇಗೇನ ಸಮ್ಭ್ರಮೇಣಾತಪೇನ ಚ |
ನ ಹಿ ಗಚ್ಛತಿ ವೈದೇಹ್ಯಾಶ್ಚನ್ದ್ರಾಂಶುಸದೃಶೀ ಪ್ರಭಾ || 13 ||

ಸದೃಶಂ ಶತಪತ್ರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರೋಪಮಪ್ರಭಮ್ |
ವದನಂ ತದ್ವದಾನ್ಯಾಯಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ನ ವಿಕಮ್ಪತೇ || 14 ||

ಅಲಕ್ತರಸರಕ್ತಾಭಾವಲಕ್ತರಸವರ್ಜಿತೌ |
ಅದ್ಯಾಪಿ ಚರಣೌ ತಸ್ಯಾಃ ಪದ್ಮಕೋಶಸಮಪ್ರಭೌ || 15 ||

ನೂಪುರೋದ್ಘುಷ್ಪಹೇಲೇವ ಖೇಲಂ ಗಚ್ಛತಿ ಭಾಮಿನೀ |
ಇದಾನೀಮಪಿ ವೈದೇಹೀ ತದ್ರಾಗಾ ನೃಸ್ತಭೂಷಣಾ || 16 ||

ಗಜಂ ವಾ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಿಂಹಂ ವಾ ವ್ಯಾಘ್ರಂ ವಾ ವನಮಾಶ್ರಿತಾ |
ನಾಹಾರಯತಿ ಸನ್ತ್ರಾಸಂ ಬಾಹೂ ರಾಮಸ್ಯ ಸಂಶ್ರಿತಾ || 17 ||

ನ ಶೋಚ್ಯಾಸ್ತೇ ನ ಚಾತ್ಮಾ ತೇ ಶೋಚ್ಯೋ ನಾಪಿ ಜನಾಧಿಪಃ |
ಇದಂ ಹಿ ಚರಿತಂ ಲೋಕೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂಸ್ಯತಿ ಶಾಶ್ವತಮ್ || 18 ||

ವಿಧೂಯ ಶೋಕಂ ಪರಿಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾ
ಮಹರ್ಷಿಯಾತೇ ಪಥಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ |
ವನೇ ರತಾ ವನ್ಯಫಲಾಶನಾಃ ಪಿತುಃ
ಶುಭಾಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಪರಿಪಾಲಯಂತಿ ತೇ || 19 ||

ತಥಾಪಿ ಸೂತೇನ ಸುಯುಕ್ತವಾದಿನಾ
ನಿವಾರ್ಯಮಾಣಾ ಸುತಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ |
ನ ಚೈವ ದೇವೀ ವಿರರಾಮ ಕೂಜಿತಾತ್
ಪ್ರಿಯೇತಿ ಪುತ್ರೇತಿ ಚ ರಾಘವೇತಿ ಚ || 20 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಪಿಞ್ಚಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಪಇಚ್ಚಪಇಚ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವನಂ ಗತೇ ಧರ್ಮಪರೇ ರಾಮೇ ರಮಯತಾಂ ವರೇ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ರುದತೀ ಸ್ವಾರ್ತಾ ಭರ್ತಾರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಯದ್ಯಪಿತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಪ್ರಥಿತಂ ತೇ ಮಯದ್ಯಶಃ ।
ಸಾನುಕ್ರೋಶೋ ವದಾನ್ಯಶ್ಚ ಪ್ರಿಯವಾದೀ ಚ ರಾಘವಃ ॥ ೨ ॥

ಕಥಂ ನರವರಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುತ್ರೌ ತೌ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ದುಃಖಿತೌ ಸುಖಸಂವೃದ್ಧೌ ವನೇ ದುಃಖಿಂ ಸಹಿಷ್ಯತಃ ॥ ೩ ॥

ಸಾ ನೂನಂ ತರುಣೀ ಶ್ಯಾಮಾ ಸುಕುಮಾರೀ ಸುಖೋಚಿತಾ ।
ಕಥಮುಷ್ಣಂ ಚ ಶೀತಂ ಚ ಮೈಥಿಲೀ ಪ್ರಸಹಿಷ್ಯತೇ ॥ ೪ ॥

ಭುಕ್ತ್ವಾಶನಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಸೂಪದಂಶಾನ್ವಿತಂ ಶುಭಮ್ ।
ವನ್ಯಂ ನೈವಾರಮಾಹಾರಂ ಕಥಂ ಸೀತೋಪಭೋಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೫ ॥

ಗೀತವಾದಿತ್ರನಿಘೋಷಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶುಭಮನಿನ್ದಿತಾ ।
ಕಥಂ ಕ್ರವ್ಯಾದಸಿಂಹಾನಾಂ ಶಬ್ದಂ ಶ್ರೋಷ್ಯತ್ಯಶೋಭನಮ್ ॥ ೬ ॥

ಮಹೇಂದ್ರಧ್ವಜಸಂಜಾತಃ ಕ್ವ ನು ಶೇತೇ ಮಹಾಭುಜಃ ।
ಭುಜಂ ಪರಿಘಸಂಜಾತಮುಪಧಾಯ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೭ ॥

ಪದ್ಮವರ್ಣಂ ಸುಕೇಶಾನ್ತಂ ಪದ್ಮನಿಃಶ್ವಾಸಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಕದಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ರಾಮಸ್ಯ ವದನಂ ಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಜ್ರಸಾರಮಯಂ ನೂನಂ ಹೃದಯಂ ಮೇ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಅಪಶ್ಯನ್ತ್ವಾ ನ ತಂ ಯದೇಷ್ಯ ಫಲತೀದಂ ಸಹಸ್ರಧಾ ॥ ೯ ॥

ಯದಿ ಪಇಚ್ಚದಶೇ ವರ್ಷೇ ರಾಘವಃ ಪುನರೇಷ್ಯತಿ ।
ಜಹ್ಯಾದ್ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಕೋಶಂ ಚ ಭರತೇನೋಪಭೋಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಏವಂ ಕನೀಯಸಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಭುಕ್ತಂ ರಾಜ್ಯಂ ವಿಶಾಂ ಪತೇ |
ಭ್ರಾತಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ವರಿಷ್ಠಾಶ್ಚ ಕಿಮರ್ಥಂ ನಾವಮಂಸ್ಯತೇ || 11 ||

ನ ಪರೇಣಾಹೃತಂ ಭಕ್ಷ್ಯಂ ವ್ಯಾಘ್ರಃ ಖಾದಿತುಮಿಚ್ಛತಿ |
ಏವಮೇವ ನರವ್ಯಾಘ್ರಃ ಪರಲೀಢಂ ನ ಮಂಸ್ಯತೇ || 12 ||

ಹವಿರಾಜ್ಯಂ ಪುರೋಡಾಶಾಃ ಕುಶಾ ಯೂಪಾಶ್ಚ ಖಾದಿರಾಃ |
ನೈತಾನಿ ಯಾತಯಾಮಾನಿ ಕುರ್ವಂತಿ ಪುನರಧ್ವರೇ || 13 ||

ತಥಾ ಹ್ಯಾತ್ತಮಿದಂ ರಾಜ್ಯಂ ಹೃತಸಾರಾಂ ಸುರಾಮಿವ |
ನಾಭಿಮನ್ತುಮಲಂ ರಾಮೋ ನಷ್ಟಸೋಮಮಿವಾಧ್ವರಮ್ || 14 ||

ನೈವಂವಿಧಮಸತ್ಕಾರಂ ರಾಘವೋ ಮರ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ |
ಬಲವಾನಿವ ಶಾರ್ದೂಲೋ ಬಾಲಧೇರಭಿಮರ್ಶನಮ್ || 15 ||

ಸ ತಾದೃಶಃ ಸಿಂಹಬಲೋ ವೃಷಭಾಕ್ಷೋ ನರರ್ಷಭಃ |
ಸ್ವಯಮೇವ ಹತಃ ಪಿತ್ರಾ ಜಲಜೇನಾತ್ಮಜೋ ಯಥಾ || 16 ||

ದ್ವಿಜಾತಿ ಚರಿತೋ ಧರ್ಮಃ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಃ ಸನಾತನಃ |
ಯದಿ ತೇ ಧರ್ಮನಿರತೇ ತ್ವಯಾ ಪುತ್ರೇ ವಿವಾಸಿತೇ || 17 ||

ಗತಿರೇವಾಕ್ಷತಿನಾರ್ಯಾ ದ್ವಿತೀಯಾ ಗತಿರಾತ್ಮಜಃ |
ತೃತೀಯಾ ಜ್ಞಾತಯೋ ರಾಜಂಶ್ಚತುರ್ಥೀ ನೇಹ ವಿದ್ಯತೇ || 18 ||

ತತ್ರ ತ್ವಂ ಚೈವ ಮೇ ನಾಸ್ತಿ ರಾಮಶ್ಚ ವನಮಾಶ್ರಿತಃ |
ನ ವನಂ ಗಂತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸರ್ವಥಾ ಹಿ ಹತಾ ತ್ವಯಾ || 19 ||

ಹತಂ ತ್ವಯಾ ರಾಜ್ಯಮಿದಂ ಸರಾಷ್ಟ್ರಮ್
ಹತಸ್ತಥಾತ್ಮಾ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಶ್ಚ |
ಹತಾ ಸಪುತ್ರಾಸ್ಮಿ ಹತಾಶ್ಚ ಪೌರಾಃ
ಸುತಶ್ಚ ಭಾರ್ಯಾ ಚ ತವ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ || 20 ||

ಇಮಾಂ ಗಿರಂ ದಾರುಣಶಬ್ದಸಂಶ್ರಿತಾಮ್

ನಿಶಮ್ಯ ರಾಜಾಪಿ ಮುಮೋಹ ದುಃಖಿತಃ ।

ತತಃ ಸ ಶೋಕಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಪಾರ್ಥಿವಃ

ಸ್ವದುಷ್ಕೃತಂ ಚಾಪಿ ಪುನಸ್ತದಾಸ್ಮರತ್ ॥ ೨೧ ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ಷಟ್ಪದ್ಯಾಶ್ವತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏವಂ ತು ಕೃದ್ಧಯಾ ರಾಜಾ ರಾಮಮಾತ್ರಾ ಸಶೋಕಯಾ ।
ಶ್ರಾವಿತಃ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ದುಃಖಿತಃ ॥೧॥

ತಸ್ಯ ಚಿಂತಯಮಾನಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಭಾತ್ಕರ್ಮ ದುಷ್ಕೃತಮ್ ।
ಯದನೇನ ಕೃತಂ ಪೂರ್ವಮಜ್ಞಾನಾಚ್ಛಬ್ದವೇಧಿನಾ ॥೨॥

ಅಮನಾಸ್ತೇನ ಶೋಕೇನ ರಾಮಶೋಕೇನ ಚ ಪ್ರಭುಃ ।
ದಹ್ಯಮಾನಸ್ತು ಶೋಕಾಭ್ಯಾಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಮಾಹ ಭೂಪತಿಃ ॥೩॥

ಪ್ರಸಾದಯೇ ತ್ವಾಂ ಕೌಸಲ್ಯೇ ರಚಿತೋಽಯಂ ಮಯಾಞ್ಜಲಿಃ ।
ವತ್ಸಲಾ ಚಾನ್ಮಶಂಸಾ ಚ ತ್ವಂ ಹಿ ನಿತ್ಯಂ ಪರೇಷ್ವಪಿ ॥೪॥

ಭರ್ತಾ ತು ಖಿಲು ನಾರೀಣಾಂ ಗುಣವಾನ್ನಿರ್ಗುಣೋಽಪಿ ವಾ ।
ಧರ್ಮಂ ವಿಮೃಶಮಾನಾನಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ದೇವಿ ದೈವತಮ್ ॥೫॥

ಸಾ ತ್ವಂ ಧರ್ಮಪರಾ ನಿತ್ಯಂ ದೃಷ್ಟಲೋಕಪರಾವರ ।
ನಾರ್ಹಸೇ ವಿಪ್ರಿಯಂ ವಕ್ತುಂ ದುಃಖಿತಾಪಿ ಸುದುಃಖಿತಮ್ ॥೬॥

ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಕರುಣಂ ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೀನಸ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಸೃಜದ್ಬಾಷ್ಪಂ ಪ್ರಣಾಲೀವ ನವೋದಕಮ್ ॥೭॥

ಸ ಮೂದ್ರಿಣ್ಯ ಬದ್ಧಾಽ ರುದತೀ ರಾಜ್ಞಃ ಪದ್ಮಮಿವಾಞ್ಜಲಿಮ್ ।
ಸಮ್ಭ್ರಮಾದಬ್ರವೀತ್ತಸ್ತಾ ತ್ವರಮಾಣಾಕ್ಷರಂ ವಚಃ ॥೮॥

ಪ್ರಸೀದ ಶಿರಸಾ ಯಾಚೇ ಭೂಮೌ ನಿತತಿತಾಸ್ಮಿ ತೇ ।
ಯಾಚಿತಾಸ್ಮಿ ಹತಾ ದೇವ ಹಂತವ್ಯಾಹಂ ನ ಹಿ ತ್ವಯಾ ॥೯॥

ನೈಷಾ ಹಿ ಸಾ ಸ್ತ್ರೀ ಭವತಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯೇನ ಧೀಮತಾ ।
ಉಭಯೋರ್ಲೋಕಯೋರ್ವೀರ ಪತ್ರ್ಯಾ ಯಾ ಸಮ್ಪ್ರಸಾದ್ಯತೇ ॥೧೦॥

ಜಾನಾಮಿ ಧರ್ಮಂ ಧರ್ಮಜ್ಞ ತ್ವಾಂ ಜಾನೇ ಸತ್ಯವಾದಿನಮ್ |
ಪುತ್ರಶೋಕಾರ್ತಯಾ ತತ್ತ್ವ ಮಯಾ ಕಿಮಪಿ ಭಾಷಿತಮ್ || 11 ||

ಶೋಕೋ ನಾಶಯತೇ ಧೈರ್ಯಂ ಶೋಕೋ ನಾಶಯತೇ ಶ್ರುತಮ್ |
ಶೋಕೋ ನಾಶಯತೇ ಸರ್ವಂ ನಾಸ್ತಿ ಶೋಕಸಮೋ ರಿಪುಃ || 12 ||

ಶಯಮಾಪತಿತಃ ಸೋಢುಂ ಪ್ರಹರೋ ರಿಪುಹಸ್ತತಃ |
ಸೋಢುಮಾಪತಿತಃ ಶೋಕಃ ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮೋಽಪಿ ನ ಶಕ್ಯತೇ || 13 ||

ವನವಾಸಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ಪಿಷ್ಠಾಶ್ವರಾತ್ರೋಽದ್ಯ ಗಣ್ಯತೇ |
ಯಃ ಶೋಕಹತಹರ್ಷಾಯಾಃ ಪಿಷ್ಠವರ್ಷೋಪಮೋ ಮಮ || 14 ||

ತಂ ಹಿ ಚಿಂತಯಮಾನಾಯಾಃ ಶೋಕೋಽಯಂ ಹೃದಿ ವರ್ಧತೇ |
ಅದೀನಾಮಿವ ವೇಗೇನ ಸಮುದ್ರಸಲಿಲಂ ಮಹತ್ || 15 ||

ಏವಂ ಹಿ ಕಥಯನ್ತ್ಯಾಸ್ತು ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಃ ಶುಭಂ ವಚಃ |
ಮನ್ದರಶ್ಮಿರಭೂತುರ್ನಯೋ ರಜನೀ ಚಾಭ್ಯವರ್ತತ || 16 ||

ಅಥ ಪ್ರಹ್ಲಾದಿತೋ ವಾಕ್ಯೈರ್ದೇವ್ಯಾ ಕೌಸಲ್ಯಯಾ ನೃಪಃ |
ಶೋಕೇನ ಚ ಸಮಾಕ್ರಾಂತೋ ನಿದ್ರಾಯಾ ವಶಮೇಯಿವಾನ್ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಿಂಚಾಶ್ವತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರತಿಬುದ್ಧೋ ಮುಹುರ್ತೇನ ಶೋಕೋಪಹತಚೇತನಃ |
ಅಥ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸ ಚಿಂತಾಮಭ್ಯಪದ್ಯತ || 1 ||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋಶ್ಚೈವ ವಿವಾಸಾದ್ವಾಸವೋಪಮಮ್ |
ಆವಿವೇಶೋಪಸರ್ಗಸ್ತಂ ತಮಃ ಸೂರ್ಯಮಿವಾಸುರಮ್ || 2 ||

ಸ ರಾಜಾ ರಜನೀಂ ಷಷ್ಠೀಂ ರಾಮೇ ಪ್ರವ್ರಜಿತೇ ವನಮ್ |
ಅರ್ಧರಾತ್ರೇ ದಶರಥಃ ಸಂಸ್ಮರನ್ದುಷ್ಕೃತಂ ಕೃತಮ್ |
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪುತ್ರಶೋಕಾರ್ತಾಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 3 ||

ಯದಾಚರತಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಶುಭಂ ವಾ ಯದಿ ವಾಶುಭಮ್ |
ತದೇವ ಲಭತೇ ಭದ್ರೇ ಕರ್ತಾ ಕರ್ಮಜಮಾತ್ಮನಃ || 4 ||

ಗುರು ಲಾಘವಮರ್ಥಾನಾಮಾರಮ್ಭೇ ಕರ್ಮಣಾಂ ಫಲಮ್ |
ದೋಷಂ ವಾ ಯೋ ನ ಜಾನಾತಿ ಸ ಬಾಲ ಇತಿ ಹೋಚ್ಯತೇ || 5 ||

ಕಶ್ಚಿದಾಮ್ರವಣಂ ಛಿತ್ತ್ವಾ ಪಲಾಶಾಂಶ್ಚ ನಿಷಿಂಚತಿ |
ಪುಷ್ಪಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಫಲೇ ಗೃಧ್ನಾಃ ಸ ಶೋಚತಿ ಫಲಾಗಮೇ || 6 ||

ಸೋಽಹಮಾಮ್ರವಣಂ ಛಿತ್ತ್ವಾ ಪಲಾಶಾಂಶ್ಚ ನೃಷೇಚಯಮ್ |
ರಾಮಂ ಫಲಾಗಮೇ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪಶ್ಚಾಚ್ಛೋಚಾಮಿ ದುರ್ಮತಿಃ || 7 ||

ಲಬ್ಧಶಬ್ದೇನ ಕೌಸಲ್ಯೇ ಕುಮಾರೇಣ ಧನುಷ್ಮತಾ |
ಕುಮಾರಃ ಶಬ್ದವೇಧೀತಿ ಮಯಾ ಪಾಪಮಿದಂ ಕೃತಮ್ |
ತದಿದಂ ಮೇಽನುಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ದೇವಿ ದುಃಖಂ ಸ್ವಯಂ ಕೃತಮ್ || 8 ||

ಸಮೋಹಾದಿಹ ಬಾಲೇನ ಯಥಾ ಸ್ಯಾದ್ಭಕ್ಷಿತಂ ವಿಷಮ್ |
ಏವಂ ಮಮಾಪ್ಯವಿಜ್ಞಾತಂ ಶಬ್ದವೇಧ್ಯಮಯಂ ಫಲಮ್ || 9 ||

ದೇವ್ಯನೂಥಾ ತ್ವಮಭವೋ ಯುವರಾಜೋ ಭವಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ತತಃ ಪ್ರಾವೃಡನುಪ್ರಾಪ್ತಾ ಮದಕಾಮವಿವರ್ಧಿನೀ ॥ 10 ॥

ಉಪಾಸ್ಯಹಿ ರಸಾನ್ಭೂಮಾಂಸ್ತಪ್ತಾ ಚ ಜಗದಂಶುಭಿಃ ।
ಪರೇತಾಚರಿತಾಂ ಭೀಮಾಂ ರವಿರಾವಿಶತೇ ದಿಶಮ್ ॥ 11 ॥

ಉಷ್ಣಮನ್ತರ್ದಧೇ ಸದ್ಯಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಾ ದದೃಶಿರೇ ಘನಾಃ ।
ತತೋ ಜಹೃಷಿರೇ ಸರ್ವೇ ಭೇಕಸಾರಜ್ಗಬರ್ಹಿಣಃ ॥ 12 ॥

ಪತಿತೇನಾಂಭುಸಾ ಭನ್ನಃ ಪತಮಾನೇನ ಚಾಸಕೃತ್ ।
ಆಬಭೌ ಮತ್ತಸಾರಜ್ಗಸ್ತೋಯರಾಶಿರಿವಾಚಲಃ ॥ 13 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನತಿಸುಖೇ ಕಾಲೇ ಧನುಷ್ಮಾನಿಷುಮಾನ್ರಥೀ ।
ವ್ಯಾಯಾಮ ಕೃತಸಂಚಲ್ಪಃ ಸರಯೂಮನ್ವಗಾಂ ನದೀಮ್ ॥ 14 ॥

ನಿಪಾನೇ ಮಹಿಷಂ ರಾತ್ರೌ ಗಜಂ ವಾಭ್ಯಾಗತಂ ನದೀಮ್ ।
ಅನ್ಯಂ ವಾ ಶ್ವಾಪದಂ ಕಂಚ್ಚಜ್ಜಿಘಾಂಸುರಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ 15 ॥

ಅಥಾನ್ಧಕಾರೇ ತ್ವಶ್ರೌಷಂ ಜಲೇ ಕುಂಭಸ್ಯ ಪರ್ಯತಃ ।
ಅಚಕ್ಷುವಿಷಯೇ ಘೋಷಂ ವಾರಣಸ್ಯೇವ ನರ್ದತಃ ॥ 16 ॥

ತತೋಽಹಂ ಶರಮುದ್ಧೃತ್ಯ ದೀಪ್ತಮಾಶೀವಿಷೋಪಮಮ್ ।
ಅಮುಂಚ್ಚಂ ನಿಶಿತಂ ಬಾಣಮಹಮಾಶೀವಿಷೋಪಮಮ್ ॥ 17 ॥

ತತ್ರ ವಾಗುಷಸಿ ವ್ಯಕ್ತಾ ಪ್ರಾದುರಾಸೀದ್ವನೌಕಸಃ ।
ಹಾ ಹೇತಿ ಪತತಸ್ತೋಯೇ ವಾಗಭೂತ್ತತ್ರ ಮಾನುಷೀ ।
ಕಥಮಸ್ಮದ್ವಿಧೇ ಶಸ್ತ್ರಂ ನಿಪತೇತ್ತು ತಪಸ್ವಿನಿ ॥ 18 ॥

ಪ್ರವಿವಿಕ್ತಾಂ ನದೀಂ ರಾತ್ರಾವುದಾಹಾರೋಽಹಮಾಗತಃ ।
ಇಷುಣಾಭಿಹತಃ ಕೇನ ಕಸ್ಯ ವಾ ಕಿಂ ಕೃತಂ ಮಯಾ ॥ 19 ॥

ಋಷೇರ್ಹಿ ನೃಸ್ತ ದಣ್ಡಸ್ಯ ವನೇ ವನೈನ ಜೀವತಃ ।
ಕಥಂ ನು ಶಸ್ತ್ರೇಣ ವಧೋ ಮದ್ವಿಧಸ್ಯ ವಿಧೀಯತೇ ॥ 20 ॥

ಜಟಾಭಾರಧರಸ್ಯೈವ ವಲ್ಕಲಾಜಿನವಾಸಸಃ ।

ಕೋ ವಧೇನ ಮಮಾರ್ಥೀ ಸ್ಯಾತ್ಕಿಂ ವಾಸ್ಯಾಪಕೃತಂ ಮಯಾ ॥ 21 ॥

ಏವಂ ನಿಷ್ಫಲಮಾರಬ್ಧಂ ಕೇವಲಾನರ್ಥಸಂಹಿತಮ್ ।

ನ ಕಶ್ಚಿತ್ಸಾಧು ಮನ್ಯೇತ ಯಥೈವ ಗುರುತಲ್ಪಗಮ್ ॥ 22 ॥

ನೇಮಂ ತಥಾನುಶೋಚಾಮಿ ಜೀವಿತಕ್ಷಯಮಾತ್ಮನಃ ।

ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ಚೋಭಾವನುಶೋಚಾಮಿ ಮದ್ವಿಧೇ ॥ 23 ॥

ತದೇತಾನ್ಮಿಥುನಂ ವೃದ್ಧಂ ಚಿರಕಾಲಭೃತಂ ಮಯಾ ।

ಮಯಿ ಪಞ್ಚತ್ವಮಾಪನ್ನೇ ಕಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ವರ್ತಯಿಷ್ಯತಿ ॥ 24 ॥

ವೃದ್ಧೌ ಚ ಮಾತಾಪಿತರಾವಹಂ ಚೈಕೇಷುಣಾ ಹತಃ ।

ಕೇನ ಸ್ಮ ನಿಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸುಬಾಲೇನಾಕೃತಾತ್ಮನಾ ॥ 25 ॥

ತಂ ಗಿರಂ ಕರುಣಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಮ ಧರ್ಮಾನುಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ ।

ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಸಶರಂ ಚಾಪಂ ವ್ಯಧಿತಸ್ಯಾಪತದ್ಭುವಿ ॥ 26 ॥

ತಂ ದೇಶಮಹಮಾಗಮ್ಯ ದೀನಸತ್ತ್ವಃ ಸುದುರ್ಮನಾಃ ।

ಅಪಶ್ಯಮಿಷುಣಾ ತೀರೇ ಸರಯಾಸ್ತಾಪಸಂ ಹತಮ್ ॥ 27 ॥

ಸ ಮಾಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ತ್ರಸ್ತಮಸ್ವಸ್ಥಚೇತಸಮ್ ।

ಇತ್ಯುವಾಚ ವಚಃ ಕ್ರೂರಂ ದಿಧಕ್ಷನ್ನಿವ ತೇಜಸಾ ॥ 28 ॥

ಕಿಂ ತವಾಪಕೃತಂ ರಾಜನ್ವನೇ ನಿವಸತಾ ಮಯಾ ।

ಜಿಹೀರ್ಷುರಮ್ಭೋ ಗುರ್ವರ್ಥಂ ಯದಹಂ ತಾಡಿತಸ್ತ್ವಯಾ ॥ 29 ॥

ಏಕೇನ ಖಿಲು ಬಾಣೇನ ಮರ್ಮಣ್ಯಭಿಹತೇ ಮಯಿ ।

ದ್ವಾವನ್ನೌ ನಿಹತೌ ವೃದ್ಧೌ ಮಾತಾ ಜನಯಿತಾ ಚ ಮೇ ॥ 30 ॥

ತೌ ನೂನಂ ದುರ್ಬಲಾವನ್ನೌ ಮತ್ಪ್ರತೀಕ್ಷೌ ಪಿಪಾಸಿತೌ ।

ಚಿರಮಾಶಾಕೃತಾಂ ತೃಷ್ಣಾಂ ಕಷ್ಟಾಂ ಸನ್ನಾಧಯಿಷ್ಯತಃ ॥ 31 ॥

ನ ನೂನಂ ತಪಸೋ ವಾಸ್ತಿ ಫಲಯೋಗಃ ಶ್ರುತಸ್ಯ ವಾ ।
ಪಿತಾ ಯನ್ಮಾಂ ನ ಜಾನಾತಿ ಶಯಾನಂ ಪತಿತಂ ಭುವಿ ॥ 32 ॥

ಜಾನನ್ನಪಿ ಚ ಕಿಂ ಕುರ್ಯಾದಶಕ್ತಿರಪರಿಕ್ರಮಃ ।
ಭಿದ್ಯಮಾನಮಿವಾಶಕ್ತಸ್ತ್ರಾತುಮನ್ಯೋ ನಗೋ ನಗಮ್ ॥ 33 ॥

ಪಿತುಸ್ತ್ವಮೇವ ಮೇ ಗತಾಸ್ವ ಶೀಘ್ರಮಾಚಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವ ।
ನ ತ್ವಾಮನುದಹೇತುಕ್ರದೋ ವನಂ ವಹ್ನಿರಿವೈಧಿತಃ ॥ 34 ॥

ಇಯಮೇಕಪದೀ ರಾಜನ್ಯತೋ ಮೇ ಪಿತುರಾಶ್ರಮಃ ।
ತಂ ಪ್ರಸಾದಯ ಗತಾಸ್ವ ತ್ವಂ ನ ತ್ವಾಂ ಸ ಕುಪಿತಃ ಶಪೇತ್ ॥ 35 ॥

ವಿಶಲ್ಯಂ ಕುರು ಮಾಂ ರಾಜನ್ಮರ್ಮ ಮೇ ನಿಶಿತಃ ಶರಃ ।
ರುಣದ್ಧಿ ಮೃದು ಸೋತ್ಸೇಧಂ ತೀರಮಮ್ಬುರಯೋ ಯಥಾ ॥ 36 ॥

ನ ದ್ವಿಜಾತಿರಹಂ ರಾಜನ್ಮಾ ಭೂತ್ತೇ ಮನಸೋ ವ್ಯಥಾ ।
ಶೂದ್ರಾಯಾಮಸ್ಮಿ ವೈಶ್ಯೇನ ಜಾತೋ ಜನಪದಾಧಿಪ ॥ 37 ॥

ಇತೀವ ವದತಃ ಕೃಚ್ಛಾಪ್ಯಾಣಾಭಿಹತಮರ್ಮಣಃ ।
ತಸ್ಯ ತ್ವಾನಮ್ಯಮಾನಸ್ಯ ತಂ ಬಾಣಮಹಮುದ್ಧರಮ್ ॥ 38 ॥

ಜಲಾರ್ದ್ರಗಾತ್ರಂ ತು ವಿಲಪ್ಯ ಕೃಚ್ಛಾನ್
ಮರ್ಮವ್ರಣಂ ಸಂತತಮುಚ್ಛಸಂತಮ್ ।
ತತಃ ಸರಯಾಸ್ವಂ ತಮಹಂ ಶಯಾನಮ್
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಭದ್ರೇ ಸುಭೃಶಂ ವಿಷಣ್ಣಃ ॥ 39 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಪಿಂಡಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತದಜ್ಞಾನಾನೃಹತ್ವಾಪಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಜ್ಜುಲಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಏಕಸ್ತ್ವಚಿಂತಯಂ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಕಥಂ ನು ಸುಕೃತಂ ಭವೇತ್ ॥ 1 ॥

ತತಸ್ತಂ ಘಟಮಾದಯ ಪೂರ್ಣಂ ಪರಮವಾರಿಣಾ ।
ಆಶ್ರಮಂ ತಮಹಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯಥಾಖ್ಯಾತಪಥಂ ಗತಃ ॥ 2 ॥

ತತ್ರಾಹಂ ದುರ್ಬಲಾವನ್ನೌ ವೃದ್ಧಾವಪರಿಣಾಯಕೌ ।
ಅಪಶ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಪಿತರೌ ಲೂನಪಕ್ಷಾವಿವ ದ್ವಿಜೌ ॥ 3 ॥

ತನ್ನಿಮಿತ್ತಾಭಿರಾಸೀನೌ ಕಥಾಭಿರಪರಿಕ್ರಮೌ ।
ತಾಮಾಶಾಂ ಮತ್ಕೃತೇ ಹೀನಾವುದಾಸೀನಾವನಾಥವತ್ ॥ 4 ॥

ಪದಶಬ್ದಂ ತು ಮೇ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುನಿರ್ವಾಕ್ಯಮಭಾಷತ ।
ಕಿಂ ಚಿರಾಯಸಿ ಮೇ ಪುತ್ರ ಪಾನೀಯಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾನಯ ॥ 5 ॥

ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಮಿದಂ ತಾತ ಸಲಿಲೇ ಕ್ರೀಡಿತಂ ತ್ವಯಾ ।
ಉತ್ಕಣ್ಠಿತಾ ತೇ ಮಾತೇಯಂ ಪ್ರವಿಶ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಶ್ರಮಮ್ ॥ 6 ॥

ಯದ್ವ್ಯಲೀಕಂ ಕೃತಂ ಪುತ್ರ ಮಾತ್ರಾ ತೇ ಯದಿ ವಾ ಮಯಾ ।
ನ ತನ್ಮನಸಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ತಾತ ತಪಸ್ವಿನಾ ॥ 7 ॥

ತ್ವಂ ಗತಿಸ್ತ್ವಗತೀನಾಂ ಚ ಚಕ್ಷುಸ್ತ್ವಂ ಹೀನಚಕ್ಷುಷಾಮ್ ।
ಸಮಾಸಕ್ತಾಸ್ತ್ವಯಿ ಪ್ರಾಣಾಃ ಕಿಂಚಿನ್ನೌ ನಾಭಿಭಾಷಸೇ ॥ 8 ॥

ಮುನಿಮವ್ಯಕ್ತಯಾ ವಾಚಾ ತಮಹಂ ಸಜ್ಜಮಾನಯಾ ।
ಹೀನವ್ಯಾಜ್ಜನಯಾ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಭೀತೋ ಭೀತ ಇವಾಬ್ರುವಮ್ ॥ 9 ॥

ಮನಸಃ ಕರ್ಮ ಚೇಷ್ಟಾಭಿರಭಿಸಂಸ್ತಭ್ಯ ವಾಗ್ಬಲಮ್ ।
ಆಚಚಕ್ಷೇ ತ್ವಹಂ ತಸ್ಮೈ ಪುತ್ರವ್ಯಸನಜಂ ಭಯಮ್ ॥ 10 ॥

ಕ್ಷತ್ರಿಯೋಽಹಂ ದಶರಥೋ ನಾಹಂ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸಜ್ಜನಾವಮತಂ ದುಃಖಮಿದಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸ್ವಕರ್ಮಜಮ್ ॥ 11 ॥

ಭಗವಂಶ್ಚಾಪಹಸ್ತೋಽಹಂ ಸರಯೂತೀರಮಾಗತಃ ।
ಜಿಘಾಂಸುಃ ಶ್ವಾಪದಂ ಕಿಂಚಿನ್ನಿಪಾನೇ ವಾಗತಂ ಗಜಮ್ ॥ 12 ॥

ತತ್ರ ಶ್ರುತೋ ಮಯಾ ಶಬ್ದೋ ಜಲೇ ಕುಮ್ಭಸ್ಯ ಪೂರ್ಯತಃ ।
ದ್ವಿಪೋಽಯಮಿತಿ ಮತ್ವಾ ಹಿ ಬಾಣೇನಾಭಿಹತೋ ಮಯಾ ॥ 13 ॥

ಗತ್ವಾ ನದ್ಯಾಸ್ತತಸ್ತೀರಮಪಶ್ಯಮಿಷುಣಾ ಹೃದಿ ।
ವಿನಿರ್ಭಿನ್ನಂ ಗತಪ್ರಾಣಂ ಶಯಾನಂ ಭುವಿ ತಾಪಸಮ್ ॥ 14 ॥

ಭಗವಂಶ್ಚಬದ್ಧಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ಮಯಾ ಗಜಜಿಘಾಂಸುನಾ ।
ವಿಸೃಷ್ಟೋಽಮ್ಭಸಿ ನಾರಾಚಸ್ತೇನ ತೇ ನಿಹತಃ ಸುತಃ ॥ 15 ॥

ಸ ಚೋದ್ಧೃತೇನ ಬಾಣೇನ ತತ್ರೈವ ಸ್ವರ್ಗಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಭಗವಂತಾವುಭೌ ಶೋಚನ್ನನ್ಧಾವಿತಿ ವಿಲಪ್ಯ ಚ ॥ 16 ॥

ಅಜ್ಞಾನಾದ್ಭವತಃ ಪುತ್ರಃ ಸಹಸಾಭಿಹತೋ ಮಯಾ ।
ಶೇಷಮೇವಜ್ಗತೇ ಯತ್ಸ್ಯಾತ್ತತ್ಪ್ರಸೀದತು ಮೇ ಮುನಿಃ ॥ 17 ॥

ಸ ತಚ್ಛ್ರವಾ ವಚಃ ಕ್ರೂರಂ ನಿಶ್ವಸಂಶೋಕಕರ್ಶಿತಃ ।
ಮಾಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 18 ॥

ಯದ್ಯೇತದಶುಭಂ ಕರ್ಮ ನ ಸ್ಮ ಮೇ ಕಥಯೇಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಫಲೇನ್ಮೂರ್ಧಾ ಸ್ಮ ತೇ ರಾಜನ್ಸದ್ಯಃ ಶತಸಹಸ್ರಧಾ ॥ 19 ॥

ಕ್ಷತ್ರಿಯೇಣ ವಧೋ ರಾಜನ್ವಾನಪ್ರಸ್ಥೇ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಂ ಕೃತಃ ಸ್ಥಾನಾಚಾಚ್ಯವಯೇದಪಿ ವಜ್ರಿಣಮ್ ॥ 20 ॥

ಅಜ್ಞಾನಾದ್ಧಿ ಕೃತಂ ಯಸ್ಮಾದಿದಂ ತೇನೈವ ಜೀವಸಿ ।
ಅಪಿ ಹ್ಯದ್ಯ ಕುಲಂ ನಸ್ಯಾದ್ರಾಘವಾಣಾಂ ಕುತೋ ಭವಾನ್ ॥ 21 ॥

ನಯ ನೌ ನೃಪ ತಂ ದೇಶಮಿತಿ ಮಾಂ ಚಾಭ್ಯಭಾಷತ |
ಅದ್ಯ ತಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾವಃ ಪುತ್ರಂ ಪಶ್ಚಿಮದರ್ಶನಮ್ || 22 ||

ರುಧಿರೇಣಾವಸಿತಾಙ್ಗಂ ಪ್ರಕೀರ್ಣಾಜಿನವಾಸಸಮ್ |
ಶಯಾನಂ ಭುವಿ ನಿಸಂಜ್ಞಂ ಧರ್ಮರಾಜವಶಂ ಗತಮ್ || 23 ||

ಅಥಾಹಮೇಕಸ್ತಂ ದೇಶಂ ನೀತ್ವಾ ತೌ ಭೃಶದುಃಖಿತೌ |
ಅಸ್ಪರ್ಶಯಮಹಂ ಪುತ್ರಂ ತಂ ಮುನಿಂ ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ || 24 ||

ತೌ ಪುತ್ರಮಾತ್ಮನಃ ಸ್ಪೃಷ್ಞಾತ್ವಾ ತಮಾಸಾದ್ಯ ತಪಸ್ವಿನೌ |
ನಿಪೇತತುಃ ಶರೀರೇಽಸ್ಯ ಪಿತಾ ಚಾಸ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 25 ||

ನ ನ್ವಹಂ ತೇ ಪ್ರಿಯಃ ಪುತ್ರ ಮಾತರಂ ಪಶ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕ |
ಕಿಂ ನು ನಾಲಿಙ್ಗಸೇ ಪುತ್ರ ಸುಕುಮಾರ ವಚೋ ವದ || 26 ||

ಕಸ್ಯ ವಾಪರರಾತ್ರೇಽಹಂ ಶ್ರೋಷ್ಯಾಮಿ ಹೃದಯಙ್ಗಮಮ್ |
ಅಧೀಯಾನಸ್ಯ ಮಧುರಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ವಾನ್ಯದ್ವಿಶೇಷತಃ || 27 ||

ಕೋ ಮಾಂ ಸನ್ದ್ಯಾಮುಪಾಸ್ಯೇವ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಹುತಹುತಾಶನಃ |
ಶ್ಲಾಘಯಿಷ್ಯತ್ಯುಪಾಸೀನಃ ಪುತ್ರಶೋಕಭಯಾರ್ದಿತಮ್ || 28 ||

ಕನ್ದಮೂಲಫಲಂ ಹೃತ್ವಾ ಕೋ ಮಾಂ ಪ್ರಿಯಮಿವಾತಿಥಿಮ್ |
ಭೋಜಯಿಷ್ಯತ್ಯಕರ್ಮಣ್ಯಮಪ್ರಗ್ರಹಮನಾಯಕಮ್ || 29 ||

ಇಮಾಮನ್ದಾಂ ಚ ವೃದ್ಧಾಂ ಚ ಮಾತರಂ ತೇ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ |
ಕಥಂ ಪುತ್ರ ಭರಿಷ್ಯಾಮಿ ಕೃಪಣಾಂ ಪುತ್ರಗರ್ಧಿನೀಮ್ || 30 ||

ತಿಷ್ಠ ಮಾ ಮಾ ಗಮಃ ಪುತ್ರ ಯಮಸ್ಯ ಸದನಂ ಪ್ರತಿ |
ಶೋಷ ಮಯಾ ಸಹ ಗನ್ತಾಸಿ ಜನನ್ಯಾ ಚ ಸಮೇಧಿತಃ || 31 ||

ಉಭಾವಪಿ ಚ ಶೋಕಾರ್ತಾವನಾಥೌ ಕೃಪಣೌ ವನೇ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವ ಗಮಿಷ್ಯಾವಸ್ತವ್ಯಾ ಹೀನೌ ಯಮಕ್ಷಯಮ್ || 32 ||

ತತೋ ವೈವಸ್ವತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭಾರತೀಮ್ |
ಕ್ಷಮತಾಂ ಧರ್ಮರಾಜೋ ಮೇ ಬಿಭೃಯಾತ್ಪಿತರಾವಯಮ್ || 33 ||

ಅಪಾಪೋಽಸಿ ಯಥಾ ಪುತ್ರ ನಿಹತಃ ಪಾಪಕರ್ಮಣಾ |
ತೇನ ಸತ್ಯೇನ ಗಚ್ಛಾತು ಯೇ ಲೋಕಾಃ ಶಸ್ತ್ರಯೋಧಿನಾಮ್ || 34 ||

ಯಾನ್ತಿ ಶೂರಾ ಗತಿಂ ಯಾಂ ಚ ಸಜ್ಜಾಮೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನಃ |
ಹತಾಸ್ತ್ವಭಿಮುಖಾಃ ಪುತ್ರ ಗತಿಂ ತಾಂ ಪರಮಾಂ ವ್ರಜ || 35 ||

ಯಾಂ ಗತಿಂ ಸಗರಃ ಶೈಬ್ಯೋ ದಿಲೀಪೋ ಜನಮೇಜಯಃ |
ನಹುಷೋ ಧುನ್ದುಮಾರಶ್ಚ ಪ್ರಾಪ್ತಾಸ್ತಾಂ ಗಚ್ಛ ಪುತ್ರಕ || 36 ||

ಯಾ ಗತಿಃ ಸರ್ವಸಾಧೂನಾಂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಾತ್ಮತಸಶ್ಚ ಯಾ |
ಭೂಮಿದಸ್ಯಾಹಿತಾಗ್ನೇಶ್ಚ ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತಸ್ಯ ಚ || 37 ||

ಗೋಸಹಸ್ರಪ್ರದಾತ್ಮಣಾಂ ಯಾ ಯಾ ಗುರುಭೃತಾಮಪಿ |
ದೇಹನ್ಯಾಸಕೃತಾಂ ಯಾ ಚ ತಾಂ ಗತಿಂ ಗಚ್ಛ ಪುತ್ರಕ |
ನ ಹಿ ತ್ವಸ್ಮಿನ್ಕುಲೇ ಜಾತೋ ಗಚ್ಛತ್ಯಕುಶಲಾಂ ಗತಿಮ್ || 38 ||

ಏವಂ ಸ ಕೃಪಣಂ ತತ್ರ ಪರ್ಯದೇವಯತಾಸಕೃತ್ |
ತತೋಽಸ್ಮೈ ಕರ್ತುಮುದಕಂ ಪ್ರವೃತ್ತಃ ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ || 39 ||

ಸ ತು ದಿವ್ಯೇನ ರೂಪೇಣ ಮುನಿಪುತ್ರಃ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ |
ಆಶ್ವಾಸ್ಯ ಚ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ಪಿತರೌ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 40 ||

ಸ್ಥಾನಮಸ್ಮಿ ಮಹತ್ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಭವತೋಃ ಪರಿಚಾರಣಾತ್ |
ಭವನ್ತಾವಪಿ ಚ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮಮ ಮೂಲಮುಪೈಷ್ಯತಃ || 41 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ದಿವ್ಯೇನ ವಿಮಾನೇನ ವಪುಷ್ಮತಾ |
ಆರುರೋಹ ದಿವಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮುನಿಪುತ್ರೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ || 42 ||

ಸ ಕೃತ್ವಾ ತೂದಕಂ ತೂರ್ಣಂ ತಾಪಸಃ ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ |
ಮಾಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 43 ||

ಅದೈವ ಜಹಿ ಮಾಂ ರಾಜನ್ಮರಣೇ ನಾಸ್ತಿ ಮೇ ವ್ಯಥಾ ।
ಯಚ್ಛರೇಣೈಕಪುತ್ರಂ ಮಾಂ ತ್ವಮಕಾರ್ಷೀರಪುತ್ರಕಮ್ ॥ 44 ॥

ತ್ವಯಾ ತು ಯದವಿಜ್ಞಾನಾನ್ನಿಹತೋ ಮೇ ಸುತಃ ಶುಚಿಃ ।
ತೇನ ತ್ವಾಮಭಿಶಪ್ಸ್ಯಾಮಿ ಸುದುಃಖಮತಿದಾರುಣಮ್ ॥ 45 ॥

ಪುತ್ರವ್ಯಸನಜಂ ದುಃಖಂ ಯದೇತನ್ಮಮ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ ।
ಏವಂ ತ್ವಂ ಪುತ್ರಶೋಕೇನ ರಾಜನ್ಯಾಲಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ॥ 46 ॥

ತಸ್ಮಾನ್ಮಮಾಗತಂ ಭದ್ರೇ ತಸ್ಯೋದಾರಸ್ಯ ತದ್ವಚಃ ।
ಯದಹಂ ಪುತ್ರಶೋಕೇನ ಸನ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾಮ್ಯದ್ಯ ಜೀವಿತಮ್ ॥ 47 ॥

ಯದಿ ಮಾಂ ಸಂಸ್ಪೃಶೇದ್ರಾಮಃ ಸಕೃದದ್ಯಾಲಭೇತ ವಾ ।
ನ ತನ್ಮೇ ಸದೃಶಂ ದೇವಿ ಯನ್ಮಯಾ ರಾಘವೇ ಕೃತಮ್ ॥ 48 ॥

ಚಕ್ಷುಷಾ ತ್ವಾಂ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸ್ಮೃತಿರ್ಮಮ ವಿಲುಪ್ಯತೇ ।
ದೂತಾ ವೈವಸ್ವತಸ್ಯೈತೇ ಕೌಸಲ್ಯೇ ತ್ವರಯಂತಿ ಮಾಮ್ ॥ 49 ॥

ಅತಸ್ತು ಕಿಂ ದುಃಖಿತರಂ ಯದಹಂ ಜೀವಿತಕ್ಷಯೇ ।
ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಧರ್ಮಜ್ಞಂ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ಯಮಮ್ ॥ 50 ॥

ನ ತೇ ಮನುಷ್ಯಾ ದೇವಾಸ್ತೇ ಯೇ ಚಾರುಶುಭಕುಣ್ಡಲಮ್ ।
ಮುಖಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ರಾಮಸ್ಯ ವರ್ಷೇ ಪಚ್ಚದಶೇ ಪುನಃ ॥ 51 ॥

ಪದ್ಮಪತ್ರೇಕ್ಷಣಂ ಸುಭೃ ಸುದಂಷ್ಟ್ರಂ ಚಾರುನಾಸಿಕಮ್ ।
ಧನ್ಯಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ರಾಮಸ್ಯ ತಾರಾಧಿಪನಿಭಂ ಮುಖಮ್ ॥ 52 ॥

ಸದೃಶಂ ಶಾರದಸ್ಯೇನೋಃ ಪುಲ್ಲಸ್ಯ ಕಮಲಸ್ಯ ಚ ।
ಸುಗಂಧಿ ಮಮ ನಾಥಸ್ಯ ಧನ್ಯಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ತನ್ಮುಖಮ್ ॥ 53 ॥

ನಿವೃತ್ತವನವಾಸಂ ತಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪುನರಾಗತಮ್ ।
ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಸುಖಿನೋ ರಾಮಂ ಶುಕ್ರಂ ಮಾರ್ಗಗತಂ ಯಥಾ ॥ 54 ॥

ಅಯಮಾತ್ಮಭವಃ ಶೋಕೋ ಮಾಮನಾಥಮಚೇತನಮ್ |
ಸಂಸಾದಯತಿ ವೇಗೇನ ಯಥಾ ಕೂಲಂ ನದೀರಯಃ || 55 ||

ಹಾ ರಾಘವ ಮಹಾಬಾಹೋ ಹಾ ಮಮಾಯಾಸ ನಾಶನ |
ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಶೋಚಂಜೀವಿತಾಂತಮುಪಾಗಮತ್ || 56 ||

ತಥಾ ತು ದೀನಂ ಕಥಯನ್ನರಾಧಿಪಃ
ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಪುತ್ರಸ್ಯ ವಿವಾಸನಾತುರಃ |
ಗತೇಽರ್ಧರಾತ್ರೇ ಭೃಶದುಃಖಪೀಡಿತಃ
ತದಾ ಜಹೌ ಪ್ರಾಣಮುದಾರದರ್ಶನಃ || 57 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಪಿಂಚಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ರಾತ್ರಾಂ ವ್ಯತೀತಾಯಾಂ ಪ್ರಾತರೇವಾಪರೇಽಹನಿ ।
ಬಂದಿನಃ ಪರ್ಯುಪಾತಿಷ್ಠಂಸ್ತತ್ಪಾರ್ಥಿವನಿವೇಶನಮ್ ॥ 1 ॥

ತತಃ ಶುಚಿಸಮಾಚಾರಾಃ ಪರ್ಯುಪಸಾಧನ ಕೋವಿದಃ ।
ಸ್ತ್ರೀವರ್ಷವರಭೂಯಿಷಾಂ ಉಪತಸ್ಥರ್ಯಥಾಪುರಮ್ ॥ 2 ॥

ಹರಿಚಂದನಸಮ್ಪುಕ್ತಮುದಕಂ ಕಾಂಚನೈರ್ಘಟೈಃ ।
ಆನಿನ್ಯುಃ ಸ್ನಾನಶಿಕ್ಷಾಜ್ಞಾ ಯಥಾಕಾಲಂ ಯಥಾವಿಧಿ ॥ 3 ॥

ಮಜ್ಜಲಾಲಮ್ಬನೀಯಾನಿ ಪ್ರಾಶನೀಯಾನುಪಸ್ಕರಾನ್ ।
ಉಪನಿನ್ಯುಸ್ತಥಾಪ್ಯನ್ಯಾಃ ಕುಮಾರೀ ಬಹುಲಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ॥ 4 ॥

ಅಥ ಯಾಃ ಕೋಸಲೇಂದ್ರಸ್ಯ ಶಯನಂ ಪ್ರತ್ಯನಂತರಾಃ ।
ತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಸ್ತು ಸಮಾಗಮ್ಯ ಭರ್ತಾರಂ ಪ್ರತ್ಯಬೋಧಯನ್ ॥ 5 ॥

ತಾ ವೇಪಥುಪರೀತಾಶ್ಚ ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಣೇಷು ಶಙ್ಕಿತಾಃ ।
ಪ್ರತಿಸ್ತೋತಸ್ತೌಣಾಗ್ರಾಣಾಂ ಸದೃಶಂ ಸಂಜ್ಞಕಮ್ಪರೇ ॥ 6 ॥

ಅಥ ಸಂವೇಪಮನಾನಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ ।
ಯತ್ತದಾಶಙ್ಕಿತಂ ಪಾಪಂ ತಸ್ಯ ಜಜ್ಞೇ ವಿನಿಶ್ಚಯಃ ॥ 7 ॥

ತತಃ ಪ್ರಚುಕ್ರುಶುದೀನಾಃ ಸಸ್ವರಂ ತಾ ವರಾಜ್ಞನಾಃ ।
ಕರೇಣವ ಇವಾರಣ್ಯೇ ಸ್ಥಾನಪ್ರಚ್ಯುತಯೂಥಪಾಃ ॥ 8 ॥

ತಾಸಾಮಾಕ್ರಂದ ಶಬ್ದೇನ ಸಹಸೋದ್ಗತಚೇತನೇ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ತ್ಯಕ್ತನಿದ್ರೇ ಬಭೂವತುಃ ॥ 9 ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ ।
ಹಾ ನಾಥೇತಿ ಪರಿಕ್ರುಶ್ಯ ಪೇತತುರ್ಧರಣೀತಲೇ ॥ 10 ॥

ಸಾ ಕೋಸಲೇನ್ದ್ರದುಹಿತಾ ವೇಷ್ಠಮಾನಾ ಮಹೀತಲೇ ।
ನ ಬಭ್ರಾಜ ರಜೋಧ್ವಸ್ತಾ ತಾರೇವ ಗಗನಚ್ಯುತಾ ॥ 11 ॥

ತತ್ಸಮುತ್ಕ್ರಸ್ತಸಮ್ಭ್ರಾಂತಂ ಪರ್ಯುತ್ಸುಕಜನಾಕುಲಮ್ ।
ಸರ್ವತಸ್ತುಮುಲಾಕ್ರಂದಂ ಪರಿತಾಪಾರ್ತಬಾನ್ಧವಮ್ ॥ 12 ॥

ಸದ್ಯೋ ನಿಪತಿತಾನಂದಂ ದೀನವಿಕ್ಲವದರ್ಶನಮ್ ।
ಬಭೂವ ನರದೇವಸ್ಯ ಸದ್ಮ ದಿಷ್ಟಾನ್ತಮೀಯುಷಃ ॥ 13 ॥

ಅತೀತಮಾಜ್ಞಾಯ ತು ಪಾರ್ಥಿವರ್ಷಭಮ್
ಯಶಸ್ವಿನಂ ಸಮ್ಪರಿವಾರ್ಯ ಪತ್ನಯಃ ।
ಭೃಶಂ ರುದನ್ತ್ಯಃ ಕರುಣಂ ಸುದುಃಖಿತಾಃ
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಬಾಹೂ ವ್ಯಲಪನ್ನನಾಥವತ್ ॥ 14 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಮಗ್ನಿಮಿವ ಸಂಶಾನ್ತಮಮ್ಬುಹೀನಮಿವಾರ್ಣವಮ್ ।
ಹತಪ್ರಭಮಿವಾದಿತ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗಧಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಭೂಮಿಪಮ್ ॥೧॥

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಬಾಷ್ಪಪೂರ್ಣಾಕ್ಷೀ ವಿವಿಧಂ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ ।
ಉಪಗೃಹ್ಯ ಶಿರೋ ರಾಜ್ಞಃ ಕೈಕೇಯೀಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ॥೨॥

ಸಕಾಮಾ ಭವ ಕೈಕೇಯಿ ಭುಜ್ಞ್ವಾ ರಾಜ್ಯಮಕಣ್ವಕಮ್ ।
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಮೇಕಾಗ್ರಾ ನೃಶಂಸೇ ದುಷ್ಪಚಾರಿಣಿ ॥೩॥

ವಿಹಾಯ ಮಾಂ ಗತೋ ರಾಮೋ ಭರ್ತಾ ಚ ಸ್ವರ್ಗತೋ ಮಮ ।
ವಿಪಥೇ ಸಾರ್ಥಹೀನೇವ ನಾಹಂ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ ॥೪॥

ಭರ್ತಾರಂ ತಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಕಾ ಸ್ತ್ರೀ ದೈವತಮಾತ್ಮನಃ ।
ಇಚ್ಛೇಜ್ಜೀವಿತುಮನ್ಯತ್ರ ಕೈಕೇಯಾಸ್ತ್ಯಕ್ತಧರ್ಮಣಃ ॥೫॥

ನ ಲುಬ್ಧೋ ಬುಧ್ಯತೇ ದೋಷಾನ್ಕಿಂ ಪಾಕಮಿವ ಭಕ್ಷಯನ್ ।
ಕುಬಾಜನಿಮಿತ್ತಂ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ರಾಘವಾಣಾನ್ಕುಲಂ ಹತಮ್ ॥೬॥

ಅನಿಯೋಗೇ ನಿಯುಕ್ತೇನ ರಾಜ್ಞಾ ರಾಮಂ ವಿವಾಸಿತಮ್ ।
ಸಭಾರ್ಯಂ ಜನಕಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪತಿತಪ್ಸ್ಯತ್ಯಹಂ ಯಥಾ ॥೭॥

ರಾಮಃ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೋ ಜೀವನಾಶಮಿತೋ ಗತಃ ।
ವಿದೇಹರಾಜಸ್ಯ ಸುತಾ ತಹಾ ಸೀತಾ ತಪಸ್ವಿನೀ ।
ದುಃಖಸ್ಯಾನುಚಿತಾ ದುಃಖಂ ವನೇ ಪರ್ಯುದ್ವಿಜಿಷ್ಯತಿ ॥೮॥

ನದತಾಂ ಭೀಮಘೋಷಾಣಾಂ ನಿಶಾಸು ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಾಮ್ ।
ನಿಶಮ್ಯ ನೂನಂ ಸಂಸ್ತೃಸ್ತಾ ರಾಘವಂ ಸಂಶ್ರಯಿಷ್ಯತಿ ॥೯॥

ವೃದ್ಧಶ್ಚೈವಾಲ್ಪಪುತ್ರಶ್ಚ ವೈದೇಹೀಮನಿಚಿಂತಯನ್ ।

ಸೋಽಪಿ ಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ನನು ತ್ಯಕ್ಷ್ಯತಿ ಜೀವಿತಮ್ || 10 ||

ತಾಂ ತತಃ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ವಿಲಪಂತೀಂ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ |
ವ್ಯಪನಿನ್ಯುಃ ಸುದುಃಖಾರ್ತಾಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಾಃ || 11 ||

ತೈಲದ್ರೋಣ್ಯಮಥಾಮಾತ್ಯಾಃ ಸಂವೇಶ್ಯ ಜಗತೀಪತಿಮ್ |
ರಾಜ್ಞಃ ಸರ್ವಾಣ್ಯಥಾದಿಷ್ಟಾಶ್ಚಕ್ರಃ ಕರ್ಮಾಣ್ಯನಂತರಮ್ || 12 ||

ನ ತು ಸಚ್ಚಲನಂ ರಾಜ್ಞೋ ವಿನಾ ಪುತ್ರೇಣ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ |
ಸರ್ವಜ್ಞಾಃ ಕರ್ತುಮೀಷುಸ್ತೇ ತತೋ ರಕ್ಷಂತಿ ಭೂಮಿಪಮ್ || 13 ||

ತೈಲದ್ರೋಣ್ಯಾಂ ತು ಸಚಿವೈಃ ಶಾಯಿತಂ ತಂ ನರಾಧಿಪಮ್ |
ಹಾ ಮೃತೋಽಯಮಿತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸ್ತ್ರಿಯಸ್ತಾಃ ಪರ್ಯದೇವಯನ್ || 14 ||

ಬಾಹುನುದ್ಯಮ್ಯ ಕೃಪಣಾ ನೇತ್ರಪ್ರಸ್ತವಣೈರ್ಮುಖೈಃ |
ರುದಂತ್ಯಃ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾಃ ಕೃಪಣಂ ಪರ್ಯದೇವಯನ್ || 15 ||

ನಿಶಾನಕ್ಷತ್ರಹೀನೇವ ಸ್ತ್ರೀವ ಭರ್ತೃವಿವರ್ಜಿತಾ |
ಪುರೀ ನಾರಾಜತಾಯೋಧ್ಯಾ ಹೀನಾ ರಾಜ್ಞಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 16 ||

ಬಾಷ್ಟಪರ್ಯಾಕುಲಜನಾ ಹಾಹಾಭೂತಕುಲಾಬ್ಜನಾ |
ಶೂನ್ಯಚತ್ವರವೇಶಾಮ್ನಾ ನ ಬಭ್ರಾಜ ಯಥಾಪುರಮ್ || 17 ||

ಗತಪ್ರಭಾ ದ್ಯೌರಿವ ಭಾಸ್ಕರಂ ವಿನಾ
ವ್ಯಪೇತನಕ್ಷತ್ರಗಣೇವ ಶರ್ವರೀ |
ಪುರೀ ಬಭಾಸೇ ರಹಿತಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ
ನ ಚಾಸ್ರಕಣ್ಮಾಕುಲಮಾರ್ಗಚತ್ವರಾ || 18 ||

ನರಾಶ್ಚ ನಾರ್ಯಶ್ಚ ಸಮೇತ್ಯ ಸಚ್ಚಶೋ
ವಿಗರ್ಹಮಾಣಾ ಭರತಸ್ಯ ಮಾತರಮ್ |
ತದಾ ನಗರ್ಯಾಂ ನರದೇವಸಚ್ಚಯೇ
ಬಭೂವುರಾರ್ತಾ ನ ಚ ಶರ್ಮ ಲೇಭಿರೇ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ||

ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವ್ಯತೀತಾಯಾಂ ತು ಶರ್ವರ್ಯಾಮಾದಿತ್ಯಸ್ಯೋದಯೇ ತತಃ ।
ಸಮೇತ್ಯ ರಾಜಕರ್ತಾರಃ ಸಭಾಮೀಯುರ್ದ್ವಿಜಾತಯಃ ॥ ೧ ॥

ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯೋಽಥ ಮೌದ್ಗಲ್ಯೋ ವಾಮದೇವಶ್ಚ ಕಾಶ್ಯಪಃ ।
ಕಾತ್ಯಾಯನೋ ಗೌತಮಶ್ಚ ಜಾಬಾಲಿಶ್ಚ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೨ ॥

ಏತೇ ದ್ವಿಜಾಃ ಸಹಾಮಾತ್ಯೈಃ ಪೃಥಗ್ವಾಚಮುದೀರಯನ್ ।
ವಸಿಷ್ಠಮೇವಾಭಿಮುಖಾಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ರಾಜಪುರೋಹಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅತೀತಾ ಶರ್ವರೀ ದುಃಖಂ ಯಾ ನೋ ವರ್ಷಶತೋಪಮಾ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ಪೃಥ್ವಿಜಾತ್ವಮಾಪನ್ನೇ ಪುತ್ರಶೋಕೇನ ಪಾರ್ಥಿವೇ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವರ್ಗತಶ್ಚ ಮಹಾರಾಜೋ ರಾಮಶ್ಚಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚಾಪಿ ತೇಜಸ್ವೀ ರಾಮೇಣೈವ ಗತಃ ಸಹ ॥ ೫ ॥

ಉಭೌ ಭರತಶತ್ರುಘ್ನೌ ಕ್ಷೇಕಯೇಷು ಪರಂತಪೌ ।
ಪುರೇ ರಾಜಗೃಹೇ ರಮ್ಯೇ ಮಾತಾಮಹನಿವೇಶನೇ ॥ ೬ ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಮಿಹಾದೈವ ಕಶ್ಚಿದ್ರಾಜಾ ವಿಧೀಯತಾಮ್ ।
ಅರಾಜಕಂ ಹಿ ನೋ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ನ ವಿನಾಶಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೭ ॥

ನಾರಾಜಲೇ ಜನಪದೇ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೀ ಮಹಾಸ್ವನಃ ।
ಅಭಿವರ್ಷತಿ ಪರ್ಜನ್ಯೋ ಮಹೀಂ ದಿವ್ಯೇನ ವಾರಿಣಾ ॥ ೮ ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ಬೀಜಮುಷ್ಟಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ಯತೇ ।
ನಾರಾಕಕೇ ಪಿತುಃ ಪುತ್ರೋ ಭಾರ್ಯಾ ವಾ ವರ್ತತೇ ವಶೇ ॥ ೯ ॥

ಅರಾಜಕೇ ಧನಂ ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತಿ ಭಾರ್ಯಾಪ್ಯರಾಜಕೇ ।
ಇದಮತ್ಯಾಹಿತಂ ಚಾನ್ಯತ್ಕುತಃ ಸತ್ಯಮರಾಜಕೇ ॥ ೧೦ ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ಕಾರಯನ್ತಿ ಸಭಾಂ ನರಾಃ ।
ಉದ್ಯಾನಾನಿ ಚ ರಮ್ಯಾಣಿ ಹೃಷಾಃ ಪುಣ್ಯಗೃಹಾಣಿ ಚ ॥ 11 ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ಯಜ್ಞಶೀಲಾ ದ್ವಿಜಾತಯಃ ।
ಸತ್ಪ್ರಾಣ್ಯನ್ವಾಸತೇ ದಾನ್ತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸಂಶಿತವ್ರತಾಃ ॥ 12 ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ಪ್ರಭೂತನಟನರ್ತಕಾಃ ।
ಉತ್ಸವಾಶ್ಚ ಸಮಾಜಾಶ್ಚ ವರ್ಧನೇ ರಾಷ್ಟ್ರವರ್ಧನಾಃ ॥ 13 ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾ ವ್ಯವಹಾರಿಣಃ ।
ಕಥಾಭಿರನುರಜ್ಯಂತೇ ಕಥಾಶೀಲಾಃ ಕಥಾಪ್ರಿಯೈಃ ॥ 14 ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ವಾಹನೈಃ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿಭಿಃ ।
ನರಾ ನಿಯಾನ್ತ್ಯರಣ್ಯಾನಿ ನಾರೀಭಿಃ ಸಹ ಕಾಮಿನಃ ॥ 15 ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ಧನವಂತಃ ಸುರಕ್ಷಿತಾಃ ।
ಶೇರತೇ ವಿವೃತ ದ್ವಾರಾಃ ಕೃಷಿಗೋರಕ್ಷಜೀವಿನಃ ॥ 16 ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ವಣಿಜೋ ದೂರಗಾಮಿನಃ ।
ಗಚ್ಛಂತಿ ಕ್ಷೇಮಮಧ್ವಾನಂ ಬಹುಪುಣ್ಯಸಮಾಚಿತಾಃ ॥ 17 ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ಚರತೈಕಚರೋ ವಶೀ ।
ಭಾವಯನ್ನಾತ್ಮನಾತ್ಮಾನಂ ಯತ್ರಸಾಯಜ್ಞಹೋ ಮುನಿಃ ॥ 18 ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ನ ಚಾಪ್ಯರಾಜಕೇ ಸೇನಾ ಶತ್ರುನ್ವಿಷಹತೇ ಯುಧಿ ॥ 19 ॥

ಯಥಾ ಹ್ಯನುದಕಾ ನದ್ಯೋ ಯಥಾ ವಾಪ್ಯತ್ಪಣಂ ವನಮ್ ।
ಅಗೋಪಾಲಾ ಯಥಾ ಗಾವಸ್ತಥಾ ರಾಷ್ಟ್ರಮರಾಜಕಮ್ ॥ 20 ॥

ನಾರಾಜಕೇ ಜನಪದೇ ಸ್ವಕಂ ಭವತಿ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ।
ಮತ್ಸ್ಯ ಇವ ನರಾ ನಿತ್ಯಂ ಭಕ್ಷಯಂತಿ ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ 21 ॥

ಯೇಹಿ ಸಮ್ಭಿನ್ನಮರ್ಯಾದಾ ನಾಸ್ತಿ ಕಾಶ್ಛಿನ್ನಸಂಶಯಾಃ ।
ತೇಽಪಿ ಭಾವಾಯ ಕಲ್ಪಂತೇ ರಾಜದಂಡನಿಪೀಡಿತಾಃ ॥ 22 ॥

ಅಹೋ ತಮ ಇವೇದಂ ಸ್ಯಾನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞಾಯೇತ ಕಿಂಚನ ।
ರಾಜಾ ಚೇನ್ನ ಭವೇಂತ್ಲೋಕೇ ವಿಭಜನ್ನಾಧ್ವಸಾಧುನೀ ॥ 23 ॥

ಜೀವತ್ಯಪಿ ಮಹಾರಾಜೇ ತವೈವ ವಚನಂ ವಯಮ್ ।
ನಾತಿಕ್ರಮಾಮಹೇ ಸರ್ವೇ ವೇಲಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೇವ ಸಾಗರಃ ॥ 24 ॥

ಸ ನಃ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ದ್ವಿಜವರ್ಯವೃತ್ತಮ್
ನೃಪಂ ವಿನಾ ರಾಜ್ಯಮರಣ್ಯಭೂತಮ್ ।
ಕುಮಾರಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಸುತಂ ವದಾನ್ಯಮ್
ತ್ವಮೇವ ರಾಜಾನಮಿಹಾಭಿಷಿಂಚ್ಯಯ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದ್ವಿಷಷ್ವಿತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
ಮಿತ್ರಾಮಾತ್ಯಗಣಾನಸ್ಸರ್ವಾನ್ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂಸ್ತಾನಿದಂ ವಚಃ || 1 ||

ಯದಸೌ ಮಾತುಲಕುಲೇ ಪುರೇ ರಾಜಗೃಹೇ ಸುಖೀ |
ಭರತೋ ವಸತಿ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಶತ್ರುಘ್ನೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ || 2 ||

ತಚ್ಛೇಘ್ರಂ ಜವನಾ ದೂತಾ ಗಚ್ಛಂತು ತ್ವರಿತೈರ್ಹಯೈಃ |
ಆನೇತುಂ ಭ್ರಾತರೌ ವೀರೌ ಕಿಂ ಸಮೀಕ್ಷಾಮಹೇ ವಯಮ್ || 3 ||

ಗಚ್ಛನ್ವಿತ್ವತಿ ತತಃ ಸರ್ವೇ ವಸಿಷ್ಠಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವನ್ |
ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 4 ||

ಏಹಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ವಿಜಯ ಜಯನ್ತಾಶೋಕನಂದನ |
ಶ್ರೂಯತಾಮಿತಿಕರ್ತವ್ಯಂ ಸರ್ವಾನೇವ ಬ್ರವೀಮಿ ವಃ || 5 ||

ಪುರಂ ರಾಜಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಂ ಶೀಘ್ರಜವೈರ್ಹಯೈಃ |
ತ್ಯಕ್ತಶೋಕೈರಿದಂ ವಾಚ್ಯಃ ಶಾಸನಾದ್ಭರತೋ ಮಮ || 6 ||

ಪುರೋಹಿತಸ್ತ್ವಾಂ ಕುಶಲಂ ಪ್ರಾಹ ಸರ್ವೇ ಚ ಮನ್ಮಿಣಃ |
ತ್ವರಮಾಣಶ್ಚ ನಿಯಾಹಿ ಕೃತ್ಯಮಾತ್ಯಯಿಕಂ ತ್ವಯಾ || 7 ||

ಮಾ ಚಾಸ್ಮೈ ಪ್ರೋಷಿತಂ ರಾಮಂ ಮಾ ಚಾಸ್ಮೈ ಪಿತರಂ ಮೃತಮ್ |
ಭವಂತಃ ಶಂಸಿಷುರ್ಗತ್ವಾ ರಾಘವಾಣಾಮಿಮಂ ಕ್ಷಯಮ್ || 8 ||

ಕೌಶೇಯಾನಿ ಚ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಭೂಷಣಾನಿ ವರಾಣಿ ಚ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾದಾಯ ರಾಜ್ಞಶ್ಚ ಭರತಸ್ಯ ಚ ಗಚ್ಛತ |
ವಸಿಷ್ಠೋನಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಾ ದೂತಾಃ ಸನ್ತ್ವರಿತಾ ಯಯುಃ || 9 ||

ತೇ ಹಸ್ತಿನ ಪುರೇ ಗಜಾಂಗಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯಜುಮಾ ಯಯುಃ |

ಪಾಞ್ಚಾಲದೇಶಮಾಸಾದ್ಯ ಮಧ್ಯೇನ ಕುರುಜಾಜ್ಞಲಮ್ || 10 ||

ತೇ ಪ್ರಸನ್ನೋದಕಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ನಾನಾವಿಹಗಸೇವಿತಾಮ್ |
ಉಪಾತಿಜಗ್ಮುರ್ವೇಗೇನ ಶರದಣ್ಡಾಂ ಜನಾಕುಲಾಮ್ || 11 ||

ನಿಕೂಲವೃಕ್ಷಮಾಸಾದ್ಯ ದಿವ್ಯಂ ಸತ್ಯೋಪಯಾಚನಮ್ |
ಅಭಿಗಮ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯಂ ತಂ ಕುಲಿಜ್ಞಾಂ ಪ್ರಾವಿಶನ್ಪುರೀಮ್ || 12 ||

ಅಭಿಕಾಲಂ ತತಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತೇಜೋಽಭಿಭವನಾಚುಚ್ಯತಾಃ |
ಯಯುರ್ಮಧ್ಯೇನ ಬಾಹ್ಲೀಕಾನ್ಸದಾಮಾನಂ ಚ ಪರ್ವತಮ್ |
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾ ವಿಪಾಶಾಂ ಚಾಪಿ ಶಾಲ್ಮಲೀಮ್ || 13 ||

ತೇ ಶ್ರಾನ್ತವಾಹನಾ ದೂತಾ ವಿಕೃಷ್ಟೇನ ಸತಾ ಪಥಾ |
ಗಿರಿ ವ್ರಜಂ ಪುರ ವರಂ ಶೀಘ್ರಮಾಸೇದುರಂಜಾಸಾ || 14 ||

ಭರ್ತುಃ ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ಕುಲರಕ್ಷಣಾರ್ಥಮ್
ಭರ್ತುಶ್ಚ ವಂಶಸ್ಯ ಪರಿಗ್ರಹಾರ್ಥಮ್ |
ಅಹೇಡಮಾನಾಸ್ತ್ವರಯಾ ಸ್ಮ ದೂತಾ
ರಾತ್ರಾಂ ತು ತೇ ತತ್ಪುರಮೇವ ಯಾತಾಃ || 15 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಯಾಮೇವ ರಾತ್ರಿಂ ತೇ ದೂತಾಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಸ್ಮ ತಾಂ ಪುರೀಮ್ ।
ಭರತೇನಾಪಿ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಂ ಸ್ವಪ್ನೋ ದೃಷ್ಟೋಽಯಮಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧ ॥

ವೃಷ್ಣಾಮೇವ ತು ತಾಂ ರಾತ್ರಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಸ್ವಪ್ನಮಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಪುತ್ರೋ ರಾಜಾಧಿರಾಜಸ್ಯ ಸುಭೃಶಂ ಪರ್ಯತಪ್ಯತ ॥ ೨ ॥

ತಪ್ಯಮಾನಂ ಸಮಾಜ್ಞಾಯ ವಯಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಃ ।
ಆಯಾಸಂ ಹಿ ವಿನೇಷ್ಯಂತಃ ಸಭಾಯಾಂ ಚಕ್ರೀ ಕಥಾಃ ॥ ೩ ॥

ವಾದಯಂತಿ ತಥಾ ಶಾಂತಿಂ ಲಾಸಯಂತ್ಯಪಿ ಚಾಪರೇ ।
ನಾಟಕಾನ್ಯಪರೇ ಪ್ರಾಹುರ್ಹಾಸ್ಯಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ॥ ೪ ॥

ಸ ತೈರ್ಮಹಾತ್ಮಾ ಭರತಃ ಸಖಿಭಿಃ ಪ್ರಿಯ ವಾದಿಭಿಃ ।
ಗೋಷ್ಠೀಹಾಸ್ಯಾನಿ ಕುರ್ವದ್ಭಿರ್ನ ಪ್ರಾಹೃಷ್ಯತ ರಾಘವಃ ॥ ೫ ॥

ತಮಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಿಯಸಖೋ ಭರತಂ ಸಖಿಭಿರ್ಮೃತಮ್ ।
ಸುಹೃದ್ಭಿಃ ಪರ್ಯುಪಾಸೀನಃ ಕಿಂ ಸಖೇ ನಾನುಮೋದಸೇ ॥ ೬ ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಸುಹೃದಂ ಭರತಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ ।
ಶೃಣು ತ್ವಂ ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಮ್ಮೇ ದೈನ್ಯಮೇತದುಪಾಗತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸ್ವಪ್ನೇ ಪಿತರಮದ್ರಾಕ್ಷಂ ಮಲಿನಂ ಮುಕ್ತಮೂರ್ಧಜಮ್ ।
ಪತಂತಮದ್ರಿಶಿಖರಾತ್ಕಲುಷೇ ಗೋಮಯೇ ಹ್ರದೇ ॥ ೮ ॥

ಪ್ಲವಮಾನಶ್ಚ ಮೇ ದೃಷ್ಟಃ ಸ ತಸ್ಮಿನ್ನೋಮಯಹ್ರದೇ ।
ಪಿಬನ್ನಇಜ್ಜಲಿನಾ ತೈಲಂ ಹಸನ್ನಿವ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ॥ ೯ ॥

ತತಸ್ತಿಲೋದನಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ಪುನರಧಃಶಿರಾಃ ।
ತೈಲೇನಾಭ್ಯಕ್ತಸರ್ವಾಙ್ಗಸ್ತೈಲಮೇವಾವಗಾಹತ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ಸಾಗರಂ ಶುಷ್ಕಂ ಚಂದ್ರಂ ಚ ಪತಿತಂ ಭುವಿ ।
ಸಹಸಾ ಚಾಪಿ ಸಂಶನ್ತಂ ಜ್ವಲಿತಂ ಜಾತವೇದಸಮ್ ॥ 11 ॥

ಅವದೀರ್ಣಾಂ ಚ ಪೃಥಿವೀಂ ಶುಷ್ಕಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನುದ್ರಮಾನ್ ।
ಅಹಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ವಿಧ್ವಸ್ತಾನಧೂಮಾಂಶ್ಚೈವ ಪಾರ್ವತಾನ್ ॥ 12 ॥

ಪೀಠೇ ಕಾರ್ಷ್ಣಾಯಸೇ ಚೈನಂ ನಿಷಣ್ಣಂ ಕೃಷ್ಣವಾಸಸಮ್ ।
ಪ್ರಹಸಂತಿ ಸ್ಮ ರಾಜಾನಂ ಪ್ರಮದಾಃ ಕೃಷ್ಣಪಿಙ್ಗಲಾಃ ॥ 13 ॥

ತ್ವರಮಾಣಶ್ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ರಕ್ತಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಃ ।
ರಥೇನ ಖರಯುಕ್ತೇನ ಪ್ರಯಾತೋ ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖಃ ॥ 14 ॥

ಏವಮೇತನ್ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಮಿಮಾಂ ರಾತ್ರಿಂ ಭಯಾವಹಾಮ್ ।
ಅಹಂ ರಾಮೋಽಥ ವಾ ರಾಜಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾ ಮರಿಷ್ಯತಿ ॥ 15 ॥

ನರೋ ಯಾನೇನ ಯಃ ಸ್ವಪ್ನೇ ಖರಯುಕ್ತೇನ ಯಾತಿ ಹಿ ।
ಅಚಿರಾತ್ತಸ್ಯ ಧೂಮಾಗ್ರಂ ಚಿತಾಯಾಂ ಸಮ್ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ ।
ಏತನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ದೀನೋಽಹಂ ತನ್ನ ವಃ ಪ್ರತಿಪೂಜಯೇ ॥ 16 ॥

ಶುಷ್ಯತೀವ ಚ ಮೇ ಕಣೋ ನ ಸ್ವಸ್ಥಮಿವ ಮೇ ಮನಃ ।
ಜುಗುಪ್ಸನ್ನಿವ ಚಾತ್ಮಾನಂ ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕಾರಣಮ್ ॥ 17 ॥

ಇಮಾಂ ಹಿ ದುಃಸ್ವಪ್ನಗತಿಂ ನಿಶಾಮ್ಯ ತಾಮ್
ಅನೇಕರೂಪಾಮವಿತರ್ಕಿತಾಂ ಪುರಾ ।
ಭಯಂ ಮಹತ್ತ್ವದ್ಧೃದಯಾನ್ನ ಯಾತಿ ಮೇ
ವಿಚಿನ್ತ್ಯ ರಾಜಾನಮಚಿನ್ತ್ಯದರ್ಶನಮ್ ॥ 18 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಭರತೇ ಬ್ರುವತಿ ಸ್ವಪ್ನಂ ದೂತಾಸ್ತೇ ಕ್ಲಾಂತವಾಹನಾಃ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಸಹ್ಯಪರಿಖಂ ರಮ್ಯಂ ರಾಜಗೃಹಂ ಪುರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸಮಾಗಮ್ಯ ತು ರಾಜ್ಞಾ ಚ ರಾಜಪುತ್ರೇಣ ಚಾರ್ಚಿತಾಃ ।
ರಾಜ್ಞಃ ಪಾದೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತು ತಮೂಚುರ್ಭರತಂ ವಚಃ ॥ ೨ ॥

ಪುರೋಹಿತಸ್ತ್ವಾ ಕುಶಲಂ ಪ್ರಾಹ ಸರ್ವೇ ಚ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ।
ತ್ವರಮಾಣಶ್ಚ ನಿಯಾಹಿ ಕೃತ್ಯಮಾತ್ಯಯಿಕಂ ತ್ವಯಾ ॥ ೩ ॥

ಅತ್ರ ವಿಂಶತಿಕೋಟ್ಯಸ್ತು ನೃಪತೇರ್ಮಾತುಲಸ್ಯ ತೇ ।
ದಶಕೋಟ್ಯಸ್ತು ಸಮೂರ್ಣಾಸ್ತಥೈವ ಚ ನೃಪಾತ್ಮಜ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವನುರಕ್ತಃ ಸುಹೃಜ್ಜನೇ ।
ದೂತಾನುವಾಚ ಭರತಃ ಕಾಮೈಃ ಸಮ್ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ತಾನ್ ॥ ೫ ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ಸುಕುಶಲೀ ರಾಜಾ ಪಿತಾ ದಶರಥೋ ಮಮ ।
ಕಚ್ಚಿಚ್ಚಾಚಾರಾಗತಾ ರಾಮೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ವಾ ಮಹಾತ್ಮನಿ ॥ ೬ ॥

ಆರ್ಯಾ ಚ ಧರ್ಮನಿರತಾ ಧರ್ಮಜ್ಞಾ ಧರ್ಮದರ್ಶಿನೀ ।
ಅರೋಗಾ ಚಾಪಿ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಮಾತಾ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ॥ ೭ ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ಸುಮಿತ್ರಾ ಧರ್ಮಜ್ಞಾ ಜನನೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಯಾ ।
ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ಚ ವೀರಸ್ಯ ಸಾರೋಗಾ ಚಾಪಿ ಮಧ್ಯಮಾ ॥ ೮ ॥

ಆತ್ಮಕಾಮಾ ಸದಾ ಚಣ್ಡೀ ಕ್ರೋಧನಾ ಪ್ರಾಜ್ಞಮಾನಿನೀ ।
ಅರೋಗಾ ಚಾಪಿ ಕೈಕೇಯೀ ಮಾತಾ ಮೇ ಕಿಮುವಾಚ ಹ ॥ ೯ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾಸ್ತು ತೇ ದೂತಾ ಭರತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಊಚುಃ ಸಮ್ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ತಂ ಭರತಂ ತದಾ ।

ಕುಶಲಾಸ್ತೇ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಯೇಷಾಂ ಕುಶಲಮಿಚ್ಛಸಿ || 10 ||

ಭರತಶ್ಚಾಪಿ ತಾನೂದತಾನೇವಮುಕ್ತೋಽಭ್ಯಭಾಷತ |
ಆಪೃಚ್ಛೇಹಂ ಮಹಾರಾಜಂ ದೂತಾಃ ಸನ್ತ್ವರಯಂತಿ ಮಾಮ್ || 11 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ತಾನೂದತಾನ್ಭರತಃ ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜಃ |
ದೂತೈಃ ಸಂಜ್ಞೋದಿತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಮಾತಾಮಹಮುವಾಚ ಹ || 12 ||

ರಾಜನ್ವಿತುರ್ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಕಾಶಂ ದೂತಚೋದಿತಃ |
ಪುನರಪ್ಯಹಮೇಷ್ಯಾಮಿ ಯದಾ ಮೇ ತ್ವಂ ಸ್ಮರಿಷ್ಯಸಿ || 13 ||

ಭರತೇನೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ನೃಪೋ ಮಾತಾಮಹಸ್ತದಾ |
ತಮುವಾಚ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಶಿರಸ್ಯಾಘ್ರಾಯ ರಾಘವಮ್ || 14 ||

ಗಚ್ಛ ತಾತಾನುಜಾನೇ ತ್ವಾಂ ಕೈಕೇಯೀ ಸುಪ್ರಜಾಸ್ತ್ವಯಾ |
ಮಾತರಂ ಕುಶಲಂ ಬ್ರೂಯಾಃ ಪಿತರಂ ಚ ಪರಂತಪ || 15 ||

ಪುರೋಹಿತಂ ಚ ಕುಶಲಂ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಾಃ |
ತೌ ಚ ತಾತ ಮಹೇಷ್ವಾಸೌ ಭ್ರಾತರು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 16 ||

ತಸ್ಮೈ ಹಸ್ತುತ್ವಮಾಂಶ್ಚಿತ್ರಾನ್ಕಮ್ಬಲಾನಜಿನಾನಿ ಚ |
ಅಭಿಸತ್ಕೃತ್ಯ ಕೈಕೇಯೋ ಭರತಾಯ ಧನಂ ದದೌ || 17 ||

ರುಕ್ಮ ನಿಷ್ಕಸಹಸ್ರೇ ದ್ವೇ ಷೋಡಶಾಶ್ವಶತಾನಿ ಚ |
ಸತ್ಕೃತ್ಯ ಕೈಕೇಯೀ ಪುತ್ರಂ ಕೇಕಯೋ ಧನಮಾದಿಶತ್ || 18 ||

ತಥಾಮಾತ್ಯಾನಭಿಪ್ರೇತಾನಿಷ್ವಾಸ್ಯಾಂಶ್ಚ ಗುಣಾನಿಷ್ವತಾನ್ |
ದದಾವಶ್ವಪತಿಃ ಶೀಘ್ರಂ ಭರತಾಯಾನುಯಾಯಿನಃ || 19 ||

ಐರಾವತಾನೈನ್ದ್ರಶಿರಾನ್ನಾಗಾನೈಃ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾನ್ |
ಖರಾಣ್ಯಾಘ್ರಾನ್ಸಂಯುಕ್ತಾನ್ಮಾತುಲೋಽಸ್ಮೈ ಧನಂ ದದೌ || 20 ||

ಅನ್ತಃಪುರೇಽತಿಸಂವೃದ್ಧಾನ್ಯಾಘ್ರವೀರ್ಯಬಲಾನಿಷ್ವತಾನ್ |

ದಂಷ್ಠ್ರಯುಧಾನೃಹಾಕಾಯಾಂಞುನಶ್ಚೋಪಾಯನಂ ದದೌ || 21 ||

ಸ ಮಾತಾಮಹಮಾಪೃಚ್ಛ್ಯ ಮಾತುಲಂ ಚ ಯುಧಾಜಿತಮ್ |
ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಭರತಃ ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತೋ ಯಯೌ || 22 ||

ರಥಾನ್ಮಣ್ಡಲಚಕ್ರಾಂಶ್ಚ ಯೋಜಯಿತ್ವಾ ಪರಃಶತಮ್ |
ಉಷ್ಪ್ರಗೋಽಶ್ವಖರೈರ್ಭೃತ್ಯಾ ಭರತಂ ಯಾಂತಮನ್ವಯುಃ || 23 ||

ಬಲೇನ ಗುಪ್ತೋ ಭರತೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಸಹಾರ್ಯಕಸ್ಯಾತ್ಮಸಮೈರಮಾತ್ಮೈಃ |
ಆದಾಯ ಶತ್ರುಘ್ನಮಪೇತಶತ್ರುರ್-
ಗೃಹಾದ್ಯಯೌ ಸಿದ್ಧ ಇವೇಂದ್ರಲೋಕಾತ್ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಜ್ಞಾಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ಪ್ರಾಜ್ಞುಖೋ ರಾಜಗೃಹಾದಭಿನಿಯಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಹ್ರಾದಿನೀಂ ದೂರಪಾರಾಂ ಚ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೋತ್ತಮರಜ್ಜಿಣೀಮ್ ।
ಶತದ್ರೂಮತರಚ್ಛ್ರೀಮಾನ್ನದೀಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಂದನಃ ॥ ೧ ॥

ಏಲಧಾನೇ ನದೀಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಚಾಪರಪರ್ಪಟಾನ್ ।
ಶಿಲಾಮಾಕುರ್ವತೀಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಆಗ್ನೇಯಂ ಶಲ್ಯಕರ್ತನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸತ್ಯಸಂಧಃ ಶುಚಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಃ ಶಿಲಾವಹಾಮ್ ।
ಅತ್ಯಯಾತ್ಸ ಮಹಾಶೈಲಾನವನಂ ಚೈತ್ರರಥಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೩ ॥

ವೇಗಿನೀಂ ಚ ಕುಲಿಜ್ಞಾಖ್ಯಾಂ ಹ್ರಾದಿನೀಂ ಪರ್ವತಾವೃತಾಮ್ ।
ಯಮುನಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂತೀರ್ಣೋ ಬಲಮಾಶ್ವಾಸಯತ್ತದಾ ॥ ೪ ॥

ಶೀತೀಕೃತ್ಯ ತು ಗಾತ್ರಾಣಿ ಕ್ಲಾಂತಾನಾಶ್ವಾಸ್ಯ ವಾಜಿನಃ ।
ತತ್ರ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಚ ಪೀತ್ವಾ ಚ ಪ್ರಾಯಾದಾದಾಯ ಚೋದಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ರಾಜಪುತ್ರೋ ಮಹಾರಣ್ಯಮನಭೀಕ್ಷೋಪಸೇವಿತಮ್ ।
ಭದ್ರೋ ಭದ್ರೇಣ ಯಾನೇನ ಮಾರುತಃ ಖಮಿವಾತ್ಯಯಾತ್ ॥ ೬ ॥

ತೋರಣಂ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥೇನ ಜಮ್ಬೂಪ್ರಸ್ಥಮುಪಾಗಮತ್ ।
ವರೂಢಂ ಚ ಯಯೌ ರಮ್ಯಂ ಗ್ರಾಮಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ॥ ೭ ॥

ತತ್ರ ರಮ್ಯೇ ವನೇ ವಾಸಂ ಕೃತ್ವಾಸೌ ಪ್ರಾಜ್ಞುಖೋ ಯಯೌ ।
ಉದ್ಯಾನಮುಜ್ಜಿಹಾನಾಯಾಃ ಪ್ರಿಯಕಾ ಯತ್ರ ಪಾದಪಾಃ ॥ ೮ ॥

ಸಾಲಾಂಸ್ತು ಪ್ರಿಯಕಾನ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಶೀಘ್ರಾನಾಸ್ಥಾಯ ವಾಜಿನಃ ।
ಅನುಜ್ಞಾಪ್ಯಾಥ ಭರತೋ ವಾಹಿನೀಂ ತ್ವರಿತೋ ಯಯೌ ॥ ೯ ॥

ವಾಸಂ ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವತೀರ್ಥೇ ತೀರ್ತ್ವಾ ಚೋತ್ತಾನಕಾಂ ನದೀಮ್ ।

ಅನ್ಯಾ ನದೀಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಃ ಪಾರ್ವತೀಯೈಸ್ತುರಜ್ಞಮೈಃ || 10 ||

ಹಸ್ತಿಪೃಷ್ಠಕಮಾಸಾದ್ಯ ಕುಟಿಕಾಮತ್ಯವರ್ತತ |
ತತಾರ ಚ ನರವ್ಯಾಘ್ರೋ ಲೌಹಿತೈಃ ಸ ಕಪೀವತೀಮ್ |
ಏಕಸಾಲೇ ಸ್ಥಾನುಮತೀಂ ವಿನತೇ ಗೋಮತೀಂ ನದೀಮ್ || 11 ||

ಕಲಿಜ್ಞ ನಗರೇ ಚಾಪಿ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಾಲವನಂ ತದಾ |
ಭರತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಗಚ್ಛತ್ಸುಪರಿಶ್ರಾಂತವಾಹನಃ || 12 ||

ವನಂ ಚ ಸಮತೀತ್ಯಾಶು ಶರ್ವರ್ಯಾಮರುಣೋದಯೇ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಮನುನಾ ರಾಜ್ಞಾ ನಿರ್ಮಿತಾಂ ಸ ದದರ್ಶ ಹ || 13 ||

ತಾಂ ಪುರೀಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಃ ಸಪ್ತರಾತ್ರೋಷಿಟಃ ಪಥಿ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಮಗ್ರತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಥೇ ಸಾರಥಿಮಬ್ರವೀತ್ || 14 ||

ಏಷಾ ನಾತಿಪ್ರತೀತಾ ಮೇ ಪುಣ್ಯೋದ್ಯಾನಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಅಯೋಧ್ಯಾ ದೃಶ್ಯತೇ ದೂರಾತ್ಸಾರಥೇ ಪಾಣ್ಡುಮೃತ್ತಿಕಾ || 15 ||

ಯಜ್ವಭಿರ್ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೈರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರ್ವೇದಪಾರಗೈಃ |
ಭೂಯಿಷ್ಯಮೃಷೈರಾಕೀರ್ಣಾ ರಾಜರ್ಷಿವರಪಾಲಿತಾ || 16 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಪುರಾಶಬ್ದಃ ಶ್ರೂಯತೇ ತುಮುಲೋ ಮಹಾನ್ |
ಸಮನ್ತಾನ್ನರನಾರೀಣಾಂ ತಮದ್ಯ ನ ಶೃಣೋಮ್ಯಹಮ್ || 17 ||

ಉದ್ಯಾನಾನಿ ಹಿ ಸಾಯಾಹ್ನೇ ಕ್ರೀಡಿತೋಷ್ಣಪರತೈರ್ನರೈಃ |
ಸಮನ್ತಾದ್ವಿಪ್ರಧಾವದ್ಭಿಃ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಮಮಾನ್ಯದಾ || 18 ||

ತಾನ್ಯದ್ಯಾನುರುದಂತೀವ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾನಿ ಕಾಮಿಭಿಃ |
ಅರಣ್ಯಭೂತೇವ ಪುರೀ ಸಾರಥೇ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ || 19 ||

ನ ಹ್ಯತ್ರ ಯಾನೈರ್ದೃಶ್ಯಂತೇ ನ ಗಜೈರ್ನ ಚ ವಾಜಿಭಿಃ |
ನಿರ್ಯಾನ್ತೋ ವಾಭಿಯಾನ್ತೋ ವಾ ನರಮುಖ್ಯಾ ಯಥಾಪುರಮ್ || 20 ||

ಅನಿಷ್ಠಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ನಿಮಿತ್ತಾನ್ಯಮನೋಜ್ಞಾನಿ ತೇನ ಸೀದತಿ ತೇ ಮನಃ || 21 ||

ದ್ವಾರೇಣ ವೈಜಯಂತೇನ ಪ್ರಾವಿಶಚಾಪ್ರಾಂತವಾಹನಃ |
ದ್ವಾಃಸ್ಥೈರುತ್ಥಾಯ ವಿಜಯಂ ಪೃಷ್ಠಸ್ಥೈಃ ಸಹಿತೋ ಯಯೌ || 22 ||

ಸ ತ್ವನೇಕಾಗ್ರಹೃದಯೋ ದ್ವಾಃಸ್ಥಂ ಪ್ರತ್ಯರ್ಚ್ಯ ತಂ ಜನಮ್ |
ಸೂತಮಶ್ವಪತೇಃ ಕ್ಲಾಂತಮಬ್ರವೀತ್ತತ್ರ ರಾಘವಃ || 23 ||

ಶ್ರುತಾ ನೋ ಯಾದೃಶಾಃ ಪೂರ್ವಂ ನೃಪತೀನಾಂ ವಿನಾಶನೇ |
ಆಕಾರಾಸ್ತಾನಹಂ ಸರ್ವಾನಿಹ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸಾರಥೇ || 24 ||

ಮಲಿನಂ ಚಾಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಕ್ಷಂ ದೀನಂ ಧ್ಯಾನಪರಂ ಕೃಶಮ್ |
ಸಸ್ತ್ರೀ ಪುಂಸಂ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಜನಮುತ್ಕಣ್ಠಿತಂ ಪುರೇ || 25 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಭರತಃ ಸೂತಂ ತಂ ದೀನಮಾನಸಃ |
ತಾನ್ಯನಿಷ್ಠಾನ್ಯಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಜಗೃಹಂ ಯಯೌ || 26 ||

ತಾಂ ಶೂನ್ಯಶೃಂಗಾಟಕವೇಶ್ಮರಧ್ಯಾಮ್
ರಜೋಽರುಣದ್ವಾರಕಪಾಟಯನ್ತ್ರಾಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುರೀಮಿನ್ದ್ರಪುರೀ ಪ್ರಕಾಶಾಮ್
ದುಃಖೇನ ಸಮ್ಪೂರ್ಣತರೋ ಬಭೂವ || 27 ||

ಬಹೂನಿ ಪಶ್ಯನ್ಮನಸೋಽಪ್ರಿಯಾಣಿ
ಯಾನ್ಯನ್ಯದಾ ನಾಸ್ಯ ಪುರೇ ಬಭೂವುಃ |
ಅವಾಕ್ಶಿರಾ ದೀನಮನಾ ನಹೃಷ್ಠಃ
ಪಿತುರ್ಮಹಾತ್ಮಾ ಪ್ರವಿವೇಶ ವೇಶ್ಮ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಪತ್ನಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಪಶ್ಯಂಸ್ತು ತತಸ್ತತ್ರ ಪಿತರಂ ಪಿತುರಾಲಯೇ ।
ಜಗಾಮ ಭರತೋ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಮಾತರಂ ಮಾತುರಾಲಯೇ ॥ ೧ ॥

ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ತು ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರೋಷಿತಂ ಸುತಮ್ ।
ಉತ್ಪಪಾತ ತದಾ ಹೃಷ್ಟಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸೌವರ್ಣಮಾನಸಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯೈವ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸ್ವಗೃಹಂ ಶ್ರೀವಿವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಭರತಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಜಗ್ರಾಹ ಜನನ್ಯಾಶ್ಚರಣೌ ಶುಭೌ ॥ ೩ ॥

ತಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸಮುಪಾಘ್ರಾಯ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ ।
ಅಜ್ಞೇ ಭರತಮಾರೋಪ್ಯ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೪ ॥

ಅದ್ಯ ತೇ ಕತಿಚಿದ್ರಾತ್ಯಶುಚ್ಯತಸ್ಯಾರ್ಯಕವೇಶ್ಮನಃ ।
ಅಪಿ ನಾಧ್ವಶ್ರಮಃ ಶೀಘ್ರಂ ರಥೇನಾಪತತಸ್ತವ ॥ ೫ ॥

ಆರ್ಯಕಸ್ತೇ ಸುಕುಶಲೋ ಯುಧಾಜಿನ್ಮಾತುಲಸ್ತವ ।
ಪ್ರವಾಸಾಚ್ಚ ಸುಖಂ ಪುತ್ರ ಸರ್ವಂ ಮೇ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೬ ॥

ಏವಂ ಪೃಷ್ಠಂಸ್ತು ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಪ್ರಿಯಂ ಪಾರ್ಥಿವನಂದನಃ ।
ಆಚಷ್ಟ ಭರತಃ ಸರ್ವಂ ಮಾತ್ರೇ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ॥ ೭ ॥

ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಪ್ತಮೀ ರಾತ್ರಿಶುಚ್ಯತಸ್ಯಾರ್ಯಕವೇಶ್ಮನಃ ।
ಅಮ್ಬಾಯಾಃ ಕುಶಲೀ ತಾತೋ ಯುಧಾಜಿನ್ಮಾತುಲಶ್ಚ ಮೇ ॥ ೮ ॥

ಯನ್ಮೇ ಧನಂ ಚ ರತ್ನಂ ಚ ದದೌ ರಾಜಾ ಪರಂತಪಃ ।
ಪರಿಶ್ರಾಂತಂ ಪಥ್ಯಭವತ್ತತೋಽಹಂ ಪೂರ್ವಮಾಗತಃ ॥ ೯ ॥

ರಾಜವಾಕ್ಯಹರ್ಮೈರ್ದೂತೈಸ್ತ್ವಾರ್ಯಮಾಣೋಽಹಮಾಗತಃ ।
ಯದಹಂ ಪೃಷ್ಠಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತದಮ್ಬಾ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೧೦ ॥

ಶೂನ್ಯೋಽಯಂ ಶಯನೀಯಸ್ತೇ ಪರ್ಯಜ್ಞೋ ಹೇಮಭೂಷಿತಃ |
ನ ಚಾಯಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಜನಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಃ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ || 11 ||

ರಾಜಾ ಭವತಿ ಭೂಯಿಷ್ಠೋ ಮಿಹಾಮ್ಬಾಯಾ ನಿವೇಶನೇ |
ತಮಹಂ ನಾದ್ಯ ಪಶ್ಯಾಮಿ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛನ್ನಿಹಾಗತಃ || 12 ||

ಪಿತುರ್ಗ್ರಹೀಷ್ಯೇ ಚರಣೌ ತಂ ಮಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಪೃಚ್ಛತಃ |
ಆಹೋಸ್ವಿದಮ್ಬ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂಯಾಃ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ನಿವೇಶನೇ || 13 ||

ತಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರಿಯವದ್ಧೋರಮಪ್ರಿಯಮ್ |
ಅಜಾನಂತಂ ಪ್ರಜಾನಂತೀ ರಾಜ್ಯಲೋಭೇನ ಮೋಹಿತಾ |
ಯಾ ಗತಿಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾಂ ಗತಿಂ ತೇ ಪಿತಾ ಗತಃ || 14 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಭರತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಧರ್ಮಾಭಿಜನವಾಙ್ಮುಚಿಃ |
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ಭೂಮೌ ಪಿತೃಶೋಕಬಲಾದಿಃ || 15 ||

ತತಃ ಶೋಕೇನ ಸಂವೀತಃ ಪಿತುರ್ಮರಣದುಃಖಿತಃ |
ವಿಲಲಾಪ ಮಹಾತೇಜಾ ಭ್ರಾಂತಾಕುಲಿತಚೇತನಃ || 16 ||

ಏತತ್ಸುರುಚಿರಂ ಭಾತಿ ಪಿತುರ್ಮೇ ಶಯನಂ ಪುರಾ |
ತದಿದಂ ನ ವಿಭಾತ್ಯದ್ಯ ವಿಹೀನಂ ತೇನ ಧೀಮತಾ || 17 ||

ತಮಾರ್ತಂ ದೇವಸಜ್ಜಾಶಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಪತಿತಂ ಭುವಿ |
ಉತ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಶೋಕಾರ್ತಂ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 18 ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಕಿಂ ಶೇಷೇ ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾಯಶಃ |
ತ್ವದ್ವಿಧಾ ನ ಹಿ ಶೋಚಂತಿ ಸಂತಃ ಸದಸಿ ಸಮ್ಮತಾಃ || 19 ||

ಸ ರುದತ್ಯಾ ಚಿರಂ ಕಾಲಂ ಭೂಮೌ ವಿಪರಿವೃತ್ಯ ಚ |
ಜನನೀಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ಶೋಕೈರ್ಬಹುಭಿರಾವೃತಃ || 20 ||

ಅಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯತಿ ರಾಮಂ ತು ರಾಜಾ ಯಜ್ಞಂ ನು ಯಕ್ಷ್ಯತಿ |
ಇತ್ಯಹಂ ಕೃತಸಂಕಲ್ಪೋ ಹೃಷ್ಣೋ ಯಾತ್ರಾಮಯಾಸಿಷಮ್ || 21 ||

ತದಿದಂ ಹ್ಯನ್ಯಥಾ ಭೂತಂ ವ್ಯವದೀರ್ಣಂ ಮನೋ ಮಮ ।
ಪಿತರಂ ಯೋ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಹಿತೇ ರತಮ್ ॥ 22 ॥

ಅಮ್ಬ ಕೇನಾತ್ಯಗಾದ್ರಾಜಾ ವ್ಯಾಧಿನಾ ಮಯ್ಯನಾಗತೇ ।
ಧನ್ಯಾ ರಾಮಾದಯಃ ಸರ್ವೇ ಯೈಃ ಪಿತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಃ ಸ್ವಯಮ್ ॥ 23 ॥

ನ ನೂನಂ ಮಾಂ ಮಹಾರಾಜಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಜಾನಾತಿ ಕೀರ್ತಿಮಾನ್ ।
ಉಪಜಿಘ್ರೇದ್ಧಿ ಮಾಂ ಮೂರ್ಛಿತಾತಃ ಸಂನಮ್ಯ ಸತ್ವರಮ್ ॥ 24 ॥

ಕ್ಷ ಸ ಪಾಣಿಃ ಸುಖಸ್ಪರ್ಶಸ್ತಾತಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ ।
ಯೇನ ಮಾಂ ರಜಸಾ ಧ್ವಸ್ತಮಭೀಕ್ಷ್ಯಂ ಪರಿಮಾರ್ಜತಿ ॥ 25 ॥

ಯೋ ಮೇ ಭ್ರಾತಾ ಪಿತಾ ಬನ್ಧುರ್ಯಸ್ಯ ದಾಸೋಽಸ್ಮಿ ಧೀಮತಃ ।
ತಸ್ಯ ಮಾಂ ಶೀಘ್ರಮಾಖ್ಯಾಹಿ ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟ ಕರ್ಮಣಃ ॥ 26 ॥

ಪಿತಾ ಹಿ ಭವತಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಧರ್ಮಮಾರ್ಯಸ್ಯ ಜಾನತಃ ।
ತಸ್ಯ ಪಾದೌ ಗ್ರಹೀಷ್ಯಾಮಿ ಸ ಹೀದಾನೀಂ ಗತಿರ್ಮಮ ॥ 27 ॥

ಆರ್ಯೇ ಕಿಮಬ್ರವೀದ್ರಾಜಾ ಪಿತಾ ಮೇ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ ।
ಪಶ್ಚಿಮಂ ಸಾಧುಸಂದೇಶಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಶ್ರೋತುಮಾತ್ಮನಃ ॥ 28 ॥

ಇತಿ ಪೃಷ್ಠಾ ಯಥಾತತ್ತ್ವಂ ಕೈಕೇಯೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ರಾಮೇತಿ ರಾಜಾ ವಿಲಪನ್ನಾ ಸೀತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಚ ।
ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪರಂ ಲೋಕಂ ಗತೋ ಗತಿಮತಾಂ ವರಃ ॥ 29 ॥

ಇಮಾಂ ತು ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ವಾಚಂ ವ್ಯಾಜಹಾರ ಪಿತಾ ತವ ।
ಕಾಲ ಧರ್ಮಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಪಾಶೈರಿವ ಮಹಾಗಜಃ ॥ 30 ॥

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಸ್ತು ನರಾ ರಾಮಮಾಗತಂ ಸೀತಯಾ ಸಹ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾಬಾಹುಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಪುನರಾಗತಮ್ ॥ 31 ॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಿಷಸಾದೈವ ದ್ವಿತೀಯಾ ಪ್ರಿಯಶಂಸನಾತ್ ।
ವಿಷಣ್ಣವದನೋ ಭೂತ್ವಾ ಭೂಯಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಮಾತರಮ್ ॥ 32 ॥

ಕೃಷ್ಣ ಚೇದಾನೀಂ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸೀತಯಾ ಚ ಸಮಂ ಗತಃ || 33 ||

ತಥಾ ಪೃಷ್ಠಾ ಯಥಾತತ್ತ್ವಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ |
ಮಾತಾಸ್ಯ ಯುಗಪದಾಕ್ಷಯಂ ವಿಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಿಯಶಙ್ಕಯಾ || 34 ||

ಸ ಹಿ ರಾಜಸುತಃ ಪುತ್ರ ಚೇರವಾಸಾ ಮಹಾವನಮ್ |
ದಣ್ಡಕಾನಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಚರೋ ಗತಃ || 35 ||

ತಚ್ಛುಭ್ರಾ ಭರತಸ್ತ್ರಸ್ತೋ ಭ್ರಾತುಶ್ಚರಿತ್ರಶಙ್ಕಯಾ |
ಸೃಷ್ಯ ವಂಶಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯತ್ಪ್ರಷುಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 36 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಧಂ ಹೃತಂ ರಾಮೇಣ ಕಸ್ಯಚಿತ್ |
ಕಚ್ಚಿನ್ನಾಢ್ಯೋ ದರಿದ್ರೋ ವಾ ತೇನಾಪಾಪೋ ವಿಹಿಂಸಿತಃ || 37 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಪರದಾರಾನ್ವಾ ರಾಜಪುತ್ರೋಽಭಿಮನ್ಯತೇ |
ಕಸ್ಮಾತ್ಸ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಭ್ರೂಣಹೇವ ವಿವಾಸಿತಃ || 38 ||

ಅಥಾಸ್ಯ ಚಪಲಾ ಮಾತಾ ತತ್ತ್ವಕರ್ಮ ಯಥಾತಥಮ್ |
ತೇನೈವ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವೇನ ವ್ಯಾಹರ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 39 ||

ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧನಂ ಕಿಂಚಿದ್ಧೃತಂ ರಾಮೇಣ ಕಸ್ಯಚಿತ್ |
ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಢ್ಯೋ ದರಿದ್ರೋ ವಾ ತೇನಾಪಾಪೋ ವಿಹಿಂಸಿತಃ |
ನ ರಾಮಃ ಪರದಾರಾಂಶ್ಚ ಚಕ್ಷುರ್ಭಾರ್ಯಮಪಿ ಪಶ್ಯತಿ || 40 ||

ಮಯಾ ತು ಪುತ್ರ ಶ್ರುತ್ವೈವ ರಾಮಸ್ಯೈವಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ಯಾಚಿತಸ್ತೇ ಪಿತಾ ರಾಜ್ಯಂ ರಾಮಸ್ಯ ಚ ವಿವಾಸನಮ್ || 41 ||

ಸ ಸ್ವವೃತ್ತಿಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಪಿತಾ ತೇ ತತ್ತ್ವಥಾಕರೋತ್ |
ರಾಮಶ್ಚ ಸಹಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಪ್ರೇಷಿತಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ || 42 ||

ತಮಪಶ್ಯನ್ನಿಪ್ರಿಯಂ ಪುತ್ರಂ ಮಹೀಪಾಲೋ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಪುತ್ರಶೋಕಪರಿದ್ರೂನಃ ಪೃಷ್ಠತ್ಸಮುಪಪೇದಿವಾನ್ || 43 ||

ತವಯಾ ತವದಾನೀಂ ಧರ್ಮಜ್ಞ ರಾಜತವಮವಲಮ್ಬತಾಮ್ |
ತವತಕ್ಮತೇ ಹಿ ಮಯಾ ಸರ್ವಮಿದಮೇವಂವಿಧಂ ಕೃತಮ್ || 44 ||

ತತ್ಪುತ್ರ ಶೀಘ್ರಂ ವಿಧಿನಾ ವಿಧಿಜ್ಞೈರ್-
ವಸಿಷ್ಠಮುಖೈಃ ಸಹಿತೋ ದಿವಜೇಂದ್ರಃ |
ಸಜಾಲ್ಯ ರಾಜಾನಮದೀನಸತ್ತ್ವಮ್
ಆತ್ಮಾನಮುರ್ವ್ಯಾಮಭಿಷೇಚಯಸ್ವ || 45 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಿಂಶತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಪಿತರಂ ವೃತ್ತಂ ಭ್ರಾತರು ಚ ವಿವಾಸಿತೌ |
ಭರತೋ ದುಃಖಿಸಂತಪ್ತ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || ೧ ||

ಕಿಂ ನುಣ್ಣಾರ್ಯಂ ಹತಸ್ಯೇಹ ಮಮ ರಾಜ್ಯೇನ ಶೋಚತಃ |
ವಿಹೀನಸ್ಯಾಥ ಪಿತ್ರಾ ಚ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಪಿತೃಸಮೇನ ಚ || ೨ ||

ದುಃಖೇ ಮೇ ದುಃಖಮಕರೋವ್ರಣೇ ಕ್ಷಾರಮಿವಾದಧಾಃ |
ರಾಜಾನಂ ಪ್ರೇತಭಾವಸ್ಥಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾಮಂ ಚ ತಾಪಸಮ್ || ೩ ||

ಕುಲಸ್ಯ ತ್ವಮಭಾವಾಯ ಕಾಲರಾತ್ರಿರಿವಾಗತಾ |
ಅಜ್ಞಾರಮುಪಗೂಹ್ಯ ಸ್ಮ ಪಿತಾ ಮೇ ನಾವಬುದ್ಧವಾನ್ || ೪ ||

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ಪುತ್ರಶೋಕಾಭಿಪೀಡಿತೇ |
ದುಷ್ಕರಂ ಯದಿ ಜೀವೇತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತ್ವಂ ಜನನೀಂ ಮಮ || ೫ ||

ನನು ತ್ವಾರ್ಯೋಽಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತ್ವಯಿ ವೃತ್ತಿಮನುತ್ತಮಾಮ್ |
ವರ್ತತೇ ಗುರುವೃತ್ತಿಜ್ಞೋ ಯಥಾ ಮಾತರಿ ವರ್ತತೇ || ೬ ||

ತಥಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಹಿ ಮೇ ಮಾತಾ ಕೌಸಲ್ಯಾ ದೀರ್ಘದರ್ಶಿನೀ |
ತ್ವಯಿ ಧರ್ಮಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಭಗಿನ್ಯಾಮಿವ ವರ್ತತೇ || ೭ ||

ತಸ್ಯಾಃ ಪುತ್ರಂ ಕೃತಾತ್ಮಾನಂ ಚೀರವಲ್ಕಲವಾಸಸಮ್ |
ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ವನವಾಸಾಯ ಕಥಂ ಪಾಪೇ ನ ಶೋಚಸಿ || ೮ ||

ಅಪಾಪದರ್ಶಿನಂ ಶೂರಂ ಕೃತಾತ್ಮಾನಂ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ |
ಪ್ರವ್ರಾಜ್ಯ ಚೀರವಸನಂ ಕಿಂ ನು ಪಶ್ಯಸಿ ಕಾರಣಮ್ || ೯ ||

ಉಬ್ಧಾಯಾ ವಿದಿತೋ ಮನ್ಯೇ ನ ತೇಽಹಂ ರಾಘವಂ ಪ್ರತಿ |
ತಥಾ ಹ್ಯನರ್ಥೋ ರಾಜ್ಯಾರ್ಥಂ ತ್ವಯಾ ನೀತೋ ಮಹಾನಯಮ್ || ೧೦ ||

ಅಹಂ ಹಿ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಾವಪಶ್ಯನ್ನಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಕೇನ ಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವೇನ ರಾಜ್ಯಂ ರಕ್ಷಿತುಮುತ್ಸಹೇ || 11 ||

ತಂ ಹಿ ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾರಾಜೋ ಬಲವನ್ತಂ ಮಹಾಬಲಃ |
ಅಪಾಶ್ರಿತೋಽಭೂದ್ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಮೇರುಮೇರುವನಂ ಯಥಾ || 12 ||

ಸೋಽಹಂ ಕಥಮಿಮಂ ಭಾರಂ ಮಹಾಧುರ್ಯಸಮುದ್ಯತಮ್ |
ದಮ್ಯೋ ಧುರಮಿವಾಸಾದ್ಯ ಸಹೇಯಂ ಕೇನ ಚೌಜಸಾ || 13 ||

ಅಥ ವಾ ಮೇ ಭವೇಚ್ಛಕ್ತಿಯೋಗೈರ್ಬುಧ್ಧಿಬಲೇನ ವಾ |
ಸಕಾಮಾಂ ನ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವಾಮಹಂ ಪುತ್ರಗರ್ಧಿನೀಮ್ |
ನಿವರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವನಾದ್ಭ್ರತರಂ ಸ್ವಜನಪ್ರಿಯಮ್ || 14 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಭರತೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಪ್ರಿಯೇತರೈರ್ವಾಕ್ಯಗಣೈಸ್ತುದಂಸ್ತಾಮ್ |
ಶೋಕಾತುರಶ್ಚಾಪಿ ನನಾದ ಭೂಯಃ
ಸಿಂಹೋ ಯಥಾ ಪರ್ವತಗರ್ವರಸ್ಥಃ || 15 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಾಂ ತಥಾ ಗರ್ಹಯಿತ್ವಾ ತು ಮಾತರಂ ಭರತಸ್ತದಾ ।
ರೋಷೇಣ ಮಹತಾವಿಷ್ಟಃ ಪುನರೇವಾಬ್ರವೀದ್ವಚಃ ॥ 1 ॥

ರಾಜ್ಯಾಽದ್ಭ್ರಂಶಸ್ವ ಕೈಕೇಯಿ ನೃಶಂಸೇ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣಿ ।
ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಚ ಧರ್ಮೇಣ ಮಾ ಮೃತಂ ರುದತೀ ಭವ ॥ 2 ॥

ಕಿಂ ನು ತೇಽದೂಷಯದ್ರಾಜಾ ರಾಮೋ ವಾ ಭೃಶಧಾರ್ಮಿಕಃ ।
ಯಯೋರ್ಮೃತೃರ್ವಿವಾಸಶ್ಚ ತ್ವತ್ಕೃತೇ ತುಲ್ಯಮಾಗತೌ ॥ 3 ॥

ಭ್ರೂಣಹತ್ಯಾಮಸಿ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಕುಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿನಾಶನಾತ್ ।
ಕೈಕೇಯಿ ನರಕಂ ಗಚ್ಛ ಮಾ ಚ ಭರ್ತುಃ ಸಲೋಕತಾಮ್ ॥ 4 ॥

ಯತ್ತ್ವಯಾ ಹೀದೃಶಂ ಪಾಪಂ ಕೃತಂ ಘೋರೇಣ ಕರ್ಮಣಾ ।
ಸರ್ವಲೋಕಪ್ರಿಯಂ ಹಿತಾಸ್ವ ಮಮಾಪ್ಯಾಪಾದಿತಂ ಭಯಮ್ ॥ 5 ॥

ತ್ವತ್ಕೃತೇ ಮೇ ಪಿತಾ ವೃತ್ತೋ ರಾಮಶ್ಚಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಅಯಶೋ ಜೀವಲೋಕೇ ಚ ತ್ವಯಾಹಂ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಃ ॥ 6 ॥

ಮಾತೃರೂಪೇ ಮಮಾಮಿತ್ರೇ ನೃಶಂಸೇ ರಾಜ್ಯಕಾಮುಕೇ ।
ನ ತೇಽಹಮಭಿಭಾಷ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ದುರ್ವೃತ್ತೇ ಪತಿಘಾತಿನಿ ॥ 7 ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ಯಾಶ್ಚಾನ್ಯಾ ಮಮ ಮಾತರಃ ।
ದುಃಖೇನ ಮಹತಾವಿಷ್ಟಾಸ್ತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕುಲದೂಷಿಣೀಮ್ ॥ 8 ॥

ನ ತ್ವಮಶ್ವಪತೇಃ ಕನ್ಯಾ ಧರ್ಮರಾಜಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೀ ತತ್ರ ಜಾತಾಸಿ ಕುಲಪ್ರಧ್ವಂಸಿನೀ ಪಿತುಃ ॥ 9 ॥

ಯತ್ತ್ವಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕೋ ರಾಮೋ ನಿತ್ಯಂ ಸತ್ಯಪರಾಯಣಃ ।
ವನಂ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತೋ ದುಃಖಾತ್ಪಿತಾ ಚ ತ್ರಿದಿವಂ ಗತಃ ॥ 10 ॥

ಯತ್ಪ್ರಧಾನಾಸಿ ತತ್ತ್ವಪಂ ಮಯಿ ಪಿತ್ರಾ ವಿನಾಕೃತೇ ।
ಭ್ರಾತೃಭ್ಯಾಂ ಚ ಪರಿತ್ಯಕ್ತೇ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಚಾಪ್ರಿಯೇ ॥ 11 ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಧರ್ಮಸಂಯುಕ್ತಾಂ ವಿಯುಕ್ತಾಂ ಪಾಪನಿಶ್ಚಯೇ ।
ಕೃತ್ವಾ ಕಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ತ್ವದ್ಯ ಲೋಕಂ ನಿರಯಗಾಮಿನೀ ॥ 12 ॥

ಕಿಂ ನಾವಬುದ್ಧಸೇ ಕ್ರೂರೇ ನಿಯತಂ ಬನ್ಧುಸಂಶ್ರಯಮ್ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಪಿತೃಸಮಂ ರಾಮಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾತ್ಮಸಮ್ಭವಮ್ ॥ 13 ॥

ಅಜಗಪ್ರತ್ಯಜಗಜಃ ಪುತ್ರೋ ಹೃದಯಾಚ್ಚಾಪಿ ಜಾಯತೇ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಿಯತರೋ ಮಾತುಃ ಪ್ರಿಯತಾನ್ ತು ಬಾನ್ಧವಃ ॥ 14 ॥

ಅನ್ಯದಾ ಕಿಲ ಧರ್ಮಜ್ಞಾ ಸುರಭಿಃ ಸುರಸಮ್ಮತಾ ।
ವಹಮಾನೌ ದದರ್ಶೋರ್ವಾರ್ಯಂ ಪುತ್ರೌ ವಿಗತಚೇತಸೌ ॥ 15 ॥

ತಾವರ್ಧದಿವಸೇ ಶ್ರಾನ್ತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುತ್ರೌ ಮಹೀತಲೇ ।
ರುರೋದ ಪುತ್ರ ಶೋಕೇನ ಬಾಷ್ಪಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾ ॥ 16 ॥

ಅಧಸ್ತಾದ್ವ್ಯಜತಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಸುರರಾಜ್ಞೋ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಬಿನ್ದವಃ ಪತಿತಾ ಗಾತ್ರೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಃ ಸುರಭಿಗನ್ನಿನಃ ॥ 17 ॥

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾಂ ವಜ್ರಪಾಣಿಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ।
ಇನ್ದ್ರಃ ಪ್ರಾಇಜ್ಜಲಿರುದ್ವಿಗ್ನಃ ಸುರರಾಜೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ ॥ 18 ॥

ಭಯಂ ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಚಾಸ್ಮಾಸು ಕುತಶ್ಚಿದ್ವಿದ್ಯದ್ಯತೇ ಮಹತ್ ।
ಕುತೋ ನಿಮಿತ್ತಃ ಶೋಕಸ್ತೇ ಬ್ರೂಹಿ ಸರ್ವಹಿತೈಷಿಣಿ ॥ 19 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸುರಭಿಃ ಸುರರಾಜೇನ ಧೀಮತಾ ।
ಪತ್ಯುವಾಚ ತತೋ ಧೀರಾ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಾ ॥ 20 ॥

ಶಾನ್ತಂ ಪಾತಂ ನ ವಃ ಕಿಂಚಿತ್ಕುತಶ್ಚಿದಮರಾಧಿಪ ।
ಅಹಂ ತು ಮಗ್ನೌ ಶೋಚಾಮಿ ಸ್ವಪುತ್ರೌ ವಿಷಮೇ ಸ್ಥಿತೌ ॥ 21 ॥

ಏತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃಷೌ ದೀನೌ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಪ್ರತಾಪಿನೌ ।
ವಧ್ಯಮಾನೌ ಬಲೀವದೌರ್ವ ಕರ್ಷಕೇಣ ಸುರಾಧಿಪ ॥ 22 ॥

ಮಮ ಕಾಯಾತ್ಪ್ರಸೂತೌ ಹಿ ದುಃಖಿತೌ ಭಾರ ಪೀಡಿತೌ ।
ಯೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಿತಪ್ಯೇಹಂ ನಾಸ್ತಿ ಪುತ್ರಸಮಃ ಪ್ರಿಯಃ ॥ 23 ॥

ಯಸ್ಯಾಃ ಪುತ್ರ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಾಪಿ ಶೋಚತಿ ಕಾಮಧುಕ್ ।
ಕಿಂ ಪುನರ್ಯಾ ವಿನಾ ರಾಮಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ವರ್ತಯಿಷ್ಯತಿ ॥ 24 ॥

ಏಕಪುತ್ರಾ ಚ ಸಾಧಿಷ್ಠೇ ಚ ವಿವತ್ಸೇಯಂ ತ್ವಯಾ ಕೃತಾ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಸತತಂ ದುಃಖಿಂ ಪ್ರೇತ್ಯ ಚೇಹ ಚ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ॥ 25 ॥

ಅಹಂ ಹ್ಯಪಚಿತಿಂ ಭ್ರಾತುಃ ಪಿತುಶ್ಚ ಸಕಲಾಮಿಮಾಮ್ ।
ವರ್ಧನಂ ಯಶಸಶ್ಚಾಪಿ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 26 ॥

ಆನಾಯಯಿತ್ವಾ ತನಯಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ಮಹಾದ್ಯುತಿಮ್ ।
ಸ್ವಯಮೇವ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವನಂ ಮುನಿನಿಷೇವಿತಮ್ ॥ 27 ॥

ಇತಿ ನಾಗ ಇವಾರಣ್ಯೇ ತೋಮರಾಜ್ಕುಶಚೋದಿತಃ ।
ಪಪಾತ ಭುವಿ ಸಜ್ಕುರ್ದೋಧೋ ನಿಃಶ್ವಸನ್ನಿವ ಪನ್ನಗಃ ॥ 28 ॥

ಸಂರಕ್ತನೇತ್ರಃ ಶಿಥಿಲಾಮ್ಬರಸ್ತದಾ
ವಿಧೂತಸರ್ವಾಭರಣಃ ಪರಂತಪಃ ।
ಬಭೂವ ಭೂಮೌ ಪತಿತೋ ನೃಪಾತ್ಮಜಃ
ಶಚೀಪತೇಃ ಕೇತುರಿವೋತ್ಸವಕ್ಷಯೇ ॥ 29 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಥೈವ ಕ್ರೋಶತಸ್ತಸ್ಯ ಭರತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಶಬ್ದಮಾಜ್ಞಾಯ ಸುಮಿತ್ರಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ಆಗತಃ ಕ್ರೂರಕಾರ್ಯಾಯಾಃ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಭರತಃ ಸುತಃ ।
ತಮಹಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭರತಂ ದೀರ್ಘದರ್ಶಿನಮ್ ॥೨॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಸಾ ವಿವರ್ಣಾ ಮಲಿನಾಮ್ಬರಾ ।
ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಭರತೋ ಯತ್ರ ವೇಪಮಾನಾ ವಿಚೇತನಾ ॥೩॥

ಸ ತು ರಾಮಾನುಜಶ್ಚಾಪಿ ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತಸ್ತದಾ ।
ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಭರತೋ ಯತ್ರ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ನಿವೇಶನಮ್ ॥೪॥

ತತಃ ಶತ್ರುಘ್ನ ಭರತೌ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ದುಃಖಿತೌ ।
ಪರ್ಯಷ್ಟಜೇತಾಂ ದುಃಖಾರ್ತಾಂ ಪತಿತಾಂ ನಷ್ಟಚೇತನಾಮ್ ॥೫॥

ಭರತಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಭೃಶದುಃಖಿತಾ ।
ಇದಂ ತೇ ರಾಜ್ಯಕಾಮಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮಕಣ್ವಕಮ್ ।
ಸಮ್ರಾಪ್ತಂ ಬತ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಶೀಘ್ರಂ ಕ್ರೂರೇಣ ಕರ್ಮಣಾ ॥೬॥

ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಚೀರವಸನಂ ಪುತ್ರಂ ಮೇ ವನವಾಸಿನಮ್ ।
ಕೈಕೇಯೀ ಕಂ ಗುಣಂ ತತ್ರ ಪಶ್ಯತಿ ಕ್ರೂರದರ್ಶಿನೀ ॥೭॥

ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮಾಮಪಿ ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಯಿತುಮರ್ಹತಿ ।
ಹಿರಣ್ಯನಾಭೋ ಯತ್ರಾಸ್ತೇ ಸುತೋ ಮೇ ಸುಮಹಾಯಶಾಃ ॥೮॥

ಅಥ ವಾ ಸ್ವಯಮೇವಾಹಂ ಸುಮಿತ್ರಾನುಚರಾ ಸುಖಮ್ ।
ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಾಸ್ಯೇ ಯತ್ರ ರಾಘವಃ ॥೯॥

ಕಾಮಂ ವಾ ಸ್ವಯಮೇವಾದ್ಯ ತತ್ರ ಮಾಂ ನೇತುಮರ್ಹಸಿ ।

ಯತ್ರಾಸೌ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಸ್ತಪ್ಯತೇ ಮೇ ತಪಃ ಸುತಃ || 10 ||

ಇದಂ ಹಿ ತವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಧನಧಾನ್ಯಸಮಾಚಿತಮ್ |
ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಸಮ್ಮೂರ್ಣಂ ರಾಜ್ಯಂ ನಿಯಾತಿತಂ ತಯಾ || 11 ||

ಏವಂ ವಿಲಪಮಾನಾಂ ತಾಂ ಭರತಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಸ್ತದಾ |
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ಶೋಕೈರ್ಬಹುಭಿರಾವೃತಾಮ್ || 12 ||

ಆರ್ಯೇ ಕಸ್ಮಾದಜಾನಂತಂ ಗರ್ಹಸೇ ಮಾಮಕಿಲ್ಬಿಷಮ್ |
ವಿಪುಲಾಂ ಚ ಮಮ ಪ್ರೀತಿಂ ಸ್ಥಿರಾಂ ಜಾನಾಸಿ ರಾಘವೇ || 13 ||

ಕೃತಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಗಾ ಬುದ್ಧಿರ್ಮಾ ಭೂತ್ತಸ್ಯ ಕದಾಚನ |
ಸತ್ಯಸನ್ನಃ ಸತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 14 ||

ಪ್ರೈಷ್ಯಂ ಪಾಪೀಯಸಾಂ ಯಾತು ಸೂರ್ಯಂ ಚ ಪ್ರತಿ ಮೇಹತು |
ಹಂತು ಪಾದೇನ ಗಾಂ ಸುಪ್ತಾಂ ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 15 ||

ಕಾರಯಿತ್ವಾ ಮಹತ್ಕರ್ಮ ಭರ್ತಾ ಭೃತ್ಯಮನರ್ಥಕಮ್ |
ಅಧರ್ಮೋ ಯೋಽಸ್ಯ ಸೋಽಸ್ಯಾಸ್ತು ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 16 ||

ಪರಿಪಾಲಯಮಾನಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ಭೂತಾನಿ ಪುತ್ರವತ್ |
ತತಸ್ತು ದ್ರುಹ್ಯತಾಂ ಪಾಪಂ ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 17 ||

ಬಲಿಷ್ಠಾಘ್ರಗಮದ್ಧೃತ್ಯ ನೃಪಸ್ಯಾರಕ್ಷತಃ ಪ್ರಜಾಃ |
ಅಧರ್ಮೋ ಯೋಽಸ್ಯ ಸೋಽಸ್ಯಾಸ್ತು ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 18 ||

ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಚ ತಪಸ್ವಿಭ್ಯಃ ಸತ್ರೇ ವೈ ಯಜ್ಞದಕ್ಷಿಣಾಮ್ |
ತಾಂ ವಿಪ್ರಲಪತಾಂ ಪಾಪಂ ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 19 ||

ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಸಮ್ಮಾಧೇ ಯುದ್ಧೇ ಶಸ್ತ್ರಸಮಾಕುಲೇ |
ಮಾ ಸ್ಮ ಕಾರ್ಷ್ಣೀತ್ಸತಾಂ ಧರ್ಮಂ ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 20 ||

ಉಪದಿಷ್ಟಂ ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮಾರ್ಥಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಯತ್ನೇನ ಧೀಮತಾ |

ಸ ನಾಶಯತು ದುಷ್ಪಾತ್ರಾ ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 21 ||

ಪಾಯಸಂ ಕೃಸರಂ ಛಾಗಂ ವೃಥಾ ಸೋಽಶ್ನಾತು ನಿರ್ಘೃಣಃ |
ಗುರುಂಶ್ಚಪ್ಯವಜಾನಾತು ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 22 ||

ಪುತ್ರೈರ್ದಾರೈಶ್ಚ ಭೃತ್ಯೈಶ್ಚ ಸ್ವಗೃಹೇ ಪರಿವಾರಿತಃ |
ಸ ಏಕೋ ಮೃಷ್ಣಮಶ್ನಾತು ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 23 ||

ರಾಜಸ್ತ್ರೀಬಾಲವೃದ್ಧಾನಾಂ ವಧೇ ಯತ್ಪಾಪಮುಚ್ಯತೇ |
ಭೃತ್ಯತ್ಯಾಗೇ ಚ ಯತ್ಪಾಪಂ ತತ್ಪಾಪಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತಾಮ್ || 24 ||

ಉಭೇ ಸನ್ನೇಶಯಾನಸ್ಯ ಯತ್ಪಾಪಂ ಪರಿಕಲ್ಪ್ಯತೇ |
ತಚ್ಚ ಪಾಪಂ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 25 ||

ಯದಗ್ನಿದಾಯಕೇ ಪಾಪಂ ಯತ್ಪಾಪಂ ಗುರುತಲ್ಪಗೇ |
ಮಿತ್ರದ್ರೋಹೇ ಚ ಯತ್ಪಾಪಂ ತತ್ಪಾಪಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತಾಮ್ || 26 ||

ದೇವತಾನಾಂ ಪಿತೃಣಾಂ ಚ ಮಾತಾ ಪಿತೋಸ್ತಥೈವ ಚ |
ಮಾ ಸ್ಮ ಕಾರ್ಷೀತ್ಸ ಶುಶ್ರೂಷಾಂ ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 27 ||

ಸತಾಂ ಲೋಕಾತ್ಸತಾಂ ಕೀರ್ತ್ಯಾಃ ಸಜುಜ್ಞಾತ್ಕರ್ಮಣಸ್ತಥಾ |
ಭ್ರಶ್ಯತು ಕ್ಷಿಪ್ರಮದ್ಯೈವ ಯಸ್ಯಾಯೋಽನುಮತೇ ಗತಃ || 28 ||

ವಿಹೀನಾಂ ಪತಿಪುತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜಃ |
ಏವಮಾಶ್ವಸಯನ್ನೇವ ದುಃಖಾತೋ ನಿಪಪಾತ ಹ || 29 ||

ತಥಾ ತು ಶಪಥೈಃ ಕಷ್ಠೈಃ ಶಪಮಾನಮಚೇತನಮ್ |
ಭರತಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 30 ||

ಮಮ ದುಃಖಮಿದಂ ಪುತ್ರ ಭೂಯಃ ಸಮುಪಜಾಯತೇ |
ಶಪಥೈಃ ಶಪಮಾನೋ ಹಿ ಪ್ರಾಣಾನುಪರುಣಿತ್ಸಿ ಮೇ || 31 ||

ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ನ ಚಲಿತೋ ಧರ್ಮಾದಾತ್ಮಾ ತೇ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |

ವತ್ಸ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೋ ಮೇ ಸತಾಂ ಲೋಕಾನವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ || 32 ||

ಏವಂ ವಿಲಪಮಾನಸ್ಯ ದುಃಖಾರ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಮೋಹಾಚ್ಚ ಶೋಕಸಂರೋಧಾದ್ಭೂವ ಲುಲಿತಂ ಮನಃ || 33 ||

ಲಾಲಪ್ಯಮಾನಸ್ಯ ವಿಚೇತನಸ್ಯ
ಪ್ರನಷ್ಟಬುದ್ಧೇಃ ಪತಿತಸ್ಯ ಭೂಮೌ |
ಮುಹುರ್ಮುಹುರ್ನಿಃಶ್ವಸತಶ್ಚ ದೀರ್ಘಮ್
ಸಾ ತಸ್ಯ ಶೋಕೇನ ಜಗಾಮ ರಾತ್ರಿಃ || 34 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಮೇವಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಂ ಭರತಂ ಕೇಕಯೀಸುತಮ್ ।
ಉವಾಚ ವದತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಸಿಷ್ಠಃ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗ್ವಿಷಿಃ ॥ ೧ ॥

ಅಲಂ ಶೋಕೇನ ಭದ್ರಂ ತೇ ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾಯಶಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ನರಪತೇಃ ಕುರು ಸಂಯಾನಮುತ್ತರಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರತೋ ಧಾರಣಾಂ ಗತಃ ।
ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮವಿತ್ ॥ ೩ ॥

ಉದ್ಧೃತಂ ತೈಲಸಂಕ್ಲೇಶದಾತ್ಮ ತು ಭೂಮೌ ನಿವೇಶಿತಮ್ ।
ಆಪೀತವರ್ಣವದನಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಮಿವ ಭೂಮಿಪಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಿವೇಶ್ಯ ಶಯನೇ ಚಾಗ್ರ್ಯೇ ನಾನಾರತ್ನಪರಿಷ್ಕೃತೇ ।
ತತೋ ದಶರಥಂ ಪುತ್ರೋ ವಿಲಲಾಪ ಸುದುಃಖಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಕಿಂ ತೇ ವ್ಯವಸಿತಂ ರಾಜನ್ಯೋಷಿತೇ ಮಯ್ಯನಾಗತೇ ।
ವಿವಾಸ್ಯ ರಾಮಂ ಧರ್ಮಜ್ಞಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಕ್ವ ಯಾಸ್ಯಸಿ ಮಹಾರಾಜ ಹಿತ್ವೇಮಂ ದುಃಖಿತಂ ಜನಮ್ ।
ಹೀನಂ ಪುರುಷಸಿಂಹೇನ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ ॥ ೭ ॥

ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ತು ತೇ ರಾಜನ್ಯೋಽಸ್ಮಿನ್ನಲ್ಪಯಿತಾ ಪುರೇ ।
ತ್ವಯಿ ಪ್ರಯಾತೇ ಸ್ವಸ್ತಾತ ರಾಮೇ ಚ ವನಮಾಶ್ರಿತೇ ॥ ೮ ॥

ವಿಧವಾ ಪೃಥಿವೀ ರಾಜಂಸ್ತ್ವಯಾ ಹೀನಾ ನ ರಾಜತೇ ।
ಹೀನಚಂದ್ರೇವ ರಜನೀ ನಗರೀ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಏವಂ ವಿಲಪಮಾನಂ ತಂ ಭರತಂ ದೀನಮಾನಸಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ವಚನಂ ಭೂಯೋ ವಸಿಷ್ಠಸ್ತು ಮಹಾನ್ಮುಷಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಾಣಿ ಯಾನ್ಯಸ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಾಣಿ ವಿಶಾಮ್ಪತೇಃ |
ತಾನ್ಯವ್ಯಗ್ರಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕ್ರಿಯತಾಮವಿಚಾರಿತಮ್ || 11 ||

ತಥೇತಿ ಭರತೋ ವಾಕ್ಯಂ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯಾಭಿಪೂಜ್ಯ ತತ್ |
ಋತ್ವಿಕ್ಪುರೋಹಿತಾಚಾರ್ಯಾಂಸ್ತ್ವರಯಾಮಾಸ ಸರ್ವಶಃ || 12 ||

ಯೇ ತ್ವಗ್ರತೋ ನರೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಅಗ್ನೌಗಾರಾದ್ಬಹಿಷ್ಕೃತಾಃ |
ಋತ್ವಿಗ್ಭರ್ಯಾಜಕೈಶ್ಚೈವ ತೇ ಹ್ರಿಯಂತೇ ಯಥಾವಿಧಿ || 13 ||

ಶಿಬಿಲಾಯಾಮಥಾರೋಪ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಗತಚೇತನಮ್ |
ಬಾಷ್ಪಕಣ್ಣಾ ವಿಮನಸಸ್ತಮೂಹುಃ ಪರಿಚಾರಕಾಃ || 14 ||

ಹಿರಣ್ಯಂ ಚ ಸುವರ್ಣಂ ಚ ವಾಸಾಂಸಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಪ್ರಕಿರಂತೋ ಜನಾ ಮಾರ್ಗಂ ನೃಪತೇರಗ್ರತೋ ಯಯುಃ || 15 ||

ಚಂದನಾಗುರುನಿರ್ಯಾಸಾನ್ರಲಂ ಪದ್ಮಕಂ ತಥಾ |
ದೇವದಾರೂಣಿ ಚಾಹೃತ್ಯ ಚಿತಾಂ ಚಕ್ರುಸ್ತಥಾಪರೇ || 16 ||

ಗನ್ಧಾನುಚ್ಚಾವಚಾಂಶ್ಚಾನ್ಯಾಂಸ್ತತ್ರ ದತ್ತ್ವಾಥ ಭೂಮಿಪಮ್ |
ತತಃ ಸಂವೇಶಯಾಮಾಸುಶ್ಚಿತಾಮಧ್ಯೇ ತಮೃತ್ವಿಜಃ || 17 ||

ತಥಾ ಹುತಾಶನಂ ಹುತ್ವಾ ಜೇಪುಸ್ತಸ್ಯ ತದರ್ತ್ವಿಜಃ |
ಜಗುಶ್ಚ ತೇ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಂ ತತ್ರ ಸಾಮಾನಿ ಸಾಮಗಾಃ || 18 ||

ಶಿಬಿಕಾಭಿಶ್ಚ ಯಾನ್ಯೈಶ್ಚ ಯಥಾರ್ಹಂ ತಸ್ಯ ಯೋಷಿತಃ |
ನಗರಾನ್ನಿರ್ಯಯುಸ್ತತ್ರ ವೃದ್ಧೈಃ ಪರಿವೃತಾಸ್ತದಾ || 19 ||

ಪ್ರಸವ್ಯಂ ಚಾಪಿ ತಂ ಚಕ್ರುರ್ಮತ್ವಿಜೋಽಗ್ನಿಚಿತಂ ನೃಪಮ್ |
ಸ್ತ್ರಿಯಶ್ಚ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾಃ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪ್ರಮುಖಾಸ್ತದಾ || 20 ||

ಕ್ರೌಞ್ಚೀನಾಮಿವ ನಾರೀಣಾಂ ನಿನಾದಸ್ತತ್ರ ಶುಶ್ರುವೇ |
ಆರ್ತಾನಾಂ ಕರುಣಂ ಕಾಲೇ ಕ್ರೋಶಂತೀನಾಂ ಸಹಸ್ರಶಃ || 21 ||

ತತೋ ರುದನ್ಯೋ ವಿವಶಾ ವಿಲಪ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಯಾನೇಭ್ಯಃ ಸರಯೂತೀರಮವತೇರುವರಾಜ್ಞನಾಃ ॥ 22 ॥

ಕೃತೋದಕಂ ತೇ ಭರತೇನ ಸಾರ್ಧಮ್
ನೃಪಾಜ್ಞನಾ ಮನ್ತ್ರಿಪುರೋಹಿತಾಶ್ಚ ।
ಪುರಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಶ್ರುಪರೀತನೇತ್ರಾ
ಭೂಮೌ ದಶಾಹಂ ವ್ಯನಯಂತ ದುಃಖಮ್ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ದಶಾಹೇತಿಗತೇ ಕೃತಶೌಚೋ ನೃಪಾತ್ಮಜಃ ।
ದ್ವಾದಶೇಹನಿ ಸಮಾಪ್ರಪ್ತೇ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಾಣ್ಯಕಾರಯತ್ ॥ ೧ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ರತ್ನಂ ಧನಮನ್ನಂ ಚ ಪುಷ್ಕಲಮ್ ।
ಬಾಸ್ತಿಕಂ ಬಹುಶುಕ್ಲಂ ಚ ಗಾಶ್ವಾಪಿ ಶತಶಸ್ತಧಾ ॥ ೨ ॥

ದಾಸೀದಾಸಂ ಚ ಯಾನಂ ಚ ವೇಶ್ಮಾನಿ ಸುಮಹಾನ್ತಿ ಚ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ಪುತ್ರೋ ರಾಜ್ಞಸ್ತಸ್ಯಾರ್ಥೈಹಿಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ತತಃ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ದಿವಸೇಽಥ ತ್ರಯೋದಶೇ ।
ವಿಲಲಾಪ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಭರತಃ ಶೋಕಮೂರ್ಛಿತಃ ॥ ೪ ॥

ಶಬ್ದಾಪಿಹಿತಕಣ್ತಶ್ಚ ಶೋಧನಾರ್ಥಮುಪಾಗತಃ ।
ಚಿತಾಮೂಲೇ ಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯಮಿದಮಾಹ ಸುದುಃಖಿತಃ ॥ ೫ ॥

ತಾತ ಯಸ್ಮಿನ್ನಿಷ್ಟೋಷ್ಣೋಽಹಂ ತ್ವಯಾ ಭ್ರಾತರಿ ರಾಘವೇ ।
ತಸ್ಮಿನ್ನನಂ ಪ್ರವ್ರಜಿತೇ ಶೂನ್ಯೇ ತ್ಯಕ್ತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ ತ್ವಯಾ ॥ ೬ ॥

ಯಥಾಗತಿರನಾಥಾಯಾಃ ಪುತ್ರಃ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತೋ ವನಮ್ ।
ತಾಮಮ್ಬಾಂ ತಾತ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತ್ವಂ ಕ್ವ ಗತೋ ನೃಪ ॥ ೭ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಸ್ಮಾರುಣಂ ತಚ್ಚ ದಗ್ಧಾಸ್ಥಿಸ್ಥಾನಮಣ್ಡಲಮ್ ।
ಪಿತುಃ ಶರೀರ ನಿರ್ವಾಣಂ ನಿಷ್ಪನ್ನನಿಷ್ಪನ್ನಸಾದ ಹ ॥ ೮ ॥

ಸ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರುದಂದೀನಃ ಪಪಾತ ಧರಣೀತಲೇ ।
ಉತ್ಥಾಪ್ಯಮಾನಃ ಶಕ್ರಸ್ಯ ಯನ್ತ್ರ ಧ್ವಜ ಇವ ಚ್ಯುತಃ ॥ ೯ ॥

ಅಭಿಪೇತುಸ್ತತಃ ಸರ್ವೇ ತಸ್ಯಾಮಾತ್ಮಾಃ ಶುಚಿವ್ರತಮ್ ।
ಅನ್ತಕಾಲೇ ನಿಪತಿತಂ ಯಯಾತಿಮೃಷಯೋ ಯಥಾ ॥ ೧೦ ॥

ಶತ್ರುಘ್ನಶಾಚಪಿ ಭರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತಮ್ |
ವಿಸಂಜ್ಞೋ ನೃಪತದ್ಭೂಮೌ ಭೂಮಿಪಾಲಮನುಸ್ಮರನ್ || 11 ||

ಉನ್ಮತ್ತ ಇವ ನಿಶ್ಚೇತಾ ವಿಲಲಾಪ ಸುದುಃಖಿತಃ |
ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಪಿತುರ್ಗುಣಾಜ್ಞಾನಿ ತಾನಿ ತಾನಿ ತದಾ ತದಾ || 12 ||

ಮನ್ದರಾ ಪ್ರಭವಸ್ತೀವ್ರಃ ಕೈಕೇಯೀಗ್ರಾಹಸಜ್ಞುಲಃ |
ವರದಾನಮಯೋಽಕ್ಷೋಭೋಽಮಜ್ಜಯಚೋಕಸಾಗರಃ || 13 ||

ಸುಕುಮಾರಂ ಚ ಬಾಲಂ ಚ ಸತತಂ ಲಾಲಿತಂ ತ್ವಯಾ |
ಕ್ಷ ತಾತ ಭರತಂ ಹಿತ್ವಾ ವಿಲಪಂತಂ ಗತೋ ಭವಾನ್ || 14 ||

ನನು ಭೋಜ್ಯೇಷು ಪಾನೇಷು ವಸ್ತ್ರೇಷ್ವಾಭರಣೇಷು ಚ |
ಪ್ರವಾರಯಸಿ ನಃ ಸರ್ವಾಂಸ್ತನ್ನಃ ಕೋಽದ್ಯ ಕರಿಷ್ಯತಿ || 15 ||

ಅವದಾರಣ ಕಾಲೇ ತು ಪೃಥಿವೀ ನಾವದೀರ್ಯತೇ |
ವಿಹೀನಾ ಯಾ ತ್ವಯಾ ರಾಜ್ಞಾ ಧರ್ಮಜ್ಞೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 16 ||

ಪಿತರಿ ಸ್ವರ್ಗಮಾಪನ್ನೇ ರಾಮೇ ಚಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತೇ |
ಕಿಂ ಮೇ ಜೀವಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹಂತಾಶನಮ್ || 17 ||

ಹೀನೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಚ ಪಿತ್ರಾ ಚ ಶೂನ್ಯಾಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಪಾಲಿತಾಮ್ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ನ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತಪೋವನಮ್ || 18 ||

ತಯೋರ್ವಿಲಪಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ಯಸನಂ ಚಾನ್ವವೇಕ್ಷ್ಯ ತತ್ |
ಭೃಶಮಾರ್ತತರಾ ಭೂಯಃ ಸರ್ವ ಏವಾನುಗಾಮಿನಃ || 19 ||

ತತೋ ವಿಷಣ್ಣಾ ಶ್ರಾನ್ತಾ ಚ ಶತ್ರುಘ್ನ ಭರತಾವುಭೌ |
ಧರಣ್ಯಾಂ ಸಂವ್ಯಚೇಷ್ಟೇತಾಂ ಭಗ್ನಶೃಜ್ಞಾವಿವರ್ಷಭೌ || 20 ||

ತತಃ ಪ್ರಕೃತಿಮಾನ್ವೈದ್ಯಃ ಪಿತುರೇಷಾಂ ಪುರೋಹಿತಃ |
ವಸಿಷ್ಠೋ ಭರತಂ ವಾಕ್ಯಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ತಮುವಾಚ ಹ || 21 ||

ಶ್ರೀಣಿ ದ್ವಂದ್ವಾನಿ ಭೂತೇಷು ಪ್ರವೃತ್ತಾನ್ಯವಿಶೇಷತಃ ।
ತೇಷು ಚಾಪರಿಹಾರ್ಯೇಷು ನೈವಂ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ ॥ 22 ॥

ಸುಮನ್ತ್ರಶ್ಚಾಪಿ ಶತ್ರುಘ್ನಮುತ್ಥಾಪ್ಯಾಭಿಪ್ರಸಾದ್ಯ ಚ ।
ಶ್ರಾವಯಾಮಾಸ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವಭೂತಭವಾಭವೌ ॥ 23 ॥

ಉತ್ಥಿತೌ ತೌ ನರವ್ಯಾಘ್ರೌ ಪ್ರಕಾಶೇತೇ ಯಶಸ್ವಿನೌ ।
ವರ್ಷಾತಪಪರಿಕ್ಲಿನ್ನೌ ಪೃಥಗಿಂದ್ರಧ್ವಜಾವಿವ ॥ 24 ॥

ಅಶ್ರುಣಿ ಪರಿಮೃದ್ನಂತೌ ರಕ್ತಾಕ್ಷೌ ದೀನಭಾಷಿಣೌ ।
ಅಮಾತ್ಯಸ್ತ್ವರಯಂತಿ ಸ್ಮ ತನಯೌ ಚಾಪರಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅತ್ರ ಯಾತ್ರಾಂ ಸಮೀಹಂತಂ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಜಃ ।
ಭರತಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ಗತೀರ್ಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ದುಃಖೇ ಕಿಂ ಪುನರಾತ್ಮನಃ ।
ಸ ರಾಮಃ ಸತ್ತ್ವ ಸಮ್ಪನ್ನಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತೋ ವನಮ್ ॥೨॥

ಬಲವಾನ್ವೀರ್ಯ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಾಮ ಯೋಽಪ್ಯಸೌ ।
ಕಿಂ ನ ಮೋಚಯತೇ ರಾಮಂ ಕೃತ್ವಾಪಿ ಪಿತೃನಿಗ್ರಹಮ್ ॥೩॥

ಪೂರ್ವಮೇವ ತು ನಿಗ್ರಾಹ್ಯಃ ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯ ನಯಾನಯೌ ।
ಉತ್ಪಥಂ ಯಃ ಸಮಾರೂಢೋ ನಾರ್ಯಾ ರಾಜಾ ವಶಂ ಗತಃ ॥೪॥

ಇತಿ ಸಮ್ಭಾಷಮಾಣೇ ತು ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಜೇ ।
ಪ್ರಾಗ್ಧ್ವಾರೇಽಭೂತ್ತದಾ ಕುಬ್ಜಾ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ ॥೫॥

ಲಿಪ್ತಾ ಚಂದನಸಾರೇಣ ರಾಜವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಬಿಭ್ರತೀ ।
ಮೇಖಲಾ ದಾಮಭಿಶ್ಚಿತ್ರೈ ರಜ್ಜುಬದ್ಧೇವ ವಾನರೀ ॥೬॥

ತಾಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತದಾ ದ್ವಾಃಸ್ಥೋ ಭೃಶಂ ಪಾಪಸ್ಯ ಕಾರಿಣೀಮ್ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾಕರುಣಂ ಕುಬ್ಜಾಂ ಶತ್ರುಘ್ನಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ ॥೭॥

ಯಸ್ಯಾಃ ಕೃತೇ ವನೇ ರಾಮೋ ನ್ಯಸ್ತದೇಹಶ್ಚ ವಃ ಪಿತಾ ।
ಸೇಯಂ ಪಾಪಾ ನೃಶಂಸಾ ಚ ತಸ್ಯಾಃ ಕುರು ಯಥಾಮತಿ ॥೮॥

ಶತ್ರುಘ್ನಶ್ಚ ತದಾಜ್ಞಾಯ ವಚನಂ ಭೃಶದುಃಖಿತಃ ।
ಅಂತಃಪುರಚರಾನ್ಸರ್ವಾನಿತ್ಯುವಾಚ ಧೃತವ್ರತಃ ॥೯॥

ತೀವ್ರಮುತ್ಪಾದಿತಂ ದುಃಖಿಂ ಭ್ರಾತೃಣಾಂ ಮೇ ತಥಾ ಪಿತುಃ ।
ಯಯಾ ಸೇಯಂ ನೃಶಂಸಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ಫಲಮಶ್ನುತಾಮ್ ॥೧೦॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ಚ ತೇನಾಶು ಸಖೀ ಜನಸಮಾವೃತಾ ।
ಗೃಹೀತಾ ಬಲವತ್ಕುಬಾಜಾ ಸಾ ತದ್ಗೃಹಮನಾದಯತ್ ॥ 11 ॥

ತತಃ ಸುಭೃಶ ಸಂತಪ್ತಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಸರ್ವಃ ಸಖೀಜನಃ ।
ಕ್ರುದ್ಧಮಾಜ್ಞಾಯ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ವ್ಯಪಲಾಯತ ಸರ್ವಶಃ ॥ 12 ॥

ಅಮನ್ತ್ರಯತ ಕೃತ್ಸ್ನಶ್ಚ ತಸ್ಯಾಃ ಸರ್ವಸಖೀಜನಃ ।
ಯಥಾಯಂ ಸಮುಪಕ್ರಾಂತೋ ನಿಶೇಷಂ ನಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ 13 ॥

ಸಾನುಕ್ರೋಶಾಂ ವದಾನ್ಯಾಂ ಚ ಧರ್ಮಜ್ಞಾಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಶರಣಂ ಯಾಮಃ ಸಾ ಹಿ ನೋಽಸ್ತು ಧ್ರುವಾ ಗತಿಃ ॥ 14 ॥

ಸ ಚ ರೋಷೇಣ ತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಶತ್ರುತಾಪನಃ ।
ವಿಚರ್ಷತದಾ ಕುಬಾಜಂ ಕ್ರೋಶಂತೀಂ ಪೃಥಿವೀತಲೇ ॥ 15 ॥

ತಸ್ಯಾ ಹ್ಯಾಕೃಷ್ಯಮಾಣಾಯಾ ಮನ್ದರಾಯಾಸ್ತತಸ್ತತಃ ।
ಚಿತ್ರಂ ಬಹುವಿಧಂ ಭಾಣ್ಡಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ತದ್ವ್ಯಶೀರ್ಯತ ॥ 16 ॥

ತೇನ ಭಾಣ್ಡೇನ ಸಜ್ಜೀರ್ಣಂ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜನಿವೇಶನಮ್ ।
ಅಶೋಭತ ತದಾ ಭೂಯಃ ಶಾರದಂ ಗಗನಂ ಯಥಾ ॥ 17 ॥

ಸ ಬಲೀ ಬಲವತ್ಕೋಧಾದ್ಗೃಹೀತಾ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ ।
ಕೈಕೇಯೀಮಭಿನಿರ್ಭತ್ಸ್ಯ ಬಭಾಷೇ ಪರುಷಂ ವಚಃ ॥ 18 ॥

ತೈರ್ವಾಕೈಃ ಪರುಷೈರ್ದುಃಖೈಃ ಕೈಕೇಯೀ ಭೃಶದುಃಖಿತಾ ।
ಶತ್ರುಘ್ನ ಭಯಸನ್ತ್ರಸ್ತಾ ಪುತ್ರಂ ಶರಣಮಾಗತಾ ॥ 19 ॥

ತಾಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಭರತಃ ಕ್ರುದ್ಧಂ ಶತ್ರುಘ್ನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಅವಧ್ಯಾಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಪ್ರಮದಾಃ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಮಿತಿ ॥ 20 ॥

ಹನ್ಯಾಮಹಮಿಮಾಂ ಪಾಪಾಂ ಕೈಕೇಯೀಂ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣೀಮ್ ।
ಯದಿ ಮಾಂ ಧಾರ್ಮಿಕೋ ರಾಮೋ ನಾಸೂಯೇನ್ಮಾತ್ಮಘಾತಕಮ್ ॥ 21 ॥

ಇಮಾಮಪಿ ಹತಾಂ ಕುಬ್ಜಾಂ ಯದಿ ಜಾನಾತಿ ರಾಘವಃ |
ತಾಂ ಚ ಮಾಂ ಚೈವ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನಾಭಿಭಾಷಿಷ್ಯತೇ ಧ್ರುವಮ್ || 22 ||

ಭರತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಜಃ |
ನ್ಯವರ್ತತ ತತೋ ರೋಷಾತ್ತಾಂ ಮುಮೋಚ ಚ ಮನ್ಧರಾಮ್ || 23 ||

ಸಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಮನ್ಧರಾ ನಿಪಪಾತ ಹ |
ನಿಃಶ್ವಸಂತೀ ಸುದುಃಖಾರ್ತಾ ಕೃಪಣಂ ವಿಲಲಾಪ ಚ || 24 ||

ಶತ್ರುಘ್ನವಿಕ್ಷೇಪವಿಮೂಢಸಂಜ್ಞಾಮ್
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಕುಬ್ಜಾಂ ಭರತಸ್ಯ ಮಾತಾ |
ಶನ್ಯೈಃ ಸಮಾಶ್ವಾಸಯದಾರ್ತರೂಪಾಮ್
ಕೌಂಜೀಂ ವಿಲಗ್ನಾಮಿವ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಮ್ || 25 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ದಿವಸೇಽಥ ಚತುರ್ದಶೇ ।
ಸಮೇತ್ಯ ರಾಜಕರ್ತಾರೋ ಭರತಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರುವನ್ ॥ ೧ ॥

ಗತೋ ದಶರಥಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ಯೋ ನೋ ಗುರುತರೋ ಗುರುಃ ।
ರಾಮಂ ಪ್ರವ್ರಾಜ್ಯ ವೈ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ತ್ವಮದ್ಯ ಭವ ನೋ ರಾಜಾ ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾಯಶಃ ।
ಸಜ್ಗತ್ಯಾ ನಾಪರಾಧ್ನೋತಿ ರಾಜ್ಯಮೇತದನಾಯಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಆಭಿಷೇಚನಿಕಂ ಸರ್ವಮಿದಮಾದಾಯ ರಾಘವ ।
ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ ತ್ವಾಂ ಸ್ವಜನಃ ಶ್ರೇಣಯಶ್ಚ ನೃಪಾತ್ಮಜ ॥ ೪ ॥

ರಾಜ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಭರತ ಪಿತೃಪೈತಾಮಹಂ ಮಹತ್ ।
ಅಭಿಷೇಚಯ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಪಾಹಿ ಚಾಸ್ಮನ್ನರರ್ಷಭ ॥ ೫ ॥

ಆಭಿಷೇಚನಿಕಂ ಭಾಣ್ಡಂ ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಭರತಸ್ತಂ ಜನಂ ಸರ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಧೃತವ್ರತಃ ॥ ೬ ॥

ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ಯ ರಾಜತಾ ನಿತ್ಯಮುಚಿತಾ ಹಿ ಕುಲಸ್ಯ ನಃ ।
ನೈವಂ ಭವನ್ತೋ ಮಾಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹನ್ತಿ ಕುಶಲಾ ಜನಾಃ ॥ ೭ ॥

ರಾಮಃ ಪೂರ್ವೋ ಹಿ ನೋ ಭ್ರಾತಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹೀಪತಿಃ ।
ಅಹಂ ತ್ವರಣ್ಯೇ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ವರ್ಷಾಣಿ ನವ ಪೞ್ಚ ಚ ॥ ೮ ॥

ಯುಜ್ಯತಾಂ ಮಹತೀ ಸೇನಾ ಚತುರಜ್ಗಮಹಾಬಲಾ ।
ಆನಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಭ್ರಾತರಂ ರಾಘವಂ ವನಾತ್ ॥ ೯ ॥

ಆಭಿಷೇಚನಿಕಂ ಚೈವ ಸರ್ವಮೇತದುಪಸ್ಕೃತಮ್ ।
ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಮಹೇತೋರ್ವನಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೧೦ ॥

ತತ್ತ್ವವ ತಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರಮಭಿಷಿಚ್ಯ ಪುರಸ್ಕೃತಮ್ ।
ಆನೇಷ್ಯಾಮಿ ತು ವೈ ರಾಮಂ ಹವ್ಯವಾಹಮಿವಾಧ್ವರಾತ್ ॥ 11 ॥

ನ ಸಕಾಮಾ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ವಾಮಿಮಾಂ ಮಾತೃಗನ್ನಿನೀಮ್ ।
ವನೇ ವತ್ಸ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ದುರ್ಗೇ ರಾಮೋ ರಾಜಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 12 ॥

ಕ್ರಿಯತಾಂ ಶಿಲ್ಪಿಭಿಃ ಪನ್ನಾಃ ಸಮಾನಿ ವಿಷಮಾಣಿ ಚ ।
ರಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಂಯಾಂತು ಪಥಿ ದುರ್ಗವಿಚಾರಕಾಃ ॥ 13 ॥

ಏವಂ ಸಮ್ಭಾಷಮಾಣಂ ತಂ ರಾಮಹೇತೋರ್ನೃಪಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಜನಃ ಸರ್ವಃ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಕ್ಯಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ 14 ॥

ಏವಂ ತೇ ಭಾಷಮಾಣಸ್ಯ ಪದ್ಮಾ ಶ್ರೀರುಪತಿಷ್ಠಿತಾಮ್ ।
ಯಸ್ತ್ವಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ನೃಪಸುತೇ ಪೃಥಿವೀಂ ದಾತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 15 ॥

ಅನುತ್ತಮಂ ತದ್ವಚನಂ ನೃಪಾತ್ಮಜ
ಪ್ರಭಾಷಿತಂ ಸಂಶ್ರವಣೇ ನಿಶಮ್ಯ ಚ ।
ಪ್ರಹರ್ಷಜಾಸ್ತಂ ಪ್ರತಿ ಬಾಷ್ಪಬಿನ್ನವೋ
ನಿಪೇತುರಾರ್ಯಾನನನೇತ್ರಸಮ್ಭವಾಃ ॥ 16 ॥

ಊಚುಸ್ತೇ ವಚನಮಿದಂ ನಿಶಮ್ಯ ಹೃಷ್ಣಾಃ
ಸಾಮಾತ್ರಾಃ ಸಪರಿಷದೋ ವಿಯಾತಶೋಕಾಃ ।
ಪನ್ನಾನಂ ನರವರಭಕ್ತಿಮಾಞ್ಜನಶ್ಚ
ವ್ಯಾಧಿಷ್ಠಸ್ತವ ವಚನಾಚ್ಚ ಶಿಲ್ಪಿವರ್ಗಃ ॥ 17 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ಭೂಮಿಪ್ರದೇಶಜ್ಞಾಃ ಸೂತ್ರಕರ್ಮವಿಶಾರದಾಃ ।
ಸ್ವಕರ್ಮಾಭಿರತಾಃ ಶೂರಾಃ ಖನಕಾ ಯನ್ತ್ರಕಾಸ್ತಥಾ ॥೧॥

ಕರ್ಮಾನ್ತಿಕಾಃ ಸ್ಥಪತಯಃ ಪುರುಷಾ ಯನ್ತ್ರಕೋವಿದಾಃ ।
ತಥಾ ವರ್ಧಕಯಶ್ಚೈವ ಮಾರ್ಗಿಣೋ ವೃಕ್ಷತಕ್ಷಕಾಃ ॥೨॥

ಕೂಪಕಾರಾಃ ಸುಧಾಕಾರಾ ವಂಶಕರ್ಮಕೃತಸ್ತಥಾ ।
ಸಮರ್ಥಾ ಯೇ ಚ ದ್ರಷ್ಟಾರಃ ಪುರತಸ್ತೇ ಪ್ರತಸ್ಥಿರೇ ॥೩॥

ಸ ತು ಹರ್ಷಾತ್ತಮುದ್ದೇಶಂ ಜನೌಘೋ ವಿಪುಲಃ ಪ್ರಯಾನ್ ।
ಅಶೋಭತ ಮಹಾವೇಗಃ ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ಪರ್ವಣಿ ॥೪॥

ತೇ ಸ್ವವಾರಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ವರ್ತಮಾಕರ್ಮಾಣಿ ಕೋವಿದಾಃ ।
ಕರಣೈರ್ವಿವಿಧೋಪೇತೈಃ ಪುರಸ್ತಾತ್ಸಮ್ಪ್ರತಸ್ಥಿರೇ ॥೫॥

ಲತಾವಲ್ಲಿಶ್ಚ ಗುಲ್ಮಾಂಶ್ಚ ಸ್ಥಾಣೂನಶ್ಮನ ಏವ ಚ ।
ಜನಾಸ್ತೇ ಚಕ್ರೀ ಮಾರ್ಗಂ ಛಿನ್ನಂನೋ ವಿವಿಧಾನುದ್ರಮಾನ್ ॥೬॥

ಅವೃಕ್ಷೇಷು ಚ ದೇಶೇಷು ಕೇಚಿದ್ವೃಕ್ಷಾನರೋಪಯನ್ ।
ಕೇಚಿತ್ಕುತಾರೈಷ್ವಜೈಶ್ಚ ದಾತ್ರೈಶ್ಚಿನ್ನಂನೃಚಿತ್ಕೃಚಿತ್ ॥೭॥

ಅಪರೇ ವೀರಣಸ್ತಮ್ಬಾನೃಲಿನೋ ಬಲವತ್ತರಾಃ ।
ವಿಧಮನ್ತಿ ಸ್ಮ ದುರ್ಗಾಣಿ ಸ್ಥಲಾನಿ ಚ ತತಸ್ತತಃ ॥೮॥

ಅಪರೇಽಪೂರಯನ್ಯೂಪಾನ್ಪಾಂಸುಭಿಃ ಶ್ವಭ್ರಮಾಯತಮ್ ।
ನಿಮ್ನಭಾಗಾಂಸ್ತಥಾ ಕೇಚಿತ್ಸಮಾಂಶ್ಚಕ್ರುಃ ಸಮನ್ತತಃ ॥೯॥

ಬಬನ್ದುರ್ಬನ್ಧನೀಯಾಂಶ್ಚ ಕ್ಷೋದ್ಯಾನ್ಸೌಘಾಕ್ಷುಕ್ಷುದುಸ್ತದಾ ।
ಬಿಭಿದುರ್ಭೇದನೀಯಾಂಶ್ಚ ತಾಂಸ್ತಾನೇಶಾನ್ನರಾಸ್ತದಾ ॥೧೦॥

ಅಚಿರೇಣೈವ ಕಾಲೇನ ಪರಿವಾಹಾನ್ಬಹೂದಕಾನ್ |
ಚಕ್ರಬೃಹದವಿಧಾಕಾರಾನ್ಸಗರಪ್ರತಿಮಾನ್ಬಹೂನ್ |
ಉದಪಾನಾನ್ಬಹದವಿಧಾನ್ವೇದಿಕಾ ಪರಿಮಣ್ಣಿತಾನ್ || 11 ||

ಸಸುಧಾಕುಟ್ಟಿಮತಲಃ ಪ್ರಪುಷ್ಪಿತಮಹೀರುಹಃ |
ಮತ್ತೋದ್ಭುಷ್ಪದ್ವಿಜಗಣಃ ಪತಾಕಾಭಿರಲಜ್ಜತಃ || 12 ||

ಚಂದ್ರನೋದಕಸಂಸಿಕ್ತೋ ನಾನಾಕುಸುಮಭೂಷಿತಃ |
ಬಹ್ವಶೋಭತ ಸೇನಾಯಾಃ ಪನ್ನಾಃ ಸ್ವರ್ಗಪಥೋಪಮಃ || 13 ||

ಆಜ್ಞಾಪ್ಯಾಥ ಯಥಾಜ್ಞಪ್ತಿ ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇಽಧಿಕೃತಾ ನರಾಃ |
ರಮಣೀಯೇಷು ದೇಶೇಷು ಬಹುಸ್ವಾದುಫಲೇಷು ಚ || 14 ||

ಯೋ ನಿವೇಶಸ್ತ್ವಭಿಪ್ರೇತೋ ಭರತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಭೂಯಸ್ತಂ ಶೋಭಯಾಮಾಸುರ್ಭೂಷಾಭಿಭೂಷಣೋಪಮಮ್ || 15 ||

ನಕ್ಷತ್ರೇಷು ಪ್ರಶಸ್ತೇಷು ಮುಹೂರ್ತೇಷು ಚ ತದ್ವಿದಃ |
ನಿವೇಶಂ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸುರ್ಭರತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 16 ||

ಬಹುಪಾಂಸುಚಯಾಶ್ಚಾಪಿ ಪರಿಖಾಪರಿವಾರಿತಾಃ |
ತತ್ರೇಂದ್ರಕೀಲಪ್ರತಿಮಾಃ ಪ್ರತೋಲೀವರಶೋಭಿತಾಃ || 17 ||

ಪ್ರಾಸಾದಮಾಲಾಸಂಯುಕ್ತಾಃ ಸೌಧಪ್ರಾಕಾರಸಂವೃತಾಃ |
ಪತಾಕಾ ಶೋಭಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸುನಿರ್ಮಿತಮಹಾಪಥಾಃ || 18 ||

ವಿಸರ್ಪತ್ಪರಿವಾಕಾಶೇ ವಿಟಜ್ಜಾಗ್ರವಿಮಾನಕೈಃ |
ಸಮುಚ್ಛ್ರೈತೈರ್ನಿವೇಶಾಸ್ತೇ ಬಭುಃ ಶಕ್ರಪುರೋಪಮಾಃ || 19 ||

ಜಾಹ್ನವೀಂ ತು ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವಿವಿಧದ್ರುಮ ಕಾನನಾಮ್ |
ಶೀತಲಾಮಲಪಾನೀಯಾಂ ಮಹಾಮೀನಸಮಾಕುಲಾಮ್ || 20 ||

ಸಚಂದ್ರತಾರಾಗಣಮಣ್ಣಿತಂ ಯಥಾ
ನಭಃಕ್ಷಪಾಯಾಮಮಲಂ ವಿರಾಜತೇ |

ನರೇಂದ್ರಮಾರ್ಗಃ ಸ ತಥಾ ವ್ಯರಾಜತ
ಕ್ರಮೇಣ ರಮ್ಯಃ ಶುಭಶಿಲ್ಪಿನಿರ್ಮಿತಃ ॥ 21 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ನಾಂದೀಮುಖೀಂ ರಾತ್ರಿಂ ಭರತಂ ಸೂತಮಾಗಧಾಃ |
ತುಷ್ಪುವೃವಾಗ್ವಿಶೇಷಜ್ಞಾಃ ಸ್ತವೈರ್ಮಜ್ಜಲಸಂಹಿತೈಃ || 1 ||

ಸುವರ್ಣಕೋಣಾಭಿಹತಃ ಪ್ರಾಣದದ್ಯಾಮದುನ್ದುಭಿಃ |
ದಧ್ಮುಃ ಶಬ್ದಾಂಶ್ಚ ಶತಶೋ ವಾದ್ಯಾಂಶೋಚ್ಚಾಚ್ಚವಚಸ್ವರಾನ್ || 2 ||

ಸ ತೂರ್ಯ ಘೋಷಃ ಸುಮಹಾನ್ದಿವಮಾಪೂರಯನ್ನಿವ |
ಭರತಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಂ ಭೂಯಃ ಶೋಕೈರರನ್ಧ್ರಯತ್ || 3 ||

ತತೋ ಪ್ರಬುದ್ಧೋ ಭರತಸ್ತಂ ಘೋಷಂ ಸಂನಿವರ್ತ್ಯ ಚ |
ನಾಹಂ ರಾಜೇತಿ ಚಾಪ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶತ್ರುಘ್ನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 4 ||

ಪಶ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನ ಕೈಕೇಯಾ ಲೋಕಸ್ಯಾಪಕೃತಂ ಮಹತ್ |
ವಿಸ್ತೃಜ್ಯ ಮಯಿ ದುಃಖಾನಿ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಗತಃ || 5 ||

ತಸ್ಯೈಷಾ ಧರ್ಮರಾಜಸ್ಯ ಧರ್ಮಮೂಲಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಪರಿಭ್ರಮತಿ ರಾಜಶ್ರೀರ್ನೌರಿವಾಕರ್ಣಿಕಾ ಜಲೇ || 6 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಭರತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ವಿಲಪಂತಂ ವಿಚೇತನಮ್ |
ಕೃಪಣಂ ರುರುದುಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಸ್ವರಂ ಯೋಷಿತಸ್ತದಾ || 7 ||

ತಥಾ ತಸ್ಮಿನ್ವಿಲಪತಿ ವಸಿಷ್ಠೋ ರಾಜಧರ್ಮವಿತ್ |
ಸಭಾಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಾಥಸ್ಯ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಯಶಾಃ || 8 ||

ಶಾತ ಕುಂಭಮಯೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ಮಣಿರತ್ನಸಮಾಕುಲಾಮ್ |
ಸುಧರ್ಮಾಮಿವ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸರ್ಗಣಃ ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ || 9 ||

ಸ ಕಾಂಕ್ಷಾನಮಯಂ ಪೀಠಂ ಪರಾಧ್ಯಾಸ್ತರಣಾವೃತಮ್ |
ಅಧ್ಯಾಸ್ತ ಸರ್ವವೇದಜ್ಞೋ ದೂತಾನನುಶಶಾಸ ಚ || 10 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಕ್ಷತ್ರಿಯಾನೋಧಾನಮಾತ್ಯಾನ್ಗಣಬಲ್ಲಭಾನ್ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾನಯತಾವ್ಯಗ್ರಾಃ ಕೃತ್ಯಮಾತ್ಯಯಿಕಂ ಹಿ ನಃ ॥ 11 ॥

ತತೋ ಹಲಹಲಾಶಬೋ ಮಹಾನ್ಮಮುದಪದ್ಯತ ।
ರಥೈರಶ್ವೈರ್ಗಜೈಶ್ಚಾಪಿ ಜನಾನಾಮುಪಗಚ್ಛತಾಮ್ ॥ 12 ॥

ತತೋ ಭರತಮಾಯಾನ್ತಂ ಶತಕ್ರತುಮಿವಾಮರಾಃ ।
ಪ್ರತ್ಯನಂದನ್ಪ್ರಕೃತಯೋ ಯಥಾ ದಶರಥಂ ತಥಾ ॥ 13 ॥

ಹೃದ ಇವ ತಿಮಿನಾಗಸಂವೃತಃ
ಸ್ತಿಮಿತಜಲೋ ಮಣಿಶಙ್ಖಶರ್ಕರಃ ।
ದಶರಥಸುತಶೋಭಿತಾ ಸಭಾ
ಸದಶರಥೇವ ಬಭೌ ಯಥಾ ಪುರಾ ॥ 14 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಾಮಾರ್ಯಗಣಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಂ ಭರತಃ ಪ್ರಗ್ರಹಾಂ ಸಭಾಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಃ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಾಂ ನಿಶಾಮಿವ ॥೧॥

ಆಸನಾನಿ ಯಥಾನ್ಯಾಯಮಾರ್ಯಾಣಾಂ ವಿಶತಾಂ ತದಾ ।
ಅದೃಶ್ಯತ ಘನಾಪಾಯೇ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರೇವ ಶರ್ವರೀ ॥೨॥

ರಾಜ್ಞಸ್ತು ಪ್ರಕೃತೀಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಮಗ್ರಾಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಧರ್ಮವಿತ್ ।
ಇದಂ ಪುರೋಹಿತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಭರತಂ ಮೃದು ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥೩॥

ತಾತ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸ್ವರ್ಗತೋ ಧರ್ಮಮಾಚರನ್ ।
ಧನ ಧಾನ್ಯವತೀಂ ಸ್ಫೀತಾಂ ಪ್ರದಾಯ ಪೃಥಿವೀಂ ತವ ॥೪॥

ರಾಮಸ್ತಥಾ ಸತ್ಯಧೃತಿಃ ಸತಾಂ ಧರ್ಮಮನುಸ್ಮರನ್ ।
ನಾಜಹಾತ್ಪಿತುರಾದೇಶಂ ಶಶೀ ಜ್ಯೋತಸ್ಸಾಮಿವೋದಿತಃ ॥೫॥

ಪಿತ್ರಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಚ ತೇ ದತ್ತಂ ರಾಜ್ಯಂ ನಿಹತಕಣ್ವಕಮ್ ।
ತದ್ಬುಜಕೃಷ್ಣ ಮುದಿತಾಮಾತ್ಯಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವಾಭಿಷೇಚಯ ॥೬॥

ಉದೀಚ್ಯಾಶ್ಚ ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಶ್ಚ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಾಶ್ಚ ಕೇವಲಾಃ ।
ಕೋಟ್ಯಾಪರಾಂತಾಃ ಸಾಮುದ್ರಾ ರತ್ನಾನ್ಯಭಿಹರಂತು ತೇ ॥೭॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಭರತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಶೋಕೇನಾಭಿಪರಿಪ್ಲುತಃ ।
ಜಗಾಮ ಮನಸಾ ರಾಮಂ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಧರ್ಮಕಾಂಕ್ಷಯಾ ॥೮॥

ಸ ಬಾಷ್ಪಕಲಯಾ ವಾಚಾ ಕಲಹಂಸಸ್ವರೋ ಯುವಾ ।
ವಿಲಲಾಪ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಜಗರ್ಹೇ ಚ ಪುರೋಹಿತಮ್ ॥೯॥

ಚರಿತಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಸ್ನಾತಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಧರ್ಮೇ ಪ್ರಯತಮಾನಸ್ಯ ಕೋ ರಾಜ್ಯಂ ಮದ್ವಿಧೋ ಹರೇತ್ ॥೧೦॥

ಕಥಂ ದಶರಥಾಜ್ಞಾತೋ ಭವೇದ್ರಾಜ್ಯಾಪಹಾರಕಃ ।
ರಾಜ್ಯಂ ಚಾಹಂ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಧರ್ಮಂ ವಕ್ತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ ॥ 11 ॥

ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ದಿಲೀಪನಹುಷೋಪಮಃ ।
ಲಬ್ಧುಮರ್ಹತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ರಾಜ್ಯಂ ದಶರಥೋ ಯಥಾ ॥ 12 ॥

ಅನಾರ್ಯಜುಷ್ವಮಸ್ವರ್ಗ್ಯಂ ಕುರ್ಯಾಂ ಪಾಪಮಹಂ ಯದಿ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಮಹಂ ಲೋಕೇ ಭವೇಯಂ ಕುಲಪಾಂಸನಃ ॥ 13 ॥

ಯದ್ಧಿ ಮಾತ್ರಾ ಕೃತಂ ಪಾಪಂ ನಾಹಂ ತದಭಿರೋಚಯೇ ।
ಇಹಸೋಘೋ ವನದುರ್ಗಸ್ಥಂ ನಮಸ್ಯಾಮಿ ಕೃತಾಞ್ಜಲಿಃ ॥ 14 ॥

ರಾಮಮೇವಾನುಗಚ್ಛಾಮಿ ಸ ರಾಜಾ ದ್ವಿಪದಾಂ ವರಃ ।
ತ್ರಯಾಣಾಮಪಿ ಲೋಕಾನಾಂ ರಾಘವೋ ರಾಜ್ಯಮರ್ಹತಿ ॥ 15 ॥

ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಧರ್ಮಸಂಯುಕ್ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ಸಭಾಸದಃ ।
ಹರ್ಷಾನ್ಮುಮುಚುರಶ್ರುಣಿ ರಾಮೇ ನಿಹಿತಚೇತಸಃ ॥ 16 ॥

ಯದಿ ತ್ವಾರ್ಯಂ ನ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಿನಿವರ್ತಯಿತುಂ ವನಾತ್ ।
ವನೇ ತತ್ರೈವ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಯಥಾಯೋರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತಥಾ ॥ 17 ॥

ಸರ್ವೋಪಾಯಂ ತು ವರ್ತಿಷ್ಯೇ ವಿನಿವರ್ತಯಿತುಂ ಬಲಾತ್ ।
ಸಮಕ್ಷಮಾರ್ಯ ಮಿಶ್ರಾಣಾಂ ಸಾಧೂನಾಂ ಗುಣವರ್ತಿನಾಮ್ ॥ 18 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಭರತೋ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ ।
ಸಮೀಪಸ್ಥಮುವಾಚೇದಂ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ಮನ್ತ್ರಕೋವಿದಮ್ ॥ 19 ॥

ತೂರ್ಣಮುತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಸುಮನ್ತ್ರ ಮಮ ಶಾಸನಾತ್ ।
ಯಾತ್ರಾಮಾಜ್ಞಾಪಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಬಲಂ ಚೈವ ಸಮಾನಯ ॥ 20 ॥

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ತು ಭರತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಠಃ ಸೋಽದಿಶತ್ಸರ್ವಂ ಯಥಾ ಸನ್ನಿಷ್ಟಮಿಷ್ಟವತ್ ॥ 21 ॥

ತಾಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಾಃ ಪ್ರಕೃತಯೋ ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಾ ಬಲಸ್ಯ ಚ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಾತ್ರಾಂ ಸಮಾಜ್ಞಪ್ತಾಂ ರಾಘವಸ್ಯ ನಿವರ್ತನೇ || 22 ||

ತತೋ ಯೋಧಾಜ್ಞಾನಾಃ ಸರ್ವಾ ಭರ್ತೃನ್ನರ್ವಾನ್ನಗ್ರಹೇಗ್ರಹೇ |
ಯಾತ್ರಾ ಗಮನಮಾಜ್ಞಾಯ ತ್ವರಯಂತಿ ಸ್ಮ ಹರ್ಷಿತಾಃ || 23 ||

ತೇ ಹಯೈರ್ಗೋರಥೈಃ ಶೀಘ್ರೈಃ ಸ್ಯನ್ನೈಶ್ಚ ಮನೋಜವೈಃ |
ಸಹ ಯೋಧೈರ್ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಾ ಬಲಂ ಸರ್ವಮಚೋದಯನ್ || 24 ||

ಸಜ್ಜಂ ತು ತದ್ಬಲಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭರತೋ ಗುರುಸಂನಿಧೌ |
ರಥಂ ಮೇ ತ್ವರಯಸ್ವೇತಿ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ಪಾರ್ಶ್ವತೋಽಬ್ರವೀತ್ || 25 ||

ಭರತಸ್ಯ ತು ತಸ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಪ್ರಹರ್ಷಿತಃ |
ರಥಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ಯುಕ್ತಂ ಪರಮವಾಜಿಭಿಃ || 26 ||

ಸ ರಾಘವಃ ಸತ್ಯಧೃತಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್
ಬ್ರುವನ್ನಯುಕ್ತಂ ದೃಢಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ |
ಗುರುಂ ಮಹಾರಣ್ಯಗತಂ ಯಶಸ್ವಿನಮ್
ಪ್ರಸಾದಯಿಷ್ಯನ್ನರತೋಽಬ್ರವೀತ್ತದಾ || 27 ||

ತೂಣ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಸುಮನ್ತ್ರ ಗಚ್ಛ
ಬಲಸ್ಯ ಯೋಗಾಯ ಬಲಪ್ರಧಾನಾನ್ |
ಆನೇತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಹಿ ತಂ ವನಸ್ಥಮ್
ಪ್ರಸಾದ್ಯ ರಾಮಂ ಜಗತೋ ಹಿತಾಯ || 28 ||

ಸ ಸೂತಪುತ್ರೋ ಭರತೇನ ಸಮ್ಯಕ್
ಆಜ್ಞಾಪಿತಃ ಸಮ್ಮರಿಪೂರ್ಣಕಾಮಃ |
ಶಶಾಸ ಸರ್ವಾನ್ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರಧಾನಾನ್
ಬಲಸ್ಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸುಹೃಜ್ಜನಂ ಚ || 29 ||

ತತಃ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಕುಲೇ ಕುಲೇ ತೇ
ರಾಜನ್ಯವೈಶ್ಯಾ ವೃಷಲಾಶ್ಚ ವಿಪ್ರಾಃ |
ಅಯೂಯುಜನ್ನಾಷ್ಟ್ರರಥಾನ್ಪರಾಂಶ್ಚ

ನಾಗಾನ್ಯಯಾಂಶೈವ ಕುಲಪ್ರಸೂತಾನ್ || 30 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಸಮುತ್ಥಿತಃ ಕಾಲ್ಯಮಾಸ್ಥಾಯ ಸ್ಯಂದನೋತ್ತಮಮ್ ।
ಪ್ರಯಯೌ ಭರತಃ ಶೀಘ್ರಂ ರಾಮದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಯಾ ॥ ೧ ॥

ಅಗ್ರತಃ ಪ್ರಯಯುಸ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ಮನ್ತ್ರಿಪುರೋಧಸಃ ।
ಅಧಿರುಹ್ಯ ಹಯೈರ್ಯುಕ್ತಾನ್ರಥಾನೂರ್ಯರಥೋಪಮಾನ್ ॥ ೨ ॥

ನವನಾಗಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕಲ್ಪಿತಾನಿ ಯಥಾವಿಧಿ ।
ಅನ್ವಯುರ್ಭರತಂ ಯಾನ್ತಮಿಕ್ಷ್ವಾಕು ಕುಲನಂದನಮ್ ॥ ೩ ॥

ಷಷ್ಠೀ ರಥಸಹಸ್ರಾಣಿ ಧನ್ವಿನೋ ವಿವಿಧಾಯುಧಾಃ ।
ಅನ್ವಯುರ್ಭರತಂ ಯಾನ್ತಂ ರಾಜಪುತ್ರಂ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶತಂ ಸಹಸ್ರಾಣ್ಯಶ್ವಾನಾಂ ಸಮಾರೂಢಾನಿ ರಾಘವಮ್ ।
ಅನ್ವಯುರ್ಭರತಂ ಯಾನ್ತಂ ರಾಜಪುತ್ರಂ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಕೈಕೇಯೀ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ರಾಮಾನಯನಸಂಹೃಷ್ಟಾ ಯಯುರ್ಯಾನೇನ ಭಾಸ್ವತಾ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಯಾತಾಶ್ಚಾರ್ಯಸಜ್ಞಾತಾ ರಾಮಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ತಸ್ಯೈವ ಚ ಕಥಾಶ್ಚಿತ್ರಾಃ ಕುರ್ವಾಣಾ ಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾಃ ॥ ೭ ॥

ಮೇಘಶ್ಯಾಮಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಸ್ಥಿರಸತ್ತ್ವಂ ದೃಢವ್ರತಮ್ ।
ಕದಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಹೇ ರಾಮಂ ಜಗತಃ ಶೋಕನಾಶನಮ್ ॥ ೮ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವ ಏವ ಹಿ ನಃ ಶೋಕಮಪನೇಷ್ಯತಿ ರಾಘವಃ ।
ತಮಃ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಸಮುದ್ಯನ್ನಿವ ಭಾಸ್ಕರಃ ॥ ೯ ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಯಂತಸ್ತೇ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಃ ಕಥಾಃ ಶುಭಾಃ ।
ಪರಿಷ್ವಜಾನಾಶ್ಚಾನೋನ್ಯಂ ಯಯುರ್ನಾಗರಿಕಾಸ್ತದಾ ॥ ೧೦ ॥

ಯೇ ಚ ತತ್ರಾಪರೇ ಸರ್ವೇ ಸಮ್ಮತಾ ಯೇ ಚ ನೈಗಮಾಃ ।
ರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ಯಯುರ್ಹೃಷಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಕೃತಯಸ್ತದಾ ॥ 11 ॥

ಮಣಿ ಕಾರಾಶ್ಚ ಯೇ ಕೇಚಿತ್ಕುಮ್ಮಕಾರಾಶ್ಚ ಶೋಭನಾಃ ।
ಸೂತ್ರಕರ್ಮಕೃತಶ್ಚೈವ ಯೇ ಚ ಶಸ್ತ್ರೋಪಜೀವಿನಃ ॥ 12 ॥

ಮಾಯೂರಕಾಃ ಕ್ರಾಕಚಿಕಾ ರೋಚಕಾ ವೇಧಕಾಸ್ತಥಾ ।
ದಂತಕಾರಾಃ ಸುಧಾಕಾರಾಸ್ತಥಾ ಗಂಧೋಪಜೀವಿನಃ ॥ 13 ॥

ಸುವರ್ಣಕಾರಾಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತಾಸ್ತಥಾ ಕಮ್ಮಲಧಾವಕಾಃ ।
ಸ್ನಾಪಕಾಚ್ಛಾದಕಾ ವೈದ್ಯಾ ಧೂಪಕಾಃ ಶೌಣ್ಡಿಕಾಸ್ತಥಾ ॥ 14 ॥

ರಜಕಾಸ್ತನ್ನವಾಯಾಶ್ಚ ಗ್ರಾಮಘೋಷಮಹತ್ತರಾಃ ।
ಶೈಲೂಷಾಶ್ಚ ಸಹ ಸ್ತ್ರೀಭರ್ಯಾನ್ತಿ ಕೈವರ್ತಕಾಸ್ತಥಾ ॥ 15 ॥

ಸಮಾಹಿತಾ ವೇದವಿದೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೃತ್ತಸಮ್ಮತಾಃ ।
ಗೋರಥೈರ್ಭರತಂ ಯಾಂತಮನುಜಗ್ಮುಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 16 ॥

ಸುವೇಷಾಃ ಶುದ್ಧವಸನಾಸ್ತಾಮ್ರಮೃಷ್ಣಾನುಲೇಪನಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ತೇ ವಿವಿಧೈರ್ಯಾನೈಃ ಶನೈರ್ಭರತಮನ್ವಯುಃ ॥ 17 ॥

ಪ್ರಹೃಷ್ಣಮುದಿತಾ ಸೇನಾ ಸಾನವ್ಯಯಾತ್ಮಕಯೀಸುತಮ್ ।
ವ್ಯವತಿಷ್ಠತ ಸಾ ಸೇನಾ ಭರತಸ್ಯಾನುಯಾಯಿನೀ ॥ 18 ॥

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಾನುಗತಾಂ ಸೇನಾಂ ತಾಂ ಚ ಗಜಾಂ ಶಿವೋದಕಾಮ್ ।
ಭರತಃ ಸಚಿವಾನ್ಸರ್ವಾನಬ್ರವೀದ್ವಾಕೃಕೋವಿದಃ ॥ 19 ॥

ನಿವೇಶಯತ ಮೇ ಸೈನ್ಯಮಭಿಪ್ರಾಯೇಣ ಸರ್ವಶಃ ।
ವಿಶ್ರಾಂತಃ ಪ್ರತರಿಷ್ಯಾಮಃ ಶ್ವ ಇದಾನೀಂ ಮಹಾನದೀಮ್ ॥ 20 ॥

ದಾತುಂ ಚ ತಾವದಿಚ್ಛಾಮಿ ಸ್ವರ್ಗತಸ್ಯ ಮಹೀಪತೇಃ ।
ಔರ್ಧ್ವದೇಹ ನಿಮಿತ್ತಾರ್ಥಮವತೀರ್ಯೋದಕಂ ನದೀಮ್ ॥ 21 ॥

ತಸ್ಯೈವಂ ಬ್ರುವತೋಽಮಾತ್ಯಾಸ್ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಾಃ ।
ನ್ಯವೇಶಯಂಸ್ತಾಂಶ್ಚನ್ನೇನ ಸ್ವೇನ ಸ್ವೇನ ಪ್ರಥಕ್ಪ್ರಥಕ್ ॥ 22 ॥

ನಿವೇಶ್ಯ ಗಜಾಗ್ರಮನು ತಾಂ ಮಹಾನದೀಮ್
ಚಮೂಂ ವಿಧಾನೈಃ ಪರಿಬರ್ಹ ಶೋಭಿನೀಮ್ ।
ಉವಾಸ ರಾಮಸ್ಯ ತದಾ ಮಹಾತ್ಮನೋ
ವಿಚಿಂತಯಾನೋ ಭರತೋ ನಿವರ್ತನಮ್ ॥ 23 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ನಿವಿಷ್ಟಾಂ ಧ್ವಜಿನೀಂ ಗಜಾಗ್ರಮನ್ವಾಶ್ರಿತಾಂ ನದೀಮ್ ।
ನಿಷಾದರಾಜೋ ದೃಷ್ಟವ್ಯವ ಜ್ಞಾತೀನ್ ಸ್ವರಿತೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಮಹತೀಯಮತಃ ಸೇನಾ ಸಾಗರಾಭಾ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ ।
ನಾಸ್ಯಾನ್ತಮವಗಚ್ಛಾಮಿ ಮನಸಾಪಿ ವಿಚಿಂತಯನ್ ॥ ೨ ॥

ಸ ಏಷ ಹಿ ಮಹಾಕಾಯಃ ಕೋವಿದಾರಧ್ವಜೋ ರಥೇ ।
ಬಂಧಯಿಷ್ಯತಿ ವಾ ದಾಶಾನಥ ವಾಸ್ಮಾನ್ವಧಿಷ್ಯತಿ ॥ ೩ ॥

ಅಥ ದಾಶರಥಿಂ ರಾಮಂ ಪಿತ್ರಾ ರಾಜ್ಯಾದಿವಾಸಿತಮ್ ।
ಭರತಃ ಕೈಕೇಯೀಪುತ್ರೋ ಹಂತುಂ ಸಮಧಿಗಚ್ಛತಿ ॥ ೪ ॥

ಭರ್ತಾ ಚೈವ ಸಖಾ ಚೈವ ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿರ್ಮಮ ।
ತಸ್ಯಾರ್ಥಕಾಮಾಃ ಸಂನದ್ಧಾ ಗಜಾಗ್ರನೂಪೇಽತ್ರ ತಿಷ್ಠತ ॥ ೫ ॥

ತಿಷ್ಠಂತು ಸರ್ವದಾಶಾಶ್ಚ ಗಜಾಗ್ರಮನ್ವಾಶ್ರಿತಾ ನದೀಮ್ ।
ಬಲಯುಕ್ತಾ ನದೀರಕ್ಷಾ ಮಾಂಸಮೂಲಫಲಾಶನಾಃ ॥ ೬ ॥

ನಾವಾಂ ಶತಾನಾಂ ಪೞ್ವಾ ನಾಂ ಕೈವರ್ತಾನಾಂ ಶತಂ ಶತಮ್ ।
ಸಂನದ್ಧಾನಾಂ ತಥಾ ಯೂನಾಂ ತಿಷ್ಠಂತ್ಯಭ್ಯಚೋದಯತ್ ॥ ೭ ॥

ಯದಾ ತುಷ್ಟಸ್ತು ಭರತೋ ರಾಮಸ್ಯೇಹ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಸೇಯಂ ಸ್ವಸ್ತಿಮಯೀ ಸೇನಾ ಗಜಾಗ್ರಮದ್ಯ ತರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋಪಾಯನಂ ಗೃಹ್ಯ ಮತ್ಸ್ಯಮಾಂಸಮಧೂನಿ ಚ ।
ಅಭಿಚಕ್ರಾಮ ಭರತಂ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಗೃಹಃ ॥ ೯ ॥

ತಮಾಯಾನ್ತಂ ತು ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸೂತಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ಭರತಾಯಾಚಚಕ್ಷೇಽಥ ವಿನಯಜ್ಞೋ ವಿನೀತವತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಏಷ ಜ್ಞಾತಿಸಹಸ್ರೇಣ ಸ್ಥಪತಿಃ ಪರಿವಾರಿತಃ ।
ಕುಶಲೋ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೋ ವೃದ್ಧೋ ಭ್ರಾತೃಶ್ಚ ತೇ ಸಖಾ ॥ 11 ॥

ತಸ್ಮಾತ್ಪಶ್ಯತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ತಾಪಂ ನಿಷಾದಾಧಿಪೋ ಗುಹಃ ।
ಅಸಂಶಯಂ ವಿಜಾನೀತೇ ಯತ್ರ ತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ॥ 12 ॥

ಏತತ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಮನ್ತ್ರಾ ದ್ವರತಃ ಶುಭಮ್ ।
ಉವಾಚ ವಚನಂ ಶೀಘ್ರಂ ಗುಹಃ ಪಶ್ಯತು ಮಾಮಿತಿ ॥ 13 ॥

ಲಬ್ಧ್ವಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾಂ ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ಜ್ಞಾತಿಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಃ ।
ಆಗಮ್ಯ ಭರತಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ ಗುಹೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 14 ॥

ನಿಷ್ಕುಟಶ್ಚೈವ ದೇಶೋಽಯಂ ವಜ್ಜಿತಾಶ್ಚಾಪಿ ತೇ ವಯಮ್ ।
ನಿವೇದಯಾಮಸ್ತೇ ಸರ್ವೇ ಸ್ವಕೇ ದಾಶಕುಲೇ ವಸ ॥ 15 ॥

ಅಸ್ತಿ ಮೂಲಂ ಫಲಂ ಚೈವ ನಿಷಾದೈಃ ಸಮುಪಾಹೃತಮ್ ।
ಆದ್ರ್ಫಂ ಚ ಮಾಂಸಂ ಶುಷ್ಕಂ ಚ ವನ್ಯಂ ಚೋಚ್ಚಾವಚಂ ಮಹತ್ ॥ 16 ॥

ಆಶಂಸೇ ಸ್ವಾಶಿತಾ ಸೇನಾ ವತ್ಸ್ಯತೀಮಾಂ ವಿಭಾವರೀಮ್ ।
ಅರ್ಚಿತೋ ವಿವಿಧೈಃ ಕಾಮೈಃ ಶ್ವಃ ಸಸೈನ್ಯೋ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥ 17 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಭರತೋ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಂ ಗುಹಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ವಾಕ್ಯಂ ಹೇತ್ವರ್ಥಸಂಹಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಊರ್ಜಿತಃ ಖಿಲು ತೇ ಕಾಮಃ ಕೃತೋ ಮಮ ಗುರೋಃ ಸಖೇ ।
ಯೋ ಮೇ ತ್ವಮೀದೃಶೀಂ ಸೇನಾಮೇಕೋಽಭ್ಯರ್ಚಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ ೨ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತು ಮಹಾತೇಜಾ ಗುಹಂ ವಚನಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಂ ಪುನಃ ॥ ೩ ॥

ಕತರೇಣ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮಂ ಗುಹ ।
ಗಹನೋಽಯಂ ಭೃಶಂ ದೇಶೋ ಗಜಾನ್ನೂಪೋ ದುರತ್ಯಯಃ ॥ ೪ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಪುತ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ಗುಹೋ ಗಹನಗೋಚರಃ ॥ ೫ ॥

ದಾಶಾಸ್ತ್ವನುಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಧನ್ವಿನಃ ಸುಸಮಾಹಿತಾಃ ।
ಅಹಂ ಚಾನುಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಜಪುತ್ರ ಮಹಾಯಶಃ ॥ ೬ ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ದುಷ್ಟೋ ವ್ರಜಸಿ ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ ।
ಇಯಂ ತೇ ಮಹತೀ ಸೇನಾ ಶಙ್ಕಾಂ ಜನಯತೀವ ಮೇ ॥ ೭ ॥

ತಮೇವಮಭಿಭಾಷಂತಮಾಕಾಶ ಇವ ನಿರ್ಮಲಃ ।
ಭರತಃ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಮಯಾ ವಾಚಾ ಗುಹಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೮ ॥

ಮಾ ಭೂತ್ಸ ಕಾಲೋ ಯತ್ಕಷ್ಟಂ ನ ಮಾಂ ಶಙ್ಕಿತುಮರ್ಹಸಿ ।
ರಾಘವಃ ಸ ಹಿ ಮೇ ಭ್ರಾತಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಪಿತೃಸಮೋ ಮಮ ॥ ೯ ॥

ತಂ ನಿವರ್ತಯಿತುಂ ಯಾಮಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ವನವಾಸಿನಮ್ ।
ಬುದ್ಧಿರನ್ಯಾ ನ ತೇ ಕಾರ್ಯಾ ಗುಹ ಸತ್ಯಂ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಸ ತು ಸಂಹೃಷ್ಟವದನಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರತಭಾಷಿತಮ್ |
ಪುನರೇವಾಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಭರತಂ ಪ್ರತಿ ಹರ್ಷಿತಃ || 11 ||

ಧನ್ಯಸ್ತ್ವಂ ನ ತ್ವಯಾ ತುಲ್ಯಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಜಗತೀತಲೇ |
ಅಯತ್ನಾದಾಗತಂ ರಾಜ್ಯಂ ಯಸ್ತ್ವಂ ತ್ಯಕ್ತಮಿಹೇಚ್ಛಸಿ || 12 ||

ಶಾಶ್ವತೀ ಖಿಲು ತೇ ಕೀರ್ತಿಲೋಕಾನನುಚರಿಷ್ಯತಿ |
ಯಸ್ತ್ವಂ ಕೃಚ್ಛ್ರಗತಂ ರಾಮಂ ಪ್ರತ್ಯಾನಯಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ || 13 ||

ಏವಂ ಸಮ್ಭಾಷಮಾಣಸ್ಯ ಗುಹಸ್ಯ ಭರತಂ ತದಾ |
ಬಭೌ ನಷ್ಟಪ್ರಭಃ ಸೂರ್ಯೋ ರಜನೀ ಚಾಭ್ಯವರ್ತತ || 14 ||

ಸಂನಿವೇಶ್ಯ ಸ ತಾಂ ಸೇನಾಂ ಗುಹೇನ ಪರಿತೋಷಿತಃ |
ಶತ್ರುಘ್ನೇನ ಸಹ ಶ್ರೀಮಾಂಶ್ಯಯನಂ ಪುನರಾಗಮತ್ || 15 ||

ರಾಮಚಿಂತಾಮಯಃ ಶೋಕೋ ಭರತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಉಪಸ್ಥಿತೋ ಹ್ಯನರ್ಹಸ್ಯ ಧರ್ಮಪ್ರೇಕ್ಷಸ್ಯ ತಾದೃಶಃ || 16 ||

ಅನ್ತರ್ದಾಹೇನ ದಹನಃ ಸಂತಾಪಯತಿ ರಾಘವಮ್ |
ವನದಾಹಾಭಿಸಂತಪ್ತಂ ಗುಢೋಽಗ್ನಿರಿವ ಪಾದಪಮ್ || 17 ||

ಪ್ರಸ್ತುತಃ ಸರ್ವಗಾತ್ರೇಭ್ಯಃ ಸ್ವೇದಃ ಶೋಕಾಗ್ನಿಸಮ್ಭವಃ |
ಯಥಾ ಸೂರ್ಯಾಂಶುಸಂತಪ್ತೋ ಹಿಮವಾನ್ಪ್ರಸೃತೋ ಹಿಮಮ್ || 18 ||

ಧ್ಯಾನನಿರ್ದರಶೈಲೇನ ವಿನಿಶ್ಚಸಿತಧಾತುನಾ |
ದೈನ್ಯಪಾದಪಸಂಘೇನ ಶೋಕಾಯಾಸಾಧಿಶೃಜ್ಞಿಣಾ || 19 ||

ಪ್ರಮೋಹಾನಂತಸತ್ತ್ವೇನ ಸಂತಾಪೌಷಧಿವೇಣುನಾ |
ಆಕ್ರಾಂತೋ ದುಃಖಶೈಲೇನ ಮಹತಾ ಕೈಕಯೀಸುತಃ || 20 ||

ಗುಹೇನ ಸಾರ್ಥಂ ಭರತಃ ಸಮಾಗತೋ
ಮಹಾನುಭಾವಃ ಸಜನಃ ಸಮಾಹಿತಃ |
ಸುದುರ್ಮನಾಸ್ತಂ ಭರತಂ ತದಾ ಪುನರ್-

ಗುಹಃ ಸಮಾಶ್ವಾಸಯದಗ್ರಜಂ ಪ್ರತಿ || 21 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಅಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಆಚಚಕ್ಷೇಽಥ ಸದ್ಭಾವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಭರತಾಯಾಪ್ರಮೇಯಾಯ ಗುಹೋ ಗಹನಗೋಚರಃ ॥ ೧ ॥

ತಂ ಜಾಗ್ರತಂ ಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಂ ವರಚಾಪೇಷುಧಾರಿಣಮ್ ।
ಭ್ರಾತೃ ಗುಪ್ತ್ಯರ್ಥಮತ್ಯಂತಮಹಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವಮ್ ॥ ೨ ॥

ಇಯಂ ತಾತ ಸುಖಾ ಶಯ್ಯಾ ತ್ವದರ್ಥಮುಪಕಲ್ಪಿತಾ ।
ಪ್ರತ್ಯಾಶ್ವಸಿಹಿ ಶೇಷಾಸ್ವಾಸ್ಯಾಂ ಸುಖಿಂ ರಾಘವನಂದನ ॥ ೩ ॥

ಉಚಿತೋಽಯಂ ಜನಃ ಸರ್ವೇ ದುಃಖಾನಾಂ ತ್ವಂ ಸುಖೋಚಿತಃ ।
ಧರ್ಮಾತ್ಮಂಸ್ತಸ್ಯ ಗುಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಜಾಗರಿಷ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ನ ಹಿ ರಾಮಾತ್ಪ್ರಿಯತರೋ ಮಮಾಸ್ತಿ ಭುವಿ ಕಶ್ಚನ ।
ಮೋತುಕ್ತೋ ಭೂರ್ಭವೀಮ್ಯೇತದಪ್ಯಸತ್ಯಂ ತವಾಗ್ರತಃ ॥ ೫ ॥

ಅಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾದಾಶಂಸೇ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ನಮಹದ್ಯಶಃ ।
ಧರ್ಮಾವಾಪ್ತಿಂ ಚ ವಿಪುಲಾಮರ್ಥಾವಾಪ್ತಿಂ ಚ ಕೇವಲಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸೋಽಹಂ ಪ್ರಿಯಸಖಿಂ ರಾಮಂ ಶಯಾನಂ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ರಕ್ಷಿಷ್ಯಾಮಿ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಃ ಸರ್ವೈಃ ಸ್ವಪ್ನಜ್ಞಾತಿಭಿಃ ಸಹ ॥ ೭ ॥

ನ ಹಿ ಮೇಽವಿದಿತಂ ಕಿಂಚಿದ್ವನೇಽಸ್ಮಿಂಶ್ಚರತಃ ಸದಾ ।
ಚತುರಂಗಂ ಹ್ಯಪಿ ಬಲಂ ಪ್ರಸಹೇಮ ವಯಂ ಯುಧಿ ॥ ೮ ॥

ಏವಮಸ್ಮಾಭಿರುಕ್ತೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಅನುನೀತಾ ವಯಂ ಸರ್ವೇ ಧರ್ಮಮೇವಾನುಪಶ್ಯತಾ ॥ ೯ ॥

ಕಥಂ ದಾಶರಥೌ ಭೂಮೌ ಶಯಾನೇ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ಶಕ್ಯಾ ನಿದ್ರಾಮಯಾ ಲಬ್ಧುಂ ಜೀವಿತಂ ವಾ ಸುಖಾನಿ ವಾ ॥ ೧೦ ॥

ಯೋ ನ ದೇವಾಸುರೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಶಕ್ಯಃ ಪ್ರಸಹಿತುಂ ಯುಧಿ ।
ತಂ ಪಶ್ಯ ಗುಹ ಸಂವಿಷ್ಟಂ ತೃಣೇಷು ಸಹ ಸೀತಯಾ ॥ 11 ॥

ಮಹತಾ ತಪಸಾ ಲಬ್ಧೋ ವಿವಿಧೈಶ್ಚ ಪರಿಶ್ರಮೈಃ ।
ಏಕೋ ದಶರಥಸ್ಯೈಷ ಪುತ್ರಃ ಸದೃಶಲಕ್ಷಣಃ ॥ 12 ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ಪ್ರವ್ರಾಜಿತೇ ರಾಜಾ ನ ಚಿರಂ ವರ್ತಯಿಷ್ಯತಿ ।
ವಿಧವಾ ಮೇದಿನೀ ನೂನಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 13 ॥

ವಿನದ್ಯ ಸುಮಹಾನಾದಂ ಶ್ರಮೇಣೋಪರತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ।
ನಿರ್ಘೋಷೋಪರತಂ ನೂನಮದ್ಯ ರಾಜನಿವೇಶನಮ್ ॥ 14 ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚೈವ ರಾಜಾ ಚ ತಥೈವ ಜನನೀ ಮಮ ।
ನಾಶಂಸೇ ಯದಿ ತೇ ಸರ್ವೇ ಜೀವೇಯುಃ ಶರ್ವರೀಮಿಮಾಮ್ ॥ 15 ॥

ಜೀವೇದಪಿ ಹಿ ಮೇ ಮಾತಾ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯಾನ್ವವೇಕ್ಷಯಾ ।
ದುಃಖಿತಾ ಯಾ ತು ಕೌಸಲ್ಯಾ ವೀರಸೂರ್ವಿನಶಿಷ್ಯತಿ ॥ 16 ॥

ಅತಿಕ್ರಾಂತಮತಿಕ್ರಾಂತಮನವಾಪ್ಯ ಮನೋರಥಮ್ ।
ರಾಜ್ಯೇ ರಾಮಮನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪಿತಾ ಮೇ ವಿನಶಿಷ್ಯತಿ ॥ 17 ॥

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾಃ ಪಿತರಂ ವೃತ್ತಂ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ಹ್ಯಪಸ್ಥಿತೇ ।
ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಸಂಸ್ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಭೂಮಿಪಮ್ ॥ 18 ॥

ರಮ್ಯಚತ್ವರಸಂಸ್ಥಾನಾಂ ಸುವಿಭಕ್ತಮಹಾಪಥಾಮ್ ।
ಹರ್ಮ್ಯಪ್ರಾಸಾದಸಮ್ಮನ್ನಾಂ ಸರ್ವರತ್ನವಿಭೂಷಿತಾಮ್ ॥ 19 ॥

ಗಜಾಶ್ವರಥಸಮ್ಪಾಧಾಂ ತೂರ್ಯನಾದವಿನಾದಿತಾಮ್ ।
ಸರ್ವಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಂ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಜನಾಕುಲಾಮ್ ॥ 20 ॥

ಆರಾಮೋದ್ಯಾನಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಂ ಸಮಾಜೋತ್ಸವಶಾಲಿನೀಮ್ ।
ಸುಖಿತಾ ವಿಚರಿಷ್ಯಂತಿ ರಾಜಧಾನೀಂ ಪಿತುರ್ಮಮ ॥ 21 ॥

ಅಪಿ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೇನ ಸಾರ್ಧಂ ಕುಶಲಿನಾ ವಯಮ್ |
ನಿವೃತ್ತೇ ಸಮಯೇ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ನುಖಿತಾಃ ಪ್ರವಿಶೇಮಹಿ || 22 ||

ಪರಿದೇವಯಮಾನಸ್ಯ ತಸ್ಯೈವಂ ಸುಮಹಾತ್ಮನಃ |
ತಿಷ್ಠತೋ ರಾಜಪುತ್ರಸ್ಯ ಶರ್ವರೀ ಸಾತ್ಯವರ್ತತ || 23 ||

ಪ್ರಭಾತೇ ವಿಮಲೇ ಸೂರ್ಯೇ ಕಾರಯಿತ್ವಾ ಜಟಾ ಉಭೌ |
ಅಸ್ಮಿನ್ನಾಭಗೀರಥೀ ತೀರೇ ಸುಖಂ ಸನ್ತಾರಿತೌ ಮಯಾ || 24 ||

ಜಟಾಧರೌ ತೌ ದ್ರುಮಚೀರವಾಸಸೌ
ಮಹಾಬಲೌ ಕುಂಭಾರಯೂಥಪೋಷಮೌ |
ವರೇಷುಚಾಪಾಸಿಧರೌ ಪರಂತಪೌ
ವ್ಯವೇಕ್ಷಮಾಣೌ ಸಹ ಸೀತಯಾ ಗತೌ || 25 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಗುಹಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರತೋ ಭೃಶಮಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಧ್ಯಾನಂ ಜಗಾಮ ತತ್ರೈವ ಯತ್ರ ತಚ್ಛ್ರೋತಮಪ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸುಕುಮಾರೋ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಃ ಸಿಂಹಸ್ಕನ್ನೋ ಮಹಾಭುಜಃ ।
ಪುಣ್ಡರೀಕ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಸ್ತರುಣಃ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರತ್ಯಾಶ್ವಸ್ಯ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ಕಾಲಂ ಪರಮದುರ್ಮನಾಃ ।
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ತೋತ್ರೈರ್ಹೃದಿ ವಿದ್ಧ ಇವ ದ್ವಿಪಃ ॥ ೩ ॥

ತದವಸ್ಥಂ ತು ಭರತಂ ಶತ್ರುಘ್ನೋಽನನ್ತರ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ರುರೋದೋಚ್ಚೈರ್ವಿಸಂಜ್ಞಃ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಃ ॥ ೪ ॥

ತತಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಮಾಪೇತುರ್ಮಾತರೋ ಭರತಸ್ಯ ತಾಃ ।
ಉಪವಾಸ ಕೃಶಾ ದೀನಾ ಭರ್ತ್ವವ್ಯಸನಕರ್ಶಿತಾಃ ॥ ೫ ॥

ತಾಶ್ಚ ತಂ ಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ರುದನ್ತ್ಯಃ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ತ್ವನುಸ್ಮತ್ಯೈನಂ ದುರ್ಮನಾಃ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ ॥ ೬ ॥

ವತ್ಸಲಾ ಸ್ವಂ ಯಥಾ ವತ್ಸಮುಪಗೂಹ್ಯ ತಪಸ್ವಿನೀ ।
ಪರಿಪಪ್ರಚ್ಛ ಭರತಂ ರುದಂತೀ ಶೋಕಲಾಲಸಾ ॥ ೭ ॥

ಪುತ್ರವ್ಯಾಧಿರ್ನ ತೇ ಕಚ್ಚಿಚ್ಛರೀರಂ ಪರಿಬಾಧತೇ ।
ಅದ್ಯ ರಾಜಕುಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ತ್ವದಧೀನಂ ಹಿ ಜೀವಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ತ್ವಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುತ್ರ ಜೀವಾಮಿ ರಾಮೇ ಸಭ್ರಾತ್ಮಕೇ ಗತೇ ।
ವೃತ್ತೇ ದಶರಥೇ ರಾಜ್ಞಿ ನಾಥ ಏಕಸ್ತ್ವಮದ್ಯ ನಃ ॥ ೯ ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಪುತ್ರ ಶ್ರುತಂ ತೇ ಕಿಂಚಿದಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಪುತ್ರ ವಾ ಹ್ಯೇಕಪುತ್ರಾಯಾಃ ಸಹಭಾರ್ಯೇ ವನಂ ಗತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಸ ಮುಹೂರ್ತಂ ಸಮಾಶ್ವಸ್ಯ ರುದನ್ನೇವ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪರಿಸಾಂತೈವೇದಂ ಗುಹಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 11 ॥

ಭ್ರಾತಾ ಮೇ ಕ್ವಾವಸದ್ರಾತ್ರಿಂ ಕ್ವ ಸೀತಾ ಕ್ವ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಅಸ್ವಪಚ್ಛಯನೇ ಕಸ್ಮಿನ್ಕುಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಗುಹ ಶಂಸ ಮೇ ॥ 12 ॥

ಸೋಽಬ್ರವೀದ್ಭರತಂ ಪೃಷ್ಠೋ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಗುಹಃ ।
ಯದ್ವಿಧಂ ಪ್ರತಿಪೇದೇ ಚ ರಾಮೇ ಪ್ರಿಯಹಿತೇಽತಿಥೌ ॥ 13 ॥

ಅನ್ನಮುಚ್ಚಾವಚಂ ಭಕ್ಷ್ಯಾಃ ಫಲಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ರಾಮಾಯಾಭ್ಯವಹಾರಾರ್ಥಂ ಬಹುಚೋಪಹೃತಂ ಮಯಾ ॥ 14 ॥

ತತ್ಸರ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯನುಜ್ಞಾಸೀದ್ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ನ ಹಿ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಗೃಹಾಣತ್ಸ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಮನುಸ್ಮರನ್ ॥ 15 ॥

ನ ಹ್ಯಸ್ಮಾಭಿಃ ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಸಖೇ ದೇಯಂ ತು ಸರ್ವದಾ ।
ಇತಿ ತೇನ ವಯಂ ರಾಜನ್ನನುನೀತಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ 16 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮಾನೀತಂ ಪೀತ್ವಾ ವಾರಿ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಔಪವಾಸ್ಯಂ ತದಾಕಾರ್ಷೀದ್ರಾಘವಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ ॥ 17 ॥

ತತಸ್ತು ಜಲಶೇಷೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪ್ಯಕರೋತ್ತದಾ ।
ವಾಗ್ಯತಾಸ್ತೇ ತ್ರಯಃ ಸನ್ಧ್ಯಾಮುಪಾಸತ ಸಮಾಹಿತಾಃ ॥ 18 ॥

ಸೌಮಿತ್ರಿಸ್ತು ತತಃ ಪಶ್ಚಾದಕರೋತ್ಸಾಸ್ತರಂ ಶುಭಮ್ ।
ಸ್ವಯಮಾನೀಯ ಬರ್ಹಿಂಷಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಘವ ಕಾರಣಾತ್ ॥ 19 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಮಾವಿಶದ್ರಾಮಃ ಸ್ವಾಸ್ತರೇ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಚ ತಯೋಃ ಪಾದಾವಪಚಕ್ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 20 ॥

ಏತತ್ತದಿಜ್ಞಾದೀಮೂಲಮಿದಮೇವ ಚ ತತ್ತೃಣಮ್ ।
ಯಸ್ಮಿನ್ರಾಮಶ್ಚ ಸೀತಾ ಚ ರಾತ್ರಿಂ ತಾಂ ಶಯಿತಾವುಭೌ ॥ 21 ॥

ನಿಯಮ್ಯ ಪೃಷೋ ತು ತಲಾಜ್ಞುಲಿತ್ರವಾನ್
ಶರೈಃ ಸುಪೂರ್ಣಾವಿಷುಧೀ ಪರಂತಪಃ |
ಮಹದ್ಧನುಃ ಸಜ್ಯಮುಪೋಹ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ
ನಿಶಾಮತಿಷ್ಠತ್ಪರಿತೋಽಸ್ಯ ಕೇವಲಮ್ || 22 ||

ತತಸ್ತ್ವಹಂ ಚೋತ್ತಮಬಾಣಚಾಪಧೃಕ್
ಸ್ಥಿತೋಽಭವಂ ತತ್ರ ಸ ಯತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಅತನ್ದ್ರಿಭಿರ್ಜ್ಞಾತಿಭಿರಾತ್ತಕಾರ್ಮುಕೈರ್-
ಮಹೇನ್ದ್ರಕಲ್ಪಂ ಪರಿಪಾಲಯಂಸ್ತದಾ || 23 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ನಿಪುಣಂ ಸರ್ವಂ ಭರತಃ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ |
ಇಜ್ಞಾದೀಮೂಲಮಾಗಮ್ಯ ರಾಮಶಯ್ಯಾಮವೇಕ್ಷ್ಯ ತಾಮ್ || 1 ||

ಅಬ್ರವೀಜ್ಜನನೀಃ ಸರ್ವಾ ಇಹ ತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಶರ್ವರೀ ಶಯಿತಾ ಭೂಮಾವಿದಮಸ್ಯ ವಿಮರ್ದಿತಮ್ || 2 ||

ಮಹಾಭಾಗಕುಲೀನೇನ ಮಹಾಭಾಗೇನ ಧೀಮತಾ |
ಜಾತೋ ದಶರಥೇನೋವ್ಯಾಫಂ ನ ರಾಮಃ ಸ್ವಪ್ತಮರ್ಹತಿ || 3 ||

ಅಜಿನೋತ್ತರಸಂಸ್ಥೀರ್ಣೇ ವರಾಸ್ತರಣಸಂಚಯೇ |
ಶಯಿತಾ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಃ ಕಥಂ ಶೇತೇ ಮಹೀತಲೇ || 4 ||

ಪ್ರಾಸಾದಾಗ್ರ ವಿಮಾನೇಷು ವಲಭೀಷು ಚ ಸರ್ವದಾ |
ಹೈಮರಾಜತಭಾಮೇಷು ವರಾಸ್ತರಣಶಾಲಿಷು || 5 ||

ಪುಷ್ಪಸಂಚಯಚಿತ್ರೇಷು ಚಂದನಾಗರುಗನ್ನಿಷು |
ಪಾಣ್ಡುರಾಭ್ರಪ್ರಕಾಶೇಷು ಶುಕಸಂಘರುತೇಷು ಚ || 6 ||

ಗೀತವಾದಿತ್ರನಿಘೋಷೈರ್ವರಾಭರಣನಿಃಸ್ವನೈಃ |
ಮೃದಜಗವರಶಬ್ದೈಶ್ಚ ಸತತಂ ಪ್ರತಿಬೋಧಿತಃ || 7 ||

ಬಂದಿಭಿರ್ವಂದಿತಃ ಕಾಲೇ ಬಹುಭಿಃ ಸೂತಮಾಗಧೈಃ |
ಗಾಥಾಭಿರನುರೂಪಾಭಿಃ ಸ್ತುತಿಭಿಶ್ಚ ಪರಂತಪಃ || 8 ||

ಅಶ್ರದ್ಧೇಯಮಿದಂ ಲೋಕೇ ನ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮಾ |
ಮುಹ್ಯತೇ ಖಿಲು ಮೇ ಭಾವಃ ಸ್ವಪ್ನೋಽಯಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ || 9 ||

ನ ನೂನಂ ದೈವತಂ ಕಿಂಚಿತ್ಕಾಲೇನ ಬಲವತ್ತರಮ್ |
ಯತ್ರ ದಾಶರಥೀ ರಾಮೋ ಭೂಮಾವೇವಂ ಶಯೀತ ಸಃ || 10 ||

ವಿದೇಹರಾಜಸ್ಯ ಸುತಾ ಸೀತಾ ಚ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾ |
ದಯಿತಾ ಶಯಿತಾ ಭೂಮೌ ಸ್ನುಷಾ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ || 11 ||

ಇಯಂ ಶಯ್ಯಾ ಮಮ ಭ್ರಾತುರಿದಂ ಹಿ ಪರಿವರ್ತಿತಮ್ |
ಸ್ಥಣ್ಡಿಲೇ ಕಠಿನೇ ಸರ್ವಂ ಗಾತ್ರೈರ್ವಿಮೃದಿತಂ ತೃಣಮ್ || 12 ||

ಮನ್ಯೇ ಸಾಭರಣಾ ಸುಪ್ತಾ ಸೀತಾಸ್ಮಿಂಶ್ಚಯನೇ ತದಾ |
ತತ್ರ ತತ್ರ ಹಿ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಸಕ್ತಾಃ ಕನಕಬಿನ್ನವಃ || 13 ||

ಉತ್ತರೀಯಮಿಹಾಸಕ್ತಂ ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ಸೀತಯಾ ತದಾ |
ತಥಾ ಹ್ಯೇತೇ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಸಕ್ತಾಃ ಕೌಶೇಯತನ್ತವಃ || 14 ||

ಮನ್ಯೇ ಭರ್ತುಃ ಸುಖಾ ಶಯ್ಯಾ ಯೇನ ಬಾಲಾ ತಪಸ್ವಿನೀ |
ಸುಕುಮಾರೀ ಸತೀ ದುಃಖಿಂ ನ ವಿಜಾನಾತಿ ಮೈಥಿಲೀ || 15 ||

ಸಾರ್ವಭೌಮ ಕುಲೇ ಜಾತಃ ಸರ್ವಲೋಕಸುಖಾವಹಃ |
ಸರ್ವಲೋಕಪ್ರಿಯಸ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಮನುತ್ತಮಮ್ || 16 ||

ಕಥಮಿಂದ್ರೀವರಶ್ಯಾಮೋ ರಕ್ತಾಕ್ಷಃ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ |
ಸುಖಭಾಗೀ ಚ ದುಃಖಾರ್ಹಃ ಶಯಿತೋ ಭುವಿ ರಾಘವಃ || 17 ||

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾ ಖಿಲು ವೈದೇಹೀ ಪತಿಂ ಯಾನುಗತಾ ವನಮ್ |
ವಯಂ ಸಂಶಯಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಹೀನಾಸ್ತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 18 ||

ಅಕರ್ಣಧಾರಾ ಪೃಥಿವೀ ಶೂನ್ಯೇವ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮಾ |
ಗತೇ ದಶರಥೇ ಸ್ವರ್ಗೇ ರಾಮೇ ಚಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತೇ || 19 ||

ನ ಚ ಪ್ರಾರ್ಥಯತೇ ಕಶ್ಚಿನ್ಮನಸಾಪಿ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ |
ವನೇಽಪಿ ವಸತಸ್ತಸ್ಯ ಬಾಹುವೀರ್ಯಾಭಿರಕ್ಷಿತಾಮ್ || 20 ||

ಶೂನ್ಯಸಂವರಣಾರಕ್ಷಾಮಯನ್ತ್ರಿತಹಯದ್ವಿಪಾಮ್ |
ಅಪಾವೃತಪುರದ್ವಾರಾಂ ರಾಜಧಾನೀಮರಕ್ಷಿತಾಮ್ || 21 ||

ಅಪ್ರಹೃಷ್ಣಬಲಾಂ ನ್ಯೂನಾಂ ವಿಷಮಸ್ಥಾಮನಾವೃತಾಮ್ |
ಶತ್ರವೋ ನಾಭಿಮನ್ಯಂತೇ ಭಕ್ಷ್ಯಾನ್ವಿಷಕೃತಾನಿವ || 22 ||

ಅದ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ಭೂಮೌ ತು ಶಯಿಷ್ಯೇಹಂ ತೃಣೇಷು ವಾ |
ಫಲಮೂಲಾಶನೋ ನಿತ್ಯಂ ಜಟಾಚೀರಾಣಿ ಧಾರಯನ್ || 23 ||

ತಸ್ಯಾರ್ಥಮುತ್ತರಂ ಕಾಲಂ ನಿವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಸುಖಂ ವನೇ |
ತಂ ಪ್ರತಿಶ್ರವಮಾಮುಚ್ಯ ನಾಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 24 ||

ವಸಂತಂ ಭ್ರಾತುರರ್ಥಾಯ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಮಾನುವತ್ಸ್ಯತಿ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ತ್ವಾಯೋ ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಪಾಲಯಿಷ್ಯತಿ || 25 ||

ಅಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ದ್ವಿಜಾತಯಃ |
ಅಪಿ ಮೇ ದೇವತಾಃ ಕುರ್ಯುರಿಮಂ ಸತ್ಯಂ ಮನೋರಥಮ್ || 26 ||

ಪ್ರಸಾದ್ಯಮಾನಃ ಶಿರಸಾ ಮಯಾ ಸ್ವಯಮ್
ಬಹುಪ್ರಕಾರಂ ಯದಿ ನ ಪ್ರಪತ್ಸ್ಯತೇ |
ತತೋಽನುವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಚಿರಾಯ ರಾಘವಮ್
ವನೇ ವಸನ್ನಾರ್ಹತಿ ಮಾಮುಪೇಕ್ಷಿತುಮ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವೃಷ್ಯ ರಾತ್ರಿಂ ತು ತತ್ರೈವ ಗಜಾಂಗೂಲೇ ಸ ರಾಘವಃ |
ಭರತಃ ಕಾಲ್ಯಾಣಮುತ್ಥಾಪಯ ಶತ್ರುಘ್ನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ಶತ್ರುಘ್ನೋತ್ತಿಷ್ಠ ಕಿಂ ಶೇಷೇ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಂ ಗುಹಮ್ |
ಶೀಘ್ರಮಾನಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ತಾರಯಿಷ್ಯತಿ ವಾಹಿನೀಮ್ || 2 ||

ಜಾಗರ್ಮಿ ನಾಹಂ ಸ್ವಪಿಮಿ ತಥೈವಾರ್ಯಂ ವಿಚಿಂತಯನ್ |
ಇತ್ಯೇವಮಬ್ರವೀದ್ಭ್ರಾತೃ ಶತ್ರುಘ್ನೋಽಪಿ ಪ್ರಚೋದಿತಃ || 3 ||

ಇತಿ ಸಂವದತೋರೇವಮನ್ಯೋನ್ಯಂ ನರಸಿಂಹಯೋಃ |
ಆಗಮ್ಯ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಃ ಕಾಲೇ ಗುಹೋ ಭರತಮಬ್ರವೀತ್ || 4 ||

ಕಚ್ಚಿತ್ಸುಖಂ ನದೀತೀರೇಽವಾತ್ಸೀಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಶರ್ವರೀಮ್ |
ಕಚ್ಚಿಚ್ಚ ಸಹ ಸೈನ್ಯಸ್ಯ ತವ ಸರ್ವಮನಾಮಯಮ್ || 5 ||

ಗುಹಸ್ಯ ತತ್ತ್ವ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ನೇಹಾದುದೀರಿತಮ್ |
ರಾಮಸ್ಯಾನುವಶೋ ವಾಕ್ಯಂ ಭರತೋಽಪೀದಮಬ್ರವೀತ್ || 6 ||

ಸುಖಾ ನಃ ಶರ್ವರೀ ರಾಜನ್ಪೂಜಿತಾಶ್ಚಾಪಿ ತೇ ವಯಮ್ |
ಗಜಾಂಗಂ ತು ನೌಭಿರ್ಬಹಿಷ್ವೇಭಿದಾಶಾಃ ಸನ್ತಾರಯಂತು ನಃ || 7 ||

ತತೋ ಗುಹಃ ಸನ್ತ್ವರಿತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರತಶಾಸನಮ್ |
ಪ್ರತಿಪ್ರವಿಶ್ಯ ನಗರಂ ತಂ ಜ್ಞಾತಿಜನಮಬ್ರವೀತ್ || 8 ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠತ ಪ್ರಬುಧ್ಯಧ್ವಂ ಭದ್ರಮಸ್ತು ಹಿ ವಃ ಸದಾ |
ನಾವಃ ಸಮನುಕರ್ಷಧ್ವಂ ತಾರಯಿಷ್ಯಾಮ ವಾಹಿನೀಮ್ || 9 ||

ತೇ ತಥೋಕ್ತಾಃ ಸಮುತ್ಥಾಪಯ ತ್ವರಿತಾ ರಾಜಶಾಸನಾತ್ |
ಪಞ್ಚ ನಾವಾಂ ಶತಾನ್ಯೇವ ಸಮಾನಿನ್ಯುಃ ಸಮನ್ತತಃ || 10 ||

ಅನ್ಯಾಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕವಿಜ್ಞೇಯಾ ಮಹಾಘಣಾ ಧರಾ ವರಾಃ |
ಶೋಭಮಾನಾಃ ಪತಾಕಿನ್ಯೋ ಯುಕ್ತವಾತಾಃ ಸುಸಂಹತಾಃ || 11 ||

ತತಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕವಿಜ್ಞೇಯಾಂ ಪಾಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಂವೃತಾಮ್ |
ಸನಂದಿಘೋಷಾಂ ಕಲ್ಯಾಣೀಂ ಗುಹೋ ನಾವಮುಪಾಹರತ್ || 12 ||

ತಾಮಾರುರೋಹ ಭರತಃ ಶತ್ರುಘ್ನಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ಯಾಶ್ಚಾನ್ಯಾ ರಾಜಯೋಷಿತಃ || 13 ||

ಪುರೋಹಿತಶ್ಚ ತತ್ಪೂರ್ವಂ ಗುರವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚ ಯೇ |
ಅನಂತರಂ ರಾಜದಾರಾಸ್ತಥೈವ ಶಕಟಾಪಣಾಃ || 14 ||

ಆವಾಸಮಾದೀಪಯತಾಂ ತೀರ್ಥಂ ಚಾಪ್ಯವಗಾಹತಾಮ್ |
ಭಾಣ್ಡಾನಿ ಚಾದದಾನಾನಾಂ ಘೋಷಸ್ತ್ರಿದಿವಮಸ್ಪೃಶತ್ || 15 ||

ಪತಾಕಿನ್ಯಸ್ತು ತಾ ನಾವಃ ಸ್ವಯಂ ದಾಶೈರಧಿಷ್ಠಿತಾಃ |
ವಹನ್ಯೋ ಜನಮಾರೂಢಂ ತದಾ ಸಮ್ಪ್ರೇತುರಾಶುಗಾಃ || 16 ||

ನಾರೀಣಾಮಭಿಪೂರ್ಣಾಸ್ತು ಕಾಶ್ಚಿತ್ಕಾಶ್ಚಿತ್ತ್ವಾ ವಾಜಿನಾಮ್ |
ಕಶ್ಚಿತ್ತತ್ರ ವಹಂತಿ ಸ್ಮ ಯಾನಯುಗ್ಯಂ ಮಹಾಧನಮ್ || 17 ||

ತಾಃ ಸ್ಮ ಗತ್ವಾ ಪರಂ ತೀರಮವರೋಪ್ಯ ಚ ತಂ ಜನಮ್ |
ನಿವೃತ್ತಾಃ ಕಾಣ್ಡಚಿತ್ರಾಣಿ ಕ್ರಿಯಂತೇದಾಶಬನ್ದುಭಿಃ || 18 ||

ಸವೈಜಯನ್ತಾಸ್ತು ಗಜಾ ಗಜಾರೋಹೈಃ ಪ್ರಚೋದಿತಾಃ |
ತರಂತಃ ಸ್ಮ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಸಧ್ವಜಾ ಇವ ಪರ್ವತಾಃ || 19 ||

ನಾವಶ್ಚಾರುರುಹಸ್ತ್ವನ್ಯೇ ಪ್ಲವೈಸ್ತೇರುಸ್ತಥಾಪರೇ |
ಅನ್ಯೇ ಕುಮ್ಭಘಟೈಸ್ತೇರುರನ್ಯೇ ತೇರುಶ್ಚ ಬಾಹುಭಿಃ || 20 ||

ಸಾ ಪುಣ್ಯಾ ಧ್ವಜಿನೀ ಗಜಾಂ ದಾಶೈಃ ಸನ್ತಾರಿತಾ ಸ್ವಯಮ್ |
ಮೈತ್ರೇ ಮುಹೂರ್ತೇ ಪ್ರಯಯೌ ಪ್ರಯಾಗವನಮುತ್ತಮಮ್ || 21 ||

ಆಶ್ವಾಸಯಿತ್ವಾ ಚ ಚಮೂಂ ಮಹಾತ್ಮಾ
ನಿವೇಶಯಿತ್ವಾ ಚ ಯಥೋಪಜೋಷಮ್ ।
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಭರದ್ವಾಜಮೃಷಿಪ್ರವರ್ಯಮ್
ಋತ್ವಿಗ್ವೃತಃ ಸನ್ನರತಃ ಪ್ರತಸ್ಥೇ ॥ 22 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರೈಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ಚತುರಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ರೋಶಾದೇವ ನರರ್ಷಭಃ |
ಬಲಂ ಸರ್ವಮವಸ್ಥಾಪ್ಯ ಜಗಾಮ ಸಹ ಮನ್ಮಿಭಿಃ || 1 ||

ಪದ್ಭ್ಯಾಮೇವ ಹಿ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ನ್ಯಸ್ತಶಸ್ತ್ರಪರಿಚ್ಛದಃ |
ವಸಾನೋ ವಾಸಸೀ ಕ್ಷಾಮೇ ಪುರೋಧಾಯ ಪುರೋಹಿತಮ್ || 2 ||

ತತಃ ಸಂದರ್ಶನೇ ತಸ್ಯ ಭರದ್ವಾಜಸ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಮನ್ಮಿಣಸ್ತಾನವಸ್ಥಾಪ್ಯ ಜಗಾಮಾನು ಪುರೋಹಿತಮ್ || 3 ||

ವಸಿಷ್ಠಮಥ ದೃಷ್ಟ್ವಾವ ಭರದ್ವಾಜೋ ಮಹಾತಪಾಃ |
ಸಂಚಾಚಾಲಾಸನಾತ್ಕೂರ್ಣಂ ಶಿಷ್ಯಾನರ್ಘ್ಯಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ || 4 ||

ಸಮಾಗಮ್ಯ ವಸಿಷ್ಠೋನ ಭರತೇನಾಭಿವಾದಿತಃ |
ಅಬುದ್ಧತ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುತಂ ದಶರಥಸ್ಯ ತಮ್ || 5 ||

ತಾಭ್ಯಾಮರ್ಘ್ಯಂ ಚ ಪಾದ್ಯಂ ಚ ದತ್ತ್ವಾ ಪಶ್ಚಾತ್ಫಲಾನಿ ಚ |
ಆನುಪೂರ್ವಾರ್ಚ್ಚ್ಯ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕುಶಲಂ ಕುಲೇ || 6 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಬಲೇ ಕೋಶೇ ಮಿತ್ರೇಷ್ವಪಿ ಚ ಮನ್ಮಿಷು |
ಜಾನಂದಶರಥಂ ವೃತ್ತಂ ನ ರಾಜಾನಮುದಾಹರತ್ || 7 ||

ವಸಿಷ್ಠೋ ಭರತಶ್ಚೈನಂ ಪಪ್ರಚ್ಛತುರನಾಮಯಮ್ |
ಶರೀರೇಽಗ್ನಿಷು ವೃಕ್ಷೇಷು ಶಿಷ್ಯೇಷು ಮೃಗಪಕ್ಷಿಷು || 8 ||

ತಥೇತಿ ಚ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಭರದ್ವಾಜೋ ಮಹಾತಪಾಃ |
ಭರತಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ರಾಘವಸ್ನೇಹಬದ್ಧನಾತ್ || 9 ||

ಕಿಮಿಹಾಗಮನೇ ಕಾರ್ಯಂ ತವ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸತಃ |
ಏತದಾಚಕ್ಷ್ಯ ಮೇ ಸರ್ವಂ ನ ಹಿ ಮೇ ಶುಧ್ಯತೇ ಮನಃ || 10 ||

ಸುಷುಮೇ ಯಮ ಮಿತ್ರಘ್ನಂ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಮ್ ।
ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಹ ಸಭಾರ್ಯೋ ಯಶ್ಚಿರಂ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತೋ ವನಮ್ ॥ 11 ॥

ನಿಯುಕ್ತಃ ಸ್ತ್ರೀನಿಯುಕ್ತೇನ ಪಿತ್ರಾ ಯೋಽಸೌ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ವನವಾಸೀ ಭವೇತೀಹ ಸಮಾಃ ಕಿಲ ಚತುರ್ದಶ ॥ 12 ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ತಸ್ಯಾಪಾಪಸ್ಯ ಪಾಪಂ ಕರ್ತುಮಿಹೇಚ್ಛಸಿ ।
ಅಕಣ್ವಕಂ ಭೋಕ್ತುಮನಾ ರಾಜ್ಯಂ ತಸ್ಯಾನುಜಸ್ಯ ಚ ॥ 13 ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ಭರದ್ವಾಜಂ ಭರತಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ ।
ಪರ್ಯಶ್ರು ನಯನೋ ದುಃಖಾದ್ವಾಚಾ ಸಂಸಜ್ಜಮಾನಯಾ ॥ 14 ॥

ಹತೋಽಸ್ಮಿ ಯದಿ ಮಾಮೇವಂ ಭಗವಾನಪಿ ಮನ್ಯತೇ ।
ಮತ್ತೋ ನ ದೋಷಮಾಶಂಕೇರ್ನ್ಯೇವಂ ಮಾಮನುಶಾಧಿ ಹಿ ॥ 15 ॥

ನ ಚೈತದಿಷ್ಟಂ ಮಾತಾ ಮೇ ಯದವೋಚನ್ಮದನ್ತರೇ ।
ನಾಹಮೇತೇನ ತುಷ್ಟಶ್ಚ ನ ತದ್ವಚನಮಾದದೇ ॥ 16 ॥

ಅಹಂ ತು ತಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರಮುಪಯಾತಃ ಪ್ರಸಾದಕಃ ।
ಪ್ರತಿನೇತುಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಚ ಪಾದೌ ತಸ್ಯಾಭಿವಂದಿತುಮ್ ॥ 17 ॥

ತ್ವಂ ಮಾಮೇವಂ ಗತಂ ಮತ್ವಾ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಶಂಸ ಮೇ ಭಗವನ್ರಾಮಃ ಕ್ವ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ಮಹೀಪತಿಃ ॥ 18 ॥

ಉವಾಚ ತಂ ಭರದ್ವಾಜಃ ಪ್ರಸಾದಾದ್ಭರತಂ ವಚಃ ।
ತ್ವಯ್ಯೇತತ್ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಂ ಯುಕ್ತಂ ರಾಘವವಂಶಜೇ ।
ಗುರುವೃತ್ತಿದರ್ಮಶೆಷೈವ ಸಾಧೂನಾಂ ಚಾನುಯಾಯಿತಾ ॥ 19 ॥

ಜಾನೇ ಚೈತನ್ಮನಃಸ್ಥಂ ತೇ ದೃಢೀಕರಣಮಸ್ತ್ವಿತಿ ।
ಅಪೃಚ್ಛಂ ತ್ವಾಂ ತವಾತ್ಯರ್ಥಂ ಕೀರ್ತಿಂ ಸಮಭಿವರ್ಧಯನ್ ॥ 20 ॥

ಅಸೌ ವಸತಿ ತೇ ಭ್ರಾತಾ ಚಿತ್ರಕೂಟೇ ಮಹಾಗಿರೌ ।
ಶ್ವಸ್ತು ಗನ್ತಾಸಿ ತಂ ದೇಶಂ ವಸಾದ್ಯ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ।

ಏತಂ ಮೇ ಕುರು ಸುಪ್ರಾಜ್ಞ ಕಾಮಂ ಕಾಮಾರ್ಥಕೋವಿದ || 21 ||

ತತಸ್ತಥೇತೈವಮುದಾರದರ್ಶನಃ
ಪ್ರತೀತರೂಪೋ ಭರತೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ಚಕಾರ ಬುದ್ಧಿಂ ಚ ತದಾ ಮಹಾಶ್ರಮೇ
ನಿಶಾನಿವಾಸಾಯ ನರಾಧಿಪಾತ್ಮಜಃ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತುರಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪೞ್ವಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಕೃತಬುದ್ಧಿಂ ನಿವಾಸಾಯ ತಥೈವ ಸ ಮುನಿಸ್ತದಾ ।
ಭರತಂ ಕೈಕಯೀ ಪುತ್ರಮಾತಿಥ್ಯೇನ ನ್ಯಮನ್ತ್ರಯತ್ ॥ ೧ ॥

ಅಬ್ರವೀದ್ಭರತಸ್ತ್ವೇನಂ ನನ್ವಿದಂ ಭವತಾ ಕೃತಮ್ ।
ಪಾದ್ಯಮಘ್ಯಂ ತಥಾತಿಥ್ಯಂ ವನೇ ಯದೂಪಪದ್ಯತೇ ॥ ೨ ॥

ಅಥೋವಾಚ ಭರದ್ವಾಜೋ ಭರತಂ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ ।
ಜಾನೇ ತ್ವಾಂ ಪ್ರೀತಿ ಸಂಯುಕ್ತಂ ತುಷ್ಯೇಸ್ತ್ವಂ ಯೇನ ಕೇನಚಿತ್ ॥ ೩ ॥

ಸೇನಾಯಾಸ್ತು ತವೈತಸ್ಯಾಃ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭೋಜನಮ್ ।
ಮಮ ಪ್ರಿತಿಯಥಾ ರೂಪಾ ತ್ವಮಹೋ ಮನುಜರ್ಷಭ ॥ ೪ ॥

ಕಿಮರ್ಥಂ ಚಾಪಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ದೂರೇ ಬಲಮಿಹಾಗತಃ ।
ಕಸ್ಮಾನ್ನೇಹೋಪಯಾತೋಽಸಿ ಸಬಲಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ ೫ ॥

ಭರತಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ಪ್ರಾಣ್ಜಲಿಸ್ತಂ ತಪೋಧನಮ್ ।
ಸಸೈನ್ಯೋ ನೋಪಯಾತೋಽಸ್ಮಿ ಭಗವನ್ನಗವದ್ಭಯಾತ್ ॥ ೬ ॥

ವಾಜಿ ಮುಖ್ಯಾ ಮನುಷ್ಯಾಶ್ಚ ಮತ್ತಾಶ್ಚ ವರ ವಾರಣಾಃ ।
ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯ ಮಹತೀಂ ಭೂಮಿಂ ಭಗವನ್ನನುಯಾಂತಿ ಮಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ತೇ ವೃಕ್ಷಾನುದಕಂ ಭೂಮಿಮಾಶ್ರಮೇಷೂಟಜಾಂಸ್ತಥಾ ।
ನ ಹಿಂಸ್ಯುರಿತಿ ತೇನಾಹಮೇಕ ಏವಾಗತಸ್ತತಃ ॥ ೮ ॥

ಆನೀಯತಾಮಿತಃ ಸೇನೇತ್ಯಾಜ್ಞಪ್ತಃ ಪರಮರ್ಷಿಣಾ ।
ತಥಾ ತು ಚಕ್ರೇ ಭರತಃ ಸೇನಾಯಾಃ ಸಮುಪಾಗಮಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅಗ್ನಿಶಾಲಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಥ ಪೀತ್ವಾಪಃ ಪರಿಮೃಜ್ಯ ಚ ।
ಆತಿಥ್ಯಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಾಹೇತೋರ್ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾಣಮಾಹ್ವಯತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಆಹ್ವಯೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾಣಮಹಂ ತ್ವಷ್ಟಾರಮೇವ ಚ |
ಆತಿಥ್ಯಂ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ರ ಮೇ ಸಂವಿಧೀಯತಾಮ್ || 11 ||

ಪ್ರಾಕ್ರೋತಸಶ್ಚ ಯಾ ನದ್ಯಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ರೋತಸ ಏವ ಚ |
ಪೃಥಿವ್ಯಾಮನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಚ ಸಮಾಯಾನ್ತ್ವದ್ಯ ಸರ್ವಶಃ || 12 ||

ಅನ್ಯಾಃ ಸ್ರವನ್ತು ಮೈರೇಯಂ ಸುರಾಮನ್ಯಾಃ ಸುನಿಷ್ಠಿತಾಮ್ |
ಅಪರಾಶೋದಕಂ ಶೀತಮಿಕ್ಷುಕಾಣ್ಡರಸೋಪಮಮ್ || 13 ||

ಆಹ್ವಯೇ ದೇವಗನ್ಧರ್ವಾನ್ವಿಶ್ವಾಶ್ವವಸುಹಹಾಹುಹೂನ್ |
ತಥೈವಾಪ್ಸರಸೋ ದೇವೀರ್ಗನ್ಧರ್ವೀಶ್ಚಾಪಿ ಸರ್ವಶಃ || 14 ||

ಘೃತಾಚೀಮಥ ವಿಶ್ವಾಚೀಂ ಮಿಶ್ರಕೇಶೀಮಲಮ್ಬುಸಾಮ್ |
ಶಕ್ರಂ ಯಾಶೋಪತಿಷ್ಠಂತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಯಾಶ್ಚ ಭಾಮಿನೀಃ |
ಸರ್ವಾಸ್ತುಮ್ಬರುಣಾ ಸಾರ್ಧಮಾಹ್ವಯೇ ಸಪರಿಚ್ಛದಾಃ || 15 ||

ವನಂ ಕುರುಷು ಯದ್ದಿವ್ಯಂ ವಾಸೋ ಭೂಷಣಪತ್ರವತ್ |
ದಿವ್ಯನಾರೀಫಲಂ ಶಶ್ವತ್ತತ್ಕೌಬೇರಮಿಹೈವ ತು || 16 ||

ಇಹ ಮೇ ಭಗವಾನ್ಸೋಮೋ ವಿಧತ್ತಾಮನ್ನಮುತ್ತಮಮ್ |
ಭಕ್ಷ್ಯಂ ಭೋಜ್ಯಂ ಚ ಚೋಷ್ಯಂ ಚ ಲೇಹ್ಯಂ ಚ ವಿವಿಧಂ ಬಹು || 17 ||

ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಚ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ಪಾದಪಪ್ರಚ್ಯುತಾನಿ ಚ |
ಸುರಾದೀನಿ ಚ ಪೇಯಾನಿ ಮಾಂಸಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ || 18 ||

ಏವಂ ಸಮಾಧಿನಾ ಯುಕ್ತಸ್ತೇಜಸಾಪ್ರತಿಮೇನ ಚ |
ಶಿಕ್ಷಾಸ್ವರಸಮಾಯುಕ್ತಂ ತಪಸಾ ಚಾಬ್ರವೀನ್ಮನಿಃ || 19 ||

ಮನಸಾ ಧ್ಯಾಯತಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಜ್ಞುಖಿಸ್ಯ ಕೃತಾಂಜಲೇಃ |
ಆಜಗ್ಮುಸ್ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ದೈವತಾನಿ ಪೃಥಕ್ಪೃಥಕ್ || 20 ||

ಮಲಯಂ ದುರ್ದುರಂ ಚೈವ ತತಃ ಸ್ವೇದನುದೋನಿಲಃ |
ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ವವೌ ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಸುಪ್ರಿಯಾತ್ಮಾ ಸುಖಃ ಶಿವಃ || 21 ||

ತತೋಽಭ್ಯವರ್ತನ್ತ ಘನಾ ದಿವ್ಯಾಃ ಕುಸುಮವೃಷ್ಟಯಃ |
ದೇವದುನ್ದುಭಿಘೋಷಶ್ಚ ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ಶುಶ್ರುವೇ || 22 ||

ಪ್ರವವುಶೋತ್ತಮಾ ವಾತಾ ನನ್ಯತುಶ್ಚಾಪ್ಸರೋಗಣಾಃ |
ಪ್ರಜಗುರ್ದೇವಗನ್ಧರ್ವಾ ವೀಣಾ ಪ್ರಮುಮುಚುಃ ಸ್ವರಾನ್ || 23 ||

ಸ ಶಬ್ದೋ ದ್ಯಾಂ ಚ ಭೂಮಿಂ ಚ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಶ್ರವಣಾನಿ ಚ |
ವಿವೇಶೋಚ್ಚಾರಿತಃ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಃ ಸಮೋ ಲಯಗುಣಾನಿವತಃ || 24 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನುಪರತೇ ಶಬ್ದೇ ದಿವ್ಯೇ ಶ್ರೋತ್ರಸುಖೇ ನೃಣಾಮ್ |
ದದರ್ಶ ಭಾರತಂ ಸೈನ್ಯಂ ವಿಧಾನಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಃ || 25 ||

ಬಭೂವ ಹಿ ಸಮಾ ಭೂಮಿಃ ಸಮನ್ತಾತ್ಪಿಂಚಾಯೋಜನಮ್ |
ಶಾತ್ವಲೈರ್ಬಹುಭಿಶ್ಛನ್ನಾ ನೀಲವೈದೂರ್ಯಸಂನಿಭೈಃ || 26 ||

ತಸ್ಮಿನ್ಬಿಲಾಷಃ ಕಪಿತ್ಥಾಶ್ಚ ಪನಸಾ ಬೀಜಪೂರಕಾಃ |
ಆಮಲಕೈಃ ಬಭೂವುಶ್ಚ ಚೂತಾಶ್ಚ ಫಲಭೂಷಣಾಃ || 27 ||

ಉತ್ತರೇಭ್ಯಃ ಕುರುಭ್ಯಶ್ಚ ವನಂ ದಿವ್ಯೋಪಭೋಗವತ್ |
ಆಜಗಾಮ ನದೀ ದಿವ್ಯಾ ತೀರಜೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವೃತಾ || 28 ||

ಚತುಃಶಾಲಾನಿ ಶುಭ್ರಾಣಿ ಶಾಲಾಶ್ಚ ಗಜವಾಜಿನಾಮ್ |
ಹರ್ಮ್ಯಪ್ರಾಸಾದಸಜ್ಞಾತಾಸ್ತೋರಣಾನಿ ಶುಭಾನಿ ಚ || 29 ||

ಸಿತಮೇಘನಿಭಂ ಚಾಪಿ ರಾಜವೇಶ್ಮ ಸುತೋರಣಮ್ |
ಶುಕ್ಲಮಾಲೃಕೃತಾಕಾರಂ ದಿವ್ಯಗನ್ಧಸಮುಕ್ಷಿತಮ್ || 30 ||

ಚತುರಸ್ತ್ರಮಸಮ್ಬಾಧಂ ಶಯನಾಸನಯಾನವತ್ |
ದಿವ್ಯೈಃ ಸರ್ವರಸೈರ್ಯುಕ್ತಂ ದಿವ್ಯಭೋಜನವಸ್ತ್ರವತ್ || 31 ||

ಉಪಕಲ್ಪಿತ ಸರ್ವಾನ್ನ್ಯಂ ಧೌತನಿರ್ಮಲಭಾಜನಮ್ |
ಕಪ್ತಸರ್ವಾಸನಂ ಶ್ರೀಮತ್ಸಾಸ್ವಸ್ತೀರ್ಣಶಯನೋತ್ತಮಮ್ || 32 ||

ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಬಾಹುರನುಜ್ಞಾತೋ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ।
ವೇಶ್ಮ ತದ್ರತ್ನಸಮೂರ್ಣಂ ಭರತಃ ಕೈಕಯೀಸುತಃ ॥ 33 ॥

ಅನುಜಗ್ಮುಶ್ಚ ತಂ ಸರ್ವೇ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಸಪುರೋಹಿತಾಃ ।
ಬಭೂವುಶ್ಚ ಮುದಾ ಯುಕ್ತಾ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೇಶ್ಮ ಸಂವಿಧಿಮ್ ॥ 34 ॥

ತತ್ರ ರಾಜಾಸನಂ ದಿವ್ಯಂ ವ್ಯಜನಂ ಛತ್ರಮೇವ ಚ ।
ಭರತೋ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಾರ್ಥಮಭ್ಯವರ್ತತ ರಾಜವತ್ ॥ 35 ॥

ಆಸನಂ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ರಾಮಾಯಾಭಿಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ ।
ವಾಲವ್ಯಜನಮಾದಾಯ ನ್ಯಷೀದತ್ಸಚಿವಾಸನೇ ॥ 36 ॥

ಆನುಪೂರ್ವ್ಯಾನ್ನಿಷೇದುಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಮನ್ತ್ರಪುರೋಹಿತಾಃ ।
ತತಃ ಸೇನಾಪತಿಃ ಪಶ್ಚಾತ್ತಪ್ರಶಾಸ್ತಾ ಚ ನಿಷೇದತುಃ ॥ 37 ॥

ತತಸ್ತತ್ರ ಮುಹೂರ್ತೇನ ನದ್ಯಃ ಪಾಯಸಕರ್ದಮಾಃ ।
ಉಪಾತಿಷ್ಠಂತ ಭರತಂ ಭರದ್ವಾಜಸ್ಯ ಶಾಸನತ್ ॥ 38 ॥

ತಾಸಾಮುಭಯತಃ ಕೂಲಂ ಪಾಣ್ಡುಮೃತ್ತಿಕಲೇಪನಾಃ ।
ರಮ್ಯಶ್ಚಾವಸಥಾ ದಿವ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತು ಪ್ರಸಾದಜಾಃ ॥ 39 ॥

ತೇನೈವ ಚ ಮುಹೂರ್ತೇನ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಾಃ ।
ಆಗುರ್ವಿಂಶತಿಸಾಹಸ್ರಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪ್ರಹಿತಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ॥ 40 ॥

ಸುವರ್ಣಮಣಿಮುಕ್ತೇನ ಪ್ರವಾಲೇನ ಚ ಶೋಭಿತಾಃ ।
ಆಗುರ್ವಿಂಶತಿಸಾಹಸ್ರಾಃ ಕುಬೇರಪ್ರಹಿತಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ॥ 41 ॥

ಯಾಭಿಗೃಹೀತಃ ಪುರುಷಃ ಸೋನ್ಮಾದ ಇವ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ।
ಆಗುರ್ವಿಂಶತಿಸಾಹಸ್ರಾ ನಂದನಾದಪ್ಸರೋಗಣಾಃ ॥ 42 ॥

ನಾರದಸ್ತುಮ್ಭುರುಗೋಪಃ ಪರ್ವತಃ ಸೂರ್ಯವರ್ಚಸಃ ।
ಏತೇ ಗನ್ಧರ್ವರಾಜಾನೋ ಭರತಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ಜಗುಃ ॥ 43 ॥

ಅಲಮ್ಬುಸಾ ಮಿಶ್ರಕೇಶೀ ಪುಣ್ಣರೀಕಾಥ ವಾಮನಾ ।
ಉಪಾನ್ಯತ್ಯಂಸ್ತು ಭರತಂ ಭರದ್ವಾಜಸ್ಯ ಶಾಸನಾತ್ ॥ 44 ॥

ಯಾನಿ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ದೇವೇಷು ಯಾನಿ ಚೈತ್ರರಥೇ ವನೇ ।
ಪ್ರಯಾಗೇ ತಾನ್ಯದೃಶ್ಯಂತ ಭರದ್ವಾಜಸ್ಯ ಶಾಸನಾತ್ ॥ 45 ॥

ಬಿಲ್ವಾ ಮಾರ್ದಜ್ಞಿಕಾ ಆಸೌಮ್ಯಾ ಗ್ರಾಹಾ ಬಿಭೀತಕಾಃ ।
ಅಶ್ವತ್ಥಾ ನರ್ತಕಾಶ್ಚಾಸನ್ನಭರದ್ವಾಜಸ್ಯ ತೇಜಸಾ ॥ 46 ॥

ತತಃ ಸರಲತಾಲಾಶ್ಚ ತಿಲಕಾ ನಕ್ತಮಾಲಕಾಃ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಣಾಸ್ತತ್ರ ಸಮ್ಪೇತುಃ ಕುಬ್ಜಾಭೂತಾಥ ವಾಮನಾಃ ॥ 47 ॥

ಶಿಂಶಪಾಮಲಕೇ ಜಮ್ಬೂರ್ಯಾಶ್ಚಾನ್ಯಾಃ ಕಾನನೇ ಲತಾಃ ।
ಪ್ರಮದಾ ವಿಗ್ರಹಂ ಕೃತ್ವಾ ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮೇಽವಸನ್ ॥ 48 ॥

ಸುರಾಂ ಸುರಾಪಾಃ ಪಿಬತ ಪಾಯಸಂ ಚ ಬುಭುಕ್ಶಿತಾಃ ।
ಮಾಂಸನಿ ಚ ಸುಮೇಧ್ಯಾನಿ ಭಕ್ಷ್ಯಂತಾಂ ಯಾವದಿಚ್ಛಥ ॥ 49 ॥

ಉತ್ಸಾದ್ಯ ಸ್ನಾಪಯಂತಿ ಸ್ಮ ನದೀತೀರೇಷು ವಲ್ಗುಷು ।
ಅಪ್ಯೇಕಮೇಕಂ ಪುರುಷಂ ಪ್ರಮದಾಃ ಸತ್ಪ ಚಾಷ್ವ ಚ ॥ 50 ॥

ಸಂವಹನ್ತ್ಯಃ ಸಮಾಪೇತುರ್ನಾರ್ಯೋ ರುಚಿರಲೋಚನಾಃ ।
ಪರಿಮೃಜ್ಯ ತಥಾ ನ್ಯಾಯಂ ಪಾಯಯಂತಿ ವರಾಜ್ಞನಾಃ ॥ 51 ॥

ಹಯಾಗ್ರಜಾನ್ಪ್ರಾಣಾನುಷ್ಠಾಂಸ್ತಥೈವ ಸುರಭೇಃ ಸುತಾನ್ ।
ಇಕ್ಷೂಂಶ್ಚ ಮಧುಜಾಲಾಂಶ್ಚ ಭೋಜಯಂತಿ ಸ್ಮ ವಾಹನಾನ್ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವರಯೋಧಾನಾಂ ಚೋದಯಂತೋ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ 52 ॥

ನಾಶ್ವಬನ್ಧೋಽಶ್ವಮಾಜಾನಾನ್ ಗಜಂ ಕುಂಜರಗ್ರಹಃ ।
ಮತ್ತಪ್ರಮತ್ತಮುದಿತಾ ಚಮೂಃ ಸಾ ತತ್ರ ಸಮ್ಭೌ ॥ 53 ॥

ತರ್ಪಿತಾ ಸರ್ವಕಾಮೈಸ್ತೇ ರಕ್ತಚಂದನರೂಷಿತಾಃ ।
ಅಪ್ಸರೋಗಣಸಂಯುಕ್ತಾಃ ಸೈನ್ಯಾ ವಾಚಮುದೈರಯನ್ ॥ 54 ॥

ನೈವಾಯೋಧ್ಯಾಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮೋ ನ ಗಮಿಷ್ಯಾಮ ದಣ್ಡಕಾನ್ |
ಕುಶಲಂ ಭರತಸ್ಯಾಸ್ತು ರಾಮಸ್ಯಾಸ್ತು ತಥಾ ಸುಖಮ್ || 55 ||

ಇತಿ ಪಾದಾತಯೋಧಾಶ್ಚ ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವಾರೋಹಬಂಧಕಾಃ |
ಅನಾಥಾಸ್ತಂ ವಿಧಿಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ವಾಚಮೇತಾಮುದೈರಯನ್ || 56 ||

ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ವಿನೇದುಸ್ತೇ ನರಾಸ್ತತ್ರ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಭರತಸ್ಯಾನುಯಾತಾರಃ ಸ್ವರ್ಗೇಽಯಮಿತಿ ಚಾಬ್ರುವನ್ || 57 ||

ತತೋ ಭುಕ್ತವತಾಂ ತೇಷಾಂ ತದನ್ನಮಮೃತೋಪಮಮ್ |
ದಿವ್ಯಾನುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಭಕ್ಷ್ಯಾಂಸ್ತಾನಭವದ್ಭಕ್ಷಣೇ ಮತಿಃ || 58 ||

ಪ್ರೇಷ್ಯಾಶ್ಚೇಟ್ಯಶ್ಚ ವಧ್ವಶ್ಚ ಬಲಸ್ಥಾಶ್ಚಾಪಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಬಭೂವುಸ್ತೇ ಭೃಶಂ ತೃಪ್ತಾಃ ಸರ್ವೇ ಚಾಹತವಾಸಸಃ || 59 ||

ಕುಂಜರಾಶ್ಚ ಖರೋಷ್ಪ್ರಶ್ಚ ಗೋಽಶ್ವಾಶ್ಚ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ |
ಬಭೂವುಃ ಸುಭೃತಾಸ್ತತ್ರ ನಾನೋ ಹ್ಯನ್ಯಮಕಲ್ಪಯತ್ || 60 ||

ನಾಶುಕ್ಲವಾಸಾಸ್ತತ್ರಾಸೀತ್ಕುಧಿತೋ ಮಲಿನೋಽಪಿ ವಾ |
ರಜಸಾ ಧ್ವಸ್ತಕೇಶೋ ವಾ ನರಃ ಕಶ್ಚಿದದೃಶ್ಯತ || 61 ||

ಆಜೈಶ್ಚಾಪಿ ಚ ವಾರಾಹೈರ್ನಿಷ್ಠಾನವರಸಂಚಯೈಃ |
ಫಲನಿಯೂಹಸಂಸಿದ್ಧೈಃ ಸೂಪೈರ್ಗನ್ಧರಸಾನಿವತ್ಯೈಃ || 62 ||

ಪುಷ್ಪಧ್ವಜವತೀಃ ಪೂರ್ಣಾಃ ಶುಕ್ಲಸ್ಯಾನ್ನಸ್ಯ ಚಾಭಿತಃ |
ದದೃಶುರ್ವಿಸ್ಮಿತಾಸ್ತತ್ರ ನರಾ ಲೌಹೀಃ ಸಹಸ್ರಶಃ || 63 ||

ಬಭೂವುರ್ವನಪಾರ್ಶ್ವೇಷು ಕೂಪಾಃ ಪಾಯಸಕರ್ದಮಾಃ |
ತಾಶ್ಚ ಕಾಮದುಘಾ ಗಾವೋ ದ್ರುಮಾಶ್ಚಾಸನ್ಮಧುಶುಚ್ಯತಃ || 64 ||

ವಾಪ್ಯೋ ಮೈರೇಯ ಪೂರ್ಣಾಶ್ಚ ಮೃಷ್ಟಮಾಂಸಚಯೈರ್ವೃತಾಃ |
ಪ್ರತಪ್ತ ಪಿಠರೈಶ್ಚಾಪಿ ಮಾರ್ಗಮಾಯೂರಕೌಕುಟೈಃ || 65 ||

ಪಾತ್ರೀಣಾಂ ಚ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶಾತಕುಮ್ಭಮಯಾನಿ ಚ ।
ಸ್ಥೂಲೈಃ ಕುಮ್ಭೈಃ ಕರಮ್ಭೈಶ್ಚ ದಧಿಪೂರ್ಣಾಃ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಾಃ ।
ಯೌವನಸ್ಥಸ್ಯ ಗೌರಸ್ಯ ಕಪಿತ್ಥಸ್ಯ ಸುಗನ್ನಿನಃ ॥ 66 ॥

ಹೃದಾಃ ಪೂರ್ಣಾ ರಸಾಲಸ್ಯ ದಧ್ನಃ ಶ್ವೇತಸ್ಯ ಚಾಪರೇ ।
ಬಭೂವುಃ ಪಾಯಸಸ್ಯಾಂತೇ ಶರ್ಕರಾಯಾಶ್ಚ ಸಂಜ್ಞಯಾಃ ॥ 67 ॥

ಕಲ್ಕಾಂಶೂರ್ಣಕಷಾಯಾಂಶ್ಚ ಸ್ನಾನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ದದೃಶುರ್ಭಾಜನಸ್ಥಾನಿ ತೀರ್ಥೇಷು ಸರಿತಾಂ ನರಾಃ ॥ 68 ॥

ಶುಕ್ಲಾನಂಶುಮತಶ್ಚಾಪಿ ದಂತಧಾವನಸಂಜ್ಞಯಾನ್ ।
ಶುಕ್ಲಾಂಶ್ಚಂದನಕಲ್ಕಾಂಶ್ಚ ಸಮುದ್ರೇಷ್ವವತಿಷ್ಠತಃ ॥ 69 ॥

ದರ್ಪಣಾನ್ಪರಿಮೃಷ್ಪಾಂಶ್ಚ ವಾಸಸಾಂ ಚಾಪಿ ಸಂಜ್ಞಯಾನ್ ।
ಪಾದುಕೋಪಾನಹಾಂ ಚೈವ ಯುಗ್ಮಾನ್ಯತ್ರ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 70 ॥

ಆಂಜನೀಃ ಕಂಚಿತಾನೂರ್ಚಾಂಶ್ಛತ್ರಾಣಿ ಚ ಧನೂಂಷಿ ಚ ।
ಮರ್ಮತ್ರಾಣಾನಿ ಚಿತ್ರಾಣಿ ಶಯನಾನ್ಯಾಸನಾನಿ ಚ ॥ 71 ॥

ಪ್ರತಿಪಾನಹೃದಾನ್ಪೂರ್ಣಾನ್ಪರೋಷ್ಪ್ರಗಜವಾಜಿನಾಮ್ ।
ಅವಗಾಹ್ಯ ಸುತೀರ್ಥಾಂಶ್ಚ ಹೃದಾನ್ಸೋತ್ಪಲ ಪುಷ್ಕರಾನ್ ॥ 72 ॥

ನೀಲವೈದೂರ್ಯವರ್ಣಾಂಶ್ಚ ಮೃದೂನ್ಯವಸಸಂಜ್ಞಯಾನ್ ।
ನಿರ್ವಾಪಾರ್ಥಂ ಪಶೂನಾಂ ತೇ ದದೃಶುಸ್ತತ್ರ ಸರ್ವಶಃ ॥ 73 ॥

ವ್ಯಸ್ತ್ರಯನ್ತ ಮನುಷ್ಯಾಸ್ತೇ ಸ್ವಪ್ನಕಲ್ಪಂ ತದದ್ಭುತಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾತಿಥ್ಯಂ ಕೃತಂ ತಾದೃಗ್ಭರತಸ್ಯ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ॥ 74 ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ರಮಮಾಣಾನಾಂ ದೇವಾನಾಮಿವ ನಂದನೇ ।
ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮೇ ರಮ್ಯೇ ಸಾ ರಾತ್ರಿವ್ಯತ್ಯವರ್ತತ ॥ 75 ॥

ಪ್ರತಿಜಗ್ಮುಶ್ಚ ತಾ ನದ್ಯೋ ಗಂಧರ್ವಾಶ್ಚ ಯಥಾಗತಮ್ ।
ಭರದ್ವಾಜಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ತಾಶ್ಚ ಸರ್ವಾ ವರಾಙ್ಗನಾಃ ॥ 76 ॥

ತಥೈವ ಮತ್ತಾ ಮದಿರೋತ್ಕಟಾ ನರಾಃ
ತಥೈವ ದಿವ್ಯಾಗುರುಚಂದ್ರನೋಕ್ಷಿತಾಃ ।
ತಥೈವ ದಿವ್ಯಾ ವಿವಿಧಾಃ ಸ್ವಗುತ್ತಮಾಃ
ಪೃಥಕ್ಪ್ರಕೀರ್ಣಾ ಮನುಜೈಃ ಪ್ರಮರ್ದಿತಾಃ ॥ 77 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಡಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಸ್ತಾಂ ರಜನೀಮುಷ್ಯ ಭರತಃ ಸಪರಿಚ್ಛದಃ ।
ಕೃತಾತಿಥ್ಯೋ ಭರದ್ವಾಜಂ ಕಾಮಾದಭಿಜಗಾಮ ಹ ॥₁॥

ತಮೃಷಿಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಮಾಗತಮ್ ।
ಹುತಾಗ್ನಿಹೋತ್ರೋ ಭರತಂ ಭರದ್ವಾಜೋಽಭ್ಯಭಾಷತ ॥₂॥

ಕಚ್ಚಿದತ್ರ ಸುಖಾ ರಾತ್ರಿಸ್ತವಾಸ್ಮದ್ವಿಷಯೇ ಗತಾ ।
ಸಮಗ್ರಸ್ತೇ ಜನಃ ಕಚ್ಚಿದಾತಿಥ್ಯೇ ಶಂಸ ಮೇಽನಘ ॥₃॥

ತಮುವಾಚಾಞ್ಜಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಭರತೋಽಭಿಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ ।
ಆಶ್ರಮಾದಭಿನಿಷ್ಕ್ರಂತಮೃಷಿಮುತ್ತಮ ತೇಜಸಮ್ ॥₄॥

ಸುಖೋಷಿತೋಽಸ್ಮಿ ಭಗವನ್ಸಮಗ್ರಬಲವಾಹನಃ ।
ತರ್ಪಿತಃ ಸರ್ವಕಾಮೈಶ್ಚ ಸಾಮಾತ್ಯೋ ಬಲವತ್ತ್ವಯಾ ॥₅॥

ಅಪೇತಕ್ಲಮಸನ್ನಾಪಾಃ ಸುಭಕ್ಷ್ಯಾಃ ಸುಪ್ರತಿಶ್ರಯಾಃ ।
ಅಪಿ ಪ್ರೇಷ್ಯಾನುಪಾದಾಯ ಸರ್ವೇ ಸ್ಮ ಸುಸುಖೋಷಿತಾಃ ॥₆॥

ಆಮನ್ತ್ರಯೇಹಂ ಭಗವನ್ಯಾಮಂ ತ್ವಾಮೃಷಿಸತ್ತಮ ।
ಸಮೀಪಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ಭ್ರಾತುರ್ಮೃರೇಣೇಕ್ಷಸ್ವ ಚಕ್ಷುಷಾ ॥₇॥

ಆಶ್ರಮಂ ತಸ್ಯ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಧಾರ್ಮಿಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಆಚಕ್ಷ್ಯ ಕತಮೋ ಮಾರ್ಗಃ ಕಿಯಾನಿತಿ ಚ ಶಂಸ ಮೇ ॥₈॥

ಇತಿ ಪೃಷ್ಠಸ್ತು ಭರತಂ ಭ್ರಾತೃದರ್ಶನಲಾಲಸಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾ ಭರದ್ವಾಜೋ ಮಹಾತಪಾಃ ॥₉॥

ಭರತಾರ್ಥತೃತೀಯೇಷು ಯೋಜನೇಷ್ವಜನೇ ವನೇ ।
ಚಿತ್ರಕೂಟೋ ಗಿರಿಸ್ತತ್ರ ರಮ್ಯನಿದರ್ಶಕಾನನಃ ॥₁₀॥

ಉತ್ತರಂ ಪಾರ್ಶ್ವಮಾಸಾದ್ಯ ತಸ್ಯ ಮನ್ನಾಕಿನೀ ನದೀ ।
ಪುಷ್ಪಿತದ್ರುಮಸಂಘಾನ್ನಾ ರಮ್ಯಪುಷ್ಪಿತಕಾನನಾ ॥ 11 ॥

ಅನಂತರಂ ತತ್ಸರಿತಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟಶ್ಚ ಪರ್ವತಃ ।
ತತೋ ಪರ್ಣಕುಟೀ ತಾತ ತತ್ರ ತೌ ವಸತೋ ಧ್ರುವಮ್ ॥ 12 ॥

ದಕ್ಷಿಣೇನೈವ ಮಾರ್ಗೇಣ ಸವ್ಯದಕ್ಷಿಣಮೇವ ಚ ।
ಗಜವಾಜಿರಥಾಕೀರ್ಣಾಂ ವಾಹಿನೀಂ ವಾಹಿನೀಪತೇ ।
ವಾಹಯಸ್ವ ಮಹಾಭಾಗ ತತೋ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ರಾಘವಮ್ ॥ 13 ॥

ಪ್ರಯಾಣಮಿತಿ ಚ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜರಾಜಸ್ಯ ಯೋಷಿತಃ ।
ಹಿತ್ವಾ ಯಾನಾನಿ ಯಾನಾರ್ಹಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ ॥ 14 ॥

ವೇಪಮಾನಾ ಕೃತಾ ದೀನಾ ಸಹ ದೇವ್ಯಾ ಸುಮನ್ತ್ರಿಯಾ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ತತ್ರ ಜಗ್ರಾಹ ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಚರಣೌ ಮುನೇಃ ॥ 15 ॥

ಅಸಮೃದ್ಧೇನ ಕಾಮೇನ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಗರ್ಹಿತಾ ।
ಕೈಕೇಯೀ ತಸ್ಯ ಜಗ್ರಾಹ ಚರಣೌ ಸವ್ಯಪತ್ರಪಾ ॥ 16 ॥

ತಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಗಮ್ಯ ಭಗವಂತಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ ।
ಅದೂರಾದ್ಭರತಸ್ಯೈವ ತಸೌ ದೀನಮನಾಸ್ತದಾ ॥ 17 ॥

ತತಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಭರತಂ ಭರದ್ವಾಜೋ ದೃಢವ್ರತಃ ।
ವಿಶೇಷಂ ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಮಾತ್ಮನಾಂ ತವ ರಾಘವ ॥ 18 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಭರತೋ ಭರದ್ವಾಜೇನ ಧಾರ್ಮಿಕಃ ।
ಉವಾಚ ಪ್ರಾಂಜಲಿಭೂತಾ ವಾಕ್ಯಂ ವಚನಕೋವಿದಃ ॥ 19 ॥

ಯಾಮಿಮಾಂ ಭಗವಂದೀನಾಂ ಶೋಕಾನಶನಕಶ್ಚಿತಾಮ್ ।
ಪಿತುರ್ಹಿ ಮಹಿಷೀಂ ದೇವೀಂ ದೇವತಾಮಿವ ಪಶ್ಯಸಿ ॥ 20 ॥

ಏಷಾ ತಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಂ ಸಿಂಹವಿಕ್ರಾಂತಗಾಮಿನಮ್ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸುಷುವೇ ರಾಮಂ ಧಾತಾರಮದಿತೀರ್ಯಥಾ ॥ 21 ॥

ಅಸ್ಯಾ ವಾಮಭುಜಂ ಶ್ಲಿಷ್ಠಾ ಯೈಷಾ ತಿಷ್ಠತಿ ದುರ್ಮನಾಃ ।
ಕರ್ಣಿಕಾರಸ್ಯ ಶಾಖೇವ ಶೀರ್ಣಪುಷ್ಪಾ ವನಾನ್ತರೇ ॥ 22 ॥

ಏತಸ್ಯಾಸ್ತೌ ಸುತೌ ದೇವ್ಯಾಃ ಕುಮಾರೌ ದೇವವರ್ಣಿನೌ ।
ಉಭೌ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶತ್ರುಘ್ನೌ ವೀರೌ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮೌ ॥ 23 ॥

ಯಸ್ಯಾಃ ಕೃತೇ ನರಯಾಘ್ರೌ ಜೀವನಾಶಮಿತೋ ಗತೌ ।
ರಾಜಾ ಪುತ್ರವಿಹೀನಶ್ಚ ಸ್ವರ್ಗಂ ದಶರಥೋ ಗತಃ ॥ 24 ॥

ಐಶ್ವರ್ಯಕಾಮಾಂ ಕೈಕೇಯೀಮನಾರ್ಯಾಮಾರ್ಯರೂಪಿಣೀಮ್ ।
ಮಮೈತಾಂ ಮಾತರಂ ವಿದ್ಧಿ ನೃಶಂಸಾಂ ಪಾಪನಿಶ್ಚಯಾಮ್ ।
ಯತೋಮೂಲಂ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ವ್ಯಸನಂ ಮಹದಾತ್ಮನಃ ॥ 25 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನರಶಾರ್ದೂಲೋ ಬಾಷ್ಪಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ ।
ಸ ನಿಶಶ್ವಾಸ ತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ಕೃದ್ಧೋ ನಾಗ ಇವಾಸಕೃತ್ ॥ 26 ॥

ಭರದ್ವಾಜೋ ಮಹರ್ಷಿಸ್ತಂ ಬ್ರುವಂತಂ ಭರತಂ ತದಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಬುದ್ಧಿರಿದಂ ವಚನಮರ್ಥವತ್ ॥ 27 ॥

ನ ದೋಷೇಣಾವಗಂತವ್ಯಾ ಕೈಕೇಯೀ ಭರತ ತ್ವಯಾ ।
ರಾಮಪ್ರವ್ರಾಜನಂ ಹ್ಯೇತತ್ಸುಖೋದರ್ಕಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 28 ॥

ಅಭಿವಾದ್ಯ ತು ಸಂಸಿದ್ಧಃ ಕೃತ್ವಾ ಚೈನಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಆಮನ್ತ್ರ್ಯ ಭರತಃ ಸೈನ್ಯಂ ಯುಜ್ಯತಾಮಿತ್ಯಚೋದಯತ್ ॥ 29 ॥

ತತೋ ವಾಜಿರಥಾನ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದಿವ್ಯಾನ್ವೇಮಪರಿಷ್ಕೃತಾನ್ ।
ಅಧ್ಯಾರೋಹತ್ಪ್ರಯಾಣಾರ್ಥಿಃ ಬಹೂನ್ಪಹುವಿಧೋ ಜನಃ ॥ 30 ॥

ಗಜಕನ್ಯಾಗಜಾಶ್ಚೈವ ಹೇಮಕಕ್ಷಾಃ ಪತಾಕಿನಃ ।
ಜೀಮೂತಾ ಇವ ಘರ್ಮಾಂತೇ ಸಘೋಷಾಃ ಸಮ್ಪ್ರತಸ್ಥಿರೇ ॥ 31 ॥

ವಿವಿಧಾನ್ಯಪಿ ಯಾನಾನಿ ಮಹಾನಿ ಚ ಲಘೂನಿ ಚ ।
ಪ್ರಯಯುಃ ಸುಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ಪಾದೈರೇವ ಪದಾತಯಃ ॥ 32 ॥

ಅಥ ಯಾನಪ್ರವೇಕೈಸ್ತು ಕೌಸಲ್ಯಾಪ್ರಮುಖಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ।
ರಾಮದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಾಃ ಪ್ರಯಯುರ್ಮುರ್ದಿತಾಸ್ತದಾ ॥ 33 ॥

ಸ ಚಾರ್ಕತರುಣಾಭಾಸಾಂ ನಿಯುಕ್ತಾಂ ಶಿಬಿಕಾಂ ಶುಭಾಮ್ ।
ಆಸ್ಥಾಯ ಪ್ರಯಯೌ ಶ್ರೀಮಾನ್ಭರತಃ ಸಪರಿಚ್ಛದಃ ॥ 34 ॥

ಸಾ ಪ್ರಯಾತಾ ಮಹಾಸೇನಾ ಗಜವಾಜಿರಥಾಕುಲಾ ।
ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮಾವೃತ್ಯ ಮಹಾಮೇಘ ಇವೋತ್ಥಿತಃ ।
ವನಾನಿ ತು ವ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ಜುಷ್ಪಾನಿ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಭಿಃ ॥ 35 ॥

ಸಾ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟದ್ವಿಪವಾಜಿಯೋಧಾ
ವಿತ್ರಾಸಯಂತೀ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಸಂಜ್ಞಾನ್ ।
ಮಹದ್ವನಂ ತತ್ಪ್ರವಿಗಾಹಮಾನಾ
ರರಾಜ ಸೇನಾ ಭರತಸ್ಯ ತತ್ರ ॥ 36 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷಡಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಯಾ ಮಹತ್ಯಾ ಯಾಯಿನಾ ಧ್ವಜಿನಾ ವನವಾಸಿನಃ ।
ಅರ್ಧಿತಾ ಯೂಥಪಾ ಮತ್ತಾಃ ಸಯೂಥಾಃ ಸಮ್ಪ್ರದುದ್ರವುಃ ॥ ೧ ॥

ಋಕ್ಷಾಃ ಪೃಷ್ಠತಸಜ್ಞಾಶ್ಚ ರುರವಶ್ಚ ಸಮನ್ತತಃ ।
ದೃಶ್ಯಂತೇ ವನರಾಜೇಷು ಗಿರಿಷ್ವಪಿ ನದೀಷು ಚ ॥ ೨ ॥

ಸ ಸಮ್ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀತೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ವೃತೋ ಮಹತ್ಯಾ ನಾದಿನಾ ಸೇನಯಾ ಚತುರಂಗಯಾ ॥ ೩ ॥

ಸಾಗರೌಘನಿಭಾ ಸೇನಾ ಭರತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಮಹೀಂ ಸಂಘಾಢ್ಯದಯಾಮಾಸ ಪ್ರಾವೃಷಿ ದ್ಯಾಮಿವಾಮ್ಬುಧಃ ॥ ೪ ॥

ತುರಜ್ಞೌಘೈರವತತಾ ವಾರಣೈಶ್ಚ ಮಹಾಜವೈಃ ।
ಅನಾಲಕ್ಷ್ಯಾ ಚಿರಂ ಕಾಲಂ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ಬಭೂವ ಭೂಃ ॥ ೫ ॥

ಸ ಯಾತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ಸುಪರಿಶ್ರಾಂತ ವಾಹನಃ ।
ಉವಾಚ ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ವಸಿಷ್ಠಂ ಮನ್ತ್ರಿಣಾಂ ವರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಯಾದೃಶಂ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ರೂಪಂ ಯಥಾ ಚೈವ ಶ್ರುತಂ ಮಯಾ ।
ವ್ಯಕ್ತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸ್ಮ ತಂ ದೇಶಂ ಭರದ್ವಾಜೋ ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೭ ॥

ಅಯಂ ಗಿರಿಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ತಥಾ ಮನ್ನಾಕಿನೀ ನದೀ ।
ಏತತ್ಪ್ರಕಾಶತೇ ದೂರಾನ್ನೀಲಮೇಘನಿಭಂ ವನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಗಿರೇಃ ಸಾನೂನಿ ರಮ್ಯಾಣಿ ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ।
ವಾರಣೈರವಮೃದ್ಯಂತೇ ಮಾಮಕೈಃ ಪರ್ವತೋಪಮೈಃ ॥ ೯ ॥

ಮುಂಞ್ಚಂತಿ ಕುಸುಮಾನ್ಯೇತೇ ನಗಾಃ ಪರ್ವತಸಾನುಷು ।
ನೀಲಾ ಇವಾತಪಾಪಾಯೇ ತೋಯಂ ತೋಯಧರಾ ಘನಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕಿನ್ನರಾಚರಿತೋದ್ದೇಶಂ ಪಶ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನ ಪರ್ವತಮ್ |
ಹಯೈಃ ಸಮನ್ತಾದಾಕೀರ್ಣಂ ಮಕರೈರಿವ ಸಾಗರಮ್ || 11 ||

ಏತೇ ಮೃಗಗಣಾ ಭಾನ್ತಿ ಶೀಘ್ರವೇಗಾಃ ಪ್ರಚೋದಿತಾಃ |
ವಾಯುಪ್ರವಿದ್ಧಾಃ ಶರದಿ ಮೇಘರಾಜ್ಯ ಇವಾಮ್ಬರೇ || 12 ||

ಕುರ್ವನ್ತಿ ಕುಸುಮಾಪೀಡಾಞ್ಶಿರಃಸು ಸುರಭೀನಮೀ |
ಮೇಘಪ್ರಕಾಶೈಃ ಫಲಕೈರ್ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಾ ಯಥಾ ನರಾಃ || 13 ||

ನಿಷ್ಕೂಜಮಿವ ಭೂತ್ವೇದಂ ವನಂ ಘೋರಪ್ರದರ್ಶನಮ್ |
ಅಯೋಧ್ಯೇವ ಜನಾಕೀರ್ಣಾ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮಾ || 14 ||

ಮಿರೈರುದೀರಿತೋ ರೇಣುರ್ದಿವಂ ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ |
ತಂ ವಹತ್ಯನಿಲಃ ಶೀಘ್ರಂ ಕುರ್ವನ್ನಿವ ಮಮ ಪ್ರಿಯಮ್ || 15 ||

ಸ್ಯನ್ನಾನಾಂಸ್ತುರಗೋಪೇತಾನೂತಮುಖೈರಧಿಷ್ಠಿತಾನ್ |
ಏತಾನ್ಸಮ್ಪ್ರತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಪಶ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನ ಕಾನನೇ || 16 ||

ಏತಾನಿವತ್ಪ್ರಾಸಿತಾನ್ಪಶ್ಯ ಬರ್ಹಿಣಃ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾನ್ |
ಏತಮಾವಿಶತಃ ಶೈಲಮಧಿವಾಸಂ ಪತತ್ರಿಣಾಮ್ || 17 ||

ಅತಿಮಾತ್ರಮಯಂ ದೇಶೋ ಮನೋಜ್ಞಃ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮಾ |
ತಾಪಸಾನಾಂ ನಿವಾಸೋಽಯಂ ವ್ಯಕ್ತಂ ಸ್ವರ್ಗಪಥೋ ಯಥಾ || 18 ||

ಮೃಗಾ ಮೃಗೀಭಿಃ ಸಹಿತಾ ಬಹವಃ ಪೃಷ್ಠತಾ ವನೇ |
ಮನೋಜ್ಞ ರೂಪಾ ಲಕ್ಷ್ಯಂತೇ ಕುಸುಮೈರಿವ ಚಿತ್ರಿತಃ || 19 ||

ಸಾಧು ಸೈನ್ಯಾಃ ಪ್ರತಿಷಂನ್ತಾಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ತು ಚ ಕಾನನಮ್ |
ಯಥಾ ತೌ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೌ ದೃಶ್ಯೇತೇ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 20 ||

ಭರತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುರುಷಾಃ ಶಸ್ತ್ರಪಾಣಯಃ |
ವಿವಿಶುಸ್ತದ್ವನಂ ಶೂರಾ ಧೂಮಂ ಚ ದದೃಶುಸ್ತತಃ || 21 ||

ತೇ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಧೂಮಾಗ್ರಮೂಚುರ್ಭರತಮಾಗತಾಃ |
ನಾಮನುಷ್ಯೇ ಭವತ್ಯಗ್ನಿವ್ಯಕ್ತಮತ್ಯೈವ ರಾಘವೌ || 22 ||

ಅಥ ನಾತ್ರ ನರವ್ಯಾಘ್ರೌ ರಾಜಪುತ್ರೌ ಪರಂತಪೌ |
ಅನ್ಯೇ ರಾಮೋಪಮಾಃ ಸಂತಿ ವ್ಯಕ್ತಮತ್ರ ತಪಸ್ವಿನಃ || 23 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಭರತಸ್ತೇಷಾಂ ವಚನಂ ಸಾಧು ಸಮ್ಮತಮ್ |
ಸೈನ್ಯಾನುವಾಚ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾನಮಿತ್ರಬಲಮರ್ದನಃ || 24 ||

ಯತ್ತಾ ಭವಂತಸ್ತಿಷ್ಠಂತು ನೇತೋ ಗಂತವ್ಯಮಗ್ರತಃ |
ಅಹಮೇವ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುಮನ್ತೋ ಗುರುರೇವ ಚ || 25 ||

ಏವಮುಕ್ತಾಸ್ತತಃ ಸರ್ವೇ ತತ್ರ ತಸ್ಥುಃ ಸಮಂತತಃ |
ಭರತೋ ಯತ್ರ ಧೂಮಾಗ್ರಂ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಂ ಸಮಾದಧತ್ || 26 ||

ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ ಯಾ ಭರತೇನ ಸಾ ಚಮೂರ್-
ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಾಪಿ ಚ ಧೂಮಮಗ್ರತಃ |
ಬಭೂವ ಹೃಷ್ಟಾ ನಚಿರೇಣ ಜಾನತೀ
ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಸಮಾಗಮಂ ತದಾ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ದೀರ್ಘಕಾಲೋಷಿತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನಿಗೌ ಗಿರಿವನಪ್ರಿಯಃ ।
ವಿದೇಹ್ಯಾಃ ಪ್ರಿಯಮಾಕಾಂಕ್ಷಾನ್ವಂ ಚ ಚಿತ್ತಂ ವಿಲೋಭಯನ್ ॥ 1 ॥

ಅಥ ದಾಶರಥಿಶ್ಚಿತ್ರಂ ಚಿತ್ರಕೂಟಮದರ್ಶಯತ್ ।
ಭಾರ್ಯಾಮಮರಸಜ್ಜಾಶಃ ಶಚೀಮಿವ ಪುರಂದರಃ ॥ 2 ॥

ನ ರಾಜ್ಯಾದ್ಭ್ರಂಶನಂ ಭದ್ರೇ ನ ಸುಹೃದ್ಭಿರ್ವಿನಾಭವಃ ।
ಮನೋ ಮೇ ಬಾಧತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಮಣೀಯಮಿಮಂ ಗಿರಿಮ್ ॥ 3 ॥

ಪಶ್ಯೇಮಮಚಲಂ ಭದ್ರೇ ನಾನಾದ್ವಿಜಗಣಾಯುತಮ್ ।
ಶಿಖರೈಃ ವಿಮಿವೋದ್ವಿದ್ಧೃಧಾತುಮದ್ಭಿರ್ವಿಭೂಷಿತಮ್ ॥ 4 ॥

ಕೇಚಿದ್ರಜತಸಜ್ಜಾಶಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೃತಜಸಂನಿಭಾಃ ।
ಪೀತಮಾಂಜ್ವಿಷ್ಣುವರ್ಣಾಶ್ಚ ಕೇಚಿನ್ಮಣಿವರಪ್ರಭಾಃ ॥ 5 ॥

ಪುಷ್ಯಾರ್ಕಕೇತುಕಾಭಾಶ್ಚ ಕೇಚಿಜ್ಜೋತೀ ರಸಪ್ರಭಾಃ ।
ವಿರಾಜಂತೇಽಚಲೇಂದ್ರಸ್ಯ ದೇಶಾ ಧಾತುವಿಭೂಷಿತಾಃ ॥ 6 ॥

ನಾನಾಮೃಗಗಣದ್ವೀಪಿತರಕ್ಷಸ್ತೃಕ್ಷಗಣೈರ್ವೃತಃ ।
ಅದುಷ್ಟೈರ್ಭಾರ್ತೃಯಂ ಶೈಲೋ ಬಹುಪಕ್ಷಿಸಮಾಕುಲಃ ॥ 7 ॥

ಆಮ್ರಜಮ್ಬವಸನೈಲೋಧ್ರೈಃ ಪ್ರಿಯಾಲೈಃ ಪನಸೈರ್ಧವೈಃ ।
ಅಜ್ಞೋಲೈರ್ಭವ್ಯತಿನಿಶೈರ್ಬಿಲ್ವತಿನುಕವೇಣುಭಿಃ ॥ 8 ॥

ಕಾಶ್ಮರ್ಯರಿಷ್ಟವರಣೈರ್ಮಧೂಕೈಸ್ತಿಲಕೈಸ್ತಥಾ ।
ಬದರ್ಯಾಮಲಕೈರ್ನೀಪೈರ್ವೇತ್ರಧನ್ವನಬೀಜಕೈಃ ॥ 9 ॥

ಪುಷ್ಪವದ್ಭಿಃ ಫಲೋಪೇತೈಶ್ಫಾಘಾಯಾವದ್ಭಿರ್ಮನೋರಮೈಃ ।
ಏವಮಾದಿಭಿರಾಕೀರ್ಣಃ ಶ್ರಿಯಂ ಪುಷ್ಯತೃಯಂ ಗಿರಿಃ ॥ 10 ॥

ಶೈಲಪ್ರಸೇಷು ರಮ್ಯೇಷು ಪಶ್ಯೇಮಾನ್ಯಾಮಹರ್ಷಣಾನ್ ।
ಕಿನ್ನರಾನ್ದವ್ಯನ್ದವ್ಯಶೋ ಭದ್ರೇ ರಮಮಾಣಾನ್ಮನಸ್ವಿನಃ ॥ 11 ॥

ಶಾಖಾವಸಕ್ತಾನ್ಪ್ರಡಾಂಶ್ಚ ಪ್ರವರಾಣ್ಯಮ್ಬರಾಣಿ ಚ ।
ಪಶ್ಯ ವಿದ್ಯಾಧರಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಕ್ರೀಡೇದ್ದೇಶಾನ್ಮನೋರಮಾನ್ ॥ 12 ॥

ಜಲಪ್ರಪಾತೈರುದ್ಭೇದೈರ್ನಿಷ್ಯನ್ನೈಶ್ಚ ಕ್ವಚಿತ್ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಸ್ರವದ್ಭಿರ್ಭಾರ್ತೃಯಂ ಶೈಲಃ ಸ್ರವನ್ಮದ ಇವ ದ್ವಿಪಃ ॥ 13 ॥

ಗುಹಾಸಮೀರಣೋ ಗನ್ಧಾನ್ನಾನಾಪುಷ್ಪಭವಾನ್ವಹನ್ ।
ಘ್ರಾಣತರ್ಪಣಮಭ್ಯೇತ್ಯ ಕಂ ನರಂ ನ ಪ್ರಹರ್ಷಯೇತ್ ॥ 14 ॥

ಯದೀಹ ಶರದೋಽನೇಕಾಸ್ತ್ವಯಾ ಸಾರ್ಥಮನಿನ್ದಿತೇ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ನ ಮಾಂ ಶೋಕಃ ಪ್ರಧಕ್ಷ್ಯತಿ ॥ 15 ॥

ಬಹುಪುಷ್ಪಫಲೇ ರಮ್ಯೇ ನಾನಾದ್ವಿಜಗಣಾಯುತೇ ।
ವಿಚಿತ್ರಶಿಖರೇ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ರತವಾನಸ್ಮಿ ಭಾಮಿನಿ ॥ 16 ॥

ಅನೇನ ವನವಾಸೇನ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಫಲದ್ವಯಮ್ ।
ಪಿತುಶ್ಚಾನ್ಮೃಣತಾ ಧರ್ಮೇ ಭರತಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ ತಥಾ ॥ 17 ॥

ವೈದೇಹಿ ರಮಸೇ ಕಚ್ಚಿಚ್ಚಿತ್ರಕೂಟೇ ಮಯಾ ಸಹ ।
ಪಶ್ಯಂತೀ ವಿವಿಧಾನ್ಭಾವಾನ್ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯಸಂಯತಾನ್ ॥ 18 ॥

ಇದಮೇವಾಮೃತಂ ಪ್ರಾಹೂ ರಾಜ್ಞಾಂ ರಾಜರ್ಷಯಃ ಪರೇ ।
ವನವಾಸಂ ಭವಾರ್ಥಾಯ ಪ್ರೇತ್ಯ ಮೇ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾಃ ॥ 19 ॥

ಶಿಲಾಃ ಶೈಲಸ್ಯ ಶೋಭಂತೇ ವಿಶಾಲಾಃ ಶತಶೋಽಭಿತಃ ।
ಬಹುಲಾ ಬಹುಲೈರ್ವರ್ಣೈರ್ನೀಲಪೀತಸಿತಾರುಣೈಃ ॥ 20 ॥

ನಿಶಿ ಭಾನ್ತ್ಯಚಲೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಹುತಾಶನಶಿಖಾ ಇವ ।
ಓಷಧ್ಯಃ ಸ್ವಪ್ರಭಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯ ಭ್ರಾಜಮಾನಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 21 ॥

ಕೇಚಿತ್ಕ್ಯುಯನಿಭಾ ದೇಶಾಃ ಕೇಚಿದುದ್ಯಾನಸಂನಿಭಾಃ ।
ಕೇಚಿದೇಕಶಿಲಾ ಭಾನ್ತಿ ಪರ್ವತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಭಾಮಿನಿ ॥ 22 ॥

ಭಿತ್ತೇವ ವಸುಧಾಂ ಭಾತಿ ಚಿತ್ರಕೂಟಃ ಸಮುತ್ಥಿತಃ ।
ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ಕೂಟೋಽಸೌ ದೃಶ್ಯತೇ ಸರ್ವತಃ ಶಿವಃ ॥ 23 ॥

ಕುಷ್ಠಪುಂನಾಗತಗರಭೂರ್ಜಪತ್ರೋತ್ತರಚ್ಛದಾನ್ ।
ಕಾಮಿನಾಂ ಸ್ವಾಸ್ತರಾನ್ವಶ್ಯ ಕುಶೇಶಯದಲಾಯುತಾನ್ ॥ 24 ॥

ಮೃದಿತಾಶ್ಚಪವಿದ್ಧಾಶ್ಚ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಕಮಲಸ್ರಜಃ ।
ಕಾಮಿಭಿರ್ವನಿತೇ ಪಶ್ಯ ಫಲಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ॥ 25 ॥

ವಸ್ತೌಕಸಾರಾಂ ನಲಿನೀಮತ್ಯೇತೀವೋತ್ತರಾನ್ಕುರೂನ್ ।
ಪರ್ವತಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟೋಽಸೌ ಬಹುಮೂಲಫಲೋದಕಃ ॥ 26 ॥

ಇಮಂ ತು ಕಾಲಂ ವನಿತೇ ವಿಜಹ್ರಿವಾಮ್ಃ
ತ್ವಯಾ ಚ ಸೀತೇ ಸಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ।
ರತಿಂ ಪ್ರಪತ್ಸ್ಯೇ ಕುಲಧರ್ಮವರ್ಧಿನೀಮ್
ಸತಾಂ ಪಥಿ ಸ್ವರ್ಣನಿಯಮೈಃ ಪರೈಃ ಸ್ಥಿತಃ ॥ 27 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ಶೈಲಾದಿವಿಷ್ಣುಮ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಂ ಕೋಸಲೇಶ್ವರಃ ।
ಅದರ್ಶಯಚ್ಛುಭಜಲಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಮನ್ನಾಕಿನೀಂ ನದೀಮ್ ॥ 1 ॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ವರಾರೋಹಾಂ ಚಾರುಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಮ್ ।
ವಿದೇಹರಾಜಸ್ಯ ಸುತಾಂ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ॥ 2 ॥

ವಿಚಿತ್ರಪುಲಿನಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಹಂಸಸಾರಸಸೇವಿತಾಮ್ ।
ಕುಸುಮೈರುಪಸಮ್ಮನ್ನಾಂ ಪಶ್ಯ ಮನ್ನಾಕಿನೀಂ ನದೀಮ್ ॥ 3 ॥

ನಾನಾವಿಧೈಸ್ತೀರರುಹೈರ್ವೃತಾಂ ಪುಷ್ಪಫಲದ್ರುಮೈಃ ।
ರಾಜಂತೀಂ ರಾಜರಾಜಸ್ಯ ನಲಿನೀಮಿವ ಸರ್ವತಃ ॥ 4 ॥

ಮೃಗಯೂಥನಿಪೀತಾನಿ ಕಲುಷಾಮ್ಬಾಂಸಿ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ ।
ತೀರ್ಥಾನಿ ರಮಣೀಯಾನಿ ರತಿಂ ಸಂಜನಯಂತಿ ಮೇ ॥ 5 ॥

ಜಟಾಜಿನಧರಾಃ ಕಾಲೇ ವಲ್ಕಲೋತ್ತರವಾಸಸಃ ।
ಋಷಯಸ್ತ್ವವಗಾಹಂತೇ ನದೀಂ ಮನ್ನಾಕಿನೀಂ ಪ್ರಿಯೇ ॥ 6 ॥

ಆದಿತ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠಂತೇ ನಿಯಮಾದೂರ್ಧ್ವಬಾಹವಃ ।
ಏತೇಽಪರೇ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಮುನಯಃ ಸಂಶಿತವ್ರತಾಃ ॥ 7 ॥

ಮಾರುತೋದ್ಧೂತ ಶಿಖರೈಃ ಪ್ರನ್ಯತ್ತ ಇವ ಪರ್ವತಃ ।
ಪಾದಪೈಃ ಪತ್ರಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸೃಜದ್ಭಿರಭಿತೋ ನದೀಮ್ ॥ 8 ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ಮಣಿನಿಕಾಶೋದಾಂ ಕಚ್ಚಿತ್ಪುಲಿನಶಾಲಿನೀಮ್ ।
ಕಚ್ಚಿತ್ಸಿದ್ಧಜನಾಕೀರ್ಣಾಂ ಪಶ್ಯ ಮನ್ನಾಕಿನೀಂ ನದೀಮ್ ॥ 9 ॥

ನಿರ್ಧೂತಾನಾಷಯುನಾ ಪಶ್ಯ ವಿತತಾನ್ಪುಷ್ಪಸಂಜ್ಞಯಾನ್ ।
ಪೋಪ್ಲೂಯಮಾನಾನಪರಾನ್ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ಜಲಮಧ್ಯಗಾನ್ ॥ 10 ॥

ತಾಂಶಾಚ್ಚತಿವಲ್ಗು ವಚಸೋ ರಥಾಜ್ಞಾಹವ್ಯಯನಾ ದ್ವಿಜಾಃ ।
ಅಧಿರೋಹನ್ತಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ನಿಷ್ಕೂಜನ್ತಃ ಶುಭಾ ಗಿರಃ ॥ 11 ॥

ದರ್ಶನಂ ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ಮನ್ನಾಕಿನ್ಯಾಶ್ಚ ಶೋಭನೇ ।
ಅಧಿಕಂ ಪುರವಾಸಾಚ್ಚ ಮನ್ಯೇ ಚ ತವ ದರ್ಶನಾತ್ ॥ 12 ॥

ವಿಧೂತಕಲುಷೈಃ ಸಿದ್ಧೈಸ್ತಪೋದಮಶಮಾನಿಷ್ಠತೈಃ ।
ನಿತ್ಯವಿಕ್ಷೋಭಿತ ಜಲಾಂ ವಿಹಾಹಸ್ವ ಮಯಾ ಸಹ ॥ 13 ॥

ಸಖೀವಚ್ಚ ವಿಗಾಹಸ್ವ ಸೀತೇ ಮನ್ನಾಕಿನೀಮಿಮಾಮ್ ।
ಕಮಲಾನ್ಯವಮಜ್ಜನ್ತೀ ಪುಷ್ಕರಾಣಿ ಚ ಭಾಮಿನಿ ॥ 14 ॥

ತ್ವಂ ಪೌರಜನವದ್ವ್ಯಾಲಾನಯೋಧ್ಯಾಮಿವ ಪರ್ವತಮ್ ।
ಮನ್ಯಸ್ವ ವನಿತೇ ನಿತ್ಯಂ ಸರಯೂವದಿಮಾಂ ನದೀಮ್ ॥ 15 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚೈವ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಮನ್ನಿದೇಶೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ।
ತ್ವಂ ಚಾನುಕೂಲಾ ವೈದೇಹಿ ಪ್ರೀತಿಂ ಜನಯಥೋ ಮಮ ॥ 16 ॥

ಉಪಸ್ಪೃಶಂಸ್ತ್ರಿಷವಣಂ ಮಧುಮೂಲಫಲಾಶನಃ ।
ನಾಯೋಧ್ಯಾಯೈ ನ ರಾಜ್ಯಾಯ ಸ್ಪೃಹಯೇಽದ್ಯ ತ್ವಯಾ ಸಹ ॥ 17 ॥

ಇಮಾಂ ಹಿ ರಮ್ಯಾಂ ಗಜಯೂಥಲೋಲಿತಾಮ್
ನಿಪೀತತೋಯಾಂ ಗಜಸಿಂಹವಾನರೈಃ ।
ಸುಪುಷ್ಪಿತೈಃ ಪುಷ್ಪಧರೈರಲಂಕೃತಾಮ್
ನ ಸೋಽಸ್ತಿ ಯಃ ಸ್ಯಾನ್ನ ಗತಕ್ರಮಃ ಸುಖೀ ॥ 18 ॥

ಇತೀವ ರಾಮೋ ಬಹುಸಂಜ್ಞಿತಂ ವಚಃ
ಪ್ರಿಯಾ ಸಹಾಯಃ ಸರಿತಂ ಪ್ರತಿ ಬ್ರುವನ್ ।
ಚಚಾರ ರಮ್ಯಂ ನಯನಾಂಜನಪ್ರಭಮ್
ಸ ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ರಘುವಂಶವರ್ಧನಃ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಥಾ ತತ್ರಾಸತಸ್ತಸ್ಯ ಭರತಸ್ಯೋಪಯಾಯಿನಃ ।
ಸೈನ್ಯ ರೇಣುಶ್ಚ ಶಬ್ದಶ್ಚ ಪ್ರಾದುರಾಸ್ತಾಂ ನಭಃ ಸ್ಪೃಶೌ ॥೧॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತ್ರಸ್ತಾಃ ಶಬ್ದೇನ ಮಹತಾ ತತಃ ।
ಅರ್ಧಿತಾ ಯೂಥಪಾ ಮತ್ತಾಃ ಸಯೂಥಾ ದುದ್ರವೃರ್ಧಿಶಃ ॥೨॥

ಸ ತಂ ಸೈನ್ಯಸಮುದ್ಭೂತಂ ಶಬ್ದಂ ಶುಶ್ರವ ರಾಘವಃ ।
ತಾಂಶ್ಚ ವಿಪ್ರದ್ರುತಾನ್ಸರ್ವಾನೂಥಪಾನನ್ವವೈಕ್ಷತ ॥೩॥

ತಾಂಶ್ಚ ವಿದ್ರವತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಚ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ ನಿಃಸ್ವನಮ್ ।
ಉವಾಚ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಮ್ ॥೪॥

ಹಂತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪಶ್ಯೇಹ ಸುಮಿತ್ರಾ ಸುಪ್ರಜಾಸ್ತ್ವಯಾ ।
ಭೀಮಸ್ತನಿತಗಂಭೀರಸ್ತುಮುಲಃ ಶ್ರೂಯತೇ ಸ್ವನಃ ॥೫॥

ರಾಜಾ ವಾ ರಾಜಮಾತ್ರೋ ವಾ ಮೃಗಯಾಮಟತೇ ವನೇ ।
ಅನ್ಯದ್ವಾ ಶ್ವಾಪದಂ ಕಿಂಚಿತ್ಸೌಮಿತ್ರೇ ಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಸರ್ವಮೇತದ್ಯಥಾತತ್ತ್ವಮಚಿರಾಜಾಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥೬॥

ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸನ್ತ್ವರಿತಃ ಸಾಲಮಾರುಹ್ಯ ಪುಷ್ಪಿತಮ್ ।
ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣೋ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಃ ಪೂರ್ವಾಂ ದಿಶಮವೈಕ್ಷತ ॥೭॥

ಉದಜುಮಿಖಃ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣೋ ದದರ್ಶ ಮಹತೀಂ ಚಮೂಮ್ ।
ರಥಾಶ್ವಗಜಸಮ್ಬಾಧಾಂ ಯತ್ತೈರ್ಯುಕ್ತಾಂ ಪದಾತಿಭಿಃ ॥೮॥

ತಾಮಶ್ವಗಜಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಂ ರಥಧ್ವಜವಿಭೂಷಿತಾಮ್ ।
ಶಶಂಸ ಸೇನಾಂ ರಾಮಾಯ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೯॥

ಅಗ್ನಿಂ ಸಂಶಮಯತ್ವಾರ್ಯಃ ಸೀತಾ ಚ ಭಜತಾಂ ಗುಹಾಮ್ ।

ಸಜ್ಯಂ ಕುರುಷ್ವ ಚಾಪಂ ಚ ಶರಾಂಶ್ಚ ಕವಚಂ ತಥಾ || 10 ||

ತಂ ರಾಮಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
ಅಜಾಗ್ರವೇಕ್ಷಸ್ವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಕಸ್ಯೈತಾಂ ಮನ್ಯಸೇ ಚಮೂಮ್ || 11 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ದಿಧಕ್ಷನ್ನಿವ ತಾಂ ಸೇನಾಂ ರುಷಿತಃ ಪಾವಕೋ ಯಥಾ || 12 ||

ಸಮ್ಪನ್ನಂ ರಾಜ್ಯಮಿಚ್ಛಂಸ್ತು ವ್ಯಕ್ತಂ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ಆವಾಂ ಹಂತುಂ ಸಮಭ್ಯೇತಿ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಭರತಃ ಸುತಃ || 13 ||

ಏಷ ವೈ ಸುಮಹಾಞ್ಶ್ರೀಮಾನ್ವಿಟಪೀ ಸಮ್ರಾಜಶತೇ |
ವಿರಾಜತ್ಯುದ್ಗತಸ್ಕಂಧಃ ಕೋವಿದಾರ ಧ್ವಜೋ ರಥೇ || 14 ||

ಭಜಂತ್ಯೇತೇ ಯಥಾಕಾಮಮಶ್ವಾನಾರುಹ್ಯ ಶೀಘ್ರಗಾನ್ |
ಏತೇ ಭ್ರಾಜಂತಿ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ಜಗಾನಾರುಹ್ಯ ಸಾದಿನಃ || 15 ||

ಗೃಹೀತಧನುಷೌ ಚಾವಾಂ ಗಿರಿಂ ವೀರ ಶ್ರಯಾವಹೇ |
ಅಪಿ ನೌ ವಶಮಾಗಚ್ಛೇತ್ಕೋವಿದಾರಧ್ವಜೋ ರಣೇ || 16 ||

ಅಪಿ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭರತಂ ಯತ್ಕೃತೇ ವ್ಯಸನಂ ಮಹತ್ |
ತ್ವಯಾ ರಾಘವ ಸಮ್ರಾಪ್ತಂ ಸೀತಯಾ ಚ ಮಯಾ ತಥಾ || 17 ||

ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ಭವಾನ್ರಾಜ್ಯಾಚುಚ್ಯತೋ ರಾಘವ ಶಾಶ್ವತೀಮ್ |
ಸಮ್ರಾಪ್ತೋಽಯಮರಿವೀರ ಭರತೋ ವಧ್ಯ ಏವ ಮೇ || 18 ||

ಭರತಸ್ಯ ವಧೇ ದೋಷಂ ನಾಹಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಘವ |
ಪೂರ್ವಾಪಕರಿಣಾಂ ತ್ಯಾಗೇ ನ ಹ್ಯಧರ್ಮೋ ವಿಧೀಯತೇ |
ಏತಸ್ಮಿನ್ನಿಹತೇ ಕೃತ್ಯಾನ್ಮಮನುಶಾಧಿ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ || 19 ||

ಅದ್ಯ ಪುತ್ರಂ ಹತಂ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಕೈಕೇಯೀ ರಾಜ್ಯಕಾಮುಕಾ |
ಮಯಾ ಪಶ್ಯೇತ್ಸುದುಃಖಾರ್ತಾ ಹಸ್ತಿಭಗ್ನಮಿವ ದ್ರುಮಮ್ || 20 ||

ಕೈಕೇಯೀಂ ಚ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಾನುಬನ್ಧಾಂ ಸಬಾನ್ಧವಾಮ್ ।
ಕಲುಷೇಣಾದ್ಯ ಮಹತಾ ಮೇದಿನೀ ಪರಿಮುಚ್ಯತಾಮ್ ॥ 21 ॥

ಅದ್ಯೇಮಂ ಸಂಯತಂ ಕ್ರೋಧಮಸತ್ಕಾರಂ ಚ ಮಾನದ ।
ಮೋಕ್ಷಾಮಿ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯೇಷು ಕಕ್ಷೇಷ್ವಿವ ಹುತಾಶನಮ್ ॥ 22 ॥

ಅದ್ಯೈತಚ್ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ಕಾನನಂ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ ।
ಭಿನ್ನೈಶ್ಚ ಶರೀರಾಣಿ ಕರಿಷ್ಯೇ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಮ್ ॥ 23 ॥

ಶರೈರ್ನಿರ್ಭಿನ್ನಹೃದಯಾನ್ಕುಞ್ಜರಾಂಸ್ತುರಗಾಂಸ್ತಥಾ ।
ಶ್ವಾಪದಾಃ ಪರಿಕರ್ಷಂತು ನರಾಶ್ಚ ನಿಹತಾನ್ಮಯಾ ॥ 24 ॥

ಶರಾಣಾಂ ಧನುಷಶ್ಚಾಹಮನ್ಯುಣೋಽಸ್ಮಿ ಮಹಾವನೇ ।
ಸಸೈನ್ಯಂ ಭರತಂ ಹತ್ವಾ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುಸಂರಬ್ಧಂ ತು ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಮ್ ।
ರಾಮಸ್ತು ಪರಿಸಾನ್ತಾತ್ಯಥ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಕಿಮತ್ರ ಧನುಷಾ ಕಾರ್ಯಮಸಿನಾ ವಾ ಸಚರ್ಮಣಾ ।
ಮಹೇಷ್ವಾಸೇ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೇ ಭರತೇ ಸ್ವಯಮಾಗತೇ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಯದೇಷೋಽಸ್ಮಾನ್ಭರತೋ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ ।
ಅಸ್ಮಾಸು ಮನಸಾಪ್ಯೇಷ ನಾಹಿತಂ ಕಿಂಚಿದಾಚರೇತ್ ॥ ೩ ॥

ವಿಪ್ರಿಯಂ ಕೃತಪೂರ್ವಂ ತೇ ಭರತೇನ ಕದಾ ನ ಕಿಮ್ ।
ಈದೃಶಂ ವಾ ಭಯಂ ತೇಽದ್ಯ ಭರತಂ ಯೋಽತ್ರ ಶಙ್ಕಸೇ ॥ ೪ ॥

ನ ಹಿ ತೇ ನಿಷ್ಕುರಂ ವಾಚೋ ಭರತೋ ನಾಪ್ರಿಯಂ ವಚಃ ।
ಅಹಂ ಹ್ಯಪ್ರಿಯಮುಕ್ತಃ ಸ್ಯಾಂ ಭರತಸ್ಯಾಪ್ರಿಯೇ ಕೃತೇ ॥ ೫ ॥

ಕಥಂ ನು ಪುತ್ರಾಃ ಪಿತರಂ ಹನ್ಯುಃ ಕಸ್ಯಾಂಚಿದಾಪದಿ ।
ಭ್ರಾತಾ ವಾ ಭ್ರಾತರಂ ಹನ್ಯಾತ್ಸಾಮಿತ್ರೇ ಪ್ರಾಣಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೬ ॥

ಯದಿ ರಾಜ್ಯಸ್ಯ ಹೇತೋಸ್ತ್ವಮಿಮಾಂ ವಾಚಂ ಪ್ರಭಾಷಸೇ ।
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಜ್ಯಮಸ್ಮೈ ಪ್ರದೀಯತಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಉಚ್ಯಮಾನೋ ಹಿ ಭರತೋ ಮಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತತ್ತ್ವತಃ ।
ರಾಜ್ಯಮಸ್ಮೈ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತಿ ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ॥ ೮ ॥

ತಥೋಕ್ತೋ ಧರ್ಮಶೀಲೇನ ಭ್ರಾತ್ರಾ ತಸ್ಯ ಹಿತೇ ರತಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರವಿವೇಶೇವ ಸ್ವಾನಿ ಗಾತ್ರಾಣಿ ಲಜ್ಜಯಾ ॥ ೯ ॥

ವ್ರೀಡಿತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ ।
ಏಷ ಮನ್ಯೇ ಮಹಾಬಾಹುರಿಹಾಸ್ಮಾನ್ದ್ರಷ್ಟುಮಾಗತಃ ॥ ೧೦ ॥

ವನವಾಸಮನುಧ್ಯಾಯ ಗೃಹಾಯ ಪ್ರತಿನೇಷ್ಯತಿ ।
ಇಮಾಂ ವಾಪ್ಯೇಶ ವೈದೇಹೀಮತ್ಯನ್ತಸುಖಸೇವಿನೀಮ್ ॥ 11 ॥

ಏತೌ ತೌ ಸಮ್ಪ್ರಕಾಶೇತೇ ಗೋತ್ರವನ್ತಾ ಮನೋರಮೌ ।
ವಾಯುವೇಗಸಮೌ ವೀರ ಜವನೌ ತುರಗೋತ್ತಮೌ ॥ 12 ॥

ಸ ಏಷ ಸುಮಹಾಕಾಯಃ ಕಮ್ಪತೇ ವಾಹಿನೀಮುಖೇ ।
ನಾಗಃ ಶತ್ರುಂಜಯೋ ನಾಮ ವೃದ್ಧಸ್ತಾತಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ॥ 13 ॥

ಅವತೀರ್ಯ ತು ಸಾಲಾಗ್ರಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ ಸಮಿತಿಂಜಯಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಭೂತಾಸ್ವ ತಸ್ಥೌ ರಾಮಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ ॥ 14 ॥

ಭರತೇನಾಥ ಸನ್ನಿಷ್ಟಾ ಸಮ್ಮದೋರ್ ನ ಭವೇದಿತಿ ।
ಸಮನ್ತಾತ್ತಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ಯ ಸೇನಾವಾಸಮಕಲ್ಪಯತ್ ॥ 15 ॥

ಅಧ್ಯರ್ಥಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಚಮೂರ್ಯೋಜನಂ ಪರ್ವತಸ್ಯ ಸಾ ।
ಪಾರ್ಶ್ವೇ ನ್ಯವಿಶದಾವೃತ್ಯ ಗಜವಾಜಿರಥಾಕುಲಾ ॥ 16 ॥

ಸಾ ಚಿತ್ರಕೂಟೇ ಭರತೇನ ಸೇನಾ
ಧರ್ಮಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ವಿಧೂಯ ದರ್ಪಮ್ ।
ಪ್ರಸಾದನಾರ್ಥಂ ರಘುನಂದನಸ್ಯ
ವಿರೋಚತೇ ನೀತಿಮತಾ ಪ್ರಣೀತಾ ॥ 17 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದ್ವಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಿವೇಶ್ಯ ಸೇನಾಂ ತು ವಿಭುಃ ಪದಾಭ್ಯಾಂ ಪಾದವತಾಂ ವರಃ |
ಅಭಿಗನ್ತುಂ ಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮಿಯೇಷ ಗುರುವರ್ತಕಮ್ || 1 ||

ನಿವಿಷ್ಟ ಮಾತ್ರೇ ಸೈನ್ಯೇ ತು ಯಥೋದ್ದೇಶಂ ವಿನೀತವತ್ |
ಭರತೋ ಭ್ರಾತರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಶತ್ರುಘ್ನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 2 ||

ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವನಮಿದಂ ಸೌಮ್ಯ ನರಸಂಘೈಃ ಸಮನ್ತತಃ |
ಲುಬ್ಧೈಶ್ಚ ಸಹಿತೈರೇಭಿಸ್ತ್ವಮನೇಷಿತುಮರ್ಹಸಿ || 3 ||

ಯಾವನ್ನ ರಾಮಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವಾ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ವೈದೇಹೀಂ ವಾ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ನ ಮೇ ಶಾನ್ತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ || 4 ||

ಯಾವನ್ನ ಚಂದ್ರಸಂಜಾತಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶುಭಮಾನನಮ್ |
ಭ್ರಾತುಃ ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷಂ ನ ಮೇ ಶಾನ್ತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ || 5 ||

ಯಾವನ್ನ ಚರಣೌ ಭ್ರಾತುಃ ಪಾರ್ಥಿವ ವ್ಯೃಜ್ಜನಾನ್ವಿತೌ |
ಶಿರಸಾ ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಮೇ ಶಾನ್ತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ || 6 ||

ಯಾವನ್ನ ರಾಜ್ಯೇ ರಾಜ್ಯಾರ್ಹಃ ಪಿತೃಪೃತಾಮಹೇ ಸ್ಥಿತಃ |
ಅಭಿಷೇಕಜಲಕ್ಲಿನ್ನೋ ನ ಮೇ ಶಾನ್ತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ || 7 ||

ಕೃತಕೃತ್ಯಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ವೈದೇಹೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಭರ್ತಾರಂ ಸಾಗರಾಂತಾಯಾಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಯಾನುಗಚ್ಛತಿ || 8 ||

ಸುಭಗಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟೋಽಸೌ ಗಿರಿರಾಜೋಪಮೋ ಗಿರಿಃ |
ಯಸ್ಮಿನ್ವಸತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಕುಬೇರ ಇವನಂದನೇ || 9 ||

ಕೃತಕಾರ್ಯಮಿದಂ ದುರ್ಗಂ ವನಂ ವ್ಯಾಲನಿಷೇವಿತಮ್ |
ಯದಧ್ಯಾಸ್ತೇ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮಃ ಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರಃ || 10 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ಮಹಾತೇಜಾ ಭರತಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ |
ಪದ್ಭ್ಯಾಮೇವ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹದ್ವನಮ್ || 11 ||

ಸ ತಾನಿ ದ್ರುಮಜಾಲಾನಿ ಜಾತಾನಿ ಗಿರಿಸಾನುಷು |
ಪುಷ್ಪಿತ್ರಾಗ್ರಾಣಿ ಮಧ್ಯೇನ ಜಗಾಮ ವದತಾಂ ವರಃ || 12 ||

ಸ ಗಿರೇಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ಸಾಲಮಾಸಾದ್ಯ ಪುಷ್ಪಿತಮ್ |
ರಾಮಾಶ್ರಮಗತಸ್ಯಾಗ್ನೇರ್ಧರ್ದರ್ಶ ಧ್ವಜಮುಚ್ಛ್ರಿತಮ್ || 13 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಮೋದ ಸಹಬಾನ್ಧವಃ |
ಅತ್ರ ರಾಮ ಇತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಗತಃ ಪಾರಮಿವಾಮ್ಭಸಃ || 14 ||

ಸ ಚಿತ್ರಕೂಟೇ ತು ಗಿರೌ ನಿಶಾಮ್ಯ
ರಾಮಾಶ್ರಮಂ ಪುಣ್ಯಜನೋಪಪನ್ನಮ್ |
ಗುಹೇನ ಸಾರ್ಧಂ ತ್ವರಿತೋ ಜಗಾಮ
ಪುನರ್ನಿವೇಶ್ಯೈವ ಚಮೂಂ ಮಹಾತ್ಮಾ || 15 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಿವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ತು ಸೇನಾಯಾಮುತ್ಸುಕೋ ಭರತಸ್ತದಾ ।
ಜಗಾಮ ಭ್ರಾತರಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಶತ್ರುಘ್ನಮನುದರ್ಶಯನ್ ॥೧॥

ಋಷಿಂ ವಸಿಷ್ಠಂ ಸನ್ನಿಶ್ಯ ಮಾತ್ಸರ್ಮೇ ಶೀಘ್ರಮಾನಯ ।
ಇತಿ ತರಿತಮಗ್ರೇ ಸ ಜಾಗಮ ಗುರುವತ್ಸಲಃ ॥೨॥

ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ತ್ವಪಿ ಶತ್ರುಘ್ನಮದೂರಾದನ್ವಪದ್ಯತ ।
ರಾಮದಾರ್ಶನಜಸ್ತಷ್ಟೋರ್ ಭರತಸ್ಯೇವ ತಸ್ಯ ಚ ॥೩॥

ಗಚ್ಛನ್ನೇವಾಥ ಭರತಸ್ತಾಪಸಾಲಯಸಂಸ್ಥಿತಾಮ್ ।
ಭ್ರಾತುಃ ಪರ್ಣಕುಟೀಂ ಶ್ರೀಮಾನುಟಜಂ ಚ ದದರ್ಶ ಹ ॥೪॥

ಶಾಲಾಯಾಸ್ತ್ವಗ್ರತಸ್ತಸ್ಯಾ ದದರ್ಶ ಭರತಸ್ತದಾ ।
ಕಾಷ್ಠಾನಿ ಚಾವಭಗ್ನಾನಿ ಪುಷ್ಪಾಣ್ಯವಚಿತಾನಿ ಚ ॥೫॥

ದದರ್ಶ ಚ ವನೇ ತಸ್ಮಿನ್ಮಹತಃ ಸಂಜ್ಞಯಾನ್ಕೃತಾನ್ ।
ಮೃಗಾಣಾಂ ಮಹಿಷಾಣಾಂ ಚ ಕರೀಷ್ಕೈಃ ಶೀತಕಾರಣಾತ್ ॥೬॥

ಗಚ್ಛನ್ನೇವ ಮಹಾಬಾಹುದ್ಯುತಿಮಾನ್ಭರತಸ್ತದಾ ।
ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಚಾಬ್ರವೀದ್ಧೃಷ್ಟಸ್ತಾನಮಾತ್ಮ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ ॥೭॥

ಮನ್ಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸ್ಮ ತಂ ದೇಶಂ ಭರದ್ವಾಜೋ ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ನಾತಿದೂರೇ ಹಿ ಮನ್ಯೇಽಹಂ ನದೀಂ ಮನ್ನಾಕಿನೀಮಿತಃ ॥೮॥

ಉಚ್ಚೈರ್ಬದ್ಧಾನಿ ಚೇರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಭವೇದಯಮ್ ।
ಅಭಿಜ್ಞಾನಕೃತಃ ಪನ್ನಾ ವಿಕಾಲೇ ಗಂತುಮಿಚ್ಛತಾ ॥೯॥

ಇದಂ ಚೋದಾತ್ತದಂತಾನಾಂ ಕುಂಜರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ಶೈಲಪಾರ್ಶ್ವೇ ಪರಿಕ್ರಾಂತಮನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿಗರ್ಜತಾಮ್ ॥೧೦॥

ಯಮೇವಾಧಾತುಮಿಚ್ಛಂತಿ ತಾಪಸಾಃ ಸತತಂ ವನೇ |
ತಸ್ಯಾಸೌ ದೃಶ್ಯತೇ ಧೂಮಃ ಸಜ್ಜುಲಃ ಕೃಷ್ಣವರ್ತಮಃ || 11 ||

ಅತ್ರಾಹಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಂ ಗುರುಸತ್ಕಾರಕಾರಿಣಮ್ |
ಆರ್ಯಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಂಹೃಷ್ಯೋ ಮಹರ್ಷಿಮಿವ ರಾಘವಮ್ || 12 ||

ಅಥ ಗತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ಸ ರಾಘವಃ |
ಮನ್ನಾಕಿನೀಮನುಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತಂ ಜನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 13 ||

ಜಗತ್ಯಾಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಆಸ್ತೇ ವೀರಾಸನೇ ರತಃ |
ಜನೇನ್ದ್ರೋ ನಿರ್ಜನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಧಿನ್ಮೇ ಜನ್ಮ ಸಜೀವಿತಮ್ || 14 ||

ಮತ್ಕೃತೇ ವ್ಯಸನಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಲೋಕನಾಥೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ |
ಸರಾನ್ಯಾಮಾನ್ವರಿತ್ಯಜ್ಯ ವನೇ ವಸತಿ ರಾಘವಃ || 15 ||

ಇತಿ ಲೋಕಸಮಾಕ್ರುಷ್ಟಃ ಪಾದೇಷ್ಟದ್ಯ ಪ್ರಸಾದಯನ್ |
ರಾಮಸ್ಯ ನಿಪತಿಷ್ಯಾಮಿ ಸೀತಾಯಾಶ್ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ || 16 ||

ಏವಂ ಸ ವಿಲಪಂಸ್ತಸ್ಮಿನ್ವನೇ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ |
ದದರ್ಶ ಮಹತೀಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ಪರ್ಣಶಾಲಾಂ ಮನೋರಮಾಮ್ || 17 ||

ಸಾಲತಾಲಾಶ್ವಕರ್ಣಾನಾಂ ಪರ್ಣೈರ್ಬಹುಭಿರಾವೃತಾಮ್ |
ವಿಶಾಲಾಂ ಮೃದುಭಿಸ್ತೀರ್ಣಾಂ ಕುಶೈರ್ವೇದಿಮಿವಾಧ್ವರೇ || 18 ||

ಶಕ್ರಾಯುಧ ನಿಕಾಶೈಶ್ಚ ಕಾರ್ಮುಕೈರ್ಭಾರಸಾಧನೈಃ |
ರುಕ್ಮಪೃಷ್ಠೈರ್ಮಹಾಸಾರೈಃ ಶೋಭಿತಾಂ ಶತ್ರುಬಾಧಕೈಃ || 19 ||

ಅರ್ಕರಶ್ಮಿಪ್ರತೀಕಾಶೈರ್ಘೋರೈಸ್ತೂಣೀಗತೈಃ ಶರೈಃ |
ಶೋಭಿತಾಂ ದೀಪ್ತವದನೈಃ ಸರ್ಪೈರ್ಭೋಗವತೀಮಿವ || 20 ||

ಮಹಾರಜತವಾಸೋಭ್ಯಾಮಸಿಭ್ಯಾಂ ಚ ವಿರಾಜಿತಾಮ್ |
ರುಕ್ಮಬಿಂದುವಿಚಿತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಚರ್ಮಭ್ಯಾಂ ಚಾಪಿ ಶೋಭಿತಾಮ್ || 21 ||

ಗೋಧಾಜುಗಲಿತ್ರೈರಾಸಾಕ್ತೈಶ್ಚಿತ್ರೈಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಭೂಷಿತೈಃ |
ಅರಿಸಂಘೈರನಾಧೃಷ್ಯಾಂ ಮೃಗೈಃ ಸಿಂಹಗುಹಾಮಿವ || 22 ||

ಪ್ರಾಗುದಕ್ಸ್ರವಣಾಂ ವೇದಿಂ ವಿಶಾಲಾಂ ದೀಪ್ತಪಾವಕಾಮ್ |
ದದರ್ಶ ಭರತಸ್ತತ್ರ ಪುಣ್ಯಾಂ ರಾಮನಿವೇಶನೇ || 23 ||

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಸ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ದದರ್ಶ ಭರತೋ ಗುರುಮ್ |
ಉಟಚೇ ರಾಮಮಾಸೀನಾಂ ಜಟಾಮಣ್ಡಲಧಾರಿಣಮ್ || 24 ||

ತಂ ತು ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಧರಂ ಚೇರವಲ್ಕಲವಾಸಸಮ್ |
ದದರ್ಶ ರಾಮಮಾಸೀನಮಭಿತಃ ಪಾವಕೋಪಮಮ್ || 25 ||

ಸಿಂಹಸ್ಕಂಧಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಪುಣ್ಡರೀಕನಿಭೇಕ್ಷಣಮ್ |
ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಸಗರಾಂತಾಯಾ ಭರ್ತಾರಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಮ್ || 26 ||

ಉಪವಿಷ್ಟಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಿವ ಶಾಶ್ವತಮ್ |
ಸ್ಥಣ್ಡಿಲೇ ದರ್ಭಸಸ್ತೀರ್ಣೇ ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ || 27 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ದುಃಖಮೋಹಪರಿಪ್ಲುತಃ |
ಅಭ್ಯಧಾವತ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಭರತಃ ಕೈಕಯೀಸುತಃ || 28 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ವಿಲಲಾಪಾರ್ತೋ ಬಾಷ್ಪಸನ್ನಿಗ್ಧಯಾ ಗಿರಾ |
ಅಶಕ್ನುವನ್ನಾಧರಯಿತುಂ ಧೈರ್ಯಾದ್ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 29 ||

ಯಃ ಸಂಸದಿ ಪ್ರಕೃತಿಭಿರ್ಭವೇದ್ಯುಕ್ತ ಉಪಾಸಿತುಮ್ |
ವನ್ಯೈರ್ಮೃಗೈರುಪಾಸೀನಃ ಸೋಽಯಮಾಸ್ತೇ ಮಮಾಗ್ರಜಃ || 30 ||

ವಾಸೋಭಿರ್ಬಹುಸಾಹಸ್ರೈರ್ಯೋ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪುರೋಚಿತಃ |
ಮೃಗಾಜಿನೇ ಸೋಽಯಮಿಹ ಪ್ರವಸ್ತೇ ಧರ್ಮಮಾಚರನ್ || 31 ||

ಅಧಾರಯದ್ಯೋ ವಿವಿಧಾಶ್ಚಿತ್ರಾಃ ಸುಮನಸ್ಸದಾ |
ಸೋಽಯಂ ಜಟಾಭಾರಮಿಮಂ ಸಹತೇ ರಾಘವಃ ಕಥಮ್ || 32 ||

ಯಸ್ಯ ಯಜ್ಞೈರ್ಯಥಾದಿಷ್ಟೈರ್ಯುಕ್ತೋ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಸಂಜ್ಞಾಯಃ |
ಶರೀರ ಕ್ಲೇಶಸಮೂಹತಂ ಸ ಧರ್ಮಂ ಪರಿಮಾರ್ಗತೇ || 33 ||

ಚಂದನೇನ ಮಹಾರ್ಹೇಣ ಯಸ್ಯಾಜ್ಞಮುಪಸೇವಿತಮ್ |
ಮಲೇನ ತಸ್ಯಾಜ್ಞಮಿದಂ ಕಥಮಾರ್ಯಸ್ಯ ಸೇವ್ಯತೇ || 34 ||

ಮನ್ನಿಮಿತ್ತಮಿದಂ ದುಃಖಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ರಾಮಃ ಸುಖೋಚಿತಃ |
ಧಿಗ್ಜೀವಿತಂ ನೃಶಂಸಸ್ಯ ಮಮ ಲೋಕವಿಗರ್ಹಿತಮ್ || 35 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ವಿಲಪಂದಿನಃ ಪ್ರಸಿನ್ನಮುಖಪಚ್ಚಜಃ |
ಪಾದಾವಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಪಪಾತ ಭರತೋ ರುದನ್ || 36 ||

ದುಃಖಾಭಿತಪ್ತೋ ಭರತೋ ರಾಜಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಉಕ್ತ್ವಾರ್ಯೇತಿ ಸಕೃದ್ಧೀನಂ ಪುನರ್ನೋವಾಚ ಕಿಂಚಿದನ್ || 37 ||

ಬಾಷ್ಪಾಪಿಹಿತ ಕಣ್ವಶ್ಚ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಮಂ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ |
ಆರ್ಯೇತ್ಯೇವಾಭಿಸಂಕ್ರೂಶ್ಯ ವ್ಯಾಹರ್ತುಂ ನಾಶಕತ್ತತಃ || 38 ||

ಶತ್ರುಘ್ನಶ್ಚಾಪಿ ರಾಮಸ್ಯ ವವಂದೇ ಚರಣೌ ರುದನ್ |
ತಾವುಭೌ ಸ ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ರಾಮೋಽಪ್ಯಶ್ರುಣ್ಯವರ್ತಯತ್ || 39 ||

ತತಃ ಸುಮನ್ತ್ರೇಣ ಗುಹೇನ ಚೈವ
ಸಮೀಯತೂ ರಾಜಸುತಾವರಣೈಃ |
ದಿವಾಕರಶ್ಚೈವ ನಿಶಾಕರಶ್ಚ
ಯಥಾಮ್ಬರೇ ಶುಕ್ರಬೃಹಸ್ಪತಿಭ್ಯಾಮ್ || 40 ||

ತಾನ್ವಾರ್ಥಿವಾನ್ವಾರಣಯೂಥಪಾಭಾನ್
ಸಮಾಗತಾಂಸ್ತತ್ರ ಮಹತ್ಯರಣೈಃ |
ವನೌಕಸಸ್ತೇಽಪಿ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸರ್ವೇ
ಅಪ್ಯಶ್ರುಣ್ಯಮುಂಚ್ಯನ್ಪ್ರವಿಹಾಯ ಹರ್ಷಮ್ || 41 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಆಘ್ರಾಯ ರಾಮಸ್ತಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಚ ರಾಘವಃ ।
ಅಜ್ಞೇ ಭರತಮಾರೋಪ್ಯ ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛತ್ಸಮಾಹಿತಃ ॥ ೧ ॥

ಕೃ ನು ತೇಽಭೂತ್ಪಿತಾ ತಾತ ಯದರಣ್ಯಂ ತ್ವಮಾಗತಃ ।
ನ ಹಿ ತ್ವಂ ಜೀವತಸ್ತಸ್ಯ ವನಮಾಗಂತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೨ ॥

ಚಿರಸ್ಯ ಬತ ಪಶ್ಯಾಮಿ ದೂರಾದ್ಭರತಮಾಗತಮ್ ।
ದುಷ್ಪ್ರತೀಕಮರಣ್ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ಮುಕ್ತಂ ತಾತ ವನಮಾಗತಃ ॥ ೩ ॥

ಕಚ್ಚಿದ್ವಿಶರಥೋ ರಾಜಾ ಕುಶಲೀ ಸತ್ಯಸಂಜಗ್ರಃ ।
ರಾಜಸೂಯಾಶ್ವಮೇಧಾನಾಮಾಹರ್ತಾ ಧರ್ಮನಿಶ್ಚಯಃ ॥ ೪ ॥

ಸ ಕಚ್ಚಿದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಿದ್ವಾನ್ಧರ್ಮನಿತೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಮುಪಾಧ್ಯಾಯೋ ಯಥಾವತ್ತಾತ ಪೂಜ್ಯತೇ ॥ ೫ ॥

ತಾತ ಕಚ್ಚಿಚ್ಚ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ಪ್ರಜಾವತೀ ।
ಸುಖಿನೀ ಕಚ್ಚಿದಾರ್ಯಾ ಚ ದೇವೀ ನಂದತಿ ಕೈಕಯೀ ॥ ೬ ॥

ಕಚ್ಚಿದ್ವಿನಯ ಸಮ್ಪನ್ನಃ ಕುಲಪುತ್ರೋ ಬಹುಶ್ರುತಃ ।
ಅನಸೂಯುರನುದ್ರಷ್ಟ್ವಾ ಸತ್ಕೃತಸ್ತೇ ಪುರೋಹಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಕಚ್ಚಿದಗ್ನಿಷು ತೇ ಯುಕ್ತೋ ವಿಧಿಜ್ಞೋ ಮತಿಮಾನ್ಮಜುಃ ।
ಹುತಂ ಚ ಹೋಷ್ಯಮಾಣಂ ಚ ಕಾಲೇ ವೇದಯತೇ ಸದಾ ॥ ೮ ॥

ಇಷ್ವಸ್ರವರಸಮ್ಪನ್ನಮರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಮ್ ।
ಸುಧನ್ವಾನಮುಪಾಧ್ಯಾಯಂ ಕಚ್ಚಿತ್ತ್ವಂ ತಾತ ಮನ್ಯಸೇ ॥ ೯ ॥

ಕಚ್ಚಿದಾತ್ಮ ಸಮಾಃ ಶೂರಾಃ ಶ್ರುತವನ್ತೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಃ ।
ಕುಲೀನಾಶ್ಚೇಜ್ಞಿ ತಜ್ಞಾಶ್ಚ ಕೃತಾಸ್ತೇ ತಾತ ಮನ್ಮಿಣಃ ॥ ೧೦ ॥

ಮನ್ತ್ರೋ ವಿಜಯಮೂಲಂ ಹಿ ರಾಜ್ಞಾಂ ಭವತಿ ರಾಘವ ।
ಸುಸಂವೃತೋ ಮನ್ತ್ರಧರೈರಮಾತ್ಮೈಃ ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದೈಃ ॥ 11 ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ನಿದ್ರಾವಶಂ ನೈಷಿ ಕಚ್ಚಿತ್ಕಾಲೇ ವಿಬುಧ್ಯಸೇ ।
ಕಚ್ಚಿಂಶ್ಚಾಪರರಾತ್ರಿಷು ಚಿಂತಯಸ್ಯರ್ಥನೈಪುಣಮ್ ॥ 12 ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ಮನ್ತ್ರಯಸೇ ನೈಕಃ ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಬಹುಭಿಃ ಸಹ ।
ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ಮನ್ತ್ರಿತೋ ಮನ್ತ್ರೋ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ನ ಪರಿಧಾವತಿ ॥ 13 ॥

ಕಚ್ಚಿದರ್ಥಂ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಲಘುಮೂಲಂ ಮಹೋದಯಮ್ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾರಭಸೇ ಕರ್ತುಂ ನ ದೀರ್ಘಯಸಿ ರಾಘವ ॥ 14 ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ತು ಸುಕೃತಾನೈವ ಕೃತರೂಪಾಣಿ ವಾ ಪುನಃ ।
ವಿದುಸ್ತೇ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾಣಿ ನ ಕರ್ತವ್ಯಾನಿ ಪಾರ್ಥಿವಾಃ ॥ 15 ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ತರ್ಕೈರ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಾ ಯೇ ಚಾಪ್ಯಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ತ್ವಯಾ ವಾ ತವ ವಾಮಾತ್ಮೈರ್ಬುಧ್ಯತೇ ತಾತ ಮನ್ತ್ರಿತಮ್ ॥ 16 ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ಸಹಸ್ರಾನೂರ್ಖಾಣಾಮೇಕಮಿಚ್ಛಸಿ ಪಣ್ಡಿತಮ್ ।
ಪಣ್ಡಿತೋ ಹ್ಯರ್ಥಕೃಚ್ಛ್ರೇಷು ಕುರ್ಯಾನ್ನಿಃಶ್ರೇಯಸಂ ಮಹತ್ ॥ 17 ॥

ಸಹಸ್ರಾಣ್ಯಪಿ ಮೂರ್ಖಾಣಾಂ ಯದ್ಯುಪಾಸ್ತೇ ಮಹೀಪತಿಃ ।
ಅಥ ವಾಪ್ಯಯುತಾನೈವ ನಾಸ್ತಿ ತೇಷು ಸಹಾಯತಾ ॥ 18 ॥

ಏಕೋಽಪ್ಯಮಾತ್ಯೋ ಮೇಧಾವೀ ಶೂರೋ ದಕ್ಷೋ ವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ರಾಜಾನಂ ರಾಜಮಾತ್ರಂ ವಾ ಪ್ರಾಪಯೇನ್ಮಹತೀಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ 19 ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ಮೂರ್ಖಾ ಮಹತ್ಸೇವ ಮಧ್ಯಮೇಷು ಚ ಮಧ್ಯಮಾಃ ।
ಜಘನ್ಯಾಶ್ಚ ಜಘನೈಷು ಭೃತ್ಯಾಃ ಕರ್ಮಸು ಯೋಜಿತಾಃ ॥ 20 ॥

ಅಮಾತ್ಯಾನುಪಧಾತೀತಾನ್ಪಿತೃಪೃತಾಮಹಾಙ್ಗುಚೀನ್ ।
ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂಞ್ಶ್ರೇಷ್ಠೇಷು ಕಚ್ಚಿತ್ತ್ವಂ ನಿಯೋಜಯಸಿ ಕರ್ಮಸು ॥ 21 ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ತಾಂ ನಾವಜಾನನ್ತಿ ಯಾಜಕಾಃ ಪತಿತಂ ಯಥಾ ।
ಉಗ್ರಪ್ರತಿಗ್ರಹೀತಾರಂ ಕಾಮಯಾನಮಿವ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ॥ 22 ॥

ಉಪಾಯಕುಶಲಂ ವೈದ್ಯಂ ಭೃತ್ಯಸನ್ದೂಷಣೇ ರತಮ್ ।
ಶೂರಮೈಶ್ವರ್ಯಕಾಮಂ ಚ ಯೋ ನ ಹನ್ತಿ ಸ ವಧ್ಯತೇ ॥ 23 ॥

ಕಚ್ಚಿದ್ಧೂಷಶ್ಚ ಶೂರಶ್ಚ ಧೃತಿಮಾನ್ಮತಿಮಾಞ್ಞಿಚಿಃ ।
ಕುಲೀನಶ್ಚಾನುರಕ್ತಶ್ಚ ದಕ್ಷಃ ಸೇನಾಪತಿಃ ಕೃತಃ ॥ 24 ॥

ಬಲವನ್ತಶ್ಚ ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ಮುಖ್ಯಾ ಯುದ್ಧವಿಶಾರದಾಃ ।
ದೃಷ್ಟಾಪದಾನಾ ವಿಕ್ರಾಂತಾಸ್ತ್ವಯಾ ಸತ್ಕೃತ್ಯ ಮಾನಿತಾಃ ॥ 25 ॥

ಕಚಿದ್ಬಲಸ್ಯ ಭಕ್ತಂ ಚ ವೇತನಂ ಚ ಯಥೋಚಿತಮ್ ।
ಸಮ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ದಾತವ್ಯಂ ದದಾಸಿ ನ ವಿಲಮ್ಬಸೇ ॥ 26 ॥

ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಣೇ ಹ್ಯೇವ ಭಕ್ತ ವೇತನಯೋರ್ಭೃತಾಃ ।
ಭರ್ತುಃ ಕುಪ್ಯಂತಿ ದುಷ್ಯಂತಿ ಸೋಽನರ್ಥಃ ಸುಮಹಾನ್ಸ್ಮೃತಃ ॥ 27 ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ಸರ್ವೇಽನುರಕ್ತಾಸ್ತಾಂ ಕುಲಪುತ್ರಾಃ ಪ್ರಧಾನತಃ ।
ಕಚ್ಚಿತ್ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತವಾರ್ಥೇಷು ಸನ್ತ್ಯಜಂತಿ ಸಮಾಹಿತಾಃ ॥ 28 ॥

ಕಚ್ಚಿಜ್ಜಾನಪದೋ ವಿದ್ವಾನ್ದಕ್ಷಿಣಃ ಪ್ರತಿಭಾನವಾನ್ ।
ಯಥೋಕ್ತವಾದೀ ದೂತಸ್ತೇ ಕೃತೋ ಭರತ ಪಣ್ಡಿತಃ ॥ 29 ॥

ಕಚ್ಚಿದಷ್ಟಾದಶಾನೈಷು ಸ್ವಪಕ್ಷೇ ದಶ ಪಞ್ಚ ಚ ।
ತ್ರಿಭಿಃತ್ರಿಭಿರವಿಜ್ಞಾತೈರ್ವೇತ್ಸಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಚಾರಕೈಃ ॥ 30 ॥

ಕಚ್ಚಿದ್ವ್ಯಾಪಾಸ್ತಾನಹಿತಾನ್ಪ್ರತಿಯಾತಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ।
ದುರ್ಬಲಾನನವಜ್ಞಾಯ ವರ್ತಸೇ ರಿಪುಸೂದನ ॥ 31 ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ನ್ ಲೋಕಾಯತಿಕಾನ್ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂಸ್ತಾತ ಸೇವಸೇ ।
ಅನರ್ಥ ಕುಶಲಾ ಹ್ಯೇತೇ ಬಾಲಾಃ ಪಣ್ಡಿತಮಾನಿನಃ ॥ 32 ॥

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ಮುಖ್ಯೇಷು ವಿದ್ಯಮಾನೇಷು ದುರ್ಬುಧಾಃ ।
ಬುದ್ಧಿಮಾನಿಷೇಕ್ಷಿಕೇಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಿರರ್ಥಂ ಪ್ರವದಂತಿ ತೇ ॥ 33 ॥

ವೀರೈರಧ್ಯುಷಿತಾಂ ಪೂರ್ವಮಸ್ಮಾಕಂ ತಾತ ಪೂರ್ವಕೈಃ ।
ಸತ್ಯನಾಮಾಂ ದೃಢದಾಷರಾಂ ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಸಂಕುಲಾಮ್ ॥ 34 ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೈರ್ವೈಶ್ಯೈಃ ಸ್ವಕರ್ಮನಿರತೈಃ ಸದಾ ।
ಜಿತೇಂದ್ರಿಯೈರ್ಮಹೋತ್ಸಾಹೈರ್ವೃತಾಮಾತೃಶಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 35 ॥

ಪ್ರಾಸಾದೈರ್ವಿವಿಧಾಕಾರೈರ್ವೃತಾಂ ವೈದ್ಯಜನಾಕುಲಾಮ್ ।
ಕಚ್ಚಿತ್ಸಮುದಿತಾಂ ಸ್ಫೀತಾಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪರಿರಕ್ಷಸಿ ॥ 36 ॥

ಕಚ್ಚಿಚ್ಚೈತ್ಯಶತೈರ್ಜುಷ್ಣಃ ಸುನಿವಿಷ್ಟಜನಾಕುಲಃ ।
ದೇವಸ್ಥಾನೈಃ ಪ್ರಪಾಭಿಶ್ಚ ತಡಾಗೈಶ್ಚೋಪಶೋಭಿತಃ ॥ 37 ॥

ಪ್ರಹೃಷ್ಟನರನಾರಿಕಃ ಸಮಾಜೋತ್ಸವಶೋಭಿತಃ ।
ಸುಕೃಷ್ಟಸೀಮಾ ಪಶುಮಾನ್ದಿಸಾಭಿರಭಿವರ್ಜಿತಃ ॥ 38 ॥

ಅದೇವಮಾತ್ಮಕೋ ರಮ್ಯಃ ಶಾಪದೈಃ ಪರಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಕಚ್ಚಿಜ್ಜನಪದಃ ಸ್ಫೀತಃ ಸುಖಂ ವಸತಿ ರಾಘವ ॥ 39 ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ದಯಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಕೃಷಿಗೋರಕ್ಷಜೀವಿನಃ ।
ವಾರ್ತಾಯಾಂ ಸಂಶ್ರಿತಸ್ತಾತ ಲೋಕೋ ಹಿ ಸುಖಮೇಧತೇ ॥ 40 ॥

ತೇಷಾಂ ಗುಪ್ತಿಪರಿಹಾರೈಃ ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ಭರಣಂ ಕೃತಮ್ ।
ರಕ್ಷ್ಯಾ ಹಿ ರಾಜ್ಞಾ ಧರ್ಮೇಣ ಸರ್ವೇ ವಿಷಯವಾಸಿನಃ ॥ 41 ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ತಿತ್ತಯಃ ಸಾನ್ತ್ವಯಸಿ ಕಚ್ಚಿತ್ತಾಶ್ಚ ಸುರಕ್ಷಿತಾಃ ।
ಕಚ್ಚಿನ್ನ್ ಶ್ರದ್ಧಾಧಾಸ್ಯಾಸಾಂ ಕಚ್ಚಿದ್ಗುಹ್ಯಂ ನ ಭಾಷಸೇ ॥ 42 ॥

ಕಚ್ಚಿನ್ನಾಗ ವನಂ ಗುಪ್ತಂ ಕುಞ್ಜರಾಣಂ ಚ ತೃಪ್ಯಸಿ ।
ಕಚ್ಚಿದ್ಧರ್ಶಯಸೇ ನಿತ್ಯಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಉತ್ಥಾಯೋತ್ಥಾಯ ಪೂರ್ವಾಹ್ನೇ ರಾಜಪುತ್ರೋ ಮಹಾಪಥೇ ॥ 43 ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ಸರ್ವಾಣಿ ದುರ್ಗಾಣಿ ಧನಧಾನ್ಯಾಯುಧೋದಕೈಃ |
ಯನ್ತ್ರೈಶ್ಚ ಪರಿಪೂರ್ಣಾನಿ ತಥಾ ಶಿಲ್ಪಧನುರ್ಧರೈಃ || 44 ||

ಆಯಸ್ತೇ ವಿಪುಲಃ ಕಚ್ಚಿತ್ಕಚ್ಚಿದಲ್ಪತರೋ ವ್ಯಯಃ |
ಅಪಾತ್ರೇಷು ನ ತೇ ಕಚ್ಚಿತ್ಕೋಶೋ ಗಚ್ಛತಿ ರಾಘವ || 45 ||

ದೇವತಾರ್ಥೇ ಚ ಪಿತ್ರಾರ್ಥೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಭ್ಯಾಗತೇಷು ಚ |
ಯೋಧೇಷು ಮಿತ್ರವರ್ಗೇಷು ಕಚ್ಚಿದಗಚ್ಛತಿ ತೇ ವ್ಯಯಃ || 46 ||

ಕಚ್ಚಿದಾರ್ಯೋ ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ಕ್ಷಾರಿತಶೋಕರಕರ್ಮಣಾ |
ಅಪೃಷ್ಠಃ ಶಾಸ್ತ್ರಕುಶಲೈರ್ನ ಲೋಭಾದ್ಬದ್ಯತೇ ಶುಚಿಃ || 47 ||

ಗೃಹೀತಶ್ಚೈವ ಪೃಷ್ಠಶ್ಚ ಕಾಲೇ ದೃಷ್ಠಃ ಸಕಾರಣಃ |
ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಮುಚ್ಯತೇ ಚೋರೋ ಧನಲೋಭಾನ್ನರರ್ಷಭ || 48 ||

ವ್ಯಸನೇ ಕಚ್ಚಿದಾಧ್ಯಸ್ಯ ದುಗತಸ್ಯ ಚ ರಾಘವ |
ಅರ್ಥಂ ವಿರಾಗಾಃ ಪಶ್ಯಂತಿ ತವಾಮಾತ್ಯಾ ಬಹುಶ್ರುತಾಃ || 49 ||

ಯಾನಿ ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಸ್ತಾನಾಂ ಪತನ್ತ್ಯಸ್ರಾಣಿ ರಾಘವ |
ತಾನಿ ಪುತ್ರಪಶುನ್ಘ್ನಂತಿ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಮನುಶಾಸತಃ || 50 ||

ಕಚ್ಚಿದ್ವೃಧಾಂಶ್ಚ ಬಾಲಾಂಶ್ಚ ವೈದ್ಯಮುಖ್ಯಾಂಶ್ಚ ರಾಘವ |
ದಾನೇನ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ತ್ರಿಭಿರೇತೈರ್ಬುಭೂಷಸೇ || 51 ||

ಕಚ್ಚಿದ್ಗುರೂಂಶ್ಚ ವೃದ್ಧಾಂಶ್ಚ ತಾಪಸಾನ್ದೇವತಾತಿಥೀನ್ |
ಚೈತ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಾನ್ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾನಾಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಶ್ಚ ನಮಸ್ಯಸಿ || 52 ||

ಕಚ್ಚಿದರ್ಥೇನ ವಾ ಧರ್ಮಂ ಧರ್ಮಂ ಧರ್ಮೇಣ ವಾ ಪುನಃ |
ಉಭೌ ವಾ ಪ್ರೀತಿಲೋಭೇನ ಕಾಮೇನ ನ ವಿಬಾಧಸೇ || 53 ||

ಕಚ್ಚಿದರ್ಥಂ ಚ ಧರ್ಮಂ ಚ ಕಾಮಂ ಚ ಜಯತಾಂ ವರ |
ವಿಭಜ್ಯ ಕಾಲೇ ಕಾಲಜ್ಞ ಸರ್ವಾನ್ಛರತ ಸೇವಸೇ || 54 ||

ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಶರ್ಮ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಕೋವಿದಃ |
ಆಶಂಸಂತೇ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಪೌರಜಾನಪದೈಃ ಸಹ || 55 ||

ನಾಸ್ತಿ ಕ್ಯಮನ್ಯತಂ ಕ್ರೋಧಂ ಪ್ರಮಾದಂ ದೀರ್ಘಸೂತ್ರತಾಮ್ |
ಅದರ್ಶನಂ ಜ್ಞಾನವತಾಮಾಲಸ್ಯಂ ಪಚ್ಚವೃತ್ತಿತಾಮ್ || 56 ||

ಏಕಚಿಂತನಮರ್ಥಾನಾಮನರ್ಥಜ್ಞೈಶ್ಚ ಮನ್ತ್ರಣಮ್ |
ನಿಶ್ಚಿತಾನಾಮನಾರಮ್ಭಂ ಮನ್ತ್ರಸ್ಯಾಪರಿಲಕ್ಷಣಮ್ || 57 ||

ಮಜ್ಜಲಸ್ಯಾಪ್ರಯೋಗಂ ಚ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ಕಚ್ಚಿತ್ತ್ವಂ ವರ್ಜಯಸ್ಯೇತಾನ್ರಾಜದೋಷಾಂಶ್ಚತುರ್ದಶ || 58 ||

ಕಚ್ಚಿತ್ಸ್ವಾದುಕ್ಮತಂ ಭೋಜ್ಯಮೇಕೋ ನಾಶ್ನಾಸಿ ರಾಘವ |
ಕಚ್ಚಿದಾಶಂಸಮಾನೇಭ್ಯೋ ಮಿತ್ರೇಭ್ಯಃ ಸಮ್ಪ್ರಯಚ್ಛಸಿ || 59 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಚನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರತಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
ಕಿಂ ಮೇ ಧರ್ಮಾದ್ವಿಹೀನಸ್ಯ ರಾಜಧರ್ಮಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ || 1 ||

ಶಾಶ್ವತೋಽಯಂ ಸದಾ ಧರ್ಮಃ ಸ್ಥಿತೋಽಸ್ಮಾಸು ನರರ್ಷಭ |
ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪುತ್ರೇ ಸ್ಥಿತೇ ರಾಜನ್ ಕನೀಯಾನ್ಭವೇನ್ನೃಪಃ || 2 ||

ಸ ಸಮೃದ್ಧಾಂ ಮಯಾ ಸಾರ್ಥಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಗಚ್ಛ ರಾಘವ |
ಅಭಿಷೇಚಯ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಕುಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ಭವಾಯ ನಃ || 3 ||

ರಾಜಾನಂ ಮಾನುಷಂ ಪ್ರಾಹುರ್ದೇವತ್ವೇ ಸಮ್ಮತೋ ಮಮ |
ಯಸ್ಯ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ವೃತ್ತಮಾಹುರಮಾನುಷಮ್ || 4 ||

ಕೇಕಯಸ್ಯೇ ಚ ಮಯಿ ತು ತ್ವಯಿ ಚಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತೇ |
ದಿವಮಾರ್ಯ ಗತೋ ರಾಜಾ ಯಾಯಜೂಕಃ ಸತಾಂ ಮತಃ || 5 ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಕ್ರಿಯತಾಮುದಕಂ ಪಿತುಃ |
ಅಹಂ ಚಾಯಂ ಚ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಪೂರ್ವಮೇವ ಕೃತೋದಕೌ || 6 ||

ಪ್ರಿಯೇಣ ಕಿಲ ದತ್ತಂ ಹಿ ಪಿತೃಲೋಕೇಷು ರಾಘವ |
ಅಕ್ಷಯ್ಯಂ ಭವತೀತ್ಯಾಹುರ್ಭವಾಂಶ್ಚೈವ ಪಿತುಃ ಪ್ರಿಯಃ || 7 ||

ತಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕರುಣಾಂ ವಾಚಂ ಪಿತುರ್ಮರಣಸಂಹಿತಾಮ್ |
ರಾಘವೋ ಭರತೇನೋಕ್ತಾಂ ಬಭೂವ ಗತಚೇತನಃ || 8 ||

ವಾಗ್ವಜ್ರಂ ಭರತೇನೋಕ್ತಮಮನೋಜ್ಞಂ ಪರಂತಪಃ |
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಬಾಹೂ ರಾಮೋ ವೈ ಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರೋ ಯಥಾ ದ್ರುಮಃ |
ವನೇ ಪರಶುನಾ ಕೃತ್ತಸ್ತಥಾ ಭುವಿ ಪಪಾತ ಹ || 9 ||

ತಥಾ ಹಿ ಪತಿತಂ ರಾಮಂ ಜಗತ್ಯಾಂ ಜಗತೀಪತಿಮ್ |

ಕೂಲಘಾತಪರಿಶ್ರಾಂತಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಮಿವ ಕುಂಜರಮ್ || 10 ||

ಭ್ರಾತರಸ್ತೇ ಮಹೇಷ್ವಾಸಂ ಸರ್ವತಃ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಮ್ |
ರುದಂತಃ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸಿಷಿಚುಃ ಸಲಿಲೇನ ವೈ || 11 ||

ಸ ತು ಸಂಜ್ಞಾಂ ಪುನರ್ಲಬ್ಧ್ವಾ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಾಸ್ತ್ರಮುತ್ಸೃಜನ್ |
ಉಪಾಕ್ರಾಮತ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಕೃಪಣಂ ಬಹುಭಾಷಿತುಮ್ || 12 ||

ಕಿಂ ನು ತಸ್ಯ ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ದುರ್ಜಾತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಯೋ ಮೃತೋ ಮಮ ಶೋಕೇನ ನ ಮಯಾ ಚಾಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಃ || 13 ||

ಅಹೋ ಭರತ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥೋ ಯೇನ ರಾಜಾ ತ್ವಯಾನಘ |
ಶತ್ರುಘೇಣ ಚ ಸರ್ವೇಷು ಪ್ರೇತಕೃತ್ಯೇಷು ಸತ್ಕೃತಃ || 14 ||

ನಿಷ್ಕ್ರಧಾನಾಮನೇಕಾಗ್ರಂ ನರೇಂದ್ರೇಣ ವಿನಾಕೃತಾಮ್ |
ನಿವೃತ್ತವನವಾಸೋಽಪಿ ನಾಯೋಧ್ಯಾಂ ಗಂತುಮುತ್ಸಹೇ || 15 ||

ಸಮಾಪ್ತವನವಾಸಂ ಮಾಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಪರಂತಪ |
ಕೋ ನು ಶಾಸಿಷ್ಯತಿ ಪುನಸ್ತಾತೇ ಲೋಕಾಂತರಂ ಗತೇ || 16 ||

ಪುರಾ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸುವೃತ್ತಂ ಮಾಂ ಪಿತಾ ಯಾನ್ಯಾಹ ಸಾನ್ತ್ವಯನ್ |
ವಾಕ್ಯಾನಿ ತಾನಿ ಶ್ರೋಷ್ಯಾಮಿ ಕುತಃ ಕರ್ಣಸುಖಾನ್ಯಹಮ್ || 17 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸ ಭರತಂ ಭಾರ್ಯಾಮಭ್ಯೇತ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಉವಾಚ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಃ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಮ್ || 18 ||

ಸೀತೇ ಮೃತಸ್ತೇ ಶ್ವಶುರಃ ಪಿತ್ರಾ ಹೀನೋಽಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಭರತೋ ದುಃಖಮಾಚಷ್ಟೇ ಸ್ವರ್ಗತಂ ಪೃಥಿವೀಪತಿಮ್ || 19 ||

ಸಾನ್ತ್ವಯಿತಾ ತು ತಾಂ ರಾಮೋ ರುದಂತೀಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತತ್ರ ದುಃಖಿತೋ ದುಃಖಿತಂ ವಚಃ || 20 ||

ಆನಯೇಜ್ಞುದಿಪಿಣ್ಯಾಕಂ ಚೀರಮಾಹರ ಚೋತ್ತರಮ್ |

ಜಲಕ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ತಾತಸ್ಯ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 21 ||

ಸೀತಾ ಪುರಸ್ತಾದ್ವ್ಯಜತು ತ್ವಮೇನಾಮಭಿತೋ ವ್ರಜ |
ಅಹಂ ಪಶ್ಚಾದ್ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಗತಿಹ್ಯೇಷಾ ಸುದಾರುಣಾ || 22 ||

ತತೋ ನಿತ್ಯಾನುಗಸ್ತೇಷಾಂ ವಿದಿತಾತ್ಮಾ ಮಹಾಮತಿಃ |
ಮೃದುರ್ದಾನ್ತಶ್ಚ ಶಾನ್ತಶ್ಚ ರಾಮೇ ಚ ದೃಢ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ || 23 ||

ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ತೈರ್ನೃಪಸುತೈಃ ಸಾರ್ಥಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ರಾಘವಮ್ |
ಅವಾತಾರಯದಾಲಮ್ಬ್ಯ ನದೀಂ ಮನ್ನಾಕಿನೀಂ ಶಿವಾಮ್ || 24 ||

ತೇ ಸುತೀರ್ಥಾಂ ತತಃ ಕೃಚ್ಛ್ರಾದುಪಾಗಮ್ಯ ಯಶಸ್ವಿನಃ |
ನದೀಂ ಮನ್ನಾಕಿನೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ಸದಾ ಪುಷ್ಪಿತಕಾನನಾಮ್ || 25 ||

ಶೀಘ್ರಸ್ರೋತಸಮಾಸಾದ್ಯ ತೀರ್ಥಂ ಶಿವಮಕರ್ದಮಮ್ |
ಸಿಷಿಚುಸ್ತೂದಕಂ ರಾಜ್ಞೇ ತತ ಏತದ್ಭವತ್ವಿತಿ || 26 ||

ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಚ ಮಹೀಪಾಲೋ ಜಲಪೂರಿತಮಿಜ್ಜಾಲಿಮ್ |
ದಿಶಂ ಯಾಮ್ಯಾಮಭಿಮುಖೋ ರುದನ್ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 27 ||

ಏತತ್ತೇ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ವಿಮಲಂ ತೋಯಮಕ್ಷಯಮ್ |
ಪಿತೃಲೋಕಗತಸ್ಯಾದ್ಯ ಮದ್ಧತ್ತಮುಪತಿಷ್ಠತು || 28 ||

ತತೋ ಮನ್ನಾಕಿನೀ ತೀರಾತ್ಪ್ರತ್ಯುತ್ತೀರ್ಯ ಸ ರಾಘವಃ |
ಪಿತುಶ್ಚಕಾರ ತೇಜಸ್ವೀ ನಿವಾಪಂ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹ || 29 ||

ಐಜ್ಞದಂ ಬದರೀಮಿಶ್ರಂ ಪಿಣ್ಯಾಕಂ ದರ್ಭಸಂಸ್ತರೇ |
ನ್ಯಸ್ಯ ರಾಮಃ ಸುದುಃಖಾತೋ ರುದನ್ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 30 ||

ಇದಂ ಭುಂಜ್ಯಮಹಾರಾಜಪ್ರೀತೋ ಯದಶನಾ ವಯಮ್ |
ಯದನ್ನಃ ಪುರುಷೋ ಭವತಿ ತದನ್ನಾಸ್ತಸ್ಯ ದೇವತಾಃ || 31 ||

ತತಸ್ತೇನೈವ ಮಾರ್ಗೇಣ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತೀರ್ಯ ನದೀತಟಾತ್ |

ಆರುರೋಹ ನರವ್ಯಾಘ್ರೋ ರಮ್ಯಸಾನುಂ ಮಹೀಧರಮ್ || 32 ||

ತತಃ ಪರ್ಣಕುಟೀದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ಜಗತೀಪತಿಃ |
ಪರಿಜಗ್ರಾಹ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಮುಭೌ ಭರತಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 33 ||

ತೇಷಾಂ ತು ರುದತಾಂ ಶಬ್ದಾತ್ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್ಯಾಭವದ್ಗಿರೌ |
ಭ್ರಾತೃಣಾಂ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸಿಂಹಾನಾಂ ನರ್ದತಾಮಿವ || 34 ||

ವಿಜ್ಞಾಯ ತುಮುಲಂ ಶಬ್ದಂ ತ್ರಸ್ತಾ ಭರತಸೈನಿಕಾಃ |
ಅಬ್ರುವಂಶ್ಚಾಪಿ ರಾಮೇಣ ಭರತಃ ಸಜ್ಗತೋ ಧ್ರುವಮ್ |
ತೇಷಾಮೇವ ಮಹಾಞ್ಜಬ್ಧಃ ಶೋಚತಾಂ ಪಿತರಂ ಮೃತಮ್ || 35 ||

ಅಥ ವಾಸಾನ್ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ತಂ ಸರ್ವೇಽಭಿಮುಖಾಃ ಸ್ವನಮ್ |
ಅಪ್ಯೇಕ ಮನಸೋ ಜಗ್ಮುರ್ಯಥಾಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರಧಾವಿತಾಃ || 36 ||

ಹಯೈರನ್ಯೇ ಗಜೈರನ್ಯೇ ರಥೈರನ್ಯೇ ಸ್ವಲಜ್ಕುತೈಃ |
ಸುಕುಮಾರಾಸ್ತಥೈವಾನ್ಯೇ ಪದ್ಭಿರೇವ ನರಾ ಯಯುಃ || 37 ||

ಅಚಿರಪ್ರೋಷಿತಂ ರಾಮಂ ಚಿರವಿಪ್ರೋಷಿತಂ ಯಥಾ |
ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮೋ ಜನಃ ಸರ್ವೋ ಜಗಾಮ ಸಹಸಾಶ್ರಮಮ್ || 38 ||

ಭ್ರಾತೃಣಾಂ ತ್ವರಿತಾಸ್ತೇ ತು ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮಾಃ ಸಮಾಗಮಮ್ |
ಯಯುರ್ಬಹುವಿಧೈರ್ಯಾನ್ಯೈಃ ಮಿರನೇಮಿಸಮಾಕುಲೈಃ || 39 ||

ಸಾ ಭೂಮಿರ್ಬಹುಭರ್ಯಾನ್ಯೈಃ ಮಿರನೇಮಿಸಮಾಹತಾ |
ಮುಮೋಚ ತುಮುಲಂ ಶಬ್ದಂ ದ್ಯೌರಿವಾಭ್ರಸಮಾಗಮೇ || 40 ||

ತೇನ ವಿತ್ರಾಸಿತಾ ನಾಗಾಃ ಕರೇಣುಪರಿವಾರಿತಾಃ |
ಆವಾಸಯನ್ತೋ ಗನ್ಧೇನ ಜಗ್ಮುರನ್ಯದ್ವನಂ ತತಃ || 41 ||

ವರಾಹಮೃಗಸಿಂಹಾಶ್ಚ ಮಹಿಷಾಃ ಸರ್ಕ್ಷವಾನರಾಃ |
ವ್ಯಾಘ್ರ ಗೋಕರ್ಣಗವಯಾ ವಿಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಪೃಷತ್ಯೈಃ ಸಹ || 42 ||

ರಥಾಙ್ಗಸಾಹಾಷ್ವ ನತ್ಯೂಹಾ ಹಂಸಾಃ ಕಾರಣ್ಡವಾಃ ಪ್ಲವಾಃ |
ತಥಾ ಪುಂಸೋಕಿಲಾಃ ಕ್ರೌಞ್ಚಾಃ ವಿಸಂಜ್ಞಾ ಭೇಜಿರೇ ದಿಶಃ || 43 ||

ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ವಿತ್ರಸ್ತೈರಾಕಾಶಂ ಪಕ್ಷಿಭಿವೃತಮ್ |
ಮನುಷ್ಯೈರಾವೃತಾ ಭೂಮಿರುಭಯಂ ಪ್ರಬಭೌ ತದಾ || 44 ||

ತಾನ್ನರಾನ್ಬಾಷ್ಪಪೂರ್ಣಾಕ್ಷಾನ್ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾಥ ಸುದುಃಖಿತಾನ್ |
ಪರ್ಯುಷ್ವಜತ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಪಿತೃವನ್ಮಾತೃವಚ್ಚ ಸಃ || 45 ||

ಸ ತತ್ರ ಕಾಂಶ್ಚಿತ್ಪರಿಷಸ್ವಜೇ ನರಾನ್
ನರಾಶ್ಚ ಕೇಚಿತ್ತ್ತ ತಮಭ್ಯವಾದಯನ್ |
ಚಕಾರ ಸರ್ವಾನ್ಸವಯಸ್ಯಬಾನ್ಧವಾನ್
ಯಥಾರ್ಹಮಾಸಾದ್ಯ ತದಾ ನೃಪಾತ್ಮಜಃ || 46 ||

ತತಃ ಸ ತೇಷಾಂ ರುದತಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್
ಭುವಂ ಚ ಖಂ ಚಾನುವಿನಾದಯನ್ಸ್ವನಃ |
ಗುಹಾ ಗಿರೀಣಾಂ ಚ ದಿಶಶ್ಚ ಸನ್ತತಮ್
ಮೃದಙ್ಗಘೋಷಪ್ರತಿಮೋ ವಿಶುಶ್ರುವೇ || 47 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಣ್ಣವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ವಸಿಷ್ಠಃ ಪುರತಃ ಕೃತ್ವಾ ದಾರಾನ್ದಶರಥಸ್ಯ ಚ |
ಅಭಿಚಕ್ರಾಮ ತಂ ದೇಶಂ ರಾಮದರ್ಶನತರ್ಪಿತಃ || 1 ||

ರಾಜಪತ್ನೀಶ್ಚ ಗಚ್ಛನ್ನೋ ಮನ್ದಂ ಮನ್ದಾಕಿನೀಂ ಪ್ರತಿ |
ದದೃಶುಸ್ತತ್ರ ತತ್ತೀರ್ಥಂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಸೇವಿತಮ್ || 2 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಬಾಷ್ಪಪೂರ್ಣೇನ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ |
ಸುಮಿತ್ರಾಮಬ್ರವೀದ್ಧೀನಾ ಯಾಶ್ಚಾನ್ಯಾ ರಾಜಯೋಷಿತಃ || 3 ||

ಇದಂ ತೇಷಾಮನಾಥಾನಾಂ ಕ್ಲಿಷ್ಟಮಕ್ಲಿಷ್ಟ ಕರ್ಮಣಾಮ್ |
ವನೇ ಪ್ರಾಕೇವಲಂ ತೀರ್ಥಂ ಯೇ ತೇ ನಿರ್ವಿಷಯೀ ಕೃತಾಃ || 4 ||

ಇತಃ ಸುಮಿತ್ರೇ ಪುತ್ರಸ್ತೇ ಸದಾ ಜಲಮತನ್ದ್ರಿತಃ |
ಸ್ವಯಂ ಹರತಿ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮಮ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಕಾರಣಾತ್ || 5 ||

ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರೇಷು ದರ್ಭೇಷು ಸಾ ದದರ್ಶ ಮಹೀತಲೇ |
ಪಿತುರಿಜ್ಞುದಿಪಿಣ್ಯಾಕಂ ನ್ಯಸ್ತಮಾಯತಲೋಚನಾ || 6 ||

ತಂ ಭೂಮೌ ಪಿತುರಾರ್ತೇನ ನ್ಯಸ್ತಂ ರಾಮೇಣ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಾ |
ಉವಾಚ ದೇವೀ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸರ್ವಾ ದಶರಥಸ್ತ್ರಿಯಃ || 7 ||

ಇದಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಾಥಸ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ರಾಘವೇಣ ಪಿತುರ್ದತ್ತಂ ಪಶ್ಯತ್ಯತದ್ಯಥಾವಿಧಿ || 8 ||

ತಸ್ಯ ದೇವಸಮಾನಸ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ನೈತದೌಪಯಿಕಂ ಮನ್ಯೇ ಭುಕ್ತಭೋಗಸ್ಯ ಭೋಜನಮ್ || 9 ||

ಚತುರನ್ತಾಂ ಮಹೀಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಮಹೇಂದ್ರ ಸದೃಶೋ ಭುವಿ |
ಕಥಮಿಜ್ಞುದಿಪಿಣ್ಯಾಕಂ ಸ ಭುಜ್ಞೇ ವಸುಧಾಧಿಪಃ || 10 ||

ಅತೋ ದುಃಖಿತರಂ ಲೋಕೇ ನ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮಾ ।
ಯತ್ರ ರಾಮಃ ಪಿತುರ್ದದ್ಯಾದಿಜುಗದೀಕ್ಷೋದಮೃದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ 11 ॥

ರಾಮೇಣೇಜುಗದಿಪಿಣ್ಯಾಕಂ ಪಿತುರ್ದತ್ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮೇ ।
ಕಥಂ ದುಃಖೇನ ಹೃದಯಂ ನ ಸ್ಫೋಟತಿ ಸಹಸ್ರಧಾ ॥ 12 ॥

ಏವಮಾರ್ತಾಂ ಸಪತ್ನ್ಯಸ್ತಾ ಜಗ್ಮುರಾಶ್ವಸ್ಯ ತಾಂ ತದಾ ।
ದದೃಶುಶ್ಚಾಶ್ರಮೇ ರಾಮಂ ಸ್ವರ್ಗಾಚುಚ್ಯತಮಿವಾಮರಮ್ ॥ 13 ॥

ಸರ್ವಭೋಗೈಃ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಂ ರಾಮ ಸಮ್ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ ಮಾತರಃ ।
ಆರ್ತಾ ಮುಮುಚುರಶ್ರುಣಿ ಸಸ್ವರಂ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾಃ ॥ 14 ॥

ತಾಸಾಂ ರಾಮಃ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಜಗ್ರಾಹ ಚರಣಾಞ್ಚುಭಾನ್ ।
ಮಾತ್ಮಣಾಂ ಮನುಜವ್ಯಾಘ್ರಃ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಸತ್ಯಸಜ್ಜರಃ ॥ 15 ॥

ತಾಃ ಪಾಣಿಭಿಃ ಸುಖಸ್ಪರ್ಶೈರ್ಮೃದ್ವಜುಗಲಿತಲೈಃ ಶುಭೈಃ ।
ಪ್ರಮಮಾರ್ಜೂ ರಜಃ ಪೃಷ್ಠಾದ್ರಾಮಸ್ಯಾಯತಲೋಚನಾಃ ॥ 16 ॥

ಸೌಮಿತ್ರಿರಪಿ ತಾಃ ಸರ್ವಾ ಮಾತ್ಮಹಸ್ರಮ್ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ ದುಃಖಿತಃ ।
ಅಭ್ಯವಾದಯತಾಸಕ್ತಂ ಶನೈ ರಾಮಾದನಂತರಮ್ ॥ 17 ॥

ಯಥಾ ರಾಮೇ ತಥಾ ತಸ್ಮಿನ್ನರ್ವಾ ವವೃತಿರೇ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ವೃತ್ತಿಂ ದಶರಥಾಜಾಜ್ಞತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಶುಭಲಕ್ಷಣೇ ॥ 18 ॥

ಸೀತಾಪಿ ಚರಣಾಂಸ್ತಾಸಾಮುಪಸಜ್ಜಹ್ಯ ದುಃಖಿತಾ ।
ಶ್ವಶ್ರುಣಾಮಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಕ್ಷೀ ಸಾ ಬಭೂವಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಾ ॥ 19 ॥

ತಾಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ದುಃಖಾರ್ತಾಂ ಮಾತಾ ದುಹಿತರಂ ಯಥಾ ।
ವನವಾಸಕೃಶಾಂ ದೀನಾಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 20 ॥

ವಿದೇಹರಾಜಸ್ಯ ಸುತಾ ಸ್ನುಷಾ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ ।
ರಾಮಪತ್ನೀ ಕಥಂ ದುಃಖಿಂ ಸಮಾಪ್ತಾ ನಿರ್ಜನೇ ವನೇ ॥ 21 ॥

ಪದ್ಮಮಾತಪಸನ್ತಪ್ತಂ ಪರಿಕ್ಷಿಷ್ಟಮಿವೋತ್ಪಲಮ್ ।
ಕಾಂಚಾನಂ ರಜಸಾ ಧ್ವಸ್ತಂ ಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ಚಂದ್ರಮಿವಾಮ್ಬುದೈಃ ॥ 22 ॥

ಮುಖಂ ತೇ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಮಾಂ ಶೋಕೋ ದಹತ್ಯಗ್ನಿರಿವಾಶ್ರಯಮ್ ।
ಭೃಶಂ ಮನಸಿ ವೈದೇಹಿ ವ್ಯಸನಾರಣಿಸಮ್ಭವಃ ॥ 23 ॥

ಬ್ರುವನ್ತ್ಯಾಮೇವಮಾರ್ತಾಯಾಂ ಜನನ್ಯಾಂ ಭರತಾಗ್ರಜಃ ।
ಪಾದಾವಾಸಾದ್ಯ ಜಗ್ರಾಹ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಸ ರಾಘವಃ ॥ 24 ॥

ಪುರೋಹಿತಸ್ಯಾಗ್ನಿಸಮಸ್ಯ ತಸ್ಯ ವೈ
ಬೃಹಸ್ಪತೇರಿನ್ದ್ರ ಇವಾಮರಾಧಿಪಃ ।
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಪಾದೌ ಸುಸಮೃದ್ಧತೇಜಸಃ
ಸಹೈವ ತೇನೋಪವಿವೇಶ ರಾಘವಃ ॥ 25 ॥

ತತೋ ಜಘನ್ಯಂ ಸಹಿತೈಃ ಸ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ
ಪುರಪ್ರಧಾನೈಶ್ಚ ಸಹೈವ ಸೈನಿಕೈಃ ।
ಜನೇನ ಧರ್ಮಜ್ಞತಮೇನ ಧರ್ಮವಾನ್
ಉಪೋಪವಿಷ್ಟೋ ಭರತಸ್ತದಾಗ್ರಜಮ್ ॥ 26 ॥

ಉಪೋಪವಿಷ್ಟಸ್ತು ತದಾ ಸ ವೀರ್ಯವಾಮ್ಃ
ತಪಸ್ವಿವೇಷೇಣ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವಮ್ ।
ಶ್ರಿಯಾ ಜ್ವಲಂತಂ ಭರತಃ ಕೃತಾಂಜಲಿರ್-
ಯಥಾ ಮಹೇನ್ದ್ರಃ ಪ್ರಯತಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಮ್ ॥ 27 ॥

ಕಿಮೇಷ ವಾಕ್ಯಂ ಭರತೋಽದ್ಯ ರಾಘವಮ್
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸತ್ಕೃತ್ಯ ಚ ಸಾಧು ವಕ್ಷ್ಯತಿ ।
ಇತೀವ ತಸ್ಯಾರ್ಯಜನಸ್ಯ ತತ್ತ್ವತೋ
ಬಭೂವ ಕೌತೂಹಲಮುತ್ತಮಂ ತದಾ ॥ 28 ॥

ಸ ರಾಘವಃ ಸತ್ಯಧೃತಿಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ
ಮಹಾನುಭಾವೋ ಭರತಶ್ಚ ಧಾರ್ಮಿಕಃ ।
ವೃತಾಃ ಸುಹೃದ್ಭಿಶ್ಚ ವಿರೇಜುರಧ್ವರೇ
ಯಥಾ ಸದಸ್ಯೈಃ ಸಹಿತಾಸ್ತ್ರಯೋಽಗ್ನಯಃ ॥ 29 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷಣ್ಣವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಂ ತು ರಾಮಃ ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಭ್ರಾತರಂ ಗುರುವತ್ಸಲಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಪ್ರಷ್ಠಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೧ ॥

ಕಿಮೇತದಿಚ್ಛೇಯಮಹಂ ಶ್ರೋತುಂ ಪ್ರವ್ಯಾಹೃತಂ ತ್ವಯಾ ।
ಯಸ್ಮಾತ್ತ್ವಮಾಗತೋ ದೇಶಮಿಮಂ ಚೇರಜಟಾಜಿನೀ ॥ ೨ ॥

ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಮಿಮಂ ದೇಶಂ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಜಟಾಧರಃ ।
ಹಿತ್ವಾ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ತ್ವಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೩ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಕೇಕಯೀಪುತ್ರಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಬಲವದ್ಭೂಯಃ ಪ್ರಾಇಜ್ಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೪ ॥

ಆರ್ಯಂ ತಾತಃ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಕರ್ಮ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ ।
ಗತಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪುತ್ರಶೋಕಾಭಿಪೀಡಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಸ್ತ್ರಿಯಾ ನಿಯುಕ್ತಃ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಮಮ ಮಾತ್ರಾ ಪರಂತಪ ।
ಚಕಾರ ಸುಮಹತ್ತ್ವಾಪಮಿದಮಾತ್ಮಯಶೋಹರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸಾ ರಾಜ್ಯಫಲಮಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಧವಾ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ ।
ಪತಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾಘೋರೇ ನಿರಯೇ ಜನನೀ ಮಮ ॥ ೭ ॥

ತಸ್ಯ ಮೇ ದಾಸಭೂತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಅಭಿಷಿಂಚ್ಯಾಸ್ವ ಚಾದ್ಯೈವ ರಾಜ್ಯೇನ ಮಘವಾನಿವ ॥ ೮ ॥

ಇಮಾಃ ಪ್ರಕೃತಯಃ ಸರ್ವಾ ವಿಧವಾ ಮಾತುರಶ್ಚ ಯಾಃ ।
ತ್ವತ್ಸಕಾಶಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೯ ॥

ತದಾನುಪೂರ್ವಾರ್ಯ ಯುಕ್ತಂ ಚ ಯುಕ್ತಂ ಚಾತ್ಮನಿ ಮಾನದ ।
ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಹಿ ಧರ್ಮೇಣ ಸಕಾಮಾನುಹೃದಃ ಕುರು ॥ ೧೦ ॥

ಭವತ್ವವಿಧವಾ ಭೂಮಿಃ ಸಮಗ್ರಾ ಪತಿನಾ ತ್ವಯಾ ।
ಶಶಿನಾ ವಿಮಲೇನೇವ ಶಾರದೀ ರಜನೀ ಯಥಾ ॥ 11 ॥

ಏಭಿಶ್ಚ ಸಚಿವೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಶಿರಸಾ ಯಾಚಿತೋ ಮಯಾ ।
ಭ್ರಾತುಃ ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ದಾಸಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 12 ॥

ತದಿದಂ ಶಾಶ್ವತಂ ಪಿತ್ರೈಃ ಸರ್ವಂ ಸಚಿವಮಣ್ಡಲಮ್ ।
ಪೂಜಿತಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ನಾತಿಕ್ರಮಿತುಮುತ್ಸಹೇ ॥ 13 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸಬಾಷ್ಪಃ ಕೇಕಯೀಸುತಃ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಶಿರಸಾ ಪಾದೌ ಜಗ್ರಾಹ ಭರತಃ ಪುನಃ ॥ 14 ॥

ತಂ ಮತ್ತಮಿವ ಮಾತರ್ಜ್ಞಂ ನಿಶ್ವಸಂತಂ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಭ್ರಾತರಂ ಭರತಂ ರಾಮಃ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 15 ॥

ಕುಲೀನಃ ಸತ್ತ್ವಸಮ್ಮನ್ನಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಚರಿತವ್ರತಃ ।
ರಾಜ್ಯಹೇತೋಃ ಕಥಂ ಪಾಪಮಾಚರೇತ್ತ್ವದ್ವಿಧೋ ಜನಃ ॥ 16 ॥

ನ ದೋಷಂ ತ್ವಯಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಪ್ಯರಿ ಸೂದನ ।
ನ ಚಾಪಿ ಜನನೀಂ ಬಾಲಾತ್ತ್ವಂ ವಿಗರ್ಹಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 17 ॥

ಯಾವತ್ಪಿತರಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಗೌರವಂ ಲೋಕಸತ್ಕೃತೇ ।
ತಾವದ್ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಜನನ್ಯಾಮಪಿ ಗೌರವಮ್ ॥ 18 ॥

ಏತಾಭ್ಯಾಂ ಧರ್ಮಶೀಲಾಭ್ಯಾಂ ವನಂ ಗಚ್ಛೇತಿ ರಾಘವ ।
ಮಾತಾ ಪಿತೃಭ್ಯಾಮುಕ್ತೋಽಹಂ ಕಥಮನ್ಯತ್ಸಮಾಚರೇ ॥ 19 ॥

ತ್ವಯಾ ರಾಜ್ಯಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಂ ಲೋಕಸತ್ಕೃತಮ್ ।
ವಸ್ತವ್ಯಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಮಯಾ ವಲ್ಕಲವಾಸಸಾ ॥ 20 ॥

ಏವಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಹಾರಾಜೋ ವಿಭಾಗಂ ಲೋಕಸಂನಿಧೌ ।
ವ್ಯಾದಿಶ್ಯ ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ದಿವಂ ದಶರಥೋ ಗತಃ ॥ 21 ॥

ಸ ಚ ಪ್ರಮಾಣಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ರಾಜಾ ಲೋಕಗುರುಸ್ತವ ।
ಪಿತ್ರಾ ದತ್ತಂ ಯಥಾಭಾಗಮುಪಭೋಕ್ತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ ॥ 22 ॥

ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಃ ಸೌಮ್ಯ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಉಪಭೋಕ್ಷ್ಯೇ ತ್ವಹಂ ದತ್ತಂ ಭಾಗಂ ಪಿತ್ರಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ 23 ॥

ಯದಬ್ರವೀನ್ಮಾಂ ನರಲೋಕಸತ್ಕೃತಃ
ಪಿತಾ ಮಹಾತ್ಮಾ ವಿಬುಧಾಧಿಪೋಪಮಃ ।
ತದೇವ ಮನ್ಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನೋ ಹಿತಮ್
ನ ಸರ್ವಲೋಕೇಶ್ವರಭಾವಮವ್ಯಯಮ್ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪುರುಷಸಿಂಹಾನಾಂ ವೃತಾನಾಂ ತೈಃ ಸುಹೃದ್ಗಣೈಃ ।
ಶೋಚತಾಮೇವ ರಜನೀ ದುಃಖೇನ ವ್ಯತ್ಯವರ್ತತ ॥ ೧ ॥

ರಜನ್ಯಾಂ ಸುಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ಭ್ರಾತರಸ್ತೇ ಸುಹೃದ್ವೃತಾಃ ।
ಮನ್ದಾಕಿನ್ಯಾಂ ಹುತಂ ಜಪ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾಮಮುಪಾಗಮನ್ ॥ ೨ ॥

ತೂಷ್ಣೀಂ ತೇ ಸಮುಪಾಸೀನಾ ನ ಕಶ್ಚಿತ್ಕಿಂಚಿದಬ್ರವೀತ್ ।
ಭರತಸ್ತು ಸುಹೃನ್ಮಧ್ಯೇ ರಾಮವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩ ॥

ಸಾನ್ತ್ವಿತಾ ಮಾಮಿಕಾ ಮಾತಾ ದತ್ತಂ ರಾಜ್ಯಮಿದಂ ಮಮ ।
ತದ್ದದಾಮಿ ತವೈವಾಹಂ ಭುಂಜ್ಯಾನ್ ರಾಜ್ಯಮಕಣ್ವಕಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮಹತೇವಾಮ್ಬವೇಗೇನ ಭಿನ್ನಃ ಸೇತುರ್ಜಲಾಗಮೇ ।
ದುರಾವಾರಂ ತ್ವದನ್ಯೇನ ರಾಜ್ಯಖಂಡಮಿದಂ ಮಹತ್ ॥ ೫ ॥

ಗತಿಂ ಖಿರ ಇವಾಶ್ವಸ್ಯ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಸ್ಯೇವ ಪತತ್ರಿಣಃ ।
ಅನುಗಂತುಂ ನ ಶಕ್ತಿರ್ಮೇ ಗತಿಂ ತವ ಮಹೀಪತೇ ॥ ೬ ॥

ಸುಜೀವಂ ನಿತ್ಯಶಸ್ತಸ್ಯ ಯಃ ಪರೈರುಪಜೀವ್ಯತೇ ।
ರಾಮ ತೇನ ತು ದುರ್ಜೀವಂ ಯಃ ಪರಾನುಪಜೀವತಿ ॥ ೭ ॥

ಯಥಾ ತು ರೋಪಿತೋ ವೃಕ್ಷಃ ಪುರುಷೇಣ ವಿವರ್ಧಿತಃ ।
ಹ್ರಸ್ವಕೇನ ದುರಾರೋಹೋ ರೂಢಸ್ಕನ್ದೋ ಮಹಾದ್ರುಮಃ ॥ ೮ ॥

ಸ ಯದಾ ಪುಷ್ಪಿತೋ ಭೂತ್ವಾ ಫಲಾನಿ ನ ವಿದರ್ಶಯೇತ್ ।
ಸ ತಾಂ ನಾನುಭವೇತ್ಪ್ರೀತಿಂ ಯಸ್ಯ ಹೇತೋಃ ಪ್ರಭಾವಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಏಷೋಪಮಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ತ್ವಮರ್ಥಂ ವೇತ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಯದಿ ತ್ವಮಸ್ಮಾನ್ಮುಷಭೋ ಭರ್ತಾ ಭೃತ್ಯಾನ್ ಶಾಧಿ ಹಿ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೇಣಯಸ್ತಾಂ ಮಹಾರಾಜ ಪಶ್ಯಂತ್ಯಗ್ರಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ಪ್ರತಪಂತಮಿವಾದಿತ್ಯಂ ರಾಜ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಮರಿಂದಮಮ್ || 11 ||

ತವಾನುಯಾನೇ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಮತ್ತಾ ನರ್ದಂತು ಕುಂಜಾರಾಃ |
ಅಂತಃಪುರ ಗತಾ ನಾರ್ಯೋ ನಂದಂತು ಸುಸಮಾಹಿತಾಃ || 12 ||

ತಸ್ಯ ಸಾಧಿಷ್ಠ್ಯಮನ್ಯಂತ ನಾಗರಾ ವಿವಿಧಾ ಜನಾಃ |
ಭರತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಂ ಪ್ರತ್ಯನುಯಾಚತಃ || 13 ||

ತಮೇವಂ ದುಃಖಿತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ವಿಲಪಂತಂ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ |
ರಾಮಃ ಕೃತಾತ್ಮಾ ಭರತಂ ಸಮಾಶ್ವಾಸಯದಾತ್ಮವಾನ್ || 14 ||

ನಾತ್ಮನಃ ಕಾಮಕಾರೋಽಸ್ತಿ ಪುರುಷೋಽಯಮನೀಶ್ವರಃ |
ಇತಶ್ಚೇತರತಶ್ಚೈನಂ ಕೃತಾಂತಃ ಪರಿಕರ್ಷತಿ || 15 ||

ಸರ್ವೇ ಕ್ಷಯಾಂತಾ ನಿಚಯಾಃ ಪತನಾಂತಾಃ ಸಮುಚ್ಛ್ರಯಾಃ |
ಸಂಯೋಗಾ ವಿಪ್ರಯೋಗಾಂತಾ ಮರಣಾಂತಂ ಚ ಜೀವಿತಮ್ || 16 ||

ಯಥಾ ಫಲಾನಂ ಪಕ್ವಾನಾಂ ನಾನ್ಯತ್ರ ಪತನಾದ್ಭಯಮ್ |
ಏವಂ ನರಸ್ಯ ಜಾತಸ್ಯ ನಾನ್ಯತ್ರ ಮರಣಾದ್ಭಯಮ್ || 17 ||

ಯಥಾಗಾರಂ ದೃಢಸ್ಥೂಣಂ ಜೀರ್ಣಂ ಭೂತ್ವಾವಸೀದತಿ |
ತಥಾವಸೀದಂತಿ ನರಾ ಜರಾಮೃತ್ಯುವಶಂ ಗತಾಃ || 18 ||

ಅಹೋರಾತ್ರಾಣಿ ಗಚ್ಛಂತಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಮಿಹ |
ಆಯುಂಷಿ ಕ್ಷಪಯನ್ತ್ಯಾಶು ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ಜಲಮಿವಾಂಶವಃ || 19 ||

ಆತ್ಮಾನಮನುಶೋಚ ತ್ವಂ ಕಿಮನ್ಯಮನುಶೋಚಸಿ |
ಆಯುಸ್ತೇ ಹೀಯತೇ ಯಸ್ಯ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಚ ಗತಸ್ಯ ಚ || 20 ||

ಸಹೈವ ಮೃತ್ಯುರ್ವ್ರಜತಿ ಸಹ ಮೃತ್ಯುರ್ನಿಷೀದತಿ |
ಗತ್ವಾ ಸುದೀರ್ಘಮಧ್ವಾನಂ ಸಹ ಮೃತ್ಯುರ್ನಿವರ್ತತೇ || 21 ||

ಗಾತ್ರೇಷು ವಲಯಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಶ್ವೇತಾಶ್ಚೈವ ಶಿರೋರುಹಾಃ ।
ಜರಯಾ ಪುರುಷೋ ಜೀರ್ಣಃ ಕಿಂ ಹಿ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಭಾವಯೇತ್ ॥ 22 ॥

ನನ್ನನ್ಯಾದಿತ ಆದಿತೈಃ ನನ್ನನ್ಯಸ್ತಮಿತೇ ರವೌ ।
ಆತ್ಮನೋ ನಾವಬುದ್ಧ್ಯಂತೇ ಮನುಷ್ಯಾ ಜೀವಿತಕ್ಷಯಮ್ ॥ 23 ॥

ಹೃಷ್ಯನ್ಯೃತುಮುಖಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನವಂ ನವಮಿಹಾಗತಮ್ ।
ಋತೂನಾಂ ಪರಿವರ್ತೇನ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಸಂಕ್ಷಯಃ ॥ 24 ॥

ಯಥಾ ಕಾಷ್ಠಂ ಚ ಕಾಷ್ಠಂ ಚ ಸಮೇಯಾತಾಂ ಮಹಾರ್ಣವೇ ।
ಸಮೇತ್ಯ ಚ ವ್ಯಪೇಯಾತಾಂ ಕಾಲಮಾಸಾದ್ಯ ಕೞ್ಚನ ॥ 25 ॥

ಏವಂ ಭಾರ್ಯಾಶ್ಚ ಪುತ್ರಾಶ್ಚ ಜ್ಞಾತಯಶ್ಚ ವಸೂನಿ ಚ ।
ಸಮೇತ್ಯ ವ್ಯವಧಾವನ್ತಿ ಧ್ರುವೋ ಹ್ಯೇಷಾಂ ವಿನಾಭವಃ ॥ 26 ॥

ನಾತ್ರ ಕಶ್ಚಿದ್ಯಥಾ ಭಾವಂ ಪ್ರಾಣೀ ಸಮಭಿವರ್ತತೇ ।
ತೇನ ತಸ್ಮಿನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಪ್ರೇತಸ್ಯಾಸ್ತ್ಯನುಶೋಚತಃ ॥ 27 ॥

ಯಥಾ ಹಿ ಸಾರ್ಥಂ ಗಚ್ಛಂತಂ ಬ್ರೂಯಾತ್ಕಶ್ಚಿತ್ಪಥಿ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಅಹಮಪ್ಯಾಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಪೃಷ್ಠತೋ ಭವತಾಮಿತಿ ॥ 28 ॥

ಏವಂ ಪೂರ್ವೈರ್ಗತೋ ಮಾರ್ಗಃ ಪಿತೃಪೃತಾಮಹೋ ಧ್ರುವಃ ।
ತಮಾಪನ್ನಃ ಕಥಂ ಶೋಚೇದ್ಯಸ್ಯ ನಾಸ್ತಿ ವ್ಯತಿಕ್ರಮಃ ॥ 29 ॥

ವಯಸಃ ಪತಮಾನಸ್ಯ ಸ್ತ್ರೋತಸೋ ವಾನಿವರ್ತಿನಃ ।
ಆತ್ಮಾ ಸುಖೇ ನಿಯೋಕ್ತವ್ಯಃ ಸುಖಭಾಜಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ 30 ॥

ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸ ಶುಭೈಃ ಕೃತ್ಸ್ನೈಃ ಕೃತುಭಿಶ್ಚಾಪ್ತದಕ್ಷಿಣೈಃ ।
ಧೂತಪಾಪೋ ಗತಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ಪಿತಾ ನಃ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ ॥ 31 ॥

ಭೃತ್ಯಾನಾಂ ಭರಣಾತ್ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪರಿಪಾಲನಾತ್ ।
ಅರ್ಥಾದಾನಾಚ್ಚ ಧಾರ್ಮೇಣ ಪಿತಾ ನಸ್ತ್ರಿದಿವಂ ಗತಃ ॥ 32 ॥

ಇಷ್ಟಾಪ್ತ ಬಹುವಿಧೈರ್ಯಜ್ಞೈರ್ಭೋಗಾಂಶ್ಚಾವಾಪ್ಯ ಪುಷ್ಕಲಾನ್ ।
ಉತ್ತಮಂ ಚಾಯುರಾಸಾದ್ಯ ಸ್ವರ್ಗತಃ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ ॥ 33 ॥

ಸ ಜೀರ್ಣಂ ಮಾನುಷಂ ದೇಹಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಪಿತಾ ಹಿ ನಃ ।
ದೈವೀಮೃದ್ಧಿಮನುಪ್ರಾಪ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವಿಹಾರಿಣೀಮ್ ॥ 34 ॥

ತಂ ತು ನೈವಂ ವಿಧಃ ಕಶ್ಚಿತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶೋಚಿತುಮರ್ಹತಿ ।
ತ್ವದ್ವಿಧೋ ಯದ್ವಿಧಶ್ಚಾಪಿ ಶ್ರುತವಾನುಬದ್ಧಿಮತ್ತರಃ ॥ 35 ॥

ಏತೇ ಬಹುವಿಧಾಃ ಶೋಕಾ ವಿಲಾಪ ರುದಿತೇ ತಥಾ ।
ವರ್ಜನೀಯಾ ಹಿ ಧೀರೇಣ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಸು ಧೀಮತಾ ॥ 36 ॥

ಸ ಸ್ವಸ್ಥೋ ಭವ ಮಾ ಶೋಚೋ ಯಾತ್ವಾ ಚಾವಸ ತಾಂ ಪುರಿಮ್ ।
ತಥಾ ಪಿತ್ರಾ ನಿಯುಕ್ತೋಽಸಿ ವಶಿನಾ ವದತಾಮ್ವ್ವರ ॥ 37 ॥

ಯತ್ರಾಹಮಪಿ ತೇನೈವ ನಿಯುಕ್ತಃ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾ ।
ತತ್ರೈವಾಹಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಿತುರಾರ್ಯಸ್ಯ ಶಾಸನಮ್ ॥ 38 ॥

ನ ಮಯಾ ಶಾಸನಂ ತಸ್ಯ ತ್ಯಕ್ತಂ ನ್ಯಾಯ್ಯಮರಿಂದಮ ।
ತತ್ತ್ವಯಾಪಿ ಸದಾ ಮಾನ್ಯಂ ಸ ವೈ ಬನ್ಧುಃ ಸ ನಃ ಪಿತಾ ॥ 39 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ವಿರತೇ ರಾಮೇ ವಚನಮರ್ಥವತ್ ।
ಉವಾಚ ಭರತಶ್ಚಿತ್ರಂ ಧಾರ್ಮಿಕೋ ಧಾರ್ಮಿಕಂ ವಚಃ ॥ 40 ॥

ಕೋ ಹಿ ಸ್ಯಾದೀದೃಶೋ ಲೋಕೇ ಯಾದೃಶಸ್ತ್ವಮರಿಂದಮ ।
ನ ತ್ವಾಂ ಪ್ರವ್ಯಥಯೇದ್ಧುಃಖಂ ಪ್ರೀತಿರ್ವಾ ನ ಪ್ರಹರ್ಷಯೇತ್ ॥ 41 ॥

ಸಮ್ಮತಶ್ಚಾಸಿ ವೃದ್ಧಾನಾಂ ತಾಂಶ್ಚ ಪೃಚ್ಛಸಿ ಸಂಶಯಾನ್ ।
ಯಥಾ ಮೃತಸ್ತಥಾ ಜೀವನ್ಯಥಾಸತಿ ತಥಾ ಸತಿ ॥ 42 ॥

ಯಸ್ಯೈಷ ಬುದ್ಧಿಲಾಭಃ ಸ್ಯಾತ್ಪರಿತಪ್ಯೇತ ಕೇನ ಸಃ ।
ಸ ಏವಂ ವ್ಯಸನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನ ವಿಷೀದಿತುಮರ್ಹತಿ ॥ 43 ॥

ಅಮರೋಪಮಸತ್ತ್ವಸ್ತ್ವಂ ಮಹಾತ್ಮಾ ಸತ್ಯಸಂಜ್ಞರಃ |
ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವದರ್ಶೀ ಚ ಬುದ್ಧಿಮಾಂಶ್ಚಾಸಿ ರಾಘವ || 44 ||

ನ ತ್ವಾಮೇವಂ ಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಭವಾಭವಕೋವಿದಮ್ |
ಅವಿಷಹ್ಯತಮಂ ದುಃಖಮಾಸಾದಯಿತುಮರ್ಹತಿ || 45 ||

ಪ್ರೋಷಿತೇ ಮಯಿ ಯತ್ಪಾಪಂ ಮಾತ್ರಾ ಮತ್ಕಾರಣಾತ್ಕೃತಮ್ |
ಕ್ಷುದ್ರಯಾ ತದನಿಷ್ಠಂ ಮೇ ಪ್ರಸೀದತು ಭವಾನ್ಮಮ || 46 ||

ಧರ್ಮಬಂಧೇನ ಬದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ತೇನೇಮಾಂ ನೇಹ ಮಾತರಮ್ |
ಹನ್ಮಿ ತೀವ್ರೇಣ ದಣ್ಡೇನ ದಂಡಾರ್ಹಾಂ ಪಾಪಕಾರಿಣೀಮ್ || 47 ||

ಕಥಂ ದಶರಥಾಜ್ಜಾತಃ ಶುದ್ಧಾಭಿಜನಕರ್ಮಣಃ |
ಜಾನನ್ಧರ್ಮಮಧರ್ಮಿಷ್ಠಂ ಕುರ್ಯಾಂ ಕರ್ಮ ಜುಗುಪ್ಸಿತಮ್ || 48 ||

ಗುರುಃ ಕ್ರಿಯಾವಾನೃದ್ಧಶ್ಚ ರಾಜಾ ಪ್ರೇತಃ ಪಿತೇತಿ ಚ |
ತಾತಂ ನ ಪರಿಗರ್ಹೇಯಂ ದೈವತಂ ಚೇತಿ ಸಂಸದಿ || 49 ||

ಕೋ ಹಿ ಧರ್ಮಾರ್ಥಯೋರ್ಹೀನಮೀದೃಶಂ ಕರ್ಮ ಕಿಲ್ಬಿಷಮ್ |
ಸ್ತ್ರಿಯಾಃ ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷುಃ ಸನ್ಕುರ್ಯಾದ್ಧರ್ಮಜ್ಞ ಧರ್ಮವಿತ್ || 50 ||

ಅನ್ತಕಾಲೇ ಹಿ ಭೂತಾನಿ ಮುಹ್ಯಂತೀತಿ ಪುರಾಶ್ರುತಿಃ |
ರಾಜ್ಞೈವಂ ಕುರ್ವತಾ ಲೋಕೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾ ಸಾ ಶ್ರುತಿಃ ಕೃತಾ || 51 ||

ಸಾಧ್ವರ್ಥಮಭಿಸನ್ನಾಯ ಕ್ರೋಧಾನೋಹಾಚ್ಚ ಸಾಹಸಾತ್ |
ತಾತಸ್ಯ ಯದತಿಕ್ರಾಂತಂ ಪ್ರತ್ಯಾಹರತು ತದ್ಭವಾನ್ || 52 ||

ಪಿತುರ್ಹಿ ಸಮತಿಕ್ರಾಂತಂ ಪುತ್ರೋ ಯಃ ಸಾಧು ಮನ್ಯತೇ |
ತದಪತ್ಯಂ ಮತಂ ಲೋಕೇ ವಿಪರೀತಮತೋಽನ್ಯಥಾ || 53 ||

ತದಪತ್ಯಂ ಭವಾನಸ್ತು ಮಾ ಭವಾನುಷ್ಕೃತಂ ಪಿತುಃ |
ಅಭಿಪತ್ತತ್ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಲೋಕೇ ಧೀರವಿಗರ್ಹಿತಮ್ || 54 ||

ಕೈಕೇಯೀಂ ಮಾಂ ಚ ತಾತಂ ಚ ಸುಹೃದೋ ಬಾನ್ಧವಾಂಶ್ಚ ನಃ ।
ಪೌರಜಾನಪದಾನ್ಸರ್ವಾಂಸ್ತ್ರಾತು ಸರ್ವಮಿದಂ ಭವಾನ್ ॥ 55 ॥

ಕ್ಷ ಚಾರಣ್ಯಂ ಕ್ಷ ಚ ಕ್ಷಾತ್ರಂ ಕ್ಷ ಜಟಾಃ ಕ್ಷ ಚ ಪಾಲನಮ್ ।
ಈದೃಶಂ ವ್ಯಾಹತಂ ಕರ್ಮ ನ ಭವಾನ್ಕುರ್ತುಮರ್ಹತಿ ॥ 56 ॥

ಅಥ ಕ್ಲೇಶಜಮೇವ ತ್ವಂ ಧರ್ಮಂ ಚರಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ಧರ್ಮೇಣ ಚತುರೋ ವರ್ಣಾನ್ಪಾಲಯನ್ಕಲಶಮಾಪ್ನುಹಿ ॥ 57 ॥

ಚತುರ್ಣಾಮಾಶ್ರಮಾಣಾಂ ಹಿ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಾಶ್ರಮಮ್ ।
ಆಹುರ್ಧರ್ಮಜ್ಞ ಧರ್ಮಜ್ಞಾಸ್ತಂ ಕಥಂ ತ್ಯಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 58 ॥

ಶ್ರುತೇನ ಬಾಲಃ ಸ್ಥಾನೇನ ಜನ್ಮನಾ ಭವತೋ ಹ್ಯಹಮ್ ।
ಸ ಕಥಂ ಪಾಲಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಭೂಮಿಂ ಭವತಿ ತಿಷ್ಠತಿ ॥ 59 ॥

ಹೀನಬುದ್ಧಿಗುಣೋ ಬಾಲೋ ಹೀನಃ ಸ್ಥಾನೇನ ಚಾಪ್ಯಹಮ್ ।
ಭವತಾ ಚ ವಿನಾ ಭೂತೋ ನ ವರ್ತಯಿತುಮುತ್ಸಹೇ ॥ 60 ॥

ಇದಂ ನಿಖಿಲಮವ್ಯಗ್ರಂ ಪಿತ್ರೈಂ ರಾಜ್ಯಮಕಣ್ವಕಮ್ ।
ಅನುಶಾಧಿ ಸ್ವಧರ್ಮೇಣ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಸಹ ಬಾನ್ಧವೈಃ ॥ 61 ॥

ಇಹೈವ ತ್ವಾಭಿಷಿಂಚ್ಯಂತು ಧರ್ಮಜ್ಞ ಸಹ ಬಾನ್ಧವೈಃ ।
ಋತ್ವಿಜಃ ಸವಸಿಷ್ಠಾಂಶ್ಚ ಮನ್ತ್ರವನ್ಮನ್ತ್ರಕೋವಿದಾಃ ॥ 62 ॥

ಅಭಿಷಿಕ್ತಸ್ತ್ವಮಸ್ಮಾಭಿರಯೋಧ್ಯಾಂ ಪಾಲನೇ ವ್ರಜ ।
ವಿಜಿತ್ಯ ತರಸಾ ಲೋಕಾನ್ಮರುದ್ಭರಿವ ವಾಸವಃ ॥ 63 ॥

ಋಣಾನಿ ತ್ರೀಣ್ಯಪಾಕುರ್ವನ್ದುರ್ಹದಃ ಸಾಧು ನಿರ್ದಹನ್ ।
ಸುಹೃದಸ್ತಪರ್ಪಯನ್ಕಾಮೈಸ್ತ್ವಮೇವಾತ್ರಾನುಶಾಧಿ ಮಾಮ್ ॥ 64 ॥

ಅದ್ಯಾರ್ಯ ಮುದಿತಾಃ ಸಂತು ಸುಹೃದಸ್ತೇಽಭಿಷೇಚನೇ ।
ಅದ್ಯ ಭೀತಾಃ ಪಾಲಯಂತಾಂ ದುರ್ಹೃದಸ್ತೇ ದಿಶೋ ದಶ ॥ 65 ॥

ಆಕ್ರೋಶಂ ಮಮ ಮಾತುಶ್ಚ ಪ್ರಮೃಜ್ಯ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಅದ್ಯ ತತ್ರ ಭವಂತಂ ಚ ಪಿತರಂ ರಕ್ಷ ಕಿಲ್ಬಿಷಾತ್ ॥ 66 ॥

ಶಿರಸಾ ತ್ವಾಭಿಯಾಚೇಹಂ ಕುರುಷ್ವ ಕರುಣಾಂ ಮಯಿ ।
ಬಾನ್ಧವೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷ್ವಿವ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥ 67 ॥

ಅಥ ವಾ ಪೃಷ್ಠತಃ ಕೃತ್ವಾ ವನಮೇವ ಭವಾನಿತಃ ।
ಗಮಿಷ್ಯತಿ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಭವತಾ ಸಾರ್ಧಮಪ್ಯಹಮ್ ॥ 68 ॥

ತಥಾಪಿ ರಾಮೋ ಭರತೇನ ತಾಮ್ಯತ
ಪ್ರಸಾದ್ಯಮಾನಃ ಶಿರಸಾ ಮಹೀಪತಿಃ ।
ನ ಚೈವ ಚಕ್ರೇ ಗಮನಾಯ ಸತ್ತ್ವವಾನ್
ಮತಿಂ ಪಿತುಸ್ತದ್ವಚನೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥ 69 ॥

ತದದ್ಭುತಂ ಸ್ಥೈರ್ಯಮವೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವೇ
ಸಮಂ ಜನೋ ಹರ್ಷಮವಾಪ ದುಃಖಿತಃ ।
ನ ಯಾತ್ಯಯೋಧ್ಯಾಮಿತಿ ದುಃಖಿತೋಽಭವತ್
ಸ್ಥಿರಪ್ರತಿಜ್ಞತ್ವಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಹರ್ಷಿತಃ ॥ 70 ॥

ತಮೃತ್ವಿಜೋ ನೈಗಮಯೂಥವಲ್ಲಭಾಃ
ತಥಾ ವಿಸಂಜ್ಞಾಶ್ರುಕಲಾಶ್ಚ ಮಾತರಃ ।
ತಥಾ ಬ್ರುವಾಣಂ ಭರತಂ ಪ್ರತುಷ್ಟುವುಃ
ಪ್ರಣಮ್ಯ ರಾಮಂ ಚ ಯಯಾಚಿರೇ ಸಹ ॥ 71 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪುನರೇವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ತು ಭರತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಚ ತತಃ ಶ್ರೀಮಾಣಾಜ್ಞಾತಿಮಧ್ಯೇಽತಿಸತ್ಕೃತಃ ॥ ೧ ॥

ಉಪಪನ್ನಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಯತ್ತ್ವಮೇವಮಭಾಷಧಾಃ ।
ಜಾತಃ ಪುತ್ರೋ ದಶರಥಾತ್ಮಕೇರ್ಯಾಂ ರಾಜಸತ್ತಮಾತ್ ॥ ೨ ॥

ಪುರಾ ಭ್ರಾತಃ ಪಿತಾ ನಃ ಸ ಮಾತರಂ ತೇ ಸಮುದ್ವಹನ್ ।
ಮಾತಾಮಹೇ ಸಮಾಶ್ರಾಷೀದ್ರಾಜ್ಯಶುಲ್ಕಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ದೇವಾಸುರೇ ಚ ಸಜ್ಗ್ರಾಮೇ ಜನನೈಶ್ಚ ತವ ಪಾರ್ಥಿವಃ ।
ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಣೋ ದದೌ ರಾಜಾ ವರಮಾರಾಧಿತಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೪ ॥

ತತಃ ಸಾ ಸಮ್ಪ್ರತಿಶ್ರಾವ್ಯ ತವ ಮಾತಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ಅಯಾಚತ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೌಷ್ಠ ವರೌ ವರವರ್ಣಿನೀ ॥ ೫ ॥

ತವ ರಾಜ್ಯಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಮಮ ಪ್ರವ್ರಾಜನಂ ತಥಾ ।
ತಚ್ಚ ರಾಜಾ ತಥಾ ತಸ್ಯೈ ನಿಯುಕ್ತಃ ಪ್ರದದೌ ವರಮ್ ॥ ೬ ॥

ತೇನ ಪಿತ್ರಾಹಮಪ್ಯತ್ರ ನಿಯುಕ್ತಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಚತುರ್ದಶ ವನೇ ವಾಸಂ ವರ್ಷಾಣಿ ವರದಾನಿಕಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸೋಽಹಂ ವನಮಿದಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ನಿರ್ಜನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನ್ವಿತಃ ।
ಶೀತಯಾ ಚಾಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಃ ಸತ್ಯವಾದೇ ಸ್ಥಿತಃ ಪಿತುಃ ॥ ೮ ॥

ಭವಾನಪಿ ತಥೇತ್ಯೇವ ಪಿತರಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಮ್ ।
ಕರ್ತುಮರ್ಹತಿ ರಾಜೇನ್ದ್ರಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವಾಭಿಷೇಚನಾತ್ ॥ ೯ ॥

ಋಣಾನ್ಮೋಚಯ ರಾಜಾನಂ ಮತ್ಕೃತೇ ಭರತ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ಪಿತರಂ ತ್ರಾಹಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಮಾತರಂ ಚಾಭಿನಂದಯ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೂಯತೇ ಹಿ ಪುರಾ ತಾತ ಶ್ರುತಿಗೀತಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ಗಯೇನ ಯಜಮಾನೇನ ಗಯೇಷ್ಟೇವ ಪಿತೃನ್ಪ್ರತಿ ॥ 11 ॥

ಪುಂ ನಾಮ್ನಾ ನರಕಾದ್ಯಸ್ಮಾತ್ಪಿತರಂ ತ್ರಾಯತೇ ಸುತಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಪುತ್ರ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಪಿತೃನ್ಯತ್ಪ್ರತಿ ವಾ ಸುತಃ ॥ 12 ॥

ಏಷ್ಟವ್ಯಾ ಬಹವಃ ಪುತ್ರಾ ಗುಣವನ್ನೋ ಬಹುಶ್ರುತಾಃ ।
ತೇಷಾಂ ವೈ ಸಮವೇತಾನಾಮಪಿ ಕಶ್ಚಿದ್ಗಯಾಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ 13 ॥

ಏವಂ ರಾಜರ್ಷಯಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತೀತಾ ರಾಜನಂದನ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಹಿ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಿತರಂ ನರಕಾತ್ಪ್ರಭೋ ॥ 14 ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಗಚ್ಛ ಭರತ ಪ್ರಕೃತೀರನುರಂಜಯ ।
ಶತ್ರುಘ್ನ ಸಹಿತೋ ವೀರ ಸಹ ಸರ್ವೈರ್ದ್ವಿಜಾತಿಭಿಃ ॥ 15 ॥

ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯೇ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಮಹಮಪ್ಯವಿಲಮ್ಬಯನ್ ।
ಆಭ್ಯಾಂ ತು ಸಹಿತೋ ರಾಜನ್ಯದೇಹ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ॥ 16 ॥

ತ್ವಂ ರಾಜಾ ಭವ ಭರತ ಸ್ವಯಂ ನರಾಣಾಮ್
ವನ್ಯಾನಾಮಹಮಪಿ ರಾಜರಾಣ್ಯಗಾಣಾಮ್ ।
ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಪುರವರಮದ್ಯ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಠಃ
ಸಂಹೃಷ್ಠಸ್ತ್ವಹಮಪಿ ದಣ್ಡಕಾನ್ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯೇ ॥ 17 ॥

ಭಾಯಾಂ ತೇ ದಿನಕರಭಾಃ ಪ್ರಬಾಧಮಾನಮ್
ವರ್ಷತ್ರಂ ಭರತ ಕರೋತು ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಶೀತಾಮ್ ।
ಏತೇಷಾಮಹಮಪಿ ಕಾನನದ್ರುಮಾಣಾಮ್
ಭಾಯಾಂ ತಾಮತಿಶಯಿನೀಂ ಸುಖಿಂ ಶ್ರಯಿಷ್ಯೇ ॥ 18 ॥

ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಕುಶಲಮತಿಸ್ತು ತೇ ಸಹಾಯಃ
ಸೌಮಿತ್ರರ್ಮಮ ವಿದಿತಃ ಪ್ರಧಾನಮಿತ್ರಮ್ ।
ಚತ್ವಾರಸ್ತನಯವರಾ ವಯಂ ನರೇಂದ್ರಮ್
ಸತ್ಯಸ್ಥಂ ಭರತ ಚರಾಮ ಮಾ ವಿಷಾದಮ್ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

ಏಕೋನಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಆಶ್ವಾಸಯನ್ತಂ ಭರತಂ ಜಾಬಾಲಿಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮಃ ।
ಉವಾಚ ರಾಮಂ ಧರ್ಮಜ್ಞಂ ಧರ್ಮಾಪೇತಮಿದಂ ವಚಃ ॥ ೧ ॥

ಸಾಧು ರಾಘವ ಮಾ ಭೂತ್ತೇ ಬುದ್ಧಿರೇವಂ ನಿರರ್ಥಕಾ ।
ಪ್ರಾಕೃತಸ್ಯ ನರಸ್ಯೇವ ಆರ್ಯ ಬುದ್ಧೇಸ್ತಪಸ್ವಿನಃ ॥ ೨ ॥

ಕಃ ಕಸ್ಯ ಪುರುಷೋ ಬನ್ಧುಃ ಕಿಮಾಪ್ಯಂ ಕಸ್ಯ ಕೇನಚಿತ್ ।
ಯದೇಕೋ ಜಾಯತೇ ಜನ್ತುರೇಕ ಏವ ವಿನಶ್ಯತಿ ॥ ೩ ॥

ತಸ್ಮಾನ್ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಚೇತಿ ರಾಮ ಸಜ್ಜೇತ ಯೋ ನರಃ ।
ಉನ್ಮತ್ತ ಇವ ಸ ಜ್ಞೇಯೋ ನಾಸ್ತಿ ಕಾಚಿದ್ಧಿ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ॥ ೪ ॥

ಯಥಾ ಗ್ರಾಮಾನ್ತರಂ ಗಚ್ಛನ್ನರಃ ಕಶ್ಚಿತ್ಕೃಷ್ಣಚಿದ್ವಸೇತ್ ।
ಉತ್ಸೃಜ್ಯ ಚ ತಮಾವಾಸಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೋತಾಪರೇಹನಿ ॥ ೫ ॥

ಏವಮೇವ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಗೃಹಂ ವಸು ।
ಆವಾಸಮಾತ್ರಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಸಜ್ಜನ್ತೇ ನಾತ್ರ ಸಜ್ಜನಾಃ ॥ ೬ ॥

ಪಿತ್ರೈರಾಜ್ಯಂ ಸಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಸ ನಾರ್ಹತಿ ನರೋತ್ತಮ ।
ಆಸ್ಥಾತುಂ ಕಾಪಥಂ ದುಃಖಂ ವಿಷಮಂ ಬಹುಕಣ್ವಕಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಮೃದ್ಧಾಯಾಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಮಾತ್ಮಾನಮಭಿಷೇಚಯ ।
ಏಕವೇಣೀಧರಾ ಹಿ ತ್ವಾಂ ನಗರೀ ಸಮ್ಪ್ರತಿಕ್ಷತೇ ॥ ೮ ॥

ರಾಜಭೋಗಾನನುಭವನ್ಮಹಾರ್ಹಾನ್ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜ ।
ವಿಹರ ತ್ವಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಯಥಾ ಶಕ್ರಸ್ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪೇ ॥ ೯ ॥

ನ ತೇ ಕಶ್ಚಿದ್ಧರತಃಸ್ತ್ವಂ ಚ ತಸ್ಯ ನ ಕಶ್ಚನ ।
ಅನ್ಯೋ ರಾಜಾ ತ್ವಮನ್ಯಶ್ಚ ತಸ್ಮಾತ್ಕುರು ಯದುಚ್ಯತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಗತಃ ಸ ನೃಪತಿಸ್ತತ್ರ ಗನ್ತವ್ಯಂ ಯತ್ರ ತೇನ ವೈ ।
ಪ್ರವೃತ್ತಿರೇಷಾ ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ತ್ವಂ ತು ಮಿಥ್ಯಾ ವಿಹನ್ಯಸೇ ॥ 11 ॥

ಅರ್ಥಧರ್ಮಪರಾ ಯೇ ಯೇ ತಾಂಸ್ತಾ ಇಹೋಚಾಮಿ ನೇತರಾನ್ ।
ತೇ ಹಿ ದುಃಖಮಿಹ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿನಾಶಂ ಪ್ರೇತ್ಯ ಭೇಜಿರೇ ॥ 12 ॥

ಅಷ್ಟಕಾ ಪಿತೃದೈವತ್ಯಮಿತ್ಯಯಂ ಪ್ರಸ್ತುತೋ ಜನಃ ।
ಅನ್ನಸ್ಯೋಪದ್ರವಂ ಪಶ್ಯ ಮೃತೋ ಹಿ ಕಿಮಶಿಷ್ಯತಿ ॥ 13 ॥

ಯದಿ ಭುಕ್ತಮಿಹಾನ್ಯೇನ ದೇಹಮನ್ಯಸ್ಯ ಗಚ್ಛತಿ ।
ದದ್ಯಾತ್ಪ್ರವಸತಃ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ನ ತತ್ಪಥ್ಯಶನಂ ಭವೇತ್ ॥ 14 ॥

ದಾನಸಂವನನಾ ಹ್ಯೇತೇ ಗ್ರನ್ಥಾ ಮೇಧಾವಿಭಿಃ ಕೃತಾಃ ।
ಯಜಸ್ವ ದೇಹಿ ದೀಕ್ಷಸ್ವ ತಪಸ್ತಪ್ಯಸ್ವ ಸನ್ತ್ಯಜ ॥ 15 ॥

ಸ ನಾಸ್ತಿ ಪರಮಿತೈವ ಕುರು ಬುದ್ಧಿಂ ಮಹಾಮತೇ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಯತ್ತದಾತಿಷ್ಠಂ ಪರೋಕ್ಷಂ ಪೃಷ್ಠತಃ ಕುರು ॥ 16 ॥

ಸತಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸರ್ವಲೋಕನಿರ್ದರ್ಶಿನೀಮ್ ।
ರಾಜ್ಯಂ ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಭರತೇನ ಪ್ರಸಾದಿತಃ ॥ 17 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಜಾಬಾಲೇಸ್ತು ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಾತ್ಮನಾಂ ವರಃ ।
ಉವಾಚ ಪರಯಾ ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ವಬುದ್ಧ್ಯಾ ಚಾವಿಪನ್ನಯಾ ॥ ೧ ॥

ಭವಾನೇ ಪ್ರಿಯಕಾಮಾರ್ಥಂ ವಚನಂ ಯದಿಹೋಕ್ತವಾನ್ ।
ಅಕಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಸಂಜ್ಞಾಶಮಪಥ್ಯಂ ಪಥ್ಯಸಮ್ಮಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಿರ್ಮರ್ಯಾದಸ್ತು ಪುರುಷಃ ಪಾಪಾಚಾರಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಮಾನಂ ನ ಲಭತೇ ಸತ್ಸು ಭಿನ್ನಚಾರಿತ್ರದರ್ಶನಃ ॥ ೩ ॥

ಕುಲೀನಮಕುಲೀನಂ ವಾ ವೀರಂ ಪುರುಷಮಾನಿನಮ್ ।
ಚಾರಿತ್ರಮೇವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಿ ಶುಚಿಂ ವಾ ಯದಿ ವಾಶುಚಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅನಾರಯಾಸ್ತ್ವರ್ಯ ಸಂಜ್ಞಾಶಃ ಶೌಚಾದ್ಧೀನಸ್ತಥಾ ಶುಚಿಃ ।
ಲಕ್ಷಣ್ಯವದಲಕ್ಷಣೋ ದುಃಶೀಲಃ ಶೀಲವಾನಿವ ॥ ೫ ॥

ಅಧರ್ಮಂ ಧರ್ಮವೇಷೇಣ ಯದೀಮಂ ಲೋಕಸಂಚರಮ್ ।
ಅಭಿಪತ್ಸ್ಯೇ ಶುಭಂ ಹಿತಾಸ್ವ ಕ್ರಿಯಾವಿಧಿವಿವರ್ಜಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಕಶ್ಚೇತಯಾನಃ ಪುರುಷಃ ಕಾರ್ಯಕಾರ್ಯವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ಬಹು ಮಂಸ್ಯತಿ ಮಾಂ ಲೋಕೇ ದುರ್ವೃತ್ತಂ ಲೋಕದೂಷಣಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕಸ್ಯ ಯಾಸ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ವೃತ್ತಂ ಕೇನ ವಾ ಸ್ವರ್ಗಮಾಪ್ನುಯಾಮ್ ।
ಅನಯಾ ವರ್ತಮಾನೋಽಹಂ ವೃತ್ತಾ ಹೀನಪ್ರತಿಜ್ಞಯಾ ॥ ೮ ॥

ಕಾಮವೃತ್ತಸ್ತ್ವಯಂ ಲೋಕಃ ಕೃತ್ಸುಃ ಸಮುಪವರ್ತತೇ ।
ಯದ್ವೃತ್ತಾಃ ಸಂತಿ ರಾಜಾನಸ್ತದ್ವೃತ್ತಾಃ ಸಂತಿ ಹಿ ಪ್ರಜಾಃ ॥ ೯ ॥

ಸತ್ಯಮೇವಾನ್ಮಶಂಸ್ಯಂ ಚ ರಾಜವೃತ್ತಂ ಸನಾತನಮ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಸತ್ಯಾತ್ಮಕಂ ರಾಜ್ಯಂ ಸತ್ಯೇ ಲೋಕಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಋಷಯಶ್ಚೈವ ದೇವಾಶ್ಚ ಸತ್ಯಮೇವ ಹಿ ಮೇನಿರೇ ।
ಸತ್ಯವಾದೀ ಹಿ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ನರಮಂ ಗಚ್ಛತಿ ಕ್ಷಯಮ್ ॥ 11 ॥

ಉದ್ವಿಜಂತೇ ಯಥಾ ಸರ್ಪಾನ್ನರಾದನ್ಯತವಾದಿನಃ ।
ಧರ್ಮಃ ಸತ್ಯಂ ಪರೋ ಲೋಕೇ ಮೂಲಂ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಯ ಚೋಚ್ಯತೇ ॥ 12 ॥

ಸತ್ಯಮೇವೇಶ್ವರೋ ಲೋಕೇ ಸತ್ಯಂ ಪದ್ಮಾ ಸಮಾಶ್ರಿತಾ ।
ಸತ್ಯಮೂಲಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಸತ್ಯಾನ್ನಾಸ್ತಿ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ 13 ॥

ದತ್ತಮಿಷ್ಟಂ ಹುತಂ ಚೈವ ತಪ್ತಾನಿ ಚ ತಪಾಂಸಿ ಚ ।
ವೇದಾಃ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ್ಯಾಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಸತ್ಯಪರೋ ಭವೇತ್ ॥ 14 ॥

ಏಕಃ ಪಾಲಯತೇ ಲೋಕಮೇಕಃ ಪಾಲಯತೇ ಕುಲಮ್ ।
ಮಜ್ಜತೈಕೋ ಹಿ ನಿರಯ ಏಕಃ ಸ್ವರ್ಗೇ ಮಹೀಯತೇ ॥ 15 ॥

ಸೋಽಹಂ ಪಿತುರ್ನಿದೇಶಂ ತು ಕಿಮರ್ಥಂ ನಾನುಪಾಲಯೇ ।
ಸತ್ಯಪ್ರತಿಶ್ರವಃ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯೇನ ಸಮಯೀಕೃತಃ ॥ 16 ॥

ನೈವ ಲೋಭಾನ್ನ ಮೋಹಾದ್ವಾ ನ ಚಾಜ್ಞಾನಾತ್ತಮೋಽನ್ವಿತಃ ।
ಸೇತುಂ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಭೇತ್ಯಾಸ್ಮಿ ಗುರೋಃ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಶ್ರವಃ ॥ 17 ॥

ಅಸತ್ಯಸನ್ನದಸ್ಯ ಸತಶ್ಚಲಸ್ಯಾಸ್ಥಿರಚೇತಸಃ ।
ನೈವ ದೇವಾ ನ ಪಿತರಃ ಪ್ರತೀಚ್ಛಂತೀತಿ ನಃ ಶ್ರುತಮ್ ॥ 18 ॥

ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಮಿಮಂ ಧರ್ಮಂ ಸತ್ಯಂ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಭಾರಃ ಸತ್ಪುರುಷಾಚೀರ್ಣಸ್ತದರ್ಥಮಭಿನಂದ್ಯತೇ ॥ 19 ॥

ಕ್ಷಾತ್ರಂ ಧರ್ಮಮಹಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವೇ ಹ್ಯಧರ್ಮಂ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ ।
ಕ್ಷುದ್ರಾನ್ಮೃಶಂಸೈರ್ಲುಬ್ಧೈಶ್ಚ ಸೇವಿತಂ ಪಾಪಕರ್ಮಭಿಃ ॥ 20 ॥

ಕಾಯೇನ ಕುರುತೇ ಪಾಪಂ ಮನಸಾ ಸಮ್ಪ್ರಧಾರ್ಯ ಚ ।
ಅನ್ಯತಂ ಜಿಹ್ವಯಾ ಚಾಹ ತ್ರಿವಿಧಂ ಕರ್ಮ ಪಾತಕಮ್ ॥ 21 ॥

ಭೂಮಿಃ ಕೀರ್ತಿಯಶೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪುರುಷಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂತಿ ಹಿ ।
ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಂ ಚಾನುಬಧ್ನಂತಿ ಸತ್ಯಮೇವ ಭಜೇತ ತತ್ ॥ 22 ॥

ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಹೃನ್ಮಾರ್ಯಮೇವ ಸ್ಯಾದ್ಯದ್ಭವಾನವಧಾರ್ಯ ಮಾಮ್ ।
ಆಹ ಯುಕ್ತಿಕರೈರ್ವಾಕೈರಿದಂ ಭದ್ರಂ ಕುರುಷ್ವಹ ॥ 23 ॥

ಕಥಂ ಹೃಹಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ವನವಾಸಮಿಮಂ ಗುರೋಃ ।
ಭರತಸ್ಯ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವಚೋ ಹಿತ್ವಾ ಗುರೋರ್ವಚಃ ॥ 24 ॥

ಸ್ಥಿರಾ ಮಯಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಗುರುಸಂನಿಧೌ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾ ದೇವೀ ಕೃಕೇಯೀ ಚಾಭವತ್ತದಾ ॥ 25 ॥

ವನವಾಸಂ ವಸನ್ನೇವಂ ಶುಚಿರ್ನಿಯತಭೋಜನಃ ।
ಮೂಲೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಫಲೈಃ ಪುಣ್ಯೈಃ ಪಿತೃಂದೇವಾಂಶ್ಚ ತರ್ಪಯನ್ ॥ 26 ॥

ಸಂತುಷ್ಟಪಿಪ್ಪಾಪರ್ವಗೋಽಹಂ ಲೋಕಯಾತ್ರಾಂ ಪ್ರವರ್ತಯೇ ।
ಅಕುಹಃ ಶ್ರದ್ಧಧಾನಃ ಸನ್ಮಾರ್ಯಾಕಾರ್ಯವಿಚಕ್ಷಣಃ ॥ 27 ॥

ಕರ್ಮಭೂಮಿಮಿಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಯಚ್ಛುಭಮ್ ।
ಅಗ್ನಿರ್ವಾಯುಶ್ಚ ಸೋಮಶ್ಚ ಕರ್ಮಣಾಂ ಫಲಭಾಗಿನಃ ॥ 28 ॥

ಶತಂ ಕ್ರತೂನಾಮಾಹೃತ್ಯ ದೇವರಾಟ್ರಿದಿವಂ ಗತಃ ।
ತಪಾಂಸ್ಯುಗ್ರಾಣಿ ಚಾಸ್ಥಾಯ ದಿವಂ ಯಾತಾ ಮಹರ್ಷಯಃ ॥ 29 ॥

ಸತ್ಯಂ ಚ ಧರ್ಮಂ ಚ ಪರಾಕ್ರಮಂ ಚ
ಭೂತಾನುಕರ್ಮಾಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿತಾಂ ಚ ।
ದ್ವಿಜಾತಿದೇವಾತಿಥಿಪೂಜನಂ ಚ
ಪನ್ನಾಥನಮಾಹುಸ್ತ್ರಿದಿವಸ್ಯ ಸಂತಃ ॥ 30 ॥

ಧರ್ಮೇ ರತಾಃ ಸತ್ಪುರುಷೈಃ ಸಮೇತಾಃ
ತೇಜಸ್ವಿನೋ ದಾನಗುಣಪ್ರಧಾನಾಃ ।
ಅಹಿಂಸಕಾ ವೀತಮಲಾಶ್ಚ ಲೋಕೇ
ಭವಂತಿ ಪೂಜ್ಯಾ ಮುನಯಃ ಪ್ರಧಾನಾಃ ॥ 31 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ದ್ವ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಕ್ರುದ್ಧಮಾಜ್ಞಾಯ ರಾಮ ತು ವಸಿಷ್ಠಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
ಜಾಬಾಲಿರಪಿ ಜಾನೀತೇ ಲೋಕಸ್ಯಾಸ್ಯ ಗತಾಗತಿಮ್ |
ನಿವರ್ತಯಿತು ಕಾಮಸ್ತು ತ್ವಾಮೇತದ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ಇಮಾಂ ಲೋಕಸಮುತ್ಪತ್ತಿಂ ಲೋಕನಾಥ ನಿಬೋಧ ಮೇ |
ಸರ್ವಂ ಸಲಿಲಮೇವಾಸೀತ್ಪ್ರಥಿವೀ ಯತ್ರ ನಿರ್ಮಿತಾ |
ತತಃ ಸಮಭವದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ್ವಯಮ್ಬುದೈರ್ವತ್ಯೈಃ ಸಹ || 2 ||

ಸ ವರಾಹಸ್ತತೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರೋಜ್ಜಹಾರ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ |
ಅಸೃಜಚ್ಚ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಸಹ ಪುತ್ರೈಃ ಕೃತಾತ್ಮಭಿಃ || 3 ||

ಆಕಾಶಪ್ರಭವೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಾಶ್ವತೋ ನಿತ್ಯ ಅವ್ಯಯಃ |
ತಸ್ಮಾನ್ಮರೀಚಿಃ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಮರೀಚೇಃ ಕಶ್ಯಪಃ ಸುತಃ || 4 ||

ವಿವಸ್ವಾನ್ಕಶ್ಯಪಾಜ್ಜಜ್ಞೇ ಮನುರ್ವೈವಸ್ವತಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ಸ ತು ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪೂರ್ವಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಸ್ತು ಮನೋಃ ಸುತಃ || 5 ||

ಯಸ್ಯೇಯಂ ಪ್ರಥಮಂ ದತ್ತಾ ಸಮೃದ್ಧಾ ಮನುನಾ ಮಹೀ |
ತಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ರಾಜಾನಂ ವಿದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕಮ್ || 6 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕೋಸ್ತು ಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಕುಕ್ಷಿರೇವೇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ |
ಕುಕ್ಷೇರಥಾತ್ಮಜೋ ವೀರೋ ವಿಕುಕ್ಷಿರುದಪದ್ಯತ || 7 ||

ವಿಕುಕ್ಷೇಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾ ಬಾಣಃ ಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಬಾಣಸ್ಯ ತು ಮಹಾಬಾಹುರನರಣ್ಯೋ ಮಹಾಯಶಾಃ || 8 ||

ನಾನಾ ವೃಷ್ಟಿರ್ಬಭೂವಾಸ್ಮಿನ್ನ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಂ ಸತಾಂ ವರೇ |
ಅನರಣ್ಯೇ ಮಹಾರಾಜೇ ತಸ್ಕರೋ ವಾಪಿ ಕಶ್ಚನ || 9 ||

ಅನರಣ್ಯಾನ್ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪೃಥೂ ರಾಜಾ ಬಭೂವ ಹ |
ತಸ್ಮಾತ್ಪೃಥೋರ್ಮಹಾರಾಜಸ್ತ್ರಿಶಂಕುರುದಪದ್ಯತ |
ಸ ಸತ್ಯವಚನಾದ್ವೀರಃ ಸಶರೀರೋ ದಿವಂ ಗತಃ || 10 ||

ತ್ರಿಶಂಕೂರಭವತ್ಸೂನುಧುನ್ದುಮಾರೋ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಧುನ್ದುಮಾರಾನ್ಮಹಾತೇಜಾ ಯುವನಾಶೋ ವ್ಯಜಾಯತ || 11 ||

ಯುವನಾಶ್ವ ಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಾನ್ದಾತಾ ಸಮಪದ್ಯತ |
ಮಾನ್ದಾತುಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಸನ್ನಿರುದಪದ್ಯತ || 12 ||

ಸುಸನ್ನೇರಪಿ ಪುತ್ರೌ ದೌಷ್ಠ ಧ್ರುವಸನ್ನಿಃ ಪ್ರಸೇನಜಿತ್ |
ಯಶಸ್ವೀ ಧ್ರುವಸನ್ನೇಸ್ತು ಭರತೋ ರಿಪುಸೂದನಃ || 13 ||

ಭರತಾತ್ಮ ಮಹಾಬಾಹೋರಸಿತೋ ನಾಮ ಜಾಯತ |
ಯಸ್ಯೈತೇ ಪ್ರತಿರಾಜಾನ ಉದಪದ್ಯಂತ ಶತ್ರುವಃ |
ಹೈಹಯಾಸ್ತಾಲಜಜ್ಞಾಶ್ಚ ಶೂರಾಶ್ಚ ಶಶಬಿನ್ನವಃ || 14 ||

ತಾಂಸ್ತು ಸರ್ವಾನ್ಪ್ರತಿವ್ಯೂಹ್ಯ ಯುದ್ಧೇ ರಾಜಾ ಪ್ರವಾಸಿತಃ |
ಸ ಚ ಶೈಲವರೇ ರಮ್ಯೇ ಬಭೂವಾಭಿರತೋ ಮುನಿಃ |
ದ್ವೇ ಚಾಸ್ಯ ಭಾರ್ಯೇ ಗರ್ಭಿಣ್ಯೌ ಬಭೂವತುರಿತಿ ಶ್ರುತಿಃ || 15 ||

ಭಾರ್ಗವಶ್ಚೈವನೋ ನಾಮ ಹಿಮವನ್ತಮುಪಾಶ್ರಿತಃ |
ತಮೃಷಿಂ ಸಮುಪಾಗಮ್ಯ ಕಾಲಿನ್ದೀ ತ್ವಭ್ಯವಾದಯತ್ || 16 ||

ಸ ತಾಮಭ್ಯವದದ್ವಿಪ್ರೋ ವರೇಪ್ಸುಂ ಪುತ್ರಜನ್ಮನಿ |
ತತಃ ಸಾ ಗೃಹಮಾಗಮ್ಯ ದೇವೀ ಪುತ್ರಂ ವ್ಯಜಾಯತ || 17 ||

ಸಪತ್ನಾ ತು ಗರಸ್ತಸ್ಯೈ ದತ್ತೋ ಗರ್ಭಜಿಘಾಂಸಯಾ |
ಗರೇಣ ಸಹ ತೇನೈವ ಜಾತಃ ಸ ಸಗರೋಽಭವತ್ || 18 ||

ಸ ರಾಜಾ ಸಗರೋ ನಾಮ ಯಃ ಸಮುದ್ರಮಖಾನಯತ್ |
ಇಷ್ಟಾಂ ಪರ್ವಣಿ ವೇಗೇನ ತ್ರಾಸಯನ್ತಮಿಮಾಃ ಪ್ರಜಾಃ || 19 ||

ಅಸಮಂಜಸ್ಸು ಪುತ್ರೋಽಭೂತ್ಸಗರಸ್ಯೇತಿ ನಃ ಶ್ರುತಮ್ |
ಜೀವನ್ನೇವ ಸ ಪಿತ್ರಾ ತು ನಿರಸ್ತಃ ಪಾಪಕರ್ಮಕೃತ್ || 20 ||

ಅಂಶುಮಾನಿತಿ ಪುತ್ರೋಽಭೂದಸಮಂಜಸ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ದಿಲೀಪೋಽಂಶುಮತಃ ಪುತ್ರೋ ದಿಲೀಪಸ್ಯ ಭಗೀರಥಃ || 21 ||

ಭಗೀರಥಾತ್ಮಕುತ್ಸ್ಥಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಯೇನ ತು ಸ್ಮೃತಾಃ |
ಕಕುತ್ಸ್ಥಸ್ಯ ತು ಪುತ್ರೋಽಭೂದ್ರಘುರ್ಯೇನ ತು ರಾಘವಃ || 22 ||

ರಘೋಸ್ತು ಪುತ್ರಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಪ್ರವೃದ್ಧಃ ಪುರುಷಾದಕಃ |
ಕಲ್ಮಷಪಾದಃ ಸೌದಾಸ ಇತ್ಯೇವಂ ಪ್ರಥಿತೋ ಭುವಿ || 23 ||

ಕಲ್ಮಷಪಾದಪುತ್ರೋಽಭೂಚ್ಛಿಣ್ಣಿಣಸ್ತ್ವಿತಿ ವಿಶ್ರುತಃ |
ಯಸ್ತು ತದ್ವೀರ್ಯಮಾಸಾದ್ಯ ಸಹಸೇನೋ ವ್ಯನೀನಶತ್ || 24 ||

ಶಚ್ಛಿಣಸ್ಯ ತು ಪುತ್ರೋಽಭೂಚ್ಛೂರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸುಂದರ್ಶನಃ |
ಸುಂದರ್ಶನಸ್ಯಾಗ್ನಿವರ್ಣ ಅಗ್ನಿವರ್ಷಸ್ಯ ಶೀಘ್ರಗಃ || 25 ||

ಶೀಘ್ರಗಸ್ಯ ಮರುಃ ಪುತ್ರೋ ಮರೋಃ ಪುತ್ರಃ ಪ್ರಶುಶ್ರುಕಃ |
ಪ್ರಶುಶ್ರುಕಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಽಭೂದಮ್ಬರೀಷೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ || 26 ||

ಅಮ್ಬರೀಷಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಽಭೂನ್ನಹುಷಃ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ |
ನಹುಷಸ್ಯ ಚ ನಾಭಾಗಃ ಪುತ್ರಃ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಃ || 27 ||

ಅಜಶ್ಚ ಸುವ್ರತಶ್ಚೈವ ನಾಭಾಗಸ್ಯ ಸುತಾವುಭೌ |
ಅಜಸ್ಯ ಚೈವ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸುತಃ || 28 ||

ತಸ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಽಸಿ ದಾಯಾದೋ ರಾಮ ಇತ್ಯಭಿವಿಶ್ರುತಃ |
ತದ್ಗೃಹಾಣ ಸ್ವಕಂ ರಾಜ್ಯಮವೇಕ್ಷಸ್ವ ಜಗನ್ನೃಪ || 29 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ರಾಜಾ ಭವತಿ ಪೂರ್ವಜಃ |
ಪೂರ್ವಜೇನಾವರಃ ಪುತ್ರೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷಿಚ್ಯತೇ || 30 ||

ಸ ರಾಘವಾಣಾಂ ಕುಲಧರ್ಮಮಾತ್ಮನಃ
ಸನಾತನಂ ನಾದ್ಯ ವಿಹಾತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಪ್ರಭೂತರತ್ನಾಮನುಶಾಧಿ ಮೇದಿನೀಮ್
ಪ್ರಭೂತರಾಷ್ಟ್ರಂ ಪಿತೃವನ್ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ 31 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ತ್ಯುಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ವಸಿಷ್ಠಸ್ತು ತದಾ ರಾಮಮುಕ್ತಾ ರಾಜಪುರೋಹಿತಃ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ಧರ್ಮಸಂಯುಕ್ತಂ ಪುನರೇವಾಪರಂ ವಚಃ ॥೧॥

ಪುರುಷಸ್ಯೇಹ ಜಾತಸ್ಯ ಭವಂತಿ ಗುರವಸ್ತ್ರಯಃ ।
ಆಚಾರ್ಯಶ್ಚೈವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಚ ರಾಘವ ॥೨॥

ಪಿತಾ ಹ್ಯೇನಂ ಜನಯತಿ ಪುರುಷಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ದದಾತಿ ಚಾಚಾರ್ಯಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಸು ಗುರುರುಚ್ಯತೇ ॥೩॥

ಸ ತೇಽಹಂ ಪಿತುರಾಚಾರ್ಯಸ್ತವ ಚೈವ ಪರಂತಪ ।
ಮಮ ತ್ವಂ ವಚನಂ ಕುರ್ವನ್ನಾತಿವರ್ತೇಃ ಸತಾಂ ಗತಿಮ್ ॥೪॥

ಇಮಾ ಹಿ ತೇ ಪರಿಷದಃ ಶ್ರೇಣಯಶ್ಚ ಸಮಾಗತಾಃ ।
ಏಷು ತಾತ ಚರನ್ಧರ್ಮಂ ನಾತಿವರ್ತೇಃ ಸತಾಂ ಗತಿಮ್ ॥೫॥

ವೃದ್ಧಾ ಯಾ ಧರ್ಮಶೀಲಾಯಾ ಮಾತುರ್ನಾರ್ಹಸ್ಯವರ್ತಿತುಮ್ ।
ಅಸ್ಯಾಸ್ತು ವಚನಂ ಕುರ್ವನ್ನಾತಿವರ್ತೇಃ ಸತಾಂ ಗತಿಮ್ ॥೬॥

ಭರತಸ್ಯ ವಚಃ ಕುರ್ವನ್ಯಾಚಮಾನಸ್ಯ ರಾಘವ ।
ಆತ್ಮಾನಂ ನಾತಿವರ್ತೇಸ್ತ್ವಂ ಸತ್ಯಧರ್ಮಪರಾಕ್ರಮ ॥೭॥

ಏವಂ ಮಧುರಮುಕ್ತಸ್ತು ಗುರುಣಾ ರಾಘವಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಸಮಾಸೀನಂ ವಸಿಷ್ಠಂ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ ॥೮॥

ಯನ್ಮಾತಾಪಿತರೌ ವೃತ್ತಂ ತನಯೇ ಕುರುತಃ ಸದಾ ।
ನ ಸುಪ್ರತಿಕರಂ ತತ್ತ್ವ ಮಾತ್ರಾ ಪಿತಾ ಚ ಯತ್ಕೃತಮ್ ॥೯॥

ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರದಾನೇನ ಸ್ನಾಪನಾಚ್ಛಾದನೇನ ಚ ।
ನಿತ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಿಯವಾದೇನ ತಥಾ ಸಂವರ್ಧನೇನ ಚ ॥೧೦॥

ಸ ಹಿ ರಾಜಾ ಜನಯಿತಾ ಪಿತಾ ದಶರಥೋ ಮಮ ।
ಆಜ್ಞಾತಂ ಯನ್ಮಯಾ ತಸ್ಯ ನ ತನ್ನಿಧ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 11 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಭರತಃ ಪ್ರತ್ಯನನ್ತರಮ್ ।
ಉವಾಚ ಪರಮೋದಾರಃ ಸೂತಂ ಪರಮದುರ್ಮನಾಃ ॥ 12 ॥

ಇಹ ಮೇ ಸ್ಥಣ್ಡಿಲೇ ಶೀಘ್ರಂ ಕುಶಾನಾಸ್ತರ ಸಾರಥೇ ।
ಆರ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯುಪವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯಾವನ್ಮೇ ನ ಪ್ರಸೀದತಿ ॥ 13 ॥

ಅನಾಹಾರೋ ನಿರಾಲೋಕೋ ಧನಹೀನೋ ಯಥಾ ದ್ವಿಜಃ ।
ಶೇಷ್ಯೇ ಪುರಸ್ತಾಚ್ಛಾಫಲಾಯಾ ಯಾವನ್ನ ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯತಿ ॥ 14 ॥

ಸ ತು ರಾಮಮವೇಕ್ಷಂತಂ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ದುರ್ಮನಾಃ ।
ಕುಶೋತ್ತರಮುಪಸ್ಥಾಪ್ಯ ಭೂಮಾವೇವಾಸ್ತರತ್ಸವ್ಯಯಮ್ ॥ 15 ॥

ತಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮೋ ರಾಜರ್ಷಿಸತ್ತಮಾಃ ।
ಕಿಂ ಮಾಂ ಭರತ ಕುರ್ವಾಣಂ ತಾತ ಪ್ರತ್ಯುಪವೇಕ್ಷ್ಯಸಿ ॥ 16 ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹ್ಯೇಕಪಾಶ್ವೇನ ನರಾನ್ಮೋದ್ಧಮಿಹಾರ್ಹತಿ ।
ನ ತು ಮೂರ್ಧಾವಸಿಕ್ತಾನಾಂ ವಿಧಿಃ ಪ್ರತ್ಯುಪವೇಶನೇ ॥ 17 ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಹಿತೈಷ್ಯತದ್ಧಾರುಣಂ ವ್ರತಮ್ ।
ಪುರವರ್ಯಾಮಿತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಯಾಹಿ ರಾಘವ ॥ 18 ॥

ಆಸೀನಸ್ತ್ವೇವ ಭರತಃ ಪೌರಜಾನಪದಂ ಜನಮ್ ।
ಉವಾಚ ಸರ್ವತಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಕಿಮಾರ್ಯಂ ನಾನುಶಾಸಥ ॥ 19 ॥

ತೇ ತಮೂಚುರ್ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಪೌರಜಾನಪದಾ ಜನಾಃ ।
ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮಭಿಜಾನೀಮಃ ಸಮ್ಯಗ್ವದತಿ ರಾಘವಃ ॥ 20 ॥

ಏಷೋಽಪಿ ಹಿ ಮಹಾಭಾಗಃ ಪಿತುರ್ವಚಸಿ ತಿಷ್ಠತಿ ।
ಅತ ಏವ ನ ಶಕ್ತಾಃ ಸ್ಮೂ ವ್ಯಾವರ್ತಯಿತುಮಞ್ಜಸಾ ॥ 21 ॥

ತೇಷಾಮಾಜ್ಞಾಯ ವಚನಂ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಏವಂ ನಿಬೋಧ ವಚನಂ ಸುಹೃದಾಂ ಧರ್ಮಚಕ್ಷುಷಾಮ್ || 22 ||

ಏತಚ್ಚೈವೋಭಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಮ್ಯಕ್ಸಮ್ಪ್ರಶ್ಯ ರಾಘವ |
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಾಂ ಚ ಸ್ಪೃಶ ತಥೋದಕಮ್ || 23 ||

ಅಥೋತ್ಥಾಯ ಜಲಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಭರತೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಶೃಣ್ವಂತ ಮೇ ಪರಿಷದೋ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಶ್ರೇಣಯಸ್ತಥಾ || 24 ||

ನ ಯಾಚೇ ಪಿತರಂ ರಾಜ್ಯಂ ನಾನುಶಾಸಾಮಿ ಮಾತರಮ್ |
ಆರ್ಯಂ ಪರಮಧರ್ಮಜ್ಞಮಭಿಜಾನಾಮಿ ರಾಘವಮ್ || 25 ||

ಯದಿ ತ್ವವಶ್ಯಂ ವಸ್ತವ್ಯಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಚ ಪಿತುರ್ವಚಃ |
ಅಹಮೇವ ನಿವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಚತುರ್ದಶ ವನೇ ಸಮಾಃ || 26 ||

ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತಸ್ಯ ತಥ್ಯೇನ ಭ್ರಾತುರ್ವಾಕ್ಯೇನ ವಿಸ್ಮಿತಃ |
ಉವಾಚ ರಾಮಃ ಸಮ್ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ ಪೌರಜಾನಪದಂ ಜನಮ್ || 27 ||

ವಿಕ್ರೇತಮಾಹಿತಂ ಕ್ರೇತಂ ಯತ್ಪಿತ್ರಾ ಜೀವತಾ ಮಮ |
ನ ತಲ್ಲೋಪಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಂ ಮಯಾ ವಾ ಭರತೇನ ವಾ || 28 ||

ಉಪಧಿರ್ನ ಮಯಾ ಕಾರ್ಯೋ ವನವಾಸೇ ಜುಗುಪ್ಸಿತಃ |
ಯುಕ್ತಮುಕ್ತಂ ಚ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಪಿತ್ರಾ ಮೇ ಸುಕೃತಂ ಕೃತಮ್ || 29 ||

ಜಾನಾಮಿ ಭರತಂ ಕ್ಷಾಂತಂ ಗುರುಸತ್ಕಾರಕಾರಿಣಮ್ |
ಸರ್ವಮೇವಾತ್ರ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಸತ್ಯಸನ್ನೇ ಮಹಾತ್ಮನಿ || 30 ||

ಅನೇನ ಧರ್ಮಶೀಲೇನ ವನಾತ್ಪ್ರತ್ಯಾಗತಃ ಪುನಃ |
ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಹ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಪತಿರುತ್ತಮಃ || 31 ||

ವೃತೋ ರಾಜಾ ಹಿ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಮಯಾ ತದ್ವಚನಂ ಕೃತಮ್ |
ಅನ್ಯತಾನ್ಮೋಚಯಾನೇನ ಪಿತರಂ ತಂ ಮಹೀಪತಿಮ್ || 32 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ||

ತ್ಯುಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಚತುರಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಮಪ್ರತಿಮತೇಜೋಭ್ಯಾಂ ಭ್ರಾತೃಭ್ಯಾಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ವಿಸ್ಮಿತಾಃ ಸಜ್ಜಮಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸಮವೇತಾ ಮಹರ್ಷಯಃ ॥ ೧ ॥

ಅನ್ತರ್ಹಿತಾಸ್ತ್ವೃಷಿಗಣಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ ।
ತೌ ಭ್ರಾತೌ ಮಹಾತ್ಮನೌ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಪ್ರಶಶಂಸಿರೇ ॥ ೨ ॥

ಸ ಧನ್ಯೋ ಯಸ್ಯ ಪುತ್ರೌ ದ್ವೌ ಧರ್ಮಜ್ಞೌ ಧರ್ಮವಿಕ್ರಮೌ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ವಯಂ ಹಿ ಸಮ್ಭಾಷಾಮುಭಯೋಃ ಸ್ಪೃಹಯಾಮಹೇ ॥ ೩ ॥

ತತಸ್ತ್ವೃಷಿಗಣಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ದಶಗ್ರೀವವಧೈಷಿಣಃ ।
ಭರತಂ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲಮಿತ್ಯುಚುಃ ಸಜ್ಜತಾ ವಚಃ ॥ ೪ ॥

ಕುಲೇ ಜಾತ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಮಹಾವೃತ್ತ ಮಹಾಯಶಃ ।
ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ರಾಮಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ತೇ ಪಿತರಂ ಯದ್ಯವೇಕ್ಷಸೇ ॥ ೫ ॥

ಸದಾನ್ಮಣಮಿಮಂ ರಾಮಂ ವಯಮಿಚ್ಛಾಮಹೇ ಪಿತುಃ ।
ಅನ್ಮಣತ್ವಚ್ಚ ಕೈಕೇಯಾಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ದಶರಥೋ ಗತಃ ॥ ೬ ॥

ಏತಾವದುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಮಹರ್ಷಯಃ ।
ರಾಜರ್ಷಯಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಸರ್ವೇ ಸ್ವಾಂ ಸ್ವಾಂ ಗತಿಂ ಗತಾಃ ॥ ೭ ॥

ಹ್ಲಾದಿತಸ್ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಶುಭೇನ ಶುಭದರ್ಶನಃ ।
ರಾಮಃ ಸಂಹೃಷ್ಟವದನಸ್ತಾನ್ಮೃಷೀನಭ್ಯಪೂಜಯತ್ ॥ ೮ ॥

ಸ್ರಸ್ತಗಾತ್ರಸ್ತು ಭರತಃ ಸ ವಾಚಾ ಸಜ್ಜಮಾನಯಾ ।
ಕೃತಾಂಜಲಿರಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಘವಂ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ ॥ ೯ ॥

ರಾಜಧರ್ಮಮನುಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಕುಲಧರ್ಮಾನುಸಂತತಿಮ್ ।
ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮಮ ಮಾತುಶ್ಚ ಯಾಚನಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ರಕ್ಷಿತುಂ ಸುಮಹದ್ರಾಜ್ಯಮಹಮೇಕಸ್ತು ನೋತ್ಸಹೇ ।
ಪೌರಜಾನಪದಾಂಶ್ಚಾಪಿ ರಕ್ತಾನ್ರಾಜ್ಯಯಿತುಂ ತಥಾ ॥ 11 ॥

ಜ್ಞಾತಯಶ್ಚ ಹಿ ಯೋಧಾಶ್ಚ ಮಿತ್ರಾಣಿ ಸುಹೃದಶ್ಚ ನಃ ।
ತ್ವಾಮೇವ ಪ್ರತಿಕಾಙ್ಕ್ಷಂತೇ ಪರ್ಜನ್ಯಮಿವ ಕರ್ಷಕಾಃ ॥ 12 ॥

ಇದಂ ರಾಜ್ಯಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಸ್ಥಾಪಯ ಪ್ರತಿಪದ್ಯ ಹಿ ।
ಶಕ್ತಿಮಾನಸಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಲೋಕಸ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೇ ॥ 13 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನೃಪತದ್ಭ್ರಾತುಃ ಪಾದಯೋರ್ಭರತಸ್ತದಾ ।
ಭೃಶಂ ಸಮ್ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಾಸ ರಾಮಮೇವಂ ಪ್ರಿಯಂ ವದಃ ॥ 14 ॥

ತಮಜ್ಞೇ ಭ್ರಾತರಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಶ್ಯಾಮಂ ನಲಿನಪತ್ರಾಕ್ಷಂ ಮತ್ತಹಂಸಸ್ವರಃ ಸ್ವಯಮ್ ॥ 15 ॥

ಆಗತಾ ತ್ವಾಮಿಯಂ ಬುದ್ಧಿಃ ಸ್ವಜಾ ವೈನಯಿಕೇ ಚ ಯಾ ।
ಭೃಶಮುತ್ಸಹಸೇ ತಾತ ರಕ್ಷಿತುಂ ಪೃಥಿವೀಮಪಿ ॥ 16 ॥

ಅಮಾತೈಶ್ಚ ಸುಹೃದ್ಭಿಶ್ಚ ಬುದ್ಧಿಮದ್ಭಿಶ್ಚ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ।
ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸಮುನ್ಮ್ರ್ಯ ಸುಮಹಾನ್ಮ್ರ್ಯಪಿ ಕಾರಯ ॥ 17 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಚನ್ದ್ರಾದಪೇಯಾದ್ವಾ ಹಿಮವಾನ್ವಾ ಹಿಮಂ ತ್ಯಜೇತ್ ।
ಅತೀಯಾತ್ಸಾಗರೋ ವೇಲಾಂ ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಹಂ ಪಿತುಃ ॥ 18 ॥

ಕಾಮಾದ್ವಾ ತಾತ ಲೋಭಾದ್ವಾ ಮಾತ್ರಾ ತುಭ್ಯಮಿದಂ ಕೃತಮ್ ।
ನ ತನ್ಮನಸಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ವರ್ತತವ್ಯಂ ಚ ಮಾತ್ಮವತ್ ॥ 19 ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಭರತಃ ಕೌಸಲ್ಯಾಸುತಮಬ್ರವೀತ್ ।
ತೇಜಸಾದಿತ್ಯಸಜ್ಜಾಶಂ ಪ್ರತಿಪಚ್ಚನ್ದ್ರಾದರ್ಶನಮ್ ॥ 20 ॥

ಅಧಿರೋಹಾರ್ಯ ಪಾದಾಭ್ಯಾಂ ಪಾದುಕೇ ಹೇಮಭೂಷಿತೇ ।
ಏತೇ ಹಿ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಿಧಾಸ್ಯತಃ ॥ 21 ॥

ಸೋಽಧಿರುಹ್ಯ ನರವ್ಯಾಘ್ರಃ ಪಾದುಕೇ ಹ್ಯವರುಹ್ಯ ಚ |
ಪ್ರಾಯಚ್ಛತ್ಸುಮಹಾತೇಜಾ ಭರತಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ || 22 ||

ಸ ಪಾದುಕೇ ತೇ ಭರತಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್
ಸ್ವಲಿಂಗೈರೇ ಸಮ್ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಧರ್ಮವಿತ್ |
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಚೈವ ಚಕಾರ ರಾಘವಮ್
ಚಕಾರ ಚೈವೋತ್ತಮನಾಗಮೂರ್ಧನಿ || 23 ||

ಅಥಾನುಪೂರ್ವ್ಯಾತ್ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ತಂ ಜನಮ್
ಗುರುಂಶ್ಚ ಮನ್ತ್ರಿಪ್ರಕೃತೀಸ್ತಥಾನುಜೌ |
ವ್ಯಸರ್ಜಯದ್ರಾಘವವಂಶವರ್ಧನಃ
ಸ್ಥಿತಃ ಸ್ವಧರ್ಮೇ ಹಿಮವಾನಿವಾಚಲಃ || 24 ||

ತಂ ಮಾತರೋ ಬಾಷ್ಪಗೃಹೀತಕಣೋ
ದುಃಖೇನ ನಾಮನ್ತ್ರಯಿತುಂ ಹಿ ಶೇಕುಃ |
ಸ ತ್ವೇವ ಮಾತ್ಸರೇಭಿವಾದ್ಯ ಸರ್ವಾ
ರುದನ್ಮುಟೀಂ ಸ್ವಾಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ರಾಮಃ || 25 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಚತುರಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಜ್ಞಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಶಿರಸಿ ಕೃತ್ವಾ ತು ಪಾದುಕೇ ಭರತಸ್ತದಾ ।
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ಹೃಷ್ಣಃ ಶತ್ರುಘ್ನೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ ॥ ೧ ॥

ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಮದೇವಶ್ಚ ಜಾಬಾಲಿಶ್ಚ ದೃಢವ್ರತಃ ।
ಅಗ್ರತಃ ಪ್ರಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ಮನ್ತ್ರಪೂಜಿತಾಃ ॥ ೨ ॥

ಮನ್ನಾಕಿನೀಂ ನದೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಜುಮ್ನಾಸ್ಮೇ ಯಯುಸ್ತದಾ ।
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಚ ಕುರ್ವಾಣಾಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ಮಹಾಗಿರಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪಶ್ಯನ್ನಾತುಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಮ್ಯಾಣಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ಪ್ರಯಯೌ ತಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವೇನ ಸಸೈನ್ಯೋ ಭರತಸ್ತದಾ ॥ ೪ ॥

ಅದೂರಾಚ್ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ದದರ್ಶ ಭರತಸ್ತದಾ ।
ಆಶ್ರಮಂ ಯತ್ರ ಸ ಮುನಿರ್ಭರದ್ವಾಜಃ ಕೃತಾಲಯಃ ॥ ೫ ॥

ಸ ತಮಾಶ್ರಮಮಾಗಮ್ಯ ಭರದ್ವಾಜಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ।
ಅವತೀರ್ಯ ರಥಾತ್ಪಾದೌ ವವನ್ನೇ ಕುಲನಂದನಃ ॥ ೬ ॥

ತತೋ ಹೃಷ್ಣೋ ಭರದ್ವಾಜೋ ಭರತಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಅಪಿ ಕೃತ್ಯಂ ಕೃತಂ ತಾತ ರಾಮೇಣ ಚ ಸಮಾಗತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಭರತೋ ಭರದ್ವಾಜೇನ ಧೀಮತಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಭರದ್ವಾಜಂ ಭರತೋ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ ॥ ೮ ॥

ಸ ಯಾಚ್ಯಮಾನೋ ಗುರುಣಾ ಮಯಾ ಚ ದೃಢವಿಕ್ರಮಃ ।
ರಾಘವಃ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ವಸಿಷ್ಠಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೯ ॥

ಪಿತುಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ತಾಮೇವ ಪಾಲಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ ।
ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಪಿತುರ್ಮಮ ॥ ೧೦ ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
ವಾಕ್ಯಜ್ಞೋ ವಾಕ್ಯಕುಶಲಂ ರಾಘವಂ ವಚನಂ ಮಹತ್ || 11 ||

ಏತೇ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಸಂಹೃಷ್ವಃ ಪಾದುಕೇ ಹೇಮಭೂಷಿತೇ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕರೇ ತವ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ವಸಿಷ್ಠೋನ ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಜ್ಞುಖಿಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಪಾದುಕೇ ಹೇಮವಿಕೃತೇ ಮಮ ರಾಜ್ಯಾಯ ತೇ ದದೌ || 13 ||

ನಿವೃತ್ತೋಽಹಮನುಜ್ಞಾತೋ ರಾಮೇಣ ಸುಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪಾದುಕೇ ಶುಭೇ || 14 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಭರತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಭರದ್ವಾಜಃ ಶುಭತರಂ ಮುನಿರ್ವಾಕ್ಯಮುದಾಹರತ್ || 15 ||

ನೈತಚ್ಚಿತ್ರಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಶೀಲವೃತ್ತವತಾಂ ವರ |
ಯದಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಿ ತಿಷ್ಠೋತ್ತ ನಿಮ್ಮೇ ವೃಷ್ಟಿಮಿವೋದಕಮ್ || 16 ||

ಅಮೃತಃ ಸ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪಿತಾ ದಶರಥಸ್ತವ |
ಯಸ್ಯ ತ್ವಮೀದೃಶಃ ಪುತ್ರೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ || 17 ||

ತಮೃಷಿಂ ತು ಮಹಾತ್ಮಾನಮುಕ್ತವಾಕ್ಯಂ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಆಮನ್ತ್ರಯಿತುಮಾರೆಭೇ ಚರಣಾವುಪಗೃಹ್ಯ ಚ || 18 ||

ತತಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಭರದ್ವಾಜಂ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಭರತಸ್ತು ಯಯೌ ಶ್ರೀಮಾನಯೋಧ್ಯಾಂ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ || 19 ||

ಯಾನೈಶ್ಚ ಶಕಟೈಶ್ಚೈವ ಹಯೈಶ್ಚಾಗೈಶ್ಚ ಸಾ ಚಮೂಃ |
ಪುನರ್ನಿವೃತ್ತಾ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ಭರತಸ್ಯಾನುಯಾಯಿನೀ || 20 ||

ತತಸ್ತೇ ಯಮುನಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ನದೀಂ ತೀರ್ತ್ವಾರ್ಮಿಮಾಲಿನೀಮ್ |
ದದೃಶುಸ್ತಾಂ ಪುನಃ ಸರ್ವೇ ಗಜಾಂ ಶಿವಜಲಾಂ ನದೀಮ್ || 21 ||

ತಾಂ ರಮ್ಯಜಲಸಮ್ಪೂರ್ಣಾಂ ಸನ್ನೀರ್ಯ ಸಹ ಬಾನ್ಧವಃ ।
ಶೃಜ್ಞವೇರಪುರಂ ರಮ್ಯಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಸಸೈನಿಕಃ ॥ 22 ॥

ಶೃಜ್ಞವೇರಪುರಾದ್ಭಯ ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಸನ್ನದರ್ಶ ಹ ।
ಭರತೋ ದುಃಖಸಂತಪ್ತಃ ಸಾರಥಿಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 23 ॥

ಸಾರಥೇ ಪಶ್ಯ ವಿಧ್ವಸ್ತಾ ಅಯೋಧ್ಯಾ ನ ಪ್ರಕಾಶತೇ ।
ನಿರಾಕಾರಾ ನಿರಾನಂದಾ ದೀನಾ ಪ್ರತಿಹತಸ್ವನಾ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಷ್ಠಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ್ನಿಗ್ಧಗಂಧಿರಘೋಷೇಣ ಸ್ಯಂದನೇನೋಪಯಾನ್ಮ್ರಭುಃ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಭರತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥೧॥

ಬಿಡಾಲೋಲೂಕಚರಿತಾಮಾಲೀನನರವಾರಣಾಮ್ ।
ತಿಮಿರಾಭ್ಯಾಹತಾಂ ಕಾಲೀಮಪ್ರಕಾಶಾಂ ನಿಶಾಮಿವ ॥೨॥

ರಾಹುಶತ್ರುಃ ಪ್ರಿಯಾಂ ಪತ್ನೀಂ ಶ್ರಿಯಾ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಪ್ರಭಾಮ್ ।
ಗ್ರಹೇಣಾಭ್ಯುತ್ಥಿತೇನೈಕಾಂ ರೋಹಿಣೀಮಿವ ಪೀಡಿತಾಮ್ ॥೩॥

ಅಲ್ಪೋಷಣಕ್ಷುಬ್ಧಸಲಿಲಾಂ ಘರ್ಮೋತ್ತಪ್ತವಿಹಂಗಮಾಮ್ ।
ಲೀನಮೀನರುಷಗ್ರಾಹಾಂ ಕೃಶಾಂ ಗಿರಿನದೀಮಿವ ॥೪॥

ವಿಧೂಮಾಮಿವ ಹೇಮಾಭಾಮಧ್ವರಾಗ್ನಿಸಮುತ್ಥಿತಾಮ್ ।
ಹವಿರಭ್ಯುಕ್ಷಿತಾಂ ಪಶ್ಚಾಚ್ಛಿಖಾಂ ವಿಪ್ರಲಯಂ ಗತಾಮ್ ॥೫॥

ವಿಧ್ವಸ್ತಕವಚಾಂ ರುಗ್ಣಗಜವಾಜಿರಥಧ್ವಜಾಮ್ ।
ಹತಪ್ರವೀರಾಮಾಪನ್ನಾಂ ಚಮೂಮಿವ ಮಹಾಹವೇ ॥೬॥

ಸಫೇನಾಂ ಸಸ್ವನಾಂ ಭೂತ್ವಾ ಸಾಗರಸ್ಯ ಸಮುತ್ಥಿತಾಮ್ ।
ಪ್ರಶಾಂತಮಾರುತೋದ್ಘಾತಾಂ ಜಲೋರ್ಮಿಮಿವ ನಿಃಸ್ವನಾಮ್ ॥೭॥

ತೃಕ್ತಾಂ ಯಜ್ಞಾಯುಧೈಃ ಸರ್ವೈರಭಿರೂಪೈಶ್ಚ ಯಾಜಕೈಃ ।
ಸುತ್ಯಾಕಾಲೇ ವಿನಿವೃತ್ತೇ ವೇದಿಂ ಗತರವಾಮಿವ ॥೮॥

ಗೋಷಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಾಮಾರ್ತಾಮಚರಂತೀಂ ನವಂ ತೃಣಮ್ ।
ಗೋವೃಷೇಣ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾಂ ಗವಾಂ ಪತ್ನೀಮಿವೋತ್ಸುಕಾಮ್ ॥೯॥

ಪ್ರಭಾಕರಾಲೈಃ ಸುಸ್ನಿಗ್ಧೈಃ ಪ್ರಜ್ವಲದ್ಭಿರಿವೋತ್ತಮೈಃ ।
ವಿಯುಕ್ತಾಂ ಮಣಿಭರ್ಜಾತ್ಯೈರ್ನವಾಂ ಮುಕ್ತಾವಲೀಮಿವ ॥೧೦॥

ಸಹಸಾ ಚಲಿತಾಂ ಸ್ಥಾನಾನ್ಮಹೀಂ ಪುಣ್ಯಕ್ಷಯಾದ್ಗತಾಮ್ |
ಸಂಹೃತದ್ಯುತಿವಿಸ್ತಾರಾಂ ತಾರಾಮಿವ ದಿವಶುಚ್ಯತಾಮ್ || 11 ||

ಪುಷ್ಪನದ್ಧಾಂ ವಸಂತಾಂತೇ ಮತ್ತಭ್ರಮರಶಾಲಿನೀಮ್ |
ದುತದಾವಾಗ್ನಿವಿಪ್ಲವಾಂ ಕ್ಲಾಂತಾಂ ವನಲತಾಮಿವ || 12 ||

ಸಮೂಢನಿಗಮಾಂ ಸರ್ವಾಂ ಸಜ್ಜಿಪ್ತವಿಪಣಾಪಣಾಮ್ |
ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಶಶಿನಕ್ಷತ್ರಾಂ ದ್ಯಾಮಿವಾಮ್ಬಧರೈರ್ವೃತಾಮ್ || 13 ||

ಕ್ಷೀಣಪಾನೋತ್ತಮೈರ್ಭಿನ್ನೈಃ ಶರಾವೈರಭಿಸಂವೃತಾಮ್ |
ಹತಶೌಣ್ಡಾಮಿವಾಕಾಶೇ ಪಾನಭೂಮಿಮಸಂಸ್ಕೃತಾಮ್ || 14 ||

ವೃಕ್ಷಭೂಮಿತಲಾಂ ನಿಮ್ನಾಂ ವೃಕ್ಷಪಾತ್ರೈಃ ಸಮಾವೃತಾಮ್ |
ಉಪಯುಕ್ತೋದಕಾಂ ಭಗ್ನಾಂ ಪ್ರಪಾಂ ನಿಪತಿತಾಮಿವ || 15 ||

ವಿಪುಲಾಂ ವಿತತಾಂ ಚೈವ ಯುಕ್ತಪಾಶಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ |
ಭೂಮೌ ಬಾಣೈರ್ವಿನಿಷ್ಕೃತ್ತಾಂ ಪತಿತಾಂ ಜ್ಯಾಮಿವಾಯುಧಾತ್ || 16 ||

ಸಹಸಾ ಯುದ್ಧಶೌಣ್ಡೇನ ಹಯಾರೋಹೇಣ ವಾಹಿತಾಮ್ |
ನಿಕ್ಷಿಪ್ತಭಾಣ್ಡಾಮುತ್ಸೃಷ್ಟಾಂ ಕಿಶೋರೀಮಿವ ದುರ್ಬಲಾಮ್ || 17 ||

ಪ್ರಾವೃಷಿ ಪ್ರವಿಗಾಢಾಯಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ಯಾಭ್ರ ಮಣ್ಡಲಮ್ |
ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಾಂ ನೀಲಜೀಮೂತೈರ್ಭಾಸ್ಕರಸ್ಯ ಪ್ರಭಾಮಿವ || 18 ||

ಭರತಸ್ತು ರಥಸ್ಥಃ ಸಂಶ್ರಮಾನಂದಶರಥಾತ್ಮಜಃ |
ವಾಹಯಂತಂ ರಥಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸಾರಥಿಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 19 ||

ಕಿಂ ನು ಖಿಲ್ವದ್ಯ ಗಮ್ಭೀರೋ ಮೂರ್ಛಿತೋ ನ ನಿಶಮ್ಯತೇ |
ಯಥಾಪುರಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಗೀತವಾದಿತ್ರನಿಃಸ್ವನಃ || 20 ||

ವಾರುಣೀಮದಗನ್ಧಾಶ್ಚ ಮಾಲ್ಯಗನ್ಧಶ್ಚ ಮೂರ್ಛಿತಃ |
ಧೂಪಿತಾಗರುಗನ್ಧಶ್ಚ ನ ಪ್ರವಾತಿ ಸಮಂತತಃ || 21 ||

ಯಾನಪ್ರವರಘೋಷಶ್ಚ ಸ್ನಿಗ್ಧಶ್ಚ ಹಯನಿಃಸ್ವನಃ ।
ಪ್ರಮತ್ತಗಜನಾದಶ್ಚ ಮಹಾಂಶ್ಚ ರಥನಿಃಸ್ವನಃ ।
ನೇದಾನೀಂ ಶ್ರೂಯತೇ ಪುರ್ಯಾಮಸ್ಯಾಂ ರಾಮೇ ವಿವಾಸಿತೇ ॥ 22 ॥

ತರುಣೈಶ್ಚಾರು ವೇಷೈಶ್ಚ ನರೈರುನ್ನತಗಾಮಿಭಿಃ ।
ಸಮ್ಪ್ರತದ್ಭಿರಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ನ ವಿಭಾಂತಿ ಮಹಾಪಥಾಃ ॥ 23 ॥

ಏವಂ ಬಹುವಿಧಂ ಜಲ್ಪನ್ವಿವೇಶ ವಸತಿಂ ಪಿತುಃ ।
ತೇನ ಹೀನಾಂ ನರೇಂದ್ರೇಣ ಸಿಂಹಹೀನಾಂ ಗುಹಾಮಿವ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಮಾತ್ಮಹಸ್ ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ದೃಢವ್ರತಃ |
ಭರತಃ ಶೋಕಸಂತಪ್ತೋ ಗುರೂನಿದಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ನನ್ನಿಗ್ರಾಮಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಾನಾಮನ್ತ್ರಯೇಽದ್ಯ ವಃ |
ತತ್ರ ದುಃಖಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಸಹಿಷ್ಯೇ ರಾಘವಂ ವಿನಾ || 2 ||

ಗತಶ್ಚ ಹಿ ದಿವಂ ರಾಜಾ ವನಸ್ಥಶ್ಚ ಗುರುರ್ಮಮ |
ರಾಮಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷೇ ರಾಜ್ಯಾಯ ಸ ಹಿ ರಾಜಾ ಮಹಾಯಶಾಃ || 3 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಭರತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಅಬ್ರವನ್ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಪುರೋಹಿತಃ || 4 ||

ಸದೃಶಂ ಶ್ಲಾಘನೀಯಂ ಚ ಯದುಕ್ತಂ ಭರತ ತ್ವಯಾ |
ವಚನಂ ಭ್ರಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯಾದನುರೂಪಂ ತವೈವ ತತ್ || 5 ||

ನಿತ್ಯಂ ತೇ ಬನ್ಧುಲುಬ್ಧಸ್ಯ ತಿಷ್ಠತೋ ಭ್ರಾತೃಸೌಹೃದೇ |
ಆರ್ಯಮಾರ್ಗಂ ಪ್ರಪನ್ನಸ್ಯ ನಾನುಮನ್ಯೇತ ಕಃ ಪುಮಾನ್ || 6 ||

ಮನ್ತ್ರಿಣಾಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಥಾಭಿಲಷಿತಂ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಸಾರಥಿಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಥೋ ಮೇ ಯುಜ್ಯತಾಮಿತಿ || 7 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಃ ಸರ್ವಾ ಮಾತ್ಮಹಸ್ತಮಭಿವಾದ್ಯ ಸಃ |
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ಶ್ರೀಮಾಞ್ಚಿತ್ರಘ್ನೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ || 8 ||

ಆರುಹ್ಯ ತು ರಥಂ ಶೀಘ್ರಂ ಶತ್ರುಘ್ನಭರತಾವುಭೌ |
ಯಯತುಃ ಪರಮಪ್ರೀತೌ ವೃತೌ ಮನ್ತ್ರಿಪುರೋಹಿತೈಃ || 9 ||

ಅಗ್ರತೋ ಪುರವಸ್ತತ್ರ ವಸಿಷ್ಠ ಪ್ರಮುಖಾ ದ್ವಿಜಾಃ |
ಪ್ರಯಯುಃ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ನನ್ನಿಗ್ರಾಮೋ ಯತೋಽಭವತ್ || 10 ||

ಬಲಂ ಚ ತದನಾಹೂತಂ ಗಜಾಶ್ವರಥಸಂಘಲಮ್ ।
ಪ್ರಯಯೌ ಭರತೇ ಯಾತೇ ಸರ್ವೇ ಚ ಪುರವಾಸಿನಃ ॥ 11 ॥

ರಥಸ್ಥಃ ಸ ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಭರತೋ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ ।
ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಯಯೌ ತೂರ್ಣಂ ಶಿರಸ್ಯಾಧಾಯ ಪಾದುಕೇ ॥ 12 ॥

ತತಸ್ತು ಭರತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸಃ ।
ಅವತೀರ್ಯ ರಥಾತ್ಕೂರ್ಣಂ ಗುರೂನಿದಮುವಾಚ ಹ ॥ 13 ॥

ಏತದ್ರಾಜ್ಯಂ ಮಮ ಭ್ರಾತ್ರಾ ದತ್ತಂ ಸಂನ್ಯಾಸವತ್ಸ್ವಯಮ್ ।
ಯೋಗಕ್ಷೇಮವಹೇ ಚೇಮೇ ಪಾದುಕೇ ಹೇಮಭೂಷಿತೇ ।
ತಮಿಮಂ ಪಾಲಯಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಘವಾಗಮನಂ ಪ್ರತಿ ॥ 14 ॥

ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಂಯೋಜಯಿತ್ವಾ ತು ರಾಘವಸ್ಯ ಪುನಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಚರಣೌ ತೌ ತು ರಾಮಸ್ಯ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಹಪಾದುಕೌ ॥ 15 ॥

ತತೋ ನಿಕ್ಷಿಪ್ತಭಾರೋಽಹಂ ರಾಘವೇಣ ಸಮಾಗತಃ ।
ನಿವೇದ್ಯ ಗುರವೇ ರಾಜ್ಯಂ ಭಜಿಷ್ಯೇ ಗುರುವೃತ್ತಿತಾಮ್ ॥ 16 ॥

ರಾಘವಾಯ ಚ ಸಂನ್ಯಾಸಂ ದತ್ತೇಮೇ ವರಪಾದುಕೇ ।
ರಾಜ್ಯಂ ಚೇದಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಚ ಧೂತಪಾಪೋ ಭವಾಮಿ ಚ ॥ 17 ॥

ಅಭಿಷಿಕ್ತೇ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮುದಿತೇ ಜನೇ ।
ಪ್ರೀತಿರ್ಮಮ ಯಶಶ್ಚೈವ ಭವೇದ್ರಾಜ್ಯಾಚ್ಚತುರ್ಗುಣಮ್ ॥ 18 ॥

ಏವಂ ತು ವಿಲಪಂದಿನೋ ಭರತಃ ಸ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ನಂದಿಗ್ರಾಮೇಽಕರೋದ್ರಾಜ್ಯಂ ದುಃಖಿತೋ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಹ ॥ 19 ॥

ಸ ವಲ್ಕಲಜಟಾಧಾರೀ ಮುನಿವೇಷಧರಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ನಂದಿಗ್ರಾಮೇಽವಸದ್ವೀರಃ ಸಸೈನ್ಯೋ ಭರತಸ್ತದಾ ॥ 20 ॥

ರಾಮಾಗಮನಮಾಕಾಂಕ್ಷ್ಯನ್ನಭರತೋ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ ।
ಭ್ರಾತುರ್ವಚನಕಾರೀ ಚ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪಾರಗಸ್ತದಾ ॥ 21 ॥

ಪಾದುಕೇ ತ್ವಭಿಷಿಚ್ಯಾಥ ನನ್ನಿಗ್ರಾಮೇಽವಸತ್ತದಾ ।
ಭರತಃ ಶಾಸನಂ ಸರ್ವಂ ಪಾದುಕಾಭ್ಯಾಂ ನ್ಯವೇದಯತ್ ॥²²॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಅಷ್ಟಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರತಿಪ್ರಯಾತೇ ಭರತೇ ವಸನ್ರಾಮಸ್ತಪೋವನೇ ।
ಲಕ್ಷಯಾಮಾಸ ಸೋದ್ವೇಗಮಥೌತುಸ್ಕೃಂ ತಪಸ್ವಿನಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯೇ ತತ್ರ ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ಪುರಸ್ತಾತ್ತಾಪಸಾಶ್ರಮೇ ।
ರಾಮಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ನಿರತಾಸ್ತಾನಲಕ್ಷಯದುತುಸ್ಕಾನ್ ॥ ೨ ॥

ನಯನೈರ್ಭೃಕುಟೀಭಿಶ್ಚ ರಾಮಂ ನಿರ್ದಿಶ್ಯ ಶಙ್ಕಿತಾಃ ।
ಅನೋನ್ಯಮುಪಜಲ್ಪಂತಃ ಶನೈಶ್ಚಕ್ರರ್ಮಿಥಃ ಕಥಾಃ ॥ ೩ ॥

ತೇಷಾಮೌತುಸ್ಕೃಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ರಾಮಸ್ತಾತ್ಮನಿ ಶಙ್ಕಿತಃ ।
ಕೃತಾಂಜಲಿರುವಾಚೇದಮೃಷಿಂ ಕುಲಪತಿಂ ತತಃ ॥ ೪ ॥

ನ ಕಚ್ಚಿದ್ಭಗವನ್ಕಿಂಚಿತ್ಪೂರ್ವವೃತ್ತಮಿದಂ ಮಯಿ ।
ದೃಶ್ಯತೇ ವಿಕೃತಂ ಯೇನ ವಿಕ್ರಿಯಂತೇ ತಪಸ್ವಿನಃ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಮಾದಾಚ್ಚರಿತಂ ಕಚ್ಚಿತ್ಕಿಂಚಿನ್ನಾವರಜಸ್ಯ ಮೇ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯರ್ಷಿಭಿದ್ವೃಷ್ಣಂ ನಾನುರೂಪಮಿವಾತ್ಮನಃ ॥ ೬ ॥

ಕಚ್ಚಿಚ್ಛುಶ್ರೂಷಮಾಣಾ ವಃ ಶುಶ್ರೂಷಣಪರಾ ಮಯಿ ।
ಪ್ರಮದಾಭ್ಯುಚಿತಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ಸೀತಾ ಯುಕ್ತಂ ನ ವರ್ತತೇ ॥ ೭ ॥

ಅರ್ಥರ್ಷಿರ್ಜರಯಾ ವೃದ್ಧಸ್ತಪಸಾ ಚ ಜರಾಂ ಗತಃ ।
ವೇಪಮಾನ ಇವೋವಾಚ ರಾಮಂ ಭೂತದಯಾಪರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಕುತಃ ಕಲ್ಯಾಣಸತ್ತ್ವಾಯಾಃ ಕಲ್ಯಾಣಾಭಿರತೇಸ್ತಥಾ ।
ಚಲನಂ ತಾತ ವೈದೇಹ್ಯಾಸ್ತಪಸ್ವಿಷು ವಿಶೇಷತಃ ॥ ೯ ॥

ತ್ವನ್ನಿಮಿತ್ತಮಿದಂ ತಾವತ್ತಾಪಸಾನ್ಪ್ರತಿ ವರ್ತತೇ ।
ರಕ್ಷೋಭ್ಯಸ್ತೇನ ಸಂವಿಗ್ನಾಃ ಕಥಯಂತಿ ಮಿಥಃ ಕಥಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ರಾವಣಾವರಜಃ ಕಶ್ಚಿತ್ಪ್ರರೋ ನಾಮೇಹ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ತಾಪಸಾನ್ಸರ್ವಾಞ್ಜನಸ್ಥಾನನಿಕೇತನಾನ್ || 11 ||

ಧೃಷ್ಣಶ್ಚ ಜಿತಕಾಶೀ ಚ ನೃಶಂಸಃ ಪುರುಷಾದಕಃ |
ಅವಲಿಪ್ತಶ್ಚ ಪಾಪಶ್ಚ ತ್ವಂ ಚ ತಾತ ನ ಮೃಷ್ಯತೇ || 12 ||

ತ್ವಂ ಯದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಾಶ್ರಮೇ ತಾತ ವರ್ತಸೇ |
ತದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ವಿಪ್ರಕುರ್ವಂತಿ ತಾಪಸಾನ್ || 13 ||

ದರ್ಶಯಂತಿ ಹಿ ಬೀಭತ್ಸುಃ ಕ್ರೂರೈರ್ಭೀಷಣಕೈರಪಿ |
ನಾನಾ ರೂಪೈರ್ವಿರೂಪೈಶ್ಚ ರೂಪೈರಸುಖದರ್ಶನೈಃ || 14 ||

ಅಪ್ರಶಸ್ತೈರಶುಚಿಭಿಃ ಸಮ್ಪ್ರಯೋಜ್ಯ ಚ ತಾಪಸಾನ್ |
ಪ್ರತಿಘ್ನನ್ತ್ಯಪರಾನ್ಯುಪ್ರಮನಾರ್ಯಾಃ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಃ || 15 ||

ತೇಷು ತೇಷ್ವಾಶ್ರಮಸ್ಥಾನೇಷ್ವಬುದ್ಧಮವಲೀಯ ಚ |
ರಮಂತೇ ತಾಪಸಾಂಸ್ತತ್ರ ನಾಶಯನ್ಮೋಽಲ್ಪಚೇತಸಃ || 16 ||

ಅಪಕ್ಷಿಪಂತಿ ಸ್ತುಗ್ಭಾಣ್ಡಾನಗ್ನೀನ್ನಿಂಚ್ಚಂತಿ ವಾರಿಣಾ |
ಕಲಶಾಂಶ್ಚ ಪ್ರಮೃದ್ವಂತಿ ಹವನೇ ಸಮುಪಸ್ಥಿತೇ || 17 ||

ತೈರ್ದುರಾತ್ಮಭಿರಾವಿಷ್ಟಾನಾಶ್ರಮಾನ್ಪ್ರಜಿಹಾಸವಃ |
ಗಮನಾಯಾನ್ಯದೇಶಸ್ಯ ಚೋದಯನ್ತ್ಯುಷಯೋಽದ್ಯ ಮಾಮ್ || 18 ||

ತತ್ಪುರಾ ರಾಮ ಶಾರೀರಾಮುಪಹಿಂಸಾಂ ತಪಸ್ವಿಷು |
ದರ್ಶಯತಿ ಹಿ ದುಷ್ಟಾಸ್ತೇ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾಮ ಇಮಮಾಶ್ರಮಮ್ || 19 ||

ಬಹುಮೂಲಫಲಂ ಚಿತ್ರಮವಿದೂರಾದಿತೋ ವನಮ್ |
ಪುರಾಣಾಶ್ರಮಮೇವಾಹಂ ಶ್ರಯಿಷ್ಯೇ ಸಗಣಃ ಪುನಃ || 20 ||

ಖರಸ್ತ್ವಯ್ಯಪಿ ಚಾಯುಕ್ತಂ ಪುರಾ ತಾತ ಪ್ರವರ್ತತೇ |
ಸಹಾಸ್ಮಾಭಿರಿತೋ ಗಚ್ಛ ಯದಿ ಬುದ್ಧಿಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ || 21 ||

ಸಕಲತ್ರಸ್ಯ ಸಂದೇಹೋ ನಿತ್ಯಂ ಯತ್ತಸ್ಯ ರಾಘವ ।
ಸಮರ್ಥಸ್ಯಾಪಿ ಹಿ ಸತೋ ವಾಸೋ ದುಃಖ ಇಹಾದ್ಯ ತೇ ॥ 22 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತವನ್ತಂ ರಾಮಸ್ತಂ ರಾಜಪುತ್ರಸ್ತಪಸ್ವಿನಮ್ ।
ನ ಶಶಾಕೋತ್ತರೈರ್ವಾಕೈರವರೋದ್ಧಂ ಸಮುತ್ಸುಕಮ್ ॥ 23 ॥

ಅಭಿನಂದ್ಯ ಸಮಾಪೃಚ್ಛ್ಯ ಸಮಾಧಾಯ ಚ ರಾಘವಮ್ ।
ಸ ಜಗಾಮಾಶ್ರಮಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಕುಲೈಃ ಕುಲಪತಿಃ ಸಹ ॥ 24 ॥

ರಾಮಃ ಸಂಸಾಧ್ಯ ತ್ವೃಷಿಗಣಮನುಗಮನಾದ್-
ದೇಶಾತ್ತ್ವಾಚ್ಚಿತ್ಕುಲಪತಿಮಭಿವಾದ್ಯರ್ಷಿಮ್ ।
ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರೀತ್ಯೈಸ್ತೈರನುಮತ ಉಪದಿಷ್ಟಾರ್ಥಃ
ಪುಣ್ಯಂ ವಾಸಾಯ ಸ್ವನಿಲಯಮುಪಸಮ್ಪಾದೇ ॥ 25 ॥

ಆಶ್ರಮಂ ತ್ವೃಷಿವಿರಹಿತಂ ಪ್ರಭುಃ
ಕ್ಷಣಮಪಿ ನ ಜಹೌ ಸ ರಾಘವಃ ।
ರಾಘವಂ ಹಿ ಸತತಮನುಗತಾಃ
ತಾಪಸಾಶ್ಚರ್ಷಿಚರಿತಧೃತಗುಣಾಃ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ನವಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ರಾಘವಸ್ವಪಯಾತೇಷು ತಪಸ್ವಿಷು ವಿಚಿನ್ತಯನ್ |
ನ ತತ್ರಾರೋಚಯದ್ವಾಸಂ ಕಾರಣೈರ್ಬಹುಭಿಸ್ತದಾ || 1 ||

ಇಹ ಮೇ ಭರತೋ ದೃಷ್ಟೋ ಮಾತರಶ್ಚ ಸನಾಗರಾಃ |
ಸಾ ಚ ಮೇ ಸ್ಮೃತಿರನ್ವೇತಿ ತಾನಿತ್ಯಮನುಶೋಚತಃ || 2 ||

ಸ್ಕನ್ಧಾವಾರನಿವೇಶೇನ ತೇನ ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಹಯಹಸ್ತಿಕರೀಷೈಶ್ಚ ಉಪಮರ್ದಃ ಕೃತೋ ಭೃಶಮ್ || 3 ||

ತಸ್ಮಾದನ್ಯತ್ರ ಗಚ್ಛಾಮ ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಪ್ರಾತಿಷ್ಠತ ಸ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ಸಜ್ಗತಃ || 4 ||

ಸೋಽತ್ರೇರಾಶ್ರಮಮಾಸಾದ್ಯ ತಂ ವವಂದೇ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ತಂ ಚಾಪಿ ಭಗವಾನತ್ರಿಃ ಪುತ್ರವತ್ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ || 5 ||

ಸ್ವಯಮಾತಿಥ್ಯಮಾದಿಶ್ಯ ಸರ್ವಮಸ್ಯ ಸುಸತ್ಕೃತಮ್ |
ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಚ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ಸೀತಾಂ ಚ ಸಮಸಾನ್ತ್ವಯತ್ || 6 ||

ಪತ್ನೀಂ ಚ ತಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ವೃದ್ಧಾಮಾಮನ್ತ್ಯ ಸತ್ಕೃತಾಮ್ |
ಸಾನ್ತ್ವಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಃ || 7 ||

ಅನಸೂಯಾಂ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ತಾಪಸೀಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀಮ್ |
ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ವೈದೇಹೀಮಬ್ರವೀದೃಷಿಸತ್ತಮಃ || 8 ||

ರಾಮಾಯ ಚಾಚಚಕ್ಷೇ ತಾಂ ತಾಪಸೀಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀಮ್ |
ದಶ ವರ್ಷಾಣ್ಯನಾವೃಷಾಃ ದಗ್ಧೇ ಲೋಕೇ ನಿರನ್ತರಮ್ || 9 ||

ಯಯಾ ಮೂಲಫಲೇ ಸೃಷ್ಟೇ ಜಾಹ್ನವೀ ಚ ಪ್ರವರ್ತಿತಾ |
ಉಗ್ರೇಣ ತಪಸಾ ಯುಕ್ತಾ ನಿಯಮೈಶ್ಚಾಪ್ಯಲಬ್ಧತಾ || 10 ||

ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಯಯಾ ತಪ್ತಂ ಮಹತ್ತಪಃ |
ಅನಸೂಯಾವ್ರತೈಸ್ತಾತ ಪ್ರತ್ಯೂಹಾಶ್ಚ ನಿಬರ್ಹಿತಾಃ || 11 ||

ದೇವಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತಂ ಚ ಯಯಾ ಸನ್ತ್ವರಮಾಣಯಾ |
ದಶರಾತ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾತ್ರೀಃ ಸೇಯಂ ಮಾತೇವ ತೇಽನಘ || 12 ||

ತಾಮಿಮಾಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ನಮಸ್ಕಾರ್ಯಾಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ |
ಅಭಿಗಚ್ಛತು ವೈದೇಹೀ ವೃದ್ಧಾಢ್ಮಕೋಧನಾಂ ಸದಾ || 13 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ತಮೃಷಿಂ ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ ರಾಘವಃ |
ಸೀತಾಮುವಾಚ ಧರ್ಮಜ್ಞಾಮಿದಂ ವಚನಮುತ್ತಮಮ್ || 14 ||

ರಾಜಪುತ್ರಿ ಶ್ರುತಂ ತ್ವೇತನ್ಮನೇರಸ್ಯ ಸಮೀರಿತಮ್ |
ಶ್ರೇಯೋಽರ್ಥಮಾತ್ಮನಃ ಶೀಘ್ರಮಭಿಗಚ್ಛ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ || 15 ||

ಅನಸೂಯೇತಿ ಯಾ ಲೋಕೇ ಕರ್ಮಭಿಃ ಕ್ಯಾತಿಮಾಗತಾ |
ತಾಂ ಶೀಘ್ರಮಭಿಗಚ್ಛ ತ್ವಮಭಿಗಮ್ಯಾಂ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ || 16 ||

ಸೀತಾ ತ್ವೇತದ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಹಿತೈಷಿಣೀ |
ತಾಮತ್ರಿಪತ್ನೀಂ ಧರ್ಮಜ್ಞಾಮಭಿಚಕ್ರಾಮ ಮೈಥಿಲೀ || 17 ||

ಶಿಥಿಲಾಂ ವಲಿತಾಂ ವೃದ್ಧಾಂ ಜರಾಪಾಣ್ಡುರಮೂರ್ಧಜಾಮ್ |
ಸತತಂ ವೇಪಮಾನಾಙ್ಗೀಂ ಪ್ರವಾತೇ ಕದಲೀ ಯಥಾ || 18 ||

ತಾಂ ತು ಸೀತಾ ಮಹಾಭಾಗಾಮನಸೂಯಾಂ ಪತಿವ್ರತಾಮ್ |
ಅಭ್ಯವಾದಯದವ್ಯಗ್ರಾ ಸ್ವಂ ನಾಮ ಸಮುದಾಹರತ್ || 19 ||

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಚ ವೈದೇಹೀ ತಾಪಸೀಂ ತಾಮನಿನ್ದಿತಾಮ್ |
ಬದ್ಧಾಙ್ಗುಲಿಪುಟಾ ಹೃಷ್ಯಾ ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛದನಾಮಯಮ್ || 20 ||

ತತಃ ಸೀತಾಂ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀಮ್ |
ಸಾನ್ತ್ವಯನ್ತ್ಯಬ್ರವೀದ್ಧೃಷ್ಟಾ ದಿಷ್ಟಾ ಧರ್ಮಮವೇಕ್ಷಸೇ || 21 ||

ತೃಕ್ತಾ ಜ್ಞಾತಿಜನಂ ಸೀತೇ ಮಾನಮ್ಬದ್ಧಿಂ ಚ ಮಾನಿನಿ ।
ಅವರುದ್ಧಂ ವನೇ ರಾಮಂ ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ತ್ವಮನುಗಚ್ಛಸಿ ॥ 22 ॥

ನಗರಸೋ ವನಸೋ ವಾ ಪಾಪೋ ವಾ ಯದಿ ವಾಶುಭಃ ।
ಯಾಸಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪ್ರಿಯೋ ಭರ್ತಾ ತಾಸಾಂ ಲೋಕಾ ಮಹೋದಯಾಃ ॥ 23 ॥

ದುಃಶೀಲಃ ಕಾಮವೃತ್ತೋ ವಾ ಧನೈರ್ವಾ ಪರಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಸ್ತ್ರೀಣಾಮಾರ್ಯ ಸ್ವಭಾವಾನಾಂ ಪರಮಂ ದೈವತಂ ಪತಿಃ ॥ 24 ॥

ನಾತೋ ವಿಶಿಷ್ಟಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಬಾನ್ಧವಂ ವಿಮೃಶನ್ತ್ಯಹಮ್ ।
ಸರ್ವತ್ರ ಯೋಗ್ಯಂ ವೈದೇಹಿ ತಪಃ ಕೃತಮಿವಾವ್ಯಯಮ್ ॥ 25 ॥

ನ ತ್ವೇವಮವಗಚ್ಛಂತಿ ಗುಣ ದೋಷಮಸತ್ತ್ವಯಃ ।
ಕಾಮವಕ್ತವ್ಯಹೃದಯಾ ಭರ್ತೃನಾಥಾಶ್ಚರಂತಿ ಯಾಃ ॥ 26 ॥

ಪ್ರಾಪ್ನುವನ್ತ್ಯಯಶಶ್ಚೈವ ಧರ್ಮಭ್ರಂಶಂ ಚ ಮೈಥಿಲಿ ।
ಅಕಾರ್ಯ ವಶಮಾಪನ್ನಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಯಾಃ ಖಿಲು ತದ್ವಿಧಾಃ ॥ 27 ॥

ತ್ವದ್ವಿಧಾಸ್ತು ಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಾ ದೃಷ್ಟಲೋಕಪರಾವರಾಃ ।
ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಸ್ವರ್ಗೇ ಚರಿಷ್ಯಂತಿ ಯಥಾ ಪುಣ್ಯಕೃತಸ್ತಥಾ ॥ 28 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ನವಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದಶಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸಾ ತ್ವೇವಮುಕ್ತಾ ವೈದೇಹೀ ಅನಸೂಯಾನಸೂಯಯಾ ।
ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ವಚೋ ಮನ್ದಂ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥೧॥

ನೈತದಾಶ್ಚರ್ಯಮಾರ್ಯಾಯಾ ಯನ್ಮಾಂ ತ್ವಮನುಭಾಷಸೇ ।
ವಿದಿತಂ ತು ಮಮಾಪ್ಯೇತದ್ಯಥಾ ನಾರ್ಯಾಃ ಪತಿಗುರುಃ ॥೨॥

ಯದ್ಯಪ್ಯೇಷ ಭವೇದ್ಭರ್ತಾ ಮಮಾರ್ಯೇ ವೃತ್ತವರ್ಜಿತಃ ।
ಅದ್ವೈಧಮುಪವರ್ತವ್ಯಸ್ತಥಾಪ್ಯೇಷ ಮಯಾ ಭವೇತ್ ॥೩॥

ಕಿಂ ಪುನರ್ಯೋ ಗುಣಶ್ಲಾಘ್ಯಃ ಸಾನುಕ್ರೋಶೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಸ್ಥಿರಾನುರಾಗೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಮಾತ್ಮವರ್ತೀ ಪಿತೃ ಪ್ರಿಯಃ ॥೪॥

ಯಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ವರ್ತತೇ ರಾಮಃ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಂ ಮಹಾಬಲಃ ।
ತಾಮೇವ ನೃಪನಾರೀಣಾಮನ್ಯಾಸಾಮಪಿ ವರ್ತತೇ ॥೫॥

ಸಕೃದ್ವಿಷ್ಣುಸ್ವಪಿ ಸ್ತ್ರೀಷು ನೃಪೇಣ ನೃಪವತ್ಸಲಃ ।
ಮಾತ್ಮವದ್ವರ್ತತೇ ವೀರೋ ಮಾನಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಧರ್ಮವಿತ್ ॥೬॥

ಆಗಚ್ಛನ್ತ್ಯಾಶ್ಚ ವಿಜನಂ ವನಮೇವಂ ಭಯಾವಹಮ್ ।
ಸಮಾಹಿತಂ ಹಿ ಮೇ ಶ್ವಶ್ರಾವ್ಯ ಹೃದಯೇ ಯತ್ಸಿದ್ಧಿತಂ ಮಮ ॥೭॥

ಪ್ರಾಣಿಪ್ರದಾನಕಾಲೇ ಚ ಯತ್ಪುರಾ ತ್ವಗ್ನಿಸಂನಿಧೌ ।
ಅನುಶಿಷ್ಟಾ ಜನನ್ಯಾಸ್ಮಿ ವಾಕ್ಯಂ ತದಪಿ ಮೇ ಧೃತಮ್ ॥೮॥

ನವೀಕೃತಂ ತು ತತ್ಸರ್ವಂ ವಾಕ್ಯೈಸ್ತೇ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಿ ।
ಪತಿಶುಶ್ರೂಷಣಾನ್ನಾರ್ಯಾಸ್ತಪೋ ನಾನ್ಯದ್ವಿಧೀಯತೇ ॥೯॥

ಸಾವಿತ್ರೀ ಪತಿಶುಶ್ರೂಷಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವರ್ಗೇ ಮಹೀಯತೇ ।
ತಥಾ ವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಯಾತಾ ತ್ವಂ ಪತಿಶುಶ್ರೂಷಯಾ ದಿವಮ್ ॥೧೦॥

ವರಿಷ್ಠಾ ಸರ್ವನಾರೀಣಾಮೇಷಾ ಚ ದಿವಿ ದೇವತಾ ।
ರೋಹಿಣೀ ಚ ವಿನಾ ಚಂದ್ರಂ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ 11 ॥

ಏವಂವಿಧಾಶ್ಚ ಪ್ರವರಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಭರ್ತೃದೃಢವ್ರತಾಃ ।
ದೇವಲೋಕೇ ಮಹೀಯಂತೇ ಪುಣ್ಯೇನ ಸ್ವೇನ ಕರ್ಮಣಾ ॥ 12 ॥

ತತೋಽನಸೂಯಾ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ಶ್ರುತೋಕ್ತಂ ಸೀತಯಾ ವಚಃ ।
ಶಿರಸ್ಯಾಘ್ರಾಯ ಚೋವಾಚ ಮೈಥಿಲೀಂ ಹರ್ಷಯನ್ತ್ಯತ ॥ 13 ॥

ನಿಯಮೈರ್ವಿವಿಧೈರಾಪ್ತಂ ತಪೋ ಹಿ ಮಹದಸ್ತಿ ಮೇ ।
ತತ್ಸಂಶ್ರಿತ್ಯ ಬಲಂ ಸೀತೇ ಛಂದಯೇ ತ್ವಾಂ ಶುಚಿವ್ರತೇ ॥ 14 ॥

ಉಪಪನ್ನಂ ಚ ಯುಕ್ತಂ ಚ ವಚನಂ ತವ ಮೈಥಿಲಿ ।
ಪ್ರೀತಾ ಚಾಸ್ಮ್ಯುಚಿತಂ ಕಿಂ ತೇ ಕರವಾಣಿ ಬ್ರವೀಹಿ ಮೇ ।
ಕೃತಮಿತ್ಯಬ್ರವೀತ್ಸೀತಾ ತಪೋಬಲಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ॥ 15 ॥

ಸಾ ತ್ವೇವಮುಕ್ತಾ ಧರ್ಮಜ್ಞಾ ತಯಾ ಪ್ರೀತತರಾಭವತ್ ।
ಸಫಲಂ ಚ ಪ್ರಹರ್ಷಂ ತೇ ಹನ್ತ ಸೀತೇ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ ॥ 16 ॥

ಇದಂ ದಿವ್ಯಂ ವರಂ ಮಾಲ್ಯಂ ವಸ್ತ್ರಮಾಭರಣಾನಿ ಚ ।
ಅಜ್ಞರಾಗಂ ಚ ವೈದೇಹಿ ಮಹಾರ್ಹಮನುಲೇಪನಮ್ ॥ 17 ॥

ಮಯಾ ದತ್ತಮಿದಂ ಸೀತೇ ತವ ಗಾತ್ರಾಣಿ ಶೋಭಯೇತ್ ।
ಅನುರೂಪಮಸಂಕೀರ್ಷ್ಯಂ ನಿತ್ಯಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

ಅಜ್ಞರಾಗೇಣ ದಿವ್ಯೇನ ಲಿಪ್ತಾಙ್ಗೀ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ ।
ಶೋಭಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಭರ್ತಾರಂ ಯಥಾ ಶ್ರೀರ್ವಿಷ್ಣುಮವ್ಯಯಮ್ ॥ 19 ॥

ಸಾ ವಸ್ತ್ರಮಜ್ಞರಾಗಂ ಚ ಭೂಷಣಾನಿ ಸ್ರಜಸ್ತಥಾ ।
ಮೈಥಿಲೀ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಪ್ರೀತಿದಾನಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ 20 ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ತತ್ಸೀತಾ ಪ್ರೀತಿದಾನಂ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ಶ್ಲಿಷ್ಠಾಞ್ಜಲಿಪುಟಾ ಧೀರಾ ಸಮುಪಾಸ್ತ ತಪೋಧನಾಮ್ ॥ 21 ॥

ತಥಾ ಸೀತಾಮುಪಾಸೀನಾಮನಸೂಯಾ ದೃಢವ್ರತಾ ।
ವಚನಂ ಪ್ರಷ್ಠಮಾರೇಭೇ ಕಥಾಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಮದನುಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಸ್ವಯಂವರೇ ಕಿಲ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ತ್ವಮನೇನ ಯಶಸ್ವಿನಾ ।
ರಾಘವೇಣೇತಿ ಮೇ ಸೀತೇ ಕಥಾ ಶ್ರುತಿಮುಪಾಗತಾ ॥ 23 ॥

ತಾಂ ಕಥಾಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವಿಸ್ತರೇಣ ಚ ಮೈಥಿಲಿ ।
ಯಥಾನುಭೂತಂ ಕಾತ್ಸರ್ಯೇನ ತನ್ಮೇ ತ್ವಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 24 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸಾ ಸೀತಾ ತಾಂ ತತೋ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀಮ್ ।
ಶ್ರೂಯತಾಮಿತಿ ಚೋಕ್ತಾ ವೈ ಕಥಯಾಮಾಸ ತಾಂ ಕಥಾಮ್ ॥ 25 ॥

ಮಿಥಿಲಾಧಿಪತಿವೀರೋ ಜನಕೋ ನಾಮ ಧರ್ಮವಿತ್ ।
ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಣ್ಯಭಿರತೋ ನ್ಯಾಯತಃ ಶಾಸ್ತಿ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ 26 ॥

ತಸ್ಯ ಲಾಙ್ಗಲಹಸ್ತಸ್ಯ ಕರ್ಷತಃ ಕ್ಷೇತ್ರಮಣ್ಡಲಮ್ ।
ಅಹಂ ಕಿಲೋತ್ಥಿತಾ ಭಿತ್ತಾ ಜಗತಿಂ ನೃಪತೇಃ ಸುತಾ ॥ 27 ॥

ಸ ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನರಪತಿರ್ಮುಷ್ಠಿವಿಕ್ಷೇಪತತ್ಪರಃ ।
ಪಾಂಶು ಗುಣಂತ ಸರ್ವಾಙ್ಗೀಂ ವಿಸ್ಮಿತೋ ಜನಕೋಽಭವತ್ ॥ 28 ॥

ಅನಪತ್ಯೇನ ಚ ಸ್ನೇಹಾದಜ್ಞಮಾರೋಪ್ಯ ಚ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಮಮೇಯಂ ತನಯೇತ್ಯುಕ್ತಾ ಸ್ನೇಹೋ ಮಯಿ ನಿಪಾತಿತಃ ॥ 29 ॥

ಅನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಚ ವಾಗುಕ್ತಾಪ್ರತಿಮಾ ಮಾನುಷೀ ಕಿಲ ।
ಏವಮೇತನ್ನರಪತೇ ಧರ್ಮೇಣ ತನಯಾ ತವ ॥ 30 ॥

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪಿತಾ ಮೇ ಮಿಥಿಲಾಧಿಪಃ ।
ಅವಾಪ್ತೋ ವಿಪುಲಾಮೃದ್ಧಿಂ ಮಾಮವಾಪ್ಯ ನರಾಧಿಪಃ ॥ 31 ॥

ದತ್ತಾ ಚಾಸ್ಮೀಷ್ವವದ್ದೇವೈಶ್ಚ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂಯೈ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾ ।
ತಯಾ ಸಮ್ಭಾವಿತಾ ಚಾಸ್ಮಿ ಸ್ನಿಗ್ಧಯಾ ಮಾತೃಸೌಹೃದಾತ್ ॥ 32 ॥

ಪತಿಸಂಯೋಗಸುಲಭಂ ವಯೋ ದೃಷ್ಟಾಷ್ಟ ತು ಮೇ ಪಿತಾ ।
ಚಿನ್ತಾಮಭ್ಯಗಮದ್ಧೀನೋ ವಿತ್ತನಾಶಾದಿವಾಧನಃ ॥ 33 ॥

ಸದೃಶಾಚ್ಚಾಪಕೃಷ್ಣಾಚ್ಚ ಲೋಕೇ ಕನ್ಯಾಪಿತಾ ಜನಾತ್ ।
ಪ್ರಧರ್ಷಣಾಮವಾಪ್ನೋತಿ ಶಕ್ರೇಣಾಪಿ ಸಮೋ ಭುವಿ ॥ 34 ॥

ತಾಂ ಧರ್ಷಣಾಮದೂರಸ್ಥಾಂ ಸಂದೃಶ್ಯಾತ್ಮನಿ ಪಾರ್ಥಿವಃ ।
ಚಿನ್ಮಾರ್ಣವಗತಃ ಪಾರಂ ನಾಸಸಾದಾಪ್ನವೋ ಯಥ ॥ 35 ॥

ಅಯೋನಿಜಾಂ ಹಿ ಮಾಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛತ್ಸ ಚಿಂತಯನ್ ।
ಸದೃಶಂ ಚಾನುರೂಪಂ ಚ ಮಹೀಪಾಲಃ ಪತಿಂ ಮಮ ॥ 36 ॥

ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿರಿಯಂ ಜಾತಾ ಚಿಂತಯಾನಸ್ಯ ಸಂತಮ್ ।
ಸ್ವಯಂ ವರಂ ತನೂಜಾಯಾಃ ಕರಿಷ್ಯಾಮೀತಿ ಧೀಮತಃ ॥ 37 ॥

ಮಹಾಯಜ್ಞೇ ತದಾ ತಸ್ಯ ವರುಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ದತ್ತಂ ಧನುರ್ವರಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ತೂಣೀ ಚಾಕ್ಷಯ್ಯ ಸಾಯಕೌ ॥ 38 ॥

ಅಸೌಖ್ಯಾಲ್ಯಂ ಮನುಷ್ಯೇಶ್ಚ ಯತ್ನೇನಾಪಿ ಚ ಗೌರವಾತ್ ।
ತನ್ನ ಶಕ್ತಾ ನಮಯಿತುಂ ಸ್ವಪ್ನೇಷ್ವಪಿ ನರಾಧಿಪಾಃ ॥ 39 ॥

ತದ್ಧನುಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮೇ ಪಿತ್ರಾ ವ್ಯಾಹೃತಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಾ ।
ಸಮವಾಯೇ ನರೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಪೂರ್ವಮಾಮನ್ತ್ರ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಾನ್ ॥ 40 ॥

ಇದಂ ಚ ಧನುರುದ್ಯಮ್ಯ ಸಜ್ಯಂ ಯಃ ಕುರುತೇ ನರಃ ।
ತಸ್ಯ ಮೇ ದುಹಿತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 41 ॥

ತಚ್ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧನುಃಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಗೌರವಾದ್ಗಿರಿಸಂನಿಭಮ್ ।
ಅಭಿವಾದ್ಯ ನೃಪಾ ಜಗ್ಮುರಶಕ್ತಾಸ್ತಸ್ಯ ತೋಲನೇ ॥ 42 ॥

ಸುದೀರ್ಘಸ್ಯ ತು ಕಾಲಸ್ಯ ರಾಘವೋಽಯಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ ಸಹಿತೋ ಯಜ್ಞಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸಮಾಗತಃ ॥ 43 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಮಮ ಪಿತ್ರಾ ಸುಪೂಜಿತಃ || 44 ||

ಪ್ರೋವಾಚ ಪಿತರಂ ತತ್ರ ರಾಘವೋ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಸುತೌ ದಶರಥಸ್ಯೇಮೌ ಧನುರ್ದರ್ಶನಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣೌ |
ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತೇನ ವಿಪ್ರೇಣ ತದ್ಧನುಃ ಸಮುಪಾನಯತ್ || 45 ||

ನಿಮೇಷಾನ್ತರಮಾತ್ರೇಣ ತದಾನಮ್ಯ ಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಜ್ಯಾಂ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಝಟಿತಿ ಪೂರಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 46 ||

ತೇನ ಪೂರಯತಾ ವೇಗಾನ್ಮಧ್ಯೇ ಭಗ್ನಂ ದ್ವಿಧಾ ಧನುಃ |
ತಸ್ಯ ಶಬ್ದೋಽಭವದ್ಭೀಮಃ ಪತಿತಸ್ಯಾಶನೇರಿವ || 47 ||

ತತೋಽಹಂ ತತ್ರ ರಾಮಾಯ ಪಿತ್ರಾ ಸತ್ಯಾಭಿಸನ್ನಿನಾ |
ಉದ್ಯತಾ ದಾತುಮುದ್ಯಮ್ಯ ಜಲಭಾಜನಮುತ್ತಮಮ್ || 48 ||

ದೀಯಮಾನಾಂ ನ ತು ತದಾ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ರಾಘವಃ |
ಅವಿಜ್ಞಾಯ ಪಿತುಶ್ಚಂದ್ರಮಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತೇಃ ಪ್ರಭೋಃ || 49 ||

ತತಃ ಶ್ವಶುರಮಾಮನ್ತ್ರ್ಯ ವೃದ್ಧಂ ದಶರಥಂ ನೃಪಮ್ |
ಮಮ ಪಿತ್ರಾ ಅಹಂ ದತ್ತಾ ರಾಮಾಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನೇ || 50 ||

ಮಮ ಚೈವಾನುಜಾ ಸಾಧಿಷ್ಠೇ ಊರ್ಮಿಲಾ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾ |
ಭಾರ್ಯಾರ್ಥೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಪಿ ದತ್ತಾ ಪಿತ್ರಾ ಮಮ ಸ್ವಯಮ್ || 51 ||

ಏವಂ ದತ್ತಾಸ್ಮಿ ರಾಮಾಯ ತದಾ ತಸ್ಮಿನ್ಸ್ವಯಂ ವರೇ |
ಅನುರಕ್ತಾ ಚ ಧರ್ಮೇಣ ಪತಿಂ ವೀರ್ಯವತಾಂ ವರಮ್ || 52 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ದಶಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅನಸೂಯಾ ತು ಧರ್ಮಜ್ಞಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾಂ ಮಹತೀಂ ಕಥಾಮ್ ।
ಪರ್ಯಷ್ಟಜತ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಶಿರಸ್ಯಾಘ್ರಾಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ॥ 1 ॥

ವ್ಯಕ್ತಾಕ್ಷರಪದಂ ಚಿತ್ರಂ ಭಾಷಿತಂ ಮಧುರಂ ತ್ವಯಾ ।
ಯಥಾ ಸ್ವಯಂವರಂ ವೃತ್ತಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ಹಿ ಶ್ರುತಂ ಮಯಾ ॥ 2 ॥

ರಮೇಕಹಂ ಕಥಯಾ ತೇ ತು ದೃಷ್ಟಂ ಮಧುರಭಾಷಿಣಿ ।
ರವಿರಸ್ತಂ ಗತಃ ಶ್ರೀಮಾನುಪೋಹ್ಯ ರಜನೀಂ ಶಿವಾಮ್ ॥ 3 ॥

ದಿವಸಂ ಪ್ರತಿ ಕೀರ್ಣಾನಾಮಾಹಾರಾರ್ಥಂ ಪತತ್ರಿಣಾಮ್ ।
ಸನ್ಧ್ಯಾಕಾಲೇ ನಿಲೀನಾನಾಂ ನಿದ್ರಾರ್ಥಂ ಶ್ರೂಯತೇ ಧ್ವನಿಃ ॥ 4 ॥

ಏತೇ ಚಾಪ್ಯಭಿಷೇಕಾದ್ರ್ಯಾ ಮುನಯಃ ಫಲಶೋಧನಾಃ ।
ಸಹಿತಾ ಉಪವರ್ತಂತೇ ಸಲಿಲಾಪ್ಲುತವಲ್ಕಲಾಃ ॥ 5 ॥

ಋಷೀಣಾಮಗ್ನಿಹೋತ್ರೇಷು ಹುತೇಷು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಕಪೋತಾಜ್ಗುರುಣೋ ಧೂಮೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಪವನೋದ್ಧತಃ ॥ 6 ॥

ಅಲ್ಪಪರ್ಣಾ ಹಿ ತರವೋ ಘನೀಭೂತಾಃ ಸಮನ್ತತಃ ।
ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟೇಽಪಿ ಯೇ ದೇಶೇ ನ ಪ್ರಕಾಶಂತಿ ವೈ ದಿಶಃ ॥ 7 ॥

ರಜನೀ ರಸಸತ್ತ್ವಾನಿ ಪ್ರಚರಂತಿ ಸಮನ್ತತಃ ।
ತಪೋವನಮೃಗಾ ಹ್ಯೇತೇ ವೇದಿತೀರ್ಥೇಷು ಶೇರತೇ ॥ 8 ॥

ಸಮ್ಪ್ರವೃತ್ತಾ ನಿಶಾ ಸೀತೇ ನಕ್ಷತ್ರಸಮಲಜ್ಞತಾ ।
ಜ್ಯೋತಿಸ್ತಾ ಪ್ರಾವರಣಶ್ಚನ್ದ್ರೋ ದೃಶ್ಯತೇಽಭ್ಯುದಿತೋಽಮ್ಬರೇ ॥ 9 ॥

ಗಮ್ಯತಾಮನುಜಾನಾಮಿ ರಾಮಸ್ಯಾನುಚರೀ ಭವ ।
ಕಥಯನ್ತ್ಯಾ ಹಿ ಮಧುರಂ ತ್ವಯಾಹಂ ಪರಿತೋಷಿತಾ ॥ 10 ॥

ಅಲಙ್ಕುರು ಚ ತಾವತ್ತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಮಮ ಮೈಥಿಲಿ ।
ಪ್ರೀತಿಂ ಜನಯ ಮೇ ವತ್ಸ ದಿವ್ಯಾಲಂಕಾರಶೋಭಿನೀ ॥ 11 ॥

ಸಾ ತದಾ ಸಮಲಂಕೃತ್ಯ ಸೀತಾ ಸುರಸುತೋಪಮಾ ।
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ತಸ್ಯೈ ರಾಮಂ ತ್ವಭಿಮುಖೀ ಯಯೌ ॥ 12 ॥

ತಥಾ ತು ಭೂಷಿತಾಂ ಸೀತಾಂ ದದರ್ಶ ವದತಾಂ ವರಃ ।
ರಾಘವಃ ಪ್ರೀತಿದಾನೇನ ತಪಸ್ವಿನ್ಯಾ ಜಹರ್ಷ ಚ ॥ 13 ॥

ನ್ಯವೇದಯತ್ತತಃ ಸರ್ವಂ ಸೀತಾ ರಾಮಾಯ ಮೈಥಿಲೀ ।
ಪ್ರೀತಿದಾನಂ ತಪಸ್ವಿನ್ಯಾ ವಸನಾಭರಣಸೃಜಾಮ್ ॥ 14 ॥

ಪ್ರಹೃಷ್ಠಸ್ತ್ವಭವದ್ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾರಥಃ ।
ಮೈಥಿಲಾಃ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾನುಷೇಷು ಸುದುರ್ಲಭಾಮ್ ॥ 15 ॥

ತತಸ್ತಾಂ ಸರ್ವರೀಂ ಪ್ರೀತಃ ಪುಣ್ಯಾಂ ಶಶಿನಿಭಾನನಃ ।
ಅರ್ಚಿತಸ್ತಾಪಸ್ಯೈ ಸಿದ್ಧೈರುವಾಸ ರಘುನಂದನಃ ॥ 16 ॥

ತಸ್ಯಾಂ ರಾತ್ರಾಂ ವ್ಯತೀತಾಯಾಮಭಿಷಿಚ್ಯ ಹುತಾಗ್ನಿಕಾನ್ ।
ಆಪೃಚ್ಛೇತಾಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರೌ ತಾಪಸಾನ್ವನಗೋಚರಾನ್ ॥ 17 ॥

ತಾವೂಚುಸ್ತೇ ವನಚರಾಸ್ತಾಪಸಾ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಃ ।
ವನಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಸಂಚಾರಂ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಮಭಿಪ್ಲುತಮ್ ॥ 18 ॥

ಏಷ ಪನ್ನಾ ಮಹರ್ಷೀಣಾಂ ಫಲಾನ್ಯಾಹರತಾಂ ವನೇ ।
ಅನೇನ ತು ವನಂ ದುರ್ಗಂ ಗಂತುಂ ರಾಘವ ತೇ ಕ್ಷಮಮ್ ॥ 19 ॥

ಇತೀವ ತೈಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿಭಿಸ್ತಪಸ್ವಿಭಿರ್-
ದ್ವಿಜೈಃ ಕೃತಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಃ ಪರಂತಪಃ ।
ವನಂ ಸಭಾರ್ಯಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ರಾಘವಃ
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸೂರ್ಯ ಇವಾಭ್ರಮಣ್ಡಲಮ್ ॥ 20 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

Chapter 3

॥ ଅରଣ୍ୟକାନ୍ଦଃ ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತು ಮಹಾರಣ್ಯಂ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಮಾತ್ಮವಾನ್ |
ದದರ್ಶ ರಾಮೋ ದುರ್ಧರ್ಷಸ್ತಾಪಸಾಶ್ರಮಮಣ್ಡಲಮ್ || 1 ||

ಕುಶಚೀರಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮಾ ಸಮಾವೃತಮ್ |
ಯಥಾ ಪ್ರದೀಪ್ತಂ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ಗಗನೇ ಸೂರ್ಯಮಣ್ಡಲಮ್ || 2 ||

ಶರಣ್ಯಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸುಸಮೃಷ್ಟಾಜಿರಂ ಸದಾ |
ಪೂಜಿತಂ ಚೋಪನೃತ್ತಂ ಚ ನಿತ್ಯಮಪ್ಸರಸಾಂ ಗಣೈಃ || 3 ||

ವಿಶಾಲೈರಗ್ನಿಶರಣೈಃ ಸುಗ್ಭಾಣ್ಡ್ರರಜಿನೈಃ ಕುಶೈಃ |
ಸಮಿದ್ಭಿಸ್ತೋಯಕಲಶೈಃ ಫಲಮೂಲೈಶ್ಚ ಶೋಭಿತಮ್ || 4 ||

ಆರಣ್ಯೈಶ್ಚ ಮಹಾವೃಕ್ಷೈಃ ಪುಣ್ಯೈಃ ಸ್ವಾದುಫಲೈರ್ವೃತಮ್ |
ಬಲಿಹೋಮಾರ್ಚಿತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷನಿನಾದಿತಮ್ || 5 ||

ಪುಷ್ಪೈರ್ವನೈಃ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಪದ್ಮಿನ್ಯಾ ಚ ಸಪದ್ಮಯಾ |
ಫಲಮೂಲಾಶನೈರ್ದಾನ್ತೈಶ್ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಣ್ಜಿನಾಮ್ಬರೈಃ || 6 ||

ಸೂರ್ಯವೈಶ್ವಾನರಾಭೈಶ್ಚ ಪುರಾಣೈರ್ಮುನಿಭಿರ್ವೃತಮ್ |
ಪುಣ್ಯೈಶ್ಚ ನಿಯತಾಹಾರೈಃ ಶೋಭಿತಂ ಪರಮರ್ಷಿಭಿಃ || 7 ||

ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಭವನಪ್ರಖ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷನಿನಾದಿತಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಭಿರ್ಮಹಾಭಾಗೈರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರುಪಶೋಭಿತಮ್ || 8 ||

ತದ್ವೃಷಾಃ ರಾಘವಃ ಶ್ರೀಮಾಂಸ್ತಾಪಸಾಶ್ರಮಮಣ್ಡಲಮ್ |
ಅಭ್ಯಗಚ್ಛಂತಹಾತೇಜಾ ವಿಜ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಹದ್ಧನುಃ || 9 ||

ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನೋಪಪನ್ನಾಸ್ತೇ ರಾಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ಅಭ್ಯಗಚ್ಛಂತದಾ ಪ್ರೀತಾ ವೈದೇಹೀಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ || 10 ||

ತೇ ತಂ ಸೋಮಮಿವೋದ್ಯಂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೈ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಃ ।
ಮಜ್ಜಲಾನಿ ಪ್ರಯುಜ್ಜಾನಾಃ ಪ್ರತ್ಯಗೃಹಣಂದೃಢವ್ರತಾಃ ॥ 11 ॥

ರೂಪಸಂಹನನಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಸೌಕುಮಾರ್ಯಂ ಸುವೇಷತಾಮ್ ।
ದದೃಶುವಿಸ್ಮಿತಾಕಾರಾ ರಾಮಸ್ಯ ವನವಾಸಿನಃ ॥ 12 ॥

ವೈದೇಹೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮಂ ನೇತ್ರೈರನಿಮಿಷೈರಿವ ।
ಆಶ್ಚರ್ಯಭೂತಾಂದೃಶುಃ ಸರ್ವೇ ತೇ ವನಚಾರಿಣಃ ॥ 13 ॥

ಅತ್ರೈನಂ ಹಿ ಮಹಾಭಾಗಾಃ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಾಃ ।
ಅತಿಥಿಂ ಪರ್ಣಶಾಲಾಯಾಂ ರಾಘವಂ ಸಂನ್ಯವೇಶಯನ್ ॥ 14 ॥

ತತೋ ರಾಮಸ್ಯ ಸತ್ಕೃತ್ಯ ವಿಧಿನಾ ಪಾವಕೋಪಮಾಃ ।
ಆಜಹ್ರಸ್ತೇ ಮಹಾಭಾಗಾಃ ಸಲಿಲಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಃ ॥ 15 ॥

ಮೂಲಂ ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂ ವನ್ಯಮಾಶ್ರಮಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ನಿವೇದಯೀತ್ವಾ ಧರ್ಮಜ್ಞಾಸ್ತತಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಯೋಽಬ್ರುವನ್ ॥ 16 ॥

ಧರ್ಮಪಾಲೋ ಜನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಶರಣ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಪೂಜನೀಯಶ್ಚ ಮಾನ್ಯಶ್ಚ ರಾಜಾ ದಣ್ಡಧರೋ ಗುರುಃ ॥ 17 ॥

ಇಂದ್ರಸೈವ ಚತುರ್ಭಾಗಃ ಪ್ರಜಾ ರಕ್ಷತಿ ರಾಘವ ।
ರಾಜಾ ತಸ್ಮಾದ್ವನಾನೋಭೋಗಾನ್ಛುಜ್ಞೇ ಲೋಕನಮಸ್ಕೃತಃ ॥ 18 ॥

ತೇ ವಯಂ ಭವತಾ ರಕ್ಷಾ ಭವದ್ವಿಷಯವಾಸಿನಃ ।
ನಗರಸೋ ವನಸೋ ವಾ ತ್ವಂ ನೋ ರಾಜಾ ಜನೇಶ್ವರಃ ॥ 19 ॥

ನ್ಯಸ್ತದಣ್ಡಾ ವಯಂ ರಾಜಞ್ಜಿತಕ್ರೋಧಾ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಃ ।
ರಕ್ಷಿತವ್ಯಾಸ್ತ್ವಯಾ ಶಶ್ವದ್ಗರ್ಭಭೂತಾಸ್ತಪೋಧನಾಃ ॥ 20 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಫಲೈರ್ಮೂಲೈಃ ಪುಷ್ಪೈರ್ವನೈಶ್ಚ ರಾಘವಮ್ ।
ಅನೈಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಹಾರೈಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮಪೂಜಯನ್ ॥ 21 ॥

ತಥಾನ್ಯೇ ತಾಪಸಾಃ ಸಿದ್ಧಾ ರಾಮಂ ವೈಶ್ವಾನರೋಪಮಾಃ |
ನ್ಯಾಯವೃತ್ತಾ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ತರ್ಪಯಾಮಾಸುರೀಶ್ವರಮ್ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೇ ಪ್ರಥಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಕೃತಾತಿಥ್ಯೋಽಥ ರಾಮಸ್ತು ಸೂರ್ಯಸ್ಯೋದಯನಂ ಪ್ರತಿ ।
ಆಮನ್ತ್ರ್ಯ ಸ ಮುನೀನ್ಸರ್ವಾನ್ವನಮೇವಾನ್ವಗಾಹತ ॥ ೧ ॥

ನಾನಾಮೃಗಗಣಾಕೀರ್ಣಂ ಶಾರ್ದೂಲವೃಕಸೇವಿತಮ್ ।
ಧ್ವಸ್ತವೃಕ್ಷಲತಾಗುಲ್ಮಂ ದುರ್ದರ್ಶ ಸಲಿಲಾಶಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಿಷ್ಕೂಜನಾನಾಶಕುನಿ ಝಿಲ್ಲಿಕಾ ಗಣನಾದಿತಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಗತೋ ರಾಮೋ ವನಮಧ್ಯಂ ದದರ್ಶ ಹ ॥ ೩ ॥

ವನಮಧ್ಯೇ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನೋರಮೃಗಾಯುತೇ ।
ದದರ್ಶ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಭಂ ಪುರುಷಾದಂ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಗಭೀರಾಕ್ಷಂ ಮಹಾವಕ್ತ್ರಂ ವಿಕಟಂ ವಿಷಮೋದರಮ್ ।
ಬೀಭತ್ಸಂ ವಿಷಮಂ ದೀರ್ಘಂ ವಿಕೃತಂ ಘೋರದರ್ಶನಮ್ ॥ ೫ ॥

ವಸಾನಂ ಚರ್ಮವೈಯಾಘ್ರಂ ವಸಾದ್ರ್ಯಂ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತಮ್ ।
ತ್ರಾಸನಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ವ್ಯಾದಿತಾಸ್ಯಮಿವಾನ್ತಕಮ್ ॥ ೬ ॥

ತ್ರಿನ್ಸಿಂಹಾಂಶ್ಚತುರೋ ವ್ಯಾಘ್ರಾನ್ದ್ವೌ ವೃಕೌ ಪೃಷ್ಠತಾನ್ದಶ ।
ಸವಿಷಾಣಂ ವಸಾದಿಗ್ಧಂ ಗಜಸ್ಯ ಚ ಶಿರೋ ಮಹತ್ ॥ ೭ ॥

ಅವಸಜ್ಯಾಯಸೇ ಶೂಲೇ ವಿನದಂತಂ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ ।
ಸ ರಾಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ಸೀತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅಭ್ಯಧಾವತ್ಸುಸಜುಕ್ರದ್ಧಃ ಪ್ರಜಾಃ ಕಾಲ ಇವಾನ್ತಕಃ ।
ಸ ಕೃತ್ವಾ ಭೈರವಂ ನಾದಂ ಚಾಲಯನ್ನಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅಜ್ಞೇನಾದಾಯ ವೈದೇಹೀಮಪಕ್ರಮ್ಯ ತತೋಽಬ್ರವೀತ್ ।
ಯುವಾಂ ಜಟಾಚೀರಧರೌ ಸಭಾರ್ಯೌ ಕ್ಷೀಣಜೀವಿತೌ ॥ ೧೦ ॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟೌ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಂ ಶರಚಾಪಾಸಿಧಾರಿಣೌ |
ಕಥಂ ತಾಪಸಯೋರ್ವಾಂ ಚ ವಾಸಃ ಪ್ರಮದಯಾ ಸಹ || 11 ||

ಅಧರ್ಮಚಾರಿಣೌ ಪಾಪೌ ಕೌ ಯುವಾಂ ಮುನಿದೂಷಕೌ |
ಅಹಂ ವನಮಿದಂ ದುರ್ಗಂ ವಿರಾಘೋ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ || 12 ||

ಚರಾಮಿ ಸಾಯುಧೋ ನಿತ್ಯಮೃಷಿಮಾಂಸಾನಿ ಭಕ್ಷಯನ್ |
ಇಯಂ ನಾರೀ ವರಾರೋಹಾ ಮಮ ಭರ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಯುವಯೋಃ ಪಾಪಯೋಶ್ಚಾಹಂ ಪಾಸ್ಯಾಮಿ ರುಧಿರಂ ಮೃಧೇ || 13 ||

ತಸ್ಯೈವಂ ಬ್ರುವತೋ ಧೃಷ್ಟಂ ವಿರಾಧಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಗರ್ವಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸಮಾಬ್ರೂಹ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಸೀತಾ ಪ್ರಾವೇಪತೋದ್ವೇಗಾತ್ಪ್ರವಾತೇ ಕದಲೀ ಯಥಾ || 14 ||

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವಃ ಸೀತಾಂ ವಿರಾಧಾಙ್ಕುಗತಾಂ ಶುಭಾಮ್ |
ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವಾಕ್ಯಂ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ || 15 ||

ಪಶ್ಯ ಸೌಮ್ಯ ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಜನಕಸ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಭವಾಮ್ |
ಮಮ ಭಾರ್ಯಾಂ ಶುಭಾಚಾರಾಂ ವಿರಾಧಾಙ್ಕೇ ಪ್ರವೇಶಿತಾಮ್ |
ಅತ್ಯನ್ತ ಸುಖಸಂವೃದ್ಧಾಂ ರಾಜಪುತ್ರೀಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ || 16 ||

ಯದಭಿಪ್ರೇತಮಸ್ಮಾಸು ಪ್ರಿಯಂ ವರ ವೃತಂ ಚ ಯತ್ |
ಕೈಕೇಯಾಸ್ತು ಸುಸಂವೃತ್ತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮದ್ಯೈವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 17 ||

ಯಾ ನ ತುಷ್ಯತಿ ರಾಜ್ಯೇನ ಪುತ್ರಾರ್ಥೇ ದೀರ್ಘದರ್ಶಿನೀ |
ಯಯಾಹಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಹಿತಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತೋ ವನಮ್ |
ಅದ್ಯೇದಾನೀಂ ಸಕಾಮಾ ಸಾ ಯಾ ಮಾತಾ ಮಮ ಮಧ್ಯಮಾ || 18 ||

ಪರಸ್ಪರ್ಶಾತ್ತ್ವ ವೈದೇಹ್ಯಾ ನ ದುಃಖಿತರಮಸ್ತಿ ಮೇ |
ಪಿತುರ್ವಿನಾಶಾತ್ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯಹರಣಾತ್ತಥಾ || 19 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ಬಾಷ್ಪಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತೇ |
ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಕ್ರುದೋಢೇ ರುದೋಢೇ ನಾಗ ಇವ ಶ್ವಸನ್ || 20 ||

ಅನಾಥ ಇವ ಭೂತಾನಾಂ ನಾಥಸ್ತ್ವಂ ವಾಸವೋಪಮಃ |
ಮಯಾ ಪ್ರೇಷ್ಯೇಣ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಕಿಮರ್ಥಂ ಪರಿತಪ್ಸ್ಯಸೇ || 21 ||

ಶರೇಣ ನಿಹತಸ್ಯಾದ್ಯ ಮಯಾ ಕೃದ್ಧೇನ ರಕ್ಷಸಃ |
ವಿರಾಧಸ್ಯ ಗತಾಸೋಹಿ ಮಹೀ ಪಾಸ್ಯತಿ ಶೋಣಿತಮ್ || 22 ||

ರಾಜ್ಯಕಾಮೇ ಮಮ ಕ್ರೋಧೋ ಭರತೇ ಯೋ ಬಭೂವ ಹ |
ತಂ ವಿರಾಧೇ ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಜ್ರೇ ವಜ್ರಮಿವಾಚಲೇ || 23 ||

ಮಮ ಭುಜಬಲವೇಗವೇಗಿತಃ
ಪತತು ಶರೋಽಸ್ಯ ಮಹಾನ್ಮಹೋರಸಿ |
ವ್ಯಪನಯತು ತನೋಶ್ಚ ಜೀವಿತಮ್
ಪತತು ತತಶ್ಚ ಮಹೀಂ ವಿಘೂರ್ಣಿತಃ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ದ್ವಿತೀಯಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥೋವಾಚ ಪುನರ್ವಾಕ್ಯಂ ವಿರಾಧಃ ಪೂರಯನ್ವನಮ್ |
ಆತ್ಮಾನಂ ಪೃಚ್ಛತೇ ಬ್ರೂತಂ ಕೌ ಯುವಾಂ ಕ್ವ ಗಮಿಷ್ಯಥಃ || 1 ||

ತಮುವಾಚ ತತೋ ರಾಮೋ ರಾಕ್ಷಸಂ ಜ್ವಲಿತಾನನಮ್ |
ಪೃಚ್ಛಂತಂ ಸುಮಹಾತೇಜಾ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲಮಾತ್ಮನಃ || 2 ||

ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ವೃತ್ತಸಮ್ಮನ್ನೌ ವಿದ್ಧಿ ನೌ ವನಗೋಚರೌ |
ತ್ವಾಂ ತು ವೇದಿತುಮಿಚ್ಛಾವಃ ಕಸ್ತ್ವಂ ಚರಸಿ ದಣ್ಡಕಾನ್ || 3 ||

ತಮುವಾಚ ವಿರಾಧಸ್ತು ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಮ್ |
ಹಂತ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ರಾಜನ್ನಿಬೋಧ ಮಮ ರಾಘವ || 4 ||

ಪುತ್ರಃ ಕಿಲ ಜಯಸ್ಯಾಹಂ ಮಾತಾ ಮಮ ಶತಹೃದಾ |
ವಿರಾಧ ಇತಿ ಮಾಮಾಹುಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಾಃ || 5 ||

ತಪಸಾ ಚಾಪಿ ಮೇ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಹಿ ಪ್ರಸಾದಜಾ |
ಶಸ್ತ್ರೇಣಾವಧ್ಯತಾ ಲೋಕೇಽಚ್ಛೇದ್ಯಾಭೇದ್ಯತ್ವಮೇವ ಚ || 6 ||

ಉತ್ಸೃಜ್ಯ ಪ್ರಮದಾಮೇನಾಮನಪೇಕ್ಷೌ ಯಥಾಗತಮ್ |
ತ್ವರಮಾಣೌ ಪಾಲಯೇಥಾಂ ನ ವಾಂ ಜೀವಿತಮಾದದೇ || 7 ||

ತಂ ರಾಮಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ಕೋಪಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ |
ರಾಕ್ಷಸಂ ವಿಕೃತಾಕಾರಂ ವಿರಾಧಂ ಪಾಪಚೇತಸಮ್ || 8 ||

ಕ್ಷುದ್ರ ಧಿಕ್ತ್ವಾಂ ತು ಹೀನಾರ್ಥಂ ಮೃತ್ಯುಮನ್ವೇಷಸೇ ಧ್ರುವಮ್ |
ರಣೇ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ತಿಷ್ಠ ನ ಮೇ ಜೀವನ್ಮಮಿಷ್ಯಸಿ || 9 ||

ತತಃ ಸಜ್ಯಂ ಧನುಃ ಕೃತ್ವಾ ರಾಮಃ ಸುನಿಶಿತಾಞ್ಶರಾನ್ |
ಸುಶೀಘ್ರಮಭಿಸನ್ನಾಧಯ ರಾಕ್ಷಸಂ ನಿಜಘಾನ ಹ || 10 ||

ಧನುಷಾ ಜ್ಯಾಗುಣವತಾ ಸಪ್ತಬಾಣಾನ್ಮೂಚ ಹ |
ರುಕ್ಮಪುಜಾನ್ಮಹಾವೇಗಾನ್ಸುಪರ್ಣಾನಿಲತುಲ್ಯಗಾನ್ || 11 ||

ತೇ ಶರೀರಂ ವಿರಾಧಸ್ಯ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಬರ್ಹಿಣವಾಸಸಃ |
ನಿಪೇತುಃ ಶೋಣಿತಾದಿಗಾಢ ಧರಣ್ಯಾಂ ಪಾವಕೋಪಮಾಃ || 12 ||

ಸ ವಿನದ್ಯ ಮಹಾನಾದಂ ಶೂಲಂ ಶಕ್ರಧ್ವಜೋಪಮಮ್ |
ಪ್ರಗೃಹ್ಯಾಶೋಭತ ತದಾ ವ್ಯಾತ್ತಾನನ ಇವಾನ್ತಕಃ || 13 ||

ತಚ್ಛೂಲಂ ವಜ್ರಸಜ್ಜಾಶಂ ಗಗನೇ ಜ್ವಲನೋಪಮಮ್ |
ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಶರಾಭ್ಯಾಂ ಚಿಚ್ಛೇದ ರಾಮಃ ಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರಃ || 14 ||

ತಸ್ಯ ರೌದ್ರಸ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಬಾಹುಂ ಸವ್ಯಂ ಬಭೞ್ಜ ಹ |
ರಾಮಸ್ತು ದಕ್ಷಿಣಂ ಬಾಹುಂ ತರಸಾ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ || 15 ||

ಸ ಭಗ್ನಬಾಹುಃ ಸಂವಿಗ್ನೋ ನಿಪಪಾತಾಶು ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಧರಣ್ಯಾಂ ಮೇಘಸಜ್ಜಾಶೋ ವಜ್ರಭಿನ್ನ ಇವಾಚಲಃ |
ಇದಂ ಪ್ರೋವಾಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ವಿರಾಧಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಮ್ || 16 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸುಪ್ರಜಾಸ್ತಾತ ರಾಮಸ್ತ್ವಂ ವಿದಿತೋ ಮಯಾ |
ವೈದೇಹೀ ಚ ಮಹಾಭಾಗಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಯಶಾಃ || 17 ||

ಅಭಿಶಾಪಾದಹಂ ಘೋರಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ರಾಕ್ಷಸೀಂ ತನುಮ್ |
ತುಮ್ಮುರುರ್ನಾಮ ಗನ್ಧರ್ವಃ ಶಪ್ತೋ ವೈಶ್ವರಣೇನ ಹಿ || 18 ||

ಪ್ರಸಾದ್ಯಮಾನಶ್ಚ ಮಯಾ ಸೋಽಬ್ರವೀನ್ಮಾಂ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಯದಾ ದಾಶರಥೀ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ವಧಿಷ್ಯತಿ ಸಂಯುಗೇ || 19 ||

ತದಾ ಪ್ರಕೃತಿಮಾಪನೋ ಭವಾನ್ಸ್ವರ್ಗಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ |
ಇತಿ ವೈಶ್ರವಣೋ ರಾಜಾ ರಮ್ಯಾಸಕ್ತಮುವಾಚ ಹ || 20 ||

ಅನುಪಸ್ಥಿಯಮಾನೋ ಮಾಂ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ವ್ಯಜಹಾರ ಹ |
ತವ ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮುಕ್ತೋಽಹಮಭಿಶಾಪಾತ್ಸುದಾರುಣಾತ್ |

ಭವನಂ ಸ್ವಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ವೋಽಸ್ತು ಪರಂತಪ || 21 ||

ಇತೋ ವಸತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಶರಭಙ್ಗಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಅಧ್ಯರ್ಥಯೋಜನೇ ತಾತ ಮಹರ್ಷಿಃ ಸೂರ್ಯಸಂನಿಭಃ || 22 ||

ತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಭಿಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಸ ತೇ ಶ್ರೇಯೋ ವಿಧಾಸ್ಯತಿ |
ಅವಟೇ ಚಾಪಿ ಮಾಂ ರಾಮ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಕುಶಲೀ ವ್ರಜ || 23 ||

ರಕ್ಷಸಾಂ ಗತಸತ್ತ್ವಾನಾಮೇಷ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ |
ಅವಟೇ ಯೇ ನಿಧೀಯಂತೇ ತೇಷಾಂ ಲೋಕಾಃ ಸನಾತನಾಃ || 24 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ವಿರಾಧಃ ಶರಪೀಡಿತಃ |
ಬಭೂವ ಸ್ವರ್ಗಸಮ್ರಾಪ್ತೋ ನ್ಯಸ್ತದೇಹೋ ಮಹಾಬಲಃ || 25 ||

ತಂ ಮುಕ್ತಕಣ್ಣಮುತ್ಕಿಷ್ಕಪ್ಯ ಶಙ್ಕುಕರ್ಣಂ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ |
ವಿರಾಧಂ ಪ್ರಾಕ್ಷಿಪಚ್ಛ್ವಭ್ರೇ ನದಂತಂ ಭೈರವಸ್ವನಮ್ || 26 ||

ತತಸ್ತು ತೌ ಕಾಂಚಾನಚಿತ್ರಕಾರ್ಮುಕೌ
ನಿಹತ್ಯ ರಕ್ಷಃ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ವಿಜಹ್ರತುಸ್ತೌ ಮುದಿತೌ ಮಹಾವನೇ
ದಿವಿ ಸ್ಥಿತೌ ಚಂದ್ರದಿವಾಕರಾವಿವ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ತೃತೀಯಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಹತ್ವಾ ತು ತಂ ಭೀಮಬಲಂ ವಿರಾಧಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ವನೇ ।
ತತಃ ಸೀತಾಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂ ರಾಮೋ ಭ್ರಾತರಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕಷ್ಟಂ ವನಮಿದಂ ದುರ್ಗಂ ನ ಚ ಸ್ಮೋ ವನಗೋಚರಾಃ ।
ಅಭಿಗಚ್ಛಾಮಹೇ ಶೀಘ್ರಂ ಶರಭಜ್ಞಂ ತಪೋಧನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಆಶ್ರಮಂ ಶರಭಜ್ಞಸ್ಯ ರಾಘವೋಽಭಿಜಗಾಮ ಹ ॥ ೩ ॥

ತಸ್ಯ ದೇವಪ್ರಭಾವಸ್ಯ ತಪಸಾ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ ।
ಸಮೀಪೇ ಶರಭಜ್ಞಸ್ಯ ದದರ್ಶ ಮಹದದ್ಭುತಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಿಭ್ರಾಜಮಾನಂ ವಪುಷಾ ಸೂರ್ಯವೈಶ್ವಾನರೋಪಮಮ್ ।
ಅಸಂಸ್ಪೃಶಂತಂ ವಸುಧಾಂ ದದರ್ಶ ವಿಬುಧೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸುಪ್ರಭಾಭರಣಂ ದೇವಂ ವಿರಜೋಽಮ್ಬರಧಾರಿಣಮ್ ।
ತದ್ವಿಧೈರೇವ ಬಹುಭಿಃ ಪೂಜ್ಯಮಾನಂ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ॥ ೬ ॥

ಹರಿಭಿರ್ವಾಜಿಭಿರ್ಯುಕ್ತಮನ್ತರಿಕ್ಷಗತಂ ರಥಮ್ ।
ದದರ್ಶಾದೂರತಸ್ತಸ್ಯ ತರುಣಾದಿತ್ಯಸಂನಿಭಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪಾಣ್ಡುರಾಭ್ರಘನಪ್ರವ್ಯಂ ಚಂದ್ರಮಣ್ಡಲಸಂನಿಭಮ್ ।
ಅಪಶ್ಯದ್ವಿಮಲಂ ಭತ್ರಂ ಚಿತ್ರಮಾಲೋಪಶೋಭಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಚಾಮರವ್ಯಜನೇ ಚಾಗ್ರೈ ರುಕ್ಮದಣ್ಡೇ ಮಹಾಧನೇ ।
ಗೃಹೀತೇ ವನನಾರೀಭ್ಯಾಂ ಧೂಯಮಾನೇ ಚ ಮೂರ್ಧನಿ ॥ ೯ ॥

ಗನ್ಧರ್ವಾಮರಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಬಹವಃ ಪರಮರ್ಷಯಃ ।
ಅನ್ತರಿಕ್ಷಗತಂ ದೇವಂ ವಾಗ್ಭಿರಗ್ರಾಭಿರೀಡಿರೇ ॥ ೧೦ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶತಕ್ರತುಂ ತತ್ರ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ |
ಯೇ ಹಯಾಃ ಪುರುಹೂತಸ್ಯ ಪುರಾ ಶಕ್ರಸ್ಯ ನಃ ಶ್ರುತಾಃ |
ಅನ್ತರಿಕ್ಷಗತಾ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ ಇಮೇ ಹರಯೋ ಧ್ರುವಮ್ || 11 ||

ಇಮೇ ಚ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಯೇ ತಿಷ್ಠಂತ್ಯಭಿತೋ ರಥಮ್ |
ಶತಂ ಶತಂ ಕುಣ್ಡಲಿನೋ ಯುವಾನಃ ಖಡ್ಗಪಾಣಯಃ || 12 ||

ಉರೋದೇಶೇಷು ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹಾರಾ ಜ್ವಲನಸಂನಿಭಾಃ |
ರೂಪಂ ಬಿಭ್ರತಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪಿಚ್ಚವಿಂಶತಿವಾರ್ಷಿಕಮ್ || 13 ||

ಏತದ್ಧಿ ಕಿಲ ದೇವಾನಾಂ ವಯೋ ಭವತಿ ನಿತ್ಯದಾ |
ಯಥೇಮೇ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಾ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಃ || 14 ||

ಇಹೈವ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ತಿಷ್ಠಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಯಾವಜ್ಜನಾಮ್ಯಹಂ ವ್ಯಕ್ತಂ ಕ ಏಷ ದ್ಯುತಿಮಾನ್ರಥೇ || 15 ||

ತಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಿಹೈವ ಸ್ಥೀಯತಾಮಿತಿ |
ಅಭಿಚಕ್ರಾಮ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಶರಭಜ್ಗಶ್ರಮಂ ಪ್ರತಿ || 16 ||

ತತಃ ಸಮಭಿಗಚ್ಛಂತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಮಂ ಶಚೀಪತಿಃ |
ಶರಭಜ್ಗಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ವಿಬುಧಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 17 ||

ಇಹೋಪಯಾತ್ಯಸೌ ರಾಮೋ ಯಾವನ್ಮಾಂ ನಾಭಿಭಾಷತೇ |
ನಿಷ್ಠಾಂ ನಯತ ತಾವತ್ತು ತತೋ ಮಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹತಿ || 18 ||

ಜಿತವನ್ತಂ ಕೃತಾರ್ಥಂ ಚ ದ್ರಷ್ಟ್ವಾಹಮಚಿರಾದಿಮಮ್ |
ಕರ್ಮ ಹ್ಯನೇನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಮಹದನ್ಯೈಃ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ || 19 ||

ಇತಿ ವಜ್ರೀ ತಮಾಮನ್ತ್ರೈ ಮಾನಯಿತ್ವಾ ಚ ತಾಪಸಮ್ |
ರಥೇನ ಹರಿಯುಕ್ತೇನ ಯಯೌ ದಿವಮರಿನ್ದಮಃ || 20 ||

ಪ್ರಯಾತೇ ತು ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇ ರಾಘವಃ ಸಪರಿಚ್ಛದಃ |
ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಮುಪಾಸೀನಂ ಶರಭಜ್ಗಮುಪಾಗಮತ್ || 21 ||

ತಸ್ಯ ಪಾದೌ ಚ ಸಜ್ಜೃಹ್ಯ ರಾಮಃ ಸೀತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ನಿಷೇದುಸ್ತದನುಜ್ಞಾತಾ ಲಬ್ಧವಾಸಾ ನಿಮನ್ತ್ರಿತಾಃ ॥ 22 ॥

ತತಃ ಶಕ್ರೋಪಯಾನಂ ತು ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛತ್ಸ ರಾಘವಃ ।
ಶರಭಜ್ಗಶ್ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ರಾಘವಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ ॥ 23 ॥

ಮಾಮೇಷ ವರದೋ ರಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ನಿನೀಷತಿ ।
ಜಿತಮುಗ್ರೇಣ ತಪಸಾ ದುಷ್ಪ್ರಾಪಮಕೃತಾತ್ಮಭಿಃ ॥ 24 ॥

ಅಹಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ವರ್ತಮಾನಮದೂರತಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ನ ಗಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವಾಮದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಿಯಾತಿಥಿಮ್ ॥ 25 ॥

ಸಮಾಗಮ್ಯ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತ್ರಿದಿವಂ ದೇವಸೇವಿತಮ್ ।
ಅಕ್ಷಯಾ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಜಿತಾ ಲೋಕಾ ಮಯಾ ಶುಭಾಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಶ್ಚ ನಾಕಪೃಷ್ಠಾಶ್ಚ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಮಾಮಕಾನ್ ॥ 26 ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ನರವ್ಯಾಘ್ರಃ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಃ ।
ಋಷಿಣಾ ಶರಭಜ್ಗೇನ ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 27 ॥

ಅಹಮೇವಾಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಾಂಲೋಕಾನ್ಮಹಾಮುನೇ ।
ಆವಾಸಂ ತ್ವಹಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಪ್ರದಿಷ್ಟಮಿಹ ಕಾನನೇ ॥ 28 ॥

ರಾಘವೇಣೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಶಕ್ರತುಲ್ಯಬಲೇನ ವೈ ।
ಶರಭಜ್ಗೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಪುನರೇವಾಬ್ರವೀದ್ವಚಃ ॥ 29 ॥

ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಮಭಿಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಶುಚೌ ದೇಶೇ ತಪಸ್ವಿನಮ್ ।
ರಮಣೀಯೇ ವನೋದ್ದೇಶೇ ಸ ತೇ ವಾಸಂ ವಿಧಾಸ್ಯತಿ ॥ 30 ॥

ಏಷ ಪನ್ನಾ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಮುಹೂರ್ತಂ ಪಶ್ಯ ತಾತ ಮಾಮ್ ।
ಯಾವಜ್ಜಹಾಮಿ ಗಾತ್ರಾಣಿ ಜೀರ್ಣಂ ತ್ವಚಮಿವೋರಗಃ ॥ 31 ॥

ತತೋಽಗ್ನಿಂ ಸ ಸಮಾಧಾಯ ಹುತ್ವಾ ಚಾಜ್ಯೇನ ಮನ್ತ್ರವಿತ್ ।
ಶರಭಜ್ಗೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹುತಾಶನಮ್ ॥ 32 ॥

ತಸ್ಯ ರೋಮಾಣಿ ಕೇಶಾಂಶ್ಚ ದದಾಹಗ್ನಿರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಜೀರ್ಣಂ ತ್ವಚಂ ತಥಾಸ್ಥಿಣಿ ಯಚ್ಚ ಮಾಂಸಂ ಚ ಶೋಣಿತಮ್ || 33 ||

ಸ ಚ ಪಾವಕಸಜ್ಜಾಶಃ ಕುಮಾರಃ ಸಮಪದ್ಯತ |
ಉತ್ಥಾಡ್ಯಾಗ್ನಿಚಯಾತ್ತಸ್ಮಾಚ್ಛರಭಜ್ಞೋ ವ್ಯರೋಚತ || 34 ||

ಸ ಲೋಕಾನಾಹಿತಾಗ್ನೀನಾಮೃಷೀಣಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ದೇವಾನಾಂ ಚ ವ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ವ್ಯರೋಹತ || 35 ||

ಸ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಾ ಭುವನೇ ದ್ವಿಜರ್ಷಭಃ
ಪಿತಾಮಹಂ ಸಾನುಚರಂ ದದರ್ಶ ಹ |
ಪಿತಾಮಹಶ್ಚಾಪಿ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತಂ ದ್ವಿಜಮ್
ನನಂದ ಸುಸ್ವಾಗತಮಿತ್ಯುವಾಚ ಹ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ಥಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಛಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶರಭಜ್ಞೇ ದಿವಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಮುನಿಸಜ್ಞಾಃ ಸಮಾಗತಾಃ ।
ಅಭ್ಯಗಚ್ಛಂತ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ರಾಮಂ ಜ್ವಲಿತತೇಜಸಮ್ ॥೧॥

ವೈಖಾನಸಾ ವಾಲಖಿಲ್ಯಾಃ ಸಮ್ರಕ್ಷಾಲಾ ಮರೀಚಿಪಾಃ ।
ಅಶ್ಮಕುಟಾಶ್ಚ ಬಹವಃ ಪತ್ರಾಹಾರಾಶ್ಚ ತಾಪಸಾಃ ॥೨॥

ದನ್ತೋಲೂಖಲಿನಶ್ಚೈವ ತಥೈವೋನ್ಮಜ್ಜಕಾಃ ಪರೇ ।
ಮುನಯಃ ಸಲಿಲಾಹಾರಾ ವಾಯುಭಕ್ಷಾಸ್ತಥಾಪರೇ ॥೩॥

ಆಕಾಶನಿಲಯಾಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಸ್ಥಣ್ಡಿಲಶಾಯಿನಃ ।
ತಥೋರ್ಧ್ವವಾಸಿನೋ ದಾನ್ತಾಸ್ತಥಾದ್ರ್ವಪಟವಾಸಸಃ ॥೪॥

ಸಜಪಾಶ್ಚ ತಪೋನಿತ್ಯಾಸ್ತಥಾ ಪಇಚ್ಛತಪೋಽನ್ವಿತಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯ ಶ್ರಿಯಾ ಜುಷ್ಪಾ ದೃಢಯೋಗಸಮಾಹಿತಾಃ ।
ಶರಭಜ್ಞಾಶ್ರಮೇ ರಾಮಮಭಿಜಗ್ಮುಶ್ಚ ತಾಪಸಾಃ ॥೫॥

ಅಭಿಗಮ್ಯ ಚ ಧರ್ಮಜ್ಞಾ ರಾಮಂ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಮ್ ।
ಊಚುಃ ಪರಮಧರ್ಮಜ್ಞಮೃಷಿಸಜ್ಞಾಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ ॥೬॥

ತ್ವಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪೃಥಿವ್ಯಾಶ್ಚ ಮಹಾರಥಃ ।
ಪ್ರಧಾನಶ್ಚಾಸಿ ನಾಥಶ್ಚ ದೇವಾನಾಂ ಮಘವಾನಿವ ॥೭॥

ವಿಶ್ರುತಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಯಶಸಾ ವಿಕ್ರಮೇಣ ಚ ।
ಪಿತೃವ್ರತತ್ವಂ ಸತ್ಯಂ ಚ ತ್ವಯಿ ಧರ್ಮಶ್ಚ ಪುಷ್ಕಲಃ ॥೮॥

ತ್ವಾಮಾಸಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಧರ್ಮಜ್ಞಂ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಮ್ ।
ಅರ್ಥಿತಾನ್ನಾಥ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಸ್ತಚ್ಚ ನಃ ಕ್ಷನ್ತಮರ್ಹಸಿ ॥೯॥

ಅಧಾರ್ಮಸ್ತು ಮಹಾಂಸ್ತಾತ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ಮಹೀಪತೇಃ ।

ಯೋ ಹರೇದ್ಬಲಿಷಡ್ಭಾಗಂ ನ ಚ ರಕ್ಷತಿ ಪುತ್ರವತ್ || 10 ||

ಯುಷ್ಜಾನಃ ಸ್ವಾನಿವ ಪ್ರಾಣಾನ್ಪ್ರಾಣೈರಿಷ್ಟಾನ್ಸುತಾನಿವ |
ನಿತ್ಯಯುಕ್ತಃ ಸದಾ ರಕ್ಷನ್ಸರ್ವಾನಿಷ್ಠಯವಾಸಿನಃ || 11 ||

ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಶಾಶ್ವತೀಂ ರಾಮ ಕೀರ್ತಿಂ ಸ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕೇಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸ್ಥಾನಮಾಸಾದ್ಯ ತತ್ರ ಚಾಪಿ ಮಹೀಯತೇ || 12 ||

ಯತ್ಕರೋತಿ ಪರಂ ಧರ್ಮಂ ಮುನಿರ್ಮೂಲಫಲಾಶನಃ |
ತತ್ರ ರಾಜ್ಞಶ್ಚತುರ್ಭಾಗಃ ಪ್ರಜಾ ಧರ್ಮೇಣ ರಕ್ಷತಃ || 13 ||

ಸೋಽಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೂಯಿಷ್ಠೋ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಗಣೋ ಮಹಾನ್ |
ತ್ವನ್ನಾಥೋಽನಾಥವದ್ರಾಮ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ವಧ್ಯತೇ ಭೃಶಮ್ || 14 ||

ಏಹಿ ಪಶ್ಯ ಶರೀರಾಣಿ ಮುನೀನಾಂ ಭಾವಿತಾತ್ತಮಾಮ್ |
ಹತಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಘೋರೈರ್ಬಹೂನಾಂ ಬಹುಧಾ ವನೇ || 15 ||

ಪರ್ಮಾನದೀನಿವಾಸಾನಾಮನುಮನ್ನಾಕೀನೀಮಪಿ |
ಚಿತ್ರಕೂಟಾಲಯಾನಾಂ ಚ ಕ್ರಿಯತೇ ಕದನಂ ಮಹತ್ || 16 ||

ಏವಂ ವಯಂ ನ ಮೃಷ್ಯಾಮೋ ವಿಪ್ರಕಾರಂ ತಪಸ್ವಿನಮ್ |
ಕ್ರಿಯಮಾಣಂ ವನೇ ಘೋರಂ ರಕ್ಷೋಭಿರ್ಭೀಮಕರ್ಮಭಿಃ || 17 ||

ತತಸ್ತ್ವಾಂ ಶರಣಾರ್ಥಂ ಚ ಶರಣ್ಯಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾಃ |
ಪರಿಪಾಲಯ ನೋ ರಾಮ ವಧ್ಯಮಾನಾನ್ನಿಶಾಚರೈಃ || 18 ||

ಏತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಸ್ತಾಪಸಾನಾಂ ತಪಸ್ವಿನಾಮ್ |
ಇದಂ ಪ್ರೋವಾಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಾನೇವ ತಪಸ್ವಿನಃ |
ನೈವಮರ್ಹಥ ಮಾಂ ವಕ್ತುಮಾಜ್ಞಾಪ್ರೋಽಹಂ ತಪಸ್ವಿನಮ್ || 19 ||

ಭವತಾಮರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಮಾಗತೋಽಹಂ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮಯಾ |
ತಸ್ಯ ಮೇಽಯಂ ವನೇ ವಾಸೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾಫಲಃ |
ತಪಸ್ವಿನಾಂ ರಣೇ ಶತ್ರುನ್ಮನ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 20 ||

ದತ್ತಾ ವರಂ ಚಾಪಿ ತಪೋಧನಾನಾಮ್
ಧರ್ಮೇ ಧೃತಾತ್ಮಾ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ।
ತಪೋಧನೈಶ್ಚಾಪಿ ಸಹಾರ್ಯ ವೃತ್ತಃ
ಸುತೀಷ್ಠಮೇವಾಭಿಜಗಾಮ ವೀರಃ ॥ 21 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಪಂಚಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ರಾಮಸ್ತು ಸಹಿತೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸೀತಯಾ ಚ ಪರಂತಪಃ ।
ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಸ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ಜಗಾಮ ಸಹ ತೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ ॥೧॥

ಸ ಗತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ನದೀಸ್ತೀರ್ತ್ವಾ ಬಹೂದಕಾಃ ।
ದದರ್ಶ ವಿಪುಲಂ ಶೈಲಂ ಮಹಾಮೇಘಮಿವೋನ್ನತಮ್ ॥೨॥

ತತಸ್ತದಿಕ್ಷ್ವಾಕುವರೌ ಸತತಂ ವಿವಿಧೈರ್ಧೂಮೈಃ ।
ಕಾನನಂ ತೌ ವಿವಿಶತುಃ ಸೀತಯಾ ಸಹ ರಾಘವೌ ॥೩॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ತು ವನಂ ಘೋರಂ ಬಹುಪುಷ್ಪಫಲದ್ರೂಮಮ್ ।
ದದರ್ಶಾಶ್ರಮಮೇಕಾಂತೇ ಚೀರಮಾಲಾಪರಿಷ್ಕೃತಮ್ ॥೪॥

ತತ್ರ ತಾಪಸಮಾಸೀನಂ ಮಲಪಜ್ಜುಜಟಾಧರಮ್ ।
ರಾಮಃ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಂ ವಿಧಿವತ್ತಪೋವೃದ್ಧಮಭಾಷತ ॥೫॥

ರಾಮೋಽಹಮಸ್ಮಿ ಭಗವನ್ನಭವಂತಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಗತಃ ।
ತನ್ಮಾಭಿವದ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಮಹರ್ಷೇ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮ ॥೬॥

ಸ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತತೋ ವೀರಂ ರಾಮಂ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಮ್ ।
ಸಮಾಶ್ಲಿಷ್ಯ ಚ ಬಾಹುಭ್ಯಾಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥೭॥

ಸ್ವಾಗತಂ ಖಿಲು ತೇ ವೀರ ರಾಮ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರ ।
ಆಶ್ರಮೋಽಯಂ ತ್ವಯಾಕ್ರಾಂತಃ ಸನಾಥ ಇವ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ ॥೮॥

ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣಸ್ತ್ವಾಮೇವ ನಾರೋಹೇಽಹಂ ಮಹಾಯಶಃ ।
ದೇವಲೋಕಮಿತೋ ವೀರ ದೇಹಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಮಹೀತಲೇ ॥೯॥

ಚಿತ್ರಕೂಟಮುಪಾದಾಯ ರಾಜ್ಯಭ್ರಷ್ಟೋಽಸಿ ಮೇ ಶ್ರುತಃ ।

ಇಹೋಪಯಾತಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ದೇವರಾಜಃ ಶತಕ್ರತುಃ |
ಸರ್ವಾಂಲೋಕಾಂಜಿತಾನಾಹ ಮಮ ಪುಣ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾ || 10 ||

ತೇಷು ದೇವರ್ಷಿಜುಷ್ಠೇಷು ಜಿತೇಷು ತಪಸಾ ಮಯಾ |
ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ಸಭಾರ್ಯಸ್ತ್ವಂ ವಿಹರಸ್ವ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 11 ||

ತಮುಗ್ರತಪಸಂ ದೀಪ್ತಂ ಮಹರ್ಷಿಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಮ್ |
ಪ್ರತ್ಯುಪಾಚಾತ್ಮವಾನ್ರಾಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಿವ ವಾಸವಃ || 12 ||

ಅಹಮೇವಾಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ವಯಂ ಲೋಕಾನ್ಮಹಾಮುನೇ |
ಆವಾಸಂ ತ್ವಹಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಪ್ರದಿಷ್ಟಮಿಹ ಕಾನನೇ || 13 ||

ಭವಾನ್ಸರ್ವತ್ರ ಕುಶಲಃ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಃ |
ಆಖ್ಯಾತಃ ಶರಭಜ್ಞೇನ ಗೌತಮೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 14 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಮಹರ್ಷಿರ್ಲೋಕವಿಶ್ರುತಃ |
ಅಬ್ರವೀನ್ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾಪುನಃ || 15 ||

ಅಯಮೇವಾಶ್ರಮೋ ರಾಮ ಗುಣವಾನ್ರಮ್ಯತಾಮಿಹ |
ಋಷಿಸಂಘಾನುಚರಿತಃ ಸದಾ ಮೂಲಫಲೈರ್ಯುತಃ || 16 ||

ಇಮಮಾಶ್ರಮಮಾಗಮ್ಯ ಮೃಗಸಂಘಾ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಅಟಿತಾಸ್ವ ಪ್ರತಿಗಚ್ಛಂತಿ ಲೋಭಯಿತ್ವಾಕುತೋಭಯಾಃ || 17 ||

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ಮಹರ್ಷೇರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ |
ಉವಾಚ ವಚನಂ ಧೀರೋ ವಿಕೃಷ್ಯ ಸಶರಂ ಧನುಃ || 18 ||

ತಾನಹಂ ಸುಮಹಾಭಾಗ ಮೃಗಸಂಘಾನ್ಸಮಾಗತಾನ್ |
ಹನ್ಯಾಂ ನಿಶಿತಧಾರೇಣ ಶರೇಣಾಶನಿವರ್ಚಸಾ || 19 ||

ಭವಾನ್ಸ್ತತ್ರಾಭಿಷಜ್ಯೇತ ಕಿಂ ಸ್ಯಾತ್ಕೃಚ್ಛ್ರತರಂ ತತಃ |
ಏತಸ್ಮಿನ್ನಾಶ್ರಮೇ ವಾಸಂ ಚಿರಂ ತು ನ ಸಮರ್ಥಯೇ || 20 ||

ತಮೇವಮುಕ್ತಾ ವರದಂ ರಾಮಃ ಸನ್ಧ್ಯಾಮುಪಾಗಮತ್ |
ಅನ್ವಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ಸನ್ಧ್ಯಾಂ ತತ್ರ ವಾಸಮಕಲ್ಪಯತ್ || 21 ||

ತತಃ ಶುಭಂ ತಾಪಸಭೋಜ್ಯಮನ್ನಮ್
ಸ್ವಯಂ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಾಭ್ಯಾಮ್ |
ತಾಭ್ಯಾಂ ಸುಸತ್ಕೃತ್ಯ ದದೌ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಸನ್ಧ್ಯಾನಿವೃತ್ತೌ ರಜನೀಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಷಷ್ಠಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಮಸ್ತು ಸಹಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣೇನಾಭಿಪೂಜಿತಃ |
ಪರಿಣಮ್ಯ ನಿಶಾಂ ತತ್ರ ಪ್ರಭಾತೇ ಪ್ರತ್ಯಬುದ್ಧತಃ || ೧ ||

ಉತ್ಥಾಯ ತು ಯಥಾಕಾಲಂ ರಾಘವಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ |
ಉಪಾಸ್ಪೃಶತ್ಸುಶೀತೇನ ಜಲೇನೋತ್ಪಲಗನ್ನಿನಾ || ೨ ||

ಅಥ ತೇಽಗ್ನಿಂ ಸುರಾಂಶ್ಚೈವ ವೈದೇಹೀ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಕಾಲ್ಯಾಂ ವಿಧಿವದಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ತಪಸ್ವಿಶರಣೇ ವನೇ || ೩ ||

ಉದಯನ್ಮುಂ ದಿನಕರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಗತಕಲ್ಮಷಾಃ |
ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಮಭಿಗಮ್ಯೇದಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಂ ವಚನಮಬ್ರುವನ್ || ೪ ||

ಸುಖೋಷಿತಾಃ ಸ್ಮ ಭಗವಂಸ್ತ್ವಯಾ ಪೂಜ್ಯೇನ ಪೂಜಿತಾಃ |
ಆಪೃಚ್ಛಾಮಃ ಪ್ರಯಾಸ್ಯಾಮೋ ಮುನಯಸ್ತ್ವರಯಂತಿ ನಃ || ೫ ||

ತ್ವರಾಮಹೇ ವಯಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಕೃತ್ಸ್ನಾಮಾಶ್ರಮಮಣ್ಡಲಮ್ |
ಋಷೀಣಾಂ ಪುಣ್ಯಶೀಲಾನಾಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯವಾಸಿನಾಮ್ || ೬ ||

ಅಭ್ಯನುಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಃ ಸಹೈಭಿರ್ಮುನಿಪುಂಗವೈಃ |
ಧರ್ಮನಿತ್ಯೈಸ್ತಪೋದಾನ್ತೈರ್ವಿಶಿಖೈರಿವ ಪಾವಕೈಃ || ೭ ||

ಅವಿಷಹ್ಯಾತಪೋ ಯಾವತ್ಸೂರ್ಯೋ ನಾತಿವಿರಾಜಿತೇ |
ಅಮಾರ್ಗೇಣಾಗತಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೇವಾನವ್ಯಯವರ್ಜಿತಃ || ೮ ||

ತಾವದಿಚ್ಛಾಮಹೇ ಗಂತುಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಚರಣೌ ಮುನೇಃ |
ವವಂದೇ ಸಹಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸೀತಯಾ ಸಹ ರಾಘವಃ || ೯ ||

ತೌ ಸಂಸ್ಪೃಶಂತೌ ಚರಣಾವುತ್ಥಾಪ್ಯ ಮುನಿಪುಂಗವಃ |

ಗಾಢಮಾಲಿಙ್ಗ್ಯ ಸಸ್ನೇಹಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಅರಿಷ್ವಂ ಗಚ್ಛ ಪನ್ನಾನಂ ರಾಮ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ಸೀತಯಾ ಚಾನಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಛಾಯಯೇವಾನುವೃತ್ತಯಾ || 11 ||

ಪಶ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ರಮ್ಯಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯವಾಸಿನಾಮ್ |
ಏಷಾಂ ತಪಸ್ವಿನಾಂ ವೀರ ತಪಸಾ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾಮ್ || 12 ||

ಸುಪ್ರಾಜ್ಯಫಲಮೂಲಾನಿ ಪುಷ್ಪಿತಾನಿ ವನಾನಿ ಚ |
ಪ್ರಶಾಂತಮೃಗಯುಧಾನಿ ಶಾಂತಪಕ್ಷಿಗಣಾನಿ ಚ || 13 ||

ಫುಲ್ಲಪಚ್ಚಜಷಡಾನಿ ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲಾನಿ ಚ |
ಕಾರಣ್ಡವವಿಕೀರ್ಣಾನಿ ತಟಾಕಾನಿ ಸರಾಂಸಿ ಚ || 14 ||

ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ದೃಷ್ಟಿರಮ್ಯಾಣಿ ಗಿರಿಪ್ರಸ್ರವಣಾನಿ ಚ |
ರಮಣೀಯಾನ್ಯರಣ್ಯಾನಿ ಮಯೂರಾಭಿರುತಾನಿ ಚ || 15 ||

ಗಮ್ಯತಾಂ ವತ್ಸ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಭವಾನಪಿ ಚ ಗಚ್ಛತು |
ಆಗಂತವ್ಯಂ ಚ ತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುನರೇವಾಶ್ರಮಂ ಮಮ || 16 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಮುನಿಂ ಕೃತಾ ಪ್ರಸ್ಥಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 17 ||

ತತಃ ಶುಭತರೇ ತುಣೀ ಧನುಷೀ ಚಾಯತೇಕ್ಷಣಾ |
ದದೌ ಸೀತಾ ತಯೋರ್ಭ್ರಾತೋಃ ಖಡ್ಗೌ ಚ ವಿಮಲೌ ತತಃ || 18 ||

ಆಬಧ್ಯ ಚ ಶುಭೇ ತುಣೀ ಚಾಪೇ ಚಾದಾಯ ಸಸ್ವನೇ |
ನಿಷ್ಕಾನ್ತಾವಾಶ್ರಮಾದ್ಗುಂತುಮುಭೌ ತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುತೀಕ್ಷ್ಣೇನಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿತಂ ರಘುನಂದನಮ್ ।
ವೈದೇಹೀ ಸ್ನಿಗ್ಧಯಾ ವಾಚಾ ಭರ್ತಾರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ಅಯಂ ಧರ್ಮಃ ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮೇಣ ವಿಧಿನಾ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಮಹಾನ್ ।
ನಿವೃತ್ತೇನ ಚ ಶಕ್ಯೋಽಯಂ ವ್ಯಸನಾತ್ಕಾಮಜಾದಿಹ ॥೨॥

ತ್ರೀಣೈವ ವ್ಯಸನಾನ್ಯತ್ರ ಕಾಮಜಾನಿ ಭವನ್ತ್ಯತಃ ।
ಮಿಥ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಂ ಪರಮಕಂ ತಸ್ಮಾದ್ಗುರುತರಾವುಭೌ ।
ಪರದಾರಾಭಿಗಮನಂ ವಿನಾ ವೈರಂ ಚ ರೌದ್ರತಾ ॥೩॥

ಮಿಥ್ಯಾವಾಕ್ಯಂ ನ ತೇ ಭೂತಂ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ರಾಘವ ।
ಕುತೋಽಭಿಲಷಣಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪರೇಷಾಂ ಧರ್ಮನಾಶನಮ್ ॥೪॥

ತಚ್ಚ ಸರ್ವಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಶಕ್ಯಂ ವೋಢುಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯೈಃ ।
ತವ ವಶ್ಯೇಂದ್ರಿಯತ್ವಂ ಚ ಜಾನಾಮಿ ಶುಭದರ್ಶನ ॥೫॥

ತೃತೀಯಂ ಯದಿದಂ ರೌದ್ರಂ ಪರಪ್ರಾಣಾಭಿಹಿಂಸನಮ್ ।
ನಿವೈರಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಮೋಹಾತ್ತಚ್ಚ ತೇ ಸಮುಪಸಿದ್ಧತಮ್ ॥೬॥

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಸ್ತ್ವಯಾ ವೀರ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯವಾಸಿನಾಮ್ ।
ಋಷೀಣಾಂ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥಾಯ ವಧಃ ಸಂಯತಿ ರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥೭॥

ಏತನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ಚ ವನಂ ದಣ್ಡಕಾ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಮ್ ।
ಪ್ರಸಿದ್ಧತಸ್ತ್ವಂ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಧೃತಬಾಣಶರಾಸನಃ ॥೮॥

ತತಸ್ತ್ವಾಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಮ ಚಿಂತಾಕುಲಂ ಮನಃ ।
ತ್ವದ್ವೃತ್ತಂ ಚಿಂತಯನ್ತ್ಯಾ ವೈ ಭವೇನ್ನಿಃಶ್ರೇಯಸಂ ಹಿತಮ್ ॥೯॥

ನ ಹಿ ಮೇ ರೋಚತೇ ವೀರ ಗಮನಂ ದಣ್ಡಕಾನ್ಪ್ರತಿ ।
ಕಾರಣಂ ತತ್ರ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವದನ್ತ್ಯಾಃ ಶ್ರೂಯತಾಂ ಮಮ ॥ 10 ॥

ತ್ವಂ ಹಿ ಬಾಣಧನುಷ್ಪಾಣಿಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಹ ವನಂ ಗತಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವನಚರಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಯಚ್ಚಿತ್ಕುರ್ಯಾಃ ಶರವ್ಯಯಮ್ ॥ 11 ॥

ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಣಾಮಿಹ ಧನುರ್ಹುತಾಶಸ್ಯೇನ್ಧನಾನಿ ಚ ।
ಸಮೀಪತಃ ಸ್ಥಿತಂ ತೇಜೋಬಲಮುಚ್ಛ್ರಯತೇ ಭೃಶಮ್ ॥ 12 ॥

ಪುರಾ ಕಿಲ ಮಹಾಬಾಹೋ ತಪಸ್ವೀ ಸತ್ಯವಾಕ್ಮುಚಿಃ ।
ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದಭವತ್ಪುಣ್ಯೇ ವನೇ ರತಮ್ಗದಿವಜೇ ॥ 13 ॥

ತಸ್ಯೈವ ತಪಸೋ ವಿಘ್ನಂ ಕರ್ತುಮಿನ್ದ್ರಃ ಶಚೀಪತಿಃ ।
ಖಡ್ಗಪಾಣಿರಥಾಗಚ್ಛದಾಶ್ರಮಂ ಭಟ ರೂಪಧೃಕ್ ॥ 14 ॥

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತದಾಶ್ರಮಪದೇ ನಿಹಿತಃ ಖಡ್ಗ ಉತ್ತಮಃ ।
ಸ ನ್ಯಾಸವಿಧಿನಾ ದತ್ತಃ ಪುಣ್ಯೇ ತಪಸಿ ತಿಷ್ಠತಃ ॥ 15 ॥

ಸ ತಚ್ಛಸ್ತ್ರಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ನ್ಯಾಸರಕ್ಷಣತತ್ಪರಃ ।
ವನೇ ತು ವಿಚರತ್ಯೇವ ರಕ್ಷನ್ಪ್ರತ್ಯಯಮಾತ್ಮನಃ ॥ 16 ॥

ಯತ್ರ ಗಚ್ಛತ್ಯುಪಾದಾತುಂ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ।
ನ ವಿನಾ ಯಾತಿ ತಂ ಖಡ್ಗಂ ನ್ಯಾಸರಕ್ಷಣತತ್ಪರಃ ॥ 17 ॥

ನಿತ್ಯಂ ಶಸ್ತ್ರಂ ಪರಿವಹನ್ಕ್ರಮೇಣ ಸ ತಪೋಧನಃ ।
ಚಕಾರ ರೌದ್ರೀಂ ಸ್ವಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತಪಸಿ ನಿಶ್ಚಯಮ್ ॥ 18 ॥

ತತಃ ಸ ರೌದ್ರಾಭಿರತಃ ಪ್ರಮತ್ತೋಽಧರ್ಮಕರ್ಷಿತಃ ।
ತಸ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಸಂವಾಸಾಜ್ಜಗಾಮ ನರಕಂ ಮುನಿಃ ॥ 19 ॥

ಸ್ನೇಹಾಚ್ಚ ಬಹುಮಾನಾಚ್ಚ ಸ್ಮಾರಯೇ ತ್ವಾಂ ನ ಶಿಕ್ಷಯೇ ।
ನ ಕಥಿಷ್ಯನ ಸಾ ಕಾರ್ಯಾ ಹೃಹೀತಧನುಷಾ ತ್ವಯಾ ॥ 20 ॥

ಬುದ್ಧಿವೈರಂ ವಿನಾ ಹನ್ತಂ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ನಂದಾಕಾಶ್ರಿತಾನ್ |
ಅಪರಾಧಂ ವಿನಾ ಹನ್ತಂ ಲೋಕಾನ್ವೀರ ನ ಕಾಮಯೇ || 21 ||

ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಣಾಂ ತು ವೀರಾಣಾಂ ವನೇಷು ನಿಯತಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಧನುಷಾ ಕಾರ್ಯಮೇತಾವದಾರ್ತಾನಾಮಭಿರಕ್ಷಣಮ್ || 22 ||

ಕಷ್ಠ ಚ ಶಸ್ತ್ರಂ ಕಷ್ಠ ಚ ವನಂ ಕಷ್ಠ ಚ ಕ್ಷಾತ್ರಂ ತಪಃ ಕಷ್ಠ ಚ |
ವ್ಯಾವಿಧ್ಯಮಿದಮಸ್ಮಾಭಿದೇಶಧರ್ಮಸ್ತು ಪೂಜ್ಯತಾಮ್ || 23 ||

ತದಾರ್ಯಕಲುಷಾ ಬುದ್ಧಿರ್ಜಾಯತೇ ಶಸ್ತ್ರಸೇವನಾತ್ |
ಪುನರ್ಗತ್ವಾ ತ್ವಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಂ ಚರಿಷ್ಯಸಿ || 24 ||

ಅಕ್ಷಯಾ ತು ಭವೇತ್ಪ್ರೀತಿಃ ಶ್ವಶ್ರೂ ಶ್ವಶುರಯೋರ್ಮಮ |
ಯದಿ ರಾಜ್ಯಂ ಹಿ ಸಂನ್ಯಸ್ಯ ಭವೇತ್ತ್ವಂ ನಿರತೋ ಮುನಿಃ || 25 ||

ಧರ್ಮಾದರ್ಥಃ ಪ್ರಭವತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಪ್ರಭವತೇ ಸುಖಮ್ |
ಧರ್ಮೇಣ ಲಭತೇ ಸರ್ವಂ ಧರ್ಮಸಾರಮಿದಂ ಜಗತ್ || 26 ||

ಆತ್ಮಾನಂ ನಿಯಮೈಸ್ತೈಸ್ತೈಃ ಕರ್ಷಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಯತ್ನತಃ |
ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ನಿಪುಣೈರ್ಧರ್ಮೋ ನ ಸುಖಾಲ್ಲಭ್ಯತೇ ಸುಖಮ್ || 27 ||

ನಿತ್ಯಂ ಶುಚಿಮತಿಃ ಸೌಮ್ಯ ಚರ ಧರ್ಮಂ ತಪೋವನೇ |
ಸರ್ವಂ ಹಿ ವಿದಿತಂ ತುಭ್ಯಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಪಿ ತತ್ತ್ವತಃ || 28 ||

ಸ್ತ್ರೀಚಾಪಲಾದೇತದುದಾಹೃತಂ ಮೇ
ಧರ್ಮಂ ಚ ವಕ್ತುಂ ತವ ಕಃ ಸಮರ್ಥಃ |
ವಿಚಾರ್ಯ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ತು ಸಹಾನುಜೇನ
ಯದ್ರೋಚತೇ ತತ್ಕುರು ಮಾಚರೇಣ || 29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ವಾಕ್ಯಮೇತತ್ತು ವೈದೇಹ್ಯಾ ವ್ಯಾಹೃತಂ ಭರ್ತೃಭಕ್ತಯಾ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಧರ್ಮೇ ಸ್ಥಿತೋ ರಾಮಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚಾಥ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ॥ ೧ ॥

ಹಿತಮುಕ್ತಂ ತ್ವಯಾ ದೇವಿ ಸ್ನಿಗ್ಧಯಾ ಸದೃಶಂ ವಚಃ ।
ಕುಲಂ ವ್ಯಪದಿಶನ್ತ್ಯಾ ಚ ಧರ್ಮಜ್ಞೇ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ ॥ ೨ ॥

ಕಿಂ ತು ವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ದೇವಿ ತ್ವಯೈವೋಕ್ತಮಿದಂ ವಚಃ ।
ಕ್ಷತ್ರಿಯೈರ್ಧಾರ್ಯತೇ ಚಾಪೋ ನಾರ್ತಶಬ್ದೋ ಭವೇದಿತಿ ॥ ೩ ॥

ತೇ ಚಾರ್ತಾ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಮುನಯಃ ಸಂಶಿತವ್ರತಾಃ ।
ಮಾಂ ಸೀತೇ ಸ್ವಯಮಾಗಮ್ಯ ಶರಣ್ಯಾಃ ಶರಣಂ ಗತಾಃ ॥ ೪ ॥

ವಸನ್ತೋ ಧರ್ಮನಿರತಾ ವನೇ ಮೂಲಫಲಾಶನಾಃ ।
ನ ಲಭಂತೇ ಸುಖಂ ಭೀತಾ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಭಿಃ ॥ ೫ ॥

ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಚ ನಿರತಾ ನಿಯಮೈರ್ವಿವಿಧೈರ್ವನೇ ।
ಭಕ್ಷ್ಯಂತೇ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಭೀಮೈರ್ನರಮಾಂಸೋಪಜೀವಿಭಿಃ ॥ ೬ ॥

ತೇ ಭಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾ ಮುನಯೋ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯವಾಸಿನಃ ।
ಅಸ್ಮಾನಭ್ಯವಪದ್ಯೇತಿ ಮಾಮೂಚುರ್ವಿಜಸತ್ತಮಾಃ ॥ ೭ ॥

ಮಯಾ ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇಷಾಮೇವಂ ಮುಖಾಚ್ಚ್ಯುತಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ಚರಣಶುಶ್ರುಷಾಂ ವಾಕ್ಯಮೇತದುದಾಹೃತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಸೀದನ್ತು ಭವನ್ತೋ ಮೇ ಹೀರೇಷಾ ಹಿ ಮಮಾತುಲಾ ।
ಯದೀದೃಶೈರಹಂ ವಿಪ್ರೈರುಪಸ್ಥೇಯೈರುಪಸ್ಥಿತಃ ।
ಕಿಂ ಕರೋಮೀತಿ ಚ ಮಯಾ ವ್ಯಾಹೃತಂ ದ್ವಿಜಸಂನಿಧೌ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವೇರೇವ ಸಮಾಗಮ್ಯ ವಾಗಿಯಂ ಸಮುದಾಹೃತಾ ।

ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಧಣ್ಯಕಾರಣ್ಯೇ ಬಹುಭಿಃ ಕಾಮರೂಪಿಭಿಃ ।
ಅರ್ಧಿತಾಃ ಸ್ಮ ಭೃಶಂ ರಾಮ ಭವಾನ್ನಸ್ತ್ರಾತುಮರ್ಹತಿ ॥ 10 ॥

ಹೋಮಕಾಲೇ ತು ಸಮಾಪ್ತೇ ಪರ್ವಕಾಲೇಷು ಚಾನಘ ।
ಧರ್ಷಯಂತಿ ಸ್ಮ ದುರ್ಧರ್ಷಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪಿಶಿತಾಶನಾಃ ॥ 11 ॥

ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಧರ್ಷಿತಾನಾಂ ಚ ತಾಪಸಾನಾಂ ತಪಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ಗತಿಂ ಮೃಗಯಮಾಣಾನಾಂ ಭವಾನ್ನಃ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ॥ 12 ॥

ಕಾಮಂ ತಪಃ ಪ್ರಭಾವೇನ ಶಕ್ತಾ ಹಂತುಂ ನಿಶಾಚರಾನ್ ।
ಚಿರಾರ್ಜಿತಂ ತು ನೇಚ್ಛಾಮಸ್ತಪಃ ಖಿಣ್ಣಯಿತುಂ ವಯಮ್ ॥ 13 ॥

ಬಹುವಿಘ್ನಂ ತಪೋನಿತ್ಯಂ ದುಶ್ಚರಂ ಚೈವ ರಾಘವ ।
ತೇನ ಶಾಪಂ ನ ಮುಂಚ್ಯಾಮೋ ಭಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ॥ 14 ॥

ತದರ್ಥಮಾನಾನ್ರಕ್ಷೋಭಿದ್ಧಣ್ಯಕಾರಣ್ಯವಾಸಿಭಿಃ ।
ರಕ್ಷನಸ್ತ್ವಂ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ತ್ವನ್ನಾಥಾ ಹಿ ವಯಂ ವನೇ ॥ 15 ॥

ಮಯಾ ಚೈತದ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಾತ್ಯೇರ್ನ ಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ಋಷೀಣಾಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಸಂಶ್ರುತಂ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ ॥ 16 ॥

ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಚ ನ ಶಕ್ತ್ಯಾಮಿ ಜೀವಮಾನಃ ಪ್ರತಿಶ್ರವಮ್ ।
ಮುನೀನಾಮನ್ಯಥಾ ಕರ್ತುಂ ಸತ್ಯಮಿಷ್ಟಂ ಹಿ ಮೇ ಸದಾ ॥ 17 ॥

ಅಪ್ಯಹಂ ಜೀವಿತಂ ಜಹ್ಯಾಂ ತ್ವಾಂ ವಾ ಸೀತೇ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಾಮ್ ।
ನ ತು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ವಿಶೇಷತಃ ॥ 18 ॥

ತದವಶ್ಯಂ ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಮೃಷೀಣಾಂ ಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ಅನುಕ್ತೇನಾಪಿ ವೈದೇಹಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ತು ಕಿಂ ಪುನಃ ॥ 19 ॥

ಮಮ ಸ್ನೇಹಾಚ್ಚ ಸೌಹಾರ್ದಾದಿದಮುಕ್ತಂ ತ್ವಯಾ ವಚಃ ।
ಪರಿತುಷ್ಟೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ ಸೀತೇ ನ ಹ್ಯನಿಷ್ಟೋಽನುಶಿಷ್ಯತೇ ।
ಸದೃಶಂ ಚಾನುರೂಪಂ ಚ ಕುಲಸ್ಯ ತವ ಶೋಭನೇ ॥ 20 ॥

ಇತ್ತೇವಮುಕ್ತಾ ವಚನಂ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಸೀತಾಂ ಪ್ರಿಯಾಂ ಮೈಥಿಲ ರಾಜಪುತ್ರೀಮ್ ।
ರಾಮೋ ಧನುಷ್ಮಾನ್ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ
ಜಗಾಮ ರಮ್ಯಾಣಿ ತಪೋವನಾನಿ ॥₂₁॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ನವಮಃ
ಸರ್ಗಃ॥

॥ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಗ್ರತಃ ಪ್ರಯಯೌ ರಾಮಃ ಸೀತಾ ಮಧ್ಯೇ ಸುಮಧ್ಯಮಾ ।
ಪೃಷ್ಠತಸ್ತು ಧನುಷ್ಪಾಣಿರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽನುಜಗಾಮ ಹ ॥೧॥

ತೌ ಪಶ್ಯಮಾನ್ೌ ವಿವಿಧಾಞ್ಶೈಲಪ್ರಸ್ಥಾನವನಾನಿ ಚ ।
ನದೀಶ್ಚ ವಿವಿಧಾ ರಮ್ಯಾ ಜಗ್ಮತುಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ ॥೨॥

ಸಾರಸಾಂಶ್ಚಕ್ರವಾಕಾಂಶ್ಚ ನದೀಪುಲಿನಚಾರಿಣಃ ।
ಸರಾಂಸಿ ಚ ಸಪದ್ಮಾನಿ ಯುತಾನಿ ಜಲಜೈಃ ಖಿಗೈಃ ॥೩॥

ಯೂಥಬದ್ಧಾಂಶ್ಚ ಪೃಷ್ಠತಾನ್ಮದೋನ್ಮತ್ತಾನ್ವಿಷ್ಣುಷಾಣಿಃ ।
ಮಹಿಷಾಂಶ್ಚ ವರಾಹಾಂಶ್ಚ ಗಜಾಂಶ್ಚ ದ್ರುಮವೈರಿಣಃ ॥೪॥

ತೇ ಗತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ಲಮ್ಬಮಾನೇ ದಿವಾಕರೇ ।
ದದೃಶುಃ ಸಹಿತಾ ರಮ್ಯಂ ತಟಾಕಂ ಯೋಜನಾಯತಮ್ ॥೫॥

ಪದ್ಮಪುಷ್ಕರಸಮ್ಬಾಧಂ ಗಜಯೂಥೈರಲಂಕೃತಮ್ ।
ಸಾರಸೈರ್ಹಂಸಕಾದಮೈಃ ಸಜ್ಜುಲಂ ಜಲಚಾರಿಭಿಃ ॥೬॥

ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲೇ ರಮ್ಯತಸ್ಮಿನ್ನರಸಿ ಶುಶ್ರುವೇ ।
ಗೀತವಾದಿತ್ರನಿಘೋಷೋ ನ ತು ಕಶ್ಚನ ದೃಶ್ಯತೇ ॥೭॥

ತತಃ ಕೌತೂಹಲಾದ್ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾರಥಃ ।
ಮುನಿಂ ಧರ್ಮಭೃತಂ ನಾಮ ಪ್ರಷ್ಠಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥೮॥

ಇದಮತ್ಯದ್ಭುತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನೋ ಮಹಾಮುನೇ ।
ಕೌತೂಹಲಂ ಮಹಜ್ಜಾತಂ ಕಿಮಿದಂ ಸಾಧು ಕಥ್ಯತಾಮ್ ॥೯॥

ತೇನೈವಮುಕ್ತೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಘವೇಣ ಮುನಿಸ್ತದಾ ।
ಪ್ರಭಾವಂ ಸರಸಃ ಕೃತ್ಸ್ನಾಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥೧೦॥

ಇದಂ ಪಞ್ಚಾಪ್ಸರೋ ನಾಮ ತಟಾಕಂ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕಮ್ |
ನಿರ್ಮಿತಂ ತಪಸಾ ರಾಮ ಮುನಿನಾ ಮಾಣ್ಡಕರ್ಣಿನಾ || 11 ||

ಸ ಹಿ ತೇಪೇ ತಪಸ್ತೀವ್ರಂ ಮಾಣ್ಡಕರ್ಣಿರ್ಮಹಾಮುನಿಃ |
ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಾಯುಭಕ್ಷೋ ಜಲಾಶ್ರಯ || 12 ||

ತತಃ ಪ್ರವ್ಯಥಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ ಸಾಗ್ನಿಪುರೋಗಮಾಃ |
ಅಬ್ರುವನ್ವಚನಂ ಸರ್ವೇ ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾಗತಾಃ |
ಅಸ್ಮಕಂ ಕಸ್ಯಚಿತ್ಸಾನ್ಮನಮೇಷ ಪ್ರಾರ್ಥಯತೇ ಮುನಿಃ || 13 ||

ತತಃ ಕರ್ತುಂ ತಪೋವಿಘ್ನಂ ಸರ್ವೈರ್ದೇವೈರ್ನಿಯೋಜಿತಾಃ |
ಪ್ರಧಾನಾಪ್ಸರಸಃ ಪಞ್ಚವಿದ್ಯುಚ್ಚಲಿತವರ್ಚಸಃ || 14 ||

ಅಪ್ಸರೋಭಿಸ್ತತಸ್ತಾಭಿರ್ಮುನಿದ್ವೃಷ್ಟಪರಾವರಃ |
ನೀತೋ ಮದನವಶ್ಯತ್ವಂ ಸುರಾಣಾಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಯೇ || 15 ||

ತಾಶ್ಚೈವಾಪ್ಸರಸಃ ಪಞ್ಚಮುನೇಃ ಪತ್ನೀತ್ವಮಾಗತಾಃ |
ತಟಾಕೇ ನಿರ್ಮಿತಂ ತಾಸಾಮಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರ್ಹಿತಂ ಗೃಹಮ್ || 16 ||

ತತ್ರೈವಾಪ್ಸರಸಃ ಪಞ್ಚನಿವಸನ್ಮೋ ಯಥಾಸುಖಮ್ |
ರಮಯಂತಿ ತಪೋಯೋಗಾನ್ಮುನಿಂ ಯೌವನಮಾಸ್ಥಿತಮ್ || 17 ||

ತಾಸಾಂ ಸಜ್ಜೀಡಮಾನಾನಾಮೇಷ ವಾದಿತ್ರನಿಃಸ್ವನಃ |
ಶ್ರೂಯತೇ ಭೂಷಣೋನ್ಮಿಶ್ರೋ ಗೀತಶಬ್ದೋ ಮನೋಹರಃ || 18 ||

ಆಶ್ಚರ್ಯಮಿತಿ ತಸ್ಯೈತದ್ವಚನಂ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ |
ರಾಘವಃ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಮಹಾಯಶಾಃ || 19 ||

ಏವಂ ಕಥಯಮಾನಸ್ಯ ದದರ್ಶಾಶ್ರಮಮಣ್ಡಲಮ್ |
ಕುಶಚೀರಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ನಾನಾವೃಕ್ಷಸಮಾವೃತಮ್ || 20 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ರಾಘವಃ |
ತದಾ ತಸ್ಮಿನ್ಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಶ್ರೀಮತ್ಯಾಶ್ರಮಮಣ್ಡಲೇ || 21 ||

ಉಷಿತಾಸ್ವ ಸುಸುಖಂ ತತ್ರ ಪೂರ್ಜ್ಯಮಾನೋ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ |
ಜಗಾಮ ಚಾಶ್ರಮಾಂಸ್ತೇಷಾಂ ಪರ್ಯಾಯೇಣ ತಪಸ್ವಿನಾಮ್ || 22 ||

ಯೇಷಾಮುಷಿತವಾನ್ಪೂರ್ವಂ ಸಕಾಶೇ ಸ ಮಹಾಸ್ತ್ರವಿತ್ |
ಕ್ವಚಿತ್ಪರಿದಶಾನ್ಮಾನಾನೇಕಂ ಸಂವತ್ಸರಂ ಕ್ವಚಿತ್ || 23 ||

ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ಚತುರೋ ಮಾಸಾನ್ಪೌಷ್ಕಟಾಚಪರಾನ್ಕ್ವಚಿತ್ |
ಅಪರತ್ರಾಧಿಕಾನ್ಮಾನಾನಧ್ಯರ್ಧಮಧಿಕಂ ಕ್ವಚಿತ್ || 24 ||

ಶ್ರೀನ್ಮಾನಾನ್ಪೂಮಾಸಾಂಶ್ಚ ರಾಘವೋ ನ್ಯವಸತ್ಸುಖಮ್ |
ತಥಾ ಸಂವಸತಸ್ತಸ್ಯ ಮುನೀನಾಮಾಶ್ರಮೇಷು ವೈ |
ರಮತಶ್ಚಾನುಕುಲೈನ ಯಯುಃ ಸಂವತ್ಸರಾ ದಶ || 25 ||

ಪರಿಸ್ಪೃತ್ಯ ಚ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ರಾಘವಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ |
ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಸ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪುನರೇವಾಜಗಾಮ ಹ || 26 ||

ಸ ತಮಾಶ್ರಮಮಾಗಮ್ಯ ಮುನಿಭಿಃ ಪ್ರತಿಪೂಜಿತಃ |
ತತ್ರಾಪಿ ನ್ಯವಸದ್ರಾಮಃ ಕಂಚಿತ್ಕಾಕುಲಮರಿಂದಮಃ || 27 ||

ಅಥಾಶ್ರಮಸ್ಥೋ ವಿನಯಾತ್ಮದಾಚಿತ್ತಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ |
ಉಪಾಸೀನಃ ಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 28 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ನರಣ್ಯೇ ಭಗವನ್ನಗಸ್ತೋ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ |
ವಸತೀತಿ ಮಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಕಥಾಃ ಕಥಯತಾಂ ಶ್ರುತಮ್ || 29 ||

ನ ತು ಜಾನಾಮಿ ತಂ ದೇಶಂ ವನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಮಹತ್ತಯಾ |
ಕುತ್ರಾಶ್ರಮಪದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಮಹರ್ಷೇಸ್ತಸ್ಯ ಧೀಮತಃ || 30 ||

ಪ್ರಸಾದಾತ್ತತ್ರ ಭವತಃ ಸಾನುಜಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ |
ಅಗಸ್ತ್ಯಮಭಿಗಚ್ಛೇಯಮಭಿವಾದಯಿತುಂ ಮುನಿಮ್ || 31 ||

ಮನೋರಥೋ ಮಹಾನೇಷ ಹೃದಿ ಸಮ್ಪರಿವರ್ತತೇ |
ಯದಹಂ ತಂ ಮುನಿವರಂ ಶುಶ್ರೂಷೇಯಮಪಿ ಸ್ವಯಮ್ || 32 ||

ಇತಿ ರಾಮಸ್ಯ ಸ ಮುನಿಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಧರ್ಮಾತ್ಮನೋ ವಚಃ |
ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ಪ್ರೀತೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ || 33 ||

ಅಹಮಪ್ಯೇತದೇವ ತ್ವಾಂ ವಕ್ತುಕಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |
ಅಗಸ್ತ್ಯಮಭಿಗಚ್ಛೇತಿ ಸೀತಯಾ ಸಹ ರಾಘವ || 34 ||

ದಿಷ್ಣ್ಯಾ ತ್ವಿದಾನೀಮರ್ಥೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವಯಮೇವ ಬ್ರವೀಷಿ ಮಾಮ್ |
ಅಹಮಾಖ್ಯಾಮಿ ತೇ ವತ್ಸ ಯತ್ರಾಗಸ್ತೋ ಮಹಾಮುನಿಃ || 35 ||

ಯೋಜನಾನ್ಯಾಶ್ರಮಾತ್ತಾತ ಯಾಹಿ ಚತ್ವಾರಿ ವೈ ತತಃ |
ದಕ್ಷಿಣೇನ ಮಹಾಞ್ಶ್ರೀಮಾನಗಸ್ತ್ಯಭ್ರಾತುರಾಶ್ರಮಃ || 36 ||

ಸ್ಥಲಪ್ರಾಯೇ ವನೋದ್ದೇಶೇ ಪಿಪ್ಪಲೀವನಶೋಭಿತೇ |
ಬಹುಪುಷ್ಪಫಲೇ ರಮ್ಯೇ ನಾನಾಶಕುನಿನಾದಿತೇ || 37 ||

ಪದ್ಮಿನೋ ವಿವಿಧಾಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲಾಃ ಶಿವಾಃ |
ಹಂಸಕಾರಣ್ಡವಾಕೀರ್ಣಾಶ್ಚಕ್ರವಾಕೋಪಶೋಭಿತಾಃ || 38 ||

ತತ್ರೈಕಾಂ ರಜನೀಮುಷ್ಯ ಪ್ರಭಾತೇ ರಾಮ ಗಮ್ಯತಾಮ್ |
ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮಾಸ್ಥಾಯ ವನಖಿಣ್ಡಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ || 39 ||

ತತ್ರಾಗಸ್ತ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ಗತ್ವಾ ಯೋಜನಮನ್ತರಮ್ |
ರಮಣೀಯೇ ವನೋದ್ದೇಶೇ ಬಹುಪಾದಪ ಸಂವೃತೇ |
ರಂಸ್ಯತೇ ತತ್ರ ವೈದೇಹೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ತ್ವಯಾ ಸಹ || 40 ||

ಸ ಹಿ ರಮ್ಯೋ ವನೋದ್ದೇಶೋ ಬಹುಪಾದಪಸಂಜ್ಞುಲಃ |
ಯದಿ ಬುದ್ಧಿಃ ಕೃತಾ ದ್ರಷ್ಟುಮಗಸ್ತ್ಯಂ ತಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ |
ಅದ್ಯೈವ ಗಮನೇ ಬುದ್ಧಿಂ ರೋಚಯಸ್ವ ಮಹಾಯಶಃ || 41 ||

ಇತಿ ರಾಮೋ ಮುನೇಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಪ್ರತಸ್ಥೇಽಗಸ್ತ್ಯಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಸಾನುಜಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ || 42 ||

ಪಶ್ಯನ್ವನಾನಿ ಚಿತ್ರಾಣಿ ಪರ್ವಪಾಂಶ್ಚಾಭ್ರಸಂನಿಭಾನ್ |

ಸರಾಂಸಿ ಸರಿತಶ್ಚೈವ ಪಥಿ ಮಾರ್ಗವಶಾನುಗಾಃ || 43 ||

ಸುತೀಕ್ಷ್ಣೇನೋಪದಿಷ್ಟೇನ ಗತ್ವಾ ತೇನ ಪಥಾ ಸುಖಮ್ |
ಇದಂ ಪರಮಸಂಹೃಷ್ಟೋ ವಾಕ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ || 44 ||

ಏತದೇವಾಶ್ರಮಪದಂ ನೂನಂ ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯ ಮುನೇರ್ಭ್ರಾತುರ್ದೃಶ್ಯತೇ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಃ || 45 ||

ಯಥಾ ಹೀಮೇ ವನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಜ್ಞಾತಾಃ ಪಥಿ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಸಂನತಾಃ ಫಲಭರೇಣ ಪುಷ್ಪಭಾರೇಣ ಚ ದ್ರುಮಾಃ || 46 ||

ಪಿಪ್ಪಲೀನಾಂ ಚ ಪಕ್ಷಾಣಾಂ ವನಾದಸ್ಮಾದುಪಾಗತಃ |
ಗಂಧೋಽಯಂ ಪವನೋತ್ಕಿಷ್ಕಪ್ತಃ ಸಹಸಾ ಕಟುಕೋದಯಃ || 47 ||

ತತ್ರ ತತ್ರ ಚ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಸಜ್ಜಿಪ್ತಾಃ ಕಾಷ್ಠಸಂಘಚಯಾಃ |
ಲೂನಾಶ್ಚ ಪಥಿ ದೃಶ್ಯಂತೇ ದರ್ಭಾ ವೈದೂರ್ಯವರ್ಚಸಃ || 48 ||

ಏತಚ್ಚ ವನಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ಕೃಷ್ಣಾಣಭ್ರಶಿಖರೋಪಮಮ್ |
ಪಾವಕಸ್ಯಾಶ್ರಮಸ್ಥಸ್ಯ ಧೂಮಾಗ್ರಂ ಸಮ್ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ || 49 ||

ವಿವಿಕ್ತೇಷು ಚ ತೀರ್ಥೇಷು ಕೃತಸ್ನಾನಾ ದ್ವಿಜಾತಯಃ |
ಪುಷ್ಪೋಪಹಾರಂ ಕುರ್ವಂತಿ ಕುಸುಮೈಃ ಸ್ವಯಮಾರ್ಜಿತೈಃ || 50 ||

ತತ್ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಸ್ಯ ವಚನಂ ಯಥಾ ಸೌಮ್ಯ ಮಯಾ ಶ್ರುತಮ್ |
ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯಾಶ್ರಮೋ ಭ್ರಾತುರ್ನೂನಮೇಷ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 51 ||

ನಿಗೃಹ್ಯ ತರಸಾ ಮೃತ್ಯುಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ |
ಯಸ್ಯ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಕೃತೇಯಂ ದಿಕ್ಮರಣ್ಯಾ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾ || 52 ||

ಇಹೈಕದಾ ಕಿಲ ಕ್ರೂರೋ ವಾತಾಪಿರಪಿ ಚೇಲ್ವಲಃ |
ಭ್ರಾತರೌ ಸಹಿತಾವಾಸ್ತಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಘ್ನೌ ಮಹಾಸುರೌ || 53 ||

ಧಾರಯನ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ರೂಪಮಿಲ್ವಲಃ ಸಂಸ್ಕೃತಂ ವದನ್ |

ಆಮನ್ತ್ರಯತಿ ವಿಪ್ರಾನ್ ಶ್ರಾದ್ಧಮುದ್ದಿಶ್ಯ ನಿರ್ಘೃಣಃ || 54 ||

ಭ್ರಾತರಂ ಸಂಸ್ಕೃತಂ ಭ್ರಾತಾ ತತಸ್ತಂ ಮೇಷರೂಪಿಣಮ್ |
ತಾನ್ದಿವ್ಯಜಾನೋಽಜಯಾಮಾಸ ಶ್ರಾದ್ಧದೃಷ್ಟೇನ ಕರ್ಮಣಾ || 55 ||

ತತೋ ಭುಕ್ತವತಾಂ ತೇಷಾಂ ವಿಪ್ರಾಣಾಮಿಲ್ವಲೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ವಾತಾಪೇ ನಿಷ್ಕ್ರಮಸ್ವೇತಿ ಸ್ವರೇಣ ಮಹತಾ ವದನ್ || 56 ||

ತತೋ ಭ್ರಾತುರ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾತಾಪಿರ್ಮೇಷವನ್ನದನ್ |
ಭಿತ್ತ್ವಾ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಶರೀರಾಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ವಿನಿಷ್ಪತತ್ || 57 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ತೈರೇವಂ ಕಾಮರೂಪಿಭಿಃ |
ವಿನಾಶಿತಾನಿ ಸಂಹತ್ಯ ನಿತ್ಯಶಃ ಪಿಶಿತಾಶನೈಃ || 58 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯೇನ ತದಾ ದೇವೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೇನ ಮಹರ್ಷಿಣಾ |
ಅನುಭೂಯ ಕಿಲ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಭಕ್ಷಿತಃ ಸ ಮಹಾಸುರಃ || 59 ||

ತತಃ ಸಮ್ಪನ್ನಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದತ್ತಾ ಹಸ್ತಾವಸೇಚನಮ್ |
ಭ್ರಾತರಂ ನಿಷ್ಕ್ರಮಸ್ವೇತಿ ಇಲ್ವಲಃ ಸೋಽಭ್ಯಭಾಷತ || 60 ||

ತಂ ತಥಾ ಭಾಷಮಾಣಂ ತು ಭ್ರಾತರಂ ವಿಪ್ರಘಾತಿನಮ್ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಹಸನ್ನೀಮಾನಗಸ್ತೋ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ || 61 ||

ಕುತೋ ನಿಷ್ಕ್ರಮಿತುಂ ಶಕ್ತಿರ್ಮಯಾ ಜೀರ್ಣಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ಭ್ರಾತುಸ್ತೇ ಮೇಷ ರೂಪಸ್ಯ ಗತಸ್ಯ ಯಮಸಾದನಮ್ || 62 ||

ಅಥ ತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭ್ರಾತುರ್ನಿಧನಸಂಶ್ರಿತಮ್ |
ಪ್ರಧರ್ಷಯಿತುಮಾರೇಭೇ ಮುನಿಂ ಕ್ರೋಧಾನ್ನಿಶಾಚರಃ || 63 ||

ಸೋಽಭ್ಯದ್ರವದ್ವಿಜೇನ್ದ್ರಂ ತಂ ಮುನಿನಾ ದೀಪ್ತತೇಜಸಾ |
ಚಕ್ಷುಷಾನಲಕಲ್ಪೇನ ನಿರ್ದಗ್ಧೋ ನಿಧನಂ ಗತಃ || 64 ||

ತಸ್ಯಾಯಮಾಶ್ರಮೋ ಭ್ರಾತುಸ್ತಟಾಕವನಶೋಭಿತಃ |

ವಿಪ್ರಾನುಕರ್ಮಯಾ ಯೇನ ಕರ್ಮೇದಂ ದುಷ್ಕರಂ ಕೃತಮ್ || 65 ||

ಏವಂ ಕಥಯಮಾನಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ರಾಮಸ್ಯಾಸ್ತಂ ಗತಃ ಸೂರ್ಯಃ ಸನ್ದಾಹ್ಯಕಾಲೋಽಭ್ಯವರ್ತತ || 66 ||

ಉಪಾಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ಸನ್ದಾಹ್ಯಂ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಯಥಾವಿಧಿ |
ಪ್ರವಿವೇಶಾಶ್ರಮಪದಂ ತಮೃಷಿಂ ಚಾಭ್ಯವಾದಯನ್ || 67 ||

ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರತಿಗೃಹೀತಸ್ತು ಮುನಿನಾ ತೇನ ರಾಘವಃ |
ನ್ಯವಸತ್ತಾಂ ನಿಶಾಮೇಕಾಂ ಪ್ರಾಶ್ಯ ಮೂಲಫಲಾನಿ ಚ || 68 ||

ತಸ್ಯಾಂ ರಾತ್ರಾಂ ವ್ಯತೀತಾಯಾಂ ವಿಮಲೇ ಸೂರ್ಯಮಣ್ಡಲೇ |
ಭ್ರಾತರಂ ತಮಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯ ಆಮನ್ತ್ರಯತ ರಾಘವಃ || 69 ||

ಅಭಿವಾದಯೇ ತ್ವಾ ಭಗವನ್ಸುಖಮಧ್ಯುಷಿತೋ ನಿಶಾಮ್ |
ಆಮನ್ತ್ರಯೇ ತ್ವಾಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಗುರುಂ ತೇ ದ್ರಷ್ಟುಮಗ್ರಜಮ್ || 70 ||

ಗಮ್ಯತಾಮಿತಿ ತೇನೋಕ್ತೋ ಜಗಾಮ ರಘುನಂದನಃ |
ಯಥೋದ್ಧಿಷ್ಟೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ ವನಂ ತಚ್ಚಾವಲೋಕಯನ್ || 71 ||

ನೀವಾರಾನ್ವನಸಾಂಸ್ತಾಲಾಂಸ್ತಿಮಿಶಾನವ್ಯಂಜಲಾನ್ಧವಾನ್ |
ಚಿರಿಬಿಲಾನ್ವನ್ಮಧೂಕಾಂಶ್ಚ ಬಿಲಾನ್ವನಪಿ ಚ ತಿನ್ದುಕಾನ್ || 72 ||

ಪುಷ್ಪಿತಾನ್ಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರಾಭಿರ್ಲತಾಭಿರನುವೇಷ್ಟಿತಾನ್ |
ದದರ್ಶ ರಾಮಃ ಶತಶಸ್ತ್ರ ಕಾನ್ತಾರಪಾದಪಾನ್ || 73 ||

ಹಸ್ತಿಹಸ್ತೈರ್ವಿಮೃದಿತಾನಾನ್ವನರೈರುಪಶೋಭಿತಾನ್ |
ಮತ್ತೈಃ ಶಕುನಿಸಂಘೈಶ್ಚ ಶತಶಃ ಪ್ರತಿನಾದಿತಾನ್ || 74 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀತ್ಸಮೀಪಸ್ಥಂ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ |
ಪೃಷ್ಠತೋಽನುಗತಂ ವೀರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿವರ್ಧನಮ್ || 75 ||

ಸ್ನಿಗ್ಧಪತ್ರಾ ಯಥಾ ವೃಕ್ಷಾ ಯಥಾ ಕ್ಷಾನ್ತಾ ಮೃಗದ್ವಿಜಾಃ |

ಆಶ್ರಮೋ ನಾತಿದೂರಸ್ಥೋ ಮಹರ್ಷೇರ್ಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ || 76 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಲೋಕೇ ಸ್ವೇನೈವ ಕರ್ಮಣಾ |
ಆಶ್ರಮೋ ದೃಶ್ಯತೇ ತಸ್ಯ ಪರಿಶ್ರಾಂತ ಶ್ರಮಾಪಹಃ || 77 ||

ಪ್ರಾಜ್ಯಧೂಮಾಕುಲವನಶ್ಚೀರಮಾಲಾಪರಿಷ್ಕೃತಃ |
ಪ್ರಶಾಂತಮೃಗಯುಥಶ್ಚ ನಾನಾಶಕುನಿನಾದಿತಃ || 78 ||

ನಿಗೃಹ್ಯ ತರಸಾ ಮೃತ್ಯುಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ |
ದಕ್ಷಿಣಾ ದಿಕ್ಚತುರ್ಯೇನ ಶರಣ್ಯಾ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾ || 79 ||

ತಸ್ಯೇದಮಾಶ್ರಮಪದಂ ಪ್ರಭಾವಾದ್ಯಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೈಃ |
ದಿಗಿಯಂ ದಕ್ಷಿಣಾ ತ್ರಾಸಾದ್ವೃಶ್ಯತೇ ನೋಪಭುಜ್ಯತೇ || 80 ||

ಯದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ಚಾಕ್ರಾಂತಾ ದಿಗಿಯಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾ |
ತದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ನಿರ್ವೇರಾಃ ಪ್ರಶಾಂತಾ ರಜನೀಚರಾಃ || 81 ||

ನಾಮ್ನಾ ಚೇಯಂ ಭಗವತೋ ದಕ್ಷಿಣಾ ದಿಕ್ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ |
ಪ್ರಥಿತಾ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ದುರ್ಧರ್ಷಾ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಭಿಃ || 82 ||

ಮಾರ್ಗಂ ನಿರೋದ್ಧಂ ಸತತಂ ಭಾಸ್ಕರಸ್ಯಾಚಲೋತ್ತಮಃ |
ಸಂದೇಶಂ ಪಾಲಯಂಸ್ತಸ್ಯ ವಿನದ್ಯಶೌಲೋ ನ ವರ್ಧತೇ || 83 ||

ಅಯಂ ದೀರ್ಘಾಯುಷಸ್ತಸ್ಯ ಲೋಕೇ ವಿಶ್ರುತಕರ್ಮಣಃ |
ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯಾಶ್ರಮಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ವಿನೀತಮೃಗಸೇವಿತಃ || 84 ||

ಏಷ ಲೋಕಾರ್ಚಿತಃ ಸಾಧುರ್ಹಿತೇ ನಿತ್ಯಂ ರತಃ ಸತಾಮ್ |
ಅಸ್ಮಾನಧಿಗತಾನೇಷ ಶ್ರೇಯಸಾ ಯೋಜಯಿಷ್ಯತಿ || 85 ||

ಆರಾಧಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯತ್ರಾಹಮಗಸ್ತ್ಯಂ ತಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ |
ಶೇಷಂ ಚ ವನವಾಸಸ್ಯ ಸೌಮ್ಯ ವತ್ಸ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಪ್ರಭೋ || 86 ||

ಅತ್ರ ದೇವಾಃ ಸಗಂಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ |

ಅಗಸ್ತ್ಯಂ ನಿಯತಾಹಾರಂ ಸತತಂ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ || 87 ||

ನಾತ್ರ ಜೀವೇನ್ಮೃಷಾವಾದೀ ಕ್ರೂರೋ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಶರಃ |
ನೃಶಂಸಃ ಕಾಮವೃತ್ತೋ ವಾ ಮುನಿರೇಷ ತಥಾವಿಧಃ || 88 ||

ಅತ್ರ ದೇವಾಶ್ಚ ಯಕ್ಷಾಶ್ಚ ನಾಗಾಶ್ಚ ಪತಗೈಃ ಸಹ |
ವಸಂತಿ ನಿಯತಾಹಾರಾ ಧರ್ಮಮಾರಾಧಯಿಷ್ಣವಃ || 89 ||

ಅತ್ರ ಸಿದ್ಧಾ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ವಿಮಾನೈಃ ಸೂರ್ಯಸಂನಿಭೈಃ |
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದೇಹಾನ್ನವೈರ್ದೇಹೈಃ ಸ್ವರ್ಯಾತಾಃ ಪರಮರ್ಷಯಃ || 90 ||

ಯಕ್ಷತ್ವಮಮರತ್ವಂ ಚ ರಾಜ್ಯಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಅತ್ರ ದೇವಾಃ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಿ ಭೂತೈರಾರಾಧಿತಾಃ ಶುಭೈಃ || 91 ||

ಆಗತಾಃ ಸ್ಮಾಶ್ರಮಪದಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪ್ರವಿಶಾಗ್ರತಃ |
ನಿವೇದಯೇಹ ಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮೃಷಯೇ ಸಹ ಸೀತಯಾ || 92 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ದಶಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಘವಾನುಜಃ ।
ಅಗಸ್ತ್ಯಶಿಷ್ಯಮಾಸಾದ್ಯ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ 1 ॥

ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ನಾಮ ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ತಸ್ಯ ಸುತೋ ಬಲೀ ।
ರಾಮಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮುನಿಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಭಾರ್ಯಯಾ ಸಹ ಸೀತಯಾ ॥ 2 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಾಮ ತಸ್ಯಾಹಂ ಭ್ರಾತಾ ತ್ವವರಜೋ ಹಿತಃ ।
ಅನುಕೂಲಶ್ಚ ಭಕ್ತಶ್ಚ ಯದಿ ತೇ ಶ್ರೋತ್ರಮಾಗತಃ ॥ 3 ॥

ತೇ ವಯಂ ವನಮತ್ಯುಗ್ರಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಃ ಪಿತೃಶಾಸನಾತ್ ।
ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಹೇ ಸರ್ವೇ ಭಗವಂತಂ ನಿವೇದ್ಯತಾಮ್ ॥ 4 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ತಪೋಧನಃ ।
ತಥೇತುಕ್ತ್ವಾನ್ವಗ್ನಿಶರಣಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ನಿವೇದಿತುಮ್ ॥ 5 ॥

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತಪಸಾ ದುಷ್ಪ್ರಧರ್ಷಣಮ್ ।
ಕೃತಾಂಜಲಿರುವಾಚೇದಂ ರಾಮಾಗಮನಮಂಜ್ವಲಮ್ ॥ 6 ॥

ಪುತ್ರೌ ದಶರಥಸ್ಯೇಮೌ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಏವ ಚ ।
ಪ್ರವಿಷ್ಟಾವಾಶ್ರಮಪದಂ ಸೀತಯಾ ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ ॥ 7 ॥

ದ್ರಷ್ಟುಂ ಭವಂತಮಾಯಾತೌ ಶುಶ್ರೂಷಾರ್ಥಮರಿಂದಮೌ ।
ಯದತ್ರಾನಂತರಂ ತತ್ತ್ವಮಾಜ್ಞಾಪಯಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 8 ॥

ತತಃ ಶಿಷ್ಯಾದುಪಶ್ರುತ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಾಮಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ವೈದೇಹೀಂ ಚ ಮಹಾಭಾಗಾಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 9 ॥

ದಿಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಶ್ಚಿರಸ್ಯಾದ್ಯ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಮಾಂ ಸಮುಪಾಗತಃ ।
ಮನಸಾ ಕಾಂಕ್ಷಿತಂ ಹ್ಯಸ್ಯ ಮಯಾಪ್ಯಾಗಮನಂ ಪ್ರತಿ ॥ 10 ॥

ಗಮ್ಯತಾಂ ಸತ್ಕೃತೋ ರಾಮಃ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಪ್ರವೇಶ್ಯತಾಂ ಸಮೀಪಂ ಮೇ ಕಿಂ ಚಾಸೌ ನ ಪ್ರವೇಶಿತಃ ॥ 11 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಮುನಿನಾ ಧರ್ಮಜ್ಞೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಅಭಿವಾದ್ಯಾಬ್ರವೀಚ್ಛಿಸ್ತಥೇತಿ ನಿಯತಾಞ್ಜಲಿಃ ॥ 12 ॥

ತತೋ ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಸಮಾಬ್ರನ್ತಃ ಶಿಷ್ಯೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಕಾಸೌ ರಾಮೋ ಮುನಿಂ ದ್ರಷ್ಟುಮೇತು ಪ್ರವಿಶತು ಸ್ವಯಮ್ ॥ 13 ॥

ತತೋ ಗತ್ವಾಶ್ರಮಪದಂ ಶಿಷ್ಯೇಣ ಸಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಸೀತಾಂ ಚ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥ 14 ॥

ತಂ ಶಿಷ್ಯಃ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಮಗಸ್ತ್ಯವಚನಂ ಬ್ರುವನ್ ।
ಪ್ರಾವೇಶಯದ್ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸತ್ಕಾರಾರ್ಥಂ ಸುಸತ್ಕೃತಮ್ ॥ 15 ॥

ಪ್ರವಿವೇಶ ತತೋ ರಾಮಃ ಸೀತಯಾ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಪ್ರಶಾಂತಹರಿಣಾಕೀರ್ಣಮಾಶ್ರಮಂ ಹ್ಯವಲೋಕಯನ್ ॥ 16 ॥

ಸ ತತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸ್ಥಾನಮಗ್ನೇಃ ಸ್ಥಾನಂ ತಥೈವ ಚ ।
ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ಥಾನಂ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸ್ಥಾನಂ ಚೈವ ವಿವಸ್ವತಃ ॥ 17 ॥

ಸೋಮಸ್ಥಾನಂ ಭಗಸ್ಥಾನಂ ಸ್ಥಾನಂ ಕೌಬೇರಮೇವ ಚ ।
ಧಾತುರ್ವಿಧಾತುಃ ಸ್ಥಾನಂ ಚ ವಾಯೋಃ ಸ್ಥಾನಂ ತಥೈವ ಚ ॥ 18 ॥

ತತಃ ಶಿಷ್ಯೈಃ ಪರಿವೃತೋ ಮುನಿರಪ್ಯಭಿನಿಷ್ಪತತ್ ।
ತಂ ದದರ್ಶಾಗ್ರತೋ ರಾಮೋ ಮುನೀನಾಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ವಚನಂ ವೀರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿವರ್ಧನಮ್ ॥ 19 ॥

ಏಷ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಿಷ್ಕ್ರಮತ್ಯಗಸ್ತೋ ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ ।
ಔದಾರ್ಯೇಣಾವಗಚ್ಛಾಮಿ ನಿಧಾನಂ ತಪಸಾಮಿಮಮ್ ॥ 20 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹುರಗಸ್ತ್ಯಂ ಸೂರ್ಯವರ್ಚಸಮ್ ।
ಜಗ್ರಾಹ ಪರಮಪ್ರೀತಸ್ತಸ್ಯ ಪಾದೌ ಪರಂತಪಃ ॥ 21 ॥

ಅಭಿವಾದ್ಯ ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮ ತಸೌ ರಾಮಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಸೀತಯಾ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ತದಾ ರಾಮ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 22 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮರ್ಚಯಿತ್ವಾಸನೋದಕೈಃ |
ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನಮುಕ್ತ್ವಾ ಚ ಆಸ್ಯತಾಮಿತಿ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ || 23 ||

ಅಗ್ನಿಂ ಹುತ್ವಾ ಪ್ರದಾಯಾರ್ಘ್ಯಮತಿಥಿಂ ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ಚ |
ವಾನಪ್ರಸ್ಥೇನ ಧರ್ಮೇಣ ಸ ತೇಷಾಂ ಭೋಜನಂ ದದೌ || 24 ||

ಪ್ರಥಮಂ ಚೋಪವಿಶ್ಯಾಥ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಮುನಿಪುಂಗವಃ |
ಉವಾಚ ರಾಮಮಾಸೀನಂ ಪ್ರಾಂಜ್ವಲಿಂ ಧರ್ಮಕೋವಿದಮ್ || 25 ||

ಅನ್ಯಥಾ ಬಿಲು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ತಪಸ್ವೀ ಸಮುದಾಚರನ್ |
ದುಃಸಾಕ್ಷೀವ ಪರೇ ಲೋಕೇ ಸ್ವಾನಿ ಮಾಂಸಾನಿ ಭಕ್ಷಯೇತ್ || 26 ||

ರಾಜಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಧರ್ಮಚಾರೀ ಮಹಾರಥಃ |
ಪೂಜನೀಯಶ್ಚ ಮಾನ್ಯಶ್ಚ ಭವಾನ್ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪ್ರಿಯಾತಿಥಿಃ || 27 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಫಲೈರ್ಮೂಲೈಃ ಪುಷ್ಪೈಶ್ಚಾನೈಶ್ಚ ರಾಘವಮ್ |
ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಯಥಾಕಾಮಂ ಪುನರೇವ ತತೋಽಬ್ರವೀತ್ || 28 ||

ಇದಂ ದಿವ್ಯಂ ಮಹಚ್ಚಾಪಂ ಹೇಮವಜ್ರವಿಭೂಷಿತಮ್ |
ವೈಷ್ಣವಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ನಿರ್ಮಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 29 ||

ಅಮೋಘಃ ಸೂರ್ಯಸಂಜ್ಞಾಶೋ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಃ ಶರೋತ್ತಮಃ |
ದತ್ತೋ ಮಮ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ತೂಣೀ ಚಾಕ್ಷಯಸಾಯಕೌ || 30 ||

ಸಮ್ಪೂರ್ಣೌ ನಿಶಿತೈರ್ಬಾಣೈರ್ಜರ್ಜಲದ್ಭಿರಿವ ಪಾವಕೈಃ |
ಮಹಾರಾಜತ ಕೋಶೋಽಯಮಸಿರ್ಹೇಮವಿಭೂಷಿತಃ || 31 ||

ಅನೇನ ಧನುಷಾ ರಾಮ ಹತ್ವಾ ಸಂಖ್ಯೇ ಮಹಾಸುರಾನ್ |
ಆಜಹಾರ ಶ್ರಿಯಂ ದೀಪ್ತಾಂ ಪುರಾ ವಿಷ್ಣುರ್ದಿವೌಕಸಾಮ್ || 32 ||

ತದ್ಧನುಸ್ತಾ ಚ ತೂಣೀರೌ ಶರಂ ಖಡ್ಗಂ ಚ ಮಾನದ ।
ಜಯಾಯ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ವಜ್ರಂ ವಜ್ರಧರೋ ಯಥಾ ॥ 33 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸಮಸ್ತಂ ತದ್ವರಾಯುಧಮ್ ।
ದತ್ತ್ವಾ ರಾಮಾಯ ಭಗವಾನಗಸ್ತ್ಯಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ ॥ 34 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಏಕಾದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ರಾಮ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಪರಿತುಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಅಭಿವಾದಯಿತುಂ ಯನ್ಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಸ್ಥಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ ॥₁॥

ಅಧ್ವಶ್ರಮೇಣ ವಾಂ ಖೇದೋ ಬಾಧತೇ ಪ್ರಚುರಶ್ರಮಃ ।
ವ್ಯಕ್ತಮುತ್ಕಣ್ಠತೇ ಚಾಪಿ ಮೃಥಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ॥₂॥

ಏಷಾ ಹಿ ಸುಕುಮಾರೀ ಚ ದುಃಖೈಶ್ಚ ನ ವಿಮಾನಿತಾ ।
ಪ್ರಾಜ್ಯದೋಷಂ ವನಂ ಪ್ರಪ್ತಾ ಭರ್ತೃಸ್ನೇಹಪ್ರಚೋದಿತಾ ॥₃॥

ಯಥೈಷಾ ರಮತೇ ರಾಮ ಇಹ ಸೀತಾ ತಥಾ ಕುರು ।
ದುಷ್ಕರಂ ಕೃತವತ್ಯೇಷಾ ವನೇ ತ್ವಾಮನುಗಚ್ಛತೀ ॥₄॥

ಏಷಾ ಹಿ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮಾಸೃಷ್ಟೇ ರಘುನಂದನ ।
ಸಮಸ್ಥಮನುರಜ್ಯಂತೇ ವಿಷಮಸ್ಥಂ ತ್ಯಜನ್ತಿ ಚ ॥₅॥

ಶತಹ್ರದಾನಾಂ ಲೋಲತ್ವಂ ಶಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ತೀಕ್ಷ್ಣತಾಂ ತಥಾ ।
ಗರುಡಾನಿಲಯೋಃ ಶೈಘ್ರ್ಯಮನುಗಚ್ಛನ್ತಿ ಯೋಷಿತಃ ॥₆॥

ಇಯಂ ತು ಭವತೋ ಭಾರ್ಯಾ ದೋಷೈರೇತೈರ್ವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಶ್ಲಾಘ್ಯಾ ಚ ವ್ಯಪದೇಶ್ಯಾ ಚ ಯಥಾ ದೇವೀ ಹ್ಯರುನ್ಧತೀ ॥₇॥

ಅಲಂಕೃತೋಽಯಂ ದೇಶಶ್ಚ ಯತ್ರ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ ।
ವೈದೇಹ್ಯಾ ಚಾನಯಾ ರಾಮ ವತ್ಸ್ಯಸಿ ತ್ವಮರಿನ್ದಮ ॥₈॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಮುನಿನಾ ರಾಘವಃ ಸಂಯತಾಞ್ಜಲಿಃ ।
ಉವಾಚ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಮೃಷಿಂ ದೀಪ್ತಮಿವಾನಲಮ್ ॥₉॥

ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮ್ಯನುಗೃಹೀತೋಽಸ್ಮಿ ಯಸ್ಯ ಮೇ ಮುನಿಪುಂಗವಃ ।
ಗುಣೈಃ ಸಭ್ರಾತ್ಯಭಾರ್ಯಸ್ಯ ವರದಃ ಪರಿತುಷ್ಯತಿ ॥₁₀॥

ಕಿಂ ತು ವ್ಯಾದಿಶ ಮೇ ದೇಶಂ ಸೋದಕಂ ಬಹುಕಾನನಮ್ |
ಯತ್ರಾಶ್ರಮಪದಂ ಕೃತ್ವಾ ವಸೇಯಂ ನಿರತಃ ಸುಖಮ್ || 11 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀನ್ಮುನಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ |
ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಧೀರೋ ಧೀರತರಂ ವಚಃ || 12 ||

ಇತೋ ದ್ವಿಯೋಜನೇ ತಾತ ಬಹುಮೂಲಫಲೋದಕಃ |
ದೇಶೋ ಬಹುಮೃಗಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪಂಚವಟ್ಯಭಿವಿಶ್ರುತಃ || 13 ||

ತತ್ರ ಗತ್ವಾಶ್ರಮಪದಂ ಕೃತ್ವಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ರಮಸ್ವ ತ್ವಂ ಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯಂ ಯಥೋಕ್ತಮನುಪಾಲಯನ್ || 14 ||

ವಿದಿತೋ ಹ್ಯೇಷ ವೃತ್ತಾನ್ತೋ ಮಮ ಸರ್ವಸ್ತವಾನಘ |
ತಪಸಶ್ಚ ಪ್ರಭಾವೇನ ಸ್ನೇಹಾದ್ಧರಥಸ್ಯ ಚ || 15 ||

ಹೃದಯಸ್ಥಶ್ಚ ತೇ ಛನ್ನೋ ವಿಜ್ಞಾತಸ್ತಪಸಾ ಮಯಾ |
ಇಹ ವಾಸಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಮಯಾ ಸಹ ತಪೋವನೇ || 16 ||

ಅತಶ್ಚ ತ್ವಾಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಗಚ್ಛ ಪಂಚವಟೀಮಿತಿ |
ಸ ಹಿ ರಮ್ಯೋ ವನೋದ್ದೇಶೋ ಮೈಥಿಲೀ ತತ್ರ ರಂಸ್ಯತೇ || 17 ||

ಸ ದೇಶಃ ಶ್ಲಾಘನೀಯಶ್ಚ ನಾತಿದೂರೇ ಚ ರಾಘವ |
ಗೋದಾವರ್ಯಾಃ ಸಮೀಪೇ ಚ ಮೈಥಿಲೀ ತತ್ರ ರಂಸ್ಯತೇ || 18 ||

ಪ್ರಾಜ್ಯಮೂಲಫಲೈಶ್ಚೈವ ನಾನಾದ್ವಿಜ ಗಣೈರ್ಯುತಃ |
ವಿವಿಕ್ತಶ್ಚ ಮಹಾಬಾಹೋ ಪುಣ್ಯೋ ರಮ್ಯಸ್ತಥೈವ ಚ || 19 ||

ಭವಾನಪಿ ಸದಾರಶ್ಚ ಶಕ್ತಶ್ಚ ಪರಿರಕ್ಷಣೇ |
ಅಪಿ ಚಾತ್ರ ವಸನ್ರಾಮಸ್ತಾಪಸಾನ್ಪಾಲಯಿಷ್ಯಸಿ || 20 ||

ಏತದಾಲಕ್ಷ್ಯತೇ ವೀರ ಮಧುಕಾನಾಂ ಮಹದ್ವನಮ್ |
ಉತ್ತರೇಣಾಸ್ಯ ಗನ್ತವ್ಯಂ ನೃಗ್ರೋಧಮಭಿಗಚ್ಛತಾ || 21 ||

ತತಃ ಸ್ಥಲಮುಪಾರುಹ್ಯ ಪರ್ವತಸ್ಯಾವಿದೂರತಃ |
ಖ್ಯಾತಃ ಪಞ್ಚವಟೀತೈವ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಪಿತಕಾನನಃ || 22 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯೇನೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ಸಾತ್ಕೃತ್ಯಾಮನ್ತ್ರಯಾಮಾಸ ತಮೃಷಿಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಮ್ || 23 ||

ತೌ ತು ತೇನಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೌ ಕೃತಪಾದಾಭಿವಂದನೌ |
ತದಾಶ್ರಮಾತ್ಪಞ್ಚವಟೀಂ ಜಗ್ಮತುಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ || 24 ||

ಗೃಹೀತಚಾಪೌ ತು ನರಾಧಿಪಾತ್ಮಜೌ
ವಿಷಕ್ತತೂಣೀ ಸಮರೇಷ್ವಕಾತರೌ |
ಯಥೋಪದಿಷ್ಟೇನ ಪಥಾ ಮಹರ್ಷಿಣಾ
ಪ್ರಜಗ್ಮತುಃ ಪಞ್ಚವಟೀಂ ಸಮಾಹಿತೌ || 25 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ದ್ವಾದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ಪಂಚವಟೀಂ ಗಚ್ಛನ್ನಂತರಾ ರಘುನಂದನಃ |
ಆಸಸಾದ ಮಹಾಕಾಯಂ ಗೃಧ್ರಂ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಮ್ ||1||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೌ ಮಹಾಭಾಗೌ ವನಸ್ಥಂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಮೇನಾತೇ ರಾಕ್ಷಸಂ ಪಕ್ಷಿಂ ಬ್ರುವಾಣೌ ಕೋ ಭವಾನಿತಿ ||2||

ಸ ತೌ ಮಧುರಯಾ ವಾಚಾ ಸೌಮ್ಯಯಾ ಪ್ರೀಣಯನ್ನಿವ |
ಉವಾಚ ವತ್ಸ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ವಯಸ್ಯಂ ಪಿತುರಾತ್ಮನಃ ||3||

ಸ ತಂ ಪಿತೃಸಖಂ ಬುದ್ಧ್ವಾ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ |
ಸ ತಸ್ಯ ಕುಲಮವ್ಯಗ್ರಮಥ ಪಪ್ರಚ್ಛ ನಾಮ ಚ ||4||

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುಲಮಾತ್ಮಾನಮೇವ ಚ |
ಆಚಚಕ್ಷೇ ದ್ವಿಜಸ್ತಸ್ಮೈ ಸರ್ವಭೂತಸಮುದ್ಭವಮ್ ||5||

ಪೂರ್ವಕಾಲೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಯೇ ಪ್ರಜಾಪತಯೋಽಭವನ್ |
ತಾನ್ಮೇ ನಿಗದತಃ ಸರ್ವಾನಾದಿತಃ ಶೃಣು ರಾಘವ ||6||

ಕರ್ದಮಃ ಪ್ರಥಮಸ್ತೇಷಾಂ ವಿಕೃತಸ್ತದನಂತರಮ್ |
ಶೇಷಶ್ಚ ಸಂಶ್ರಯಶ್ಚೈವ ಬಹುಪುತ್ರಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ||7||

ಸ್ಥಾಣುರ್ಮರೀಚಿರತ್ರಿಶ್ಚ ಕೃತುಶ್ಚೈವ ಮಹಾಬಲಃ |
ಪುಲಸ್ತ್ಯಶ್ಚಾಜ್ಞಿರಾಶ್ಚೈವ ಪ್ರಚೇತಾಃ ಪುಲಹಸ್ತಥಾ ||8||

ದಕ್ಷೋ ವಿವಸ್ವಾನಪರೋಽರಿಷ್ಠನೇಮಿಶ್ಚ ರಾಘವ |
ಕಶ್ಯಪಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತೇಷಾಮಾಸೀಚ್ಚ ಪಶ್ಚಿಮಃ ||9||

ಪ್ರಜಾಪತೇಸ್ತು ದಕ್ಷಸ್ಯ ಬಭೂವುರಿತಿ ನಃ ಶ್ರುತಮ್ |
ಷಷ್ಠಿದುರ್ಮಹಿತರೋ ರಾಮ ಯಶಸ್ವಿನೋ ಮಹಾಯಶಃ ||10||

ಕಶ್ಯಪಃ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ತಾಸಾಮಷ್ಟ್ವಾ ಸುಮಧ್ಯಮಾಃ |
ಅದಿತಿಂ ಚ ದಿತಿಂ ಚೈವ ದನೂಮಪಿ ಚ ಕಾಲಕಾಮ್ || 11 ||

ತಾಮ್ರಾಂ ಕ್ರೋಧವಶಾಂ ಚೈವ ಮನುಂ ಚಾಪ್ಯನಲಾಮಪಿ |
ತಾಸ್ತು ಕನ್ಯಾಸ್ತತಃ ಪ್ರೀತಃ ಕಶ್ಯಪಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ || 12 ||

ಪುತ್ರಾಂಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಭರ್ತೃನೆಷ್ಯ ಜನಯಿಷ್ಯಥ ಮತ್ಸಮಾನ್ |
ಅದಿತಿಸ್ತನ್ಮನಾ ರಾಮ ದಿತಿಶ್ಚ ದನುರೇವ ಚ || 13 ||

ಕಾಲಕಾ ಚ ಮಹಾಬಾಹೋ ಶೇಷಾಸ್ತ್ವಮನಸೋಽಭವನ್ |
ಅದಿತ್ಯಾಂ ಜಜ್ಞಿರೇ ದೇವಾಸ್ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಸ್ತದರಿಂದಮ || 14 ||

ಆದಿತ್ಯಾ ವಸವೋ ರುದ್ರಾ ಅಶ್ವಿನೌ ಚ ಪರಂತಪ |
ದಿತಿಸ್ತ್ವಜನಯತ್ಪುತ್ರಾನ್ದೈತ್ಯಾಂಸ್ತಾತ ಯಶಸ್ವಿನಃ || 15 ||

ತೇಷಾಮಿಯಂ ವಸುಮತೀ ಪುರಾಸೀತ್ಸವನಾರ್ಣವಾ |
ದನುಸ್ತ್ವಜನಯತ್ಪುತ್ರಮಶ್ವಗ್ರೀವಮರಿಂದಮ || 16 ||

ನರಕಂ ಕಾಲಕಂ ಚೈವ ಕಾಲಕಾಪಿ ವ್ಯಜಾಯತ |
ಕ್ರೌಂಚೀಂ ಭಾಸೀಂ ತಥಾ ಶ್ಯೇನೀಂ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರೀಂ ತಥಾ ಶುಕೀಮ್ || 17 ||

ತಾಮ್ರಾಪಿ ಸುಷುಮೇ ಕನ್ಯಾಃ ಪಂಚೈತಾ ಲೋಕವಿಶ್ರುತಾಃ |
ಉಲೂಕಾಞ್ಜನಯತ್ಕ್ರೌಂಚೀ ಭಾಸೀ ಭಾಸಾನ್ವ್ಯಜಾಯತ || 18 ||

ಶ್ಯೇನೀ ಶ್ಯೇನಾಂಶ್ಚ ಗೃಧ್ರಾಂಶ್ಚ ವ್ಯಜಾಯತ ಸುತೇಜಸಃ |
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರೀ ತು ಹಂಸಾಂಶ್ಚ ಕಲಹಂಸಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ || 19 ||

ಚಕ್ರವಾಕಾಂಶ್ಚ ಭದ್ರಂ ತೇ ವಿಜಜ್ಞೇ ಸಾಪಿ ಭಾಮಿನೀ |
ಶುಕೀ ನತಾಂ ವಿಜಜ್ಞೇ ತು ನತಾಯಾ ವಿನತಾ ಸುತಾ || 20 ||

ದಶಕ್ರೋಧವಶಾ ರಾಮ ವಿಜಜ್ಞೇಽಪ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಭವಾಃ |
ಮೃಗೀಂ ಚ ಮೃಗಮನ್ದಾಂ ಚ ಹರೀಂ ಭದ್ರಮದಾಮಪಿ || 21 ||

ಮಾತಜ್ಞೇಮಥ ಶಾರ್ದೂಲೀಂ ಶ್ವೇತಾಂ ಚ ಸುರಭೀಂ ತಥಾ ।
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಮ್ಮನ್ನಾಂ ಸುರಸಾಂ ಕದ್ರೂಕಾಮಪಿ ॥ 22 ॥

ಅಪತ್ಯಂ ತು ಮೃಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಮೃಗ್ಯಾ ನರವರೋತ್ತಮ ।
ಋಷಾಶ್ಚ ಮೃಗಮನ್ನಾದ್ಯಾಃ ಸೃಮರಾಶ್ಚಮರಾಸ್ತಥಾ ॥ 23 ॥

ತತಸ್ತ್ವಿರಾವತೀಂ ನಾಮ ಜಜ್ಞೇ ಭದ್ರಮದಾ ಸುತಾಮ್ ।
ತಸ್ಯಾಸ್ತ್ವಿರಾವತಃ ಪುತ್ರೋ ಲೋಕನಾಥೋ ಮಹಾಗಜಃ ॥ 24 ॥

ಹರ್ಯಾಶ್ಚ ಹರಯೋಽಪತ್ಯಂ ವಾನರಾಶ್ಚ ತಪಸ್ವಿನಃ ।
ಗೋಲಾಜ್ಞೂಲಾಂಶ್ಚ ಶಾರ್ದೂಲೀ ವ್ಯಾಘ್ರಾಂಶ್ಚಜನಯತ್ಸುತಾನ್ ॥ 25 ॥

ಮಾತಜ್ಞಾಸ್ತ್ವಥ ಮಾತಜ್ಞಾ ಅಪತ್ಯಂ ಮನುಜರ್ಷಭ ।
ದಿಶಾಗಜಂ ತು ಶ್ವೇತಾಕ್ಷಂ ಶ್ವೇತಾ ವ್ಯಜನಯತ್ಸುತಮ್ ॥ 26 ॥

ತತೋ ದುಹಿತರೌ ರಾಮ ಸುರಭಿದೇವ್ಯಜಾಯತ ।
ರೋಹಿಣೀಂ ನಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ಗನ್ಧರ್ವೀಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ॥ 27 ॥

ರೋಹಿಣ್ಯಜನಯದ್ಗಾ ವೈ ಗನ್ಧರ್ವೀ ವಾಜಿನಃ ಸುತಾನ್ ।
ಸುರಸಾಜನಯನ್ನಾಗ್ರಾಮ ಕದ್ರೂಶ್ಚ ಪನ್ನಗಾನ್ ॥ 28 ॥

ಮನುರ್ಮನುಷ್ಯಾಞ್ಜನಯತ್ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಕೃತ್ರಿಯಾನ್ವೈಶ್ಯಾಞ್ಜಾದ್ರಾಂಶ್ಚ ಮನುಜರ್ಷಭ ॥ 29 ॥

ಮುಖತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಜಾತಾ ಉರಸಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಸ್ತಥಾ ।
ಊರುಭ್ಯಾಂ ಜಜ್ಞಿರೇ ವೈಶ್ಯಾಃ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಶೂದ್ರಾ ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ ॥ 30 ॥

ಸರ್ವಾನ್ಪುಣ್ಯಫಲಾನೃಕ್ಷಾನನಲಾಪಿ ವ್ಯಜಾಯತ ।
ವಿನತಾ ಚ ಶುಕೀ ಪೌತ್ರೀ ಕದ್ರೂಶ್ಚ ಸುರಸಾ ಸ್ವಸಾ ॥ 31 ॥

ಕದ್ರೂರ್ನಾಗಸಹಸ್ರಂ ತು ವಿಜಜ್ಞೇ ಧರಣೀಧರಮ್ ।
ದೌಷ್ಠ ಪುತ್ರೌ ವಿನತಾಯಾಸ್ತು ಗರುಡೋಽರುಣ ಏವ ಚ ॥ 32 ॥

ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತೋಹಮರುಣಾತ್ಸಮ್ಪ್ರಾತಿಶ್ಚ ಮಮಾಗ್ರಜಃ |
ಜಟಾಯುರಿತಿ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಶ್ಯೇನೀಪುತ್ರಮರಿನ್ದಮ || 33 ||

ಸೋಹಂ ವಾಸಸಹಾಯಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಯದೀಚ್ಛಸಿ |
ಸೀತಾಂ ಚ ತಾತ ರಕ್ಷಿಷ್ಯೇ ತ್ವಯಿ ಯಾತೇ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೇ || 34 ||

ಜಟಾಯುಷಂ ತು ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ರಾಘವೋ
ಮುದಾ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಚ ಸಂನತೋಽಭವತ್ |
ಪಿತುರ್ಹಿ ಶುಶ್ರಾವ ಸಖಿತ್ವಮಾತ್ಮವಾನ್
ಜಟಾಯುಷಾ ಸಜ್ಜುಧಿತಂ ಪುನಃ ಪುನಃ || 35 ||

ಸ ತತ್ರ ಸೀತಾಂ ಪರಿದಾಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್
ಸಹೈವ ತೇನಾತಿಬಲೇನ ಪಕ್ಷಿಣಾ |
ಜಗಾಮ ತಾಂ ಪಞ್ಚವಟೀಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೋ
ರಿಪೂನ್ದಿಧಕ್ಷಿಣ್ಯಲಭಾನಿವಾನಲಃ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪಂಚವಟೀಂ ಗತಾನ್ವ ನಾನಾವ್ಯಾಲಮೃಗಾಯುತಾಮ್ ।
ಉವಾಚ ಭ್ರಾತರಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಮ್ ॥ ೧ ॥

ಆಗತಾಃ ಸ್ಮ ಯಥೋದ್ದಿಷ್ಟಮಮುಂ ದೇಶಂ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ।
ಅಯಂ ಪಂಚವಟೀ ದೇಶಃ ಸೌಮ್ಯ ಪುಷ್ಪಿತಕಾನನಃ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವತಶ್ಚಾರ್ಯತಾಂ ದೃಷ್ಟಿಃ ಕಾನನೇ ನಿಪುಣೋ ಹ್ಯಸಿ ।
ಆಶ್ರಮಃ ಕತರಸ್ಮಿನ್ನೋ ದೇಶೇ ಭವತಿ ಸಮೃತಃ ॥ ೩ ॥

ರಮತೇ ಯತ್ರ ವೈದೇಹೀ ತ್ವಮಹಂ ಚೈವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ತಾದೃಶೋ ದೃಶ್ಯತಾಂ ದೇಶಃ ಸಂನಿಕ್ಯಷ್ಟಜಲಾಶಯಃ ॥ ೪ ॥

ವನರಾಮಣ್ಯಕಂ ಯತ್ರ ಜಲರಾಮಣ್ಯಕಂ ತಥಾ ।
ಸಂನಿಕ್ಯಷ್ಟಂ ಚ ಯತ್ರ ಸ್ಯಾತ್ಸಮಿತ್ಪುಷ್ಪಕುಶೋದಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಂಯತಾಂಜಲಿಃ ।
ಸೀತಾ ಸಮಕ್ಷಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೬ ॥

ಪರವಾನಸ್ಮಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ತ್ವಯಿ ವರ್ಷಶತಂ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಸ್ವಯಂ ತು ರುಚಿರೇ ದೇಶೇ ಕ್ರಿಯತಾಮಿತಿ ಮಾಂ ವದ ॥ ೭ ॥

ಸುಪ್ರೀತಸ್ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ವಿಮೃಶನ್ಮೋಚಯಾಮಾಸ ದೇಶಂ ಸರ್ವಗುಣಾನ್ವಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸ ತಂ ರುಚಿರಮಾಕ್ರಮ್ಯ ದೇಶಮಾಶ್ರಮಕರ್ಮಣಿ ।
ಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಹಸ್ತೇನ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೯ ॥

ಅಯಂ ದೇಶಃ ಸಮಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪುಷ್ಪಿತೈರ್ತರುಭಿವೃತಃ ।
ಇಹಾಶ್ರಮಪದಂ ಸೌಮ್ಯ ಯಥಾವತ್ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೧೦ ॥

ಇಯಮಾದಿತ್ಯಸಜ್ಜಾಶೈಃ ಪದ್ಮೈಃ ಸುರಭಿಗನ್ನಿಭಿಃ |
ಅದೂರೇ ದೃಶ್ಯತೇ ರಮ್ಯಾ ಪದ್ಮಿನೀ ಪದ್ಮಶೋಭಿತಾ || 11 ||

ಯಥಾಖ್ಯಾತಮಗಸ್ತ್ಯೇನ ಮುನಿನಾ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾ |
ಇಯಂ ಗೋದಾವರೀ ರಮ್ಯಾ ಪುಷ್ಪಿತೈಸ್ತರುಭಿವೃತಾ || 12 ||

ಹಂಸಕಾರಣ್ಣವಾಕೀರ್ಣಾ ಚಕ್ರವಾಕೋಪಶೋಭಿತಾ |
ನಾತಿದೂರೇ ನ ಚಾಸನ್ನೇ ಮೃಗಯೂಥನಿಪೀಡಿತಾ || 13 ||

ಮಯೂರನಾದಿತಾ ರಮ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಂಶವೋ ಬಹುಕಂದರಾಃ |
ದೃಶ್ಯಂತೇ ಗಿರಯಃ ಸೌಮ್ಯ ಪುಲೈಸ್ತರುಭಿರಾವೃತಾಃ || 14 ||

ಸೌವರ್ಣೇ ರಾಜತೈಸ್ತಾಮ್ರೈರ್ದೇಶೇ ದೇಶೇ ಚ ಧಾತುಭಿಃ |
ಗವಾಕ್ಷಿತಾ ಇವಾಭಾನ್ತಿ ಗಜಾಃ ಪರಮಭಕ್ತಿಭಿಃ || 15 ||

ಸಾಲೈಸ್ತಾಲೈಸ್ತಮಾಲೈಶ್ಚ ಖರ್ಜೂರೈಃ ಪನಸಾಮ್ರಕೈಃ |
ನೀವಾರೈಸ್ತಮಿಶೈಶ್ಚೈವ ಪುಂನಾಗೈಶೋಪಶೋಭಿತಾಃ || 16 ||

ಚೂತೈರಶೋಕೈಸ್ತಿಲಕೈಶ್ಚಮ್ಪಕೈಃ ಕೇತಕೈರಪಿ |
ಪುಷ್ಪಗುಲ್ಮಲತೋಪೇತೈಸ್ತೈಸ್ತೈಸ್ತರುಭಿರಾವೃತಾಃ || 17 ||

ಚಂದ್ರನೈಃ ಸ್ಯಂದನೈರ್ನೀಪೈಃ ಪನಸೈರ್ಲಕುಚೈರಪಿ |
ಧವಾಶ್ವಕರ್ಣಖದಿರೈಃ ಶಮೀಕಿಂಶುಕಪಾಟಲೈಃ || 18 ||

ಇದಂ ಪುಣ್ಯಮಿದಂ ಮೇಧ್ಯಮಿದಂ ಬಹುಮೃಗದ್ವಿಜಮ್ |
ಇಹ ವತ್ಸ್ಯಾಮ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸಾರ್ಧಮೇತೇನ ಪಕ್ಷಿಣಾ || 19 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ |
ಅಚಿರೇಣಾಶ್ರಮಂ ಭ್ರಾತುಶ್ಚಕಾರ ಸುಮಹಾಬಲಃ || 20 ||

ಪರ್ಣಶಾಲಾಂ ಸುವಿಪುಲಾಂ ತತ್ರ ಸಜ್ಞಾತಮೃತ್ತಿಕಾಮ್ |
ಸುಸ್ತಮ್ಭಾಂ ಮಸ್ಮರೈರ್ದೀರ್ಘೈಃ ಕೃತವಂಶಾಂ ಸುಶೋಭನಾಮ್ || 21 ||

ಸ ಗತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ನದೀಂ ಗೋದಾವರೀಂ ತದಾ ।
ಸ್ನಾತ್ವಾ ಪದ್ಮಾನಿ ಚಾದಾಯ ಸಫಲಃ ಪುನರಾಗತಃ ॥ 22 ॥

ತತಃ ಪುಷ್ಪಬಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಾಂತಿಂ ಚ ಸ ಯಥಾವಿಧಿ ।
ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ರಾಮಾಯ ತದಾಶ್ರಮಪದಂ ಕೃತಮ್ ॥ 23 ॥

ಸ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃತಂ ಸೌಮ್ಯಮಾಶ್ರಮಂ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ರಾಘವಃ ಪರ್ಣಶಾಲಾಯಾಂ ಹರ್ಷಮಾಹಾರಯತ್ಪರಮ್ ॥ 24 ॥

ಸುಸಂಹೃಷ್ಟಃ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತದಾ ।
ಅತಿಸ್ನಿಗ್ಧಂ ಚ ಗಾಢಂ ಚ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 25 ॥

ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ತೇ ಮಹತ್ಕರ್ಮ ತ್ವಯಾ ಕೃತಮಿದಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಪ್ರದೇಯೋ ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ತೇ ಪರಿಷ್ವಜೋಗ್ನೇ ಮಯಾ ಕೃತಃ ॥ 26 ॥

ಭಾವಜ್ಞೇನ ಕೃತಜ್ಞೇನ ಧರ್ಮಜ್ಞೇನ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ತ್ವಯಾ ಪುತ್ರೇಣ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನ ಸಂವೃತ್ತಃ ಪಿತಾ ಮಮ ॥ 27 ॥

ಏವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ರಾಘವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಿವರ್ಧನಃ ।
ತಸ್ಮಿನ್ನೇಶೇ ಬಹುಫಲೇ ನ್ಯವಸತ್ಸು ಸುಖಿಂ ವಶೀ ॥ 28 ॥

ಕಂಚಿತಕಾಲಂ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ।
ಅನ್ವಾಸ್ಯಮಾನೋ ನ್ಯವಸತ್ಸ್ವರ್ಗಲೋಕೇ ಯಥಾಮರಃ ॥ 29 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಛಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಸತಸ್ತಸ್ಯ ತು ಸುಖಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಶರದ್ವ್ಯಪಾಯೇ ಹೇಮನ್ತ ಋತುರಿಷ್ಟಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ ॥ ೧ ॥

ಸ ಕದಾಚಿತ್ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ಶರ್ವರ್ಯಾಂ ರಘುನಂದನಃ ।
ಪ್ರಯಯಾವಭಿಷೇಕಾರ್ಥಂ ರಮ್ಯಾಂ ಗೋದಾವರೀಂ ನದೀಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಃ ಕಲಶಹಸ್ತಸ್ತಂ ಸೀತಯಾ ಸಹ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಪೃಷ್ಠತೋಽನುವ್ರಜನ್ಬ್ರಾತಾ ಸೌಮಿತ್ರಿರಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩ ॥

ಅಯಂ ಸ ಕಾಲಃ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪ್ರಿಯೋ ಯಸ್ತೇ ಪ್ರಿಯಂವದ ।
ಅಲಂಕೃತ ಇವಾಭಾತಿ ಯೇನ ಸಂವತ್ಸರಃ ಶುಭಃ ॥ ೪ ॥

ನೀಹಾರಪರುಷೋ ಲೋಕಃ ಪೃಥಿವೀ ಸಸ್ಯಮಾಲಿನೀ ।
ಜಲಾನ್ಯನುಪಭೋಗ್ಯಾನಿ ಸುಭಗೋ ಹವ್ಯವಾಹನಃ ॥ ೫ ॥

ನವಾಗ್ರಯಣಪೂಜಾಭಿರಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಪಿತೃದೇವತಾಃ ।
ಕೃತಾಗ್ರಯಣಕಾಃ ಕಾಲೇ ಸನ್ಮೋ ವಿಗತಕಲ್ಮಷಾಃ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಯಕಾಮಾ ಜನಪದಾಃ ಸಮ್ಪನ್ನತರಗೋರಸಾಃ ।
ವಿಚರಂತಿ ಮಹೀಪಾಲಾ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಂ ವಿಜಿಗೀಷವಃ ॥ ೭ ॥

ಸೇವಮಾನೇ ದೃಢಂ ಸೂರ್ಯೋ ದಿಶಮನ್ತಕಸೇವಿತಾಮ್ ।
ವಿಹೀನತಿಲಕೇವ ಸ್ತ್ರೀ ನೋತ್ತರಾ ದಿಕ್ಪ್ರಕಾಶತೇ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಹಿಮಕೋಶಾಢ್ಯೋ ದೂರಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ ।
ಯಥಾರ್ಥನಾಮಾ ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ಹಿಮವಾನ್ಹಿಮವಾನ್ಗಿರಿಃ ॥ ೯ ॥

ಅತ್ಯಂತಸುಖಸಂಚಾರಾ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಸ್ಪರ್ಶತಃ ಸುಖಾಃ ।
ದಿವಸಾಃ ಸುಭಗಾದಿತ್ಯಾಶ್ಚಾಯಾಸಲಿಲದುರ್ಭಗಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಮೃದುಸೂರ್ಯಾಃ ಸನೀಹಾರಾಃ ಪಟುಶೀತಾಃ ಸಮಾರುತಾಃ ।
ಶೂನ್ಯಾರಣ್ಯಾ ಹಿಮಧ್ವಸ್ತಾ ದಿವಸಾ ಭಾನ್ತಿ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ ॥ 11 ॥

ನಿವೃತ್ತಾಕಾಶಶಯನಾಃ ಪುಷ್ಯನೀತಾ ಹಿಮಾರುಣಾಃ ।
ಶೀತಾ ವೃದ್ಧತರಾಯಾಮಾಸ್ತ್ರಿಯಾಮಾ ಯಾನ್ತಿ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ ॥ 12 ॥

ರವಿಸಂಜ್ಯಾನ್ತಸೌಭಾಗ್ಯಸ್ತುಷಾರಾರುಣಮಣ್ಡಲಃ ।
ನಿಃಶ್ವಾಸಾನ್ಧ ಇವಾದರ್ಶಶ್ಚನ್ದ್ರಮಾ ನ ಪ್ರಕಾಶತೇ ॥ 13 ॥

ಜ್ಯೋತ್ಸಾನ್ ತುಷಾರಮಲಿನಾ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ನ ರಾಜತೇ ।
ಸೀತೇವ ಚಾತಪಶ್ಯಾಮಾ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ನ ತು ಶೋಭತೇ ॥ 14 ॥

ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಶೀತಲಸ್ಪರ್ಶೋ ಹಿಮವಿದ್ಧಶ್ಚ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ ।
ಪ್ರವಾತಿ ಪಶ್ಚಿಮೋ ವಾಯುಃ ಕಾಲೇ ದ್ವಿಗುಣಶೀತಲಃ ॥ 15 ॥

ಬಾಷ್ಪಚ್ಛನ್ನಾನ್ಯರಣ್ಯಾನಿ ಯವಗೋಧೂಮವನ್ತಿ ಚ ।
ಶೋಭಂತೇಽಭ್ಯುದಿತೇ ಸೂರ್ಯೇ ನದದ್ಭಿಃ ಕ್ರೌಞ್ಚಸಾರಸ್ವೈಃ ॥ 16 ॥

ಖರ್ಜೂರಪುಷ್ಪಾಕೃತಿಭಿಃ ಶಿರೋಭಿಃ ಪೂರ್ಣತಣ್ಡುಲೈಃ ।
ಶೋಭಂತೇ ಕಿಂ ಚಿದಾಲಮ್ಬಾಃ ಶಾಲಯಃ ಕನಕಪ್ರಭಾಃ ॥ 17 ॥

ಮಯೂಖೈರುಪಸರ್ಪದ್ಭಿರ್ಹಿಮನೀಹಾರಸಂವೃತೈಃ ।
ದೂರಮಭ್ಯುದಿತಃ ಸೂರ್ಯಃ ಶಶಾಂಕ ಇವ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ 18 ॥

ಅಗ್ರಾಹ್ಯವೀರ್ಯಃ ಪೂರ್ವಾಹ್ನೇ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಸ್ಪರ್ಶತಃ ಸುಖಃ ।
ಸಂರಕ್ತಃ ಕಿಂಚಿದಾಪಾಣ್ಡುರಾತಪಃ ಶೋಭತೇ ಕ್ಷಿತೌ ॥ 19 ॥

ಅವಶ್ಯಾಯನಿಪಾತೇನ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಕ್ಲಿನ್ನಶಾದ್ವಲಾ ।
ವನಾನಾಂ ಶೋಭತೇ ಭೂಮಿರ್ನಿವಿಷ್ಟತರುಣಾತಪಾ ॥ 20 ॥

ಅವಶ್ಯಾಯತಮೋನದ್ಧಾ ನೀಹಾರತಮಸಾವೃತಾಃ ।
ಪ್ರಸುಪ್ತಾ ಇವ ಲಕ್ಷ್ಯಂತೇ ವಿಪುಷ್ಪಾ ವನರಾಜಯಃ ॥ 21 ॥

ಬಾಷ್ಪಸಂಘಂ ಸಲಿಲಾ ರುತವಿಜ್ಞೇಯಸಾರಸಾಃ |
ಹಿಮಾದ್ರ್ಯವಾಲುಕೈಸ್ತೀರೈಃ ಸರಿತೋ ಭಾನ್ತಿ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ || 22 ||

ತುಷಾರಪತನಾಚ್ಚೈವ ಮೃದುತ್ವಾದ್ಭಾಸ್ಕರಸ್ಯ ಚ |
ಶೈತ್ಯಾದಗಾಗ್ರಸ್ಥಮಪಿ ಪ್ರಾಯೇಣ ರಸವಜ್ಜಲಮ್ || 23 ||

ಜರಾಜರ್ಜರಿತೈಃ ಪರ್ಣೈಃ ಶೀರ್ಣಕೇಸರಕರ್ಣಿಕೈಃ |
ನಾಲಶೇಷಾ ಹಿಮಧ್ವಸ್ತಾ ನ ಭಾನ್ತಿ ಕಮಲಾಕರಾಃ || 24 ||

ಅಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಕಾಲೇ ದುಃಖಸಮನ್ವಿತಃ |
ತಪಶ್ಚರತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತ್ವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭರತಃ ಪುರೇ || 25 ||

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಮಾನಂ ಚ ಭೋಗಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನ್ಬಹೂನ್ |
ತಪಸ್ವೀ ನಿಯತಾಹಾರಃ ಶೇತೇ ಶೀತೇ ಮಹೀತಲೇ || 26 ||

ಸೋಽಪಿ ವೇಲಾಮಿಮಾಂ ನೂನಮಭಿಷೇಕಾರ್ಥಮುದ್ಯತಃ |
ವೃತಃ ಪ್ರಕೃತಿಭಿರ್ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಯಾತಿ ಸರಯೂಂ ನದೀಮ್ || 27 ||

ಅತ್ಯಂತಸುಖಸಂವೃದ್ಧಃ ಸುಕುಮಾರೋ ಹಿಮಾರ್ದಿತಃ |
ಕಥಂ ತ್ವಪರರಾತ್ರೇಷು ಸರಯೂಮವಗಾಹತೇ || 28 ||

ಪದ್ಮಪತ್ರೇಕ್ಷಣಃ ಶ್ಯಾಮಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ನಿರುದರೋ ಮಹಾನ್ |
ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸತ್ಯವಾದೀ ಚ ಹ್ರೀನಿಷೇಧೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ || 29 ||

ಪ್ರಿಯಾಭಿಭಾಷೀ ಮಧುರೋ ದೀರ್ಘಬಾಹುರರಿಂದ್ರಮಃ |
ಸನ್ತ್ಯಜ್ಯ ವಿವಿಧಾನ್ಸೌಖ್ಯಾನಾರ್ಯಂ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾಶ್ರಿತಃ || 30 ||

ಜಿತಃ ಸ್ವರ್ಗಸ್ತವ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಭರತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ವನಸ್ಥಮಪಿ ತಾಪಸ್ಯೇ ಯಸ್ತ್ವಾಮನುವಿಧೀಯತೇ || 31 ||

ನ ಪಿತ್ರೈಮನುವರ್ತಂತೇ ಮಾತೃಕಂ ದ್ವಿಪದಾ ಇತಿ |
ಖ್ಯತೋ ಲೋಕಪ್ರವಾದೋಽಯಂ ಭರತೇನಾನ್ಯಥಾಕೃತಃ || 32 ||

ಭರ್ತಾ ದಶರಥೋ ಯಸ್ಯಾಃ ಸಾಧುಶ್ಚ ಭರತಃ ಸುತಃ |
ಕಥಂ ನು ಸಾಮ್ಬಾ ಕೈಕೇಯೀ ತಾದೃಶೀ ಕ್ರೂರದರ್ಶಿನೀ || 33 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ವಾಕ್ಯಂ ಸ್ನೇಹಾದುಬ್ರವತಿ ಧಾರ್ಮಿಕೇ |
ಪರಿವಾದಂ ಜನನ್ಯಾಸ್ತಮಸಹನ್ರಾಘವೋಽಬ್ರವೀತ್ || 34 ||

ನ ತೇಽಮ್ಬಾ ಮಧ್ಯಮಾ ತಾತ ಗರ್ಹಿತವ್ಯಾ ಕಥಂಜ್ಞನ |
ತಾಮೇವೇಕ್ಷ್ಯಾಕುನಾಥಸ್ಯ ಭರತಸ್ಯ ಕಥಾಂ ಕುರು || 35 ||

ನಿಶ್ಚಿತಾಪಿ ಹಿ ಮೇ ಬುದ್ಧಿವರ್ತನವಾಸೇ ದೃಢವ್ರತಾ |
ಭರತಸ್ನೇಹಸಂತಪ್ತಾ ಬಾಲಿಶೀಕ್ರಿಯತೇ ಪುನಃ || 36 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ವಿಲಪಂಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗೋದಾವರಿಂ ನದೀಮ್ |
ಚಕ್ರೇಽಭಿಷೇಕಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸಾನುಜಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ || 37 ||

ತರ್ಪಯಿತ್ವಾಥ ಸಲಿಲೈಸ್ತೇ ಪಿತೃನ್ದ್ರವತಾನಿ ಚ |
ಸ್ತುವಂತಿ ಸ್ಮೋದಿತಂ ಸೂರ್ಯಂ ದೇವತಾಶ್ಚ ಸಮಾಹಿತಾಃ || 38 ||

ಕೃತಾಭಿಷೇಕಃ ಸ ರರಾಜ ರಾಮಃ
ಸೀತಾದ್ವಿತೀಯಃ ಸಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ |
ಕೃತಾಭಿಷೇಕಸ್ತ್ವಗರಾಜಪುತ್ರಾ
ರುದ್ರಃ ಸನಂದಿರ್ಭಗವಾನಿವೇಶಃ || 39 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಕೃತಾಭಿಷೇಕೋ ರಾಮಸ್ತು ಸೀತಾ ಸೌಮಿತ್ರಿರೇವ ಚ ।
ತಸ್ಮಾದ್ಗೋದಾವರೀತೀರಾತ್ತತೋ ಜಗ್ಮುಃ ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಮ್ ॥೧॥

ಆಶ್ರಮಂ ತಮುಪಾಗಮ್ಯ ರಾಘವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಕೃತ್ವಾ ಪೌರ್ವಾಹ್ನಿಕಂ ಕರ್ಮ ಪರ್ಣಶಾಲಾಮುಪಾಗಮತ್ ॥೨॥

ಸ ರಾಮಃ ಪರ್ಣಶಾಲಾಯಾಮಾಸೀನಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ವಿರರಾಜ ಮಹಾಬಾಹುಶ್ಚಿತ್ರಯಾ ಚಂದ್ರಮಾ ಇವ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಚಕಾರ ವಿವಿಧಾಃ ಕಥಾಃ ॥೩॥

ತದಾಸೀನಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಕಥಾಸಂಸಕ್ತಚೇತಸಃ ।
ತಂ ದೇಶಂ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕಾಚಿದಾಜಗಾಮ ಯದೃಚ್ಛಯಾ ॥೪॥

ಸಾ ತು ಶೂರ್ಪಣಖಾ ನಾಮ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ।
ಭಗಿನೀ ರಾಮಮಾಸಾದ್ಯ ದದರ್ಶ ತ್ರಿದಶೋಪಮಮ್ ॥೫॥

ಸಿಂಹೋರಸ್ಕಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಪದ್ಮಪತ್ರನಿಭೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಸುಕುಮಾರಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ಪಾರ್ಥಿವವ್ಯಂಜನಾನ್ವಿತಮ್ ॥೬॥

ರಾಮಮಿಂದೀವರಶ್ಯಾಮಂ ಕಂದರ್ಪಸದೃಶಪ್ರಭಮ್ ।
ಬಭೂವೇಂದ್ರೋಪಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕಾಮಮೋಹಿತಾ ॥೭॥

ಸುಮುಖಂ ದುರ್ಮುಖೀ ರಾಮಂ ವೃತ್ತಮಧ್ಯಂ ಮಹೋದರೀ ।
ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೀ ಸುಕೇಶಂ ತಾಮ್ರಮೂರ್ಧಜಾ ॥೮॥

ಪ್ರಿಯರೂಪಂ ವಿರೂಪಾ ಸಾ ಸುಸ್ವರಂ ಭೈರವಸ್ವನಾ ।
ತರುಣಂ ದಾರುಣಾ ವೃದ್ಧಾ ದಕ್ಷಿಣಂ ವಾಮಭಾಷಿಣೀ ॥೯॥

ನ್ಯಾಯವೃತ್ತಂ ಸುದುರ್ಮತ್ತಾ ಪ್ರಿಯಮಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾ ।

ಶರೀರಜಸಮಾವಿಷ್ಟಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಜಟೀ ತಾಪಸರೂಪೇಣ ಸಭಾರ್ಯಃ ಶರಚಾಪಧೃಕ್ |
ಆಗತಸ್ತ್ವಮಿಮಂ ದೇಶಂ ಕಥಂ ರಾಕ್ಷಸಸೇವಿತಮ್ || 11 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಕ್ಷಸ್ಯಾ ಶೂರ್ಪಣಖ್ಯಾ ಪರಂತಪಃ |
ಋಜುಬುದ್ಧಿತಯಾ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 12 ||

ಆಸೀದ್ ಶರಥೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ತ್ರಿದಶವಿಕ್ರಮಃ |
ತಸ್ಯಾಹಮಗ್ರಜಃ ಪುತ್ರೋ ರಾಮೋ ನಾಮ ಜನೈಃ ಶ್ರುತಃ || 13 ||

ಭ್ರಾತಾಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಾಮ ಯವೀಯಾನ್ಮಾಮನುವ್ರತಃ |
ಇಯಂ ಭಾರ್ಯಾ ಚ ವೈದೇಹೀ ಮಮ ಸೀತೇತಿ ವಿಶ್ರುತಾ || 14 ||

ನಿಯೋಗಾತ್ತು ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪಿತುರ್ಮಾತುಶ್ಚ ಯನ್ಮ್ರಿತಃ |
ಧರ್ಮಾರ್ಥಂ ಧರ್ಮಕಾಂಕ್ಷೀ ಚ ವನಂ ವಸ್ತುಮಿಹಾಗತಃ || 15 ||

ತ್ವಾಂ ತು ವೇದಿತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕಥ್ಯತಾಂ ಕಾಸಿ ಕಸ್ಯ ವಾ |
ಇಹ ವಾ ಕಿಂನಿಮಿತ್ತಂ ತ್ವಮಾಗತಾ ಬ್ರೂಹಿ ತತ್ತ್ವತಃ || 16 ||

ಸಾಬ್ರವೀದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮದನಾರ್ದಿತಾ |
ಶ್ರುಯತಾಂ ರಾಮ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಂ ವಚನಂ ಮಮ || 17 ||

ಅಹಂ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ |
ಅರಣ್ಯಂ ವಿಚರಾಮೀದಮೇಕಾ ಸರ್ವಭಯಜ್ಕರಾ || 18 ||

ರಾವಣೋ ನಾಮ ಮೇ ಭ್ರಾತಾ ರಾಕ್ಷಸೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಪ್ರವೃದ್ಧನಿದ್ರಶ್ಚ ಸದಾ ಕುಂಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ || 19 ||

ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನ ತು ರಾಕ್ಷಸಚೇಷ್ಟಿತಃ |
ಪ್ರಖ್ಯಾತವೀರ್ಯೌ ಚ ರಣೇ ಭ್ರಾತೌ ಖರದೂಷಣೌ || 20 ||

ತಾನಹಂ ಸಮತಿಕ್ರಾಂತಾ ರಾಮ ತ್ವಾಪೂರ್ವದರ್ಶನಾತ್ |

ಸಮುಪೇತಾಸ್ತಿ ಭಾವೇನ ಭರ್ತಾರಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ।
ಚಿರಾಯ ಭವ ಭರ್ತಾ ಮೇ ಸೀತಯಾ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ॥ 21 ॥

ವಿಕೃತಾ ಚ ವಿರೂಪಾ ಚ ನ ಸೇಯಂ ಸದೃಶೀ ತವ ।
ಅಹಮೇವಾನುರೂಪಾ ತೇ ಭಾರ್ಯಾರೂಪೇಣ ಪಶ್ಯ ಮಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಇಮಾಂ ವಿರೂಪಾಮಸತೀಂ ಕರಾಲಾಂ ನಿರ್ಣತೋದರೀಮ್ ।
ಅನೇನ ಸಹ ತೇ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾನುಷೀಮ್ ॥ 23 ॥

ತತಃ ಪರ್ವತಶೃಂಗಾಣಿ ವನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ಪಶ್ಯನ್ಸಹ ಮಯಾ ಕಾಂತ ದಣ್ಡಕಾನ್ವಿಚರಿಷ್ಯಸಿ ॥ 24 ॥

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಮದಿರೇಕ್ಷಣಾಮ್ ।
ಇದಂ ವಚನಮಾರೇಭೇ ವಕ್ತುಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಷೋಡಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಾಂ ತು ಶೂರ್ಪಣಖಾಂ ರಾಮಃ ಕಾಮಪಾಶಾವಪಾಶಿತಾಮ್ ।
ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಮಯಾ ವಾಚಾ ಸ್ಮಿತಪೂರ್ವಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಕೃತದಾರೋಽಸ್ಮಿ ಭವತಿ ಭಾರ್ಯೇಯಂ ದಯಿತಾ ಮಮ ।
ತ್ವದ್ವಿಧಾನಾಂ ತು ನಾರೀಣಾಂ ಸುದುಃಖಾ ಸಸಪತ್ನತಾ ॥ ೨ ॥

ಅನುಜಸ್ತ್ವೇಷ ಮೇ ಭ್ರಾತಾ ಶೀಲವಾನ್ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ ।
ಶ್ರೀಮಾನಕೃತದಾರಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಾಮ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಅಪೂರ್ವೀ ಭಾರ್ಯಯಾ ಚಾರ್ಥೀ ತರುಣಃ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ ।
ಅನುರೂಪಶ್ಚ ತೇ ಭರ್ತಾ ರೂಪಸ್ಯಾಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೪ ॥

ಏನಂ ಭಜ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಭರ್ತಾರಂ ಭ್ರಾತರಂ ಮಮ ।
ಅಸಪತ್ನಾ ವರಾರೋಹೇ ಮೇರುಮರ್ಕಪ್ರಭಾ ಯಥಾ ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ರಾಮೇಣ ಸಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕಾಮಮೋಹಿತಾ ।
ವಿಸೃಜ್ಯ ರಾಮಂ ಸಹಸಾ ತತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೬ ॥

ಅಸ್ಯ ರೂಪಸ್ಯ ತೇ ಯುಕ್ತಾ ಭಾರ್ಯಾಹಂ ವರವರ್ಣಿನೀ ।
ಮಯಾ ಸಹ ಸುಖಂ ಸರ್ವಾನ್ದಂಡಕಾನ್ವಿಚರಿಷ್ಯಸಿ ॥ ೭ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸೌಮಿತ್ರೀ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ ।
ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖೀಂ ಸ್ಮಿತಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಯುಕ್ತಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೮ ॥

ಕಥಂ ದಾಸಸ್ಯ ಮೇ ದಾಸೀ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ಸೋಽಹಮಾರ್ಯೇಣ ಪರವಾನ್ಘ್ರಾತ್ರಾ ಕಮಲವರ್ಣಿನೀ ॥ ೯ ॥

ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾ ಮುದಿತಾಮಲವರ್ಣಿನೀ ।
ಆರ್ಯಸ್ಯ ತ್ವಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಭಾರ್ಯಾ ಭವ ಯವೀಯಸೀ ॥ ೧೦ ॥

ಏತಾಂ ವಿರೂಪಾಮಸತೀಂ ಕರಾಲಾಂ ನಿರ್ಣತೋದರೀಮ್ ।
ಭಾರ್ಯಾಂ ವೃದ್ಧಾಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ತಾಸ್ವಮೇವೈಷ ಭಜಿಷ್ಯತಿ ॥ 11 ॥

ಕೋ ಹಿ ರೂಪಮಿದಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸನ್ತ್ಯಜ್ಯ ವರವರ್ಣಿನಿ ।
ಮಾನುಷೇಷು ವರಾರೋಹೇ ಕುರ್ಯಾದ್ಭಾವಂ ವಿಚಕ್ಷಣಃ ॥ 12 ॥

ಇತಿ ಸಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೋಕ್ತಾ ಕರಾಲಾ ನಿರ್ಣತೋದರೀ ।
ಮನ್ಯತೇ ತದ್ವಚಃ ಸತ್ಯಂ ಪರಿಹಾಸಾವಿಚಕ್ಷಣಾ ॥ 13 ॥

ಸಾ ರಾಮಂ ಪರ್ಣಶಾಲಾಯಾಮುಪವಿಷ್ಯಂ ಪರಂತಪಮ್ ।
ಸೀತಯಾ ಸಹ ದುರ್ಧರ್ಷಮಬ್ರವೀತ್ಕಾಮಮೋಹಿತಾ ॥ 14 ॥

ಇಮಾಂ ವಿರೂಪಾಮಸತೀಂ ಕರಾಲಾಂ ನಿರ್ಣತೋದರೀಮ್ ।
ವೃದ್ಧಾಂ ಭಾರ್ಯಾಮವಷ್ಟಭ್ಯ ನ ಮಾಂ ತ್ವಂ ಬಹು ಮನ್ಯಸೇ ॥ 15 ॥

ಅದ್ಯೇಮಾಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಶ್ಯತಸ್ತವ ಮಾನುಷೀಮ್ ।
ತ್ವಯಾ ಸಹ ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿಸಪತ್ನಾ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥ 16 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷೀಮಲಾತಸದೃಶೇಕ್ಷಣಾ ।
ಅಭ್ಯಧಾವತ್ಸುಸಂಕುಕ್ತದಾಧ ಮಹೋಲಾಕ ರೋಹಿಣೀಮಿವ ॥ 17 ॥

ತಾಂ ಮೃತ್ಯುಪಾಶಪ್ರತಿಮಾಮಾಪತಂತೀಂ ಮಹಾಬಲಃ ।
ನಿಗೃಹ್ಯ ರಾಮಃ ಕುಪಿತಸ್ತತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 18 ॥

ಕ್ರೂರೈರನಾರ್ಯೈಃ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪರಿಹಾಸಃ ಕಥಂಜ್ಞನ ।
ನ ಕಾರ್ಯಃ ಪಶ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ಕಥಂಜ್ಞಿತೌಮ್ಯ ಜೀವತೀಮ್ ॥ 19 ॥

ಇಮಾಂ ವಿರೂಪಾಮಸತೀಮತಿಮತ್ತಾಂ ಮಹೋದರೀಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೀಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ವಿರೂಪಯಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 20 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾಮಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ ।
ಉದ್ಧೃತ್ಯ ವಿಡಗಂ ಚಿಚ್ಛೇದ ಕರ್ಣನಾಸಂ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 21 ॥

ನಿಕ್ಕೃತ್ತಕರ್ಣನಾಸಾ ತು ವಿಸ್ವರಂ ಸಾ ವಿನದ್ಯ ಚ |
ಯಥಾಗತಂ ಪ್ರದುದ್ರಾವ ಘೋರಾ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ವನಮ್ || 22 ||

ಸಾ ವಿರೂಪಾ ಮಹಾಘೋರಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಾ |
ನನಾದ ವಿವಿಧಾನ್ನಾದಾನ್ಯಥಾ ಪ್ರಾವೃಷಿ ತೋಯದಃ || 23 ||

ಸಾ ವಿಕ್ಷರಂತೀ ರುಧಿರಂ ಬಹುಧಾ ಘೋರದರ್ಶನಾ |
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಬಾಹೂ ಗರ್ಜಂತೀ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾವನಮ್ || 24 ||

ತತಸ್ತು ಸಾ ರಾಕ್ಷಸಸಂಘಸಂವೃತಮ್
ಖರಂ ಜನಸ್ಥಾನಗತಂ ವಿರೂಪಿತಾ |
ಉಪೇತ್ಯ ತಂ ಭ್ರಾತರಮುಗ್ರತೇಜಸಮ್
ಪಪಾತ ಭೂಮೌ ಗಗನಾದ್ಯಥಾಶನಿಃ || 25 ||

ತತಃ ಸಭಾರ್ಯಂ ಭಯಮೋಹಮೂರ್ಛಿತಾ
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಘವಮಾಗತಂ ವನಮ್ |
ವಿರೂಪಣಂ ಚಾತ್ಮನಿ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಾ
ಶಶಂಸ ಸರ್ವಂ ಭಗಿನೀ ಖರಸ್ಯ ಸಾ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಾಂ ತಥಾ ಪತಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿರೂಪಾಂ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಾಮ್ ।
ಭಗಿನೀಂ ಕ್ರೋಧಸಂತಪ್ತಃ ಖರಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ ೧ ॥

ಬಲವಿಕ್ರಮಸಮ್ಮನ್ನಾ ಕಾಮಗಾ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ ।
ಇಮಾಮವಸ್ಥಾಂ ನೀತಾ ತ್ವಂ ಕೇನಾಂತಕಸಮಾ ಗತಾ ॥ ೨ ॥

ದೇವಗನ್ನರ್ವಭೂತಾನಾಮೃಷೀಣಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಕೋಽಯಮೇವಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಸ್ತ್ವಾಂ ವಿರೂಪಾಂ ಚಕಾರ ಹ ॥ ೩ ॥

ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಲೋಕೇ ಯಃ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಮ ವಿಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಅಂತರೇನ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ಮಹೇಂದ್ರಂ ಪಾಕಶಾಸನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅದ್ಯಾಹಂ ಮಾರ್ಗಣೈಃ ಪ್ರಾಣಾನಾದಾಸ್ಯೇ ಜೀವಿತಾಂತಕೈಃ ।
ಸಲಿಲೇ ಕ್ಷೀರಮಾಸಕ್ತಂ ನಿಷ್ಪಿಬನ್ನಿವ ಸಾರಸಃ ॥ ೫ ॥

ನಿಹತಸ್ಯ ಮಯಾ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಶರಸಜ್ಜೃತ್ತಮರ್ಮಣಃ ।
ಸಫೇನಂ ರುಧಿರಂ ರಕ್ತಂ ಮೇದಿನೀ ಕಸ್ಯ ಪಾಸ್ಯತಿ ॥ ೬ ॥

ಕಸ್ಯ ಪತ್ರರಥಾಃ ಕಾಯಾನ್ಮಾಂಸಮುತ್ಕೃತ್ಯ ಸಜ್ಗತಾಃ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಂತಿ ನಿಹತಸ್ಯ ಮಯಾ ರಣೇ ॥ ೭ ॥

ತಂ ನ ದೇವಾ ನ ಗನ್ನರ್ವಾ ನ ಪಿಶಾಚಾ ನ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಮಯಾಪಕೃಷ್ಟಂ ಕೃಪಣಂ ಶಕ್ತಾಸ್ತ್ರಾತುಂ ಮಹಾಹವೇ ॥ ೮ ॥

ಉಪಲಭ್ಯ ಶನೈಃ ಸಂಜ್ಞಾಂ ತಂ ಮೇ ಶಂಸಿತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಯೇನ ತ್ವಂ ದುರ್ವಿನೀತೇನ ವನೇ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ನಿರ್ಜಿತಾ ॥ ೯ ॥

ಇತಿ ಭ್ರಾತುರ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೃದ್ಧಸ್ಯ ಚ ವಿಶೇಷತಃ ।
ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ವಾಕ್ಯಂ ಸಬಾಷ್ಪಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೦ ॥

ತರುಣೌ ರೂಪಸಮ್ಮನ್ನೌ ಸುಕೂಮಾರೌ ಮಹಾಬಲೌ |
ಪುಣ್ಡರೀಕವಿಶಾಲಾಕ್ಷೌ ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಂಭರೌ || 11 ||

ಗಂಧರ್ವರಾಜಪ್ರತಿಮೌ ಪಾರ್ಥಿವವ್ಯಂಜನಾನ್ವಿತೌ |
ದೇವೌ ವಾ ಮಾನುಷೌ ವಾ ತೌ ನ ತರ್ಕಯಿತುಮುತ್ಸಹೇ || 12 ||

ತರುಣೀ ರೂಪಸಮ್ಮನ್ನಾ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ರ ಮಯಾ ನಾರೀ ತಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಸುಮಧ್ಯಮಾ || 13 ||

ತಾಭ್ಯಾಮುಭಾಭ್ಯಾಂ ಸಮೂಭಯ ಪ್ರಮದಾಮಧಿಕೃತ್ಯ ತಾಮ್ |
ಇಮಾಮವಸ್ಥಾಂ ನೀತಾಹಂ ಯಥಾನಾಥಾಸತೀ ತಥಾ || 14 ||

ತಸ್ಯಾಶ್ಚಾನ್ಯಜುವೃತ್ತಾಸ್ತಯಾಸ್ತಯೋಶ್ಚ ಹತಯೋರಹಮ್ |
ಸಫೇನಂ ಪಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ರುಧಿರಂ ರಣಮೂರ್ಧನಿ || 15 ||

ಏಷ ಮೇ ಪ್ರಥಮಃ ಕಾಮಃ ಕೃತಸ್ತಾತ ತ್ವಯಾ ಭವೇತ್ |
ತಸ್ಯಾಸ್ತಯೋಶ್ಚ ರುಧಿರಂ ಪಿಬೇಯಮಹಮಾಹವೇ || 16 ||

ಇತಿ ತಸ್ಯಾಂ ಬ್ರುವಾಣಾಯಾಂ ಚತುರ್ದಶ ಮಹಾಬಲಾನ್ |
ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಖರಃ ಕ್ರುದೋ ರಾಕ್ಷಸಾನಂತಕೋಪಮಾನ್ || 17 ||

ಮಾನುಷೌ ಶಸ್ತ್ರಸಮ್ಮನ್ನೌ ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಂಭರೌ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟೌ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಂ ಘೋರಂ ಪ್ರಮದಯಾ ಸಹ || 18 ||

ತೌ ಹತ್ವಾ ತಾಂ ಚ ದುರ್ವೃತ್ತಾಮುಪಾವರ್ತಿಸುಮರ್ಹಥ |
ಇಯಂ ಚ ರುಧಿರಂ ತೇಷಾಂ ಭಗಿನೀ ಮಮ ಪಾಸ್ಯತಿ || 19 ||

ಮನೋರಥೋಽಯಮಿಷ್ಟೋಽಸ್ಯಾ ಭಗಿನ್ಯಾ ಮಮ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಶೀಘ್ರಂ ಸಮುದ್ಯತಾಂ ಗತ್ವಾ ತೌ ಪ್ರಮಥ್ಯ ಸ್ವತೇಜಸಾ || 20 ||

ಇತಿ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಚತುರ್ದಶ |
ತತ್ರ ಜಗ್ಮುಸ್ತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಘನಾ ವಾತೇರಿತಾ ಯಥಾ || 21 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ

ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ಘೋರಾ ರಾಘವಾಶ್ರಮಮಾಗತಾ ।
ರಕ್ಷಸಾಮಾಚಚಕ್ಷೇ ತೌ ಭ್ರಾತೌ ಸಹ ಸೀತಯಾ ॥೧॥

ತೇ ರಾಮಂ ಪರ್ಣಶಾಲಾಯಾಮುಪವಿಷ್ಟಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ದದೃಶುಃ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ॥೨॥

ತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವಃ ಶ್ರೀಮಾನಾಗತಾಂ ತಾಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸೀಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ಭ್ರಾತರಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಮ್ ॥೩॥

ಮುಹೂರ್ತಂ ಭವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರತ್ಯನಂತರಃ ।
ಇಮಾನಸ್ಯಾ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಪದವೀಮಾಗತಾನಿಹ ॥೪॥

ವಾಕ್ಯಮೇತತ್ತತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ ।
ತಥೇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯತ್ ॥೫॥

ರಾಘವೋಽಪಿ ಮಹಚ್ಛಾಪಂ ಚಾಮೀಕರವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಚಕಾರ ಸಜ್ಯಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತಾನಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥೬॥

ಪುತ್ರೌ ದಶರಥಸ್ಯಾಪಿ ಭ್ರಾತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಪ್ರವಿಷ್ಟೌ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ದುಶ್ಚರಂ ದಣ್ಡಕಾವನಮ್ ॥೭॥

ಫಲಮೂಲಾಶನೌ ದಾನ್ತೌ ತಾಪಸೌ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೌ ।
ವಸನ್ತೌ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಕಿಮರ್ಥಮುಪಹಿಂಸಥ ॥೮॥

ಯುಷ್ಮಾನ್ವಾಪಾತ್ಮಕಾನನ್ದನ್ತುಂ ವಿಪ್ರಕಾರಾನ್ಮಹಾವನೇ ।
ಋಷೀಣಾಂ ತು ನಿಯೋಗೇನ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಹಂ ಸಶರಾಸನಃ ॥೯॥

ತಿಷ್ಠತೈವಾತ್ರ ಸನ್ತುಷ್ಟಾ ನೋಪಸರ್ಪಿತುಮರ್ಹಥ ।
ಯದಿ ಪ್ರಾಣೈರಿಹಾರ್ಥೋ ವೋ ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ನಿಶಾಚರಾಃ ॥೧೦॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಚತುರ್ದಶ |
ಉಚುರ್ವಾಚಂ ಸುಸಂಕುಪ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಘ್ನಃ ಶೂಲಪಾಣಯಃ || 11 ||

ಸಂರಕ್ತನಯನಾ ಘೋರಾ ರಾಮಂ ರಕ್ತಾಂತಲೋಚನಮ್ |
ಪರುಷಾ ಮಧುರಾಭಾಷಂ ಹೃಷ್ಣಾದೃಷ್ಟಪರಾಕ್ರಮಮ್ || 12 ||

ಕ್ರೋಧಮುತ್ಪಾದ್ಯ ನೋ ಭರ್ತುಃ ವಿರಸ್ಯ ಸುಮಹಾತ್ಮನಃ |
ತ್ವಮೇವ ಹಾಸ್ಯಸೇ ಪ್ರಾಣಾನದ್ಯಾಸ್ಮಾಭಿಹರ್ತೋ ಯುಧಿ || 13 ||

ಕಾ ಹಿ ತೇ ಶಕ್ತಿರೇಕಸ್ಯ ಬಹೂನಾಂ ರಣಮೂರ್ಧನಿ |
ಅಸ್ಮಾಕಮಗ್ರತಃ ಸ್ಥಾತುಂ ಕಿಂ ಪುನರ್ಯೋದ್ಧಮಾಹವೇ || 14 ||

ಏಭಿರ್ಬಾಹುಪ್ರಯುಕ್ತೈರ್ನಃ ಪರಿಘೈಃ ಶೂಲಪಟ್ಟಿಶೈಃ |
ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಸಿ ವೀರ್ಯಂ ಚ ಧನುಶ್ಚ ಕರಪೀಡಿತಮ್ || 15 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸಂರಬ್ಧಾ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಚತುರ್ದಶ |
ಉದ್ಯತಾಯುಧನಿಸ್ತ್ರೀಂಶಾ ರಾಮಮೇವಾಭಿದುದ್ರವುಃ |
ಚಿಕ್ಷುಪುಸ್ತಾನಿ ಶೂಲಾನಿ ರಾಘವಂ ಪ್ರತಿ ದುರ್ಜಯಮ್ || 16 ||

ತಾನಿ ಶೂಲಾನಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸಮಸ್ತಾನಿ ಚತುರ್ದಶ |
ತಾವದ್ಭಿರೇವ ಚಿಚ್ಛೇದ ಶರೈಃ ಕಾಞ್ಚನಭೂಷಣೈಃ || 17 ||

ತತಃ ಪಶ್ಚಾನ್ಮಹಾತೇಜಾ ನಾರಾಚಾನೂರ್ಯಸಂನಿಭಾನ್ |
ಜಗ್ರಾಹ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಶ್ಚತುರ್ದಶ ಶಿಲಾಶಿತಾನ್ || 18 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಧನುರಾಯಮ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯಾನುದ್ವಿಶ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ |
ಮುಮೋಚ ರಾಘವೋ ಬಾಣಾನ್ವಜ್ರಾನಿವ ಶತಕ್ರತುಃ || 19 ||

ರುಕ್ಮಪುಜ್ಞಾಶ್ಚ ವಿಶಿಖಾಃ ಪ್ರದೀಪ್ತಾ ಹೇಮಭೂಷಣಾಃ |
ಅನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಮಹೋಲ್ಕಾಶಾಂ ಬಭೂವುಸ್ತುಲ್ಯವರ್ಚಸಃ || 20 ||

ತೇ ಭಿತ್ತ್ವಾ ರಕ್ಷಸಾಂ ವೇಗಾದ್ವಕ್ಷಾಂಸಿ ರುಧಿರಾಪ್ಲುತಾಃ |
ವಿನಿಷ್ಪೇತುಸ್ತದಾ ಭೂಮೌ ನ್ಯಮಜ್ಜನ್ತಾಶನಿಸ್ವನಾಃ || 21 ||

ತೇ ಭಿನ್ನಹೃದಯಾ ಭೂಮೌ ಭಿನ್ನಮೂಲಾ ಇವ ದ್ರುಮಾಃ |
ನಿಪೇತುಃ ಶೋಣಿತಾದ್ರಾಜ್ಞಾ ವಿಕೃತಾ ವಿಗತಾಸವಃ || 22 ||

ತಾನೂಭಮೌ ಪತಿತಾನ್ದೃಷ್ಟಾನ್ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾ |
ಪರಿತ್ರಸ್ತಾ ಪುನಸ್ತತ್ರ ವ್ಯಸೃಜದ್ಭೈರವಂ ರವಮ್ || 23 ||

ಸಾ ನದಂತೀ ಮಹಾನಾದಂ ಜವಾಚ್ಛೂರ್ಪಣಖಾ ಪುನಃ |
ಉಪಗಮ್ಯ ವಿರಂ ಸಾ ತು ಕಿಂಚಿತ್ಸಂಶುಷ್ಕ ಶೋಣಿತಾ |
ಪಪಾತ ಪುನರೇವಾರ್ತಾ ಸನಿರ್ಯಾಸೇವ ವಲ್ಲರೀ || 24 ||

ನಿಪಾತಿತಾನ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಣೇ ತು ರಾಕ್ಷಸಾನ್
ಪ್ರಧಾವಿತಾ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ಪುನಸ್ತತಃ |
ವಧಂ ಚ ತೇಷಾಂ ನಿಖಿಲೇನ ರಕ್ಷಸಾಮ್
ಶಶಂಸ ಸರ್ವಂ ಭಗಿನೀ ವಿರಸ್ಯ ಸಾ || 25 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ಪುನಃ ಪತಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ರೋಧಾಚ್ಛೂರ್ಷಣಖಾಂ ಖರಃ |
ಉವಾಚ ವ್ಯಕ್ತತಾ ವಾಚಾ ತಾಮನರ್ಥಾರ್ಥಮಾಗತಾಮ್ || 1 ||

ಮಯಾ ತ್ವಿದಾನೀಂ ಶೂರಾಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ರುಧಿರಾಶನಾಃ |
ತ್ವತ್ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ವಿನಿದಿಷ್ಟಾಃ ಕಿಮರ್ಥಂ ರುದ್ಯತೇ ಪುನಃ || 2 ||

ಭಕ್ತಾಶ್ಚೈವಾನುರಕ್ತಾಶ್ಚ ಹಿತಾಶ್ಚ ಮಮ ನಿತ್ಯಶಃ |
ಘ್ನೋಽಪಿ ನ ನಿಹಂತವ್ಯಾ ನ ನ ಕುರ್ಯುರ್ವಚೋ ಮಮ || 3 ||

ಕಿಮೇತಚ್ಛೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕಾರಣಂ ಯತ್ಕೃತೇ ಪುನಃ |
ಹಾ ನಾಥೇತಿ ವಿನರ್ದಂತೀ ಸರ್ಪವದ್ವೇಷಸೇ ಕ್ಷಿತೌ || 4 ||

ಅನಾಥವದ್ವಿಲಪಸಿ ಕಿಂ ನು ನಾಥೇ ಮಯಿ ಸ್ಥಿತೇ |
ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಮಾ ಭೈಷೀರ್ವೈಕ್ಲವ್ಯಂ ತ್ಯಜ್ಯತಾಮಿಹ || 5 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತಾ ದುರ್ಧರ್ಷಾ ಖರೇಣ ಪರಿಸಾನ್ವಿತಾ |
ವಿಮೃಜ್ಯ ನಯನೇ ಸಾಸ್ರೇ ಖರಂ ಭ್ರಾತರಮಬ್ರವೀತ್ || 6 ||

ಪ್ರೇಷಿತಾಶ್ಚ ತ್ವಯಾ ಶೂರಾ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಚತುರ್ದಶ |
ನಿಹಂತಂ ರಾಘವಂ ಘೋರಾ ಮತ್ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 7 ||

ತೇ ತು ರಾಮೇಣ ಸಾಮರ್ಷಾಃ ಶೂಲಪಟ್ಟಿಶಪಾಣಯಃ |
ಸಮರೇ ನಿಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಾಯಕೈರ್ಮರ್ಮಭೇದಿಭಿಃ || 8 ||

ತಾನೂಭಮೌ ಪತಿತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ಷಣೇನೈವ ಮಹಾಬಲಾನ್ |
ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಮಹತ್ಕರ್ಮ ಮಹಾಂಸ್ತ್ರಾಸ್ತೋಽಭವನ್ಮಮ || 9 ||

ಸಾಸ್ಮಿ ಭೀತಾ ಸಮುದ್ವಿಗ್ನಾ ವಿಷಣ್ಣಾ ಚ ನಿಶಾಚರ |
ಶರಣಂ ತ್ವಾಂ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಸರ್ವತೋ ಭಯದರ್ಶಿನೀ || 10 ||

ವಿಷಾದನಕ್ರಾಧ್ಯುಷಿತೇ ಪರಿತ್ರಾಸೋರ್ಮಿಮಾಲಿನಿ ।
ಕಿಂ ಮಾಂ ನ ತ್ರಾಯಸೇ ಮಗ್ನಾಂ ವಿಪುಲೇ ಶೋಕಸಾಗರೇ ॥ 11 ॥

ಏತೇ ಚ ನಿಹತಾ ಭೂಮೌ ರಾಮೇಣ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ ।
ಯೇ ಚ ಮೇ ಪದವೀಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪಿಶಿತಾಶನಾಃ ॥ 12 ॥

ಮಯಿ ತೇ ಯದ್ಯನುಕ್ರೋಶೋ ಯದಿ ರಕ್ಷಃಸು ತೇಷು ಚ ।
ರಾಮೇಣ ಯದಿ ಶಕ್ತಿಸ್ತೇ ತೇಜೋ ವಾಸ್ತಿ ನಿಶಾಚರ ।
ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯನಿಲಯಂ ಜಹಿ ರಾಕ್ಷಸಕಣ್ವಕಮ್ ॥ 13 ॥

ಯದಿ ರಾಮಂ ಮಮಾಮಿತ್ರಮದ್ಯ ತ್ವಂ ನ ವಧಿಷ್ಯಸಿ ।
ತವ ಚೈವಾಗ್ರತಃ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ನಿರಪತ್ರಪಾ ॥ 14 ॥

ಬುದ್ಧ್ಯಾಹಮನುಪಶ್ಯಾಮಿ ನ ತ್ವಂ ರಾಮಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇ ।
ಸ್ಥಾತುಂ ಪ್ರತಿಮುಖೇ ಶಕ್ತಃ ಸಚಾಪಸ್ಯ ಮಹಾರಣೇ ॥ 15 ॥

ಶೂರಮಾನೀ ನ ಶೂರಸ್ತ್ವಂ ಮಿಥ್ಯಾರೋಪಿತವಿಕ್ರಮಃ ।
ಮಾನುಷೌ ಯನ್ನ ಶಕ್ನೋಷಿ ಹಂತುಂ ತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ॥ 16 ॥

ಅಪಯಾಹಿ ಜನಸ್ಥಾನಾತ್ತ್ವರಿತಃ ಸಹಬಾನ್ಧವಃ ।
ನಿಃಸತ್ತ್ವಸ್ಯಾಲ್ಪವೀರ್ಯಸ್ಯ ವಾಸಸ್ತೇ ಕೀದೃಶಸ್ತ್ವಹ ॥ 17 ॥

ರಾಮತೇಜೋಽಭಿಭೂತೋ ಹಿ ತ್ವಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವಿನಶಿಷ್ಯಸಿ ।
ಸ ಹಿ ತೇಜಃಸಮಾಯುಕ್ತೋ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಭ್ರಾತಾ ಚಾಸ್ಯ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಯೇನ ಚಾಸ್ಮಿ ವಿರೂಪಿತಾ ॥ 18 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮಾಧರ್ಷಿತಃ ಶೂರಃ ಶೂರ್ಪಣಖ್ಯಾ ಖರಸ್ತದಾ ।
ಉವಾಚ ರಕ್ಷಸಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಖರಃ ಖರತರಂ ವಚಃ ॥ 1 ॥

ತವಾಪಮಾನಪ್ರಭವಃ ಕ್ರೋಧೋಽಯಮತುಲೋ ಮಮ ।
ನ ಶಕ್ಯತೇ ಧಾರಯಿತುಂ ಲವಣಾಮ್ಭ ಇವೋತ್ಥಿತಮ್ ॥ 2 ॥

ನ ರಾಮಂ ಗಣಯೇ ವೀರ್ಯಾನ್ಮಾನುಷಂ ಕ್ಷೀಣಜೀವಿತಮ್ ।
ಆತ್ಮಾ ದುಶ್ಚರಿತೈಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ದತೋ ಯೋಽದ್ಯ ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯತಿ ॥ 3 ॥

ಬಾಷ್ಪಃ ಸಂಹ್ರಿಯತಾಮೇಷ ಸಮ್ಭ್ರಮಶ್ಚ ವಿಮುಚ್ಯತಾಮ್ ।
ಅಹಂ ರಾಮಃ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ನಯಾಮಿ ಯಮಸಾದನಮ್ ॥ 4 ॥

ಪರಶ್ವಧಹತಸ್ಯಾದ್ಯ ಮನ್ನಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಭೂತಲೇ ।
ರಾಮಸ್ಯ ರುಧಿರಂ ರಕ್ತಮುಷ್ಣಂ ಪಾಸ್ಯಸಿ ರಾಕ್ಷಸಿ ॥ 5 ॥

ಸಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಣಾ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಖರಸ್ಯ ವದನಾಚುಚ್ಯತಮ್ ।
ಪ್ರಶಶಂಸ ಪುನರ್ಮೌರ್ಖ್ಯಾದ್ಭ್ರಾತರಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ವರಮ್ ॥ 6 ॥

ತಯಾ ಪರುಷಿತಃ ಪೂರ್ವಂ ಪುನರೇವ ಪ್ರಶಂಸಿತಃ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ಧೂಷಣಂ ನಾಮ ಖರಃ ಸೇನಾಪತಿಂ ತದಾ ॥ 7 ॥

ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಮಮ ಚಿತ್ತಾನುವರ್ತಿನಾಮ್ ।
ರಕ್ಷಸೀಂ ಭೀಮವೇಗಾನಾಂ ಸಮರೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನಾಮ್ ॥ 8 ॥

ನೀಲಜೀಮೂತವರ್ಣಾನಾಂ ಘೋರಾಣಾಂ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಲೋಕಸಿಂಹಾವಿಹಾರಾಣಾಂ ಬಲಿನಾಮುಗ್ರತೇಜಸಾಮ್ ॥ 9 ॥

ತೇಷಾಂ ಶಾರ್ದೂಲದರ್ಪಾಣಾಂ ಮಹಾಸ್ಯಾನಾಂ ಮಹೌಜಸಾಮ್ ।
ಸರ್ವೋದ್ಯೋಗಮುದೀರ್ಣಾನಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಸೌಮ್ಯ ಕಾರಯ ॥ 10 ॥

ಉಪಸ್ಥಾಪಯ ಮೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಥಂ ಸೌಮ್ಯ ಧನೂಂಷಿ ಚ ।
ಶರಾಂಶ್ಚ ಚಿತ್ರಾನ್ವಿಡಾಂಶ್ಚ ಶಕ್ತೀಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಃ ಶಿತಾಃ ॥ 11 ॥

ಅಗ್ರೇ ನಿಯಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ವಧಾರ್ಥಂ ದುರ್ವಿನೀತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ರಣಕೋವಿದಃ ॥ 12 ॥

ಇತಿ ತಸ್ಯ ಬ್ರುವಾಣಸ್ಯ ಸೂರ್ಯವರ್ಣಂ ಮಹಾರಥಮ್ ।
ಸದಶ್ವೈಃ ಶಬಲೈರ್ಯುಕ್ತಮಾಚಚಕ್ಷೇಽಥ ದೂಷಣಃ ॥ 13 ॥

ತಂ ಮೇರುಶಿಖರಾಕಾರಂ ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಭೂಷಣಮ್ ।
ಹೇಮಚಕ್ರಮಸಮ್ಭದಂ ವೈದೂರ್ಯಮಯ ಕೂಬರಮ್ ॥ 14 ॥

ಮತ್ಸ್ಯೈಃ ಪುಷ್ಪೈರ್ದ್ರೂಮೈಃ ಶೈಲೈಶ್ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯೈಶ್ಚ ಕಾಂಕ್ಷನೈಃ ।
ಮಾಙ್ಗಲೈಃ ಪಕ್ಷಿಸಂಘೈಶ್ಚ ತಾರಾಭಿಶ್ಚ ಸಮಾವೃತಮ್ ॥ 15 ॥

ಧ್ವಜನಿಸ್ತ್ರೀಶಸಮ್ಮನ್ನಂ ಕಿಂಚಿಣೀಕವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಸದಶ್ವಯುಕ್ತಂ ಸೋಽಮರ್ಷಾದಾರುರೋಹ ರಥಂ ಖರಃ ॥ 16 ॥

ನಿಶಾಮ್ಯ ತಂ ರಥಗತಂ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ ।
ತಸ್ಥುಃ ಸಮ್ಮರಿವಾಯೈರ್ನಂ ದೂಷಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ 17 ॥

ಖರಸ್ತು ತಾನ್ಮಹೇಷ್ವಾಸಾನ್ಘೋರಚರ್ಮಾಯುಧಧ್ವಜಾನ್ ।
ನಿಯಾತೇತ್ಯಬ್ರವೀದ್ರೂಪಾನ್ವ ರಥಸ್ಥಃ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಾನ್ ॥ 18 ॥

ತತಸ್ತದ್ರಾಕ್ಷಸಂ ಸೈನ್ಯಂ ಘೋರಚರ್ಮಾಯುಧಧ್ವಜಮ್ ।
ನಿರ್ಜಗಾಮ ಜನಸಾಧನಾನ್ಮಹಾನಾದಂ ಮಹಾಜವಮ್ ॥ 19 ॥

ಮುದ್ಗರೈಃ ಪಟಿಶೈಃ ಶೂಲೈಃ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣೈಶ್ಚ ಪರಶ್ವಧೈಃ ।
ಖಡ್ಗೈಶ್ಚಕ್ರೈಶ್ಚ ಹಸ್ತಸೈನ್ಯಭ್ರಾಜಮಾನೈಶ್ಚ ತೋಮರೈಃ ॥ 20 ॥

ಶಕ್ತಿಭಿಃ ಪತಿಘೈರ್ಘೋರೈರತಿಮಾತ್ರೈಶ್ಚ ಕಾರ್ಮುಕೈಃ ।
ಗದಾಸಿಮುಸಲೈರ್ವಜ್ರೈರ್ಗೃಹೀತೈರ್ಭೀಮದರ್ಶನೈಃ ॥ 21 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಸುಘೋರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತುರ್ದಶ |
ನಿರ್ಯಾತಾನಿ ಜನಸ್ಥಾನಾತ್ಪರಚಿತ್ತಾನುವರ್ತಿನಾಮ್ || 22 ||

ತಾಂಸ್ತ್ವಭಿದ್ರವತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ನಿಭೀಮವಿಕ್ರಮಾನ್ |
ಖರಸ್ಯಾಪಿ ರಥಃ ಕಿಂಚಿಜ್ಜಗಾಮ ತದನನ್ತರಮ್ || 23 ||

ತತಸ್ತಾನ್ಮೃಗಲಾನಶ್ವಾಂಸ್ತಪ್ತಕಾಂಚಾನಭೂಷಿತಾನ್ |
ಖರಸ್ಯ ಮತಮಾಜ್ಞಾಯ ಸಾರಥಿಃ ಸಮಚೋದಯತ್ || 24 ||

ಸ ಚೋದಿತೋ ರಥಃ ಶೀಘ್ರಂ ಖರಸ್ಯ ರಿಪುಘಾತಿನಃ |
ಶಬ್ದೇನಾಪೂರಯಾಮಾಸ ದಿಶಶ್ಚ ಪ್ರತಿಶಸ್ತಥಾ || 25 ||

ಪ್ರವೃದ್ಧಮನ್ಯುಸ್ತು ಖರಃ ಖರಸ್ವನೋ
ರಿಪೋರ್ವಧಾರ್ಥಂ ತ್ವರಿತೋ ಯಥಾಂತಕಃ |
ಅಚೂಚುದತ್ಸಾರಥಿಮುನ್ನದನ್ಪುನರ್-
ಮಹಾಬಲೋ ಮೇಘ ಇವಾಶ್ಮವರ್ಷವಾನ್ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಏಕವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತ್ಪ್ರಯಾತಂ ಬಲಂ ಘೋರಮಶಿವಂ ಶೋಣಿತೋದಕಮ್ ।
ಅಭ್ಯವರ್ಷನ್ಮಹಾಮೇಘಸ್ತುಮುಲೋ ಗರ್ದಭಾರುಣಃ ॥ ೧ ॥

ನಿಪೇತುಸ್ತುರಗಾಸ್ತಸ್ಯ ರಥಯುಕ್ತಾ ಮಹಾಜವಾಃ ।
ಸಮೇ ಪುಷ್ಪಚಿತೇ ದೇಶೇ ರಾಜಮಾರ್ಗೇ ಯದೃಚ್ಛಯಾ ॥ ೨ ॥

ಶ್ಯಾಮಂ ರುಧಿರಪರ್ಯಂತಂ ಬಭೂವ ಪರಿವೇಷಣಮ್ ।
ಅಲಾತಚಕ್ರಪ್ರತಿಮಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ದಿವಾಕರಮ್ ॥ ೩ ॥

ತತೋ ಧ್ವಜಮುಪಾಗಮ್ಯ ಹೇಮದಂಡಂ ಸಮುಚ್ಛ್ರಿತಮ್ ।
ಸಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಮಹಾಕಾಯಸ್ತಸ್ಥೌ ಗೃಧ್ರಃ ಸುದಾರುಣಃ ॥ ೪ ॥

ಜನಸ್ಥಾನಸಮೀಪೇ ಚ ಸಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಖರಸ್ವನಾಃ ।
ವಿಸ್ವರಾನ್ವಿವಿಧಾಂಶ್ಚಕ್ರಮಾಂಸಾದಾ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯಾಜಹ್ರಶ್ಚ ಪದೀಪ್ತಾಯಾಂ ದಿಶಿ ವೈ ಭೈರವಸ್ವನಮ್ ।
ಅಶಿವಾ ಯಾತು ದಾಹಾನಾಂ ಶಿವಾ ಘೋರಾ ಮಹಾಸ್ವನಾಃ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಭಿನ್ನಗಿರಿಸಂಜಾತಾಸ್ತೋಯಶೋಷಿತಧಾರಿಣಃ ।
ಆಕಾಶಂ ತದನಾಕಾಶಂ ಚಕ್ರಭೀಮಾ ಬಲಾಹಕಾಃ ॥ ೭ ॥

ಬಭೂವ ತಿಮಿರಂ ಘೋರಮುದ್ಧತಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ದಿಶೋ ವಾ ವಿದಿಶೋ ವಾಪಿ ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ನ ಚಕಾಶಿರೇ ॥ ೮ ॥

ಕ್ಷತಜಾರ್ಧ್ರಸವರ್ಣಾಭಾ ಸನ್ಧ್ಯಾಕಾಲಂ ವಿನಾ ಬಭೌ ।
ಖರಸ್ಯಾಭಿಮುಖಂ ನೇದುಸ್ತದಾ ಘೋರಾ ಮೃಗಾಃ ಖಿಗಾಃ ॥ ೯ ॥

ನಿತ್ಯಾಶಿವಕರಾ ಯುದ್ಧೇ ಶಿವಾ ಘೋರನಿದರ್ಶನಾಃ ।
ನೇದುರ್ಬಲಸ್ಯಾಭಿಮುಖಂ ಜ್ವಾಲೋದ್ಗಾಠಿಭಿರಾನನೈಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕಬನ್ಧಃ ಪರಿಘಾಭಾಸೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಭಾಸ್ಕರಾನ್ತಿಕೇ ।
ಜಗ್ರಾಹ ಸೂರ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಭಾನುರಪರ್ವಣಿ ಮಹಾಗ್ರಹಃ ॥ 11 ॥

ಪ್ರವಾತಿ ಮಾರುತಃ ಶೀಘ್ರಂ ನಿಷ್ಪ್ರಭೋಽಭೂದ್ಧಿವಾಕರಃ ।
ಉತ್ಪೇತುಶ್ಚ ವಿನಾ ರಾತ್ರಿಂ ತಾರಾಃ ಖದ್ಯೋತಸಪ್ರಭಾಃ ॥ 12 ॥

ಸಂಲೀನಮೀನವಿಹಗಾ ನಲಿನ್ಯಃ ಪುಷ್ಪಪಚ್ಚಜಾಃ ।
ತಸ್ಮಿನ್ಕೃಣೇ ಬಭೂವುಶ್ಚ ವಿನಾ ಪುಷ್ಪಫಲೈರ್ದ್ರೂಮಾಃ ॥ 13 ॥

ಉದ್ಧೂತಶ್ಚ ವಿನಾ ವಾತಂ ರೇಣುರ್ಜಲಧರಾರುಣಃ ।
ವೀಚೀಕೂಚೀತಿ ವಾಶ್ಯನ್ತೋ ಬಭೂವುಸ್ತತ್ರ ಸಾರಿಕಾಃ ॥ 14 ॥

ಉಲ್ಕಾಶ್ಚಾಪಿ ಸನಿಘೋಷಾ ನಿಪೇತುಘೋರದರ್ಶನಾಃ ।
ಪ್ರಚಚಾಲ ಮಹೀ ಚಾಪಿ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾ ॥ 15 ॥

ಖರಸ್ಯ ಚ ರಥಸ್ಥಸ್ಯ ನರ್ದಮಾನಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಪ್ರಾಕಮ್ವತ ಭುಜಃ ಸವ್ಯಃ ಖರಶ್ಚಾಸ್ಯಾವಸಜ್ಜತ ॥ 16 ॥

ಸಾಸ್ರಾ ಸಮ್ಪದ್ಯತೇ ದೃಷ್ಟಿಃ ಪಶ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಸರ್ವತಃ ।
ಲಲಾಟೇ ಚ ರುಜಾ ಜಾತಾ ನ ಚ ಮೋಹಾನ್ಮೃತ್ವತಃ ॥ 17 ॥

ತಾನ್ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮಹೋತ್ಪಾತಾನುತ್ಥಿತಾನ್ಘೋರದರ್ಶನಾನ್ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಪ್ರಹಸನ್ಸ ಖರಸ್ತದಾ ॥ 18 ॥

ಮಹೋತ್ಪಾತಾನಿಮಾನ್ಸರ್ವಾನುತ್ಥಿತಾನ್ಘೋರದರ್ಶನಾನ್ ।
ನ ಚಿಂತಯಾಮ್ಯಹಂ ವೀರ್ಯಾದ್ಬಲವಾನ್ದುರ್ಬಲಾನಿವ ॥ 19 ॥

ತಾರಾ ಅಪಿ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಪಾತಯೇಯಂ ನಭಸ್ತಲಾತ್ ।
ಮೃತ್ಯುಂ ಮರಣಧರ್ಮೇಣ ಸಜುಕ್ತದೋ ಯೋಜಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 20 ॥

ರಾಘವಂ ತಂ ಬಲೋತ್ಸಿಕ್ತಂ ಭ್ರಾತರಂ ಚಾಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಅಹತ್ವಾ ಸಾಯಕೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ನೋಪಾವರ್ತಿತುಮುತ್ಸಹೇ ॥ 21 ॥

ಸಕಾಮಾ ಭಗಿನೀ ಮೇಽಸ್ತು ಪೀತ್ವಾ ತು ರುಧಿರಂ ತಯೋಃ |
ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಿಪರ್ಯಯಃ || 22 ||

ನ ಕ್ವಚಿತ್ಪ್ರಾಪ್ತಪೂರ್ವೋ ಮೇ ಸಂಯುಗೇಷು ಪರಾಜಯಃ |
ಯುಷ್ಮಾಕಮೇತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ನಾನ್ಯತಂ ಕಥಯಾಮ್ಯಹಮ್ || 23 ||

ದೇವರಾಜಮಪಿ ಕೃದ್ಧೋ ಮತ್ತೈರಾವತಯಾಯಿನಮ್ |
ವಜ್ರಹಸ್ತಂ ರಣೇ ಹನ್ಯಾಂ ಕಿಂ ಪುನಸ್ತಾ ಚ ಮಾನುಷೌ || 24 ||

ಸಾ ತಸ್ಯ ಗರ್ಜಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಮಹಾಚಮೂಃ |
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಮೃತ್ಯುಪಾಶಾವಪಾಶಿತಾ || 25 ||

ಸಮೇಯುಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನೋ ಯುದ್ಧದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ |
ಋಷಯೋ ದೇವಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಸಹ ಚಾರಣೈಃ || 26 ||

ಸಮೇತ್ಯ ಚೋರುಃ ಸಹಿತಾಸ್ತೇಽನ್ಯಾಯಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಃ |
ಸ್ವಸ್ತಿ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋಽಸ್ತು ಲೋಕಾನಾಂ ಯೇ ಚ ಸಮ್ಮತಾಃ || 27 ||

ಜಯತಾಂ ರಾಘವೋ ಯುದ್ಧೇ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಾನ್ರಜನೀಚರಾನ್ |
ಚಕ್ರಾ ಹಸ್ತೋ ಯಥಾ ಯುದ್ಧೇ ಸರ್ವಾನಸುರಪುಂಜವಾನ್ || 28 ||

ಏತಚ್ಚಾನ್ಯಚ್ಚ ಬಹುಶೋ ಬ್ರುವಾಣಾಃ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ದದೃಶುವಾಹಿನೀಂ ತೇಷಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಗತಾಯುಷಾಮ್ || 29 ||

ರಥೇನ ತು ಖರೋ ವೇಗಾತ್ಸ್ರೇನ್ಯಸ್ಯಾಗ್ರಾದ್ವಿನಿಸ್ಸೃತಃ |
ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಂ ಭೂಯೋ ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚ ವಿನಿಸ್ಸೃತಾಃ || 30 ||

ಶೈನ ಗಾಮೀ ಪೃಥುಗ್ರೀವೋ ಯಜ್ಞಶತ್ರುರ್ವಿಹಙ್ಗಮಃ |
ದುರ್ಜಯಃ ಕರವೀರಾಕ್ಷಃ ಪರುಷಃ ಕಾಲಕಾರ್ಮುಕಃ || 31 ||

ಮೇಘಮಾಲೀ ಮಹಾಮಾಲೀ ಸರ್ಪಾಸ್ಯೋ ರುಧಿರಾಶನಃ |
ದ್ವಾದಶೈತೇ ಮಹಾವೀರ್ಯಾಃ ಪ್ರತಸ್ಥೂರಭಿತಃ ಖರಮ್ || 32 ||

ಮಹಾಕಪಾಲಃ ಸ್ಥೂಲಾಕ್ಷಃ ಪ್ರಮಾಥೀ ತ್ರಿಶಿರಾಸ್ತಥಾ ।
ಚತ್ವಾರ ಏತೇ ಸೇನಾಗ್ರ್ಯಾ ದೂಷಣಂ ಪೃಷ್ಠತೋಽನ್ವಯುಃ ॥ 33 ॥

ಸಾ ಭೀಮವೇಗಾ ಸಮರಾಭಿಕಾಮಾ
ಸುದಾರುಣಾ ರಾಕ್ಷಸವೀರ ಸೇನಾ ।
ತೌ ರಾಜಪುತ್ರೌ ಸಹಸಾಭ್ಯುಪೇತಾ
ಮಾಲಾಗ್ರಹಾಣಾಮಿವ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯೌ ॥ 34 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ದ್ವಾವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಆಶ್ರಮಂ ಪ್ರತಿ ಯಾತೇ ತು ಖರೇ ಖರಪರಾಕ್ರಮೇ ।
ತಾನೇವೌತ್ಪಾತಿಕಾನ್ರಾಮಃ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ದದರ್ಶ ಹ ॥ ೧ ॥

ತಾನುತ್ಪಾತಾನ್ಮಹಾಘೋರಾನುತ್ಥಿತಾನೋಮಹರ್ಷಣಾನ್ ।
ಪ್ರಜಾನಾಮಹಿತಾನ್ದೌಷ್ಠಾಷ್ವ ವಾಕ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ಇಮಾನ್ಪಶ್ಯ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸರ್ವಭೂತಾಪಹಾರಿಣಃ ।
ಸಮುತ್ಥಿತಾನ್ಮಹೋತ್ಪಾತಾನ್ಸಂಹರ್ತುಂ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಅಮೀ ರುಧಿರಧಾರಾಸ್ತು ವಿಸೃಜಂತಃ ಖರಸ್ವನಾನ್ ।
ವ್ರೋಮ್ನಿ ಮೇಘಾ ವಿವರ್ತಂತೇ ಪರುಷಾ ಗರ್ದಭಾರುಣಾಃ ॥ ೪ ॥

ಸಧೂಮಾಶ್ಚ ಶರಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಮ ಯುದ್ಧಾಭಿನಂದಿನಃ ।
ರುಕ್ಮಪೃಷ್ಠಾಂನಿ ಚಾಪಾನಿ ವಿವೇಷ್ಪಂತೇ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ ೫ ॥

ಯಾದೃಶಾ ಇಹ ಕೂಜಂತಿ ಪಕ್ಷಿಣೋ ವನಚಾರಿಣಃ ।
ಅಗ್ರತೋ ನೋ ಭಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸಂಶಯೋ ಜೀವಿತಸ್ಯ ಚ ॥ ೬ ॥

ಸಮ್ಪ್ರಹಾರಸ್ತು ಸುಮಹಾನ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಅಯಮಾಖ್ಯಾತಿ ಮೇ ಬಾಹುಃ ಸ್ಫುರಮಾಣೋ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ॥ ೭ ॥

ಸಂನಿಕರ್ಷೇ ತು ನಃ ಶೂರ ಜಯಂ ಶತ್ರೋಃ ಪರಾಜಯಮ್ ।
ಸುಪ್ರಭಂ ಚ ಪ್ರಸನ್ನಂ ಚ ತವ ವಕ್ತ್ರಂ ಹಿ ಲಕ್ಷ್ಮತೇ ॥ ೮ ॥

ಉದ್ಯತಾನಾಂ ಹಿ ಯುದ್ಧಾರ್ಥಂ ಯೇಷಾಂ ಭವತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ನಿಷ್ಕ್ರಭಂ ವದನಂ ತೇಷಾಂ ಭವತ್ಯಾಯುಃ ಪರಿಕ್ಷಯಃ ॥ ೯ ॥

ಅನಾಗತವಿಧಾನಂ ತು ಕರ್ತವ್ಯಂ ಶುಭಮಿಚ್ಛತಾ ।
ಆಪದಂ ಶಙ್ಕಮಾನೇನ ಪುರುಷೇಣ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ ॥ ೧೦ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ವೈದೇಹೀಂ ಶರಪಾಣಿರ್ಧನುರ್ಧರಃ |
ಗುಹಾಮಾಶ್ರಯಶೈಲಸ್ಯ ದುರ್ಗಾಂ ಪಾದಪಸಜ್ಜುಲಾಮ್ || 11 ||

ಪ್ರತಿಕೂಲಿತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ನ ಹಿ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ತ್ವಯಾ |
ಶಾಪಿತೋ ಮಮ ಪಾದಾಭ್ಯಾಂ ಗಮ್ಯತಾಂ ವತ್ಸ ಮಾಚಿರಮ್ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ |
ಶರಾನಾದಾಯ ಚಾಪಂ ಚ ಗುಹಾಂ ದುರ್ಗಾಂ ಸಮಾಶ್ರಯತ್ || 13 ||

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ತು ಗುಹಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಸಹ ಸೀತಯಾ |
ಹನ್ತ ನಿರ್ಯುಕ್ತಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಮಃ ಕವಚಮಾವಿಶತ್ || 14 ||

ಸಾ ತೇನಾಗ್ನಿನಿಕಾಶೇನ ಕವಚೇನ ವಿಭೂಷಿತಃ |
ಬಭೂವ ರಾಮಸ್ತಿಮಿರೇ ವಿಧೂಮೋಽಗ್ನಿರಿವೋತ್ಥಿತಃ || 15 ||

ಸ ಚಾಪಮುದ್ಯಮ್ಯ ಮಹಚ್ಛರಾನಾದಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಬಭೂವಾವಸ್ಥಿತಸ್ತತ್ರ ಜ್ಯಾಸ್ವನೈಃ ಪೂರಯಂದಿಶಃ || 16 ||

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಸಹ ಚಾರಣೈಃ |
ಊಚುಃ ಪರಮಸನ್ತ್ರಸ್ತಾ ಗುಹ್ಯಕಾಶ್ಚ ಪರಸ್ಪರಮ್ || 17 ||

ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ |
ಏಕಶ್ಚ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕಥಂಯುದ್ಧಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 18 ||

ತತೋ ಗಮ್ಭೀರನಿರ್ಹ್ರಾದಂ ಘೋರವರ್ಮಾಯುಧಧ್ವಜಮ್ |
ಅನೀಕಂ ಯಾತುಧಾನಾನಾಂ ಸಮನ್ತಾತ್ರೈತ್ಯದೃಶ್ಯತ || 19 ||

ಸಿಂಹನಾದಂ ವಿಸೃಜತಾಮನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿಗರ್ಜತಾಮ್ |
ಚಾಪಾನಿ ವಿಸ್ಫುರಯತಾಂ ಜೃಮ್ಭತಾಂ ಚಾಪ್ಯಭೀಕ್ಷಶಃ || 20 ||

ವಿಪ್ರಘುಷ್ಪಸ್ವನಾನಾಂ ಚ ದುನ್ದುಭೀಂಶ್ಚಾಪಿ ನಿಘ್ನತಾಮ್ |
ತೇಷಾಂ ಸುತುಮುಲಃ ಶಬ್ದಃ ಪೂರಯಾಮಾಸ ತದ್ವನಮ್ || 21 ||

ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ವಿತ್ರಸ್ತಾಃ ಶ್ವಾಪದಾ ವನಚಾರಿಣಃ |
ದುದ್ರೂಪುರ್ಯತ್ರ ನಿಶಬ್ದಂ ಪೃಷ್ಠತೋ ನಾವಲೋಕಯನ್ || 22 ||

ತತ್ತ್ವನೀಕಂ ಮಹಾವೇಗಂ ರಾಮಂ ಸಮುಪಸರ್ಪತ |
ಘೃತನಾನಾಪ್ರಹರಣಂ ಗಮ್ಭೀರಂ ಸಾಗರೋಪಮಮ್ || 23 ||

ರಾಮೋಽಪಿ ಚಾರಯಂಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಸರ್ವತೋ ರಣಪಣ್ಡಿತಃ |
ದದರ್ಶ ಖರಸೈನ್ಯಂ ತದ್ಯುದ್ಧಾಭಿಮುಖಮುದ್ಯತಮ್ || 24 ||

ವಿತತ್ಯ ಚ ಧನುರ್ಭೀಮಂ ತುಣ್ಯಾಶ್ಚೋದ್ಧೃತ್ಯ ಸಾಯಕಾನ್ |
ಕ್ರೋಧಮಾಹಾರಯತ್ತೀವ್ರಂ ವಧಾರ್ಥಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ || 25 ||

ದುಷ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಃ ಸೋಽಭವತ್ಕುರ್ದೋ ಯುಗಾಂತಾಗ್ನಿರಿವ ಜ್ವಲನ್ |
ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೇಜಸಾವಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಾವೃಥನ್ವನದೇವತಾಃ || 26 ||

ತಸ್ಯ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯ ರೂಪಂ ತು ರಾಮಸ್ಯ ದದೃಶೇ ತದಾ |
ದಕ್ಷಸ್ಯೇವ ಕ್ರತುಂ ಹಂತುಮುದ್ಯತಸ್ಯ ಪಿನಾಕಿನಃ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅವಷ್ಠಬ್ಧಧನುಂ ರಾಮಂ ಕೃದ್ಧಂ ಚ ರಿಪುಘಾತಿನಮ್ |
ದದರ್ಶಾಶ್ರಮಮಾಗಮ್ಯ ಖರಃ ಸಹ ಪುರಃಸರೈಃ || 1 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಗುಣಂ ಚಾಪಮುದ್ಯಮ್ಯ ಖರನಿಃಸ್ವನಮ್ |
ರಾಮಸ್ಯಾಭಿಮುಖಂ ಸೂತಂ ಚೋದ್ಯತಾಮಿತ್ಯಚೋದಯತ್ || 2 ||

ಸ ಖರಸ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ಸೂತಸ್ತುರಗಾನ್ಸಮಚೋದಯತ್ |
ಯತ್ರ ರಾಮೋ ಮಹಾಬಾಹುರೇಕೋ ಧುನ್ವನ್ನಧನುಃ ಸ್ಥಿತಃ || 3 ||

ತಂ ತು ನಿಷ್ಪ್ರತಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವೇ ತೇ ರಜನೀಚರಾಃ |
ನರ್ದಮಾನಾ ಮಹಾನಾದಂ ಸಚಿವಾಃ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ || 4 ||

ಸ ತೇಷಾಂ ಯಾತುಧಾನಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ರತೋ ಗತಃ ಖರಃ |
ಬಭೂವ ಮಧ್ಯೇ ತಾರಾಣಾಂ ಲೋಹಿತಾಜ್ಞ ಇವೋದಿತಃ || 5 ||

ತತಸ್ತಂ ಭೀಮಧನ್ವಾನಂ ಕೃದ್ಧಾಃ ಸರ್ವೇ ನಿಶಾಚರಾಃ |
ರಾಮಂ ನಾನಾವಿಧೈಃ ಶಸ್ತ್ರೈರಭ್ಯವರ್ಷಂತ ದುರ್ಜಯಮ್ || 6 ||

ಮುದ್ಗರೈರಾಯಸೈಃ ಶೂಲೈಃ ಪ್ರಾಸೈಃ ವಿಡ್ಗೈಃ ಪರಶ್ವಧೈಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸಮರೇ ರಾಮಂ ನಿಜಘ್ನಾ ರೋಷತತ್ಪರಾಃ || 7 ||

ತೇ ಬಲಾಹಕಸಜ್ಜಾಶಾ ಮಹಾನಾದಾ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಅಭ್ಯಧಾವಂತ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ರಾಮಂ ಯುದ್ಧೇ ಜಿಘಾಂಸವಃ || 8 ||

ತೇ ರಾಮೇ ಶರವರ್ಷಾಣಿ ವ್ಯಸೃಜನ್ರಕ್ಷಸಾಂ ಗುಣಾಃ |
ಶೈಲೇನ್ದ್ರಮಿವ ಧಾರಾಭಿವರ್ಷಮಾಣಾ ಮಹಾಧನಾಃ || 9 ||

ಸ ತೈಃ ಪರಿವೃತೋ ಘೋರೈ ರಾಘವೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ಗಣೈಃ |
ತಿಥಿಷ್ವಿವ ಮಹಾದೇವೋ ವೃತಃ ಪಾರಿಷದಾಂ ಗಣೈಃ || 10 ||

ತಾನಿ ಮುಕ್ತಾನಿ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಯಾತುಧಾನ್ಯೈಃ ಸ ರಾಘವಃ |
ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ವಿಶಿಖೈರ್ನರ್ದೋಷಾಣಿವ ಸಾಗರಃ || 11 ||

ಸ ತೈಃ ಪ್ರಹರಣೈರ್ಘೋರೈರ್ಭಿನ್ನಗಾತ್ರೋ ನ ವಿವ್ಯಥೇ |
ರಾಮಃ ಪ್ರದೀಪ್ತೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವಜ್ರೈರಿವ ಮಹಾಚಲಃ || 12 ||

ಸ ವಿದ್ಧಃ ಕ್ಷತಜಾದಿಗ್ಧಃ ಸರ್ವಗಾತ್ರೇಷು ರಾಘವಃ |
ಬಭೂವ ರಾಮಃ ಸನ್ದಾಭೈರ್ಬಿರ್ದಿವಾಕರ ಇವಾವೃತಃ || 13 ||

ವಿಷೇದುದೇವಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ಏಕಂ ಸಹಸ್ರೈರ್ಬಹುಭಿಸ್ತದಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಾವೃತಮ್ || 14 ||

ತತೋ ರಾಮಃ ಸುಸಂಕ್ರುದ್ಧೋ ಮಣ್ಡಲೀಕೃತಕಾರ್ಮುಕಃ |
ಸಸರ್ಜ ನಿಶಿತಾನ್ಬಾಣಾಞ್ಚತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ || 15 ||

ದುರಾವಾರಾನ್ದರ್ವಿಷಹಾನ್ಕುಲಪಾಶೋಪಮಾನ್ರಣೇ |
ಮುಮೋಚ ಲೀಲಯಾ ರಾಮಃ ಕಂಚುಪತ್ರಾನಜಿಹ್ಮಗಾನ್ || 16 ||

ತೇ ಶರಾಃ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯೇಷು ಮುಕ್ತಾ ರಾಮೇಣ ಲೀಲಯಾ |
ಆದದೂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಪ್ರಾಣಾನ್ಪಾಶಾಃ ಕಾಲಕೃತಾ ಇವ || 17 ||

ಭಿತ್ತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸದೇಹಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತೇ ಶರಾ ರುಧಿರಾಪ್ಲುತಾಃ |
ಅನ್ತರಿಕ್ಷಗತಾ ರೇಜುರ್ದೀಪ್ತಾಗ್ನಿಸಮತೇಜಸಃ || 18 ||

ಅಸಂಖ್ಯೇಯಾಸ್ತು ರಾಮಸ್ಯ ಸಾಯಕಾಶ್ಚಾಪಮಣ್ಡಲಾತ್ |
ವಿನಿಷ್ಪೇತುರತೀವೋಗ್ರಾ ರಕ್ಷಃ ಪ್ರಾಣಾಪಹಾರಿಣಃ || 19 ||

ತೈರ್ಧನೂಂಷಿ ಧ್ವಜಾಗ್ರಾಣಿ ವರ್ಮಾಣಿ ಚ ಶಿರಾಂಸಿ ಚ |
ಬಹೂನ್ಸಹಸ್ತಾಭರಣಾನೂರೂನ್ಕರಿಕರೋಪಮಾನ್ || 20 ||

ತತೋ ನಾಲೀಕನಾರಾಚೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರೈಶ್ಚ ವಿಕರ್ಣಿಭಿಃ |
ಭೀಮಮಾರ್ತಸ್ವರಂ ಚಕ್ರುರ್ಭಿದ್ಯಮಾನಾ ನಿಶಾಚರಾಃ || 21 ||

ತತ್ಸೃನ್ಯಂ ನಿಶಿತೈರ್ಬಾಣೈರದ್ವಿತಂ ಮರ್ಮಭೇದಿಭಿಃ |
ರಾಮೇಣ ನ ಸುಖಂ ಲೇಭೇ ಶುಷ್ಕಂ ವನಮಿವಾಗ್ನಿನಾ || 22 ||

ಕೇಚಿದ್ಭೀಮಬಲಾಃ ಶೂರಾಃ ಶೂಲಾನ್ವಡ್ಗಾನ್ಪರಶ್ವಧಾನ್ |
ಚಕ್ಷಿಪುಃ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಾ ರಾಮಾಯ ರಜನೀಚರಾಃ || 23 ||

ತಾನಿ ಬಾಣೈರ್ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಾವಾರ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಜಹಾರ ಸಮರೇ ಪ್ರಾಣಾಂಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ಚ ಶಿರೋಧರಾನ್ || 24 ||

ಅವಶಿಷ್ಟಾಶ್ಚ ಯೇ ತತ್ರ ವಿಷಣ್ಣಾಶ್ಚ ನಿಶಾಚರಾಃ |
ಖರಮೇವಾಭ್ಯಧಾವಂತ ಶರಣಾರ್ಥಂ ಶರಾದ್ವಿತಾಃ || 25 ||

ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಪುನರಾದಾಯ ಸಮಾಶ್ವಸ್ಯ ಚ ದೂಷಣಃ |
ಅಭ್ಯಧಾವತ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರುದ್ರಮಿವಾಂತಕಃ || 26 ||

ನಿವೃತ್ತಾಸ್ತು ಪುನಃ ಸರ್ವೇ ದೂಷಣಾಶ್ರಯನಿರ್ಭಯಾಃ |
ರಾಮಮೇವಾಭ್ಯಧಾವಂತ ಸಾಲತಾಲಶಿಲಾಯುಧಾಃ || 27 ||

ತದ್ಬಭೂವಾದ್ಭುತಂ ಯುದ್ಧಂ ತುಮುಲಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ |
ರಾಮಸ್ಯಾಸ್ಯ ಮಹಾಘೋರಂ ಪುನಸ್ತೇಷಾಂ ಚ ರಕ್ಷಸಾಮ್ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪೞ್ವವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತದ್ಬ್ರೂಮಾಣಾಂ ಶಿಲಾನಾಂ ಚ ವರ್ಷಂ ಪ್ರಾಣಹರಂ ಮಹತ್ ।
ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಘವಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಸಾಯಕೈಃ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ತದ್ವರಂ ನಿಮೀಲಿತ ಇವರ್ಷಭಃ ।
ರಾಮಃ ಕ್ರೋಧಂ ಪರಂ ಭೇಜೇ ವಧಾರ್ಥಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ತತಃ ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟಃ ಪ್ರದೀಪ್ತ ಇವ ತೇಜಸಾ ।
ಶರೈರಭ್ಯಕಿರತ್ಸ್ರೂನ್ಯಂ ಸರ್ವತಃ ಸಹದೂಷಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ತತಃ ಸೇನಾಪತಿಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ದೂಷಣಃ ಶತ್ರುದೂಷಣಃ ।
ಜಗ್ರಾಹ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಭಂ ಪರಿಘಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ॥ ೪ ॥

ವೇಷ್ಟಿತಂ ಕಾಞ್ಚನೈಃ ಪಟ್ಟೈರ್ದೇವಸೈನ್ಯಾಭಿಮರ್ದನಮ್ ।
ಆಯಸೈಃ ಶಙ್ಕುಭಿಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಕೀರ್ಣಂ ಪರವಸೋಕ್ಷಿತಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ವಜ್ರಾಶನಿಸಮಸ್ಪರ್ಶಂ ಪರಗೋಪುರದಾರಣಮ್ ।
ತಂ ಮಹೋರಗಸಜ್ಜಾಶಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಪರಿಘಂ ರಣೇ ।
ದೂಷಣೋಽಭ್ಯಪತದ್ರಾಮಂ ಕೂರಕರ್ಮಾ ನಿಶಾಚರಃ ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಯಾಭಿಪತಮಾನಸ್ಯ ದೂಷಣಸ್ಯ ಸ ರಾಘವಃ ।
ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಶರಾಭ್ಯಾಂ ಚಿಚ್ಛೇದ ಸಹಸ್ತಾಭರಣೌ ಭುಜೌ ॥ ೭ ॥

ಭ್ರಷ್ಟಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾಕಾಯಃ ಪಪಾತ ರಣಮೂರ್ಧನಿ ।
ಪರಿಘಶ್ಚಿನ್ನಹಸ್ತಸ್ಯ ಶಕ್ರಧ್ವಜ ಇವಾಗ್ರತಃ ॥ ೮ ॥

ಸ ಕರಾಭ್ಯಾಂ ವಿಕೀರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಪಪಾತ ಭುವಿ ದೂಷಣಃ ।
ವಿಷಾಣಾಭ್ಯಾಂ ವಿಶೀರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಮನಸ್ವೀವ ಮಹಾಗಜಃ ॥ ೯ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ದೂಷಣಂ ನಿಹತಂ ರಣೇ ।
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಸರ್ವಭೂತಾನ್ಯಪೂಜಯನ್ ॥ 10 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಕೃದ್ಧಾಸ್ತ್ರಯಃ ಸೇನಾಗ್ರಯಾಯಿನಃ ।
ಸಂಹತ್ಯಾಭ್ಯದ್ರವನ್ರಾಮಂ ಮೃತ್ಯುಪಾಶಾವಪಾಶಿತಾಃ ।
ಮಹಾಕಪಾಲಃ ಸ್ಥೂಲಾಕ್ಷಃ ಪ್ರಮಾಥೀ ಚ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 11 ॥

ಮಹಾಕಪಾಲೋ ವಿಪುಲಂ ಶೂಲಮುದ್ಯಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಸ್ಥೂಲಾಕ್ಷಃ ಪಟ್ಟಿಶಂ ಗೃಹ್ಯ ಪ್ರಮಾಥೀ ಚ ಪರಶ್ವಧಮ್ ॥ 12 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾಪತತಸ್ತಾಂಸ್ತು ರಾಘವಃ ಸಾಯಕೈಃ ಶಿತೈಃ ।
ತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರೈಃ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಾನತಿಥೀನಿವ ॥ 13 ॥

ಮಹಾಕಪಾಲಸ್ಯ ಶಿರಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ರಘುನಜ್ಞನಃ ।
ಅಸಂಖ್ಯೇಯೈಸ್ತು ಬಾಣೌಘೈಃ ಪ್ರಮಮಾಥ ಪ್ರಮಾಥಿನಮ್ ॥ 14 ॥

ಸ್ಥೂಲಾಕ್ಷಸ್ಯಾಕ್ಷಿಣೀ ತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಪೂರಯಾಮಾಸ ಸಾಯಕೈಃ ।
ಸ ಪಪಾತ ಹತೋ ಭೂಮೌ ವಿಟಪೀವ ಮಹಾದ್ರುಮಃ ॥ 15 ॥

ತತಃ ಪಾವಕಸಂಜ್ಞಾಶೈರ್ಹೇಮವಜ್ರವಿಭೂಷಿತೈಃ ।
ಜಘನಶೇಷಂ ತೇಜಸ್ವೀ ತಸ್ಯ ಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಸಾಯಕೈಃ ॥ 16 ॥

ತೇ ರುಕ್ಮಪುಂಜಾಃ ವಿಶಿಖಾಃ ಸಧೂಮಾ ಇವ ಪಾವಕಾಃ ।
ನಿಜಘ್ನುಸ್ತಾನಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ವಜ್ರಾ ಇವ ಮಹಾದ್ರುಮಾನ್ ॥ 17 ॥

ರಕ್ಷಸಾಂ ತು ಶತಂ ರಾಮಃ ಶತೇನೈಕೇನ ಕರ್ಣಿನಾ ।
ಸಹಸ್ರಂ ಚ ಸಹಸ್ರೇಣ ಜಘಾನ ರಣಮೂರ್ಧನಿ ॥ 18 ॥

ತೈರ್ಭಿನ್ನವರ್ಮಾಭರಣಾಶ್ಚಿನ್ನಭಿನ್ನಶರಾಸನಾಃ ।
ನಿಪೇತುಃ ಶೋಣಿತಾದಿಗ್ಧಾ ಧರಣ್ಯಾಂ ರಜನೀಚರಾಃ ॥ 19 ॥

ತೈರ್ಮುಕ್ತಕೇಶೈಃ ಸಮರೇ ಪತಿತೈಃ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತೈಃ ।
ಆಸ್ತೀರ್ಣಾ ವಸುಧಾ ಕೃತ್ವಾ ಮಹಾವೇದಿಃ ಕುಶೈರಿವ ॥ 20 ॥

ಕ್ಷಣೇನ ತು ಮಹಾಘೋರಂ ವನಂ ನಿಹತರಾಕ್ಷಸಮ್ ।
ಬಭೂವ ನಿರಯ ಪ್ರಖ್ಯಂ ಮಾಂಸಶೋಣಿತಕರ್ದಮಮ್ ॥ 21 ॥

ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಹತಾನ್ಯೇಕೇನ ರಾಮೇಣ ಮಾನುಷೇಣ ಪದಾತಿನಾ ॥ 22 ॥

ತಸ್ಯ ಸ್ಮೃನ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯ ಖರಃ ಶೇಷೋ ಮಹಾರಥಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಸ್ತ್ರೀಶಿರಾಶ್ಚೈವ ರಾಮಶ್ಚ ರಿಪುಸೂದನಃ ॥ 23 ॥

ತತಸ್ತು ತದ್ಭೀಮಬಲಂ ಮಹಾಹವೇ
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಮೇಣ ಹತಂ ಬಲೀಯಸಾ ।
ರಥೇನ ರಾಮಂ ಮಹತಾ ಖರಸ್ತತಃ
ಸಮಾಸಸಾದೇನ್ದ್ರ ಇವೋದ್ಯತಾಶನಿಃ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಪಂಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಖರಂ ತು ರಾಮಾಭಿಮುಖಂ ಪ್ರಯಾಂತಂ ವಾಹಿನೀಪತಿಃ |
ರಾಕ್ಷಸಸ್ತ್ರಿಶಿರಾ ನಾಮ ಸಂನಿಪತ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ಮಾಂ ನಿಯೋಜಯ ವಿಕ್ರಾಂತ ಸಂನಿವರ್ತಸ್ವ ಸಾಹಸಾತ್ |
ಪಶ್ಯ ರಾಮಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಸಂಯುಗೇ ವಿನಿಪಾತಿತಮ್ || 2 ||

ಪ್ರತಿಜಾನಾಮಿ ತೇ ಸತ್ಯಮಾಯುಧಂ ಚಾಹಮಾಲಭೇ |
ಯಥಾ ರಾಮಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ವಧಾರ್ಹಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ || 3 ||

ಅಹಂ ವಾಸ್ಯ ರಣೇ ಮೃತ್ಯುರೇಷ ವಾ ಸಮರೇ ಮಮ |
ವಿನಿವರ್ತ್ಯ ರಣೋತ್ಸಾಹಂ ಮುಹೂರ್ತಂ ಪ್ರಾಶ್ನಿಕೋ ಭವ || 4 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಣೋ ವಾ ಹತೇ ರಾಮೇ ಜನಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರಯಾಸ್ಯಸಿ |
ಮಯಿ ವಾ ನಿಹತೇ ರಾಮಂ ಸಂಯುಗಾಯೋಪಯಾಸ್ಯಸಿ || 5 ||

ಖರಸ್ತ್ರಿಶಿರಸಾ ತೇನ ಮೃತ್ಯುಲೋಭಾತ್ಪ್ರಸಾದಿತಃ |
ಗಚ್ಛ ಯುಧೈತ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ರಾಘವಾಭಿಮುಖೋ ಯಯೌ || 6 ||

ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚ ರಥೇನೈವ ವಾಜಿಯುಕ್ತೇನ ಭಾಸ್ವತಾ |
ಅಭ್ಯದ್ರವದ್ರಣೇ ರಾಮಂ ತ್ರಿಶೃಙ್ಗ ಇವ ಪರ್ವತಃ || 7 ||

ಶರಧಾರಾ ಸಮೂಹಾನ್ ಮಹಾಮೇಘ ಇವೋತ್ಸೃಜನ್ |
ವ್ಯಸೃಜತ್ಸದೃಶಂ ನಾದಂ ಜಲಾದ್ರ್ಯಸ್ಯೇವ ದುನ್ದುಭೇಃ || 8 ||

ಆಗಚ್ಛಂತಂ ತ್ರಿಶಿರಸಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಧನುಷಾ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ವಿಧುನ್ವನ್ನಾಯಕಾಞ್ಞಿತಾನ್ || 9 ||

ಸ ಸಮ್ಪ್ರಹಾರಸ್ತುಮುಲೋ ರಾಮ ತ್ರಿಶಿರಸೋರ್ಮಹಾನ್ |
ಬಭೂವಾತೀವ ಬಲಿನೋಃ ಸಿಂಹಕುಞ್ಜರಯೋರಿವ || 10 ||

ತತಸ್ತ್ರಿಶಿರಸಾ ಬಾಣೈರ್ಲಲಾಟೇ ತಾಡಿತಸ್ತ್ರಿಭಿಃ |
ಅಮರ್ಷೀ ಕುಪಿತೋ ರಾಮಃ ಸಂರಬ್ಧಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 11 ||

ಅಹೋ ವಿಕ್ರಮಶೂರಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯೇದೃಶಂ ಬಲಮ್ |
ಪುಷ್ಪೇರಿವ ಶರೈರ್ಯಸ್ಯ ಲಲಾಟೇಽಸ್ಮಿ ಪರಿಕ್ಷತಃ |
ಮಮಾಪಿ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೇಷ್ವ ಶರಾಂಶ್ಚಾಪಗುಣಚ್ಯುತಾನ್ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಸಂರಬ್ಧಃ ಶರಾನಾಶೀವಿಷೋಪಮಾನ್ |
ತ್ರಿಶಿರೋ ವಕ್ಷಸಿ ಕೃದ್ಧೋ ನಿಜಘಾನ ಚತುರ್ದಶ || 13 ||

ಚತುರ್ಭಿಸ್ತುರಗಾನಸ್ಯ ಶರೈಃ ಸಂನತಪರ್ವಭಿಃ |
ನ್ಯಪಾತಯತ ತೇಜಸ್ವೀ ಚತುರಸ್ತಸ್ಯ ವಾಜಿನಃ || 14 ||

ಅಷ್ಟಭಿಃ ಸಾಯಕೈಃ ಸೂತಂ ರಥೋಪಸ್ಥೇ ನ್ಯಪಾತಯತ್ |
ರಾಮಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ಬಾಣೇನ ಧ್ವಜಂ ಚಾಸ್ಯ ಸಮುಚ್ಛ್ರಿತಮ್ || 15 ||

ತತೋ ಹತರಥಾತ್ಮಸ್ಮಾದುತ್ತತನ್ತಂ ನಿಶಾಚರಮ್ |
ಬಿಭೇದ ರಾಮಸ್ತಂ ಬಾಣೈರ್ಹೃದಯೇ ಸೋಽಭವಜ್ಜಡಃ || 16 ||

ಸಾಯಕೈಶ್ಚಾಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮಾ ಸಾಮರ್ಷಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ಶಿರಾಂಸ್ಯಪಾತಯತ್ತ್ರೀಣಿ ವೇಗವದ್ಭಿಸ್ತ್ರಿಭಿಃ ಶತೈಃ || 17 ||

ಸ ಭೂಮೌ ಶೋಣಿತೋದ್ಗಾರೀ ರಾಮಬಾಣಾಭಿಪೀಡಿತಃ |
ನ್ಯಪತತ್ಪತಿತೈಃ ಪೂರ್ವಂ ಸ್ವಶಿರೋಭಿನಿಶಾಚರಃ || 18 ||

ಹತಶೇಷಾಸ್ತತೋ ಭಗ್ನಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಖರಸಂಶ್ರಯಾಃ |
ದ್ರವಂತಿ ಸ್ಮ ನ ತಿಷ್ಠಂತಿ ವ್ಯಾಘ್ರತ್ರಸ್ತಾ ಮೃಗಾ ಇವ || 19 ||

ತಾನ್ಶಿರೋ ದ್ರವತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿವರ್ತ್ಯ ರುಷಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ರಾಮಮೇವಾಭಿದುದ್ರಾವ ರಾಹುಶ್ಚನ್ದ್ರಮಸಂ ಯಥಾ || 20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಷಡ್ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಿಹತಂ ದೂಷಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಣೇ ತ್ರಿಶಿರಸಾ ಸಹ ।
ಖರಸ್ಯಾಪ್ಯಭವತ್ತಾಸೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಂ ಸೈನ್ಯಮವಿಷಹ್ಯಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಹತಮೇಕೇನ ರಾಮೇಣ ದೂಷಣಸ್ತ್ರಿಶಿರಾ ಅಪಿ ॥ ೨ ॥

ತದ್ಬಲಂ ಹತಭೂಯಿಷ್ಯಂ ವಿಮನಾಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಆಸಸಾದ ಖರೋ ರಾಮಂ ನಮುಚಿರ್ವಾಸವಂ ಯಥಾ ॥ ೩ ॥

ವಿಕೃಷ್ಯ ಬಲವಚ್ಚಾಪಂ ನಾರಾಚಾನ್ರಕ್ತಭೋಜನಾನ್ ।
ಖರಶ್ಚಿಕ್ಷೇಪ ರಾಮಾಯ ಕೃದ್ಧಾನಾಶೀವಿಷಾನಿವ ॥ ೪ ॥

ಜ್ಯಾಂ ವಿಧುನ್ವನ್ಸುಬಹುಶಃ ಶಿಕ್ಷಯಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ದರ್ಶಯನ್ ।
ಚಚಾರ ಸಮರೇ ಮಾರ್ಗಾಞ್ಶರೈ ರಥಗತಃ ಖರಃ ॥ ೫ ॥

ಸ ಸರ್ವಾಶ್ಚ ದಿಶೋ ಬಾಣೈಃ ಪ್ರದಿಶಶ್ಚ ಮಹಾರಥಃ ।
ಪೂರಯಾಮಾಸ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋಽಪಿ ಸುಮಹದ್ಧನುಃ ॥ ೬ ॥

ಸ ಸಾಯಕೈರ್ದರ್ವಿಷಹೈಃ ಸಸ್ಫುಲಿಂಜೈರಿವಾಗ್ನಿಭಿಃ ।
ನಭಶ್ಚಕಾರಾವಿವರಂ ಪರ್ಜನ್ಯ ಇವ ವೃಷ್ಟಿಭಿಃ ॥ ೭ ॥

ತದ್ಬಭೂವ ಶಿತೈರ್ಬಾಣೈಃ ಖರರಾಮವಿಸರ್ಜಿತೈಃ ।
ಪರ್ಯಾಕಾಶಮನಾಕಾಶಂ ಸರ್ವತಃ ಶರಸಂಕ್ಕುಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶರಜಾಲಾವೃತಃ ಸೂರ್ಯೋ ನ ತದಾ ಸ್ಮ ಪ್ರಕಾಶತೇ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯವಧಸಂರಮ್ಭಾದುಭಯೋಃ ಸಮ್ಪ್ರಯುಧ್ಯತೋಃ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ನಾಲೀಕನಾರಾಚೈಸ್ತ್ರಿಕ್ಷಾಗ್ರೈಶ್ಚ ವಿಕರ್ಣಿಭಿಃ ।
ಆಜಘಾನ ರಣೇ ರಾಮಂ ತೋತ್ರೈರಿವ ಮಹಾದ್ವಿಪಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತಂ ರಥಸ್ಥಂ ಧನುಷ್ಠಾಣಿಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ |
ದದೃಶುಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಪಾಶಹಸ್ತಮಿವಾನ್ತಕಮ್ || 11 ||

ತಂ ಸಿಂಹಮಿವ ವಿಕ್ರಾಂತಂ ಸಿಂಹವಿಕ್ರಾಂತಗಾಮಿನಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನೋದ್ವಿಜತೇ ರಾಮಃ ಸಿಂಹಃ ಕ್ಷುದ್ರಮೃಗಂ ಯಥಾ || 12 ||

ತತಃ ಸೂರ್ಯನಿಕಾಶೇನ ರಥೇನ ಮಹತಾ ಖರಃ |
ಆಸಸಾದ ರಣೇ ರಾಮಂ ಪತಜ್ಞ ಇವ ಪಾವಕಮ್ || 13 ||

ತತೋಽಸ್ಯ ಸಶರಂ ಚಾಪಂ ಮುಷ್ಟಿದೇಶೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಖರಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ರಾಮಸ್ಯ ದರ್ಶಯನ್ಪಾಣಿಲಾಘವಮ್ || 14 ||

ಸ ಪುನಸ್ತ್ವಪರಾನ್ಸಪ್ತ ಶರಾನಾದಾಯ ವರ್ಮಣಿ |
ನಿಜಘಾನ ರಣೇ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಶಕ್ರಾಶನಿಸಮಪ್ರಭಾನ್ || 15 ||

ತತಸ್ತತ್ಪ್ರಹತಂ ಬಾಣೈಃ ಖರಮುಕ್ತೈಃ ಸುಪರ್ವಭಿಃ |
ಪಪಾತ ಕವಚಂ ಭೂಮೌ ರಾಮಸ್ಯಾದಿತ್ಯವರ್ಚಸಃ || 16 ||

ಸ ಶರೈರರ್ಪಿತಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸರ್ವಗಾತ್ರೇಷು ರಾಘವಃ |
ರರಾಜ ಸಮರೇ ರಾಮೋ ವಿಧೂಮೋಽಗ್ನಿರಿವ ಜ್ವಲನ್ || 17 ||

ತತೋ ಗಮ್ಭೀರನಿಹ್ರಾದಂ ರಾಮಃ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ |
ಚಕಾರಾನ್ತಾಯ ಸ ರಿಪೋಃ ಸಜ್ಯಮನ್ಯನ್ಮಹದ್ಧನುಃ || 18 ||

ಸುಮಹದ್ವೈಷ್ಣವಂ ಯತ್ತದತಿಸೃಷ್ಟ್ವಂ ಮಹರ್ಷಿಣಾ |
ವರಂ ತದ್ಧನುರುದ್ಯಮ್ಯ ಖರಂ ಸಮಭಿಧಾವತ || 19 ||

ತತಃ ಕನಕಪುಷ್ಪೈಸ್ತು ಶರೈಃ ಸಂನತಪರ್ವಭಿಃ |
ಚಿಚ್ಛೇದ ರಾಮಃ ಸಬುಕ್ರದ್ಧಃ ಖರಸ್ಯ ಸಮರೇ ಧ್ವಜಮ್ || 20 ||

ಸ ದರ್ಶನೀಯೋ ಬಹುಧಾ ವಿಚಿಛನ್ನಃ ಕಾಞ್ಚನೋ ಧ್ವಜಃ |
ಜಗಾಮ ಧರಣೀಂ ಸೂರ್ಯೋ ದೇವತಾನಾಮಿವಾಜ್ಞಯಾ || 21 ||

ತಂ ಚತುರ್ಭಿಃ ಖಿರಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾಮಂ ಗಾತ್ರೇಷು ಮಾರ್ಗಣೈಃ |
ವಿವ್ಯಾಧ ಹೃದಿ ಮರ್ಮಜ್ಞೋ ಮಾತಜ್ಗಮಿವ ತೋಮರೈಃ || 22 ||

ಸ ರಾಮೋ ಬಹುಭಿರ್ಬಾಣೈಃ ಖಿರಕಾರ್ಮುಕನಿಸ್ಸೃತೈಃ |
ವಿದ್ಧೋ ರುಧಿರಸಿಕ್ತಾಜ್ಞೋ ಬಭೂವ ರುಷಿತೋ ಭೃಶಮ್ || 23 ||

ಸ ಧನುರ್ಧನಿಷ್ಠನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಪರಮಾಹವೇ |
ಮುಮೋಚ ಪರಮೇಷ್ವಾಸಃ ಷಟ್ಪರಾನಭಿಲಕ್ಷಿತಾನ್ || 24 ||

ಶಿರಸ್ಯೇಕೇನ ಬಾಣೇನ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಬಾಹೋರಥಾರ್ಪಯತ್ |
ತ್ರಿಭಿಶ್ಚನ್ದ್ರಾರ್ಧವಕ್ತ್ರೈಶ್ಚ ವಕ್ಷಸ್ಯಭಿಜಘಾನ ಹ || 25 ||

ತತಃ ಪಶ್ಚಾನ್ಮಹಾತೇಜಾ ನಾರಾಚಾನ್ಬಾಹುಸ್ಕರೋಪಮಾನ್ |
ಜಿಘಾಂಸೂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ತ್ರಯೋದಶ ಶಿಲಾಶಿತಾನ್ || 26 ||

ತತೋಽಸ್ಯ ಯುಗಮೇಕೇನ ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚತುರೋ ಹಯಾನ್ |
ಷಷ್ಠೋನ ಚ ಶಿರಃ ಸಂಘ್ರೇ ಚಿಚ್ಛೇದ ಖಿರಸಾರಥೇಃ || 27 ||

ತ್ರಿಭಿಸ್ತ್ರಿವೇಣುಂ ಬಲವಾನ್ದ್ವಾಭ್ಯಾಮುಕ್ಷಂ ಮಹಾಬಲಃ
ದ್ವಾದಶೇನ ತು ಬಾಣೇನ ಖಿರಸ್ಯ ಸಶರಂ ಧನುಃ |
ಛಿತ್ತ್ವಾ ವಜ್ರನಿಕಾಶೇನ ರಾಘವಃ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ
ತ್ರಯೋದಶೇನೇನ್ದ್ರಸಮೋ ಬಿಭೇದ ಸಮರೇ ಖಿರಮ್ || 28 ||

ಪ್ರಭಗ್ನಧನ್ವಾ ವಿರಥೋ ಹತಾಶ್ವೋ ಹತಸಾರಥಿಃ |
ಗದಾಪಾಣಿರವಪ್ಲುತ್ಯ ತಸ್ಥೌ ಭೂಮೌ ಖಿರಸ್ತದಾ || 29 ||

ತತ್ಕರ್ಮ ರಾಮಸ್ಯ ಮಹಾರಥಸ್ಯ
ಸಮೇತ್ಯ ದೇವಾಶ್ಚ ಮಹರ್ಷಯಶ್ಚ |
ಅಪೂಜಯನ್ಪ್ರಾಣ್ಜಲಯಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಾಃ
ತದಾ ವಿಮಾನಾಗ್ರಗತಾಃ ಸಮೇತಾಃ || 30 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಖರಂ ತು ವಿರಥಂ ರಾಮೋ ಗದಾಪಾಣಿಮವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಮೃದುಪೂರ್ವಂ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಗಜಾಶ್ವರಥಸಮ್ಬಾಧೇ ಬಲೇ ಮಹತಿ ತಿಷ್ಠತಾ ।
ಕೃತಂ ಸುದಾರುಣಂ ಕರ್ಮ ಸರ್ವಲೋಕಜುಗುಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಉದ್ವೇಜನೀಯೋ ಭೂತಾನಾಂ ನೃಶಂಸಃ ಪಾಪಕರ್ಮಕೃತ್ ।
ತ್ರಯಾಣಾಮಪಿ ಲೋಕಾನಾಮೀಶ್ವರೋಽಪಿ ನ ತಿಷ್ಠತಿ ॥ ೩ ॥

ಕರ್ಮ ಲೋಕವಿರುದ್ಧಂ ತು ಕುರ್ವಾಣಂ ಕ್ಷಣದಾಚರ ।
ತೀಕ್ಷ್ಣಂ ಸರ್ವಜನೋ ಹನ್ತಿ ಸರ್ಪಂ ದುಷ್ಟಮಿವಾಗತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಲೋಭಾತ್ಪಾಪಾನಿ ಕುರ್ವಾಣಃ ಕಾಮಾದ್ವಾ ಯೋ ನ ಬುಧ್ಯತೇ ।
ಭ್ರಷ್ಟಃ ಪಶ್ಯತಿ ತಸ್ಯಾನ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಕರಕಾದಿವ ॥ ೫ ॥

ವಸತೋ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ತಾಪಸಾನ್ಧರ್ಮಚಾರಿಣಃ ।
ಕಿಂ ನು ಹತ್ವಾ ಮಹಾಭಾಗಾನ್ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ರಾಕ್ಷಸ ॥ ೬ ॥

ನ ಚಿರಂ ಪಾಪಕರ್ಮಾಣಃ ಕ್ರೂರಾ ಲೋಕಜುಗುಪ್ಸಿತಾಃ ।
ಐಶ್ವರ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಶೀರ್ಣಮೂಲಾ ಇವ ದ್ರುಮಾಃ ॥ ೭ ॥

ಅವಶ್ಯಂ ಲಭತೇ ಕರ್ತಾ ಫಲಂ ಪಾಪಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ।
ಘೋರಂ ಪರ್ಯಾಗತೇ ಕಾಲೇ ದ್ರುಮಃ ಪುಷ್ಪಮಿವಾರ್ತವಮ್ ॥ ೮ ॥

ನಚಿರಾತ್ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಲೋಕೇ ಪಾಪಾನಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಫಲಮ್ ।
ಸವಿಷಾಣಾಮಿವಾನ್ಮಾನಾಂ ಭುಕ್ತಾನಾಂ ಕ್ಷಣದಾಚರ ॥ ೯ ॥

ಪಾಪಮಾಚ್ಚರತಾಂ ಘೋರಂ ಲೋಕಸ್ಯಾಪ್ರಿಯಮಿಚ್ಛತಾಮ್ ।
ಅಹಮಾಸಾದಿತೋ ರಾಜಾ ಪ್ರಾಣಾನ್ಮನ್ತಂ ನಿಶಾಚರ ॥ ೧೦ ॥

ಅದ್ಯ ಹಿ ತ್ವಾಂ ಮಯಾ ಮುಕ್ತಾಃ ಶರಾಃ ಕಾಞ್ಚನಭೂಷಣಾಃ ।
ವಿದಾರ್ಯ ನಿಪತಿಷ್ಯಂತಿ ವಲ್ಮೀಕಮಿವ ಪನ್ನಗಾಃ ॥ 11 ॥

ಯೇ ತ್ವಯಾ ದಣ್ಡಕಾರಣೈಃ ಭಕ್ಷಿತಾ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಃ ।
ತಾನದ್ಯ ನಿಹತಃ ಸಜ್ಜೈಃ ಸಸೈನ್ಯೋಽನುಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥ 12 ॥

ಅದ್ಯ ತ್ವಾಂ ನಿಹತಂ ಬಾಣೈಃ ಪಶ್ಯಂತು ಪರಮರ್ಷಯಃ ।
ನಿರಯಸ್ಥಂ ವಿಮಾನಸ್ಥಾ ಯೇ ತ್ವಯಾ ಹಿಂಸಿತಾಃ ಪುರಾ ॥ 13 ॥

ಪ್ರಹರ ತ್ವಂ ಯಥಾಕಾಮಂ ಕುರು ಯತ್ನಂ ಕುಲಾಧಮ ।
ಅದ್ಯ ತೇ ಪಾತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶಿರಸ್ತಾಲಫಲಂ ಯಥಾ ॥ 14 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತೋ ರಾಮಂ ಪ್ರಹಸನ್ಯೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ॥ 15 ॥

ಪ್ರಾಕೃತಾನಾಕ್ಷಸಾನ್ದತ್ವಾ ಯುದ್ಧೇ ದಶರಥಾತ್ಮಜ ।
ಆತ್ಮನಾ ಕಥಮಾತ್ಮಾನಮಪ್ರಶಸ್ಯಂ ಪ್ರಶಂಸಸಿ ॥ 16 ॥

ವಿಕ್ರಾಂತಾ ಬಲವನ್ಮೋ ವಾ ಯೇ ಭವಂತಿ ನರರ್ಷಭಾಃ ।
ಕಥಯಂತಿ ನ ತೇ ಕಿಂಚಿತ್ತೇಜಸಾ ಸ್ವೇನ ಗರ್ವಿತಾಃ ॥ 17 ॥

ಪ್ರಾಕೃತಾಸ್ತ್ವಕೃತಾತ್ಮನೋ ಲೋಕೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯಪಾಂಸನಾಃ ।
ನಿರರ್ಥಕಂ ವಿಕತ್ಥಂತೇ ಯಥಾ ರಾಮ ವಿಕತ್ಥಸೇ ॥ 18 ॥

ಕುಲಂ ವ್ಯಪದಿಶನ್ವೀರಃ ಸಮರೇ ಕೋಽಭಿಧಾಸ್ಯತಿ ।
ಮೃತ್ಯುಕಾಲೇ ಹಿ ಸಮಾಪ್ರಪ್ತೇ ಸ್ವಯಮಪ್ರಸ್ತವೇ ಸ್ತವಮ್ ॥ 19 ॥

ಸರ್ವಥಾ ತು ಲಘುತ್ವಂ ತೇ ಕತ್ಥನೇನ ವಿದರ್ಶಿತಮ್ ।
ಸುವರ್ಣಪ್ರತಿರೂಪೇಣ ತಪ್ತೇನೇವ ಕುಶಾಗ್ನಿನಾ ॥ 20 ॥

ನ ತು ಮಾಮಿಹ ತಿಷ್ಠಂತಂ ಪಶ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ಗದಾಧರಮ್ ।
ಧರಾಧರಮಿವಾಕಮ್ವ್ಯಂ ಪರ್ವತಂ ಧಾತುಭಿಶ್ಚಿತಮ್ ॥ 21 ॥

ಪರ್ಯಾಪ್ತೋಽಹಂ ಗದಾಪಾಣಿಹರ್ನ್ತಂ ಪ್ರಾಣಾನ್ರಣೇ ತವ ।
ತ್ರಯಾಣಾಮಪಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಪಾಶಹಸ್ತ ಇವಾನ್ತಕಃ ॥ 22 ॥

ಕಾಮಂ ಬಹ್ವಪಿ ವಕ್ತವ್ಯಂ ತ್ವಯಿ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ನ ತ್ವಹಮ್ ।
ಅಸ್ತಂ ಗಚ್ಛೇದ್ಧಿ ಸವಿತಾ ಯುದ್ಧವಿಘ್ನಸ್ತತೋ ಭವೇತ್ ॥ 23 ॥

ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಹತಾನಿ ತೇ ।
ತ್ವದ್ವಿನಾಶಾತ್ಕರೋಮ್ಯದ್ಯ ತೇಷಾಮಶ್ರುಪ್ರಮಾರ್ಜನಮ್ ॥ 24 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಸ್ತಾಂ ಗದಾಂ ಪರಮಾಜ್ಞದಾಮ್ ।
ಖರಶ್ಚಿಕ್ಷೇಪ ರಾಮಾಯ ಪ್ರದೀಪ್ತಾಮಶನಿಂ ಯಥಾ ॥ 25 ॥

ಖರಬಾಹುಪ್ರಮುಕ್ತಾ ಸಾ ಪ್ರದೀಪ್ತಾ ಮಹತೀ ಗದಾ ।
ಭಸ್ಮವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚ ಗುಲ್ಮಾಂಶ್ಚ ಕೃತ್ವಾ ಗಾತ್ತತ್ಸಮೀಪತಃ ॥ 26 ॥

ತಾಮಾಪತಂತೀಂ ಜ್ವಲಿತಾಂ ಮೃತ್ಯುಪಾಶೋಪಮಾಂ ಗದಾ ।
ಅನ್ತರಿಕ್ಷಗತಾಂ ರಾಮಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ಬಹುಧಾ ಶರೈಃ ॥ 27 ॥

ಸಾ ವಿಶೀರ್ಣಾ ಶರೈರ್ಭಿನ್ನಾ ಪಪಾತ ಧರಣೀತಲೇ ।
ಗದಾಮನ್ತ್ರಾಷ್ಠಿಬಲೈರ್ವ್ಯಾಲೀವ ವಿನಿಪಾತಿತಾ ॥ 28 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಭಿತ್ತ್ವಾ ತು ತಾಂ ಗದಾಂ ಬಾಣೈ ರಾಘವೋ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ ।
ಸ್ಮಯಮಾನಃ ಖರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸಂರಬ್ಧಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 1 ॥

ಏತತ್ತೇ ಬಲಸರ್ವಸ್ವಂ ದರ್ಶಿತಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮ ।
ಶಕ್ತಿಹೀನತರೋ ಮತ್ತೋ ವೃಥಾ ತ್ವಮುಪಗರ್ಜಿತಮ್ ॥ 2 ॥

ಏಷಾ ಬಾಣವಿನ್ಬಿರ್ಭಿನ್ನಾ ಗದಾ ಭೂಮಿತಲಂ ಗತಾ ।
ಅಭಿಧಾನಪ್ರಗಲ್ಭಸ್ಯ ತವ ಪ್ರತ್ಯಯಘಾತಿನೀ ॥ 3 ॥

ಯತ್ತ್ವಯೋಕ್ತಂ ವಿನಷ್ಟಾನಾಮಿದಮಶ್ರುಪ್ರಮಾರ್ಜನಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಕರೋಮೀತಿ ಮಿಥ್ಯಾ ತದಪಿ ತೇ ವಚಃ ॥ 4 ॥

ನೀಚಸ್ಯ ಕ್ಷುದ್ರಶೀಲಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾವೃತ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ।
ಪ್ರಾಣಾನಪಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಗರುತ್ತಾಮನಮೃತಂ ಯಥಾ ॥ 5 ॥

ಅದ್ಯ ತೇ ಭಿನ್ನಕಣ್ಠಸ್ಯ ಘೇನಬುದ್ಬದಭೂಷಿತಮ್ ।
ವಿದಾರಿತಸ್ಯ ಮದ್ಬಾಣೈರ್ಮಹೀ ಪಾಸ್ಯತಿ ಶೋಣಿತಮ್ ॥ 6 ॥

ಪಾಂಸುರೂಷಿತಸರ್ವಾಙ್ಗಃ ಸ್ರಸ್ತನ್ಯಸ್ತಭುಜದ್ವಯಃ ।
ಸ್ವಪ್ನ್ಯಸೇ ಗಾಂ ಸಮಾಶ್ಲಿಷ್ಯ ದುರ್ಲಭಾಂ ಪ್ರಮದಾಮಿವ ॥ 7 ॥

ಪ್ರವೃದ್ಧನಿದ್ರೇ ಶಯಿತೇ ತ್ವಯಿ ರಾಕ್ಷಸಪಾಂಸನೇ ।
ಭವಿಷ್ಯಂತ್ಯಶರಣ್ಯಾನಾಂ ಶರಣ್ಯಾ ದಣ್ಡಕಾ ಇಮೇ ॥ 8 ॥

ಜನಸ್ಥಾನೇ ಹತಸ್ಥಾನೇ ತವ ರಾಕ್ಷಸಮಚ್ಛರೈಃ ।
ನಿರ್ಭಯಾ ವಿಚರಿಷ್ಯಂತಿ ಸರ್ವತೋ ಮುನಯೋ ವನೇ ॥ 9 ॥

ಅದ್ಯ ವಿಪ್ರಸರಿಷ್ಯಂತಿ ರಾಕ್ಷಸೋ ಹತಬಾನ್ಧವಾಃ ।
ಬಾಷ್ಪಾರ್ದ್ರವದನಾ ದೀನಾ ಭಯಾದನ್ಯಭಯಾವಹಾಃ ॥ 10 ॥

ಅದ್ಯ ಶೋಕರಸಜ್ಞಾಸ್ತಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನಿಶಾಚರ ।
ಅನುರೂಪಕುಲಾಃ ಪತ್ನೋ ಯಾಸಾಂ ತ್ವಂ ಪತಿರೀದೃಶಃ ॥ 11 ॥

ನೃಶಂಸಶೀಲ ಕ್ಷುದ್ರಾತ್ಮನಿತ್ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಣ್ವಕ ।
ತ್ವತ್ಕೃತೇ ಶಙ್ಕಿತೈರಗ್ನೌ ಮುನಿಭಿಃ ಪಾತ್ಯತೇ ಹವಿಃ ॥ 12 ॥

ತಮೇವಮಭಿಸಂರಬ್ಧಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ರಾಘವಂ ರಣೇ ।
ಖರೋ ನಿರ್ಭರ್ತ್ಸಯಾಮಾಸ ರೋಷಾತ್ಪರತರ ಸ್ವನಃ ॥ 13 ॥

ದೃಢಂ ಖಿಲ್ವವಲಿಪ್ತೋಽಸಿ ಭಯೇಷ್ವಪಿ ಚ ನಿರ್ಭಯಃ ।
ವಾಚ್ಯಾಚ್ಯಂ ತತೋ ಹಿ ತ್ವಂ ಮೃತ್ಯುವಶ್ಯೋ ನ ಬುಧ್ಯಸೇ ॥ 14 ॥

ಕಾಲಪಾಶಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಾ ಭವಂತಿ ಪುರುಷಾ ಹಿ ಯೇ ।
ಕಾರ್ಯಾಕಾರ್ಯಂ ನ ಜಾನಂತಿ ತೇ ನಿರಸ್ತಷಡಿನ್ದ್ರಿಯಾಃ ॥ 15 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತೋ ರಾಮಂ ಸಂರುಧ್ಯ ಭೃಕುಟಿಂ ತತಃ ।
ಸ ದದರ್ಶ ಮಹಾಸಾಲಮವಿದೂರೇ ನಿಶಾಚರಃ ॥ 16 ॥

ರಣೇ ಪ್ರಹರಣಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಸರ್ವತೋ ಹ್ಯವಲೋಕಯನ್ ।
ಸ ತಮುತ್ಪಾಟಯಾಮಾಸ ಸನ್ದೃಶ್ಯ ದಶನಚ್ಛದಮ್ ॥ 17 ॥

ತಂ ಸಮುತ್ಕಿಷ್ಕಪ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವಿನರ್ದಿತಾ ಮಹಾಬಲಃ ।
ರಾಮಮುನ್ದಿಶ್ಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಹತಸ್ತ್ವಮಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 18 ॥

ತಮಾಪತಂತಂ ಬಾಣೌಘೈಶ್ಚಿತ್ತಾ ರಾಮಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ರೋಷಮಾಹಾರಯತ್ತೀವ್ರಂ ನಿಹಂತಂ ಸಮರೇ ಖರಮ್ ॥ 19 ॥

ಜಾತಸ್ವೇದಸ್ತತೋ ರಾಮೋ ರೋಷಾದ್ರಕ್ತಾಂತಲೋಚನಃ ।
ನಿರ್ಬಿಭೇದ ಸಹಸ್ರೇಣ ಬಾಣಾನಾಂ ಸಮರೇ ಖರಮ್ ॥ 20 ॥

ತಸ್ಯ ಬಾಣಾನ್ತರಾದ್ರಕ್ತಂ ಬಹು ಸುಸ್ರಾವ ಘೇನಿಲಮ್ ।
ಗಿರೇಃ ಪ್ರಸ್ರವಣಸ್ಯೇವ ತೋಯಧಾರಾಪರಿಸ್ರವಃ ॥ 21 ॥

ವಿಹ್ವಲಃ ಸ ಕೃತೋ ಬಾಣೈಃ ಖರೋ ರಾಮೇಣ ಸಂಯುಗೇ |
ಮತ್ತೋ ರುಧಿರಗಂದೇನ ತಮೇವಾಭ್ಯದ್ರವದ್ಧೃತಮ್ || 22 ||

ತಮಾಪತಂತಂ ಸಂರಬ್ಧಂ ಕೃತಾಸ್ತೋ ರುಧಿರಾಪ್ಲುತಮ್ |
ಅಪಸರ್ಪತ್ಪ್ರತಿಪದಂ ಕಿಂಚಿತ್ತ್ವರಿತವಿಕ್ರಮಃ || 23 ||

ತತಃ ಪಾವಕಸಜ್ಜಾಶಂ ಬಧಾಯ ಸಮರೇ ಶರಮ್ |
ಖರಸ್ಯ ರಾಮೋ ಜಗ್ರಾಹ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಮಿವಾಪರಮ್ || 24 ||

ಸ ತದ್ಧತ್ತಂ ಮಘವತಾ ಸುರರಾಜೇನ ಧೀಮತಾ |
ಸನ್ನಧೇ ಚ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಮುಮೋಚ ಚ ಖರಂ ಪ್ರತಿ || 25 ||

ಸ ವಿಮುಕ್ತೋ ಮಹಾಬಾಣೋ ನಿರ್ಘಾತಸಮನಿಃಸ್ವನಃ |
ರಾಮೇಣ ಧನುರುದ್ಯಮ್ಯ ಖರಸ್ಯೋರಸಿ ಚಾಪತತ್ || 26 ||

ಸ ಪಪಾತ ಖರೋ ಭೂಮೌ ದಹ್ಯಮಾನಃ ಶರಾಗ್ನಿನಾ |
ರುದ್ರೇಣೈವ ವಿನಿದ್ಧಗ್ಧಃ ಶ್ವೇತಾರಣ್ಯೇ ಯಥಾನ್ಧಕಃ || 27 ||

ಸ ವೃತ್ರ ಇವ ವಜ್ರೇಣ ಫೇನೇನ ನಮುಚರ್ಯಥಾ |
ಬಲೋ ವೇನ್ದ್ರಾಶನಿಹತೋ ನಿಪಪಾತ ಹತಃ ಖರಃ || 28 ||

ತತೋ ರಾಜರ್ಷಯಃ ಸರ್ವೇ ಸಜ್ಗತಾಃ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ಸಭಾಜ್ಯ ಮುದಿತಾ ರಾಮಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರುವನ್ || 29 ||

ಏತದರ್ಥಂ ಮಹಾತೇಜಾ ಮಹೇಂದ್ರಃ ಪಾಕಶಾಸನಃ |
ಶರಭಜ್ಞಾಶ್ರಮಂ ಪುಣ್ಯಮಾಜಗಾಮ ಪುರಂದರಃ || 30 ||

ಆನೀತಸ್ತ್ವಮಿಮಂ ದೇಶಮುಪಾಯೇನ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ |
ಏಷಾಂ ವಧಾರ್ಥಂ ಕ್ರೂರಾಣಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಪಾಪಕರ್ಮಣಾಮ್ || 31 ||

ತದಿದಂ ನಃ ಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ದಶರಥಾತ್ಮಜ |
ಸುಖಂ ಧರ್ಮಂ ಚರಿಷ್ಯಂತಿ ದಣ್ಡಕೇಷು ಮಹರ್ಷಯಃ || 32 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ವೀರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ಗಿರಿದುರ್ಗಾದ್ವಿನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಸಂವಿವೇಶಾಶ್ರಮಂ ಸುಖೀ ॥ 33 ॥

ತತೋ ರಾಮಸ್ತು ವಿಜಯೀ ಪೂಜ್ಯಮಾನೋ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ ।
ಪ್ರವಿವೇಶಾಶ್ರಮಂ ವೀರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಭಿವಾದಿತಃ ॥ 34 ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶತ್ರುಹನ್ತಾರಂ ಮಹರ್ಷೀಣಾಂ ಸುಖಾವಹಮ್ ।
ಬಭೂವ ಹೃಷ್ಟಾ ವೈದೇಹೀ ಭರ್ತಾರಂ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ ॥ 35 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತುರ್ದಶ |
ಹತಾನ್ಯೇಕೇನ ರಾಮೇಣ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ || 1 ||

ದೂಷಣಂ ಚ ವಿರಂ ಚೈವ ಹತಂ ತ್ರಿಶಿರಸಂ ರಣೇ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುನರ್ಮಹಾನಾದಂ ನನಾದ ಜಲದೋಪಮಾ || 2 ||

ಸಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕರ್ಮ ರಾಮಸ್ಯ ಕೃತಮನ್ಯೈಃ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ |
ಜಗಾಮ ಪರಮೌದ್ವಿಗ್ನಾ ಲಜ್ಜಾಂ ರಾವಣಪಾಲಿತಾಮ್ || 3 ||

ಸ ದದರ್ಶ ವಿಮಾನಾಗ್ರೇ ರಾವಣಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಮ್ |
ಉಪೋಪವಿಷ್ಟಂ ಸಚಿವೈರ್ಮರುದ್ಭಿರಿವ ವಾಸವಮ್ || 4 ||

ಆಸೀನಂ ಸೂರ್ಯಸಂಜಾಶೇ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ವೇ ಪರಮಾಸನೇ |
ರುಕ್ಮವೇದಿಗತಂ ಪ್ರಾಜ್ಯಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ಪಾವಕಮ್ || 5 ||

ದೇವಗಂಧರ್ವಭೂತಾನಾಮೃಷೀಣಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಅಜೇಯಂ ಸಮರೇ ಶೂರಂ ವ್ಯಾತ್ತಾನನಮಿವಾಂತಕಮ್ || 6 ||

ದೇವಾಸುರವಿಮರ್ದೇಷು ವಜ್ರಾಶನಿಕೃತವ್ರಣಮ್ |
ಐರಾವತವಿಷಾಣಾಗ್ರೈರುತ್ಕೃಷ್ಟಕಿಣವಕ್ಷಸಮ್ || 7 ||

ವಿಂಶದ್ಭುಜಂ ದಶಗ್ರೀವಂ ದರ್ಶನೀಯಪರಿಚ್ಛಿದಮ್ |
ವಿಶಾಲವಕ್ಷಸಂ ವೀರಂ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಣಲಕ್ಷಿತಮ್ || 8 ||

ಸ್ನಿಗ್ಧವೈದೂರ್ಯಸಂಜಾಶಂ ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಕುಣ್ಡಲಮ್ |
ಸುಭುಜಂ ಶುಕ್ಲದಶನಂ ಮಹಾಸ್ಯಂ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ || 9 ||

ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರನಿಪಾತ್ಮೈಶ್ಚ ಶತಶೋ ದೇವಸಂಯುಗೇ |
ಆಹತಾಙ್ಗಂ ಸಮಸ್ತೈಶ್ಚ ದೇವಪ್ರಹರಣೈಸ್ತಥಾ || 10 ||

ಅಕ್ಷೋಭ್ಯಾಣಾಂ ಸಮುದ್ರಾಣಾಂ ಕ್ಷೋಭಣಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಕಾರಿಣಮ್ ।
ಕ್ಷೇಪ್ತಾರಂ ಪರ್ವತಾಗ್ರಾಣಾಂ ಸುರಾಣಾಂ ಚ ಪ್ರಮರ್ದನಮ್ ॥ 11 ॥

ಉಚ್ಛೇತ್ತಾರಂ ಚ ಧರ್ಮಾಣಾಂ ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶನಮ್ ।
ಸರ್ವದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಯೋಕ್ತಾರಂ ಯಜ್ಞವಿಘ್ನಕರಂ ಸದಾ ॥ 12 ॥

ಪುರೀಂ ಭೋಗವತೀಂ ಗತ್ವಾ ಪರಾಜಿತ್ಯ ಚ ವಾಸುಕಿಮ್ ।
ತಕ್ಷಕಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಪರಾಜಿತ್ಯ ಜಹಾರ ಯಃ ॥ 13 ॥

ಕೈಲಾಸಂ ಪರ್ವತಂ ಗತ್ವಾ ವಿಜಿತ್ಯ ನರವಾಹನಮ್ ।
ವಿಮಾನಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ತಸ್ಯ ಕಾಮಗಂ ವೈ ಜಹಾರ ಯಃ ॥ 14 ॥

ವನಂ ಚೈತ್ರರಥಂ ದಿವ್ಯಂ ನಲಿನೀಂ ನಂದನಂ ವನಮ್ ।
ವಿನಾಶಯತಿ ಯಃ ಕ್ರೋಧಾದ್ಧೇವೋದ್ಯಾನಾನಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 15 ॥

ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯೌ ಮಹಾಭಾಗಾವೃತ್ತಿಷ್ಠಂತೌ ಪರಂತಪೌ ।
ನಿವಾರಯತಿ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಯಃ ಶೈಲಶಿಖರೋಪಮಃ ॥ 16 ॥

ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಪಸ್ತಪ್ತ್ವಾ ಮಹಾವನೇ ।
ಪುರಾ ಸ್ವಯಮುಭವೇ ಧೀರಃ ಶಿರಾಂಸ್ಯುಪಜಹಾರ ಯಃ ॥ 17 ॥

ದೇವದಾನವಗಂದರ್ವಪಿಶಾಚಪತಗೋರಗೈಃ ।
ಅಭಯಂ ಯಸ್ಯ ಸಜ್ಜಾಮೇ ಮೃತ್ಯುತೋ ಮಾನುಷಾದೃತೇ ॥ 18 ॥

ಮನ್ತ್ರರಭಿತುಷ್ಠಂ ಪುಣ್ಯಮಧ್ವರೇಷು ದ್ವಿಜಾತಿಭಿಃ ।
ಹವಿರ್ಧಾನೇಷು ಯಃ ಸೋಮಮುಪಹಂತಿ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 19 ॥

ಆಪ್ತಯಜ್ಞಹರಂ ಕ್ರೂರಂ ಬ್ರಹ್ಮಘ್ನಂ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣಮ್ ।
ಕರ್ಕಶಂ ನಿರನುಕ್ರೋಶಂ ಪ್ರಜಾನಾಮಹಿತೇ ರತಮ್ ।
ರಾವಣಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವಲೋಕಭಯಾವಹಮ್ ॥ 20 ॥

ರಾಕ್ಷಸೀ ಭ್ರಾತರಂ ಕ್ರೂರಂ ಸಾ ದದರ್ಶ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ತಂ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಾಭರಣಂ ದಿವ್ಯಮಾಲೋಪಶೋಭಿತಮ್ ।

ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಂ ಮಹಾಭಾಗಂ ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ಕುಲನಂದನಮ್ || 21 ||

ತಮಬ್ರವೀದ್ಧೀಪ್ತವಿಶಾಲಲೋಚನಮ್
ಪ್ರದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಭಯಮೋಹಮೂರ್ಛಿತಾ |
ಸುದಾರುಣಂ ವಾಕ್ಯಮಭೀತಚಾರಿಣೀ
ಮಹಾತ್ಮನಾ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ವಿರೂಪಿತಾ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ದೀನಾ ರಾವಣಂ ಲೋಕರಾವಣಮ್ ।
ಅಮಾತ್ಯಮಧ್ಯೇ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಾ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 1 ॥

ಪ್ರಮತ್ತಃ ಕಾಮಭೋಗೇಷು ಸ್ವೈರವೃತ್ತೋ ನಿರಜುಕ್ತಶಃ ।
ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ಭಯಂ ಘೋರಂ ಬೋದ್ಧವ್ಯಂ ನಾವಬುಧ್ಯಸೇ ॥ 2 ॥

ಸಕ್ತಂ ಗ್ರಾಮ್ಯೇಷು ಭೋಗೇಷು ಕಾಮವೃತ್ತಂ ಮಹೀಪತಿಮ್ ।
ಲುಬ್ಧಂ ನ ಬಹು ಮನ್ಯಂತೇ ಶ್ಮಶಾನಾಗ್ನಿಮಿವ ಪ್ರಜಾಃ ॥ 3 ॥

ಸ್ವಯಂ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಯಃ ಕಾಲೇ ನಾನುತಿಷ್ಠತಿ ಪಾರ್ಥಿವಃ ।
ಸ ತು ವೈ ಸಹ ರಾಜ್ಯೇನ ತೈಶ್ಚ ಕಾರ್ಯೈರ್ವಿನಶ್ಯತಿ ॥ 4 ॥

ಅಯುಕ್ತಚಾರಂ ದುರ್ದರ್ಶಮಸ್ವಾಧೀನಂ ನರಾಧಿಪಮ್ ।
ವರ್ಜಯಂತಿ ನರಾ ದೂರಾನ್ನದೀಪಜ್ವಮಿವ ದ್ವಿಪಾಃ ॥ 5 ॥

ಯೇ ನ ರಕ್ಷಂತಿ ವಿಷಯಮಸ್ವಾಧೀನಾ ನರಾಧಿಪಃ ।
ತೇ ನ ವೃದ್ಧಾಃ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಗಿರಯಃ ಸಾಗರೇ ಯಥಾ ॥ 6 ॥

ಆತ್ಮವದ್ಭಿರ್ವಿಗೃಹ್ಯ ತ್ವಂ ದೇವಗನ್ಧರ್ವದಾನವೈಃ ।
ಅಯುಕ್ತಚಾರಶ್ಚಪಲಃ ಕಥಂ ರಾಜಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ॥ 7 ॥

ಯೇಷಾಂ ಚಾರಶ್ಚ ಕೋಶಶ್ಚ ನಯಶ್ಚ ಜಯತಾಂ ವರ ।
ಅಸ್ವಾಧೀನಾ ನರೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರಾಕೃತೈಸ್ತೇ ಜನೈಃ ಸಮಾಃ ॥ 8 ॥

ಯಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಶ್ಯಂತಿ ದೂರಸ್ಥಾನ್ಸರ್ವಾನರ್ಥಾನ್ನರಾಧಿಪಾಃ ।
ಚಾರೇಣ ತಸ್ಮಾದುಚ್ಯಂತೇ ರಾಜಾನೋ ದೀರ್ಘಚಕ್ಷುಷಃ ॥ 9 ॥

ಅಯುಕ್ತಚಾರಂ ಮನ್ಯೇ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಾಕೃತೈಃ ಸಚಿವೈರ್ವೃತಮ್ ।
ಸ್ವಜನಂ ಚ ಜನಸ್ಥಾನಂ ಹತಂ ಯೋ ನಾವಬುಧ್ಯಸೇ ॥ 10 ॥

ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಹತಾನ್ಯೇಕೇನ ರಾಮೇಣ ಖರಶ್ಚ ಸಹದೂಷಣಃ ॥ 11 ॥

ಋಷೀಣಾಮಭಯಂ ದತ್ತಂ ಕೃತಕ್ಷೇಮಾಶ್ಚ ದಣ್ಡಕಾಃ ।
ಧರ್ಷಿತಂ ಚ ಜನಸ್ಥಾನಂ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ ॥ 12 ॥

ತ್ವಂ ತು ಲುಬ್ಧಃ ಪ್ರಮತ್ತಶ್ಚ ಪರಾಧೀನಶ್ಚ ರಾವಣ ।
ವಿಷಯೇ ಸ್ವೇ ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ಭಯಂ ಯೋ ನಾವಬುಧ್ಯಸೇ ॥ 13 ॥

ತೀಕ್ಷ್ಣಮಲ್ಪಪ್ರದಾತಾರಂ ಪ್ರಮತ್ತಂ ಗರ್ವಿತಂ ಶರಮ್ ।
ವ್ಯಸನೇ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ನಾಭಿಧಾವಂತಿ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ ॥ 14 ॥

ಅತಿಮಾನಿನಮಗ್ರಾಹ್ಯಮಾತ್ಮಸಮ್ಭಾವಿತಂ ನರಮ್ ।
ಕ್ರೋಧನಂ ವ್ಯಸನೇ ಹಂತಿ ಸ್ವಜನೋಽಪಿ ನರಾಧಿಪಮ್ ॥ 15 ॥

ನಾನುತಿಷ್ಠತಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಭಯೇಷು ನ ಬಿಭೇತಿ ಚ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಜ್ಯಾಚುಚ್ಯತೋ ದೀನಸ್ತೃಣೈಸ್ತುಲೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 16 ॥

ಶುಷ್ಕಕಾಷ್ಠೈರ್ಭವೇತ್ಕಾರ್ಯಂ ಲೋಷ್ಠೈರಪಿ ಚ ಪಾಂಸುಭಿಃ ।
ನ ತು ಸ್ಥಾನಾತ್ಪರಿಭ್ರಷ್ಟೈಃ ಕಾರ್ಯಂ ಸ್ಯಾದ್ವಸುಧಾಧಿಪೈಃ ॥ 17 ॥

ಉಪಭುಕ್ತಂ ಯಥಾ ವಾಸಃ ಸ್ರಜೋ ವಾ ಮೃದಿತಾ ಯಥಾ ।
ಏವಂ ರಾಜ್ಯಾತ್ಪರಿಭ್ರಷ್ಟಃ ಸಮರ್ಥೋಽಪಿ ನಿರರ್ಥಕಃ ॥ 18 ॥

ಅಪ್ರಮತ್ತಶ್ಚ ಯೋ ರಾಜಾ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಕೃತಜ್ಞೋ ಧರ್ಮಶೀಲಶ್ಚ ಸ ರಾಜಾ ತಿಷ್ಠತೇ ಚಿರಮ್ ॥ 19 ॥

ನಯನಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಸುಪ್ತೋಽಪಿ ಜಾಗರ್ತಿ ನಯಚಕ್ಷುಷಾ ।
ವ್ಯಕ್ತಕ್ರೋಧಪ್ರಸಾದಶ್ಚ ಸ ರಾಜಾ ಪೂಜ್ಯತೇ ಜನೈಃ ॥ 20 ॥

ತ್ವಂ ತು ರಾವಣದುರ್ಬುದ್ಧಿಗುಣೈರೇತೈರ್ವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಯಸ್ಯ ತೇಽವಿದಿತಶ್ಚರೈ ರಕ್ಷಸಾಂ ಸುಮಹಾನ್ವಧಃ ॥ 21 ॥

ಪರಾವಮನ್ತಾ ವಿಷಯೇಷು ಸಜ್ಜತೋ
ನದೇಶ ಕಾಲಪ್ರವಿಭಾಗ ತತ್ತ್ವವಿತ್ ।
ಅಯುಕ್ತಬುದ್ಧಿಗುಣದೋಷನಿಶ್ಚಯೇ
ವಿಪನ್ನರಾಜ್ಯೋ ನ ಚಿರಾದ್ವಿಪತ್ಸ್ಯತೇ ॥ 22 ॥

ಇತಿ ಸ್ವದೋಷಾನ್ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಂಸ್ತಯಾ
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಕ್ಷಣದಾಚರೇಶ್ವರಃ ।
ಧನೇನ ದರ್ಪೇಣ ಬಲೇನ ಚಾನ್ವಿತೋ
ವಿಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಚಿರಂ ಸ ರಾವಣಃ ॥ 23 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ॥

॥ದಾಷತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾಂ ಕೃದ್ಧಾಂ ಬ್ರುವತೀಂ ಪರುಷಂ ವಚಃ |
ಅಮಾತ್ಯಮಧ್ಯೇ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಃ ಪರಿಪಪ್ರಚ್ಛ ರಾವಣಃ || 1 ||

ಕಶ್ಚ ರಾಮಃ ಕಥಂ ವೀರ್ಯಃ ಕಿಂ ರೂಪಃ ಕಿಂ ಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಕಿಮರ್ಥಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಶ್ಚ ಸುದುಶ್ಚರಮ್ || 2 ||

ಆಯುಧಂ ಕಿಂ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ನಿಹತಾ ಯೇನ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಖರಶ್ಚ ನಿಹತಂ ಸಜ್ಞೇ ದೂಷಣಸ್ತ್ರೀಶಿರಾಸ್ತಥಾ || 3 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾ |
ತತೋ ರಾಮಂ ಯಥಾನ್ಯಾಯಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 4 ||

ದೀರ್ಘಬಾಹುವಿಶಾಲಾಕ್ಷಶ್ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಮ್ಬರಃ |
ಕನ್ದರ್ಪಸಮರೂಪಶ್ಚ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ || 5 ||

ಶಕ್ರಚಾಪನಿಭಂ ಚಾಪಂ ವಿಕೃಷ್ಯ ಕನಕಾಬ್ಜದಮ್ |
ದೀಪ್ತಾನಿಕ್ಕಪತಿ ನಾರಾಚಾನ್ಸರ್ಪಾನಿವ ಮಹಾವಿಷಾನ್ || 6 ||

ನಾದದಾನಂ ಶರಾನ್ಘೋರಾನ್ನ ಮುಂಞ್ಚಂತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ನ ಕಾರ್ಮುಕಂ ವಿಕರ್ಷಂತಂ ರಾಮಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸಂಯುಗೇ || 7 ||

ಹನ್ಯಮಾನಂ ತು ತತ್ಸ್ಮನ್ಯಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಶರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ |
ಇಂದ್ರೇಣೈವೋತ್ತಮಂ ಸಸ್ಯಮಾಹತಂ ತ್ವಶ್ಮವೃಷ್ಟಿಭಿಃ || 8 ||

ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮವೀರ್ಯಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತುರ್ದಶ |
ನಿಹತಾನಿ ಶರೈಸ್ತ್ರೀಕ್ಷೈಸ್ತೇನೈಕೇನ ಪದಾತಿನಾ || 9 ||

ಅರ್ಧಾಧಿಕಮುಹೂರ್ತೇನ ಖರಶ್ಚ ಸಹದೂಷಣಃ |
ಋಷೀಣಾಮಭಯಂ ದತ್ತಂ ಕೃತಕ್ಷೇಮಾಶ್ಚ ದಣ್ಡಕಾಃ || 10 ||

ಏಕಾ ಕಥಂಜ್ಞಾನಂಕ್ತಾಹಂ ಪರಿಭೂಯ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಸ್ತ್ರೀವಧಂ ಶಙ್ಕಮಾನೇನ ರಾಮೇಣ ವಿದಿತಾತ್ಮನಾ ॥ 11 ॥

ಭ್ರಾತಾ ಚಾಸ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾ ಗುಣತಸ್ತುಲ್ಯವಿಕ್ರಮಃ ।
ಅನುರಕ್ತಶ್ಚ ಭಕ್ತಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಾಮ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 12 ॥

ಅಮರ್ಷೀ ದುರ್ಜಯೋ ಜೇತಾ ವಿಕ್ರಾಂತೋ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ಬಲೀ ।
ರಾಮಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೇ ಬಾಹುರ್ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಾಣೋ ಬಹಿಷ್ಚರಃ ॥ 13 ॥

ರಾಮಸ್ಯ ತು ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಧರ್ಮಪತ್ನೀ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ಸೀತಾ ನಾಮ ವರಾರೋಹಾ ವೈದೇಹೀ ತನುಮಧ್ಯಮಾ ॥ 14 ॥

ನೈವ ದೇವೀ ನ ಗಂಧರ್ವಾ ನ ಯಕ್ಷೀ ನ ಚ ಕಿಂನರೀ ।
ತಥಾರೂಪಾ ಮಯಾ ನಾರೀ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಾ ಮಹೀತಲೇ ॥ 15 ॥

ಯಸ್ಯ ಸೀತಾ ಭವೇದ್ಭಾರ್ಯಾ ಯಂ ಚ ಹೃಷ್ಣಾ ಪರಿಷ್ವಜೇತ್ ।
ಅತಿಜೀವೇತ್ ಸರ್ವೇಷು ಲೋಕೇಷ್ವಪಿ ಪುರಂದರಾತ್ ॥ 16 ॥

ಸಾ ಸುಶೀಲಾ ವಪುಃಶ್ಲಾಘ್ಯಾ ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಾ ಭುವಿ ।
ತವಾನುರೂಪಾ ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ತ್ವಂ ಚ ತಸ್ಯಾಸ್ತಥಾ ಪತಿಃ ॥ 17 ॥

ತಾಂ ತು ವಿಸ್ತೀರ್ಣಜಘನಾಂ ಪೀನೋತ್ತುಜ್ಗಪಯೋಧರಾಮ್ ।
ಭಾರ್ಯಾರ್ಥೇ ತು ತವಾನೇತುಮುದ್ಯತಾಹಂ ವರಾನನಾಮ್ ॥ 18 ॥

ತಾಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾದ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಮ್ ।
ಮನ್ಮಥಸ್ಯ ಶರಾಣಾಂ ಚ ತ್ವಂ ವಿಧೇಯೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ॥ 19 ॥

ಯದಿ ತಸ್ಯಾಮಭಿಪ್ರಾಯೋ ಭಾರ್ಯಾರ್ಥೇ ತವ ಜಾಯತೇ ।
ಶೀಘ್ರಮುದ್ಧ್ರಯತಾಂ ಪಾದೋ ಜಯಾರ್ಥಮಿಹ ದಕ್ಷಿಣಃ ॥ 20 ॥

ಕುರು ಪ್ರಿಯಂ ತಥಾ ತೇಷಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ ।
ವಧಾತ್ತಸ್ಯ ನೃಶಂಸಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯಾಶ್ರಮವಾಸಿನಃ ॥ 21 ॥

ತಂ ಶರೈರ್ನಿಶಿತೈರ್ಹತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾರಥಮ್ |
ಹತನಾಥಾಂ ಸುಖಂ ಸೀತಾಂ ಯಥಾವದುಪಭೋಕ್ಷ್ಯಸೇ || 22 ||

ರೋಚತೇ ಯದಿ ತೇ ವಾಕ್ಯಂ ಮಮೈತದ್ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ |
ಕ್ರಿಯತಾಂ ನಿರ್ವಿಶಜ್ಞೇನ ವಚನಂ ಮಮ ರಾಘವ || 23 ||

ನಿಶಮ್ಯ ರಾಮೇಣ ಶರೈರಜಿಹ್ಮಗೈರ್-
ಹತಾಞ್ಜನಸ್ಥಾನಗತಾನ್ನಿಶಾಚರಾನ್ |
ಖರಂ ಚ ಬುದ್ಧ್ವಾ ನಿಹತಂ ಚ ದೂಷಣಮ್
ತ್ವಮದ್ಯ ಕೃತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪತ್ತಮರ್ಹಸಿ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೇ
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ವಾಕ್ಯಂ ತಚ್ಛ್ರವಾ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ಸಚಿವಾನಭ್ಯನುಜ್ಞಾಯ ಕಾರ್ಯಂ ಬುದ್ಧ್ವಾ ಜಗಾಮ ಹ ॥ ೧ ॥

ತತ್ಕಾರ್ಯಮನುಗಮ್ಯಾಥ ಯಥಾವದುಪಲಭ್ಯ ಚ ।
ದೋಷಾಣಾಂ ಚ ಗುಣಾನಾಂ ಚ ಸಮ್ಪ್ರಧಾರ್ಯ ಬಲಾಬಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಇತಿ ಕರ್ತವ್ಯಮಿತ್ಯೇವ ಕೃತ್ವಾ ನಿಶ್ಚಯಮಾತ್ಮನಃ ।
ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಸ್ತತೋ ರಮ್ಯಾಂ ಯಾನಶಾಲಾಂ ಜಗಾಮ ಹ ॥ ೩ ॥

ಯಾನಶಾಲಾಂ ತತೋ ಗತ್ವಾ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಸೂತಂ ಸಂಜ್ಞೋದಯಾಮಾಸ ರಥಃ ಸಂಯುಜ್ಯತಾಮಿತಿ ॥ ೪ ॥

ಏವಮುಕ್ತಃ ಕ್ಷಣೇನೈವ ಸಾರಥಿರ್ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ ।
ರಥಂ ಸಂಯೋಜಯಾಮಾಸ ತಸ್ಯಾಭಿಮತಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೫ ॥

ಕಾಂಕ್ಷಾನಂ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಕಾಮಗಂ ರತ್ನಭೂಷಿತಮ್ ।
ಪಿಶಾಚವದನೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಖರೈಃ ಕನಕಭೂಷಣೈಃ ॥ ೬ ॥

ಮೇಘಪ್ರತಿಮನಾದೇನ ಸ ತೇನ ಧನದಾನುಜಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಯಯೌ ನದನದೀಪತಿಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸ ಶ್ವೇತಬಾಲವ್ಯಸನಃ ಶ್ವೇತಚ್ಛತ್ರೋ ದಶಾನನಃ ।
ಸ್ನಿಗ್ಧವೈದೂರ್ಯಸಂಜ್ಞಾಶಸ್ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಭೂಷಣಃ ॥ ೮ ॥

ದಶಾಸ್ಯೋ ವಿಂಶತಿಭುಜೋ ದರ್ಶನೀಯ ಪರಿಚ್ಛದಃ ।
ತ್ರಿದಶಾರಿಮುರ್ನೀಂದ್ರಘೋ ದಶಶೀರ್ಷ ಇವಾದ್ರಿರಾಟ್ ॥ ೯ ॥

ಕಾಮಗಂ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಶುಶುಭೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ವಿದ್ಯುನ್ಮುಗ್ಧಲವಾನೈಃ ಸಬಲಾಕ ಇವಾಮ್ಬರೇ ॥ ೧೦ ॥

ಸಶೈಲಂ ಸಾಗರಾನೂಪಂ ವೀರ್ಯವಾನವಲೋಕಯನ್ |
ನಾನಾಪುಷ್ಪಫಲೈರ್ವೃಕ್ಷೈರನುಕೀರ್ಣಂ ಸಹಸ್ರಶಃ || 11 ||

ಶೀತಮಜ್ಜಲತೋಯಾಭಿಃ ಪದ್ಮಿನೀಭಿಃ ಸಮನ್ತತಃ |
ವಿಶಾಲೈರಾಶ್ರಮಪದ್ಯೈರ್ವೇದಿಮದ್ಭಿಃ ಸಮಾವೃತಮ್ || 12 ||

ಕದಲ್ಯಾಢಕಿಸಮ್ಪಾದಂ ನಾಲಿಕೇರೋಪಶೋಭಿತಮ್ |
ಸಾಲೈಸ್ತಾಲೈಸ್ತಮಾಲೈಶ್ಚ ತರುಭಿಶ್ಚ ಸುಪುಷ್ಪಿತೈಃ || 13 ||

ಅತ್ಯಂತನಿಯತಾಹಾರೈಃ ಶೋಭಿತಂ ಪರಮರ್ಷಿಭಿಃ |
ನಾಗೈಃ ಸುಪರ್ಣೈರ್ಗರ್ಭವೈಃ ಕಿಂನರೈಶ್ಚ ಸಹಸ್ರಶಃ || 14 ||

ಜಿತಕಾಮೈಶ್ಚ ಸಿದ್ಧೈಶ್ಚ ಚಾಮಣೈಶ್ಚೋಪಶೋಭಿತಮ್ |
ಆಜೈರ್ವೈಖಾನಸೈರ್ಮಾಷೈರ್ವಾಲಖಿಲೈರ್ಮರೀಚಿಪೈಃ || 15 ||

ದಿವ್ಯಾಭರಣಮಾಲಾಭಿದಿವ್ಯರೂಪಾಭಿರಾವೃತಮ್ |
ಕ್ರೀಡಾ ರತಿವಿಧಿಜ್ಞಾಭಿರಪ್ಸರೋಭಿಃ ಸಹಸ್ರಶಃ || 16 ||

ಸೇವಿತಂ ದೇವಪತ್ನೀಭಿಃ ಶ್ರೀಮತೀಭಿಃ ಶ್ರಿಯಾ ವೃತಮ್ |
ದೇವದಾನವಸಂಘೈಶ್ಚ ಚರಿತಂ ತ್ವಮ್ಮತಾಶಿಭಿಃ || 17 ||

ಹಂಸಕ್ರಾಂಚಪ್ಲವಾಕೀರ್ಣಂ ಸಾರಸೈಃ ಸಮ್ಪ್ರಣಾದಿತಮ್ |
ವೈದೂರ್ಯಪ್ರಸ್ತರಂ ರಮ್ಯಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಂ ಸಾಗರತೇಜಸಾ || 18 ||

ಪಾಣ್ಡುರಾಣಿ ವಿಶಾಲಾನಿ ದಿವ್ಯಮಾಲಯುತಾನಿ ಚ |
ತೂರ್ಯಗೀತಾಭಿಜುಷ್ಪಾನಿ ವಿಮಾನಾನಿ ಸಮನ್ತತಃ || 19 ||

ತಪಸಾ ಜಿತಲೋಕಾನಾಂ ಕಾಮಗಾನ್ಯಭಿಸಮ್ಪ್ರತನ್ |
ಗಂಧರ್ವಾಪ್ಸರಸಶೈಶ್ಚ ದದರ್ಶ ಧನದಾನುಜಃ || 20 ||

ನಿರ್ಯಾಸರಸಮೂಲಾನಾಂ ಚಂದನಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ವನಾನಿ ಪಶ್ಯನ್ಸಾಮ್ಯಾನಿ ಘ್ರಾಣತ್ಪ್ರತಿಕರಾಣಿ ಚ || 21 ||

ಅಗರೂಣಾಂ ಚ ಮುಖ್ಯಾನಾಂ ವನಾನುಪವನಾನಿ ಚ ।
ತಕ್ಕೋಲಾನಾಂ ಚ ಜಾತ್ಯಾನಾಂ ಫಲಾನಾಂ ಚ ಸುಗಂಧಿನಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಚ ತಮಾಲಸ್ಯ ಗುಲ್ಮಾನಿ ಮರಿಚಸ್ಯ ಚ ।
ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಚ ಸಮೂಹಾನಿ ಶುಷ್ಯಮಾಣಾನಿ ತೀರತಃ ॥ 23 ॥

ಶಜ್ಜಾನಾಂ ಪ್ರಸ್ತರಂ ಚೈವ ಪ್ರವಾಲನಿಚಯಂ ತಥಾ ।
ಕಾಂಚಾನಾನಿ ಚ ಶೈಲಾನಿ ರಾಜತಾನಿ ಚ ಸರ್ವಶಃ ॥ 24 ॥

ಪ್ರಸ್ರವಾಣಿ ಮನೋಜ್ಞಾನಿ ಪ್ರಸನ್ನಾನಿ ಹೃದಾನಿ ಚ ।
ಧನಧಾನ್ಯೋಪಪನ್ನಾನಿ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನೈರಾವೃತಾನಿ ಚ ॥ 25 ॥

ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಗಾಥಾನಿ ನಗರಾಣ್ಯವಲೋಕಯನ್ ।
ತಂ ಸಮಂ ಸರ್ವತಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಂ ಮೃದುಸಂಸ್ಪರ್ಶಮಾರುತಮ್ ॥ 26 ॥

ಅನೂಪಂ ಸಿಂಧುರಾಜಸ್ಯ ದದರ್ಶ ತ್ರಿದಿವೋಪಮಮ್ ।
ತತ್ರಾಪಶ್ಯತ್ಸ ಮೇಘಾಭಂ ನ್ಯಗ್ರೋಧಮೃಷಿಭಿವೃತಮ್ ॥ 27 ॥

ಸಮನ್ತಾದ್ಯಸ್ಯ ತಾಃ ಶಾಖಾಃ ಶತಯೋಜನಮಾಯತಾಃ ।
ಯಸ್ಯ ಹಸ್ತಿನಮಾದಾಯ ಮಹಾಕಾಯಂ ಚ ಕಚ್ಚಪಮ್ ।
ಭಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಗರುಡಃ ಶಾಖಾಮಾಜಗಾಮ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 28 ॥

ತಸ್ಯ ತಾಂ ಸಹಸಾ ಶಾಖಾಂ ಭಾರೇಣ ಪತಗೋತ್ತಮಃ ।
ಸುಪರ್ಣಃ ಪರ್ಣಬಹುಲಾಂ ಬಭೞ್ಜಾಥ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 29 ॥

ತತ್ರ ವೈಖಾನಸಾ ಮಾಷಾ ವಾಲಖಿಲ್ಯಾ ಮರೀಚಿಪಾಃ ।
ಅಜಾ ಬಭೂವುರ್ಧೂಮ್ರಾಶ್ಚ ಸಜ್ಗತಾಃ ಪರಮರ್ಷಯಃ ॥ 30 ॥

ತೇಷಾಂ ದಯಾರ್ಥಂ ಗರುಡಸ್ತಾಂ ಶಾಖಾಂ ಶತಯೋಜನಾಮ್ ।
ಜಗಾಮಾದಾಯ ವೇಗೇನ ತೌ ಚೋಭೌ ಗಜಕಚ್ಛಪೌ ॥ 31 ॥

ಏಕಪಾದೇನ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ತದಾಮಿಷಮ್ ।
ನಿಷಾದವಿಷಯಂ ಹತ್ವಾ ಶಾಖಿಯಾ ಪತಗೋತ್ತಮಃ ।

ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಮೋಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಮುನೀನ್ || 32 ||

ಸ ತೇನೈವ ಪ್ರಹರ್ಷೇಣ ದ್ವಿಗುಣೀಕೃತವಿಕ್ರಮಃ |
ಅಮೃತಾನಯನಾರ್ಥಂ ವೈ ಚಕಾರ ಮತಿಮಾನ್ಮತಿಮ್ || 33 ||

ಅಯೋಜಾಲಾನಿ ನಿರ್ಮಥ್ಯ ಭಿತ್ತಾ ರತ್ನಗೃಹಂ ವರಮ್ |
ಮಹೇಂದ್ರಭವನಾದ್ಗುಪ್ತಮಾಜಹಾರಾಮೃತಂ ತತಃ || 34 ||

ತಂ ಮಹರ್ಷಿಗಣೈರ್ಜುಷ್ಪಂ ಸುಪರ್ಣಕೃತಲಕ್ಷಣಮ್ |
ನಾಮ್ನಾ ಸುಭದ್ರಂ ನ್ಯಗ್ರೋಧಂ ದದರ್ಶ ಧನದಾನುಜಃ || 35 ||

ತಂ ತು ಗತ್ವಾ ಪರಂ ಪಾರಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ನದೀಪತೇಃ |
ದದರ್ಶಾಶ್ರಮಮೇಕಾಂತೇ ಪುಣ್ಯೇ ರಮ್ಯೇ ವನಾಂತರೇ || 36 ||

ತತ್ರ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಧರಂ ಜಟಾವಲ್ಕಲಧಾರಿಣಮ್ |
ದದರ್ಶ ನಿಯತಾಹಾರಂ ಮಾರೀಚಂ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಮ್ || 37 ||

ಸ ರಾವಣಃ ಸಮಾಗಮ್ಯ ವಿಧಿವತ್ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ |
ತತಃ ಪಶ್ಚಾದಿದಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ || 38 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಸ್ತ್ರಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮಾರೀಚ ಶ್ರೂಯತಾಂ ತಾತ ವಚನಂ ಮಮ ಭಾಷತಃ ।
ಆರ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಮಮ ಚಾರ್ತಸ್ಯ ಭವಾನ್ದಿ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ॥ ೧ ॥

ಜಾನೀಷೇ ತ್ವಂ ಜನಸ್ಥಾನಂ ಭ್ರಾತಾ ಯತ್ರ ಖರೋ ಮಮ ।
ದೂಷಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸ್ವಸಾ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ಚ ಮೇ ॥ ೨ ॥

ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಕ್ಷಸಃ ಪಿಶಿತಾಶನಃ ।
ಅನ್ಯೇ ಚ ಬಹವಃ ಶೂರಾ ಲಬ್ಧಲಕ್ಷಾ ನಿಶಾಚರಾಃ ॥ ೩ ॥

ವಸಂತಿ ಮನ್ನಿಯೋಗೇನ ಅಧಿವಾಸಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಬಾಧಮಾನಾ ಮಹಾರಣ್ಯೇ ಮುನೀನ್ಯೇ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಃ ॥ ೪ ॥

ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಶೂರಾಣಾಂ ಲಬ್ಧಲಕ್ಷಾಣಾಂ ಖಿರಚಿತ್ತಾನುವರ್ತಿನಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ತೇ ತ್ವಿದಾನೀಂ ಜನಸ್ಥಾನೇ ವಸಮಾನಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಸಜ್ಞತಾಃ ಪರಮಾಯತ್ತಾ ರಾಮೇಣ ಸಹ ಸಂಯುಗೇ ॥ ೬ ॥

ತೇನ ಸಂಜಾತರೋಷೇಣ ರಾಮೇಣ ರಣಮೂರ್ಧನಿ ।
ಅನುಕ್ತ್ವಾ ಪರುಷಂ ಕಿಂಚಿಚ್ಛರೈರ್ವ್ಯಾಪಾರಿತಂ ಧನುಃ ॥ ೭ ॥

ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ನಿಹತಾನಿ ಶರೈಸ್ತ್ರಿಕ್ಷ್ಮರ್ಮಾನುಷೇಣ ಪದಾತಿನಾ ॥ ೮ ॥

ಖಿರಶ್ಚ ನಿಹತಃ ಸಜ್ಞ್ಯೇ ದೂಷಣಶ್ಚ ನಿಪಾತಿತಃ ।
ಹತ್ವಾ ತ್ರಿಶಿರಸಂ ಚಾಪಿ ನಿರ್ಭಯಾ ದಂಡಕಾಃ ಕೃತಾಃ ॥ ೯ ॥

ಪಿತ್ರಾ ನಿರಸ್ತಃ ಕೃದ್ಧೇನ ಸಭಾರ್ಯಃ ಕ್ಷೀಣಜೀವಿತಃ ।

ಸ ಹನ್ತಾ ತಸ್ಯ ಸೈನ್ಯಸ್ಯ ರಾಮಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಪಾಂಸನಃ || 10 ||

ಅಶೀಲಃ ಕರ್ಕಶಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೋ ಮೂರ್ಖೋ ಲುಬ್ಧೋಽಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ತೃಕ್ತಧರ್ಮಸ್ತ್ವಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಭೂತಾನಾಮಹಿತೇ ರತಃ || 11 ||

ಯೇನ ವೈರಂ ವಿನಾರಣ್ಯೇ ಸತ್ತ್ವಮಾಶ್ರಿತೃ ಕೇವಲಮ್ |
ಕರ್ಣನಾಸಾಪಹಾರೇಣ ಭಗಿನೀ ಮೇ ವಿರೂಪಿತಾ || 12 ||

ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಂ ಜನಸಾಧನಾತ್ಸೀತಾಂ ಸುರಸುತೋಪಮಾಮ್ |
ಆನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ಸಹಾಯಸ್ತತ್ರ ಮೇ ಭವ || 13 ||

ತ್ವಯಾ ಹ್ಯಹಂ ಸಹಾಯೇನ ಪಾರ್ಶ್ವಸೈನ ಮಹಾಬಲ |
ಭ್ರಾತೃಭಿಶ್ಚ ಸುರಾನ್ಯುದ್ಧೇ ಸಮಗ್ರಾನ್ನಾಭಿಚಿಂತಯೇ || 14 ||

ತತ್ಸಹಾಯೋ ಭವ ತ್ವಂ ಮೇ ಸಮರ್ಥೋ ಹ್ಯಸಿ ರಾಕ್ಷಸ |
ವೀರ್ಯೇ ಯುದ್ಧೇ ಚ ದರ್ಪೇ ಚ ನ ಹ್ಯಸ್ತಿ ಸದೃಶಸ್ತವ || 15 ||

ಏತದರ್ಥಮಹಂ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತ್ವತ್ಸಮೀಪಂ ನಿಶಾಚರ |
ಶೃಣು ತತ್ಕರ್ಮ ಸಾಹಾಯ್ಯೇ ಯತ್ಕಾರ್ಯಂ ವಚನಾನ್ಮಮ || 16 ||

ಸೌವರ್ಣಸ್ತ್ವಂ ಮೃಗೋ ಭೂತ್ವಾ ಚಿತ್ರೋ ರಜತಬಿಂದುಭಿಃ |
ಆಶ್ರಮೇ ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರಮುಖೇ ಚರ || 17 ||

ತ್ವಾಂ ತು ನಿಃಸಂಶಯಂ ಸೀತಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ಮೃಗರೂಪಿಣಮ್ |
ಗೃಹ್ಯತಾಮಿತಿ ಭರ್ತಾರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚಾಭಿಧಾಸ್ಯತಿ || 18 ||

ತತಸ್ತಯೋರಪಾಯೇ ತು ಶೂನ್ಯೇ ಸೀತಾಂ ಯಥಾಸುಖಮ್ |
ನಿರಾಬಾಧೋ ಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಹುಶ್ಚಂದ್ರಪ್ರಭಾಮಿವ || 19 ||

ತತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಸುಖಂ ರಾಮೇ ಭಾರ್ಯಾಹರಣಕರ್ಶಿತೇ |
ವಿಸ್ರಬ್ಧಂ ಪ್ರಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಕೃತಾರ್ಥೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 20 ||

ತಸ್ಯ ರಾಮಕಥಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾರೀಚಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |

ಶುಷ್ಕಂ ಸಮಭವದ್ವಕ್ತ್ರಂ ಪರಿತ್ರಸ್ತೋ ಬಭೂವ ಚ || 21 ||

ಸ ರಾವಣಂ ತ್ರಸ್ತವಿಷಣ್ಣಚೇತಾ
ಮಹಾವನೇ ರಾಮಪರಾಕ್ರಮಜ್ಞಃ |
ಕೃತಾಞ್ಜಲಿಸ್ತತ್ತ್ವಮುವಾಚ ವಾಕ್ಯಮ್
ಹಿತಂ ಚ ತಸ್ಮೈ ಹಿತಮಾತ್ಮನಶ್ಚ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಮಾರೀಚೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮ್ || 1 ||

ಸುಲಭಾಃ ಪುರುಷಾ ರಾಜನ್ಯತತಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಃ |
ಅಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಚ ಪಥ್ಯಸ್ಯ ವಕ್ತಾ ಶ್ರೋತಾ ಚ ದುರ್ಲಭಃ || 2 ||

ನ ನೂನಂ ಬುಧ್ಯಸೇ ರಾಮಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಗುಣೋನ್ನತಮ್ |
ಅಯುಕ್ತಚಾರಶ್ಚಪಲೋ ಮಹೇಂದ್ರವರುಣೋಪಮಮ್ || 3 ||

ಅಪಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ಭವೇತ್ತಾತ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭುವಿ ರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಅಪಿ ರಾಮೋ ನ ಸಂಜುಕ್ತಃ ಕುರ್ಯಾಲ್ಲೋಕಮರಾಕ್ಷಸಮ್ || 4 ||

ಅಪಿ ತೇ ಜೀವಿತಾಂತಾಯ ನೋತ್ಪನ್ನಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಅಪಿ ಸೀತಾ ನಿಮಿತ್ತಂ ಚ ನ ಭವೇದ್ವ್ಯಸನಂ ಮಹತ್ || 5 ||

ಅಪಿ ತ್ವಾಮೀಶ್ವರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕಾಮವೃತ್ತಂ ನಿರಜುಕ್ತಮ್ |
ನ ವಿನಶ್ಯೇತ್ಪುರೀ ಲಜಾ ತ್ವಯಾ ಸಹ ಸರಾಕ್ಷಸಾ || 6 ||

ತ್ವದ್ವಿಧಃ ಕಾಮವೃತ್ತೋ ಹಿ ದುಃಶೀಲಃ ಪಾಪಮನ್ವ್ರಿತಃ |
ಆತ್ಮಾನಂ ಸ್ವಜನಂ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಸ ರಾಜಾ ಹನ್ತಿ ದುರ್ಮತಿಃ || 7 ||

ನ ಚ ಪಿತ್ರಾ ಪರಿತ್ಯಕ್ತೋ ನಾಮರ್ಯಾದಃ ಕಥಿಷ್ಯನ |
ನ ಲುಬ್ಧೋ ನ ಚ ದುಃಶೀಲೋ ನ ಚ ಕ್ಷತ್ರಿಯಪಾಂಸನಃ || 8 ||

ನ ಚ ಧರ್ಮಗುಣೈರ್ಹೀನೈಃ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಃ |
ನ ಚ ತೀಕ್ಷ್ಣೋ ಹಿ ಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಹಿತೇ ರತಃ || 9 ||

ವಿಚ್ಛಿಂತಂ ಪಿತರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೈಕೇಯಾ ಸತ್ಯವಾದಿನಮ್ |
ಕರಿಷ್ಯಾಮೀತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತತಃ ಪ್ರವ್ರಜಿತೋ ವನಮ್ || 10 ||

ಕೈಕೇಯಾಃ ಪ್ರಿಯಕಾಮಾರ್ಥಂ ಪಿತುರ್ದಶರಥಸ್ಯ ಚ |
ಹಿತ್ವಾ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಭೋಗಾಂಶ್ಚ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ದಣ್ಡಕಾವನಮ್ || 11 ||

ನ ರಾಮಃ ಕರ್ಕಶಸ್ತಾತ ನಾವಿದ್ವಾನ್ನಾಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಅನ್ಯತಂ ನ ಶ್ರುತಂ ಚೈವ ನೈವ ತ್ವಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 12 ||

ರಾಮೋ ವಿಗ್ರಹವಾನ್ಧರ್ಮಃ ಸಾಧುಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ರಾಜಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ದೇವಾನಾಮಿವ ವಾಸವಃ || 13 ||

ಕಥಂ ತ್ವಂ ತಸ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ರಕ್ಷಿತಾಂ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ |
ಇಚ್ಛಸಿ ಪ್ರಸಭಂ ಹರ್ತುಂ ಪ್ರಭಾಮಿವ ವಿವಸ್ವತಃ || 14 ||

ಶರಾರ್ಚಿಷಮನಾಧೃಷ್ಯಂ ಚಾಪಖಡ್ಗೇಂದ್ರನಂ ರಣೇ |
ರಾಮಾಗ್ನಿಂ ಸಹಸಾ ದೀಪ್ತಂ ನ ಪ್ರವೇಷ್ವಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ || 15 ||

ಧನುರ್ವ್ಯಾದಿತದೀಪ್ತಾಸ್ಯಂ ಶರಾರ್ಚಿಷಮಮರ್ಷಣಮ್ |
ಚಾಪಬಾಣಧರಂ ವೀರಂ ಶತ್ರುಸೇನಾಪಹಾರಿಣಮ್ || 16 ||

ರಾಜ್ಯಂ ಸುಖಂ ಚ ಸನ್ತ್ಯಜ್ಯ ಜೀವಿತಂ ಚೇಷ್ಟಮಾತ್ಮನಃ |
ನಾತ್ರಾಸಾದಯಿತುಂ ತಾತ ರಾಮಾನ್ತಕಮಿಹಾರ್ಹಸಿ || 17 ||

ಅಪ್ರಮೇಯಂ ಹಿ ತತ್ತೇಜೋ ಯಸ್ಯ ಸಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ನ ತ್ವಂ ಸಮರ್ಥಸ್ತಾಂ ಹರ್ತುಂ ರಾಮಚಾಪಾಶ್ರಯಾಂ ವನೇ || 18 ||

ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಪ್ರಿಯತರಾ ಭಾರ್ಯಾ ನಿತ್ಯಮನುವ್ರತಾ |
ದೀಪ್ತಸ್ಯೇವ ಹುತಾಶಸ್ಯ ಶಿಖಾ ಸೀತಾ ಸುಮಧ್ಯಮಾ || 19 ||

ಕಿಮುದ್ಯಮಂ ವ್ಯರ್ಥಮಿಮಂ ಕೃತ್ವಾ ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ |
ದೃಷ್ಟಶ್ಚೇತ್ತ್ವಂ ರಣೇ ತೇನ ತದನ್ತಂ ತವ ಜೀವಿತಮ್ |
ಜೀವಿತಂ ಚ ಸುಖಂ ಚೈವ ರಾಜ್ಯಂ ಚೈವ ಸುದುರ್ಲಭಮ್ || 20 ||

ಸ ಸರ್ವೈಃ ಸಚಿವೈಃ ಸಾರ್ಥಂ ವಿಭೀಷಣಪುರಸ್ಕೃತೈಃ |
ಮನ್ತ್ರಯಿತ್ವಾ ತು ಧರ್ಮಿಷ್ಠೈಃ ಕೃತ್ವಾ ನಿಶ್ಚಯಮಾತ್ಮನಃ || 21 ||

ದೋಷಾಣಾಂ ಚ ಗುಣಾನಾಂ ಚ ಸಮ್ಪ್ರಧಾಯ ಬಲಾಬಲಮ್ ।
ಆತ್ಮನಶ್ಚ ಬಲಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ ತತ್ತ್ವತಃ ।
ಹಿತಂ ಹಿ ತವ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಕ್ಷಮಂ ತ್ವಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 22 ॥

ಅಹಂ ತು ಮನ್ಯೇ ತವ ನ ಕ್ಷಮಂ ರಣೇ
ಸಮಾಗಮಂ ಕೋಸಲರಾಜಸೂನುನಾ ।
ಇದಂ ಹಿ ಭೂಯಃ ಶೃಣು ವಾಕ್ಯಮುತ್ತಮಮ್
ಕ್ಷಮಂ ಚ ಯುಕ್ತಂ ಚ ನಿಶಾಚರಾಧಿಪ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಾಶ್ವತಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಕದಾಚಿದಪ್ಯಹಂ ವೀರ್ಯಾತ್ಪರ್ಯಟನ್ಮೃಧಿವೀಮಿಮಾಮ್ ।
ಬಲಂ ನಾಗಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಧಾರಯನ್ಪರ್ವತೋಪಮಃ ॥೧॥

ನೀಲಜೀಮೂತಸಜ್ಜಾಶಸ್ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಕುಣ್ಡಲಃ ।
ಭಯಂ ಲೋಕಸ್ಯ ಜನಯನ್ಕಿರೀಟೀ ಪರಿಘಾಯುಧಃ ।
ವ್ಯಚರಂ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಮೃಷಿಮಾಂಸಾನಿ ಭಕ್ಷಯನ್ ॥೨॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಥ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಮದ್ವಿತ್ರಸ್ತೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಸ್ವಯಂ ಗತಾಽ ದಶರಥಂ ನರೇನ್ದ್ರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೩॥

ಅಯಂ ರಕ್ಷತು ಮಾಂ ರಾಮಃ ಪರ್ವಕಾಲೇ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಮಾರೀಚಾನ್ಮೇ ಭಯಂ ಘೋರಂ ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ನರೇಶ್ವರ ॥೪॥

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಭಾಗಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಮಹಾಮುನಿಮ್ ॥೫॥

ಊನ ಷೋಡಶ ವರ್ಷೋಽಯಮಕೃತಾಸ್ತೃಷ್ಠ ರಾಘವಃ ।
ಕಾಮಂ ತು ಮಮ ಯತ್ಸೃನ್ಯಂ ಮಯಾ ಸಹ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ।
ಬಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಶತ್ರುಂ ತವ ಯಥೇಪ್ಸಿತಮ್ ॥೬॥

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತಃ ಸ ಮುನೀ ರಾಜಾನಂ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ ।
ರಾಮಾನ್ನಾನ್ಯದ್ಬಲಂ ಲೋಕೇ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ॥೭॥

ಬಾಲೋಽಪ್ಯೇಷ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸಮರ್ಥಸ್ತಸ್ಯ ನಿಗ್ರಹೇ ।
ಗಮಿಷ್ಯೇ ರಾಮಮಾದಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ತೇಽಸ್ತು ಪರಂತಪಃ ॥೮॥

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸ ಮುನಿಸ್ತಮಾದಾಯ ನೃಪಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಜಗಾಮ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಮ್ ॥೯॥

ತಂ ತದಾ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಯಜ್ಞಮುದ್ದಿಶ್ಯ ದೀಕ್ಷಿತಮ್ |
ಬಭೂವಾವಸ್ಥಿತೋ ರಾಮಶ್ಚಿತ್ರಂ ವಿಸ್ಫಾರಯನ್ದನುಃ || 10 ||

ಅಜಾತವ್ಯಂಜನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಬಾಲಃ ಶ್ಯಾಮಃ ಶುಭೇಕ್ಷಣಃ |
ಏಕವಸ್ತ್ರಧರೋ ಧನ್ವೀ ಶಿಖೀ ಕನಕಮಾಲಯಾ || 11 ||

ಶೋಭಯನ್ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಂ ದೀಪ್ತೇನ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ |
ಅದೃಶ್ಯತ ತದಾ ರಾಮೋ ಬಾಲಚಂದ್ರ ಇವೋದಿತಃ || 12 ||

ತತೋಽಹಂ ಮೇಘಸಂಜಾತಸ್ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಕುಣ್ಡಲಃ |
ಬಲೀ ದತ್ತವರೋ ದರ್ಪಾದಾಜಗಾಮ ತದಾಶ್ರಮಮ್ || 13 ||

ತೇನ ದೃಷ್ಟಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಹಂ ಸಹಸೈವೋದ್ಯತಾಯುಧಃ |
ಮಾಂ ತು ದೃಷ್ಟಾಂತ್ವ ಧನುಃ ಸಜ್ಯಮಸಮಾಭ್ರಂತಶ್ಚಕಾರ ಹ || 14 ||

ಅವಜಾನನ್ನಹಂ ಮೋಹಾದ್ಬಾಲೋಽಯಮಿತಿ ರಾಘವಮ್ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ತಾಂ ವೇದಿಮಧ್ಯಧಾವಂ ಕೃತತ್ವರಃ || 15 ||

ತೇನ ಮುಕ್ತಸ್ತತೋ ಬಾಣಃ ಶಿತಃ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ |
ತೇನಾಹಂ ತಾಡಿತಃ ಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಸಮುದ್ರೇ ಶತಯೋಜನೇ || 16 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಶರವೇಗೇನ ನಿರಸ್ತೋ ಭ್ರಾಂತಚೇತನಃ |
ಪಾತಿತೋಽಹಂ ತದಾ ತೇನ ಗಂಭೀರೇ ಸಾಗರಾಮ್ಭಸಿ |
ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಚಿರಾತ್ತಾತ ಲಜಾಂ ಪ್ರತಿ ಗತಃ ಪುರೀಮ್ || 17 ||

ಏವಮಸ್ಮಿ ತದಾ ಮುಕ್ತಃ ಸಹಾಯಾಸ್ತೇ ನಿಪಾತಿತಾಃ |
ಅಕೃತಾಸ್ತ್ರೇಣ ರಾಮೇಣ ಬಾಲೇನಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ || 18 ||

ತನ್ಮಯಾ ವಾರ್ಯಮಾಣಸ್ತ್ವಂ ಯದಿ ರಾಮೇಣ ವಿಗ್ರಹಮ್ |
ಕರಿಷ್ಯಸ್ಯಾಪದಂ ಘೋರಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಶಿಷ್ಯಸಿ || 19 ||

ಕ್ರೀಡಾ ರತಿವಿಧಿಜ್ಞಾನಾಂ ಸಮಾಜೋತ್ಸವಶಾಲಿನಾಮ್ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ಚೈವ ಸಂತಾಪಮನರ್ಥಂ ಚಾಹರಿಷ್ಯಸಿ || 20 ||

ಹರ್ಮ್ಯಪ್ರಾಸಾದಸಮ್ಭಾಧಾಂ ನಾನಾರತ್ನವಿಭೂಷಿತಾಮ್ ।
ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ಪುರಿಂ ಲಜ್ಜಾಂ ವಿನಷ್ಟಾಂ ಮೈಥಿಲೀಕೃತೇ ॥ 21 ॥

ಅಕುರ್ವನ್ಮೋಽಪಿ ಪಾಪಾನಿ ಶುಚಯಃ ಪಾಪಸಂಶ್ರಯಾತ್ ।
ಪರಪಾಪೈರ್ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಮತ್ಸ್ಯಾ ನಾಗಹೃದೇ ಯಥಾ ॥ 22 ॥

ದಿವ್ಯಚಂದನದಿಗ್ಧಾಂಗಾನ್ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಾನ್ ।
ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸ್ಯಭಿಹತಾನೂಭಮೌ ತವ ದೋಷಾತ್ತು ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ॥ 23 ॥

ಹೃತದಾರಾನ್ಸದಾರಾಂಶ್ಚ ದಶವಿದ್ರವತೋ ದಿಶಃ ।
ಹತಶೇಷಾನಶರಣಾನ್ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ನಿಶಾಚರಾನ್ ॥ 24 ॥

ಶರಜಾಲಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಾಮಗ್ನಿಜ್ವಾಲಾಸಮಾವೃತಾಮ್ ।
ಪ್ರದಗ್ಧಭವನಾಂ ಲಜ್ಜಾಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ತ್ವಮಸಂಶಯಮ್ ॥ 25 ॥

ಪ್ರಮದಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ತವ ರಾಜನ್ವರಿಗ್ರಹಃ ।
ಭವ ಸ್ವದಾರನಿರತಃ ಸ್ವಕುಲಂ ರಕ್ಷರಾಕ್ಷಸ ॥ 26 ॥

ಮಾನಂ ವೃದ್ಧಿಂ ಚ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಜೀವಿತಂ ಚೇಷ್ಟಮಾತ್ಮನಃ ।
ಯದೀಚ್ಛಸಿ ಚರಂ ಭೋಕ್ತುಂ ಮಾ ಕೃಥಾ ರಾಮ ವಿಪ್ರಿಯಮ್ ॥ 27 ॥

ನಿವಾರ್ಯಮಾಣಃ ಸುಹೃದಾ ಮಯಾ ಭೃಶಮ್
ಪ್ರಸಹ್ಯ ಸೀತಾಂ ಯದಿ ಧರ್ಷಯಿಷ್ಯಸಿ ।
ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಕ್ಷೀಣಬಲಃ ಸಬಾನ್ಧವೋ
ಯಮಕ್ಷಯಂ ರಾಮಶರಾತ್ತಜೀವಿತಃ ॥ 28 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮಸ್ಮಿ ತದಾ ಮುಕ್ತಃ ಕಥಂಜ್ಞಾತೇನ ಸಂಯುಗೇ ।
ಇದಾನೀಮಪಿ ಯದ್ವ್ಯತ್ತಂ ತಚ್ಛೃಣುಷ್ವ ಯದುತ್ತರಮ್ ॥ ೧ ॥

ರಾಕ್ಷಸಾಭ್ಯಾಮಹಂ ದ್ವಾಭ್ಯಾಮನಿರ್ವಿಣ್ಣಸ್ತಥಾ ಕೃತಃ ।
ಸಹಿತೋ ಮೃಗರೂಪಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ದಣ್ಡಕಾವನಮ್ ॥ ೨ ॥

ದೀಪ್ತಜಿಹ್ವೋ ಮಹಾಕಾಯಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಶೃಣೋಗ್ಗೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ವ್ಯಚರಂದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಂ ಮಾಂಸಭಕ್ಷೋ ಮಹಾಮೃಗಃ ॥ ೩ ॥

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರೇಷು ತೀರ್ಥೇಷು ಚೈತ್ಯವೃಕ್ಷೇಷು ರಾವಣ ।
ಅತ್ಯಂತಘೋರೋ ವ್ಯಚರಂಸ್ತಾಪಸಾಂಸ್ತಾನ್ಪ್ರಧರ್ಷಯನ್ ॥ ೪ ॥

ನಿಹತ್ಯ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ತಾಪಸಾನ್ದರ್ಮಚಾರಿಣಃ ।
ರುಧಿರಾಣಿ ಪಿಬಂಸ್ತೇಷಾಂ ತಥಾ ಮಾಂಸಾನಿ ಭಕ್ಷಯನ್ ॥ ೫ ॥

ಋಷಿಮಾಂಸಾಶನಃ ಕ್ರೂರಸ್ತ್ರಾಸಯನ್ವನಗೋಚರಾನ್ ।
ತದಾ ರುಧಿರಮತ್ತೋಽಹಂ ವ್ಯಚರಂ ದಣ್ಡಕಾವನಮ್ ॥ ೬ ॥

ತದಾಹಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ವಿಚರಂದರ್ಮದೂಷಕಃ ।
ಆಸಾದಯಂ ತದಾ ರಾಮಂ ತಾಪಸಂ ಧರ್ಮಮಾಶ್ರಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ವೈದೇಹೀಂ ಚ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾರಥಮ್ ।
ತಾಪಸಂ ನಿಯತಾಹಾರಂ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸೋಽಹಂ ವನಗತಂ ರಾಮಂ ಪರಿಭೂಯ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ತಾಪಸೋಽಯಮಿತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪೂರ್ವವೈರಮನುಸ್ಮರನ್ ॥ ೯ ॥

ಅಭ್ಯಧಾವಂ ಸುಸಜ್ಜುಧ್ವಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಶೃಣೋಗ್ಗೋ ಮೃಗಾಕೃತಿಃ ।

ಜಿಘಾಂಸುರಕೃತಪ್ರಜ್ಞಸ್ತಂ ಪ್ರಹಾರಮನುಸ್ಮರನ್ || 10 ||

ತೇನ ಮುಕ್ತಾಸ್ತ್ರಯೋ ಬಾಣಾಃ ಶಿತಾಃ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಾಃ |
ವಿಕೃಷ್ಯ ಬಲವಚ್ಚಾಪಂ ಸುಪರ್ಣಾನಿಲತುಲ್ಯಗಾಃ || 11 ||

ತೇ ಬಾಣಾ ವಜ್ರಸಂಜಾತಾಃ ಸುಘೋರಾ ರಕ್ತಭೋಜನಾಃ |
ಆಜಗ್ಮುಃ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ತ್ರಯಃ ಸಂನತಪರ್ವಣಃ || 12 ||

ಪರಾಕ್ರಮಜ್ಞೋ ರಾಮಸ್ಯ ಶರೋ ದೃಷ್ಟಭಯಃ ಪುರಾ |
ಸಮುತ್ಕ್ರಾಂತಸ್ತತೋ ಮುಕ್ತಸ್ತಾವುಭೌ ರಾಕ್ಷಸೌ ಹತೌ || 13 ||

ಶರೇಣ ಮುಕ್ತೋ ರಾಮಸ್ಯ ಕಥಂಚಿತ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜೀವಿತಮ್ |
ಇಹ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತೋ ಯುಕ್ತಸ್ತಾಪಸೋಽಹಂ ಸಮಾಹಿತಃ || 14 ||

ವೃಕ್ಷೇ ವೃಕ್ಷೇ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಮ್ಬರಮ್ |
ಗೃಹೀತಧನುಷಂ ರಾಮಂ ಪಾಶಹಸ್ತಮಿವಾನ್ತಕಮ್ || 15 ||

ಅಪಿ ರಾಮಸಹಸ್ರಾಣಿ ಭೀತಃ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾವಣ |
ರಾಮಭೂತಮಿದಂ ಸರ್ವಮರಣ್ಯಂ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ || 16 ||

ರಾಮಮೇವ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಹಿತೇ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ವಪ್ನಗತಂ ರಾಮಮುದ್ಭ್ರಮಾಮಿ ವಿಚೇತನಃ || 17 ||

ರಕಾರಾದೀನಿ ನಾಮಾನಿ ರಾಮತ್ರಸ್ತಸ್ಯ ರಾವಣ |
ರತ್ನಾನಿ ಚ ರಥಾಶ್ಚೈವ ತ್ರಾಸಂ ಸಂಜನಯಂತಿ ಮೇ || 18 ||

ಅಹಂ ತಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವಜ್ಞೋ ನ ಯುದ್ಧಂ ತೇನ ತೇ ಕ್ಷಮಮ್ |
ರಣೇ ರಾಮೇಣ ಯುಧ್ಯಸ್ವ ಕ್ಷಮಾಂ ವಾ ಕುರು ರಾಕ್ಷಸ |
ನ ತೇ ರಾಮಕಥಾ ಕಾರ್ಯಾ ಯದಿ ಮಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಸಿ || 19 ||

ಇದಂ ವಚೋ ಬನ್ದುಹಿತಾರ್ಥಿನಾ ಮಯಾ
ಯಥೋಚ್ಯಮಾನಂ ಯದಿ ನಾಭಿಪತ್ಸ್ಯಸೇ |
ಸಬಾನ್ಧವಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಸಿ ಜೀವಿತಂ ರಣೇ

ಹತೋಽದ್ಯ ರಾಮೇಣ ಶರೈರಜಿಹ್ಮಗೈಃ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮಾರೀಚೇನ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ಷಮಂ ಯುಕ್ತಂ ಚ ರಾವಣಃ ।
ಉಕ್ತೋ ನ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಮರ್ತುಕಾಮ ಇವೌಷಧಮ್ ॥ ೧ ॥

ತಂ ಪಥ್ಯಹಿತವಕ್ತಾರಂ ಮಾರೀಚಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಮಯುಕ್ತಂ ಕಾಲಚೋದಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಯತ್ಕಿಲೈತದಯುಕ್ತಾರ್ಥಂ ಮಾರೀಚ ಮಯಿ ಕಥ್ಯತೇ ।
ವಾಕ್ಯಂ ನಿಷ್ಫಲಮತ್ಯರ್ಥಂ ಬೀಜಮುಪ್ತಮಿವೋಷರೇ ॥ ೩ ॥

ತದ್ವದ್ವಾಕ್ಯೈರ್ನ ತು ಮಾಂ ಶಕ್ಯಂ ಭೇತ್ತುಂ ರಾಮಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇ ।
ಪಾಪಶೀಲಸ್ಯ ಮೂರ್ಛಿಸ್ಯ ಮಾನುಷಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ ॥ ೪ ॥

ಯಸ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸುಹೃದೋ ರಾಜ್ಯಂ ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ತಥಾ ।
ಸ್ತ್ರೀವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಾಕೃತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವನಮೇಕಪದೇ ಗತಃ ॥ ೫ ॥

ಅವಶ್ಯಂ ತು ಮಯಾ ತಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇ ಖರಘಾತಿನಃ ।
ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಿಯತರಾ ಸೀತಾ ಹರ್ತವ್ಯಾ ತವ ಸಂನಿಧೌ ॥ ೬ ॥

ಏವಂ ಮೇ ನಿಶ್ಚಿತಾ ಬುದ್ಧಿಹೃದಿ ಮಾರೀಚ ವರ್ತತೇ ।
ನ ವ್ಯಾವರ್ತಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಾ ಸೇನ್ದ್ರೋರಪಿ ಸುರಾಸುರೈಃ ॥ ೭ ॥

ದೋಷಂ ಗುಣಂ ವಾ ಸಮ್ಪೃಷ್ಠಸ್ತ್ವಮೇವಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಅಪಾಯಂ ವಾಪ್ಯುಪಾಯಂ ವಾ ಕಾರ್ಯಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿನಿಶ್ಚಯೇ ॥ ೮ ॥

ಸಮ್ಪೃಷ್ಠೇನ ತು ವಕ್ತವ್ಯಂ ಸಚಿವೇನ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ ।
ಉದ್ಯತಾಞ್ಜಲಿನಾ ರಾಜ್ಞೋ ಯ ಇಚ್ಛೇದ್ಭೂತಿಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೯ ॥

ವಾಕ್ಯಮಪ್ರತಿಕೂಲಂ ತು ಮೃದುಪೂರ್ವಂ ಶುಭಂ ಹಿತಮ್ ।
ಉಪಚಾರೇಣ ಯುಕ್ತಂ ಚ ವಕ್ತವ್ಯೋ ವಸುಧಾಧಿಪಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸಾವಮರ್ಧಂ ತು ಯದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮಾರೀಚ ಹಿತಮುಚ್ಯತೇ |
ನಾಭಿನಂದತಿ ತದ್ರಾಜಾ ಮಾನಾರ್ಹೋ ಮಾನವರ್ಜಿತಮ್ || 11 ||

ಪಂಚರೂಪಾಣಿ ರಾಜಾನೋ ಧಾರಯನ್ತ್ಯಮಿತೌಜಸಃ |
ಅಗ್ನೇರಿನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸೋಮಸ್ಯ ಯಮಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯ ಚ |
ಔಷ್ಣ್ಯಂ ತಥಾ ವಿಕ್ರಮಂ ಚ ಸೌಮ್ಯಂ ದಣ್ಡಂ ಪ್ರಸನ್ನತಾಮ್ || 12 ||

ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವಾಸ್ವವಸ್ಥಾಸು ಮಾನ್ಯಾಃ ಪೂಜ್ಯಾಶ್ಚ ಪಾರ್ಥಿವಾಃ |
ತ್ವಂ ತು ಧರ್ಮಮವಿಜ್ಞಾಯ ಕೇವಲಂ ಮೋಹಮಾಸ್ಥಿತಃ || 13 ||

ಅಭ್ಯಾಗತಂ ಮಾಂ ದೌರಾತ್ಮ್ಯತ್ಪರುಷಂ ವದಸೀದೃಶಮ್ |
ಗುಣದೋಷೌ ನ ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ಕ್ಷಮಂ ಚಾತ್ಮನಿ ರಾಕ್ಷಸ |
ಅಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಸ ಭವಾನೃತ್ಯೇ ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹತಿ || 14 ||

ಸೌವರ್ಣಸ್ತ್ವಂ ಮೃಗೋ ಭೂತ್ವಾ ಚಿತ್ರೋ ರಜತಬಿಂದುಭಿಃ |
ಪ್ರಲೋಭಯಿತ್ವಾ ವೈದೇಹೀಂ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಗನ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 15 ||

ತ್ವಾಂ ತು ಮಾಯಾಮೃಗಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಂಕ್ಷಾನಂ ಜಾತವಿಸ್ಮಯಾ |
ಆನಯೈನಮಿತಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಮಂ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ಮೈಥಿಲೀ || 16 ||

ಅಪಕ್ರಾಂತೇ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಚ ಯಥಾಸುಖಮ್ |
ಆನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವೈದೇಹೀಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಶಚೀಮಿವ || 17 ||

ಏವಂ ಕೃತ್ವಾ ತ್ವಿದಂ ಕಾರ್ಯಂ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಗಚ್ಛ ರಾಕ್ಷಸ |
ರಾಜ್ಯಸ್ಯಾರ್ಥಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಮಾರೀಚ ತವ ಸುವ್ರತ || 18 ||

ಗಚ್ಛ ಸೌಮ್ಯ ಶಿವಂ ಮಾರ್ಗಂ ಕಾರ್ಯಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿವೃದ್ಧಯೇ |
ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸೀತಾಮಯುದ್ಧೇನ ವಂಚಯಿತ್ವಾ ತು ರಾಘವಮ್ |
ಲಜಾಂ ಪ್ರತಿ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಕೃತಕಾರ್ಯಃ ಸಹ ತ್ವಯಾ || 19 ||

ಏತತ್ಕಾರ್ಯಮವಶ್ಯಂ ಮೇ ಬಲಾದಪಿ ಕರಿಷ್ಯಸಿ |
ರಾಜ್ಞೋ ಹಿ ಪ್ರತಿಕೂಲಸ್ಥೋ ನ ಜಾತು ಸುಖಮೇಧತೇ || 20 ||

ಆಸಾದ್ಯ ತಂ ಜೀವಿತಸಂಶಯಸ್ತೇ
ಮೃತ್ಯುರ್ಧ್ರವೋ ಹ್ಯದ್ಯ ಮಯಾ ವಿರುಧ್ಯ ।
ಏತದ್ಯಥಾವತ್ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಬುದ್ಧ್ಯಾ
ಯದತ್ರ ಪಥ್ಯಂ ಕುರು ತತ್ತಥಾ ತ್ವಮ್ ॥ 21 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಆಜ್ಞಪ್ತೋ ರಾಜವದ್ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ಮಾರೀಚೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ॥ 1 ॥

ಕೇನಾಯಮುಪದಿಷ್ಟಸ್ತೇ ವಿನಾಶಃ ಪಾಪಕರ್ಮಣಾ ।
ಸಪುತ್ರಸ್ಯ ಸರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಸಾಮಾತ್ಯಸ್ಯ ನಿಶಾಚರ ॥ 2 ॥

ಕಸ್ತ್ವಯಾ ಸುಖಿನಾ ರಾಜನ್ನಾಭಿನಂದತಿ ಪಾಪಕೃತ್ ।
ಕೇನೇದಮುಪದಿಷ್ಟಂ ತೇ ಮೃತ್ಯುದ್ವಾರಮುಪಾಯತಃ ॥ 3 ॥

ಶತ್ರವಸ್ತವ ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ಹೀನವೀರ್ಯಾ ನಿಶಾಚರ ।
ಇಚ್ಛಂತಿ ತ್ವಾಂ ವಿನಶ್ಯಂತಮುಪರುದ್ಧಂ ಬಲೀಯಸಾ ॥ 4 ॥

ಕೇನೇದಮುಪದಿಷ್ಟಂ ತೇ ಕ್ಷುದ್ರೇಣಾಹಿತವಾದಿನಾ ।
ಯಸ್ತ್ವಾಮಿಚ್ಛತಿ ನಶ್ಯಂತಂ ಸ್ವಕೃತೇನ ನಿಶಾಚರ ॥ 5 ॥

ವಧ್ಯಾಃ ಖಿಲು ನ ಹನ್ಯಂತೇ ಸಚಿವಾಸ್ತವ ರಾವಣ ।
ಯೇ ತ್ವಾಮುತ್ಪಥಮಾರೂಢಂ ನ ನಿಗೃಹ್ಣಂತಿ ಸರ್ವಶಃ ॥ 6 ॥

ಅಮಾತ್ಯೈಃ ಕಾಮವೃತ್ತೋ ಹಿ ರಾಜಾ ಕಾಪಥಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ನಿಗ್ರಾಹ್ಯಃ ಸರ್ವಥಾ ಸದ್ಭಿರ್ನ ನಿಗ್ರಾಹ್ಯೋ ನಿಗೃಹ್ಯಸೇ ॥ 7 ॥

ಧರ್ಮಮರ್ಥಂ ಚ ಕಾಮಂ ಚ ಯಶಶ್ಚ ಜಯತಾಂ ವರ ।
ಸ್ವಾಮಿಪ್ರಸಾದಾತ್ಸಚಿವಾಃ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ನಿಶಾಚರ ॥ 8 ॥

ವಿಪರ್ಯಯೇ ತು ತತ್ಸರ್ವಂ ವ್ಯರ್ಥಂ ಭವತಿ ರಾವಣ ।
ವ್ಯಸನಂ ಸ್ವಾಮಿವೈಗುಣ್ಯಾತ್ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತೀತರೇ ಜನಾಃ ॥ 9 ॥

ರಾಜಮೂಲೋ ಹಿ ಧರ್ಮಶ್ಚ ಜಯಶ್ಚ ಜಯತಾಂ ವರ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವಾಸ್ವವಸ್ಥಾಸು ರಕ್ಷಿತವ್ಯೋ ನರಾಧಿಪಃ ॥ 10 ॥

ರಾಜ್ಯಂ ಪಾಲಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಂ ನ ತೀಕ್ಷ್ಣೇನ ನಿಶಾಚರ ।
ನ ಚಾಪಿ ಪ್ರತಿಕೂಲೇನ ನಾವಿನೀತೇನ ರಾಕ್ಷಸ ॥ 11 ॥

ಯೇ ತೀಕ್ಷ್ಣಮನ್ತ್ರಾಃ ಸಚಿವಾ ಭಜ್ಯಂತೇ ಸಹ ತೇನ ವೈ ।
ವಿಷಮೇಷು ರಥಾಃ ಶೀಘ್ರಂ ಮಂದಸಾರಥಯೋ ಯಥಾ ॥ 12 ॥

ಬಹವಃ ಸಾಧವೋ ಲೋಕೇ ಯುಕ್ತಧರ್ಮಮನುಷ್ಠಿತಾಃ ।
ಪರೇಷಾಮಪರಾಧೇನ ವಿನಷ್ಟಾಃ ಸಪರಿಚ್ಛದಾಃ ॥ 13 ॥

ಸ್ವಾಮಿನಾ ಪ್ರತಿಕೂಲೇನ ಪ್ರಜಾಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೇನ ರಾವಣ ।
ರಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾ ನ ವರ್ಧಂತೇ ಮೇಷಾ ಗೋಮಾಯುನಾ ಯಥಾ ॥ 14 ॥

ಅವಶ್ಯಂ ವಿನಶಿಷ್ಯಂತಿ ಸರ್ವೇ ರಾವಣ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಯೇಷಾಂ ತ್ವಂ ಕರ್ಕಶೋ ರಾಜಾ ದುರ್ಬುದ್ಧಿರಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ 15 ॥

ತದಿದಂ ಕಾಕತಾಲೀಯಂ ಘೋರಮಾಸಾದಿತಂ ತ್ವಯಾ ।
ಅತ್ರ ಕಿಂ ಶೋಭನಂ ಯತ್ತ್ವಂ ಸಸ್ಮೈನ್ಯೋ ವಿನಶಿಷ್ಯಸಿ ॥ 16 ॥

ಮಾಂ ನಿಹತ್ಯ ತು ರಾಮೋಽಸೌ ನಚಿರಾತ್ತ್ವಾಂ ವಧಿಷ್ಯತಿ ।
ಅನೇನ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಮ್ರಿಯೇ ಯದರಿಣಾ ಹತಃ ॥ 17 ॥

ದರ್ಶನಾದೇವ ರಾಮಸ್ಯ ಹತಂ ಮಾಮುಪಧಾರಯ ।
ಆತ್ಮಾನಂ ಚ ಹತಂ ವಿದ್ಧಿ ಹೃತ್ವಾ ಸೀತಾಂ ಸಬಾನ್ಧವಮ್ ॥ 18 ॥

ಆನಯಿಷ್ಯಸಿ ಚೇತ್ಸೀತಾಮಾಶ್ರಮಾತ್ಸಹಿತೋ ಮಯಾ ।
ನೈವ ತ್ವಮಸಿ ನೈವಾಹಂ ನೈವ ಲಜಾ ನ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ 19 ॥

ನಿವಾರ್ಯಮಾಣಸ್ತು ಮಯಾ ಹಿತೈಷಿಣಾ
ನ ಮೃಷ್ಯಸೇ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ನಿಶಾಚರ ।
ಪರೇತಕಲ್ಪಾ ಹಿ ಗತಾಯುಷೋ ನರಾ
ಹಿತಂ ನ ಗೃಹ್ಣಂತಿ ಸುಹೃದ್ಭಿರೀರಿತಮ್ ॥ 20 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ

ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಪರುಷಂ ಮಾರೀಚೋ ರಾವಣಂ ತತಃ |
ಗಚ್ಛಾವೇತ್ಯಬ್ರವೀದ್ಧೀನೋ ಭಯಾದ್ರಾತ್ರಿಂಶರಪ್ರಭೋಃ || 1 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾಶ್ಚಾಹಂ ಪುನಸ್ತೇನ ಶರಚಾಪಾಸಿಧಾರಿಣಾ |
ಮದ್ವಧೋದ್ಯತಶಸ್ತ್ರೇಣ ವಿನಷ್ಟಂ ಜೀವಿತಂ ಚ ಮೇ || 2 ||

ಕಿಂ ತು ಕರ್ತುಂ ಮಯಾ ಶಕ್ಯಮೇವಂ ತ್ವಯಿ ದುರಾತ್ಮನಿ |
ಏಷ ಗಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ತಾತ ಸ್ವಸ್ತಿ ತೇಽಸ್ತು ನಿಶಾಚರ || 3 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಟಸ್ತ್ವಭವತ್ತೇನ ವಚನೇನ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸುಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 4 ||

ಏತಚ್ಛೌಣ್ಡೀರ್ಯಯುಕ್ತಂ ತೇ ಮಚ್ಛನ್ನಾದಿವ ಭಾಷಿತಮ್ |
ಇದಾನೀಮಸಿ ಮಾರೀಚಃ ಪೂರ್ವಮನ್ಯೋ ನಿಶಾಚರಃ || 5 ||

ಆರುಹ್ಯತಾಮಯಂ ಶೀಘ್ರಂ ಖಿಗೋ ರತ್ನವಿಭೂಷಿತಃ |
ಮಯಾ ಸಹ ರಥೋ ಯುಕ್ತಃ ಪಿಶಾಚವದನೈಃ ಖರೈಃ || 6 ||

ತತೋ ರಾವಣಮಾರೀಚೌ ವಿಮಾನಮಿವ ತಂ ರಥಮ್ |
ಆರುಹ್ಯ ಯಯತುಃ ಶೀಘ್ರಂ ತಸ್ಮಾದಾಶ್ರಮಮಣ್ಡಲಾತ್ || 7 ||

ತಥೈವ ತತ್ರ ಪಶ್ಯನ್ತಾ ಪತ್ತನಾನಿ ವನಾನಿ ಚ |
ಗಿರೀಂಶ್ಚ ಸರಿತಃ ಸರ್ವಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಣಿ ನಗರಾಣಿ ಚ || 8 ||

ಸಮೇತ್ಯ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಂ ರಾಘವಸ್ಯಾಶ್ರಮಂ ತತಃ |
ದದರ್ಶ ಸಹಮರೀಚೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 9 ||

ಅವತೀರ್ಯ ರಥಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ತತಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನಭೂಷಣಾತ್ |
ಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮಾರೀಚಂ ರಾವಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಏತದ್ರಾಮಾಶ್ರಮಪದಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಕದಲೀವೃತಮ್ ।
ಕ್ರಿಯತಾಂ ತತ್ಸಖೇ ಶೀಘ್ರಂ ಯದರ್ಥಂ ವಯಮಾಗತಾಃ ॥ 11 ॥

ಸ ರಾವಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾರೀಚೋ ರಾಕ್ಷಸಸ್ತದಾ ।
ಮೃಗೋ ಭೂತ್ವಾಶ್ರಮದ್ವಾರಿ ರಾಮಸ್ಯ ವಿಚಚಾರ ಹ ॥ 12 ॥

ಮಣಿಪ್ರವರಶೃಂಗಾಃ ಸಿತಾಸಿತಮುಖಾಕೃತಿಃ ।
ರಕ್ತಪದ್ಮೋತ್ಪಲಮುಖ ಇಂದ್ರನೀಲೋತ್ಪಲಶ್ರವಾಃ ॥ 13 ॥

ಕಿಂಚಿದಭ್ಯುನ್ನತ ಗ್ರೀವ ಇಂದ್ರನೀಲನಿಭೋದರಃ ।
ಮಧೂಕನಿಭಪಾರ್ಶ್ವಶ್ಚ ಕಂಞ್ಜಕಿಂಞ್ಜಲಕ್ಸಸಂನಿಭಃ ॥ 14 ॥

ವೈದೂರ್ಯಸಂಜ್ಞಾಶಮಿರಸ್ತನುಜಂಘ್ರಃ ಸುಸಂಹತಃ ।
ಇಂದ್ರಾಯುಧಸವರ್ಣೇನ ಪುಚ್ಛೇನೋರ್ಧ್ವಂ ವಿರಾಜಿತಃ ॥ 15 ॥

ಮನೋಹರಸ್ನಿಗ್ಧವರ್ಣೋ ರತ್ನೈರ್ನಾನಾವಿಧೈರ್ವೃತಃ ।
ಕ್ಷಣೇನ ರಾಕ್ಷಸೋ ಜಾತೋ ಮೃಗಃ ಪರಮಶೋಭನಃ ॥ 16 ॥

ವನಂ ಪ್ರಜ್ವಲಯನ್ರಮ್ಯಂ ರಾಮಾಶ್ರಮಪದಂ ಚ ತತ್ ।
ಮನೋಹರಂ ದರ್ಶನೀಯಂ ರೂಪಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 17 ॥

ಪ್ರಲೋಭನಾರ್ಥಂ ವೈದೇಹ್ಯಾ ನಾನಾಧಾತುವಿಚಿತ್ರಿತಮ್ ।
ವಿಚರನ್ಗಚ್ಛತೇ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವಾದ್ವಲಾನಿ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 18 ॥

ರೂಪ್ಯಬಿಂದುಶತೈಶ್ಚಿತ್ರೋ ಭೂತ್ವಾ ಚ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ ।
ವಿಟಪೀನಾಂ ಕಿಸಲಯಾನ್ಭಜಾಕ್ತ್ವಾದನ್ವಿಚಚಾರ ಹ ॥ 19 ॥

ಕದಲೀಗೃಹಕಂ ಗತ್ವಾ ಕರ್ಣಿಕಾರಾನಿತಸ್ತತಃ ।
ಸಮಾಶ್ರಯನ್ಮಂದಗತಿಃ ಸೀತಾಸಂದರ್ಶನಂ ತದಾ ॥ 20 ॥

ರಾಜೀವಚಿತ್ರಪೃಷ್ಠಃ ಸ ವಿರರಾಜ ಮಹಾಮೃಗಃ ।
ರಾಮಾಶ್ರಮಪದಾಭ್ಯಾಶೇ ವಿಚಚಾರ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥ 21 ॥

ಪುನರ್ಗತ್ವಾ ನಿವೃತ್ತಶ್ಚ ವಿಚಚಾರ ಮೃಗೋತ್ತಮಃ ।
ಗತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ತ್ವರಯಾ ಪುನಃ ಪ್ರತಿನಿವರ್ತತೇ ॥ 22 ॥

ವಿಕ್ರೇಡಂಶ್ಚ ಪುನರ್ಭೂಮೌ ಪುನರೇವ ನಿಷೀದತಿ ।
ಆಶ್ರಮದ್ವಾರಮಾಗಮ್ಯ ಮೃಗಯೂಥಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ ॥ 23 ॥

ಮೃಗಯೂಥೈರನುಗತಃ ಪುನರೇವ ನಿವರ್ತತೇ ।
ಸೀತಾದರ್ಶನಮಾಕಾಂಕ್ಷ್ಯ ನಾಕ್ಷಸೋ ಮೃಗತಾಂ ಗತಃ ॥ 24 ॥

ಪರಿಭ್ರಮತಿ ಚಿತ್ರಾಣಿ ಮಣ್ಡಲಾನಿ ವಿನಿಷ್ಪತನ್ ।
ಸಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಚ ಸರ್ವೇ ತಂ ಮೃಗಾ ಯೇಽನ್ಯೇ ವನೇಚರಾಃ ॥ 25 ॥

ಉಪಗಮ್ಯ ಸಮಾಘ್ರಾಯ ವಿದ್ರವಂತಿ ದಿಶೋ ದಶ ।
ರಾಕ್ಷಸಃ ಸೋಽಪಿ ತಾನ್ವನ್ಯಾನ್ಮೃಗಾನ್ಮೃಗವಧೇ ರತಃ ॥ 26 ॥

ಪ್ರಚ್ಛಾದನಾರ್ಥಂ ಭಾವಸ್ಯ ನ ಭಕ್ಷಯತಿ ಸಂಸ್ಪೃಶನ್ ।
ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ತತಃ ಕಾಲೇ ವೈದೇಹೀ ಶುಭಲೋಚನಾ ॥ 27 ॥

ಕುಸುಮಾಪಚಯೇ ವ್ಯಗ್ರಾ ಪಾದಪಾನತ್ಯವರ್ತತ ।
ಕರ್ಣಿಕಾರಾನಶೋಕಾಂಶ್ಚ ಚೂಟಾಂಶ್ಚ ಮದಿರೇಕ್ಷಣಾ ॥ 28 ॥

ಕುಸುಮಾನ್ಯಪಚಿನ್ವಂತೀ ಚಚಾರ ರುಚಿರಾನನಾ ।
ಅನರ್ಹಾರಣ್ಯವಾಸಸ್ಯ ಸಾ ತಂ ರತ್ನಮಯಂ ಮೃಗಮ್ ।
ಮುಕ್ತಾಮಣಿವಿಚಿತ್ರಾಂಗಂ ದದರ್ಶ ಪರಮಾಂಗನಾ ॥ 29 ॥

ತಂ ವೈ ರುಚಿರದನ್ತಾಷ್ಠಂ ರೂಪ್ಯಧಾತುತನೂರುಹಮ್ ।
ವಿಸ್ಮಯೋತ್ಫುಲ್ಲನಯನಾ ಸಸ್ನೇಹಂ ಸಮುದೈಕ್ಷತ ॥ 30 ॥

ಸ ಚ ತಾಂ ರಾಮದಯಿತಾಂ ಪಶ್ಯನ್ಮಾಯಾಮಯೋ ಮೃಗಃ ।
ವಿಚಚಾರ ತತಸ್ತತ್ರ ದೀಪಯನ್ನಿವ ತದ್ವನಮ್ ॥ 31 ॥

ಅದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ನಾನಾರತ್ನಮಯಂ ಮೃಗಮ್ ।
ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಸೀತಾ ಜಗಾಮ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ॥ 32 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸಾ ತಂ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸುಶ್ರೋಣೇ ಕುಸುಮಾನಿ ವಿಚಿನ್ವತೀ ।
ಹೇಮರಾಜತವರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಪಾರ್ಶ್ವಾಭ್ಯಾಮುಪಶೋಭಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಚಾನವದ್ಯಾಬ್ಜೇ ಮೃಷ್ಟಹಾಟಕವರ್ಣಿನೀ ।
ಭರ್ತಾರಮಪಿ ಚಾಕ್ರಂದಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ಸಾಯುಧಮ್ ॥ ೨ ॥

ತಯಾಹೂತೌ ನರವ್ಯಾಘ್ರೌ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ವೀಕ್ಷಮಾಣೌ ತು ತಂ ದೇಶಂ ತದಾ ದದೃಶತುರ್ಮೃಗಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶಙ್ಕಮಾನಸ್ತು ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ ।
ತಮೇವೈನಮಹಂ ಮನ್ಯೇ ಮಾರೀಚಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಮೃಗಮ್ ॥ ೪ ॥

ಚರಂತೋ ಮೃಗಯಾಂ ಹೃಷ್ಟಾಃ ಪಾಪೇನೋಪಾಧಿನಾ ವನೇ ।
ಅನೇನ ನಿಹತಾ ರಾಮ ರಾಜಾನಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಾ ॥ ೫ ॥

ಅಸ್ಯ ಮಾಯಾವಿದೋ ಮಾಯಾಮೃಗರೂಪಮಿದಂ ಕೃತಮ್ ।
ಭಾನುಮತ್ತುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಗಂಧರ್ವಪುರಸಂನಿಭಮ್ ॥ ೬ ॥

ಮೃಗೋ ಹ್ಯೇವಂವಿಧೋ ರತ್ನವಿಚಿತ್ರೋ ನಾಸ್ತಿ ರಾಘವ ।
ಜಗತ್ಯಾಂ ಜಗತೀನಾಥ ಮಾಯೈಷಾ ಹಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೭ ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಪ್ರತಿವಾರ್ಯ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಾ ।
ಉವಾಚ ಸೀತಾ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ಭದ್ಮನಾ ಹೃತಚೇತನಾ ॥ ೮ ॥

ಆರ್ಯಪುತ್ರಾಭಿರಾಮೋಽಸೌ ಮೃಗೋ ಹರತಿ ಮೇ ಮನಃ ।
ಆನಯ್ಯನಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಂ ನೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೯ ॥

ಇಹಾಶ್ರಮಪದೇಽಸ್ಮಾಕಂ ಬಹವಃ ಪುಣ್ಯದರ್ಶನಾಃ ।
ಮೃಗಾಶ್ಚರಂತಿ ಸಹಿತಾಶ್ಚಮರಾಃ ಸ್ಮರಾಸ್ತಥಾ ॥ ೧೦ ॥

ಋಕ್ಷಾಃ ಪೃಷ್ಠತಸಜ್ಞಾಶ್ಚ ವಾನರಾಃ ಕಿಂನರಾಸ್ತಥಾ ।
ವಿಚರಂತಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ರೂಪಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ 11 ॥

ನ ಚಾಸ್ಯ ಸದೃಶೋ ರಾಜನ್ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವೋ ಮೃಗಃ ಪುರಾ ।
ತೇಜಸಾ ಕ್ಷಮಯಾ ದೀಪ್ತ್ಯಾ ಯಥಾಯಂ ಮೃಗಸತ್ತಮಃ ॥ 12 ॥

ನಾನಾವರ್ಣವಿಚಿತ್ರಾಜ್ಞೋ ರತ್ನಬಿಂದುಸಮಾಚಿತಃ ।
ದ್ಯೋತಯನ್ವನಮವ್ಯಗ್ರಂ ಶೋಭತೇ ಶಶಿಸಂನಿಭಃ ॥ 13 ॥

ಅಹೋ ರೂಪಮಹೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸ್ವರಸಮ್ಪಚ್ಚ ಶೋಭನಾ ।
ಮೃಗೋಽದ್ಭುತೋ ವಿಚಿತ್ರೋಽಸೌ ಹೃದಯಂ ಹರತೀವ ಮೇ ॥ 14 ॥

ಯದಿ ಗ್ರಹಣಮಭ್ಯೇತಿ ಜೀವನ್ನೇವ ಮೃಗಸ್ತವ ।
ಆಶ್ಚರ್ಯಭೂತಂ ಭವತಿ ವಿಸ್ಮಯಂ ಜನಯಿಷ್ಯತಿ ॥ 15 ॥

ಸಮಾಪ್ತವನವಾಸಾನಾಂ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾನಾಂ ಚ ನಃ ಪುನಃ ।
ಅನ್ತಃಪುರವಿಭೂಷಾರ್ಥೋ ಮೃಗ ಏಷ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 16 ॥

ಭರತಸ್ಯಾರ್ಯಪುತ್ರಸ್ಯ ಶ್ವಶ್ರೂಣಾಂ ಮಮ ಚ ಪ್ರಭೋ ।
ಮೃಗರೂಪಮಿದಂ ದಿವ್ಯಂ ವಿಸ್ಮಯಂ ಜನಯಿಷ್ಯತಿ ॥ 17 ॥

ಜೀವನ್ ಯದಿ ತೇಽಭ್ಯೇತಿ ಗ್ರಹಣಂ ಮೃಗಸತ್ತಮಃ ।
ಅಜಿನಂ ನರಶಾರ್ದೂಲ ರುಚಿರಂ ಮೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

ನಿಹತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ಜಾಮ್ಬೂನದಮಯತ್ವಚಿ ।
ಶಷ್ಪಬ್ರಹ್ಮಾಂ ವಿನೀತಾಯಾಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಮುಪಾಸಿತುಮ್ ॥ 19 ॥

ಕಾಮವೃತ್ತಮಿದಂ ರೌದ್ರಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮಸದೃಶಂ ಮತಮ್ ।
ವಪುಷಾ ತ್ವಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ವಿಸ್ಮಯೋ ಜನಿತೋ ಮಮ ॥ 20 ॥

ತೇನ ಕಾಂಕ್ಷಾನರೋಮಾಣ ತು ಮಣಿಪ್ರವರಶೃಂಗಿಣಾ ।
ತರುಣಾದಿತ್ಯವರ್ಣೇನ ನಕ್ಷತ್ರಪಥವರ್ಚಸಾ ।
ಬಭೂವ ರಾಘವಸ್ಯಾಪಿ ಮನೋ ವಿಸ್ಮಯಮಾಗತಮ್ ॥ 21 ॥

ಏವಂ ಸೀತಾವಚಃ ಶ್ರುತಾಽ ದೃಷ್ಟಾಽ ಚ ಮೃಗಮದ್ಭುತಮ್ |
ಉವಾಚ ರಾಘವೋ ಹೃಷೋ ಭ್ರಾತರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವಚಃ || 22 ||

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಸ್ಪೃಹಾಂ ಮೃಗಗತಾಮಿಮಾಮ್ |
ರೂಪಶ್ರೇಷ್ಠತಯಾ ಹ್ಯೇಷ ಮೃಗೋಽದ್ಯ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 23 ||

ನ ವನೇ ನಂದನೋದ್ದೇಶೇ ನ ಚೈತ್ರರಥಸಂಶ್ರಯೇ |
ಕುತಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಯೋಽಸ್ಯ ಕಶ್ಚಿತ್ಸಮೋ ಮೃಗಃ || 24 ||

ಪ್ರತಿಲೋಮಾನುಲೋಮಾಶ್ಚ ರುಚಿರಾ ರೋಮರಾಜಯಃ |
ಶೋಭಂತೇ ಮೃಗಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಚಿತ್ರಾಃ ಕನಕಬಿಂದುಭಿಃ || 25 ||

ಪಶ್ಯಾಸ್ಯ ಜೃಮ್ಭಮಾಣಸ್ಯ ದೀಪ್ತಾಮಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮಾಮ್ |
ಜಿಹ್ವಾಂ ಮುಖಾನ್ನಿಃಸರಂತೀಂ ಮೇಘಾದಿವ ಶತಹ್ರದಾಮ್ || 26 ||

ಮಸಾರಗಲ್ವರ್ಕಮುಖಃ ಶಬ್ದಮುಕ್ತಾನಿಭೋದರಃ |
ಕಸ್ಯ ನಾಮಾನಿರೂಪ್ಯೋಽಸೌ ನ ಮನೋ ಲೋಭಯೇನ್ಮೃಗಃ || 27 ||

ಕಸ್ಯ ರೂಪಮಿದಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಾಮ್ಬೂನದಮಯಪ್ರಭಮ್ |
ನಾನಾರತ್ನಮಯಂ ದಿವ್ಯಂ ನ ಮನೋ ವಿಸ್ಮಯಂ ವ್ರಜೇತ್ || 28 ||

ಮಾಂಸಹೇತೋರಪಿ ಮೃಗಾನ್ವಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಚ ಧನ್ವಿನಃ |
ಘ್ನಂತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಜಾನೋ ಮೃಗಯಾಯಾಂ ಮಹಾವನೇ || 29 ||

ಧನಾನಿ ವ್ಯವಸಾಯೇನ ವಿಚೇಯಂತೇ ಮಹಾವನೇ |
ಧಾತವೋ ವಿವಿಧಾಶ್ಚಾಪಿ ಮಣಿರತ್ನಸುವರ್ಣಿನಃ || 30 ||

ತತ್ಸಾರಮಖಿಲಂ ನೃಣಾಂ ಧನಂ ನಿಚಯವರ್ಧನಮ್ |
ಮನಸಾ ಚಿಂತಿತಂ ಸರ್ವಂ ಯಥಾ ಶುಕ್ರಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 31 ||

ಅರ್ಥೇ ಯೇನಾರ್ಥಕೃತ್ಯೇನ ಸಂವ್ರಜತ್ಯವಿಚಾರಯನ್ |
ತಮರ್ಥಮರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಹುರರ್ಥ್ಯಾಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 32 ||

ಏತಸ್ಯ ಮೃಗರತ್ನಸ್ಯ ಪರಾರ್ಥೇ ಕಾಂಕ್ಷಾನತ್ವಚಿ ।
ಉಪವೇಕ್ಷ್ಯತಿ ವೈದೇಹೀ ಮಯಾ ಸಹ ಸುಮಧ್ಯಮಾ ॥ 33 ॥

ನ ಕಾದಲೀ ನ ಪ್ರಿಯಕೀ ನ ಪ್ರವೇಣೀ ನ ಚಾವಿಕೀ ।
ಭವೇದೇತಸ್ಯ ಸದೃಶೀ ಸ್ಪರ್ಶನೇನೇತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ॥ 34 ॥

ಏಷ ಚೈವ ಮೃಗಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಯಶ್ಚ ದಿವ್ಯೋ ನಭಶ್ಚರಃ ।
ಉಭಾವೇತೌ ಮೃಗೌ ದಿವ್ಯೌ ತಾರಾಮೃಗಮಹೀಮೃಗೌ ॥ 35 ॥

ಯದಿ ವಾಯಂ ತಥಾ ಯನ್ಮಾಂ ಭವೇದ್ವದಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಮಾಯೈಷಾ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯೇತಿ ಕರ್ತವ್ಯೋಽಸ್ಯ ವಧೋ ಮಯಾ ॥ 36 ॥

ಏತೇನ ಹಿ ನೃಶಂಸೇನ ಮಾರೀಚೇನಾಕೃತಾತ್ಮನಾ ।
ವನೇ ವಿಚರತಾ ಪೂರ್ವಂ ಹಿಂಸಿತಾ ಮುನಿಪುಂಗವಾಃ ॥ 37 ॥

ಉತ್ಥಾಯ ಬಹವೋ ಯೇನ ಮೃಗಯಾಯಾಂ ಜನಾಧಿಪಾಃ ।
ನಿಹತಾಃ ಪರಮೇಷ್ವಾಸಾಸ್ತಸ್ಮಾದ್ವಧ್ಯಸ್ತ್ವಯಂ ಮೃಗಃ ॥ 38 ॥

ಪುರಸ್ತಾದಿಹ ವಾತಾಪಿಃ ಪರಿಭೂಯ ತಪಸ್ವಿನಃ ।
ಉದರಸ್ಥೋ ದ್ವಿಜಾನನ್ತಿ ಸ್ವಗರ್ಭೋಽಶ್ವತರೀಮಿವ ॥ 39 ॥

ಸ ಕದಾಚಿಚ್ಛಿರಾಲೋಕೇ ಆಸಸಾದ ಮಹಾಮುನಿಮ್ ।
ಅಗಸ್ತ್ಯಂ ತೇಜಸಾ ಯುಕ್ತಂ ಭಕ್ಷ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಬಭೂವ ಹ ॥ 40 ॥

ಸಮುತ್ಥಾನೇ ಚ ತದ್ರೂಪಂ ಕರ್ತುಕಾಮಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತಮ್ ।
ಉತ್ಸ್ಮಯಿತ್ವಾ ತು ಭಗವಾನ್ವಾತಾಪಿಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 41 ॥

ತ್ವಯಾವಿಗಣ್ಯ ವಾತಾಪೇ ಪರಿಭೂತಾಶ್ಚ ತೇಜಸಾ ।
ಜೀವಲೋಕೇ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಾಸ್ತಸ್ಮಾದಸಿ ಜರಾಂ ಗತಃ ॥ 42 ॥

ಏವಂ ತನ್ನ ಭವೇದ್ರಕ್ಷೋ ವಾತಾಪಿರಿವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಮದ್ವಿಧಂ ಯೋಽತಿಮನ್ಯೇತ ಧರ್ಮನಿತ್ಯಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಮ್ ॥ 43 ॥

ಭವೇದ್ಧತೋಽಯಂ ವಾತಾಪಿರಗಸ್ತೇನೇವ ಮಾ ಗತಿಃ |
ಇಹ ತ್ವಂ ಭವ ಸಂನದೋ ಯನ್ತ್ರೀತೋ ರಕ್ಷ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 44 ||

ಅಸ್ಯಾಮಾಯತ್ತಮಸ್ಮಾಕಂ ಯತ್ಕೃತ್ಯಂ ರಘುನಂದನ |
ಅಹಮೇನಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಗ್ರಹೀಷ್ಯಾಮ್ಯಥ ವಾ ಮೃಗಮ್ || 45 ||

ಯಾವದ್ಗಚ್ಛಾಮಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮೃಗಮಾನಯಿತುಂ ದ್ರುತಮ್ |
ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವೈದೇಹೀಂ ಮೃಗತ್ವಚಿ ಗತಸ್ಪೃಹಾಮ್ || 46 ||

ತ್ವಚಾ ಪ್ರಧಾನಯಾ ಹ್ಯೇಷ ಮೃಗೋಽದ್ಯ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಅಪ್ರಮತ್ತೇನ ತೇ ಭಾವ್ಯಮಾಶ್ರಮಸ್ಥೇನ ಸೀತಯಾ || 47 ||

ಯಾವತ್ಪ್ರಷತಮೇಕೇನ ಸಾಯಕೇನ ನಿಹನ್ಮ್ಯಹಮ್ |
ಹತ್ವೈತಚ್ಚರ್ಮ ಆದಾಯ ಶೀಘ್ರಮೇಷ್ಯಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 48 ||

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇನಾತಿಬಲೇನ ಪಕ್ಷಿಣಾ
ಜಟಾಯುಷಾ ಬುದ್ಧಿಮತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಭವಾಪ್ರಮತ್ತಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್
ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಂ ಸರ್ವತ ಏವ ಶಙ್ಕಿತಃ || 49 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿಚತಾಷ್ಟರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ತು ತಂ ಸಮಾದಿಶ್ಯ ಭ್ರಾತರಂ ರಘುನಂದನಃ ।
ಬಬನ್ಧಾಸಿಂ ಮಹಾತೇಜಾ ಜಾಮ್ಬೂನದಮಯತ್ಸರುಮ್ ॥ ೧ ॥

ತತಸ್ತ್ರವಿಣತಂ ಚಾಪಮಾದಾಯಾತ್ಮವಿಭೂಷಣಮ್ ।
ಆಬಧ್ಯ ಚ ಕಲಾಪೌ ದೌಷ್ಠ ಜಗಾಮೋದಗ್ರವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೨ ॥

ತಂ ವಜ್ಞಾಽಯಾನೋ ರಾಜೇನ್ದ್ರಮಾಪತಂತಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ವೈ ।
ಬಭೂವಾನ್ತರ್ಹಿತಸ್ತ್ರಾಸಾತ್ಪುನಃ ಸಂದರ್ಶನೇಽಭವತ್ ॥ ೩ ॥

ಬದ್ಧಾಸಿರ್ಧನುರಾದಾಯ ಪ್ರದುದ್ರಾವ ಯತೋ ಮೃಗಃ ।
ತಂ ಸ ಪಶ್ಯತಿ ರೂಪೇಣ ದ್ಯೋತಮಾನಮಿವಾಗ್ರತಃ ॥ ೪ ॥

ಅವೇಕ್ಷ್ಯಾವೇಕ್ಷ್ಯ ಧಾವಂತಂ ಧನುಷ್ಠಾಣಿರ್ಮಹಾವನೇ ।
ಅತಿವೃತ್ತಮಿಷ್ಟೋಃ ಪಾತಾಲೋಭಯಾನಂ ಕದಾಚನ ॥ ೫ ॥

ಶಙ್ಕಿತಂ ತು ಸಮುದ್ಬಾನ್ತಮುತ್ತತನ್ತಮಿವಾಮ್ಬರೇ ।
ದಶ್ಯಮಾನಮದೃಶ್ಯಂ ಚ ನವೋದ್ದೇಶೇಷು ಕೇಷುಚಿತ್ ॥ ೬ ॥

ಛಿನ್ನಾಭೈರಿವ ಸಂವೀತಂ ಶಾರದಂ ಚನ್ದ್ರಮಣ್ಡಲಮ್ ।
ಮುಹೂರ್ತಾದೇವ ದದೃಶೇ ಮುಹುರ್ದೂರಾತ್ಪ್ರಕಾಶತೇ ॥ ೭ ॥

ದರ್ಶನಾದರ್ಶನೇನೈವ ಸೋಽಪಾಕರ್ಷತ ರಾಘವಮ್ ।
ಆಸೀತ್ಕೃದ್ಧಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ವಿವಶಸ್ತೇನ ಮೋಹಿತಃ ॥ ೮ ॥

ಅಥಾವತಸ್ಥೇ ಸುಶ್ರಾನ್ತಶ್ಚಾಘ್ರಯಾಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಶಾದ್ವಲೇ ।
ಮೃಗೈಃ ಪರಿವೃತೋ ವನ್ಯೈರದೂರಾತ್ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ ॥ ೯ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಂ ಹನ್ತುಂ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಃ ।
ಸನ್ನಾಽಯ ಸುದೃಢೇ ಚಾಪೇ ವಿಕೃಷ್ಯ ಬಲವದ್ಬಲೇ ॥ ೧೦ ॥

ತಮೇವ ಮೃಗಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ಪನ್ನಗಮ್ |
ಮುಮೋಚ ಜ್ವಲಿತಂ ದೀಪ್ತಮಸ್ತ್ರಬ್ರಹ್ಮವಿನಿರ್ಮಿತಮ್ || 11 ||

ಸ ಭೃಶಂ ಮೃಗರೂಪಸ್ಯ ವಿನಿರ್ಭಿದ್ಯ ಶರೋತ್ತಮಃ |
ಮಾರೀಚಸ್ಯೈವ ಹೃದಯಂ ವಿಭೇದಾಶನಿಸಂನಿಭಃ || 12 ||

ತಾಲಮಾತ್ರಮಥೋತ್ಪತ್ಯ ನೃಪತತ್ಸ ಶರಾತುರಃ |
ವ್ಯನದದ್ಭೈರವಂ ನಾದಂ ಧರಣ್ಯಾಮಲ್ಪಜೀವಿತಃ |
ಮ್ರಿಯಮಾಣಸ್ತು ಮಾರೀಚೋ ಜಹೌ ತಾಂ ಕೃತ್ರಿಮಾಂ ತನುಮ್ || 13 ||

ಸಮ್ರಾಪ್ತಕಾಲಮಾಜ್ಞಾಯ ಚಕಾರ ಚ ತತಃ ಸ್ವರಮ್ |
ಸದೃಶಂ ರಾಘವಸ್ಯೈವ ಹಾ ಸೀತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಚ || 14 ||

ತೇನ ಮರ್ಮಣಿ ನಿರ್ವಿದ್ಧಃ ಶರೇಣಾನುಪಮೇನ ಹಿ |
ಮೃಗರೂಪಂ ತು ತತ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಂ ರೂಪಮಾತ್ಮನಃ |
ಚಕ್ರೇ ಸ ಸುಮಹಾಕಾಯೋ ಮಾರೀಚೋ ಜೀವಿತಂ ತ್ಯಜನ್ || 15 ||

ತತೋ ವಿಚಿತ್ರಕೇಯೂರಃ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಃ |
ಹೇಮಮಾಲೀ ಮಹಾದಂಷ್ಟ್ರೋ ರಾಕ್ಷಸೋಽಭೂಚ್ಛರಾಹತಃ || 16 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ರಾಕ್ಷಸಂ ಘೋರದರ್ಶನಮ್ |
ಜಗಾಮ ಮನಸಾ ಸೀತಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಚಃ ಸ್ಮರನ್ || 17 ||

ಹಾ ಸೀತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತ್ಯೇವಮಾಕ್ರೂಶ್ಯ ತು ಮಹಾಸ್ವರಮ್ |
ಮಮಾರ ರಾಕ್ಷಸಃ ಸೋಽಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೀತಾ ಕಥಂ ಭವೇತ್ || 18 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕಾಮವಸ್ಥಾಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ |
ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಾಂತ್ಯ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ರಾಮೋ ಹೃಷ್ಟತನೂರುಹಃ || 19 ||

ತತ್ರ ರಾಮಂ ಭಯಂ ತೀವ್ರಮಾವಿವೇಶ ವಿಷಾದಜಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸಂ ಮೃಗರೂಪಂ ತಂ ಹತ್ವಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ತತ್ಸ್ವರಮ್ || 20 ||

ನಿಹತ್ಯ ಪೃಷತಂ ಚಾನ್ಯಂ ಮಾಂಸಮಾದಾಯ ರಾಘವಃ |

ತವರಮಾಣೋ ಜನಸ್ಥಾನಂ ಸಸಾರಾಭಿಮುಖಸ್ತದಾ ॥₂₁॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಆರ್ತಸ್ವರಂ ತು ತಂ ಭರ್ತುರ್ವಿಜ್ಞಾಯ ಸದೃಶಂ ವನೇ ।
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸೀತಾ ಗಚ್ಛ ಜಾನೀಹಿ ರಾಘವಮ್ ॥ ೧ ॥

ನ ಹಿ ಮೇ ಜೀವಿತಂ ಸ್ಥಾನೇ ಹೃದಯಂ ವಾವತಿಷ್ಠತೇ ।
ಕ್ರೋಶತಃ ಪರಮಾರ್ತಸ್ಯ ಶ್ರುತಃ ಶಬ್ದೋ ಮಯಾ ಭೃಶಮ್ ॥ ೨ ॥

ಆಕ್ರಂದಮಾನಂ ತು ವನೇ ಭ್ರಾತರಂ ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ ।
ತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಭಿಧಾವ ತ್ವಂ ಭ್ರಾತರಂ ಶರಣೈಷಿಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ರಕ್ಷಸಾಂ ವಶಮಾಪನ್ನಂ ಸಿಂಹಾನಾಮಿವ ಗೋವೃಷಮ್ ।
ನ ಜಗಾಮ ತಥೋಕ್ತಸ್ತು ಭ್ರಾತುರಾಜ್ಞಾಯ ಶಾಸನಮ್ ॥ ೪ ॥

ತಮುವಾಚ ತತಸ್ತತ್ರ ಕುಪಿತಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮಿತ್ರರೂಪೇಣ ಭ್ರಾತುಸ್ತ್ವಮಸಿ ಶತ್ರುವತ್ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ತ್ವಮಸ್ಯಾಮವಸ್ಥಾಯಾಂ ಭ್ರಾತರಂ ನಾಭಿಪದ್ಯಸೇ ।
ಇಚ್ಛಸಿ ತ್ವಂ ವಿನಶ್ಯಂತಂ ರಾಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮತ್ಕೃತೇ ॥ ೬ ॥

ವ್ಯಸನಂ ತೇ ಪ್ರಿಯಂ ಮನ್ಯೇ ಸ್ನೇಹೋ ಭ್ರಾತರಿ ನಾಸ್ತಿ ತೇ ।
ತೇನ ತಿಷ್ಠಸಿ ವಿಸ್ತಬ್ಧಸ್ತಮಪಶ್ಯನ್ಮಹಾದ್ಯುತಿಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕಿಂ ಹಿ ಸಂಶಯಮಾಪನ್ನೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಹ ಮಯಾ ಭವೇತ್ ।
ಕರ್ತವ್ಯಮಿಹ ತಿಷ್ಠನ್ತ್ಯಾ ಯತ್ಪ್ರಧಾನಸ್ತ್ವಮಾಗತಃ ॥ ೮ ॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ವೈದೇಹೀಂ ಬಾಷ್ಪಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತಾಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತ್ರಸ್ತಾಂ ಸೀತಾಂ ಮೃಗವಧೂಮಿವ ॥ ೯ ॥

ದೇವಿ ದೇವಮನುಷ್ಯೇಷು ಗಂದರ್ವೇಷು ಪತತ್ರಿಷು ।
ರಾಕ್ಷಸೇಷು ಪಿಶಾಚೇಷು ಕಿಂನರೇಷು ಮೃಗೇಷು ಚ ॥ ೧೦ ॥

ದಾನವೇಷು ಚ ಘೋರೇಷು ನ ಸ ವಿದ್ಯೇತ ಶೋಭನೇ ।
ಯೋ ರಾಮಂ ಪ್ರತಿಯುಧ್ಯೇತ ಸಮರೇ ವಾಸವೋಪಮಮ್ ॥ 11 ॥

ಅವಧ್ಯಃ ಸಮರೇ ರಾಮೋ ನೈವಂ ತ್ವಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ನ ತ್ವಾಮಸ್ಮಿನ್ವನೇ ಹಾತುಮುತ್ಸಹೇ ರಾಘವಂ ವಿನಾ ॥ 12 ॥

ಅನಿವಾರ್ಯಂ ಬಲಂ ತಸ್ಯ ಬಲೈರ್ಬಲವತಾಮಪಿ ।
ತ್ರಿಭಿರ್ಲೋಕೈಃ ಸಮುದ್ಯುಕ್ತೈಃ ಸೇಶ್ವರೈಃ ಸಾಮರೈರಪಿ ॥ 13 ॥

ಹೃದಯಂ ನಿರ್ವೃತಂ ತೇಽಸ್ತು ಸನ್ತಾಪಸ್ತ್ಯಜ್ಯತಾಮಯಮ್ ।
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ತೇ ಭರ್ತಾ ಶೀಘ್ರಂ ಹತ್ವಾ ಮೃಗೋತ್ತಮಮ್ ॥ 14 ॥

ನ ಸ ತಸ್ಯ ಸ್ವರೋ ವ್ಯಕ್ತಂ ನ ಕಶ್ಚಿದಪಿ ದೈವತಃ ।
ಗನ್ಧರ್ವನಗರಪ್ರಖ್ಯಾ ಮಾಯಾ ಸಾ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ॥ 15 ॥

ನ್ಯಾಸಭೂತಾಸಿ ವೈದೇಹಿ ನೃಸ್ತಾ ಮಯಿ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ರಾಮೇಣ ತ್ವಂ ವರಾರೋಹೇ ನ ತ್ವಾಂ ತ್ಯಕ್ತುಮಿಹೋತ್ಸಹೇ ॥ 16 ॥

ಕೃತವೈರಾಶ್ಚ ಕಲ್ಯಾಣಿ ವಯಮೇತೈರ್ನಿಶಾಚರೈಃ ।
ಖರಸ್ಯ ನಿಧನೇ ದೇವಿ ಜನಸಾಧನವಧಂ ಪ್ರತಿ ॥ 17 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾ ವಿಧಿನಾ ವಾಚೋ ವಿಸೃಜನ್ತಿ ಮಹಾವನೇ ।
ಹಿಂಸಾವಿಹಾರಾ ವೈದೇಹಿ ನ ಚಿಂತಯಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 18 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೈವಮುಕ್ತಾ ತು ಕೃದ್ಧಾ ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಾ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಮ್ ॥ 19 ॥

ಅನಾರ್ಯ ಕರುಣಾರಮ್ಭಾ ನೃಶಂಸ ಕುಲಪಾಂಸನ ।
ಅಹಂ ತವ ಪ್ರಿಯಂ ಮನೈ ತೇನೈತಾನಿ ಪ್ರಭಾಷಸೇ ॥ 20 ॥

ನೈತಚ್ಚಿತ್ರಂ ಸಪತ್ನೇಷು ಪಾಪಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಯದ್ಭವೇತ್ ।
ತ್ವದ್ವಿಧೇಷು ನೃಶಂಸೇಷು ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಚಾರಿಷು ॥ 21 ॥

ಸುದುಷ್ಪಸ್ತ್ವಂ ವನೇ ರಾಮಮೇಕಮೇಕೋಽನುಗಚ್ಛಸಿ ।
ಮಮ ಹೇತೋಃ ಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನಃ ಪ್ರಯುಕ್ತೋ ಭರತೇನ ವಾ ॥ 22 ॥

ಕಥಮಿಂದ್ರೀವರಶ್ಯಾಮಂ ರಾಮಂ ಪದ್ಮನಿಭೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಉಪಸಂಶ್ರಿತ್ಯ ಭರ್ತಾರಂ ಕಾಮಯೇಯಂ ಪೃಥಗ್ಜನಮ್ ॥ 23 ॥

ಸಮಕ್ಷಂ ತವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯೇ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ರಾಮಂ ವಿನಾ ಕ್ಷಣಮಪಿ ನ ಹಿ ಜೀವಾಮಿ ಭೂತಲೇ ॥ 24 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸೀತಯಾ ಸೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸೀತಾಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರ್ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ 25 ॥

ಉತ್ತರಂ ನೋತ್ಸಹೇ ವಕ್ತುಂ ದೈವತಂ ಭವತೀ ಮಮ ।
ವಾಕ್ಯಮಪ್ರತಿರೂಪಂ ತು ನ ಚಿತ್ರಂ ಸ್ತ್ರೀಷು ಮೈಥಿಲಿ ॥ 26 ॥

ಸ್ವಭಾವಸ್ತ್ವೇಷ ನಾರೀಣಾಮೇಷು ಲೋಕೇಷು ದೃಶ್ಯತೇ ।
ವಿಮುಕ್ತಧರ್ಮಾಶ್ಚಪಲಾಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಾ ಭೇದಕರಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ॥ 27 ॥

ಉಪಶೃಣ್ವಂತು ಮೇ ಸರ್ವೇ ಸಾಕ್ಷಿಭೂತಾ ವನೇಚರಾಃ ।
ನ್ಯಾಯವಾದೀ ಯಥಾ ವಾಕ್ಯಮುಕ್ತೋಽಹಂ ಪರುಷಂ ತ್ವಯಾ ॥ 28 ॥

ಧಿಕ್ತ್ವಾಮದ್ಯ ಪ್ರಣಶ್ಯ ತ್ವಂ ಯನ್ಮಾಮೇವಂ ವಿಶಜ್ಞಸೇ ।
ಸ್ತ್ರೀತ್ವಾದ್ದುಷ್ಪಸ್ವಭಾವೇನ ಗುರುವಾಕ್ಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 29 ॥

ಗಮಿಷ್ಯೇ ಯತ್ರ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸ್ವಸ್ತಿ ತೇಽಸ್ತು ವರಾನನೇ ।
ರಕ್ಷಂತು ತ್ವಾಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಸಮಗ್ರಾ ವನದೇವತಾಃ ॥ 30 ॥

ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಹಿ ಘೋರಾಣಿ ಯಾನಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಂತಿ ಮೇ ।
ಅಪಿ ತ್ವಾಂ ಸಹ ರಾಮೇಣ ಪಶ್ಯೇಯಂ ಪುನರಾಗತಃ ॥ 31 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೈವಮುಕ್ತಾ ತು ರುದತೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ತೀವ್ರಂ ಬಾಷ್ಪಪರಿಪ್ಲುತಾ ॥ 32 ॥

ಗೋದಾವರೀಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಿನಾ ರಾಮೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಆಬಂಧಿಷ್ಯೇಽಥವಾ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯೇ ವಿಷಮೇ ದೇಹಮಾತ್ಮನಃ ॥ 33 ॥

ಪಿಬಾಮಿ ವಾ ವಿಷಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹಂತಾಶನಮ್ ।
ನ ತ್ವಹಂ ರಾಘವಾದನ್ಯಂ ಪದಾಪಿ ಪುರುಷಂ ಸ್ಪೃಶೇ ॥ 34 ॥

ಇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಕ್ರೂಶ್ಯ ಸೀತಾ ದುಃಖಸಮನ್ವಿತಾ ।
ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ರುದತೀ ದುಃಖಾದುದರಂ ಪ್ರಜಘಾನ ಹ ॥ 35 ॥

ತಾಮಾರ್ತರೂಪಾಂ ವಿಮನಾ ರುದಂತೀಮ್
ಸೌಮಿತ್ರಿರಾಲೋಕ್ಯ ವಿಶಾಲನೇತ್ರಾಮ್ ।
ಆಶ್ವಾಸಯಾಮಾಸ ನ ಚೈವ ಭರ್ತುಃ
ತಂ ಭ್ರಾತರಂ ಕಿಂಚಿದುವಾಚ ಸೀತಾ ॥ 36 ॥

ತತಸ್ತು ಸೀತಾಮಭಿವಾದ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ
ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ಕಿಂಚಿದಭಿಪ್ರಣಮ್ಯ ।
ಅವೇಕ್ಷಮಾಣೋ ಬಹುಶಶ್ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್
ಜಗಾಮ ರಾಮಸ್ಯ ಸಮೀಪಮಾತ್ಮವಾನ್ ॥ 37 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಯಾ ಪರುಷಮುಕ್ತಸ್ತು ಕುಪಿತೋ ರಾಘವಾನುಜಃ |
ಸ ವಿಕಾಙ್ಕ್ಷನ್ಭೃಶಂ ರಾಮಂ ಪ್ರತಸ್ಥೇ ನಚಿರಾದಿವ || 1 ||

ತದಾಸಾದ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮನ್ತರಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ಅಭಿಚಕ್ರಾಮ ವೈದೇಹೀಂ ಪರಿವ್ರಾಜಕರೂಪಧೃಕ್ || 2 ||

ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಕಾಷಾಯಸಂವೀತಃ ಶಿಖೀ ಛತ್ರೀ ಉಪಾನಹೀ |
ವಾಮೇ ಚಾಂಸೇಽವಸಜ್ಯಾಥ ಶುಭೇ ಯಷ್ಟಿಕಮಣ್ಡಲೂ |
ಪರಿವ್ರಾಜಕರೂಪೇಣ ವೈದೇಹೀಂ ಸಮುಪಾಗಮತ್ || 3 ||

ತಾಮಾಸಸಾದಾತಿಬಲೋ ಭ್ರಾತೃಭ್ಯಾಂ ರಹಿತಾಂ ವನೇ |
ರಹಿತಾಂ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಸನ್ದ್ಯಾಮಿವ ಮಹತ್ತಮಃ || 4 ||

ತಾಮಪಶ್ಯತ್ತತೋ ಬಾಲಾಂ ರಾಜಪುತ್ರೀಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ |
ರೋಹಿಣೀಂ ಶಶಿನಾ ಹೀನಾಂ ಗ್ರಹವದ್ಭೃಶದಾರುಣಃ || 5 ||

ತಮುಗ್ರಂ ಪಾಪಕರ್ಮಾಣಂ ಜನಸ್ಥಾನರುಹಾ ದ್ರುಮಾಃ |
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ನ ಪ್ರಕಮ್ಪಂತೇ ನ ಪ್ರವಾತಿ ಚ ಮಾರುತಃ || 6 ||

ಶೀಘ್ರಸ್ರೋತಾಶ್ಚ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೀಕ್ಷಂತಂ ರಕ್ತಲೋಚನಮ್ |
ಸ್ತಿಮಿತಂ ಗಂತುಮಾರೇಭೇ ಭಯಾದ್ಗೋದಾವರೀ ನದೀ || 7 ||

ರಾಮಸ್ಯ ತ್ವನ್ತರಂ ಪ್ರೇಪ್ಸುರ್ದಶಗ್ರೀವಸ್ತದನ್ತರೇ |
ಉಪತಸ್ಥೇ ಚ ವೈದೇಹೀಂ ಭಿಕ್ಷುರೂಪೇಣ ರಾವಣಃ || 8 ||

ಅಭವ್ಯೋ ಭವ್ಯರೂಪೇಣ ಭರ್ತಾರಮನುಶೋಚತೀಮ್ |
ಅಭ್ಯವರ್ತತ ವೈದೇಹೀಂ ಚಿತ್ರಾಮಿವ ಶನೈಶ್ಚರಃ || 9 ||

ಸ ಪಾಪೋ ಭವ್ಯರೂಪೇಣ ತೃಣೈಃ ಕೂಪ ಇವಾವೃತಃ |

ಅತಿಷ್ಠಾತೃಕ್ಷ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ರಾಮಪತ್ನೀಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ || 10 ||

ಶುಭಾಂ ರುಚಿರದನ್ತಾಷ್ಟೀಂ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಮ್ |
ಆಸೀನಾಂ ಪರ್ಣಶಾಲಾಯಾಂ ಬಾಷ್ಪಶೋಕಾಭಿಪೀಡಿತಾಮ್ || 11 ||

ಸ ತಾಂ ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷೀಂ ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಸಿನೀಮ್ |
ಅಭ್ಯಗಚ್ಛತ ವೈದೇಹೀಂ ದುಷ್ಪಚೇತಾ ನಿಶಾಚರಃ || 12 ||

ಸ ಮನ್ಮಥಶರಾವಿಷ್ಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷಮುದೀರಯನ್ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಹಿತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 13 ||

ತಾಮುತ್ತಮಾಂ ಶ್ರೀಲೋಕಾನಾಂ ಪದ್ಮಹೀನಾಮಿವ ಶ್ರಿಯಮ್ |
ವಿಭ್ರಾಜಮಾನಾಂ ವಪುಷಾ ರಾವಣಃ ಪ್ರಶಶಂಸ ಹ || 14 ||

ಕಾ ತ್ವಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ವರ್ಣಾಭೇ ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಸಿನಿ |
ಕಮಲಾನಾಂ ಶುಭಾಂ ಮಾಲಾಂ ಪದ್ಮಿನೀವ ಚ ಬಿಭ್ರತಿ || 15 ||

ಹ್ರೀಃ ಶ್ರೀಃ ಕೀರ್ತಿಃ ಶುಭಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಪ್ಸರಾ ವಾ ಶುಭಾನನೇ |
ಭೂತಿರ್ವಾ ತ್ವಂ ವರಾರೋಹೇ ರತಿರ್ವಾ ಸ್ವೈರಚಾರಿಣೀ || 16 ||

ಸಮಾಃ ಶಿಖರಿಣಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಾಃ ಪಾಣ್ಡುರಾ ದಶನಾಸ್ತವ |
ವಿಶಾಲೇ ವಿಮಲೇ ನೇತ್ರೇ ರಕ್ತಾಂತೇ ಕೃಷ್ಣತಾರಕೇ || 17 ||

ವಿಶಾಲಂ ಜಘನಂ ಪೀನಮೂರೂ ಕರಿಕರೋಪಮೌ |
ಏತಾವುಪಚಿತೌ ವೃತ್ತೌ ಸಹಿತೌ ಸಮ್ಪ್ರಗಲ್ಭಿತೌ || 18 ||

ಪೀನೋನ್ನತಮುಖೌ ಕಾನ್ತೌ ಸ್ನಿಗ್ಧತಾಲಫಲೋಪಮೌ |
ಮಣಿಪ್ರವೇಕಾಭರಣೌ ರುಚಿರೌ ತೇ ಪಯೋಧರೌ || 19 ||

ಚಾರುಸ್ಮಿತೇ ಚಾರುದತಿ ಚಾರುನೇತ್ರೇ ವಿಲಾಸಿನಿ |
ಮನೋ ಹರಸಿ ಮೇ ರಾಮೇ ನದೀಕೂಲಮಿವಾಮ್ಭಸಾ || 20 ||

ಕರಾಂತಮಿತಮಧ್ಯಾಸಿ ಸುಕೇಶೀ ಸಂಹತಸ್ತನೀ |

ನೈವ ದೇವೀ ನ ಗಂಧರ್ವೀ ನ ಯಕ್ಷೀ ನ ಚ ಕಿಂನರೀ || 21 ||

ನೈವಂರೂಪಾ ಮಯಾ ನಾರೀ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಾ ಮಹೀತಲೇ |
ಇಹ ವಾಸಶ್ಚ ಕಾಂತಾರೇ ಚಿತ್ತಮುನ್ಮಾಥಯಂತಿ ಮೇ || 22 ||

ಸಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ನ ತ್ವಂ ವಸ್ತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮಯಂ ವಾಸೋ ಘೋರಾಣಾಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಾಮ್ || 23 ||

ಪ್ರಾಸಾದಾಗ್ರ್ಯಾಣಿ ರಮ್ಯಾಣಿ ನಗರೋಪವನಾನಿ ಚ |
ಸಮ್ಮುನ್ನಾನಿ ಸುಗಂಧಾನಿ ಯುಕ್ತಾನ್ಯಾಚರಿತುಂ ತ್ವಯಾ || 24 ||

ವರಂ ಮಾಲ್ಯಂ ವರಂ ಪಾನಂ ವರಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಚ ಶೋಭನೇ |
ಭರ್ತಾರಂ ಚ ವರಂ ಮನೈ ತ್ವದ್ಯುಕ್ತಮಸಿತೇಕ್ಷಣೇ || 25 ||

ಕಾ ತ್ವಂ ಭವಸಿ ರುದ್ರಾಣಾಂ ಮರುತಾಂ ವಾ ಶುಚಿಸ್ಮಿತೇ |
ವಸೂನಾಂ ವಾ ವರಾರೋಹೇ ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಭಾಸಿ ಮೇ || 26 ||

ನೇಹ ಗಚ್ಛಂತೀ ಗಂಧರ್ವಾ ನ ದೇವಾ ನ ಚ ಕಿಂನರಾಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮಯಂ ವಾಸಃ ಕಥಂ ನು ತ್ವಮಿಹಾಗತಾ || 27 ||

ಇಹ ಶಾಖಾಮೃಗಾಃ ಸಿಂಹಾ ದ್ವೀಪಿವ್ಯಾಘ್ರಮೃಗಾಸ್ತಥಾ |
ಋಕ್ಷಾಸ್ತರಕ್ಷವಃ ಕರ್ಜಾಃ ಕಥಂ ತೇಭ್ಯೋ ನ ಬಿಭ್ಯಸೇ || 28 ||

ಮದಾನ್ವಿತಾನಾಂ ಘೋರಾಣಾಂ ಕುಂಭಾರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ |
ಕಥಮೇಕಾ ಮಹಾರಣ್ಯೇ ನ ಬಿಭೇಷಿ ವನಾನನೇ || 29 ||

ಕಾಸಿ ಕಸ್ಯ ಕುತಶ್ಚ ತ್ವಂ ಕಿಂನಿಮಿತ್ತಂ ಚ ದಣ್ಡಕಾನ್ |
ಏಕಾ ಚರಸಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಘೋರಾನ್ರಾಕ್ಷಸಸೇವಿತಾನ್ || 30 ||

ಇತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಾ ವೈದೇಹೀ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ತಮಾ |
ದ್ವಿಜಾತಿವೇಷೇಣ ಹಿ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಮಾಗತಮ್ |
ಸರ್ವೈರತಿಥಿಸತ್ಕಾರೈಃ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಮೈಥಿಲೀ || 31 ||

ಉಪಾನೀಯಾಸನಂ ಪೂರ್ವಂ ಪಾದ್ಯೇನಾಭಿನಿಮನ್ತ್ರೈ ಚ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಸಿದ್ಧಮಿತ್ಯೇವ ತದಾ ತಂ ಸೌಮ್ಯದರ್ಶನಮ್ ॥ 32 ॥

ದ್ವಿಜಾತಿವೇಷೇಣ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮೈಥಿಲೀ
ತಮಾಗತಂ ಪಾತ್ರಕುಸುಮ್ಭಧಾರಿಣಮ್ ।
ಅಶಕ್ಯಮುದ್ವೇಷುಮುಪಾಯದರ್ಶನಾತ್
ನ್ಯಮನ್ತ್ರಯದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣವದ್ಯಥಾಗತಮ್ ॥ 33 ॥

ಇಯಂ ಬೃಸೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕಾಮಮಾಸ್ಯತಾಮ್
ಇದಂ ಚ ಪಾದ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮಿತಿ ।
ಇದಂ ಚ ಸಿದ್ಧಂ ವನಜಾತಮುತ್ತಮಮ್
ತ್ವದರ್ಥಮವ್ಯಗ್ರಮಿಹೋಪಭುಜ್ಯತಾಮ್ ॥ 34 ॥

ನಿಮನ್ತ್ರೈಮಾಣಃ ಪ್ರತಿಪೂರ್ಣಭಾಷಿಣೇಮ್
ನರೇಂದ್ರಪತ್ನೀಂ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಪ್ರಹಸ್ಯ ತಸ್ಯಾ ಹರಣೇ ಧೃತಂ ಮನಃ
ಸಮರ್ಪಯಾಮಾಸ ವಧಾಯ ರಾವಣಃ ॥ 35 ॥

ತತಃ ಸುವೇಷಂ ಮೃಗಯಾ ಗತಂ ಪತಿಮ್
ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣಾ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತದಾ ।
ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಾ ಹರಿತಂ ದದರ್ಶ ತತ್
ಮಹದ್ವನಂ ನೈವ ತು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ॥ 36 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚಚತಾವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾವಣೇನ ತು ವೈದೇಹೀ ತದಾ ಪೃಷ್ಠಾ ಜಿಹೀರ್ಷುಣಾ ।
ಪರಿವ್ರಾಜಕರೂಪೇಣ ಶಶಂಸಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಾ ॥ ೧ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶಾಸ್ತ್ರತಿಥಿಶ್ಚೈಷ ಅನುಕ್ರೋ ಹಿ ಶಪೇತ ಮಾಮ್ ।
ಇತಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ಸೀತಾ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ದುಹಿತಾ ಜನಕಸ್ಯಾಹಂ ಮೈಥಿಲಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸೀತಾ ನಾಮ್ನಾಸ್ಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ರಾಮಭಾರ್ಯಾ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ॥ ೩ ॥

ಸಂವತ್ಸರಂ ಚಾಧ್ಯುಷಿತಾ ರಾಘವಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ ।
ಭುಂಜಾನ್ಮಾನುಷಾನ್ಘೋಗಾನ್ಸರ್ವಕಾಮಸಮೃದ್ಧಿನೀ ॥ ೪ ॥

ತತಃ ಸಂವತ್ಸರಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಸಮಮನ್ಯತ ಮೇ ಪತಿಮ್ ।
ಅಭಿಷೇಚಯಿತುಂ ರಾಮಂ ಸಮೇತೋ ರಾಜಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ॥ ೫ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಸಮಿಬ್ಬಯಮಾಣೇ ತು ರಾಘವಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನೇ ।
ಕೈಕೇಯೀ ನಾಮ ಭರ್ತಾರಂ ಮಮಾರ್ಯಾ ಯಾಚತೇ ವರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತು ಕೈಕೇಯೀ ಶ್ವಶುರಂ ಸುಕೃತೇನ ಮೇ ।
ಮಮ ಪ್ರವ್ರಾಜನಂ ಭರ್ತುರ್ಭರತಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ ।
ದ್ವಾವಯಾಚತ ಭರ್ತಾರಂ ಸತ್ಯಸಂಧಂ ನೃಪೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೭ ॥

ನಾದ್ಯ ಭೋಕ್ಷ್ಯೇ ನ ಚ ಸ್ವಪ್ನೇ ನ ಪಾಸ್ಯೇಹಂ ಕದಾಚನ ।
ಏಷ ಮೇ ಜೀವಿತಸ್ಯಾನ್ತೋ ರಾಮೋ ಯದ್ಯಭಿಷಿಚ್ಯತೇ ॥ ೮ ॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಾಂ ಕೈಕೇಯೀಂ ಶ್ವಶುರೋ ಮೇ ಸ ಮಾನದಃ ।
ಅಯಾಚತಾರ್ಥೈರನರ್ವರ್ಥೈರ್ನ ಚ ಯಾಚಾಂ ಚಕಾರ ಸಾ ॥ ೯ ॥

ಮಮ ಭರ್ತಾ ಮಹಾತೇಜಾ ವಯಸಾ ಪಇಚ್ಚವಿಂಶಕಃ ।

ರಾಮೇತಿ ಪ್ರಥಿತೋ ಲೋಕೇ ಗುಣವಾನ್ಸತ್ಯವಾಕ್ಯುಚಿಃ |
ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಃ || 10 ||

ಅಭಿಷೇಕಾಯ ತು ಪಿತುಃ ಸಮೀಪಂ ರಾಮಮಾಗತಮ್ |
ಕೈಕೇಯೀ ಮಮ ಭರ್ತಾರಮಿತ್ಯುವಾಚ ದ್ರುತಂ ವಚಃ || 11 ||

ತವ ಪಿತ್ರಾ ಸಮಾಜ್ಞಪ್ತಂ ಮಮೇದಂ ಶೃಣು ರಾಘವ |
ಭರತಾಯ ಪ್ರದಾತವ್ಯಮಿದಂ ರಾಜ್ಯಮಕಣ್ವಕಮ್ || 12 ||

ತ್ವಯಾ ತು ಖಿಲು ವಸ್ತವ್ಯಂ ನವ ವರ್ಷಾಣಿ ಪೞ್ಚ ಚ |
ವನೇ ಪ್ರವ್ರಜ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಪಿತರಂ ಮೋಚಯಾನ್ಮತಾತ್ || 13 ||

ತಥೇತ್ಯುವಾಚ ತಾಂ ರಾಮಃ ಕೈಕೇಯೀಮಕುತೋಭಯಃ |
ಚಕಾರ ತದ್ವಚಸ್ತಸ್ಯಾ ಮಮ ಭರ್ತಾ ದೃಢವ್ರತಃ || 14 ||

ದದ್ಯಾನ್ನ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ಸತ್ಯಬ್ರೂಯಾನ್ನ ಚಾನ್ಮತಮ್ |
ಏತದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಾಮಸ್ಯ ವ್ರತಂ ಧ್ರುವಮನುತ್ತಮಮ್ || 15 ||

ತಸ್ಯ ಭ್ರಾತಾ ತು ವೈಮಾತ್ರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಾಮ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ರಾಮಸ್ಯ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಃ ಸಹಾಯಃ ಸಮರೇಽರಿಹಾ || 16 ||

ಸ ಭ್ರಾತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಾಮ ಧರ್ಮಚಾರೀ ದೃಢವ್ರತಃ |
ಅನ್ವಗಚ್ಛದ್ಧನುಷ್ಠಾಣಿಃ ಪ್ರವ್ರಜಂತಂ ಮಯಾ ಸಹ || 17 ||

ತೇ ವಯಂ ಪ್ರಚ್ಯುತಾ ರಾಜ್ಯಾತ್ಕೃಲೇಯಾಸ್ತು ಕೃತೇ ತ್ರಯಃ |
ವಿಚರಾಮ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ವನಂ ಗಮ್ಭೀರಮೋಜಸಾ || 18 ||

ಸಮಾಶ್ವಸ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ಶಕ್ಯಂ ವಸ್ತುಮಿಹ ತ್ವಯಾ |
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಮೇ ಭರ್ತಾ ವನ್ಯಮಾದಾಯ ಪುಷ್ಕಲಮ್ || 19 ||

ಸ ತ್ವಂ ನಾಮ ಚ ಗೋತ್ರಂ ಚ ಕುಲಮಾಚಕ್ಷ್ಯ ತತ್ತ್ವತಃ |
ಏಕಶ್ಚ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಕಿಮರ್ಥಂ ಚರಸಿ ದ್ವಿಜ || 20 ||

ಏವಂ ಬ್ರವತ್ಯಾಂ ಸೀತಾಯಾಂ ರಾಮಪತ್ನ್ಯಾಂ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೋತ್ತರಂ ತೀವ್ರಂ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ॥ 21 ॥

ಯೇನ ವಿತ್ರಾಸಿತಾ ಲೋಕಾಃ ಸದೇವಾಸುರಪನ್ನಗಾಃ ।
ಅಹಂ ಸ ರಾವಣೋ ನಾಮ ಸೀತೇ ರಕ್ಷೋಗಣೇಶ್ವರಃ ॥ 22 ॥

ತ್ವಾಂ ತು ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ವರ್ಣಾಭಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೌಶೇಯವಾಸಿನೀಮ್ ।
ರತಿಂ ಸ್ವಕೇಷು ದಾರೇಷು ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮ್ಯನಿನ್ನಿತೇ ॥ 23 ॥

ಬಹಿಷ್ವೇನಾಮುತ್ತಮಸ್ತ್ರೀಣಾಮಾಹೃತಾನಾಮಿತಸ್ತತಃ ।
ಸರ್ವಾಸಾಮೇವ ಭದ್ರಂ ತೇ ಮಮಾಗ್ರಮಹಿಷೀ ಭವ ॥ 24 ॥

ಲಜ್ಜಾ ನಾಮ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ಮಮ ಮಹಾಪುರೀ ।
ಸಾಗರೇಣ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಾ ನಿವಿಷ್ಟಾ ಗಿರಿಮೂರ್ಧನಿ ॥ 25 ॥

ತತ್ರ ಸೀತೇ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ವನೇಷು ವಿಚರಿಷ್ಯಸಿ ।
ನ ಚಾಸ್ಯಾರಣ್ಯವಾಸಸ್ಯ ಸ್ಪೃಹಯಿಷ್ಯಸಿ ಭಾಮಿನಿ ॥ 26 ॥

ಪಂಚದಾಸ್ಯಃ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾಃ ।
ಸೀತೇ ಪರಿಚರಿಷ್ಯಂತಿ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಸಿ ಮೇ ಯದಿ ॥ 27 ॥

ರಾವಣೇನೈವಮುಕ್ತಾ ತು ಕುಪಿತಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚಾನವದ್ಯಾಜ್ಞೇ ತಮನಾದೃತ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ॥ 28 ॥

ಮಹಾಗಿರಿಮಿವಾಕಮ್ಪ್ಯಂ ಮಹೇಂದ್ರಸದೃಶಂ ಪತಿಮ್ ।
ಮಹೋದಧಿಮಿವಾಕ್ಷೋಭ್ಯಮಹಂ ರಾಮಮನುವ್ರತಾ ॥ 29 ॥

ಮಹಾಬಾಹುಂ ಮಹೋರಸ್ಕಂ ಸಿಂಹವಿಕ್ರಾಂತಗಾಮಿನಮ್ ।
ನೃಸಿಂಹಂ ಸಿಂಹಸಂಜಾತಮಹಂ ರಾಮಮನುವ್ರತಾ ॥ 30 ॥

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಾನನಂ ವೀರಂ ರಾಜವತ್ಸಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಮ್ ।
ಪೃಥುಕೀರ್ತಿಂ ಮಹಾಬಾಹುಮಹಂ ರಾಮಮನುವ್ರತಾ ॥ 31 ॥

ತವಂ ಪುನರ್ಜಮ್ಬುಕಃ ಸಿಂಹೀಂ ಮಾಮಿಹೇಚ್ಛಸಿ ದುರ್ಲಭಾಮ್ ।
ನಾಹಂ ಶಕ್ಯಾ ತವಯಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟುಮಾದಿತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಭಾ ಯಥಾ ॥ 32 ॥

ಪಾದಪಾನಾಞ್ಚನಾನೂನಂ ಬಹೂನ್ವಶ್ಯಸಿ ಮಂದಭಾಕ್ ।
ರಾಘವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಯಸ್ತ್ವಮಿಚ್ಛಸಿ ರಾವಣ ॥ 33 ॥

ಕ್ಷುಧಿತಸ್ಯ ಚ ಸಿಂಹಸ್ಯ ಮೃಗಶತ್ರೋಸ್ತರಸ್ವಿನಃ ।
ಆಶೀವಿಷಸ್ಯ ವದನಾದ್ಧಂಷ್ಠಾಮಾದಾತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 34 ॥

ಮಂದರಂ ಪರ್ವತಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಪಾಣಿನಾ ಹರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ಕಾಲಕೂಟಂ ವಿಷಂ ಪೀತ್ವಾ ಸ್ವಸ್ತಿಮಾನಗ್ನಂತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 35 ॥

ಅಕ್ಷಿಸೂಚ್ಯಾ ಪ್ರಮೃಜಸಿ ಜಿಹ್ವಯಾ ಲೇಢಿ ಚ ಕ್ಷುರಮ್ ।
ರಾಘವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾಂ ಭಾರ್ಯಾಮಧಿಗಂತುಂ ತವಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 36 ॥

ಅವಸಜ್ಯ ಶಿಲಾಂ ಕಣೋ ಸಮುದ್ರಂ ತರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ಸೂರ್ಯಾ ಚಂದ್ರಮಸೌ ಚೋಭೌ ಪ್ರಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಹರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ಯೋ ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಪ್ರಧರ್ಷಯಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 37 ॥

ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಸ್ತ್ರೇಣಾಹರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ಕಲ್ಯಾಣ ವೃತ್ತಾಂ ರಾಮಸ್ಯ ಯೋ ಭಾರ್ಯಾಂ ಹರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 38 ॥

ಅಯೋಮುಖಾನಾಂ ಶೂಲಾನಾಮಗ್ರೇ ಚರಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಸದೃಶೀಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಯೋಽಧಿಗಂತುಂ ತವಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 39 ॥

ಯದಂತರಂ ಸಿಂಹಶೃಗಾಲಯೋರ್ವನೇ
ಯದಂತರಂ ಸ್ಯನ್ನದಿನಿಕಾಸಮುದ್ರಯೋಃ ।
ಸುರಾಗ್ರ್ಯಸೌವೀರಕಯೋರ್ಯದಂತರಮ್
ತದಂತರಂ ದಾಶರಥೇಸ್ತವೈವ ಚ ॥ 40 ॥

ಯದಂತರಂ ಕಾಞ್ಚನಸೀಸಲೋಹಯೋರ್-
ಯದಂತರಂ ಚಂದನವಾರಿಪಚ್ಚಯೋಃ ।
ಯದಂತರಂ ಹಸ್ತಿಬಿಡಾಲಯೋರ್ವನೇ

ತದನ್ತರಂ ದಶರಥೇಸ್ತವೈವ ಚ || 41 ||

ಯದನ್ತರಂ ವಾಯಸವೈನತೇಯಯೋರ್-
ಯದನ್ತರಂ ಮದ್ಗುಮಯೂರಯೋರಪಿ |
ಯದನ್ತರಂ ಸಾರಸಗೃಧ್ರಯೋರ್ವನೇ
ತದನ್ತರಂ ದಾಶರಥೇಸ್ತವೈವ ಚ || 42 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಹಸ್ರಾಕ್ಷಸಮಪ್ರಭಾವೇ
ರಾಮೇ ಸ್ಥಿತೇ ಕಾರ್ಮುಕಬಾಣಪಾಣೌ |
ಹೃತಾಪಿ ತೇಹಂ ನ ಜರಾಂ ಗಮಿಷ್ಯೇ
ವಜ್ರಂ ಯಥಾ ಮಕ್ಷಿಕಯಾವಗೀರ್ಣಮ್ || 43 ||

ಇತೀವ ತದ್ವಾಕ್ಯಮದುಷ್ಟಭಾವಾ
ಸುದೃಷ್ಟಮುಕ್ತಾನ್ವ ರಜನೀಚರಂ ತಮ್ |
ಗಾತ್ರಪ್ರಕಮ್ವಾದ್ವ್ಯಥಿತಾ ಬಭೂವ
ವಾತೋದ್ಧತಾ ಸಾ ಕದಲೀವ ತನ್ವೀ || 44 ||

ತಾಂ ವೇಪಮಾನಾಮುಪಲಕ್ಷ್ಯ ಸೀತಾಮ್
ಸ ರಾವಣೋ ಮೃತ್ಯುಸಮಪ್ರಭಾವಃ |
ಕುಲಂ ಬಲಂ ನಾಮ ಚ ಕರ್ಮ ಚಾತ್ಮನಃ
ಸಮಾಚಚಕ್ಷೇ ಭಯಕಾರಣಾರ್ಥಮ್ || 45 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಚತ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವತ್ಯಾಂ ಸೀತಾಯಾಂ ಸಂರಬ್ಧಃ ಪರುಷಾಕ್ಷರಮ್ ।
ಲಲಾಟೇ ಭೃಕುಟೇಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾವಣಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ ॥೧॥

ಭ್ರಾತಾ ವೈಶ್ರವಣಸ್ಯಾಹಂ ಸಾಪತ್ನೋ ವರವರ್ಣಿನಿ ।
ರಾವಣೋ ನಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥೨॥

ಯಸ್ಯ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಪಿಶಾಚಪತಗೋರಗಾಃ ।
ವಿದ್ರವಂತಿ ಭಯಾದ್ಭೀತಾ ಮೃತ್ಯೋರಿವ ಸದಾ ಪ್ರಜಾಃ ॥೩॥

ಯೇನ ವೈಶ್ರವಣೋ ಭ್ರಾತಾ ವೈಮಾತ್ರಃ ಕಾರಣಾಂತರೇ ।
ದ್ವಂದ್ವಮಾಸಾದಿತಃ ಕ್ರೋಧಾದ್ರಣೇ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ನಿರ್ಜಿತಃ ॥೪॥

ಮದ್ಭಯಾರ್ತಃ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸ್ವಮಧಿಷ್ಠಾನಮೃದ್ಧಿಮತ್ ।
ಕೈಲಾಸಂ ಪರ್ವತಶ್ರೇಷ್ಠಮಧ್ಯಾಸ್ತೇ ನರವಾಹನಃ ॥೫॥

ಯಸ್ಯ ತತ್ಪುಷ್ಪಕಂ ನಾಮ ವಿಮಾನಂ ಕಾಮಗಂ ಶುಭಮ್ ।
ವೀರ್ಯಾದಾವರ್ಜಿತಂ ಭದ್ರೇ ಯೇನ ಯಾಮಿ ವಿಹಾಯಸಮ್ ॥೬॥

ಮಮ ಸಂಜಾತರೋಷಸ್ಯ ಮುಖಂ ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಮೈಥಿಲಿ ।
ವಿದ್ರವಂತಿ ಪರಿತ್ರಸ್ತಾಃ ಸುರಾಃ ಶಕ್ರಪುರೋಗಮಾಃ ॥೭॥

ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠಾಮ್ಯಹಂ ತತ್ರ ಮಾರುತೋ ವಾತಿ ಶಙ್ಕಿತಃ ।
ತೀವ್ರಾಂಶುಃ ಶಿಶಿರಾಂಶುಶ್ಚ ಭಯಾತ್ಸಮ್ಮದ್ಯತೇ ರವಿಃ ॥೮॥

ನಿಷ್ಕಮ್ಮಪತ್ರಾಸ್ತರವೋ ನದ್ಯಶ್ಚ ಸ್ತಿಮಿತೋದಕಾಃ ।
ಭವಂತಿ ಯತ್ರ ಯತ್ರಾಹಂ ತಿಷ್ಠಾಮಿ ಚ ಚರಾಮಿ ಚ ॥೯॥

ಮಮ ಪಾರೇ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಲಜಾ ನಾಮ ಪುರೀ ಶುಭಾ ।
ಸಮೂರ್ಣಾ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಘೋರೈರ್ಯಥೇನ್ದ್ರಸ್ಯಾಮರಾವತೀ ॥೧೦॥

ಪ್ರಾಕಾರೇಣ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಾ ಪಾಣ್ಡುರೇಣ ವಿರಾಜಿತಾ ।
ಹೇಮಕಕ್ಷ್ಯಾ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ವೈದೂರ್ಯಮಯ ತೋರಣಾ ॥ 11 ॥

ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಸಮ್ಭಾಧಾ ತೂರ್ಯನಾದವಿನಾದಿತಾ ।
ಸರ್ವಕಾಮಫಲೈರ್ವೃಕ್ಷೈಃ ಸಂಕುಲೋದ್ಯಾನಶೋಭಿತಾ ॥ 12 ॥

ತತ್ರ ತ್ವಂ ವಸತೀ ಸೀತೇ ರಾಜಪುತ್ರಿ ಮಯಾ ಸಹ ।
ನ ಸ್ಮರಿಷ್ಯಸಿ ನಾರೀಣಾಂ ಮಾನುಷೀಣಾಂ ಮನಸ್ವಿನಿ ॥ 13 ॥

ಭುಜಾನ್ಮಾನಾ ಮಾನುಷಾನ್ಮೋಗಾನ್ದಿವ್ಯಾಂಶ್ಚ ವರವರ್ಣಿನಿ ।
ನ ಸ್ಮರಿಷ್ಯಸಿ ರಾಮಸ್ಯ ಮಾನುಷಸ್ಯ ಗತಾಯುಷಃ ॥ 14 ॥

ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಿಯಂ ಪುತ್ರಂ ರಾಜ್ಞಾ ದಶರಥೇನ ಯಃ ।
ಮನ್ದವೀರ್ಯಃ ಸುತೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ತತಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತೋ ವನಮ್ ॥ 15 ॥

ತೇನ ಕಿಂ ಭ್ರಷ್ಟರಾಜ್ಯೇನ ರಾಮೇಣ ಗತಚೇತಸಾ ।
ಕರಿಷ್ಯಸಿ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ತಾಪಸೇನ ತಪಸ್ವಿನಾ ॥ 16 ॥

ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಭರ್ತಾರಂ ಕಾಮಾತ್ಸ್ವಯಮಿಹಾಗತಮ್ ।
ನ ಮನ್ಮಥಶರಾವಿಷ್ಠಂ ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ ॥ 17 ॥

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಹಿ ಮಾಂ ಭೀರು ಪರಿತಾಪಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ।
ಚರಣೇನಾಭಿಹತೈವ ಪುರೂರವಸಮುರ್ವಶೀ ॥ 18 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ವೈದೇಹೀ ಕ್ರುದ್ಧಾ ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಾ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಹಿತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ॥ 19 ॥

ಕಥಂ ವೈಶ್ರವಣಂ ದೇವಂ ಸರ್ವಭೂತನಮಸ್ಕೃತಮ್ ।
ಭ್ರಾತರಂ ವ್ಯಪದಿಶ್ಯ ತ್ವಮಶುಭಂ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 20 ॥

ಅವಶ್ಯಂ ವಿನಶಿಷ್ಯಂತಿ ಸರ್ವೇ ರಾವಣ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಯೇಷಾಂ ತ್ವಂ ಕರ್ಕಶೋ ರಾಜಾ ದುರ್ಬುದ್ಧಿರಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ 21 ॥

ಅಪಹೃತ್ಯ ಶಚೀಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಶಕ್ಯಮಿನ್ದ್ರಸ್ಯ ಜೀವಿತುಮ್ ।
ನ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಂ ಮಾಮಪನೀಯಾಸ್ತಿ ಜೀವಿತಮ್ ॥ 22 ॥

ಜೀವೇಚ್ಚಿರಂ ವಜ್ರಧರಸ್ಯ ಹಸ್ತಾತ್
ಶಚೀಂ ಪ್ರಧೃಷ್ಯಾಪ್ರತಿರೂಪರೂಪಾಮ್ ।
ನ ಮಾದೃಶೀಂ ರಾಕ್ಷಸಧರ್ಷಯಿತ್ವಾ
ಪೀತಾಮೃತಸ್ಯಾಪಿ ತವಾಸ್ತಿ ಮೋಕ್ಷಃ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸೀತಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಹಸ್ತೇ ಹಸ್ತಂ ಸಮಾಹತ್ಯ ಚಕಾರ ಸುಮಹದ್ವಪುಃ || 1 ||

ಸ ಮೈಥಿಲೀಂ ಪುನರ್ವಾಕ್ಯಂ ಬಭಾಷೇ ಚ ತತೋ ಭೃಶಮ್ |
ನೋನ್ಮತ್ತಯಾ ಶ್ರುತೌ ಮನ್ಯೇ ಮಮ ವೀರ್ಯಪರಾಕ್ರಮೌ || 2 ||

ಉದ್ವಹೇಯಂ ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ತು ಮೇದಿನೀಮಮ್ಬರೇ ಸ್ಥಿತಃ |
ಆಪಿಬೇಯಂ ಸಮುದ್ರಂ ಚ ಮೃತ್ಯುಂ ಹನ್ಯಾಂ ರಣೇ ಸ್ಥಿತಃ || 3 ||

ಅರ್ಕಂ ರುನ್ಧ್ಯಾಂ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ವಿಭಿನ್ಧ್ಯಾಂ ಹಿ ಮಹೀತಲಮ್ |
ಕಾಮರೂಪಿಣಮುನ್ಮತ್ತೇ ಪಶ್ಯ ಮಾಂ ಕಾಮದಂ ಪತಿಮ್ || 4 ||

ಏವಮುಕ್ತವತಸ್ತಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ಶಿಖಿಪ್ರಭೇ |
ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯ ಹರಿಪರ್ಯಂತೇ ರಕ್ತೇ ನೇತ್ರೇ ಬಭೂವತುಃ || 5 ||

ಸದ್ಯಃ ಸೌಮ್ಯಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಭಿಕ್ಷುರೂಪಂ ಸ ರಾವಣಃ |
ಸ್ವಂ ರೂಪಂ ಕಾಲರೂಪಾಭಂ ಭೇಜೇ ವೈಶ್ರವಣಾನುಜಃ || 6 ||

ಸಂರಕ್ತನಯನಃ ಶ್ರೀಮಾಂಸ್ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಕುಣ್ಡಲಃ |
ದಶಾಸ್ಯಃ ಕಾರ್ಮುಕೇ ಬಾಣೇ ಬಭೂವ ಕ್ಷಣದಾಚರಃ || 7 ||

ಸ ಪರಿವ್ರಾಜಕಚ್ಛದ್ಮ ಮಹಾಕಾಯೋ ವಿಹಾಯ ತತ್ |
ಪ್ರತಿಪೇದೇ ಸ್ವಕಂ ರೂಪಂ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 8 ||

ಸಂರಕ್ತನಯನಃ ಕ್ರೋಧಾಜ್ಜೀಮೂತನಿಚಯಪ್ರಭಃ |
ರಕ್ತಾಂಭರಧರಸ್ತಸೌ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 9 ||

ಸ ತಾಮಸಿತಕೇಶಾನ್ತಾಂ ಭಾಸ್ಕರಸ್ಯ ಪ್ರಭಾಮಿವ |
ವಸನಾಭರಣೋಪೇತಾಂ ಮೈಥಿಲೀಂ ರಾವಣೋಽಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಖ್ಯಾತಂ ಯದಿ ಭರ್ತಾರಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ಮಾಮಾಶ್ರಯ ವರಾರೋಹೇ ತವಾಹಂ ಸದೃಶಃ ಪತಿಃ ॥ 11 ॥

ಮಾಂ ಭಜಸ್ವ ಚಿರಾಯ ತ್ವಮಹಂ ಶ್ಲಾಘ್ಯಸ್ತವ ಪ್ರಿಯಃ ।
ನೈವ ಚಾಹಂ ಕ್ವಚಿದ್ಭದ್ರೇ ಕರಿಷ್ಯೇ ತವ ವಿಪ್ರಿಯಮ್ ।
ತ್ಯಜ್ಯತಾಂ ಮಾನುಷೋ ಭಾವೋ ಮಯಿ ಭಾವಃ ಪ್ರಣೀಯತಾಮ್ ॥ 12 ॥

ರಾಜ್ಯಾಚ್ಯುತಮಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ರಾಮಂ ಪರಿಮಿತಾಯುಷಮ್ ।
ಕೈರ್ಗುಣೈರನುರಕ್ತಾಸಿ ಮೂಢೇ ಪಣ್ಡಿತಮಾನಿನಿ ॥ 13 ॥

ಯಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ವಚನಾದ್ರಾಜ್ಯಂ ವಿಹಾಯ ಸಸುಹೃಜ್ಜನಮ್ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ಮಾನ್ಯಲಾನುಚರಿತೇ ವನೇ ವಸತಿ ದುರ್ಮತಿಃ ॥ 14 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮೈಥಿಲೀಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಾರ್ಹಾಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನೀಮ್ ।
ಜಗ್ರಾಹ ರಾವಣಃ ಸೀತಾಂ ಬುಧಃ ಖೇ ರೋಹಿಣೀಮಿವ ॥ 15 ॥

ವಾಮೇನ ಸೀತಾಂ ಪದ್ಮಾಕ್ಷೀಂ ಮೂರ್ಧಜೇಷು ಕರೇಣ ಸಃ ।
ಊರ್ವೋಸ್ತು ದಕ್ಷಿಣೇನೈವ ಪರಿಜಗ್ರಾಹ ಪಾಣಿನಾ ॥ 16 ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಭಂ ತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟ್ರಂ ಮಹಾಭುಜಮ್ ।
ಪ್ರಾದ್ರವನ್ಮೃತ್ಯುಸಂಜ್ಞಾಶಂ ಭಯಾರ್ತಾ ವನದೇವತಾಃ ॥ 17 ॥

ಸ ಚ ಮಾಯಾಮಯೋ ದಿವ್ಯಃ ಖರಯುಕ್ತಃ ಖರಸ್ವನಃ ।
ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ ಹೇಮಾಂಜೋ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾರಥಃ ॥ 18 ॥

ತತಸ್ತಾಂ ಪರುಷೈರ್ವಾಕ್ಯೈರಭಿತರ್ಜ್ಯ ಮಹಾಸ್ವನಃ ।
ಅಜ್ಞೇನಾದಾಯ ವೈದೇಹೀಂ ರಥಮಾರೋಪಯತ್ತದಾ ॥ 19 ॥

ಸಾ ಗೃಹೀತಾತಿಚುಕ್ರೋಶ ರಾವಣೇನ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ರಾಮೇತಿ ಸೀತಾ ದುಃಖಾರ್ತಾ ರಾಮಂ ದೂರಗತಂ ವನೇ ॥ 20 ॥

ತಾಮಕಾಮಾಂ ಸ ಕಾಮಾರ್ತಃ ಪನ್ನಗೇಂದ್ರವಧೂಮಿವ ।
ವಿವೇಷ್ಟಮಾನಾಮಾದಾಯ ಉತ್ಪಪಾಥಾಥ ರಾವಣಃ ॥ 21 ॥

ತತಃ ಸಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ಹ್ರಿಯಮಾಣಾ ವಿಹಾಯಸಾ |
ಭೃಶಂ ಚುಕ್ರೋಶ ಮತ್ತೇವ ಭ್ರಾಂತಚಿತ್ತಾ ಯಥಾತುರಾ || 22 ||

ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮಹಾಬಾಹೋ ಗುರುಚಿತ್ತಪ್ರಸಾದಕ |
ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಂ ನ ಜಾನೀಷೇ ರಕ್ಷಸಾ ಕಾಮರೂಪಿಣಾ || 23 ||

ಜೀವಿತಂ ಸುಖಮರ್ಥಾಂಶ್ಚ ಧರ್ಮಹೇತೋಃ ಪರಿತ್ಯಜನ್ |
ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಮಧರ್ಮೇಣ ಮಾಂ ರಾಘವ ನ ಪಶ್ಯಸಿ || 24 ||

ನನು ನಾಮಾವಿನೀತಾನಾಂ ವಿನೇತಾಸಿ ಪರಂತಪ |
ಕಥಮೇವಂವಿಧಂ ಪಾಪಂ ನ ತ್ವಂ ಶಾಧಿ ಹಿ ರಾವಣಮ್ || 25 ||

ನನು ಸದ್ಯೋಽವಿನೀತಸ್ಯ ದೃಶ್ಯತೇ ಕರ್ಮಣಃ ಫಲಮ್ |
ಕಾಲೋಽಪ್ಯಜ್ಞೋ ಭವತ್ಯತ್ರ ಸಸ್ಯಾನಾಮಿವ ಪಕ್ತಯೇ || 26 ||

ಸ ಕರ್ಮ ಕೃತವಾನೇತತ್ಕಾಲೋಪಹತಚೇತನಃ |
ಜೀವಿತಾಂತಕರಂ ಘೋರಂ ರಾಮಾದ್ವ್ಯಸನಮಾಪ್ನುಹಿ || 27 ||

ಹಂತೇದಾನೀಂ ಸಕಾಮಾ ತು ಕೈಕೇಯೀ ಬಾನ್ಧವೈಃ ಸಹ |
ಹ್ರಿಯೇಯಂ ಧರ್ಮಕಾಮಸ್ಯ ಧರ್ಮಪತ್ನೀ ಯಶಸ್ವಿನಃ || 28 ||

ಆಮನ್ತ್ರಯೇ ಜನಸ್ಥಾನಂ ಕರ್ಣಿಕಾರಾಂಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತಾನ್ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಮಾಯ ಶಂಸಧ್ವಂ ಸೀತಾಂ ಹರತಿ ರಾವಣಃ || 29 ||

ಮಾಲ್ಯವನ್ತಂ ಶಿಖರಿಣಂ ವಂದೇ ಪ್ರಸ್ರವಣಂ ಗಿರಿಮ್ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಮಾಯ ಶಂಸಧ್ವಂ ಸೀತಾಂ ಹರತಿ ರಾವಣಃ || 30 ||

ಹಂಸಸಾರಸಸಂಘಾಷ್ಟಾಂ ವಂದೇ ಗೋದಾವರೀಂ ನದೀಮ್ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಮಾಯ ಶಂಸಧ್ವಂ ಸೀತಾಂ ಹರತಿ ರಾವಣಃ || 31 ||

ದೈವತಾನಿ ಚ ಯಾನ್ತ್ಯಸ್ಮಿನ್ವನೇ ವಿವಿಧಪಾದಪೇ |
ನಮಸ್ಕರೋಮ್ಯಹಂ ತೇಭ್ಯೋ ಭರ್ತುಃ ಶಂಸತ ಮಾಂ ಹೃತಾಮ್ || 32 ||

ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿದಪ್ಯತ್ರ ಸತ್ತ್ವಾನಿ ನಿವಸನ್ಮುತ |
ಸರ್ವಾಣಿ ಶರಣಂ ಯಾಮಿ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಣಾನಪಿ || 33 ||

ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಂ ಪ್ರಿಯಾಂ ಭರ್ತುಃ ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಗರೀಯಸೀಮ್ |
ವಿವಶಾಪಹೃತಾ ಸೀತಾ ರಾವಣೇನೇತಿ ಶಂಸತ || 34 ||

ವಿದಿತಾ ಮಾಂ ಮಹಾಬಾಹುರಮುತ್ರಾಪಿ ಮಹಾಬಲಃ |
ಆನೇಷ್ಯತಿ ಪರಾಕ್ರಮ್ಯ ವೈವಸ್ವತಹೃತಾಮಪಿ || 35 ||

ರಾಮಾಯ ತು ಯಥಾತತ್ತ್ವಂ ಜಟಾಯೋ ಹರಣಂ ಮಮ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ಚ ತತ್ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತವ್ಯಮಶೇಷತಃ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಚತಾವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಂ ಶಬ್ದಮವಸುಪ್ತಸ್ಯ ಜಟಾಯುರಥ ಶುಶ್ರುವೇ ।
ನಿರೈಕ್ಷದ್ರಾವಣಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವೈದೇಹೀಂ ಚ ದದರ್ಶ ಸಃ ॥ ೧ ॥

ತತಃ ಪರ್ವತಕೂಟಾಭಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣತುಣ್ಡಃ ಖಗೋತ್ತಮಃ ।
ವನಸ್ಪತಿಗತಃ ಶ್ರೀಮಾನಾಪ್ಯಜಹಾರ ಶುಭಾಂ ಗಿರಮ್ ॥ ೨ ॥

ದಶಗ್ರೀವಸ್ಥಿತೋ ಧರ್ಮೇ ಪುರಾಣೇ ಸತ್ಯಸಂಶ್ರಯಃ ।
ಜಟಾಯುರ್ನಾಮ ನಾಮ್ನಾಹಂ ಗೃಧ್ರರಾಜೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೩ ॥

ರಾಜಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಮಹೇಂದ್ರವರುಣೋಪಮಃ ।
ಲೋಕಾನಾಂ ಚ ಹಿತೇ ಯುಕ್ತೋ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ॥ ೪ ॥

ತಸ್ಯೈಷಾ ಲೋಕನಾಥಸ್ಯ ಧರ್ಮಪತ್ನೀ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ಸೀತಾ ನಾಮ ವರಾರೋಹಾ ಯಾಂ ತ್ವಂ ಹರ್ತುಮಿಹೇಚ್ಛಸಿ ॥ ೫ ॥

ಕಥಂ ರಾಜಾ ಸ್ಥಿತೋ ಧರ್ಮೇ ಪರದಾರಾನ್ಪರಾಮೃಶೇತ್ ।
ರಕ್ಷಣೀಯಾ ವಿಶೇಷೇಣ ರಾಜದಾರಾ ಮಹಾಬಲಃ ।
ನಿವರ್ತಯ ಮತಿಂ ನೀಚಾಂ ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶನಮ್ ॥ ೬ ॥

ನ ತತ್ಸಮಾಚರೇದ್ಧೀರೋ ಯತ್ಪರೋಽಸ್ಯ ವಿಗರ್ಹಯೇತ್ ।
ಯಥಾತ್ಮನಸ್ತಥಾನ್ಯೇಷಾಂ ದಾರಾ ರಕ್ಷ್ಯಾ ವಿಮರ್ಶನಾತ್ ॥ ೭ ॥

ಅರ್ಥಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಕಾಮಂ ಶಿಷ್ಪಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರೇಷ್ವನಾಗತಮ್ ।
ವ್ಯವಸ್ಯನ್ತ್ಯನು ರಾಜಾನಂ ಧರ್ಮಂ ಪೌರಸ್ತ್ಯನಂದನ ॥ ೮ ॥

ರಾಜಾ ಧರ್ಮಶ್ಚ ಕಾಮಶ್ಚ ದ್ರವ್ಯಾಣಾಂ ಚೋತ್ತಮೋ ನಿಧಿಃ ।
ಧರ್ಮಃ ಶುಭಂ ವಾ ಪಾಪಂ ವಾ ರಾಜಮೂಲಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ ॥ ೯ ॥

ಪಾಪಸ್ವಭಾವಶ್ಚಪಲಃ ಕಥಂ ತ್ವಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ವರ ।

ಐಶ್ವರ್ಯಮಭಿಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಿಮಾನಮಿವ ದುಷ್ಕೃತೀ || 10 ||

ಕಾಮಸ್ವಭಾವೋ ಯೋ ಯಸ್ಯ ನ ಸ ಶಕ್ಯಃ ಪ್ರಮಾರ್ಜಿತುಮ್ |
ನ ಹಿ ದುಷ್ಟಾತ್ಮನಾಮಾರ್ಯ ಮಾ ವಸತ್ಯಾಲಯೇ ಚಿರಮ್ || 11 ||

ವಿಷಯೇ ವಾ ಪುರೇ ವಾ ತೇ ಯದಾ ರಾಮೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ನಾಪರಾಧ್ಯತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕಥಂ ತಸ್ಯಾಪರಾಧ್ಯಸಿ || 12 ||

ಯದಿ ಶೂರ್ಪಣಖಾಹೇತೋರ್ಜನಸ್ಥಾನಗತಃ ಖರಃ |
ಅತಿವೃತ್ತೋ ಹತಃ ಪೂರ್ವಂ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ || 13 ||

ಅತ್ರ ಬ್ರೂಹಿ ಯಥಾಸತ್ಯಂ ಕೋ ರಾಮಸ್ಯ ವ್ಯತಿಕ್ರಮಃ |
ಯಸ್ಯ ತ್ವಂ ಲೋಕನಾಥಸ್ಯ ಹೃತ್ವಾ ಭಾರ್ಯಾಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ || 14 ||

ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವಿಸೃಜ ವೈದೇಹೀಂ ಮಾ ತ್ವಾ ಘೋರೇಣ ಚಕ್ಷುಷಾ |
ದಹೇದ್ಧಹನ ಭೂತೇನ ವೃತ್ರಮಿನ್ದ್ರಾಶನಿಯಥಾ || 15 ||

ಸರ್ಪಮಾಶೀವಿಷಂ ಬದ್ಧಾಂ ವಸ್ತ್ರಾಂತೇ ನಾವಬುಧ್ಯಸೇ |
ಗ್ರೀವಾಯಾಂ ಪ್ರತಿಮುಕ್ತಂ ಚ ಕಾಲಪಾಶಂ ನ ಪಶ್ಯಸಿ || 16 ||

ಸ ಭಾರಃ ಸೌಮ್ಯ ಭರ್ತವ್ಯೋ ಯೋ ನರಂ ನಾವಸಾದಯೇತ್ |
ತದನ್ನಮುಪಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಜೀರ್ಯತೇ ಯದನಾಮಯಮ್ || 17 ||

ಯತ್ಕೃತ್ವಾ ನ ಭವೇದ್ಧರ್ಮೋ ನ ಕೀರ್ತಿನಃ ಯಶೋ ಭುವಿ |
ಶರೀರಸ್ಯ ಭವೇತ್ಪ್ರೀದಃ ಕಸ್ತತ್ಕರ್ಮ ಸಮಾಚರೇತ್ || 18 ||

ಷಷ್ಟಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಮಮ ಜಾತಸ್ಯ ರಾವಣ |
ಪಿತೃಪೃತಾಮಹಂ ರಾಜ್ಯಂ ಯಥಾವದನುತಿಷ್ಠತಃ || 19 ||

ವೃದ್ಧೋಽಹಂ ತ್ವಂ ಯುವಾ ಧನ್ವೀ ಸರಥಃ ಕವಚೇ ಶರೀ |
ತಥಾಪ್ಯಾದಾಯ ವೈದೇಹೀಂ ಕುಶಲೀ ನ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ || 20 ||

ನ ಶಕ್ತಸ್ತ್ವಂ ಬಲಾದ್ಧರ್ತುಂ ವೈದೇಹೀಂ ಮಮ ಪಶ್ಯತಃ |

ಹೇತುಭಿರ್ನಾರ್ಯಸಂಯುಕ್ತೈರ್ಧ್ರುವಾಂ ವೇದಶ್ರುತೀಮಿವ || 21 ||

ಯುಧ್ಯಸ್ವ ಯದಿ ಶೂರೋಽಸಿ ಮುಹೂರ್ತಂ ತಿಷ್ಠ ರಾವಣ |
ಶಯಿಷ್ಯಸೇ ಹತೋ ಭೂಮೌ ಯಥಾಪೂರ್ವಂ ಖರಸ್ತಥಾ || 22 ||

ಅಸಕ್ಯತ್ಸಂಯುಗೇ ಯೇನ ನಿಹತಾ ದೈತ್ಯದಾನವಾಃ |
ನಚಿರಾಚ್ಚೀರವಾಸಾಸ್ತಾಂ ರಾಮೋ ಯುಧಿ ವಧಿಷ್ಯತಿ || 23 ||

ಕಿಂ ನು ಶಕ್ಯಂ ಮಯಾ ಕರ್ತುಂ ಗತೌ ದೂರಂ ನೃಪಾತ್ಮಜೌ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತ್ವಂ ನಶ್ಯಸೇ ನೀಚ ತಯೋರ್ಭೀತೋ ನ ಸಂಶಯಃ || 24 ||

ನ ಹಿ ಮೇ ಜೀವಮಾನಸ್ಯ ನಯಿಷ್ಯಸಿ ಶುಭಾಮಿಮಾಮ್ |
ಸೀತಾಂ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೀಂ ರಾಮಸ್ಯ ಮಹಷೀಂ ಪ್ರಿಯಾಮ್ || 25 ||

ಅವಶ್ಯಂ ತು ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಂ ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಜೀವಿತೇನಾಪಿ ರಾಮಸ್ಯ ತಥಾ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ || 26 ||

ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠ ದಶಗ್ರೀವ ಮುಹೂರ್ತಂ ಪಶ್ಯ ರಾವಣ |
ಯುದ್ಧಾತಿಥ್ಯಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಯಥಾಪ್ರಾಣಂ ನಿಶಾಚರ |
ವೃನ್ತಾದಿವ ಫಲಂ ತ್ವಾಂ ತು ಪಾತಯೇಯಂ ರಥೋತ್ತಮಾತ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಜಟಾಯುಷಾ ।
ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯಾಗ್ನಿನಿಭಾಃ ಸರ್ವಾ ರೇಜುರ್ವಿಂಶತಿದೃಷ್ಟಯಃ ॥ 1 ॥

ಸಂರಕ್ತನಯನಃ ಕೋಪಾತ್ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಕುಣ್ಡಲಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋಽಭಿದುದ್ರಾವ ಪತಗೇನ್ದ್ರಮಮರ್ಷಣಃ ॥ 2 ॥

ಸ ಸಮ್ಪ್ರಹಾರಸ್ತುಮುಲಸ್ತಯೋಸ್ತಸ್ಮಿನ್ಮಹಾವನೇ ।
ಬಭೂವ ವಾತೋದ್ಧತಯೋರ್ಮೇಘಯೋರ್ಗಗನೇ ಯಥಾ ॥ 3 ॥

ತದ್ಬಭೂವಾದ್ಭುತಂ ಯುದ್ಧಂ ಗೃಧ್ರರಾಕ್ಷಸಯೋಸ್ತದಾ ।
ಸಪಕ್ಷಯೋರ್ಮಾಲ್ಯವತೋರ್ಮಹಾಪರ್ವತಯೋರಿವ ॥ 4 ॥

ತತೋ ನಾಲೀಕನಾರಾಚೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರೈಶ್ಚ ವಿಕರ್ಣಿಭಿಃ ।
ಅಭ್ಯವರ್ಷನ್ಮಹಾಘೋರೈರ್ಗೃಧ್ರರಾಜಂ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 5 ॥

ಸ ತಾನಿ ಶರಜಾಲಾನಿ ಗೃಧ್ರಃ ಪತ್ರರಥೇಶ್ವರಃ ।
ಜಟಾಯುಃ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ರಾವಣಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸಂಯುಗೇ ॥ 6 ॥

ತಸ್ಯ ತೀಕ್ಷ್ಣನಖಾಭ್ಯಾಂ ತು ಚರಣಾಭ್ಯಾಂ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಚಕಾರ ಬಹುಧಾ ಗಾತ್ರೇ ವ್ರಣಾನ್ಪತಗಸತ್ತಮಃ ॥ 7 ॥

ಅಥ ಕ್ರೋಧಾದ್ದಶಗ್ರೀವೋ ಜಗ್ರಾಹ ದಶಮಾರ್ಗಣಾನ್ ।
ಮೃತ್ಯುರ್ದಂಡನಿಭಾನೋರ್ಘಾತ್ರಮರ್ದನಕಾಂಕ್ಷಯಾ ॥ 8 ॥

ಸ ತೈರ್ಬಾಣೈರ್ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಪೂರ್ಣಮುಕ್ತೈರಜಿಹ್ಮಗೈಃ ।
ಬಿಭೇದ ನಿಶಿತೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ಗೃಧ್ರಂ ಘೋರೈಃ ಶಿಲೀಮುಖೈಃ ॥ 9 ॥

ಸ ರಾಕ್ಷಸರಥೇ ಪಶ್ಯಂಜಾನಕೀಂ ಬಾಷ್ಪಲೋಚನಾಮ್ ।

ಅಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಬಾಣಾಂಸ್ತಾನ್ರಾಕ್ಷಸಂ ಸಮಭಿದ್ರವತ್ || 10 ||

ತತೋಽಸ್ಯ ಸಶರಂ ಚಾಪಂ ಮುಕ್ತಾಮಣಿವಿಭೂಷಿತಮ್ |
ಚರಣಾಭ್ಯಾಂ ಮಹಾತೇಜಾ ಬಭೃಜ್ಜ ಪತಗೇಶ್ವರಃ || 11 ||

ತಚ್ಚಾನ್ನಿಸದೃಶಂ ದೀಪ್ತಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಶರಾವರಮ್ |
ಪಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ವ್ಯಧುನೋತ್ಪತಗೇಶ್ವರಃ || 12 ||

ಕಾಂಕ್ಷಾನೋರಶ್ಫದಾನ್ನಿವ್ಯಾನ್ನಿಶಾಚವದನಾನ್ಪರಾನ್ |
ತಾಂಶ್ಚಾಸ್ಯ ಜವಸಮ್ಮುನ್ನಾಂಜ್ಞಾಘಾನ ಸಮರೇ ಬಲೀ || 13 ||

ವರಂ ತ್ರಿವೇಣುಸಮ್ಮುನ್ನಂ ಕಾಮಗಂ ಪಾವಕಾರ್ಚಿಷಮ್ |
ಮಣಿಹೇಮವಿಚಿತ್ರಾಂಗಂ ಬಭೃಜ್ಜ ಚ ಮಹಾರಥಮ್ |
ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಭತ್ರಂ ಚ ವ್ಯಜನೈಃ ಸಹ || 14 ||

ಸ ಭಗ್ನಧನ್ವಾ ವಿರಥೋ ಹತಾಶ್ವೋ ಹತಸಾರಥಿಃ |
ಅಜ್ಞೇನಾದಾಯ ವೈದೇಹೀಂ ಪಪಾತ ಭುವಿ ರಾವಣಃ || 15 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ರಾವಣಂ ಭಗ್ನವಾಹನಮ್ |
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಭೂತಾನಿ ಗೃಧ್ರರಾಜಮಪೂಜಯನ್ || 16 ||

ಪರಿಶ್ರಾಂತಂ ತು ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜರಯಾ ಪಕ್ಷಿಯೂಥಪಮ್ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಪುನರ್ಹೃಷ್ಣೋ ಮೈಥಿಲೀಂ ಗೃಹ್ಯ ರಾವಣಃ || 17 ||

ತಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಂ ನಿಧಾಯಾಜ್ಞೇ ಗಚ್ಛಂತಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ಗೃಧ್ರರಾಜಃ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಜಟಾಯುರಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 18 ||

ವಜ್ರಸಂಸ್ಪರ್ಶಬಾಣಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಂ ರಾಮಸ್ಯ ರಾವಣ |
ಅಲ್ಪಬುದ್ಧೇ ಹರಸ್ಯೇನಾಂ ವಧಾಯ ಖಿಲು ರಕ್ಷಸಾಮ್ || 19 ||

ಸಮಿತ್ರಬನ್ಧುಃ ಸಾಮಾತ್ಯಃ ಸಬಲಃ ಸಪರಿಚ್ಛದಃ |
ವಿಷಪಾನಂ ಪಿಬಸ್ಯೇತತ್ಪಿಪಾಸಿತ ಇವೋದಕಮ್ || 20 ||

ಅನುಬಂಧಮಜಾನಂತಃ ಕರ್ಮಣಾಮವಿಚಕ್ಷಣಾಃ ।
ಶೀಘ್ರಮೇವ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಯಥಾ ತ್ವಂ ವಿನಶಿಷ್ಯಸಿ ॥ 21 ॥

ಬದ್ಧಸ್ತ್ವಂ ಕಾಲಪಾಲೇನ ಕ್ವ ಗತಸ್ತಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ।
ವಧಾಯ ಬಡಿತಂ ಗೃಹ್ಯ ಸಾಮಿಷಂ ಜಲಜೋ ಯಥಾ ॥ 22 ॥

ನ ಹಿ ಜಾತು ದುರಾಧರ್ಷೌ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ತವ ರಾವಣ ।
ಧರ್ಷಣಂ ಚಾಶ್ರಮಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕ್ಷಮಿಷ್ಯೇತೇ ತು ರಾಘವೌ ॥ 23 ॥

ಯಥಾ ತ್ವಯಾ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಭೀರುಣಾ ಲೋಕಗರ್ಹಿತಮ್ ।
ತಸ್ಯರಾಚರಿತೋ ಮಾರ್ಗೋ ನೈಷ ವೀರನಿಷೇವಿತಃ ॥ 24 ॥

ಯುಧ್ಯಸ್ವ ಯದಿ ಶೂರೋಽಸಿ ಮುಹೂರ್ತಂ ತಿಷ್ಠ ರಾವಣ ।
ಶಯಿಷ್ಯಸೇ ಹತೋ ಭೂಮೌ ಯಥಾ ಭ್ರಾತಾ ಖಿರಸ್ತಥಾ ॥ 25 ॥

ಪರೇತಕಾಲೇ ಪುರುಷೋ ಯತ್ಕರ್ಮ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ।
ವಿನಾಶಾಯಾತ್ಮನೋಽಧರ್ಮ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪನ್ನೋಽಸಿ ಕರ್ಮ ತತ್ ॥ 26 ॥

ಪಾಪಾನುಬಂಧೋ ವೈ ಯಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ಕೋ ನು ತತ್ಪ್ರಮಾನ್ ।
ಕುರ್ವೀತ ಲೋಕಾಧಿಪತಿಃ ಸ್ವಯಮ್ಭುರ್ಭಗವಾನಪಿ ॥ 27 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಜಟಾಯುಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ।
ನಿಪಪಾತ ಭೃಶಂ ಪೃಷ್ಠೋ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 28 ॥

ತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ನಖೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ವಿರರಾದ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಅಧಿರೂಢೋ ಗಜಾರೋಹಿ ಯಥಾ ಸ್ಯಾದ್ರುಷ್ಪವಾರಣಮ್ ॥ 29 ॥

ವಿರರಾದ ನಖೈರಸ್ಯ ತುಣ್ಡಂ ಪೃಷ್ಠೋ ಸಮರ್ಪಯನ್ ।
ಕೇಶಾಂಶ್ಚೋತ್ಪಾಟಯಾಮಾಸ ನಖಪಕ್ಷಮುಖಾಯುಧಃ ॥ 30 ॥

ಸ ತಥಾ ಗೃಧ್ರರಾಜೇನ ಕ್ಲಿಶ್ಯಮಾನೋ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಅಮರ್ಷಸ್ಫುರಿತೌಷ್ಣಿಃ ಸನ್ಪ್ರಾಕಮ್ಪತ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 31 ॥

ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ವಾಮೇನಾಜ್ಞೇನ ರಾವಣಃ ।
ತಲೇನಾಭಿಜಘಾಢಾನಾರ್ತೋ ಜಟಾಯುಂ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ॥ 32 ॥

ಜಟಾಯುಸ್ತಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ತುಣ್ಡೇನಾಸ್ಯ ಖರಾಧಿಪಃ ।
ವಾಮಬಾಹುನ್ದಶ ತದಾ ವ್ಯಪಾಹರದರಿನ್ದಮಃ ॥ 33 ॥

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ದಶಕ್ರೀವಃ ಸೀತಾಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಮುಷ್ಪಿಭ್ಯಾಂ ಚರಣಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಗೃಧ್ರರಾಜಮಪೋಧಯತ್ ॥ 34 ॥

ತತೋ ಮುಹೂರ್ತಂ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮೋ ಬಭೂವಾತುಲವೀರ್ಯಯೋಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಮುಖ್ಯಸ್ಯ ಪಕ್ಷಿಣಾಂ ಪ್ರವರಸ್ಯ ಚ ॥ 35 ॥

ತಸ್ಯ ವ್ಯಾಯಚ್ಛಮಾನಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯಾರ್ಥೇಽಥ ರಾವಣಃ ।
ಪಕ್ಷೌ ಪಾದೌ ಚ ಪಾಶೌರ್ವ ಚ ಖಡ್ಗಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಸೋಽಚ್ಛಿನತ್ ॥ 36 ॥

ಸ ಛಿನ್ನಪಕ್ಷಃ ಸಹಸಾ ರಕ್ಷಸಾ ರೌದ್ರಕರ್ಮಣಾ ।
ನಿಪಪಾತ ಹತೋ ಗೃಧ್ರೋ ಧರಣ್ಯಾಮಲ್ಪಜೀವಿತಃ ॥ 37 ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ಕ್ಷತಜಾರ್ದ್ರಂ ಜಟಾಯುಷಮ್ ।
ಅಭ್ಯಧಾವತ ವೈದೇಹೀ ಸ್ವಬನ್ಧುಮಿವ ದುಃಖಿತಾ ॥ 38 ॥

ತಂ ನೀಲಜೀಮೂತನಿಕಾಶಕಲ್ಪಮ್
ಸುಪಾಣ್ಡುರೋರಸ್ಕಮುದಾರವೀರ್ಯಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಲಜ್ಜಾಧಿಪತಿಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮ್
ಜಟಾಯುಷಂ ಶಾನ್ತಮಿವಾಗ್ನಿದಾವಮ್ ॥ 39 ॥

ತತಸ್ತು ತಂ ಪತ್ರರಥಂ ಮಹೀತಲೇ
ನಿಪಾತಿತಂ ರಾವಣವೇಗಮರ್ದಿತಮ್ ।
ಪುನಃ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಶಶಿಪ್ರಭಾನನಾ
ರುರೋದ ಸೀತಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ತದಾ ॥ 40 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಷ್ಠಾಪತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಮಲ್ಪಜೀವಿತಂ ಭೂಮೌ ಸ್ಫುರಂತಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ದದರ್ಶ ಗೃಧ್ರಂ ಪತಿತಂ ಸಮೀಪೇ ರಾಘವಾಶ್ರಮಾತ್ || 1 ||

ಸಾ ತು ತಾರಾಧಿಪಮುಖೀ ರಾವಣೇನ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತಮ್ |
ಗೃಧ್ರರಾಜಂ ವಿನಿಹತಂ ವಿಲಲಾಪ ಸುದುಃಖಿತಾ || 2 ||

ನಿಮಿತ್ತಂ ಲಕ್ಷಣಜ್ಞಾನಂ ಶಕುನಿಸ್ವರದರ್ಶನಮ್ |
ಅವಶ್ಯಂ ಸುಖದುಃಖೇಷು ನರಾಣಾಂ ಪ್ರತಿದೃಶ್ಯತೇ || 3 ||

ನ ನೂನಂ ರಾಮ ಜಾನಾಸಿ ಮಹದ್ವ್ಯಸನಮಾತ್ಮಜಃ |
ಧಾವಂತಿ ನೂನಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮದರ್ಥಂ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ || 4 ||

ತ್ರಾಹಿ ಮಾಮದ್ಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ವರಾಜಗ್ನಾ |
ಸುಸನ್ತ್ರಸ್ತಾ ಸಮಾಕ್ರಂದಚ್ಛ್ರೇಣಿಷ್ಠಾಂ ತು ಯಥಾಂತಿಕೇ || 5 ||

ತಾಂ ಕ್ಲಿಷ್ಟಮಾಲಾಭರಣಾಂ ವಿಲಪಂತೀಮನಾಥವತ್ |
ಅಭ್ಯಧಾವತ ವೈದೇಹೀಂ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 6 ||

ತಾಂ ಲತಾಮಿವ ವೇಷ್ಠಂತೀಮಾಲಿಜಗ್ನಂತೀಂ ಮಹಾದ್ರೂಮಾನ್ |
ಮುಂಚ್ಚ ಮುಂಚ್ಚೇತಿ ಬಹುಶಃ ಪ್ರವದನ್ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 7 ||

ಕ್ರೋಶಂತೀಂ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ರಾಮೇಣ ರಹಿತಾಂ ವನೇ |
ಜೀವಿತಾನ್ತಾಯ ಕೇಶೇಷು ಜಗ್ರಾಹಾಂತಕಸಂನಿಭಃ || 8 ||

ಪ್ರಧರ್ಷಿತಾಯಾಂ ವೈದೇಹ್ಯಾಂ ಬಭೂವ ಸಚರಾಚರಮ್ |
ಜಗತ್ಸರ್ವಮಮರ್ಯಾದಂ ತಮಸಾನ್ನೇನ ಸಂವೃತಮ್ || 9 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾಂ ಪರಾಮೃಷ್ಟಾಂ ದೀನಾಂ ದಿವ್ಯೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ |
ಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ವ್ಯಜಹಾರ ಪಿತಾಮಹಃ || 10 ||

ಪ್ರಹ್ಮಷ್ಟಾ ವ್ಯಥಿತಾಶ್ಚಾಸನ್ನರ್ವೇ ತೇ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ದೃಷ್ಟಾಷ್ಟಾ ಸೀತಾಂ ಪರಾಮೃಷ್ಟಾಂ ದಂಡಕಾರಣ್ಯವಾಸಿನಃ || 11 ||

ಸ ತು ತಾಂ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ರುದಂತೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಚ |
ಜಗಾಮಾಕಾಶಮಾದಾಯ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 12 ||

ತಪ್ತಾಭರಣಸರ್ವಾಙ್ಗೀ ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಸನೀ |
ರರಾಜ ರಾಜಪುತ್ರೀ ತು ವಿದ್ಯುತ್ಸಾದಾಮನೀ ಯಥಾ || 13 ||

ಉದ್ಗೂತೇನ ಚ ವಸ್ತ್ರೇಣ ತಸ್ಯಾಃ ಪೀತೇನ ರಾವಣಃ |
ಅಧಿಕಂ ಪರಿಬಭ್ರಾಜ ಗಿರಿದೀಪ ಇವಾಗ್ನಿನಾ || 14 ||

ತಸ್ಯಾಃ ಪರಮಕಲ್ಯಾಣ್ಯಾಸ್ತಾಮ್ರಾಣಿ ಸುರಭೀಣಿ ಚ |
ಪದ್ಮಪತ್ರಾಣಿ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಅಭ್ಯಕೀರ್ಯಂತ ರಾವಣಮ್ || 15 ||

ತಸ್ಯಾಃ ಕೌಶೇಯಮುದ್ಗೂತಮಾಕಾಶೇ ಕನಕಪ್ರಭಮ್ |
ಬಭೌ ಚಾದಿತ್ಯರಾಗೇಣ ತಾಮ್ರಮಭ್ರಮಿವಾತಪೇ || 16 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಿಮಲಂ ವಕ್ತ್ರಮಾಕಾಶೇ ರಾವಣಾಙ್ಕುಗಮ್ |
ನ ರರಾಜ ವಿನಾ ರಾಮಂ ವಿನಾಲಮಿವ ಪಙ್ಕಜಮ್ || 17 ||

ಬಭೂವ ಜಲದಂ ನೀಲಂ ಭಿತ್ತಾಷ್ಟ ಚಂದ್ರ ಇವೋದಿತಃ |
ಸುಲಲಾಟಂ ಸುಕೇಶಾಂತಂ ಪದ್ಮಗರ್ಭಾಭಮವ್ರಣಮ್ |
ಶುಕ್ಲೈಃ ಸುವಿಮಲೈರ್ದರ್ಶಂತೈಃ ಪ್ರಭಾವದ್ಭಿರಲಙ್ಕೃತಮ್ || 18 ||

ರುದಿತಂ ವ್ಯಪಮೃಷ್ಟಾಸ್ತ್ರಂ ಚಂದ್ರವತ್ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಮ್ |
ಸುನಾಸಂ ಚಾರುತಾಮ್ರಾಷ್ಟಮಾಕಾಷೇ ಹಾಟಕಪ್ರಭಮ್ || 19 ||

ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸಮಾಧೂತಂ ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶುಭಮ್ |
ಶುಶುಭೇ ನ ವಿನಾ ರಾಮಂ ದಿವಾ ಚಂದ್ರ ಇವೋದಿತಃ || 20 ||

ಸಾ ಹೇಮವರ್ಣಾ ನೀಲಾಙ್ಗಂ ಮೈಥಿಲೀ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ |
ಶುಶುಭೇ ಕಾಞ್ಚನೀ ಕಾಞ್ಚೀ ನೀಲಂ ಮಣಿಮಿವಾಶ್ರಿತಾ || 21 ||

ಸಾ ಪದ್ಮಗೌರೀ ಹೇಮಾಭಾ ರಾವಣಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ವಿದ್ಯುದ್ಧುನಮಿವಾವಿಶ್ಯ ಶುಶುಭೇ ತಪ್ತಭೂಷಣಾ ॥ 22 ॥

ತಸ್ಯಾ ಭೂಷಣಘೋಷೇಣ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಬಭೂವ ವಿಮಲೋ ನೀಲಃ ಸಘೋಷ ಇವ ತೋಯದಃ ॥ 23 ॥

ಉತ್ತಮಾಜ್ಞಚ್ಯುತಾ ತಸ್ಯಾಃ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಃ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಸೀತಾಯಾ ಹಿರಯಮಾಣಾಯಾಃ ಪಪಾತ ಧರಣೀತಲೇ ॥ 24 ॥

ಸಾ ತು ರಾವಣವೇಗೇನ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಃ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಸಮಾಧೂತಾ ದಶಗ್ರೀವಂ ಪುನರೇವಾಭ್ಯವರ್ತತ ॥ 25 ॥

ಅಭ್ಯವರ್ತತ ಪುಷ್ಪಾಣಾಂ ಧಾರಾ ವೈಶ್ರವಣಾನುಜಮ್ ।
ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಾವಿಮಲಾ ಮೇರುಂ ನಗಮಿವೋತ್ತಮಮ್ ॥ 26 ॥

ಚರಣಾನ್ನೂಪುರಂ ಭ್ರಷ್ಟಂ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರತ್ನಭೂಷಿತಮ್ ।
ವಿದ್ಯುನ್ಮಣ್ಡಲಸಜ್ಜಾಶಂ ಪಪಾತ ಮಧುರಸ್ವನಮ್ ॥ 27 ॥

ತರುಪ್ರವಾಲರಕ್ತಾ ಸಾ ನೀಲಾಜ್ಞಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮ್ ।
ಪ್ರಾಶೋಭಯತ ವೈದೇಹೀ ಗಜಂ ಕಷ್ಯೇವ ಕಾಞ್ಚನೀ ॥ 28 ॥

ತಾಂ ಮಹೋಲ್ಕಾಮಿವಾಕಾಶೇ ದೀಪ್ಯಮಾನಾಂ ಸ್ವತೇಜಸಾ ।
ಜಹಾರಾಕಾಶಮಾವಿಶ್ಯ ಸೀತಾಂ ವೈಶ್ರವಣಾನುಜಃ ॥ 29 ॥

ತಸ್ಯಾಸ್ತಾನ್ಯಗ್ನಿವರ್ಣಾನಿ ಭೂಷಣಾನಿ ಮಹೀತಲೇ ।
ಸಘೋಷಾಣ್ಯವಕೀರ್ಯಂತ ಕ್ಷೀಣಾಸ್ತಾರಾ ಇವಾಮ್ಬರಾತ್ ॥ 30 ॥

ತಸ್ಯಾಃ ಸ್ತನಾನ್ತರಾಢ್ಯಷ್ಟೋ ಹಾರಸ್ತಾರಾಧಿಪದ್ಯುತಿಃ ।
ವೈದೇಹ್ಯಾ ನಿಪತನ್ಭಾತಿ ಗಜಗೇವ ಗಗನಾಚುಚ್ಯತಾ ॥ 31 ॥

ಉತ್ಪಾತ ವಾತಾಭಿಹತಾ ನಾನಾದ್ವಿಜ ಗಣಾಯುತಾಃ ।
ಮಾ ಭೈರಿತಿ ವಿಧೂತಾಗ್ರಾ ವ್ಯಾಜಹುರಿವ ಪಾದಪಾಃ ॥ 32 ॥

ನಲಿನ್ಯೋ ಧ್ವಸ್ತಕಮಲಾಸ್ತಸ್ತಮೀನಜಲೇ ಚರಾಃ |
ಸಖೀಮಿವ ಗತೋತ್ಸಾಹಾಂ ಶೋಚಂತೀವ ಸ್ಮ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 33 ||

ಸಮನ್ತಾದಭಿಸಮೃತ್ಯ ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಮೃಗದ್ವಿಜಾಃ |
ಅನ್ವಧಾವಂಸ್ತದಾ ರೋಷಾತ್ಸೀತಾಚ್ಛಾಪಾಯಾನುಗಾಮಿನಃ || 34 ||

ಜಲಪ್ರಪಾತಾಸ್ತಮುಖಾಃ ಶೃಂಗೈರುಚ್ಛ್ರಿತಬಾಹವಃ |
ಸೀತಾಯಾಂ ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಯಾಂ ವಿಕ್ರೋಶಂತೀವ ಪರ್ವತಾಃ || 35 ||

ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಂ ತು ವೈದೇಹೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೀನೋ ದಿವಾಕರಃ |
ಪ್ರವಿಧ್ವಸ್ತಪ್ರಭಃ ಶ್ರೀಮಾನಾಸೀತ್ಪಾಂಡುರಮಣ್ಡಲಃ || 36 ||

ನಾಸ್ತಿ ಧರ್ಮಃ ಕುತಃ ಸತ್ಯಂ ನಾರ್ಜವಂ ನಾನ್ಯಶಂಸತಾ |
ಯತ್ರ ರಾಮಸ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಹರತಿ ರಾವಣಃ || 37 ||

ಇತಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಗಣಶಃ ಪರ್ಯದೇವಯನ್ |
ವಿತ್ರಸ್ತಕಾ ದೀನಮುಖಾ ರುರುದುರ್ಮೃಗಪೋತಕಾಃ || 38 ||

ಉದ್ವೀಕ್ಷೋದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ನಯನ್ಮರಾಸ್ರಪಾತಾವಿಲೇಕ್ಷಣಾಃ |
ಸುಪ್ರವೇಷಿತಗಾತ್ರಾಶ್ಚ ಬಭೂವುರ್ವನದೇವತಾಃ || 39 ||

ವಿಕ್ರೋಶಂತೀಂ ದೃಢಂ ಸೀತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದುಃಖಂ ತಥಾ ಗತಾಮ್ |
ತಾಂ ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಮೇತಿ ಕ್ರೋಶಂತೀಂ ಮಧುರಸ್ವರಾಮ್ || 40 ||

ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಾಂ ಬಹುಷೋ ವೈದೇಹೀಂ ಧರಣೀತಲಮ್ |
ಸ ತಾಮಾಕುಲಕೇಶಾನ್ತಾಂ ವಿಪ್ರಮೃಷ್ಟವಿಶೇಷಕಾಮ್ |
ಜಹಾರಾತ್ಮವಿನಾಶಾಯ ದಶಗ್ರೀವೋ ಮನಸ್ವಿನಾಮ್ || 41 ||

ತತಸ್ತು ಸಾ ಚಾರುದತೀ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಾ
ವಿನಾಕೃತಾ ಬನ್ದುಜನೇನ ಮೈಥಿಲೀ |
ಅಪಶ್ಯತೀ ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮಣಾವುಭೌ
ವಿವರ್ಣವಕ್ತ್ರಾ ಭಯಭಾರಪೀಡಿತಾ || 42 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ

ಪೞಾಚ್ಛಲತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕಪಿಷ್ಠಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಖಿಮುತ್ಪತ್ತಂತಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೈಥಿಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ದುಃಖಿತಾ ಪರಮೋದ್ವಿಗ್ನಾ ಭಯೇ ಮಹತಿ ವರ್ತಿನೀ ॥₁॥

ರೋಷರೋದನತಾಮ್ರಾಕ್ಷೀ ಭೀಮಾಕ್ಷಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ।
ರುದತೀ ಕರುಣಂ ಸೀತಾ ಹ್ರಿಯಮಾಣೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥₂॥

ನ ವ್ಯಪತ್ರಪಸೇ ನೀಚ ಕರ್ಮಣಾನೇನ ರಾವಣ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಿರಹಿತಾಂ ಯೋ ಮಾಂ ಚೋರಯಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಸೇ ॥₃॥

ತ್ವಯೈವ ನೂನಂ ದುಷ್ಟಾತ್ಮನ್ಭೀರುಣಾ ಹರ್ತುಮಿಚ್ಛತಾ ।
ಮಮಾಪವಾಹಿತೋ ಭರ್ತಾ ಮೃಗರೂಪೇಣ ಮಾಯಯಾ ।
ಯೋ ಹಿ ಮಾಮುದ್ಯತಸ್ತ್ರಾತುಂ ಸೋಽಪ್ಯಯಂ ವಿನಿಪಾತಿತಃ ॥₄॥

ಪರಮಂ ಖಿಲು ತೇ ವೀರ್ಯಂ ದೃಶ್ಯತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮ ।
ವಿಶ್ರವ್ಯ ನಾಮಧೇಯಂ ಹಿ ಯುದ್ಧೇ ನಾಸ್ತಿ ಜಿತಾ ತ್ವಯಾ ॥₅॥

ಈದೃಶಂ ಗರ್ಹಿತಂ ಕರ್ಮ ಕಥಂ ಕೃತ್ವಾ ನ ಲಜ್ಜಸೇ ।
ಸ್ತ್ರಿಯಾಶ್ಚ ಹರಣಂ ನೀಚ ರಹಿತೇ ಚ ಪರಸ್ಯ ಚ ॥₆॥

ಕಥಯಿಷ್ಯಂತಿ ಲೋಕೇಷು ಪುರುಷಾಃ ಕರ್ಮ ಕುತ್ಸಿತಮ್ ।
ಸುನ್ಮೃಶಂಸಮಧರ್ಮಿಷ್ಠಂ ತವ ಶೌಣ್ಡೀರ್ಯಮಾನಿನಃ ॥₇॥

ಧಿಕ್ತೇ ಶೌರ್ಯಂ ಚ ಸತ್ತ್ವಂ ಚ ಯತ್ತ್ವಯಾ ಕಥಿತಂ ತದಾ ।
ಕುಲಾಕ್ರೋಶಕರಂ ಲೋಕೇ ಧಿಕ್ತೇ ಚಾರಿತ್ರಮೀದೃಶಮ್ ॥₈॥

ಕಿಂ ಶಕ್ಯಂ ಕರ್ತುಮೇವಂ ಹಿ ಯಜ್ಜವೇನೈವ ಧಾವಸಿ ।
ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ತಿಷ್ಠಸ್ವ ನ ಜೀವನ್ಮೃತಿಯಾಸ್ಯಸಿ ॥₉॥

ನ ಹಿ ಚಕ್ಷುಃಪಥಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತಯೋಃ ಪಾರ್ಥಿವಪುತ್ರಯೋಃ ।

ಸಸ್ಯೋಽಪಿ ಸಮರ್ತಃಸ್ತ್ವಂ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವಿತುಮ್ || 10 ||

ನ ತ್ವಂ ತಯೋಃ ಶರಸ್ಪರ್ಶಂ ಸೋಢಂ ಶಕ್ತಃ ಕಥಂಚನ |
ವನೇ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಸ್ಯೇವ ಸ್ಪರ್ಶಮಗ್ನೇರ್ವಿಹಙ್ಗಮಃ || 11 ||

ಸಾಧು ಕೃತ್ವಾತ್ಮನಃ ಪಥ್ಯಂ ಸಾಧು ಮಾಂ ಮುಂಚ್ಚ ರಾವಣ |
ಮತ್ಪ್ರಧರ್ಷಣರುಷೋ ಹಿ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಹ ಪತಿರ್ಮಮ |
ವಿಧಾಸ್ಯತಿ ವಿನಾಶಾಯ ತ್ವಂ ಮಾಂ ಯದಿ ನ ಮುಂಚ್ಚಸಿ || 12 ||

ಯೇನ ತ್ವಂ ವ್ಯವಸಾಯೇನ ಬಲಾನ್ಮಾಂ ಹರ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ |
ವ್ಯವಸಾಯಃ ಸ ತೇ ನೀಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನಿರರ್ಥಕಃ || 13 ||

ನ ಹ್ಯಹಂ ತಮಪಶ್ಯಂತೀ ಭರ್ತಾರಂ ವಿಬುಧೋಪಮಮ್ |
ಉತ್ಸಹೇ ಶತ್ರುವಶಗಾ ಪ್ರಾಣಾನ್ದಾರಯಿತುಂ ಚಿರಮ್ || 14 ||

ನ ನೂನಂ ಚಾತ್ಮನಃ ಶ್ರೇಯಃ ಪಥ್ಯಂ ವಾ ಸಮವೇಕ್ಷಸೇ |
ಮೃತ್ಯುಕಾಲೇ ಯಥಾ ಮರ್ತ್ಯೋರ್ವಿಪರೀತಾನಿ ಸೇವತೇ || 15 ||

ಮುಮೂರ್ಷೂಣಾಂ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಯತ್ಪಥ್ಯಂ ತನ್ನ ರೋಚತೇ |
ಪಶ್ಯಾಮೀವ ಹಿ ಕಣ್ಣೋ ತ್ವಾಂ ಕಾಲಪಾಶಾವಪಾಶಿತಮ್ || 16 ||

ಯಥಾ ಚಾಸ್ಮಿನ್ನಭಯಸ್ಥಾನೇ ನ ಬಿಭೇಷೇ ದಶಾನನ |
ವ್ಯಕ್ತಂ ಹಿರಣ್ಮಯಾನ್ಹಿ ತ್ವಂ ಸಮ್ಪಶ್ಯಸಿ ಮಹೀರುಹಾನ್ || 17 ||

ನದೀಂ ವೈರತಣೀಂ ಘೋರಾಂ ರುಧಿರೌಘನಿವಾಹಿನೀಮ್ |
ಖಡ್ಗಪತ್ರವನಂ ಚೈವ ಭೀಮಂ ಪಶ್ಯಸಿ ರಾವಣ || 18 ||

ತಪ್ತಕಾಂಚನಪುಷ್ಪಾಂ ಚ ವೈದೂರ್ಯಪ್ರವರಚ್ಛದಾಮ್ |
ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ಶಾಲ್ಮಲೀಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಮಾಯಸ್ಯೈ ಕಣ್ವಕೈಶ್ಚಿತಾಮ್ || 19 ||

ನ ಹಿ ತ್ವಮೀದೃಶಂ ಕೃತ್ವಾ ತಸ್ಯಾಲೀಕಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಧಾರಿತುಂ ಶಕ್ಷ್ಯಸಿ ಚಿರಂ ವಿಷಂ ಪೀತ್ವೇವ ನಿರ್ಘೃಣಃ || 20 ||

ಬದ್ಧಸ್ತ್ವಂ ಕಾಲಪಾಶೇನ ದುರ್ನಿವಾರೇಣ ರಾವಣ ।
ಕೃಷ್ಣ ಗತೋ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ಶರ್ಮ ಭರ್ತುರ್ಮಮ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 21 ॥

ನಿಮೇಷಾನ್ತರಮಾತ್ರೇಣ ವಿನಾ ಭ್ರಾತರಮಾಹವೇ ।
ರಾಕ್ಷಸಾ ನಿಹತಾ ಯೇನ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತುರ್ದಶ ॥ 22 ॥

ಸ ಕಥಂ ರಾಘವೋ ವೀರಃ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಕುಶಲೋ ಬಲೀ ।
ನ ತಾಽಂ ಹನ್ಯಾಚ್ಛರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರಿಷ್ಟಭಾರ್ಯಾಪಹಾರಿಣಮ್ ॥ 23 ॥

ಏತಚ್ಚಾನ್ಯಚ್ಚ ಪರುಷಂ ವೈದೇಹೀ ರಾವಣಾಙ್ಕಗಾ ।
ಭಯಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟಾ ಕರುಣಂ ವಿಲಲಾಪ ಹ ॥ 24 ॥

ತಥಾ ಭೃಶಾರ್ತಾಂ ಬಹು ಚೈವ ಭಾಷಿಣೀಮ್
ವಿಲಲಾಪ ಪೂರ್ವಂ ಕರುಣಂ ಚ ಭಾಮಿನೀಮ್ ।
ಜಹಾರ ಪಾಪಸ್ತುರುಣೀಂ ವಿವೇಷ್ಟತೀಮ್
ನೃಪಾತ್ಮಜಾಮಾಗತಗಾತ್ರವೇಪಥುಮ್ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಏಕಪಿಂಶತ್ಪದ್ಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದ್ವಿಪಚ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಹ್ರಿಯಮಾಣಾ ತು ವೈದೇಹೀ ಕಂಚ್ಚಿನ್ನಾಧಮಪಶ್ಯತೀ ।
ದದರ್ಶ ಗಿರಿಶೃಂಗಸ್ಥಾನಪ್ಪಚ್ಚವಾನರಪುಂಗವಾನ್ ॥ ೧ ॥

ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಕೌಶೇಯಂ ಕನಕಪ್ರಭಮ್ ।
ಉತ್ತರೀಯಂ ವರಾರೋಹಾ ಶುಭಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ।
ಮುಮೋಚ ಯದಿ ರಾಮಾಯ ಶಂಸೇಯುರಿತಿ ಮೈಥಿಲೀ ॥ ೨ ॥

ವಸ್ತ್ರಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ತನ್ಮಧ್ಯೇ ವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಸಭೂಷಣಮ್ ।
ಸಮ್ಭ್ರಮಾತ್ಮು ದಶಗ್ರೀವಸ್ತತ್ಕರ್ಮ ನ ಚ ಬುದ್ಧಿವಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಪಿಜ್ಞಾಕ್ಷಾಸ್ತಾಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀಂ ನೇತ್ರೈರನಿಮಿಷೈರಿವ ।
ವಿಕ್ರೋಶಂತೀಂ ತದಾ ಸೀತಾಂ ದದೃಶುರ್ವಾನರರ್ಷಭಾಃ ॥ ೪ ॥

ಸ ಚ ಪಮ್ಪಾಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಲಜ್ಜಾಮಭಿಮುಖಃ ಪುರೀಮ್ ।
ಜಗಾಮ ರುದತೀಂ ಗೃಹ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ॥ ೫ ॥

ತಾಂ ಜಹಾರ ಸುಸಂಹೃಷ್ಟೋ ರಾವಣೋ ಮೃತ್ಯುಮಾತ್ಮನಃ ।
ಉತ್ಸರ್ಜ್ಞೇನೈವ ಭುಜಗೀಂ ತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟ್ರಾಂ ಮಹಾವಿಷಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ವನಾನಿ ಸರಿತಃ ಶೈಲಾನ್ರಾಂಸಿ ಚ ವಿಹಾಯಸಾ ।
ಸ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಮತೀಯಾಯ ಶರಶ್ಚಾಪಾದಿವ ಚ್ಯುತಃ ॥ ೭ ॥

ತಿಮಿನಕ್ರನಿಕೇತಂ ತು ವರುಣಾಲಯಮಕ್ಷಯಮ್ ।
ಸರಿತಾಂ ಶರಣಂ ಗತ್ವಾ ಸಮತೀಯಾಯ ಸಾಗರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸಮ್ಭ್ರಮಾತ್ಪರಿವೃತ್ತೋರ್ಮೀ ರುದ್ಧಮೀನಮಹೋರಗಃ ।
ವೈದೇಹ್ಯಾಂ ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಯಾಂ ಬಭೂವ ವರುಣಾಲಯಃ ॥ ೯ ॥

ಅನ್ತರಿಕ್ಷಗತಾ ವಾಚಃ ಸಸೃಜುಶ್ಚಾರಣಾಸ್ತದಾ ।

ಏತದನ್ನೋ ದಶಗ್ರೀವ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಾಸ್ತದಾಬ್ರವನ್ || 10 ||

ಸ ತು ಸೀತಾಂ ವಿವೇಷ್ಟ್ವನ್ನೀಮಜ್ಞೇನಾದಾಯ ರಾವಣಃ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಞಾಂ ರೂಪಿಣೀಂ ಮೃತ್ಯುಮಾತ್ಮನಃ || 11 ||

ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಞಾಂ ಸುವಿಭಕ್ತಮಹಾಪಥಾಮ್ |
ಸಂರೂಢಕಕ್ಷ್ಯಾ ಬಹುಲಂ ಸ್ವಮನ್ತಃಪುರಮಾವಿಶತ್ || 12 ||

ತತ್ರ ತಾಮಸಿತಾಪಾಜ್ಞೀಂ ಶೋಕಮೋಹಪರಾಯಣಾಮ್ |
ನಿದಧೇ ರಾವಣಃ ಸೀತಾಂ ಮಯೋ ಮಾಯಾಮಿವಾಸುರೀಮ್ || 13 ||

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪಿಶಾಚೀಘೋರದರ್ಶನಾಃ |
ಯಥಾ ನೈನಾಂ ಪುಮಾನ್ಸ್ತ್ರೀ ವಾ ಸೀತಾಂ ಪಶ್ಯತ್ಯಸಮ್ಮತಃ || 14 ||

ಮುಕ್ತಾಮಣಿಸುವರ್ಣಾನಿ ವಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ |
ಯದ್ಯದಿಚ್ಛೇತ್ತದೇವಾಸ್ಯಾ ದೇಯಂ ಮಚ್ಛನ್ನದತೋ ಯಥಾ || 15 ||

ಯಾ ಚ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ವೈದೇಹೀಂ ವಚನಂ ಕಿಂಚಿದಪ್ರಿಯಮ್ |
ಅಜ್ಞಾನಾದ್ಯದಿ ವಾ ಜ್ಞಾನಾನ್ನ ತಸ್ಯಾ ಜೀವಿತಂ ಪ್ರಿಯಮ್ || 16 ||

ತಥೋಕ್ತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೀಸ್ತಾಸ್ತು ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯಾನ್ತಃಪುರಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ಕಿಂ ಕೃತ್ಯಮಿತಿ ಚಿಂತಯನ್ |
ದದರ್ಶಾಷ್ಟೌ ಮಹಾವೀರ್ಯಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಪಿಶಿತಾಶನಾನ್ || 17 ||

ಸ ತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ವರದಾನೇನ ಮೋಹಿತಃ |
ಉವಾಚೈತಾನಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಶಸ್ಯ ಬಲವೀರ್ಯತಃ || 18 ||

ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಿತೋ ಗಚ್ಛತ ಸತ್ಸರಾಃ |
ಜನಸ್ಥಾನಂ ಹತಸ್ಥಾನಂ ಭೂತಪೂರ್ವಂ ಖರಾಲಯಮ್ || 19 ||

ತತ್ರೋಷ್ಯತಾಂ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಶೂನ್ಯೇ ನಿಹತರಾಕ್ಷಸೇ |
ಪೌರುಷಂ ಬಲಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತ್ರಾಸಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ದೂರತಃ || 20 ||

ಬಲಂ ಹಿ ಸುಮಹದ್ಯನೇ ಜನಸ್ಥಾನೇ ನಿವೇಶಿತಮ್ ।
ಸದೂಷಣಖಿರಂ ಯುದ್ಧೇ ಹತಂ ತದ್ರಾಮಸಾಯಕೈಃ ॥ 21 ॥

ತತಃ ಕ್ರೋಧೋ ಮಮಾಪೂರ್ವೋ ಧೈರ್ಯಸೋಪರಿ ವರ್ಧತೇ ।
ವೈರಂ ಚ ಸುಮಹಜ್ಜಾತಂ ರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ಸುದಾರುಣಮ್ ॥ 22 ॥

ನಿರ್ಯಾತಯಿತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತಚ್ಚ ವೈರಮಹಂ ರಿಪೋಃ ।
ನ ಹಿ ಲಪ್ಸ್ಯಮ್ಯಹಂ ನಿದ್ರಾಮಹತ್ವಾ ಸಂಯುಗೇ ರಿಪುಮ್ ॥ 23 ॥

ತಂ ತ್ವಿದಾನೀಮಹಂ ಹತ್ವಾ ಖಿರದೂಷಣಘಾತಿನಮ್ ।
ರಾಮಂ ಶರ್ಮೋಪಲಪ್ಸ್ಯಾಮಿ ಧನಂ ಲಬ್ಧ್ವೇವ ನಿರ್ಧನಃ ॥ 24 ॥

ಜನಸ್ಥಾನೇ ವಸದ್ಭಿಸ್ತು ಭವದ್ಭೀ ರಾಮಮಾಶ್ರಿತಾ ।
ಪ್ರವೃತ್ತಿರುಪನೇತವ್ಯಾ ಕಿಂ ಕರೋತೀತಿ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ 25 ॥

ಅಪ್ರಮಾದಾಚ್ಚ ಗನ್ತವ್ಯಂ ಸರ್ವೈರೇವ ನಿಶಾಚರೈಃ ।
ಕರ್ತವ್ಯಶ್ಚ ಸದಾ ಯತೋ ರಾಘವಸ್ಯ ವಧಂ ಪ್ರತಿ ॥ 26 ॥

ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಹಿ ಬಲಜ್ಞೋಽಹಂ ಬಹುಶೋ ರಣಮೂರ್ಧನಿ ।
ಅತಶ್ಚಾಸ್ಮಿಂಜಾನಸ್ಥಾನೇ ಮಯಾ ಯೂಯಂ ನಿಯೋಜಿತಾಃ ॥ 27 ॥

ತತಃ ಪ್ರಿಯಂ ವಾಕ್ಯಮುಪೇತ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾ
ಮಹಾರ್ಥಮಷ್ಟಾವಭಿವಾದ್ಯ ರಾವಣಮ್ ।
ವಿಹಾಯ ಲಜ್ಜಾಂ ಸಹಿತಾಃ ಪ್ರತಸ್ಥಿರೇ
ಯತೋ ಜನಸ್ಥಾನಮಲಕ್ಷ್ಯದರ್ಶನಾಃ ॥ 28 ॥

ತತಸ್ತು ಸೀತಾಮುಪಲಭ್ಯ ರಾವಣಃ
ಸುಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಠಃ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಪ್ರಸಜ್ಯ ರಾಮೇಣ ಚ ವೈರಮುತ್ತಮಮ್
ಬಭೂವ ಮೋಹಾನುಮದಿತಃ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 29 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಪಿಂಶತ್ಸರ್ಗಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಿಪಿಞ್ಜಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸನ್ನಿಶ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಘೋರಾನ್ರಾವಣೋಽಷ್ಟೌ ಮಹಾಬಲಾನ್ |
ಆತ್ಮಾನಂ ಬುದ್ಧಿವೈಕ್ಲವ್ಯಾತ್ಕೃತಕೃತ್ಯಮಮನ್ಯತ || 1 ||

ಸ ಚಿಂತಯಾನೋ ವೈದೇಹೀಂ ಕಾಮಬಾಣಸಮರ್ಪಿತಃ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ಗೃಹಂ ರಮ್ಯಂ ಸೀತಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಭಿತ್ವರನ್ || 2 ||

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತು ತದ್ವೇಶ್ಮ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಅಪಶ್ಯದ್ರಾಕ್ಷಸೀಮಧ್ಯೇ ಸೀತಾಂ ಶೋಕಪರಾಯಣಮ್ || 3 ||

ಅಶ್ರುಪೂರ್ಣಮುಖೀಂ ದೀನಾಂ ಶೋಕಭಾರಾವಪೀಡಿತಾಮ್ |
ವಾಯುವೇಗೈರಿವಾಕ್ರಾಂತಾಂ ಮಜ್ಜಂತೀಂ ನಾವಮರ್ಣವೇ || 4 ||

ಮೃಗಯೂಥಪರಿಭ್ರಷ್ಟಾಂ ಮೃಗೀಂ ಶ್ವಭಿರಿವಾವೃತಾಮ್ |
ಅಧೋಮುಖಮುಖೀಂ ದೀನಾಮಭ್ಯೇತ್ಯ ಚ ನಿಶಾಚರಃ || 5 ||

ತಾಂ ತು ಶೋಕವಶಾಂ ದೀನಾಮವಶಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಸ ಬಲಾದ್ಧರ್ಶಯಾಮಾಸ ಗೃಹಂ ದೇವಗೃಹೋಪಮಮ್ || 6 ||

ಹರ್ಮ್ಯಪ್ರಾಸಾದಸಮ್ಬದಂ ಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರನಿಷೇವಿತಮ್ |
ನಾನಾಪಕ್ಷಿಗಣೈರ್ಜುಷ್ಪಂ ನಾನಾರತ್ನಸಮನ್ವಿತಮ್ || 7 ||

ಕಾಞ್ಚನೈಸ್ತಾಪನೀಯೈಶ್ಚ ಸ್ಫಾಟಿಕೈ ರಾಜತೈಸ್ತಥಾ |
ವಜ್ರವೈದೂರ್ಯಚಿತ್ರೈಶ್ಚ ಸ್ತಮ್ಭೈರ್ದೃಷ್ಟಿಮನೋಹರೈಃ || 8 ||

ದಿವ್ಯದುಂದುಭಿನಿಹಾರದಂ ತಪ್ತಕಾಞ್ಚನತೋರಣಮ್ |
ಸೋಪಾನಂ ಕಾಞ್ಚನಂ ಚಿತ್ರಮಾರುರೋಹ ತಯಾ ಸಹ || 9 ||

ದಾಂತಕಾ ರಾಜತಾಶ್ಚೈವ ಗವಾಕ್ಷಾಃ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಃ |
ಹೇಮಜಾಲಾವೃತಾಶ್ಚಾಸಂಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಾಸಾದಪಚ್ಚಯಃ || 10 ||

ಸುಧಾಮಣಿವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಭೂಮಿಭಾಗಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ದಶಗ್ರೀವಃ ಸ್ವಭವನೇ ಪ್ರಾದರ್ಶಯತ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 11 ||

ದೀರ್ಘಿಕಾಃ ಪುಷ್ಕರಿಣ್ಯಶ್ಚ ನಾನಾಪುಷ್ಪಸಮಾವೃತಾಃ |
ರಾವಣೋ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸೀತಾಂ ಶೋಕಪರಾಯಣಾಮ್ || 12 ||

ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ತು ವೈದೇಹೀಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ತದ್ಭವನೋತ್ತಮಮ್ |
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ಪಾಪಾತ್ಮಾ ರಾವಣೋ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || 13 ||

ದಶರಾಕ್ಷಸಕೋಟ್ಯಶ್ಚ ದ್ವಾವಿಂಶತಿರಥಾಪರಾಃ |
ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಜರಾ ವೃದ್ಧಾನ್ಬಾಲಾಂಶ್ಚ ರಜನೀಚರಾನ್ || 14 ||

ತೇಷಾಂ ಪ್ರಭುರಹಂ ಸೀತೇ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ |
ಸಹಸ್ರಮೇಕಮೇಕಸ್ಯ ಮಮ ಕಾರ್ಯಪುರಃಸರಮ್ || 15 ||

ಯದಿದಂ ರಾಜ್ಯತನ್ತ್ರಂ ಮೇ ತ್ವಯಿ ಸರ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ |
ಜೀವಿತಂ ಚ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ತ್ವಂ ಮೇ ಪ್ರಾಣೈರ್ಗರ್ಭೀಯಸೀ || 16 ||

ಬಹುನಾಂ ಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಮಮ ಯೋಽಸೌ ಪರಿಗ್ರಹಃ |
ತಾಸಾಂ ತ್ವಮೀಶ್ವರೀ ಸೀತೇ ಮಮ ಭಾರ್ಯಾ ಭವ ಪ್ರಿಯೇ || 17 ||

ಸಾಧು ಕಿಂ ತೇಽನ್ಯಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ರೋಚಯಸ್ವ ವಚೋ ಮಮ |
ಭಜಸ್ವ ಮಾಭಿತಪ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 18 ||

ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಾ ಸಮುದ್ರೇಣ ಲಜ್ಜೇಯಂ ಶತಯೋಜನಾ |
ನೇಯಂ ಧರ್ಷಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಾ ಸೇನ್ದ್ರೈರಪಿ ಸುರಾಸುರೈಃ || 19 ||

ನ ದೇವೇಷು ನ ಯಕ್ಷೇಷು ನ ಗಂಧರ್ವೇಷು ನರ್ಷಿಷು |
ಅಹಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಲೋಕೇಷು ಯೋ ಮೇ ವೀರ್ಯಸಮೋ ಭವೇತ್ || 20 ||

ರಾಜ್ಯಭ್ರಷ್ಟೇನ ದೀನೇನ ತಾಪಸೇನ ಗತಾಯುಷಾ |
ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ರಾಮೇಣ ಮಾನುಷೇಣಾಲ್ಪತೇಜಸಾ || 21 ||

ಭಜಸ್ವ ಸೀತೇ ಮಾಮೇವ ಭರ್ತಾಹಂ ಸದೃಶಸ್ತವ |
ಯೌವನಂ ಹೃದ್ರವಂ ಭೀರು ರಮಸ್ವೇಹ ಮಯಾ ಸಹ || 22 ||

ದರ್ಶನೇ ಮಾ ಕೃಥಾ ಬುದ್ಧಿಂ ರಾಘವಸ್ಯ ವರಾನನೇ |
ಕಾಸ್ಯ ಶಕ್ತಿರಿಹಾಗಂತುಮಪಿ ಸೀತೇ ಮನೋರಥೈಃ || 23 ||

ನ ಶಕ್ಯೋ ವಾಯುರಾಕಾಶೇ ಪಾಶೈರ್ಬದ್ಧಂ ಮಹಾಜವಃ |
ದೀಪ್ಯಮಾನಸ್ಯ ವಾಪ್ಯಗ್ನೇರ್ಗ್ರಹೀತುಂ ವಿಮಲಾಂ ಶಿಖಾಮ್ || 24 ||

ತ್ರಯಾಣಾಮಪಿ ಲೋಕಾನಾಂ ನ ತಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಶೋಭನೇ |
ವಿಕ್ರಮೇಣ ನಯೇದ್ಯಸ್ತ್ವಾಂ ಮದ್ಬಾಹುಪರಿಪಾಲಿತಾಮ್ || 25 ||

ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ಸುಮಹದ್ರಾಜ್ಯಮಿದಂ ತ್ವಮನುಪಾಲಯ |
ಅಭಿಷೇಕೋದಕಕ್ಲಿನ್ನಾ ತುಷ್ಣಾ ಚ ರಮಯಸ್ವ ಮಾಮ್ || 26 ||

ದುಷ್ಕೃತಂ ಯತ್ಪುರಾ ಕರ್ಮ ವನವಾಸೇನ ತದ್ಗತಮ್ |
ಯಶ್ಚ ತೇ ಸುಕೃತೋ ಧರ್ಮಸ್ತಸ್ಯೇಹ ಫಲಮಾಪ್ನುಹಿ || 27 ||

ಇಹ ಸರ್ವಾಣಿ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ದಿವ್ಯಗನ್ಧಾನಿ ಮೈಥಿಲಿ |
ಭೂಷಣಾನಿ ಚ ಮುಖ್ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸೇವ ಮಯಾ ಸಹ || 28 ||

ಪುಷ್ಪಕಂ ನಾಮ ಸುಶ್ರೋಣಿ ಭ್ರಾತುವೈಶ್ರವಣಸ್ಯ ಮೇ |
ವಿಮಾನಂ ರಮಣೀಯಂ ಚ ತದ್ವಿಮಾನಂ ಮನೋಜವಮ್ || 29 ||

ತತ್ರ ಸೀತೇ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ವಿಹರಸ್ವ ಯಥಾಸುಖಮ್ |
ವದನಂ ಪದ್ಮಸಂಜ್ಞಾಶಂ ವಿಮಲಂ ಚಾರುದರ್ಶನಮ್ || 30 ||

ಶೋಕಾರ್ತಂ ತು ವರಾರೋಹೇ ನ ಭ್ರಾಜತಿ ವರಾನನೇ |
ಅಲಂ ವ್ರಿಡೇನ ವೈದೇಹಿ ಧರ್ಮಲೋಪ ಕೃತೇನ ತೇ || 31 ||

ಆರ್ಷೋಽಯಂ ದೈವನಿಷ್ಯನ್ನೋ ಯಸ್ತ್ವಾಮಭಿಗಮಿಷ್ಯತಿ |
ಏತೌ ಪಾದೌ ಮಯಾ ಸ್ನಿಗ್ಧೌ ಶಿರೋಭಿಃ ಪರಿಪೀಡಿತೌ || 32 ||

ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರು ಮೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವಶ್ಯೋ ದಾಸೋಽಹಮಸ್ಮಿ ತೇ ।
ನೇಮಾಃ ಶೂನ್ಯಾ ಮಯಾ ವಾಚಃ ಶುಷ್ಯಮಾಣೇನ ಭಾಷಿತಾಃ ॥ 33 ॥

ನ ಚಾಪಿ ರಾವಣಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಮೂರ್ಛಾ ಸ್ತ್ರೀಂ ಪ್ರಣಮೇತ ಹ ।
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ಮೈಥಿಲೀಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥ 34 ॥

ಕೃತಾಂತವಶಮಾಪನ್ನೋ ಮಮೇಯಮಿತಿ ಮನ್ಯತೇ ॥ 35 ॥
॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸಾ ತಥೋಕ್ತಾ ತು ವೈದೇಹೀ ನಿರ್ಭಯಾ ಶೋಕಕರ್ಷಿತಾ ।
ತೃಣಮನ್ತರತಃ ಕೃತ್ವಾ ರಾವಣಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ॥ ೧ ॥

ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ನಾಮ ಧರ್ಮಸೇತುರಿವಾಚಲಃ ।
ಸತ್ಯಸಂಧಃ ಪರಿಜ್ಞಾತೋ ಯಸ್ಯ ಪುತ್ರಃ ಸ ರಾಘವಃ ॥ ೨ ॥

ರಾಮೋ ನಾಮ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಃ ।
ದೀರ್ಘಬಾಹುವಿಶಾಲಾಕ್ಷೋ ದೈವತಂ ಸ ಪತಿರ್ಮಮ ॥ ೩ ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ಕುಲೇ ಜಾತಃ ಸಿಂಹಸ್ಕುಂದೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಯಸ್ತೇ ಪ್ರಾಣಾಂ ಹರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಯದ್ಯಹಂ ತಸ್ಯ ತ್ವಯಾ ಸ್ಯಾಂ ಧರ್ಷಿತಾ ಬಲಾತ್ ।
ಶಯಿತಾ ತ್ವಂ ಹತಃ ಸಂಖ್ಯೇ ಜನಸಾಧನೇ ಯಥಾ ಖರಃ ॥ ೫ ॥

ಯ ಏತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಘೋರರೂಪಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ರಾಘವೇ ನಿರ್ವಿಷಾಃ ಸರ್ವೇ ಸುಪರ್ಣೇ ಪನ್ನಗಾ ಯಥಾ ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಯ ಜ್ಯಾವಿಪ್ರಮುಕ್ತಾಸ್ತೇ ಶರಾಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನಭೂಷಣಾಃ ।
ಶರೀರಂ ವಿಧಮಿಷ್ಯಂತಿ ಗಜಾಂಕೂಲಮಿವೋರ್ಮಯಃ ॥ ೭ ॥

ಅಸುರೈರ್ವಾ ಸುರೈರ್ವಾ ತ್ವಂ ಯದ್ಯವಧೋಽಸಿ ರಾವಣ ।
ಉತ್ಪಾದ್ಯ ಸುಮಹದ್ವೈರಂ ಜೀವಂಸ್ತಸ್ಯ ನ ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ॥ ೮ ॥

ಸ ತೇ ಜೀವಿತಶೇಷಸ್ಯ ರಾಘವೋಽಂತಕರೋ ಬಲೀ ।
ಪಶೋರ್ಯೂಪಗತಸ್ಯೇವ ಜೀವಿತಂ ತವ ದುರ್ಲಭಮ್ ॥ ೯ ॥

ಯದಿ ಪಶ್ಯೇತ್ಸ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ರೋಷದೀಪ್ತೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ ।
ರಕ್ಷಸ್ತ್ವಮದ್ಯ ನಿರ್ದಗ್ಧೋ ಗಚ್ಛೇಃ ಸದ್ಯಃ ಪರಾಭವಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯಶ್ಚನ್ದ್ರಂ ನಭಸೋ ಭೂಮೌ ಪಾತಯೇನ್ನಾಶಯೇತ ವಾ ।
ಸಾಗರಂ ಶೋಷಯೇದ್ವಾಪಿ ಸ ಸೀತಾಂ ಮೋಚಯೇದಿಹ ॥ 11 ॥

ಗತಾಯುಸ್ತ್ವಂ ಗತಶ್ರೀಕೋ ಗತಸತ್ತ್ವೋ ಗತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಲಜ್ಜಾ ವೈಧವ್ಯಸಂಯುಕ್ತಾ ತ್ವತ್ಕೃತೇನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 12 ॥

ನ ತೇ ಪಾಪಮಿದಂ ಕರ್ಮ ಸುಖೋದರ್ಕಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಯಾಹಂ ನೀತಾ ವಿನಾ ಭಾವಂ ಪತಿಪಾಶಾರ್ವತ್ತ್ವಯಾ ವನಾತ್ ॥ 13 ॥

ಸ ಹಿ ದೈವತಸಂಯುಕ್ತೋ ಮಮ ಭರ್ತಾ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ನಿರ್ಭಯೋ ವೀರ್ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಶೂನ್ಯೇ ವಸತಿ ದಣ್ಡಕೇ ॥ 14 ॥

ಸ ತೇ ದರ್ಪಂ ಬಲಂ ವೀರ್ಯಮುತ್ಸೇಕಂ ಚ ತಥಾವಿಧಮ್ ।
ಅಪನೇಷ್ಯತಿ ಗಾತ್ರೇಭ್ಯಃ ಶರವರ್ಷೇಣ ಸಂಯುಗೇ ॥ 15 ॥

ಯದಾ ವಿನಾಶೋ ಭೂತಾನಾಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಕಾಲಚೋದಿತಃ ।
ತದಾ ಕಾರ್ಯೇ ಪ್ರಮಾದ್ಯನ್ತಿ ನರಾಃ ಕಾಲವಶಂ ಗತಾಃ ॥ 16 ॥

ಮಾಂ ಪ್ರಧೃಷ್ಯ ಸ ತೇ ಕಾಲಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಯಂ ರಕ್ಷಸಾಧಮ ।
ಆತ್ಮನೋ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ವಧಾಯಾನ್ತಃಪುರಸ್ಯ ಚ ॥ 17 ॥

ನ ಶಕ್ಯಾ ಯಜ್ಞಮಧ್ಯಸ್ಥಾ ವೇದಿಃ ಸ್ತುಗ್ಭಾಣ್ಡ ಮಣ್ಡಿತಾ ।
ದ್ವಿಜಾತಿಮನ್ತ್ರಸಮ್ಪೂತಾ ಚಣ್ಡಾಲೇನಾವಮರ್ದಿತುಮ್ ॥ 18 ॥

ಇದಂ ಶರೀರಂ ನಿಸಂಜ್ಞಂ ಬನ್ಧ ವಾ ಘಾತಯಸ್ವ ವಾ ।
ನೇದಂ ಶರೀರಂ ರಕ್ಷ್ಯಂ ಮೇ ಜೀವಿತಂ ವಾಪಿ ರಾಕ್ಷಸ ।
ನ ಹಿ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯುಪಕ್ರೋಶಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ದಾತುಮಾತ್ಮನಃ ॥ 19 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ವೈದೇಹೀ ಕ್ರೋದಾಧ್ಧತ್ಸುಪರುಷಂ ವಚಃ ।
ರಾವಣಂ ಮೈಥಿಲೀ ತತ್ರ ಪುನರ್ನೋವಾಚ ಕಿಂಚಿದ್ ॥ 20 ॥

ಸೀತಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪರುಷಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತಃ ಸೀತಾಂ ಭಯಸನ್ನರ್ಶನಂ ವಚಃ ॥ 21 ॥

ಶೃಣು ಮೈಥಿಲಿ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮಾಸಾನಾದ್ವದಶ ಭಾಮಿನಿ ।
ಕಾಲೇನಾನೇನ ನಾಭ್ಯೇಷಿ ಯದಿ ಮಾಂ ಚಾರುಹಾಸಿನಿ ।
ತತಸ್ತ್ವಾಂ ಪ್ರಾತರಾಶಾರ್ಥಂ ಸೂದಾಶ್ವೇತ್ಯನ್ತಿ ಲೇಶಶಃ ॥ 22 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾವಣಃ ಶತ್ರುರಾವಣಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೀಶ್ಚ ತತಃ ಕೃದ್ಧ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 23 ॥

ಶೀಘ್ರಮೇವಂ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸೋ ವಿಕೃತಾ ಘೋರದರ್ಶನಾಃ ।
ದರ್ಪಮಸ್ಯಾ ವಿನೇಷ್ಯಂತು ಮಾಂಸಶೋಣಿತಭೋಜನಾಃ ॥ 24 ॥

ವಚನಾದೇವ ತಾಸ್ತಸ್ಯ ವಿಕೃತಾ ಘೋರದರ್ಶನಾಃ ।
ಕೃತಪ್ರಾಣ್ಜಲಯೋ ಭೂತ್ವಾ ಮೈಥಿಲೀಂ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ ॥ 25 ॥

ಸ ತಾಃ ಪ್ರೋವಾಚ ರಾಜಾ ತು ರಾವಣೋ ಘೋರದರ್ಶನಃ ।
ಪ್ರಚಾಲ್ಯ ಚರಣೋತ್ಕರ್ಷೈರ್ದಾರಯನ್ನಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ 26 ॥

ಅಶೋಕವನಿಕಾಮಧ್ಯೇ ಮೈಥಿಲೀ ನೀಯತಾಮಿತಿ ।
ತತ್ರೇಯಂ ರಕ್ಷ್ಯತಾಂ ಗೂಢಮುಷ್ಮಾಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಾ ॥ 27 ॥

ತತ್ರೈನಾಂ ತರ್ಜನೈರ್ಘೋರೈಃ ಪುನಃ ಸಾನ್ತ್ವಯಿಷ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಆನಯಧ್ವಂ ವಶಂ ಸರ್ವಾ ವನ್ಯಾಂ ಗಜವಧೂಮಿವ ॥ 28 ॥

ಇತಿ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೋ ರಾವಣೇನ ತಾಃ ।
ಅಶೋಕವನಿಕಾಂ ಜಗ್ಮುರ್ಮೈಥಿಲೀಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ತಾಮ್ ॥ 29 ॥

ಸರ್ವಕಾಮಫಲೈರ್ವೃಕ್ಷೈರ್ನಾನಾಪುಷ್ಪಫಲೈರ್ವೃತಾಮ್ ।
ಸರ್ವಕಾಲಮದೈಶ್ಚಾಪಿ ದ್ವಿಜೈಃ ಸಮುಪಸೇವಿತಾಮ್ ॥ 30 ॥

ಸಾ ತು ಶೋಕಪರಿತಾಜ್ಞೀ ಮೈಥಿಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ರಾಕ್ಷಸೀ ವಶಮಾಪನ್ನಾ ವ್ಯಾಘ್ರೀಣಾಂ ಹರಿಣೀ ಯಥಾ ॥ 31 ॥

ನ ವಿನಂದತೇ ತತ್ರ ತು ಶರ್ಮ ಮೈಥಿಲೀ
ವಿರೂಪನೇತ್ರಾಭಿರತೀವ ತರ್ಜಿತಾ ।

ಪತಿಂ ಸ್ಮರಂತೀ ದಯಿತಂ ಚ ದೇವರಮ್
ವಿಚೇತನಾಭೂದ್ಭಯಶೋಕಪೀಡಿತಾ || 32 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೇ
ಚತುಃಪಿಂಶತ್ಸತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಛಪಇಚ್ಛಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ರಾಕ್ಷಸಂ ಮೃಗರೂಪೇಣ ಚರಂತಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಮ್ ।
ನಿಹತ್ಯ ರಾಮೋ ಮಾರೀಚಂ ತೂರ್ಣಂ ಪಥಿ ನ್ಯವರ್ತತ ॥ ೧॥

ತಸ್ಯ ಸನ್ತ್ವರಮಾಣಸ್ಯ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮಸ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಕ್ರೂರಸ್ವರೋಽಥ ಗೋಮಾಯುರ್ವಿನನಾದಾಸ್ಯ ಪೃಷ್ಠತಃ ॥ ೨॥

ಸ ತಸ್ಯ ಸ್ವರಮಾಜ್ಞಾಯ ದಾರುಣಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಗೋಮಾಯೋಃ ಸ್ವರೇಣ ಪರಿಶಙ್ಕಿತಃ ॥ ೩॥

ಅಶುಭಂ ಬತ ಮನ್ಯೇಽಹಂ ಗೋಮಾಯುರ್ವಾಶ್ಯತೇ ಯಥಾ ।
ಸ್ವಸ್ತಿ ಸ್ಯಾದಪಿ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಭಕ್ಷಣಂ ವಿನಾ ॥ ೪॥

ಮಾರೀಚೇನ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ಸ್ವರಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಮಕಮ್ ।
ವಿಕ್ರೃಷ್ಟಂ ಮೃಗರೂಪೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶೃಣುಯಾದ್ಯದಿ ॥ ೫॥

ಸ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸ್ವರಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾಂ ಚ ಹಿತಾಽಥ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ತಯೈವ ಪ್ರಹಿತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮತ್ಸಕಾಶಮಿಹೈಷ್ಯತಿ ॥ ೬॥

ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಹಿತೈರ್ನೂನಂ ಸೀತಾಯಾ ಈಪ್ಸಿತೋ ವಧಃ ।
ಕಾಇಚ್ಛನಶ್ಚ ಮೃಗೋ ಭೂತ್ವಾ ವ್ಯಪನೀಯಾಶ್ರಮಾತ್ತು ಮಾಮ್ ॥ ೭॥

ದೂರಂ ನೀತ್ವಾ ತು ಮಾರೀಚೋ ರಾಕ್ಷಸೋಽಭೂಚ್ಛರಾಹತಃ ।
ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹತೋಽಸ್ಮೀತಿ ಯದ್ವಾಕ್ಯಂ ವ್ಯಜಹಾರ ಹ ॥ ೮॥

ಅಪಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ಭವೇದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ರಹಿತಾಭ್ಯಾಂ ಮಯಾ ವನೇ ।
ಜನಸ್ಥಾನನಿಮಿತ್ತಂ ಹಿ ಕೃತವೈರೋಽಸ್ಮಿ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ।
ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಚ ಘೋರಾಣಿ ದೃಶ್ಯಂತೇಽದ್ಯ ಬಹೂನಿ ಚ ॥ ೯॥

ಇತ್ಯೇವಂ ಚಿಂತಯನ್ನಾಮಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗೋಮಾಯುನಿಃಸ್ವನಮ್ ।

ಆತ್ಮನಶ್ಚಾಪನಯನಂ ಮೃಗರೂಪೇಣ ರಕ್ಷಸಾ |
ಆಜಗಾಮ ಜನಸ್ಥಾನಂ ರಾಘವಃ ಪರಿಶಜ್ಜಿತಃ || 10 ||

ತಂ ದೀನಮಾನಸಂ ದೀನಮಾಸೇದುರ್ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ |
ಸವ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಘೋರಾಂಶ್ಚ ಸಸೃಜುಃ ಸ್ವರಾನ್ || 11 ||

ತಾನಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಮಹಾಘೋರಾಣಿ ರಾಘವಃ |
ತತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಯಾನ್ತಂ ದದರ್ಶ ವಿಗತಪ್ರಭಮ್ || 12 ||

ತತೋಽವಿದೂರೇ ರಾಮೇಣ ಸಮೀಯಾಯ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ವಿಷಣ್ಣಃ ಸ ವಿಷಣ್ಣೇನ ದುಃಖಿತೋ ದುಃಖಭಾಗಿನಾ || 13 ||

ಸಂಜಗರ್ಹೇಽಥ ತಂ ಭ್ರಾತಾ ಜೇಷ್ಠೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಗತಮ್ |
ವಿಹಾಯ ಸೀತಾಂ ವಿಜನೇ ವನೇ ರಾಕ್ಷಸಸೇವಿತೇ || 14 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಚ ಕರಂ ಸವ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಘುನಂದನಃ |
ಉವಾಚ ಮಧುರೋದರ್ಕಮಿದಂ ಪರುಷಮಾರ್ತವತ್ || 15 ||

ಅಹೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗರ್ಹ್ಯಂ ತೇ ಕೃತಂ ಯತ್ತ್ವಂ ವಿಹಾಯ ತಾಮ್ |
ಸೀತಾಮಿಹಾಗತಃ ಸೌಮ್ಯ ಕಚ್ಚಿತ್ಸ್ವಸ್ತಿ ಭವೇದಿತಿ || 16 ||

ನ ಮೇಽಸ್ತಿ ಸಂಶಯೋ ವೀರ ಸರ್ವಥಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ವಿನಷ್ಟಾ ಭಕ್ಷಿತಾ ವಾಪ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ವನಚಾರಿಭಿಃ || 17 ||

ಅಶುಭಾನ್ಯೇವ ಭೂಯಿಷ್ಯಂ ಯಥಾ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಂತಿ ಮೇ |
ಅಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತಾಯಾಃ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾವಹೇ || 18 ||

ಇದಂ ಹಿ ರಕ್ಷೋರ್ಮೃಗಸಂನಿಕಾಶಮ್
ಪ್ರಲೋಭ್ಯ ಮಾಂ ದೂರಮನುಪ್ರಯಾತಮ್ |
ಹತಂ ಕಥಂಚ್ಚಿನ್ಮಹತಾ ಶ್ರಮೇಣ
ಸ ರಾಕ್ಷಸೋಽಭೂನ್ಮ್ರಿಯಮಾಣ ಏವ || 19 ||

ಮನಶ್ಚ ಮೇ ದೀನಮಿಹಾಪ್ರಹೃಷ್ಟಮ್

ಚಕ್ಷುಶ್ಚ ಸವ್ಯಂ ಕುರುತೇ ವಿಕಾರಮ್ ।
ಅಸಂಶಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾಸ್ತಿ ಸೀತಾ
ಹೃತಾ ಮೃತಾ ವಾ ಪಥಿ ವರ್ತತೇ ವಾ ॥ ೨೦ ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ಷಟ್ಪದ್ಯಾಶ್ವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೀನಂ ಶೂನ್ಯೇ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛತ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವೈದೇಹೀಮಾಗತಂ ವಿನಾ ॥೧॥

ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಂ ಯಾ ಮಾಮನುಜಗಾಮ ಹ ।
ಕ್ಷ ಸಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವೈದೇಹೀ ಯಾಂ ಹಿತ್ವಾ ತ್ವಮಿಹಾಗತಃ ॥೨॥

ರಾಜ್ಯಭ್ರಷ್ಟಸ್ಯ ದೀನಸ್ಯ ದಣ್ಡಕಾನ್ಪರಿಧಾವತಃ ।
ಕ್ಷ ಸಾ ದುಃಖಸಹಾಯಾ ಮೇ ವೈದೇಹೀ ತನುಮಧ್ಯಮಾ ॥೩॥

ಯಾಂ ವಿನಾ ನೋತ್ಸಹೇ ವೀರ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವಿತುಮ್ ।
ಕ್ಷ ಸಾ ಪ್ರಾಣಸಹಾಯಾ ಮೇ ಸೀತಾ ಸುರಸುತೋಪಮಾ ॥೪॥

ಪತಿತ್ವಮಮರಾಣಾಂ ವಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾಶ್ಚಾಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ವಿನಾ ತಾಂ ತಪನೀಯಾಭಾಂ ನೇಚ್ಛೇಯಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥೫॥

ಕಚ್ಚಿಜ್ಜೀವತಿ ವೈದೇಹೀ ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಿಯತರಾ ಮಮ ।
ಕಚ್ಚಿತ್ಪ್ರವ್ರಾಜನಂ ಸೌಮ್ಯ ನ ಮೇ ಮಿಥ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥೬॥

ಸೀತಾನಿಮಿತ್ತಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮೃತೇ ಮಯಿ ಗತೇ ತ್ವಯಿ ।
ಕಚ್ಚಿತ್ಸಕಾಮಾ ಸುಖಿತಾ ಕೈಕೇಯೀ ಸಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥೭॥

ಸಪುತ್ರರಾಜ್ಯಾಂ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾಂ ಮೃತಪುತ್ರಾ ತಪಸ್ವಿನೀ ।
ಉಪಸ್ಥಾಸ್ಯತಿ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಕಚ್ಚಿನ್ಸೌಮ್ಯ ನ ಕೈಕಯೀಮ್ ॥೮॥

ಯದಿ ಜೀವತಿ ವೈದೇಹೀ ಗಮಿಷ್ಯಾಮ್ಯಶ್ವಮಂ ಪುನಃ ।
ಸುವೃತ್ತಾ ಯದಿ ವೃತ್ತಾ ಸಾ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥೯॥

ಯದಿ ಮಾಮಾಶ್ವಮಗತಂ ವೈದೇಹೀ ನಾಭಿಭಾಷತೇ ।
ಪುನಃ ಪ್ರಹಸಿತಾ ಸೀತಾ ವಿನಶಿಷ್ಯಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥೧೦॥

ಬ್ರೂಹಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವೈದೇಹೀ ಯದಿ ಜೀವತಿ ವಾ ನ ವಾ ।
ತ್ವಯಿ ಪ್ರಮತ್ತೇ ರಕ್ಷೋಭಿರ್ಭಕ್ಷಿತಾ ವಾ ತಪಸ್ವಿನೀ ॥ 11 ॥

ಸುಕುಮಾರೀ ಚ ಬಾಲಾ ಚ ನಿತ್ಯಂ ಚಾದುಃಖದರ್ಶಿನೀ ।
ಮದ್ವಿಯೋಗೇನ ವೈದೇಹೀ ವ್ಯಕ್ತಂ ಶೋಚತಿ ದುರ್ಮನಾಃ ॥ 12 ॥

ಸರ್ವಥಾ ರಕ್ಷಸಾ ತೇನ ಜಿಹ್ಮೇನ ಸುದುರಾತ್ತಮಾ ।
ವದತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತ್ಯುಚ್ಚಿಸ್ತವಾಪಿ ಜನಿತಂ ಭಯಮ್ ॥ 13 ॥

ಶ್ರುತಶ್ಚ ಶಙ್ಕೇ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸ ಸ್ವರಃ ಸದೃಶೋ ಮಮ ।
ತ್ರಸ್ತಯಾ ಪ್ರೇಷಿತಸ್ತ್ವಂ ಚ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಮಾಂ ಶೀಘ್ರಮಾಗತಃ ॥ 14 ॥

ಸರ್ವಥಾ ತು ಕೃತಂ ಕಷ್ಟಂ ಸೀತಾಮುತ್ಸೃಜತಾ ವನೇ ।
ಪ್ರತಿಕರ್ತುಂ ನೃಶಂಸಾನಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ದತ್ತಮನ್ತರಮ್ ॥ 15 ॥

ದುಃಖಿತಾಃ ಖರಘಾತೇನ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪಿಶಿತಾಶನಾಃ ।
ತೈಃ ಸೀತಾ ನಿಹತಾ ಘೋರೈರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 16 ॥

ಅಹೋಽಸ್ಮಿ ವ್ಯಸನೇ ಮಗ್ನಾಃ ಸರ್ವಥಾ ರಿಪುನಾಶನ ।
ಕಿಂ ತ್ವಿದಾನೀಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಶಙ್ಕೇ ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಮೀದೃಶಮ್ ॥ 17 ॥

ಇತಿ ಸೀತಾಂ ವರಾರೋಹಾಂ ಚಿಂತಯನ್ನೇವ ರಾಘವಃ ।
ಆಜಗಾಮ ಜನಸ್ಥಾನಂ ತ್ವರಯಾ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 18 ॥

ವಿಗರ್ಹಮಾಣೋಽನುಜಮಾರ್ತರೂಪಮ್
ಕ್ಷುಧಾ ಶ್ರಮಾಚ್ಛ್ರವ ಪಿಪಾಸಯಾ ಚ ।
ವಿನಿಶ್ವಸಂಘೃಷ್ಣಮುಖೋ ವಿಷಣ್ಣಃ
ಪ್ರತಿಶ್ರಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಶೂನ್ಯಮ್ ॥ 19 ॥

ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಂ ಸಮ್ಪ್ರವಿಗಾಹ್ಯ ವೀರೋ
ವಿಹಾರದೇಶಾನನುಸ್ಮತ್ಯ ಕಾಂಕ್ಷಿತ್ ।
ಏತತ್ತದಿತ್ಯೇವ ನಿವಾಸಭೂಮೌ
ಪ್ರಹೃಷ್ಟರೋಮಾ ವ್ಯಥಿತೋ ಬಭೂವ ॥ 20 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಿಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಸಪ್ತಪಂಚಾಂಗಶತ್ವಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥಾಶ್ರಮಾದುಪಾವೃತ್ತಮನ್ತರಾ ರಘುನಂದನಃ ।
ಪರಿಪಪ್ರಚ್ಛ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ರಾಮೋ ದುಃಖಾದ್ವಿಫಲಃ ಪುನಃ ॥ ೧ ॥

ತಮುವಾಚ ಕಿಮರ್ಥಂ ತ್ವಮಾಗತೋಽಪಾಸ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಯದಾ ಸಾ ತವ ವಿಶ್ವಾಸಾದ್ವನೇ ವಿಹರಿತಾ ಮಯಾ ॥ ೨ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವೈವಾಭ್ಯಾಗತಂ ತ್ವಾಂ ಮೇ ಮೈಥಿಲೀಂ ತ್ಯಜ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಶಙ್ಕಮಾನಂ ಮಹತ್ಪಾಪಂ ಯತ್ಸತ್ಯಂ ವ್ಯಥಿತಂ ಮನಃ ॥ ೩ ॥

ಸ್ಫುರತೇ ನಯನಂ ಸವ್ಯಂ ಬಾಹುಶ್ಚ ಹೃದಯಂ ಚ ಮೇ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದೂರೇ ತ್ವಾಂ ಸೀತಾವಿರಹಿತಂ ಪಥಿ ॥ ೪ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶುಭಲಕ್ಷಣಃ ।
ಭೂಯೋ ದುಃಖಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ದುಃಖಿತಂ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫ ॥

ನ ಸ್ವಯಂ ಕಾಮಕಾರೇಣ ತಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾಹಮಿಹಾಗತಃ ।
ಪ್ರಚೋದಿತಸ್ತಯೈವೋಗ್ರೈಸ್ತ್ವತ್ಸಕಾಶಮಿಹಾಗತಃ ॥ ೬ ॥

ಆರ್ಯೇಣೇವ ಪರಿಕ್ರುಷ್ಣಂ ಹಾ ಸೀತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಚ ।
ಪರಿತ್ರಾಹೀತಿ ಯದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮೈಥಿಲಾಸ್ತಚುಛ್ರತಿಂ ಗತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಾ ತಮಾರ್ತಸ್ವರಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತವ ಸ್ನೇಹೇನ ಮೈಥಿಲೀ ।
ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛೇತಿ ಮಾಮಾಹ ರುದಂತೀ ಭಯವಿಹ್ವಲಾ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಚೋದ್ಯಮಾನೇನ ಮಯಾ ಗಚ್ಛೇತಿ ಬಹುಶಸ್ತಯಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಾ ಮೈಥಿಲೀ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ತ್ವತ್ಪ್ರತ್ಯಯಾನಿವೃತ್ತಮ್ ॥ ೯ ॥

ನ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಯಮಹಂ ರಕ್ಷೋ ಯದಸ್ಯ ಭಯಮಾವಹೇತ್ ।
ನಿರ್ವೃತಾ ಭವ ನಾಸ್ತೇತತ್ಕೇನಾಪ್ಯೇವಮುದಾಹೃತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಗರ್ಹಿತಂ ಚ ನೀಚಂ ಚ ಕಥಮಾರ್ಯೋಽಭಿಧಾಸ್ಯತಿ ।
ತ್ರಾಹೀತಿ ವಚನಂ ಸೀತೇ ಯಸ್ತ್ರಾಯೇತ್ತಿದಶಾನಪಿ ॥ 11 ॥

ಕಿಂನಿಮಿತ್ತಂ ತು ಕೇನಾಪಿ ಭ್ರಾತುರಾಲಮ್ಬ್ಯ ಮೇ ಸ್ವರಮ್ ।
ವಿಸ್ವರಂ ವ್ಯಾಹೃತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತ್ರಾಹಿ ಮಾಮಿತಿ ।
ನ ಭವತ್ಯಾ ವ್ಯಥಾ ಕಾರ್ಯಾ ಕುನಾರೀಜನಸೇವಿತಾ ॥ 12 ॥

ಅಲಂ ವೈಕ್ಲವ್ಯಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ಸ್ವಸ್ಥಾ ಭವ ನಿರುತ್ಸುಕಾ ।
ನ ಚಾಸ್ತಿ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಪುಮಾನೋ ರಾಘವಂ ರಣೇ ।
ಜಾತೋ ವಾ ಜಾಯಮಾನೋ ವಾ ಸಂಯುಗೇ ಯಃ ಪರಾಜಯೇತ್ ॥ 13 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ವೈದೇಹೀ ಪರಿಮೋಹಿತಚೇತನಾ ।
ಉವಾಚಾಶ್ರೂಣಿ ಮುಷ್ಕಾಂತೀ ದಾರುಣಂ ಮಾಮಿದಂ ವಚಃ ॥ 14 ॥

ಭಾವೋ ಮಯಿ ತವಾತ್ಯರ್ಥಂ ಪಾಪ ಏವ ನಿವೇಶಿತಃ ।
ವಿನಷ್ಟೇ ಭ್ರಾತರಿ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ನ ಚ ತ್ವಂ ಮಾಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ॥ 15 ॥

ಸಜ್ಜೇತಾದ್ಭರತೇನ ತ್ವಂ ರಾಮಂ ಸಮನುಗಚ್ಛಸಿ ।
ಕ್ರೋಶಂತಂ ಹಿ ಯಥಾತ್ಯರ್ಥಂ ನೈನಮಭ್ಯವಪದ್ಯಸೇ ॥ 16 ॥

ರಿಪುಃ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಚಾರೀ ತ್ವಂ ಮದರ್ಥಮನುಗಚ್ಛಸಿ ।
ರಾಘವಸ್ಯಾಂತರಪ್ರೇಪ್ಸುಸ್ತಥೈನಂ ನಾಭಿಪದ್ಯಸೇ ॥ 17 ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ಹಿ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸಂರಬ್ಧೋ ರಕ್ತಲೋಚನಃ ।
ಕ್ರೋಧಾತ್ಪ್ರಸ್ಫುರಮಾಣೌಷ್ಮ ಆಶ್ರಮಾದಭಿನಿರ್ಗತಃ ॥ 18 ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ರಾಮಃ ಸಂತಾಪಮೋಹಿತಃ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ಧುಷ್ಕೃತಂ ಸೌಮ್ಯ ತಾಂ ವಿನಾ ಯತ್ತ್ವಮಾಗತಃ ॥ 19 ॥

ಜಾನನ್ನಪಿ ಸಮರ್ಥಂ ಮಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ವಿನಿವಾರಣೇ ।
ಅನೇನ ಕ್ರೋಧವಾಕ್ಯೇನ ಮೈಥಿಲ್ಯಾ ನಿಸ್ಸೃತೋ ಭವಾನ್ ॥ 20 ॥

ನ ಹಿ ತೇ ಪರಿತುಷ್ಯಾಮಿ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಯದ್ಯಾಸಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।

ಕೃದ್ಧಾಧ್ಯಾಃ ಪರುಷಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಯತ್ತ್ವಮಿಹಾಗತಃ || 21 ||

ಸರ್ವಥಾ ತ್ವಪನೀತಂ ತೇ ಸೀತಯಾ ಯತ್ಪ್ರಚೋದಿತಃ |
ಕ್ರೋಧಸ್ಯ ವಶಮಾಗಮ್ಯ ನಾಕರೋಃ ಶಾಸನಂ ಮಮ || 22 ||

ಅಸೌ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸಃ ಶೇತೇ ಶರೇಣಾಭಿಹತೋ ಮಯಾ |
ಮೃಗರೂಪೇಣ ಯೇನಾಹಮಾಶ್ರಮಾದಪವಾದಿತಃ || 23 ||

ವಿಕೃಷ್ಯ ಚಾಪಂ ಪರಿಧಾಯ ಸಾಯಕಮ್
ಸಲೀಲ ಬಾಣೇನ ಚ ತಾಡಿತೋ ಮಯಾ |
ಮಾರ್ಗೀಂ ತನುಂ ತ್ಯಜ್ಯ ಚ ವಿಕ್ಲವಸ್ವರೋ
ಬಭೂವ ಕೇಯೂರಧರಃ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ || 24 ||

ಶರಾಹತೇನೈವ ತದಾರ್ತಯಾ ಗಿರಾ
ಸ್ವರಂ ಮಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ಸುದೂರಸಂಶ್ರವಮ್ |
ಉದಾಹೃತಂ ತದ್ವಚನಂ ಸುದಾರುಣಮ್
ತ್ವಮಾಗತೋ ಯೇನ ವಿಹಾಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 25 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಭೃಶಮಾವ್ರಜಮಾನಸ್ಯ ತಸ್ಯಾಧೋವಾಮಲೋಚನಮ್ ।
ಪ್ರಾಸ್ಫುರಚ್ಚಾಸ್ಫಲದ್ರಾಮೋ ವೇಪಥುಶ್ಚಾಸ್ಯ ಜಾಯತೇ ॥ ೧ ॥

ಉಪಾಲಕ್ಷ್ಯ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಸೋಽಶುಭಾನಿ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಅಪಿ ಕ್ಷೇಮಂ ತು ಸೀತಾಯಾ ಇತಿ ವೈ ವ್ಯಾಜಹಾರ ಹ ॥ ೨ ॥

ತ್ವರಮಾಣೋ ಜಗಾಮಾಥ ಸೀತಾದರ್ಶನಲಾಲಸಃ ।
ಶೂನ್ಯಮಾವಸಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಭೂವೋದ್ವಿಗ್ನಮಾನಸಃ ॥ ೩ ॥

ಉದ್ಭ್ರಮನ್ನಿವ ವೇಗೇನ ವಿಕ್ಷಿಪನ್ರಘುನಂದನಃ ।
ತತ್ರ ತತ್ರೋಟಜಸ್ಥಾನಮಭಿವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಮನ್ತತಃ ॥ ೪ ॥

ದದರ್ಶ ಪರ್ಣಶಾಲಾಂ ಚ ರಹಿತಾಂ ಸೀತಯಾ ತದಾ ।
ಶ್ರಿಯಾ ವಿರಹಿತಾಂ ಧ್ವಸ್ತಾಂ ಹೇಮಂತೇ ಪದ್ಮಿನೀಮಿವ ॥ ೫ ॥

ರುದಂತಮಿವ ವೃಕ್ಷೈಶ್ಚ ಮ್ಲಾನಪುಷ್ಪಮೃಗದ್ವಿಜಮ್ ।
ಶ್ರಿಯಾ ವಿಹೀನಂ ವಿಧ್ವಸ್ತಂ ಸಂತ್ಯಕ್ತವನದೈವತಮ್ ॥ ೬ ॥

ವಿಪ್ರಕೀರ್ಣಾಜಿನಕುಶಂ ವಿಪ್ರವಿದ್ಧಬೃಸೀಕಟಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶೂನ್ಯೋಟಜಸ್ಥಾನಂ ವಿಲಲಾಪ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ ೭ ॥

ಹೃತಾ ಮೃತಾ ವಾ ನಷ್ಟಾ ವಾ ಭಕ್ಷಿತಾ ವಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ನಿಲೀನಾಪ್ಯಥ ವಾ ಭೀರುರಥ ವಾ ವನಮಾಶ್ರಿತಾ ॥ ೮ ॥

ಗತಾ ವಿಚೇತುಂ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಫಲಾನ್ಯಪಿ ಚ ವಾ ಪುನಃ ।
ಅಥ ವಾ ಪದ್ಮಿನೀಂ ಯಾತಾ ಜಲಾರ್ಥಂ ವಾ ನದೀಂ ಗತಾ ॥ ೯ ॥

ಯತ್ನಾನ್ಮೃಗಯಮಾಣಸ್ತು ನಾಸಸಾದ ವನೇ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ।
ಶೋಕರಕ್ತೇಕ್ಷಣಃ ಶೋಕಾದುನ್ಮತ್ತ ಇವ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೧೦ ॥

ವೃಕ್ಷಾದ್ವೃಕ್ಷಂ ಪ್ರಧಾವನ್ ಗಿರಿಂಶ್ಚಾಪಿ ನದೀನ್ನದೀಮ್ |
ಬಭೂವ ವಿಲಪನ್ರಾಮಃ ಶೋಕಪಜ್ಜಾರ್ಣವಪ್ಲುತಃ || 11 ||

ಅಸ್ತಿ ಕಚ್ಚಿತ್ತ್ವಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾ ಕದಮ್ಬಪ್ರಿಯಾ ಪ್ರಿಯಾ |
ಕದಮ್ಬ ಯದಿ ಜಾನೀಷೇ ಶಂಸ ಸೀತಾಂ ಶುಭಾನನಾಮ್ || 12 ||

ಸ್ನಿಗ್ಧಪಲ್ಲವಸಜ್ಜಾತಾಂ ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಸಿನೀಮ್ |
ಶಂಸಸ್ವ ಯದಿ ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಿಲ್ವ ಬಿಲ್ವೋಪಮಸ್ತನೀ || 13 ||

ಅಥ ವಾರ್ಜುನ ಶಂಸ ತ್ವಂ ಪ್ರಿಯಾಂ ತಾಮರ್ಜುನಪ್ರಿಯಾಮ್ |
ಜನಕಸ್ಯ ಸುತಾ ಭೀರುರ್ಯದಿ ಜೀವತಿ ವಾ ನ ವಾ || 14 ||

ಕಕುಭಃ ಕಕುಭೋರುಂ ತಾಂ ವ್ಯಕ್ತಂ ಜಾನಾತಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ಲತಾಪಲ್ಲವಪುಷ್ಪಾಢ್ಯೋ ಭಾತಿ ಹ್ಯೇಷ ವನಸ್ಪತಿಃ || 15 ||

ಭ್ರಮರೈರುಪಗೀತಶ್ಚ ಯಥಾ ದ್ರುಮವರೋ ಹ್ಯಯಮ್ |
ಏಷ ವ್ಯಕ್ತಂ ವಿಜಾನಾತಿ ತಿಲಕಸ್ತಿಲಕಪ್ರಿಯಾಮ್ || 16 ||

ಅಶೋಕಶೋಕಾಪನುದ ಶೋಕೋಪಹತಚೇತಸಮ್ |
ತ್ವನ್ನಾಮಾನಂ ಕುರು ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಿಯಾಸಂದರ್ಶನೇನ ಮಾಮ್ || 17 ||

ಯದಿ ತಾಲ ತ್ವಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಕ್ಷತಾಲಫಲಸ್ತನೀ |
ಕಥಯಸ್ವ ವರಾರೋಹಾಂ ಕಾರುಷ್ಯಂ ಯದಿ ತೇ ಮಯಿ || 18 ||

ಯದಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಯಾ ಸೀತಾ ಜಮ್ಬುಜಾಮ್ಬುನದಪ್ರಭಾ |
ಪ್ರಿಯಾಂ ಯದಿ ವಿಜಾನೀಷೇ ನಿಶಚ್ಚಂ ಕಥಯಸ್ವ ಮೇ || 19 ||

ಅಥ ವಾ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷೀಂ ಮೃಗ ಜಾನಾಸಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ಮೃಗವಿಪ್ರೇಕ್ಷಣೀ ಕಾಂತಾ ಮೃಗೀಭಿಃ ಸಹಿತಾ ಭವೇತ್ || 20 ||

ಗಜ ಸಾ ಗಜನಾಸೋರುರ್ಯದಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಯಾ ಭವೇತ್ |
ತಾಂ ಮನ್ಯೇ ವಿದಿತಾಂ ತುಭ್ಯಮಾಖ್ಯಾಹಿ ವರವಾರಣ || 21 ||

ಶಾರ್ಢೂಲ ಯದಿ ಸಾ ದೃಷ್ಟಾ ಪ್ರಿಯಾ ಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾ |
ಮೃಧಿಲೀ ಮಮ ವಿಸ್ತಬ್ಧಃ ಕಥಯಸ್ವ ನ ತೇ ಭಯಮ್ || 22 ||

ಕಿಂ ಧಾವಸಿ ಪ್ರಿಯೇ ನೂನಂ ದೃಷ್ಟಾಸಿ ಕಮಲೇಕ್ಷಣೇ |
ವೃಕ್ಷೇಣಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಕಿಂ ಮಾಂ ನ ಪ್ರತಿಭಾಷಸೇ || 23 ||

ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠ ವರಾರೋಹೇ ನ ತೇಽಸ್ತಿ ಕರುಣಾ ಮಯಿ |
ನಾತ್ಯರ್ಥಂ ಹಾಸ್ಯಶೀಲಾಸಿ ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಮುಪೇಕ್ಷಸೇ || 24 ||

ಪೀತಕೌಶೇಯಕೇನಾಸಿ ಸೂಚಿತಾ ವರವರ್ಣಿನಿ |
ಧಾವನ್ತ್ಯಪಿ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಾ ತಿಷ್ಠ ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಸೌಹೃದಮ್ || 25 ||

ನೈವ ಸಾ ನೂನಮಥ ವಾ ಹಿಂಸಿತಾ ಚಾರುಹಾಸಿನೀ |
ಕೃಚ್ಛ್ರಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಹಿ ಮಾಂ ನೂನಂ ಯಥೋಪೇಕ್ಷಿತುಮರ್ಹತಿ || 26 ||

ವ್ಯಕ್ತಂ ಸಾ ಭಕ್ಷಿತಾ ಬಾಲಾ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಪಿಶಿತಾಶನೈಃ |
ವಿಭಜ್ಯಾಜ್ಞಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಮಯಾ ವಿರಹಿತಾ ಪ್ರಿಯಾ || 27 ||

ನೂನಂ ತಚ್ಛುಭದನ್ತಾಷ್ಠಂ ಮುಖಂ ನಿಷ್ಪ್ರಭತಾಂ ಗತಮ್ |
ಸಾ ಹಿ ಚಮ್ಪಕವರ್ಣಾಭಾ ಗ್ರೀವಾ ಗ್ರೈವೇಯ ಶೋಭಿತಾ || 28 ||

ಕೋಮಲಾ ವಿಲಪನ್ತ್ಯಾಸ್ತು ಕಾನ್ತಾಯಾ ಭಕ್ಷಿತಾ ಶುಭಾ |
ನೂನಂ ವಿಕ್ಷಿಪ್ಯಮಾಣೌ ತೌ ಬಾಹೂ ಪಲ್ಲವಕೋಮಲೌ || 29 ||

ಭಕ್ಷಿತೌ ವೇಪಮಾನಾಗ್ರೌ ಸಹಸ್ತಾಭರಣಾಜ್ಞದೌ |
ಮಯಾ ವಿರಹಿತಾ ಬಾಲಾ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭಕ್ಷಣಾಯ ವೈ || 30 ||

ಸಾರ್ಥೇನೇವ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಭಕ್ಷಿತಾ ಬಹುಬಾನ್ಧವಾ |
ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮಹಾಬಾಹೋ ಪಶ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ಪ್ರಿಯಾಂ ಕ್ವಚಿತ್ || 31 ||

ಹಾ ಪ್ರಿಯೇ ಕ್ವ ಗತಾ ಭದ್ರೇ ಹಾ ಸೀತೇತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಇತ್ಯೇವಂ ವಿಲಪನ್ತ್ರಾಮಃ ಪರಿಧಾವನ್ವನಾದ್ವನಮ್ || 32 ||

ಕೃಚಿದುದ್ಭ್ರಮತೇ ವೇಗಾತೃಚಿದ್ವಿಭ್ರಮತೇ ಬಲಾತ್ ।
ಕೃಚಿನ್ಮತ್ತ ಇವಾಭಾತಿ ಕಾನ್ತಾನೇಷಣತತ್ಪರಃ ॥ 33 ॥

ಸ ವನಾನಿ ನದೀಃ ಶೈಲಾನಿಗ್ರಿಪ್ರಸ್ರವಣಾನಿ ಚ ।
ಕಾನನಾನಿ ಚ ವೇಗೇನ ಭ್ರಮತ್ಯಪರಿಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ 34 ॥

ತಥಾ ಸ ಗತ್ವಾ ವಿಪುಲಂ ಮಹದ್ವನಮ್
ಪರೀತ್ಯ ಸರ್ವಂ ತ್ವಥ ಮೈಥಿಲೀಂ ಪ್ರತಿ ।
ಅನಿಷ್ಠಿತಾಶಃ ಸ ಚಕಾರ ಮಾರ್ಗಣೇ
ಪುನಃ ಪ್ರಿಯಾಯಾಃ ಪರಮಂ ಪರಿಶ್ರಮಮ್ ॥ 35 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಪಿಂಚಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ದೃಷ್ಟಾಶ್ರಮಪದಂ ಶೂನ್ಯಂ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ರಹಿತಾಂ ಪರ್ಣಶಾಲಾಂ ಚ ವಿಧ್ವಸ್ತಾನ್ಯಾಸನಾನಿ ಚ ॥ 1 ॥

ಅದೃಷ್ಟಾನ್ವ ತತ್ರ ವೈದೇಹೀಂ ಸಂನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಚ ಸರ್ವಶಃ ।
ಉವಾಚ ರಾಮಃ ಪ್ರಾಕ್ರುಶ್ಯ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ರುಚಿರೌ ಭುಜೌ ॥ 2 ॥

ಕೃಷ್ಣ ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವೈದೇಹೀ ಕಂ ವಾ ದೇಶಮಿತೋ ಗತಾ ।
ಕೇನಾಹೃತಾ ವಾ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಭಕ್ಷಿತಾ ಕೇನ ವಾ ಪ್ರಿಯಾ ॥ 3 ॥

ವೃಷ್ಟೇಣಾವಾರ್ಯ ಯದಿ ಮಾಂ ಸೀತೇ ಹಸಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ಅಲಂ ತೇ ಹಸಿತೇನಾದ್ಯ ಮಾಂ ಭಜಸ್ವ ಸುದುಃಖಿತಮ್ ॥ 4 ॥

ಯೈಃ ಸಹ ಕ್ರೀಡಸೇ ಸೀತೇ ವಿಶ್ವಸ್ತೈರ್ಮೃಗಪೋತಕೈಃ ।
ಏತೇ ಹೀನಾಸ್ತ್ವಯಾ ಸೌಮ್ಯೇ ಧ್ಯಾಯಂತ್ಯಸ್ರಾವಿಲೇಕ್ಷಣಾಃ ॥ 5 ॥

ಮೃತಂ ಶೋಕೇನ ಮಹತಾ ಸೀತಾಹರಣಜೇನ ಮಾಮ್ ।
ಪರಲೋಕೇ ಮಹಾರಾಜೋ ನೂನಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯತಿ ಮೇ ಪಿತಾ ॥ 6 ॥

ಕಥಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಮಯಾ ತ್ವಮಭಿಯೋಜಿತಃ ।
ಅಪೂರಯಿತ್ವಾ ತಂ ಕಾಲಂ ಮತ್ಸಕಾಶಮಿಹಾಗತಃ ॥ 7 ॥

ಕಾಮವೃತ್ತಮನಾರ್ಯಂ ಮಾಂ ಮೃಷಾವಾದಿನಮೇವ ಚ ।
ಧಿಕ್ತ್ವಾಮಿತಿ ಪರೇ ಲೋಕೇ ವ್ಯಕ್ತಂ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ಮೇ ಪಿತಾ ॥ 8 ॥

ವಿವಶಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಂ ದೀನಂ ಭಗ್ನಮನೋರಥಮ್ ।
ಮಾಮಿಹೋತ್ಸೃಜ್ಯ ಕರುಣಂ ಕೀರ್ತಿನರಮಿವಾನ್ಮಜುಮ್ ॥ 9 ॥

ಕೃಷ್ಣ ಗಚ್ಛಸಿ ವರಾರೋಹೇ ಮಾಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಸುಮಧ್ಯಮೇ ।
ತ್ವಯಾ ವಿರಹಿತಶ್ಚಾಹಂ ಮೋಕ್ಷೇ ಜೀವಿತಮಾತ್ಮನಃ ॥ 10 ॥

ಇತೀವ ವಿಲಪನ್ರಾಮಃ ಸೀತಾದರ್ಶನಲಾಲಸಃ |
ನ ದದರ್ಶ ಸುದುಃಖಾರ್ತೋ ರಾಘವೋ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || 11 ||

ಅನಾಸಾದಯಮಾನಂ ತಂ ಸೀತಾಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ |
ಪಜ್ಞಮಾಸಾದ್ಯ ವಿಪುಲಂ ಸೀದಂತಮಿವ ಕುಂಭಾರಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಮತ್ಯರ್ಥಮುವಾಚ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ || 12 ||

ಮಾ ವಿಷಾದಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕುರು ಯತ್ನಂ ಮಯಾ ಸಹ |
ಇದಂ ಚ ಹಿ ವನಂ ಶೂರ ಬಹುಕನ್ನರಶೋಭಿತಮ್ || 13 ||

ಪ್ರಿಯಕಾನನಸಂಚಾರಾ ವನೋನ್ಮತ್ತಾ ಚ ಮೈಥಿಲೀ |
ಸಾ ವನಂ ವಾ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಸ್ಯಾನ್ನಲಿನೀಂ ವಾ ಸುಪುಷ್ಪಿತಾಮ್ || 14 ||

ಸರಿತಂ ವಾಪಿ ಸಮ್ರಾಪ್ತಾ ಮೀನವಂಜುರಸೇವಿತಾಮ್ |
ವಿತ್ರಾಸಯಿತುಕಾಮಾ ವಾ ಲೀನಾ ಸ್ಯಾತ್ಕಾನನೇ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಜಿಜ್ಞಾಸಮಾನಾ ವೈದೇಹೀ ತ್ವಾಂ ಮಾಂ ಚ ಪುರುಷರ್ಷಭ || 15 ||

ತಸ್ಯಾ ಹ್ಯನ್ವೇಷಣೇ ಶ್ರೀಮನ್ಕುಪ್ರಮೇವ ಯತಾವಹೇ |
ವನಂ ಸರ್ವಂ ವಿಚಿನುವೋ ಯತ್ರ ಸಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಮನ್ಯಸೇ ಯದಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮಾ ಸ್ಮ ಶೋಕೇ ಮನಃ ಕೃಥಾಃ || 16 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸೌಹಾರ್ದಾಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮಾಹಿತಃ |
ಸಹ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ರಾಮೋ ವಿಚೇತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ |
ತೌ ವನಾನಿ ಗಿರಿಂಶ್ಚೈವ ಸರಿತಶ್ಚ ಸರಾಂಸಿ ಚ || 17 ||

ನಿಖಿಲೇನ ವಿಚಿನ್ವನ್ತಾ ಸೀತಾಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜೌ |
ತಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ಯ ಸಾನೂನಿ ಗುಹಾಶ್ಚ ಶಿಖರಾಣಿ ಚ || 18 ||

ನಿಖಿಲೇನ ವಿಚಿನ್ವನ್ತಾ ನೈವ ತಾಮಭಿಜಗ್ಮತುಃ |
ವಿಚಿತ್ಯ ಸರ್ವತಃ ಶೈಲಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ || 19 ||

ನೇಹ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ವೈದೇಹೀಂ ಪರ್ವತೇ ಶುಭೇ |
ತತೋ ದುಃಖಾಭಿಸಂತಪ್ತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 20 ||

ವಿಚರನ್ನಂದಣ್ಣಕಾರಣ್ಯಂ ಭ್ರಾತರಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಮ್ |
ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಮೈಥಿಲೀಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || 21 ||

ಯಥಾ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹಾಬಾಹುರ್ಬಲಿಂ ಬದ್ಧಾನ್ವ ಮಹೀಮಿಮಾಮ್ |
ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ವೀರೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸ ರಾಘವಃ || 22 ||

ಉವಾಚ ದೀನಯಾ ವಾಚಾ ದುಃಖಾಭಿಹತಚೇತನಃ |
ವನಂ ಸರ್ವಂ ಸುವಿಚಿತಂ ಪದ್ಮಿನ್ಯಃ ಪುಲ್ಲಪಜ್ವಜಾಃ || 23 ||

ಗಿರಿಶ್ಚಾಯಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಬಹುಕನ್ನರನಿರ್ಭರಃ |
ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಗರೀಯಸೀಮ್ || 24 ||

ಏವಂ ಸ ವಿಲಪನ್ರಾಮಃ ಸೀತಾಹರಣಕರ್ಶಿತಃ |
ದೀನಃ ಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ಮುಹೂರ್ತಂ ವಿಹ್ವಲೋಽಭವತ್ || 25 ||

ಸ ವಿಹ್ವಲಿತಸರ್ವಾಜ್ಞೋ ಗತಬುದ್ಧಿರ್ವಿಚೇತನಃ |
ವಿಷಸಾದಾತುರೋ ದೀನೋ ನಿಃಶ್ವಸ್ಯಾಶೀತಮಾಯತಮ್ || 26 ||

ಬಹುಶಃ ಸ ತು ನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ |
ಹಾ ಪ್ರಿಯೇತಿ ವಿಚುಕ್ರೋಶ ಬಹುಶೋ ಬಾಷ್ಪಗದ್ಗದಃ || 27 ||

ತಂ ಸಾನ್ತ್ವಯಾಮಾಸ ತತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರಿಯಬಾನ್ಧವಃ |
ಬಹುಪ್ರಕಾರಂ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಪ್ರಶ್ರಿತಃ ಪ್ರಶ್ರಿತಾಂಜಲಿಃ || 28 ||

ಅನಾದೃತ್ಯ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೌಷಂಪುಟಚ್ಯುತಮ್ |
ಅಪಶ್ಯಂಸ್ತಾಂ ಪ್ರಿಯಾಂ ಸೀತಾಂ ಪ್ರಾಕ್ರೋಶತ್ ಪುನಃ ಪುನಃ || 29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ದೀನೋ ದೀನಯಾ ವಾಚಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಶೀಘ್ರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಜಾನೀಹಿ ಗತ್ವಾ ಗೋದಾವರೀಂ ನದೀಮ್ |
ಅಪಿ ಗೋದಾವರೀಂ ಸೀತಾ ಪದ್ಮಾನ್ಯಾನಯಿತುಂ ಗತಾ || 1 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪುನರೇವ ಹಿ |
ನದೀಂ ಗೋದಾವರೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ಜಗಾಮ ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ || 2 ||

ತಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತೀರ್ಥವತೀಂ ವಿಚಿತ್ವಾ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ |
ನೈನಾಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತೀರ್ಥೇಷು ಕ್ರೋಶತೋ ನ ಶೃಣೋತಿ ಮೇ || 3 ||

ಕಂ ನು ಸಾ ದೇಶಮಾಪನ್ನಾ ವೈದೇಹೀ ಕ್ಲೇಶನಾಶಿನೀ |
ನ ಹಿ ತಂ ವೇದ್ಮಿ ವೈ ರಾಮ ಯತ್ರ ಸಾ ತನುಮಧ್ಯಮಾ || 4 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೀನಃ ಸನ್ತಾಪ ಮೋಹಿತಃ |
ರಾಮಃ ಸಮಭಿಚಕ್ರಾಮ ಸ್ವಯಂ ಗೋದಾವರೀಂ ನದೀಮ್ || 5 ||

ಸ ತಾಮುಪಸ್ಥಿತೋ ರಾಮಃ ಕ್ವ ಸೀತೇತ್ಯೇವಮಬ್ರವೀತ್ || 6 ||

ಭೂತಾನಿ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೇಣ ವಧಾರ್ಹೇಣ ಹೃತಾಮಪಿ |
ನ ತಾಂ ಶಶಂಸೂ ರಾಮಾಯ ತಥಾ ಗೋದಾವರೀ ನದೀ || 7 ||

ತತಃ ಪ್ರಚೋದಿತಾ ಭೂತೈಃ ಶಂಸಾಸ್ಮೈ ತಾಂ ಪ್ರಿಯಾಮಿತಿ |
ನ ಚ ಸಾಭ್ಯವದತ್ತೀತಾಂ ಪೃಷ್ಠಾ ರಾಮೇಣ ಶೋಚಿತಾ || 8 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ತದ್ರೂಪಂ ಕರ್ಮಾಣಿ ಚ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಭಯಾತ್ತು ವೈದೇಹೀಂ ಸಾ ನದೀ ನ ಶಶಂಸ ತಾಮ್ || 9 ||

ನಿರಾಶಸ್ತು ತಯಾ ನದ್ಯಾ ಸೀತಾಯಾ ದರ್ಶನೇ ಕೃತಃ |
ಉವಾಚ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಸೀತಾದರ್ಶನಕರ್ಶಿತಃ || 10 ||

ಕಿಂ ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಮೇತ್ಯ ಜನಕಂ ವಚಃ |
ಮಾತರಂ ಚೈವ ವೈದೇಹ್ಯಾ ವಿನಾ ತಾಮಹಮಪ್ರಿಯಮ್ || 11 ||

ಯಾ ಮೇ ರಾಜ್ಯವಿಹೀನಸ್ಯ ವನೇ ವನ್ಯೇನ ಜೀವತಃ |
ಸರ್ವಂ ವ್ಯಪನಯಚ್ಛೋಕಂ ವೈದೇಹೀ ಕ್ವ ನು ಸಾ ಗತಾ || 12 ||

ಜ್ಞಾತಿಪಕ್ಷವಿಹೀನಸ್ಯ ರಾಜಪುತ್ರೀಮಪಶ್ಯತಃ |
ಮನ್ಯೇ ದೀರ್ಘಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ರಾತ್ರಯೋ ಮಮ ಜಾಗ್ರತಃ || 13 ||

ಗೋದಾವರೀಂ ಜನಸ್ಥಾನಮಿಮಂ ಪ್ರಸ್ರವಣಂ ಗಿರಿಮ್ |
ಸರ್ವಾಣ್ಯನುಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ಯದಿ ಸೀತಾ ಹಿ ದೃಶ್ಯತೇ || 14 ||

ಏವಂ ಸಮ್ಭಾಷಮಾಣೌ ತಾವನ್ಯೋನ್ಯಂ ಭ್ರಾತರಾವುಭೌ |
ವಸುನ್ಧರಾಯಾಂ ಪತಿತಂ ಪುಷ್ಪಮಾರ್ಗಮಪಶ್ಯತಾಮ್ || 15 ||

ತಾಂ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಂ ಪತಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋ ಮಹೀತಲೇ |
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವೀರೋ ದುಃಖಿತೋ ದುಃಖಿತಂ ವಚಃ || 16 ||

ಅಭಿಜಾನಾಮಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ತಾನೀಮಾಮೀಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಅಪಿನದ್ಧಾನಿ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಮಯಾ ದತ್ತಾನಿ ಕಾನನೇ || 17 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪುರುಷರ್ಷಭಮ್ |
ಕ್ರುದ್ಧೋಽಬ್ರವೀದ್ಗಿರಿಂ ತತ್ರ ಸಿಂಹಃ ಕ್ಷುದ್ರಮೃಗಂ ಯಥಾ || 18 ||

ತಾಂ ಹೇಮವರ್ಣಾಂ ಹೇಮಾಭಾಂ ಸೀತಾಂ ದರ್ಶಯ ಪರ್ವತ |
ಯಾವತ್ಸಾನೂನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ನ ತೇ ವಿಧ್ವಂಸಯಾಮ್ಯಹಮ್ || 19 ||

ಮಮ ಬಾಣಾಗ್ನಿನಿದರ್ಗಗ್ಧೋ ಭಸ್ಮೀಭೂತೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ |
ಅಸೇವ್ಯಃ ಸತತಂ ಚೈವ ನಿಸ್ತೃಣದ್ರುಮಪಲ್ಲವಃ || 20 ||

ಇಮಾಂ ವಾ ಸರಿತಂ ಚಾದ್ಯ ಶೋಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಯದಿ ನಾಖ್ಯಾತಿ ಮೇ ಸೀತಾಮದ್ಯ ಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಮ್ || 21 ||

ಏವಂ ಸ ರುಷಿತೋ ರಾಮೋ ದಿಧಕ್ಷನ್ನಿವ ಚಕ್ಷುಷಾ ।
ದದರ್ಶ ಭೂಮೌ ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಂ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಪದಂ ಮಹತ್ ॥ 22 ॥

ಸ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಪರಿಕ್ರಾಂತಂ ಸೀತಾಯಾ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಚ ।
ಸಮ್ಭ್ರಾಂತಹೃದಯೋ ರಾಮಃ ಶಶಂಸ ಭ್ರಾತರಂ ಪ್ರಿಯಮ್ ॥ 23 ॥

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಶೀರ್ಣಾಃ ಕನಕಬಿನ್ನವಃ ।
ಭೂಷಣಾನಾಂ ಹಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ॥ 24 ॥

ತಪ್ತಬಿನ್ನುನಿಕಾಶೈಶ್ಚ ಚಿತ್ರೈಃ ಕ್ಷತಜಬಿನ್ನುಭಿಃ ।
ಆವೃತಂ ಪಶ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸರ್ವತೋ ಧರಣೀತಲಮ್ ॥ 25 ॥

ಮನ್ಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವೈದೇಹೀ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಕಾಮರೂಪಿಭಿಃ ।
ಭಿತ್ತಾಪ್ತಾ ಭಿತ್ತಾಪ್ತಾ ವಿಭಕ್ತಾ ವಾ ಭಕ್ಷಿತಾ ವಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 26 ॥

ತಸ್ಯ ನಿಮಿತ್ತಂ ವೈದೇಹ್ಯಾ ದ್ವಯೋರ್ವಿವದಮಾನಯೋಃ ।
ಬಭೂವ ಯುದ್ಧಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಘೋರಂ ರಾಕ್ಷಸಯೋರಿಹ ॥ 27 ॥

ಮುಕ್ತಾಮಣಿಚಿತಂ ಚೇದಂ ತಪನೀಯವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಧರಣ್ಯಾಂ ಪತಿತಂ ಸೌಮ್ಯ ಕಸ್ಯ ಭಗ್ನಂ ಮಹದ್ಧನುಃ ॥ 28 ॥

ತರುಣಾದಿತ್ಯಸಂಜ್ಞಾಶಂ ವೈದೂರ್ಯಗುಲಿಕಾಚಿತಮ್ ।
ವಿಶೀರ್ಣಂ ಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ಕವಚಂ ಕಸ್ಯ ಕಾಂಕ್ಷಾನಮ್ ॥ 29 ॥

ಛತ್ರಂ ಶತಶಲಾಕಂ ಚ ದಿವ್ಯಮಾಲೋಪಶೋಭಿತಮ್ ।
ಭಗ್ನದಂಡಮಿದಂ ಕಸ್ಯ ಭೂಮೌ ಸೌಮ್ಯ ನಿಪಾತಿತಮ್ ॥ 30 ॥

ಕಾಂಕ್ಷಾನೋರಶ್ಫದಾಶ್ಚೇಮೇ ಪಿಶಾಚವದನಾಃ ಖರಾಃ ।
ಭೀಮರೂಪಾ ಮಹಾಕಾಯಾಃ ಕಸ್ಯ ವಾ ನಿಹತಾ ರಣೇ ॥ 31 ॥

ದೀಪ್ತಪಾವಕಸಂಜ್ಞಾಶೋ ದ್ಯುತಿಮಾನ್ಸಮರಧ್ವಜಃ ।
ಅಪವಿಧ್ಧಶ್ಚ ಭಗ್ನಶ್ಚ ಕಸ್ಯ ಸಾಂಜ್ರಾಮಿಕೋ ರಥಃ ॥ 32 ॥

ರಥಾಕ್ಷಮಾತ್ರಾ ವಿಶಿಖಾಸ್ತಪನೀಯವಿಭೂಷಣಾಃ ।
ಕಸ್ಯೇಮೇಽಭಿಹತಾ ಬಾಣಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ಣಾ ಘೋರಕರ್ಮಣಃ ॥ 33 ॥

ವೈರಂ ಶತಗುಣಂ ಪಶ್ಯ ಮಮೇದಂ ಜೀವಿತಾನ್ತಕಮ್ ।
ಸುಘೋರಹೃದಯೈಃ ಸೌಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಕಾಮರೂಪಿಭಿಃ ॥ 34 ॥

ಹೃತಾ ಮೃತಾ ವಾ ಸೀತಾ ಹಿ ಭಕ್ಷಿತಾ ವಾ ತಪಸ್ವಿನೀ ।
ನ ಧರ್ಮಸ್ತ್ರಾಯತೇ ಸೀತಾಂ ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಂ ಮಹಾವನೇ ॥ 35 ॥

ಭಕ್ಷಿತಾಯಾಂ ಹಿ ವೈದೇಹ್ಯಾಂ ಹೃತಾಯಾಮಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಕೇ ಹಿ ಲೋಕೇ ಪ್ರಿಯಂ ಕರ್ತುಂ ಶಕ್ತಾಃ ಸೌಮ್ಯ ಮಮೇಶ್ವರಾಃ ॥ 36 ॥

ಕರ್ತಾರಮಪಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಶೂರಂ ಕರುಣವೇದಿನಮ್ ।
ಅಜ್ಞಾನಾದವಮನ್ಯೇರನ್ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ 37 ॥

ಮೃದುಂ ಲೋಕಹಿತೇ ಯುಕ್ತಂ ದಾನ್ತಂ ಕರುಣವೇದಿನಮ್ ।
ನಿರ್ವೀರ್ಯ ಇತಿ ಮನ್ಯಂತೇ ನೂನಂ ಮಾಂ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಾಃ ॥ 38 ॥

ಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹಿ ಗುಣೋ ದೋಷಃ ಸಂವೃತ್ತಃ ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಅದೈವ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ರಕ್ಷಸಾಮಭವಾಯ ಚ ।
ಸಂಹೃತ್ಯೈವ ಶಶಿಜ್ಯೋತಾನ್ಮುಂ ಮಹಾನೂರ್ಯ ಇವೋದಿತಃ ॥ 39 ॥

ನೈವ ಯಕ್ಷಾ ನ ಗಂಧರ್ವಾ ನ ಪಿಶಾಚಾ ನ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಕಿಂನರಾ ವಾ ಮನುಷ್ಯಾ ವಾ ಸುಖಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಂತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ 40 ॥

ಮಮಾಸ್ತ್ರಬಾಣಸಮ್ಪೂರ್ಣಮಾಕಾಶಂ ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ನಿಃಸಮ್ಪಾತಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಹೃದ್ಯ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಚಾರಿಣಾಮ್ ॥ 41 ॥

ಸಂನಿರುದ್ಧಗ್ರಹಗುಣಮಾವಾರಿತನಿಶಾಕರಮ್ ।
ವಿಪ್ರನಷ್ಟಾನಲಮರುದ್ಭಾಸ್ಕರದ್ಯುತಿಸಂವೃತಮ್ ॥ 42 ॥

ವಿನಿರ್ಮಥಿತಶೈಲಾಗ್ರಂ ಶುಷ್ಯಮಾಣಜಲಾಶಯಮ್ ।
ಧ್ವಸ್ತದ್ರುಮಲತಾಗುಲ್ಮಂ ವಿಪ್ರಣಾಶಿತಸಾಗರಮ್ ॥ 43 ॥

ನ ತಾಂ ಕುಶಲಿನೀಂ ಸೀತಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯನ್ತಿ ಮಮೇಶ್ವರಾಃ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ಮಹೂರ್ತೇ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮಮ ದ್ರಕ್ಷ್ಯನ್ತಿ ವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ 44 ॥

ನಾಕಾಶಮುತ್ಪತ್ತಿಷ್ಯನ್ತಿ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಮಮ ಚಾಪಗುಣಾನುಕ್ತೈರ್ಬಾಣಜಾಲೈರ್ನಿರನ್ತರಮ್ ॥ 45 ॥

ಅರ್ದಿತಂ ಮಮ ನಾರಾಚೈರ್ಧ್ವಸ್ತಭ್ರಾಂತಮೃಗದ್ವಿಜಮ್ ।
ಸಮಾಕುಲಮಮರ್ಯಾದಂ ಜಗತ್ಪಶ್ಯಾದ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ 46 ॥

ಆಕರ್ಣಪೂರ್ಣೈರಿಷುಭಿರ್ಜೀವಲೋಕಂ ದುರಾವರೈಃ ।
ಕರಿಷ್ಯೇ ಮೈಥಿಲೀಹೇತೋರಪಿಶಾಚಮರಾಕ್ಷಸಮ್ ॥ 47 ॥

ಮಮ ರೋಷಪ್ರಯುಕ್ತಾನಾಂ ಸಾಯಕಾನಾಂ ಬಲಂ ಸುರಾಃ ।
ದ್ರಕ್ಷ್ಯನ್ತ್ಯಾದ್ಯ ವಿಮುಕ್ತಾನಾಮಮರ್ಷಾದ್ಧೂರಗಾಮಿನಾಮ್ ॥ 48 ॥

ನೈವ ದೇವಾ ನ ದೈತೇಯಾ ನ ಪಿಶಾಚಾ ನ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಭವಿಷ್ಯನ್ತಿ ಮಮ ಕ್ರೋಧಾತ್ಮೈಲೋಕೈ ವಿಪ್ರಣಾಶಿತೇ ॥ 49 ॥

ದೇವದಾನವಯಕ್ಷಾಣಾಂ ಲೋಕಾ ಯೇ ರಕ್ಷಸಾಮಪಿ ।
ಬಹುಧಾ ನಿಪತಿಷ್ಯನ್ತಿ ಬಾಣೌಘೈಃ ಶಕುಲೀಕೃತಾಃ ।
ನಿರ್ಮರ್ಯಾದಾನಿಮಾಂಲ್ಲೋಕಾನ್ಕುರಿಷ್ಯಾಮ್ಯಾದ್ಯ ಸಾಯಕೈಃ ॥ 50 ॥

ಯಥಾ ಜರಾ ಯಥಾ ಮೃತ್ಯುರ್ಯಥಾಕಾಲೋ ಯಥಾವಿಧಿಃ ।
ನಿತ್ಯಂ ನ ಪ್ರತಿಹನ್ಯಂತೇ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ತಥಾಹಂ ಕ್ರೋಧಸಂಯುಕ್ತೋ ನ ನಿವಾರ್ಯೋಽಸ್ಮ್ಯಸಂಶಯಮ್ ॥ 51 ॥

ಪುರೇವ ಮೇ ಚಾರುದತೀಮನಿನ್ದಿತಾಮ್
ದಿಶನ್ತಿ ಸೀತಾಂ ಯದಿ ನಾದ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಸದೇವಗನ್ಧರ್ವಮನುಷ್ಯ ಪನ್ನಗಮ್
ಜಗತ್ಸಶೈಲಂ ಪರಿವರ್ತಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 52 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಪ್ಯಮಾನಂ ತಥಾ ರಾಮಂ ಸೀತಾಹರಣಕರ್ಶಿತಮ್ ।
ಲೋಕಾನಾಮಭವೇ ಯುಕ್ತಂ ಸಾಮ್ವರ್ತಕಮಿವಾನಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ವೀಕ್ಷಮಾಣಂ ಧನುಃ ಸಜ್ಯಂ ನಿಃಶ್ವಸಂತಂ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಹಂತುಕಾಮಂ ಪಶುಂ ರುದ್ರಂ ಕ್ರುದ್ಧಂ ದಕ್ಷಕೃತೌ ಯಥಾ ॥ ೨ ॥

ಅದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಂ ದೃಷ್ಟಾನ್ವ ರಾಮಂ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾಕ್ಯಂ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ ॥ ೩ ॥

ಪುರಾ ಭೂತಾನ್ವ ಮೃದುರ್ದಾನ್ತಃ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಃ ।
ನ ಕ್ರೋಧವಶಮಾಪನ್ನಃ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಹಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೪ ॥

ಚಂದ್ರೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪ್ರಭಾ ಸೂರ್ಯೇ ಗತಿರ್ವಾಯೌ ಭುವಿ ಕ್ಷಮಾ ।
ಏತಚ್ಚ ನಿಯತಂ ಸರ್ವಂ ತ್ವಯಿ ಚಾನುತ್ತಮಂ ಯಶಃ ॥ ೫ ॥

ನ ತು ಜಾನಾಮಿ ಕಸ್ಯಾಯಂ ಭಗ್ನಃ ಸಾಜ್ಞಾಮಿಕೋ ರಥಃ ।
ಕೇನ ವಾ ಕಸ್ಯ ವಾ ಹೇತೋಃ ಸಾಯುಧಃ ಸಪರಿಚ್ಛದಃ ॥ ೬ ॥

ಮಿರನೇಮಿಕ್ಷತಶ್ಚಾಚ್ಯಂ ಸಿಕ್ಕೋ ರುಧಿರಬಿಂದುಭಿಃ ।
ದೇಶೋ ನಿವೃತ್ತಸಜ್ಞಾಮಃ ಸುಘೋರಃ ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜ ॥ ೭ ॥

ಏಕಸ್ಯ ತು ವಿಮರ್ದೋಽಯಂ ನ ದ್ವಯೋರ್ವದತಾಂ ವರ ।
ನ ಹಿ ವೃತ್ತಂ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಬಲಸ್ಯ ಮಹತಃ ಪದಮ್ ॥ ೮ ॥

ನೈಕಸ್ಯ ತು ಕೃತೇ ಲೋಕಾನಿವನಾಶಯಿತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಯುಕ್ತದಣ್ಡಾ ಹಿ ಮೃದವಃ ಪ್ರಶಾಂತಾ ವಸುಧಾಧಿಪಾಃ ॥ ೯ ॥

ಸದಾ ತ್ವಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಶರಣ್ಯಃ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ।
ಕೋ ನು ದಾರಪ್ರಣಾಶಂ ತೇ ಸಾಧು ಮನ್ಯೇತ ರಾಘವ ॥ ೧೦ ॥

ಸರಿತಃ ಸಾಗರಾಃ ಶೈಲಾ ದೇವಗನ್ಧರ್ವದಾನವಾಃ ।
ನಾಲಂ ತೇ ವಿಪ್ರಿಯಂ ಕರ್ತುಂ ದೀಕ್ಷಿತಸ್ಯೇವ ಸಾಧವಃ ॥ 11 ॥

ಯೇನ ರಾಜನ್ದ್ರತಾ ಸೀತಾ ತಮನ್ವೇಷಿತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಮದ್ವಿಷ್ವತೀಯೋ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಃ ಸಹಾಯೈಃ ಪರಮರ್ಷಿಭಿಃ ॥ 12 ॥

ಸಮುದ್ರಂ ಚ ವಿಚೇಷ್ಯಾಮಃ ಪರ್ವತಾಂಶ್ಚ ವನಾನಿ ಚ ।
ಗುಹಾಶ್ಚ ವಿವಿಧಾ ಘೋರಾ ನಲಿನೀಃ ಪಾರ್ವತೀಶ್ಚ ಹ ॥ 13 ॥

ದೇವಗನ್ಧರ್ವಲೋಕಾಂಶ್ಚ ವಿಚೇಷ್ಯಾಮಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ ।
ಯಾವನ್ನಾಧಿಗಮಿಷ್ಯಾಮಸ್ತವ ಭಾರ್ಯಾಪಹಾರಿಣಮ್ ॥ 14 ॥

ನ ಚೇತ್ಸಾಮ್ನಾ ಪ್ರದಾಸ್ಯಂತಿ ಪತ್ನೀಂ ತೇ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಾಃ ।
ಕೋಸಲೇನ್ದ್ರ ತತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ॥ 15 ॥

ಶೀಲೇನ ಸಾಮ್ನಾ ವಿನಯೇನ ಸೀತಾಮ್
ನಯೇನ ನ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ಚೇನ್ನರೇನ್ದ್ರ ।
ತತಃ ಸಮುತ್ಸಾದಯ ಹೇಮಪುಂಜೈರ್-
ಮಹೇನ್ದ್ರವಜ್ರಪ್ರತಿಮೈಃ ಶರೌಘೈಃ ॥ 16 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಂ ತಥಾ ಶೋಕಸನ್ನಿಪ್ತಂ ವಿಲಪನ್ನಮನಾಥವತ್ |
ಮೋಹೇನ ಮಹತಾವಿಷ್ಠಂ ಪರಿದ್ರೂನಮಚೇತನಮ್ || 1 ||

ತತಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಮುಹೂರ್ತಾದಿವ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ರಾಮಂ ಸಮ್ಭೋಧಯಾಮಾಸ ಚರಣೌ ಚಾಭಿಪೀಡಯನ್ || 2 ||

ಮಹತಾ ತಪಸಾ ರಾಮ ಮಹತಾ ಚಾಪಿ ಕರ್ಮಣಾ |
ರಾಜ್ಞಾ ದಶರಥೇನಾಸೀಲ್ಲಬ್ಧೋಽಮೃತಮಿವಾಮರೈಃ || 3 ||

ತವ ಚೈವ ಗುಣೈರ್ಬದ್ಧಸ್ತ್ವದ್ವಿಯೋಗಾನ್ಮಹೀಪತಿಃ |
ರಾಜಾ ದೇವತ್ವಮಾಪನ್ನೋ ಭರತಸ್ಯ ಯಥಾ ಶ್ರುತಮ್ || 4 ||

ಯದಿ ದುಃಖಮಿದಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ನ ಸಹಿಷ್ಯಸೇ |
ಪ್ರಾಕೃತಶಾಲ್ವಲಪ್ತಸ್ತ್ವಶ್ಚ ಇತರಃ ಕಃ ಸಹಿಷ್ಯತಿ || 5 ||

ದುಃಖಿತೋ ಹಿ ಭವಾಂಛೋಕಾಂಸ್ತೇಜಸಾ ಯದಿ ಧಕ್ಷ್ಯತೇ |
ಆರ್ತಾಃ ಪ್ರಜಾ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಕ್ಷ ನು ಯಾಸ್ಯಂತಿ ನಿವೃತ್ತಿಮ್ || 6 ||

ಲೋಕಸ್ವಭಾವ ಏವೈಷ ಯಯಾತಿನಹುಷಾತ್ಮಜಃ |
ಗತಃ ಶಕ್ರೇಣ ಸಾಲೋಕ್ಯಮನಯಸ್ತಂ ಸಮಸ್ಪೃಶತ್ || 7 ||

ಮಹರ್ಷಯೋ ವಸಿಷ್ಠಸ್ತು ಯಃ ಪಿತುರ್ನಃ ಪುರೋಹಿತಃ |
ಅಹ್ನಾ ಪುತ್ರಶತಂ ಜಜ್ಞೇ ತಥೈವಾಸ್ಯ ಪುನರ್ಹತಮ್ || 8 ||

ಯಾ ಚೇಯಂ ಜಗತೋ ಮಾತಾ ದೇವೀ ಲೋಕನಮಸ್ಕೃತಾ |
ಅಸ್ಯಾಶ್ಚ ಚಲನಂ ಭೂಮೇದೃಶ್ಯತೇ ಸತ್ಯಸಂಶ್ರವ || 9 ||

ಯೌ ಚೇಮೌ ಜಗತಾಂ ನೇತ್ರೇ ಯತ್ರ ಸರ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ |
ಆದಿತ್ಯಚಂದ್ರೌ ಗ್ರಹಣಮಭ್ಯುಪೇತೌ ಮಹಾಬಲೌ || 10 ||

ಸುಮಹಾನ್ತ್ಯಪಿ ಭೂತಾನಿ ದೇವಾಶ್ಚ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ನ ದೈವಸ್ಯ ಪ್ರಮುಂಚಾನ್ತಿ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ದೇಹಿನಃ ॥ 11 ॥

ಶಕ್ರಾದಿಷ್ಟಪಿ ದೇವೇಷು ವರ್ತಮಾನೌ ನಯಾನಯೌ ।
ಶ್ರೂಯೇತೇ ನರಶಾರ್ದೂಲ ನ ತ್ವಂ ವ್ಯಥಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 12 ॥

ನಷ್ಟಾಯಾಮಪಿ ವೈದೇಹ್ಯಾಂ ಹೃತಾಯಾಮಪಿ ಚಾನಘ ।
ಶೋಚಿತುಂ ನಾರ್ಹಸೇ ವೀರ ಯಥಾನ್ಯಃ ಪ್ರಾಕೃತಸ್ತಥಾ ॥ 13 ॥

ತ್ವದ್ವಿಧಾ ಹಿ ನ ಶೋಚಂತಿ ಸತತಂ ಸತ್ಯದರ್ಶಿನಃ ।
ಸುಮಹತ್ಸ್ವಪಿ ಕೃಚೈಷು ರಾಮಾನಿರ್ವಿಣ್ಣದರ್ಶಣಾಃ ॥ 14 ॥

ತತ್ತ್ವತೋ ಹಿ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸಮನುಚಿಂತಯ ।
ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಯುಕ್ತಾ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಾ ವಿಜಾನಂತಿ ಶುಭಾಶುಭೇ ॥ 15 ॥

ಅದೃಷ್ಟಗುಣದೋಷಾಣಾಮಧೃತಾನಾಂ ಚ ಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ನಾನ್ತರೇಣ ಕ್ರಿಯಾಂ ತೇಷಾಂ ಫಲಮಿಷ್ಟಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ ॥ 16 ॥

ಮಾಮೇವ ಹಿ ಪುರಾ ವೀರ ತ್ವಮೇವ ಬಹುಷೋಽನ್ವಶಾಃ ।
ಅನುಶಿಷ್ಯಾದ್ಧಿ ಕೋ ನು ತ್ವಾಮಪಿ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಹಸ್ಪತಿಃ ॥ 17 ॥

ಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ತೇ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ದೇವೈರಪಿ ದುರನ್ವಯಾ ।
ಶೋಕೇನಾಭಿಪ್ರಸುಪ್ತಂ ತೇ ಜ್ಞಾನಂ ಸಮೋಽಧಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 18 ॥

ದಿವ್ಯಂ ಚ ಮಾನುಷಂ ಚೈವಮಾತ್ಮನಶ್ಚ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವೃಷಭಾವೇಕ್ಷ್ಯ ಯತಸ್ವ ದ್ವಿಷತಾಂ ಬಧೇ ॥ 19 ॥

ಕಿಂ ತೇ ಸರ್ವವಿನಾಶೇನ ಕೃತೇನ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ತಮೇವ ತು ರಿಪುಂ ಪಾಪಂ ವಿಜ್ಞಾಯೋದ್ಧರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 20 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಷಷ್ಷಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪೂರ್ವಜೋಽಪ್ಯುಕ್ತಮಾತ್ರಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸುಭಾಷಿತಮ್ ।
ಸಾರಗ್ರಾಹೀ ಮಹಾಸಾರಂ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ರಾಘವಃ ॥೧॥

ಸಂನಿಗೃಹ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪ್ರವೃದ್ಧಂ ಕೋಪಮಾತ್ತಮನಃ ।
ಅವಷ್ಟಭ್ಯ ಧನುಶ್ಚಿತ್ರಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ॥೨॥

ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾವಹೇ ವತ್ಸ ಕ್ಷ ವಾ ಗಚ್ಛಾವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಕೇನೋಪಾಯೇನ ಪಶ್ಯೇಯಂ ಸೀತಾಮಿತಿ ವಿಚಿಂತಯ ॥೩॥

ತಂ ತಥಾ ಪರಿತಾಪಾರ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಇದಮೇವ ಜನಸ್ಥಾನಂ ತ್ವಮನ್ವೇಷಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥೪॥

ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಕೀರ್ಣಂ ನಾನಾದ್ರುಮಲತಾಯುತಮ್ ।
ಸಂತೀಹ ಗಿರಿದುರ್ಗಾಣಿ ನಿರ್ದರಾಃ ಕನ್ದರಾಣಿ ಚ ॥೫॥

ಗುಹಾಶ್ಚ ವಿವಿಧಾ ಘೋರಾ ನಾನಾಮೃಗಗಣಾಕುಲಾಃ ।
ಆವಾಸಾಃ ಕಿನ್ರಾಣಾಂ ಚ ಗನ್ಧರ್ವಭವನಾನಿ ಚ ॥೬॥

ತಾನಿ ಯುಕ್ತೋ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ತ್ವಮನ್ವೇಷಿತುಮರ್ಹಸಿ ।
ತ್ವದ್ವಿಧೋ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಮನ್ನಾ ಮಾಹಾತ್ಮನೋ ನರರ್ಷಭ ॥೭॥

ಆಪತ್ಸು ನ ಪ್ರಕಮ್ಪಂತೇ ವಾಯುವೇಗೈರಿವಾಚಲಾಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತದ್ವನಂ ಸರ್ವಂ ವಿಚಚಾರ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥೮॥

ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾಮಃ ಶರಂ ಘೋರಂ ಸನ್ದಾಯ ಧನುಷಿ ಕ್ಷುರಮ್ ।
ತತಃ ಪರ್ವತಕೂಟಾಭಂ ಮಹಾಭಾಗಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಮ್ ॥೯॥

ದದರ್ಶ ಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ಕ್ಷತಜಾರ್ದ್ರಂ ಜಟಾಯುಷಮ್ ।
ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಭಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ।

ಅನೇನ ಸೀತಾ ವೈದೇಹೀ ಭಕ್ಷಿತಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || 10 ||

ಗೃಧ್ರರೂಪಮಿದಂ ವ್ಯಕ್ತಂ ರಕ್ಷೋ ಭ್ರಮತಿ ಕಾನನಮ್ |
ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀಮಾಸ್ತೇ ಸೀತಾಂ ಯಥಾಸುಖಮ್ |
ಏನಂ ವಧಿಷ್ಯೇ ದೀಪ್ತಾಗ್ರೈರ್ಘೋರೈರ್ಬಾಣೈರಜಿಹ್ಮಗೈಃ || 11 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಭ್ಯಪತದ್ಗೃಧ್ರಂ ಸನ್ದಾಯ ಧನುಷಿ ಕ್ಷುರಮ್ |
ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾಮಃ ಸಮುದ್ರಾನ್ತಾಂ ಚಾಲಯನ್ನಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ || 12 ||

ತಂ ದೀನದೀನಯಾ ವಾಚಾ ಸಫೇನಂ ರುಧಿರಂ ವಮನ್ |
ಅಭ್ಯಭಾಷತ ಪಕ್ಷೀ ತು ರಾಮಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ || 13 ||

ಯಾಮೋಷಧಿಮಿವಾಯುಷ್ಮನ್ನನ್ನೇಷಸಿ ಮಹಾವನೇ |
ಸಾ ದೇವೀ ಮಮ ಚ ಪ್ರಾಣಾ ರಾವಣೇನೋಭಯಂ ಹೃತಮ್ || 14 ||

ತ್ವಯಾ ವಿರಹಿತಾ ದೇವೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ರಾಘವ |
ಹ್ರಿಯಮಾಣಾ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣೇನ ಬಲೀಯಸಾ || 15 ||

ಸೀತಾಮಭ್ಯವಪನ್ನೋಽಹಂ ರಾವಣಶ್ಚ ರಣೇ ಮಯಾ |
ವಿಧ್ವಂಸಿತರಥಚ್ಛತ್ರಃ ಪಾತಿತೋ ಧರಣೀತಲೇ || 16 ||

ಏತದಸ್ಯ ಧನುರ್ಭಗ್ನಮೇತದಸ್ಯ ಶರಾವರಮ್ |
ಅಯಮಸ್ಯ ರಣೇ ರಾಮ ಭಗ್ನಃ ಸಾಜ್ಞಾಮಿಕೋ ರಥಃ || 17 ||

ಪರಿಶ್ರಾಂತಸ್ಯ ಮೇ ಪಕ್ಷೌ ಛಿತ್ತ್ವಾ ಖಡ್ಗೇನ ರಾವಣಃ |
ಸೀತಾಮಾದಾಯ ವೈದೇಹೀಮುತ್ಪಪಾತ ವಿಹಾಯಸಮ್ |
ರಕ್ಷಸಾ ನಿಹತಂ ಪೂರ್ವಮ್ ನ ಮಾಂ ಹಂತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ || 18 ||

ರಾಮಸ್ತಸ್ಯ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ಸೀತಾಸಕ್ತಾಂ ಪ್ರಿಯಾಂ ಕಥಾಮ್ |
ಗೃಧ್ರರಾಜಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ರುರೋದ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 19 ||

ಏಕಮೇಕಾಯನೇ ದುರ್ಗೇ ನಿಶ್ವಸಂತಂ ಕಥಂಜ್ಞನ |
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ದುಃಖಿತೋ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 20 ||

ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಾಂಶೋ ವನೇ ವಾಸಃ ಸೀತಾ ನಷ್ಟಾ ಹತೋ ದ್ವಿಜಃ ।
ಈದೃಶೀಯಂ ಮಮಾಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ನಿದರ್ಶಹೇದಪಿ ಪಾವಕಮ್ ॥ 21 ॥

ಸಮೂರ್ಣಮಪಿ ಚೇದದ್ಯ ಪ್ರತರೇಯಂ ಮಹೋದಧಿಮ್ ।
ಸೋಽಪಿ ನೂನಂ ಮಮಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ವಿಶುಷ್ಯೇತ್ಸರಿತಾಂ ಪತಿಃ ॥ 22 ॥

ನಾಸ್ತ್ಯಭಾಗ್ಯತರೋ ಲೋಕೇ ಮತ್ತೋಽಸ್ಮಿನ್ಸಚರಾಚರೇ ।
ಯೇನೇಯಂ ಮಹತೀ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಮಯಾ ವ್ಯಸನವಾಗುರಾ ॥ 23 ॥

ಅಯಂ ಪಿತೃವಯಸ್ಯೋ ಮೇ ಗೃಧ್ರರಾಜೋ ಜರಾನ್ವಿತಃ ।
ಶೇತೇ ವಿನಿಹತೋ ಭೂಮೌ ಮಮ ಭಾಗ್ಯವಿಪರ್ಯಯಾತ್ ॥ 24 ॥

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಬಹುಶೋ ರಾಘವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಜಟಾಯುಷಂ ಚ ಪಸ್ಪರ್ಶ ಪಿತೃಸ್ನೇಹಂ ನಿದರ್ಶಯನ್ ॥ 25 ॥

ನಿಕೃತ್ತಪಕ್ಷಂ ರುಧಿರಾವಸಿಕ್ತಮ್
ತಂ ಗೃಧ್ರರಾಜಂ ಪರಿರಭ್ಯ ರಾಮಃ ।
ಕ್ಷಮ್ಯೇಥಿಲಿ ಪ್ರಾಣಸಮಾ ಮಮೇತಿ
ವಿಮುಚ್ಯ ವಾಚಂ ನಿಪಪಾತ ಭೂಮೌ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಮಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ತು ತಂ ಗೃಧ್ರಂ ಭುವಿ ರೌದ್ರೇಣ ಪಾತಿತಮ್ ।
ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಮಿತ್ರಸಮ್ಮನ್ನಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಮಮಾಯಂ ನೂನಮರ್ಥೇಷು ಯತಮಾನೋ ವಿಹಂಗಮಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ ಹತಃ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಜತಿ ದುಸ್ತ್ಯಜಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಅಯಮಸ್ಯ ಶರೀರೇಽಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಾಣೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವಿದ್ಯತೇ ।
ತಥಾ ಸ್ವರವಿಹೀನೋಽಯಂ ವಿಕಲ್ಪವಂ ಸಮುದೀಕ್ಷತೇ ॥ ೩ ॥

ಜಟಾಯೋ ಯದಿ ಶಕ್ನೋಷಿ ವಾಕ್ಯಂ ವ್ಯಾಹರಿತುಂ ಪುನಃ ।
ಸೀತಾಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ವಧಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಚಾತ್ಮನಃ ॥ ೪ ॥

ಕಿಂನಿಮಿತ್ತೋಽಹರತ್ಸೀತಾಂ ರಾವಣಸ್ತಸ್ಯ ಕಿಂ ಮಯಾ ।
ಅಪರಾದ್ಧಂ ತು ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣೇನ ಹೃತಾ ಪ್ರಿಯಾ ॥ ೫ ॥

ಕಥಂ ತಚ್ಚಂದ್ರಸಂಜ್ಞಾಶಂ ಮುಖಮಾಸೀನ್ಮನೋಹರಮ್ ।
ಸೀತಯಾ ಕಾನಿ ಚೋಕ್ತಾನಿ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ॥ ೬ ॥

ಕಥಂವೀರ್ಯಃ ಕಥಂರೂಪಃ ಕಿಂಜರ್ಮಾ ಸ ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಕ್ವ ಚಾಸ್ಯ ಭವನಂ ತಾತ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಪರಿಪೃಚ್ಛತಃ ॥ ೭ ॥

ತಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯಾಥ ದೀನಾತ್ಮಾ ವಿಲಪಂತಮನಂತರಮ್ ।
ವಾಚಾತಿಸನ್ನಯಾ ರಾಮಂ ಜಟಾಯುರಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೮ ॥

ಸಾ ಹೃತಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ರಾವಣೇನ ವಿಹಾಯಸಾ ।
ಮಾಯಾಮಾಸ್ಥಾಯ ವಿಪುಲಾಂ ವಾತದುರ್ದಿನಸಂಜ್ಞುಲಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪರಿಶ್ರಾಂತಸ್ಯ ಮೇ ತಾತ ಪಕ್ಷೌ ಛಿತ್ತಾ ನಿನಾಚರಃ ।
ಸೀತಾಮಾದಾಯ ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರಯಾತೋ ದಕ್ಷಿಣಾ ಮುಖಃ ॥ ೧೦ ॥

ಉಪರುಧ್ಯನ್ತಿ ಮೇ ಪ್ರಾಣಾ ದೃಷ್ಟಿಭ್ರಮತಿ ರಾಘವ ।
ಪಶ್ಯಾಮಿ ವೃಕ್ಷಾನ್ಸೌವರ್ಣಾನುಶೀರಕೃತಮೂರ್ಧಜಾನ್ ॥ 11 ॥

ಯೇನ ಯಾತಿ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಸೀತಾಮಾದಾಯ ರಾವಣಃ ।
ವಿಪ್ರನಷ್ಟಂ ಧನಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತತ್ಸಾಷ್ಟಮಿಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ॥ 12 ॥

ವಿನೋದೋ ನಾಮ ಮುಹೂರ್ತೋಽಸೌ ಸ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ನಾಬುಧತ್ ।
ಝಷವದ್ಬಡಿಶಂ ಗೃಹ್ಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವ ವಿನಶ್ಯತಿ ॥ 13 ॥

ನ ಚ ತ್ವಯಾ ವ್ಯಥಾ ಕಾರ್ಯಾ ಜನಕಸ್ಯ ಸುತಾಂ ಪ್ರತಿ ।
ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಂಸ್ಯಸೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಹತ್ವಾ ತಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ರಣೇ ॥ 14 ॥

ಅಸಮೂಢಸ್ಯ ಗೃಧ್ರಸ್ಯ ರಾಮಂ ಪ್ರತ್ಯನುಭಾಷತಃ ।
ಆಸ್ಯಾತ್ಸುಸ್ರಾವ ರುಧಿರಂ ಮ್ರಿಯಮಾಣಸ್ಯ ಸಾಮಿಷಮ್ ॥ 15 ॥

ಪುತ್ರೋ ವಿಶ್ರವಸಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಾತಾ ವೈಶ್ರವಣಸ್ಯ ಚ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದುರ್ಲಭಾನಾನ್ಪ್ರಾಣಾನುಮೋಚ ಪತಗೇಶ್ವರಃ ॥ 16 ॥

ಬ್ರೂಹಿ ಬ್ರೂಹೀತಿ ರಾಮಸ್ಯ ಬ್ರುವಾಣಸ್ಯ ಕೃತಾಂಜಲೀಃ ।
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಶರೀರಂ ಗೃಧ್ರಸ್ಯ ಜಗ್ಮುಃ ಪ್ರಾಣಾ ವಿಹಾಯಸಮ್ ॥ 17 ॥

ಸ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಶಿರೋ ಭೂಮೌ ಪ್ರಸಾರ್ಯ ಚರಣೌ ತದಾ ।
ವಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಚ ಶರೀರಂ ಸ್ವಂ ಪಪಾತ ಧರಣೀತಲೇ ॥ 18 ॥

ತಂ ಗೃಧ್ರಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ತಾಮ್ರಾಕ್ಷಂ ಗತಾಸುಮಚಲೋಪಮಮ್ ।
ರಾಮಃ ಸುಬಹುಭಿದುಃಖೈರ್ದೀನಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 19 ॥

ಬಹೂನಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ವಾಸೇ ವರ್ಷಾಣಿ ವಸತಾ ಸುಖಮ್ ।
ಅನೇನ ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ ವಿಚೀರ್ಣಮಿಹ ಪಕ್ಷಿಣಾ ॥ 20 ॥

ಅನೇಕವಾರ್ಷಿಕೋ ಯಸ್ತು ಚಿರಕಾಲಂ ಸಮುತ್ಥಿತಃ ।
ಸೋಽಯಮದ್ಯ ಹತಃ ಶೇತೇ ಕಾಲೋ ಹಿ ದುರತಿಕ್ರಮಃ ॥ 21 ॥

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗೃಧ್ರೋಽಯಮುಪಕಾರೀ ಹತಶ್ಚ ಮೇ ।
ಸೀತಾಮಭ್ಯವಪನ್ನೋ ವೈ ರಾವಣೇನ ಬಲೀಯಸಾ ॥ 22 ॥

ಗೃಧ್ರರಾಜ್ಯಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಪಿತೃಪೈತಾಮಹಂ ಮಹತ್ ।
ಮಮ ಹೇತೋರಯಂ ಪ್ರಾಣಾನುಮೋಚ ಪತಗೇಶ್ವರಃ ॥ 23 ॥

ಸರ್ವತ್ರ ಖಲು ದೃಶ್ಯಂತೇ ಸಾಧವೋ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಃ ।
ಶೂರಾಃ ಶರಣ್ಯಾಃ ಸೌಮಿತ್ರೇ ತೀರ್ಥಗೋನಿಗತೇಷ್ವಪಿ ॥ 24 ॥

ಸೀತಾಹರಣಜಂ ದುಃಖಂ ನ ಮೇ ಸೌಮ್ಯ ತಥಾಗತಮ್ ।
ಯಥಾ ವಿನಾಶೋ ಗೃಧ್ರಸ್ಯ ಮತ್ಕೃತೇ ಚ ಪರಂತಪ ॥ 25 ॥

ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಯಥಾ ಮಮ ಮಯಾ ಯಶಾಃ ।
ಪೂಜನೀಯಶ್ಚ ಮಾನ್ಯಶ್ಚ ತಥಾಯಂ ಪತಗೇಶ್ವರಃ ॥ 26 ॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ಹರ ಕಾಷ್ಠಾನಿ ನಿರ್ಮಥಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಾವಕಮ್ ।
ಗೃಧ್ರರಾಜಂ ದಿಧಕ್ಷಾಮಿ ಮತ್ಕೃತೇ ನಿಧನಂ ಗತಮ್ ॥ 27 ॥

ನಾಥಂ ಪತಗಲೋಕಸ್ಯ ಚಿತಾಮಾರೋಪಯಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಇಮಂ ಧಕ್ಷಾಮಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಹತಂ ರೌದ್ರೇಣ ರಕ್ಷಸಾ ॥ 28 ॥

ಯಾ ಗತೀರ್ಯಜ್ಞಶೀಲಾನಾಮಾಹಿತಾಗ್ನೇಶ್ಚ ಯಾ ಗತಿಃ ।
ಅಪರಾವರ್ತಿನಾಂ ಯಾ ಚ ಯಾ ಚ ಭೂಮಿಪ್ರದಾಯಿನಾಮ್ ॥ 29 ॥

ಮಯಾ ತ್ವಂ ಸಮನುಜ್ಞಾತೋ ಗಚ್ಛ ಲೋಕಾನನುತ್ತಮಾನ್ ।
ಗೃಧ್ರರಾಜ ಮಹಾಸತ್ತ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಚ ಮಯಾ ವ್ರಜ ॥ 30 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಚಿತಾಂ ದೀಪ್ತಾಮಾರೋಪ್ಯ ಪತಗೇಶ್ವರಮ್ ।
ದದಾಹ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸ್ವಬನ್ಧುಮಿವ ದುಃಖಿತಃ ॥ 31 ॥

ರಾಮೋಽಥ ಸಹಸೌಮಿತ್ರಿವರ್ನಂ ಯಾತ್ವಾ ಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಸ್ಥೂಲಾನ್ದತ್ವಾ ಮಹಾರೋಹೀನನು ತಸ್ತಾರ ತಂ ದ್ವಿಜಮ್ ॥ 32 ॥

ರೋಹಿಮಾಂಸಾನಿ ಚೋದ್ಧೃತ್ಯ ಪೇಶೀಕೃತ್ವಾ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಶಕುನಾಯ ದದೌ ರಾಮೋ ರಮ್ಯೇ ಹರಿತಶಾದ್ವಲೇ || 33 ||

ಯತ್ತತ್ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಮರ್ತ್ಯಸ್ಯ ಕಥಯಂತಿ ದ್ವಿಜಾತಯಃ |
ತತ್ಸ್ವರ್ಗಗಮನಂ ತಸ್ಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಮೋ ಜಜಾಪ ಹ || 34 ||

ತತೋ ಗೋದಾವರಿಂ ಗತ್ವಾ ನದೀಂ ನರವರಾತ್ಮಜೌ |
ಉದಕಂ ಚಕ್ರತುಸ್ತಸ್ಮೈ ಗೃಧ್ರರಾಜಾಯ ತಾವುಭೌ || 35 ||

ಸ ಗೃಧ್ರರಾಜಃ ಕೃತವಾನ್ಯಶಸ್ಕರಮ್
ಸುದುಷ್ಕರಂ ಕರ್ಮ ರಣೇ ನಿಪಾತಿತಃ |
ಮಹರ್ಷಿಕಲ್ಪೇನ ಚ ಸಂಸ್ಕೃತಸ್ತದಾ
ಜಗಾಮ ಪುಣ್ಯಾಂ ಗತಿಮಾತ್ಮನಃ ಶುಭಾಮ್ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಂಚಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಕೃತ್ಯೈವಮುದಕಂ ತಸ್ಮೈ ಪ್ರಸ್ಥಿತೌ ರಾಘವೌ ತದಾ ।
ಅವೇಕ್ಷಂತಾ ವನೇ ಸೀತಾಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ಜಗ್ಮತುರ್ದಿಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ತಾಂ ದಿಶಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಗತ್ವಾ ಶರಚಾಪಾಸಿಧಾರಿಣೌ ।
ಅವಿಪ್ರಹತಮೈಕ್ಷ್ವಾಕೌ ಪನ್ನಾಥನಂ ಪ್ರತಿಪೇದತುಃ ॥ ೨ ॥

ಗುಲೈರ್ವೃಕ್ಷೈಶ್ಚ ಬಹುಭಿರ್ಲತಾಭಿಶ್ಚ ಪ್ರವೇಷಿತಮ್ ।
ಆವೃತಂ ಸರ್ವತೋ ದುರ್ಗಂ ಗಹನಂ ಘೋರದರ್ಶನಮ್ ॥ ೩ ॥

ವೃತಿಕ್ರಮ್ಯ ತು ವೇಗೇನ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ ।
ಸುಭೀಮಂ ತನ್ಮಹಾರಣ್ಯಂ ವೃತಿಯಾತೌ ಮಹಾಬಲೌ ॥ ೪ ॥

ತತಃ ಪರಂ ಜನಸ್ಥಾನಾತ್ತ್ರಿಕೋಶಂ ಗಮ್ಯ ರಾಘವೌ ।
ಕ್ರೌಞ್ಚಾರಣ್ಯಂ ವಿವಿಶತುರ್ಗಹನಂ ತೌ ಮಹಾಜಸೌ ॥ ೫ ॥

ನಾನಾಮೇಘಘನಪ್ರವ್ರಿಯಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮಿವ ಸರ್ವತಃ ।
ನಾನಾವರ್ಣೈಃ ಶುಭೈಃ ಪುಷ್ಪೈರ್ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಣೈರ್ಯುತಮ್ ॥ ೬ ॥

ದಿದೃಕ್ಷಮಾಣೌ ವೈದೇಹೀಂ ತದ್ವನಂ ತೌ ವಿಚಿಕ್ಯತುಃ ।
ತತ್ರ ತತ್ರಾವತಿಷ್ಠಂತಾ ಸೀತಾಹರಣಕರ್ಶಿತೌ ॥ ೭ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸತ್ತ್ವವಾಞ್ಞೋಲವಾಞ್ಞುಚಿಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ಭ್ರಾತರಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸ್ವನ್ನದತೇ ಮೇ ದೃಢಂ ಬಾಹುರುದ್ವಿಗ್ಧಮಿವ ಮೇ ಮನಃ ।
ಪ್ರಾಯಶಶ್ಚಾಪ್ಯನಿಷ್ಠಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನ್ಯುಪಲಕ್ಷಯೇ ॥ ೯ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ಸಜ್ಜೇಭವಾರ್ಯ ತ್ವಂ ಕುರುಷ್ವ ವಚನಂ ಹಿತಮ್ ।
ಮಮೈವ ಹಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಸದ್ಯಃ ಶಂಸಂತಿ ಸಮ್ಭ್ರಮಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಏಷ ವಜ್ರಾಂಜಲಕೋ ನಾಮ ಪಕ್ಷೀ ಪರಮದಾರುಣಃ ।
ಆವಯೋರ್ವಿಜಯಂ ಯುದ್ಧೇ ಶಂಸನ್ನಿವ ವಿನರ್ದತಿ ॥ 11 ॥

ತಯೋರನ್ವೇಷತೋರೇವಂ ಸರ್ವಂ ತದ್ವನಮೋಜಸಾ ।
ಸಂಜಜ್ಞೇ ವಿಪುಲಃ ಶಬ್ದಃ ಪ್ರಭಂಜನ್ನಿವ ತದ್ವನಮ್ ॥ 12 ॥

ಸಂವೇಷ್ಟಿತಮಿವಾತ್ಯರ್ಥಂ ಗಹನಂ ಮಾತರಿಶ್ವನಾ ।
ವನಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಶಬ್ದೋಽಭೂದ್ಧಿವಮಾಪೂರಯನ್ನಿವ ॥ 13 ॥

ತಂ ಶಬ್ದಂ ಕಾಙ್ಕಮಾಣಸ್ತು ರಾಮಃ ಕಕ್ಷೇ ಸಹಾನುಜಃ ।
ದದರ್ಶ ಸುಮಹಾಕಾಯಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ವಿಪುಲೋರಸಮ್ ॥ 14 ॥

ಆಸೇದತುಸ್ತತಸ್ತತ್ರ ತಾವುಭೌ ಪ್ರಮುಖೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ವಿವೃದ್ಧಮಶಿರೋಗ್ರೀವಂ ಕಬಂಧಮುದರೇ ಮುಖಮ್ ॥ 15 ॥

ರೋಮಭಿರ್ನಿಚಿತೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ಮಹಾಗಿರಿಮಿವೋಚ್ಛ್ರಿತಮ್ ।
ನೀಲಮೇಘನಿಭಂ ರೌದ್ರಂ ಮೇಘಸ್ತನಿತನಿಃಸ್ವನಮ್ ॥ 16 ॥

ಮಹಾಪಕ್ಷ್ಮೇಣ ಪಿಚ್ಛೇನ ವಿಪುಲೇನಾಯತೇನ ಚ ।
ಏಕೇನೋರಸಿ ಘೋರೇಣ ನಯನೇನಾಶುದರ್ಶಿನಾ ॥ 17 ॥

ಮಹಾದಂಷ್ಟ್ರೋಪಪನ್ನಂ ತಂ ಲೇಲಿಹಾನಂ ಮಹಾಮುಖಮ್ ।
ಭಕ್ಷಯಂತಂ ಮಹಾಘೋರಾನ್ಮುಕ್ತಸಿಂಹಮೃಗದ್ವಿಪಾನ್ ॥ 18 ॥

ಘೋರೌ ಭುಜೌ ವಿಕುರ್ವಾಣಮುಭೌ ಯೋಜನಮಾಯತೌ ।
ಕರಾಭ್ಯಾಂ ವಿವಿಧಾನ್ಗ್ರೂಹ್ಯ ಯುಷ್ಮಾನ್ಮುಕ್ತಿಗಣಾನ್ಮೃಗಾನ್ ॥ 19 ॥

ಆಕರ್ಷಂತಂ ವಿಕರ್ಷಂತಮನೇಕಾನ್ಮೃಗಯುಧಪಾನ್ ।
ಸ್ಥಿತಮಾವೃತ್ಯ ಪನ್ನಾನಂ ತಯೋರ್ಭ್ರಾತೋಃ ಪ್ರಪನ್ನಯೋಃ ॥ 20 ॥

ಅಥ ತೌ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಕ್ರೋಶಮಾತ್ರೇ ದದರ್ಶತುಃ ।
ಮಹಾಂತಂ ದಾರುಣಂ ಭೀಮಂ ಕಬಂಧಂ ಭುಜಸಂವೃತಮ್ ॥ 21 ॥

ಸ ಮಹಾಬಾಹುರತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಸಾರ್ಯ ವಿಪುಲೌ ಭುಜೌ |
ಜಗ್ರಾಹ ಸಹಿತಾವೇವ ರಾಘವೌ ಪೀಡಯನ್ಬಲಾತ್ || 22 ||

ಖಡ್ಗಿನೌ ದೃಢಧನ್ವಾನೌ ತಿಗ್ಮತೇಜೌ ಮಹಾಭುಜೌ |
ಭ್ರಾತರೌ ವಿವಶಂ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಕೃಷ್ಯಮಾಣೌ ಮಹಾಬಲೌ || 23 ||

ತಾವುವಾಚ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕಬನ್ದೋ ದಾನವೋತ್ತಮಃ |
ಕೌ ಯುವಾಂ ವೃಷಭಸೃನ್ಧೌ ಮಹಾಖಡ್ಗಧನುರ್ಧರೌ || 24 ||

ಘೋರಂ ದೇಶಮಿಮಂ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಮಮ ಭಕ್ಷಾವುಪಸ್ಥಿತೌ |
ವದತಂ ಕಾರ್ಯಮಿಹ ವಾಂ ಕಿಮರ್ಥಂ ಚಾಗತೌ ಯುವಾಮ್ || 25 ||

ಇಮಂ ದೇಶಮನುಪ್ರಾಪ್ತೌ ಕ್ಷುಧಾರ್ತಸ್ಯೇಹ ತಿಷ್ಠತಃ |
ಸಬಾಣಚಾಪಖಡ್ಗೌ ಚ ತೀಕ್ಷ್ಣಶೃಜಾಗ್ವಿವರ್ಷಭೌ |
ಮಮಾಸ್ಯಮನುಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೌ ದುರ್ಲಭಂ ಜೀವಿತಂ ಪುನಃ || 26 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಬನ್ದಸ್ಯ ದುರಾತ್ತಮನಃ |
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮೋ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ || 27 ||

ಕೃಚ್ಛಾತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರತರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ದಾರುಣಂ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮ |
ವ್ಯಸನಂ ಜೀವಿತಾನ್ತಾಯ ಪ್ರಾಪ್ತಮಪ್ರಾಪ್ಯ ತಾಂ ಪ್ರಿಯಾಮ್ || 28 ||

ಕಾಲಸ್ಯ ಸುಮಹದ್ವೀರ್ಯಂ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ತ್ವಾಂ ಚ ಮಾಂ ಚ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ವ್ಯಸನೈಃ ಪಶ್ಯ ಮೋಹಿತೌ |
ನಾತಿಭಾರೋಽಸ್ತಿ ದೈವಸ್ಯ ಸರ್ವಭುತೇಷು ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 29 ||

ಶೂರಾಶ್ಚ ಬಲವನ್ತಶ್ಚ ಕೃತಾಸ್ತ್ರಾಶ್ಚ ರಣಾಜಿರೇ |
ಕಾಲಾಭಿಪನ್ನಾಃ ಸೀದಂತಿ ಯಥಾ ವಾಲುಕಸೇತವಃ || 30 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣೋ ದೃಢಸತ್ಯವಿಕ್ರಮೋ
ಮಹಾಯಶಾ ದಾಶರಥಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಮುದಗ್ರವಿಕ್ರಮಮ್
ಸ್ಥಿರಾಂ ತದಾ ಸ್ವಾಂ ಮತಿಮಾತ್ಮನಾಕರೋತ್ || 31 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಪಚ್ಚಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ಷಟ್ಪಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತೌ ತು ತತ್ರ ಸ್ಥಿತೌ ದೃಷ್ಟಾಂ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಬಾಹುಪಾಶಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತೌ ಕಬನ್ದೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ತಿಷ್ಠತಃ ಕಿಂ ನು ಮಾಂ ದೃಷ್ಟಾಂ ಕ್ಷುಧಾರ್ತಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ಷಭೌ ।
ಆಹಾರಾರ್ಥಂ ತು ಸನ್ನಿಷ್ಟೌ ದೈವೇನ ಗತಚೇತಸೌ ॥೨॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಹಿತಂ ತದಾ ।
ಉವಾಚಾರ್ತಿಸಮಾಪನ್ನೋ ವಿಕ್ರಮೇ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಃ ॥೩॥

ತ್ವಾಂ ಚ ಮಾಂ ಚ ಪುರಾ ತುರ್ಣಮಾದತ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮಃ ।
ತಸ್ಮಾದಸಿಭ್ಯಾಮಸ್ಯಾಶು ಬಾಹೂ ಛಿನ್ನಾದವಹೇ ಗುರೌ ॥೪॥

ತತಸ್ತೌ ದೇಶಕಾಲಜ್ಞೌ ಖಡ್ಗಾಭ್ಯಾಮೇವ ರಾಘವೌ ।
ಅಚ್ಛಿನ್ನದಂತಾಂ ಸುಸಂಹೃಷ್ಟೌ ಬಾಹೂ ತಸ್ಯಾಂಸದೇಶಯೋಃ ॥೫॥

ದಕ್ಷಿಣೋ ದಕ್ಷಿಣಂ ಬಾಹುಮಸಕ್ತಮಸಿನಾ ತತಃ ।
ಚಿಚ್ಛೇದ ರಾಮೋ ವೇಗೇನ ಸವ್ಯಂ ವೀರಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥೬॥

ಸ ಪಪಾತ ಮಹಾಬಾಹುಶ್ಚಿನ್ನಬಾಹುರ್ಮಹಾಸ್ವನಃ ।
ಖಂ ಚ ಗಾಂ ಚ ದಿಶಶ್ಚೈವ ನಾದಯಂಜ್ವಲದೋ ಯಥಾ ॥೭॥

ಸ ನಿಕ್ರೃತ್ವಾ ಭುಜೌ ದೃಷ್ಟಾಂ ಶೋಣಿತೌಘಪರಿಪ್ಲುತಃ ।
ದೀನಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ತೌ ವೀರೌ ಕೌ ಯುವಾಮಿತಿ ದಾನವಃ ॥೮॥

ಇತಿ ತಸ್ಯ ಬ್ರುವಾಣಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶುಭಲಕ್ಷಣಃ ।
ಶಶಂಸ ತಸ್ಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಕಬನ್ದಸ್ಯ ಮಹಾಬಲಃ ॥೯॥

ಅಯಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುದಾಯಾದೋ ರಾಮೋ ನಾಮ ಜನೈಃ ಶ್ರುತಃ ।
ಅಸ್ಯೈವಾವರಜಂ ವಿದ್ಧಿ ಭ್ರಾತರಂ ಮಾಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ॥೧೦॥

ಅಸ್ಯ ದೇವಪ್ರಭಾವಸ್ಯ ವಸತೋ ವಿಜನೇ ವನೇ ।
ರಕ್ಷಸಾಪಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಯಾಮಿಚ್ಛನ್ನಾವಿಹಾಗತೌ ॥ 11 ॥

ತ್ವಂ ತು ಕೋ ವಾ ಕಿಮರ್ಥಂ ವಾ ಕಬನ್ಧ ಸದೃಶೋ ವನೇ ।
ಆಸ್ಯೇನೋರಸಿ ದೀಪ್ತೇನ ಭಗ್ನಜಙ್ಘೋ ವಿಚೇಷ್ಟಸೇ ॥ 12 ॥

ಏವಮುಕ್ತಃ ಕಬನ್ಧಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೋತ್ತರಂ ವಚಃ ।
ಉವಾಚ ಪರಮಪ್ರೀತಸ್ತದಿನ್ದ್ರವಚನಂ ಸ್ಮರನ್ ॥ 13 ॥

ಸ್ವಾಗತಂ ವಾಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರೌ ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಚಾಪ್ಯಹಮ್ ।
ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಚೇಮೌ ನಿಕ್ಮತ್ತೌ ಮೇ ಯುವಾಭ್ಯಾಂ ಬಾಹುಬನ್ಧನೌ ॥ 14 ॥

ವಿರೂಪಂ ಯಚ್ಚ ಮೇ ರೂಪಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಹ್ಯವಿನಯಾದ್ಯಥಾ ।
ತನ್ಮೇ ಶೃಣು ನರವ್ಯಾಘ್ರ ತತ್ತ್ವತಃ ಶಂಸತಸ್ತವ ॥ 15 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಿಂಶತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪುರಾ ರಾಮ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಹಾಬಲಪರಾಕ್ರಮ |
ರೂಪಮಾಸೀನ್ಮಮಾಚಿನ್ತ್ಯಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಮ್ |
ಯಥಾ ಸೋಮಸ್ಯ ಶಕ್ರಸ್ಯ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಚ ಯಥಾ ವಪುಃ || 1 ||

ಸೋಽಹಂ ರೂಪಮಿದಂ ಕೃತ್ವಾ ಲೋಕವಿತ್ರಾಸನಂ ಮಹತ್ |
ಋಷೀನ್ವನಗತಾನ್ರಾಮ ತ್ರಾಸಯಾಮಿ ತತಸ್ತತಃ || 2 ||

ತತಃ ಸ್ಥೂಲಶಿರಾ ನಾಮ ಮಹರ್ಷಿಃ ಕೋಪಿತೋ ಮಯಾ |
ಸಂಚಿನ್ವನ್ವಿವಿಧಂ ವನ್ಯಂ ರೂಪೇಣಾನೇನ ಧರ್ಷಿತಃ || 3 ||

ತೇನಾಹಮುಕ್ತಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯೈವಂ ಘೋರಶಾಪಾಭಿಧಾಯಿನಾ |
ಏತದೇವ ನೃಶಂಸಂ ತೇ ರೂಪಮಸ್ತು ವಿಗರ್ಹಿತಮ್ || 4 ||

ಸ ಮಯಾ ಯಾಚಿತಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಶಾಪಸ್ಯಾನ್ಮೋ ಭವೇದಿತಿ |
ಅಭಿಶಾಪಕೃತಸ್ಯೇತಿ ತೇನೇದಂ ಭಾಷಿತಂ ವಚಃ || 5 ||

ಯದಾ ಛಿತ್ವಾ ಭುಜೌ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ದಹೇದ್ವಿಜನೇ ವನೇ |
ತದಾ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ರೂಪಂ ಸ್ವಮೇವ ವಿಪುಲಂ ಶುಭಮ್ || 6 ||

ಶ್ರಿಯಾ ವಿರಾಜಿತಂ ಪುತ್ರಂ ದನೋಸ್ತ್ವಂ ವಿದ್ಧಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಇನ್ದ್ರಕೋಪಾದಿದಂ ರೂಪಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮೇವಂ ರಣಾಜಿರೇ || 7 ||

ಅಹಂ ಹಿ ತಪಸೋಗ್ರೇಣ ಪಿತಾಮಹಮತೋಷಯಮ್ |
ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ಸ ಮೇ ಪ್ರಾದಾತ್ತತೋ ಮಾಂ ವಿಭ್ರಮೋಽಸ್ಪೃಶತ್ || 8 ||

ದೀರ್ಘಮಾಯುರ್ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಿಂ ಮೇ ಶಕ್ರಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಬುದ್ಧಿಮಾಸ್ಥಾಯ ರಣೇ ಶಕ್ರಮಧರ್ಷಯಮ್ || 9 ||

ತಸ್ಯ ಬಾಹುಪ್ರಮುಕ್ತೇನ ವಜ್ರೇಣ ಶತಪರ್ವಣಾ |

ಸಕ್ಕಿನೀ ಚ ಶಿರಶ್ಚೈವ ಶರೀರೇ ಸಮ್ಪ್ರವೇಶಿತಮ್ || 10 ||

ಸ ಮಯಾ ಯಾಚ್ಯಮಾನಃ ಸನ್ನಾನಯದ್ಯಮಸಾದನಮ್ |
ಪಿತಾಮಹವಚಃ ಸತ್ಯಂ ತದಸ್ತ್ವಿತಿ ಮಮಾಬ್ರವೀತ್ || 11 ||

ಅನಾಹಾರಃ ಕಥಂ ಶಕ್ತೋ ಭಗ್ನಸಕ್ಕಿಶಿರೋಮುಖಃ |
ವಜ್ರೇಣಾಭಿಹತಃ ಕಾಲಂ ಸುದೀರ್ಘಮಪಿ ಜೀವಿತುಮ್ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಮೇ ಶಕ್ತೋ ಬಾಹೂ ಯೋಜನಮಾಯತೌ |
ಪ್ರಾದಾದಾಸ್ಯಂ ಚ ಮೇ ಕುಕ್ಷೌ ತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟ್ರಮಕಲ್ಪಯತ್ || 13 ||

ಸೋಽಹಂ ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ದೀರ್ಘಾಭ್ಯಾಂ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ವನೇಚರಾನ್ |
ಸಿಂಹದ್ವಿಪಮೃಗವ್ಯಾಘ್ರಾನ್ ಭಕ್ಷಯಾಮಿ ಸಮನ್ತತಃ || 14 ||

ಸ ತು ಮಾಮಬ್ರವೀದಿನೋದ್ರಾ ಯದಾ ರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಭೇತ್ಸ್ಯತೇ ಸಮರೇ ಬಾಹೂ ತದಾ ಸ್ವರ್ಗಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ || 15 ||

ಸ ತ್ವಂ ರಾಮೋಽಸಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ನಾಹಮನ್ಯೇನ ರಾಘವ |
ಶಕ್ತೋ ಹಂತುಂ ಯಥಾತತ್ತ್ವಮೇವಮುಕ್ತಂ ಮಹರ್ಷಿಣಾ || 16 ||

ಅಹಂ ಹಿ ಮತಿಸಾಚಿವ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ನರರ್ಷಭ |
ಮಿತ್ರಂ ಚೈವೋಪದೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯುವಾಭ್ಯಾಂ ಸಂಸ್ಕೃತೋಽಗ್ನಿನಾ || 17 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ದನುನಾ ತೇನ ರಾಘವಃ |
ಇದಂ ಜಗಾದ ವಚನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯೋಪಶೃಣ್ವತಃ || 18 ||

ರಾವಣೇನ ಹೃತಾ ಸೀತಾ ಮಮ ಭಾರ್ಯಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಸ್ಯ ಜನಸಾಧನಾತ್ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಯಥಾಸುಖಮ್ || 19 ||

ನಾಮಮಾತ್ರಂ ತು ಜಾನಾಮಿ ನ ರೂಪಂ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ನಿವಾಸಂ ವಾ ಪ್ರಭಾವಂ ವಾ ವಯಂ ತಸ್ಯ ನ ವಿದ್ಮಹೇ || 20 ||

ಶೋಕಾರ್ತಾನಾಮನಾಥಾನಾಮೇವಂ ವಿಪರಿಧಾವತಾಮ್ |

ಕಾರುಣ್ಯಂ ಸದೃಶಂ ಕರ್ತುಮುಪಕಾರೇ ಚ ವರ್ತತಾಮ್ || 21 ||

ಕಾಷ್ಠಾನ್ಯಾನೀಯ ಶುಷ್ಕಾಣಿ ಕಾಲೇ ಭಗ್ನಾನಿ ಕುಂಭಾಂಶಃ |
ಭಕ್ಷ್ಯಾಮಸ್ತಾಂ ವಯಂ ವೀರ ಶ್ವಭ್ರೇ ಮಹತಿ ಕಲ್ಪಿತೇ || 22 ||

ಸ ತ್ವಂ ಸೀತಾಂ ಸಮಾಚಕ್ಷ್ಯ ಯೇನ ವಾ ಯತ್ರ ವಾ ಹೃತಾ |
ಕುರು ಕಲ್ಯಾಣಮತ್ಯರ್ಥಂ ಯದಿ ಜಾನಾಸಿ ತತ್ತ್ವತಃ || 23 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ವಾಕ್ಯಂ ದನುರನುತ್ತಮಮ್ |
ಪ್ರೋವಾಚ ಕುಶಲೋ ವಕ್ತುಂ ವಕ್ತಾರಮಪಿ ರಾಘವಮ್ || 24 ||

ದಿವ್ಯಮಸ್ತಿ ನ ಮೇ ಜ್ಞಾನಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ಯಸ್ತಾಂ ಜ್ಞಾಸ್ಯತಿ ತಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ದಗ್ಧಃ ಸ್ವಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಿತಃ || 25 ||

ಅದಗ್ಧಸ್ಯ ಹಿ ವಿಜ್ಞಾತುಂ ಶಕ್ತಿರಸ್ತಿ ನ ಮೇ ಪ್ರಭೋ |
ರಾಕ್ಷಸಂ ತಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಸೀತಾ ಯೇನ ಹೃತಾ ತವ || 26 ||

ವಿಜ್ಞಾನಂ ಹಿ ಮಹದ್ಭ್ರಷ್ಟಂ ಶಾಪದೋಷೇಣ ರಾಘವ |
ಸ್ವಕೃತೇನ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರೂಪಂ ಲೋಕವಿಗರ್ಹಿತಮ್ || 27 ||

ಕಿಂ ತು ಯಾವನ್ನ ಯಾತ್ಯಸ್ತಂ ಸವಿತಾ ಶ್ರಾಂತವಾಹನಃ |
ತಾವನ್ಮಾಮವಟೇ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ದಹ ರಾಮ ಯಥಾವಿಧಿ || 28 ||

ದಗ್ಧಸ್ತ್ವಯಾಹಮವಟೇ ನ್ಯಾಯೇನ ರಘುನಂದನ |
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತಮಹಂ ವೀರ ಯಸ್ತಂ ಜ್ಞಾಸ್ಯತಿ ರಾಕ್ಷಸಮ್ || 29 ||

ತೇನ ಸಖ್ಯಂ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನ್ಯಾಯ್ಯವೃತ್ತೇನ ರಾಘವ |
ಕಲ್ಪಯಿಷ್ಯತಿ ತೇ ಪ್ರೀತಃ ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ || 30 ||

ನ ಹಿ ತಸ್ಯಾಸ್ತ್ಯವಿಜ್ಞಾತಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ರಾಘವ |
ಸರ್ವಾನ್ಪರಿಸೃತೋ ಲೋಕಾನ್ಪರಾ ವೈ ಕಾರಣಾನ್ತರೇ || 31 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮುಕ್ತೌ ತು ತೌ ವೀರೌ ಕಬನ್ಧೇನ ನರೇಶ್ವರೌ ।
ಗಿರಿಪ್ರದರಮಾಸಾದ್ಯ ಪಾವಕಂ ವಿಸಸರ್ಜತುಃ ॥ 1 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತು ಮಹೋಲ್ಕಾಭಿರ್ಜ್ವಲಿತಾಭಿಃ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಚಿತಾಮಾದೀಪಯಾಮಾಸ ಸಾ ಪ್ರಜಜ್ವಾಲ ಸರ್ವತಃ ॥ 2 ॥

ತಚ್ಛರೀರಂ ಕಬನ್ಧಸ್ಯ ಘೃತಪಿಣೋಪಮಂ ಮಹತ್ ।
ಮೇದಸಾ ಪಚ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಮನ್ದಂ ದಹತಿ ಪಾವಕ ॥ 3 ॥

ಸ ವಿಧೂಯ ಚಿತಾಮಾಶು ವಿಧೂಮೋಽಗ್ನಿರಿವೋತ್ಥಿತಃ ।
ಅರಜೇ ವಾಸಸೀ ವಿಭ್ರನ್ಮಾಲಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 4 ॥

ತತಶ್ಚಿತಾಯಾ ವೇಗೇನ ಭಾಸ್ವರೋ ವಿರಜಾಮ್ಬರಃ ।
ಉತ್ಪಪಾತಾಶು ಸಂಹೃಷ್ಟಃ ಸರ್ವಪ್ರತ್ಯಜ್ಞಭೂಷಣಃ ॥ 5 ॥

ವಿಮಾನೇ ಭಾಸ್ವರೇ ತಿಷ್ಠನ್ದಂಸಯುಕ್ತೇ ಯಶಸ್ಕರೇ ।
ಪ್ರಭಯಾ ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ದಿಶೋ ದಶ ವಿರಾಜಯನ್ ॥ 6 ॥

ಸೋಽನ್ತರಿಕ್ಷಗತೋ ರಾಮಂ ಕಬನ್ಧೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಶೃಣು ರಾಘವ ತತ್ತ್ವೇನ ಯಥಾ ಸೀಮಾಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ॥ 7 ॥

ರಾಮ ಷಡ್ಯುಕ್ತಯೋ ಲೋಕೇ ಯಾಭಿಃ ಸರ್ವಂ ವಿಮೃಶ್ಯತೇ ।
ಪರಿಮೃಷ್ಟೋ ದಶಾನ್ತೇನ ದಶಾಭಾಗೇನ ಸೇವ್ಯತೇ ॥ 8 ॥

ದಶಾಭಾಗಗತೋ ಹೀನಸ್ತ್ವಂ ರಾಮ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಯತ್ಕೃತೇ ವ್ಯಸನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತ್ವಯಾ ದಾರಪ್ರಧರ್ಷಣಮ್ ॥ 9 ॥

ತದವಶ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯಃ ಸ ಸುಹೃತುಹೃದಾಂ ವರ ।
ಅಕೃತ್ವಾ ನ ಹಿ ತೇ ಸಿದ್ಧಿಮಹಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಚಿಂತಯನ್ ॥ 10 ॥

ಶ್ರೂಯತಾಂ ರಾಮ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸುಗ್ರೀವೋ ನಾಮ ವಾನರಃ ।
ಭ್ರಾತ್ರಾ ನಿರಸ್ತಃ ಕ್ರುದ್ಧೇನ ವಾಲಿನಾ ಶಕ್ರಸೂನುನಾ ॥ 11 ॥

ಋಷ್ಯಮೂಕೇ ಗಿರಿವರೇ ಪರ್ಮಾಪರ್ಯಂತಶೋಭಿತೇ ।
ನಿವಸತ್ಯಾತ್ಮವಾನ್ವೀರಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹ ವಾನರೈಃ ॥ 12 ॥

ವಯಸ್ಯಂ ತಂ ಕುರು ಕ್ಷಿಪ್ರಮಿತೋ ಗತ್ವಾದ್ಯ ರಾಘವ ।
ಅದ್ರೋಹಾಯ ಸಮಾಗಮ್ಯ ದೀಪ್ಯಮಾನೇ ವಿಭಾವಸೌ ॥ 13 ॥

ನ ಚ ತೇ ಸೋಽವಮನ್ತವ್ಯಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರಾಧಿಪಃ ।
ಕೃತಜ್ಞಃ ಕಾಮರೂಪೀ ಚ ಸಹಾಯಾರ್ಥೀ ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 14 ॥

ಶಕ್ತೌ ಹ್ಯದ್ಯ ಯುವಾಂ ಕರ್ತುಂ ಕಾರ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಮ್ ।
ಕೃತಾರ್ಥೋ ವಾಕೃತಾರ್ಥೋ ವಾ ಕೃತ್ಯಂ ತವ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ 15 ॥

ಸ ಋಕ್ಷರಜಸಃ ಪುತ್ರಃ ಪರ್ಮಾಮಟತಿ ಶಙ್ಕಿತಃ ।
ಭಾಸ್ಕರಸ್ಯಾರಸಃ ಪುತ್ರೋ ವಾಲಿನಾ ಕೃತಕಿಲ್ಬಿಷಃ ॥ 16 ॥

ಸಂನಿಧಾಯಾಯುಧಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೃಷ್ಯಮೂಕಾಲಯಂ ಕಪಿಮ್ ।
ಕುರು ರಾಘವ ಸತ್ಯೇನ ವಯಸ್ಯಂ ವನಚಾರಿಣಮ್ ॥ 17 ॥

ಸ ಹಿ ಸ್ಥಾನಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕಾತ್ಸ್ಯೇನ ಕಪಿಕುಂಜರಃ ।
ನರಮಾಂಸಾಶಿನಾಂ ಲೋಕೇ ನೈಪುಣ್ಯಾದಧಿಗಚ್ಛತಿ ॥ 18 ॥

ನ ತಸ್ಯಾವಿದಿತಂ ಲೋಕೇ ಕಿಂಚಿದಸ್ತಿ ಹಿ ರಾಘವ ।
ಯಾವತ್ಸೂರ್ಯಃ ಪ್ರತಪತಿ ಸಹಸ್ರಾಂಶುರರಿಂದ್ರಮ್ ॥ 19 ॥

ಸ ನದೀರ್ವಿಪುಲಾಂಶೈಲಾನ್ಗಿರಿದುರ್ಗಾಣಿ ಕಂದರಾನ್ ।
ಅನ್ವಿಷ್ಯ ವಾನರೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪತ್ನೀಂ ತೇಽಧಿಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ 20 ॥

ವಾನರಾಂಶ್ಚ ಮಹಾಕಾಯಾನ್ಪ್ರೇಷಯಿಷ್ಯತಿ ರಾಘವ ।
ದಿಶೋ ವಿಚೇತುಂ ತಾಂ ಸೀತಾಂ ತ್ವದ್ವಿಯೋಗೇನ ಶೋಚತೀಮ್ ॥ 21 ॥

ಸ ಮೇರುಶೃಂಗಾಗ್ರಗತಾಮನಿನ್ನಿತಾಮ್
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಪಾತಾಲತಲೇಽಪಿ ವಾಶ್ರಿತಾಮ್ ।
ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾನಾಂ ಪ್ರವರಸ್ತವ ಪ್ರಿಯಾಮ್
ನಿಹತ್ಯ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪುನಃ ಪ್ರದಾಸ್ಯತಿ ॥೨೨॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ನಿದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ರಾಮಾಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರತಿಪಾದನೇ ।
ವಾಕ್ಯಮನ್ವರ್ಥಮರ್ಥಜ್ಞಃ ಕಬಂಧಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ ॥ 1 ॥

ಏಷ ರಾಮ ಶಿವಃ ಪನ್ನಾ ಯತ್ರೈತೇ ಪುಷ್ಪಿತಾ ದ್ರುಮಾಃ ।
ಪ್ರತೀಚೀಂ ದಿಶಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಮನೋರಮಾಃ ॥ 2 ॥

ಜಮ್ಬೂಪ್ರಿಯಾಲಪನಸಾಃ ಪ್ಲಕ್ಷ್ಯನ್ಯಗ್ರೋಧತಿನ್ದುಕಾಃ ।
ಅಶ್ವತ್ಥಾಃ ಕರ್ಣಿಕಾರಾಶ್ಚ ಚೂತಾಶ್ಚಾನ್ಯೇ ಚ ಪಾದಪಾಃ ॥ 3 ॥

ತಾನಾರುಹ್ಯಾಥವಾ ಭೂಮೌ ಪಾತಯಿತ್ವಾ ಚ ತಾನ್ಬಲಾತ್ ।
ಫಲಾನ್ಯಮೃತಕಲ್ಪಾನಿ ಭಕ್ಷಯಂತಾ ಗಮಿಷ್ಯಥಃ ॥ 4 ॥

ಚಙ್ಕ್ರಮಂತಾ ವರಾನ್ದೇಶಾಞ್ಶೈಲಾಚ್ಛೈಲಂ ವನಾದ್ವನಮ್ ।
ತತಃ ಪುಷ್ಕರಿಣೀಂ ವೀರೌ ಪಮ್ಪಾಂ ನಾಮ ಗಮಿಷ್ಯಥಃ ॥ 5 ॥

ಅಶರ್ಕರಾಮವಿಭ್ರಂಶಾಂ ಸಮತೀರ್ಥಮಶೈವಲಾಮ್ ।
ರಾಮ ಸಂಜಾತವಾಲೂಕಾಂ ಕಮಲೋತ್ಪಲಶೋಭಿತಾಮ್ ॥ 6 ॥

ತತ್ರ ಹಂಸಾಃ ಪ್ಲವಾಃ ಕ್ರೌಞಾಃ ಕುರರಾಶ್ಚೈವ ರಾಘವ ।
ವಲ್ಗುಸ್ವರಾ ನಿಕೂಜಂತಿ ಪಮ್ಪಾಸಲಿಲಗೋಚರಾಃ ॥ 7 ॥

ನೋದ್ವಿಜಂತೇ ನರಾನ್ದ್ರೌಷ್ಣಾಃ ವಧಸ್ಯಾಕೋವಿದಾಃ ಶುಭಾಃ ।
ಘೃತಪಿಣೋಪಮಾನೂಢಾಂಸ್ತಾನಿನ್ದ್ರಜಾನ್ಬಕ್ಷಯಿಷ್ಯಥಃ ॥ 8 ॥

ರೋಹಿತಾನ್ವಕ್ರತುಣ್ಡಾಂಶ್ಚ ನಲಮೀನಾಂಶ್ಚ ರಾಘವ ।
ಪಮ್ಪಾಯಾಮಿಷುಭಿರ್ಮತ್ಸ್ಯಾಂಸ್ತತ್ರ ರಾಮ ವರಾನ್ದತಾನ್ ॥ 9 ॥

ನಿಸ್ತ್ವಕ್ಪಕ್ಷಾನಯಸ್ತಪ್ತಾನಕೃಶಾನೇಕಕಣ್ವಕಾನ್ ।
ತವ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಮಾಯುಕ್ತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಮ್ಪ್ರದಾಸ್ಯತಿ ॥ 10 ॥

ಭೃಶಂ ತೇ ಖಾದತೋ ಮತ್ಸ್ಯಾನ್ವಮ್ಪಾಯಾಃ ಪುಷ್ಪಸಂಜ್ಞಯೇ ।
ಪದ್ಮಗಂಧಿ ಶಿವಂ ವಾರಿ ಸುಖಶೀತಮನಾಮಯಮ್ ॥ 11 ॥

ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಸ ತದಾಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ರೂಪ್ಯಸ್ಫಟಿಕಸಂನಿಭಮ್ ।
ಅಥ ಪುಷ್ಕರಪರ್ಣೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪಾಯಯಿಷ್ಯತಿ ॥ 12 ॥

ಸೂಲಾಂಗಿರಿಗುಹಾಶಯ್ಯಾನ್ವರಾಹಾನ್ವನಚಾರಿಣಃ ।
ಅಪಾಂ ಲೋಭಾದುಪಾವೃತ್ತಾನ್ವೃಷಭಾನಿವ ನರ್ದತಃ ।
ರೂಪಾನಿಷ್ಠಾಂಶ್ಚ ಪಮ್ಪಾಯಾಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ನರೋತ್ತಮ ॥ 13 ॥

ಸಾಯಾಹ್ನೇ ವಿಚರನ್ತಾಮ ವಿಟಪೀ ಮಾಲ್ಯಧಾರಿಣಃ ।
ಶೀತೋದಕಂ ಚ ಪಮ್ಪಾಯಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶೋಕಂ ವಿಹಾಸ್ಯಸಿ ॥ 14 ॥

ಸುಮನೋಭಿಶ್ಚಿತಾಂಸ್ತತ್ರ ತಿಲಕಾನ್ನಕ್ತಮಾಲಕಾನ್ ।
ಉತ್ಪಲಾನಿ ಚ ಫುಲ್ಲಾನಿ ಪಚ್ಛಜಾನಿ ಚ ರಾಘವ ॥ 15 ॥

ನ ತಾನಿ ಕಶ್ಚಿನ್ಮಾಲ್ಯಾನಿ ತತ್ರಾರೋಪಯಿತಾ ನರಃ ।
ಮತಙ್ಗಶಿಷ್ಯಾಸ್ತತ್ರಾಸನ್ನೃಷಯಃ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥ 16 ॥

ತೇಷಾಂ ಭಾರಾಭಿತಪ್ತಾನಾಂ ವನ್ಯಮಾಹರತಾಂ ಗುರೋಃ ।
ಯೇ ಪ್ರಪೇತುರ್ಮಹೀಂ ತೂರ್ಣಂ ಶರೀರಾತ್ಸ್ವೇದಬಿನ್ನದವಃ ॥ 17 ॥

ತಾನಿ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ಜಾತಾನಿ ಮುನೀನಾಂ ತಪಸಾ ತದಾ ।
ಸ್ವೇದಬಿನ್ನದಸಮುತ್ಥಾನಿ ನ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ರಾಘವ ॥ 18 ॥

ತೇಷಾಮದ್ಯಾಪಿ ತತ್ರೈವ ದೃಶ್ಯತೇ ಪರಿಚಾರಿಣೀ ।
ಶ್ರಮಣೀ ಶಬರೀ ನಾಮ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಚಿರಜೀವಿನೀ ॥ 19 ॥

ತ್ವಾಂ ತು ಧರ್ಮೇ ಸ್ಥಿತಾ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಭೂತನಮಸ್ಕೃತಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವೋಪಮಂ ರಾಮ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ 20 ॥

ತತಸ್ತದ್ರಾಮ ಪಮ್ಪಾಯಾಸ್ತೀರಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಮ್ ।
ಆಶ್ರಮಸ್ಥಾನಮತುಲಂ ಗುಹ್ಯಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಪಶ್ಯಸಿ ॥ 21 ॥

ನ ತತ್ರಾಕ್ರಮಿತುಂ ನಾಗಾಃ ಶಕ್ನುವಂತಿ ತಮಾಶ್ರಮಮ್ ।
ಋಷೇಸ್ತಸ್ಯ ಮತಜ್ಗಸ್ಯ ವಿಧಾನಾತ್ತಚ್ಚ ಕಾನನಮ್ ॥ 22 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನನ್ನನಸಜ್ಜಾಶೇ ದೇವಾರಣ್ಯೋಪಮೇ ವನೇ ।
ನಾನಾವಿಹಗಸಜ್ಜೀರ್ಣೇ ರಂಸ್ಯಸೇ ರಾಮ ನಿರ್ವೃತಃ ॥ 23 ॥

ಋಷ್ಯಮೂಕಸ್ತು ಪಮ್ಮಾಯಾಃ ಪುರಸ್ತಾತ್ಪುಷ್ಪಿತದ್ರುಮಃ ।
ಸುದುಃಖಾರೋಹಣೋ ನಾಮ ಶಿಶುನಾಗಾಭಿರಕ್ಷಿತಃ ।
ಉದಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಚೈವ ಪೂರ್ವಕಾಲೇ ವಿನಿರ್ಮಿತಃ ॥ 24 ॥

ಶಯಾನಃ ಪುರುಷೋ ರಾಮ ತಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ಯ ಮೂರ್ಧನಿ ।
ಯತ್ಸ್ವಪ್ನೇ ಲಭತೇ ವಿತ್ತಂ ತತ್ಪ್ರಬುದ್ಧೋಽಧಿಗಚ್ಛತಿ ॥ 25 ॥

ನ ತ್ವೇನಂ ವಿಷಮಾಚಾರಃ ಪಾಪಕರ್ಮಾಧಿರೋಹತಿ ।
ತತ್ರೈವ ಪ್ರಹರಂತ್ಯೇನಂ ಸುಪ್ತಮಾದಾಯ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ 26 ॥

ತತೋಽಪಿ ಶಿಶುನಾಗಾನಾಮಾಕ್ರಂದಃ ಶ್ರೂಯತೇ ಮಹಾನ್ ।
ಕ್ರೀಡತಾಂ ರಾಮ ಪಮ್ಮಾಯಾಂ ಮತಜ್ಗಾರಣ್ಯವಾಸಿನಾಮ್ ॥ 27 ॥

ಸಿಕ್ತಾ ರುಧಿರಧಾರಾಭಿಃ ಸಂಹತ್ಯ ಪರಮದ್ವಿಪಾಃ ।
ಪ್ರಚರಂತಿ ಪೃಥಕ್ಕೀರ್ಣಾ ಮೇಘವರ್ಣಾಸ್ತರಸ್ವಿನಃ ॥ 28 ॥

ತೇ ತತ್ರ ಪೀತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ವಿಮಲಂ ಶೀತಮವ್ಯಯಮ್ ।
ನಿವೃತ್ತಾಃ ಸಂವಿಗಾಹಂತೇ ವನಾನಿ ವನಗೋಚರಾಃ ॥ 29 ॥

ರಾಮ ತಸ್ಯ ತು ಶೈಲಸ್ಯ ಮಹತೀ ಶೋಭತೇ ಗುಹಾ ।
ಶಿಲಾಪಿಧಾನಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ದುಃಖಂ ಚಾಸ್ಯಾಃ ಪ್ರವೇಶನಮ್ ॥ 30 ॥

ತಸ್ಯಾ ಗುಹಾಯಾಃ ಪ್ರಾಗ್ಧ್ವರೇ ಮಹಾಞ್ಜಿತೋದಕೋ ಹ್ರದಃ ।
ಬಹುಮೂಲಫಲೋ ರಮ್ಯೋ ನಾನಾನಗಸಮಾವೃತಃ ॥ 31 ॥

ತಸ್ಯಾಂ ವಸತಿ ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹ ವಾನರೈಃ ।
ಕದಾಚಿಚ್ಛಿಖರೇ ತಸ್ಯ ಪರ್ವತಸ್ಯಾವತಿಷ್ಠತೇ ॥ 32 ॥

ಕಬನ್ಧಸ್ತ್ವನುಶಾಸ್ಯವಂ ತಾವುಭೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಸ್ರಗ್ವೀ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಣಾಭಃ ಖೇ ವ್ಯರೋಚತ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 33 ||

ತಂ ತು ಖಿಸ್ಥಂ ಮಹಾಭಾಗಂ ಕಬನ್ಧಂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಪ್ರಸಿದ್ಧತೌ ತ್ವಂ ವ್ರಜಸ್ವೇತಿ ವಾಕ್ಯಮೂಚತುರನ್ತಿಕಾತ್ || 34 ||

ಗಮ್ಯತಾಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಮಿತಿ ತಾವಬ್ರವೀಚ್ಚ ಸಃ |
ಸುಪ್ರೀತೌ ತಾವನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಕಬನ್ಧಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧತಸ್ತದಾ || 35 ||

ಸ ತತ್ಕಬನ್ಧಃ ಪ್ರತಿಪದ್ಯ ರೂಪಮ್
ವೃತಃ ಶ್ರಿಯಾ ಭಾಸ್ಕರತುಲ್ಯದೇಹಃ |
ನಿದರ್ಶಯನ್ರಾಮಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಖಿಸ್ಥಃ
ಸಖ್ಯಂ ಕುರುಷ್ವೇತಿ ತದಾಭ್ಯುವಾಚ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೇ
ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೌ ಕಬಂಧೇನ ತಂ ಮಾರ್ಗಂ ಪಮ್ಪಾಯಾ ದರ್ಶಿತಂ ವನೇ ।
ಆತಸ್ಥಿತುರ್ದಿಶಂ ಗೃಹ್ಯ ಪ್ರತೀಚೀಂ ನೃವರಾತ್ಮಜೌ ॥ ೧ ॥

ತೌ ಶೈಲೇಷ್ವಾಚಿತಾನೇಕಾನ್ಕೃದ್ರಕಲ್ಪಫಲದ್ರುಮಾನ್ ।
ವೀಕ್ಷಂತೌ ಜಗ್ಮತುರ್ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ॥ ೨ ॥

ಕೃತ್ವಾ ಚ ಶೈಲಪೃಷ್ಠೇ ತು ತೌ ವಾಸಂ ರಘುನಂದನೌ ।
ಪಮ್ಪಾಯಾಃ ಪಶ್ಚಿಮಂ ತೀರಂ ರಾಘವಾವೃತಸ್ಥಿತುಃ ॥ ೩ ॥

ತೌ ಪುಷ್ಕರಿಣ್ಯಾಃ ಪಮ್ಪಾಯಾಸ್ತೀರಮಾಸಾದ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಮ್ ।
ಅಪಶ್ಯತಾಂ ತತಸ್ತತ್ರ ಶಬರ್ಯಾ ರಮ್ಯಮಾಶ್ರಮಮ್ ॥ ೪ ॥

ತೌ ತಮಾಶ್ರಮಮಾಸಾದ್ಯ ದ್ರುಮೈರ್ಬಹುಭಿರಾವೃತಮ್ ।
ಸುರಮ್ಯಮಭಿವೀಕ್ಷಂತೌ ಶಬರೀಮಭ್ಯುಪೇಯತುಃ ॥ ೫ ॥

ತೌ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತದಾ ಸಿದ್ಧಾ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ಪಾದೌ ಜಗ್ರಾಹ ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ಧೀಮತಃ ॥ ೬ ॥

ತಾಮುವಾಚ ತತೋ ರಾಮಃ ಶ್ರಮಣೀಂ ಸಂಶಿತವ್ರತಾಮ್ ।
ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ನಿರ್ಜಿತಾ ವಿಘ್ನಾಃ ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ವರ್ಧತೇ ತಪಃ ॥ ೭ ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ನಿಯತಃ ಕೋಪ ಆಹಾರಶ್ಚ ತಪೋಧನೇ ।
ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ನಿಯಮಾಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ಮನಸಃ ಸುಖಮ್ ।
ಕಚ್ಚಿತ್ತೇ ಗುರುಶುಶ್ರೂಷಾ ಸಫಲಾ ಚಾರುಭಾಷಿಣಿ ॥ ೮ ॥

ರಾಮೇಣ ತಾಪಸೀ ಪೃಷ್ಠಾಂ ಸಾ ಸಿದ್ಧಾ ಸಿದ್ಧಸಮ್ಮತಾ ।
ಶಶಂಸ ಶಬರೀ ವೃದ್ಧಾ ರಾಮಾಯ ಪ್ರತ್ಯುಪಸ್ಥಿತಾ ॥ ೯ ॥

ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ತ್ವಯಿ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ವಿಮಾನೈರತುಲಪ್ರಭೈಃ ।

ಇತಸ್ತೇ ದಿವಮಾರೂಢಾ ಯಾನಹಂ ಪರ್ಯಚಾರಿಷಮ್ || 10 ||

ತೈಶಾಚಹಮುಕ್ತಾ ಧರ್ಮಜ್ಞೈರ್ಮಹಾಭಾಗೈರ್ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ |
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ತೇ ರಾಮಃ ಸುಪುಣ್ಯಮಿಮಮಾಶ್ರಮಮ್ || 11 ||

ಸ ತೇ ಪ್ರತಿಗ್ರಹೀತವ್ಯಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಸಹಿತೋಽತಿಥಿಃ |
ತಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವರಾಂಲೋಕಾನಕ್ಷಯಾಂಸ್ತ್ವಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ || 12 ||

ಮಯಾ ತು ವಿವಿಧಂ ವನ್ಯಂ ಸಂಚ್ಛಿತಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ |
ತವಾರ್ಥೇ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಪರ್ಮಾಯಾಸ್ತೀರಸಮ್ಭವಮ್ || 13 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಶಬರ್ಯಾ ಶಬರೀಮಿದಮ್ |
ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಹ ವಿಜ್ಞಾನೇ ತಾಂ ನಿತ್ಯಮಬಹಿಷ್ಕೃತಾಮ್ || 14 ||

ದನೋಃ ಸಕಾಶಾತ್ತತ್ತ್ವೇನ ಪ್ರಭಾವಂ ತೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಶ್ರುತಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಂದ್ರಷ್ಟುಂ ಯದಿ ಮನ್ಯಸೇ || 15 ||

ಏತತ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮವಕ್ತ್ರಾದ್ವಿನಿಸ್ಸೃತಮ್ |
ಶಬರೀ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ತಾವುಭೌ ತದ್ವನಂ ಮಹತ್ || 16 ||

ಪಶ್ಯ ಮೇಘಘನಪ್ರಖ್ಯಂ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಸಮಾಕುಲಮ್ |
ಮತಜ್ಗವನಮಿತ್ಯೇವ ವಿಶ್ರುತಂ ರಘುನಂದನ || 17 ||

ಇಹ ತೇ ಭಾವಿತಾತ್ಮನೋ ಗುರವೋ ಮೇ ಮಹಾದ್ಯುತೇ |
ಜುಹವಾಂಶ್ಚಕ್ರೀ ತೀರ್ಥಂ ಮನ್ತ್ರವನ್ಮನ್ತ್ರಪೂಜಿತಮ್ || 18 ||

ಇಯಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಲೀ ವೇದೀ ಯತ್ರ ತೇ ಮೇ ಸುಸತ್ಕೃತಾಃ |
ಪುಷ್ಪೋಪಹಾರಂ ಕುರ್ವಂತಿ ಶ್ರಮಾದುದ್ವೇಷಿಭಿಃ ಕರೈಃ || 19 ||

ತೇಷಾಂ ತಪಃ ಪ್ರಭಾವೇನ ಪಶ್ಯಾದ್ಯಾಪಿ ರಘೂತ್ತಮ |
ದ್ಯೋತಯಂತಿ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಃ ಶ್ರಿಯಾ ವೇದ್ಯೋಽತುಲಪ್ರಭಾಃ || 20 ||

ಅಶಕ್ನುವದ್ಭಿಸ್ತೈರ್ಗನ್ತುಮುಪವಾಸಶ್ರಮಾಲಸೈಃ |

ಚಿಂತಿತೇಽಭ್ಯಾಗತಾನ್ಪಶ್ಯ ಸಮೇತಾನ್ಸಪ್ತ ಸಾಗರಾನ್ || 21 ||

ಕೃತಾಭಿಷೇಕೈಸ್ತೈರ್ನ್ಯಸ್ತಾ ವಲ್ಕಲಾಃ ಪಾದಪೇಷ್ವಿಹ |
ಅದ್ಯಾಪಿ ನ ವಿಶುಷ್ಯಂತಿ ಪ್ರದೇಶೇ ರಘುನಂದನ || 22 ||

ಕೃತ್ಸ್ನಂ ವನಮಿದಂ ದೃಷ್ಟ್ವಂ ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ಚ ಶ್ರುತಂ ತ್ವಯಾ |
ತದಿಚ್ಛಾಮ್ಯಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಾ ತ್ಯಕ್ತಮೇತತ್ಕಲೇವರಮ್ || 23 ||

ತೇಷಾಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ಗನ್ತುಂ ಸಮೀಪಂ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಮುನೀನಾಮಾಶ್ರಮೋ ಯೇಷಾಮಹಂ ಚ ಪರಿಚಾರಿಣೀ || 24 ||

ಧರ್ಮಿಷ್ಠಂ ತು ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಅನುಜಾನಾಮಿ ಗಚ್ಛೇತಿ ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನೋಽಬ್ರವೀತ್ || 25 ||

ಅನುಜ್ಞಾತಾ ತು ರಾಮೇಣ ಹುತ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಹುತಾಶನೇ |
ಜ್ವಲತ್ಪಾವಕಸಂಜಾತಾ ಸ್ವರ್ಗಮೇವ ಜಗಾಮ ಸಾ || 26 ||

ಯತ್ರ ತೇ ಸುಕೃತಾತ್ಮನೋ ವಿಹರಂತಿ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ತತ್ಪುಣ್ಯಂ ಶಬರೀಸ್ಥಾನಂ ಜಗಾಮಾತ್ಮಸಮಾಧಿನಾ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ದಿವಂ ತು ತಸ್ಯಾಂ ಯಾತಾಯಾಂ ಶಬರ್ಯಾಂ ಸ್ವೇನ ಕರ್ಮಣಾ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ॥₁॥

ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರಭಾವಂ ತಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಹಿತಕಾರಿಣಮೇಕಾಗ್ರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಘವೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥₂॥

ದೃಷ್ಟೋಽಯಮಾಶ್ರಮಃ ಸೌಮ್ಯ ಬಹ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಃ ಕೃತಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ವಿಶ್ವಸ್ತಮೃಗಶಾರ್ದೂಲೋ ನಾನಾವಿಹಗಸೇವಿತಃ ॥₃॥

ಸಪ್ತಾನಾಂ ಚ ಸಮುದ್ರಾಣಾಮೇಷು ತೀರ್ಥೇಷು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಉಪಸ್ಪೃಷ್ಠಂ ಚ ವಿಧಿವತ್ಪಿತರಶ್ಚಾಪಿ ತರ್ಪಿತಾಃ ॥₄॥

ಪ್ರನಷ್ಟಮಶುಭಂ ಯತ್ತತ್ಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ।
ತೇನ ತ್ವೇತತ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟಂ ಮೇ ಮನೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ॥₅॥

ಹೃದಯೇ ಹಿ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಶುಭಮಾವಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ತದಾಗಚ್ಛ ಗಮಿಷ್ಯಾವಃ ಪಮ್ಪಾಂ ತಾಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಮ್ ॥₆॥

ಋಶ್ಯಮೂಕೋ ಗಿರಿಯತ್ರ ನಾತಿದೂರೇ ಪ್ರಕಾಶತೇ ।
ಯಸ್ಮಿನ್ವಸತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸುಗ್ರೀವೋಽಶುಮತಃ ಸುತಃ ।
ನಿತ್ಯಂ ವಾಲಿಭಯಾತ್ಮಸ್ತಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹ ವಾನರೈಃ ॥₇॥

ಅಭಿತ್ವರೇ ಚ ತಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾನರರ್ಷಭಮ್ ।
ತದಧೀನಂ ಹಿ ಮೇ ಸೌಮ್ಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣಮ್ ॥₈॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ತಂ ರಾಮಂ ಸೌಮಿತ್ರಿರಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಗಚ್ಛಾವಸ್ತವರಿತಂ ತತ್ರ ಮಮಾಪಿ ತ್ವರತೇ ಮನಃ ॥₉॥

ಆಶ್ರಮಾತ್ತು ತತಸ್ತಸ್ಮಾನ್ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಸ ವಿಶಾಂ ಪತಿಃ ।

ಆಜಗಾಮ ತತಃ ಪಮ್ನಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹಾಭಿಭೂಃ || 10 ||

ಸಮೀಕ್ಷಮಾಣಃ ಪುಷ್ಪಾಢ್ಯಂ ಸರ್ವತೋ ವಿಪುಲದ್ರುಮಮ್ |
ಕೋಯಷ್ಟಿಭಿಶ್ಚಾರ್ಜುನಕೈಃ ಶತಪತ್ರೈಶ್ಚ ಕೀಚಕೈಃ |
ಏತೈಶ್ಚಾನೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರ್ನಾದಿತಂ ತದ್ವನಂ ಮಹತ್ || 11 ||

ಸ ರಾಮೋ ವಿಧಿವಾನಷ್ಟಾಕ್ಷಾನ್ಸರಾಂಸಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಪಶ್ಯನ್ಯಾಮಾಭಿಸಂತಪ್ತೋ ಜಗಾಮ ಪರಮಂ ಹ್ರದಮ್ || 12 ||

ಸ ತಾಮಾಸಾದ್ಯ ವೈ ರಾಮೋ ದೂರಾದುದಕವಾಹಿನೀಮ್ |
ಮತಜ್ಗಸರಸಂ ನಾಮ ಹ್ರದಂ ಸಮವಗಾಹತ || 13 ||

ಸ ತು ಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ |
ವಿವೇಶ ನಲಿನೀಂ ಪಮ್ನಾಂ ಪಚ್ಛಜೈಶ್ಚ ಸಮಾವೃತಾಮ್ || 14 ||

ತಿಲಕಾಶೋಕಪುಂನಾಗಬಕುಲೋದ್ಧಾಲ ಕಾಶಿನೀಮ್ |
ರಮ್ಯೋಪವನಸಮ್ಬಾಧಾಂ ಪದ್ಮಸಂಪೀಡಿತೋದಕಾಮ್ || 15 ||

ಸ್ಫಟಿಕೋಪಮತೋಯಾಢ್ಯಾಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣವಾಲುಕಸಂತತಾಮ್ |
ಮತ್ಸ್ಯಕಚ್ಛಪಸಮ್ಬಾಧಾಂ ತೀರಸ್ಥದ್ರುಮಶೋಭಿತಾಮ್ || 16 ||

ಸಖೀಭಿರಿವ ಯುಕ್ತಾಭಿರ್ಲತಾಭಿರನುವೇಷ್ಟಿತಾಮ್ |
ಕಿಂನರೋರಗಗಂದರ್ವಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಸೇವಿತಾಮ್ |
ನಾನಾದ್ರುಮಲತಾಕೀರ್ಣಾಂ ಶೀತವಾರಿನಿಧಿಂ ಶುಭಾಮ್ || 17 ||

ಪದ್ಮೈಃ ಸೌಗಂಧಿಕೈಸ್ತಾಮ್ರಾಂ ಶುಕ್ಲಾಂ ಕುಮುದಮಣ್ಡಲೈಃ |
ನೀಲಾಂ ಕುವಲಯೋದ್ಧಾತೈರ್ಬಹುವರ್ಣಾಂ ಕುಥಾಮಿವ || 18 ||

ಅರವಿನ್ದೋತ್ಪಲವತೀಂ ಪದ್ಮಸೌಗಂಧಿಕಾಯುತಾಮ್ |
ಪುಷ್ಪಿತಾಮ್ರವಣೋಪೇತಾಂ ಬರ್ಹಿಣೋದ್ಭುಷ್ಪನಾದಿತಾಮ್ || 19 ||

ಸ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತಃ ಪಮ್ನಾಂ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ವಿಲಲಾಪ ಚ ತೇಜಸ್ವೀ ಕಾಮಾದ್ಧಶರಥಾತ್ಮಜಃ || 20 ||

ತಿಲಕೈರ್ಬೀಜಪೂರೈಶ್ಚ ವಟೈಃ ಶುಕ್ಲದ್ರೂಮೈಸ್ತಥಾ ।
ಪುಷ್ಪಿತ್ತೈಃ ಕರವೀರೈಶ್ಚ ಪುಂನಾಗೈಶ್ಚ ಸುಪುಷ್ಪಿತ್ತೈಃ ॥ 21 ॥

ಮಾಲತೀಕುಂದಗುಲೈಶ್ಚ ಭಣ್ಡೀರೈರ್ನಿಚುಲೈಸ್ತಥಾ ।
ಅಶೋಕೈಃ ಸಪ್ತಪರ್ಣೈಶ್ಚ ಕೇತಕೈರತಿಮುಕ್ತಕೈಃ ।
ಅನ್ಯೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರ್ವೃಕ್ಷೈಃ ಪ್ರಮದೇವೋಪಶೋಭಿತಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಅಸ್ಯಾಸ್ತೀರೇ ತು ಪೂರ್ವೋಕ್ತಃ ಪರ್ವತೋ ಧಾತುಮಣ್ಡಿತಃ ।
ಋಶ್ಯಮೂಕ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಶ್ಚಿತ್ರಪುಷ್ಪಿತಕಾನನಃ ॥ 23 ॥

ಹರಿರೃಕ್ಷರಜೋ ನಾಮ್ನಃ ಪುತ್ರಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಅಧ್ಯಾಸ್ತೇ ತಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಸುಗ್ರೀವ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ॥ 24 ॥

ಸುಗ್ರೀವಮಭಿಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ವಾನರೇಂದ್ರಂ ನರರ್ಷಭ ।
ಇತ್ಯುವಾಚ ಪುನರ್ವಾಕ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ 25 ॥

ತತೋ ಮಹದ್ವರ್ತ್ಮ ಚ ದೂರಸಂಕ್ರಮಮ್
ಕ್ರಮೇಣ ಗತ್ವಾ ಪ್ರವಿಲೋಕಯನ್ವನಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಪರ್ಮಾಂ ಶುಭದರ್ಶ ಕಾನನಾಮ್
ಅನೇಕನಾನಾವಿಧಪಕ್ಷಿಸಂಘಲಾಮ್ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ
ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

Chapter 4

॥ ಕೆಷಿಕನಾಥಕಾಂಡಃ ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ತಾಂ ಪುಷ್ಕರಿಣೀಂ ಗತಾಸ್ವ ಪದ್ಮೋತ್ಪಲಝಾಕುಲಾಮ್ ।
ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಸಹಿತೋ ವಿಲಲಾಪಾಕುಲೇಂದ್ರಿಯಃ ॥೧॥

ತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾಶ್ವತಾಂ ಹರ್ಷಾದಿನ್ದ್ರಿಯಾಣಿ ಚಕಮ್ಪಿರೇ ।
ಸ ಕಾಮವಶಮಾಪನ್ನಃ ಸೌಮಿತ್ರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೨॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪಶ್ಯ ಪಮ್ಪಾಯಾಃ ಕಾನನಂ ಶುಭದರ್ಶನಮ್ ।
ಯತ್ರ ರಾಜನ್ತಿ ಶೈಲಾಭಾ ದ್ರುಮಾಃ ಸಶಿಖರಾ ಇವ ॥೩॥

ಮಾಂ ತು ಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಮಾಧಯಃ ಪೀಡಯಂತಿ ವೈ ।
ಭರತಸ್ಯ ಚ ದುಃಖೇನ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಹರಣೇನ ಚ ॥೪॥

ಅಧಿಕಂ ಪ್ರವಿಭಾತ್ಯೇತನ್ನೀಲಪೀತಂ ತು ಶಾದ್ವಲಮ್ ।
ದ್ರುಮಾಣಾಂ ವಿವಿಧೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಪರಿಸ್ತೋಮೈರಿವಾರ್ಪಿತಮ್ ॥೫॥

ಸುಖಾನಿಲೋಽಯಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಕಾಲಃ ಪ್ರಚುರಮನ್ಮಥಃ ।
ಗನ್ನವಾನ್ಸುರಭಿರ್ಮಾಸೋ ಜಾತಪುಷ್ಪಫಲದ್ರುಮಃ ॥೬॥

ಪಶ್ಯ ರೂಪಾಣಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ವನಾನಾಂ ಪುಷ್ಪಶಾಲಿನಾಮ್ ।
ಸೃಜತಾಂ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಾಣಿ ವರ್ಷಂ ತೋಯಮುಚಾಮಿವ ॥೭॥

ಪ್ರಸ್ತರೇಷು ಚ ರಮ್ಯೇಷು ವಿವಿಧಾಃ ಕಾನನದ್ರುಮಾಃ ।
ವಾಯುವೇಗಪ್ರಚಲಿತಾಃ ಪುಷ್ಪೈರವಕಿರಂತಿ ಗಾಮ್ ॥೮॥

ಮಾರುತಃ ಸುಖಂ ಸಂಸ್ಪರ್ಶೇ ವಾತಿ ಚಂದನಶೀತಲಃ ।
ಷಟ್ಪದೈರನುಕೂಜದ್ಭಿರ್ವರ್ಷನೇಷು ಮಧುಗನ್ಧಿಷು ॥೯॥

ಗಿರಿಪ್ರಸ್ಥೇಷು ರಮ್ಯೇಷು ಪುಷ್ಪವದ್ಭಿರ್ಮನೋರಮೈಃ ।
ಸಂಸಕ್ತಶಿಖರಾ ಶೈಲಾ ವಿರಾಜಂತಿ ಮಹಾದ್ರುಮೈಃ ॥೧೦॥

ಪುಷ್ಪಿತ್ರಾಂಗ್ರಾಂಶ್ಚ ಪಶ್ಯೇಮಾನ್ಕರ್ಣಕಾರಾನ್ಸಮನ್ತತಃ ।
ಹಾಟಕಪ್ರತಿಸಂಭವಾನ್ನರಾನ್ಪೀತಾಮ್ಬರಾನಿವ ॥ 11 ॥

ಅಯಂ ವಸಂತಃ ಸೌಮಿತ್ರೇ ನಾನಾವಿಹಗನಾದಿತಃ ।
ಸೀತಯಾ ವಿಪ್ರಹೀಣಸ್ಯ ಶೋಕಸಂದ್ವೀಪನೋ ಮಮ ॥ 12 ॥

ಮಾಂ ಹಿ ಶೋಕಸಮಾಕ್ರಾಂತಂ ಸನ್ತಾಪಯತಿ ಮನ್ಮಥಃ ।
ಹೃಷ್ಯಃ ಪ್ರವದಮಾನಶ್ಚ ಸಮಾಹ್ವಯತಿ ಕೋಕಿಲಃ ॥ 13 ॥

ಏಷ ದಾತ್ಯೂಹಕೋ ಹೃಷ್ಣೋ ರಮ್ಯೋ ಮಾಂ ವನನಿರ್ಝರೇ ।
ಪ್ರಣದನ್ಮನ್ಮಥಾವಿಷ್ಣುಂ ಶೋಚಯಿಷ್ಯತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ 14 ॥

ವಿಮಿಶ್ರಾ ವಿಹಗಾಃ ಪುಮ್ಭಿರಾತ್ಮವ್ಯೂಹಾಭಿನಂದಿತಾಃ ।
ಭೃಗುರಾಜಪ್ರಮುದಿತಾಃ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮಧುರಸ್ವರಾಃ ॥ 15 ॥

ಮಾಂ ಹಿ ಸಾ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷೀ ಚಿಂತಾಶೋಕಬಲಾತ್ಕೃತಮ್ ।
ಸನ್ತಾಪಯತಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಕ್ರೂರಶ್ಚೈತ್ರವನಾನಿಲಃ ॥ 16 ॥

ಶಿಖಿನೀಭಿಃ ಪರಿವೃತಾ ಮಯೂರಾ ಗಿರಿಸಾನುಷು ।
ಮನ್ಮಥಾಭಿಪರೀತಸ್ಯ ಮಮ ಮನ್ಮಥವರ್ಧನಾಃ ॥ 17 ॥

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಮ ನೃತ್ಯಂತಂ ಮಯೂರಮುಪನೃತ್ಯತಿ ।
ಶಿಖಿನೀ ಮನ್ಮಥಾರ್ತೃಷಾ ಭರ್ತಾರಂ ಗಿರಿಸಾನುಷು ॥ 18 ॥

ಮಯೂರಸ್ಯ ವನೇ ನೂನಂ ರಕ್ಷಸಾ ನ ಹೃತಾ ಪ್ರಿಯಾ ।
ಮಮ ತ್ವಯಂ ವಿನಾ ವಾಸಃ ಪುಷ್ಪಮಾಸೇ ಸುದುಃಸಹಃ ॥ 19 ॥

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ನಿಷ್ಫಲಾನಿ ಭವಂತಿ ಮೇ ।
ಪುಷ್ಪಭಾರಸಮೃದ್ಧಾನಾಂ ವನಾನಾಂ ಶಿಶಿರಾತ್ಯಯೇ ॥ 20 ॥

ವದಂತಿ ರಾವಂ ಮುದಿತಾಃ ಶಕುನಾಃ ಸಂಜ್ಞಾಶಃ ಕಲಮ್ ।
ಆಹ್ವಯಂತ ಇವಾನೋನ್ಯಂ ಕಾಮೋನ್ಮಾದಕರಾ ಮಮ ॥ 21 ॥

ನೂನಂ ಪರವಶಾ ಸೀತಾ ಸಾಪಿ ಶೋಚತ್ಯಹಂ ಯಥಾ ।
ಶ್ಯಾಮಾ ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷೀ ಮೃದುಭಾಷಾ ಚ ಮೇ ಪ್ರಿಯಾ ॥ 22 ॥

ಏಷ ಪುಷ್ಪವಹೋ ವಾಯುಃ ಸುಖಿಸ್ಪರ್ಶೋ ಹಿಮಾವಹಃ ।
ತಾಂ ವಿಚಿಂತಯತಃ ಕಾಂತಾಂ ಪಾವಕಪ್ರತಿಮೋ ಮಮ ॥ 23 ॥

ತಾಂ ವಿನಾಥ ವಿಹಜ್ಞೋಽಸೌ ಪಕ್ಷೀ ಪ್ರಣದಿತಸ್ತದಾ ।
ವಾಯಸಃ ಪಾದಪಗತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮಭಿನರ್ದತಿ ॥ 24 ॥

ಏಷ ವೈ ತತ್ರ ವೈದೇಹ್ಯಾ ವಿಹಗಃ ಪ್ರತಿಹಾರಕಃ ।
ಪಕ್ಷೀ ಮಾಂ ತು ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ಸಮೀಪಮುಪನೇಷ್ಯತಿ ॥ 25 ॥

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಂನಾದಂ ವನೇ ಮದವಿವರ್ಧನಮ್ ।
ಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರೇಷು ವೃಕ್ಷೇಷು ದ್ವಿಜಾನಾಮುಪಕೂಜತಾಮ್ ॥ 26 ॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪಶ್ಯ ಪಮ್ಪಾಯಾಶ್ಚಿತ್ರಾಸು ವನರಾಜಿಷು ।
ನಲಿನಾನಿ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಜಲೇ ತರುಣಸೂರ್ಯವತ್ ॥ 27 ॥

ಏಷಾ ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲಾ ಪದ್ಮನೀಲೋತ್ಪಲಾಯತಾ ।
ಹಂಸಕಾರಣ್ಡವಾಕೀರ್ಣಾ ಪಮ್ಪಾ ಸೌಗಂಧಿಕಾಯುತಾ ॥ 28 ॥

ಚಕ್ರವಾಕಯುತಾ ನಿತ್ಯಂ ಚಿತ್ರಪ್ರಸ್ಥವನಾಂತರಾ ।
ಮಾತೃಗ್ನಮೃಗಯೂಥೈಶ್ಚ ಶೋಭತೇ ಸಲಿಲಾರ್ಥಿಭಿಃ ॥ 29 ॥

ಪದ್ಮಕೋಶಪಲಾಶಾನಿ ದ್ರಷ್ಟುಂ ದೃಷ್ಟಿಹಿಂ ಮನ್ಯತೇ ।
ಸೀತಾಯಾ ನೇತ್ರಕೋಶಾಭ್ಯಾಂ ಸದೃಶಾನೀತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ 30 ॥

ಪದ್ಮಕೇಸರಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೋ ವೃಕ್ಷಾಂತರವಿನಿಸೃತಃ ।
ನಿಃಶ್ವಾಸ ಇವ ಸೀತಾಯಾ ವಾತಿ ವಾಯುರ್ಮನೋಹರಃ ॥ 31 ॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪಶ್ಯ ಪಮ್ಪಾಯಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ಗಿರಿಸಾನುನಿ ।
ಪುಷ್ಪಿತಾಂ ಕರ್ಣಿಕಾರಸ್ಯ ಯಷ್ವಿಂ ಪರಮಶೋಭನಾಮ್ ॥ 32 ॥

ಅಧಿಕಂ ಶೈಲರಾಜೋಽಯಂ ಧಾತುಭಿಸ್ತು ವಿಭೂಷಿತಃ |
ವಿಚಿತ್ರಂ ಸೃಜತೇ ರೇಣುಂ ವಾಯುವೇಗವಿಘಟ್ಟಿತಮ್ || 33 ||

ಗಿರಿಪ್ರಸ್ಥಾಸ್ತು ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸರ್ವತಃ ಸಮ್ಪ್ರಪುಷ್ಪಿತೈಃ |
ನಿಷ್ಪತ್ರೈಃ ಸರ್ವತೋ ರಮ್ಯೈಃ ಪ್ರದೀಪಾ ಇವ ಕುಂಶುಕೈಃ || 34 ||

ಪಮ್ಪಾತೀರರುಹಾಶ್ಚೇಮೇ ಸಂಸಕ್ತಾ ಮಧುಗನ್ನಿನಃ |
ಮಾಲತೀಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಪಣ್ಡಾಃ ಕರವೀರಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತಾಃ || 35 ||

ಕೇತಕೈಃ ಸಿಂದುವಾರಾಶ್ಚ ವಾಸನ್ತ್ಯಶ್ಚ ಸುಪುಷ್ಪಿತಾಃ |
ಮಾಧವ್ಯೋ ಗನ್ಧಪೂರ್ಣಾಶ್ಚ ಕುನ್ದಗುಲ್ಮಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ || 36 ||

ಚಿರಿಬಿಲ್ವಾ ಮಧೂಕಾಶ್ಚ ವಜ್ಜುಲಾ ಬಕುಲಾಸ್ತಥಾ |
ಚಮ್ಪಕಾಸ್ತಿಲಕಾಶ್ಚೈವ ನಾಗವೃಕ್ಷಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತಾಃ || 37 ||

ನೀಪಾಶ್ಚ ವರಣಾಶ್ಚೈವ ಖರ್ಜೂರಾಶ್ಚ ಸುಪುಷ್ಪಿತಾಃ |
ಅಜ್ಞೋಲಾಶ್ಚ ಕುರಣ್ವಾಶ್ಚ ಚೂರ್ಣಕಾಃ ಪಾರಿಭದ್ರಕಾಃ || 38 ||

ಚೂತಾಃ ಪಾಟಲಯಶ್ಚೈವ ಕೋವಿದಾರಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತಾಃ |
ಮುಚುಕುನ್ದಾರ್ಜುನಾಶ್ಚೈವ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಗಿರಿಸಾನುಷು || 39 ||

ಕೇತಕೋದ್ಧಾಲಕಾಶ್ಚೈವ ಶಿರೀಷಾಃ ಶಿಂಶಪಾ ಧವಾಃ |
ಶಾಲ್ಮಲೈಃ ಕಿಂಶುಕಾಶ್ಚೈವ ರಕ್ತಾಃ ಕುರಬಕಾಸ್ತಥಾ |
ತಿನಿಶಾ ನಕ್ತ ಮಾಲಾಶ್ಚ ಚಂದನಾಃ ಸ್ಯಂದನಾಸ್ತಥಾ || 40 ||

ವಿವಿಧಾ ವಿವಿಧೈಃ ಪುಷ್ಪೈಸ್ತೈರೇವ ನಗಸಾನುಷು |
ವಿಕೀರ್ಣೈಃ ಪೀತರಕ್ತಾಭಾಃ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪ್ರಸ್ತರಾಃ ಕೃತಾಃ || 41 ||

ಹಿಮಾಂತೇ ಪಶ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ವೃಕ್ಷಾಣಾಂ ಪುಷ್ಪಸಮ್ಭವಮ್ |
ಪುಷ್ಪಮಾಸೇ ಹಿ ತರವಃ ಸಂಘರ್ಷಾದಿವ ಪುಷ್ಪಿತಾಃ || 42 ||

ಪಶ್ಯ ಶೀತಜಲಾಂ ಚೇಮಾಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪುಷ್ಕರಾಯುತಾಮ್ |
ಚಕ್ರವಾಕಾನುಚರಿತಾಂ ಕಾರಣ್ಡವನಿಷೇವಿತಾಮ್ |

ಪ್ಲವೈಃ ಕ್ರೌಞ್ಚೈಶ್ಚ ಸಮೂರ್ಣಾಂ ವರಾಹಮೃಗಸೇವಿತಾಮ್ || 43 ||

ಅಧಿಕಂ ಶೋಭತೇ ಪಮ್ಪಾವಿಕೂಜದ್ಭಿರ್ವಿಹೃಗ್ಮೈಃ || 44 ||

ದೀಪಯಂತೀವ ಮೇ ಕಾಮಂ ವಿವಿಧಾ ಮುದಿತಾ ದ್ವಿಜಾಃ |
ಶ್ಯಾಮಾಂ ಚಂದ್ರಮುಖೀಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಪ್ರಿಯಾಂ ಪದ್ಮನಿಭೇಕ್ಷಣಾಮ್ || 45 ||

ಪಯ ಸಾನುಷು ಚಿತ್ರೇಷು ಮೃಗೀಭಿಃ ಸಹಿತಾನ್ಮೃಗಾನ್ |
ಮಾಂ ಪುನರ್ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷ್ಯಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ವಿರಹೀಕೃತಮ್ || 46 ||

ಏವಂ ಸ ವಿಲಪಂಸ್ತತ್ರ ಶೋಕೋಪಹತಚೇತನಃ |
ಅವೇಕ್ಷತ ಶಿವಾಂ ಪಮ್ಪಾಂ ರಮ್ಯವಾರಿವಹಾಂ ಶುಭಾಮ್ || 47 ||

ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಃ ಸಹಸಾ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಸರ್ವಂ ವನಂ ನಿರ್ಝರಕಂದರಂ ಚ |
ಉದ್ವಿಗ್ನಚೇತಾಃ ಸಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ
ವಿಚಾರ್ಯ ದುಃಖೋಪಹತಃ ಪ್ರತಸ್ಥೇ || 48 ||

ತಾವೃಷ್ಯಮೂಕಂ ಸಹಿತೌ ಪ್ರಯಾತೌ
ಸುಗ್ರೀವಶಾಖಾಮೃಗಸೇವಿತಂ ತಮ್ |
ತ್ರಸ್ತಾಸ್ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಯೋ ಬಭೂವುರ್-
ಮಹೌಜಸೌ ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ತೌ || 49 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ ಪ್ರಥಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತೌ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾತ್ಮನೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ವರಾಯುಧಧರೌ ವೀರೌ ಸುಗ್ರೀವಃ ಶಙ್ಕಿತೋಽಭವತ್ || 1 ||

ಉದ್ವಿಗ್ನಹೃದಯಃ ಸರ್ವಾ ದಿಶಃ ಸಮವಲೋಕಯನ್ |
ನ ವ್ಯತಿಷ್ಠತ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ಧೇಶೇ ವಾನರಪುಂಗವಃ || 2 ||

ನೈವ ಚಕ್ರೇ ಮನಃ ಸ್ಥಾನೇ ವೀಕ್ಷಮಾಣೋ ಮಹಾಬಲೌ |
ಕಪೇಃ ಪರಮಭೀತಸ್ಯ ಚಿತ್ತಂ ವ್ಯವಸಸಾದ ಹ || 3 ||

ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಿಮೃಶ್ಯ ಗುರುಲಾಘವಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಪರಮೋದ್ವಿಗ್ನಃ ಸರ್ವೈರನುಚರೈಃ ಸಹ || 4 ||

ತತಃ ಸ ಸಚಿವೇಭ್ಯಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪಃ |
ಶಶಂಸ ಪರಮೋದ್ವಿಗ್ನಃ ಪಶ್ಯಂಸ್ತಾ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 5 ||

ಏತೌ ವನಮಿದಂ ದುರ್ಗಂ ವಾಲಿಪ್ರಣಿಹಿತೌ ಧ್ರುವಮ್ |
ಛಿದ್ಮನಾ ಚೀರವಸನೌ ಪ್ರಚರಂತಾವಿಹಾಗತೌ || 6 ||

ತತಃ ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಮಧನ್ವಿನೌ |
ಜಗ್ಮುರ್ಗಿರಿತಟಾತ್ತಸ್ಮಾದನ್ಯಚ್ಛಿಖರಮುತ್ತಮಮ್ || 7 ||

ತೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಭಿಗಮ್ಯಾಥ ಯೂಥಪಾ ಯೂಥಪರ್ಷಭಮ್ |
ಹರಯೋ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಪರಿವಾಯೋಪತಸ್ಥಿರೇ || 8 ||

ಏಕಮೇಕಾಯನಗತಾಃ ಪ್ಲವಮಾನಾ ಗಿರೇರ್ಗಿರಿಮ್ |
ಪ್ರಕಮ್ಪಯನ್ತೋ ವೇಗೇನ ಗಿರೀಣಾಂ ಶಿಖರಾಣಿ ಚ || 9 ||

ತತಃ ಶಾಖಾಮೃಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ಲವಮಾನಾ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಬಭೃಜುಃಶ್ಚ ನಗಾಂಸ್ತತ್ರ ಪುಷ್ಪಿತಾನ್ದುರ್ಗಸಂಶ್ರಿತಾನ್ || 10 ||

ಆಪ್ಲವನ್ನೋ ಹರಿವರಾಃ ಸರ್ವತಸ್ತಂ ಮಹಾಗಿರಿಮ್ |
ಮೃಗಮಾರ್ಜಾರಶಾರ್ದೂಲಾಂಸ್ತ್ರಾಸಯನ್ನೋ ಯಯುಸ್ತದಾ || 11 ||

ತತಃ ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವಾಃ ಪರ್ವತೇಂದ್ರಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ |
ಸಜ್ಗಮ್ಯ ಕಪಿಮುಖ್ಯೇನ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಂಜಾಲಯಃ ಸ್ಥಿತಾಃ || 12 ||

ತತಸ್ತಂ ಭಯಸನ್ತ್ರಸ್ತಂ ವಾಲಿಕಿಲ್ಬಿಷಶಙ್ಕಿತಮ್ |
ಉವಾಚ ಹನುಮಾನಾಂಕ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ || 13 ||

ಯಸ್ಮಾದುದ್ವಿಗ್ನಚೇತಾಸ್ತವಂ ಪ್ರದ್ರುತೋ ಹರಿಪುಂಗವ |
ತಂ ಕ್ರೂರದರ್ಶನಂ ಕ್ರೂರಂ ನೇಹ ಪಶ್ಯಾಮಿ ವಾಲಿನಮ್ || 14 ||

ಯಸ್ಮಾತ್ತವ ಭಯಂ ಸೌಮ್ಯ ಪೂರ್ವಜಾತ್ವಾಪಕರ್ಮಣಃ |
ಸ ನೇಹ ವಾಲೀ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ನ ತೇ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಭಯಮ್ || 15 ||

ಅಹೋ ಶಾಖಾಮೃಗತ್ವಂ ತೇ ವ್ಯಕ್ತಮೇವ ಪ್ಲವಂಗಮ |
ಲಘುಚಿತ್ತತಯಾತ್ಮಾನಂ ನ ಸ್ಥಾಪಯಸಿ ಯೋ ಮತೌ || 16 ||

ಬುದ್ಧಿವಿಜ್ಞಾನಸಮ್ಮನ್ನ ಇಜ್ಞಿತ್ಯೈಃ ಸರ್ವಮಾಚರ |
ನ ಹ್ಯಬುದ್ಧಿಂ ಗತೋ ರಾಜಾ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಶಾಸ್ತಿ ಹಿ || 17 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ತು ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ಹನೂಮತಃ |
ತತಃ ಶುಭತರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹನೂಮಂತಮುವಾಚ ಹ || 18 ||

ದೀರ್ಘಬಾಹೂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೌ ಶರಚಾಪಾಸಿಧಾರಿಣೌ |
ಕಸ್ಯ ನ ಸ್ಯಾದ್ಭಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಏತೌ ಸುರಸುತೋಪಮೌ || 19 ||

ವಾಲಿಪ್ರಣಿಹಿತಾವೇತೌ ಶಙ್ಕೇಽಹಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮೌ |
ರಾಜಾನೋ ಬಹುಮಿತ್ರಾಶ್ಚ ವಿಶ್ವಾಸೋ ನಾತ್ರ ಹಿ ಕ್ಷಮಃ || 20 ||

ಅರಯಶ್ಚ ಮನುಷ್ಯೇಣ ವಿಜ್ಞೇಯಾಶ್ಛನ್ನಚಾರಿಣಃ |
ವಿಶ್ವಸ್ತಾನಾಮವಿಶ್ವಸ್ತಾಶ್ಚಿದ್ರೇಷು ಪ್ರಹರಂತಿ ಹಿ || 21 ||

ಕೃತ್ಯೇಷು ವಾಲೀ ಮೇಧಾವೀ ರಾಜಾನೋ ಬಹುದರ್ಶನಾಃ |
ಭವಂತಿ ಪರಹಂತಾರಸ್ತೇ ಜ್ಞೇಯಾಃ ಪ್ರಾಕೃತ್ಯರ್ನರೈಃ || 22 ||

ತೌ ತ್ವಯಾ ಪ್ರಾಕೃತೇನೈವ ಗತಾಃ ಜ್ಞೇಯೌ ಪ್ಲವಜ್ಗಮ |
ಶಜ್ಜಿತಾನಾಂ ಪ್ರಕಾರೈಶ್ಚ ರೂಪವ್ಯಾಭಾಷಣೇನ ಚ || 23 ||

ಲಕ್ಷಯಸ್ವ ತಯೋರ್ಭಾವಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನಸೌ ಯದಿ |
ವಿಶ್ವಾಸಯನ್ಪ್ರಶಂಸಾಭಿರಿಜ್ಞತೈಶ್ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ || 24 ||

ಮಮೈವಾಭಿಮುಖಂ ಸ್ಥಿತಾಃ ಪೃಚ್ಛ ತ್ವಂ ಹರಿಪುಜ್ಗವ |
ಪ್ರಯೋಜನಂ ಪ್ರವೇಶಸ್ಯ ವನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಧನುರ್ಧರೌ || 25 ||

ಶುದ್ಧಾತ್ಮನೌ ಯದಿ ತ್ವೇತೌ ಜಾನೀಹಿ ತ್ವಂ ಪ್ಲವಜ್ಗಮ |
ವ್ಯಾಭಾಷಿತೈರ್ವಾ ರೂಪೈರ್ವಾ ವಿಜ್ಞೇಯೌ ದುಷ್ಟತಾನಯೋಃ || 26 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಪಿರಾಜೇನ ಸನ್ನಿಷ್ಟೋ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಚಕಾರ ಗಮನೇ ಬುದ್ಧಿಂ ಯತ್ರ ತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 27 ||

ತಥೇತಿ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ವಚಸ್ತು ತಸ್ಯ
ಕಪೇಃ ಸುಭೀತಸ್ಯ ದುರಾಸದಸ್ಯ |
ಮಹಾನುಭಾವೋ ಹನುಮಾನ್ಯಯೌ ತದಾ
ಸ ಯತ್ರ ರಾಮೋಽತಿಬಲಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಚೋ ವಿಜ್ಞಾಯ ಹನುಮಾನುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಪರ್ವತಾದೃಶ್ಯಮೂಕಾತ್ಪುಪ್ಲುವೇ ಯತ್ರ ರಾಘವೌ ॥ ೧ ॥

ಸ ತತ್ರ ಗತ್ವಾ ಹನುಮಾನ್ಬಲವಾನಾನ್ವನರೋತ್ತಮಃ ।
ಉಪಚಕ್ರಾಮ ತೌ ವಾಗ್ಭಿರ್ಮೃದ್ವೀಭಿಃ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೨ ॥

ಸ್ವಕಂ ರೂಪಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಭಿಕ್ಷುರೂಪೇಣ ವಾನರಃ ।
ಆಬಭಾಷೇ ಚ ತೌ ವೀರೌ ಯಥಾವತ್ಪ್ರಶಂಸ ಚ ॥ ೩ ॥

ರಾಜರ್ಷಿದೇವಪ್ರತಿಮೌ ತಾಪಸೌ ಸಂಶಿತವ್ರತೌ ।
ದೇಶಂ ಕಥಮಿಮಂ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಭವನ್ತೌ ವರವರ್ಣಿನೌ ॥ ೪ ॥

ತ್ರಾಸಯನ್ತೌ ಮೃಗಗಣಾನನ್ಯಾಂಶ್ಚ ವನಚಾರಿಣಃ ।
ಪಮ್ಪಾತೀರರುಹಾನ್ವೃಕ್ಷಾನಿಷ್ಕಮಾಣೌ ಸಮನ್ತತಃ ॥ ೫ ॥

ಇಮಾಂ ನದೀಂ ಶುಭಜಲಾಂ ಶೋಭಯನ್ತೌ ತರಸ್ವಿನೌ ।
ಧೈರ್ಯವನ್ತೌ ಸುವರ್ಣಾಭೌ ಕೌ ಯುವಾಂ ಚೀರವಾಸಸೌ ॥ ೬ ॥

ಸಿಂಹವಿಪ್ರೇಕ್ಷಿತೌ ವೀರೌ ಸಿಂಹಾತಿಬಲವಿಕ್ರಮೌ ।
ಶಕ್ರಚಾಪನಿಭೇ ಚಾಪೇ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ವಿಪುಲೈರ್ಭುಜೈಃ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ತೌ ರೂಪಸಮ್ಮನ್ನೌ ವೃಷಭಶ್ರೇಷ್ಠವಿಕ್ರಮೌ ।
ಹಸ್ತಿಹಸ್ತೋಪಮಭುಜೌ ದ್ಯುತಿಮನ್ತೌ ನರರ್ಷಭೌ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಭಯಾ ಪರ್ವತೇನ್ದ್ರೋಽಯಂ ಯುವಯೋರವಭಾಸಿತಃ ।
ರಾಜ್ಯಾರ್ಹಾವಮರಪ್ರಖ್ಯೌ ಕಥಂ ದೇಶಮಿಹಾಗತೌ ॥ ೯ ॥

ಪದ್ಮಪತ್ರೇಕ್ಷಣೌ ವೀರೌ ಜಟಾಮಣ್ಡಲಧಾರಿಣೌ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಸದೃಶೌ ವೀರೌ ದೇವಲೋಕಾದಿವಾಗತೌ ॥ ೧೦ ॥

ಯದೃಚ್ಛಯೇವ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯೌ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ ।
ವಿಶಾಲವಕ್ಷಸೌ ವೀರೌ ಮಾನುಷೌ ದೇವರೂಪಿಣೌ ॥ 11 ॥

ಸಿಂಹಸ್ಕನ್ಧೌ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಾ ಸಮದಾವಿವ ಗೋವೃಷೌ ।
ಆಯತಾಶ್ಚ ಸುವೃತ್ತಾಶ್ಚ ಬಾಹವಃ ಪರಿಘೋತ್ತಮಾಃ ।
ಸರ್ವಭೂಷಣಭೂಷಾರ್ಹಾಃ ಕಿಮರ್ಥಂ ನ ವಿಭೂಷಿತಃ ॥ 12 ॥

ಉಭೌ ಯೋಗ್ಯಾವಹಂ ಮನ್ಯೇ ರಕ್ಷಿತುಂ ಪೃಥಿವೀಮಿಮಾಮ್ ।
ಸಸಾಗರವನಾಂ ಕೃತ್ಯಾಂ ವಿದ್ಯಮೇರುವಿಭೂಷಿತಾಮ್ ॥ 13 ॥

ಇಮೇ ಚ ಧನುಷೀ ಚಿತ್ರೇ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣೇ ಚಿತ್ರಾನುಲೇಪನೇ ।
ಪ್ರಕಾಶೇತೇ ಯಥೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಜ್ರೇ ಹೇಮವಿಭೂಷಿತೇ ॥ 14 ॥

ಸಮೂರ್ಣಾ ನಿಶಿತೈರ್ಬಾಣೈರ್ತೂರ್ಣಾಶ್ಚ ಶುಭದರ್ಶನಾಃ ।
ಜೀವಿತಾಂತಕರೈರ್ಘೋರೈರ್ಜರ್ವಲದ್ಭಿರಿವ ಪನ್ನಗೈಃ ॥ 15 ॥

ಮಹಾಪ್ರಮಾಣೌ ವಿಪುಲೌ ತಪ್ತಹಾಟಕಭೂಷಿತೌ ।
ಖಡ್ಗಾವೇತೌ ವಿರಾಜೇತೇ ನಿರ್ಮುಕ್ತಭುಜಗಾವಿವ ॥ 16 ॥

ಏವಂ ಮಾಂ ಪರಿಭಾಷಂತಂ ಕಸ್ಮಾದ್ವೈ ನಾಭಿಭಾಷಥಃ ॥ 17 ॥

ಸುಗ್ರೀವೋ ನಾಮ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕಶ್ಚಿದ್ವಾನ್ರಯೂಥಪಃ ।
ವೀರೋ ವಿನಿಕೃತೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಜಗದ್ಭ್ರಮತಿ ದುಃಖಿತಃ ॥ 18 ॥

ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಹಂ ಪ್ರೇಷಿತಸ್ತೇನ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ರಾಜ್ಞಾ ವಾನರಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಹನುಮಾನ್ನಾಮ ವಾನರಃ ॥ 19 ॥

ಯುವಾಭ್ಯಾಂ ಸಹ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಖ್ಯಮಿಚ್ಛತಿ ।
ತಸ್ಯ ಮಾಂ ಸಚಿವಂ ವಿತ್ತಂ ವಾನರಂ ಪವನಾತ್ಮಜಮ್ ॥ 20 ॥

ಭಿಕ್ಷುರೂಪಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನಂ ಸುಗ್ರೀವಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ ।
ಋಶ್ಯಮೂಕಾದಿಹ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಾಮಗಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಮ್ ॥ 21 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಹನುಮಾಂಸ್ತೌ ವೀರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।

ವಾಕ್ಯಜ್ಞೌ ವಾಕ್ಯಕುಶಲಃ ಪುನರ್ನೋವಾಚ ಕಿಂಚಿದನ || 22 ||

ಏತಚ್ಛುತ್ವಾ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಬ್ರಾತರಂ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ || 23 ||

ಸಚಿವೋಽಯಂ ಕಪೀನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ತಮೇವ ಕಾಙ್ಕಷ್ಮಾಣಸ್ಯ ಮಮಾಂತಿಕಮುಪಾಗತಃ || 24 ||

ತಮಭ್ಯಭಾಷ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವಂ ಕಪಿಮ್ |
ವಾಕ್ಯಜ್ಞಂ ಮಧುರೈರ್ವಾಕ್ಯೈಃ ಸ್ನೇಹಯುಕ್ತಮರಿನ್ದಮಮ್ || 25 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಣೋ ಹನುಮಾನೃತ್ಯವಾನಿತಿ ತದ್ವಚಃ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಧುರಸಮ್ಭಾಷಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಮನಸಾ ಗತಃ ॥ ೧ ॥

ಭವ್ಯೋ ರಾಜ್ಯಾಗಮಸ್ತಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಯದಯಂ ಕೃತ್ಯವಾನಾಪ್ತಃ ಕೃತ್ಯಂ ಚೈತದುಪಾಗತಮ್ ॥ ೨ ॥

ತತಃ ಪರಮಸಂಹೃಷ್ಣೋ ಹನೂಮಾನ್ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ ॥ ೩ ॥

ಕಿಮರ್ಥಂ ತ್ವಂ ವನಂ ಘೋರಂ ಪಮ್ಪಾಕಾನನಮಣ್ಡಿತಮ್ ।
ಆಗತಃ ಸಾನುಜೋ ದುರ್ಗಂ ನಾನಾವ್ಯಲಮ್ಬುಗಾಯುತಮ್ ॥ ೪ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಚೋದಿತಃ ।
ಆಚಚಕ್ಷೇ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ರಾಮಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೫ ॥

ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ನಾಮ ದ್ಯುತಿಮಾನ್ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ ।
ತಸ್ಯಾಯಂ ಪೂರ್ವಜಃ ಪುತ್ರೋ ರಾಮೋ ನಾಮ ಜನೈಃ ಶ್ರುತಃ ॥ ೬ ॥

ಶರಣ್ಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಪಿತುರ್ನಿರ್ದೇಶಪಾರಗಃ ।
ವೀರೋ ದಶರಥಸ್ಯಾಯಂ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಗುಣವತ್ತರಃ ॥ ೭ ॥

ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಾಪ್ತೋ ವನೇ ವಸ್ತುಂ ಮಯಾ ಸಾರ್ಥಮಿಹಾಗತಃ ।
ಭಾರ್ಯಯಾ ಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸೀತಯಾನುಗತೋ ವಶೀ ।
ದಿನಕ್ಷಯೇ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರಭಯೇವ ದಿವಾಕರಃ ॥ ೮ ॥

ಅಹಮಸ್ಯಾವರೋ ಭ್ರಾತಾ ಗುಣೈರ್ಧಾಸ್ಯಮುಪಾಗತಃ ।
ಕೃತಜ್ಞಸ್ಯ ಬಹುಜ್ಞಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಾಮ ನಾಮತಃ ॥ ೯ ॥

ಸುಖಾರ್ಹಸ್ಯ ಮಹಾರ್ಹಸ್ಯ ಸರ್ವಭೂತಹಿತಾತ್ಮನಃ ।

ಐಶ್ವರ್ಯೇಣ ವಿಹೀನಸ್ಯ ವನವಾಸಾಶ್ರಿತಸ್ಯ ಚ || 10 ||

ರಕ್ಷಸಾಪಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ರಹಿತೇ ಕಾಮರೂಪಿಣಾ |
ತಚ್ಚ ನ ಜ್ಞಾಯತೇ ರಕ್ಷಃ ಪತ್ನೀ ಯೇನಾಸ್ಯ ಸಾ ಹೃತಾ || 11 ||

ದನುರ್ನಾಮ ಶ್ರಿಯಃ ಪುತ್ರಃ ಶಾಪಾದ್ರಾಕ್ಷಸತಾಂ ಗತಃ |
ಆಖ್ಯಾತಸ್ತೇನ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಮರ್ಥೋ ವಾನರಾಧಿಪಃ || 12 ||

ಸ ಜ್ಞಾಸ್ಯತಿ ಮಹಾವೀರ್ಯಸ್ತವ ಭಾರ್ಯಾಪಹಾರಿಣಮ್ |
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ದನುಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ಭ್ರಾಜಮಾನೋ ಗತಃ ಸುಖಮ್ || 13 ||

ಏತತ್ತೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂ ಯಾಥಾತಥ್ಯೇನ ಪೃಚ್ಛತಃ |
ಅಹಂ ಚೈವ ಹಿ ರಾಮಶ್ಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ಶರಣಂ ಗತೌ || 14 ||

ಏಷ ದತ್ತಾಶ್ಚ ಚ ವಿತ್ತಾನಿ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಚಾನುತ್ತಮಂ ಯಶಃ |
ಲೋಕನಾಥಃ ಪುರಾ ಭೂತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಂ ನಾಥಮಿಚ್ಛತಿ || 15 ||

ಶೋಕಾಭಿಭೂತೇ ರಾಮೇ ತು ಶೋಕಾರ್ತೇ ಶರಣಂ ಗತೇ |
ಕರ್ತುಮರ್ಹತಿ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಸಾದಂ ಸಹ ಯೂಥಪೈಃ || 16 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಕರುಣಂ ಸಾಶ್ರುಪಾತನಮ್ |
ಹನೂಮಾನ್ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ || 17 ||

ಈದೃಶಾ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಮನ್ನಾ ಜಿತಕ್ರೋಧಾ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಃ |
ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಾ ವಾನರೇಂದ್ರೇಣ ದಿಷ್ಯಾ ದರ್ಶನಮಾಗತಾಃ || 18 ||

ಸ ಹಿ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಚ ವಿಭ್ರಷ್ಟಃ ಕೃತವೈರಶ್ಚ ವಾಲಿನಾ |
ಹೃತದಾರೋ ವನೇ ತ್ರಸ್ತೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವಿನಿಕೃತೋ ಭೃಶಮ್ || 19 ||

ಕರಿಷ್ಯತಿ ಸ ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಯುವಯೋರ್ಭಾಸ್ಕರಾತ್ಮಜಃ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಹ ಚಾಸ್ಮಾಭಿಃ ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣೇ || 20 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಹನುಮಾಞ್ಚಕ್ಷುರ್ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ |

ಬಭಾಷೇ ಸೋಽಭಿಗಚ್ಛಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಿತಿ ರಾಘವಮ್ || 21 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಹನೂಮಂತಂ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಮಿದಂ ಪ್ರೋವಾಚ ರಾಘವಮ್ || 22 ||

ಕಪಿಃ ಕಥಯತೇ ಹೃಷೋ ಯಥಾಯಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಕೃತ್ಯವಾನ್ಸೋಽಪಿ ಸಮಾಪ್ರಪ್ತಃ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಸಿ ರಾಘವ || 23 ||

ಪ್ರಸನ್ನಮುಖವರ್ಣಶ್ಚ ವ್ಯಕ್ತಂ ಹೃಷ್ಣಶ್ಚ ಭಾಷತೇ |
ನಾನ್ಮೃತಂ ವಕ್ಷ್ಯತೇ ವೀರೋ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 24 ||

ತತಃ ಸ ತು ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಜಗಾಮಾದಾಯ ತೌ ವೀರೌ ಹರಿರಾಜಾಯ ರಾಘವೌ || 25 ||

ಸ ತು ವಿಪುಲ ಯಶಾಃ ಕಪಿಪ್ರವೀರಃ
ಪವನಸುತಃ ಕೃತಕೃತ್ಯವತ್ಪ್ರಹೃಷ್ಣಃ |
ಗಿರಿವರಮುರುವಿಕ್ರಮಃ ಪ್ರಯಾತಃ
ಸ ಶುಭಮತಿಃ ಸಹ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭ್ಯಾಮ್ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಛಾಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಋಶ್ಯಮೂಕಾತ್ಮಾ ಹನುಮಾನ್ಗತ್ವಾ ತಂ ಮಲಯಂ ಗಿರಮ್ ।
ಆಚಚಕ್ಷೇ ತದಾ ವೀರೌ ಕಪಿರಾಜಾಯ ರಾಘವೌ ॥ ೧ ॥

ಅಯಂ ರಾಮೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸಮ್ರಾಪ್ತೋ ದೃಢವಿಕ್ರಮಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ರಾಮೋಽಯಂ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೨ ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ಕುಲೇ ಜಾತೋ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಧರ್ಮೇ ನಿಗದಿತಶ್ಚೈವ ಪಿತುರ್ನಿರ್ದೇಶಪಾಲಕಃ ॥ ೩ ॥

ತಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಸತೋಽರಣ್ಯೇ ನಿಯತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ರಕ್ಷಸಾಪಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಸ ತ್ವಾಂ ಶರಣಮಾಗತಃ ॥ ೪ ॥

ರಾಜಸೂಯಾಶ್ವಮೇಧೈಶ್ಚ ವಹ್ನಿರ್ಯೇನಾಭಿತರ್ಪಿತಃ ।
ದಕ್ಷಿಣಾಶ್ಚ ತಥೋತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಗಾವಃ ಶತಸಹಸ್ರಶಃ ॥ ೫ ॥

ತಪಸಾ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯೇನ ವಸುಧಾ ಯೇನ ಪಾಲಿತಾ ।
ಸ್ತ್ರೀಹೇತೋಸ್ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಽಯಂ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ ೬ ॥

ಭವತಾ ಸಖ್ಯಿಕಾಮೌ ತೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯಾರ್ಚಯಸ್ವೇಮೌ ಪೂಜನೀಯತಮಾವುಭೌ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನುಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ಹೃಷ್ಮಮಾನಸಃ ।
ಭಯಂ ಸ ರಾಘವಾದ್ಭೋರಂ ಪ್ರಜಹೌ ವಿಗತಜ್ವರಃ ॥ ೮ ॥

ಸ ಕೃತ್ವಾ ಮಾನುಷಂ ರೂಪಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪಃ ।
ದರ್ಶನೀಯತಮೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪ್ರೋವಾಚ ರಾಘವಮ್ ॥ ೯ ॥

ಭವಾನ್ಧರ್ಮವಿನೀತಶ್ಚ ವಿಕ್ರಾಂತಃ ಸರ್ವವತ್ಸಲಃ ।
ಆಖ್ಯಾತಾ ವಾಯುಪುತ್ರೇಣ ತತ್ತ್ವತೋ ಮೇ ಭವದ್ಗುಣಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ತನ್ಮಮೈವೈಷ ಸತ್ಕಾರೋ ಲಾಭಶೈವೋತ್ತಮಃ ಪ್ರಭೋ |
ಯತ್ತ್ವಮಿಚ್ಛಸಿ ಸೌಹಾರ್ದಂ ವಾನರೇಣ ಮಯಾ ಸಹ || 11 ||

ರೋಚತೇ ಯದಿ ವಾ ಸಖ್ಯಂ ಬಾಹುರೇಷ ಪ್ರಸಾರಿತಃ |
ಗೃಹ್ಯತಾಂ ಪಾಣಿನಾ ಪಾಣಿರ್ಮರ್ಯಾದಾ ವಧ್ಯತಾಂ ಧ್ರುವಾ || 12 ||

ಏತತ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಸುಭಾಷಿತಮ್ |
ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನಾ ಹಸ್ತಂ ಪೀಡಯಾಮಾಸ ಪಾಣಿನಾ |
ಹೃದ್ಯಂ ಸೌಹೃದಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ಪರ್ಯಷ್ಟಜತ ಪೀಡಿತಮ್ || 13 ||

ತತೋ ಹನೂಮಾನನ್ತ್ಯಜ್ಯ ಭಿಕ್ಷುರೂಪಮರಿಂದಮಃ |
ಕಾಷ್ಠಯೋಃ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣ ಜನಯಾಮಾಸ ಪಾವಕಮ್ || 14 ||

ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ತತೋ ವಹ್ನಿಂ ಪುಷ್ಪೈರಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಸತ್ಕೃತಮ್ |
ತಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ತು ಸುಪ್ರೀತೋ ನಿದಧೇ ಸುಸಮಾಹಿತಃ || 15 ||

ತತೋಽಗ್ನಿಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ತೌ ಚಕ್ರತುಶ್ಚ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಘವಶೈಷ್ಯವ ವಯಸ್ಯತ್ವಮುಪಾಗತೌ || 16 ||

ತತಃ ಸುಪ್ರೀತ ಮನಸೌ ತಾವುಭೌ ಹರಿರಾಘವೌ |
ಅನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿವೀಕ್ಷಂತಾ ನ ತೃಪ್ತಿಮುಪಜಗ್ಮತುಃ || 17 ||

ತತಃ ಸರ್ವಾರ್ಥವಿದ್ವಾಂಸಂ ರಾಮಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಾಹ ತೇಜಸ್ವೀ ವಾಕ್ಯಮೇಕಮನಾಸ್ತದಾ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಯಮಾಖ್ಯಾತಿ ಮೇ ರಾಮ ಸಚಿವೋ ಮನ್ತ್ರಿಸತ್ತಮಃ ।
ಹನುಮಾನ್ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ತ್ವಂ ನಿರ್ಜನಂ ವನಮಾಗತಃ ॥೧॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವಸತಶ್ಚ ವನೇ ತವ ।
ರಕ್ಷಸಾಪಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಮೈಥಿಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ॥೨॥

ತ್ವಯಾ ವಿಯುಕ್ತಾ ರುದತೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ಧೀಮತಾ ।
ಅನ್ತರಂ ಪ್ರೇಪ್ಸುನಾ ತೇನ ಹತ್ವಾ ಗೃಧ್ರಂ ಜಟಾಯುಷಮ್ ॥೩॥

ಭಾರ್ಯಾವಿಯೋಗಜಂ ದುಃಖಂ ನಚಿರಾತ್ತ್ವಂ ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ।
ಅಹಂ ತಾಮಾನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ನಷ್ಟಾಂ ವೇದಶ್ರುತಿಂ ಯಥಾ ॥೪॥

ರಸಾತಲೇ ವಾ ವರ್ತನ್ತೀಂ ವರ್ತನ್ತೀಂ ವಾ ನಭಸ್ತಲೇ ।
ಅಹಮಾನೀಯ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತವ ಭಾರ್ಯಾಮರಿನ್ದಮ ॥೫॥

ಇದಂ ತಥ್ಯಂ ಮಮ ವಚಸ್ತ್ವಮವೇಹಿ ಚ ರಾಘವ ।
ತ್ಯಜ ಶೋಕಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ತಾಂ ಕಾನ್ತಾಮಾನಯಾಮಿ ತೇ ॥೬॥

ಅನುಮಾನಾತ್ತು ಜಾನಾಮಿ ಮೈಥಿಲೀ ಸಾ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಹ್ರಿಯಮಾಣಾ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಕ್ಷಸಾ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಣಾ ॥೭॥

ಕ್ರೋಶಂತೀ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಚ ವಿಸ್ವರಮ್ ।
ಸ್ಫುರಂತೀ ರಾವಣಸ್ಯಾಙ್ಗೇ ಪನ್ನಗೇನ್ದ್ರವಧೂರ್ಯಥಾ ॥೮॥

ಆತ್ಮನಾ ಪಞ್ಚಮಂ ಮಾಂ ಹಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶೈಲತಟೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಉತ್ತರೀಯಂ ತಯಾ ತ್ಯಕ್ತಂ ಶುಭಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ॥೯॥

ತಾನ್ಯಸ್ಮಾಭಿಗೃಹೀತಾನಿ ನಿಹಿತಾನಿ ಚ ರಾಘವ ।
ಆನಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ತಾನಿ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥೧೦॥

ತಮಬ್ರವೀತ್ತತೋ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮ್ |
ಆನಯಸ್ವ ಸಖೇ ಶೀಘ್ರಂ ಕಿಮರ್ಥಂ ಪ್ರವಿಲಮ್ಬಸೇ || 11 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವಃ ಶೈಲಸ್ಯ ಗಹನಾಂ ಗುಹಾಮ್ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ತತಃ ಶೀಘ್ರಂ ರಾಘವಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ || 12 ||

ಉತ್ತರೀಯಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತು ಶುಭಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ |
ಇದಂ ಪಶ್ಯೇತಿ ರಾಮಾಯ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ || 13 ||

ತತೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತದ್ವಾಸಃ ಶುಭಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ |
ಅಭವದ್ಬಾಷ್ಪಸಂರುದ್ಧೋ ನೀಹಾರೇಣೇವ ಚಂದ್ರಮಾಃ || 14 ||

ಸೀತಾಸ್ನೇಹಪ್ರವೃತ್ತೇನ ಸ ತು ಬಾಷ್ಪೇಣ ದೂಷಿತಃ |
ಹಾ ಪ್ರಿಯೇತಿ ರುದನೈರ್ಧೈರ್ಯಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ನ್ಯಪತತ್ಕಿಂತ್ನೌ || 15 ||

ಹೃದಿ ಕೃತ್ವಾ ಸ ಬಹುಶಸ್ತಮಲಜ್ವಾರಮುತ್ತಮಮ್ |
ನಿಶಶ್ವಾಸ ಭೃಶಂ ಸರ್ಪೋರ್ ಬಿಲಸ್ಥ ಇವ ರೋಷಿತಃ || 16 ||

ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಶ್ರವೇಗಸ್ತು ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ |
ಪರಿದೇವಯಿತುಂ ದೀನಂ ರಾಮಃ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 17 ||

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸನ್ತ್ಯಕ್ತಂ ಹ್ರಿಯಮಾಣಯಾ |
ಉತ್ತರೀಯಮಿದಂ ಭೂಮೌ ಶರೀರಾದ್ಭೂಷಣಾನಿ ಚ || 18 ||

ಶಾದ್ವಲಿನ್ಯಾಂ ಧ್ರುವಂ ಭೂಮ್ಯಾಂ ಸೀತಯಾ ಹ್ರಿಯಮಾಣಯಾ |
ಉತ್ಸೃಷ್ಟಂ ಭೂಷಣಮಿದಂ ತಥಾರೂಪಂ ಹಿ ದೃಶ್ಯತೇ || 19 ||

ಬ್ರೂಹಿ ಸುಗ್ರೀವ ಕಂ ದೇಶಂ ಹ್ರಿಯಂತೀ ಲಕ್ಷಿತಾ ತ್ವಯಾ |
ರಕ್ಷಸಾ ರೌದ್ರರೂಪೇಣ ಮಮ ಪ್ರಾಣಸಮಾ ಪ್ರಿಯಾ || 20 ||

ಕ್ಷವಾ ವಸತಿ ತದ್ರಕ್ಷೋ ಮಹದ್ವ್ಯಾಸನದಂ ಮಮ |
ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಮಹಂ ಸರ್ವಾನ್ನಾಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 21 ||

ಹರತಾ ಮೈಥಿಲೀಂ ಯೇನ ಮಾಂ ಚ ರೋಷಯತಾ ಭೃಶಮ್ ।
ಆತ್ಮನೋ ಜೀವಿತಾನ್ತಾಯ ಮೃತ್ಯುರ್ದ್ವಾರಮಪಾವೃತಮ್ ॥ 22 ॥

ಮಮ ದಯಿತತಮಾ ಹೃತಾ ವನಾದ್-
ರಜನಿಚರೇಣ ವಿಮಥ್ಯ ಯೇನ ಸಾ ।
ಕಥಯ ಮಮ ರಿಪುಂ ತಮದ್ಯ ವೈ
ಪ್ರವಗಪತೇ ಯಮಸಂನಿಧಿಂ ನಯಾಮಿ ॥ 23 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ ಷಷ್ಠಃ
ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮೇಣಾತೇನ ವಾನರಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿವಾರ್ಕ್ಯಂ ಸಬಾಷ್ಪಂ ಬಾಷ್ಪಗದ್ಗದಃ ॥ ೧ ॥

ನ ಜಾನೇ ನಿಲಯಂ ತಸ್ಯ ಸರ್ವಥಾ ಪಾಪರಕ್ಷಸಃ ।
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ವಿಕ್ರಮಂ ವಾಪಿ ದೌಷ್ಕಲೇಯಸ್ಯ ವಾ ಕುಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸತ್ಯಂ ತು ಪ್ರತಿಜಾನಾಮಿ ತ್ಯಜ ಶೋಕಮರಿಂದಮ ।
ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ತಥಾ ಯತ್ನಂ ಯಥಾ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ॥ ೩ ॥

ರಾವಣಂ ಸಗಣಂ ಹತ್ವಾ ಪರಿತೋಷ್ಯಾತ್ಮಪೌರುಷಮ್ ।
ತಥಾಸ್ಮಿ ಕರ್ತಾ ನಚಿರಾದ್ಯಥಾ ಪ್ರೀತೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ॥ ೪ ॥

ಅಲಂ ವೈಕ್ಲವ್ಯಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ಧೈರ್ಯಮಾತ್ಮಗತಂ ಸ್ಮರ ।
ತ್ವದ್ವಿಧಾನಾಂ ನ ಸದೃಶಮೀದೃಶಂ ಬುದ್ಧಿಲಾಘವಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮಯಾಪಿ ವ್ಯಸನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಭಾರ್ಯಾ ಹರಣಜಂ ಮಹತ್ ।
ನ ಚಾಹಮೇವಂ ಶೋಚಾಮಿ ನ ಚ ಧೈರ್ಯಂ ಪರಿತ್ಯಜೇ ॥ ೬ ॥

ನಾಹಂ ತಾಮನುಶೋಚಾಮಿ ಪ್ರಾಕೃತೋ ವಾನರೋಽಪಿ ಸನ್ ।
ಮಹಾತ್ಮಾ ಚ ವಿನೀತಶ್ಚಾ ಕಿಂ ಪುನರ್ಧೃತಿಮಾನ್ಭವಾನ್ ॥ ೭ ॥

ಬಾಷ್ಪಮಾಪತಿತಂ ಧೈರ್ಯಾನ್ನಿಗ್ರಹೀತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ ।
ಮರ್ಯಾದಾಂ ಸತ್ತ್ವಯುಕ್ತಾನಾಂ ಧೃತಿಂ ನೋತ್ಸ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೮ ॥

ವ್ಯಸನೇ ವಾರ್ಧ ಕೃಚ್ಛ್ರೇ ವಾ ಭಯೇ ವಾ ಜೀವಿತಾನ್ತಗೇ ।
ವಿಮೃಶನೈಷ್ಯ ಸ್ವಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಧೃತಿಮಾನ್ನಾವಸೀದತಿ ॥ ೯ ॥

ಬಾಲಿಶಸ್ತು ನರೋ ನಿತ್ಯಂ ವೈಕ್ಲವ್ಯಂ ಯೋಽನುವರ್ತತೇ ।
ಸ ಮಜ್ಜತ್ಯವಶಃ ಶೋಕೇ ಭಾರಾಕ್ರಾಂತೇವ ನೌರ್ಜಲೇ ॥ ೧೦ ॥

ಏಷೋಽಂಜಾಲಿರ್ಮಯಾ ಬದ್ಧಃ ಪ್ರಣಯಾತ್ವಾಂ ಪ್ರಸಾದಯೇ ।
ಪೌರುಷಂ ಶ್ರಯ ಶೋಕಸ್ಯ ನಾನ್ತರಂ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 11 ॥

ಯೇ ಶೋಕಮನುವರ್ತಂತೇ ನ ತೇಷಾಂ ವಿದ್ಯತೇ ಸುಖಮ್ ।
ತೇಜಶ್ಚ ಕ್ಷೀಯತೇ ತೇಷಾಂ ನ ತ್ವಂ ಶೋಚಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 12 ॥

ಹಿತಂ ವಯಸ್ಯ ಭಾವೇನ ಬ್ರೂಹಿ ನೋಪದಿಶಾಮಿ ತೇ ।
ವಯಸ್ಯತಾಂ ಪೂಜಯಂತೇ ನ ತ್ವಂ ಶೋಚಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 13 ॥

ಮಧುರಂ ಸಾನ್ವಿತಸ್ತೇನ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸ ರಾಘವಃ ।
ಮುಖಮಶ್ರುಪರಿಕ್ಷಿನ್ನಂ ವಸ್ತ್ರಾಂತೇನ ಪ್ರಮಾರ್ಜಯತ್ ॥ 14 ॥

ಪ್ರಕೃತಿಷ್ಠಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸುಗ್ರೀವವಚನಾತ್ಪ್ರಭುಃ ।
ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 15 ॥

ಕರ್ತವ್ಯಂ ಯದ್ವಯಸ್ಯೇನ ಸ್ನಿಗ್ಧೇನ ಚ ಹಿತೇನ ಚ ।
ಅನುರೂಪಂ ಚ ಯುಕ್ತಂ ಚ ಕೃತಂ ಸುಗ್ರೀವ ತತ್ತ್ವಯಾ ॥ 16 ॥

ಏಷ ಚ ಪ್ರಕೃತಿಷ್ಠೋಽಹಮನುನೀತಸ್ತ್ವಯಾ ಸಖೇ ।
ದುರ್ಲಭೋ ಹೀದೃಶೋ ಬನ್ಧುರಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ವಿಶೇಷತಃ ॥ 17 ॥

ಕಿಂ ತು ಯತ್ನಸ್ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯೋ ಮೈಥಿಲ್ಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣೇ ।
ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಚ ರೌದ್ರಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ॥ 18 ॥

ಮಯಾ ಚ ಯದನುಷ್ಠೇಯಂ ವಿಸ್ತೃಬ್ಧೇನ ತದುಚ್ಯತಾಮ್ ।
ವರ್ಷಾಸ್ವಿವ ಚ ಸುಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸರ್ವಂ ಸಮ್ಪದ್ಯತೇ ತವ ॥ 19 ॥

ಮಯಾ ಚ ಯದಿದಂ ವಾಕ್ಯಮಭಿಮಾನಾತ್ಸಮೀರಿತಮ್ ।
ತತ್ತ್ವಯಾ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲ ತತ್ತ್ವಮಿತ್ಯುಪಧಾರ್ಯತಾಮ್ ॥ 20 ॥

ಅನ್ಯತಂ ನೋಕ್ತಪೂರ್ವಂ ಮೇ ನ ಚ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕದಾಚನ ।
ಏತತ್ತೇ ಪ್ರತಿಜಾನಾಮಿ ಸತ್ಯೇನೈವ ಶಪಾಮಿ ತೇ ॥ 21 ॥

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೈಃ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ ।
ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಂ ವಿಶೇಷತಃ ॥ 22 ॥

ಮಹಾನುಭಾವಸ್ಯ ವಚೋ ನಿಶಮ್ಯ
ಹರಿರ್ನರಾಣಾಮೃಷಭಸ್ಯ ತಸ್ಯ ।
ಕೃತಂ ಸ ಮೇನೇ ಹರಿವೀರ ಮುಖ್ಯಃ
ತದಾ ಸ್ವಕಾರ್ಯಂ ಹೃದಯೇನ ವಿದ್ವಾನ್ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪರಿತುಷ್ಟಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವಸ್ತೇನ ವಾಕೈನ ವಾನರಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಗ್ರಜಂ ರಾಮಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಸರ್ವಥಾಹಮನುಗ್ರಾಹ್ಯೋ ದೇವತಾನಾಮಸಂಶಯಃ ।
ಉಪಪನ್ನಗುಣೋಪೇತಃ ಸಖಾ ಯಸ್ಯ ಭವಾನ್ಮಮ ॥ ೨ ॥

ಶಕ್ಯಂ ಖಿಲು ಭವೇದ್ರಾಮ ಸಹಾಯೇನ ತ್ವಯಾನಘ ।
ಸುರರಾಜ್ಯಮಪಿ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ಸ್ವರಾಜ್ಯಂ ಕಿಂ ಪುನಃ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩ ॥

ಸೋಽಹಂ ಸಭಾಜ್ಯೋ ಬನ್ಧುನಾಂ ಸುಹೃದಾಂ ಚೈವ ರಾಘವ ।
ಯಸ್ಯಾಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕಂ ಮಿತ್ರಂ ಲಬ್ಧಂ ರಾಘವವಂಶಜಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅಹಮಪ್ಯನುರೂಪಸ್ತೇ ವಯಸ್ಯೋ ಜ್ಞಾಸ್ಯಸೇ ಶನೈಃ ।
ನ ತು ವಕ್ತುಂ ಸಮರ್ಥೋಽಹಂ ಸ್ವಯಮಾತ್ಮಗತಾನುಗ್ರಾಹಿನ್ ॥ ೫ ॥

ಮಹಾತ್ಮನಾಂ ತು ಭೂಯಿಷ್ಯಂ ತ್ವದ್ವಿಧಾನಾಂ ಕೃತಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ನಿಶ್ಚಲಾ ಭವತಿ ಪ್ರೀತಿರ್ಧೈರ್ಯಮಾತ್ಮವತಾಮಿವ ॥ ೬ ॥

ರಜತಂ ವಾ ಸುವರ್ಣಂ ವಾ ವಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಾಭರಣಾನಿ ವಾ ।
ಅವಿಭಕ್ತಾನಿ ಸಾಧೂನಾಮವಗಚ್ಛಂತಿ ಸಾಧವಃ ॥ ೭ ॥

ಆಢ್ಯೋ ವಾಪಿ ದರಿದ್ರೋ ವಾ ದುಃಖಿತಃ ಸುಖಿತೋಽಪಿ ವಾ ।
ನಿದೋಽಪಿ ವಾ ಸದೋಽಪಿ ವಾ ವಯಸ್ಯಃ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ॥ ೮ ॥

ಧನತ್ಯಾಗಃ ಸುಖತ್ಯಾಗೋ ದೇಹತ್ಯಾಗೋಽಪಿ ವಾ ಪುನಃ ।
ವಯಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ಸ್ನೇಹಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಥಾವಿಧಮ್ ॥ ೯ ॥

ತತ್ತಥೇತ್ಯಬ್ರವೀದ್ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯ ವಾಸವಸ್ಯೇವ ಧೀಮತಃ ॥ ೧೦ ॥

ತತೋ ರಾಮಂ ಸ್ಥಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸರ್ವತಶ್ಚಕ್ಷುರ್ವನೇ ಲೋಲಮಪಾತಯತ್ ॥ 11 ॥

ಸ ದದರ್ಶ ತತಃ ಸಾಲಮವಿದೂರೇ ಹರೀಶ್ವರಃ ।
ಸುಪುಷ್ಪಮೀಷತ್ಪತ್ರಾಢ್ಯಂ ಭ್ರಮರೈರುಪಶೋಭಿತಮ್ ॥ 12 ॥

ತಸ್ಯೈಕಾಂ ಪರ್ಣಬಹುಲಾಂ ಭಜಾಕ್ಷ್ಣ ಶಾಖಾಂ ಸುಪುಷ್ಪಿತಾಮ್ ।
ಸಾಲಸ್ಯಾಸ್ತೀರ್ಯ ಸುಗ್ರೀವೋ ನಿಷಸಾದ ಸರಾಘವಃ ॥ 13 ॥

ತಾವಾಸೀನೌ ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮಾನಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಸಾಲಶಾಖಾಂ ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ವಿನೀತಮುಪವೇಶಯತ್ ॥ 14 ॥

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಃ ಸುಗ್ರೀವಃ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಂ ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ ।
ಉವಾಚ ಪ್ರಣಯಾದ್ರಾಮಂ ಹರ್ಷವ್ಯಾಕುಲಿತಾಕ್ಷರಮ್ ॥ 15 ॥

ಅಹಂ ವಿನಿಕೃತೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಚರಾಮ್ಯೇಷ ಭಯಾದ್ವಿತಃ ।
ಋಶ್ಯಮೂಕಂ ಗಿರಿವರಂ ಹೃತಭಾರ್ಯಃ ಸುದುಃಖಿತಃ ॥ 16 ॥

ಸೋಽಹಂ ತ್ರಸ್ತೋ ಭಯೇ ಮಗ್ನೋ ವಸಾಮ್ಯದ್ಭ್ರಾನ್ತಚೇತನಃ ।
ವಾಲಿನಾ ನಿಕೃತೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಕೃತವೈರಶ್ಚ ರಾಘವ ॥ 17 ॥

ವಾಲಿನೋ ಮೇ ಭಯಾರ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಲೋಕಾಭಯಜ್ಞರ ।
ಮಮಾಪಿ ತ್ವಮನಾಥಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 18 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ತೇಜಸ್ವೀ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ ॥ 19 ॥

ಉಪಕಾರಫಲಂ ಮಿತ್ರಮಪಕಾರೋಽರಿಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ಅದೈವ ತಂ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ತವ ಭಾರ್ಯಾಪಹಾರಿಣಮ್ ॥ 20 ॥

ಇಮೇ ಹಿ ಮೇ ಮಹಾವೇಗಾಃ ಪತ್ರಿಣಸ್ತಿಗ್ಮತೇಜಸಃ ।
ಕಾರ್ತಿಕೇಯವನೋದ್ಭೂತಾಃ ಶರಾ ಹೇಮವಿಭೂಷಿತಾಃ ॥ 21 ॥

ಕಚ್ಚಪತ್ರಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನಾ ಮಹೇಂದ್ರಾಶನಿಸಂನಿಭಾಃ ।
ಸುಪರ್ವಾಣಃ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರಾ ಸರೋಷಾ ಭುಜಗಾ ಇವ ॥ 22 ॥

ಭ್ರಾತೃಸಂಜ್ಞಮಮಿತ್ರಂ ತೇ ವಾಲಿನಂ ಕೃತಕಿಲ್ಬಿಷಮ್ ।
ಶರೈರ್ವಿನಿಹತಂ ಪಶ್ಯ ವಿಕೀರ್ಣಮಿವ ಪರ್ವತಮ್ ॥ 23 ॥

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಹಿನೀಪತಿಃ ।
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 24 ॥

ರಾಮಶೋಕಾಭಿಭೂತೋಽಹಂ ಶೋಕಾರ್ತಾನಾಂ ಭವಾನ್ಗತಿಃ ।
ವಯಸ್ಯ ಇತಿ ಕೃತ್ವಾ ಹಿ ತ್ವಯ್ಯಹಂ ಪರಿದೇವಯೇ ॥ 25 ॥

ತ್ವಂ ಹಿ ಪಾಣಿಪ್ರದಾನೇನ ವಯಸ್ಯೋ ಸೋಽಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕಃ ।
ಕೃತಃ ಪ್ರಾಣೈರ್ಬಹುಮತಃ ಸತ್ಯೇನಾಪಿ ಶಪಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 26 ॥

ವಯಸ್ಯ ಇತಿ ಕೃತ್ವಾ ಚ ವಿಸ್ತಬ್ಧಂ ಪ್ರವದಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ದುಃಖಮನ್ತರ್ಗತಂ ಯನ್ಮೇ ಮನೋ ದಹತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ॥ 27 ॥

ಏತಾವದುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಬಾಷ್ಪದೂಷಿತಲೋಚನಃ ।
ಬಾಷ್ಪೋಪಹತಯಾ ವಾಚಾ ನೋಚ್ಚಿಷ್ಯಃ ಶಕ್ನೋತಿ ಭಾಷಿತುಮ್ ॥ 28 ॥

ಬಾಷ್ಪವೇಗಂ ತು ಸಹಸಾ ನದೀವೇಗಮಿವಾಗತಮ್ ।
ಧಾರಯಾಮಾಸ ಧೈರ್ಯೇಣ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮಸಂನಿಧೌ ॥ 29 ॥

ಸಂನಿಗೃಹ್ಯ ತು ತಂ ಬಾಷ್ಪಂ ಪ್ರಮೃಜ್ಯ ನಯನೇ ಶುಭೇ ।
ವಿನಿಶ್ವಸ್ಯ ಚ ತೇಜಸ್ವೀ ರಾಘವಂ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ ॥ 30 ॥

ಪುರಾಹಂ ವಲಿನಾ ರಾಮ ರಾಜ್ಯಾತ್ಸದವರೋಪಿತಃ ।
ಪರುಷಾಣಿ ಚ ಸಂಶ್ರವ್ಯ ನಿಧೂತೋಽಸ್ಮಿ ಬಲೀಯಸಾ ॥ 31 ॥

ಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಚ ಮೇ ತೇನ ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಗರೀಯಸೀ ।
ಸುಹೃದಶ್ಚ ಮದೀಯಾ ಯೇ ಸಂಯತಾ ಬನ್ಧನೇಷು ತೇ ॥ 32 ॥

ಯತ್ನವಾಂಶ್ಚ ಸುದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಮದ್ವಿನಾಶಾಯ ರಾಘವ ।
ಬಹುಶಸ್ತ್ರತ್ರಯುಕ್ತಾಶ್ಚ ವಾನರಾ ನಿಹತಾ ಮಯಾ ॥ 33 ॥

ಶಙ್ಕಯಾ ತ್ವೇತಯಾ ಚಾಹಂ ದೃಷ್ಟಾಷ್ಟ ತ್ವಾಮಪಿ ರಾಘವ ।
ನೋಪಸರ್ಪಾಮ್ಯಹಂ ಭೀತೋ ಭಯೇ ಸರ್ವೇ ಹಿ ಬಿಭೃತಿ ॥ 34 ॥

ಕೇವಲಂ ಹಿ ಸಹಾಯಾ ಮೇ ಹನುಮತ್ಪ್ರಮುಖಾಸ್ತ್ವಿಮೇ ।
ಅತೋಽಹಂ ಧಾರಯಾಮ್ಯದ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಕ್ರಚ್ಛ್ರ ಗತೋಽಪಿ ಸನ್ ॥ 35 ॥

ಏತೇ ಹಿ ಕಪಯಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಾ ಮಾಂ ರಕ್ಷಂತಿ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಸಹ ಗಚ್ಛಂತಿ ಗನ್ತವ್ಯೇ ನಿತ್ಯಂ ತಿಷಂತಿ ಚ ಸ್ಥಿತೇ ॥ 36 ॥

ಸಜ್ಜೇಪಸ್ತೇಷು ಮೇ ರಾಮ ಕಿಮುಕ್ತಾಃ ವಿಸ್ತರಂ ಹಿ ತೇ ।
ಸ ಮೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ರಿಪುಭ್ರಾತಾ ವಾಲೀ ವಿಶ್ರುತಪೌರುಷಃ ॥ 37 ॥

ತದ್ವಿನಾಶಾದ್ಧಿ ಮೇ ದುಃಖಂ ಪ್ರನಷ್ಟಂ ಸ್ಯಾದನನ್ತರಮ್ ।
ಸುಖಂ ಮೇ ಜೀವಿತಂ ಚೈವ ತದ್ವಿನಾಶನಿಬನ್ಧನಮ್ ॥ 38 ॥

ಏಷ ಮೇ ರಾಮ ಶೋಕಾಂತಃ ಶೋಕಾರ್ತೇನ ನಿವೇದಿತಃ ।
ದುಃಖಿತೋಽದುಃಖಿತೋ ವಾಪಿ ಸಮ್ಯುರ್ನಿತ್ಯಂ ಸಖಾ ಗತಿಃ ॥ 39 ॥

ಶ್ರುತೇಷ್ಯತಚ್ಚ ವಚೋ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಕಿಂನಿಮಿತ್ತಮಭೂದೇವ್ಯರಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ 40 ॥

ಸುಖಂ ಹಿ ಕಾರಣಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವೈರಸ್ಯ ತವ ವಾನರ ।
ಆನನ್ತರ್ಯಂ ವಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ಸಮ್ಪ್ರಧಾರ್ಯ ಬಲಾಬಲಮ್ ॥ 41 ॥

ಬಲವಾನ್ದಿ ಮಮಾಮರ್ಷಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವಾಮವಮಾನಿತಮ್ ।
ವರ್ಧತೇ ಹೃದಯೋತ್ಕಮ್ಪೀ ಪ್ರಾವೃಡ್ವೇಗ ಇವಾಮ್ಭಸಃ ॥ 42 ॥

ಹೃಷ್ಣುಃ ಕಥಯ ವಿಸ್ತರೋ ಯಾವದಾರೋಪ್ಯತೇ ಧನುಃ ।
ಸೃಷ್ಟಶ್ಚ ಹಿ ಮಯಾ ಬಾಣೋ ನಿರಸ್ತಶ್ಚ ರಿಪುಸ್ತವ ॥ 43 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹ ವಾನರೈಃ ॥ 44 ॥

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜೇ ।
ವೈರಸ್ಯ ಕಾರಣಂ ತತ್ತ್ವಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 45 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ವಾಲೀ ನಾಮ ಮಮ ಭ್ರಾತಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಶತ್ರುನಿಷೂದನಃ ।
ಪಿತುರ್ಬಹುಮತೋ ನಿತ್ಯಂ ಮಮ ಚಾಪಿ ತಥಾ ಪುರಾ ॥₁॥

ಪಿತರ್ಯುಪರತೇಽಸ್ಮಾಕಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಽಯಮಿತಿ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ।
ಕಪೀನಾಮೀಶ್ವರೋ ರಾಜ್ಯೇ ಕೃತಃ ಪರಮಸಮ್ಮತಃ ॥₂॥

ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸತಸ್ತಸ್ಯ ಪಿತೃಪೃತಾಮಹಂ ಮಹತ್ ।
ಅಹಂ ಸರ್ವೇಷು ಕಾಲೇಷು ಪ್ರಣತಃ ಪ್ರೇಷ್ಯವತ್ಸ್ಥಿತಃ ॥₃॥

ಮಾಯಾವೀ ನಾಮ ತೇಜಸ್ವೀ ಪೂರ್ವಜೋ ದುನ್ದುಭೇಃ ಸುತಃ ।
ತೇನ ತಸ್ಯ ಮಹದ್ವೈರಂ ಸ್ತ್ರೀಕೃತಂ ವಿಶ್ರುತಂ ಪುರಾ ॥₄॥

ಸ ತು ಸುಪ್ತೇ ಜನೇ ರಾತ್ರೌ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾನ್ಧಾವಾರಮಾಗತಃ ।
ನರ್ದತಿ ಸ್ಮ ಸುಸಂರಬೋಧೇ ವಾಲಿನಂ ಚಾಹ್ವಯದ್ರಣೇ ॥₅॥

ಪ್ರಸುಪ್ತಸ್ತು ಮಮ ಭ್ರಾತಾ ನರ್ದಿತಂ ಭೈರವಸ್ವನಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ನ ಮಮೃಷೇ ವಾಲೀ ನಿಷ್ಪಪಾತ ಜವಾತ್ತದಾ ॥₆॥

ಸ ತು ವೈ ನಿಸ್ಸೃತಃ ಕ್ರೋಧಾತ್ತಂ ಹಂತುಮಸುರೋತ್ತಮಮ್ ।
ವಾರ್ಯಮಾಣಸ್ತತಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ಮಯಾ ಚ ಪ್ರಣತಾತ್ಮನಾ ॥₇॥

ಸ ತು ನಿರ್ಧೂಯ ಸರ್ವಾನ್ನೋ ನಿರ್ಜಗಾಮ ಮಹಾಬಲಃ ।
ತತೋಽಹಮಪಿ ಸೌಹಾರ್ದಾನ್ನಿಃಸೃತೋ ವಾಲಿನಾ ಸಹ ॥₈॥

ಸ ತು ಮೇ ಭ್ರಾತರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಂ ಚ ದೂರಾದವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಅಸುರೋ ಜಾತಸನ್ತ್ರಾಸಃ ಪ್ರದುದ್ರಾವ ತದಾ ಭೈಶಮ್ ॥₉॥

ತಸ್ಮಿನ್ದ್ರವತಿ ಸನ್ತ್ರಸ್ತೇ ಹ್ಯಾವಾಂ ದ್ರುತತರಂ ಗತೌ ।
ಪ್ರಕಾಶೋಽಪಿ ಕೃತೋ ಮಾರ್ಗಶ್ಚನ್ದ್ರೇಣೋದ್ಗಚ್ಛತಾ ತದಾ ॥₁₀॥

ಸ ತೃಣೈರಾವೃತಂ ದುರ್ಗಂ ಧರಣ್ಯಾ ವಿವರಂ ಮಹತ್ |
ಪ್ರವಿವೇಶಾಸುರೋ ವೇಗಾದಾವಾಮಾಸಾದ್ಯ ವಿಷ್ಣಿತೌ || 11 ||

ತಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ರಿಪುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಿಲಂ ರೋಷವಶಂ ಗತಃ |
ಮಾಮುವಾಚ ತದಾ ವಾಲೀ ವಚನಂ ಕ್ಷುಭಿತೇಂದ್ರಿಯಃ || 12 ||

ಇಹ ತ್ವಂ ತಿಷ್ಠ ಸುಗ್ರೀವ ಬಿಲದ್ವಾರಿ ಸಮಾಹಿತಃ |
ಯಾವದತ್ರ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಹಂ ನಿಹನ್ಮಿ ಸಮರೇ ರಿಪುಮ್ || 13 ||

ಮಯಾ ತ್ವೇತದ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಾಚಿತಃ ಸ ಪರಂತಪ |
ಶಾಪಯಿತ್ವಾ ಚ ಮಾಂ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಬಿಲಂ ತದಾ || 14 ||

ತಸ್ಯ ಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ಯ ಬಿಲಂ ಸಾಗ್ರಃ ಸಂವತ್ಸರೋ ಗತಃ |
ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಚ ಮಮ ದ್ವಾರಿ ಸ ಕಾಲೋ ವ್ಯತ್ಯವರ್ತತ || 15 ||

ಅಹಂ ತು ನಷ್ಟಂ ತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸ್ನೇಹಾದಾಗತಸಮ್ಭ್ರಮಃ |
ಭ್ರಾತರಂ ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪಾಪಶಙ್ಕಿ ಚ ಮೇ ಮನಃ || 16 ||

ಅಥ ದೀರ್ಘಸ್ಯ ಕಾಲಸ್ಯ ಬಿಲಾತ್ತಸ್ಮಾದ್ವಿನಿಸ್ಸೃತಮ್ |
ಸಫೇನಂ ರುಧಿರಂ ರಕ್ತಮಹಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುದುಃಖಿತಃ || 17 ||

ನರ್ದತಾಮಸುರಾಣಾಂ ಚ ಧ್ವನಿರ್ಮೇ ಶ್ರೋತ್ರಮಾಗತಃ |
ನಿರಸ್ತಸ್ಯ ಚ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮೇ ಕ್ರೋಶತೋ ನಿಃಸ್ವನೋ ಗುರೋಃ || 18 ||

ಅಹಂ ತ್ವವಗತೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಚಿಹ್ನೈಸ್ತೈರ್ಭ್ರಾತರಂ ಹತಮ್ |
ಪಿಥಾಯ ಚ ಬಿಲದ್ವಾರಂ ಶಿಲಯಾ ಗಿರಿಮಾತ್ರಯಾ |
ಶೋಕಾರ್ತಶೋಚದಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಮಾಗತಃ ಸಖೇ || 19 ||

ಗೂಹಮಾನಸ್ಯ ಮೇ ತತ್ತ್ವಂ ಯತ್ನತೋ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಶ್ರುತಮ್ |
ತತೋಽಹಂ ತೈಃ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಸಮೇತ್ಯರಭಿಷೇಚಿತಃ || 20 ||

ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸತಸ್ತಸ್ಯ ನ್ಯಾಯತೋ ಮಮ ರಾಘವ |
ಆಜಗಾಮ ರಿಪುಂ ಹತ್ವಾ ವಾಲೀ ತಮಸುರೋತ್ತಮಮ್ || 21 ||

ಅಭಿಷಿಕ್ತಂ ತು ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ರೋಧಾತ್ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ |
ಮದೀಯಾನ್ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ಬದ್ಧಾಃ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 22 ||

ನಿಗ್ರಹೇಽಪಿ ಸಮರ್ಥಸ್ಯ ತಂ ಪಾಪಂ ಪ್ರತಿ ರಾಘವ |
ನ ಪ್ರಾವರ್ತತ ಮೇ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಾತೃಗೌರವಯನ್ತ್ರಿತಾ || 23 ||

ಮಾನಯಂಸ್ತಂ ಮಹಾತ್ಮನಂ ಯಥಾವಚ್ಚಾಭ್ಯವಾದಯಮ್ |
ಉಕ್ತಾಶ್ಚ ನಾಶಿಷಸ್ತೇನ ಸನ್ತುಷ್ಟೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ ನವಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟಂ ಸಂರಬ್ಧಂ ತಮುಪಾಗತಮ್ ।
ಅಹಂ ಪ್ರಸಾದಯಾಂ ಚಕ್ರೇ ಭ್ರಾತರಂ ಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ ॥೧॥

ದಿಷ್ಟಾಪ್ಯಸಿ ಕುಶಲೀ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ನಿಹತಶ್ಚ ತ್ವಯಾ ರಿಪುಃ ।
ಅನಾಥಸ್ಯ ಹಿ ಮೇ ನಾಥಸ್ತ್ವಮೇಕೋಽನಾಥನಂದನಃ ॥೨॥

ಇದಂ ಬಹುಶಲಾಕಂ ತೇ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಮಿವೋದಿತಮ್ ।
ಭತ್ರಂ ಸವಾಲವ್ಯಜನಂ ಪ್ರತೀಚ್ಛಸ್ಯ ಮಯೋದ್ಯತಮ್ ॥೩॥

ತ್ವಮೇವ ರಾಜಾ ಮಾನಾರ್ಹಃ ಸದಾ ಚಾಹಂ ಯಥಾಪುರಾ ।
ನ್ಯಾಸಭೂತಮಿದಂ ರಾಜ್ಯಂ ತವ ನಿಯಾತಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥೪॥

ಮಾ ಚ ರೋಷಂ ಕೃಥಾಃ ಸೌಮ್ಯ ಮಯಿ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣ ।
ಯಾಚೇ ತ್ವಾಂ ಶಿರಸಾ ರಾಜನ್ಮಯಾ ಬದ್ಧೋಽಯಮಿಜ್ಜಾಲಿಃ ॥೫॥

ಬಲಾದಸ್ಮಿ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಪುರವಾಸಿಭಿಃ ।
ರಾಜಭಾವೇ ನಿಯುಕ್ತೋಽಹಂ ಶೂನ್ಯದೇಶಜಿಗೀಷಯಾ ॥೬॥

ಸ್ನಿಗ್ಧಮೇವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಮಾಂ ಸ ತು ನಿರ್ಭತ್ಸ್ಯ ವಾನರಃ ।
ಧಿಕ್ತ್ವಾಮಿತಿ ಚ ಮಾಮುಕ್ತ್ವಾ ಬಹು ತತ್ತದುವಾಚ ಹ ॥೭॥

ಪ್ರಕೃತೀಶ್ಚ ಸಮಾನೀಯ ಮನ್ತ್ರಿಣಶ್ಚೈವ ಸಮ್ಮತಾನ್ ।
ಮಾಮಾಹ ಸುಹೃದಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಾಕ್ಯಂ ಪರಮಗರ್ಹಿತಮ್ ॥೮॥

ವಿದಿತಂ ವೋ ಯಥಾ ರಾತ್ರೌ ಮಾಯಾವೀ ಸ ಮಹಾಸುರಃ ।
ಮಾಂ ಸಮಾಹ್ವಯತ ಕ್ರೂರೋ ಯುದ್ಧಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಸುದುರ್ಮತಿಃ ॥೯॥

ತಸ್ಯ ತದ್ಗರ್ಜಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿಸ್ಸೃತೋಽಹಂ ನೃಪಾಲಯಾತ್ ।
ಅನುಯಾತಶ್ಚ ಮಾಂ ತೂರ್ಣಮಯಂ ಭ್ರಾತಾ ಸುದಾರುಣಃ ॥೧೦॥

ಸ ತು ದೃಷ್ಟೈಷ್ಯವ ಮಾಂ ರಾತ್ರೌ ಸದ್ವಿತ್ತೀಯಂ ಮಹಾಬಲಃ |
ಪ್ರಾದ್ರವದ್ಭಯಸನ್ತ್ರಸ್ತೋ ವೀಕ್ಷ್ಯಾವಾಂ ತಮನುದ್ರುತೌ |
ಅನುದ್ರುತಸ್ತು ವೇಗೇನ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಬಿಲಮ್ || 11 ||

ತಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ವಿದಿತಾಂ ತು ಸುಘೋರಂ ಸುಮಹದ್ಬಿಲಮ್ |
ಅಯಮುಕ್ತೋಽಥ ಮೇ ಭ್ರಾತಾ ಮಯಾ ತು ಕ್ರೂರದರ್ಶನಃ || 12 ||

ಅಹತಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಮೇ ಶಕ್ತಿಃ ಪ್ರತಿಗನ್ತುಮಿತಃ ಪುರೀಮ್ |
ಬಿಲದ್ವಾರಿ ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯ ತ್ವಂ ಯಾವದೇನಂ ನಿಹನ್ಮ್ಯಹಮ್ || 13 ||

ಸ್ಥಿತೋಽಯಮಿತಿ ಮತ್ತ್ವಾ ತು ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಹಂ ದುರಾಸದಮ್ |
ತಂ ಚ ಮೇ ಮಾರ್ಗಮಾಣಸ್ಯ ಗತಃ ಸಂವತ್ಸರಸ್ತದಾ || 14 ||

ಸ ತು ದೃಷ್ಟೋ ಮಯಾ ಶತ್ರುರನಿವೇದಾದ್ಭಯಾವಹಃ |
ನಿಹತಶ್ಚ ಮಯಾ ತತ್ರ ಸೋಽಸುರೋ ಬನ್ದುಭಿಃ ಸಹ || 15 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರವೃತ್ತೇನ ರುಧಿರೌಘೇಣ ತದ್ಬಿಲಮ್ |
ಪೂರ್ಣಮಾಸೀದ್ಧುರಾಕ್ರಾಮಂ ಸ್ತನತಸ್ತಸ್ಯ ಭೂತಲೇ || 16 ||

ಸೂದಯಿತಾಂ ತು ತಂ ಶತ್ರುಂ ವಿಕ್ರಾಂತಂ ದುನ್ದುಭೇಃ ಸುತಮ್ |
ನಿಷ್ಕ್ರಮನ್ನೇವ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಬಿಲಸ್ಯ ಪಿಹಿತಂ ಮುಖಮ್ || 17 ||

ವಿಕ್ರೋಶಮಾನಸ್ಯ ತು ಮೇ ಸುಗ್ರೀವೇತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಯದಾ ಪ್ರತಿವಚೋ ನಾಸ್ತಿ ತತೋಽಹಂ ಭೃಶದುಃಖಿತಃ || 18 ||

ಪಾದಪ್ರಹಾರೈಸ್ತು ಮಯಾ ಬಹುಶಸ್ತದ್ವಿದಾರಿತಮ್ |
ತತೋಽಹಂ ತೇನ ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಯಥಾ ಪುನರುಪಾಗತಃ || 19 ||

ತತ್ರಾನೇನಾಸ್ಮಿ ಸಂರುದ್ಧೋ ರಾಜ್ಯಂ ಮಾರ್ಗಯತಾತ್ಮನಃ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ನೃಶಂಸೇನ ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ ಭ್ರಾತೃಸೌಹೃದಮ್ || 20 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಮಾಂ ತತ್ರ ವಸ್ತ್ರೇಣೈಕೇನ ವಾನರಃ |
ತದಾ ನಿರ್ವಾಸಯಾಮಾಸ ವಾಲೀ ವಿಗತಸಾಧ್ವಸಃ || 21 ||

ತೇನಾಹಮಪವಿದ್ಧಶ್ಚ ಹೃತದಾರಶ್ಚ ರಾಘವ |
ತದ್ಭಯಾಚ್ಚ ಮಹೀಕೃತ್ಸ್ಯಾ ಕ್ರಾಂತೇಯಂ ಸವನಾರ್ಣವಾ || 22 ||

ಋಶ್ಯಮೂಕಂ ಗಿರಿವರಂ ಭಾರ್ಯಾಹರಣದುಃಖಿತಃ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ದುರಾಧರ್ಷಂ ವಾಲಿನಃ ಕಾರಣಾನ್ತರೇ || 23 ||

ಏತತ್ತೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂ ವೈರಾನುಕಥನಂ ಮಹತ್ |
ಅನಾಗಸಾ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ವ್ಯಸನಂ ಪಶ್ಯ ರಾಘವ || 24 ||

ವಾಲಿನಸ್ತು ಭಯಾರ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಲೋಕಾಭಯಜ್ಞರ |
ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಮೇ ವೀರ ಪ್ರಸಾದಂ ತಸ್ಯ ನಿಗ್ರಹಾತ್ || 25 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸ ತೇಜಸ್ವೀ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ |
ವಚನಂ ವಕ್ತುಮಾರೇಭೇ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ || 26 ||

ಅಮೋಘಾಃ ಸೂರ್ಯಸಂಜ್ಞಾಶಾ ಮಮೇಮೇ ನಿಶಿತಾಃ ಶರಾಃ |
ತಸ್ಮಿನ್ನಾವಲಿನಿ ದುರ್ವೃತ್ತೇ ಪತಿಷ್ಯಂತಿ ರುಷಾನ್ವಿತಾಃ || 27 ||

ಯಾವತ್ತಂ ನ ಹಿ ಪಶ್ಯೇಯಂ ತವ ಭಾರ್ಯಾಪಹಾರಿಣಮ್ |
ತಾವತ್ಸ ಜೀವೇತ್ವಾಪಾತ್ಮಾ ವಾಲೀ ಚಾರಿತ್ರದೂಷಕಃ || 28 ||

ಆತ್ಮಾನುಮಾನಾತ್ಪಶ್ಯಾಮಿ ಮಗ್ನಂ ತ್ವಾಂ ಶೋಕಸಾಗರೇ |
ತ್ವಾಮಹಂ ತಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಾಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ಪುಷ್ಕಲಮ್ || 29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ ದಶಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರ್ಷಪೌರುಷವರ್ಧನಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಃ ಪೂಜಯಾಂ ಚಕ್ರೇ ರಾಘವಂ ಪ್ರಶಶಂಸ ಚ ॥ 1 ॥

ಅಸಂಶಯಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣ್ಯಮಾರ್ಮಾತಿಗೈಃ ಶರೈಃ ।
ತ್ವಂ ದಹೇಃ ಕುಪಿತೋ ಲೋಕಾನ್ಯುಗಾಂತ ಇವ ಭಾಸ್ಕರಃ ॥ 2 ॥

ವಾಲಿನಃ ಪೌರುಷಂ ಯತ್ತದ್ಯಚ್ಚ ವೀರ್ಯಂ ಧೃತಿಶ್ಚ ಯಾ ।
ತನ್ಮಮೈಕಮನಾಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಧತ್ಸ್ವ ಯದನಂತರಮ್ ॥ 3 ॥

ಸಮುದ್ರಾತ್ಪಶ್ಚಿಮಾತ್ಪೂರ್ವಂ ದಕ್ಷಿಣಾದಪಿ ಚೋತ್ತರಮ್ ।
ಕ್ರಾಮತ್ಯನುದಿತೇ ಸೂರ್ಯೇ ವಾಲೀ ವ್ಯಪಗತಕ್ಲಮಃ ॥ 4 ॥

ಅಗ್ರಾಣ್ಯಾರುಹ್ಯ ಶೈಲಾನಾಂ ಶಿಖರಾಣಿ ಮಹಾನ್ತ್ಯಪಿ ।
ಊರ್ಧ್ವಮುತ್ಕಿಷ್ಠಪ್ಯ ತರಸಾ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 5 ॥

ಬಹವಃ ಸಾರವನ್ತಶ್ಚ ವನೇಷು ವಿವಿಧಾ ದ್ರುಮಾಃ ।
ವಾಲಿನಾ ತರಸಾ ಭಗ್ನಾ ಬಲಂ ಪ್ರಥಯತಾತ್ಮನಃ ॥ 6 ॥

ಮಹಿಷೋ ದುನ್ದುಭಿರ್ನಾಮ ಕೈಲಾಸಶಿಖರಪ್ರಭಃ ।
ಬಲಂ ನಾಗಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಧಾರಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 7 ॥

ವೀರ್ಯೋತ್ಸೇಕೇನ ದುಷ್ಪಾತ್ಮಾ ವರದಾನಾಚ್ಚ ಮೋಹಿತಃ ।
ಜಗಾಮ ಸ ಮಹಾಕಾಯಃ ಸಮುದ್ರಂ ಸರಿತಾಂ ಪತಿಮ್ ॥ 8 ॥

ಊರ್ಮಿಮನ್ತಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಸಾಗರಂ ರತ್ನಸಂಚಯಮ್ ।
ಮಮ ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತಿ ತಮುವಾಚ ಮಹಾರ್ಣವಮ್ ॥ 9 ॥

ತತಃ ಸಮುದ್ರೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ವಚನಂ ರಾಜನ್ಸುರಂ ಕಾಲಚೋದಿತಮ್ ॥ 10 ॥

ಸಮರ್ಥೋ ನಾಸ್ಮಿ ತೇ ದಾತುಂ ಯುದ್ಧಂ ಯುದ್ಧವಿಶಾರದ ।
ಶ್ರೂಯತಾಮಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ಯಸ್ತೇ ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯತಿ ॥ 11 ॥

ಶೈಲರಾಜೋ ಮಹಾರಣ್ಯೇ ತಪಸ್ವಿಶರಣಂ ಪರಮ್ ।
ಶಙ್ಕರಶ್ವಶುರೋ ನಾಮ್ನಾ ಹಿಮವಾನಿತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ॥ 12 ॥

ಗುಹಾ ಪ್ರಸ್ರವಣೋಪೇತೋ ಬಹುಕನ್ನರನಿರ್ಘರಃ ।
ಸ ಸಮರ್ಥಸ್ತವ ಪ್ರೀತಿಮತುಲಾಂ ಕರ್ತುಮಾಹವೇ ॥ 13 ॥

ತಂ ಭೀತಮಿತಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ಸಮುದ್ರಮಸುರೋತ್ತಮಃ ।
ಹಿಮವದ್ವನಮಾಗಚ್ಛಚ್ಛರಶ್ವಾಪಾದಿವ ಚ್ಯುತಃ ॥ 14 ॥

ತತಸ್ತಸ್ಯ ಗಿರೇಃ ಶ್ವೇತಾ ಗಜೇಂದ್ರವಿಪುಲಾಃ ಶಿಲಾಃ ।
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಬಹುಧಾ ಭೂಮೌ ದುನ್ದುಭಿರ್ವಿನನಾದ ಚ ॥ 15 ॥

ತತಃ ಶ್ವೇತಾಮ್ಬುದಾಕಾರಃ ಸೌಮ್ಯಃ ಪ್ರೀತಿಕರಾಕೃತಿಃ ।
ಹಿಮವಾನಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಸ್ವ ಏವ ಶಿಖರೇ ಸ್ಥಿತಃ ॥ 16 ॥

ಕ್ಷೇಪ್ತಮರ್ಹಸಿ ಮಾಂ ನ ತ್ವಂ ದುನ್ದುಭೇ ಧರ್ಮವತ್ಸಲ ।
ರಣಕರ್ಮಸ್ವಕುಶಲಸ್ತಪಸ್ವಿಶರಣಂ ಹ್ಯಹಮ್ ॥ 17 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗಿರಿರಾಜಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಉವಾಚ ದುನ್ದುಭಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ರೋಧಾತ್ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ ॥ 18 ॥

ಯದಿ ಯುದ್ಧೇಽಸಮರ್ಥಸ್ತ್ವಂ ಮದ್ಭಯಾದ್ವಾ ನಿರುದ್ಯಮಃ ।
ತಮಾಚಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರದದ್ಯಾನ್ಮೇ ಯೋಽದ್ಯ ಯುದ್ಧಂ ಯುಯುತ್ಸತಃ ॥ 19 ॥

ಹಿಮವಾನಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ ।
ಅನುಕ್ತಪೂರ್ವಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕ್ರೋಧಾತ್ತಮಸುರೋತ್ತಮಮ್ ॥ 20 ॥

ವಾಲೀ ನಾಮ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶಕ್ರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಅಧ್ಯಾಸ್ತೇ ವಾನರಃ ಶ್ರೀಮಾನಿಷ್ಕಿನ್ಧಾನ್ಧಮತುಲಪ್ರಭಾಮ್ ॥ 21 ॥

ಸ ಸಮರ್ಥೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಸ್ತವ ಯುದ್ಧವಿಶಾರದಃ ।
ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂ ಮಹದ್ಧಾತುಂ ನಮುಚೇರಿವ ವಾಸವಃ ॥ 22 ॥

ತಂ ಶೀಘ್ರಮಭಿಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಯದಿ ಯುದ್ಧಮಿಹೇಚ್ಛಸಿ ।
ಸ ಹಿ ದುರ್ಧರ್ಷಣೋ ನಿತ್ಯಂ ಶೂರಃ ಸಮರಕರ್ಮಣಿ ॥ 23 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹಿಮವತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ರೋಧಾವಿಷ್ಣುಃ ಸ ದುನ್ದುಭಿಃ ।
ಜಗಾಮ ತಾಂ ಪುರೀಂ ತಸ್ಯ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ವಾಲಿನಸ್ತದಾ ॥ 24 ॥

ಧಾರಯನ್ಮಾಹಿಷಂ ರೂಪಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಶೃಂಗೋ ಭಯಾವಹಃ ।
ಪ್ರಾವೃಷೀವ ಮಹಾಮೇಘಸ್ತೋಯಪೂರ್ಣೋ ನಭಸ್ತಲೇ ॥ 25 ॥

ತತಸ್ತು ದ್ವಾರಮಾಗಮ್ಯ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಯಾ ಮಹಾಬಲಃ ।
ನನರ್ದ ಕರ್ಮಯನ್ಭೂಮಿಂ ದುನ್ದುಭಿದುರ್ಧನುಭಿಯಥಾ ॥ 26 ॥

ಸಮೀಪಜಾನ್ದುಮಾನ್ಭಿಞ್ಜನ್ವಸುಧಾಂ ದಾರಯನ್ಪುರೈಃ ।
ವಿಷಾಣೇನೋಲ್ಲೇಖನ್ದರ್ಪಾತ್ತದ್ವಾರಂ ದ್ವಿರದೋ ಯಥಾ ॥ 27 ॥

ಅನ್ತಃಪುರಗತೋ ವಾಲೀ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಬ್ದಮಮರ್ಷಣಃ ।
ನಿಷ್ಪಪಾತ ಸಹ ಸ್ತ್ರೀಭಿಸ್ತಾರಾಭಿರಿವ ಚನ್ದ್ರಮಾಃ ॥ 28 ॥

ಮಿತಂ ವ್ಯಕ್ತಾಕ್ಷರಪದಂ ತಮುವಾಚ ಸ ದುನ್ದುಭಿಮ್ ।
ಹರೀಣಾಮೀಶ್ವರೋ ವಾಲೀ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವನಚಾರಿಣಾಮ್ ॥ 29 ॥

ಕಿಮರ್ಥಂ ನಗರದ್ವಾರಮಿದಂ ರುದ್ಧಾನ್ವ ವಿನರ್ದಸಿ ।
ದುನ್ದುಭೇ ವಿದಿತೋ ಮೇಽಸಿ ರಕ್ಷ ಪ್ರಾಣಾನ್ಮಹಾಬಲ ॥ 30 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾನರೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಉವಾಚ ದುನ್ದುಭಿವಾರ್ಕ್ಯಂ ಕ್ರೋಧಾತ್ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ ॥ 31 ॥

ನ ತ್ವಂ ಸ್ತ್ರೀಸಂನಿಧೌ ವೀರ ವಚನಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಮಮ ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ತ್ವಂ ತತೋ ಜ್ಞಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇ ಬಲಮ್ ॥ 32 ॥

ಅಥ ವಾ ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಕ್ರೋಧಮದ್ಯ ನಿಶಾಮಿಮಾಮ್ |
ಗೃಹ್ಯತಾಮುದಯಃ ಸ್ವೈರಂ ಕಾಮಭೋಗೇಷು ವಾನರ || 33 ||

ಯೋ ಹಿ ಮತ್ತಂ ಪ್ರಮತ್ತಂ ವಾ ಸುಪ್ತಂ ವಾ ರಹಿತಂ ಭೃಶಮ್ |
ಹನ್ಯಾತ್ ಭ್ರೂಣಹಾ ಲೋಕೇ ತ್ವದ್ವಿಧಂ ಮದಮೋಹಿತಮ್ || 34 ||

ಸ ಪ್ರಹಸ್ಯಾಬ್ರವೀನ್ಮನಂದಂ ಕ್ರೋಧಾತ್ತಮಸುರೋತ್ತಮಮ್ |
ವಿಸೃಜ್ಯ ತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಸರ್ವಾಸ್ತಾರಾಪ್ರಭೃತಿಕಾಸ್ತದಾ || 35 ||

ಮತ್ತೋಽಯಮಿತಿ ಮಾ ಮಂಸಾಧಿ ಯದ್ಯಭೀತೋಽಸಿ ಸಂಯುಗೇ |
ಮದೋಽಯಂ ಸಮ್ರಹಾರೇಽಸ್ಮಿನ್ನೀರಪಾನಂ ಸಮರ್ಥತಾಮ್ || 36 ||

ತಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ಮಾಲಾಮುತಿಕ್ವಪ್ಯ ಕಾಂಕ್ಷಾಚಿನೀಮ್ |
ಪಿತ್ರಾ ದತ್ತಾಂ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ಯುದ್ಧಾಧಿಯ ವ್ಯವತಿಷ್ಠತ || 37 ||

ವಿಷಾಣಯೋರ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ತಂ ದುನ್ದುಭಿಂ ಗಿರಿಸಂನಿಭಮ್ |
ವಾಲೀ ವ್ಯಾಪಾತಯಾಂ ಚಕ್ರೇ ನನರ್ದ ಚ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ || 38 ||

ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರಾಣಹರೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಷ್ಟಿಷ್ಟೋ ದುನ್ದುಭಿಸ್ತದಾ |
ಶ್ರೋತ್ರಾಭ್ಯಾಮಥ ರಕ್ತಂ ತು ತಸ್ಯ ಸುಸ್ರಾವ ಪಾತ್ಯತಃ |
ಪಪಾತ ಚ ಮಹಾಕಾಯಃ ಕ್ಷಿತೌ ಪಿಂಚ್ಚತ್ವಮಾಗತಃ || 39 ||

ತಂ ತೋಲಯಿತ್ವಾ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಗತಸತ್ತ್ವಮಚೇತನಮ್ |
ಚಿಕ್ಷೇಪ ವೇಗವಾನಾನ್ವಾಲೀ ವೇಗೇನೈಕೇನ ಯೋಜನಮ್ || 40 ||

ತಸ್ಯ ವೇಗಪ್ರವಿದ್ಧಸ್ಯ ವಕ್ತ್ರಾತ್ಕೃತಜಬಿನದವಃ |
ಪ್ರಪೇತುರ್ಮಾರುತೋತಿಕ್ವಪ್ತಾ ಮತಜ್ಞಸ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರತಿ || 41 ||

ತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪತಿತಾಂಸ್ತತ್ರ ಮುನಿಃ ಶೋಣಿತವಿಪ್ರುಷಃ |
ಉತ್ಸರ್ಜ ಮಹಾಶಾಪಂ ಕ್ಷೇಪ್ತಾರಂ ವಾಲಿನಂ ಪ್ರತಿ |
ಇಹ ತೇನಾಪ್ರವೇಷ್ಯವ್ಯಂ ಪ್ರವಿಷ್ಯಸ್ಯ ಬಧೋ ಭವೇತ್ || 42 ||

ಸ ಮಹರ್ಷಿಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಯಾಚತೇ ಸ್ಮ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 43 ||

ತತಃ ಶಾಪಭಯಾದ್ಭೀತ ಋಶ್ಯಮೂಕಂ ಮಹಾಗಿರಿಮ್ |
ಪ್ರವೇಷ್ವಂ ನೇಚ್ಛತಿ ಹರಿದ್ರಷ್ವಂ ವಾಪಿ ನರೇಶ್ವರ || 44 ||

ತಸ್ಯಾಪ್ರವೇಶಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾಹಮಿದಂ ರಾಮ ಮಹಾವನಮ್ |
ವಿಚರಾಮಿ ಸಹಾಮಾತ್ಯೋ ವಿಷಾದೇನ ವಿವರ್ಜಿತಃ || 45 ||

ಏಷೋಽಸ್ಥಿನಿಚಯಸ್ತಸ್ಯ ದುನ್ದುಭೇಃ ಸಮ್ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ವೀರ್ಯೋತ್ಸೇಕಾನ್ನಿರಸ್ತಸ್ಯ ಗಿರಿಕೂಟನಿಭೋ ಮಹಾನ್ || 46 ||

ಇಮೇ ಚ ವಿಪುಲಾಃ ಸಾಲಾಃ ಸಪ್ತ ಶಾಖಾವಲಮ್ಬಿನಃ |
ಯತ್ರೈಕಂ ಘಟತೇ ವಾಲೀ ನಿಷ್ಪತ್ರಯಿತುಮೋಜಸಾ || 47 ||

ಏತದಸ್ಯಾಸಮಂ ವೀರ್ಯಂ ಮಯಾ ರಾಮ ಪ್ರಕಾಶಿತಮ್ |
ಕಥಂ ತಂ ವಾಲಿನಂ ಹಂತುಂ ಸಮರೇ ಶಕ್ತ್ಯಸೇ ನೃಪ || 48 ||

ಯದಿ ಭಿನ್ನಾದ್ಭವಾನಾಸ್ತಾನಿಮಾಂಸ್ತ್ವೇಕೇಷುಣಾ ತತಃ |
ಜಾನೀಯಾಂ ತ್ವಾಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸಮರ್ಥಂ ವಾಲಿನೋ ವಧೇ || 49 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ರಾಘವೋ ದುನ್ದುಭೇಃ ಕಾಯಂ ಪಾದಾಬ್ಜುಷ್ಣೋನ ಲೀಲಯಾ |
ತೋಲಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹುಶ್ಚಿಕ್ಷೇಪ ದಶಯೋಜನಮ್ || 50 ||

ಕ್ಷಿಪ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತಃ ಕಾಯಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ರಾಮಮಿದಂ ವಚನಮರ್ಥವತ್ || 51 ||

ಆದ್ರಃ ಸಮಾಂಸಪ್ರತ್ಯಗ್ರಃ ಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಕಾಯಃ ಪುರಾ ಸಖೇ |
ಲಘುಃ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ನಿರ್ಮಾಂಸಸ್ತೃಣಭೂತಶ್ಚ ರಾಘವ |
ನಾತ್ರ ಶಕ್ಯಂ ಬಲಂ ಜ್ಞಾತುಂ ತವ ವಾ ತಸ್ಯ ವಾಧಿಕಮ್ || 52 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದಾಷದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏತಚ್ಚ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸುಭಾಷಿತಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯಯಾರ್ಥಂ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮೋ ಜಗ್ರಾಹ ಕಾರ್ಮುಕಮ್ ॥೧॥

ಸ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಧನುರ್ಘೋರಂ ಶರಮೇಕಂ ಚ ಮಾನದಃ ।
ಸಾಲಾನುದ್ಧಿಶ್ಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಜ್ಯಾಸ್ವನೈಃ ಪೂರಯನ್ದಿಶಃ ॥೨॥

ಸ ವಿಸ್ತೃಷ್ಟೋ ಬಲವತಾ ಬಾಣಃ ಸ್ವರ್ಣಪರಿಷ್ಕೃತಃ ।
ಭಿತ್ತ್ವಾ ಸಾಲಾನ್ಗಿರಿಪ್ರಸ್ಥೇ ಸಪ್ತ ಭೂಮಿಂ ವಿವೇಶ ಹ ॥೩॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ತು ಮುಹೂರ್ತೇನ ರಸಾಂ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಮಹಾಜವಃ ।
ನಿಷ್ಪತ್ಯ ಚ ಪುನಸ್ತೂರ್ಣಂ ಸ್ವತೂಣೀಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ॥೪॥

ತಾನ್ದ್ರೌಷ್ಟ್ಯಾ ಸಪ್ತ ನಿರ್ಭಿನ್ನಾನ್ಸಾಲಾನ್ವಾನರಪುಜ್ಗವಃ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಶರವೇಗೇನ ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಗತಃ ॥೫॥

ಸ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ನೃಪತದ್ಭೂಮೌ ಪ್ರಲಮ್ಬೀಕೃತಭೂಷಣಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಃ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ರಾಘವಾಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ॥೬॥

ಇದಂ ಚೋವಾಚ ಧರ್ಮಜ್ಞಂ ಕರ್ಮಣಾ ತೇನ ಹರ್ಷಿತಃ ।
ರಾಮಂ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರವಿದುಷಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಶೂರಮವಸ್ಥಿತಮ್ ॥೭॥

ಸೇನ್ದ್ರಾನಪಿ ಸುರಾನ್ಸರ್ವಾಂಸ್ತ್ವಂ ಬಾಣೈಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಸಮರ್ಥಃ ಸಮರೇ ಹಂತುಂ ಕಿಂ ಪುನರ್ವಾಲಿನಂ ಪ್ರಭೋ ॥೮॥

ಯೇನ ಸಪ್ತ ಮಹಾಸಾಲಾ ಗಿರಿಭೂಮಿಶ್ಚ ದಾರಿತಾಃ ।
ಬಾಣೇನೈಕೇನ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಸ್ಥಾತಾ ತೇ ಕೋ ರಣಾಗ್ರತಃ ॥೯॥

ಅದ್ಯ ಮೇ ವಿಗತಃ ಶೋಕಃ ಪ್ರೀತಿರದ್ಯ ಪರಾ ಮಮ ।
ಸುಹೃದಂ ತ್ವಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಮಹೇನ್ದ್ರವರುಣೋಪಮಮ್ ॥೧೦॥

ತಮದೈವ ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ಮೇ ವೈರಿಣಂ ಭ್ರಾತೃರೂಪಿಣಮ್ |
ವಾಲಿನಂ ಜಹಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮಯಾ ಬದ್ಧೋಽಯಮಇಜ್ಜಲಿಃ || 11 ||

ತತೋ ರಾಮಃ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಮ್ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಮತಂ ವಚಃ || 12 ||

ಅಸ್ಮಾದ್ಗಚ್ಛಾಮ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಗಚ್ಛ ತ್ವಮಗ್ರತಃ |
ಗತಾಽ ಚಾಹ್ವಯ ಸುಗ್ರೀವ ವಾಲಿನಂ ಭ್ರಾತೃಗನ್ನಿನಮ್ || 13 ||

ಸರ್ವೇ ತೇ ತ್ವರಿತಂ ಗತಾಽ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ವಾಲಿನಃ ಪುರೀಮ್ |
ವೃಕ್ಷೈರಾತ್ಮಾನಮಾವೃತ್ಯ ವ್ಯತಿಷ್ಠನ್ನಗಹನೇ ವನೇ || 14 ||

ಸುಗ್ರೀವೋ ವ್ಯನದದ್ಧೋರಂ ವಾಲಿನೋ ಹ್ವಾನಕಾರಣಾತ್ |
ಗಾಢಂ ಪರಿಹಿತೋ ವೇಗಾನ್ನಾದೈರ್ಭಿನ್ನದ್ನಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 15 ||

ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿನದಂ ಭ್ರಾತುಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ವಾಲೀ ಮಹಾಬಲಃ |
ನಿಷ್ಪಪಾತ ಸುಸಂರಬ್ಧೋ ಭಾಸ್ಕರೋಽಸ್ತತಟಾದಿವ || 16 ||

ತತಃ ಸುತುಮುಲಂ ಯುದ್ಧಂ ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವಯೋರಭೂತ್ |
ಗಗನೇ ಗ್ರಹಯೋರ್ಘೋರಂ ಬುಧಾಜ್ಞಾರಕಯೋರಿವ || 17 ||

ತಲೈರಶನಿಕಲೈಶ್ಚ ವಜ್ರಕಲೈಶ್ಚ ಮುಷ್ಪಿಭಿಃ |
ಜಘ್ನತುಃ ಸಮರೇಽನ್ಯೋನ್ಯಂ ಭ್ರಾತೌ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತೌ || 18 ||

ತತೋ ರಾಮೋ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಸ್ತಾವುಭೌ ಸಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ತು |
ಅನ್ಯೋನ್ಯಸದೃಶೌ ವೀರಾವುಭೌ ದೇವಾವಿವಾಶ್ವಿನೌ || 19 ||

ಯನ್ನಾವಗಚ್ಛತ್ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾಲಿನಂ ವಾಪಿ ರಾಘವಃ |
ತತೋ ನ ಕೃತವಾನ್ಬುದ್ಧಿಂ ಮೋಕ್ತುಮನ್ತಕರಂ ಶರಮ್ || 20 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ಭಗ್ನಃ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತೇನ ವಾಲಿನಾ |
ಅಪಶ್ಯನ್ನಾಘವಂ ನಾಥಮೃಶ್ಯಮೂಕಂ ಪ್ರದುದ್ರುವೇ || 21 ||

ಕ್ಲಾನ್ತೋ ರುಧಿರಸಿಕ್ತಾಙ್ಗಃ ಪ್ರಹಾರೈರ್ಜರ್ಜರೀಕೃತಃ |
ವಾಲಿನಾಭಿದ್ರುತಃ ಕ್ರೋಧಾತ್ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾವನಮ್ || 22 ||

ತಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ವನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾಲೀ ಶಾಪಭಯಾತ್ತತಃ |
ಮುಕ್ತೋ ಹ್ಯಸಿ ತ್ವಮಿತುಕ್ತಾಽ ಸ ನಿವೃತ್ತೋ ಮಹಾಬಲಃ || 23 ||

ರಾಘವೋಽಪಿ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಹ ಚೈವ ಹನೂಮತಾ |
ತದೇವ ವನಮಾಗಚ್ಛತುಃಸುಗ್ರೀವೋ ಯತ್ರ ವಾನರಃ || 24 ||

ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾಗತಂ ರಾಮಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |
ಹ್ರೀಮಾಂದ್ವಿನಮುವಾಚೇದಂ ವಸುಧಾಮವಲೋಕಯನ್ || 25 ||

ಆಹ್ವಯಸ್ವೇತಿ ಮಾಮುಕ್ತಾಽ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಚ ವಿಕ್ರಮಮ್ |
ವೈರಿಣಾ ಘಾತಯಿತ್ವಾ ಚ ಕಿಮಿದಾನೀಂ ತ್ವಯಾ ಕೃತಮ್ || 26 ||

ತಾಮೇವ ವೇಲಾಂ ವಕ್ತವ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ರಾಘವ ತತ್ತ್ವತಃ |
ವಾಲಿನಂ ನ ನಿಹನ್ಮೀತಿ ತತೋ ನಾಹಮಿತೋ ವ್ರಜೇ || 27 ||

ತಸ್ಯ ಚೈವಂ ಬ್ರುವಾಣಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಕರುಣಂ ದೀನಯಾ ವಾಚಾ ರಾಘವಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ || 28 ||

ಸುಗ್ರೀವ ಶ್ರೂಯತಾಂ ತಾತಃ ಕ್ರೋಧಶ್ಚ ವ್ಯಪನೀಯತಾಮ್ |
ಕಾರಣಂ ಯೇನ ಬಾಣೋಽಯಂ ನ ಮಯಾ ಸ ವಿಸರ್ಜಿತಃ || 29 ||

ಅಲಜ್ಞಾರೇಣ ವೇಷೇಣ ಪ್ರಮಾಣೇನ ಗತೇನ ಚ |
ತ್ವಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವ ವಾಲೀ ಚ ಸದೃಶೌ ಸ್ಥಃ ಪರಸ್ಪರಮ್ || 30 ||

ಸ್ವರೇಣ ವರ್ಚಸಾ ಚೈವ ಪ್ರೇಕ್ಷಿತೇನ ಚ ವಾನರ |
ವಿಕ್ರಮೇಣ ಚ ವಾಕ್ಯೈಶ್ಚ ವ್ಯಕ್ತಿಂ ವಾಂ ನೋಪಲಕ್ಷಯೇ || 31 ||

ತತೋಽಹಂ ರೂಪಸಾದೃಶ್ಯಾನ್ಮೋಹಿತೋ ವಾನರೋತ್ತಮ |
ನೋತ್ಸೃಜಾಮಿ ಮಹಾವೇಗಂ ಶರಂ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಮ್ || 32 ||

ಏತನ್ಮೂರ್ತೇ ತು ಮಯಾ ಪಶ್ಯ ವಾಲಿನಮಾಹವೇ ।
ನಿರಸ್ತಮಿಷುಣೈಕೇನ ವೇಷ್ವಮಾನಂ ಮಹೀತಲೇ ॥ 33 ॥

ಅಭಿಜ್ಞಾನಂ ಕುರುಷ್ವ ತ್ವಮಾತ್ಮನೋ ವಾನರೇಶ್ವರ ।
ಯೇನ ತ್ವಾಮಭಿಜಾನೀಯಾಂ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಮುಪಾಗತಮ್ ॥ 34 ॥

ಗಜಪುಷ್ಪೀಮಿಮಾಂ ಫುಲ್ಲಾಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಶುಭಲಕ್ಷಣಾಮ್ ।
ಕುರು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಣೋಽಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 35 ॥

ತತೋ ಗಿರಿತಟೇ ಜಾತಾಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಕುಸುಮಾಯುತಾಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಗಜಪುಷ್ಪೀಂ ತಾಂ ತಸ್ಯ ಕಣೋ ವ್ಯಸರ್ಜಯತ್ ॥ 36 ॥

ಸ ತಥಾ ಶುಶುಭೇ ಶ್ರೀಮಾಂಲ್ಲತಯಾ ಕಣ್ಣಸಕ್ತಯಾ ।
ಮಾಲಯೇವ ಬಲಾಕಾನಾಂ ಸಸನ್ಧ್ಯ ಇವ ತೋಯದಃ ॥ 37 ॥

ವಿಭ್ರಾಜಮಾನೋ ವಪುಷಾ ರಾಮವಾಕ್ಯಸಮಾಹಿತಃ ।
ಜಗಾಮ ಸಹ ರಾಮೇಣ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ವಾಲಿಪಾಲಿತಾಮ್ ॥ 38 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂಕಾಣ್ಡೇ
ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಋಶ್ಯಮೂಕಾತ್ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ |
ಜಗಾಮ ಸಹಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಲಿವಿಕ್ರಮಪಾಲಿತಾಮ್ || 1 ||

ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ಮಹಚ್ಚಾಪಂ ರಾಮಃ ಕಾಂಚನಭೂಷಿತಮ್ |
ಶರಾಂಶ್ಚಾದಿತ್ಯ ಸಜ್ಜಾಶಾನ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ರಣಸಾಧಕಾನ್ || 2 ||

ಅಗ್ರತಸ್ತು ಯಯೌ ತಸ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಂಹತಗ್ರೀವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ || 3 ||

ಪೃಷ್ಠತೋ ಹನುಮಾನಿಷೇರೋ ನಲೋ ನೀಲಶ್ಚ ವಾನರಃ |
ತಾರಶ್ಚೈವ ಮಹಾತೇಜಾ ಹರಿಯೂಥಪ ಯೂಥಪಾಃ || 4 ||

ತೇ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾ ವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಭಾರಾವಲಮ್ಬಿನಃ |
ಪ್ರಸನ್ನಾಮ್ಬುವಹಾಶ್ಚೈವ ಸರಿತಃ ಸಾಗರಂ ಗಮಾಃ || 5 ||

ಕನ್ನರಾಣಿ ಚ ಶೈಲಾಂಶ್ಚ ನಿರ್ಝರಾಣಿ ಗುಹಾಸ್ತಥಾ |
ಶಿಖರಾಣಿ ಚ ಮುಖ್ಯಾನಿ ದರೀಶ್ಚ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಃ || 6 ||

ವೈದೂರ್ಯವಿಮಲೈಃ ಪರ್ಣೈಃ ಪದ್ಮೈಶ್ಚಾಕಾಶಕುಡ್ಮಲೈಃ |
ಶೋಭಿತಾನ್ಮಜಲಾನ್ಮಗೇ ತಟಾಕಾಂಶ್ಚ ವ್ಯಲೋಕಯನ್ || 7 ||

ಕಾರಣೈಃ ಸಾರಸೈರ್ಹಂಸೈರ್ವಞ್ಜಲೈರ್ಜಲಕುಂಕುಟೈಃ |
ಚಕ್ರವಾಕೈಸ್ತಥಾ ಚಾನ್ಯೈಃ ಶಕುನ್ಯೈಃ ಪ್ರತಿನಾದಿತಾನ್ || 8 ||

ಮೃದುಶಞ್ಪಾಙ್ಕುರಾಹಾರಾನ್ನಿರ್ಭಯಾನ್ವನಗೋಚರಾನ್ |
ಚರತಃ ಸರ್ವತೋಽಪಶ್ಯನ್ನಥಲೀಷು ಹರಿಣಾನ್ನಿಥಾನ್ || 9 ||

ತಟಾಕವೈರಿಣಶ್ಚಾಪಿ ಶುಕ್ಲದಂತವಿಭೂಷಿತಾನ್ |
ಘೋರಾನೇಕಚರಾನ್ವನ್ಯಾನಿಧ್ವರದಾನೂಕಲಘಾತಿನಃ || 10 ||

ವನೇ ವನಚರಾಂಶ್ಚಾನ್ಯಾನ್ಯೇಚರಾಂಶ್ಚ ವಿಹಂಗಮಾನ್ |
ಪಶ್ಯಂತಸ್ತಸ್ಮರಿತಾ ಜಗ್ಮುಃ ಸುಗ್ರೀವವಶವರ್ತಿನಃ || 11 ||

ತೇಷಾಂ ತು ಗಚ್ಛತಾಂ ತತ್ರ ತ್ವರಿತಂ ರಘುನಂದನಃ |
ದ್ರುಮಷಣ್ಡಂ ವನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಬ್ರವೀತ್ || 12 ||

ಏಷ ಮೇಘ ಇವಾಕಾಶೇ ವೃಕ್ಷಷಣ್ಡಃ ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ಮೇಘಸಜ್ಜಾತವಿಪುಲಃ ಪರ್ಯಂತಕದಲೀವೃತಃ || 13 ||

ಕಿಮೇತಜ್ಜಾನ್ಯತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಖೇ ಕೌತೂಹಲಂ ಮಮ |
ಕೌತೂಹಲಾಪನಯನಂ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ತ್ವಯಾ || 14 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಗಚ್ಛನ್ನೇವಾಚಚಕ್ಷೇಽಥ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತನ್ಮಹದ್ವನಮ್ || 15 ||

ಏತದ್ರಾಘವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಾಶ್ರಮಂ ಶ್ರಮನಾಶನಮ್ |
ಉದ್ಯಾನವನಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸ್ವಾದುಮೂಲಫಲೋದಕಮ್ || 16 ||

ಅತ್ರ ಸಪ್ತಜನಾ ನಾಮ ಮುನಯಃ ಸಂಶಿತವ್ರತಾಃ |
ಸಪ್ತೈವಾಸನ್ನಧಃಶೀರ್ಷಾ ನಿಯತಂ ಜಲಶಾಯಿನಃ || 17 ||

ಸಪ್ತರಾತ್ರಕೃತಾಹಾರಾ ವಾಯುನಾ ವನವಾಸಿನಃ |
ದಿವಂ ವರ್ಷಶತೈರ್ಯಾತಾಃ ಸಪ್ತಭಿಃ ಸಕಲೇವರಾಃ || 18 ||

ತೇಷಾಮೇವಂ ಪ್ರಭಾವೇನ ದ್ರುಮಪ್ರಾಕಾರಸಂವೃತಮ್ |
ಆಶ್ರಮಂ ಸುದುರಾಧರ್ಷಮಪಿ ಸೇನ್ದ್ರೈಃ ಸುರಾಸುರೈಃ || 19 ||

ಪಕ್ಷಿಣೋ ವರ್ಜಯಂತೈತತ್ತಥಾನ್ಯೇ ವನಚಾರಿಣಃ |
ವಿಶಂತಿ ಮೋಹಾದ್ಯೇಽಪ್ಯತ್ರ ನಿವರ್ತಂತೇ ನ ತೇ ಪುನಃ || 20 ||

ವಿಭೂಷಣರವಾಶ್ಚಾತ್ರ ಶ್ರೂಯಂತೇ ಸಕಲಾಕ್ಷರಾಃ |
ತೂರ್ಯಗೀತಸ್ವನಾಶ್ಚಾಪಿ ಗನ್ಧೋ ದಿವ್ಯಶ್ಚ ರಾಘವ || 21 ||

ತ್ರೇತಾಗ್ನಯೋಽಪಿ ದೀಪ್ಯಂತೇ ಧೂಮೋ ಹ್ಯೇಷ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ |
ವೇಷ್ಠಯನ್ನಿವ ವೃಕ್ಷಾಗ್ರಾನ್ಕಪೋತಾಜ್ಗಾರುಣೋ ಘನಃ || 22 ||

ಕುರು ಪ್ರಣಾಮಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮಂಸ್ತಾನಸ್ತಮುದ್ದಿಶ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಪ್ರಯತಃ ಸಂಯತಾಂಜಲಿಃ || 23 ||

ಪ್ರಣಮಂತಿ ಹಿ ಯೇ ತೇಷಾಮೃಷೀಣಾಂ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾಮ್ |
ನ ತೇಷಾಮಶುಭಂ ಕಿಂಚಿಚ್ಛರೀರೇ ರಾಮ ದೃಶ್ಯತೇ || 24 ||

ತತೋ ರಾಮಃ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಸ್ತಾನೃಷೀನಭ್ಯವಾದಯತ್ || 25 ||

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ರಾಮೋ ಭ್ರಾತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರಾಶ್ಚೈವ ಜಗ್ಮುಃ ಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾಃ || 26 ||

ತೇ ಗತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ತಸ್ಮಾತ್ಸಪ್ತಜನಾಶ್ರಮಾತ್ |
ದದೃಶುಸ್ತಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ವಾಲಿಪಾಲಿತಾಮ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂಕಾಣ್ಡೇ
ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸರ್ವೇ ತೇ ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ವಾಲಿಪಾಲಿತಾಮ್ ।
ವೃಕ್ಷೈರಾತ್ಮಾನಮಾವೃತ್ಯ ವ್ಯತಿಷ್ಠನ್ನಹನೇ ವನೇ ॥ ೧ ॥

ವಿಚಾರ್ಯ ಸರ್ವತೋ ದೃಷ್ಟಿಂ ಕಾನನೇ ಕಾನನಪ್ರಿಯಃ ।
ಸುಗ್ರೀವೋ ವಿಪುಲಗ್ರೀವಃ ಕ್ರೋಧಮಾಹಾರಯದ್ಭ್ರಮ್ ॥ ೨ ॥

ತತಃ ಸ ನಿನದಂ ಘೋರಂ ಕೃತ್ವಾ ಯುದ್ಧಾಯ ಚಾಹ್ವಯತ್ ।
ಪರಿವಾರೈಃ ಪರಿವೃತೋ ನಾದೈರ್ಭಿನ್ನನ್ನಿವಾಮ್ಬರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಥ ಬಾಲಾರ್ಕಸದೃಶೋ ದೃಪ್ತಸಿಂಹಗತಿಸ್ತದಾ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ಕ್ರಿಯಾದಕ್ಷಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೪ ॥

ಹರಿವಾಗುರಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನತೋರಣಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸ್ಮ ಧ್ವಜಯನ್ತ್ರಾಢ್ಯಾಂ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ವಾಲಿನಃ ಪುರೀಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಯಾ ತ್ವಯಾ ವೀರ ಕೃತಾ ವಾಲಿವಧೇ ಪುರಾ ।
ಸಫಲಾಂ ತಾಂ ಕುರು ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಲತಾಂ ಕಾಲ ಇವಾಗತಃ ॥ ೬ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸ ರಾಘವಃ ।
ತಮಥೋವಾಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಚನಂ ಶತ್ರುಸೂದನಃ ॥ ೭ ॥

ಕೃತಾಭಿಜ್ಞಾನ ಚಿಹ್ನಸ್ತ್ವಮನಯಾ ಗಜಸಾಹ್ವಯಾ ।
ವಿಪರೀತ ಇವಾಕಾಶೇ ಸೂರ್ಯೋ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಾಲಯಾ ॥ ೮ ॥

ಅದ್ಯ ವಾಲಿಸಮುತ್ಥಂ ತೇ ಭಯಂ ವೈರಂ ಚ ವಾನರ ।
ಏಕೇನಾಹಂ ಪ್ರಮೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಬಾಣಮೋಕ್ಷೇಣ ಸಂಯುಗೇ ॥ ೯ ॥

ಮಮ ದರ್ಶಯ ಸುಗ್ರೀವವೈರಿಣಂ ಭ್ರಾತೃರೂಪಿಣಮ್ ।
ವಾಲೀ ವಿನಿಹತೋ ಯಾವದ್ವನೇ ಪಾಂಸುಷು ವೇಷ್ಪತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಯದಿ ದೃಷ್ಟಿಪಥಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಜೀವನ್ ವಿನಿವರ್ತತೇ |
ತತೋ ದೋಷೇಣ ಮಾ ಗಚ್ಛೇತ್ಸದ್ಯೋ ಗರ್ಹೇಚ್ಚ ಮಾ ಭವಾನ್ || 11 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಸಪ್ತ ತೇ ಸಾಲಾ ಮಯಾ ಬಾಣೇನ ದಾರಿತಾಃ |
ತತೋ ವೇತ್ಸಿ ಬಲೇನಾದ್ಯ ಬಾಲಿನಂ ನಿಹತಂ ಮಯಾ || 12 ||

ಅನ್ಯತಂ ನೋಕ್ತಪೂರ್ವಂ ಮೇ ವೀರ ಕೃಚ್ಛ್ರೇಽಪಿ ತಿಷ್ಠತಾ |
ಧರ್ಮಲೋಭಪರೀತೇನ ನ ಚ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕಥಿಷ್ಯನ || 13 ||

ಸಫಲಾಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಜಹಿ ಸಮ್ಭ್ರಮಮ್ |
ಪ್ರಸೂತಂ ಕಲಮಂ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ವರ್ಷೇಣೇವ ಶತಕ್ರತುಃ || 14 ||

ತದಾಹ್ವಾನನಿಮಿತ್ತಂ ತ್ವಂ ವಾಲಿನೋ ಹೇಮಮಾಲಿನಃ |
ಸುಗ್ರೀವ ಕುರು ತಂ ಶಬ್ದಂ ನಿಷ್ಪತೇದ್ಯೇನ ವಾನರಃ || 15 ||

ಜಿತಕಾಶೀ ಜಯಶ್ಲಾಘೀ ತ್ವಯಾ ಚಾಧರ್ಷಿತಃ ಪುರಾತ್ |
ನಿಷ್ಪತಿಷ್ಯತ್ಯಸಜ್ಜೇನ ವಾಲೀ ಸ ಪ್ರಿಯಸಂಯುಗಃ || 16 ||

ರಿಪುಣಾಂ ಧರ್ಷಣಂ ಶೂರಾ ಮರ್ಷಯಂತಿ ನ ಸಂಯುಗೇ |
ಜಾನಂತಸ್ತು ಸ್ವಕಂ ವೀರ್ಯಂ ಸ್ತ್ರೀಸಮಕ್ಷಂ ವಿಶೇಷತಃ || 17 ||

ಸ ತು ರಾಮವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ಹೇಮಪಿಜ್ಞಲಃ |
ನನರ್ದ ಕ್ರೂರನಾದೇನ ವಿನಿರ್ಭಿನ್ನನ್ನಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 18 ||

ತಸ್ಯ ಶಬ್ದೇನ ವಿತ್ರಸ್ತಾ ಗಾವೋ ಯಾಂತಿ ಹತಪ್ರಭಾಃ |
ರಾಜದೋಷಪರಾಮೃಷ್ಠಾಃ ಕುಲಸ್ತ್ರಿಯ ಇವಾಕುಲಾಃ || 19 ||

ದ್ರವಂತಿ ಚ ಮೃಗಾಃ ಶೀಘ್ರಂ ಭಗ್ನಾ ಇವ ರಣೇ ಹಯಾಃ |
ಪತಂತಿ ಚ ಖಿಗಾ ಭೂಮೌ ಕ್ಷೀಣಪುಣ್ಯಾ ಇವ ಗ್ರಹಾಃ || 20 ||

ತತಃ ಸ ಜೀಮೂತಗಣಪ್ರಣಾದೋ
ನಾದಂ ವ್ಯಮುಂಚತ್ತ್ವರಯಾ ಪ್ರತೀತಃ |
ಸೂರ್ಯಾತ್ಮಜಃ ಶೌರ್ಯವಿವೃದ್ಧತೇಜಾಃ

ಸರಿತ್ಪತಿರ್ವಾನಿಲಚಿಹ್ನಲೋಮಿಃ || 21 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಛಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ತಸ್ಯ ನಿನಾದಂ ತಂ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಶುಶ್ರಾವಾನ್ತಃಪುರಗತೋ ವಾಲೀ ಭ್ರಾತುರಮರ್ಷಣಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ತಸ್ಯ ನಿನಾದಂ ಸರ್ವಭೂತಪ್ರಕಮ್ಪನಮ್ ।
ಮದಶ್ಚೈಕಪದೇ ನಷ್ಟಃ ಕ್ರೋಧಶ್ಚಾಪತಿತೋ ಮಹಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಸ ತು ರೋಷಪರಿತಾಜ್ಞೋ ವಾಲೀ ಸನ್ಧ್ಯಾತಪಪ್ರಭಃ ।
ಉಪರಕ್ತ ಇವಾದಿತ್ಯಃ ಸದ್ಯೋ ನಿಷ್ಪ್ರಭತಾಂ ಗತಃ ॥ ೩ ॥

ವಾಲೀ ದಂಷ್ಟ್ರಾ ಕರಾಲಸ್ತು ಕ್ರೋಧಾದ್ಧೀಪ್ತಾಗ್ನಿಸಂನಿಭಃ ।
ಭಾತ್ಯುತ್ಪತ್ತಿತಪದ್ಮಾಭಃ ಸಮೃಣಾಲ ಇವ ಹ್ರದಃ ॥ ೪ ॥

ಶಬ್ದಂ ದುರ್ಮರ್ಷಣಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿಷ್ಪಪಾತ ತತೋ ಹರಿಃ ।
ವೇಗೇನ ಚರಣನ್ಯಾಸೈರ್ಧಾರಯನ್ನಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ ೫ ॥

ತಂ ತು ತಾರಾ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸ್ನೇಹಾದ್ಧರ್ತಿತಸೌಹೃದಾ ।
ಉವಾಚ ತ್ರಸ್ತಸಮಾಭ್ರಂತಾ ಹಿತೋದರ್ಕಮಿದಂ ವಚಃ ॥ ೬ ॥

ಸಾಧು ಕ್ರೋಧಮಿಮಂ ವೀರ ನದೀ ವೇಗಮಿವಾಗತಮ್ ।
ಶಯನಾದುತ್ತಿತಃ ಕಾಲ್ಯಾಣಂ ತ್ಯಜ ಭುಕ್ತಾಮಿವ ಸ್ರಜಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಹಸಾ ತವ ನಿಷ್ಕ್ರಮೋ ಮಮ ತಾವನ್ನ ರೋಚತೇ ।
ಶ್ರೂಯತಾಮಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ನಿವಾರ್ಯಸೇ ॥ ೮ ॥

ಪೂರ್ವಮಾಪತಿತಃ ಕ್ರೋಧಾತ್ಸ್ವ ತ್ವಾಮಾಹ್ವಯತೇ ಯುಧಿ ।
ನಿಷ್ಪತ್ಯ ಚ ನಿರಸ್ತಸ್ತೇ ಹನ್ಯಮಾನೋ ದಿಶೋ ಗತಃ ॥ ೯ ॥

ತ್ವಯಾ ತಸ್ಯ ನಿರಸ್ತಸ್ಯ ಪೀಡಿತಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಇಹೈತ್ಯ ಪುನರಾಹ್ವಾನಂ ಶಙ್ಕಾಂ ಜನಯತೀವ ಮೇ ॥ ೧೦ ॥

ದರ್ಪಶ್ಚ ವ್ಯವಸಾಯಶ್ಚ ಯಾದೃಶಸ್ತಸ್ಯ ನರ್ದತಃ |
ನಿನಾದಸ್ಯ ಚ ಸಂರಮೋಽ ನೈತದಲ್ಪಂ ಹಿ ಕಾರಣಮ್ || 11 ||

ನಾಸಹಾಯಮಹಂ ಮನ್ಯೇ ಸುಗ್ರೀವಂ ತಮಿಹಾಗತಮ್ |
ಅವಷ್ಟಬ್ಧಸಹಾಯಶ್ಚ ಯಮಾಶ್ರಿತೈಷ ಗರ್ಜತಿ || 12 ||

ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ನಿಪುಣಶ್ಚೈವ ಬುದ್ಧಿಮಾಂಶ್ಚೈವ ವಾನರಃ |
ಅಪರೀಕ್ಷಿತವೀರ್ಯೇಣ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಹ ನೈಷ್ಯತಿ || 13 ||

ಪೂರ್ವಮೇವ ಮಯಾ ವೀರ ಶ್ರುತಂ ಕಥಯತೋ ವಚಃ |
ಅಜ್ಞದಸ್ಯ ಕುಮಾರಸ್ಯ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವಾ ಹಿತಂ ವಚಃ || 14 ||

ತವ ಭ್ರಾತುರ್ಹಿ ವಿಖ್ಯಾತಃ ಸಹಾಯೋ ರಣಕರ್ಕಶಃ |
ರಾಮಃ ಪರಬಲಾಮರ್ದೀ ಯುಗಾಂತಾನ್ನಿರಿವೋತ್ತಿಥಿಃ || 15 ||

ನಿವಾಸವೃಕ್ಷಃ ಸಾಧೂನಾಮಾಪನ್ನಾನಾಂ ಪರಾ ಗತಿಃ |
ಆರ್ತಾನಾಂ ಸಂಶ್ರಯಶ್ಚೈವ ಯಶಸಶ್ಚೈಕಭಾಜನಮ್ || 16 ||

ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಸಮ್ಮನ್ನೋ ನಿರ್ದೇಶೋ ನಿರತಃ ಪಿತುಃ |
ಧಾತೂನಾಮಿವ ಶೈಲೇನ್ನೋಘ್ರೋ ಗುಣಾನಾಮಾಕರೋ ಮಹಾನ್ || 17 ||

ತತ್ಕೃಮಂ ನ ವಿರೋಧಸ್ತೇ ಸಹ ತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ದುರ್ಜಯೇನಾಪ್ರಮೇಯೇನ ರಾಮೇಣ ರಣಕರ್ಮಸು || 18 ||

ಶೂರ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಕಿಂಚಿನ್ನ ಚೇಚ್ಛಾಮ್ಯಭ್ಯಸೂಯಿತುಮ್ |
ಶ್ರೂಯತಾಂ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಚೈವ ತವ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯದ್ಧಿತಮ್ || 19 ||

ಯೌವರಾಜ್ಯೇನ ಸುಗ್ರೀವಂ ತೂರ್ಣಂ ಸಾಧ್ವಭಿಷೇಚಯ |
ವಿಗ್ರಹಂ ಮಾ ಕೃಥಾ ವೀರ ಭ್ರಾತ್ರಾ ರಾಜನ್ಬಲೀಯಸಾ || 20 ||

ಅಹಂ ಹಿ ತೇ ಕ್ಷಮಂ ಮನ್ಯೇ ತವ ರಾಮೇಣ ಸೌಹೃದಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಚ ಸಮ್ಪ್ರೀತಿಂ ವೈರಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ದೂರತಃ || 21 ||

ಲಾಲನೀಯೋ ಹಿ ತೇ ಭ್ರಾತಾ ಯವೀಯಾನೇಷ ವಾನರಃ |
ತತ್ರ ವಾ ಸನ್ನಿಹಸ್ಥೋ ವಾ ಸರ್ವಥಾ ಬನ್ಧುರೇವ ತೇ || 22 ||

ಯದಿ ತೇ ಮತ್ಪ್ರಿಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ಯದಿ ಚಾವೈಷಿ ಮಾಂ ಹಿತಾಮ್ |
ಯಾಚ್ಯಮಾನಃ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಸಾಧು ವಾಕ್ಯಂ ಕುರುಷ್ವ ಮೇ || 23 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಾಮೇವಂ ಬ್ರುವತೀಂ ತಾರಾಂ ತಾರಾಧಿಪನಿಭಾನನಾಮ್ ।
ವಾಲೀ ನಿರ್ಭತ್ಸ್ನಯಾಮಾಸ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥₁॥

ಗರ್ಜತೋಽಸ್ಯ ಚ ಸಂರಮ್ಭಂ ಭ್ರಾತುಃ ಶತ್ರೋರ್ವಿಶೇಷತಃ ।
ಮರ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ವರಾನನೇ ॥₂॥

ಅಧರ್ಷಿತಾನಾಂ ಶೂರಾಣಾಂ ಸಮರೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನಾಮ್ ।
ಧರ್ಷಣಾಮರ್ಷಣಂ ಭೀರು ಮರಣಾದತಿರಿಚ್ಯತೇ ॥₃॥

ಸೋಢುಂ ನ ಚ ಸಮರ್ಥೋಽಹಂ ಯುದ್ಧಕಾಮಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇ ।
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚ ಸಂರಮ್ಭಂ ಹೀನಗ್ರೀವಸ್ಯ ಗರ್ಜತಃ ॥₄॥

ನ ಚ ಕಾರ್ಯೋ ವಿಷಾದಸ್ತೇ ರಾಘವಂ ಪ್ರತಿ ಮತ್ಕೃತೇ ।
ಧರ್ಮಜ್ಞಶ್ಚ ಕೃತಜ್ಞಶ್ಚ ಕಥಂ ಪಾಪಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥₅॥

ನಿವರ್ತಸ್ವ ಸಹ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಕಥಂ ಭೂಯೋಽನುಗಚ್ಛಸಿ ।
ಸೌಹೃದಂ ದರ್ಶಿತಂ ತಾರೇ ಮಯಿ ಭಕ್ತಿಃ ಕೃತಾ ತ್ವಯಾ ॥₆॥

ಪ್ರತಿಯೋತ್ಸ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಗತಾಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಜಹಿ ಸಮ್ಭ್ರಮಮ್ ।
ದರ್ಪಂ ಚಾಸ್ಯ ವಿನೇಷ್ಯಾಮಿ ನ ಚ ಪ್ರಾಣೈರ್ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯತೇ ॥₇॥

ಶಾಪಿತಾಸಿ ಮಮ ಪ್ರಾಣೈರ್ನಿವರ್ತಸ್ವ ಜಯೇನ ಚ ।
ಅಹಂ ಜಿತಾಃ ನಿವರ್ತಿಷ್ಯೇ ತಮಲಂ ಭ್ರಾತರಂ ರಣೇ ॥₈॥

ತಂ ತು ತಾರಾ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ವಾಲಿನಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನೀ ।
ಚಕಾರ ರುದತೀ ಮನ್ದಂ ದಕ್ಷಿಣಾ ಸಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ॥₉॥

ತತಃ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ ಕೃತ್ವಾ ಮನ್ತ್ರವದ್ವಿಜಯೈಷಿಣೇ ।
ಅನ್ತಃಪುರಂ ಸಹ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಶೋಕಮೋಹಿತಾ ॥₁₀॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ತು ತಾರಾಯಾಂ ಸಹ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಸ್ವಮಾಲಯಮ್ ।
ನಗರಾನ್ನಿರ್ಯಯೌ ಕ್ರುದೋ ಮಹಾಸರ್ಪ ಇವ ಶ್ವಸನ್ ॥ 11 ॥

ಸ ನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ಮಹಾವೇಗೋ ವಾಲೀ ಪರಮರೋಷಣಃ ।
ಸರ್ವತಶ್ಚಾರಯನ್ದೃಷ್ಟಿಂ ಶತ್ರುದರ್ಶನಕಾಙ್ಕ್ಷಯಾ ॥ 12 ॥

ಸ ದದರ್ಶ ತತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸುಗ್ರೀವಂ ಹೇಮಪಿಙ್ಗಲಮ್ ।
ಸುಸಂವೀತಮವಷ್ಟಬ್ಧಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಮಿವಾನಲಮ್ ॥ 13 ॥

ಸ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಗಾಢಂ ಪರಿದಧೇ ವಾಸೋ ವಾಲೀ ಪರಮರೋಷಣಃ ॥ 14 ॥

ಸ ವಾಲೀ ಗಾಢಸಂವೀತೋ ಮುಷ್ಟಿಮುದ್ಯಮ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಮೇವಾಭಿಮುಖೋ ಯಯೌ ಯೋದ್ಧಂ ಕೃತಕ್ಷಣಃ ॥ 15 ॥

ಶ್ಲಿಷ್ಟಮುಷ್ಟಿಂ ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ಸಂರಬ್ಧತರಮಾಗತಃ ।
ಸುಗ್ರೀವೋಽಪಿ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ವಾಲಿನಂ ಹೇಮಮಾಲಿನಮ್ ॥ 16 ॥

ತಂ ವಾಲೀ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ರಣಪಣ್ಡಿತಮ್ ।
ಆಪತಂತಂ ಮಹಾವೇಗಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 17 ॥

ಏಷ ಮುಷ್ಟಿರ್ಮಯಾ ಬದೋ ಗಾಢಃ ಸುನಿಹಿತಾಙ್ಗುಲಿಃ ।
ಮಯಾ ವೇಗವಿಮುಕ್ತಸ್ತೇ ಪ್ರಾಣಾನಾದಾಯ ಯಾಸ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವಃ ಕ್ರುದೋ ವಾಲಿನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ತವೈವ ಚ ಹರನ್ಪ್ರಾಣಾನ್ಮುಷ್ಟಿಃ ಪತತು ಮೂರ್ಧನಿ ॥ 19 ॥

ತಾಡಿತ್ವೇನ ಸಙ್ಕ್ರದ್ಧಃ ಸಮಭಿಕ್ರಮ್ಯ ವೇಗತಃ ।
ಅಭವಚ್ಛೋಣಿತೋದ್ಗಾರೀ ಸೋತ್ಪೀಡ ಇವ ಪರ್ವತಃ ॥ 20 ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ತು ನಿಃಸಙ್ಗಂ ಸಾಲಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ತೇಜಸಾ ।
ಗಾತ್ರೇಷ್ವಭಿಹತೋ ವಾಲೀ ವಜ್ರೇಣೇವ ಮಹಾಗಿರಿಃ ॥ 21 ॥

ಸ ತು ವಾಲೀ ಪ್ರಚರಿತಃ ಸಾಲತಾಡನವಿಹ್ವಲಃ |
ಗುರುಭಾರಸಮಾಕ್ರಾಂತಾ ಸಾಗರೇ ನೌರಿವಾಭವತ್ || 22 ||

ತೌ ಭೀಮಬಲವಿಕ್ರಾಂತಾ ಸುಪರ್ಣಸಮವೇಗಿನೌ |
ಪ್ರವೃದ್ಧೌ ಘೋರವಪುಷೌ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾವಿವಾಮ್ಬರೇ || 23 ||

ವಾಲಿನಾ ಭಗ್ನದರ್ಪಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವೋ ಮಂದವಿಕ್ರಮಃ |
ವಾಲಿನಂ ಪ್ರತಿ ಸಾಮರ್ಷೋ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಲಾಘವಮ್ || 24 ||

ತತೋ ಧನುಷಿ ಸನ್ನಾಯ ಶರಮಾಶೀವಿಷೋಪಮಮ್ |
ರಾಘವೇಣ ಮಹಾಬಾಣೋ ವಾಲಿವಕ್ಷಸಿ ಪಾತಿತಃ || 25 ||

ವೇಗೇನಾಭಿಹತೋ ವಾಲೀ ನಿಪಪಾತ ಮಹೀತಲೇ || 26 ||

ಅಥೋಕ್ಷಿತಃ ಶೋಣಿತತೋಯವಿಸ್ರವೈಃ
ಸುಪುಷ್ಪಿತಾಶೋಕ ಇವಾನಿಲೋದ್ಧತಃ |
ವಿಚೇತನೋ ವಾಸವಸೂನುರಾಹವೇ
ಪ್ರಭ್ರಂಶಿತೇಂದ್ರಧ್ವಜವತ್ಕೃತಿಂ ಗತಃ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಶರೇಣಾಭಿಹತೋ ರಾಮೇಣ ರಣಕರ್ಕಶಃ |
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ವಾಲೀ ನಿಕ್ಯುತ್ ಇವ ಪಾದಪಃ || 1 ||

ಸ ಭೂಮೌ ನ್ಯಸ್ತಸರ್ವಾಙ್ಗಸ್ತಪ್ತಕಾಙ್ಗಾನಭೂಷಣಃ |
ಅಪತದ್ಧೇವರಾಜಸ್ಯ ಮುಕ್ತರಶ್ಮಿರಿವ ಧ್ವಜಃ || 2 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಿಪತಿತೇ ಭೂಮೌ ಹರ್ಯುಷಾಣಾಂ ಗಣೇಶ್ವರೇ |
ನಷ್ಟಚಂದ್ರಮಿವ ವ್ಯೋಮ ನ ವ್ಯರಾಜತ ಭೂತಲಮ್ || 3 ||

ಭೂಮೌ ನಿಪತಿತಸ್ಯಾಪಿ ತಸ್ಯ ದೇಹಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ನ ಶ್ರೀರ್ಜಹಾತಿ ನ ಪ್ರಾಣಾ ನ ತೇಜೋ ನ ಪರಾಕ್ರಮಃ || 4 ||

ಶಕ್ರದತ್ತಾ ವರಾ ಮಾಲಾ ಕಾಙ್ಗಾನೀ ರತ್ನಭೂಷಿತಾ |
ದಧಾರ ಹರಿಮುಖ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತೇಜಃ ಶ್ರಿಯಂ ಚ ಸಾ || 5 ||

ಸ ತಯಾ ಮಾಲಯಾ ವೀರೋ ಹೈಮಯಾ ಹರಿಯೂಥಪಃ |
ಸನ್ದಾನ್ಯನುಗತಪರ್ಯಂತಃ ಪಯೋಧರ ಇವಾಭವತ್ || 6 ||

ತಸ್ಯ ಮಾಲಾ ಚ ದೇಹಶ್ಚ ಮರ್ಮಘಾತೀ ಚ ಯಃ ಶರಃ |
ತ್ರಿಧೇವ ರಚಿತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪತಿತಸ್ಯಾಪಿ ಶೋಭತೇ || 7 ||

ತದಸ್ತ್ರಂ ತಸ್ಯ ವೀರಸ್ಯ ಸ್ವರ್ಗಮಾರ್ಗಪ್ರಭಾವನಮ್ |
ರಾಮಬಾಣಾಸನಕ್ಷಿಪ್ತಮಾವಹತ್ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ || 8 ||

ತಂ ತಥಾ ಪತಿತಂ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಗತಾರ್ಚಿಷಮಿವಾನಲಮ್ |
ಯಯಾತಿಮಿವ ಪುಣ್ಯಾಂತೇ ದೇವಲೋಕಾತ್ಪರಿಚ್ಯುತಮ್ || 9 ||

ಆದಿತ್ಯಮಿವ ಕಾಲೇನ ಯುಗಾಂತೇ ಭುವಿ ಪಾತಿತಮ್ |
ಮಹೇಂದ್ರಮಿವ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ಮಹೇಂದ್ರಮಿವ ದುಃಸಹಮ್ || 10 ||

ಮಹೇಂದ್ರಪುತ್ರಂ ಪತಿತಂ ವಾಲಿನಂ ಹೇಮಮಾಲಿನಮ್ ।
ಸಿಂಹೋರಸ್ಕಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ದೀಪ್ತಾಸ್ಯಂ ಹರಿಲೋಚನಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಗತೋ ರಾಮೋ ದದರ್ಶೋಪಸಸರ್ಪ ಚ ॥ 11 ॥

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವಂ ವಾಲೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪರುಷಂ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ ॥ 12 ॥

ಪರಾಜುಖವಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಕೋ ನು ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತ್ವಯಾ ಗುಣಃ ।
ಯದಹಂ ಯುದ್ಧಸಂರಬ್ಧಸ್ತ್ವತ್ಕೃತೇ ನಿಧನಂ ಗತಃ ॥ 13 ॥

ಕುಲೀನಃ ಸತ್ತ್ವಸಮ್ಪನ್ನಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಚರಿತವ್ರತಃ ।
ರಾಮಃ ಕರುಣವೇದೀ ಚ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಚ ಹಿತೇ ರತಃ ॥ 14 ॥

ಸಾನುಕ್ರೋಶೋ ಮಹೋತ್ಸಾಹಃ ಸಮಯಜ್ಞೋ ದೃಢವ್ರತಃ ।
ಇತಿ ತೇ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಕಥಯಂತಿ ಯಶೋ ಭುವಿ ॥ 15 ॥

ತಾನುಗ್ಗಣಾನಮ್ಪ್ರಧಾರ್ಯಾಹಮಗ್ರ್ಯಂ ಚಾಭಿಜನಂ ತವ ।
ತಾರಯಾ ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧಃ ಸನ್ನುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಾಗತಃ ॥ 16 ॥

ನ ಮಾಮನ್ಯೇನ ಸಂರಬ್ಧಂ ಪ್ರಮತ್ತಂ ವೇದ್ಧುಮರ್ಹಸಿ ।
ಇತಿ ಮೇ ಬುದ್ಧಿರುತ್ಪನ್ನಾ ಬಭೂವಾದರ್ಶನೇ ತವ ॥ 17 ॥

ನ ತ್ವಾಂ ವಿನಿಹತಾತ್ಮನಂ ಧರ್ಮಧ್ವಜಮಧಾರ್ಮಿಕಮ್ ।
ಜಾನೇ ಪಾಪಸಮಾಚಾರಂ ತೃಣೈಃ ಕೂಪಮಿವಾವೃತಮ್ ॥ 18 ॥

ಸತಾಂ ವೇಷಧರಂ ಪಾಪಂ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಮಿವ ಪಾವಕಮ್ ।
ನಾಹಂ ತ್ವಾಮಭಿಜಾನಾನಿ ಧರ್ಮಚ್ಛದ್ಮಾಭಿಸಂವೃತಮ್ ॥ 19 ॥

ವಿಷಯೇ ವಾ ಪುರೇ ವಾ ತೇ ಯದಾ ನಾಪಕರೋಮ್ಯಹಮ್ ।
ನ ಚ ತ್ವಾಂ ಪ್ರತಿಜಾನೇಽಹಂ ಕಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಹಂಸ್ಯಕಿಲ್ಬಿಷಮ್ ॥ 20 ॥

ಫಲಮೂಲಾಶನಂ ನಿತ್ಯಂ ವಾನರಂ ವನಗೋಚರಮ್ ।
ಮಾಮಿಹಾಪ್ರತಿಯುಧ್ಯಂತಮನ್ಯೇನ ಚ ಸಮಾಗತಮ್ ॥ 21 ॥

ತ್ವಂ ನರಾಧಿಪತೇಃ ಪುತ್ರಃ ಪ್ರತೀತಃ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ |
ಲಿಜ್ಗಮಪ್ಯಸ್ತಿ ತೇ ರಾಜನ್ದ್ರಶ್ಯತೇ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ || 22 ||

ಕಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಕುಲೇ ಜಾತಃ ಶ್ರುತವಾನ್ದೃಷ್ಟಸಂಶಯಃ |
ಧರ್ಮಲಿಜ್ಗ ಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನಃ ಕ್ರೂರಂ ಕರ್ಮ ಸಮಾಚರೇತ್ || 23 ||

ರಾಮ ರಾಜಕುಲೇ ಜಾತೋ ಧರ್ಮವಾನಿತಿ ವಿಶ್ರುತಃ |
ಅಭವ್ಯೋ ಭವ್ಯರೂಪೇಣ ಕಿಮರ್ಥಂ ಪರಿಧಾವಸಿ || 24 ||

ಸಾಮ ದಾನಂ ಕ್ಷಮಾ ಧರ್ಮಃ ಸತ್ಯಂ ಧೃತಿಪರಾಕ್ರಮೌ |
ಪಾರ್ಥಿವಾನಾಂ ಗುಣಾ ರಾಜನ್ದ್ರಣ್ಣಶ್ಚಾಪ್ಯಪಕಾರಿಷು || 25 ||

ವಯಂ ವನಚರಾ ರಾಮ ಮೃಗಾ ಮೂಲಫಲಾಶನಾಃ |
ಏಷಾ ಪ್ರಕೃತಿರಸ್ಮಾಕಂ ಪುರುಷಸ್ತ್ವಂ ನರೇಶ್ವರಃ || 26 ||

ಭೂಮಿಹಿರಣ್ಯಂ ರೂಪ್ಯಂ ಚ ನಿಗ್ರಹೇ ಕಾರಣಾನಿ ಚ |
ತತ್ರ ಕಸ್ತೇ ವನೇ ಲೋಭೋ ಮದೀಯೇಷು ಫಲೇಷು ವಾ || 27 ||

ನಯಶ್ಚ ವಿನಯಶ್ಚೋಭೌ ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹಾವಪಿ |
ರಾಜವೃತ್ತಿರಸಂಜ್ಞೇರ್ಣಾ ನ ನೃಪಾಃ ಕಾಮವೃತ್ತಯಃ || 28 ||

ತ್ವಂ ತು ಕಾಮಪ್ರಧಾನಶ್ಚ ಕೋಪನಶ್ಚಾನವಸ್ಥಿತಃ |
ರಾಜವೃತ್ತೈಶ್ಚ ಸಂಜ್ಞೇರ್ಣಃ ಶರಾಸನಪರಾಯಣಃ || 29 ||

ನ ತೇಽಸ್ತ್ಯಪಚಿತಿರ್ಧರ್ಮೇ ನಾರ್ಥೇ ಬುದ್ಧಿರವಸ್ಥಿತಾ |
ಇಂದ್ರಿಯೈಃ ಕಾಮವೃತ್ತಃ ಸಂಕೃಷ್ಯಸೇ ಮನುಜೇಶ್ವರ || 30 ||

ಹತ್ವಾ ಬಾಣೇನ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮಾಮಿಹಾನಪರಾಧಿನಮ್ |
ಕಿಂ ವಕ್ಷ್ಯಸಿ ಸತಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಕರ್ಮ ಕೃತ್ವಾ ಜುಗುಪ್ಸಿತಮ್ || 31 ||

ರಾಜಹಾ ಬ್ರಹ್ಮಹಾ ಗೋಘ್ನಶ್ಚೋರಃ ಪ್ರಾಣಿವಧೇ ರತಃ |
ನಾಸ್ತಿಕಃ ಪರಿವೇತ್ತಾ ಚ ಸರ್ವೇ ನಿರಯಗಾಮಿನಃ || 32 ||

ಅಧಾರ್ಯಂ ಚರ್ಮ ಮೇ ಸದ್ಭೀ ರೋಮಾಣ್ಯಸಿ ಚ ವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಅಭಕ್ಷ್ಯಾಣಿ ಚ ಮಾಂಸಾನಿ ತ್ವದ್ವಿಧೈರ್ಧರ್ಮಚಾರಿಭಿಃ ॥ 33 ॥

ಪಿಪ್ಪಾ ಪಿಪ್ಪಾನಖಾ ಭಕ್ಷ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರೇಣ ರಾಘವ ।
ಶಲ್ಯಕಃ ಶ್ವಾವಿಧೋ ಗೋಧಾ ಶಶಃ ಕೂರ್ಮಶ್ಚ ಪಿಪ್ಪಾಮಃ ॥ 34 ॥

ಚರ್ಮ ಚಾಸ್ಥಿ ಚ ಮೇ ರಾಜನ್ ಸ್ಪೃಶಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ ।
ಅಭಕ್ಷ್ಯಾಣಿ ಚ ಮಾಂಸಾನಿ ಸೋಽಹಂ ಪಿಪ್ಪಾನಖೋ ಹತಃ ॥ 35 ॥

ತ್ವಯಾ ನಾಥೇನ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ನ ಸನಾಥಾ ವಸುನ್ಧರಾ ।
ಪ್ರಮದಾ ಶೀಲಸಮ್ಮನ್ನಾ ಧೂರ್ತೇನ ಪತಿತಾ ಯಥಾ ॥ 36 ॥

ಶರೋ ನೈಕೃತಿಕಃ ಕ್ಷುದ್ರೋ ಮಿಥ್ಯಾ ಪ್ರಶ್ರಿತಮಾನಸಃ ।
ಕಥಂ ದಶರಥೇನ ತ್ವಂ ಜಾತಃ ಪಾಪೋ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ 37 ॥

ಛಿನ್ನಚಾರಿತ್ರೈಕಕ್ಷೇಣ ಸತಾಂ ಧರ್ಮಾತಿವರ್ತಿನಾ ।
ತ್ಯಕ್ತಧರ್ಮಾಙ್ಕುಶೇನಾಹಂ ನಿಹತೋ ರಾಮಹಸ್ತಿನಾ ॥ 38 ॥

ದೃಶ್ಯಮಾನಸ್ತು ಯುಧೈಥಾ ಮಯಾ ಯುಧಿ ನೃಪಾತ್ಮಜ ।
ಅದ್ಯ ವೈವಸ್ವತಂ ದೇವಂ ಪಶ್ಯೇಸ್ತ್ವಂ ನಿಹತೋ ಮಯಾ ॥ 39 ॥

ತ್ವಯಾದೃಶ್ಯೇನ ತು ರಣೇ ನಿಹತೋಽಹಂ ದುರಾಸದಃ ।
ಪ್ರಸುಪ್ತಃ ಪನ್ನಗೇನೇವ ನರಃ ಪಾನವಶಂ ಗತಃ ॥ 40 ॥

ಸುಗ್ರೀವಪ್ರಿಯಕಾಮೇನ ಯದಹಂ ನಿಹತಸ್ತ್ವಯಾ ।
ಕಣೋ ಬದ್ಧಾಽಪ್ರದದ್ಯಾಂ ತೇಽನಿಹತಂ ರಾವಣಂ ರಣೇ ॥ 41 ॥

ನ್ಯಸ್ತಾಂ ಸಾಗರತೋಯೇ ವಾ ಪಾತಾಲೇ ವಾಪಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಜಾನಯೇಯಂ ತವಾದೇಶಾಚ್ಛೇತಾಮಶ್ವತರೀಮಿವ ॥ 42 ॥

ಯುಕ್ತಂ ಯತ್ಪ್ರಪ್ನುಯಾದ್ರಾಜ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸ್ವರ್ಗತೇ ಮಯಿ ।
ಅಯುಕ್ತಂ ಯದಧರ್ಮೇಣ ತ್ವಯಾಹಂ ನಿಹತೋ ರಣೇ ॥ 43 ॥

ಕಾಮಮೇವಂವಿಧಂ ಲೋಕಃ ಕಾಲೇನ ವಿನಿಯುಜ್ಯತೇ ।
ಕ್ಷಮಂ ಚೇದ್ಭವತಾ ಪ್ರಾಪ್ತಮುತ್ತರಂ ಸಾಧು ಚಿನ್ಮತಾಮ್ ॥ 44 ॥

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಪರಿಶುಷ್ಕವಕ್ತ್ರಃ
ಶರಾಭಿಘಾತಾದ್ವ್ಯಥಿತೋ ಮಹಾತ್ಮಾ ।
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಮಂ ರವಿಸಂನಿಕಾಶಮ್
ತೂಷ್ಣೀಂ ಬಭೂವಾಮರರಾಜಸೂನುಃ ॥ 45 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಶ್ನಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ಹಿತಮ್ ।
ಪರುಷಂ ವಾಲಿನಾ ರಾಮೋ ನಿಹತೇನ ವಿಚೇತಸಾ ॥ ೧ ॥

ತಂ ನಿಷ್ಪ್ರಭಮಿವಾದಿತ್ಯಂ ಮುಕ್ತತೋಯಮಿವಾಮ್ಬುದಮ್ ।
ಉಕ್ತವಾಕ್ಯಂ ಹರಿಶ್ಚೇಷ್ಠಮುಪಶಾಂತಮಿವಾನಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಧರ್ಮಾರ್ಥಗುಣಸಮ್ಮನ್ನಂ ಹರೀಶ್ವರಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಅಧಿಕ್ಷಿಪ್ತಸ್ತದಾ ರಾಮಃ ಪಶ್ಚಾದ್ವಾಲಿನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩ ॥

ಧರ್ಮಮರ್ಥಂ ಚ ಕಾಮಂ ಚ ಸಮಯಂ ಚಾಪಿ ಲೌಕಿಕಮ್ ।
ಅವಿಜ್ಞಾಯ ಕಥಂ ಬಾಲಾನ್ಯಾಮಿಹಾದ್ಯ ವಿಗರ್ಹಸೇ ॥ ೪ ॥

ಅಪೃಷ್ಠಾಪ್ತ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಮನ್ನಾನೃದ್ಧಾದ್ಧಾನಾಚಾರ್ಯಸಮ್ಮತಾನ್ ।
ಸೌಮ್ಯ ವಾನರಚಾಪಲ್ಯಾತ್ತ್ವಂ ಮಾಂ ವಕ್ತುಮಿಹೇಚ್ಛಸಿ ॥ ೫ ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಮಿಯಂ ಭೂಮಿಃ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾ ।
ಮೃಗಪಕ್ಷಿಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹಾವಪಿ ॥ ೬ ॥

ತಾಂ ಪಾಲಯತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ಭರತಃ ಸತ್ಯವಾಗ್ಬಜಃ ।
ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹೇ ರತಃ ॥ ೭ ॥

ನಯಶ್ಚ ವಿನಯಶ್ಚೋಭೌ ಯಸ್ಮಿನ್ನತ್ಯಂ ಚ ಸುಸ್ಥಿತಮ್ ।
ವಿಕ್ರಮಶ್ಚ ಯಥಾ ದೃಷ್ಟಃ ಸ ರಾಜಾ ದೇಶಕಾಲವಿತ್ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯ ಧರ್ಮಕೃತಾದೇಶಾ ವಯಮನ್ಯೇ ಚ ಪಾರ್ಥಿವಃ ।
ಚರಾಮೋ ವಸುಧಾಂ ಕೃತ್ಯಾನ್ಯಂ ಧರ್ಮಸನ್ತಾನಮಿಚ್ಛವಃ ॥ ೯ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನೃಪತಿಶಾರ್ದೂಲ ಭರತೇ ಧರ್ಮವತ್ಸಲೇ ।
ಪಾಲಯತ್ಯಖಿಲಾಂ ಭೂಮಿಂ ಕಶ್ಚರೇದ್ಧರ್ಮನಿಗ್ರಹಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತೇ ವಯಂ ಮಾರ್ಗವಿಭ್ರಷ್ಟಂ ಸ್ವಧರ್ಮೇ ಪರಮೇ ಸ್ಥಿತಾಃ |
ಭರತಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ನಿಗೃಹ್ಣೀಮೋ ಯಥಾವಿಧಿ || 11 ||

ತ್ವಂ ತು ಸಜ್ಜಿಷ್ವಧರ್ಮಾ ಚ ಕರ್ಮಣಾ ಚ ವಿಗರ್ಹಿತಃ |
ಕಾಮತನ್ತ್ರಪ್ರಧಾನಶ್ಚ ನ ಸ್ಥಿತೋ ರಾಜವರ್ತಮನಿ || 12 ||

ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಭ್ರಾತಾ ಪಿತಾ ಚೈವ ಯಶ್ಚ ವಿದ್ಯಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ |
ತ್ರಯಸ್ತೇ ಪಿತರೋ ಜ್ಞೇಯಾ ಧರ್ಮೇ ಚ ಪಥಿ ವರ್ತಿನಃ || 13 ||

ಯವೀಯಾನಾತ್ತಮಃ ಪುತ್ರಃ ಶಿಷ್ಯಶ್ಚಾಪಿ ಗುಣೋದಿತಃ |
ಪುತ್ರವತ್ತೇ ತ್ರಯಶ್ಚಿನ್ಮಾನ್ಯಾ ಧರ್ಮಶ್ಚೇದತ್ರ ಕಾರಣಮ್ || 14 ||

ಸೂಕ್ಷ್ಮಃ ಪರಮದುರ್ಜ್ಞೇಯಃ ಸತಾಂ ಧರ್ಮಃ ಪ್ಲವಂಗಮ |
ಹೃದಿಸ್ಥಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮಾತ್ಮಾ ವೇದ ಶುಭಾಶುಭಮ್ || 15 ||

ಚಪಲಶ್ಚಪಲೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ವಾನರೈರಕೃತಾತ್ತಮಭಿಃ |
ಜಾತ್ಯನ್ಧ ಇವ ಜಾತ್ಯನ್ಧೈರ್ಮನ್ತ್ರಯನ್ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ನು ಕಿಮ್ || 16 ||

ಅಹಂ ತು ವ್ಯಕ್ತತಾಮಸ್ಯ ವಚನಸ್ಯ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ |
ನ ಹಿ ಮಾಂ ಕೇವಲಂ ರೋಷಾತ್ತ್ವಂ ವಿಗರ್ಹಿತುಮರ್ಹಸಿ || 17 ||

ತದೇತತ್ಕಾರಣಂ ಪಶ್ಯ ಯದರ್ಥಂ ತ್ವಂ ಮಯಾ ಹತಃ |
ಭ್ರಾತುರ್ವರ್ತಸಿ ಭಾರ್ಯಾಯಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಧರ್ಮಂ ಸನಾತನಮ್ || 18 ||

ಅಸ್ಯ ತ್ವಂ ಧರಮಾಣಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ರುಮಾಯಾಂ ವರ್ತಸೇ ಕಾಮಾತ್ಸುಷಾಯಾಂ ಪಾಪಕರ್ಮಕೃತ್ || 19 ||

ತದ್ವ್ಯತಿತಸ್ಯ ತೇ ಧರ್ಮಾತ್ಕಾಮವೃತ್ತಸ್ಯ ವಾನರ |
ಭ್ರಾತೃಭಾರ್ಯಾಭಿಮರ್ಶೇಽಸ್ಮಿನ್ದಣೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಃ || 20 ||

ನ ಹಿ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಲೋಕವೃತ್ತಾದಪೇಯುಷಃ |
ದಣ್ಣಾದನ್ಯತ್ರ ಪಶ್ಯಾಮಿ ನಿಗ್ರಹಂ ಹರಿಯೂಥಪ || 21 ||

ಔರಸೀಂ ಭಗಿನೀಂ ವಾಪಿ ಭಾರ್ಯಾಂ ವಾಪ್ಯನುಜಸ್ಯ ಯಃ ।
ಪ್ರಚರೇತ ನರಃ ಕಾಮಾತ್ತಸ್ಯ ದಣೋ ವಧಃ ಸ್ಮೃತಃ ॥ 22 ॥

ಭರತಸ್ತು ಮಹೀಪಾಲೋ ವಯಂ ತ್ವಾದೇಶವರ್ತಿನಃ ।
ತ್ವಂ ಚ ಧರ್ಮಾದತಿಕ್ರಾಂತಃ ಕಥಂ ಶಕ್ಯಮುಪೇಕ್ಷಿತುಮ್ ॥ 23 ॥

ಗುರುಧರ್ಮವ್ಯತಿಕ್ರಾಂತಂ ಪ್ರಾಚ್ಛೋ ಧರ್ಮೇಣ ಪಾಲಯನ್ ।
ಭರತಃ ಕಾಮವೃತ್ತಾನಾಂ ನಿಗ್ರಹೇ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ 24 ॥

ವಯಂ ತು ಭರತಾದೇಶಂ ವಿಧಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಹರೀಶ್ವರ ।
ತ್ವದ್ವಿಧಾನಿಭಿನ್ನಮರ್ಯಾದಾನ್ನಿಯನ್ತಂ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ ॥ 25 ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಚ ಮೇ ಸಖ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಯಥಾ ತಥಾ ।
ದಾರರಾಜ್ಯನಿಮಿತ್ತಂ ಚ ನಿಃಶ್ರೇಯಸಿ ರತಃ ಸ ಮೇ ॥ 26 ॥

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಚ ಮಯಾ ದತ್ತಾ ತದಾ ವಾನರಸಂನಿಧೌ ।
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಚ ಕಥಂ ಶಕ್ಯಾ ಮದ್ವಿಧೇನಾನವೇಕ್ಷಿತುಮ್ ॥ 27 ॥

ತದೇಭಿಃ ಕಾರಣೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಮಹದ್ಭಿರ್ಮಹಸಂಹಿತೈಃ ।
ಶಾಸನಂ ತವ ಯದ್ಯುಕ್ತಂ ತದ್ಭವಾನನುಮನ್ಯತಾಮ್ ॥ 28 ॥

ಸರ್ವಥಾ ಧರ್ಮ ಇತ್ಯೇವ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಸ್ತವ ನಿಗ್ರಹಃ ।
ವಯಸ್ಯಸ್ಯೋಪಕರ್ತವ್ಯಂ ಧರ್ಮಮೇವಾನುಪಶ್ಯತಾ ॥ 29 ॥

ರಾಜಭಿರ್ದೃತದಣ್ಣಾಸ್ತು ಕೃತ್ವಾ ಪಾಪಾನಿ ಮಾನವಾಃ ।
ನಿರ್ಮಲಾಃ ಸ್ವರ್ಗಮಾಯಾಂತಿ ಸಂತಃ ಸುಕೃತಿನೋ ಯಥಾ ॥ 30 ॥

ಆರ್ಯೇಣ ಮಮ ಮಾನ್ಯಾತ್ರಾ ವ್ಯಸನಂ ಘೋರಮೀಪ್ಸಿತಮ್ ।
ಶ್ರಮಣೇನ ಕೃತೇ ಪಾಪೇ ಯಥಾ ಪಾಪಂ ಕೃತಂ ತ್ವಯಾ ॥ 31 ॥

ಅನ್ಯೈರಪಿ ಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಪ್ರಮತ್ತೈರ್ವಸುಧಾಧಿಪೈಃ ।
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಚ ಕುರ್ವಂತಿ ತೇನ ತಚ್ಛಾಮ್ಯತೇ ರಜಃ ॥ 32 ॥

ತದಲಂ ಪರಿತಾಪೇನ ಧರ್ಮತಃ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಃ ।
ವಧೋ ವಾನರಶಾರ್ದೂಲ ನ ವಯಂ ಸ್ವವಶೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ॥ 33 ॥

ವಾಗುರಾಭಿಶ್ಚ ಪಾಶೈಶ್ಚ ಕೂಟೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರ್ನರಾಃ ।
ಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನಾಶ್ಚ ದೃಶ್ಯಾಶ್ಚ ಗೃಹಣಂತಿ ಸುಬಹುನೃಗಾನ್ ।
ಪ್ರಧಾವಿತಾನಾಃ ವಿತ್ರಸ್ತಾನಿವ ಸ್ರಬ್ಧಾನ್ ತಿವಿಷ್ಣಿತಾನ್ ॥ 34 ॥

ಪ್ರಮತ್ತಾನಪ್ರಮತ್ತಾನಾಃ ನರಾ ಮಾಂಸಾರ್ಥಿನೋ ಭೃಶಮ್ ।
ವಿಧ್ಯಂತಿ ವಿಮುಖಾಂಶ್ಚಾಪಿ ನ ಚ ದೋಷೋಽತ್ರ ವಿದ್ಯತೇ ॥ 35 ॥

ಯಾಂತಿ ರಾಜರ್ಷಯಶ್ಚಾತ್ರ ಮೃಗಯಾಂ ಧರ್ಮಕೋವಿದಾಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ನಿಹತೋ ಯುದ್ಧೇ ಮಯಾ ಬಾಣೇನ ವಾನರ ।
ಅಯುಧ್ಯನ್ ಪ್ರತಿಯುಧ್ಯನ್ಯಾಃ ಯಸ್ಮಾಚ್ಛಾಖಾಮೃಗೋ ಹ್ಯಸಿ ॥ 36 ॥

ದುರ್ಲಭಸ್ಯ ಚ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಜೀವಿತಸ್ಯ ಶುಭಸ್ಯ ಚ ।
ರಾಜಾನೋ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರದಾತಾರೋ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 37 ॥

ತನ್ನ ಹಿಂಸ್ಯಾನ್ನ ಚಾಕ್ರೋಶೇನ್ನಾಕ್ಷಿಪೇನ್ನಾಪ್ರಿಯಂ ವದೇತ್ ।
ದೇವಾ ಮಾನುಷರೂಪೇಣ ಚರಂತ್ಯೇತೇ ಮಹೀತಲೇ ॥ 38 ॥

ತ್ವಂ ತು ಧರ್ಮಮವಿಜ್ಞಾಯ ಕೇವಲಂ ರೋಷಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಪ್ರದೂಷಯಸಿ ಮಾಂ ಧರ್ಮೇ ಪಿತೃಪೃತಾಮಹೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 39 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ವಾಲೀ ಪ್ರವ್ಯಥಿತೋ ಭೃಶಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತೋ ರಾಮಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿವಾನ್ ರೇಶ್ವರಃ ॥ 40 ॥

ಯತ್ತ್ವಮಾತ್ಮ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ತದೇವಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಪ್ರತಿವಕ್ತುಂ ಪ್ರಕೃಷ್ಣೇ ಹಿ ನಾಪಕೃಷ್ಣಸ್ತು ಶಕ್ನುಯಾತ್ ॥ 41 ॥

ಯದಯುಕ್ತಂ ಮಯಾ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಮಾದಾದ್ವಾಕ್ಯಮಪ್ರಿಯಮ್ ।
ತತ್ರಾಪಿ ಖಿಲು ಮೇ ದೋಷಂ ಕರ್ತುಂ ನಾರ್ಹಸಿ ರಾಘವ ॥ 42 ॥

ತ್ವಂ ಹಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞಃ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಚ ಹಿತೇ ರತಃ ।

ಕಾರ್ಯಕಾರಣಸಿದ್ಧೌ ತೇ ಪ್ರಸನ್ನಾ ಬುದ್ಧಿರವ್ಯಯಾ || 43 ||

ಮಾಮಪ್ಯವಗತಂ ಧರ್ಮಾದ್ವ್ಯತಿಕ್ರಾಂತಪುರಸ್ಕೃತಮ್ |
ಧರ್ಮಸಂಹಿತಯಾ ವಾಚಾ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಪರಿಪಾಲಯ || 44 ||

ಬಾಷ್ಪಸಂರುದ್ಧಕಣ್ಣಸ್ತು ವಾಲೀ ಸಾರ್ತರವಃ ಶನ್ಯೈಃ |
ಉವಾಚ ರಾಮಂ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಪಚ್ಛಲಗ್ನ ಇವ ದ್ವಿಪಃ || 45 ||

ನ ತ್ವಾತ್ಮಾನಮಹಂ ಶೋಚೇ ನ ತಾರಾಂ ನಾಪಿ ಬಾನ್ಧವಾನ್ |
ಯಥಾ ಪುತ್ರಂ ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠಮಜ್ಞದಂ ಕನಕಾಜ್ಞದಮ್ || 46 ||

ಸ ಮಮಾದರ್ಶನಾದ್ಧೀನೋ ಬಾಲಾತ್ಪ್ರಭೃತಿ ಲಾಲಿತಃ |
ತಟಾಕ ಇವ ಪೀತಾಮ್ಬುರುಪಶೋಷಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || 47 ||

ಸುಗ್ರೀವೇ ಚಾಜ್ಞದೇ ಚೈವ ವಿಧತ್ಸ್ಯ ಮತಿಮುತ್ತಮಾಮ್ |
ತ್ವಂ ಹಿ ಶಾಸ್ತಾ ಚ ಗೋಪ್ತಾ ಚ ಕಾರ್ಯಕಾರ್ಯವಿಧೌ ಸ್ಥಿತಃ || 48 ||

ಯಾ ತೇ ನರಪತೇ ವೃತ್ತಿರ್ಭರತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಚ ಯಾ |
ಸುಗ್ರೀವೇ ಚಾಜ್ಞದೇ ರಾಜಂಸ್ತಾಂ ಚಿಂತಯಿತುಮರ್ಹಸಿ || 49 ||

ಮದೋಷಕೃತದೋಷಾಂ ತಾಂ ಯಥಾ ತಾರಾಂ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವೋ ನಾವಮನ್ಯೇತ ತಥಾವಸ್ಥಾತುಮರ್ಹಸಿ || 50 ||

ತ್ವಯಾ ಹ್ಯನುಗೃಹೀತೇನ ಶಕ್ಯಂ ರಾಜ್ಯಮುಪಾಸಿತುಮ್ |
ತ್ವದ್ವಶೇ ವರ್ತಮಾನೇನ ತವ ಚಿತ್ತಾನುವರ್ತಿನಾ || 51 ||

ಸ ತಮಾಶ್ವಾಸಯದ್ರಾಮೋ ವಾಲಿನಂ ವ್ಯಕ್ತದರ್ಶನಮ್ || 52 ||

ನ ವಯಂ ಭವತಾ ಚಿನ್ತ್ಯಾ ನಾಪ್ಯಾತ್ಮಾ ಹರಿಸತ್ತಮ |
ವಯಂ ಭವದ್ವಿಶೇಷೇಣ ಧರ್ಮತಃ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಾಃ || 53 ||

ದಣ್ಣೋ ಯಃ ಪಾತಯೇದ್ಧಣ್ಣಂ ದಣ್ಣೋ ಯಶ್ಚಾಪಿ ದಣ್ಣತೇ |
ಕಾರ್ಯಕಾರಣಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾವುಭೌ ತೌ ನಾವಸೀದತಃ || 54 ||

ತದ್ಭವಾನಂದಸಂಯೋಗಾದಸ್ಮಾದ್ವಿಗತಕಲ್ಮಷಃ ।
ಗತಃ ಸ್ವಾಂ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಧರ್ಮ್ಯಾಂ ಧರ್ಮದೃಷ್ಟೇನ ವರ್ತಮಾನ್ ॥ 55 ॥

ಸ ತಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ಮಧುರಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ
ಸಮಾಹಿತಂ ಧರ್ಮಪಥಾನುವರ್ತಿನಃ ।
ನಿಶಮ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ರಣಾವಮರ್ದಿನೋ
ವಚಃ ಸುಯುಕ್ತಂ ನಿಜಗಾದ ವಾನರಃ ॥ 56 ॥

ಶರಾಭಿತಪ್ತೇನ ವಿಚೇತಸಾ ಮಯಾ
ಪ್ರದೂಷಿತಸ್ತ್ವಂ ಯದಜಾನತಾ ಪ್ರಭೋ ।
ಇದಂ ಮಹೇಂದ್ರೋಪಮಭೀಮವಿಕ್ರಮ
ಪ್ರಸಾದಿತಸ್ತ್ವಂ ಕ್ಷಮ ಮೇ ಮಹೀಶ್ವರ ॥ 57 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ವಾನರಮಹಾರಾಜಃ ಶಯಾನಃ ಶರವಿಕ್ಷತಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತೋ ಹೇತುಮದ್ವಾಕ್ಯೈರ್ನೋತ್ತರಂ ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ ॥೧॥

ಅಶ್ಮಭಿಃ ಪರಿಭಿನ್ನಾಙ್ಗಃ ಪಾದಪೈರಾಹತೋ ಭೃಶಮ್ ।
ರಾಮಬಾಣೇನ ಚಾಕ್ರಾನ್ತೋ ಜೀವಿತಾಂತೇ ಮುಮೋಹ ಸಃ ॥೨॥

ತಂ ಭಾರ್ಯಾಬಾಣಮೋಕ್ಷೇಣ ರಾಮದತ್ತೇನ ಸಂಯುಗೇ ।
ಹತಂ ಪ್ಲವಗಶಾರ್ದೂಲಂ ತಾರಾ ಶುಶ್ರಾವ ವಾಲಿನಮ್ ॥೩॥

ಸಾ ಸಪುತ್ರಾಪ್ರಿಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಧಂ ಭರ್ತುಃ ಸುದಾರುಣಮ್ ।
ನಿಷ್ಪಪಾತ ಭೃಶಂ ತ್ರಸ್ತಾ ವಿವಿಧಾದ್ಗಿರಿಗಹ್ವರಾತ್ ॥೪॥

ಯೇ ತ್ವಙ್ಗದಪರೀವಾರಾ ವಾನರಾ ಹಿ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ತೇ ಸಕಾರ್ಮುಕಮಾಲೋಕ್ಯ ರಾಮಂ ತ್ರಸ್ತಾಃ ಪ್ರದುದ್ರುವುಃ ॥೫॥

ಸಾ ದದರ್ಶ ತತಸ್ತ್ಯಸ್ತಾನ್ದರಿನಾಪತತೋ ದ್ರುತಮ್ ।
ಯೂಥಾದಿವ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟಾನ್ಮೃಗಾನ್ನಿಹತಯೂಥಪಾನ್ ॥೬॥

ತಾನುವಾಚ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ದುಃಖಿತಾನ್ದುಃಖಿತಾ ಸತೀ ।
ರಾಮ ವಿತ್ರಾಸಿತಾನ್ಸರ್ವಾನನುಬದ್ಧಾನಿವೇಷುಭಿಃ ॥೭॥

ವಾನರಾ ರಾಜಸಿಂಹಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯೂಯಂ ಪುರಃಸರಾಃ ।
ತಂ ವಿಹಾಯ ಸುವಿತ್ರಸ್ತಾಃ ಕಸ್ಮಾದ್ಧ್ರವತ ದುರ್ಗತಾಃ ॥೮॥

ರಾಜ್ಯಹೇತೋಃ ಸ ಚೇದ್ಭ್ರಾತಾ ಭ್ರಾತಾ ರೌದ್ರೇಣ ಪಾತಿತಃ ।
ರಾಮೇಣ ಪ್ರಸ್ಮತ್ಯೈರ್ದೂರಾನ್ಮಾರ್ಗಣೈರ್ದೂರ ಪಾತಿಭಿಃ ॥೯॥

ಕಪಿಪತ್ನ್ಯಾ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಪಯಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಮವಿಶ್ಲಿಷ್ಟಮೂಚುರ್ವಚನಮಙ್ಗನಾಮ್ ॥೧೦॥

ಜೀವ ಪುತ್ರೇ ನಿವರ್ತಸ್ಯ ಪುತ್ರಂ ರಕ್ಷಸ್ವ ಚಾನಂದಗಮ್ ।
ಅಂತಕೋ ರಾಮ ರೂಪೇಣ ಹತ್ವಾ ನಯತಿ ವಾಲಿನಮ್ ॥ 11 ॥

ಕ್ಷಿಪ್ತಾನ್ವೃಕ್ಷಾನ್ಸಮಾವಿಧ್ಯ ವಿಪುಲಾಶ್ಚ ಶಿಲಾಸ್ತಥಾ ।
ವಾಲೀ ವಜ್ರಸಮೈರ್ಬಾಣೈರ್ವಜ್ರೇಣೇವ ನಿಪಾತಿತಃ ॥ 12 ॥

ಅಭಿದ್ರುತಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ವಿದ್ರುತಂ ಪ್ರಸೃತಂ ಬಲಮ್ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ಸ್ಲವಗಶಾರ್ದೂಲೇ ಹತೇ ಶಕ್ರಸಮಪ್ರಭೇ ॥ 13 ॥

ರಕ್ಷ್ಯತಾಂ ನಗರಂ ಶೂರೈರಜ್ಞದಶ್ಚಾಭಿಷಿಚ್ಯತಾಮ್ ।
ಪದಸ್ಥಂ ವಾಲಿನಃ ಪುತ್ರಂ ಭಜಿಷ್ಯಂತಿ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ॥ 14 ॥

ಅಥ ವಾ ರುಚಿರಂ ಸ್ಥಾನಮಿಹ ತೇ ರುಚಿರಾನನೇ ।
ಆವಿಶಂತಿ ಹಿ ದುರ್ಗಾಣಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಮದ್ಯೈವ ವಾನರಾಃ ॥ 15 ॥

ಅಭಾರ್ಯಾಃ ಸಹ ಭಾರ್ಯಾಶ್ಚ ಸನ್ಯತ್ರ್ ವನಚಾರಿಣಃ ।
ಲುಬ್ಧೇಭ್ಯೋ ವಿಪ್ರಯುಕ್ತೇಭ್ಯಃ ಸ್ವೇಭ್ಯೋ ನಸ್ತುಮುಲಂ ಭಯಮ್ ॥ 16 ॥

ಅಲ್ಪಾನ್ತರಗತಾನಾಂ ತು ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚನಮಜ್ಞನಾ ।
ಆತ್ಮನಃ ಪ್ರತಿರೂಪಂ ಸಾ ಬಭಾಷೇ ಚಾರುಹಾಸಿನೀ ॥ 17 ॥

ಪುತ್ರೇಣ ಮಮ ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕಿಂ ರಾಜ್ಯೇನ ಕಿಮಾತ್ಮನಾ ।
ಕಪಿಸಿಂಹೇ ಮಹಾಭಾಗೇ ತಸ್ಮಿನ್ಭರ್ತರಿ ನಶ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

ಪಾದಮೂಲಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತಸ್ಯೈವಾಹಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಯೋಽಸೌ ರಾಮಪ್ರಯುಕ್ತೇನ ಶರೇಣ ವಿನಿಪಾತಿತಃ ॥ 19 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರದುದ್ರಾವ ರುದತೀ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ ।
ಶಿರಶ್ಚೋರಶ್ಚ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ದುಃಖೇನ ಸಮಭಿಘ್ನತೀ ॥ 20 ॥

ಆವ್ರಜಂತೀ ದದರ್ಶಾಥ ಪತಿಂ ನಿಪತಿತಂ ಭುವಿ ।
ಹನ್ತಾರಂ ದಾನವೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಸಮರೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನಾಮ್ ॥ 21 ॥

ಕ್ಷೇಪ್ತಾರಂ ಪರ್ವತೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ವಜ್ರಾಣಾಮಿವ ವಾಸವಮ್ ।
ಮಹಾವಾತಸಮಾವಿಷ್ಟಂ ಮಹಾಮೇಘೌಘನಿಸ್ವನಮ್ ॥ 22 ॥

ಶಕ್ರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಾಂತಂ ವೃಷ್ಟೇವೋಪರತಂ ಘನಮ್ ।
ನರ್ದನ್ತಂ ನರ್ದತಾಂ ಭೀಮಂ ಶೂರಂ ಶೂರೇಣ ಪಾತಿತಮ್ ॥ 23 ॥

ಶಾರ್ದೂಲೇನಾಮಿಷಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಮೃಗರಾಜಂ ಯಥಾ ಹತಮ್ ।
ಅರ್ಚಿತಂ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಸಪತಾಕಂ ಸವೇದಿಕಮ್ ॥ 24 ॥

ನಾಗಹೇತೋಃ ಸುಪರ್ಣೇನ ಚೈತ್ಯಮುನ್ಮಥಿತಂ ಯಥಾ ।
ಅವಷ್ಟಭ್ಯಾವತಿಷ್ಠಂತ್ಸಂ ದದರ್ಶ ಧನುರೂರ್ಜಿತಮ್ ॥ 25 ॥

ರಾಮಂ ರಾಮಾನುಜಂ ಚೈವ ಭರ್ತುಶ್ಚೈವಾನುಜಂ ಶುಭಾ ।
ತಾನತೀತ್ಯ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಭರ್ತಾರಂ ನಿಹತಂ ರಣೇ ॥ 26 ॥

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ವ್ಯಥಿತಾ ಭೂಮೌ ಸಮಾಭ್ರಾಂತಾ ನಿಪಪಾತ ಹ ।
ಸುಪ್ತೇವ ಪುನರುತ್ಥಾಯ ಆರ್ಯಪುತ್ರೇತಿ ಕ್ರೋಶತೀ ॥ 27 ॥

ರುರೋದ ಸಾ ಪತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸನ್ನಿಹಿತಂ ಮೃತ್ಯುದಾಮಭಿಃ ।
ತಾಮವೇಕ್ಷ್ಯ ತು ಸುಗ್ರೀವಃ ಕ್ರೋಶಂತೀಂ ಕುರರೀಮಿವ ॥ 28 ॥

ವಿಷಾದಮಗಮತ್ಕಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಾಜ್ಞದಮಾಗತಮ್ ॥ 29 ॥
॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಮಚಾಪವಿಸೃಷ್ಟೇನ ಶರೇಣಾಂತಕರೇಣ ತಮ್ ।
ದೃಷ್ಟಾಂವಿಹತಂ ಭೂಮೌ ತಾರಾ ತಾರಾಧಿಪಾನನಾ ॥ ೧ ॥

ಸಾ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಭರ್ತಾರಂ ಪರ್ಯಷ್ಟಜತ ಭಾಮಿನೀ ।
ಇಷುಣಾಭಿಹತಂ ದೃಷ್ಟಾಂವಾಲಿನಂ ಕುಂಜಾರೋಪಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಾನರೇಂದ್ರಂ ಮಹೇಂದ್ರಾಭಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಮಾನಸಾ ।
ತಾರಾ ತರುಮಿವೋನ್ಮೂಲಂ ಪರ್ಯದೇವಯದಾತುರಾ ॥ ೩ ॥

ರಣೇ ದಾರುಣವಿಕ್ರಾಂತ ಪ್ರವೀರ ಪ್ಲವತಾಂ ವರ ।
ಕಿಂ ದೀನಾಮಪುರೋಭಾಗಾಮದ್ಯ ತ್ವಂ ನಾಭಿಭಾಷಸೇ ॥ ೪ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲ ಭಜಸ್ವ ಶಯನೋತ್ತಮಮ್ ।
ನೈವಂವಿಧಾಃ ಶೇರತೇ ಹಿ ಭೂಮೌ ನೃಪತಿಸತ್ತಮಾಃ ॥ ೫ ॥

ಅತೀವ ಖಿಲು ತೇ ಕಾಂತಾ ವಸುಧಾ ವಸುಧಾಧಿಪ ।
ಗತಾಸುರಪಿ ಯಾಂ ಗಾತ್ರೈರ್ಮಾಂ ವಿಹಾಯ ನಿಷೇವಸೇ ॥ ೬ ॥

ವ್ಯಕ್ತಮನ್ಯಾ ತ್ವಯಾ ವೀರ ಧರ್ಮತಃ ಸಮ್ಪ್ರವರ್ತತಾ ।
ಕಿಷ್ಕಿಂಧೇವ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ಸ್ವರ್ಗಮಾರ್ಗೇ ವಿನಿರ್ಮಿತಾ ॥ ೭ ॥

ಯಾನ್ಯಸ್ಮಾಭಿಸ್ತ್ವಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ವನೇಷು ಮಧುಗಂಧಿಷು ।
ವಿಹೃತಾನಿ ತ್ವಯಾ ಕಾಲೇ ತೇಷಾಮುಪರಮಃ ಕೃತಃ ॥ ೮ ॥

ನಿರಾನಂದಾ ನಿರಾಶಾಹಂ ನಿಮಗ್ನಾ ಶೋಕಸಾಗರೇ ।
ತ್ವಯಿ ಪಂಚತ್ವಮಾಪನ್ನೇ ಮಹಾಯೂಥಪಯೂಥಪೇ ॥ ೯ ॥

ಹೃದಯಂ ಸುಸ್ಥಿರಂ ಮಹ್ಯಂ ದೃಷ್ಟಾಂವಿಹತಂ ಭುವಿ ।
ಯನ್ನ ಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಂ ಸ್ಫುಟತೇಽದ್ಯ ಸಹಸ್ರಧಾ ॥ ೧೦ ॥

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ತ್ವಯಾ ಭಾರ್ಯಾ ಹೃತಾ ಸ ಚ ವಿವಾಸಿತಃ |
ಯತ್ತತ್ತಸ್ಯ ತ್ವಯಾ ವ್ಯುಷಿಷ್ಠಿಃ ಪ್ರಾಪ್ತೇಯಂ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪ || 11 ||

ನಿಃಶ್ರೇಯಸಪರಾ ಮೋಹಾತ್ವಯಾ ಚಾಹಂ ವಿಗರ್ಹಿತಾ |
ಯೈಷಾಬ್ರವಂ ಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾನರೇಂದ್ರಹಿತೈಷಿಣೀ || 12 ||

ಕಾಲೋ ನಿಃಸಂಶಯೋ ನೂನಂ ಜೀವಿತಾಂತಕರಸ್ತವ |
ಬಲಾದ್ಯೇನಾವಪನ್ನೋಽಸಿ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯಾವಶೋ ವಶಮ್ || 13 ||

ವೈಧವ್ಯಂ ಶೋಕಸಂತಾಪಂ ಕೃಪಣಂ ಕೃಪಣಾ ಸತೀ |
ಅದುಃಖೋಪಚಿತಾ ಪೂರ್ವಂ ವರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯನಾಥವತ್ || 14 ||

ಲಾಲಿತಶ್ಚಾಙ್ಗದೋ ವೀರಃ ಸುಕುಮಾರಃ ಸುಖೋಚಿತಃ |
ವತ್ಸ್ಯತೇ ಕಾಮವಸ್ಥಾಂ ಮೇ ಪಿತೃವ್ಯೇ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತೇ || 15 ||

ಕುರುಷ್ವ ಪಿತರಂ ಪುತ್ರ ಸುದೃಷ್ಟಂ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಮ್ |
ದುರ್ಲಭಂ ದರ್ಶನಂ ತ್ವಸ್ಯ ತವ ವತ್ಸ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 16 ||

ಸಮಾಶ್ವಾಸಯ ಪುತ್ರಂ ತ್ವಂ ಸಂದೇಶಂ ಸಂದಿಶಸ್ವ ಚ |
ಮೂರ್ಛಿ ಚೈನಂ ಸಮಾಘ್ರಾಯ ಪ್ರವಾಸಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ಹ್ಯಸಿ || 17 ||

ರಾಮೇಣ ಹಿ ಮಹತ್ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ತ್ವಾಮಭಿನಿಘ್ನತಾ |
ಆನ್ಮಣ್ಯಂ ತು ಗತಂ ತಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಶ್ರವೇ || 18 ||

ಸಕಾಮೋ ಭವ ಸುಗ್ರೀವ ರುಮಾಂ ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಪತ್ಸ್ಯಸೇ |
ಭುಜಿಕ್ಷ್ವ ರಾಜ್ಯಮನುದ್ವಿಗ್ನಃ ಶಸ್ತೋ ಭ್ರಾತಾ ರಿಪುಸ್ತವ || 19 ||

ಕಿಂ ಮಾಮೇವಂ ವಿಲಪತೀಂ ಪ್ರೇಂಣಾ ತ್ವಂ ನಾಭಿಭಾಷಸೇ |
ಇಮಾಃ ಪಶ್ಯ ವರಾ ಬಹಿಷ್ವರ್ಭಾರ್ಯಾಸ್ತೇ ವಾನರೇಶ್ವರ || 20 ||

ತಸ್ಯಾ ವಿಲಪಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾನರ್ಯಃ ಸರ್ವತಶ್ಚ ತಾಃ |
ಪರಿಗೃಹ್ಯಾಙ್ಗದಂ ದೀನಂ ದುಃಖಾರ್ತಾಃ ಪರಿಚುಕ್ರುಶುಃ || 21 ||

ಕಿಮಜ್ಞದಂ ಸಾಜ್ಞದ ವೀರ ಬಾಹೋ
ವಿಹಾಯ ಯಾಸ್ಯದ್ಯ ಚಿರಪ್ರವಾಸಮ್ ।
ನ ಯುಕ್ತಮೇವಂ ಗುಣಸಂನಿಕೃಷ್ಟಮ್
ವಿಹಾಯ ಪುತ್ರಂ ಪ್ರಿಯಪುತ್ರ ಗನ್ತುಮ್ ॥ 22 ॥

ಕಿಮಪ್ರಿಯಂ ತೇ ಪ್ರಿಯಚಾರುವೇಷ
ಕೃತಂ ಮಯಾ ನಾಥ ಸುತೇನ ವಾ ತೇ ।
ಸಹಾಯಿನೀಮದ್ಯ ವಿಹಾಯ ವೀರ
ಯಮಕ್ಷಯಂ ಗಚ್ಛಸಿ ದುರ್ವಿನೀತಮ್ ॥ 23 ॥

ಯದ್ಯಪ್ರಿಯಂ ಕಿಂಚಿದಸಮ್ಪ್ರಧಾರ್ಯ
ಕೃತಂ ಮಯಾ ಸ್ಯಾತ್ತವ ದೀರ್ಘಬಾಹೋ ।
ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮೇ ತದ್ಧರಿವಂಶ ನಾಥ
ವ್ರಜಾಮಿ ಮೂರ್ಛಾ ತವ ವೀರ ಪಾದೌ ॥ 24 ॥

ತಥಾ ತು ತಾರಾ ಕರುಣಂ ರುದಂತೀ
ಭರ್ತುಃ ಸಮೀಪೇ ಸಹ ವಾನರೀಭಿಃ ।
ವ್ಯವಸ್ಯತ ಪ್ರಾಯಮನಿನ್ದ್ರ್ಯವರ್ಣಾ
ಉಪೋಪವೇಷ್ಠಂ ಭುವಿ ಯತ್ರ ವಾಲೀ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ನಿಪತಿತಾಂ ತಾರಾಂ ಚ್ಯುತಾಂ ತಾರಾಮಿವಾಮ್ಬರಾತ್ ।
ಶನೈರಾಶ್ವಾಸಯಾಮಾಸ ಹನೂಮಾನ್ದರಿಯೂಥಪಃ ॥ ೧ ॥

ಗುಣದೋಷಕೃತಂ ಜನ್ತುಃ ಸ್ವಕರ್ಮಫಲಹೇತುಕಮ್ ।
ಅವ್ಯಗ್ರಸ್ತದವಾಪ್ನೋತಿ ಸರ್ವಂ ಪ್ರೇತ್ಯ ಶುಭಾಶುಭಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶೋಚ್ಯಾ ಶೋಚಸಿ ಕಂ ಶೋಚ್ಯಂ ದೀನಂ ದೀನಾನುಕರ್ಮಸೇ ।
ಕಶ್ಚ ಕಸ್ಯಾನುಶೋಚ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ದೇಹೇಽಸ್ಮಿನ್ಬದ್ಬದೋಪಮೇ ॥ ೩ ॥

ಅಜ್ಞದಸ್ತು ಕುಮಾರೋಽಯಂ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯೋ ಜೀವಪುತ್ರಯಾ ।
ಆಯತ್ಯಾ ಚ ವಿಧೇಯಾನಿ ಸಮರ್ಥಾನ್ಯಸ್ಯ ಚಿಂತಯ ॥ ೪ ॥

ಜಾನಾಸ್ಯನಿಯತಾಮೇವಂ ಭೂತಾನಾಮಾಗತಿಂ ಗತಿಮ್ ।
ತಸ್ಮಾಚ್ಛುಭಂ ಹಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪಣ್ಡಿತೇ ನೈಹಲೌಕಿಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ದರಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪ್ರಯುತಾನ್ಯರ್ಬುದಾನಿ ಚ ।
ವರ್ತಯಂತಿ ಕೃತಾಂಶಾನಿ ಸೋಽಯಂ ದಿಷ್ಟಾನ್ತಮಾಗತಃ ॥ ೬ ॥

ಯದಯಂ ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಾರ್ಥಃ ಸಾಮದಾನಕ್ಷಮಾಪರಃ ।
ಗತೋ ಧರ್ಮಜಿತಾಂ ಭೂಮಿಂ ನೈನಂ ಶೋಚಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೭ ॥

ಸರ್ವೇ ಚ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲ ಪುತ್ರಶ್ಚಾಯಂ ತವಾಜ್ಞದಃ ।
ಹರ್ಯುಷ್ಕಪತಿರಾಜ್ಯಂ ಚ ತ್ವತ್ಸನಾಥಮನಿನ್ದಿತೇ ॥ ೮ ॥

ತಾವಿಮೌ ಶೋಕಸಂತಪ್ತೌ ಶನೈಃ ಪ್ರೇರಯ ಭಾಮಿನಿ ।
ತ್ವಯಾ ಪರಿಗೃಹೀತೋಽಯಮಜ್ಞದಃ ಶಾಸ್ತು ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸಂತತಿಶ್ಚ ಯಥಾದೃಷ್ಟಾ ಕೃತ್ಯಂ ಯಚ್ಚಾಪಿ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ ।
ರಾಜ್ಞಸ್ತತ್ಕ್ರಿಯತಾಂ ಸರ್ವಮೇಷ ಕಾಲಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸಂಸ್ಕಾರ್ಯೋ ಹರಿರಾಜಸ್ತು ಅಜ್ಞದಶ್ಚಾಭಿಷಿಚ್ಯತಾಮ್ ।
ಸಿಂಹಾಸನಗತಂ ಪುತ್ರಂ ಪಶ್ಯಂತೀ ಶಾಂತಿಮೇಷ್ಯಸಿ ॥ 11 ॥

ಸಾ ತಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರ್ತೃವ್ಯಸನಪೀಡಿತಾ ।
ಅಬ್ರವೀದುತ್ತರಂ ತಾರಾ ಹನೂಮನ್ತಮವಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 12 ॥

ಅಜ್ಞದ ಪ್ರತಿರೂಪಾಣಾಂ ಪುತ್ರಾಣಾಮೇಕತಃ ಶತಮ್ ।
ಹತಸ್ಯಾಪ್ಯಸ್ಯ ವೀರಸ್ಯ ಗಾತ್ರಸಂಶ್ಲೇಷಣಂ ವರಮ್ ॥ 13 ॥

ನ ಚಾಹಂ ಹರಿರಾಜಸ್ಯ ಪ್ರಭವಾಮ್ಯಜ್ಞದಸ್ಯ ವಾ ।
ಪಿತೃವ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷ್ವನನ್ತರಃ ॥ 14 ॥

ನ ಹ್ಯೇಷಾ ಬುದ್ಧಿರಾಸ್ಥೇಯಾ ಹನೂಮನ್ನಜ್ಞದಂ ಪ್ರತಿ ।
ಪಿತಾ ಹಿ ಬನ್ಧುಃ ಪುತ್ರಸ್ಯ ನ ಮಾತಾ ಹರಿಸತ್ತಮ ॥ 15 ॥

ನ ಹಿ ಮಮ ಹರಿರಾಜಸಂಶ್ರಯಾತ್
ಕ್ಷಮತರಮಸ್ತಿ ಪರತ್ರ ಚೇಹ ವಾ ।
ಅಭಿಮುಖಹತವೀರಸೇವಿತಮ್
ಶಯನಮಿದಂ ಮಮ ಸೇವಿತುಂ ಕ್ಷಮಮ್ ॥ 16 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ವೀಕ್ಷಮಾಣಸ್ತು ಮನ್ನಾಸುಃ ಸರ್ವತೋ ಮನ್ನಮುಚ್ಛ್ವಸನ್ |
ಆದಾವೇವ ತು ಸುಗ್ರೀವಂ ದದರ್ಶ ತ್ವಾತ್ಮಜಾಗ್ರತಃ || 1 ||

ತಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಿಜಯಂ ವಾಲೀ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಮ್ |
ಆಭಾಷ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಯಾ ವಾಚಾ ಸಸ್ನೇಹಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 2 ||

ಸುಗ್ರೀವದೋಷೇಣ ನ ಮಾಂ ಗಂತುಮರ್ಹಸಿ ಕಿಲ್ಬಿಷಾತ್ |
ಕೃಷ್ಯಮಾಣಂ ಭವಿಷ್ಯೇಣ ಬುದ್ಧಿಮೋಹೇನ ಮಾಂ ಬಲಾತ್ || 3 ||

ಯುಗಪದ್ವಿಹಿತಂ ತಾತ ನ ಮನ್ಯೇ ಸುಖಮಾವಯೋಃ |
ಸೌಹಾರ್ದಂ ಭ್ರಾತೃಯುಕ್ತಂ ಹಿ ತದಿದಂ ಜಾತಮನ್ಯಥಾ || 4 ||

ಪ್ರತಿಪದ್ಯ ತ್ವಮದ್ಯೈವ ರಾಜ್ಯಮೇಷಾಂ ವನೌಕಸಾಮ್ |
ಮಾಮಪ್ಯದ್ಯೈವ ಗಚ್ಛಂತಂ ವಿದ್ಧಿ ವೈವಸ್ವತಕ್ಷಯಮ್ || 5 ||

ಜೀವಿತಂ ಚ ಹಿ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಶ್ರಿಯಂ ಚ ವಿಪುಲಾಮಿಮಾಮ್ |
ಪ್ರಜಹಾಮ್ಯೇಷ ವೈ ತೂರ್ಣಂ ಮಹಚ್ಛಾಗರ್ಹಿತಂ ಯಶಃ || 6 ||

ಅಸ್ಯಾಂ ತ್ವಹಮವಸ್ಥಾಧ್ಯಾಂ ವೀರ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯದ್ವಚಃ |
ಯದ್ಯಪ್ಯಸುಕರಂ ರಾಜನ್ಯರ್ತುಮೇವ ತದರ್ಹಸಿ || 7 ||

ಸುಖಾರ್ಹಂ ಸುಖಸಂವೃದ್ಧಂ ಬಾಲಮೇನಮಬಾಲಿಶಮ್ |
ಬಾಷ್ಪಪೂರ್ಣಮುಖಂ ಪಶ್ಯ ಭೂಮೌ ಪತಿತಮಜ್ಞದಮ್ || 8 ||

ಮಮ ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಿಯತರಂ ಪುತ್ರಂ ಪುತ್ರಮಿವೌರಸಮ್ |
ಮಯಾ ಹೀನಮಹೀನಾರ್ಥಂ ಸರ್ವತಃ ಪರಿಪಾಲಯ || 9 ||

ತ್ವಮಪ್ಯಸ್ಯ ಹಿ ದಾತಾ ಚ ಪರಿತ್ರಾತಾ ಚ ಸರ್ವತಃ |
ಭಯೇಷ್ವಭಯದಶ್ಚೈವ ಯಥಾಹಂ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರ || 10 ||

ಏಷ ತಾರಾತ್ಮಜಃ ಶ್ರೀಮಾಂಸ್ತ್ವಯಾ ತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ತು ವಧೇ ತೇಷಾಮಗ್ರತಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 11 ||

ಅನುರೂಪಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ಬಲವಾನ್ಮನೇ |
ಕರಿಷ್ಯತ್ಯೇಷ ತಾರೇಯಸ್ತರಸ್ವೀ ತರುಣೋಽಜ್ಞದಃ || 12 ||

ಸುಷೇಣದುಹಿತಾ ಚೇಯಮರ್ಥಸೂಕ್ಷ್ಮವಿनिಶ್ಚಯೇ |
ಔತ್ಪಾತಿಕೇ ಚ ವಿವಿಧೇ ಸರ್ವತಃ ಪರಿನಿಷ್ಠಿತಾ || 13 ||

ಯದೇಷಾ ಸಾಧಿಷ್ಠತಿ ಬ್ರೂಯಾತ್ಕಾರ್ಯಂ ತನ್ಮುಕ್ತಸಂಶಯಮ್ |
ನ ಹಿ ತಾರಾಮತಂ ಕಿಂಚಿದನ್ಯಥಾ ಪರಿವರ್ತತೇ || 14 ||

ರಾಘವಸ್ಯ ಚ ತೇ ಕಾರ್ಯಂ ಕರ್ತವ್ಯಮವಿಶಜ್ಞಯಾ |
ಸ್ಯಾದಧರ್ಮೋ ಹ್ಯಕರಣೇ ತ್ವಾಂ ಚ ಹಿಂಸ್ಯಾದ್ವಿಮಾನಿತಃ || 15 ||

ಇಮಾಂ ಚ ಮಾಲಾಮಾಧತ್ಸ್ವ ದಿವ್ಯಾಂ ಸುಗ್ರೀವಕಾಂಚಾನೀಮ್ |
ಉದಾರಾ ಶ್ರೀಃ ಸ್ಥಿತಾ ಹ್ಯಸ್ಯಾಂ ಸಮ್ಪ್ರಜಹ್ಯಾನ್ಮೃತೇ ಮಯಿ || 16 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಲಿನಾ ಭ್ರಾತೃಸೌಹೃದಾತ್ |
ಹರ್ಷಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪುನರ್ದೀನೋ ಗ್ರಹಗ್ರಸ್ತ ಇವೋಡುರಾಟ್ || 17 ||

ತದ್ವಾಲಿವಚನಾಚ್ಛಾಂತಃ ಕುರ್ವನ್ಯುಕ್ತಮತನ್ದ್ರಿತಃ |
ಜಗ್ರಾಹ ಸೋಽಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ಮಾಲಾಂ ತಾಂ ಚೈವ ಕಾಂಚಾನೀಮ್ || 18 ||

ತಾಂ ಮಾಲಾಂ ಕಾಂಚಾನೀಂ ದತ್ತ್ವಾ ವಾಲೀ ದೃಷ್ಟ್ವಾತ್ಮಜಂ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಸಂಸಿದ್ಧಃ ಪ್ರೇತ್ಯ ಭಾವಾಯ ಸ್ನೇಹಾದಜ್ಞದಮಬ್ರವೀತ್ || 19 ||

ದೇಶಕಾಲೌ ಭಜಸ್ವಾದ್ಯ ಕ್ಷಮಮಾಣಃ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯೇ |
ಸುಖದುಃಖಸಹಃ ಕಾಲೇ ಸುಗ್ರೀವವಶಗೋ ಭವ || 20 ||

ಯಥಾ ಹಿ ತ್ವಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಲಾಲಿತಃ ಸತತಂ ಮಯಾ |
ನ ತಥಾ ವರ್ತಮಾನಂ ತ್ವಾಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ಬಹು ಮಂಸ್ಯತೇ || 21 ||

ಮಾಸ್ಯಾಮಿತ್ರೈರ್ಗತಂ ಗಚ್ಛೇರ್ಮಾ ಶತ್ರುಭಿರರಿಂದಮ |
ಭರ್ತುರರ್ಥಪರೋ ದಾಂತಃ ಸುಗ್ರೀವವಶಗೋ ಭವ || 22 ||

ನ ಚಾತಿಪ್ರಣಯಃ ಕಾರ್ಯಃ ಕರ್ತವ್ಯೋಽಪ್ರಣಯಶ್ಚ ತೇ |
ಉಭಯಂ ಹಿ ಮಹಾದೋಷಂ ತಸ್ಮಾದನ್ತರದೃಗ್ಭವ || 23 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽಥ ವಿವೃತ್ತಾಕ್ಷಃ ಶರಸಮ್ಪೀಡಿತೋ ಭೃಶಮ್ |
ವಿವೃತ್ಯೈರ್ಧನೈರ್ಭೀಮೈರ್ಬಭೂವೋತ್ಕ್ರಾಂತಜೀವಿತಃ || 24 ||

ಹತೇ ತು ವೀರೇ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪೇ ತದಾ
ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಸ್ತತ್ರ ನ ಶರ್ಮ ಲೇಭಿರೇ |
ವನೇಚರಾಃ ಸಿಂಹಯುತೇ ಮಹಾವನೇ
ಯಥಾ ಹಿ ಗಾವೋ ನಿಹತೇ ಗವಾಂ ಪತೌ || 25 ||

ತತಸ್ತು ತಾರಾ ವ್ಯಸನಾರ್ಣವ ಪ್ಲುತಾ
ಮೃತಸ್ಯಾ ಭರ್ತುರ್ವದನಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸಾ |
ಜಗಾಮ ಭೂಮಿಂ ಪರಿರಭ್ಯ ವಾಲಿನಮ್
ಮಹಾದ್ರುಮಂ ಛಿನ್ನಮಿವಾಶ್ರಿತಾ ಲತಾ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಸಮುಪಜಿಘ್ರಂತೀ ಕಪಿರಾಜಸ್ಯ ತನ್ಮುಖಮ್ ।
ಪತಿಂ ಲೋಕಾಚ್ಚ್ಯುತಂ ತಾರಾ ಮೃತಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಶೇಷೇ ತ್ವಂ ವಿಷಮೇ ದುಃಖಮಕೃತ್ವಾ ವಚನಂ ಮಮ ।
ಉಪಲೋಪಚಿತೇ ವೀರ ಸುದುಃಖೇ ವಸುಧಾತಲೇ ॥ ೨ ॥

ಮತ್ತಃ ಪ್ರಿಯತರಾ ನೂನಂ ವಾನರೇಂದ್ರ ಮಹೀ ತವ ।
ಶೇಷೇ ಹಿ ತಾಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಮಾಂ ಚ ನ ಪ್ರತಿಭಾಷಸೇ ॥ ೩ ॥

ಸುಗ್ರೀವ ಏವ ವಿಕ್ರಾಂತೋ ವೀರ ಸಾಹಸಿಕ ಪ್ರಿಯ ।
ಋಕ್ಷವಾನರಮುಖ್ಯಾಸ್ತ್ವಾಂ ಬಲಿನಂ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ॥ ೪ ॥

ಏಷಾಂ ವಿಲಪಿತಂ ಕೃಚ್ಛ್ರಮಜ್ಞದಸ್ಯ ಚ ಶೋಚತಃ ।
ಮಮ ಚೇಮಾಂ ಗಿರಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಿಂ ತ್ವಂ ನ ಪ್ರತಿಬುಧ್ಯಸೇ ॥ ೫ ॥

ಇದಂ ತಚ್ಛೂರಶಯನಂ ಯತ್ರ ಶೇಷೇ ಹತೋ ಯುಧಿ ।
ಶಾಯಿತಾ ನಿಹತಾ ಯತ್ರ ತ್ವಯೈವ ರಿಪವಃ ಪುರಾ ॥ ೬ ॥

ವಿಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಾಭಿಜನ ಪ್ರಿಯಯುದ್ಧ ಮಮ ಪ್ರಿಯ ।
ಮಾಮನಾಥಾಂ ವಿಹಾಯೈಕಾಂ ಗತಸ್ತ್ವಮಸಿ ಮಾನದ ॥ ೭ ॥

ಶೂರಾಯ ನ ಪ್ರದಾತವ್ಯಾ ಕನ್ಯಾ ಖಿಲು ವಿಪಶ್ಚಿತಾ ।
ಶೂರಭಾರ್ಯಾಂ ಹತಾಂ ಪಶ್ಯ ಸದ್ಯೋ ಮಾಂ ವಿಧವಾಂ ಕೃತಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅವಭಗ್ನಶ್ಚ ಮೇ ಮಾನೋ ಭಗ್ನಾ ಮೇ ಶಾಶ್ವತೀ ಗತಿಃ ।
ಅಗಾಧೇ ಚ ನಿಮಗ್ನಾಸ್ಮಿ ವಿಪುಲೇ ಶೋಕಸಾಗರೇ ॥ ೯ ॥

ಅಶ್ಮಸಾರಮಯಂ ನೂನಮಿದಂ ಮೇ ಹೃದಯಂ ದೃಢಮ್ ।
ಭರ್ತಾರಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯನ್ನಾದ್ಯ ಶತಧಾ ಗತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸುಹೃಚ್ಚೈವ ಹಿ ಭರ್ತಾ ಚ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಚ ಮಮ ಪ್ರಿಯಃ |
ಆಹವೇ ಚ ಪರಾಕ್ರಾಂತಃ ಶೂರಃ ಪಞ್ಚತ್ವಮಾಗತಃ || 11 ||

ಪತಿಹೀನಾ ತು ಯಾ ನಾರೀ ಕಾಮಂ ಭವತು ಪುತ್ರೀಣೀ |
ಧನಧಾನ್ಯೈಃ ಸುಪೂರ್ಣಾಪಿ ವಿಧವೇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ || 12 ||

ಸ್ವಗಾತ್ರಪ್ರಭವೇ ವೀರ ಶೇಷೇ ರುಧಿರಮಣ್ಡಲೇ |
ಕೃಮಿರಾಗಪರಿಸ್ತೋಮೇ ತ್ವಮೇವಂ ಶಯನೇ ಯಥಾ || 13 ||

ರೇಣುಶೋಣಿತಸಂವೀತಂ ಗಾತ್ರಂ ತವ ಸಮನ್ತತಃ |
ಪರಿರಬ್ಧಂ ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭ || 14 ||

ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽದ್ಯ ಸುಗ್ರೀವೋ ವೈರೇಽಸ್ಮಿನ್ನತಿದಾರುಣೇ |
ಯಸ್ಯ ರಾಮವಿಮುಕ್ತೇನ ಹೃತಮೇಕೇಷುಣಾ ಭಯಮ್ || 15 ||

ಶರೇಣ ಹೃದಿ ಲಗ್ನೇನ ಗಾತ್ರಸಂಸ್ಪರ್ಶನೇ ತವ |
ವಾರ್ಯಾಮಿ ತಾಷಂ ನಿರೀಕ್ಷಂತೀ ತ್ವಯಿ ಪಞ್ಚತ್ವಮಾಗತೇ || 16 ||

ಉದ್ಬುಬಹ್ವ ಶರಂ ನೀಲಸ್ತಸ್ಯ ಗಾತ್ರಗತಂ ತದಾ |
ಗಿರಿಗಹ್ವರಸಂಲೀನಂ ದೀಪ್ತಮಾಶೀವಿಷಂ ಯಥಾ || 17 ||

ತಸ್ಯ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಯಮಾಣಸ್ಯ ಬಾಣಸ್ಯ ಚ ಬಭೌ ದ್ಯುತಿಃ |
ಅಸ್ತಮಸ್ತಕಸಂರುದ್ಧೋ ರಶ್ಮಿದಿನಕರಾದಿವ || 18 ||

ಪೇತುಃ ಕ್ಷತಜಢಾರಾಸ್ತು ವ್ರಣೇಭ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಶಃ |
ತಾಮ್ರಗೈರಿಕಸಮ್ಪ್ರಕ್ತಾ ಧಾರಾ ಇವ ಧರಾಧರಾತ್ || 19 ||

ಅವಕೀರ್ಣಂ ವಿಮಾರ್ಜಂತೀ ಭರ್ತಾರಂ ರಣರೇಣುನಾ |
ಅಸ್ಮೈರ್ನಯನಜೈಃ ಶೂರಂ ಸಿಷೇಚಾಸ್ತ್ರಸಮಾಹತಮ್ || 20 ||

ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತಸರ್ವಾಙ್ಗಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿನಿಹತಂ ಪತಿಮ್ |
ಉವಾಚ ತಾರಾ ಪಿಙ್ಗಾಕ್ಷಂ ಪುತ್ರಮಙ್ಗದಮಙ್ಗನಾ || 21 ||

ಅವಸ್ಥಾಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ಪಶ್ಯ ಪಿತುಃ ಪುತ್ರ ಸುದಾರುಣಾಮ್ |
ಸಮ್ಪ್ರಸಕ್ತಸ್ಯ ವೈರಸ್ಯ ಗತೋಽಂತಃ ಪಾಪಕರ್ಮಣಾ || 22 ||

ಬಾಲಸೂರ್ಯೋದಯತನುಂ ಪ್ರಯಾಂತಂ ಯಮಸಾದನಮ್ |
ಅಭಿವಾದಯ ರಾಜಾನಂ ಪಿತರಂ ಪುತ್ರ ಮಾನದಮ್ || 23 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಜಗ್ರಾಹ ಚರಣೌ ಪಿತುಃ |
ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಪೀನವೃತಾಭ್ಯಾಮಜ್ಗದೋಽಹಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ || 24 ||

ಅಭಿವಾದಯಮಾನಂ ತ್ವಾಮಜ್ಗದಂ ತ್ವಂ ಯಥಾಪುರಾ |
ದೀರ್ಘಾಯುರ್ಭವ ಪುತ್ರೇತಿ ಕಿಮರ್ಥಂ ನಾಭಿಭಾಷಸೇ || 25 ||

ಅಹಂ ಪುತ್ರಸಹಾಯಾ ತ್ವಾಮುಪಾಸೇ ಗತಚೇತನಮ್ |
ಸಿಂಹೇನ ನಿಹತಂ ಸದ್ಯೋ ಗೌಃ ಸವತ್ಸೇವ ಗೋವೃಷಮ್ || 26 ||

ಇಷ್ಟಾಂ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮಯಜ್ಞೇನ ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾಂಭಿಸಾ |
ಅಸ್ಮಿನ್ನವಭೃಥೇ ಸ್ನಾತಃ ಕಥಂ ಪತ್ನ್ಯಾ ಮಯಾ ವಿನಾ || 27 ||

ಯಾ ದತ್ತಾ ದೇವರಾಜೇನ ತವ ತುಷ್ಠೇನ ಸಂಯುಗೇ |
ಶಾತಕುಂಭಮಯೀಂ ಮಾಲಾಂ ತಾಂ ತೇ ಪಶ್ಯಾಮಿ ನೇಹ ಕಿಮ್ || 28 ||

ರಾಜಶ್ರೀರ್ನ ಜಹಾತಿ ತ್ವಾಂ ಗತಾಸುಮಪಿ ಮಾನದ |
ಸೂರ್ಯಸ್ಯಾವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ಶೈಲರಾಜಮಿವ ಪ್ರಭಾ || 29 ||

ನ ಮೇ ವಚಃ ಪಥ್ಯಮಿದಂ ತ್ವಯಾ ಕೃತಮ್
ನ ಚಾಸ್ಮಿ ಶಕ್ತಾ ಹಿ ನಿವಾರಣೇ ತವ |
ಹತಾ ಸಪುತ್ರಾಸ್ಮಿ ಹತೇನ ಸಂಯುಗೇ
ಸಹ ತ್ವಯಾ ಶ್ರೀರ್ವಿಜಹಾತಿ ಮಾಮಿಹ || 30 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಗತಾಸುಂ ವಾಲಿನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವಸ್ತದನನ್ತರಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಶ್ನಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಶತ್ರುತಾಪನಃ ॥ ೧ ॥

ನ ಶೋಕಪರಿತಾಪೇನ ಶ್ರೇಯಸಾ ಯುಜ್ಯತೇ ಮೃತಃ ।
ಯದತ್ರಾನನ್ತರಂ ಕಾರ್ಯಂ ತತ್ಸಮಾಧಾತುಮರ್ಹಥ ॥ ೨ ॥

ಲೋಕವೃತ್ತಮನುಷ್ಠೇಯಂ ಕೃತಂ ವೋ ಬಾಷ್ಪಮೋಕ್ಷಣಮ್ ।
ನ ಕಾಲಾದುತ್ತರಂ ಕಿಂಚಿತ್ಕರ್ಮ ಶಕ್ಯಮುಪಾಸಿತುಮ್ ॥ ೩ ॥

ನಿಯತಃ ಕಾರಣಂ ಲೋಕೇ ನಿಯತಿಃ ಕರ್ಮಸಾಧನಮ್ ।
ನಿಯತಿಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ನಿಯೋಗೇಷ್ವಹ ಕಾರಣಮ್ ॥ ೪ ॥

ನ ಕರ್ತಾ ಕಸ್ಯಚಿತ್ಕಶ್ಚಿನ್ನಿ ಯೋಗೇ ಚಾಪಿ ನೇಶ್ವರಃ ।
ಸ್ವಭಾವೇ ವರ್ತತೇ ಲೋಕಸ್ತಸ್ಯ ಕಾಲಃ ಪರಾಯಣಮ್ ॥ ೫ ॥

ನ ಕಾಲಃ ಕಾಲಮತ್ಯೇತಿ ನ ಕಾಲಃ ಪರಿಹೀಯತೇ ।
ಸ್ವಭಾವಂ ವಾ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ನ ಕಶ್ಚಿದತಿವರ್ತತೇ ॥ ೬ ॥

ನ ಕಾಲಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಬನ್ಧುತ್ವಂ ನ ಹೇತುರ್ನ ಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ನ ಮಿತ್ರಜ್ಞಾತಿಸಮ್ಬಂಧಃ ಕಾರಣಂ ನಾತ್ಮನೋ ವಶಃ ॥ ೭ ॥

ಕಿಂ ತು ಕಾಲ ಪರಿಣಾಮೋ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ ಸಾಧು ಪಶ್ಯತಾ ।
ಧರ್ಮಶ್ಚಾರ್ಥಶ್ಚ ಕಾಮಶ್ಚ ಕಾಲಕ್ರಮಸಮಾಹಿತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಇತಃ ಸ್ವಾಂ ಪ್ರಕೃತಿಂ ವಾಲೀ ಗತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕ್ರಿಯಾಫಲಮ್ ।
ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಸಂಯೋಗೈಃ ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರ ॥ ೯ ॥

ಸ್ವಧರ್ಮಸ್ಯ ಚ ಸಂಯೋಗಾಜ್ಜಿತಸ್ತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಸ್ವರ್ಗಃ ಪರಿಗೃಹೀತಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಾನಪರಿರಕ್ಷತಾ ॥ ೧೦ ॥

ಏಷಾ ವೈ ನಿಯತಿಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಯಾಂ ಗತೋ ಹರಿಯೂಥಪಃ |
ತದಲಂ ಪರಿತಾಪೇನ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಮುಪಾಸ್ಯತಾಮ್ || 11 ||

ವಚನಾಂತೇ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ |
ಅವದತ್ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಗತಚೇತಸಮ್ || 12 ||

ಕುರು ತ್ವಮಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಮನಂತರಮ್ |
ತಾರಾಜ್ಞದಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಿತೋ ವಾಲಿನೋ ದಹನಂ ಪ್ರತಿ || 13 ||

ಸಮಾಜ್ಞಾಪಯ ಕಾಷ್ಠಾನಿ ಶುಷ್ಕಾಣಿ ಚ ಬಹೂನಿ ಚ |
ಚಂದನಾನಿ ಚ ದಿವ್ಯಾನಿ ವಾಲಿಸಂಸ್ಕಾರಕಾರಣಾತ್ || 14 ||

ಸಮಾಶ್ವಾಸಯ ಚೈನಂ ತ್ವಮಜ್ಞದಂ ದೀನಚೇತಸಮ್ |
ಮಾ ಭೂರ್ಬಾಲಿಶಬುದ್ಧಿಸ್ತ್ವಂ ತ್ವದಧೀನಮಿದಂ ಪುರಮ್ || 15 ||

ಅಜ್ಞದಸ್ತ್ವಾನಯೇನ್ಮಾಲ್ಯಂ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಘೃತಂ ತೈಲಮಥೋ ಗನ್ಧಾನ್ಯಚಾಚತ್ರ ಸಮನಂತರಮ್ || 16 ||

ತ್ವಂ ತಾರ ಶಿಬಿಕಾಂ ಶೀಘ್ರಮಾದಾಯಾಗಚ್ಛ ಸಮ್ಭ್ರಮಾತ್ |
ತ್ವರಾ ಗುಣವತೀ ಯುಕ್ತಾ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ವಿಶೇಷತಃ || 17 ||

ಸಜ್ಜೀಭವಂತು ಪ್ಲವಗಾಃ ಶಿಬಿಕಾವಾಹನೋಚಿತಾಃ |
ಸಮರ್ಥಾ ಬಲಿನಶ್ಚೈವ ನಿರ್ಹರಿಷ್ಯಂತಿ ವಾಲಿನಮ್ || 18 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಸುಗ್ರೀವಂ ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನಃ |
ತಸ್ಮಾ ಭ್ರಾತೃಸಮೀಪಸ್ಥೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ || 19 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾರಃ ಸಮಾಬ್ರಂತಮಾನಸಃ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ಗುಹಾಂ ಶೀಘ್ರಂ ಶಿಬಿಕಾಸಕ್ತಮಾನಸಃ || 20 ||

ಆದಾಯ ಶಿಬಿಕಾಂ ತಾರಃ ಸ ತು ಪರ್ಯಾಪಯತ್ಪುನಃ |
ವಾನರೈರುಹ್ಯಮಾನಾಂ ತಾಂ ಶೂರೈರುದ್ವಹನೋಚಿತೈಃ || 21 ||

ತತೋ ವಾಲಿನಮುದ್ಯಮ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಃ ಶಿಬಿಕಾಂ ತದಾ |
ಆರೋಪಯತ ವಿಕ್ರೋಶನ್ನಜ್ಞದೇನ ಸಹೈವ ತು || 22 ||

ಆರೋಪ್ಯ ಶಿಬಿಕಾಂ ಚೈವ ವಾಲಿನಂ ಗತಜೀವಿತಮ್ |
ಅಲಜ್ಞಾರೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರ್ಮಾರ್ಗೈಶ್ಚೈವ ಸ್ತೈಶ್ಚ ಭೂಷಿತಮ್ || 23 ||

ಆಜ್ಞಾಪಯತ್ತದಾ ರಾಜಾ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಃ |
ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಮಾರ್ಯಸ್ಯ ಕ್ರಿಯತಾಮನುರೂಪತಃ || 24 ||

ವಿಶ್ರಾಣಯನ್ತೋ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಬಹೂನಿ ಚ |
ಅಗ್ರತಃ ಪ್ಲವಗಾ ಯಾನ್ತು ಶಿಬಿಕಾ ತದನಂತರಮ್ || 25 ||

ರಾಜ್ಞಾಮೃದ್ಧಿವಿಶೇಷಾ ಹಿ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಭುವಿ ಯಾದೃಶಾಃ |
ತಾದೃಶಂ ವಾಲಿನಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಾಕುರ್ವನ್ನಾರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಮ್ || 26 ||

ಅಜ್ಞದಮಪ್ರಿಗೃಹ್ಯಾಶು ತಾರಪ್ರಭೃತಯಸ್ತಥಾ |
ಕ್ರೋಶಂತಃ ಪ್ರಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾ ಹತಬಾನ್ಧವಾಃ || 27 ||

ತಾರಾಪ್ರಭೃತಯಃ ಸರ್ವಾ ವಾನಯೋ ಹತಯೂಥಪಾಃ |
ಅನುಜಗ್ಮುರ್ಹಿ ಭರ್ತಾರಂ ಕ್ರೋಶಂತ್ಯಃ ಕರುಣಸ್ವನಾಃ || 28 ||

ತಾಸಾಂ ರುದಿತಶಬ್ದೇನ ವಾನರೀಣಾಂ ವನಾಂತರೇ |
ವನಾನಿ ಗಿರಯಃ ಸರ್ವೇ ವಿಕ್ರೋಶಂತೀವ ಸರ್ವತಃ || 29 ||

ಪುಲಿನೇ ಗಿರಿನದ್ಯಾಸ್ತು ವಿವಿಕ್ತೇ ಜಲಸಂವೃತೇ |
ಚಿತಾಂ ಚಕ್ರುಃ ಸುಬಹವೋ ವಾನರಾ ವನಚಾರಿಣಃ || 30 ||

ಅವರೋಪ್ಯ ತತಃ ಸ್ಕನ್ನಾಚ್ಛಿಬಿಕಾಂ ವಹನೋಚಿತಾಃ |
ತಸ್ಥುರೇಕಾಂತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸರ್ವೇ ಶೋಕಸಮನ್ವಿತಾಃ || 31 ||

ತತಸ್ತಾರಾ ಪತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಿಬಿಕಾತಲಶಾಯಿನಮ್ |
ಆರೋಪ್ಯಾಚ್ಛೇ ಶಿರಸ್ತಸ್ಯ ವಿಲಲಾಪ ಸುದುಃಖಿತಾ || 32 ||

ಜನಂ ಚ ಪಶ್ಯಸೀಮಂ ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾಚೋಪಾಭಿಪೀಡಿತಮ್ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮಿವ ತೇ ವಕ್ತ್ರಂ ಗತಾಸೋರಪಿ ಮಾನದ ।
ಅಸ್ತಾರ್ಕಸಮವರ್ಣಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ಜೀವತೋ ಯಥಾ ॥ 33 ॥

ಏಷ ತ್ವಾಂ ರಾಮರೂಪೇಣ ಕಾಲಃ ಕರ್ಷತಿ ವಾನರ ।
ಯೇನ ಸ್ಮ ವಿಧವಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಕೃತಾ ಏಕೇಷುಣಾ ರಣೇ ॥ 34 ॥

ಇಮಾಸ್ತಾಸ್ತವ ರಾಜೇನ್ದ್ರವಾನರ್ಯೋ ವಲ್ಲಭಾಃ ಸದಾ ।
ಪಾದೈರ್ವಿಕೃಷ್ಟಮಧ್ವಾನಮಾಗತಾಃ ಕಿಂ ನ ಬುಧ್ಯಸೇ ॥ 35 ॥

ತವೇಷ್ವಾ ನನು ನಾಮೈತಾ ಭಾರ್ಯಾಶ್ಚನ್ದ್ರನಿಭಾನನಾಃ ।
ಇದಾನೀಂ ನೇಕ್ಷಸೇ ಕಸ್ಮಾತ್ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಮ್ ॥ 36 ॥

ಏತೇ ಹಿ ಸಚಿವಾ ರಾಜಂಸ್ತಾರಪ್ರಭೃತಯಸ್ತವ ।
ಪುರವಾಸಿಜನಶ್ಚಾಯಂ ಪರಿವಾರ್ಯಾಸತೇಽನಘ ॥ 37 ॥

ವಿಸರ್ಜಯೈನಾನ್ಪ್ರವಲಾನ್ಯಥೋಚಿತಮರಿನ್ದಮ ।
ತತಃ ಕ್ರೀಡಾಮಹೇ ಸರ್ವಾ ವನೇಷು ಮದಿರೋತ್ಕಟಾಃ ॥ 38 ॥

ಏವಂ ವಿಲಪತೀಂ ತಾರಾಂ ಪತಿಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತಾಮ್ ।
ಉತ್ಥಾಪಯಂತಿ ಸ್ಮ ತದಾ ವಾನರ್ಯಃ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾಃ ॥ 39 ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ತತಃ ಸಾರ್ಥಮಜ್ಞದಃ ಪಿತರಂ ರುದನ್ ।
ಚಿತಾಮಾರೋಪಯಾಮಾಸ ಶೋಕೇನಾಭಿಹತೇನ್ದ್ರಿಯಃ ॥ 40 ॥

ತತೋಽಗ್ನಿಂ ವಿಧಿವದ್ದತ್ವಾ ಸೋಽಪಸವ್ಯಂ ಚಕಾರ ಹ ।
ಪಿತರಂ ದೀರ್ಘಮಧ್ವಾನಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ವ್ಯಾಕುಲೇನ್ದ್ರಿಯಃ ॥ 41 ॥

ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ವಾಲಿನಂ ತೇ ತು ವಿಧಿಪೂರ್ವಂ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ।
ಆಜಗ್ಮುರುದಕಂ ಕರ್ತುಂ ನದೀಂ ಶೀತಜಲಾಂ ಶುಭಾಮ್ ॥ 42 ॥

ತತಸ್ತೇ ಸಹಿತಾಸ್ತತ್ರ ಅಜ್ಞದಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಚಾಗ್ರತಃ ।
ಸುಗ್ರೀವತಾರಾಸಹಿತಾಃ ಸಿಷಿಚುರ್ವಾಲಿನೇ ಜಲಮ್ ॥ 43 ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಣೈವ ದೀನೇನ ದೀನೋ ಭೂತ್ವಾ ಮಹಾಬಲಃ ।

ಸಮಾನಶೋಕಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಾಣ್ಯಕಾರಯತ್ ॥ 44 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಂಚಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಕ್ಲಿನ್ನವಾಸನಮ್ |
ಶಾಖಾಮೃಗಮಹಾಮಾತ್ರಾಃ ಪರಿವಾಯೋಪತಸ್ಥಿರೇ || 1 ||

ಅಭಿಗಮ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುಂ ರಾಮಮಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರಿಣಮ್ |
ಸ್ಥಿತಾಃ ಪ್ರಾಂಜಲಯಃ ಸರ್ವೇ ಪಿತಾಮಹಮಿವರ್ಷಯಃ || 2 ||

ತತಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನಶೈಲಾಭಸ್ತರುಣಾರ್ಕನಿಭಾನನಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾರ್ಕ್ಯಂ ಹನುಮಾನಾಮೃತಾತ್ಮಜಃ || 3 ||

ಭವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ಸುಗ್ರೀವಃ ಪಿತೃಪೈತಾಮಹಂ ಮಹತ್ |
ವಾನರಾಣಾಂ ಸುದುಷ್ಪ್ರಾಪಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ರಾಜ್ಯಮಿದಂ ಪ್ರಭೋ || 4 ||

ಭವತಾ ಸಮನುಜ್ಞಾತಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ನಗರಂ ಶುಭಮ್ |
ಸಂವಿಧಾಸ್ಯತಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಸಸುಹೃದ್ಜನಃ || 5 ||

ಸ್ನಾತೋಽಯಂ ವಿವಿಧೈರ್ಗರ್ಭೈರೌಷಧೈಶ್ಚ ಯಥಾವಿಧಿ |
ಅರ್ಚಯಿಷ್ಯತಿ ರತ್ನೈಶ್ಚ ಮಾಲೈಶ್ಚ ತಾಪಂ ವಿಶೇಷತಃ || 6 ||

ಇಮಾಂ ಗಿರಿಗುಹಾಂ ರಮ್ಯಾಮಭಿಗಂತುಮಿತ್ಯೋಽರ್ಹಸಿ |
ಕುರುಷ್ವ ಸ್ವಾಮಿ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಾನರಾನಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಯನ್ || 7 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಹನುಮತಾ ರಾಘವಃ ಪರವೀರಹಾ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹನೂಮಂತಂ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ || 8 ||

ಚತುರ್ದಶಸಮಾಃ ಸೌಮ್ಯ ಗ್ರಾಮಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಪುರಮ್ |
ನ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹನುಮನ್ಪಿತುರ್ನಿದೇಶಪಾಲಕಃ || 9 ||

ಸುಸಮೃದ್ಧಾಂ ಗುಹಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರರ್ಷಭಃ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ವಿಧಿವದ್ವೀರಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷಿಚ್ಯತಾಮ್ || 10 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ಹನೂಮಂತಂ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಬ್ರವೀತ್ |
ಇಮಮಪ್ಯಜ್ಞದಂ ವೀರ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಚಯ || 11 ||

ಪೂರ್ವೋಽಯಂ ವಾರ್ಷಿಕೋ ಮಾಸಃ ಶ್ರಾವಣಃ ಸಲಿಲಾಗಮಃ |
ಪ್ರವೃತ್ತಾಃ ಸೌಮ್ಯ ಚತ್ವಾರೋ ಮಾಸಾ ವಾರ್ಷಿಕಸಂಜ್ಞಿತಾಃ || 12 ||

ನಾಯಮುದ್ಯೋಗಸಮಯಃ ಪ್ರವಿಶ ತ್ವಂ ಪುರಿಂ ಶುಭಾಮ್ |
ಅಸ್ಮಿನ್ವತ್ಸ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಸೌಮ್ಯ ಪರ್ವತೇ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 13 ||

ಇಯಂ ಗಿರಿಗುಹಾ ರಮ್ಯಾ ವಿಶಾಲಾ ಯುಕ್ತಮಾರುತಾ |
ಪ್ರಭೂತಸಲಿಲಾ ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರಭೂತಕಮಲೋತ್ಪಲಾ || 14 ||

ಕಾರ್ತಿಕೇ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೇ ತ್ವಂ ರಾವಣವಧೇ ಯತ |
ಏಷ ನಃ ಸಮಯಃ ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರವಿಶ ತ್ವಂ ಸ್ವಮಾಲಯಮ್ |
ಅಭಿಷಿಂಚ್ಯಾಸ್ವ ರಾಜ್ಯೇ ಚ ಸುಹೃದಃ ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಯ || 15 ||

ಇತಿ ರಾಮಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರರ್ಷಭಃ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರಿಂ ರಮ್ಯಾಂ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಂ ವಾಲಿಪಾಲಿತಾಮ್ || 16 ||

ತಂ ವಾನರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ವಾನರೇಶ್ವರಮ್ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಣಿ ಸರ್ವತಃ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ || 17 ||

ತತಃ ಪ್ರಕೃತಯಃ ಸರ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಿಗಣೇಶ್ವರಮ್ |
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಪತಿತಾ ವಸುಧಾಯಾಂ ಸಮಾಹಿತಾಃ || 18 ||

ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಕೃತೀಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಮ್ಭಾಷ್ಯೋತ್ಥಾಪ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಭ್ರಾತುರಂತಃಪುರಂ ಸೌಮ್ಯಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಬಲಃ || 19 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತ್ವಭಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾನರರ್ಷಭಮ್ |
ಅಭ್ಯಷಿಂಚ್ಯಂತ ಸುಹೃದಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಮಿವಾಮರಾಃ || 20 ||

ತಸ್ಯ ಪಾಣ್ಡುರಮಾಜಹ್ರಶ್ಛತ್ರಂ ಹೇಮಪರಿಷ್ಕೃತಮ್ |
ಶುಕ್ಲೇ ಚ ಬಾಲವ್ಯಜನೇ ಹೇಮದಂಡೇ ಯಶಸ್ಕರೇ || 21 ||

ತಥಾ ಸರ್ವಾಣಿ ರತ್ನಾನಿ ಸರ್ವಬೀಜೌಷಧಾನಿ ಚ |
ಸಕ್ಷೀರಾಣಾಂ ಚ ವೃಕ್ಷಾಣಾಂ ಪ್ರರೋಹಾನ್ಮುಸುಮಾನಿ ಚ || 22 ||

ಶುಕ್ಲಾನಿ ಚೈವ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಶ್ವೇತಂ ಚೈವಾನುಲೇಪನಮ್ |
ಸುಗಂಧೀನಿ ಚ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ಸ್ಥಲಜಾನ್ಯಮುಜಾನಿ ಚ || 23 ||

ಚಂದನಾನಿ ಚ ದಿವ್ಯಾನಿ ಗಂಧಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನ್ಬಹೂನ್ |
ಅಕ್ಷತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಚ ಪ್ರಿಯಜ್ಞಮಧುಸರ್ಪಿಷೀ || 24 ||

ದಧಿಚರ್ಮ ಚ ವೈಯಾಘ್ರಂ ವಾರಾಹೀ ಚಾಪ್ಯುಪಾನಹೌ |
ಸಮಾಲಮ್ಬನಮಾದಾಯ ರೋಚನಾಂ ಸಮನಃಶಿಲಾಮ್ |
ಆಜಗ್ಮುಸ್ತತ್ರ ಮುದಿತಾ ವರಾಃ ಕನ್ಯಾಸ್ತು ಷೋಡಶ || 25 ||

ತತಸ್ತೇ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಯಥಾಕಾಲಂ ಯಥಾವಿಧಿ |
ರತ್ನೈರ್ವಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ಭಕ್ಷೈಶ್ಚ ತೋಷಯಿತಾಃ ದ್ವಿಜರ್ಷಭಾನ್ || 26 ||

ತತಃ ಕುಶಪರಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಸಮಿದ್ಧಂ ಜಾತವೇದಸಮ್ |
ಮನ್ತ್ರಪೂತೇನ ಹವಿಷಾ ಹುತಾಃ ಮನ್ತ್ರವಿದೋ ಜನಾಃ || 27 ||

ತತೋ ಹೇಮಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೇ ವರಾಸ್ತರಣಸಂವೃತೇ |
ಪ್ರಾಸಾದಶಿಖರೇ ರಮ್ಯೇ ಚಿತ್ರಮಾಲೋಪಶೋಭಿತೇ || 28 ||

ಪ್ರಾಜ್ಞುಖಿಂ ವಿವಿಧೈರ್ಮನ್ತ್ರೈಃ ಸ್ಥಾಪಯಿತಾಃ ವರಾಸನೇ |
ನದೀನದೇಭ್ಯಃ ಸಂಹೃತ್ಯ ತೀರ್ಥೇಭ್ಯಶ್ಚ ಸಮನ್ತತಃ || 29 ||

ಆಹೃತ್ಯ ಚ ಸಮುದ್ರೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ಅಪಃ ಕನಕಕುಂಭೇಷು ನಿಧಾಯ ವಿಮಲಾಃ ಶುಭಾಃ || 30 ||

ಶುಭೈರ್ವೃಷಭಶೃಂಗೈಶ್ಚ ಕಲಶೈಶ್ಚಾಪಿ ಕಾಂಚನೈಃ |
ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟೇನ ವಿಧಿನಾ ಮಹರ್ಷಿವಿಹಿತೇನ ಚ || 31 ||

ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯಃ ಶರಭೋ ಗಂಧಮಾದನಃ |
ಮೈಂದಶ್ಚ ದ್ವಿವಿದಶೈಶ್ಚ ಹನೂಮಾಂಜಾಮ್ಬವಾನ್ಮಲಃ || 32 ||

ಅಭ್ಯಷಿಂಚ್ಛಂತ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಸನ್ನೇನ ಸುಗಂಧಿನಾ ।
ಸಲಿಲೇನ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ವಸವೋ ವಾಸವಂ ಯಥಾ ॥ 33 ॥

ಅಭಿಷಿಕ್ತೇ ತು ಸುಗ್ರೀವೇ ಸರ್ವೇ ವಾನರಪುಂಜಾಃ ।
ಪ್ರಚುಕ್ರುಶುರ್ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಹೃಷಾಸ್ತತ್ರ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 34 ॥

ರಾಮಸ್ಯ ತು ವಚಃ ಕುರ್ವನ್ಸುಗ್ರೀವೋ ಹರಿಪುಂಜವಃ ।
ಅಜ್ಞದಂ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಚಯತ್ ॥ 35 ॥

ಅಜ್ಞದೇ ಚಾಭಿಷಿಕ್ತೇ ತು ಸಾನುಕ್ರೋಶಾಃ ಪ್ಲವಂಜಮಾಃ ।
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಸುಗ್ರೀವಂ ಮಹಾತ್ಮನೋಽಭ್ಯಪೂಜಯನ್ ॥ 36 ॥

ಹೃಷ್ವಪುಷ್ಪಜನಾರ್ಣಾವ ಪತಾಕಾಧ್ವಜಶೋಭಿತಾ ।
ಬಭೂವ ನಗರೀ ರಮ್ಯಾ ಕ್ಷಿಕಿನ್ನಾ ಗಿರಿಗಹ್ವರೇ ॥ 37 ॥

ನಿವೇದ್ಯ ರಾಮಾಯ ತದಾ ಮಹಾತ್ಮನೇ
ಮಹಾಭಿಷೇಕಂ ಕಪಿವಾಹಿನೀಪತಿಃ ।
ರುಮಾಂ ಚ ಭಾರ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಲಭ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್
ಅವಾಪ ರಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿದಶಾಧಿಪೋ ಯಥಾ ॥ 38 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಕಾಣ್ಡೇ
ಪಂಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಭಿಷಿಕ್ತೇ ತು ಸುಗ್ರೀವೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ವಾನರೇ ಗುಹಾಮ್ ।
ಆಜಗಾಮ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ರಾಮಃ ಪ್ರಸ್ರವಣಂ ಗಿರಿಮ್ ॥೧॥

ಶಾರ್ದೂಲಮೃಗಸಂಘೃಷ್ಟಂ ಸಿಂಹೈರ್ಭೀಮರವೈರ್ವೃತಮ್ ।
ನಾನಾಗುಲ್ಮಲತಾಗೂಢಂ ಬಹುಪಾದಪಸಂಕ್ಕುಲಮ್ ॥೨॥

ಋಕ್ಷವಾನರಗೋಪುಚ್ಛೈರ್ಮಾರ್ಜಾರೈಶ್ಚ ನಿಷೇವಿತಮ್ ।
ಮೇಘರಾಶಿನಿಭಂ ಶೈಲಂ ನಿತ್ಯಂ ಶುಚಿಜಲಾಶ್ರಯಮ್ ॥೩॥

ತಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ಯ ಶಿಖರೇ ಮಹತೀಮಾಯತಾಂ ಗುಹಾಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯಗ್ಮಹಣ್ಣತ ವಾಸಾರ್ಥಂ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ ॥೪॥

ಅವಸತ್ತತ್ರ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಘವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಬಹುದೃಶ್ಯದರೀಕುಂಜೇ ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಸ್ರವಣೇ ಗಿರೌ ॥೫॥

ಸುಸುಖೇಽಪಿ ಬಹುದ್ರವ್ಯೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಿ ಧರಣೀಧರೇ ।
ವಸತಸ್ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ರತಿರಲ್ಪಾಪಿ ನಾಭವತ್ ।
ಹೃತಾಂ ಹಿ ಭಾರ್ಯಾಂ ಸ್ಮರತಃ ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಗರೀಯಸೀಮ್ ॥೬॥

ಉದಯಾಭ್ಯುದಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಶಾಂಕಂ ಚ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಆವಿವೇಶ ನ ತಂ ನಿದ್ರಾ ನಿಶಾಸು ಶಯನಂ ಗತಮ್ ॥೭॥

ತತ್ಸಮುತ್ಥೇನ ಶೋಕೇನ ಬಾಷ್ಪೋಪಹತಚೇತಸಮ್ ।
ತಂ ಶೋಚಮಾನಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ನಿತ್ಯಂ ಶೋಕಪರಾಯಣಮ್ ।
ತುಲ್ಯದುಃಖೋಽಬ್ರವೀದ್ಭ್ರಾತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽನುನಯನ್ವಚಃ ॥೮॥

ಅಲಂ ವೀರ ವ್ಯಥಾಂ ಗತ್ವಾ ನ ತ್ವಂ ಶೋಚಿತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಶೋಚತೋ ಹ್ಯವಸೀದನ್ತಿ ಸರ್ವಾರ್ಥಾ ವಿದಿತಂ ಹಿ ತೇ ॥೯॥

ಭವಾನಿಕ್ರಯಾಪರೋ ಲೋಕೇ ಭವಾನೇವಪರಾಯಣಃ |
ಆಸ್ತಿಕೋ ಧರ್ಮಶೀಲಶ್ಚ ವ್ಯವಸಾಯೀ ಚ ರಾಘವ || 10 ||

ನ ಹ್ಯವ್ಯವಸಿತಃ ಶತ್ರುಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ತಂ ವಿಶೇಷತಃ |
ಸಮರ್ಥಸ್ತ್ವಂ ರಣೇ ಹಂತುಂ ವಿಕ್ರಮೈರ್ಜಿಹ್ಮಕಾರಿಣಮ್ || 11 ||

ಸಮುನ್ಮೂಲಯ ಶೋಕಂ ತ್ವಂ ವ್ಯವಸಾಯಂ ಸ್ಥಿರಂ ಕುರು |
ತತಃ ಸಪರಿವಾರಂ ತಂ ನಿರ್ಮೂಲಂ ಕುರು ರಾಕ್ಷಸಮ್ || 12 ||

ಪೃಥಿವೀಮಪಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಸಸಾಗರವನಾಚಲಾಮ್ |
ಪರಿವರ್ತಯಿತುಂ ಶಕ್ತಃ ಕಿಮಙ್ಗ ಪುನ ರಾವಣಮ್ || 13 ||

ಅಹಂ ತು ಖಿಲು ತೇ ವೀರ್ಯಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಂ ಪ್ರತಿಬೋಧಯೇ |
ದೀಪ್ತೈರಾಹುತಿಭಿಃ ಕಾಲೇ ಭಸ್ಮಚ್ಛನ್ನಮಿವಾನಲಮ್ || 14 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ಹಿತಂ ಶುಭಮ್ |
ರಾಘವಃ ಸುಹೃದಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 15 ||

ವಾಚ್ಯಂ ಯದನುರಕ್ತೇನ ಸ್ನಿಗ್ಧೇನ ಚ ಹಿತೇನ ಚ |
ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮ ಯುಕ್ತೇನ ತದುಕ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತ್ವಯಾ || 16 ||

ಏಷ ಶೋಕಃ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಃ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾವಸಾದಕಃ |
ವಿಕ್ರಮೇಷ್ವಪ್ರತಿಹತಂ ತೇಜಃ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಯಾಮ್ಯಹಮ್ || 17 ||

ಶರತ್ಕಾಲಂ ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಹಮಿಯಂ ಪ್ರಾವೃಡುಪಸ್ಥಿತಾ |
ತತಃ ಸರಾಷ್ಟ್ರಂ ಸಗಣಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ತಂ ನಿಹನ್ಮ್ಯಹಮ್ || 18 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹೃಷೋ ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಪುನರೇವಾಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮಿತ್ರನಂದನಃ || 19 ||

ಏತತ್ತೇ ಸದೃಶಂ ವಾಕ್ಯಮುಕ್ತಂ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣ |
ಇದಾನೀಮಸಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಸ್ವಾಮುಪಾಗತಃ || 20 ||

ವಿಜ್ಞಾಯ ಹ್ಯಾತ್ತನೋ ವೀರ್ಯಂ ತಥ್ಯಂ ಭವಿತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಏತತ್ಸದೃಶಮುಕ್ತಂ ತೇ ಶ್ರುತಸ್ಯಾಭಿಜನಸ್ಯ ಚ ॥ 21 ॥

ತಸ್ಮಾತ್ಪುರುಷಶಾರ್ದೂಲ ಚಿಂತಯಿಷ್ಯತುನಿಗ್ರಹಮ್ ।
ವರ್ಷಾರಾತ್ರಮನುಪ್ರಾಪ್ತಮತಿಕ್ರಾಮಯ ರಾಘವ ॥ 22 ॥

ನಿಯಮ್ಯ ಕೋಪಂ ಪ್ರತಿಪಾಲ್ಯತಾಂ ಶರತ್
ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮಾಸಾಂಶ್ಚತುರೋ ಮಯಾ ಸಹ ।
ವಸಾಚಲೇಽಸ್ಮಿನ್ಮೃಗರಾಜಸೇವಿತೇ
ಸಂವರ್ಧಯಿಷ್ಯತು ವಧೇ ಸಮುದ್ಯತಃ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತದಾ ವಾಲಿನಂ ಹತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಮಭಿಷಿಚ್ಯ ಚ |
ವಸನ್ಮಾಲ್ಯವತಃ ಪೃಷ್ಠೇ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ಅಯಂ ಸ ಕಾಲಃ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸಮಯೋಽದ್ಯ ಜಲಾಗಮಃ |
ಸಮ್ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ನಭೋ ಮೇಘೈಃ ಸಂವೃತಂ ಗಿರಿಸಂನಿಭೈಃ || 2 ||

ನವ ಮಾಸ ಧೃತಂ ಗರ್ಭಂ ಭಾಸ್ಕಾರಸ್ಯ ಗಭಸ್ತಿಭಿಃ |
ಪೀತ್ವಾ ರಸಂ ಸಮುದ್ರಾಣಾಂ ದ್ಯೌಃ ಪ್ರಸೂತೇ ರಸಾಯನಮ್ || 3 ||

ಶಕ್ಯಮಮ್ಬರಮಾರುಹ್ಯ ಮೇಘಸೋಪಾನಪಜ್ಜಿಭಿಃ |
ಕುಟಜಾರ್ಜುನಮಾಲಾಭಿರಲಂಕೃತುಂ ದಿವಾಕರಮ್ || 4 ||

ಸನ್ದ್ಯಾರಾಗೋತ್ಥಿತೈಸ್ತಾಮ್ರೈರನ್ತೇಷ್ವಧಿಕಪಾಣುರೈಃ |
ಸ್ನಿಗ್ಧೈರಭ್ರಪಟಚ್ಛದೈರ್ಬದ್ಧವ್ರಣಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 5 ||

ಮನ್ದಮಾರುತನಿಶ್ವಾಸಂ ಸನ್ದ್ಯಾಚನ್ದನರಂಜಿತಮ್ |
ಆಪಾಣ್ಡುಜಲದಂ ಭಾತಿ ಕಾಮಾತುರಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 6 ||

ಏಷಾ ಧರ್ಮಪರಿಕ್ಲಿಷ್ಟಾ ನವವಾರಿಪರಿಪ್ಲುತಾ |
ಸೀತೇವ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾ ಮಹೀ ಬಾಷ್ಪಂ ವಿಮುಂಚ್ಚತಿ || 7 ||

ಮೇಘೋದರವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾಃ ಕಹ್ಲಾರಸುಖಶೀತಲಾಃ |
ಶಕ್ಯಮಂಜ್ವಲಿಭಿಃ ಪಾತುಂ ವಾತಾಃ ಕೇತಕಿಗನ್ನಿನಃ || 8 ||

ಏಷ ಫುಲ್ಲಾರ್ಜುನಃ ಶೈಲಃ ಕೇತಕೈರಧಿವಾಸಿತಃ |
ಸುಗ್ರೀವ ಇವ ಶಾನ್ತಾರಿದ್ಯಾರಾಭಿರಭಿಷಿಚ್ಯತೇ || 9 ||

ಮೇಘಕೃಷ್ಣಾಜಿನಧರಾ ಧಾರಾಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನಃ |
ಮಾರುತಾಪೂರಿತಗುಹಾಃ ಪ್ರಾಧೀತಾ ಇವ ಪರ್ವತಾಃ || 10 ||

ಕಶಾಭಿರಿವ ಹೈಮೀಭಿರ್ವಿದ್ಯುದ್ಭಿರಿವ ತಾಡಿಶಮ್ |
ಅನ್ತಃಸ್ತನಿತನಿಘೋಷಂ ಸವೇದನಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 11 ||

ನೀಲಮೇಘಾಶ್ರಿತಾ ವಿದ್ಯುತುಸ್ಪುರಂತೀ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ |
ಸ್ಪುರಂತೀ ರಾವಣಸ್ಯಾಙ್ಗೇ ವೈದೇಹೀವ ತಪಸ್ವಿನೀ || 12 ||

ಇಮಾಸ್ತಾ ಮನ್ಮಥವತಾಂ ಹಿತಾಃ ಪ್ರತಿಹತಾ ದಿಶಃ |
ಅನುಲಿಪ್ತಾ ಇವ ಘನೈರ್ನಷ್ಟಗ್ರಹನಿಶಾಕರಾಃ || 13 ||

ಕ್ಷಚಿದ್ಬಾಷ್ಪಾಭಿಸಂರುದ್ಧಾನ್ವರ್ಷಾಗಮಸಮುತ್ಸುಕಾನ್ |
ಕುಟಜಾನ್ವಶ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪುಷ್ಪಿತಾನ್ಗಿರಿಸಾನುಷು |
ಮಮ ಶೋಕಾಭಿಭೂತಸ್ಯ ಕಾಮಸಂದೀಪನಾನ್ಮಿಥತಾನ್ || 14 ||

ರಜಃ ಪ್ರಶಾಂತಂ ಸಹಿಮೋಽದ್ಯ ವಾಯುರ್-
ನಿದಾಘದೋಷಪ್ರಸರಾಃ ಪ್ರಶಾಂತಾಃ |
ಸ್ಥಿತಾ ಹಿ ಯಾತ್ರಾ ವಸುಧಾಧಿಪಾನಾಮ್
ಪ್ರವಾಸಿನೋ ಯಾನ್ತಿ ನರಾಃ ಸ್ವದೇಶಾನ್ || 15 ||

ಸಮ್ಪ್ರಸ್ಥಿತಾ ಮಾನಸವಾಸಲುಬ್ಧಾಃ
ಪ್ರಿಯಾನ್ವಿತಾಃ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ಚಕ್ರವಾಕಃ |
ಅಭೀಕ್ಷವರ್ಷೋದಕವಿಕ್ಷತೇಷು
ಯಾನಾನಿ ಮಾರ್ಗೇಷು ನ ಸಮ್ಪ್ರತನ್ತಿ || 16 ||

ಕ್ಷಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶಂ ಕ್ಷಚಿದಪ್ರಕಾಶಮ್
ನಭಃ ಪ್ರಕೀರ್ಣಾಮ್ಬುಧರಂ ವಿಭಾತಿ |
ಕ್ಷಚಿತ್ಕ್ಷಚಿತ್ಪರ್ವತಸಂನಿರುದ್ಧಮ್
ರೂಪಂ ಯಥಾ ಶಾಂತಮಹಾರ್ಣವಸ್ಯ || 17 ||

ವ್ಯಾಮಿಶ್ರಿತಂ ಸರ್ಜಕದಮ್ಬಪುಷ್ಪೈರ್-
ನವಂ ಜಲಂ ಪರ್ವತಧಾತುತಾಮ್ರಮ್ |
ಮಯೂರಕೇಕಾಭಿರನುಪ್ರಯಾತಮ್
ಶೈಲಾಪಗಾಃ ಶೀಘ್ರತರಂ ವಹನ್ತಿ || 18 ||

ರಸಾಕುಲಂ ಷಟ್ಪದಸಂನಿಕಾಶಮ್
ಪ್ರಭುಜ್ಯತೇ ಜಮ್ಬುಫಲಂ ಪ್ರಕಾಮಮ್ ।
ಅನೇಕವರ್ಣಂ ಪವನಾವಧೂತಮ್
ಭೂಮೌ ಪತತ್ಯಾಮ್ರಫಲಂ ವಿಪಕ್ವಮ್ ॥ 19 ॥

ವಿದ್ಯುತ್ಪತಾಕಾಃ ಸಬಲಾಕ ಮಾಲಾಃ
ಶೈಲೇನ್ದ್ರಕೂಟಾಕೃತಿಸಂನಿಕಾಶಾಃ ।
ಗರ್ಜನ್ತಿ ಮೇಘಾಃ ಸಮುದೀರ್ಣನಾದಾ
ಮತ್ತಗಜೇನ್ದ್ರಾ ಇವ ಸಂಯುಗಸ್ಥಾಃ ॥ 20 ॥

ಮೇಘಾಭಿಕಾಮೀ ಪರಿಸಮ್ಪತ್ತಂತೀ
ಸಮೋದಿತಾ ಭಾತಿ ಬಲಾಕಪಜ್ಜಿಃ ।
ವಾತಾವಧೂತಾ ವರಪೌಣ್ಡರೀಕೀ
ಲಮ್ಬೇವ ಮಾಲಾ ರಚಿತಾಮ್ಬರಸ್ಯ ॥ 21 ॥

ನಿದ್ರಾ ಶನೈಃ ಕೇಶವಮಭ್ಯುಪೈತಿ
ದ್ರುತಂ ನದೀ ಸಾಗರಮಭ್ಯುಪೈತಿ ।
ಹೃಷ್ಣಾ ಬಲಾಕಾ ಘನಮಭ್ಯುಪೈತಿ
ಕಾನ್ತಾ ಸಕಾಮಾ ಪ್ರಿಯಮಭ್ಯುಪೈತಿ ॥ 22 ॥

ಜಾತಾ ವನಾನ್ತಾಃ ಶಿಖಿಸುಪ್ರನ್ಮತ್ತಾ
ಜಾತಾಃ ಕದಮ್ಬಾಃ ಸಕದಮ್ಬಶಾಖಾಃ ।
ಜಾತಾ ವೃಷಾ ಗೋಷು ಸಮಾನಕಾಮಾ
ಜಾತಾ ಮಹೀ ಸಸ್ಯವನಾಭಿರಾಮಾ ॥ 23 ॥

ವಹನ್ತಿ ವರ್ಷನ್ತಿ ನದನ್ತಿ ಭಾನ್ತಿ
ಧ್ಯಾಯನ್ತಿ ನೃತ್ಯನ್ತಿ ಸಮಾಶ್ವಸನ್ತಿ ।
ನದ್ಯೋ ಘನಾ ಮತ್ತಗಜಾ ವನಾನ್ತಾಃ
ಪ್ರಿಯಾವಿನೀಹಾಃ ಶಿಖಿನಃ ಪ್ಲವಜಾಃ ॥ 24 ॥

ಪ್ರಹರ್ಷಿತಾಃ ಕೇತಕಪುಷ್ಪಗನ್ಧಮ್
ಆಘ್ರಾಯ ಹೃಷ್ಣಾ ವನನಿರ್ಘರೇಷು ।
ಪ್ರಪಾತ ಶಬ್ದಾಕುಲಿತಾ ಗಜೇನ್ದ್ರಾಃ

ಸಾರ್ಧಂ ಮಯೂರೈಃ ಸಮದಾ ನದನ್ತಿ || 25 ||

ಧಾರಾನಿಪಾತ್ಯೈರಭಿಹನ್ಯಮಾನಾಃ
ಕದಮ್ಬಶಾಖಾಸು ವಿಲಮ್ಬಮಾನಾಃ |
ಕ್ಷಣಾರ್ಜಿತಂ ಪುಷ್ಪರಸಾವಗಾಢಮ್
ಶನೈರ್ಮದಂ ಷಟ್ಚರಣಾಸ್ತ್ಯಜನ್ತಿ || 26 ||

ಅಜ್ಞಾರಚೂರ್ಣೋತ್ಕರಸಂನಿಕಾಶೈಃ
ಫಲೈಃ ಸುಪರ್ಯಾಪ್ತ ರಸೈಃ ಸಮುದೈಃ |
ಜಮ್ಬುದ್ರಮಾಣಾಂ ಪ್ರವಿಭಾನ್ತಿ ಶಾಖಾ
ನಿಲೀಯಮಾನಾ ಇವ ಷಟ್ಪದೌಘೈಃ || 27 ||

ತಡಿತ್ವತಾಕಾಭಿರಲಜ್ಜತಾನಾಮ್
ಉದೀರ್ಣಗಮ್ಭೀರಮಹಾರವಾಣಾಮ್ |
ವಿಭಾನ್ತಿ ರೂಪಾಣಿ ಬಲಾಹಕಾನಾಮ್
ರಣೋದ್ಯತಾನಾಮಿವ ವಾರಣಾನಾಮ್ || 28 ||

ಮಾರ್ಗಾನುಗಃ ಶೈಲವನಾನುಸಾರೀ
ಸಮ್ಪ್ರಸಿದ್ಧತೋ ಮೇಘರವಂ ನಿಶಮ್ಯ |
ಯುದ್ಧಾಭಿಕಾಮಃ ಪ್ರತಿನಾಗಶಜ್ಜೀ
ಮತ್ತೋ ಗಜೇಂದ್ರಃ ಪ್ರತಿಸಂನಿವೃತ್ತಃ || 29 ||

ಮುಕ್ತಾಸಕಾಶಂ ಸಲಿಲಂ ಪತದ್ವೈ
ಸುನಿರ್ಮಲಂ ಪತ್ರಪುಟೇಷು ಲಗ್ನಮ್ |
ಹೃಷ್ಣಾ ವಿವರ್ಣಚ್ಛದನಾ ವಿಹಜ್ಞಾಃ
ಸುರೇಂದ್ರದತ್ತಂ ತೃಷಿತಾಃ ಪಿಬನ್ತಿ || 30 ||

ನೀಲೇಷು ನೀಲಾ ನವವಾರಿಪೂರ್ಣಾ
ಮೇಘೇಷು ಮೇಘಾಃ ಪ್ರವಿಭಾನ್ತಿ ಸಕ್ತಾಃ |
ದವಾಗ್ನಿದಗ್ಧೇಷು ದವಾಗ್ನಿದಗ್ಧಾಃ
ಶೈಲೇಷು ಶೈಲಾ ಇವ ಬದ್ಧಮೂಲಾಃ || 31 ||

ಮತ್ತಾ ಗಜೇಂದ್ರಾ ಮುದಿತಾ ಗವೇಂದ್ರಾ

ವನೇಷು ವಿಶ್ವಾನ್ತರಾ ಮೃಗೇಂದ್ರಾಃ ।
ರಮ್ಯಾ ನಗೇಂದ್ರಾ ನಿಭೃತಾ ನಗೇಂದ್ರಾಃ
ಪ್ರಕ್ರೀಡಿತೋ ವಾರಿಧರೈಃ ಸುರೇಂದ್ರಾಃ ॥ 32 ॥

ವೃತ್ತಾ ಯಾತ್ರಾ ನರೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಸೇನಾ ಪ್ರತಿನಿವರ್ತತೇ ।
ವೈರಾಣಿ ಚೈವ ಮಾರ್ಗಾಶ್ಚ ಸಲಿಲೇನ ಸಮೀಕೃತಾಃ ॥ 33 ॥

ಮಾಸಿ ಪ್ರಾಷ್ಣಪದೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ವಿವಕ್ಷತಾಮ್ ।
ಅಯಮಧ್ಯಾಯಸಮಯಃ ಸಾಮಗಾನಾಮುಪಸ್ಥಿತಃ ॥ 34 ॥

ನಿವೃತ್ತಕರ್ಮಾಯತನೋ ನೂನಂ ಸಂಜ್ಞಿತಸಂಜ್ಞಯಃ ।
ಆಷಾಢೀಮಭ್ಯುಪಗತೋ ಭರತಃ ಕೋಷಕಾಧಿಪಃ ॥ 35 ॥

ನೂನಮಾಪೂರ್ಯಮಾಣಾಯಾಃ ಸರಯಾ ವಧತೇ ರಯಃ ।
ಮಾಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸಮಾಯಾನ್ತಮಯೋಧ್ಯಾಯಾ ಇವ ಸ್ವನಃ ॥ 36 ॥

ಇಮಾಃ ಸ್ಥಿತಗುಣಾ ವರ್ಷಾಃ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸುಖಮಶ್ನುತೇ ।
ವಿಜಿತಾರಿಃ ಸದಾರಶ್ಚ ರಾಜ್ಯೇ ಮಹತಿ ಚ ಸ್ಥಿತಃ ॥ 37 ॥

ಅಹಂ ತು ಹೃತದಾರಶ್ಚ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಚ ಮಹತಶ್ಚುಚ್ಯತಃ ।
ನದೀಕೂಲಮಿವ ಕ್ಲಿನ್ನಮವಸೀದಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ 38 ॥

ಶೋಕಶ್ಚ ಮಮ ವಿಸ್ತೀರ್ಣೋ ವರ್ಷಾಶ್ಚ ಭೃಶದುರ್ಗಮಾಃ ।
ರಾವಣಶ್ಚ ಮಹಾಞ್ಜತ್ಪರಪಾರಂ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ ॥ 39 ॥

ಅಯಾತ್ರಾಂ ಚೈವ ದೃಷ್ಟ್ವೇಮಾಂ ಮಾರ್ಗಾಶ್ಚ ಭೃಶದುರ್ಗಮಾನ್ ।
ಪ್ರಣತೇ ಚೈವ ಸುಗ್ರೀವೇ ನ ಮಯಾ ಕಿಂಚಿದೀರಿತಮ್ ॥ 40 ॥

ಅಪಿ ಚಾತಿಪರಿಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ಚಿರಾದ್ಧಾರೈಃ ಸಮಾಗತಮ್ ।
ಆತ್ಮಕಾರ್ಯಗರೀಯಸ್ತ್ವಾದ್ವಕ್ತುಂ ನೇಚ್ಛಾಮಿ ವಾನರಮ್ ॥ 41 ॥

ಸ್ವಯಮೇವ ಹಿ ವಿಶ್ರಮ್ಯ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಕಾಲಮುಪಾಗತಮ್ ।
ಉಪಕಾರಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವೋ ವೇತ್ಸ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ 42 ॥

ತಸ್ಮಾತ್ಕಾಲಪ್ರತೀಕ್ಷೋಽಹಂ ಸ್ಥಿತೋಽಸ್ಮಿ ಶುಭಲಕ್ಷಣ ।
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ನದೀನಾಂ ಚ ಪ್ರಸಾದಮನುಪಾಲಯನ್ ॥ 43 ॥

ಉಪಕಾರೇಣ ವೀರೋ ಹಿ ಪ್ರತಿಕಾರೇಣ ಯುಜ್ಯತೇ ।
ಅಕೃತಜ್ಞೋಽಪ್ರತಿಕೃತೋ ಹನ್ತಿ ಸತ್ತ್ವವತಾಂ ಮನಃ ॥ 44 ॥

ಅಥೈವಮುಕ್ತಃ ಪ್ರಣಿಧಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ
ಕೃತಾಂಜಲಿಸ್ತತ್ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ ।
ಉವಾಚ ರಾಮಂ ಸ್ವಭಿರಾಮ ದರ್ಶನಮ್
ಪ್ರದರ್ಶಯನ್ದರ್ಶನಮಾತ್ಮನಃ ಶುಭಮ್ ॥ 45 ॥

ಯಥೋಕ್ತಮೇತತ್ತವ ಸರ್ವಮೀಪ್ಸಿತಮ್
ನರೇನ್ದ್ರ ಕರ್ತಾ ನಚಿರಾದ್ಧರೀಶ್ವರಃ ।
ಶರತ್ಪ್ರತೀಕ್ಷಃ ಕ್ಷಮತಾಮಿಮಂ ಭವಾನ್
ಜಲಪ್ರಪಾತಂ ರಿಪುನಿಗ್ರಹೇ ಧೃತಃ ॥ 46 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಮಲಂ ವೈರೋಮ ಗತವಿದ್ಯುದ್ಬಲಾಹಕಮ್ ।
ಸಾರಸಾರವಸಜ್ಞುಷ್ಣಂ ರಮ್ಯಜ್ಯೋತಾನ್ನನುಲೇಪನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸಮುದ್ಧಾರ್ಥಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ಮನ್ನಧರ್ಮಾರ್ಥಸಜ್ಞಹಮ್ ।
ಅತ್ಯರ್ಥಮಸತಾಂ ಮಾರ್ಗಮೇಕಾಂತಗತಮಾನಸಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಿವೃತ್ತಕಾರ್ಯಂ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ಪ್ರಮದಾಭಿರತಂ ಸದಾ ।
ಪ್ರಾಪ್ತವಂತಮಭಿಪ್ರೇತಾನ್ಸರ್ವಾನೇವ ಮನೋರಥಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಸ್ವಾಂ ಚ ಪಾತ್ನೀಮಭಿಪ್ರೇತಾಂ ತಾರಾಂ ಚಾಪಿ ಸಮೀಪ್ಸಿತಾಮ್ ।
ವಿಹರಂತಮಹೋರಾತ್ರಂ ಕೃತಾರ್ಥಂ ವಿಗತಜ್ವಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕ್ರೀಡಂತಮಿವ ದೇವೇಶಂ ನಂದನೇಽಪ್ಸರಸಾಂ ಗಣೈಃ ।
ಮನ್ತ್ರಿಷು ನೃಸ್ತಕಾರ್ಯಂ ಚ ಮನ್ತ್ರಿಣಾಮನವೇಕ್ಷಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ಉತ್ಸನ್ನರಾಜ್ಯಸಂದೇಶಂ ಕಾಮವೃತ್ತಮವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥೋಽರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞಃ ಕಾಲಧರ್ಮವಿಶೇಷವಿತ್ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಸಾದ್ಯ ವಾಕ್ಯೈರ್ಮಧುರೈರ್ಹೇತುಮದ್ಭಿರ್ಮನೋರಮೈಃ ।
ವಾಕ್ಯವಿದ್ವಾಕ್ಯತತ್ತ್ವಜ್ಞಂ ಹರೀಶಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ॥ ೭ ॥

ಹಿತಂ ತಥ್ಯಂ ಚ ಪಥ್ಯಂ ಚ ಸಾಮಧರ್ಮಾರ್ಥನೀತಿಮತ್ ।
ಪ್ರಣಯಪ್ರೀತಿಸಂಯುಕ್ತಂ ವಿಶ್ವಾಸಕೃತನಿಶ್ಚಯಮ್ ।
ಹರೀಶ್ವರಮುಪಾಗಮ್ಯ ಹನುಮಾನಾನ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೮ ॥

ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಯಶಶ್ಚೈವ ಕೌಲೀ ಶ್ರೀರಭಿವರ್ಧಿತಾ ।
ಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಸಜ್ಞಹಃ ಶೇಷಸ್ತದ್ಭವಾನ್ಕುರ್ತುಮರ್ಹತಿ ॥ ೯ ॥

ಯೋ ಹಿ ಮಿತ್ರೇಷು ಕಾಲಜ್ಞಃ ಸತತಂ ಸಾಧು ವರ್ತತೇ ।

ತಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ಪ್ರತಾಪಶ್ಚಾಭಿವರ್ಧತೇ || 10 ||

ಯಸ್ಯ ಕೋಶಶ್ಚ ದಣ್ಡಶ್ಚ ಮಿತ್ರಾಣ್ಯಾತ್ಮಾ ಚ ಭೂಮಿಪ |
ಸಮವೇತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಸ ರಾಜ್ಯಂ ಮಹದಶ್ನುತೇ || 11 ||

ತದ್ಭವಾನೃತ್ಯಸಮೃದ್ಧಃ ಸ್ಥಿತಃ ಪಥಿ ನಿರತ್ಯಯೇ |
ಮಿತ್ರಾರ್ಥಮಭಿನೀತಾರ್ಥಂ ಯಥಾವತ್ಕರ್ತುಮರ್ಹತಿ || 12 ||

ಯಸ್ತು ಕಾಲವ್ಯತೀತೇಷು ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯೇಷು ವರ್ತತೇ |
ಸ ಕೃತ್ವಾ ಮಹತೋಽಪ್ಯರ್ಥಾನ್ನ ಮಿತ್ರಾರ್ಥೇನ ಯುಜ್ಯತೇ || 13 ||

ಕ್ರಿಯತಾಂ ರಾಘವಸ್ಯೈತದ್ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣಮ್ |
ತದಿದಂ ವೀರ ಕಾರ್ಯಂ ತೇ ಕಾಲಾತೀತಮರಿನ್ದಮ || 14 ||

ನ ಚ ಕಾಲಮತೀತಂ ತೇ ನಿವೇದಯತಿ ಕಾಲವಿತ್ |
ತ್ವರಮಾಣೋಽಪಿ ಸನ್ಪ್ರಾಪ್ನುಸ್ತವ ರಾಜನ್ವಶಾನುಗಃ || 15 ||

ಕುಲಸ್ಯ ಕೇತುಃ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ದೀರ್ಘಬನ್ಧುಶ್ಚ ರಾಘವಃ |
ಅಪ್ರಮೇಯಪ್ರಭಾವಶ್ಚ ಸ್ವಯಂ ಚಾಪ್ರತಿಮೋ ಗುಣೈಃ || 16 ||

ತಸ್ಯ ತ್ವಂ ಕುರು ವೈ ಕಾರ್ಯಂ ಪೂರ್ವಂ ತೇನ ಕೃತಂ ತವ |
ಹರೀಶ್ವರ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಾನಾಜ್ಞಾಪಯಿತುಮರ್ಹಸಿ || 17 ||

ನ ಹಿ ತಾವದ್ಭವೇತ್ಕಾಲೋ ವ್ಯತೀತಶ್ಚೋದನಾದೃತೇ |
ಚೋದಿತಸ್ಯ ಹಿ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಭವೇತ್ಕಾಲವ್ಯತಿಕ್ರಮಃ || 18 ||

ಅಕರ್ತುರಪಿ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಭವಾನ್ಕರ್ತಾ ಹರೀಶ್ವರ |
ಕಿಂ ಪುನಃ ಪ್ರತಿಕರ್ತುಸ್ತೇ ರಾಜ್ಯೇನ ಚ ಧನೇನ ಚ || 19 ||

ಶಕ್ತಿಮಾನಸಿ ವಿಕ್ರಾಂತೋ ವಾನರಷ್ಕು ಗಣೇಶ್ವರ |
ಕರ್ತುಂ ದಾಶರಥೇಃ ಪ್ರೀತಿಮಾಜ್ಞಾಯಾಂ ಕಿಂ ನು ಸಜ್ಜಸೇ || 20 ||

ಕಾಮಂ ಖಿಲು ಶರೈರ್ಲಕ್ಷಃ ಸುರಾಸುರಮಹೋರಗಾನ್ |

ವಶೇ ದಾಶರಥಿಃ ಕರ್ತುಂ ತ್ವತ್ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ತು ಕಾಙ್ಕಷತೇ || 21 ||

ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಾವಿಶಜ್ಞೇನ ಕೃತಂ ತೇನ ತವ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ತಸ್ಯ ಮಾರ್ಗಾಮ ವೈದೇಹೀಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಪಿ ಚಾಮ್ಬರೇ || 22 ||

ನ ದೇವಾ ನ ಚ ಗಂಧರ್ವಾ ನಾಸುರಾ ನ ಮರುದ್ಗಣಾಃ |
ನ ಚ ಯಕ್ಷಾ ಭಯಂ ತಸ್ಯ ಕುರ್ಯುಃ ಕಿಮುತ ರಾಕ್ಷಸಾಃ || 23 ||

ತದೇವಂ ಶಕ್ತಿಯುಕ್ತಸ್ಯ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಿಯಕೃತಸ್ತಥಾ |
ರಾಮಸ್ಯಾರ್ಹಸಿ ಪಿಜ್ಗೇಶ ಕರ್ತುಂ ಸರ್ವಾತ್ತಮಾ ಪ್ರಿಯಮ್ || 24 ||

ನಾಧಸ್ತಾದವನೌ ನಾಪ್ಸು ಗತಿನೋಪರಿ ಚಾಮ್ಬರೇ |
ಕಸ್ಯಚಿತ್ಸಜ್ಜತೇಽಸ್ಮಾಕಂ ಕಪೀಶ್ವರ ತವಾಜ್ಞಯಾ || 25 ||

ತದಾಜ್ಞಾಪಯ ಕಃ ಕಿಂ ತೇ ಕೃತೇ ವಸತು ಕುತ್ರಚಿತ್ |
ಹರಯೋ ಹ್ಯಪ್ರಧೃಷ್ಯಾಸ್ತೇ ಸಂತಿ ಕೋಟ್ಯಗ್ರತೋಽನಘ || 26 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಾಲೇ ಸಾಧುನಿವೇದಿತಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸತ್ತ್ವಸಮ್ಮನ್ನಶ್ಚಕಾರ ಮತಿಮುತ್ತಮಾಮ್ || 27 ||

ಸ ಸನ್ನಿದೇಶಾಭಿಮತಂ ನೀಲಂ ನಿತ್ಯಕೃತೋದ್ಯಮಮ್ |
ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸೈನ್ಯಾನಾಮುಪಸಜ್ಗ್ರಹೇ || 28 ||

ಯಥಾ ಸೇನಾ ಸಮಗ್ರಾ ಮೇ ಯೂಥಪಾಲಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ಸಮಾಗಚ್ಛಂತ್ಯಸಜ್ಗೇನ ಸೇನಾಗ್ರಾಣಿ ತಥಾ ಕುರು || 29 ||

ಯೇ ತ್ವಂತಪಾಲಾಃ ಪ್ಲವಗಾಃ ಶೀಘ್ರಗಾ ವ್ಯವಸಾಯಿನಃ |
ಸಮಾನಯಂತು ತೇ ಸೈನ್ಯಂ ತ್ವರಿತಾಃ ಶಾಸನಾನ್ಮಮ |
ಸ್ವಯಂ ಚಾನಂತರಂ ಸೈನ್ಯಂ ಭವಾನೇವಾನುಪಶ್ಯತು || 30 ||

ತ್ರಿಪಂಚರಾತ್ರಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಯಃ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾನ್ನೇಹ ವಾನರಃ |
ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕೋ ದಣ್ಡೋ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ || 31 ||

ಹರೀಂಶ್ಚ ವೃದ್ಧಾನುಪಯಾತು ಸಾಙ್ಗದೋ
ಭವಾನ್ಮಮಾಜ್ಞಾಮಧಿಕೃತ್ಯ ನಿಶ್ಚಿತಾಮ್ ।
ಇತಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಂ ಹರಿಪುಜ್ಯವೇಶ್ವರೋ
ವಿಧಾಯ ವೇಶ್ಮ ಪ್ರವಿವೇಶ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 32 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಗುಹಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ಸುಗ್ರೀವೇ ವಿಮುಕ್ತೇ ಗಗನೇ ಘನೈಃ ।
ವರ್ಷರಾತ್ರೋಷಿತೋ ರಾಮಃ ಕಾಮಶೋಕಾಭಿಪೀಡಿತಃ ॥ ೧ ॥

ಪಾಣ್ಡುರಂ ಗಗನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಮಲಂ ಚಂದ್ರಮಣ್ಡಲಮ್ ।
ಶಾರದೀಂ ರಜನೀಂ ಚೈವ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾನುಲೇಪನಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಕಾಮವೃತ್ತಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ನಷ್ಟ್ವಾಂ ಚ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ।
ಬುದ್ಧ್ವಾ ಕಾಲಮತೀತಂ ಚ ಮುಮೋಹ ಪರಮಾತುರಃ ॥ ೩ ॥

ಸ ತು ಸಂಜ್ಞಾಮುಪಾಗಮ್ಯ ಮುಹೂರ್ತಾನ್ಮತಿಮಾನ್ಮನಃ ।
ಮನಃಸ್ಥಾಮಪಿ ವೈದೇಹೀಂ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ॥ ೪ ॥

ಆಸೀನಃ ಪರ್ವತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಹೇಮಧಾತುವಿಭೂಷಿತೇ ।
ಶಾರದಂ ಗಗನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಗಾಮ ಮನಸಾ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ವಿಮಲಂ ವೈರೋಮ ಗತವಿದ್ಯುದ್ಬಲಾಹಕಮ್ ।
ಸಾರಸಾರವಸಜ್ಞುಷ್ಠಂ ವಿಲಲಾಪಾರ್ತಯಾ ಗಿರಾ ॥ ೬ ॥

ಸಾರಸಾರವಸಂನಾದೈಃ ಸಾರಸಾರವನಾದಿನೀ ।
ಯಾಶ್ರಮೇ ರಮತೇ ಬಾಲಾ ಸಾದ್ಯ ಮೇ ರಮತೇ ಕಥಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪುಷ್ಪಿತಾಂಶ್ಚಾಸನಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಂಕ್ಷಾನಾನಿವ ನಿರ್ಮಲಾನ್ ।
ಕಥಂ ಸ ರಮತೇ ಬಾಲಾ ಪಶ್ಯಂತೀ ಮಾಮಪಶ್ಯತೀ ॥ ೮ ॥

ಯಾ ಪುರಾ ಕಲಹಂಸಾನಾಂ ಸ್ವರೇಣ ಕಲಭಾಷಿಣೀ ।
ಬುಧ್ಯತೇ ಚಾರುಸರ್ವಾಜ್ಞೀ ಸಾದ್ಯ ಮೇ ಬುಧ್ಯತೇ ಕಥಮ್ ॥ ೯ ॥

ನಿಃಸ್ವನಂ ಚಕ್ರವಾಕಾನಾಂ ನಿಶಮ್ಯ ಸಹಚಾರಿಣಾಮ್ ।
ಪುಣ್ಡರೀಕವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಕಥಮೇಷಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೧೦ ॥

ಸರಾಂಸಿ ಸರಿತೋ ವಾಪೀಃ ಕಾನನಾನಿ ವನಾನಿ ಚ |
ತಾಂ ವಿನಾ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷೀಂ ಚರನ್ನಾದ್ಯ ಸುಖಂ ಲಭೇ || 11 ||

ಅಪಿ ತಾಂ ಮದ್ವಿಷೋಗಾಚ್ಚ ಸೌಕುಮಾರ್ಯಾಚ್ಚ ಭಾಮಿನೀಮ್ |
ನ ದೂರಂ ಪೀಡಯೇತ್ಯಾಮಃ ಶರದ್ಗುಣನಿರಂತರಃ || 12 ||

ಏವಮಾದಿ ನರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಿಲಲಾಪ ನೃಪಾತ್ಮಜಃ |
ವಿಹಜ್ಞ ಇವ ಸಾರಜ್ಞಃ ಸಲಿಲಂ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಾತ್ || 13 ||

ತತಶ್ಚಞ್ಜೂರ್ಯ ರಮ್ಯೇಷು ಫಲಾರ್ಥಿ ಗಿರಿಸಾನುಷು |
ದದರ್ಶ ಪರ್ಯುಪಾವೃತ್ತೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಂಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಗ್ರಜಮ್ || 14 ||

ತಂ ಚಿಂತಯಾ ದುಃಸಹಯಾ ಪರಿತಮ್
ವಿಸಂಜ್ಞಮೇಕಂ ವಿಜನೇ ಮನಸ್ವೀ |
ಭ್ರಾತುವಿಷಾದಾತ್ಪರಿತಾಪದೀನಃ
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿರುವಾಚ ರಾಮಮ್ || 15 ||

ಕಿಮಾರ್ಯ ಕಾಮಸ್ಯ ವಶಜ್ಞತೇನ
ಕಿಮಾತ್ಮಪೌರುಷ್ಯಪರಾಭವೇನ |
ಅಯಂ ಸದಾ ಸಂಹೃದಯತೇ ಸಮಾಧಿಃ
ಕಿಮತ್ರ ಯೋಗೇನ ನಿವರ್ತಿತೇನ || 16 ||

ಕ್ರಿಯಾಭಿಯೋಗಂ ಮನಸಃ ಪ್ರಸಾದಮ್
ಸಮಾಧಿಯೋಗಾನುಗತಂ ಚ ಕಾಲಮ್ |
ಸಹಾಯಸಾಮರ್ಥ್ಯಮದೀನಸತ್ತ್ವ
ಸ್ವಕರ್ಮಹೇತುಂ ಚ ಕುರುಷ್ವ ಹೇತುಮ್ || 17 ||

ನ ಜಾನಕೀ ಮಾನವವಂಶನಾಥ
ತ್ವಯಾ ಸನಾಥಾ ಸುಲಭಾ ಪರೇಣ |
ನ ಚಾಗ್ನಿಚೂಡಾಂ ಜ್ವಲಿತಾಮುಪೇತ್ಯ
ನ ದಹ್ಯತೇ ವೀರವರಾರ್ಹ ಕಶ್ಚಿತ್ || 18 ||

ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಪ್ರಧೃಷ್ಯಮ್

ಸ್ವಭಾವಜಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ರಾಮಃ ।
ಹಿತಂ ಚ ಪಥ್ಯಂ ಚ ನಯಪ್ರಸಕ್ತಮ್
ಸಸಾಮಧರ್ಮಾರ್ಥಸಮಾಹಿತಂ ಚ ॥ 19 ॥

ನಿಃಸಂಶಯಂ ಕಾರ್ಯಮವೇಕ್ಷಿತವ್ಯಮ್
ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷೋ ಹ್ಯನುವರ್ತಿತವ್ಯಃ ।
ನನು ಪ್ರವೃತ್ತಸ್ಯ ದುರಾಸದಸ್ಯ
ಕುಮಾರಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಫಲಂ ನ ಚಿನ್ತ್ಯಮ್ ॥ 20 ॥

ಅಥ ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷೀಂ ಮೈಥಿಲೀಮನುಚಿನ್ತ್ಯಯನ್ ।
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮೋ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ ॥ 21 ॥

ತರ್ಪಯಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಲಿಲೇನ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ ।
ನಿರ್ವರ್ತಯಿತ್ವಾ ಸಸ್ಯಾನಿ ಕೃತಕರ್ಮಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ 22 ॥

ಸ್ನಿಗ್ಧಗಂಭೀರನಿರ್ಘೋಷಾಃ ಶೈಲದ್ರುಮಪುರೋಗಮಾಃ ।
ವಿಸೃಜ್ಯ ಸಲಿಲಂ ಮೇಘಾಃ ಪರಿಶ್ರಾಂತಾ ನೃಪಾತ್ಮಜ ॥ 23 ॥

ನೀಲೋತ್ಪಲದಲಶ್ಯಾಮಃ ಶ್ಯಾಮೀಕೃತ್ವಾ ದಿಶೋ ದಶ ।
ವಿಮದಾ ಇವ ಮಾತಜಾಗ್ಃ ಶಾಂತವೇಗಾಃ ಪಯೋಧರಾಃ ॥ 24 ॥

ಜಲಗರ್ಭಾ ಮಹಾವೇಗಾಃ ಕುಟಜಾರ್ಜುನಗನ್ನಿನಃ ।
ಚರಿತ್ವಾ ವಿರತಾಃ ಸೌಮ್ಯ ವೃಷ್ಟಿವಾತಾಃ ಸಮುದ್ಯತಾಃ ॥ 25 ॥

ಘನಾನಾಂ ವಾರಣಾನಾಂ ಚ ಮಯೂರಾಣಾಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ನಾದಃ ಪ್ರಸ್ರವಣಾನಾಂ ಚ ಪ್ರಶಾಂತಃ ಸಹಸಾನಘ ॥ 26 ॥

ಅಭಿವೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಮೇಘೈರ್ನಿರ್ಮಲಾಶ್ಚಿತ್ರಸಾನವಃ ।
ಅನುಲಿಪ್ತಾ ಇವಾಭಾಂತಿ ಗಿರಯಶ್ಚಂದ್ರರಶ್ಮಿಭಿಃ ॥ 27 ॥

ದರ್ಶಯಂತಿ ಶರನ್ನದ್ಯಃ ಪುಲಿನಾನಿ ಶನೈಃ ಶನೈಃ ।
ನವಸಜ್ಗಮಸವೀಡಾ ಜಘನಾನೀವ ಯೋಷಿತಃ ॥ 28 ॥

ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲಾಃ ಸೌಮ್ಯ ಕುರರೀಭಿರ್ವಿನಾದಿತಾಃ ।
ಚಕ್ರವಾಕಗಣಾಕೀರ್ಣಾ ವಿಭಾನ್ತಿ ಸಲಿಲಾಶಯಾಃ ॥ 29 ॥

ಅನ್ಯೋನ್ಯಬದ್ಧವೈರಾಣಾಂ ಜಿಗೀಷೂಣಾಂ ನೃಪಾತ್ಮಜ ।
ಉದ್ಯೋಗಸಮಯಃ ಸೌಮ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಾನಾಮುಪಸ್ಥಿತಃ ॥ 30 ॥

ಇಯಂ ಸಾ ಪ್ರಥಮಾ ಯಾತ್ರಾ ಪಾರ್ಥಿವಾನಾಂ ನೃಪಾತ್ಮಜ ।
ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸುಗ್ರೀವಮುದ್ಯೋಗಂ ವಾ ತಥಾವಿಧಮ್ ॥ 31 ॥

ಚತ್ವಾರೋ ವಾರ್ಷಿಕಾ ಮಾಸಾ ಗತಾ ವರ್ಷಶತೋಪಮಾಃ ।
ಮಮ ಶೋಕಾಭಿತಪ್ತಸ್ಯ ಸೌಮ್ಯ ಸೀತಾಮಪಶ್ಯತಃ ॥ 32 ॥

ಪ್ರಿಯಾವಿಹೀನೇ ದುಃಖಾರ್ತೇ ಹೃತರಾಜ್ಯೇ ವಿವಾಸಿತೇ ।
ಕೃಪಾಂ ನ ಕುರುತೇ ರಾಜಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ಮಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ 33 ॥

ಅನಾಥೋ ಹೃತರಾಜ್ಯೋಽಯಂ ರಾವಣೇನ ಚ ಧರ್ಷಿತಃ ।
ದೀನೋ ದೂರಗೃಹಃ ಕಾಮೀ ಮಾಂ ಚೈವ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ 34 ॥

ಇತ್ಯೇತೈಃ ಕಾರಣೈಃ ಸೌಮ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ಅಹಂ ವಾನರರಾಜಸ್ಯ ಪರಿಭೂತಃ ಪರಂತಪ ॥ 35 ॥

ಸ ಕಾಲಂ ಪರಿಸಂಖ್ಯಾಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣೇ ।
ಕೃತಾರ್ಥಃ ಸಮಯಂ ಕೃತ್ವಾ ದುರ್ಮತಿನಾವಬುಧ್ಯತೇ ॥ 36 ॥

ತ್ವಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಂ ಬ್ರೂಹಿ ವಾನರಪುಂಜವಮ್ ।
ಮೂರ್ಖಂ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಸುಖೇ ಸಕ್ತಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಚನಾನ್ಮಮ ॥ 37 ॥

ಅರ್ಥಿನಾಮುಪಪನ್ನಾನಾಂ ಪೂರ್ವಂ ಚಾಪ್ಯುಪಕಾರಿಣಾಮ್ ।
ಆಶಾಂ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ಯೋ ಹನ್ತಿ ಸ ಲೋಕೇ ಪುರುಷಾಧಮಃ ॥ 38 ॥

ಶುಭಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಪಾಪಂ ಯೋ ಹಿ ವಾಕ್ಯಮುದೀರಿತಮ್ ।
ಸತ್ಯೇನ ಪರಿಗೃಹ್ಣಾತಿ ಸ ವೀರಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ 39 ॥

ಕೃತಾರ್ಥಾ ಹ್ಯಕೃತಾರ್ಥಾನಾಂ ಮಿತ್ರಾಣಾಂ ನ ಭವಂತಿ ಯೇ ।
ತಾನ್ಮೃತಾನಪಿ ಕ್ರವ್ಯಾದಃ ಕೃತಘ್ನಾನೋಪಭುಂಜತೇ ॥ 40 ॥

ನೂನಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನಪೃಷ್ಠಸ್ಯ ವಿಕೃಷ್ಠಸ್ಯ ಮಯಾ ರಣೇ ।
ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಂತಿ ಚಾಪಸ್ಯ ರೂಪಂ ವಿದ್ಯುದ್ಗಣೋಪಮಮ್ ॥ 41 ॥

ಘೋರಂ ಜ್ಯಾತಲನಿರ್ಘೋಷಂ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯ ಮಮ ಸಂಯುಗೇ ।
ನಿರ್ಘೋಷಮಿವ ವಜ್ರಸ್ಯ ಪುನಃ ಸಂಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛತಿ ॥ 42 ॥

ಕಾಮಮೇವಂ ಗತೇಽಪ್ಯಸ್ಯ ಪರಿಜ್ಞಾತೇ ಪರಾಕ್ರಮೇ ।
ತ್ವತ್ಸಹಾಯಸ್ಯ ಮೇ ವೀರ ನ ಚಿಂತಾ ಸ್ಯಾನ್ನೃಪಾತ್ಮಜ ॥ 43 ॥

ಯದರ್ಥಮಯಮಾರಮ್ಭಃ ಕೃತಃ ಪರಪುರಂಜಯ ।
ಸಮಯಂ ನಾಭಿಜಾನಾತಿ ಕೃತಾರ್ಥಃ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಃ ॥ 44 ॥

ವರ್ಷಾಸಮಯಕಾಲಂ ತು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಹರಿಶ್ವರಃ ।
ವ್ಯತೀತಾಂಶ್ಚತುರೋ ಮಾಸಾನಿವಹರನ್ನಾವಬುಧ್ಯತೇ ॥ 45 ॥

ಸಾಮಾತ್ಯಪರಿಷತ್ಕ್ರೀಡನ್ನಾನಮೇವೋಪಸೇವತೇ ।
ಶೋಕದೀನೇಷು ನಾಸ್ಮಾಸು ಸುಗ್ರೀವಃ ಕುರುತೇ ದಯಾಮ್ ॥ 46 ॥

ಉಚ್ಯತಾಂ ಗಚ್ಛ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತ್ವಯಾ ವತ್ಸ ಮಹಾಬಲ ।
ಮಮ ರೋಷಸ್ಯ ಯದ್ರೂಪಂ ಬ್ರೂಯಾಶ್ಚೈನಮಿದಂ ವಚಃ ॥ 47 ॥

ನ ಚ ಸಂಕುಚಿತಃ ಪನ್ನಾ ಯೇನ ವಾಲೀ ಹತೋ ಗತಃ ।
ಸಮಯೇ ತಿಷ್ಠ ಸುಗ್ರೀವಮಾ ವಾಲಿಪಥಮನ್ವಗಾಃ ॥ 48 ॥

ಏಕ ಏವ ರಣೇ ವಾಲೀ ಶರೇಣ ನಿಹತೋ ಮಯಾ ।
ತ್ವಾಂ ತು ಸತ್ಯಾದತಿಕ್ರಾಂತಂ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಬಾನ್ಧವಮ್ ॥ 49 ॥

ತದೇವಂ ವಿಹಿತೇ ಕಾರ್ಯೇ ಯದ್ಧಿತಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ತತ್ತದ್ಬ್ರೂಹಿ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ತ್ವರ ಕಾಲವ್ಯತಿಕ್ರಮಃ ॥ 50 ॥

ಕುರುಷ್ವ ಸತ್ಯಂ ಮಯಿ ವಾನರೇಶ್ವರ
ಪ್ರತಿಶ್ರುತಂ ಧರ್ಮಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಶಾಶ್ವತಮ್ |
ಮಾ ವಾಲಿನಂ ಪ್ರೇತ್ಯ ಗತೋ ಯಮಕ್ಷಯಮ್
ತ್ವಮದ್ಯ ಪಶ್ಯೇರ್ಮಮ ಚೋದಿತ್ಯೈಃ ಶರೈಃ || 51 ||

ಸ ಪೂರ್ವಜಂ ತೀವ್ರವಿವೃದ್ಧಕೋಪಮ್
ಲಾಲಪ್ಯಮಾನಂ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ದೀನಮ್ |
ಚಕಾರ ತೀವ್ರಾಂ ಮತಿಮುಗ್ರತೇಜಾ
ಹರೀಶ್ವರಮಾನವವಂಶನಾಥಃ || 52 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ಕಾಮಿನಂ ದೀನಮದೀನಸತ್ತ್ವಃ
ಶೋಕಾಭಿಪನ್ನಂ ಸಮುದೀರ್ಣಕೋಪಮ್ |
ನರೇಂದ್ರಸೂನುರ್ನರದೇವಪುತ್ರಮ್
ರಾಮಾನುಜಃ ಪೂರ್ವಜಮಿತ್ಯುವಾಚ || 1 ||

ನ ವಾನರಃ ಸ್ಥಾಸ್ಯತಿ ಸಾಧುವೃತ್ತೇ
ನ ಮಂಸ್ಯತೇ ಕಾರ್ಯಫಲಾನುಷ್ಠಾನ್ |
ನ ಭಕ್ಷ್ಯತೇ ವಾನರರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಮ್
ತಥಾ ಹಿ ನಾಭಿಕ್ರಮತೇಽಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಃ || 2 ||

ಮತಿಕ್ಷಯಾದ್ಗ್ರಾಮ್ಯಸುಖೇಷು ಸಕ್ತಃ
ತವ ಪ್ರಸಾದಾಪ್ರತಿಕಾರಬುದ್ಧಿಃ |
ಹತೋಽಗ್ರಜಂ ಪಶ್ಯತು ವಾಲಿನಂ ಸ
ನ ರಾಜ್ಯಮೇವಂ ವಿಗುಣಸ್ಯ ದೇಯಮ್ || 3 ||

ನ ಧಾರಯೇ ಕೋಪಮುದೀರ್ಣವೇಗಮ್
ನಿಹನ್ಮಿ ಸುಗ್ರೀವಮಸತ್ಯಮದ್ಯ |
ಹರಿಪ್ರವೀರೈಃ ಸಹ ವಾಲಿಪುತ್ರೋ
ನರೇಂದ್ರಪತ್ನ್ಯಾ ವಿಚಯಂ ಕರೋತು || 4 ||

ತಮಾತ್ಮಬಾಣಾಸನಮುತ್ಪತ್ತಂತಮ್
ನಿವೇದಿತಾರ್ಥಂ ರಣಚಣ್ಡಕೋಪಮ್ |
ಉವಚ ರಾಮಃ ಪರವೀರಹಂತಾ
ಸ್ವವೇಕ್ಷಿತಂ ಸಾನುನಯಂ ಚ ವಾಕ್ಯಮ್ || 5 ||

ನ ಹಿ ವೈ ತ್ವದ್ವಿಧೋ ಲೋಕೇ ಪಾಪಮೇವಂ ಸಮಾಚರೇತ್ |
ಪಾಪಮಾರ್ಯೇಣ ಯೋ ಹನ್ತಿ ಸ ವೀರಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ || 6 ||

ನೇದಮದ್ಯ ತ್ವಯಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಸಾಧುವೃತ್ತೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |

ತಾಂ ಪ್ರೀತಿಮನುವರ್ತಸ್ವ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಂ ಚ ಸಜ್ಜತಮ್ || 7 ||

ಸಾಮೋಪಹಿತಯಾ ವಾಚಾ ರೂಕ್ಷಾಣಿ ಪರಿವರ್ಜಯನ್ |
ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಸುಗ್ರೀವಂ ವ್ಯತೀತಂ ಕಾಲಪರ್ಯಯೇ || 8 ||

ಸೋಽ ಗ್ರಜೇನಾನುಶಿಷ್ಟಾರ್ಥೋ ಯಥಾವತ್ಪುರುಷರ್ಷಭಃ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ವೀರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ || 9 ||

ತತಃ ಶುಭಮತಿಃ ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಭ್ರಾತುಃ ಪ್ರಿಯಹಿತೇ ರತಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರತಿಸಂರಬ್ಧೋ ಜಗಾಮ ಭವನಂ ಕಪೇಃ || 10 ||

ಶಕ್ರಬಾಣಾಸನಪ್ರಖ್ಯಂ ಧನುಃ ಕಾಲಾಂತಕೋಪಮಃ |
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಭಂ ಮಂದರಃ ಸಾನುಮಾನಿವ || 11 ||

ಯಥೋಕ್ತಕಾರೀ ವಚನಮುತ್ತರಂ ಚೈವ ಸೋತ್ತರಮ್ |
ಬೃಹಸ್ಪತಿಸಮೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಮತ್ತ್ವಾ ರಾಮಾನುಜಸ್ತದಾ || 12 ||

ಕಾಮಕ್ರೋಧಸಮುತ್ಥೇನ ಭ್ರಾತುಃ ಕೋಪಾಗ್ನಿನಾ ವೃತಃ |
ಪ್ರಭಂಜನ ಇವಾಪ್ರೀತಃ ಪ್ರಯಯೌ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತದಾ || 13 ||

ಸಾಲತಾಲಾಶ್ವಕರ್ಣಾಂಶ್ಚ ತರಸಾ ಪಾತಯನ್ಬಹೂನ್ |
ಪರ್ಯಸ್ಯನ್ಗಿರಿಕೂಟಾನಿ ದ್ರುಮಾನನ್ಯಾಂಶ್ಚ ವೇಗತಃ || 14 ||

ಶಿಲಾಶ್ಚ ಶಕಲೀಕುರ್ವನ್ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಗಜ ಇವಾಶುಗಃ |
ದೂರಮೇಕಪದಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಯಯೌ ಕಾರ್ಯವಶಾದ್ವೃತ್ತಮ್ || 15 ||

ತಾಮಪಶ್ಯದ್ಬಲಾಕೀರ್ಣಾಂ ಹರಿರಾಜಮಹಾಪುರೀಮ್ |
ದುರ್ಗಾಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಶಾದೂಲಃ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ಗಿರಿಸಂಚ್ಛತೇ || 16 ||

ರೋಷಾತ್ಪ್ರಸ್ಫುರಮಾಣೌಷಂಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರತಿ ಕಲ್ಮಷಣಃ |
ದದರ್ಶ ವಾನರಾನ್ಭೀಮಾನಿಷ್ಕಿನ್ನಾನ್ದಯಾ ಬಹಿಶ್ಚರಾನ್ || 17 ||

ಶೈಲಶೃಂಗಾಣಿ ಶತಶಃ ಪ್ರವೃದ್ಧಾಂಶ್ಚ ಮಹೀರುಹಾನ್ |

ಜಗೃಹುಃ ಕುಂಜ್ಜರಪ್ರಖ್ಯಾ ವಾನರಾಃ ಪರ್ವತಾನ್ತರೇ || 18 ||

ತಾನ್ಗೃಹೀತಪ್ರಹರಣಾನ್ದರೀನ್ದೃಷ್ಟಾನ್ವ ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಬಭೂವ ದ್ವಿಗುಣಂ ಕೃದ್ಧೋ ಬಹಿಷ್ಠನ ಇವಾನಲಃ || 19 ||

ತಂ ತೇ ಭಯಪರೀತಾಜಾಗಃ ಕೃದ್ಧಂ ದೃಷ್ಟಾನ್ವ ಪ್ಲವಜಗಮಾಃ |
ಕಾಲಮೃತ್ಯುಯುಗಾನ್ತಾಭಂ ಶತಶೋ ವಿದ್ರುತಾ ದಿಶಃ || 20 ||

ತತಃ ಸುಗ್ರೀವಭವನಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಹರಿಪುಜಗವಾಃ |
ಕ್ರೋಧಮಾಗಮನಂ ಚೈವ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ನ್ಯವೇದಯನ್ || 21 ||

ತಾರಯಾ ಸಹಿತಃ ಕಾಮೀ ಸಕ್ತಃ ಕಪಿವೃಷೋ ರಹಃ |
ನ ತೇಷಾಂ ಕಪಿವೀರಾಣಾಂ ಶುಶ್ರಾವ ವಚನಂ ತದಾ || 22 ||

ತತಃ ಸಚಿವಸನ್ದಿಷ್ಟಾ ಹರಯೋ ರೋಮಹರ್ಷಣಾಃ |
ಗಿರಿಕುಂಜ್ಜರಮೇಘಾಭಾ ನಗರ್ಯಾ ನಿಯಯುಸ್ತದಾ || 23 ||

ನಖದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧಾ ಘೋರಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಕೃತದರ್ಶನಾಃ |
ಸರ್ವೇ ಶಾರ್ದೂಲದರ್ಪಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಚ ವಿಕೃತಾನನಾಃ || 24 ||

ದಶನಾಗಬಲಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿದ್ದಶಗುಣೋತ್ತರಾಃ |
ಕೇಚಿನ್ನಾಗಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಬಭೂವುಸ್ತುಲ್ಯವಿಕ್ರಮಾಃ || 25 ||

ಕೃತ್ಯಾನ್ಮಂ ಹಿ ಕಪಿಭಿರ್ವ್ಯಾಪ್ತಾಂ ದ್ರುಮಹಸ್ತೈರ್ಮಹಾಬಲೈಃ |
ಅಪಶ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಕೃದ್ಧಃ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ತಾಂ ದುರಾಸದಮ್ || 26 ||

ತತಸ್ತೇ ಹರಯಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಕಾರಪರಿಖಾನ್ತರಾತ್ |
ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯೋದಗ್ರಸತ್ತ್ವಾಸ್ತು ತಸ್ಥುರಾವಿಷ್ಕೃತಂ ತದಾ || 27 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಪ್ರಮಾದಂ ಚ ಪೂರ್ವಜಂ ಚಾರ್ತಮಾತ್ಮವಾನ್ |
ಬುದ್ಧಾನ್ವ ಕೋಪವಶಂ ವೀರಃ ಪುನರೇವ ಜಗಾಮ ಸಃ || 28 ||

ಸ ದೀರ್ಘೋಷ್ಣಮಹೋಚ್ಛ್ವಾಸಃ ಕೋಪಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ |

ಬಭೂವ ನರಶಾರ್ದೂಲಸಧೂಮ ಇವ ಪಾವಕಃ || 29 ||

ಬಾಣಶಲ್ಯಸ್ಫುರಜಿಹ್ವಾಃ ಸಾಯಕಾಸನಭೋಗವಾನ್ |
ಸ್ವತೇಜೋವಿಷಸಜ್ಞಾತಃ ಪಿಷಾಚಸ್ಯ ಇವ ಪನ್ನಗಃ || 30 ||

ತಂ ದೀಪ್ತಮಿವ ಕಾಲಾಗ್ನಿಂ ನಾಗೇಂದ್ರಮಿವ ಕೋಪಿತಮ್ |
ಸಮಾಸಾದ್ಯಾಙ್ಗದಸ್ತ್ರಾಸಾದ್ವಿಷಾದಮಗಮದ್ಭೃಶಮ್ || 31 ||

ಸೋಽಙ್ಗದಂ ರೋಷತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಸನ್ನಿದೇಶ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಕಥ್ಯತಾಂ ವತ್ಸ ಮಮಾಗಮನಮಿತ್ಯುತ || 32 ||

ಏಷ ರಾಮಾನುಜಃ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತ್ವತ್ಸಕಾಶಮರಿಂದಮಃ |
ಭ್ರಾತುರ್ವ್ಯಸನಸಂತಪ್ತೋ ದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಠತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 33 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶೋಕಾವಿಷ್ಣೋಽಙ್ಗದೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ಪಿತುಃ ಸಮೀಪಮಾಗಮ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿರಯಮಾಗತಃ || 34 ||

ತೇ ಮಹೌಘನಿಭಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಜ್ರಾಶನಿಸಮಸ್ವನಮ್ |
ಸಿಂಹನಾದಂ ಸಮಂ ಚಕ್ರೂರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಸಮೀಪತಃ || 35 ||

ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ಮಹತಾ ಪ್ರತ್ಯಬುಧ್ಯತ ವಾನರಃ |
ಮದವಿಹ್ವಲತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ವ್ಯಾಕುಲಸ್ತಗ್ವಿಭೂಷಣಃ || 36 ||

ಅಥಾಙ್ಗದವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇನೈವ ಚ ಸಮಾಗತೌ |
ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸಮ್ಮತೋದಾರದರ್ಶಿನೌ || 37 ||

ಪ್ಲಕ್ಷಶೆಷ್ಯವ ಪ್ರಭಾವಶ್ಚ ಮನ್ತ್ರಿಣಾವರ್ಧಧರ್ಮಯೋಃ |
ವಕ್ತುಮುಚ್ಯಾವಚಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತೌ ಶಶಂಸತುಃ || 38 ||

ಪ್ರಸಾದಯಿತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಚನೈಃ ಸಾಮನಿಶ್ಚಿತೈಃ |
ಆಸೀನಂ ಪರ್ಯುಪಾಸೀನೌ ಯಥಾ ಶಕ್ರಂ ಮರುತ್ಪತಿಮ್ || 39 ||

ಸತ್ಯಸನ್ದೌ ಮಹಾಭಾಗೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |

ವಯಸ್ಯ ಭಾವಂ ಸಮ್ರಾಪ್ತೌ ರಾಜ್ಯಾರ್ಹ ರಾಜ್ಯದಾಯಿನೌ || 40 ||

ತಯೋರೇಕೋ ಧನುಷ್ಪಾಣಿದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಠತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಯಸ್ಯ ಭೀತಾಃ ಪ್ರವೇಪಂತೇ ನಾದಾನುಮೃಚ್ಚಂತಿ ವಾನರಾಃ || 41 ||

ಸ ಏಷ ರಾಘವಭ್ರಾತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಕ್ಯಸಾರಥಿಃ |
ವ್ಯವಸಾಯ ರಥಃ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಶಾಸನಾತ್ || 42 ||

ತಸ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತ್ವಂ ಸಪುತ್ರಃ ಸಹ ಬನ್ದುಭಿಃ |
ರಾಜಂಸ್ತಿಷ್ಠ ಸ್ವಸಮಯೇ ಭವ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಶ್ರವಃ || 43 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಜ್ಞದಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಕುಪಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುಮೋಚಾಸನಮಾತ್ಮವಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಸಚಿವಾನಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಗುರುಲಾಘವಮ್ ।
ಮನ್ತ್ರಜ್ಞಾನನ್ತ್ರಕುಶಲೋ ಮನ್ತ್ರೇಷು ಪರಿನಿಷ್ಠಿತಃ ॥ ೨ ॥

ನ ಮೇ ದುರ್ವ್ಯಾಹೃತಂ ಕಿಂಚಿನ್ನಾಪಿ ಮೇ ದುರನುಷ್ಠಿತಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಘವಭ್ರಾತಾ ಕೃದ್ಧಃ ಕಿಮಿತಿ ಚಿಂತಯೇ ॥ ೩ ॥

ಅಸುಹೃದ್ಭಿರ್ಮಮಾಮಿತ್ರೈರ್ನಿತ್ಯಮನ್ತರದರ್ಶಿಭಿಃ ।
ಮಮ ದೋಷಾನಸಮೂಹಾಞ್ಞಾತ್ರವಿತೋ ರಾಘವಾನುಜಃ ॥ ೪ ॥

ಅತ್ರ ತಾವದ್ಯಥಾಬುದ್ಧಿ ಸರ್ವೈರೇವ ಯಥಾವಿಧಿ ।
ಭವದ್ಭಿರ್ನಿಶ್ಚಯಸ್ತಸ್ಯ ವಿಜ್ಞೇಯೋ ನಿಪುಣಂ ಶನೈಃ ॥ ೫ ॥

ನ ಖಿಲ್ವಸ್ತಿ ಮಮ ತ್ರಾಸೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನ್ನಾಪಿ ರಾಘವಾತ್ ।
ಮಿತ್ರಂ ತ್ವಸಾಧನ ಕುಪಿತಂ ಜನಯತ್ಯೇವ ಸಮ್ಭ್ರಮಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸರ್ವಥಾ ಸುಕರಂ ಮಿತ್ರಂ ದುಷ್ಕರಂ ಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ಅನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ಚಿತ್ತಾನಾಂ ಪ್ರೀತಿರಲ್ಪೇಽಪಿ ಭಿದ್ಯತೇ ॥ ೭ ॥

ಅತೋನಿಮಿತ್ತಂ ತ್ರಸ್ತೋಽಹಂ ರಾಮೇಣ ತು ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಯನ್ಮಮೋಪಕೃತಂ ಶಕ್ಯಂ ಪ್ರತಿಕರ್ತುಂ ನ ತನ್ಮಯಾ ॥ ೮ ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಣೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಹನುಮಾನಂದ್ರಿಪುಜ್ಗವಃ ।
ಉವಾಚ ಸ್ವೇನ ತರ್ಕೇಣ ಮಧ್ಯೇ ವಾನರಮನ್ತ್ರಿಣಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವಥಾ ನೈತದಾಶ್ಚರ್ಯಂ ಯತ್ತ್ವಂ ಹರಿಗಣೇಶ್ವರ ।
ನ ವಿಸ್ಮರಸಿ ಸುಸ್ನಿಗ್ಧಮುಪಕಾರಕೃತಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ರಾಘವೇಣ ತು ಶೂರೇಣ ಭಯಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ದೂರತಃ |
ತೃಪ್ತಿಯಾರ್ಥಂ ಹತೋ ವಾಲೀ ಶಕ್ರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ || 11 ||

ಸರ್ವಥಾ ಪ್ರಣಯಾತುಕ್ರದೋ ರಾಘವೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ಭ್ರಾತರಂ ಸ ಪ್ರಹಿತವಾಂಱ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮವರ್ಧನಮ್ || 12 ||

ತೃಪ್ತಂ ಪ್ರಮತ್ತೋ ನ ಜಾನೀಷೇ ಕಾಲಂ ಕಲವಿದಾಂ ವರ |
ಫುಲ್ಲಸಪ್ತಚ್ಛದಶ್ಯಾಮಾ ಪ್ರವೃತ್ತಾ ತು ಶರಚ್ಛಿವಾ || 13 ||

ನಿರ್ಮಲ ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಾ ದ್ಯೌಃ ಪ್ರನಷ್ಟಬಲಾಹಕಾ |
ಪ್ರಸನ್ನಾಶ್ಚ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಃ ಸರಿತಶ್ಚ ಸರಾಂಸಿ ಚ || 14 ||

ಪ್ರಾಪ್ತಮುದ್ಯೋಗಕಾಲಂ ತು ನಾವೈಷಿ ಹರಿಪುಜ್ಗವ |
ತೃಪ್ತಂ ಪ್ರಮತ್ತ ಇತಿ ವ್ಯಕ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಯಮಿಹಾಗತಃ || 15 ||

ಆರ್ತಸ್ಯ ಹೃತದಾರಸ್ಯ ಪರುಷಂ ಪುರುಷಾನ್ತರಾತ್ |
ವಚನಂ ಮರ್ಷಣೀಯಂ ತೇ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 16 ||

ಕೃತಾಪರಾಧಸ್ಯ ಹಿ ತೇ ನಾನ್ಯತ್ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಕ್ಷಮಮ್ |
ಅನ್ತರೇಣಾಂಜಲಿಂ ಬದ್ಧಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದನಾತ್ || 17 ||

ನಿಯುಕ್ತೈರ್ಮನ್ತ್ರಿಭಿರ್ವಾಚ್ಯೋ ಅವಶ್ಯಂ ಪಾರ್ಥಿವೋ ಹಿತಮ್ |
ಅತ ಏವ ಭಯಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಬ್ರವೀಮ್ಯವಧೃತಂ ವಚಃ || 18 ||

ಅಭಿಕ್ರುದ್ಧಃ ಸಮರ್ಥೋ ಹಿ ಚಾಪಮುದ್ಯಮ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಸದೇವಾಸುರಗನ್ಧರ್ವಂ ವಶೇ ಸ್ಥಾಪಯಿತುಂ ಜಗತ್ || 19 ||

ನ ಸ ಕ್ಷಮಃ ಕೋಪಯಿತುಂ ಯಃ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಪುನರ್ಭವೇತ್ |
ಪೂರ್ವೋಪಕಾರಂ ಸ್ಮರತಾ ಕೃತಜ್ಞೇನ ವಿಶೇಷತಃ || 20 ||

ತಸ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತೃಪ್ತಂ ಸಪುತ್ರಃ ಸಸುಹೃಜ್ಜನಃ |
ರಾಜಂಸ್ತಿಷ್ಠಂ ಸ್ವಸಮಯೇ ಭರ್ತುರ್ಭಾರ್ಯೇವ ತದ್ವಶೇ || 21 ||

ನ ರಾಮರಾಮಾನುಜಶಾಸನಂ ತ್ವಯಾ
ಕಪೀಂದ್ರಯುಕ್ತಂ ಮನಸಾಪ್ಯಪೋಹಿತುಮ್ ।
ಮನೋ ಹಿ ತೇ ಜ್ಞಾಸ್ಯತಿ ಮಾನುಷಂ ಬಲಮ್
ಸರಾಘವಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸುರೇಂದ್ರವರ್ಚಸಃ ॥ 22 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ ।
ಪ್ರವಿವೇಶ ಗುಹಾಂ ಘೋರಾಂ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ರಾಮಶಾಸನಾತ್ ॥ ೧ ॥

ದ್ವಾರಸ್ಥಾ ಹರಯಸ್ತತ್ರ ಮಹಾಕಾಯಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಬಭೂವುರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಯಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ॥ ೨ ॥

ನಿಃಶ್ವಸಂತಂ ತು ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃದ್ಧಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಬಭೂವುರ್ಹರಯಸ್ತ್ರಸ್ತಾ ನ ಚೈನಂ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ ॥ ೩ ॥

ಸ ತಂ ರತ್ನಮಯೀಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ದಿವ್ಯಾಂ ಪುಷ್ಪಿತಕಾನನಾಮ್ ।
ರಮ್ಯಾಂ ರತ್ನಸಮಾಕೀರ್ಣಾಂ ದದರ್ಶ ಮಹತೀಂ ಗುಹಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಹರ್ಮ್ಯಪ್ರಾಸಾದಸಮ್ಬಾಧಾಂ ನಾನಾಪಣ್ಯೋಪಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ಸರ್ವಕಾಮಫಲೈರ್ವೃಕ್ಷೈಃ ಪುಷ್ಪಿತೈರುಪಶೋಭಿತಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ದೇವಗನ್ಧರ್ವಪುತ್ರೈಶ್ಚ ವಾನರೈಃ ಕಾಮರೂಪಿಭಿಃ ।
ದಿವ್ಯ ಮಾಲ್ಯಾಮೃರಧಾರೈಃ ಶೋಭಿತಾಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನೈಃ ॥ ೬ ॥

ಚಂದನಾಗರುಪದ್ಮಾನಾಂ ಗನ್ಧೈಃ ಸುರಭಿಗನ್ಧಿನಾಮ್ ।
ಮೈರೇಯಾಣಾಂ ಮಧೂನಾಂ ಚ ಸಮೋದಿತಮಹಾಪಥಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ವಿನ್ದ್ಯಮೇರುಗಿರಿಪ್ರಸ್ಥೈಃ ಪ್ರಾಸಾದೈರ್ನೈಕಭೂಮಿಭಿಃ ।
ದದರ್ಶ ಗಿರಿನದ್ಯಶ್ಚ ವಿಮಲಾಸ್ತತ್ರ ರಾಘವಃ ॥ ೮ ॥

ಅಜಗದಸ್ಯ ಗೃಹಂ ರಮ್ಯಂ ಮೈನ್ದಸ್ಯ ದಿವ್ಯದಸ್ಯ ಚ ।
ಗವಯಸ್ಯ ಗವಾಕ್ಷಸ್ಯ ಗಜಸ್ಯ ಶರಭಸ್ಯ ಚ ॥ ೯ ॥

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೇಶ್ಚ ಸಮ್ಪಾತೇಃ ಸೂರ್ಯಾಕ್ಷಸ್ಯ ಹನೂಮತಃ ।
ವೀರಬಾಹೋಃ ಸುಬಾಹೋಶ್ಚ ನಲಸ್ಯ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕುಮುದಸ್ಯ ಸುಷೇಣಸ್ಯ ತಾರಜಾಮ್ಭವತೋಸ್ತಥಾ ।
ದಧಿವಕ್ತ್ರಸ್ಯ ನೀಲಸ್ಯ ಸುಪಾಟಲಸುನೇತ್ರಯೋಃ ॥ 11 ॥

ಏತೇಷಾಂ ಕಪಿಮುಖ್ಯಾನಾಂ ರಾಜಮಾರ್ಗೇ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಗೃಹಮುಖ್ಯಾನಿ ಮಹಾಸಾರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 12 ॥

ಪಾಣ್ಡುರಾಭ್ರಪ್ರಕಾಶಾನಿ ದಿವ್ಯಮಾಲಯುತಾನಿ ಚ ।
ಪ್ರಭೂತಧನಧಾನ್ಯಾನಿ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನೈಃ ಶೋಭಿತಾನಿ ಚ ॥ 13 ॥

ಪಾಣ್ಡುರೇಣ ತು ಶೈಲೇನ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ದುರಾಸದಮ್ ।
ವಾನರೇಂದ್ರಗೃಹಂ ರಮ್ಯಂ ಮಹೇಂದ್ರಸದನೋಪಮಮ್ ॥ 14 ॥

ಶುಲೈಃ ಪ್ರಾಸಾದಶಿಖರೈಃ ಕೈಲಾಸಶಿಖರೋಪಮೈಃ ।
ಸರ್ವಕಾಮಫಲೈರ್ವೃಕ್ಷೈಃ ಪುಷ್ಪೈರೂಪಶೋಭಿತಮ್ ॥ 15 ॥

ಮಹೇಂದ್ರದತ್ತೈಃ ಶ್ರೀಮದ್ಭೀರ್ನೀಲಜೀಮೂತಸಂನಿಭೈಃ ।
ದಿವ್ಯಪುಷ್ಪಫಲೈರ್ವೃಕ್ಷೈಃ ಶೀತಚ್ಛಾಯೈರ್ಮನೋರಮೈಃ ॥ 16 ॥

ಹರಿಭಿಃ ಸಂವೃತದ್ವಾರಂ ಬಲಿಭಿಃ ಶಸ್ತ್ರಪಾಣಿಭಿಃ ।
ದಿವ್ಯಮಾಲಾವೃತಂ ಶುಭ್ರಂ ತಪ್ತಕಾಂಚನತೋರಣಮ್ ॥ 17 ॥

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಗೃಹಂ ರಮ್ಯಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಅವಾರ್ಯಮಾಣಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮಹಾಭ್ರಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಃ ॥ 18 ॥

ಸ ಸಪ್ತ ಕಕ್ಷ್ಯಾ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ಯಾನಾಸನಸಮಾವೃತಾಃ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸುಮಹದ್ಗುಪ್ತಂ ದದರ್ಶಾಂತಃಪುರಂ ಮಹತ್ ॥ 19 ॥

ಹೈಮರಾಜತಪರ್ಯಂಜ್ಯೈರ್ಬಹುಭಿಶ್ಚ ವರಾಸನೈಃ ।
ಮಹಾರ್ಹಸ್ತರಣೋಪೇತೈಸ್ತತ್ರ ತತ್ರೋಪಶೋಭಿತಮ್ ॥ 20 ॥

ಪ್ರವಿಶನ್ನೇವ ಸತತಂ ಶುಶ್ರಾವ ಮಧುರಸ್ವರಮ್ ।
ತನ್ಮ್ರೀಗೀತಸಮಾಕೀರ್ಣಂ ಸಮಗೀತಪದಾಕ್ಷರಮ್ ॥ 21 ॥

ಬಹಿಷ್ಕೇಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಕಾರಾ ರೂಪಯೌವನಗರ್ವಿತಾಃ ।
ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಸುಗ್ರೀವಭವನೇ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 22 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾಭಿಜನಸಮ್ಮನ್ನಾಶ್ಚಿತ್ರಮಾಲ್ಯಕೃತಸೃಜಃ ।
ವರಮಾಲ್ಯಕೃತವ್ಯಗ್ರಾ ಭೂಷಣೋತ್ತಮಭೂಷಿತಾಃ ॥ 23 ॥

ನಾತ್ಮಪ್ತಾನ್ನಾತಿ ಚ ವ್ಯಗ್ರಾನ್ನಾನುದಾತ್ತಪರಿಚ್ಛದಾನ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಾನುಚರಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಲಕ್ಷಯಾಮಾಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 24 ॥

ತತಃ ಸುಗ್ರೀವಮಾಸೀನಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನೇ ಪರಮಾಸನೇ ।
ಮಹಾರ್ಹಸ್ತರಣೋಪೇತೇ ದದರ್ಶಾದಿತ್ಯಸಂನಿಭಮ್ ॥ 25 ॥

ದಿವ್ಯಾಭರಣಚಿತ್ರಾಂಗಂ ದಿವ್ಯರೂಪಂ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ ।
ದಿವ್ಯಮಾಲ್ಯಾಂಜನಧರಂ ಮಹೇಂದ್ರಮಿವ ದುರ್ಜಯಮ್ ।
ದಿವ್ಯಾಭರಣಮಾಲ್ಯಾಭಿಃ ಪ್ರಮದಾಭಿಃ ಸಮಾವೃತಮ್ ॥ 26 ॥

ರುಮಾಂ ತು ವೀರಃ ಪರಿರಭ್ಯ ಗಾಢಮ್
ವರಾಸನಸ್ಥೋ ವರಹೇಮವರ್ಣಃ ।
ದದರ್ಶ ಸೌಮಿತ್ರಿಮದೀನಸತ್ತ್ವಮ್
ವಿಶಾಲನೇತ್ರಃ ಸುವಿಶಾಲನೇತ್ರಮ್ ॥ 27 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಮಪ್ರತಿಹತಂ ಕ್ರುದ್ಧಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಪುರುಷರ್ಷಭಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಭೂವ ವ್ಯಥಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೧ ॥

ಕ್ರುದ್ಧಂ ನಿಃಶ್ವಸಮಾನಂ ತಂ ಪ್ರದೀಪ್ತಮಿವ ತೇಜಸಾ ।
ಭ್ರಾತೃವ್ಯಸನಸಂತಪ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೨ ॥

ಉತ್ಪಪಾತ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಹಿತಾಸ್ವ ಸೌವರ್ಣಮಾಸನಮ್ ।
ಮಹಾನ್ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯಥಾ ಸ್ವಲಜ್ಜೃತ ಇವ ಧ್ವಜಃ ॥ ೩ ॥

ಉತ್ಪತಂತಮನೂತ್ಪೇತೂ ರುಮಾಪ್ರಭೃತಯಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಂ ಗಗನೇ ಪೂರ್ಣಂ ಚಂದ್ರಂ ತಾರಾಗಣಾ ಇವ ॥ ೪ ॥

ಸಂರಕ್ತನಯನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ವಿಚಚಾಲ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ಬಭೂವಾವಸ್ಥಿತಸ್ತತ್ರ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೋ ಮಹಾನಿವ ॥ ೫ ॥

ರುಮಾ ದ್ವಿತೀಯಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ನಾರೀಮಧ್ಯಗತಂ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸತಾರಂ ಶಶಿನಂ ಯಥಾ ॥ ೬ ॥

ಸತ್ತ್ವಾಭಿಜನಸಮ್ಮನ್ನಃ ಸಾನುಕ್ರೋಶೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಕೃತಜ್ಞಃ ಸತ್ಯವಾದೀ ಚ ರಾಜಾ ಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥ ೭ ॥

ಯಸ್ತು ರಾಜಾ ಸ್ಥಿತೋಽಧರ್ಮೇ ಮಿತ್ರಾಣಾಮುಪಕಾರಿಣಾಮ್ ।
ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಕುರುತೇ ಕೋ ನೃಶಂಸತರಸ್ತತಃ ॥ ೮ ॥

ಶತಮಶ್ವಾನೃತೇ ಹಂತಿ ಸಹಸ್ರಂ ತು ಗವಾನ್ಮತೇ ।
ಆತ್ಮಾನಂ ಸ್ವಜನಂ ಹಂತಿ ಪುರುಷಃ ಪುರುಷಾನ್ಮತೇ ॥ ೯ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಕೃತಾರ್ಥೋ ಮಿತ್ರಾಣಾಂ ನ ತತ್ಪ್ರತಿಕರೋತಿ ಯಃ ।
ಕೃತಘ್ನಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸ ವಧ್ಯಃ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರ ॥ ೧೦ ॥

ಗೀತೋಽಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಶ್ಲೋಕಃ ಸರ್ವಲೋಕನಮಸ್ಕೃತಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃತಘ್ನಂ ಕೃದ್ಧೇನ ತಂ ನಿಬೋಧ ಪ್ಲವಜ್ಗಮ || 11 ||

ಬ್ರಹ್ಮಘ್ನೇ ಚ ಸುರಾಪೇ ಚ ಚೋರೇ ಭಗ್ನವ್ರತೇ ತಥಾ |
ನಿಷ್ಕೃತಿರ್ವಿಹಿತಾ ಸದ್ಭಿಃ ಕೃತಘ್ನೇ ನಾಸ್ತಿ ನಿಷ್ಕೃತಿಃ || 12 ||

ಅನಾರ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಕೃತಘ್ನಶ್ಚ ಮಿಥ್ಯಾವಾದೀ ಚ ವಾನರ |
ಪೂರ್ವಂ ಕೃತಾರ್ಥೋ ರಾಮಸ್ಯ ನ ತತ್ಪ್ರತಿಕರೋಷಿ ಯತ್ || 13 ||

ನನು ನಾಮ ಕೃತಾರ್ಥೇನ ತ್ವಯಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಾನರ |
ಸೀತಾಯಾ ಮಾರ್ಗಣೇ ಯತ್ನಃ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಕೃತಮಿಚ್ಛತಾ || 14 ||

ಸ ತ್ವಂ ಗ್ರಾಮ್ಯೇಷು ಭೋಗೇಷು ಸಕ್ತೋ ಮಿಥ್ಯಾ ಪ್ರತಿಶ್ರವಃ |
ನ ತ್ವಂ ರಾಮೋ ವಿಜಾನೀತೇ ಸರ್ವಂ ಮಣ್ಣೂಕರಾವಿಣಮ್ || 15 ||

ಮಹಾಭಾಗೇನ ರಾಮೇಣ ಪಾಪಃ ಕರುಣವೇದಿನಾ |
ಹರೀಣಾಂ ಪ್ರಾಪಿತೋ ರಾಜ್ಯಂ ತ್ವಂ ದುರಾತ್ಮಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 16 ||

ಕೃತಂ ಚೇನ್ನಾಭಿಜಾನೀಷೇ ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ |
ಸದ್ಯಸ್ತ್ವಂ ನಿಶಿತೈರ್ಬಾಣೈರ್ಹತೋ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ವಾಲಿನಮ್ || 17 ||

ನ ಚ ಸಂಕುಚಿತಃ ಪನ್ನಾ ಯೇನ ವಾಲೀ ಹತೋ ಗತಃ |
ಸಮಯೇ ತಿಷ್ಠ ಸುಗ್ರೀವ ಮಾ ವಾಲಿಪಥಮನ್ವಗಾಃ || 18 ||

ನ ನೂನಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುವರಸ್ಯ ಕಾರ್ಮುಕಾತ್
ಚ್ಯುತಾಞ್ಚಿರಾನ್ವಶ್ಯಸಿ ವಜ್ರಸಂನಿಭಾನ್ |
ತತಃ ಸುಖಂ ನಾಮ ನಿಷೇವಸೇ ಸುಖೀ
ನ ರಾಮಕಾರ್ಯಂ ಮನಸಾಪ್ಯವೇಕ್ಷಸೇ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ಬ್ರುವಾಣಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಪ್ರದೀಪ್ತಮಿವ ತೇಜಸಾ ।
ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತಾರಾ ತಾರಾಧಿಪನಿಭಾನನಾ ॥ ೧ ॥

ನೈವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವಕ್ತವ್ಯೋ ನಾಯಂ ಪರುಷಮರ್ಹತಿ ।
ಹರಿಣಾಮೀಶ್ವರಃ ಶ್ರೋತುಂ ತವ ವಕ್ತ್ವಾದ್ವಿಶೇಷತಃ ॥ ೨ ॥

ನೈವಾಕೃತಜ್ಞಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ನ ಶರೋ ನಾಪಿ ದಾರುಣಃ ।
ನೈವಾನ್ಮತಕಥೋ ವೀರ ನ ಜಿಹ್ಮಶ್ಚ ಕಪೀಶ್ವರಃ ॥ ೩ ॥

ಉಪಕಾರಂ ಕೃತಂ ವೀರೋ ನಾಪ್ಯಯಂ ವಿಸ್ಮೃತಃ ಕಪಿಃ ।
ರಾಮೇಣ ವೀರ ಸುಗ್ರೀವೋ ಯದನ್ಯೈರ್ದುಷ್ಕರಂ ರಣೇ ॥ ೪ ॥

ರಾಮಪ್ರಸಾದಾತ್ಕೀರ್ತಿಂ ಚ ಕಪಿರಾಜ್ಯಂ ಚ ಶಾಶ್ವತಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತವಾನಿಹ ಸುಗ್ರೀವೋ ರುಮಾಂ ಮಾಂ ಚ ಪರಂತಪ ॥ ೫ ॥

ಸುದುಃಖಂ ಶಾಯಿತಃ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೇದಂ ಸುಖಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ನ ಜಾನೀತೇ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಯಥಾ ಮುನಿಃ ॥ ೬ ॥

ಘೃತಾಚ್ಯಾಂ ಕಿಲ ಸಂಸಕ್ತೋ ದಶವರ್ಷಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಅಹೋಽಮನ್ಯತ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ॥ ೭ ॥

ಸ ಹಿ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ನ ಜಾನೀತೇ ಕಾಲಂ ಕಾಲವಿದಾಂ ವರಃ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕಿಂ ಪುನರ್ಯಃ ಪೃಥಗ್ಜನಃ ॥ ೮ ॥

ದೇಹಧರ್ಮಂ ಗತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪರಿಶ್ರಾಂತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಅವಿತೃಪ್ತಸ್ಯ ಕಾಮೇಷು ರಾಮಃ ಕ್ಷನ್ತಮಿಹಾರ್ಹತಿ ॥ ೯ ॥

ನ ಚ ರೋಷವಶಂ ತಾತ ಗನ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥಮವಿಜ್ಞಾಯ ಸಹಸಾ ಪ್ರಾಕೃತೋ ಯಥಾ ॥ ೧೦ ॥

ಸತ್ತ್ವಯುಕ್ತಾ ಹಿ ಪುರುಷಾಸ್ತ್ವದ್ವಿಧಾಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಅವಿಮೃಶ್ಯ ನ ರೋಷಸ್ಯ ಸಹಸಾ ಯಾನ್ತಿ ವಶ್ಯತಾಮ್ ॥ 11 ॥

ಪ್ರಸಾದಯೇ ತ್ವಾಂ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಸುಗ್ರೀವಾರ್ಥೇ ಸಮಾಹಿತಾ ।
ಮಹಾನೋಷಸಮುತ್ಪನ್ನಾಃ ಸಂರಮ್ಭಸ್ತ್ಯಜ್ಯತಾಮಯಮ್ ॥ 12 ॥

ರುಮಾಂ ಮಾಂ ಕಪಿರಾಜ್ಯಂ ಚ ಧನಧಾನ್ಯವಸೂನಿ ಚ ।
ರಾಮಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತ್ಯಜೇದಿತಿ ಮತಿರ್ಮಮ ॥ 13 ॥

ಸಮಾನೇಷ್ವ್ಯತಿ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸೀತಯಾ ಸಹ ರಾಘವಮ್ ।
ಶಶಾಂಜ್ಯಮಿವ ರೋಹಿಷ್ಯಾ ನಿಹತ್ವಾ ರಾವಣಂ ರಣೇ ॥ 14 ॥

ಶತಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಲಜ್ಜಾಂಯಾಂ ಕಿಲ ರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಅಯುತಾನಿ ಚ ಷಟ್ಪಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶತಾನಿ ಚ ॥ 15 ॥

ಅಹತ್ವಾ ತಾಂಶ್ಚ ದುರ್ಧರ್ಷಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಯಾಮರೂಪಿಣಃ ।
ನ ಶಕ್ಯೋ ರಾವಣೋ ಹಂತುಂ ಯೇನ ಸಾ ಮೈಥಿಲೀ ಹೃತಾ ॥ 16 ॥

ತೇ ನ ಶಕ್ಯಾ ರಣೇ ಹಂತುಮಸಹಾಯೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ರಾವಣಃ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾ ಚ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ವಿಶೇಷತಃ ॥ 17 ॥

ಏವಮಾಖ್ಯಾತವಾನ್ವಾಲೀ ಸ ಹ್ಯಭಿಜ್ಞೋ ಹರೀಶ್ವರಃ ।
ಆಗಮಸ್ತು ನ ಮೇ ವ್ಯಕ್ತಃ ಶ್ರವಾತ್ತಸ್ಯ ಬ್ರವೀಮ್ಯಹಮ್ ॥ 18 ॥

ತ್ವತ್ಸಹಾಯನಿಮಿತ್ತಂ ವೈ ಪ್ರೇಷಿತಾ ಹರಿಪುತ್ರಗವಾಃ ।
ಆನೇತುಂ ವಾನರಾನ್ಯುದ್ಧೇ ಸುಬಹೂನ್ವರಿಯೂಥಪಾನ್ ॥ 19 ॥

ತಾಂಶ್ಚ ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣೋಽಯಂ ವಿಕ್ರಾಂತಾನ್ಸಮಹಾಬಲಾನ್ ।
ರಾಘವಸ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ನ ನಿಯಾತಿ ಹರೀಶ್ವರಃ ॥ 20 ॥

ಕೃತಾ ತು ಸಂಸ್ಥಾ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಯಥಾಪುರಾ ।
ಅದ್ಯ ತೈರ್ವಾನರೈರ್ಸರ್ವೈರಾಗಂತವ್ಯಂ ಮಹಾಬಲೈಃ ॥ 21 ॥

ಋಕ್ಷಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಗೋಲಾಜ್ಞೂಲಶತಾನಿ ಚ ।
ಅದ್ಯ ತ್ವಾಮುಪಯಾಸ್ಯಂತಿ ಜಹಿ ಕೋಪಮರಿಂದಮ ।
ಕೋಟ್ಯೋಽನೇಕಾಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಕಪೀನಾಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಾಮ್ ॥ 22 ॥

ತವ ಹಿ ಮುಖಮಿದಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಕೋಪಾತ್
ಕ್ಷತಜನಿಭೇ ನಯನೇ ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ ।
ಹರಿವರವನಿತಾ ನ ಯಾಂತಿ ಶಾಂತಿಮ್
ಪ್ರಥಮಭಯಸ್ಯ ಹಿ ಶಙ್ಕಿತಾಃ ಸ್ಮ ಸರ್ವಾಃ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಾಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತಾರಯಾ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ ।
ಮೃದುಸ್ವಭಾವಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ತದ್ವಚಃ ॥ ೧ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರತಿಗೃಹೀತೇ ತು ವಾಕ್ಯೇ ಹರಿಗಣೇಶ್ವರಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾತ್ಮಮಹತ್ತ್ವಾಸಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಕ್ಲಿನ್ನಮಿವಾತ್ಯಜತ್ ॥ ೨ ॥

ತತಃ ಕಣ್ಮಗತಂ ಮಾಲ್ಯಂ ಚಿತ್ರಂ ಬಹುಗುಣಂ ಮಹತ್ ।
ಚಿಚ್ಛೇದ ವಿಮದಶ್ಚಾಸೀತ್ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ ॥ ೩ ॥

ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಭೀಮಬಲಂ ಸರ್ವವಾನರಸತ್ತಮಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಯನ್ ॥ ೪ ॥

ಪುನಷ್ಟಾ ಶ್ರೀಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ಕಪಿರಾಜ್ಯಂ ಚ ಶಾಶ್ವತಮ್ ।
ರಾಮಪ್ರಸಾದಾತ್ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಮಿದಂ ಮಯಾ ॥ ೫ ॥

ಕಃ ಶಕ್ತಸ್ತಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಖ್ಯಾತಸ್ಯ ಸ್ವೇನ ಕರ್ಮಣಾ ।
ತಾದೃಶಂ ವಿಕ್ರಮಂ ವೀರ ಪ್ರತಿಕರ್ತುಮರಿಂದಮ ॥ ೬ ॥

ಸೀತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಧಿಷ್ಯತಿ ಚ ರಾವಣಮ್ ।
ಸಹಾಯಮಾತ್ಮೇಣ ಮಯಾ ರಾಘವಃ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ ॥ ೭ ॥

ಸಹಾಯಕೃತ್ಯಂ ಹಿ ತಸ್ಯ ಯೇನ ಸಪ್ತ ಮಹಾದ್ರುಮಾಃ ।
ಶೈಲಶ್ಚ ವಸುಧಾ ಚೈವ ಬಾಣೇನೈಕೇನ ದಾರಿತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಧನುರ್ವಿಸ್ಫಾರಮಾಣಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಶಬ್ದೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಸಶೈಲಾ ಕಮ್ಪಿತಾ ಭೂಮಿಃ ಸಹಾಯೈಸ್ತಸ್ಯ ಕಿಂ ನು ವೈ ॥ ೯ ॥

ಅನುಯಾತ್ರಾಂ ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಕರಿಷ್ಯೇಹಂ ನರರ್ಷಭ ।
ಗಚ್ಛತೋ ರಾವಣಂ ಹಂತುಂ ವೈರಿಣಂ ಸಪುರಃಸರಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯದಿ ಕಿಂಚಿದತಿಕ್ರಾಂತಂ ವಿಶ್ವಾಸಾತ್ಪ್ರಣಯೇನ ವಾ ।
ಪ್ರೇಷ್ಯಸ್ಯ ಕ್ಷಮಿತವ್ಯಂ ಮೇ ನ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಪರಾಧ್ಯತಿ ॥ 11 ॥

ಇತಿ ತಸ್ಯ ಬ್ರುವಾಣಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಅಭವಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರೀತಃ ಪ್ರೇಂಣಾ ಚೇದಮುವಾಚ ಹ ॥ 12 ॥

ಸರ್ವಥಾ ಹಿ ಮಮ ಭ್ರಾತಾ ಸನಾಥೋ ವಾನರೇಶ್ವರ ।
ತ್ವಯಾ ನಾಥೇನ ಸುಗ್ರೀವ ಪ್ರಶ್ರಿತೇನ ವಿಶೇಷತಃ ॥ 13 ॥

ಯಸ್ತೇ ಪ್ರಭಾವಃ ಸುಗ್ರೀವ ಯಚ್ಚ ತೇ ಶೌಚಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಅರ್ಹಸ್ತಂ ಕಪಿರಾಜ್ಯಸ್ಯ ಶ್ರಿಯಂ ಭೋಕ್ತುಮನುತ್ತಮಾಮ್ ॥ 14 ॥

ಸಹಾಯೇನ ಚ ಸುಗ್ರೀವ ತ್ವಯಾ ರಾಮಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ವಧಿಷ್ಯತಿ ರಣೇ ಶತ್ರುನಚಿರಾನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ 15 ॥

ಧರ್ಮಜ್ಞಸ್ಯ ಕೃತಜ್ಞಸ್ಯ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನಃ ।
ಉಪಪನ್ನಂ ಚ ಯುಕ್ತಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವ ತವ ಭಾಷಿತಮ್ ॥ 16 ॥

ದೋಷಜ್ಞಃ ಸತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೇ ಕೋಽನ್ಯೋ ಭಾಷಿತುಮರ್ಹತಿ ।
ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಮಮ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ತ್ವಂ ಚ ವಾನರಸತ್ತಮ ॥ 17 ॥

ಸದೃಶಶ್ಚಾಸಿ ರಾಮಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮೇಣ ಬಲೇನ ಚ ।
ಸಹಾಯೋ ದೈವತೈರ್ದತ್ತಶ್ಚಿರಾಯ ಹರಿಪುಷ್ಪವ ॥ 18 ॥

ಕಿಂ ತು ಶೀಘ್ರಮಿತೋ ವೀರ ನಿಷ್ಕಾಮ ತ್ವಂ ಮಯಾ ಸಹ ।
ಸಾನ್ತ್ವಯಸ್ವ ವಯಸ್ಯಂ ಚ ಭಾರ್ಯಾಹರಣದುಃಖಿತಮ್ ॥ 19 ॥

ಯಚ್ಚ ಶೋಕಾಭಿಭೂತಸ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ ।
ಮಯಾ ತ್ವಂ ಪರುಷಾಣ್ಯುಕ್ತಸ್ತಚ್ಚ ತ್ವಂ ಕ್ಷನ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 20 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಹನುಮಂತಂ ಸ್ಥಿತಂ ಪಾಶರ್ವೇ ಸಚಿವಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ಮಹೇಂದ್ರಹಿಮವದ್ವಿನ್ದ್ಯಕೈಲಾಸಶಿಖರೇಷು ಚ ।
ಮನ್ದರೇ ಪಾಣ್ಡುಶಿಖರೇ ಪೞ್ವಶೈಲೇಷು ಯೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ॥೨॥

ತರುಣಾದಿತ್ಯವರ್ಣೇಷು ಭ್ರಾಜಮಾನೇಷು ಸರ್ವಶಃ ।
ಪರ್ವತೇಷು ಸಮುದ್ರಾನ್ತೇ ಪಶ್ಚಿಮಸ್ಯಾಂ ತು ಯೇ ದಿಶಿ ॥೩॥

ಆದಿತ್ಯಭವನೇ ಚೈವ ಗಿರೌ ಸನ್ದ್ಯಾಭ್ರಸಂನಿಭೇ ।
ಪದ್ಮತಾಲವನಂ ಭೀಮಂ ಸಂಶ್ರಿತಾ ಹರಿಪುಜ್ಞವಾಃ ॥೪॥

ಅೞ್ವನಾಮ್ಬದಸಜ್ಞಾಶಾಃ ಕುೞ್ವರಪ್ರತಿಮೌಜಸಃ ।
ಅೞ್ವನೇ ಪರತೇ ಚೈವ ಯೇ ವಸಂತಿ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ॥೫॥

ಮನಃಶಿಲಾ ಗುಹಾವಾಸಾ ವಾನರಾಃ ಕನಕಪ್ರಭಾಃ ।
ಮೇರುಪಾರ್ಶ್ವಗತಾಶ್ಚೈವ ಯೇ ಚ ಧೂಮ್ರಗಿರಿಂ ಶ್ರಿತಾಃ ॥೬॥

ತರುಣಾದಿತ್ಯವರ್ಣಾಶ್ಚ ಪರ್ವತೇ ಯೇ ಮಹಾರುಣೇ ।
ಪಿಬನ್ತೋ ಮಧುಮೈರೇಯಂ ಭೀಮವೇಗಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ॥೭॥

ವನೇಷು ಚ ಸುರಮ್ಯೇಷು ಸುಗಂಧಿಷು ಮಹತ್ಸು ಚ ।
ತಾಪಸಾನಾಂ ಚ ರಮ್ಯೇಷು ವನಾಂತೇಷು ಸಮಂತತಃ ॥೮॥

ತಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತ್ವಮಾನಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಸರ್ವವಾನರಾನ್ ।
ಸಾಮದಾನಾದಿಭಿಃ ಕಲ್ಪೈರಾಶು ಪ್ರೇಷಯ ವಾನರಾನ್ ॥೯॥

ಪ್ರೇಷಿತಾಃ ಪ್ರಥಮಂ ಯೇ ಚ ಮಯಾ ದೂತಾ ಮಹಾಜವಾಃ ।

ತವರಣಾರ್ಥಂ ತು ಭೂಯಸ್ತ್ವಂ ಹರೀನ್ಸಮ್ರೇಷಯಾಪರಾನ್ || 10 ||

ಯೇ ಪ್ರಸಕ್ತಾಶ್ಚ ಕಾಮೇಷು ದೀರ್ಘಸೂತ್ರಾಶ್ಚ ವಾನರಾಃ |
ಇಹಾನಯಸ್ವ ತಾನ್ಸರ್ವಾಇಹ್ಮೀಘ್ರಂ ತು ಮಮ ಶಾಸನಾತ್ || 11 ||

ಅಹೋಭಿದರ್ಶಭಿಯೇ ಚ ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ ಮಮಾಜ್ಞಯಾ |
ಹಂತವ್ಯಸ್ತೇ ದುರಾತ್ಮಾನೋ ರಾಜಶಾಸನದೂಷಕಾಃ || 12 ||

ಶತಾನ್ಯಥ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕೋಟ್ಯಶ್ಚ ಮಮ ಶಾಸನಾತ್ |
ಪ್ರಯಾಂತು ಕಪಿಸಿಂಹಾನಾಂ ದಿಶೋ ಮಮ ಮತೇ ಸ್ಥಿತಾಃ || 13 ||

ಮೇಘಪರ್ವತಸಂಜಾತಾಶ್ಚಾಲ್ಪದಯಂತ ಇವಾಮ್ಬರಮ್ |
ಘೋರರೂಪಾಃ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಯಾಂತು ಮಚ್ಛಾಸನಾದಿತಃ || 14 ||

ತೇ ಗತಿಜ್ಞಾ ಗತಿಂ ಗತ್ವಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಸರ್ವವಾನರಾಃ |
ಆನಯಂತು ಹರೀನ್ಸರ್ವಾಂಸ್ತ್ವರಿತಾಃ ಶಾಸನಾನ್ಮಮ || 15 ||

ತಸ್ಯ ವಾನರರಾಜಸ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಯುಸುತೋ ವಚಃ |
ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ವಿಕ್ರಾಂತಾನ್ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ವಾನರಾನ್ || 16 ||

ತೇ ಪದಂ ವಿಷ್ಣುವಿಕ್ರಾಂತಂ ಪತತ್ರಿಜ್ಯೋತಿರಧ್ವಗಾಃ |
ಪ್ರಯಾತಾಃ ಪ್ರಹಿತಾ ರಾಜ್ಞಾ ಹರಯಸ್ತತ್ಕ್ಷಣೇನ ವೈ || 17 ||

ತೇ ಸಮುದ್ರೇಷು ಗಿರಿಷು ವನೇಷು ಚ ಸರಿತ್ಸು ಚ |
ವಾನರಾ ವಾನರಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಪ್ರಾಪ್ತುಮಹೇತೋರಚೋದಯನ್ || 18 ||

ಮೃತ್ಯುಕಾಲೋಪಮಸ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ರಾಜರಾಜಸ್ಯ ವಾನರಾಃ |
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯಾಯಯುಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಭಯದರ್ಶಿನಃ || 19 ||

ತತಸ್ತೇಽಂಜನಸಂಜಾತಾ ಗಿರೇಸ್ತಸ್ಮಾನ್ಮಹಾಜವಾಃ |
ತಿಸ್ರಃ ಕೋಟ್ಯಃ ಪ್ಲವಂಗಾನಾಂ ನಿಯಯುರ್ಯತ್ರ ರಾಘವಃ || 20 ||

ಅಸ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ ಯತ್ರಾರ್ಕಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನಿರಿವರೇ ರತಾಃ |

ತಪ್ತಹೇಮಸಮಾಭಾಸಾಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಕೋಟ್ಯೋ ದಶಚ್ಯುತಾಃ || 21 ||

ಕೈಲಾಸ ಶಿಖರೇಭ್ಯಶ್ಚ ಸಿಂಹಕೇಸರವರ್ಚಸಾಮ್ |
ತತಃ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಾನರಾಣಾಮುಪಾಗಮನ್ || 22 ||

ಫಲಮೂಲೇನ ಜೀವನ್ಮೋ ಹಿಮವನ್ತಮುಪಾಶ್ರಿತಾಃ |
ತೇಷಾಂ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ಸಮವರ್ತತ || 23 ||

ಅಜ್ಞಾರಕ ಸಮಾನಾನಾಂ ಭೀಮಾನಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ |
ವಿನ್ದ್ಯಾದ್ವಾನರಕೋಟೀನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣ್ಯಪತನ್ದ್ರತಮ್ || 24 ||

ಕ್ಷೀರೋದವೇಲಾನಿಲಯಾಸ್ತಮಾಲವನವಾಸಿನಃ |
ನಾರಿಕೇಲಾಶನಾಶ್ಚೈವ ತೇಷಾಂ ಸಜಾಖ್ಯ ನ ವಿದ್ಯತೇ || 25 ||

ವನೇಭ್ಯೋ ಗಹ್ವರೇಭ್ಯಶ್ಚ ಸರಿದ್ಭ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಜವಾಃ |
ಆಗಚ್ಛದ್ವಾನರೀ ಸೇನಾ ಪಿಬಂತೀವ ದಿವಾಕರಮ್ || 26 ||

ಯೇ ತು ತ್ವರಯಿತುಂ ಯಾತಾ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವವಾನರಾನ್ |
ತೇ ವೀರಾ ಹಿಮವಚ್ಛೈಲಂ ದದೃಶುಸ್ತಂ ಮಹಾದ್ರುಮಮ್ || 27 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಿರಿವರೇ ರಮ್ಯೇ ಯಜ್ಞೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ಪುರಾ |
ಸರ್ವದೇವಮನಸ್ತೋಷೋ ಬಭೌ ದಿವ್ಯೋ ಮನೋಹರಃ || 28 ||

ಅನ್ನವಿಷ್ಯನ್ನಜಾತಾನಿ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ |
ಅಮೃತಸ್ವಾದುಕಲ್ಪಾನಿ ದದೃಶುಸ್ತತ್ರ ವಾನರಾಃ || 29 ||

ತದನ್ನ ಸಮ್ಭವಂ ದಿವ್ಯಂ ಫಲಂ ಮೂಲಂ ಮನೋಹರಮ್ |
ಯಃ ಕಶ್ಚಿತ್ಸಕ್ಯದಶ್ನಾತಿ ಮಾಸಂ ಭವತಿ ತರ್ಪಿತಃ || 30 ||

ತಾನಿ ಮೂಲಾನಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ಫಲಾನಿ ಚ ಫಲಾಶನಾಃ |
ಔಷಧಾನಿ ಚ ದಿವ್ಯಾನಿ ಜಗೃಹುರ್ಹರಿಯೂಢಪಾಃ || 31 ||

ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ಯಜ್ಞಾಯತನಾತ್ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸುರಭೀಣಿ ಚ |

ಆನಿನ್ಯುವಾರ್ತನರಾ ಗತಾಃ ಸುಗ್ರೀವಪ್ರಿಯಕಾರಣಾತ್ || 32 ||

ತೇ ತು ಸರ್ವೇ ಹರಿವರಾಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಸರ್ವವಾನರಾನ್ |
ಸಂಜ್ಞೋದಯಿತಾಃ ತ್ವರಿತಂ ಯುಧಾನಾಂ ಜಗ್ಮುರಗ್ರತಃ || 33 ||

ತೇ ತು ತೇನ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಯುಧಪಾಃ ಶೀಘ್ರಕಾರಿಣಃ |
ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ತ್ವರಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ಯತ್ರ ವಾನರಃ || 34 ||

ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾಷಧೀಃ ಸರ್ವಾಃ ಫಲಂ ಮೂಲಂ ಚ ವಾನರಾಃ |
ತಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹಯಾಮಾಸುರ್ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರುವನ್ || 35 ||

ಸರ್ವೇ ಪರಿಗತಾಃ ಶೈಲಾಃ ಸಮುದ್ರಾಶ್ಚ ವನಾನಿ ಚ |
ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಶಾಸನಾದುಪಯಾಂತಿ ತೇ || 36 ||

ಏವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತತೋ ಹೃಷ್ಯಃ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪಃ |
ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಚ ಪ್ರೀತಸ್ತೇಷಾಂ ಸರ್ವಮುಪಾಯನಮ್ || 37 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂಕಾಣ್ಡೇ
ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ತತ್ಸರ್ವಮುಪಾನಯಮುಪಾಹೃತಮ್ ।
ವಾನರಾನಾನ್ತೃಯಿತ್ವಾ ಚ ಸರ್ವಾನೇವ ವ್ಯಸರ್ಜಯತ್ ॥ ೧ ॥

ವಿಸರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಸ ಹರೀಷೂರಾಂಸ್ತಾನ್ಕೃತಕರ್ಮಣಃ ।
ಮೇನೇ ಕೃತಾರ್ಥಮಾತ್ಮನಂ ರಾಘವಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಭೀಮಬಲಂ ಸರ್ವವಾನರಸತ್ತಮಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಯನ್ ।
ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಯಾ ವಿನಿಷ್ಕ್ರಮ ಯದಿ ತೇ ಸೌಮ್ಯ ರೋಚತೇ ॥ ೩ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಸುಭಾಷಿತಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಃ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ ೪ ॥

ಏವಂ ಭವತು ಗಚ್ಛಾಮಃ ಸ್ಥೇಯಂ ತ್ವಚ್ಛಾಸನೇ ಮಯಾ ।
ತಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶುಭಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ॥ ೫ ॥

ವಿಸರ್ಜಯಾಮಾಸ ತದಾ ತಾರಾಮನ್ಯಾಶ್ಚ ಯೋಷಿತಃ ।
ಏತೇತೃಚ್ಚೈರ್ಹರಿವರಾನ್ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಮುದಾಹರತ್ ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರಯಃ ಶೀಘ್ರಮಾಯಯುಃ ।
ಬದ್ಧಾಙ್ಗಲಿಪುಟಾಃ ಸರ್ವೇ ಯೇ ಸ್ಯುಃ ಸ್ತ್ರೀದರ್ಶನಕ್ಷಮಾಃ ॥ ೭ ॥

ತಾನುವಾಚ ತತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ರಾಜಾರ್ಕಸದೃಶಪ್ರಭಃ ।
ಉಪಸ್ಥಾಪಯತ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಶಿಬಿಕಾಂ ಮಮ ವಾನರಾಃ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ತಸ್ಯ ಹರಯಃ ಶೀಘ್ರವಿಕ್ರಮಾಃ ।
ಸಮುಪಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸುಃ ಶಿಬಿಕಾಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ತಾಮುಪಸ್ಥಾಪಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಿಬಿಕಾಂ ವಾನರಾಧಿಪಃ ।

ಲಕ್ಷ್ಮಣಾರುಹ್ಯತಾಂ ಶೀಘ್ರಮಿತಿ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕಾಂಚನಂ ಯಾನಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸೂರ್ಯಸಂನಿಭಮ್ |
ಬೃಹದ್ಭಿರ್ಹರಿಭಿರ್ಯುಕ್ತಮಾರುರೋಹ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 11 ||

ಪಾಣ್ಡುರೇಣಾತಪತ್ರೇಣ ಧ್ರಿಯಮಾಣೇನ ಮೂರ್ಧನಿ |
ಶುಕ್ಲೇಶ್ಚ ಬಾಲವ್ಯಜನೈರ್ಧೂಯಮಾನೈಃ ಸಮನ್ತತಃ || 12 ||

ಶಙ್ಖಭೇರೀನಿನಾದೈಶ್ಚ ಬಂದಿಭಿಶ್ಚಾಭಿವಂದಿತಃ |
ನಿರ್ಯಯೌ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಜ್ಯಶ್ರಿಯಮನುತ್ತಮಾಮ್ || 13 ||

ಸ ವಾನರಶತ್ರುಸ್ತೀಷ್ಣೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಶಸ್ತ್ರಪಾಣಿಭಿಃ |
ಪರಿಕೀರ್ಣೋ ಯಯೌ ತತ್ರ ಯತ್ರ ರಾಮೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ || 14 ||

ಸ ತಂ ದೇಶಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ರಾಮನಿಷೇವಿತಮ್ |
ಅವಾತರನ್ಮಹಾತೇಜಾಃ ಶಿಬಿಕಾಯಾಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 15 ||

ಆಸಾದ್ಯ ಚ ತತೋ ರಾಮಂ ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೋಽಭವತ್ |
ಕೃತಾಂಜಲೌ ಸ್ಥಿತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಾನ್ವನರಾಶ್ಚಭವಂಸ್ತಥಾ || 16 ||

ತಟಾಕಮಿವ ತದ್ವೃಷಾಪ್ತ ರಾಮಃ ಕುಡ್ಮಲಪಚ್ಚಜಮ್ |
ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹತ್ಸೈನ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವೇ ಪ್ರೀತಿಮಾನಭೂತ್ || 17 ||

ಪಾದಯೋಃ ಪತಿತಂ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ತಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಹರೀಶ್ವರಮ್ |
ಪ್ರೇಂಣಾ ಚ ಬಹುಮಾನಾಚ್ಚ ರಾಘವಃ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ || 18 ||

ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ನಿಷೀದೇತಿ ತತೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ತಂ ನಿಷಣ್ಣಂ ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ಷಿತೌ ರಾಮೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ || 19 ||

ಧರ್ಮಮರ್ಥಂ ಚ ಕಾಮಂ ಚ ಕಾಲೇ ಯಸ್ತು ನಿಷೇವತೇ |
ವಿಭಜ್ಯ ಸತತಂ ವೀರ ಸ ರಾಜಾ ಹರಿಸತ್ತಮ || 20 ||

ಹಿತ್ವಾ ಧರ್ಮಂ ತಥಾರ್ಥಂ ಚ ಕಾಮಂ ಯಸ್ತು ನಿಷೇವತೇ |

ಸ ವೃಕ್ಷಾಗ್ರೇ ಯಥಾ ಸುಪ್ತಃ ಪತಿತಃ ಪ್ರತಿಬುಧ್ಯತೇ || 21 ||

ಅಮಿತ್ರಾಣಾಂ ವಧೇ ಯುಕ್ತೋ ಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಸಜ್ಜಹೇ ರತಃ |
ತ್ರಿವರ್ಗಫಲಭೋಕ್ತಾ ತು ರಾಜಾ ಧರ್ಮೇಣ ಯುಜ್ಯತೇ || 22 ||

ಉದ್ಯೋಗಸಮಯಸ್ತ್ವೇಷ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಶತ್ರುವಿನಾಶನ |
ಸಂಜ್ಞಾನ್ಯತಾಂ ಹಿ ಪಿಜ್ಗೇಶ ಹರಿಭಿಃ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ || 23 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 24 ||

ಪ್ರನಷ್ಟಾ ಶ್ರೀಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ಕಪಿರಾಜ್ಯಂ ಚ ಶಾಶ್ವತಮ್ |
ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮಹಾಬಾಹೋ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಮಿದಂ ಮಯಾ || 25 ||

ತವ ದೇವಪ್ರಸಾದಾಚ್ಚ ಭ್ರಾತುಶ್ಚ ಜಯತಾಂ ವರ |
ಕೃತಂ ನ ಪ್ರತಿಕುರ್ಯಾದ್ಯಃ ಪುರುಷಾಣಾಂ ಸ ದೂಷಕಃ || 26 ||

ಏತೇ ವಾನರಮುಖ್ಯಾಶ್ಚ ಶತಶಃ ಶತ್ರುಸೂದನ |
ಪ್ರಾಪ್ತಾಶ್ಚಾದಾಯ ಬಲಿನಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಸರ್ವವಾನರಾನ್ || 27 ||

ಋಕ್ಷಾಶ್ಚಾವಹಿತಾಃ ಶೂರಾ ಗೋಲಾಙ್ಗೂಲಾಶ್ಚ ರಾಘವ |
ಕಾಂತಾರ ವನದುರ್ಗಾಣಾಮಭಿಜ್ಞಾ ಘೋರದರ್ಶನಾಃ || 28 ||

ದೇವಗಂಧರ್ವಪುತ್ರಾಶ್ಚ ವಾನರಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ |
ಸೈನ್ಯಃ ಸೈನ್ಯಃ ಪರಿವೃತಾಃ ಸೈನ್ಯೈರ್ವರ್ತಂತೇ ಪಥಿ ರಾಘವ || 29 ||

ಶತ್ರುಃ ಶತಸಹಸ್ರೈಶ್ಚ ಕೋಟಿಭಿಶ್ಚ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ |
ಅಯುತೈಶ್ಚಾವೃತಾ ವೀರಾ ಶಙ್ಕುಭಿಶ್ಚ ಪರಂತಪ || 30 ||

ಅರ್ಬುದೈರರ್ಬುದಶತ್ರುರ್ಮಧೈಶ್ಚಾನ್ತೈಶ್ಚ ವಾನರಾಃ |
ಸಮುದ್ರೈಶ್ಚ ಪರಾರ್ಥೈಶ್ಚ ಹರಯೋ ಹರಿಯೂಢಪಾಃ || 31 ||

ಆಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ತೇ ರಾಜನ್ಮಹೇಂದ್ರಸಮವಿಕ್ರಮಾಃ |
ಮೇರುಮಂದರಸಂಜಾತಾ ವಿದ್ವಾನ್ಮೇರುಕೃತಾಲಯಾಃ || 32 ||

ತೇ ತ್ವಾಮಭಿಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ರಾಕ್ಷಸಂ ಯೇ ಸಬಾನ್ಧವಮ್ ।
ನಿಹತ್ಯ ರಾವಣಂ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಹ್ಯಾನಯಿಷ್ಯಂತಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ॥ 33 ॥

ತತಸ್ತಮುದ್ಯೋಗಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್
ಹರಿಪ್ರವೀರಸ್ಯ ನಿದೇಶವರ್ತಿನಃ ।
ಬಭೂವ ಹರ್ಷಾದ್ವಸುಧಾಧಿಪಾತ್ಮಜಃ
ಪ್ರಬುದ್ಧನೀಲೋತ್ಪಲತುಲ್ಯದರ್ಶನಃ ॥ 34 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ ।
ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯದಿನ್ದ್ರೋ ವರ್ಷತೇ ವರ್ಷಂ ನ ತಚ್ಚಿತ್ರಂ ಭವೇದ್ಭವಿ ।
ಆದಿತ್ಯೋ ವಾ ಸಹಸ್ರಾಂಶುಃ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿತಿಮಿರಂ ನಭಃ ॥ ೨ ॥

ಚಂದ್ರಮಾ ರಶ್ಮಿಭಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪೃಥಿವೀಂ ಸೌಮ್ಯ ನಿರ್ಮಲಾಮ್ ।
ತ್ವದ್ವಿಧೋ ವಾಪಿ ಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರತಿಕುರ್ಯಾತ್ಪರಂತಪ ॥ ೩ ॥

ಏವಂ ತ್ವಯಿ ನ ತಚ್ಚಿತ್ರಂ ಭವೇದ್ಯತ್ಸೌಮ್ಯ ಶೋಭನಮ್ ।
ಜಾನಾಮ್ಯಹಂ ತ್ವಾಂ ಸುಗ್ರೀವ ಸತತಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮ್ ॥ ೪ ॥

ತ್ವತ್ಸನಾಥಃ ಸಖೇ ಸಜ್ಞೇ ಜೇತಾಸ್ಮಿ ಸಕಲಾನರೀನ್ ।
ತ್ವಮೇವ ಮೇ ಸುಹೃನ್ನಿತ್ರಂ ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೫ ॥

ಜಹಾರಾತ್ಮವಿನಾಶಾಯ ವೈದೇಹೀಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮಃ ।
ವಂಚಯಿತ್ವಾ ತು ಪೌಲೋಮೀಮನುಹ್ಲಾದೋ ಯಥಾ ಶಚೀಮ್ ॥ ೬ ॥

ನಚಿರಾತ್ತಂ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾವಣಂ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ ।
ಪೌಲೋಮ್ಯಾಃ ಪಿತರಂ ದೃಪ್ತಂ ಶತಕ್ರತುರಿವಾರಿಹಾ ॥ ೭ ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ನರೇ ಚೈವ ರಜಃ ಸಮಭಿವರ್ತತ ।
ಉಷ್ಣಾಂ ತೀವ್ರಾಂ ಸಹಸ್ರಾಂಶೋಶ್ವಾಢಯದ್ಗಗನೇ ಪ್ರಭಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ದಿಶಃ ಪರ್ಯಾಕುಲಾಶ್ಚಾಸನ್ನಜಸಾ ತೇನ ಮೂರ್ಛಿತಾಃ ।
ಚಚಾಲ ಚ ಮಹೀ ಸರ್ವಾ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ನಗೇಂದ್ರಸಂಜಾತೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣ ದಂಷ್ಟ್ರೈರ್ಮಹಾಬಲೈಃ ।

ಕೃತಾನ್ ಸರ್ವಾಽದಿತಾ ಭೂಮಿರಸಜ್ಜೇಯೈಃ ಪ್ಲವಂಗಮೈಃ || 10 ||

ನಿಮೇಷಾನ್ತರಮಾಶ್ರೇಣ ತತಸ್ತೈರ್ಹರಿಯೂಥಪೈಃ |
ಕೋಟೀಶತಪರೀವಾರೈಃ ಕಾಮರೂಪಿಭಿರಾವೃತಾ || 11 ||

ನಾದೇಯೈಃ ಪಾರ್ವತೀಯೈಶ್ಚ ಸಾಮುದ್ರೈಶ್ಚ ಮಹಾಬಲೈಃ |
ಹರಿಭಿರ್ಮೇಘನಿಹಾರ್ಯೈರನೈಶ್ಚ ವನಚಾರಿಭಿಃ || 12 ||

ತರುಣಾದಿತ್ಯವರ್ಣೈಶ್ಚ ಶಶಿಗೌರೈಶ್ಚ ವಾನರೈಃ |
ಪದ್ಮಕೇಸರವರ್ಣೈಶ್ಚ ಶ್ವೇತೈರ್ಮೇರುಕೃತಾಲಯೈಃ || 13 ||

ಕೋಟೀಸಹಸ್ರೈರ್ದರ್ಶಭಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪರಿವೃತಸ್ತದಾ |
ವೀರಃ ಶತಬಲಿನಾಮ ವಾನರಃ ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ || 14 ||

ತತಃ ಕಾಂಚನಶೈಲಾಭಸ್ತಾರಾಯಾ ವೀರ್ಯವಾನ್ವಿತಾ |
ಅನೇಕೈರ್ದರ್ಶಸಾಹಸ್ರೈಃ ಕೋಟಿಭಿಃ ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ || 15 ||

ಪದ್ಮಕೇಸರಸಂಜ್ಞಾಶಸ್ತರುಣಾರ್ಕನಿಭಾನನಃ |
ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವವಾನರಸತ್ತಮಃ || 16 ||

ಅನೀಕೈರ್ಬಹುಸಾಹಸ್ರೈರ್ವಾನರಾಣಾಂ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ಪಿತಾ ಹನುಮತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಕೇಸರೀ ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ || 17 ||

ಗೋಲಾಜ್ಞೂಲಮಹಾರಾಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ವೃತಃ ಕೋಟೀಸಹಸ್ರೇಣ ವಾನರಾಣಾಮದೃಶ್ಯತ || 18 ||

ಋಕ್ಷಾಣಾಂ ಭೀಮವೇಗಾನಾಂ ಧೂಮ್ರಃ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ |
ವೃತಃ ಕೋಟೀಸಹಸ್ರಾಭ್ಯಾಂ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಸಮಭಿವರ್ತತ || 19 ||

ಮಹಾಚಲನಿಭೈರ್ಘೋರೈಃ ಪನಸೋ ನಾಮ ಯೂಥಪಃ |
ಆಜಗಾಮ ಮಹಾವೀರ್ಯಸ್ತಿಸೃಭಿಃ ಕೋಟಿಭಿರ್ವೃತಃ || 20 ||

ನೀಲಾಂಜನಚಯಾಕಾರೋ ನೀಲೋ ನಾಮಾಥ ಯೂಥಪಃ |

ಅದೃಶ್ಯತ ಮಹಾಕಾಯಃ ಕೋಟಿಭಿದೃಶಭಿವೃತಃ || 21 ||

ದರೀಮುಖಶ್ಚ ಬಲವಾನೂಢಪೋಕಭ್ಯಾಯಯೌ ತದಾ |
ವೃತಃ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರೇಣ ಸುಗ್ರೀವಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ || 22 ||

ಮೈನ್ದಶ್ಚ ದ್ವಿವಿದಶೋಭಾವಶ್ವಿಪುತ್ರೌ ಮಹಾವಲೌ |
ಕೋಟಿಕೋಟಿಸಹಸ್ರೇಣ ವಾನರಾಣಾಮದೃಶ್ಯತಾಮ್ || 23 ||

ತತಃ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರೇಣ ಶತೇನ ಚ |
ಪೃಷ್ಠತೋಽನುಗತಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಹರಿಭಿರ್ಗನ್ಧಮಾದನಃ || 24 ||

ತತಃ ಪದ್ಮಸಹಸ್ರೇಣ ವೃತಃ ಶಙ್ಕುಶತೇನ ಚ |
ಯುವರಾಜೋಽಙ್ಗದಃ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪಿತೃತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ || 25 ||

ತತಸ್ತಾರಾದ್ಯುತ್ಸಾರೋ ಹರಿರ್ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಪಿಚ್ಚಾಭಿರ್ಹರಿಕೋಟೀಭಿದೂರತಃ ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ || 26 ||

ಇನ್ದ್ರಜಾನುಃ ಕಪಿವೀರೋ ಯೂಧಪಃ ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ |
ಏಕಾದಶಾನಾಂ ಕೋಟೀನಾಮೀಶ್ವರಸ್ತೈಶ್ಚ ಸಂವೃತಃ || 27 ||

ತತೋ ರಮ್ಭಸ್ತ್ವನುಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತರುಣಾದಿತ್ಯಸಂನಿಭಃ |
ಅಯುತೇನ ವೃತಶ್ಚೈವ ಸಹಸ್ರೇಣ ಶತೇನ ಚ || 28 ||

ತತೋ ಯೂಧಪತಿವೀರೋ ದುರ್ಮುಖೋ ನಾಮ ವಾನರಃ |
ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ ಕೋಟಿಭ್ಯಾಂ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪರಿವೃತೋ ಬಲೀ || 29 ||

ಕೈಲಾಸಶಿಖರಾಕಾರೈರ್ವಾನರೈರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮೈಃ |
ವೃತಃ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರೇಣ ಹನುಮಾನ್ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ || 30 ||

ನಲಶ್ಚಾಪಿ ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಸಂವೃತೋ ದ್ರುಮವಾಸಿಭಿಃ |
ಕೋಟೀಶತೇನ ಸಮ್ರಾಪ್ತಃ ಸಹಸ್ರೇಣ ಶತೇನ ಚ || 31 ||

ಶರಭಃ ಕುಮುದೋ ವಹ್ನಿರ್ವಾನರೋ ರಮ್ಭ ಏವ ಚ |

ಏತೇ ಚಾನೈ ಚ ಬಹವೋ ವಾನರಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ || 32 ||

ಆವೃತ್ಯ ಪೃಥಿವೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಪರ್ವತಾಂಶ್ಚ ವನಾನಿ ಚ |
ಆಪ್ಲವಂತಃ ಪ್ಲವಂತಶ್ಚ ಗರ್ಜಂತಶ್ಚ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ |
ಅಭ್ಯವರ್ತಂತ ಸುಗ್ರೀವಂ ಸೂರ್ಯಮಭ್ರಗಣಾ ಇವ || 33 ||

ಕುರ್ವಾಣಾ ಬಹುಶಬ್ದಾಂಶ್ಚ ಪ್ರಹೃಷ್ಣಾ ಬಲಶಾಲಿನಃ |
ಶಿರೋಭಿರ್ವಾನರೇಂದ್ರಾಯ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ನ್ಯವೇದಯನ್ || 34 ||

ಅಪರೇ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಸಜ್ಗಮ್ಯ ಚ ಯಥೋಚಿತಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಸ್ಥಿತಾಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಯಸ್ತದಾ || 35 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ತ್ವರಿತೋ ರಾಮೇ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾನಾನ್ವನರರ್ಷಭಾನ್ |
ನಿವೇದಯಿತ್ವಾ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸ್ಥಿತಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ || 36 ||

ಯಥಾ ಸುಖಂ ಪರ್ವತನಿರ್ಝರೇಷು
ವನೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಚ ವಾನರೇಂದ್ರಾಃ |
ನಿವೇಶಯಿತ್ವಾ ವಿಧಿವದ್ಬಲಾನಿ
ಬಲಂ ಬಲಜ್ಞಃ ಪ್ರತಿಪತ್ತಮೀಷ್ಟೇ || 37 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ರಾಜಾ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಃ ।
ಉವಾಚ ನರಶಾರ್ದೂಲಂ ರಾಮಂ ಪರಬಲಾದರ್ಶನಮ್ ॥೧॥

ಆಗತಾ ವಿನಿವಿಷ್ಟಾಶ್ಚ ಬಲಿನಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ।
ವಾನರೇನ್ದ್ರಾ ಮಹೇನ್ದ್ರಾಭಾ ಯೇ ಮದ್ವಿಷಯವಾಸಿನಃ ॥೨॥

ತ ಇಮೇ ಬಹುಸಾಹಸ್ರೈರ್ಹರಿಭಿರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮೈಃ ।
ಆಗತಾ ವಾನರಾ ಘೋರಾ ದೈತ್ಯದಾನವಸಂನಿಭಾಃ ॥೩॥

ಖ್ಯಾತಕರ್ಮಾಪದಾನಾಶ್ಚ ಬಲವನ್ಮೋ ಜಿತಕ್ಲಮಾಃ ।
ಪರಾಕ್ರಮೇಷು ವಿಖ್ಯಾತಾ ವ್ಯವಸಾಯೇಷು ಚೋತ್ತಮಾಃ ॥೪॥

ಪೃಥಿವ್ಯಮ್ಬುಚರಾ ರಾಮ ನಾನಾನಗನಿವಾಸಿನಃ ।
ಕೋಟ್ಯಗ್ರಶ ಇಮೇ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ವಾನರಾಸ್ತವ ಕಿಂಚಿದಾಃ ॥೫॥

ನಿದೇಶವರ್ತಿನಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇ ಗುರುಹಿತೇ ರತಾಃ ।
ಅಭಿಪ್ರೇತಮನುಷ್ಠಾತುಂ ತವ ಶಕ್ಷ್ಯನ್ತ್ಯರಿಂದಮ ॥೬॥

ಯನ್ಮನ್ಯಸೇ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ತದುಚ್ಯತಾಮ್ ।
ತತ್ಸ್ಮನ್ಯಂ ತ್ವದ್ವಶೇ ಯುಕ್ತಮಾಜ್ಞಾಪಯಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥೭॥

ಕಾಮಮೇಷಾಮಿದಂ ಕಾರ್ಯಂ ವಿದಿತಂ ಮಮ ತತ್ತ್ವತಃ ।
ತಥಾಪಿ ತು ಯಥಾ ತತ್ತ್ವಮಾಜ್ಞಾಪಯಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥೮॥

ತಥಾ ಬ್ರುವಾಣಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥೯॥

ಜ್ಞಾಯತಾಂ ಸೌಮ್ಯ ವೈದೇಹೀ ಯದಿ ಜೀವತಿ ವಾ ನ ವಾ ।
ಸ ಚ ದೇಶೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಯಸ್ಮಿನ್ವಸತಿ ರಾವಣಃ ॥೧೦॥

ಅಧಿಗಮ್ಯ ಚ ವೈದೇಹೀಂ ನಿಲಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ವಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕಾಲೇ ಸಹ ತ್ವಯಾ || 11 ||

ನಾಹಮಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಭುಃ ಕಾರ್ಯೇ ವಾನರೇಶ ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ತ್ವಮಸ್ಯ ಹೇತುಃ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಭುಶ್ಚ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರ || 12 ||

ತ್ವಮೇವಾಜ್ಞಾಪಯ ವಿಭೋ ಮಮ ಕಾರ್ಯವಿನಿಶ್ಚಯಮ್ |
ತ್ವಂ ಹಿ ಜಾನಾಸಿ ಯತ್ಕಾರ್ಯಂ ಮಮ ವೀರ ನ ಸಂಶಯಃ || 13 ||

ಸುಹೃದ್ವಿತ್ವೀಯೋ ವಿಕ್ರಾಂತಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಕಾಲವಿಶೇಷವಿತ್ |
ಭವಾನಸ್ಮದ್ಧಿತೇ ಯುಕ್ತಃ ಸುಕೃತಾರ್ಥೋಽರ್ಥವಿತ್ತಮಃ || 14 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವೋ ವಿನತಂ ನಾಮ ಯೂಥಪಮ್ |
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾಮ ಸಾಮ್ನಿಧ್ಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ಧೀಮತಃ |
ಶೈಲಾಭಂ ಮೇಘನಿಘೋಷಮೂರ್ಜಿತಂ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಮ್ || 15 ||

ಸೋಮಸೂರ್ಯಾತ್ಮಜೈಃ ಸಾರ್ಥಂ ವಾನರೈರ್ವಾನರೋತ್ತಮ |
ದೇಶಕಾಲನಯೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಕಾರ್ಯಕಾರ್ಯವಿನಿಶ್ಚಯೇ || 16 ||

ವೃತಃ ಶತಸಹಸ್ರೇಣ ವಾನರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ |
ಅಧಿಗಚ್ಛ ದಿಶಂ ಪೂರ್ವಾಂ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾಮ್ || 17 ||

ತತ್ರ ಸೀತಾಂ ಚ ವೈದೇಹೀಂ ನಿಲಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ಮಾರ್ಗಧ್ವಂ ಗಿರಿದುರ್ಗೇಷು ವನೇಷು ಚ ನದೀಷು ಚ || 18 ||

ನದೀಂ ಭಾಗೀರಥೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ಸರಯೂಂ ಕೌಶಿಕೀಂ ತಥಾ |
ಕಾಲಿನ್ದೀಂ ಯಮುನಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಯಾಮುನಂ ಚ ಮಹಾಗಿರಿಮ್ || 19 ||

ಸರಸ್ವತೀಂ ಚ ಸಿನ್ಧುಂ ಚ ಶೋಣಂ ಮಣಿನಿಭೋದಕಮ್ |
ಮಹೀಂ ಕಾಲಮಹೀಂ ಚೈವ ಶೈಲಕಾನನಶೋಭಿತಾಮ್ || 20 ||

ಬ್ರಹ್ಮಮಾಲಾನ್ವಿದೇಹಾಂಶ್ಚ ಮಾಲವಾನ್ಕಾಶಿಕೋಸಲಾನ್ |
ಮಾರ್ಗಧಾಂಶ್ಚ ಮಹಾಗ್ರಾಮಾನ್ಪುಣ್ಯಾನ್ವಜ್ರಾಂಸ್ತಥೈವ ಚ || 21 ||

ಪತ್ತನಂ ಕೋಶಕಾರಾಣಾಂ ಭೂಮಿಂ ಚ ರಜತಾಕರಾಮ್ ।
ಸರ್ವಮೇತದ್ವಿಚೇತವ್ಯಂ ಮೃಗಯದ್ಭಿರ್ತಪಸ್ತತಃ ॥ 22 ॥

ರಾಮಸ್ಯ ದಯಿತಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಸೀತಾಂ ದಶರತಃ ಸ್ನುಷಾಮ್ ।
ಸಮುದ್ರಮವಗಾಢಾಂಶ್ಚ ಪರ್ವತಾನ್ಪತ್ತನಾನಿ ಚ ॥ 23 ॥

ಮನ್ದರಸ್ಯ ಚ ಯೇ ಕೋಟಿಂ ಸಂಶ್ರಿತಾಃ ಕೇಚಿದಾಯತಾಮ್ ।
ಕರ್ಣಪ್ರಾವರಣಾಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಚಾಪ್ಯೋಷ್ಮಕರ್ಣಕಾಃ ॥ 24 ॥

ಘೋರಾ ಲೋಹಮುಖಾಶ್ಚೈವ ಜವನಾಶ್ಚೈಕಪಾದಕಾಃ ।
ಅಕ್ಷಯಾ ಬಲವನ್ತಶ್ಚ ಪುರುಷಾಃ ಪುರುಷಾದಕಾಃ ॥ 25 ॥

ಕಿರಾತಾಃ ಕರ್ಣಚೂಡಾಶ್ಚ ಹೇಮಾಜ್ಞಾಃ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಃ ।
ಆಮಮೀನಾಶನಾಸ್ತತ್ರ ಕಿರಾತಾ ದ್ವೀಪವಾಸಿನಃ ॥ 26 ॥

ಅನ್ತರ್ಜಲಚರಾ ಘೋರಾ ನರವ್ಯಾಘ್ರಾ ಇತಿ ಶ್ರುತಾಃ ।
ಏತೇಷಾಮಾಲಯಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಚೇಯಾಃ ಕಾನನೌಕಸಃ ॥ 27 ॥

ಗಿರಿಭೀರ್ಯೇ ಚ ಗಮ್ಯಂತೇ ಪ್ಲವನೇನ ಪ್ಲವೇನ ಚ ।
ರತ್ನವನ್ತಂ ಯವದ್ವೀಪಂ ಸಪ್ತರಾಜ್ಯೋಪಶೋಭಿತಮ್ ॥ 28 ॥

ಸುವರ್ಣರೂಪ್ಯಕಂ ಚೈವ ಸುವರ್ಣಾಕರಮಣ್ಡಿತಮ್ ।
ಯವದ್ವೀಪಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಶಿಶಿರೋ ನಾಮ ಪರ್ವತಃ ॥ 29 ॥

ದಿವಂ ಸ್ಪೃಶತಿ ಶೃಙ್ಗೇಣ ದೇವದಾನವಸೇವಿತಃ ।
ಏತೇಷಾಂ ಗಿರಿದುರ್ಗೇಷು ಪ್ರತಾಪೇಷು ವನೇಷು ಚ ॥ 30 ॥

ರಾವಣಃ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಸ್ತಪಸ್ತತಃ ।
ತತಃ ಸಮುದ್ರದ್ವೀಪಾಂಶ್ಚ ಸುಭೀಮಾನ್ದ್ರಷ್ಟುಮಹರ್ಥ ॥ 31 ॥

ತತ್ರಾಸುರಾ ಮಹಾಕಾಯಾಶ್ಚಾಘ್ರಯಾಂ ಗೃಹ್ಣಂತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಮನುಜ್ಞಾತಾ ದೀರ್ಘಕಾಲಂ ಬುಭುಕ್ಷಿತಾಃ ॥ 32 ॥

ತಂ ಕಾಲಮೇಘಪ್ರತಿಮಂ ಮಹೋರಗನಿಷೇವಿತಮ್ |
ಅಭಿಗಮ್ಯ ಮಹಾನಾದಂ ತೀರ್ಥೇನೈವ ಮಹೋದಧಿಮ್ || 33 ||

ತತೋ ರಕ್ತಜಲಂ ಭೀಮಂ ಲೋಹಿತಂ ನಾಮ ಸಾಗರಮ್ |
ಗತಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ತಾಂ ಚೈವ ಬೃಹತೀಂ ಕೂಟಶಾಲ್ಮಲೀಮ್ || 34 ||

ಗೃಹಂ ಚ ವೈನತೇಯಸ್ಯ ನಾನಾರತ್ನವಿಭೂಷಿತಮ್ |
ತತ್ರ ಕೈಲಾಸಸಜ್ಜಾಶಂ ವಿಹಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 35 ||

ತತ್ರ ಶೈಲನಿಭಾ ಭೀಮಾ ಮಂದೋಹಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಶೈಲಶೃಂಗೇಷು ಲಮ್ಬಂತೇ ನಾನಾರೂಪಾ ಭಯಾವಹಾಃ || 36 ||

ತೇ ಪತಂತಿ ಜಲೇ ನಿತ್ಯಂ ಸೂರ್ಯಸ್ಯೋದಯನಂ ಪ್ರತಿ |
ಅಭಿತಪ್ತಾಶ್ಚ ಸೂರ್ಯೇಣ ಲಮ್ಬಂತೇ ಸ್ಮ ಪುನಃ ಪುನಃ || 37 ||

ತತಃ ಪಾಣ್ಡುರಮೇಘಾಭಂ ಕ್ಷೀರೌದಂ ನಾಮ ಸಾಗರಮ್ |
ಗತಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ದುರ್ಧರ್ಷಾ ಮುಖಾ ಹಾರಮಿವೋರ್ಮಿಭಿಃ || 38 ||

ತಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ಮಹಾಶ್ವೇತ ಋಷಭೋ ನಾಮ ಪರ್ವತಃ |
ದಿವ್ಯಗಂಧೈಃ ಕುಸುಮಿತೈ ರಜತೈಶ್ಚ ನಗೈರ್ವೃತಃ || 39 ||

ಸರಶ್ಚ ರಾಜತೈಃ ಪದ್ಮೈರ್ಜರ್ವಲಿತೈರ್ಹೇಮಕೇಸರೈಃ |
ನಾಮ್ನಾ ಸುದರ್ಶನಂ ನಾಮ ರಾಜಹಂಸೈಃ ಸಮಾಕುಲಮ್ || 40 ||

ವಿಬುಧಾಶ್ಚಾರಣಾ ಯಕ್ಷಾಃ ಕಿಂನರಾಃ ಸಾಪ್ಸರೋಗಣಾಃ |
ಹೃಷಾಃ ಸಮಭಿಗಚ್ಛಂತಿ ನಲಿನೀಂ ತಾಂ ರಿರಂಸವಃ || 41 ||

ಕ್ಷೀರೋದಂ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ತತೋ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ವಾನರಾಃ |
ಜಲೋದಂ ಸಾಗರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸರ್ವಭೂತಭಯಾವಹಮ್ || 42 ||

ತತ್ರ ತತ್ಕೋಪಜಂ ತೇಜಃ ಕೃತಂ ಹಯಮುಖಂ ಮಹತ್ |
ಅಸ್ಯಾಹುಸ್ತನ್ಮಹಾವೇಗಮೋದನಂ ಸಚರಾಚರಮ್ || 43 ||

ತತ್ರ ವಿಕೋಶತಾಂ ನಾದೋ ಭೂತಾನಾಂ ಸಾಗರೌಕಸಾಮ್ |
ಶ್ರೂಯತೇ ಚಾಸಮರ್ಥಾನಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತದ್ವಡವಾಮುಖಿಮ್ || 44 ||

ಸ್ವಾದೂದಸ್ಯೋತ್ತರೇ ದೇಶೇ ಯೋಜನಾನಿ ತ್ರಯೋದಶ |
ಜಾತರೂಪಶಿಲೋ ನಾಮ ಮಹಾನ್ಯನಕಪರ್ವತಃ || 45 ||

ಆಸೀನಂ ಪರ್ವತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಸರ್ವಭೂತನಮಸ್ಕೃತಮ್ |
ಸಹಸ್ರಶಿರಸಂ ದೇವಮನಂತಂ ನೀಲವಾಸಸಮ್ || 46 ||

ತ್ರಿಶಿರಾಃ ಕಾಂಚಾನಃ ಕೇತುಸ್ತಾಲಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಸ್ಥಾಪಿತಃ ಪರ್ವತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ವಿರಾಜತಿ ಸವೇದಿಕಃ || 47 ||

ಪೂರ್ವಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ನಿರ್ಮಾಣಂ ಕೃತಂ ತತ್ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರೈಃ |
ತತಃ ಪರಂ ಹೇಮಮಯಃ ಶ್ರೀಮಾನುದಯಪರ್ವತಃ || 48 ||

ತಸ್ಯ ಕೋಟಿದಿವಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಶತಯೋಜನಮಾಯತಾ |
ಜಾತರೂಪಮಯೀ ದಿವ್ಯಾ ವಿರಾಜತಿ ಸವೇದಿಕಾ || 49 ||

ಸಾಲೈಸ್ತಾಲೈಸ್ತಮಾಲೈಶ್ಚ ಕರ್ಣಿಕಾರೈಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತೈಃ |
ಜಾತರೂಪಮಯೈರ್ದಿವ್ಯೈಃ ಶೋಭತೇ ಸೂರ್ಯಸಂನಿಭೈಃ || 50 ||

ತತ್ರ ಯೋಜನವಿಸ್ತಾರಮುಚ್ಛ್ರಿತಂ ದಶಯೋಜನಮ್ |
ಶೃಂಗಂ ಸೌಮನಸಂ ನಾಮ ಜಾತರೂಪಮಯಂ ಧ್ರುವಮ್ || 51 ||

ತತ್ರ ಪೂರ್ವಂ ಪದಂ ಕೃತ್ವಾ ಪುರಾ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೇ |
ದ್ವಿತೀಯಂ ಶಿಖರಂ ಮೇರೋಶ್ಚಕಾರ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ || 52 ||

ಉತ್ತರೇಣ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಜಮ್ಬೂದ್ವೀಪಂ ದಿವಾಕರಃ |
ದೃಶ್ಯೋ ಭವತಿ ಭೂಯಿಷ್ಠಂ ಶಿಖರಂ ತನ್ಮಹೋಚ್ಛ್ರಯಮ್ || 53 ||

ತತ್ರ ವೈಖಾನಸಾ ನಾಮ ವಾಲಖಿಲ್ಯಾ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ಪ್ರಕಾಶಮಾನಾ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಸೂರ್ಯವರ್ಣಾಸ್ತಪಸ್ವಿನಃ || 54 ||

ಅಯಂ ಸುದರ್ಶನೋ ದ್ವೀಪಃ ಪುರೋ ಯಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ಯಸ್ಮಿಂಸ್ತೇಜಶ್ಚ ಚಕ್ಷುಶ್ಚ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಭೃತಾಮಪಿ || 55 ||

ಶೈಲಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಕುಂಜೇಷು ಕಂದರೇಷು ವನೇಷು ಚ |
ರಾವಣಃ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಸ್ತತಸ್ತತಃ || 56 ||

ಕಾಂಚನಸ್ಯ ಚ ಶೈಲಸ್ಯ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಆವಿಷ್ಟಾ ತೇಜಸಾ ಸನ್ದಾಹ್ಯ ಪೂರ್ವಾ ರಕ್ತಾ ಪ್ರಕಾಶತೇ || 57 ||

ತತಃ ಪರಮಗಮ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ವಿಕೋರ್ವಾ ತ್ರಿದಶಾವೃತಾ |
ರಹಿತಾ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾಭ್ಯಾಮದೃಶ್ಯಾ ತಿಮಿರಾವೃತಾ || 58 ||

ಶೈಲೇಷು ತೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಕಂದರೇಷು ವನೇಷು ಚ |
ಯ ಚ ನೋಕ್ತಾ ಮಯಾ ದೇಶಾ ವಿಚೇಯಾ ತೇಷು ಜಾನಕೀ || 59 ||

ಏತಾವದ್ವಾನರೈಃ ಶಕ್ಯಂ ಗಂತುಂ ವಾನರಪುಂಜವಾಃ |
ಅಭಾಸ್ಕರಮಮರ್ಯಾದಂ ನ ಜಾನೀಮಸ್ತತಃ ಪರಮ್ || 60 ||

ಅಧಿಗಮ್ಯ ತು ವೈದೇಹೀಂ ನಿಲಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ಮಾಸೇ ಪೂರ್ಣೇ ನಿವರ್ತಧ್ವಮುದಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪರ್ವತಮ್ || 61 ||

ಊರ್ಧ್ವಂ ಮಾಸಾನ್ನ ವಸ್ತವ್ಯಂ ವಸನ್ವಧ್ಯೋ ಭವೇನ್ಮಮ |
ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾಃ ಸಂನಿವರ್ತಧ್ವಮಧಿಗಮ್ಯ ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 62 ||

ಮಹೇಂದ್ರಕಾಂತಾಂ ವನಷಣ್ಡ ಮಣ್ಡಿತಾಮ್
ದಿಶಂ ಚರಿತ್ವಾ ನಿಪುಣೇನ ವಾನರಾಃ |
ಅವಾಪ್ಯ ಸೀತಾಂ ರಘುವಂಶಜಪ್ರಿಯಾಮ್
ತತೋ ನಿವೃತ್ತಾಃ ಸುಖಿತೋ ಭವಿಷ್ಯಥ || 63 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತನ್ಮಹದ್ವಾನರಂ ಬಲಮ್ ।
ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ವಾನರಾನಭಿಲಕ್ಷಿತಾನ್ ॥ ೧ ॥

ನೀಲಮಗ್ನಿಸುತಂ ಚೈವ ಹನುಮಂತಂ ಚ ವಾನರಮ್ ।
ಪಿತಾಮಹಸುತಂ ಚೈವ ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ಮಹಾಕಪಿಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸುಹೋತ್ರಂ ಚ ಶರೀರಂ ಚ ಶರಗುಲ್ಮಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಗಜಂ ಗವಾಕ್ಷಂ ಗವಯಂ ಸುಷೇಣಮೃಷಭಂ ತಥಾ ॥ ೩ ॥

ಮೈನ್ದಂ ಚ ದ್ವಿವಿದಂ ಚೈವ ವಿಜಯಂ ಗನ್ಧಮಾದನಮ್ ।
ಉಲ್ಕಾಮುಖಮಸಜ್ಗಂ ಚ ಹುತಾಶನ ಸುತಾವೃಭೌ ॥ ೪ ॥

ಅಜ್ಗದಪ್ರಮುಖಾನ್ವೀರಾನ್ವೀರಃ ಕಪಿಗಣೇಶ್ವರಃ ।
ವೇಗವಿಕ್ರಮಸಮ್ಮನ್ನಾನ್ಸನ್ನಿದೇಶ ವಿಶೇಷವಿತ್ ॥ ೫ ॥

ತೇಷಾಮಗ್ರೇಷರಂ ಚೈವ ಮಹದ್ಬಲಮಸಜ್ಗಗಮ್ ।
ವಿಧಾಯ ಹರಿವೀರಾಣಾಮಾದಿಶದ್ವಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ ॥ ೬ ॥

ಯೇ ಕೇಚನ ಸಮುದ್ದೇಶಾಸ್ತಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಸುದುರ್ಗಮಾಃ ।
ಕಪೀಶಃ ಕಪಿಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಸ ತೇಷಾಂ ತಾನುದಾಹರತ್ ॥ ೭ ॥

ಸಹಸ್ರಶಿರಸಂ ವಿದ್ಧ್ಯಂ ನಾನಾದ್ರುಮಲತಾವೃತಮ್ ।
ನರ್ಮದಾಂ ಚ ನದೀಂ ದುರ್ಗಾಂ ಮಹೋರಗನಿಷೇವಿತಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ತತೋ ಗೋದಾವರೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ಕೃಷ್ಣಾವೇಣೀಂ ಮಹಾನದೀಮ್ ।
ವರದಾಂ ಚ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ಮಹೋರಗನಿಷೇವಿತಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಮೇಖಲಾನುತ್ಕಲಾಂಶೈಶ್ಚೈವ ದಶಾರ್ಣನಗರಾಣ್ಯಪಿ ।
ಅವಂತೀಮಭ್ರವಂತೀಂ ಚ ಸರ್ವಮೇವಾನುಪಶ್ಯತ ॥ ೧೦ ॥

ವಿದರ್ಭಾನ್ಮುಷಿಕಾಂಶ್ಚೈವ ರಮ್ಯಾನ್ಮಾಹಿಷಕಾನಪಿ ।
ತಥಾ ಬಜಾಗ್ನನ್ಮಲಿಜಾಗ್ನಂಶ್ಚ ಕೌಶಿಕಾಂಶ್ಚ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 11 ॥

ಅನ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಂ ಸಪರ್ವತನದೀಗುಹಮ್ ।
ನದೀಂ ಗೋದಾವರೀಂ ಚೈವ ಸರ್ವಮೇವಾನುಪಶ್ಯತ ॥ 12 ॥

ತಥೈವಾನ್ದ್ರಾಂಶ್ಚ ಪುಣ್ಡ್ರಾಂಶ್ಚ ಚೋಲಾನ್ಪಾಂಡ್ಯನ್ಸಕೇರಲಾನ್ ।
ಅಯೋಮುಖಶ್ಚ ಗನ್ತವ್ಯಃ ಪರ್ವತೋ ಧಾತುಮಗ್ನಿಹಿತಃ ॥ 13 ॥

ವಿಚಿತ್ರಶಿಖರಃ ಶ್ರೀಮಾಂಶ್ಚಿತ್ರಪುಷ್ಪಿತಕಾನನಃ ।
ಸಚಂದನವನೋದ್ದೇಶೋ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯೋ ಮಹಾಗಿರಿಃ ॥ 14 ॥

ತತಸ್ತಾಮಾಪಗಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲಾಂ ಶಿವಾಮ್ ।
ತತ್ರ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ಕಾವೇರೀಂ ವಿಹೃತಾಮಪ್ಸರೋಗಣೈಃ ॥ 15 ॥

ತಸ್ಯಾಸೀನಂ ನಗಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಮಲಯಸ್ಯ ಮಹೌಜಸಮ್ ।
ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥಾದಿತ್ಯಸಂಜಾಶಮಗಸ್ತ್ಯಮೃಷಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ 16 ॥

ತತಸ್ತೇನಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಾಃ ಪ್ರಸನ್ನೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀಂ ಗ್ರಾಹಜುಷ್ಪಾಂ ತರಿಷ್ಯಥ ಮಹಾನದೀಮ್ ॥ 17 ॥

ಸಾ ಚಂದನವನೈರ್ದಿವೈಃ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಾ ದ್ವೀಪ ಶಾಲಿನೀ ।
ಕಾಂತೇವ ಯುವತಿಃ ಕಾಂತಂ ಸಮುದ್ರಮವಗಾಹತೇ ॥ 18 ॥

ತತೋ ಹೇಮಮಯಂ ದಿವ್ಯಂ ಮುಕ್ತಾಮಣಿವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಯುಕ್ತಂ ಕವಾಟಂ ಪಾಣ್ಡ್ಯಾನಾಂ ಗತಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ವಾನರಾಃ ॥ 19 ॥

ತತಃ ಸಮುದ್ರಮಾಸಾದ್ಯ ಸಮ್ಪ್ರಧಾರ್ಯಾರ್ಥನಿಶ್ಚಯಮ್ ।
ಅಗಸ್ತ್ಯೇನಾಂತರೇ ತತ್ರ ಸಾಗರೇ ವಿನಿವೇಶಿತಃ ॥ 20 ॥

ಚಿತ್ರನಾನಾನಗಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಹೇಂದ್ರಃ ಪರ್ವತೋತ್ತಮಃ ।
ಜಾತರೂಪಮಯಃ ಶ್ರೀಮಾನವಗಾಢೋ ಮಹಾರ್ಣವಮ್ ॥ 21 ॥

ನಾನಾವಿಧೈರ್ನಗೈಃ ಪುಲೈರ್ಲರ್ತಾಭಿಶ್ಚೋಪಶೋಭಿತಮ್ |
ದೇವರ್ಷಿಯಕ್ಷಪ್ರವರೈರಪ್ಸರೋಭಿಶ್ಚ ಸೇವಿತಮ್ || 22 ||

ಸಿದ್ಧಚಾರಣಸಂಘೈಶ್ಚ ಪ್ರಕೀರ್ಣಂ ಸುಮನೋಹರಮ್ |
ತಮುಪೈತಿ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸದಾ ಪರ್ವಸು ಪರ್ವಸು || 23 ||

ದ್ವೀಪಸ್ತಸ್ಯಾಪರೇ ಪಾರೇ ಶತಯೋಜನಮಾಯತಃ |
ಅಗಮ್ಯೋ ಮಾನುಷೈರ್ದೀಪ್ತಸ್ತಂ ಮಾರ್ಗಧ್ವಂ ಸಮನ್ತತಃ |
ತತ್ರ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಸೀತಾ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಾ ವಿಶೇಷತಃ || 24 ||

ಸ ಹಿ ದೇಶಸ್ತು ವಧ್ಯಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇರ್ವಾಸಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಸಮದ್ಯುತೇಃ || 25 ||

ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ತಸ್ಯ ತು ರಾಕ್ಷಸೀ |
ಅಜಾಗ್ರಕೇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಾ ಛಾಯಾಮಾಕ್ಷಿಪ್ಯ ಭೋಜಿನೀ || 26 ||

ತಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನ್ಮಮುದ್ರೇ ಶತಯೋಜನೇ |
ಗಿರಿಃ ಪುಷ್ಪಿತಕೋ ನಾಮ ಸಿದ್ಧಚಾರಣಸೇವಿತಃ || 27 ||

ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾಂಶುಸಂಜಾಶಃ ಸಾಗರಾಂಘ್ರಸಮಾವೃತಃ |
ಭ್ರಾಜತೇ ವಿಪುಲೈಃ ಶೃಂಗೈರಮ್ಬರಂ ವಿಲಿಖಿನ್ನಿವ || 28 ||

ತಸ್ಯೈಕಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನಂ ಶೃಂಗಂ ಸೇವತೇ ಯಂ ದಿವಾಕರಃ |
ಶ್ವೇತಂ ರಾಜತಮೇಕಂ ಚ ಸೇವತೇ ಯಂ ನಿಶಾಕರಃ || 29 ||

ನ ತಂ ಕೃತಘ್ನಾಃ ಪಶ್ಯಂತಿ ನ ನೃಶಂಸಾ ನ ನಾಸ್ತಿಕಾಃ |
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ಶೈಲಂ ತಂ ವಿಮಾರ್ಗತ ವಾನರಾಃ || 30 ||

ತಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ದುರ್ಧರ್ಷಾಃ ಸೂರ್ಯವಾನ್ನಾಮ ಪರ್ವತಃ |
ಅಧ್ವನಾ ದುರ್ವಿಗಾಹೇನ ಯೋಜನಾನಿ ಚತುರ್ಧಶ || 31 ||

ತತಸ್ತಮಪ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ವೈದ್ಯುತೋ ನಾಮ ಪರ್ವತಃ |
ಸರ್ವಕಾಮಫಲೈರ್ವೃಕ್ಷೈಃ ಸರ್ವಕಾಲಮನೋಹರೈಃ || 32 ||

ತತ್ರ ಭುಕ್ತ್ವಾ ವರಾಹಾಣಿ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ।
ಮಧೂನಿ ಪೀತ್ವಾ ಮುಖ್ಯಾನಿ ಪರಂ ಗಚ್ಛತ ವಾನರಾಃ ॥ 33 ॥

ತತ್ರ ನೇತ್ರಮನಃಕಾಂತಃ ಕುಂಭಾಂಜರೋ ನಾಮ ಪರ್ವತಃ ।
ಅಗಸ್ತ್ಯಭವನಂ ಯತ್ರ ನಿರ್ಮಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ॥ 34 ॥

ತತ್ರ ಯೋಜನವಿಸ್ತಾರಮುಚ್ಛ್ರಿತಂ ದಶಯೋಜನಮ್ ।
ಶರಣಂ ಕಾಂಕ್ಷಾಂ ದಿವ್ಯಂ ನಾನಾರತ್ನವಿಭೂಷಿತಮ್ ॥ 35 ॥

ತತ್ರ ಭೋಗವತೀ ನಾಮ ಸರ್ಪಾಣಾಮಾಲಯಃ ಪುರೀ ।
ವಿಶಾಲರಥ್ಯಾ ದುರ್ಧರ್ಷಾ ಸರ್ವತಃ ಪರಿರಕ್ಷಿತಾ ।
ರಕ್ಷಿತಾ ಪನ್ನಗೈರ್ಘೋರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟ್ರೈರ್ಮಹಾವಿಷ್ಣುಃ ॥ 36 ॥

ಸರ್ಪರಾಜೋ ಮಹಾಘೋರೋ ಯಸ್ಯಾಂ ವಸತಿ ವಾಸುಕಿಃ ।
ನಿರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಾ ಚ ಸಾ ಚ ಭೋಗವತೀ ಪುರೀ ॥ 37 ॥

ತಂ ಚ ದೇಶಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಹಾನೃಷಭಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಸರ್ವರತ್ನಮಯಃ ಶ್ರೀಮಾನೃಷಭೋ ನಾಮ ಪರ್ವತಃ ॥ 38 ॥

ಗೋಶೀರ್ಷಕಂ ಪದ್ಮಕಂ ಚ ಹರಿಶ್ಯಾಮಂ ಚ ಚಂದನಮ್ ।
ದಿವ್ಯಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ಯತ್ರ ತಚ್ಚೈವಾಗ್ನಿಸಮಪ್ರಭಮ್ ॥ 39 ॥

ನ ತು ತಚ್ಚಂದನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಕದಾಚನ ।
ರೋಹಿತಾ ನಾಮ ಗಂಧರ್ವಾ ಘೋರಾ ರಕ್ಷಂತಿ ತದ್ವನಮ್ ॥ 40 ॥

ತತ್ರ ಗಂಧರ್ವಪತಯಃ ಪಂಚಾಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭಾಃ ।
ಶೈಲೂಷೋ ಗ್ರಾಮಣೀರ್ಭಿಕ್ಷುಃ ಶುಭ್ರೋ ಬಭ್ರಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ 41 ॥

ಅನ್ತೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ದುರ್ಧರ್ಷಾಸ್ತತ್ರ ಸ್ವರ್ಗಜಿತಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ।
ತತಃ ಪರಂ ನ ವಃ ಸೇವ್ಯಃ ಪಿತೃಲೋಕಃ ಸುದಾರುಣಃ ।
ರಾಜಧಾನೀ ಯಮಸ್ಯೈಷಾ ಕಷ್ಟೇನ ತಮಸಾವೃತಾ ॥ 42 ॥

ಏತಾವದೇವ ಯುಷ್ಮಾಭಿವೀರಾ ವಾನರಪುಂಗವಾಃ ।

ಶಕ್ಯಂ ವಿಚೇತುಂ ಗನ್ತುಂ ವಾ ನಾತೋ ಗತಿಮತಾಂ ಗತಿಃ || 43 ||

ಸರ್ವಮೇತತ್ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಯಚ್ಚಾನ್ಯದಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಗತಿಂ ವಿದಿತಾಂ ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಸಂನಿವರ್ತಿತಮರ್ಹಥ || 44 ||

ಯಸ್ತು ಮಾಸಾನ್ನಿವೃತ್ತೋಽಗ್ರೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತೇತಿ ವಕ್ಷ್ಯತಿ |
ಮತ್ತುಲ್ಯವಿಭವೋ ಭೋಗೈಃ ಸುಖಂ ಸ ವಿಹರಿಷ್ಯತಿ || 45 ||

ತತಃ ಪ್ರಿಯತರೋ ನಾಸ್ತಿ ಮಮ ಪ್ರಾಣಾದ್ವಿಶೇಷತಃ |
ಕೃತಾಪರಾಧೋ ಬಹುಶೋ ಮಮ ಬನ್ಧುರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ || 46 ||

ಅಮಿತಬಲಪರಾಕ್ರಮಾ ಭವನ್ತೋ
ವಿಪುಲಗುಣೇಷು ಕುಲೇಷು ಚ ಪ್ರಸೂತಾಃ |
ಮನುಜಪತಿಸುತಾಂ ಯಥಾ ಲಭಧ್ವಮ್
ತದಧಿಗುಣಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಮಾರಭಧ್ವಮ್ || 47 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತಾನಂದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ ।
ಬುದ್ಧಿವಿಕ್ರಮಸಮ್ಮನ್ನಾನ್ವಾಯುವೇಗಸಮಾಂಜಾವೇ ॥೧॥

ಅಥಾಹೂಯ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಷೇಣಂ ನಾಮ ಯೂಥಪಮ್ ।
ತಾರಾಯಾಃ ಪಿತರಂ ರಾಜಾ ಶ್ವಶುರಭೀಮವಿಕ್ರಮಮ್ ॥೨॥

ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಂಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಮಭಿಗಮ್ಯ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ ।
ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಕುರು ರಾಮಸ್ಯ ಕೃತ್ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ನಮುಪಸ್ಥಿತೇ ॥೩॥

ವೃತಃ ಶತಸಹಸ್ರೇಣ ವಾನರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ಅಭಿಗಚ್ಛ ದಿಶಂ ಸೌಮ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ವಾರುಣೀಂ ಪ್ರಭೋ ॥೪॥

ಸುರಾಷ್ಟ್ರಾನ್ನಹ ಬಾಹ್ಲೀಕಾಞ್ಕೂರಾಭೀರಾಂಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಸ್ಫೀತಾಂಜನಪದಾನ್ರಮ್ಯಾನಿವಪುಲಾನಿ ಪುರಾಣಿ ಚ ॥೫॥

ಪುಂನಾಗಗಹನಂ ಕುಕ್ಷಿಂ ಬಹುಲೋದ್ದಾಲಕಾಕುಲಮ್ ।
ತಥಾ ಕೇತಕಷಣ್ಡಾಂಶ್ಚ ಮಾರ್ಗಧ್ವಂ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ ॥೬॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೋತ್ತೋಗಮಾಶ್ಚೈವ ನದ್ಯಃ ಶೀತಜಲಾಃ ಶಿವಾಃ ।
ತಾಪಸಾನಾಮರಣ್ಯಾನಿ ಕಾಂತಾರಾ ಗಿರಯಶ್ಚ ಯೇ ॥೭॥

ಗಿರಿಜಾಲಾವೃತಾಂ ದುರ್ಗಾಂ ಮಾರ್ಗಿತ್ವಾ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ದಿಶಮ್ ।
ತತಃ ಪಶ್ಚಿಮಮಾಸಾದ್ಯ ಸಮುದ್ರಂ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಥ ।
ತಿಮಿ ನಕ್ರಾಯುತ ಜಲಮಕ್ಷೋಭ್ಯಮಥ ವಾನರಃ ॥೮॥

ತತಃ ಕೇತಕಷಣ್ಡೇಷು ತಮಾಲಗಹನೇಷು ಚ ।
ಕಪಯೋ ವಿಹರಿಷ್ಯಂತಿ ನಾರಿಕೇಲವನೇಷು ಚ ॥೯॥

ತತ್ರ ಸೀತಾಂ ಚ ಮಾರ್ಗಧ್ವಂ ನಿಲಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ।

ಮರೀಚಿಪತ್ತನಂ ಚೈವ ರಮ್ಯಂ ಚೈವ ಜಟೀಪುರಮ್ || 10 ||

ಅವನ್ನೀಮಜ್ಗಲೋಪಾಂ ಚ ತಥಾ ಚಾಲಕ್ಷಿತಂ ವನಮ್ |
ರಾಷ್ಟ್ರಾಣಿ ಚ ವಿಶಾಲಾನಿ ಪತ್ತನಾನಿ ತತಸ್ತತಃ || 11 ||

ಸಿಂಧುಸಾಗರಯೋಶ್ಚೈವ ಸಜ್ಗಮೇ ತತ್ರ ಪರ್ವತಃ |
ಮಹಾನ್ದೇಮಗಿರಿರ್ನಾಮ ಶತಶೃಂಗೋ ಮಹಾದ್ರುಮಃ || 12 ||

ತಸ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥೇಷು ರಮ್ಯೇಷು ಸಿಂಹಾಃ ಪಕ್ಷಗಮಾಃ ಸ್ಥಿತಾಃ |
ತಿಮಿಮತ್ಸ್ಯಗಜಾಂಶ್ಚೈವ ನೀಡಾನ್ಯಾರೋಪಯಂತಿ ತೇ || 13 ||

ತಾನಿ ನೀಡಾನಿ ಸಿಂಹಾನಾಂ ಗಿರಿಶೃಂಗಗತಾಶ್ಚ ಯೇ |
ದೃಪ್ತಾಸ್ತೃಪ್ತಾಶ್ಚ ಮಾತಜ್ಗಾಸ್ತೋಯದಸ್ವನನಿಃಸ್ವನಾಃ |
ವಿಚರಂತಿ ವಿಶಾಲೇಽಸ್ಮಿಂಸ್ತೋಯಪೂರ್ಣೇ ಸಮನ್ತತಃ || 14 ||

ತಸ್ಯ ಶೃಂಗಂ ದಿವಸ್ಪರ್ಶಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನಂ ಚಿತ್ರಪಾದಪಮ್ |
ಸರ್ವಮಾಶು ವಿಚೇತವ್ಯಂ ಕಪಿಭಿಃ ಕಾಮರೂಪಿಭಿಃ || 15 ||

ಕೋಟಿಂ ತತ್ರ ಸಮುದ್ರೇ ತು ಕಾಂಕ್ಷಾನೀಂ ಶತಯೋಜನಮ್ |
ದುರ್ದರ್ಶಾಂ ಪರಿಯಾತ್ರಸ್ಯ ಗತಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ವಾನರಾಃ || 16 ||

ಕೋಟ್ಯಸ್ತತ್ರ ಚತುರ್ವಿಂಶದ್ಗನ್ಧರ್ವಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ |
ವಸಂತ್ಯಗ್ನಿಕಾಶಾನಾಂ ಘೋರಾಣಾಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಾಮ್ || 17 ||

ನಾತ್ರಾಸಾದಯಿತವ್ಯಾಸ್ತೇ ವಾನರೈರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮೈಃ |
ನಾದೇಯಂ ಚ ಫಲಂ ತಸ್ಮಾದ್ಧೇಶಾತ್ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ಲವಜ್ಗಮೈಃ || 18 ||

ದುರಾಸದಾ ಹಿ ತೇ ವೀರಾಃ ಸತ್ತ್ವವನ್ತೋ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಫಲಮೂಲಾನಿ ತೇ ತತ್ರ ರಕ್ಷಂತೇ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ || 19 ||

ತತ್ರ ಯತ್ನಶ್ಚ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಾ ಚ ಜಾನಕೀ |
ನ ಹಿ ತೇಭ್ಯೋ ಭಯಂ ಕಿಂಚಿತ್ಕಪಿತ್ವಮನುವರ್ತತಾಮ್ || 20 ||

ಚತುರ್ಭಾಗೇ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ರವಾನ್ನಾಮ ಪರ್ವತಃ |
ತತ್ರ ಚಕ್ರಂ ಸಹಸ್ರಾರಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 21 ||

ತತ್ರ ಪೞ್ಜಜನಂ ಹತ್ವಾ ಹಯಗ್ರೀವಂ ಚ ದಾನವಮ್ |
ಆಜಹಾರ ತತಶ್ಚಕ್ರಂ ಶಬ್ಧಂ ಚ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ || 22 ||

ತಸ್ಯ ಸಾನುಷು ಚಿತ್ರೇಷು ವಿಶಾಲಾಸು ಗುಹಾಸು ಚ |
ರಾವಣಃ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಸ್ತತಸ್ತತಃ || 23 ||

ಯೋಜನಾನಿ ಚತುಃಷಷ್ಟಿರ್ವರಾಹೋ ನಾಮ ಪರ್ವತಃ |
ಸುವರ್ಣಶೃಂಗಃ ಸುಶ್ರೀಮಾನಗಾಧೇ ವರುಣಾಲಯೇ || 24 ||

ತತ್ರ ಪ್ರಾಗ್ಜ್ಯೋತಿಷಂ ನಾಮ ಜಾತರೂಪಮಯಂ ಪುರಮ್ |
ಯಸ್ಮಿನ್ವಸ್ತಿ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ನರಕೋ ನಾಮ ಗುಹಾಸು ಚ || 25 ||

ತಸ್ಯ ಸಾನುಷು ಚಿತ್ರೇಷು ವಿಶಾಲಾಸು ಗುಹಾಸು ಚ |
ರಾವಣಃ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಸ್ತತಸ್ತತಃ || 26 ||

ತಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಶೈಲೇಂದ್ರಂ ಕಾಂಚನಾಂತರನಿರ್ದರಃ |
ಪರ್ವತಃ ಸರ್ವಸೌವರ್ಣೋ ಧಾರಾ ಪ್ರಸ್ರವಣಾಯುತಃ || 27 ||

ತಂ ಗಜಾಶ್ಚ ವರಾಹಾಶ್ಚ ಸಿಂಹಾ ವ್ಯಾಘ್ರಾಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ |
ಅಭಿಗರ್ಜಂತಿ ಸತತಂ ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ದರ್ಶಿತಾಃ || 28 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನರಿಹಯಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಹೇಂದ್ರಃ ಪಾಕಶಾಸನಃ |
ಅಭಿಷಿಕ್ತಃ ಸುರೈ ರಾಜಾ ಮೇಘವಾನ್ನಾಮ ಪರ್ವತಃ || 29 ||

ತಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಶೈಲೇಂದ್ರಂ ಮಹೇಂದ್ರಪರಿಪಾಲಿತಮ್ |
ಷಷ್ಟಿಂ ಗಿರಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕಾಂಚನಾನಿ ಗಮಿಷ್ಯಥ || 30 ||

ತರುಣಾದಿತ್ಯವರ್ಣಾನಿ ಭ್ರಾಜಮಾನಾನಿ ಸರ್ವತಃ |
ಜಾತರೂಪಮಯೈರ್ವೃಕ್ಷೈಃ ಶೋಭಿತಾನಿ ಸುಪುಷ್ಪಿತೈಃ || 31 ||

ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೋ ರಾಜಾ ಮೇರುರುತ್ತಮಪರ್ವತಃ |
ಆದಿತ್ಯೇನ ಪ್ರಸನ್ನೇನ ಶೈಲೋ ದತ್ತವರಃ ಪುರಾ || 32 ||

ತೇನೈವಮುಕ್ತಃ ಶೈಲೇಂದ್ರಃ ಸರ್ವ ಏವ ತ್ವದಾಶ್ರಯಾಃ |
ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾಽಭಿಷ್ಯಂತಿ ದಿವಾರಾತ್ರೌ ಚ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ತಾಃ || 33 ||

ತ್ವಯಿ ಯೇ ಚಾಪಿ ವತ್ಸ್ಯಂತಿ ದೇವಗನ್ಧರ್ವದಾನವಾಃ |
ತೇ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ರಕ್ತಾಶ್ಚ ಪ್ರಭಯಾ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ತಪ್ರಭಾಃ || 34 ||

ಆದಿತ್ಯಾ ವಸವೋ ರುದ್ರಾ ಮರುತಶ್ಚ ದಿವೌಕಸಃ |
ಆಗಮ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ಸನ್ಧ್ಯಾಂ ಮೇರುಮುತ್ತಮಪರ್ವತಮ್ || 35 ||

ಆದಿತ್ಯಮುಪತಿಷ್ಯಂತಿ ತೈಶ್ಚ ಸೂರ್ಯೋಽಭಿಪೂಜಿತಃ |
ಅದೃಶ್ಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮಸ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ ಪರ್ವತಮ್ || 36 ||

ಯೋಜನಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಶತಾನಿ ದಿವಾಕರಃ |
ಮುಹೂರ್ತಾರ್ಧೇನ ತಂ ಶೀಘ್ರಮಭಿಯಾತಿ ಶಿಲೋಚ್ಚಯಮ್ || 37 ||

ಶೃಂಗೇ ತಸ್ಯ ಮಹದ್ಧಿವ್ಯಂ ಭವನಂ ಸೂರ್ಯಸಂನಿಭಮ್ |
ಪ್ರಾಸಾದಗುಣಸಮ್ಪಾಧಂ ವಿಹಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 38 ||

ಶೋಭಿತಂ ತರುಭಿಶ್ಚೈತ್ರೈರ್ನಾನಾಪಕ್ಷಿಸಮಾಕುಲೈಃ |
ನಿಕೇತಂ ಪಾಶಹಸ್ತಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 39 ||

ಅನ್ತರಾ ಮೇರುಮಸ್ತಂ ಚ ತಾಲೋ ದಶಶಿರಾ ಮಹಾನ್ |
ಜಾತರೂಪಮಯಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಬ್ರಹ್ಮತೇ ಚಿತ್ರವೇದಿಕಃ || 40 ||

ತೇಷು ಸರ್ವೇಷು ದುರ್ಗೇಷು ಸರಃಸು ಚ ಸರಿತ್ಸು ಚ |
ರಾವಣಃ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಸ್ತತಸ್ತತಃ || 41 ||

ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತಪಸಾ ಸ್ವೇನ ಭಾವಿತಃ |
ಮೇರುಸಾವರ್ಣಿರಿತ್ಯೇವ ಖ್ಯಾತೋ ವೈ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಮಃ || 42 ||

ಪ್ರಷ್ಠವ್ಯೋ ಮೇರುಸಾವರ್ಣಿರ್ಮಹರ್ಷಿಃ ಸೂರ್ಯಸಂನಿಭಃ |
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ಭೂಮೌ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಮೈಥಿಲೀಂ ಪ್ರತಿ || 43 ||

ಏತಾವಜ್ಜೀವಲೋಕಸ್ಯ ಭಾಸ್ಕರೋ ರಜನೀಕ್ಷಯೇ |
ಕೃತ್ವಾ ವಿತಿಮಿರಂ ಸರ್ವಮಸ್ತಂ ಗಚ್ಛತಿ ಪರ್ವತಮ್ || 44 ||

ಏತಾವದ್ವಾನರೈಃ ಶಕ್ಯಂ ಗನ್ತುಂ ವಾನರಪುಂಗವಾಃ |
ಅಭಾಸ್ಕರಮಮರ್ಯಾದಂ ನ ಜಾನೀಮಸ್ತತಃ ಪರಮ್ || 45 ||

ಅಧಿಗಮ್ಯ ತು ವೈದೇಹೀಂ ನಿಲಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ಅಸ್ತಂ ಪರ್ವತಮಾಸಾದ್ಯ ಪೂರ್ಣೇ ಮಾಸೇ ನಿವರ್ತತ || 46 ||

ಊರ್ಧ್ವಂ ಮಾಸಾನ್ನ ವಸ್ತವ್ಯಂ ವಸನ್ವಧ್ಯೋ ಭವೇನ್ಮಮ |
ಸಹೈವ ಶೂರೋ ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಶ್ವಶುರೋ ಮೇ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || 47 ||

ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ಸರ್ವಮೇತಸ್ಯ ಭವದ್ಭಿದಿಷ್ಟ ಕಾರಿಭಿಃ |
ಗುರುರೇಷ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶ್ವಶುರೋ ಮೇ ಮಹಾಬಲಃ || 48 ||

ಭವಂತಶ್ಚಾಪಿ ವಿಕ್ರಾಂತಾಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ಸರ್ವಕರ್ಮಸು |
ಪ್ರಮಾಣಮೇನಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪಶ್ಯಧ್ವಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ದಿಶಮ್ || 49 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾಯಾಂ ತು ನರೇಂದ್ರಸ್ಯಾ ಪತ್ನ್ಯಾಮಮಿತತೇಜಸಃ |
ಕೃತಕೃತ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯಾಮಃ ಕೃತಸ್ಯ ಪ್ರತಿಕರ್ಮಣಾ || 50 ||

ಅತೋಽನ್ಯದಪಿ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಕಾರ್ಯಸ್ಯಾಸ್ಯ ಹಿತಂ ಭವೇತ್ |
ಸಮ್ಪ್ರಧಾರ್ಯ ಭವದ್ಭಿಶ್ಚ ದೇಶಕಾಲಾರ್ಥಸಂಹಿತಮ್ || 51 ||

ತತಃ ಸುಷೇಣ ಪ್ರಮುಖಾಃ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ
ಸುಗ್ರೀವವಾಕ್ಯಂ ನಿಪುಣಂ ನಿಶಮ್ಯ |
ಆಮನ್ತ್ರ್ಯ ಸರ್ವೇ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪಂ ತೇ
ಜಗ್ಮುರ್ದಿಶಂ ತಾಂ ವರುಣಾಭಿಗುಪ್ತಾಮ್ || 52 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಸನ್ನಿಶ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಃ ಶ್ವಶುರಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ದಿಶಮ್ |
ವೀರಂ ಶತಬಲಿಂ ನಾಮ ವಾನರಂ ವಾನರರ್ಷಭಃ || 1 ||

ಉವಾಚ ರಾಜಾ ಮನ್ಮಜ್ಞಃ ಸರ್ವವಾನರಸಮ್ಮತಮ್ |
ವಾಕ್ಯಮಾತ್ಮಹಿತಂ ಚೈವ ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಹಿತಂ ತಥಾ || 2 ||

ವೃತಃ ಶತಸಹಸ್ರೇಣ ತ್ವದ್ವಿಧಾನಾಂ ವನೌಕಸಾಮ್ |
ವೈವಸ್ವತ ಸುತೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರತಿಷಂಸ್ವ ಸ್ವಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ || 3 ||

ದಿಶಂ ಹ್ಯುದೀಚೀಂ ವಿಕ್ರಾಂತಾಂ ಹಿಮಶೈಲಾವತಂಸಕಾಮ್ |
ಸರ್ವತಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಧ್ವಂ ರಾಮಪತ್ನೀಮನಿನ್ದಿತಾಮ್ || 4 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ನಾಕರ್ಯೇ ವಿನಿವೃತ್ತೇ ಕೃತೇ ದಾಶರಥೇಃ ಪ್ರಿಯೇ |
ಋಣಾನ್ಮುಕ್ತಾ ಭವಿಷ್ಯಾಮಃ ಕೃತಾರ್ಥಾರ್ಥವಿದಾಂ ವರಾಃ || 5 ||

ಕೃತಂ ಹಿ ಪ್ರಿಯಮಸ್ಮಾಕಂ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ತಸ್ಯ ಚೇತ್ಪ್ರತಿಕಾರೋಽಸ್ತಿ ಸಫಲಂ ಜೀವಿತಂ ಭವೇತ್ || 6 ||

ಏತಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ದೃಶ್ಯತೇ ಜಾನಕೀ ಯಥಾ |
ತಥಾ ಭವದ್ಭಿಃ ಕರ್ತವ್ಯಮಸ್ಮತ್ಪ್ರಿಯಹಿತೈಷಿಭಿಃ || 7 ||

ಅಯಂ ಹಿ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಮಾನ್ಯಸ್ತು ನರಸತ್ತಮಃ |
ಅಸ್ಮಾಸು ಚಾಗತಪ್ರೀತೀ ರಾಮಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ || 8 ||

ಇಮಾನಿ ವನದುರ್ಗಾಣಿ ನದ್ಯಃ ಶೈಲಾನ್ತರಾಣಿ ಚ |
ಭವಂತಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಂಸ್ತು ಬುದ್ಧಿವಿಕ್ರಮಸಮ್ಮದಾ || 9 ||

ತತ್ರ ಮ್ಲೇಚ್ಛಾನ್ಪುಲಿನಾಂಶ್ಚ ಶೂರಸೇನಾಂಸ್ತಥೈವ ಚ |
ಪ್ರಸ್ಥಾನಾನ್ಭರತಾಂಶ್ಚೈವ ಕುರೂಂಶ್ಚ ಸಹ ಮದ್ರಕೈಃ || 10 ||

ಕಾಂಪೋಜಾನ್ಯವನಾಂಶ್ಚೈವ ಶಕಾನಾರಟ್ಟಕಾನಪಿ ।
ಬಾಹ್ಲೀಕಾನ್ಯುಷಿಕಾಂಶ್ಚೈವ ಪೌರವಾನಥ ಟಬ್ಬಣಾನ್ ॥ 11 ॥

ಚೇನಾನ್ವರಮಚೇನಾಂಶ್ಚ ನೀಹಾರಾಂಶ್ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಅನ್ವಿಷ್ಯ ದರದಾಂಶ್ಚೈವ ಹಿಮವನ್ತಂ ವಿಚಿನ್ವಥ ॥ 12 ॥

ಲೋಧ್ರಪದ್ಮಕಷಣ್ಡೇಷು ದೇವದಾರುವನೇಷು ಚ ।
ರಾವಣಃ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಸ್ತತಸ್ತತಃ ॥ 13 ॥

ತತಃ ಸೋಮಾಶ್ರಮಂ ಗತ್ವಾ ದೇವಗನ್ಧರ್ವಸೇವಿತಮ್ ।
ಕಾಲಂ ನಾಮ ಮಹಾಸಾನುಂ ಪರ್ವತಂ ತಂ ಗಮಿಷ್ಯಥ ॥ 14 ॥

ಮಹತ್ಸು ತಸ್ಯ ಶೃಜ್ಞೇಷು ನಿರ್ದರೇಷು ಗುಹಾಸು ಚ ।
ವಿಚಿನ್ವತ್ಸಂ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ರಾಮಪತ್ನೀಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ॥ 15 ॥

ತಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಶೈಲೇನ್ದ್ರಂ ಹೇಮವರ್ಗಂ ಮಹಾಗಿರಿಮ್ ।
ತತಃ ಸುದರ್ಶನಂ ನಾಮ ಪರ್ವತಂ ಗನ್ತುಮರ್ಹಥ ॥ 16 ॥

ತಸ್ಯ ಕಾನನಷಣ್ಡೇಷು ನಿರ್ದರೇಷು ಗುಹಾಸು ಚ ।
ರಾವಣಃ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಸ್ತತಸ್ತತಃ ॥ 17 ॥

ತಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಚಾಕಾಶಂ ಸರ್ವತಃ ಶತಯೋಜನಮ್ ।
ಅಪರ್ವತನದೀ ವೃಕ್ಷಂ ಸರ್ವಸತ್ತ್ವವಿವರ್ಜಿತಮ್ ॥ 18 ॥

ತಂ ತು ಶೀಘ್ರಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಕಾನ್ತಾರಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ಕೈಲಾಸಂ ಪಾಣ್ಡುರಂ ಶೈಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹೃಷ್ಣಾ ಭವಿಷ್ಯಥ ॥ 19 ॥

ತತ್ರ ಪಾಣ್ಡುರಮೇಘಾಭಂ ಜಾಮ್ಬೂನದಪರಿಷ್ಕೃತಮ್ ।
ಕುಬೇರಭವನಂ ದಿವ್ಯಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ॥ 20 ॥

ವಿಶಾಲಾ ನಲಿನೀ ಯತ್ರ ಪ್ರಭೂತಕಮಲೋತ್ಪಲಾ ।
ಹಂಸಕಾರಣ್ಡವಾಕೀರ್ಣಾ ಅಪ್ಸರೋಗಣಸೇವಿತಾ ॥ 21 ॥

ತತ್ರ ವೈಶ್ರವಣೋ ರಾಜಾ ಸರ್ವಭೂತನಮಸ್ಕೃತಃ |
ಧನದೋ ರಮತೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ಗುಹ್ಯಕೈಃ ಸಹ ಯಕ್ಷರಾಟ್ || 22 ||

ತಸ್ಯ ಚಂದ್ರನಿಕಶೇಷು ಪರ್ವತೇಷು ಗುಹಾಸು ಚ |
ರಾವಣಃ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಮಾರ್ಗಿತವ್ಯಸ್ತತಸ್ತತಃ || 23 ||

ಕ್ರೌಂಚಂ ತು ಗಿರಿಮಾಸಾದ್ಯ ಬಿಲಂ ತಸ್ಯ ಸುದುರ್ಗಮಮ್ |
ಅಪ್ರಮತ್ತೈಃ ಪ್ರವೇಷ್ವವ್ಯಂ ದುಷ್ಪ್ರವೇಶಂ ಹಿ ತತ್ಸ್ಮೃತಮ್ || 24 ||

ವಸಂತಿ ಹಿ ಮಹಾತ್ಮಾನಸ್ತತ್ರ ಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭಾಃ |
ದೇವೈರಪ್ಯರ್ಚಿತಾಃ ಸಮ್ಯಗ್ದೇವರೂಪಾ ಮಹರ್ಷಯಃ || 25 ||

ಕ್ರೌಂಚಸ್ಯ ತು ಗುಹಾಶ್ಚಾನ್ಯಾಃ ಸಾನೂನಿ ಶಿಖರಾಣಿ ಚ |
ನಿರ್ದರಾಶ್ಚ ನಿತಮ್ಬಾಶ್ಚ ವಿಚೇತವ್ಯಾಸ್ತತಸ್ತತಃ || 26 ||

ಕ್ರೌಂಚಸ್ಯ ಶಿಖರಂ ಚಾಪಿ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಚ ತತಸ್ತತಃ |
ಅವೃಕ್ಷಂ ಕಾಮಶೈಲಂ ಚ ಮಾನಸಂ ವಿಹಗಾಲಯಮ್ || 27 ||

ನ ಗತಿಸ್ತತ್ರ ಭೂತಾನಾಂ ದೇವದಾನವರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಸ ಚ ಸರ್ವೈರ್ವಿಚೇತವ್ಯಃ ಸಸಾನುಪ್ರಸ್ಥಭೂಧರಃ || 28 ||

ಕ್ರೌಂಚಂ ಗಿರಿಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಮೈನಾಕೋ ನಾಮ ಪರ್ವತಃ |
ಮಯಸ್ಯ ಭವನಂ ತತ್ರ ದಾನವಸ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಕೃತಮ್ || 29 ||

ಮೈನಾಕಸ್ತು ವಿಚೇತವ್ಯಃ ಸಸಾನುಪ್ರಸ್ಥಕನ್ದರಃ |
ಸ್ತ್ರೀಣಾಮಶ್ವಮುಖೀನಾಂ ಚ ನಿಕೇತಾಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ತು || 30 ||

ತಂ ದೇಶಂ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಆಶ್ರಮಂ ಸಿದ್ಧಸೇವಿತಮ್ |
ಸಿದ್ಧಾ ವೈಖಾನಸಾಸ್ತತ್ರ ವಾಲಖಿಲ್ಯಾಶ್ಚ ತಾಪಸಾಃ || 31 ||

ವನ್ದ್ಯಾಸ್ತೇ ತು ತಪಃಸಿದ್ಧಾಸ್ತಾಪಸಾ ವೀತಕಲ್ಮಷಾಃ |
ಪ್ರಷ್ಠವ್ಯಾಶ್ಚಾಪಿ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ವಿನಯಾನಿವೃತ್ತೈಃ || 32 ||

ಹೇಮಪುಷ್ಕರಸಂಘಾನ್ನಂ ತತ್ರ ವೈಖಾನಸಂ ಸರಃ |
ತರುಣಾದಿತ್ಯಸಂಘಾನ್ನೇಹಂಸೈರ್ವಿಚರಿತಂ ಶುಭೈಃ || 33 ||

ಔಪವಾಹ್ಯಃ ಕುಬೇರಸ್ಯ ಸರ್ವಭೌಮ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ |
ಗಜಃ ಪರ್ಯೇತಿ ತಂ ದೇಶಂ ಸದಾ ಸಹ ಕರೇಣುಭಿಃ || 34 ||

ತತ್ಸಾರಃ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ನಷ್ಟಚಂದ್ರದಿವಾಕರಮ್ |
ಅನಕ್ಷತ್ರಗಣಂ ವ್ರೋಮ ನಿಷ್ಪಯೋದಮನಾದಿಮತ್ || 35 ||

ಗಭಸ್ತಿಭಿರಿವಾರ್ಕಸ್ಯ ಸ ತು ದೇಶಃ ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ವಿಶ್ರಾಮ್ಯದ್ಭಿಸ್ತಪಃ ಸಿದ್ಧೈರ್ಧೇವಕಲೈಃ ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಭೈಃ || 36 ||

ತಂ ತು ದೇಶಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಶೈಲೋದಾ ನಾಮ ನಿಮ್ನಗಾ |
ಉಭಯೋಸ್ತೀರಯೋರ್ಯಸ್ಯಾಃ ಕೀಚಕಾ ನಾಮ ವೇಣವಃ || 37 ||

ತೇ ನಯಂತಿ ಪರಂ ತೀರಂ ಸಿದ್ಧಾನ್ಪ್ರತ್ಯಾನಯಂತಿ ಚ |
ಉತ್ತರಾಃ ಕುರವಸ್ತತ್ರ ಕೃತಪುಣ್ಯಪ್ರತಿಶ್ರಿಯಾಃ || 38 ||

ತತಃ ಕಾಂಚನಪದ್ಮಾಭಿಃ ಪದ್ಮಿನೀಭಿಃ ಕೃತೋದಕಾಃ |
ನೀಲವೈದೂರ್ಯಪತ್ರಾಢ್ಯಾ ನದ್ಯಸ್ತತ್ರ ಸಹಸ್ರಶಃ || 39 ||

ರಕ್ತೋತ್ಪಲವನೈಶ್ಚಾತ್ರ ಮಣ್ಡಿಶಾಶ್ಚ ಹಿರಣ್ಮಯೈಃ |
ತರುಣಾದಿತ್ಯಸದೃಶೈರ್ಭಾನ್ತಿ ತತ್ರ ಜಲಾಶಯಾಃ || 40 ||

ಮಹಾರ್ಹಮಣಿಪತ್ಮೈಶ್ಚ ಕಾಂಚನಪ್ರಭ ಕೇಸರೈಃ |
ನೀಲೋತ್ಪಲವನೈಶ್ಚಿತ್ರೈಃ ಸ ದೇಶಃ ಸರ್ವತೋವೃತಃ || 41 ||

ನಿಸ್ತುಲಾಭಿಶ್ಚ ಮುಕ್ತಾಭಿರ್ಮಣಿಭಿಶ್ಚ ಮಹಾಧನೈಃ |
ಉದ್ಭೂತಪುಲಿನಾಸ್ತತ್ರ ಜಾತರೂಪೈಶ್ಚ ನಿಮ್ನಗಾಃ || 42 ||

ಸರ್ವರತ್ನಮಯೈಶ್ಚಿತ್ರೈರವಗಾಢಾ ನಗೋತ್ತಮೈಃ |
ಜಾತರೂಪಮಯೈಶ್ಚಾಪಿ ಹುತಾಶನಸಮಪ್ರಭೈಃ || 43 ||

ನಿತ್ಯಪುಷ್ಪಫಲಾಶ್ಚಾತ್ರ ನಗಾಃ ಪತ್ರರಥಾಕುಲಾಃ ।
ದಿವ್ಯಗನ್ನರಸಸ್ಪರ್ಶಾಃ ಸರ್ವಕಾಮಾನ್ಸ್ರವಂತಿ ಚ ॥ 44 ॥

ನಾನಾಕಾರಾಣಿ ವಾಸಾಂಸಿ ಫಲನ್ತ್ಯನ್ಯೇ ನಗೋತ್ತಮಾಃ ।
ಮುಕ್ತಾವೈದೂರ್ಯಚಿತ್ರಾಣಿ ಭೂಷಣಾನಿ ತಥೈವ ಚ ॥ 45 ॥

ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಯಾನ್ಯನುರೂಪಾಣಿ ಪುರುಷಾಣಾಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಸರ್ವತುಃಸುಖಸೇವ್ಯಾನಿ ಫಲನ್ತ್ಯನ್ಯೇ ನಗೋತ್ತಮಾಃ ॥ 46 ॥

ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಹೈಮಾನ್ಯನ್ಯೇ ನಗೋತ್ತಮಾಃ ।
ಶಯನಾನಿ ಪ್ರಸೂಯಂತೇ ಚಿತ್ರಾಸ್ತಾರಣವಂತಿ ಚ ॥ 47 ॥

ಮನಃಕಾಂತಾನಿ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ಫಲನ್ತ್ಯತ್ರಾಪರೇ ದ್ರುಮಾಃ ।
ಪಾನಾನಿ ಚ ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ಭಕ್ಷ್ಯಾಣಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ॥ 48 ॥

ಸ್ತ್ರೀಯಶ್ಚ ಗುಣಸಮ್ಮನ್ನಾ ರೂಪಯೌವನಲಕ್ಷಿತಾಃ ।
ಗನ್ನರ್ವಾಃ ಕಿನ್ರಾ ಸಿದ್ಧಾ ನಾಗಾ ವಿದ್ಯಾಧರಾಸ್ತಥಾ ।
ರಮಂತೇ ಸಹಿತಾಸ್ತತ್ರ ನಾರೀಭಿರ್ಭಾಸ್ಕರಪ್ರಭಾಃ ॥ 49 ॥

ಸರ್ವೇ ಸುಕೃತಕರ್ಮಾಣಃ ಸರ್ವೇ ರತಿಪರಾಯಣಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ಕಾಮಾರ್ಥಸಹಿತಾ ವಸಂತಿ ಸಹ ಯೋಷಿತಃ ॥ 50 ॥

ಗೀತವಾದಿತ್ರನಿರ್ಘೋಷಃ ಸೋತ್ಕೃಷ್ಟಹಸಿತಸ್ವನಃ ।
ಶ್ರೂಯತೇ ಸತತಂ ತತ್ರ ಸರ್ವಭೂತಮನೋಹರಃ ॥ 51 ॥

ತತ್ರ ನಾಮುದಿತಃ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಸ್ತಿ ಕಶ್ಚಿದಸತ್ಪ್ರಿಯಃ ।
ಅಹನ್ಯಹನಿ ವರ್ಧಂತೇ ಗುಣಾಸ್ತತ್ರ ಮನೋರಮಾಃ ॥ 52 ॥

ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ತಂ ದೇಶಮುತ್ತರಸ್ತೋಯಸಾಂ ನಿಧಿಃ ।
ತತ್ರ ಸೋಮಗಿರಿರ್ನಾಮ ಮಧ್ಯೇ ಹೇಮಮಯೋ ಮಹಾನ್ ॥ 53 ॥

ಇಂದ್ರಲೋಕಗತಾ ಯೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಗತಾಶ್ಚ ಯೇ ।
ದೇವಾಸ್ತಂ ಸಮವೇಕ್ಷಂತೇ ಗಿರಿರಾಜಂ ದಿವಂ ಗತಮ್ ॥ 54 ॥

ಸ ತು ದೇಶೋ ವಿಸೂರ್ಯೋಽಪಿ ತಸ್ಯ ಭಾಸಾ ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ಸೂರ್ಯಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಭಿವಿಜ್ಞೇಯಸ್ತಪಸೇವ ವಿವಸ್ವತಾ || 55 ||

ಭಗವಾನಪಿ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ಶಮ್ಭುರೇಕಾದಶಾತ್ಮಕಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಸತಿ ದೇವೇಶೋ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಪರಿವಾರಿತಃ || 56 ||

ನ ಕಥಂಜ್ಞಾನ ಗನ್ತವ್ಯಂ ಕುರುಣಾಮುತ್ತರೇಣ ವಃ |
ಅನ್ಯೇಷಾಮಪಿ ಭೂತಾನಾಂ ನಾತಿಕ್ರಾಮತಿ ವೈ ಗತಿಃ || 57 ||

ಸಾ ಹಿ ಸೋಮಗಿರಿರ್ನಾಮ ದೇವಾನಾಮಪಿ ದುರ್ಗಮಃ |
ತಮಾಲೋಕ್ಯ ತತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮುಪಾವರ್ತಿಸುಮರ್ಹಥ || 58 ||

ಏತಾವದ್ವಾನರೈಃ ಶಕ್ಯಂ ಗನ್ತುಂ ವಾನರಪುಂಗವಾಃ |
ಅಭಾಸ್ಕರಮಮರ್ಯಾದಂ ನ ಜಾನೀಮಸ್ತತಃ ಪರಮ್ || 59 ||

ಸರ್ವಮೇತದ್ವಿಚೇತವ್ಯಂ ಯನ್ಮಯಾ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಮ್ |
ಯದನ್ಯದಪಿ ನೋಕ್ತಂ ಚ ತತ್ರಾಪಿ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಮತಿಃ || 60 ||

ತತಃ ಕೃತಂ ದಾಶರಥೇರ್ಮಹತ್ಪ್ರಿಯಮ್
ಮಹತ್ತರಂ ಚಾಪಿ ತತೋ ಮಮ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ಕೃತಂ ಭವಿಷ್ಯತ್ಯನಿಲಾನಲೋಪಮಾ
ವಿದೇಹಜಾ ದರ್ಶನಜೇನ ಕರ್ಮಣಾ || 61 ||

ತತಃ ಕೃತಾರ್ಥಾಃ ಸಹಿತಾಃ ಸಬಾನ್ಧವಾ
ಮಯಾರ್ಚಿತಾಃ ಸರ್ವಗುಣೈರ್ಮನೋರಮೈಃ |
ಚರಿಷ್ಯಥೋರ್ವೀಂ ಪ್ರತಿಶಾನ್ತಶತ್ರವಃ
ಸಹಪ್ರಿಯಾ ಭೂತಧರಾಃ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ || 62 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಚತವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಶೇಷೇಣ ತು ಸುಗ್ರೀವೋ ಹನುಮತ್ಯರ್ಥಮುಕ್ತವಾನ್ ।
ಸ ಹಿ ತಸ್ಮಿನ್ನರಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥೋಽರ್ಥಸಾಧನೇ ॥ ೧ ॥

ನ ಭೂಮೌ ನಾನ್ತರಿಕ್ಷೇ ವಾ ನಾಮ್ಬರೇ ನಾಮರಾಲಯೇ ।
ನಾಪ್ಸು ವಾ ಗತಿಸಂಜ್ಞಂ ತೇ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಹರಿಪುಂಜವ ॥ ೨ ॥

ಸಾಸುರಾಃ ಸಹಗಂಧರ್ವಾಃ ಸನಾಗನರದೇವತಾಃ ।
ವಿದಿತಾಃ ಸರ್ವಲೋಕಾಸ್ತೇ ಸಸಾಗರಧರಾಧರಾಃ ॥ ೩ ॥

ಗತಿವೇಗಶ್ಚ ತೇಜಶ್ಚ ಲಾಘವಂ ಚ ಮಹಾಕಪೇ ।
ಪಿತುಸ್ತೇ ಸದೃಶಂ ವೀರ ಮಾರುತಸ್ಯ ಮಹೌಜಸಃ ॥ ೪ ॥

ತೇಜಸಾ ವಾಪಿ ತೇ ಭೂತಂ ಸಮಂ ಭುವಿ ನ ವಿದ್ಯತೇ ।
ತದ್ಯಥಾ ಲಭ್ಯತೇ ಸೀತಾ ತತ್ತ್ವಮೇವೋಪಪಾದಯ ॥ ೫ ॥

ತ್ವಯ್ಯೇವ ಹನುಮನ್ನಸ್ತಿ ಬಲಂ ಬುದ್ಧಿಃ ಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ದೇಶಕಾಲಾನುವೃತ್ತಶ್ಚ ನಯಶ್ಚ ನಯಪಣ್ಡಿತ ॥ ೬ ॥

ತತಃ ಕಾರ್ಯಸಮಾಸಂಜ್ಞಮವಗಮ್ಯ ಹನೂಮತಿ ।
ವಿದಿತಾಸ್ವ ಹನುಮಂತಂ ಚ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ॥ ೭ ॥

ಸರ್ವಥಾ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥೋಽಯಂ ಹನೂಮತಿ ಹರಿಶ್ವರಃ ।
ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥತರಶ್ಚಾಪಿ ಹನೂಮಾನ್ಕಾರ್ಯಸಾಧನೇ ॥ ೮ ॥

ತದೇವಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪರಿಜ್ಞಾತಸ್ಯ ಕರ್ಮಭಿಃ ।
ಭರ್ತ್ರಾ ಪರಿಗೃಹೀತಸ್ಯ ಧ್ರುವಃ ಕಾರ್ಯಫಲೋದಯಃ ॥ ೯ ॥

ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ತರಂ ಹರಿಮ್ ।
ಕೃತಾರ್ಥ ಇವ ಸಂವೃತ್ತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇಂದ್ರಿಯಮಾನಸಃ ॥ ೧೦ ॥

ದದೌ ತಸ್ಯ ತತಃ ಪ್ರೀತಃ ಸ್ವನಾಮಾಜ್ಞೋಪಶೋಭಿತಮ್ |
ಅಜ್ಞುಲೀಯಮಭಿಜ್ಞಾನಂ ರಾಜಪುತ್ರಾಃ ಪರಂತಪಃ || 11 ||

ಅನೇನ ತ್ವಾಂ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಚಿಹ್ನೇನ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಮತ್ಸಕಾಶಾದನುಪ್ರಾಪ್ತಮನುದ್ವಿಗ್ನಾನುಪಶ್ಯತಿ || 12 ||

ವ್ಯವಸಾಯಶ್ಚ ತೇ ವೀರ ಸತ್ತ್ವಯುಕ್ತಶ್ಚ ವಿಕ್ರಮಃ |
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚ ಸಂದೇಶಃ ಸಿದ್ಧಿಂ ಕಥಯತೀವ ಮೇ || 13 ||

ಸ ತದ್ಗೃಹ್ಯ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ವಂದಿತ್ವಾ ಚರಣೌ ಚೈವ ಪ್ರಸಿದ್ಧತಃ ಪ್ಲವಗೋತ್ತಮಃ || 14 ||

ಸ ತತ್ಪ್ರಕರ್ಷನ್ದರಿಣಾಂ ಬಲಂ ಮಹದ್-
ಬಭೂವ ವೀರಃ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ಕಪಿ |
ಗತಾಮ್ಬದೇ ವೈಯಮ್ನಿ ವಿಶುದ್ಧಮಣ್ಡಲಃ
ಶಶೀವ ನಕ್ಷತ್ರಗಣೋಪಶೋಭಿತಃ || 15 ||

ಅತಿಬಲಬಲಮಾಶ್ರಿತಸ್ತವಾಹಮ್
ಹರಿವರವಿಕ್ರಮವಿಕ್ರಮೈರನಲೈಃ |
ಪವನಸುತ ಯಥಾಭಿಗಮ್ಯತೇ ಸಾ
ಜನಕಸುತಾ ಹನುಮಂಸ್ತಥಾ ಕುರುಷ್ವ || 16 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತದುಗ್ರಶಾಸನಂ ಭರ್ತುರ್ವಿಜ್ಞಾಯ ಹರಿಪುಜ್ಗವಾಃ ।
ಶಲಭಾ ಇವ ಸಂಜ್ಞಾನ್ಯಮೇದಿನೀಂ ಸಮ್ಪ್ರತಸ್ಥಿರೇ ॥೧॥

ರಾಮಃ ಪ್ರಸ್ರವಣೇ ತಸ್ಮಿನ್ನೈವಸತ್ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣಸ್ತಂ ಮಾಸಂ ಯಃ ಸೀತಾಧಿಗಮೇ ಕೃತಃ ॥೨॥

ಉತ್ತರಾಂ ತು ದಿಶಂ ರಮ್ಯಾಂ ಗಿರಿರಾಜಸಮಾವೃತಾಮ್ ।
ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಸಹಸಾ ವೀರೋ ಹರಿಃ ಶತಬಲಿಸ್ತದಾ ॥೩॥

ಪೂರ್ವಾಂ ದಿಶಂ ಪ್ರತಿ ಯಯೌ ವಿನತೋ ಹರಿಯೂಥಪಃ ॥೪॥

ತಾರಾಜ್ಞದಾದಿ ಸಹಿತಃ ಪ್ಲವಗಃ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ।
ಅಗಸ್ತ್ಯಚರಿತಾಮಾಶಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಹರಿಯೂಥಪಃ ॥೫॥

ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ತು ದಿಶಂ ಘೋರಾಂ ಸುಷೇಣಃ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಃ ।
ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲೋ ಭೃಶಂ ವರುಣಪಾಲಿತಾಮ್ ॥೬॥

ತತಃ ಸರ್ವಾ ದಿಶೋ ರಾಜಾ ಚೋದಯಿತ್ವಾ ಯಥಾ ತಥಾಮ್ ।
ಕಪಿಸೇನಾ ಪತೀನ್ಮುಖ್ಯಾನ್ಮುಖೋದ ಸುಖಿತಃ ಸುಖಿಮ್ ॥೭॥

ಏವಂ ಸಂಜ್ಞೋದಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಜ್ಞಾ ವಾನರಯೂಥಪಾಃ ।
ಸಾಂ ಸಾಂ ದಿಶಮಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ತ್ವರಿತಾಃ ಸಮ್ಪ್ರತಸ್ಥಿರೇ ॥೮॥

ನದಂತಶ್ಚೋನ್ನದಂತಶ್ಚ ಗರ್ಜಂತಶ್ಚ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ।
ಕ್ಷೇಲನ್ಮೋ ಧಾವಮಾನಾಶ್ಚ ಯಯುಃ ಪ್ಲವಗಸತ್ತಮಾಃ ।
ಆನಯಿಷ್ಯಾಮಹೇ ಸೀತಾಂ ಹನಿಷ್ಯಾಮಶ್ಚ ರಾವಣಮ್ ॥೯॥

ಅಹಮೇಕೋ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಾವಣಮಾಹವೇ ।
ತತಶ್ಚೋನ್ನಥ್ಯ ಸಹಸಾ ಹರಿಷ್ಯೇ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥೧೦॥

ವೇಪಮಾನಂ ಶ್ರಮೇಣಾದ್ಯ ಭವದ್ಭಿಃ ಸ್ಥೀಯತಾಮಿತಿ ।
ಏಕ ಏವಾಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಾತಾಲಾದಪಿ ಜಾನಕೀಮ್ ॥ 11 ॥

ವಿಧಮಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ವೃಕ್ಷಾನ್ನಾರಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಗಿರೀನ್ ।
ಧರಣೀಂ ದಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಕ್ಷೋಭಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಾಗರಾನ್ ॥ 12 ॥

ಅಹಂ ಯೋಜನಸಂಖ್ಯಾಯಾಃ ಪ್ಲವಿತಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಶತಂ ಯೋಜನಸಂಖ್ಯಾಯಾಃ ಶತಂ ಸಮಧಿಕಂ ಹ್ಯಹಮ್ ॥ 13 ॥

ಭೂತಲೇ ಸಾಗರೇ ವಾಪಿ ಶೈಲೇಷು ಚ ವನೇಷು ಚ ।
ಪಾತಾಲಸ್ಯಾಪಿ ವಾ ಮಧ್ಯೇ ನ ಮಮಾಚ್ಛದ್ಯತೇ ಗತಿಃ ॥ 14 ॥

ಇತ್ಯೇಕೈಕಂ ತದಾ ತತ್ರ ವಾನರಾ ಬಲದರ್ಪಿತಾಃ ।
ಊಚುಶ್ಚ ವಚನಂ ತಸ್ಮಿನ್ನರಿರಾಜಸ್ಯ ಸಂನಿಧೌ ॥ 15 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪೞ್ಚಚತಾವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಗತೇಷು ವಾನರೇಂದ್ರೇಷು ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಬ್ರವೀತ್ |
ಕಥಂ ಭವಾನ್ವಿನಾಜೀತೇ ಸರ್ವಂ ವೈ ಮಣ್ಡಲಂ ಭುವಃ || 1 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ತು ತತೋ ರಾಮಮುವಾಚ ಪ್ರಣತಾತ್ಮವಾನ್ |
ಶ್ರೂಯತಾಂ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾಸ್ಯೇ ವಿಸ್ತರೇಣ ನರರ್ಷಭ || 2 ||

ಯದಾ ತು ದುನ್ದುಭಿಂ ನಾಮ ದಾನವಂ ಮಹಿಷಾಕೃತಿಮ್ |
ಪರಿಕಾಲಯತೇ ವಾಲೀ ಮಲಯಂ ಪ್ರತಿ ಪರ್ವತಮ್ || 3 ||

ತದಾ ವಿವೇಶ ಮಹಿಷೋ ಮಲಯಸ್ಯ ಗುಹಾಂ ಪ್ರತಿ |
ವಿವೇಶ ವಾಲೀ ತತ್ರಾಪಿ ಮಲಯಂ ತಜ್ಜಿಘಾಂಸಯಾ || 4 ||

ತತೋಽಹಂ ತತ್ರ ನಿಕ್ಷಿಪ್ತೋ ಗುಹಾದ್ವಾರಿವಿನೀತವತ್ |
ನ ಚ ನಿಷ್ಕ್ರಮತೇ ವಾಲೀ ತದಾ ಸಂವತ್ಸರೇ ಗತೇ || 5 ||

ತತಃ ಕ್ಷತಜವೇಗೇನ ಆಪುಪೂರೇ ತದಾ ಬಿಲಮ್ |
ತದಹಂ ವಿಸ್ಮಿತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭ್ರಾತೃಶೋಕವಿಷಾದಿತಃ || 6 ||

ಅಥಾಹಂ ಕೃತಬುದ್ಧಿಸ್ತು ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ನಿಹತೋ ಗುರುಃ |
ಶಿಲಾಪರ್ವತಸಜ್ಜಾತಾ ಬಿಲದ್ವಾರಿ ಮಯಾ ಕೃತಾ |
ಅಶಕ್ನುವನ್ನಿಷ್ಕ್ರಮಿತುಂ ಮಹಿಷೋ ವಿನಶೇದಿತಿ || 7 ||

ತತೋಽಹಮಾಗಾಂ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ನಿರಾಶಸ್ತಸ್ಯ ಜೀವಿತೇ |
ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಸುಮಹತ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತಾರಾ ಚ ರುಮಯಾ ಸಹ |
ಮಿತ್ರೈಶ್ಚ ಸಹಿತಸ್ತತ್ರ ವಸಾಮಿ ವಿಗತಜ್ವರಃ || 8 ||

ಆಜಗಾಮ ತತೋ ವಾಲೀ ಹತ್ವಾ ತಂ ದಾನವರ್ಷಭಮ್ |
ತತೋಽಹಮದದಾಂ ರಾಜ್ಯಂ ಗೌರವಾದ್ಭಯಯನ್ತ್ರಿತಃ || 9 ||

ಸ ಮಾಂ ಜಿಘಾಂಸುರ್ದುಷ್ಪಾತ್ಮಾ ವಾಲೀ ಪ್ರವ್ಯಥಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಪರಿಲಾಕಯತೇ ಕ್ರೋಧಾದ್ಧಾವಂತಂ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ || 10 ||

ತತೋಽಹಂ ವಾಲಿನಾ ತೇನ ಸಾನುಬಂಧಃ ಪ್ರಧಾವಿತಃ |
ನದೀಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಃ ಪಶ್ಯನ್ವನಾನಿ ನಗರಾಣಿ ಚ || 11 ||

ಆದರ್ಶತಲಸಜ್ಜಾತಾ ತತೋ ವೈ ಪೃಥಿವೀ ಮಯಾ |
ಅಲಾತಚಕ್ರಪ್ರತಿಮಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗೋಷ್ಪದವತ್ತದಾ || 12 ||

ತತಃ ಪೂರ್ವಮಹಂ ಗತಾಸ್ವ ದಕ್ಷಿಣಾಮಹಮಾಶ್ರಿತಃ |
ದಿಶಂ ಚ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ಭೂಯೋ ಗತೋಽಸ್ಮಿ ಭಯಶಙ್ಕಿತಃ |
ಉತ್ತರಾಂ ತು ದಿಶಂ ಯಾಂತಂ ಹನುಮಾನಾಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 13 ||

ಇದಾನೀಂ ಮೇ ಸ್ಮೃತಂ ರಾಜನ್ಯಥಾ ವಾಲೀ ಹರೀಶ್ವರಃ |
ಮತಜ್ಞೇನ ತದಾ ಶಪ್ತೋ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಾಶ್ರಮಮಣ್ಡಲೇ || 14 ||

ಪ್ರವಿಶೇದ್ಯದಿ ವಾ ವಾಲೀ ಮೂರ್ಧಾಸ್ಯ ಶತಧಾ ಭವೇತ್ |
ತತ್ರ ವಾಸಃ ಸುಖೋಽಸ್ಮಾಕಂ ನಿರುದ್ವಿಗ್ನೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 15 ||

ತತಃ ಪರ್ವತಮಾಸಾದ್ಯ ಋಶ್ಯಮೂಕಂ ನೃಪಾತ್ಮಜ |
ನ ವಿವೇಶ ತದಾ ವಾಲೀ ಮತಜ್ಞಸ್ಯ ಭಯಾತ್ತದಾ || 16 ||

ಏವಂ ಮಯಾ ತದಾ ರಾಜನ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮುಪಲಕ್ಷಿತಮ್ |
ಪೃಥಿವೀಮಣ್ಡಲಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಗುಹಾಮಸ್ಮ್ಯಗತಸ್ತತಃ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಚತ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ತು ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಸರ್ವತಃ ಕಪಿಯೂಥಪಾಃ |
ವ್ಯಾಧಿಷ್ಠಾಃ ಕಪಿರಾಜೇನ ಯಥೋಕ್ತಂ ಜಗ್ಮುರೞ್ಜಸಾ ||೧||

ಸರಾಂಸಿ ಸರಿತಃ ಕಕ್ಷಾನಾಕಾಶಂ ನಗರಾಣಿ ಚ |
ನದೀದುರ್ಗಾಂಸ್ತಥಾ ಶೈಲಾನಿವಚಿನವನ್ತಿ ಸಮನ್ತತಃ ||೨||

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಾಖ್ಯಾತಾನ್ಸರ್ವೇ ವಾನರಯೂಥಪಾಃ |
ಪ್ರದೇಶಾನ್ಪ್ರವಿಚಿನವನ್ತಿ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾನ್ ||೩||

ವಿಚಿನ್ತ್ಯ ದಿವಸಂ ಸರ್ವೇ ಸೀತಾಧಿಗಮನೇ ಧೃತಾಃ |
ಸಮಾಯಾನ್ತಿ ಸ್ಮ ಮೇದಿನ್ಯಾಂ ನಿಶಾಕಾಲೇಶು ವಾನರಾಃ ||೪||

ಸರ್ವತುರ್ಕಾಂಶ್ಚ ದೇಶೇಷು ವಾನರಾಃ ಸಫಲಾನ್ದ್ರುಮಾನ್ |
ಆಸಾದ್ಯ ರಜನೀಂ ಶಯ್ಯಾಂ ಚಕ್ರಃ ಸರ್ವೇಷ್ವಹಃಸು ತೇ ||೫||

ತದಹಃ ಪ್ರಥಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಾಸೇ ಪ್ರಸ್ರವಣಂ ಗತಾಃ |
ಕಪಿರಾಜೇನ ಸಜ್ಗಮ್ಯ ನಿರಾಶಾಃ ಕಪಿಯೂಥಪಾಃ ||೬||

ವಿಚಿತ್ಯ ತು ದಿಶಂ ಪೂರ್ವಾಂ ಯಥೋಕ್ತಾಂ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ |
ಅದೃಷ್ಟಾಂವಿವಿನತಃ ಸೀತಾಮಾಜಗಾಮ ಮಹಾಬಲಃ ||೭||

ಉತ್ತರಾಂ ತು ದಿಶಂ ಸರ್ವಾಂ ವಿಚಿತ್ಯ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಆಗತಃ ಸಹ ಸೈನ್ಯೇನ ವೀರಃ ಶತಬಲಿಸ್ತದಾ ||೮||

ಸುಷೇಣಃ ಪಶ್ಚಿಮಾಮಾಶಾಂ ವಿಚಿತ್ಯ ಸಹ ವಾನರೈಃ |
ಸಮೇತ್ಯ ಮಾಸೇ ಸಮ್ಪೂರ್ಣೇ ಸುಗ್ರೀವಮುಪಚಕ್ರಮೇ ||೯||

ತಂ ಪ್ರಸ್ರವಣಪೃಷ್ಠಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಆಸೀನಂ ಸಹ ರಾಮೇಣ ಸುಗ್ರೀವಮಿದಮಬ್ರುವನ್ ||೧೦||

ವಿಚಿತಾಃ ಪರ್ವತಾಃ ಸರ್ವೇ ವನಾನಿ ನಗರಾಣಿ ಚ |
ನಿಮ್ಮಗಾಃ ಸಾಗರಾನ್ತಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಜನಪದಾಸ್ತಥಾ || 11 ||

ಗುಹಾಶ್ಚ ವಿಚಿತಾಃ ಸರ್ವಾ ಯಾಸ್ತ್ವಯಾ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಃ |
ವಿಚಿತಾಶ್ಚ ಮಹಾಗುಲ್ಮಾ ಲತಾವಿತತಸಂತಾಃ || 12 ||

ಗಹನೇಷು ಚ ದೇಶೇಷು ದುರ್ಗೇಷು ವಿಷಮೇಷು ಚ |
ಸತ್ತ್ವಾನ್ಯತಿಪ್ರಮಾಣಾನಿ ವಿಚಿತಾನಿ ಹತಾನಿ ಚ |
ಯೇ ಚೈವ ಗಹನಾ ದೇಶಾ ವಿಚಿತಾಸ್ತೇ ಪುನಃ ಪುನಃ || 13 ||

ಉದಾರಸತ್ತ್ವಾಭಿಜನೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಸ ಮೈಥಿಲೀಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯತಿ ವಾನರೇಂದ್ರಃ |
ದಿಶಂ ತು ಯಾಮೇವ ಗತಾ ತು ಸೀತಾ
ತಾಮಾಸ್ಥಿತೋ ವಾಯುಸುತೋ ಹನೂಮಾನ್ || 14 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸಹತಾರಾಜ್ಞದಾಭ್ಯಾಂ ತು ಗತಾಸ್ವ ಸ ಹನುಮಾನ್ಕಪಿಃ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಯಥೋದ್ಧಿಷ್ಟಂ ತಂ ದೇಶಮುಪಚಕ್ರಮೇ || ೧ ||

ಸ ತು ದೂರಮುಪಾಗಮ್ಯ ಸರ್ವೈಸ್ತೈಃ ಕಪಿಸತ್ತಮೈಃ |
ವಿಚಿನೋತಿ ಸ್ಮ ವಿನ್ದ್ಯಸ್ಯ ಗುಹಾಶ್ಚ ಗಹನಾನಿ ಚ || ೨ ||

ಪರ್ವತಾಗ್ರಾನ್ನದೀದುರ್ಗಾನ್ಸರಾಂಸಿ ವಿಪುಲಾನ್ದುಮಾನ್ |
ವೃಕ್ಷಷಣ್ಡಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನ್ಪರ್ವತಾನ್ಘನಪಾದಪಾನ್ || ೩ ||

ಅನ್ವೇಷಮಾಣಾಸ್ತೇ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವತೋ ದಿಶಮ್ |
ನ ಸೀತಾಂ ದದೃಶುವೀರಾ ಮೈಥಿಲೀಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || ೪ ||

ತೇ ಭಕ್ಷಯನ್ತೋ ಮೂಲಾನಿ ಫಲಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಅನ್ವೇಷಮಾಣಾ ದುರ್ಧರ್ಷಾ ನ್ಯವಸಂಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಹ |
ಸ ತು ದೇಶೋ ದುರನ್ವೇಷೋ ಗುಹಾಗಹನವಾನ್ಮಹಾನ್ || ೫ ||

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತು ತಂ ತದಾ ದೇಶಂ ಸರ್ವೇ ವೈ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ |
ದೇಶಮನ್ಯಂ ದುರಾಧರ್ಷಂ ವಿವಿಶುಶ್ಚಾಕುತೋಭಯಾಃ || ೬ ||

ಯತ್ರ ವನ್ದ್ಯಫಲಾ ವೃಕ್ಷಾ ವಿಪುಷ್ಪಾಃ ಪರ್ಣವರ್ಜಿತಾಃ |
ನಿಸ್ತೋಯಾಃ ಸರಿತೋ ಯತ್ರ ಮೂಲಂ ಯತ್ರ ಸುದುರ್ಲಭಮ್ || ೭ ||

ನ ಸನ್ತಿ ಮಹಿಷಾ ಯತ್ರ ನ ಮೃಗಾ ನ ಚ ಹಸ್ತಿನಃ |
ಶಾರ್ದೂಲಾಃ ಪಕ್ಷಿಣೋ ವಾಪಿ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ವನಗೋಚರಾಃ || ೮ ||

ಸ್ನಿಗ್ಧಪತ್ರಾಃ ಸ್ಥಲೇ ಯತ್ರ ಪದ್ಮಿನ್ಯಃ ಫುಲ್ಲಪಚ್ಚಜಾಃ |
ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯಾಃ ಸುಗನ್ಧಾಶ್ಚ ಭ್ರಮರೈಶ್ಚಾಪಿ ವರ್ಜಿತಾಃ || ೯ ||

ಕಣ್ಡುರ್ನಾಮ ಮಹಾಭಾಗಃ ಸತ್ಯವಾದೀ ತಪೋಧನಃ |

ಮಹರ್ಷಿಃ ಪರಮಾಮರ್ಷೀ ನಿಯಮೈರ್ದೃಷ್ಟಧರ್ಷಣಃ || 10 ||

ತಸ್ಯ ತಸ್ಮಿನ್ವನೇ ಪುತ್ರೋ ಬಾಲಕೋ ದಶವಾರ್ಷಿಕಃ |
ಪ್ರನಷ್ಟೋ ಜೀವಿತಾನ್ತಾಯ ಕೃದ್ಧಸ್ತತ್ರ ಮಹಾಮುನಿಃ || 11 ||

ತೇನ ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾ ಶಪ್ತಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ತತ್ರ ಮಹದ್ವನಮ್ |
ಅಶರಣ್ಯಂ ದುರಾಧರ್ಷಂ ಮೃಗಪಕ್ಷಿವಿವರ್ಜಿತಮ್ || 12 ||

ತಸ್ಯ ತೇ ಕಾನನಾನ್ತಾಂಸ್ತು ಗಿರೀಣಾಂ ಕಂದರಾಣಿ ಚ |
ಪ್ರಭವಾನಿ ನದೀನಾಂಚ ವಿಚಿನ್ವಂತಿ ಸಮಾಹಿತಾಃ || 13 ||

ತತ್ರ ಚಾಪಿ ಮಹಾತ್ಮನೋ ನಾಪಶ್ಯಂಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ಹರ್ತಾರಂ ರಾವಣಂ ವಾಪಿ ಸುಗ್ರೀವಪ್ರಿಯಕಾರಿಣಃ || 14 ||

ತೇ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತು ತಂ ಭೀಮಂ ಲತಾಗುಲ್ಮಸಮಾವೃತಮ್ |
ದದೃಶುಃ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾಣಮಸುರಂ ಸುರನಿರ್ಭಯಮ್ || 15 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವನರಾ ಘೋರಂ ಸ್ಥಿತಂ ಶೈಲಮಿವಾಪರಮ್ |
ಗಾಢಂ ಪರಿಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ || 16 ||

ಸೋಽಪಿ ತಾನಾನ್ವನರಾನ್ಸರ್ವಾನ್ನೃಷಾಃ ಸ್ಥೇತ್ಯಬ್ರವೀದ್ಬಲೀ |
ಅಭ್ಯಧಾವತ ಸಜುಕ್ತದೋ ಮುಷ್ಠಿಮುದ್ಯಮ್ಯ ಸಂಹಿತಮ್ || 17 ||

ತಮಾಪತಂತಂ ಸಹಸಾ ವಾಲಿಪುತ್ರೋಽಜ್ಞದಸ್ತದಾ || 18 ||
ಸ ವಾಲಿಪುತ್ರಾಭಿಹತೋ ವಕ್ತ್ರಾಚ್ಛೋಣಿತಮುದ್ವಮನ್ || 19 ||

ಅಸುರೋ ನೃಪತದ್ಭೂಮೌ ಪರ್ಯಸ್ತ ಇವ ಪರ್ವತಃ |
ತೇ ತು ತಸ್ಮಿನ್ನಿರುಚಾಞ್ವಸೇ ವಾನರಾ ಜಿತಕಾಶಿನಃ |
ವ್ಯಚಿನ್ವನ್ಪ್ರಾಯಶಸ್ತತ್ರ ಸರ್ವಂ ತದ್ಗಿರಿಗಹ್ವರಮ್ || 20 ||

ವಿಚಿತಂ ತು ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ತೇ ಕಾನನಂ ಪುನಃ |
ಅನ್ಯದೇವಾಪರಂ ಘೋರಂ ವಿವಿಶುರ್ಗಿರಿಗಹ್ವರಮ್ || 21 ||

ತೇ ವಿಚಿನ್ತ್ಯ ಪುನಃ ಖಿನ್ನಾ ವಿನಿಷ್ಠತ್ಯ ಸಮಾಗತಾಃ |

ಏಕಾಂತೇ ವೃಕ್ಷಮೂಲೇ ತು ನಿಷೇದುದೀನಮಾನಸಾಃ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಚತಾವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥಾಜ್ಞದಸ್ತದಾ ಸರ್ವಾನ್ವಾನರಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪರಿಶ್ರಾಂತೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಶನೈರ್ವಚಃ || 1 ||

ವನಾನಿ ಗಿರಯೋ ನದ್ಯೋ ದುರ್ಗಾಣಿ ಗಹನಾನಿ ಚ |
ದರ್ಯೋ ಗಿರಿಗುಹಾಶ್ಚೈವ ವಿಚಿತಾ ನಃ ಸಮನ್ತತಃ || 2 ||

ತತ್ರ ತತ್ರ ಸಹಾಸ್ಮಾಭಿರ್ಜಾನಕೀ ನ ಚ ದೃಶ್ಯತೇ |
ತದ್ವಾ ರಕ್ಷೋ ಹೃತಾ ಯೇನ ಸೀತಾ ಸುರಸುತೋಪಮಾ || 3 ||

ಕಾಲಶ್ಚ ನೋ ಮಹಾನ್ಯಾತಃ ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚೋಗ್ರಶಾಸನಃ |
ತಸ್ಮಾದ್ಭವಂತಃ ಸಹಿತಾ ವಿಚಿನ್ವಂತು ಸಮನ್ತತಃ || 4 ||

ವಿಹಾಯ ತನ್ದ್ರೀಂ ಶೋಕಂ ಚ ನಿದ್ರಾಂ ಚೈವ ಸಮುತ್ಥಿತಾಮ್ |
ವಿಚಿನ್ಮಧ್ವಂ ಯಥಾ ಸೀತಾಂ ಪಶ್ಯಾಮೋ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || 5 ||

ಅನಿರ್ವೇದಂ ಚ ದಾಕ್ಷ್ಯಂ ಚ ಮನಸಶ್ಚಾಪರಾಜಯಮ್ |
ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಕರಾಣ್ಯಾಹಸ್ತಸ್ಮಾದೇತದ್ಬ್ರವೀಮ್ಯಹಮ್ || 6 ||

ಅದ್ಯಾಪೀದಂ ವನಂ ದುರ್ಗಂ ವಿಚಿನ್ವಂತು ವನೌಕಸಃ |
ಖೇದಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ಸರ್ವಂ ವನಮೇತದ್ವಿಚೀಯತಾಮ್ || 7 ||

ಅವಶ್ಯಂ ಕ್ರಿಯಮಾಣಸ್ಯ ದೃಶ್ಯತೇ ಕರ್ಮಣಃ ಫಲಮ್ |
ಅಲಂ ನಿರ್ವೇದಮಾಗಮ್ಯ ನ ಹಿ ನೋ ಮಲಿನಂ ಕ್ಷಮಮ್ || 8 ||

ಸುಗ್ರೀವಃ ಕ್ರೋಧನೋ ರಾಜಾ ತೀಕ್ಷ್ಣದೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ವಾನರಾಃ |
ಭೇತವ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಸತತಂ ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 9 ||

ಹಿತಾರ್ಥಮೇತದುಕ್ತಂ ವಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಯದಿ ರೋಚತೇ |
ಉಚ್ಯತಾಂ ವಾ ಕ್ಷಮಂ ಯನ್ನಃ ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ವಾನರಾಃ || 10 ||

ಅಜ್ಞದಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚನಂ ಗನ್ನಮಾದನಃ |
ಉವಾಚಾವ್ಯಕ್ತಯಾ ವಾಚಾ ಪಿಪಾಸಾ ಶ್ರಮಖಿನ್ನಯಾ || 11 ||

ಸದೃಶಂ ಖಲು ವೋ ವಾಕ್ಯಮಜ್ಞದೋ ಯದುವಾಚ ಹ |
ಹಿತಂ ಚೈವಾನುಕೂಲಂ ಚ ಕ್ರಿಯತಾಮಸ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ || 12 ||

ಪುನರ್ಮಾರ್ಗಮಹೇ ಶೈಲಾನ್ಕುಂದರಾಂಶ್ಚ ದರೀಸ್ತಥಾ |
ಕಾನನಾನಿ ಚ ಶೂನ್ಯಾನಿ ಗಿರಿಪ್ರಸ್ತವಣಾನಿ ಚ || 13 ||

ಯಥೋದ್ದಿಷ್ಟಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ವಿಚಿನ್ವಂತು ವನಂ ಸರ್ವೇ ಗಿರಿದುರ್ಗಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ || 14 ||

ತತಃ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಪುನರ್ವಾನರಾಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ವಿನ್ದ್ಯಕಾನನಸಂಜ್ಞೇರ್ಣಾಂ ವಿಚೇರುರ್ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ || 15 ||

ತೇ ಶಾರದಾಭ್ರಪ್ರತಿಮಂ ಶ್ರೀಮದ್ರಜತಪರ್ವತಮ್ |
ಶೃಂಗವನ್ತಂ ದರೀವನ್ತಮಧಿರುಹ್ಯ ಚ ವಾನರಾಃ || 16 ||

ತತ್ರ ಲೋಧ್ರವನಂ ರಮ್ಯಂ ಸಪ್ತಪರ್ಣವನಾನಿ ಚ |
ವಿಚಿನ್ವಂತೋ ಹರಿವರಾಃ ಸೀತಾದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ || 17 ||

ತಸ್ಯಾಗ್ರಮಧಿರೂಢಾಸ್ತೇ ಶ್ರಾಂತಾ ವಿಪುಲವಿಕ್ರಮಾಃ |
ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸ್ಮ ವೈದೇಹೀಂ ರಾಮಸ್ಯ ಮಹಿಷೀಂ ಪ್ರಿಯಾಮ್ || 18 ||

ತೇ ತು ದೃಷ್ಟಿಗತಂ ಕೃತ್ವಾ ತಂ ಶೈಲಂ ಬಹುಕನ್ನರಮ್ |
ಅವಾರೋಹಂತು ಹರಯೋ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ ಸಮನ್ತತಃ || 19 ||

ಅವರುಹ್ಯ ತತೋ ಭೂಮಿಂ ಶ್ರಾಂತಾ ವಿಗತಚೇತಸಃ |
ಸ್ಥಿತಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ತತ್ರಾಥ ವೃಕ್ಷಮೂಲಮುಪಾಶ್ರಿತಾಃ || 20 ||

ತೇ ಮುಹೂರ್ತಂ ಸಮಾಶ್ವಸ್ತಾಃ ಕಿಂಚಿದ್ಭಗ್ನಪರಿಶ್ರಮಾಃ |
ಪುನರೇವೋದ್ಯತಾಃ ಕೃತ್ವಾನ್ಮಂ ಮಾರ್ಗಿತುಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ || 21 ||

ಹನುಮತ್ಪ್ರಮುಖಾಸ್ತೇ ತು ಪ್ರಸ್ಥಿತಾಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ ।

ವಿನ್ದ್ಯಮೇವಾದಿತಸ್ತಾವದ್ವಿಚೇರುಸ್ತೇ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 22 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸಹ ತಾರಾಜ್ಞದಾಭ್ಯಾಂ ತು ಸಜ್ಜಮ್ಯ ಹನುಮಾನ್ಮುಪಿಃ |
ವಿಚಿನೋತಿ ಸ್ಮ ವಿನ್ದ್ಯಸ್ಯ ಗುಹಾಶ್ಚ ಗಹನಾನಿ ಚ || 1 ||

ಸಿಂಹಶಾರ್ದೂಲಜುಷ್ಪಾಶ್ಚ ಗುಹಾಶ್ಚ ಪರಿತಸ್ತಥಾ |
ವಿಷಮೇಷು ನಗೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಸ್ರವಣೇಷು ಚ || 2 ||

ತೇಷಾಂ ತತ್ರೈವ ವಸತಾಂ ಸ ಕಾಲೋ ವ್ಯತ್ಯವರ್ತತ || 3 ||

ಸ ಹಿ ದೇಶೋ ದುರನ್ವೇಷೋ ಗುಹಾ ಗಹನವಾನ್ಮಹಾನ್ |
ತತ್ರ ವಾಯುಸುತಃ ಸರ್ವಂ ವಿಚಿನೋತಿ ಸ್ಮ ಪರ್ವತಮ್ || 4 ||

ಪರಸ್ಪರೇಣ ರಹಿತಾ ಅನ್ಯೋನ್ಯಸ್ಯಾವಿದೂರತಃ |
ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯಃ ಶರಭೋ ಗನ್ಧಮಾದನಃ || 5 ||

ಮೈನ್ದಶ್ಚ ದ್ವಿವಿದಶ್ಚೈವ ಹನುಮಾಂಜ್ಞಾಮ್ಬವಾನಪಿ |
ಅಜ್ಞದೋ ಯುವರಾಜಶ್ಚ ತಾರಶ್ಚ ವನಗೋಚರಃ || 6 ||

ಗಿರಿಜಾಲಾವೃತಾನೇಶಾನ್ಮಾರ್ಗಿತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ |
ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾ ಪರಿತಾಶ್ಚ ಶ್ರಾನ್ತಾಶ್ಚ ಸಲಿಲಾರ್ಥಿನಃ |
ಅವಕೀರ್ಣಂ ಲತಾವೃಕ್ಷೈರ್ದೃಶುಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಮ್ || 7 ||

ತತಃ ಕ್ರೌಂಚಾಶ್ಚ ಹಂಸಾಶ್ಚ ಸಾರಸಾಶ್ಚಾಪಿ ನಿಷ್ಕ್ರಮನ್ |
ಜಲಾರ್ದ್ರಾಶ್ಚಕ್ರವಾಕಾಶ್ಚ ರಕ್ತಾಜ್ಞಾಃ ಪದ್ಮರೇಣುಭಿಃ || 8 ||

ತತಸ್ತದ್ಬಿಲಮಾಸಾದ್ಯ ಸುಗಂಧಿ ದುರತಿಕ್ರಮಮ್ |
ವಿಸ್ಮಯವ್ಯಗ್ರಮನಸೋ ಬಭೂವುವಾರ್ಷಭಾಃ || 9 ||

ಸಂಜಾತಪರಿಶರ್ಜಾಸ್ತೇ ತದ್ಬಿಲಂ ಪ್ಲವಗೋತ್ತಮಾಃ |
ಅಭ್ಯಪದ್ಯಂತ ಸಂಹೃಷ್ಪಾಸ್ತೇಜೋವನ್ತೋ ಮಹಾಬಲಾಃ || 10 ||

ತತಃ ಪರ್ವತಕೂಟಾಭೋ ಹನುಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಅಬ್ರವೀದ್ವಾನರಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಮುಕ್ತಾನ್ತರ ವನಕೋವಿದಃ || 11 ||

ಗಿರಿಜಾಲಾವೃತಾನೈಶಾನ್ಮಾರ್ಗಿತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ |
ವಯಂ ಸರ್ವೇ ಪರಿಶ್ರಾಂತಾ ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 12 ||

ಅಸ್ಮಾಚ್ಚಾಪಿ ಬಿಲಾದ್ಧಂಸಾಃ ಕ್ರೌಞ್ಚಾಶ್ಚ ಸಹ ಸಾರಸೈಃ |
ಜಲಾರ್ದ್ರಾಶ್ಚಕ್ರವಾಕಾಶ್ಚ ನಿಷ್ಪತಂತಿ ಸ್ಮ ಸರ್ವಶಃ || 13 ||

ನೂನಂ ಸಲಿಲವಾನತ್ರ ಕೂಪೋ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಹ್ರದಃ |
ತಥಾ ಚೇಮೇ ಬಿಲದ್ವಾರೇ ಸ್ನಿಗ್ಧಾಸ್ತಿಷಂತಿ ಪಾದಪಾಃ || 14 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತದ್ಬಲಂ ಸರ್ವೇ ವಿವಿಶುಸ್ತಿಮಿರಾವೃತಮ್ |
ಅಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಂ ಹರಯೋ ದದೃಶು ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ || 15 ||

ತತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ಬಲೇ ದುರ್ಗೇ ನಾನಾಪಾದಪಸಂಜುಲೇ |
ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸಂಪುರಿಷ್ವಜ್ಯ ಜಗ್ಮುರ್ಯೋಜನಮನ್ತರಮ್ || 16 ||

ತೇ ನಷ್ಟಸಂಜ್ಞಾಸ್ತೃಷಿತಾಃ ಸಮಾಬ್ರೂಹಾಃ ಸಲಿಲಾರ್ಥಿನಃ |
ಪರಿಪೇತುರ್ಬಿಲೇ ತಸ್ಮಿನ್ಕೌಚಾಶ್ಚಾಕುಲಮತಂದ್ರಿತಾಃ || 17 ||

ತೇ ಕೃಶಾ ದೀನವದನಾಃ ಪರಿಶ್ರಾಂತಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ |
ಆಲೋಕಂ ದದೃಶುರ್ವೀರಾ ನಿರಾಶಾ ಜೀವಿತೇ ತದಾ || 18 ||

ತತಸ್ತಂ ದೇಶಮಾಗಮ್ಯ ಸೌಮ್ಯಂ ವಿತಿಮಿರಂ ವನಮ್ |
ದದೃಶುಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ವಾನ್ವಕ್ಷಾನ್ದೀಪ್ತವೈಶಾನ್ವನರಪ್ರಭಾನ್ || 19 ||

ಸಾಲಾಂಸ್ತಾಲಾಂಶ್ಚ ಪುಂನಾಗಾನ್ಕುಭಾನ್ವಜ್ಜಾಲಾನ್ಧವಾನ್ |
ಚಮ್ಮಕಾನ್ಮಾಗವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚ ಕರ್ಣಿಕಾರಾಂಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತಾನ್ || 20 ||

ತರುಣಾದಿತ್ಯಸಂಜಾಶಾನೈಷ್ಯದೂರ್ಯಮಯವೇದಿಕಾನ್ |
ನೀಲವೈದೂರ್ಯವರ್ಣಾಶ್ಚ ಪದ್ಮಿನೀಃ ಪತಗಾವೃತಾಃ || 21 ||

ಮಹದ್ಭಿಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಯೈರ್ವೃಕ್ಷೈರ್ವೃತಂ ಬಾಲಾರ್ಕ ಸಂನಿಭೈಃ |
ಜಾತರೂಪಮಯೈರ್ಮತೈಸ್ತ್ಯೈರ್ಮಹದ್ಭಿಶ್ಚ ಸಕಚ್ಛಪೈಃ || 22 ||

ನಲಿನೀಸ್ತತ್ರ ದದೃಶುಃ ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲಾಯುತಾಃ |
ಕಾಂಕ್ಷಾನಾನಿ ವಿಮಾನಾನಿ ರಾಜತಾನಿ ತಥೈವ ಚ || 23 ||

ತಪನೀಯಗವಾಕ್ಷಾಣಿ ಮುಕ್ತಾಜಾಲಾವೃತಾನಿ ಚ |
ಹೈಮರಾಜತಭೌಮಾನಿ ವೈದೂರ್ಯಮಣಿಮನ್ತಿ ಚ || 24 ||

ದದೃಶುಸ್ತತ್ರ ಹರಯೋ ಗೃಹಮುಖ್ಯಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಪುಷ್ಪಿತಾನ್ಫಲಿನೋ ವೃಕ್ಷಾನ್ಪ್ರವಾಲಮಣಿಸಂನಿಭಾನ್ || 25 ||

ಕಾಂಕ್ಷಾನಭ್ರಮರಾಂಶೈಶ್ಚೈವ ಮಧೂನಿ ಚ ಸಮನ್ತತಃ |
ಮಣಿಕಾಂಕ್ಷಾನಚಿತ್ರಾಣಿ ಶಯನಾನ್ಯಾಸನಾನಿ ಚ || 26 ||

ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ಚ ಯಾನಾನಿ ದದೃಶುಸ್ತೇ ಸಮನ್ತತಃ |
ಹೈಮರಾಜತಕಾಂಸ್ಯಾನಾಂ ಭಾಜನಾನಾಂ ಚ ಸಂಜ್ಞಯಾನ್ || 27 ||

ಅಗರೂಢಾಂ ಚ ದಿವ್ಯಾನಾಂ ಚಂದನಾನಾಂ ಚ ಸಂಜ್ಞಯಾನ್ |
ಶುಚೀನ್ಯಭ್ಯವಹಾರ್ಯಾಣಿ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ || 28 ||

ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ಚ ಪಾನಾನಿ ಮಧೂನಿ ರಸವನ್ತಿ ಚ |
ದಿವ್ಯಾನಾಮಮ್ಬರಾಣಾಂ ಚ ಮಹಾರ್ಹಾಣಾಂ ಚ ಸಂಜ್ಞಯಾನ್ |
ಕಮ್ಬಲಾನಾಂ ಚ ಚಿತ್ರಾಣಾಮಜಿನಾನಾಂ ಚ ಸಂಜ್ಞಯಾನ್ || 29 ||

ತತ್ರ ತತ್ರ ವಿಚಿನ್ವನ್ಮೋ ಬಿಲೇ ತತ್ರ ಮಹಾಪ್ರಭಾಃ |
ದದೃಶುರ್ವಾನರಾಃ ಶೂರಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಕಾಂಕ್ಷಾದದೂರತಃ || 30 ||

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭೃಶಸನ್ತ್ರಸ್ತಾಶ್ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಮ್ಬರಾಮ್ |
ತಾಪಸೀಂ ನಿಯತಾಹಾರಾಂ ಜ್ವಲಂತೀಮಿವ ತೇಜಸಾ || 31 ||

ತತೋ ಹನೂಮಾನ್ಗ್ರಿಸಂನಿಕಾಶಃ
ಕೃತಾಂಜಲಿಸ್ತಾಮಭಿವಾದ್ಯ ವೃದ್ಧಾಮ್ |

ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕಾ ತ್ವಂ ಭವನಂ ಬಿಲಂ ಚ
ರತ್ನಾನಿ ಚೇಮಾನಿ ವದಸ್ವ ಕಸ್ಯ || 32 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಪಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪೞಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಹನುಮಾಂಸ್ತತ್ರ ಪುನಃ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಮ್ಬರಾಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ತಾಂ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ತಾಪಸೀಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀಮ್ ॥೧॥

ಇದಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಃ ಸಹಸಾ ಬಿಲಂ ತಿಮಿರಸಂವೃತಮ್ ।
ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾ ಪರಿಶ್ರಾಂತಾಃ ಪರಿಖಿನ್ನಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ ॥೨॥

ಮಹದ್ಧಿರಣ್ಯಾ ವಿವರಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಃ ಸ್ಮ ಪಿಪಾಸಿತಾಃ ।
ಇಮಾಂಸ್ತೇವಂ ವಿಧಾನಾಭವಾನಿವಿಧಾನದ್ಭುತೋಪಮಾನ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಯಂ ಪ್ರವ್ಯಥಿತಾಃ ಸಮಾಭ್ರಾಂತಾ ನಷ್ಟಚೇತಸಃ ॥೩॥

ಕಸ್ಯೇಮೇ ಕಾಞ್ಚನಾ ವೃಕ್ಷಾಸ್ತರುಣಾದಿತ್ಯಸಂನಿಭಾಃ ।
ಶುಚೀನ್ಯಭ್ಯವಹಾರ್ಯಾಣಿ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ॥೪॥

ಕಾಞ್ಚನಾನಿ ವಿಮಾನಾನಿ ರಾಜತಾನಿ ಗೃಹಾಣಿ ಚ ।
ತಪನೀಯ ಗವಾಕ್ಷಾಣಿ ಮಣಿಜಾಲಾವೃತಾನಿ ಚ ॥೫॥

ಪುಷ್ಪಿತಾಃ ಫಾಲವನ್ತಶ್ಚ ಪುಣ್ಯಾಃ ಸುರಭಿಗನ್ನಿನಃ ।
ಇಮೇ ಜಾಮ್ಬೂನದಮಯಾಃ ಪಾದಪಾಃ ಕಸ್ಯ ತೇಜಸಾ ॥೬॥

ಕಾಞ್ಚನಾನಿ ಚ ಪದ್ಮಾನಿ ಜಾತಾನಿ ವಿಮಲೇ ಜಲೇ ।
ಕಥಂ ಮತ್ಸ್ಯಾಶ್ಚ ಸೌವರ್ಣಾ ಚರಂತಿ ಸಹ ಕಚ್ಛಪೈಃ ॥೭॥

ಆತ್ಮಾನಮನುಭಾವಂ ಚ ಕಸ್ಯ ಚೈತತ್ತಪೋಬಲಮ್ ।
ಅಜಾನತಾಂ ನಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥೮॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ಹನುಮತಾ ತಾಪಸೀ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹನೂಮಂತಂ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಾ ॥೯॥

ಮಯೋ ನಾಮ ಮಹಾತೇಜಾ ಮಾಯಾವೀ ದಾನವರ್ಷಭಃ ।

ತೇನೇದಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ಸರ್ವಂ ಮಾಯಯಾ ಕಾಂಕ್ಷಾನಂ ವನಮ್ || 10 ||

ಪುರಾ ದಾನವಮುಖ್ಯಾನಾಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ಬಭೂವ ಹ |
ಯೇನೇದಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನಂ ದಿವ್ಯಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ಭವನೋತ್ತಮಮ್ || 11 ||

ಸ ತು ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಪಸ್ತಪ್ತ್ವಾ ಮಹಾವನೇ |
ಪಿತಾಮಹಾದ್ವರಂ ಲೇಭೇ ಸರ್ವಮೌಶಸನಂ ಧನಮ್ || 12 ||

ವಿಧಾಯ ಸರ್ವಂ ಬಲವಾನ್ಸರ್ವಕಾಮೇಶ್ವರಸ್ತದಾ |
ಉವಾಸ ಸುಖಿತಃ ಕಾಲಂ ಕಂಚಿದಸ್ಮಿನ್ಮಹಾವನೇ || 13 ||

ತಮಪ್ಸರಸಿ ಹೇಮಾಯಾಂ ಸಕ್ತಂ ದಾನವಪುಂಗವಮ್ |
ವಿಕ್ರಮೈವಾಶನಿಂ ಗೃಹ್ಯ ಜಘಾನೇಶಃ ಪುರಂದರಃ || 14 ||

ಇದಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ದತ್ತಂ ಹೇಮಾಯೈ ವನಮುತ್ತಮಮ್ |
ಶಾಶ್ವತಃ ಕಾಮಭೋಗಶ್ಚ ಗೃಹಂ ಚೇದಂ ಹಿರಣ್ಮಯಮ್ || 15 ||

ದುಹಿತಾ ಮೇರುಸಾವರ್ಣೇರಹಂ ತಸ್ಯಾಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭಾ |
ಇದಂ ರಕ್ಷಾಮಿ ಭವನಂ ಹೇಮಾಯಾ ವಾನರೋತ್ತಮ || 16 ||

ಮಮ ಪ್ರಿಯಸಖೀ ಹೇಮಾ ನೃತ್ತಗೀತವಿಶಾರದಾ |
ತಯಾ ದತ್ತವರಾ ಚಾಸ್ಮಿ ರಕ್ಷಾಮಿ ಭವನೋತ್ತಮಮ್ || 17 ||

ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕಸ್ಯ ವಾ ಹೇತೋಃ ಕಾಂತಾರಾಣಿ ಪ್ರಪದ್ಯಥ |
ಕಥಂ ಚೇದಂ ವನಂ ದುರ್ಗಂ ಯುಷ್ಮಾಭಿರುಪಲಕ್ಷಿತಮ್ || 18 ||

ಇಮಾನ್ಯಭ್ಯವಹಾರ್ಯಾಣಿ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ |
ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪೀತ್ವಾ ಚ ಪಾನೀಯಂ ಸರ್ವಂ ಮೇ ವಕ್ತುಮರ್ಹಥ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಪಿಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ತಾನಬ್ರವೀತ್ಸರ್ವಾನಿಶ್ರಾಂತಾನ್ಹರಿಯೂಥಪಾನ್ |
ಇದಂ ವಚನಮೇಕಾಗ್ರಾ ತಾಪಸೀ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀ || 1 ||

ವಾನರಾ ಯದಿ ವಃ ಖೇದಃ ಪ್ರನಷ್ಟಃ ಫಲಭಕ್ಷಣಾತ್ |
ಯದಿ ಚೈತನ್ಮಯಾ ಶ್ರಾವ್ಯಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕಥ್ಯತಾಮ್ || 2 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನುಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಆರ್ಜವೇನ ಯಥಾತತ್ತ್ವಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 3 ||

ರಾಜಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಮಹೇಂದ್ರವರುಣೋಪಮಃ |
ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ರವಿಷ್ಠೋ ದಣ್ಡಕಾವನಮ್ || 4 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಚಾಪಿ ಭಾರ್ಯಯಾ |
ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಜನಸ್ಥಾನಾದ್ರಾವಣೇನ ಹೃತಾ ಬಲಾತ್ || 5 ||

ವೀರಸ್ತಸ್ಯ ಸಖಾ ರಾಜ್ಞಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ನಾಮ ವಾನರಃ |
ರಾಜಾ ವಾನರಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಯೇನ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತಾ ವಯಮ್ || 6 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯಚರಿತಾಮಾಶಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಯಮರಕ್ಷಿತಾಮ್ |
ಸಹೈಭಿರ್ವಾನರೈರ್ಮುಖೈರಜ್ಞದಪ್ರಮುಖೈರ್ವಯಮ್ || 7 ||

ರಾವಣಂ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಮ್ |
ಸೀತಯಾ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಮಾರ್ಗಧ್ವಮಿತಿ ಚೋದಿತಾಃ || 8 ||

ವಿಚಿತ್ಯ ತು ವಯಂ ಸರ್ವೇ ಸಮಗ್ರಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ |
ಬುಭುಕ್ಷಿತಾಃ ಪರಿಶ್ರಾಂತಾ ವೃಕ್ಷಮೂಲಮುಪಾಶ್ರಿತಾಃ || 9 ||

ವಿವರ್ಣವದನಾಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇ ಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಾಃ |
ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮಹೇ ಪಾರಂ ಮಗ್ನಾಶ್ಚಿನ್ತಾಮಹಾರ್ಣವೇ || 10 ||

ಚಾರಯನ್ತಸ್ತತಶ್ಚಕ್ಷುರ್ದೃಷ್ಟವನ್ಮೋ ಮಹದ್ಬಲಮ್ |
ಲತಾಪಾದಪಸಂಭವಂ ತಿಮಿರೇಣ ಸಮಾವೃತಮ್ || 11 ||

ಅಸ್ಮಾದ್ಧಂಸಾ ಜಲಕ್ಲಿನ್ನಾಃ ಪಕ್ಷೈಃ ಸಲಿಲರೇಣುಭಿಃ |
ಕುರರಾಃ ಸಾರಸಾಶ್ಚೈವ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಪತತ್ರಿಣಃ |
ಸಾಧ್ವತ್ರ ಪ್ರವಿಶಾಮೇತಿ ಮಯಾ ತೂಕ್ತಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ || 12 ||

ತೇಷಾಮಪಿ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಮನುಮಾನಮುಪಾಗತಮ್ |
ಗಚ್ಛಾಮಃ ಪ್ರವಿಶಾಮೇತಿ ಭರ್ತೃಕಾರ್ಯತ್ವರಾನ್ವಿತಾಃ || 13 ||

ತತೋ ಗಾಢಂ ನಿಪತಿತಾ ಗೃಹ್ಯ ಹಸ್ತಾ ಪರಸ್ಪರಮ್ |
ಇದಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಃ ಸಹಸಾ ಬಿಲಂ ತಿಮಿರಸಂವೃತಮ್ || 14 ||

ಏತನ್ನಃ ಕಾಯಮೇತೇನ ಕೃತ್ಯೇನ ವಯಮಾಗತಾಃ |
ತ್ವಾಂ ಚೈವೋಪಗತಾಃ ಸರ್ವೇ ಪರಿದ್ರೂಯಾ ಬುಭುಕ್ಷಿತಾಃ || 15 ||

ಆತಿಥ್ಯಧರ್ಮದತ್ತಾನಿ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ |
ಅಸ್ಮಾಭಿರುಪಭುಕ್ತಾನಿ ಬುಭುಕ್ಷಾಪರಿಪೀಡಿತೈಃ || 16 ||

ಯತ್ತ್ವಯಾ ರಕ್ಷಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಮ್ರಿಯಮಾಣಾ ಬುಭುಕ್ಷಯಾ |
ಬ್ರೂಹಿ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಾರ್ಥಂ ಕಿಂ ತೇ ಕುರ್ವಂತು ವಾನರಾಃ || 17 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸರ್ವಜ್ಞಾ ವಾನರೈಸ್ತೈಃ ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಭಾ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತಃ ಸರ್ವಾನಿದಂ ವಾನರಯುಧಪಮ್ || 18 ||

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪರಿತುಷ್ಟಾಸ್ಮಿ ವಾನರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ |
ಚರನ್ತ್ಯಾ ಮಮ ಧರ್ಮೇಣ ನ ಕಾರ್ಯಮಿಹ ಕೇನಚಿತ್ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮುಕ್ತಃ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ತಾಪಸ್ಯಾ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ |
ಉವಾಚ ಹನುಮಾನಾನ್ವಾಕ್ಯಂ ತಾಮನಿಂದಿತಚೇಷ್ಟಿತಾಮ್ || 1 ||

ಶರಣಂ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ಸ್ಮಃ ಸರ್ವೇ ವೈ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಿ |
ಯಃ ಕೃತಃ ಸಮಯೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಸ ತು ಕಾಲೋ ವ್ಯತಿಕ್ರಾಂತೋ ಬಿಲೇ ಚ ಪರಿವರ್ತತಾಮ್ || 2 ||

ಸಾ ತ್ವಮಸ್ಮಾದ್ಬಿಲಾದ್ಧೋರಾದುತ್ತಾರಯಿತುಮರ್ಹಸಿ || 3 ||

ತಸ್ಮಾತ್ಸುಗ್ರೀವವಚನಾದತಿಕ್ರಾಂತಾನ್ಗತಾಯುಷಃ |
ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ ನಃ ಸರ್ವಾನ್ಸುಗ್ರೀವಭಯಶಙ್ಕಿತಾನ್ || 4 ||

ಮಹಚ್ಛ ಕಾರ್ಯಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಿ |
ತಚ್ಚಾಪಿ ನ ಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಮಸ್ಮಾಭಿರಿಹ ವಾಸಿಭಿಃ || 5 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ಹನುಮತಾ ತಾಪಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಜೀವತಾ ದುಷ್ಕರಂ ಮನ್ಯೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇನ ನಿವರ್ತಿತುಮ್ || 6 ||

ತಪಸ್ಸು ಪ್ರಭಾವೇನ ನಿಯಮೋಪಾರ್ಜಿತೇನ ಚ |
ಸರ್ವಾನೇವ ಬಿಲಾದಸ್ಮಾದುದ್ಧರಿಷ್ಯಾಮಿ ವಾನರಾನ್ || 7 ||

ನಿಮೀಲಯತ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಸರ್ವೇ ವಾನರಪುಂಜವಾಃ |
ನ ಹಿ ನಿಷ್ಕ್ರಮಿತುಂ ಶಕ್ಯಮನಿಮೀಲಿತಲೋಚನೈಃ || 8 ||

ತತಃ ಸಮ್ಮಿಲಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸುಕುಮಾರಾಜುಗಲ್ಪೈಃ ಕರೈಃ |
ಸಹಸಾ ಪಿದಧುದೃಷ್ಟಿಂ ಹೃಷ್ಣಾ ಗಮನಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಃ || 9 ||

ವಾನರಾಸ್ತು ಮಹಾತ್ಮನೋ ಹಸ್ತರುದ್ಧಮುಖಾಸ್ತದಾ |
ನಿಮೇಷಾನ್ತರಮಾತ್ರೇಣ ಬಿಲಾದುತ್ತಾರಿತಾಸ್ತಯಾ || 10 ||

ತತಸ್ತಾನಾನ್ವನರಾನ್ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾಪಸೀ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀ ।
ನಿಸ್ಸೃತಾನಿಷ್ಕಮಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ಸಮಾಶ್ವಸ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 11 ॥

ಏಷ ವಿನೋದ್ಯೇ ಗಿರಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ನಾನಾದ್ರೂಮಲತಾಯುತಃ ।
ಏಷ ಪ್ರಸವಣಃ ಶೈಲಃ ಸಾಗರೋಽಯಂ ಮಹೋದಧಿಃ ॥ 12 ॥

ಸ್ವಸ್ತಿ ವೋಽಸ್ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಭವನಂ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತದ್ಬಲಂ ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರವಿವೇಶ ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಭಾ ॥ 13 ॥

ತತಸ್ತೇ ದದೃಶುರ್ಘೋರಂ ಸಾಗರಂ ವರುಣಾಲಯಮ್ ।
ಅಪಾರಮಭಿಗರ್ಜಂತಂ ಘೋರೈರೂರ್ಮಿಭಿರಾಕುಲಮ್ ॥ 14 ॥

ಮಯಸ್ಯ ಮಾಯಾ ವಿಹಿತಂ ಗಿರಿದುರ್ಗಂ ವಿಚಿನ್ವತಾಮ್ ।
ತೇಷಾಂ ಮಾಸೋ ವ್ಯತಿಕ್ರಾಂತೋ ಯೋ ರಾಜ್ಞಾ ಸಮಯಃ ಕೃತಃ ॥ 15 ॥

ವಿನ್ಯಸ್ಯ ತು ಗಿರೇಃ ಪಾದೇ ಸಮ್ಪ್ರಪುಷ್ಪಿತಪಾದಪೇ ।
ಉಪವಿಶ್ಯ ಮಹಾಭಾಗಾಶ್ಚಿನ್ತಾಮಾಪೇದಿರೇ ತದಾ ॥ 16 ॥

ತತಃ ಪುಷ್ಪಾತಿಭಾರಾಗ್ರಾಂಲ್ಲತಾಶತಸಮಾವೃತಾನ್ ।
ದ್ರುಮಾನ್ವಾಸಂತಿಕಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಭೂವುರ್ಭಯಶಚ್ಚಿತಾಃ ॥ 17 ॥

ತೇ ವಸಂತಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪ್ರತಿವೇದ್ಯ ಪರಸ್ಪರಮ್ ।
ನಷ್ಟಸಂದೇಶಕಾಲಾರ್ಥಾ ನಿಪೇತುರ್ಧರಣೀತಲೇ ॥ 18 ॥

ಸ ತು ಸಿಂಹರ್ಷಭ ಸ್ಕುನ್ಧಃ ಪೀನಾಯತಭುಜಃ ಕಪಿಃ ।
ಯುವರಾಜೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಅಜ್ಞದೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 19 ॥

ಶಾಸನಾತ್ಕಪಿರಾಜಸ್ಯ ವಯಂ ಸರ್ವೇ ವಿನಿರ್ಗತಾಃ ।
ಮಾಸಃ ಪೂರ್ಣೋ ಬಿಲಸಾಧನಾಂ ಹರಯಃ ಕಿಂ ನ ಬುಧ್ಯತೇ ॥ 20 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನತೀತೇ ಕಾಲೇ ತು ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಕೃತೇ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶನಂ ಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ವನೌಕಸಾಮ್ ॥ 21 ॥

ತೀಕ್ಷ್ಣಃ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸ್ವಾಮಿಭಾವೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
ನ ಕ್ಷಮಿಷ್ಯತಿ ನಃ ಸರ್ವಾನಪರಾಧಕೃತೋ ಗತಾನ್ || 22 ||

ಅಪ್ರವೃತ್ತಾ ಚ ಸೀತಾಯಾಃ ಪಾಪಮೇವ ಕರಿಷ್ಯತಿ |
ತಸ್ಮಾತ್ಕೃಮಮಿಹಾದ್ಯೈವ ಪ್ರಾಯೋಪವಿಶನಂ ಹಿ ನಃ || 23 ||

ತೃಕ್ತ್ವಾ ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚ ದಾರಾಂಶ್ಚ ಧನಾನಿ ಚ ಗೃಹಾಣಿ ಚ |
ಯಾವನ್ನ ಘಾತಯೇದ್ರಾಜಾ ಸರ್ವಾನ್ಪ್ರತಿಗತಾನಿತಃ |
ವಧೇನಾಪ್ರತಿರೂಪೇಣ ಶ್ರೇಯಾನ್ಮೃತ್ಯುರಿಹೈವ ನಃ || 24 ||

ನ ಚಾಹಂ ಯೌವರಾಜ್ಯೇನ ಸುಗ್ರೀವೇಣಾಭಿಷೇಚಿತಃ |
ನರೇಂದ್ರೇಣಾಭಿಷಿಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ || 25 ||

ಸ ಪೂರ್ವಂ ಬದ್ಧವೈರೋ ಮಾಂ ರಾಜಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ಯತಿಕ್ರಮಮ್ |
ಘಾತಯಿಷ್ಯತಿ ದಣ್ಡೇನ ತೀಕ್ಷ್ಣೇನ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಃ || 26 ||

ಕಿಂ ಮೇ ಸುಹೃದ್ಭರ್ವ್ಯಸನಂ ಪಶ್ಯದ್ಭರ್ಜೀವಿತಾನ್ತರೇ |
ಇಹೈವ ಪ್ರಾಯಮಾಸಿಷ್ಯೇ ಪುಣ್ಯೇ ಸಾಗರರೋಧಸಿ || 27 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಕುಮಾರೇಣ ಯುವರಾಜೇನ ಭಾಷಿತಮ್ |
ಸರ್ವೇ ತೇ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಕರುಣಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರುವನ್ || 28 ||

ತೀಕ್ಷ್ಣಃ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಿಯಾಸಕ್ತಶ್ಚ ರಾಘವಃ |
ಅದೃಷ್ಟಾಯಾಂ ಚ ವೈದೇಹ್ಯಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಸ್ತ್ರಾಂಶ್ಚ ಸಮಾಗತಾನ್ || 29 ||

ರಾಘವಪ್ರಿಯಕಾರ್ಮಾರ್ಥಂ ಘಾತಯಿಷ್ಯತ್ಯಸಂಶಯಮ್ |
ನ ಕ್ಷಮಂ ಚಾಪರಾದ್ಧಾನಾಂ ಗಮನಂ ಸ್ವಾಮಿಪಾರ್ಶ್ವತಃ || 30 ||

ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾನಾಂ ತು ಭಯಾರ್ಥಿತಾನಾಮ್
ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚಸ್ತಾರ ಇದಂ ಬಭಾಷೇ |
ಅಲಂ ವಿಷಾದೇನ ಬಿಲಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ
ವಸಾಮ ಸರ್ವೇ ಯದಿ ರೋಚತೇ ವಃ || 31 ||

ಇದಂ ಹಿ ಮಾಯಾ ವಿಹಿತಂ ಸುದುರ್ಗಮಮ್
ಪ್ರಭೂತವೃಕ್ಷೋದಕಭೋಜ್ಯಪೇಯಮ್ |
ಇಹಾಸ್ತಿ ನೋ ನೈವ ಭಯಂ ಪುರಂದರಾನ್
ನ ರಾಘವಾದ್ವಾನರರಾಜತೋಽಪಿ ವಾ || 32 ||

ಶ್ರುತ್ವಾಙ್ಗದಸ್ಯಾಪಿ ವಚೋಽನುಕೂಲಮ್
ಊಚುಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಹರಯಃ ಪ್ರತೀತಾಃ |
ಯಥಾ ನ ಹನ್ಯೇಮ ತಥಾವಿಧಾನಮ್
ಅಸಕ್ತಮದ್ಯೈವ ವಿಧೀಯತಾಂ ನಃ || 33 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಪಿಂಶತ್ಸರ್ಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಪಿಞ್ಜಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ಬ್ರುವತಿ ತಾರೇ ತು ತಾರಾಧಿಪತಿವರ್ಚಸಿ ।
ಅಥ ಮೇನೇ ಹೃತಂ ರಾಜ್ಯಂ ಹನುಮಾನಜ್ಞದೇನ ತತ್ ॥ ೧ ॥

ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಹ್ಯಷ್ಟಾಜ್ಞಯಾ ಯುಕ್ತಂ ಚತುರ್ಬಲಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಚತುರ್ದಶಗುಣಂ ಮೇನೇ ಹನುಮಾನಾನ್ವಲಿನಃ ಸುತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಆಪೂರ್ಯಮಾಣಂ ಶಶ್ವಚ್ಚ ತೇಜೋಬಲಪರಾಕ್ರಮೈಃ ।
ಶಶಿನಂ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷಾದೌ ವರ್ಧಮಾನಮಿವ ಶ್ರಿಯಾ ॥ ೩ ॥

ಬೃಹಸ್ಪತಿಸಮಂ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ವಿಕ್ರಮೇ ಸದೃಶಂ ಪಿತುಃ ।
ಶುಶ್ರೂಷಮಾಣಂ ತಾರಸ್ಯ ಶುಕ್ರಸ್ಯೇವ ಪುರಂದರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಭರ್ತುರರ್ಥೇ ಪರಿಶ್ರಾಂತಂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಮ್ ।
ಅಭಿಸನ್ನಾತುಮಾರೇಭೇ ಹನುಮಾನಜ್ಞದಂ ತತಃ ॥ ೫ ॥

ಸ ಚತುರ್ಣಾಮುಪಾಯಾನಾಂ ತೃತೀಯಮುಪವರ್ಣಯನ್ ।
ಭೇದಯಾಮಾಸ ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ವಾನರಾನ್ವಾಕೃತ್ಯಸಮ್ಮದಾ ॥ ೬ ॥

ತೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಭಿನ್ನೇಷು ತತೋಽಭೀಷಯದಜ್ಞದಮ್ ।
ಭೀಷಣೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವಾಕ್ಯೈಃ ಕೋಪೋಪಾಯಸಮನ್ವಿತೈಃ ॥ ೭ ॥

ತ್ವಂ ಸಮರ್ಥತರಃ ಪಿತ್ರಾ ಯುದ್ಧೇ ತಾರೇಯ ವೈ ಧುರಮ್ ।
ದೃಢಂ ಧಾರಯಿತುಂ ಶಕ್ತಃ ಕಪಿರಾಜ್ಯಂ ಯಥಾ ಪಿತಾ ॥ ೮ ॥

ನಿತ್ಯಮಸ್ಥಿರಚಿತ್ತಾ ಹಿ ಕಪಯೋ ಹರಿಪುಜ್ಞವ ।
ನಾಜ್ಞಾಪ್ಯಂ ವಿಷಹಿಷ್ಯಂತಿ ಪುತ್ರದಾರಾನ್ವಿನಾ ತ್ವಯಾ ॥ ೯ ॥

ತಾನ್ವಂ ನೈತೇ ಹ್ಯನುಯುಂಜ್ಞೇಯುಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಪ್ರವದಾಮಿ ತೇ ।
ಯಥಾಯಂ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ನೀಲಃ ಸುಹೋತ್ರಶ್ಚ ಮಹಾಕಪಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ನ ಹ್ಯಹಂ ತ ಇಮೇ ಸರ್ವೇ ಸಾಮದಾನಾದಿಭಿರ್ಗುಣೈಃ |
ದಣ್ಡೇನ ನ ತ್ವಯಾ ಶಕ್ಯಾಃ ಸುಗ್ರೀವಾದಪಕರ್ಷಿತುಮ್ || 11 ||

ವಿಗೃಹ್ಯಾಸನಮಪ್ಯಾಹುರ್ದುರ್ಬಲೇನ ಬಲೀಯಸಃ |
ಆತ್ಮರಕ್ಷಾಕರಸ್ತಸ್ಮಾನ್ನ ವಿಗೃಹ್ಣೀತ ದುರ್ಬಲಃ || 12 ||

ಯಾಂ ಚೇಮಾಂ ಮನ್ಯಸೇ ಧಾತ್ರೀಮೇತದ್ಬಿಲಮಿತಿ ಶ್ರುತಮ್ |
ಏತಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಬಾಣಾನಾಮೀಷತ್ಕಾರ್ಯಂ ವಿದಾರಣೇ || 13 ||

ಸ್ವಲ್ಪಂ ಹಿ ಕೃತಮಿನ್ದ್ರೇಣ ಕ್ಷಿಪತಾ ಹ್ಯಶನಿಂ ಪುರಾ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಿಶಿತೈರ್ಬಾಣೈರ್ಭಿನ್ನಾನ್ದ್ಯತ್ಪತ್ರಪುಟಂ ಯಥಾ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ನಾರಾಚಾ ಬಹವಃ ಸಂತಿ ತದ್ವಿಧಾಃ || 14 ||

ಅವಸ್ಥಾನೇ ಯದೈವ ತ್ವಮಾಸಿಷ್ಯಸಿ ಪರಂತಪ |
ತದೈವ ಹರಯಃ ಸರ್ವೇ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಾಃ || 15 ||

ಸ್ಮರಂತಃ ಪುತ್ರದಾರಾಣಾಂ ನಿತ್ಯೋದ್ವಿಗ್ನಾ ಬುಭುಕ್ಷಿತಾಃ |
ಖೇದಿತಾ ದುಃಖಶಯ್ಯಾಭಿಸ್ತಾಂ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಪೃಷ್ಠತಃ || 16 ||

ಸ ತ್ವಂ ಹೀನಃ ಸುಹೃದ್ಭಿಶ್ಚ ಹಿತಕಾಮೈಶ್ಚ ಬನ್ದುಭಿಃ |
ತೃಣಾದಪಿ ಭೃಶೋದ್ವಿಗ್ನಃ ಸ್ವನ್ನಮಾನಾದ್ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 17 ||

ನ ಚ ಜಾತು ನ ಹಿಂಸ್ಯಸ್ತಾಂ ಘೋರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಾಯಕಾಃ |
ಅಪವೃತ್ತಂ ಜಿಘಾಂಸನ್ಮೋ ಮಹಾವೇಗಾ ದುರಾಸದಾಃ || 18 ||

ಅಸ್ಮಾಭಿಸ್ತು ಗತಂ ಸಾರ್ಧಂ ವಿನೀತವದುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಆನುಪೂರ್ವಾತ್ತು ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಜ್ಯೇ ತ್ವಾಂ ಸ್ಥಾಪಯಿಷ್ಯತಿ || 19 ||

ಧರ್ಮಕಾಮಃ ಪಿತೃವ್ಯಸ್ತೇ ಪ್ರೀತಿಕಾಮೋ ದೃಢವ್ರತಃ |
ಶುಚಿಃ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞಶ್ಚ ನಾ ತ್ವಾಂ ಜಾತು ಜಿಘಾಂಸತಿ || 20 ||

ಪ್ರಿಯಕಾಮಶ್ಚ ತೇ ಮಾತುಸ್ತದರ್ಥಂ ಚಾಸ್ಯ ಜೀವಿತಮ್ |
ತಸ್ಯಾಪತ್ಯಂ ಚ ನಾಸ್ತ್ಯನ್ಯತ್ತಸ್ಮಾದಜ್ಞದ ಗಮ್ಯತಾಮ್ || 21 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಪಿಞ್ಚಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನುಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಮ್ |
ಸ್ವಾಮಿಸತ್ಕಾರಸಂಯುಕ್ತಮಜ್ಞದೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || ೧ ||

ಸ್ಥೈರ್ಯಂ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಶೌಚಮಾನ್ಯಶಂಸ್ಯಮಥಾರ್ಜವಮ್ |
ವಿಕ್ರಮೈಶ್ಚೈವ ಧೈರ್ಯಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವೇ ನೋಪಪದ್ಯತೇ || ೨ ||

ಭ್ರಾತುರ್ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ಯ ಯೋ ಭಾರ್ಯಾಂ ಜೀವಿತೋ ಮಹಿಷೀಂ ಪ್ರಿಯಾಮ್ |
ಧರ್ಮೇಣ ಮಾತರಂ ಯಸ್ತು ಸ್ವೀಕರೋತಿ ಜುಗುಪ್ಸಿತಃ || ೩ ||

ಕಥಂ ಸ ಧರ್ಮಂ ಜಾನೀತೇ ಯೇನ ಭ್ರಾತ್ರಾ ದುರಾತ್ಮನಾ |
ಯುದ್ಧಾದ್ಯಾಭಿನಿಯುಕ್ತೇನ ಬಿಲಸ್ಯ ಪಿಹಿತಂ ಮುಖಮ್ || ೪ ||

ಸತ್ಯಾತ್ಮಾಣಿಗೃಹೀತಶ್ಚ ಕೃತಕರ್ಮಾ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ವಿಸ್ಮೃತೋ ರಾಘವೋ ಯೇನ ಸ ಕಸ್ಯ ಸುಕೃತಂ ಸ್ಮರೇತ್ || ೫ ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಭಯಾದ್ಯೇನ ನಾಧರ್ಮಭಯಭೀರುಣಾ |
ಆದಿಷ್ಟಾ ಮಾರ್ಗಿತುಂ ಸೀತಾಂ ಧರ್ಮಮಸ್ಮಿನ್ನಕಥಂ ಭವೇತ್ || ೬ ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಾಪೇ ಕೃತಘ್ನೇ ತು ಸ್ಮೃತಿಹೀನೇ ಚಲಾತ್ಮನಿ |
ಆರ್ಯಃ ಕೋ ವಿಶ್ವಸೇಜ್ಞಾತು ತತ್ಕುಲೀನೋ ಜಿಜೀವಿಷುಃ || ೭ ||

ರಾಜ್ಯೇ ಪುತ್ರಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಸಗುಣೋ ನಿರ್ಗುಣೋಽಪಿ ವಾ |
ಕಥಂ ಶತ್ರುಕುಲೀನಂ ಮಾಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ಜೀವಯಿಷ್ಯತಿ || ೮ ||

ಭಿನ್ನಮನ್ತ್ರೋಽಪರಾದ್ಧಶ್ಚ ಹೀನಶಕ್ತಿಃ ಕಥಂ ಹ್ಯಹಮ್ |
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜೀವೇಯಮನಾಥ ಇವ ದುರ್ಬಲಃ || ೯ ||

ಉಪಾಂಶುದಂಡೇನ ಹಿ ಮಾಂ ಬಂಧನೇನೋಪಪಾದಯೇತ್ |
ಶರಃ ಕ್ರೂರೋ ನೃಶಂಸಶ್ಚ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಜ್ಯಕಾರಣಾತ್ || ೧೦ ||

ಬನ್ನನಾಚ್ಚಾವಸಾದಾನ್ಮೇ ಶ್ರೇಯಃ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶನಮ್ |
ಅನುಜಾನೀತ ಮಾಂ ಸರ್ವೇ ಗೃಹಾನ್ಗಚ್ಛಂತು ವಾನರಾಃ || 11 ||

ಅಹಂ ವಃ ಪ್ರತಿಜಾನಾಮಿ ನ ಗಮಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಪುರೀಮ್ |
ಇಹೈವ ಪ್ರಾಯಮಾಸಿಷ್ಯೇ ಶ್ರೇಯೋ ಮರಣಮೇವ ಮೇ || 12 ||

ಅಭಿವಾದನಪೂರ್ವಂ ತು ರಾಜಾ ಕುಶಲಮೇವ ಚ |
ವಾಚ್ಯಸ್ತತೋ ಯವೀಯಾನ್ಮೇ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ || 13 ||

ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ವಂ ಕುಶಲಂ ವಾಚ್ಯಾ ಮಾತಾ ರುಮಾ ಚ ಮೇ |
ಮಾತರಂ ಚೈವ ಮೇ ತಾರಾಮಾಶ್ವಾಸಯಿತುಮರ್ಹಥ || 14 ||

ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಪ್ರಿಯಪುತ್ರಾ ಸಾ ಸಾನುಕ್ರೋಶಾ ತಪಸ್ವಿನೀ |
ವಿನಷ್ಟಂ ಮಾಮಿಹ ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ಯಕ್ತಂ ಹಾಸ್ಯತಿ ಜೀವಿತಮ್ || 15 ||

ಏತಾವದುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ವೃದ್ಧಾನಪ್ಯಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಸಂವಿವೇಶಾಙ್ಗದೋ ಭೂಮೌ ರುದನ್ದರ್ಭೇಷು ದುರ್ಮನಾಃ || 16 ||

ತಸ್ಯ ಸಂವಿಶತಸ್ತತ್ರ ರುದನ್ತೋ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ನಯನೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಮುಮುಚುರುಷ್ಣಂ ವೈ ವಾರಿದುಃಖಿತಾಃ || 17 ||

ಸುಗ್ರೀವಂ ಚೈವ ನಿನ್ದಂತಃ ಪ್ರಶಂಸಂತಶ್ಚ ವಾಲಿನಮ್ |
ಪರಿವಾರ್ಯಾಙ್ಗದೋ ಸರ್ವೇ ವ್ಯವಸ್ಯನ್ಪ್ರಾಯಮಾಸಿತುಮ್ || 18 ||

ಮತಂ ತದ್ವಾಲಿಪುತ್ರಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾಯ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ |
ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯೋದಕಂ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಾಃ ಸಮುಪಾವಿಶನ್ |
ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರೇಷು ದರ್ಭೇಷು ಉದಕ್ತೀರಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ || 19 ||

ಸ ಸಂವಿಶದ್ಭಿರ್ಬಹುಭಿರ್ಮಹೀಧರೋಃ; ಮಹಾದ್ರಿಕೂಟಪ್ರಮಿತೈಃ ಪ್ಲವಙ್ಗಮೈಃ || 20 ||
|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಪಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಛಪಇಚ್ಛಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಉಪವಿಷ್ಣ್ವಸ್ತು ತೇ ಸರ್ವೇ ಯಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಾಯಂ ಗಿರಿಸ್ಥಲೇ ।
ಹರಯೋ ಗೃಧ್ರರಾಜಶ್ಚ ತಂ ದೇಶಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 1 ॥

ಸಾಮ್ಪ್ರತಿನಾಮ ನಾಮ್ನಾ ತು ಚಿರಜೀವೀ ವಿಹಂಗಮಃ ।
ಭ್ರಾತಾ ಜಟಾಯುಷಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ರಖ್ಯಾತಬಲಪೌರುಷಃ ॥ 2 ॥

ಕನ್ದರಾದಭಿನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಸ ವಿನಿಧ್ಯಸ್ಯ ಮಹಾಗಿರೇಃ ।
ಉಪವಿಷ್ಣ್ವನ್ದರೀನ್ದ್ರಿಷ್ಣ್ವಾಹೃಷ್ಣ್ವತ್ಮಾ ಗಿರಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 3 ॥

ವಿಧಿಃ ಕಿಲ ನರಂ ಲೋಕೇ ವಿಧಾನೇನಾನುವರ್ತತೇ ।
ಯಥಾಯಂ ವಿಹಿತೋ ಭಕ್ಷ್ಯಶಿಷ್ಯರಾನ್ಮಹ್ಯಮುಪಾಗತಃ ॥ 4 ॥

ಪರಮ್ಪರಾಣಾಂ ಭಕ್ಷಿಷ್ಯೇ ವಾನರಾಣಾಂ ಮೃತಂ ಮೃತಮ್ ।
ಉವಾಚೈವಂ ವಚಃ ಪಕ್ಷೀ ತನ್ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಪ್ಲವಂಗಮಾನ್ ॥ 5 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಕ್ಷಲುಬ್ಧಸ್ಯ ಪಕ್ಷಿಣಃ ।
ಅಜ್ಞದಃ ಪರಮಾಯಸ್ತೋ ಹನೂಮಂತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 6 ॥

ಪಶ್ಯ ಸೀತಾಪದೇಶೇನ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವ್ಯವಸ್ವತೋ ಯಮಃ ।
ಇಮಂ ದೇಶಮನುಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಾನರಾಣಾಂ ವಿಪತ್ತಯೇ ॥ 7 ॥

ರಾಮಸ್ಯ ನ ಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಂ ರಾಜ್ಞೋ ನ ಚ ವಚಃ ಕೃತಮ್ ।
ಹರಿಣಾಮಿಯಮಜ್ಞಾತಾ ವಿಪತ್ತಿಃ ಸಹಸಾಗತಾ ॥ 8 ॥

ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಪ್ರಿಯಕಾಮೇನ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಜಟಾಯುಷಾ ।
ಗೃಧ್ರರಾಜೇನ ಯತ್ತತ್ರ ಶ್ರುತಂ ವಸ್ತದಶೇಷತಃ ॥ 9 ॥

ತಥಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ತೀರ್ಯಗೋನಿಗತಾನ್ಯಪಿ ।
ಪ್ರಿಯಂ ಕುರ್ವಂತಿ ರಾಮಸ್ಯ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾನ್ಯಥಾ ವಯಮ್ ॥ 10 ॥

ರಾಘವಾರ್ಥೇ ಪರಿಶ್ರಾಂತಾ ವಯಂ ಸನ್ತ್ಯಕ್ತಜೀವಿತಾಃ ।
ಕಾಂತಾರಾಣಿ ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ಸ್ಮ ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ॥ 11 ॥

ಸ ಸುಖೀ ಗೃಧ್ರರಾಜಸ್ತು ರಾವಣೇನ ಹತೋ ರಣೇ ।
ಮುಕ್ತಶ್ಚ ಸುಗ್ರೀವಭಯಾದ್ಗತಶ್ಚ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ 12 ॥

ಜಟಾಯುಷೋ ವಿನಾಶೇನ ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ ।
ಹರಣೇನ ಚ ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಸಂಶಯಂ ಹರಯೋ ಗತಾಃ ॥ 13 ॥

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರ್ವಾಸಾಮರಣ್ಯೇ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ರಾಘವಸ್ಯ ಚ ಬಾಣೇನ ವಾಲಿನಶ್ಚ ತಥಾ ವಧಃ ॥ 14 ॥

ರಾಮಕೋಪಾದಶೇಷಾಣಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ತಥಾ ವಧಃ ।
ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವರದಾನೇನ ಇದಂ ಹಿ ವಿಕೃತಂ ಕೃತಮ್ ॥ 15 ॥

ತತ್ತ ಶ್ರುತ್ವಾ ತದಾ ವಾಕ್ಯಮಜ್ಞದಸ್ಯ ಮುಖೋದ್ಗತಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ವಚನಂ ಗೃಧ್ರಸ್ತ್ರೀಕ್ಷತುಣೋ ಮಹಾಸ್ವನಃ ॥ 16 ॥

ಕೋಟಯಂ ಗಿರಾ ಘೋಷಯತಿ ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಿಯತರಸ್ಯ ಮೇ ।
ಜಟಾಯುಷೋ ವಧಂ ಭ್ರಾತುಃ ಕಮ್ಪಯನ್ನಿವ ಮೇ ಮನಃ ॥ 17 ॥

ಕಥಮಾಸೀಜ್ಜನಸ್ಥಾನೇ ಯುದ್ಧಂ ರಾಕ್ಷಸಗೃಧ್ರಯೋಃ ।
ನಾಮಧೇಯಮಿದಂ ಭ್ರಾತುಶ್ಚಿರಸ್ಯಾದ್ಯ ಮಯಾ ಶ್ರುತಮ್ ॥ 18 ॥

ಯವೀಯಸೋ ಗುಣಜ್ಞಸ್ಯ ಶ್ಲಾಘನೀಯಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮೈಃ ।
ತದಿಚ್ಛೇಯಮಹಂ ಶ್ರೋತುಂ ವಿನಾಶಂ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ ॥ 19 ॥

ಭ್ರಾತುರ್ಜಟಾಯುಷಸ್ತಸ್ಯ ಜನಸ್ಥಾನನಿವಾಸಿನಃ ।
ತಸ್ಯೈವ ಚ ಮಮ ಭ್ರಾತುಃ ಸಖಾ ದಶರಥಃ ಕಥಮ್ ।
ಯಸ್ಯ ರಾಮಃ ಪ್ರಿಯಃ ಪುತ್ರೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಗುರುಜನಪ್ರಿಯಃ ॥ 20 ॥

ಸೂರ್ಯಾಂಶುದಗ್ಧಪಕ್ಷತ್ವಾನ್ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ವಿಸರ್ಪಿತುಮ್ ।
ಇಚ್ಛೇಯಂ ಪರ್ವತಾದಸ್ಮಾದವತರ್ತುಮರಿಂದಮಾಃ ॥ 21 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ಷಟ್ಪದ್ಯಾಶ್ವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶೋಕಾದ್ಭ್ರಷ್ಟಸ್ವರಮಪಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇ ಹರಿಯೂಢಪಾಃ |
ಶ್ರದ್ಧಧುರ್ಯೋವ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಕರ್ಮಣಾ ತಸ್ಯ ಶಙ್ಕಿತಾಃ || 1 ||

ತೇ ಪ್ರಾಯಮುಪವಿಷ್ವಾಸ್ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗೃಧ್ರಂ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ |
ಚಕ್ರಬುಧ್ಧಿಂ ತದಾ ರೌದ್ರಾಂ ಸರ್ವಾನೋ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ || 2 ||

ಸರ್ವಥಾ ಪ್ರಾಯಮಾಸೀನಾನ್ಯದಿ ನೋ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ |
ಕೃತಕೃತ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯಾಮಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಿದ್ಧಿಮಿತೋ ಗತಾಃ || 3 ||

ಏತಾಂ ಬುಧ್ಧಿಂ ತತಶ್ಚಕ್ರಃ ಸರ್ವೇ ತೇ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ಅವತಾರ್ಯ ಗಿರೇಃ ಶೃಂಗಾದ್ಗೃಧ್ರಮಾಹಾಜ್ಗದಸ್ತದಾ || 4 ||

ಬಭೂವುರ್ಕ್ಷರಜೋ ನಾಮ ವಾನರೇಂದ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಮಮಾರ್ಯಃ ಪಾರ್ಥಿವಃ ಪಕ್ಷಿನ್ಧಾರ್ಮಿಕೌ ತಸ್ಯ ಚಾತ್ಮಜೌ || 5 ||

ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚೈವ ವಲೀ ಚ ಪುತ್ರಾವೋಘಬಲಾವುಭೌ |
ಲೋಕೇ ವಿಶ್ರುತಕರ್ಮಾಭೂದ್ರಾಜಾ ವಾಲೀ ಪಿತಾ ಮಮ || 6 ||

ರಾಜಾ ಕೃತ್ಸ್ನಸ್ಯ ಜಗತ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ಮಹಾರಥಃ |
ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ರವಿಷ್ಣೋ ದಣ್ಡಕಾವನಮ್ || 7 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಚಾಪಿ ಭಾರ್ಯಯಾ |
ಪಿತುರ್ನಿರ್ದೇಶನಿರತೋ ಧರ್ಮ್ಯಂ ಪನ್ನಾಥನಮಾಶ್ರಿತಃ |
ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಜನಸ್ಥಾನಾದ್ರಾವಣೇನ ಹೃತಾ ಬಲಾತ್ || 8 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಪಿತುರ್ಮಿತ್ರಂ ಜಟಾಯುರ್ನಾಮ ಗೃಧ್ರರಾಟ್ |
ದದರ್ಶ ಸೀತಾಂ ವೈದೇಹೀಂ ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಂ ವಿಹಾಯಸಾ || 9 ||

ರಾವಣಂ ವಿರಥಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |

ಪರಿಶ್ರಾಂತಶ್ಚ ವೃದ್ಧಶ್ಚ ರಾವಣೇನ ಹತೋ ರಣೇ || 10 ||

ಏವಂ ಗೃಧ್ರೋ ಹತಸ್ತೇನ ರಾವಣೇನ ಬಹೀಯಸಾ |
ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಚಾಪಿ ರಾಮೇಣ ಗತಶ್ಚ ಗತಿಮುತ್ತಮಾಮ್ || 11 ||

ತತೋ ಮಮ ಪಿತೃವ್ಯೇಣ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಚಕಾರ ರಾಘವಃ ಸಖ್ಯಂ ಸೋಽವಧೀತ್ವಿತರಂ ಮಮ || 12 ||

ಮಾಮ ಪಿತ್ರಾ ವಿರುದ್ಧೋ ಹಿ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ |
ನಿಹತ್ಯ ವಾಲಿನಂ ರಾಮಸ್ತತಸ್ತಮಭಿಷೇಚಯತ್ || 13 ||

ಸ ರಾಜ್ಯೇ ಸ್ಥಾಪಿತಸ್ತೇನ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ |
ರಾಜಾ ವಾನರಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಯೇನ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತಾ ವಯಮ್ || 14 ||

ಏವಂ ರಾಮಪ್ರಯುಕ್ತಾಸ್ತು ಮಾರ್ಗಮಾಣಾಸ್ತತಸ್ತತಃ |
ವೈದೇಹೀಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮೋ ರಾತ್ರೌ ಸೂರ್ಯಪ್ರಭಾಮಿವ || 15 ||

ತೇ ವಯಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಂ ವಿಚಿತ್ಯ ಸುಸಮಾಹಿತಾಃ |
ಅಜ್ಞಾನಾತ್ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಃ ಸ್ಮ ಧರಣ್ಯಾ ವಿವೃತಂ ಬಿಲಮ್ || 16 ||

ಮಯಸ್ಯ ಮಾಯಾ ವಿಹಿತಂ ತದ್ಬಿಲಂ ಚ ವಿಚಿನ್ವತಾಮ್ |
ವ್ಯತೀತಸ್ತತ್ರ ನೋ ಮಾಸೋ ಯೋ ರಾಜ್ಞಾ ಸಾಮಯಃ ಕೃತಃ || 17 ||

ತೇ ವಯಂ ಕಪಿರಾಜಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ವಚನಕಾರಿಣಃ |
ಕೃತಾಂ ಸಂಸ್ಥಾಮತಿಕ್ರಾಂತಾ ಭಯಾತ್ಪ್ರಯಮುಪಾಸ್ಮಹೇ || 18 ||

ಕ್ರುದ್ಧೋ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಸುಗ್ರೀವೇ ಚ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೇ |
ಗತಾನಾಮಪಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತತ್ರ ನೋ ನಾಸ್ತಿ ಜೀವಿತಮ್ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಞ್ಚಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಕರುಣಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾನರೈಸ್ತ್ಯುಕ್ತಜೀವಿತೈಃ ।
ಸಬಾಷ್ಪೋ ವಾನರಾನ್ಗೃಧ್ರಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಸ್ವನಃ ॥ ೧ ॥

ಯವೀಯಾನ್ಮಮ ಸ ಭ್ರಾತಾ ಜಟಾಯುರ್ನಾಮ ವಾನರಾಃ ।
ಯಮಾಖ್ಯಾತ ಹತಂ ಯುದ್ಧೇ ರಾವಣೇನ ಬಲೀಯಸಾ ॥ ೨ ॥

ವೃದ್ಧಭಾವಾದಪಕ್ಷತ್ವಾಚ್ಛ್ರೇಣ್ಯಂಸ್ತದಪಿ ಮರ್ಷಯೇ ।
ನ ಹಿ ಮೇ ಶಕ್ತಿರದ್ಯಾಸ್ತಿ ಭ್ರಾತುವೈರವಿಮೋಕ್ಷಣೇ ॥ ೩ ॥

ಪುರಾ ವೃತ್ರವಧೇ ವೃತ್ತೇ ಸ ಚಾಹಂ ಚ ಜಯೈಷಿಣೌ ।
ಆದಿತ್ಯಮುಪಯಾತೌ ಸೋಷ ಜ್ವಲಂತಂ ರಶ್ಮಿಮಾಲಿನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಆವೃತ್ಯಾಕಾಶಮಾರ್ಗೇಣ ಜವೇನ ಸ್ಮ ಗತೌ ಭೃಶಮ್ ।
ಮಧ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಚ ಸೂರ್ಯೇ ಚ ಜಟಾಯುರವಸೀದತಿ ॥ ೫ ॥

ತಮಹಂ ಭ್ರಾತರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಭಿರರ್ದಿತಮ್ ।
ಪಕ್ಷಾಭ್ಯಂ ಛಾದಯಾಮಾಸ ಸ್ನೇಹಾತ್ಪರಮವಿಹ್ವಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ನಿರ್ದಗ್ಧಪಕ್ಷಃ ಪತಿಸೋ ವಿನೈಃಕಹಂ ವಾನರೋತ್ತಮಾಃ ।
ಅಹಮಸ್ಮಿನ್ವಸನ್ಯಾಭೃತುಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ನೋಪಲಕ್ಷಯೇ ॥ ೭ ॥

ಜಟಾಯುಷಸ್ತ್ವೇವಮುಕ್ತೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿನಾ ತದಾ ।
ಯುವರಾಜೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚಾಜ್ಞದಸ್ತದಾ ॥ ೮ ॥

ಜಟಾಯುಷೋ ಯದಿ ಭ್ರಾತಾ ಶ್ರುತಂ ತೇ ಗದಿತಂ ಮಯಾ ।
ಆಖ್ಯಾಹಿ ಯದಿ ಜಾನಾಸಿ ನಿಲಯಂ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ॥ ೯ ॥

ಅದೀರ್ಘದರ್ಶಿನಂ ತಂ ವಾ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ।
ಅನ್ತಿಕೇ ಯದಿ ವಾ ದೂರೇ ಯದಿ ಜಾನಾಸಿ ಶಂಸ ನಃ ॥ ೧೦ ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಭ್ರಾತಾ ಜಟಾಯುಷಃ |
ಆತ್ಮಾನುರೂಪಂ ವಚನಂ ವಾನರಾನ್ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಯನ್ || 11 ||

ನಿರ್ದಗ್ಧಪಕ್ಷೋ ಗೃಧ್ರೋಽಹಂ ಗತವೀರ್ಯಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ |
ವಾಜ್ಮಾತ್ರೇಣ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಕರಿಷ್ಯೇ ಸಾಹ್ಯಮುತ್ತಮಮ್ || 12 ||

ಜಾನಾಮಿ ವಾರುಣಾಲ್ಲೋಕಾನ್ವಿಷ್ಣೋಸ್ತ್ಯೈವಿಕ್ರಮಾನಪಿ |
ದೇವಾಸುರವಿಮರ್ದಾಂಶ್ಚ ಅಮೃತಸ್ಯ ಚ ಮನ್ಥನಮ್ || 13 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಯದಿದಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪ್ರಥಮಂ ಮಯಾ |
ಜರಯಾ ಚ ಹೃತಂ ತೇಜಃ ಪ್ರಾಣಾಶ್ಚ ಶಿಥಿಲಾ ಮಮ || 14 ||

ತರುಣೀ ರೂಪಸಮ್ಮನ್ನಾ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ |
ಹ್ರಿಯಮಾಣಾ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ || 15 ||

ಕ್ರೋಶಂತೀ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಚ ಭಾಮಿನೀ |
ಭೂಷಣಾನ್ಯಪವಿಧ್ಯಂತೀ ಗಾತ್ರಾಣಿ ಚ ವಿಧುನ್ವತೀ || 16 ||

ಸೂರ್ಯಪ್ರಭೇವ ಶೈಲಾಗ್ರೇ ತಸ್ಯಾಃ ಕೌಶೇಯಮುತ್ತಮಮ್ |
ಅಸಿತೇ ರಾಕ್ಷಸೇ ಭಾತಿ ಯಥಾ ವಾ ತಡಿದಮ್ಬದೇ || 17 ||

ತಾಂ ತು ಸೀತಾಮಹಂ ಮನ್ಯೇ ರಾಮಸ್ಯ ಪರಿಕೀರ್ತನಾತ್ |
ಶ್ರೂಯತಾಂ ಮೇ ಕಥಯತೋ ನಿಲಯಂ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ || 18 ||

ಪುತ್ರೋ ವಿಶ್ರವಸಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭ್ರಾತಾ ವೈಶ್ರವಣಸ್ಯ ಚ |
ಅಧ್ಯಾಸ್ತೇ ನಗರೀಂ ಲಜ್ಞಾಂ ರಾವಣೋ ನಾಮ ರಾಕಸಃ || 19 ||

ಇತೋ ದ್ವೀಪೇ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಸಮೂರ್ಣೇ ಶತಯೋಜನೇ |
ತಸ್ಮಿಂಲ್ಲಜ್ಞಾ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ನಿರ್ಮಿತಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 20 ||

ತಸ್ಯಾಂ ವಸತಿ ವೈದೇಹೀ ದೀನಾ ಕೌಶೇಯವಾಸಿನೀ |
ರಾವಣಾನ್ತಃಪುರೇ ರುದ್ಧಾ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸುರಕ್ಷಿತಾ || 21 ||

ಜನಕಸ್ಯಾತ್ಮಜಾಂ ರಾಜ್ಞಸ್ತಸ್ಯಾಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಯಾಮಥ ಗುಪ್ತಾಯಾಂ ಸಾಗರೇಣ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 22 ॥

ಸಮ್ರಾಪ್ಯ ಸಾಗರಸ್ಯಾಂತಂ ಸಮೂರ್ಣಂ ಶತಯೋಜನಮ್ ।
ಆಸಾದ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಂ ಕೂಲಂ ತತೋ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ರಾವಣಮ್ ॥ 23 ॥

ತತ್ರೈವ ತ್ವರಿತಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವಿಕ್ರಮಧ್ವಂ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ ।
ಜ್ಞಾನೇನ ಖಲು ಪಶ್ಯಾಮಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯಾಗಮಿಷ್ಯಥ ॥ 24 ॥

ಆದ್ಯಃ ಪನ್ನಾಃ ಕುಲಿಜಾಗ್ನಾಂ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಧಾನ್ಯಜೀವಿನಃ ।
ದ್ವಿತೀಯೋ ಬಲಿಭೋಜಾನಾಂ ಯೇ ಚ ವೃಕ್ಷಫಲಾಶಿನಃ ॥ 25 ॥

ಭಾಸಾಸ್ತೃತೀಯಂ ಗಚ್ಛಂತಿ ಕ್ರೌಞ್ಚಾಶ್ಚ ಕುರರೈಃ ಸಹ ।
ಶೈನಾಶ್ಚತುರ್ಥಂ ಗಚ್ಛಂತಿ ಗೃಧ್ರಾ ಗಚ್ಛಂತಿ ಪಞ್ಚಮಮ್ ॥ 26 ॥

ಬಲವೀರ್ಯೋಪಪನ್ನಾನಾಂ ರೂಪಯೌವನಶಾಲಿನಾಮ್ ।
ಷಷ್ಠಸ್ತು ಪನ್ನಾ ಹಂಸಾನಾಂ ವೈನತೇಯಗತಿಃ ಪರಾ ।
ವೈನತೇಯಾಚ್ಚ ನೋ ಜನ್ಮ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ ॥ 27 ॥

ಗರ್ಹಿತಂ ತು ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಯೇನ ಸ್ಮ ಪಿಶಿತಾಶನಾಃ ।
ಇಹಸ್ಥೋಽಹಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾವಣಂ ಜಾನಕೀಂ ತಥಾ ॥ 28 ॥

ಅಸ್ಮಾಕಮಪಿ ಸೌವರ್ಣಂ ದಿವ್ಯಂ ಚಕ್ಷುರ್ಬಲಂ ತಥಾ ।
ತಸ್ಮಾದಾಹಾರವೀರ್ಯೇಣ ನಿಸರ್ಗೇಣ ಚ ವಾನರಾಃ ।
ಆಯೋಜನಶತಾತ್ಸಾಗ್ರಾದ್ವಯಂ ಪಶ್ಯಾಮ ನಿತ್ಯಶಃ ॥ 29 ॥

ಅಸ್ಮಾಕಂ ವಿಹಿತಾ ವೃತ್ತಿನಿರ್ಸಾರ್ಗೇಣ ಚ ದೂರತಃ ।
ವಿಹಿತಾ ಪಾದಮೂಲೇ ತು ವೃತ್ತಿಶ್ಚರಣಯೋಧಿನಾಮ್ ॥ 30 ॥

ಉಪಾಯೋ ದೃಶ್ಯತಾಂ ಕಶ್ಚಿಲ್ಲಜ್ಞಾನೇ ಲವಣಾಮ್ಭಸಃ ।
ಅಭಿಗಮ್ಯ ತು ವೈದೇಹೀಂ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಾ ಗಮಿಷ್ಯಥ ॥ 31 ॥

ಸಮುದ್ರಂ ನೇತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭವದ್ಭಿರ್ವರುಣಾಲಯಮ್ ।

ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮ್ಯದಕಂ ಭ್ರಾತುಃ ಸ್ವರ್ಗತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 32 ||

ತತೋ ನೀತ್ವಾ ತು ತಂ ದೇಶಂ ತೀರೇ ನದನದೀಪತೇಃ |
ನಿರ್ದಗ್ಧಪಕ್ಷಂ ಸಮ್ಪಾತಿಂ ವಾನರಾಃ ಸುಮಹೌಜಸಃ || 33 ||

ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯಾನಯಿತ್ವಾ ವೈ ತಂ ದೇಶಂ ಪತಗೇಶ್ವರಮ್ |
ಬಭೂವುರ್ವಾನರಾ ಹೃಷಾಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಮುಪಲಭ್ಯ ತೇ || 34 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಸ್ತದಮೃತಾಸ್ವಾದಂ ಗೃಧ್ರರಾಜೇನ ಭಾಷಿತಮ್ ।
ನಿಶಮ್ಯ ವದತೋ ಹೃಷಾಸ್ತೇ ವಚಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ ॥೧॥

ಜಾಮ್ಬವಾನ್ವೈ ಹರಿಶ್ಚೇಷಃ ಸಹ ಸರ್ವೈಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮೈಃ ।
ಭೂತಲಾತ್ಸಹಸೋತ್ಥಾಯ ಗೃಧ್ರರಾಜಾನಮಬ್ರವೀತ್ ॥೨॥

ಕೃಷ್ಣ ಸೀತಾ ಕೇನ ವಾ ದೃಷ್ಟಾ ಕೋ ವಾ ಹರತಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ತದಾಖ್ಯಾತು ಭವಾನ್ಸರ್ವಂ ಗತಿರ್ಭವ ವನೌಕಸಾಮ್ ॥೩॥

ಕೋ ದಾಶರಥಿಬಾಣಾನಾಂ ವಜ್ರವೇಗನಿಪಾತಿನಾಮ್ ।
ಸ್ವಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮುಕ್ತಾನಾಂ ನ ಚಿಂತಯತಿ ವಿಕ್ರಮಮ್ ॥೪॥

ಸ ಹರಿನ್ಪ್ರೀತಿಸಂಯುಕ್ತಾನ್ಸೀತಾ ಶ್ರುತಿಸಮಾಹಿತಾನ್ ।
ಪುನರಾಶ್ವಾಸಯನ್ಪ್ರೀತ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥೫॥

ಶ್ರೂಯತಾಮಿಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಯಥಾ ಮೇ ಹರಣಂ ಶ್ರುತಮ್ ।
ಯೇನ ಚಾಪಿ ಮಮಾಖ್ಯಾತಂ ಯತ್ರ ಚಾಯತಲೋಚನಾ ॥೬॥

ಅಹಮಸ್ಮಿನ್ನಿರೌ ದುರ್ಗೇ ಬಹುಯೋಜನಮಾಯತೇ ।
ಚಿರಾನ್ನಿಪತಿತೋ ವೃದ್ಧಃ ಕ್ಷೀಣಪ್ರಾಣಪರಾಕ್ರಮಃ ॥೭॥

ತಂ ಮಾಮೇವಜ್ಗತಂ ಪುತ್ರಃ ಸುಪಾಶೋರ್ವ ನಾಮ ನಾಮತಃ ।
ಆಹಾರೇಣ ಯಥಾಕಾಲಂ ಬಿಭರ್ತಿ ಪತತಾಂ ವರಃ ॥೮॥

ತೀಕ್ಷ್ಣಕಾಮಾಸ್ತು ಗನ್ಧರ್ವಾಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಕೋಪಾ ಭುಜಜ್ಗಮಾಃ ।
ಮೃಗಾಣಾಂ ತು ಭಯಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಂ ತತಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಕ್ಷುಧಾ ವಯಮ್ ॥೯॥

ಸ ಕದಾಚಿತ್ಕುಕ್ಷುಧಾರ್ತಸ್ಯ ಮಮ ಚಾಹಾರಕಾಙ್ಕುಣಃ ।

ಗತಸೂರ್ಯೋಽಹನಿ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮಮ ಪುತ್ರೋ ಹ್ಯನಾಮಿಷಃ || 10 ||

ಸ ಮಯಾ ವೃದ್ಧಭಾವಾಚ್ಚ ಕೋಪಾಚ್ಚ ಪರಿಭರ್ತ್ಸಿತಃ |
ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾ ಪರೀತೇನ ಕುಮಾರಃ ಪತತಾಂ ವರಃ || 11 ||

ಸ ಮಮಾಹಾರಸಂರೋಧಾತ್ಪ್ರೀಡಿತಃ ಪ್ರೀತಿವರ್ಧನಃ |
ಅನುಮಾನ್ಯ ಯಥಾತತ್ತ್ವಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 12 ||

ಅಹಂ ತಾತ ಯಥಾಕಾಲಮಾಮಿಷಾರ್ಥೀ ಖಮಾಪ್ನುತಃ |
ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಗಿರೇದಾರ್ಷರಮಾವೃತ್ಯ ಚ ಸಮಾಸ್ಥಿತಃ || 13 ||

ತತ್ರ ಸತ್ತ್ವಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಸಾಗರಾಂತರಚಾರಿಣಾಮ್ |
ಪನ್ನಾನಮೇಕೋಽಧ್ಯವಸಂ ಸಂನಿರೋದ್ಧಮವಾಙ್ಮುಖಿಃ || 14 ||

ತತ್ರ ಕಶ್ಚಿನ್ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಃ ಸೂರ್ಯೋದಯಸಮಪ್ರಭಾಮ್ |
ಸ್ತ್ರಿಯಮಾದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ವೈ ಭಿನ್ನಾಙ್ಜನಚಯೋಪಮಃ || 15 ||

ಸೋಽಹಮಭ್ಯವಹಾರಾರ್ಥೀ ತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಃ |
ತೇನ ಸಾಮ್ನಾ ವಿನೀತೇನ ಪನ್ನಾನಮಭಿಯಾಚಿತಃ || 16 ||

ನ ಹಿ ಸಾಮೋಪಪನ್ನಾನಾಂ ಪ್ರಹರ್ತಾ ವಿದ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ |
ನೀಚೇಷ್ಟಪಿ ಜನಃ ಕಶ್ಚಿತ್ಕಿಮಜ್ಞ ಬತ ಮದ್ವಿಧಃ || 17 ||

ಸ ಯಾತಸ್ತೇಜಸಾ ವೈರೋಮ ಸಂಜ್ಞಾಪನ್ನಿವ ವೇಗತಃ |
ಅಥಾಹಂ ಖೇ ಚರೈರ್ಭೂತೈರಭಿಗಮ್ಯ ಸಭಾಜಿತಃ || 18 ||

ದಿಷ್ಟ್ವಾ ಜೀವಸಿ ತಾತೇತಿ ಅಬ್ರುವನ್ಮಾಂ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ಕಥಙ್ಗಾತ್ಸಕಲತ್ರೋಽಸೌ ಗತಸ್ತೇ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸಂಶಯಮ್ || 19 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತತೋಽಹಂ ತೈಃ ಸಿದ್ಧೈಃ ಪರಮಶೋಭನೈಃ |
ಸ ಚ ಮೇ ರಾವಣೋ ರಾಜಾ ರಕ್ಷಸಾಂ ಪ್ರತಿವೇದಿತಃ || 20 ||

ಹರನ್ನಾಶರಥೇರ್ಭಾರ್ಯಾಂ ರಾಮಸ್ಯ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |

ಭ್ರಷ್ಟಾಭರಣಕೌಶೇಯಾಂ ಶೋಕವೇಗಪರಾಜಿತಾಮ್ || 21 ||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರ್ನಾಮ ಕ್ರೋಶಂತೀಂ ಮುಕ್ತಮೂರ್ಧಜಾಮ್ |
ಏಷ ಕಾಲಾತ್ಯಯಸ್ತಾವದಿತಿ ವಾಕ್ಯವಿದಾಂ ವರಃ || 22 ||

ಏತಮರ್ಥಂ ಸಮಗ್ರಂ ಮೇ ಸುಪಾಶ್ವಃ ಪ್ರತ್ಯವೇದಯತ್ |
ತಚ್ಛ್ರವಾಪಿ ಹಿ ಮೇ ಬುದ್ಧಿರ್ನಾಸೀತ್ಕುಚಿತ್ಪರಾಕ್ರಮೇ || 23 ||

ಅಪಕ್ಷೋ ಹಿ ಕಥಂ ಪಕ್ಷೇ ಕರ್ಮ ಕಿಂಚಿದುಪಕ್ರಮೇತ್ |
ಯತ್ತು ಶಕ್ಯಂ ಮಯಾ ಕರ್ತುಂ ವಾಗ್ಬುದ್ಧಿಗುಣವರ್ತಿನಾ || 24 ||

ಶ್ರೂಯತಾಂ ತತ್ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭವತಾಂ ಪೌರುಷಾಶ್ರಯಮ್ |
ವಾಙ್ಮತಿಭ್ಯಾಂ ಹಿ ಸಾರ್ವೇಷಾಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಿಯಂ ಹಿ ವಃ |
ಯದ್ಧಿ ದಾಶರಥೇಃ ಕಾರ್ಯಂ ಮಮ ತನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || 25 ||

ತೇ ಭವನ್ತೋ ಮತಿಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಬಲವನ್ತೋ ಮನಸ್ವಿನಃ |
ಸಹಿತಾಃ ಕಪಿರಾಜೇನ ದೇವೈರಪಿ ದುರಾಸದಾಃ || 26 ||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಬಾಣಾಶ್ಚ ನಿಶಿತಾಃ ಕಂಜಪತ್ರಿಣಃ |
ತ್ರಯಾಣಾಮಪಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಪರ್ಯಾಪ್ತಾಸ್ತ್ರಾಣಿಗ್ರಹೇ || 27 ||

ಕಾಮಂ ಖಲು ದಶಗ್ರೀವಸ್ತೇಜೋಬಲಸಮನ್ವಿತಃ |
ಭವತಾಂ ತು ಸಮರ್ಥಾನಾಂ ನ ಕಿಂಚಿದಪಿ ದುಷ್ಕರಮ್ || 28 ||

ತದಲಂ ಕಾಲಸಜ್ಗೇನ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಬುದ್ಧಿನಿಶ್ಚಯಃ |
ನ ಹಿ ಕರ್ಮಸು ಸಜ್ಜಂತೇ ಬುದ್ಧಿಮನ್ತೋ ಭವದ್ವಿಧಾಃ || 29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಕೃತೋದಕಂ ಸ್ನಾತಂ ತಂ ಗೃಧ್ರಂ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ ।
ಉಪವಿಷ್ಟಾ ಗಿರೌ ದುರ್ಗೇ ಪರಿವಾರ್ಯ ಸಮನ್ತತಃ ॥ ೧ ॥

ತಮಜ್ಞದಮುಪಾಸೀನಂ ತೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಹರಿಭಿರ್ವೃತಮ್ ।
ಜನಿತಪ್ರತ್ಯಯೋ ಹರ್ಷಾತ್ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ಕೃತ್ವಾ ನಿಃಶಬ್ದಮೇಕಾಗ್ರಾಃ ಶೃಣ್ವಂತು ಹರಯೋ ಮಮ ।
ತತ್ತ್ವಂ ಸಂಚ್ಛೇರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾ ಜಾನಾಮಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಸ್ಯ ವಿನೃದ್ಯಸ್ಯ ಶಿಖರೇ ಪತಿಸೋಽಸ್ಮಿ ಪುರಾ ವನೇ ।
ಸೂರ್ಯಾತಪಪರೀತಾಜ್ಞೋ ನಿರ್ದಗ್ಧಃ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಭಿಃ ॥ ೪ ॥

ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞಸ್ತು ಷಡ್ರಾತ್ರಾದ್ವಿವಶೋ ವಿಹ್ವಲನ್ನಿವ ।
ವೀಕ್ಷಮಾಣೋ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ ಕಿಂಚನ ॥ ೫ ॥

ತತಸ್ತು ಸಾಗರಾಂಶ್ಚೈಲಾನ್ನದೀಃ ಸರ್ವಾಃ ಸರಾಂಸಿ ಚ ।
ವನಾನ್ಯಟವಿದೇಶಾಂಶ್ಚ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮತಿರಾಗಮತ್ ॥ ೬ ॥

ಹೃಷ್ಟಪಕ್ಷಿಗಣಾಕೀರ್ಣಃ ಕಂದರಾಂತರಕೂಟವಾನ್ ।
ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯೋದಧೇಸ್ತೀರೇ ವಿನೋದ್ಯೋಽಯಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಆಸೀಚ್ಚಾತ್ರಾಶ್ರಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸುರೈರಪಿ ಸುಪೂಜಿತಮ್ ।
ಋಷಿರ್ನಿಶಾಕರೋ ನಾಮ ಯಸ್ಮಿನ್ನಗ್ರತಪಾಭವತ್ ॥ ೮ ॥

ಅಷ್ಟೌ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ತೇನಾಸ್ಮಿನ್ನೃಷಿಣಾ ವಿನಾ ।
ವಸತೋ ಮಮ ಧರ್ಮಜ್ಞಾಃ ಸ್ವರ್ಗತೇ ತು ನಿಶಾಕರೇ ॥ ೯ ॥

ಅವತೀರ್ಯ ಚ ವಿನಾಢ್ಯಾಗ್ರಾತ್ಕೃಚ್ಛೇಣ ವಿಷಮಾಚ್ಛನ್ಯೈಃ ।

ತೀಕ್ಷ್ಣದರ್ಭಾಂ ವಸುಮತೀಂ ದುಃಖೇನ ಪುನರಾಗತಃ || 10 ||

ತಮೃಷಿಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಕಾಮೋಽಸ್ಮಿ ದುಃಖೇನಾಭ್ಯಾಗತೋ ಭೃಶಮ್ |
ಜಟಾಯುಷಾ ಮಯಾ ಚೈವ ಬಹುಶೋಽಭಿಗತೋ ಹಿ ಸಃ || 11 ||

ತಸ್ಯಾಶ್ರಮಪದಾಭ್ಯಾಶೇ ವವುರ್ವಾತಾಃ ಸುಗಂಧಿನಃ |
ವೃಕ್ಷೋ ನಾಪುಷ್ಪಿತಃ ಕಶ್ಚಿದಫಲೋ ವಾ ನ ದೃಶ್ಯತೇ || 12 ||

ಉಪೇತ್ಯ ಚಾಶ್ರಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ವೃಕ್ಷಮೂಲಮುಪಾಶ್ರಿತಃ |
ದ್ರಷ್ಟುಂಕಾಮಃ ಪ್ರತೀಕ್ಷೇ ಚ ಭಗವಂತಂ ನಿಶಾಕರಮ್ || 13 ||

ಅಥಾಪಶ್ಯಮದೂರಸ್ಥಮೃಷಿಂ ಜ್ವಲಿತತೇಜಸಮ್ |
ಕೃತಾಭಿಷೇಕಂ ದುರ್ಧರ್ಷಮುಪಾವೃತ್ತಮುದಜ್ಜುಖಮ್ || 14 ||

ತಮೃಕ್ಷಾಃ ಸ್ಮಮರಾ ವ್ಯಾಘ್ರಾಃ ಸಿಂಹಾ ನಾಗಾಃ ಸರೀಸೃಪಾಃ |
ಪರಿವಾರ್ಯೋಪಗಚ್ಛಂತಿ ದಾತಾರಂ ಪ್ರಾಣಿನೋ ಯಥಾ || 15 ||

ತತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಮೃಷಿಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಾನಿ ಸತ್ತ್ವಾನಿ ವೈ ಯಯುಃ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ರಾಜನಿ ಯಥಾ ಸರ್ವಂ ಸಾಮಾತ್ಯಕಂ ಬಲಮ್ || 16 ||

ಋಷಿಸ್ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಂ ತುಷ್ಟಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟಶಾಶ್ರಮಂ ಪುನಃ |
ಮುಹೂರ್ತಮಾತ್ರಾನ್ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ತತಃ ಕಾರ್ಯಮಪೃಚ್ಛತ || 17 ||

ಸೌಮ್ಯ ವೈಕಲ್ಯತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರೋಂಣಾಂ ತೇ ನಾವಗಮ್ಯತೇ |
ಅಗ್ನಿದಗ್ಧಾವಿಮೌ ಪಕ್ಷೌ ತ್ವಕೈಚ್ಛವ ವ್ರಣಿತಾ ತವ || 18 ||

ದ್ವೌ ಗೃಧ್ರೌ ದೃಷ್ಟ್ವಪೂರ್ವಾ ಮೇ ಮಾತರಿಶ್ವಸಮೌ ಜವೇ |
ಗೃಧ್ರಾಣಾಂ ಚೈವ ರಾಜಾನೌ ಭ್ರಾತರೌ ಕಾಮರೂಪಿಣೌ || 19 ||

ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ತ್ವಂ ತು ಚ ಸಮ್ಪ್ರಾತಿರ್ಜಟಾಯುರನುಜಸ್ತವ |
ಮಾನುಷಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಾಯ ಗೃಹ್ಣೀತಾಂ ಚರಣೌ ಮಮ || 20 ||

ಕಿಂ ತೇ ವ್ಯಾಧಿಸಮುತ್ಥಾನಂ ಪಕ್ಷಯೋಃ ಪತನಂ ಕಥಮ್ |

ದಣ್ಣೋ ವಾಯಂ ಧೃತಃ ಕೇನ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಪೃಚ್ಛತಃ || 21 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಸ್ತದ್ಧಾರುಣಂ ಕರ್ಮ ದುಷ್ಕರಂ ಸಾಹಸಾತ್ಕೃತಮ್ ।
ಆಚಚಕ್ಷೇ ಮುನೇಃ ಸರ್ವಂ ಸೂರ್ಯಾನುಗಮನಂ ತಥಾ ॥೧॥

ಭಗವನ್ವ್ರಣಯುಕ್ತತ್ವಾಲ್ಲಜ್ಜಯಾ ಚಾಕುಲೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಪರಿಶ್ರಾಂತೋ ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ವಚನಂ ಪರಿಭಾಷಿತಮ್ ॥೨॥

ಅಹಂ ಚೈವ ಜಟಾಯುಶ್ಚ ಸಂಘರ್ಷಾದ್ಧರ್ಮಮೋಹಿತೌ ।
ಆಕಾಶಂ ಪತಿತೌ ವೀರೌ ಜಿಘಾಸಂತೌ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ ॥೩॥

ಕೈಲಾಸಶಿಖರೇ ಬದ್ಧಾಂ ಮುನೀನಾಮಗ್ರತಃ ಪಣಮ್ ।
ರವಿಃ ಸ್ಯಾದನುಯಾತವ್ಯೋ ಯಾವದಸ್ತಂ ಮಹಾಗಿರಿಮ್ ॥೪॥

ಅಥಾವಾಂ ಯುಗಪತ್ಪ್ರಾಪ್ತವಪಶ್ಯಾವ ಮಹೀತಲೇ ।
ರಥಚಕ್ರಪ್ರಮಾಣಾನಿ ನಗರಾಣಿ ಪೃಥಕ್ಪೃಥಕ್ ॥೫॥

ಕೃಚಿದ್ವಾದಿತ್ರಘೋಷಾಂಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷಾಂಶ್ಚ ಶುಶ್ರುವ ।
ಗಾಯಂತೀಶ್ಚಾಜ್ಞನಾ ಬಹಿಷ್ವೀಃ ಪಶ್ಯಾವೋ ರಕ್ತವಾಸಸಃ ॥೬॥

ತೂರ್ಣಮುತ್ತತ್ಯ ಚಾಕಾಶಮಾದಿತ್ಯಪಥಮಾಸ್ಥಿತೌ ।
ಆವಾಮಾಲೋಕಯಾವಸ್ತದ್ವನಂ ಶಾದ್ವಲಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ॥೭॥

ಉಪಲೈರಿವ ಸಂಘಾನ್ನಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಭೂಃ ಶಿಲೋಚ್ಚಯೈಃ ।
ಆಪಗಾಭಿಶ್ಚ ಸಂವೀತಾ ಸೂತ್ರೈರಿವ ವಸುನ್ಧರಾ ॥೮॥

ಹಿಮವಾಂಶೈಶ್ಚ ವಿನದ್ಯಶ್ಚ ಮೇರುಶ್ಚ ಸುಮಹಾನ್ನಗಃ ।
ಭೂತಲೇ ಸಮ್ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ನಾಗಾ ಇವ ಜಲಾಶಯೇ ॥೯॥

ತೀವ್ರಸ್ವೇದಶ್ಚ ಖೇದಶ್ಚ ಭಯಂ ಚಾಸೀತ್ತದಾವಯೋಃ ।
ಸಮಾವಿಶತ ಮೋಹಶ್ಚ ಮೋಹಾನೂರ್ಛಾ ಚ ದಾರುಣಾ ॥೧೦॥

ನ ದಿಗ್ವಿಜ್ಞಾಯತೇ ಯಾಮ್ಯಾ ನಾಗೇನ್ಯಾ ನ ಚ ವಾರುಣೇ ।
ಯುಗಾಂತೇ ನಿಯತೋ ಲೋಕೋ ಹತೋ ದಗ್ಧ ಇವಾಗ್ನಿನಾ ॥ 11 ॥

ಯತ್ತೇನ ಮಹತಾ ಭೂಯೋ ರವಿಃ ಸಮವಲೋಕಿತಃ ।
ತುಲ್ಯಃ ಪೃಥ್ವೀಪ್ರಮಾಣೇನ ಭಾಸ್ಕರಃ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ನೌ ॥ 12 ॥

ಜಟಾಯುರ್ಮಾಮನಾಪೃಚ್ಛ್ಯ ನಿಪಪಾತ ಮಹೀಂ ತತಃ ।
ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೂರ್ಣಮಾಕಾಶಾದಾತ್ಮಾನಂ ಮುಕ್ತವಾನಹಮ್ ॥ 13 ॥

ಪಕ್ಷಿಭ್ಯಾಂ ಚ ಮಯಾ ಗುಪ್ತೋ ಜಟಾಯುರ್ನ ಪ್ರದಹ್ಯತ ।
ಪ್ರಮಾದಾತ್ತತ್ರ ನಿರ್ದಗ್ಧಃ ಪತನ್ವಾಯುಪಥಾದಹಮ್ ॥ 14 ॥

ಆಶಙ್ಕೇ ತಂ ನಿಪತಿತಂ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಜಟಾಯುಷಮ್ ।
ಅಹಂ ತು ಪತಿತೋ ವಿನೈದ್ಯೇ ದಗ್ಧಪಕ್ಷೋ ಜಡೀಕೃತಃ ॥ 15 ॥

ರಾಜ್ಯೇನ ಹೀನೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಚ ಪಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂ ವಿಕ್ರಮೇಣ ಚ ।
ಸರ್ವಥಾ ಮರ್ತುಮೇವೇಚ್ಛನ್ಪ್ರತಿಷ್ಯೇ ಶಿಖರಾದ್ಗಿರೇಃ ॥ 16 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಮರುದಂ ದುಃಖಿತೋ ಭೃಶಮ್ ।
ಅಥ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ಭಗವಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಪಕ್ಷೌ ಚ ತೇ ಪ್ರಪಕ್ಷೌ ಚ ಪುನರನ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಃ ।
ಚಕ್ಷುಷೀ ಚೈವ ಪ್ರಾಣಾಶ್ಚ ವಿಕ್ರಮಶ್ಚ ಬಲಂ ಚ ತೇ ॥ ೨ ॥

ಪುರಾಣೇ ಸುಮಹತ್ಕಾರ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯಂ ಹಿ ಮಯಾ ಶ್ರುತಮ್ ।
ದೃಷ್ಟಂ ಮೇ ತಪಸಾ ಚೈವ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ವಿದಿತಂ ಮಮ ॥ ೩ ॥

ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ನಾಮ ಕಶ್ಚಿದಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಂದನಃ ।
ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮೋ ನಾಮ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೪ ॥

ಅರಣ್ಯಂ ಚ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ।
ತಸ್ಮಿನ್ನರ್ಥೇ ನಿಯುಕ್ತಃ ಸನ್ನಿತ್ವಾ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ ೫ ॥

ನೈರ್ಮತೋ ರಾವಣೋ ನಾಮ ತಸ್ಯಾ ಭಾರ್ಯಾಂ ಹರಿಷ್ಯತಿ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ಜನಸಾಧನಾದವಧ್ಯಃ ಸುರದಾನವೈಃ ॥ ೬ ॥

ಸಾ ಚ ಕಾಮೈಃ ಪ್ರಲೋಭ್ಯಂತೀ ಭಕ್ಷ್ಯೈರ್ಭೋಜ್ಯೈಶ್ಚ ಮೈಥಿಲೀ ।
ನ ಭೋಕ್ಷ್ಯತಿ ಮಹಾಭಾಗಾ ದುಃಖಮಗ್ನಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ ॥ ೭ ॥

ಪರಮಾನ್ನಂ ತು ವೈದೇಹ್ಯಾ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ದಾಸ್ಯತಿ ವಾಸವಃ ।
ಯದನ್ನಮಮೃತಪ್ರವ್ಯಂ ಸುರಾಣಾಮಪಿ ದುರ್ಲಭಮ್ ॥ ೮ ॥

ತದನ್ನಂ ಮೈಥಿಲೀ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಜ್ಞಾಯೇನ್ನಾದ್ರಿದಂ ತ್ವಿತಿ ।
ಅಗ್ರಮುದ್ಧೃತ್ಯ ರಾಮಾಯ ಭೂತಲೇ ನಿರ್ವಪಿಷ್ಯತಿ ॥ ೯ ॥

ಯದಿ ಜೀವತಿ ಮೇ ಭರ್ತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಪ್ರಭುಃ ।
ದೇವತ್ವಂ ಗತಯೋರ್ವಾಪಿ ತಯೋರನ್ನಮಿದಂ ತ್ವಿತಿ ॥ ೧೦ ॥

ಏಷ್ಯನ್ತ್ಯನೇಷಕಾಸ್ತಸ್ಯಾ ರಾಮದೂತಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ ।
ಆಖ್ಯೇಯಾ ರಾಮಮಹಿಷೀ ತ್ವಯಾ ತೇಭ್ಯೋ ವಿಹಜ್ಗಮ ॥ 11 ॥

ಸರ್ವಥಾ ತು ನ ಗನ್ತವ್ಯಮೀದೃಶಃ ಕ್ವ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ।
ದೇಶಕಾಲೌ ಪ್ರತೀಕ್ಷಸ್ವ ಪಕ್ಷೌ ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಪತ್ಸ್ಯಸೇ ॥ 12 ॥

ಉತ್ಸಹೇಯಮಹಂ ಕರ್ತುಮದ್ಯೈವ ತ್ವಾಂ ಸಪಕ್ಷಕಮ್ ।
ಇಹಸ್ಥಸ್ತ್ವಂ ತು ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ॥ 13 ॥

ತ್ವಯಾಪಿ ಖಿಲು ತತ್ಕಾರ್ಯಂ ತಯೋಶ್ಚ ನೃಪಪುತ್ರಯೋಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಸುರಾಣಾಂ ಚ ಮುನೀನಾಂ ವಾಸವಸ್ಯ ಚ ॥ 14 ॥

ಇಚ್ಛಾಮ್ಯಹಮಪಿ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಭ್ರಾತರು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ನೇಚ್ಛೇ ಚಿರಂ ಧಾರಯಿತುಂ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯೇ ಕಲೇವರಮ್ ॥ 15 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಏಕಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದ್ವಿಷಷ್ಷಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏತೈರನೈಶ್ಚ ಬಹುಭಿರ್ವಾಕೈರ್ವಾಕೈವಿಶಾರದಃ |
ಮಾಂ ಪ್ರಶಸ್ಯಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಪ್ರವಿಷ್ವಃ ಸ ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಮ್ || 1 ||

ಕಂದ್ರಾತ್ತು ವಿಸರ್ಪಿತಾ ಪರ್ವತಸ್ಯ ಶನೈಃ ಶನೈಃ |
ಅಹಂ ವಿನದ್ಯಂ ಸಮಾರುಹ್ಯ ಭವತಃ ಪ್ರತಿಪಾಲಯೇ || 2 ||

ಅದ್ಯ ತ್ವೇತಸ್ಯ ಕಾಲಸ್ಯ ಸಾಗ್ರಂ ವರ್ಷಶತಂ ಗತಮ್ |
ದೇಶಕಾಲಪ್ರತೀಕ್ಷೋಽಸ್ಮಿ ಹೃದಿ ಕೃತ್ವಾ ಮುನೇರ್ವಚಃ || 3 ||

ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನಮಾಸಾದ್ಯ ಸ್ವರ್ಗತೇ ತು ನಿಶಾಕರೇ |
ಮಾಂ ನಿರ್ದಹತಿ ಸಂತಾಪೋ ವಿತರ್ಕ್ಯರ್ಬಹುಭಿರ್ವೃತಮ್ || 4 ||

ಉತ್ಥಿತಾಂ ಮರಣೇ ಬುದ್ಧಿಂ ಮುನಿ ವಾಕೈರ್ನಿವರ್ತಯೇ |
ಬುದ್ಧಿಯಾ ತೇನ ಮೇ ದತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಸಂರಕ್ಷಣಾಯ ತು |
ಸಾ ಮೇಽಪನಯತೇ ದುಃಖಂ ದೀಪ್ತೇವಾಗ್ನಿಶಿಖಾ ತಮಃ || 5 ||

ಬುಧ್ಯತಾ ಚ ಮಯಾ ವೀರ್ಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ಪುತ್ರಃ ಸಂತರ್ಜಿತೋ ವಾಗ್ಬಿರ್ನ್ ತ್ರಾತಾ ಮೈಥಿಲೀ ಕಥಮ್ || 6 ||

ತಸ್ಯಾ ವಿಲಪಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೌ ಚ ಸೀತಾ ವಿನಾಕೃತೌ |
ನ ಮೇ ದಶರಥಸ್ನೇಹಾತ್ಪ್ರೇಣೋತ್ಪಾದಿತಂ ಪ್ರಿಯಮ್ || 7 ||

ತಸ್ಯ ತ್ವೇವಂ ಬ್ರುವಾಣಸ್ಯ ಸಮ್ಪ್ರತೇರ್ವಾನರೈಃ ಸಹ |
ಉತ್ಪೇತತುಸ್ತದಾ ಪಕ್ಷೌ ಸಮಕ್ಷಂ ವನಚಾರಿಣಾಮ್ || 8 ||

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ವಾಂ ತನುಂ ಪಕ್ಷ್ಮಿರುದ್ಗತೈರರುಣಚ್ಛದೈಃ |
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ವಾನರಾಂಶ್ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 9 ||

ನಿಶಾಕರಸ್ಯ ಮಹರ್ಷೇಃ ಪ್ರಭಾವಾದಮಿತಾತ್ಮನಃ |

ಆದಿತ್ಯರಶ್ಮಿನಿರ್ದಗ್ಧಾ ಪಕ್ಷೌ ಮೇ ಪುನರುತ್ಥಿತೌ || 10 ||

ಯೌವನೇ ವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ಮಮಾಸೀದ್ಯಃ ಪರಾಕ್ರಮಃ |
ತಮೇವಾದ್ಯಾವಗಚ್ಛಾಮಿ ಬಲಂ ಪೌರುಷಮೇವ ಚ || 11 ||

ಸರ್ವಥಾ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಯತ್ನಃ ಸೀತಾಮಧಿಗಮಿಷ್ಯಥ |
ಪಕ್ಷಲಾಭೋ ಮಮಾಯಂ ವಃ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರತ್ಯಯ ಕಾರಕಃ || 12 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತಾನ್ದರೀನ್ಸರ್ವಾನ್ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಪತತಾಂ ವರಃ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಗಿರೇಃ ಶೃಂಗಾಜ್ಜಿಜ್ಞಾಸುಃ ಖಗಮೋ ಗತಿಮ್ || 13 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರೀತಿಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾಃ |
ಬಭೂವುರ್ಹರಿಶಾರ್ದೂಲಾ ವಿಕ್ರಮಾಭ್ಯುದಯೋನ್ಮುಖಾಃ || 14 ||

ಅಥ ಪವನಸಮಾನವಿಕ್ರಮಾಃ
ಪ್ಲವಗವರಾಃ ಪ್ರತಿಲಬ್ಧ ಪೌರುಷಾಃ |
ಅಭಿಜಿದಭಿಮುಖಾಂ ದಿಶಂ ಯಯುರ್-
ಜನಕಸುತಾ ಪರಿಮಾರ್ಗಣೋನ್ಮುಖಾಃ || 15 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಆಖ್ಯಾತಾ ಗೃಧ್ರರಾಜೇನ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ ।
ಸಜ್ಗತಾಃ ಪ್ರೀತಿಸಂಯುಕ್ತಾ ವಿನೇದುಃ ಸಿಂಹವಿಕ್ರಮಾಃ ॥ ೧ ॥

ಸಮ್ಪಾತೇರ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರಯೋ ರಾವಣಕ್ಷಯಮ್ ।
ಹೃಷಾಃ ಸಾಗರಮಾಜಗ್ಮುಃ ಸೀತಾದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ ॥ ೨ ॥

ಅಭಿಕ್ರಮ್ಯ ತು ತಂ ದೇಶಂ ದದೃಶುರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ ।
ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಲೋಕಸ್ಯ ಮಹತಃ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಮಿವ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಸಮಾಸಾದ್ಯೋತ್ತರಾಂ ದಿಶಮ್ ।
ಸಂನಿವೇಶಂ ತತಶ್ಚಕ್ರಃ ಸಹಿತಾ ವಾನರೋತ್ತಮಾಃ ॥ ೪ ॥

ಸತ್ತ್ವೈರ್ಮಹದ್ಭರ್ವಿಕೃತೈಃ ಕ್ರೀಡದ್ಭರ್ವಿವಿಧೈರ್ಜಲೇ ।
ವ್ಯಾತ್ಮಾಸೈಃ ಸುಮಹಾಕಾಯೈರೂರ್ಮಿಭಿಶ್ಚ ಸಮಾಕುಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಸುಪ್ತಮಿವ ಚಾನ್ಯತ್ರ ಕ್ರೀಡಂತಮಿವ ಚಾನ್ಯತಃ ।
ಕ್ಷಚಿತ್ಪರ್ವತಮಾತ್ಮೈಶ್ಚ ಜಲರಾಶಿಭಿರಾವೃತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸಜ್ಕುಲಂ ದಾನವೇನ್ದ್ರೈಶ್ಚ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿಭಿಃ ।
ರೋಮಹರ್ಷಕರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಷೇದುಃ ಕಪಿಕುಂಜರಾಃ ॥ ೭ ॥

ಆಕಾಶಮಿವ ದುಷ್ಪಾರಂ ಸಾಗರಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ವಾನರಾಃ ।
ವಿಷೇದುಃ ಸಹಸಾ ಸರ್ವೇ ಕಥಂ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ॥ ೮ ॥

ವಿಷಣ್ಣಾಂ ವಾಹಿನೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾಗರಸ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಣಾತ್ ।
ಆಶ್ವಾಸಯಾಮಾಸ ಹರಿನ್ಭಯಾರ್ತಾನ್ದರಿಸತ್ತಮಃ ॥ ೯ ॥

ನ ನಿಷಾದೇನ ನಃ ಕಾರ್ಯಂ ವಿಷಾದೋ ದೋಷವತ್ತರಃ ।
ವಿಷಾದೋ ಹಂತಿ ಪುರುಷಂ ಬಾಲಂ ಕ್ರುದ್ಧ ಇವೋರಗಃ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಷಾದೋಽಯಂ ಪ್ರಸಹತೇ ವಿಕ್ರಮೇ ಪರ್ಯುಪಸ್ಥಿತೇ ।
ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ಹೀನಸ್ಯ ಪುರುಷಾರ್ಥೋ ನ ಸಿದ್ಧತಿ ॥ 11 ॥

ತಸ್ಯಾಂ ರಾತ್ರಾಂ ವ್ಯತೀತಾಯಾಮಜ್ಞದೋ ವಾನರೈಃ ಸಹ ।
ಹರಿವೃದ್ಧೈಃ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಪುನರ್ಮನ್ತ್ರಮಮನ್ತ್ರಯತ್ ॥ 12 ॥

ಸಾ ವಾನರಾಣಾಂ ಧ್ವಜಿನೀ ಪರಿವಾರ್ಯಾಜ್ಞದಂ ಬಭೌ ।
ವಾಸವಂ ಪರಿವಾರ್ಯೇವ ಮರುತಾಂ ವಾಹಿನೀ ಸ್ಥಿತಾ ॥ 13 ॥

ಕೋಽನ್ಯಸ್ತಾಂ ವಾನರೀಂ ಸೇನಾಂ ಶಕ್ತಃ ಸ್ತಮ್ಭಯಿತುಂ ಭವೇತ್ ।
ಅನ್ಯತ್ರ ವಾಲಿತನಯಾದನ್ಯತ್ರ ಚ ಹನೂಮತಃ ॥ 14 ॥

ತತಸ್ತಾನ್ದರಿವೃದ್ಧಾಂಶ್ಚ ತಚ್ಚ ಸೈನ್ಯಮರಿನ್ದಮಃ ।
ಅನುಮಾನ್ಯಾಜ್ಞದಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ವಾಕ್ಯಮರ್ಥವದಬ್ರವೀತ್ ॥ 15 ॥

ಕ ಇದಾನೀಂ ಮಹಾತೇಜಾ ಲಜ್ಞಯಿಷ್ಯತಿ ಸಾಗರಮ್ ।
ಕಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ಸುಗ್ರೀವಂ ಸತ್ಯಸನ್ಧಮರಿನ್ದಮಮ್ ॥ 16 ॥

ಕೋ ವೀರೋ ಯೋಜನಶತಂ ಲಜ್ಞಯೇತ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ।
ಇಮಾಂಶ್ಚ ಯೂಥಪಾನ್ಸರ್ವಾನೋಚಯೇತ್ಕೋ ಮಹಾಭಯಾತ್ ॥ 17 ॥

ಕಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾದ್ಧಾರಾಂಶ್ಚ ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚೈವ ಗೃಹಾಣಿ ಚ ।
ಇತೋ ನಿವೃತ್ತಾಃ ಪಶ್ಯೇಮ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾಃ ಸುಖಿನೋ ವಯಮ್ ॥ 18 ॥

ಕಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾದ್ರಾಮಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಅಭಿಗಚ್ಛೇಮ ಸಂಹೃಷ್ಟಾಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ 19 ॥

ಯದಿ ಕಶ್ಚಿತ್ಸಮರ್ಥೋ ವಃ ಸಾಗರಪ್ಲವನೇ ಹರಿಃ ।
ಸ ದದಾತ್ವಿಹ ನಃ ಶೀಘ್ರಂ ಪುಣ್ಯಮಭಯದಕ್ಷಿಣಾಮ್ ॥ 20 ॥

ಅಜ್ಞದಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ನ ಕಶ್ಚಿತ್ಕಿಂಚಿದಬ್ರವೀತ್ ।
ಸ್ತಿಮಿತೇವಾಭವತ್ಸರ್ವಾ ಸಾ ತತ್ರ ಹರಿವಾಹಿನೀ ॥ 21 ॥

ಪುನರೇವಾಜ್ಞದಃ ಪ್ರಾಹ ತಾನ್ನರೀನ್ನರಿಸತ್ತಮಃ ।
ಸರ್ವೇ ಬಲವತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಭವನ್ತೋ ದೃಢವಿಕ್ರಮಾಃ ॥ 22 ॥

ವ್ಯಪದೇಶ್ಯ ಕುಲೇ ಜಾತಾಃ ಪೂಜಿತಾಶ್ಚಾಪ್ಯಭೀಕ್ಷಶಃ ।
ನ ಹಿ ವೋ ಗಮನೇ ಸಜ್ಞಃ ಕದಾಚಿದಪಿ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ॥ 23 ॥

ಬ್ರುವಧ್ವಂ ಯಸ್ಯ ಯಾ ಶಕ್ತಿರ್ಗಮನೇ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ ॥ 24 ॥
॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋಽಙ್ಗದವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ತೇ ವಾನರೋತ್ತಮಾಃ ।
ಸ್ವಂ ಸ್ವಂ ಗತೌ ಸಮುತ್ಸಾಹಮಾಹುಸ್ತತ್ರ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯಃ ಶರಭೋ ಗನ್ಧಮಾದನಃ ।
ಮೈನ್ದಶ್ಚ ದ್ವಿವಿದಶ್ಚೈವ ಸುಷೇಣೋ ಜಾಮ್ಬವಾಂಸ್ತಥಾ ॥ ೨ ॥

ಆಬಭಾಷೇ ಗಜಸ್ತತ್ರ ಪ್ಲವೇಯಂ ದಶಯೋಜನಮ್ ।
ಗವಾಕ್ಷೋ ಯೋಜನಾನ್ಯಾಹ ಗಮಿಷ್ಯಾಮೀತಿ ವಿಂಶತಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ಗವಯೋ ವಾನರಸ್ತತ್ರ ವಾನರಾಂಸ್ತಾನುವಾಚ ಹ ।
ತ್ರಿಂಶತಂ ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯೋಜನಾನಾಂ ಪ್ಲವಙ್ಗಮಾಃ ॥ ೪ ॥

ಶರಭೋ ವಾನರಸ್ತತ್ರ ವಾನರಾಂಸ್ತಾನುವಾಚ ಹ ।
ಚತ್ವಾರಿಂಶದ್ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯೋಜನಾನಾಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೫ ॥

ವಾನರಾಂಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾ ಅಬ್ರವೀದ್ಗನ್ಧಮಾದನಃ ।
ಯೋಜನಾನಾಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಞ್ಚಾಶತ್ತು ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೬ ॥

ಮೈನ್ದಸ್ತು ವಾನರಸ್ತತ್ರ ವಾನರಾಂಸ್ತಾನುವಾಚ ಹ ।
ಯೋಜನಾನಾಂ ಪರಂ ಷಷ್ಟಮಹಂ ಪ್ಲವಿತುಮುತ್ಸಹೇ ॥ ೭ ॥

ತತಸ್ತತ್ರ ಮಹಾತೇಜಾ ದ್ವಿವಿದಃ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ।
ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಸಂದೇಹಃ ಸಪ್ತತಿಂ ಯೋಜನಾನ್ಯಾಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸುಷೇಣಸ್ತು ಹರಿಶ್ಚೇಷಃ ಪ್ರೋಕ್ತವಾನ್ಯಪಿಸತ್ತಮಾನ್ ।
ಅಶೀತಿಂ ಯೋಜನಾನಾಂ ತು ಪ್ಲವೇಯಂ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ ॥ ೯ ॥

ತೇಷಾಂ ಕಥಯತಾಂ ತತ್ರ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾನನುಮಾನ್ಯ ಚ ।
ತತೋ ವೃದ್ಧತಮಸ್ತೇಷಾಂ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ॥ ೧೦ ॥

ಪೂರ್ವಮಸ್ಮಾಕಮಪ್ಯಾಸೀತ್ಕಶ್ಚಿದ್ಗತಿಪರಾಕ್ರಮಃ |
ತೇ ವಯಂ ವಯಸಃ ಪಾರಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸ್ಮ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ || 11 ||

ಕಿಂ ತು ನೈವಂ ಗತೇ ಶಕ್ಯಮಿದಂ ಕಾರ್ಯಮುಪೇಕ್ಷಿತಮ್ |
ಯದರ್ಥಂ ಕಪಿರಾಜಶ್ಚ ರಾಮಶ್ಚ ಕೃತನಿಶ್ಚಯೌ || 12 ||

ಸಾಮ್ಪ್ರತಂ ಕಾಲಭೇದೇನ ಯಾ ಗತಿಸ್ತಾಂ ನಿಬೋಧತ |
ನವತಿಂ ಯೋಜನಾನಾಂ ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 13 ||

ತಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಾನಂದರಿಶ್ರೇಷ್ಠಾಂಜಾಮ್ಬವಾನ್ಪುನರಬ್ರವೀತ್ |
ನ ಖಿಲ್ವೇತಾವದೇವಾಸೀದ್ಗಮನೇ ಮೇ ಪರಾಕ್ರಮಃ || 14 ||

ಮಯಾ ಮಹಾಬಲೈಶ್ಚೈವ ಯಜ್ಞೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಸನಾತನಃ |
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇಕೃತಃ ಪೂರ್ವಂ ಕ್ರಮಮಾಣಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ || 15 ||

ಸ ಇದಾನೀಮಹಂ ವೃದ್ಧಃ ಪ್ಲವನೇ ಮನ್ದವಿಕ್ರಮಃ |
ಯೌವನೇ ಚ ತದಾಸೀನ್ಮೇ ಬಲಮಪ್ರತಿಮಂ ಪರೈಃ || 16 ||

ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯೇತಾವತೀಂ ಶಕ್ತಿಂ ಗಮನೇ ತರ್ಕಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ನೈತಾವತಾ ಚ ಸಂಸಿದ್ಧಿಃ ಕಾರ್ಯಸ್ಯಾಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 17 ||

ಅಥೋತ್ತರಮುದಾರಾರ್ಥಮಬ್ರವೀದಜ್ಞದಸ್ತದಾ |
ಅನುಮಾನ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಜಾಮ್ಬವನ್ತಂ ಮಹಾಕಪಿಮ್ || 18 ||

ಅಹಮೇತದ್ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತಂ ಮಹತ್ |
ನಿವರ್ತನೇ ತು ಮೇ ಶಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾನ್ನ ವೇತಿ ನ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ || 19 ||

ತಮುವಾಚ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಜಾಮ್ಬವಾನಾನ್ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ |
ಜ್ಞಾಯತೇ ಗಮನೇ ಶಕ್ತಿಸ್ತವ ಹರ್ಯುಕ್ಷಸತ್ತಮ || 20 ||

ಕಾಮಂ ಶತಸಹಸ್ರಂ ವಾ ನ ಹ್ಯೇಷ ವಿಧಿರುಚ್ಯತೇ |
ಯೋಜನಾನಾಂ ಭವಾಞ್ಯಕ್ತೋ ಗನ್ತುಂ ಪ್ರತಿನಿವರ್ತಿತುಮ್ || 21 ||

ನ ಹಿ ಪ್ರೇಷಯಿತಾ ತತ ಸ್ವಾಮೀ ಪ್ರೇಷ್ಯಃ ಕಥಂಜ್ಞನ |
ಭವತಾಯಂ ಜನಃ ಸರ್ವಃ ಪ್ರೇಷ್ಯಃ ಪ್ಲವಗಸತ್ತಮ || 22 ||

ಭವಾನ್ಕಲತ್ರಮಸ್ಮಾಕಂ ಸ್ವಾಮಿಭಾವೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
ಸ್ವಾಮೀ ಕಲತ್ರಂ ಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಗತಿರೇಷಾ ಪರಂತಪ || 23 ||

ತಸ್ಮಾತ್ಕಲತ್ರವತ್ತಾತ ಪ್ರತಿಪಾಲ್ಯಃ ಸದಾ ಭವಾನ್ |
ಅಪಿ ಚೈತಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಭವಾನೂಲಮರಿಂದಮ || 24 ||

ಮೂಲಮರ್ಥಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷ್ಯಮೇಷ ಕಾರ್ಯವಿದಾಂ ನಯಃ |
ಮೂಲೇ ಹಿ ಸತಿ ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ ಗುಣಾಃ ಪುಷ್ಪಫಲಾದಯಃ || 25 ||

ತದ್ಭವಾನಸ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಸಾಧನೇ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ |
ಬುದ್ಧಿವಿಕ್ರಮಸಮ್ಮನ್ನೋ ಹೇತುರತ್ರ ಪರಂತಪಃ || 26 ||

ಗುರುಶ್ಚ ಗುರುಪುತ್ರಶ್ಚ ತ್ವಂ ಹಿ ನಃ ಕಪಿಸತ್ತಮ |
ಭವಂತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ವಯಂ ಸಮರ್ಥಾ ಹ್ಯರ್ಥಸಾಧನೇ || 27 ||

ಉಕ್ತವಾಕ್ಯಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೋತ್ತರಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಲಿಸೂನುರಥಾಜ್ಞದಃ || 28 ||

ಯದಿ ನಾಹಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನಾನೋ ವಾನರಪುಂಗವಃ |
ಪುನಃ ಖಿಲ್ವಿದಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಕಾರ್ಯಂ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶನಮ್ || 29 ||

ನ ಹ್ಯಕೃತ್ವಾ ಹರಿಪತೇಃ ಸಂದೇಶಂ ತಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ತತ್ರಾಪಿ ಗತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪರಿರಕ್ಷಣಮ್ || 30 ||

ಸ ಹಿ ಪ್ರಸಾದೇ ಚಾತ್ಯರ್ಥಂ ಕೋಪೇ ಚ ಹರಿರೀಶ್ವರಃ |
ಅತೀತ್ಯ ತಸ್ಯ ಸಂದೇಶಂ ವಿನಾಶೋ ಗಮನೇ ಭವೇತ್ || 31 ||

ತದ್ಯಥಾ ಹ್ಯಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ನ ಭವತ್ಯನ್ಯಥಾ ಗತಿಃ |
ತದ್ಭವಾನೇವ ದೃಷ್ಟಾರ್ಥಃ ಸಂಜ್ಞಂತುಮರ್ಹತಿ || 32 ||

ಸೋಽಙ್ಗದೇನ ತದಾ ವೀರಃ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಃ |
ಜಾಮ್ಬವಾನುತ್ತರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರೋವಾಚೇದಂ ತತೋಽಙ್ಗದಮ್ || 33 ||

ಅಸ್ಯ ತೇ ವೀರ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ನ ಕಿಂಚಿತ್ಪರಿಹೀಯತೇ |
ಏಷ ಸಂಜ್ಞೋದಯಾಮ್ಯೇನಂ ಯಃ ಕಾರ್ಯಂ ಸಾಧಯಿಷ್ಯತಿ || 34 ||

ತತಃ ಪ್ರತೀತಂ ಪ್ಲವತಾಂ ವರಿಷ್ಠಮ್
ಏಕಾಂತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸುಖೋಪವಿಷ್ಠಮ್ |
ಸಂಜ್ಞೋದಯಾಮಾಸ ಹರಿಪ್ರವೀರೋ
ಹರಿಪ್ರವೀರಂ ಹನುಮಂತಮೇವ || 35 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪೞ್ವಾಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅನೇಕಶತಸಾಹಸ್ರೀಂ ವಿಷಣ್ಣಾಂ ಹರಿವಾಹಿನೀಮ್ ।
ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಸಮುದೀಕ್ಷೈವಂ ಹನುಮಂತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧॥

ವೀರ ವಾನರಲೋಕಸ್ಯ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ವರ ।
ತೂಷ್ಣೀಮೇಕಾಂತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಹನುಮನ್ಕುಂ ನ ಜಲ್ಪಸಿ ॥ ೨॥

ಹನುಮನ್ದರಿರಾಜಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಸಮೋ ಹ್ಯಸಿ ।
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋಶ್ಚಾಪಿ ತೇಜಸಾ ಚ ಬಲೇನ ಚ ॥ ೩॥

ಅರಿಷ್ಠನೇಮಿನಃ ಪುತ್ರೌ ವೈನತೇಯೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಗರುತ್ತಮನಿವ ವಿಖ್ಯಾತ ಉತ್ತಮಃ ಸರ್ವಪಕ್ಷಿಣಾಮ್ ॥ ೪॥

ಬಹುಶೋ ಹಿ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಃ ಸಾಗರೇ ಸ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಭುಜಗಾನುದ್ಧರನ್ವಕ್ಷೀ ಮಹಾವೇಗೋ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೫॥

ಪಕ್ಷಯೋರ್ಯದ್ಬಲಂ ತಸ್ಯ ತಾವದ್ಭುಜಬಲಂ ತವ ।
ವಿಕ್ರಮಶ್ಚಾಪಿ ವೇಗಶ್ಚ ನ ತೇ ತೇನಾಪಹೀಯತೇ ॥ ೬॥

ಬಲಂ ಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ತೇಜಶ್ಚ ಸತ್ತ್ವಂ ಚ ಹರಿಸತ್ತಮ ।
ವಿಶಿಷ್ಟಂ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಕಿಮಾತ್ಮಾನಂ ನ ಬುಧ್ಯಸೇ ॥ ೭॥

ಅಪ್ಸರಾಪ್ಸರಸಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ವಿಖ್ಯಾತಾ ಪುಂಜಾಕಸ್ಥಲಾ ।
ಅಜ್ಞನೇತಿ ಪರಿಖ್ಯಾತಾ ಪತ್ನೀ ಕೇಸರಿಣೋ ಹರೇಃ ॥ ೮॥

ಅಭಿಶಾಪಾದಭೂತ್ತಾತ ವಾನರೀ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ ।
ದುಹಿತಾ ವಾನರೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಕುಂಜರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೯॥

ಕಪಿತ್ವೇ ಚಾರುಸರ್ವಾಂಗೀ ಕದಾಚಿತ್ಕಾಮರೂಪಿಣೀ ।
ಮಾನುಷಂ ವಿಗ್ರಹಂ ಕೃತ್ವಾ ಯೌವನೋತ್ತಮಶಾಲಿನೀ ॥ ೧೦॥

ಅಚರತ್ಪರ್ವತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಪ್ರಾವೃಡಮುಬ್ಬದಸಂನಿಭೇ ।
ವಿಚಿತ್ರಮಾಲಾಭರಣಾ ಮಹಾರ್ಹಕ್ಷೌಮವಾಸಿನೀ ॥ 11 ॥

ತಸ್ಯಾ ವಸ್ತ್ರಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ಪೀತಂ ರಕ್ತದಶಂ ಶುಭಮ್ ।
ಸ್ಥಿತಾಯಾಃ ಪರ್ವತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಮಾರುತೋಽಪಹರಚ್ಛನೈಃ ॥ 12 ॥

ಸ ದದರ್ಶ ತತಸ್ತಸ್ಯಾ ವೃತ್ತಾವೂರೂ ಸುಸಂಹತೌ ।
ಸ್ತನೌ ಚ ಪೀನೌ ಸಹಿತೌ ಸುಜಾತಂ ಚಾರು ಚಾನನಮ್ ॥ 13 ॥

ತಾಂ ವಿಶಾಲಾಯತಶ್ರೋಣೀಂ ತನುಮಧ್ಯಾಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಯವ ಶುಭಸರ್ವಾಗ್ನೀಂ ಪವನಃ ಕಾಮಮೋಹಿತಃ ॥ 14 ॥

ಸ ತಾಂ ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಪೀನಾಭ್ಯಾಂ ಪರ್ಯಷ್ಟಜತ ಮಾರುತಃ ।
ಮನ್ಮಥಾವಿಷ್ಟಸರ್ವಾಜ್ಞೋ ಗತಾತ್ಮಾ ತಾಮನಿಂದಿತಾಮ್ ॥ 15 ॥

ಸಾ ತು ತತ್ರೈವ ಸಮಾಭ್ರಾಂತಾ ಸುವೃತ್ತಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತಮಿದಂ ಕೋ ನಾಶಯಿತುಮಿಚ್ಛತಿ ॥ 16 ॥

ಅಞ್ಜನಾಯಾ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾರುತಃ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ।
ನ ತ್ವಾಂ ಹಿಂಸಾಮಿ ಸುಶ್ರೋಣಿ ಮಾ ಭೂತ್ತೇ ಸುಭಗೇ ಭಯಮ್ ॥ 17 ॥

ಮನಸಾಸ್ಮಿ ಗತೋ ಯತ್ತ್ವಾಂ ಪರಿಷ್ಟಜ್ಯ ಯಶಸ್ವಿನಿ ।
ವೀರ್ಯವಾನುಬದ್ಧಿಸಮ್ಮನ್ನಃ ಪುತ್ರಸ್ತವ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

ಅಭ್ಯುತ್ಥಿತಂ ತತಃ ಸೂರ್ಯಂ ಬಾಲೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾವನೇ ।
ಫಲಂ ಚೇತಿ ಜಿಘೃಕ್ಷುಸ್ತ್ವಮುತ್ಪ್ಲಾತಾಭ್ಯಪತೋ ದಿವಮ್ ॥ 19 ॥

ಶತಾನಿ ತ್ರೀಣಿ ಗತ್ವಾಥ ಯೋಜನಾನಾಂ ಮಹಾಕಪೇ ।
ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ನಿರ್ಧೂತೋ ನ ವಿಷಾದಂ ತತೋ ಗತಃ ॥ 20 ॥

ತಾವದಾಪತತಸ್ಕೂರ್ಣಮನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಮಹಾಕಪೇ ।
ಕ್ಷಿಪ್ತಮಿನ್ದ್ರೇಣ ತೇ ವಜ್ರಂ ಕ್ರೋಧಾವಿಷ್ಟೇನ ಧೀಮತಾ ॥ 21 ॥

ತತಃ ಶೈಲಾಗ್ರಶಿಖರೇ ವಾಮೋ ಹನುರಭಜ್ಯತ |
ತತೋ ಹಿ ನಾಮಧೇಯಂ ತೇ ಹನುಮಾನಿತಿ ಕೀರ್ತ್ಯತೇ || 22 ||

ತತಸ್ತ್ವಾಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾಯುರ್ಗನ್ಧವಹಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ಭೃಶಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ನ ವವೌ ವೈ ಪ್ರಭಿಜ್ಜನಃ || 23 ||

ಸಮಾಬ್ರೂಣಾಶ್ಚ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ಕ್ಷುಭಿತೇ ಸತಿ |
ಪ್ರಸಾದಯಂತಿ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಂ ಮಾರುತಂ ಭುವನೇಶ್ವರಾಃ || 24 ||

ಪ್ರಸಾದಿತೇ ಚ ಪವನೇ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತುಭ್ಯಂ ವರಂ ದದೌ |
ಅಶಸ್ತ್ರವಧ್ಯತಾಂ ತಾತ ಸಮರೇ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮ || 25 ||

ವಜ್ರಸ್ಯ ಚ ನಿಪಾತೇನ ವಿರುಜಂ ತ್ವಾಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಚ |
ಸಹಸ್ರನೇತ್ರಃ ಪ್ರೀತಾತ್ಮಾ ದದೌ ತೇ ವರಮುತ್ತಮಮ್ || 26 ||

ಸ್ವಚ್ಛನ್ನದತಶ್ಚ ಮರಣಂ ತೇ ಭೂಯಾದಿತಿ ವೈ ಪ್ರಭೋ |
ಸ ತ್ವಂ ಕೇಸರಿಣಃ ಪುತ್ರಃ ಕ್ಷೇತ್ರಜೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ || 27 ||

ಮಾರುತಸ್ಯಾರಸಃ ಪುತ್ರಸ್ತೇಜಸಾ ಚಾಪಿ ತತ್ಸಮಃ |
ತ್ವಂ ಹಿ ವಾಯುಸುತೋ ವತ್ಸ ಪ್ಲವನೇ ಚಾಪಿ ತತ್ಸಮಃ || 28 ||

ವಯಮದ್ಯ ಗತಪ್ರಾಣಾ ಭವಾನಸ್ಮಾಸು ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ |
ದಾಕ್ಷ್ಯವಿಕ್ರಮಸಮ್ಮನ್ನಃ ಪಕ್ಷಿರಾಜ ಇವಾಪರಃ || 29 ||

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೇ ಮಯಾ ತಾತ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾ |
ತ್ರಿಃ ಸಪ್ತಕೃತ್ವಃ ಪೃಥಿವೀ ಪರಿಕ್ರಾಂತಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ || 30 ||

ತದಾ ಚೌಷಧಯೋಽಸ್ಮಾಭಿಃ ಸಂಚ್ಛಿತಾ ದೇವಶಾಸನಾತ್ |
ನಿಷ್ಪನ್ನಮಮೃತಂ ಯಾಭಿಸ್ತದಾಸೀನ್ನೋ ಮಹದ್ಬಲಮ್ || 31 ||

ಸ ಇದಾನೀಮಹಂ ವೃದ್ಧಃ ಪರಿಹೀನಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಸಾಮ್ಪ್ರತಂ ಕಾಲಮಸ್ಮಾಕಂ ಭವಾನ್ಸರ್ವಗುಣಾನ್ವಿತಃ || 32 ||

ತದ್ವಿಜ್ರಮ್ಭಸ್ಯ ವಿಕ್ರಾಂತಃ ಪ್ಲವತಾಮುತ್ತಮೋ ಹ್ಯಸಿ |
ತ್ವದ್ವೀರ್ಯಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮೇಯಂ ಸರ್ವಾ ವಾನರವಾಹಿನೀ || 33 ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಹರಿಶಾರ್ಧೂಲ ಲಜ್ಘಯಸ್ಯ ಮಹಾರ್ಣವಮ್ |
ಪರಾ ಹಿ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಹನುಮನ್ಯಾ ಗತಿಸ್ತವ || 34 ||

ವಿಷಾಣಾಣ್ಣ ಹರಯಃ ಸರ್ವೇ ಹನುಮನ್ಕಿಮುಪೇಕ್ಷಸೇ |
ವಿಕ್ರಮಸ್ಯ ಮಹಾವೇಗೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ರೀನ್ವಿಕ್ರಮಾನಿವ || 35 ||

ತತಸ್ತು ವೈ ಜಾಮ್ಬವತಾಭಿಚೋದಿತಃ
ಪ್ರತೀತವೇಗಃ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ಕಪಿಃ |
ಪ್ರಹರ್ಷಯಂಸ್ತಾಂ ಹರಿವೀರ ವಾಹಿನೀಮ್
ಚಕಾರ ರೂಪಂ ಮಹದಾತ್ಮನಸ್ತದಾ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಸ್ಥಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಪತ್ನಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸಂಸ್ಕೂಯಮಾನೋ ಹನುಮಾನವ್ಯವರ್ಧತ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಸಮಾವಿಧ್ಯ ಚ ಲಾಜೂಲಂ ಹರ್ಷಾಚ್ಚ ಬಲಮೇಯಿವಾನ್ ॥ ೧ ॥

ತಸ್ಯ ಸಂಸ್ಕೂಯಮಾನಸ್ಯ ಸರ್ವೈರ್ವಾನರಪುಜ್ಯವೈಃ ।
ತೇಜಸಾಪೂರ್ಯಮಾಣಸ್ಯ ರೂಪಮಾಸೀದನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಯಥಾ ವಿಜೃಂಭತೇ ಸಿಂಹೋ ವಿವೃದ್ಧೋ ಗಿರಿಗಹ್ವರೇ ।
ಮಾರುತಸ್ಯಾರಸಃ ಪುತ್ರಸ್ತಥಾ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ಜೃಂಭತೇ ॥ ೩ ॥

ಅಶೋಭತ ಮುಖಂ ತಸ್ಯ ಜೃಂಭಮಾಣಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಅಮ್ಬರೀಷೋಪಮಂ ದೀಪ್ತಂ ವಿಧೂಮ ಇವ ಪಾವಕಃ ॥ ೪ ॥

ಹರೀಣಾಮುತ್ಥಿತೋ ಮಧ್ಯಾತ್ಮಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟತನೂರುಹಃ ।
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಹರೀನ್ವದ್ಧಾನ್ಮನುಮಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫ ॥

ಅರುಜನ್ವರ್ವತಾಗ್ರಾಣಿ ಹುತಾಶನಸಖೋಽನಿಲಃ ।
ಬಲವಾನಪ್ರಮೇಯಶ್ಚ ವಾಯುರಾಕಾಶಗೋಚರಃ ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಯಾಹಂ ಶೀಘ್ರವೇಗಸ್ಯ ಶೀಘ್ರಗಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಮಾರುತಸ್ಯಾರಸಃ ಪುತ್ರಃ ಪ್ಲವನೇ ನಾಸ್ತಿ ಮೇ ಸಮಃ ॥ ೭ ॥

ಉತ್ಸಹೇಯಂ ಹಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಾಲಿಖಂತಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ ।
ಮೇರುಂ ಗಿರಿಮಸಜ್ಗೇನ ಪರಿಗಂತುಂ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ ೮ ॥

ಬಾಹುವೇಗಪ್ರಣುನ್ನೇನ ಸಾಗರೇಣಾಹಮುತ್ಸಹೇ ।
ಸಮಾಪ್ಲಾವಯಿತುಂ ಲೋಕಂ ಸಪರ್ವತನದೀಹ್ರದಮ್ ॥ ೯ ॥

ಮಮೋರುಜಜ್ಞಾಪೇಗೇನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸಮುತ್ಥಿತಃ ।
ಸಮೂರ್ಛಿತಮಹಾಗ್ರಾಹಃ ಸಮುದ್ರೋ ವರುಣಾಲಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪನ್ನಗಾಶನಮಾಕಾಶೇ ಪತನ್ತಂ ಪಕ್ಷಿಸೇವಿತಮ್ ।
ವೈನತೇಯಮಹಂ ಶಕ್ತಃ ಪರಿಗನ್ತಂ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 11 ॥

ಉದಯಾತ್ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ವಾಪಿ ಜ್ವಲನ್ತಂ ರಶ್ಮಿಮಾಲಿನಮ್ ।
ಅನಸ್ತಮಿತಮಾದಿತ್ಯಮಭಿಗನ್ತಂ ಸಮುತ್ಸಹೇ ॥ 12 ॥

ತತೋ ಭೂಮಿಮಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ ಪುನರಾಗನ್ತಮುತ್ಸಹೇ ।
ಪ್ರವೇಗೇನೈವ ಮಹತಾ ಭೀಮೇನ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ ॥ 13 ॥

ಉತ್ಸಹೇಯಮತಿಕ್ರಾನ್ತಂ ಸರ್ವಾನಾಕಾಶಗೋಚರಾನ್ ।
ಸಾಗರಂ ಕ್ಷೋಭಯಿಷ್ಯಾಮಿ ದಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ 14 ॥

ಪರ್ವತಾನ್ಕಮ್ಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ಲವಮಾನಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ ।
ಹರಿಷ್ಯೇ ಚೋರುವೇಗೇನ ಪ್ಲವಮಾನೋ ಮಹಾರ್ಣವಮ್ ॥ 15 ॥

ಲತಾನಾಂ ವೀರುಧಾಂ ಪುಷ್ಪಂ ಪಾದಪಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ ।
ಅನುಯಾಸ್ಯತಿ ಮಾಮದ್ಯ ಪ್ಲವಮಾನಂ ವಿಹಾಯಸಾ ।
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಹಿ ಮೇ ಪನ್ನಾಃ ಸ್ವಾತೇಃ ಪನ್ನಾ ಇವಾಮ್ಬರೇ ॥ 16 ॥

ಚರನ್ತಂ ಘೋರಮಾಕಾಶಮುತ್ಪತ್ತಿಷ್ಯನ್ತಮೇವ ಚ ।
ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ನಿಪತನ್ತಂ ಚ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ವಾನರಾಃ ॥ 17 ॥

ಮಹಾಮೇರುಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಮಾಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಧ್ವಂ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ ।
ದಿವಮಾವೃತ್ಯ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಗ್ರಸಮಾನಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ ॥ 18 ॥

ವಿಧಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಜೀಮೂತಾನ್ಕಮ್ಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಪರ್ವತಾನ್ ।
ಸಾಗರಂ ಕ್ಷೋಭಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ಲವಮಾನಃ ಸಮಾಹಿತಃ ॥ 19 ॥

ವೈನತೇಯಸ್ಯ ವಾ ಶಕ್ತಿರ್ಮಮ ವಾ ಮಾರುತಸ್ಯ ವಾ ।
ಋತೇ ಸುಪರ್ಣರಾಜಾನಂ ಮಾರುತಂ ವಾ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ನ ಹಿ ಭೂತಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಾಮಿ ಯೋ ಮಾಂ ಪ್ಲುತಮನುವ್ರಜೇತ್ ॥ 20 ॥

ನಿಮೇಷಾನ್ತರಮಾತ್ರೇಣ ನಿರಾಲಮ್ಭನಮಮ್ಬರಮ್ ।

ಸಹಸಾ ನಿಪತಿಷ್ಯಾಮಿ ಘನಾದ್ವಿದ್ಯುದಿವೋತ್ಥಿತಾ || 21 ||

ಭವಿಷ್ಯತಿ ಹಿ ಮೇ ರೂಪಂ ಪ್ಲವಮಾನಸ್ಯ ಸಾಗರಮ್ |
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಕ್ರಮಮಾಣಸ್ಯ ತದಾ ತ್ರೀನ್ವಿಕ್ರಮಾನಿವ || 22 ||

ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಚಾಹಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಾಮಿ ಮನಶ್ಚೇಷ್ಟಾ ಚ ಮೇ ತಥಾ |
ಅಹಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರಮೋದಧ್ವಂ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ || 23 ||

ಮಾರುತಸ್ಯ ಸಮೋ ವೇಗೇ ಗರುಡಸ್ಯ ಸಮೋ ಜವೇ |
ಅಯುತಂ ಯೋಜನಾನಾಂ ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮೀತಿ ಮೇ ಮತಿಃ || 24 ||

ವಾಸವಸ್ಯ ಸವಜ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಾ ಸ್ವಯಮುಭವಃ |
ವಿಕ್ರಮ್ಯ ಸಹಸಾ ಹಸ್ತಾದಮೃತಂ ತದಿಹಾನಯೇ |
ಲಜ್ಜಾಂ ವಾಪಿ ಸಮುತ್ಕಿಷ್ಕಪ್ಯ ಗಚ್ಛೇಯಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ || 25 ||

ತಮೇವಂ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಗರ್ಜಂತಮಮಿತೌಜಸಮ್ |
ಉವಾಚ ಪರಿಸಂಹೃಷ್ಟೋ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ದರಿಸತ್ತಮಃ || 26 ||

ವೀರ ಕೇಸರಿಣಃ ಪುತ್ರ ವೇಗವನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜ |
ಜ್ಞಾತೀನಾಂ ವಿಪುಲಂ ಶೋಕಸ್ತ್ವಯಾ ತಾತ ಪ್ರಣಾಶಿತಃ || 27 ||

ತವ ಕಲ್ಯಾಣರುಚಯಃ ಕಪಿಮುಖ್ಯಾಃ ಸಮಾಗತಾಃ |
ಮಜ್ಜಲಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಸಮಾಹಿತಾಃ || 28 ||

ಋಷೀಣಾಂ ಚ ಪ್ರಸಾದೇನ ಕಪಿವೃದ್ಧಮತೇನ ಚ |
ಗುರುಣಾಂ ಚ ಪ್ರಸಾದೇನ ಪ್ಲವಸ್ವ ತ್ವಂ ಮಹಾರ್ಣವಮ್ || 29 ||

ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮಶ್ಚೈಕಪಾದೇನ ಯಾವದಾಗಮನಂ ತವ |
ತ್ವದ್ಗತಾನಿ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಜೀವಿತಾನಿ ವನೌಕಸಾಮ್ || 30 ||

ತತಸ್ತು ಹರಿಶಾರ್ದೂಲಸ್ತಾನುವಾಚ ವನೌಕಸಃ |
ನೇಯಂ ಮಮ ಮಹೀ ವೇಗಂ ಪ್ಲವನೇ ಧಾರಯಿಷ್ಯತಿ || 31 ||

ಏತಾನಿ ಹಿ ನಗಸ್ಯಾಸ್ಯ ಶಿಲಾಸಜ್ಜಟಶಾಲಿನಃ ।
ಶಿಖರಾಣಿ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸ್ಥಿರಾಣಿ ಚ ಮಹಾನ್ತಿ ಚ ॥ 32 ॥

ಏತಾನಿ ಮಮ ನಿಷ್ಪೇಷಂ ಪಾದಯೋಃ ಪತತಾಂ ವರಾಃ ।
ಪ್ಲವತೋ ಧಾರಯಿಷ್ಯಂತಿ ಯೋಜನಾನಾಮಿತಃ ಶತಮ್ ॥ 33 ॥

ತತಸ್ತು ಮಾರುತಪ್ರಖ್ಯಃ ಸ ಹರಿರ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಆರುರೋಹ ನಗಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಮಹೇಂದ್ರಮರಿಮರ್ದನಃ ॥ 34 ॥

ವೃತಂ ನಾನಾವಿಧೈರ್ವೃಕ್ಷೈರ್ಮೃಗಸೇವಿತಶಾದ್ವಲಮ್ ।
ಲತಾಕುಸುಮಸಮ್ಭ್ರಮಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಪಫಲದ್ರುಮಮ್ ॥ 35 ॥

ಸಿಂಹಶಾರ್ದೂಲಚರಿತಂ ಮತ್ತಮಾತಜ್ಗಸೇವಿತಮ್ ।
ಮತ್ತದ್ವಿಜಗಣೋದ್ಭುಷ್ಣಂ ಸಲಿಲೋತ್ಪೀಡಸಂಕುಲಮ್ ॥ 36 ॥

ಮಹದ್ಭಿರುಚಿಪ್ಲತಂ ಶೃಂಗೈರ್ಮಹೇಂದ್ರಂ ಸ ಮಹಾಬಲಃ ।
ವಿಚಚಾರ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಹೇಂದ್ರಸಮವಿಕ್ರಮಃ ॥ 37 ॥

ಪಾದಾಭ್ಯಾಂ ಪೀಡಿತಸ್ತೇನ ಮಹಾಶೈಲೋ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ರರಾಸ ಸಿಂಹಾಭಿಹತೋ ಮಹಾನ್ಮತ್ತ ಇವ ದ್ವಿಪಃ ॥ 38 ॥

ಮುಮೋಚ ಸಲಿಲೋತ್ಪೀಡಾನಿವಪ್ರಕೀರ್ಣಶಿಲೋಚ್ಚಯಃ ।
ವಿತ್ರಸ್ತಮೃಗಮಾತಜ್ಗಃ ಪ್ರಕಮ್ಪಿತಮಹಾದ್ರುಮಃ ॥ 39 ॥

ನಾನಾಗಂದರ್ವಮಿಥುನೈಃ ಪಾನಸಂಸರ್ಗಕರ್ಕಶೈಃ ।
ಉತ್ಪತ್ತದ್ಭರ್ವಿಹಜ್ಗೈಶ್ಚ ವಿದ್ಯಾಧರಗಣೈರಪಿ ॥ 40 ॥

ತ್ಯಜ್ಯಮಾನಮಹಾಸಾನುಃ ಸಂನಿಲೀನಮಹೋರಗಃ ।
ಶೈಲಶೃಂಗಶಿಲೋದ್ಭುತಸ್ತದಾಭೂತ್ಸ ಮಹಾಗಿರಿಃ ॥ 41 ॥

ನಿಃಶ್ವಸದ್ಭಿಸ್ತದಾ ತೈಸ್ತು ಭುಜಗೈರರ್ಧನಿಸ್ತುತೈಃ ।
ಸಪತಾಕ ಇವಾಭಾತಿ ಸ ತದಾ ಧರಣೀಧರಃ ॥ 42 ॥

ಋಷಿಭಿಸ್ತ್ರಾಸ ಸಮಾಭ್ರಂತೃಸ್ತೃಜ್ಯಮಾನಃ ಶಿಲೋಚ್ಚಯಃ |
ಸೀದನ್ಮಹತಿ ಕಾಂತಾರೇ ಸಾರ್ಥಹೀನ ಇವಾಧ್ವಗಃ || 43 ||

ಸ ವೇಗವಾನ್ವೇಗಸಮಾಹಿತಾತ್ಮಾ
ಹರಿಪ್ರವೀರಃ ಪರವೀರಹನ್ತಾ |
ಮನಃ ಸಮಾಧಾಯ ಮಹಾನುಭಾವೋ
ಜಗಾಮ ಲಜಾಂ ಮನಸಾ ಮನಸ್ವೀ || 44 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

Chapter 5

॥ ಸುನ್ನರಕಾಣ್ಡಿಃ ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತೋ ರಾವಣನೀತಾಯಾಃ ಸೀತಾಯಾಃ ಶತ್ರುಕರ್ಶನಃ ।
ಇಯೇಷ ಪದಮನ್ವೇಷ್ವಂ ಚಾರಣಾಚರಿತೇ ಪಥಿ ॥₁॥

ಅಥ ವೈದೂರ್ಯವರ್ಣೇಷು ಶಾದ್ವಲೇಷು ಮಹಾಬಲಃ ।
ಧೀರಃ ಸಲಿಲಕಲ್ಪೇಷು ವಿಚಚಾರ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥₂॥

ದ್ವಿಜಾನ್ವಿತ್ರಾಸಯನ್ಧೀಮಾನುರಸಾ ಪಾದಪಾನ್ವರನ್ ।
ಮೃಗಾಂಶ್ಚ ಸುಬಹುನ್ನಿಘ್ನನ್ಪ್ರವೃದ್ಧ ಇವ ಕೇಸರೀ ॥₃॥

ನೀಲಲೋಹಿತಮಾಂಜ್ವಲಪದ್ಮವರ್ಣೈಃ ಸಿತಾಸಿತೈಃ ।
ಸ್ವಭಾವವಿಹಿತೈಶ್ಚಿತ್ರೈರ್ಧಾತುಭಿಃ ಸಮಲಂಕೃತಮ್ ॥₄॥

ಕಾಮರೂಪಿಭಿರಾವಿಷ್ಟಮಭೀಕ್ಷಂ ಸಪರಿಚ್ಛದೈಃ ।
ಯಕ್ಷಕಿಂನರಗನ್ಧರ್ವೈರ್ದೇವಕಲ್ಪೈಶ್ಚ ಪನ್ನಗೈಃ ॥₅॥

ಸ ತಸ್ಯ ಗಿರಿವರ್ಯಸ್ಯ ತಲೇ ನಾಗವರಾಯುತೇ ।
ತಿಷ್ಠಂಘಪಿವರಸ್ತತ್ರ ಹೃದೇ ನಾಗ ಇವಾಬಭೌ ॥₆॥

ಸ ಸೂರ್ಯಾಯ ಮಹೇಂದ್ರಾಯ ಪವನಾಯ ಸ್ವಯಮ್ಭವೇ ।
ಭೂತೇಭ್ಯಶ್ಚಾಂಜಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಚಕಾರ ಗಮನೇ ಮತಿಮ್ ॥₇॥

ಅಂಜಲಿಂ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಃ ಕುರ್ವನ್ಪವನಾಯಾತ್ಮಯೋನಯೇ ।
ತತೋ ಹಿ ವವೃಧೇ ಗಂತುಂ ದಕ್ಷಿಣೋ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ ॥₈॥

ಪ್ಲವಂಗಪ್ರವರೈರ್ದೃಷ್ಟಃ ಪ್ಲವನೇ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಃ ।
ವವೃಧೇ ರಾಮವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸಮುದ್ರ ಇವ ಪರ್ವಸು ॥₉॥

ನಿಷ್ಪ್ರಮಾಣ ಶರೀರಃ ಸಂಲ್ಲಿಲಜ್ಞಯಿಷುರರ್ಣವಮ್ ।
ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೀಡಯಾಮಾಸ ಚರಣಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಪರ್ವತಮ್ ॥₁₀॥

ಸ ಚಚಾಲಾಚಲಾಶ್ಚಾರು ಮುಹೂರ್ತಂ ಕಪಿಪೀಡಿತಃ |
ತರೂಣಾಂ ಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರಾಣಾಂ ಸರ್ವಂ ಪುಷ್ಪಮಶಾತಯತ್ || 11 ||

ತೇನ ಪಾದಪಮುಕ್ತೇನ ಪುಷ್ಪಾಘೇಣ ಸುಗಂಧಿನಾ |
ಸರ್ವತಃ ಸಂವೃತಃ ಶೈಲೋ ಬಭೌ ಪುಷ್ಪಮಯೋ ಯಥಾ || 12 ||

ತೇನ ಚೋತ್ತಮವೀರ್ಯೇಣ ಪೀಡ್ಯಮಾನಃ ಸ ಪರ್ವತಃ |
ಸಲಿಲಂ ಸಮ್ಪ್ರಸುಸ್ರಾವ ಮದಂ ಮತ್ತ ಇವ ದ್ವಿಪಃ || 13 ||

ಪೀಡ್ಯಮಾನಸ್ತು ಬಲಿನಾ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ತೇನ ಪರ್ವತಃ |
ರೀತಿನಿರ್ವರ್ತಯಾಮಾಸ ಕಾಂಕ್ಷಾನಾಂಕಾಂಕ್ಷನರಾಜತೀಃ |
ಮುಮೋಚ ಚ ಶಿಲಾಃ ಶೈಲೋ ವಿಶಾಲಾಃ ಸಮನಃಶಿಲಾಃ || 14 ||

ಗಿರಿಣಾ ಪೀಡ್ಯಮಾನೇನ ಪೀಡ್ಯಮಾನಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಗುಹಾವಿಷ್ಣುನಿ ಭೂತಾನಿ ವಿನೇದುವಿಕ್ರತೈಃ ಸ್ವರೈಃ || 15 ||

ಸ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಸಂನಾದಃ ಶೈಲಪೀಡಾನಿಮಿತ್ತಜಃ |
ಪೃಥಿವೀಂ ಪೂರಯಾಮಾಸ ದಿಶಶ್ಚೋಪವನಾನಿ ಚ || 16 ||

ಶಿರೋಭಿಃ ಪೃಥುಭಿಃ ಸರ್ಪಾ ವ್ಯಕ್ತಸ್ವಸ್ತಿಕಲಕ್ಷಣೈಃ |
ವಮಂತಃ ಪಾವಕಂ ಘೋರಂ ದದಂಶುರ್ದಶನೈಃ ಶಿಲಾಃ || 17 ||

ತಾಸ್ತದಾ ಸವಿಷ್ಣುರ್ದಷ್ಣಾಃ ಕುಪಿತೈಸ್ತೈರ್ಮಹಾಶಿಲಾಃ |
ಜಜ್ವಲುಃ ಪಾವಕೋದ್ದೀಪ್ತಾ ವಿಭಿದುಶ್ಚ ಸಹಸ್ರಧಾ || 18 ||

ಯಾನಿ ಚೌಷಧಜಾಲಾನಿ ತಸ್ಮಿಂಗಳ್ಜಾತಾನಿ ಪರ್ವತೇ |
ವಿಷಘ್ನಾನ್ಯಪಿ ನಾಗಾನಾಂ ನ ಶೇಕುಃ ಶಮಿತುಂ ವಿಷಮ್ || 19 ||

ಭಿದ್ಯತೇಽಯಂ ಗಿರಿಭೂತೈರಿತಿ ಮತ್ವಾ ತಪಸ್ವಿನಃ |
ತ್ರಸ್ತಾ ವಿದ್ಯಾಧರಾಸ್ತಸ್ಮಾದುತ್ಪೇತುಃ ಸ್ತ್ರೀಗಣೈಃ ಸಹ || 20 ||

ಪಾನಭೂಮಿಗತಂ ಹಿತ್ವಾ ಹೈಮಮಾಸನಭಾಜನಮ್ |
ಪಾತ್ರಾಣಿ ಚ ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ಕರಕಾಂಶ್ಚ ಹಿರಣ್ಮಯಾನ್ || 21 ||

ಲೇಹ್ಯಾನುಚ್ಚಾವಚಾನ್ಭಕ್ತ್ಯಾನ್ಮಾಂಸಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಆರ್ಷಭಾಣಿ ಚ ಚರ್ಮಾಣಿ ಖಿಡ್ಗಾಂಶ್ಚ ಕನಕತ್ಸರೂನ್ || 22 ||

ಕೃತಕಣ್ಣುಗುಣಾಃ ಕ್ಷೀಬಾ ರಕ್ತಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಾಃ |
ರಕ್ತಾಕ್ಷಾಃ ಪುಷ್ಕರಾಕ್ಷಾಶ್ಚ ಗಗನಂ ಪ್ರತಿಪೇದಿರೇ || 23 ||

ಹಾರನೂಪುರಕೇಯೂರ ಪಾರಿಹಾರ್ಯ ಧರಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ |
ವಿಸ್ಮಿತಾಃ ಸಸ್ಮಿತಾಸ್ತಸ್ಥೂರಾಕಾಶೇ ರಮಣೈಃ ಸಹ || 24 ||

ದರ್ಶಯನ್ತೋ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಂ ವಿದ್ಯಾಧರಮಹರ್ಷಯಃ |
ಸಹಿತಾಸ್ತಸ್ಥೂರಾಕಾಶೇ ವೀಕ್ಷಾಂ ಚಕ್ರುಶ್ಚ ಪರ್ವತಮ್ || 25 ||

ಶುಶ್ರುವುಶ್ಚ ತದಾ ಶಬ್ದಮೃಷೀಣಾಂ ಭಾವಿತಾತ್ತನಾಮ್ |
ಚಾರಣಾನಾಂ ಚ ಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಸಿದ್ಧಿತಾನಾಂ ವಿಮಲೇಽಮ್ಬರೇ || 26 ||

ಏಷ ಪರ್ವತಸಂಜ್ಞಾಶೋ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ತಜಃ |
ತಿತೀರ್ಷತಿ ಮಹಾವೇಗಂ ಸಮುದ್ರಂ ಮಕರಾಲಯಮ್ || 27 ||

ರಾಮಾರ್ಥಂ ವಾನರಾರ್ಥಂ ಚ ಚಿಕೀರ್ಷನ್ಕರ್ಮ ದುಷ್ಕರಮ್ |
ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಪರಂ ಪಾರಂ ದುಷ್ಪ್ರಾಪಂ ಪ್ರಾಪ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ || 28 ||

ದುಧುವೇ ಚ ಸ ರೋಮಾಣಿ ಚಕರ್ಮೇ ಚಾಚಲೋಪಮಃ |
ನನಾದ ಚ ಮಹಾನಾದಂ ಸುಮಹಾನಿವ ತೋಯದಃ || 29 ||

ಆನುಪೂರ್ವ್ಯಾಚ್ಚ ವೃತ್ತಂ ಚ ಲಾಙ್ಗೂಲಂ ರೋಮಭಿಶ್ಚಿತಮ್ |
ಉತ್ಪತ್ತಿಷ್ಯನ್ನಿಚ್ಛೇಪ ಪಕ್ಷಿರಾಜ ಇವೋರಗಮ್ || 30 ||

ತಸ್ಯ ಲಾಙ್ಗೂಲಮಾವಿದ್ಧಮತಿವೇಗಸ್ಯ ಪೃಷ್ಠತಃ |
ದದೃಶೇ ಗರುಡೇನೇವ ಹ್ರಿಯಮಾಣೋ ಮಹೋರಗಃ || 31 ||

ಬಾಹೂ ಸಂಸ್ತಮ್ಭಯಾಮಾಸ ಮಹಾಪರಿಘಸಂನಿಭೌ |
ಸಸಾದ ಚ ಕಪಿಃ ಕಟ್ಯಾಂ ಚರಣೌ ಸಂಘ್ನಕೋಪ ಚ || 32 ||

ಸಂಹೃತ್ಯ ಚ ಭುಜೌ ಶ್ರೀಮಾಂಸ್ತಥೈವ ಚ ಶಿರೋಧರಾಮ್ |
ತೇಜಃ ಸತ್ತ್ವಂ ತಥಾ ವೀರ್ಯಮಾವಿವೇಶ ಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 33 ||

ಮಾರ್ಗಮಾಲೋಕಯನ್ನೂರಾದೂರ್ಧ್ವಪ್ರಣಿಹಿತೇಕ್ಷಣಃ |
ರುರೋಧ ಹೃದಯೇ ಪ್ರಾಣಾನಾಕಾಶಮವಲೋಕಯನ್ || 34 ||

ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ದೃಢಮವಸ್ಥಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ ಕಪಿಕುಂಭಜರಃ |
ನಿಕುಂಭ್ಯ ಕರ್ಣೌ ಹನುಮಾನುತ್ಪತ್ತಿಷ್ಯನ್ನಹಾಬಲಃ |
ವಾನರಾನ್ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 35 ||

ಯಥಾ ರಾಘವನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಶರಃ ಶ್ವಸನವಿಕ್ರಮಃ |
ಗಚ್ಛೇತ್ತದ್ವದ್ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಲಜ್ಜಾಂ ರಾವಣಪಾಲಿತಾಮ್ || 36 ||

ನ ಹಿ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯದಿ ತಾಂ ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ಅನೇನೈವ ಹಿ ವೇಗೇನ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುರಾಲಯಮ್ || 37 ||

ಯದಿ ವಾ ತ್ರಿದಿವೇ ಸೀತಾಂ ನ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕೃತಶ್ರಮಃ |
ಬದ್ಧಾ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಾನಮಾನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾವಣಮ್ || 38 ||

ಸರ್ವಥಾ ಕೃತಕಾರ್ಯೋಽಹಮೇಷ್ಯಾಮಿ ಸಹ ಸೀತಯಾ |
ಆನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಾ ಲಜ್ಜಾಂ ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಸರಾವಣಾಮ್ || 39 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಹನುಮಾನ್ವಾನರಾನ್ವಾನರೋತ್ತಮಃ |
ಉತ್ಪಪಾತಾಥ ವೇಗೇನ ವೇಗವಾನವಿಚಾರಯನ್ || 40 ||

ಸಮುತ್ಪತ್ತಿ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ವೇಗಾತ್ತೇ ನಗರೋಹಿಣಃ |
ಸಂಹೃತ್ಯ ವಿಟಪಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸಮುತ್ಪೇತುಃ ಸಮನ್ತತಃ || 41 ||

ಸ ಮತ್ತಕೋಯಷ್ಟಿಭಕಾನ್ವಾದಪಾನ್ಪುಷ್ಪಶಾಲಿನಃ |
ಉದ್ವಹನ್ನೂರುವೇಗೇನ ಜಗಾಮ ವಿಮಲೇಽಮ್ಬರೇ || 42 ||

ಊರುವೇಗೋದ್ಧತಾ ವೃಕ್ಷಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ಕಪಿಮನ್ವಯುಃ |
ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ದೀರ್ಘಮಧ್ವಾನಂ ಸ್ವಬನ್ಧುಮಿವ ಬಾನ್ಧವಾಃ || 43 ||

ತಮೂರುವೇಗೋನ್ಮಥಿತಾಃ ಸಾಲಾಶ್ಚನ್ಯೇ ನಗೋತ್ತಮಾಃ |
ಅನುಜಗ್ಮುರ್ಹನೂಮಂತಂ ಸೈನ್ಯಾ ಇವ ಮಹೀಪತಿಮ್ || 44 ||

ಸುಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಪಾದಪೈರನ್ವಿತಃ ಕಪಿಃ |
ಹನುಮಾನ್ಪರ್ವತಾಕಾರೋ ಬಭೂವಾದ್ಭುತದರ್ಶನಃ || 45 ||

ಸಾರವನ್ಮೋಽಥ ಯೇ ವೃಕ್ಷಾ ನ್ಯಮಜ್ಜಂಲ್ಲವಣಾಮ್ಭಸಿ |
ಭಯಾದಿವ ಮಹೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪರ್ವತಾ ವರುಣಾಲಯೇ || 46 ||

ಸ ನಾನಾಕುಸುಮೈಃ ಕೀರ್ಣಃ ಕಪಿಃ ಸಾಙ್ಕುರಕೋರಕೈಃ |
ಶುಶುಭೇ ಮೇಘಸಂಜಾತಃ ಖಿದ್ಯೋತ್ಪ್ರಿವ ಪರ್ವತಃ || 47 ||

ವಿಮುಕ್ತಾಸ್ತಸ್ಯ ವೇಗೇನ ಮುಕ್ತಾ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ತೇ ದ್ರುಮಾಃ |
ಅವಶೀರ್ಯಂತ ಸಲಿಲೇ ನಿವೃತ್ತಾಃ ಸುಹೃದೋ ಯಥಾ || 48 ||

ಲಘುತ್ವೇನೋಪಪನ್ನಂ ತದ್ವಿಚಿತ್ರಂ ಸಾಗರೇಽಪತತ್ |
ದ್ರುಮಾಣಾಂ ವಿವಿಧಂ ಪುಷ್ಪಂ ಕಪಿವಾಯುಸಮೀರಿತಮ್ || 49 ||

ಪುಷ್ಪಾಘೇಣಾನುಬದ್ಧೇನ ನಾನಾವರ್ಣೇನ ವಾನರಃ |
ಬಭೌ ಮೇಘ ಇವೋದ್ಯನೈಷ್ಯ ವಿದ್ಯುದ್ಗಣವಿಭೂಷಿತಃ || 50 ||

ತಸ್ಯ ವೇಗಸಮುದ್ಭುತೈಃ ಪುಷ್ಪೈಸ್ತೋಯಮದೃಶ್ಯತ |
ತಾರಾಭಿರಭಿರಾಮಾಭಿರುದಿತಾಭಿರಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 51 ||

ತಸ್ಯಾಮ್ಮರಗತೌ ಬಾಹೂ ದದೃಶಾತೇ ಪ್ರಸಾರಿತೌ |
ಪರ್ವತಾಗ್ರಾದ್ವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೌ ಪಶ್ಚಾತ್ಸಾಸ್ಯಾವಿವ ಪನ್ನಗೌ || 52 ||

ಪಿಬನ್ನಿವ ಬಭೌ ಚಾಪಿ ಸೋರ್ಮಿಜಾಲಂ ಮಹಾರ್ಣವಮ್ |
ಪಿಪಾಸುರಿವ ಚಾಕಾಶಂ ದದೃಶೇ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ || 53 ||

ತಸ್ಯ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಭಾಕಾರೇ ವಾಯುಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಣಃ |
ನಯನೇ ವಿಪ್ರಕಾಶೇತೇ ಪರ್ವತಸ್ಥಾವಿವಾನಲೌ || 54 ||

ಪಿಜ್ಗೇ ಪಿಜ್ಗಾಕ್ಷಮುಖ್ಯಸ್ಯ ಬೃಹತೀ ಪರಿಮಣ್ಡಲೇ ।
ಚಕ್ಷುಷೀ ಸಮ್ಪ್ರಕಶೇತೇ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾವಿವ ಸ್ಥಿತೌ ॥ 55 ॥

ಮುಖಂ ನಾಸಿಕಯಾ ತಸ್ಯ ತಾಮ್ರಯಾ ತಾಮ್ರಮಾಬಭೌ ।
ಸಂದ್ಯಯಾ ಸಮಭಿಸ್ಪೃಷ್ಠಂ ಯಥಾ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಮಣ್ಡಲಮ್ ॥ 56 ॥

ಲಾಙ್ಗಲಂ ಚ ಸಮಾವಿದ್ಧಂ ಪ್ಲವಮಾನಸ್ಯ ಶೋಭತೇ ।
ಅಮ್ಬರೇ ವಾಯುಪುತ್ರಸ್ಯ ಶಕ್ರಧ್ವಜ ಇವೋಚ್ಛ್ರಿತಃ ॥ 57 ॥

ಲಾಙ್ಗೂಲಚಕ್ರೇಣ ಮಹಾಞ್ಚುಕ್ಲದಂಷ್ಟ್ರೋಽನಿಲಾತ್ಮಜಃ ।
ವ್ಯರೋಚತ ಮಹಾಪ್ರಾಙ್ಗುಃ ಪರಿವೇಷೀವ ಭಾಸ್ಕರಃ ॥ 58 ॥

ಸ್ಥಿಗ್ಧೇಶೇನಾಭಿತಾಮ್ರೇಣ ರರಾಜ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಮಹತಾ ದಾರಿತೇನೇವ ಗಿರಿಗೈರಿಕಧಾತುನಾ ॥ 59 ॥

ತಸ್ಯ ವಾನರಸಿಂಹಸ್ಯ ಪ್ಲವಮಾನಸ್ಯ ಸಾಗರಮ್ ।
ಕಕ್ಷಾಂತರಗತೋ ವಾಯುರ್ಜೀಮೂತ ಇವ ಗರ್ಜತಿ ॥ 60 ॥

ಖೇ ಯಥಾ ನಿಪತತ್ಯುಲ್ಕಾ ಉತ್ತರಾಂತಾದ್ವಿನಿಸೃತಾ ।
ದೃಶ್ಯತೇ ಸಾನುಬನ್ಧಾ ಚ ತಥಾ ಸ ಕಪಿಕುಞ್ಜರಃ ॥ 61 ॥

ಪತತ್ಪತಙ್ಗಸಜ್ಜಾಶೋ ವ್ಯಾಯತಃ ಶುಶುಭೇ ಕಪಿಃ ।
ಪ್ರವೃದ್ಧ ಇವ ಮಾತಙ್ಗಃ ಕಕ್ಷ್ಯಯಾ ಬಧ್ಯಮಾನಯಾ ॥ 62 ॥

ಉಪರಿಷ್ವಾಚ್ಛರೀರೇಣ ಛಾಯಯಾ ಚಾವಗಾಢಯಾ ।
ಸಾಗರೇ ಮಾರುತಾವಿಷ್ವಾ ನೌರಿವಾಸೀತ್ತದಾ ಕಪಿಃ ॥ 63 ॥

ಯಂ ಯಂ ದೇಶಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಜಗಾಮ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಸ ಸ ತಸ್ಯಾಙ್ಗವೇಗೇನ ಸೋನ್ಮಾದ ಇವ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ 64 ॥

ಸಾಗರಸ್ಯೋರ್ಮಿಜಾಲಾನಾಮುರಸಾ ಶೈಲವಷ್ಕುಣಾಮ್ ।
ಅಭಿಘ್ನಂಸ್ತು ಮಹಾವೇಗಃ ಪುಪ್ಲುವೇ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ ॥ 65 ॥

ಕಪಿವಾತಶ್ಚ ಬಲವಾನೈಘವಾತಶ್ಚ ನಿಸ್ಸೃತಃ |
ಸಾಗರಂ ಭೀಮನಿಘೋಷಂ ಕಮ್ಪಯಾಮಾಸತುರ್ಭೃಶಮ್ || 66 ||

ವಿಕರ್ಷನ್ನೂರ್ಮಿಜಾಲಾನಿ ಬೃಹಂತಿ ಲವಣಾಂಭುಸಿ |
ಅತ್ಯಕ್ರಾಮನ್ಮಹಾವೇಗಸ್ತರಜ್ಜಾಗ್ನಗ್ನಯನ್ನಿವ || 67 ||

ಪ್ಲವಮಾನಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾಥ ಭುಜಜಾಗ್ನಿಃ ಸಾಗರಾಲಯಾಃ |
ವ್ಯೋಮ್ನಿ ತಂ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲಂ ಸುಪರ್ಣಮಿತಿ ಮೇನಿರೇ || 68 ||

ದಶಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ತ್ರಿಂಶದ್ಯೋಜನಮಾಯತಾ |
ಛಾಯಾ ವಾನರಸಿಂಹಸ್ಯ ಜಲೇ ಚಾರುತರಾಭವತ್ || 69 ||

ಶ್ವೇತಾಭ್ರಘನರಾಜೀವ ವಾಯುಪುತ್ರಾನುಗಾಮಿನೀ |
ತಸ್ಯ ಸಾ ಶುಶುಭೇ ಛಾಯಾ ವಿತತಾ ಲವಣಾಂಭುಸಿ || 70 ||

ಪ್ಲವಮಾನಂ ತು ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ಲವಗಂ ತ್ವರಿತಂ ತದಾ |
ವವೃಷುಃ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಾಣಿ ದೇವಗನ್ಧರ್ವದಾನವಾಃ || 71 ||

ತತಾಪ ನ ಹಿ ತಂ ಸೂರ್ಯಃ ಪ್ಲವಂತಂ ವಾನರೇಶ್ವರಮ್ |
ಸಿಷೇವೇ ಚ ತದಾ ವಾಯೂ ರಾಮಕಾರ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ || 72 ||

ಋಷಯಸ್ತುಷ್ಪುವುಶ್ಚೈನಂ ಪ್ಲವಮಾನಂ ವಿಹಾಯಸಾ |
ಜಗುಶ್ಚ ದೇವಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಪ್ರಶಂಸಂತೋ ಮಹೌಜಸಮ್ || 73 ||

ನಾಗಾಶ್ಚ ತುಷ್ಪುವುರ್ಯಕ್ಷಾ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ವಿಬುಧಾಃ ಖಿಗಾಃ |
ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಾಕಾಶೇ ಕಪಿವರಂ ಸಹಸಾ ವಿಗತಕ್ಲಮಮ್ || 74 ||

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ಲವಗಶಾರ್ದೂಲೇ ಪ್ಲವಮಾನೇ ಹನೂಮತಿ |
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲಮಾನಾರ್ಥೀ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಸಾಗರಃ || 75 ||

ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯದಿ ನಾಹಂ ಹನೂಮತಃ |
ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವವಾಚ್ಯೋ ವಿವಕ್ಷತಾಮ್ || 76 ||

ಅಹಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಾಥೇನ ಸಗರೇಣ ವಿವರ್ಧಿತಃ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಸಚಿವಶ್ಚಾಪ್ಯಂ ನಾವಸೀದಿತುಮರ್ಹತಿ ॥ 77 ॥

ತಥಾ ಮಯಾ ವಿಧಾತವ್ಯಂ ವಿಶ್ರಮೇತ ಯಥಾ ಕಪಿಃ ।
ಶೇಷಂ ಚ ಮಯಿ ವಿಶ್ರಾಂತಃ ಸುಖೇನಾತಿಪತಿಷ್ಯತಿ ॥ 78 ॥

ಇತಿ ಕೃತ್ವಾ ಮತಿಂ ಸಾಧ್ವೀಂ ಸಮುದ್ರಶ್ಚನ್ನಮಮ್ಭಸಿ ।
ಹಿರಣ್ಯನಾಭಂ ಮೈನಾಕಮುವಾಚ ಗಿರಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ 79 ॥

ತ್ವಮಿಹಾಸುರಸಂಘಾನಾಂ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಾಮ್ ।
ದೇವರಾಜ್ಞಾ ಗಿರಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರಿಘಃ ಸಂನಿವೇಶಿತಃ ॥ 80 ॥

ತ್ವಮೇಷಾಂ ಜ್ಞಾತವೀರ್ಯಾಣಾಂ ಪುನರೇವೋತ್ಪತ್ತಿಷ್ಯತಾಮ್ ।
ಪಾತಾಲಸ್ಯಾಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ ದ್ವಾರಮಾವೃತ್ಯ ತಿಷ್ಠಸಿ ॥ 81 ॥

ತೀರ್ಯಗೂರ್ಧ್ವಮಧಶ್ಚೈವ ಶಕ್ತಿಸ್ತೇ ಶೈಲವರ್ಧಿತುಮ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಸಂಚೋಚ್ಚೇದಯಾಮಿ ತ್ವಾಮುತ್ತಿಷ್ಠ ನಗಸತ್ತಮ ॥ 82 ॥

ಸ ಏಷ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲಸ್ತ್ವಾಮುಪಯೇತಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಹನೂಮಾನ್ರಾಮಕಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ಭೀಮಕರ್ಮಾ ವಿಮಾಪ್ಲುತಃ ॥ 83 ॥

ತಸ್ಯ ಸಾಹ್ಯಂ ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲವರ್ತಿನಃ ।
ಮಮ ಇಕ್ಷ್ವಾಕವಃ ಪೂಜ್ಯಾಃ ಪರಂ ಪೂಜ್ಯತಮಾಸ್ತವ ॥ 84 ॥

ಕುರು ಸಾಚಿವ್ಯಮಸ್ಮಾಕಂ ನ ನಃ ಕಾರ್ಯಮತಿಕ್ರಮೇತ್ ।
ಕರ್ತವ್ಯಮಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಸತಾಂ ಮನ್ಯುಮುದೀರಯೇತ್ ॥ 85 ॥

ಸಲಿಲಾದೂರ್ಧ್ವಮುತ್ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠತ್ವೇಷ ಕಪಿಸ್ತ್ವಯಿ ।
ಅಸ್ಮಾಕಮತಿಥಿಶ್ಚೈವ ಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ಪ್ಲವತಾಂ ವರಃ ॥ 86 ॥

ಚಾಮೀಕರಮಹಾನಾಭ ದೇವಗಂಧರ್ವಸೇವಿತ ।
ಹನೂಮಾಂಸ್ತ್ವಯಿ ವಿಶ್ರಾಂತಸ್ತತಃ ಶೇಷಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ 87 ॥

ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಸ್ಯಾನ್ಮಶಂಸ್ಯಂ ಚ ಮೈಥಿಲ್ಯಾಶ್ಚ ವಿವಾಸನಮ್ |
ಶ್ರಮಂ ಚ ಪ್ಲವಗೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೋತ್ತಾತುಮರ್ಹಸಿ || 88 ||

ಹಿರಣ್ಯನಾಭೋ ಮೈನಾಕೋ ನಿಶಮ್ಯ ಲವಣಾಮ್ಭಸಃ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಜಲಾತ್ಪೂರ್ಣಂ ಮಹಾದ್ರುಮಲತಾಯುತಃ || 89 ||

ಸ ಸಾಗರಜಲಂ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಬಭೂವಾತ್ಯುತ್ಥಿತಸ್ತದಾ |
ಯಥಾ ಜಲಧರಂ ಭಿತ್ತ್ವಾ ದೀಪ್ತರಶ್ಮಿದಿವಾಕರಃ || 90 ||

ಶಾತಕುम्ಭಮಯೈಃ ಶೃಜ್ಞೈಃ ಸಕಿನರಮಹೋರಗೈಃ |
ಆದಿತೋದಯಸಂಜಾಶೈರಾಲಿಖದ್ಭಿರಿವಾಮ್ಭರಮ್ || 91 ||

ತಸ್ಯ ಜಾಮೂಬನದೈಃ ಶೃಜ್ಞೈಃ ಪರ್ವತಸ್ಯ ಸಮುತ್ಥಿತೈಃ |
ಆಕಾಶಂ ಶಸ್ತ್ರಸಂಜಾಶಮಭವತ್ಕಾಂಚನಪ್ರಭಮ್ || 92 ||

ಜಾತರೂಪಮಯೈಃ ಶೃಜ್ಞೈರ್ಭ್ರಾಜಮಾನೈಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭೈಃ |
ಆದಿತ್ಯಶತಸಂಜಾಶಃ ಸೋಽಭವದ್ಗಿರಿಸತ್ತಮಃ || 93 ||

ತಮುತ್ಥಿತಮಸಂಜ್ಞೇನ ಹನೂಮಾನಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಮಧ್ಯೇ ಲವಣತೋಯಸ್ಯ ವಿಘ್ನೋಽಯಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತಃ || 94 ||

ಸ ತಮುಚ್ಛ್ರಿತಮತ್ಯರ್ಥಂ ಮಹಾವೇಗೋ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಉರಸಾ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಜೀಮೂತಮಿವ ಮಾರುತಃ || 95 ||

ಸ ತದಾ ಪಾತಿತಸ್ತೇನ ಕಪಿನಾ ಪರ್ವತೋತ್ತಮಃ |
ಬುದ್ಧ್ವಾ ತಸ್ಯ ಕಪೇರ್ವೇಗಂ ಜಹರ್ಷ ಚ ನನಂದ ಚ || 96 ||

ತಮಾಕಾಶಗತಂ ವೀರಮಾಕಾಶೇ ಸಮವಸ್ಥಿತಮ್ |
ಪ್ರೀತೋ ಹೃಷ್ಮಮನಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ಪರ್ವತಃ ಕಪಿಮ್ |
ಮಾನುಷಂ ಧರಯನ್ರೂಪಮಾತ್ಮನಃ ಶಿಖರೇ ಸ್ಥಿತಃ || 97 ||

ದುಷ್ಕರಂ ಕೃತವಾನ್ಕರ್ಮ ತ್ವಮಿದಂ ವಾನರೋತ್ತಮ |
ನಿಪತ್ಯ ಮಮ ಶೃಜ್ಞೇಷು ವಿಶ್ರಮಸ್ವ ಯಥಾಸುಖಮ್ || 98 ||

ರಾಘಾವಸ್ಯ ಕುಲೇ ಜಾತ್ಯೇರುದಧಿಃ ಪರಿವರ್ಧಿತಃ ।
ಸ ತ್ವಾಂ ರಾಮಹಿತೇ ಯುಕ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯರ್ಚಯತಿ ಸಾಗರಃ ॥ 99 ॥

ಕೃತೇ ಚ ಪ್ರತಿಕರ್ತವ್ಯಮೇಷ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ ।
ಸೋಽಯಂ ತತ್ಪ್ರತಿಕಾರಾರ್ಥೀ ತ್ವತ್ತಃ ಸಮ್ಮಾನಮರ್ಹತಿ ॥ 100 ॥

ತ್ವನ್ನಿಮಿತ್ತಮನೇನಾಹಂ ಬಹುಮಾನಾತ್ಪ್ರಚೋದಿತಃ ।
ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತಂ ಚಾಪಿ ಕಪಿರೇಷ ಸಮಾಪ್ಲುತಃ ।
ತವ ಸಾನುಷು ವಿಶ್ರಾಂತಃ ಶೇಷಂ ಪ್ರಕ್ರಮತಾಮಿತಿ ॥ 101 ॥

ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲ ಮಯಿ ವಿಶ್ರಮ್ಯ ಗಮ್ಯತಾಮ್ ।
ತದಿದಂ ಗಂದವತ್ತ್ವಾದು ಕಂದಮೂಲಫಲಂ ಬಹು ।
ತದಾಸ್ವದ್ಯ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಶ್ರಾಂತೋಽನುಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥ 102 ॥

ಅಸ್ಮಾಕಮಪಿ ಸಮ್ಭಂದಃ ಕಪಿಮುಖ್ಯಸ್ತ್ವಯಾಸ್ತಿ ವೈ ।
ಪ್ರಖ್ಯಾತಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಮಹಾಗುಣಪರಿಗ್ರಹಃ ॥ 103 ॥

ವೇಗವಂತಃ ಪ್ಲವನ್ನೋ ಯೇ ಪ್ಲವಗಾ ಮಾರುತಾತ್ಮಜ ।
ತೇಷಾಂ ಮುಖ್ಯತಮಂ ಮನ್ಯೇ ತ್ವಾಮಹಂ ಕಪಿಕುಂಜರ ॥ 104 ॥

ಅತಿಥಿಃ ಕಿಲ ಪೂಜಾರ್ಹಃ ಪ್ರಾಕೃತೋಽಪಿ ವಿಜಾನತಾ ।
ಧರ್ಮಂ ಜಿಜ್ಞಾಸಮಾನೇನ ಕಿಂ ಪುನರ್ಯಾದೃಶೋ ಭವಾನ್ ॥ 105 ॥

ತ್ವಂ ಹಿ ದೇವವರಿಷ್ಠಸ್ಯ ಮಾರುತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಪುತ್ರಸ್ತಸ್ಯೈವ ವೇಗೇನ ಸದೃಶಃ ಕಪಿಕುಂಜರ ॥ 106 ॥

ಪೂಜಿತೇ ತ್ವಯಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಪೂಜಾಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಮಾರುತಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಪೂಜನೀಯೋ ಮೇ ಶೃಣು ಚಾಪ್ಯತ್ರ ಕಾರಣಮ್ ॥ 107 ॥

ಪೂರ್ವಂ ಕೃತಯುಗೇ ತಾತ ಪರ್ವತಾಃ ಪಕ್ಷಿಣೋಽಭವನ್ ।
ತೇಽಪಿ ಜಗ್ಮುರ್ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ಗರುಡಾನಿಲವೇಗಿನಃ ॥ 108 ॥

ತತಸ್ತೇಷು ಪ್ರಯಾತೇಷು ದೇವಸಂಘಾಃ ಸಹರ್ಷಿಭಿಃ ।

ಭೂತಾನಿ ಚ ಭಯಂ ಜಗ್ಮುಸ್ತೇಷಾಂ ಪತನಶಙ್ಕಯಾ || 109 ||

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಪರ್ವತಾನಾಂ ಶತಕೃತಃ |
ಪಕ್ಷಾಂಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ವಜ್ರೇಣ ತತ್ರ ತತ್ರ ಸಹಸ್ರಶಃ || 110 ||

ಸ ಮಾಮುಪಗತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ವಜ್ರಮುದ್ಯಮ್ಯ ದೇವರಾಟ್ |
ತತೋಽಹಂ ಸಹಸಾ ಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಶ್ವಸನೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 111 ||

ಅಸ್ಮಿಂಲ್ಲವಣತೋಯೇ ಚ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಪ್ಲವಗೋತ್ತಮ |
ಗುಪ್ತಪಕ್ಷಃ ಸಮಗ್ರಶ್ಚ ತವ ಪಿತ್ರಾಭಿರಕ್ಷಿತಃ || 112 ||

ತತೋಽಹಂ ಮಾನಯಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಮಾನ್ಯೋ ಹಿ ಮಮ ಮಾರುತಃ |
ತ್ವಯಾ ಮೇ ಹ್ಯೇಷ ಸಮ್ಭನ್ಧಃ ಕಪಿಮುಖ್ಯ ಮಹಾಗುಣಃ || 113 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ನೇವಜ್ಗತೇ ಕಾರ್ಯೇ ಸಾಗರಸ್ಯ ಮಮೈವ ಚ |
ಪ್ರೀತಿಂ ಪ್ರೀತಮನಾ ಕರ್ತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ ಮಹಾಕಪೇ || 114 ||

ಶ್ರಮಂ ಮೋಕ್ಷಯ ಪೂಜಾಂ ಚ ಗೃಹಾಣ ಕಪಿಸತ್ತಮ |
ಪ್ರೀತಿಂ ಚ ಬಹುಮನ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ತವ ದರ್ಶನಾತ್ || 115 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತಂ ನಗೋತ್ತಮಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ಕೃತಮಾತಿಥ್ಯಂ ಮನ್ಯುರೇಷೋಽಪನೀಯತಾಮ್ || 116 ||

ತ್ವರತೇ ಕಾರ್ಯಕಾಲೋ ಮೇ ಅಹಶ್ಚಾಪ್ಯತಿವರ್ತತೇ |
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಚ ಮಯಾ ದತ್ತಾ ನ ಸ್ಥಾತವ್ಯಮಿಹಾನ್ತರಾ || 117 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾಣಿನಾ ಶೈಲಮಾಲಭ್ಯ ಹರಿಪುಜ್ಗವಃ |
ಜಗಾಮಾಕಾಶಮಾವಿಶ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ || 118 ||

ಸ ಪರ್ವತಸಮುದ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಬಹುಮಾನಾದವೇಕ್ಷಿತಃ |
ಪೂಜಿತಶ್ಚೋಪಪನ್ನಾಭಿರಾಶೀರ್ಭಿರನಿಲಾತ್ಮಜಃ || 119 ||

ಅಥೋರ್ಧ್ವಂ ದೂರಮುತ್ಪತ್ಯ ಹಿತ್ವಾ ಶೈಲಮಹಾರ್ಣವೌ |

ಪಿತುಃ ಪನ್ನಾನಮಾಸ್ಥಾಯ ಜಗಾಮ ವಿಮಲೇಕಮ್ಬರೇ || 120 ||

ಭೂಯಶೋರ್ಧ್ವಗತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗಿರಿಂ ತಮವಲೋಕಯನ್ |
ವಾಯುಸೂನುನಿರಾಲಮ್ಬೇ ಜಗಾಮ ವಿಮಲೇಕಮ್ಬರೇ || 121 ||

ತದ್ವಿಷ್ಣುತೀಯಂ ಹನುಮತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕರ್ಮ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ |
ಪ್ರಶಶಂಸುಃ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ || 122 ||

ದೇವತಾಶ್ಚಾಭವನ್ಮೃತ್ಯುಸ್ತತ್ರಾಸ್ಥಾಸ್ತಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಾ |
ಕಾಂಕ್ಷಾನಸ್ಯ ಸುನಾಭಸ್ಯ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಶ್ಚ ವಾಸವಃ || 123 ||

ಉವಾಚ ವಚನಂ ಧೀಮಾನ್ಪರಿತೋಷಾತ್ಸಗದ್ಗದಮ್ |
ಸುನಾಭಂ ಪರ್ವತಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸ್ವಯಮೇವ ಶಚೀಪತಿಃ || 124 ||

ಹಿರಣ್ಯನಾಭಶೈಲೇನ್ದ್ರಪರಿತುಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ತೇ ಭೃಶಮ್ |
ಅಭಯಂ ತೇ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ತಿಷ್ಠ ಸೌಮ್ಯ ಯಥಾಸುಖಮ್ || 125 ||

ಸಾಹ್ಯಂ ಕೃತಂ ತೇ ಸುಮಹದ್ವಿಕ್ರಾಂತಸ್ಯ ಹನೂಮತಃ |
ಕ್ರಮತೋ ಯೋಜನಶತಂ ನಿರ್ಭಯಸ್ಯ ಭಯೇ ಸತಿ || 126 ||

ರಾಮಸ್ಯೈಷ ಹಿ ದೌತೈನ ಯಾತಿ ದಾಶರಥೇಹರಿಃ |
ಸತ್ಕೃತ್ಯಾಂ ಕುರ್ವತಾ ಶಕ್ಯಾ ತೋಷಿತೋಽಸ್ಮಿ ದೃಢಂ ತ್ವಯಾ || 127 ||

ತತಃ ಪ್ರಹರ್ಷಮಲಭದ್ವಿಪುಲಂ ಪರ್ವತೋತ್ತಮಃ |
ದೇವತಾನಾಂ ಪತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಿತುಷ್ಟಂ ಶತಕ್ರತುಮ್ || 128 ||

ಸ ವೈ ದತ್ತವರಃ ಶೈಲೋ ಬಭೂವಾವಸ್ಥಿತಸ್ತದಾ |
ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ಮುಹೂರ್ತೇನ ವ್ಯತಿಚಕ್ರಾಮ ಸಾಗರಮ್ || 129 ||

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ಅಬ್ರುವನ್ಸೂರ್ಯಸಂಜಾಶಾಂ ಸುರಸಾಂ ನಾಗಮಾತರಮ್ || 130 ||

ಅಯಂ ವಾತಾತ್ಮಜಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ಲವತೇ ಸಾಗರೋಪರಿ |

ಹನೂಮಾನ್ನಾಮ ತಸ್ಯ ತ್ವಂ ಮುಹೂರ್ತಂ ವಿಘ್ನಮಾಚರ || 131 ||

ರಾಕ್ಷಸಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಾಯ ಸುಘೋರಂ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ |
ದಂಷ್ಟ್ರಾಕರಾಲಂ ಪಿಜಾಗ್ಧಂ ವಕ್ತ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ ನಭಃಸ್ಪೃಶಮ್ || 132 ||

ಬಲಮಿಚ್ಛಾಮಹೇ ಜ್ಞಾತುಂ ಭೂಯಶ್ಚಾಸ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ |
ತ್ವಾಂ ವಿಜೇಷ್ಯತ್ಯುಪಾಯೇನ ವಿಷದಂ ವಾ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || 133 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸಾ ದೇವೀ ದೈವತೈರಭಿಸತ್ಕೃತಾ |
ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯೇ ಸುರಸಾ ಬಿಭ್ರತೀ ರಾಕ್ಷಸಂ ವಪುಃ || 134 ||

ವಿಕೃತಂ ಚ ವಿರೂಪಂ ಚ ಸರ್ವಸ್ಯ ಚ ಭಯಾವಹಮ್ |
ಪ್ಲವಮಾನಂ ಹನೂಮಂತಮಾವೃತೈದಮುವಾಚ ಹ || 135 ||

ಮಮ ಭಕ್ಷಃ ಪ್ರದಿಷ್ಟಸ್ತ್ವಮೀಶ್ವರೈರ್ವಾನರರ್ಷಭ |
ಅಹಂ ತ್ವಾಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರವಿಶೇದಂ ಮಮಾನನಮ್ || 136 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸುರಸಯಾ ಪ್ರಾಂಜ್ವಲಿರ್ವಾನರರ್ಷಭಃ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಃ ಶ್ರೀಮಾನಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 137 ||

ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿರ್ನಾಮ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ದಣ್ಡಕಾವನಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಚಾಪಿ ಭಾರ್ಯಯಾ || 138 ||

ಅಸ್ಯ ಕಾರ್ಯವಿಷಕ್ತಸ್ಯ ಬದ್ಧವೈರಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೈಃ |
ತಸ್ಯ ಸೀತಾ ಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ರಾವಣೇನ ಯಶಸ್ವಿನೀ || 139 ||

ತಸ್ಯಾಃ ಸಕಾಶಂ ದೂತೋಽಹಂ ಗಮಿಷ್ಯೇ ರಾಮಶಾಸನಾತ್ |
ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ರಾಮಸ್ಯ ಸಾಹ್ಯಂ ವಿಷಯವಾಸಿನಿ || 140 ||

ಅಥ ವಾ ಮೈಥಿಲೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ಚಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರಿಣಮ್ |
ಆಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ವಕ್ತ್ರಂ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಶೃಣೋಮಿ ತೇ || 141 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ಹನುಮತಾ ಸುರಸಾ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ |

ಅಬ್ರವೀನ್ನಾತಿವರ್ತೇನ್ನಾಂ ಕಶ್ಚಿದೇಷ ವರೋ ಮಮ || 142 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸುರಸಯಾ ಕ್ರುದ್ಧೋ ವಾನರಪುಂಗವಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಕುರು ವೈ ವಕ್ತ್ರಂ ಯೇನ ಮಾಂ ವಿಷಹಿಷ್ಯಸೇ || 143 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸುರಸಾಂ ಕ್ರುದ್ಧೋ ದಶಯೋಜನಮಾಯತಃ |
ದಶಯೋಜನವಿಸ್ತಾರೋ ಬಭೂವ ಹನುಮಾಂಸ್ತದಾ || 144 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೇಘಸಂಜಾತಂ ದಶಯೋಜನಮಾಯತಮ್ |
ಚಕಾರ ಸುರಸಾಪ್ಯಾಸ್ಯಂ ವಿಂಶದ್ಯೋಜನಮಾಯತಮ್ || 145 ||

ಹನುಮಾಂಸ್ತು ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ತ್ರಿಂಶದ್ಯೋಜನಮಾಯತಃ |
ಚಕಾರ ಸುರಸಾ ವಕ್ತ್ರಂ ಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ತಥೋಚ್ಛ್ರಿತಮ್ || 146 ||

ಬಭೂವ ಹನುಮಾನ್ವೀರಃ ಪಂಚಾಶದ್ಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತಃ |
ಚಕಾರ ಸುರಸಾ ವಕ್ತ್ರಂ ಷಷ್ಠಿಯೋಜನಮಾಯತಮ್ || 147 ||

ತಥೈವ ಹನುಮಾನ್ವೀರಃ ಸಪ್ತತಿಂ ಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತಃ |
ಚಕಾರ ಸುರಸಾ ವಕ್ತ್ರಮಶೀತಿಂ ಯೋಜನಾಯತಮ್ || 148 ||

ಹನೂಮಾನಚಲ ಪ್ರಖ್ಯೋ ನವತಿಂ ಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತಃ |
ಚಕಾರ ಸುರಸಾ ವಕ್ತ್ರಂ ಶತಯೋಜನಮಾಯತಮ್ || 149 ||

ತದ್ವೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ಯಾದಿತಂ ತ್ವಾಸ್ಯಂ ವಾಯುಪುತ್ರಃ ಸ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ |
ದೀರ್ಘಜಿಹ್ವಂ ಸುರಸಯಾ ಸುಘೋರಂ ನರಕೋಪಮಮ್ || 150 ||

ಸ ಸಂಜ್ಞಿಪ್ಯಾತ್ಮನಃ ಕಾಯಂ ಜೀಮೂತ ಇವ ಮಾರುತಿಃ |
ತಸ್ಮಿನ್ಮಹೂರ್ತೇ ಹನುಮಾನ್ಬಭೂವಾಬ್ಜುಷ್ಮಮಾತ್ರಕಃ || 151 ||

ಸೋಽಭಿಪತ್ಯಾಶು ತದ್ವಕ್ತ್ರಂ ನಿಷ್ಪತ್ಯ ಚ ಮಹಾಜವಃ |
ಅನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಸ್ಥಿತಃ ಶ್ರೀಮಾನಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 152 ||

ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ಹಿ ತೇ ವಕ್ತ್ರಂ ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ |

ಗಮಿಷ್ಯೇ ಯತ್ರ ವೈದೇಹೀ ಸತ್ಯಂ ಚಾಸ್ತು ವಚಸ್ತವ ॥ 153 ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವದನಾನ್ಮುಕ್ತಂ ಚಂದ್ರಂ ರಾಹುಮುಖಾದಿವ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಸುರಸಾ ದೇವೀ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣ ವಾನರಮ್ ॥ 154 ॥

ಅರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಚ್ಛ ಸೌಮ್ಯ ಯಥಾಸುಖಮ್ ।
ಸಮಾನಯ ಚ ವೈದೇಹೀಂ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ 155 ॥

ತತ್ತ್ವತೀಯಂ ಹನುಮತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕರ್ಮ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ ।
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಭೂತಾನಿ ಪ್ರಶಶಂಸುಸ್ತದಾ ಹರಿಮ್ ॥ 156 ॥

ಸ ಸಾಗರಮನಾಧೃಷ್ಯಮಭ್ಯೇತ್ಯ ವರುಣಾಲಯಮ್ ।
ಜಗಾಮಾಕಾಶಮಾವಿಶ್ಯ ವೇಗೇನ ಗರುಣೋಪಮಃ ॥ 157 ॥

ಸೇವಿತೇ ವಾರಿಧಾರಿಭಿಃ ಪತಗೈಶ್ಚ ನಿಷೇವಿತೇ ।
ಚರಿತೇ ಕೈಶಿಕಾಚಾರ್ಯೈರೈರಾವತನಿಷೇವಿತೇ ॥ 158 ॥

ಸಿಂಹಕುಂಜಾರಶಾರ್ದೂಲಪತಗೋರಗವಾಹನೈಃ ।
ವಿಮಾನೈಃ ಸಮ್ಪ್ರತದ್ಭಿಶ್ಚ ವಿಮಲೈಃ ಸಮಲಜ್ಞತೇ ॥ 159 ॥

ವಜ್ರಾಶನಿಸಮಾಘಾತೈಃ ಪಾವಕೈರುಪಶೋಭಿತೇ ।
ಕೃತಪುಣ್ಯೈರ್ಮಹಾಭಾಗೈಃ ಸ್ವರ್ಗಜಿದ್ಭಿರಲಜ್ಞತೇ ॥ 160 ॥

ಬಹತಾ ಹವ್ಯಮತ್ಯಂತಂ ಸೇವಿತೇ ಚಿತ್ರಭಾನುನಾ ।
ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಚಂದ್ರಾರ್ಕತಾರಾಗಣವಿಭೂಷಿತೇ ॥ 161 ॥

ಮಹರ್ಷಿಗಣಗನ್ನರ್ವನಾಗಯಕ್ಷಸಮಾಕುಲೇ ।
ವಿವಿಕ್ತೇ ವಿಮಲೇ ವಿಶ್ವೇ ವಿಶ್ವಾವಸುನಿಷೇವಿತೇ ॥ 162 ॥

ದೇವರಾಜಗಜಾಕ್ರಾಂತೇ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಪಥೇ ಶಿವೇ ।
ವಿತಾನೇ ಜೀವಲೋಕಸ್ಯ ವಿತತೋ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಮಿತೇ ॥ 163 ॥

ಬಹುಶಃ ಸೇವಿತೇ ವೀರೈರ್ವಿದ್ಯಾಧರಗಣೈರ್ವರೈಃ ।

ಕಪಿನಾ ಕೃಷ್ಯಮಾಣಾನಿ ಮಹಾಭ್ರಾಣಿ ಚಕಾಶಿರೇ || 164 ||

ಪ್ರವಿಶನ್ನಭ್ರಜಾಲಾನಿ ನಿಷ್ಪತಂಶ್ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಪ್ರಾವೃಷೀನುರಿವಾಭಾತಿ ನಿಷ್ಪತನ್ಪ್ರವಿಶಂಸ್ತದಾ || 165 ||

ಪ್ಲವಮಾನಂ ತು ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಿಂಹಿಕಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ |
ಮನಸಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಪ್ರವೃದ್ಧಾ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ || 166 ||

ಅದ್ಯ ದೀರ್ಘಸ್ಯ ಕಾಲಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಮಾಶಿತಾ |
ಇದಂ ಹಿ ಮೇ ಮಹತ್ಸತ್ತ್ವಂ ಚಿರಸ್ಯ ವಶಮಾಗತಮ್ || 167 ||

ಇತಿ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಮನಸಾ ಛಾಯಾಮಸ್ಯ ಸಮಕ್ಷಿಪತ್ |
ಛಾಯಾಯಾಂ ಸಜ್ಜುಹೀತಾಯಾಂ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ || 168 ||

ಸಮಾಕ್ಷಿಪ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಸಹಸಾ ಪಜ್ಞುಕೃತಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಪ್ರತಿಲೋಮೇನ ವಾತೇನ ಮಹಾನೌರಿವ ಸಾಗರೇ || 169 ||

ತೀರ್ಯಗೂರ್ಧ್ವಮಧಶೇಷೈವ ವೀಕ್ಷಮಾಣಸ್ತತಃ ಕಪಿಃ |
ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಮುತ್ಥಿತಂ ಲವಣಾಮ್ಭಸಿ || 170 ||

ಕಪಿರಾಜ್ಞಾ ಯದಾಖ್ಯಾತಂ ಸತ್ತ್ವಮದ್ಭುತದರ್ಶನಮ್ |
ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಿ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ತದಿದಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || 171 ||

ಸ ತಾಂ ಬುದ್ಧ್ವಾರ್ಥತತ್ತ್ವೇನ ಸಿಂಹಿಕಾಂ ಮತಿಮಾನ್ಮುಪಿಃ |
ವ್ಯವರ್ಥತ ಮಹಾಕಾಯಃ ಪ್ರಾವೃಷೀವ ಬಲಾಹಕಃ || 172 ||

ತಸ್ಯ ಸಾ ಕಾಯಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ವರ್ಧಮಾನಂ ಮಹಾಕಪೇಃ |
ವಕ್ತ್ರಂ ಪ್ರಸಾರಯಾಮಾಸ ಪಾತಾಲಾಂಘ್ರಸಂನಿಭಮ್ || 173 ||

ಸ ದದರ್ಶ ತತಸ್ತಸ್ಯಾ ವಿಕೃತಂ ಸುಮಹನ್ಮುಖಮ್ |
ಕಾಯಮಾತ್ರಂ ಚ ಮೇಧಾವೀ ಮರ್ಮಾಣಿ ಚ ಮಹಾಕಪಿಃ || 174 ||

ಸ ತಸ್ಯಾ ವಿವೃತೇ ವಕ್ತ್ರೇ ವಜ್ರಸಂಹನನಃ ಕಪಿಃ |

ಸಜ್ಜಿಪ್ಯ ಮುಹುರಾತ್ತಾನಂ ನಿಷ್ಪಪಾತ ಮಹಾಬಲಃ || 175 ||

ಆಸ್ಯೇ ತಸ್ಯಾ ನಿಮಜ್ಜಂತಂ ದದೃಶುಃ ಸಿದ್ಧಚಾರಣಾಃ |
ಗ್ರಸ್ಯಮಾನಂ ಯಥಾ ಚಂದ್ರಂ ಪೂರ್ಣಂ ಪರ್ವಣಿ ರಾಹುಣಾ || 176 ||

ತತಸ್ತಸ್ಯ ನಖೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ಮರ್ಮಾಣ್ಯುತ್ಕೃತ್ಯ ವಾನರಃ |
ಉತ್ಪಪಾತಾಥ ವೇಗೇನ ಮನಃಸಮ್ಪಾತವಿಕ್ರಮಃ || 177 ||

ತಾಂ ಹತಾಂ ವಾನರೇಣಾಶು ಪತಿತಾಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಿಂಹಿಕಾಮ್ |
ಭೂತಾನ್ಯಾಕಾಶಚಾರೀಣಿ ತಮೂಚುಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಮ್ || 178 ||

ಭೀಮಮದ್ಯ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಮಹತ್ಸತ್ತ್ವಂ ತ್ವಯಾ ಹತಮ್ |
ಸಾಧಯಾರ್ಥಮಭಿಪ್ರೇತಮರಿಷ್ಟಂ ಪ್ಲವತಾಂ ವರ || 179 ||

ಯಸ್ಯ ತ್ವೇತಾನಿ ಚತ್ವಾರಿ ವಾನರೇಂದ್ರ ಯಥಾ ತವ |
ಧೃತಿದೃಷ್ಟಿರ್ಮತಿರ್ದಾಕ್ಷ್ಯಂ ಸ ಕರ್ಮಸು ನ ಸೀದತಿ || 180 ||

ಸ ತೈಃ ಸಮ್ಭಾವಿತಃ ಪೂಜ್ಯಃ ಪ್ರತಿಪನ್ನಪ್ರಯೋಜನಃ |
ಜಗಾಮಾಕಾಶಮಾವಿಶ್ಯ ಪನ್ನಗಾಶನವತ್ಕಪಿಃ || 181 ||

ಪ್ರಾಪ್ತಭೂಯಿಷ್ಠ ಪಾರಸ್ತು ಸರ್ವತಃ ಪ್ರತಿಲೋಕಯನ್ |
ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತಸ್ಯಾಂತೇ ವನರಾಜಿಂ ದದರ್ಶ ಸಃ || 182 ||

ದದರ್ಶ ಚ ಪತನ್ನೇವ ವಿವಿಧದ್ರುಮಭೂಷಿತಮ್ |
ದ್ವೀಪಂ ಶಾಖಾಮೃಗಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಲಯೋಪವನಾನಿ ಚ || 183 ||

ಸಾಗರಂ ಸಾಗರಾನೂಪಾನಾನ್ಸಾಗರಾನೂಪಜಾನ್ದ್ರುಮಾನ್ |
ಸಾಗರಸ್ಯ ಚ ಪತ್ನೀನಾಂ ಮುಖಾನ್ಯಪಿ ವಿಲೋಕಯನ್ || 184 ||

ಸ ಮಹಾಮೇಘಸಂಘಾತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾತ್ತಾಮನಮಾತ್ತಮಾ |
ನಿರುನ್ಧಂತಮಿವಾಕಾಶಂ ಚಕಾರ ಮತಿಮಾನ್ಮತಿಮ್ || 185 ||

ಕಾಯವೃದ್ಧಿಂ ಪ್ರವೇಗಂ ಚ ಮಮ ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |

ಮಯಿ ಕೌತೂಹಲಂ ಕುರ್ಯುರಿತಿ ಮೇನೇ ಮಹಾಕಪಿಃ || 186 ||

ತತಃ ಶರೀರಂ ಸಜ್ಜಿಷ್ಯ ತನ್ಮಹೀಧರಸಂನಿಭಮ್ |
ಪುನಃ ಪ್ರಕೃತಿಮಾಪೇದೇ ವೀತಮೋಹ ಇವಾತ್ಮವಾನ್ || 187 ||

ಸ ಚಾರುನಾನಾವಿಧರೂಪಧಾರೀ
ಪರಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸಮುದ್ರತೀರಮ್ |
ಪರೈರಶಕ್ಯಪ್ರತಿಪನ್ನರೂಪಃ
ಸಮೀಕ್ಷಿತಾತ್ಮಾ ಸಮವೇಕ್ಷಿತಾರ್ಥಃ || 188 ||

ತತಃ ಸ ಲಮ್ಬಸ್ಯ ಗಿರೇಃ ಸಮೃದ್ಧೇ
ವಿಚಿತ್ರಕೂಟೇ ನಿಪಪಾತ ಕೂಟೇ |
ಸಕೇತಕೋದ್ಧಾಲಕನಾಲಿಕೇರೇ
ಮಹಾದ್ರಿಕೂಟಪ್ರತಿಮೋ ಮಹಾತ್ಮಾ || 189 ||

ಸ ಸಾಗರಂ ದಾನವಪನ್ನಗಾಯುತಮ್
ಬಲೇನ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಹೋರ್ಮಿಮಾಲಿನಮ್ |
ನಿಪತ್ಯ ತೀರೇ ಚ ಮಹೋದಧೇಸ್ತದಾ
ದದರ್ಶ ಲಜ್ಜಾಮಮರಾವತೀಮಿವ || 190 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಪ್ರಥಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ಸಾಗರಮನಾಧೃಷ್ಯಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಹಾಬಲಃ |
ತ್ರಿಕೂಟಶಿಖರೇ ಲಜ್ಜಾಂ ಸ್ಥಿತಾಂ ಸ್ವಸ್ಥೋ ದದರ್ಶ ಹ || ೧ ||

ತತಃ ಪಾದಪಮುಕ್ತೇನ ಪುಷ್ಪವರ್ಷೇಣ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಅಭಿವೃಷ್ಣಃ ಸ್ಥಿತಸ್ತತ್ರ ಬಭೌ ಪುಷ್ಪಮಯೋ ಯಥಾ || ೨ ||

ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತಂ ಶ್ರೀಮಾಂಸ್ತೀರ್ತ್ವಾಪ್ಯುತ್ತಮವಿಕ್ರಮಃ |
ಅನಿಶ್ವಸನೃಪಿಸ್ತತ್ರ ನ ಗ್ಲಾನಿಮಧಿಗಚ್ಛತಿ || ೩ ||

ಶತಾನ್ಯಹಂ ಯೋಜನಾನಾಂ ಕ್ರಮೇಯಂ ಸುಬಹೂನ್ಯಪಿ |
ಕಿಂ ಪುನಃ ಸಾಗರಸ್ಯಾಂತಂ ಸಜ್ಜಾಪ್ಯತಂ ಶತಯೋಜನಮ್ || ೪ ||

ಸ ತು ವೀರ್ಯವತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪ್ಲವತಾಮಪಿ ಚೋತ್ತಮಃ |
ಜಗಾಮ ವೇಗವಾಂಲ್ಲಜ್ಜಾಂ ಲಜ್ಘಯಿತ್ವಾ ಮಹೋದಧಿಮ್ || ೫ ||

ಶಾಡ್ವಲಾನಿ ಚ ನೀಲಾನಿ ಗಂಧವಂತಿ ವನಾನಿ ಚ |
ಗಂಧವಂತಿ ಚ ಮಧ್ಯೇನ ಜಗಾಮ ನಗವಂತಿ ಚ || ೬ ||

ಶೈಲಾಂಶ್ಚ ತರುಸಂಘಾನ್ನಾನೃನರಾಜೀಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತಾಃ |
ಅಭಿಚಕ್ರಾಮ ತೇಜಸ್ವೀ ಹನುಮಾನ್ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಃ || ೭ ||

ಸ ತಸ್ಮಿನ್ನಚಲೇ ತಿಷ್ಠನ್ನಾನಾನ್ಯುಪವನಾನಿ ಚ |
ಸ ನಗಾಗ್ರೇ ಚ ತಾಂ ಲಜ್ಜಾಂ ದದರ್ಶ ಪವನಾತ್ಮಜಃ || ೮ ||

ಸರಲಾನ್ಕುರ್ಣಿಕಾರಾಂಶ್ಚ ಖರ್ಜೂರಾಂಶ್ಚ ಸುಪುಷ್ಪಿತಾನ್ |
ಪ್ರಿಯಾಲಾನ್ಮುಕುಲಿನ್ದಾಂಶ್ಚ ಕುಟಜಾನ್ಕೇತಕಾನಪಿ || ೯ ||

ಪ್ರಿಯಜ್ಞೂನ್ಗಂಧಪೂರ್ಣಾಂಶ್ಚ ನೀಪಾನ್ಸಪ್ತಚ್ಛದಾಂಸ್ತಥಾ |
ಅಸನಾನ್ಕೋವಿದಾರಾಂಶ್ಚ ಕರವೀರಾಂಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತಾನ್ || ೧೦ ||

ಪುಷ್ಪಭಾರನಿಬದ್ಧಾಂಶ್ಚ ತಥಾ ಮುಕುಲಿತಾನಪಿ ।
ಪಾದಪಾನಿವಹಗಾಕೀರ್ಣಾನ್ವನಾಧೂತಮಸ್ತುಕಾನ್ ॥ 11 ॥

ಹಂಸಕಾರಣ್ಡವಾಕೀರ್ಣಾ ವಾಪೀಃ ಪದ್ಮೋತ್ಪಲಾಯುತಾಃ ।
ಆಕ್ರೇಡಾನಿವಧಾನ್ರಮ್ಯಾನಿವಧಾಂಶ್ಚ ಜಲಾಶಯಾನ್ ॥ 12 ॥

ಸನ್ತತಾನಿವಿಧೈರ್ವೃಕ್ಷೈಃ ಸರ್ವತುಫಲಪುಷ್ಪಿತೈಃ ।
ಉದ್ಯಾನಾನಿ ಚ ರಮ್ಯಾಣಿ ದದರ್ಶ ಕಪಿಕುಂಜಾರಃ ॥ 13 ॥

ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಂಲ್ಲಜಾಂ ರಾವಣಪಾಲಿತಾಮ್ ।
ಪರಿಖಾಭಿಃ ಸಪದ್ಮಾಭಿಃ ಸೋತ್ಪಲಾಭಿರಲಂಕಿತಾಮ್ ॥ 14 ॥

ಸೀತಾಪಹರಣಾರ್ಥೇನ ರಾವಣೇನ ಸುರಕ್ಷಿತಾಮ್ ।
ಸಮನ್ತಾದಿವಚರದ್ಭಿಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸೈರುಗ್ರಧನ್ವಿಭಿಃ ॥ 15 ॥

ಕಾಂಚನೇನಾವೃತಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಕಾರೇಣ ಮಹಾಪುರೀಮ್ ।
ಅಟ್ಟಾಲಕಶತಾಕೀರ್ಣಾಂ ಪತಾಕಾಧ್ವಜಮಾಲಿನೀಮ್ ॥ 16 ॥

ತೋರಣೈಃ ಕಾಂಚನೈರ್ದಿವ್ಯೈರ್ಲತಾಪಜ್ವಿತಾಚಿತ್ರಿತೈಃ ।
ದದರ್ಶ ಹನುಮಾಂಲ್ಲಜಾಂ ದಿವಿ ದೇವಪುರೀಮಿವ ॥ 17 ॥

ಗಿರಿಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸ್ಥಿತಾಂ ಲಂಕಾಂ ಪಾಂಡುರೈರ್ಭವನೈಃ ಶುಭೈಃ ।
ದದರ್ಶ ಸ ಕಪಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪುರಮಾಕಾಶಗಂ ಯಥಾ ॥ 18 ॥

ಪಾಲಿತಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೇಣ ನಿರ್ಮಿತಾಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ।
ಪ್ಲವಮಾನಾಮಿವಾಕಾಶೇ ದದರ್ಶ ಹನುಮಾನ್ಪುರೀಮ್ ॥ 19 ॥

ಸಮೂರ್ಣಾಂ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಘೋರೈರ್ನಾಗೈರ್ಭೋಗವತೀಮಿವ ।
ಅಚಿನ್ತ್ಯಾಂ ಸುಕೃತಾಂ ಸ್ಪಷ್ಟಾಂ ಕುಬೇರಾಧ್ಯುಷಿತಾಂ ಪುರಾ ॥ 20 ॥

ದಂಷ್ಟ್ರಾಭಿರ್ಬಹುಭಿಃ ಶೂರೈಃ ಶೂಲಪಟ್ಟಿಶಪಾಣಿಭಿಃ ।
ರಕ್ಷಿತಾಂ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಘೋರೈರ್ಗುಹಾಮಾಶೀವಿಷೈರಪಿ ॥ 21 ॥

ವಪ್ರಪ್ರಾಕಾರಜಘನಾಂ ವಿಪುಲಾಮ್ಬನವಾಮ್ಬರಾಮ್ ।
ಶತಘ್ನೀಶೂಲಕೇಶಾನ್ತಾಮಟ್ಟಾಲಕವತಂಸಕಾಮ್ ॥ 22 ॥

ದ್ವಾರಮುತ್ತರಮಾಸಾದ್ಯ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ ।
ಕೈಲಾಸಶಿಖರಪ್ರಖ್ಯಮಾಲಿಖಂತಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ ।
ಧ್ರಿಯಮಾಣಮಿವಾಕಾಶಮುಚ್ಛ್ರಿತ್ಯರ್ಭವನೋತ್ತಮೈಃ ॥ 23 ॥

ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ಮಹತೀಂ ಗುಪ್ತಿಂ ಸಾಗರಂ ಚ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಸಃ ।
ರಾವಣಂ ಚ ರಿಪುಂ ಘೋರಂ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ ॥ 24 ॥

ಆಗತ್ಯಾಪೀಹ ಹರಯೋ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನಿರರ್ಥಕಾಃ ।
ನ ಹಿ ಯುದ್ಧೇನ ವೈ ಲಜಾಕ ಶಕ್ಯಾ ಜೇತುಂ ಸುರೈರಪಿ ॥ 25 ॥

ಇಮಾಂ ತು ವಿಷಮಾಂ ದುರ್ಗಾಂ ಲಜಾಕಂ ರಾವಣಪಾಲಿತಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ಯಾಪಿ ಸ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ರಾಘವಃ ॥ 26 ॥

ಅವಕಾಶೋ ನ ಸಾನ್ತ್ವಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೇಷ್ವಭಿಗಮ್ಯತೇ ।
ನ ದಾನಸ್ಯ ನ ಭೇದಸ್ಯ ನೈವ ಯುದ್ಧಸ್ಯ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ 27 ॥

ಚತುರ್ಣಾಮೇವ ಹಿ ಗತಿರ್ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ವಾಲಿಪುತ್ರಸ್ಯ ನೀಲಸ್ಯ ಮಮ ರಾಜ್ಞಶ್ಚ ಧೀಮತಃ ॥ 28 ॥

ಯಾವಜ್ಞಾನಾಮಿ ವೈದೇಹೀಂ ಯದಿ ಜೀವತಿ ವಾ ನ ವಾ ।
ತತ್ರೈವ ಚಿಂತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥ 29 ॥

ತತಃ ಸ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಮುಹೂರ್ತಂ ಕಪಿಕುಂಜರಃ ।
ಗಿರಿಶೃಂಗೇ ಸ್ಥಿತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ರಾಮಸ್ಯಾಭ್ಯುದಯೇ ರತಃ ॥ 30 ॥

ಅನೇನ ರೂಪೇಣ ಮಯಾ ನ ಶಕ್ಯಾ ರಕ್ಷಸಾಂ ಪುರೀ ।
ಪ್ರವೇಷ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಗುಪ್ತಾ ಕ್ರೂರೈರ್ಬಲಸಮನ್ವಿತೈಃ ॥ 31 ॥

ಉಗ್ರೈಜಸೋ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಬಲವನ್ತಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ವಂಚನೀಯಾ ಮಯಾ ಸರ್ವೇ ಜಾನಕೀಂ ಪರಿಮಾರ್ಗಿತಾ ॥ 32 ॥

ಲಕ್ಷ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಯೇಣ ರೂಪೇಣ ರಾತ್ರೌ ಲಜಾ ಪುರೀ ಮಯಾ ।
ಪ್ರವೇಷ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಮೇ ಕೃತ್ಯಂ ಸಾಧಯಿತುಂ ಮಹತ್ ॥ 33 ॥

ತಾಂ ಪುರೀಂ ತಾದೃಶೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ಸುರಾಸುರೈಃ ।
ಹನೂಮಾಂಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಿನಿಶ್ವಸ್ಯ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ॥ 34 ॥

ಕೇನೋಪಾಯೇನ ಪಶ್ಯೇಯಂ ಮೈಥಿಲೀಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ।
ಅದೃಷ್ಟೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೇಣ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ ॥ 35 ॥

ನ ವಿನಶ್ಯೇತ್ಕಥಂ ಕಾರ್ಯಂ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ ।
ಏಕಾಮೇಕಶ್ಚ ಪಶ್ಯೇಯಂ ರಹಿತೇ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥ 36 ॥

ಭೂತಾಶ್ಚಾರ್ಥೋ ವಿಪದ್ಯಂತೇ ದೇಶಕಾಲವಿರೋಧಿತಾಃ ।
ವಿಕ್ಲವಂ ದೂತಮಾಸಾದ್ಯ ತಮಃ ಸೂರ್ಯೋದಯೇ ಯಥಾ ॥ 37 ॥

ಅರ್ಥಾನರ್ಥಾಂತರೇ ಬುದ್ಧಿರ್ನಿಶ್ಚಿತಾಪಿ ನ ಶೋಭತೇ ।
ಘಾತಯಂತಿ ಹಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ದೂತಾಃ ಪಣ್ಡಿತಮಾನಿನಃ ॥ 38 ॥

ನ ವಿನಶ್ಯೇತ್ಕಥಂ ಕಾರ್ಯಂ ವೈಕ್ಲವ್ಯಂ ನ ಕಥಂ ಭವೇತ್ ।
ಲಙ್ಘನಂ ಚ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಕಥಂ ನು ನ ವೃಥಾ ಭವೇತ್ ॥ 39 ॥

ಮಯಿ ದೃಷ್ಟೇ ತು ರಕ್ಷೋಭೀ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ ।
ಭವೇದ್ವ್ಯರ್ಥಮಿದಂ ಕಾರ್ಯಂ ರಾವಣಾನರ್ಥಮಿಚ್ಛತಃ ॥ 40 ॥

ನ ಹಿ ಶಕ್ಯಂ ಕ್ವಚಿತ್ಸಾಧ್ಯತುಮವಿಜ್ಞಾತೇನ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ।
ಅಪಿ ರಾಕ್ಷಸರೂಪೇಣ ಕಿಮುತಾನ್ಯೇನ ಕೇನಚಿತ್ ॥ 41 ॥

ವಾಯುರಪ್ಯತ್ರ ನಾಜ್ಞಾತಶ್ಚರೇದಿತಿ ಮತಿರ್ಮಮ ।
ನ ಹ್ಯಸ್ತ್ಯವಿದಿತಂ ಕಿಂಚಿದ್ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಬಲೀಯಸಾಮ್ ॥ 42 ॥

ಇಹಾಹಂ ಯದಿ ತಿಷ್ಠಾಮಿ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣ ಸಂವೃತಃ ।
ವಿನಾಶಮುಪಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಭರ್ತುರರ್ಥಶ್ಚ ಹೀಯತೇ ॥ 43 ॥

ತದಹಂ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣ ರಜನ್ಯಾಂ ಹ್ರಸ್ವತಾಂ ಗತಃ |
ಲಜ್ಜಾಮಭಿಪತಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಘವಸ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ || 44 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ಪುರಿಂ ರಾತ್ರೌ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸುದುರಾಸದಾಮ್ |
ವಿಚಿನ್ವನ್ಭವನಂ ಸರ್ವಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || 45 ||

ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯ ಹನುಮಾನೂರ್ಯಸ್ಯಾಸ್ತಮಯಂ ಕಪಿಃ |
ಆಚಕಾಚ್ಛೇ ತದಾ ವೀರಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ದರ್ಶನೋತ್ಸುಕಃ |
ಪೃಷದಂಶಕಮಾತ್ರಃ ಸನ್ಬಭೂವಾದ್ಭುತದರ್ಶನಃ || 46 ||

ಪ್ರದೋಷಕಾಲೇ ಹನುಮಾಂಸ್ತೂರ್ಣಮುತ್ಪತ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರಿಂ ರಮ್ಯಾಂ ಸುವಿಭಕ್ತಮಹಾಪಥಮ್ || 47 ||

ಪ್ರಾಸಾದಮಾಲಾವಿತತಾಂ ಸ್ತಮ್ಭೈಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನರಾಜತೈಃ |
ಶಾತಕುಮ್ಭಮಯೈರ್ಜಾಲೈರ್ಗರ್ಭಾನ್ಧರ್ವನಗರೋಪಮಾಮ್ || 48 ||

ಸಪ್ತಭೌಮಾಷ್ಟಭೌಮೈಶ್ಚ ಸ ದದರ್ಶ ಮಹಾಪುರಿಮ್ |
ತಲೈಃ ಸ್ಫುಟಿಕಸಮ್ಪೂರ್ಣೈಃ ಕಾರ್ತಸ್ವರವಿಭೂಷಿತೈಃ || 49 ||

ವೈದೂರ್ಯಮಣಿಚಿತ್ರೈಶ್ಚ ಮುಕ್ತಾಜಾಲವಿಭೂಷಿತೈಃ |
ತಲೈಃ ಶುಶುಭಿರೇ ತಾನಿ ಭವನಾನ್ಯತ್ರ ರಕ್ಷಸಾಮ್ || 50 ||

ಕಾಂಕ್ಷಾನಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ತೋರಣಾನಿ ಚ ರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಲಜ್ಜಾಮುದ್ವೇತಯಾಮಾಸುಃ ಸರ್ವತಃ ಸಮಲಜ್ಞತಾಮ್ || 51 ||

ಅಚಿನ್ತ್ಯಾಮದ್ಭುತಾಕಾರಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಂ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಆಸೀದ್ವಿಷಣ್ಣೋ ಹೃಷ್ಟಶ್ಚ ವೈದೇಹ್ಯಾ ದರ್ಶನೋತ್ಸುಕಃ || 52 ||

ಸ ಪಾಣ್ಡುರೋದ್ವಿಧವಿಮಾನಮಾಲಿನೀಮ್
ಮಹಾರ್ಜಾಮ್ಭುನದಜಾಲತೋರಣಾಮ್ |
ಯಶಸ್ವಿನಾಂ ರಾವಣಬಾಹುಪಾಲಿತಾಮ್
ಕ್ಷಪಾಚರೈರ್ಭೀಮಬಲೈಃ ಸಮಾವೃತಾಮ್ || 53 ||

ಚನ್ನೋಽಪಿ ಸಾಚಿವ್ಯಮಿವಾಸ್ಯ ಕುರ್ವಮ್ಃ
ತಾರಾಗಣೈರ್ಮಧ್ಯಗತೋ ವಿರಾಜನ್ |
ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾವಿತಾನೇನ ವಿತತ್ಯ ಲೋಕಮ್
ಉತ್ತಿಷ್ಠತೇ ನೈಕಸಹಸ್ರರಶ್ಮಿಃ || 54 ||

ಶಙ್ಖಪ್ರಭಂ ಕ್ಷೀರಮೃಣಾಲವರ್ಣಮ್
ಉದ್ಗಚ್ಛಮಾನಂ ವ್ಯವಭಾಸಮಾನಮ್ |
ದದರ್ಶ ಚಂದ್ರಂ ಸ ಕಪಿಪ್ರವೀರಃ
ಪೋಪ್ಲೂಯಮಾನಂ ಸರಸೀವ ಹಂಸಮ್ || 55 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ಲಮ್ಬಶಿಖರೇ ಲಮ್ಬೇ ಲಮ್ಬತೋಯದಸಂನಿಭೇ ।
ಸತ್ತ್ವಮಾಸ್ಥಾಯ ಮೇಧಾವೀ ಹನುಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ॥ ೧ ॥

ನಿಶಿ ಲಜ್ಜಾಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವೋ ವಿವೇಶ ಕಪಿಕುಂಜಾರಃ ।
ರಮ್ಯಕಾನನತೋಯಾಥ್ಯಾಂ ಪುರೀಂ ರಾವಣಪಾಲಿತಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶಾರದಾಮ್ಬುಧರಪ್ರಖ್ಯೈರ್ಭವನೈರುಪಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ಸಾಗರೋಪಮನಿರ್ಘೋಷಾಂ ಸಾಗರಾನಿಲಸೇವಿತಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸುಪುಷ್ಪಬಲಸಜ್ಜುಪ್ತಾಂ ಯಥೈವ ವಿಟಪಾವತೀಮ್ ।
ಚಾರುತೋರಣನಿಯೂಹಾಂ ಪಾಣ್ಡುರದ್ವಾರತೋರಣಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಭುಜಗಾಚರಿತಾಂ ಗುಪ್ತಾಂ ಶುಭಾಂ ಭೋಗವತೀಮಿವ ।
ತಾಂ ಸವಿದ್ಯುದ್ಭುನಾಕೀರ್ಣಾಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಾರ್ಗನಿಷೇವಿತಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಚಣ್ಡಮಾರುತನಿರ್ಹ್ರಾದಾಂ ಯಥೇಂದ್ರಸ್ಯಾಮರಾವತೀಮ್ ।
ಶಾತಕುಂಭೇನ ಮಹತಾ ಪ್ರಾಕಾರೇಣಾಭಿಸಂವೃತಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಕಿಂಕಿಣೀಜಾಲಘೋಷಾಭಿಃ ಪತಾಕಾಭಿರಲಂಕಿತಾಮ್ ।
ಆಸಾದ್ಯ ಸಹಸಾ ಹೃಷ್ಯಃ ಪ್ರಾಕಾರಮಭಿಪೇದಿವಾನ್ ॥ ೭ ॥

ವಿಸ್ಮಯಾವಿಷ್ಟಹೃದಯಃ ಪುರೀಮಾಲೋಕ್ಯ ಸರ್ವತಃ ।
ಜಾಮ್ಬೂನದಮಯೈರ್ದ್ವಾರೈರ್ವೈರೂರ್ಯಕೃತವೇದಿಕೈಃ ॥ ೮ ॥

ಮಣಿಸ್ಫಟಿಕ ಮುಕ್ತಾಭಿರ್ಮಣಿಕುಟ್ಟಿಮಭೂಷಿತೈಃ ।
ತಪ್ತಹಾಟಕನಿಯೂಹೈ ರಾಜತಾಮಲಪಾಣ್ಡುರೈಃ ॥ ೯ ॥

ವೈದೂರ್ಯತಲಸೋಪಾನೈಃ ಸ್ಫಟಿಕಾಂತರಪಾಂಸುಭಿಃ ।
ಚಾರುಸಂಜವನೋಪೇತೈಃ ಖಿಮಿವೋತ್ಪತ್ತಿತೈಃ ಶುಭೈಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕ್ರೌಞ್ಚಬರ್ಹಿಣಸಜ್ಞಾಷ್ಟೇ ರಾಜಹಂಸನಿಷೇವಿತೈಃ |
ತೂರ್ಯಾಭರಣನಿರ್ಘೋಷೈಃ ಸರ್ವತಃ ಪ್ರತಿನಾದಿತಾಮ್ || 11 ||

ವಸೋಕಸಾರಾಪ್ರತಿಮಾಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ನಗರೀಂ ತತಃ |
ಖಮಿವೋತ್ಪತ್ತಿತಾಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಜಹರ್ಷ ಹನುಮಾನ್ಕುಪಿಃ || 12 ||

ತಾಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇಃ ಶುಭಾಮ್ |
ಅನುತ್ತಮಾಮೃದ್ಧಿಯುತಾಂ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 13 ||

ನೇಯಮನೈನ ನಗರೀ ಶಕ್ಯಾ ಧರ್ಷಯಿತುಂ ಬಲಾತ್ |
ರಕ್ಷಿತಾ ರಾವಣಬಲೈರುದ್ಯತಾಯುಧಧಾರಿಭಿಃ || 14 ||

ಕುಮುದಾಜ್ಞದಯೋರ್ವಾಪಿ ಸುಷೇಣಸ್ಯ ಮಹಾಕಪೇಃ |
ಪ್ರಸಿದ್ಧೇಯಂ ಭವೇದ್ಭೂಮಿರ್ಮೃಂದದ್ವಿವಿದಯೋರಪಿ || 15 ||

ವಿವಸ್ವತಸ್ತನೂಜಸ್ಯ ಹರೇಶ್ಚ ಕುಶಪರ್ವಣಃ |
ಋಕ್ಷಸ್ಯ ಕೇತುಮಾಲಸ್ಯ ಮಮ ಚೈವ ಗತಿರ್ಭವೇತ್ || 16 ||

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತು ಮಹಾಬಾಹೋ ರಾಘವಸ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ವಿಕ್ರಾಂತಮಭವತ್ಪ್ರೀತಿಮಾನ್ಕುಪಿಃ || 17 ||

ತಾಂ ರತ್ನವಸನೋಪೇತಾಂ ಕೋಷ್ಠಾಗಾರಾವತಂಸಕಾಮ್ |
ಯನ್ತ್ರಾಗಾರಸ್ತನೀಮೃದಾಧಾಂ ಪ್ರಮದಾಮಿವ ಭೂಷಿತಾಮ್ || 18 ||

ತಾಂ ನಷ್ಟತಿಮಿರಾಂ ದೀಪೈರ್ಭಾಸ್ವರೈಶ್ಚ ಮಹಾಗೃಹೈಃ |
ನಗರೀಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ || 19 ||

ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಸತ್ತ್ವಸಮ್ಮನೋ ನಿಶಾಯಾಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಸ ಮಹಾಪಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಮುಕ್ತಾಪುಷ್ಪವಿರಾಜಿತಮ್ || 20 ||

ಹಸಿತೋದ್ಘುಷ್ಟನಿನದೈಸ್ತೂರ್ಯಘೋಷ ಪುರಃ ಸರೈಃ |
ವಜ್ರಾಙ್ಕುಶನಿಕಾಶೈಶ್ಚ ವಜ್ರಜಾಲವಿಭೂಷಿತೈಃ |
ಗೃಹಮೇಧೈಃ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ಬಭಾಸೇ ದ್ಯೌರಿವಾಮ್ಬುದೈಃ || 21 ||

ಪ್ರಜಜ್ವಾಲ ತದಾ ಲಜ್ವಾ ರಕ್ಷೋಗಣಗೃಹೈಃ ಶುಭೈಃ ।
ಸಿತಾಭ್ರಸದೃಶೈಶ್ಚಿತ್ರೈಃ ಪದ್ಮಸ್ವಸ್ತಿಕಸಂಸ್ಥಿತೈಃ ।
ವರ್ಧಮಾನಗೃಹೈಶ್ಚಾಪಿ ಸರ್ವತಃ ಸುವಿಭಾಷಿತೈಃ ॥ 22 ॥

ತಾಂ ಚಿತ್ರಮಾಲ್ಯಭರಣಾಂ ಕಪಿರಾಜಹಿತಜ್ವರಃ ।
ರಾಘವಾರ್ಥಂ ಚರಣೈರ್ಮಾನಂದಾರ್ಥ ಚ ನನಂದ ಚ ॥ 23 ॥

ಶುಶ್ರಾವ ಮಧುರಂ ಗೀತಂ ತ್ರಿಸ್ಥಾನಸ್ವರಭೂಷಿತಮ್ ।
ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಮದಸಮೃದ್ಧಾನಾಂ ದಿವಿ ಚಾಪ್ಸರಸಾಮಿವ ॥ 24 ॥

ಶುಶ್ರಾವ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ವಿನಾದಂ ನೂಪುರಾಣಾಂ ಚ ನಿಃಸ್ವನಮ್ ।
ಸೋಪಾನನಿನದಾಂಶ್ಚೈವ ಭವನೇಷು ಮಹಾತ್ಮನಮ್ ।
ಆಸ್ಫೋಟಿತನಿನಾದಾಂಶ್ಚ ಕ್ಷೇಡಿತಾಂಶ್ಚ ತತಸ್ತತಃ ॥ 25 ॥

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ನಿರತಾಂಶ್ಚೈವ ಯಾತುಧಾನಾಂದಾರ್ಥ ಸಃ ।
ರಾವಣಸ್ತವಸಂಯುಕ್ತಾನಗರ್ಜತೋ ರಾಕ್ಷಸಾನಪಿ ॥ 26 ॥

ರಾಜಮಾರ್ಗಂ ಸಮಾವೃತ್ಯ ಸ್ಥಿತಂ ರಕ್ಷೋಬಲಂ ಮಹತ್ ।
ದದಾರ್ಥ ಮಧ್ಯಮೇ ಗುಲ್ಮೇ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಚರಾನ್ಬಹೂನ್ ॥ 27 ॥

ದೀಕ್ಷಿತಾಂಜ್ವಲಾನುಕ್ತಾನ್ಗೋಽಜಿನಾಂಪ್ರವಾಸಸಃ ।
ದರ್ಭಮುಷ್ಪಪ್ರಹರಣಾನಗ್ನಿಕುಕ್ತಾಯುಧಾಂಸ್ತಥಾ ॥ 28 ॥

ಕೂಟಮುದ್ಗರಪಾಣೀಂಶ್ಚ ದಂಡಾಯುಧಧರಾನಪಿ ।
ಏಕಾಕ್ಷಾನೇಕಕರ್ಣಾಂಶ್ಚ ಚಲ್ಲಲ್ಲಮ್ಬಪಯೋಧರಾನ್ ॥ 29 ॥

ಕರಾಲಾನ್ಬುಗ್ನವಕ್ತ್ರಾಂಶ್ಚ ವಿಕಟಾನ್ವಾಮನಾಂಸ್ತಥಾ ।
ಧನ್ವಿನಃ ಖಡಿಗನಶ್ಚೈವ ಶತಘ್ನೀ ಮುಸಲಾಯುಧಾನ್ ।
ಪರಿಘೋತ್ತಮಹಸ್ತಾಂಶ್ಚ ವಿಚಿತ್ರಕವಚೋಜ್ಜ್ವಲಾನ್ ॥ 30 ॥

ನಾತಿಷ್ಕೂಲಾನ್ನಾತಿಕ್ರಶಾನ್ನಾತಿದೀರ್ಘಾತಿಹ್ರಸ್ವಕಾನ್ ।
ವಿರೂಪಾನ್ಬಹುರೂಪಾಂಶ್ಚ ಸುರೂಪಾಂಶ್ಚ ಸುವರ್ಚಸಃ ॥ 31 ॥

ಶಕ್ತಿವೃಕ್ಷಾಯುಧಾಂಶೈಶ್ಚ ಪಟ್ಟಿಶಾಶನಿಧಾರಿಣಃ |
ಕ್ಷೇಪಣೀಪಾಶಹಸ್ತಾಂಶ್ಚ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ || 32 ||

ಸೃಗ್ವಿಣಸ್ತ್ವನುಲಿಪ್ತಾಂಶ್ಚ ವರಾಭರಣಭೂಷಿತಾನ್ |
ತೀಕ್ಷ್ಣಶೂಲಧರಾಂಶೈಶ್ಚ ವಜ್ರಿಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾನ್ || 33 ||

ಶತಸಾಹಸ್ರಮವ್ಯಗ್ರಮಾರಕ್ಷಂ ಮಧ್ಯಮಂ ಕಪಿಃ |
ಪ್ರಾಕಾರಾವೃತಮತ್ಯಂತಂ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ || 34 ||

ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪನಿಭಂ ದಿವ್ಯಂ ದಿವ್ಯನಾದವಿನಾದಿತಮ್ |
ವಾಜಿಹೇಷಿತಸಂಘುಷ್ಟಂ ನಾದಿತಂ ಭೂಷಣೈಸ್ತಥಾ || 35 ||

ರಥೈರ್ಯಾನೈರ್ವಿಮಾನೈಶ್ಚ ತಥಾ ಗಜಹಯೈಃ ಶುಭೈಃ |
ವಾರಣೈಶ್ಚ ಚತುರ್ದಂತೈಃ ಶ್ವೇತಾಭ್ರನಿಚಯೋಪಮೈಃ || 36 ||

ಭೂಷಿತಂ ರುಚಿರದ್ವಾರಂ ಮತ್ತೈಶ್ಚ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಭಿಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇರ್ಗುಪ್ತಮಾವಿವೇಶ ಗೃಹಂ ಕಪಿಃ || 37 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ತೃತೀಯಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಸ ಮಧ್ಯಂ ಗತಮಂಶುಮನ್ತಮ್
ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾವಿತಾನಂ ಮಹದುದ್ವಮನ್ತಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಧೀಮಾನ್ದಿವಿ ಭಾನುಮನ್ತಮ್
ಗೋಷ್ಠೋ ವೃಷಂ ಮತ್ತಮಿವ ಭ್ರಮನ್ತಮ್ ॥ 1 ॥

ಲೋಕಸ್ಯ ಪಾಪಾನಿ ವಿನಾಶಯನ್ತಮ್
ಮಹೋದಧಿಂ ಚಾಪಿ ಸಮೇಧಯನ್ತಮ್ ।
ಭೂತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವಿರಾಜಯನ್ತಮ್
ದದರ್ಶ ಶೀತಾಂಶುಮಥಾಭಿಯಾನ್ತಮ್ ॥ 2 ॥

ಯಾ ಭಾತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಭುವಿ ಮನ್ದರಸ್ಥಾ
ತಥಾ ಪ್ರದೋಷೇಷು ಚ ಸಾಗರಸ್ಥಾ ।
ತಥೈವ ತೋಯೇಷು ಚ ಪುಷ್ಕರಸ್ಥಾ
ರರಾಜ ಸಾ ಚಾರುನಿಶಾಕರಸ್ಥಾ ॥ 3 ॥

ಹಂಸೋ ಯಥಾ ರಾಜತಪಙ್ಗುರಸ್ಥಃ
ಸಿಂಹೋ ಯಥಾ ಮನ್ದರಕನ್ದರಸ್ಥಃ ।
ವೀರೋ ಯಥಾ ಗರ್ವಿತಕುಂಭಾಜರಸ್ಥಃ
ಚಂದ್ರೋಽಪಿ ಬಭ್ರಾಜ ತಥಾಮ್ಬರಸ್ಥಃ ॥ 4 ॥

ಸ್ಥಿತಃ ಕಕುದ್ಮಾನಿವ ತೀಕ್ಷ್ಣಶೃಜೋ
ಮಹಾಚಲಃ ಶ್ವೇತ ಇವೋಚ್ಚಶೃಜಃ ।
ಹಸ್ತೀವ ಜಾಮ್ಬೂನದಬದ್ಧಶೃಜೋ
ವಿಭಾತಿ ಚಂದ್ರಃ ಪರಿಪೂರ್ಣಶೃಜಃ ॥ 5 ॥

ಪ್ರಕಾಶಚಂದ್ರೋದಯನಷ್ಟದೋಷಃ
ಪ್ರವೃದ್ಧರಕ್ಷಃ ಪಿಶಿತಾಶದೋಷಃ ।
ರಾಮಾಭಿರಾಮೇರಿತಚಿತ್ತದೋಷಃ
ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಕಾಶೋ ಭಗವಾನ್ಪ್ರದೋಷಃ ॥ 6 ॥

ತನ್ನೀ ಸ್ವನಾಃ ಕರ್ಣಸುಖಾಃ ಪ್ರವೃತ್ತಾಃ
ಸ್ವಪನ್ನಿ ನಾರ್ಯಃ ಪತಿಭಿಃ ಸುವೃತ್ತಾಃ ।
ನಕ್ತೞ್ಚರಾಶ್ಚಾಪಿ ತಥಾ ಪ್ರವೃತ್ತಾ
ವಿಹರ್ತುಮತ್ಯದ್ಭುತರೌದ್ರವೃತ್ತಾಃ ॥ 7 ॥

ಮತ್ತಪ್ರಮತ್ತಾನಿ ಸಮಾಕುಲಾನಿ
ರಥಾಶ್ವಭದ್ರಾಸನಸಂಕುಲಾನಿ ।
ವೀರಶ್ರಿಯಾ ಚಾಪಿ ಸಮಾಕುಲಾನಿ
ದದರ್ಶ ಧೀಮಾನ್ಸ ಕಪಿಃ ಕುಲಾನಿ ॥ 8 ॥

ಪರಸ್ಪರಂ ಚಾಧಿಕಮಾಕ್ಷಿಪನ್ತಿ
ಭುಜಾಂಶ್ಚ ಪೀನಾನಧಿವಿಕ್ಷಿಪನ್ತಿ ।
ಮತ್ತಪ್ರಲಾಪಾನಧಿವಿಕ್ಷಿಪನ್ತಿ
ಮತ್ತಾನಿ ಚಾನೋನ್ಯಮಧಿಕ್ಷಿಪನ್ತಿ ॥ 9 ॥

ರಕ್ಷಾಂಸಿ ವಕ್ಷಾಂಸಿ ಚ ವಿಕ್ಷಿಪನ್ತಿ
ಗಾತ್ರಾಣಿ ಕಾಂತಾಸು ಚ ವಿಕ್ಷಿಪನ್ತಿ ।
ದದರ್ಶ ಕಾಂತಾಶ್ಚ ಸಮಾಲಪನ್ತಿ
ತಥಾಪರಾಸ್ತತ್ರ ಪುನಃ ಸ್ವಪನ್ತಿ ॥ 10 ॥

ಮಹಾಗಜೈಶ್ಚಾಪಿ ತಥಾ ನದದ್ಭಿಃ
ಸೂಪೂಜಿತೈಶ್ಚಾಪಿ ತಥಾ ಸುಸದ್ಭಿಃ ।
ರರಾಜ ವೀರೈಶ್ಚ ವಿನಿಃಶ್ವಸದ್ಭಿರ್-
ಹ್ರದೋ ಭುಜಜ್ಞೈರಿವ ನಿಃಶ್ವಸದ್ಭಿಃ ॥ 11 ॥

ಬುದ್ಧಿಪ್ರಧಾನಾನ್ರುಚಿರಾಭಿಧಾನಾನ್
ಸಂಶ್ರದ್ಧಧಾನಾಂಜಗತಃ ಪ್ರಧಾನಾನ್ ।
ನಾನಾವಿಧಾನಾನ್ರುಚಿರಾಭಿಧಾನಾನ್
ದದರ್ಶ ತಸ್ಯಾಂ ಪುರಿ ಯಾತುಧಾನಾನ್ ॥ 12 ॥

ನನಂದ ದೃಷ್ಟಾಂ ಸ ಚ ತಾನ್ಸುರೂಪಾನ್
ನಾನಾಗುಣಾನಾತ್ಮಗುಣಾನುರೂಪಾನ್ ।
ವಿದ್ಯೋತಮಾನಾನ್ಸ ಚ ತಾನ್ಸುರೂಪಾನ್

ದದರ್ಶ ಕಾಂತ್ಯಚ್ಚ ಪುನರ್ವಿರೂಪಾನ್ || 13 ||

ತತೋ ವರಾಹಾಃ ಸುವಿಶುದ್ಧಭಾವಾಃ
ತೇಷಾಂ ಸ್ತ್ರಿಯಸ್ತತ್ರ ಮಹಾನುಭಾವಾಃ |
ಪ್ರಿಯೇಷು ಪಾನೇಷು ಚ ಸಕ್ತಭಾವಾ
ದದರ್ಶ ತಾರಾ ಇವ ಸುಪ್ರಭಾವಾಃ || 14 ||

ಶ್ರಿಯಾ ಜ್ವಲಂತೀಸ್ತ್ರಪಯೋಪಗೂಢಾ
ನಿಶೀಧಕಾಲೇ ರಮಣೋಪಗೂಢಾಃ |
ದದರ್ಶ ಕಾಶ್ಚಿತ್ಪ್ರಮದೋಪಗೂಢಾ
ಯಥಾ ವಿಹಜ್ಗಾಃ ಕುಸುಮೋಪಗೂಢಾಃ || 15 ||

ಅನ್ಯಾಃ ಪುನರ್ಹರ್ಮ್ಯತಲೋಪವಿಷ್ಣುಃ
ತತ್ರ ಪ್ರಿಯಾಜ್ಞೇಷು ಸುಖೋಪವಿಷ್ಣುಃ |
ಭರ್ತುಃ ಪ್ರಿಯಾ ಧರ್ಮಪರಾ ನಿವಿಷ್ಣು
ದದರ್ಶ ಧೀಮಾನ್ಮನದಾಭಿವಿಷ್ಣುಃ || 16 ||

ಅಪ್ರಾವೃತಾಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನರಾಜಿವರ್ಣಾಃ
ಕಾಶ್ಚಿತ್ಪರಾರ್ಥಾಸ್ತಪನೀಯವರ್ಣಾಃ |
ಪುನಶ್ಚ ಕಾಶ್ಚಿಚ್ಛಲಕ್ಷ್ಮವರ್ಣಾಃ
ಕಾನ್ತಪ್ರಹೀಣಾ ರುಚಿರಾಜ್ಗವರ್ಣಾಃ || 17 ||

ತತಃ ಪ್ರಿಯಾನ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನೋಽಭಿರಾಮಾನ್
ಸುಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಮಾಃ |
ಗೃಹೇಷು ಹೃಷ್ಣಾಃ ಪರಮಾಭಿರಾಮಾ
ಹರಿಪ್ರವೀರಃ ಸ ದದರ್ಶ ರಾಮಾಃ || 18 ||

ಚಂದ್ರಪ್ರಕಾಶಾಶ್ಚ ಹಿ ವಕ್ತ್ರಮಾಲಾ
ವಕ್ರಾಕ್ಷಿಪಕ್ಷ್ಮಾಶ್ಚ ಸುನೇತ್ರಮಾಲಾಃ |
ವಿಭೂಷಣಾನಾಂ ಚ ದದರ್ಶ ಮಾಲಾಃ
ಶತಹೃದಾನಾಮಿವ ಚಾರುಮಾಲಾಃ || 19 ||

ನ ತ್ವೇವ ಸೀತಾಂ ಪರಮಾಭಿಜಾತಾಮ್

ಪಥಿ ಸ್ಥಿತೇ ರಾಜಕುಲೇ ಪ್ರಜಾತಾಮ್ ।
ಲತಾಂ ಪ್ರಫುಲ್ಲಾಮಿವ ಸಾಧುಜಾತಾಮ್
ದದರ್ಶ ತನ್ನೀಂ ಮನಸಾಭಿಜಾತಾಮ್ ॥ 20 ॥

ಸನಾತನೇ ವರ್ತುನಿ ಸಂನಿವಿಷ್ಟಾಮ್
ರಾಮೇಕ್ಷಣೀಂ ತಾಂ ಮದನಾಭಿವಿಷ್ಟಾಮ್ ।
ಭರ್ತುರ್ಮನಃ ಶ್ರೀಮದನುಪ್ರವಿಷ್ಟಾಮ್
ಸ್ತ್ರೀಭ್ಯೋ ವರಾಭ್ಯಶ್ಚ ಸದಾ ವಿಶಿಷ್ಟಾಮ್ ॥ 21 ॥

ಉಷ್ಣಾರ್ದಿತಾಂ ಸಾನುಸ್ಮತಾಸ್ತಕಣೀಮ್
ಪುರಾ ವರಾರ್ಹೋತ್ತಮನಿಷ್ಕಕಣೀಮ್ ।
ಸುಜಾತಪಕ್ಷ್ಮಮಭಿರಕ್ತಕಣೀಮ್
ವನೇ ಪ್ರವೃತ್ತಾಮಿವ ನೀಲಕಣೀಮ್ ॥ 22 ॥

ಅವ್ಯಕ್ತಲೇಖಾಮಿವ ಚಂದ್ರಲೇಖಾಮ್
ಪಾಂಸುಪ್ರದಿಗ್ಧಾಮಿವ ಹೇಮಲೇಖಾಮ್ ।
ಕ್ಷತಪ್ರರೂಢಾಮಿವ ಬಾಣಲೇಖಾಮ್
ವಾಯುಪ್ರಭಿನ್ನಾಮಿವ ಮೇಘಲೇಖಾಮ್ ॥ 23 ॥

ಸೀತಾಮಪಶ್ಯನ್ಮನುಜೇಶ್ವರಸ್ಯ
ರಾಮಸ್ಯ ಪತ್ನೀಂ ವದತಾಂ ವರಸ್ಯ ।
ಬಭೂವ ದುಃಖಾಭಿಹತಶ್ಚಿರಸ್ಯ
ಪ್ಲವಜ್ಗಮೋ ಮನ್ದ ಇವಾಚಿರಸ್ಯ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ಥಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ನಿಕಾಮಂ ವಿನಾಮೇಷು ವಿಚರನ್ಯಾಮರೂಪಧೃಕ್ |
ವಿಚಚಾರ ಕಪಿರ್ಲಜ್ಯಾಂ ಲಾಘವೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ || 1 ||

ಆಸಸಾದಾಥ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನ್ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರನಿವೇಶನಮ್ |
ಪ್ರಾಕಾರೇಣಾರ್ಕವರ್ಣೇನ ಭಾಸ್ವರೇಣಾಭಿಸಂವೃತಮ್ || 2 ||

ರಕ್ಷಿತಂ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಭೀಮೈಃ ಸಿಂಹೈರಿವ ಮಹದ್ವನಮ್ |
ಸಮೀಕ್ಷಮಾಣೋ ಭವನಂ ಚಕಾಶೇ ಕಪಿಕುಂಜಾರಃ || 3 ||

ರೂಪ್ಯಕೋಪಹಿತೈಶ್ಚಿತ್ರೈಸ್ತೋರಣೈರ್ಹೇಮಭೂಷಿತೈಃ |
ವಿಚಿತ್ರಾಭಿಶ್ಚ ಕಕ್ಷ್ಯಾಭಿದಾರ್ವರೈಶ್ಚ ರುಚಿರೈವೃತಮ್ || 4 ||

ಗಜಾಸ್ಥಿತೈರ್ಮಹಾಮಾತ್ರೈಃ ಶೂರೈಶ್ಚ ವಿಗತಶ್ರಮೈಃ |
ಉಪಸ್ಥಿತಮಸಂಹಾರೈರ್ಹರ್ಷಯೈಃ ಸ್ಯನ್ದನಯಾಯಿಭಿಃ || 5 ||

ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರತನುತ್ರಾಣೈರ್ದಾನ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನ್ರಾಜತೈಃ |
ಘೋಷವದ್ಭರ್ವಿಚಿತ್ರೈಶ್ಚ ಸದಾ ವಿಚರಿತಂ ರಥೈಃ || 6 ||

ಬಹುರತ್ನಸಮಾಕೀರ್ಣಂ ಪರಾರ್ಥ್ಯಾಸನಭಾಜನಮ್ |
ಮಹಾರಥಸಮಾವಾಸಂ ಮಹಾರಥಮಹಾಸನಮ್ || 7 ||

ದೃಶ್ಯೈಶ್ಚ ಪರಮೋದಾರೈಸ್ತೈಸ್ತೈಶ್ಚ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಭಿಃ |
ವಿವಿಧೈರ್ಬಹುಸಾಹಸ್ರೈಃ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ಸಮನ್ವಿತಃ || 8 ||

ವಿನೀತೈರನ್ತಪಾಲೈಶ್ಚ ರಕ್ಷೋಭಿಶ್ಚ ಸುರಕ್ಷಿತಮ್ |
ಮುಖ್ಯಾಭಿಶ್ಚ ವರಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ಸಮನ್ವಿತಃ || 9 ||

ಮುದಿತಪ್ರಮದಾ ರತ್ನಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರನಿವೇಶನಮ್ |
ವರಾಭರಣನಿಹಾರ್ದೈಃ ಸಮುದ್ರಸ್ವನನಿಃಸ್ವನಮ್ || 10 ||

ತದ್ರಾಜಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಮುಖ್ಯೈಶ್ಚ ವರಚಂದ್ರನೈಃ |
ಭೇರೀಮೃದಜಾಗ್ಭಿರುತಂ ಶಬ್ದಘೋಷವಿನಾದಿತಮ್ || 11 ||

ನಿತ್ಯಾರ್ಚಿತಂ ಪರ್ವಹುತಂ ಪೂಜಿತಂ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸದಾ |
ಸಮುದ್ರಮಿವ ಗಂಭೀರಂ ಸಮುದ್ರಮಿವ ನಿಃಸ್ವನಮ್ || 12 ||

ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಮಹದ್ವೇಶ್ಮ ಮಹಾರತ್ನಪರಿಚ್ಛದಮ್ |
ಮಹಾಜನಸಮಾಕೀರ್ಣಂ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ || 13 ||

ವಿರಾಜಮಾನಂ ವಪುಷಾ ಗಜಾಶ್ವರಥಸಂಕುಲಮ್ |
ಲಂಕಾಭರಣಮಿತ್ಯೇವ ಸೋಽಮನ್ಯತ ಮಹಾಕಪಿಃ || 14 ||

ಗೃಹಾದ್ಗೃಹಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮುದ್ಯಾನಾನಿ ಚ ವಾನರಃ |
ವೀಕ್ಷಮಾಣೋ ಹ್ಯಸನ್ತ್ರಸ್ತಃ ಪ್ರಾಸಾದಾಂಶ್ಚ ಚಚಾರ ಸಃ || 15 ||

ಅವಪ್ಲುತೈ ಮಹಾವೇಗಃ ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ನಿವೇಶನಮ್ |
ತತೋಽನ್ಯತ್ಪುಪ್ಲವೇ ವೇಶ್ಮ ಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 16 ||

ಅಥ ಮೇಘಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಕುಂಭಕರ್ಣನಿವೇಶನಮ್ |
ವಿಭೀಷಣಸ್ಯ ಚ ತಥಾ ಪುಪ್ಲವೇ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ || 17 ||

ಮಹೋದರಸ್ಯ ಚ ತಥಾ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ಯ ಚೈವ ಹಿ |
ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವಸ್ಯ ಭವನಂ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೇಸ್ತಥೈವ ಚ |
ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಚ ತಥಾ ಪುಪ್ಲವೇ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ || 18 ||

ಶುಕಸ್ಯ ಚ ಮಹಾವೇಗಃ ಸಾರಣಸ್ಯ ಚ ಧೀಮತಃ |
ತಥಾ ಚೇಂದ್ರಜಿತೋ ವೇಶ್ಮ ಜಗಾಮ ಹರಿಯೂಥಪಃ || 19 ||

ಜಮ್ಬುಮಾಲೇಃ ಸುಮಾಲೇಶ್ಚ ಜಗಾಮ ಹರಿಯೂಥಪಃ |
ರಶ್ಮಿಕೇತೋಶ್ಚ ಭವನಂ ಸೂರ್ಯಶತ್ರೋಸ್ತಥೈವ ಚ || 20 ||

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಸ್ಯ ಚ ಸಮ್ಪ್ರತೇರ್ಭವನಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ವಿದ್ಯುದ್ರೂಪಸ್ಯ ಭೀಮಸ್ಯ ಘನಸ್ಯ ವಿಘನಸ್ಯ ಚ || 21 ||

ಶುಕನಾಭಸ್ಯ ವಕ್ರಸ್ಯ ಶರಸ್ಯ ವಿಕಟಸ್ಯ ಚ |
ಹ್ರಸ್ವಕರ್ಣಸ್ಯ ದಂಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ರೋಮಶಸ್ಯ ಚ ರಕ್ಷಸಃ || 22 ||

ಯುದ್ಧೋನ್ಮತ್ತಸ್ಯ ಮತ್ತಸ್ಯ ಧ್ವಜಗ್ರೀವಸ್ಯ ನಾದಿನಃ |
ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವೇನ್ದ್ರಜಿಹ್ವಾನಾಂ ತಥಾ ಹಸ್ತಿಮುಖಸ್ಯ ಚ || 23 ||

ಕರಾಲಸ್ಯ ಪಿಶಾಚಸ್ಯ ಶೋಣಿತಾಕ್ಷಸ್ಯ ಚೈವ ಹಿ |
ಕ್ರಮಮಾಣಃ ಕ್ರಮೇಣೈವ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ || 24 ||

ತೇಷು ತೇಷು ಮಹಾರ್ಹೇಷು ಭವನೇಷು ಮಹಾಯಶಾಃ |
ತೇಷಾಮೃದ್ಧಿಮತಾಮೃದ್ಧಿಂ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ || 25 ||

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಭವನಾನಿ ಸಮನ್ತತಃ |
ಆಸಸಾದಾಥ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನ್ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರನಿವೇಶನಮ್ || 26 ||

ರಾವಣಸ್ಯೋಪಶಾಯಿನೋ ದದರ್ಶ ಹರಿಸತ್ತಮಃ |
ವಿಚರನ್ದರಿಶಾರ್ದೂಲೋ ರಾಕ್ಷಸೀರ್ವಿಕೃತೇಕ್ಷಣಾಃ |
ಶೂಲಮುದ್ಗರಹಸ್ತಾಶ್ಚ ಶಕ್ತೋ ತೋಮರಧಾರಿಣೀಃ || 27 ||

ದದರ್ಶ ವಿವಿಧಾನುಗ್ರಾಹ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಃಪತೇರ್ಗೃಹೇ || 28 ||

ರಕ್ತಾಞ್ಜೀವಿತಾನಿಸ್ತಾಂಶ್ಚೈವ ಹರಿಂಶ್ಚೈವ ಮಹಾಜವಾನ್ |
ಕುಲೀನಾನ್ರೂಪಸಮ್ಮನ್ನಾನ್ಗಜಾನ್ಪರಗಜಾರುಜಾನ್ || 29 ||

ನಿಷ್ಠಿತಾನ್ಗಜಶಿಖಾಯಾಮೈರಾವತಸಮಾನ್ಯಧಿ |
ನಿಹನ್ತಾನ್ಪರಸೈನ್ಯಾನಾಂ ಗೃಹೇ ತಸ್ಮಿನ್ದದರ್ಶ ಸಃ || 30 ||

ಕ್ಷರತಶ್ಚ ಯಥಾ ಮೇಘಾನ್ಸ್ರವತಶ್ಚ ಯಥಾ ಗಿರೀನ್ |
ಮೇಘಸ್ತನಿತನಿಘೋಷಾನುಧ್ವರ್ಷಾನ್ಸಮರೇ ಪರೈಃ || 31 ||

ಸಹಸ್ರಂ ವಾಹಿನೀಸ್ತತ್ರ ಜಾಮೂಘನದಪರಿಷ್ಕೃತಾಃ |
ಹೇಮಜಾಲೈರವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಸ್ತರುಣಾದಿತ್ಯಸಂನಿಭಾಃ || 32 ||

ದದರ್ಶ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ |

ಶಿಬಿಕಾ ವಿವಿಧಾಕಾರಾಃ ಸ ಕಪಿಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 33 ||

ಲತಾಗೃಹಾಣಿ ಚಿತ್ರಾಣಿ ಚಿತ್ರಶಾಲಾಗೃಹಾಣಿ ಚ |
ಕ್ರೀಡಾಗೃಹಾಣಿ ಚಾನ್ಯಾನಿ ದಾರುಪರ್ವತಕಾನಪಿ || 34 ||

ಕಾಮಸ್ಯ ಗೃಹಕಂ ರಮ್ಯಂ ದಿವಾಗೃಹಕಮೇವ ಚ |
ದದರ್ಶ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ || 35 ||

ಸ ಮಂದರತಲಪ್ರಖ್ಯಂ ಮಯೂರಸ್ಥಾನಸಂಜ್ಞಲಮ್ |
ಧ್ವಜಯಕ್ಷಿಭಿರಾಕೀರ್ಣಂ ದದರ್ಶ ಭವನೋತ್ತಮಮ್ || 36 ||

ಅನನ್ತರತ್ನನಿಚಯಂ ನಿಧಿಜಾಲಂ ಸಮನ್ತತಃ |
ಧೀರನಿಷ್ಠಿತಕರ್ಮಾಂತಂ ಗೃಹಂ ಭೂತಪತೇರಿವ || 37 ||

ಅರ್ಚಿರ್ಭಿಶ್ಚಾಪಿ ರತ್ನಾನಾಂ ತೇಜಸಾ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ವಿರರಾಜಾಥ ತದ್ವೇಶ್ಮ ರಶ್ಮಿಮಾನಿವ ರಶ್ಮಿಭಿಃ || 38 ||

ಜಾಮ್ಬೂನದಮಯಾನೈವ ಶಯನಾನ್ಯಾಸನಾನಿ ಚ |
ಭಾಜನಾನಿ ಚ ಶುಭ್ರಾಣಿ ದದರ್ಶ ಹರಿಯೂಥಪಃ || 39 ||

ಮಧ್ವಾಸವಕೃತಕ್ಲೇದಂ ಮಣಿಭಾಜನಸಂಜ್ಞಲಮ್ |
ಮನೋರಮಮಸಮ್ಬಾಧಂ ಕುಬೇರಭವನಂ ಯಥಾ || 40 ||

ನೂಪುರಾಣಾಂ ಚ ಘೋಷೇಣ ಕಾಂಕ್ಷೀನಾಂ ನಿನದೇನ ಚ |
ಮೃದಗ್ಗತಲಘೋಷೈಶ್ಚ ಘೋಷವದ್ಭಿರ್ವಿನಾದಿತಮ್ || 41 ||

ಪ್ರಾಸಾದಸಂಜ್ಞಾತಯುತಂ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಶತಸಂಜ್ಞಲಮ್ |
ಸುವ್ರೂಢಕಕ್ಷ್ಯಂ ಹನುಮಾನ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಗೃಹಮ್ || 42 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ವೇಶ್ಮಜಾಲಂ ಬಲವಾನ್ದದರ್ಶ
ವ್ಯಾಸಕ್ತವೈದೂರ್ಯಸುವರ್ಣಜಾಲಮ್ ।
ಯಥಾ ಮಹತ್ಪ್ರಾಪ್ತೃಷಿ ಮೇಘಜಾಲಮ್
ವಿದ್ಯುತ್ಪಿನದ್ಧಂ ಸವಿಹಜ್ಗಜಾಲಮ್ ॥೧॥

ನಿವೇಶನಾನಾಂ ವಿವಿಧಾಶ್ಚ ಶಾಲಾಃ
ಪ್ರಧಾನಶಜ್ಞಾಪುಂಧಚಾಪಶಾಲಾಃ ।
ಮನೋಹರಾಶ್ಚಾಪಿ ಪುನರ್ವಿಶಾಲಾ
ದದರ್ಶ ವೇಶ್ಮಾದ್ರಿಷು ಚಂದ್ರಶಾಲಾಃ ॥೨॥

ಗೃಹಾಣಿ ನಾನಾವಸುರಾಜಿತಾನಿ
ದೇವಾಸುರೈಶ್ಚಾಪಿ ಸುಪೂಜಿತಾನಿ ।
ಸರ್ವೈಶ್ಚ ದೋಷೈಃ ಪರಿವರ್ಜಿತಾನಿ
ಕಪಿದರ್ದರ್ಶ ಸ್ವಬಲಾರ್ಜಿತಾನಿ ॥೩॥

ತಾನಿ ಪ್ರಯತ್ನಾಭಿಸಮಾಹಿತಾನಿ
ಮಯೇನ ಸಾಕ್ಷಾದಿವ ನಿರ್ಮಿತಾನಿ ।
ಮಹೀತಲೇ ಸರ್ವಗುಣೋತ್ತರಾಣಿ
ದದರ್ಶ ಲಜ್ಜಾಧಿಪತೇರ್ಗೃಹಾಣಿ ॥೪॥

ತತೋ ದದರ್ಶೋಚ್ಛ್ರಿತಮೇಘರೂಪಮ್
ಮನೋಹರಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನಚಾರುರೂಪಮ್ ।
ರಕ್ಷೋಽಧಿಪಸ್ಯಾತ್ಮಬಲಾನುರೂಪಮ್
ಗೃಹೋತ್ತಮಂ ಹೃಪ್ರತಿರೂಪರೂಪಮ್ ॥೫॥

ಮಹೀತಲೇ ಸ್ವರ್ಗಮಿವ ಪ್ರಕೀರ್ಣಮ್
ಶ್ರಿಯಾ ಜ್ವಲಂತಂ ಬಹುರತ್ನಕೀರ್ಣಮ್ ।
ನಾನಾತರೂಣಾಂ ಕುಸುಮಾವಕೀರ್ಣಮ್
ಗಿರೇರಿವಾಗ್ರಂ ರಜಸಾವಕೀರ್ಣಮ್ ॥೬॥

ನಾರೀಪ್ರವೇಕೈರಿವ ದೀಪ್ಯಮಾನಮ್
ತಡಿಧ್ವಿರಮೋದವದರ್ಚ್ಯಮಾನಮ್ |
ಹಂಸಪ್ರವೇಕೈರಿವ ವಾಹ್ಯಮಾನಮ್
ಶ್ರಿಯಾ ಯುತಂ ಖೇ ಸುಕೃತಾಂ ವಿಮಾನಮ್ || 7 ||

ಯಥಾ ನಗಾಗ್ರಂ ಬಹುಧಾತುಚಿತ್ರಮ್
ಯಥಾ ನಭಶ್ಚ ಗ್ರಹಚಂದ್ರಚಿತ್ರಮ್ |
ದದರ್ಶ ಯುಕ್ತೀಕೃತಮೇಘಚಿತ್ರಮ್
ವಿಮಾನರತ್ನಂ ಬಹುರತ್ನಚಿತ್ರಮ್ || 8 ||

ಮಹೀ ಕೃತಾ ಪರ್ವತರಾಜಿಪೂರ್ಣಾ
ಶೈಲಾಃ ಕೃತಾ ವೃಕ್ಷವಿತಾನಪೂರ್ಣಾಃ |
ವೃಕ್ಷಾಃ ಕೃತಾಃ ಪುಷ್ಪವಿತಾನಪೂರ್ಣಾಃ
ಪುಷ್ಪಂ ಕೃತಂ ಕೇಸರಪತ್ರಪೂರ್ಣಮ್ || 9 ||

ಕೃತಾನಿ ವೇಶ್ಮಾನಿ ಚ ಪಾಣ್ಡುರಾಣಿ
ತಥಾ ಸುಪುಷ್ಪಾ ಅಪಿ ಪುಷ್ಕರಿಣ್ಯಾಃ |
ಪುನಶ್ಚ ಪದ್ಮಾನಿ ಸಕೇಸರಾಣಿ
ಧನ್ಯಾನಿ ಚಿತ್ರಾಣಿ ತಥಾ ವನಾನಿ || 10 ||

ಪುಷ್ಪಾಹ್ವಯಂ ನಾಮ ವಿರಾಜಮಾನಮ್
ರತ್ನಪ್ರಭಾಭಿಶ್ಚ ವಿವರ್ಧಮಾನಮ್ |
ವೇಶ್ಮೋತ್ತಮಾನಾಮಪಿ ಚೋಚ್ಚಮಾನಮ್
ಮಹಾಕಪಿಸ್ತತ್ರ ಮಹಾವಿಮಾನಮ್ || 11 ||

ಕೃತಾಶ್ಚ ವೈದೂರ್ಯಮಯಾ ವಿಹಜ್ಞಾ
ರೂಪ್ಯಪ್ರವಾಲೈಶ್ಚ ತಥಾ ವಿಹಜ್ಞಾಃ |
ಚಿತ್ರಾಶ್ಚ ನಾನಾವಸುಭಿರ್ಭುಜಜ್ಞಾ
ಜಾತ್ಯಾನುರೂಪಾಸ್ತುರಗಾಃ ಶುಭಾಜ್ಞಾಃ || 12 ||

ಪ್ರವಾಲಜಾಮ್ಬೂನದಪುಷ್ಪಪಕ್ಷಾಃ
ಸಲೀಲಮಾವರ್ಜಿತಜಿಹ್ಮಪಕ್ಷಾಃ |
ಕಾಮಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾದಿವ ಭಾನ್ತಿ ಪಕ್ಷಾಃ

ಕೃತಾ ವಿಹಜಾಗ್ಃ ಸುಮುಖಾಃ ಸುಪಕ್ಷಾಃ || 13 ||

ನಿಯುಜ್ಯಮಾನಾಶ್ಚ ಗಜಾಃ ಸುಹಸ್ತಾಃ
ಸಕೇಸರಾಶ್ಚೋತ್ಪಲಪತ್ರಹಸ್ತಾಃ |
ಬಭೂವ ದೇವೀ ಚ ಕೃತಾ ಸುಹಸ್ತಾ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತಥಾ ಪದ್ಮಿನಿ ಪದ್ಮಹಸ್ತಾ || 14 ||

ಇತೀವ ತದ್ಗೃಹಮಭಿಗಮ್ಯ ಶೋಭನಮ್
ಸವಿಸ್ಮಯೋ ನಗಮಿವ ಚಾರುಶೋಭನಮ್ |
ಪುನಶ್ಚ ತತ್ಪರಮಸುಗಂಧಿ ಸುಂದರಮ್
ಹಿಮಾತ್ಯಯೇ ನಗಮಿವ ಚಾರುಕಂದರಮ್ || 15 ||

ತತಃ ಸ ತಾಂ ಕಪಿರಭಿಪತ್ಯ ಪೂಜಿತಾಮ್
ಚರನ್ವರೀಂ ದಶಮುಖಬಾಹುಪಾಲಿತಾಮ್ |
ಅದೃಶ್ಯ ತಾಂ ಜನಕಸುತಾಂ ಸುಪೂಜಿತಾಮ್
ಸುದುಃಖಿತಾಂ ಪತಿಗುಣವೇಗನಿರ್ಜಿತಾಮ್ || 16 ||

ತತಸ್ತದಾ ಬಹುವಿಧಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ
ಕೃತಾತ್ಮನೋ ಜನಕಸುತಾಂ ಸುವರ್ತ್ಮನಃ |
ಅಪಶ್ಯತೋಽಭವದತಿದುಃಖಿತಂ ಮನಃ
ಸುಚಕ್ಷುಷಃ ಪ್ರವಿಚರತೋ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಷಷ್ಠಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯಾಲಯವರಿಷ್ಠಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ವಿಪುಲಮಾಯತಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಭವನಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ॥ ೧ ॥

ಅರ್ಧಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಾಯತಂ ಯೋಜನಂ ಹಿ ತತ್ ।
ಭವನಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಬಹುಪ್ರಾಸಾದಸಂಕುಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮಾರ್ಗಮಾಣಸ್ತು ವೈದೇಹೀಂ ಸೀತಾಮಾಯತಲೋಚನಾಮ್ ।
ಸರ್ವತಃ ಪರಿಚಕ್ರಾಮ ಹನೂಮಾನರಿಸೂದನಃ ॥ ೩ ॥

ಚತುರ್ವಿಷಾಣೈರ್ದ್ವಾರದೈಸ್ತ್ರಿವಿಷಾಣೈಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಮಸಮ್ಪ್ರಾಧಂ ರಕ್ಷ್ಯಮಾಣಮುದಾಯುಧೈಃ ॥ ೪ ॥

ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಶ್ಚ ಪತ್ನೀಭೀ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿವೇಶನಮ್ ।
ಆಹೃತಾಭಿಶ್ಚ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ರಾಜಕನ್ಯಾಭಿರಾವೃತಮ್ ॥ ೫ ॥

ತನ್ನಕ್ರಮಕರಾಕೀರ್ಣಂ ತಿಮಿಜ್ಗಲಝುಷಾಕುಲಮ್ ।
ವಾಯುವೇಗಸಮಾಧೂತಂ ಪನ್ನಗೈರಿವ ಸಾಗರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಯಾ ಹಿ ವೈಶ್ವರಣೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಯಾ ಚೇನ್ದ್ರೇ ಹರಿವಾಹನೇ ।
ಸಾ ರಾವಣಗೃಹೇ ಸರ್ವಾ ನಿತ್ಯಮೇವಾನಪಾಯಿನೀ ॥ ೭ ॥

ಯಾ ಚ ರಾಜ್ಞಃ ಕುಬೇರಸ್ಯ ಯಮಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯ ಚ ।
ತಾದೃಶೀ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟಾ ವಾ ಋದ್ಧೀ ರಕ್ಷೋ ಗೃಹೇಷ್ವಹ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯ ಹರ್ಮ್ಯಸ್ಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ವೇಶ್ಮ ಚಾನ್ಯತ್ಸುನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ಬಹುನಿರ್ಯೂಹ ಸಂಕೀರ್ಣಂ ದದರ್ಶ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ॥ ೯ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽರ್ಥೇ ಕೃತಂ ದಿವ್ಯಂ ದಿವಿ ಯದ್ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ।
ವಿಮಾನಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ನಾಮ ಸರ್ವರತ್ನವಿಭೂಷಿತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪರೇಣ ತಪಸಾ ಲೇಭೇ ಯತ್ಕುಬೇರಃ ಪಿತಾಮಹಾತ್ |
ಕುಬೇರಮೋಜಸಾ ಜಿತ್ವಾ ಲೇಭೇ ತದ್ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ || 11 ||

ಈಹಾ ಮೃಗಸಮಾಯುಕ್ತೈಃ ಕಾರ್ಯಸ್ವರಹಿರಣ್ಮಯೈಃ |
ಸುಕೃತೈರಾಚಿತಂ ಸ್ತುಮ್ಭೈಃ ಪ್ರದೀಪ್ತಮಿವ ಚ ಶ್ರಿಯಾ || 12 ||

ಮೇರುಮಂದ್ರಸಜ್ಜಾಶೈರುಲ್ಲಿಖದ್ಭಿರಿವಾಮ್ಬರಮ್ |
ಕೂಟಾಗಾರೈಃ ಶುಭಾಕಾರೈಃ ಸರ್ವತಃ ಸಮಲಜ್ಜೃತಮ್ || 13 ||

ಜ್ವಲನಾರ್ಕಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಸುಕೃತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ |
ಹೇಮಸೋಪಾನಸಂಯುಕ್ತಂ ಚಾರುಪ್ರವರವೇದಿಕಮ್ || 14 ||

ಜಾಲವಾತಾಯನೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಯೈಃ ಸ್ಥಾಟಿಕೈರಪಿ |
ಇಂದ್ರನೀಲಮಹಾನೀಲಮಣಿಪ್ರವರವೇದಿಕಮ್ |
ವಿಮಾನಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ದಿವ್ಯಮಾರುರೋಹ ಮಹಾಕಪಿಃ || 15 ||

ತತ್ರಸ್ಥಃ ಸ ತದಾ ಗಂಧಂ ಪಾನಭಕ್ಷ್ಯನ್ನಸಮ್ಭವಮ್ |
ದಿವ್ಯಂ ಸಮೂರ್ಛಿತಂ ಜಿಘ್ರನ್ರೂಪವಂತಮಿವಾನಿಲಮ್ || 16 ||

ಸ ಗಂಧಸ್ತಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ಬನ್ದುರ್ಬನ್ದುಮಿವೋತ್ತಮಮ್ |
ಇತ ಏಹೀತ್ಯುವಾಚೇವ ತತ್ರ ಯತ್ರ ಸ ರಾವಣಃ || 17 ||

ತತಸ್ತಾಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ ಶಾಲಾಂ ದದರ್ಶ ಮಹತೀಂ ಶುಭಾಮ್ |
ರಾವಣಸ್ಯ ಮನಃಕಾಂತಾಂ ಕಾಂತಾಮಿವ ವರಸ್ತ್ರಿಯಮ್ || 18 ||

ಮಣಿಸೋಪಾನವಿಕೃತಾಂ ಹೇಮಜಾಲವಿರಾಜಿತಾಮ್ |
ಸ್ಥಾಟಿಕೈರಾವೃತತಲಾಂ ದಂತಾಂತರಿತರೂಪಿಕಾಮ್ || 19 ||

ಮುಕ್ತಾಭಿಶ್ಚ ಪ್ರವಾಲ್ಮೈಶ್ಚ ರೂಪ್ಯಚಾಮೀಕರೈರಪಿ |
ವಿಭೂಷಿತಾಂ ಮಣಿಸ್ತುಮ್ಭೈಃ ಸುಬಹುಸ್ತುಮ್ಭೂಷಿತಾಮ್ || 20 ||

ಸಮೈರೃಜುಭಿರತ್ಯುಚ್ಚೈಃ ಸಮನ್ತಾತ್ಸು ವಿಭೂಷಿತೈಃ |
ಸ್ತುಮ್ಭೈಃ ಪಕ್ಷ್ಮೈರಿವಾತ್ಯುಚ್ಚೈರ್ದಿವಂ ಸಮ್ಪ್ರಸ್ಥಿತಾಮಿವ || 21 ||

ಮಹತ್ಯಾ ಕುಠಯಾಸ್ತ್ರೀಣಂ ಪೃಥಿವೀಲಕ್ಷಣಾಜ್ಞಯಾ ।
ಪೃಥಿವೀಮಿವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾಂ ಸರಾಷ್ಟ್ರಗೃಹಮಾಲಿನೀಮ್ ॥ 22 ॥

ನಾದಿತಾಂ ಮತ್ತವಿಹಗೈರ್ದಿವ್ಯಗನ್ನಾಧಿವಾಸಿತಾಮ್ ।
ಪರಾರ್ಥ್ಯಸ್ತರಣೋಪೇತಾಂ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪನಿಷೇವಿತಾಮ್ ॥ 23 ॥

ಧೂಮ್ರಾಮಗರುಧೂಪೇನ ವಿಮಲಾಂ ಹಂಸಪಾಣ್ಡುರಾಮ್ ।
ಚಿತ್ರಾಂ ಪುಷ್ಪೋಪಹಾರೇಣ ಕಲ್ಮಾಷೀಮಿವ ಸುಪ್ರಭಾಮ್ ॥ 24 ॥

ಮನಃಸಂಹ್ಲಾದಜನನೀಂ ವರ್ಣಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಸಾದಿನೀಮ್ ।
ತಾಂ ಶೋಕನಾಶಿನೀಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಶ್ರಿಯಃ ಸಂಜನನೀಮಿವ ॥ 25 ॥

ಇಂದ್ರಿಯಾಣೀಂದ್ರಿಯಾರ್ಥೈಸ್ತು ಪಿಚ್ಚ ಪಿಚ್ಚಭಿರುತ್ತಮೈಃ ।
ತರ್ಪಯಾಮಾಸ ಮಾತೇವ ತದಾ ರಾವಣಪಾಲಿತಾ ॥ 26 ॥

ಸ್ವರ್ಗೋಽಯಂ ದೇವಲೋಕೋಽಯಮಿನ್ದ್ರಸ್ಯೇಯಂ ಪುರೀ ಭವೇತ್ ।
ಸಿದ್ಧಿವೇಯಂ ಪರಾ ಹಿ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯಮನ್ಯತ ಮಾರುತಿಃ ॥ 27 ॥

ಪ್ರಧ್ಯಾಯತ ಇವಾಪಶ್ಯತ್ಪ್ರದೀಪಾಂಸ್ತತ್ರ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಮನಾನ್ ।
ಧೂರ್ತಾನಿವ ಮಹಾಧೂರ್ತ್ಯದೇವನೇನ ಪರಾಜಿತಾನ್ ॥ 28 ॥

ದೀಪಾನಾಂ ಚ ಪ್ರಕಾಶೇನ ತೇಜಸಾ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ।
ಅರ್ಚಿರ್ಭಿರ್ಭೂಷಣಾನಾಂ ಚ ಪ್ರದೀಪ್ತೇತ್ಯಭ್ಯಮನ್ಯತ ॥ 29 ॥

ತತೋಽಪಶ್ಯತ್ಕುಠಾಸೀನಂ ನಾನಾವರ್ಣಾಮ್ಬರಸ್ಪೃಜಮ್ ।
ಸಹಸ್ರಂ ವರನಾರೀಣಾಂ ನಾನಾವೇಷವಿಭೂಷಿತಮ್ ॥ 30 ॥

ಪರಿವೃತ್ತೇಽರ್ಧರಾತ್ರೇ ತು ಪಾನನಿದ್ರಾವಶಂ ಗತಮ್ ।
ಕ್ರೀಡಿತೋಪರತಂ ರಾತ್ರೌ ಸುಷ್ವಾಪ ಬಲವತ್ತದಾ ॥ 31 ॥

ತತ್ಪ್ರಸುಪ್ತಂ ವಿರುರುಚೇ ನಿಃಶಬ್ದಾನ್ತರಭೂಷಣಮ್ ।
ನಿಃಶಬ್ದಹಂಸಭ್ರಮರಂ ಯಥಾ ಪದ್ಮವನಂ ಮಹತ್ ॥ 32 ॥

ತಾಸಾಂ ಸಂವೃತದನ್ತಾನಿ ಮೀಲಿತಾಕ್ಷಾಣಿ ಮಾರುತಿಃ ।
ಅಪಶ್ಯತ್ಪದ್ಮಗಂಧಿನಿ ವದನಾನಿ ಸುಯೋಷಿತಾಮ್ ॥ 33 ॥

ಪ್ರಬುದ್ಧಾನೀವ ಪದ್ಮಾನಿ ತಾಸಾಂ ಭೂತ್ವಾ ಕ್ಷಪಾಕ್ಷಯೇ ।
ಪುನಃಸಂವೃತಪತ್ರಾಣಿ ರಾತ್ರಾವಿವ ಬಭುಸ್ತದಾ ॥ 34 ॥

ಇಮಾನಿ ಮುಖಪದ್ಮಾನಿ ನಿಯತಂ ಮತ್ತಷಟ್ಪದಾಃ ।
ಅಮ್ಬುಜಾನೀವ ಫುಲ್ಲಾಣಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ 35 ॥

ಇತಿ ವಾಮನ್ಯತ ಶ್ರೀಮಾನುಪಪತ್ತ್ಯಾ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಮೇನೇ ಹಿ ಗುಣತಸ್ತಾನಿ ಸಮಾನಿ ಸಲಿಲೋದ್ಭವೈಃ ॥ 36 ॥

ಸಾ ತಸ್ಯ ಶುಶುಭೇ ಶಾಲಾ ತಾಭಿಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ವಿರಾಜಿತಾ ।
ಶಾರದೀವ ಪ್ರಸನ್ನಾ ದ್ಯೌಸ್ತಾರಾಭಿರಭಿಶೋಭಿತಾ ॥ 37 ॥

ಸ ಚ ತಾಭಿಃ ಪರಿವೃತಃ ಶುಶುಭೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಯಥಾ ಹ್ಯುಡುಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾಂಸ್ತಾರಾಭಿರಭಿಸಂವೃತಃ ॥ 38 ॥

ಯಾಶ್ಚ್ಯವಂತೇಽಮ್ಬರಾತ್ತಾರಾಃ ಪುಣ್ಯಶೇಷಸಮಾವೃತಾಃ ।
ಇಮಾಸ್ತಾಃ ಸಜ್ಗತಾಃ ಕೃತ್ವಾನ್ ಇತಿ ಮೇನೇ ಹರಿಸ್ತದಾ ॥ 39 ॥

ತಾರಾಣಾಮಿವ ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ಮಹತೀನಾಂ ಶುಭಾರ್ಚಿಷಾಮ್ ।
ಪ್ರಭಾವರ್ಣಪ್ರಸಾದಾಶ್ಚ ವಿರೇಜುಸ್ತತ್ರ ಯೋಷಿತಾಮ್ ॥ 40 ॥

ವ್ಯಾವೃತ್ತಗುರುಪೀನಸ್ರಕ್ಪ್ರಕೀರ್ಣವರಭೂಷಣಾಃ ।
ಪಾನವ್ಯಾಯಾಮಕಾಲೇಷು ನಿದ್ರಾಪಹೃತಚೇತಸಃ ॥ 41 ॥

ವ್ಯಾವೃತ್ತತಿಲಕಾಃ ಕಾಶ್ಚಿತ್ಕಾಶ್ಚಿದುದ್ಭ್ರಾಂತನೂಪುರಾಃ ।
ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಗಲಿತಹಾರಾಶ್ಚ ಕಾಶ್ಚಿತ್ಪರಮಯೋಷಿತಃ ॥ 42 ॥

ಮುಖಾ ಹಾರವೃತಾಶ್ಚನ್ಯಾಃ ಕಾಶ್ಚಿತ್ಪ್ರಸ್ತವಾಸಸಃ ।
ವ್ಯಾವಿಧ್ಧರಶನಾ ದಾಮಾಃ ಕಿಶೋರ್ಯ ಇವ ವಾಹಿತಾಃ ॥ 43 ॥

ಸುಕುಣ್ಡಲಧರಾಶ್ಚನ್ಯಾ ವಿಚಿಛನ್ನಮೃದಿತಸ್ರಜಃ |
ಗಜೇಂದ್ರಮೃದಿತಾಃ ಪುಲ್ಲಾ ಲತಾ ಇವ ಮಹಾವನೇ || 44 ||

ಚಂದ್ರಾಂಶುಕಿರಣಾಭಾಶ್ಚ ಹಾರಾಃ ಕಾಸಾಇಚ್ಛಿದುತ್ಕಟಾಃ |
ಹಂಸಾ ಇವ ಬಭುಃ ಸುಪ್ತಾಃ ಸ್ತನಮಧ್ಯೇಷು ಯೋಷಿತಾಮ್ || 45 ||

ಅಪರಾಸಾಂ ಚ ವೈದೂರ್ಯಾಃ ಕಾದಮ್ಬಾ ಇವ ಪಕ್ಷಿಣಃ |
ಹೇಮಸೂತ್ರಾಣಿ ಚಾನ್ಯಾಸಾಂ ಚಕ್ರವಾಕಾ ಇವಾಭವನ್ || 46 ||

ಹಂಸಕಾರಣ್ಡವಾಕೀರ್ಣಾಶ್ಚಕ್ರವಾಕೋಪಶೋಭಿತಾಃ |
ಆಪಗಾ ಇವ ತಾ ರೇಜುರ್ಜಘನೈಃ ಪುಲಿನೈರಿವ || 47 ||

ಕಿಂಚಿಣೀಜಾಲಸಂಜ್ಞಾಶ್ಚಾಸ್ತಾ ಹೇಮವಿಪುಲಾಮ್ಬಜಾಃ |
ಭಾವಗ್ರಾಹಾ ಯಶಸ್ವೀರಾಃ ಸುಪ್ತಾ ನದ್ಯ ಇವಾಬಭುಃ || 48 ||

ಮೃದುಷ್ವಜ್ಞೇಷು ಕಾಸಾಇಚ್ಛಿತುಚಾಗ್ರೇಷು ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ |
ಬಭೂವುಭೂಷಣಾನೀವ ಶುಭಾ ಭೂಷಣರಾಜಯಃ || 49 ||

ಅಂಶುಕಾನ್ತಾಶ್ಚ ಕಾಸಾಇಚ್ಛಿನ್ಮುಖಮಾರುತಕಮ್ಪಿತಾಃ |
ಉಪಯುಪರಿ ವಕ್ತ್ರಾಣಾಂ ವ್ಯಾಧೂಯಂತೇ ಪುನಃ ಪುನಃ || 50 ||

ತಾಃ ಪಾತಾಕಾ ಇವೋದ್ಧೂತಾಃ ಪತ್ನೀನಾಂ ರುಚಿರಪ್ರಭಾಃ |
ನಾನಾವರ್ಣಸುವರ್ಣಾನಾಂ ವಕ್ತ್ರಮೂಲೇಷು ರೇಜಿರೇ || 51 ||

ವವಲ್ಗುಶ್ಚತ್ರ ಕಾಸಾಇಚ್ಛಿತುಣ್ಡಲಾನಿ ಶುಭಾರ್ಚಿಷಾಮ್ |
ಮುಖಮಾರುತಸಂಸರ್ಗಾನ್ಮನಂದಂ ಮನಂದಂ ಸುಯೋಷಿತಾಮ್ || 52 ||

ಶರ್ಕರಾಸವಗಂಧಃ ಸ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಸುರಭಿಃ ಸುಖಃ |
ತಾಸಾಂ ವದನನಿಶ್ವಾಸಃ ಸಿಷೇವೇ ರಾವಣಂ ತದಾ || 53 ||

ರಾವಣಾನನಶಂಕಾಶ್ಚ ಕಾಶ್ಚಿದ್ರಾವಣಯೋಷಿತಃ |
ಮುಖಾನಿ ಸ್ಮ ಸಪತ್ನೀನಾಮುಪಾಜಿಘ್ರನ್ಮನಃ ಪುನಃ || 54 ||

ಅತ್ಯರ್ಥಂ ಸಕ್ತಮನಸೋ ರಾವಣೇ ತಾ ವರಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ಅಸ್ವತನ್ತ್ರಾಃ ಸಪತ್ನೀನಾಂ ಪ್ರಿಯಮೇವಾಚರಂಸ್ತದಾ || 55 ||

ಬಾಹುನುಪನಿಧಾಯಾನ್ಯಾಃ ಪಾರಿಹಾರ್ಯ ವಿಭೂಷಿತಾಃ |
ಅಂಶುಕಾನಿ ಚ ರಮ್ಯಾಣಿ ಪ್ರಮದಾಸ್ತತ್ರ ಶಿಶಿರೇ || 56 ||

ಅನ್ಯಾ ವಕ್ಷಸಿ ಚಾನ್ಯಸ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಕಾಚಿತ್ಪುನರ್ಭುಜಮ್ |
ಅಪರಾ ತ್ವಚ್ಚಮನ್ಯಸ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯಾಶ್ಚಾಪ್ಯಪರಾ ಭುಜೌ || 57 ||

ಊರುಪಾರ್ಶ್ವಕಟೀಪೃಷ್ಠಮನೋನ್ಯಸ್ಯ ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ |
ಪರಸ್ಪರನಿವಿಷ್ಟಾಬ್ಜೋಗ್ಮೇ ಮದಸ್ನೇಹವಶಾನುಗಾಃ || 58 ||

ಅನೋನ್ಯಸ್ಯಾಬ್ಜಸಂಸ್ಪರ್ಶಾತ್ಪ್ರೀಯಮಾಣಾಃ ಸುಮಧ್ಯಮಾಃ |
ಏಕೀಕೃತಭುಜಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸುಷುಪ್ತತ್ರ ಯೋಷಿತಃ || 59 ||

ಅನೋನ್ಯಭುಜಸೂತ್ರೇಣ ಸ್ತ್ರೀಮಾಲಾಗ್ರಥಿತಾ ಹಿ ಸಾ |
ಮಾಲೇವ ಗ್ರಥಿತಾ ಸೂತ್ರೇ ಶುಶುಭೇ ಮತ್ತಷಟ್ಪದಾ || 60 ||

ಲತಾನಾಂ ಮಾಧವೇ ಮಾಸಿ ಫುಲ್ಲಾನಾಂ ವಾಯುಸೇವನಾತ್ |
ಅನೋನ್ಯಮಾಲಾಗ್ರಥಿತಂ ಸಂಸಕ್ತಕುಸುಮೋಚ್ಚಯಮ್ || 61 ||

ವ್ಯತಿವೇಷ್ಟಿತಸುಸ್ಕಂಧಮನೋನ್ಯಭ್ರಮರಾಕುಲಮ್ |
ಆಸೀದ್ವನಮಿವೋದ್ಧೂತಂ ಸ್ತ್ರೀವನಂ ರಾವಣಸ್ಯ ತತ್ || 62 ||

ಉಚಿತೇಷ್ಟಪಿ ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ನ ತಾಸಾಂ ಯೋಷಿತಾಂ ತದಾ |
ವಿವೇಕಃ ಶಕ್ಯ ಆಧಾತುಂ ಭೂಷಣಾಜಾಗ್ರಮ್ಭರಸ್ರಜಾಮ್ || 63 ||

ರಾವಣೇ ಸುಖಸಂವಿಷ್ಟೇ ತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯೋ ವಿವಿಧಪ್ರಭಾಃ |
ಜ್ವಲಂತಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ತಾ ದೀಪಾಃ ಪ್ರೇಕ್ಷಂತಾನಿಮಿಷಾ ಇವ || 64 ||

ರಾಜರ್ಷಿಪಿತೃದೈತ್ಯಾನ್ಯಾಂ ಗಂಧರ್ವಾಣಾಂ ಚ ಯೋಷಿತಃ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ಚಾಭವನ್ಕನ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯ ಕಾಮವಶಂ ಗತಾಃ || 65 ||

ನ ತತ್ರ ಕಾಚಿತ್ಪ್ರಮದಾ ಪ್ರಸಹ್ಯ
ವೀರ್ಯೋಪಪನ್ನೇನ ಗುಣೇನ ಲಬ್ಧಾ ।
ನ ಚಾನ್ಯಕಾಮಾಪಿ ನ ಚಾನ್ಯಪೂರ್ವಾ
ವಿನಾ ವರಾರ್ಹಾಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಂ ತು ॥ 66 ॥

ನ ಚಾಕುಲೀನಾ ನ ಚ ಹೀನರೂಪಾ
ನಾದಕ್ಷಿಣಾ ನಾನುಪಚಾರ ಯುಕ್ತಾ ।
ಭಾರ್ಯಾಭವತ್ತಸ್ಯ ನ ಹೀನಸತ್ತಾಷ್ಠ
ನ ಚಾಪಿ ಕಾಂತಸ್ಯ ನ ಕಾಮನೀಯಾ ॥ 67 ॥

ಬಭೂವ ಬುದ್ಧಿಸ್ತು ಹರೀಶ್ವರಸ್ಯ
ಯದೀದೃಶೀ ರಾಘವಧರ್ಮಪತ್ನೀ ।
ಇಮಾ ಯಥಾ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಭಾರ್ಯಾಃ
ಸುಜಾತಮಸ್ಯೇತಿ ಹಿ ಸಾಧುಬುದ್ಧೀಃ ॥ 68 ॥

ಪುನಶ್ಚ ಸೋಽಚಿಂತಯದಾರ್ತರೂಪೋ
ಧ್ರುವಂ ವಿಶಿಷ್ಟಾ ಗುಣತೋ ಹಿ ಸೀತಾ ।
ಅಥಾಯಮಸ್ಯಾಂ ಕೃತವಾನ್ಮಹಾತ್ಮಾ
ಲಜ್ಜೇಶ್ವರಃ ಕಷ್ಟಮನಾರ್ಯಕರ್ಮ ॥ 69 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತ್ರ ದಿವ್ಯೋಪಮಂ ಮುಖ್ಯಂ ಸ್ಫಾಟಿಕಂ ರತ್ನಭೂಷಿತಮ್ ।
ಅವೇಕ್ಷಮಾಣೋ ಹನುಮಾನ್ದದರ್ಶ ಶಯನಾಸನಮ್ ॥ ೧ ॥

ತಸ್ಯ ಚೈಕತಮೇ ದೇಶೇ ಸೋಽಗ್ರ್ಯಮಾಲ್ಯವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಪಾಣ್ಡುರಂ ಭತ್ರಂ ತಾರಾಧಿಪತಿಸಂನಿಭಮ್ ॥ ೨ ॥

ಬಾಲವ್ಯಜನಹಸ್ತಾಭಿವೀಜ್ಯಮಾನಂ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಗಂಧೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರ್ಜುಷ್ಪಂ ವರಧೂಪೇನ ಧೂಪಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪರಮಾಸ್ತರಣಾಸ್ತೀರ್ಣಮಾವಿಕಾಜಿನಸಂವೃತಮ್ ।
ದಾಮಭಿವರ್ತಮಾಲ್ಯಾನಾಂ ಸಮನ್ತಾದುಪಶೋಭಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ತಸ್ಮಿಂಜ್ವೇಮೂತಸಜ್ಜಾಶಂ ಪ್ರದೀಪ್ತೋತ್ತಮಕುಣ್ಡಲಮ್ ।
ಲೋಹಿತಾಕ್ಷಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಮಹಾರಜತವಾಸಸಮ್ ॥ ೫ ॥

ಲೋಹಿತೇನಾನುಲಿಪ್ತಾಙ್ಗಂ ಚಂದನೇನ ಸುಗಂಧಿನಾ ।
ಸನ್ದ್ಯಾರಕ್ತಮಿವಾಕಾಶೇ ತೋಯದಂ ಸತಡಿದುಗ್ಗಣಮ್ ॥ ೬ ॥

ವೃತಮಾಭರಣೈರ್ದಿವ್ಯೈಃ ಸುರೂಪಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಮ್ ।
ಸವೃಕ್ಷವನಗುಲ್ಮಾಢ್ಯಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಮಿವ ಮನ್ದರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕ್ರೀಡಿತೋಪರತಂ ರಾತ್ರೌ ವರಾಭರಣಭೂಷಿತಮ್ ।
ಪ್ರಿಯಂ ರಾಕ್ಷಸಕನ್ಯಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಸುಖಾವಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ಪೀತ್ವಾಪ್ಯುಪರತಂ ಚಾಪಿ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಭಾಸ್ಕರೇ ಶಯನೇ ವೀರಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ॥ ೯ ॥

ನಿಃಶ್ವಸಂತಂ ಯಥಾ ನಾಗಂ ರಾವಣಂ ವಾನರೋತ್ತಮಃ ।
ಆಸಾದ್ಯ ಪರಮೋದ್ವಿಗ್ನಃ ಸೋಽಪಾಸರ್ಪತ್ಸುಭೀತವತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅಥಾರೋಹಣಮಾಸಾದ್ಯ ವೇದಿಕಾಂತರಮಾಶ್ರಿತಃ |
ಸುಪ್ತಂ ರಾಕ್ಷಸಶಾರ್ದೂಲಂ ಪ್ರೇಕ್ಷತೇ ಸ್ಮ ಮಹಾಕಪಿಃ || 11 ||

ಶುಶುಭೇ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸ್ವಪತಃ ಶಯನೋತ್ತಮಮ್ |
ಗನ್ಧಹಸ್ತಿನಿ ಸಂವಿಷ್ಟೇ ಯಥಾಪ್ರಸ್ರವಣಂ ಮಹತ್ || 12 ||

ಕಾಂಚನಾಂಜ್ಞದನದ್ಧೌ ಚ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಭುಜಾವಿನ್ದ್ರಧ್ವಜೋಪಮೌ || 13 ||

ಐರಾವತವಿಷಾಣಾಗ್ರೈರಾಪೀಡಿತಕೃತವ್ರಣೌ |
ವಜ್ರೋಲ್ಲಿಖಿತಪೀನಾಂಸೌ ವಿಷ್ಣುಚಕ್ರಪರಿಕ್ಷಿತೌ || 14 ||

ಪೀನೌ ಸಮಸುಜಾತಾಂಸೌ ಸಜ್ಞತೌ ಬಲಸಂಯುತೌ |
ಸುಲಕ್ಷಣ ನಖಾಂಜ್ಞೌ ಸ್ವಜ್ಞಲೀತಲಲಕ್ಷಿತೌ || 15 ||

ಸಂಹತೌ ಪರಿಘಾಕಾರೌ ವೃತ್ತೌ ಕರಿಕರೋಪಮೌ |
ವಿಕ್ಷಿಪ್ತೌ ಶಯನೇ ಶುಭ್ರೇ ಪಂಚಾಶೀರ್ಷಾವಿವೋರಗೌ || 16 ||

ಶಶಕ್ಷತಜಕಲ್ಪೇನ ಸುಶೀತೇನ ಸುಗನ್ಧಿನಾ |
ಚಂದನೇನ ಪರಾಧ್ಯೇನ ಸ್ವನುಲಿಪ್ತೌ ಸ್ವಲಜ್ಞತೌ || 17 ||

ಉತ್ತಮಸ್ತ್ರೀವಿಮೃದಿತೌ ಗನ್ಧೋತ್ತಮನಿಷೇವಿತೌ |
ಯಕ್ಷಪನ್ನಗಗನ್ಧರ್ವದೇವದಾನವರಾವಿಣೌ || 18 ||

ದದರ್ಶ ಸ ಕಪಿಸ್ತಸ್ಯ ಬಾಹೂ ಶಯನಸಂಸ್ಥಿತೌ |
ಮನ್ದರಸ್ಯಾಂತರೇ ಸುಪ್ತೌ ಮಹಾರ್ಹಿ ರುಷಿತಾವಿವ || 19 ||

ತಾಭ್ಯಾಂ ಸ ಪರಿಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಶುಶುಭೇಽಚಲಸಜ್ಜಾತಃ ಶೃಂಗಾಭ್ಯಾಮಿವ ಮನ್ದರಃ || 20 ||

ಚೂತಪುಂನಾಗಸುರಭಿರ್ಬಕುಲೋತ್ತಮಸಂಯುತಃ |
ಮೃಷ್ಣಾನ್ನರಸಸಂಯುಕ್ತಃ ಪಾನಗನ್ಧಪುರಃಸರಃ || 21 ||

ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಸಿಂಹಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮ ಮುಖಾನ್ಮಹಾನ್ ।
ಶಯಾನಸ್ಯ ವಿನಿಶ್ವಾಸಃ ಪೂರಯನ್ನಿವ ತದ್ಗೃಹಮ್ ॥ 22 ॥

ಮುಕ್ತಾಮಣಿವಿಚಿತ್ರೇಣ ಕಾಂಕ್ಷಾನೇನ ವಿರಾಜತಾ ।
ಮುಕುಟೇನಾಪವೃತ್ತೇನ ಕುಣ್ಡಲೋಜ್ಜ್ವಲಿತಾನನಮ್ ॥ 23 ॥

ರಕ್ತಚಂದನದಿಗ್ಧೇನ ತಥಾ ಹಾರೇಣ ಶೋಭಿತಾ ।
ಪೀನಾಯತವಿಶಾಲೇನ ವಕ್ಷಸಾಭಿವಿರಾಜಿತಮ್ ॥ 24 ॥

ಪಾಣ್ಡುರೇಣಾಪವಿದ್ಧೇನ ಕ್ಷೌಮೇಣ ಕ್ಷತಜೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಮಹಾರ್ಹೇಣ ಸುಸಂವೀತಂ ಪೀತೇನೋತ್ತಮವಾಸಸಾ ॥ 25 ॥

ಮಾಷರಾಶಿಪ್ರತೀಕಾಶಂ ನಿಶ್ವಸಂತಂ ಭುಜಬ್ಜವತ್ ।
ಗಾಂಜೋ ಮಹತಿ ತೋಯಾಂತೇ ಪ್ರಸುತಮಿವ ಕುಂಭಜರಮ್ ॥ 26 ॥

ಚತುರ್ಭಿಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಯೈರ್ದೀಪೈರ್ದೀಪ್ಯಮಾನ್ಯೈಶ್ಚತುರ್ದಿಶಮ್ ।
ಪ್ರಕಾಶೀಕೃತಸರ್ವಾಬ್ಜಂ ಮೇಘಂ ವಿದ್ಯುದ್ಗಣೈರಿವ ॥ 27 ॥

ಪಾದಮೂಲಗತಾಶ್ಚಾಪಿ ದದರ್ಶ ಸುಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಪತ್ನೀಃ ಸ ಪ್ರಿಯಭಾರ್ಯಸ್ಯ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಃಪತೇರ್ಗೃಹೇ ॥ 28 ॥

ಶಶಿಪ್ರಕಾಶವದನಾ ವರಕುಣ್ಡಲಭೂಷಿತಾಃ ।
ಅಮ್ಲಾನಮಾಲ್ಯಾಭರಣಾ ದದರ್ಶ ಹರಿಯೂಥಪಃ ॥ 29 ॥

ನೃತ್ತವಾದಿತ್ರಕುಶಲಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಭುಜಾಙ್ಕುಗಾಃ ।
ವರಾಭರಣಧಾರಿಣ್ಯೋ ನಿಷನ್ನಾ ದದೃಶೇ ಕಪಿಃ ॥ 30 ॥

ವಜ್ರವೈದೂರ್ಯಗರ್ಭಾಣಿ ಶ್ರವಣಾಂತೇಷು ಯೋಷಿತಾಮ್ ।
ದದರ್ಶ ತಾಪನೀಯಾನಿ ಕುಣ್ಡಲಾನ್ಯಬ್ಜದಾನಿ ಚ ॥ 31 ॥

ತಾಸಾಂ ಚಂದ್ರೋಪಮೈರ್ವಕ್ತ್ರೈಃ ಶುಭೈರ್ಲಲಿತಕುಣ್ಡಲೈಃ ।
ವಿರರಾಜ ವಿಮಾನಂ ತನ್ನಭಸ್ತಾರಾಗಣೈರಿವ ॥ 32 ॥

ಮದವ್ಯಾಯಾಮಖಿನ್ನಾಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯೋಷಿತಃ ।
ತೇಷು ತೇಷ್ವವಕಾಶೇಷು ಪ್ರಸುಪ್ತಾಸ್ತನುಮಧ್ಯಮಾಃ ॥ 33 ॥

ಕಾಚಿದ್ವೀಣಾಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಪ್ರಸುಪ್ತಾ ಸಮ್ಪ್ರಕಾಶತೇ ।
ಮಹಾನದೀಪ್ರಕೀರ್ಣೇವ ನಲಿನೀ ಪೋತಮಾಶ್ರಿತಾ ॥ 34 ॥

ಅನ್ಯಾ ಕಕ್ಷಗತೇನೈವ ಮಡ್ಡುಕೇನಾಸಿತೇಕ್ಷಣಾ ।
ಪ್ರಸುಪ್ತಾ ಭಾಮಿನೀ ಭಾತಿ ಬಾಲಪುತ್ರೇವ ವತ್ಸಲಾ ॥ 35 ॥

ಪಟಹಂ ಚಾರುಸರ್ವಾಜ್ಞೇ ಪೀಡ್ಯ ಶೇತೇ ಶುಭಸ್ತನೀ ।
ಚಿರಸ್ಯ ರಮಣಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯೇವ ಕಾಮಿನೀ ॥ 36 ॥

ಕಾಚಿದಂಶಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸುಪ್ತಾ ಕಮಲಲೋಚನಾ ।
ನಿದ್ರಾವಶಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾ ಸಹಕಾಂತೇವ ಭಾಮಿನೀ ॥ 37 ॥

ಅನ್ಯಾ ಕನಕಸಂಜ್ಞಾಶೈರ್ಮೃದುಪೀನೈರ್ಮನೋರಮೈಃ ।
ಮೃದಜ್ಞಂ ಪರಿಪೀಡ್ಯಾಙ್ಗೈಃ ಪ್ರಸುಪ್ತಾ ಮತ್ತಲೋಚನಾ ॥ 38 ॥

ಭುಜಪಾರ್ಶ್ವಾನ್ತರಸ್ಥೇನ ಕಕ್ಷಗೇಣ ಕೃಶೋದರೀ ।
ಪಣವೇನ ಸಹಾನಿನ್ದ್ರಾ ಸುಪ್ತಾ ಮದಕೃತಶ್ರಮಾ ॥ 39 ॥

ಡಿಣ್ಡಿಮಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯಾನ್ಯಾ ತಥೈವಾಸಕ್ತಡಿಣ್ಡಿಮಾ ।
ಪ್ರಸುಪ್ತಾ ತರುಣಂ ವತ್ಸಮುಪಗೃಹ್ಯೇವ ಭಾಮಿನೀ ॥ 40 ॥

ಕಾಚಿದಾಡಮ್ಬರಂ ನಾರೀ ಭುಜಸಂಪೋಗಪೀಡಿತಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೀ ಪ್ರಸುಪ್ತಾ ಮದಮೋಹಿತಾ ॥ 41 ॥

ಕಲಶೀಮಪವಿದ್ಧಾನ್ಯಾ ಪ್ರಸುಪ್ತಾ ಭಾತಿ ಭಾಮಿನೀ ।
ವಸಂತೇ ಪುಷ್ಪಶಬಲಾ ಮಾಲೇವ ಪರಿಮಾರ್ಜಿತಾ ॥ 42 ॥

ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಚ ಕುಚೌ ಕಾಚಿತ್ಸುರ್ವರ್ಣಕಲಶೋಪಮೌ ।
ಉಪಗೃಹ್ಯಾಬಲಾ ಸುಪ್ತಾ ನಿದ್ರಾಬಲಪರಾಜಿತಾ ॥ 43 ॥

ಅನ್ಯಾ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೀ ಪೂರ್ಣೇಂದ್ರಸದೃಶಾನನಾ ।
ಅನ್ಯಾಮಾಲಿಂಗ್ಯಾ ಸುಶ್ರೋಣೀ ಪ್ರಸುಪ್ತಾ ಮದವಿಹ್ವಲಾ ॥ 44 ॥

ಆತೋದ್ಯಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ವರಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ನಿಪೀಡ್ಯ ಚ ಕುಚೈಃ ಸುಪ್ತಾಃ ಕಾಮಿನ್ಯಃ ಕಾಮುಕಾನಿವ ॥ 45 ॥

ತಾಸಾಮೇಕಾನ್ತವಿನ್ಯಸ್ತೇ ಶಯಾನಾಂ ಶಯನೇ ಶುಭೇ ।
ದದರ್ಶ ರೂಪಸಮ್ಪನ್ನಾಮಪರಾಂ ಸ ಕಪಿಃ ಸ್ತ್ರಿಯಮ್ ॥ 46 ॥

ಮುಕ್ತಾಮಣಿಸಮಾಯುಕ್ತೈರ್ಭೂಷಣೈಃ ಸುವಿಭೂಷಿತಾಮ್ ।
ವಿಭೂಷಯಂತೀಮಿವ ಚ ಸ್ವಶ್ರಿಯಾ ಭವನೋತ್ತಮಮ್ ॥ 47 ॥

ಗೌರೀಂ ಕನಕವರ್ಣಾಭಾಮಿಷ್ಪಾಮನ್ತಃಪುರೇಶ್ವರೀಮ್ ।
ಕಪಿರ್ಮನ್ದೋದರೀಂ ತತ್ರ ಶಯಾನಾಂ ಚಾರುರೂಪಿಣೀಮ್ ॥ 48 ॥

ಸ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹುಭೂಷಿತಾಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ತರ್ಕಯಾಮಾಸ ಸೀತೇತಿ ರೂಪಯೌವನಸಮ್ಪದಾ ।
ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾ ಯುಕ್ತೋ ನನಂದ ಹರಿಯೂಥಪಃ ॥ 49 ॥

ಆಶ್ಲೋಟಯಾಮಾಸ ಚುಚುಮ್ಪು ಪುಚ್ಛಮ್
ನನಂದ ಚಿಕ್ರೀಡ ಜಗೌ ಜಗಾಮ ।
ಸ್ತಮ್ಭಾನರೋಹನ್ನಿಪಪಾತ ಭೂಮೌ
ನಿದರ್ಶಯನ್ನಾನ್ವಂ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಕಪೀನಾಮ್ ॥ 50 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅವಧೂಯ ಚ ತಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಬಭೂವಾವಸ್ಥಿತಸ್ತದಾ ।
ಜಗಾಮ ಚಾಪರಾಂ ಚಿಂತಾಂ ಸೀತಾಂ ಪ್ರತಿ ಮಹಾಕಪಿಃ ॥೧॥

ನ ರಾಮೇಣ ವಿಯುಕ್ತಾ ಸಾ ಸ್ವಪ್ನಮರ್ಹತಿ ಭಾಮಿನೀ ।
ನ ಭೋಕ್ತುಂ ನಾಪ್ಯಲಂಕೃತುಂ ನ ಪಾನಮುಪಸೇವಿತುಮ್ ॥೨॥

ನಾನ್ಯಂ ನರಮುಪಸ್ಥಾತುಂ ಸುರಾಣಾಮಪಿ ಚೇಶ್ವರಮ್ ।
ನ ಹಿ ರಾಮಸಮಃ ಕಶ್ಚಿದ್ವಿದ್ಯತೇ ತ್ರಿದಶೇಷ್ವಪಿ ।
ಅನ್ಯೇಯಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಪಾನಭೂಮೌ ಚಚಾರ ಸಃ ॥೩॥

ಕ್ರೀಡಿತೇನಾಪರಾಃ ಕ್ಲಾಂತಾ ಗೀತೇನ ಚ ತಥಾ ಪರಾಃ ।
ನೃತ್ತೇನ ಚಾಪರಾಃ ಕ್ಲಾಂತಾಃ ಪಾನವಿಪ್ರಹತಾಸ್ತಥಾ ॥೪॥

ಮುರಜೇಷು ಮೃದಜೇಷು ಪೀಠಿಕಾಸು ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ।
ತಥಾಸ್ತರಣಮುಖ್ಯೇಷು ಸಂವಿಷ್ವಾಶಾಪರಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ॥೫॥

ಅಜ್ಞಾನಾನಾಂ ಸಹಸ್ರೇಣ ಭೂಷಿತೇನ ವಿಭೂಷಣೈಃ ।
ರೂಪಸಂಲಾಪಶೀಲೇನ ಯುಕ್ತಗೀತಾರ್ಥಭಾಷಿಣಾ ॥೬॥

ದೇಶಕಾಲಾಭಿಯುಕ್ತೇನ ಯುಕ್ತವಾಕ್ಯಾಭಿಧಾಯಿನಾ ।
ರತಾಭಿರತಸಂಸುಪ್ತಂ ದದರ್ಶ ಹರಿಯೂಧಪಃ ॥೭॥

ತಾಸಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶುಶುಭೇ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ಗೋಷ್ಠೋ ಮಹತಿ ಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಗವಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ವೃಷಃ ॥೮॥

ಸ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಃ ಶುಶುಭೇ ತಾಭಿಃ ಪರಿವೃತಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಕರೇಣುಭರ್ಯಧಾರಣ್ಯಂ ಪರಿಕೀರ್ಣೋ ಮಹಾದ್ವಿಪಃ ॥೯॥

ಸರ್ವಕಾಮೈರುಪೇತಾಂ ಚ ಪಾನಭೂಮಿಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।

ದದರ್ಶ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಃಪತೇರ್ಗೃಹೇ || 10 ||

ಮೃಗಾಣಾಂ ಮಹಿಷಾಣಾಂ ಚ ವರಾಹಾಣಾಂ ಚ ಭಾಗಶಃ |
ತತ್ರ ನ್ಯಸ್ತಾನಿ ಮಾಂಸಾನಿ ಪಾನಭೂಮೌ ದದರ್ಶ ಸಃ || 11 ||

ರೌಕ್ಮೇಷು ಚ ವಿಶಲೇಷು ಭಾಜನೇಷ್ವರ್ಧಭಕ್ಷಿತಾನ್ |
ದದರ್ಶ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲ ಮಯೂರಾನ್ಯುಕ್ಕುಟಾಂಸ್ತಥಾ || 12 ||

ವರಾಹವಾರ್ಧ್ರಾಣಸಕಾನ್ದಧಿಸೌವರ್ಚಲಾಯುತಾನ್ |
ಶಲ್ಯಾನ್ಮೃಗಮಯೂರಾಂಶ್ಚ ಹನೂಮಾನನ್ವವೈಕ್ಷತ || 13 ||

ಕೃಕರಾನ್ವಿಧಾನಿನ್ದಾನ್ದಾಂಶ್ಚಕೋರಾನರ್ಧಭಕ್ಷಿತಾನ್ |
ಮಹಿಷಾನೇಕಶಲ್ಯಾಂಶ್ಚ ಛಾಗಾಂಶ್ಚ ಕೃತನಿಷ್ಠಿತಾನ್ |
ಲೇಖ್ಯಮುಚ್ಚಾಪಚಂ ಪೇಯಂ ಭೋಜ್ಯಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ || 14 ||

ತಥಾಮ್ಲವಣೋತ್ತಂಸೈರ್ವಿವಿಧೈ ರಾಗಷಾಡವೈಃ |
ಹಾರ ನೂಪುರಕೇಯೂರೈರಪವಿಧೈರ್ಮಹಾಧನೈಃ || 15 ||

ಪಾನಭಾಜನವಿಕ್ಷಿಪ್ತೈಃ ಫಲೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರಪಿ |
ಕೃತಪುಷ್ಪೋಪಹಾರಾ ಭೂರಧಿಕಂ ಪುಷ್ಯತಿ ಶ್ರಿಯಮ್ || 16 ||

ತತ್ರ ತತ್ರ ಚ ವಿನ್ಯಸ್ತೈಃ ಸುಶ್ಲಿಷ್ಪೈಃ ಶಯನಾಸನೈಃ |
ಪಾನಭೂಮಿರ್ವಿನಾ ವಹ್ನಿಂ ಪ್ರದೀಪ್ತೇವೋಪಲಕ್ಷ್ಯತೇ || 17 ||

ಬಹುಪ್ರಕಾರೈರ್ವಿವಿಧೈರ್ವರಸಂಸ್ಕಾರಸಂಸ್ಕೃತೈಃ |
ಮಾಂಸೈಃ ಕುಶಲಸಂಯುಕ್ತೈಃ ಪಾನಭೂಮಿಗತೈಃ ಪೃಥಕ್ || 18 ||

ದಿವ್ಯಾಃ ಪ್ರಸನ್ನಾ ವಿವಿಧಾಃ ಸುರಾಃ ಕೃತಸುರಾ ಅಪಿ |
ಶರ್ಕರಾಸವಮಾಧ್ವೀಕಾಃ ಪುಷ್ಪಾಸವಫಲಾಸವಾಃ |
ವಾಸಚೂರ್ಣೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರ್ಮೃಷ್ಣಾಸ್ತೈಃ ಪೃಥಕ್ಪೃಥಕ್ || 19 ||

ಸಂತತಾ ಶುಶುಭೇ ಭೂಮಿರ್ಮಾಲೈಶ್ಚ ಬಹುಸಂಸ್ಥಿತೈಃ |
ಹಿರಣ್ಮಯೈಶ್ಚ ಕರಕೈರ್ಭಾಜನೈಃ ಸ್ನಾತಕೈರಪಿ |

ಜಾಮ್ಬೂನದಮಯೈಶ್ವರ್ಯೈಃ ಕರಕೈರಭಿಸಂವೃತಾ || 20 ||

ರಾಜತೇಷು ಚ ಕುಂಭೇಷು ಜಾಮ್ಬೂನದಮಯೇಷು ಚ |
ಪಾನಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತದಾ ಭೂರಿ ಕಪಿಸ್ತತ್ರ ದದರ್ಶ ಹ || 21 ||

ಸೋಽಪಶ್ಯಚ್ಛಾತಕುಂಭಾನಿ ಶೀಘೋರ್ಮಣಿಮಯಾನಿ ಚ |
ರಾಜತಾನಿ ಚ ಪೂರ್ಣಾನಿ ಭಾಜನಾನಿ ಮಹಾಕಪಿಃ || 22 ||

ಕ್ಷಚಿದರ್ಧಾವಶೇಷಾಣಿ ಕ್ಷಚಿತ್ತೀತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಕ್ಷಚಿನ್ನೈವ ಪ್ರಪೀತಾನಿ ಪಾನಾನಿ ಸ ದದರ್ಶ ಹ || 23 ||

ಕ್ಷಚಿದ್ಭಕ್ಷ್ಯಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನಕ್ಷಚಿತ್ತಾನಾನಿ ಭಾಗಶಃ |
ಕ್ಷಚಿದನ್ನಾವಶೇಷಾಣಿ ಪಶ್ಯನ್ವೈ ವಿಚಚಾರ ಹ || 24 ||

ಕ್ಷಚಿತ್ಪ್ರಭಿನ್ನೈಃ ಕರಕೈಃ ಕ್ಷಚಿದಾಲೋಡಿತೈರ್ಘಟೈಃ |
ಕ್ಷಚಿತ್ಸಮ್ಪುಕ್ತಮಾಲಾಢಿ ಜಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ || 25 ||

ಶಯನಾನ್ಯತ್ರ ನಾರೀಣಾಂ ಶೂನ್ಯಾನಿ ಬಹುಧಾ ಪುನಃ |
ಪರಸ್ಪರಂ ಸಮಾಶ್ಲಿಷ್ಯ ಕಾಶ್ಚಿತ್ಸುಪ್ತಾ ವರಾಜ್ಞನಾಃ || 26 ||

ಕಾಚಿಚ್ಚ ವಸ್ತ್ರಮನ್ಯಸ್ಯಾ ಅಪಹೃತ್ಯೋಪಗುಹ್ಯ ಚ |
ಉಪಗಮ್ಯಾಬಲಾ ಸುಪ್ತಾ ನಿದ್ರಾಬಲಪರಾಜಿತಾ || 27 ||

ತಾಸಾಮುಚ್ಛ್ವಾಸವಾತೇನ ವಸ್ತ್ರಂ ಮಾಲ್ಯಂ ಚ ಗಾತ್ರಜಮ್ |
ನಾತ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ಪಂದತೇ ಚಿತ್ರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಂದಮಿವಾನಿಲಮ್ || 28 ||

ಚಂದನಸ್ಯ ಚ ಶೀತಸ್ಯ ಶೀಘೋರ್ಮಧುರಸಸ್ಯ ಚ |
ವಿವಿಧಸ್ಯ ಚ ಮಾಲ್ಯಸ್ಯ ಪುಷ್ಪಸ್ಯ ವಿವಿಧಸ್ಯ ಚ || 29 ||

ಬಹುಧಾ ಮಾರುತಸ್ತತ್ರ ಗಂಧಂ ವಿವಿಧಮುದ್ವಹನ್ |
ಸ್ನಾನಾನಾಂ ಚಂದನಾನಾಂ ಚ ಧೂಪಾನಾಂ ಚೈವ ಮೂರ್ಛಿತಃ |
ಪ್ರವವೌ ಸುರಭಿರ್ಗಂಧೋ ವಿಮಾನೇ ಪುಷ್ಪಕೇ ತದಾ || 30 ||

ಶ್ಯಾಮಾವದಾತಾಸ್ತತ್ರಾನ್ಯಾಃ ಕಾಶ್ಚಿತೃಷ್ಣಾಣಿ ವರಾಜಗ್ನಾಃ ।
ಕಾಶ್ಚಿತಾಕುಂಭಾನ್ವರ್ಣಾಜಗ್ನಾಃ ಪ್ರಮದಾ ರಾಕ್ಷಸಾಲಯೇ ॥ 31 ॥

ತಾಸಾಂ ನಿದ್ರಾವಶತ್ವಾಚ್ಚ ಮದನೇನ ವಿಮೂರ್ಛಿತಮ್ ।
ಪದ್ಮಿನೀನಾಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಾನಾಂ ರೂಪಮಾಸೀದ್ಯಥೈವ ಹಿ ॥ 32 ॥

ಏವಂ ಸರ್ವಮಶೇಷೇಣ ರಾವಣಾನ್ತಃಪುರಂ ಕಪಿಃ ।
ದದರ್ಶ ಸುಮಹಾತೇಜಾ ನ ದದರ್ಶ ಚ ಜಾನಕೀಮ್ ॥ 33 ॥

ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಶ್ಚ ತತಸ್ತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಜಗಾಮ ಮಹತೀಂ ಚಿಂತಾಂ ಧರ್ಮಸಾಧ್ಯಸಶಬ್ಧಿತಃ ॥ 34 ॥

ಪರದಾರಾವರೋಧಸ್ಯ ಪ್ರಸುಪ್ತಸ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಣಮ್ ।
ಇದಂ ಖಿಲು ಮಮಾತ್ಯರ್ಥಂ ಧರ್ಮಲೋಪಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ 35 ॥

ನ ಹಿ ಮೇ ಪರದಾರಾಣಾಂ ದೃಷ್ಟಿರ್ವಿಷಯವರ್ತಿನೀ ।
ಅಯಂ ಚಾತ್ರ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಃ ಪರದಾರಪರಿಗ್ರಹಃ ॥ 36 ॥

ತಸ್ಯ ಪ್ರಾದುರಭೂಚ್ಚಿಂತಾಪುನರನ್ಯಾ ಮನಸ್ವಿನಃ ।
ನಿಶ್ಚಿತ್ತೈಕಾನ್ತಚಿತ್ತಸ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿಶ್ಚಯದರ್ಶಿನೀ ॥ 37 ॥

ಕಾಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಯಾ ಸರ್ವಾ ವಿಶ್ವಸ್ತಾ ರಾವಣಸ್ತ್ರೀಯಃ ।
ನ ತು ಮೇ ಮನಸಃ ಕಿಂಚಿದ್ವ್ಯಕ್ತೃತ್ಯಮುಪಪದ್ಯತೇ ॥ 38 ॥

ಮನೋ ಹಿ ಹೇತುಃ ಸರ್ವೇಷಾಮಿನ್ದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ಶುಭಾಶುಭಾಸ್ವವಸ್ಥಾಸು ತಚ್ಚ ಮೇ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 39 ॥

ನಾನ್ಯತ್ರ ಹಿ ಮಯಾ ಶಕ್ಯಾ ವೈದೇಹೀ ಪರಿಮಾರ್ಗಿತುಮ್ ।
ಸ್ತ್ರೀಯೋ ಹಿ ಸ್ತ್ರೀಷು ದೃಶ್ಯಂತೇ ಸದಾ ಸಮ್ಪರಿಮಾರ್ಗಣೇ ॥ 40 ॥

ಯಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ಯಾ ಯೋನಿಸ್ತಸ್ಯಾಂ ತತ್ಪರಿಮಾರ್ಗತೇ ।
ನ ಶಕ್ಯಂ ಪ್ರಮದಾ ನಷ್ಟಾ ಮೃಗೀಷು ಪರಿಮಾರ್ಗಿತುಮ್ ॥ 41 ॥

ತದಿದಂ ಮಾರ್ಗಿತಂ ತಾವಚ್ಛುದ್ಧೇನ ಮನಸಾ ಮಯಾ ।
ರಾವಣಾಂತಃಪುರಂ ಸರಂ ದೃಶ್ಯತೇ ನ ಚ ಜಾನಕೀ ॥ 42 ॥

ದೇವಗನ್ಧರ್ವಕನ್ಯಾಶ್ಚ ನಾಗಕನ್ಯಾಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಅವೇಕ್ಷಮಾಣೋ ಹನುಮಾನ್ನೈವಾಪಶ್ಯತ ಜಾನಕೀಮ್ ॥ 43 ॥

ತಾಮಪಶ್ಯನ್ಕಪಿಸ್ತತ್ರ ಪಶ್ಯಂಶ್ಚಾನ್ಯಾ ವರಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ಅಪಕ್ರಮ್ಯ ತದಾ ವೀರಃ ಪ್ರಧ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 44 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ನವಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ತಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ಭವನಸ್ಯ ವಾನರೋ
ಲತಾಗೃಹಾಂಶ್ಚಿತ್ರಗೃಹಾನ್ನಿಶಾಗೃಹಾನ್ ।
ಜಗಾಮ ಸೀತಾಂ ಪ್ರತಿ ದರ್ಶನೋತ್ಸುಕೋ
ನ ಚೈವ ತಾಂ ಪಶ್ಯತಿ ಚಾರುದರ್ಶನಾಮ್ ॥₁॥

ಸ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ತತೋ ಮಹಾಕಪಿಃ
ಪ್ರಿಯಾಮಪಶ್ಯನ್ನೃಘುನಂದನಸ್ಯ ತಾಮ್ ।
ಧ್ರುವಂ ನು ಸೀತಾ ಮ್ರಿಯತೇ ಯಥಾ ನ ಮೇ
ವಿಚಿನ್ವತೋ ದರ್ಶನಮೇತಿ ಮೈಥಿಲೀ ॥₂॥

ಸಾ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಪ್ರವರೇಣ ಬಾಲಾ
ಸ್ವಶೀಲಸಂರಕ್ಷಣ ತತ್ಪರಾ ಸತೀ ।
ಅನೇನ ನೂನಂ ಪ್ರತಿದುಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ
ಹತಾ ಭವೇದಾರ್ಯಪಥೇ ಪರೇ ಸ್ಥಿತಾ ॥₃॥

ವಿರೂಪರೂಪಾ ವಿಕೃತಾ ವಿವರ್ಚಸೋ
ಮಹಾನನಾ ದೀರ್ಘವಿರೂಪದರ್ಶನಾಃ ।
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸಾ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಯೋಷಿತೋ
ಭಯಾದ್ವಿನಷ್ಟಾ ಜನಕೇಶ್ವರಾತ್ಮಜಾ ॥₄॥

ಸೀತಾಮದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹ್ಯನವಾಪ್ಯ ಪೌರುಷಮ್
ವಿಹೃತ್ಯ ಕಾಲಂ ಸಹ ವಾನರೈಶ್ಚಿರಮ್ ।
ನ ಮೇಽಸ್ತಿ ಸುಗ್ರೀವಸಮೀಪಗಾ ಗತಿಃ
ಸುತೀಕ್ಷ್ಣದಣ್ಡೋ ಬಲವಾಂಶ್ಚ ವಾನರಃ ॥₅॥

ದೃಷ್ಟಮನ್ತಃಪುರಂ ಸರ್ವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಯೋಷಿತಃ ।
ನ ಸೀತಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಸಾಧ್ವೀ ವೃಥಾ ಜಾತೋ ಮಮ ಶ್ರಮಃ ॥₆॥

ಕಿಂ ನು ಮಾಂ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಗತಂ ವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಸಜ್ಞತಾಃ ।

ಗತ್ವಾ ತತ್ರ ತ್ವಯಾ ವೀರ ಕಿಂ ಕೃತಂ ತದ್ವದಸ್ವ ನಃ || 7 ||

ಅದೃಷ್ಟಾಽಪಿ ಕಿಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತಾಮಹಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ಧೃವಂ ಪ್ರಾಯಮುಪೇಷ್ಯಂತಿ ಕಾಲಸ್ಯ ವ್ಯತಿವರ್ತನೇ || 8 ||

ಕಿಂ ವಾ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ವೃದ್ಧಶ್ಚ ಜಾಮ್ಬವಾನಙ್ಗದಶ್ಚ ಸಃ |
ಗತಂ ಪಾರಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ವಾನರಾಶ್ಚ ಸಮಾಗತಾಃ || 9 ||

ಅನಿವೇದಃ ಶ್ರಿಯೋ ಮೂಲಮನಿವೇದಃ ಪರಂ ಸುಖಮ್ |
ಭೂಯಸ್ತಾವದ್ವಿಚೇಷ್ಯಾಮಿ ನ ಯತ್ರ ವಿಚಯಃ ಕೃತಃ || 10 ||

ಅನಿವೇದೋ ಹಿ ಸತತಂ ಸರ್ವಾರ್ಥೇಷು ಪ್ರವರ್ತಕಃ |
ಕರೋತಿ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮೋಃ ಕರ್ಮ ಯಚ್ಚ ಕರೋತಿ ಸಃ || 11 ||

ತಸ್ಮಾದನಿವೇದ ಕೃತಂ ಯತ್ನಂ ಚೇಷ್ಟೇಽಹಮುತ್ತಮಮ್ |
ಅದೃಷ್ಟಾಂಶ್ಚ ವಿಚೇಷ್ಯಾಮಿ ದೇಶಾನ್ರಾವಣಪಾಲಿತಾನ್ || 12 ||

ಆಪಾನಶಾಲಾವಿಚಿತಾಸ್ತಥಾ ಪುಷ್ಪಗೃಹಾಣಿ ಚ |
ಚಿತ್ರಶಾಲಾಶ್ಚ ವಿಚಿತಾ ಭೂಯಃ ಕ್ರೀಡಾಗೃಹಾಣಿ ಚ || 13 ||

ನಿಷ್ಕುಟಾನ್ತರರಥ್ಯಾಶ್ಚ ವಿಮಾನಾನಿ ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯ ಭೂಯೋಽಪಿ ವಿಚೇತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 14 ||

ಭೂಮೀಗೃಹಾಂಶ್ಚೈತ್ಯಗೃಹಾನ್ಗೃಹಾತಿಗೃಹಕಾನಪಿ |
ಉತ್ಪತ್ತಿನ್ನಿಪತಂಶ್ಚಾಪಿ ತಿಷ್ಠನ್ಗಚ್ಛನ್ಮನಃ ಕ್ವಚಿತ್ || 15 ||

ಅಪಾವೃಣ್ವಂಶ್ಚ ದ್ವಾರಾಣಿ ಕಪಾಟಾನ್ಯವಘಟ್ಟಯನ್ |
ಪ್ರವಿಶನ್ನಿಷ್ಪತಂಶ್ಚಾಪಿ ಪ್ರಪತನ್ಮುತ್ಪತ್ತನ್ನಪಿ |
ಸರ್ವಮಪ್ಯವಕಾಶಂ ಸ ವಿಚಚಾರ ಮಹಾಕಪಿಃ || 16 ||

ಚತುರಙ್ಗುಲಮಾತ್ರೋಽಪಿ ನಾವಕಾಶಃ ಸ ವಿದ್ಯತೇ |
ರಾವಣಾನ್ತಃಪುರೇ ತಸ್ಮಿನ್ಯಂ ಕಪಿರ್ನ ಜಗಾಮ ಸಃ || 17 ||

ಪ್ರಾಕರಾನ್ತರರಥ್ಯಶ್ಚ ವೇದಿಕಶ್ಚೈತ್ಯಸಂಶ್ರಯಾಃ ।
ಶ್ವಭ್ರಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಕರಿಣ್ಯಶ್ಚ ಸರ್ವಂ ತೇನಾವಲೋಕಿತಮ್ ॥ 18 ॥

ರಾಕ್ಷಸೋ ವಿವಿಧಾಕಾರಾ ವಿರೂಪಾ ವಿಕೃತಾಸ್ತಥಾ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮತಾ ತತ್ರ ನ ತು ಸಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ॥ 19 ॥

ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಾ ಲೋಕೇ ವರಾ ವಿದ್ಯಾಧರ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ದೃಟಾ ಹನೂಮತಾ ತತ್ರ ನ ತು ರಾಘವನಂದಿನೀ ॥ 20 ॥

ನಾಗಕನ್ಯಾ ವರಾರೋಹಾಃ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮತಾ ತತ್ರ ನ ತು ಸೀತಾ ಸುಮಧ್ಯಮಾ ॥ 21 ॥

ಪ್ರಮಥ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ನಾಗಕನ್ಯಾ ಬಲಾದ್ಧೃತಾಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮತಾ ತತ್ರ ನ ಸಾ ಜನಕನಂದಿನೀ ॥ 22 ॥

ಸೋಽಪಶ್ಯಂಸ್ತಾಂ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪಶ್ಯಂಶ್ಚಾನ್ಯಾ ವರಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ವಿಷಸಾದ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ॥ 23 ॥

ಉದ್ಯೋಗಂ ವಾನರೇನ್ದ್ರಾಣಂ ಪ್ಲವನಂ ಸಾಗರಸ್ಯ ಚ ।
ವ್ಯರ್ಥಂ ವೀಕ್ಷ್ಯಾನಿಲಸುತಶ್ಚಿನ್ತಾಂ ಪುನರುಪಾಗಮತ್ ॥ 24 ॥

ಅವತೀರ್ಯ ವಿಮಾನಾಚ್ಚ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಚಿನ್ತಾಮುಪಜಗಾಮಾಥ ಶೋಕೋಪಹತಚೇತನಃ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ದಶಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಮಾನಾತ್ತು ಸುಸಜ್ಜಮ್ಯ ಪ್ರಾಕಾರಂ ಹರಿಯೂಥಪಃ |
ಹನೂಮಾನೈವೇಗವಾನಾಸೀದ್ಯಥಾ ವಿದ್ಯುದ್ಧನಾನ್ತರೇ || 1 ||

ಸಮ್ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಹನುಮಾನ್ರಾವಣಸ್ಯ ನಿವೇಶನಾನ್ |
ಅದೃಷ್ಟಾನ್ವ ಜಾನಕೀಂ ಸೀತಾಮಬ್ರವೀದ್ವಚನಂ ಕಪಿಃ || 2 ||

ಭೂಯಿಷ್ಠಂ ಲೋಡಿತಾ ಲಜ್ಜಾ ರಾಮಸ್ಯ ಚರತಾ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ವೈದೇಹೀಂ ಸೀತಾಂ ಸರ್ವಾಜ್ಞಶೋಭನಾಮ್ || 3 ||

ಪಲ್ವಲಾನಿ ತಟಾಕಾನಿ ಸರಾಂಸಿ ಸರಿತಸ್ತಥಾ |
ನದ್ಯೋಽನೂಪವನಾನ್ತಾಶ್ಚ ದುರ್ಗಾಶ್ಚ ಧರಣೀಧರಾಃ |
ಲೋಡಿತಾ ವಸುಧಾ ಸರ್ವಾ ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಜಾನಕೀಮ್ || 4 ||

ಇಹ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿನಾ ಸೀತಾ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ |
ಆಖ್ಯಾತಾ ಗೃಧ್ರರಾಜೇನ ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತಾಮಹಮ್ || 5 ||

ಕಿಂ ನು ಸೀತಾಥ ವೈದೇಹೀ ಮೈಥಿಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಉಪತಿಷ್ಠೇತ ವಿವಶಾ ರಾವಣಂ ದುಷ್ಟಚಾರಿಣಮ್ || 6 ||

ಕ್ಷಿಪ್ರಮುತ್ಪತ್ತತೋ ಮನೈಃ ಸೀತಾಮಾದಾಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ಬಿಭ್ಯತೋ ರಾಮಬಾಣಾನಾಮನ್ತರಾ ಪತಿತಾ ಭವೇತ್ || 7 ||

ಅಥ ವಾ ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಯಾಃ ಪಥಿ ಸಿದ್ಧನಿಷೇವಿತೇ |
ಮನೈಃ ಪತಿತಮಾರ್ಯಾಯಾ ಹೃದಯಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸಾಗರಮ್ || 8 ||

ರಾವಣಸ್ಯೋರುವೇಗೇನ ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಪೀಡಿತೇನ ಚ |
ತಯಾ ಮನೈಃ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯಾ ತ್ಯಕ್ತಂ ಜೀವಿತಮಾರ್ಯಾಯಾ || 9 ||

ಉಪರ್ಯುಪರಿ ವಾ ನೂನಂ ಸಾಗರಂ ಕ್ರಮತಸ್ತದಾ |

ವಿವೇಷ್ಯಮಾನಾ ಪತಿತಾ ಸಮುದ್ರೇ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ || 10 ||

ಆಹೋ ಕ್ಷುದ್ರೇಣ ಚಾನೇನ ರಕ್ಷಂತೀ ಶೀಲಮಾತ್ಮನಃ |
ಅಬನ್ದುರ್ಭಕ್ಷಿತಾ ಸೀತಾ ರಾವಣೇನ ತಪಸ್ವಿನೀ || 11 ||

ಅಥ ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪತ್ನೀಭಿರಸಿತೇಕ್ಷಣಾ |
ಅದುಷ್ಣಾ ದುಷ್ಣಭಾವಾಭಿರ್ಭಕ್ಷಿತಾ ಸಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 12 ||

ಸಮೂರ್ಣಚನ್ದ್ರಪ್ರತಿಮಂ ಪದ್ಮಪತ್ರನಿಭೇಕ್ಷಣಮ್ |
ರಾಮಸ್ಯ ಧ್ಯಾಯತೀ ವಕ್ತ್ರಂ ಪಂಚಾತ್ಮಂ ಕೃಪಣಾ ಗತಾ || 13 ||

ಹಾ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತ್ಯೇವ ಹಾಯೋಧ್ಯೇತಿ ಚ ಮೈಥಿಲೀ |
ವಿಲಪ್ಯ ಬಹು ವೈದೇಹೀ ನ್ಯಸ್ತದೇಹಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 14 ||

ಅಥ ವಾ ನಿಹಿತಾ ಮನ್ಯೇ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ |
ನೂನಂ ಲಾಲಪ್ಯತೇ ಮನ್ದಂ ಪಂಜರಸ್ಥೇವ ಶಾರಿಕಾ || 15 ||

ಜನಕಸ್ಯ ಕುಲೇ ಜಾತಾ ರಾಮಪತ್ನೀ ಸುಮಧ್ಯಮಾ |
ಕಥಮುತ್ಪಲಪತ್ರಾಕ್ಷೀ ರಾವಣಸ್ಯ ವಶಂ ವ್ರಜೇತ್ || 16 ||

ವಿನಷ್ಟಾ ವಾ ಪ್ರನಷ್ಟಾ ವಾ ಮೃತಾ ವಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಭಾರ್ಯಸ್ಯ ನ ನಿವೇದಯಿತುಂ ಕ್ಷಮಮ್ || 17 ||

ನಿವೇದ್ಯಮಾನೇ ದೋಷಃ ಸ್ಯಾದೋಷಃ ಸ್ಯಾದನಿವೇದನೇ |
ಕಥಂ ನು ಖಿಲು ಕರ್ತವ್ಯಂ ವಿಷಮಂ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ || 18 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ನೇವಜ್ಞತೇ ಕರ್ಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಕ್ಷಮಂ ಚ ಕಿಮ್ |
ಭವೇದಿತಿ ಮತಿಂ ಭೂಯೋ ಹನುಮಾನ್ಪ್ರವಿಚಾರಯನ್ || 19 ||

ಯದಿ ಸೀತಾಮದೃಷ್ಟಾಪ್ತಾಹಂ ವಾನರೇನ್ದ್ರಪುರೀಮಿತಃ |
ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತತಃ ಕೋ ಮೇ ಪುರುಷಾರ್ಥೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 20 ||

ಮಮೇದಂ ಲಜ್ಞಾನಂ ವ್ಯರ್ಥಂ ಸಾಗರಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ |

ಪ್ರವೇಶಶಿಷ್ಯವ ಲಜಾಕಯಾ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ದರ್ಶನಮ್ || 21 ||

ಕಿಂ ವಾ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ಸುಗ್ರೀವೋ ಹರಯೋ ವ ಸಮಾಗತಾಃ |
ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೌ ತೌ ವಾ ದಶರಥಾತ್ಮಜೌ || 22 ||

ಗತ್ವಾ ತು ಯದಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪರಮಪ್ರಿಯಮ್ |
ನ ದೃಷ್ಟ್ವೇತಿ ಮಯಾ ಸೀತಾ ತತಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯನ್ತಿ ಜೀವಿತಮ್ || 23 ||

ಪರುಷಂ ದಾರುಣಂ ಕ್ರೂರಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಮಿನ್ದ್ರಿಯತಾಪನಮ್ |
ಸೀತಾನಿಮಿತ್ತಂ ದುರ್ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 24 ||

ತಂ ತು ಕೃಚ್ಛ್ರಗತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪೞ್ಚತ್ಸಗತಮಾನಸಮ್ |
ಭೃಶಾನುರಕ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 25 ||

ವಿನಷ್ಟೌ ಭ್ರಾತರೌ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರತೋಽಪಿ ಮರಿಷ್ಯತಿ |
ಭರತಂ ಚ ಮೃತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 26 ||

ಪುತ್ರಾನ್ಮೃತಾನ್ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾಥ ನ ಭವಿಷ್ಯನ್ತಿ ಮಾತರಃ |
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ಕೈಕೇಯೀ ಚ ನ ಸಂಶಯಃ || 27 ||

ಕೃತಜ್ಞಃ ಸತ್ಯಸನ್ದಶ್ಚ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪಃ |
ರಾಮಂ ತಥಾ ಗತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯನ್ತಿ ಜೀವಿತಮ್ || 28 ||

ದುರ್ಮನಾ ವ್ಯಥಿತಾ ದೀನಾ ನಿರಾನಂದಾ ತಪಸ್ವಿನೀ |
ಪೀಡಿತಾ ಭರ್ತೃಶೋಕೇನ ರುಮಾ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯತಿ ಜೀವಿತಮ್ || 29 ||

ವಾಲಿಜೇನ ತು ದುಃಖೇನ ಪೀಡಿತಾ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ |
ಪೞ್ಚತ್ಸಗಮನೇ ರಾಜ್ಞಸ್ತಾರಾಪಿ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 30 ||

ಮಾತಾಪಿತೋರ್ವಿನಾಶೇನ ಸುಗ್ರೀವ ವ್ಯಸನೇನ ಚ |
ಕುಮಾರೋಽಪ್ಯಜ್ಞದಃ ಕಸ್ಮಾದ್ಧಾರಯಿಷ್ಯತಿ ಜೀವಿತಮ್ || 31 ||

ಭರ್ತೃಜೇನ ತು ಶೋಕೇನ ಅಭಿಭೂತಾ ವನೌಕಸಃ |

ಶಿರಾಂಸ್ಯಭಿಹನಿಷ್ಯಂತಿ ತಲೈರ್ಮುಷ್ಣಿಭಿರೇವ ಚ || 32 ||

ಸಾನ್ತ್ವೇನಾನುಪ್ರದಾನೇನ ಮಾನೇನ ಚ ಯಶಸ್ವಿನಾ |
ಲಾಲಿತಾಃ ಕಪಿರಾಜೇನ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತೃಕ್ಷ್ಯಂತಿ ವಾನರಾಃ || 33 ||

ನ ವನೇಷು ನ ಶೈಲೇಷು ನ ನಿರೋಧೇಷು ವಾ ಪುನಃ |
ಕ್ರೀಡಾಮನುಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಸಮೇತ್ಯ ಕಪಿಕುಂಜಾರಾಃ || 34 ||

ಸಪುತ್ರದಾರಾಃ ಸಾಮಾತ್ಯಾ ಭರ್ತೃವ್ಯಸನಪೀಡಿತಾಃ |
ಶೈಲಾಗ್ರೇಭ್ಯಃ ಪತಿಷ್ಯಂತಿ ಸಮೇತ್ಯ ವಿಷಮೇಷು ಚ || 35 ||

ವಿಷಮುದ್ಬಂಧನಂ ವಾಪಿ ಪ್ರವೇಶಂ ಜ್ವಲನಸ್ಯ ವಾ |
ಉಪವಾಸಮಥೋ ಶಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಚರಿಷ್ಯಂತಿ ವಾನರಾಃ || 36 ||

ಘೋರಮಾರೋದನಂ ಮನ್ಯೇ ಗತೇ ಮಯಿ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲನಾಶಶ್ಚ ನಾಶಶ್ಚೈವ ವನೌಕಸಾಮ್ || 37 ||

ಸೋಽಹಂ ನೈವ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಂ ನಗರೀಮಿತಃ |
ನ ಹಿ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಮೈಥಿಲೀಂ ವಿನಾ || 38 ||

ಮಯ್ಯಗಚ್ಛತಿ ಚೇಹಸ್ಥೇ ಧರ್ಮಾತ್ಮನೌ ಮಹಾರಥೌ |
ಆಶಯಾ ತೌ ಧರಿಷ್ಯೇತೇ ವನರಾಶ್ಚ ಮನಸ್ವಿನಃ || 39 ||

ಹಸ್ತಾದಾನೋ ಮುಖಾದಾನೋ ನಿಯತೋ ವೃಕ್ಷಮೂಲಿಕಃ |
ವಾನಪ್ರಸ್ಥೋ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಅದೃಷ್ಟಾನ್ವ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || 40 ||

ಸಾಗರಾನೂಪಜೇ ದೇಶೇ ಬಹುಮೂಲಫಲೋದಕೇ |
ಚಿತಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಮಿದ್ಧಮರಣೀಸುತಮ್ || 41 ||

ಉಪವಿಷ್ವಸ್ಯ ವಾ ಸಮ್ಯಗ್ಗಿಜ್ಞಾನಂ ಸಾಧಯಿಷ್ಯತಃ |
ಶರೀರಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಂತಿ ವಾಯಸಾಃ ಶ್ವಾಪದಾನಿ ಚ || 42 ||

ಇದಮಪ್ಯುಷ್ಠಿಭಿದ್ಯೃಷ್ಟಂ ನಿಯಾಣಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ |

ಸಮ್ಯಗಾಪಃ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ನ ಚೇತ್ಪಶ್ಯಾಮಿ ಜಾನಕೀಮ್ || 43 ||

ಸುಜಾತಮೂಲಾ ಸುಭಗಾ ಕೀರ್ತಿಮಾಲಾಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಪ್ರಭಗ್ನಾ ಚಿರರಾತ್ರೀಯಂ ಮಮ ಸೀತಾಮಪಶ್ಯತಃ || 44 ||

ತಾಪಸೋ ವಾ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿಯತೋ ವೃಕ್ಷಮೂಲಿಕಃ |
ನೇತಃ ಪ್ರತಿಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತಾಮದೃಷ್ಟಾಪ್ತಸಿತೇಕ್ಷಣಾಮ್ || 45 ||

ಯದೀತಃ ಪ್ರತಿಗಚ್ಛಾಮಿ ಸೀತಾಮನಧಿಗಮ್ಯ ತಾಮ್ |
ಅಜ್ಞದಃ ಸಹಿತೈಃ ಸರ್ವೈರ್ವಾನರೈರ್ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 46 ||

ವಿನಾಶೇ ಬಹವೋ ದೋಷಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತೋತಿ ಭದ್ರಕಮ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಣಾನ್ಧರಿಷ್ಯಾಮಿ ಧ್ರುವೋ ಜೀವತಿ ಸಜ್ಜಮಃ || 47 ||

ಏವಂ ಬಹುವಿಧಂ ದುಃಖಂ ಮನಸಾ ಧಾರಯನ್ಮುಹುಃ |
ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛತ್ತದಾ ಪಾರಂ ಶೋಕಸ್ಯ ಕಪಿಕುಂಭಜರಃ || 48 ||

ರಾವಣಂ ವಾ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ದಶಗ್ರೀವಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಕಾಮಮಸ್ತು ಹೃತಾ ಸೀತಾ ಪ್ರತ್ಯಾಚೀರ್ಣಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 49 ||

ಅಥವೈನಂ ಸಮುತ್ಕಿಷ್ಕಪ್ಯ ಉಪರ್ಯುಪರಿ ಸಾಗರಮ್ |
ರಾಮಾಯೋಪಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಶುಂ ಪಶುಪತೇರಿವ || 50 ||

ಇತಿ ಚಿಂತಾ ಸಮಾಪನ್ನಃ ಸೀತಾಮನಧಿಗಮ್ಯ ತಾಮ್ |
ಧ್ಯಾನಶೋಕಾ ಪರಿತಾತಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ || 51 ||

ಯಾವತ್ಸೀತಾಂ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಮಪತ್ನೀಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ |
ತಾವದೇತಾಂ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ವಿಚಿನೋಮಿ ಪುನಃ ಪುನಃ || 52 ||

ಸಮ್ಪ್ರಾತಿ ವಚನಾಚ್ಚಾಪಿ ರಾಮಂ ಯದ್ಯಾನಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ಅಪಶ್ಯನ್ಮಾಘವೋ ಭಾರ್ಯಾಂ ನಿರ್ದಹೇತ್ಸರ್ವವಾನರಾನ್ || 53 ||

ಇಹೈವ ನಿಯತಾಹಾರೋ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ |

ನ ಮತ್ಕೃತೇ ವಿನಶ್ಯೇಯುಃ ಸರ್ವೇ ತೇ ನರವಾನರಾಃ || 54 ||

ಅಶೋಕವನಿಕಾ ಚಾಪಿ ಮಹತೀಯಂ ಮಹಾದ್ರೂಮಾ |
ಇಮಾಮಭಿಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಹೀಯಂ ವಿಚಿತಾ ಮಯಾ || 55 ||

ವಸೂನ್ರುದ್ರಾಂಸ್ತಥಾದಿತ್ಯಾನಶ್ವಿನೌ ಮರುತೋಽಪಿ ಚ |
ನಮಸ್ಕೃತ್ವಾ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಶೋಕವರ್ಧನಃ || 56 ||

ಜಿತ್ವಾ ತು ರಾಕ್ಷಸಾನ್ದೇವೀಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲನಂದಿನೀಮ್ |
ಸಮ್ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ರಾಮಾಯಾ ಯಥಾಸಿದ್ಧಿಂ ತಪಸ್ವಿನೇ || 57 ||

ಸ ಮುಹೂರ್ತಮಿವ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಚಿಂತಾವಿಗ್ರಥಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಉದತಿಷ್ಠಂತ್ಮಹಾಬಾಹುರ್ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ತಮಃ || 58 ||

ನಮೋಽಸ್ತು ರಾಮಾಯ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ
ದೇವೈಶ್ಚ ಚ ತಸ್ಯೈ ಜನಕಾತ್ತಮಜಾಯೈ |
ನಮೋಽಸ್ತು ರುದ್ರೇನ್ದ್ರಯಮಾನಿಲೇಭ್ಯೋ
ನಮೋಽಸ್ತು ಚನ್ದ್ರಾರ್ಕಮರುದ್ಗಣೇಭ್ಯಃ || 59 ||

ಸ ತೇಭ್ಯಸ್ತು ನಮಸ್ಕೃತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ಚ ಮಾರುತಿಃ |
ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಅಶೋಕವನಿಕಾಂ ಪ್ರತಿ || 60 ||

ಸ ಗತ್ವಾ ಮನಸಾ ಪೂರ್ವಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ಶುಭಾಮ್ |
ಉತ್ತರಂ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಾನರೋ ಮಾರುತಾತ್ತಮಃ || 61 ||

ಧ್ರುವಂ ತು ರಕ್ಷೋಬಹುಲಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ವನಾಕುಲಾ |
ಅಶೋಕವನಿಕಾ ಚಿಂತ್ಯಾ ಸರ್ವಸಂಸ್ಕಾರಸಂಸ್ಕೃತಾ || 62 ||

ರಕ್ಷಿಣಶ್ಚಾತ್ರ ವಿಹಿತಾ ನೂನಂ ರಕ್ಷಂತಿ ಪಾದಪಾನ್ |
ಭಗವಾನಪಿ ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ನಾತಿಕ್ಷೋಭಂ ಪ್ರವಾಯತಿ || 63 ||

ಸಂಜ್ಞಾಪ್ತೋಽಯಂ ಮಯಾತ್ಮಾ ಚ ರಾಮಾರ್ಥೇ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ಸಿದ್ಧಿಂ ಮೇ ಸಂವಿಧಾಸ್ಯಂತಿ ದೇವಾಃ ಸರ್ವಗಣಾಸ್ತ್ವಹ || 64 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ್ವಯಮ್ಭೂರ್ಭಗವಾನೇವಾಶ್ಚೈವ ದಿಶನ್ತು ಮೇ ।
ಸಿದ್ಧಿಮಗ್ನಿಶ್ಚ ವಾಯುಶ್ಚ ಪುರುಹೂತಶ್ಚ ವಜ್ರಧೃತ್ ॥ 65 ॥

ವರುಣಃ ಪಾಶಹಸ್ತಶ್ಚ ಸೋಮಾದಿತೈಶ್ಚ ತಥೈವ ಚ ।
ಅಶ್ವಿನೌ ಚ ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ಮರುತಃ ಸರ್ವ ಏವ ಚ ॥ 66 ॥

ಸಿದ್ಧಿಂ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಭೂತಾನಾಂ ಚೈವ ಯಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ದಾಸ್ಯಂತಿ ಮಮ ಯೇ ಚಾನೈಃ ಅದೃಷ್ಟಾಃ ಪಥಿ ಗೋಚರಾಃ ॥ 67 ॥

ತದುನ್ನಸಂ ಪಾಣ್ಡುರದಂತಮವ್ರಣಮ್
ಶುಚಿಸ್ಮಿತಂ ಪದ್ಮಪಲಾಶಲೋಚನಮ್ ।
ದ್ರಕ್ಷ್ಯೇ ತದಾರ್ಯಾವದನಂ ಕದಾ ನ್ವಹಮ್
ಪ್ರಸನ್ನತಾರಾಧಿಪತುಲ್ಯದರ್ಶನಮ್ ॥ 68 ॥

ಕ್ಷುದ್ರೇಣ ಪಾಪೇನ ನೃಶಂಸಕರ್ಮಣಾ
ಸುದಾರುಣಾಲಾಂಕೃತವೇಷಧಾರಿಣಾ ।
ಬಲಾಭಿಭೂತಾ ಅಬಲಾ ತಪಸ್ವಿನೀ
ಕಥಂ ನು ಮೇ ದೃಷ್ಟಪಥೇಽದ್ಯ ಸಾ ಭವೇತ್ ॥ 69 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಏಕಾದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ಮುಹೂರ್ತಮಿವ ಧೃತ್ವಾ ಮನಸಾ ಚಾಧಿಗಮ್ಯ ತಾಮ್ ।
ಅವಪ್ಲುತೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರಾಕಾರಂ ತಸ್ಯ ವೇಶ್ಮನಃ ॥೧॥

ಸ ತು ಸಂಹೃಷ್ಟಸರ್ವಾಙ್ಗಃ ಪ್ರಾಕಾರಸೋ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಪುಷ್ಪಿತ್ರಾಗ್ರಾನ್ವಸನ್ನಾದೌ ದದರ್ಶ ವಿವಿಧಾನ್ದ್ರುಮಾನ್ ॥೨॥

ಸಾಲಾನಶೋಕಾನ್ಭವ್ಯಾಂಶ್ಚ ಚಮ್ಪುಕಾಂಶ್ಚ ಸುಪುಷ್ಪಿತಾನ್ ।
ಉದ್ದಾಲಕಾನ್ನಾಗವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚತಾನ್ಕಪಿಮುಖಾನಪಿ ॥೩॥

ಅಥಾಮ್ರವಣಸೃಷ್ಟಿನ್ನಾಂ ಲತಾಶತಸಮಾವೃತಾಮ್ ।
ಜ್ಯಾಮುಕ್ತ ಇವ ನಾರಾಚಃ ಪುಪ್ಲುವೇ ವೃಕ್ಷವಾಟಿಕಾಮ್ ॥೪॥

ಸ ಪ್ರವಿಷ್ಯ ವಿಚಿತ್ರಾಂ ತಾಂ ವಿಹಗೈರಭಿನಾದಿತಾಮ್ ।
ರಾಜತೈಃ ಕಾಂಚನೈಶ್ಚೈವ ಪಾದಪೈಃ ಸರ್ವತೋವೃತಾಮ್ ॥೫॥

ವಿಹಗೈರ್ಮೃಗಸಂಘೈಶ್ಚ ವಿಚಿತ್ರಾಂ ಚಿತ್ರಕಾನನಾಮ್ ।
ಉದಿತಾದಿತ್ಯಸಂಜ್ಞಾಶಾಂ ದದರ್ಶ ಹನುಮಾನ್ಕಪಿಃ ॥೬॥

ವೃತಾಂ ನಾನಾವಿಧೈರ್ಮೃಕ್ಷೈಃ ಪುಷ್ಪೋಪಗಫಲೋಪಗೈಃ ।
ಕೋಕಿಲೈರ್ಭೃಂಗರಾಜೈಶ್ಚ ಮತ್ತೈರ್ನಿತ್ಯನಿಷೇವಿತಾಮ್ ॥೭॥

ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನುಜೇ ಕಲೇ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಸಮಾಕುಲೇ ।
ಮತ್ತಬರ್ಹಿಣಸಂಘೃಷ್ಣಾಂ ನಾನಾದ್ವಿಜಗಣಾಯುತಾಮ್ ॥೮॥

ಮಾರ್ಗಮಾಣೋ ವರಾರೋಹಾಂ ರಾಜಪುತ್ರೀಮನಿನ್ದಿತಾಮ್ ।
ಸುಖಪ್ರಸುಪ್ತಾನ್ವಿಹಗಾನ್ಪೋಧಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ ॥೯॥

ಉತ್ಪತ್ತದ್ಭಿರ್ವಿಜಗಣೈಃ ಪಕ್ಷೈಃ ಸಾಲಾಃ ಸಮಾಹತಾಃ ।
ಅನೇಕವರ್ಣಾ ವಿವಿಧಾ ಮುಮುಚುಃ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಣಯಃ ॥೧೦॥

ಪುಷ್ಪಾವಕೀರ್ಣಃ ಶುಶುಭೇ ಹನುಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಅಶೋಕವನಿಕಾಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ಪುಷ್ಪಮಯೋ ಗಿರಿಃ ॥ 11 ॥

ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಭಿದಾವನ್ತಂ ವೃಕ್ಷಷಣ್ಡಗತಂ ಕಪಿಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ವಸನ್ತ ಇತಿ ಮೇನಿರೇ ॥ 12 ॥

ವೃಕ್ಷೇಭ್ಯಃ ಪತಿತ್ಯೈಃ ಪುಷ್ಪೈರವಕೀರ್ಣಾ ಪೃಥಗ್ವಿಧೈಃ ।
ರರಾಜ ವಸುಧಾ ತತ್ರ ಪ್ರಮದೇವ ವಿಭೂಷಿತಾ ॥ 13 ॥

ತರಸ್ವಿನಾ ತೇ ತರವಸ್ತರಸಾಭಿಪ್ರಕಮ್ಪಿತಾಃ ।
ಕುಸುಮಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಸಸೃಜುಃ ಕಪಿನಾ ತದಾ ॥ 14 ॥

ನಿರ್ಧೂತಪತ್ರಶಿಖರಾಃ ಶೀರ್ಣಪುಷ್ಪಫಲದ್ರುಮಾಃ ।
ನಿಕ್ಷಿಪ್ತವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾ ಧೂರ್ತಾ ಇವ ಪರಾಜಿತಾಃ ॥ 15 ॥

ಹನೂಮತಾ ವೇಗವತಾ ಕಮ್ಪಿತಾಸ್ತೇ ನಗೋತ್ತಮಾಃ ।
ಪುಷ್ಪಪರ್ಣಫಲಾನ್ಯಾಶು ಮುಮುಚುಃ ಪುಷ್ಪಶಾಲಿನಃ ॥ 16 ॥

ವಿಹೃಗ್ಗಸಜ್ಞೈರ್ಹೀನಾಸ್ತೇ ಸ್ಕುನ್ಧಮಾತ್ರಾಶ್ರಯಾ ದ್ರುಮಾಃ ।
ಬಭೂವುರಗಮಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಾರುತೇನೇವ ನಿರ್ಧೂತಾಃ ॥ 17 ॥

ವಿಧೂತಕೇಶೀ ಯುವತಿಯಥಾ ಮೃದಿತವರ್ಣಿಕಾ ।
ನಿಷ್ಪೀತಶುಭದನ್ತಾಷ್ಠೀ ನಖೈರ್ದನ್ತೈಶ್ಚ ವಿಕ್ಷತಾ ॥ 18 ॥

ತಥಾ ಲಾಙ್ಗೂಲಹಸ್ತೈಶ್ಚ ಚರಣಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಮರ್ದಿತಾ ।
ಬಭೂವಾಶೋಕವನಿಕಾ ಪ್ರಭಗ್ನವರಪಾದಪಾ ॥ 19 ॥

ಮಹಾಲತಾನಾಂ ದಾಮಾನಿ ವ್ಯಧಮತ್ತರಸಾ ಕಪಿಃ ।
ಯಥಾ ಪ್ರಾವೃಷಿ ವಿನೃಷ್ಯ ಮೇಘಜಾಲಾನಿ ಮಾರುತಃ ॥ 20 ॥

ಸ ತತ್ರ ಮಣಿಭೂಮೀಶ್ಚ ರಾಜತೀಶ್ಚ ಮನೋರಮಾಃ ।
ತಥಾ ಕಾಂಚನಭೂಮೀಶ್ಚ ವಿಚರನ್ದ್ರೂಶೇ ಕಪಿಃ ॥ 21 ॥

ವಾಪೀಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಕಾರಾಃ ಪೂರ್ಣಾಃ ಪರಮವಾರಿಣಾಃ ।
ಮಹಾರ್ಹೈರ್ಮಣಿಸೋಪಾನೈರುಪಪನ್ನಾಸ್ತತಸ್ತತಃ ॥ 22 ॥

ಮುಕ್ತಾಪ್ರವಾಲಸಿಕತಾ ಸ್ಫಟಿಕಾಂತರಕುಟ್ಟಿಮಾಃ ।
ಕಾಂಚನೈಸ್ತರುಭಿಶ್ಚಿತ್ರೈಸ್ತೀರಜೈರುಪಶೋಭಿತಾಃ ॥ 23 ॥

ಫುಲ್ಲಪದ್ಮೋತ್ಪಲವನಾಶ್ಚಕ್ರವಾಕೋಪಕೂಜಿತಾಃ ।
ನತ್ಯೂಹರುತಸಂಘುಷ್ಪಾ ಹಂಸಸಾರಸನಾದಿತಾಃ ॥ 24 ॥

ದೀರ್ಘಾಭಿದ್ವರ್ಮಯುಕ್ತಾಭಿಃ ಸರಿದ್ಭಿಶ್ಚ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಅಮೃತೋಪಮತೋಯಾಭಿಃ ಶಿವಾಭಿರುಪಸಂಸ್ಕೃತಾಃ ॥ 25 ॥

ಲತಾಶತೈರವತತಾಃ ಸನ್ನಾನಕಸಮಾವೃತಾಃ ।
ನಾನಾಗುಲ್ಮಾವೃತವನಾಃ ಕರವೀರಕೃತಾಂತರಾಃ ॥ 26 ॥

ತತೋಽಮ್ಬುಧರಸಂಜಾತಂ ಪ್ರವೃದ್ಧಶಿಖರಂ ಗಿರಿಮ್ ।
ವಿಚಿತ್ರಕೂಟಂ ಕೂಟೈಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ ಪರಿವಾರಿತಮ್ ॥ 27 ॥

ಶಿಲಾಗೃಹೈರವತತಂ ನಾನಾವೃಕ್ಷೈಃ ಸಮಾವೃತಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲೋ ರಮ್ಯಂ ಜಗತಿ ಪರ್ವತಮ್ ॥ 28 ॥

ದದರ್ಶ ಚ ನಗಾತ್ತಸ್ಮಾನ್ನದೀಂ ನಿಪತಿತಾಂ ಕಪಿಃ ।
ಅಜ್ಞಾದಿವ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಪತಿತಾಂ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ 29 ॥

ಜಲೇ ನಿಪತಿತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ಪಾದಪೈರುಪಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ವಾರ್ಯಮಾಣಾಮಿವ ಕೃದ್ಧಾಂ ಪ್ರಮದಾಂ ಪ್ರಿಯಬನ್ಧುಭಿಃ ॥ 30 ॥

ಪುನರಾವೃತ್ತತೋಯಾಂ ಚ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಪ್ರಸನ್ನಾಮಿವ ಕಾಂತಸ್ಯ ಕಾಂತಾಂ ಪುನರುಪಸ್ಥಿತಾಮ್ ॥ 31 ॥

ತಸ್ಯಾದೂರಾತ್ ಪದ್ಮಿನೋ ನಾನಾದ್ವಿಜಗಣಾಯುತಾಃ ।
ದದರ್ಶ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲೋ ಹನುಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ॥ 32 ॥

ಕೃತ್ರಿಮಾಂ ದೀರ್ಘಕಾಂ ಚಾಪಿ ಪೂರ್ಣಾಂ ಶೀತೇನ ವಾರಿಣಾ ।
ಮಣಿಪ್ರವರಸೋಪಾನಾಂ ಮುಕ್ತಾಸಿಕತಶೋಭಿತಾಮ್ ॥ 33 ॥

ವಿವಿಧೈರ್ಮೃಗಸಂಘೈಶ್ಚ ವಿಚಿತ್ರಾಂ ಚಿತ್ರಕಾನನಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಸಾದೈಃ ಸುಮಹದ್ಭಿಶ್ಚ ನಿರ್ಮಿತೈರ್ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ।
ಕಾನನೈಃ ಕೃತ್ರಿಮೈಶ್ಚಾಪಿ ಸರ್ವತಃ ಸಮಲಜ್ಜಿತಾಮ್ ॥ 34 ॥

ಯೇ ಕೇಚಿತ್ಪಾದಪಾಸ್ತತ್ರ ಪುಷ್ಪೋಪಗಫಲೋಪಗಾಃ ।
ಸಚ್ಛತ್ರಾಃ ಸವಿತರ್ದೀಕಾಃ ಸರ್ವೇ ಸೌವರ್ಣವೇದಿಕಾಃ ॥ 35 ॥

ಲತಾಪ್ರತಾನೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಪರ್ಣೈಶ್ಚ ಬಹುಭಿವೃತಾಮ್ ।
ಕಾಂಕ್ಷಾನೀಂ ಶಿಂಶುಪಾಮೇಕಾಂ ದದರ್ಶ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ ॥ 36 ॥

ಸೋಽಪಶ್ಯದ್ಭೂಮಿಭಾಗಾಂಶ್ಚ ಗರ್ತಪ್ರಸ್ರವಣಾನಿ ಚ ।
ಸುವರ್ಣವೃಕ್ಷಾನಪರಾನ್ದದರ್ಶ ಶಿಖಿಸಂನಿಭಾನ್ ॥ 37 ॥

ತೇಷಾಂ ದ್ರುಮಾಣಾಂ ಪ್ರಭಯಾ ಮೇರೋರಿವ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಅಮನ್ಯತ ತದಾ ವೀರಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನೋಽಸ್ಮೀತಿ ವಾನರಃ ॥ 38 ॥

ತಾಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಯಸ್ತರುಗಣೈರ್ಮಾರುತೇನ ಚ ವೀಜಿತಾಮ್ ।
ಕಿಂಚಿದೇತನಿಘೋಷಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಮಾಗಮತ್ ॥ 39 ॥

ಸುಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರಾಂ ರುಚಿರಾಂ ತರುಣಾಂಕುರಪಲ್ಲವಾಮ್ ।
ತಾಮಾರುಹ್ಯ ಮಹಾವೇಗಃ ಶಿಂಶುಪಾಂ ಪರ್ಣಸಂವೃತಾಮ್ ॥ 40 ॥

ಇತೋ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವೈದೇಹೀಂ ರಾಮ ದರ್ಶನಲಾಲಸಾಮ್ ।
ಇತಶ್ಚೇತಶ್ಚ ದುಃಖಾರ್ತಾಂ ಸಮ್ಪತ್ತಂತೀಂ ಯದೃಚ್ಛಯಾ ॥ 41 ॥

ಅಶೋಕವನಿಕಾ ಚೇಯಂ ದೃಢಂ ರಮ್ಯಾ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ಚಮ್ಪಕೈಶ್ಚಂದ್ರನೈಶ್ಚಾಪಿ ಬಕುಲೈಶ್ಚ ವಿಭೂಷಿತಾ ॥ 42 ॥

ಇಯಂ ಚ ನಲಿನೀ ರಮ್ಯಾ ದ್ವಿಜಸಂಘನಿಷೇವಿತಾ ।
ಇಮಾಂ ಸಾ ರಾಮಮಹಿಷೀ ನೂನಮೇಷ್ಯತಿ ಜಾನಕೀ ॥ 43 ॥

ಸಾ ರಾಮ ರಾಮಮಹಿಷೀ ರಾಘವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾ ಸದಾ ।
ವನಸಂಚಾರಕುಶಲಾ ನೂನಮೇಷ್ಯತಿ ಜಾನಕೀ ॥ 44 ॥

ಅಥ ವಾ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷೀ ವನಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿಚಕ್ಷಣಾ ।
ವನಮೇಷ್ಯತಿ ಸಾ ಚೇಹ ರಾಮಚಿಂತಾನುಕರ್ಶಿತಾ ॥ 45 ॥

ರಾಮಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಾ ಸಾ ದೇವೀ ವಾಮಲೋಚನಾ ।
ವನವಾಸರತಾ ನಿತ್ಯಮೇಷ್ಯತೇ ವನಚಾರಿಣೀ ॥ 46 ॥

ವನೇಚರಾಣಾಂ ಸತತಂ ನೂನಂ ಸ್ಪೃಹಯತೇ ಪುರಾ ।
ರಾಮಸ್ಯ ದಯಿತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಜನಕಸ್ಯ ಸುತಾ ಸತೀ ॥ 47 ॥

ಸನ್ದ್ಯಾಕಾಲಮನಾಃ ಶ್ಯಾಮಾ ಧ್ರುವಮೇಷ್ಯತಿ ಜಾನಕೀ ।
ನದೀಂ ಚೇಮಾಂ ಶಿವಜಲಾಂ ಸನ್ದ್ಯಾರ್ಥೇ ವರವರ್ಣಿನೀ ॥ 48 ॥

ತಸ್ಯಾಶ್ಚಾಪ್ಯನುರೂಪೇಯಮಶೋಕವನಿಕಾ ಶುಭಾ ।
ಶುಭಾ ಯಾ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪತ್ನೀ ರಾಮಸ್ಯ ಸಮ್ಮಿತಾ ॥ 49 ॥

ಯದಿ ಜಿವತಿ ಸಾ ದೇವೀ ತಾರಾಧಿಪನಿಭಾನನಾ ।
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಸಾವಶ್ಯಮಿಮಾಂ ಶಿವಜಲಾಂ ನದೀಮ್ ॥ 50 ॥

ಏವಂ ತು ಮತ್ವಾ ಹನುಮಾನ್ಮಹಾತ್ಮಾ
ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣೋ ಮನುಜೇಂದ್ರಪತ್ನೀಮ್ ।
ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಶ್ಚ ದದರ್ಶ ಸರ್ವಮ್
ಸುಪುಷ್ಪಿತೇ ಪರ್ಣಘನೇ ನಿಲೀನಃ ॥ 51 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ದ್ವಾದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ವೀಕ್ಷಮಾಣಸ್ತತ್ರಸ್ಥೋ ಮಾರ್ಗಮಾಣಶ್ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಶ್ಚ ಮಹೀಂ ಸರ್ವಾಂ ತಾಮನ್ವವೈಕ್ಷತ ॥೧॥

ಸನ್ತಾನ ಕಲತಾಭಿಶ್ಚ ಪಾದಪೈರುಪಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ದಿವ್ಯಗನ್ಧರಸೋಪೇತಾಂ ಸರ್ವತಃ ಸಮಲಜ್ಯತಾಮ್ ॥೨॥

ತಾಂ ಸ ನಂದನಸಜ್ಜಾಶಾಂ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಭಿರಾವೃತಾಮ್ ।
ಹರ್ಮ್ಯಪ್ರಾಸಾದಸಮ್ಬಾಧಾಂ ಕೋಕಿಲಾಕುಲನಿಃಸ್ವನಾಮ್ ॥೩॥

ಕಾಂಕ್ಷಾನೋತ್ಪಲಪದ್ಮಾಭಿರ್ವಾಪೀಭಿರುಪಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ಬಹ್ವಾಸನಕುಢೋಪೇತಾಂ ಬಹುಭೂಮಿಗೃಹಾಯುತಾಮ್ ॥೪॥

ಸರ್ವತುರ್ಕುಸುಮೈ ರಮ್ಯೈಃ ಫಲವದ್ಭಿಶ್ಚ ಪಾದಪೈಃ ।
ಪುಷ್ಪಿತಾನಾಮಶೋಕಾನಾಂ ಶ್ರಿಯಾ ಸೂರ್ಯೋದಯಪ್ರಭಾಮ್ ॥೫॥

ಪ್ರದೀಪ್ತಾಮಿವ ತತ್ರಸ್ಥೋ ಮಾರುತಿಃ ಸಮುದೈಕ್ಷತ ।
ನಿಷ್ಪತ್ರಶಾಖಾಂ ವಿಹಗೈಃ ಕ್ರಿಯಮಾಣಾಮಿವಾಸಕೃತ್ ।
ವಿನಿಷ್ಪತದ್ಭಿಃ ಶತಶಶಿಶ್ಚತ್ರೈಃ ಪುಷ್ಪಾವತಂಸಕೈಃ ॥೬॥

ಆಮೂಲಪುಷ್ಪನಿಚಿತ್ಪರಶೋಕೈಃ ಶೋಕನಾಶನೈಃ ।
ಪುಷ್ಪಭಾರಾತಿಭಾರೈಶ್ಚ ಸ್ಪೃಶದ್ಭಿರಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥೭॥

ಕರ್ಣಿಕಾರೈಃ ಕುಸುಮಿತೈಃ ಕಿಂಶುಕೈಶ್ಚ ಸುಪುಷ್ಪಿತೈಃ ।
ಸ ದೇಶಃ ಪ್ರಭಯಾ ತೇಷಾಂ ಪ್ರದೀಪ್ತ ಇವ ಸರ್ವತಃ ॥೮॥

ಪುಂನಾಗಾಃ ಸಪ್ತಪರ್ಣಾಶ್ಚ ಚರ್ಮಕೋದ್ದಾಲಕಾಸ್ತಥಾ ।
ವಿವೃದ್ಧಮೂಲಾ ಬಹವಃ ಶೋಭಂತೇ ಸ್ಮ ಸುಪುಷ್ಪಿತಾಃ ॥೯॥

ಶಾತಕುಮ್ಭನಿಭಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿದಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮಾಃ ।

ನೀಲಾಂಜನನಿಭಾಃ ಕೇಚಿತ್ತತ್ರಾಶೋಕಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ || 10 ||

ನನ್ನನಂ ವಿವಿಧೋದ್ಯಾನಂ ಚಿತ್ರಂ ಚೈತ್ರರಥಂ ಯಥಾ |
ಅತಿವೃತ್ತಮಿವಾಚಿನ್ತ್ಯಂ ದಿವ್ಯಂ ರಮ್ಯಂ ಶ್ರಿಯಾ ವೃತಮ್ || 11 ||

ದ್ವಿತೀಯಮಿವ ಚಾಕಾಶಂ ಪುಷ್ಪಜ್ಯೋತಿರ್ಗಣಾಯುತಮ್ |
ಪುಷ್ಪರತ್ನಶತೈಶ್ಚಿತ್ರಂ ಪಂಚಮಂ ಸಾಗರಂ ಯಥಾ || 12 ||

ಸರ್ವತುಪುಷ್ಪೈರ್ನಿಚಿತಂ ಪಾದಪೈರ್ಮಧುಗನ್ನಿಭಿಃ |
ನಾನಾನಿನಾದೈರುದ್ಯಾನಂ ರಮ್ಯಂ ಮೃಗಗಣೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ || 13 ||

ಅನೇಕಗನ್ನಪ್ರವಹಂ ಪುಣ್ಯಗನ್ನಂ ಮನೋರಮಮ್ |
ಶೈಲೇನ್ದ್ರಮಿವ ಗನ್ನಾಢ್ಯಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ಗನ್ನಮಾದನಮ್ || 14 ||

ಅಶೋಕವನಿಕಾಯಾಂ ತು ತಸ್ಯಾಂ ವಾನರಪುಂಗವಃ |
ಸ ದದರ್ಶಾವಿದೂರಸ್ಥಂ ಚೈತ್ರಪ್ರಾಸಾದಮೂರ್ಜಿತಮ್ || 15 ||

ಮಧ್ಯೇ ಸ್ತುಮ್ಭಸಹಸ್ರೇಣ ಸ್ಥಿತಂ ಕೈಲಾಸಪಾಣ್ಡುರಮ್ |
ಪ್ರವಾಲಕೃತಸೋಪಾನಂ ತಪ್ತಕಾಂಚನವೇದಿಕಮ್ || 16 ||

ಮುಷ್ಣಂತಮಿವ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ದ್ಯೋತಮಾನಮಿವ ಶ್ರಿಯಾ |
ವಿಮಲಂ ಪ್ರಾಂಶುಭಾವತ್ವಾದುಲ್ಲಖಿಂತಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 17 ||

ತತೋ ಮಲಿನಸಂವೀತಾಂ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸಮಾವೃತಮ್ |
ಉಪವಾಸಕೃಶಾಂ ದೀನಾಂ ನಿಃಶ್ವಸಾಂತೀಂ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ದದರ್ಶ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷಾದೌ ಚನ್ದ್ರರೇಖಾಮಿವಾಮಲಾಮ್ || 18 ||

ಮನ್ದಪ್ರಖ್ಯಾಯಮಾನೇನ ರೂಪೇಣ ರುಚಿರಪ್ರಭಾಮ್ |
ಪಿನದ್ಧಾಂ ಧೂಮಜಾಲೇನ ಶಿಖಾಮಿವ ವಿಭಾವಸೋಃ || 19 ||

ಪೀತೇನೈಕೇನ ಸಂವೀತಾಂ ಕ್ಲಿಷ್ಟೇನೋತ್ತಮವಾಸಸಾ |
ಸಪಜ್ಜಾಮನಲಜ್ಜಾರಾಂ ವಿಪದ್ಮಾಮಿವ ಪದ್ಮಿನೀಮ್ || 20 ||

ವ್ರೀಡಿತಾಂ ದುಃಖಸಂತಪ್ತಾಂ ಪರಿಮಾನ್ಯಾಂ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ ।
ಗ್ರಹೇಣಾಜ್ಞಾರಕೇಣೈವ ಪೀಡಿತಾಮಿವ ರೋಹಿಣೀಮ್ ॥ 21 ॥

ಅಶ್ರುಪೂರ್ಣಮುಖೀಂ ದೀನಾಂ ಕೃಶಾಮನನಶೇನ ಚ ।
ಶೋಕಧ್ಯಾನಪರಾಂ ದೀನಾಂ ನಿತ್ಯಂ ದುಃಖಪರಾಯಣಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಪ್ರಿಯಂ ಜನಮಪಶ್ಯಂತೀಂ ಪಶ್ಯಂತೀಂ ರಾಕ್ಷಸೀಗಣಮ್ ।
ಸ್ವಗಣೇನ ಮೃಗೀಂ ಹೀನಾಂ ಶ್ವಗಣಾಭಿವೃತಾಮಿವ ॥ 23 ॥

ನೀಲನಾಗಾಭಯಾ ವೇಣ್ಯಾ ಜಘನಂ ಗತಯೈಕಯಾ ।
ಸುಖಾರ್ಹಾಂ ದುಃಖಸಂತಪ್ತಾಂ ವ್ಯಸನಾನಾಮಕೋದಿವಾಮ್ ॥ 24 ॥

ತಾಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀಮಧಿಕಂ ಮಲಿನಾಂ ಕೃಶಾಮ್ ।
ತರ್ಕಯಾಮಾಸ ಸೀತೇತಿ ಕಾರಣೈರುಪಪಾದಿಭಿಃ ॥ 25 ॥

ಹ್ರಿಯಮಾಣಾ ತದಾ ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ ಕಾಮರೂಪಿಣಾ ।
ಯಥಾರೂಪಾ ಹಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೈ ತಥಾರೂಪೇಯಮಜ್ಞನಾ ॥ 26 ॥

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಾನಾಂ ಸುಭ್ರೂಂ ಚಾರುವೃತ್ತಪಯೋಧರಾಮ್ ।
ಕುರ್ವಂತೀಂ ಪ್ರಭಯಾ ದೇವೀಂ ಸರ್ವಾ ವಿತಿಮಿರಾ ದಿಶಃ ॥ 27 ॥

ತಾಂ ನೀಲಕೇಶೀಂ ಬಿಮ್ಬೌಷ್ಣೀಂ ಸುಮಧ್ಯಾಂ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಮ್ ।
ಸೀತಾಂ ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷೀಂ ಮನ್ಮಥಸ್ಯ ರತಿಂ ಯಥಾ ॥ 28 ॥

ಇಷ್ಟಾಂ ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತಃ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಪ್ರಭಾಮಿವ ।
ಭೂಮೌ ಸುತನುಮಾಸೀನಾಂ ನಿಯತಾಮಿವ ತಾಪಸೀಮ್ ॥ 29 ॥

ನಿಃಶ್ವಾಸಬಹುಲಾಂ ಭೀರುಂ ಭುಜಗೇಂದ್ರವಧೂಮಿವ ।
ಶೋಕಜಾಲೇನ ಮಹತಾ ವಿತತೇನ ನ ರಾಜತೀಮ್ ॥ 30 ॥

ಸಂಸಕ್ತಾಂ ಧೂಮಜಾಲೇನ ಶಿಖಾಮಿವ ವಿಭಾವಸೋಃ ।
ತಾಂ ಸ್ಮೃತೀಮಿವ ಸನ್ನಿಘ್ನಾದ್ವೃದ್ಧಿಂ ನಿಪತಿತಾಮಿವ ॥ 31 ॥

ವಿಹತಾಮಿವ ಚ ಶ್ರದ್ಧಾಮಾಶಾಂ ಪ್ರತಿಹತಾಮಿವ |
ಸೋಪಸರ್ಗಾಂ ಯಥಾ ಸಿದ್ಧಿಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಸಕಲುಷಾಮಿವ || 32 ||

ಅಭೂತೇನಾಪವಾದೇನ ಕೀರ್ತಿಂ ನಿಪತಿತಾಮಿವ |
ರಾಮೋಪರೋಧವ್ಯಧಿತಾಂ ರಕ್ಷೋಹರಣಕರ್ತೃತಾಮ್ || 33 ||

ಅಬಲಾಂ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷೀಂ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಂ ತತಸ್ತತಃ |
ಬಾಷ್ಪಾಮ್ಬುಪ್ರತಿಪೂರ್ಣೇನ ಕೃಷ್ಣವಕ್ತ್ರಾಕ್ಷಿಪಕ್ಷ್ಮಣಾ |
ವದನೇನಾಪ್ರಸನ್ನೇನ ನಿಃಶ್ವಸಂತೀಂ ಪುನಃ ಪುನಃ || 34 ||

ಮಲಪಜ್ಜಧರಾಂ ದೀನಾಂ ಮಣ್ಡನಾರ್ಹಾಮಮಣ್ಡಿತಾಮ್ |
ಪ್ರಭಾಂ ನಕ್ಷತ್ರರಾಜಸ್ಯ ಕಾಲಮೇಘೈರಿವಾವೃತಾಮ್ || 35 ||

ತಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧಿಹೇ ಬುದ್ಧಿರ್ಮುಹುಃ ಸೀತಾಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತು |
ಆಮ್ನಾಯಾನಾಮಯೋಗೇನ ವಿದ್ಯಾಂ ಪ್ರಶಿಥಿಲಾಮಿವ || 36 ||

ದುಃಖೇನ ಬುಬುಧೇ ಸೀತಾಂ ಹನುಮಾನನಲಜ್ಜಿತಾಮ್ |
ಸಂಸ್ಕಾರೇಣ ಯಥಾಹೀನಾಂ ವಾಚಮರ್ಥಾಂತರಂ ಗತಾಮ್ || 37 ||

ತಾಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀಂ ರಾಜಪುತ್ರೀಮನಿನ್ದಿತಾಮ್ |
ತರ್ಕಯಾಮಾಸ ಸೀತೇತಿ ಕಾರಣೈರುಪಪಾದಯನ್ || 38 ||

ವೈದೇಹ್ಯಾ ಯಾನಿ ಚಾಜ್ಞೇಷು ತದಾ ರಾಮೋಽನ್ವಕೀರ್ತಯತ್ |
ತಾನ್ಯಾಭರಣಜಾಲಾನಿ ಗಾತ್ರಶೋಭೀನ್ಯಲಕ್ಷಯತ್ || 39 ||

ಸುಕೃತೌ ಕರ್ಣವೇಷ್ಠೌ ಚ ಶ್ವದಂಷ್ಟ್ರೌ ಚ ಸುಸಂಸ್ಥಿತೌ |
ಮಣಿವಿದ್ರುಮಚಿತ್ರಾಣಿ ಹಸ್ತೇಷ್ವಾಭರಣಾನಿ ಚ || 40 ||

ಶ್ಯಾಮಾನಿ ಚಿರಯುಕ್ತತ್ವಾತ್ಪಥಾ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ತಿ ಚ |
ತಾನ್ಯೇವೈತಾನಿ ಮನ್ಯೇಽಹಂ ಯಾನಿ ರಾಮೋಽನ್ವಕೀರ್ತಯತ್ || 41 ||

ತತ್ರ ಯಾನ್ಯವಹೀನಾನಿ ತಾನ್ಯಹಂ ನೋಪಲಕ್ಷಯೇ |
ಯಾನ್ಯಸ್ಯಾ ನಾವಹೀನಾನಿ ತಾನೀಮಾನಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 42 ||

ಪೀತಂ ಕನಕಪಟ್ಟಾಭಂ ಸ್ರುಸ್ತಂ ತದ್ವಸನಂ ಶುಭಮ್ ।
ಉತ್ತರೀಯಂ ನಗಾಸಕ್ತಂ ತದಾ ದೃಷ್ಟಂ ಪ್ಲವಜಗಮೈಃ ॥ 43 ॥

ಭೂಷಣಾನಿ ಚ ಮುಖ್ಯಾನಿ ದೃಷ್ಟಾನಿ ಧರಣೀತಲೇ ।
ಅನಯೈವಾಪವಿದ್ಧಾನಿ ಸ್ವನವನ್ತಿ ಮಹಾನ್ತಿ ಚ ॥ 44 ॥

ಇದಂ ಚಿರಗೃಹೀತತ್ವಾದ್ವಸನಂ ಕ್ಲಿಷ್ಟವತ್ತರಮ್ ।
ತಥಾ ಹಿ ನೂನಂ ತದ್ವರ್ಣಂ ತಥಾ ಶ್ರೀಮದ್ಯಥೇತರತ್ ॥ 45 ॥

ಇಯಂ ಕನಕವರ್ಣಾಜ್ಞೀ ರಾಮಸ್ಯ ಮಹಿಷೀ ಪ್ರಿಯಾ ।
ಪ್ರನಷ್ಟಾಪಿ ಸತೀ ಯಸ್ಯ ಮನಸೋ ನ ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ ॥ 46 ॥

ಇಯಂ ಸಾ ಯತ್ಕೃತೇ ರಾಮಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಪರಿತಪ್ಯತೇ ।
ಕಾರುಣ್ಯೇನಾನ್ಮಶಂಸ್ಯೇನ ಶೋಕೇನ ಮದನೇನ ಚ ॥ 47 ॥

ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರನಷ್ಟೇತಿ ಕಾರುಣ್ಯಾದಾಶ್ರಿತೇತ್ಯಾನ್ಮಶಂಸ್ಯತಃ ।
ಪತ್ನೀ ನಷ್ಟೇತಿ ಶೋಕೇನ ಪ್ರಿಯೇತಿ ಮದನೇನ ಚ ॥ 48 ॥

ಅಸ್ಯಾ ದೇವ್ಯಾ ಯಥಾ ರೂಪಮಜ್ಞಪ್ರತ್ಯಜ್ಞಸೌಷ್ಠವಮ್ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಯಥಾರೂಪಂ ತಸ್ಯೇಯಮಸಿತೇಕ್ಷಣಾ ॥ 49 ॥

ಅಸ್ಯಾ ದೇವ್ಯಾ ಮನಸ್ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಸ್ಯ ಚಾಸ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ।
ತೇನೇಯಂ ಸ ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವತಿ ॥ 50 ॥

ದುಷ್ಕರಂ ಕುರುತೇ ರಾಮೋ ಯ ಇಮಾಂ ಮತ್ತಕಾಶಿನೀಮ್ ।
ಸೀತಾಂ ವಿನಾ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವತಿ ॥ 51 ॥

ಏವಂ ಸೀತಾಂ ತದಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹೃಷ್ಟಃ ಪವನಸಮ್ಭವಃ ।
ಜಗಾಮ ಮನಸಾ ರಾಮಂ ಪ್ರಶಶಂಸ ಚ ತಂ ಪ್ರಭುಮ್ ॥ 52 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರಶಸ್ಯ ತು ಪ್ರಶಸ್ತವ್ಯಾಂ ಸೀತಾಂ ತಾಂ ಹರಿಪುಜ್ಞವಃ ।
ಗುಣಾಭಿರಾಮಂ ರಾಮಂ ಚ ಪುನಶ್ಚಿನ್ತಾಪರೋಽಭವತ್ ॥ ೧ ॥

ಸ ಮುಹೂರ್ತಮಿವ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಬಾಷ್ಪಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಃ ।
ಸೀತಾಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತೇಜಸ್ವೀ ಹನುಮಾನಿವಲಲಾಪ ಹ ॥ ೨ ॥

ಮಾನ್ಯಾ ಗುರುವಿನೀತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಗುರುಪ್ರಿಯಾ ।
ಯದಿ ಸೀತಾಪಿ ದುಃಖಾರ್ತಾ ಕಾಲೋ ಹಿ ದುರತಿಕ್ರಮಃ ॥ ೩ ॥

ರಾಮಸ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಜ್ಞಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ಧೀಮತಃ ।
ನಾತ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ಷುಭ್ಯತೇ ದೇವೀ ಗಜ್ಜೀವ ಜಲದಾಗಮೇ ॥ ೪ ॥

ತುಲ್ಯಶೀಲವಯೋವೃತ್ತಾಂ ತುಲ್ಯಾಭಿಜನಲಕ್ಷಣಾಮ್ ।
ರಾಘವೋಽರ್ಹತಿ ವೈದೇಹೀಂ ತಂ ಚೇಯಮಸಿತೇಕ್ಷಣಾ ॥ ೫ ॥

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನವಹೇಮಾಭಾಂ ಲೋಕಕಾನ್ತಾಮಿವ ಶ್ರಿಯಮ್ ।
ಜಗಾಮ ಮನಸಾ ರಾಮಂ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೬ ॥

ಅಸ್ಯಾ ಹೇತೋರ್ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯಾ ಹತೋ ವಾಲೀ ಮಹಾಬಲಃ ।
ರಾವಣಪ್ರತಿಮೋ ವೀರ್ಯೇ ಕಬಂಧಶ್ಚ ನಿಪಾತಿತಃ ॥ ೭ ॥

ವಿರಾಧಶ್ಚ ಹತಃ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ರಾಕ್ಷಸೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ ।
ವನೇ ರಾಮೇಣ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಹೇಂದ್ರೇಣೇವ ಶಮ್ಭರಃ ॥ ೮ ॥

ಚತುರ್ದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ನಿಹತಾನಿ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಶರೈರಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮೈಃ ॥ ೯ ॥

ಖರಶ್ಚ ನಿಹತಃ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚ ನಿಪಾತಿತಃ ।
ದೂಷಣಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮೇಣ ವಿದಿತಾತ್ಮನಾ ॥ ೧೦ ॥

ಐಶ್ವರ್ಯಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ದುರ್ಲಭಂ ವಾಲಿಪಾಲಿತಮ್ ।
ಅಸ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತೇ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಂಛೋಕಸತ್ಕೃತಮ್ ॥ 11 ॥

ಸಾಗರಶ್ಚ ಮಯಾ ಕ್ರಾಂತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ನದನದೀಪತಿಃ ।
ಅಸ್ಯಾ ಹೇತೋರ್ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ಪುರೀ ಚೇಯಂ ನಿರೀಕ್ಷಿತಾ ॥ 12 ॥

ಯದಿ ರಾಮಃ ಸಮುದ್ರಾಂತಾಂ ಮೇದಿನೀಂ ಪರಿವರ್ತಯೇತ್ ।
ಅಸ್ಯಾಃ ಕೃತೇ ಜಗಚ್ಚಾಪಿ ಯುಕ್ತಮಿತ್ಯೇವ ಮೇ ಮತಿಃ ॥ 13 ॥

ರಾಜ್ಯಂ ವಾ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಸೀತಾ ವಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯರಾಜ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಸೀತಾಯಾ ನಾಪ್ನುಯಾತ್ಕಲಾಮ್ ॥ 14 ॥

ಇಯಂ ಸಾ ಧರ್ಮಶೀಲಸ್ಯ ಮೈಥಿಲಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸುತಾ ಜನಕರಾಜಸ್ಯ ಸೀತಾ ಭರ್ತೃದೃಢವ್ರತಾ ॥ 15 ॥

ಉತ್ಥಿತಾ ಮೇದಿನೀಂ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಹಲಮುಖಕ್ಷತೇ ।
ಪದ್ಮರೇಣುನಿಭೈಃ ಕೀರ್ಣಾ ಶುಭೈಃ ಕೇದಾರಪಾಂಸುಭಿಃ ॥ 16 ॥

ವಿಕ್ರಾಂತಸ್ಯಾರ್ಯಶೀಲಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನಃ ।
ಸ್ನುಷಾ ದಶರಥಸ್ಯೃಷಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ರಾಜ್ಞೋ ಯಶಸ್ವಿನೀ ॥ 17 ॥

ಧರ್ಮಜ್ಞಸ್ಯ ಕೃತಜ್ಞಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ ।
ಇಯಂ ಸಾ ದಯಿತಾ ಭಾರ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಶಮಾಗತಾ ॥ 18 ॥

ಸರ್ವಾನ್ಛೋಗಾನ್ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಭರ್ತೃಸ್ನೇಹಬಲಾತ್ಕೃತಾ ।
ಅಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ದುಃಖಾನಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ನಿರ್ಜನಂ ವನಮ್ ॥ 19 ॥

ಸಂತುಷ್ಟಾ ಫಲಮೂಲೇನ ಭರ್ತೃಶುಶ್ರೂಷಣೇ ರತಾ ।
ಯಾ ಪರಾಂ ಭಜತೇ ಪ್ರೀತಿಂ ವನೇಽಪಿ ಭವನೇ ಯಥಾ ॥ 20 ॥

ಸೇಯಂ ಕನಕವರ್ಣಾಂಜ್ಞೀ ನಿತ್ಯಂ ಸುಸ್ಮಿತಭಾಷಿಣೀ ।
ಸಹತೇ ಯಾತನಾಮೇತಾಮನರ್ಥಾನಾಮಭಾಗಿನೀ ॥ 21 ॥

ಇಮಾಂ ತು ಶೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ ರಾಘವಃ ।
ರಾವಣೇನ ಪ್ರಮಥಿತಾಂ ಪ್ರಪಾಮಿವ ಪಿಪಾಸಿತಃ ॥ 22 ॥

ಅಸ್ಯಾ ನೂನಂ ಪುನರ್ಲಾಭಾದ್ರಾಘವಃ ಪ್ರೀತಿಮೇಷ್ಯತಿ ।
ರಾಜಾ ರಾಜ್ಯಪರಿಭ್ರಷ್ಟಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ಯೇವ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ 23 ॥

ಕಾಮಭೋಗೈಃ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಹೀನಾ ಬನ್ಧುಜನೇನ ಚ ।
ಧಾರಯತ್ಯಾತ್ಮನೋ ದೇಹಂ ತತ್ಸಮಾಗಮಕಾಂಕ್ಷಿಣೀ ॥ 24 ॥

ನೈಷಾ ಪಶ್ಯತಿ ರಾಕ್ಷಸೋ ನೇಮಾನುಷ್ಣಫಲದ್ರುಮಾನ್ ।
ಏಕಸ್ಥಹೃದಯಾ ನೂನಂ ರಾಮಮೇವಾನುಪಶ್ಯತಿ ॥ 25 ॥

ಭರ್ತಾ ನಾಮ ಪರಂ ನಾರ್ಯಾ ಭೂಷಣಂ ಭೂಷಣಾದಪಿ ।
ಏಷಾ ಹಿ ರಹಿತಾ ತೇನ ಶೋಭನಾರ್ಹಾ ನ ಶೋಭತೇ ॥ 26 ॥

ದುಷ್ಕರಂ ಕುರುತೇ ರಾಮೋ ಹೀನೋ ಯದನಯಾ ಪ್ರಭುಃ ।
ಧಾರಯತ್ಯಾತ್ಮನೋ ದೇಹಂ ನ ದುಃಖೇನಾವಸೀದತಿ ॥ 27 ॥

ಇಮಾಮಸಿತಕೇಶಾನ್ತಾಂ ಶತಪತ್ರನಿಭೇಕ್ಷಣಾಮ್ ।
ಸುಖಾರ್ಹಾಂ ದುಃಖಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಮಾಪಿ ವ್ಯಥಿತಂ ಮನಃ ॥ 28 ॥

ಕ್ಷಿತಿಕ್ಷಮಾ ಪುಷ್ಕರಸಂನಿಭಾಕ್ಷೀ
ಯಾ ರಕ್ಷಿತಾ ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ಸಾ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ವಿಕೃತೇಕ್ಷಣಾಭಿಃ
ಸಂರಕ್ಷ್ಯತೇ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ವೃಕ್ಷಮೂಲೇ ॥ 29 ॥

ಹಿಮಹತನಲಿನೀವ ನಷ್ಟಶೋಭಾ
ವ್ಯಸನಪರಮ್ಪರಯಾ ನಿಪೀಡ್ಯಮಾನಾ ।
ಸಹಚರರಹಿತೇವ ಚಕ್ರವಾಕೀ
ಜನಕಸುತಾ ಕೃಪಣಾಂ ದಶಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಾ ॥ 30 ॥

ಅಸ್ಯಾ ಹಿ ಪುಷ್ಪಾವನತಾಗ್ರಶಾಖಾಃ
ಶೋಕಂ ದೃಢಂ ವೈ ಜನಯತ್ಯಶೋಕಾಃ ।

ಹಿಮವ್ಯಪಾಯೇನ ಚ ಮನ್ನರಶ್ಮಿಃ
ಅಭ್ಯುತ್ಥಿತೋ ನೈಕಸಹಸ್ರರಶ್ಮಿಃ ॥ 31 ॥

ಇತ್ಯೇವಮರ್ಥಂ ಕಪಿರನ್ವವೇಕ್ಷ್ಯ
ಸೀತೇಯಮಿತ್ಯೇವ ನಿವಿಷ್ಟಬುದ್ಧಿಃ ।
ಸಂಶ್ರಿತ್ಯ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಷಸಾದ ವೃಕ್ಷೇ
ಬಲೀ ಹರಿಣಾಮೃಷಭಸ್ತರಸ್ವೀ ॥ 32 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಂಚಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಕುಮುದಷಣ್ಡಾಭೋ ನಿರ್ಮಲಂ ನಿರ್ಮಲಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಪ್ರಜಗಾಮ ನಭಶ್ಚಂದ್ರೋ ಹಂಸೋ ನೀಲಮಿವೋದಕಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸಾಚಿವ್ಯಮಿವ ಕುರ್ವನ್ ಪ್ರಭಯಾ ನಿರ್ಮಲಪ್ರಭಃ ।
ಚಂದ್ರಮಾ ರಶ್ಮಿಭಿಃ ಶೀತೈಃ ಸಿಷೇವೇ ಪವನಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ ದದರ್ಶ ತತಃ ಸೀತಾಂ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಮ್ ।
ಶೋಕಭಾರೈರಿವ ನೃಸ್ತಾಂ ಭಾರೈರ್ನಾವಮಿವಾಮ್ಭಸಿ ॥ ೩ ॥

ದಿದೃಕ್ಷಮಾಣೋ ವೈದೇಹೀಂ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಸ ದದರ್ಶಾವಿದೂರಸ್ಥಾ ರಾಕ್ಷಸೀಘೋರದರ್ಶನಾಃ ॥ ೪ ॥

ಏಕಾಕ್ಷೀಮೇಕಕರ್ಣಾಂ ಚ ಕರ್ಣಪ್ರಾವರಣಾಂ ತಥಾ ।
ಅಕರ್ಣಾಂ ಶಬ್ಧಕರ್ಣಾಂ ಚ ಮಸ್ತಕೋಚ್ಛ್ವಾಸನಾಸಿಕಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅತಿಕಾಯೋತ್ತಮಾಂಜ್ಞೀಂ ಚ ತನುದೀರ್ಘಶಿರೋಧರಾಮ್ ।
ಧ್ವಸ್ತಕೇಶೀಂ ತಥಾಕೇಶೀಂ ಕೇಶಕಮ್ಬಲಧಾರಿಣೀಮ್ ॥ ೬ ॥

ಲಮ್ಬಕರ್ಣಲಲಾಟಾಂ ಚ ಲಮ್ಬೋದರಪಯೋಧರಾಮ್ ।
ಲಮ್ಬಾಂಜ್ಞೀಂ ಚಿಬುಕೌಂಜ್ಞೀಂ ಚ ಲಮ್ಬಾಸ್ಯಾಂ ಲಮ್ಬಜಾನುಕಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಹ್ರಸ್ವಾಂ ದೀರ್ಘಾಂ ಚ ಕುಬ್ಜಾಂ ಚ ವಿಕಟಾಂ ವಾಮನಾಂ ತಥಾ ।
ಕರಾಲಾಂ ಭುಗ್ನವಸ್ತ್ರಾಂ ಚ ಪಿಜ್ಜಾಂಕ್ಷೀಂ ವಿಕೃತಾನನಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಿಕೃತಾಃ ಪಿಜ್ಜಲಾಃ ಕಾಲೀಃ ಕ್ರೋಧನಾಃ ಕಲಹಪ್ರಿಯಾಃ ।
ಕಾಲಾಯಸಮಹಾಶೂಲಕೂಟಮುದ್ಗರಧಾರಿಣೀಃ ॥ ೯ ॥

ವರಾಹಮೃಗಶಾರ್ದೂಲಮಹಿಷಾಜಶಿವಾ ಮುಖಾಃ ।
ಗಜೋಷ್ಠ್ರಹಯಪಾದಾಶ್ಚ ನಿಖಾತಶಿರಸೋಽಪರಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಏಕಹಸ್ತೈಕಪಾದಾಶ್ಚ ಖರಕರ್ಣ್ಯಶ್ವಕರ್ಣಿಕಾಃ ।
ಗೋಕರ್ಣೇಹಸ್ತಿಕರ್ಣೇಶ್ಚ ಹರಿಕರ್ಣೇಸ್ತಥಾಪರಾಃ ॥ 11 ॥

ಅನಾಸಾ ಅತಿನಾಸಾಶ್ಚ ತಿರ್ಯನ್ನಾಸಾ ವಿನಾಸಿಕಾಃ ।
ಗಜಸಂನಿಭನಾಸಾಶ್ಚ ಲಲಾಟೋಚ್ಛ್ವಾಸನಾಸಿಕಾಃ ॥ 12 ॥

ಹಸ್ತಿಪಾದಾ ಮಹಾಪಾದಾ ಗೋಪಾದಾಃ ಪಾದಚೂಲಿಕಾಃ ।
ಅತಿಮಾತ್ರಶಿರೋಗ್ರೀವಾ ಅತಿಮಾತ್ರಕುಚೋದರೀಃ ॥ 13 ॥

ಅತಿಮಾತ್ರಾಸ್ಯ ನೇತ್ರಾಶ್ಚ ದೀರ್ಘಜಿಹ್ವಾನಖಾಸ್ತಥಾ ।
ಅಜಾಮುಖೀಹಸ್ತಿಮುಖೀಗೋಮುಖೀಃ ಸೂಕರೀಮುಖೀಃ ॥ 14 ॥

ಹಯೋಷ್ಠ್ರಖರವಕ್ತ್ರಾಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸೀಘೋರದರ್ಶನಾಃ ।
ಶೂಲಮುದ್ಗರಹಸ್ತಾಶ್ಚ ಕ್ರೋಧನಾಃ ಕಲಹಪ್ರಿಯಾಃ ॥ 15 ॥

ಕರಾಲಾ ಧೂಮ್ರಕೇಶೀಶ್ಚ ರಕ್ಷಸೀರ್ವಿಕೃತಾನನಾಃ ।
ಪಿಬಂತೀಃ ಸತತಂ ಪಾನಂ ಸದಾ ಮಾಂಸಸುರಾಪ್ರಿಯಾಃ ॥ 16 ॥

ಮಾಂಸಶೋಣಿತದಿಗ್ಧಾಜ್ಜೀರ್ಮಾಂಸಶೋಣಿತಭೋಜನಾಃ ।
ತಾ ದದರ್ಶ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ರೋಮಹರ್ಷಣದರ್ಶನಾಃ ॥ 17 ॥

ಸ್ಕನ್ನವನ್ತಮುಪಾಸೀನಾಃ ಪರಿವಾರ್ಯ ವನಸ್ಪತಿಮ್ ।
ತಸ್ಯಾಧಸ್ತಾಚ್ಚ ತಾಂ ದೇವೀಂ ರಾಜಪುತ್ರೀಮನಿನ್ದಿತಾಮ್ ॥ 18 ॥

ಲಕ್ಷಯಾಮಾಸ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನ್ದನೂಮಾಂಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ।
ನಿಷ್ಪ್ರಭಾಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾಂ ಮಲಸಂಕುಲಮೂರ್ಧಜಾಮ್ ॥ 19 ॥

ಕ್ಷೀಣಪುಣ್ಯಾಂ ಚ್ಯುತಾಂ ಭೂಮೌ ತಾರಾಂ ನಿಪತಿತಾಮಿವ ।
ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ವ್ಯಪದೇಶಾಢ್ಯಾಂ ಭರ್ತೃದರ್ಶನದುರ್ಗತಾಮ್ ॥ 20 ॥

ಭೂಷಣೈರುತ್ತಮೈರ್ಹೀನಾಂ ಭರ್ತೃವಾತ್ಸಲ್ಯಭೂಷಿತಾಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಸಂರುದ್ಧಾಂ ಬನ್ದುಭಿಶ್ಚ ವಿನಾಕೃತಾಮ್ ॥ 21 ॥

ವಿಯೂಧಾಂ ಸಿಂಹಸಂರುದ್ಧಾಂ ಬದ್ಧಾಂ ಗಜವಧೂಮಿವ ।
ಚಂದ್ರಲೇಖಾಂ ಪಯೋದಾಂತೇ ಶಾರದಾಭೈರಿವಾವೃತಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಕಿಂಷ್ಕರೂಪಾಮಸಂಸ್ಪರ್ಶಾದಯುಕ್ತಾಮಿವ ವಲ್ಲಕೀಮ್ ।
ಸೀತಾಂ ಭರ್ತೃಹಿತೇ ಯುಕ್ತಾಮಯುಕ್ತಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ವಶೇ ॥ 23 ॥

ಅಶೋಕವನಿಕಾಮಧ್ಯೇ ಶೋಕಸಾಗರಮಾಪ್ನುತಾಮ್ ।
ತಾಭಿಃ ಪರಿವೃತಾಂ ತತ್ರ ಸಗ್ರಹಾಮಿವ ರೋಹಿಣೀಮ್ ॥ 24 ॥

ದದರ್ಶ ಹನುಮಾಂದೇವೀಂ ಲತಾಮಕುಸುಮಾಮಿವ ।
ಸಾ ಮಲೇನ ಚ ದಿಗ್ಧಾಙ್ಗೀ ವಪುಷಾ ಚಾಪ್ಯಲಙ್ಕೃತಾ ॥ 25 ॥

ಮೃಣಾಲೀ ಪಚ್ಛದಿಘ್ನೇವ ವಿಭಾತಿ ಚ ನ ಭಾತಿ ಚ ।
ಮಲಿನೇನ ತು ವಸ್ತ್ರೇಣ ಪರಿಕಿಂಷ್ಪೇನ ಭಾಮಿನೀಮ್ ॥ 26 ॥

ಸಂವೃತಾಂ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷೀಂ ದದರ್ಶ ಹನುಮಾನೃಪಿಃ ।
ತಾಂ ದೇವೀಂ ದೀನವದನಾಮದೀನಾಂ ಭರ್ತೃತೇಜಸಾ ॥ 27 ॥

ರಕ್ಷಿತಾಂ ಸ್ವೇನ ಶೀಲೇನ ಸೀತಾಮಸಿತಲೋಚನಾಮ್ ।
ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನುಮಾನ್ಸೀತಾಂ ಮೃಗಶಾವನಿಭೇಕ್ಷಣಾಮ್ ॥ 28 ॥

ಮೃಗಕನ್ಯಾಮಿವ ತ್ರಸ್ತಾಂ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಂ ಸಮನ್ತತಃ ।
ದಹಂತೀಮಿವ ನಿಃಶ್ವಾಸೈರ್ಮೃಕ್ಷಾನ್ಪಲ್ಲವಧಾರಿಣಿಃ ॥ 29 ॥

ಸಜ್ಞಾತಮಿವ ಶೋಕಾನಾಂ ದುಃಖಸ್ಯೋರ್ಮಿಮಿವೋತ್ಥಿತಾಮ್ ।
ತಾಂ ಕ್ಷಾಮಾಂ ಸುವಿಭಕ್ತಾಙ್ಗೀಂ ವಿನಾಭರಣಶೋಭಿನೀಮ್ ॥ 30 ॥

ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಮಾರುತಿಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಹರ್ಷಜಾನಿ ಚ ಸೋಽಶ್ರುಣಿ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮದಿರೇಕ್ಷಣಾಮ್ ॥ 31 ॥

ಮುಮೋಚ ಹನುಮಾಂಸ್ತತ್ರ ನಮಶ್ಚಕ್ರೇ ಚ ರಾಘವಮ್ ।
ನಮಸ್ಕೃತ್ವಾ ಚ ರಾಮಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 32 ॥

ಸೀತಾದರ್ಶನಸಂಹೃಷ್ಟೋ ಹನೂಮಾನ್ಸಂವೃತೋಽಭವತ್ ॥ 33 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಥಾ ವಿಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಸ್ಯ ವನಂ ಪುಷ್ಪಿತಪಾದಪಮ್ ।
ವಿಚಿನ್ವತಶ್ಚ ವೈದೇಹೀಂ ಕಿಂಚಿಜ್ಞೇಷಾ ನಿಶಾಭವತ್ ॥ ೧ ॥

ಷಡಂಗವೇದವಿದುಷಾಂ ಕೃತುಪ್ರವರಯಾಜಿನಾಮ್ ।
ಶುಶ್ರಾವ ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷಾಂಶ್ಚ ವಿರಾತ್ರೇ ಬ್ರಹ್ಮರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಥ ಮಜ್ಗಲವಾದಿತ್ರೈಃ ಶಬ್ದೈಃ ಶ್ರೋತ್ರಮನೋಹರೈಃ ।
ಪ್ರಾಬೋಧ್ಯತ ಮಹಾಬಾಹುರ್ದಶಗ್ರೀವೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೩ ॥

ವಿಬುಧ್ಯ ತು ಯಥಾಕಾಲಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಃ ಪ್ರತಾವಪಾನ್ ।
ಸ್ರಸ್ತಮಾಲಾಘ್ರಮ್ಬರಧರೋ ವೈದೇಹೀಮನ್ವಚಿನ್ತಯತ್ ॥ ೪ ॥

ಭೃಶಂ ನಿಯುಕ್ತಸ್ತಸ್ಯಾಂ ಚ ಮದನೇನ ಮದೋತ್ಕಟಃ ।
ನ ಸ ತಂ ರಾಕ್ಷಸಃ ಕಾಮಂ ಶಶಾಕಾತ್ಮನಿ ಗೂಹಿತುಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸ ಸರ್ವಾಭರಣೈರ್ಯುಕ್ತೋ ಬಿಭ್ರಚ್ಛ್ರಯಮನುತ್ತಮಾಮ್ ।
ತಾಂ ನಗೈರ್ವಿವಿಧೈರ್ಜುಷ್ಪಾಂ ಸರ್ವಪುಷ್ಪಫಲೋಪಗೈಃ ॥ ೬ ॥

ವೃತಾಂ ಪುಷ್ಕರಿಣೀಭಿಶ್ಚ ನಾನಾಪುಷ್ಪೋಪಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ಸದಾಮದೈಶ್ಚ ವಿಹಗೈರ್ವಿಚಿತ್ರಾಂ ಪರಮಾದ್ಭುತಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಈಹಾಮೃಗೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈಶ್ವೃತಾಂ ದೃಷ್ಟಿಮನೋಹರೈಃ ।
ವೀಥೀಃ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಶ್ಚ ಮಣಿಕಾಂಚನತೋರಣಾಃ ॥ ೮ ॥

ನಾನಾಮೃಗಗಣಾಕೀರ್ಣಾಂ ಫಲೈಃ ಪ್ರಪತಿತ್ಯೈವೃತಾಮ್ ।
ಅಶೋಕವನಿಕಾಮೇವ ಪ್ರಾವಿಶತ್ಸಂತತದ್ರುಮಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅಜ್ಗನಾಶತಮಾತ್ರಂ ತು ತಂ ವ್ರಜಂತಮನುವ್ರಜತ್ ।
ಮಹೇಂದ್ರಮಿವ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಂ ದೇವಗನ್ಧರ್ವಯೋಷಿತಃ ॥ ೧೦ ॥

ದೀಪಿಕಾಃ ಕಾಂಕ್ಷಾಃ ಕಾಶ್ಚಿಜ್ಜಗೃಹಸ್ತತ್ರ ಯೋಷಿತಃ |
ಬಾಲವ್ಯಜನಹಸ್ತಾಶ್ಚ ತಾಲವೃನ್ತಾನಿ ಚಾಪರಾಃ || 11 ||

ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಯೈರಪಿ ಭೃಜಾಗ್ರೈರ್ಜಹ್ರುಃ ಸಲಿಲಮಗ್ರತಃ |
ಮಣ್ಡಲಾಗ್ರಾನಸೀಂಶ್ಚೈವ ಗೃಹ್ಯಾನ್ಯಾಃ ಪೃಷ್ಠತೋ ಯಯುಃ || 12 ||

ಕಾಚಿದ್ರತ್ನಮಯೀಂ ಪಾತ್ರೀಂ ಪೂರ್ಣಾಂ ಪಾನಸ್ಯ ಭಾಮಿನೀ |
ದಕ್ಷಿಣಾ ದಕ್ಷಿಣೇನೈವ ತದಾ ಜಗ್ರಾಹ ಪಾಣಿನಾ || 13 ||

ರಾಜಹಂಸಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಛತ್ರಂ ಪೂರ್ಣಶಶಿಪ್ರಭಮ್ |
ಸೌವರ್ಣದಂಡಮಪರಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪೃಷ್ಠತೋ ಯಯೌ || 14 ||

ನಿದ್ರಾಮದಪರೀತಾಕ್ಷೋ ರಾವಣಸ್ಯೋತ್ತಮಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ಅನುಜಗ್ಮುಃ ಪತಿಂ ವೀರಂ ಘನಂ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತಾ ಇವ || 15 ||

ತತಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನಿನಾದಂ ಚ ನೂಪುರಾಣಾಂ ಚ ನಿಸ್ವನಮ್ |
ಶುಶ್ರಾವ ಪರಮಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಸ ಕಪಿರ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 16 ||

ತಂ ಚಾಪ್ರತಿಮಕರ್ಮಾಣಮಚಿನ್ತ್ಯಬಲಪೌರುಷಮ್ |
ದ್ವಾರದೇಶಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ದದರ್ಶ ಹನುಮಾನೃಪಿಃ || 17 ||

ದೀಪಿಕಾಭಿರನೇಕಾಭಿಃ ಸಮನ್ತಾದವಭಾಸಿತಮ್ |
ಗಂದ್ಯತೈಲಾವಸಿಕ್ತಾಭಿಧ್ವೀಯಮಾಣಾಭಿರಗ್ರತಃ || 18 ||

ಕಾಮದರ್ಪಮದೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಜಿಹ್ಮತಾಮ್ರಾಯತೇಕ್ಷಣಮ್ |
ಸಮಕ್ಷಮಿವ ಕಂದರ್ಪಮಪವಿದ್ಧ ಶರಾಸನಮ್ || 19 ||

ಮಥಿತಾಮೃತಫೇನಾಭಮರಜೋ ವಸ್ತ್ರಮುತ್ತಮಮ್ |
ಸಲೀಲಮನುಕರ್ಷಂತಂ ವಿಮುಕ್ತಂ ಸಕ್ತಮಜ್ಞದೇ || 20 ||

ತಂ ಪತ್ರವಿಟಪೇ ಲೀನಃ ಪತ್ರಪುಷ್ಪಘನಾವೃತಃ |
ಸಮೀಪಮುಪಸಂಕ್ರಾಂತಂ ನಿಧ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 21 ||

ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಶ್ಚ ತತೋ ದದರ್ಶ ಕಪಿಕುಂಜಾರಃ |
ರೂಪಯೌವನಸಮ್ಮನ್ನಾ ರಾವಣಸ್ಯ ವರಸ್ತ್ರಿಯಃ || 22 ||

ತಾಭಿಃ ಪರಿವೃತೋ ರಾಜಾ ಸುರೂಪಾಭಿರ್ಮಹಾಯಶಾಃ |
ತನ್ಮೃಗದ್ವಿಜಸಂಘೃಷ್ಣಂ ಪ್ರವಿಷ್ಠಃ ಪ್ರಮದಾವನಮ್ || 23 ||

ಕ್ಷೀಬೋ ವಿಚಿತ್ರಾಭರಣಃ ಶಬ್ದಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ತೇನ ವಿಶ್ರವಸಃ ಪುತ್ರಃ ಸ ದೃಷ್ಟೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 24 ||

ವೃತಃ ಪರಮನಾರೀಭಿಸ್ತಾರಾಭಿರಿವ ಚಂದ್ರಮಾಃ |
ತಂ ದದರ್ಶ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತೇಜೋವನ್ತಂ ಮಹಾಕಪಿಃ || 25 ||

ರಾವಣೋಽಯಂ ಮಹಾಬಾಹುರಿತಿ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯ ವಾನರಃ |
ಅವಪ್ಲುತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ || 26 ||

ಸ ತಥಾಪ್ಯುಗ್ರತೇಜಾಃ ಸನ್ನಿಧೂರ್ತಸ್ತಸ್ಯ ತೇಜಸಾ |
ಪತ್ರಗುಹ್ಯಾನ್ತರೇ ಸಕ್ತೋ ಹನೂಮಾನ್ಸಂವೃತೋಽಭವತ್ || 27 ||

ಸ ತಾಮಸಿತಕೇಶಾನ್ತಾಂ ಸುಶ್ರೋಣೀಂ ಸಂಹತಸ್ತನೀಮ್ |
ದಿದೃಕ್ಷುರಸಿತಾಪಾಜ್ಗೇಮುಪಾವರ್ತತ ರಾವಣಃ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಷೋಡಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ತತಃ ಕಾಲೇ ರಾಜಪುತ್ರೀ ತ್ವನಿನ್ನಿತಾ ।
ರೂಪಯೌವನಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭೂಷಣೋತ್ತಮಭೂಷಿತಮ್ ॥೧॥

ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಯವ ವೈದೇಹೀ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ।
ಪ್ರಾವೇಪತ ವರಾರೋಹಾ ಪ್ರವಾತೇ ಕದಲೀ ಯಥಾ ॥೨॥

ಊರುಭ್ಯಾಮುದರಂ ಛಾದ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಚ ಪಯೋಧರೌ ।
ಉಪವಿಷ್ವಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ರುದಂತೀ ವರವರ್ಣಿನೀ ॥೩॥

ದಶಗ್ರೀವಸ್ತು ವೈದೇಹೀಂ ರಕ್ಷಿತಾಂ ರಾಕ್ಷಸೀಗಣೈಃ ।
ದದರ್ಶ ದೀನಾಂ ದುಃಖಾರ್ತಂ ನಾವಂ ಸನ್ನಾಮಿವಾರ್ಣವೇ ॥೪॥

ಅಸಂವೃತಾಯಾಮಾಸೀನಾಂ ಧರಣ್ಯಾಂ ಸಂಶಿತವ್ರತಾಮ್ ।
ಛಿನ್ನಾಂ ಪ್ರಪತಿತಾಂ ಭೂಮೌ ಶಾಖಾಮಿವ ವನಸ್ಪತೇಃ ।
ಮಲಮಣ್ಡನದಿಗ್ಧಾಜ್ಞೀಂ ಮಣ್ಡನಾರ್ಹಾಮಮಣ್ಡಿತಾಮ್ ॥೫॥

ಸಮೀಪಂ ರಾಜಸಿಂಹಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ ।
ಸಂಜ್ಞಾಂ ಹಯಸಂಯುಕ್ತೈರ್ಯಾಂತೀಮಿವ ಮನೋರಥೈಃ ॥೬॥

ಶುಷ್ಯಂತೀಂ ರುದತೀಮೇಕಾಂ ಧ್ಯಾನಶೋಕಪರಾಯಣಾಮ್ ।
ದುಃಖಸ್ಯಾಂತಮಪಶ್ಯಂತೀಂ ರಾಮಾಂ ರಾಮಮನುವ್ರತಾಮ್ ॥೭॥

ವೇಷ್ಮಮಾನಾಮಥಾವಿಷ್ವಾಂ ಪನ್ನಗೇಂದ್ರವಧೂಮಿವ ।
ಧೂಪ್ಯಮಾನಾಂ ಗ್ರಹೇಣೇವ ರೋಹಿಣೀಂ ಧೂಮಕೇತುನಾ ॥೮॥

ವೃತ್ತಶೀಲೇ ಕುಲೇ ಜಾತಾಮಾಚಾರವತಿ ಧಾರ್ಮಿಕೇ ।
ಪುನಃ ಸಂಸ್ಕಾರಮಾಪನ್ನಾಂ ಜಾತಮಿವ ಚ ದುಷ್ಕುಲೇ ॥೯॥

ಸನ್ನಾಮಿವ ಮಹಾಕೀರ್ತಿಂ ಶ್ರದ್ಧಾಮಿವ ವಿಮಾನಿತಾಮ್ ।

ಪ್ರಜ್ಞಾಮಿವ ಪರಿಕ್ಷೀಣಾಮಾಶಾಂ ಪ್ರತಿಹತಾಮಿವ || 10 ||

ಆಯತೀಮಿವ ವಿಧ್ವಸ್ತಾಮಾಜ್ಞಾಂ ಪ್ರತಿಹತಾಮಿವ |
ದೀಪ್ತಾಮಿವ ದಿಶಂ ಕಾಲೇ ಪೂಜಾಮಪಹೃತಾಮಿವ || 11 ||

ಪದ್ಮಿನೀಮಿವ ವಿಧ್ವಸ್ತಾಂ ಹತಶೂರಾಂ ಚಮೂಮಿವ |
ಪ್ರಭಾಮಿವ ತಪೋಧ್ವಸ್ತಾಮುಪಕ್ಷೀಣಾಮಿವಾಪಗಾಮ್ || 12 ||

ವೇದೀಮಿವ ಪರಾಮೃಷ್ಟಾಂ ಶಾಂತಾಮಗ್ನಿಶಿಖಾಮಿವ |
ಪೌರ್ಣಮಾಸೀಮಿವ ನಿಶಾಂ ರಾಹುಗ್ರಸ್ತೇನುಮಣ್ಡಲಾಮ್ || 13 ||

ಉತ್ಕೃಷ್ಟಪರ್ಣಕಮಲಾಂ ವಿತ್ರಾಸಿತವಿಹಂಗಮಾಮ್ |
ಹಸ್ತಿಹಸ್ತಪರಾಮೃಷ್ಟಾಮಾಕುಲಾಂ ಪದ್ಮಿನೀಮಿವ || 14 ||

ಪತಿಶೋಕಾತುರಾಂ ಶುಷ್ಕಾಂ ನದೀಂ ವಿಸ್ರಾವಿತಾಮಿವ |
ಪರಯಾ ಮೃಜಯಾ ಹೀನಾಂ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ ನಿಶಾಮಿವ || 15 ||

ಸುಕುಮಾರೀಂ ಸುಜಾತಾಜ್ಞೀಂ ರತ್ನಗರ್ಭಗೃಹೋಚಿತಾಮ್ |
ತಪ್ಯಮಾನಾಮಿವೋಷ್ಣೇನ ಮೃಣಾಲೀಮಚಿರೋದ್ಧೃತಾಮ್ || 16 ||

ಗೃಹೀತಾಮಾಲಿತಾಂ ಸ್ತಂಭೇ ಯೂಥಪೇನ ವಿನಾಕೃತಾಮ್ |
ನಿಃಶ್ವಸಂತೀಂ ಸುದುಃಖಾರ್ತಾಂ ಗಜರಾಜವಧೂಮಿವ || 17 ||

ಏಕಯಾ ದೀರ್ಘಯಾ ವೇಣ್ಯಾ ಶೋಭಮಾನಾಮಯತ್ನತಃ |
ನೀಲಯಾ ನೀರದಾಪಾಯೇ ವನರಾಜ್ಯಾ ಮಹೀಮಿವ || 18 ||

ಉಪವಾಸೇನ ಶೋಕೇನ ಧ್ಯಾನೇನ ಚ ಭಯೇನ ಚ |
ಪರಿಕ್ಷೀಣಾಂ ಕೃಶಾಂ ದೀನಾಮಲ್ಪಾಹಾರಾಂ ತಪೋಧನಾಮ್ || 19 ||

ಆಯಾಚಮಾನಾಂ ದುಃಖಾರ್ತಾಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಂ ದೇವತಾಮಿವ |
ಭಾವೇನ ರಘುಮುಖ್ಯಸ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಪರಾಭವಮ್ || 20 ||

ಸಮೀಕ್ಷಮಾಣಾಂ ರುದತೀಮನಿನ್ದಿತಾಮ್

ಸುಪಕ್ಷ್ಮತಾಮ್ರಾಯತಶುಕ್ಲಲೋಚನಾಮ್ ।
ಅನುವ್ರತಾಂ ರಾಮಮತೀವ ಮೈಥಿಲೀಮ್
ಪ್ರಲೋಭಯಾಮಾಸ ವಧಾಯ ರಾವಣಃ ॥₂₁॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತದಶಃ
ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತಾಂ ಪರಿವೃತಾಂ ದೀನಾಂ ನಿರಾನಂದಾಂ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ ।
ಸಾಕಾರೈರ್ಮಧುರೈರ್ವಾಕ್ಯೈರ್ನರ್ಯದರ್ಶಯತ ರಾವಣಃ ॥ ೧ ॥

ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಾಗನಾಸೋರುಗೂಹಮಾನಾ ಸ್ತನೋದರಮ್ ।
ಅದರ್ಶನಮಿವಾತ್ಮಾನಂ ಭಯಾನ್ನೇತುಂ ತ್ವಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ ೨ ॥

ಕಾಮಯೇ ತ್ವಾಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಬಹುಮನ್ಯಸ್ವ ಮಾಂ ಪ್ರಿಯೇ ।
ಸರ್ವಾಙ್ಗಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸರ್ವಲೋಕಮನೋಹರೇ ॥ ೩ ॥

ನೇಹ ಕೇಚಿನ್ಮನುಷ್ಯಾ ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ।
ವ್ಯಪಸರ್ಪತು ತೇ ಸೀತೇ ಭಯಂ ಮತ್ತಃ ಸಮುತ್ಥಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವಧರ್ಮೇ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀರು ಸರ್ವಥೈಷ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಗಮನಂ ವಾ ಪರಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಹರಣಂ ಸಮ್ಪ್ರಮಥ್ಯ ವಾ ॥ ೫ ॥

ಏವಂ ಚೈತದಕಾಮಾಂ ಚ ನ ತ್ವಾಂ ಸ್ಪ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮೈಥಿಲಿ ।
ಕಾಮಂ ಕಾಮಃ ಶರೀರೇ ಮೇ ಯಥಾಕಾಮಂ ಪ್ರವರ್ತತಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ದೇವಿ ನೇಹ ಭಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ಮಯಿ ವಿಶ್ವಸಿಹಿ ಪ್ರಿಯೇ ।
ಪ್ರಣಯಸ್ವ ಚ ತತ್ತ್ವೇನ ಮೈವಂ ಭೂಃ ಶೋಕಲಾಲಸಾ ॥ ೭ ॥

ಏಕವೇಣೀ ಧರಾಶಯ್ಯಾ ಧ್ಯಾನಂ ಮಲಿನಮಮ್ಬರಮ್ ।
ಅಸ್ಥಾನೇಽಪ್ಯುಪವಾಸಶ್ಚ ನೈತಾನ್ಯಾಪಯಿಕಾನಿ ತೇ ॥ ೮ ॥

ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಚ ಮಾಲ್ಯಾಣಿ ಚಂದನಾನ್ಯಗರೂಢಿ ಚ ।
ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ವಾಸಾಂಸಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ॥ ೯ ॥

ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ಚ ಪಾನಾನಿ ಯಾನಾನಿ ಶಯನಾನಿ ಚ ।
ಗೀತಂ ನೃತ್ತಂ ಚ ವಾದ್ಯಂ ಚ ಲಭ ಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮೈಥಿಲಿ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಮಸಿ ಮೈವಂ ಭೂಃ ಕುರು ಗಾತ್ರೇಷು ಭೂಷಣಮ್ ।
ಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತು ಕಥಂ ಹಿ ಸ್ಯಾಸ್ತ್ವಮನರ್ಹಾ ಸುವಿಗ್ರಹೇ ॥ 11 ॥

ಇದಂ ತೇ ಚಾರುಸಂಜಾತಂ ಯೌವನಂ ವ್ಯತಿವರ್ತತೇ ।
ಯದತೀತಂ ಪುನರ್ನೈತಿ ಸ್ತೋತಃ ಶೀಘ್ರಮಪಾಮಿವ ॥ 12 ॥

ತ್ವಾಂ ಕೃತ್ವೋಪರತೋ ಮನೈ ರೂಪಕರ್ತಾ ಸ ವಿಶ್ವಕೃತ್ ।
ನ ಹಿ ರೂಪೋಪಮಾ ತ್ವನ್ಯಾ ತವಾಸ್ತಿ ಶುಭದರ್ಶನೇ ॥ 13 ॥

ತ್ವಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವೈದೇಹಿ ರೂಪಯೌವನಶಾಲಿನೀಮ್ ।
ಕಃ ಪುಮಾನತಿವರ್ತೇತ ಸಾಕ್ಷಾದಪಿ ಪಿತಾಮಹಃ ॥ 14 ॥

ಯದ್ಯತ್ಪಶ್ಯಾಮಿ ತೇ ಗಾತ್ರಂ ಶೀತಾಂಶುಸದೃಶಾನನೇ ।
ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಸ್ಮಿನ್ಪೃಥುಶ್ರೋಣಿ ಚಕ್ಷುರ್ಮಮ ನಿಬಧ್ಯತೇ ॥ 15 ॥

ಭವ ಮೈಥಿಲಿ ಭಾರ್ಯಾ ಮೇ ಮೋಹಮೇನಂ ವಿಸರ್ಜಯ ।
ಬಹಿಷ್ವೇನಾಮುತ್ತಮಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಮಮಾಗ್ರಮಹಿಷೀ ಭವ ॥ 16 ॥

ಲೋಕೇಭ್ಯೋ ಯಾನಿ ರತ್ನಾನಿ ಸಮ್ಪ್ರಮಥ್ಯಾಹೃತಾನಿ ಮೇ ।
ತಾನಿ ತೇ ಭೀರು ಸರ್ವಾಣಿ ರಾಜ್ಯಂ ಚೈತದಹಂ ಚ ತೇ ॥ 17 ॥

ವಿಜಿತ್ಯ ಪೃಥಿವೀಂ ಸರ್ವಾಂ ನಾನಾನಗರಮಾಲಿನೀಮ್ ।
ಜನಕಾಯ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ತವ ಹೇತೋರ್ವಿಲಾಸಿನಿ ॥ 18 ॥

ನೇಹ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಲೋಕೇಽನ್ಯಂ ಯೋ ಮೇ ಪ್ರತಿಬಲೋ ಭವೇತ್ ।
ಪಶ್ಯ ಮೇ ಸುಮಹದ್ವೀರ್ಯಮಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಮಾಹವೇ ॥ 19 ॥

ಅಸಕೃತ್ಸಂಯುಗೇ ಭಗ್ನಾ ಮಯಾ ವಿಮೃದಿತಧ್ವಜಾಃ ।
ಅಶಕ್ತಾಃ ಪ್ರತ್ಯನೀಕೇಷು ಸ್ಥಾತುಂ ಮಮ ಸುರಾಸುರಾಃ ॥ 20 ॥

ಇಚ್ಛ ಮಾಂ ಕ್ರಿಯತಾಮದ್ಯ ಪ್ರತಿಕರ್ಮ ತಪೋತ್ತಮಮ್ ।
ಸಪ್ರಭಾಣ್ಯವಸಜ್ಜನ್ತಾಂ ತವಾಜ್ಞೇ ಭೂಷಣಾನಿ ಚ ।
ಸಾಧು ಪಶ್ಯಾಮಿ ತೇ ರೂಪಂ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಪ್ರತಿಕರ್ಮಣಾ ॥ 21 ॥

ಪ್ರತಿಕರ್ಮಾಭಿಸಂಯುಕ್ತಾ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯೇನ ವರಾನನೇ ।
ಭುಂಜ್ಯಾನ್ ಭೋಗಾನ್ಯಥಾಕಾಮಂ ಪಿಬ ಭೀರು ರಮಸ್ವ ಚ ।
ಯಥೇಷ್ಟಂ ಚ ಪ್ರಯಚ್ಛ ತ್ವಂ ಪೃಥಿವೀಂ ವಾ ಧನಾನಿ ಚ ॥ 22 ॥

ಲಲಸ್ವ ಮಯಿ ವಿಸ್ತಬ್ಧಾ ಧೃಷ್ಟಮಾಜ್ಞಾಪಯಸ್ವ ಚ ।
ಮತ್ಪ್ರಭಾವಾಲ್ಲಲನ್ತ್ಯಾಶ್ಚ ಲಲನ್ತಾಂ ಬಾನ್ಧವಾಸ್ತವ ॥ 23 ॥

ಋದ್ಧಿಂ ಮಮಾನುಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ಶ್ರಿಯಂ ಭದ್ರೇ ಯಶಶ್ಚ ಮೇ ।
ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ರಾಮೇಣ ಸುಭಗೇ ಚೇರವಾಸಸಾ ॥ 24 ॥

ನಿಕ್ಷಿಪ್ತವಿಜಯೋ ರಾಮೋ ಗತಶ್ರೀರ್ವನಗೋಚರಃ ।
ವ್ರತೀ ಸ್ಥಣ್ಡಿಲಶಾಯೀ ಚ ಶಙ್ಕೇ ಜೀವತಿ ವಾ ನ ವಾ ॥ 25 ॥

ನ ಹಿ ವೈದೇಹಿ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ವಾಪ್ಯುಪಲಪ್ಸ್ಯತೇ ।
ಪುರೋ ಬಲಾಕೈರಸಿತೈರ್ಮೇಘೈರ್ಜ್ಯೋತ್ಸಾನ್ನಮಿವಾವೃತಾಮ್ ॥ 26 ॥

ನ ಚಾಪಿ ಮಮ ಹಸ್ತಾತ್ತ್ವಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತುಮರ್ಹತಿ ರಾಘವಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಃ ಕೀರ್ತಿಮಿನ್ದ್ರಹಸ್ತಗತಾಮಿವ ॥ 27 ॥

ಚಾರುಸ್ಮಿತೇ ಚಾರುದತಿ ಚಾರುನೇತ್ರೇ ವಿಲಾಸಿನಿ ।
ಮನೋ ಹರಸಿ ಮೇ ಭೀರು ಸುಪರ್ಣಃ ಪನ್ನಗಂ ಯಥಾ ॥ 28 ॥

ಕಿಂಷ್ಕಕೌಶೇಯವಸನಾಂ ತನ್ವೀಮಪ್ಯನಲಜ್ಞತಾಮ್ ।
ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ವೇಷು ದಾರೇಷು ರತಿಂ ನೋಪಲಭಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 29 ॥

ಅನ್ತಃಪುರನಿವಾಸಿನ್ಯಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಸರ್ವಗುಣಾನ್ವಿತಾಃ ।
ಯಾವನ್ಮೋ ಮಮ ಸರ್ವಾಸಾಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಕುರು ಜಾನಕಿ ॥ 30 ॥

ಮಮ ಹ್ಯಸಿತಕೇಶಾನ್ತೇ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಪ್ರವರಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ।
ತಾಸ್ತ್ವಾಂ ಪರಿಚರಿಷ್ಯಂತಿ ಶ್ರಿಯಮಪ್ಸರಸೋ ಯಥಾ ॥ 31 ॥

ಯಾನಿ ವೈಶ್ರವಣೇ ಸುಭ್ರು ರತ್ನಾನಿ ಚ ಧನಾನಿ ಚ ।
ತಾನಿ ಲೋಕಾಂಶ್ಚ ಸುಶ್ರೋಣಿ ಮಾಂ ಚ ಭುಂಜ್ಯಾನ್ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥ 32 ॥

ನ ರಾಮಸ್ತಪಸಾ ದೇವಿ ನ ಬಲೇನ ನ ವಿಕ್ರಮೈಃ ।
ನ ಧನೇನ ಮಯಾ ತುಲ್ಯಸ್ತೇಜಸಾ ಯಶಸಾಪಿ ವಾ ॥ 33 ॥

ಪಿಬ ವಿಹರ ರಮಸ್ವ ಭುಜ್ಞ್ವ ಭೋಗಾನ್
ಧನನಿಚಯಂ ಪ್ರದಿಶಾಮಿ ಮೇದಿನೀಂ ಚ ।
ಮಯಿ ಲಲ ಲಲನೇ ಯಥಾಸುಖಂ ತ್ವಮ್
ತ್ವಯಿ ಚ ಸಮೇತ್ಯ ಲಲನ್ತು ಬಾನ್ಧವಾಸ್ತೇ ॥ 34 ॥

ಕುಸುಮಿತತರುಜಾಲಸಂತಾನಿ
ಭ್ರಮರಯುತಾನಿ ಸಮುದ್ರತೀರಜಾನಿ ।
ಕನಕವಿಮಲಹಾರಭೂಷಿತಾಙ್ಗೀ
ವಿಹರ ಮಯಾ ಸಹ ಭೀರು ಕಾನನಾನಿ ॥ 35 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೀತಾ ರೌದ್ರಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ।
ಆರ್ತಾ ದೀನಸ್ವರಾ ದೀನಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶನೈರ್ವಚಃ ॥೧॥

ದುಃಖಾರ್ತಾ ರುದತೀ ಸೀತಾ ವೇಪಮಾನಾ ತಪಸ್ವಿನೀ ।
ಚಿಂತಯಂತೀ ವರಾರೋಹಾ ಪತಿಮೇವ ಪತಿವ್ರತಾ ॥೨॥

ತೃಣಮನ್ತರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಾ ।
ನಿವರ್ತಯ ಮನೋ ಮತ್ತಃ ಸ್ವಜನೇ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಮನಃ ॥೩॥

ನ ಮಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಿತುಂ ಯುಕ್ತಸ್ತ್ವಂ ಸಿದ್ಧಿಮಿವ ಪಾಪಕೃತ್ ।
ಅರ್ಕಾಯಂ ನ ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಮೇಕಪತ್ನ್ಯಾ ವಿಗರ್ಹಿತಮ್ ।
ಕುಲಂ ಸಮ್ರಾಪ್ತಯಾ ಪುಣ್ಯಂ ಕುಲೇ ಮಹತಿ ಜಾತಯಾ ॥೪॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ವೈದೇಹೀ ರಾವಣಂ ತಂ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ರಾಕ್ಷಸಂ ಪೃಷ್ಠತಃ ಕೃತ್ವಾ ಭೂಯೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥೫॥

ನಾಹಮೌಪಯಿಕೀ ಭಾರ್ಯಾ ಪರಭಾರ್ಯಾ ಸತೀ ತವ ।
ಸಾಧು ಧರ್ಮಮವೇಕ್ಷಸ್ವ ಸಾಧು ಸಾಧುವ್ರತಂ ಚರ ॥೬॥

ಯಥಾ ತವ ತಥಾನ್ಯೇಷಾಂ ರಕ್ಷ್ಯಾ ದಾರಾ ನಿಶಾಚರ ।
ಆತ್ಮಾನಮುಪಮಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವೇಷು ದಾರೆಷು ರಮ್ಯತಾಮ್ ॥೭॥

ಅತುಷ್ಟಂ ಸ್ವೇಷು ದಾರೆಷು ಚಪಲಂ ಚಲಿತೇಂದ್ರಿಯಮ್ ।
ನಯಂತಿ ನಿಕ್ಮತಿಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಪರದಾರಾಃ ಪರಾಭವಮ್ ॥೮॥

ಇಹ ಸನ್ತೋ ನ ವಾ ಸಂತಿ ಸತೋ ವಾ ನಾನುವರ್ತಸೇ ।
ವಚೋ ಮಿಥ್ಯಾ ಪ್ರಣೀತಾತ್ಮಾ ಪಥ್ಯಮುಕ್ತಂ ವಿಚಕ್ಷಣೈಃ ॥೯॥

ಅಕೃತಾತ್ಮಾನಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಜಾನಮನಯೇ ರತಮ್ ।

ಸಮುದ್ಧಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಣಿ ನಗರಾಣಿ ಚ || 10 ||

ತಥೇಯಂ ತ್ವಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಲಜ್ಜಾ ರತ್ನೌಘ ಸಜ್ಜುಲಾ |
ಅಪರಾಧಾತ್ತವೈಕಸ್ಯ ನಚಿರಾದ್ವಿನಶಿಷ್ಯತಿ || 11 ||

ಸ್ವಕೃತ್ಯೈರ್ಹನ್ಯಮಾನಸ್ಯ ರಾವಣಾದೀರ್ಘದರ್ಶಿನಃ |
ಅಭಿನಂದಂತಿ ಭೂತಾನಿ ವಿನಾಶೇ ಪಾಪಕರ್ಮಣಃ || 12 ||

ಏವಂ ತ್ವಾಂ ಪಾಪಕರ್ಮಾಣಂ ವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ನಿಕ್ರತಾ ಜನಾಃ |
ದಿಷ್ಟೈಶ್ಚತದ್ವ್ಯಸನಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ರೌದ್ರ ಇತ್ಯೇವ ಹರ್ಷಿತಾಃ || 13 ||

ಶಕ್ಯಾ ಲೋಭಯಿತುಂ ನಾಹಮೈಶ್ವರ್ಯೇಣ ಧನೇನ ವಾ |
ಅನನ್ಯಾ ರಾಘವೇಣಾಹಂ ಭಾಸ್ಕರೇಣ ಪ್ರಭಾ ಯಥಾ || 14 ||

ಉಪಧಾಯ ಭುಜಂ ತಸ್ಯ ಲೋಕನಾಥಸ್ಯ ಸತ್ಕೃತಮ್ |
ಕಥಂ ನಾಮೋಪಧಾಸ್ಯಾಮಿ ಭುಜಮನ್ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿತ್ || 15 ||

ಅಹಮೌಪಯಿಕೇ ಭಾರ್ಯಾ ತಸ್ಯೈವ ವಸುಧಾಪತೇಃ |
ವ್ರತಸ್ನಾತಸ್ಯ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ವಿದ್ಯೇವ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ || 16 ||

ಸಾಧು ರಾವಣ ರಾಮೇಣ ಮಾಂ ಸಮಾನಯ ದುಃಖಿತಾಮ್ |
ವನೇ ವಾಶಿತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಕರೇಣ್ವೇವ ಗಜಾಧಿಪಮ್ || 17 ||

ಮಿತ್ರಮೌಪಯಿಕಂ ಕರ್ತುಂ ರಾಮಃ ಸಾಧನಂ ಪರಿಪ್ಸತಾ |
ವಧಂ ಚಾನಿಚ್ಛತಾ ಘೋರಂ ತ್ವಯಾಸೌ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ || 18 ||

ವರ್ಜಯೇದ್ವಜ್ರಮುತ್ಸೃಷ್ಟಂ ವರ್ಜಯೇದನ್ತಕಶ್ಚಿರಮ್ |
ತ್ವದ್ವಿಧಂ ನ ತು ಸಜ್ಜುಕ್ರದ್ಧೋ ಲೋಕನಾಥಃ ಸ ರಾಘವಃ || 19 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಧನುಷಃ ಶಬ್ದಂ ಶ್ರೋಷ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ |
ಶತಕ್ರತುವಿಸೃಷ್ಟಸ್ಯ ನಿರ್ಘೋಷಮಶನೇರಿವ || 20 ||

ಇಹ ಶೀಘ್ರಂ ಸುಪರ್ವಾಣೋ ಜ್ವಲಿತಾಸ್ಯಾ ಇವೋರಗಾಃ |

ಇಷವೋ ನಿಪತಿಷ್ಯಂತಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಲಕ್ಷಣಾಃ || 21 ||

ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪರಿನಿಘ್ನಂತಃ ಪುರ್ಯಾಮಸ್ಯಾಂ ಸಮನ್ತತಃ |
ಅಸಮ್ಪ್ರಾತಂ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಪತಂತಃ ಕಚ್ಚವಾಸಸಃ || 22 ||

ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮಹಾಸರ್ಪಾನ್ ರಾಮಗರುಡೋ ಮಹಾನ್ |
ಉದ್ಧರಿಷ್ಯತಿ ವೇಗೇನ ವೈನತೇಯ ಇವೋರಗಾನ್ || 23 ||

ಅಪನೇಷ್ಯತಿ ಮಾಂ ಭರ್ತಾ ತ್ವತ್ತಃ ಶೀಘ್ರಮರಿನ್ದಮಃ |
ಅಸುರೇಭ್ಯಃ ಶ್ರಿಯಂ ದೀಪ್ತಾಂ ವಿಷುಣ್ಣಸ್ತ್ರಿಭಿರಿವ ಕ್ರಮೈಃ || 24 ||

ಜನಸ್ಥಾನೇ ಹತಸ್ಥಾನೇ ನಿಹತೇ ರಕ್ಷಸಾಂ ಬಲೇ |
ಅಶಕ್ತೇನ ತ್ವಯಾ ರಕ್ಷಃ ಕೃತಮೇತದಸಾಧು ವೈ || 25 ||

ಆಶ್ರಮಂ ತು ತಯೋಃ ಶೂನ್ಯಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ನರಸಿಂಹಯೋಃ |
ಗೋಚರಂ ಗತಯೋರ್ಭ್ರಾತೋರಪನೀತಾ ತ್ವಯಾಧಮ || 26 ||

ನ ಹಿ ಗನ್ಧಮುಪಾಘ್ರಾಯ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋಸ್ತ್ವಯಾ |
ಶಕ್ಯಂ ಸನ್ನರ್ಶನೇ ಸ್ಥಾತುಂ ಶುನಾ ಶಾರ್ದೂಲಯೋರಿವ || 27 ||

ತಸ್ಯ ತೇ ವಿಗ್ರಹೇ ತಾಭ್ಯಾಂ ಯುಗಗ್ರಹಣಮಸ್ಥಿರಮ್ |
ವೃತ್ರಸ್ಯೇವೇನ್ದ್ರಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಬಾಹೋರೇಕಸ್ಯ ನಿಗ್ರಹಃ || 28 ||

ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತವ ಸ ನಾಥೋ ಮೇ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ತೋಯಮಲ್ಪಮಿವಾದಿತ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಾನಾದಾಸ್ಯತೇ ಶರೈಃ || 29 ||

ಗಿರಿಂ ಕುಬೇರಸ್ಯ ಗತೋಽಥವಾಲಯಮ್
ಸಭಾಂ ಗತೋ ವಾ ವರುಣಸ್ಯ ರಾಜ್ಞಃ |
ಅಸಂಶಯಂ ದಾಶರಥೇರ್ನ ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ
ಮಹಾದ್ರುಮಃ ಕಾಲಹತೋಽಶನೇರಿವ || 30 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸೀತಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪರುಷಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತಃ ಸೀತಾಂ ವಿಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಮ್ || 1 ||

ಯಥಾ ಯಥಾ ಸಾನ್ತ್ವಯಿತಾ ವಶ್ಯಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ತಥಾ ತಥಾ |
ಯಥಾ ಯಥಾ ಪ್ರಿಯಂ ವಕ್ತಾ ಪರಿಭೂತಸ್ತಥಾ ತಥಾ || 2 ||

ಸಂನಿಯಚ್ಛತಿ ಮೇ ಕ್ರೋಧಂ ತ್ವಯಿ ಕಾಮಃ ಸಮುತ್ಥಿತಃ |
ದ್ರವತೋ ಮಾರ್ಗಮಾಸಾದ್ಯ ಹಯಾನಿವ ಸುಸಾರಥಿಃ || 3 ||

ವಾಮಃ ಕಾಮೋ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಯಸ್ಮಿನ್ನಿಲ ನಿಬದ್ಯತೇ |
ಜನೇ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತ್ವನುಕ್ರೋಶಃ ಸ್ನೇಹಶ್ಚ ಕಿಲ ಜಾಯತೇ || 4 ||

ಏತಸ್ಮಾತ್ಕಾರಣಾನ್ನ ತಾಂ ಘತಯಾಮಿ ವರಾನನೇ |
ವಧಾರ್ಹಾಮವಮಾನಾರ್ಹಾಂ ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರವ್ರಜಿತೇ ರತಾಮ್ || 5 ||

ಪರುಷಾಣಿ ಹಿ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಬ್ರವೀಷಿ ಮಾಮ್ |
ತೇಷು ತೇಷು ವಧೋ ಯುಕ್ತಸ್ತವ ಮೈಥಿಲಿ ದಾರುಣಃ || 6 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ವೈದೇಹೀಂ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಕ್ರೋಧಸಂರಮ್ಭಸಂಯುಕ್ತಃ ಸೀತಾಮುತ್ತರಮಬ್ರವೀತ್ || 7 ||

ದ್ವಾ ಮಾಸೌ ರಕ್ಷಿತವ್ಯಾ ಮೇ ಯೋಽವಧಿಸ್ತೇ ಮಯಾ ಕೃತಃ |
ತತಃ ಶಯನಮಾರೋಹ ಮಮ ತ್ವಂ ವರವರ್ಣಿನಿ || 8 ||

ದ್ವಾಭ್ಯಾಮೂರ್ಧ್ವಂ ತು ಮಾಸಾಭ್ಯಾಂ ಭರ್ತಾರಂ ಮಾಮನಿಚ್ಛತೀಮ್ |
ಮಮ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಾತರಾಶಾರ್ಥಮಾರಭಂತೇ ಮಹಾನಸೇ || 9 ||

ತಾಂ ತರ್ಜ್ಯಮಾನಾಂ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ಜಾನಕೀಮ್ |
ದೇವಗಂಧರ್ವಕನ್ಯಾಸ್ತಾ ವಿಷೇದುವಿಪುಲೇಕ್ಷಣಾಃ || 10 ||

ಓಷ್ಠಪ್ರಕಾರೈರಪರಾ ನೇತ್ರವಕ್ತ್ರೈಸ್ತಥಾಪರಾಃ ।
ಸೀತಾಮಾಶ್ವಾಸಯಾಮಾಸುಸ್ತರ್ಜಿತಾಂ ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ ॥ 11 ॥

ತಾಭಿರಾಶ್ವಾಸಿತಾ ಸೀತಾ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ।
ಉವಾಚಾತ್ಮಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ವೃತ್ತಶೌಣ್ಡೀರ್ಯಗರ್ವಿತಮ್ ॥ 12 ॥

ನೂನಂ ನ ತೇ ಜನಃ ಕಶ್ಚಿದಸಿನ್ನಿಃಶ್ರೇಯಸೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ನಿವಾರಯತಿ ಯೋ ನ ತ್ವಾಂ ಕರ್ಮಣೋಽಸ್ಮಾದ್ವಿಗರ್ಹಿತಾತ್ ॥ 13 ॥

ಮಾಂ ಹಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮನಃ ಪತ್ನೀಂ ಶಚೀಮಿವ ಶಚೀಪತೇಃ ।
ತ್ವದನ್ಯಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಪ್ರಾರ್ಥಯೇನ್ಮನಸಾಪಿ ಕಃ ॥ 14 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾಧಮ ರಾಮಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಮಮಿತತೇಜಸಃ ।
ಉಕ್ತವಾನಸಿ ಯತ್ಪಾಪಂ ಕ್ವ ಗತಸ್ತಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ॥ 15 ॥

ಯಥಾ ದೃಪ್ತಶ್ಚ ಮಾತರ್ಜಗಃ ಶಶಶ್ಚ ಸಹಿತೌ ವನೇ ।
ತಥಾ ದ್ವಿರದವದ್ರಾಮಸ್ತ್ವಂ ನೀಚ ಶಶವತ್ಸ್ಮೃತಃ ॥ 16 ॥

ಸ ತ್ವಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಾಥಂ ವೈ ಕ್ಷಿಪನ್ನಿಹ ನ ಲಜ್ಜಸೇ ।
ಚಕ್ಷುಷೋ ವಿಷಯಂ ತಸ್ಯ ನ ತಾವದುಪಗಚ್ಛಸಿ ॥ 17 ॥

ಇಮೇ ತೇ ನಯನೇ ಕ್ರೂರೇ ವಿರೂಪೇ ಕೃಷ್ಣಪಿಙ್ಗಲೇ ।
ಕ್ಷಿತೌ ನ ಪತಿತೇ ಕಸ್ಮಾನ್ಮಾಮನಾರ್ಯನಿರೀಕ್ಷಿತಃ ॥ 18 ॥

ತಸ್ಯ ಧರ್ಮಾತ್ಮನಃ ಪತ್ನೀಂ ಸ್ನುಷಾಂ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ ।
ಕಥಂ ವ್ಯಾಹರತೋ ಮಾಂ ತೇ ನ ಜಿಹ್ವಾ ಪಾಪ ಶೀರ್ಯತೇ ॥ 19 ॥

ಅಸನ್ನೇಶಾತ್ತು ರಾಮಸ್ಯ ತಪಸಶ್ಚಾನುಪಾಲನಾತ್ ।
ನ ತ್ವಾಂ ಕುರ್ಮಿ ದಶಗ್ರೀವ ಭಸ್ಮ ಭಸ್ಮಾರ್ಹತೇಜಸಾ ॥ 20 ॥

ನಾಪಹರ್ತುಮಹಂ ಶಕ್ಯಾ ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ವಿಧಿಸ್ತವ ವಧಾರ್ಥಾಯ ವಿಹಿತೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ 21 ॥

ಶೂರೇಣ ಧನದಭ್ರಾತಾ ಬಲೈಃ ಸಮುದಿತೇನ ಚ ।
ಅಪೋಹ್ಯ ರಾಮಂ ಕಸ್ಮಾದ್ಧಿ ದಾರಚೌರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಕೃತಮ್ ॥ 22 ॥

ಸೀತಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ವಿವೃತ್ಯ ನಯನೇ ಕ್ಷೂರೇ ಜಾನಕೀಮನ್ವವೈಕ್ಷತ ॥ 23 ॥

ನೀಲಜೀಮೂತಸಜ್ಜಾಶೋ ಮಹಾಭುಜಶಿರೋಧರಃ ।
ಸಿಂಹಸತ್ತ್ವಗತಿಃ ಶ್ರೀಮಾಂದ್ವಿಪ್ತಜಿಹ್ವೋಗ್ರಲೋಚನಃ ॥ 24 ॥

ಚಲಾಗ್ರಮಕುಟಃ ಪ್ರಾಂಶುಶಿಷ್ಟತ್ರಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಃ ।
ರಕ್ತಮಾಲ್ಯಾಂಜರಧರಸ್ತಪ್ತಾಂಗದವಿಭೂಷಣಃ ॥ 25 ॥

ಶ್ರೋಣೀಸೂತ್ರೇಣ ಮಹತಾ ಮೇಕಕೇನ ಸುಸಂವೃತಃ ।
ಅಮೃತೋತ್ಪಾದನದ್ಧೇನ ಭುಜಜ್ಞೇನೇವ ಮನ್ದರಃ ॥ 26 ॥

ತರುಣಾದಿತ್ಯವರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಕುಣ್ಡಲಾಭ್ಯಾಂ ವಿಭೂಷಿತಃ ।
ರಕ್ತಪಲ್ಲವಪುಷ್ಪಾಭ್ಯಾಮಶೋಕಾಭ್ಯಾಮಿವಾಚಲಃ ॥ 27 ॥

ಅವೇಕ್ಷಮಾಣೋ ವೈದೇಹೀಂ ಕೋಪಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ ।
ಉವಾಚ ರಾವಣಃ ಸೀತಾಂ ಭುಜಜ್ಞ ಇವ ನಿಃಶ್ವಸನ್ ॥ 28 ॥

ಅನಯೇನಾಭಿಸಮ್ಪನ್ನಮರ್ಥಹೀನಮನುವ್ರತೇ ।
ನಾಶಯಾಮ್ಯಹಮದ್ಯ ತ್ವಾಂ ಸೂರ್ಯಃ ಸನ್ದ್ಯಾಮಿವೌಜಸಾ ॥ 29 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮೈಥಿಲೀಂ ರಾಜಾ ರಾವಣಃ ಶತ್ರುರಾವಣಃ ।
ಸನ್ನಿದೇಶ ತತಃ ಸರ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೀಘೋರದರ್ಶನಾಃ ॥ 30 ॥

ಏಕಾಕ್ಷೀಮೇಕಕರ್ಣಾಂ ಚ ಕರ್ಣಪ್ರಾವರಣಾಂ ತಥಾ ।
ಗೋಕರ್ಣೀಂ ಹಸ್ತಿಕರ್ಣೀಂ ಚ ಲಮ್ಬಕರ್ಣೀಮಕರ್ಣಿಕಾಮ್ ॥ 31 ॥

ಹಸ್ತಿಪದ್ಯ ಶ್ವಪದ್ಯಾ ಚ ಗೋಪದೀಂ ಪಾದಚೂಲಿಕಾಮ್ ।
ಏಕಾಕ್ಷೀಮೇಕಪಾದೀಂ ಚ ಪೃಥುಪಾದೀಮಪಾದಿಕಾಮ್ ॥ 32 ॥

ಅತಿಮಾತ್ರಶಿರೋಗ್ರೀವಾಮತಿಮಾತ್ರಕುಚೋದರೀಮ್ ।
ಅತಿಮಾತ್ರಾಸ್ಯನೇತ್ರಾಂ ಚ ದೀರ್ಘಜಿಹ್ವಾಮಜಿಹ್ವಿಕಾಮ್ ।
ಅನಾಸಿಕಾಂ ಸಿಂಹಮುಖೀಂ ಗೋಮುಖೀಂ ಸೂಕರೀಮುಖೀಮ್ ॥ 33 ॥

ಯಥಾ ಮದ್ವಶಗಾ ಸೀತಾ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಭವತಿ ಜಾನಕೀ ।
ತಥಾ ಕುರುತ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಸರ್ವಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಮೇತ್ಯ ಚ ॥ 34 ॥

ಪ್ರತಿಲೋಮಾನುಲೋಮೈಶ್ಚ ಸಾಮದಾನಾದಿಭೇದನೈಃ ।
ಆವರ್ತಯತ ವೈದೇಹೀಂ ದಣ್ಡಸ್ಯೋದ್ಯಮನೇನ ಚ ॥ 35 ॥

ಇತಿ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಶ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಾಃ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಕಾಮಮನ್ಯುಪರಿತಾತ್ಮಾ ಜಾನಕೀಂ ಪರ್ಯತರ್ಜಯತ್ ॥ 36 ॥

ಉಪಗಮ್ಯ ತತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಕ್ಷಸೀ ಧಾನ್ಯಮಾಲಿನೀ ।
ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 37 ॥

ಮಯಾ ಕ್ರೀಡ ಮಹಾರಾಜಸೀತಯಾ ಕಿಂ ತವಾನಯಾ ।
ಅಕಾಮಾಂ ಕಾಮಯಾನಸ್ಯ ಶರೀರಮುಪತಪ್ಯತೇ ।
ಇಚ್ಛಂತೀಂ ಕಾಮಯಾನಸ್ಯ ಪ್ರೀತಿರ್ಭವತಿ ಶೋಭನಾ ॥ 38 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಕ್ಷಸ್ಯಾ ಸಮುತ್ಕಿಷ್ಕಪ್ತಸ್ತತೋ ಬಲೀ ।
ಜ್ವಲದ್ಭಾಸ್ಕರವರ್ಣಾಭಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ನಿವೇಶನಮ್ ॥ 39 ॥

ದೇವಗಂಧರ್ವಕನ್ಯಾಶ್ಚ ನಾಗಕನ್ಯಾಶ್ಚ ತಾಸ್ತತಃ ।
ಪರಿವಾರ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಂ ವಿವಿಶುಸ್ತದ್ಗೃಹೋತ್ತಮಮ್ ॥ 40 ॥

ಸ ಮೈಥಿಲೀಂ ಧರ್ಮಪರಾಮವಸ್ಥಿತಾಮ್
ಪ್ರವೇಪಮಾನಾಂ ಪರಿಭರ್ತ್ಯಾ ರಾವಣಃ ।
ವಿಹಾಯ ಸೀತಾಂ ಮದನೇನ ಮೋಹಿತಃ
ಸ್ವಮೇವ ವೇಶ್ಮ ಪ್ರವಿವೇಶ ಭಾಸ್ವರಮ್ ॥ 41 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮೈಥಿಲೀಂ ರಾಜಾ ರಾವಣಃ ಶತ್ರುರಾವಣಃ ।
ಸನ್ನಿಶ್ಯ ಚ ತತಃ ಸರ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೀರ್ನಿರ್ಜಗಾಮ ಹ ॥₁॥

ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೇ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇ ತು ಪುನರನ್ತಃಪುರಂ ಗತೇ ।
ರಾಕ್ಷಸೋ ಭೀಮರೂಪಾಸ್ತಾಃ ಸೀತಾಂ ಸಮಭಿದುದ್ರವುಃ ॥₂॥

ತತಃ ಸೀತಾಮುಪಾಗಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾಃ ।
ಪರಂ ಪರುಷಯಾ ವಾಚಾ ವೈದೇಹೀಮಿದಮಬ್ರುವನ್ ॥₃॥

ಪೌಲಸ್ತ್ಯಸ್ಯ ವರಿಷ್ಠಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾತ್ವಂ ಸೀತೇ ನ ಬಹು ಮನ್ಯಸೇ ॥₄॥

ತತಸ್ತ್ವೇಕಜಟಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಆಮನ್ತ್ರ್ಯ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷೀ ಸೀತಾಂ ಕರತಲೋದರೀಮ್ ॥₅॥

ಪ್ರಜಾಪತೀನಾಂ ಷಣ್ಣಾಣಾಂ ತು ಚತುರ್ಥೋ ಯಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ಮಾನಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪುತ್ರಃ ಪುಲಸ್ತ್ಯ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ॥₆॥

ಪುಲಸ್ತ್ಯಸ್ಯ ತು ತೇಜಸ್ವೀ ಮಹರ್ಷಿರ್ಮಾನಸಃ ಸುತಃ ।
ನಾಮ್ನಾ ಸ ವಿಶ್ರುವಾ ನಾಮ ಪ್ರಜಾಪತಿಸಮಪ್ರಭಃ ॥₇॥

ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ರಾವಣಃ ಶತ್ರುರಾವಣಃ ।
ತಸ್ಯ ತ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಿತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಮಯೋಕ್ತಂ ಚಾರುಸರ್ವಾಜ್ಞಿ ವಾಕ್ಯಂ ಕಿಂ ನಾನುಮನ್ಯಸೇ ॥₈॥

ತತೋ ಹರಿಜಟಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ವಿವೃತ್ಯ ನಯನೇ ಕೋಪಾನಾಮ್ರಾರಸದೃಶೇಕ್ಷಣಾ ॥₉॥

ಯೇನ ದೇವಾಸ್ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಸ್ತಂಶದ್ಧೇವರಾಜಶ್ಚ ನಿರ್ಜಿತಃ ।

ತಸ್ಯ ತ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಿತುಮರ್ಹಸಿ || 10 ||

ವೀರ್ಯೋತ್ಸಿಕ್ತಸ್ಯ ಶೂರಸ್ಯ ಸಜ್ಜಾಮೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನಃ |
ಬಲಿನೋ ವೀರ್ಯಯುಕ್ತಸ್ಯಾ ಭಾರ್ಯಾತ್ವಂ ಕಿಂ ನ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ || 11 ||

ಪ್ರಿಯಾಂ ಬಹುಮತಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾಜಾ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸರ್ವಾಸಾಂ ಚ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ತ್ವಾಮುಪೈಷ್ಯತಿ ರಾವಣಃ || 12 ||

ಸಮೃದ್ಧಂ ಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರೇಣ ನಾನಾರತ್ನೋಪಶೋಭಿತಮ್ |
ಅನ್ತಃಪುರಂ ಸಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ತ್ವಾಮುಪೈಷ್ಯತಿ ರಾವಣಃ || 13 ||

ಅಸಕ್ಯದ್ವೇವತಾ ಯುದ್ಧೇ ನಾಗಗನ್ಧರ್ವದಾನವಾಃ |
ನಿರ್ಜಿತಾಃ ಸಮರೇ ಯೇನ ಸ ತೇ ಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗತಃ || 14 ||

ತಸ್ಯ ಸರ್ವಸಮೃದ್ಧಸ್ಯಾ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಕಿಮರ್ಥಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾತ್ವಂ ನೇಚ್ಛಸೇಽಧಮೇ || 15 ||

ಯಸ್ಯ ಸೂರ್ಯೋ ನ ತಪತಿ ಭೀತೋ ಯಸ್ಯ ಚ ಮಾರುತಃ |
ನ ವಾತಿ ಸ್ಮಾಯತಾಪಾಜ್ಗೇ ಕಿಂ ತ್ವಂ ತಸ್ಯ ನ ತಿಷ್ಠಸಿ || 16 ||

ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಂ ಚ ತರವೋ ಮುಮುಚುರ್ಯಸ್ಯ ವೈ ಭಯಾತ್ |
ಶೈಲಾಶ್ಚ ಸುಭ್ರ ಪಾನೀಯಂ ಜಲದಾಶ್ಚ ಯದೇಚ್ಛತಿ || 17 ||

ತಸ್ಯ ನೈರೃತರಾಜಸ್ಯ ರಾಜರಾಜಸ್ಯ ಭಾಮಿನಿ |
ಕಿಂ ತ್ವಂ ನ ಕುರುಷೇ ಬುದ್ಧಿಂ ಭಾರ್ಯಾರ್ಥೇ ರಾವಣಸ್ಯ ಹಿ || 18 ||

ಸಾಧು ತೇ ತತ್ತ್ವತೋ ದೇವಿ ಕಥಿತಂ ಸಾಧು ಭಾಮಿನಿ |
ಗೃಹಾಣ ಸುಸ್ಮಿತೇ ವಾಕ್ಯಮನ್ಯಥಾ ನ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಏಕವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಸೀತಾಮುಪಾಗಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೋ ವಿಕೃತಾನನಾಃ |
ಪರುಷಂ ಪರುಷಾ ನಾರ್ಯ ಉಚುಸ್ತಾ ವಾಕ್ಯಮಪ್ರಿಯಮ್ ||೧||

ಕಿಂ ತ್ವಮನ್ತಃಪುರೇ ಸೀತೇ ಸರ್ವಭೂತಮನೋಹರೇ |
ಮಹಾರ್ಹಶಯನೋಪೇತೇ ನ ವಾಸಮನುಮನ್ಯಸೇ ||೨||

ಮಾನುಷೀ ಮಾನುಷಸ್ಯೈವ ಭಾರ್ಯಾತ್ವಂ ಬಹು ಮನ್ಯಸೇ |
ಪ್ರತ್ಯಾಹರ ಮನೋ ರಾಮಾನ್ ತ್ವಂ ಜಾತು ಭವಿಷ್ಯಸಿ ||೩||

ಮಾನುಷೀ ಮಾನುಷಂ ತಂ ತು ರಾಮಮಿಚ್ಛಸಿ ಶೋಭನೇ |
ರಾಜ್ಯಾಽದ್ಭ್ರಷ್ಟಮಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ವಿಕಲ್ಪವಂ ತಮನಿಂದಿತೇ ||೪||

ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೀತಾ ಪದ್ಮನಿಭೇಕ್ಷಣಾ |
ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ||೫||

ಯದಿದಂ ಲೋಕವಿಧ್ವಿಷ್ಟಮುದಾಹರಥ ಸಜ್ಜತಾಃ |
ನೈತನ್ಮನಸಿ ವಾಕ್ಯಂ ಮೇ ಕಿಲ್ಬಿಷಂ ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತಿ ||೬||

ನ ಮಾನುಷೀ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ |
ಕಾಮಂ ಖಾದತ ಮಾಂ ಸರ್ವಾ ನ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವೋ ವಚಃ |
ದೀನೋ ವಾ ರಾಜ್ಯಹೀನೋ ವಾ ಯೋ ಮೇ ಭರ್ತಾ ಸ ಮೇ ಗುರುಃ ||೭||

ಸೀತಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾಃ |
ಭರ್ತೃಯನ್ತಿ ಸ್ಮ ಪರುಷೈರ್ವಾಕ್ಯೈ ರಾವಣಚೋದಿತಾಃ ||೮||

ಅವಲೀನಃ ಸ ನಿರ್ವಾಕ್ಯೋ ಹನುಮಾಞ್ಶಿಂಶಪಾದ್ರುಮೇ |
ಸೀತಾಂ ಸಂತರ್ಜಯಂತೀಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೀರಶೃಣೋತ್ಕಪಿಃ ||೯||

ತಾಮಭಿಕ್ರಮ್ಯ ಸಂರಬ್ಧಾ ವೇಪಮಾನಾಂ ಸಮನ್ತತಃ |

ಭೃಶಂ ಸಂಲಿಲಿಹುರ್ದೀಪ್ತಾನ್ಪ್ರಲಮ್ಬದಶನಚ್ಛದಾನ್ || 10 ||

ಊಚುಶ್ಚ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಾಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯಾಶು ಪರಶ್ವಧಾನ್ |
ನೇಯಮರ್ಹತಿ ಭರ್ತಾರಂ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ || 11 ||

ಸಾ ಭರ್ತ್ಸ್ಯಮಾನಾ ಭೀಮಾಭೀ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ವರಾನನಾ |
ಸಾ ಬಾಷ್ಟ್ರಮಪಮಾರ್ಜನ್ತೀ ಶಿಂಶಪಾಂ ತಾಮುಪಾಗಮತ್ || 12 ||

ತತಸ್ತಾಂ ಶಿಂಶಪಾಂ ಸೀತಾ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸಮಾವೃತಾ |
ಅಭಿಗಮ್ಯ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ತಸ್ಥೌ ಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತಾ || 13 ||

ತಾಂ ಕೃಶಾಂ ದೀನವದನಾಂ ಮಲಿನಾಮ್ಬರಧಾರಿಣೀಮ್ |
ಭರ್ತ್ಸಯಾಂ ಚಕ್ರೀ ಭೀಮಾ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಸ್ತಾಃ ಸಮನ್ತತಃ || 14 ||

ತತಸ್ತಾಂ ವಿನತಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ಭೀಮದರ್ಶನಾ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಕುಪಿತಾಕಾರಾ ಕರಾಲಾ ನಿರ್ಣತೋದರೀ || 15 ||

ಸೀತೇ ಪರ್ಯಾಪ್ತಮೇತಾವದ್ಭರ್ತ್ಸ್ಯಸ್ನೇಹೋ ನಿದರ್ಶಿತಃ |
ಸರ್ವತ್ರಾತಿಕ್ರೃತಂ ಭದ್ರೇ ವ್ಯಸನಾಯೋಪಕಲ್ಪತೇ || 16 ||

ಪರಿತುಷ್ಟಾಸ್ಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಮಾನುಷಸ್ತೇ ಕೃತೋ ವಿಧಿಃ |
ಮಮಾಪಿ ತು ವಚಃ ಪಥ್ಯಂ ಬ್ರುವನ್ತ್ಯಾಃ ಕುರು ಮೈಥಿಲಿ || 17 ||

ರಾವಣಂ ಭಜ ಭರ್ತಾರಂ ಭರ್ತಾರಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ವಿಕ್ರಾಂತಂ ರೂಪವಂತಂ ಚ ಸುರೇಶಮಿವ ವಾಸವಮ್ || 18 ||

ದಕ್ಷಿಣಂ ತ್ಯಾಗಶೀಲಂ ಚ ಸರ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮ್ |
ಮಾನುಷಂ ಕೃಪಣಂ ರಾಮಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾವಣಮಾಶ್ರಯ || 19 ||

ದಿವ್ಯಾಙ್ಗರಾಗಾ ವೈದೇಹಿ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಾ |
ಅದ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಲೋಕಾನಾಮೀಶ್ವರೀ ಭವ |
ಅಗ್ನೇಃ ಸ್ವಾಹಾ ಯಥಾ ದೇವೀ ಶಚೀವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಶೋಭನೇ || 20 ||

ಕಿಂ ತೇ ರಾಮೇಣ ವೈದೇಹಿ ಕೃಪಣೇನ ಗತಾಯುಷಾ || 21 ||

ಏತದುಕ್ತಂ ಚ ಮೇ ವಾಕ್ಯಂ ಯದಿ ತ್ವಂ ನ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ಮೂರ್ತೇ ಸರ್ವಾಸ್ತಾಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ ॥ 22 ॥

ಅನ್ಯಾ ತು ವಿಕಟಾ ನಾಮ ಲಮ್ಬಮಾನಪಯೋಧರಾ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಕುಪಿತಾ ಸೀತಾಂ ಮುಷ್ಟಿಮುದ್ಯಮ್ಯ ಗರ್ಜತೀ ॥ 23 ॥

ಬಹೂನ್ಯಪ್ರತಿರೂಪಾಣಿ ವಚನಾನಿ ಸುದುರ್ಮತೇ ।
ಅನುಕ್ರೋಶಾನ್ಮೃದುತ್ವಾಚ್ಚ ಸೋಢಾನಿ ತವ ಮೈಥಿಲಿ ।
ನ ಚ ನಃ ಕುರುಷೇ ವಾಕ್ಯಂ ಹಿತಂ ಕಾಲಪುರಸ್ಕೃತಮ್ ॥ 24 ॥

ಆನೀತಾಸಿ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಪಾರಮನ್ಯೈರ್ದುರಾಸದಮ್ ।
ರಾವಣಾಂತಃಪುರಂ ಘೋರಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಚಾಸಿ ಮೈಥಿಲಿ ॥ 25 ॥

ರಾವಣಸ್ಯ ಗೃಹೇ ರುಧಾ ಅಸ್ಮಾಭಿಸ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತಾ ।
ನ ತ್ವಾಂ ಶಕ್ತಃ ಪರಿತ್ರಾತುಮಪಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪುರಂದರಃ ॥ 26 ॥

ಕುರುಷ್ವ ಹಿತವಾದಿನ್ಯಾ ವಚನಂ ಮಮ ಮೈಥಿಲಿ ।
ಅಲಮಶ್ರುಪ್ರಪಾತೇನ ತ್ಯಜ ಶೋಕಮನರ್ಥಕಮ್ ॥ 27 ॥

ಭಜ ಪ್ರೀತಿಂ ಪ್ರಹರ್ಷಂ ಚ ತ್ಯಜೈತಾಂ ನಿತ್ಯದೈನ್ಯತಾಮ್ ।
ಸೀತೇ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ ಸಹ ಕ್ರೀಡ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥ 28 ॥

ಜಾನಾಸಿ ಹಿ ಯಥಾ ಭೀರು ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಯೌವನಮಧ್ರುವಮ್ ।
ಯಾವನ್ನ ತೇ ವ್ಯತಿಕ್ರಾಮೇತ್ತಾವತ್ಸುಖಮವಾಪ್ನುಹಿ ॥ 29 ॥

ಉದ್ಯಾನಾನಿ ಚ ರಮ್ಯಾಣಿ ಪರ್ವತೋಪವನಾನಿ ಚ ।
ಸಹ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ ಚರ ತ್ವಂ ಮದಿರೇಕ್ಷಣೇ ॥ 30 ॥

ಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರಾಣಿ ತೇ ಸಪ್ತ ವಶೇ ಸ್ಥಾಸ್ಯಂತಿ ಸುಂದರಿ ।
ರಾವಣಂ ಭಜ ಭರ್ತಾರಂ ಭರ್ತಾರಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ 31 ॥

ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ವಾ ತೇ ಹೃದಯಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೈಥಿಲಿ ।
ಯದಿ ಮೇ ವ್ಯಾಹೃತಂ ವಾಕ್ಯಂ ನ ಯಥಾವತ್ಕರಿಷ್ಯಸಿ ॥ 32 ॥

ತತಶ್ಚಣ್ಣೋದರೀ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕ್ರೂರದರ್ಶನಾ ।
ಭ್ರಾಮಯಂತೀ ಮಹಚ್ಛೂಲಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 33 ॥

ಇಮಾಂ ಹರಿಣಲೋಕಾಕ್ಷೀಂ ತ್ರಾಸೋತ್ಕಮ್ಪಪಯೋಧರಾಮ್ ।
ರಾವಣೇನ ಹೃತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೌಹೃದೋ ಮೇ ಮಹಾನಭೂತ್ ॥ 34 ॥

ಯಕ್ಮತ್ತಿಹಮಥೋತ್ಪೀಡಂ ಹೃದಯಂ ಚ ಸಬನ್ಧನಮ್ ।
ಅನ್ತ್ರಾಣ್ಯಪಿ ತಥಾ ಶೀರ್ಷಂ ಖಾದೇಯಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ॥ 35 ॥

ತತಸ್ತು ಪ್ರಘಸಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಕಣ್ಮಮಸ್ಯಾ ನೃಶಂಸಾಯಾಃ ಪೀಡಯಾಮಃ ಕಿಮಾಸ್ಯತೇ ॥ 36 ॥

ನಿವೇದ್ಯತಾಂ ತತೋ ರಾಜ್ಞೇ ಮಾನುಷೀ ಸಾ ಮೃತೇತಿ ಹ ।
ನಾತ್ರ ಕಶ್ಚನ ಸಂದೇಹಃ ಖಾದತೇತಿ ಸ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ॥ 37 ॥

ತತಸ್ತ್ವಜಾಮುಖೀ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ವಿಶಸ್ಯೇಮಾಂ ತತಃ ಸರ್ವಾನ್ಸಮಾನುಕುರುತ ಪೀಲುಕಾನ್ ॥ 38 ॥

ವಿಭಜಾಮ ತತಃ ಸರ್ವಾ ವಿವಾದೋ ಮೇ ನ ರೋಚತೇ ।
ಪೇಯಮಾನೀಯತಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮಾಲ್ಯಂ ಚ ವಿವಿಧಂ ಬಹು ॥ 39 ॥

ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಅಜಾಮುಖಾ ಯದುಕ್ತಂ ಹಿ ತದೇವ ಮಮ ರೋಚತೇ ॥ 40 ॥

ಸುರಾ ಚಾನೀಯತಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸರ್ವಶೋಕವಿನಾಶಿನೀ ।
ಮಾನುಷಂ ಮಾಂಸಮಾಸಾದ್ಯ ನೃತ್ಯಾಮೋಽಥ ನಿಕುಂಭಿಲಾಮ್ ॥ 41 ॥

ಏವಂ ಸಮ್ಭರ್ತ್ಸ್ಯಮಾನಾ ಸಾ ಸೀತಾ ಸುರಸುತೋಪಮಾ ।
ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸುಘೋರಾಭಿಧೈರ್ಯಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ರೋದಿತಿ ॥ 42 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ತಾಸಾಂ ವದಂತೀನಾಂ ಪರುಷಂ ದಾರುಣಂ ಬಹು ।
ರಾಕ್ಷಸೀನಾಮಸೌಮ್ಯಾನಾಂ ರುರೋದ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ॥ ೧ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ವೈದೇಹೀ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ಮನಸ್ವಿನೀ ।
ಉವಾಚ ಪರಮತ್ರಸ್ತಾ ಬಾಷ್ಪಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ ॥ ೨ ॥

ನ ಮಾನುಷೀ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ ।
ಕಾಮಂ ಖಾದತ ಮಾಂ ಸರ್ವಾ ನ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವೋ ವಚಃ ॥ ೩ ॥

ಸಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮಧ್ಯಗತಾ ಸೀತಾ ಸುರಸುತೋಪಮಾ ।
ನ ಶರ್ಮ ಲೇಭೇ ದುಃಖಾರ್ತಾ ರಾವಣೇನ ಚ ತರ್ಜಿತಾ ॥ ೪ ॥

ವೇಪತೇ ಸ್ಮಾಧಿಕಂ ಸೀತಾ ವಿಶಂತೀವಾಜ್ಞಮಾತ್ಮನಃ ।
ವನೇ ಯೂಥಪರಿಭ್ರಷ್ಟಾ ಮೃಗೀ ಕೋಕೈರಿವಾರ್ದಿತಾ ॥ ೫ ॥

ಸಾ ತ್ವಶೋಕಸ್ಯ ವಿಪುಲಾಂ ಶಾಖಾಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ಪುಷ್ಪಿತಾಮ್ ।
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಶೋಕೇನ ಭರ್ತಾರಂ ಭಗ್ನಮಾನಸಾ ॥ ೬ ॥

ಸಾ ಸ್ನಾಪಯಂತೀ ವಿಪುಲೌ ಸ್ತನೌ ನೇತ್ರಜಲಸ್ರವೈಃ ।
ಚಿಂತಯಂತೀ ನ ಶೋಕಸ್ಯ ತದಾಂತಮಧಿಗಚ್ಛತಿ ॥ ೭ ॥

ಸಾ ವೇಪಮಾನಾ ಪತಿತಾ ಪ್ರವಾತೇ ಕದಲೀ ಯಥಾ ।
ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ಭಯತ್ರಸ್ತಾ ವಿವರ್ಣವದನಾಭವತ್ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯಾ ಸಾ ದೀರ್ಘವಿಪುಲಾ ವೇಪನ್ತ್ಯಾಃ ಸೀತಯಾ ತದಾ ।
ದದೃಶೇ ಕರ್ಮಿನೀ ವೇಣೀ ವ್ಯಾಲೀವ ಪರಿಸರ್ಪತೀ ॥ ೯ ॥

ಸಾ ನಿಶ್ವಸಂತೀ ದುಃಖಾರ್ತಾ ಶೋಕೋಪಹತಚೇತನಾ ।
ಆರ್ತಾ ವ್ಯಸೃಜದಶ್ರೂಣಿ ಮೃಥಿಲೀ ವಿಲಲಾಪ ಹ ॥ ೧೦ ॥

ಹಾ ರಾಮೇತಿ ಚ ದುಃಖಾರ್ತಾ ಪುನರ್ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಚ ।
ಹಾ ಶ್ವಶ್ರು ಮಮ ಕೌಸಲ್ಯೇ ಹಾ ಸುಮಿತ್ರೇತಿ ಭಾವಿನಿ ॥ 11 ॥

ಲೋಕಪ್ರವಾದಃ ಸತ್ಯೋಽಯಂ ಪಣ್ಡಿತೈಃ ಸಮುದಾಹೃತಃ ।
ಅಕಾಲೇ ದುರ್ಲಭೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ವಾ ಪುರುಷಸ್ಯ ವಾ ॥ 12 ॥

ಯತ್ರಾಹಮಾಭಿಃ ಕ್ರೂರಾಭೀ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರಿಹಾರ್ದಿತಾ ।
ಜೀವಾಮಿ ಹೀನಾ ರಾಮೇಣ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ದುಃಖಿತಾ ॥ 13 ॥

ಏಷಾಲ್ಪಪುಣ್ಯಾ ಕೃಪಣಾ ವಿನಶಿಷ್ಯಾಮ್ಯನಾಥವತ್ ।
ಸಮುದ್ರಮಥ್ಯೇ ನೌ ಪೂರ್ಣಾ ವಾಯುವೇಗೈರಿವಾಹತಾ ॥ 14 ॥

ಭರ್ತಾರಂ ತಮಪಶ್ಯಂತೀ ರಾಕ್ಷಸೀವಶಮಾಗತಾ ।
ಸೀದಾಮಿ ಖಿಲು ಶೋಕೇನ ಕೂಲಂ ತೋಯಹತಂ ಯಥಾ ॥ 15 ॥

ತಂ ಪದ್ಮದಲಪತ್ರಾಕ್ಷಂ ಸಿಂಹವಿಕ್ರಾಂತಗಾಮಿನಮ್ ।
ಧನ್ಯಾಃ ಪಶ್ಯಂತಿ ಮೇ ನಾಥಂ ಕೃತಜ್ಞಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮ್ ॥ 16 ॥

ಸರ್ವಥಾ ತೇನ ಹೀನಾಯಾ ರಾಮೇಣ ವಿದಿತಾತ್ಮನಾ ।
ತೀಷ್ಣಂ ವಿಷಮಿವಾಸ್ವಾದ್ಯ ದುರ್ಲಭಂ ಮಮ ಜೀವಿತಮ್ ॥ 17 ॥

ಕೀದೃಶಂ ತು ಮಯಾ ಪಾಪಂ ಪುರಾ ದೇಹಾಂತರೇ ಕೃತಮ್ ।
ಯೇನೇದಂ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ದುಃಖಂ ಮಯಾ ಘೋರಂ ಸುದಾರುಣಮ್ ॥ 18 ॥

ಜೀವಿತಂ ತ್ಯಕ್ತಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಶೋಕೇನ ಮಹತಾ ವೃತಾ ।
ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಶ್ಚ ರಕ್ಷನ್ತ್ಯಾ ರಾಮೋ ನಾಸ್ವಾದ್ಯತೇ ಮಯಾ ॥ 19 ॥

ಧಿಗಸ್ತು ಖಿಲು ಮಾನುಷ್ಯಂ ಧಿಗಸ್ತು ಪರವಶ್ಯತಾಮ್ ।
ನ ಶಕ್ಯಂ ಯತ್ಪರಿತ್ಯಕ್ತಮಾತ್ಮಚ್ಛನ್ನೇನ ಜೀವಿತಮ್ ॥ 20 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರಸಕ್ತಾಶ್ರುಮುಖೀತೈವಂ ಬ್ರುವಂತೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ಅಧೋಮುಖಮುಖೀ ಬಾಲಾ ವಿಲಪ್ತಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೧ ॥

ಉನ್ಮತ್ತೇವ ಪ್ರಮತ್ತೇವ ಭ್ರಾಂತಚಿತ್ತೇವ ಶೋಚತೀ ।
ಉಪಾವೃತ್ತಾ ಕಿಶೋರೀವ ವಿವೇಷ್ವಂತೀ ಮಹೀತಲೇ ॥ ೨ ॥

ರಾಘವಸ್ಯಾಪ್ರಮತ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಾ ಕಾಮರೂಪಿಣಾ ।
ರಾವಣೇನ ಪ್ರಮಥ್ಯಾಹಮಾನೀತಾ ಕ್ರೋಶತೀ ಬಲಾತ್ ॥ ೩ ॥

ರಾಕ್ಷಸೀ ವಶಮಾಪನ್ನಾ ಭರ್ತ್ಯಮಾನಾ ಸುದಾರುಣಮ್ ।
ಚಿಂತಯಂತೀ ಸುದುಃಖಾರ್ತಾ ನಾಹಂ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ ॥ ೪ ॥

ನ ಹಿ ಮೇ ಜೀವಿತೇನಾರ್ಥೋ ನೈವಾರ್ಥೈರ್ನ ಚ ಭೂಷಣೈಃ ।
ವಸಂತ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮಧ್ಯೇ ವಿನಾ ರಾಮಂ ಮಹಾರಥಮ್ ॥ ೫ ॥

ಧಿಜ್ಞಾಮನಾರ್ಯಾಮಸತೀಂ ಯಾಹಂ ತೇನ ವಿನಾ ಕೃತಾ ।
ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ರಕ್ಷಾಮಿ ಜೀವಿತಂ ಪಾಪಜೀವಿತಾ ॥ ೬ ॥

ಕಾ ಚ ಮೇ ಜೀವಿತೇ ಶ್ರದ್ಧಾ ಸುಖೇ ವಾ ತಂ ಪ್ರಿಯಂ ವಿನಾ ।
ಭರ್ತಾರಂ ಸಾಗರಾಂತಾಯಾ ವಸುಧಾಯಾಃ ಪ್ರಿಯಂ ವದಮ್ ॥ ೭ ॥

ಭಿದ್ಯತಾಂ ಭಕ್ಷ್ಯತಾಂ ವಾಪಿ ಶರೀರಂ ವಿಸೃಜಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ನ ಚಾಪ್ಯಹಂ ಚಿರಂ ದುಃಖಂ ಸಹೇಯಂ ಪ್ರಿಯವರ್ಜಿತಾ ॥ ೮ ॥

ಚರಣೇನಾಪಿ ಸವ್ಯೇನ ನ ಸ್ಪೃಶೇಯಂ ನಿಶಾಚರಮ್ ।
ರಾವಣಂ ಕಿಂ ಪುನರಹಂ ಕಾಮಯೇಯಂ ವಿಗರ್ಹಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತಂ ನ ಜಾನಾತಿ ನಾತ್ಮಾನಂ ನಾತ್ಮನಃ ಕುಲಮ್ ।
ಯೋ ನೃಶಂಸ ಸ್ವಭಾವೇನ ಮಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಿತುಮಿಚ್ಛತಿ ॥ ೧೦ ॥

ಭಿನ್ನಾ ಭಿನ್ನಾ ವಿಭಕ್ತಾ ವಾ ದೀಪ್ತೇ ವಾಗ್ನೌ ಪ್ರದೀಪಿತಾ ।
ರಾವಣಂ ನೋಪತಿಷ್ಠೋಯಂ ಕಿಂ ಪ್ರಲಾಪೇನ ವಶ್ಚಿರಮ್ ॥ 11 ॥

ಖ್ಯಾತಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಕೃತಜ್ಞಶ್ಚ ಸಾನುಕ್ರೋಶಶ್ಚ ರಾಘವಃ ।
ಸದ್ವೃತ್ತೋ ನಿರನುಕ್ರೋಶಃ ಶಙ್ಕೇ ಮದ್ಬಾಹ್ಯಸಂಜ್ಞಯಾತ್ ॥ 12 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತುರ್ದಶ ।
ಯೇನೈಕೇನ ನಿರಸ್ತಾನಿ ಸ ಮಾಂ ಕಿಂ ನಾಭಿಪದ್ಯತೇ ॥ 13 ॥

ನಿರುದ್ಧಾ ರಾವಣೇನಾಹಮಲ್ಪವೀರ್ಯೇಣ ರಕ್ಷಸಾ ।
ಸಮರ್ಥಃ ಖಿಲು ಮೇ ಭರ್ತಾ ರಾವಣಂ ಹಂತುಮಾಹವೇ ॥ 14 ॥

ವಿರಾಧೋ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಯೇನ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಜವಃ ।
ರಣೇ ರಾಮೇಣ ನಿಹತಃ ಸ ಮಾಂ ಕಿಂ ನಾಭಿಪದ್ಯತೇ ॥ 15 ॥

ಕಾಮಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಲಂಕೇಯಂ ದುಷ್ಪ್ರಧರ್ಷಣಾ ।
ನ ತು ರಾಘವಬಾಣಾನಾಂ ಗತಿರೋಧೀ ಹ ವಿದ್ಯತೇ ॥ 16 ॥

ಕಿಂ ನು ತತ್ಕಾರಣಂ ಯೇನ ರಾಮೋ ದೃಢಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ರಕ್ಷಸಾಪಹೃತಾಂ ಭಾರ್ಯಾಮಿಷ್ಟಾಂ ನಾಭ್ಯವಪದ್ಯತೇ ॥ 17 ॥

ಇಹಸ್ಥಾಂ ಮಾಂ ನ ಜಾನೀತೇ ಶಙ್ಕೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ ।
ಜಾನನ್ನಪಿ ಹಿ ತೇಜಸ್ವೀ ಧರ್ಷಣಾಂ ಮರ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

ಹೃತೇತಿ ಯೋಽಧಿಗತ್ವಾ ಮಾಂ ರಾಘವಾಯ ನಿವೇದಯೇತ್ ।
ಗೃಧ್ರರಾಜೋಽಪಿ ಸ ರಣೇ ರಾವಣೇನ ನಿಪಾತಿತಃ ॥ 19 ॥

ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಮಹತ್ತೇನ ಮಾಂ ತದಾಭ್ಯವಪದ್ಯತಾ ।
ತಿಷ್ಠತಾ ರಾವಣದ್ವಂದ್ವೇ ವೃದ್ಧೇನಾಪಿ ಜಟಾಯುಷಾ ॥ 20 ॥

ಯದಿ ಮಾಮಿಹ ಜಾನೀಯಾದ್ವರ್ತಮಾನಾಂ ಸ ರಾಘವಃ ।
ಅದ್ಯ ಬಾಣೈರಭಿಕ್ರುದ್ಧಃ ಕುರ್ಯಾಲ್ಲೋಕಮರಾಕ್ಷಸಮ್ ॥ 21 ॥

ವಿಧಮೇಚ್ಚ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಶೋಷಯೇಚ್ಚ ಮಹೋದಧಿಮ್ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ನೀಚಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿಂ ನಾಮ ಚ ನಾಶಯೇತ್ ॥ 22 ॥

ತತೋ ನಿಹತನಥಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ಗೃಹೇ ಗೃಹೇ ।
ಯಥಾಹಮೇವಂ ರುದತೀ ತಥಾ ಭೂಯೋ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಅನ್ವಿಷ್ಯ ರಕ್ಷಸಾಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಕುರ್ಯಾದ್ರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 23 ॥

ನ ಹಿ ತಾಭ್ಯಾಂ ರಿಪುದ್ವರ್ಷೋ ಮುಹೂತಮಪಿ ಜೀವತಿ ।
ಚಿತಾ ಧೂಮಾಕುಲಪಥಾ ಗೃಧ್ರಮಣ್ಡಲಸಜ್ಜುಲಾ ।
ಅಚಿರೇಣ ತು ಲಜ್ಜೇಯಂ ಶ್ಮಶಾನಸದೃಶೀ ಭವೇತ್ ॥ 24 ॥

ಅಚಿರೇಣೈವ ಕಾಲೇನ ಪ್ರಾಪ್ತ್ವಾಪ್ಯಮೇವ ಮನೋರಥಮ್ ।
ದುಷ್ಪ್ರಸಾದೋಽಯಮಾಖ್ಯಾತಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವೋ ವಿಪರ್ಯಯಃ ॥ 25 ॥

ಯಾದೃಶಾನಿ ತು ದೃಶ್ಯಂತೇ ಲಜ್ಜಾಯಾಮಶುಭಾನಿ ತು ।
ಅಚಿರೇಣೈವ ಕಾಲೇನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಹತಪ್ರಭಾ ॥ 26 ॥

ನೂನಂ ಲಜ್ಜಾ ಹತೇ ಪಾಪೇ ರಾವಣೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪೇ ।
ಶೋಷಂ ಯಾಸ್ಯತಿ ದುರ್ಧರ್ಷಾ ಪ್ರಮದಾ ವಿಧವಾ ಯಥಾ ॥ 27 ॥

ಪುಷ್ಯೋತ್ಸವಸಮೃದ್ಧಾ ಚ ನಷ್ಟಭರ್ತ್ರಿಃ ಸರಾಕ್ಷಸಾ ।
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಪುರೀ ಲಜ್ಜಾ ನಷ್ಟಭರ್ತ್ರಿಃ ಯಥಾಜ್ಞನಾ ॥ 28 ॥

ನೂನಂ ರಾಕ್ಷಸಕನ್ಯಾನಾಂ ರುದಂತೀನಾಂ ಗೃಹೇ ಗೃಹೇ ।
ಶ್ರೋಷ್ಯಾಮಿ ನಚಿರಾದೇವ ದುಃಖಾರ್ತಾನಾಮಿಹ ಧ್ವನಿಮ್ ॥ 29 ॥

ಸಾನ್ಧಕಾರಾ ಹತದ್ಯೋತಾ ಹತರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಞವಾ ।
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಪುರೀ ಲಜ್ಜಾ ನಿರ್ದಗ್ಧಾ ರಾಮಸಾಯಕೈಃ ॥ 30 ॥

ಯದಿ ನಾಮ ಸ ಶೂರೋ ಮಾಂ ರಾಮೋ ರಕ್ತಾಂತಲೋಚನಃ ।
ಜಾನೀಯಾದ್ವರ್ತಮಾನಾಂ ಹಿ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ ॥ 31 ॥

ಅನೇನ ತು ನೃಶಂಸೇನ ರಾವಣೇನಾಧಮೇನ ಮೇ ।

ಸಮಯೋ ಯಸ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಸ್ತಸ್ಯ ಕಾಲೋಽಯಮಾಗತಃ || 32 ||

ಅಕಾರ್ಯಂ ಯೇ ನ ಜಾನಂತಿ ನೈರ್ಮತಾಃ ಪಾಪಕಾರಿಣಃ |
ಅಧರ್ಮಾತ್ತು ಮಹೋತ್ಪಾತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಹಿ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ || 33 ||

ನೈತೇ ಧರ್ಮಂ ವಿಜಾನಂತಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪಿಶಿತಾಶನಾಃ |
ಧ್ರುವಂ ಮಾಂ ಪ್ರಾತ್ರಾಶಾರ್ಥೇ ರಾಕ್ಷಸಃ ಕಲ್ಪಯಿಷ್ಯತಿ || 34 ||

ಸಾಹಂ ಕಥಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ತಂ ವಿನಾ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಮ್ |
ರಾಮಂ ರಕ್ತಾಂತನಯನಮಪಶ್ಯಂತೀ ಸುದುಃಖಿತಾ || 35 ||

ಯದಿ ಕಶ್ಚಿತ್ಪ್ರದಾತಾ ಮೇ ವಿಷಸ್ಯಾದ್ಯ ಭವೇದಿಹ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವೈವಸ್ವತಂ ದೇವಂ ಪಶ್ಯೇಯಂ ಪತಿನಾ ವಿನಾ || 36 ||

ನಾಜಾನಾಜ್ಜೀವತೀಂ ರಾಮಃ ಸ ಮಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ |
ಜಾನಂತಾ ತೌ ನ ಕುರ್ಯಾತಾಂ ನೋರ್ವ್ಯಾಂ ಹಿ ಮಮ ಮಾರ್ಗಣಮ್ || 37 ||

ನೂನಂ ಮಮೈವ ಶೋಕೇನ ಸ ವೀರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ |
ದೇವಲೋಕಮಿತೋ ಯಾತಸ್ತ್ಯಕ್ತಾಃ ದೇಹಂ ಮಹೀತಲೇ || 38 ||

ಧನ್ಯಾ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ಮಮ ಪಶ್ಯಂತಿ ಯೇ ನಾಥಂ ರಾಮಂ ರಾಜೀವಲೋಚನಮ್ || 39 ||

ಅಥ ವಾ ನ ಹಿ ತಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಧರ್ಮಕಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಮಯಾ ರಾಮಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇರ್ಭಾರ್ಯಯಾ ಪರಮಾತ್ಮನಃ || 40 ||

ದೃಶ್ಯಮಾನೇ ಭವೇತ್ಪ್ರೀತಃ ಸೌಹೃದಂ ನಾಸ್ತ್ಯಪಶ್ಯತಃ |
ನಾಶಯಂತಿ ಕೃತಘ್ರಾಸ್ತು ನ ರಾಮೋ ನಾಶಯಿಷ್ಯತಿ || 41 ||

ಕಿಂ ನು ಮೇ ನ ಗುಣಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕಿಂ ವಾ ಭಾಗ್ಯ ಕ್ಷಯೋ ಹಿ ಮೇ |
ಯಾಹಂ ಸೀತಾ ವರಾರ್ಹೇಣ ಹೀನಾ ರಾಮೇಣ ಭಾಮಿನೀ || 42 ||

ಶ್ರೇಯೋ ಮೇ ಜೀವಿತಾನ್ಮರ್ತುಂ ವಿಹೀನಾ ಯಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ |

ರಾಮಾದಕ್ಲಿಷ್ಟಚಾರಿತ್ರಾಚೂಢಾಚ್ಛತ್ರನಿಬರ್ಹಣಾತ್ || 43 ||

ಅಥ ವಾ ನೃಸ್ತಶಸ್ತ್ರಾ ತೌ ವನೇ ಮೂಲಫಲಾಶನೌ |
ಭ್ರಾತರೌ ಹಿ ನರ ಶ್ರೇಷ್ಠೌ ಚರಂತಾ ವನಗೋಚರೌ || 44 ||

ಅಥ ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ |
ಭದ್ಮನಾ ಘಾತಿತೌ ಶೂರೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 45 ||

ಸಾಹಮೇವಜ್ಗತೇ ಕಾಲೇ ಮರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸರ್ವಥಾ |
ನ ಚ ಮೇ ವಿಹಿತೋ ಮೃತ್ಯುರಸ್ಮಿನ್ದುಃಖೇಽಪಿ ವರ್ತತಿ || 46 ||

ಧನ್ಯಾಃ ಖಿಲು ಮಹಾತ್ಮನೋ ಮುನಯಃ ಸತ್ಯಸಮ್ಮತಾಃ |
ಜಿತಾತ್ಮನೋ ಮಹಾಭಾಗಾ ಯೇಷಾಂ ನ ಸ್ತಃ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯೇ || 47 ||

ಪ್ರಿಯಾನ್ನ ಸಮ್ಭವೇದ್ಧುಃಖಮಪ್ರಿಯಾದಧಿಕಂ ಭಯಮ್ |
ತಾಭ್ಯಾಂ ಹಿ ಯೇ ವಿಯುಜ್ಯಂತೇ ನಮಸ್ತೇಷಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ || 48 ||

ಸಾಹಂ ತ್ಯಕ್ತಾ ಪ್ರಿಯೇಣೇಹ ರಾಮೇಣ ವಿದಿತಾತ್ಮನಾ |
ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪಾಪಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ಗತಾ ವಶಮ್ || 49 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಂಚಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಾಃ ಸೀತಯಾ ಘೋರಂ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾಃ ।
ಕಾಶ್ಚಿಜ್ಜಗ್ಮುಸ್ತದಾಖ್ಯಾತುಂ ರಾವಣಸ್ಯ ತರಸ್ವಿನಃ ॥ ೧ ॥

ತತಃ ಸೀತಾಮುಪಾಗಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ಘೋರದರ್ಶನಾಃ ।
ಪುನಃ ಪರುಷಮೇಕಾರ್ಥಮನರ್ಥಾರ್ಥಮಥಾಬ್ರವನ್ ॥ ೨ ॥

ಹಂತೇದಾನೀಂ ತವಾನಾರ್ಯೇ ಸೀತೇ ಪಾಪವಿನ್ಶತ್ಯಯೇ ।
ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಂತಿ ಮಾಂಸಮೇತದ್ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸೀತಾಂ ತಾಭಿರನಾರ್ಯಾಭಿದ್ಯೌಷ್ಣವ್ ಸನ್ತರ್ಜಿತಾಂ ತದಾ ।
ರಾಕ್ಷಸೀ ತ್ರಿಜಟಾವೃದ್ಧಾ ಶಯಾನಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೪ ॥

ಆತ್ಮಾನಂ ಖಾದತಾನಾರ್ಯಾ ನ ಸೀತಾಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಥ ।
ಜನಕಸ್ಯ ಸುತಾಮಿಷ್ಣಾಂ ಸ್ನುಷಾಂ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ ॥ ೫ ॥

ಸ್ವಪ್ನೋ ಹೃದ್ಯ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟೋ ದಾರುಣೋ ರೋಮಹರ್ಷಣಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮಭಾವಾಯ ಭರ್ತುರಸ್ಯಾ ಭವಾಯ ಚ ॥ ೬ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾಸ್ತ್ರಿಜಟಯಾ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾಃ ।
ಸರ್ವಾ ಏವಾಬ್ರವನ್ಭೀತಾಸ್ತ್ರಿಜಟಾಂ ತಾಮಿದಂ ವಚಃ ॥ ೭ ॥

ಕಥಯಸ್ವ ತ್ವಯಾ ದೃಷ್ಟಃ ಸ್ವಪ್ನೇಽಯಂ ಕೀದೃಶೋ ನಿಶಿ ॥ ೮ ॥

ತಾಸಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ಮುಖೋದ್ಗತಮ್ ।
ಉವಾಚ ವಚನಂ ಕಾಲೇ ತ್ರಿಜಟಾಸ್ವಪ್ನಸಂಶ್ರಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಗಜದಂತಮಯೀಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಶಿಬಿಕಾಮನ್ತರಿಕ್ಷಗಾಮ್ ।
ಯುಕ್ತಾಂ ವಾಜಿಸಹಸ್ರೇಣ ಸ್ವಯಮಾಸ್ಥಾಯ ರಾಘವಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ವಪ್ನೇ ಚಾದ್ಯ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಾ ಸೀತಾ ಶುಕ್ಲಾ ಮೃರಾವೃತಾ ।

ಸಾಗರೇಣ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಶ್ವೇತಪರ್ವತಮಾಸ್ಥಿತಾ ।
ರಾಮೇಣ ಸಜ್ಞತಾ ಸೀತಾ ಭಾಸ್ಕರೇಣ ಪ್ರಭಾ ಯಥಾ ॥ 11 ॥

ರಾಘವಶ್ಚ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಶ್ಚತುರ್ದನಂ ಮಹಾಗಜಮ್ ।
ಆರೂಢಃ ಶೈಲಸಜ್ಜಾಶಂ ಚಚಾರ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 12 ॥

ತತಸ್ತಾ ನರಶಾರ್ದೂಲೌ ದೀಪ್ಯಮಾನೌ ಸ್ವತೇಜಸಾ ।
ಶುಕ್ಲಮಾಲ್ಯಾಂಭರಧರೌ ಜಾನಕೀಂ ಪರ್ಯುಪಸ್ಥಿತೌ ॥ 13 ॥

ತತಸ್ತಸ್ಯ ನಗಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಆಕಾಶಸ್ಥಸ್ಯ ದಂತಿನಃ ।
ಭರ್ತ್ರಾ ಪರಿಗೃಹೀತಸ್ಯ ಜಾನಕೀ ಸ್ಕನ್ಧಮಾಶ್ರಿತಾ ॥ 14 ॥

ಭರ್ತುರಜ್ಞಾತೃಮುತ್ಪತ್ಯ ತತಃ ಕಮಲಲೋಚನಾ ।
ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯೌ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಾ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಪರಿಮಾರ್ಜತೀ ॥ 15 ॥

ತತಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಕುಮಾರಾಭ್ಯಾಮಾಸ್ಥಿತಃ ಸ ಗಜೋತ್ತಮಃ ।
ಸೀತಯಾ ಚ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯಾ ಲಜ್ಞಾ ಯಾ ಉಪರಿ ಸ್ಥಿತಃ ॥ 16 ॥

ಪಾಂಡುರರ್ಷಭಯುಕ್ತೇನ ರಥೇನಾಷ್ಟಯುಜಾ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಶುಕ್ಲಮಾಲ್ಯಾಂಭರಧರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮಾಗತಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸೀತಯಾ ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ ॥ 17 ॥

ವಿಮಾನಾತ್ಪುಷ್ಪಕಾದದ್ಯ ರಾವಣಃ ಪತಿತೋ ಭುವಿ ।
ಕೃಷ್ಯಪಾಣಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ದೃಷ್ಟೋ ಮುಣ್ಡಃ ಕೃಷ್ಣಾಂಭರಃ ಪುನಃ ॥ 18 ॥

ರಥೇನ ಖರಯುಕ್ತೇನ ರಕ್ತಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಃ ।
ಪ್ರಯಾತೋ ದಕ್ಷಿಣಾಮಾಶಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಕರ್ದಮಂ ಹ್ರದಮ್ ॥ 19 ॥

ಕಣೋ ಬದ್ಧಾ ದಶಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಮದಾ ರಕ್ತವಾಸಿನೀ ।
ಕಾಲೀ ಕರ್ದಮಲಿಪ್ತಾಜ್ಞೀ ದಿಶಂ ಯಾಮ್ಯಾಂ ಪ್ರಕರ್ಷತಿ ॥ 20 ॥

ವರಾಹೇಣ ದಶಗ್ರೀವಃ ಶಿಂಶುಮಾರೇಣ ಚೇಂದ್ರಜಿತ್ ।
ಉಷ್ಪೇಣ ಕುಂಭಕರ್ಣಶ್ಚ ಪ್ರಯಾತೋ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ ॥ 21 ॥

ಸಮಾಜಶಃ ಮಹಾನಸ್ತೋ ಗೀತವಾದಿತ್ರನಿಃಸ್ವನಃ |
ಪಿಬತಾಂ ರಕ್ತಮಾಲಾನ್ಯಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ರಕ್ತವಾಸಸಾಮ್ || 22 ||

ಲಜ್ಜಾ ಚೇಯಂ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ಸವಾಜಿರಥಸಜ್ಜಲಾ |
ಸಾಗರೇ ಪತಿತಾ ದೃಷ್ಟಾ ಭಗ್ನಗೋಪುರತೋರಣಾ || 23 ||

ಪೀತ್ವ ತೈಲಂ ಪ್ರನ್ಮತ್ತಾಶಃ ಪ್ರಹಸನ್ಮೋ ಮಹಾಸ್ವನಾಃ |
ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ಭಸ್ಮರೂಕ್ಷಾಯಾಂ ಸರ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಯೋಷಿತಃ || 24 ||

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾದಯಶ್ಚೇಮೇ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಗವಾಃ |
ರಕ್ತಂ ನಿವಸನಂ ಗೃಹ್ಯ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಗೋಮಯಹೃದೇ || 25 ||

ಅಪಗಚ್ಛತ ನಶ್ಯಧ್ವಂ ಸೀತಾಮಾಪ್ನೋತಿ ರಾಘವಃ |
ಘಾತಯೇತ್ಪರಮಾಮರ್ಷೀ ಸರ್ವೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸೈಃ || 26 ||

ಪ್ರಿಯಾಂ ಬಹುಮತಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ವನವಾಸಮನುವ್ರತಾಮ್ |
ಭರ್ತ್ಸಿತಾಂ ತರ್ಜಿತಾಂ ವಾಪಿ ನಾನುಮಂಸ್ಯತಿ ರಾಘವಃ || 27 ||

ತದಲಂ ಕ್ರೂರವಾಕ್ಯೈರ್ವಃ ಸಾನ್ತ್ವಮೇವಾಭಿಧೀಯತಾಮ್ |
ಅಭಿಯಾಚಾಮ ವೈದೇಹೀಮೇತದ್ಧಿ ಮಮ ರೋಚತೇ || 28 ||

ಯಸ್ಯಾ ಹ್ಯೇವಂ ವಿಧಃ ಸ್ವಪ್ನೋ ದುಃಖಿತಾಯಾಃ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ |
ಸಾ ದುಃಖೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯನುತ್ತಮಮ್ || 29 ||

ಭರ್ತ್ಸಿತಾಮಪಿ ಯಾಚಧ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಕಿಂ ವಿವಕ್ಷಯಾ |
ರಾಘವಾದ್ಧಿ ಭಯಂ ಘೋರಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 30 ||

ಪ್ರಣಿಪಾತ ಪ್ರಸನ್ನಾ ಹಿ ಮೈಥಿಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಅಲಮೇಷಾ ಪರಿತ್ರಾತುಂ ರಾಕ್ಷಸೋ ಮಹತೋ ಭಯಾತ್ || 31 ||

ಅಪಿ ಚಾಸ್ಯಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯಾ ನ ಕಿಂಚಿದುಪಲಕ್ಷಯೇ |
ವಿರುದ್ಧಮಪಿ ಚಾಜ್ಞೇಷು ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮಮಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 32 ||

ಭಾಯಾ ವೈಗುಣ್ಯ ಮಾತ್ರಂ ತು ಶಜ್ಞೇ ದುಃಖಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಅದುಃಖಾರ್ಹಾಮಿಮಾಂ ದೇವೀಂ ವೈಹಾಯಸಮುಪಸ್ಥಿತಾಮ್ ॥ 33 ॥

ಅರ್ಥಸಿದ್ಧಿಂ ತು ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಮುಪಸ್ಥಿತಾಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರವಿನಾಶಂ ಚ ವಿಜಯಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ ॥ 34 ॥

ನಿಮಿತ್ತಭೂತಮೇತತ್ತು ಶ್ರೋತುಮಸ್ಯಾ ಮಹತ್ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ದೃಶ್ಯತೇ ಚ ಸುರಚಕ್ಷುಃ ಪದ್ಮಪತ್ರಮಿವಾಯತಮ್ ॥ 35 ॥

ಈಷಚ್ಚ ಹೃಷಿತೋ ವಾಸ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣಾಯಾ ಹ್ಯದಕ್ಷಿಣಃ ।
ಅಕಸ್ಮಾದೇವ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಬಾಹುರೇಕಃ ಪ್ರಕಮ್ಪತೇ ॥ 36 ॥

ಕರೇಣುಹಸ್ತಪ್ರತಿಮಃ ಸವ್ಯಶೋರುರನುತ್ತಮಃ ।
ವೇಪನ್ಮೂಚಯತೀವಾಸ್ಯಾ ರಾಘವಂ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 37 ॥

ಪಕ್ಷೀ ಚ ಶಾಖಾ ನಿಲಯಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ
ಪುನಃ ಪುನಶೋತ್ತಮಸಾನ್ತ್ವವಾದೀ ।
ಸುಖಾಗತಾಂ ವಾಚಮುದೀರಯಾಣಃ
ಪುನಃ ಪುನಶೋದಯತೀವ ಹೃಷ್ಟಃ ॥ 38 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಚೋ ನಿಶಮ್ಯ
ತದ್ರಾವಣಸ್ಯಾಪ್ರಿಯಮಪ್ರಿಯಾರ್ತಾ ।
ಸೀತಾ ವಿತತ್ರಾಸ ಯಥಾ ವನಾಂತೇ
ಸಿಂಹಾಭಿಪನ್ನಾ ಗಜರಾಜಕನ್ಯಾ ॥೧॥

ಸಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮಧ್ಯಗತಾ ಚ ಭೀರುರ್-
ವಾಗ್ಬಿಭೃಶಂ ರಾವಣತರ್ಜಿತಾ ಚ ।
ಕಾಂತಾರಮಧ್ಯೇ ವಿಜನೇ ವಿಸೃಷ್ಟಾ
ಬಾಲೇವ ಕನ್ಯಾ ವಿಲಲಾಪ ಸೀತಾ ॥೨॥

ಸತ್ಯಂ ಬತೇದಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಲೋಕೇ
ನಾಕಾಲಮೃತ್ಯುರ್ಭವತೀತಿ ಸನ್ತಃ ।
ಯತ್ರಾಹಮೇವಂ ಪರಿಭತ್ಸ್ಯಮಾನಾ
ಜೀವಾಮಿ ಕಿಂಚಿತ್ಕೃಣಮಪ್ಯಪುಣ್ಯಾ ॥೩॥

ಸುಖಾದ್ವಿಹೀನಂ ಬಹುದುಃಖಪೂರ್ಣಮ್
ಇದಂ ತು ನೂನಂ ಹೃದಯಂ ಸ್ಥಿರಂ ಮೇ ।
ವಿದೀರ್ಯತೇ ಯನ್ನ ಸಹಸ್ರಧಾದ್ಯ
ವಜ್ರಾಹತಂ ಶೃಂಗಮಿವಾಚಲಸ್ಯ ॥೪॥

ನೈವಾಸ್ತಿ ನೂನಂ ಮಮ ದೋಷಮತ್ರ
ವಧ್ಯಾಹಮಸ್ಯಾಪ್ರಿಯದರ್ಶನಸ್ಯ ।
ಭಾವಂ ನ ಚಾಸ್ಯಾಹಮನುಪ್ರದಾತುಮ್
ಅಲಂ ದ್ವಿಜೋ ಮನ್ತ್ರಮಿವಾದ್ವಿಜಾಯ ॥೫॥

ನೂನಂ ಮಮಾಜ್ಞಾನ್ಯಚಿರಾದನಾರ್ಯಃ
ಶಸ್ತ್ರೈಃ ಶಿತ್ಯೈಶ್ಛೇತ್ಸ್ಯತಿ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಃ ।
ತಸ್ಮಿನ್ನನಾಗಚ್ಛತಿ ಲೋಕನಾಥೇ
ಗರ್ಭಸ್ಥಜನ್ಮೋರಿವ ಶಲ್ಯಕೃಂತಃ ॥೬॥

ದುಃಖಂ ಬತೇದಂ ಮಮ ದುಃಖಿತಾಯಾ
ಮಾಸೌ ಚಿರಾಯಾಭಿಗಮಿಷ್ಯತೋ ದೌಷ್ಟಾ ।
ಬದ್ಧಸ್ಯ ವದ್ಧಸ್ಯ ಯಥಾ ನಿಶಾಂತೇ
ರಾಜಾಪರಾಧಾದಿವ ತಸ್ಕರಸ್ಯ ॥ 7 ॥

ಹಾ ರಾಮ ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹಾ ಸುಮಿತ್ರೇ
ಹಾ ರಾಮ ಮಾತಃ ಸಹ ಮೇ ಜನನ್ಯಾ ।
ಏಷಾ ವಿಪದ್ಯಾಮ್ಯಹಮಲ್ಪಭಾಗ್ಯಾ
ಮಹಾರ್ಣವೇ ನೌರಿವ ಮೂಢ ವಾತಾ ॥ 8 ॥

ತರಸ್ವಿನೌ ಧಾರಯತಾ ಮೃಗಸ್ಯ
ಸತ್ತ್ವೇನ ರೂಪಂ ಮನುಜೇಂದ್ರಪುತ್ರೌ ।
ನೂನಂ ವಿಶಸ್ತಾ ಮಮ ಕಾರಣಾತ್ತಾ
ಸಿಂಹರ್ಷಭೌ ದ್ವಾವಿವ ವೈದ್ಯುತೇನ ॥ 9 ॥

ನೂನಂ ಸ ಕಾಲೋ ಮೃಗರೂಪಧಾರೀ
ಮಾಮಲ್ಪಭಾಗ್ಯಾಂ ಲುಲುಭೇ ತದಾನೀಮ್ ।
ಯತ್ರಾರ್ಯಪುತ್ರಂ ವಿಸಸರ್ಜ ಮೂಢಾ
ರಾಮಾನುಜಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಕಂ ಚ ॥ 10 ॥

ಹಾ ರಾಮ ಸತ್ಯವ್ರತ ದೀರ್ಘವಾಹೋ
ಹಾ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಪ್ರತಿಮಾನವಕ್ತ್ರ ।
ಹಾ ಜೀವಲೋಕಸ್ಯ ಹಿತಃ ಪ್ರಿಯಶ್ಚ
ವಧ್ಯಾಂ ನ ಮಾಂ ವೇತ್ಸಿ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮ್ ॥ 11 ॥

ಅನನ್ಯದೇವತ್ವಮಿಯಂ ಕ್ಷಮಾ ಚ
ಭೂಮೌ ಚ ಶಯ್ಯಾ ನಿಯಮಶ್ಚ ಧರ್ಮೇ ।
ಪತಿವ್ರತಾತ್ವಂ ವಿಫಲಂ ಮಮೇದಮ್
ಕೃತಂ ಕೃತಘ್ನೇಷ್ವಿವ ಮಾನುಷಾಣಾಮ್ ॥ 12 ॥

ಮೋಘೋ ಹಿ ಧರ್ಮಶ್ಚರಿತೋ ಮಮಾಯಮ್
ತಥೈಕಪತ್ನೀತ್ವಮಿದಂ ನಿರರ್ಥಮ್ ।
ಯಾ ತ್ವಾಂ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕೃಶಾ ವಿವರ್ಣಾ

ಹೀನಾ ತ್ವಯಾ ಸಜ್ಜಮನೇ ನಿರಾಶಾ || 13 ||

ಪಿತುರ್ನಿರ್ದೇಶಂ ನಿಯಮೇನ ಕೃತ್ವಾ
ವನಾನ್ನಿವೃತ್ತಶ್ಚರಿತವ್ರತಶ್ಚ |
ಸ್ತ್ರೀಭಿಸ್ತು ಮನ್ಯೇ ವಿಪುಲೇಕ್ಷಣಾಭಿಃ
ಸಂರಂಸ್ಯಸೇ ವೀತಭಯಃ ಕೃತಾರ್ಥಃ || 14 ||

ಅಹಂ ತು ರಾಮ ತ್ವಯಿ ಜಾತಕಾಮಾ
ಚಿರಂ ವಿನಾಶಾಯ ನಿಬದ್ಧಭಾವಾ |
ಮೋಘಂ ಚರಿತ್ವಾಥ ತಪೋವ್ರತಂ ಚ
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾಮಿ ಧಿಗ್ಜೀವಿತಮಲ್ಪಭಾಗ್ಯಾ || 15 ||

ಸಾ ಜೀವಿತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಹಂ ತ್ಯಜೇಯಮ್
ವಿಷೇಣ ಶಸ್ತ್ರೇಣ ಶಿತೇನ ವಾಪಿ |
ವಿಷಸ್ಯ ದಾತಾ ನ ತು ಮೇಽಸ್ಮಿ ಕಶ್ಚಿತ್
ಶಸ್ತ್ರಸ್ಯ ವಾ ವೇಶ್ಮನಿ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ || 16 ||

ಶೋಕಾಭಿತಪ್ತಾ ಬಹುಧಾ ವಿಚಿನ್ತ್ಯ
ಸೀತಾಥ ವೇಣ್ಯದ್ಗ್ರಥನಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ |
ಉದ್ಬದ್ಧ್ಯ ವೇಣ್ಯದ್ಗ್ರಥನೇನ ಶೀಘ್ರಮ್
ಅಹಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಮಸ್ಯ ಮೂಲಮ್ || 17 ||

ಇತೀವ ಸೀತಾ ಬಹುಧಾ ವಿಲಪ್ಯ
ಸರ್ವಾತ್ತಮಾ ರಾಮಮನುಸ್ಮರಂತೀ |
ಪ್ರವೇಪಮಾನಾ ಪರಿಶುಷ್ಕವಕ್ತ್ರಾ
ನಗೋತ್ತಮಂ ಪುಷ್ಪಿತಮಾಸಸಾದ || 18 ||

ಉಪಸ್ಥಿತಾ ಸಾ ಮೃದುರ್ಸರ್ವಗಾತ್ರೀ
ಶಾಖಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾಥ ನಗಸ್ಯ ತಸ್ಯ |
ತಸ್ಯಾಸ್ತು ರಾಮಂ ಪ್ರವಿಚಿನ್ತಯನ್ತ್ಯಾ
ರಾಮಾನುಜಂ ಸ್ವಂ ಚ ಕುಲಂ ಶುಭಾಜಾಗ್ನ್ಯಃ || 19 ||

ಶೋಕಾನಿಮಿತ್ತಾನಿ ತದಾ ಬಹೂನಿ

ಧೈರ್ಯಾರ್ಜಿತಾನಿ ಪ್ರವರಾಣಿ ಲೋಕೇ ।
ಪ್ರಾದುರ್ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ತದಾ ಬಭೂವುಃ
ಪುರಾಪಿ ಸಿದ್ಧಾನ್ಯುಪಲಕ್ಷಿತಾನಿ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಷಡ್ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾಗತಾಂ ತಾಂ ವ್ಯಥಿತಾಮನಿನ್ದಿತಾಮ್
ವ್ಯಪೇತಹರ್ಷಾಂ ಪರಿದೀನಮಾನಸಾಮ್ ।
ಶುಭಾಂ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಶುಭಾನಿ ಭೇಜಿರೇ
ನರಂ ಶ್ರಿಯಾ ಜುಷ್ಪಮಿವೋಪಜೀವಿನಃ ॥ ೧ ॥

ತಸ್ಯಾಃ ಶುಭಂ ವಾಮಮರಾಲಪಕ್ಷ್ಮ
ರಾಜೀವೃತಂ ಕೃಷ್ಣವಿಶಾಲಶುಕ್ಲಮ್ ।
ಪ್ರಾಸ್ಪಂದತೈಕಂ ನಯನಂ ಸುಕೇಶ್ಯಾ
ಮೀನಾಹತಂ ಪದ್ಮಮಿವಾಭಿತಾಮ್ರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಭುಜಶ್ಚ ಚಾರ್ವಣ್ಣಿತಪೀನವೃತ್ತಃ
ಪರಾರ್ಥ್ಯ ಕಾಲಾಗುರುಚಂದನಾರ್ಹಃ ।
ಅನುತ್ತಮೇನಾಧ್ಯುಷಿತಃ ಪ್ರಿಯೇಣ
ಚಿರೇಣ ವಾಮಃ ಸಮವೇಪತಾಶು ॥ ೩ ॥

ಗಜೇಂದ್ರಹಸ್ತಪ್ರತಿಮಶ್ಚ ಪೀನಃ
ತಯೋರ್ಧ್ವಯೋಃ ಸಂಹತಯೋಃ ಸುಜಾತಃ ।
ಪ್ರಸ್ಪಂದಮಾನಃ ಪುನರೂರುರಸ್ಯಾ
ರಾಮಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ಸ್ಥಿತಮಾಚಚಕ್ಷೇ ॥ ೪ ॥

ಶುಭಂ ಪುನರ್ಹೇಮಸಮಾನವರ್ಣಮ್
ಈಷದ್ರಜೋಧ್ವಸ್ತಮಿವಾಮಲಾಕ್ಷ್ಯಃ ।
ವಾಸಃ ಸ್ಥಿತಾಯಾಃ ಶಿಖರಾಗ್ರದನ್ತ್ಯಾಃ
ಕಿಣ್ವತ್ಪರಿಸ್ರಂಸತ ಚಾರುಗಾತ್ರಾಃ ॥ ೫ ॥

ಏತೈರ್ನಿಮಿತ್ತೈರಪರೈಶ್ಚ ಸುಭ್ರೂಃ
ಸಮೋಧಿತಾ ಪ್ರಾಗಪಿ ಸಾಧುಸಿದ್ಧೈಃ ।
ವಾತಾತಪಕ್ಲಾಂತಮಿವ ಪ್ರನಷ್ಟಮ್
ವರ್ಷೇಣ ಬೀಜಂ ಪ್ರತಿಸಂಜಹರ್ಷ ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಯಾಃ ಪುನರ್ಬಿಮ್ಬಫಲೋಪಮೌಷ್ಠಮ್
ಸ್ವಕ್ಷಿಭ್ರುಕೇಶಾನ್ತಮರಾಲಪಕ್ಷ್ಮ |
ವಕ್ತ್ರಂ ಬಭಾಸೇ ಸಿತಶುಕ್ಲದಂಷ್ಟ್ರಮ್
ರಾಹೋರ್ಮುಖಾಚ್ಚನ್ದ್ರ ಇವ ಪ್ರಮುಕ್ತಃ ||೭||

ಸಾ ವೀತಶೋಕಾ ವ್ಯಪನೀತತನ್ದ್ರೀ
ಶಾನ್ತಜ್ವರಾ ಹರ್ಷವಿಬುಧ್ಧಸತ್ತಾಪ್ತ |
ಅಶೋಭತಾರ್ಯಾ ವದನೇನ ಶುಕ್ಲೇ
ಶೀತಾನ್ಮುನಾ ರಾತ್ರಿರಿವೋದಿತೇನ ||೮||

||ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ||

॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಹನುಮಾನಪಿ ವಿಕ್ರಾಂತಃ ಸರ್ವಂ ಶುಶ್ರಾವ ತತ್ತ್ವತಃ |
ಸೀತಾಯಾಸ್ತ್ರಿಜಟಾಯಾಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ಚ ತರ್ಜನಮ್ || 1 ||

ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಸ್ತಾಂ ದೇವೀಂ ದೇವತಾಮಿವ ನಂದನೇ |
ತತೋ ಬಹುವಿಧಾಂ ಚಿಂತಾಂ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ || 2 ||

ಯಾಂ ಕಪೀನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸುಬಹೂನ್ಯಯುತಾನಿ ಚ |
ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ಮಾರ್ಗಂತೇ ಸೇಯಮಾಸಾದಿತಾ ಮಯಾ || 3 ||

ಚಾರೇಣ ತು ಸುಯುಕ್ತೇನ ಶತ್ರೋಃ ಶಕ್ತಿಮವೇಕ್ಷಿತಾ |
ಗೂಢೇನ ಚರತಾ ತಾವದವೇಕ್ಷಿತಮಿದಂ ಮಯಾ || 4 ||

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಿಶೇಷಶ್ಚ ಪುರೀ ಚೇಯಮವೇಕ್ಷಿತಾ |
ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇರಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವೋ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ || 5 ||

ಯುಕ್ತಂ ತಸ್ಯಾಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ ಸರ್ವಸತ್ತ್ವದಯಾವತಃ |
ಸಮಾಶ್ವಾಸಯಿತುಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಪತಿದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಾಣೀಮ್ || 6 ||

ಅಹಮಾಶ್ವಾಸಯಾಮ್ಯೇನಾಂ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಮ್ |
ಅದೃಷ್ಟದುಃಖಾಂ ದುಃಖಸ್ಯ ನ ಹ್ಯಂತಮಧಿಗಚ್ಛತೀಮ್ || 7 ||

ಯದಿ ಹ್ಯಹಮಿಮಾಂ ದೇವೀಂ ಶೋಕೋಪಹತಚೇತನಾಮ್ |
ಅನಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ದೋಷವದ್ಗಮನಂ ಭವೇತ್ || 8 ||

ಗತೇ ಹಿ ಮಯಿ ತತ್ರೇಯಂ ರಾಜಪುತ್ರೀ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಪರಿತ್ರಾಣಮವಿನ್ದಂತೀ ಜಾನಕೀ ಜೀವಿತಂ ತ್ಯಜೇತ್ || 9 ||

ಮಯಾ ಚ ಸ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಃ |
ಸಮಾಶ್ವಾಸಯಿತುಂ ನ್ಯಾಯ್ಯಃ ಸೀತಾದರ್ಶನಲಾಲಸಃ || 10 ||

ನಿಶಾಚರೀಣಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಕ್ಷಮಂ ಚಾಭಿಭಾಷಣಮ್ |
ಕಥಂ ನು ಖಿಲು ಕರ್ತವ್ಯಮಿದಂ ಕೃಚ್ಛ್ರ ಗತೋ ಹ್ಯಹಮ್ || 11 ||

ಅನೇನ ರಾತ್ರಿಶೇಷೇಣ ಯದಿ ನಾಶ್ವಾಸ್ಯತೇ ಮಯಾ |
ಸರ್ವಥಾ ನಾಸ್ತಿ ಸಂದೇಹಃ ಪರಿತ್ಯಕ್ಶ್ಯತಿ ಜೀವಿತಮ್ || 12 ||

ರಾಮಶ್ಚ ಯದಿ ಪೃಚ್ಛೇನ್ಮಾಂ ಕಿಂ ಮಾಂ ಸೀತಾಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ಕಿಮಹಂ ತಂ ಪ್ರತಿಬ್ರೂಯಾಮಸಮ್ಭಾಷ್ಯ ಸುಮಧ್ಯಮಾಮ್ || 13 ||

ಸೀತಾಸಂದೇಶರಹಿತಂ ಮಾಮಿತಸ್ತ್ವರಯಾ ಗತಮ್ |
ನಿರ್ದಹೇದಪಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ತೀವ್ರೇಣ ಚಕ್ಷುಷಾ || 14 ||

ಯದಿ ಚೇದ್ಯೋಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಭರ್ತಾರಂ ರಾಮಕಾರಣಾತ್ |
ವ್ಯರ್ಥಮಾಗಮನಂ ತಸ್ಯ ಸಸ್ಮೈನ್ಯಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 15 ||

ಅನ್ತರಂ ತ್ವಹಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಮಿಹ ಸ್ಥಿತಃ |
ಶನೈರಾಶ್ವಾಸಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸನ್ತಾಪಬಹುಲಾಮಿಮಾಮ್ || 16 ||

ಅಹಂ ಹ್ಯತಿತನುಶ್ಚೈವ ವನರಶ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ |
ವಾಚಂ ಚೋದಾಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾನುಷೀಮಿಹ ಸಂಸ್ಕೃತಾಮ್ || 17 ||

ಯದಿ ವಾಚಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ದ್ವಿಜಾತಿರಿವ ಸಂಸ್ಕೃತಾಮ್ |
ರಾವಣಂ ಮನ್ಯಮಾನಾ ಮಾಂ ಸೀತಾ ಭೀತಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 18 ||

ಅವಶ್ಯಮೇವ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಮಾನುಷಂ ವಾಕ್ಯಮರ್ಥವತ್ |
ಮಯಾ ಸಾನ್ತ್ವಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಾ ನಾನ್ಯಥೇಯಮನಿನ್ದಿತಾ || 19 ||

ಸೇಯಮಾಲೋಕ್ಯ ಮೇ ರೂಪಂ ಜಾನಕೀ ಭಾಷಿತಂ ತಥಾ |
ರಕ್ಷೋಭಿಸ್ತ್ರಾಸಿತಾ ಪೂರ್ವಂ ಭೂಯಸ್ತ್ರಾಸಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || 20 ||

ತತೋ ಜಾತಪರಿತ್ರಾಸಾ ಶಬ್ದಂ ಕುರ್ಯಾನ್ಮನಸ್ವಿನೀ |
ಜಾನಮಾನಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ರಾವಣಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಮ್ || 21 ||

ಸೀತಯಾ ಚ ಕೃತೇ ಶಬ್ದೇ ಸಹಸಾ ರಾಕ್ಷಸೀಗಣಃ ।
ನಾನಾಪ್ರಹರಣೋ ಘೋರಃ ಸಮೇಯಾದಂತಕೋಪಮಃ ॥ 22 ॥

ತತೋ ಮಾಂ ಸಮ್ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸರ್ವತೋ ವಿಕೃತಾನನಾಃ ।
ವಧೇ ಚ ಗ್ರಹಣೇ ಚೈವ ಕುರ್ಯುರ್ಯತ್ನಂ ಯಥಾಬಲಮ್ ॥ 23 ॥

ತಂ ಮಾಂ ಶಾಖಾಃ ಪ್ರಶಾಖಾಶ್ಚ ಸ್ಕನ್ಧಾಂಶೋತ್ತಮಶಾಖಿನಾಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಪರಿಧಾವಂತಂ ಭವೇಯುರ್ಭಯಶಙ್ಕಿತಾಃ ॥ 24 ॥

ಮಮ ರೂಪಂ ಚ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ವನಂ ವಿಚರತೋ ಮಹತ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೋ ಭಯವಿತ್ರಸ್ತಾ ಭವೇಯುರ್ವಿಕೃತಾನನಾಃ ॥ 25 ॥

ತತಃ ಕುರ್ಯುಃ ಸಮಾಹ್ವಾನಂ ರಾಕ್ಷಸೋ ರಕ್ಷಸಾಮಪಿ ।
ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರನಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರನಿವೇಶನೇ ॥ 26 ॥

ತೇ ಶೂಲಶರನಿಸ್ತ್ರೀಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಯುಧಪಾಣಯಃ ।
ಆಪತೇಯುರ್ವಿಮರ್ದೇಽಸ್ಮಿನ್ವೇಗೇನೋದ್ವಿಗ್ನಕಾರಿಣಃ ॥ 27 ॥

ಸಜುಕ್ರದ್ಧಸ್ತೈಸ್ತು ಪರಿತೋ ವಿಧಮನ್ರಕ್ಷಸಾಂ ಬಲಮ್ ।
ಶಕ್ನುಯಂ ನ ತು ಸಮಾಪ್ತಪುಂ ಪರಂ ಪಾರಂ ಮಹೋದಧೇಃ ॥ 28 ॥

ಮಾಂ ವಾ ಗೃಹ್ಣೀಯುರಾಪ್ಲುತ್ಯ ಬಹವಃ ಶೀಘ್ರಕಾರಿಣಃ ।
ಸ್ಯಾದಿಯಂ ಚಾಗೃಹೀತಾರ್ಥಾ ಮಮ ಚ ಗ್ರಹಣಂ ಭವೇತ್ ॥ 29 ॥

ಹಿಂಸಾಭಿರುಚಯೋ ಹಿಂಸ್ಯುರಿಮಾಂ ವಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ।
ವಿಪನ್ನಂ ಸ್ಯಾತ್ತತಃ ಕಾರ್ಯಂ ರಾಮಸುಗ್ರೀವಯೋರಿದಮ್ ॥ 30 ॥

ಉದ್ದೇಶೇ ನಷ್ಟಮಾರ್ಗೇಽಸ್ಮಿನ್ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಪರಿವಾರಿತೇ ।
ಸಾಗರೇಣ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತೇ ಗುಪ್ತೇ ವಸತಿ ಜಾನಕೀ ॥ 31 ॥

ವಿಶಸ್ತೇ ವಾ ಗೃಹೀತೇ ವಾ ರಕ್ಷೋಭಿರ್ಮಯಿ ಸಂಯುಗೇ ।
ನಾನ್ಯಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಮಸ್ಯ ಸಹಾಯಂ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೇ ॥ 32 ॥

ವಿಮೃಶಂಶ್ಚ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಯೋ ಹತೇ ಮಯಿ ವಾನರಃ |
ಶತಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಲಙ್ಘಯೇತ ಮಹೋದಧಿಮ್ || 33 ||

ಕಾಮಂ ಹನ್ತುಂ ಸಮರ್ಥೋಽಸ್ಮಿ ಸಹಸ್ರಾಣ್ಯಪಿ ರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ನ ತು ಶಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಮ್ರಾಪ್ತುಂ ಪರಂ ಪಾರಂ ಮಹೋದಧೇಃ || 34 ||

ಅಸತ್ಯಾನಿ ಚ ಯುದ್ಧಾನಿ ಸಂಶಯೋ ಮೇ ನ ರೋಚತೇ |
ಕಶ್ಚ ನಿಸಂಶಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸಸಂಶಯಮ್ || 35 ||

ಏಷ ದೋಷೋ ಮಹಾನ್ದಿ ಸ್ಯಾನ್ಮಮ ಸೀತಾಭಿಭಾಷಣೇ |
ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಶ್ಚ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಭವೇದನಭಿಭಾಷಣೇ || 36 ||

ಭೂತಾಶ್ಚಾರ್ಥಾ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ದೇಶಕಾಲವಿರೋಧಿತಾಃ |
ವಿಕ್ಲವಂ ದೂತಮಾಸಾದ್ಯ ತಮಃ ಸೂರ್ಯೋದಯೇ ಯಥಾ || 37 ||

ಅರ್ಥಾನರ್ಥಾಂತರೇ ಬುದ್ಧಿರ್ನಿಶ್ಚಿತಾಪಿ ನ ಶೋಭತೇ |
ಘಾತಯಂತಿ ಹಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ದೂತಾಃ ಪಣ್ಡಿತಮಾನಿನಃ || 38 ||

ನ ವಿನಶ್ಯೇತ್ಕಥಂ ಕಾರ್ಯಂ ವೈಕ್ಲವ್ಯಂ ನ ಕಥಂ ಭವೇತ್ |
ಲಙ್ಘನಂ ಚ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಕಥಂ ನು ನ ವೃಥಾ ಭವೇತ್ || 39 ||

ಕಥಂ ನು ಖಲು ವಾಕ್ಯಂ ಮೇ ಶೃಣುಯಾನ್ನೋದ್ವಿಜೇತ ಚ |
ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಾಂತ್ಯ ಹನುಮಾಂಶ್ಚಕಾರ ಮತಿಮಾನ್ಮತಿಮ್ || 40 ||

ರಾಮಮಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಾಣಂ ಸ್ವಬನ್ಧುಮನುಕೀರ್ತಯನ್ |
ನೈನಾಮುದ್ವೇಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತದ್ಬನ್ಧುಗತಮಾನಸಾಮ್ || 41 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಂ ವರಿಷ್ಠಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ |
ಶುಭಾನಿ ಧರ್ಮಯುಕ್ತಾನಿ ವಚನಾನಿ ಸಮರ್ಪಯನ್ || 42 ||

ಶ್ರಾವಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಮಧುರಾಂ ಪ್ರಬ್ರುವನ್ಗಿರಮ್ |
ಶ್ರದ್ಧಾಸ್ಯತಿ ಯಥಾ ಹೀಯಂ ತಥಾ ಸರ್ವಂ ಸಮಾದಧೇ || 43 ||

ಇತಿ ಸ ಬಹುವಿಧಂ ಮಹಾನುಭಾವೋ
ಜಗತಿಪತೇಃ ಪ್ರಮದಾಮವೇಕ್ಷಮಾಣಃ ।
ಮಧುರಮವಿತಥಂ ಜಗಾದ ವಾಕ್ಯಮ್
ದ್ರುಮವಿಟಪಾಂತರಮಾಸ್ಥಿತೋ ಹನೂಮಾನ್ ॥ 44 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಂ ಬಹುವಿಧಾಂ ಚಿಂತಾಂ ಚಿಂತಯಿತ್ವ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಸಂಶ್ರವೇ ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ವೈದೇಹ್ಯಾ ವ್ಯಾಜಹಾರ ಹ || 1 ||

ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ನಾಮ ರಥಕುಂಜಾರವಾಜಿನಾಮ್ |
ಪುಣ್ಯಶೀಲೋ ಮಹಾಕೀರ್ತಿರ್ಮಜುರಾಸೀನ್ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಚಕ್ರವರ್ತಿಕುಲೇ ಜಾತಃ ಪುರಂದರಸಮೋ ಬಲೇ || 2 ||

ಅಹಿಂಸಾರತಿರಕ್ಷುದ್ರೋ ಘೃಣೀ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಮುಖ್ಯಶ್ಚೇಕ್ಷಾಕ್ಷಾಕುವಂಶಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಂಲಕ್ಷ್ಮೀವರ್ಧನಃ || 3 ||

ಪಾರ್ಥಿವವ್ಯಾಜಾನ್ಮೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಪೃಥುಶ್ರೀಃ ಪಾರ್ಥಿವರ್ಷಭಃ |
ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಚತುರನ್ತಯಾಂ ವಿಶ್ರುತಃ ಸುಖಿದಃ ಸುಖೀ || 4 ||

ತಸ್ಯ ಪುತ್ರಃ ಪ್ರಿಯೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ತಾರಾಧಿಪನಿಭಾನನಃ |
ರಾಮೋ ನಾಮ ವಿಶೇಷಜ್ಞಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಮ್ || 5 ||

ರಕ್ಷಿತಾ ಸ್ವಸ್ಯ ವೃತ್ತಸ್ಯ ಸ್ವಜನಸ್ಯಾಪಿ ರಕ್ಷಿತಾ |
ರಕ್ಷಿತಾ ಜೀವಲೋಕಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಚ ಪರನ್ತಪಃ || 6 ||

ತಸ್ಯ ಸತ್ಯಾಭಿಸಂಧಸ್ಯ ವೃದ್ಧಸ್ಯ ವಚನಾತ್ಪಿತುಃ |
ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಹ ಚ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವೀರಃ ಪ್ರವ್ರಜಿತೋ ವನಮ್ || 7 ||

ತೇನ ತತ್ರ ಮಹಾರಣ್ಯೇ ಮೃಗಯಾಂ ಪರಿಧಾವತಾ |
ಜನಸ್ಥಾನವಧಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹತೌ ಚ ಖರದೂಷಣೌ |
ತತಸ್ತ್ವಮರ್ಷಾಪಹೃತಾ ಜಾನಕೀ ರಾವಣೇನ ತು || 8 ||

ಯಥಾರೂಪಾಂ ಯಥಾವರ್ಣಾಂ ಯಥಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ವಿನಿಶ್ಚಿತಾಮ್ |
ಅಶೌಷಂ ರಾಘವಸ್ಯಾಹಂ ಸೇಯಮಾಸಾದಿತಾ ಮಯಾ || 9 ||

ವಿರರಾಮೈವಮುಕ್ತಾಸ್ಸೌ ವಾಚಂ ವಾನರಪುಜ್ಞವಃ ।
ಜಾನಕೀ ಚಾಪಿ ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಗತಾ ॥ 10 ॥

ತತಃ ಸಾ ವಕ್ರಕೇಶಾನ್ತಾ ಸುಕೇಶೀ ಕೇಶಸಂವೃತಮ್ ।
ಉನ್ನಮ್ಯ ವದನಂ ಭೀರುಃ ಶಿಂಶಪಾವೃಕ್ಷಮೈಕ್ಷತ ॥ 11 ॥

ಸಾ ತಿರ್ಯಗೂರ್ಧ್ವಂ ಚ ತಥಾಪ್ಯಧಸ್ತಾನ್
ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಾ ತಮಚಿನ್ತ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಪಿಜ್ಜಾಧಿಪತೇರಮಾತ್ಮಮ್
ವಾತಾತ್ಮಜಂ ಸೂರ್ಯಮಿವೋದಯಸ್ಥಮ್ ॥ 12 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಶಾಖಾನ್ತರೇ ಲೀನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಲಿತಮಾನಸಾ ।
ಸಾ ದದರ್ಶ ಕಪಿಂ ತತ್ರ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸಾ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ವಿನೀತವದುಪಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಮೈಥಿಲೀ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಸ್ವಪ್ನೋಽಯಮಿತಿ ಭಾಮಿನೀ ॥ ೨ ॥

ಸಾ ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯೈವ ಭೃಶಂ ವಿಸಂಜ್ಞಾ
ಗತಾಸುಕಲ್ಪೈವ ಬಭೂವ ಸೀತಾ ।
ಚಿರೇಣ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಪ್ರತಿಲಭ್ಯ ಚೈವ
ವಿಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಿಶಾಲನೇತ್ರಾ ॥ ೩ ॥

ಸ್ವಪ್ನೋ ಮಯಾಯಂ ವಿಕೃತೋಽದ್ಯ ದೃಷ್ಟಃ
ಶಾಖಾಮೃಗಃ ಶಾಸ್ತ್ರಗಣೈರ್ನಿಷಿದ್ಧಃ ।
ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು ರಾಮಾಯ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ
ತಥಾ ಪಿತುರ್ಮೇ ಜನಕಸ್ಯ ರಾಜ್ಞಃ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವಪ್ನೋಽಪಿ ನಾಯಂ ನ ಹಿ ಮೇಽಸ್ಮಿ ನಿದ್ರಾ
ಶೋಕೇನ ದುಃಖೇನ ಚ ಪೀಡಿತಾಯಾಃ ।
ಸುಖಂ ಹಿ ಮೇ ನಾಸ್ತಿ ಯತೋಽಸ್ಮಿ ಹೀನಾ
ತೇನೇನ್ದುಪೂರ್ಣಪ್ರತಿಮಾನನೇನ ॥ ೫ ॥

ಅಹಂ ಹಿ ತಸ್ಯಾದ್ಯ ಮನೋ ಭವೇನ
ಸಮ್ಮೀಡಿತಾ ತದ್ಗತಸರ್ವಭಾವಾ ।
ವಿಚಿಂತಯಂತೀ ಸತತಂ ತಮೇವ
ತಥೈವ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತಥಾ ಶೃಣೋಮಿ ॥ ೬ ॥

ಮನೋರಥಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಚಿಂತಯಾಮಿ
ತಥಾಪಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಚ ವಿತರ್ಕಯಾಮಿ ।
ಕಿಂ ಕಾರಣಂ ತಸ್ಯ ಹಿ ನಾಸ್ತಿ ರೂಪಮ್

ಸುವ್ಯಕ್ತರೂಪಶ್ಚ ವದತ್ಯಯಂ ಮಾಮ್ ||೭||

ನಮೋಽಸ್ತು ವಾಚಸ್ಪತಯೇ ಸವಜ್ರಣೇ
ಸ್ವಯಮುಭವೇ ಚೈವ ಹುತಾಶನಾಯ |
ಅನೇನ ಚೋಕ್ತಂ ಯದಿದಂ ಮಮಾಗ್ರತೋ
ವನೌಕಸಾ ತಚ್ಚ ತಥಾಸ್ತು ನಾನ್ಯಥಾ ||೮||

||ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ||

॥ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಾಮಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಶಿರಸ್ಯೞ್ಜಲಿಮಾಧಾಯ ಸೀತಾಂ ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ ॥ ೧ ॥

ಕಾ ನು ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷೀ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕೌಶೇಯವಾಸಿನೀ ।
ದ್ರುಮಸ್ಯ ಶಾಖಾಮಾಲಮೃತ್ಯು ತಿಷ್ಠಂಸಿ ತ್ವಮನಿನ್ದಿತಾ ॥ ೨ ॥

ಕಿಮರ್ಥಂ ತವ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವಾರಿ ಸ್ರವತಿ ಶೋಕಜಮ್ ।
ಪುಣ್ಡರೀಕಪಲಾಶಾಭ್ಯಾಂ ವಿಪ್ರಕೀರ್ಣಮಿವೋದಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸುರಾಣಾಮಸುರಾಣಾಂ ಚ ನಾಗಗನ್ಧರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಯಕ್ಷಾಣಾಂ ಕಿನ್ರಾಣಾಂ ಚ ಕಾ ತ್ವಂ ಭವಸಿ ಶೋಭನೇ ॥ ೪ ॥

ಕಾ ತ್ವಂ ಭವಸಿ ರುದ್ರಾಣಾಂ ಮರುತಾಂ ವಾ ವರಾನನೇ ।
ವಸೂನಾಂ ವಾ ವರಾರೋಹೇ ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಭಾಸಿ ಮೇ ॥ ೫ ॥

ಕಿಂ ನು ಚನ್ದ್ರಮಸಾ ಹೀನಾ ಪತಿತಾ ವಿಬುಧಾಲಯಾತ್ ।
ರೋಹಿಣೀ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ಸರ್ವಗುಣಾನ್ವಿತಾ ॥ ೬ ॥

ಕೋಪಾದ್ವಾ ಯದಿ ವಾ ಮೋಹಾದ್ಭರ್ತಾರಮಸಿತೇಕ್ಷಣಾ ।
ವಸಿಷ್ಠಂ ಕೋಪಯಿತ್ವಾ ತ್ವಂ ನಾಸಿ ಕಲ್ಯಾಣ್ಯರುನ್ದತೀ ॥ ೭ ॥

ಕೋ ನೌ ಪುತ್ರಃ ಪಿತಾ ಭ್ರಾತ ಭರ್ತಾ ವಾ ತೇ ಸುಮಧ್ಯಮೇ ।
ಅಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕಾದಮುಂ ಲೋಕಂ ಗತಂ ತ್ವಮನುಶೋಚಸಿ ॥ ೮ ॥

ವ್ಯೞ್ಜನಾನಿ ಹಿ ತೇ ಯಾನಿ ಲಕ್ಷಣಾನಿ ಚ ಲಕ್ಷಯೇ ।
ಮಹಿಷೀ ಭೂಮಿಪಾಲಸ್ಯ ರಾಜಕನ್ಯಾಸಿ ಮೇ ಮತಾ ॥ ೯ ॥

ರಾವಣೇನ ಜನಸ್ಥಾನಾದ್ಬಲಾದಪಹೃತಾ ಯದಿ ।
ಸೀತಾ ತ್ವಮಸಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ತನ್ಮಮಾಚಕ್ಷ್ಯ ಪೃಚ್ಛತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸಾ ತಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಕೀರ್ತನಹರ್ಷಿತಾ ।
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ವೈದೇಹೀ ಹನೂಮಂತಂ ದ್ರುಮಾಶ್ರಿತಮ್ ॥ 11 ॥

ದುಹಿತಾ ಜನಕಸ್ಯಾಹಂ ವೈದೇಹಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸೀತಾ ಚ ನಾಮ ನಾಮ್ನಾಹಂ ಭಾರ್ಯಾ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ॥ 12 ॥

ಸಮಾ ದ್ವಾದಶ ತತ್ರಾಹಂ ರಾಘವಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ ।
ಭುಂಜಾನ್ವಾ ಮಾನುಷಾನ್ಘೋಗಾನ್ಸರ್ವಕಾಮಸಮೃದ್ಧಿನೀ ॥ 13 ॥

ತತಸ್ತ್ರಯೋದಶೇ ವರ್ಷೇ ರಾಜ್ಯೇನೇಕ್ಷಾಕುನಂದನಮ್ ।
ಅಭಿಷೇಚಯಿತುಂ ರಾಜಾ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಃ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ ॥ 14 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಮಿಬ್ರಿಯಮಾಣೇ ತು ರಾಘವಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನೇ ।
ಕೈಕೇಯೀ ನಾಮ ಭರ್ತಾರಂ ದೇವೀ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 15 ॥

ನ ಪಿಬೇಯಂ ನ ಖಾದೇಯಂ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಮಮ ಭೋಜನಮ್ ।
ಏಷ ಮೇ ಜೀವಿತಸ್ಯಾನ್ತೋ ರಾಮೋ ಯದ್ಯಭಿಷಿಚ್ಯತೇ ॥ 16 ॥

ಯತ್ತದುಕ್ತಂ ತ್ವಯಾ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ನೃಪತಿಸತ್ತಮ ।
ತಚ್ಚೇನ್ನ ವಿತಥಂ ಕಾರ್ಯಂ ವನಂ ಗಚ್ಛತು ರಾಘವಃ ॥ 17 ॥

ಸ ರಾಜಾ ಸತ್ಯವಾಗ್ಧೇವ್ಯಾ ವರದಾನಮನುಸ್ಮರನ್ ।
ಮುಮೋಹ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಕ್ರೂರಮಪ್ರಿಯಮ್ ॥ 18 ॥

ತತಸ್ತು ಸ್ಥವಿರೋ ರಾಜಾ ಸತ್ಯಧರ್ಮೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಯಶಸ್ವಿನಂ ಪುತ್ರಂ ರುದ್ರಾನ್ರಾಜ್ಯಮಯಾಚತ ॥ 19 ॥

ಸ ಪಿತುರ್ವಚನಂ ಶ್ರೀಮಾನಭಿಷೇಕಾತ್ತರಂ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಮನಸಾ ಪೂರ್ವಮಾಸಾದ್ಯ ವಾಚಾ ಪ್ರತಿಗೃಹೀತವಾನ್ ॥ 20 ॥

ದದ್ಯಾನ್ನ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಯಾನ್ನ ಬ್ರೂಯತ್ಕಿಂಚಿದಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಅಪಿ ಜೀವಿತಹೇತೋರ್ಹಿ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ 21 ॥

ಸ ವಿಹಾಯೋತ್ತರೀಯಾಣಿ ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ವಿಸೃಜ್ಯ ಮನಸಾ ರಾಜ್ಯಂ ಜನನೈಶ್ಚ ಮಾಂ ಸಮಾದಿಶತ್ || 22 ||

ಸಾಹಂ ತಸ್ಯಾಗ್ರತಸ್ತೂರ್ಣಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧತಾ ವನಚಾರಿಣೀ |
ನ ಹಿ ಮೇ ತೇನ ಹೀನಾಯಾ ವಾಸಃ ಸ್ವರ್ಗೇಽಪಿ ರೋಚತೇ || 23 ||

ಪ್ರಾಗೇವ ತು ಮಹಾಭಾಗಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮಿತ್ರನಂದನಃ |
ಪೂರ್ವಜಸ್ಯಾನುಯಾತ್ರಾರ್ಥೇ ದ್ರುಮಚೀರೈರಲಂಕೃತಃ || 24 ||

ತೇ ವಯಂ ಭರ್ತುರಾದೇಶಂ ಬಹು ಮಾನ್ಯದೃಢವ್ರತಾಃ |
ಪ್ರವಿಷ್ವಾಃ ಸ್ಮ ಪುರಾದ್ಧೃಷ್ಣಂ ವನಂ ಗಮಿಭ್ಯೀರದರ್ಶನಮ್ || 25 ||

ವಸತೋ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ತಸ್ಯಾಹಮಮಿತೌಜಸಃ |
ರಕ್ಷಸಾಪಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ || 26 ||

ದ್ವೌ ಮಾಸೌ ತೇನ ಮೇ ಕಾಲೋ ಜೀವಿತಾನುಗ್ರಹಃ ಕೃತಃ |
ಊರ್ಧ್ವಂ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ತು ಮಾಸಾಭ್ಯಾಂ ತತಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಜೀವಿತಮ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನೂಮಾನ್ಹರಿಯೂಥಪಃ |
ದುಃಖಾದ್ಧುಃಖಾಭಿಭೂತಾಯಾಃ ಸಾನ್ತಮುತ್ತರಮಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ಅಹಂ ರಾಮಸ್ಯ ಸನ್ನೇಶಾದ್ಧೇವಿ ದೂತಸ್ತವಾಗತಃ |
ವೈದೇಹಿ ಕುಶಲೀ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ಚ ಕೌಶಲಮಬ್ರವೀತ್ || 2 ||

ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಮಸ್ತ್ರಂ ವೇದಾಂಶ್ಚ ವೇದ ವೇದವಿದಾಂ ವರಃ |
ಸ ತ್ವಾಂ ದಾಶರಥೀ ರಾಮೋ ದೇವಿ ಕೌಶಲಮಬ್ರವೀತ್ || 3 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ಭರ್ತುಸ್ತೇನುಚರಃ ಪ್ರಿಯಃ |
ಕೃತವಾಙ್ಮೋಕಸಂತಪ್ತಃ ಶಿರಸಾ ತೇಽಭಿವಾದನಮ್ || 4 ||

ಸಾ ತಯೋಃ ಕುಶಲಂ ದೇವೀ ನಿಶಮ್ಯ ನರಸಿಂಹಯೋಃ |
ಪ್ರೀತಿಸಂಹೃಷ್ಟಸರ್ವಾಙ್ಗೀ ಹನೂಮಾನ್ತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 5 ||

ಕಲ್ಯಾಣೀ ಬತ ಗರ್ಭೇಯಂ ಲೌಕಿಕೀ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ |
ಏಹಿ ಜೀವಂತಮಾನದೋ ನರಂ ವರ್ಷಶತಾದಪಿ || 6 ||

ತಯೋಃ ಸಮಾಗಮೇ ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರೀತಿರುತ್ಪಾದಿತಾದ್ಭುತಾ |
ಪರಸ್ಪರೇಣ ಚಾಲಾಪಂ ವಿಶ್ವಸ್ತೌ ತೌ ಪ್ರಚಕ್ರತುಃ || 7 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನೂಮಾನ್ಹರಿಯೂಥಪಃ |
ಸೀತಾಯಾಃ ಶೋಕದೀನಾಯಾಃ ಸಮೀಪಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 8 ||

ಯಥಾ ಯಥಾ ಸಮೀಪಂ ಸ ಹನೂಮಾನುಪಸರ್ಪತಿ |
ತಥಾ ತಥಾ ರಾವಣಂ ಸಾ ತಂ ಸೀತಾ ಪರಿಶಙ್ಕತೇ || 9 ||

ಅಹೋ ಧಿಗ್ಧಿಕ್ಕೃತಮಿದಂ ಕಥಿತಂ ಹಿ ಯದಸ್ಯ ಮೇ |
ರೂಪಾನ್ತರಮುಪಾಗಮ್ಯ ಸ ಏವಾಯಂ ಹಿ ರಾವಣಃ || 10 ||

ತಾಮಶೋಕಸ್ಯ ಶಾಖಾಂ ಸಾ ವಿಮುಕ್ತಾ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ ।
ತಸ್ಯಾಮೇವಾನವದ್ಯಾಜ್ಞೇ ಧರಣ್ಯಾಂ ಸಮುಪಾವಿಶತ್ ॥ 11 ॥

ಅವನ್ನತ ಮಹಾಬಾಹುಸ್ತತಸ್ತಾಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ।
ಸಾ ಚೈನಂ ಭಯವಿತ್ರಸ್ತಾ ಭೂಯೋ ನೈವಾಭ್ಯುದೈಕ್ಷತ ॥ 12 ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವನ್ನಮಾನಂ ತು ಸೀತಾ ಶಶಿನಿಭಾನನಾ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ಧೀರ್ಘಮುಚ್ಛ್ವಸ್ಯ ವಾನರಂ ಮಧುರಸ್ವರಾ ॥ 13 ॥

ಮಾಯಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ಮಾಯಾವೀ ಯದಿ ತ್ವಂ ರಾವಣಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಉತ್ಪಾದಯಸಿ ಮೇ ಭೂಯಃ ಸನ್ತಾಪಂ ತನ್ನ ಶೋಭನಮ್ ॥ 14 ॥

ಸ್ವಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ರೂಪಂ ಯಃ ಪರಿವ್ರಾಜಕರೂಪಧೃತ್ ।
ಜನಸ್ಥಾನೇ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಸ್ತ್ವಂ ಸ ಏವಾಸಿ ರಾವಣಃ ॥ 15 ॥

ಉಪವಾಸಕೃಶಾಂ ದೀನಾಂ ಕಾಮರೂಪ ನಿಶಾಚರ ।
ಸನ್ತಾಪಯಸಿ ಮಾಂ ಭೂಯಃ ಸನ್ತಾಪಂ ತನ್ನ ಶೋಭನಮ್ ॥ 16 ॥

ಯದಿ ರಾಮಸ್ಯ ದೂತಸ್ತ್ವಮಾಗತೋ ಭದ್ರಮಸ್ತು ತೇ ।
ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಿಯಾ ರಾಮ ಕಥಾ ಹಿ ಮೇ ॥ 17 ॥

ಗುಣಾನ್ರಾಮಸ್ಯ ಕಥಯ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಮಮ ವಾನರ ।
ಚಿತ್ತಂ ಹರಸಿ ಮೇ ಸೌಮ್ಯ ನದೀಕೂಲಂ ಯಥಾ ರಯಃ ॥ 18 ॥

ಅಹೋ ಸ್ವಪ್ನಸ್ಯ ಸುಖಿತಾ ಯಾಹಮೇವಂ ಚಿರಾಹೃತಾ ।
ಪ್ರೇಷಿತಂ ನಾಮ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಘವೇಣ ವನೌಕಸಮ್ ॥ 19 ॥

ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ಯದ್ಯಹಂ ವೀರಂ ರಾಘವಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಪಶ್ಯೇಯಂ ನಾವಸೀದೇಯಂ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ಮಮ ಮತ್ಸರೀ ॥ 20 ॥

ನಾಹಂ ಸ್ವಪ್ನಾಮಿಮಂ ಮನ್ಯೇ ಸ್ವಪ್ನೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹಿ ವಾನರಮ್ ।
ನ ಶಕ್ಯೋಽಭ್ಯುದಯಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಶ್ಚಾಭ್ಯುದಯೋ ಮಮ ॥ 21 ॥

ಕಿಂ ನು ಸ್ಯಾಚ್ಚಿತ್ತಮೋಹೋಽಯಂ ಭವೇದ್ವಾತಗತಿಸ್ತ್ವಿಯಮ್ ।
ಉನ್ಮಾದಜೋ ವಿಕಾರೋ ವಾ ಸ್ಯಾದಿಯಂ ಮೃಗತ್ಯಕ್ಷಿಣಕಾ ॥ 22 ॥

ಅಥ ವಾ ನಾಯಮುನ್ಮಾದೋ ಮೋಹೋಽಪ್ಯುನ್ಮಾದಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಸಮ್ಬುಧ್ಯೇ ಚಾಹಮಾತ್ಮಾನಮಿಮಂ ಚಾಪಿ ವನೌಕಸಮ್ ॥ 23 ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ಬಹುಧಾ ಸೀತಾ ಸಮ್ಪ್ರದಾರ್ಯ ಬಲಾಬಲಮ್ ।
ರಕ್ಷಸಾಂ ಕಾಮರೂಪತ್ವಾನ್ಮೇನೇ ತಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ॥ 24 ॥

ಏತಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ತದಾ ಕೃತ್ವಾ ಸೀತಾ ಸಾ ತನುಮಧ್ಯಮಾ ।
ನ ಪ್ರತಿವ್ಯಾಜಹಾರಾಥ ವಾನರಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ॥ 25 ॥

ಸೀತಾಯಾಶ್ಚಿಂತಿತಂ ಬುದ್ಧ್ವಾ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಶ್ರೋತ್ರಾನುಕೂಲೈರ್ವಚನೈಸ್ತದಾ ತಾಂ ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಯತ್ ॥ 26 ॥

ಆದಿತ್ಯ ಇವ ತೇಜಸ್ವೀ ಲೋಕಕಾಂತಃ ಶಶೀ ಯಥಾ ।
ರಾಜಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ದೇವೋ ವೈಶ್ರವಣೋ ಯಥಾ ॥ 27 ॥

ವಿಕ್ರಮೇಣೋಪಪನ್ನಶ್ಚ ಯಥಾ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಸತ್ಯವಾದೀ ಮಧುರವಾಗ್ಧೇವೋ ವಾಚಸ್ಪತಿಯಥಾ ॥ 28 ॥

ರೂಪವಾನ್ಸುಭಗಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಕುಂದರ್ಪ ಇವ ಮೂರ್ತಿಮಾನ್ ।
ಸ್ಥಾನಕ್ರೋಧಪ್ರಹರ್ತಾ ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಲೋಕೇ ಮಹಾರಥಃ ।
ಬಾಹುಚ್ಛಾಯಾಮವಷ್ಟಬೋಧೋ ಯಸ್ಯ ಲೋಕೋ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 29 ॥

ಅಪಕೃಷ್ಯಾಶ್ರಮಪದಾನ್ಮೃಗರೂಪೇಣ ರಾಘವಮ್ ।
ಶೂನ್ಯೇ ಯೇನಾಪನೀತಾಸಿ ತಸ್ಯ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಯತ್ಫಲಮ್ ॥ 30 ॥

ನಚಿರಾದ್ರಾವಣಂ ಸಜ್ಞೈ ಯೋ ವಧಿಷ್ಯತಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ರೋಷಪ್ರಮುಕ್ತೈರಿಷುಭಿರ್ಜರ್ವಲದ್ಭಿರಿವ ಪಾವಕೈಃ ॥ 31 ॥

ತೇನಾಹಂ ಪ್ರೇಷಿತೋ ದೂತಸ್ತ್ವತ್ಸಕಾಶಮಿಹಾಗತಃ ।
ತ್ವದ್ವಿಯೋಗೇನ ದುಃಖಾರ್ತಃ ಸ ತ್ವಾಂ ಕೌಶಲಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 32 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶಃ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನಃ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸೋಽಪಿ ಕೌಶಲಮಬ್ರವೀತ್ || 33 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಸಖಾ ದೇವಿ ಸುಗ್ರೀವೋ ನಾಮ ವಾನರಃ |
ರಾಜಾ ವಾನರಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಸ ತ್ವಾಂ ಕೌಶಲಮಬ್ರವೀತ್ || 34 ||

ನಿತ್ಯಂ ಸ್ಮರತಿ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ಸಸುಗ್ರೀವಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಜೀವಸಿ ವೈದೇಹಿ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಶಮಾಗತಾ || 35 ||

ನಚಿರಾದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ರಾಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾರಥಮ್ |
ಮಧ್ಯೇ ವಾನರಕೋಟೀನಾಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಚಾಮಿತೌಜಸಮ್ || 36 ||

ಅಹಂ ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವೋ ಹನೂಮಾನ್ನಾಮ ವಾನರಃ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ನಗರೀಂ ಲಜಾಂ ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾ ಮಹೋದಧಿಮ್ || 37 ||

ಕೃತ್ವಾ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಪದನ್ಯಾಸಂ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮುಪಯಾತೋಽಹಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ || 38 ||

ನಾಹಮಸ್ಮಿ ತಥಾ ದೇವಿ ಯಥಾ ಮಾಮವಗಚ್ಛಸಿ |
ವಿಶಜಾತೃಜ್ಯತಾಮೇಷಾ ಶ್ರದ್ಧತಸ್ವ ವದತೋ ಮಮ || 39 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಾಂ ತು ರಾಮ ಕಥಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವೈದೇಹೀ ವಾನರರ್ಷಭಾತ್ ।
ಉವಾಚ ವಚನಂ ಸಾನ್ತ್ವಮಿದಂ ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ ॥ ೧ ॥

ಕೃಷ್ಣ ತೇ ರಾಮೇಣ ಸಂಸರ್ಗಃ ಕಥಂ ಜಾನಾಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ವಾನರಾಣಾಂ ನರಾಣಾಂ ಚ ಕಥಮಾಸೀತ್ಸಮಾಗಮಃ ॥ ೨ ॥

ಯಾನಿ ರಾಮಸ್ಯ ಲಿಜ್ಞಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ವಾನರ ।
ತಾನಿ ಭೂಯಃ ಸಮಾಚಕ್ಷ್ಯ ನ ಮಾಂ ಶೋಕಃ ಸಮಾವಿಶೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಕೀದೃಶಂ ತಸ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನಂ ರೂಪಂ ರಾಮಸ್ಯ ಕೀದೃಶಮ್ ।
ಕಥಮೂರೂ ಕಥಂ ಬಾಹೂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ಶಂಸ ಮೇ ॥ ೪ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ವೈದೇಹ್ಯಾ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ತತೋ ರಾಮಂ ಯಥಾತತ್ತ್ವಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೫ ॥

ಜಾನಂತೀ ಬತ ದಿಷ್ಞಾ ಮಾಂ ವೈದೇಹಿ ಪರಿಪೃಚ್ಛಸಿ ।
ಭರ್ತುಃ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಜ್ಜಾನ್ಯನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ॥ ೬ ॥

ಯಾನಿ ರಾಮಸ್ಯ ಚಿಹ್ನಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ಯಾನಿ ವೈ ।
ಲಕ್ಷಿತಾನಿ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ವದತಃ ಶೃಣು ತಾನಿ ಮೇ ॥ ೭ ॥

ರಾಮಃ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷಃ ಸರ್ವಭೂತಮನೋಹರಃ ।
ರೂಪದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಸಮ್ಮನ್ನಃ ಪ್ರಸೂತೋ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ ॥ ೮ ॥

ತೇಜಸಾದಿತ್ಯಸಜ್ಜಾಶಃ ಕ್ಷಮಯಾ ಪೃಥಿವೀಸಮಃ ।
ಬೃಹಸ್ಪತಿಸಮೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಯಶಸಾ ವಾಸವೋಪಮಃ ॥ ೯ ॥

ರಕ್ಷಿತಾ ಜೀವಲೋಕಸ್ಯ ಸ್ವಜನಸ್ಯ ಚ ರಕ್ಷಿತಾ ।
ರಕ್ಷಿತಾ ಸ್ವಸ್ಯ ವೃತ್ತಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಚ ಪರಂತಪಃ ॥ ೧೦ ॥

ರಾಮೋ ಭಾಮಿನಿ ಲೋಕಸ್ಯ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಸ್ಯ ರಕ್ಷಿತಾ ।
ಮರ್ಯಾದಾನಾಂ ಚ ಲೋಕಸ್ಯ ಕರ್ತಾ ಕಾರಯಿತಾ ಚ ಸಃ ॥ 11 ॥

ಅರ್ಚಿಷ್ಠಾನರ್ಚಿತೋಽತ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಸಾಧೂನಾಮುಪಕಾರಜ್ಞಃ ಪ್ರಚಾರಜ್ಞಶ್ಚ ಕರ್ಮಣಾಮ್ ॥ 12 ॥

ರಾಜವಿದ್ಯಾವಿನೀತಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಮುಪಾಸಿತಾ ।
ಶ್ರುತವಾಙ್ಮೂಲಸಮ್ಮನ್ನೋ ವಿನೀತಶ್ಚ ಪರಂತಪಃ ॥ 13 ॥

ಯಜುರ್ವೇದವಿನೀತಶ್ಚ ವೇದವಿದ್ಭಿಃ ಸುಪೂಜಿತಃ ।
ಧನುರ್ವೇದೇ ಚ ವೇದೇ ಚ ವೇದಾಙ್ಗೇಷು ಚ ನಿಷ್ಣಿತಃ ॥ 14 ॥

ವಿಪುಲಾಂಸೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕರ್ಮುಗ್ರೀವಃ ಶುಭಾನನಃ ।
ಗೂಢಜತ್ರಃ ಸುತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ರಾಮೋ ದೇವಿ ಜನೈಃ ಶ್ರುತಃ ॥ 15 ॥

ದುಂದುಭಿಸ್ವನನಿಘೋಷಃ ಸ್ನಿಗ್ಧವರ್ಣಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ಸಮಃ ಸಮವಿಭಕ್ತಾಙ್ಗೋ ವರ್ಣಂ ಶ್ಯಾಮಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ॥ 16 ॥

ತ್ರಿಸ್ಥಿರಸ್ತ್ರಿಪ್ರಲಮ್ಬಶ್ಚ ತ್ರಿಸಮಸ್ತ್ರೀಷು ಚೋನ್ನತಃ ।
ತ್ರಿವಲೀವಾಂಸ್ತ್ಯವಣತಶ್ಚತುರ್ವ್ಯಜ್ರಸ್ತ್ರೀರ್ಷವಾನ್ ॥ 17 ॥

ಚತುಷ್ಕುಲಶ್ಚತುರ್ಲೇಖಶ್ಚತುಷ್ಕುಷ್ಕುಶ್ಚತುಃಸಮಃ ।
ಚತುರ್ಧಶಸಮದ್ವಂದ್ವಶ್ಚತುರ್ಧಷ್ಟಶ್ಚತುರ್ಗತಿಃ ॥ 18 ॥

ಮಹಾಷ್ಠಹನುನಾಸಶ್ಚ ಪಞ್ಚಸ್ನಿಗ್ಧೋಽಷ್ಟವಂಶವಾನ್ ।
ದಶಪದ್ಮೋ ದಶಬೃಹತ್ತ್ರಿಭಿರ್ವ್ಯಾಪ್ತೋ ದ್ವಿಶುಕ್ಲವಾನ್ ।
ಷಡುನ್ನತೋ ನವತನುಸ್ತ್ರಿಭಿರ್ವ್ಯಾಪ್ತೋತಿ ರಾಘವಃ ॥ 19 ॥

ಸತ್ಯಧರ್ಮಪರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸಜ್ಜಹಾನುಗ್ರಹೇ ರತಃ ।
ದೇಶಕಾಲವಿಭಾಗಜ್ಞಃ ಸರ್ವಲೋಕಪ್ರಿಯಂವದಃ ॥ 20 ॥

ಭ್ರಾತಾ ಚ ತಸ್ಯ ದ್ವೈಮಾತ್ರಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರಪರಾಜಿತಃ ।
ಅನುರಾಗೇಣ ರೂಪೇಣ ಗುಣೈಶ್ಚೈವ ತಥಾವಿಧಃ ॥ 21 ॥

ತ್ವಾಮೇವ ಮಾರ್ಗಮಾಣೋ ತೌ ವಿಚರಂತಾ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ ।
ದದರ್ಶತುರ್ಮೃಗಪತಿಂ ಪೂರ್ವಜೇನಾವರೋಪಿತಮ್ ॥ 22 ॥

ಋಶ್ಯಮೂಕಸ್ಯ ಪೃಷ್ಠೋ ತು ಬಹುಪಾದಪಸಜ್ಜುಲೇ ।
ಭ್ರಾತುರ್ಭಾರ್ಯಾರ್ತಮಾಸೀನಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಮ್ ॥ 23 ॥

ವಯಂ ತು ಹರಿರಾಜಂ ತಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಸತ್ಯಸಜ್ಗರಮ್ ।
ಪರಿಚರ್ಯಾಮಹೇ ರಾಜ್ಯಾತ್ಪೂರ್ವಜೇನಾವರೋಪಿತಮ್ ॥ 24 ॥

ತತಸ್ತಾ ಚೀರವಸನೌ ಧನುಃಪ್ರವರಪಾಣಿನೌ ।
ಋಶ್ಯಮೂಕಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ಯ ರಮ್ಯಂ ದೇಶಮುಪಾಗತೌ ॥ 25 ॥

ಸ ತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನರವ್ಯಾಘ್ರೌ ಧನ್ವಿನೌ ವಾನರರ್ಷಭಃ ।
ಅಭಿಪ್ಲುತೋ ಗಿರೇಸ್ತಸ್ಯ ಶಿಖರಂ ಭಯಮೋಹಿತಃ ॥ 26 ॥

ತತಃ ಸ ಶಿಖರೇ ತಸ್ಮಿನ್ವಾನರೇನ್ದ್ರೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ।
ತಯೋಃ ಸಮೀಪಂ ಮಾಮೇವ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸತ್ವರಃ ॥ 27 ॥

ತಾವಹಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೌ ಸುಗ್ರೀವವಚನಾತ್ಪ್ರಭೂ ।
ರೂಪಲಕ್ಷಣಸಮ್ಮನ್ನೌ ಕೃತಾಂಜಲಿರುಪಸ್ಥಿತಃ ॥ 28 ॥

ತೌ ಪರಿಜ್ಞಾತತತ್ತ್ವಾರ್ಥೌ ಮಯಾ ಪ್ರೀತಿಸಮನ್ವಿತೌ ।
ಪೃಷ್ಠಮಾರೋಪ್ಯ ತಂ ದೇಶಂ ಪ್ರಾಪಿತೌ ಪುರುಷರ್ಷಭೌ ॥ 29 ॥

ನಿವೇದಿತೌ ಚ ತತ್ತ್ವೇನ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ತಯೋರನ್ಯೋನ್ಯಸಮ್ಭಾಷಾದ್ಭೃಶಂ ಪ್ರೀತಿರಜಾಯತ ॥ 30 ॥

ತತ್ರ ತೌ ಕೀರ್ತಿಸಮ್ಮನ್ನೌ ಹರಿಶ್ವರನರೇಶ್ವರೌ ।
ಪರಸ್ಪರಕೃತಾಶ್ವಾಸೌ ಕಥಯಾ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಯಾ ॥ 31 ॥

ತಂ ತತಃ ಸಾನ್ತ್ವಯಾಮಾಸ ಸುಗ್ರೀವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ ।
ಸ್ತ್ರೀಹೇತೋರ್ವಾಲಿನಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ನಿರಸ್ತಮುರು ತೇಜಸಾ ॥ 32 ॥

ತತಸ್ತ್ವನ್ನಾಶಜಂ ಶೋಕಂ ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾನರೇಂದ್ರಾಯ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ ॥ 33 ॥

ಸ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೇರಿತಂ ವಚಃ ।
ತದಾಸೀನ್ನಿಷ್ಪ್ರಭೋಽತ್ಯರ್ಥಂ ಗ್ರಹಗ್ರಸ್ತ ಇವಾಂಶುಮಾನ್ ॥ 34 ॥

ತತಸ್ತ್ವದ್ಗಾತ್ರಶೋಭೀನಿ ರಕ್ಷಸಾ ಹ್ರಿಯಮಾಣಯಾ ।
ಯಾನ್ಯಾಭರಣಜಾಲಾನಿ ಪಾತಿತಾನಿ ಮಹೀತಲೇ ॥ 35 ॥

ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ರಾಮಾಯ ಆನೀಯ ಹರಿಯೂಢಪಾಃ ।
ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ದರ್ಶಯಾಮಾಸುರ್ಗತಿಂ ತು ನ ವಿದುಸ್ತವ ॥ 36 ॥

ತಾನಿ ರಾಮಾಯ ದತ್ತಾನಿ ಮಯೈವೋಪಹೃತಾನಿ ಚ ।
ಸ್ವನವನ್ತ್ಯವಕೀರ್ಣಂತಿ ತಸ್ಮಿನ್ವಿಹತಚೇತಸಿ ॥ 37 ॥

ತಾನ್ಯಜ್ಞೇ ದರ್ಶನೀಯಾನಿ ಕೃತ್ವಾ ಬಹುವಿಧಂ ತತಃ ।
ತೇನ ದೇವಪ್ರಕಾಶೇನ ದೇವೇನ ಪರಿದೇವಿತಮ್ ॥ 38 ॥

ಪಶ್ಯತಸ್ತಸ್ಯಾ ರುದತಸ್ತಾಮೃತಶ್ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಪ್ರಾದೀಪಯನ್ನಾಶರಥೇಸ್ತಾನಿ ಶೋಕಹುತಾಶನಮ್ ॥ 39 ॥

ಶಯಿತಂ ಚ ಚಿರಂ ತೇನ ದುಃಖಾರ್ತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಮಯಾಪಿ ವಿವಿಧೈರ್ವಾಕ್ಯೈಃ ಕೃಚ್ಛಾಪ್ರದುತ್ತಾಪಿತಃ ಪುನಃ ॥ 40 ॥

ತಾನಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ರಾಘವಃ ಸಹಸೌಮಿತ್ರಃ ಸುಗ್ರೀವೇ ಸ ನ್ಯವೇದಯತ್ ॥ 41 ॥

ಸ ತವಾದರ್ಶನಾದಾರ್ಯೇ ರಾಘವಃ ಪರಿತಪ್ಯತೇ ।
ಮಹತಾ ಜ್ವಲತಾ ನಿತ್ಯಮಗ್ನಿನೇವಾಗ್ನಿಪರ್ವತಃ ॥ 42 ॥

ತ್ವತ್ಕೃತೇ ತಮನಿದ್ರಾ ಚ ಶೋಕಶ್ಚಿನ್ತಾ ಚ ರಾಘವಮ್ ।
ತಾಪಯಂತಿ ಮಹಾತ್ಮಾನಮಗ್ನೃಗಾರಮಿವಾಗ್ನಯಃ ॥ 43 ॥

ತವಾದರ್ಶನಶೋಕೇನ ರಾಘವಃ ಪ್ರವಿಚಾಲ್ಯತೇ |
ಮಹತಾ ಭೂಮಿಕಮ್ಪೇನ ಮಹಾನಿವ ಶಿಲೋಚ್ಚಯಃ || 44 ||

ಕಾನಾನಾನಿ ಸುರಮ್ಯಾಣಿ ನದೀಪ್ರಸ್ರವಣಾನಿ ಚ |
ಚರನ್ನ ರತಿಮಾಪ್ನೋತಿ ತ್ವಮಪಶ್ಯನ್ನೃಪಾತ್ಮಜೇ || 45 ||

ಸ ತ್ವಾಂ ಮನುಜಶಾರ್ದೂಲಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ರಾಘವಃ |
ಸಮಿತ್ರಬಾನ್ಧವಂ ಹತ್ವಾ ರಾವಣಂ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ || 46 ||

ಸಹಿತೌ ರಾಮಸುಗ್ರೀವಾವುಭಾವಕುರುತಾಂ ತದಾ |
ಸಮಯಂ ವಾಲಿನಂ ಹಂತುಂ ತವ ಚಾನ್ವೇಷಣಂ ತಥಾ || 47 ||

ತತೋ ನಿಹತ್ಯ ತರಸಾ ರಾಮೋ ವಾಲಿನಮಾಹವೇ |
ಸರ್ವಕ್ಷಹರಿಸಜ್ಞಾಘನಾಂ ಸುಗ್ರೀವಮಕರೋತ್ಪತಿಮ್ || 48 ||

ರಾಮಸುಗ್ರೀವಯೋರೈಕ್ಯಂ ದೇವ್ಯೇವಂ ಸಮಜಾಯತ |
ಹನೂಮಂತಂ ಚ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ತಯೋರ್ದೂತಮಿಹಾಗತಮ್ || 49 ||

ಸ್ವರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಮನೀಯ ಮಹಾಹರೀನ್ |
ತ್ವದರ್ಥಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ದಿಶೋ ದಶ ಮಹಾಬಲಾನ್ || 50 ||

ಆದಿಷ್ಟಾ ವಾನರೇಂದ್ರೇಣ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹೌಜಸಃ |
ಅದ್ರಿರಾಜಪ್ರತೀಕಾಶಾಃ ಸರ್ವತಃ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾ ಮಹೀಮ್ || 51 ||

ಅಜ್ಞದೋ ನಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನ್ವಾಲಿಸೂನುರ್ಮಹಾಬಲಃ |
ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲಸ್ತ್ರಿಭಾಗಬಲಸಂವೃತಃ || 52 ||

ತೇಷಾಂ ನೋ ವಿಪ್ರನಷ್ಟಾನಾಂ ವಿನೆಧ್ಯೇ ಪರ್ವತಸತ್ತಮೇ |
ಭೃಶಂ ಶೋಕಪರೀತನಾಮಹೋರಾತ್ರಗಣಾ ಗತಾಃ || 53 ||

ತೇ ವಯಂ ಕಾರ್ಯನೈರಾಶ್ಯಾತ್ಕಾಲಸ್ಯಾತಿಕ್ರಮೇಣ ಚ |
ಭಯಾಚ್ಚ ಕಪಿರಾಜಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಕ್ತುಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ || 54 ||

ವಿಚಿತ್ಯ ವನದುರ್ಗಾಣಿ ಗಿರಿಪ್ರಸ್ರವಣಾನಿ ಚ ।
ಅನಾಸಾದ್ಯ ಪದಂ ದೇವ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಕ್ತುಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ ॥ 55 ॥

ಭೃಶಂ ಶೋಕಾರ್ಣವೇ ಮಗ್ನಾಃ ಪರ್ಯದೇವಯದಜ್ಞದಃ ।
ತವ ನಾಶಂ ಚ ವೈದೇಹಿ ವಾಲಿನಶ್ಚ ತಥಾ ವಧಮ್ ।
ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶಮಸ್ಮಾಕಂ ಮರಣಂ ಚ ಜಟಾಯುಷಃ ॥ 56 ॥

ತೇಷಾಂ ನಃ ಸ್ವಾಮಿಸಂದೇಶಾನ್ನಿರಾಶಾನಾಂ ಮುಮೂರ್ಷತಾಮ್ ।
ಕಾರ್ಯಹೇತೋರಿವಾಯಾತಃ ಶಕುನಿರ್ವೀರ್ಯವಾನ್ಮಹಾನ್ ॥ 57 ॥

ಗೃಧ್ರರಾಜಸ್ಯ ಸೋದರ್ಯಃ ಸಮ್ಪ್ರಾತಿನಾಮ ಗೃಧ್ರರಾಟ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಭ್ರಾತೃವಧಂ ಕೋಪಾದಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 58 ॥

ಯವೀಯಾನ್ಕೇನ ಮೇ ಭ್ರಾತಾ ಹತಃ ಕ್ವ ಚ ವಿನಾಶಿತಃ ।
ಏತದಾಖ್ಯಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭವದ್ಭಿರ್ವಾನರೋತ್ತಮಾಃ ॥ 59 ॥

ಅಜ್ಞದೋಽಕಥಯತ್ತಸ್ಯ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಮಹದ್ವಧಮ್ ।
ರಕ್ಷಸಾ ಭೀಮರೂಪೇಣ ತ್ವಾಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಯಥಾತಥಮ್ ॥ 60 ॥

ಜಟಾಯೋಸ್ತು ವಧಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದುಃಖಿತಃ ಸೋಽರುಣಾತ್ಮಜಃ ।
ತ್ವಾಮಾಹ ಸ ವರಾರೋಹೇ ವಸಂತೀಂ ರಾವಣಾಲಯೇ ॥ 61 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಮ್ಪ್ರಾತೇಃ ಪ್ರೀತಿವರ್ಧನಮ್ ।
ಅಜ್ಞದಪ್ರಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ತತಃ ಸಮ್ಪ್ರಸ್ಥಿತಾ ವಯಮ್ ।
ತ್ವದ್ದರ್ಶನಕೃತೋತ್ಸಾಹಾ ಹೃಷ್ಯಾಸ್ತುಷ್ಯಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ॥ 62 ॥

ಅಥಾಹಂ ಹರಿಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಸಾಗರಂ ದೃಶ್ಯ ಸೀದತಃ ।
ವ್ಯವಧೂಯ ಭಯಂ ತೀವ್ರಂ ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತಂ ಪ್ಲುತಃ ॥ 63 ॥

ಲಜ್ಞಾ ಚಾಪಿ ಮಯಾ ರಾತ್ರೌ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ರಾಕ್ಷಸಾಕುಲಾ ।
ರಾವಣಶ್ಚ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಸ್ತ್ವಂ ಚ ಶೋಕನಿಪೀಡಿತಾ ॥ 64 ॥

ಏತತ್ತೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂ ಯಥಾವೃತ್ತಮನಿಂದಿತೇ ।

ಅಭಿಭಾಷಸ್ವ ಮಾಂ ದೇವಿ ದೂತೋ ದಾಶರಥೇರಹಮ್ || 65 ||

ತ್ವಂ ಮಾಂ ರಾಮಕೃತೋದ್ಯೋಗಂ ತ್ವನ್ನಿಮಿತ್ತಮಿಹಾಗತಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವ ಸಚಿವಂ ದೇವಿ ಬುಧ್ಯಸ್ವ ಪವನಾತ್ಮಜಮ್ || 66 ||

ಕುಶಲೀ ತವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸರ್ವಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರಃ |
ಗುರೋರಾರಾಧನೇ ಯುಕ್ತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಸುಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 67 ||

ತಸ್ಯ ವೀರ್ಯವತೋ ದೇವಿ ಭರ್ತುಸ್ತವ ಹಿತೇ ರತಃ |
ಅಹಮೇಕಸ್ತು ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸುಗ್ರೀವವಚನಾದಿಹ || 68 ||

ಮಯೇಯಮಸಹಾಯೇನ ಚರತಾ ಕಾಮರೂಪಿಣಾ |
ದಕ್ಷಿಣಾ ದಿಗನುಕ್ರಾಂತಾ ತ್ವನ್ಮಾರ್ಗವಿಚಯೈಷಿಣಾ || 69 ||

ದಿಷ್ಠಾಹಂ ಹರಿಸೈನ್ಯಾನಾಂ ತ್ವನ್ನಾಶಮನುಶೋಚತಾಮ್ |
ಅಪನೇಷ್ಯಾಮಿ ಸನ್ತಾಪಂ ತವಾಭಿಗಮಶಂಸನಾತ್ || 70 ||

ದಿಷ್ಠಾಹಿ ನ ಮಮ ವ್ಯರ್ಥಂ ದೇವಿ ಸಾಗರಲಜ್ಞನಮ್ |
ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಾಮ್ಯಹಮಿದಂ ದಿಷ್ಠಾ ತ್ವದ್ಧರ್ಶನಕೃತಂ ಯಶಃ || 71 ||

ರಾಘವಶ್ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತ್ವಾಮಭಿಪತ್ಸ್ಯತೇ |
ಸಮಿತ್ರಬಾನ್ಧವಂ ಹತ್ವಾ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ || 72 ||

ಕೌರಜೋ ನಾಮ ವೈದೇಹಿ ಗಿರೀಣಾಮುತ್ತಮೋ ಗಿರಿಃ |
ತತೋ ಗಚ್ಛತಿ ಗೋಕರ್ಣಂ ಪರ್ವತಂ ಕೇಸರೀ ಹರಿಃ || 73 ||

ಸ ಚ ದೇವರ್ಷಿಭಿದ್ವೃಷ್ಟಃ ಪಿತಾ ಮಮ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ತೀರ್ಥೇ ನದೀಪತೇಃ ಪುಣ್ಯೇ ಶಮ್ಭುಸಾದನಮುದ್ಧರತ್ || 74 ||

ತಸ್ಯಾಹಂ ಹರಿಣಃ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಜಾತೋ ವಾತೇನ ಮೈಥಿಲಿ |
ಹನೂಮಾನಿತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಲೋಕೇ ಸ್ವೇನೈವ ಕರ್ಮಣಾ |
ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥಂ ತು ವೈದೇಹಿ ಭರ್ತುರುಕ್ತಾ ಮಯಾ ಗುಣಾಃ || 75 ||

ಏವಂ ವಿಶ್ವಾಸಿತಾ ಸೀತಾ ಹೇತುಭಿಃ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ ।
ಉಪಪನ್ನೈರಭಿಜ್ಞಾನೈರ್ದೂತಂ ತಮವಗಚ್ಛತಿ ॥ 76 ॥

ಅತುಲಂ ಚ ಗತಾ ಹರ್ಷಂ ಪ್ರಹರ್ಷೇಣ ತು ಜಾನಕೀ ।
ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವಕ್ರಪಕ್ಷ್ಮಾಭ್ಯಾಂ ಮುಮೋಚಾನಂದಜಂ ಜಲಮ್ ॥ 77 ॥

ಚಾರು ತಚ್ಚಾನನಂ ತಸ್ಯಾಸ್ತಾಮ್ರಶುಕ್ಲಾಯತೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಅಶೋಭತ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯಾ ರಾಹುಮುಕ್ತ ಇವೋಡುರಾಟ್ ।
ಹನೂಮಂತಂ ಕಪಿಂ ವ್ಯಕ್ತಂ ಮನ್ಯತೇ ನಾನ್ಯಥೇತಿ ಸಾ ॥ 78 ॥

ಅಥೋವಾಚ ಹನೂಮಾಂಸ್ತಾಮುತ್ತರಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಮ್ ॥ 79 ॥

ಹತೇಽಸುರೇ ಸಂಯತಿ ಶಮ್ಭುಸಾದನೇ
ಕಪಿಪ್ರವೀರೇಣ ಮಹರ್ಷಿಚೋದನಾತ್ ।
ತತೋಽಸ್ಮಿ ವಾಯುಪ್ರಭವೋ ಹಿ ಮೈಥಿಲಿ
ಪ್ರಭಾವತಸ್ತತ್ಪ್ರತಿಮಶ್ಚ ವಾನರಃ ॥ 80 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಭೂಯ ಏವ ಮಹಾತೇಜಾ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸೀತಾಪ್ರತ್ಯಯಕಾರಣಾತ್ || 1 ||

ವಾನರೋಽಹಂ ಮಹಾಭಾಗೇ ದೂತೋ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ರಾಮನಾಮಾಜ್ಞಿತಂ ಚೇದಂ ಪಶ್ಯ ದೇವ್ಯಜ್ಞುಲೀಯಕಮ್ |
ಸಮಾಶ್ವಸಿಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಕ್ಷೀಣದುಃಖಿಫಲಾ ಹ್ಯಸಿ || 2 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾ ಸಾ ಭರ್ತುಃ ಕರವಿಭೂಷಣಮ್ |
ಭರ್ತಾರಮಿವ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಜಾನಕೀ ಮುದಿತಾಭವತ್ || 3 ||

ಚಾರು ತದ್ವದನಂ ತಸ್ಯಾಸ್ತಾಮ್ರಶುಕ್ಲಾಯತೇಕ್ಷಣಮ್ |
ಬಭೂವ ಪ್ರಹರ್ಷೋದಗ್ರಂ ರಾಹುಮುಕ್ತ ಇವೋಡುರಾಟ್ || 4 ||

ತತಃ ಸಾ ಹ್ರೀಮತೀ ಬಾಲಾ ಭರ್ತುಃ ಸನ್ನೇಶಹರ್ಷಿತಾ |
ಪರಿತುಟ್ಟಾ ಪ್ರಿಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಾಶಂಸತ ಮಹಾಕಪಿಮ್ || 5 ||

ವಿಕ್ರಾಂತಸ್ತ್ವಂ ಸಮರ್ಥಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಸ್ತ್ವಂ ವಾನರೋತ್ತಮ |
ಯೇನೇದಂ ರಾಕ್ಷಸಪದಂ ತ್ವಯೈಕೇನ ಪ್ರಧರ್ಷಿತಮ್ || 6 ||

ಶತಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಃ ಸಾಗರೋ ಮಕರಾಲಯಃ |
ವಿಕ್ರಮಶ್ಲಾಘನೀಯೇನ ಕ್ರಮತಾ ಗೋಷ್ಪದೀಕೃತಃ || 7 ||

ನ ಹಿ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಾಕೃತಂ ಮನ್ಯೇ ವನರಂ ವನರರ್ಷಭ |
ಯಸ್ಯ ತೇ ನಾಸ್ತಿ ಸನ್ತ್ರಾಸೋ ರಾವಣಾನ್ನಾಪಿ ಸಮ್ಭ್ರಮಃ || 8 ||

ಅರ್ಹಸೇ ಚ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಯಾ ಸಮಭಿಭಾಷಿತಮ್ |
ಯದ್ಯಸಿ ಪ್ರೇಷಿತಸ್ತೇನ ರಾಮೇಣ ವಿದಿತಾತ್ಮನಾ || 9 ||

ಪ್ರೇಷಯಿಷ್ಯತಿ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ರಾಮೋ ನ ಹ್ಯಪರೀಕ್ಷಿತಮ್ |

ಪರಾಕ್ರಮಮವಿಜ್ಞಾಯ ಮತ್ಸಕಾಶಂ ವಿಶೇಷತಃ || 10 ||

ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಚ ಕುಶಲೀ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನಃ || 11 ||

ಕುಶಲೀ ಯದಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಕಿಂ ನು ಸಾಗರಮೇಖಲಾಮ್ |
ಮಹೀಂ ದಹತಿ ಕೋಪೇನ ಯುಗಾನ್ತಾಗ್ನಿರಿವೋತ್ಥಿತಃ || 12 ||

ಅಥ ವಾ ಶಕ್ತಿಮನ್ತೌ ತೌ ಸುರಾಣಾಮಪಿ ನಿಗ್ರಹೇ |
ಮಮೈವ ತು ನ ದುಃಖಾನಾಮಸ್ತಿ ಮನ್ಯೇ ವಿಪರ್ಯಯಃ || 13 ||

ಕಚ್ಚಿಚ್ಚ ವ್ಯಥತೇ ರಾಮಃ ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಪರಿಪತ್ಯತೇ |
ಉತ್ತರಾಣಿ ಚ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕುರುತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ || 14 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ದೀನಃ ಸಮ್ಬ್ರಾನ್ತಃ ಕಾರ್ಯೇಷು ಚ ನ ಮುಹ್ಯತಿ |
ಕಚ್ಚಿನ್ಪುರುಷಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕುರುತೇ ನೃಪತೇಃ ಸುತಃ || 15 ||

ದ್ವಿವಿಧಂ ತ್ರಿವಿಧೋಪಾಯಮುಪಾಯಮಪಿ ಸೇವತೇ |
ವಿಜಿಗೀಷುಃ ಸುಹೃತ್ಕಚ್ಚಿನ್ಮಿತ್ರೇಷು ಚ ಪರಂತಪಃ || 16 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ಮಿತ್ರಾಣಿ ಲಭತೇ ಮಿತ್ರೈಶ್ಚಾಪ್ಯಭಿಗಮ್ಯತೇ |
ಕಚ್ಚಿತ್ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ರಶ್ಚ ಮಿತ್ರೈಶ್ಚಾಪಿ ಪುರಸ್ಕೃತಃ || 17 ||

ಕಚ್ಚಿದಾಶಾಸ್ತಿ ದೇವಾನಾಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜಃ |
ಕಚ್ಚಿತ್ಪುರುಷಕಾರಂ ಚ ದೈವಂ ಚ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ || 18 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ವಿಗತಸ್ನೇಹೋ ವಿವಾಸಾನ್ಮಯಿ ರಾಘವಃ |
ಕಚ್ಚಿನ್ಮಾಂ ವ್ಯಸನಾದಸ್ಮಾನ್ಮೋಕ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ ವಾನರಃ || 19 ||

ಸುಖಾನಾಮುಚಿತೋ ನಿತ್ಯಮಸುಖಾನಾಮನುಚಿತಃ |
ದುಃಖಮುತ್ತರಮಾಸಾದ್ಯ ಕಚ್ಚಿದ್ರಾಮೋ ನ ಸೀದತಿ || 20 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಸ್ತಥಾ ಕಚ್ಚಿತ್ಸುಮಿತ್ರಾಸ್ತಥೈವ ಚ |

ಅಭೀಕ್ಷಂ ಶ್ರೂಯತೇ ಕಚ್ಚಿತ್ಕುಶಲಂ ಭರತಸ್ಯ ಚ || 21 ||

ಮನ್ನಿಮಿತ್ತೇನ ಮಾನಾರ್ಹಃ ಕಚ್ಚಿತ್ಕೋಪೇನ ರಾಘವಃ |
ಕಚ್ಚಿನ್ನಾನ್ಯಮನಾ ರಾಮಃ ಕಚ್ಚಿನ್ಮಾತ್ರಂ ತಾರಯಿಷ್ಯತಿ || 22 ||

ಕಚ್ಚಿದಕ್ಷೌಹಿಣೀಂ ಭೀಮಾಂ ಭರತೋ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ |
ಧ್ವಜಿನೀಂ ಮನ್ತ್ರಭಿರ್ಗುಪ್ತಾಂ ಪ್ರೇಷಯಿಷ್ಯತಿ ಮತ್ಕೃತೇ || 23 ||

ವಾನರಾಧಿಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸುಗ್ರೀವಃ ಕಚ್ಚಿದೇಷ್ಯತಿ |
ಮತ್ಕೃತೇ ಹರಿಭಿರ್ವೀರೈರ್ವೃತೋ ದಂತನಖಾಯುಧೈಃ || 24 ||

ಕಚ್ಚಿಚ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶೂರಃ ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನಃ |
ಅಸ್ತ್ರವಿಚ್ಛರಜಾಲೇನ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ವಿಧಮಿಷ್ಯತಿ || 25 ||

ರೌದ್ರೇಣ ಕಚ್ಚಿದಸ್ತ್ರೇಣ ರಾಮೇಣ ನಿಹತಂ ರಣೇ |
ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಲ್ಪೇನ ಕಾಲೇನ ರಾವಣಂ ಸಸುಹೃಜ್ಜನಮ್ || 26 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ತದ್ಧೇಮಸಮಾನವರ್ಣಮ್
ತಸ್ಯಾನನಂ ಪದ್ಮಸಮಾನಗಂಧಿ |
ಮಯಾ ವಿನಾ ಶುಷ್ಯತಿ ಶೋಕದೀನಮ್
ಜಲಕ್ಷಯೇ ಪದ್ಮಮಿವಾತಪೇನ || 27 ||

ಧರ್ಮಾಪದೇಶಾತ್ತ್ಯಜತಶ್ಚ ರಾಜ್ಯಾಮ್
ಮಾಂ ಚಾಪ್ಯರಣ್ಯಂ ನಯತಃ ಪದಾತಿಮ್ |
ನಾಸೀದ್ವ್ಯಥಾ ಯಸ್ಯ ನ ಭೀರ್ನ ಶೋಕಃ
ಕಚ್ಚಿತ್ಸ ಧೈರ್ಯಂ ಹೃದಯೇ ಕರೋತಿ || 28 ||

ನ ಚಾಸ್ಯ ಮಾತಾ ನ ಪಿತಾ ನ ಚಾನ್ಯಃ
ಸ್ನೇಹಾದ್ವಿಶಿಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ಮಯಾ ಸಮೋ ವಾ |
ತಾವದ್ಧೃಹಂ ದೂತಜಿಜೀವಿಷೇಯಮ್
ಯಾವತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಶೃಣುಯಾಂ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ || 29 ||

ಇತೀವ ದೇವೀ ವಚನಂ ಮಹಾರ್ಥಮ್

ತಂ ವಾನರೇಂದ್ರಂ ಮಧುರಾರ್ಥಮುಕ್ತಾಃ ।
ಶ್ರೋತುಂ ಪುನಸ್ತಸ್ಯ ವಚೋಽಭಿರಾಮಮ್
ರಾಮಾರ್ಥಯುಕ್ತಂ ವಿರರಾಮ ರಾಮಾ ॥ 30 ॥

ಸೀತಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾರುತಿರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ ।
ಶಿರಸ್ಯಂಜ್ವಲಿಮಾಧಾಯ ವಾಕ್ಯಮುತ್ತರಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 31 ॥

ನ ತಾಽಮಿಹಸ್ಥಾಂ ಜಾನೀತೇ ರಾಮಃ ಕಮಲಲೋಚನಃ ।
ಶ್ರುತ್ವೈವ ತು ವಚೋ ಮಹ್ಯಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇಷ್ಯತಿ ರಾಘವಃ ॥ 32 ॥

ಚಮೂಂ ಪ್ರಕರ್ಷನ್ಮಹತೀಂ ಹರ್ಯುಷ್ಕಗಣಸಂಜ್ಞಲಾಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುಮ್ಭಯಿತಾಽಬಾಣೌಘೈರಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ವರುಣಾಲಯಮ್ ।
ಕರಿಷ್ಯತಿ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಶಾನ್ತರಾಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ 33 ॥

ತತ್ರ ಯದ್ಯನ್ತರಾ ಮೃತ್ಯುರ್ಯದಿ ದೇವಾಃ ಸಹಾಸುರಾಃ ।
ಸ್ಥಾಸ್ಯಂತಿ ಪಥಿ ರಾಮಸ್ಯ ಸ ತಾನಪಿ ವಧಿಷ್ಯತಿ ॥ 34 ॥

ತವಾದರ್ಶನಜೇನಾರ್ಯೇ ಶೋಕೇನ ಸ ಪರಿಪ್ಲುತಃ ।
ನ ಶರ್ಮ ಲಭತೇ ರಾಮಃ ಸಿಂಹಾದಿ ತ ಇವ ದ್ವಿಪಃ ॥ 35 ॥

ದರ್ದರೇಣ ಚ ತೇ ದೇವಿ ಶಪೇ ಮೂಲಫಲೇನ ಚ ।
ಮಲಯೇನ ಚ ವಿದ್ಯೇನ ಮೇರುಣಾ ಮಂದರೇಣ ಚ ॥ 36 ॥

ಯಥಾ ಸುನಯನಂ ವಲ್ಗು ಬಿಮ್ಬೌಷ್ಣಂ ಚಾರುಕುಣ್ಡಲಮ್ ।
ಮುಖಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ರಾಮಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಮಿವೋದಿತಮ್ ॥ 37 ॥

ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ವೈದೇಹಿ ರಾಮಂ ಪ್ರಸ್ರವಣೇ ಗಿರೌ ।
ಶತಕ್ರತುಮಿವಾಸೀನಂ ನಾಕಪೃಷ್ಠಸ್ಯ ಮೂರ್ಧನಿ ॥ 38 ॥

ನ ಮಾಂಸಂ ರಾಘವೋ ಭುಂಜ್ಯೇ ನ ಚಾಪಿ ಮಧುಸೇವತೇ ।
ವನ್ಯಂ ಸುವಿಹಿತಂ ನಿತ್ಯಂ ಭಕ್ತಮಶ್ನಾತಿ ಪಿಚ್ಚಮಮ್ ॥ 39 ॥

ನೈವ ದಂಶಾನ್ ಮಶಕಾನ್ ಕೀಟಾನ್ ಸರೀಸೃಪಾನ್ ।

ರಾಘವೋಽಪನಯೇದಗ್ರಾತ್ತ್ವದಗ್ರತೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 40 ||

ನಿತ್ಯಂ ಧ್ಯಾನಪರೋ ರಾಮೋ ನಿತ್ಯಂ ಶೋಕಪರಾಯಣಃ |
ನಾನ್ಯಚ್ಚಿಂತಯತೇ ಕಿಂಚಿತ್ಸ ತು ಕಾಮವಶಂ ಗತಃ || 41 ||

ಅನಿದ್ರಃ ಸತತಂ ರಾಮಃ ಸುಪ್ತೋಽಪಿ ಚ ನರೋತ್ತಮಃ |
ಸೀತೇತಿ ಮಧುರಾಂ ವಾಣೀಂ ವ್ಯಾಹರನ್ಪ್ರತಿಬುಧ್ಯತೇ || 42 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಫಲಂ ವಾ ಪುಷ್ಪಂ ವಾ ಯಚ್ಚಾನ್ಯತ್ಸ್ಮೀಮನೋಹರಮ್ |
ಬಹುಶೋ ಹಾ ಪ್ರಿಯೇತ್ಯೇವಂ ಶ್ವಸಂಸ್ತ್ವಾಮಭಿಭಾಷತೇ || 43 ||

ಸ ದೇವಿ ನಿತ್ಯಂ ಪರಿತಪ್ಯಮಾನಃ
ತ್ವಾಮೇವ ಸೀತೇತ್ಯಭಿಭಾಷಮಾಣಃ |
ಧೃತವ್ರತೋ ರಾಜಸುತೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ತವೈವ ಲಾಭಾಯ ಕೃತಪ್ರಯತ್ನಃ || 44 ||

ಸಾ ರಾಮಸಂಕೀರ್ತನವೀತಶೋಕಾ
ರಾಮಸ್ಯ ಶೋಕೇನ ಸಮಾನಶೋಕಾ |
ಶರನ್ಮುಖೇನಾಮ್ಬುದಶೇಷಚಂದ್ರಾ
ನಿಶೇವ ವೈದೇಹಸುತಾ ಬಭೂವ || 45 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಚತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸೀತಾ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾ ।
ಹನೂಮಂತಮುವಾಚೇದಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ವಚಃ ॥ ೧ ॥

ಅಮೃತಂ ವಿಷಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ತ್ವಯಾ ವಾನರಭಾಷಿತಮ್ ।
ಯಚ್ಚ ನಾನ್ಯಮನಾ ರಾಮೋ ಯಚ್ಚ ಶೋಕಪರಾಯಣಃ ॥ ೨ ॥

ಐಶ್ವರ್ಯೇ ವಾ ಸುವಿಸ್ತೀರ್ಣೇ ವ್ಯಸನೇ ವಾ ಸುದಾರುಣೇ ।
ರಜ್ಜೇವ ಪುರುಷಂ ಬದ್ಧಾನ್ವ ಕೃತಾನ್ತಃ ಪರಿಕರ್ಷತಿ ॥ ೩ ॥

ವಿಧಿನ್ಯೂನಮಸಂಹಾರ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ಲವಗೋತ್ತಮ ।
ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಮಾಂ ಚ ರಾಮಂ ಚ ವ್ಯಸನ್ಯಃ ಪಶ್ಯ ಮೋಹಿತಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಶೋಕಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕದಾ ಪಾರಂ ರಾಘವೋಽಧಿಗಮಿಷ್ಯತಿ ।
ಪ್ಲವಮಾನಃ ಪರಿಶ್ರಾಂತೋ ಹತನೌಃ ಸಾಗರೇ ಯಥಾ ॥ ೫ ॥

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಕ್ಷಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಸೂದಯಿತ್ವಾ ಚ ರಾವಣಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಮುನ್ಮೂಲಿತಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಕದಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯತಿ ಮಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೬ ॥

ಸ ವಾಚ್ಯಃ ಸನ್ತ್ವರಸ್ವೇತಿ ಯಾವದೇವ ನ ಪೂರ್ಯತೇ ।
ಅಯಂ ಸಂವತ್ಸರಃ ಕಾಲಸ್ತಾವದ್ಧಿ ಮಮ ಜೀವಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ವರ್ತತೇ ದಶಮೋ ಮಾಸೋ ದ್ವೌ ತು ಶೇಷೌ ಪ್ಲವಜ್ಗಮ ।
ರಾವಣೇನ ನೃಶಂಸೇನ ಸಮಯೋ ಯಃ ಕೃತೋ ಮಮ ॥ ೮ ॥

ವಿಭೀಷಣೇನ ಚ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಮಮ ನಿಯಾತನಂ ಪ್ರತಿ ।
ಅನುನೀತಃ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ನ ಚ ತತ್ಕುರುತೇ ಮತಿಮ್ ॥ ೯ ॥

ಮಮ ಪ್ರತಿಪ್ರದಾನಂ ಹಿ ರಾವಣಸ್ಯ ನ ರೋಚತೇ ।
ರಾವಣಂ ಮಾರ್ಗತೇ ಸಜ್ಜೇ ಮೃತ್ಯುಃ ಕಾಲವಶಂ ಗತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಕನ್ಯಾನಲಾ ನಮ ವಿಭೀಷಣಸುತಾ ಕಪೇ ।
ತಯಾ ಮಮೈತದಾಖ್ಯಾತಂ ಮಾತ್ರಾ ಪ್ರಹಿತಯಾ ಸ್ವಯಮ್ ॥ 11 ॥

ಅವಿನೋದ್ಯೇ ನಾಮ ಮೇಧಾವೀ ವಿದ್ವಾನ್ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಗವಃ ।
ಧೃತಿಮಾಇಷ್ಟೀಲವಾನವ್ಯದೋಧೀ ರಾವಣಸ್ಯ ಸುಸಮ್ಮತಃ ॥ 12 ॥

ರಾಮಾತ್ಕೃಷ್ಣಯಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಪ್ರತ್ಯಚೋದಯತ್ ।
ನ ಚ ತಸ್ಯಾಪಿ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಶೃಣೋತಿ ವಚನಂ ಹಿತಮ್ ॥ 13 ॥

ಆಶಂಸೇತಿ ಹರಿಶ್ಚೇಷಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತೇ ಪತಿಃ ।
ಅನ್ತರಾತ್ಮಾ ಹಿ ಮೇ ಶುದ್ಧಸ್ತಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ಬಹವೋ ಗುಣಾಃ ॥ 14 ॥

ಉತ್ಸಾಹಃ ಪೌರುಷಂ ಸತ್ತ್ವಮಾನೃಶಂಸ್ಯಂ ಕೃತಜ್ಞತಾ ।
ವಿಕ್ರಮಶ್ಚ ಪ್ರಭಾವಶ್ಚ ಸನ್ತಿ ವಾನರರಾಘವೇ ॥ 15 ॥

ಚತುರ್ದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಜಘಾನ ಯಃ ।
ಜನಸ್ಥಾನೇ ವಿನಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಶತ್ರುಃ ಕಸ್ತಸ್ಯ ನೋದ್ವಿಜೇತ್ ॥ 16 ॥

ನ ಸ ಶಕ್ಯಸ್ತುಲಯಿತುಂ ವ್ಯಸನ್ಯೈಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ ।
ಅಹಂ ತಸ್ಯಾನುಭಾವಜ್ಞಾ ಶಕ್ರಸ್ಯೇವ ಪುಲೋಮಜಾ ॥ 17 ॥

ಶರಜಾಲಾಂಶುಮಾಞ್ಞಾರಃ ಕಪೇ ರಾಮದಿವಾಕರಃ ।
ಶತ್ರುರಕ್ಷೋಮಯಂ ತೋಯಮುಪಶೋಷಂ ನಯಿಷ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

ಇತಿ ಸಂಜಲ್ಪಮಾನಾಂ ತಾಂ ರಾಮಾರ್ಥೇ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾಮ್ ।
ಅಶ್ರುಸಮ್ಪೂರ್ಣವದನಾಮುವಾಚ ಹನುಮಾನ್ಕುಪಿಃ ॥ 19 ॥

ಶ್ರುತ್ವೈವ ತು ವಚೋ ಮಹ್ಯಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇಷ್ಯತಿ ರಾಘವಃ ।
ಚಮೂಂ ಪ್ರಕರ್ಷನ್ಮಹತೀಂ ಹರ್ಯುಕ್ಷಗಣಸಂಘಲಾಮ್ ॥ 20 ॥

ಅಥ ವಾ ಮೋಚಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತಾಮದೈವ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸಾತ್ ।
ಅಸ್ಮಾದ್ಧುಃಖಾದುಪಾರೋಹ ಮಮ ಪೃಷ್ಠಮನಿನ್ದಿತೇ ॥ 21 ॥

ತವಂ ಹಿ ಪೃಷ್ಠಗತಾಂ ಕೃತಾಽ ಸನ್ತರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಾಗರಮ್ ।
ಶಕ್ತಿರಸ್ತಿ ಹಿ ಮೇ ವೋಢುಂ ಲಜ್ಜಾಮಪಿ ಸರಾವಣಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಅಹಂ ಪ್ರಸ್ರವಣಸ್ಥಾಯಿ ರಾಘವಾಯಾದ್ಯ ಮೈಥಿಲಿ ।
ಪ್ರಾಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶಕ್ರಾಯ ಹವ್ಯಂ ಹುತಮಿವಾನಲಃ ॥ 23 ॥

ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸ್ಯದೈವ ವೈದೇಹಿ ರಾಘವಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ವ್ಯವಸಾಯ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ದೈತ್ಯವಧೇ ಯಥಾ ॥ 24 ॥

ತವದ್ಧರ್ಶನಕೃತೋತ್ಸಾಹಮಾಶ್ರಮಸ್ಥಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಪುರಂದರಮಿವಾಸೀನಂ ನಾಗರಾಜಸ್ಯ ಮೂರ್ಧನಿ ॥ 25 ॥

ಪೃಷ್ಠಮಾರೋಹ ಮೇ ದೇವಿ ಮಾ ವಿಕಾಙ್ಕ್ಸಸ್ಯ ಶೋಭನೇ ।
ಯೋಗಮನ್ವಿಚ್ಛ ರಾಮೇಣ ಶಶಾಙ್ಕೇನೇವ ರೋಹಿಣೇ ॥ 26 ॥

ಕಥಯಂತೀವ ಚಂದ್ರೇಣ ಸೂರ್ಯೇಣೇವ ಸುವರ್ಚಲಾ ।
ಮತ್ಪೃಷ್ಠಮಧಿರುಹ್ಯ ತವಂ ತರಾಕಾಶಮಹಾರ್ಣವಮ್ ॥ 27 ॥

ನ ಹಿ ಮೇ ಸಮ್ಪ್ರಯಾತಸ್ಯ ತಾಽಮಿತೋ ನಯತೋಽಜ್ಞನೇ ।
ಅನುಗಂತುಂ ಗತಿಂ ಶಕ್ತಾಃ ಸರ್ವೇ ಲಜ್ಜಾನಿವಾಸಿನಃ ॥ 28 ॥

ಯಥೈವಾಹಮಿಹ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತಥೈವಾಹಮಸಂಶಯಮ್ ।
ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಪಶ್ಯ ವೈದೇಹಿ ತಾಽಮುದ್ಯಮ್ಯ ವಿಹಾಯಸಮ್ ॥ 29 ॥

ಮೈಥಿಲೀ ತು ಹರಿಶ್ಚೇಷಾಂಚುಘ್ರತಾಽ ವಚನಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಹರ್ಷವಿಸ್ಮಿತಸರ್ವಾಙ್ಗೀ ಹನೂಮಂತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 30 ॥

ಹನೂಮನೂರಮಧ್ವನಂ ಕಥಂ ಮಾಂ ವೋಢುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ತದೇವ ಖಿಲು ತೇ ಮನೈಃ ಕಪಿತವಂ ಹರಿಯೂಥಪ ॥ 31 ॥

ಕಥಂ ವಾಲ್ಮೀಶೀರಸ್ತ್ವಂ ಮಾಮಿತೋ ನೇತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ಸಕಾಶಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಭರ್ತುರ್ಮೇ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭ ॥ 32 ॥

ಸೀತಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನೂಮಾನಾಢ್ರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನ್ನವಂ ಪರಿಭವಂ ಕೃತಮ್ || 33 ||

ನ ಮೇ ಜಾನಾತಿ ಸತ್ತ್ವಂ ವಾ ಪ್ರಭಾವಂ ವಾಸಿತೇಕ್ಷಣಾ |
ತಸ್ಮಾತ್ಪಶ್ಯತು ವೈದೇಹೀ ಯದ್ರೂಪಂ ಮಮ ಕಾಮತಃ || 34 ||

ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯಾ ಹನುಮಾಂಸ್ತದಾ ಪ್ಲವಗಸತ್ತಮಃ |
ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಸ್ವರೂಪಮರಿಮರ್ದನಃ || 35 ||

ಸ ತಸ್ಮಾತ್ಪಾದಪಾದ್ಧೀಮಾನಾಪ್ಲುತ್ಯ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಃ |
ತತೋ ವರ್ಧಿತುಮಾರೇಭೇ ಸೀತಾಪ್ರತ್ಯಯಕಾರಣಾತ್ || 36 ||

ಮೇರುಮನ್ನಾರಸಜ್ಞಾತೋ ಬಭೌ ದೀಪ್ತಾನಲಪ್ರಭಃ |
ಅಗ್ರತೋ ವ್ಯವತಸ್ಥೇ ಚ ಸೀತಾಯಾ ವಾನರರ್ಷಭಃ || 37 ||

ಹರಿಃ ಪರ್ವತಸಜ್ಞಾಶಸ್ತಾಮ್ರವಕ್ತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರನಖೋ ಭೀಮೋ ವೈದೇಹೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 38 ||

ಸಪರ್ವತವನೋದ್ದೇಶಾಂ ಸಾಟ್ವಪ್ರಾಕಾರತೋರಣಾಮ್ |
ಲಜ್ಜಾಮಿಮಾಂ ಸನಥಾಂ ವಾ ನಯಿತುಂ ಶಕ್ತಿರಸ್ತಿ ಮೇ || 39 ||

ತದವಸ್ಥಾಪ್ಯ ತಾಂ ಬುದ್ಧಿರಲಂ ದೇವಿ ವಿಕಾಙ್ಕ್ಷಯಾ |
ವಿಶೋಕಂ ಕುರು ವೈದೇಹಿ ರಾಘವಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 40 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಚಲಸಜ್ಞಾಶಮುವಾಚ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಪದ್ಮಪತ್ರವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಮಾರುತಸ್ಯಾರಸಂ ಸುತಮ್ || 41 ||

ತವ ಸತ್ತ್ವಂ ಬಲಂ ಚೈವ ವಿಜಾನಾಮಿ ಮಹಾಕಪೇ |
ವಾಯೋರಿವ ಗತಿಂ ಚಾಪಿ ತೇಜಶ್ಚಾನ್ನಿರಿವಾದ್ಭುತಮ್ || 42 ||

ಪ್ರಾಕೃತೋಽನ್ಯಃ ಕಥಂ ಚೇಮಾಂ ಭೂಮಿಮಾಗನ್ತುಮರ್ಹತಿ |
ಉದಧೇರಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ ಪಾರಂ ವಾನರಪುಙ್ಗವ || 43 ||

ಜಾನಾಮಿ ಗಮನೇ ಶಕ್ತಿಂ ನಯನೇ ಚಾಪಿ ತೇ ಮಮ ।
ಅವಶ್ಯಂ ಸಾಮ್ಪ್ರದಾಯಾಶು ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿರಿಹಾತ್ಮನಃ ॥ 44 ॥

ಅಯುಕ್ತಂ ತು ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಯಾ ಗನ್ತುಂ ತ್ವಯಾ ಸಹ ।
ವಾಯುವೇಗಸವೇಗಸ್ಯ ವೇಗೋ ಮಾಂ ಮೋಹಯೇತ್ತವ ॥ 45 ॥

ಅಹಮಾಕಾಶಮಾಸಕ್ತಾ ಉಪರ್ಯುಪರಿ ಸಾಗರಮ್ ।
ಪ್ರಪತೇಯಂ ಹಿ ತೇ ಪೃಷ್ಠಾದ್ಭಯಾದ್ವೇಗೇನ ಗಚ್ಛತಃ ॥ 46 ॥

ಪತಿತಾ ಸಾಗರೇ ಚಾಹಂ ತಿಮಿನಕ್ರರುಷಾಕುಲೇ ।
ಭಯೇಯಮಾಶು ವಿವಶಾ ಯಾದಸಾಮನ್ನಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 47 ॥

ನ ಚ ಶಕ್ಷ್ಯೇ ತ್ವಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಗನ್ತುಂ ಶತ್ರುವಿನಾಶನ ।
ಕಲತ್ರವತಿ ಸಂದೇಹಸ್ತ್ವಯ್ಯಪಿ ಸ್ಯಾದಸಂಶಯಮ್ ॥ 48 ॥

ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಂ ತು ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ ।
ಅನುಗಚ್ಛೇಯುರಾದಿಷ್ಟಾ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ ॥ 49 ॥

ತೈಸ್ತ್ವಂ ಪರಿವೃತಃ ಶೂರೈಃ ಶೂಲಮುದ್ಗರ ಪಾಣಿಭಿಃ ।
ಭವೇಸ್ತ್ವಂ ಸಂಶಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮಯಾ ವೀರ ಕಲತ್ರವಾನ್ ॥ 50 ॥

ಸಾಯುಧಾ ಬಹವೋ ವೈಯೋಮ್ನಿ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತ್ವಂ ನಿರಾಯುಧಃ ।
ಕಥಂ ಶಕ್ಷ್ಯಸಿ ಸಂಯಾತುಂ ಮಾಂ ಚೈವ ಪರಿರಕ್ಷಿತುಮ್ ॥ 51 ॥

ಯುಧ್ಯಮಾನಸ್ಯ ರಕ್ಷೋಭಿಸ್ತತಸ್ತೈಃ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಭಿಃ ।
ಪ್ರಪತೇಯಂ ಹಿ ತೇ ಪೃಷ್ಠಾದ್ಭಯಾರ್ತಾ ಕಪಿಸತ್ತಮ ॥ 52 ॥

ಅಥ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಭೀಮಾನಿ ಮಹಾನ್ತಿ ಬಲವನ್ತಿ ಚ ।
ಕಥಂಚ್ಚಿತ್ಸಾಮ್ಪರಾಯೇ ತ್ವಾಂ ಜಯೇಯುಃ ಕಪಿಸತ್ತಮ ॥ 53 ॥

ಅಥ ವಾ ಯುಧ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಪತೇಯಂ ವಿಮುಖಸ್ಯ ತೇ ।
ಪತಿತಾಂ ಚ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮಾಂ ನಯೇಯುಃ ಪಾಪರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ 54 ॥

ಮಾಂ ವಾ ಹರೇಯುಸ್ತ್ವದ್ಧಸ್ತಾದ್ವಿಶಸೇಯುರಥಾಪಿ ವಾ ।
ಅವ್ಯವಸ್ಥಾ ಹಿ ದೃಶ್ಯೇತೇ ಯುದ್ಧೇ ಜಯಪರಾಜಯೌ ॥ 55 ॥

ಅಹಂ ವಾಪಿ ವಿಪದ್ಯೇಯಂ ರಕ್ಷೋಭಿರಭಿತರ್ಜಿತಾ ।
ತ್ವತ್ಪ್ರಯತ್ನೋ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಭವೇನ್ನಿಷ್ಫಲ ಏವ ತು ॥ 56 ॥

ಕಾಮಂ ತ್ವಮಪಿ ಪರ್ಯಾಪ್ತೋ ನಿಹಂತುಂ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಾನ್ ।
ರಾಘವಸ್ಯ ಯಶೋ ಹೀಯೇತ್ತ್ವಯಾ ಶಸ್ತ್ರೈಸ್ತು ರಾಕ್ಷಸೈಃ ॥ 57 ॥

ಅಥ ವಾದಾಯ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ನ್ಯಸ್ಯೇಯುಃ ಸಂವೃತೇ ಹಿ ಮಾಮ್ ।
ಯತ್ರ ತೇ ನಾಭಿಜಾನೀಯುರ್ಹರಯೋ ನಾಪಿ ರಾಘವಃ ॥ 58 ॥

ಆರಮ್ಭಸ್ತು ಮದರ್ಥೋಽಯಂ ತತಸ್ತವ ನಿರರ್ಥಕಃ ।
ತ್ವಯಾ ಹಿ ಸಹ ರಾಮಸ್ಯ ಮಹಾನಾಗಮನೇ ಗುಣಃ ॥ 59 ॥

ಮಯಿ ಜೀವಿತಮಾಯತ್ತಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಭ್ರಾತೃಣಾಂ ಚ ಮಹಾಬಾಹೋ ತವ ರಾಜಕುಲಸ್ಯ ಚ ॥ 60 ॥

ತೌ ನಿರಾಶೌ ಮದರ್ಥೇ ತು ಶೋಕಸನ್ತಾಪಕರ್ಶಿತೌ ।
ಸಹ ಸರ್ವರ್ಕ್ಷಹರಿಭಿಸ್ತ್ಯಕ್ಷ್ಯತಃ ಪ್ರಾಣಸಂಜ್ಞಹಮ್ ॥ 61 ॥

ಭರ್ತುರ್ಭಕ್ತಿಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ರಾಮಾದನ್ಯಸ್ಯ ವಾನರ ।
ನಾಹಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟುಂ ಪದಾ ಗಾತ್ರಮಿಚ್ಛೇಯಂ ವಾನರೋತ್ತಮ ॥ 62 ॥

ಯದಹಂ ಗಾತ್ರಸಂಸ್ಪರ್ಶಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಗತಾ ಬಲಾತ್ ।
ಅನೀಶಾ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವಿನಾಥಾ ವಿವಶಾ ಸತೀ ॥ 63 ॥

ಯದಿ ರಾಮೋ ದಶಗ್ರೀವಮಿಹ ಹತ್ವಾ ಸರಾಕ್ಷಸಮ್ ।
ಮಾಮಿತೋ ಗೃಹ್ಯ ಗಚ್ಛೇತ ತತ್ತಸ್ಯ ಸದೃಶಂ ಭವೇತ್ ॥ 64 ॥

ಶ್ರುತಾ ಹಿ ದೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ಮಯಾ ಪರಾಕ್ರಮಾ
ಮಹಾತ್ಮನಸ್ತಸ್ಯ ರಣಾವಮರ್ದಿನಃ ।
ನ ದೇವಗಂಧರ್ವಭುಜಙ್ಗರಾಕ್ಷಸಾ

ಭವನ್ತಿ ರಾಮೇಣ ಸಮಾ ಹಿ ಸಂಯುಗೇ || 65 ||

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತಂ ಸಂಯತಿ ಚಿತ್ರಕಾರ್ಮುಕಮ್
ಮಹಾಬಲಂ ವಾಸವತುಲ್ಯವಿಕ್ರಮಮ್ |
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಕೋ ವಿಷಹೇತ ರಾಘವಮ್
ಹುತಾಶನಂ ದೀಪ್ತಮಿವಾನಿಲೇರಿತಮ್ || 66 ||

ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಘವಮಾಜಿಮರ್ದನಮ್
ದಿಶಾಗಜಂ ಮತ್ತಮಿವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ |
ಸಹೇತ ಕೋ ವಾನರಮುಖ್ಯ ಸಂಯುಗೇ
ಯುಗಾಂತಸೂರ್ಯಪ್ರತಿಮಂ ಶರಾರ್ಚಿಷಮ್ || 67 ||

ಸ ಮೇ ಹರಿಶ್ಚೇಷ್ಠ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪತಿಮ್
ಸಯೂಥಪಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಿಹೋಪಪಾದಯ |
ಚಿರಾಯ ರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಮ್
ಕುರುಷ್ವ ಮಾಂ ವಾನರಮುಖ್ಯ ಹರ್ಷಿತಮ್ || 68 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಾಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಸ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲಸ್ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಹರ್ಷಿತಃ |
ಸೀತಾಮುವಾಚ ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ || 1 ||

ಯುಕ್ತರೂಪಂ ತ್ವಯಾ ದೇವಿ ಭಾಷಿತಂ ಶುಭದರ್ಶನೇ |
ಸದೃಶಂ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವಸ್ಯ ಸಾಧ್ವೀನಾಂ ವಿನಯಸ್ಯ ಚ || 2 ||

ಸ್ತ್ರೀತ್ವಂ ನ ತು ಸಮರ್ಥಂ ಹಿ ಸಾಗರಂ ವ್ಯತಿವರ್ತಿತುಮ್ |
ಮಾಮಧಿಷ್ಠಾಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಶತಯೋಜನಮಾಯತಮ್ || 3 ||

ದ್ವಿತೀಯಂ ಕಾರಣಂ ಯಚ್ಚ ಬ್ರವೀಷಿ ವಿನಯಾನ್ವಿತೇ |
ರಾಮಾದನ್ಯಸ್ಯ ನಾರ್ಹಾಮಿ ಸಂಸ್ಪರ್ಶಮಿತಿ ಜಾನಕಿ || 4 ||

ಏತತ್ತೇ ದೇವಿ ಸದೃಶಂ ಪತ್ನ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಕಾ ಹ್ಯನ್ಯಾ ತ್ವಾಮೃತೇ ದೇವಿ ಬ್ರೂಯಾದ್ವಚನಮೀದೃಶಮ್ || 5 ||

ಶ್ರೋಷ್ಯತೇ ಚೈವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸರ್ವಂ ನಿರವಶೇಷತಃ |
ಚೇಷ್ಟಿತಂ ಯತ್ತ್ವಯಾ ದೇವಿ ಭಾಷಿತಂ ಮಮ ಚಾಗ್ರತಃ || 6 ||

ಕಾರಣೈರ್ಬಹುಭಿರ್ದೇವಿ ರಾಮ ಪ್ರಿಯಚಕೀರ್ಷಯಾ |
ಸ್ನೇಹಪ್ರಸ್ಕನ್ನಮನಸಾ ಮಯೈತತ್ಸಮುದೀರಿತಮ್ || 7 ||

ಲಜ್ಜಾ ಯಾ ದುಷ್ಪ್ರವೇಶತ್ವಾದ್ಧ್ರುಸ್ತರತ್ವಾನ್ಮಹೋದಧೇಃ |
ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಾತೃನಶೇಷ್ಯವ ಮಯೈತತ್ಸಮುದಾಹೃತಮ್ || 8 ||

ಇಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಸಮಾನೇತುಮದೈವ ರಘುಬನ್ಧನಾ |
ಗುರುಸ್ನೇಹೇನ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ನಾನ್ಯಥಾ ತದುದಾಹೃತಮ್ || 9 ||

ಯದಿ ನೋತ್ಸಹಸೇ ಯಾತುಂ ಮಯಾ ಸಾರ್ಥಮನಿನ್ದಿತೇ |
ಅಭಿಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ತ್ವಂ ಜಾನೀಯಾದ್ರಾಘವೋ ಹಿ ಯತ್ || 10 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ಹನುಮತಾ ಸೀತಾ ಸುರಸುತೋಪಮಾ ।
ಉವಾಚ ವಚನಂ ಮಂದಂ ಬಾಷ್ಪಪ್ರಗ್ರಥಿತಾಕ್ಷರಮ್ ॥ 11 ॥

ಇದಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಭಿಜ್ಞಾನಂ ಬ್ರೂಯಾಸ್ವಂತು ಮಮ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಶೈಲಸ್ಯ ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ಪಾದೇ ಪೂರ್ವೋತ್ತರೇ ತದಾ ॥ 12 ॥

ತಾಪಸಾಶ್ರಮವಾಸಿನ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಜ್ಯಮೂಲಫಲೋದಕೇ ।
ತಸ್ಮಿನ್ನಿದಾಧಾಶ್ರಮೇ ದೇಶೇ ಮನ್ನಾಕಿನ್ಯಾ ಅದೂರತಃ ॥ 13 ॥

ತಸ್ಯೋಪವನಷಣ್ಡೇಷು ನಾನಾಪುಷ್ಪಸುಗಂಧಿಷು ।
ವಿಹೃತ್ಯ ಸಲಿಲಕ್ಲಿನ್ನಾ ತವಾಜ್ಞೇ ಸಮುಪಾವಿಶಮ್ ॥ 14 ॥

ಪರ್ಯಾಯೇಣ ಪ್ರಸುಪ್ತಶ್ಚ ಮಮಾಜ್ಞೇ ಭರತಾಗ್ರಜಃ ॥ 15 ॥

ತತೋ ಮಾಂಸಸಮಾಯುಕ್ತೋ ವಾಯಸಃ ಪರ್ಯತುಣ್ಡಯತ್ ।
ತಮಹಂ ಲೋಷ್ಠಮುದ್ಯಮ್ಯ ವಾರಯಾಮಿ ಸ್ಮ ವಾಯಸಮ್ ॥ 16 ॥

ದಾರಯನ್ ಚ ಮಾಂ ಕಾಕಸ್ತತ್ರೈವ ಪರಿಲೀಯತೇ ।
ನ ಚಾಪ್ಯುಪರಮನ್ಮಾಂಸಾದ್ಭಕ್ಷಾರ್ಥಿಃ ಬಲಿಭೋಜನಃ ॥ 17 ॥

ಉತ್ಕರ್ಷನ್ತ್ಯಾಂ ಚ ರಶನಾಂ ಕೃದ್ಧಾಧ್ಯಾಂ ಮಯಿ ಪಕ್ಷಿಣೇ ।
ಸ್ರಂಸಮಾನೇ ಚ ವಸನೇ ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಯಾ ಹ್ಯಹಮ್ ॥ 18 ॥

ತ್ವಯಾ ವಿಹಸಿತಾ ಚಾಹಂ ಕೃದ್ಧಾ ಸಂಲಜ್ಜಿತಾ ತದಾ ।
ಭಕ್ಷ್ಯ ಗೃಧ್ರೇನ ಕಾಲೇನ ದಾರಿತಾ ತ್ವಾಮುಪಾಗತಾ ॥ 19 ॥

ಆಸೀನಸ್ಯ ಚ ತೇ ಶ್ರಾಂತಾ ಪುನರುತ್ಸರ್ಜಮಾವಿಶಮ್ ।
ಕೃಧ್ಯಂತೀ ಚ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನ ತ್ವಯಾಹಂ ಪರಿಸಾಂತಿತ್ವತಾ ॥ 20 ॥

ಬಾಷ್ಪಪೂರ್ಣಮುಖೀ ಮಂದಂ ಚಕ್ಷುಷೀ ಪರಿಮಾರ್ಜತೀ ।
ಲಕ್ಷಿತಾಹಂ ತ್ವಯಾ ನಾಥ ವಾಯಸೇನ ಪ್ರಕೋಪಿತಾ ॥ 21 ॥

ಆಶೀವಿಷ ಇವ ಕೃದ್ಧಃ ಶ್ವಸಾನ್ವಾಕ್ಯಮಭಾಷಥಾಃ ।
ಕೇನ ತೇ ನಾಗನಾಸೋರು ವಿಕ್ಷತಂ ವೈ ಸ್ತನಾನ್ತರಮ್ ।

ಕಃ ಕ್ರೀಡತಿ ಸರೋಷೇಣ ಪಂಚಾವಕ್ತ್ರೇಣ ಭೋಗಿನಾ || 22 ||

ವೀಕ್ಷಮಾಣಸ್ತತಸ್ತಂ ವೈ ವಾಯಸಂ ಸಮವೈಕ್ಷಧಾಃ |
ನಖೈಃ ಸರುಧಿರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ಮಾಮೇವಾಭಿಮುಖಂ ಸ್ಥಿತಮ್ || 23 ||

ಪುತ್ರಃ ಕಿಲ ಸ ಶಕ್ರಸ್ಯ ವಾಯಸಃ ಪತತಾಂ ವರಃ |
ಧರಾಂತರಚರಃ ಶೀಘ್ರಂ ಪವನಸ್ಯ ಗತೌ ಸಮಃ || 24 ||

ತತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕೋಪಸಂವರ್ತಿತೇಕ್ಷಣಃ |
ವಾಯಸೇ ಕೃತವಾನ್ಯೂಕ್ತರಾಂ ಮತಿಂ ಮತಿಮತಾಂ ವರ || 25 ||

ಸ ದರ್ಭಸಂಸ್ತರಾದ್ಗೃಹ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಸ್ರೇಣ ಯೋಜಯಃ |
ಸ ದೀಪ್ತ ಇವ ಕಾಲಾಗ್ನಿರ್ಜಜ್ವಾಲಾಭಿಮುಖೋ ದ್ವಿಜಮ್ || 26 ||

ಚಿಕ್ಷೇಪಿಥ ಪ್ರದೀಪ್ತಾಂ ತಾಮಿಷೀಕಾಂ ವಾಯಸಂ ಪ್ರತಿ |
ಅನುಸೃಷ್ಟ್ವಸ್ತದಾ ಕಾಲೋ ಜಗಾಮ ವಿವಿಧಾಂ ಗತಿಮ್ |
ತ್ರಾಣಕಾಮ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸರ್ವಂ ವೈ ವಿಚಚಾರ ಹ || 27 ||

ಸ ಪಿತ್ರಾ ಚ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಃ ಸುರೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ |
ತ್ರೀಂಲೋಕಾನನ್ಮರೀಕ್ರಮ್ಯ ತ್ವಾಮೇವ ಶರಣಂ ಗತಃ || 28 ||

ತಂ ತ್ವಂ ನಿಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ಶರಣ್ಯಃ ಶರಣಾಗತಮ್ |
ವಧಾರ್ಹಮಪಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಕೃಪಯಾ ಪರ್ಯಪಾಲಯಃ |
ನ ಶರ್ಮ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಲೋಕೇಷು ತ್ವಾಮೇವ ಶರಣಂ ಗತಃ || 29 ||

ಪರಿದ್ರೂನಂ ವಿಷಣ್ಣಂ ಚ ಸ ತ್ವಮಾಯಾನ್ತಮುಕ್ತವಾನ್ |
ಮೋಘಂ ಕರ್ತುಂ ನ ಶಕ್ಯಂ ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಮಸ್ತ್ರಂ ತದುಚ್ಯತಾಮ್ || 30 ||

ತತಸ್ತಸ್ಯಾಕ್ಷಿ ಕಾಕಸ್ಯ ಹಿನಸ್ತಿ ಸ್ಮ ಸ ದಕ್ಷಿಣಮ್ || 31 ||

ಸ ತೇ ತದಾ ನಮಸ್ಕೃತ್ವಾ ರಾಜ್ಞೇ ದಶರಥಾಯ ಚ |
ತ್ವಯಾ ವೀರ ವಿಸೃಷ್ಟ್ವಸ್ತು ಪ್ರತಿಪೇದೇ ಸ್ವಮಾಲಯಮ್ || 32 ||

ಮತ್ಕೃತೇ ಕಾಕಮಾತ್ರೇಽಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಂ ಸಮುದೀರಿತಮ್ |

ಕಸ್ಮಾದ್ಯೋ ಮಾಂ ಹರತ್ತ್ವತ್ತಃ ಕ್ಷಮಸೇ ತಂ ಮಹೀಪತೇ || 33 ||

ಸ ಕುರುಷ್ವ ಮಹೋತ್ಸಾಹಂ ಕೃಪಾಂ ಮಯಿ ನರರ್ಷಭ |
ಆನ್ಯಶಂಸ್ಯಂ ಪರೋ ಧರ್ಮಸ್ತ್ವತ್ತ್ ಏವ ಮಯಾ ಶ್ರುತಃ || 34 ||

ಜಾನಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಮಹೋತ್ಸಾಹಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಅಪಾರಪಾರಮಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ಗಾಂಭೀರ್ಯಾತ್ಸಾಗರೋಪಮಮ್ |
ಭರ್ತಾರಂ ಸಸಮುದ್ರಾಯಾ ಧರಣ್ಯಾ ವಾಸವೋಪಮಮ್ || 35 ||

ಏವಮಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸತ್ತ್ವವಾನ್ಬಲವಾನಪಿ |
ಕಿಮರ್ಥಮಸ್ತ್ರಂ ರಕ್ಷಃಸು ನ ಯೋಜಯಸಿ ರಾಘವ || 36 ||

ನ ನಾಗಾ ನಾಪಿ ಗಂಧರ್ವಾ ನಾಸುರಾ ನ ಮರುದ್ಗಣಾಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ಸಮರೇ ವೇಗಂ ಶಕ್ತಾಃ ಪ್ರತಿ ಸಮಾಧಿತುಮ್ || 37 ||

ತಸ್ಯಾ ವೀರ್ಯವತಃ ಕಶ್ಚಿದ್ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಮಯಿ ಸಮ್ಭ್ರಮಃ |
ಕಿಮರ್ಥಂ ನ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಕ್ಷಯಂ ನಯತಿ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 38 ||

ಭ್ರಾತುರಾದೇಶಮಾದಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾ ಪರಂತಪಃ |
ಕಸ್ಯ ಹೇತೋರ್ನ ಮಾಂ ವೀರಃ ಪರಿತ್ರಾತಿ ಮಹಾಬಲಃ || 39 ||

ಯದಿ ತೌ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೌ ವಾಯಿಷ್ಠನ್ದ್ರಸಮತೇಜಸೌ |
ಸುರಾಣಾಮಪಿ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಮುಪೇಕ್ಷತಃ || 40 ||

ಮಮೈವ ದುಷ್ಕೃತಂ ಕಿಂಚಿನ್ಮಹದಸ್ತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಸಮರ್ಥಾವಪಿ ತೌ ಯನ್ಮಾಂ ನಾವೇಕ್ಷೇತೇ ಪರಂತಪೌ || 41 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಲೋಕಭರ್ತಾರಂ ಸುಷುವೇ ಯಂ ಮನಸ್ವಿನೀ |
ತಂ ಮಮಾರ್ಥೇ ಸುಖಂ ಪೃಚ್ಛ ಶಿರಸಾ ಚಾಭಿವಾದಯ || 42 ||

ಸೃಜಶ್ಚ ಸರ್ವರತ್ನಾನಿ ಪ್ರಿಯಾ ಯಾಶ್ಚ ವರಾಜ್ಞನಾಃ |
ಐಶ್ವರ್ಯಂ ಚ ವಿಶಾಲಾಯಾಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಪಿ ದುರ್ಲಭಮ್ || 43 ||

ಪಿತರಂ ಮಾತರಂ ಚೈವ ಸಮಾನ್ಯಾಭಿಪ್ರಸಾದ್ಯ ಚ |
ಅನುಪ್ರವ್ರಜಿತೋ ರಾಮಂ ಸುಮಿತ್ರಾ ಯೇನ ಸುಪ್ರಜಾಃ |
ಆನುಕೂಲೈನ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸುಖಮನುತ್ತಮಮ್ || 44 ||

ಅನುಗಚ್ಛತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಭ್ರಾತರಂ ಪಾಲಯನ್ವನೇ |
ಸಿಂಹಸ್ಕನ್ನೋ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮನಸ್ವೀ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ || 45 ||

ಪಿತೃವದ್ವರ್ತತೇ ರಾಮೇ ಮಾತೃವನ್ಮಾಂ ಸಮಾಚರನ್ |
ಹ್ರಿಯಮಾಣಾಂ ತದಾ ವೀರೋ ನ ತು ಮಾಂ ವೇದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 46 ||

ವೃದ್ಧೋಪಸೇವೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಞ್ಶ್ಚೋ ನ ಬಹುಭಾಷಿತಾ |
ರಾಜಪುತ್ರಃ ಪ್ರಿಯಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸದೃಶಃ ಶ್ವಶುರಸ್ಯ ಮೇ || 47 ||

ಮತ್ತಃ ಪ್ರಿಯತರೋ ನಿತ್ಯಂ ಭ್ರಾತಾ ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ನಿಯುಕ್ತೋ ಧುರಿ ಯಸ್ಯಾಂ ತು ತಾಮುದ್ವಹತಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 48 ||

ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವೋ ನೈವ ವೃದ್ಧಮಾರ್ಯಮನುಸ್ಮರತ್ |
ಸ ಮಮಾರ್ಥಾಯ ಕುಶಲಂ ವಕ್ತವ್ಯೋ ವಚನಾನ್ಮಮ |
ಮೃದುರ್ನಿತ್ಯಂ ಶುಚಿದರ್ಶ್ವಃ ಪ್ರಿಯೋ ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 49 ||

ಇದಂ ಬ್ರೂಯಾಶ್ಚ ಮೇ ನಾಥಂ ಶೂರಂ ರಾಮಂ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಜೀವಿತಂ ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾಸಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜ |
ಊರ್ಧ್ವಂ ಮಾಸಾನ್ನ ಜೀವೇಯಂ ಸತ್ಯೇನಾಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ || 50 ||

ರಾವಣೇನೋಪರುದ್ಧಾಂ ಮಾಂ ನಿಕ್ಯತ್ಯಾ ಪಾಪಕರ್ಮಣಾ |
ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ ವೀರ ತ್ವಂ ಪಾತಾಲಾದಿವ ಕೌಶಿಕೀಮ್ || 51 ||

ತತೋ ವಸ್ತ್ರಗತಂ ಮುಕ್ತ್ವಾ ದಿವ್ಯಂ ಚೂಡಾಮಣಿಂ ಶುಭಮ್ |
ಪ್ರದೇಯೋ ರಾಘವಾಯೇತಿ ಸೀತಾ ಹನುಮತೇ ದದೌ || 52 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತತೋ ವೀರೋ ಮಣಿರತ್ನಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಅಜ್ಞುಲ್ಯಾ ಯೋಜಯಾಮಾಸ ನ ಹ್ಯಸ್ಯಾ ಪ್ರಾಭವದ್ಭುಜಃ || 53 ||

ಮಣಿರತ್ನಂ ಕಪಿವರಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಸೀತಾಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಣತಃ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ ಸ್ಥಿತಃ || 54 ||

ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾ ಯುಕ್ತಃ ಸೀತಾದರ್ಶನಜೇನ ಸಃ |
ಹೃದಯೇನ ಗತೋ ರಾಮಂ ಶರೀರೇಣ ತು ವಿಷ್ಣುತಃ || 55 ||

ಮಣಿವರಮುಪಗೃಹ್ಯ ತಂ ಮಹಾರ್ಹಮ್
ಜನಕನ್ಮಪಾತ್ತಮಜಯಾ ಧೃತಂ ಪ್ರಭಾವಾತ್ |
ಗಿರಿವರಪವನಾವಧೂತಮುಕ್ತಃ
ಸುಖಿತಮನಾಃ ಪ್ರತಿಸಂಕ್ರಮಂ ಪ್ರಪೇದೇ || 56 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮಣಿಂ ದತ್ತ್ವಾ ತತಃ ಸೀತಾ ಹನೂಮನ್ತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಅಭಿಜ್ಞಾನಮಭಿಜ್ಞಾತಮೇತದ್ರಾಮಸ್ಯ ತತ್ತ್ವತಃ || 1 ||

ಮಣಿಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋ ವೈ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಸಂಸ್ಮರಿಷ್ಯತಿ |
ವೀರೋ ಜನನ್ಯಾ ಮಮ ಚ ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ || 2 ||

ಸ ಭೂಯಸ್ತ್ವಂ ಸಮುತ್ಸಾಹೇ ಚೋದಿತೋ ಹರಿಸತ್ತಮ |
ಅಸ್ಮಿನ್ನಾಕರ್ಯಸಮಾರಮ್ಭೇ ಪ್ರಚಿಂತಯ ಯದುತ್ತರಮ್ || 3 ||

ತ್ವಮಸ್ಮಿನ್ನಾಕರ್ಯನಿಯೋಗೇ ಪ್ರಮಾಣಂ ಹರಿಸತ್ತಮ |
ತಸ್ಯ ಚಿಂತಯ ಯೋ ಯತ್ನೋ ದುಃಖಕ್ಷಯಕರೋ ಭವೇತ್ || 4 ||

ಸ ತಥೇತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಮಾರುತಿರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ಶಿರಸಾವನ್ದ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ಗಮನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ || 5 ||

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸಮ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಂ ದೇವೀ ವಾನರಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ |
ಬಾಷ್ಪಗದ್ಗದಯಾ ವಾಚಾ ಮೈಥಿಲೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 6 ||

ಕುಶಲಂ ಹನುಮನ್ಬ್ರೂಯಾಃ ಸಹಿತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಸುಗ್ರೀವಂ ಚ ಸಹಾಮಾತ್ಯಂ ವೃದ್ಧಾನ್ಸರ್ವಾಂಶ್ಚ ವಾನರಾನ್ || 7 ||

ಯಥಾ ಚ ಸ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮಾಂ ತಾರಯತಿ ರಾಘವಃ |
ಅಸ್ಮಾದ್ಧುಃಖಾಮ್ಬುಸಂರೋಧಾತ್ತ್ವಂ ಸಮಾಧಾತುಮರ್ಹಸಿ || 8 ||

ಜೀವಂತೀಂ ಮಾಂ ಯಥಾ ರಾಮಃ ಸಮ್ಭಾವಯತಿ ಕೀರ್ತಿಮಾನ್ |
ತತ್ತ್ವಯಾ ಹನುಮನ್ವಾಚ್ಯಂ ವಾಚಾ ಧರ್ಮಮವಾಪ್ನುಹಿ || 9 ||

ನಿತ್ಯಮುತ್ಸಾಹಯುಕ್ತಾಶ್ಚ ವಾಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಯೇರಿತಾಃ |
ವರ್ಧಿಷ್ಯತೇ ದಾಶರಥೇಃ ಪೌರುಷಂ ಮದವಾಪ್ತಯೇ || 10 ||

ಮತಸ್ತನ್ನೇಶಯುತಾ ವಾಚಸ್ವತ್ತಃ ಶ್ರುತೈವ ರಾಘವಃ ।
ಪರಾಕ್ರಮವಿಧಿಂ ವೀರೋ ವಿಧಿವತ್ಸಂವಿಧಾಸ್ಯತಿ ॥ 11 ॥

ಸೀತಾಯಾಸ್ತದ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನುಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಶಿರಸ್ಯಿಂಜಲಿಮಾಧಾಯ ವಾಕ್ಯಮುತ್ತರಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 12 ॥

ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇಷ್ಯತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಹರ್ಯುಕ್ಷಪ್ರವರೈರ್ವೃತಃ ।
ಯಸ್ತೇ ಯುಧಿ ವಿಜಿತ್ಯಾರೀಞ್ಲೋಕಂ ವ್ಯಪನಯಿಷ್ಯತಿ ॥ 13 ॥

ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಮರ್ತ್ಯೇಷು ನಾಮರೇಷ್ವಸುರೇಷು ವಾ ।
ಯಸ್ತಸ್ಯ ವಮತೋ ಬಾಣಾನಾನ್ಧತುಮುತ್ಸಹತೇಽಗ್ರತಃ ॥ 14 ॥

ಅಪ್ಯರ್ಕಮಪಿ ಪರ್ಜನ್ಯಮಪಿ ವೈವಸ್ವತಂ ಯಮಮ್ ।
ಸ ಹಿ ಸೋಢುಂ ರಣೇ ಶಕ್ತಸ್ತವಹೇತೋರ್ವಿಶೇಷತಃ ॥ 15 ॥

ಸ ಹಿ ಸಾಗರಪರ್ಯನ್ತಾಂ ಮಹೀಂ ಶಾಸಿತುಮೀಹತೇ ।
ತ್ವನ್ನಿಮಿತ್ತೋ ಹಿ ರಾಮಸ್ಯ ಜಯೋ ಜನಕನಂದಿನಿ ॥ 16 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಮ್ಯಕ್ಸತ್ಯಂ ಸುಭಾಷಿತಮ್ ।
ಜಾನಕೀ ಬಹು ಮೇನೇಽಥ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 17 ॥

ತತಸ್ತಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ಸೀತಾ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಭರ್ತುಃ ಸ್ನೇಹಾನ್ವಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸೌಹಾರ್ದಾದನುಮಾನಯತ್ ॥ 18 ॥

ಯದಿ ವಾ ಮನ್ಯಸೇ ವೀರ ವಸೈಕಾಹಮರಿಂದಮ ।
ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ಸಂವೃತೇ ದೇಶೇ ವಿಶ್ರಾಂತಃ ಶೋಷೇ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥ 19 ॥

ಮಮ ಚೇದಲ್ಪಭಾಗ್ಯಾಯಾಃ ಸಾಮ್ನಿಧ್ಯಾತ್ತವ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಅಸ್ಯ ಶೋಕಸ್ಯ ಮಹತೋ ಮುಹೂರ್ತಂ ಮೋಕ್ಷಣಂ ಭವೇತ್ ॥ 20 ॥

ಗತೇ ಹಿ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲ ಪುನರಾಗಮನಾಯ ತು ।
ಪ್ರಾಣಾನಾಮಪಿ ಸಂದೇಹೋ ಮಮ ಸ್ಯಾನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ 21 ॥

ತವಾದರ್ಶನಜಃ ಶೋಕೋ ಭೂಯೋ ಮಾಂ ಪರಿತಾಪಯೇತ್ |
ದುಃಖಾದುದ್ಧುಃಖಪರಾಮೃಷ್ಟಾಂ ದೀಪಯನ್ನಿವ ವಾನರ || 22 ||

ಅಯಂ ಚ ವೀರ ಸಂದೇಹಸ್ತಿಷ್ಠತೀವ ಮಮಾಗ್ರತಃ |
ಸುಮಹಾಂಸ್ತ್ವತ್ಸಹಾಯೇಷು ಹರ್ಯುಕ್ಷೇಷು ಹರೀಶ್ವರ || 23 ||

ಕಥಂ ನು ಖಲು ದುಷ್ಟಾರಂ ತರಿಷ್ಯಂತಿ ಮಹೋದಧಿಮ್ |
ತಾನಿ ಹರ್ಯುಕ್ಷಸೈನ್ಯಾನಿ ತೌ ವಾ ನರವರಾತ್ಮಜೌ || 24 ||

ತ್ರಯಾಣಾಮೇವ ಭೂತಾನಾಂ ಸಾಗರಸ್ಯೇಹ ಲಜ್ಞನೇ |
ಶಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾದ್ವೈನತೇಯಸ್ಯ ತವ ವಾ ಮಾರುತಸ್ಯ ವಾ || 25 ||

ತದಸ್ಮಿನ್ಕಾರ್ಯನಿರ್ಯೋಗೇ ವೀರೈವಂ ದುರತಿಕ್ರಮೇ |
ಕಿಂ ಪಶ್ಯಸಿ ಸಮಾಧಾನಂ ತ್ವಂ ಹಿ ಕಾರ್ಯವಿದಾಂ ವರಃ || 26 ||

ಕಾಮಮಸ್ಯ ತ್ವಮೇವೈಕಃ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಪರಿಸಾಧನೇ |
ಪರ್ಯಾಪ್ತಃ ಪರವೀರಘ್ನ ಯಶಸ್ಯಸ್ತೇ ಬಲೋದಯಃ || 27 ||

ಬಲೈಃ ಸಮಗ್ರೈರ್ಯದಿ ಮಾಂ ರಾವಣಂ ಜಿತ್ಯ ಸಂಯುಗೇ |
ವಿಜಯೀ ಸ್ವಪುರಂ ಯಾಯಾತ್ತತ್ತು ಮೇ ಸ್ಯಾದ್ಯಶಸ್ಕರಮ್ || 28 ||

ಬಲೈಸ್ತು ಸಜ್ಜುಲಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಂ ಪರಬಲಾರ್ದನಃ |
ಮಾಂ ನಯೇದ್ಯದಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಸ್ತತ್ತಸ್ಯ ಸದೃಶಂ ಭವೇತ್ || 29 ||

ತದ್ಯಥಾ ತಸ್ಯ ವಿಕ್ರಾಂತಮನುರೂಪಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಭವೇದಾಹವ ಶೂರಸ್ಯ ತಥಾ ತ್ವಮುಪಪಾದಯ || 30 ||

ತದರ್ಥೋಪಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸಹಿತಂ ಹೇತುಸಂಹಿತಮ್ |
ನಿಶಮ್ಯ ಹನುಮಾಂಶ್ಚೇಷಂ ವಾಕ್ಯಮುತ್ತರಮಬ್ರವೀತ್ || 31 ||

ದೇವಿ ಹರ್ಯುಕ್ಷಸೈನ್ಯಾನಾಮೀಶ್ವರಃ ಪ್ಲವತಾಂ ವರಃ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸತ್ತ್ವಸಮ್ಮನ್ನಸ್ತವಾರ್ಥೇ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಃ || 32 ||

ಸ ವಾನರಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಕೋಟೀಭಿರಭಿಸಂವೃತಃ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇಷ್ಯತಿ ವೈದೇಹಿ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ನಿಬರ್ಹಣಃ || 33 ||

ತಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮಸಮ್ಮನ್ನಾಃ ಸತ್ತ್ವವನ್ನೋ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಮನಃಸಂಜ್ಞಲ್ಪಸಮ್ಮಾತಾ ನಿದೇಶೇ ಹರಯಃ ಸ್ಥಿತಾಃ || 34 ||

ಯೇಷಾಂ ನೋಪರಿ ನಾಧಸ್ತಾನ್ನ ತಿರ್ಯಕ್ಸಂಜ್ಞತೇ ಗತಿಃ |
ನ ಚ ಕರ್ಮಸು ಸೀದಂತಿ ಮಹತ್ಸ್ವಾಮಿತತೇಜಸಃ || 35 ||

ಅಸಕ್ಯತ್ತೈರ್ಮಹೋತ್ಸಹೈಃ ಸಸಾಗರಧರಾಧರಾ |
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇಕೃತಾ ಭೂಮಿರ್ವಾಯುಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಭಿಃ || 36 ||

ಮದ್ವಿಶಿಷ್ಟಾಶ್ಚ ತುಲ್ಯಾಶ್ಚ ಸಂತಿ ತತ್ರ ವನೌಕಸಃ |
ಮತ್ತಃ ಪ್ರತ್ಯವರಃ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಸ್ತಿ ಸುಗ್ರೀವಸಂನಿಧೌ || 37 ||

ಅಹಂ ತಾವದಿಹ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಿಂ ಪುನಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ನ ಹಿ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಾಃ ಪ್ರೇಷ್ಯಂತೇ ಪ್ರೇಷ್ಯಂತೇ ಹೀತರೇ ಜನಾಃ || 38 ||

ತದಲಂ ಪರಿತಾಪೇನ ದೇವಿ ಶೋಕೋ ವ್ಯಪೈತು ತೇ |
ಏಕೋತ್ಪಾತೇನ ತೇ ಲಜ್ಜಾಮೇಷ್ಯಂತಿ ಹರಿಯೂಢಪಾಃ || 39 ||

ಮಮ ಪೃಷ್ಠಗತೌ ತೌ ಚ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾವಿವೋದಿತೌ |
ತ್ವತ್ಸಂಕಾಶಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಾ ನೃಸಿಂಹಾವಾಗಮಿಷ್ಯತಃ || 40 ||

ತೌ ಹಿ ವೀರೌ ನರವರೌ ಸಹಿತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಆಗಮ್ಯ ನಗರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಸಾಯಕೈರ್ವಿಧಮಿಷ್ಯತಃ || 41 ||

ಸಗಣಂ ರಾವಣಂ ಹತ್ವಾ ರಾಘವೋ ರಘುನಂದನಃ |
ತ್ವಾಮಾದಾಯ ವರಾರೋಹೇ ಸ್ವಪುರಂ ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯತಿ || 42 ||

ತದಾಶ್ವಸಿಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಭವ ತ್ವಂ ಕಾಲಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣೀ |
ನಚಿರಾದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ರಾಮಂ ಪ್ರಜ್ವಜಂತಮಿವಾನಿಲಮ್ || 43 ||

ನಿಹತೇ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇ ಚ ಸಪುತ್ರಾಮಾತ್ಯಬಾನ್ಧವೇ ।
ತ್ವಂ ಸಮೇಷ್ಯಸಿ ರಾಮೇಣ ಶಶಾಂಕೇನೇವ ರೋಹಿಣೀ ॥ 44 ॥

ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತ್ವಂ ದೇವಿ ಶೋಕಸ್ಯ ಪಾರಂ ಯಾಸ್ಯಸಿ ಮೈಥಿಲಿ ।
ರಾವಣಂ ಚೈವ ರಾಮೇಣ ನಿಹತಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇಽಚಿರಾತ್ ॥ 45 ॥

ಏವಮಾಶ್ವಸ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಗಮನಾಯ ಮತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ವೈದೇಹೀಂ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ ॥ 46 ॥

ತಮರಿಘ್ನಂ ಕೃತಾತ್ಮನಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ರಾಘವಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಂ ಲಜ್ಞಾತ್ಮದ್ವಾರಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 47 ॥

ನಖದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧಾನಿಷ್ಕೇರಾನ್ಸಿಂಹಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರಮಾನ್ ।
ವಾನರಾನಾಂ ರಣೇನ್ದ್ರಾಭಾನ್ಕಿಷ್ಕಪ್ರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಸಜ್ಗತಾನ್ ॥ 48 ॥

ಶೈಲಾಮ್ಬುದನಿಕಾಶಾನಾಂ ಲಜ್ಞಾಮಲಯಸಾನುಷು ।
ನರ್ದತಾಂ ಕಪಿಮುಖ್ಯಾನಾಮಾರ್ಯೇ ಯೂಥಾನ್ಯನೇಕಶಃ ॥ 49 ॥

ಸ ತು ಮರ್ಮಣಿ ಘೋರೇಣ ತಾಡಿತೋ ಮನ್ಮಥೇಷುಣಾ ।
ನ ಶರ್ಮ ಲಭತೇ ರಾಮಃ ಸಿಂಹಾರ್ದಿತ ಇವ ದ್ವಿಪಃ ॥ 50 ॥

ಮಾ ರುದೋ ದೇವಿ ಶೋಕೇನ ಮಾ ಭೂತ್ತೇ ಮನಸೋಽಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಶಚೀವ ಪಥ್ಯಾ ಶಕ್ರೇಣ ಭರ್ತ್ರಾ ನಾಥವತೀ ಹ್ಯಸಿ ॥ 51 ॥

ರಾಮಾದ್ವಿಶಿಷ್ಟಃ ಕೋಽನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ಕಶ್ಚಿತ್ಸಾಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಮಃ ।
ಅಗ್ನಿಮಾರುತಕಲ್ಪೌ ತೌ ಭ್ರಾತರೌ ತವ ಸಂಶ್ರಯೌ ॥ 52 ॥

ನಾಸ್ಮಿಂಶ್ಚರಂ ವತ್ಸ್ಯಸಿ ದೇವಿ ದೇಶೇ
ರಕ್ಷೋಗಣೈರಧ್ಯುಷಿತೋಽತಿರೌದ್ರೇ ।
ನ ತೇ ಚಿರಾದಾಗಮನಂ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ
ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮತ್ಸಜ್ಗಮಕಾಲಮಾತ್ರಮ್ ॥ 53 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ತಸ್ಯ ವಾಯುಸೂನೋರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಉವಾಚಾತ್ಮಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸೀತಾ ಸುರಸುತೋಪಮಾ ॥ ೧ ॥

ತ್ವಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಿಯವಕ್ತಾರಂ ಸಮ್ರಹೃಷ್ಯಾಮಿ ವಾನರ ।
ಅರ್ಧಸಂಜಾತಸಸ್ಯೇವ ವೃಷ್ಟಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಸುನ್ಧರಾ ॥ ೨ ॥

ಯಥಾ ತಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಂ ಗಾತ್ರೈಃ ಶೋಕಾಭಿಕರ್ಶಿತೈಃ ।
ಸಂಸ್ಪೃಶೇಯಂ ಸಕಾಮಾಹಂ ತಥಾ ಕುರು ದಯಾಂ ಮಯಿ ॥ ೩ ॥

ಅಭಿಜ್ಞಾನಂ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ದತ್ತಂ ಹರಿಗಣೋತ್ತಮ ।
ಕ್ಷಿಪ್ತಾಮೀಷಿಕಾಂ ಕಾಕಸ್ಯ ಕೋಪಾದೇಕಾಕ್ಷಿಶಾತನೀಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮನಃಶಿಲಾಯಾಸ್ತಿಕಲೋ ಗಣ್ಡಪಾಶ್ವೇರ್ ನಿವೇಶಿತಃ ।
ತ್ವಯಾ ಪ್ರನಷ್ಟೇ ತಿಲಕೇ ತಂ ಕಿಲ ಸ್ಮರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೫ ॥

ಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ಕಥಂ ಸೀತಾಂ ಹೃತಾಂ ಸಮನುಮನ್ಯಸೇ ।
ವಸಂತೀಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಮಹೇಂದ್ರವರುಣೋಪಮಾ ॥ ೬ ॥

ಏಷ ಚೂಡಾಮಣಿದಿವ್ಯೋ ಮಯಾ ಸುಪರಿರಕ್ಷಿತಃ ।
ಏತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಯಾಮಿ ವ್ಯಸನೇ ತ್ವಾಮಿವಾನಘ ॥ ೭ ॥

ಏಷ ನಿಯಾತಿತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಯಾ ತೇ ವಾರಿಸಮ್ಭವಃ ।
ಅತಃ ಪರಂ ನ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಜೀವಿತುಂ ಶೋಕಲಾಲಸಾ ॥ ೮ ॥

ಅಸಹ್ಯಾನಿ ಚ ದುಃಖಾನಿ ವಾಚಶ್ಚ ಹೃದಯಚ್ಛಿದಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ಸುಘೋರಾಣಾಂ ತ್ವತ್ಕೃತೇ ಮರ್ಷಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೯ ॥

ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾಸಂ ತು ಜೀವಿತಂ ಶತ್ರುಸೂದನ ।
ಮಾಸಾದೂರ್ಧ್ವಂ ನ ಜೀವಿಷ್ಯೇ ತ್ವಯಾ ಹೀನಾ ನೃಪಾತ್ಮಜ ॥ ೧೦ ॥

ಘೋರೋ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೋಽಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಿಶ್ಚ ನ ಸುಖಾ ಮಯಿ ।
ತಾಂ ಚ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಪದ್ಯಂತಂ ನ ಜೀವೇಯಮಹಂ ಕ್ಷಣಮ್ ॥ 11 ॥

ವೈದೇಹ್ಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕರುಣಂ ಸಾಶ್ರುಭಾಷಿತಮ್ ।
ಅಥಾಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾ ಹನುಮಾನಾಮೃತಾತ್ಮಜಃ ॥ 12 ॥

ತ್ವಚ್ಛೋಕವಿಮುಖೋ ರಾಮೋ ದೇವಿ ಸತ್ಯೇನ ತೇ ಶಪೇ ।
ರಾಮೇ ಶೋಕಾಭಿಭೂತೇ ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರಿತಪ್ಯತೇ ॥ 13 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಥಂಚಿದ್ಭವತೀ ನ ಕಾಲಃ ಪರಿಶೋಚಿತುಮ್ ।
ಇಮಂ ಮುಹೂರ್ತಂ ದುಃಖಾನಾಮನ್ತಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಭಾಮಿನಿ ॥ 14 ॥

ತಾವುಭೌ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೌ ರಾಜಪುತ್ರಾವನಿನ್ದಿತೌ ।
ತ್ವದ್ಧರ್ಶನಕೃತೋತ್ಸಾಹೌ ಲಜಾಂ ಭಸ್ಮೀಕರಿಷ್ಯತಃ ॥ 15 ॥

ಹತ್ವಾ ತು ಸಮರೇ ಕ್ರೂರಂ ರಾವಣಂ ಸಹ ಬಾನ್ಧವಮ್ ।
ರಾಘವೌ ತಾಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಸಾಂ ಪುರೀಂ ಪ್ರಾಪಯಿಷ್ಯತಃ ॥ 16 ॥

ಯತ್ತ ರಾಮೋ ವಿಜಾನೀಯಾದಭಿಜ್ಞಾನಮನಿನ್ದಿತೇ ।
ಪ್ರೀತಿಸಂಜನನಂ ತಸ್ಯ ಭೂಯಸ್ತ್ವಂ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 17 ॥

ಸಾಬ್ರವೀದ್ಧತ್ತಮೇವೇಹ ಮಯಾಭಿಜ್ಞಾನಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಏತದೇವ ಹಿ ರಾಮಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮತ್ಕೇಶಭೂಷಣಮ್ ।
ಶ್ರದ್ಧೇಯಂ ಹನುಮನ್ವಾಕ್ಯಂ ತವ ವೀರ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

ಸ ತಂ ಮಣಿವರಂ ಗೃಹ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ಲವಗಸತ್ತಮಃ ।
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ದೇವೀಂ ಗಮನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 19 ॥

ತಮುತ್ಪಾತಕೃತೋತ್ಸಾಹಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಹರಿಪುಂಗವಮ್ ।
ವರ್ಧಮಾನಂ ಮಹಾವೇಗಮುವಾಚ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ಅಶ್ರುಪೂರ್ಣಮುಖೀ ದೀನಾ ಬಾಷ್ಪಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ ॥ 20 ॥

ಹನೂಮನ್ಸಿಂಹಸಜ್ಜಾಶೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।

ಸುಗ್ರೀವಂ ಚ ಸಹಾಮಾತ್ಯಂ ಸರ್ವಾನೂಪ್ಯಾ ಅನಾಮಯಮ್ || 21 ||

ಯಥಾ ಚ ಸ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮಾಂ ತಾರಯತಿ ರಾಘವಃ |
ಅಸ್ಮಾದ್ಧುಃಖಾಮ್ಬುಸಂರೋಧಾತ್ತ್ವತ್ಸಮಾಧಾತುಮರ್ಹಸಿ || 22 ||

ಇಮಂ ಚ ತೀವ್ರಂ ಮಮ ಶೋಕವೇಗಮ್
ರಕ್ಷೋಭಿರೇಭಿಃ ಪರಿಭರ್ತ್ಸನಂ ಚ |
ಬ್ರೂಯಾಸ್ತು ರಾಮಸ್ಯ ಗತಃ ಸಮೀಪಮ್
ಶಿವಶ್ಚ ತೇಽಧ್ವಾಸ್ತು ಹರಿಪ್ರವೀರ || 23 ||

ಸ ರಾಜಪುತ್ರಾ ಪ್ರತಿವೇದಿತಾರ್ಥಃ
ಕಪಿಃ ಕೃತಾರ್ಥಃ ಪರಿಹೃಷ್ಟಚೇತಾಃ |
ತದಲ್ಪಶೇಷಂ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಕಾರ್ಯಮ್
ದಿಶಂ ಹ್ಯುದೀಚೀಂ ಮನಸಾ ಜಗಾಮ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ಚ ವಾಗ್ಭಿಃ ಪ್ರಶಸ್ತಾಭಿರ್ಗಮಿಷ್ಯನ್ಪೂಜಿತಸ್ತಯಾ ।
ತಸ್ಮಾದ್ಧೇಶಾದಪಕ್ರಮ್ಯ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ ॥೧॥

ಅಲ್ಪಶೇಷಮಿದಂ ಕಾರ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವೇಯಮಸಿತೇಕ್ಷಣಾ ।
ತ್ರಿನುಪಾಯಾನತಿಕ್ರಮ್ಯ ಚತುರ್ಥ ಇಹ ದೃಶ್ಯತೇ ॥೨॥

ನ ಸಾಮ ರಕ್ಷಸು ಗುಣಾಯ ಕಲ್ಪತೇ
ನ ದನಮರ್ಥೋಪಚಿತೇಷು ವರ್ತತೇ ।
ನ ಭೇದಸಾಧ್ಯಾ ಬಲದರ್ಪಿತಾ ಜನಾಃ
ಪರಾಕ್ರಮಸ್ತ್ವೇಷ ಮಮೇಹ ರೋಚತೇ ॥೩॥

ನ ಚಾಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಾದೃತೇ
ವಿನಿಶ್ಚಯಃ ಕಶ್ಚಿದಿಹೋಪಪದ್ಯತೇ ।
ಹೃತಪ್ರವೀರಾಸ್ತು ರಣೇ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ
ಕಥಂಚ್ಛಿದೀಯುರ್ಯದಿಹಾದ್ಯ ಮಾರ್ದವಮ್ ॥೪॥

ಕಾರ್ಯೇ ಕರ್ಮಣಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟೋ ಯೋ ಬಹುನ್ಯಪಿ ಸಾಧಯೇತ್ ।
ಪೂರ್ವಕಾರ್ಯವಿರೋಧೇನ ಸ ಕಾರ್ಯಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹತಿ ॥೫॥

ನ ಹ್ಯೇಕಃ ಸಾಧಕೋ ಹೇತುಃ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ಯಾಪಿಹ ಕರ್ಮಣಃ ।
ಯೋ ಹ್ಯರ್ಥಂ ಬಹುಧಾ ವೇದ ಸ ಸಮರ್ಥೋಽರ್ಥಸಾಧನೇ ॥೬॥

ಇಹೈವ ತಾವತ್ಕೃತನಿಶ್ಚಯೋ ಹ್ಯಹಮ್
ಯದಿ ವ್ರಜೇಯಂ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಾಲಯಮ್ ।
ಪರಾತ್ಮಸಮ್ಮರ್ಧ ವಿಶೇಷತತ್ತ್ವವಿತ್
ತತಃ ಕೃತಂ ಸ್ಯಾನ್ಮಮ ಭರ್ತೃಶಾಸನಮ್ ॥೭॥

ಕಥಂ ನು ಖಿಲ್ವದ್ಯ ಭವೇತ್ಸುಖಾಗತಮ್
ಪ್ರಸಹ್ಯ ಯುದ್ಧಂ ಮಮ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಹ ।

ತಥೈವ ಖಿಲಾಸ್ತತ್ರಬಲಂ ಚ ಸಾರವತ್
ಸಮಾನಯೇನ್ಮಾಂ ಚ ರಣೇ ದಶಾನನಃ || 8 ||

ಇದಮಸ್ಯ ನೃಶಂಸಸ್ಯ ನನ್ನನೋಪಮಮುತ್ತಮಮ್ |
ವನಂ ನೇತ್ರಮನಃಕಾಂತಂ ನಾನಾದ್ರೂಮಲತಾಯುತಮ್ || 9 ||

ಇದಂ ವಿಧ್ವಂಸಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶುಷ್ಕಂ ವನಮಿವಾನಲಃ |
ಅಸ್ಮಿನ್ನಗ್ನೇ ತತಃ ಕೋಪಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ಸ ರಾವಣಃ || 10 ||

ತತೋ ಮಹತ್ಸಾಶ್ವಮಹಾರಥದ್ವಿಪಮ್
ಬಲಂ ಸಮಾನೇಷ್ವಪಿ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ತ್ರಿಶೂಲಕಾಲಾಯಸಪಟ್ಟಿಶಾಯುಧಮ್
ತತೋ ಮಹದ್ಯುದ್ಧಮಿದಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 11 ||

ಅಹಂ ತು ತೈಃ ಸಂಯತಿ ಚಣ್ಡವಿಕ್ರಮೈಃ
ಸಮೇತ್ಯ ರಕ್ಷೋಭಿರಸಜ್ಜವಿಕ್ರಮಃ |
ನಿಹತ್ಯ ತದ್ರಾವಣಚೋದಿತಂ ಬಲಮ್
ಸುಖಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಪೀಶ್ವರಾಲಯಮ್ || 12 ||

ತತೋ ಮಾರುತವತ್ಕ್ರುದೋ ಮಾರುತಿರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ಊರುವೇಗೇನ ಮಹತಾ ದ್ರುಮಾನೈಕ್ವೇಪ್ತುಮಧಾರಭತ್ || 13 ||

ತತಸ್ತದ್ಧನುಮಾನಿವೇರೋ ಬಭೃಜ್ ಪ್ರಮದಾವನಮ್ |
ಮತ್ತದ್ವಿಜಸಮಾಘುಷ್ಪಂ ನಾನಾದ್ರೂಮಲತಾಯುತಮ್ || 14 ||

ತದ್ವನಂ ಮಧಿತೈರ್ವೃಕ್ಷೈರ್ಭಿನ್ನೈಶ್ಚ ಸಲಿಲಾಶಯೈಃ |
ಚೂರ್ಣಿತೈಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ಬಭೂವಾಪ್ರಿಯದರ್ಶನಮ್ || 15 ||

ಲತಾಗೃಹೈಶ್ಚಿತ್ರಗೃಹೈಶ್ಚ ನಾಶಿತೈರ್-
ಮಹೋರಗೈರ್ವ್ಯಾಲಮೃಗೈಶ್ಚ ನಿರ್ಧುತೈಃ |
ಶಿಲಾಗೃಹೈರುನ್ಮಥಿತೈಸ್ತಥಾ ಗೃಹೈಃ
ಪ್ರನಷ್ಟರೂಪಂ ತದಭೂನ್ಮಹದ್ವನಮ್ || 16 ||

ಸ ತಸ್ಯ ಕೃತ್ವಾರ್ಥಪತೇರ್ಮಹಾಕಪಿರ್-
ಮಹದ್ವ್ಯಲೀಕಂ ಮನಸೋ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಯುಯುತ್ಸುರೇಕೋ ಬಹುಭಿರ್ಮಹಾಬಲೈಃ
ಶ್ರಿಯಾ ಜ್ವಲಂಸ್ತೋರಣಮಾಶ್ರಿತಃ ಕಪಿಃ ॥೧೭॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪಕ್ಷಿನಿನಾದೇನ ವೃಕ್ಷಭಜ್ಞಸ್ವನೇನ ಚ ।
ಬಭೂವುಸ್ತ್ರಾಸಸಮಾಭ್ರಾಂತಾಃ ಸರ್ವೇ ಲಜ್ಞಾನಿವಾಸಿನಃ ॥ 1 ॥

ವಿದ್ರುತಾಶ್ಚ ಭಯತ್ರಸ್ತಾ ವಿನೇದುರ್ಮೃಗಪಕ್ಷುಣಃ ।
ರಕ್ಷಸಾಂ ಚ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಕ್ರೂರಾಣಿ ಪ್ರತಿಪೇದಿರೇ ॥ 2 ॥

ತತೋ ಗತಾಯಾಂ ನಿದ್ರಾಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸೋ ವಿಕೃತಾನನಾಃ ।
ತದ್ವನಂ ದದೃಶುರ್ಭಗ್ನಂ ತಂ ಚ ವೀರಂ ಮಹಾಕಪಿಮ್ ॥ 3 ॥

ಸ ತಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮಹಾಸತ್ತ್ವೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಚಕಾರ ಸುಮಹದ್ರೂಪಂ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ಭಯಾವಹಮ್ ॥ 4 ॥

ತತಸ್ತಂ ಗಿರಿಸಂಜ್ಞಾಶಮತಿಕಾಯಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೋ ವಾನರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಪ್ರಚುರ್ಭರ್ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥ 5 ॥

ಕೋಟಯಂ ಕಸ್ಯ ಕುತೋ ವಾಯಂ ಕಿಂನಿಮಿತ್ತಮಿಹಾಗತಃ ।
ಕಥಂ ತ್ವಯಾ ಸಹಾನೇನ ಸಂವಾದಃ ಕೃತ ಇತ್ಯುತ ॥ 6 ॥

ಆಚಕ್ಷ್ವ ನೋ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಮಾ ಭೂತ್ತೇ ಸುಭಗೇ ಭಯಮ್ ।
ಸಂವಾದಮಸಿತಾಪಾಜ್ಞೇ ತ್ವಯಾ ಕಿಂ ಕೃತವಾನಯಮ್ ॥ 7 ॥

ಅಥಾಬ್ರವೀತ್ತದಾ ಸಾಧ್ವೀ ಸೀತಾ ಸರ್ವಾಜ್ಞಶೋಭನಾ ।
ರಕ್ಷಸಾಂ ಕಾಮರೂಪಾಣಾಂ ವಿಜ್ಞಾನೇ ಮಮ ಕಾ ಗತಿಃ ॥ 8 ॥

ಯೂಯಮೇವಾಸ್ಯ ಜಾನೀತ ಯೋಽಯಂ ಯದಾಪ್ಯ ಕರಿಷ್ಯತಿ ।
ಅಹಿರೇವ ಅಹೇಃ ಪಾದಾನ್ವಿಜಾನಾತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 9 ॥

ಅಹಮಪ್ಯಸ್ಯ ಭೀತಾಸ್ಮಿ ನೈನಂ ಜಾನಾಮಿ ಕೋಽನ್ವಯಮ್ ।
ವೇದ್ಮಿ ರಾಕ್ಷಸಮೇವೈನಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಮಾಗತಮ್ ॥ 10 ॥

ವೈದೇಹ್ಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೋ ವಿದ್ರುತಾ ದ್ರುತಮ್ ।
ಸ್ಥಿತಾಃ ಕಾಶ್ಚಿದ್ಗತಾಃ ಕಾಶ್ಚಿದ್ರಾವಣಾಯ ನಿವೇದಿತುಮ್ ॥ 11 ॥

ರಾವಣಸ್ಯ ಸಮೀಪೇ ತು ರಾಕ್ಷಸೋ ವಿಕೃತಾನನಾಃ ।
ವಿರೂಪಂ ವಾನರಂ ಭೀಮಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮುಃ ॥ 12 ॥

ಅಶೋಕವನಿಕಾ ಮಧ್ಯೇ ರಾಜನ್ಭೀಮವಪುಃ ಕಪಿಃ ।
ಸೀತಯಾ ಕೃತಸಂವಾದಸ್ತಿಷ್ಠತ್ಯಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ॥ 13 ॥

ನ ಚ ತಂ ಜಾನಕೀ ಸೀತಾ ಹರಿಂ ಹರಿಣಲೋಚನಾ ।
ಅಸ್ಮಾಭಿರ್ಬಹುಧಾ ಪೃಷ್ಠಾ ನಿವೇದಯಿತುಮಿಚ್ಛತಿ ॥ 14 ॥

ವಾಸವಸ್ಯ ಭವೇದ್ಧೂತೋ ದೂತೋ ವೈಶ್ರವಣಸ್ಯ ವಾ ।
ಪ್ರೇಷಿತೋ ವಾಪಿ ರಾಮೇಣ ಸೀತಾನೇಷಣಕಾಙ್ಕ್ಷಯಾ ॥ 15 ॥

ತೇನ ತ್ವದ್ಭೂತರೂಪೇಣ ಯತ್ತತ್ತವ ಮನೋಹರಮ್ ।
ನಾನಾಮೃಗಗಣಾಕೀರ್ಣಂ ಪ್ರಮೃಷ್ಟಂ ಪ್ರಮದಾವನಮ್ ॥ 16 ॥

ನ ತತ್ರ ಕಶ್ಚಿದುದ್ದೇಶೋ ಯಸ್ತೇನ ನ ವಿನಾಶಿತಃ ।
ಯತ್ರ ಸಾ ಜಾನಕೀ ಸೀತಾ ಸ ತೇನ ನ ವಿನಾಶಿತಃ ॥ 17 ॥

ಜಾನಕೀರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ವಾ ಶ್ರಮಾದ್ವಾ ನೋಪಲಭ್ಯತೇ ।
ಅಥ ವಾ ಕಃ ಶ್ರಮಸ್ತಸ್ಯ ಸೈವ ತೇನಾಭಿರಕ್ಷಿತಾ ॥ 18 ॥

ಚಾರುಪಲ್ಲವಪತ್ರಾಢ್ಯಂ ಯಂ ಸೀತಾ ಸ್ವಯಮಾಸ್ಥಿತಾ ।
ಪ್ರವೃದ್ಧಃ ಶಿಂಶಪಾವೃಕ್ಷಃ ಸ ಚ ತೇನಾಭಿರಕ್ಷಿತಃ ॥ 19 ॥

ತಸ್ಯೋಗ್ರರೂಪಸ್ಯೋಗ್ರಂ ತ್ವಂ ದಣ್ಡಮಾಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಸೀತಾ ಸಮಾಭಿಷಿತಾ ಯೇನ ತದ್ವನಂ ಚ ವಿನಾಶಿತಮ್ ॥ 20 ॥

ಮನಃಪರಿಗೃಹೀತಾಂ ತಾಂ ತವ ರಕ್ಷೋಗಣೇಶ್ವರ ।
ಕಃ ಸೀತಾಮಭಿಭಾಷೇತ ಯೋ ನ ಸ್ಯಾತ್ತ್ಯಕ್ತಜೀವಿತಃ ॥ 21 ॥

ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ಹುತಾಗಿರಿವ ಜಜ್ವಾಲ ಕೋಪಸಂವರ್ತಿತೇಕ್ಷಣಃ ॥ 22 ॥

ಆತ್ಮನಃ ಸದೃಶಾಞ್ಕುರಾನ್ಕಿಚ್ಛರಾನ್ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ।
ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಮಹಾತೇಜಾ ನಿಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ಹನೂಮತಃ ॥ 23 ॥

ತೇಷಾಮಶೀತಿಸಾಹಸ್ರಂ ಕಿಚ್ಛರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ನಿರ್ಯಯುರ್ಭವನಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ಕೂಟಮುದ್ಗರಪಾಣಯಃ ॥ 24 ॥

ಮಹೋದರಾ ಮಹಾದಂಷ್ಟ್ರಾ ಘೋರರೂಪಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಯುದ್ಧಾಭಿಮನಸಃ ಸರ್ವೇ ಹನೂಮದ್ಗ್ರಹಣೋನ್ಮುಖಾಃ ॥ 25 ॥

ತೇ ಕಪಿಂ ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ತೋರಣಸ್ಥಮವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಅಭಿಪೇತುರ್ಮಹಾವೇಗಾಃ ಪತಜ್ಞಾ ಇವ ಪಾವಕಮ್ ॥ 26 ॥

ತೇ ಗದಾಭಿರ್ವಿಚಿತ್ರಾಭಿಃ ಪರಿಘೈಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ವಾಬ್ಧೈಃ ।
ಆಜಘ್ನುರ್ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಶರೈರಾದಿತ್ಯಸಂನಿಭೈಃ ॥ 27 ॥

ಹನೂಮಾನಪಿ ತೇಜಸ್ವೀ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪರ್ವತಸಂನಿಭಃ ।
ಕ್ಷಿತಾವಾವಿಧ್ಯ ಲಾಜ್ಞೂಲಂ ನನಾದ ಚ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ ॥ 28 ॥

ತಸ್ಯ ಸಂನಾದಶಬ್ದೇನ ತೇಽಭವನ್ಭಯಶಚ್ಚಿತಾಃ ।
ದದೃಶುಶ್ಚ ಹನೂಮಂತಂ ಸನ್ದ್ಯಾಮೇಘಮಿವೋನ್ನತಮ್ ॥ 29 ॥

ಸ್ವಾಮಿಸಂದೇಶನಿಶಚ್ಚಾಸ್ತತಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕಪಿಮ್ ।
ಚಿತ್ರೈಃ ಪ್ರಹರಣೈರ್ಭೀಮೈರಭಿಪೇತುಸ್ತತಸ್ತತಃ ॥ 30 ॥

ಸ ತೈಃ ಪರಿವೃತಃ ಶೂರೈಃ ಸರ್ವತಃ ಸ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಆಸಸಾದಾಯಸಂ ಭೀಮಂ ಪರಿಘಂ ತೋರಣಾಶ್ರಿತಮ್ ॥ 31 ॥

ಸ ತಂ ಪರಿಘಮಾದಾಯ ಜಘಾನ ರಜನೀಚರಾನ್ ॥ 32 ॥

ಸ ಪನ್ನಗಮಿವಾದಾಯ ಸ್ಫುರಂತಂ ವಿನತಾಸುತಃ ।
ವಿಚಚಾರಾಂಭರೇ ವೀರಃ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಚ ಮಾರುತಿಃ ॥ 33 ॥

ಸ ಹತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾನಿವೇರಃ ಕಿಂಚಿದಾನ್ಮಾತುತಾತ್ಮಜಃ |
ಯುದ್ಧಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಪುನರ್ವೀರಸ್ತೋರಣಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ || 34 ||

ತತಸ್ತಸ್ಮಾನ್ಭಯಾನುಕ್ತಾಃ ಕತಿಚಿತ್ತತ್ರ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ನಿಹತಾನ್ಕಿಂಚಿದಾನ್ಸರ್ವಾನ್ರಾವಣಾಯ ನ್ಯವೇದಯನ್ || 35 ||

ಸ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ನಿಹತಂ ಮಹಾಬಲಮ್
ನಿಶಮ್ಯ ರಾಜಾ ಪರಿವೃತ್ತಲೋಚನಃ |
ಸಮಾದಿದೇಶಾಪ್ರತಿಮಂ ಪರಾಕ್ರಮೇ
ಪ್ರಹಸ್ತಪುತ್ರಂ ಸಮರೇ ಸುದುರ್ಜಯಮ್ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಸ ಕಿಂಚಿದಾನಂದತ್ವಾ ಹನೂಮಾನಾನ್ದ್ಯನಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ವನಂ ಭಗ್ನಂ ಮಯಾ ಚೈತ್ಯಪ್ರಾಸಾದೋ ನ ವಿನಾಶಿತಃ |
ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಸಾದಮಪ್ಯೇವಮಿಮಂ ವಿಧ್ವಂಸಯಾಮ್ಯಹಮ್ || 1 ||

ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯ ಹನುಮಾನ್ಮನಸಾ ದರ್ಶಯನ್ಬಲಮ್ |
ಚೈತ್ಯಪ್ರಾಸಾದಮಾಪ್ಲುತೈ ಮೇರುಶೃಂಗಮಿವೋನ್ನತಮ್ |
ಆರುರೋಹ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ತಮಃ || 2 ||

ಸಮ್ಪ್ರದೃಷ್ಟ್ಯ ಚ ದುರ್ಧರ್ಷಶ್ಚೈತ್ಯಪ್ರಾಸಾದಮುನ್ನತಮ್ |
ಹನೂಮಾನ್ಮಜ್ವಲಂಲಕ್ಷ್ಮಣೈ ಪಾರಿಯಾತ್ರೋಪಮೋಽಭವತ್ || 3 ||

ಸ ಭೂತ್ವಾ ತು ಮಹಾಕಾಯೋ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ತಮಃ |
ಧೃಷ್ಟ್ವಾಮಾಸ್ಫೋಟಯಾಮಾಸ ಲಜ್ಜಾಂ ಶಬ್ದೇನ ಪೂರಯನ್ || 4 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ಫೋಟಿತಶಬ್ದೇನ ಮಹತಾ ಶ್ರೋತ್ರಘಾತಿನಾ |
ಪೇತುವಿಹಜ್ಜಾ ಗಗನಾದುಚ್ಚೈಶ್ಚೇದಮಘೋಷಯತ್ || 5 ||

ಜಯತ್ಯತಿಬಲೋ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ರಾಜಾ ಜಯತಿ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಘವೇಣಾಭಿಪಾಲಿತಃ || 6 ||

ದಾಸೋಽಹಂ ಕೋಸಲೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ |
ಹನುಮಾಂಶ್ಚಾತ್ರಸೈನ್ಯಾನಾಂ ನಿಹಂತಾ ಮಾರುತಾತ್ತಮಃ || 7 ||

ನ ರಾವಣಸಹಸ್ರಂ ಮೇ ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರತಿಬಲಂ ಭವೇತ್ |
ಶಿಲಾಭಿಸ್ತು ಪ್ರಹರತಃ ಪಾದಪೈಶ್ಚ ಸಹಸ್ರಶಃ || 8 ||

ಅರ್ಧಯಿತ್ವಾ ಪುರಿಂ ಲಜ್ಜಾಮಭಿವಾದ್ಯ ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥೋ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಿಷತಾಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ || 9 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ವಿಮಾನಸ್ಥಶ್ಚೈತ್ರಸಾನ್ನರಿಪುಜಗವಃ |
ನನಾದ ಭೀಮನಿಹ್ರಾದೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ಜನಯನ್ಭಯಮ್ || 10 ||

ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ಮಹತಾ ಚೈತ್ಯಪಾಲಾಃ ಶತಂ ಯಯುಃ |
ಗೃಹೀತಾಃ ವಿವಿಧಾನಸ್ತ್ರಾನ್ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸ್ವಾನ್ವತ್ಯಾನ್ವರಶ್ವಧಾನ್ |
ವಿಸ್ತೃಜನ್ತೋ ಮಹಾಕ್ಷಯಾ ಮಾರುತಿಂ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ || ೧೧ ||

ಆವರ್ತ ಇವ ಗಜಾಗ್ರಾಸ್ತೋಯಸ್ಯ ವಿಪುಲೋ ಮಹಾನ್ |
ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸ ಬಭೌ ರಕ್ಷಸಾಂ ಗಣಃ || 12 ||

ತತೋ ವಾತಾತ್ಮಜಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಭೀಮರೂಪಂ ಸಮಾಸ್ಥಿತಃ || 13 ||

ಪ್ರಾಸಾದಸ್ಯ ಮಹಾಂಸ್ತಸ್ಯ ಸ್ತಮ್ಭಂ ಹೇಮಪರಿಷ್ಕೃತಮ್ |
 ಉತ್ಪಾಟಯಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
 ತತಸ್ತಂ ಭ್ರಾಮಯಾಮಾಸ ಶತಧಾರಂ ಮಹಾಬಲಃ || 14 ||

ಸ ರಾಕ್ಷಸಶತಂ ಹತ್ವಾ ವಜ್ರೇಣೇಂದ್ರ ಇವಾಸುರಾನ್ |
ಅನ್ತರಿಕ್ಷಸ್ಥಿತಃ ಶ್ರೀಮಾನಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 15 ||

ಮಾದೃಶಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಸೃಷ್ಟಾನಿ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಬಲಿನಾಂ ವಾನರೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಸುಗ್ರೀವವಶವರ್ತಿನಾಮ್ || 16 ||

ಶತ್ಯೈಃ ಶತಸಹಸ್ರೈಶ್ಚ ಕೋಟೀಭಿರಯುತ್ಪ್ರರಪಿ |
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವೋ ನಿಷೂದನಃ || 17 ||

ನೇಯಮಸ್ತಿ ಪುರೀ ಲಜ್ಜಾ ನ ಯೂಯಂ ನ ಚ ರಾವಣಃ |
ಯಸ್ಮಾದಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಾಥೇನ ಬದ್ಧಂ ವೈರಂ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 18 ||

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ದ್ವಿಚತಾಷ್ಟರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸನ್ನಿಷ್ಟೋ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ಸುತೋ ಬಲೀ ।
ಜಮ್ಬುಮಾಲೀ ಮಹಾದಂಷ್ಟ್ರೋ ನಿರ್ಜಗಾಮ ಧನುರ್ಧರಃ ॥ ೧ ॥

ರಕ್ತಮಾಲ್ಯಾಂಭರಧರಃ ಸೃಗ್ವೀ ರುಚಿರಕುಂಡಲಃ ।
ಮಹಾನಿಷ್ಕವೃತ್ತನಯನಶ್ಚಣ್ಡಃ ಸಮರದುರ್ಜಯಃ ॥ ೨ ॥

ಧನುಃ ಶಕ್ರಧನುಃ ಪ್ರಖ್ಯಂ ಮಹದ್ರುಚಿರಸಾಯಕಮ್ ।
ವಿಸ್ಫಾರಯಾಣೋ ವೇಗೇನ ವಜ್ರಾಶನಿಸಮಸ್ವನಮ್ ॥ ೩ ॥

ತಸ್ಯ ವಿಸ್ಫಾರಘೋಷೇಣ ಧನುಷೋ ಮಹತಾ ದಿಶಃ ।
ಪ್ರದಿಶಶ್ಚ ನಭಶ್ಚೈವ ಸಹಸಾ ಸಮಪೂರ್ಯತ ॥ ೪ ॥

ರಥೇನ ಖರಯುಕ್ತೇನ ತಮಾಗತಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ಸಃ ।
ಹನೂಮಾನೈವಗಸಮ್ಮನ್ನೋ ಜಹರ್ಷ ಚ ನನಾದ ಚ ॥ ೫ ॥

ತಂ ತೋರಣವಿಟಜ್ಞಸ್ಥಂ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಕಪಿಮ್ ।
ಜಮ್ಬುಮಾಲೀ ಮಹಾಬಾಹುವಿವ್ಯಾಧ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ ॥ ೬ ॥

ಅರ್ಧಚಂದ್ರೇಣ ವದನೇ ಶಿರಸ್ಯೇಕೇನ ಕರ್ಣಿನಾ ।
ಬಾಹೋರ್ವಿವ್ಯಾಧ ನಾರಾಚೈರ್ದಶಭಿಸ್ತಂ ಕಪೀಶ್ವರಮ್ ॥ ೭ ॥

ತಸ್ಯ ತಚ್ಛುಶುಭೇ ತಾಮ್ರಂ ಶರೇಣಾಭಿಹತಂ ಮುಖಮ್ ।
ಶರದೀವಾಮ್ಬುಜಂ ಫುಲ್ಲಂ ವಿದ್ಧಂ ಭಾಸ್ಕರರಶ್ಮಿನಾ ॥ ೮ ॥

ಚುಕೋಪ ಬಾಣಾಭಿಹತೋ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ತತಃ ಪಾಶ್ವೇಽತಿವಿಪುಲಾಂ ದದರ್ಶ ಮಹತೀಂ ಶಿಲಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ತರಸಾ ತಾಂ ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಬಲವದ್ಬಲೀ ।
ತಾಂ ಶರೈರ್ದಶಭಿಃ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ತಾಡಯಾಮಾಸ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಪನ್ನಂ ಕರ್ಮ ತದ್ವಿಷ್ಣುಷ್ಣು ಹನೂಮಾಂಶ್ಚಣ್ಡವಿಕ್ರಮಃ |
ಸಾಲಂ ವಿಪುಲಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಭ್ರಾಮಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 11 ||

ಭ್ರಾಮಯಂತಂ ಕಪಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾಲವೃಕ್ಷಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಸುಬಹೂನ್ಬಾಣಾಂಜ್ಜಮುಖಮಾಲೀ ಮಹಾಬಲಃ || 12 ||

ಸಾಲಂ ಚತುರ್ಭಿರ್ಚಿಚ್ಛೇದ ವಾನರಂ ಪಂಚಾಭಿರ್ಭುಜೇ |
ಉರಸ್ಯೇಕೇನ ಬಾಣೇನ ದಶಭಿಸ್ತು ಸ್ತನಾಂತರೇ || 13 ||

ಸ ಶರೈಃ ಪೂರಿತತನುಃ ಕ್ರೋಧೇನ ಮಹತಾ ವೃತಃ |
ತಮೇವ ಪರಿಘಂ ಗೃಹ್ಯ ಭ್ರಾಮಯಾಮಾಸ ವೇಗಿತಃ || 14 ||

ಅತಿವೇಗೋಽತಿವೇಗೇನ ಭ್ರಾಮಯಿತ್ವಾ ಬಲೋತ್ಕಟಃ |
ಪರಿಘಂ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಜಮ್ಬುಮಾಲೇರ್ಮಹೋರಸಿ || 15 ||

ತಸ್ಯ ಚೈವ ಶಿರೋ ನಾಸ್ತಿ ನ ಬಾಹೂ ನ ಚ ಜಾನುನೀ |
ನ ಧನುರ್ನ ರಥೋ ನಾಶ್ವಾಸ್ತತ್ರಾದೃಶ್ಯಂತ ನೇಷವಃ || 16 ||

ಸ ಹತಸ್ತರಸಾ ತೇನ ಜಮ್ಬುಮಾಲೀ ಮಹಾರಥಃ |
ಪಪಾತ ನಿಹತೋ ಭೂಮೌ ಚೂರ್ಣಿತಾಙ್ಗವಿಭೂಷಣಃ || 17 ||

ಜಮ್ಬುಮಾಲಿಂ ಚ ನಿಹತಂ ಕಿಂಚಿದಾಂಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾನ್ |
ಚುಕ್ರೋಧ ರಾವಣಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೋಪಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ || 18 ||

ಸ ರೋಷಸಂವರ್ತಿತಾಮ್ರಲೋಚನಃ
ಪ್ರಹಸ್ತಪುತ್ರೇ ನಿಹತೇ ಮಹಾಬಲೇ |
ಅಮಾತ್ಯಪುತ್ರಾನತಿವೀರ್ಯವಿಕ್ರಮಾನ್
ಸಮಾದಿದೇಶಾಶು ನಿಶಾಚರೇಶ್ವರಃ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಚತಷ್ಟರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ಚೋದಿತಾ ಮನ್ತ್ರೀಣಃ ಸುತಾಃ ।
ನಿರ್ಯಯುರ್ಭವನಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ಸಪ್ತ ಸಪ್ತಾರ್ಚಿವರ್ಚಸಃ ॥ ೧ ॥

ಮಹಾಬಲಪರೀವಾರಾ ಧನುಷ್ಮನ್ತೋ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಕೃತಾಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಪರಸ್ಪರಜಯೈಷಿಣಃ ॥ ೨ ॥

ಹೇಮಜಾಲಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತೈರ್ಧ್ವಜವದ್ಭಿಃ ಪತಾಕಿಭಿಃ ।
ತೋಯದಸ್ವನನಿಘೋಷೈರ್ವಾಜಿಯುಕ್ತೈರ್ಮಹಾರಥೈಃ ॥ ೩ ॥

ತಪ್ತಕಾಞ್ಚನಚಿತ್ರಾಣಿ ಚಾಪಾನ್ಯಮಿತವಿಕ್ರಮಾಃ ।
ವಿಸ್ಫಾರಯಂತಃ ಸಂಹೃಷ್ವಾಸ್ತಡಿಧ್ವಂತ ಇವಾಮುಬ್ಧದಾಃ ॥ ೪ ॥

ಜನನ್ಯಸ್ತಾಸ್ತತಸ್ತೇಷಾಂ ವಿದಿತಾಸ್ವ ಕಿಂಚಿದಾನಂದತಾನ್ ।
ಬಭೂವುಃ ಶೋಕಸಮಾಭ್ಯುನ್ತಾಃ ಸಬಾನ್ಧವಸುಹೃಜ್ಜನಾಃ ॥ ೫ ॥

ತೇ ಪರಸ್ಪರಸಂಘರ್ಷಾಸ್ತಪ್ತಕಾಞ್ಚನಭೂಷಣಾಃ ।
ಅಭಿಪೇತುರ್ಹನೂಮಂತಂ ತೋರಣಸ್ಥಮವಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸೃಜನ್ತೋ ಬಾಣವೃಷ್ಟಿಂ ತೇ ರಥಗರ್ಜಿತನಿಃಸ್ವನಾಃ ।
ವೃಷ್ಟಿಮಂತ ಇವಾಮೋಘದಾ ವಿಚೇರುರ್ನೈರ್ಮೃತರ್ಷಭಾಃ ॥ ೭ ॥

ಅವಕೀರ್ಣಸ್ತತಸ್ತಾಭಿರ್ಹನೂಮಾಞ್ಚರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ ।
ಅಭವತ್ಸಂವೃತಾಕಾರಃ ಶೈಲರಾಡಿವ ವೃಷ್ಟಿಭಿಃ ॥ ೮ ॥

ಸ ಶರಾನ್ವಞ್ಚಯಾಮಾಸ ತೇಷಾಮಾಶುಚರಃ ಕಪಿಃ ।
ರಥವೇಗಾಂಶ್ಚ ವೀರಾಣಾಂ ವಿಚರನ್ವಿಮಲೇಽಮ್ಬರೇ ॥ ೯ ॥

ಸ ತೈಃ ಕ್ರೀಡನ್ಧನುಷ್ಮದ್ಭಿವೈರ್ಯಮ್ನಿ ವೀರಃ ಪ್ರಕಾಶತೇ ।
ಧನುಷ್ಮದ್ಭಿರ್ಯಥಾ ಮೇಘೈರ್ಮಾರುತಃ ಪ್ರಭುರಮ್ಬರೇ ॥ ೧೦ ॥

ಸ ಕೃತ್ವಾ ನಿನದಂ ಘೋರಂ ತ್ರಾಸಯಂಸ್ತಾಂ ಮಹಾಚಮೂಮ್ |
ಚಕಾರ ಹನುಮಾನೈವೇಗಂ ತೇಷು ರಕ್ಷಃಸು ವೀರ್ಯವಾನ್ || 11 ||

ತಲೇನಾಭಿಹನತಾಕಂಶಿಷ್ತಾಪದೈಃ ಕಾಂಶಿಷ್ತತ್ಪರಂತಪಃ |
ಮುಷ್ಪಿನಾಭ್ಯಹನತಾಕಂಶಿಷ್ತನ್ನಖೈಃ ಕಾಂಶಿಷ್ತದವ್ಯದಾರಯತ್ || 12 ||

ಪ್ರಮಮಾಥೋರಸಾ ಕಾಂಶಿಷ್ತದೂರುಭ್ಯಾಮಪರಾನ್ಮಹಿಃ |
ಕೇಚಿತ್ತಸ್ಯೈವ ನಾದೇನ ತತ್ರೈವ ಪತಿತಾ ಭುವಿ || 13 ||

ತತಸ್ತೇಷ್ವವಪನ್ನೇಷು ಭೂಮೌ ನಿಪತಿತೇಷು ಚ |
ತತ್ಸ್ಮನ್ಯಮಗಮತ್ಸರ್ವಂ ದಿಶೋ ದಶಭಯಾದ್ಧಿತಮ್ || 14 ||

ವಿನೇದುವಿಸ್ವರಂ ನಾಗಾ ನಿಪೇತುರ್ಭುವಿ ವಾಜಿನಃ |
ಭಗ್ನನೀಡಧ್ವಜಚ್ಛತ್ರೈರ್ಭೂಶ್ಚ ಕೀರ್ಣಾಭವದ್ರಥೈಃ || 15 ||

ಸ ತಾನ್ಪ್ರವೃದ್ಧಾನ್ವಿನಿಹತ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನ್
ಮಹಾಬಲಶ್ಚಣ್ಡಪರಾಕ್ರಮಃ ಕಪಿಃ |
ಯುಯುತ್ಸುರನೈಃ ಪುನರೇವ ರಾಕ್ಷಸೈಃ
ತದೇವ ವೀರೋಽಭಿಜಗಾಮ ತೋರಣಮ್ || 16 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಶ್ಚತಾವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಹತಾನ್ಮನ್ತ್ರಿಸುತಾನುಬದ್ಧಾ ವಾನರೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ರಾವಣಃ ಸಂವೃತಾಕಾರಶ್ಚಕಾರ ಮತಿಮುತ್ತಮಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಯೂಪಾಕ್ಷೌ ದುರ್ಧರಂ ಚೈವ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ।
ಪ್ರಘಸಂ ಭಾಸಕರ್ಣಂ ಚ ಪಿಚ್ಚಸೇನಾಗ್ರನಾಯಕಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಸನ್ನಿದೇಶ ದಶಗ್ರೀವೋ ವೀರಾನ್ನಯವಿಶಾರದಾನ್ ।
ಹನೂಮದ್ಗ್ರಹಣೇ ವ್ಯಗ್ರಾನ್ವಾಯುವೇಗಸಮಾನ್ಯುಧಿ ॥ ೩ ॥

ಯಾತ ಸೇನಾಗ್ರಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಹಾಬಲಪರಿಗ್ರಹಾಃ ।
ಸವಾಜಿರಥಮಾತಜಾಃ ಸ ಕಪಿಃ ಶಾಸ್ಯತಾಮಿತಿ ॥ ೪ ॥

ಯತ್ತೈಶ್ಚ ಖಿಲು ಭಾವ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ತಮಾಸಾದ್ಯ ವನಾಲಯಮ್ ।
ಕರ್ಮ ಚಾಪಿ ಸಮಾಧೇಯಂ ದೇಶಕಾಲವಿರೋಧಿತಮ್ ॥ ೫ ॥

ನ ಹ್ಯಹಂ ತಂ ಕಪಿಂ ಮನ್ಯೇ ಕರ್ಮಣಾ ಪ್ರತಿತರ್ಕಯನ್ ।
ಸರ್ವಥಾ ತನ್ಮಹದ್ಭೂತಂ ಮಹಾಬಲಪರಿಗ್ರಹಮ್ ।
ಭವೇದಿನ್ದ್ರೇಣ ವಾ ಸೃಷ್ಟಮಸ್ಮದರ್ಥಂ ತಪೋಬಲಾತ್ ॥ ೬ ॥

ಸನಾಗಯಕ್ಷಗನ್ಧರ್ವಾ ದೇವಾಸುರಮಹರ್ಷಯಃ ।
ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಸಹಿತೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಮಯಾ ಸಹ ವಿನಿರ್ಜಿತಾಃ ॥ ೭ ॥

ತೈರವಶ್ಯಂ ವಿಧಾತವ್ಯಂ ವ್ಯಲೀಕಂ ಕಿಂಚಿದೇವ ನಃ ।
ತದೇವ ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹಃ ಪ್ರಸಹ್ಯ ಪರಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ನಾವಮನ್ಯೋ ಭವದ್ಭಿಶ್ಚ ಹರಿಃ ಕ್ರೂರಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹಿ ಹರಯಃ ಶೀಘ್ರಾ ಮಯಾ ವಿಪುಲವಿಕ್ರಮಾಃ ॥ ೯ ॥

ವಾಲೀ ಚ ಸಹ ಸುಗ್ರೀವೋ ಜಾಮ್ಬವಾಂಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ ।

ನೀಲಃ ಸೇನಾಪತಿಶ್ಚೈವ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ದ್ವಿವಿದಾದಯಃ || 10 ||

ನೈವ ತೇಷಾಂ ಗತಿರ್ಭೀಮಾ ನ ತೇಜೋ ನ ಪರಾಕ್ರಮಃ |
ನ ಮರ್ತಿನಃ ಬಲೋತ್ಸಾಹೋ ನ ರೂಪಪರಿಕಲ್ಪನಮ್ || 11 ||

ಮಹತ್ಸತ್ತ್ವಮಿದಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಕಪಿರೂಪಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ |
ಪ್ರಯತ್ನಂ ಮಹದಾಸ್ಥಾಯ ಕ್ರಿಯತಾಮಸ್ಯ ನಿಗ್ರಹಃ || 12 ||

ಕಾಮಂ ಲೋಕಾಸ್ತ್ರಯಃ ಸೇನ್ಯಾಃ ಸಸುರಾಸುರಮಾನವಾಃ |
ಭವತಾಮಗ್ರತಃ ಸ್ಥಾತುಂ ನ ಪರ್ಯಾಪ್ತಾ ರಣಾಜಿರೇ || 13 ||

ತಥಾಪಿ ತು ನಯಜ್ಞೇನ ಜಯಮಾಕಾಂಕ್ಷತಾ ರಣೇ |
ಆತ್ಮಾ ರಕ್ಷಣಿಃ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಯುದ್ಧಸಿದ್ಧಿರ್ಹಿ ಚಿಂಚಲಾ || 14 ||

ತೇ ಸ್ವಾಮಿವಚನಂ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತಿಗ್ರಹ್ಯ ಮಹೌಜಸಃ |
ಸಮುತ್ಪೇತುರ್ಮಹಾವೇಗಾ ಹಂತಾಶಸಮತೇಜಸಃ || 15 ||

ರಥೈಶ್ಚ ಮತ್ತೈರ್ನಾಗೈಶ್ಚ ವಾಜಿಭಿಶ್ಚ ಮಹಾಜವೈಃ |
ಶಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈಸ್ತ್ರೀಕ್ಷೈಃ ಸರ್ವೈಶ್ಚೋಪಚಿತಾ ಬಲೈಃ || 16 ||

ತತಸ್ತಂ ದದೃಶುರ್ವೀರಾ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಮಹಾಕಪಿಮ್ |
ರಶ್ಮಿಮನ್ತಮಿವೋದ್ಯಂತಂ ಸ್ವತೇಜೋರಶ್ಮಿಮಾಲಿನಮ್ || 17 ||

ತೋರಣಸ್ಥಂ ಮಹಾವೇಗಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಮಹಾಮತಿಂ ಮಹೋತ್ಸಾಹಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಮಹಾಬಲಮ್ || 18 ||

ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯೈವ ತೇ ಸರ್ವೇ ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸ್ವವಸ್ಥಿತಾಃ |
ತೈಸ್ತೈಃ ಪ್ರಹರಣೈರ್ಭೀಮೈರಭಿಪೇತುಸ್ತತಸ್ತತಃ || 19 ||

ತಸ್ಯ ಪಂಚಾಯಸಾಸ್ತ್ರೀಕ್ಷಾಃ ಸಿತಾಃ ಪೀತಮುಖಾಃ ಶರಾಃ |
ಶಿರಸ್ತ್ಯುತ್ಪಲಪತ್ರಾಭಾ ದುರ್ಧರೇಣ ನಿಪಾತಿತಾಃ || 20 ||

ಸ ತೈಃ ಪಂಚಾಭಿರಾವಿದ್ಧಃ ಶರೈಃ ಶಿರಸಿ ವಾನರಃ |

ಉತ್ಪಪಾತ ನದನೋಷ್ಯೇಮ್ನಿ ದಿಶೋ ದಶ ವಿನಾದಯನ್ || 21 ||

ತತಸ್ತು ದುರ್ಧರೋ ವೀರಃ ಸರಥಃ ಸಜ್ಜಕಾರ್ಮುಕಃ |
ಕಿರಣ್ಮರಶತ್ಯೈರ್ನೈಕೈರಭಿಪೇದೇ ಮಹಾಬಲಃ || 22 ||

ಸ ಕಪಿರ್ವಾರಯಾಮಾಸ ತಂ ವೈಶ್ಯೇಮ್ನಿ ಶರವರ್ಷಿಣಮ್ |
ವೃಷ್ಟಿಮನ್ತಂ ಪಯೋದಾನ್ತೇ ಪಯೋದಮಿವ ಮಾರುತಃ || 23 ||

ಅರ್ಧ್ಯಮಾನಸ್ತತಸ್ತೇನ ದುರ್ಧರೇಣಾನಿಲಾತ್ಮಜಃ |
ಚಕಾರ ನಿನದಂ ಭೂಯೋ ವ್ಯವರ್ಧತ ಚ ವೇಗವಾನ್ || 24 ||

ಸ ದೂರಂ ಸಹಸೋತ್ಪತ್ಯ ದುರ್ಧರಸ್ಯ ರಥೇ ಹರಿಃ |
ನಿಪಪಾತ ಮಹಾವೇಗೋ ವಿದ್ಯುದ್ರಾಶಿರ್ಗಿರಾವಿವ || 25 ||

ತತಸ್ತಂ ಮಥಿತಾಷ್ಟಾಶ್ವಂ ರಥಂ ಭಗ್ನಾಕ್ಷಕೂವರಮ್ |
ವಿಹಾಯ ನ್ಯಪತದ್ಭೂಮೌ ದುರ್ಧರಸ್ಯಾಕ್ಷಜೀವಿತಃ || 26 ||

ತಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಯೂಪಾಕ್ಷೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಪತಿತಂ ಭುವಿ |
ಸಂಜಾತರೋಷೌ ದುರ್ಧರ್ಷಾವೃತ್ಪೇತತುರರಿನ್ದಮೌ || 27 ||

ಸ ತಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಸೋತ್ಪತ್ಯ ವಿಷ್ಣಿತೋ ವಿಮಲೇಽಮ್ಬರೇ |
ಮುದ್ಗರಾಭ್ಯಾಂ ಮಹಾಬಾಹುವಕ್ಷಸ್ಯಭಿಹತಃ ಕಪಿಃ || 28 ||

ತಯೋರ್ವೇಗವತೋರ್ವೇಗಂ ವಿನಿಹತ್ಯ ಮಹಾಬಲಃ |
ನಿಪಪಾತ ಪುನರ್ಭೂಮೌ ಸುಪರ್ಣಸಮವಿಕ್ರಮಃ || 29 ||

ಸ ಸಾಲವೃಕ್ಷಮಾಸಾದ್ಯ ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಚ ವಾನರಃ |
ತಾವುಭೌ ರಾಕ್ಷಸೌ ವೀರೌ ಜಘಾನ ಪವನಾತ್ಮಜಃ || 30 ||

ತತಸ್ತಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ದತಾಜಾಜ್ಞಾತಾ ವಾನರೇಣ ತರಸ್ವಿನಾ |
ಅಭಿಪೇದೇ ಮಹಾವೇಗಃ ಪ್ರಸಹ್ಯ ಪ್ರಘಸೋ ಹರಿಮ್ || 31 ||

ಭಾಸಕರ್ಣಶ್ಚ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಃ ಶೂಲಮಾದಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |

ಏಕತಃ ಕಪಿಶಾದೂರ್ಲಂ ಯಶಸ್ವಿನಮವಸ್ಥಿತೌ || 32 ||

ಪಟ್ಟಿಶೇನ ಶಿತಾಗ್ರೇಣ ಪ್ರಘಸಃ ಪ್ರತ್ಯಪೋಥಯತ್ |
ಭಾಸಕರ್ಣಶ್ಚ ಶೂಲೇನ ರಾಕ್ಷಸಃ ಕಪಿಸತ್ತಮಮ್ || 33 ||

ಸ ತಾಭ್ಯಾಂ ವಿಕ್ಷತ್ಯೈರ್ಗಾತ್ರೈರಸೃಗ್ಧಿಗ್ಧತನೂರುಹಃ |
ಅಭವದ್ವಾನರಃ ಕ್ರುದೋ ಬಾಲಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭಃ || 34 ||

ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಗಿರೇಃ ಶೃಙ್ಗಂ ಸಮೃಗವ್ಯಾಲಪಾದಪಮ್ |
ಜಘಾನ ಹನುಮಾನಿಷೀರೋ ರಾಕ್ಷಸೌ ಕಪಿಕುಂಜಾರಃ || 35 ||

ತತಸ್ತೇಷ್ವವಸನ್ನೇಷು ಸೇನಾಪತಿಷು ಪಂಚಸು |
ಬಲಂ ತದವಶೇಷಂ ತು ನಾಶಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ || 36 ||

ಅಶ್ವೈರಶ್ವಾನಗಜೈರ್ನಾಗನೋಢೈರ್ಯೋಧಾನ್ರಥೈ ರಥಾನ್ |
ಸ ಕಪಿರ್ನಾಶಯಾಮಾಸ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ ಇವಾಸುರಾನ್ || 37 ||

ಹತೈರ್ನಾಗೈಶ್ಚ ತುರಗೈರ್ಭಗ್ನಾಕ್ಷೈಶ್ಚ ಮಹಾರಥೈಃ |
ಹತೈಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಭೂಮೀ ರುದ್ಧಮಾರ್ಗಾ ಸಮನ್ತತಃ || 38 ||

ತತಃ ಕಪಿಸ್ತಾನಧ್ವಜನೀಪತೀನ್ರಣೇ
ನಿಹತ್ಯ ವೀರಾನ್ಸಬಲಾನ್ಸವಾಹನಾನ್ |
ತದೇವ ವೀರಃ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ತೋರಣಮ್
ಕೃತಕ್ಷಣಃ ಕಾಲ ಇವ ಪ್ರಜಾಕ್ಷಯೇ || 39 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಪಂಚಚತಾವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸೇನಾಪತೀನ್ಪಂಚ ಸ ತು ಪ್ರಮಾಪಿತಾನ್
ಹನೂಮತಾ ಸಾನುಚರಾನ್ಸವಾಹನಾನ್ ।
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಜಾ ಸಮರೋದ್ಧತೋನ್ಮುಖಿಮ್
ಕುಮಾರಮಕ್ಷಂ ಪ್ರಸಮೈಕ್ಷತಾಕ್ಷತಮ್ ॥₁॥

ಸ ತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ಯರ್ಪಣಸಮ್ಪ್ರಚೋದಿತಃ
ಪ್ರತಾಪವಾನ್ಕಂಚನಚಿತ್ರಕಾರ್ಮುಕಃ ।
ಸಮುತ್ಪಪಾತಾಥ ಸದಸ್ಯದೀರಿತೋ
ದ್ವಿಜಾತಿಮುಖ್ಯೈರ್ಹವಿಷೇವ ಪಾವಕಃ ॥₂॥

ತತೋ ಮಹದ್ಬಾಲದಿವಾಕರಪ್ರಭಮ್
ಪ್ರತಪ್ತಜಾಮ್ಬೂನದಜಾಲಸಂತತಮ್ ।
ರಥಾಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಯಯೌ ಸ ವೀರ್ಯವಾನ್
ಮಹಾಹರಿಂ ತಂ ಪ್ರತಿ ನೈರ್ಮತರ್ಷಭಃ ॥₃॥

ತತಸ್ತಪಃಸಜ್ಗ್ರಹಸಂಚಾರಾರ್ಜಿತಮ್
ಪ್ರತಪ್ತಜಾಮ್ಬೂನದಜಾಲಶೋಭಿತಮ್ ।
ಪತಾಕಿನಂ ರತ್ನವಿಭೂಷಿತಧ್ವಜಮ್
ಮನೋಜವಾಷ್ಟಾಶ್ವವರೈಃ ಸುಯೋಜಿತಮ್ ॥₄॥

ಸುರಾಸುರಾಧೃಷ್ಯಮಸಜ್ಗಚಾರಿಣಮ್
ರವಿಪ್ರಭಂ ವೈರೋಮಚರಂ ಸಮಾಹಿತಮ್ ।
ಸತೂಣಮಷ್ಟಾಸಿನಿಬದ್ಧಬನ್ಧುರಮ್
ಯಥಾಕ್ರಮಾವೇಶಿತಶಕ್ತಿತೋಮರಮ್ ॥₅॥

ವಿರಾಜಮಾನಂ ಪ್ರತಿಪೂರ್ಣವಸ್ತುನಾ
ಸಹೇಮದಾಮ್ನಾ ಶಶಿಸೂರ್ಯವರ್ವಸಾ ।
ದಿವಾಕರಾಭಂ ರಥಮಾಸ್ಥಿತಸ್ತತಃ
ಸ ನಿರ್ಜಗಾಮಾಮರತುಲ್ಯವಿಕ್ರಮಃ ॥₆॥

ಸ ಪೂರಯನ್ಪಂ ಚ ಮಹೀಂ ಚ ಸಾಚಲಾಮ್
ತುರಜ್ಞಮತಜ್ಞಮಹಾರಥಸ್ವನೈಃ |
ಬಲೈಃ ಸಮೇತೈಃ ಸ ಹಿ ತೋರಣಸ್ಥಿತಮ್
ಸಮರ್ಥಮಾಸೀನಮುಪಾಗಮತ್ಕಪಿಮ್ || 7 ||

ಸ ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಹರಿಂ ಹರೀಕ್ಷಣೋ
ಯುಗಾಂತಕಾಲಾಗ್ನಿಮಿವ ಪ್ರಜಾಕ್ಷಯೇ |
ಅವಸ್ಥಿತಂ ವಿಸ್ಮಿತಜಾತಸಮ್ಭ್ರಮಃ
ಸಮೈಕ್ಷತಾಕ್ಷೋ ಬಹುಮಾನಚಕ್ಷುಷಾ || 8 ||

ಸ ತಸ್ಯ ವೇಗಂ ಚ ಕಪೇರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ
ಪರಾಕ್ರಮಂ ಚಾರಿಷು ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜಃ |
ವಿಚಾರಯನ್ಪಂ ಚ ಬಲಂ ಮಹಾಬಲೋ
ಹಿಮಕ್ಷಯೇ ಸೂರ್ಯ ಇವಾಭಿವರ್ಧತೇ || 9 ||

ಸ ಜಾತಮನ್ಯುಃ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಕ್ರಮಮ್
ಸ್ಥಿರಃ ಸ್ಥಿತಃ ಸಂಯತಿ ದುರ್ನಿವಾರಣಮ್ |
ಸಮಾಹಿತಾತ್ಮಾ ಹನುಮಂತಮಾಹವೇ
ಪ್ರಚೋದಯಾಮಾಸ ಶರೈಸ್ತ್ರಿಭಿಃ ಶಿತೈಃ || 10 ||

ತತಃ ಕಪಿಂ ತಂ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಗರ್ವಿತಮ್
ಜಿತಶ್ರಮಂ ಶತ್ರುಪರಾಜಯೋರ್ಜಿತಮ್ |
ಅವೈಕ್ಷತಾಕ್ಷಃ ಸಮುದೀರ್ಣಮಾನಸಃ
ಸಬಾಣಪಾಣಿಃ ಪ್ರಗೃಹೀತಕಾರ್ಮುಕಃ || 11 ||

ಸ ಹೇಮನಿಷ್ಕಾಙ್ಗದಚಾರುಕುಣ್ಡಲಃ
ಸಮಾಸಸಾದಾಶು ಪರಾಕ್ರಮಃ ಕಪಿಮ್ |
ತಯೋರ್ಬಭೂವಾಪ್ರತಿಮಃ ಸಮಾಗಮಃ
ಸುರಾಸುರಾಣಾಮಪಿ ಸಮ್ಭ್ರಮಪ್ರದಃ || 12 ||

ರರಾಸ ಭೂಮಿರ್ನ ತತಾಪ ಭಾನುಮಾನ್
ವವೌ ನ ವಾಯುಃ ಪ್ರಚಚಾಲ ಚಾಚಲಃ |
ಕಪೇಃ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಚ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಂಯುಗಮ್

ನನಾದ ಚ ದ್ಯಾರುಧಶ್ಚ ಚುಕ್ಷುಭೇ || 13 ||

ತತಃ ಸ ವೀರಃ ಸುಮುಖಾನ್ವತತ್ರಿಣಃ
ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪಾನ್ಸವಿಷಾನಿವೋರಗಾನ್ |
ಸಮಾಧಿಸಂಯೋಗವಿಮೋಕ್ಷತತ್ತ್ವವಿತ್
ಶರಾನಥ ತ್ರೀನ್ಮಹಿಮೂರ್ಧ್ನ್ಯಪಾತಯತ್ || 14 ||

ಸ ತೈಃ ಶರೈರ್ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸಮಂ ನಿಪಾತಿತೈಃ
ಕ್ಷರನ್ನಸೃಗ್ನಿಗ್ಧವಿವೃತ್ತಲೋಚನಃ |
ನವೋದಿತಾದಿತ್ಯನಿಭಃ ಶರಾಂಶುಮಾನ್
ವ್ಯರಾಜತಾದಿತ್ಯ ಇವಾಂಶುಮಾಲಿಕಃ || 15 ||

ತತಃ ಸ ಪಿಜ್ಜಾಧಿಪಮನ್ತ್ರಿಸತ್ತಮಃ
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತಂ ರಾಜವರಾತ್ಮಜಂ ರಣೇ |
ಉದಗ್ರಚಿತ್ರಾಯುಧಚಿತ್ರಕಾರ್ಮುಕಮ್
ಜಹರ್ಷ ಚಾಪೂರ್ಯತ ಚಾಹವೋನ್ಮುಖಃ || 16 ||

ಸ ಮಂದರಾಗ್ರಸ್ಥ ಇವಾಂಶುಮಾಲೀ
ವಿವೃದ್ಧಕೋಪೋ ಬಲವೀರ್ಯಸಂಯುತಃ |
ಕುಮಾರಮಕ್ಷಂ ಸಬಲಂ ಸವಾಹನಮ್
ದದಾಹ ನೇತ್ರಾಗ್ನಿಮರೀಚಿಭಿಸ್ತದಾ || 17 ||

ತತಃ ಸ ಬಾಣಾಸನಶಕ್ರಕಾರ್ಮುಕಃ
ಶರಪ್ರವರ್ಷೋ ಯುಧಿ ರಾಕ್ಷಸಾಮ್ಬದಃ |
ಶರಾನ್ಮೂಲಚಾಶು ಹರೀಶ್ವರಾಚಲೇ
ಬಲಾಹಕೋ ವೃಷ್ಟಿಮಿವಾಚಲೋತ್ತಮೇ || 18 ||

ತತಃ ಕಪಿಸ್ತಂ ರಣಚಣ್ಡವಿಕ್ರಮಮ್
ವಿವೃದ್ಧತೇಜೋಬಲವೀರ್ಯಸಾಯಕಮ್ |
ಕುಮಾರಮಕ್ಷಂ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸಂಯುಗೇ
ನನಾದ ಹರ್ಷಾದ್ಭನತುಲ್ಯವಿಕ್ರಮಃ || 19 ||

ಸ ಬಾಲಭಾವಾದ್ಯುಧಿ ವೀರ್ಯದರ್ಪಿತಃ

ಪ್ರವೃದ್ಧಮನ್ಯುಃ ಕ್ಷತಜೋಪಮೇಕ್ಷಣಃ |
ಸಮಾಸಸಾದಾಪ್ರತಿಮಂ ರಣೇ ಕಪಿಮ್
ಗಜೋ ಮಹಾಕೂಪಮಿವಾವೃತಂ ತೃಣೈಃ || 20 ||

ಸ ತೇನ ಬಾಣೈಃ ಪ್ರಸಭಂ ನಿಪಾತಿತ್ಯೈಃ
ಚಕಾರ ನಾದಂ ಘನನಾದನಿಃಸ್ವನಃ |
ಸಮುತ್ಪಪಾತಾಶು ನಭಃ ಸ ಮಾರುತಿರ್-
ಭುಜೋರುವಿಕ್ಷೇಪಣ ಘೋರದರ್ಶನಃ || 21 ||

ಸಮುತ್ಪತಂತಂ ಸಮಭಿದ್ರವದ್ಬಲೀ
ಸ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಪ್ರವರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ರಥೀ ರಥಶ್ರೇಷ್ಠತಮಃ ಕಿರಣ್ಮುಖೈಃ
ಪಯೋಧರಃ ಶೈಲಮಿವಾಶ್ಮವೃಷ್ಟಿಭಿಃ || 22 ||

ಸ ತಾಞ್ಕುರಾಂಸ್ತಸ್ಯ ವಿಮೋಕ್ಷಯನ್ಮುಪಿಃ
ಚಚಾರ ವೀರಃ ಪಥಿ ವಾಯುಸೇವಿತೇ |
ಶರಾಂತರೇ ಮಾರುತವದ್ವಿನಿಷ್ಪತನ್
ಮನೋಜವಃ ಸಂಯತಿ ಚಣ್ಡವಿಕ್ರಮಃ || 23 ||

ತಮಾತ್ಮಬಾಣಾಸನಮಾಹವೋನ್ಮುಖಮ್
ಖಮಾಸ್ತೃಣಂತಂ ವಿವಿಧೈಃ ಶರೋತ್ತಮೈಃ |
ಅವೈಕ್ಷತಾಕ್ಷಂ ಬಹುಮಾನಚಕ್ಷುಷಾ
ಜಗಾಮ ಚಿಂತಾಂ ಚ ಸ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 24 ||

ತತಃ ಶರೈರ್ಭಿನ್ನಭುಜಾಂತರಃ ಕಪಿಃ
ಕುಮಾರವರ್ಯೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ನದನ್ |
ಮಹಾಭುಜಃ ಕರ್ಮವಿಶೇಷತತ್ತ್ವವಿದ್-
ವಿಚಿಂತಯಾಮಾಸ ರಣೇ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ || 25 ||

ಅಬಾಲವದ್ಬಾಲದಿವಾಕರಪ್ರಭಃ
ಕರೋತ್ಯಯಂ ಕರ್ಮ ಮಹನ್ಮಹಾಬಲಃ |
ನ ಚಾಸ್ಯ ಸರ್ವಾಹವಕರ್ಮಶೋಭಿನಃ
ಪ್ರಮಾಪಣೇ ಮೇ ಮತಿರತ್ರ ಜಾಯತೇ || 26 ||

ಅಯಂ ಮಹಾತ್ಮಾ ಚ ಮಹಾಂಶ್ಚ ವೀರ್ಯತಃ
ಸಮಾಹಿತಶ್ಚಾತಿಸಹಶ್ಚ ಸಂಯುಗೇ |
ಅಸಂಶಯಂ ಕರ್ಮಗುಣೋದಯಾದಯಮ್
ಸನಾಗಯಕ್ಷ್ಮೈರ್ಮುನಿಭಿಶ್ಚ ಪೂಜಿತಃ || 27 ||

ಪರಾಕ್ರಮೋತ್ಸಾಹವಿವೃದ್ಧಮಾನಸಃ
ಸಮೀಕ್ಷತೇ ಮಾಂ ಪ್ರಮುಖಾಗತಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಪರಾಕ್ರಮೋ ಹ್ಯಸ್ಯ ಮನಾಂಸಿ ಕರ್ಮಯೇತ್
ಸುರಾಸುರಾಣಾಮಪಿ ಶೀಘ್ರಕಾರಿಣಃ || 28 ||

ನ ಖಿಲ್ವಯಂ ನಾಭಿಭವೇದುಪೇಕ್ಷಿತಃ
ಪರಾಕ್ರಮೋ ಹ್ಯಸ್ಯ ರಣೇ ವಿವರ್ಧತೇ |
ಪ್ರಮಾಪಣಂ ತ್ವೇವ ಮಮಾಸ್ಯ ರೋಚತೇ
ನ ವರ್ಧಮಾನೋಽಗ್ನಿರುಪೇಕ್ಷಿತುಂ ಕ್ಷಮಃ || 29 ||

ಇತಿ ಪ್ರವೇಗಂ ತು ಪರಸ್ಯ ತರ್ಕಯನ್
ಸ್ವಕರ್ಮಯೋಗಂ ಚ ವಿಧಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಚಕಾರ ವೇಗಂ ತು ಮಹಾಬಲಸ್ತದಾ
ಮತಿಂ ಚ ಚಕ್ರೇಽಸ್ಯ ವಧೇ ಮಹಾಕಪಿಃ || 30 ||

ಸ ತಸ್ಯ ತಾನಷ್ಟಹಯಾನ್ಮಹಾಜವಾನ್
ಸಮಾಹಿತಾನ್ಭಾರಸಹಾನ್ವಿವರ್ತನೇ |
ಜಘಾನ ವೀರಃ ಪಥಿ ವಾಯುಸೇವಿತೇ
ತಲಪ್ರಹಾಲ್ಮೈಃ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ಕಪಿಃ || 31 ||

ತತಸ್ತಲೇನಾಭಿಹತೋ ಮಹಾರಥಃ
ಸ ತಸ್ಯ ಪಿಜ್ಞಾಧಿಪಮನ್ತ್ರಿನಿರ್ಜಿತಃ |
ಸ ಭಗ್ನನೀಡಃ ಪರಿಮುಕ್ತಕೂಬರಃ
ಪಪಾತ ಭೂಮೌ ಹತವಾಜಿರಮ್ಬರಾತ್ || 32 ||

ಸ ತಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಮಹಾರಥೋ ರಥಮ್
ಸಕಾರ್ಮುಕಃ ಖಡ್ಗಧರಃ ಖಮುತ್ಪತತ್ |
ತಪೋಽಭಿಯೋಗಾದೃಷಿರುಗ್ರವೀರ್ಯವಾನ್

ವಿಹಾಯ ದೇಹಂ ಮರುತಾಮಿವಾಲಯಮ್ || 33 ||

ತತಃ ಕಪಿಸ್ತಂ ವಿಚರಂತಮಮ್ಬರೇ
ಪತತ್ರಿರಾಜಾನಿಲಸಿದ್ಧಸೇವಿತೇ |
ಸಮೇತ್ಯ ತಂ ಮಾರುತವೇಗವಿಕ್ರಮಃ
ಕ್ರಮೇಣ ಜಗ್ರಾಹ ಚ ಪಾದಯೋರ್ಧ್ವಥಮ್ || 34 ||

ಸ ತಂ ಸಮಾವಿಧ್ಯ ಸಹಸ್ರಶಃ ಕಪಿರ್-
ಮಹೋರಗಂ ಗೃಹ್ಯ ಇವಾಣ್ಡಜೇಶ್ವರಃ |
ಮುಮೋಚ ವೇಗಾತ್ಪಿತೃತುಲ್ಯವಿಕ್ರಮೋ
ಮಹೀತಲೇ ಸಂಯತಿ ವಾನರೋತ್ತಮಃ || 35 ||

ಸ ಭಗ್ನಬಾಹೂರುಕಟೀಶಿರೋ ಧರಃ
ಕ್ಷರನ್ನಸೃನ್ನಿರ್ಮಥಿತಾಸ್ಥಿಲೋಚನಃ |
ಸ ಭಿನ್ನಸನ್ನಿಃ ಪ್ರವಿಕೀರ್ಣಬನ್ಧನೋ
ಹತಃ ಕ್ಷಿತೌ ವಾಯುಸುತೇನ ರಾಕ್ಷಸಃ || 36 ||

ಮಹಾಕಪಿಭೂಮಿತಲೇ ನಿಪೀಡ್ಯ ತಮ್; ಚಕಾರ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತೇರ್ಮಹದ್ಭಯಮ್ || 37 ||

ಮಹರ್ಷಿಭಿಶ್ಚಕ್ರಚರೈರ್ಮಹಾವ್ರತೈಃ
ಸಮೇತ್ಯ ಭೂತೈಶ್ಚ ಸಯಕ್ಷಪನ್ನಗೈಃ |
ಸುರೈಶ್ಚ ಸೇನ್ದ್ರ್ಯಭೃಶಜಾತವಿಸ್ಮಯೈರ್-
ಹತೇ ಕುಮಾರೇ ಸ ಕಪಿರ್ನಿರೀಕ್ಷಿತಃ || 38 ||

ನಿಹತ್ಯ ತಂ ವಜ್ರಸುತೋಪಮಪ್ರಭಮ್
ಕುಮಾರಮಕ್ಷಂ ಕ್ಷತಜೋಪಮೇಕ್ಷಣಮ್ |
ತದೇವ ವೀರೋಽಭಿಜಗಾಮ ತೋರಣಮ್
ಕೃತಕ್ಷಣಃ ಕಾಲ ಇವ ಪ್ರಜಾಕ್ಷಯೇ || 39 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಸ್ತು ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಿರ್ಮಹಾತ್ಮಾ
ಹನೂಮತಾಕ್ಷೇ ನಿಹತೇ ಕುಮಾರೇ ।
ಮನಃ ಸಮಾಧಾಯ ತದೇಂದ್ರಕಲ್ಪಮ್
ಸಮಾದಿದೇಶೇಂದ್ರಜಿತಂ ಸ ರೋಷಾತ್ ॥೧॥

ತ್ವಮಸ್ತ್ರವಿಚ್ಛಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರಿಷ್ಠಃ
ಸುರಾಸುರಾಣಾಮಪಿ ಶೋಕದಾತಾ ।
ಸುರೇಷು ಸೇಂದ್ರೇಷು ಚ ದೃಷ್ಟಕರ್ಮಾ
ಪಿತಾಮಹಾರಾಧನಸಂಚಿತ್ತಾಸ್ತ್ರಃ ॥೨॥

ತವಾಸ್ತ್ರಬಲಮಾಸಾದ್ಯ ನಾಸುರಾ ನ ಮರುದ್ಗಣಾಃ ।
ನ ಕಶ್ಚಿತ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಸಂಯುಗೇ ನ ಗತಶ್ರಮಃ ॥೩॥

ಭುಜವೀರ್ಯಾಭಿಗುಪ್ತಶ್ಚ ತಪಸಾ ಚಾಭಿರಕ್ಷಿತಃ ।
ದೇಶಕಾಲವಿಭಾಗಜ್ಞಸ್ತ್ವಮೇವ ಮತಿಸತ್ತಮಃ ॥೪॥

ನ ತೇಽಸ್ತ್ರಶಕ್ಯಂ ಸಮರೇಷು ಕರ್ಮಣಾ
ನ ತೇಽಸ್ತ್ರಕಾರ್ಯಂ ಮತಿಪೂರ್ವಮನ್ತ್ರಣೇ ।
ನ ಸೋಽಸ್ಮಿ ಕಶ್ಚಿತ್ತ್ರಿಷು ಸಜ್ಗ್ರಹೇಷು ವೈ
ನ ವೇದ ಯಸ್ತೇಽಸ್ತ್ರಬಲಂ ಬಲಂ ಚ ತೇ ॥೫॥

ಮಮಾನುರೂಪಂ ತಪಸೋ ಬಲಂ ಚ ತೇ
ಪರಾಕ್ರಮಶ್ಚಾಸ್ತ್ರಬಲಂ ಚ ಸಂಯುಗೇ ।
ನ ತ್ವಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ರಣಾವಮರ್ದೇ
ಮನಃ ಶ್ರಮಂ ಗಚ್ಛತಿ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಮ್ ॥೬॥

ನಿಹತಾ ಇಜ್ಞರಾಃ ಸರ್ವೇ ಜಮ್ಭುಮಾಲೀ ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಅಮಾತ್ಯಪುತ್ರಾ ವೀರಾಶ್ಚ ಪಂಚ ಸೇನಾಗ್ರಯಾಯಿನಃ ॥೭॥

ಸಹೋದರಸ್ತೇ ದಯಿತಃ ಕುಮಾರೋಽಕ್ಷಶ್ಚ ಸೂದಿತಃ |
ನ ತು ತೇಷ್ವೇವ ಮೇ ಸಾರೋ ಯಸ್ತ್ವಯ್ಯರಿನಿಷೂದನ || 8 ||

ಇದಂ ಹಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮತಿಮನ್ಮಹದ್ಬಲಮ್
ಕಪೇಃ ಪ್ರಭಾವಂ ಚ ಪರಾಕ್ರಮಂ ಚ |
ತ್ವಮಾತ್ಮನಶ್ಚಾಪಿ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸಾರಮ್
ಕುರುಷ್ವ ವೇಗಂ ಸ್ವಬಲಾನುರೂಪಮ್ || 9 ||

ಬಲಾವಮರ್ಧಸ್ತ್ವಯಿ ಸಂನಿಕೃಷ್ಣೇ
ಯಥಾ ಗತೇ ಶಾಮ್ಯತಿ ಶಾಂತಶತ್ರು |
ತಥಾ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾತ್ಮಬಲಂ ಪರಂ ಚ
ಸಮಾರಭಸ್ವಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ವರಿಷ್ಠ || 10 ||

ನ ಖಲ್ವಿಯಂ ಮತಿಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ಯತ್ತ್ವಾಂ ಸಮ್ಪ್ರೇಷಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ಇಯಂ ಚ ರಾಜಧರ್ಮಾಣಾಂ ಕ್ಷತ್ರಸ್ಯ ಚ ಮತಿರ್ಮತಾ || 11 ||

ನಾನಾಶಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ಸಜ್ಗ್ರಾಮೇ ವೈಶಾರದ್ಯಮರಿಂದಮ |
ಅವಶ್ಯಮೇವ ಬೋಧಧ್ಯಂ ಕಾಮ್ಯಶ್ಚ ವಿಜಯೋ ರಣೇ || 12 ||

ತತಃ ಪಿತುಸ್ತದ್ವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ದಕ್ಷಸುತಪ್ರಭಾವಃ |
ಚಕಾರ ಭರ್ತಾರಮದೀನಸತ್ತ್ವೋ
ರಣಾಯ ವೀರಃ ಪ್ರತಿಪನ್ನಬುದ್ಧಿಃ || 13 ||

ತತಸ್ತೈಃ ಸ್ವಗಣೈರಿಷ್ಟೈರಿಂದ್ರಜಿತ್ಪ್ರತಿಪೂಜಿತಃ |
ಯುದ್ಧೋದ್ಧತಕೃತೋತ್ಸಾಹಃ ಸಜ್ಗ್ರಾಮಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತ || 14 ||

ಶ್ರೀಮಾನ್ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇಃ ಸುತಃ |
ನಿರ್ಜಗಾಮ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸಮುದ್ರ ಇವ ಪರ್ವಸು || 15 ||

ಸ ಪಕ್ಷಿ ರಾಜೋಪಮತುಲ್ಯವೇಗೈರ್-
ವ್ಯಾಲೈಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಿತತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟ್ರೈಃ |
ರಥಂ ಸಮಾಯುಕ್ತಮಸಜ್ಗ್ರವೇಗಮ್

ಸಮಾರುರೋಹೇನ್ದ್ರಜಿದಿನ್ದ್ರಕಲ್ಪಃ || 16 ||

ಸ ರಥೀ ಧನಿಷ್ಠನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಶಸ್ತ್ರಜ್ಞೋಽಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ವರಃ |
ರಥೇನಾಭಿಯಯೌ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಹನೂಮಾನ್ಯತ್ರ ಸೋಽಭವತ್ || 17 ||

ಸ ತಸ್ಯ ರಥನಿರ್ಘೋಷಂ ಜ್ಯಾಸ್ವನಂ ಕಾರ್ಮುಕಸ್ಯ ಚ |
ನಿಶಮ್ಯ ಹರಿವೀರೋಽಸೌ ಸಮ್ರಹೃಷ್ವತರೋಽಭವತ್ || 18 ||

ಸುಮಹಚ್ಚಾಪಮಾದಾಯ ಶಿತಶಲ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸಾಯಕಾನ್ |
ಹನೂಮಂತಮಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ಜಗಾಮ ರಣಪಣ್ಡಿತಃ || 19 ||

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತತಃ ಸಂಯತಿ ಜಾತಹರ್ಷೇ
ರಣಾಯ ನಿರ್ಗಚ್ಛತಿ ಬಾಣಪಾಣೌ |
ದಿಶಶ್ಚ ಸರ್ವಾಃ ಕಲುಷಾ ಬಭೂವುರ್-
ಮೃಗಾಶ್ಚ ರೌದ್ರಾ ಬಹುಧಾ ವಿನೇದುಃ || 20 ||

ಸಮಾಗತಾಸ್ತತ್ರ ತು ನಾಗಯಕ್ಷಾ
ಮಹರ್ಷಯಶ್ಚಕ್ರಚರಾಶ್ಚ ಸಿದ್ಧಾಃ |
ನಭಃ ಸಮಾವೃತ್ಯ ಚ ಪಕ್ಷಿಸಂಘಾ
ವಿನೇದುರುಚ್ಚೈಃ ಪರಮಪ್ರಹೃಷ್ಠಾಃ || 21 ||

ಆಯಂತಂ ಸರಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೂರ್ಣಮಿನ್ದ್ರಜಿತಂ ಕಪಿಃ |
ವಿನನಾದ ಮಹಾನಾದಂ ವ್ಯವರ್ಧತ ಚ ವೇಗವಾನ್ || 22 ||

ಇನ್ದ್ರಜಿತ್ತು ರಥಂ ದಿವ್ಯಮಾಸ್ಥಿತಶ್ಚಿತ್ರಕಾರ್ಮುಕಃ |
ಧನುರ್ವಿಸ್ಫಾರಯಾಮಾಸ ತಡಿದೂರ್ಜಿತನಿಃಸ್ವನಮ್ || 23 ||

ತತಃ ಸಮೇತಾವತೀಕ್ಷ್ಣವೇಗೌ
ಮಹಾಬಲೌ ತೌ ರಣನಿರ್ವಿಶಜ್ಯೌ |
ಕಪಿಶ್ಚ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತೇಶ್ಚ ಪುತ್ರಃ
ಸುರಾಸುರೇನ್ದ್ರಾವಿವ ಬದ್ಧವೈರೌ || 24 ||

ಸ ತಸ್ಯ ವೀರಸ್ಯ ಮಹಾರಥಸ್ಯಾ

ಧನುಷ್ಮತಃ ಸಂಯತಿ ಸಮೃತಸ್ಯ |
ಶರಪ್ರವೇಗಂ ವ್ಯಹನತ್ಪ್ರವೃದ್ಧಃ
ಚಚಾರ ಮಾರ್ಗೇ ಪಿತುರಪ್ರಮೇಯಃ || 25 ||

ತತಃ ಶರಾನಾಯತತೀಕ್ಷ್ಣಶಲ್ಯಾನ್
ಸುಪತ್ರಿಣಃ ಕಾಂಚನಚಿತ್ರಪುಜ್ಞಾನ್ |
ಮುಮೋಚ ವೀರಃ ಪರವೀರಹನ್ತಾ
ಸುಸನ್ನತಾನ್ವಜ್ರನಿಪಾತವೇಗಾನ್ || 26 ||

ಸ ತಸ್ಯ ತತ್ಸ್ಯಂದನನಿಃಸ್ವನಂ ಚ
ಮೃದಗ್ಗಭೇರೀಪಟಹಸ್ವನಂ ಚ |
ವಿಕೃಷ್ಯಮಾಣಸ್ಯ ಚ ಕಾರ್ಮುಕಸ್ಯ
ನಿಶಮ್ಯ ಘೋಷಂ ಪುನರುತ್ಪಪಾತ || 27 ||

ಶರಾಣಾಮನ್ತರೇಷ್ವಾಶು ವ್ಯವರ್ತತ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಹರಿಸ್ತಸ್ಯಾಭಿಲಕ್ಷಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಯಂಲ್ಲಕ್ಷ್ಯಸಜ್ಜಹಮ್ || 28 ||

ಶರಾಣಾಮಗ್ರತಸ್ತಸ್ಯ ಪುನಃ ಸಮಭಿವರ್ತತ |
ಪ್ರಸಾರ್ಯ ಹಸ್ತಾ ಹನುಮಾನುತ್ಪಪಾತಾನಿಲಾತ್ಮಜಃ || 29 ||

ತಾವುಭೌ ವೇಗಸಮ್ಮನ್ನೌ ರಣಕರ್ಮವಿಶಾರದೌ |
ಸರ್ವಭೂತಮನೋಗ್ರಾಹಿ ಚಕ್ರತುರ್ಯುದ್ಧಮುತ್ತಮಮ್ || 30 ||

ಹನೂಮತೋ ವೇದ ನ ರಾಕ್ಷಸೋಽನ್ತರಮ್
ನ ಮಾರುತಿಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನೋಽನ್ತರಮ್ |
ಪರಸ್ಪರಂ ನಿರ್ವಿಷಹೌ ಬಭೂವತುಃ
ಸಮೇತ್ಯ ತೌ ದೇವಸಮಾನವಿಕ್ರಮೌ || 31 ||

ತತಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ ವಿಹನ್ಯಮಾನೇ
ಶರೇಷು ಮೋಘೇಷು ಚ ಸಮೃತತುಃ |
ಜಗಾಮ ಚಿನ್ತಾಂ ಮಹತೀಂ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಸಮಾಧಿಸಂಯೋಗಸಮಾಹಿತಾತ್ಮಾ || 32 ||

ತತೋ ಮತಿಂ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸೂನುಃ
ಚಕಾರ ತಸ್ಮಿನ್ನರಿವೀರಮುಖ್ಯೇ ।
ಅವಧ್ಯತಾಂ ತಸ್ಯ ಕಪೇಃ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ
ಕಥಂ ನಿಗಚ್ಛೇದಿತಿ ನಿಗ್ರಹಾರ್ಥಮ್ ॥ 33 ॥

ತತಃ ಪೈತಾಮಹಾಂ ವೀರಃ ಸೋಽಸ್ತ್ರಮಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ವರಃ ।
ಸನ್ನಧೇ ಸುಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಂ ಹರಿಪ್ರವರಂ ಪ್ರತಿ ॥ 34 ॥

ಅವಧ್ಯೋಽಯಮಿತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಮಸ್ತ್ರೇಣಾಸ್ತ್ರತತ್ತ್ವವಿತ್ ।
ನಿಜಗ್ರಾಹ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮಿನ್ದ್ರಜಿತ್ ॥ 35 ॥

ತೇನ ಬದ್ಧಸ್ತತೋಽಸ್ತ್ರೇಣ ರಾಕ್ಷಸೇನ ಸ ವಾನರಃ ।
ಅಭವನ್ನಿರ್ವಿಚೇಷ್ಟಶ್ಚ ಪಪಾತ ಚ ಮಹೀತಲೇ ॥ 36 ॥

ತತೋಽಥ ಬುದ್ಧಾಽ ಸ ತದಾಸ್ತ್ರಬನ್ಧಮ್
ಪ್ರಭೋಃ ಪ್ರಭಾವಾದ್ವಿಗತಾಲ್ಪವೇಗಃ ।
ಪಿತಾಮಹಾನುಗ್ರಹಮಾತ್ಮನಶ್ಚ
ವಿಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಹರಿಪ್ರವೀರಃ ॥ 37 ॥

ತತಃ ಸ್ವಾಯಮ್ಭುವೈರ್ಮನ್ತ್ರೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಮಭಿಮನ್ರಿತಮ್ ।
ಹನೂಮಾಂಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವರದಾನಂ ಪಿತಾಮಹಾತ್ ॥ 38 ॥

ನ ಮೇಽಸ್ತ್ರಬನ್ಧಸ್ಯ ಚ ಶಕ್ತಿರಸ್ತಿ
ವಿಮೋಕ್ಷಣೇ ಲೋಕಗುರೋಃ ಪ್ರಭಾವಾತ್ ।
ಇತ್ಯೇವಮೇವಂವಿಹಿತೋಽಸ್ತ್ರಬನ್ಧೋ
ಮಯಾತ್ಮಯೋನೇರನುವರ್ತಿತವ್ಯಃ ॥ 39 ॥

ಸ ವೀರ್ಯಮಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಕಪಿರ್ವಿಚಾರ್ಯ
ಪಿತಾಮಹಾನುಗ್ರಹಮಾತ್ಮನಶ್ಚ ।
ವಿಮೋಕ್ಷಶಕ್ತಿಂ ಪರಿಚಿಂತಯಿತ್ವಾ
ಪಿತಾಮಹಾಜ್ಞಾಮನುವರ್ತತೇ ಸ್ಮ ॥ 40 ॥

ಅಸ್ತ್ರೇಣಾಪಿ ಹಿ ಬದ್ಧಸ್ಯ ಭಯಂ ಮಮ ನ ಜಾಯತೇ ।

ಪಿತಾಮಹಮಹೇಂದ್ರಾಭ್ಯಾಂ ರಕ್ಷಿತಸ್ಯಾನಿಲೇನ ಚ || 41 ||

ಗ್ರಹಣೇ ಚಾಪಿ ರಕ್ಷೋಭಿರ್ಮಹನ್ಮೇ ಗುಣದರ್ಶನಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ಸಂವಾದಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಗೃಹ್ಯಾನ್ತು ಮಾಂ ಪರೇ || 42 ||

ಸ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಃ ಪರವೀರಹನ್ತಾ
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಕರೀ ವಿನಿವೃತ್ತಚೇಷ್ಟಾಃ |
ಪರೈಃ ಪ್ರಸಹ್ಯಾಭಿಗತೈರ್ನಿಗೃಹ್ಯ
ನನಾದ ತೈಸ್ತೈಃ ಪರಿಭತ್ಸ್ಯಮಾನಃ || 43 ||

ತತಸ್ತಂ ರಾಕ್ಷಸಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿರ್ವಿಚೇಷ್ಟಮರಿಂದಮಮ್ |
ಬಬನ್ದುಃ ಶಣವಲೈಶ್ಚ ದ್ರುಮಚೀರೈಶ್ಚ ಸಂಹತೈಃ || 44 ||

ಸ ರೋಚಯಾಮಾಸ ಪರೈಶ್ಚ ಬನ್ಧನಮ್
ಪ್ರಸಹ್ಯ ವೀರೈರಭಿನಿಗ್ರಹಂ ಚ |
ಕೌತೂಹಲಾನಾಮ್ ಯದಿ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೋ
ದ್ರಷ್ಟುಂ ವ್ಯವಸ್ಯೇದಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಃ || 45 ||

ಸ ಬದ್ಧಸ್ತೇನ ವಲೈನ ವಿಮುಕ್ತೋಽಸ್ತ್ರೇಣ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಅಸ್ತ್ರಬನ್ಧಃ ಸ ಚಾನ್ಯಂ ಹಿ ನ ಬನ್ಧಮನುವರ್ತತೇ || 46 ||

ಅಥೇಂದ್ರಜಿತ್ತಂ ದ್ರುಮಚೀರಬನ್ಧಮ್
ವಿಚಾರ್ಯ ವೀರಃ ಕಪಿಸತ್ತಮಂ ತಮ್ |
ವಿಮುಕ್ತಮಸ್ತ್ರೇಣ ಜಗಾಮ ಚಿನ್ತಾಮ್
ಅನ್ಯೇನ ಬದ್ಧೋ ಹ್ಯನುವರ್ತತೇಽಸ್ತ್ರಮ್ || 47 ||

ಅಹೋ ಮಹತ್ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ನಿರರ್ಥಕಮ್
ನ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಮನ್ತ್ರಗತಿರ್ವಿಮೃಷ್ಣಾ |
ಪುನಶ್ಚ ನಾಸ್ತ್ರೇ ವಿಹತೇಽಸ್ತ್ರಮನ್ಯತ್
ಪ್ರವರ್ತತೇ ಸಂಶಯಿತಾಃ ಸ್ಮ ಸರ್ವೇ || 48 ||

ಅಸ್ತ್ರೇಣ ಹನುಮಾನುಕ್ತೋ ನಾತ್ಮಾನಮವಬುಧ್ಯತೇ |
ಕೃಷ್ಯಮಾಣಸ್ತು ರಕ್ಷೋಭಿಸ್ತೈಶ್ಚ ಬನ್ಧೈರ್ನಿಪೀಡಿತಃ || 49 ||

ಹನ್ಯಮಾನಸ್ತತಃ ಕ್ರೂರೈ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಕಾಷ್ಠಮುಷ್ಪಿಭಿಃ |
ಸಮೀಪಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಾಕೃಷ್ಯತ ಸ ವಾನರಃ || 50 ||

ಅಥೇಂದ್ರಜಿತ್ತಂ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮುಕ್ತಮ್
ಅಸ್ತ್ರೇಣ ಬದ್ಧಂ ದ್ರುಮಚೀರಸೂತ್ರೈಃ |
ವ್ಯದರ್ಶಯತ್ತತ್ರ ಮಹಾಬಲಂ ತಮ್
ಹರಿಪ್ರವೀರಂ ಸಗಣಾಯ ರಾಜ್ಞೇ || 51 ||

ತಂ ಮತ್ತಮಿವ ಮಾತಜ್ಞಂ ಬದ್ಧಂ ಕಪಿವರೋತ್ತಮಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಾಯ ರಾವಣಾಯ ನ್ಯವೇದಯನ್ || 52 ||

ಕೋಟಯಂ ಕಸ್ಯ ಕುತೋ ವಾಪಿ ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕೋ ವ್ಯಪಾಶ್ರಯಃ |
ಇತಿ ರಾಕ್ಷಸವೀರಾಣಾಂ ತತ್ರ ಸಂಜಜ್ಞಿರೇ ಕಥಾಃ || 53 ||

ಹನ್ಯತಾಂ ದಹ್ಯತಾಂ ವಾಪಿ ಭಕ್ಷ್ಯತಾಮಿತಿ ಚಾಪರೇ |
ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತತ್ರ ಸಙ್ಕ್ರುದ್ಧಾಃ ಪರಸ್ಪರಮಥಾಬ್ರುವನ್ || 54 ||

ಅತೀತ್ಯ ಮಾರ್ಗಂ ಸಹಸಾ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಸ ತತ್ರ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪಪಾದಮೂಲೇ |
ದದರ್ಶ ರಾಜ್ಞಃ ಪರಿಚಾರವೃದ್ಧಾನ್
ಗೃಹಂ ಮಹಾರತ್ನವಿಭೂಷಿತಂ ಚ || 55 ||

ಸ ದದರ್ಶ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾವಣಃ ಕಪಿಸತ್ತಮಮ್ |
ರಕ್ಷೋಭಿವಿಕ್ರತಾಕಾರೈಃ ಕೃಷ್ಯಮಾಣಮಿತಸ್ತತಃ || 56 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತಿಂ ಚಾಪಿ ದದರ್ಶ ಕಪಿಸತ್ತಮಃ |
ತೇಜೋಬಲಸಮಾಯುಕ್ತಂ ತಪಂತಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಮ್ || 57 ||

ಸ ರೋಷಸಂವರ್ತಿತತಾಮ್ರದೃಷ್ಟಿರ್-
ದಶಾನನಸ್ತಂ ಕಪಿಮನ್ವವೇಕ್ಷ್ಯ |
ಅಥೋಪವಿಷ್ಣುನುಕುಲಶೀಲವೃದ್ಧಾನ್
ಸಮಾದಿಶತ್ತಂ ಪ್ರತಿ ಮನ್ತ್ರಮುಖ್ಯಾನ್ || 58 ||

ಯಥಾಕ್ರಮಂ ತೈಃ ಸ ಕಪಿಶ್ಚ ಪೃಷ್ಠಃ
ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಮರ್ಥಸ್ಯ ಚ ಮೂಲಮಾದೌ |
ನಿವೇದಯಾಮಾಸ ಹರಿಶ್ವರಸ್ಯ
ದೂತಃ ಸಕಾಶಾದಹಮಾಗತೋಽಸ್ಮಿ || 59 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಚತ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಚತಾವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಸ ಕರ್ಮಣಾ ತಸ್ಯ ವಿಸ್ಮಿತೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ಹನುಮಾನೋಷತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪಮವೈಕ್ಷತ || ೧ ||

ಭಾಜಮಾನಂ ಮಹಾರ್ಹೇಣ ಕಾಂಕ್ಷಾನೇನ ವಿರಾಜತಾ |
ಮುಕ್ತಾಜಾಲಾವೃತೇನಾಥ ಮುಕುಟೇನ ಮಹಾದ್ಯುತಿಮ್ || ೨ ||

ವಜ್ರಸಂಯೋಗಸಂಯುಕ್ತೈರ್ಮಹಾರ್ಹಮಣಿವಿಗ್ರಹೈಃ |
ಹೈಮೈರಾಭರಣೈಶ್ಚ ತ್ರೈರ್ಮನಸೇವ ಪ್ರಕಲ್ಪಿತೈಃ || ೩ ||

ಮಹಾರ್ಹಕ್ಷೌಮಸಂವೀತಂ ರಕ್ತಚಂದನರೂಷಿತಮ್ |
ಸ್ವನುಲಿಪ್ತಂ ವಿಚಿತ್ರಾಭಿವಿಧಿಭಿಶ್ಚ ಭಕ್ತಿಭಿಃ || ೪ ||

ವಿಪುಲೈರ್ದರ್ಶನೀಯೈಶ್ಚ ರಕ್ಷಾಕ್ಷೈರ್ಭೀಮದರ್ಶನೈಃ |
ದೀಪ್ತತೀಕ್ಷ್ಣಮಹಾದಂಷ್ಟ್ರೈಃ ಪ್ರಲಮ್ಬದಶನಚ್ಛದೈಃ || ೫ ||

ಶಿರೋಭಿದರ್ಶನಭಿವೀರಂ ಭ್ರಾಜಮಾನಂ ಮಹೌಜಸಮ್ |
ನಾನಾವ್ಯಾಲಸಮಾಕೀರ್ಣೈಃ ಶಿಖಿರೈರಿವ ಮಂದರಮ್ || ೬ ||

ನೀಲಾಂಜನಚಯ ಪ್ರಖ್ಯಂ ಹಾರೇಣೋರಸಿ ರಾಜತಾ |
ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಾಭವಕ್ತ್ರೇಣ ಸಬಲಾಕಮಿವಾಮ್ಬದಮ್ || ೭ ||

ಬಾಹುಭಿರ್ಬದ್ಧಕೇಯೂರೈಶ್ಚಂದನೋತ್ತಮರೂಷಿತೈಃ |
ಭ್ರಾಜಮಾನಾಙ್ಗದೈಃ ಪೀನೈಃ ಪಂಚಶೀರ್ಷೈರಿವೋರಗೈಃ || ೮ ||

ಮಹತಿ ಸ್ಫಾಟಿಕೇ ಚಿತ್ರೇ ರತ್ನಸಂಯೋಗಸಂಸ್ಕೃತೇ |
ಉತ್ತಮಾಸ್ತರಣಾಸ್ತೀರ್ಣೇ ಉಪವಿಷ್ಟಂ ವರಾಸನೇ || ೯ ||

ಅಲಂಕೃತಾಭಿರತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಮದಾಭಿಃ ಸಮನ್ತತಃ |
ವಾಲವ್ಯಜನಹಸ್ತಾಭಿರಾರಾತ್ಸಮುಪಸೇವಿತಮ್ || ೧೦ ||

ದುರ್ಧರೇಣ ಪ್ರಹಸ್ತೇನ ಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವೇನ ರಕ್ಷಸಾ |
ಮನ್ತ್ರಿಭಿರ್ಮನ್ತ್ರತತ್ತ್ವಜ್ಞೈರ್ನಿಕುಂಭೇನ ಚ ಮನ್ತ್ರಿಣಾ || 11 ||

ಉಪೋಪವಿಷ್ಟಂ ರಕ್ಷೋಭಿಶ್ಚತುರ್ಭಿರ್ಬಲದರ್ಪಿತೈಃ |
ಕೃತ್ಸ್ನೈಃ ಪರಿವೃತಂ ಲೋಕಂ ಚತುರ್ಭಿರಿವ ಸಾಗರೈಃ || 12 ||

ಮನ್ತ್ರಿಭಿರ್ಮನ್ತ್ರತತ್ತ್ವಜ್ಞೈರನ್ಯೈಶ್ಚ ಶುಭಬುದ್ಧಿಭಿಃ |
ಅನ್ವಾಸ್ಯಮಾನಂ ಸಚಿವೈಃ ಸುರೈರಿವ ಸುರೇಶ್ವರಮ್ || 13 ||

ಅಪಶ್ಯದ್ರಾಕ್ಷಸಪತಿಂ ಹನೂಮಾನತಿತೇಜಸಮ್ |
ವಿಷ್ಕೃತಂ ಮೇರುಶಿಖರೇ ಸತೋಯಮಿವ ತೋಯದಮ್ || 14 ||

ಸ ತೈಃ ಸಮ್ಮಿಡ್ಯಮಾನೋಽಪಿ ರಕ್ಷೋಭಿರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮೈಃ |
ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಗತಾನ್ವ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪಮವೈಕ್ಷತ || 15 ||

ಭ್ರಾಜಮಾನಂ ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನುಮಾನ್ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮ್ |
ಮನಸಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ತೇಜಸಾ ತಸ್ಯ ಮೋಹಿತಃ || 16 ||

ಅಹೋ ರೂಪಮಹೋ ಧೈರ್ಯಮಹೋ ಸತ್ತ್ವಮಹೋ ದ್ಯುತಿಃ |
ಅಹೋ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತತಾ || 17 ||

ಯದ್ಯಧರ್ಮೋ ನ ಬಲವಾನ್ಸ್ಯಾದಯಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಸ್ಯಾದಯಂ ಸುರಲೋಕಸ್ಯ ಸಶಕ್ರಸ್ಯಾಪಿ ರಕ್ಷಿತಾ || 18 ||

ತೇನ ಬಿಭ್ಯತಿ ವಿಲ್ವಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕಾಃ ಸಾಮರದಾನವಾಃ |
ಅಯಂ ಹ್ಯುತ್ಸಹತೇ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಕರ್ತುಮೇಕಾರ್ಣವಂ ಜಗತ್ || 19 ||

ಇತಿ ಚಿಂತಾಂ ಬಹುವಿಧಾಮಕರೋನ್ಮತಿಮಾನ್ಕುಪಿಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವಮಮಿತೌಜಸಃ || 20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪಿಜ್ಞಾಕ್ಷಂ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ರೋಷೇಣ ಮಹತಾವಿಷ್ಟೋ ರಾವಣೋ ಲೋಕರಾವಣಃ || 1 ||

ಸ ರಾಜಾ ರೋಷತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ಮನ್ತ್ರಿಸತ್ತಮಮ್ |
ಕಾಲಯುಕ್ತಮುವಾಚೇದಂ ವಚೋ ವಿಪುಲಮರ್ಥವತ್ || 2 ||

ದುರಾತ್ಮಾ ಪೃಚ್ಛ್ಯತಾಮೇಷ ಕುತಃ ಕಿಂ ವಾಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ |
ವನಭಜ್ಞೇ ಚ ಕೋಽಸ್ಯಾಧೋ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ಚ ತರ್ಜನೇ || 3 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಹಸ್ತೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸಮಾಶ್ವಸಿಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ನ ಭೀಃ ಕಾರ್ಯಾ ತ್ವಯಾ ಕಪೇ || 4 ||

ಯದಿ ತಾವತ್ತ್ವಮಿನ್ದ್ರೇಣ ಪ್ರೇಷಿತೋ ರಾವಣಾಲಯಮ್ |
ತತ್ತ್ವಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಮಾ ತೇ ಭೂದ್ಭಯಂ ವಾನರ ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ || 5 ||

ಯದಿ ವೈಶ್ರವಣಸ್ಯ ತ್ವಂ ಯಮಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯ ಚ |
ಚಾರುರೂಪಮಿದಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಮಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯ ಚ || 6 ||

ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರೇಷಿತೋ ವಾಪಿ ದೂತೋ ವಿಜಯಕಾಂಕ್ಷಿಣಾ |
ನ ಹಿ ತೇ ವಾನರಂ ತೇಜೋ ರೂಪಮಾತ್ರಂ ತು ವಾನರಮ್ || 7 ||

ತತ್ತ್ವತಃ ಕಥಯಸ್ವಾದ್ಯ ತತೋ ವಾನರ ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ |
ಅನ್ಯತಂ ವದತಶ್ಚಾಪಿ ದುರ್ಲಭಂ ತವ ಜೀವಿತಮ್ || 8 ||

ಅಥ ವಾ ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಸ್ತೇ ಪ್ರವೇಶೋ ರಾವಣಾಲಯೇ || 9 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಹರಿವರಸ್ತದಾ ರಕ್ಷೋಗಣೇಶ್ವರಮ್ |
ಅಬ್ರವೀನ್ನಾಸ್ಮಿ ಶಕ್ರಸ್ಯ ಯಮಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯ ವಾ || 10 ||

ಧನದೇನ ನ ಮೇ ಸಖ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುನಾ ನಾಸ್ಮಿ ಚೋದಿತಃ |

ಜಾತಿರೇವ ಮಮ ತ್ವೇಷಾ ವಾನರೋಽಹಮಿಹಾಗತಃ || 11 ||

ದರ್ಶನೇ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ದುರ್ಲಭೇ ತದಿದಂ ಮಯಾ |
ವನಂ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ದರ್ಶನಾರ್ಥೇ ವಿನಾಶಿತಮ್ || 12 ||

ತತಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಬಲಿನೋ ಯುದ್ಧಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಃ |
ರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಚ ದೇಹಸ್ಯ ಪ್ರತಿಯುದ್ಧಾ ಮಯಾ ರಣೇ || 13 ||

ಅಸ್ತ್ರಪಾಶೈರ್ನ ಶಕ್ಯೋಽಹಂ ಬದ್ಧಂ ದೇವಾಸುರೈರಪಿ |
ಪಿತಾಮಹಾದೇವ ವರೋ ಮಮಾಪ್ಯೇಷೋಽಭ್ಯುಪಾಗತಃ || 14 ||

ರಾಜಾನಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮೇನ ಮಯಾಸ್ತ್ರಮನುವರ್ತಿತಮ್ |
ವಿಮುಕ್ತೋ ಅಹಮಸ್ತ್ರೇಣ ರಾಕ್ಷಸೈಸ್ತ್ವತಿಪೀಡಿತಃ || 15 ||

ದೂತೋಽಹಮಿತಿ ವಿಜ್ಞೇಯೋ ರಾಘವಸ್ಯಾಮಿತೌಜಸಃ |
ಶ್ರೂಯತಾಂ ಚಾಪಿ ವಚನಂ ಮಮ ಪಥ್ಯಮಿದಂ ಪ್ರಭೋ || 16 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ಸತ್ತ್ವವಾನ್ನರಿಸತ್ತಮಃ ।
ವಾಕ್ಯಮರ್ಥವದವ್ಯಗ್ರಸ್ತಮುವಾಚ ದಶಾನನಮ್ ॥ 1 ॥

ಅಹಂ ಸುಗ್ರೀವಸನ್ನೇಶಾದಿಹ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತವಾಲಯಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರ ಹರೀಶಸ್ತ್ವಾಂ ಭ್ರಾತಾ ಕುಶಲಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 2 ॥

ಭ್ರಾತುಃ ಶೃಣು ಸಮಾದೇಶಂ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಧರ್ಮಾರ್ಥೋಪಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಮಿಹ ಚಾಮುತ್ರ ಚ ಕ್ಷಮಮ್ ॥ 3 ॥

ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ನಾಮ ರಥಕುಂಭಾರವಾಜಿಮಾನ್ ।
ಪಿತೇವ ಬನ್ದುರ್ಲೋಕಸ್ಯ ಸುರೇಶ್ವರಸಮದ್ಯುತಿಃ ॥ 4 ॥

ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪುತ್ರಃ ಪ್ರಿಯಕರಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಪಿತುರ್ನಿದೇಶಾನ್ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ದಣ್ಡಕಾವನಮ್ ॥ 5 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸೀತಯಾ ಚಾಪಿ ಭಾರ್ಯಯಾ ।
ರಾಮೋ ನಾಮ ಮಹಾತೇಜಾ ಧರ್ಮ್ಯಂ ಪನ್ನಾಥನಮಾಶ್ರಿತಃ ॥ 6 ॥

ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ವನೇ ನಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾ ಪತಿಮನುವ್ರತಾ ।
ವೈದೇಹಸ್ಯ ಸುತಾ ರಾಜ್ಞೋ ಜನಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 7 ॥

ಸ ಮಾರ್ಗಮಾಣಸ್ತಾಂ ದೇವೀಂ ರಾಜಪುತ್ರಃ ಸಹಾನುಜಃ ।
ಋಶ್ಯಮೂಕಮನುಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಚ ಸಜ್ಗತಃ ॥ 8 ॥

ತಸ್ಯ ತೇನ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಂ ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯಾಪಿ ರಾಮೇಣ ಹರಿರಾಜ್ಯಂ ನಿವೇದಿತಮ್ ॥ 9 ॥

ತತಸ್ತೇನ ಮೃಧೇ ಹತ್ವಾ ರಾಜಪುತ್ರೇಣ ವಾಲಿನಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸ್ಥಾಪಿತೋ ರಾಜ್ಯೇ ಹರ್ಯುಕ್ಷಾಣಾಂ ಗಣೇಶ್ವರಃ ॥ 10 ॥

ಸ ಸೀತಾಮಾರ್ಗಣೇ ವ್ಯಗ್ರಃ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸತ್ಯಸಂಜ್ಞರಃ |
ಹರೀನ್ಸಮ್ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ಹರೀಶ್ವರಃ || 11 ||

ತಾಂ ಹರೀಣಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶತಾನಿ ನಿಯುತಾನಿ ಚ |
ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ಮಾರ್ಗಂತೇ ಅಧಶ್ಚೋಪರಿ ಚಾಮ್ಬರೇ || 12 ||

ವೈನತೇಯ ಸಮಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿತ್ತತ್ರಾನಿಲೋಪಮಾಃ |
ಅಸಂಜ್ಞಗತಯಃ ಶೀಘ್ರಾ ಹರಿವೀರಾ ಮಹಾಬಲಾಃ || 13 ||

ಅಹಂ ತು ಹನುಮಾನ್ನಾಮ ಮಾರುತಸ್ಯಾರಸಃ ಸುತಃ |
ಸೀತಾಯಾಸ್ತು ಕೃತೇ ತೂರ್ಣಂ ಶತಯೋಜನಮಾಯತಮ್ |
ಸಮುದ್ರಂ ಲಙ್ಘಯಿತ್ವೈವ ತಾಂ ದಿದೃಕ್ಷುರಿಹಾಗತಃ || 14 ||

ತದ್ಭವಾನ್ದೃಷ್ಟಧರ್ಮಾರ್ಥಸ್ತಪಃ ಕೃತಪರಿಗ್ರಹಃ |
ಪರದಾರಾನ್ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ನೋಪರೋದ್ಧಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ || 15 ||

ನ ಹಿ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧೇಷು ಬಹ್ವಪಾಯೇಷು ಕರ್ಮಸು |
ಮೂಲಘಾತಿಷು ಸಂಜ್ಞಂತೇ ಬುದ್ಧಿಮನ್ತೋ ಭವದ್ವಿಧಾಃ || 16 ||

ಕಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮುಕ್ತಾನಾಂ ರಾಮಕೋಪಾನುವರ್ತಿನಾಮ್ |
ಶರಣಾಮಗ್ರತಃ ಸ್ಥಾತುಂ ಶಕ್ತೋ ದೇವಾಸುರೇಷ್ವಪಿ || 17 ||

ನ ಚಾಪಿ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ರಾಜನ್ವಿದ್ಯೇತ ಕಶ್ಚನ |
ರಾಘವಸ್ಯ ವ್ಯಲೀಕಂ ಯಃ ಕೃತ್ವಾ ಸುಖಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ || 18 ||

ತತ್ತ್ರಿಕಾಲಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಧರ್ಮ್ಯಮರ್ಥಾನುಬಂಧಿ ಚ |
ಮನ್ಯಸ್ವ ನರದೇವಾಯ ಜಾನಕೇ ಪ್ರತಿದೀಯತಾಮ್ || 19 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹೀಯಂ ಮಯಾ ದೇವೀ ಲಬ್ಧಂ ಯದಿಹ ದುರ್ಲಭಮ್ |
ಉತ್ತರಂ ಕರ್ಮ ಯಚ್ಛೇಷಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ತತ್ರ ರಾಘವಃ || 20 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಿತೇಯಂ ಮಯಾ ಸೀತಾ ತಥಾ ಶೋಕಪರಾಯಣಾ |
ಗೃಹ್ಯ ಯಾಂ ನಾಭಿಜಾನಾಸಿ ಪೃಷ್ಠಾಸ್ಯಾಮಿವ ಪನ್ನಗೀಮ್ || 21 ||

ನೇಯಂ ಜರಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಾ ಸಾಸುರೈರಮರೈರಪಿ ।
ವಿಷಸಂಸೃಷ್ಟಮತ್ಯರ್ಥಂ ಭುಕ್ತಮನ್ನಮಿವೌಜಸಾ ॥ 22 ॥

ತಪಃಸನ್ತಾಪಲಬ್ಧಸ್ತೇ ಯೋಽಯಂ ಧರ್ಮಪರಿಗ್ರಹಃ ।
ನ ಸ ನಾಶಯಿತುಂ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಆತ್ಮಪ್ರಾಣಪರಿಗ್ರಹಃ ॥ 23 ॥

ಅವಧ್ಯತಾಂ ತಪೋಭಿರ್ಯಾಂ ಭವಾನ್ಸಮನುಪಶ್ಯತಿ ।
ಆತ್ಮನಃ ಸಾಸುರೈರ್ದೇವೈರ್ಹೇತುಸ್ತತ್ರಾಪ್ಯಯಂ ಮಹಾನ್ ॥ 24 ॥

ಸುಗ್ರೀವೋ ನ ಹಿ ದೇವೋಽಯಂ ನಾಸುರೋ ನ ಚ ಮಾನುಷಃ ।
ನ ರಾಕ್ಷಸೋ ನ ಗಂಧರ್ವೋ ನ ಯಕ್ಷೋ ನ ಚ ಪನ್ನಗಃ ॥ 25 ॥

ಮಾನುಷೋ ರಾಘವೋ ರಾಜನ್ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ಹರೀಶ್ವರಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಣಪರಿತ್ರಾಣಂ ಕಥಂ ರಾಜನ್ಕುರಿಷ್ಯಸಿ ॥ 26 ॥

ನ ತು ಧರ್ಮೋಪಸಂಹಾರಮಧರ್ಮಫಲಸಂಹಿತಮ್ ।
ತದೇವ ಫಲಮನ್ವೇತಿ ಧರ್ಮಶ್ಚಾಧರ್ಮನಾಶನಃ ॥ 27 ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಧರ್ಮಫಲಂ ತಾವದ್ಭವತಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಫಲಮಸ್ಯಾಪ್ಯಧರ್ಮಸ್ಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವ ಪ್ರಪತ್ಸ್ಯಸೇ ॥ 28 ॥

ಜನಸಾಧನವಧಂ ಬುದ್ಧಾಽ ಬುದ್ಧಾಽ ವಾಲಿವಧಂ ತಥಾ ।
ರಾಮಸುಗ್ರೀವಸಖ್ಯಂ ಚ ಬುಧ್ಯಸ್ವ ಹಿತಮಾತ್ಮನಃ ॥ 29 ॥

ಕಾಮಂ ಖಿಲ್ವಹಮಪ್ಯೇಕಃ ಸವಾಜಿರಥಕುಂಭಾರಾಮ್ ।
ಲಜ್ಞಾಂ ನಾಶಯಿತುಂ ಶಕ್ತಸ್ತಸ್ಯೈಷ ತು ವಿನಿಶ್ಚಯಃ ॥ 30 ॥

ರಾಮೇಣ ಹಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಂ ಹರ್ಯುಕ್ತಗಣಸಂನಿಧೌ ।
ಉತ್ಸಾದನಮಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಸೀತಾ ಯೈಸ್ತು ಪ್ರಧರ್ಷಿತಾ ॥ 31 ॥

ಅಪಕುರ್ವನ್ನಿ ರಾಮಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾದಪಿ ಪುರಂದರಃ ।
ನ ಸುಖಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದನ್ಯಃ ಕಿಂ ಪುನಸ್ತ್ವದ್ವಿಧೋ ಜನಃ ॥ 32 ॥

ಯಾಂ ಸೀತೇತ್ಯಭಿಜಾನಾಸಿ ಯೇಯಂ ತಿಷ್ಠತಿ ತೇ ವಶೇ ।
ಕಾಲರಾತ್ರೀತಿ ತಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಸರ್ವಲಜ್ಞಾವಿನಾಶಿನೀಮ್ ॥ 33 ॥

ತದಲಂ ಕಾಲಪಾಶೇನ ಸೀತಾ ವಿಗ್ರಹರೂಪಿಣಾ ।
ಸ್ವಯಂ ಸ್ಕುನ್ದಾವಸಕ್ತೇನ ಕ್ಷಮಮಾತೃನಿ ಚಿನ್ತ್ಯತಾಮ್ ॥ 34 ॥

ಸೀತಾಯಾಸ್ತೇಜಸಾ ದಗ್ಧಾಂ ರಾಮಕೋಪಪ್ರಪೀಡಿತಾಮ್ ।
ದಹ್ಯಮನಾಮಿಮಾಂ ಪಶ್ಯ ಪುರಿಂ ಸಾಟ್ವಪ್ರತೋಲಿಕಾಮ್ ॥ 35 ॥

ಸ ಸೌಷ್ಠವೋಪೇತಮದೀನವಾದಿನಃ
ಕಪೇರ್ನಿಶಮ್ಯಾಪ್ರತಿಮೋಽಪ್ರಿಯಂ ವಚಃ ।
ದಶಾನನಃ ಕೋಪವಿವೃತ್ತಲೋಚನಃ
ಸಮಾದಿಶತ್ತಸ್ಯ ವಧಂ ಮಹಾಕಪೇಃ ॥ 36 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಪಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಷ್ಠಾಪಶ್ಚಾತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾನರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಆಜ್ಞಾಪಯದ್ವಧಂ ತಸ್ಯ ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ॥೧॥

ವಧೇ ತಸ್ಯ ಸಮಾಜ್ಞಪ್ತೇ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ ।
ನಿವೇದಿತವತೋ ದೌತ್ಯಂ ನಾನುಮೇನೇ ವಿಭೀಷಣಃ ॥೨॥

ತಂ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಿಂ ಕ್ರುದ್ಧಂ ತಚ್ಚ ಕಾರ್ಯಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ।
ವಿದಿತಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಕಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯವಿಧೌ ಸ್ಥಿತಃ ॥೩॥

ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಸ್ತುತಃ ಸಾಮ್ನಾಪೂಜ್ಯ ಶತ್ರುಜಿದಗ್ರಜಮ್ ।
ಉವಾಚ ಹಿತಮತ್ಯರ್ಥಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ ॥೪॥

ರಾಜನ್ದರ್ಮವಿರುದ್ಧಂ ಚ ಲೋಕವೃತ್ತೇಶ್ಚ ಗರ್ಹಿತಮ್ ।
ತವ ಚಾಸದೃಶಂ ವೀರ ಕಪೇರಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಪಣಮ್ ॥೫॥

ಅಸಂಶಯಂ ಶತ್ರುರಯಂ ಪ್ರವೃದ್ಧಃ
ಕೃತಂ ಹ್ಯನೇನಾಪ್ರಿಯಮಪ್ರಮೇಯಮ್ ।
ನ ದೂತವಧ್ಯಾಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಸನ್ತೋ
ದೂತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಹವೋ ಹಿ ದಣ್ಡಾಃ ॥೬॥

ವೈರೂಪ್ಯಾಮಜ್ಗೇಷು ಕಶಾಭಿಘಾತೋ
ಮೌಢ್ಯಂ ತಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಂನಿಪಾತಃ ।
ಏತಾನ್ಹಿ ದೂತೇ ಪ್ರವದಂತಿ ದಣ್ಡಾನ್
ವಧಸ್ತು ದೂತಸ್ಯ ನ ನಃ ಶ್ರುತೋಽಪಿ ॥೭॥

ಕಥಂ ಚ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಿನೀತಬುದ್ಧಿಃ
ಪರಾವರಪ್ರತ್ಯಯನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಃ ।
ಭವದ್ವಿಧಃ ಕೋಪವಶೇ ಹಿ ತಿಷ್ಠೇತ್
ಕೋಪಂ ನಿಯಚ್ಛಂತಿ ಹಿ ಸತ್ತ್ವವನ್ತಃ ॥೮॥

ನ ಧರ್ಮವಾದೇ ನ ಚ ಲೋಕವೃತ್ತೇ
ನ ಶಾಸ್ತ್ರಬುದ್ಧಿಗ್ರಹಣೇಷು ವಾಪಿ ।
ವಿದ್ಯೇತ ಕಶ್ಚಿತ್ತವ ವೀರತುಲ್ಯಃ
ತ್ವಂ ಹ್ಯುತ್ತಮಃ ಸರ್ವಸುರಾಸುರಾಣಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ನ ಚಾಪ್ಯಸ್ಯ ಕಪೇರ್ಘಾತೇ ಕಞ್ಚಿತ್ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಗುಣಮ್ ।
ತೇಷ್ವಯಂ ಪಾತ್ಯತಾಂ ದಣ್ಣೋ ಯೈರಯಂ ಪ್ರೇಷಿತಃ ಕಪಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸಾಧುವಾ ಯದಿ ವಾಸಾಧುರ್ವರೈರೇಷ ಸಮರ್ಪಿತಃ ।
ಬ್ರವನ್ಪರಾರ್ಥಂ ಪರವಾನ್ ದೂತೋ ವಧಮರ್ಹತಿ ॥ ೧೧ ॥

ಅಪಿ ಚಾಸ್ಮಿನ್ನಂತೇ ರಾಜನ್ನಾನ್ಯಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಖೇಚರಮ್ ।
ಇಹ ಯಃ ಪುನರಾಗಚ್ಛೇತ್ಪರಂ ಪಾರಂ ಮಹೋದಧಿಃ ॥ ೧೨ ॥

ತಸ್ಮಾನ್ನಾಸ್ಯ ವಧೇ ಯತ್ನಃ ಕಾರ್ಯಃ ಪರಪುರಂಜಯ ।
ಭವಾನ್ಸೇನ್ದ್ರೇಷು ದೇವೇಷು ಯತ್ನಮಾಸ್ಥಾತುಮರ್ಹತಿ ॥ ೧೩ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ವಿನಷ್ಟೇ ನ ಹಿ ದೂತಮನ್ಯಮ್
ಪಶ್ಯಾಮಿ ಯಸ್ಮೌ ನರರಾಜಪುತ್ರೌ ।
ಯುದ್ಧಾಯ ಯುದ್ಧಪ್ರಿಯದುವಿನೀತೌ
ಉದ್ಯೋಜಯೇದ್ಧೀರ್ಘಪಥಾವರುದ್ಧೌ ॥ ೧೪ ॥

ಪರಾಕ್ರಮೋತ್ಸಾಹಮನಸ್ವಿನಾಂ ಚ
ಸುರಾಸುರಾಣಾಮಪಿ ದುರ್ಜಯೇನ ।
ತ್ವಯಾ ಮನೋನಂದನ ನೈರ್ಮತಾನಾಮ್
ಯುದ್ಧಾಯತಿನಾಶಯಿತುಂ ನ ಯುಕ್ತಾ ॥ ೧೫ ॥

ಹಿತಾಶ್ಚ ಶೂರಾಶ್ಚ ಸಮಾಹಿತಾಶ್ಚ
ಕುಲೇಷು ಜಾತಾಶ್ಚ ಮಹಾಗುಣೇಷು ।
ಮನಸ್ವಿನಃ ಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರಿಷಾಃ
ಕೋಟ್ಯಗ್ರಶಸ್ತೇ ಸುಭೃತಾಶ್ಚ ಯೋಧಾಃ ॥ ೧೬ ॥

ತದೇಕದೇಶೇನ ಬಲಸ್ಯ ತಾವತ್

ಕೇಚಿತ್ತವಾದೇಶಕೃತೋಽಪಯಾನ್ತು ।
ತೌ ರಾಜಪುತ್ರೌ ವಿನಿಗೃಹ್ಯ ಮೂಢೌ
ಪರೇಷು ತೇ ಭಾವಯಿತುಂ ಪ್ರಭಾವಮ್ ॥ 17 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕಪಿಷ್ಠಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ದೇಶಕಾಲಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಭ್ರಾತುರುತ್ತಮಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧॥

ಸಮ್ಯಗುಕ್ತಂ ಹಿ ಭವತಾ ದೂತವಧ್ಯಾ ವಿಗರ್ಹಿತಾ ।
ಅವಶ್ಯಂ ತು ವಧಾದನ್ಯಃ ಕ್ರಿಯತಾಮಸ್ಯ ನಿಗ್ರಹಃ ॥ ೨॥

ಕಪೀನಾಂ ಕಿಲ ಲಾಜೂಗಲಮಿಷ್ಟಂ ಭವತಿ ಭೂಷಣಮ್ ।
ತದಸ್ಯ ದೀಪ್ಯತಾಂ ಶೀಘ್ರಂ ತೇನ ದಗ್ಧೇನ ಗಚ್ಛತು ॥ ೩॥

ತತಃ ಪಶ್ಯನ್ತ್ವಿಮಂ ದೀನಮಜ್ಞವೈರೂಪ್ಯಕರ್ಶಿತಮ್ ।
ಸಮಿತ್ರಾ ಜ್ಞಾತಯಃ ಸರ್ವೇ ಬಾನ್ಧವಾಃ ಸಸುಹೃದ್ಜನಾಃ ॥ ೪॥

ಆಜ್ಞಾಪಯದ್ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಃ ಪುರಂ ಸರ್ವಂ ಸಚತ್ವರಮ್ ।
ಲಾಜೂಗಲೇನ ಪ್ರದೀಪ್ತೇನ ರಕ್ಷೋಭಿಃ ಪರಿಣೀಯತಾಮ್ ॥ ೫॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕೋಪಕರ್ಕಶಾಃ ।
ವೇಷ್ಮಂತೇ ತಸ್ಯ ಲಾಜೂಗಲಂ ಜೀರ್ಣೈಃ ಕಾರ್ಪಾಸಿಕೈಃ ಪಟೈಃ ॥ ೬॥

ಸಂವೇಷ್ಯಮಾನೇ ಲಾಜೂಗಲೇ ವ್ಯವರ್ಧತ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಶುಷ್ಕಮಿನ್ದನಮಾಸಾದ್ಯ ವನೇಷ್ವಿವ ಹುತಾಶನಃ ॥ ೭॥

ತೈಲೇನ ಪರಿಷಿಚ್ಯಾಥ ತೇಽಗ್ನಿಂ ತತ್ರಾವಪಾತಯನ್ ॥ ೮॥

ಲಾಜೂಗಲೇನ ಪ್ರದೀಪ್ತೇನ ರಾಕ್ಷಸಾಂಸ್ತಾನಪಾತಯತ್ ।
ರೋಷಾಮರ್ಷಪರಿತಾತ್ಮಾ ಬಾಲಸೂರ್ಯಸಮಾನನಃ ॥ ೯॥

ಸ ಭೂಯಃ ಸಜ್ಗತೈಃ ಕ್ರೂರೈ ರಾಕಸೈರ್ಹರಿಸತ್ತಮಃ ।
ನಿಬದ್ಧಃ ಕೃತವಾನ್ವೀರಸ್ತತ್ಕಾಲಸದೃಶೀಂ ಮತಿಮ್ ॥ ೧೦॥

ಕಾಮಂ ಖಿಲು ನ ಮೇ ಶಕ್ತಾ ನಿಬಧಸ್ಯಾಪಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।

ಛಿತ್ತಾ ಪಾಶಾನಸ್ತುತೃಯ ಹನ್ಯಾಮಹಮಿಮಾನ್ವನಃ || 11 ||

ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಪರ್ಯಾಪ್ತೋ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮಹಂ ಯುಧಿ |
ಕಿಂ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ವಿಷಹಿಷ್ಯೇಹಮೀದೃಶಮ್ || 12 ||

ಲಜ್ಜಾ ಚರಯಿತವ್ಯಾ ಮೇ ಪುನರೇವ ಭವೇದಿತಿ |
ರಾತ್ರೌ ನ ಹಿ ಸುದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೇ ದುರ್ಗಕರ್ಮವಿಧಾನತಃ |
ಅವಶ್ಯಮೇವ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಾ ಮಯಾ ಲಜ್ಜಾ ನಿಶಾಕ್ಷಯೇ || 13 ||

ಕಾಮಂ ಬನ್ಧೃಶ್ಚ ಮೇ ಭೂಯಃ ಪುಚ್ಛಸ್ಯೋದ್ಧೀಪನೇನ ಚ |
ಪೀಡಾಂ ಕುರ್ವಂತು ರಕ್ಷಾಂಸಿ ನ ಮೇಹಸ್ತಿ ಮನಸಃ ಶ್ರಮಃ || 14 ||

ತತಸ್ತೇ ಸಂವೃತಾಕಾರಂ ಸತ್ತ್ವವನ್ತಂ ಮಹಾಕಪಿಮ್ |
ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಯಯುರ್ಹೃಷ್ಣಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕಪಿಕುಂಜಾರಮ್ || 15 ||

ಶಬ್ದಭೇರೀನಿನಾದೈಸ್ತೃಘೋಷಯನ್ತಃ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾಣಶ್ಚಾರಯಂತಿ ಸ್ಮ ತಾಂ ಪುರೀಮ್ || 16 ||

ಹನುಮಾಂಶ್ಚಾರಯಾಮಾಸ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹಾಪುರೀಮ್ |
ಅಥಾಪಶ್ಯದ್ವಿಮಾನಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಮಹಾಕಪಿಃ || 17 ||

ಸಂವೃತಾನ್ಛೂಮಿಭಾಗಾಂಶ್ಚ ಸುವಿಭಕ್ತಾಂಶ್ಚ ಚತ್ವರಾನ್ |
ರಥ್ಯಾಶ್ಚ ಗೃಹಸಮ್ಬಾಧಾಃ ಕಪಿಃ ಶೃಂಗಾಟಕಾನಿ ಚ || 18 ||

ಚತ್ವರೇಷು ಚತುಷ್ಕೇಷು ರಾಜಮಾರ್ಗೇ ತಥೈವ ಚ |
ಘೋಷಯಂತಿ ಕಪಿಂ ಸರ್ವೇ ಚಾರೀಕ ಇತಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ || 19 ||

ದೀಪ್ಯಮಾನೇ ತತಸ್ತಸ್ಯ ಲಾಜ್ಞೂಲಾಗ್ರೇ ಹನೂಮತಃ |
ರಾಕ್ಷಸ್ಯಸ್ತಾ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ್ಯಃ ಶಂಸುರ್ದೇವ್ಯಾಸ್ತದಪ್ರಿಯಮ್ || 20 ||

ಯಸ್ತ್ವಯಾ ಕೃತಸಂವಾದಃ ಸೀತೇ ತಾಮ್ರಮುಖಃ ಕಪಿಃ |
ಲಾಜ್ಞೂಲೇನ ಪ್ರದೀಪ್ತೇನ ಸ ಏಷ ಪರಿಣೀಯತೇ || 21 ||

ಶೃತ್ವಾ ತದ್ವಚನಂ ಕ್ರೂರಮಾತ್ಮಪಹರಣೋಪಮಮ್ ।
ವೈದೇಹೀ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾ ಹುತಾಶನಮುಪಾಗಮತ್ ॥ 22 ॥

ಮಜ್ಜಲಾಭಿಮುಖೀ ತಸ್ಯ ಸಾ ತದಾಸೀನ್ಮಹಾಕಪೇಃ ।
ಉಪತಸ್ಥೇ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಪ್ರಯತಾ ಹವ್ಯವಾಹನಮ್ ॥ 23 ॥

ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಪತಿಶುಶ್ರೂಷಾ ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಚರಿತಂ ತಪಃ ।
ಯದಿ ಚಾಸ್ತೇಕಪತ್ನೀತ್ವಂ ಶೀತೋ ಭವ ಹನೂಮತಃ ॥ 24 ॥

ಯದಿ ಕಶ್ಚಿದನುಕ್ರೋಶಸ್ತಸ್ಯ ಮಯ್ಯಸ್ತಿ ಧೀಮತಃ ।
ಯದಿ ವಾ ಭಾಗ್ಯಶೇಷಂ ಮೇ ಶೀತೋ ಭವ ಹನೂಮತಃ ॥ 25 ॥

ಯದಿ ಮಾಂ ವೃತ್ತಸಮ್ಮನ್ನಾಂ ತತ್ಸಮಾಗಮಲಾಲಸಾಮ್ ।
ಸ ವಿಜಾನಾತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಶೀತೋ ಭವ ಹನೂಮತಃ ॥ 26 ॥

ಯದಿ ಮಾಂ ತಾರಯತ್ಯಾರ್ಯಃ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸತ್ಯಸಂಜ್ಞರಃ ।
ಅಸ್ಮಾದ್ಧುಃಖಾನ್ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶೀತೋ ಭವ ಹನೂಮತಃ ॥ 27 ॥

ತತಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಾರ್ಚಿರವ್ಯಗ್ರಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಶಿಖೋಽನಲಃ ।
ಜಜ್ವಾಲ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ಶಂಸನ್ನಿವ ಶಿವಂ ಕಪೇಃ ॥ 28 ॥

ದಹ್ಯಮಾನೇ ಚ ಲಾಜ್ಞೂಲೇ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ ।
ಪ್ರದೀಪ್ತೋಽಗ್ನಿರಯಂ ಕಸ್ಮಾನ್ನ ಮಾಂ ದಹತಿ ಸರ್ವತಃ ॥ 29 ॥

ದೃಶ್ಯತೇ ಚ ಮಹಾಜ್ವಾಲಃ ಕರೋತಿ ಚ ನ ಮೇ ರುಜಮ್ ।
ಶಿಶಿರಸ್ಯೇವ ಸಮ್ಪಾತೋ ಲಾಜ್ಞೂಲಾಗ್ರೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥ 30 ॥

ಅಥ ವಾ ತದಿದಂ ವ್ಯಕ್ತಂ ಯದ್ದೃಷ್ಟಂ ಪ್ಲವತಾ ಮಯಾ ।
ರಾಮಪ್ರಭಾವಾದಾಶ್ಚರ್ಯಂ ಪರ್ವತಃ ಸರಿತಾಂ ಪತೌ ॥ 31 ॥

ಯದಿ ತಾವತ್ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಮೈನಾಕಸ್ಯ ಚ ಧೀಮಥ ।
ರಾಮಾರ್ಥಂ ಸಮ್ಭ್ರಮಸ್ತಾದೃಕ್ಕಿಮಗ್ನಿರ್ನ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ 32 ॥

ಸೀತಾಯಾಶ್ಚಾನ್ಮಶಂಸ್ಯೇನ ತೇಜಸಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ |
ಪಿತುಶ್ಚ ಮಮ ಸಖ್ಯೇನ ನ ಮಾಂ ದಹತಿ ಪಾವಕಃ || 33 ||

ಭೂಯಃ ಸ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಮುಹೂರ್ತಂ ಕಪಿಕುಂಜಾರಃ |
ಉತ್ಪಪಾತಾಥ ವೇಗೇನ ನನಾದ ಚ ಮಹಾಕಪಿಃ || 34 ||

ಪುರದ್ವಾರಂ ತತಃ ಶ್ರೀಮಾಂಶೈಲಶೃಂಗಮಿವೋನ್ನತಮ್ |
ವಿಭಕ್ತರಕ್ಷಃಸಮ್ಪಾದಮಾಸಸಾದಾನಿಲಾತ್ಮಜಃ || 35 ||

ಸ ಭೂತ್ವಾ ಶೈಲಸಜ್ಜಾಶಃ ಕ್ಷಣೇನ ಪುನರಾತ್ಮವಾನ್ |
ಹ್ರಸ್ವತಾಂ ಪರಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಬನ್ಧನಾನ್ಯವಶಾತಯತ್ || 36 ||

ವಿಮುಕ್ತಶ್ಚಾಭವಚ್ಛ್ರೇಮಾನ್ಪುನಃ ಪರ್ವತಸಂನಿಭಃ |
ವೀಕ್ಷಮಾಣಶ್ಚ ದದೃಶೇ ಪರಿಘಂ ತೋರಣಾಶ್ರಿತಮ್ || 37 ||

ಸ ತಂ ಗೃಹ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕಾಲಾಯಸಪರಿಷ್ಕೃತಮ್ |
ರಕ್ಷಿಣಸ್ತಾನ್ಪುನಃ ಸರ್ವಾನ್ಸೂದಯಾಮಾಸ ಮಾರುತಿಃ || 38 ||

ಸ ತಾನ್ನಿಹತ್ವಾ ರಣಚಂಡವಿಕ್ರಮಃ
ಸಮೀಕ್ಷಮಾಣಃ ಪುನರೇವ ಲಜ್ಜಾಮ್ |
ಪ್ರದೀಪ್ತಲಾಜ್ಞೂಲಕೃತಾರ್ಚಿಮಾಲೀ
ಪ್ರಕಾಶತಾದಿತ್ಯ ಇವಾಂಶುಮಾಲೀ || 39 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಏಕಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವೀಕ್ಷಮಾಣಸ್ತತೋ ಲಜ್ಞಾಂ ಕಪಿಃ ಕೃತಮನೋರಥಃ |
ವರ್ಧಮಾನಸಮುತ್ಸಾಹಃ ಕಾರ್ಯಶೇಷಮಚಿಂತಯತ್ || 1 ||

ಕಿಂ ನು ವಿಲಸ್ಯವಿಶಿಷ್ಟಂ ಮೇ ಕರ್ತವ್ಯಮಿಹ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ |
ಯದೇಷಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೂಯಃ ಸನ್ತಾಪಜನನಂ ಭವೇತ್ || 2 ||

ವನಂ ತಾವತ್ಪ್ರಮಥಿತಂ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಹತಾಃ |
ಬಲೈಕದೇಶಃ ಕ್ಷಪಿತಃ ಶೇಷಂ ದುರ್ಗವಿನಾಶನಮ್ || 3 ||

ದುರ್ಗೇ ವಿನಾಶಿತೇ ಕರ್ಮ ಭವೇತ್ಸುಖಪರಿಶ್ರಮಮ್ |
ಅಲ್ಪಯತ್ನೇನ ಕಾರ್ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ಮಮ ಸ್ಯಾತ್ಸಫಲಃ ಶ್ರಮಃ || 4 ||

ಯೋ ಹ್ಯಯಂ ಮಮ ಲಾಜ್ಞೂಲೇ ದೀಪ್ಯತೇ ಹವ್ಯವಾಹನಃ |
ಅಸ್ಯ ಸಂತರ್ಪಣಂ ನ್ಯಾಯ್ಯಂ ಕರ್ತುಮೇಭಿರ್ಗೃಹೋತ್ತಮೈಃ || 5 ||

ತತಃ ಪ್ರದೀಪ್ತಲಾಜ್ಞೂಲಃ ಸವಿದ್ಯುದಿವ ತೋಯದಃ |
ಭವನಾಗ್ರೇಷು ಲಜ್ಞಾ ಯಾ ವಿಚಚಾರ ಮಹಾಕಪಿಃ || 6 ||

ಮುಮೋಚ ಹನುಮಾನಗ್ನಿಂ ಕಾಲಾನಲಶಿಖೋಪಮಮ್ || 7 ||

ಶ್ವಸನೇನ ಚ ಸಂಯೋಗಾದತಿವೇಗೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಕಾಲಾಗ್ನಿರಿವ ಜಜ್ವಾಲ ಪ್ರಾವರ್ಧತ ಹುತಾಶನಃ || 8 ||

ಪ್ರದೀಪ್ತಮಗ್ನಿಂ ಪವನಸ್ತೇಷು ವೇಶ್ಮಸು ಚಾರಯತ್ || 9 ||

ತಾನಿ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಜಾಲಾನಿ ಮುಕ್ತಾಮಣಿಮಯಾನಿ ಚ |
ಭವನಾನ್ಯವಶೀರ್ಯಂತ ರತ್ನವನ್ತಿ ಮಹಾನ್ತಿ ಚ || 10 ||

ತಾನಿ ಭಗ್ನವಿಮಾನಾನಿ ನಿಪೇತುರ್ವಸುಧಾತಲೇ |
ಭವನಾನೀವ ಸಿದ್ಧಾನಾಮಮ್ಬರಾತ್ಪುಣ್ಯಸಂಚ್ಛಯೇ || 11 ||

ವಜ್ರವಿದ್ರುಮವೈದೂರ್ಯಮುಕ್ತಾರಜತಸಂಹಿತಾನ್ |
ವಿಚಿತ್ರಾನ್ಭವನಾದ್ಧಾತೂನ್ಸ್ಯನ್ದಮಾನಾನ್ದದರ್ಶ ಸಃ || 12 ||

ನಾಗ್ನಿಸ್ತೃಪ್ಯತಿ ಕಾಷಾನ್ಯಾಂ ತೃಣಾನ್ಯಾಂ ಚ ಯಥಾ ತಥಾ |
ಹನೂಮಾನ್ರಾಕ್ಷಸೇನ್ಯಾನ್ಯಾಂ ವಧೇ ಕಿಂಚಿನ್ನ ತೃಪ್ಯತಿ || 13 ||

ಹುತಾಶನಜ್ವಾಲಸಮಾವೃತಾ ಸಾ
ಹತಪ್ರವೀರಾ ಪರಿವೃತ್ತಯೋಧಾ |
ಹನೂಮಾತಃ ಕ್ರೋಧಬಲಾಭಿಭೂತಾ
ಬಭೂವ ಶಾಪೋಪಹತೇವ ಲಜಾಃ || 14 ||

ಸಸಮ್ಭ್ರಮಂ ತ್ರಸ್ತವಿಷಣ್ಣರಾಕ್ಷಸಾಮ್
ಸಮುಜ್ಜ್ವಲಜಾಜ್ವಲಹುತಾಶನಾಂಜಿತಾಮ್ |
ದದರ್ಶ ಲಜಾಃ ಹನೂಮಾನ್ಮಹಾಮನಾಃ
ಸ್ವಯಮ್ಭುಕೋಪೋಪಹತಾಮಿವಾವನಿಮ್ || 15 ||

ಸ ರಾಕ್ಷಸಾಂಸ್ತಾನುಬಹೂಂಶ್ಚ ಹತಾಃ
ವನಂ ಚ ಭಜಾಕ್ತ್ವ ಬಹುಪಾದಪಂ ತತ್ |
ವಿಸೃಜ್ಯ ರಕ್ಷೋ ಭವನೇಷು ಚಾಗ್ನಿಮ್
ಜಗಾಮ ರಾಮಂ ಮನಸಾ ಮಹಾತ್ಮಾ || 16 ||

ಲಜಾಃ ಸಮಸ್ತಾಂ ಸಂದೀಪ್ಯ ಲಾಜೂಗಲಾಗ್ನಿಂ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ನಿರ್ವಾಪಯಾಮಾಸ ತದಾ ಸಮುದ್ರೇ ಹರಿಸತ್ತಮಃ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಪಿಞ್ಜಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸನ್ನಿಧ್ಯಮಾನಾಂ ವಿಧ್ವಸ್ತಾಂ ತ್ರಸ್ತರಕ್ಷೋ ಗಣಾಂ ಪುರೀಮ್ ।
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ ಹಾನುಮಾಂಲ್ಲಜಾಂ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ ॥ ೧ ॥

ತಸ್ಯಾಭೂತುಮಹಾಂಸ್ತ್ರಾಸಃ ಕುತಾ ಚಾತ್ಮನ್ಯಜಾಯತ ।
ಲಜಾಂ ಪ್ರದಹತಾ ಕರ್ಮ ಕಿಂಸ್ವಿತ್ಕೃತಮಿದಂ ಮಯಾ ॥ ೨ ॥

ಧನ್ಯಾಸ್ತೇ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠ ಯೇ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಕೋಪಮುತ್ಥಿತಮ್ ।
ನಿರುನ್ಧನ್ತಿ ಮಹಾತ್ಮನೋ ದೀಪ್ತಮಗ್ನಿಮಿವಾಮ್ಭಸಾ ॥ ೩ ॥

ಯದಿ ದಗ್ಧಾ ತ್ವಿಯಂ ಲಜಾ ನೂನಮಾರ್ಯಾಪಿ ಜಾನಕೀ ।
ದಗ್ಧಾ ತೇನ ಮಯಾ ಭರ್ತುರ್ಹತಂ ಕಾರ್ಯಮಜಾನತಾ ॥ ೪ ॥

ಯದರ್ಥಮಯಮಾರಮ್ಭಸ್ತತ್ಕಾರ್ಯಮವಸಾದಿತಮ್ ।
ಮಯಾ ಹಿ ದಹತಾ ಲಜಾಂ ನ ಸೀತಾ ಪರಿರಕ್ಷಿತಾ ॥ ೫ ॥

ಈಷತ್ಕಾರ್ಯಮಿದಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕೃತಮಾಸೀನ್ನ ಸಂಶಯಃ ।
ತಸ್ಯ ಕ್ರೋಧಾಭಿಭೂತೇನ ಮಯಾ ಮೂಲಕ್ಷಯಃ ಕೃತಃ ॥ ೬ ॥

ವಿನಷ್ಟಾ ಜಾನಕೀ ವ್ಯಕ್ತಂ ನ ಹ್ಯದಗ್ಧಃ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ ।
ಲಜಾಂಯಾಃ ಕಶ್ಚಿದುದ್ದೇಶಃ ಸರ್ವಾ ಭಸ್ಮೀಕೃತಾ ಪುರೀ ॥ ೭ ॥

ಯದಿ ತದ್ವಿಹತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಮಯಾ ಪ್ರಜ್ಞಾವಿಪರ್ಯಯಾತ್ ।
ಇಹೈವ ಪ್ರಾಣಸಂನ್ಯಾಸೋ ಮಮಾಪಿ ಹ್ಯತಿರೋಚತೇ ॥ ೮ ॥

ಕಿಮಗ್ನೌ ನಿಪತಾಮ್ಯದ್ಯ ಆಹೋಸ್ವಿತ್ಸದ್ವಾಡವಾಮುಖೇ ।
ಶರೀರಮಾಹೋ ಸತ್ತ್ವಾನಾಂ ದದ್ಮಿ ಸಾಗರವಾಸಿನಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಕಥಂ ಹಿ ಜೀವತಾ ಶಕ್ಯೋ ಮಯಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಹರೀಶ್ವರಃ ।
ತೌ ವಾ ಪುರುಷಶಾರ್ದೂಲೌ ಕಾರ್ಯಸರ್ವಸ್ವಘಾತಿನಾ ॥ ೧೦ ॥

ಮಯಾ ಖಲು ತದೇವೇದಂ ರೋಷದೋಷಾತ್ಪ್ರದರ್ಶಿತಮ್ ।
ಪ್ರಥಿತಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಕಪಿತಮನವಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 11 ॥

ಧಿಗಸ್ತು ರಾಜಸಂ ಭಾವಮನೀಶಮನವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಈಶ್ವರೇಣಾಪಿ ಯದ್ರಾಗಾನ್ಮಯಾ ಸೀತಾ ನ ರಕ್ಷಿತಾ ॥ 12 ॥

ವಿನಷ್ಟಾಯಾಂ ತು ಸೀತಾಯಾಂ ತಾವುಭೌ ವಿನಶಿಷ್ಯತಃ ।
ತಯೋರ್ವಿನಾಶೇ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಬನ್ದುರ್ವಿನಶಿಷ್ಯತಿ ॥ 13 ॥

ಏತದೇವ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರತೋ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ ।
ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸಹಶತ್ರುಘ್ನಃ ಕಥಂ ಶಕ್ಷ್ಯತಿ ಜೀವಿತುಮ್ ॥ 14 ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶೇ ಧರ್ಮಿಷ್ಠೋ ಗತೇ ನಾಶಮಸಂಶಯಮ್ ।
ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಪ್ರಜಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಶೋಕಸಂತಾಪಪೀಡಿತಾಃ ॥ 15 ॥

ತದಹಂ ಭಾಗ್ಯರಹಿತೋ ಲುಪ್ತಧರ್ಮಾರ್ಥಸಂಜ್ಞಹಃ ।
ರೋಷದೋಷಪರಿತಾತ್ಮಾ ವ್ಯಕ್ತಂ ಲೋಕವಿನಾಶನಃ ॥ 16 ॥

ಇತಿ ಚಿಂತಯತಸ್ತಸ್ಯ ನಿಮಿತ್ತಾನ್ಯುಪಪೇದಿರೇ ।
ಪೂರಮಪ್ಯುಪಲಬ್ಧಾನಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪುನರಚಿಂತಯತ್ ॥ 17 ॥

ಅಥ ವಾ ಚಾರುಸರ್ವಾಜ್ಞೋ ರಕ್ಷಿತಾ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ ।
ನ ನಶಿಷ್ಯತಿ ಕಲ್ಯಾಣೀ ನಾಗ್ನಿರಗ್ನೌ ಪ್ರವರ್ತತೇ ॥ 18 ॥

ನ ಹಿ ಧರ್ಮಾನ್ಮನಸ್ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಮಮಿತತೇಜಸಃ ।
ಸ್ವಚಾರಿತ್ರಾಭಿಗುಪ್ತಾಂ ತಾಂ ಸ್ಪ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹತಿ ಪಾವಕಃ ॥ 19 ॥

ನೂನಂ ರಾಮಪ್ರಭಾವೇನ ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಸುಕೃತೇನ ಚ ।
ಯನ್ಮಾಂ ದಹನಕರ್ಮಾಯಂ ನಾದಹದ್ಧವ್ಯವಾಹನಃ ॥ 20 ॥

ತ್ರಯಾಣಾಂ ಭರತಾದೀನಾಂ ಭ್ರಾತ್ಯುಣಾಂ ದೇವತಾ ಚ ಯಾ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಮನಃಕಾಂತಾ ಸಾ ಕಥಂ ವಿನಶಿಷ್ಯತಿ ॥ 21 ॥

ಯದ್ವಾ ದಹನಕರ್ಮಾಯಂ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಭುರವ್ಯಯಃ |
ನ ಮೇ ದಹತಿ ಲಾಜ್ಞೂಲಂ ಕಥಮಾರ್ಯಾಂ ಪ್ರಧಕ್ಷ್ಯತಿ || 22 ||

ತಪಸಾ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯೇನ ಅನನ್ಯತ್ವಾಚ್ಚ ಭರ್ತರಿ |
ಅಪಿ ಸಾ ನಿರ್ದಹೇದಗ್ನಿಂ ನ ತಾಮಗ್ನಿಃ ಪ್ರಧಕ್ಷ್ಯತಿ || 23 ||

ಸ ತಥಾ ಚಿಂತಯಂಸ್ತತ್ರ ದೇವ್ಯಾ ಧರ್ಮಪರಿಗ್ರಹಮ್ |
ಶುಶ್ರಾವ ಹನುಮಾನಾನ್ಯಕ್ಯಂ ಚಾರಣಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ || 24 ||

ಅಹೋ ಖಿಲು ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ದುರ್ವಿಷಹ್ಯಂ ಹನೂಮತಾ |
ಅಗ್ನಿಂ ವಿಸೃಜತಾಭೀಕ್ಷಂ ಭೀಮಂ ರಾಕ್ಷಸಸದ್ಮನಿ || 25 ||

ದಗ್ಧೇಯಂ ನಗರೀ ಲಜ್ಞಾ ಸಾಟ್ಯಪ್ರಾಕಾರತೋರಣಾ |
ಜಾನಕೀ ನ ಚ ದಗ್ಧೇತಿ ವಿಸ್ಮಯೋಽದ್ಭುತ ಏವ ನಃ || 26 ||

ಸ ನಿಮಿತ್ತೈಶ್ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾರ್ಥೈಃ ಕಾರಣೈಶ್ಚ ಮಹಾಗುಣೈಃ |
ಋಷಿವಾಕ್ಯೈಶ್ಚ ಹನುಮಾನಭವತ್ಪ್ರೀತಮಾನಸಃ || 27 ||

ತತಃ ಕಪಿಃ ಪ್ರಾಪ್ತಮನೋರಥಾರ್ಥಃ
ತಾಮಕ್ಷತಾಂ ರಾಜಸುತಾಂ ವಿದಿತಾನ್ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಸ್ತಾಂ ಪುನರೇವ ದೃಷ್ಟ್ವಾನ್
ಪ್ರತಿಪ್ರಯಾಣಾಯ ಮತಿಂ ಚಕಾರ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಸ್ತು ಶಿಂಶಪಾಮೂಲೇ ಜಾನಕೀಂ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಾಮ್ ।
ಅಭಿವಾದ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ಧಿಷ್ಠಾಪಶ್ಯಾಮಿ ತ್ವಾಮಿಹಾಕ್ಷತಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ತತಸ್ತಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ಸೀತಾ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಭರ್ತೃಸ್ನೇಹಾನಿವೃತ್ತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹನೂಮಂತಮಭಾಷತ ॥ ೨ ॥

ಕಾಮಮಸ್ಯ ತ್ವಮೇವೈಕಃ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಪರಿಸಾಧನೇ ।
ಪರ್ಯಾಪ್ತಃ ಪರವೀರಘ್ನ ಯಶಸ್ಯಸ್ತೇ ಬಲೋದಯಃ ॥ ೩ ॥

ಬಲೈಸ್ತು ಸಂಕುಲಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಲಂಕಾಂ ಪರಬಲಾರ್ದನಃ ।
ಮಾಂ ನಯೇದ್ಯದಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಸ್ತಸ್ಯ ತತ್ಸಾದೃಶಂ ಭವೇತ್ ॥ ೪ ॥

ತದ್ಯಥಾ ತಸ್ಯ ವಿಕ್ರಾಂತಮನುರೂಪಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಭವತ್ಯಾಹವಶೂರಸ್ಯ ತತ್ತ್ವಮೇವೋಪಪಾದಯ ॥ ೫ ॥

ತದರ್ಥೋಪಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ಹೇತುಸಂಹಿತಮ್ ।
ನಿಶಮ್ಯ ಹನುಮಾಂಸ್ತಸ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಮುತ್ತರಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೬ ॥

ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇಷ್ಯತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಹರ್ಯುಕ್ಷಪ್ರವರೈರ್ವೃತಃ ।
ಯಸ್ತೇ ಯುಧಿ ವಿಜಿತ್ಯಾರೀಣ್ಯೋಕಂ ವ್ಯಪನಯಿಷ್ಯತಿ ॥ ೭ ॥

ಏವಮಾಶ್ವಸ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಗಮನಾಯ ಮತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ವೈದೇಹೀಮಭ್ಯವಾದಯತ್ ॥ ೮ ॥

ತತಃ ಸ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲಃ ಸ್ವಾಮಿಸಂದರ್ಶನೋತ್ಸುಕಃ ।
ಆರುರೋಹ ಗಿರಿಶ್ರೇಷ್ಠಮರಿಷ್ವಮರಿಮರ್ದನಃ ॥ ೯ ॥

ತುಂಗಪದ್ಮಕಜುಷ್ಪಾಭಿನೀಲಾಭಿವರ್ಣರಾಜಿಭಿಃ ।
ಸಾಲತಾಲಾಶ್ವಕರ್ಣೈಶ್ಚ ವಂಶೈಶ್ಚ ಬಹುಭಿವೃತ್ತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಲತಾವಿತಾನೈರ್ವಿತತೈಃ ಪುಷ್ಪವದ್ಭಿರಲಜ್ಜತಮ್ |
ನಾನಾಮೃಗಗಣಾಕೀರ್ಣಂ ಧಾತುನಿಷ್ಯನ್ನಭೂಷಿತಮ್ || 11 ||

ಬಹುಪ್ರಸ್ರವಣೋಪೇತಂ ಶಿಲಾಸಂಜ್ಞಯಸಂಜ್ಞತಮ್ |
ಮಹರ್ಷಿಯಕ್ಷಗನ್ನರ್ವಕಿನ್ನರೋರಗಸೇವಿತಮ್ || 12 ||

ಲತಾಪಾದಪಸಮ್ಬಾಧಂ ಸಿಂಹಾಕುಲಿತಕನ್ನರಮ್ |
ವ್ಯಾಘ್ರಸಂಜ್ಞಸಮಾಕೀರ್ಣಂ ಸ್ವಾದುಮೂಲಫಲದ್ರುಮಮ್ || 13 ||

ತಮಾರುರೋಹಾತಿಬಲಃ ಪರ್ವತಂ ಪ್ಲವಗೋತ್ತಮಃ |
ರಾಮದರ್ಶನಶೀಘ್ರೇಣ ಪ್ರಹರ್ಷೇಣಾಭಿಚೋದಿತಃ || 14 ||

ತೇನ ಪಾದತಲಾಕ್ರಾಂತಾ ರಮ್ಯೇಷು ಗಿರಿಸಾನುಷು |
ಸಘೋಷಾಃ ಸಮಶೀರ್ಯಂತ ಶಿಲಾಶ್ಚೂರ್ಣೀಕೃತಾಸ್ತತಃ || 15 ||

ಸ ತಮಾರುಹ್ಯ ಶೈಲೇಂದ್ರಂ ವ್ಯವರ್ಧತ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ದಕ್ಷಿಣಾದುತ್ತರಂ ಪಾರಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂಲ್ಲವಣಾಮ್ಭಸಃ || 16 ||

ಅಧಿರುಹ್ಯ ತತೋ ವೀರಃ ಪರ್ವತಂ ಪವನಾತ್ಮಜಃ |
ದದರ್ಶ ಸಾಗರಂ ಭೀಮಂ ಮೀನೋರಗನಿಷೇವಿತಮ್ || 17 ||

ಸ ಮಾರುತ ಇವಾಕಾಶಂ ಮಾರುತಸ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಭವಃ |
ಪ್ರಪೇದೇ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲೋ ದಕ್ಷಿಣಾದುತ್ತರಾಂ ದಿಶಮ್ || 18 ||

ಸ ತದಾ ಪೀಡಿತಸ್ತೇನ ಕಪಿನಾ ಪರ್ವತೋತ್ತಮಃ |
ರರಾಸ ಸಹ ತೈರ್ಭೂತೈಃ ಪ್ರಾವಿಶದ್ವಸುಧಾತಲಮ್ |
ಕಮ್ಮಮಾನೈಶ್ಚ ಶಿಖಿರೈಃ ಪತದ್ಭಿರಪಿ ಚ ದ್ರುಮೈಃ || 19 ||

ತಸ್ಯೋರುವೇಗಾನ್ಮುಢಿತಾಃ ಪಾದಪಾಃ ಪುಷ್ಪಶಾಲಿನಃ |
ನಿಪೇತುರ್ಭೂತಲೇ ರುಗಾಣಃ ಶಕ್ರಾಯುಧಹತಾ ಇವ || 20 ||

ಕನ್ನರೋದರಸಂಸ್ಥಾನಾಂ ಪೀಡಿತಾನಾಂ ಮಹೌಜಸಾಮ್ |
ಸಿಂಹಾನಾಂ ನಿನದೋ ಭೀಮೋ ನಭೋ ಭಿನ್ನನ್ನ ಶುಶ್ರುವೇ || 21 ||

ಸ್ರಸ್ತವ್ಯಾವಿದ್ಧವಸನಾ ವ್ಯಾಕುಲೀಕೃತಭೂಷಣಾ ।
ವಿದ್ಯಾಧರ್ಯಃ ಸಮುತ್ಪೇತುಃ ಸಹಸಾ ಧರಣೀಧರಾತ್ ॥ 22 ॥

ಅತಿಪ್ರಮಾಣಾ ಬಲಿನೋ ದೀಪ್ತಜಿಹ್ವಾ ಮಹಾವಿಷಾಃ ।
ನಿಪೀಡಿತಶಿರೋಗ್ರೀವಾ ವ್ಯವೇಷ್ಪಂತ ಮಹಾಹಯಃ ॥ 23 ॥

ಕಿಂನರೋರಗಗನ್ನರ್ವಯಕ್ಷವಿದ್ಯಾಧರಾಸ್ತಥಾ ।
ಪೀಡಿತಂ ತಂ ನಗವರಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಗಗನಮಾಸ್ಥಿತಾಃ ॥ 24 ॥

ಸ ಚ ಭೂಮಿಧರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಬಲಿನಾ ತೇನ ಪೀಡಿತಃ ।
ಸವೃಕ್ಷಶಿಖರೋದಗ್ರಾಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ರಸಾತಲಮ್ ॥ 25 ॥

ದಶಯೋಜನವಿಸ್ತಾರಸ್ತ್ರಿಸಂಶದ್ಯೋಜನಮುಚ್ಛ್ರೇತಃ ।
ಧರಣ್ಯಾಂ ಸಮತಾಂ ಯಾತಃ ಸ ಬಭೂವ ಧರಾಧರಃ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಛಪಇಚ್ಛಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸಚಂದ್ರಕುಮುದಂ ರಮ್ಯಂ ಸಾರ್ಕಕಾರಣ್ಡವಂ ಶುಭಮ್ ।
ತಿಷ್ಯಶ್ರವಣಕದಮ್ಬಮಭ್ರಶೈವಲಶಾದ್ವಲಮ್ ॥₁॥

ಪುನರ್ವಸು ಮಹಾಮೀನಂ ಲೋಹಿತಾಜ್ಞಮಹಾಗ್ರಹಮ್ ।
ಐರಾವತಮಹಾದ್ವೀಪಂ ಸ್ವಾತೀಹಂಸವಿಲೋಡಿತಮ್ ॥₂॥

ವಾತಸಜ್ಞಾತಜಾತೋರ್ಮಿಂ ಚಂದ್ರಾಂಶುಶಿಶಿರಾಮ್ಬಮತ್ ।
ಭುಜಜ್ಞಯಕ್ಷಗನ್ನರ್ಧಪ್ರಬುದ್ಧಕಮಲೋತ್ಪಲಮ್ ॥₃॥

ಗ್ರಸಮಾನ ಇವಾಕಾಶಂ ತಾರಾಧಿಪಮಿವಾಲಿಖನ್ ।
ಹರನ್ನಿವ ಸನಕ್ಷತ್ರಂ ಗಗನಂ ಸಾರ್ಕಮಣ್ಡಲಮ್ ॥₄॥

ಮಾರುತಸ್ಯಾಲಯಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ಕಪಿವೈರ್ಯಮಚರೋ ಮಹಾನ್ ।
ಹನೂಮಾನ್ಮೇಘಜಾಲಾನಿ ವಿಕರ್ಷನ್ನಿವ ಗಚ್ಛತಿ ॥₅॥

ಪಾಣ್ಡುರಾರುಣವರ್ಣಾನಿ ನೀಲಮಾಂಜ್ವಿಷ್ಣುಕಾನಿ ಚ ।
ಹರಿತಾರುಣವರ್ಣಾನಿ ಮಹಾಭ್ರಾಣಿ ಚಕಾಶಿರೇ ॥₆॥

ಪ್ರವಿಶನ್ನಭ್ರಜಾಲಾನಿ ನಿಷ್ಕ್ರಮಂಶ್ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಶ್ಚ ಪ್ರಕಾಶಶ್ಚ ಚಂದ್ರಮಾ ಇವ ಲಕ್ಷ್ಮಿತೇ ॥₇॥

ನದನ್ನಾದೇನ ಮಹತಾ ಮೇಘಸ್ವನಮಹಾಸ್ವನಃ ।
ಆಜಗಾಮ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪುನರ್ಮಥ್ಯೇನ ಸಾಗರಮ್ ॥₈॥

ಪರ್ವತೇಂದ್ರಂ ಸುನಾಭಂ ಚ ಸಮುಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಜ್ಯಾಮುಕ್ತ ಇವ ನಾರಾಚೋ ಮಹಾವೇಗೋಽಭ್ಯುಪಾಗತಃ ॥₉॥

ಸ ಕಿಂಚಿದನುಸಮ್ರಾಪ್ತಃ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಮಹಾಗಿರಿಮ್ ।
ಮಹೇಂದ್ರಮೇಘಸಜ್ಜಾಶಂ ನನಾದ ಹರಿಪುಜ್ಞವಃ ॥₁₀॥

ನಿಶಮ್ಯ ನದತೋ ನಾದಂ ವಾನರಾಸ್ತೇ ಸಮನ್ತತಃ |
ಬಭೂವುರುತ್ಸುಕಾಃ ಸರ್ವೇ ಸುಹೃದ್ಧರ್ಶನಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಃ || 11 ||

ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಸ ಹರಿಶ್ಚೇಷ್ಠಃ ಪ್ರೀತಿಸಂಹೃಷ್ಟಮಾನಸಃ |
ಉಪಾಮನ್ತ್ರ್ಯ ಹರೀನ್ಸರ್ವಾನಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 12 ||

ಸರ್ವಥಾ ಕೃತಕಾರ್ಯೋಽಸೌ ಹನೂಮಾನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ನ ಹ್ಯಸ್ಯಾಕೃತಕಾರ್ಯಸ್ಯ ನಾದ ಏವಂವಿಧೋ ಭವೇತ್ || 13 ||

ತಸ್ಯಾ ಬಾಹೂರುವೇಗಂ ಚ ನಿನಾದಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ನಿಶಮ್ಯ ಹರಯೋ ಹೃಷ್ಠಾಃ ಸಮುತ್ಪೇತುಸ್ತತಸ್ತತಃ || 14 ||

ತೇ ನಗಾಗ್ರಾನ್ನಗಾಗ್ರಾಣಿ ಶಿಖರಾಚ್ಛಿಖರಾಣಿ ಚ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಠಾಃ ಸಮಪದ್ಯಂತ ಹನೂಮಂತಂ ದಿದೃಕ್ಷವಃ || 15 ||

ತೇ ಪ್ರೀತಾಃ ಪಾದಪಾಗ್ರೇಷು ಗೃಹ್ಯ ಶಾಖಾಃ ಸುಪುಷ್ಪಿತಾಃ |
ವಾಸಾಂಸೀವ ಪ್ರಕಾಶಾನಿ ಸಮಾವಿಧ್ಯಂತ ವಾನರಾಃ || 16 ||

ತಮಭ್ರಘನಸಜ್ಜಾಶಮಾಪತಂತಂ ಮಹಾಕಪಿಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೇ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ತಸ್ಥುಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಯಸ್ತದಾ || 17 ||

ತತಸ್ತು ವೇಗವಾಂಸ್ತಸ್ಯ ಗಿರೇರ್ಗಿರಿನಿಭಃ ಕಪಿಃ |
ನಿಪಪಾತ ಮಹೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಶಿಖರೇ ಪಾದಪಾಕುಲೇ || 18 ||

ತತಸ್ತೇ ಪ್ರೀತಮನಸಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಪುಜ್ಞವಾಃ |
ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಪರಿವಾರ್ಯೋಪತಸ್ಥಿರೇ || 19 ||

ಪರಿವಾರ್ಯ ಚ ತೇ ಸರ್ವೇ ಪರಾಂ ಪ್ರೀತಿಮುಪಾಗತಾಃ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಾಃ ಸರ್ವೇ ತಮರೋಗಮುಪಾಗತಮ್ || 20 ||

ಉಪಾಯನಾನಿ ಚಾದಾಯ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ |
ಪ್ರತ್ಯರ್ಚಯನ್ದರಿಶ್ಚೇಷ್ಠಂ ಹರಯೋ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ || 21 ||

ವಿನೇದುರ್ಮುದಿತಾಃ ಕೇಚಿಚ್ಚಕ್ರಃ ಕಿಲ ಕಿಲಾಂ ತಥಾ |
ಹೃಷಾಃ ಪಾದಪಶಾಖಾಶ್ಚ ಆನಿನ್ಯುರ್ವಾನರರ್ಷಭಾಃ || 22 ||

ಹನೂಮಾಂಸ್ತು ಗುರೂನ್ವದ್ಧಾಞ್ಜಮ್ಭವತ್ಪ್ರಮುಖಾಂಸ್ತದಾ |
ಕುಮಾರಮಜ್ಗದಂ ಚೈವ ಸೋಽವಂದತ ಮಹಾಕಪಿಃ || 23 ||

ಸ ತಾಭ್ಯಾಂ ಪೂಜಿತಃ ಪೂಜ್ಯಃ ಕಪಿಭಿಶ್ಚ ಪ್ರಸಾದಿತಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವೀತಿ ವಿಕ್ರಾಂತಃ ಸಚ್ಛೇಪೇಣ ನ್ಯವೇದಯತ್ || 24 ||

ನಿಷಸಾದ ಚ ಹಸ್ತೇನ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಾಲಿನಃ ಸುತಮ್ |
ರಮಣೀಯೇ ವನೋದ್ದೇಶೇ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಗಿರೇಸ್ತದಾ || 25 ||

ಹನೂಮಾನಬ್ರವೀದ್ಧೃಷ್ಟಸ್ತದಾ ತಾನಾನ್ವನರರ್ಷಭಾನ್ |
ಅಶೋಕವನಿಕಾಸಂಸ್ಥಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ || 26 ||

ರಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾ ಸುಘೋರಾಭೀ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರನಿನ್ದಿತಾ |
ಏಕವೇಣೀಧರಾ ಬಾಲಾ ರಾಮದರ್ಶನಲಾಲಸಾ |
ಉಪವಾಸಪರಿಶ್ರಾಂತಾ ಮಲಿನಾ ಜಟಿಲಾ ಕೃಶಾ || 27 ||

ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವೇತಿ ವಚನಂ ಮಹಾರ್ಥಮಮೃತೋಪಮಮ್ |
ನಿಶಮ್ಯ ಮಾರುತೇಃ ಸರ್ವೇ ಮುದಿತಾ ವಾನರಾ ಭವನ್ || 28 ||

ಕ್ಷೇಡನ್ತ್ಯನ್ಯೇ ನದನ್ತ್ಯನ್ಯೇ ಗರ್ಜನ್ತ್ಯನ್ಯೇ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಚಕ್ರಃ ಕಿಲ ಕಿಲಾಮನ್ಯೇ ಪ್ರತಿಗರ್ಜಂತಿ ಚಾಪರೇ || 29 ||

ಕೇಚಿದುಚ್ಛ್ರಿತಲಾಙ್ಗುಲಾಃ ಪ್ರಹೃಷಾಃ ಕಪಿಕುಂಜರಾಃ |
ಅಂಜ್ವಿತಾಯತದೀರ್ಘಾಣಿ ಲಾಙ್ಗುಲಾನಿ ಪ್ರವಿವ್ಯಧುಃ || 30 ||

ಅಪರೇ ತು ಹನೂಮನ್ತಂ ವಾನರಾ ವಾರಣೋಪಮಮ್ |
ಆಪ್ಲುತ್ಯ ಗಿರಿಶೃಂಗೇಭ್ಯಃ ಸಂಸ್ಪೃಶಂತಿ ಸ್ಮ ಹರ್ಷಿತಾಃ || 31 ||

ಉಕ್ತವಾಕ್ಯಂ ಹನೂಮನ್ತಮಜ್ಗದಸ್ತು ತದಾಬ್ರವೀತ್ |
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹರಿವೀರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಾಚಮನುತ್ತಮಾಮ್ || 32 ||

ಸತ್ತೇ ವೀರ್ಯೇ ನ ತೇ ಕಶ್ಚಿತ್ಸಮೋ ವಾನರವಿದ್ಯತೇ |
ಯದವಪ್ಲುತ್ಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಸಾಗರಂ ಪುನರಾಗತಃ || 33 ||

ದಿಷ್ಯಾ ದೃಷ್ಯಾ ತ್ವಯಾ ದೇವೀ ರಾಮಪತ್ನೀ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ದಿಷ್ಯಾ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಶೋಕಂ ಸೀತಾ ವಿಯೋಗಜಮ್ || 34 ||

ತತೋಽಜ್ಞದಂ ಹನೂಮಂತಂ ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ಚ ವಾನರಾಃ |
ಪರಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಮುದಿತಾ ಭೇಜಿರೇ ವಿಪುಲಾಃ ಶಿಲಾಃ || 35 ||

ಶ್ರೋತುಕಾಮಾಃ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಲಜ್ಘನಂ ವಾನರೋತ್ತಮಾಃ |
ದರ್ಶನಂ ಚಾಪಿ ಲಜ್ಞಾಃ ಸೀತಾಯಾ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ತಸ್ಥಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಯಃ ಸರ್ವೇ ಹನೂಮದ್ವದನೋನ್ಮುಖಾಃ || 36 ||

ತಸೌ ತತ್ರಾಜ್ಞದಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ವಾನರೈರ್ಬಹುಭಿವೃತಃ |
ಉಪಾಸ್ಯಮಾನೋ ವಿಬುಧೈರ್ದಿವಿ ದೇವಪತಿಯಥಾ || 37 ||

ಹನೂಮತಾ ಕೀರ್ತಿಮತಾ ಯಶಸ್ವಿನಾ
ತಥಾಜ್ಞದೇನಾಜ್ಞದಬದ್ಧಬಾಹುನಾ |
ಮುದಾ ತದಾಧ್ಯಾಸಿತಮುನ್ನತಂ ಮಹತ್
ಮಹೀಧರಾಗ್ರಂ ಜ್ವಲಿತಂ ಶ್ರಿಯಾಭವತ್ || 38 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಪದ್ಯಾಶ್ವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಸ್ತಸ್ಯ ಗಿರೇಃ ಶೃಙ್ಗೇ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಹನುಮತ್ಪ್ರಮುಖಾಃ ಪ್ರೀತಿಂ ಹರಯೋ ಜಗ್ಮುರುತ್ತಮಾಮ್ || 1 ||

ತಂ ತತಃ ಪ್ರತಿಸಂಹೃಷ್ಯಃ ಪ್ರೀತಿಮಂತಂ ಮಹಾಕಪಿಮ್ |
ಜಾಮ್ಬವಾನಾಕರ್ಯವೃತ್ತಾಂತಮಪೃಚ್ಛದನಿಲಾತ್ಮಜಮ್ || 2 ||

ಕಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಯಾ ದೇವೀ ಕಥಂ ವಾ ತತ್ರ ವರ್ತತೇ |
ತಸ್ಯಾಂ ವಾ ಸ ಕಥಂ ವೃತ್ತಃ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾ ದಶಾನನಃ || 3 ||

ತತ್ತ್ವತಃ ಸರ್ವಮೇತನ್ನಃ ಪ್ರಬ್ರೂಹಿ ತ್ವಂ ಮಹಾಕಪೇ |
ಶ್ರುತಾರ್ಥಾಶ್ಚಿಂತಯಿಷ್ಯಾಮೋ ಭೂಯಃ ಕಾರ್ಯವಿनिಶ್ಚಯಮ್ || 4 ||

ಯಶ್ಚಾರ್ಥಸ್ತತ್ರ ವಕ್ತವ್ಯೋ ಗತೈರಸ್ಮಾಭಿರಾತ್ಮವಾನ್ |
ರಕ್ಷಿತವ್ಯಂ ಚ ಯತ್ತತ್ರ ತದ್ಭವಾನಾಪ್ಯಕರೋತು ನಃ || 5 ||

ಸ ನಿಯುಕ್ತಸ್ತತಸ್ತೇನ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಯತನೂರುಹಃ |
ನಮಸ್ಯಾಂ ರಸಾ ದೇವೈಃ ಸೀತಾಯೈ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ || 6 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮೇವ ಭವತಾಂ ಮಹೇಂದ್ರಾಗ್ರಾತ್ಪ್ರಮಾಪ್ನುತಃ |
ಉದಧೇರ್ದಕ್ಷಿಣಂ ಪಾರಂ ಕಾಙ್ಕಷ್ಯ ಮಾಣಃ ಸಮಾಹಿತಃ || 7 ||

ಗಚ್ಛತಶ್ಚ ಹಿ ಮೇ ಘೋರಂ ವಿಘ್ನರೂಪಮಿವಾಭವತ್ |
ಕಾಞ್ಚನಂ ಶಿಖರಂ ದಿವ್ಯಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸುಮನೋಹರಮ್ || 8 ||

ಸ್ಥಿತಂ ಪನ್ನಾನಮಾವೃತ್ಯ ಮೇನೇ ವಿಘ್ನಂ ಚ ತಂ ನಗಮ್ || 9 ||

ಉಪಸಜ್ಗಮ್ಯ ತಂ ದಿವ್ಯಂ ಕಾಞ್ಚನಂ ನಗಸತ್ತಮಮ್ |
ಕೃತಾ ಮೇ ಮನಸಾ ಬುದ್ಧಿಭೇತ್ತವ್ಯೋಽಯಂ ಮಯೇತಿ ಚ || 10 ||

ಪ್ರಹತಂ ಚ ಮಯಾ ತಸ್ಯ ಲಾಙ್ಗುಲೇನ ಮಹಾಗಿರೇಃ |

ಶಿಖರಂ ಸೂರ್ಯಸಂಜಾಶಂ ವ್ಯಶೀರ್ಯತ ಸಹಸ್ರಧಾ || 11 ||

ವ್ಯವಸಾಯಂ ಚ ಮೇ ಬುದ್ಧ್ವಾ ಸ ಹೋವಾಚ ಮಹಾಗಿರಿಃ |
ಪುತ್ರೇತಿ ಮಧುರಾಂ ಬಾಣೀಂ ಮನಃಪ್ರಹ್ಲಾದಯನ್ನಿವ || 12 ||

ಪಿತೃವ್ಯಂ ಚಾಪಿ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಸಖಾಯಂ ಮಾತರಿಶ್ವನಃ |
ಮೈನಾಕಮಿತಿ ವಿಖ್ಯಾತಂ ನಿವಸಂತಂ ಮಹೋದಧೌ || 13 ||

ಪಕ್ಷ್ಯವಂತಃ ಪುರಾ ಪುತ್ರ ಬಭೂವುಃ ಪರ್ವತೋತ್ತಮಾಃ |
ಛನ್ನತಃ ಪೃಥಿವೀಂ ಚೇರುರ್ಬಾಧಮಾನಾಃ ಸಮಂತತಃ || 14 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ನಗಾನಾಂ ಚರಿತಂ ಮಹೇಂದ್ರಃ ಪಾಕಶಾಸನಃ |
ಚಿಚ್ಛೇದ ಭಗವಾನ್ಪಕ್ಷಾನ್ವಜ್ರೇಣೈಷಾಂ ಸಹಸ್ರಶಃ || 15 ||

ಅಹಂ ತು ಮೋಕ್ಷಿತಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತವ ಪಿತ್ರಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಮಾರುತೇನ ತದಾ ವತ್ಸ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಮಹಾರ್ಣವೇ || 16 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಮಯಾ ಸಾಹ್ಯೇ ವರ್ತಿಸತವ್ಯಮರಿಂದಮ |
ರಾಮೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಹೇಂದ್ರಸಮವಿಕ್ರಮಃ || 17 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಮಯಾ ತಸ್ಯ ಮೈನಾಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಕಾರ್ಯಮಾವೇದ್ಯ ತು ಗಿರೇರುದ್ಧತಂ ಚ ಮನೋ ಮಮ || 18 ||

ತೇನ ಚಾಹಮನುಜ್ಞಾತೋ ಮೈನಾಕೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಉತ್ತಮಂ ಜವಮಾಸ್ಥಾಯ ಶೇಷಮಧ್ವಾನಮಾಸ್ಥಿತಃ || 19 ||

ತತೋಽಹಂ ಸುಚಿರಂ ಕಾಲಂ ವೇಗೇನಾಭ್ಯಗಮಂ ಪಥಿ |
ತತಃ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ದೇವೀಂ ಸುರಸಾಂ ನಾಗಮಾತರಮ್ || 20 ||

ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯೇ ಸಾ ದೇವೀ ವಚನಂ ಮಾಮಭಾಷತ |
ಮಮ ಭಕ್ಷ್ಯಃ ಪ್ರದಿಷ್ಟಸ್ತ್ವಮಮಾರೈರ್ಹರಿಸತ್ತಮಮ್ |
ತತಸ್ತ್ವಾಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಿಹಿತಸ್ತ್ವಂ ಚಿರಸ್ಯ ಮೇ || 21 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸುರಸಯಾ ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿಃ ಪ್ರಣತಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ವಿವರ್ಣವದನೋ ಭೂತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಂ ಚೇದಮುದೀರಯಮ್ || 22 ||

ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ದಣ್ಡಕಾವನಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸೀತಯಾ ಚ ಪರಂತಪಃ || 23 ||

ತಸ್ಯ ಸೀತಾ ಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ |
ತಸ್ಯಾಃ ಸಕಾಶಂ ದೂತೋಽಹಂ ಗಮಿಷ್ಯೇ ರಾಮಶಾಸನಾತ್ || 24 ||

ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ರಾಮಸ್ಯ ಸಾಹ್ಯಂ ವಿಷಯವಾಸಿನಿ || 25 ||

ಅಥ ವಾ ಮೈಥಿಲೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ಚಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರಿಣಮ್ |
ಆಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ವಕ್ತ್ರಂ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಶೃಣೋತಿ ಮೇ || 26 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ಮಯಾ ಸಾ ತು ಸುರಸಾ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ |
ಅಬ್ರವೀನ್ನಾತಿವರ್ತೇತ ಕಶ್ಚಿದೇಷ ವರೋ ಮಮ || 27 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸುರಸಯಾ ದಶಯೋಜನಮಾಯತಃ |
ತತೋಽರ್ಧಗುಣವಿಸ್ತಾರೋ ಬಭೂವಾಹಂ ಕ್ಷಣೇನ ತು || 28 ||

ಮತ್ಪ್ರಮಾಣಾನುರೂಪಂ ಚ ವ್ಯಾದಿತಂ ತನ್ಮುಖಂ ತಯಾ |
ತದ್ವೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ಯಾದಿತಂ ತ್ವಾಸ್ಯಂ ಹ್ರಸ್ವಂ ಹ್ಯಕರವಂ ವಪುಃ || 29 ||

ತಸ್ಮಿನ್ಮುಹೂರ್ತೇ ಚ ಪುನರ್ಬಭೂವಾಙ್ಗುಷ್ಠಸಮ್ಮಿತಃ |
ಅಭಿಪತ್ಯಾಶು ತದ್ವಕ್ತ್ರಂ ನಿರ್ಗತೋಽಹಂ ತತಃ ಕ್ಷಣಾತ್ || 30 ||

ಅಬ್ರವೀತ್ಸುರಸಾ ದೇವೀ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣ ಮಾಂ ಪುನಃ |
ಅರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಚ್ಛ ಸೌಮ್ಯ ಯಥಾಸುಖಮ್ || 31 ||

ಸಮಾನಯ ಚ ವೈದೇಹೀಂ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಸುಖೀ ಭವ ಮಹಾಬಾಹೋ ಪ್ರೀತಾಸ್ಮಿ ತವ ವಾನರ || 32 ||

ತತೋಽಹಂ ಸಾಧು ಸಾಧ್ವೀತಿ ಸರ್ವಭೂತೈಃ ಪ್ರಶಂಸಿತಃ |
ತತೋಽನ್ತರಿಕ್ಷಂ ವಿಪುಲಂ ಪ್ಲುತೋಽಹಂ ಗರುಡೋ ಯಥಾ || 33 ||

ಭಾಯಾ ಮೇ ನಿಗೃಹೀತಾ ಚ ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕಿಂಚಿದ್ನ |
ಸೋಽಹಂ ವಿಗತವೇಗಸ್ತು ದಿಶೋ ದಶ ವಿಲೋಕಯನ್ |
ನ ಕಿಂಚಿತ್ತ್ವತ್ರ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಯೇನ ಮೇಽಪಹೃತಾ ಗತಿಃ || 34 ||

ತತೋ ಮೇ ಬುದ್ಧಿರುತ್ಪನ್ನಾ ಕಿಂ ನಾಮ ಗಮನೇ ಮಮ |
ಈದೃಶೋ ವಿಘ್ನ ಉತ್ಪನ್ನೋ ರೂಪಂ ಯತ್ರ ನ ದೃಶ್ಯತೇ || 35 ||

ಅಥೋ ಭಾಗೇನ ಮೇ ದೃಷ್ಟಿಃ ಶೋಚತಾ ಪಾತಿತಾ ಮಯಾ |
ತತೋಽದ್ರಾಕ್ಷಮಹಂ ಭೀಮಾಂ ರಾಕ್ಷಸೀಂ ಸಲಿಲೇ ಶಯಾಮ್ || 36 ||

ಪ್ರಹಸ್ಯ ಚ ಮಹಾನಾದಮುಕ್ತೋಽಹಂ ಭೀಮಯಾ ತಯಾ |
ಅವಸ್ಥಿತಮಸಮಾಬ್ರಂತಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಮಶೋಭನಮ್ || 37 ||

ಕಾಂಕ್ಷಾಸಿ ಗನ್ತಾ ಮಹಾಕಾಯ ಕ್ಷುಧಿತಾಯಾ ಮಮೇಪ್ಸಿತಃ |
ಭಕ್ಷಃ ಪ್ರೀಣಯ ಮೇ ದೇಹಂ ಚಿರಮಾಹಾರವರ್ಜಿತಮ್ || 38 ||

ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ತಾಂ ವಾಣೀಂ ಪ್ರತ್ಯಗೃಹ್ಣಾಮಹಂ ತತಃ |
ಆಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಾದಧಿಕಂ ತಸ್ಯಾಃ ಕಾಯಮಪೂರಯಮ್ || 39 ||

ತಸ್ಯಾಶ್ಚಾಸ್ಯಂ ಮಹದ್ಭೀಮಂ ವರ್ಧತೇ ಮಮ ಭಕ್ಷಣೇ |
ನ ಚ ಮಾಂ ಸಾ ತು ಬುಬುಧೇ ಮಮ ವಾ ವಿಕೃತಂ ಕೃತಮ್ || 40 ||

ತತೋಽಹಂ ವಿಪುಲಂ ರೂಪಂ ಸಂಜ್ಞಿಪ್ಯ ನಿಮಿಷಾನ್ತರಾತ್ |
ತಸ್ಯಾ ಹೃದಯಮಾದಾಯ ಪ್ರಪತಾಮಿ ನಭಸ್ತಲಮ್ || 41 ||

ಸಾ ವಿಸೃಷ್ಟಭುಜಾ ಭೀಮಾ ಪಪಾತ ಲವಣಾಮ್ಬುಸಿ |
ಮಯಾ ಪರ್ವತಸಂಜ್ಞಾತಾ ನಿಕ್ರೃತಹೃದಯಾ ಸತೀ || 42 ||

ಶೃಣೋಮಿ ಖಗತಾನಾಂ ಚ ಸಿದ್ಧಾನ್ಯಾಂ ಚಾರಣೈಃ ಸಹ |
ರಾಕ್ಷಸೀ ಸಿಂಹಿಕಾ ಭೀಮಾ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಹನುಮತಾ ಹೃತಾ || 43 ||

ತಾಂ ಹತ್ವಾ ಪುನರೇವಾಹಂ ಕೃತ್ಯಮಾತ್ಯಯಿಕಂ ಸ್ಮರನ್ |
ಗತ್ವಾ ಚ ಮಹದಧ್ವಾನಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ನಗಮಣ್ಡಿತಮ್ |

ದಕ್ಷಿಣಂ ತೀರಮುದಧೇರ್ಲಜಾಕ್ಯ ಯತ್ರ ಚ ಸಾ ಪುರೀ || 44 ||

ಅಸ್ತಂ ದಿನಕರೇ ಯಾತೇ ರಕ್ಷಸಾಂ ನಿಲಯಂ ಪುರೀಮ್ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಹಮವಿಜ್ಞಾತೋ ರಕ್ಷೋಭಿರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮೈಃ || 45 ||

ತತ್ರಾಹಂ ಸರ್ವರಾತ್ರಂ ತು ವಿಚಿನ್ವಜ್ಜಾನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ರಾವಣಾಂತಃಪುರಗತೋ ನ ಚಾಪಶ್ಯಂ ಸುಮಧ್ಯಮಾಮ್ || 46 ||

ತತಃ ಸೀತಾಮಪಶ್ಯಂಸ್ತು ರಾವಣಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ |
ಶೋಕಸಾಗರಮಾಸಾದ್ಯ ನ ಪಾರಮುಪಲಕ್ಷಯೇ || 47 ||

ಶೋಚತಾ ಚ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಂ ಪ್ರಾಕಾರೇಣ ಸಮಾವೃತಮ್ |
ಕಾಂಕ್ಷಾನೇನ ವಿಕೃಷ್ಟೇನ ಗೃಹೋಪವನಮುತ್ತಮಮ್ || 48 ||

ಸ ಪ್ರಾಕಾರಮವಪ್ಲುತೃ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಬಹುಪಾದಪಮ್ || 49 ||

ಅಶೋಕವನಿಕಾಮಧ್ಯೇ ಶಿಂಶಪಾಪಾದಪೋ ಮಹಾನ್ |
ತಮಾರುಹ್ಯ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕಾಂಕ್ಷಾನಂ ಕದಲೀ ವನಮ್ || 50 ||

ಅದೂರಾಚ್ಛಿಂಶಪಾವೃಕ್ಷಾತ್ಪಶ್ಯಾಮಿ ವನವರ್ಣಿನೀಮ್ |
ಶ್ಯಾಮಾಂ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೀಮುಪವಾಸಕೃಶಾನನಾಮ್ || 51 ||

ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ವಿರೂಪಾಭಿಃ ಕ್ರೂರಾಭಿರಭಿಸಂವೃತಾಮ್ |
ಮಾಂಸಶೋಣಿತಭಕ್ಷ್ಯಾಭಿವ್ಯಾಘ್ರೀಭಿರ್ಹರಿಣೀಂ ಯಥಾ || 52 ||

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾದೃಶೀಂ ನಾರೀಂ ರಾಮಪತ್ನೀಮನಿನ್ದಿತಾಮ್ |
ತತ್ರೈವ ಶಿಂಶಪಾವೃಕ್ಷೇ ಪಶ್ಯನ್ನಹಮವಸ್ಥಿತಃ || 53 ||

ತತೋ ಹಲಹಲಾಶಬ್ದಂ ಕಾಂಕ್ಷೀನೂಪುರಮಿಶ್ರಿತಮ್ |
ಶೃಣೋಮ್ಯಧಿಕಗಂಭೀರಂ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ || 54 ||

ತತೋಽಹಂ ಪರಮೋದ್ವಿಗ್ನಃ ಸ್ವರೂಪಂ ಪ್ರತ್ಯಸಂಹರಮ್ |
ಅಹಂ ಚ ಶಿಂಶಪಾವೃಕ್ಷೇ ಪಕ್ಷೀವ ಗಹನೇ ಸ್ಥಿತಃ || 55 ||

ತತೋ ರಾವಣದಾರಾಶ್ಚ ರಾವಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ತಂ ದೇಶಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾ ಯತ್ರ ಸೀತಾಭವತ್ಸಿದ್ಧತಾ || 56 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಥ ವರಾರೋಹಾ ಸೀತಾ ರಕ್ಷೋಗಣೇಶ್ವರಮ್ |
ಸಂಕುಚ್ಯೋರೂ ಸ್ತನೌ ಪೀನೌ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪರಿರಭ್ಯ ಚ || 57 ||

ತಾಮುವಾಚ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸೀತಾಂ ಪರಮದುಃಖಿತಾಮ್ |
ಅವಾಕೃರಾಃ ಪ್ರಪತ್ತಿತೋ ಬಹು ಮನ್ಯಸ್ವ ಮಾಮಿತಿ || 58 ||

ಯದಿ ಚೇತ್ತ್ವಂ ತು ಮಾಂ ದರ್ಪಾನ್ನಾಭಿನಂದಸಿ ಗರ್ವಿತೇ |
ದ್ವಿಮಾಸಾನನ್ತರಂ ಸೀತೇ ಪಾಸ್ಯಾಮಿ ರುಧಿರಂ ತವ || 59 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ತಮಃ |
ಉವಾಚ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಾ ಸೀತಾ ವಚನಮುತ್ತಮಮ್ || 60 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಧಮ ರಾಮಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಮಮಿತತೇಜಸಃ |
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲನಾಥಸ್ಯ ಸ್ನುಷಾಂ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ |
ಅವಾಚ್ಯಂ ವದತೋ ಜಿಹ್ವಾ ಕಥಂ ನ ಪತ್ತಿತಾ ತವ || 61 ||

ಕಿಂಸ್ವಿದ್ವೀರ್ಯಂ ತವಾನಾರ್ಯ ಯೋ ಮಾಂ ಭರ್ತುರಸಂನಿಧೌ |
ಅಪಹೃತ್ಯಾಗತಃ ಪಾಪ ತೇನಾದೃಷ್ಟೋ ಮಹಾತ್ತಮನಾ || 62 ||

ನ ತ್ವಂ ರಾಮಸ್ಯ ಸದೃಶೋ ದಾಸ್ಯೇಽಪ್ಯಸ್ಯಾ ನ ಯುಜ್ಯಸೇ |
ಯಜ್ಞೇಯಃ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯೈವ ರಣಶ್ಲಾಘೀ ಚ ರಾಘವಃ || 63 ||

ಜಾನಕ್ಯಾ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಮೇವಮುಕ್ತೋ ದಶಾನನಃ |
ಜಜ್ವಾಲ ಸಹಸಾ ಕೋಪಾಚ್ಚಿತಾಸ್ಥ ಇವ ಪಾವಕಃ || 64 ||

ವಿವೃತ್ಯ ನಯನೇ ಕ್ರೂರೇ ಮುಷ್ಠಿಮುದ್ಯಮ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಮೈಥಿಲೀಂ ಹಂತುಮಾರಬ್ಧಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ಹಾಹಾಕೃತಂ ತದಾ || 65 ||

ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಮಧ್ಯಾತ್ಮಮುತ್ತಮ್ಯ ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ದುರಾತ್ತಮಃ |
ವರಾ ಮನ್ದೋದರೀ ನಾಮ ತಯಾ ಸ ಪ್ರತಿಷೇಧಿತಃ || 66 ||

ಉಕ್ತಶ್ಚ ಮಧುರಾಂ ವಾಣೀಂ ತಯಾ ಸ ಮದನಾದ್ವಿತಃ ।
ಸೀತಯಾ ತವ ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಮಹೇಂದ್ರಸಮವಿಕ್ರಮ ।
ಮಯಾ ಸಹ ರಮಸ್ವಾದ್ಯ ಮದ್ವಿಶಿಷ್ಟಾ ನ ಜಾನಕೀ ॥ 67 ॥

ದೇವಗನ್ಧರ್ವಕನ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಕನ್ಯಾಭಿರೇವ ಚ ।
ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರಭೋ ರಮಸ್ವೇಹ ಸೀತಯಾ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ॥ 68 ॥

ತತಸ್ತಾಭಿಃ ಸಮೇತಾಭಿನಾರೀಭಿಃ ಸ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಉತ್ಥಾಪ್ಯ ಸಹಸಾ ನೀತೋ ಭವನಂ ಸ್ವಂ ನಿಶಾಚರಃ ॥ 69 ॥

ಯಾತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಶಗ್ರೀವೇ ರಾಕ್ಷಸೋ ವಿಕೃತಾನನಾಃ ।
ಸೀತಾಂ ನಿರ್ಭರ್ತ್ಸಯಾಮಾಸುರ್ವಾಕೈಶ್ಚೈಃ ಕ್ರೂರೈಃ ಸುದಾರುಣೈಃ ॥ 70 ॥

ತೃಣವದ್ಭಾಷಿತಂ ತಾಸಾಂ ಗಣಯಾಮಾಸ ಜಾನಕೀ ।
ತರ್ಜಿತಂ ಚ ತದಾ ತಾಸಾಂ ಸೀತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಿರರ್ಥಕಮ್ ॥ 71 ॥

ವೃಥಾಗರ್ಜಿತನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಪಿಶಿತಾಶನಾಃ ।
ರಾವಣಾಯ ಶಶಂಸುಸ್ತಾಃ ಸೀತಾವ್ಯವಸಿತಂ ಮಹತ್ ॥ 72 ॥

ತತಸ್ತಾಃ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವಾ ವಿಹತಾಶಾ ನಿರುದ್ಯಮಾಃ ।
ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸಮನ್ತಾತ್ತಾಂ ನಿದ್ರಾವಶಮುಪಾಗತಾಃ ॥ 73 ॥

ತಾಸು ಚೈವ ಪ್ರಸುಪ್ತಾಸು ಸೀತಾ ಭರ್ತ್ಸಹಿತೇ ರತಾ ।
ವಿಲಪ್ಯ ಕರುಣಂ ದೀನಾ ಪ್ರಶುಶೋಚ ಸುದುಃಖಿತಾ ॥ 74 ॥

ತಾಂ ಚಾಹಂ ತಾದೃಶೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾಯಾ ದಾರುಣಾಂ ದಶಾಮ್ ।
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಿಶ್ರಾಂತೋ ನ ಚ ಮೇ ನಿರ್ವೃತಂ ಮನಃ ॥ 75 ॥

ಸಮ್ಭಾಷಣಾರ್ಥೇ ಚ ಮಯಾ ಜಾನಕ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಿತೋ ವಿಧಿಃ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲವಂಶಸ್ತು ತತೋ ಮಮ ಪುರಸ್ಕೃತಃ ॥ 76 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಗದಿತಾಂ ವಾಚಂ ರಾಜರ್ಷಿಗಣಪೂಜಿತಾಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ಮಾಂ ದೇವೀ ಬಾಷ್ಪೈಃ ಪಿಹಿತಲೋಚನಾ ॥ 77 ॥

ಕಸ್ತೂರಂ ಕೇನ ಕಥಂ ಚೇಹ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಾನರಪುಷ್ಪಗವಃ ।
ಕಾ ಚ ರಾಮೇಣ ತೇ ಪ್ರೀತಿಸ್ತನ್ಮೇ ಶಂಸಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 78 ॥

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಅಹಮಪ್ಯಬ್ರುವಂ ವಚಃ ।
ದೇವಿ ರಾಮಸ್ಯ ಭರ್ತುಸ್ತೇ ಸಹಾಯೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ ।
ಸುಗ್ರೀವೋ ನಾಮ ವಿಕ್ರಾಂತೋ ವಾನರೇಂದ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 79 ॥

ತಸ್ಯ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಭೃತ್ಯಂ ತ್ವಂ ಹನೂಮಂತಮಿಹಾಗತಮ್ ।
ಭರ್ತ್ರಾಹಂ ಪ್ರಹಿತಸ್ತುಭ್ಯಂ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ ॥ 80 ॥

ಇದಂ ಚ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ನಾಶರಥಿಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಅಜುಗಲೀಯಮಭಿಜ್ಞಾನಮದಾತ್ತುಭ್ಯಂ ಯಶಸ್ವಿನಿ ॥ 81 ॥

ತದಿಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವಯಾಜ್ಞಪ್ತಂ ದೇವಿ ಕಿಂ ಕರವಾಣ್ಯಹಮ್ ।
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋಃ ಪಾರ್ಶ್ವಂ ನಯಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಕಿಮುತ್ತರಮ್ ॥ 82 ॥

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಿದಿತಾ ಚ ಸೀತಾ ಜನಕನಂದಿನೀ ।
ಆಹ ರಾವಣಮುತ್ಸಾದ್ಯ ರಾಘವೋ ಮಾಂ ನಯತ್ವಿತಿ ॥ 83 ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ದೇವೀಮಹಮಾರ್ಯಾಮನಿಂದಿತಾಮ್ ।
ರಾಘವಸ್ಯ ಮನೋಹ್ಲಾದಮಭಿಜ್ಞಾನಮಯಾಚಿಷಮ್ ॥ 84 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ವರಾರೋಹಾ ಮಣಿಪ್ರವರಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಪ್ರಾಯಚ್ಛತ್ಪರಮೋದ್ವಿಗ್ನಾ ವಾಚಾ ಮಾಂ ಸಂದಿದೇಶ ಹ ॥ 85 ॥

ತತಸ್ತಸ್ಯೈ ಪ್ರಣಮ್ಯಾಹಂ ರಾಜಪುತ್ರೈಃ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಪರಿಕ್ರಾಮಮಿಹಾಭ್ಯುದ್ಗತಮಾನಸಃ ॥ 86 ॥

ಉತ್ತರಂ ಪುನರೇವಾಹ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಮನಸಾ ತದಾ ।
ಹನೂಮಂತಮ ವೃತ್ತಾಂತಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ರಾಘವೇ ॥ 87 ॥

ಯಥಾ ಶ್ರುತ್ವೈವ ನಚಿರಾತ್ತಾವುಭೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಸುಗ್ರೀವಸಹಿತೌ ವೀರಾವುಪೇಯಾತಾಂ ತಥಾ ಕುರು ॥ 88 ॥

ಯದ್ಯನ್ಯಥಾ ಭವೇದೇತದ್ಧೌಷ್ಣ ಮಾಸೌ ಜೀವಿತಂ ಮಮ ।
ನ ಮಾಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಮ್ರಿಯೇ ಸಾಹಮನಾಥವತ್ ॥ 89 ॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಕರುಣಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ರೋಧೋ ಮಾಮಭ್ಯವರ್ತತ ।
ಉತ್ತರಂ ಚ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಂ ಕಾರ್ಯಶೇಷಮನಂತರಮ್ ॥ 90 ॥

ತತೋಽವರ್ಧತ ಮೇ ಕಾಯಸ್ತದಾ ಪರ್ವತಸಂನಿಭಃ ।
ಯುದ್ಧಕಾಙ್ಕ್ಷೀ ವನಂ ತಚ್ಚ ವಿನಾಶಯಿತುಮಾರಭೇ ॥ 91 ॥

ತದ್ಭಗ್ನಂ ವನಷಣ್ಡಂ ತು ಭ್ರಾಂತತ್ರಸ್ತಮೃಗದ್ವಿಜಮ್ ।
ಪ್ರತಿಬುದ್ಧಾ ನಿರೀಕ್ಷಂತೇ ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ವಿಕೃತಾನನಾಃ ॥ 92 ॥

ಮಾಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವನೇ ತಸ್ಮಿನ್ಸಮಾಗಮ್ಯ ತತಸ್ತತಃ ।
ತಾಃ ಸಮಭ್ಯಾಗತಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾವಣಾಯಾಚಚಕ್ಷಿರೇ ॥ 93 ॥

ರಾಜನ್ವನಮಿದಂ ದುರ್ಗಂ ತವ ಭಗ್ನಂ ದುರಾತ್ಮನಾ ।
ವಾನರೇಣ ಹ್ಯವಿಜ್ಞಾಯ ತವ ವೀರ್ಯಂ ಮಹಾಬಲ ॥ 94 ॥

ದುರ್ಬುದ್ಧೇಸ್ತಸ್ಯ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ತವ ವಿಪ್ರಿಯಕಾರಿಣಃ ।
ವಧಮಾಜ್ಞಾಪಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಯಥಾಸೌ ವಿಲಯಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ 95 ॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೇಣ ವಿಸೃಷ್ಟಾ ಭೃಶದುರ್ಜಯಾಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕಿಂಕರಾ ನಾಮ ರಾವಣಸ್ಯ ಮನೋಽನುಗಾಃ ॥ 96 ॥

ತೇಷಾಮಶೀತಿಸಾಹಸ್ರಂ ಶೂಲಮುದ್ಗರಪಾಣಿನಾಮ್ ।
ಮಯಾ ತಸ್ಮಿನ್ವನೋದ್ಧೇಶೇ ಪರಿಘೇಣ ನಿಷೂದಿತಮ್ ॥ 97 ॥

ತೇಷಾಂ ತು ಹತಶೇಷಾ ಯೇ ತೇ ಗತಾ ಲಘುವಿಕ್ರಮಾಃ ।
ನಿಹತಂ ಚ ಮಯಾ ಸೈನ್ಯಂ ರಾವಣಾಯಾಚಚಕ್ಷಿರೇ ॥ 98 ॥

ತತೋ ಮೇ ಬುದ್ಧಿರುತ್ಪನ್ನಾ ಚೈತ್ಯಪ್ರಾಸಾದಮಾಕ್ರಮಮ್ ॥ 99 ॥

ತತ್ರಸ್ಥಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ದತ್ವಾ ಶತಂ ಸ್ತಮ್ಭೇನ ವೈ ಪುನಃ ।
ಲಲಾಮ ಭೂತೋ ಲಜಾಕುಯಾ ಮಯಾ ವಿಧ್ವಂಸಿತೋ ರುಷಾ ॥ 100 ॥

ತತಃ ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ಸುತಂ ಜಮ್ಬುಮಾಲಿನಮಾದಿಶತ್ || 101 ||

ತಮಹಂ ಬಲಸಮ್ಪನ್ನಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ರಣಕೋವಿದಮ್ |
ಪರಿಘೇಣಾತಿಘೋರೇಣ ಸೂದಯಾಮಿ ಸಹಾನುಗಮ್ || 102 ||

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ತು ಮನ್ತ್ರಿಪುತ್ರಾನ್ಮಹಾಬಲಾನ್ |
ಪದಾತಿಬಲಸಮ್ಪನ್ನಾನೈಷಯಾಮಾಸ ರಾವಣಃ |
ಪರಿಘೇಣೈವ ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸಯಾಮಿ ಯಮಸಾದನಮ್ || 103 ||

ಮನ್ತ್ರಿಪುತ್ರಾನ್ಮಹಾಶಾಸ್ತ್ರತಾಃ ಸಮರೇ ಲಘುವಿಕ್ರಮಾನ್ |
ಪಿಶುಸೇನಾಗ್ರಗಾಞ್ಶೂರಾನೈಷಯಾಮಾಸ ರಾವಣಃ |
ತಾನಹಂ ಸಹ ಸೈನ್ಯಾನೈಷ್ಯ ಸರ್ವಾನೇವಾಭ್ಯಸೂದಯಮ್ || 104 ||

ತತಃ ಪುನರ್ದಶಗ್ರೀವಃ ಪುತ್ರಮಕ್ಷಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಬಹುಭೀ ರಾಕಸೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸಂಯುಗೇ || 105 ||

ತಂ ತು ಮನ್ದೋದರೀ ಪುತ್ರಂ ಕುಮಾರಂ ರಣಪಣ್ಡಿತಮ್ |
ಸಹಸಾ ಖಂ ಸಮುತ್ಕ್ರಾಂತಂ ಪಾದಯೋಶ್ಚ ಗೃಹೀತವಾನ್ |
ಚರ್ಮಾಸಿನಂ ಶತಗುಣಂ ಭ್ರಾಮಯಿತ್ವಾ ವ್ಯಪೇಷಯಮ್ || 106 ||

ತಮಕ್ಷಮಾಗತಂ ಭಗ್ನಂ ನಿಶಮ್ಯ ಸ ದಶಾನನಃ |
ತತ ಇಂದ್ರಜಿತಂ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯಂ ರಾವಣಃ ಸುತಮ್ |
ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಸುಸಜುಕ್ರದೋ ಬಲಿನಂ ಯುದ್ಧದುರ್ಮದಮ್ || 107 ||

ತಸ್ಯಾಪ್ಯಹಂ ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ತಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಜವಮ್ |
ನಷ್ಟೌಜಸಂ ರಣೇ ಕೃತ್ವಾ ಪರಂ ಹರ್ಷಮುಪಾಗಮಮ್ || 108 ||

ಮಹತಾ ಹಿ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪ್ರತ್ಯಯೇನ ಮಹಾಬಲಃ |
ಪ್ರೇಷಿತೋ ರಾವಣೇನೈಷ ಸಹ ವೀರೈರ್ಮದೋತ್ಕಟೈಃ || 109 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮೇಣಾಸ್ತ್ರೇಣ ಸ ತು ಮಾಂ ಪ್ರಬಧ್ನಾಚ್ಚಾತಿವೇಗತಃ |
ರಜೂಽಭಿರಭಿಬಧ್ನಂತಿ ತತೋ ಮಾಂ ತತ್ರ ರಾಕ್ಷಸಾಃ || 110 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ಸಮೀಪಂ ಚ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮಾಮುಪಾನಯನ್ |

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಾಭಿಷಿತಶ್ಚಾಹಂ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ || 111 ||

ಪೃಷ್ಠಶ್ಚ ಲಜ್ಜಾಗಮನಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ತದ್ವಧಮ್ |
ತತ್ಸರ್ವಂ ಚ ಮಯಾ ತತ್ರ ಸೀತಾರ್ಥಮಿತಿ ಜಲ್ಪಿತಮ್ || 112 ||

ಅಸ್ಯಾಹಂ ದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತ್ವದ್ಭವನಂ ವಿಭೋ |
ಮಾರುತಸ್ಯಾರಸಃ ಪುತ್ರೋ ವಾನರೋ ಹನುಮಾನಹಮ್ || 113 ||

ರಾಮದೂತಂ ಚ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವಂ ಕಪಿಮ್ |
ಸೋಽಹಂ ದೌತೈನ ರಾಮಸ್ಯ ತ್ವತ್ಸಮೀಪಮಿಹಾಗತಃ || 114 ||

ಶೃಣು ಚಾಪಿ ಸಮಾದೇಶಂ ಯದಹಂ ಪ್ರಬ್ರವೀಮಿ ತೇ |
ರಾಕ್ಷಸೇಶ ಹರೀಶಸ್ತ್ವಾಂ ವಾಕ್ಯಮಾಹ ಸಮಾಹಿತಮ್ |
ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಸಹಿತಂ ಹಿತಂ ಪಥ್ಯಮಿವಾಶನಮ್ || 115 ||

ವಸತೋ ಋಷ್ಯಮೂಕೇ ಮೇ ಪರ್ವತೇ ವಿಪುಲದ್ರುಮೇ |
ರಾಘವೋ ರಣವಿಕ್ರಾಂತೋ ಮಿತ್ರತ್ವಂ ಸಮುಪಾಗತಃ || 116 ||

ತೇನ ಮೇ ಕಥಿತಂ ರಾಜನ್ಯಾರ್ಯಾ ಮೇ ರಕ್ಷಸಾ ಹೃತಾ |
ತತ್ರ ಸಾಹಾಯ್ಯಹೇತೋರ್ಮೇ ಸಮಯಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 117 ||

ವಾಲಿನಾ ಹೃತರಾಜ್ಯೇನ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಹ ಪ್ರಭುಃ |
ಚಕ್ರೇಽಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕಂ ಸಕ್ಯಂ ರಾಘವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 118 ||

ತೇನ ವಾಲಿನಮುತ್ಸಾದ್ಯ ಶರೇಣೈಕೇನ ಸಂಯುಗೇ |
ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾರಾಜಃ ಕೃತಃ ಸಮ್ಪ್ಲವತಾಂ ಪ್ರಭುಃ || 119 ||

ತಸ್ಯ ಸಾಹಾಯ್ಯಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಕಾರ್ಯಂ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ತ್ವಿಹ |
ತೇನ ಪ್ರಸಾಧಪಿತಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸಮೀಪಮಿಹ ಧರ್ಮತಃ || 120 ||

ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾನೀಯತಾಂ ಸೀತಾ ದೀಯತಾಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ |
ಯಾವನ್ನ ಹರಯೋ ವೀರಾ ವಿಧಮನ್ತಿ ಬಲಂ ತವ || 121 ||

ವಾನರಾಣಾಂ ಪ್ರಭವೋ ಹಿ ನ ಕೇನ ವಿದಿತಃ ಪುರಾ |
ದೇವತಾನಾಂ ಸಕಾಶಂ ಚ ಯೇ ಗಚ್ಛಂತಿ ನಿಮನ್ತ್ರಿತಾಃ || 122 ||

ಇತಿ ವಾನರರಾಜಸ್ತ್ವಾಮಾಹೇತ್ಯಭಿಹಿತೋ ಮಯಾ |
ಮಾಮೈಕ್ಷತ ತತೋ ರುಷ್ಪಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ಪ್ರದಹನ್ನಿವ || 123 ||

ತೇನ ವಧೋಽಹಮಾಜ್ಞಪ್ತೋ ರಕ್ಷಸಾ ರೌದ್ರಕರ್ಮಣಾ || 124 ||

ತತೋ ವಿಭೀಷಣೋ ನಾಮ ತಸ್ಯ ಭ್ರಾತಾ ಮಹಾಮತಿಃ |
ತೇನ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೋಽಸೌ ಯಾಚಿತೋ ಮಮ ಕಾರಣಾತ್ || 125 ||

ದೂತವಧ್ಯಾ ನ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹಿ ರಾಜಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ರಾಕ್ಷಸ |
ದೂತೇನ ವೇದಿತವ್ಯಂ ಚ ಯಥಾರ್ಥಂ ಹಿತವಾದಿನಾ || 126 ||

ಸುಮಹತ್ಯಪರಾರ್ಥೇಽಪಿ ದೂತಸ್ಯಾತುಲವಿಕ್ರಮಃ |
ವಿರೂಪಕರಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಂ ನ ವಧೋಽಸ್ತೀಹ ಶಾಸ್ತ್ರತಃ || 127 ||

ವಿಭೀಷಣೇನೈವಮುಕ್ತೋ ರಾವಣಃ ಸನ್ನಿದೇಶ ತಾನ್ |
ರಾಕ್ಷಸಾನೇತದೇವಾದ್ಯ ಲಾಙ್ಗೂಲಂ ದಹ್ಯತಾಮಿತಿ || 128 ||

ತತಸ್ತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಮ ಪುಚ್ಛಂ ಸಮನ್ತತಃ |
ವೇಷ್ಠಿತಂ ಶಣವಲೈಶ್ಚ ಪಟೈಃ ಕಾರ್ಪಾಸಕೈಸ್ತಥಾ || 129 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸಿದ್ಧಸಂನಾಹಾಸ್ತತಸ್ತೇ ಚಣ್ಡವಿಕ್ರಮಾಃ |
ತದಾದೀಪ್ಯಂತ ಮೇ ಪುಚ್ಛಂ ಹನಂತಃ ಕಾಷ್ಠಮುಷ್ಠಿಭಿಃ || 130 ||

ಬದ್ಧಸ್ಯ ಬಹುಭಿಃ ಪಾಶೈರ್ಯನ್ತ್ರಿತಸ್ಯ ಚ ರಾಕ್ಷಸೈಃ |
ನ ಮೇ ಪೀಡಾ ಭವೇತ್ಕಾಚಿದ್ವಿದ್ಯುಕ್ಷೋರ್ನಗರೀಂ ದಿವಾ || 131 ||

ತತಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಶೂರಾ ಬದ್ಧಂ ಮಾಮಗ್ನಿಸಂವೃತಮ್ |
ಅಘೋಷಯನ್ರಾಜಮಾರ್ಗೇ ನಗರದ್ವಾರಮಾಗತಾಃ || 132 ||

ತತೋಽಹಂ ಸುಮಹದ್ರೂಪಂ ಸಂಜ್ಞಿಪ್ಯ ಪುನರಾತ್ಮನಃ |
ವಿಮೋಚಯಿತ್ವಾ ತಂ ಬದ್ಧಂ ಪ್ರಕೃತಿಷಂಃ ಸ್ಥಿತಃ ಪುನಃ || 133 ||

ಆಯಸಂ ಪರಿಘಂ ಗೃಹ್ಯ ತಾನಿ ರಕ್ಷಾಂಸ್ಯಸೂದಯಮ್ ।
ತತಸ್ತನ್ನಗರದ್ವಾರಂ ವೇಗೇನಾಪ್ಲುತವಾನಹಮ್ ॥ 134 ॥

ಪುಚ್ಛೇನ ಚ ಪ್ರದೀಪ್ತೇನ ತಾಂ ಪುರೀಂ ಸಾಟ್ವಗೋಪುರಾಮ್ ।
ದಹಾಮ್ಯಹಮಸಮಾಭ್ರೂಯೋ ಯುಗಾನ್ತಾಗ್ನಿರಿವ ಪ್ರಜಾಃ ॥ 135 ॥

ದಗ್ಧಾಂ ಲಜಾಂ ಪುನಶ್ಚೈವ ಶಜಾ ಮಾಮಭ್ಯವರ್ತತ ।
ದಹತಾ ಚ ಮಯಾ ಲಜಾಂ ದಘ್ನಾ ಸೀತಾ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 136 ॥

ಅಥಾಹಂ ವಾಚಮಶ್ರೌಷಂ ಚಾರಣಾನಾಂ ಶುಭಾಕ್ಷರಾಮ್ ।
ಜಾನಕೀ ನ ಚ ದಗ್ಧೇತಿ ವಿಸ್ಮಯೋದನ್ತಭಾಷಿಣಾಮ್ ॥ 137 ॥

ತತೋ ಮೇ ಬುದ್ಧಿರುತ್ಪನ್ನಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾಮದ್ಭೂತಾಂ ಗಿರಮ್ ।
ಪುನರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ವೈದೇಹೀ ವಿಸೃಷ್ಟಶ್ಚ ತಯಾ ಪುನಃ ॥ 138 ॥

ರಾಘವಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವೇನ ಭವತಾಂ ಚೈವ ತೇಜಸಾ ।
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ಮಯಾ ಸರ್ವಮನುಷ್ಠಿತಮ್ ॥ 139 ॥

ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಮಯಾ ತತ್ರ ಯಥಾವದುಪಪಾದಿತಮ್ ।
ಅತ್ರ ಯನ್ನ ಕೃತಂ ಶೇಷಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ಕ್ರಿಯತಾಮಿತಿ ॥ 140 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಞ್ಚಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏತದಾಖ್ಯಾನಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಭೂಯಃ ಸಮುಪಚಕ್ರಾಮ ವಚನಂ ವಕ್ತುಮುತ್ತರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸಫಲೋ ರಾಘವೋದ್ಯೋಗಃ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚ ಸಮ್ಭ್ರಮಃ ।
ಶೀಲಮಾಸಾದ್ಯ ಸೀತಾಯಾ ಮಮ ಚ ಪ್ಲವನಂ ಮಹತ್ ॥ ೨ ॥

ಆರ್ಯಾಯಾಃ ಸದೃಶಂ ಶೀಲಂ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ ।
ತಪಸಾ ಧಾರಯೇಲ್ಲೋಕಾನುಕ್ರದ್ಧಾ ವಾ ನಿರ್ದಹೇದಪಿ ॥ ೩ ॥

ಸರ್ವಥಾತಿಪ್ರವೃದ್ಧೋಽಸೌ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಯಸ್ಯ ತಾಂ ಸ್ಪೃಶತೋ ಗಾತ್ರಂ ತಪಸಾ ನ ವಿನಾಶಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ನ ತದಗ್ನಿಶಿಖಾ ಕುರ್ಯಾತ್ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಠಾ ಪಾಣಿನಾ ಸತೀ ।
ಜನಕಸ್ಯಾತ್ಮಜಾ ಕುರ್ಯಾದುತ್ಕ್ರೋಧಕಲುಷೀಕೃತಾ ॥ ೫ ॥

ಅಶೋಕವನಿಕಾಮಧ್ಯೇ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ಅಧಸ್ತಾಚ್ಛಂಶಪಾವೃಕ್ಷೇ ಸಾಧಿಷ್ಠೇ ಕರುಣಮಾಸ್ಥಿತಾ ॥ ೬ ॥

ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಪರಿವೃತಾ ಶೋಕಸನ್ತಾಪಕರ್ಶಿತಾ ।
ಮೇಘಲೇಖಾಪರಿವೃತಾ ಚಂದ್ರಲೇಖೇವ ನಿಷ್ಪ್ರಭಾ ॥ ೭ ॥

ಅಚಿಂತಯಂತೀ ವೈದೇಹೀ ರಾವಣಂ ಬಲದರ್ಪಿತಮ್ ।
ಪತಿವ್ರತಾ ಚ ಸುಶ್ರೋಣೀ ಅವಷ್ಟಬಾಧಾ ಚ ಜಾನಕೀ ॥ ೮ ॥

ಅನುರಕ್ತಾ ಹಿ ವೈದೇಹೀ ರಾಮಂ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಶುಭಾ ।
ಅನನ್ಯಚಿತ್ತಾ ರಾಮೇ ಚ ಪೌಲೋಮೀವ ಪುರಂದರೇ ॥ ೯ ॥

ತದೇಕವಾಸಃಸಂವೀತಾ ರಜೋಧ್ವಸ್ತಾ ತಥೈವ ಚ ।
ಶೋಕಸನ್ತಾಪದೀನಾಜ್ಞೇ ಸೀತಾ ಭರ್ತೃಹಿತೇ ರತಾ ॥ ೧೦ ॥

ಸಾ ಮಯಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮಧ್ಯೇ ತರ್ಜ್ಯಮಾನಾ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ |
ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ವಿರೂಪಾಭಿದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹಿ ಪ್ರಮದಾ ವನೇ || 11 ||

ಏಕವೇಣೀಧರಾ ದೀನಾ ಭರ್ತೃಚಿಂತಾಪರಾಯಣಾ |
ಅಧಃಶಯ್ಯಾ ವಿವರ್ಣಾಜ್ಞೋ ಪದ್ಮಿನೀವ ಹಿಮಾಗಮೇ || 12 ||

ರಾವಣಾದ್ವಿನಿವೃತ್ತಾರ್ಥಾ ಮರ್ತವ್ಯಕೃತನಿಶ್ಚಯಾ |
ಕಥಂಚ್ಚಿನ್ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷೀ ವಿಶ್ವಾಸಮುಪಪಾದಿತಾ || 13 ||

ತತಃ ಸಮ್ಭಾಷಿತಾ ಚೈವ ಸರ್ವಮರ್ಥಂ ಚ ದರ್ಶಿತಾ |
ರಾಮಸುಗ್ರೀವಸಖ್ಯಂ ಚ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರೀತಿಮುಪಾಗತಾ || 14 ||

ನಿಯತಃ ಸಮುದಾಚಾರೋ ಭಕ್ತಿಭರ್ತರಿ ಚೋತ್ತಮಾ || 15 ||

ಯನ್ನ ಹನ್ತಿ ದಶಗ್ರೀವಂ ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ದಶಾನನಃ |
ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರಂ ರಾಮಸ್ತು ವಧೇ ತಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 16 ||

ಏವಮಾಸ್ತೇ ಮಹಾಭಾಗಾ ಸೀತಾ ಶೋಕಪರಾಯಣಾ |
ಯದತ್ರ ಪ್ರತಿಕರ್ತವ್ಯಂ ತತ್ಸರ್ವಮುಪಪಾದ್ಯತಾಮ್ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಲಿಸೂನುರಭಾಷತ |
ಜಾಮ್ಬವತ್ಪ್ರಮುಖಾನ್ಸರ್ವಾನನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಮಹಾಕಪೀನ್ || 1 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ನೇವಜ್ಗತೇ ಕಾರ್ಯೇ ಭವತಾಂ ಚ ನಿವೇದಿತೇ |
ನ್ಯಾಯ್ಯಂ ಸ್ಮ ಸಹ ವೈದೇಹ್ಯಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ತೌ ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜೌ || 2 ||

ಅಹಮೇಕೋಽಪಿ ಪರ್ಯಾಪ್ತಃ ಸರಾಕ್ಷಸಗಣಾಂ ಪುರೀಮ್ |
ತಾಂ ಲಜಾಕುಂ ತರಸಾ ಹಂತುಂ ರಾವಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ || 3 ||

ಕಿಂ ಪುನಃ ಸಹಿತೋ ವೀರೈರ್ಬಲವದ್ಭಿಃ ಕೃತಾತ್ಮಭಿಃ |
ಕೃತಾಸ್ತ್ರೈಃ ಪ್ಲವಗೈಃ ಶಕ್ತೈರ್ಭವದ್ಭಿರ್ವಿಜಯೈಷಿಭಿಃ || 4 ||

ಅಹಂ ತು ರಾವಣಂ ಯುದ್ಧೇ ಸಸೈನ್ಯಂ ಸಪುರಃಸರಮ್ |
ಸಪುತ್ರಂ ವಿಧಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಹೋದರಯುತಂ ಯುಧಿ || 5 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಮೈನ್ದ್ರಂ ಚ ರೌದ್ರಂ ಚ ವಾಯವ್ಯಂ ವಾರುಣಂ ತಥಾ |
ಯದಿ ಶಕ್ರಜಿತೋಽಸ್ತ್ರಾಣಿ ದುರ್ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಾಣಿ ಸಂಯುಗೇ |
ತಾನ್ಯಹಂ ವಿಧಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 6 ||

ಭವತಾಮಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ವಿಕ್ರಮೋ ಮೇ ರುಣದ್ಧಿ ತಮ್ || 7 ||

ಮಯಾತುಲಾ ವಿಸೃಷ್ಟಾ ಹಿ ಶೈಲವೃಷ್ಟಿರ್ನಿರನ್ತರಾ |
ದೇವಾನಪಿ ರಣೇ ಹನ್ಯಾತ್ಕುಂ ಪುನಸ್ತಾನ್ನಿಶಾಚರಾನ್ || 8 ||

ಸಾಗರೋಽಪ್ಯತಿಯಾದ್ವೇಲಾಂ ಮನ್ದರಃ ಪ್ರಚಲೇದಪಿ |
ನ ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ಸಮರೇ ಕಮ್ಪಯೇದರಿವಾಹಿನೀ || 9 ||

ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಸಂಘಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾ ಯೇ ಚ ಪೂರ್ವಕಾಃ |
ಅಲಮೇಕೋ ವಿನಾಶಾಯ ವೀರೋ ವಾಯುಸುತಃ ಕಪಿಃ || 10 ||

ಪನಸಸ್ಯೋರುವೇಗೇನ ನೀಲಸ್ಯ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಮಂದರೋಽಪ್ಯವಶೀರ್ಯೇತ ಕಿಂ ಪುನರ್ಯುಧಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ 11 ॥

ಸದೇವಾಸುರಯುದ್ಧೇಷು ಗನ್ಧರ್ವೋರಗಪಕ್ಷಿಷು ।
ಮೈನ್ದಸ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋದ್ಧಾರಂ ಶಂಸತ ದ್ವಿವಿದಸ್ಯ ವಾ ॥ 12 ॥

ಅಶ್ವಿಪುತ್ರೌ ಮಹಾವೇಗಾವೇತೌ ಪ್ಲವಗಸತ್ತಮೌ ।
ಪಿತಾಮಹವರೋತ್ಸೇಕಾತ್ಪರಮಂ ದರ್ಪಮಾಸ್ಥಿತೌ ॥ 13 ॥

ಅಶ್ವಿನೋರ್ಮಾನನಾರ್ಥಂ ಹಿ ಸರ್ವಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ।
ಸರ್ವಾವಧ್ಯತ್ವಮತುಲಮನಯೋರ್ದತ್ತವಾನ್ಪುರಾ ॥ 14 ॥

ವರೋತ್ಸೇಕೇನ ಮತ್ತೌ ಚ ಪ್ರಮಥ್ಯ ಮಹತೀಂ ಚಮೂಮ್ ।
ಸುರಾಣಾಮಮೃತಂ ವೀರೌ ಪೀತವನ್ತೌ ಪ್ಲವಜ್ಞಮೌ ॥ 15 ॥

ಏತಾವೇವ ಹಿ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೌ ಸವಾಜಿರಥಕುಂಭಾರಾಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಂ ನಾಶಯಿತುಂ ಶಕ್ತೌ ಸರ್ವೇ ತಿಷ್ಠಂತು ವಾನರಾಃ ॥ 16 ॥

ಅಯುಕ್ತಂ ತು ವಿನಾ ದೇವೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಬದ್ಧಿಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ।
ಸಮೀಪಂ ಗಂತುಮಸ್ಮಾಭೀ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 17 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವೀ ನ ಚಾನೀತಾ ಇತಿ ತತ್ರ ನಿವೇದನಮ್ ।
ಅಯುಕ್ತಮಿವ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಭವದ್ಭಿಃ ಖ್ಯಾತವಿಕ್ರಮೈಃ ॥ 18 ॥

ನ ಹಿ ವಃ ಪ್ಲವತೇ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಪಿ ಕಶ್ಚಿತ್ಪರಾಕ್ರಮೇ ।
ತುಲ್ಯಃ ಸಾಮರದೈತ್ಯೇಷು ಲೋಕೇಷು ಹರಿಸತ್ತಮಾಃ ॥ 19 ॥

ತೇಷ್ವೇವಂ ಹತವೀರೇಷು ರಾಕ್ಷಸೇಷು ಹನೂಮತಾ ।
ಕಿಮನ್ಯದತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಯಾಮ ಜಾನಕೀಮ್ ॥ 20 ॥

ತಮೇವಂ ಕೃತಸಂಕಲ್ಪಂ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಹರಿಸತ್ತಮಃ ।
ಉವಾಚ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ವಾಕ್ಯಮರ್ಥವದರ್ಥವಿತ್ ॥ 21 ॥

ನ ತಾವದೇಷಾ ಮತಿರಕ್ಷಮಾ ನೋ
ಯಥಾ ಭವಾನ್ವಶ್ಯತಿ ರಾಜಪುತ್ರ ।
ಯಥಾ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಮತಿರ್ನಿವಿಷ್ಟಾ
ತಥಾ ಭವಾನ್ವಶ್ಯತು ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಮ್ ॥ 22 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಪದ್ಯಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ಜಾಮ್ಬವತೋ ವಾಕ್ಯಮಗೃಹ್ಣಂತ ವನೌಕಸಃ ।
ಅಜ್ಞದಪ್ರಮುಖಾ ವೀರಾ ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ಮಹಾಕಪಿಃ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರೀತಿಮನ್ತಸ್ತತಃ ಸರ್ವೇ ವಾಯುಪುತ್ರಪುರಃಸರಾಃ ।
ಮಹೇಂದ್ರಾಗ್ರಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಪುಪ್ಲುವಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ ॥ ೨ ॥

ಮೇರುಮಂದರಸಂಜಾತಾ ಮತ್ತಾ ಇವ ಮಹಾಗಜಾಃ ।
ಭಾದಯಂತ ಇವಾಕಾಶಂ ಮಹಾಕಾಯಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ ೩ ॥

ಸಭಾಜ್ಯಮಾನಂ ಭೂತೈಸ್ತಮಾತ್ಮವಂತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾವೇಗಂ ವಹಂತ ಇವ ದೃಷ್ಟಿಭಿಃ ॥ ೪ ॥

ರಾಘವೇ ಚಾರ್ಥನಿರ್ವೃತ್ತಿಂ ಭರ್ತುಂಶ್ಚ ಪರಮಂ ಯಶಃ ।
ಸಮಾಧಾಯ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಾಃ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿಭಿರುನ್ನತಾಃ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಿಯಾಖ್ಯಾನೋನ್ಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇ ಯುದ್ಧಾಭಿನಂದಿನಃ ।
ಸರ್ವೇ ರಾಮಪ್ರತೀಕಾರೇ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಾ ಮನಸ್ವಿನಃ ॥ ೬ ॥

ಪ್ಲವಮಾನಾಃ ಖಮಾಪ್ಲುತ್ಯ ತತಸ್ತೇ ಕಾನನೌಕ್ಷಕಃ ।
ನಂದನೋಪಮಮಾಸೇದುವರ್ವನಂ ದ್ರುಮಲತಾಯುತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಯತ್ತನ್ಮಧುವನಂ ನಾಮ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯಾಭಿರಕ್ಷಿತಮ್ ।
ಅಧೃಷ್ಯಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವಭೂತಮನೋಹರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಯದ್ರಕ್ಷತಿ ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಸದಾ ದಧಿಮುಖಃ ಕಪಿಃ ।
ಮಾತುಲಃ ಕಪಿಮುಖ್ಯಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೯ ॥

ತೇ ತದ್ವನಮುಪಾಗಮ್ಯ ಬಭೂವುಃ ಪರಮೋತ್ಕಟಾಃ ।
ವಾನರಾ ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಮನಃಕಾಂತತಮಂ ಮಹತ್ ॥ ೧೦ ॥

ತತಸ್ತೇ ವಾನರಾ ಹೃಷಾ ದೃಷಾ ಮಧುವನಂ ಮಹತ್ |
ಕುಮಾರಮಭ್ಯಯಾಚಂತ ಮಧೂನಿ ಮಧುಪಿಬ್ಜಲಾಃ || 11 ||

ತತಃ ಕುಮಾರಸ್ತಾನೃದ್ಧಾಞ್ಜಮ್ಬವತ್ಪ್ರಮುಖಾನ್ಕಪೀನ್ |
ಅನುಮಾನ್ಯ ದದೌ ತೇಷಾಂ ನಿಸರ್ಗಂ ಮಧುಭಕ್ಷಣೇ || 12 ||

ತತಶ್ಚಾನುಮತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷಾ ವನೌಕಸಃ |
ಮುದಿತಾಶ್ಚ ತತಸ್ತೇ ಚ ಪ್ರನೃತ್ಯಂತಿ ತತಸ್ತತಃ || 13 ||

ಗಾಯಂತಿ ಕೇಚಿತ್ಪ್ರಣಮಂತಿ ಕೇ ಚಿತ್
ನೃತ್ಯಂತಿ ಕೇಚಿತ್ಪ್ರಹಸಂತಿ ಕೇಚಿತ್ |
ಪತಂತಿ ಕೇಚಿತ್ಪಚರಂತಿ ಕೇ ಚಿತ್
ಪ್ಲವಂತಿ ಕೇಚಿತ್ಪ್ರಲಪಂತಿ ಕೇಚಿತ್ || 14 ||

ಪರಸ್ಪರಂ ಕೇಚಿದುಪಾಶ್ರಯಂತೇ
ಪರಸ್ಪರಂ ಕೇಚಿದತಿಬ್ರುವಂತೇ |
ದ್ರುಮಾದ್ವೃಮಂ ಕೇಚಿದಭಿಪ್ಲವಂತೇ
ಕ್ಷಿತೌ ನಗಾಗ್ರಾನ್ನಿಪತಂತಿ ಕೇಚಿತ್ || 15 ||

ಮಹೀತಲಾತ್ಕೇಚಿದುದೀರ್ಣವೇಗಾ
ಮಹಾದ್ರುಮಾಗ್ರಾಣ್ಯಭಿಸಮ್ಪ್ರತಂತೇ |
ಗಾಯಂತಮನ್ಯಃ ಪ್ರಹಸನ್ನಪೈತಿ
ಹಸಂತಮನ್ಯಃ ಪ್ರಹಸನ್ನಪೈತಿ || 16 ||

ರುದಂತಮನ್ಯಃ ಪ್ರರುದನ್ನಪೈತಿ; ನುದಂತಮನ್ಯಃ ಪ್ರಣುದನ್ನಪೈತಿ |
ಸಮಾಕುಲಂ ತತ್ಕಪಿಸೈನ್ಯಮಾಸೀತ್; ಮಧುಪ್ರಪಾನೋತ್ಕಟ ಸತ್ತ್ವಚೇಷ್ಟಮ್ |
ನ ಚಾತ್ರ ಕಶ್ಚಿನ್ನ ಬಭೂವ ಮತ್ತೋ; ನ ಚಾತ್ರ ಕಶ್ಚಿನ್ನ ಬಭೂವ ತೃಪ್ತೋ || 17 ||

ತತೋ ವನಂ ತತ್ಪರಿಭಕ್ಷ್ಯಮಾಣಮ್
ದ್ರುಮಾಂಶ್ಚ ವಿಧ್ವಂಸಿತಪತ್ರಪುಷ್ಪಾನ್ |
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಕೋಪಾದ್ಧಿವಕ್ತ್ರನಾಮಾ
ನಿವಾರಯಾಮಾಸ ಕಪಿಃ ಕಪೀಂಸ್ತಾನ್ || 18 ||

ಸ ತೈಃ ಪ್ರವೃದ್ಧೈಃ ಪರಿಭರ್ತ್ಯಮಾನೋ
ವನಸ್ಯ ಗೋಪ್ತಾ ಹರಿವೀರವೃದ್ಧಿಃ |
ಚಕಾರ ಭೂಯೋ ಮತಿಮುಗ್ರತೇಜಾ
ವನಸ್ಯ ರಕ್ಷಾಂ ಪ್ರತಿ ವಾನರೇಭ್ಯಃ || 19 ||

ಉವಾಚ ಕಾಂಶ್ಚಿತ್ಪರುಷಾಣಿ ಧೃಷ್ಟಮ್
ಅಸಕ್ತಮನ್ಯಾಂಶ್ಚ ತಲೈರ್ಜಘಾನ |
ಸಮೇತ್ಯ ಕೈಶ್ಚಿತ್ಕಲಹಂ ಚಕಾರ
ತಥೈವ ಸಾಮೋಪಜಗಾಮ ಕಾಂಶ್ಚಿತ್ || 20 ||

ಸ ತೈರ್ಮದಾಚ್ಚಾಪ್ರತಿವಾರ್ಯ ವೇಗೈರ್-
ಬಲಾಚ್ಚ ತೇನಾಪ್ರತಿವಾರ್ಯಮಾಣೈಃ |
ಪ್ರಧರ್ಷಿತಸ್ತ್ಯಕ್ತಭಯೈಃ ಸಮೇತ್ಯ
ಪ್ರಕೃಷ್ಯತೇ ಚಾಪ್ಯನವೇಕ್ಷ್ಯ ದೋಷಮ್ || 21 ||

ನಖೈಸ್ತದನ್ತೋ ದಶನೈರ್ದಶನ್ತಃ
ತಲೈಶ್ಚ ಪಾದೈಶ್ಚ ಸಮಾಪ್ನುವನ್ತಃ |
ಮದಾತ್ಮಪಿಂ ತಂ ಕಪಯಃ ಸಮಗ್ರಾ
ಮಹಾವನಂ ನಿರ್ವಿಷಯಂ ಚ ಚಕ್ರಃ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಾನುವಾಚ ಹರಿಶ್ಚೋ ಹನೂಮಾನ್ವಾನರರ್ಷಭಃ |
ಅವ್ಯಗ್ರಮನಸೋ ಯೂಯಂ ಮಧು ಸೇವತ ವಾನರಾಃ || 1 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನುಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಹರಿಣಾಂ ಪ್ರವರೋಽಜ್ಞದಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ಪಿಬಂತು ಹರಯೋ ಮಧು || 2 ||

ಅವಶ್ಯಂ ಕೃತಕಾರ್ಯಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ಹನುಮತೋ ಮಯಾ |
ಅಕಾರ್ಯಮಪಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕಿಮಜ್ಞ ಪುನರೀದೃಶಮ್ || 3 ||

ಅನ್ದಗಸ್ಯ ಮುಖಾಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ವಚನಂ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ವಾನರಾಃ ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯನ್ || 4 ||

ಪೂಜಯಿತ್ವಾಜ್ಞದಂ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾ ವಾನರರ್ಷಭಮ್ |
ಜಗ್ಮುರ್ಮಧುವನಂ ಯತ್ರ ನದೀವೇಗ ಇವ ದ್ರುತಮ್ || 5 ||

ತೇ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಮಧುವನಂ ಪಾಲಾನಾಕ್ರಮ್ಯ ವೀರ್ಯತಃ |
ಅತಿಸರ್ಗಾಚ್ಚ ಪಟವೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 6 ||

ಉತ್ಪತ್ಯ ಚ ತತಃ ಸರ್ವೇ ವನಪಾಲಾನ್ಸಮಾಗತಾಃ |
ತಾಡಯಂತಿ ಸ್ಮ ಶತಶಃ ಸಕ್ತಾನ್ಮಧುವನೇ ತದಾ || 7 ||

ಮಧೂನಿ ದ್ರೋಣಮಾತ್ರಾಣಿ ಬಹುಭಿಃ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ತೇ |
ಘ್ನಂತಿ ಸ್ಮ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಭಕ್ಷಯಂತಿ ತಥಾಪರೇ || 8 ||

ಕೇಚಿತ್ಪೀತ್ವಾಪವಿಧ್ಯಂತಿ ಮಧೂನಿ ಮಧುಪಿಜ್ಞಲಾಃ |
ಮಧೂಚ್ಚಿಷ್ಟೇನ ಕೇಚಿಚ್ಚ ಜಘ್ನುರನ್ಯೋನ್ಯಮುತ್ತಟಾಃ || 9 ||

ಅಪರೇ ವೃಕ್ಷಮೂಲೇಷು ಶಾಖಾಂ ಗೃಹ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
ಅತ್ಯರ್ಥಂ ಚ ಮದಗ್ಲಾನಾಃ ಪರ್ಣಾನ್ಯಾಸ್ತೀರ್ಯ ಶೇರತೇ || 10 ||

ಉನ್ನತ್ತಭೂತಾಃ ಪ್ಲವಗಾ ಮಧುಮತ್ತಾಶ್ಚ ಹೃಷ್ಣವತ್ |
ಕ್ಷಿಪನ್ತ್ಯಪಿ ತಥಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸ್ಥಿಲನ್ತ್ಯಪಿ ತಥಾಪರೇ || 11 ||

ಕೇಚಿತ್ಕೃಷ್ಣಾದಾನ್ಪ್ರಕುರ್ವನ್ತಿ ಕೇಚಿತ್ಕೂಜನ್ತಿ ಹೃಷ್ಣವತ್ |
ಹರಯೋ ಮಧುನಾ ಮತ್ತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಸುಪ್ತಾ ಮಹೀತಲೇ || 12 ||

ಯೇಽಪ್ಯತ್ರ ಮಧುಪಾಲಾಃ ಸ್ಯುಃ ಪ್ರೇಷ್ಯಾ ದಧಿಮುಖಸ್ಯ ತು |
ತೇಽಪಿ ತೈರ್ವಾನರೈರ್ಭೀಮೈಃ ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧಾ ದಿಶೋ ಗತಾಃ || 13 ||

ಜಾನುಭಿಶ್ಚ ಪ್ರಕೃಷ್ಣಾಶ್ಚ ದೇವಮಾರ್ಗಂ ಚ ದರ್ಶಿತಾಃ |
ಅಬ್ರವನ್ಪರಮೋದ್ವಿಗ್ನಾ ಗತ್ವಾ ದಧಿಮುಖಂ ವಚಃ || 14 ||

ಹನೂಮತಾ ದತ್ತವರೈರ್ಹತಂ ಮಧುವನಂ ಬಲಾತ್ |
ವಯಂ ಚ ಜಾನುಭಿಃ ಕೃಷ್ಣಾ ದೇವಮಾರ್ಗಂ ಚ ದರ್ಶಿತಾಃ || 15 ||

ತತೋ ದಧಿಮುಖಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ವನಪಸ್ತತ್ರ ವಾನರಃ |
ಹತಂ ಮಧುವನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಾನ್ತ್ವಯಾಮಾಸ ತಾನ್ಹರಿನ್ || 16 ||

ಏತಾಗಚ್ಛತ ಗಚ್ಛಾಮೋ ವಾನರಾನತಿರರ್ಪಿತಾನ್ |
ಬಲೇನಾವಾರಯಿಷ್ಯಾಮೋ ಮಧು ಭಕ್ಷಯತೋ ವಯಮ್ || 17 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ದಧಿಮುಖಸ್ಯೇದಂ ವಚನಂ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ಪುನರ್ವೀರಾ ಮಧುವನಂ ತೇನೈವ ಸಹಿತಾ ಯಯುಃ || 18 ||

ಮಧ್ಯೇ ಚೈಷಾಂ ದಧಿಮುಖಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಸುಮಹಾತರುಮ್ |
ಸಮಭ್ಯಧಾವದ್ವೇಗೇನಾ ತೇ ಚ ಸರ್ವೇ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ || 19 ||

ತೇ ಶಿಲಾಃ ಪಾದಪಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಪಾಷಾಣಾಂಶ್ಚಾಪಿ ವಾನರಾಃ |
ಗೃಹೀತ್ವಾಭ್ಯಾಗಮನ್ಕೃತ್ವಾ ಯತ್ರ ತೇ ಕಪಿಕುಂಜರಾಃ || 20 ||

ತೇ ಸ್ವಾಮಿವಚನಂ ವೀರಾ ಹೃದಯೇಷ್ವವಸಜ್ಯ ತತ್ |
ತ್ವರಯಾ ಹ್ಯಭ್ಯಧಾವನ್ತ ಸಾಲತಾಲಶಿಲಾಯುಧಾಃ || 21 ||

ವೃಕ್ಷಸಾಂಶ್ಚ ತಲಸಾಂಶ್ಚ ವಾನರಾನ್ಪಲದರ್ಪಿತಾನ್ ।
ಅಭ್ಯಕ್ರಾಮಂತ ತೇ ವೀರಾಃ ಪಾಲಾಸ್ತತ್ರ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 22 ॥

ಅಥ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಧಿಮುಖಿಂ ಕ್ರುದ್ಧಂ ವಾನರಪುಂಗವಾಃ ।
ಅಭ್ಯಧಾವಂತ ವೇಗೇನ ಹನೂಮತ್ಪ್ರಮುಖಾಸ್ತದಾ ॥ 23 ॥

ತಂ ಸವೃಕ್ಷಂ ಮಹಾಬಾಹುಮಾಪತಂತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಆರ್ಯಕಂ ಪ್ರಾಹರತ್ತತ್ರ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಕುಪಿತೋಽಜ್ಞದಃ ॥ 24 ॥

ಮದಾನ್ದಶ ನ ವೇದೈನಮಾರ್ಯಕೋಽಯಂ ಮಮೇತಿ ಸಃ ।
ಅಥೈನಂ ನಿಷ್ಪಿಪೇಷಾಶು ವೇಗವದ್ವಸುಧಾತಲೇ ॥ 25 ॥

ಸ ಭಗ್ನಬಾಹುವಿಮುಖೋ ವಿಹ್ವಲಃ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಃ ।
ಮುಮೋಹ ಸಹಸಾ ವೀರೋ ಮುಹೂರ್ತಂ ಕಪಿಕುಂಜಾರಃ ॥ 26 ॥

ಸ ಕಥಂಜ್ವದ್ವಿಮುಕ್ತಸ್ತೈರ್ವಾನರೈರ್ವಾನರರ್ಷಭಃ ।
ಉವಾಚೈಕಾನ್ತಮಾಗಮ್ಯ ಭೃತ್ಯಾಂಸ್ತಾನ್ಮುಪಾಗತಾನ್ ॥ 27 ॥

ಏತೇ ತಿಷ್ಠಂತು ಗಚ್ಛಾಮೋ ಭರ್ತಾ ನೋ ಯತ್ರ ವಾನರಃ ।
ಸುಗ್ರೀವೋ ವಿಪುಲಗ್ರೀವಃ ಸಹ ರಾಮೇಣ ತಿಷ್ಠತಿ ॥ 28 ॥

ಸರ್ವಂ ಚೈವಾಜ್ಞದೇ ದೋಷಂ ಶ್ರಾವಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಾರ್ಥಿವ ।
ಅಮರ್ಷೀ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಘಾತಯಿಷ್ಯತಿ ವಾನರಾನ್ ॥ 29 ॥

ಇಷ್ಟಂ ಮಧುವನಂ ಹ್ಯೇತತ್ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಪಿತೃಪೃತಾಮಹಂ ದಿವ್ಯಂ ದೇವೈರಪಿ ದುರಾಸದಮ್ ॥ 30 ॥

ಸ ವಾನರಾನಿಮಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಮಧುಲುಬ್ಧಾನ್ಗತಾಯುಷಃ ।
ಘಾತಯಿಷ್ಯತಿ ದಣ್ಡೇನ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಸುಹೃಜ್ಜನಾನ್ ॥ 31 ॥

ವಧ್ಯಾ ಹ್ಯೇತೇ ದುರಾತ್ಮಾನೋ ನೃಪಾಜ್ಞಾ ಪರಿಭಾವಿನಃ ।
ಅಮರ್ಷಪ್ರಭವೋ ರೋಷಃ ಸಫಲೋ ನೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 32 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ದಧಿಮುಖೋ ವನಪಾಲಾನ್ಮಹಾಬಲಃ ।
ಜಗಾಮ ಸಹಸೋತ್ಪತ್ಯ ವನಪಾಲ್ಯೈಃ ಸಮನ್ವಿತಃ ॥ 33 ॥

ನಿಮೇಷಾನ್ತರಮಾಶ್ರೇಣ ಸ ಹಿ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವನಾಲಯಃ ।
ಸಹಸ್ರಾಂಶುಸುತೋ ಧೀಮಾನ್ಸುಗ್ರೀವೋ ಯತ್ರ ವಾನರಃ ॥ 34 ॥

ರಾಮಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಮೇವ ಚ ।
ಸಮಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಜಗತೀಮಾಕಾಶಾನ್ನಿಪಪಾತ ಹ ॥ 35 ॥

ಸ ನಿಪತ್ಯ ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಸರ್ವೈಸ್ತೈಃ ಪರಿವಾರಿತಃ ।
ಹರಿದ್ಧಧಿಮುಖಃ ಪಾಲ್ಯೈಃ ಪಾಲಾನಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ॥ 36 ॥

ಸ ದೀನವದನೋ ಭೂತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ ಶಿರಸಿ ಚಾಞ್ಜಲಿಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಶುಭೌ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಚರಣೌ ಪ್ರತ್ಯಪೀಡಯತ್ ॥ 37 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ನಿಪತಿತಂ ವಾನರಂ ವಾನರರ್ಷಭಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೃಷ್ಟೋದ್ವಿಗ್ನಹೃದಯೋ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ ೧ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಕಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಪಾದಯೋಃ ಪತಿತೋ ಮಮ ।
ಅಭಯಂ ತೇ ಭವೇದ್ವಿರ ಸತ್ಯಮೇವಾಭಿಧೀಯತಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ ತು ವಿಶ್ವಾಸಿತಸ್ತೇನ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಉತ್ಥಾಯ ಚ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ವಾಕ್ಯಂ ದಧಿಮುಖೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩ ॥

ನೈವರ್ಕ್ಷರಜಸಾ ರಾಜನ್ ತ್ವಯಾ ನಾಪಿ ವಾಲಿನಾ ।
ವನಂ ನಿಸೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ಹಿ ಭಕ್ಷಿತಂ ತತ್ತು ವಾನರೈಃ ॥ ೪ ॥

ಏಭಿಃ ಪ್ರಧರ್ಷಿತಾಶ್ಚೈವ ವಾರಿತಾ ವನರಕ್ಷಿಭಿಃ ।
ಮಧೂನ್ಯಚಿಂತಯಿತ್ವೇಮಾನ್ಭಕ್ಷಯಂತಿ ಪಿಬಂತಿ ಚ ॥ ೫ ॥

ಶಿಷ್ಟಮತ್ರಾಪವಿಧ್ಯಂತಿ ಭಕ್ಷಯಂತಿ ತಥಾಪರೇ ।
ನಿವಾರ್ಯಮಾಣಾಸ್ತೇ ಸರ್ವೇ ಭ್ರವೌ ವೈ ದರ್ಶಯಂತಿ ಹಿ ॥ ೬ ॥

ಇಮೇ ಹಿ ಸಂರಬ್ಧತರಾಸ್ತಥಾ ತೈಃ ಸಮ್ಪ್ರಧರ್ಷಿತಾಃ ।
ವಾರಯಂತೋ ವನಾತ್ಸ್ಮಾತ್ಕುಕ್ರದೈರ್ವಾನರಪುಂಜವೈಃ ॥ ೭ ॥

ತತಸ್ತೈರ್ಬಹುಭೀರ್ಯೈರ್ವಾನರೈರ್ವಾನರರ್ಷಭಾಃ ।
ಸಂರಕ್ತನಯನೈಃ ಕ್ರೋಧಾದ್ಧರಯಃ ಸಮ್ಪ್ರಚಾಲಿತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಪಾಣಿಭಿರ್ನಿಹತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿಜ್ಜಾನುಭಿರಾಹತಾಃ ।
ಪ್ರಕೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ಯಥಾಕಾಮಂ ದೇವಮಾರ್ಗಂ ಚ ದರ್ಶಿತಾಃ ॥ ೯ ॥

ಏವಮೇತೇ ಹತಾಃ ಶೂರಾಸ್ತ್ವಯಿ ತಿಷ್ಠತಿ ಭರ್ತರಿ ।
ಕೃತ್ಸುಂ ಮಧುವನಂ ಚೈವ ಪ್ರಕಾಮಂ ತೈಃ ಪ್ರಭಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಏವಂ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯಮಾನಂ ತು ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾನರರ್ಷಭಮ್ ।
ಅಪೃಚ್ಛತ್ತಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ ॥ 11 ॥

ಕಿಮಯಂ ವಾನರೋ ರಾಜನ್ವನಪಃ ಪ್ರತ್ಯುಪಸ್ಥಿತಃ ।
ಕಂ ಚಾರ್ಥಮಭಿನಿರ್ದಿಶ್ಯ ದುಃಖಿತೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 12 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ ॥ 13 ॥

ಆರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಮ್ಪ್ರಾಹ ವೀರೋ ದಧಿಮುಖಃ ಕಪಿಃ ।
ಅಜ್ಞದಪ್ರಮುಖೈರ್ವೀರೈರ್ಭಕ್ಷಿತಂ ಮಧುವಾನರೈಃ ॥ 14 ॥

ನೈಷಾಮಕೃತಕೃತ್ಯಾನಾಮೀದೃಶಃ ಸ್ಯಾದುಪಕ್ರಮಃ ।
ವನಂ ಯಥಾಭಿಪನ್ನಂ ತೈಃ ಸಾಧಿತಂ ಕರ್ಮ ವಾನರೈಃ ॥ 15 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವೀ ನ ಸಂದೇಹೋ ನ ಚಾನ್ಯೇನ ಹನೂಮತಾ ।
ನ ಹ್ಯನ್ಯಃ ಸಾಧನೇ ಹೇತುಃ ಕರ್ಮಣೋಽಸ್ಯ ಹನೂಮತಃ ॥ 16 ॥

ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಹವನುಮತಿ ಮತಿಶ್ಚ ಹರಿಪುಜ್ಞವ ।
ವ್ಯವಸಾಯಶ್ಚ ವೀರ್ಯಂ ಚ ಶ್ರುತಂ ಚಾಪಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ॥ 17 ॥

ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಯತ್ರ ನೇತಾ ಸ್ಯಾದಜ್ಞದಸ್ಯ ಬಲೇಶ್ವರಃ ।
ಹನೂಮಾಂಶ್ಚಪ್ಯಧಿಷಾಂತಾ ನ ತಸ್ಯ ಗತಿರನ್ಯಥಾ ॥ 18 ॥

ಅಜ್ಞದಪ್ರಮುಖೈರ್ವೀರೈರ್ಹತಂ ಮಧುವನಂ ಕಿಲ ।
ವಿಚಿನ್ತ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಮಾಶಾಮಾಗತೈರ್ಹರಿಪುಜ್ಞವೈಃ ॥ 19 ॥

ಆಗತೈಶ್ಚ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ತದ್ಯಥಾ ಮಧುವನಂ ಹಿ ತೈಃ ।
ಧರ್ಷಿತಂ ಚ ವನಂ ಕೃತ್ಸ್ನಮುಪಯುಕ್ತಂ ಚ ವಾನರೈಃ ।
ವಾರಿತಾಃ ಸಹಿತಾಃ ಪಾಲಾಸ್ತಥಾ ಜಾನುಭಿರಾಹತಾಃ ॥ 20 ॥

ಏತದರ್ಥಮಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಕ್ತುಂ ಮಧುರವಾಗಿಹ ।
ನಾಮ್ನಾ ದಧಿಮುಖೋ ನಾಮ ಹರಿಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಿಕ್ರಮಃ ॥ 21 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪಶ್ಯ ತತ್ತ್ವತಃ |
ಅಭಿಗಮ್ಯ ಯಥಾ ಸರ್ವೇ ಪಿಬಂತಿ ಮಧು ವಾನರಾಃ || 22 ||

ನ ಚಾಪ್ಯದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೈದೇಹೀಂ ವಿಶ್ರುತಾಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ |
ವನಂ ದಾತ್ತ ವರಂ ದಿವ್ಯಂ ಧರ್ಷಯೇಯುರ್ವನೌಕಸಃ || 23 ||

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಹರಾಘವಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಕರ್ಣಸುಖಾಂ ವಾಣೀಂ ಸುಗ್ರೀವವದನಾಚ್ಚುತಾಮ್ || 24 ||

ಪ್ರಾಹೃಷ್ಯತ ಭೃಶಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ದಧಿಮುಖಸ್ಯೇದಂ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತು ಪ್ರಹೃಷ್ಯ ಚ |
ವನಪಾಲಂ ಪುನರ್ವಾಕ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ || 25 ||

ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ಸೌಮ್ಯ ಯದ್ಬುಕ್ತಂ ವನಂ ತೈಃ ಕೃತಕರ್ಮಭಿಃ |
ಮರ್ಷಿತಂ ಮರ್ಷಣೀಯಂ ಚ ಚೇಷ್ಟಿತಂ ಕೃತಕರ್ಮಣಾಮ್ || 26 ||

ಇಚ್ಛಾಮಿ ಶೀಘ್ರಂ ಹನುಮತ್ಪ್ರಧಾನಾನ್
ಶಾಖಾಮೃಗಾಂಸ್ತಾನ್ಮೃಗರಾಜದರ್ಪಾನ್ |
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಕೃತಾರ್ಥಾನ್ಸಹ ರಾಘವಾಭ್ಯಾಮ್
ಶ್ರೋತುಂ ಚ ಸೀತಾಧಿಗಮೇ ಪ್ರಯತ್ನಮ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಏಕಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಣೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಹೃಷೋ ದಧಿಮುಖಿಃ ಕಪಿಃ |
ರಾಘವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ಸುಗ್ರೀವಂ ಚಾಭ್ಯವಾದಯತ್ || 1 ||

ಸ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ರಾಘವೌ ಚ ಮಹಾಬಲೌ |
ವಾನರೈಃ ಸಹಿತೈಃ ಶೂರೈರ್ದಿವಮೇವೋತ್ಪಪಾತ ಹ || 2 ||

ಸ ಯಥೈವಾಗತಃ ಪೂರ್ವಂ ತಥೈವ ತ್ವರಿತೋ ಗತಃ |
ನಿಪತ್ಯ ಗಗನಾದ್ಭೂಮೌ ತದ್ವನಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ || 3 ||

ಸ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ಮಧುವನಂ ದದರ್ಶ ಹರಿಯೂಥಪಾನ್ |
ವಿಮದಾನುದ್ಧತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಮೇಹಮಾನಾನ್ಮಧೂದಕಮ್ || 4 ||

ಸ ತಾನುಪಾಗಮದ್ವೀರೋ ಬದ್ಧಾನ್ ಕರಪುಟಾಂಜಲಿಮ್ |
ಉವಾಚ ವಚನಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಮಮಿದಂ ಹೃಷವದಜ್ಞದಮ್ || 5 ||

ಸೌಮ್ಯ ರೋಷೋ ನ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಯದೇಭಿರಭಿವಾರಿತಃ |
ಅಜ್ಞಾನಾದ್ರಕ್ಷಿಭಿಃ ಕ್ರೋಧಾದ್ಭವಂತಃ ಪ್ರತಿಷೇಧಿತಾಃ || 6 ||

ಯುವರಾಜಸ್ತ್ವಮೀಶಶ್ಚ ವನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಮಹಾಬಲ |
ಮೌರ್ಖ್ಯಾತ್ಪೂರ್ವಂ ಕೃತೋ ದೋಷಸ್ತದ್ಭವಾನೃನ್ಮಮರ್ಹತಿ || 7 ||

ಯಥೈವ ಹಿ ಪಿತಾ ತೇಽಭೂತ್ಪೂರ್ವಂ ಹರಿಗಣೇಶ್ವರಃ |
ತಥಾ ತ್ವಮಪಿ ಸುಗ್ರೀವೋ ನಾನ್ಯಸ್ತು ಹರಿಸತ್ತಮ || 8 ||

ಆಖ್ಯಾತಂ ಹಿ ಮಯಾ ಗತ್ವಾ ಪಿತೃವ್ಯಸ್ಯ ತವಾನಘ |
ಇಹೋಪಯಾನಂ ಸರ್ವೇಷಾಮೇತೇಷಾಂ ವನಚಾರಿಣಾಮ್ || 9 ||

ಸ ತ್ವದಾಗಮನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಹೈಭಿರ್ಹರಿಯೂಥಪೈಃ |
ಪ್ರಹೃಷೋ ನ ತು ರುಷೋಽಸೌ ವನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಧರ್ಷಿತಮ್ || 10 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಣೋ ಮಾಂ ಪಿತೃವ್ಯಸ್ತೇ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ |
ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ರೇಷಯ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾನಿತಿ ಹೋವಾಚ ಪಾರ್ಥಿವಃ || 11 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ದಧಿಮುಖಸ್ಯೈತದ್ವಚನಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಮಜ್ಞದಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ತಾನ್ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ || 12 ||

ಶಜ್ಞೇ ಶ್ರುತೋಽಯಂ ವೃತ್ತಾನ್ತೋ ರಾಮೇಣ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ |
ತತ್ಕೃಷ್ಣಮಂ ನೇಹ ನಃ ಸ್ಥಾತುಂ ಕೃತೇ ಕಾರ್ಯೇ ಪರಂತಪಾಃ || 13 ||

ಪೀತ್ವಾ ಮಧು ಯಥಾಕಾಮಂ ವಿಶ್ರಾಂತಾ ವನಚಾರಿಣಃ |
ಕಿಂ ಶೇಷಂ ಗಮನಂ ತತ್ರ ಸುಗ್ರೀವೋ ಯತ್ರ ಮೇ ಗುರುಃ || 14 ||

ಸರ್ವೇ ಯಥಾ ಮಾಂ ವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಸಮೇತ್ಯ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ |
ತಥಾಸ್ಮಿ ಕರ್ತಾ ಕರ್ತವ್ಯೇ ಭವದ್ಭಿಃ ಪರವಾನಹಮ್ || 15 ||

ನಾಜ್ಞಾಪಯಿತುಮೀಶೋಽಹಂ ಯುವರಾಜೋಽಸ್ಮಿ ಯದ್ಯಪಿ |
ಅಯುಕ್ತಂ ಕೃತಕರ್ಮಾಣೋ ಯೂಯಂ ಧರ್ಷಯಿತುಂ ಮಯಾ || 16 ||

ಬ್ರುವತಶ್ಚಾಜ್ಞದಶ್ಚೈವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚನಮವ್ಯಯಮ್ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಣಮನಸೋ ವಾಕ್ಯಮಿದಮೂಚುರ್ವನೌಕಸಃ || 17 ||

ಏವಂ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ಕೋ ರಾಜನ್ಪ್ರಭುಃ ಸನ್ವಾನರರ್ಷಭ |
ಐಶ್ವರ್ಯಮದಮತ್ತೋ ಹಿ ಸರ್ವೋಽಹಮಿತಿ ಮನ್ಯತೇ || 18 ||

ತವ ಚೇದಂ ಸುಸದೃಶಂ ವಾಕ್ಯಂ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿತ್ |
ಸಂನತಿಹಿ ತವಾಖ್ಯಾತಿ ಭವಿಷ್ಯಚ್ಛುಭಭಾಗ್ಯತಾಮ್ || 19 ||

ಸರ್ವೇ ವಯಮಪಿ ಪ್ರಾಪ್ತಾಸ್ತತ್ರ ಗಂತುಂ ಕೃತಕ್ಷಣಾಃ |
ಸ ಯತ್ರ ಹರಿವೀರಾಣಾಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪತಿರವ್ಯಯಃ || 20 ||

ತ್ವಯಾ ಹ್ಯನುಕ್ತ್ಯರ್ಹರಿಭಿರ್ನೈವ ಶಕ್ಯಂ ಪದಾತ್ಪದಮ್ |
ಕೃಚಿದಗ್ನಂತುಂ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಬ್ರೂಮಃ ಸತ್ಯಮಿದಂ ತು ತೇ || 21 ||

ಏವಂ ತು ವದತಾಂ ತೇಷಾಮಜ್ಞದಃ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ |
ಬಾಧಂ ಗಚ್ಛಾಮ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಉತ್ಪಪಾತ ಮಹೀತಲಾತ್ || 22 ||

ಉತ್ಪತ್ತಂತಮನೂತ್ಪೇತುಃ ಸರ್ವೇ ತೇ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ |
ಕೃತ್ವಾಕಾಶಂ ನಿರಾಕಾಶಂ ಯಜ್ಞೋತ್ಕೃಷ್ಟಾ ಇವಾನಲಾಃ || 23 ||

ತೇಽಮ್ಬರಂ ಸಹಸೋತ್ಪತ್ಯ ವೇಗವಂತಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ |
ವಿನದನ್ಮೋ ಮಹಾನಾದಂ ಘನಾ ವಾತೇರಿತಾ ಯಥಾ || 24 ||

ಅಜ್ಞದೇ ಹ್ಯನನುಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರಾಧಿಪಃ |
ಉವಾಚ ಶೋಕೋಪಹತಂ ರಾಮಂ ಕಮಲಲೋಚನಮ್ || 25 ||

ಸಮಾಶ್ವಸಿಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವೀ ನ ಸಂಶಯಃ |
ನಾಗನ್ತುಮಿಹ ಶಕ್ಯಂ ತೈರತೀತೇ ಸಮಯೇ ಹಿ ನಃ || 26 ||

ನ ಮತ್ಸಕಾಶಮಾಗಚ್ಛೇತ್ಕೃತ್ಯೇ ಹಿ ವಿನಿಪಾತಿತೇ |
ಯುವರಾಜೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪ್ಲವತಾಂ ಪ್ರವರೋಽಜ್ಞದಃ || 27 ||

ಯದ್ಯಪ್ಯಕೃತಕೃತ್ಯಾನಾಮೀದೃಶಃ ಸ್ಯಾದುಪಕ್ರಮಃ |
ಭವೇತ್ತು ದೀನವದನೋ ಭ್ರಾಂತವಿಪ್ಲುತಮಾನಸಃ || 28 ||

ಪಿತೃಪೈತಾಮಹಂ ಚೈತತ್ಪೂರ್ವಕೈರಭಿರಕ್ಷಿತಮ್ |
ನ ಮೇ ಮಧುವನಂ ಹನ್ಯಾದಹೃಷ್ಯಃ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಃ || 29 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸುಪ್ರಜಾ ರಾಮ ಸಮಾಶ್ವಸಿಹಿ ಸುವ್ರತ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವೀ ನ ಸಂದೇಹೋ ನ ಚಾನ್ಯೇನ ಹನೂಮತಾ |
ನ ಹ್ಯನ್ಯಃ ಕರ್ಮಣೋ ಹೇತುಃ ಸಾಧನೇ ತದ್ವಿಧೋ ಭವೇತ್ || 30 ||

ಹನೂಮತಿ ಹಿ ಸಿದ್ಧಿಶ್ಚ ಮತಿಶ್ಚ ಮತಿಸತ್ತಮ |
ವ್ಯವಸಾಯಶ್ಚ ವೀರ್ಯಂ ಚ ಸೂರ್ಯೇ ತೇಜ ಇವ ಧ್ರುವಮ್ || 31 ||

ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಯತ್ರ ನೇತಾ ಸ್ಯಾದಜ್ಞದಶ್ಚ ಬಲೇಶ್ವರಃ |
ಹನೂಮಾಂಶ್ಚಾಪ್ಯಧಿಷ್ಠಾತಾ ನ ತಸ್ಯ ಗತಿರನ್ಯಥಾ || 32 ||

ಮಾ ಭೂಶಿಕ್ಷಾನ್ತಾ ಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯಮಿತವಿಕ್ರಮ || 33 ||

ತತಃ ಕಿಲ ಕಿಲಾ ಶಬ್ದಂ ಶುಶ್ರಾವಾಸನ್ನಮಮ್ಬರೇ |
ಹನೂಮತ್ಕರ್ಮದೃಷ್ಟಾನಾಂ ನರ್ದತಾಂ ಕಾನನೌಕಸಾಮ್ |
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಮುಪಯಾತಾನಾಂ ಸಿದ್ಧಿಂ ಕಥಯತಾಮಿವ || 34 ||

ತತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿನಾದಂ ತಂ ಕಪೀನಾಂ ಕಪಿಸತ್ತಮಃ |
ಆಯತಾಂಜ್ವಿತಲಾಜ್ಞೂಲಃ ಸೋಽಭವದ್ಧೃಷ್ಟಮಾನಸಃ || 35 ||

ಆಜಗ್ಮುಸ್ತೇಽಪಿ ಹರಯೋ ರಾಮದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ |
ಅಜ್ಞದಂ ಪುರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಹನೂಮಂತಂ ಚ ವಾನರಮ್ || 36 ||

ತೇಽಜ್ಞದಪ್ರಮುಖಾ ವೀರಾಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ಮುದಾನ್ವಿತಾಃ |
ನಿಪೇತುರ್ಹರಿರಾಜಸ್ಯ ಸಮೀಪೇ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ || 37 ||

ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ಮಹಾಬಹುಃ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ತತಃ |
ನಿಯತಾಮಕ್ಷತಾಂ ದೇವೀಂ ರಾಘವಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ || 38 ||

ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಂ ತತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನಗ್ರೀವಂ ಪವನಾತ್ತಜೇ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರೀತಿಮಾನ್ಪ್ರೀತಂ ಬಹುಮಾನಾದವೈಕ್ಷತ || 39 ||

ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಚ ರಮಮಾಣೋಽಥ ರಾಘವಃ ಪರವೀರಹಾ |
ಬಹು ಮಾನೇನ ಮಹತಾ ಹನೂಮಂತಮವೈಕ್ಷತ || 40 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪ್ರಸ್ರವಣಂ ಶೈಲಂ ತೇ ಗತ್ವಾ ಚಿತ್ರಕಾನನಮ್ ।
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ರಾಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯುವರಾಜಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಮಭಿವಾದ್ಯ ಚ ।
ಪ್ರವೃತ್ತಮಥ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮುಃ ॥ ೨ ॥

ರಾವಣಾಂತಃಪುರೇ ರೋಧಂ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಶ್ಚ ತರ್ಜನಮ್ ।
ರಾಮೇ ಸಮನುರಾಗಂ ಚ ಯಶ್ಚಾಪಿ ಸಮಯಃ ಕೃತಃ ॥ ೩ ॥

ಏತದಾಖ್ಯಾಂತಿ ತೇ ಸರ್ವೇ ಹರಯೋ ರಾಮ ಸಂನಿಧೌ ।
ವೈದೇಹೀಮಕ್ಷತಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ತುತರಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೪ ॥

ಕ್ವ ಸೀತಾ ವರ್ತತೇ ದೇವೀ ಕಥಂ ಚ ಮಯಿ ವರ್ತತೇ ।
ಏತನ್ಮೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತ ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರತಿ ವಾನರಾಃ ॥ ೫ ॥

ರಾಮಸ್ಯ ಗದಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರಯೋ ರಾಮಸಂನಿಧೌ ।
ಚೋದಯಂತಿ ಹನೂಮಂತಂ ಸೀತಾವೃತ್ತಾಂತಕೋವಿದಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ತೇಷಾಂ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞಃ ಸೀತಾಯಾ ದರ್ಶನಂ ಯಥಾ ॥ ೭ ॥

ಸಮುದ್ರಂ ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾಹಂ ಶತಯೋಜನಮಾಯತಮ್ ।
ಅಗಚ್ಛಂ ಜಾನಕೀಂ ಸೀತಾಂ ಮಾರ್ಗಮಾಣೋ ದಿದೃಕ್ಷಯಾ ॥ ೮ ॥

ತತ್ರ ಲಙ್ಕೇತಿ ನಗರೀ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ತೀರೇ ವಸತಿ ದಕ್ಷಿಣೇ ॥ ೯ ॥

ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಯಾ ಸೀತಾ ರಾವಣಾಂತಃಪುರೇ ಸತೀ ।
ಸಂನ್ಯಸ್ಯ ತ್ವಯಿ ಜೀವಂತೀ ರಾಮಾ ರಾಮ ಮನೋರಥಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೇ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮಧ್ಯೇ ತರ್ಜ್ಯಮಾನಾ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ವಿರೂಪಾಭೀ ರಕ್ಷಿತಾ ಪ್ರಮದಾವನೇ ॥ 11 ॥

ದುಃಖಮಾಪದ್ಯತೇ ದೇವೀ ತವಾದುಃಖೋಚಿತಾ ಸತೀ ।
ರಾವಣಾಂತಃಪುರೇ ರುದ್ಧಾ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸುರಕ್ಷಿತಾ ॥ 12 ॥

ಏಕವೇಣೀಧರಾ ದೀನಾ ತ್ವಯಿ ಚಿಂತಾಪರಾಯಣಾ ।
ಅಧಃಶಯ್ಯಾ ವಿವರ್ಣಾಜ್ಞೋ ಪದ್ಮಿನೀವ ಹಿಮಾಗಮೇ ॥ 13 ॥

ರಾವಣಾದ್ವಿನಿವೃತ್ತಾರ್ಥಾ ಮರ್ತವ್ಯಕೃತನಿಶ್ಚಯಾ ।
ದೇವೀ ಕಥಂಚ್ಚಿತ್ಕುತಸ್ಥಾ ತ್ವನ್ಮನಾ ಮಾರ್ಗಿತಾ ಮಯಾ ॥ 14 ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶವಿಖ್ಯಾತಿಂ ಶನೈಃ ಕೀರ್ತಯತಾನಘ ।
ಸ ಮಯಾ ನರಶಾರ್ದೂಲ ವಿಶ್ವಾಸಮುಪಪಾದಿತಾ ॥ 15 ॥

ತತಃ ಸಮ್ಭಾಷಿತಾ ದೇವೀ ಸರ್ವಮರ್ಥಂ ಚ ದರ್ಶಿತಾ ।
ರಾಮಸುಗ್ರೀವಸಖ್ಯಂ ಚ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರೀತಿಮುಪಾಗತಾ ॥ 16 ॥

ನಿಯತಃ ಸಮುದಾಚಾರೋ ಭಕ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯಾಸ್ತಥಾ ತ್ವಯಿ ।
ಏವಂ ಮಯಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜನಕನಂದಿನೀ ।
ಉಗ್ರೇಣ ತಪಸಾ ಯುಕ್ತಾ ತ್ವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ 17 ॥

ಅಭಿಜ್ಞಾನಂ ಚ ಮೇ ದತ್ತಂ ಯಥಾವೃತ್ತಂ ತವಾಂತಿಕೇ ।
ಚಿತ್ರಕೂಟೇ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ವಾಯಸಂ ಪ್ರತಿ ರಾಘವ ॥ 18 ॥

ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯಶ್ಚ ನರ ವ್ಯಾಘ್ರೋ ರಾಮೋ ವಾಯುಸುತ ತ್ವಯಾ ।
ಅಖಿಲೇನೇಹ ಯದ್ವೃಷ್ಟಮಿತಿ ಮಾಮಾಹ ಜಾನಕೀ ॥ 19 ॥

ಇದಂ ಚಾಸ್ಮೈ ಪ್ರದಾತವ್ಯಂ ಯತ್ನಾತ್ಸುಪರಿರಕ್ಷಿತಮ್ ।
ಬ್ರವತಾ ವಚನಾನ್ಯೇವಂ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯೋಪಶೃಣ್ವತಃ ॥ 20 ॥

ಏಷ ಚೂಡಾಮಣಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಯಾ ತೇ ಯತ್ನರಕ್ಷಿತಃ ।
ಮನಃಶಿಲಾಯಾಸ್ತಿ ಕಲಸ್ತಂ ಸ್ಮರಸ್ವೇತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 21 ॥

ಏಷ ನಿಯರ್ಯಾತಿತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಯಾ ತೇ ವಾರಿಸಮ್ಭವಃ |
ಏತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಮೋದಿಷ್ಯೇ ವ್ಯಸನೇ ತ್ವಾಮಿವಾನಘ || 22 ||

ಜೀವಿತಂ ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾಸಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜ |
ಊರ್ಧ್ವಂ ಮಾಸಾನ್ ಜೀವೇಯಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ವಶಮಾಗತಾ || 23 ||

ಇತಿ ಮಾಮಬ್ರವೀತ್ತೀತಾ ಕೃಶಾಙ್ಗೀ ಧರ್ಮ ಚಾರಿಣೀ |
ರಾವಣಾಂತಃಪುರೇ ರುದ್ಧಾ ಮೃಗೀವೋತ್ಫುಲ್ಲಲೋಚನಾ || 24 ||

ಏತದೇವ ಮಯಾಖ್ಯಾತಂ ಸರ್ವಂ ರಾಘವ ಯದ್ಯಥಾ |
ಸರ್ವಥಾ ಸಾಗರಜಲೇ ಸನ್ತಾರಃ ಪ್ರವಿಧೀಯತಾಮ್ || 25 ||

ತೌ ಜಾತಾಶ್ವಸೌ ರಾಜಪುತ್ರೌ ವಿದಿತಾಶ್ವ
ತಚ್ಚಾಭಿಜ್ಞಾನಂ ರಾಘವಾಯ ಪ್ರದಾಯ |
ದೇವ್ಯಾ ಚಾಖ್ಯಾತಂ ಸರ್ವಮೇವಾನುಪೂರ್ವ್ಯಾದ್-
ವಾಚಾ ಸಮ್ಪೂರ್ಣಂ ವಾಯುಪುತ್ರಃ ಶಶಂಸ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ಹನುಮತಾ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ತಂ ಮಣಿಂ ಹೃದಯೇ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರರುರೋದ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ ೧ ॥

ತಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಣಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ರಾಘವಃ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಃ ।
ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಸುಗ್ರೀವಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ಯಥೈವ ಧೇನುಃ ಸ್ರವತಿ ಸ್ನೇಹಾದ್ವತ್ಸಸ್ಯ ವತ್ಸಲಾ ।
ತಥಾ ಮಮಾಪಿ ಹೃದಯಂ ಮಣಿರತ್ನಸ್ಯ ದರ್ಶನಾತ್ ॥ ೩ ॥

ಮಣಿರತ್ನಮಿದಂ ದತ್ತಂ ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಶ್ವಶುರೇಣ ಮೇ ।
ವಧೂಕಾಲೇ ಯಥಾ ಬದ್ಧಮಧಿಕಂ ಮೂರ್ಛಾ ಶೋಭತೇ ॥ ೪ ॥

ಅಯಂ ಹಿ ಜಲಸಮೂಹೋ ಮಣಿಃ ಪ್ರವರಪೂಜಿತಃ ।
ಯಜ್ಞೇ ಪರಮತುಷ್ಠೇನ ದತ್ತಃ ಶಕ್ರೇಣ ಧೀಮತಾ ॥ ೫ ॥

ಇಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಣಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತಥಾ ತಾತಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ ।
ಅದ್ವ್ಯಾಸ್ಮ್ಯವಗತಃ ಸೌಮ್ಯ ವೈದೇಹಸ್ಯ ತಥಾ ವಿಭೋಃ ॥ ೬ ॥

ಅಯಂ ಹಿ ಶೋಭತೇ ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಿಯಾಯಾ ಮೂರ್ಛಾ ಮೇ ಮಣಿಃ ।
ಅದ್ವ್ಯಾಸ್ಯ ದರ್ಶನೇನಾಹಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ತಾಮಿವ ಚಿಂತಯೇ ॥ ೭ ॥

ಕಿಮಾಹ ಸೀತಾ ವೈದೇಹೀ ಬ್ರೂಹಿ ಸೌಮ್ಯ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಪರಾಸುಮಿವ ತೋಯೇನ ಸಿಂಹಾನ್ತೀ ವಾಕ್ಯವಾರಿಣಾ ॥ ೮ ॥

ಇತಸ್ತು ಕಿಂ ದುಃಖಿತರಂ ಯದಿಮಂ ವಾರಿಸಮ್ಭವಮ್ ।
ಮಣಿಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ವೈದೇಹೀಮಾಗತಂ ವಿನಾ ॥ ೯ ॥

ಚಿರಂ ಜೀವತಿ ವೈದೇಹೀ ಯದಿ ಮಾಸಂ ಧರಿಷ್ಯತಿ ।
ಕ್ಷಣಂ ಸೌಮ್ಯ ನ ಜೀವೇಯಂ ವಿನಾ ತಾಮಸಿತೇಕ್ಷಣಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ನಯ ಮಾಮಪಿ ತಂ ದೇಶಂ ಯತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಮ ಪ್ರಿಯಾ ।
ನ ತಿಷ್ಠೋಯಂ ಕ್ಷಣಮಪಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಮುಪಲಭ್ಯ ಚ ॥ 11 ॥

ಕಥಂ ಸಾ ಮಮ ಸುಶ್ರೋಣಿ ಭೀರು ಭೀರುಃ ಸತೀ ತದಾ ।
ಭಯಾವಹಾನಾಂ ಘೋರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ ತಿಷ್ಠತಿ ರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ 12 ॥

ಶಾರದಸ್ತಿಮಿರೋನ್ಮುಖೋ ನೂನಂ ಚಂದ್ರ ಇವಾಮ್ಬುದೈಃ ।
ಆವೃತಂ ವದನಂ ತಸ್ಯಾ ನ ವಿರಾಜತಿ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ॥ 13 ॥

ಕಿಮಾಹ ಸೀತಾ ಹನುಮಂಸ್ತತ್ತ್ವತಃ ಕಥಯಸ್ವ ಮೇ ।
ಏತೇನ ಖಿಲು ಜೀವಿಷ್ಯೇ ಭೇಷಜೇನಾತುರೋ ಯಥಾ ॥ 14 ॥

ಮಧುರಾ ಮಧುರಾಲಾಪಾ ಕಿಮಾಹ ಮಮ ಭಾಮಿನೀ ।
ಮದ್ವಿಹೀನಾ ವರಾರೋಹಾ ಹನುಮನ್ಕಥಯಸ್ವ ಮೇ ।
ದುಃಖಾದ್ಧುಃಖಿತರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕಥಂ ಜೀವತಿ ಜಾನಕೀ ॥ 15 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚಷಷ್ವಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಹನುಮಾನ್ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಸೀತಾಯಾ ಭಾಷಿತಂ ಸರ್ವಂ ನ್ಯವೇದಯತ ರಾಘವೇ ॥ ೧ ॥

ಇದಮುಕ್ತವತೀ ದೇವೀ ಜಾನಕೀ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಪೂರ್ವವೃತ್ತಮಭಿಜ್ಞಾನಂ ಚಿತ್ರಕೂಟೇ ಯಥಾ ತಥಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸುಖಿಸುಪ್ತಾ ತ್ವಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಜಾನಕೀ ಪೂರ್ವಮುತ್ಥಿತಾ ।
ವಾಯಸಃ ಸಹಸೋತ್ಪತ್ಯ ವಿರರಾದ ಸ್ತನಾನ್ತರೇ ॥ ೩ ॥

ಪರ್ಯಾಯೇಣ ಚ ಸುಪ್ತಸ್ತ್ವಂ ದೇವ್ಯಜ್ಞೇ ಭರತಾಗ್ರಜ ।
ಪುನಶ್ಚ ಕಿಲ ಪಕ್ಷೀ ಸ ದೇವ್ಯಾ ಜನಯತಿ ವ್ಯಥಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ತತಃ ಪುನರುಪಾಗಮ್ಯ ವಿರರಾದ ಭೃಶಂ ಕಿಲ ।
ತತಸ್ತ್ವಂ ಬೋಧಿತಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಶೋಣಿತೇನ ಸಮುಕ್ಷಿತಃ ॥ ೫ ॥

ವಾಯಸೇನ ಚ ತೇನೈವ ಸತತಂ ಬಾಧ್ಯಮಾನಯಾ ।
ಬೋಧಿತಃ ಕಿಲ ದೇವ್ಯಾಸ್ತ್ವಂ ಸುಖಿಸುಪ್ತಃ ಪರಂತಪ ॥ ೬ ॥

ತಾಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ರಾದಿತಾಂ ಚ ಸ್ತನಾನ್ತರೇ ।
ಆಶೀವಿಷ ಇವ ಕ್ರುದ್ಧೋ ನಿಃಶ್ವಸನ್ನಭ್ಯಭಾಷಥಾಃ ॥ ೭ ॥

ನಖಾಗ್ರೈಃ ಕೇನ ತೇ ಭೀರು ದಾರಿತಂ ತು ಸ್ತನಾನ್ತರಮ್ ।
ಕಃ ಕ್ರೀಡತಿ ಸರೋಷೇಣ ಪಇಚ್ಚವಕ್ತ್ರೇಣ ಭೋಗಿನಾ ॥ ೮ ॥

ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಃ ಸಹಸಾ ವಾಯಸಂ ಸಮವೈಕ್ಷತಾಃ ।
ನಖೈಃ ಸರುಧಿರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ಮಾಮೇವಾಭಿಮುಖಂ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸುತಃ ಕಿಲ ಸ ಶಕ್ರಸ್ಯ ವಾಯಸಃ ಪತತಾಂ ವರಃ ।
ಧರಾನ್ತರಚರಃ ಶೀಘ್ರಂ ಪವನಸ್ಯ ಗತೌ ಸಮಃ ॥ ೧೦ ॥

ತತಸ್ತಸ್ಮಿಸ್ಮಿನ್ಮಹಾಬಾಹೋ ಕೋಪಸಂವರ್ತಿತೇಕ್ಷಣಃ ।
ವಾಯಸೇ ತ್ವಂ ಕೃತ್ವಾಃ ಕ್ರೂರಾಂ ಮತಿಂ ಮತಿಮತಾಂ ವರ ॥ 11 ॥

ಸ ದರ್ಭಂ ಸಂಸ್ತರಾದ್ಗೃಹ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರೇಣ ನ್ಯಯೋಜಯಃ ।
ಸ ದೀಪ್ತ ಇವ ಕಾಲಾಗ್ನಿರ್ಜಜ್ವಲಾಭಿಮುಖಃ ಖಗಮ್ ॥ 12 ॥

ಸ ತ್ವಂ ಪ್ರದೀಪ್ತಂ ಚಿಕ್ಷೇಪ ದರ್ಭಂ ತಂ ವಾಯಸಂ ಪ್ರತಿ ।
ತತಸ್ತು ವಾಯಸಂ ದೀಪ್ತಃ ಸ ದರ್ಭೋಽನುಜಗಾಮ ಹ ॥ 13 ॥

ಸ ಪಿತ್ರಾ ಚ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಃ ಸುರೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ ।
ತ್ರಿಂಲೋಕಾನ್ಸಮ್ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ತ್ರಾತಾರಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ ॥ 14 ॥

ತಂ ತ್ವಂ ನಿಪತಿಸಂತಂ ಭೂಮೌ ಶರಣ್ಯಃ ಶರಣಾಗತಮ್ ।
ವಧಾರ್ಹಮಪಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಕೃಪಯಾ ಪರಿಪಾಲಯಃ ॥ 15 ॥

ಮೋಘಮಸ್ತ್ರಂ ನ ಶಕ್ಯಂ ತು ಕರ್ತುಮಿತ್ಯೇವ ರಾಘವ ।
ತತಸ್ತಸ್ಯಾಕ್ಷಿಕಾಕಸ್ಯ ಹಿನಸ್ತಿ ಸ್ಮ ಸ ದಕ್ಷಿಣಮ್ ॥ 16 ॥

ರಾಮ ತ್ವಾಂ ಸ ನಮಸ್ಕೃತ್ವಾ ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ ।
ವಿಸೃಷ್ಟ್ವಸ್ತು ತದಾ ಕಾಕಃ ಪ್ರತಿಪೇದೇ ಖಮಾಲಯಮ್ ॥ 17 ॥

ಏವಮಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸತ್ತ್ವವಾಞ್ಶೀಲವಾನಪಿ ।
ಕಿಮರ್ಥಮಸ್ತ್ರಂ ರಕ್ಷಃಸು ನ ಯೋಜಯಸಿ ರಾಘವ ॥ 18 ॥

ನ ನಾಗಾ ನಾಪಿ ಗಂಧರ್ವಾ ನಾಸುರಾ ನ ಮರುದ್ಗಣಾಃ ।
ತವ ರಾಮ ಮುಖೇ ಸ್ಥಾತುಂ ಶಕ್ತಾಃ ಪ್ರತಿಸಮಾಧಿತುಮ್ ॥ 19 ॥

ತವ ವೀರ್ಯವತಃ ಕಚ್ಚಿಸ್ಮಯಿ ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಸಮ್ಭ್ರಮಃ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸುನಿಶಿತೈರ್ಬಾಣೈರ್ಹನ್ಯತಾಂ ಯುಧಿ ರಾವಣಃ ॥ 20 ॥

ಭ್ರಾತುರಾದೇಶಮಾದಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾ ಪರಂತಪಃ ।
ಸ ಕಿಮರ್ಥಂ ನರವರೋ ನ ಮಾಂ ರಕ್ಷತಿ ರಾಘವಃ ॥ 21 ॥

ಶಕ್ತೌ ತೌ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೌ ವಾಯ್ವಗ್ನಿಸಮತೇಜಸೌ |
ಸುರಾಣಾಮಪಿ ದುರ್ಧರ್ಷೌ ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಮುಪೇಕ್ಷತಃ || 22 ||

ಮಮೈವ ದುಷ್ಕೃತಂ ಕಿಂಚಿನ್ನಹದಸ್ತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಸಮರ್ಥೌ ಸಹಿತೌ ಯನ್ಮಾಂ ನಾಪೇಕ್ಷೇತೇ ಪರಂತಪೌ || 23 ||

ವೈದೇಹ್ಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕರುಣಂ ಸಾಶ್ರುಭಾಷಿತಮ್ |
ಪುನರಪ್ಯಹಮಾರ್ಯಾಂ ತಾಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರುವಮ್ || 24 ||

ತ್ವಚ್ಛೋಕವಿಮುಖೋ ರಾಮೋ ದೇವಿ ಸತ್ಯೇನ ತೇ ಶಪೇ |
ರಾಮೇ ದುಃಖಾಭಿಭೂತೇ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರಿತಪ್ಯತೇ || 25 ||

ಕಥಂಚಿದ್ಭವತೀ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನ ಕಾಲಃ ಪರಿಶೋಚಿತುಮ್ |
ಇಮಂ ಮುಹೂರ್ತಂ ದುಃಖಾನಾಮನ್ತಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಭಾಮಿನಿ || 26 ||

ತಾವುಭೌ ನರಶಾರ್ದೂಲೌ ರಾಜಪುತ್ರಾವರಿಂದ್ರಮೌ |
ತ್ವದ್ವರ್ತನಕೃತೋತ್ಸಾಹೌ ಲಜ್ಜಾಂ ಭಸ್ಮೀಕರಿಷ್ಯತಃ || 27 ||

ಹತ್ವಾ ಚ ಸಮರೇ ರೌದ್ರಂ ರಾವಣಂ ಸಹ ಬಾನ್ಧವಮ್ |
ರಾಘವಸ್ತ್ವಾಂ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸ್ವಾಂ ಪುರೀಂ ನಯತೇ ಧ್ರುವಮ್ || 28 ||

ಯತ್ತು ರಾಮೋ ವಿಜಾನೀಯಾದಭಿಜ್ಞಾನಮನಿನ್ದಿತೇ |
ಪ್ರೀತಿಸಂಜನನಂ ತಸ್ಯ ಪ್ರದಾತುಂ ತತ್ತ್ವಮರ್ಹಸಿ || 29 ||

ಸಾಭಿವೀಕ್ಷ್ಯ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ವೇಣ್ಯದ್ಗ್ರಥನಮುತ್ತಮಮ್ |
ಮುಕ್ತ್ವಾ ವಸ್ತ್ರಾದ್ದದೌ ಮಹ್ಯಂ ಮಣಿಮೇತಂ ಮಹಾಬಲ || 30 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಮಣಿಂ ದಿವ್ಯಂ ತವ ಹೇತೋ ರಘೂತ್ತಮ |
ಶಿರಸಾ ಸಮ್ಪ್ರಣಮ್ಯೈನಾಮಹಮಾಗಮನೇ ತ್ವರೇ || 31 ||

ಗಮನೇ ಚ ಕೃತೋತ್ಸಾಹಮವೇಕ್ಷ್ಯ ವರವರ್ಣಿನೀ |
ವಿವರ್ಧಮಾನಂ ಚ ಹಿ ಮಾಮುವಾಚ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಅಶ್ರುಪೂರ್ಣಮುಖೀ ದೀನಾ ಬಾಷ್ಪಸನ್ನಿಗ್ಧಭಾಷಿಣೀ || 32 ||

ಹನುಮನ್ನಿಂಹಸಜ್ಜಾಶೌ ತಾವುಭೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಸುಗ್ರೀವಂ ಚ ಸಹಾಮಾತ್ಯಂ ಸರ್ವಾನೂರ್ಯಾ ಅನಾಮಯಮ್ || 33 ||

ಯಥಾ ಚ ಸ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮಾಂ ತಾರಯತಿ ರಾಘವಃ |
ಅಸ್ಮಾದ್ಧುಃಖಾಮ್ಬುಸಂರೋಧಾತ್ ತ್ವಮಾಧಾತುಮರ್ಹಸಿ || 34 ||

ಇಮಂ ಚ ತೀವ್ರಂ ಮಮ ಶೋಕವೇಗಮ್
ರಕ್ಷೋಭಿರೇಭಿಃ ಪರಿಭರ್ತ್ಸನಂ ಚ |
ಬ್ರೂಯಾಸ್ತು ರಾಮಸ್ಯ ಗತಃ ಸಮೀಪಮ್
ಶಿವಶ್ಚ ತೇಽಧಾಸ್ತು ಹರಿಪ್ರವೀರ || 35 ||

ಏತತ್ತವಾರ್ಯಾ ನೃಪರಾಜಸಿಂಹ
ಸೀತಾ ವಚಃ ಪ್ರಾಹ ವಿಷಾದಪೂರ್ವಮ್ |
ಏತಚ್ಚ ಬುದ್ಧಾನ್ವ ಗದಿತಂ ಮಯಾ ತ್ವಮ್
ಶ್ರದ್ಧತಸ್ವ ಸೀತಾಂ ಕುಶಲಾಂ ಸಮಗ್ರಾಮ್ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಪತ್ನಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥಾಹಮುತ್ತರಂ ದೇವ್ಯಾ ಪುನರುಕ್ತಃ ಸಸಮ್ಭ್ರಮಮ್ ।
ತವ ಸ್ನೇಹಾನ್ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಸೌಹಾರ್ಯಾದನುಮಾನ್ಯ ಚ ॥೧॥

ಏವಂ ಬಹುವಿಧಂ ವಾಚೋ ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಸ್ತ್ವಯಾ ।
ಯಥಾ ಮಾಮಾಪ್ನುಯಾಚ್ಛೀಘ್ರಂ ಹತ್ವಾ ರಾವಣಮಾಹವೇ ॥೨॥

ಯದಿ ವಾ ಮನ್ಯಸೇ ವೀರ ವಸೈಕಾಹಮರಿಂದಮ ।
ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ಸಂವೃತೇ ದೇಶೇ ವಿಶ್ರಾಂತಃ ಶೋಷೇ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥೩॥

ಮಮ ಚಾಪ್ಯಲ್ಪಭಾಗ್ಯಾಯಾಃ ಸಾಮಿಧ್ಯಾತ್ತವ ವಾನರ ।
ಅಸ್ಯ ಶೋಕವಿಪಾಕಸ್ಯ ಮುಹೂರ್ತಂ ಸ್ಯಾದಿವಮೋಕ್ಷಣಮ್ ॥೪॥

ಗತೇ ಹಿ ತ್ವಯಿ ವಿಕ್ರಾಂತೇ ಪುನರಾಗಮನಾಯ ವೈ ।
ಪ್ರಾಣಾನಾಮಪಿ ಸಂದೇಹೋ ಮಮ ಸ್ಯಾನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥೫॥

ತವಾದರ್ಶನಜಃ ಶೋಕೋ ಭೂಯೋ ಮಾಂ ಪರಿತಾಪಯೇತ್ ।
ದುಃಖಾದ್ಧುಃಖಪರಾಭೂತಾಂ ದುರ್ಗತಾಂ ದುಃಖಭಾಗಿನೀಮ್ ॥೬॥

ಅಯಂ ತು ವೀರಸಂದೇಹಸ್ತಿಷ್ಠತೀವ ಮಮಾಗ್ರತಃ ।
ಸುಮಹಾಂಸ್ತ್ವತ್ಸಹಾಯೇಷು ಹರ್ಯುಕ್ಷೇಷು ಅಸಂಶಯಃ ॥೭॥

ಕಥಂ ನು ಖಲು ದುಷ್ಪಾರಂ ತರಿಷ್ಯಂತಿ ಮಹೋದಧಿಮ್ ।
ತಾನಿ ಹರ್ಯುಕ್ಷಸೈನ್ಯಾನಿ ತೌ ವಾ ನರವರಾತ್ಮಜೌ ॥೮॥

ತ್ರಯಾಣಾಮೇವ ಭೂತಾನಾಂ ಸಾಗರಸ್ಯಾಸ್ಯ ಲಜ್ಞನೇ ।
ಶಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾದ್ವೈನತೇಯಸ್ಯ ವಾಯೋರ್ವಾ ತವ ವಾನಘ ॥೯॥

ತದಸ್ಮಿನ್ಕಾರ್ಯನಿಯೋಗೇ ವೀರೈವಂ ದುರತಿಕ್ರಮೇ ।
ಕಿಂ ಪಶ್ಯಸಿ ಸಮಾಧಾನಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕಾರ್ಯವಿದಾಂ ವರ ॥೧೦॥

ಕಾಮಮಸ್ಯ ತ್ವಮೇವೈಕಃ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಪರಿಸಾಧನೇ ।
ಪರ್ಯಾಪ್ತಃ ಪರವೀರಘ್ನ ಯಶಸ್ಯಸ್ತೇ ಬಲೋದಯಃ ॥ 11 ॥

ಬಲೈಃ ಸಮಗ್ರೈರ್ಯದಿ ಮಾಂ ಹತ್ವಾ ರಾವಣಮಾಹವೇ ।
ವಿಜಯೀ ಸ್ವಾಂ ಪುರಿಂ ರಾಮೋ ನಯೇತ್ತತ್ಸ್ಯಾದ್ಯಶಸ್ಕರಮ್ ॥ 12 ॥

ಯಥಾಹಂ ತಸ್ಯ ವೀರಸ್ಯ ವನಾದುಪಧಿನಾ ಹೃತಾ ।
ರಕ್ಷಸಾ ತದ್ಭಯಾದೇವ ತಥಾ ನಾರ್ಹತಿ ರಾಘವಃ ॥ 13 ॥

ಬಲೈಸ್ತು ಸಜ್ಜುಲಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಂ ಪರಬಲಾರ್ದನಃ ।
ಮಾಂ ನಯೇದ್ಯದಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಸ್ತತ್ತಸ್ಯ ಸದೃಶಂ ಭವೇತ್ ॥ 14 ॥

ತದ್ಯಥಾ ತಸ್ಯ ವಿಕ್ರಾಂತಮನುರೂಪಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಭವತ್ಯಾಹವಶೂರಸ್ಯ ತಥಾ ತ್ವಮುಪಪಾದಯ ॥ 15 ॥

ತದರ್ಥೋಪಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ಹೇತುಸಂಹಿತಮ್ ।
ನಿಶಮ್ಯಾಹಂ ತತಃ ಶೇಷಂ ವಾಕ್ಯಮುತ್ತರಮಬ್ರುವಮ್ ॥ 16 ॥

ದೇವಿ ಹರ್ಯುಕ್ಷಸೈನ್ಯಾನಾಮೀಶ್ವರಃ ಪ್ಲವತಾಂ ವರಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸತ್ತ್ವಸಮ್ಮನ್ನಸ್ತವಾರ್ಥೇ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಃ ॥ 17 ॥

ತಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮಸಮ್ಮನ್ನಾಃ ಸತ್ತ್ವವನ್ನೋ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಮನಃಸಜ್ಜಲ್ಪಸಮ್ಮಾತಾ ನಿರ್ದೇಶೇ ಹರಯಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ॥ 18 ॥

ಯೇಷಾಂ ನೋಪರಿ ನಾಧಸ್ತಾನ್ನ ತೀರ್ಯಕ್ಸಜ್ಜತೇ ಗತಿಃ ।
ನ ಚ ಕರ್ಮಸು ಸೀದಂತಿ ಮಹತ್ಸ್ವಮಿತತೇಜಸಃ ॥ 19 ॥

ಅಸಕೃತ್ತೈರ್ಮಹಾಭಾಗೈರ್ವಾನರೈರ್ಬಲಸಂಯುತೈಃ ।
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತಾ ಭೂಮಿರ್ವಾಯುಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಭಿಃ ॥ 20 ॥

ಮದ್ವಿಶಿಷ್ಟಾಶ್ಚ ತುಲ್ಯಾಶ್ಚ ಸಂತಿ ತತ್ರ ವನೌಕಸಃ ।
ಮತ್ತಃ ಪ್ರತ್ಯವರಃ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಸ್ತಿ ಸುಗ್ರೀವಸಂನಿಧೌ ॥ 21 ॥

ಅಹಂ ತಾವದಿಹ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಿಂ ಪುನಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ನ ಹಿ ಪ್ರಕೃಷ್ಣಾಃ ಪ್ರೇಷ್ಯಂತೇ ಪ್ರೇಷ್ಯಂತೇ ಹೀತರೇ ಜನಾಃ || 22 ||

ತದಲಂ ಪರಿತಾಪೇನ ದೇವಿ ಮನ್ಯುರ್ವ್ಯಪೈತು ತೇ |
ಏಕೋತ್ಪತ್ತೇನ ತೇ ಲಜ್ಜಾಮೇಷ್ಯಂತಿ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ || 23 ||

ಮಮ ಪೃಷ್ಠಗತೌ ತೌ ಚ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾವಿವೋದಿತೌ |
ತ್ವತ್ಸಕಾಶಂ ಮಹಾಭಾಗೇ ನೃಸಿಂಹಾವಾಗಮಿಷ್ಯತಃ || 24 ||

ಅರಿಘ್ನಂ ಸಿಂಹಸಜ್ಜಾಶಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ರಾಘವಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಂ ಲಜ್ಜಾ ದ್ವಾರಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 25 ||

ನಖದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧಾನಿಷ್ಠೇರಾನ್ಸಿಂಹಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರಮಾನ್ |
ವಾನರಾನಾನ್ವನರೇನ್ದ್ರಾಭಾನಿಕ್ವಪ್ರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಸಜ್ಗತಾನ್ || 26 ||

ಶೈಲಾಮ್ಬುದನ್ನಿ ಕಾಶಾನಾಂ ಲಜ್ಜಾಮಲಯಸಾನುಷು |
ನರ್ದತಾಂ ಕಪಿಮುಖ್ಯಾನಾಮಚಿರಾಚ್ಛೋಷ್ಯಸೇ ಸ್ವನಮ್ || 27 ||

ನಿವೃತ್ತವನವಾಸಂ ಚ ತ್ವಯಾ ಸಾರ್ಧಮರಿಂದ್ರಮಮ್ |
ಅಭಿಷಿಕ್ತಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ರಾಘವಮ್ || 28 ||

ತತೋ ಮಯಾ ವಾಗ್ಭಿರದೀನಭಾಷಿಣೀ
ಶಿವಾಭಿರಿಷ್ಟಾಭಿರಭಿಪ್ರಸಾದಿತಾ |
ಜಗಾಮ ಶಾಂತಿಂ ಮಮ ಮೈಥಿಲಾತ್ಮಜಾ
ತವಾಪಿ ಶೋಕೇನ ತಥಾಭಿಪೀಡಿತಾ || 29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

Chapter 6

॥ಯುದ್ಧಕಾಂಡಃ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನುಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಯಥಾವದಭಿಭಾಷಿತಮ್ |
ರಾಮಃ ಪ್ರೀತಿಸಮಾಯುಕ್ತೋ ವಾಕ್ಯಮುತ್ತರಮಬ್ರವೀತ್ || ೧ ||

ಕೃತಂ ಹನುಮತಾ ಕಾರ್ಯಂ ಸುಮಹದ್ಭುವಿ ದುಷ್ಕರಮ್ |
ಮನಸಾಪಿ ಯದನ್ಯೇನ ನ ಶಕ್ಯಂ ಧರಣೀತಲೇ || ೨ ||

ನ ಹಿ ತಂ ಪರಿಪಶ್ಯಾಮಿ ಯಸ್ತರೇತ ಮಹಾರ್ಣವಮ್ |
ಅನ್ಯತ್ರ ಗರುಣಾದ್ವಾಯೋರನ್ಯತ್ರ ಚ ಹನೂಮತಃ || ೩ ||

ದೇವದಾನವಯಕ್ಷಾಣಾಂ ಗಂಧರ್ವೋರಗರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಅಪ್ರಧೃಷ್ಯಾಂ ಪುರಿಂ ಲಜಾಂ ರಾವಣೇನ ಸುರಕ್ಷಿತಾಮ್ || ೪ ||

ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಸತ್ತ್ವಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಜೀವನ್ಮೋ ನಾಮ ನಿಷ್ಕ್ರಮೇತ್ |
ಕೋ ವಿಶೇತ್ಸು ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ರಾಕ್ಷಸೈಶ್ಚ ಸುರಕ್ಷಿತಾಮ್ |
ಯೋ ವೀರ್ಯಬಲಸಮ್ಮನ್ನೋ ನ ಸಮಃ ಸ್ಯಾದ್ಧನೂಮತಃ || ೫ ||

ಭೃತ್ಯಕಾರ್ಯಂ ಹನುಮತಾ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಕೃತಂ ಮಹತ್ |
ಏವಂ ವಿಧಾಯ ಸ್ವಬಲಂ ಸದೃಶಂ ವಿಕ್ರಮಸ್ಯ ಚ || ೬ ||

ಯೋ ಹಿ ಭೃತ್ಯೋ ನಿಯುಕ್ತಃ ಸನ್ನಾತ್ರಾ ಕರ್ಮಣಿ ದುಷ್ಕರೇ |
ಕುರ್ಯಾತ್ತದನುರಾಗೇಣ ತಮಾಹುಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ || ೭ ||

ನಿಯುಕ್ತೋ ನೃಪತೇಃ ಕಾರ್ಯಂ ನ ಕುರ್ಯಾದ್ಯಃ ಸಮಾಹಿತಃ |
ಭೃತ್ಯೋ ಯುಕ್ತಃ ಸಮರ್ಥಶ್ಚ ತಮಾಹುಃ ಪುರುಷಾಧಮಮ್ || ೮ ||

ತನ್ನಿಯೋಗೇ ನಿಯುಕ್ತೇನ ಕೃತಂ ಕೃತ್ಯಂ ಹನೂಮತಾ |
ನ ಚಾತ್ಮಾ ಲಘುತಾಂ ನೀತಃ ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚಾಪಿ ತೋಷಿತಃ || ೯ ||

ಅಹಂ ಚ ರಘುವಂಶಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ |

ವೈದೇಹ್ಯಾ ದರ್ಶನೇನಾದ್ಯ ಧರ್ಮತಃ ಪರಿರಕ್ಷಿತಾಃ || 10 ||

ಇದಂ ತು ಮಮ ದೀನಸ್ಯಾ ಮನೋ ಭೂಯಃ ಪ್ರಕರ್ಷತಿ |
ಯದಿಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾಖ್ಯಾತುರ್ನ ಕುರ್ಮಿ ಸದೃಶಂ ಪ್ರಿಯಮ್ || 11 ||

ಏಷ ಸರ್ವಸ್ವಭೂತಸ್ತು ಪರಿಷ್ವಜೋಗ್ಂ ಹನೂಮತಃ |
ಮಯಾ ಕಾಲಮಿಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ದತ್ತಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 12 ||

ಸರ್ವಥಾ ಸುಕೃತಂ ತಾವತ್ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣಮ್ |
ಸಾಗರಂ ತು ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಪುನರ್ನಷ್ಟಂ ಮನೋ ಮಮ || 13 ||

ಕಥಂ ನಾಮ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ದುಷ್ಟಾರಸ್ಯ ಮಹಾಮ್ಭಸಃ |
ಹರಯೋ ದಕ್ಷಿಣಂ ಪಾರಂ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಸಮಾಹಿತಾಃ || 14 ||

ಯದ್ಯಪ್ಯೇಷ ತು ವೃತ್ತಾಂತೋ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಗದಿತೋ ಮಮ |
ಸಮುದ್ರಪಾರಗಮನೇ ಹರಿಣಾಂ ಕಿಮಿವೋತ್ತರಮ್ || 15 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶೋಕಸಮಾಘ್ನೋ ರಾಮಃ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ |
ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಬಾಹುಸ್ತತೋ ಧ್ಯಾನಮುಪಾಗಮತ್ || 16 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಪ್ರಥಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಂ ತು ಶೋಕಪರಿದ್ರೂನಂ ರಾಮಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಉವಾಚ ವಚನಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸುಗ್ರೀವಃ ಶೋಕನಾಶನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕಿಂ ತ್ವಂ ಸನ್ತಪ್ಯಸೇ ವೀರ ಯಥಾನ್ಯಃ ಪ್ರಾಕೃತಸ್ತಥಾ ।
ಮೈವಂ ಭೂಸ್ಯಜ ಸನ್ತಾಪಂ ಕೃತಘ್ನ ಇವ ಸೌಹೃದಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸನ್ತಾಪಸ್ಯ ಚ ತೇ ಸ್ಥಾನಂ ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಘವ ।
ಪ್ರವೃತ್ತಾವುಪಲಬ್ಧಾಯಾಂ ಜ್ಞಾತೇ ಚ ನಿಲಯೇ ರಿಪೋಃ ॥ ೩ ॥

ಧೃತಿಮಾಇತ್ಯಾಸ್ತ್ರವಿತಾಪ್ರಜ್ಞಃ ಪಣ್ಡಿತಶ್ಚಾಸಿ ರಾಘವ ।
ತ್ಯಜೇಮಾಂ ಪಾಪಿಕಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಕೃತ್ವಾತ್ಮೇವಾರ್ಥದೂಷಣೇಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸಮುದ್ರಂ ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾ ತು ಮಹಾನಕ್ರಸಮಾಕುಲಮ್ ।
ಲಙ್ಕಾಮಾರೋಹಯಿಷ್ಯಾಮೋ ಹನಿಷ್ಯಾಮಶ್ಚ ತೇ ರಿಪುಮ್ ॥ ೫ ॥

ನಿರುತ್ಸಾಹಸ್ಯ ದೀನಸ್ಯ ಶೋಕಪರ್ಯಾಕುಲಾತ್ಮನಃ ।
ಸರ್ವಾರ್ಥಾ ವ್ಯವಸೀದಂತಿ ವ್ಯಸನಂ ಚಾಧಿಗಚ್ಛತಿ ॥ ೬ ॥

ಇಮೇ ಶೂರಾಃ ಸಮರ್ಥಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ನೋ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ ।
ತ್ವತ್ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ಕೃತೋತ್ಸಾಹಾಃ ಪ್ರವೇಷ್ವಮಪಿ ಪಾವಕಮ್ ॥ ೭ ॥

ಏಷಾಂ ಹರ್ಷೇಣ ಜಾನಾಮಿ ತರ್ಕಶ್ಚಾಸ್ಮಿನ್ದೃಢೋ ಮಮ ।
ವಿಕ್ರಮೇಣ ಸಮಾನೇಷ್ಯೇ ಸೀತಾಂ ಹತ್ವಾ ಯಥಾ ರಿಪುಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸೇತುರತ್ರ ಯಥಾ ವಧ್ಯೇದ್ಯಥಾ ಪಶ್ಯೇಮ ತಾಂ ಪುರೀಮ್ ।
ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ತಥಾ ತ್ವಂ ಕುರು ರಾಘವ ॥ ೯ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಂ ಹಿ ಪುರೀಂ ಲಙ್ಕಾಂ ತ್ರಿಕೂಟಶಿಖರೇ ಸ್ಥಿತಾಮ್ ।
ಹತಂ ಚ ರಾವಣಂ ಯುದ್ಧೇ ದರ್ಶನಾದುಪಧಾರಯ ॥ ೧೦ ॥

ಸೇತುಬದ್ಧಃ ಸಮುದ್ರೇ ಚ ಯಾವಲ್ಲಜಾಃ ಸಮೀಪತಃ |
ಸರ್ವಂ ತೀರ್ಣಂ ಚ ವೈ ಸೈನ್ಯಂ ಜಿತಮಿತ್ಯುಪಧಾರ್ಯತಾಮ್ || 11 ||

ಇಮೇ ಹಿ ಸಮರೇ ಶೂರಾ ಹರಯಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ |
ತದಲಂ ವಿಕಲ್ಪವಾ ಬುದ್ಧೀ ರಾಜನ್ಸರ್ವಾರ್ಥನಾಶನೀ || 12 ||

ಪುರುಷಸ್ಯ ಹಿ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ನೋಕಃ ಶೌರ್ಯಾಪಕರ್ಷಣಃ |
ಯತ್ತು ಕಾರ್ಯಂ ಮನುಷ್ಯೇಣ ಶೌಣ್ಡೀರ್ಯಮವಲಮ್ಬತಾ |
ಶೂರಾಣಾಂ ಹಿ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ತ್ವದ್ವಿಧಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ || 13 ||

ವಿನಷ್ಟೇ ವಾ ಪ್ರನಷ್ಟೇ ವಾ ಶೋಕಃ ಸರ್ವಾರ್ಥನಾಶನಃ |
ತ್ವಂ ತು ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಕೋವಿದಃ || 14 ||

ಮದ್ವಿಧೈಃ ಸಚಿವೈಃ ಸಾರ್ಥಮರಿಂ ಜೇತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ |
ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಕಂಚಿತ್ಕ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ರಾಘವ || 15 ||

ಗೃಹೀತಧನುಷೋ ಯಸ್ತೇ ತಿಷ್ಠೋದಭಿಮುಖೋ ರಣೇ |
ವಾನರೇಷು ಸಮಾಸಕ್ತಂ ನ ತೇ ಕಾರ್ಯಂ ವಿಪತ್ಸ್ಯತೇ || 16 ||

ಅಚಿರಾದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ಸೀತಾಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಸಾಗರಮಕ್ಷಯಮ್ |
ತದಲಂ ಶೋಕಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ಕ್ರೋಧಮಾಲಮ್ಬ ಭೂಪತೇ || 17 ||

ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾ ಮನ್ದಾಃ ಸರ್ವೇ ಚಣ್ಡಸ್ಯ ಬಿಭೃತಿ |
ಲಜ್ಜನಾರ್ಥಂ ಚ ಘೋರಸ್ಯ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ನದೀಪತೇಃ || 18 ||

ಸಹಾಸ್ಮಭಿರಿಹೋಪೇತಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿರ್ವಿಚಾರಯ |
ಇಮೇ ಹಿ ಸಮರೇ ಶೂರಾ ಹರಯಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ || 19 ||

ತಾನರೀನ್ವಿಧಮಿಷ್ಯಂತಿ ಶಿಲಾಪಾದಪವೃಷ್ಟಿಭಿಃ |
ಕಥಂಚಿತ್ಪರಿಪಶ್ಯಾಮಸ್ತೇ ವಯಂ ವರುಣಾಲಯಮ್ || 20 ||

ಕಿಮುಕ್ತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಚಾಪಿ ಸರ್ವಥಾ ವಿಜಯೀ ಭವಾನ್ || 21 ||
|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹೇತುಮತ್ಪರಮಾರ್ಥವಿತ್ |
ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಹನೂಮಂತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ತರಸಾ ಸೇತುಬಂಧೇನ ಸಾಗರೋಚ್ಛೋಷಣೇನ ವಾ |
ಸರ್ವಥಾ ಸುಸಮರ್ಥೋಽಸ್ಮಿ ಸಾಗರಸ್ಯಾಸ್ಯ ಲಜ್ಘನೇ || 2 ||

ಕತಿ ದುರ್ಗಾಣಿ ದುರ್ಗಾಯಾ ಲಜ್ಞಾಯಾಸ್ತದ್ಬ್ರವೀಹಿ ಮೇ |
ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ದರ್ಶನಾದಿವ ವಾನರ || 3 ||

ಬಲಸ್ಯ ಪರಿಮಾಣಂ ಚ ದ್ವಾರದುರ್ಗಕ್ರಿಯಾಮಪಿ |
ಗುಪ್ತಿ ಕರ್ಮ ಚ ಲಜ್ಞಾಯಾ ರಕ್ಷಸಾಂ ಸದನಾನಿ ಚ || 4 ||

ಯಥಾಸುಖಂ ಯಥಾವಚ್ಚ ಲಜ್ಞಾಯಾಮಸಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾನ್ |
ಸರಮಾಚಕ್ಷ್ಯ ತತ್ತ್ವೇನ ಸರ್ವಥಾ ಕುಶಲೋ ಹ್ಯಸಿ || 5 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ |
ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ರಾಮಂ ಪುನರಥಾಬ್ರವೀತ್ || 6 ||

ಶ್ರೂಯತಾಂ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾಸ್ಯೇ ದುರ್ಗಕರ್ಮವಿಧಾನತಃ |
ಗುಪ್ತಾ ಪುರೀ ಯಥಾ ಲಜ್ಞಾ ರಕ್ಷಿತಾ ಚ ಯಥಾ ಬಲೈಃ || 7 ||

ಪರಾಂ ಸಮೃದ್ಧಿಂ ಲಜ್ಞಾಯಾಃ ಸಾಗರಸ್ಯ ಚ ಭೀಮತಾಮ್ |
ವಿಭಾಗಂ ಚ ಬಲೌಘಸ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಂ ವಾಹನಸ್ಯ ಚ || 8 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಮುದಿತಾ ಲಜ್ಞಾ ಮತ್ತದ್ವಿಪಸಮಾಕುಲಾ |
ಮಹತೀ ರಥಸಮ್ಪೂರ್ಣಾ ರಕ್ಷೋಗಣಸಮಾಕುಲಾ || 9 ||

ದೃಢಬದ್ಧಕವಾಟಾನಿ ಮಹಾಪರಿಘವನ್ತಿ ಚ |
ದ್ವಾರಾಣಿ ವಿಪುಲಾನ್ಯಸ್ಯಾಶ್ಚತ್ವಾರಿ ಸುಮಹಾನ್ತಿ ಚ || 10 ||

ವಪ್ರೇಷೂಪಲಯನ್ತ್ರಾಣಿ ಬಲವನ್ತಿ ಮಹಾನ್ತಿ ಚ |
ಆಗತಂ ಪರಸೈನ್ಯಂ ತೈಸ್ತತ್ರ ಪ್ರತಿನಿವಾರ್ಯತೇ || 11 ||

ದ್ವಾರೇಷು ಸಂಸ್ಕೃತಾ ಭೀಮಾಃ ಕಾಲಾಯಸಮಯಾಃ ಶಿತಾಃ |
ಶತಶೋ ರೋಚಿತಾ ವೀರೈಃ ಶತಘ್ನೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ಗಣೈಃ || 12 ||

ಸೌವರ್ಣಶ್ಚ ಮಹಾಂಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಕಾರೋ ದುಷ್ಪ್ರಧರ್ಷಣಃ |
ಮಣಿವಿದ್ರುಮವೈದೂರ್ಯಮುಕ್ತಾವಿಚರಿತಾನ್ತರಃ || 13 ||

ಸರ್ವತಶ್ಚ ಮಹಾಭೀಮಾಃ ಶೀತತೋಯಾ ಮಹಾಶುಭಾಃ |
ಅಗಾಧಾ ಗ್ರಾಹವತ್ಯಶ್ಚ ಪರಿಖಾ ಮೀನಸೇವಿತಾಃ || 14 ||

ದ್ವಾರೇಷು ತಾಸಾಂ ಚತ್ವಾರಃ ಸಂಜ್ಞಮಾಃ ಪರಮಾಯತಾಃ |
ಯನ್ತ್ರೈರುಪೇತಾ ಬಹುಭಿರ್ಮಹದ್ಭಿದ್ಯೌರ್ಧಸನ್ನಿಭಿಃ || 15 ||

ತ್ರಾಯನ್ತೇ ಸಂಜ್ಞಮಾಸ್ತತ್ರ ಪರಸೈನ್ಯಾಗಮೇ ಸತಿ |
ಯನ್ತ್ರೈಸ್ತೈರವಕೀರ್ಯನ್ತೇ ಪರಿಖಾಸು ಸಮನ್ತತಃ || 16 ||

ಏಕಸ್ತ್ವಕಮ್ಭೋ ಬಲವಾನ್ಸಂಜ್ಞಮಃ ಸುಮಹಾದೃಢಃ |
ಕಾಂಚನೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಸ್ತಮ್ಭೈರ್ವೇದಿಕಾಭಿಶ್ಚ ಶೋಭಿತಃ || 17 ||

ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕೃತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಯುಯುತ್ಸೂ ರಾಮ ರಾವಣಃ |
ಉತ್ಥಿತಶ್ಚಾಪ್ರಮತ್ತಶ್ಚ ಬಲಾನಾಮನುರ್ದರ್ಶನೇ || 18 ||

ಲಜ್ಜಾ ಪುರೀ ನಿರಾಲಮ್ಬಾ ದೇವದುರ್ಗಾ ಭಯಾವಹಾ |
ನಾದೇಯಂ ಪಾರ್ವತಂ ವನ್ಯಂ ಕೃತ್ರಿಮಂ ಚ ಚತುರ್ವಿಧಮ್ || 19 ||

ಸ್ಥಿತಾ ಪಾರೇ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ದೂರಪಾರಸ್ಯ ರಾಘವ |
ನೌಪಥಶ್ಚಾಪಿ ನಾಸ್ತ್ಯತ್ರ ನಿರಾದೇಶಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ || 20 ||

ಶೈಲಾಗ್ರೇ ರಚಿತಾ ದುರ್ಗಾ ಸಾ ಪೂರ್ವೇವಪುರೋಪಮಾ |
ವಾಜಿವಾರಣಸಮ್ಪೂರ್ಣಾ ಲಜ್ಜಾ ಪರಮದುರ್ಜಯಾ || 21 ||

ಪರಿಘಾಶ್ಚ ಶತಘ್ನಾಶ್ಚ ಯನ್ತ್ರಾಣಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ಶೋಭಯಂತಿ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ॥ 22 ॥

ಅಯುತಂ ರಕ್ಷಸಾಮತ್ರ ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರಮಾಶ್ರಿತಮ್ ।
ಶೂಲಹಸ್ತಾ ದುರಾಧರ್ಷಾಃ ಸರ್ವೇ ಖಡ್ಗಾಗ್ರಯೋಧಿನಃ ॥ 23 ॥

ನಿಯುತಂ ರಕ್ಷಸಾಮತ್ರ ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರಮಾಶ್ರಿತಮ್ ।
ಚತುರಜ್ಞೇಣ ಸೈನ್ಯೇನ ಯೋಧಾಸ್ತತ್ರಾಪ್ಯನುತ್ತಮಾಃ ॥ 24 ॥

ಪ್ರಯುತಂ ರಕ್ಷಸಾಮತ್ರ ಪೂರ್ವದ್ವಾರಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಮ್ ।
ಚರ್ಮಖಡ್ಗಧರಾಃ ಸರ್ವೇ ತಥಾ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದಾಃ ॥ 25 ॥

ಅರ್ಬುದಂ ರಕ್ಷಸಾಮತ್ರ ಉತ್ತರದ್ವಾರಮಾಶ್ರಿತಮ್ ।
ರಥಿನಶ್ಚಾಶ್ವವಾಹಾಶ್ಚ ಕುಲಪುತ್ರಾಃ ಸುಪೂಜಿತಾಃ ॥ 26 ॥

ಶತಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯಮಂ ಗುಲ್ಮಮಾಶ್ರಿತಮ್ ।
ಯಾತುಧಾನಾ ದುರಾಧರ್ಷಾಃ ಸಾಗ್ರಕೋಟಿಶ್ಚ ರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ 27 ॥

ತೇ ಮಯಾ ಸಜ್ಜಮಾ ಭಗ್ನಾಃ ಪರಿಖಾಶ್ಚಾವಪೂರಿತಾಃ ।
ದಗ್ಧಾ ಚ ನಗರೀ ಲಜ್ಜಾ ಪ್ರಕಾರಾಶ್ಚಾವಸಾದಿತಾಃ ॥ 28 ॥

ಯೇನ ಕೇನ ತು ಮಾರ್ಗೇಣ ತರಾಮ ವರುಣಾಲಯಮ್ ।
ಹತೇತಿ ನಗರೀ ಲಜ್ಜಾಂ ವಾನರೈರವಧಾರ್ಯತಾಮ್ ॥ 29 ॥

ಅಜ್ಗದೋ ದ್ವಿವಿದೋ ಮೈನೋ ಜಾಮ್ಭವಾನ್ಪನಸೋ ನಲಃ ।
ನೀಲಃ ಸೇನಾಪತಿಶ್ಚೈವ ಬಲಶೇಷೇಣ ಕಿಂ ತವ ॥ 30 ॥

ಪ್ಲವಮಾನಾ ಹಿ ಗತಾಃ ತಾಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾಪುರೀಮ್ ।
ಸಪ್ರಕಾರಾಂ ಸಭವನಾಮಾನಯಿಷ್ಯಂತಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ॥ 31 ॥

ಏವಮಾಜ್ಞಾಪಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಬಲಾನಾಂ ಸರ್ವಸಜ್ಜಹಮ್ ।
ಮುಹೂರ್ತೇನ ತು ಯುಕ್ತೇನ ಪ್ರಸ್ಥಾನಮಭಿರೋಚಯ ॥ 32 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ತೃತೀಯಃ

सर्गः॥

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನೂಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಯಥಾವದನುಪೂರ್ವಶಃ |
ತತೋಽಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ || 1 ||

ಯಾಂ ನಿವೇದಯಸೇ ಲಜ್ಞಾಂ ಪುರಿಂ ಭೀಮಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇನಾಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಸತ್ಯಮೇತದ್ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ || 2 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ಮಹೂರ್ತೇ ಸುಗ್ರೀವ ಪ್ರಯಾಣಮಭಿರೋಚಯೇ |
ಯುಕ್ತೋ ಮುಹೂರ್ತೋ ವಿಜಯಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮಧ್ಯಂ ದಿವಾಕರಃ || 3 ||

ಉತ್ತರಾ ಫಲುಗನೀ ಹೃದ್ಯ ಶ್ವಸ್ತು ಹಸ್ತೇನ ಯೋಕ್ಷ್ಯತೇ |
ಅಭಿಪ್ರಯಾಮ ಸುಗ್ರೀವ ಸರ್ವಾನೀಕಸಮಾವೃತಾಃ || 4 ||

ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಚ ಧನ್ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಂತಿ ಮೇ |
ನಿಹತ್ಯ ರಾವಣಂ ಸೀತಾಮಾನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಜಾನಕೀಮ್ || 5 ||

ಉಪರಿಷ್ವಾದ್ಧಿ ನಯನಂ ಸ್ಫುರಮಾಣಮಿದಂ ಮಮ |
ವಿಜಯಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ಶಂಸತೀವ ಮನೋರಥಮ್ || 6 ||

ಅಗ್ರೇ ಯಾತು ಬಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ನೀಲೋ ಮಾರ್ಗಮವೇಕ್ಷಿತಮ್ |
ವೃತಃ ಶತಸಹಸ್ರೇಣ ವಾನರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ || 7 ||

ಫಲಮೂಲವತಾ ನೀಲ ಶೀತಕಾನನವಾರಿಣಾ |
ಪಥಾ ಮಧುಮತಾ ಚಾಶು ಸೇನಾಂ ಸೇನಾಪತೇ ನಯ || 8 ||

ದೂಷಯೇಯುರ್ದುರಾತ್ಮನಃ ಪಥಿ ಮೂಲಫಲೋದಕಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪರಿರಕ್ಷೇಥಾಸ್ತೇಭ್ಯಸ್ತ್ವಂ ನಿತ್ಯಮುದ್ಯತಃ || 9 ||

ನಿಮ್ಮೇಷು ವನದುರ್ಗೇಷು ವನೇಷು ಚ ವನೌಕಸಃ |
ಅಭಿಪ್ಲುತ್ಯಾಭಿಪಶ್ಯೇಯುಃ ಪರೇಷಾಂ ನಿಹತಂ ಬಲಮ್ || 10 ||

ಸಾಗರೌಘನಿಭಂ ಭೀಮಮಗ್ರಾನೀಕಂ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಕಪಿಸಿಂಹಾ ಪ್ರಕರ್ಷನ್ತು ಶತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ || 11 ||

ಗಜಶ್ಚ ಗಿರಿಸಂಜಾತೋ ಗವಯಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ಗವಾಕ್ಷಶ್ಚಾಗ್ರತೋ ಯಾನ್ತು ಗವಾಂ ದೃಪ್ತಾ ಇವರ್ಷಭಾಃ || 12 ||

ಯಾತು ವಾನರವಾಹಿನ್ಯಾ ವಾನರಃ ಪ್ಲವತಾಂ ಪತಿಃ |
ಪಾಲಯನ್ದಕ್ಷಿಣಂ ಪಾರ್ಶ್ವಮೃಷಭೋ ವಾನರರ್ಷಭಃ || 13 ||

ಗನ್ಧಹಸ್ತೀವ ದುರ್ಧರ್ಷಸ್ತರಸ್ವೀ ಗನ್ಧಮಾದನಃ |
ಯಾತು ವಾನರವಾಹಿನ್ಯಾಃ ಸವ್ಯಂ ಪಾರ್ಶ್ವಮಧಿಷ್ಠಿತಃ || 14 ||

ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಬಲಮಧ್ಯೇಽಹಂ ಬಲೌಘಮಭಿಹರ್ಷಯನ್ |
ಅಧಿರುಹ್ಯ ಹನೂಮನ್ತಮೈರಾವತಮಿವೇಶ್ವರಃ || 15 ||

ಅಜ್ಗದೇನೈಷ ಸಂಯಾತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚಾನ್ತಕೋಪಮಃ |
ಸಾರ್ವಭೌಮೇಣ ಭೂತೇಶೋ ದ್ರವಿಣಾಧಿಪತೀರ್ಯಥಾ || 16 ||

ಜಾಮ್ಬವಾಂಶ್ಚ ಸುಷೇಣಶ್ಚ ವೇಗದರ್ಶೀ ಚ ವಾನರಃ |
ಋಕ್ಷರಾಜೋ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಃ ಕುಕ್ಷಿಂ ರಕ್ಷನ್ತು ತೇ ತ್ರಯಃ || 17 ||

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಹಿನೀಪತಿಃ |
ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಮಹಾವೀರ್ಯಾನ್ವಾನರಾನ್ವಾನರರ್ಷಭಃ || 18 ||

ತೇ ವಾನರಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಯುಯುತ್ಸವಃ |
ಗುಹಾಭ್ಯಃ ಶಿಖರೇಭ್ಯಶ್ಚ ಆಶು ಪುಪ್ಲುವಿರೇ ತದಾ || 19 ||

ತತೋ ವಾನರರಾಜೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ಪೂಜಿತಃ |
ಜಗಾಮ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸಸೈನ್ಯೋ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ || 20 ||

ಶತ್ರುಃ ಶತಸಹಸ್ರೈಶ್ಚ ಕೋಟೀಭಿರಯುತೈರಪಿ |
ವಾರಣಾಭಿಶ್ಚ ಹರಿಭೀರ್ಯೌ ಪರಿವೃತಸ್ತದಾ || 21 ||

ತಂ ಯಾನ್ತಮನುಯಾತಿ ಸ್ಮ ಮಹತೀ ಹರಿವಾಹಿನೀ || 22 ||

ಹೃಷಾಃ ಪ್ರಮುದಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸುಗ್ರೀವೇಣಾಭಿಪಾಲಿತಾಃ ।
ಆಪ್ಲವಂತಃ ಪ್ಲವಂತಶ್ಚ ಗರ್ಜಂತಶ್ಚ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ।
ಕ್ಷೇಲನ್ಮೋ ನಿನದಂತಶ್ಚ ಜಗ್ಮುವೈ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ ॥ 23 ॥

ಭಕ್ಷಯಂತಃ ಸುಗಂಧೀನಿ ಮಧೂನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ।
ಉದ್ವಹನ್ಮೋ ಮಹಾವೃಕ್ಷಾನ್ಮಿಷ್ಣುರೀಪುಷ್ಪಾಧಾರಿಣಃ ॥ 24 ॥

ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸಹಸಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿರ್ವಹಂತಿ ಕ್ಷಿಪಂತಿ ಚ ।
ಪತಂತಶ್ಚೋತ್ಪತಂತ್ಯನ್ಯೇ ಪಾತಯಂತ್ಯಪರೇ ಪರಾನ್ ॥ 25 ॥

ರಾವಣೋ ನೋ ನಿಹಂತವ್ಯಃ ಸರ್ವೇ ಚ ರಜನೀಚರಾಃ ।
ಇತಿ ಗರ್ಜಂತಿ ಹರಯೋ ರಾಘವಸ್ಯ ಸಮೀಪತಃ ॥ 26 ॥

ಪುರಸ್ತಾದೃಷಭೋ ವೀರೋ ನೀಲಃ ಕುಮುದ ಏವ ಚ ।
ಪಥಾನಂ ಶೋಧಯಂತಿ ಸ್ಮ ವಾನರೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಸಹ ॥ 27 ॥

ಮಧ್ಯೇ ತು ರಾಜಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಏವ ಚ ।
ಬಹುಭಿರ್ಬಲಿಭಿರ್ಭೀಮೈರ್ವೃತಾಃ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ ॥ 28 ॥

ಹರಿಃ ಶತಬಲಿವೀರಃ ಕೋಟೀಭಿದರ್ಶಭಿವೃತಃ ।
ಸರ್ವಾಮೇಕೋ ಹ್ಯವಷ್ಟಭ್ಯ ರರಕ್ಷ ಹರಿವಾಹಿನೀಮ್ ॥ 29 ॥

ಕೋಟೀಶತಪರೀವಾರಃ ಕೇಸರೀ ಪನಸೋ ಗಜಃ ।
ಅರ್ಕಶ್ಚಾತಿಬಲಃ ಪಾರ್ಶ್ವಾಮೇಕಂ ತಸ್ಯಾಭಿರಕ್ಷತಿ ॥ 30 ॥

ಸುಷೇಣೋ ಜಾಮ್ಬವಾಂಶ್ಚೈವ ಋಕ್ಷೈರ್ಬಹುಭಿರಾವೃತಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಂ ಪುರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಜಘನಂ ಸಂರರಕ್ಷತುಃ ॥ 31 ॥

ತೇಷಾಂ ಸೇನಾಪತಿವೀರೋ ನೀಲೋ ವಾನರಪುಜ್ಞವಃ ।
ಸಮ್ಪತನ್ವತತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತದ್ಬಲಂ ಪರ್ಯಪಾಲಯತ್ ॥ 32 ॥

ದರೀಮಿಖಿಃ ಪ್ರಜಙ್ಘುಶ್ಚ ಜಮ್ಭೋಽಥ ರಭಸಃ ಕಪಿಃ ।
ಸರ್ವತಶ್ಚ ಯಯುರ್ವೀರಾಸ್ತ್ವರಯಂತಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾನ್ ॥ 33 ॥

ಏವಂ ತೇ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲಾ ಗಚ್ಛನ್ನೋ ಬಲದರ್ಪಿತಾಃ ।
ಅಪಶ್ಯಂಸ್ತೇ ಗಿರಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸಹ್ಯಂ ದ್ರುಮಲತಾಯುತಮ್ ॥ 34 ॥

ಸಾಗರೌಘನಿಭಂ ಭೀಮಂ ತದ್ವಾನರಬಲಂ ಮಹತ್ ।
ನಿಃಸಸರ್ಪ ಮಹಾಘೋಷಂ ಭೀಮವೇಗ ಇವಾರ್ಣವಃ ॥ 35 ॥

ತಸ್ಯ ದಾಶರಥೇಃ ಪಾಶ್ವೇ ಶೂರಾಸ್ತೇ ಕಪಿಕುಂಜರಾಃ ।
ತೂರ್ಣಮಾಪ್ತಪ್ಲವುಃ ಸರ್ವೇ ಸದಶ್ವಾ ಇವ ಚೋದಿತಾಃ ॥ 36 ॥

ಕಪಿಭ್ಯಾಮುಹ್ಯಮಾನೌ ತೌ ಶುಶುಭತೇ ನರರ್ಷಭೌ ।
ಮಹದ್ಭ್ಯಾಮಿವ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೌ ಗ್ರಾಹಾಭ್ಯಾಂ ಚಂದ್ರಭಾಸ್ಕರೌ ॥ 37 ॥

ತಮಜ್ಗದಗತೋ ರಾಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶುಭಯಾ ಗಿರಾ ।
ಉವಾಚ ಪ್ರತಿಪೂರ್ಣಾರ್ಥಃ ಸ್ಮೃತಿಮಾನ್ಪ್ರತಿಭಾನವಾನ್ ॥ 38 ॥

ಹೃತಾಮವಾಪ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಹತ್ವಾ ಚ ರಾವಣಮ್ ।
ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಾಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯಸಿ ॥ 39 ॥

ಮಹಾನ್ತಿ ಚ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ದಿವಿ ಭೂಮೌ ಚ ರಾಘವ ।
ಶುಭಾನ್ತಿ ತವ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಾಣ್ಯೇವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥ 40 ॥

ಅನು ವಾತಿ ಶುಭೋ ವಾಯುಃ ಸೇನಾಂ ಮೃದುಹಿತಃ ಸುಖಃ ।
ಪೂರ್ಣವಲ್ಗುಸ್ವರಾಶ್ಚೇಮೇ ಪ್ರವದಂತಿ ಮೃಗದ್ವಿಜಾಃ ॥ 41 ॥

ಪ್ರಸನ್ನಾಶ್ಚ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ವಿಮಲಶ್ಚ ದಿವಾಕರಃ ।
ಉಶನಾ ಚ ಪ್ರಸನ್ನಾರ್ಚಿರನು ತ್ವಾಂ ಭಾರ್ಗವೋ ಗತಃ ॥ 42 ॥

ಬ್ರಹ್ಮರಾಶಿರ್ವಿಶುದ್ಧಶ್ಚ ಶುದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ ।
ಅರ್ಚಿಷ್ಮಂತಃ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಧ್ರುವಂ ಸರ್ವೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ॥ 43 ॥

ತ್ರಿಶಂಕುವಿಮಲೋ ಭಾತಿ ರಾಜರ್ಷಿಃ ಸಪುರೋಹಿತಃ ।
ಪಿತಾಮಹವರೋಽಸ್ಮಾಕಮಿಷ್ಠಾಕ್ಷಕೂಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ॥ 44 ॥

ವಿಮಲೇ ಚ ಪ್ರಕಾಶೇತೇ ವಿಶಾಖೇ ನಿರುಪದ್ರವೇ ।
ನಕ್ಷತ್ರಂ ಪರಮಸ್ಮಾಕಮಿಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ॥ 45 ॥

ನೈರೃತಂ ನೈರೃತಾನಾಂ ಚ ನಕ್ಷತ್ರಮಭಿಪೀಡ್ಯತೇ ।
ಮೂಲಂ ಮೂಲವತಾ ಸ್ಪೃಷ್ಠಂ ಧೂಪ್ಯತೇ ಧೂಮಕೇತುನಾ ॥ 46 ॥

ಸರಂ ಚೈತದ್ವಿನಾಶಾಯ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಕಾಲೇ ಕಾಲಗೃಹೀತಾನಾಂ ನಕತ್ರಂ ಗ್ರಹಪೀಡಿತಮ್ ॥ 47 ॥

ಪ್ರಸನ್ನಾಃ ಸುರಸಾಶ್ಚಾಪೋ ವನಾನಿ ಫಲವನ್ತಿ ಚ ।
ಪ್ರವಾನ್ತ್ಯಭ್ಯಧಿಕಂ ಗನ್ಧಾ ಯಥರ್ತುಕುಸುಮಾ ದ್ರುಮಾಃ ॥ 48 ॥

ವ್ಯೂಢಾನಿ ಕಪಿಸೈನ್ಯಾನಿ ಪ್ರಕಾಶನ್ತೇಽಧಿಕಂ ಪ್ರಭೋ ।
ದೇವಾನಾಮಿವ ಸೈನ್ಯಾನಿ ಸಜ್ಜಾಮೇ ತಾರಕಾಮಯೇ ॥ 49 ॥

ಏವಮಾರ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯೈತಾನ್ಪ್ರೀತೋ ಭವಿತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಇತಿ ಭ್ರಾತರಮಾಶ್ವಸ್ಯ ಹೃಷ್ಠಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರಬ್ರವೀತ್ ॥ 50 ॥

ಅಥಾವೃತ್ಯ ಮಹೀಂ ಕೃತ್ವಾನ್ಮಂ ಜಗಾಮ ಮಹತೀ ಚಮೂಃ ।
ಋಕ್ಷವಾನರಶಾರ್ದೂಲೈರ್ನ ಖಿದಂಷ್ಪ್ರಾಯುಧೈರ್ವೃತಾ ॥ 51 ॥

ಕರಾಗ್ರೈಶ್ಚರಣಾಗ್ರೈಶ್ಚ ವಾನರೈರುದ್ಧತಂ ರಜಃ ।
ಭೌಮಮನ್ತರ್ಧಧೇ ಲೋಕಂ ನಿವಾರ್ಯ ಸವಿತುಃ ಪ್ರಭಾಮ್ ॥ 52 ॥

ಸಾ ಸ್ಮ ಯಾತಿ ದಿವಾರಾತ್ರಂ ಮಹತೀ ಹರಿವಾಹಿನೀ ।
ಹೃಷ್ಠಪ್ರಮುದಿತಾ ಸೇನಾ ಸುಗ್ರೀವೇಣಾಭಿರಕ್ಷಿತಾ ॥ 53 ॥

ವನರಾಸ್ತ್ವರಿತಂ ಯಾನ್ತಿ ಸರ್ವೇ ಯುದ್ಧಾಭಿನಂದನಃ ।
ಮುಮೋಕ್ಷಯಿಷವಃ ಸೀತಾಂ ಮುಹೂರ್ತಂ ಕ್ವಾಪಿ ನಾಸತ ॥ 54 ॥

ತತಃ ಪಾದಪಸಮ್ಪಾದಂ ನಾನಾಮೃಗಸಮಾಕುಲಮ್ ।
ಸಹ್ಯಪರ್ವತಮಾಸೇದುರ್ಮಲಯಂ ಚ ಮಹೀ ಧರಮ್ ॥ 55 ॥

ಕಾನನಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ನದೀಪ್ರಸ್ರವಣಾನಿ ಚ |
ಪಶ್ಯನ್ನಪಿ ಯಯೌ ರಾಮಃ ಸಹ್ಯಸ್ಯ ಮಲಯಸ್ಯ ಚ || 56 ||

ಚಮ್ಪುಕಾಂಸ್ತಿಲಕಾಂಶೂಚತಾನಶೋಕಾನ್ನಿನ್ದವಾರಕಾನ್ |
ಕರವೀರಾಂಶ್ಚ ತಿಮಿಶಾನ್ಬಿಜಾನ್ತಿ ಸ್ಮ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ || 57 ||

ಫಲಾನ್ಯಮೃತಗಂಧೀನಿ ಮೂಲಾನಿ ಕುಸುಮಾನಿ ಚ |
ಬುಭುಜುರ್ವಾನರಾಸ್ತತ್ರ ಪಾದಪಾನಾಂ ಬಲೋತ್ಕಟಾಃ || 58 ||

ದ್ರೋಣಮಾತ್ರಪ್ರಮಾಣಾನಿ ಲಮ್ಬಮಾನಾನಿ ವಾನರಾಃ |
ಯಯುಃ ಪಿಬಂತೋ ಹೃಷ್ಣಾಸ್ತೇ ಮಧೂನಿ ಮಧುಪಿಜ್ಗಲಾಃ || 59 ||

ಪಾದಪಾನವಭಿಜ್ಞಾಂತೋ ವಿಕರ್ಷಂತಸ್ತಥಾ ಲತಾಃ |
ವಿಧಮಂತೋ ಗಿರಿವರಾನ್ಪ್ರಯಯುಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ || 60 ||

ವೃಕ್ಷೇಭ್ಯೋಽನ್ಯೇ ತು ಕಪಯೋ ನರ್ದಂತೋ ಮಧುದರ್ಪಿತಾಃ |
ಅನ್ಯೇ ವೃಕ್ಷಾನ್ಪ್ರಪದ್ಯಂತೇ ಪ್ರಪತಂತ್ಯಪಿ ಚಾಪರೇ || 61 ||

ಬಭೂವ ವಸುಧಾ ತೈಸ್ತು ಸಮ್ಪೂರ್ಣಾ ಹರಿಪುಜ್ಗವೈಃ |
ಯಥಾ ಕಮಲಕೇದಾರೈಃ ಪಕ್ಷ್ಮರಿವ ವಸುನ್ಧರಾ || 62 ||

ಮಹೇಂದ್ರಮಥ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ |
ಅಧ್ಯಾರೋಹನ್ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶಿಖರಂ ದ್ರುಮಭೂಷಿತಮ್ || 63 ||

ತತಃ ಶಿಖರಮಾರುಹ್ಯ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ |
ಕೂರ್ಮಮೀನಸಮಾಕೀರ್ಣಮಪಶ್ಯತ್ಸಲಿಲಾಶಯಮ್ || 64 ||

ತೇ ಸಹ್ಯಂ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಲಯಂ ಚ ಮಹಾಗಿರಿಮ್ |
ಆಸೇದುರಾನುಪೂರ್ವೇಣ ಸಮುದ್ರಂ ಭೀಮನಿಃಸ್ವನಮ್ || 65 ||

ಅವರುಹ್ಯ ಜಗಾಮಾಶು ವೇಲಾವನಮನುತ್ತಮಮ್ |
ರಾಮೋ ರಮಯತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸಸುಗ್ರೀವಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 66 ||

ಅಥ ಧೌತೋಪಲತಲಾಂ ತೋಯೌಘೈಃ ಸಹಸೋತ್ಥಿತ್ಯೈಃ |
ವೇಲಾಮಾಸಾದ್ಯ ವಿಪುಲಾಂ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 67 ||

ಏತೇ ವಯಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸುಗ್ರೀವ ವರುಣಾಲಯಮ್ |
ಇಹೇದಾನೀಂ ವಿಚಿನ್ತಾ ಸಾ ಯಾ ನ ಪೂರ್ವಂ ಸಮುತ್ಥಿತಾ || 68 ||

ಅತಃ ಪರಮತೀರೋಽಯಂ ಸಾಗರಃ ಸರಿತಾಂ ಪತಿ |
ನ ಚಾಯಮನುಪಾಯೇನ ಶಕ್ಯಸ್ತರಿತುಮರ್ಣವಃ || 69 ||

ತದಿಹೈವ ನಿವೇಶೋಽಸ್ತು ಮನ್ತ್ರಃ ಪ್ರಸ್ತೂಯತಾಮಿಹ |
ಯಥೇದಂ ವಾನರಬಲಂ ಪರಂ ಪಾರಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ || 70 ||

ಇತೀವ ಸ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸೀತಾಹರಣಕರ್ಶಿತಃ |
ರಾಮಃ ಸಾಗರಮಾಸಾದ್ಯ ವಾಸಮಾಜ್ಞಾಪಯತ್ತದಾ || 71 ||

ಸಮ್ರಾಪ್ತೋ ಮನ್ತ್ರಕಾಲೋ ನಃ ಸಾಗರಸ್ಯೇಹ ಲಜ್ಘನೇ |
ಸ್ವಾಂ ಸ್ವಾಂ ಸೇನಾಂ ಸಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಮಾ ಚ ಕಶ್ಚಿತ್ಕುತೋ ವ್ರಜೇತ್ |
ಗಚ್ಛಂತಾ ವಾನರಾಃ ಶೂರಾ ಜ್ಞೇಯಂ ಛಿನ್ನಂ ಭಯಂ ಚ ನಃ || 72 ||

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಸೇನಾಂ ನ್ಯವೇಶಯತ್ತೀರೇ ಸಾಗರಸ್ಯ ದ್ರುಮಾಯುತೇ || 73 ||

ವಿರರಾಜ ಸಮೀಪಸ್ಥಂ ಸಾಗರಸ್ಯ ತು ತದ್ಬಲಮ್ |
ಮಧುಪಾಣ್ಡುಜಲಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ದ್ವಿತೀಯ ಇವ ಸಾಗರಃ || 74 ||

ವೇಲಾವನಮುಪಾಗಮ್ಯ ತತಸ್ತೇ ಹರಿಪುಜ್ಞವಾಃ |
ವಿನಿವಿಷ್ಟಾಃ ಪರಂ ಪಾರಂ ಕಾಚ್ಛ್ಮಾಣಾ ಮಹೋದಧೇಃ || 75 ||

ಸಾ ಮಹಾರ್ಣವಮಾಸಾದ್ಯ ಹೃಷ್ಟಾ ವಾನರವಾಹಿನೀ |
ವಾಯುವೇಗಸಮಾಧೂತಂ ಪಶ್ಯಮಾನಾ ಮಹಾರ್ಣವಮ್ || 76 ||

ದೂರಪಾರಮಸಮ್ಬಾಧಂ ರಕ್ಷೋಗಣನಿಷೇವಿತಮ್ |
ಪಶ್ಯನ್ತೋ ವರುಣಾವಾಸಂ ನಿಷೇದುರ್ಹರಿಯೂಥಪಾಃ || 77 ||

ಚಣ್ಣನಕ್ರಗ್ರಹಂ ಘೋರಂ ಕ್ಷಪಾದೌ ದಿವಸಕ್ಷಯೇ ।
ಚನ್ದ್ರೋದಯೇ ಸಮಾಧೂತಂ ಪ್ರತಿಚನ್ದ್ರಸಮಾಕುಲಮ್ ॥ 78 ॥

ಚಣ್ಡಾನಿಲಮಹಾಗ್ರಾಹೈಃ ಕೀರ್ಣಂ ತಿಮಿತಿಮಿಜ್ಜಿಲೈಃ ।
ದೀಪ್ತಭೋಗೈರಿವಾಕ್ರೀರ್ಣಂ ಭುಜಜ್ಞೈರ್ವರುಣಾಲಯಮ್ ॥ 79 ॥

ಅವಗಾಢಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವರ್ನಾನಾಶೈಲಸಮಾಕುಲಮ್ ।
ದುರ್ಗಂ ದ್ರುಗಮಮಾರ್ಗಂ ತಮಗಾಢಮಸುರಾಲಯಮ್ ॥ 80 ॥

ಮಕರೈರ್ನಾಗಭೋಗೈಶ್ಚ ವಿಗಾಢಾ ವಾತಲೋಹಿತಾಃ ।
ಉತ್ಪೇತುಶ್ಚ ನಿಪೇತುಶ್ಚ ಪ್ರವೃದ್ಧಾ ಜಲರಾಶಯಃ ॥ 81 ॥

ಅಗ್ನಿಚೂರ್ಣಮಿವಾವಿದ್ಧಂ ಭಾಸ್ಕರಾಮ್ಬುಮನೋರಗಮ್ ।
ಸುರಾರಿವಿಷಯಂ ಘೋರಂ ಪಾತಾಲವಿಷಮಂ ಸದಾ ॥ 82 ॥

ಸಾಗರಂ ಚಾಮ್ಬರಪ್ರವ್ಯಮಮ್ಬರಂ ಸಾಗರೋಪಮಮ್ ।
ಸಾಗರಂ ಚಾಮ್ಬರಂ ಚೇತಿ ನಿರ್ವಿಶೇಷಮದೃಶ್ಯತ ॥ 83 ॥

ಸಮ್ಪ್ರಕ್ತಂ ನಭಸಾ ಹ್ಯಮ್ಬಃ ಸಮ್ಪ್ರಕ್ತಂ ಚ ನಭೋಽಮ್ಬಸಾ ।
ತಾದೃಗ್ರೂಪೇ ಸ್ಮ ದೃಶ್ಯೇತೇ ತಾರಾ ರತ್ನಸಮಾಕುಲೇ ॥ 84 ॥

ಸಮುತ್ಪತ್ತಿತಮೇಘಸ್ಯ ವೀಚ್ಛಿ ಮಾಲಾಕುಲಸ್ಯ ಚ ।
ವಿಶೇಷೋ ನ ದ್ವಯೋರಾಸೀತ್ಸಾಗರಸ್ಯಾಮ್ಬರಸ್ಯ ಚ ॥ 85 ॥

ಅನ್ಯೋನ್ಯೈರಾಹತಾಃ ಸಕ್ತಾಃ ಸಸ್ವನುಭೀಮನಿಃಸ್ವನಾಃ ।
ಊರ್ಮಯಃ ಸಿನ್ಧುರಾಜಸ್ಯ ಮಹಾಭೇರ್ಯ ಇವಾಹವೇ ॥ 86 ॥

ರತ್ನಾಘಜಲಸಂನಾದಂ ವಿಷಕ್ತಮಿವ ವಾಯುನಾ ।
ಉತ್ಪತ್ತಂತಮಿವ ಕ್ರುದ್ಧಂ ಯಾದೋಗಣಸಮಾಕುಲಮ್ ॥ 87 ॥

ದದೃಶುಸ್ತೇ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ವಾತಾಹತಜಲಾಶಯಮ್ ।
ಅನಿಲೋದ್ಧೂತಮಾಕಾಶೇ ಪ್ರವಲ್ಗತಮಿವೋರ್ಮಿಭಿಃ ।
ಭ್ರಾನ್ತೋರ್ಮಿಜಲಸಂನಾದಂ ಪ್ರಲೋಲಮಿವ ಸಾಗರಮ್ ॥ 88 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ಥಃ
ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಪಇಚ್ಛಾಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸಾ ತು ನೀಲೇನ ವಿಧಿವತ್ಸಾರಕ್ಷಾ ಸುಸಮಾಹಿತಾ ।
ಸಾಗರಸ್ಯೋತ್ತರೇ ತೀರೇ ಸಾಧು ಸೇನಾ ನಿವೇಶಿತಾ ॥ ೧ ॥

ಮೈನ್ದಶ್ಚ ದ್ವಿವಿಧಶೋಭೌ ತತ್ರ ವಾನರಪುಂಗವೌ ।
ವಿಚೇರತುಶ್ಚ ತಾಂ ಸೇನಾಂ ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಸರ್ವತೋ ದಿಶಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಿವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ತು ಸೇನಾಯಾಂ ತೀರೇ ನದನದೀಪತೇಃ ।
ಪಾರ್ಶ್ವಸಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩ ॥

ಶೋಕಶ್ಚ ಕಿಲ ಕಾಲೇನ ಗಚ್ಛತಾ ಹೃಪಗಚ್ಛತಿ ।
ಮಮ ಚಾಪಶ್ಯತಃ ಕಾಂತಾಮಹನ್ಯಹನಿ ವರ್ಧತೇ ॥ ೪ ॥

ನ ಮೇ ದುಃಖಂ ಪ್ರಿಯಾ ದೂರೇ ನ ಮೇ ದುಃಖಂ ಹೃತೇತಿ ಚ ।
ಏತದೇವಾನುಶೋಚಾಮಿ ವಯೋಽಸ್ಯಾ ಹೃತಿವರ್ತತೇ ॥ ೫ ॥

ವಾಹಿ ವಾತ ಯತಃ ಕನ್ಯಾ ತಾಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಮಪಿ ಸ್ಪೃಶ ।
ತಸ್ಯಯಿ ಮೇ ಗಾತ್ರಸಂಸ್ಪರ್ಶಶ್ಚಂದ್ರೇ ದೃಷ್ಟಿಸಮಾಗಮಃ ॥ ೬ ॥

ತನ್ಮೇ ದಹತಿ ಗಾತ್ರಾಣಿ ವಿಷಂ ಪೀತಮಿವಾಶಯೇ ।
ಹಾ ನಾಥೇತಿ ಪ್ರಿಯಾ ಸಾ ಮಾಂ ಹ್ರಿಯಮಾಣಾ ಯದಬ್ರವೀತ್ ॥ ೭ ॥

ತದ್ವಿಯೋಗೇನ್ಧನವತಾ ತಚ್ಚಿಂತಾವಿಪುಲಾರ್ಚಿಷಾ ।
ರಾತ್ರಿಂ ದಿವಂ ಶರೀರಂ ಮೇ ದಹ್ಯತೇ ಮದನಾಗ್ನಿನಾ ॥ ೮ ॥

ಅವಗಾಹ್ಯಾರ್ಣವಂ ಸ್ವಪ್ನೇ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಭವತಾ ವಿನಾ ।
ಕಥಂಚಿತ್ಪ್ರಜ್ವಲನ್ಯಾಮಃ ಸಮಾಸುಪ್ತಂ ಜಲೇ ದಹೇತ್ ॥ ೯ ॥

ಬಹ್ವೇತತ್ಕಾಮಯಾನಸ್ಯ ಶಕ್ಯಮೇತೇನ ಜೀವಿತುಮ್ ।
ಯದಹಂ ಸಾ ಚ ವಾಮೋರುರೇಕಾಂ ಧರಣಿಮಾಶ್ರಿತೌ ॥ ೧೦ ॥

ಕೇದಾರಸ್ಯೇವ ಕೇದಾರಃ ಸೋದಕಸ್ಯ ನಿರೂದಕಃ |
ಉಪಸ್ನೇಹೇನ ಜೀವಾಮಿ ಜೀವಂತೀಂ ಯಚ್ಛ್ರೋಮಿ ತಾಮ್ || 11 ||

ಕದಾ ತು ಖಿಲು ಸುಸ್ಮೋಣೀಂ ಶತಪತ್ರಾಯತೇಕ್ಷಣಾಮ್ |
ವಿಜಿತ್ಯ ಶತ್ರುನ್ದ್ರಕ್ಷಾಮಿ ಸೀತಾಂ ಸ್ಫೀತಾಮಿವ ಶ್ರಿಯಮ್ || 12 ||

ಕದಾ ನು ಚಾರುಬಿಮ್ಬೌಷ್ಠಂ ತಸ್ಯಾಃ ಪದ್ಮಮಿವಾನನಮ್ |
ಈಷದುನ್ಮಮ್ಯ ಪಾಸ್ಯಾಮಿ ರಸಾಯನಮಿವಾತುರಃ || 13 ||

ತೌ ತಸ್ಯಾಃ ಸಂಹತೌ ಪೀನೌ ಸ್ತನೌ ತಾಲಫಲೋಪಮೌ |
ಕದಾ ನು ಖಿಲು ಸೋತ್ಕಮ್ಪೌ ಹಸನ್ತ್ಯಾ ಮಾಂ ಭಜಿಷ್ಯತಃ || 14 ||

ಸಾ ನೂನಮಸಿತಾಪಾಜ್ಞೀ ರಕ್ಷೋಮಧ್ಯಗತಾ ಸತೀ |
ಮನ್ನಾಥಾ ನಾಥಹೀನೇವ ತ್ರಾತಾರಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ || 15 ||

ಕದಾ ವಿಕ್ಷೋಭ್ಯ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಸಾ ವಿಧೂಯೋತ್ಪತ್ತಿಷ್ಯತಿ |
ವಿಧೂಯ ಜಲದಾನ್ನೀಲಾಂಜ್ಯಶಿಲೇಖಾ ಶರತ್ಸ್ರವ || 16 ||

ಸ್ವಭಾವತನುಕಾ ನೂನಂ ಶೋಕೇನಾನಶನೇನ ಚ |
ಭೂಯಸ್ತನುತರಾ ಸೀತಾ ದೇಶಕಾಲವಿಪರ್ಯಯಾತ್ || 17 ||

ಕದಾ ನು ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ನಿಧಾಯೋರಸಿ ಸಾಯಕಾನ್ |
ಸೀತಾಂ ಪ್ರತ್ಯಾಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಶೋಕಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಮಾನಸಮ್ || 18 ||

ಕದಾ ನು ಖಿಲು ಮಾಂ ಸಾಧ್ವೀ ಸೀತಾಮರಸುತೋಪಮಾ |
ಸೋತ್ಕಣ್ಠಾಂ ಕಣ್ಣಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ಮೋಕ್ಷ್ಯತ್ಯಾನಂದಜಂ ಜಲಮ್ || 19 ||

ಕದಾ ಶೋಕಮಿಮಂ ಘೋರಂ ಮೈಥಿಲೀ ವಿಪ್ರಯೋಗಜಮ್ |
ಸಹಸಾ ವಿಪ್ರಮೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಾಸಃ ಶುಕ್ಲೇತರಂ ಯಥಾ || 20 ||

ಏವಂ ವಿಲಪತಸ್ತಸ್ಯ ತತ್ರ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ದಿನಕ್ಷಯಾನ್ಮನ್ದವಪುರ್ಭಾಸ್ಕರೋಽಸ್ತಮುಪಾಗಮತ್ || 21 ||

ಆಶ್ವಾಸಿತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ರಾಮಃ ಸನ್ಧ್ಯಾಮುಪಾಸತ |
ಸ್ಮರನ್ಮಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೀಂ ಸೀತಾಂ ಶೋಕಾಕುಲೀಕೃತಃ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ತು ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಘೋರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭವಾವಹಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ಹನುಮತಾ ಶಕ್ರೇಣೇವ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾಕ್ಷಸಾನಸರ್ವಾನ್ಪ್ರಿಯಾ ಕಿಂಚಿದವಾಙ್ಮುಖಃ ॥೧॥

ಧರ್ಷಿತಾ ಚ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಚ ಲಜ್ಜಾ ದುಷ್ಪ್ರಸಹಾ ಪುರೀ ।
ತೇನ ವಾನರಮಾತ್ರೇಣ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾ ಚ ಜಾನಕೀ ॥೨॥

ಪ್ರಸಾದೋ ಧರ್ಷಿತಶ್ಚೈತ್ಯಃ ಪ್ರವರಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಹತಾಃ ।
ಆವಿಲಾ ಚ ಪುರೀ ಲಜ್ಜಾ ಸರ್ವಾ ಹನುಮತಾ ಕೃತಾ ॥೩॥

ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಭದ್ರಂ ವಃ ಕಿಂ ವಾ ಯುಕ್ತಮನನ್ತರಮ್ ।
ಉಚ್ಯತಾಂ ನಃ ಸಮರ್ಥಂ ಯತ್ಕೃತಂ ಚ ಸುಕೃತಂ ಭವೇತ್ ॥೪॥

ಮನ್ತ್ರಮೂಲಂ ಹಿ ವಿಜಯಂ ಪ್ರಾಹುರಾರ್ಯಾ ಮನಸ್ವಿನಃ ।
ತಸ್ಮಾದ್ವೈ ರೋಚಯೇ ಮನ್ತ್ರಂ ರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥೫॥

ತ್ರಿವಿಧಾಃ ಪುರುಷಾ ಲೋಕೇ ಉತ್ತಮಾಧಮಮಧ್ಯಮಾಃ ।
ತೇಷಾಂ ತು ಸಮವೇತಾನಾಂ ಗುಣದೋಷಂ ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥೬॥

ಮನ್ತ್ರಿಭಿರ್ಹಿತಸಂಯುಕ್ತೈಃ ಸಮರ್ಥೈರ್ಮನ್ತ್ರನಿರ್ಣಯೇ ।
ಮಿತ್ರೈರ್ವಾಪಿ ಸಮಾನಾರ್ಥೈರ್ಬಾನ್ಧವೈರಪಿ ವಾ ಹಿತೈಃ ॥೭॥

ಸಹಿತೋ ಮನ್ತ್ರಯಿತ್ವಾ ಯಃ ಕರ್ಮಾರಮ್ಭಾನ್ಪ್ರವರ್ತಯೇತ್ ।
ದೈವೇ ಚ ಕುರುತೇ ಯತ್ನಂ ತಮಾಹುಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ॥೮॥

ಏಕೋಽರ್ಥಂ ವಿಮೃಶೇದೇಕೋ ಧರ್ಮೇ ಪ್ರಕುರುತೇ ಮನಃ ।
ಏಕಃ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕುರುತೇ ತಮಾಹುರ್ಮಧ್ಯಮಂ ನರಮ್ ॥೯॥

ಗುಣದೋಷಾವನಿಶ್ಚಿತೈ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದೈವವ್ಯಪಾಶ್ರಯಮ್ ।

ಕರಿಷ್ಯಾಮೀತಿ ಯಃ ಕಾರ್ಯಮುಪೇಕ್ಷೇತ್ ನರಾಧಮಃ || 10 ||

ಯಥೇಮೇ ಪುರುಷಾ ನಿತ್ಯಮುತ್ತಮಾಧಮಮಧ್ಯಮಾಃ |
ಏವಂ ಮನ್ಮೋಹಪಿ ವಿಜ್ಞೇಯ ಉತ್ತಮಾಧಮಮಧ್ಯಮಃ || 11 ||

ಐಕಮತ್ಯಮುಪಾಗಮ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ |
ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ಯತ್ರ ನಿರಸ್ತಾಸ್ತಮಾಹುರ್ಮನ್ತ್ರಮುತ್ತಮಮ್ || 12 ||

ಬಹೋವ್ಯೇಹಿ ಮತಯೋ ಗತಾಃ ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ಹ್ಯರ್ಥನಿರ್ಣಯೇ |
ಪುನರ್ಯತ್ಯುಕ್ತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸ ಮನ್ಮೋಹ ಮಧ್ಯಮಃ ಸ್ಮೃತಃ || 13 ||

ಅನ್ಯೋನ್ಯಮತಿಮಾಸ್ಥಾಯ ಯತ್ರ ಸಮ್ಪ್ರತಿಭಾಷ್ಯತೇ |
ನ ಚೈಕಮತ್ಯೇ ಶ್ರೇಯೋಹಸ್ತಿ ಮನ್ತ್ರಃ ಸೋಹಧಮ ಉಚ್ಯತೇ || 14 ||

ತಸ್ಮಾತ್ಸಮನ್ತ್ರತಂ ಸಾಧು ಭವನ್ಮೋಹ ಮನ್ತ್ರಿಸತ್ತಮಾಃ |
ಕಾರ್ಯಂ ಸಮ್ಪ್ರತಿಪದ್ಯಂತಾಮೇತತ್ಕೃತ್ಯತಮಂ ಮಮ || 15 ||

ವಾನರಾಣಾಂ ಹಿ ವೀರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರೈಃ ಪರಿವಾರಿತಃ |
ರಾಮೋಹಭೈತಿ ಪುರಿಂ ಲಜ್ಜಾಮಸ್ಮಾಕಮುಪರೋಧಕಃ || 16 ||

ತರಿಷ್ಯತಿ ಚ ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ರಾಘವಃ ಸಾಗರಂ ಸುಖಮ್ |
ತರಸಾ ಯುಕ್ತರೂಪೇಣ ಸಾನುಜಃ ಸಬಲಾನುಗಃ || 17 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ನೇವಜ್ಞತೇ ಕಾರ್ಯೇ ವಿರುದ್ಧೇ ವಾನರೈಃ ಸಹ |
ಹಿತಂ ಪುರೇ ಚ ಸೈನ್ಯೇ ಚ ಸರ್ವಂ ಸಮ್ಮನ್ತ್ರತಾಂ ಮಮ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಷಷ್ಠಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಊಚುಃ ಪ್ರಾಂಜಲಯಃ ಸರ್ವೇ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೧ ॥

ರಾಜನ್ವರಿಘಶಕ್ತ್ಯುಷ್ಣಿಶೂಲಪಟ್ಟಸಸಜ್ಜುಲಮ್ ।
ಸುಮಹನ್ನೋ ಬಲಂ ಕಸ್ಮಾದ್ವಿಷಾದಂ ಭಜತೇ ಭವಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಕೈಲಾಸಶಿಖರಾವಾಸೀ ಯಕ್ಷೈರ್ಬಹುಭಿರಾವೃತಃ ।
ಸುಮಹತ್ಕದನಂ ಕೃತ್ವಾ ವಶ್ಯಸ್ತೇ ಧನದಃ ಕೃತಃ ॥ ೩ ॥

ಸ ಮಹೇಶ್ವರಸಖ್ಯೇನ ಶ್ಲಾಘಮಾನಸ್ತ್ವಯಾ ವಿಭೋ ।
ನಿರ್ಜಿತಃ ಸಮರೇ ರೋಷಾಲೋಕಪಾಲೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೪ ॥

ವಿನಿಹತ್ಯ ಚ ಯಕ್ಷೌಘಾನಿಷ್ಕೋಭ್ಯ ಚ ವಿಗೃಹ್ಯ ಚ ।
ತ್ವಯಾ ಕೈಲಾಸಶಿಖರಾದ್ವಿಮಾನಮಿದಮಾಹೃತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮಯೇನ ದಾನವೇಂದ್ರೇಣ ತ್ವದ್ಭಯಾತ್ಸಖ್ಯಮಿಚ್ಛತಾ ।
ದುಹಿತಾ ತವ ಭಾರ್ಯಾರ್ಥೇ ದತ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಜಿವ ॥ ೬ ॥

ದಾನವೇಂದ್ರೋ ಮಧುರ್ನಾಮ ವೀರ್ಯೋತ್ಸಿಕ್ತೋ ದುರಾಸದಃ ।
ವಿಗೃಹ್ಯ ವಶಮಾನೀತಃ ಕುಂಭೀನಸ್ಯಾಃ ಸುಖಾವಹಃ ॥ ೭ ॥

ನಿರ್ಜಿತಾಸ್ತೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ನಾಗಾ ಗತ್ವಾ ರಸಾತಲಮ್ ।
ವಾಸುಕಿಸ್ತಕ್ಷಕಃ ಶಬ್ಧೋ ಜಟೀ ಚ ವಶಮಾಹೃತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಅಕ್ಷಯಾ ಬಲವನ್ತಶ್ಚ ಶೂರಾ ಲಬ್ಧವರಾಃ ಪುನಃ ।
ತ್ವಯಾ ಸಂವತ್ಸರಂ ಯುದ್ಧಾಃ ಸಮರೇ ದಾನವಾ ವಿಭೋ ॥ ೯ ॥

ಸ್ವಬಲಂ ಸಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ನೀತಾ ವಶಮರಿನ್ದಮ ।
ಮಾಯಾಶ್ಚಾಧಿಗತಾಸ್ತತ್ರ ಬಹವೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ ॥ ೧೦ ॥

ಶೂರಾಶ್ಚ ಬಲವನ್ತಶ್ಚ ವರುಣಸ್ಯ ಸುತಾ ರಣೇ ।
ನಿರ್ಜಿತಾಸ್ತೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಚತುರ್ವಿಧಬಲಾನುಗಾಃ ॥ 11 ॥

ಮೃತ್ಯುರ್ದಾಹಾಹ್ರಾಹಂ ಶಾಲ್ಮಲಿದ್ವೀಪಮಣ್ಡಿತಮ್ ।
ಅವಗಾಹ್ಯ ತ್ವಯಾ ರಾಜನ್ಯಮಸ್ಯ ಬಲಸಾಗರಮ್ ॥ 12 ॥

ಜಯಶ್ಚ ವಿಪುಲಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮೃತ್ಯುಶ್ಚ ಪ್ರತಿಷೇಧಿತಃ ।
ಸುಯುದ್ಧೇನ ಚ ತೇ ಸರ್ವೇ ಲೋಕಾಸ್ತತ್ರ ಸುತೋಷಿತಾಃ ॥ 13 ॥

ಕ್ಷತ್ರಿಯೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವೀರೈಃ ಶಕ್ರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮೈಃ ।
ಆಸೀದ್ವಸುಮತೀ ಪೂರ್ಣಾ ಮಹದ್ಭಿರಿವ ಪಾದಪೈಃ ॥ 14 ॥

ತೇಷಾಂ ವೀರ್ಯಗುಣೋತ್ಸಾಹೈರ್ನ ಸಮೋ ರಾಘವೋ ರಣೇ ।
ಪ್ರಸಹ್ಯ ತೇ ತ್ವಯಾ ರಾಜನ್ಯತಾಃ ಪರಮದುರ್ಜಯಾಃ ॥ 15 ॥

ರಾಜನ್ನಾಪದಯುಕ್ತೇಯಮಾಗತಾ ಪ್ರಾಕೃತಾಜ್ಜನಾತ್ ।
ಹೃದಿ ನೈವ ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯಾ ತ್ವಂ ವಧಿಷ್ಯಸಿ ರಾಘವಮ್ ॥ 16 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ನೀಲಾಮ್ಬದನಿಭಃ ಪ್ರಹಸ್ತೋ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾರ್ಕ್ಯಂ ಶೂರಃ ಸೇನಾಪತಿಸ್ತದಾ ॥ ೧ ॥

ದೇವದಾನವಗಂದರ್ವಾಃ ಪಿಶಾಚಪತಗೋರಗಾಃ ।
ನ ತ್ವಾಂ ಧರ್ಷಯಿತುಂ ಶಕ್ತಾಃ ಕಿಂ ಪುನರ್ವಾನರಾ ರಣೇ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವೇ ಪ್ರಮತ್ತಾ ವಿಶ್ವಸ್ತಾ ವಂಚಿತಾಃ ಸ್ಮ ಹನೂಮತಾ ।
ನ ಹಿ ಮೇ ಜೀವತೋ ಗಚ್ಛೇಜ್ಜೀವನ್ ವನಗೋಚರಃ ॥ ೩ ॥

ಸರ್ವಾಂ ಸಾಗರಪರ್ಯಂತಾಂ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾಮ್ ।
ಕರೋಮ್ಯವಾನರಾಂ ಭೂಮಿಮಾಜ್ಞಾಪಯತು ಮಾಂ ಭವಾನ್ ॥ ೪ ॥

ರಕ್ಷಾಂ ಚೈವ ವಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ವಾನರಾದ್ರಜನೀಚರ ।
ನಾಗಮಿಷ್ಯತಿ ತೇ ದುಃಖಿಂ ಕಿಂಚಿದಾತ್ಮಾಪರಾಧಜಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ಸುಸಂಕ್ರೂರೋ ದುರ್ಮುಖೋ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಇದಂ ನ ಕ್ಷಮಣೀಯಂ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನಃ ಪ್ರಧರ್ಷಣಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅಯಂ ಪರಿಭವೋ ಭೂಯಃ ಪುರಸ್ತ್ಯಾಂತಃಪುರಸ್ತ್ಯ ಚ ।
ಶ್ರೀಮತೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ವಾನರೇನ್ದ್ರಪ್ರಧರ್ಷಣಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ಮಹೂರ್ತೇ ಹತ್ವೈಕೋ ನಿವರ್ತಿಷ್ಯಾಮಿ ವಾನರಾನ್ ।
ಪ್ರವಿಷ್ಟಾನ್ಸಾಗರಂ ಭೀಮಮಮ್ಬರಂ ವಾ ರಸಾತಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀತ್ಸುಸಂಕ್ರೂರೋ ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಪರಿಘಂ ಘೋರಂ ಮಾಂಸಶೋಣಿತರೂಪಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಕಿಂ ವೋ ಹನೂಮತಾ ಕಾರ್ಯಂ ಕೃಪಣೇನ ತಪಸ್ವಿನಾ ।
ರಾಮೇ ತಿಷ್ಠತಿ ದುರ್ಧರ್ಷೇ ಸುಗ್ರೀವೇ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ॥ ೧೦ ॥

ಅದ್ಯ ರಾಮಂ ಸಸುಗ್ರೀವಂ ಪರಿಘೇಣ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಆಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಹತ್ವೈಕೋ ವಿಕ್ಷೋಭ್ಯ ಹರಿವಾಹಿನೀಮ್ ॥ 11 ॥

ಕೌಮ್ಭಕರ್ಣಿಸ್ತತೋ ವೀರೋ ನಿಕುಂಭೋ ನಾಮ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರಮಕುರ್ಧೋ ರಾವಣಂ ಲೋಕರಾವಣಮ್ ॥ 12 ॥

ಸರ್ವೇ ಭವಂತಸ್ತಿಷಂತು ಮಹಾರಾಜೇನ ಸಜ್ಗತಾಃ ।
ಅಹಮೇಕೋ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಘವಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ॥ 13 ॥

ತತೋ ವಜ್ರಹನುರ್ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ಪರ್ವತೋಪಮಃ ।
ಕ್ರುದ್ಧಃ ಪರಿಲಿಹನ್ವಕ್ತ್ರಂ ಜಿಹ್ವಯಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 14 ॥

ಸೈವ್ಯರಂ ಕುರ್ವಂತು ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಭವನ್ತೋ ವಿಗತಜ್ವರಾಃ ।
ಏಕೋಽಹಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಹರಿಯೂಢಪಾನ್ ॥ 15 ॥

ಸ್ವಸ್ಥಾಃ ಕ್ರೀಡಂತು ನಿಶ್ಚಿನ್ತಾಃ ಪಿಬಂತು ಮಧುವಾರುಣೀಮ್ ।
ಅಹಮೇಕೋ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುಗ್ರೀವಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಸಾಜ್ಗದಂ ಚ ಹನೂಮಂತಂ ರಾಮಂ ಚ ರಣಕುಞ್ಜರಮ್ ॥ 16 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತೋ ನಿಕುಂಭೋ ರಭಸಃ ಸೂರ್ಯಶತ್ರುರ್ಮಹಾಬಲಃ ।
ಸುಪ್ತಘ್ನೋ ಯಜ್ಞಕೋಪಶ್ಚ ಮಹಾಪಾಶೋರ್ವ ಮಹೋಅರಃ ॥೧॥

ಅಗ್ನಿಕೇತುಶ್ಚ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ರಶ್ಮಿಕೇತುಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಇಂದ್ರಜಿಚ್ಛ ಮಹಾತೇಜಾ ಬಲವಾನ್ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ ॥೨॥

ಪ್ರಹಸ್ತೋಽಥ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೋ ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಶಾಚಿಕಾಯಶ್ಚ ದುರ್ಮುಖಶ್ಚೈವ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥೩॥

ಪರಿಘಾನ್ಪಟ್ಟಸಾನ್ಪ್ರಾಸಾಂಘ್ಯಾಕ್ತಿಶೂಲಪರಶ್ವಧಾನ್ ।
ಚಾಪಾನಿ ಚ ಸಬಾಣಾನಿ ವಿಡಾಂಶ್ಚ ವಿಪುಲಾಘ್ನಿತಾನ್ ॥೪॥

ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಾಃ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಅಬ್ರವನ್ರಾವಣಂ ಸರ್ವೇ ಪ್ರದೀಪ್ತಾ ಇವ ತೇಜಸಾ ॥೫॥

ಅದ್ಯ ರಾಮಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಚ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಕೃಪಣಂ ಚ ಹನೂಮಂತಂ ಲಜ್ಞಾ ಯೇನ ಪ್ರಧರ್ಷಿತಾ ॥೬॥

ತಾನ್ಗೃಹೀತಾಯುಧಾನ್ಸರ್ವಾನ್ವಾರಯಿತಾನ್ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯುಪವೇಶ್ಯ ತಾನ್ ॥೭॥

ಅಪ್ಯುಪಾಯೈಸ್ತ್ರಿಭಿಸ್ತಾತ ಯೋಽರ್ಥಃ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ನ ಶಕ್ಯತೇ ।
ತಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮಕಾಲಾಂಸ್ತಾನ್ಯುಕ್ತಾನಾಹುರ್ಮನೀಷಿಣಃ ॥೮॥

ಪ್ರಮತ್ತೇಷ್ವಭಿಯುಕ್ತೇಷು ದೈವೇನ ಪ್ರಹತೇಷು ಚ ।
ವಿಕ್ರಮಾಸ್ತಾತ ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಧಿನಾ ಕೃತಾಃ ॥೯॥

ಅಪ್ರಮತ್ತಂ ಕಥಂ ತಂ ತು ವಿಜಿಗೀಷುಂ ಬಲೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಜಿತರೋಷಂ ದುರಾಧರ್ಷಂ ಪ್ರಧರ್ಷಯಿತುಮಿಚ್ಛಥ ॥೧೦॥

ಸಮುದ್ರಂ ಲಜ್ಞಯಿತ್ವಾ ತು ಘೋರಂ ನದನದೀಪತಿಮ್ |
ಕೃತಂ ಹನುಮತಾ ಕರ್ಮ ದುಷ್ಕರಂ ತರ್ಕಯೇತ ಕಃ || 11 ||

ಬಲಾನ್ಯಪರಿಮೇಯಾನಿ ವೀರ್ಯಾಣಿ ಚ ನಿಶಾಚರಾಃ |
ಪರೇಷಾಂ ಸಹಸಾವಜ್ಞಾ ನ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಕಥಂಜ್ಞಾನ || 12 ||

ಕಿಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ರಾಮೇಣಾಪಕೃತಂ ಪುರಾ |
ಆಜಹಾರ ಜನಸ್ಥಾನಾದ್ಯಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಂ ಯಶಸ್ವಿನಃ || 13 ||

ಖರೋ ಯದ್ಯತಿವೃತ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ನಿಹತೋ ರಣೇ |
ಅವಶ್ಯಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಾ ರಕ್ಷಿತವ್ಯಾ ಯಥಾ ಬಲಮ್ || 14 ||

ಏತನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ವೈದೇಹೀ ಭಯಂ ನಃ ಸುಮಹದ್ಭವೇತ್ |
ಆಹೃತಾ ಸಾ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಾ ಕಲಹಾರ್ಥೇ ಕೃತೇ ನ ಕಿಮ್ || 15 ||

ನ ನಃ ಕ್ಷಮಂ ವೀರ್ಯವತಾ ತೇನ ಧರ್ಮಾನುವರ್ತಿನಾ |
ವೈರಂ ನಿರರ್ಥಕಂ ಕರ್ತುಂ ದೀಯತಾಮಸ್ಯ ಮೈಥಿಲೀ || 16 ||

ಯಾವನ್ನ ಸಗಜಾಂ ಸಾಶ್ವಾಂ ಬಹುರತ್ನಸಮಾಕುಲಾಮ್ |
ಪುರಿಂ ದಾರಯತೇ ಬಾಣೈರ್ದೀಯತಾಮಸ್ಯ ಮೈಥಿಲೀ || 17 ||

ಯಾವತ್ಸುಘೋರಾ ಮಹತೀ ದುರ್ಧರ್ಷಾ ಹರಿವಾಹಿನೀ |
ನಾವಸ್ಕನ್ನದಿ ನೋ ಲಜ್ಜಾಂ ತಾವತ್ಸೀತಾ ಪ್ರದೀಯತಾಮ್ || 18 ||

ವಿನಶ್ಯೇದ್ಧಿ ಪುರಿ ಲಜ್ಜಾ ಶೂರಾಃ ಸರ್ವೇ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ದಯಿತಾ ಪತ್ನೀ ನ ಸ್ವಯಂ ಯದಿ ದೀಯತೇ || 19 ||

ಪ್ರಸಾದಯೇ ತ್ವಾಂ ಬನ್ಧುತ್ವಾತ್ಕುರುಷ್ವ ವಚನಂ ಮಮ |
ಹಿತಂ ಪಥ್ಯಂ ತ್ವಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ದೀಯತಾಮಸ್ಯ ಮೈಥಿಲೀ || 20 ||

ಪುರಾ ಶರತ್ಸೂರ್ಯಮರೀಚಿಸಂನಿಭಾನ್
ನವಾಗ್ರಪುಜ್ಜಾನ್ಸುಧೃಢಾನ್ಸುಪಾತ್ಮಜಃ |
ಸೃಜತ್ಯಮೋಘಾನ್ವಿಶಿಖಾನ್ವಧಾಯ ತೇ

ಪ್ರದೀಯತಾಂ ದಾಶರಥಾಯ ಮೈಥಿಲೀ || 21 ||

ತ್ಯಜಸ್ವ ಕೋಪಂ ಸುಖಧರ್ಮನಾಶನಮ್
ಭಜಸ್ವ ಧರ್ಮಂ ರತಿಕೀರ್ತಿವರ್ಧನಮ್ |
ಪ್ರಸೀದ ಜೀವೇಮ ಸಪುತ್ರಬಾನ್ಧವಾಃ
ಪ್ರದೀಯತಾಂ ದಾಶರಥಾಯ ಮೈಥಿಲೀ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ನವಮಃ
ಸ್ಕಂಧಃ ||

॥ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸುನಿವಿಷ್ಟಂ ಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಮುಕ್ತವನ್ತಂ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾವಣಃ ಕಾಲಚೋದಿತಃ ॥ ೧ ॥

ವಸೇತ್ಸಹ ಸಪತ್ನೇನ ಕ್ರುದ್ಧೇನಾಶೀವಿಷೇಣ ವಾ ।
ನ ತು ಮಿತ್ರಪ್ರವಾದೇನ ಸಂವಸೇಚ್ಛತ್ರಸೇವಿನಾ ॥ ೨ ॥

ಜಾನಾಮಿ ಶೀಲಂ ಜ್ಞಾತೀನಾಂ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ರಾಕ್ಷಸ ।
ಹೃಷ್ಯಂತಿ ವ್ಯಸನೇಷ್ವೇತೇ ಜ್ಞಾತೀನಾಂ ಜ್ಞಾತಯಃ ಸದಾ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಧಾನಂ ಸಾಧಕಂ ವೈದ್ಯಂ ಧರ್ಮಶೀಲಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸ ।
ಜ್ಞಾತಯೋ ಹ್ಯವಮನ್ಯಂತೇ ಶೂರಂ ಪರಿಭವಂತಿ ಚ ॥ ೪ ॥

ನಿತ್ಯಮನ್ಯೋನ್ಯಸಂಹೃಷ್ಣಾ ವ್ಯಸನೇಷ್ವಾತತಾಯಿನಃ ।
ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಹೃದಯಾ ಘೋರಾ ಜ್ಞಾತಯಸ್ತು ಭಯಾವಹಾಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೂಯಂತೇ ಹಸ್ತಿಭಿರ್ಗೀತಾಃ ಶ್ಲೋಕಾಃ ಪದ್ಮವನೇ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಪಾಶಹಸ್ತಾನ್ನರಾನ್ದೃಷ್ಟಾಃ ಶೃಣು ತಾನ್ಗದತೋ ಮಮ ॥ ೬ ॥

ನಾಗ್ನಿರ್ನಾನ್ಯಾನಿ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ನ ನಃ ಪಾಶಾ ಭಯಾವಹಾಃ ।
ಘೋರಾಃ ಸ್ವಾರ್ಥಪ್ರಯುಕ್ತಾಸ್ತು ಜ್ಞಾತಯೋ ನೋ ಭಯಾವಹಾಃ ॥ ೭ ॥

ಉಪಾಯಮೇತೇ ವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಗ್ರಹಣೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಕೃತ್ಸಾದ್ಭಯಾಜಾಜ್ಞಾತಿಭಯಂ ಸುಕಷ್ಟಂ ವಿದಿತಂ ಚ ನಃ ॥ ೮ ॥

ವಿದ್ಯತೇ ಗೋಷು ಸಮ್ಮನ್ನಂ ವಿದ್ಯತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ದಮಃ ।
ವಿದ್ಯತೇ ಸ್ತ್ರೀಷು ಚಾಪಲ್ಯಂ ವಿದ್ಯತೇ ಜ್ಞಾತೀತೋ ಭಯಮ್ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ನೇಷ್ಯಮಿದಂ ಸೌಮ್ಯ ಯದಹಂ ಲೋಕಸತ್ಕೃತಃ ।
ಐಶ್ವರ್ಯಮಭಿಜಾತಶ್ಚ ರಿಪೂಣಾಂ ಮೂರ್ಛಿತಃ ಸಿದ್ಧಿತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅನ್ಯಸ್ತೇವಂವಿಧಂ ಬ್ರೂಯಾದ್ವಾಕ್ಯಮೇತನ್ನಿಶಾಚರ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ಮಹೂರ್ತೇ ನ ಭವೇತ್ತ್ವಾಂ ತು ಧಿಕ್ಕುಲಪಾಂಸನಮ್ ॥ 11 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ನ್ಯಾಯವಾದೀ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಉತ್ಪಪಾತ ಗದಾಪಾಣಿಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ॥ 12 ॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ತದಾ ವಾಕ್ಯಂ ಜಾತಕ್ರೋಧೋ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಅನ್ತರಿಕ್ಷಗತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ॥ 13 ॥

ಸ ತ್ವಂ ಭ್ರಾತಾಸಿ ಮೇ ರಾಜನೂಬ್ರಹ್ಮಿ ಮಾಂ ಯದ್ಯದಿಚ್ಛಸಿ ।
ಇದಂ ತು ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ನ ಕ್ಷಮಾಮ್ಯನ್ಮತಂ ತವ ॥ 14 ॥

ಸುನೀತಂ ಹಿತಕಾಮೇನ ವಾಕ್ಯಮುಕ್ತಂ ದಶಾನನ ।
ನ ಗೃಹ್ಣಂತ್ಯಕೃತಾತ್ತಮನಃ ಕಾಲಸ್ಯ ವಶಮಾಗತಾಃ ॥ 15 ॥

ಸುಲಭಾಃ ಪುರುಷಾ ರಾಜನ್ಸತತಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಃ ।
ಅಪ್ರಿಯಸ್ಯ ತು ಪಥ್ಯಸ್ಯ ವಕ್ತಾ ಶ್ರೋತಾ ಚ ದುರ್ಲಭಃ ॥ 16 ॥

ಬದ್ಧಂ ಕಾಲಸ್ಯ ಪಾಶೇನ ಸರ್ವಭೂತಾಪಹಾರಿಣಾ ।
ನ ನಶ್ಯಂತಮುಪೇಕ್ಷೇಯಂ ಪ್ರದೀಪ್ತಂ ಶರಣಂ ಯಥಾ ॥ 17 ॥

ದೀಪ್ತಪಾವಕಸಜ್ಜಾಶೈಃ ಶಿತೈಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಭೂಷಣೈಃ ।
ನ ತಾಷಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ರಾಮೇಣ ನಿಹತಂ ಶರೈಃ ॥ 18 ॥

ಶೂರಾಶ್ಚ ಬಲವನ್ತಶ್ಚ ಕೃತಾಸ್ತ್ರಾಶ್ಚ ರಣಾಜಿರೇ ।
ಕಾಲಾಭಿಪನ್ನಾ ಸೀದಂತಿ ಯಥಾ ವಾಲುಕಸೇತವಃ ॥ 19 ॥

ಆತ್ಮಾನಂ ಸರ್ವಥಾ ರಕ್ಷ ಪುರೀಂ ಚೇಮಾಂ ಸರಾಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಸ್ವಸ್ತಿ ತೇಽಸ್ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುಖೀ ಭವ ಮಯಾ ವಿನಾ ॥ 20 ॥

ನಿವಾರ್ಯಮಾಣಸ್ಯ ಮಯಾ ಹಿತೈಷಿಣಾ
ನ ರೋಚತೇ ತೇ ವಚನಂ ನಿಶಾಚರ ।
ಪರೀತಕಾಲಾ ಹಿ ಗತಾಯುಷೋ ನರಾ

ಹಿತಂ ನ ಗೃಹಣಂತಿ ಸುಹೃದ್ಭಿರೀರಿತಮ್ || 21 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ದಶಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾವಣಂ ರಾವಣಾನುಜಃ ।
ಆಜಗಾಮ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಯತ್ರ ರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ ೧ ॥

ತಂ ಮೇರುಶಿಖರಾಕಾರಂ ದೀಪ್ತಾಮಿವ ಶತಹೃದಾಮ್ ।
ಗಗನಸ್ಥಂ ಮಹೀಸ್ಥಾಸ್ತೇ ದದೃಶುರ್ವಾನರಾಧಿಪಾಃ ॥ ೨ ॥

ತಮಾತ್ಮಪಿಚ್ಚಾಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರಾಧಿಪಃ ।
ವಾನರೈಃ ಸಹ ದುರ್ಧರ್ಷಶಿಷ್ಯಂತಯಾಮಾಸ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ವಾನರಾಂಸ್ತಾನುವಾಚ ಹ ।
ಹನೂಮತ್ಪ್ರಮುಖಾನ್ಸರ್ವಾನಿದಂ ವಚನಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೪ ॥

ಏಷ ಸರ್ವಾಯುಧೋಪೇತಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೋಽಭ್ಯೇತಿ ಪಶ್ಯಧ್ವಮಸ್ಮಾನ್ಹಂತಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೫ ॥

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ತೇ ವಾನರೋತ್ತಮಾಃ ।
ಸಾಲಾನುದ್ಯಮ್ಯ ಶೈಲಾಂಶ್ಚ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರುವನ್ ॥ ೬ ॥

ಶೀಘ್ರಂ ವ್ಯಾದಿಶ ನೋ ರಾಜನ್ವಧಾಯೈಷಾಂ ದುರಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ನಿಪತಂತು ಹತಾಶ್ಚೈತೇ ಧರಣ್ಯಮಲ್ಪಜೀವಿತಾಃ ॥ ೭ ॥

ತೇಷಾಂ ಸಮ್ಭಾಷಮಾಣಾನಾಮನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಉತ್ತರಂ ತೀರಮಾಸಾದ್ಯ ಖಿಸ್ಥ ಏವ ವ್ಯತಿಷ್ಠತ ॥ ೮ ॥

ಉವಾಚ ಚ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸ್ವರೇಣ ಮಹತಾ ಮಹಾನ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಂ ತಾಂಶ್ಚ ಸಮ್ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ ಖಿಸ್ಥ ಏವ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ ೯ ॥

ರಾವಣೋ ನಾಮ ದುರ್ವೃತ್ತೋ ರಾಕ್ಷಸೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ತಸ್ಯಾಹಮನುಜೋ ಭ್ರಾತಾ ವಿಭೀಷಣ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ ॥ ೧೦ ॥

ತೇನ ಸೀತಾ ಜನಸ್ಥಾನಾದ್ಧೃತಾ ಹತ್ವಾ ಜಟಾಯುಷಮ್ ।
ರುದ್ಧಾ ಚ ವಿವಶಾ ದೀನಾ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸುರಕ್ಷಿತಾ ॥ 11 ॥

ತಮಹಂ ಹೇತುಭಿರ್ವಾಕ್ಯೈರ್ವಿವಿಧೈಶ್ಚ ನ್ಯದರ್ಶಯಮ್ ।
ಸಾಧು ನಿಯಾತೃತಾಂ ಸೀತಾ ರಾಮಾಯೇತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ 12 ॥

ಸ ಚ ನ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ರಾವಣಃ ಕಾಲಚೋದಿತಃ ।
ಉಚ್ಯಮಾನೋ ಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಿಪರೀತ ಇವೌಷಧಮ್ ॥ 13 ॥

ಸೋಽಹಂ ಪರುಷಿತಸ್ತೇನ ದಾಸವಚ್ಚಾವಮಾನಿತಃ ।
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚ ದಾರಾಂಶ್ಚ ರಾಘವಂ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ 14 ॥

ಸರ್ವಲೋಕಶರಣ್ಯಾಯ ರಾಘವಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ನಿವೇದಯತ ಮಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವಿಭೀಷಣಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 15 ॥

ಏತತ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ರಾಮಂ ಸಂರಬ್ಧಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 16 ॥

ರಾವಣಸ್ಯಾನುಜೋ ಭ್ರಾತಾ ವಿಭೀಷಣ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ ।
ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹ ರಕ್ಷೋಭಿರ್ಭವಂತಂ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ 17 ॥

ರಾವಣೇನ ಪ್ರಣಿಹಿತಂ ತಮವೇಹಿ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ತಸ್ಯಾಹಂ ನಿಗ್ರಹಂ ಮನ್ಯೇ ಕ್ಷಮಂ ಕ್ಷಮವತಾಂ ವರ ॥ 18 ॥

ರಾಕ್ಷಸೋ ಜಿಹ್ಮಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸನ್ನಿಷ್ಟೋಽಯಮುಪಸ್ಥಿತಃ ।
ಪ್ರಹರ್ತುಂ ಮಾಯಯಾ ಛನ್ನೋ ವಿಶ್ವಸ್ತೇ ತ್ವಯಿ ರಾಘವ ॥ 19 ॥

ಬಧ್ಯತಾಮೇಷ ತೀವ್ರೇಣ ದಣ್ಡೇನ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ನೃಶಂಸಸ್ಯ ಭ್ರಾತಾ ಹ್ಯೇಷ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ 20 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ತಂ ರಾಮಂ ಸಂರಬ್ಧೋ ವಾಹಿನೀಪತಿಃ ।
ವಾಕ್ಯಜ್ಞೋ ವಾಕ್ಯಕುಶಲಂ ತತೋ ಮೌನಮುಪಾಗಮತ್ ॥ 21 ॥

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸಮೀಪಸ್ಥಾನುವಾಚೇದಂ ಹನೂಮತ್ಪ್ರಮುಖಾನ್ದರೀನ್ || 22 ||

ಯದುಕ್ತಂ ಕಪಿರಾಜೇನ ರಾವಣಾವರಜಂ ಪ್ರತಿ |
ವಾಕ್ಯಂ ಹೇತುಮದತ್ಯರ್ಥಂ ಭವದ್ಭಿರಪಿ ತಚ್ಛ್ರೋತಮ್ || 23 ||

ಸುಹೃದಾ ಹ್ಯರ್ಥಕೃಚ್ಛೇಷು ಯುಕ್ತಂ ಬುದ್ಧಿಮತಾ ಸತಾ |
ಸಮರ್ಥೇನಾಪಿ ಸಂದೇಷ್ವಂ ಶಾಶ್ವತೀಂ ಭೂತಿಮಿಚ್ಛತಾ || 24 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಪರಿಪೃಷ್ಠಾಸ್ತೇ ಸ್ವಂ ಸ್ವಂ ಮತಮತಂದ್ರಿತಾಃ |
ಸೋಪಚಾರಂ ತದಾ ರಾಮಮೂಚುರ್ಹಿತಚಿಕೀರ್ಷವಃ || 25 ||

ಅಜ್ಞಾತಂ ನಾಸ್ತಿ ತೇ ಕಿಂಚಿತ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ರಾಘವ |
ಆತ್ಮಾನಂ ಪೂಜಯನ್ರಾಮ ಪೃಚ್ಛಸ್ಯಸ್ಮಾನ್ಸುಹೃತ್ತಯಾ || 26 ||

ತ್ವಂ ಹಿ ಸತ್ಯವ್ರತಃ ಶೂರೋ ಧಾರ್ಮಿಕೋ ದೃಢವಿಕ್ರಮಃ |
ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ಕಾರಾ ಸ್ಮೃತಿಮಾನ್ನಿಸೃಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಸುಹೃತ್ಸು ಚ || 27 ||

ತಸ್ಮಾದೇಕೈಕಶಸ್ತಾವದ್ಬ್ರವಂತು ಸಚಿವಾಸ್ತವ |
ಹೇತುತೋ ಮತಿಸಮ್ಪನ್ನಾಃ ಸಮರ್ಥಾಶ್ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ || 28 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ರಾಘವಾಯಾಥ ಮತಿಮಾನಜ್ಞದೋಽಗ್ರತಃ |
ವಿಭೀಷಣಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಮುವಾಚ ವಚನಂ ಹರಿಃ || 29 ||

ಶತ್ರೋಃ ಸಕಾಶಾತ್ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸರ್ವಥಾ ಶಙ್ಕ್ಯ ಏವ ಹಿ |
ವಿಶ್ವಾಸಯೋಗ್ಯಃ ಸಹಸಾ ನ ಕರ್ತವ್ಯೋ ವಿಭೀಷಣಃ || 30 ||

ಭಾದಯಿತ್ವಾತ್ಮಭಾವಂ ಹಿ ಚರಂತಿ ಶರಬುದ್ಧಯಃ |
ಪ್ರಹರಂತಿ ಚ ರನ್ಧ್ರೇಷು ಸೋಽನರ್ಥಃ ಸುಮಹಾನ್ಭವೇತ್ || 31 ||

ಅರ್ಥಾನರ್ಥೌ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಂ ಭಜೇತ ಹ |
ಗುಣತಃ ಸಜ್ಞಹಂ ಕುರ್ಯಾದೋಷತಸ್ತು ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ || 32 ||

ಯದಿ ದೋಷೋ ಮಹಾಂಸ್ತಸ್ಮಿಂಸ್ತ್ಯಜ್ಯತಾಮವಿಶಜ್ಞಿತಮ್ |
ಗುಣಾನಾಪಿ ಬಹುಷಾಙ್ಗತ್ವಾ ಸಜ್ಞಿಹಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ನೃಪ || 33 ||

ಶರಭಸ್ತ್ವಥ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಸಾರ್ಥಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಮಸ್ಮಿನ್ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಚಾರಃ ಪ್ರತಿವಿಧೀಯತಾಮ್ || 34 ||

ಪ್ರಣಿಧಾಯ ಹಿ ಚಾರೇಣ ಯಥಾವತ್ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿನಾ |
ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ಚ ತತಃ ಕಾರ್ಯೋ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಪರಿಗ್ರಹಃ || 35 ||

ಜಾಮ್ಬವಾಂಸ್ತ್ವಥ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಬುದ್ಧ್ಯಾ ವಿಚಕ್ಷಣಃ |
ವಾಕ್ಯಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯಾಮಾಸ ಗುಣವದೋಷವರ್ಜಿತಮ್ || 36 ||

ಬದ್ಧವೈರಾಚ್ಚ ಪಾಪಾಚ್ಚ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾದ್ವಿಭೀಷಣಃ |
ಅದೇಶ ಕಾಲೇ ಸಮ್ರಾಪ್ತಃ ಸರ್ವಥಾ ಶಙ್ಕಿತಾಮಯಮ್ || 37 ||

ತತೋ ಮೈಂದಸ್ತು ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ನಯಾಪನಯಕೋವಿದಃ |
ವಾಕ್ಯಂ ವಚನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಬಭಾಷೇ ಹೇತುಮತ್ತರಮ್ || 38 ||

ವಚನಂ ನಾಮ ತಸ್ಯೈಷ ರಾವಣಸ್ಯ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಪೃಚ್ಛ್ಯತಾಂ ಮಧುರೇಣಾಯಂ ಶನೈರ್ನರವರೇಶ್ವರ || 39 ||

ಭಾವಮಸ್ಯ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ತತಸ್ತತ್ತ್ವಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ |
ಯದಿ ದೃಷ್ಟೋ ನ ದುಷ್ಟೋ ವಾ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಂ ನರರ್ಷಭ || 40 ||

ಅಥ ಸಂಸ್ಕಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹನೂಮಾನ್ಮಚಿವೋತ್ತಮಃ |
ಉವಾಚ ವಚನಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಮಮರ್ಥವನ್ಮಧುರಂ ಲಘು || 41 ||

ನ ಭವಂತಂ ಮತಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸಮರ್ಥಂ ವದತಾಂ ವರಮ್ |
ಅತಿಶಾಯಯಿತುಂ ಶಕ್ತೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿರಪಿ ಬ್ರುವನ್ || 42 ||

ನ ವಾದಾನ್ನಾಪಿ ಸಙ್ಘರ್ಷಾನ್ನಾಧಿಕ್ಯಾನ್ನ ಚ ಕಾಮತಃ |
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಚನಂ ರಾಜನ್ಯಥಾರ್ಥಂ ರಾಮಗೌರವಾತ್ || 43 ||

ಅರ್ಥಾನರ್ಥನಿಮಿತ್ತಂ ಹಿ ಯದುಕ್ತಂ ಸಚಿವೈಸ್ತವ |
ತತ್ರ ದೋಷಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಾಮಿ ಕ್ರಿಯಾ ನ ಹ್ಯುಪಪದ್ಯತೇ || 44 ||

ಋತೇ ನಿಯೋಗಾತ್ಸಮರ್ಥಮವಬೋದ್ಧಂ ನ ಶಕ್ಯತೇ |
ಸಹಸಾ ವಿನಿಯೋಗೋ ಹಿ ದೋಷವಾನ್ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ || 45 ||

ಚಾರಪ್ರಣಿಹಿತಂ ಯುಕ್ತಂ ಯದುಕ್ತಂ ಸಚಿವೈಸ್ತವ |
ಅರ್ಥಸ್ಯಾಸಮ್ಭವಾತ್ತತ್ರ ಕಾರಣಂ ನೋಪಪದ್ಯತೇ || 46 ||

ಅದೇಶ ಕಾಲೇ ಸಮಾಪ್ತ ಇತ್ಯಯಂ ಯದ್ವಿಭೀಷಣಃ |
ವಿವಕ್ಷಾ ಚಾತ್ರ ಮೇಽಸ್ತೀಯಂ ತಾಂ ನಿಬೋಧ ಯಥಾ ಮತಿ || 47 ||

ಸ ಏಷ ದೇಶಃ ಕಾಲಶ್ಚ ಭವತೀಹ ಯಥಾ ತಥಾ |
ಪುರುಷಾತ್ಪುರುಷಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತಥಾ ದೋಷಗುಣಾವಪಿ || 48 ||

ದೌರಾತ್ಮ್ಯಂ ರಾವಣೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಕ್ರಮಂ ಚ ತಥಾ ತ್ವಯಿ |
ಯುಕ್ತಮಾಗಮನಂ ತಸ್ಯ ಸದೃಶಂ ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿತಃ || 49 ||

ಅಜ್ಞಾತರೂಪೈಃ ಪುರುಷೈಃ ಸ ರಾಜನ್ಪ್ರಚ್ಛೇತಾಮಿತಿ |
ಯದುಕ್ತಮತ್ರ ಮೇ ಪ್ರೇಕ್ಷಾ ಕಾಚಿದಸ್ತಿ ಸಮೀಕ್ಷಿತಾ || 50 ||

ಪೃಚ್ಛ್ಯಮಾನೋ ವಿಶಜ್ಞೇತ ಸಹಸಾ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ವಚಃ |
ತತ್ರ ಮಿತ್ರಂ ಪ್ರದುಷ್ಯೇತ ಮಿಥ್ಯಪೃಷ್ಠಂ ಸುಖಾಗತಮ್ || 51 ||

ಅಶಕ್ಯಃ ಸಹಸಾ ರಾಜನ್ಭಾವೋ ವೇತ್ತಂ ಪರಸ್ಯ ವೈ |
ಅನ್ತಃ ಸ್ವಭಾವೈರ್ಗೀತೈಸ್ತೈರ್ನೈಪುಣ್ಯಂ ಪಶ್ಯತಾ ಭೃಶಮ್ || 52 ||

ನ ತ್ವಸ್ಯ ಬ್ರುವತೋ ಜಾತು ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ದುಷ್ಪಭಾವತಾ |
ಪ್ರಸನ್ನಂ ವದನಂ ಚಾಪಿ ತಸ್ಮಾನ್ನೇ ನಾಸ್ತಿ ಸಂಶಯಃ || 53 ||

ಅಶಕ್ತಿತಮತಿಃ ಸ್ವಸೋಧೇ ನ ಶರಃ ಪರಿಸರ್ಪತಿ |
ನ ಚಾಸ್ಯ ದುಷ್ಪಾ ವಾಕ್ಯಾಪಿ ತಸ್ಮಾನ್ನಾಸ್ತೀಹ ಸಂಶಯಃ || 54 ||

ಆಕಾರಶ್ವಾಸ್ಯಮಾನೋಽಪಿ ನ ಶಕ್ಯೋ ವಿನಿಗೂಹಿತುಮ್ |
ಬಲಾಧ್ಧಿ ವಿವೃಣೋತ್ಯೇವ ಭಾವಮನ್ತರ್ಗತಂ ನೃಣಾಮ್ || 55 ||

ದೇಶಕಾಲೋಪಪನ್ನಂ ಚ ಕಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯವಿದಾಂ ವರ |
ಸಫಲಂ ಕುರುತೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಯೋಗೇಣಾಭಿಸಂಹಿತಮ್ || 56 ||

ಉದ್ಯೋಗಂ ತವ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾವೃತ್ತಂ ಚ ರಾವಣಮ್ |
ವಾಲಿನಶ್ಚ ವಧಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಂ ಚಾಭಿಷೇಚಿತಮ್ || 57 ||

ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಮಾನಶ್ಚ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಮಿಹಾಗತಃ |
ಏತಾವತ್ಪು ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಯುಜ್ಯತೇ ತ್ವಸ್ಯ ಸಜ್ಗ್ರಹಃ || 58 ||

ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಮಯೋಕ್ತಂ ತು ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯಾರ್ಜವಂ ಪ್ರತಿ |
ತ್ವಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ತು ಶೇಷಸ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರ || 59 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಏಕಾದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ರಾಮಃ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಯುಸುತಸ್ಯ ಹ |
ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ದುರ್ಧರ್ಷಃ ಶ್ರುತವಾನಾತ್ಮನಿ ಸ್ಥಿತಮ್ || 1 ||

ಮಮಾಪಿ ತು ವಿವಕ್ಷಾಸ್ತಿ ಕಾಚಿತ್ಪ್ರತಿ ವಿಭೀಷಣಮ್ |
ಶ್ರುತಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಭವದ್ಭಿಃ ಶ್ರೇಯಸಿ ಸ್ಥಿತೈಃ || 2 ||

ಮಿತ್ರಭಾವೇನ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ನ ತ್ಯಜೇಯಂ ಕಥಂಚನ |
ದೋಷೋ ಯದ್ಯಪಿ ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾತ್ಸತಾಮೇತದಗರ್ಹಿತಮ್ || 3 ||

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಃ |
ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಸೌಹಾರ್ದೇನಾಭಿಚೋದಿತಃ || 4 ||

ಕಿಮತ್ರ ಚಿತ್ರಂ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಲೋಕನಾಥಶಿಖಾಮಣೇ |
ಯತ್ತ್ವಮಾರ್ಯಂ ಪ್ರಭಾಷೇಥಾಃ ಸತ್ತ್ವವಾನ್ಸಪಥೇ ಸ್ಥಿತಃ || 5 ||

ಮಮ ಚಾಪ್ಯನ್ತರಾತ್ಮಾಯಂ ಶುದ್ಧಿಂ ವೇತ್ತಿ ವಿಭೀಷಣಮ್ |
ಅನುಮನಾಚ್ಚ ಭಾವಾಚ್ಚ ಸರ್ವತಃ ಸುಪರೀಕ್ಷಿತಃ || 6 ||

ತಸ್ಮಾತ್ಕೃಪ್ರಂ ಸಹಾಸ್ಮಾಭಿಸ್ತುಲೋ ಭವತು ರಾಘವ |
ವಿಭೀಷಣೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸಖಿತ್ವಂ ಚಾಭ್ಯುಪೈತು ನಃ || 7 ||

ಸ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಮೃಶ್ಯ ಚ |
ತತಃ ಶುಭತರಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಹರಿಪುಂಗವಮ್ || 8 ||

ಸುದುಷ್ಟೋ ವಾಪ್ಯದುಷ್ಟೋ ವಾ ಕಿಮೇಷ ರಜನೀಚರಃ |
ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಪ್ಯಹಿತಂ ಕರ್ತುಂ ಮಮಾಶಕ್ತಃ ಕಥಂಚನ || 9 ||

ಪಿಶಾಚಾನ್ನಾನವಾನ್ಯಕ್ಷಾನ್ಪ್ರಥಿವ್ಯಾಂ ಚೈವ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ |
ಅಜುಗಲ್ಯಗ್ರೇಣ ತಾನ್ಯನ್ಯಾಮಿಚ್ಛನ್ನರಿಗಣೇಶ್ವರ || 10 ||

ಶ್ರೂಯತೇ ಹಿ ಕಪೋತೇನ ಶತ್ರುಃ ಶರಣಮಾಗತಃ |
ಅರ್ಚಿತಶ್ಚ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸ್ವಶ್ಚ ಮಾಂಸೈರ್ನಿಮನ್ತ್ರಿತಃ || 11 ||

ಸ ಹಿ ತಂ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಭಾರ್ಯಾ ಹರ್ತಾರಮಾಗತಮ್ |
ಕಪೋತೋ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಿಂ ಪುನರ್ಮದ್ವಿಧೋ ಜನಃ || 12 ||

ಋಷೇಃ ಕಣ್ವಸ್ಯ ಪುತ್ರೇಣ ಕಣ್ವನಾ ಪರಮರ್ಷಿಣಾ |
ಶೃಣು ಗಾಥಾಂ ಪುರಾ ಗೀತಾಂ ಧರ್ಮಿಷಾಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಾ || 13 ||

ಬದ್ಧಾಙ್ಗಲಿಪುಟಂ ದೀನಂ ಯಾಚಂತಂ ಶರಣಾಗತಮ್ |
ನ ಹನ್ಯಾದಾನ್ಮಶಂಸ್ಯಾರ್ಥಮಪಿ ಶತ್ರುಂ ಪರಂ ಪತ || 14 ||

ಆರ್ತೋ ವಾ ಯದಿ ವಾ ದೃಪ್ತಃ ಪರೇಷಾಂ ಶರಣಂ ಗತಃ |
ಅರಿಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ರಕ್ಷಿತವ್ಯಃ ಕೃತಾತ್ಮನಾ || 15 ||

ಸ ಚೇದ್ಭಯಾದ್ವಾ ಮೋಹಾದ್ವಾ ಕಾಮಾದ್ವಾಪಿ ನ ರಕ್ಷತಿ |
ಸ್ವಯಾ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಯಥಾತತ್ತ್ವಂ ತತ್ಪಾಪಂ ಲೋಕಗರ್ಹಿತಮ್ || 16 ||

ವಿನಷ್ಟಃ ಪಶ್ಯತಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಿಣಃ ಶರಣಾಗತಃ |
ಆದಾಯ ಸುಕೃತಂ ತಸ್ಯ ಸರ್ವಂ ಗಚ್ಛೇದರಕ್ಷಿತಃ || 17 ||

ಏವಂ ದೋಷೋ ಮಹಾನತ್ರ ಪ್ರಪನ್ನಾನಾಮರಕ್ಷಣೇ |
ಅಸ್ವರ್ಗ್ಯಂ ಚಾಯಶಸ್ಯಂ ಚ ಬಲವೀರ್ಯವಿನಾಶನಮ್ || 18 ||

ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾರ್ಥಂ ತು ಕಣ್ವೋರ್ವಚನಮುತ್ತಮಮ್ |
ಧರ್ಮಿಷಾಂ ಚ ಯಶಸ್ಯಂ ಚ ಸ್ವರ್ಗ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ತು ಫಲೋದಯೇ || 19 ||

ಸಕೃದೇವ ಪ್ರಪನ್ನಾಯ ತವಾಸ್ಮೀತಿ ಚ ಯಾಚತೇ |
ಅಭಯಂ ಸರ್ವಭೂತೇಭ್ಯೋ ದದಾಮ್ಯೇತದ್ವ್ರತಂ ಮಮ || 20 ||

ಆನಯ್ಮನಂ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠ ದತ್ತಮಸ್ಯಾಭಯಂ ಮಯಾ |
ವಿಭೀಷಣೋ ವಾ ಸುಗ್ರೀವ ಯದಿ ವಾ ರಾವಣಃ ಸ್ವಯಮ್ || 21 ||

ತತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವವಚೋ ನಿಶಮ್ಯ ತದ್-
ಧರೀಶ್ವರೇಣಾಭಿಹಿತಂ ನರೇಶ್ವರಃ |
ವಿಭೀಷಣೇನಾಶು ಜಗಾಮ ಸಜ್ಜಮಮ್
ಪತತ್ರಿರಾಜೇನ ಯಥಾ ಪುರಂದರಃ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ದ್ವಾದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ರಾಘವೇಣಾಭಯೇ ದತ್ತೇ ಸಂನತೋ ರಾವಣಾನುಜಃ ।
ಖಾತ್ವಪಾತಾವನಿಂ ಹೃಷ್ಟೋ ಭಕ್ತೈರನುಚರೈಃ ಸಹ ॥₁॥

ಸ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನಿಪಪಾತ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಪಾದಯೋಃ ಶರಣಾನ್ವೇಷೀ ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ॥₂॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ತದಾ ರಾಮಂ ವಾಕ್ಯಂ ತತ್ರ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಧರ್ಮಯುಕ್ತಂ ಚ ಯುಕ್ತಂ ಚ ಸಾಮ್ಪ್ರತಂ ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಣಮ್ ॥₃॥

ಅನುಜೋ ರಾವಣಸ್ಯಾಹಂ ತೇನ ಚಾಸ್ಮ್ಯವಮಾನಿತಃ ।
ಭವಂತಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥₄॥

ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಮಯಾ ಲಜ್ಞಾ ಮಿತ್ರಾಣಿ ಚ ಧನಾನಿ ಚ ।
ಭವದ್ಗತಂ ಮೇ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಜೀವಿತಂ ಚ ಸುಖಾನಿ ಚ ॥₅॥

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಧೇ ಸಾಹ್ಯಂ ಲಜ್ಞಾಯಾಶ್ಚ ಪ್ರಧರ್ಷಣೇ ।
ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾಪ್ರಾಣಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಚ ವಾಹಿನೀಮ್ ॥₆॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ರಾಮಸ್ತು ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರೀತಃ ಸಮುದ್ರಾಜ್ಜಲಮಾನಯ ॥₇॥

ತೇನ ಚೇಮಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಮಭಿಷಿಂಚ್ಯ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ರಾಜಾನಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಸನ್ನೇ ಮಯಿ ಮಾನದ ॥₈॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸೌಮಿತ್ರಿರಭ್ಯಷಿಂಚ್ಯದ್ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಮಧ್ಯೇ ವಾನರಮುಖ್ಯಾನಾಂ ರಾಜಾನಂ ರಾಮಶಾಸನಾತ್ ॥₉॥

ತಂ ಪ್ರಸಾದಂ ತು ರಾಮಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸದ್ಯಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ ।
ಪ್ರಚುಕ್ರಶುರ್ಮಹಾನಾದಾನ್ನಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಚಾಬ್ರವನ್ ॥₁₀॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಕಥಂ ಸಾಗರಮಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ತರಾಮ ವರುಣಾಲಯಮ್ ॥ 11 ॥

ಉಪಾಯೈರಭಿಗಚ್ಛಾಮೋ ಯಥಾ ನದನದೀಪತಿಮ್ ।
ತರಾಮ ತರಸಾ ಸರ್ವೇ ಸಸೈನ್ಯಾ ವರುಣಾಲಯಮ್ ॥ 12 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಸಮುದ್ರಂ ರಾಘವೋ ರಾಜಾ ಶರಣಂ ಗಂತುಮರ್ಹತಿ ॥ 13 ॥

ಖಾನಿತಃ ಸಗರೇಣಾಯಮಪ್ರಮೇಯೋ ಮಹೋದಧಿಃ ।
ಕರ್ತುಮರ್ಹತಿ ರಾಮಸ್ಯ ಜ್ಞಾತೇಃ ಕಾರ್ಯಂ ಮಹೋದಧಿಃ ॥ 14 ॥

ಏವಂ ವಿಭೀಷಣೇನೋಕ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸೇನ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ ।
ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಧರ್ಮಶೀಲಸ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯಾಪ್ಯರೋಚತ ॥ 15 ॥

ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಚ ಹರೀಶ್ವರಮ್ ।
ಸತ್ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ಕ್ರಿಯಾದಕ್ಷಃ ಸ್ಮಿತಪೂರ್ವಮುವಾಚ ಹ ॥ 16 ॥

ವಿಭೀಷಣಸ್ಯ ಮನ್ತ್ರೋಽಯಂ ಮಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರೋಚತೇ ।
ಬ್ರೂಹಿ ತ್ವಂ ಸಹಸುಗ್ರೀವಸ್ತವಾಪಿ ಯದಿ ರೋಚತೇ ॥ 17 ॥

ಸುಗ್ರೀವಃ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ಭವಾನ್ಮನ್ತ್ರವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ಉಭಾಭ್ಯಾಂ ಸಮ್ಪ್ರದಾರ್ಯಾರ್ಯಂ ರೋಚತೇ ಯತ್ತದುಚ್ಯತಾಮ್ ॥ 18 ॥

ಏವಮುಕ್ತೌ ತು ತೌ ವೀರಾವುಭೌ ಸುಗ್ರೀವಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಸಮುದಾಚಾರ ಸಂಯುಕ್ತಮಿದಂ ವಚನಮೂಚತುಃ ॥ 19 ॥

ಕಿಮರ್ಥಂ ನೋ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ನ ರೋಚಿಷ್ಯತಿ ರಾಘವ ।
ವಿಭೀಷಣೇನ ಯತ್ಕೂಕ್ತಮಸ್ಮಿನ್ಕಾಲೇ ಸುಖಾವಹಮ್ ॥ 20 ॥

ಅಬದ್ಧಾಸ್ವ ಸಾಗರೇ ಸೇತುಂ ಘೋರೇಽಸ್ಮಿನ್ವರುಣಾಲಯೇ ।
ಲಜ್ಞಾ ನಾಸಾದಿತುಂ ಶಕ್ಯಾ ಸೇನ್ದ್ರೈರಪಿ ಸುರಾಸುರೈಃ ॥ 21 ॥

ವಿಭೀಷಣಸ್ಯ ಶೂರಸ್ಯ ಯಥಾರ್ಥಂ ಕ್ರಿಯತಾಂ ವಚಃ |
ಅಲಂ ಕಾಲಾತ್ಯಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಮುದ್ರೋಽಯಂ ನಿಯುಜ್ಯತಾಮ್ || 22 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಕುಶಾಸ್ತೀರ್ಣೇ ತೀರೇ ನದನದೀಪತೇಃ |
ಸಂವಿವೇಶ ತದಾ ರಾಮೋ ವೇದ್ಯಾಮಿವ ಹುತಾಶನಃ || 23 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಸುಪ್ತಸ್ಯ ಕುಶಾಸ್ತೀರ್ಣೇ ಮಹೀತಲೇ ।
ನಿಯಮಾದಪ್ರಮತ್ತಸ್ಯ ನಿಶಾಸ್ತಿಸ್ತೋಽತಿಚಕ್ರಮುಃ ॥ ೧ ॥

ನ ಚ ದರ್ಶಯತೇ ಮನ್ನಸ್ತದಾ ರಾಮಸ್ಯ ಸಾಗರಃ ।
ಪ್ರಯತೇನಾಪಿ ರಾಮೇಣ ಯಥಾರ್ಹಮಭಿಪೂಜಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾಮೋ ರಕ್ತಾಂತಲೋಚನಃ ।
ಸಮೀಪಸ್ಥಮುವಾಚೇದಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶುಭಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪಶ್ಯ ತಾವದನಾರ್ಯಸ್ಯ ಪೂಜ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಅವಲೇಪಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ನ ದರ್ಶಯತಿ ಯತ್ಸಂವಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರಶಮಶ್ಚ ಕ್ಷಮಾ ಚೈವ ಆರ್ಜವಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿತಾ ।
ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಫಲಂತ್ಯತೇ ನಿರ್ಗುಣೇಷು ಸತಾಂ ಗುಣಾಃ ॥ ೫ ॥

ಆತ್ಮಪ್ರಶಂಸಿನಂ ದುಷ್ಕಂ ಧೃಷ್ಣಂ ವಿಪರಿಧಾವಕಮ್ ।
ಸರ್ವತ್ರೋತ್ಸೃಷ್ಟದಂಡಂ ಚ ಲೋಕಃ ಸತ್ಕುರುತೇ ನರಮ್ ॥ ೬ ॥

ನ ಸಾಮ್ನಾ ಶಕ್ಯತೇ ಕೀರ್ತಿನ ಸಾಮ್ನಾ ಶಕ್ಯತೇ ಯಶಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿಂಜಾಯೋ ವಾ ರಣಮೂಢನಿ ॥ ೭ ॥

ಅದ್ಯ ಮದ್ಬಾಣನಿರ್ಭಿನ್ನೈರ್ಮಕರೈರ್ಮಕರಾಲಯಮ್ ।
ನಿರುದ್ಧತೋಯಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪ್ಲವದ್ಭಿಃ ಪಶ್ಯ ಸರ್ವತಃ ॥ ೮ ॥

ಮಹಾಭೋಗಾನಿ ಮತ್ಸ್ಯಾನಾಂ ಕರಿಣಾಂ ಚ ಕರಾನಿಹ ।
ಭೋಗಾಂಶ್ಚ ಪಶ್ಯ ನಾಗಾನಾಂ ಮಯಾ ಭಿನ್ನಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ ೯ ॥

ಸಶಬ್ದಶುಕ್ತಿಕಾ ಜಾಲಂ ಸಮೀನಮಕರಂ ಶರೈಃ ।
ಅದ್ಯ ಯುದ್ಧೇನ ಮಹತಾ ಸಮುದ್ರಂ ಪರಿಶೋಷಯೇ ॥ ೧೦ ॥

ಕ್ಷಮಯಾ ಹಿ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಮಾಮಯಂ ಮಕರಾಲಯಃ |
ಅಸಮರ್ಥಂ ವಿಜಾನಾತಿ ಧಿಕ್ಕಮಾಮೀದೃಶೇ ಜನೇ || 11 ||

ಚಾಪಮಾನಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಶರಾಂಶ್ಚಾಶೀವಿಷೋಪಮಾನ್ |
ಅದ್ಯಾಕ್ಷೋಭ್ಯಮಪಿ ಕೃದ್ಧಃ ಕ್ಷೋಭಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಾಗರಮ್ || 12 ||

ವೇಲಾಸು ಕೃತಮರ್ಯಾದಂ ಸಹಸೋರ್ಮಿಸಮಾಕುಲಮ್ |
ನಿರ್ಮರ್ಯಾದಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಾಯಕೈರ್ವರುಣಾಲಯಮ್ || 13 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಃ ಕ್ರೋಧವಿಸ್ಫುರಿತೇಕ್ಷಣಃ |
ಬಭೂವ ರಾಮೋ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಯುಗಾಂತಾನ್ನಿರಿವ ಜ್ವಲನ್ || 14 ||

ಸಮ್ಪೀಡ್ಯ ಚ ಧನುರ್ಘೋರಂ ಕಮ್ಪಯಿತ್ವಾ ಶರೈರ್ಜಗತ್ |
ಮುಮೋಚ ವಿಶಿಖಾನುಗ್ರಾನ್ವಜ್ರಾಣೀವ ಶತಕ್ರತುಃ || 15 ||

ತೇ ಜ್ವಲನ್ತೋ ಮಹಾವೇಗಾಸ್ತೇಜಸಾ ಸಾಯಕೋತ್ತಮಾಃ |
ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಸಲಿಲಂ ತ್ರಸ್ತಪನ್ನಗಮ್ || 16 ||

ತತೋ ವೇಗಃ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಸನಕ್ರಮಕರೋ ಮಹಾನ್ |
ಸಮ್ಭೂವ ಮಹಾಘೋರಃ ಸಮಾರುತರವಸ್ತದಾ || 17 ||

ಮಹೋರ್ಮಿಮಾಲಾವಿತತಃ ಶಬ್ಬಶುಕ್ತಿಸಮಾಕುಲಃ |
ಸಧೂಮಪರಿವೃತ್ತೋರ್ಮಿಃ ಸಹಸಾಭೂನ್ಮಹೋದಧಿಃ || 18 ||

ವ್ಯಥಿತಾಃ ಪನ್ನಗಾಶ್ಚಾಸನ್ನೀಪ್ತಾಸ್ಯಾ ದೀಪ್ತಲೋಚನಾಃ |
ದಾನವಾಶ್ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯಾಃ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಃ || 19 ||

ಊರ್ಮಯಃ ಸಿನ್ಧುರಾಜಸ್ಯ ಸನಕ್ರಮಕರಾಸ್ತದಾ |
ವಿನ್ದ್ಯಮನ್ದರಸಂಜಾತಾಃ ಸಮುತ್ಪೇತುಃ ಸಹಸ್ರಶಃ || 20 ||

ಆಘೂರ್ಣಿತತರಜ್ಞೌಘಃ ಸಮ್ಭ್ರಾನ್ತೋರಗರಾಕ್ಷಸಃ |
ಉದ್ವರ್ತಿತ ಮಹಾಗ್ರಾಹಃ ಸಂವೃತ್ತಃ ಸಲಿಲಾಶಯಃ || 21 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ||

ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಪಇಚ್ಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತೋ ಮಧ್ಯಾತ್ಮಮುದ್ರಸ್ಯ ಸಾಗರಃ ಸ್ವಯಮುತ್ಥಿತಃ ।
ಉದಯನ್ದಿ ಮಹಾಶೈಲಾನೇತ್ರೋರೀರಿವ ದಿವಾಕರಃ ।
ಪನ್ನಗೈಃ ಸಹ ದೀಪ್ತಾಸೈಃ ಸಮುದ್ರಃ ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ ॥೧॥

ಸ್ನಿಗ್ಧವೈದೂರ್ಯಸಜ್ಜಾತೋ ಜಾಮ್ಬುನದವಿಭೂಷಿತಃ ।
ರಕ್ತಮಾಲ್ಯಾಂಜರಧರಃ ಪದ್ಮಪತ್ರನಿಭೇಕ್ಷಣಃ ॥೨॥

ಸಾಗರಃ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಪೂರ್ವಮಾಮನ್ತ್ರೈ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಂಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ರಾಘವಂ ಶರಪಾಣಿನಮ್ ॥೩॥

ಪೃಥಿವೀ ವಾಯುರಾಕಾಶಮಾಪೋ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚ ರಾಘವಃ ।
ಸ್ವಭಾವೇ ಸೌಮ್ಯ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಶಾಶ್ವತಂ ಮಾರ್ಗಮಾಶ್ರಿತಾಃ ॥೪॥

ತತ್ಸ್ವಭಾವೋ ಮಮಾಪ್ಯೇಷ ಯದಗಾಧೋಽಹಮಪ್ಲವಃ ।
ವಿಕಾರಸ್ತು ಭವೇದ್ರಾಧ ಏತತ್ತೇ ಪ್ರವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥೫॥

ನ ಕಾಮಾನ್ ಚ ಲೋಭಾದಾನ್ ನ ಭಯಾತ್ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜ ।
ಗ್ರಾಹನಕ್ರಾಕುಲಜಲಂ ಸ್ತಮ್ಭಯೇಯಂ ಕಥಂಜನ ॥೬॥

ವಿಧಾಸ್ಯೇ ರಾಮ ಯೇನಾಪಿ ವಿಷಹಿಷ್ಯೇ ಹ್ಯಹಂ ತಥಾ ।
ಗ್ರಾಹಾ ನ ಪ್ರಹರಿಷ್ಯಂತಿ ಯಾವತ್ಸೇನಾ ತರಿಷ್ಯತಿ ॥೭॥

ಅಯಂ ಸೌಮ್ಯ ನಲೋ ನಾಮ ತನುಜೋ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಃ ।
ಪಿತ್ರಾ ದತ್ತವರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ರತಿಮೋ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಃ ॥೮॥

ಏಷ ಸೇತುಂ ಮಹೋತ್ಸಾಹಃ ಕರೋತು ಮಯಿ ವಾನರಃ ।
ತಮಹಂ ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತಥಾ ಹ್ಯೇಷ ಯಥಾ ಪಿತಾ ॥೯॥

ಏವಮುಕ್ತೋದಧಿರ್ನಷ್ಪಃ ಸಮುತ್ಥಾಯ ನಲಸ್ತತಃ ।

ಅಬ್ರವೀದ್ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಂ ಮಹಾಬಲಃ || 10 ||

ಅಹಂ ಸೇತುಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣೇ ವರುಣಾಲಯೇ |
ಪಿತುಃ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಾಸ್ಥಾಯ ತತ್ತ್ವಮಾಹ ಮಹೋದಧಿಃ || 11 ||

ಮಮ ಮಾತುರ್ವರೋ ದತ್ತೋ ಮನ್ನರೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ |
ಔರಸ್ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಽಹಂ ಸದೃಶೋ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 12 ||

ನ ಚಾಪ್ಯಹಮನುಕ್ತೋ ವೈ ಪ್ರಬ್ರೂಯಾಮಾತ್ಮನೋ ಗುಣಾನ್ |
ಕಾಮಮದ್ಯೈವ ಬಧ್ನಂತು ಸೇತುಂ ವಾನರಪುಂಗವಾಃ || 13 ||

ತತೋ ನಿಸೃಷ್ಟರಾಮೇಣ ಸರ್ವತೋ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ |
ಅಭಿಪೇತುರ್ಮಹಾರಣ್ಯಂ ಹೃಷ್ವಾಃ ಶತಸಹಸ್ರಶಃ || 14 ||

ತೇ ನಗಾನ್ನಗಸಂಜಾತಾಃ ಶಾಖಾಮೃಗಗಣರ್ಷಭಾಃ |
ಬಭೃಜ್ಜರ್ವಾನರಾಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಚಕರ್ಷುಶ್ಚ ಸಾಗರಮ್ || 15 ||

ತೇ ಸಾಲೈಶ್ಚಶ್ವಕರ್ಣೈಶ್ಚ ಧವೈರ್ವಂಶೈಶ್ಚ ವಾನರಾಃ |
ಕುಟಜೈರರ್ಜುನೈಸ್ತಾಲೈಸ್ತಿಕಲೈಸ್ತಮಿಶೈರಪಿ || 16 ||

ಬಿಲ್ವಕೈಃ ಸಪ್ತಪರ್ಣೈಶ್ಚ ಕರ್ಣಿಕಾರೈಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತ್ರೈಃ |
ಚೂತೈಶ್ಚಶೋಕವೃಕ್ಷೈಶ್ಚ ಸಾಗರಂ ಸಮಪೂರಯನ್ || 17 ||

ಸಮೂಲಾಂಶ್ಚ ವಿಮೂಲಾಂಶ್ಚ ಪಾದಪಾನ್ದರಿಸತ್ತಮಾಃ |
ಇಂದ್ರಕೇತುನಿವೋದ್ಯಮ್ಯ ಪ್ರಜಹ್ರಹರಯಸ್ತರೂನ್ || 18 ||

ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯಮಾಣೈರಚಲೈಃ ಸಹಸಾ ಜಲಮುದ್ಧತಮ್ |
ಸಮುತ್ತತಿತಮಾಕಾಶಮಪಾಸರ್ಪತ್ತತಸ್ತತಃ || 19 ||

ದಶಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಶತಯೋಜನಮಾಯತಮ್ |
ನಲಶ್ಚಕ್ರೇ ಮಹಾಸೇತುಂ ಮಧ್ಯೇ ನದನದೀಪತೇಃ || 20 ||

ಶಿಲಾನಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ಯಮಾಣಾನಾಂ ಶೈಲಾನಾಂ ತತ್ರ ಪಾತ್ಯತಾಮ್ |

ಬಭೂವ ತುಮುಲಃ ಶಬ್ದಸ್ತದಾ ತಸ್ಮಿನ್ನಹೋದಧೌ || 21 ||

ಸ ನಲೇನ ಕೃತಃ ಸೇತುಃ ಸಾಗರೇ ಮಕರಾಲಯೇ |
ಶುಶುಭೇ ಸುಭಗಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸತ್ವತೀಪಥ ಇವಾಮ್ಬರೇ || 22 ||

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ || 23 ||

ಆಪ್ಲವನ್ತಃ ಪ್ಲವನ್ತಶ್ಚ ಗರ್ಜನ್ತಶ್ಚ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ |
ತಮಚಿನ್ಮ್ರಮಸಹ್ಯಂ ಚ ಅದ್ಭುತಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ |
ದದೃಶುಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಸಾಗರೇ ಸೇತುಬನ್ಧನಮ್ || 24 ||

ತಾನಿ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹೌಜಸಾಮ್ |
ಬಧ್ನಂತಃ ಸಾಗರೇ ಸೇತುಂ ಜಗ್ಮುಃ ಪಾರಂ ಮಹೋದಧೇಃ || 25 ||

ವಿಶಾಲಃ ಸುಕೃತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸುಭೂಮಿಃ ಸುಸಮಾಹಿತಃ |
ಅಶೋಭತ ಮಹಾಸೇತುಃ ಸೀಮನ್ತ ಇವ ಸಾಗರೇ || 26 ||

ತತಃ ಪರೇ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಗದಾಪಾಣಿರ್ವಿಭೀಷಣಃ |
ಪರೇಷಾಮಭಿಘತಾರ್ಥಮತಿಷ್ಠತ್ಸಚಿವೈಃ ಸಹ || 27 ||

ಅಗ್ರತಸ್ತಸ್ಯ ಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಜಗಾಮ ಧನಿಷ್ಠೇ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮನ್ವಿತಃ || 28 ||

ಅನ್ಯೇ ಮಧ್ಯೇನ ಗಚ್ಛಂತಿ ಪಾರ್ಶ್ವತೋಽನ್ಯೇ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ |
ಸಲಿಲೇ ಪ್ರಪತನ್ತ್ಯನ್ಯೇ ಮಾರ್ಗಮನ್ಯೇ ನ ಲೇಭಿರೇ |
ಕೇಚಿದ್ವ್ಯಹಾಯಸ ಗತಾಃ ಸುಪರ್ಣಾ ಇವ ಪುಪ್ಲವುಃ || 29 ||

ಘೋಷೇಣ ಮಹತಾ ಘೋಷಂ ಸಾಗರಸ್ಯ ಸಮುಚ್ಛ್ರಿತಮ್ |
ಭೀಮಮನ್ತರ್ದಧೇ ಭೀಮಾ ತರಂತೀ ಹರಿವಾಹಿನೀ || 30 ||

ವಾನರಾಣಾಂ ಹಿ ಸಾ ತೀರ್ಣಾ ವಾಹಿನೀ ನಲ ಸೇತುನಾ |
ತೀರೇ ನಿವಿವಿಶೇ ರಾಜ್ಞಾ ಬಹುಮೂಲಫಲೋದಕೇ || 31 ||

ತದದ್ಭುತಂ ರಾಘವ ಕರ್ಮ ದುಷ್ಕರಮ್

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ದೇವಾಃ ಸಹ ಸಿದ್ಧಚಾರಣೈಃ |
ಉಪೇತ್ಯ ರಾಮಂ ಸಹಿತಾ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ
ಸಮಭ್ಯಷಿಂಷ್ವನ್ಮನುಶುಭೈರ್ಜಲೈಃ ಪೃಥಕ್ || 32 ||

ಜಯಸ್ವ ಶತ್ರುನ್ನರದೇವ ಮೇದಿನೀಮ್
ಸಸಾಗರಾಂ ಪಾಲಯ ಶಾಶ್ವತೀಃ ಸಮಾಃ |
ಇತೀವ ರಾಮಂ ನರದೇವಸತ್ಕೃತಮ್
ಶುಭೈರ್ವಚೋಭಿರ್ವಿವಿಧೈರಪೂಜಯನ್ || 33 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸಬಲೇ ಸಾಗರಂ ತೀರ್ಣೇ ರಾಮೇ ದಶರಥಾತ್ಮಜೇ ।
ಅಮಾತ್ಯೌ ರಾವಣಃ ಶ್ರೀಮಾನಬ್ರವೀಚುಕಸಾರಣೌ ॥೧॥

ಸಮಗ್ರಂ ಸಾಗರಂ ತೀರ್ಣಂ ದುಸ್ತರಂ ವಾನರಂ ಬಲಮ್ ।
ಅಭೂತಪೂರ್ವಂ ರಾಮೇಣ ಸಾಗರೇ ಸೇತುಬಂಧನಮ್ ॥೨॥

ಸಾಗರೇ ಸೇತುಬಂಧಂ ತು ನ ಶ್ರದ್ಧಧ್ಯಾಂ ಕಥಂಜ್ಞನ ।
ಅವಶ್ಯಂ ಚಾಪಿ ಸಜ್ಜ್ಞೇಯಂ ತನ್ಮಯಾ ವಾನರಂ ಬಲಮ್ ॥೩॥

ಭವನ್ತೌ ವಾನರಂ ಸೈನ್ಯಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾನುಪಲಕ್ಷಿತೌ ।
ಪರಿಮಾಣಂ ಚ ವೀರ್ಯಂ ಚ ಯೇ ಚ ಮುಖ್ಯಾಃ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ ॥೪॥

ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ಯೇ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚ ಸಮ್ಮತಾಃ ।
ಯೇ ಪೂರ್ವಮಭಿವರ್ತಂತೇ ಯೇ ಚ ಶೂರಾಃ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ ॥೫॥

ಸ ಚ ಸೇತುರ್ಯಥಾ ಬದ್ಧಃ ಸಾಗರೇ ಸಲಿಲಾರ್ಣವೇ ।
ನಿವೇಶಶ್ಚ ಯಥಾ ತೇಷಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ॥೬॥

ರಾಮಸ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಂ ಚ ವೀರ್ಯಂ ಪ್ರಹರಣಾನಿ ಚ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ವೀರಸ್ಯ ತತ್ತ್ವತೋ ಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಥ ॥೭॥

ಕಶ್ಚ ಸೇನಾಪತಿಸ್ತೇಷಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹೌಜಸಾಮ್ ।
ಏತಜ್ಞಾತ್ಯಾತ್ಯ ಯಥಾತತ್ತ್ವಂ ಶೀಘ್ರಮಗಂತುಮರ್ಹಥಃ ॥೮॥

ಇತಿ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಷ್ಟೌ ರಾಕ್ಷಸೌ ಶುಕಸಾರಣೌ ।
ಹರಿರೂಪಧರೌ ವೀರೌ ಪ್ರವಿಷ್ಟೌ ವಾನರಂ ಬಲಮ್ ॥೯॥

ತತಸ್ತದ್ವಾನರಂ ಸೈನ್ಯಮಚಿಂತ್ಯಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ಸಜ್ಞಾತುಂ ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛೇತಾಂ ತದಾ ತೌ ಶುಕಸಾರಣೌ ॥೧೦॥

ತತ್ಸಿದ್ಧತಂ ಪರ್ವತಾಗ್ರೇಷು ನಿರ್ದರೇಷು ಗುಹಾಸು ಚ |
ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಚ ತೀರೇಷು ವನೇಷುಪವನೇಷು ಚ || 11 ||

ತರಮಾಣಂ ಚ ತೀರ್ಣಂ ಚ ತರ್ತುಕಾಮಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ನಿವಿಷ್ಟಂ ನಿವಿಶಚ್ಚೈವ ಭೀಮನಾದಂ ಮಹಾಬಲಮ್ || 12 ||

ತೌ ದದರ್ಶ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನೌ ಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಆಚಚಕ್ಷೇಽಥ ರಾಮಾಯ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಶುಕಸಾರಣೌ |
ಲಜ್ಜಾಃ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೌ ಚಾರೌ ಪರಪುರಂಜಯೌ || 13 ||

ತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ಯಥಿತೌ ರಾಮಂ ನಿರಾಶೌ ಜೀವಿತೇ ತದಾ |
ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೌ ಭೀತೌ ವಚನಂ ಚೇದಮೂಚತುಃ || 14 ||

ಆವಾಮಿಹಾಗತೌ ಸೌಮ್ಯ ರಾವಣಪ್ರಹಿತಾವುಭೌ |
ಪರಿಜ್ಞಾತುಂ ಬಲಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ತವೇದಂ ರಘುನಂದನ || 15 ||

ತಯೋಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಹಸನ್ವಾಕ್ಯಂ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಃ || 16 ||

ಯದಿ ದೃಷ್ಟಂ ಬಲಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ವಯಂ ವಾ ಸುಸಮೀಕ್ಷಿತಾಃ |
ಯಥೋಕ್ತಂ ವಾ ಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಛಿನ್ನತಃ ಪ್ರತಿಗಮ್ಯತಾಮ್ || 17 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ನಗರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಭವದ್ಭ್ಯಾಂ ಧನದಾನುಜಃ |
ವಕ್ತವ್ಯೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ರಾಜಾ ಯಥೋಕ್ತಂ ವಚನಂ ಮಮ || 18 ||

ಯದ್ಬಲಂ ಚ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸೀತಾಂ ಮೇ ಹೃತವಾನಸಿ |
ತದ್ದರ್ಶಯ ಯಥಾಕಾಮಂ ಸಸ್ಮೈನ್ಯಃ ಸಹಬಾನ್ಧವಃ || 19 ||

ಶ್ವಃಕಾಲೇ ನಗರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಸಪ್ರಾಕಾರಾಂ ಸತೋರಣಾಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸಂ ಚ ಬಲಂ ಪಶ್ಯ ಶರೈರ್ವಿಧ್ವಂಸಿತಂ ಮಯಾ || 20 ||

ಘೋರಂ ರೋಷಮಹಂ ಮೋಕ್ಷ್ಯೇ ಬಲಂ ಧಾರಯ ರಾವಣ |
ಶ್ವಃಕಾಲೇ ವಜ್ರವಾನ್ವಜ್ರಂ ದಾನವೇಷ್ವಿವ ವಾಸವಃ || 21 ||

ಇತಿ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಷ್ಟೌ ರಾಕ್ಷಸೌ ಶುಕಸಾರಣೌ |
ಆಗಮ್ಯ ನಗರೀಂ ಲಜ್ಜಾಮಬ್ರೂತಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ || 22 ||

ವಿಭೀಷಣಗೃಹೀತೌ ತು ವಧಾಹೌ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾ ಮುಕ್ತೌ ರಾಮೇಣಾಮಿತತೇಜಸಾ || 23 ||

ಏಕಸ್ಥಾನಗತಾ ಯತ್ರ ಚತ್ವಾರಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಾಃ |
ಲೋಕಪಾಲೋಪಮಾಃ ಶೂರಾಃ ಕೃತಾಸ್ತ್ರಾ ದೃಢವಿಕ್ರಮಾಃ || 24 ||

ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಶ್ರೀಮಾಂಽಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ಮಹೇಂದ್ರಸಮವಿಕ್ರಮಃ || 25 ||

ಏತೇ ಶಕ್ತಾಃ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಸಪ್ರಾಕಾರಾಂ ಸತೋರಣಾಮ್ |
ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ಸಜಾಕ್ರಮಯಿತುಂ ಸರ್ವೇ ತಿಷ್ಠಂತು ವಾನರಾಃ || 26 ||

ಯಾದೃಶಂ ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ರೂಪಂ ಪ್ರಹರಣಾನಿ ಚ |
ವಧಿಷ್ಯತಿ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಮೇಕಸ್ತಿಷ್ಠಂತು ತೇ ತ್ರಯಃ || 27 ||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಗುಪ್ತಾ ಸಾ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಚ ವಾಹಿನೀ |
ಬಭೂವ ದುರ್ಧರ್ಷತರಾ ಸರ್ವೈರಪಿ ಸುರಾಸುರೈಃ || 28 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಟರೂಪಾ ಧ್ವಜಿನೀ ವನೌಕಸಾಮ್
ಮಹಾತ್ಮನಾಂ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ಯೋದ್ಧುಮಿಚ್ಛತಾಮ್ |
ಅಲಂ ವಿರೋಧೇನ ಶಮೋ ವಿಧೀಯತಾಮ್
ಪ್ರದೀಯತಾಂ ದಾಶರಥಾಯ ಮೈಥಿಲೀ || 29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಷೋಡಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತದ್ವಚಃ ಪಥ್ಯಮಕ್ಲೇಬಂ ಸಾರಣೇನಾಭಿಭಾಷಿತಮ್ ।
ನಿಶಮ್ಯ ರಾವಣೋ ರಾಜಾ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ಸಾರಣಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯದಿ ಮಾಮಭಿಯುಇಜ್ಜೀರನ್ನೇವಗನ್ನರ್ವದಾನವಾಃ ।
ನೈವ ಸೀತಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಲೋಕಭಯಾದಪಿ ॥ ೨ ॥

ತ್ವಂ ತು ಸೌಮ್ಯ ಪರಿತ್ರಸ್ತೋ ಹರಿಭರ್ನಿರ್ಜಿತೋ ಭೃಶಮ್ ।
ಪ್ರತಿಪ್ರದಾನಮದ್ಯೈವ ಸೀತಾಯಾಃ ಸಾಧು ಮನ್ಯಸೇ ।
ಕೋ ಹಿ ನಾಮ ಸಪತ್ನೋ ಮಾಂ ಸಮರೇ ಜೇತುಮರ್ಹತಿ ॥ ೩ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಆರುರೋಹ ತತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ರಸಾದಂ ಹಿಮಪಾಣ್ಡುರಮ್ ।
ಬಹುತಾಲಸಮುತ್ಸೇಧಂ ರಾವಣೋಽಥ ದಿದೃಕ್ಷಯಾ ॥ ೪ ॥

ತಾಭ್ಯಾಂ ಚರಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಿತೋ ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ಪಶ್ಯಮಾನಃ ಸಮುದ್ರಂ ಚ ಪರ್ವತಾಂಶ್ಚ ವನಾನಿ ಚ ।
ದದರ್ಶ ಪೃಥಿವೀದೇಶಂ ಸುಸಮ್ಪೂರ್ಣಂ ಪ್ಲವಜ್ಗಮೈಃ ॥ ೫ ॥

ತದಪಾರಮಸಜ್ಜ್ವೀಯಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹದ್ಬಲಮ್ ।
ಆಲೋಕ್ಯ ರಾವಣೋ ರಾಜಾ ಪರಿಪ್ರಚ್ಛ ಸಾರಣಮ್ ॥ ೬ ॥

ಏಷಾಂ ವಾನರಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಕೇ ಶೂರಾಃ ಕೇ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಕೇ ಪೂರ್ವಮಭಿವರ್ತಂತೇ ಮಹೋತ್ಸಾಹಾಃ ಸಮನ್ತತಃ ॥ ೭ ॥

ಕೇಷಾಂ ಶೃಣೋತಿ ಸುಗ್ರೀವಃ ಕೇ ವಾ ಯೂಧಪಯೂಧಪಾಃ ।
ಸಾರಣಾಚಕ್ಷ್ವ ಮೇ ಸರ್ವಂ ಕೇ ಪ್ರಧಾನಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ ॥ ೮ ॥

ಸಾರಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ವಚನಂ ಪರಿಪ್ರಚ್ಛತಃ ।
ಆಚಚಕ್ಷೇಽಥ ಮುಖ್ಯಜ್ಞೋ ಮುಖ್ಯಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತು ವನೌಕಸಃ ॥ ೯ ॥

ಏಷ ಯೋಽಭಿಮುಖೋ ಲಜ್ಞಾಂ ನರ್ದಂಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ವಾನರಃ |
ಯೂಥಪಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಶತೇನ ಪರಿವಾರಿತಃ || 10 ||

ಯಸ್ಯ ಘೋಷೇಣ ಮಹತಾ ಸಪ್ರಾಕಾರಾ ಸತೋರಣಾ |
ಲಜ್ಞಾ ಪ್ರವೇಪತೇ ಸರ್ವಾ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾ || 11 ||

ಸರ್ವಶಾಖಾಮೃಗೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಬಲಾಗ್ರೇ ತಿಷ್ಠತೇ ವೀರೋ ನೀಲೋ ನಾಮೈಷ ಯೂಥಪಃ || 12 ||

ಬಾಹೂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಯಃ ಪದಾಭ್ಯಾಂ ಮಹೀಂ ಗಚ್ಛತಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಲಜ್ಞಾಮಭಿಮುಖಃ ಕೋಪಾದಭೀಕ್ಷಂ ಚ ವಿಜೃಂಭತೇ || 13 ||

ಗಿರಿಶೃಂಗಪ್ರತೀಕಾಶಃ ಪದ್ಮಕಿಂಜಲ್ಕಸಂನಿಭಃ |
ಸ್ಫೋಟಯತ್ಯಭಿಸಂರಬೋಧೋ ಲಾಙ್ಗೂಲಂ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ || 14 ||

ಯಸ್ಯ ಲಾಙ್ಗೂಲಶಬ್ದೇನ ಸ್ವನಂತೀವ ದಿಶೋ ದಶ |
ಏಷ ವಾನರರಾಜೇನ ಸುಗ್ರೀವೇಣಾಭಿಷೇಚಿತಃ |
ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಙ್ಗದೋ ನಾಮ ತಾಷ್ವಮಾಹ್ವಯತಿ ಸಂಯುಗೇ || 15 ||

ಯೇ ತು ವಿಷ್ವಭ್ಯ ಗಾತ್ರಾಣಿ ಕ್ಷೇಷಡಯಂತಿ ನದಂತಿ ಚ |
ಉತ್ಥಾಯ ಚ ವಿಜೃಂಭಂತೇ ಕ್ರೋಧೇನ ಹರಿಪುಂಜವಾಃ || 16 ||

ಏತೇ ದುಷ್ಪ್ರಸಹಾ ಘೋರಾಶ್ಚಣ್ಡಾಶ್ಚಣ್ಡಪರಾಕ್ರಮಾಃ |
ಅಷ್ಟೌ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಶಕೋಟಿಶತಾನಿ ಚ || 17 ||

ಯ ಏನಮನುಗಚ್ಛಂತಿ ವೀರಾಶ್ಚಂದನವಾಸಿನಃ |
ಏಷ ಆಶಂಸತೇ ಲಜ್ಞಾಂ ಸ್ವೇನಾನೀಕೇನ ಮರ್ದಿತುಮ್ || 18 ||

ಶ್ವೇತೋ ರಜತಸಂಜ್ಞಾಶಃ ಸಬಲೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ವಾನರಃ ಶೂರಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಃ || 19 ||

ತೂರ್ಣಂ ಸುಗ್ರೀವಮಾಗಮ್ಯ ಪುನರ್ಗಚ್ಛತಿ ವಾನರಃ |
ವಿಭಜನ್ವಾನರೀಂ ಸೇನಾಮನೀಕಾನಿ ಪ್ರಹರ್ಷಯನ್ || 20 ||

ಯಃ ಪುರಾ ಗೋಮತೀತೀರೇ ರಮ್ಯಂ ಪರ್ಯೇತಿ ಪರ್ವತಮ್ |
ನಾಮ್ನಾ ಸಜ್ಜೋಚನೋ ನಾಮ ನಾನಾನಗಯುತೋ ಗಿರಿಃ || 21 ||

ತತ್ರ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸ್ತೇಷ ಕುಮುದೋ ನಾಮ ಯೂಥಪಃ |
ಯೋಽಸೌ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ಪರಿಕರ್ಷತಿ || 22 ||

ಯಸ್ಯ ವಾಲಾ ಬಹುವ್ಯಾಮಾ ದೀರ್ಘಲಾಙ್ಗೂಲಮಾಶ್ರಿತಾಃ |
ತಾಮ್ರಾಃ ಪೀತಾಃ ಸಿತಾಃ ಶ್ವೇತಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ಣಾ ಘೋರಕರ್ಮಣಃ || 23 ||

ಅದೀನೋ ರೋಷಣಶ್ಚಣ್ಡಃ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮಮಭಿಕಾಙ್ಕ್ಷತಿ |
ಏಷೈವಾಶಂಸತೇ ಲಜ್ಜಾಂ ಸ್ವೇನಾನೀಕೇನ ಮರ್ದಿತುಮ್ || 24 ||

ಯಸ್ತೇಷ ಸಿಂಹಸಜ್ಜಾಶಃ ಕಪಿಲೋ ದೀರ್ಘಕೇಸರಃ |
ನಿಭೃತಃ ಪ್ರೇಕ್ಷತೇ ಲಜ್ಜಾಂ ದಿಧಕ್ಷನ್ನಿವ ಚಕ್ಷುಷಾ || 25 ||

ವಿನ್ದ್ಯಂ ಕೃಷ್ಣಗಿರಿಂ ಸಹ್ಯಂ ಪರ್ವತಂ ಚ ಸುದರ್ಶನಮ್ |
ರಾಜನ್ಸತತಮಧ್ಯಾಸ್ತೇ ರಮ್ಭೋ ನಾಮೈಷ ಯೂಥಪಃ || 26 ||

ಶತಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ತ್ರಿಂಶಚ್ಚ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ |
ಪರಿವಾರ್ಯಾನುಗಚ್ಛಂತಿ ಲಜ್ಜಾಂ ಮರ್ದಿತುಮೋಜಸಾ || 27 ||

ಯಸ್ತು ಕರ್ಣೌ ವಿವೃಣುತೇ ಜೃಮ್ಭತೇ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ನ ಚ ಸಂವಿಜತೇ ಮೃತ್ಯೋರ್ನ ಚ ಯೂಥಾದ್ವಿಧಾವತಿ || 28 ||

ಮಹಾಬಲೋ ವೀತಭಯೋ ರಮ್ಯಂ ಸಾಲೇವೈಯ ಪರ್ವತಮ್ |
ರಾಜನ್ಸತತಮಧ್ಯಾಸ್ತೇ ಶರಭೋ ನಾಮ ಯೂಥಪಃ || 29 ||

ಏತಸ್ಯ ಬಲಿನಃ ಸರ್ವೇ ವಿಹಾರಾ ನಾಮ ಯೂಥಪಾಃ |
ರಾಜಞ್ಚತಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ತಥೈವ ಚ || 30 ||

ಯಸ್ತು ಮೇಘ ಇವಾಕಾಶಂ ಮಹಾನಾವೃತ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ |
ಮಧ್ಯೇ ವಾನರವೀರಾಣಾಂ ಸುರಾಣಾಮಿವ ವಾಸವಃ || 31 ||

ಭೇರೀಣಾಮಿವ ಸಂನಾದೋ ಯಸ್ಯೈಷ ಶ್ರೂಯತೇ ಮಹಾನ್ |
ಘೋರಃ ಶಾಖಾಮೃಗೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಸಜ್ಜಾಮಮಭಿಕಾಂಕ್ಷತಾಮ್ || 32 ||

ಏಷ ಪರ್ವತಮಧ್ಯಾಸ್ತೇ ಪಾರಿಯಾತ್ರಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಯುದ್ಧೇ ದುಷ್ಪ್ರಸಹೋ ನಿತ್ಯಂ ಪನಸೋ ನಾಮ ಯೂಥಪಃ || 33 ||

ಏನಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಶತಾರ್ಧಂ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ |
ಯೂಥಪಾ ಯೂಥಪಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಯೇಷಾಂ ಯೂಥಾನಿ ಭಾಗಶಃ || 34 ||

ಯಸ್ತು ಭೀಮಾಂ ಪ್ರವಲಗ್ನಿಂ ಚಮೂಂ ತಿಷ್ಠತಿ ಶೋಭಯನ್ |
ಸ್ಥಿತಾಂ ತೀರೇ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯ ಇವ ಸಾಗರಃ || 35 ||

ಏಷ ದರ್ಧರಸಜ್ಜಾಶೋ ವಿನತೋ ನಾಮ ಯೂಥಪಃ |
ಪಿಬಂಶ್ಚರತಿ ಪರ್ಣಾಶಾಂ ನದೀನಾಮುತ್ತಮಾಂ ನದೀಮ್ || 36 ||

ಷಷ್ಠಿಃ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ಬಲಮಸ್ಯ ಪ್ಲವಜಗಮಾಃ |
ತ್ವಾಮಾಹ್ವಯತಿ ಯುದ್ಧಾಯ ಕ್ರಥನೋ ನಾಮ ಯೂಥಪಃ || 37 ||

ಯಸ್ತು ಗೈರಿಕವರ್ಣಾಭಂ ವಪುಃ ಪುಷ್ಯತಿ ವಾನರಃ |
ಗವಯೋ ನಾಮ ತೇಜಸ್ವೀ ತ್ವಾಂ ಕ್ರೋಧಾದಭಿವರ್ತತೇ || 38 ||

ಏನಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಪ್ತತಿಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ |
ಏಷ ಆಶಂಸತೇ ಲಜ್ಜಾಂ ಸ್ವೇನಾನೀಕೇನ ಮರ್ದಿತುಮ್ || 39 ||

ಏತೇ ದುಷ್ಪ್ರಸಹಾ ಘೋರಾ ಬಲಿನಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ |
ಯೂಥಪಾ ಯೂಥಪಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಯೇಷಾಂ ಸಜ್ಜಾ ನ ವಿದ್ಯತೇ || 40 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಾಂಸ್ತು ತೇಽಹಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಸ್ಯ ಯೂಥಪಾನ್ |
ರಾಘವಾರ್ಥೇ ಪರಾಕ್ರಾಂತಾ ಯೇ ನ ರಕ್ಷಂತಿ ಜೀವಿತಮ್ || 1 ||

ಸ್ನಿಗ್ಧಾ ಯಸ್ಯ ಬಹುಶ್ಯಾಮಾ ಬಾಲಾ ಲಾಜ್ಞೂಲಮಾಶ್ರಿತಾಃ |
ತಾಮ್ರಾಃ ಪೀತಾಃ ಸಿತಾಃ ಶ್ವೇತಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ಣಾ ಘೋರಕರ್ಮಣಃ || 2 ||

ಪ್ರಗೃಹೀತಾಃ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಸೂರ್ಯಸ್ಯೇವ ಮರೀಚಯಃ |
ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಚಾನುಕೃಷ್ಯಂತೇ ಹರೋ ನಾಮೃಷ ಯೂಥಪಃ || 3 ||

ಯಂ ಪೃಷ್ಠತೋಽನುಗಚ್ಛಂತಿ ಶತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ದ್ರುಮಾನುದ್ಯಮ್ಯ ಸಹಿತಾ ಲಜ್ಜಾಕರೋಹಣತತ್ಪರಾಃ || 4 ||

ಏಷ ಕೋಟೀಸಹಸ್ರೇಣ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹೌಜಸಾಮ್ |
ಆಕಾಂಕ್ಷತೇ ತಾಽಂ ಸಜ್ಜಾಮೇ ಜೇತುಂ ಪರಪುರಂಜಯ || 5 ||

ನೀಲಾನಿವ ಮಹಾಮೇಘಾಂಸ್ತಿಷ್ಠತೋ ಯಾಂಸ್ತು ಪಶ್ಯಸಿ |
ಅಸಿತಾಂಜನಸಜ್ಜಾಶಾನ್ಯುದ್ಧೇ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾನ್ || 6 ||

ನಖದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧಾನಿವೇರಾಂಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಕೋಪಾನ್ಭಯಾವಹಾನ್ |
ಅಸಂಖ್ಯೇಯಾನನಿದೇಶ್ಯಾನ್ವರಂ ಪಾರಮಿವೋದಧೇಃ || 7 ||

ಪರ್ವತೇಷು ಚ ಯೇ ಕೇಚಿದ್ವಿಷಮೇಷು ನದೀಷು ಚ |
ಏತೇ ತ್ವಾಮಭಿವರ್ತಂತೇ ರಾಜನ್ಮೃಷಾಃ ಸುದಾರುಣಾಃ || 8 ||

ಏಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೋ ರಾಜನ್ಭೀಮಾಕ್ಷೋ ಭೀಮದರ್ಶನಃ |
ಪರ್ಜನ್ಯ ಇವ ಜೀಮೂತೈಃ ಸಮನ್ತಾತ್ಪರಿವಾರಿತಃ || 9 ||

ಋಕ್ಷವನ್ತಂ ಗಿರಿಶ್ರೇಷ್ಠಮಧ್ಯಾಸ್ತೇ ನರ್ಮದಾಂ ಪಿಬನ್ |
ಸರ್ವಕ್ಷಾಣಾಮಧಿಪತಿಧೂಮ್ರೋ ನಾಮೃಷ ಯೂಥಪಃ || 10 ||

ಯವೀಯಾನಸ್ಯ ತು ಭ್ರಾತಾ ಪಶ್ಯೇನಂ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ |
ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಮಾನೋ ರೂಪೇಣ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ತು ಪರಾಕ್ರಮೇ || 11 ||

ಸ ಏಷ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ನಾಮ ಮಹಾಯೂಥಪಯೂಥಪಃ |
ಪ್ರಶಾಂತೋ ಗುರುವರ್ತಿ ಚ ಸಮ್ಪ್ರಹಾರೇಷ್ವಮರ್ಷಣಃ || 12 ||

ಏತೇನ ಸಾಹ್ಯಂ ಸುಮಹತ್ಕೃತಂ ಶಕ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಾ |
ದೇವಾಸುರೇ ಜಾಮ್ಬವತಾ ಲಬ್ಧಾಶ್ಚ ಬಹವೋ ವರಾಃ || 13 ||

ಆರುಹ್ಯ ಪರ್ವತಾಗ್ರೇಭ್ಯೋ ಮಹಾಭ್ರವಿಪುಲಾಃ ಶಿಲಾಃ |
ಮುಂಞ್ಚಂತಿ ವಿಪುಲಾಕಾರಾ ನ ಮೃತ್ಯೋರುದ್ವಿಜಂತಿ ಚ || 14 ||

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಸದೃಶಾಃ ಪಿಶಾಚಾನಾಂ ಚ ರೋಮಶಾಃ |
ಏತಸ್ಯ ಸೈನ್ಯೇ ಬಹವೋ ವಿಚರಂತ್ಯಗ್ನಿತೇಜಸಃ || 15 ||

ಯಂ ತ್ವೇನಮಭಿಸಂರಬ್ಧಂ ಪ್ಲವಮಾನಮಿವ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಪ್ರೇಕ್ಷಂತೇ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸ್ಥಿತಂ ಯೂಥಪಯೂಥಪಮ್ || 16 ||

ಏಷ ರಾಜನ್ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ಪರ್ಯುಪಾಸ್ತೇ ಹರಿಶ್ವರಃ |
ಬಲೇನ ಬಲಸಮ್ಮನ್ನೋ ರಮ್ಭೋ ನಾಮೈಷ ಯೂಥಪಃ || 17 ||

ಯಃ ಸ್ಥಿತಂ ಯೋಜನೇ ಶೈಲಂ ಗಚ್ಛನ್ನಾಶ್ವೇನ ಸೇವತೇ |
ಊರ್ಧ್ವಂ ತಥೈವ ಕಾಯೇನ ಗತಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಯೋಜನಮ್ || 18 ||

ಯಸ್ಮಾನ್ನ ಪರಮಂ ರೂಪಂ ಚತುಷ್ಪಾದೇಷು ವಿದ್ಯತೇ |
ಶ್ರುತಃ ಸಂನಾದನೋ ನಾಮ ವಾನರಾಣಾಂ ಪಿತಾಮಹಃ || 19 ||

ಯೇನ ಯುಧ್ಧಂ ತದಾ ದತ್ತಂ ರಣೇ ಶಕ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಾ |
ಪರಾಜಯಶ್ಚ ನ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸೋಽಯಂ ಯೂಥಪಯೂಥಪಃ |
ಯಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮಮಾಣಸ್ಯ ಶಕ್ರಸ್ಯೇವ ಪರಾಕ್ರಮಃ || 20 ||

ಏಷ ಗನ್ಧರ್ವಕನ್ಯಾಯಾಮುತ್ಪನ್ನಃ ಕೃಷ್ಣವರ್ತಮನಾ |
ಪುರಾ ದೇವಾಸುರೇ ಯುಧ್ಧೇ ಸಾಹ್ಯಾರ್ಥಂ ತ್ರಿದಿವೌಕಸಾಮ್ || 21 ||

ಯಸ್ಯ ವೈಶ್ರವಣೋ ರಾಜಾ ಜಮ್ಬೂಮುಪನಿಷೇವತೇ ।
ಯೋ ರಾಜಾ ಪರ್ವತೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಬಹುಕಿಂನರಸೇವಿನಾಮ್ ॥ 22 ॥

ವಿಹಾರಸುಖದೋ ನಿತ್ಯಂ ಭ್ರಾತುಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ ।
ತತ್ರೈಷ ವಸತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ಬಲವಾನ್ವಾನರರ್ಷಭಃ ।
ಯುದ್ಧೇಷ್ವಕತ್ಥನೋ ನಿತ್ಯಂ ಕ್ರಥನೋ ನಾಮ ಯೂಥಪಃ ॥ 23 ॥

ವೃತಃ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರೇಣ ಹರಿಣಾಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ ।
ಏಷೈವಾಶಂಸತೇ ಲಜ್ಜಾಂ ಸ್ವೇನಾನೀಕೇನ ಮರ್ದಿತುಮ್ ॥ 24 ॥

ಯೋ ಗಜಾಗ್ರಮನು ಪರ್ಯೇತಿ ತ್ರಾಸಯನ್ದಸ್ತಿಯೂಥಪಾನ್ ।
ಹಸ್ತಿನಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಪೂರ್ವವೈರಮನುಸ್ಮರನ್ ॥ 25 ॥

ಏಷ ಯೂಥಪತೀರ್ನೇತಾ ಗಚ್ಛನ್ನಿಗ್ರಿಗುಹಾಶಯಃ ।
ಹರಿಣಾಂ ವಾಹಿನೀ ಮುಖ್ಯೋ ನದೀಂ ಹೈಮವತೀಮನು ॥ 26 ॥

ಉಶೀರ ಬೀಜಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪರ್ವತಂ ಮನ್ದರೋಪಮಮ್ ।
ರಮತೇ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ದಿವಿ ಶಕ್ರ ಇವ ಸ್ವಯಮ್ ॥ 27 ॥

ಏನಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಮಭಿವರ್ತತೇ ।
ಏಷ ದುರ್ಮರ್ಷಣೋ ರಾಜನ್ಪ್ರಮಾಥೀ ನಾಮ ಯೂಥಪಃ ॥ 28 ॥

ವಾತೇನೇವೋದ್ಧತಂ ಮೇಘಂ ಯಮೇನಮನುಪಶ್ಯಸಿ ।
ವಿವರ್ತಮಾನಂ ಬಹುಶೋ ಯತ್ರೈತದ್ಬಹುಲಂ ರಜಃ ॥ 29 ॥

ಏತೇಽಸಿತಮುಖಾ ಘೋರಾ ಗೋಲಾಜ್ಞೂಲಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಶತಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೈ ಸೇತುಬನ್ಧನಮ್ ॥ 30 ॥

ಗೋಲಾಜ್ಞೂಲಂ ಮಹಾವೇಗಂ ಗವಾಕ್ಷಂ ನಾಮ ಯೂಥಪಮ್ ।
ಪರಿವಾರ್ಯಾಭಿವರ್ತನ್ತೇ ಲಜ್ಜಾಂ ಮರ್ದಿತುಮೋಜಸಾ ॥ 31 ॥

ಭ್ರಮರಾಚರಿತಾ ಯತ್ರ ಸರ್ವಕಾಮಫಲದ್ರುಮಾಃ ।
ಯಂ ಸೂರ್ಯತುಲ್ಯವರ್ಣಾಭಮನುಪರ್ಯೇತಿ ಪರ್ವತಮ್ ॥ 32 ॥

ಯಸ್ಯ ಭಾಸಾ ಸದಾ ಭಾನ್ತಿ ತದ್ವರ್ಣಾ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ ।
ಯಸ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಂ ಮಹಾತ್ಮನೋ ನ ತ್ಯಜನ್ತಿ ಮಹರ್ಷಯಃ ॥ 33 ॥

ತತ್ರೈಷ ರಮತೇ ರಾಜನ್ರಮ್ಯೇ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಪರ್ವತೇ ।
ಮುಖ್ಯೋ ವಾನರಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಕೇಸರೀ ನಾಮ ಯೂಥಪಃ ॥ 34 ॥

ಷಷ್ಠಿರ್ಗಿರಿಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ರಮ್ಯಾಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಪರ್ವತಾಃ ।
ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಗಿರಿವರಸ್ತ್ವಮಿವಾನಘ ರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ 35 ॥

ತತ್ರೈತೇ ಕಪಿಲಾಃ ಶ್ವೇತಾಸ್ತಾಮ್ರಾಸ್ಯಾ ಮಧುಪಿಜ್ಗಲಾಃ ।
ನಿವಸನ್ತುತ್ತಮಗಿರೌ ತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಪ್ರಾನ್ಮುಖಾಯುಧಾಃ ॥ 36 ॥

ಸಿಂಹ ಇವ ಚತುರ್ದಂಷ್ಪ್ರಾ ವ್ಯಾಘ್ರಾ ಇವ ದುರಾಸದಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ವೈಶ್ವನರಸಮಾ ಜ್ವಲಿತಾಶೀವಿಷೋಪಮಾಃ ॥ 37 ॥

ಸುದೀರ್ಘಾಂಚ್ಚತಲಾಜ್ಞೂಲಾ ಮತ್ತಮಾತಜ್ಞಸಂನಿಭಾಃ ।
ಮಹಾಪರ್ವತಸಂಜಾತಾ ಮಹಾಜೀಮೂತನಿಸ್ವನಾಃ ॥ 38 ॥

ಏಷ ಚೈಷಾಮಧಿಪತಿರ್ಮಧ್ಯೇ ತಿಷ್ಠತಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ನಾಮ್ನಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ವಿಖ್ಯಾತೋ ರಾಜಾಂಶ್ಚತುರ್ಲೀತಿ ಯಃ ।
ಏಷೈವಾಶಂಸತೇ ಲಜ್ಞಾಂ ಸ್ವೇನಾನೀಕೇನ ಮರ್ದಿತುಮ್ ॥ 39 ॥

ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯೋ ನಲೋ ನೀಲಶ್ಚ ವಾನರಃ ।
ಏಕೈಕ ಏವ ಯೂಥಾನಾಂ ಕೋಟಿಭಿರ್ದಶಭಿವೃತಃ ॥ 40 ॥

ತಥಾನ್ಯೇ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಾ ವಿನ್ದ್ಯಪರ್ವತವಾಸಿನಃ ।
ನ ಶಕ್ಯಂತೇ ಬಹುತ್ವಾತ್ ಸಂಜಾಪ್ಯತುಂ ಲಘುವಿಕ್ರಮಾಃ ॥ 41 ॥

ಸರ್ವೇ ಮಹಾರಾಜ ಮಹಾಪ್ರಭಾವಾಃ
ಸರ್ವೇ ಮಹಾಶೈಲನಿಕಾಶಕಾಯಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ಸಮರ್ಥಾಃ ಪೃಥಿವೀಂ ಕ್ಷಣೇನ
ಕರ್ತುಂ ಪ್ರವಿಧ್ವಸ್ತವಿಕೀರ್ಣಶೈಲಾಮ್ ॥ 42 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ

ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸಾರಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ।
ಬಲಮಾಲೋಕಯನ್ಸರ್ವಂ ಶುಕೋ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧॥

ಸ್ಥಿತಾನ್ಪಶ್ಯಸಿ ಯಾನೇತಾನ್ಮತ್ತಾನಿವ ಮಹಾದ್ವಿಪಾನ್ ।
ನ್ಯಗ್ರೋಧಾನಿವ ಗಾಜ್ಗೇಯಾನ್ಸಾಲಾನ್ಹೈಮವತೀನಿವ ॥ ೨॥

ಏತೇ ದುಷ್ಪ್ರಸಹಾ ರಾಜನ್ಬಲಿನಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ।
ದೈತ್ಯದಾನವಸಜಾಕೃಶಾ ಯುದ್ಧೇ ದೇವಪರಾಕ್ರಮಾಃ ॥ ೩॥

ಏಷಾಂ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ನವ ಪಂಚಚ ಸಪ್ತ ಚ ।
ತಥಾ ಶಬ್ದಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಥಾ ವೃಂದಶತಾನಿ ಚ ॥ ೪॥

ಏತೇ ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವಾಃ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾನಿಲಯಾಃ ಸದಾ ।
ಹರಯೋ ದೇವಗನ್ಧರ್ವೈರುತ್ಪನ್ನಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ॥ ೫॥

ಯೌ ತೌ ಪಶ್ಯಸಿ ತಿಷ್ಠಂತೌ ಕುಮಾರೌ ದೇವರೂಪಿಣೌ ।
ಮೈನ್ದಶ್ಚ ದ್ವಿವಿದಶ್ಚೋಭೌ ತಾಭ್ಯಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಸಮೋ ಯುಧಿ ॥ ೬॥

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಮನುಜ್ಞಾತಾವಮೃತಪ್ರಾಶಿನಾವುಭೌ ।
ಆಶಂಸೇತೇ ಯುಧಾ ಲಜ್ಜಾಮೇತೌ ಮರ್ದಿತುಮೋಜಸಾ ॥ ೭॥

ಯಾವೇತಾವೇತಯೋಃ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸ್ಥಿತೌ ಪರ್ವತಸಂನಿಭೌ ।
ಸುಮುಖೋ ವಿಮುಖಶ್ಚೈವ ಮೃತ್ಯುಪುತ್ರೌ ಪಿತುಃ ಸಮೌ ॥ ೮॥

ಯಂ ತು ಪಶ್ಯಸಿ ತಿಷ್ಠಂತಂ ಪ್ರಭಿನ್ನಮಿವ ಕುಂಜರಮ್ ।
ಯೋ ಬಲಾತ್ಕೋಭಯೇತ್ಕೃದ್ಧಃ ಸಮುದ್ರಮಪಿ ವಾನರಃ ॥ ೯॥

ಏಷೋಽಭಿಗಂತಾ ಲಜ್ಜಾಯಾ ವೈದೇಹ್ಯಾಸ್ತವ ಚ ಪ್ರಭೋ ।
ಏನಂ ಪಶ್ಯ ಪುರಾ ದೃಷ್ಟಂ ವಾನರಂ ಪುನರಾಗತಮ್ ॥ ೧೦॥

ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಕೇಸರಿಣಃ ಪುತ್ರೋ ವಾತಾತ್ಮಜ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ |
ಹನೂಮಾನಿತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಲಜ್ಘುತೋ ಯೇನ ಸಾಗರಃ || 11 ||

ಕಾಮರೂಪೀ ಹರಿಶ್ಚೇಷ್ಠೋ ಬಲರೂಪಸಮನ್ವಿತಃ |
ಅನಿವಾರ್ಯಗತಿಶ್ಚೈವ ಯಥಾ ಸತತಗಃ ಪ್ರಭುಃ || 12 ||

ಉದ್ಯಂತಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಾಲಃ ಕಿಲ ಪಿಪಾಸಿತಃ |
ತ್ರಿಯೋಜನಸಹಸ್ರಂ ತು ಅಧ್ವಾನಮವತೀರ್ಯ ಹಿ || 13 ||

ಆದಿತ್ಯಮಾಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಮೇ ಕ್ಷುತ್ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯತಿ |
ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯ ಮನಸಾ ಪುರೈಷ ಬಲದರ್ಶಿತಃ || 14 ||

ಅನಾಧೃಷ್ಯತಮಂ ದೇವಮಪಿ ದೇವರ್ಷಿದಾನವೈಃ |
ಅನಾಸಾದ್ಯೈವ ಪತಿತೋ ಭಾಸ್ಕರೋದಯನೇ ಗಿರೌ || 15 ||

ಪತಿತಸ್ಯ ಕಪೇರಸ್ಯ ಹನುರೇಕಾ ಶಿಲಾತಲೇ |
ಕಿಂಚಿದ್ಭಿನ್ನಾ ದೃಢಹನೋರ್ಹನೂಮಾನೇಷ ತೇನ ವೈ || 16 ||

ಸತ್ಯಮಾಗಮಯೋಗೇನ ಮಮೈಷ ವಿದಿತೋ ಹರಿಃ |
ನಾಸ್ಯ ಶಕ್ಯಂ ಬಲಂ ರೂಪಂ ಪ್ರಭಾವೋ ವಾನುಭಾಷಿತುಮ್ || 17 ||

ಏಷ ಆಶಂಸತೇ ಲಜ್ಜಾಮೇಕೋ ಮರ್ದಿತುಮೋಜಸಾ |
ಯಶ್ಚೈಷೋಽನಂತರಃ ಶೂರಃ ಶ್ಯಾಮಃ ಪದ್ಮನಿಭೇಕ್ಷಣಃ || 18 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಮತಿರಥೋ ಲೋಕೇ ವಿಖ್ಯಾತ ಪೌರುಷಃ |
ಯಸ್ಮಿನ್ನ ಚಲತೇ ಧರ್ಮೋ ಯೋ ಧರ್ಮಂ ನಾತಿವರ್ತತೇ || 19 ||

ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಮಸ್ತ್ರಂ ವೇದಾಂಶ್ಚ ವೇದ ವೇದವಿದಾಂ ವರಃ |
ಯೋ ಭಿನ್ನಾದ್ಯದಗನಂ ಬಾಣೈಃ ಪರ್ವತಾಂಶ್ಚಾಪಿ ದಾರಯೇತ್ || 20 ||

ಯಸ್ಯ ಮೃತ್ಯೋರಿವ ಕ್ರೋಧಃ ಶಕ್ರಸ್ಯೇವ ಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಸ ಏಷ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ಯೋದ್ಧಾಂ ರಾಜನ್ಸಮಭಿವರ್ತತೇ || 21 ||

ಯಶ್ಚೇಷ ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಶುದ್ಧಜಾಮೂರ್ಭನದಪ್ರಭಃ |
ವಿಶಾಲವಕ್ಷಾಸ್ತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ನೀಲಕುಂಭಾಚಿತಮೂರ್ಧಜಃ || 22 ||

ಏಷೋಽಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಾಮ ಭ್ರಾತಾ ಪ್ರಾಣಸಮಃ ಪ್ರಿಯಃ |
ನಯೇ ಯುದ್ಧೇ ಚ ಕುಶಲಃ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಃ || 23 ||

ಅಮರ್ಷೀ ದುರ್ಜಯೋ ಜೇತಾ ವಿಕ್ರಾಂತೋ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ಬಲೀ |
ರಾಮಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೋ ಬಾಹುನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಾಣೋ ಬಹಿಶ್ಚರಃ || 24 ||

ನ ಹ್ಯೇಷ ರಾಘವಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಜೀವಿತಂ ಪರಿರಕ್ಷತಿ |
ಏಷೈವಾಶಂಸತೇ ಯುದ್ಧೇ ನಿಹಂತಂ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 25 ||

ಯಸ್ತು ಸವ್ಯಮಸೌ ಪಕ್ಷಂ ರಾಮಸ್ಯಾಶ್ರಿತ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ |
ರಕ್ಷೋಗಣಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತೋ ರಾಜಾ ಹ್ಯೇಷ ವಿಭೀಷಣಃ || 26 ||

ಶ್ರೀಮತಾ ರಾಜರಾಜೇನ ಲಜ್ಜಾಯಾಮಭಿಷೇಚಿತಃ |
ತ್ವಾಮೇವ ಪ್ರತಿಸಂರಬ್ಧೋ ಯುದ್ಧಾದ್ಯೈಷೋಽಭಿವರ್ತತೇ || 27 ||

ಯಂ ತು ಪಶ್ಯಸಿ ತಿಷ್ಠಂತಂ ಮಧ್ಯೇ ಗಿರಿಮಿವಾಚಲಮ್ |
ಸರ್ವಶಾಖಾಮೃಗೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಭರ್ತಾರಮಪರಾಜಿತಮ್ || 28 ||

ತೇಜಸಾ ಯಶಸಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಜ್ಞಾನೇನಾಭಿಜನೇನ ಚ |
ಯಃ ಕಪೀನತಿ ಬಭ್ರಾಜ ಹಿಮವಾನಿವ ಪರ್ವತಾನ್ || 29 ||

ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ಯಃ ಸಮಧ್ಯಾಸ್ತೇ ಗುಹಾಂ ಸಗಹನದ್ರುಮಾಮ್ |
ದುರ್ಗಾಂ ಪರ್ವತದುರ್ಗಸ್ಥಾಂ ಪ್ರಧಾನ್ಯೈಃ ಸಹ ಯೂಥಪೈಃ || 30 ||

ಯಸ್ಯೈಷಾ ಕಾಂಚಾನೀ ಮಾಲಾ ಶೋಭತೇ ಶತಪುಷ್ಕರಾ |
ಕಾಂತಾ ದೇವಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಯಸ್ಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ || 31 ||

ಏತಾಂ ಚ ಮಾಲಾಂ ತಾರಾಂ ಚ ಕಪಿರಾಜ್ಯಂ ಚ ಶಾಶ್ವತಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಲಿನಂ ಹತ್ವಾ ರಾಮೇಣ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಃ || 32 ||

ಏವಂ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರೇಣ ಶಙ್ಕುನಾಂ ಚ ಶತೇನ ಚ ।
ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇನ್ದ್ರಸ್ತ್ವಾಂ ಯುದ್ಧಾರ್ಥಮಭಿವರ್ತತೇ ॥ 33 ॥

ಇಮಾಂ ಮಹಾರಾಜಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ವಾಹಿನೀಮ್
ಉಪಸ್ಥಿತಾಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಗ್ರಹೋಪಮಾಮ್ ।
ತತಃ ಪ್ರಯತ್ನಃ ಪರಮೋ ವಿಧೀಯತಾಮ್
ಯಥಾ ಜಯಃ ಸ್ಯಾನ್ನ ಪರೈಃ ಪರಾಜಯಃ ॥ 34 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶುಕೇನ ತು ಸಮಾಖ್ಯಾತಾಂಸ್ತಾನೃಷಾಂ ಹರಿಯೂಧಪಾನ್ |
ಸಮೀಪಸ್ಥಂ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಭ್ರಾತರಂ ಸ್ವಂ ವಿಭೀಷಣಮ್ || 1 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಭುಜಂ ರಾಮಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಸರ್ವವಾನರರಾಜಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಮ್ || 2 ||

ಕಿಂಚಿದಾವಿಗ್ನಹೃದಯೋ ಜಾತಕ್ರೋಧಶ್ಚ ರಾವಣಃ |
ಭರ್ತ್ಸಯಾಮಾಸ ತೌ ವೀರೌ ಕಥಾಂತೇ ಶುಕಸಾರಣೌ || 3 ||

ಅಧೋಮುಖೌ ತೌ ಪ್ರಣತಾವಬ್ರವೀಚ್ಛುಕಸಾರಣೌ |
ರೋಷಗದ್ಗದಯಾ ವಾಚಾ ಸಂರಬ್ಧಃ ಪರುಷಂ ವಚಃ || 4 ||

ನ ತಾವತ್ಸದೃಶಂ ನಾಮ ಸಚಿವೈರುಪಜೀವಿಭಿಃ |
ವಿಪ್ರಿಯಂ ನೃಪತೇರ್ವಕ್ತುಂ ನಿಗ್ರಹಪ್ರಗ್ರಹೇ ವಿಭೋಃ || 5 ||

ರಿಪೂಣಾಂ ಪ್ರತಿಕೂಲಾನಾಂ ಯುದ್ಧಾರ್ಥಮಭಿವರ್ತತಾಮ್ |
ಉಭಾಭ್ಯಾಂ ಸದೃಶಂ ನಾಮ ವಕ್ತುಮಪ್ರಸ್ತವೇ ಸ್ತವಮ್ || 6 ||

ಆಚಾರ್ಯಾ ಗುರವೋ ವೃದ್ಧಾ ವೃಥಾ ವಾಂ ಪರ್ಯುಪಾಸಿತಾಃ |
ಸಾರಂ ಯದ್ರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಮನುಜೀವ್ಯಂ ನ ಗೃಹ್ಯತೇ || 7 ||

ಗೃಹೀತೋ ವಾ ನ ವಿಜ್ಞಾತೋ ಭಾರೋ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವೋಛ್ಯತೇ |
ಈದೃಶೈಃ ಸಚಿವೈರ್ಯುಕ್ತೋ ಮೂರ್ಖೈರ್ದಿಷ್ಟಾಃ ಧರಾಮ್ಯಹಮ್ || 8 ||

ಕಿಂ ನು ಮೃತ್ಯೋರ್ಭಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಮಾಂ ವಕ್ತುಂ ಪರುಷಂ ವಚಃ |
ಯಸ್ಯ ಮೇ ಶಾಸತೋ ಜಿಹ್ವಾ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ಶುಭಾಶುಭಮ್ || 9 ||

ಅಪ್ಯೇವ ದಹನಂ ಸ್ಪೃಷ್ವಾ ವನೇ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪಾದಪಾಃ |
ರಾಜದೋಷಪರಾಮೃಷ್ಠಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತೇ ನಾಪರಾಧಿನಃ || 10 ||

ಹನ್ಯಾಮಹಮಿಮೌ ಪಾಪೌ ಶತ್ರುಪಕ್ಷಪ್ರಶಂಸಕೌ |
ಯದಿ ಪೂರ್ವೋಪಕಾರೈರ್ಮೇ ನ ಕ್ರೋಧೋ ಮೃದುತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ || 11 ||

ಅಪಧ್ವಂಸತ ಗಚ್ಛಧ್ವಂ ಸಂನಿಕರ್ಷಾದಿತೋ ಮಮ |
ನ ಹಿ ವಾಂ ಹನ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸ್ಮರನ್ನುಪಕೃತಾನಿ ವಾಮ್ |
ಹತಾವೇವ ಕೃತಘ್ನೌ ತೌ ಮಯಿ ಸ್ನೇಹಪರಾಜುಖೌ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತೌ ತು ಸವ್ರೀಡೌ ತಾವುಭೌ ಶುಕಸಾರಣೌ |
ರಾವಣಂ ಜಯಶಬ್ದೇನ ಪ್ರತಿನನ್ದ್ಯಾಭಿನಿಸೃತೌ || 13 ||

ಅಬ್ರವೀತ್ಸ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸಮೀಪಸ್ಥಂ ಮಹೋದರಮ್ |
ಉಪಸ್ಥಾಪಯ ಶೀಘ್ರಂ ಮೇ ಚಾರಾನ್ನೀತಿವಿಶಾರದಾನ್ || 14 ||

ತತಶ್ಚರಾಃ ಸನ್ತ್ವರಿತಾಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಪಾರ್ಥಿವಶಾಸನಾತ್ |
ಉಪಸ್ಥಿತಾಃ ಪ್ರಾಙ್ಜಲಯೋ ವರ್ಧಯಿತ್ವಾ ಜಯಾಶಿಷಾ || 15 ||

ತಾನಬ್ರವೀತ್ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಚಾರಾನ್ಪ್ರತ್ಯಯಿಕಾಙ್ಗೂರಾನ್ಬಕ್ತಾನಿವಗತಸಾಧ್ವಸಾನ್ || 16 ||

ಇತೋ ಗಚ್ಛತ ರಾಮಸ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಂ ಪರೀಕ್ಷಥ |
ಮನ್ತ್ರೇಷ್ವಭ್ಯನ್ತರಾ ಯೇಽಸ್ಯ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ತೇನ ಸಮಾಗತಾಃ || 17 ||

ಕಥಂ ಸ್ವಪಿತಿ ಜಾಗರ್ತಿ ಕಿಮನ್ಯಚ್ಚ ಕರಿಷ್ಯತಿ |
ವಿಜ್ಞಾಯ ನಿಪುಣಂ ಸರ್ವಮಾಗನ್ತವ್ಯಮಶೇಷತಃ || 18 ||

ಚಾರೇಣ ವಿದಿತಃ ಶತ್ರುಃ ಪಣ್ಡಿತೈರ್ವಸುಧಾಧಿಪೈಃ |
ಯುದ್ಧೇ ಸ್ವಲ್ಪೇನ ಯತ್ನೇನ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ನಿರಸ್ಯತೇ || 19 ||

ಚಾರಾಸ್ತು ತೇ ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮ್ |
ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಜಗ್ಮುರ್ಯತ್ರ ರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 20 ||

ತೇ ಸುವೇಲಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ಯ ಸಮೀಪೇ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಾ ದದೃಶುರ್ಗತ್ವಾ ಸಸುಗ್ರೀವವಿಭೀಷಣೌ || 21 ||

ತೇ ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ವಿಭೀಷಣೇನ ತತ್ರಸ್ಥಾ ನಿಗೃಹೀತಾ ಯದೃಚ್ಛಯಾ || 22 ||

ವಾನರೈರರ್ಧಿತಾಸ್ತೇ ತು ವಿಕ್ರಾಂತೈರ್ಲಘುವಿಕ್ರಮೈಃ |
ಪುನರ್ಲಙ್ಕಾಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಶ್ವಸಂತೋ ನಷ್ಟಚೇತಸಃ || 23 ||

ತತೋ ದಶಗ್ರೀವಮುಪಸ್ಥಿತಾಸ್ತೇ
ಚಾರಾ ಬಹಿರ್ನಿತ್ಯಚರಾ ನಿಶಾಚರಾಃ |
ಗಿರೇಃ ಸುವೇಲಸ್ಯ ಸಮೀಪವಾಸಿನಮ್
ನ್ಯವೇದಯನ್ಭೀಮಬಲಂ ಮಹಾಬಲಾಃ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಸ್ತಮಕ್ಷೋಭ್ಯ ಬಲಂ ಲಜ್ಜಾಧಿಪತಯೇ ಚರಾಃ ।
ಸುವೇಲೇ ರಾಘವಂ ಶೈಲೇ ನಿವಿಷ್ಟಂ ಪ್ರತ್ಯವೇದಯನ್ ॥ ೧ ॥

ಚಾರಾಣಾಂ ರಾವಣಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಾಮಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಜಾತೋದ್ವೇಗೋಽಭವತ್ಕಿಂಚಿತ್ಕಾಘರ್ಷ್ಯದೂಲಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ಅಯಥಾವಚ್ಚ ತೇ ವರ್ಣೋ ದೀನಶ್ಚಾಸಿ ನಿಶಾಚರ ।
ನಾಸಿ ಕಚ್ಚಿದಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಕ್ರುದ್ಧಾನಾಂ ವಶಮಾಗತಃ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ತೇನಾನುಶಿಷ್ಟಸ್ತು ವಾಚಂ ಮಂದಮುದೀರಯತ್ ।
ತದಾ ರಾಕ್ಷಸಶಾರ್ದೂಲಂ ಶಾರ್ದೂಲೋ ಭಯವಿಹ್ವಲಃ ॥ ೪ ॥

ನ ತೇ ಚಾರಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಾ ರಾಜನ್ವಾನರಪುಂಗವಾಃ ।
ವಿಕ್ರಾಂತಾ ಬಲವಂತಶ್ಚ ರಾಘವೇಣ ಚ ರಕ್ಷಿತಾಃ ॥ ೫ ॥

ನಾಪಿ ಸಮ್ಭಾಷಿತುಂ ಶಕ್ಯಾಃ ಸಮ್ರಶ್ನೋಽತ್ರ ನ ಲಭ್ಯತೇ ।
ಸರ್ವತೋ ರಕ್ಷ್ಯತೇ ಪನ್ನಾ ವಾನರೈಃ ಪರ್ವತೋಪಮೈಃ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟಮಾತ್ರೇ ಜ್ಞಾತೋಽಹಂ ಬಲೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಚಾರಿತೇ ।
ಬಲಾದ್ಗೃಹೀತೋ ಬಹುಭಿರ್ಬಹುಧಾಸ್ಮಿ ವಿದಾರಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಜಾನುಭಿರ್ಮುಷ್ಠಿಭಿರ್ದನ್ತೈಸ್ತಲೈಶ್ಚಾಭಿಹತೋ ಭೃಶಮ್ ।
ಪರಿಣೀತೋಽಸ್ಮಿ ಹರಿಭಿರ್ಬಲವದ್ಭಿರಮರ್ಷಣೈಃ ॥ ೮ ॥

ಪರಿಣೀಯ ಚ ಸರ್ವತ್ರ ನೀತೋಽಹಂ ರಾಮಸಂಸದಮ್ ।
ರುಧಿರಾದಿಗ್ಧಸರ್ವಾಜ್ಞೋ ವಿಹ್ವಲಶ್ಚಲಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೯ ॥

ಹರಿಭಿರ್ವಧ್ಯಮಾನಶ್ಚ ಯಾಚಮಾನಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ರಾಘವೇಣ ಪರಿತ್ರಾತೋ ಜೀವಾಮಿ ಹ ಯದ್ಮಚ್ಛಯಾ ॥ ೧೦ ॥

ಏಷ ಶೈಲೈಃ ಶಿಲಾಭಿಶ್ಚ ಪೂರಯಿತ್ವಾ ಮಹಾರ್ಣವಮ್ |
ದ್ವಾರಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಲಜ್ಜಾಕುಯಾ ರಾಮಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ಸಾಯುಧಃ || 11 ||

ಗರುಡವ್ಯೂಹಮಾಸ್ಥಾಯ ಸರ್ವತೋ ಹರಿಭಿವೃತಃ |
ಮಾಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾ ಲಜ್ಜಾಮೇವಾಭಿವರ್ತತೇ || 12 ||

ಪುರಾ ಪ್ರಾಕಾರಮಾಯಾತಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇಕತರಂ ಕುರು |
ಸೀತಾಂ ಚಾಸ್ಮೈ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಶು ಸುಯುದ್ಧಂ ವಾ ಪ್ರದೀಯತಾಮ್ || 13 ||

ಮನಸಾ ಸಂತಾಪಾಥ ತಚುಪ್ರತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಶಾರ್ದೂಲಸ್ಯ ಮಹದ್ವಾಕ್ಯಮಥೋವಾಚ ಸ ರಾವಣಃ || 14 ||

ಯದಿ ಮಾಂ ಪ್ರತಿಯುಧೈರನ್ನೇವಗನ್ನರ್ವದಾನವಾಃ |
ನೈವ ಸೀತಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಲೋಕಭಯಾದಪಿ || 15 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾವಣಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ |
ಚಾರಿತಾ ಭವತಾ ಸೇನಾ ಕೇಽತ್ರ ಶೂರಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ || 16 ||

ಕೇದೃಶಾಃ ಕಿಮ್ಪ್ರಭಾವಾಶ್ಚ ವಾನರಾ ಯೇ ದುರಾಸದಾಃ |
ಕಸ್ಯ ಪುತ್ರಾಶ್ಚ ಪೌತ್ರಾಶ್ಚ ತತ್ತ್ವಮಾಖ್ಯಾಹಿ ರಾಕ್ಷಸ || 17 ||

ತತ್ರತ್ರ ಪ್ರತಿಪತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತೇಷಾಂ ಬಲಾಬಲಮ್ |
ಅವಶ್ಯಂ ಬಲಸಜ್ಞಾನ್ಯನಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಯುದ್ಧಮಿಚ್ಛತಾ || 18 ||

ಅಥೈವಮುಕ್ತಃ ಶಾರ್ದೂಲೋ ರಾವಣೇನೋತ್ತಮಶ್ಚರಃ |
ಇದಂ ವಚನಮಾರೇಭೇ ವಕ್ತುಂ ರಾವಣಸಂನಿಧೌ || 19 ||

ಅಥರ್ಕ್ಷರಜಸಃ ಪುತ್ರೋ ಯುಧಿ ರಾಜನ್ಸದುರ್ಜಯಃ |
ಗದ್ಗದಸ್ಯಾಥ ಪುತ್ರೋಽತ್ರ ಜಾಮ್ಬವಾನಿತಿ ವಿಶ್ರುತಃ || 20 ||

ಗದ್ಗದಸ್ಯೈವ ಪುತ್ರೋಽನ್ಯೋ ಗುರುಪುತ್ರಃ ಶತಕೃತೋಃ |
ಕದನಂ ಯಸ್ಯ ಪುತ್ರೇಣ ಕೃತಮೇಕೇನ ರಕ್ಷಸಾಮ್ || 21 ||

ಸುಷೇಣಶ್ಚಾಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪುತ್ರೋ ಧರ್ಮಸ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಸೌಮ್ಯಃ ಸೋಮಾತ್ಮಜಶ್ಚಾತ್ರ ರಾಜನ್ದಧಿಮುಖಿಃ ಕಪಿಃ || 22 ||

ಸುಮುಖೋ ದುರ್ಮುಖಶ್ಚಾತ್ರ ವೇಗದರ್ಶೀ ಚ ವಾನರಃ |
ಮೃತ್ಯುರ್ವಾನರರೂಪೇಣ ನೂನಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಃ ಸ್ವಯಮುಭವಾ || 23 ||

ಪುತ್ರೋ ಹುತವಹಸ್ಯಾಥ ನೀಲಃ ಸೇನಾಪತಿಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ಅನಿಲಸ್ಯ ಚ ಪುತ್ರೋಽತ್ರ ಹನೂಮಾನಿತಿ ವಿಶ್ರುತಃ || 24 ||

ನಪ್ತಾ ಶಕ್ರಸ್ಯ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಬಲವಾನಜ್ಞದೋ ಯುವಾ |
ಮೈನ್ದಶ್ಚ ದ್ವಿವಿದಶ್ಚೋಭೌ ಬಲಿನಾವಶ್ವಿಸಮ್ಭವೌ || 25 ||

ಪುತ್ರಾ ವೈವಸ್ವತಸ್ಯಾತ್ರ ಪೞ್ಚಕಾಲಾನ್ತಕೋಪಮಾಃ |
ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯಃ ಶರಭೋ ಗನ್ಧಮಾದನಃ || 26 ||

ಶ್ವೇತೋ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮುಖಶ್ಚಾತ್ರ ಭಾಸ್ಕರಸ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಭವೌ |
ವರುಣಸ್ಯ ಚ ಪುತ್ರೋಽಥ ಹೇಮಕೂಟಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಃ || 27 ||

ವಿಶ್ವಕರ್ಮಸುತೋ ವೀರೋ ನಲಃ ಪ್ಲವಗಸತ್ತಮಃ |
ವಿಕ್ರಾಂತೋ ವೇಗವಾನತ್ರ ವಸುಪುತ್ರಃ ಸುದುರ್ಧರಃ || 28 ||

ದಶವಾನರಕೋಟ್ಯಶ್ಚ ಶೂರಾಣಾಂ ಯುದ್ಧಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಾಮ್ |
ಶ್ರೀಮತಾಂ ದೇವಪುತ್ರಾಣಾಂ ಶೇಷಾನ್ನಾಖ್ಯಾತುಮುತ್ಸಹೇ || 29 ||

ಪುತ್ರೋ ದಶರಥಸ್ಯೈಷ ಸಿಂಹಸಂಹನನೋ ಯುವಾ |
ದೂಷಣೋ ನಿಹತೋ ಯೇನ ಖರಶ್ಚ ತ್ರಿಶಿರಾಸ್ತಥಾ || 30 ||

ನಾಸ್ತಿ ರಾಮಸ್ಯ ಸದೃಶೋ ವಿಕ್ರಮೇ ಭುವಿ ಕಶ್ಚನ |
ವಿರಾಧೋ ನಿಹತೋ ಯೇನ ಕಬನ್ಧಶ್ಚಾನ್ತಕೋಪಮಃ || 31 ||

ವಕ್ತುಂ ನ ಶಕ್ತೋ ರಾಮಸ್ಯ ನರಃ ಕಶ್ಚಿದ್ಗುಣಾನಿಕ್ಯತೌ |
ಜನಸ್ಥಾನಗತಾ ಯೇನ ತಾವನ್ತೋ ರಾಕ್ಷಸಾ ಹತಾಃ || 32 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶಾಸ್ತ್ರ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾತಜ್ಞಾನಾಮಿವರ್ಷಭಃ ।
ಯಸ್ಯ ಬಾಣಪಥಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನ ಜೀವೇದಪಿ ವಾಸವಃ ॥³³॥

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವರಿಷ್ಠಶ್ಚ ತವ ಭ್ರಾತಾ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಹಿತೇ ರತಃ ॥³⁴॥

ಇತಿ ಸರ್ವಂ ಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ತವೇದಂ ವಾನರಂ ಬಲಮ್ ।
ಸುವೇಲೇಽಧಿಷ್ಠಿತಂ ಶೈಲೇ ಶೇಷಕಾರ್ಯೇ ಭವಾನ್ಗತಿಃ ॥³⁵॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಏಕವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ॥

॥ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಸ್ತಮಕ್ಷೋಭ್ಯಬಲಂ ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ನೃಪತೇಶ್ಚರಃ |
ಸುವೇಲೇ ರಾಘವಂ ಶೈಲೇ ನಿವಿಷ್ಟಂ ಪ್ರತ್ಯವೇದಯನ್ || 1 ||

ಚಾರಾಣಾಂ ರಾವಣಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಾಮಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಜಾತೋದ್ವೇಗೋಽಭವತ್ಕಿಂಚಿತ್ಸಚಿವಾಂಶ್ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 2 ||

ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಶೀಘ್ರಮಾಯಾಂತು ಸರ್ವೇ ವೈ ಸುಸಮಾಹಿತಾಃ |
ಅಯಂ ನೋ ಮನ್ತ್ರಕಾಲೋ ಹಿ ಸಮಾಪ್ತ ಇವ ರಾಕ್ಷಸಾಃ || 3 ||

ತಸ್ಯ ತಚ್ಛಾಸನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮನ್ತ್ರಿಣೋಽಭ್ಯಾಗಮನ್ಯುತಮ್ |
ತತಃ ಸಮ್ಪನ್ತ್ರಯಾಮಾಸ ಸಚಿವೈ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಹ || 4 ||

ಮನ್ತ್ರಯಿತ್ವಾ ಸ ದುರ್ಧರ್ಷಃ ಕ್ಷಮಂ ಯತ್ಸಮನನ್ತರಮ್ |
ವಿಸರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಸಚಿವಾನ್ಪ್ರವಿವೇಶ ಸ್ವಮಾಲಯಮ್ || 5 ||

ತತೋ ರಾಕ್ಷಸಮಾಹೂಯ ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಮಾಯಾವಿದಂ ಮಹಾಮಾಯಃ ಪ್ರಾವಿಶದ್ಯತ್ರ ಮೈಥಿಲೀ || 6 ||

ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವಂ ಚ ಮಾಯಾಜ್ಞಮಬ್ರವೀದ್ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಮೋಹಯಿಷ್ಯಾಮಹೇ ಸೀತಾಂ ಮಾಯಯಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || 7 ||

ಶಿರೋ ಮಾಯಾಮಯಂ ಗೃಹ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ನಿಶಾಚರ |
ಮಾಂ ತ್ವಂ ಸಮುಪತಿಷ್ಠಸ್ವ ಮಹಚ್ಚ ಸಶರಂ ಧನುಃ || 8 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತಥೇತ್ಯಾಹ ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವೋ ನಿಶಾಚರಃ |
ತಸ್ಯ ತುಷ್ಟೋಽಭವದ್ರಾಜಾ ಪ್ರದದೌ ಚ ವಿಭೂಷಣಮ್ || 9 ||

ಅಶೋಕವನಿಕಾಯಾಂ ತು ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಬಲಃ |
ತತೋ ದೀನಾಮದೈನ್ಯಾರ್ಹಾಂ ದದರ್ಶ ಧನದಾನುಜಃ |

ಅಧೋಮುಖೀಂ ಶೋಕಪರಾಮುಪವಿಷ್ಣುಂ ಮಹೀತಲೇ || 10 ||

ಭರ್ತಾರಮೇವ ಧ್ಯಾಯಂತೀಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ಗತಾಮ್ |
ಉಪಾಸ್ಯಮಾನಾಂ ಘೋರಾಭೀ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರದೂರತಃ || 11 ||

ಉಪಸೃತ್ಯ ತತಃ ಸೀತಾಂ ಪ್ರಹರ್ಷನ್ನಾಮ ಕೀರ್ತಯನ್ |
ಇದಂ ಚ ವಚನಂ ಧೃಷ್ಟಮುವಾಚ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || 12 ||

ಸಾನ್ತ್ವಜ್ಯಮಾನಾ ಮಯಾ ಭದ್ರೇ ಯಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ವಲಗಸೇ |
ಖರ ಹನ್ತಾ ಸ ತೇ ಭರ್ತಾ ರಾಘವಃ ಸಮರೇ ಹತಃ || 13 ||

ಛಿನ್ನಂ ತೇ ಸರ್ವತೋ ಮೂಲಂ ದರ್ಪಸ್ತೇ ನಿಹತೋ ಮಯಾ |
ವ್ಯಸನೇನಾತ್ಮನಃ ಸೀತೇ ಮಮ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 14 ||

ಅಲ್ಪಪುಣ್ಯೇ ನಿವೃತ್ತಾರ್ಥೇ ಮೂಢೇ ಪಣ್ಡಿತಮಾನಿನಿ |
ಶೃಣು ಭರ್ತೃಬಧಂ ಸೀತೇ ಘೋರಂ ವೃತ್ರವಧಂ ಯಥಾ || 15 ||

ಸಮಾಯಾತಃ ಸಮುದ್ರಾಂತಂ ಮಾಂ ಹಂತಂ ಕಿಲ ರಾಘವಃ |
ವಾನರೇಂದ್ರಪ್ರಣೀತೇನ ಬಲೇನ ಮಹತಾ ವೃತಃ || 16 ||

ಸಂನಿವಿಷ್ಟಃ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ತೀರಮಾಸಾದ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಬಲೇನ ಮಹತಾ ರಾಮೋ ವ್ರಜತ್ಯಸ್ತಂ ದಿವಾಕರೇ || 17 ||

ಅಥಾಧ್ವನಿ ಪರಿಶ್ರಾಂತಮರ್ಧರಾತ್ರೇ ಸ್ಥಿತಂ ಬಲಮ್ |
ಸುಖಿಸುಪ್ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಚಾರಿತಂ ಪ್ರಥಮಂ ಚರ್ಮೈಃ || 18 ||

ತತ್ಪ್ರಹಸ್ತಪ್ರಣೀತೇನ ಬಲೇನ ಮಹತಾ ಮಮ |
ಬಲಮಸ್ಯ ಹತಂ ರಾತ್ರೌ ಯತ್ರ ರಾಮಃ ಸುಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 19 ||

ಪಟ್ಟಸಾನ್ಪರಿಘಾನ್ಖಡ್ಗಾಂಶ್ಚಕ್ರಾನ್ದಂಡಾನ್ಮಹಾಯಸಾನ್ |
ಬಾಣಜಾಲಾನಿ ಶೂಲಾನಿ ಭಾಸ್ವರಾನೂಟಮುದ್ಗರಾನ್ || 20 ||

ಯಷ್ಟೀಶ್ಚ ತೋಮರಾನ್ಪ್ರಾಸಂಶ್ಚಕ್ರಾಣಿ ಮುಸಲಾನಿ ಚ |

ಉದ್ಯಮೋದ್ಯಮ್ಯ ರಕ್ಷೋಭಿರ್ವಾನರೇಷು ನಿಪಾತಿತಾಃ || 21 ||

ಅಥ ಸುಪ್ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಹಸ್ತೇನ ಪ್ರಮಾಧಿನಾ |
ಅಸಕ್ತಂ ಕೃತಹಸ್ತೇನ ಶಿರಶ್ಛಿನ್ನಂ ಮಹಾಸಿನಾ || 22 ||

ವಿಭೀಷಣಃ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ನಿಗೃಹೀತೋ ಯದೃಚ್ಛಯಾ |
ದಿಶಃ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತಃ ಸರ್ವೈರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ಲವಗೈಃ ಸಹ || 23 ||

ಸುಗ್ರೀವೋ ಗ್ರೀವಯಾ ಶೇತೇ ಭಗ್ನಯಾ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪಃ |
ನಿರಸ್ತಹನುಕಃ ಶೇತೇ ಹನೂಮಾನ್ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಹತಃ || 24 ||

ಜಾಮ್ಬವಾನಥ ಜಾನುಭ್ಯಾಮುತ್ಪತ್ತನ್ನಿಹತೋ ಯುಧಿ |
ಪಟ್ಟಸೈರ್ಬಹುಭಿಶ್ಛಿನ್ನೋ ನಿಕ್ಯುತಃ ಪಾದಪೋ ಯಥಾ || 25 ||

ಮೈನ್ದಶ್ಚ ದ್ವಿವಿದಶ್ಚೋಭೌ ನಿಹತೌ ವಾನರರ್ಷಭೌ |
ನಿಃಶ್ವಸಂತಾ ರುದಂತಾ ಚ ರುಧಿರೇಣ ಸಮುಕ್ಷಿತೌ || 26 ||

ಅಸಿನಾಭ್ಯಾಹತಶ್ಛಿನ್ನೋ ಮಧ್ಯೇ ರಿಪುನಿಷ್ಕೂದನಃ |
ಅಭಿಷ್ಪನತಿ ಮೇದಿನ್ಯಾಂ ಪನಸಃ ಪನಸೋ ಯಥಾ || 27 ||

ನಾರಾಚೈರ್ಬಹುಭಿಶ್ಛಿನ್ನಃ ಶೇತೇ ದರ್ಯಾಂ ದರೀಮುಖಃ |
ಕುಮುದಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾ ನಿಷ್ಕೂಜನ್ಯಾಂಯಕೈರ್ಹತಃ || 28 ||

ಅಜ್ಞದೋ ಬಹುಭಿಶ್ಛಿನ್ನಃ ಶರೈರಾಸಾದ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೈಃ |
ಪಾತಿತೋ ರುಧಿರೋದ್ಗಾರೀ ಕ್ಷಿತೌ ನಿಪತಿತೋಽಜ್ಞದಃ || 29 ||

ಹರಯೋ ಮಥಿತಾ ನಾಗೈ ರಥಜಾಲೈಸ್ತಥಾಪರೇ |
ಶಾಯಿತಾ ಮೃದಿತಾಸ್ತತ್ರ ವಾಯುವೇಗೈರಿವಾಮ್ಬದಾಃ || 30 ||

ಪ್ರದ್ರುತಾಶ್ಚ ಪರೇ ತ್ರಸ್ತಾ ಹನ್ಯಮಾನಾ ಜಘನ್ಯತಃ |
ಅಭಿದ್ರುತಾಸ್ತು ರಕ್ಷೋಭಿಃ ಸಿಂಹೈರಿವ ಮಹಾದ್ವಿಪಾಃ || 31 ||

ಸಾಗರೇ ಪತಿತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿದ್ಗಗನಮಾಶ್ರಿತಾಃ |

ಋಕ್ಷಾ ವೃಕ್ಷಾನುಪಾರೂಢಾ ವಾನರೈಸ್ತು ವಿಮಿಶ್ರಿತಾಃ || 32 ||

ಸಾಗರಸ್ಯ ಚ ತೀರೇಷು ಶೈಲೇಷು ಚ ವನೇಷು ಚ |
ಪಿಜ್ಜಾಕ್ಷಾಸ್ತೇ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಬಹವೋ ಹತಾಃ || 33 ||

ಏವಂ ತವ ಹತೋ ಭರ್ತಾ ಸಸೈನ್ಯೋ ಮಮ ಸೇನಯಾ |
ಕ್ಷತಜಾದ್ರ್ವಂ ರಜೋಧ್ವಸ್ತಮಿದಂ ಚಾಸ್ಯಾಹೃತಂ ಶಿರಃ || 34 ||

ತತಃ ಪರಮದುರ್ಧರ್ಷೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಸೀತಾಯಾಮುಪಶೃಣ್ವನ್ತ್ಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 35 ||

ರಾಕ್ಷಸಂ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾಣಂ ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವಂ ತ್ವಮಾನಯ |
ಯೇನ ತದ್ರಾಘವಶಿರಃ ಸಜ್ಜಾಮಾತ್ಸ್ವಯಮಾಹೃತಮ್ || 36 ||

ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವಸ್ತತೋ ಗೃಹ್ಯ ಶಿರಸ್ತತ್ಸಲರಾಸನಮ್ |
ಪ್ರಣಾಮಂ ಶಿರಸಾ ಕೃತ್ವಾ ರಾವಣಸ್ಯಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಃ || 37 ||

ತಮಬ್ರವೀತ್ತತೋ ರಾಜಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಂ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವಂ ಮಹಾಜಿಹ್ವಂ ಸಮೀಪಪರಿವರ್ತಿನಮ್ || 38 ||

ಅಗ್ರತಃ ಕುರು ಸೀತಾಯಾಃ ಶೀಘ್ರಂ ದಾಶರಥೇಃ ಶಿರಃ |
ಅವಸಾಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ಭರ್ತುಃ ಕೃಪಣಾ ಸಾಧು ಪಶ್ಯತು || 39 ||

ಏವಮುಕ್ತಂ ತು ತದ್ರಕ್ಷಃ ಶಿರಸ್ತತ್ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಮ್ |
ಉಪನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮನ್ತರಧೀಯತ || 40 ||

ರಾವಣಶ್ಚಾಪಿ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಭಾಸ್ವರಂ ಕಾರ್ಮುಕಂ ಮಹತ್ |
ಶ್ರೀಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಖ್ಯಾತಂ ಸೀತಾಮಿದಮುವಾಚ ಹ || 41 ||

ಇದಂ ತತ್ತವ ರಾಮಸ್ಯ ಕಾರ್ಮುಕಂ ಜ್ಯಾಸಮನ್ವಿತಮ್ |
ಇಹ ಪ್ರಹಸ್ತೇನಾನೀತಂ ಹತ್ವಾ ತಂ ನಿಶಿ ಮಾನುಷಮ್ || 42 ||

ಸ ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವೇನ ಸಹೈವ ತಚ್ಛಿರೋ

ಧನುಶ್ಚ ಭೂಮೌ ವಿನಿಕೀರ್ಯ ರಾವಣಃ ।
ವಿದೇಹರಾಜಸ್ಯ ಸುತಾಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್
ತತೋಽಬ್ರವೀತ್ತಾಂ ಭವ ಮೇ ವಶಾನುಗಾ ॥ 43 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸಾ ಸೀತಾ ತಚ್ಛಿರೋ ದೃಷ್ಟಾಂಷ್ವ ತಚ್ಚ ಕಾರ್ಮುಕಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಪ್ರತಿಸಂಸರ್ಗಮಾಖ್ಯಾತಂ ಚ ಹನೂಮತಾ ॥ ೧ ॥

ನಯನೇ ಮುಖವರ್ಣಂ ಚ ಭರ್ತುಸ್ತತ್ಸದೃಶಂ ಮುಖಮ್ ।
ಕೇಶಾನ್ಕೇಶಾನ್ತದೇಶಂ ಚ ತಂ ಚ ಚೂಡಾಮಣಿಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೨ ॥

ಏತೈಃ ಸರ್ವೈರಭಿಜ್ಞಾನೈರಭಿಜ್ಞಾಯ ಸುದುಃಖಿತಾ ।
ವಿಜಗರ್ಹೇಽಥ ಕೈಕೇಯೀಂ ಕ್ರೋಶಂತೀ ಕುರರೀ ಯಥಾ ॥ ೩ ॥

ಸಕಾಮಾ ಭವ ಕೈಕೇಯಿ ಹತೋಽಯಂ ಕುಲನಂದನಃ ।
ಕುಲಮುತ್ತಾದಿತಂ ಸರ್ವಂ ತ್ವಯಾ ಕಲಹಶೀಲಯಾ ॥ ೪ ॥

ಆರ್ಯೇಣ ಕಿಂ ನು ಕೈಕೇಯ್ಯಾಃ ಕೃತಂ ರಾಮೇಣ ವಿಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಯದ್ಗೃಹಾಚ್ಚೀರವಸನಸ್ತಯಾ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತೋ ವನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ವೈದೇಹೀ ವೇಪಮಾನಾ ತಪಸ್ವಿನೀ ।
ಜಗಾಮ ಜಗತೀಂ ಬಾಲಾ ಛಿನ್ನಾ ತು ಕದಲೀ ಯಥಾ ॥ ೬ ॥

ಸಾ ಮುಹೂರ್ತಾತ್ಸಮಾಶ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಲಭ್ಯ ಚ ಚೇತನಾಮ್ ।
ತಚ್ಛಿರಃ ಸಮುಪಾಘ್ರಾಯ ವಿಲಲಾಪಾಯತೇಕ್ಷಣಾ ॥ ೭ ॥

ಹಾ ಹತಾಸ್ಮಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ವೀರವ್ರತಮನುವ್ರತಾ ।
ಇಮಾಂ ತೇ ಪಶ್ಚಿಮಾವಸ್ಥಾಂ ಗತಾಸ್ಮಿ ವಿಧವಾ ಕೃತಾ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಥಮಂ ಮರಣಂ ನಾರ್ಯಾ ಭರ್ತುರ್ವೈಗುಣ್ಯಮುಚ್ಯತೇ ।
ಸುವೃತ್ತಃ ಸಾಧುವೃತ್ತಾಯಾಃ ಸಂವೃತ್ತಸ್ತ್ವಂ ಮಮಾಗ್ರತಃ ॥ ೯ ॥

ದುಃಖಾದ್ದುಃಖಿಂ ಪ್ರಪನ್ನಾಯಾ ಮಗ್ನಾಯಾಃ ಶೋಕಸಾಗರೇ ।
ಯೋ ಹಿ ಮಾಮುದ್ಯತಸ್ತ್ರಾತುಂ ಸೋಽಪಿ ತ್ವಂ ವಿನಿಪಾತಿತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸಾ ಶ್ವಶ್ರುರ್ಮಮ ಕೌಸಲ್ಯಾ ತ್ವಯಾ ಪುತ್ರೇಣ ರಾಘವ ।
ವತ್ಸೇನೇವ ಯಥಾ ಧೇನುರ್ವಿವತ್ಸಾ ವತ್ಸಲಾ ಕೃತಾ ॥ 11 ॥

ಆದಿಷ್ಟಂ ದೀರ್ಘಮಾಯುಸ್ತೇ ಯೈರಚಿನ್ತ್ಯಪರಾಕ್ರಮ ।
ಅನ್ಯತಂ ವಚನಂ ತೇಷಾಮಲ್ಪಾಯುರಸಿ ರಾಘವ ॥ 12 ॥

ಅಥ ವಾ ನಶ್ಯತಿ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪ್ರಾಜ್ಞಸ್ಯಾಪಿ ಸತಸ್ತವ ।
ಪಚತ್ಯೇನಂ ತಥಾ ಕಾಲೋ ಭೂತಾನಾಂ ಪ್ರಭವೋ ಹ್ಯಯಮ್ ॥ 13 ॥

ಅದೃಷ್ಟಂ ಮೃತ್ಯುಮಾಪನ್ನಃ ಕಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ನಯಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ ।
ವ್ಯಸನಾನಾಮುಪಾಯಜ್ಞಃ ಕುಶಲೋ ಹ್ಯಸಿ ವರ್ಜನೇ ॥ 14 ॥

ತಥಾ ತ್ವಂ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ರೌದ್ರಯಾತಿನೃಶಂಸಯಾ ।
ಕಾಲರಾತ್ರಾ ಮಯಾಚ್ಛಿದ್ಯ ಹೃತಃ ಕಮಲಲೋಚನಃ ॥ 15 ॥

ಉಪಶೇಷೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಾಂ ವಿಹಾಯ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ ।
ಪ್ರಿಯಾಮಿವ ಶುಭಾಂ ನಾರೀಂ ಪೃಥಿವೀಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ 16 ॥

ಅರ್ಚಿತಂ ಸತತಂ ಯತ್ನಾದ್ಗನ್ಧಮಾಲೈರ್ಮಯಾ ತವ ।
ಇದಂ ತೇ ಮತ್ಪ್ರಿಯಂ ವೀರ ಧನುಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಭೂಷಿತಮ್ ॥ 17 ॥

ಪಿತ್ರಾ ದಶರಥೇನ ತ್ವಂ ಶ್ವಶುರೇಣ ಮಮಾನಘ ।
ಪೂರ್ವೈಶ್ಚ ಪಿತೃಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ನೂನಂ ಸ್ವರ್ಗೇ ಸಮಾಗತಃ ॥ 18 ॥

ದಿವಿ ನಕ್ಷತ್ರಭೂತಸ್ತ್ವಂ ಮಹತ್ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಪುಣ್ಯಂ ರಾಜರ್ಷಿವಂಶಂ ತ್ವಮಾತ್ಮನಃ ಸಮುಪೇಕ್ಷಸೇ ॥ 19 ॥

ಕಿಂ ಮಾನ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಸೇ ರಾಜನ್ಕಿಂ ಮಾಂ ನ ಪ್ರತಿಭಾಷಸೇ ।
ಬಾಲಾಂ ಬಾಲೇನ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಮಾಂ ಸಹಚಾರಿಣೀಮ್ ॥ 20 ॥

ಸಂಶ್ರುತಂ ಗೃಹ್ಣತಾ ಪಾಣಿಂ ಚರಿಷ್ಯಾಮೀತಿ ಯತ್ತ್ವಯಾ ।
ಸ್ಮರ ತನ್ಮಮ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ನಯ ಮಾಮಪಿ ದುಃಖಿತಾಮ್ ॥ 21 ॥

ಕಸ್ಮಾನ್ಮಾಮಪಹಾಯ ತ್ವಂ ಗತೋ ಗತಿಮತಾಂ ವರ ।
ಅಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕಾದಮುಂ ಲೋಕಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಮಾಮಿಹ ದುಃಖಿತಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಕಲ್ಯಾಣೈರುಚಿತಂ ಯತ್ತತ್ಪರಿಷ್ವಕ್ತಂ ಮಯೈವ ತು ।
ಕ್ರವ್ಯಾದೈಸ್ತಚ್ಛರೀರಂ ತೇ ನೂನಂ ವಿಪರಿಕೃಷ್ಯತೇ ॥ 23 ॥

ಅಗ್ನಿಷ್ಪೋಮಾದಿಭಿರ್ಯಜ್ಞೈರಿಷ್ಟವಾನಾಪ್ತದಕ್ಷಿಣೈಃ ।
ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರೇಣ ಸಂಸ್ಕಾರಂ ಕೇನ ತ್ವಂ ತು ನ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ॥ 24 ॥

ಪ್ರವ್ರಜ್ಯಾಮುಪಪನ್ನಾನಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಮೇಕಮಾಗತಮ್ ।
ಪರಿಪ್ರಕ್ಷ್ಯತಿ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶೋಕಲಾಲಸಾ ॥ 25 ॥

ಸ ತಸ್ಯಾಃ ಪರಿಪೃಚ್ಛನ್ತ್ಯಾ ವಧಂ ಮಿತ್ರಬಲಸ್ಯ ತೇ ।
ತವ ಚಾಖ್ಯಾಸ್ಯತೇ ನೂನಂ ನಿಶಾಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ವಧಮ್ ॥ 26 ॥

ಸಾ ತ್ವಾಂ ಸುಪ್ತಂ ಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾಂ ಚ ರಕ್ಷೋಗೃಹಂ ಗತಾಮ್ ।
ಹೃದಯೇನ ವಿದೀರ್ಣೇನ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ರಾಘವ ॥ 27 ॥

ಸಾಧು ಪಾತಯ ಮಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಾಮಸ್ಯೋಪರಿ ರಾವಣಃ ।
ಸಮಾನಯ ಪತಿಂ ಪತ್ನ್ಯಾ ಕುರು ಕಲ್ಯಾಣಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 28 ॥

ಶಿರಸಾ ಮೇ ಶಿರಶ್ಚಾಸ್ಯ ಕಾಯಂ ಕಾಯೇನ ಯೋಜಯ ।
ರಾವಣಾನುಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಗತಿಂ ಭರ್ತುರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ನೇಚ್ಛಾಮಿ ಜೀವಿತುಂ ಪಾಪಜೀವಿನಾ ॥ 29 ॥

ಶ್ರುತಂ ಮಯಾ ವೇದವಿದಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಪಿತುರ್ಗೃಹೇ ।
ಯಾಸಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪ್ರಿಯೋ ಭರ್ತಾ ತಾಸಾಂ ಲೋಕಾ ಮಹೋದಯಾಃ ॥ 30 ॥

ಕ್ಷಮಾ ಯಸ್ಮಿನ್ನಮಸ್ತ್ಯಾಗಃ ಸತ್ಯಂ ಧರ್ಮಃ ಕೃತಜ್ಞತಾ ।
ಅಹಿಂಸಾ ಚೈವ ಭೂತಾನಾಂ ತಮೃತೇ ಕಾ ಗತಿರ್ಮಮ ॥ 31 ॥

ಇತಿ ಸಾ ದುಃಖಿಸಂತಪ್ತಾ ವಿಲಲಾಪಾಯತೇಕ್ಷಣಾ ।
ಭರ್ತುಃ ಶಿರೋ ಧನುಸ್ತತ್ರ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ॥ 32 ॥

ಏವಂ ಲಾಲಪ್ಯಮಾನಾಯಾಂ ಸೀತಾಯಾಂ ತತ್ರ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಅಭಿಚಕ್ರಾಮ ಭರ್ತಾರಮನೀಕಸ್ಥಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 33 ||

ವಿಜಯಸ್ವಾರ್ಯಪುತ್ರೇತಿ ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಚ |
ನ್ಯವೇದಯದನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ವಾಹಿನೀಪತಿಮ್ || 34 ||

ಅಮಾತ್ಯೈಃ ಸಹಿತಃ ಸರ್ವೈಃ ಪ್ರಹಸ್ತಃ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ |
ಕಿಂಚಿದಾತ್ಮಯಿಕಂ ಕಾರ್ಯಂ ತೇಷಾಂ ತ್ವಂ ದರ್ಶನಂ ಕುರು || 35 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ರಾಕ್ಷಸಪ್ರತಿವೇದಿತಮ್ |
ಅಶೋಕವನಿಕಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಮನ್ತ್ರಿಣಾಂ ದರ್ಶನಂ ಯಯೌ || 36 ||

ಸ ತು ಸರ್ವಂ ಸಮರ್ಥೈವ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಕೃತ್ಯಮಾತ್ಮನಃ |
ಸಭಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ವಿದಧೇ ವಿದಿತಾಸ್ವ ರಾಮವಿಕ್ರಮಮ್ || 37 ||

ಅನ್ತರ್ಧಾನಂ ತು ತಚ್ಛೀರ್ಷ್ಯಂ ತಚ್ಚ ಕಾರ್ಮುಕಮುತ್ತಮಮ್ |
ಜಗಾಮ ರಾವಣಸೈವ ನಿಯಾಣಸಮನನ್ತರಮ್ || 38 ||

ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ತು ತೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಮನ್ತ್ರಿಭಿರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮೈಃ |
ಸಮರ್ಥಯಾಮಾಸ ತದಾ ರಾಮಕಾರ್ಯವಿಶಿಷ್ಟಯಮ್ || 39 ||

ಅವಿದೂರಸ್ಥಿತಾನೃವಾನ್ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಾನ್ನಿತ್ಯೇಷಿಣಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಕಾಲಸದೃಶೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 40 ||

ಶೀಘ್ರಂ ಭೇರೀನಿನಾದೇನ ಸ್ಫುಟಕೋಣಾಹತೇನ ಮೇ |
ಸಮಾನಯಧ್ವಂ ಸೈನ್ಯಾನಿ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಚ ನ ಕಾರಣಮ್ || 41 ||

ತತಸ್ತಥೇತಿ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತದ್ವಚೋ
ಬಲಾಧಿಪಾಸ್ತೇ ಮಹದಾತ್ಮನೋ ಬಲಮ್ |
ಸಮಾನಯಂಶ್ಚೈವ ಸಮಾಗತಂ ಚ ತೇ
ನ್ಯವೇದಯನ್ಭರ್ತರಿ ಯುದ್ಧಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಿ || 42 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸೀತಾಂ ತು ಮೋಹಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರಮಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ।
ಆಸಸಾದಾಶು ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರಿಯಾಂ ಪ್ರಣಯಿನೀ ಸಖೀ ॥ ೧ ॥

ಸಾ ಹಿ ತತ್ರ ಕೃತಾ ಮಿತ್ರಂ ಸೀತಯಾ ರಕ್ಷ್ಯಮಾಣಯಾ ।
ರಕ್ಷಂತೀ ರಾವಣಾದಿಷ್ಟಾ ಸಾನುಕ್ರೋಶಾ ದೃಢವ್ರತಾ ॥ ೨ ॥

ಸಾ ದದರ್ಶ ಸಖೀಂ ಸೀತಾಂ ಸರಮಾ ನಷ್ಟಚೇತನಾಮ್ ।
ಉಪಾವೃತ್ಯೋತ್ಥಿತಾಂ ಧ್ವಸ್ತಾಂ ವಡವಾಮಿವ ಪಾಂಸುಷು ॥ ೩ ॥

ತಾಂ ಸಮಾಶ್ವಾಸಯಾಮಾಸ ಸಖೀ ಸ್ನೇಹೇನ ಸುವ್ರತಾ ।
ಉಕ್ತಾ ಯದ್ರಾವಣೇನ ತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಂ ಚ ಸ್ವಯಂ ತ್ವಯಾ ॥ ೪ ॥

ಸಖೀಸ್ನೇಹೇನ ತದ್ಭೀರು ಮಯಾ ಸರ್ವಂ ಪ್ರತಿಶ್ರುತಮ್ ।
ಲೀನಯಾ ಗನಹೇ ಶೂಹ್ಯೇ ಭಯಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ರಾವಣಾತ್ ।
ತವ ಹೇತೋರ್ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ನ ಹಿ ಮೇ ಜೀವಿತಂ ಪ್ರಿಯಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸ ಸಮಾಬ್ರಂತಶ್ಚ ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೋ ಯತ್ಕೃತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ತಚ್ಚ ಮೇ ವಿದಿತಂ ಸರ್ವಮಭಿನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಮೈಥಿಲಿ ॥ ೬ ॥

ನ ಶಕ್ಯಂ ಸೌಪ್ತಿಕಂ ಕರ್ತುಂ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ತಮಃ ।
ವಧಶ್ಚ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೇ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವೋಪಪದ್ಯತೇ ॥ ೭ ॥

ನ ಚೈವ ವಾನರಾ ಹಂತುಂ ಶಕ್ಯಾಃ ಪಾದಪಯೋಧಿನಃ ।
ಸುರಾ ದೇವರ್ಷಭೇಣೇವ ರಾಮೇಣ ಹಿ ಸುರಕ್ಷಿತಾಃ ॥ ೮ ॥

ದೀರ್ಘವೃತ್ತಭುಜಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಹೋರಸ್ಕಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ಧನ್ವೀ ಸಂಹನನೋಪೇತೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಭುವಿ ವಿಶ್ರುತಃ ॥ ೯ ॥

ವಿಕ್ರಾಂತೋ ರಕ್ಷಿತಾ ನಿತ್ಯಮಾತ್ಮನಶ್ಚ ಪರಸ್ಯ ಚ ।

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಕುಶಲೀ ನಯಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ || 10 ||

ಹನ್ತಾ ಪರಬಲೌಘಾನಾಮಚಿನ್ತ್ಯಬಲಪೌರುಷಃ |
ನ ಹತೋ ರಾಘವಃ ಶ್ರೀಮಾನಿಸ್ತೇ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ || 11 ||

ಅಯುಕ್ತಬುದ್ಧಿಕ್ಯತೈನ ಸರ್ವಭೂತವಿರೋಧಿನಾ |
ಇಯಂ ಪ್ರಯುಕ್ತಾ ರೌದ್ರೇಣ ಮಾಯಾ ಮಾಯಾವಿದಾ ತ್ವಯಿ || 12 ||

ಶೋಕಸ್ತೇ ವಿಗತಃ ಸರ್ವಃ ಕಲ್ಯಾಣಂ ತ್ವಾಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಧ್ರುವಂ ತ್ವಾಂ ಭಜತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಶೃಣು || 13 ||

ಉತ್ತೀರ್ಯ ಸಾಗರಂ ರಾಮಃ ಸಹ ವಾನರಸೇನಯಾ |
ಸಂನಿವಿಷ್ಟಃ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ತೀರಮಾಸಾದ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಮ್ || 14 ||

ದೃಷ್ಟೋ ಮೇ ಪರಿಪೂರ್ಣಾರ್ಥಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಸಹಿತೈಃ ಸಾಗರಾಂತಸ್ಥೈರ್ಬಲೈಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ರಕ್ಷಿತಃ || 15 ||

ಅನೇನ ಪ್ರೇಷಿತಾ ಯೇ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾ ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ |
ರಾಘವಸ್ತೀರ್ಣ ಇತ್ಯೇವಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಸ್ತೈರಿಹಾಹೃತಾ || 16 ||

ಸ ತಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಏಷ ಮನ್ತ್ರಯತೇ ಸರ್ವೈಃ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ ರಾವಣಃ || 17 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಾ ಸರಮಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಸೀತಯಾ ಸಹ |
ಸರ್ವೋದ್ಯೋಗೇನ ಸೈನ್ಯಾನಾಂ ಶಬ್ದಂ ಶುಶ್ರಾವ ಭೈರವಮ್ || 18 ||

ದಣ್ಡನಿರ್ಘಾತವಾದಿನ್ಯಾಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭೇರ್ಯಾ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ |
ಉವಾಚ ಸರಮಾ ಸೀತಾಮಿದಂ ಮಧುರಭಾಷಿಣೀ || 19 ||

ಸಂನಾಹಜನನೀ ಹ್ಯೇಷಾ ಭೈರವಾ ಭೀರು ಭೇರಿಕಾ |
ಭೇರಿನಾದಂ ಚ ಗಮ್ಭೀರಂ ಶೃಣು ತೋಯದನಿಸ್ವನಮ್ || 20 ||

ಕಲ್ಪ್ಯಂತೇ ಮತ್ತಮಾತಜ್ಞಾ ಯುಜ್ಯಂತೇ ರಥವಾಜಿನಃ |

ತತ್ರ ತತ್ರ ಚ ಸಂನದ್ಧಾಃ ಸಮ್ಪತ್ತಿನ್ತಿ ಪದಾತಯಃ || 21 ||

ಆಪೂರ್ಯಂತೇ ರಾಜಮಾರ್ಗಾಃ ಸೈನ್ಯೈರದ್ಭುತದರ್ಶನೈಃ |
ವೇಗವದ್ಭಿರ್ನದದ್ಭಿಶ್ಚ ತೋಯೌಘೈರಿವ ಸಾಗರಃ || 22 ||

ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಚ ಪ್ರಸನ್ನಾನಾಂ ಚರ್ಮಣಾಂ ವರ್ಮಣಾಂ ತಥಾ |
ರಥವಾಜಿಗಜಾನಾಂ ಚ ಭೂಷಿತಾನಾಂ ಚ ರಕ್ಷಸಾಮ್ || 23 ||

ಪ್ರಭಾಂ ವಿಸ್ಮಜತಾಂ ಪಶ್ಯ ನಾನಾವರ್ಣಾಂ ಸಮುತ್ಥಿತಾಮ್ |
ವನಂ ನಿರ್ದಹತೋ ಧರ್ಮೇ ಯಥಾರೂಪಂ ವಿಭಾವಸೋಃ || 24 ||

ಘಣ್ಣಾನಾಂ ಶೃಣು ನಿಘೋಷಂ ರಥಾನಾಂ ಶೃಣು ನಿಸ್ವನಮ್ |
ಹಯಾನಾಂ ಹೇಷಮಾಣಾನಾಂ ಶೃಣು ತೂರ್ಯಧ್ವನಿಂ ಯಥಾ || 25 ||

ಉದ್ಯತಾಯುಧಹಸ್ತಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾನುಯಾಯಿನಾಮ್ |
ಸಮ್ಭ್ರಮೋ ರಕ್ಷಸಾಮೇಷ ತುಮುಲೋ ಲೋಮಹರ್ಷಣಃ || 26 ||

ಶ್ರೀಸ್ತ್ವಾಂ ಭಜತಿ ಶೋಕಘ್ನೀ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭಯಮಾಗತಮ್ |
ರಾಮಾತ್ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷಿ ದೈತ್ಯಾನಾಮಿವ ವಾಸವಾತ್ || 27 ||

ಅವಜಿತ್ಯ ಜಿತಕ್ರೋಧಸ್ತಮಚಿನ್ತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ರಾವಣಂ ಸಮರೇ ಹತ್ವಾ ಭರ್ತಾ ತ್ವಾಧಿಗಮಿಷ್ಯತಿ || 28 ||

ವಿಕ್ರಮಿಷ್ಯತಿ ರಕ್ಷಸು ಭರ್ತಾ ತೇ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಯಥಾ ಶತ್ರುಷು ಶತ್ರುಘ್ನೋ ವಿಷ್ಣುನಾ ಸಹ ವಾಸವಃ || 29 ||

ಆಗತಸ್ಯ ಹಿ ರಾಮಸ್ಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಜ್ಜುಗತಾಂ ಸತೀಮ್ |
ಅಹಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾಂ ತ್ವಾಂ ಶತ್ರೌ ವಿನಿಪಾತಿತೇ || 30 ||

ಅಶ್ರುಣ್ಯಾನಂದಜಾನಿ ತ್ವಂ ವರ್ತಯಿಷ್ಯಸಿ ಶೋಭನೇ |
ಸಮಾಗಮ್ಯ ಪರಿಷ್ವಕ್ತಾ ತಸ್ಯೋರಸಿ ಮಹೋರಸಃ || 31 ||

ಅಚಿರಾನ್ಮೋಕ್ಷ್ಯತೇ ಸೀತೇ ದೇವಿ ತೇ ಜಘನಂ ಗತಾಮ್ |

ಧೃತಾಮೇತಾಂ ಬಹೂನ್ಮಾಸಾನ್ವೇಣೀಂ ರಾಮೋ ಮಹಾಬಲಃ || 32 ||

ತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುಖಂ ದೇವಿ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಮಿವೋದಿತಮ್ |
ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ಶೋಕಜಂ ವಾರಿ ನಿರ್ಮೋಕಮಿವ ಪನ್ನಗೀ || 33 ||

ರಾವಣಂ ಸಮರೇ ಹತ್ವಾ ನಚಿರಾದೇವ ಮೈಥಿಲಿ |
ತ್ವಯಾ ಸಮಗ್ರಂ ಪ್ರಿಯಯಾ ಸುಖಾರ್ಹೋ ಲಪ್ಸ್ಯತೇ ಸುಖಮ್ || 34 ||

ಸಮಾಗತಾ ತ್ವಂ ರಾಮೇಣ ಮೋದಿಷ್ಯಸಿ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಸುವರ್ಷೇಣ ಸಮಾಯುಕ್ತಾ ಯಥಾ ಸಸ್ಯೇನ ಮೇದಿನೀ || 35 ||

ಗಿರಿವರಮಭಿತೋಽನುವರ್ತಮಾನೋ
ಹಯ ಇವ ಮಣ್ಡಲಮಾಶು ಯಃ ಕರೋತಿ |
ತಮಿಹ ಶರಣಮಭ್ಯುಪೇಹಿ ದೇವಿ
ದಿವಸಕರಂ ಪ್ರಭವೋ ಹ್ಯಯಂ ಪ್ರಜಾನಾಮ್ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಂಚಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ತಾಂ ಜಾತಸನ್ತಾಪಾಂ ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಮೋಹಿತಾಮ್ ।
ಸರಮಾ ಹ್ಲಾದಯಾಮಾಸ ಪ್ರತಿವೀಂ ದ್ಯೌರಿವಾಮ್ಭಸಾ ॥ ೧ ॥

ತತಸ್ತಸ್ಯಾ ಹಿತಂ ಸಖ್ಯಾಶ್ಚಿಕೇರ್ಷನ್ತೀ ಸಖೀ ವಚಃ ।
ಉವಾಚ ಕಾಲೇ ಕಾಲಜ್ಞಾ ಸ್ಮಿತಪೂರ್ವಾಭಿಭಾಷಿಣೀ ॥ ೨ ॥

ಉತ್ಸಹೇಯಮಹಂ ಗತಾಂ ತ್ವದಾಂಶ್ಯಮಸಿತೇಕ್ಷಣೇ ।
ನಿವೇದ್ಯ ಕುಶಲಂ ರಾಮೇ ಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನಾ ನಿವರ್ತಿತುಮ್ ॥ ೩ ॥

ನ ಹಿ ಮೇ ಕ್ರಮಮಾಣಾಯಾ ನಿರಾಲಮ್ಬೇ ವಿಹಾಯಸಿ ।
ಸಮರ್ಥೋ ಗತಿಮನ್ವೇತುಂ ಪವನೋ ಗರುಡೋಽಪಿ ವಾ ॥ ೪ ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಾಂ ತಾಂ ಸೀತಾ ಸರಮಾಂ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ ।
ಮಧುರಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಮಯಾ ವಾಚಾ ಪೂರ್ವಶೋಕಾಭಿಪನ್ನಯಾ ॥ ೫ ॥

ಸಮರ್ಥಾ ಗಗನಂ ಗಂತುಮಪಿ ವಾ ತ್ವಂ ರಸಾತಲಮ್ ।
ಅವಗಚ್ಛಾಮ್ಯಕರ್ತವ್ಯಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ತೇ ಮದನ್ತರೇ ॥ ೬ ॥

ಮತ್ಪ್ರಿಯಂ ಯದಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಯದಿ ಬುದ್ಧಿಃ ಸ್ಥಿರಾ ತವ ।
ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಗತಾಂ ಕಿಂ ಕರೋತೀತಿ ರಾವಣಃ ॥ ೭ ॥

ಸ ಹಿ ಮಾಯಾಬಲಃ ಕ್ರೂರೋ ರಾವಣಃ ಶತ್ರುರಾವಣಃ ।
ಮಾಂ ಮೋಹಯತಿ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಪೀತಮಾತ್ರೇವ ವಾರುಣೀ ॥ ೮ ॥

ತರ್ಜಾಪಯತಿ ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಭರ್ತಾಪಯತಿ ಚಾಸಕೃತ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸುಘೋರಾಭಿಯಾ ಮಾಂ ರಕ್ಷಂತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ॥ ೯ ॥

ಉದ್ವಿಗ್ನಾ ಶಙ್ಕಿತಾ ಚಾಸ್ಮಿ ನ ಚ ಸ್ವಸ್ಥಾ ಮನೋ ಮಮ ।
ತದ್ಭಯಾಚ್ಚಾಹಮುದ್ವಿಗ್ನಾ ಅಶೋಕವನಿಕಾಂ ಗತಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಯದಿ ನಾಮ ಕಥಾ ತಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಿತಂ ವಾಪಿ ಯದ್ಭವೇತ್ |
ನಿವೇದಯೇಥಾಃ ಸರ್ವಂ ತತ್ಪರೋ ಮೇ ಸ್ಯಾದನುಗ್ರಹಃ || 11 ||

ಸಾ ತ್ವೇವಂ ಬ್ರುವತೀಂ ಸೀತಾಂ ಸರಮಾ ವಲ್ಗುಭಾಷಿಣೀ |
ಉವಾಚ ವಚನಂ ತಸ್ಯಾಃ ಸ್ಪೃಶಂತೀ ಬಾಷ್ಪವಿಕ್ಲವಮ್ || 12 ||

ಏಷ ತೇ ಯದ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಗಚ್ಛಾಮಿ ಜಾನಕಿ |
ಗೃಹ್ಯ ಶತ್ರೋರಭಿಪ್ರಾಯಮುಪಾವೃತ್ತಾಂ ಚ ಪಶ್ಯ ಮಾಮ್ || 13 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತೋ ಗತ್ವಾ ಸಮೀಪಂ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ಶುಶ್ರಾವ ಕಥಿತಂ ತಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ಸಮನ್ವಿಣಃ || 14 ||

ಸಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿಶ್ಚಯಂ ತಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಜ್ಞಾ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ಪುನರೇವಾಗಮತ್ಕೃಪ್ರಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ತದಾ || 15 ||

ಸಾ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಪುನಸ್ತತ್ರ ದದರ್ಶ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣಾಂ ಸ್ವಾಮೇವ ಭ್ರಷ್ಟಪದ್ಮಾಮಿವ ಶ್ರಿಯಮ್ || 16 ||

ತಾಂ ತು ಸೀತಾ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ಸರಮಾಂ ವಲ್ಗುಭಾಷಿಣೀಮ್ |
ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಚ ಸುಸ್ನಿಗ್ಧಂ ದದೌ ಚ ಸ್ವಯಮಾಸನಮ್ || 17 ||

ಇಹಾಸೀನಾ ಸುಖಂ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಮಮ ತತ್ತ್ವತಃ |
ಕ್ರೂರಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಂ ತಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ || 18 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸರಮಾ ಸೀತಯಾ ವೇಪಮಾನಯಾ |
ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಮಾಚಷ್ಟ ರಾವಣಸ್ಯ ಸಮನ್ವಿಣಃ || 19 ||

ಜನನ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ವೈ ತ್ವನ್ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಬೃಹದ್ವಚಃ |
ಅವಿದ್ಧೇನ ಚ ವೈದೇಹಿ ಮನ್ತ್ರವೃದ್ಧೇನ ಬೋಧಿತಃ || 20 ||

ದೀಯತಾಮಭಿಸತ್ಕೃತ್ಯ ಮನುಜೇನ್ದ್ರಾಯ ಮೈಥಿಲೀ |
ನಿದರ್ಶನಂ ತೇ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ಜನಸಾಧನೇ ಯದದ್ಭುತಮ್ || 21 ||

ಲಜ್ಞಾನಂ ಚ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ದರ್ಶನಂ ಚ ಹನೂಮತಃ ।
ವಧಂ ಚ ರಕ್ಷಸಾಂ ಯುದ್ಧೇ ಕಃ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಾನುಷೋ ಭುವಿ ॥ 22 ॥

ಏವಂ ಸ ಮನ್ತ್ರಿವೃದ್ಧೈಶ್ಚ ಮಾತ್ರಾ ಚ ಬಹು ಭಾಷಿತಃ ।
ನ ತ್ವಾಮುತ್ಸಹತೇ ಮೋಕ್ತುಮರ್ತಹ್ಮರ್ಥಪರೋ ಯಥಾ ॥ 23 ॥

ನೋತ್ಸಹತ್ಯಮೃತೋ ಮೋಕ್ತುಂ ಯುದ್ಧೇ ತ್ವಾಮಿತಿ ಮೈಥಿಲಿ ।
ಸಾಮಾತ್ಯಸ್ಯ ನೃಶಂಸಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯೋ ಹ್ಯೇಷ ವರ್ತತೇ ॥ 24 ॥

ತದೇಷಾ ಸುಸ್ಥಿರಾ ಬುದ್ಧಿರ್ಮೃತ್ಯುಲೋಭಾದುಪಸ್ಥಿತಾ ।
ಭಯಾನ್ನ ಶಕ್ತಸ್ತ್ವಾಂ ಮೋಕ್ತುಮನಿರಸ್ತಸ್ತು ಸಂಯುಗೇ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಮಾತ್ಮನಶ್ಚ ವಧೇನ ಹಿ ॥ 25 ॥

ನಿಹತ್ಯ ರಾವಣಂ ಸಜ್ಞೇ ಸರ್ವಥಾ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ ।
ಪ್ರತಿನೇಷ್ಯತಿ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಮಯೋಧ್ಯಾಮಸಿತೇಕ್ಷಣೇ ॥ 26 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ಶಬ್ದೋ ಭೇರೀಶಙ್ಖಸಮಾಕುಲಃ ।
ಶ್ರುತೋ ವೈ ಸರ್ವಸೈನ್ಯಾನಾಂ ಕಮ್ಮಯನ್ಧರಣೀತಲಮ್ ॥ 27 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ತಂ ವಾನರಸೈನ್ಯಶಬ್ದಮ್
ಲಜ್ಜಾಗತಾ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಭೃತ್ಯಾಃ ।
ನಷ್ಟಾಜಸೋ ದೈನ್ಯಪರಿತಚೇಷ್ಠಾಃ
ಶ್ರೇಯೋ ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ನೃಪಸ್ಯ ದೋಷೈಃ ॥ 28 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತೇನ ಶಙ್ಖವಿಮಿಶ್ರೇಣ ಭೇರೀಶಬ್ದೇನ ರಾಘವಃ ।
ಉಪಯತೋ ಮಹಾಬಾಹೂ ರಾಮಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ ॥೧॥

ತಂ ನಿನಾದಂ ನಿಶಮ್ಯಾಥ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ಮುಹೂರ್ತಂ ಧ್ಯಾನಮಾಸ್ಥಾಯ ಸಚಿವಾನಭ್ಯುದೈಕ್ಷತ ॥೨॥

ಅಥ ತಾನ್ನಚಿವಾಂಸ್ತತ್ರ ಸರ್ವಾನಾಭಾಷ್ಯ ರಾವಣಃ ।
ಸಭಾಂ ಸಂನಾದಯನ್ಸರ್ವಾಮಿತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಬಲಃ ॥೩॥

ತರಣಂ ಸಾಗರಸ್ಯಾಪಿ ವಿಕ್ರಮಂ ಬಲಸಂಚಯಮ್ ।
ಯದುಕ್ತವನ್ತೋ ರಾಮಸ್ಯ ಭವನ್ತಸ್ತನ್ಮಯಾ ಶ್ರುತಮ್ ।
ಭವತಶ್ಚಾಪ್ಯಹಂ ವೇದ್ಮಿ ಯುದ್ಧೇ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾನ್ ॥೪॥

ತತಸ್ತು ಸುಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಮಾಲ್ಯವಾನ್ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾತುಃ ಪ್ರತಾಮಹೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥೫॥

ವಿದ್ಯಾಸ್ವಭಿವಿನೀತೋ ಯೋ ರಾಜಾ ರಾಜನ್ಯಾನುಗಃ ।
ಸ ಶಾಸ್ತಿ ಚಿರಮೈಶ್ವರ್ಯಮರೀಂಶ್ಚ ಕುರುತೇ ವಶೇ ॥೬॥

ಸನ್ನಧಾನೋ ಹಿ ಕಾಲೇನ ವಿಗ್ರಹಣಂಶ್ಚಾರಿಭಿಃ ಸಹ ।
ಸ್ವಪಕ್ಷವರ್ಧನಂ ಕುರ್ವನ್ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯಮಶ್ನುತೇ ॥೭॥

ಹೀಯಮಾನೇನ ಕರ್ತವ್ಯೋ ರಾಜ್ಞಾ ಸನ್ನಿಃ ಸಮೇನ ಚ ।
ನ ಶತ್ರುಮವಮನೈತ ಜ್ಯಾಯಾನ್ಕುರ್ವೀತ ವಿಗ್ರಹಮ್ ॥೮॥

ತನ್ಮಹ್ಯಂ ರೋಚತೇ ಸನ್ನಿಃ ಸಹ ರಾಮೇಣ ರಾವಣ ।
ಯದರ್ಥಮಭಿಯುಕ್ತಾಃ ಸ್ಮ ಸೀತಾ ತಸ್ಮೈ ಪ್ರದೀಯತಾಮ್ ॥೯॥

ತಸ್ಯ ದೇವರ್ಷಯಃ ಸರ್ವೇ ಗನ್ಧರ್ವಾಶ್ಚ ಜಯೈಷಿಣಃ ।

ವಿರೋಧಂ ಮಾ ಗಮಸ್ತೇನ ಸನ್ನಿಹತೇನ ರೋಚತಾಮ್ || 10 ||

ಅಸೃಜದ್ಭಗವಾನ್ಪಕ್ಷೌ ದ್ವಾವೇವ ಹಿ ಪಿತಾಮಹಃ |
ಸುರಾಣಾಮಸುರಾಣಾಂ ಚ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮೌ ತದಾಶ್ರಯೌ || 11 ||

ಧರ್ಮೋ ಹಿ ಶ್ರೂಯತೇ ಪಕ್ಷಃ ಸುರಾಣಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಅಧರ್ಮೋ ರಕ್ಷಸಂ ಪಕ್ಷೋ ಹ್ಯಸುರಾಣಾಂ ಚ ರಾವಣ || 12 ||

ಧರ್ಮೋ ವೈ ಗ್ರಸತೇಽಧರ್ಮಂ ತತಃ ಕೃತಮಭೂದ್ಯುಗಮ್ |
ಅಧರ್ಮೋ ಗ್ರಸತೇ ಧರ್ಮಂ ತತಸ್ತಿಷ್ಯಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ || 13 ||

ತತ್ತ್ವಯಾ ಚರತಾ ಲೋಕಾನ್ಧರ್ಮೋ ವಿನಿಹತೋ ಮಹಾನ್ |
ಅಧರ್ಮಃ ಪ್ರಗೃಹೀತಶ್ಚ ತೇನಾಸ್ಮದ್ಬಲಿನಃ ಪರೇ || 14 ||

ಸ ಪ್ರಮಾದಾದ್ವಿವೃದ್ಧಸ್ತೇಽಧರ್ಮೋಽಹಿಗ್ರಸತೇ ಹಿ ನಃ |
ವಿವರ್ಧಯತಿ ಪಕ್ಷಂ ಚ ಸುರಾಣಾಂ ಸುರಭಾವನಃ || 15 ||

ವಿಷಯೇಷು ಪ್ರಸಕ್ತೇನ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಕಾರಿಣಾ ತ್ವಯಾ |
ಋಷೀಣಾಮಗ್ನಿಕಲ್ಪಾನಾಮುದ್ವೇಗೋ ಜನಿತೋ ಮಹಾನ್ |
ತೇಷಾಂ ಪ್ರಭಾವೋ ದುರ್ಧರ್ಷಃ ಪ್ರದೀಪ್ತ ಇವ ಪಾವಕಃ || 16 ||

ತಪಸಾ ಭಾವಿತಾತ್ಮನೋ ಧರ್ಮಸ್ಯಾನುಗ್ರಹೇ ರತಾಃ |
ಮುಖ್ಯೈರ್ಯಜ್ಞೈರ್ಯಜಂತೈತೇ ನಿತ್ಯಂ ತೈಸ್ತೈರ್ವಿರ್ವಿಜಾತಯಃ || 17 ||

ಜುಹ್ವತ್ಯಗ್ನೀಂಶ್ಚ ವಿಧಿವದ್ವೇದಾಂಶೋಚೇಚ್ಚೈರಧೀಯತೇ |
ಅಭಿಭೂಯ ಚ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷಾನುದೈರಯನ್ |
ದಿಶೋ ವಿಪ್ರದ್ರುತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸ್ತನಯಿತ್ನುರಿವೋಷ್ಣಗೇ || 18 ||

ಋಷೀಣಾಮಗ್ನಿಕಲ್ಪಾನಾಮಗ್ನಿಹೋತ್ರಸಮುತ್ಥಿತಃ |
ಆದತ್ತೇ ರಕ್ಷಸಾಂ ತೇಜೋ ಧೂಮೋ ವ್ಯಾಪ್ಯ ದಿಶೋ ದಶ || 19 ||

ತೇಷು ತೇಷು ಚ ದೇಶೇಷು ಪುಣ್ಯೇಷು ಚ ದೃಢವ್ರತೈಃ |
ಚರ್ಯಮಾಣಂ ತಪಸ್ತೀವ್ರಂ ಸನ್ತಾಪಯತಿ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 20 ||

ಉತ್ಪತ್ತಾನಿವಿಧಾನದ್ವಿಷ್ಣುಫೋರಾನಬಹುವಿಧಾಂಸ್ತಥಾ ।
ವಿನಾಶಮನುಪಶ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ರಕ್ಷಸಾಮಹಮ್ ॥ 21 ॥

ಖರಾಭಿಸ್ತನಿತಾ ಫೋರಾ ಮೇಘಾಃ ಪ್ರತಿಭಯಜ್ಕರಃ ।
ಶೋಣಿತೇನಾಭಿವರ್ಷಂತಿ ಲಜ್ಜಾಮುಷ್ಣೇನ ಸರ್ವತಃ ॥ 22 ॥

ರುದತಾಂ ವಾಹನಾನಾಂ ಚ ಪ್ರಪತನ್ತ್ಯಸ್ರಬಿನ್ನವಃ ।
ಧ್ವಜಾ ಧ್ವಸ್ತಾ ವಿವರ್ಣಾಶ್ಚ ನ ಪ್ರಭಾಂತಿ ಯಥಾಪುರಮ್ ॥ 23 ॥

ವ್ಯಾಲಾ ಗೋಮಾಯವೋ ಗೃಧ್ರಾ ವಾಶಂತಿ ಚ ಸುಭೈರವಮ್ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಲಜ್ಜಾಮನಿಶಂ ಸಮವಾಯಾಂಶ್ಚ ಕುರ್ವತೇ ॥ 24 ॥

ಕಾಲಿಕಾಃ ಪಾಣ್ಡುರೈರ್ದೃಢೈಃ ಪ್ರಹಸನ್ತ್ಯಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ।
ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಸ್ವಪ್ನೇಷು ಮುಷ್ಣನ್ತೋ ಗೃಹಾಣಿ ಪ್ರತಿಭಾಷ್ಯ ಚ ॥ 25 ॥

ಗೃಹಾಣಾಂ ಬಲಿಕರ್ಮಾಣಿ ಶ್ವಾನಃ ಪರ್ಯುಪಭುಂಜತೇ ।
ಖರಾ ಗೋಷು ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ಮೂಷಿಕಾ ನಕುಲೈಃ ಸಹ ॥ 26 ॥

ಮಾರ್ಜಾರಾ ದ್ವೀಪಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಸೂಕರಾಃ ಶುನಕೈಃ ಸಹ ।
ಕಿಂನರಾ ರಾಕ್ಷಸೈಶ್ಚಾಪಿ ಸಮೇಯುರ್ಮಾನುಷೈಃ ಸಹ ॥ 27 ॥

ಪಾಣ್ಡುರಾ ರಕ್ತಪಾದಾಶ್ಚ ವಿಹಗಾಃ ಕಾಲಚೋದಿತಾಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಿನಾಶಾಯ ಕಪೋತಾ ವಿಚರಂತಿ ಚ ॥ 28 ॥

ಚೀಕೀ ಕೂಚೀತಿ ವಾಶನ್ತ್ಯಃ ಶಾರಿಕಾ ವೇಶ್ಮಸು ಸ್ಥಿತಾಃ ।
ಪತಂತಿ ಗ್ರಥಿತಾಶ್ಚಾಪಿ ನಿರ್ಜಿತಾಃ ಕಲಹೈಷಿಣಃ ॥ 29 ॥

ಕರಾಲೋ ವಿಕಟೋ ಮುಂಡಃ ಪುರುಷಃ ಕೃಷ್ಣಪಿಙ್ಗಲಃ ।
ಕಾಲೋ ಗೃಹಾಣಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇಽನ್ವವೇಕ್ಷತೇ ।
ಏತಾನ್ಯನ್ಯಾನಿ ದುಷ್ಟಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನ್ಯುತ್ಪತ್ತಂತಿ ಚ ॥ 30 ॥

ವಿಷ್ಣುಂ ಮನ್ಯಾಮಹೇ ರಾಮಂ ಮಾನುಷಂ ದೇಹಮಾಸ್ಥಿತಮ್ ।
ನ ಹಿ ಮಾನುಷಮಾತ್ರೋಽಸೌ ರಾಘವೋ ದೃಢವಿಕ್ರಮಃ ॥ 31 ॥

ಯೇನ ಬದ್ಧಃ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಸ ಸೇತುಃ ಪರಮಾದ್ಭುತಃ |
ಕುರುಷ್ವ ನರರಾಜೇನ ಸನ್ನಿಂ ರಾಮೇಣ ರಾವಣ || 32 ||

ಇದಂ ವಚಸ್ತತ್ರ ನಿಗದ್ಯ ಮಾಲ್ಯವನ್
ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತೇರ್ಮನಃ ಪುನಃ |
ಅನುತ್ತಮೇಷೂತ್ತಮಪೌರುಷೋ ಬಲೀ
ಬಭೂವ ತೂಷ್ಣೀಂ ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯ ರಾವಣಮ್ || 33 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಷಡ್ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತ್ತ ಮೂಲ್ಯವತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಹಿತಮುಕ್ತಂ ದಶಾನನಃ ।
ನ ಮರ್ಷಯತಿ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಕಾಲಸ್ಯ ವಶಮಾಗತಃ ॥ ೧ ॥

ಸ ಬದ್ಧಾಽ ಭೃಕುಟಿಂ ವಕ್ತ್ರೇ ಕ್ರೋಧಸ್ಯ ವಶಮಾಗತಃ ।
ಅಮರ್ಷಾತ್ಪರಿವೃತ್ತಾಕ್ಷೋ ಮೂಲ್ಯವಂತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ಹಿತಬುದ್ಧಾ ಯದಹಿತಂ ವಚಃ ಪರುಷಮುಚ್ಯತೇ ।
ಪರಪಕ್ಷಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯೈವ ನೈತಚ್ಛೋತ್ರಗತಂ ಮಮ ॥ ೩ ॥

ಮಾನುಷಂ ಕೃಪಣಂ ರಾಮಮೇಕಂ ಶಾಖಾಮೃಗಾಶ್ರಯಮ್ ।
ಸಮರ್ಥಂ ಮನ್ಯಸೇ ಕೇನ ತ್ಯಕ್ತಂ ಪಿತ್ರಾ ವನಾಲಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ರಕ್ಷಸಾಮೀಶ್ವರಂ ಮಾಂ ಚ ದೇವತಾನಾಂ ಭಯಜ್ಞರಮ್ ।
ಹೀನಂ ಮಾಂ ಮನ್ಯಸೇ ಕೇನ ಅಹೀನಂ ಸರ್ವವಿಕ್ರಮೈಃ ॥ ೫ ॥

ವೀರದ್ವೇಷೇಣ ವಾ ಶಙ್ಕೇ ಪಕ್ಷಪಾತೇನ ವಾ ರಿಪೋಃ ।
ತ್ವಯಾಹಂ ಪರುಷಾಣ್ಯುಕ್ತಃ ಪರಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೇನ ವಾ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಭವಂತಂ ಪದಸ್ಥಂ ಹಿ ಪರುಷಂ ಕೋಽಹಿಂಧಾಸ್ಯತಿ ।
ಪಣ್ಡಿತಃ ಶಾಸ್ತ್ರತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ವಿನಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನಾದ್ರಿಪೋಃ ॥ ೭ ॥

ಆನೀಯ ಚ ವನಾತ್ಸೀತಾಂ ಪದ್ಮಹೀನಾಮಿವ ಶ್ರಿಯಮ್ ।
ಕಿಮರ್ಥಂ ಪ್ರತಿದಾಸ್ಯಾಮಿ ರಾಘವಸ್ಯ ಭಯಾದಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ವೃತಂ ವಾನರಕೋಟೀಭಿಃ ಸಸುಗ್ರೀವಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಪಶ್ಯ ಕೃಶ್ಚಿದಹೋಭಿಸ್ತ್ವಂ ರಾಘವಂ ನಿಹತಂ ಮಯಾ ॥ ೯ ॥

ದ್ವಂದ್ವೋ ಯಸ್ಯ ನ ತಿಷ್ಠಂತಿ ದೈವತಾನ್ಯಪಿ ಸಂಯುಗೇ ।
ಸ ಕಸ್ಮಾದ್ರಾವಣೋ ಯುದ್ಧೇ ಭಯಮಾಹಾರಯಿಷ್ಯತಿ ॥ ೧೦ ॥

ದ್ವಿಧಾ ಭಜ್ಯೇಯಮಪ್ಯೇವಂ ನ ನಮೇಯಂ ತು ಕಸ್ಯಚಿತ್ |
ಏಷ ಮೇ ಸಹಜೋ ದೋಷಃ ಸ್ವಭಾವೋ ದುರತಿಕ್ರಮಃ || 11 ||

ಯದಿ ತಾವತ್ಸಮುದ್ರೇ ತು ಸೇತುರ್ಬದ್ಧೋ ಯದೃಚ್ಛಯಾ |
ರಾಮೇಣ ವಿಸ್ಮಯಃ ಕೋಽತ್ರ ಯೇನ ತೇ ಭಯಮಾಗತಮ್ || 12 ||

ಸ ತು ತೀರ್ತ್ವಾರ್ಣವಂ ರಾಮಃ ಸಹ ವಾನರಸೇನಯಾ |
ಪ್ರತಿಜಾನಾಮಿ ತೇ ಸತ್ಯಂ ನ ಜೀವನ್ಮೃತಿಯಾಸ್ಯತಿ || 13 ||

ಏವಂ ಬ್ರವಾಣಂ ಸಂರಬ್ಧಂ ರುಷ್ಣಂ ವಿಜ್ಞಾಯ ರಾವಣಮ್ |
ವ್ರೀಡಿತೋ ಮಾಲ್ಯವಾನ್ವಾಕ್ಯಂ ನೋತ್ತರಂ ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ || 14 ||

ಜಯಾಶಿಷಾ ಚ ರಾಜಾನಂ ವರ್ಧಯಿತ್ವಾ ಯಥೋಚಿತಮ್ |
ಮಾಲ್ಯವಾನಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ಜಗಾಮ ಸ್ವಂ ನಿವೇಶನಮ್ || 15 ||

ರಾವಣಸ್ತು ಸಹಾಮಾತ್ಯೋ ಮನ್ತ್ರಯಿತ್ವಾ ವಿಮೃಶ್ಯ ಚ |
ಲಜ್ಜಾಕಾಮತುಲಾಂ ಗುಪ್ತಿಂ ಕಾರಯಾಮಾಸ ರಾಕ್ಷಸಃ || 16 ||

ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಚ ಪೂರ್ವಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ದ್ವಾರಿ ರಾಕ್ಷಸಮ್ |
ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂ ಮಹಾವೀರ್ಯೌ ಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವ ಮಹೋದರೌ || 17 ||

ಪಶ್ಚಿಮಾಯಾಮಥೋ ದ್ವಾರಿ ಪುತ್ರಮಿನ್ದ್ರಜಿತಂ ತಥಾ |
ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಮಹಾಮಾಯಂ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಬಹುಭಿವೃತ್ತಮ್ || 18 ||

ಉತ್ತರಸ್ಯಾಂ ಪುರದ್ವಾರಿ ವ್ಯಾದಿಶ್ಯ ಶುಕಸಾರಣೌ |
ಸ್ವಯಂ ಚಾತ್ರ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಮನ್ತ್ರಿಣಸ್ತಾನುವಾಚ ಹ || 19 ||

ರಾಕ್ಷಸಂ ತು ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಪರಾಕ್ರಮಮ್ |
ಮಧ್ಯಮೇಽಸ್ಥಾಪಯದ್ಗುಲ್ಮೇ ಬಹುಭಿಃ ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ || 20 ||

ಏವಂವಿಧಾನಂ ಲಜ್ಜಾಕಾಮಾಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವಃ |
ಮೇನೇ ಕೃತಾರ್ಥಮಾತ್ಮಾನಂ ಕೃತಾನ್ತವಶಮಾಗತಃ || 21 ||

ವಿಸರ್ಜಯಾಮಾಸ ತತಃ ಸ ಮನ್ತ್ರಿಣೋ
ವಿಧಾನಮಾಜ್ಞಾಪ್ಯ ಪುರಸ್ಯ ಪುಷ್ಕಲಮ್ ।
ಜಯಾಶಿಷಾ ಮನ್ತ್ರಗಣೇನ ಪೂಜಿತೋ
ವಿವೇಶ ಸೋಽನ್ತಃಪುರಮೃದ್ಧಿಮನ್ಮಹತ್ ॥ 22 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನರವಾನರರಾಜೌ ತೌ ಸ ಚ ವಾಯುಸುತಃ ಕಪಿಃ |
ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಮಕ್ಷರಾಜಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ || 1 ||

ಅಜ್ಞದೋ ವಾಲಿಪುತ್ರಶ್ಚ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಶರಭಃ ಕಪಿಃ |
ಸುಷೇಣಃ ಸಹದಾಯಾದೋ ಮೈನ್ದೋ ದ್ವಿವಿದ ಏವ ಚ || 2 ||

ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಕುಮುದೋ ನಲೋಽಥ ಪನಸಸ್ತಥಾ |
ಅಮಿತ್ರವಿಷಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸಮವೇತಾಃ ಸಮರ್ಥಯನ್ || 3 ||

ಇಯಂ ಸಾ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ಲಜ್ಜಾ ಪುರೀ ರಾವಣಪಾಲಿತಾ |
ಸಾಸುರೋರಗಗನ್ನರ್ವೈರಮರ್ಮೈರಪಿ ದುರ್ಜಯಾ || 4 ||

ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಮನ್ತ್ರಯಧ್ವಂ ವಿನಿರ್ಣಯೇ |
ನಿತ್ಯಂ ಸಂನಿಹಿತೋ ಹ್ಯತ್ರ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 5 ||

ತಥಾ ತೇಷು ಬ್ರುವಾಣೇಷು ರಾವಣಾವರಜೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ವಾಕ್ಯಮಗ್ರಾಮ್ಯಪದವತ್ಪುಷ್ಕಲಾರ್ಥಂ ವಿಭೀಷಣಃ || 6 ||

ಅನಲಃ ಶರಭಶ್ಚೈವ ಸಮ್ಪ್ರಾತಿಃ ಪ್ರಘಸಸ್ತಥಾ |
ಗತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಂ ಮಮಾಮಾತ್ಯಾಃ ಪುರೀಂ ಪುನರಿಹಾಗತಾಃ || 7 ||

ಭೂತ್ವಾ ಶಕುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಶ್ಚ ರಿಪೋರ್ಬಲಮ್ |
ವಿಧಾನಂ ವಿಹಿತಂ ಯಚ್ಚ ತದ್ವಿಷ್ಟಾಶ್ಚ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾಃ || 8 ||

ಸಂವಿಧಾನಂ ಯಥಾಹುಸ್ತೇ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ರಾಮ ತದ್ಬ್ರುವತಃ ಸರ್ವಂ ಯಥಾತಥ್ಯೇನ ಮೇ ಶೃಣು || 9 ||

ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಹಸ್ತಃ ಸಬಲೋ ದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ |
ದಕ್ಷಿಣಂ ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯೌ ಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವಮಹೋದರೌ || 10 ||

ಇನ್ನಜಿತ್ವಶಿಷ್ಯಮದ್ವಾರಂ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವೃತಃ |
ಪಟ್ಟಸಾಸಿಧನುಷ್ಮದ್ಭಿಃ ಶೂಲಮುದ್ಗರಪಾಣಿಭಿಃ || 11 ||

ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈಃ ಶೂರೈರಾವೃತೋ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಸಹಸ್ರೈಸ್ತು ಬಹುಭಿಃ ಶಸ್ತ್ರಪಾಣಿಭಿಃ || 12 ||

ಯುಕ್ತಃ ಪರಮಸಂವಿಗ್ನೋ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವೃತಃ |
ಉತ್ತರಂ ನಗರದ್ವಾರಂ ರಾವಣಃ ಸ್ವಯಮಾಸ್ಥಿತಃ || 13 ||

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ತು ಮಹತಾ ಶೂಲಖಡ್ಗಧನುಷ್ಮತಾ |
ಬಲೇನ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಮಧ್ಯಮಂ ಗುಲ್ಮಮಾಸ್ಥಿತಃ || 14 ||

ಏತಾನೇವಂವಿಧಾನುಗ್ಲಾಂಱ್ಲಜಾಝಾಂ ಸಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ತೇ |
ಮಾಮಕಾಃ ಸಚಿವಾಃ ಸರ್ವೇ ಶೀಘ್ರಂ ಪುನರಿಹಾಗತಾಃ || 15 ||

ಗಜಾನಾಂ ಚ ಸಹಸ್ರಂ ಚ ರಥಾನಾಮಯುತಂ ಪುರೇ |
ಹಯಾನಾಮಯುತೇ ದ್ವೇ ಚ ಸಾಗ್ರಕೋಟೀ ಚ ರಕ್ಷಸಾಮ್ || 16 ||

ವಿಕ್ರಾಂತಾ ಬಲವಂತಶ್ಚ ಸಂಯುಗೇಷ್ವಾತತಾಯಿನಃ |
ಇಷ್ಟಾ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ನಿತ್ಯಮೇತೇ ನಿಶಾಚರಾಃ || 17 ||

ಏಕೈಕಸ್ಯಾತ್ರ ಯುದ್ಧಾರ್ಥೇ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ವಿಶಾಂ ಪತೇ |
ಪರಿವಾರಃ ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತೇ || 18 ||

ಏತಾಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಲಜಾಝಾಂ ಮನ್ತ್ರಿಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಭೀಷಣಃ |
ರಾಮಂ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷಮಿದಮುತ್ತರಮಬ್ರವೀತ್ || 19 ||

ಕುಬೇರಂ ತು ಯದಾ ರಾಮ ರಾವಣಃ ಪ್ರತ್ಯಯುಧ್ಯತ |
ಷಷ್ಠಿಃ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ತದಾ ನಿಯಾನ್ತಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ || 20 ||

ಪರಾಕ್ರಮೇಣ ವೀರ್ಯೇಣ ತೇಜಸಾ ಸತ್ತ್ವಗೌರವಾತ್ |
ಸದೃಶಾ ಯೋಽತ್ರ ದರ್ಪೇಣ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ || 21 ||

ಅತ್ರ ಮನ್ಯುರ್ನ ಕರ್ತವ್ಯೋ ರೋಷಯೇ ತ್ವಾಂ ನ ಭೀಷಯೇ ।
ಸಮರ್ಥೋ ಹ್ಯಸಿ ವೀರ್ಯೇಣ ಸುರಾಣಾಮಪಿ ನಿಗ್ರಹೇ ॥ 22 ॥

ತದ್ಭವಾಂಶ್ಚತುರಜ್ಞೇಣ ಬಲೇನ ಮಹತಾ ವೃತಃ ।
ವ್ಯೂಹ್ಯೇದಂ ವಾನರಾನೀಕಂ ನಿರ್ಮಥಿಷ್ಯಸಿ ರಾವಣಮ್ ॥ 23 ॥

ರಾವಣಾವರಜೇ ವಾಕ್ಯಮೇವಂ ಬ್ರುವತಿ ರಾಘವಃ ।
ಶತ್ರುಣಾಂ ಪ್ರತಿಘಾತಾರ್ಥಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 24 ॥

ಪೂರ್ವದ್ವಾರೇ ತು ಲಜ್ಜಾಕಾಯಾ ನೀಲೋ ವಾನರಪುಂಗವಃ ।
ಪ್ರಹಸ್ತಂ ಪ್ರತಿಯೋದ್ಧಾ ಸ್ಯಾದ್ವಾನರೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವೃತಃ ॥ 25 ॥

ಅಜ್ಞದೋ ವಾಲಿಪುತ್ರಸ್ತು ಬಲೇನ ಮಹತಾ ವೃತಃ ।
ದಕ್ಷಿಣೇ ಬಾಧತಾಂ ದ್ವಾರೇ ಮಹಾಪಾಶರ್ವಮಹೋದರೌ ॥ 26 ॥

ಹನೂಮಾನ್ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರಂ ನಿಪೀಡ್ಯ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ।
ಪ್ರವಿಶತ್ಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮಾ ಬಹುಭಿಃ ಕಪಿಭಿರ್ವೃತಃ ॥ 27 ॥

ದೈತ್ಯದಾನವಸಂಘಾನಾಮುಷೀಣಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ವಿಪ್ರಕಾರಪ್ರಿಯಃ ಕ್ಷುದ್ರೋ ವರದಾನಬಲಾನಿವೃತಃ ॥ 28 ॥

ಪರಿಕ್ರಾಮತಿ ಯಃ ಸರ್ವಾಂಲೋಕಾನ್ಸಂತಾಪಯನ್ಪ್ರಜಾಃ ।
ತಸ್ಯಾಹಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸ್ವಯಮೇವ ವಧೇ ಧೃತಃ ॥ 29 ॥

ಉತ್ತರಂ ನಗರದ್ವಾರಮಹಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ ।
ನಿಪೀಡ್ಯಾಭಿಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಬಲೋ ಯತ್ರ ರಾವಣಃ ॥ 30 ॥

ವಾನರೇನ್ದ್ರಶ್ಚ ಬಲವಾನ್ಮಕ್ಷರಾಜಶ್ಚ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾನುಜಶ್ಚೈವ ಗುಲ್ಮೇ ಭವತು ಮಧ್ಯಮೇ ॥ 31 ॥

ನ ಚೈವ ಮಾನುಷಂ ರೂಪಂ ಕಾರ್ಯಂ ಹರಿಭಿರಾಹವೇ ।
ಏಷಾ ಭವತು ನಃ ಸಂಜ್ಞಾ ಯುದ್ಧೇಽಸ್ಮಿನ್ವಾನರೇ ಬಲೇ ॥ 32 ॥

ವಾನರಾ ಏವ ನಿಶ್ಚಿಹ್ನಂ ಸ್ವಜನೇಽಸ್ಮಿನ್ನಭಿಷ್ಯತಿ |
ವಯಂ ತು ಮಾನುಷೇಣೈವ ಸಪ್ತ ಯೋತ್ಸ್ಯಾಮಹೇ ಪರಾನ್ || 33 ||

ಅಹಮೇವ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹೌಜಸಾ |
ಆತ್ಮನಾ ಪೞ್ವಮಶ್ವಾಸಯಂ ಸಖಾ ಮಮ ವಿಭೀಷಣಃ || 34 ||

ಸ ರಾಮಃ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಮೇವಮುಕ್ತಾಸ್ವ ವಿಭೀಷಣಮ್ |
ಸುವೇಲಾರೋಹಣೇ ಬುದ್ಧಿಂ ಚಕಾರ ಮತಿಮಾನ್ಮತಿಮ್ || 35 ||

ತತಸ್ತು ರಾಮೋ ಮಹತಾ ಬಲೇನ
ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯ ಸರ್ವಾಂ ಪೃಥಿವೀಂ ಮಹಾತ್ಮಾ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಟರೂಪೋಽಭಿಜಗಾಮ ಲಂಕಾಮ್
ಕೃತ್ವಾ ಮತಿಂ ಸೋಽರಿವಧೇ ಮಹಾತ್ಮಾ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತು ಕೃತ್ವಾ ಸುವೇಲಸ್ಯ ಮತಿಮಾರೋಹಣಂ ಪ್ರತಿ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಗತೋ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ವಿಭೀಷಣಂ ಚ ಧರ್ಮಜ್ಞಮನುರಕ್ತಂ ನಿಶಾಚರಮ್ ।
ಮನ್ತ್ರಜ್ಞಂ ಚ ವಿಧಿಜ್ಞಂ ಚ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಯಯಾ ಪರಯಾ ಗಿರಾ ॥ ೨ ॥

ಸುವೇಲಂ ಸಾಧು ಶೈಲೇನ್ದ್ರಮಿಮಂ ಧಾತುಶತೈಶ್ಚಿತಮ್ ।
ಅಧ್ಯಾರೋಹಾಮಹೇ ಸರ್ವೇ ವತ್ಸ್ಯಾಮೋಽತ್ರ ನಿಶಾಮಿಮಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಲಜ್ಞಾಂ ಚಾಲೋಕಯಿಷ್ಯಾಮೋ ನಿಲಯಂ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ।
ಯೇನ ಮೇ ಮರಣಾಂತಾಯ ಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ದುರಾತ್ಮನಾ ॥ ೪ ॥

ಯೇನ ಧರ್ಮೋ ನ ವಿಜ್ಞಾತೋ ನ ವೃತ್ತಂ ನ ಕುಲಂ ತಥಾ ।
ರಾಕ್ಷಸ್ಯಾ ನೀಚಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಯೇನ ತದ್ಗರ್ಹಿತಂ ಕೃತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ಮೇ ವರ್ಧತೇ ರೋಷಃ ಕೀರ್ತಿತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮೇ ।
ಯಸ್ಯಾಪರಾಧಾನ್ನೀಚಸ್ಯ ವಧಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಏಕೋ ಹಿ ಕುರುತೇ ಪಾಪಂ ಕಾಲಪಾಶವಶಂ ಗತಃ ।
ನೀಚೇನಾತ್ಮಾಪಚಾರೇಣ ಕುಲಂ ತೇನ ವಿನಶ್ಯತಿ ॥ ೭ ॥

ಏವಂ ಸಮೃನ್ತ್ರಯನ್ನೇವ ಸಕ್ರೋಧೋ ರಾವಣಂ ಪ್ರತಿ ।
ರಾಮಃ ಸುವೇಲಂ ವಾಸಾಯ ಚಿತ್ರಸಾನುಮುಪಾರುಹತ್ ॥ ೮ ॥

ಪೃಷ್ಠತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಚೈನಮನ್ವಗಚ್ಛತ್ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಸಶರಂ ಚಾಪಮುದ್ಯಮ್ಯ ಸುಮಹದ್ವಿಕ್ರಮೇ ರತಃ ॥ ೯ ॥

ತಮನ್ವರೋಹತ್ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಾಮಾತ್ಯಃ ಸವಿಭೀಷಣಃ ।
ಹನೂಮಾನಙ್ಗದೋ ನೀಲೋ ಮೈನೋದೋ ದ್ವಿವಿದ ಏವ ಚ ॥ ೧೦ ॥

ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯಃ ಶರಭೋ ಗನ್ಧಮಾದನಃ |
ಪನಸಃ ಕುಮುದಶ್ಚೈವ ಹರೋ ರಮ್ಯಶ್ಚ ಯೂಥಪಃ || 11 ||

ಏತೇ ಚಾನೈ ಚ ಬಹವೋ ವಾನರಾಃ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿನಃ |
ತೇ ವಾಯುವೇಗಪ್ರವಣಾಸ್ತಂ ಗಿರಿಂ ಗಿರಿಚಾರಿಣಃ |
ಅಧ್ಯಾರೋಹಂತ ಶತಶಃ ಸುವೇಲಂ ಯತ್ರ ರಾಘವಃ || 12 ||

ತೇ ತ್ವದೀರ್ಘೇಣ ಕಾಲೇನ ಗಿರಿಮಾರುಹ್ಯ ಸರ್ವತಃ |
ದದೃಶುಃ ಶಿಖರೇ ತಸ್ಯ ವಿಷಕ್ತಾಮಿವ ಖೇ ಪುರೀಮ್ || 13 ||

ತಾಂ ಶುಭಾಂ ಪ್ರವರದ್ವಾರಾಂ ಪ್ರಾಕಾರವರಶೋಭಿತಾಮ್ |
ಲಜ್ಜಾಂ ರಾಕ್ಷಸಸಮೂರ್ಣಾಂ ದದೃಶುರ್ಹರಿಯೂಥಪಾಃ || 14 ||

ಪ್ರಾಕಾರಚಯಸಂಸ್ಥೈಶ್ಚ ತಥಾ ನೀಲೈರ್ನಿಶಾಚರೈಃ |
ದದೃಶುಸ್ತೇ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಪ್ರಾಕಾರಮಪರಂ ಕೃತಮ್ || 15 ||

ತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಯುದ್ಧಕಾಚ್ಛಿಣಃ |
ಮುಮುಚುರ್ವಿಪುಲಾನ್ನಾದಾಂಸ್ತತ್ರ ರಾಮಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ || 16 ||

ತತೋಽಸ್ತಮಗಮತ್ಸೂರ್ಯಃ ಸನ್ಧ್ಯಯಾ ಪ್ರತಿರಂಜಿತಃ |
ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಪ್ರದೀಪಾ ಚ ಕ್ಷಪಾ ಸಮಭಿವರ್ತತೇ || 17 ||

ತತಃ ಸ ರಾಮೋ ಹರಿವಾಹಿನೀಪತಿರ್-
ವಿಭೀಷಣೇನ ಪ್ರತಿನಂದ್ಯ ಸತ್ಕೃತಃ |
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಯೂಥಪಯೂಥಸಂವೃತಃ
ಸುವೇಲ ಪೃಷ್ಠೋ ನೃವಸದ್ಯಥಾಸುಖಮ್ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಾಂ ರಾತ್ರಿಮುಷಿತಾಸ್ತತ್ರ ಸುವೇಲೇ ಹರಿಪುಜ್ಗವಾಃ ।
ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ದದೃಶುವೀರಾ ವನಾನ್ಯುಪವನಾನಿ ಚ ॥ ೧ ॥

ಸಮಸೌಮ್ಯಾನಿ ರಮ್ಯಾಣಿ ವಿಶಾಲಾನ್ಯಾಯತಾನಿ ಚ ।
ದೃಷ್ಟಿರಮ್ಯಾಣಿ ತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಭೂವುರ್ಜಾತವಿಸ್ಮಯಾಃ ॥ ೨ ॥

ಚಮ್ಪಕಾಶೋಕಪುಂನಾಗಸಾಲತಾಲಸಮಾಕುಲಾ ।
ತಮಾಲವನಸಂಭ್ರಾನ್ ನಾಗಮಾಲಾಸಮಾವೃತಾ ॥ ೩ ॥

ಹಿಂತಾಲೈರರ್ಜುನೈರ್ನೀಪೈಃ ಸಪ್ತಪರ್ಣೈಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತೈಃ ।
ತಿಲಕೈಃ ಕರ್ಣಿಕಾರೈಶ್ಚ ಪಟಾಲೈಶ್ಚ ಸಮನ್ತತಃ ॥ ೪ ॥

ಶುಶುಭೇ ಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ಲತಾಪರಿಗತೈರ್ದ್ರುಮೈಃ ।
ಲಜ್ಜಾ ಬಹುವಿಧೈರ್ದೀಪೈರ್ಯಥೇಂದ್ರಸ್ಯಾಮರಾವತೀ ॥ ೫ ॥

ವಿಚಿತ್ರಕುಸುಮೋಪೇತೈ ರಕ್ತಕೋಮಲಪಲ್ಲವೈಃ ।
ಶಾದ್ವಲೈಶ್ಚ ತಥಾ ನೀಲೈಶ್ಚಿತ್ರಾಭಿರ್ವನರಾಜಿಭಿಃ ॥ ೬ ॥

ಗನ್ನಾಥ್ಯಾನ್ಯಭಿರಮ್ಯಾಣಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ।
ಧಾರಯನ್ತ್ಯಗಮಾಸ್ತತ್ರ ಭೂಷಣಾನೀವ ಮಾನವಾಃ ॥ ೭ ॥

ತಚ್ಚೈತ್ರರಥಸಂಜ್ಞಾಶಂ ಮನೋಜ್ಞಂ ನಂದನೋಪಮಮ್ ।
ವನಂ ಸರ್ವತುಕಂ ರಮ್ಯಂ ಶುಶುಭೇ ಷಟ್ಪದಾಯುತಮ್ ॥ ೮ ॥

ನತ್ಯೂಹಕೋಯಿಷ್ಠಭಕ್ಯೈರ್ನೃತ್ಯಮಾನ್ಯೈಶ್ಚ ಬರ್ಹಿಭಿಃ ।
ರುತಂ ಪರಭೃತಾನಾಂ ಚ ಶುಶ್ರುವೇ ವನನಿರ್ಝರೇ ॥ ೯ ॥

ನಿತ್ಯಮತ್ತವಿಹಜ್ಗಾನಿ ಭ್ರಮರಾಚರಿತಾನಿ ಚ ।
ಕೋಕಿಲಾಕುಲಷಣ್ಡಾನಿ ವಿಹಗಾಭಿರುತಾನಿ ಚ ॥ ೧೦ ॥

ಭೃಗುರಾಜಾಭಿಗೀತಾನಿ ಭ್ರಮರೈಃ ಸೇವಿತಾನಿ ಚ |
ಕೋಣಾಲಕವಿಘುಷ್ಪಾನಿ ಸಾರಸಾಭಿರುತಾನಿ ಚ || 11 ||

ವಿವಿಶುಸ್ತೇ ತತಸ್ತಾನಿ ವನಾನ್ಯುಪವನಾನಿ ಚ |
ಹೃಷ್ಪಾಃ ಪ್ರಮುದಿತಾ ವೀರಾ ಹರಯಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ || 12 ||

ತೇಷಾಂ ಪ್ರವಿಶತಾಂ ತತ್ರ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹೌಜಸಾಮ್ |
ಪುಷ್ಪಸಂಸರ್ಗಸುರಭಿರ್ವವೌ ಘ್ರಾಣಸುಖೋನಿಲಃ || 13 ||

ಅನ್ಯೇ ತು ಹರಿವೀರಾಣಾಂ ಯೂಥಾನ್ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಯೂಥಪಾಃ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಾ ಲಜಾಂ ಜಗ್ಮುಃ ಪತಾಕಿನೀಮ್ || 14 ||

ವಿತ್ರಾಸಯನ್ತೋ ವಿಹಗಾಂಸ್ತ್ರಾಸಯನ್ತೋ ಮೃಗದ್ವಿಪಾನ್ |
ಕಮ್ಪಯಂತಶ್ಚ ತಾಂ ಲಜಾಂ ನಾದೈಃ ಸ್ವರ್ನದತಾಂ ವರಾಃ || 15 ||

ಕುರ್ವಂತಸ್ತೇ ಮಹಾವೇಗಾ ಮಹೀಂ ಚಾರಣಪೀಡಿತಾಮ್ |
ರಜಶ್ಚ ಸಹಸೈವೋರ್ಧ್ವಂ ಜಗಾಮ ಚರಣೋದ್ಧತಮ್ || 16 ||

ಋಕ್ಷಾಃ ಸಿಂಹಾ ವರಾಹಾಶ್ಚ ಮಹಿಷಾ ವಾರಣಾ ಮೃಗಾಃ |
ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ವಿತ್ರಸ್ತಾ ಜಗ್ಮುರ್ಭೀತಾ ದಿಶೋ ದಶ || 17 ||

ಶಿಖರಂ ತು ತ್ರಿಕೂಟಸ್ಯ ಪ್ರಾಂಶು ಚೈಕಂ ದಿವಿಸ್ಪೃಶಮ್ |
ಸಮನ್ತಾತ್ಪುಷ್ಪಸೃಷ್ಟಾನ್ಮಂ ಮಹಾರಜತಸಂನಿಭಮ್ || 18 ||

ಶತಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ವಿಮಲಂ ಚಾರುದರ್ಶನಮ್ |
ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಚೈವ ದುಷ್ಪ್ರಾಪಂ ಶಕುನೈರಪಿ || 19 ||

ಮನಸಾಪಿ ದುರಾರೋಹಂ ಕಿಂ ಪುನಃ ಕರ್ಮಣಾ ಜನೈಃ |
ನಿವಿಷ್ಪಾ ತತ್ರ ಶಿಖರೇ ಲಜಾ ರಾವಣಪಾಲಿತಾ || 20 ||

ಸಾ ಪುರೀ ಗೋಪುರೈರುಚೈಃ ಪಾಣ್ಡುರಾಮ್ಬದಸಂನಿಭೈಃ |
ಕಾಂಚನೇನ ಚ ಸಾಲೇನ ರಾಜತೇನ ಚ ಶೋಭಿತಾ || 21 ||

ಪ್ರಾಸಾದೈಶ್ವರ್ಯ ವಿಮಾನೈಶ್ವರ್ಯ ಲಜ್ಜಾ ಪರಮಭೂಷಿತಾ ।
ಘನೈರಿವಾತಪಾಪಾಯೇ ಮಧ್ಯಮಂ ವೈಷ್ಣವಂ ಪದಮ್ ॥ 22 ॥

ಯಸ್ಯಾಂ ಸ್ತುಮ್ಭಸಹಸ್ರೇಣ ಪ್ರಾಸಾದಃ ಸಮಲಜ್ಜುತಃ ।
ಕೈಲಾಸಶಿಖರಾಕಾರೋ ದೃಶ್ಯತೇ ವಿಮಿವೋಲ್ಲಿಖನ್ ॥ 23 ॥

ಚೈತ್ಯಃ ಸ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ಬಭೂವ ಪುರಭೂಷಣಮ್ ।
ಶತೇನ ರಕ್ಷಸಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಯಃ ಸಮಗ್ರೇಣ ರಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ 24 ॥

ತಾಂ ಸಮೃದ್ಧಾಂ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಂಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ಪುರಿಂ ರಾಮೋ ದದರ್ಶ ಸಹ ವಾನರೈಃ ॥ 25 ॥

ತಾಂ ರತ್ನಪೂರ್ಣಾಂ ಬಹುಸಂವಿಧಾನಾಮ್
ಪ್ರಾಸಾದಮಾಲಾಭಿರಲಜ್ಜುತಾಂ ಚ ।
ಪುರಿಂ ಮಹಾಯನ್ತ್ರಕವಾಟಮುಖ್ಯಮ್
ದದರ್ಶ ರಾಮೋ ಮಹತಾ ಬಲೇನ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಮನ್ವನ್ನಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಪರಿಗೃಹ್ಯೋದಕಂ ಶೀತಂ ವನಾನಿ ಫಲವನ್ತಿ ಚ ।
ಬಲೌಘಂ ಸಂವಿಭಜ್ಯೇಮಂ ವ್ಯೂಹ್ಯ ತಿಷ್ಠೇಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ॥ ೨ ॥

ಲೋಕಕ್ಷಯಕರಂ ಭೀಮಂ ಭಯಂ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯುಪಸ್ಥಿತಮ್ ।
ನಿಬರ್ಹಣಂ ಪ್ರವೀರಾಣಾಮೃಕ್ಷವಾನರರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಾತಾಶ್ಚ ಪರುಷಂ ವಾನ್ತಿ ಕಮ್ಮತೇ ಚ ವಸುನ್ಧರಾ ।
ಪರ್ವತಾಗ್ರಾಣಿ ವೇಪಂತೇ ಪತನ್ತಿ ಧರಣೀಧರಾಃ ॥ ೪ ॥

ಮೇಘಾಃ ಕ್ರವ್ಯಾದಸಜ್ಜಾಶಾಃ ಪರುಷಾಃ ಪರುಷಸ್ವನಾಃ ।
ಕ್ರೂರಾಃ ಕ್ರೂರಂ ಪ್ರವರ್ಷಂತಿ ಮಿಶ್ರಂ ಶೋಣಿತಬಿನ್ದುಭಿಃ ॥ ೫ ॥

ರಕ್ತಚಂದನಸಜ್ಜಾಶಾ ಸನ್ಧ್ಯಾಪರಮದಾರುಣಾ ।
ಜ್ವಲಚ್ಚ ನಿಪತತ್ಯೇತದಾದಿತ್ಯಾದಗ್ನಿಮಣ್ಡಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಆದಿತ್ಯಮಭಿವಾಶ್ಯಂತೇ ಜನಯನ್ಮೋ ಮಹದ್ಭಯಮ್ ।
ದೀನಾ ದೀನಸ್ವರಾ ಘೋರಾ ಅಪ್ರಶಸ್ತಾ ಮೃಗದ್ವಿಜಾಃ ॥ ೭ ॥

ರಜನ್ಯಾಮಪ್ರಕಾಶಶ್ಚ ಸನ್ತಾಪಯತಿ ಚಂದ್ರಮಾಃ ।
ಕೃಷ್ಣರಕ್ತಾಂಶುಪರ್ಯನ್ಮೋ ಯಥಾ ಲೋಕಸ್ಯ ಸಜ್ಜಯೇ ॥ ೮ ॥

ಹ್ರಸೋ ರೂಕ್ಷೋಽಪ್ರಶಸ್ತಶ್ಚ ಪರಿವೇಷಃ ಸುಲೋಹಿತಃ ।
ಆದಿತ್ಯಮಣ್ಡಲೇ ನೀಲಂ ಲಕ್ಷ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೯ ॥

ದೃಶ್ಯಂತೇ ನ ಯಥಾವಚ್ಚ ನಕ್ಷತ್ರಾಣ್ಯಭಿವರ್ತತೇ ।
ಯುಗಾಂತಮಿವ ಲೋಕಸ್ಯ ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶಂಸತಿ ॥ ೧೦ ॥

ಕಾಕಾಃ ಶೈನಾಸ್ತಥಾ ಗೃಧ್ರಾ ನೀಚೈಃ ಪರಿಪತಂತಿ ಚ |
ಶಿವಾಶ್ವಾಪ್ಯಶಿವಾ ವಾಚಃ ಪ್ರವದಂತಿ ಮಹಾಸ್ವನಾಃ || 11 ||

ಕ್ಷಿಪ್ರಮದ್ಯ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ಪುರೀಂ ರಾವಣಪಾಲಿತಾಮ್ |
ಅಭಿಯಾಮ ಜವೇನೈವ ಸರ್ವತೋ ಹರಿಭಿವೃತಾಃ || 12 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ತು ವದನ್ವೀರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ |
ತಸ್ಮಾದವಾತರಚ್ಛೇಘ್ರಂ ಪರ್ವತಾಗ್ರಾನ್ಮಹಾಬಲಃ || 13 ||

ಅವತೀರ್ಯ ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತಸ್ಮಾಚ್ಛೇಲಾತ್ಸ ರಾಘವಃ |
ಪರೈಃ ಪರಮದುರ್ಧರ್ಷಾಂ ದದರ್ಶ ಬಲಮಾತ್ಮನಃ || 14 ||

ಸಂನಹ್ಯ ತು ಸಸುಗ್ರೀವಃ ಕಪಿರಾಜಬಲಂ ಮಹತ್ |
ಕಾಲಜ್ಞೋ ರಾಘವಃ ಕಾಲೇ ಸಂಯುಗಾಯಾಭ್ಯಚೋದಯತ್ || 15 ||

ತತಃ ಕಾಲೇ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಬಲೇನ ಮಹತಾ ವೃತಃ |
ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ ಪುರತೋ ಧನ್ವೀ ಲಜ್ಞಾಮಭಿಮುಖಃ ಪುರೀಮ್ || 16 ||

ತಂ ವಿಭೀಷಣ ಸುಗ್ರೀವೌ ಹನೂಮಾಂಜ್ಞಾಮ್ಬವಾನ್ನಲಃ |
ಋಕ್ಷರಾಜಸ್ತಥಾ ನೀಲೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚಾನ್ಯಯುಸ್ತದಾ || 17 ||

ತತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಸಮಹತೀ ಪ್ರತನರ್ಕ್ಷವನೌಕಸಾಮ್ |
ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯ ಮಹತೀಂ ಭೂಮಿಮನುಯಾತಿ ಸ್ಮ ರಾಘವಮ್ || 18 ||

ಶೈಲಶೃಂಗಾಣಿ ಶತಶಃ ಪ್ರವೃದ್ಧಾಂಶ್ಚ ಮಹೀರುಹಾಮ್ |
ಜಗ್ಮಹುಃ ಕುಂಜಾರಪ್ರಖ್ಯಾ ವಾನರಾಃ ಪರವಾರಣಾಃ || 19 ||

ತೌ ತ್ವದೀರ್ಘೇಣ ಕಾಲೇನ ಭ್ರಾತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ರಾವಣಸ್ಯ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಞಾಮಾಸೇದತುರರಿದ್ಧಮೌ || 20 ||

ಪತಾಕಾಮಾಲಿನೀಂ ರಮ್ಯಾಮುದ್ಯಾನವನಶೋಭಿತಾಮ್ |
ಚಿತ್ರವಪ್ರಾಂ ಸುದುಷ್ಪ್ರಾಪಾಮುಚ್ಚಪ್ರಾಕಾರತೋರಣಾಮ್ || 21 ||

ತಾಂ ಸುರೈರಪಿ ದುರ್ಧರ್ಷಾಂ ರಾಮವಾಕ್ಯಪ್ರಚೋದಿತಾಃ ।
ಯಥಾನಿದೇಶಂ ಸಮ್ಪೀಡ್ಯ ನ್ಯವಿಶನ್ತ ವನೌಕಸಃ ॥ 22 ॥

ಲಜ್ಜಾಸೂಯಾಸ್ತುತರದ್ವಾರಂ ಶೈಲಶೃಂಗಮಿವೋನ್ನತಮ್ ।
ರಾಮಃ ಸಹಾನುಜೋ ಧನ್ವೀ ಜುಗೋಪ ಚ ರುರೋಧ ಚ ॥ 23 ॥

ಲಜ್ಜಾಮುಪನಿವಿಷ್ಟಶ್ಚ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಚರೋ ವೀರಃ ಪುರೀಂ ರಾವಣಪಾಲಿತಾಮ್ ॥ 24 ॥

ಉತ್ತರದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ರಾವಣಃ ।
ನಾನೋ ರಾಮಾದ್ಧಿ ತದ್ವಾರಂ ಸಮರ್ಥಃ ಪರಿರಕ್ಷಿತುಮ್ ॥ 25 ॥

ರಾವಣಾಧಿಷ್ಠಿತಂ ಭೀಮಂ ವರುಣೇನೇವ ಸಾಗರಮ್ ।
ಸಾಯುಧೌ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಭೀಮೈರಭಿಗುಪ್ತಂ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಲಘೂನಾಂ ತ್ರಾಸಜನನಂ ಪಾತಾಲಮಿವ ದಾನವೈಃ ॥ 26 ॥

ವಿನ್ಯಸ್ತಾನಿ ಚ ಯೋಧಾನಾಂ ಬಹೂನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ದದರ್ಶಾಯುಧಜಾಲಾನಿ ತಥೈವ ಕವಚಾನಿ ಚ ॥ 27 ॥

ಪೂರ್ವಂ ತು ದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ನೀಲೋ ಹರಿಚಮೂಪತಿಃ ।
ಅತಿಷ್ಠತ್ಸಹ ಮೈಂದೇನ ದ್ವಿವಿದೇನ ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 28 ॥

ಅಜ್ಗದೋ ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರಂ ಜಗ್ರಾಹ ಸುಮಹಾಬಲಃ ।
ಋಷಭೇಣ ಗವಾಕ್ಷೇಣ ಗಜೇನ ಗವಯೇನ ಚ ॥ 29 ॥

ಹನೂಮಾನ್ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರಂ ರರಕ್ಷ ಬಲವಾನ್ಕಪಿಃ ।
ಪ್ರಮಾಥಿ ಪ್ರಘಸಾಭ್ಯಾಂ ಚ ವೀರೈರನ್ಯೈಶ್ಚ ಸಜ್ಗತಃ ॥ 30 ॥

ಮಧ್ಯಮೇ ಚ ಸ್ವಯಂ ಗುಲ್ಮೇ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಮತಿಷ್ಠತ ।
ಸಹ ಸರ್ವೈರ್ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠೈಃ ಸುಪರ್ಣಶ್ವಸನೋಪಮೈಃ ॥ 31 ॥

ವಾನರಾಣಾಂ ತು ಷಟ್ಪ್ರಿಂಶತ್ಕೋಟಿಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತಯೂಧಪಾಃ ।
ನಿಪೀಡ್ಯೋಪನಿವಿಷ್ಟಾಶ್ಚ ಸುಗ್ರೀವೋ ಯತ್ರ ವಾನರಃ ॥ 32 ॥

ಶಾಸನೇನ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸವಿಭೀಷಣಃ ।
ದ್ವಾರೇ ದ್ವಾರೇ ಹರೀಣಾಂ ತು ಕೋಟಿಂ ಕೋಟಿಂ ನ್ಯವೇಶಯತ್ ॥ 33 ॥

ಪಶ್ಚಿಮೇನ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಹ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ ।
ಅದೂರಾನ್ಮಧ್ಯಮೇ ಗುಲ್ಮೇ ತಸ್ಮಾ ಬಹುಬಲಾನುಗಃ ॥ 34 ॥

ತೇ ತು ವಾನರಶಾರ್ದೂಲಾಃ ಶಾರ್ದೂಲಾ ಇವ ದಂಷ್ಟ್ರಿಣಃ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾ ದ್ರುಮಶೈಲಾಗ್ರಾನ್ಹೃಷ್ಣಾ ಯುದ್ಧಾಯ ತಸ್ಥಿರೇ ॥ 35 ॥

ಸರ್ವೇ ವಿಕೃತಲಾಙ್ಗುಲಾಃ ಸರ್ವೇ ದಂಷ್ಟ್ರಾನ್ಖಾಯುಧಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ವಿಕೃತಚಿತ್ರಾಙ್ಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಚ ವಿಕೃತಾನನಾಃ ॥ 36 ॥

ದಶನಾಗಬಲಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿದ್ಧಶಗುಣೋತ್ತರಾಃ ।
ಕೇಚಿನ್ನಾಗಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಬಭೂವುಸ್ತುಲ್ಯವಿಕ್ರಮಾಃ ॥ 37 ॥

ಸನ್ತಿ ಚೌಘಾ ಬಲಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿಚ್ಛತಗುಣೋತ್ತರಾಃ ।
ಅಪ್ರಮೇಯಬಲಾಶ್ಚನ್ಯೇ ತತ್ರಾಸನ್ನರಿಯೂಥಪಾಃ ॥ 38 ॥

ಅದ್ಭುತಶ್ಚ ವಿಚಿತ್ರಶ್ಚ ತೇಷಾಮಾಸೀತ್ಸಮಾಗಮಃ ।
ತತ್ರ ವಾನರಸೈನ್ಯಾನಾಂ ಶಲಭಾನಾಮಿವೋದ್ಗಮಃ ॥ 39 ॥

ಪರಿಪೂರ್ಣಮಿವಾಕಾಶಂ ಸಙ್ಖಾನ್ನೇವ ಚ ಮೇದಿನೀ ।
ಲಜ್ಜಾಮುಪನಿವಿಷ್ಟೈಶ್ಚ ಸಮ್ಪ್ರತದ್ಭಿಶ್ಚ ವಾನರೈಃ ॥ 40 ॥

ಶತಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಪೃಥಗ್ಗೃಹ್ಣವನೌಕಸಾಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾ ದ್ವಾರಾಣ್ಯುಪಾಜಗ್ಮುರನ್ಯೇ ಯೋದ್ಧಾಂ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 41 ॥

ಆವೃತಃ ಸ ಗಿರಿಃ ಸರ್ವೈಸ್ತೈಃ ಸಮನ್ತಾತ್ಪ್ಲವಜಗ್ಮೈಃ ।
ಅಯುತಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ಚ ಪುರಿಂ ತಾಮಭ್ಯವರ್ತತ ॥ 42 ॥

ವಾನರೈರ್ಬಲವದ್ಭಿಶ್ಚ ಬಭೂವ ದ್ರುಮಪಾಣಿಭಿಃ ।
ಸರ್ವತಃ ಸಂವೃತಾ ಲಜ್ಜಾ ದುಷ್ಟವೇಶಾಪಿ ವಾಯುನಾ ॥ 43 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾ ವಿಸ್ಮಯಂ ಜಗ್ಮುಃ ಸಹಸಾಭಿನಿಪೀಡಿತಾಃ ।
ವಾನರೈರ್ಮೇಘಸಂಜಾತೈಃ ಶಕ್ರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮೈಃ ॥ 44 ॥

ಮಹಾಞ್ಜಬೋಽಭವತ್ತತ್ರ ಬಲೌಘಸ್ಯಾಭಿವರ್ತತಃ ।
ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ಭಿನ್ನಸ್ಯ ಯಥಾ ಸ್ಯಾತ್ಸಲಿಲಸ್ವನಃ ॥ 45 ॥

ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ಮಹತಾ ಸಪ್ರಾಕಾರಾ ಸತೋರಣಾ ।
ಲಜ್ಜಾ ಪ್ರಚಲಿತಾ ಸರ್ವಾ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾ ॥ 46 ॥

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಗುಪ್ತಾ ಸಾ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಚ ವಾಹಿನೀ ।
ಬಭೂವ ದುರ್ಧರ್ಷತರಾ ಸರ್ವೈರಪಿ ಸುರಾಸುರೈಃ ॥ 47 ॥

ರಾಘವಃ ಸಂನಿವೇಶ್ಯೈವಂ ಸೈನ್ಯಂ ಸ್ವಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ವಧೇ ।
ಸಮ್ಮುನ್ತ್ರಾ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ 48 ॥

ಆನನ್ತರ್ಯಮಭಿಪ್ರೇಪ್ಸುಃ ಕ್ರಮಯೋಗಾರ್ಥತತ್ತ್ವವಿತ್ ।
ವಿಭೀಷಣಸ್ಯಾನುಮತೇ ರಾಜಧರ್ಮಮನುಸ್ಮರನ್ ।
ಅಜ್ಞದಂ ವಾಲಿತನಯಂ ಸಮಾಹೂಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 49 ॥

ಗತ್ವಾ ಸೌಮ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಂ ಬ್ರೂಹಿ ಮದ್ವಚನಾತ್ಕಪೇ ।
ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಭಯಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಗತವ್ಯಥಃ ॥ 50 ॥

ಭ್ರಷ್ಟಶ್ರೀಕಗತೈಶ್ವರ್ಯಮುಮೂರ್ಷೋ ನಷ್ಟಚೇತನಃ ।
ಋಷೀಣಾಂ ದೇವತಾನಾಂ ಚ ಗಂಧರ್ವಾಪ್ಸರಸಾಂ ತಥಾ ॥ 51 ॥

ನಾಗಾನಾಮಥ ಯಕ್ಷಾಣಾಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ಚ ರಜನೀಚರ ।
ಯಚ್ಚ ಪಾಪಂ ಕೃತಂ ಮೋಹಾದವಲಿಪ್ತೇನ ರಾಕ್ಷಸ ॥ 52 ॥

ನೂನಮದ್ಯ ಗತೋ ದರ್ಪಃ ಸ್ವಯಮ್ಬೂ ವರದಾನಜಃ ।
ಯಸ್ಯ ದಣ್ಡಧರಸ್ತೇಽಹಂ ದಾರಾಹರಣಕರ್ತೃತಃ ।
ದಣ್ಡಂ ಧಾರಯಮಾಣಸ್ತು ಲಜ್ಜಾದ್ವರೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ 53 ॥

ಪದವೀಂ ದೇವತಾನಾಂ ಚ ಮಹರ್ಷೀಣಾಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸ ।

ರಾಜರ್ಷೀಣಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಣಾಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಮಯಾ ಹತಃ || 54 ||

ಬಲೇನ ಯೇನ ವೈ ಸೀತಾಂ ಮಾಯಯಾ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮ |
ಮಾಮತಿಕ್ರಾಮಯಿತ್ವಾ ತ್ವಂ ಹೃತವಾಂಸ್ತದ್ವಿದರ್ಶಯ || 55 ||

ಅರಾಕ್ಷಸಮಿಮಂ ಲೋಕಂ ಕರ್ತಾಸ್ಮಿ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ |
ನ ಚೇಚ್ಛರಣಮಭ್ಯೇಷಿ ಮಾಮುಪಾದಾಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 56 ||

ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಕ್ಷಸಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸಮಾಪ್ರಪ್ತೋಽಯಂ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಲಙ್ಕೈಶ್ವರ್ಯಂ ಧ್ರುವಂ ಶ್ರೀಮಾನಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಕಣ್ವಕಮ್ || 57 ||

ನ ಹಿ ರಾಜ್ಯಮಧರ್ಮೇಣ ಭೋಕ್ತುಂ ಕ್ಷಣಮಪಿ ತ್ವಯಾ |
ಶಕ್ಯಂ ಮೂರ್ಖಸಹಾಯೇನ ಪಾಪೇನಾವಿಜಿತಾತ್ಮನಾ || 58 ||

ಯುಧ್ಯಸ್ವ ವಾ ಧೃತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಶೌರ್ಯಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ರಾಕ್ಷಸ |
ಮಚ್ಛರೈಸ್ತ್ವಂ ರಣೇ ಶಾನ್ತಸ್ತತಃ ಪೂತೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 59 ||

ಯದ್ಯಾವಿಶಸಿ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ವಕ್ಷ್ಯಭೂತೋ ಮನೋಜವಃ |
ಮಮ ಚಕ್ಷುಷ್ಪಥಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನ ಜೀವನ್ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯಸಿ || 60 ||

ಬ್ರವೀಮಿ ತ್ವಾಂ ಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ರಿಯತಾಮೌರ್ಧ್ವದೇಕಿಕಮ್ |
ಸುದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಲಜಾಃ ಜೀವಿತಂ ತೇ ಮಯಿ ಸ್ಥಿತಮ್ || 61 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ತು ತಾರೇಯೋ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ |
ಜಗಾಮಾಕಾಶಮಾವಿಶ್ಯ ಮೂರ್ತಿಮಾನಿವ ಹವ್ಯವಾಟ್ || 62 ||

ಸೋಽತಿಪತ್ಯ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಶ್ರೀಮಾನ್ರಾವಣಮಂದಿರಮ್ |
ದದರ್ಶಾಸೀನಮವ್ಯಗ್ರಂ ರಾವಣಂ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ || 63 ||

ತತಸ್ತಸ್ಯಾವಿದೂರೇಣ ನಿಪತ್ಯ ಹರಿಪುಜ್ಗವಃ |
ದೀಪ್ತಾಗ್ನಿಸದೃಶಸ್ತಸ್ಯಾಧವಜ್ಗದಃ ಕನಕಾಜ್ಗದಃ || 64 ||

ತದ್ರಾಮವಚನಂ ಸರ್ವಮನ್ಯೂನಾಧಿಕಮುತ್ತಮಮ್ |

ಸಾಮಾತ್ಯಂ ಶ್ರಾವಯಾಮಾಸ ನಿವೇದ್ಯಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಾ || 65 ||

ದೂತೋಽಹಂ ಕೋಸಲೇಂದ್ರಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ |
ವಾಲಿಪುತ್ರೋಽಜ್ಞದೋ ನಾಮ ಯದಿ ತೇ ಶ್ರೋತ್ರಮಾಗತಃ || 66 ||

ಆಹ ತ್ವಾಂ ರಾಘವೋ ರಾಮಃ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಃ |
ನಿಷ್ಪತ್ಯ ಪ್ರತಿಯುಧ್ಯಸ್ವ ನೃಶಂಸಂ ಪುರುಷಾಧಮ || 67 ||

ಹಂತಾಸ್ಮಿ ತ್ವಾಂ ಸಹಾಮಾತ್ಯಂ ಸಪುತ್ರಜ್ಞಾತಿಬಾನ್ಧವಮ್ |
ನಿರುದ್ವಿಗ್ನಾಸ್ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಹತೇ ತ್ವಯಿ || 68 ||

ದೇವದಾನವಯಕ್ಷಾಣಾಂ ಗಂಧರ್ವೋರಗರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಶತ್ರುಮದ್ಯೋದ್ಧರಿಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವಾಮೃಷೀಣಾಂ ಚ ಕಣ್ವಕಮ್ || 69 ||

ವಿಭೀಷಣಸ್ಯ ಚೈಶ್ವರ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಹತೇ ತ್ವಯಿ |
ನ ಚೇತ್ಸತ್ಕೃತ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಪ್ರದಾಸ್ಯಸಿ || 70 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ಬ್ರುವಾಣೇ ಹರಿಪುಜ್ಗವೇ |
ಅಮರ್ಷವಶಮಾಪನ್ನೋ ನಿಶಾಚರಗಣೇಶ್ವರಃ || 71 ||

ತತಃ ಸ ರೋಷತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಶಶಾಸ ಸಚಿವಾಂಸ್ತದಾ |
ಗೃಹ್ಯತಾಮೇಷ ದುರ್ಮೇಧಾ ವಧ್ಯತಾಮಿತಿ ಚಾಸಕೃತ್ || 72 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೀಪ್ತಾಗ್ನಿಸಮತೇಜಸಃ |
ಜಗ್ಮಹುಸ್ತಂ ತತೋ ಘೋರಾಶ್ಚತ್ವಾರೋ ರಜನೀಚರಾಃ || 73 ||

ಗ್ರಾಹಯಾಮಾಸ ತಾರೇಯಃ ಸ್ವಯಮಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಾ |
ಬಲಂ ದರ್ಶಯಿತುಂ ವೀರೋ ಯಾತುಧಾನಗಣೇ ತದಾ || 74 ||

ಸ ತಾನ್ಬಾಹುದ್ವಯೇ ಸಕ್ತಾನಾದಾಯ ಪತಗಾನಿವ |
ಪ್ರಾಸಾದಂ ಶೈಲಸಂಜಾತಮುತ್ಪಾಪಾತಾಜ್ಞದಸ್ತದಾ || 75 ||

ತೇಽನ್ತರಿಕ್ಷಾದಿವನಿರ್ಧೂತಾಸ್ತಸ್ಯ ವೇಗೇನ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |

ಭುಮೌ ನಿಪತಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ || 76 ||

ತತಃ ಪ್ರಾಸಾದಶಿಖರಂ ಶೈಲಶೃಂಗಮಿವೋನ್ನತಮ್ |
ತತ್ಪಥಾಲ ತದಾಕ್ರಾಂತಂ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ || 77 ||

ಭಜಾಕ್ಷು ಪ್ರಾಸಾದಶಿಖರಂ ನಾಮ ವಿಶ್ರವ್ಯ ಚಾತ್ಮನಃ |
ವಿನದ್ಯ ಸುಮಹಾನಾದಮುತ್ತಪಾತ ವಿಹಾಯಸಾ || 78 ||

ರಾವಣಸ್ತು ಪರಂ ಚಕ್ರೇ ಕ್ರೋಧಂ ಪ್ರಾಸಾದಧರ್ಷಣಾತ್ |
ವಿನಾಶಂ ಚಾತ್ಮನಃ ಪಶ್ಯನ್ನಿಶ್ವಾಸಪರಮೋಽಭವತ್ || 79 ||

ರಾಮಸ್ತು ಬಹುಭಿರ್ಹೃಷ್ಯೇನ್ರಿನದದ್ಭಿಃ ಪ್ಲವಜಗ್ಮೈಃ |
ವೃತೋ ರಿಪುವಧಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಯುದ್ಧಾಧೈವಾಭ್ಯವರ್ತತ || 80 ||

ಸುಷೇಣಸ್ತು ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಗಿರಿಕೂಟೋಪಮೋ ಹರಿಃ |
ಬಹುಭಿಃ ಸಂವೃತಸ್ತತ್ರ ವಾನರೈಃ ಕಾಮರೂಪಿಭಿಃ || 81 ||

ಚತುರ್ಧ್ವಾರಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಸುಗ್ರೀವವಚನಾತ್ಕಪಿಃ |
ಪರ್ಯಾಕ್ರಮತ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ನಕ್ಷತ್ರಾಣೀವ ಚಂದ್ರಮಾಃ || 82 ||

ತೇಷಾಮಕ್ಷೌಹಿಣಿಶತಂ ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯ ವನೌಕಸಾಮ್ |
ಲಜ್ಜಾಮುಪನಿವಿಷ್ಟಾನಾಂ ಸಾಗರಂ ಚಾತಿವರ್ತತಾಮ್ || 83 ||

ರಾಕ್ಷಸಾ ವಿಸ್ಮಯಂ ಜಗ್ಮುಸ್ತ್ರಾಸಂ ಜಗ್ಮುಸ್ತಥಾಪರೇ |
ಅಪರೇ ಸಮರೋದ್ಧರ್ಷಾದ್ಧರ್ಷಮೇವೋಪಪೇದಿರೇ || 84 ||

ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಹಿ ಕಪಿಭಿರ್ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಪ್ರಾಕಾರಪರಿಖಾಂತರಮ್ |
ದದೃಶು ರಾಕ್ಷಸಾ ದೀನಾಃ ಪ್ರಾಕಾರಂ ವಾನರೀಕೃತಮ್ || 85 ||

ತಸ್ಮಿನ್ಮಹಾಭೀಷಣಕೇ ಪ್ರವೃತ್ತೇ
ಕೋಲಾಹಲೇ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಧಾನ್ಯಾಮ್ |
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಮಹಾಯುಧಾನಿ
ಯುಗಾಂತವಾತಾ ಇವ ಸಂವಿಚೇರುಃ || 86 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ॥

॥ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತತ್ರ ಗತ್ವಾ ರಾವಣಮನ್ನಿರಮ್ ।
ನೃವೇದಯನ್ಪುರಿಂ ರುದ್ಧಾಂ ರಾಮೇಣ ಸಹ ವಾನರೈಃ ॥ ೧ ॥

ರುದ್ಧಾಂ ತು ನಗರೀಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಜಾತಕ್ರೋಧೋ ನಿಶಾಚರಃ ।
ವಿಧಾನಂ ದ್ವಿಗುಣಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಾಸಾದಂ ಸೋಽಧ್ಯರೋಹತ ॥ ೨ ॥

ಸ ದದರ್ಶಾವೃತಾಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾಮ್ ।
ಅಸಂಖ್ಯೇಯೈರ್ಹರಿಗಣೈಃ ಸರ್ವತೋ ಯುದ್ಧಕಾಂಕ್ಷಿಭಿಃ ॥ ೩ ॥

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರೈಃ ಸರ್ವಾಂ ವಸುಧಾಂ ಕವಲೀಕೃತಾಮ್ ।
ಕಥಂ ಕ್ಷಪಯಿತವ್ಯಾಃ ಸ್ಯುರಿತಿ ಚಿಂತಾಪರೋಽಭವತ್ ॥ ೪ ॥

ಸ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಸುಚಿರಂ ಧೈರ್ಯಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ರಾವಣಃ ।
ರಾಘವಂ ಹರಿಯೂಥಾಂಶ್ಚ ದದರ್ಶಾಯತಲೋಚನಃ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರೇಕ್ಷತೋ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ತಾನ್ಯನೀಕಾನಿ ಭಾಗಶಃ ।
ರಾಘವಪ್ರಿಯಕಾಮಾರ್ಥಂ ಲಜ್ಜಾಮಾರುರುಹಸ್ತದಾ ॥ ೬ ॥

ತೇ ತಾಮ್ರವಕ್ತ್ರಾ ಹೇಮಾಭಾ ರಾಮಾರ್ಥೇ ತ್ಯಕ್ತಜೀವಿತಾಃ ।
ಲಜ್ಜಾಮೇವಾಹ್ಯವರ್ತಂತ ಸಾಲತಾಲಶಿಲಾಯುಧಾಃ ॥ ೭ ॥

ತೇ ದ್ರುಮೈಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ಮುಷ್ಕಿಭಿಶ್ಚ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ ।
ಪ್ರಾಸಾದಾಗ್ರಾಣಿ ಚೋಚ್ಚಾಚ್ಚಾನಿ ಮಮಂತುಸ್ತೋರಣಾನಿ ಚ ॥ ೮ ॥

ಪಾರಿಖಾಃ ಪೂರಯಂತಿ ಸ್ಮ ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲಾಯುತಾಃ ।
ಪಾಂಸುಭಿಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ತೃಣೈಃ ಕಾಷ್ಠೈಶ್ಚ ವಾನರಾಃ ॥ ೯ ॥

ತತಃ ಸಹಸ್ರಯೂಥಾಶ್ಚ ಕೋಟಿಯೂಥಾಶ್ಚ ಯೂಥಪಾಃ ।
ಕೋಟೀಶತಯುತಾಶ್ಚಾನೈಃ ಲಜ್ಜಾಮಾರುರುಹಸ್ತದಾ ॥ ೧೦ ॥

ಕಾಂಕ್ಷಾನಾನಿ ಪ್ರಮೃದ್ನಂತಸ್ತೋರಣಾನಿ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ |
ಕೈಲಾಸಶಿಖರಾಭಾನಿ ಗೋಪುರಾಣಿ ಪ್ರಮಥ್ಯ ಚ || 11 ||

ಆಪ್ಲವಂತಃ ಪ್ಲವಂತಶ್ಚ ಗರ್ಜಂತಶ್ಚ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ |
ಲಂಕಾಂ ತಾಮಭ್ಯವರ್ತಂತ ಮಹಾವಾರಣಸಂನಿಭಾಃ || 12 ||

ಜಯತ್ಯತಿಬಲೋ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ರಾಜಾ ಜಯತಿ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಘವೇಣಾಭಿಪಾಲಿತಃ || 13 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಘೋಷಯಂತಶ್ಚ ಗರ್ಜಂತಶ್ಚ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ |
ಅಭ್ಯಧಾವಂತ ಲಂಕಾಯಾಃ ಪ್ರಾಕಾರಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ || 14 ||

ವೀರಬಾಹುಃ ಸುಬಾಹುಶ್ಚ ನಲಶ್ಚ ವನಗೋಚರಃ |
ನಿಪೀಡ್ಯೋಪನಿವಿಷ್ಟಾಸ್ತೇ ಪ್ರಾಕಾರಂ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ || 15 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಚಕ್ರಃ ಸ್ಕನ್ನಾಧಾರನಿವೇಶನಮ್ || 16 ||

ಪೂರ್ವದ್ವಾರಂ ತು ಕುಮುದಃ ಕೋಟಿಭಿದ್ರಶಭಿವೃತಃ |
ಆವೃತ್ಯ ಬಲವಾಂಸ್ತಸ್ಥೌ ಹರಿಭಿರ್ಜಿತಕಾಶಿಭಿಃ || 17 ||

ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರಮಾಗಮ್ಯ ವೀರಃ ಶತಬಲಿಃ ಕಪಿಃ |
ಆವೃತ್ಯ ಬಲವಾಂಸ್ತಸ್ಥೌ ವಿಂಶತ್ಯಾ ಕೋಟಿಭಿವೃತಃ || 18 ||

ಸುಷೇಣಃ ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರಂ ಗತಸ್ತಾರಾ ಪಿತಾ ಹರಿಃ |
ಆವೃತ್ಯ ಬಲವಾಂಸ್ತಸ್ಥೌ ಷಷ್ಠಿ ಕೋಟಿಭಿರಾವೃತಃ || 19 ||

ಉತ್ತರದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ಆವೃತ್ಯ ಬಲವಾಂಸ್ತಸ್ಥೌ ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ಹರೀಶ್ವರಃ || 20 ||

ಗೋಲಾಂಗೂಲೋ ಮಹಾಕಾಯೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಭೀಮದರ್ಶನಃ |
ವೃತಃ ಕೋಟ್ಯಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಸ್ತಸ್ಥೌ ರಾಮಸ್ಯ ಪಾರ್ವತಃ || 21 ||

ಋಷಾಣಾಂ ಭೀಮವೇಗಾನಾಂ ಧೂಮ್ರಃ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ |
ವೃತಃ ಕೋಟ್ಯಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಸ್ತಸ್ಥೌ ರಾಮಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ || 22 ||

ಸಂನದ್ಧಸ್ತು ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಗದಾಪಾಣಿರ್ವಿಭೀಷಣಃ |
ವೃತೋ ಯಸ್ತೈಸ್ತು ಸಚಿವೈಸ್ತಸ್ಮಾ ತತ್ರ ಮಹಾಬಲಃ || 23 ||

ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯಃ ಶರಭೋ ಗನ್ನಮಾದನಃ |
ಸಮನ್ತಾತ್ಪರಿಘಾವನ್ಮೋ ರರಕ್ಷುರ್ಹರಿವಾಹಿನೀಮ್ || 24 ||

ತತಃ ಕೋಪಪರೀತಾತ್ಮಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ನಿರ್ಯಾಣಂ ಸರ್ವಸೈನ್ಯಾನಾಂ ದ್ರುತಮಾಜ್ಞಾಪಯತ್ತದಾ || 25 ||

ನಿಷ್ಪತಂತಿ ತತಃ ಸೈನ್ಯಾ ಹೃಷ್ಟಾ ರಾವಣಚೋದಿತಾಃ |
ಸಮಯೇ ಪೂರ್ಯಮಾಣಸ್ಯ ವೇಗಾ ಇವ ಮಹೋದಧೇಃ || 26 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ಘೋರಃ ಸಜ್ಗ್ರಾಮಃ ಸಮಪದ್ಯತ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಯಥಾ ದೇವಾಸುರೇ ಪುರಾ || 27 ||

ತೇ ಗದಾಭಿಃ ಪ್ರದೀಪ್ತಾಭಿಃ ಶಕ್ತಿಶೂಲಪರಶ್ವಧೈಃ |
ನಿಜಘ್ನುವಾನರಾನ್ಮೋರಾಃ ಕಥಯಂತಃ ಸ್ವವಿಕ್ರಮಾನ್ || 28 ||

ತಥಾ ವೃಕ್ಷೈರ್ಮಹಾಕಾಯಾಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ವಾನರಾಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತಾನಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ನಖೈರ್ದನ್ತೈಶ್ಚ ವೇಗಿತಾಃ || 29 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತ್ವಪರೇ ಭೀಮಾಃ ಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥಾ ಮಹೀಗತಾನ್ |
ಭಿಣ್ಡಿಪಾಲೈಶ್ಚ ಖಿಡ್ಗೈಶ್ಚ ಶೂಲೈಶ್ಚೈವ ವ್ಯದಾರಯನ್ || 30 ||

ವಾನರಾಶ್ಚಾಪಿ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಾಃ ಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥಾನ್ಮಹೀಗತಾಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಪಾತಯಾಮಾಸುಃ ಸಮಾಪ್ಲುತೈಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ || 31 ||

ಸ ಸಮ್ಪ್ರಹಾರಸ್ತುಮುಲೋ ಮಾಂಸಶೋಣಿತಕರ್ದಮಃ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಸಮ್ಪಭೂವಾದ್ಭೂತೋಪಮಾಃ || 32 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಯುಧ್ಯತಾಂ ತು ತತಸ್ತೇಷಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ರಕ್ಷಸಾಂ ಸಮ್ಭೂವಾಥ ಬಲಕೋಪಃ ಸುದಾರುಣಃ ॥ ೧ ॥

ತೇ ಹಯೈಃ ಕಾಂಚನಾಪೀಡೈರ್ಧರ್ವಜೈಶ್ಚಾನ್ವಿಶಿಖೋಪಮೈಃ ।
ರಥೈಶ್ಚಾದಿತ್ಯಸಂಜಾಶೈಃ ಕವಚೈಶ್ಚ ಮನೋರಮೈಃ ॥ ೨ ॥

ನಿರ್ಯಯೂ ರಾಕ್ಷಸವ್ಯಾಘ್ರಾ ನಾದಯನ್ತೋ ದಿಶೋ ದಶ ।
ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಮಕರ್ಮಾಣೋ ರಾವಣಸ್ಯ ಜಯೈಷಿಣಃ ॥ ೩ ॥

ವಾನರಾಣಾಮಪಿ ಚಮೂರ್ಮಹತೀ ಜಯಮಿಚ್ಛತಾಮ್ ।
ಅಭ್ಯಧಾವತ ತಾಂ ಸೇನಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತೇಷಾಮನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿಧಾವತಾಮ್ ।
ರಕ್ಷಸಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಮವರ್ತತ ॥ ೫ ॥

ಅಜ್ಞದೇನೇಂದ್ರಜಿತ್ಸಾರ್ಧಂ ವಾಲಿಪುತ್ರೇಣ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಅಯುಧ್ಯತ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತ್ರೈರ್ಮುಕೇಣ ಯಥಾನ್ಧಕಃ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಜಙ್ಘೇನ ಚ ಸಮ್ಪ್ರಾತಿರ್ನಿತ್ಯಂ ದುರ್ಮರ್ಷಣೋ ರಣೇ ।
ಜಮ್ಬೂಮಾಲಿನಮಾರಬ್ಧೋ ಹನೂಮಾನಪಿ ವಾನರಃ ॥ ೭ ॥

ಸಂಜ್ಞತಃ ಸುಮಹಾಕ್ರೋಧೋ ರಾಕ್ಷಸೋ ರಾವಣಾನುಜಃ ।
ಸಮರೇ ತೀಕ್ಷ್ಣವೇಗೇನ ಮಿತ್ರಘ್ನೇನ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ ೮ ॥

ತಪನೇನ ಗಜಃ ಸಾರ್ಧಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ ಮಹಾಬಲಃ ।
ನಿಕುಂಭೇನ ಮಹಾತೇಜಾ ನೀಲೋಽಪಿ ಸಮಯುಧ್ಯತ ॥ ೯ ॥

ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಘಸೇನ ಸಮಾಗತಃ ।

ಸಜ್ಗತಃ ಸಮರೇ ಶ್ರೀಮಾನಿಷ್ಠರೂಪಾಕ್ಷೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 10 ||

ಅಗ್ನಿಕೇತುಶ್ಚ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ರಶ್ಮಿಕೇತುಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಸುಪ್ತಘೋ ಯಜ್ಞಕೋಪಶ್ಚ ರಾಮೇಣ ಸಹ ಸಜ್ಗತಾಃ || 11 ||

ವಜ್ರಮುಷ್ಠಿಸ್ತು ಮೈಂದೇನ ದ್ವಿವಿದೇನಾಶನಿಪ್ರಭಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾಭ್ಯಾಂ ಸುಘೋರಾಭ್ಯಾಂ ಕಪಿಮುಖ್ಯೌ ಸಮಾಗತೌ || 12 ||

ವೀರಃ ಪ್ರತಪನೋ ಘೋರೋ ರಾಕ್ಷಸೋ ರಣದುರ್ಧರಃ |
ಸಮರೇ ತೀಕ್ಷ್ಣವೇಗೇನ ನಲೇನ ಸಮಯುಧ್ಯತ || 13 ||

ಧರ್ಮಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ಬಲವಾನುಷೇಣ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ |
ಸ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಿನಾ ಸಾರ್ಧಮಯುಧ್ಯತ ಮಹಾಕಪಿಃ || 14 ||

ವಾನರಾಶ್ಚಾಪರೇ ಭೀಮಾ ರಾಕ್ಷಸೈರಪರೈಃ ಸಹ |
ದ್ವಂದ್ವಂ ಸಮೀಯುರ್ಬಹುಧಾ ಯುದ್ಧಾಯ ಬಹುಭಿಃ ಸಹ || 15 ||

ತತ್ರಾಸೀತ್ಸುಮಹದ್ಯುದ್ಧಂ ತುಮುಲಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ವೀರಾಣಾಂ ಜಯಮಿಚ್ಛತಾಮ್ || 16 ||

ಹರಿರಾಕ್ಷಸದೇಹೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಸೃತಾಃ ಕೇಶಶಾಡ್ವಲಾಃ |
ಶರೀರಸಂಘಾಟವಹಾಃ ಪ್ರಸುಸ್ತಾಃ ಶೋಣಿತಾಪಗಾಃ || 17 ||

ಆಜಘಾನೇಂದ್ರಜಿತ್ಕುದ್ಧೋ ವಜ್ರೇಣೇವ ಶತಕ್ರತುಃ |
ಅಜ್ಗದಂ ಗದಯಾ ವೀರಂ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವಿದಾರಣಮ್ || 18 ||

ತಸ್ಯ ಕಾಂಕ್ಷಾನಚಿತ್ರಾಜ್ಗಂ ರಥಂ ಸಾಶ್ವಂ ಸಸಾರಥಿಮ್ |
ಜಘಾನ ಸಮರೇ ಶ್ರೀಮಾನಜ್ಗದೋ ವೇಗವಾನ್ಕಪಿಃ || 19 ||

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ತು ತ್ರಿಭಿರ್ಬಾಣೈಃ ಪ್ರಜಙ್ಘೇನ ಸಮಾಹತಃ |
ನಿಜಘಾನಾಶ್ವಕರ್ಣೇನ ಪ್ರಜಙ್ಘಂ ರಣಮೂರ್ಧನಿ || 20 ||

ಜಮ್ಬೂಮಾಲೀ ರಥಸ್ಥಸ್ತು ರಥಶಕ್ತ್ಯಾ ಮಹಾಬಲಃ |

ಬಿಭೇದ ಸಮರೇ ಕ್ರುದೋ ಹನೂಮಂತಂ ಸ್ತನಾಂತರೇ || 21 ||

ತಸ್ಯ ತಂ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಪ್ರಮಮಾಥ ತಲೇನಾಶು ಸಹ ತೇನೈವ ರಕ್ಷಸಾ || 22 ||

ಭಿನ್ನಗಾತ್ರಃ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಹಸ್ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ |
ಪ್ರಜಘಾನಾದ್ರಿಶೃಜ್ಗೇಣ ತಪನಂ ಮುಷ್ಪಿನಾ ಗಜಃ || 23 ||

ಗ್ರಸಂತಮಿವ ಸೈನ್ಯಾನಿ ಪ್ರಘಸಂ ವಾನರಾಧಿಪಃ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಪ್ತಪರ್ಣೇನ ನಿರ್ಬಿಭೇದ ಜಘಾನ ಚ || 24 ||

ಪ್ರಪೀಡ್ಯ ಶರವರ್ಷೇಣ ರಾಕ್ಷಸಂ ಭೀಮದರ್ಶನಮ್ |
ನಿಜಘಾನ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಶರೇಣೈಕೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 25 ||

ಅಗ್ನಿಕೇತುಶ್ಚ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ರಶ್ಮಿಕೇತುಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಸುಪ್ತಿಘೋ ಯಜ್ಞಕೋಪಶ್ಚ ರಾಮಂ ನಿರ್ಬಿಭಿದುಃ ಶರೈಃ || 26 ||

ತೇಷಾಂ ಚತುರ್ಣಾಂ ರಾಮಸ್ತು ಶಿರಾಂಸಿ ಸಮರೇ ಶರೈಃ |
ಕ್ರುದ್ಧಶ್ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ಘೋರೈರಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮೈಃ || 27 ||

ವಜ್ರಮುಷ್ಪಸ್ತು ಮೈನೇನ ಮುಷ್ಪಿನಾ ನಿಹತೋ ರಣೇ |
ಪಪಾತ ಸರಥಃ ಸಾಶ್ವಃ ಪುರಾಟ್ಟ ಇವ ಭೂತಲೇ || 28 ||

ವಜ್ರಾಶನಿಸಮಸ್ಪರ್ಶೋ ದ್ವಿವಿದೋಽಪ್ಯಶನಿಪ್ರಭಮ್ |
ಜಘಾನ ಗಿರಿಶೃಜ್ಗೇಣ ಮಿಷತಾಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ || 29 ||

ದ್ವಿವಿದಂ ವಾನರೇಂದ್ರಂ ತು ದ್ರುಮಯೋಧಿನಮಾಹವೇ |
ಶರೈರಶನಿಸಜ್ಜಾಶೈಃ ಸ ವಿವ್ಯಾಧಾಶನಿಪ್ರಭಃ || 30 ||

ಸ ಶರೈರತಿವಿದ್ಧಾಜ್ಗೋ ದ್ವಿವಿದಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ |
ಸಾಲೇನ ಸರಥಂ ಸಾಶ್ವಂ ನಿಜಘಾನಾಶನಿಪ್ರಭಮ್ || 31 ||

ನಿಕುಂಭಸ್ತು ರಣೇ ನೀಲಂ ನೀಲಾಂಜನಚಯಪ್ರಭಮ್ |

ನಿರ್ಬಿಭೇದ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಮೈಃ ಕರೈರ್ಮೇಘಮಿವಾಂಶುಮಾನ್ || 32 ||

ಪುನಃ ಶರಶತೇನಾಥ ಕ್ಷಿಪ್ರಹಸ್ತೋ ನಿಶಾಚರಃ |
ಬಿಭೇದ ಸಮರೇ ನೀಲಂ ನಿಕುಮ್ಭಃ ಪ್ರಜಹಾಸ ಚ || 33 ||

ತಸ್ಯೈವ ರಥಚಕ್ರೇಣ ನೀಲೋ ವಿಷ್ಣುರಿವಾಹವೇ |
ಶಿರಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ಸಮರೇ ನಿಕುಮ್ಭಸ್ಯ ಚ ಸಾರಥೇಃ || 34 ||

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೀ ರಥಸ್ಥಸ್ತು ಶರೈಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನಭೂಷಣೈಃ |
ಸುಷೇಣಂ ತಾಡಯಾಮಾಸ ನನಾದ ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ || 35 ||

ತಂ ರಥಸ್ಥಮಥೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಷೇಣೋ ವಾನರೋತ್ತಮಃ |
ಗಿರಿಶೃಂಗೇಣ ಮಹತಾ ರಥಮಾಶು ನೃಪಾತಯತ್ || 36 ||

ಲಾಘವೇನ ತು ಸಂಯುಕ್ತೋ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೀ ನಿಶಾಚರಃ |
ಅಪಕ್ರಮ್ಯ ರಥಾತ್ಕೂರ್ಣಂ ಗದಾಪಾಣಿಃ ಕ್ಷಿತೌ ಸ್ಥಿತಃ || 37 ||

ತತಃ ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟಃ ಸುಷೇಣೋ ಹರಿಪುಜ್ಗವಃ |
ಶಿಲಾಂ ಸುಮಹತೀಂ ಗೃಹ್ಯ ನಿಶಾಚರಮಭಿದ್ರವತ್ || 38 ||

ತಮಾಪತಂತಂ ಗದಯಾ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೀ ನಿಶಾಚರಃ |
ವಕ್ಷಸ್ಯಭಿಜಗ್ನಾಶು ಸುಷೇಣಂ ಹರಿಸತ್ತಮಮ್ || 39 ||

ಗದಾಪ್ರಹಾರಂ ತಂ ಘೋರಮಚಿಂತ್ಯಪ್ಲವಗೋತ್ತಮಃ |
ತಾಂ ಶಿಲಾಂ ಪಾತಯಾಮಾಸ ತಸ್ಯೋರಸಿ ಮಹಾಮೃಧೇ || 40 ||

ಶಿಲಾಪ್ರಹಾರಾಭಿಹತೋ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೀ ನಿಶಾಚರಃ |
ನಿಷ್ಪಿಷ್ಟಹೃದಯೋ ಭೂಮೌ ಗತಾಸುರ್ನಿಪಪಾತ ಹ || 41 ||

ಏವಂ ತೈರ್ವಾನರೈಃ ಶೂರೈಃ ಶೂರಾಸ್ತೇ ರಜನೀಚರಾಃ |
ದ್ವನೇಷ್ಟೇ ವಿಮೃದಿತಾಸ್ತತ್ರ ದೈತ್ಯಾ ಇವ ದಿವೌಕಸೈಃ || 42 ||

ಭಲ್ಲೈಃ ಖಡ್ಗೈರ್ಗದಾಭಿಶ್ಚ ಶಕ್ತಿತೋಮರ ಪಟ್ಟಸೈಃ |

ಅಪವಿಧ್ವಂಸ ಭಿನ್ನಶ್ಚ ರಥೈಃ ಸಾಜ್ಞಾಮಿಹೈರ್ಹಯೈಃ || 43 ||

ನಿಹತೈಃ ಕುಂಭಾರ್ಮೈಸ್ತಸ್ತಥಾ ವಾನರರಾಕ್ಷಸೈಃ |
ಚಕ್ರಾಕ್ಷಯುಗದಣ್ವೈಶ್ಚ ಭಗ್ನೈರ್ಧರಣಿಸಂಶ್ರಿತೈಃ |
ಬಭೂವಾಯೋಧನಂ ಘೋರಂ ಗೋಮಾಯುಗಣಸೇವಿತಮ್ || 44 ||

ಕಬನ್ಧಾನಿ ಸಮುತ್ಪೇತುರ್ದಿಕ್ಷು ವಾನರರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ವಿಮರ್ದೇ ತುಮುಲೇ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವಾಸುರರಣೋಪಮೇ || 45 ||

ವಿದಾರ್ಯಮಾಣಾ ಹರಿಪುಜ್ಯವೈಸ್ತದಾ
ನಿಶಾಚರಾಃ ಶೋಣಿತದಿಗ್ಧಗಾತ್ರಾಃ |
ಪುನಃ ಸುಯುದ್ಧಂ ತರಸಾ ಸಮಾಶ್ರಿತಾ
ದಿವಾಕರಸ್ಯಾಸ್ತಮಯಾಭಿಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ || 46 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಸ್ತ್ರಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಯುಧ್ಯತಾಮೇವ ತೇಷಾಂ ತು ತದಾ ವಾನರರಕ್ಷಸಾಮ್ ।

ರವಿರಸ್ತಂ ಗತೋ ರಾತ್ರಿಃ ಪ್ರವೃತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಹಾರಿಣೀ ॥ ೧ ॥

ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಬದ್ಧವೈರಾಣಾಂ ಘೋರಾಣಾಂ ಜಯಮಿಚ್ಛತಾಮ್ ।

ಸಮ್ಪ್ರವೃತ್ತಂ ನಿಶಾಯುದ್ಧಂ ತದಾ ವಾರಣರಕ್ಷಸಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ರಾಕ್ಷಸೋಽಸೀತಿ ಹರಯೋ ಹರಿಶ್ಚಾಸೀತಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।

ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸಮರೇ ಜಘ್ನುಸ್ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಮಸಿ ದಾರುಣೇ ॥ ೩ ॥

ಜಹಿ ದಾರಯ ಚೈತೀತಿ ಕಥಂ ವಿದ್ರವಸೀತಿ ಚ ।

ಏವಂ ಸುತುಮುಲಃ ಶಬ್ದಸ್ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಮಸಿ ಶುಶ್ರುವೇ ॥ ೪ ॥

ಕಾಲಾಃ ಕಾಞ್ಚನಸಂನಾಹಾಸ್ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಮಸಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।

ಸಮ್ಪ್ರಾದೃಶ್ಯಂತ ಶೈಲೇನ್ದ್ರಾ ದೀಪ್ತಾಷಧಿವನಾ ಇವ ॥ ೫ ॥

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಮಸಿ ದುಷ್ಪಾರೆ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾಃ ।

ಪರಿಪೇತುರ್ಮಹಾವೇಗಾ ಭಕ್ಷಯಂತಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾನ್ ॥ ೬ ॥

ತೇ ಹಯಾನ್ಯಾಞ್ಚನಾಪೀಡನ್ದ್ವಜಾಂಶ್ಚಾಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮಾನ್ ।

ಆಪ್ಲುತೃ ದಶನೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ಭೀಮಕೋಪಾ ವ್ಯದಾರಯನ್ ॥ ೭ ॥

ಕುಞ್ಚರಾನ್ಯುಞ್ಚರಾರೋಹಾನ್ಪತಾಕಾಧ್ವಜಿನೋ ರಥಾನ್ ।

ಚಕರ್ಷುಶ್ಚ ದದಂಶುಶ್ಚ ದಶನೈಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚಾಪಿ ರಾಮಶ್ಚ ಶರೈರಾಶೀವಿಷೋಮಪೈಃ ।

ದೃಶ್ಯಾದೃಶ್ಯಾನಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪ್ರವರಾಣಿ ನಿಜಘ್ನತುಃ ॥ ೯ ॥

ತುರಜ್ಗಮಿರವಿಧ್ವಸ್ತಂ ರಥನೇಮಿಸಮುದ್ಧತಮ್ ।

ರುರೋಧ ಕರ್ಣನೇತ್ರಾಣ್ಯುಧ್ಯತಾಂ ಧರಣೀರಜಃ || 10 ||

ವರ್ತಮಾನೇ ತಥಾ ಘೋರೇ ಸಜ್ಜಾಮೇ ಲೋಮಹರ್ಷಣೇ |
ರುಧಿರೋದಾ ಮಹಾವೇಗಾ ನದ್ಯಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಸುಸ್ತುವುಃ || 11 ||

ತತೋ ಭೇರೀಮೃದಜ್ಞಾನಾಂ ಪಣವಾನಾಂ ಚ ನಿಸ್ವನಃ |
ಶಜ್ಜವೇಣುಸ್ವನೋನ್ಮಿಶ್ರಃ ಸಮ್ಭೂವಾದ್ಭೂತೋಪಮಃ || 12 ||

ಹತಾನಾಂ ಸ್ತನಮಾನಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ನಿಸ್ವನಃ |
ಶಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಸಮ್ಭೂವಾತಿದಾರುಣಃ || 13 ||

ಶಸ್ತ್ರಪುಷ್ಪೋಪಹಾರಾ ಚ ತತ್ರಾಸೀದ್ಯುದ್ಧಮೇದಿನೀ |
ದುರ್ಜ್ಞೇಯಾ ದುರ್ನಿವೇಶಾ ಚ ಶೋಣಿತಾಸ್ರವಕರ್ದಮಾ || 14 ||

ಸಾ ಬಭೂವ ನಿಶಾ ಘೋರಾ ಹರಿರಾಕ್ಷಸಹಾರಿಣೀ |
ಕಾಲರಾತ್ರೀವ ಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ದುರತಿಕ್ರಮಾ || 15 ||

ತತಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತತ್ರ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಮಸಿ ದಾರುಣೇ |
ರಾಮಮೇವಾಭ್ಯಧಾವಂತ ಸಂಹೃಷ್ಣಾ ಶರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ || 16 ||

ತೇಷಾಮಾಪತತಾಂ ಶಬ್ದಃ ಕ್ರುದ್ಧಾನಾಮಭಿಗರ್ಜತಾಮ್ |
ಉದ್ವರ್ತ ಇವ ಸಪ್ತಾನಾಂ ಸಮುದ್ರಾಣಾಮಭೂತ್ಸ್ವನಃ || 17 ||

ತೇಷಾಂ ರಾಮಃ ಶರೈಃ ಷಡ್ಭಿಃ ಷಡ್ಜಘಾನ ನಿಶಾಚರಾನ್ |
ನಿಮೇಷಾಂತರಮಾತ್ರೇಣ ಶಿತ್ಯೈರಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮೈಃ || 18 ||

ಯಜ್ಞಶತ್ರುಶ್ಚ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಮಹಾಪಾಶ್ವಮಹೋದರೌ |
ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರೋ ಮಹಾಕಾಯಸ್ತೌ ಚೋಭೌ ಶುಕಸಾರಣೌ || 19 ||

ತೇ ತು ರಾಮೇಣ ಬಾಣೌಘಃ ಸರ್ವಮರ್ಮಸು ತಾಡಿತಾಃ |
ಯುದ್ಧಾದಪಸೃತಾಸ್ತತ್ರ ಸಾವಶೇಷಾಯುಷೋಽಭವನ್ || 20 ||

ತತಃ ಕಾಂಚನಚಿತ್ರಾಙ್ಗೈಃ ಶರೈರಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮೈಃ |

ದಿಶಶ್ಚಕಾರ ವಿಮಲಾಃ ಪ್ರದಿಶಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ || 21 ||

ಯೇ ತ್ವನ್ಯೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ವೀರಾ ರಾಮಸ್ಯಾಭಿಮುಖೇ ಸ್ಥಿತಾಃ |
ತೇಽಪಿ ನಷ್ಟಾಃ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಪತಜ್ಞಾ ಇವ ಪಾವಕಮ್ || 22 ||

ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪೈರ್ವಿಶಿಖೈಃ ಸಮ್ಪ್ರದಿಭಿಃ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಬಭೂವ ರಜನೀ ಚಿತ್ರಾ ಖಿದ್ಯೋತ್ಪರಿವ ಶಾರದೀ || 23 ||

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ನಿನದೈರ್ಹರಿಣಾಂ ಚಾಪಿ ಗರ್ಜಿತೈಃ |
ಸಾ ಬಭೂವ ನಿಶಾ ಘೋರಾ ಭೂಯೋ ಘೋರತರಾ ತದಾ || 24 ||

ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ಮಹತಾ ಪ್ರವೃದ್ಧೇನ ಸಮನ್ವತಃ |
ತ್ರಿಕೂಟಃ ಕಂದರಾಕೀರ್ಣಃ ಪ್ರವ್ಯಾಹರದಿವಾಚಲಃ || 25 ||

ಗೋಲಾಜ್ಞೂಲಾ ಮಹಾಕಾಯಾಸ್ತಮಸಾ ತುಲ್ಯವರ್ಚಸಃ |
ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಭಕ್ಷಯನ್ರಜನೀಚರಾನ್ || 26 ||

ಅಜ್ಞದಸ್ತು ರಣೇ ಶತ್ರುಂ ನಿಹಂತುಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ |
ರಾವಣೇರ್ನಿಜಘಾನಾಶು ಸಾರಥಿಂ ಚ ಹಯಾನಪಿ || 27 ||

ಇನ್ದ್ರಜಿತ್ತು ರಥಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಹತಾಶೋ ಹತಸಾರಥಿಃ |
ಅಜ್ಞದೇನ ಮಹಾಮಾಯಸ್ತತ್ಪ್ರವಾನ್ತರಥೀಯತ || 28 ||

ಸೋಽನ್ತರ್ಧಾನ ಗತಃ ಪಾಪೋ ರಾವಣೇ ರಣಕರ್ಕಶಃ |
ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತವರೋ ವೀರೋ ರಾವಣಿಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ |
ಅದೃಶೋ ನಿಶಿತಾನ್ಬಾಣಾನ್ಮಮೋಚಾಶನಿವರ್ಚಸಃ || 29 ||

ಸ ರಾಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ಘೋರೈರ್ನಾಗಮಯೈಃ ಶರೈಃ |
ಬಿಭೇದ ಸಮರೇ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸರ್ವಗಾತ್ರೇಷು ರಾಕ್ಷಸಃ || 30 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಂಚಾಂಗಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತಸ್ಯ ಗತಿಮನ್ವಿಚ್ಛನ್ನಾಜಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ದಿದೇಶಾತಿಬಲೋ ರಾಮೋ ದಶವಾನರಯೂಥಪಾನ್ || 1 ||

ದ್ವಾ ಸುಷೇಣಸ್ಯ ದಾಯಾದೌ ನೀಲಂ ಚ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಮ್ |
ಅಜ್ಞದಂ ವಾಲಿಪುತ್ರಂ ಚ ಶರಭಂ ಚ ತರಸ್ವಿನಮ್ || 2 ||

ವಿನತಂ ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ಚ ಸಾನುಪ್ರಸ್ಥಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಋಷಭಂ ಚರ್ಷಭಸ್ಕನ್ಧಮಾದಿದೇಶ ಪರಂತಪಃ || 3 ||

ತೇ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಹರಯೋ ಭೀಮಾನುದ್ಯಮ್ಯ ಪಾದಪಾನ್ |
ಆಕಾಶಂ ವಿವಿಶುಃ ಸರ್ವೇ ಮಾರ್ಗಾಮಾಣಾ ದಿಶೋ ದಶ || 4 ||

ತೇಷಾಂ ವೇಗವತಾಂ ವೇಗಮಿಷುಭಿರ್ವೇಗವತ್ತರೈಃ |
ಅಸ್ತ್ರವಿತ್ತರಮಾಸ್ತ್ರೇಣ ವಾರಯಾಮಾಸ ರಾವಣಿಃ || 5 ||

ತಂ ಭೀಮವೇಗಾ ಹರಯೋ ನಾರಾಚೈಃ ಕ್ಷತವಿಕ್ಷತಾಃ |
ಅನ್ಧಕಾರೇ ನ ದದೃಶುರ್ಮೇಘೈಃ ಸೂರ್ಯಮಿವಾವೃತಮ್ || 6 ||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರೇವ ಸರ್ವಮರ್ಮಭಿದಃ ಶರಾನ್ |
ಭೃಶಮಾವೇಶಯಾಮಾಸ ರಾವಣಿಃ ಸಮಿತಿಂಜಯಃ || 7 ||

ನಿರಂತರಶರೀರೌ ತು ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಕ್ರುದ್ಧೇನೇನ್ದ್ರಜಿತಾ ವೀರೌ ಪನ್ನಗೈಃ ಶರತಾಂ ಗತೈಃ || 8 ||

ತಯೋಃ ಕ್ಷತಜಮಾರ್ಗೇಣ ಸುಸ್ರಾವ ರುಧಿರಂ ಬಹು |
ತಾವುಭೌ ಚ ಪ್ರಕಾಶೇತೇ ಪುಷ್ಪಿತಾವಿವ ಕಿಂಶುಕೌ || 9 ||

ತತಃ ಪರ್ಯಂತರಕ್ತಾಕ್ಷೋ ಭಿನ್ನಾಙ್ಗನಚಯೋಪಮಃ |
ರಾವಣಿಭ್ರಾತರೌ ವಾಕ್ಯಮನ್ತರ್ಧಾನಗತೋಽಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಯುಧ್ಯಮಾನಮನಾಲಕ್ಷ್ಯಂ ಶಕ್ರೋಽಪಿ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಃ |
ದ್ರಷ್ಟುಮಾಸಾದಿತುಂ ವಾಪಿ ನ ಶಕ್ತಃ ಕಿಂ ಪುನರ್ಯುವಾಮ್ || 11 ||

ಪ್ರಾವೃತಾವಿಷುಜಾಲೇನ ರಾಘವೌ ಕಜ್ಜಪತ್ರಿಣಾ |
ಏಷ ರೋಷಪರೀತಾತ್ಮಾ ನಯಾಮಿ ಯಮಸಾದನಮ್ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಧರ್ಮಜ್ಞೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ನಿರ್ಬಿಭೇದ ಶಿತೈರ್ಬಾಣೈಃ ಪ್ರಜಹರ್ಷ ನನಾದ ಚ || 13 ||

ಭಿನ್ನಾಞ್ಜನಚಯಶ್ಯಾಮೋ ವಿಸ್ಫಾರ್ಯ ವಿಪುಲಂ ಧನುಃ |
ಭೂಯೋ ಭೂಯಃ ಶರಾನ್ಘೋರಾನ್ವಿಸಸರ್ಜ ಮಹಾಮೃಧೇ || 14 ||

ತತೋ ಮರ್ಮಸು ಮರ್ಮಜ್ಞೋ ಮಜ್ಜಯನ್ನಿಶಿತಾಞ್ಶರಾನ್ |
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರ್ವೀರೋ ನನಾದ ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ || 15 ||

ಬದ್ಧೌ ತು ಶರಬನ್ಧೇನ ತಾವುಭೌ ರಣಮೂರ್ಧನಿ |
ನಿಮೇಷಾನ್ತರಮಾತ್ರೇಣ ನ ಶೇಕತುರುದೀಕ್ಷಿತುಮ್ || 16 ||

ತತೋ ವಿಭಿನ್ನಸರ್ವಾಜ್ಞೌ ಶರಶಲ್ಯಾಚಿತಾವುಭೌ |
ಧ್ವಜಾವಿವ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ರಜ್ಜುಮುಕ್ತೌ ಪ್ರಕಮ್ಪಿತೌ || 17 ||

ತೌ ಸಮ್ಪ್ರಚಲಿತೌ ವೀರೌ ಮರ್ಮಭೇದೇನ ಕರ್ಶಿತೌ |
ನಿಪೇತತುರ್ಮಹೇಷ್ವಾಸೌ ಜಗತ್ಯಾಂ ಜಗತೀಪತೀ || 18 ||

ತೌ ವೀರಶಯನೇ ವೀರೌ ಶಯಾನೌ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತೌ |
ಶರವೇಷ್ಪಿತಸರ್ವಾಜ್ಞೌವಾರ್ತೌ ಪರಮಪೀಡಿತೌ || 19 ||

ನ ಹ್ಯವಿದ್ಧಂ ತಯೋರ್ಗಾತ್ರಂ ಬಭೂವಾಜ್ಞುಲಮನ್ತರಮ್ |
ನಾನಿರ್ಭಿನ್ನಂ ನ ಚಾಸ್ತಬ್ಧಮಾ ಕರಾಗ್ರಾದಜಿಹ್ಮಗೈಃ || 20 ||

ತೌ ತು ಕ್ರೂರೇಣ ನಿಹತೌ ರಕ್ಷಸಾ ಕಾಮರೂಪಿಣಾ |
ಅಸೃಕ್ಸುಸ್ರವತುಸ್ತೀವ್ರಂ ಜಲಂ ಪ್ರಸ್ರವಣಾವಿವ || 21 ||

ಪಪಾತ ಪ್ರಥಮಂ ರಾಮೋ ವಿದೋ ಮರ್ಮಸು ಮಾರ್ಗಣೈಃ |
ಕ್ರೋಧಾದಿನ್ದ್ರಜಿತಾ ಯೇನ ಪುರಾ ಶಕ್ರೋ ವಿನಿರ್ಜಿತಃ || 22 ||

ನಾರಚೈರರ್ಧನಾರಾಚೈರ್ಭಲೈರೞ್ಜಲಿಕೈರಪಿ |
ವಿವ್ಯಾಧ ವತ್ಸದನ್ತೈಶ್ಚ ಸಿಂಹದಂಷ್ಟ್ರೈಃ ಕ್ಷುರೈಸ್ತಥಾ || 23 ||

ಸ ವೀರಶಯನೇ ಶಿಶ್ಯೇ ವಿಜ್ಯಮಾದಾಯ ಕಾರ್ಮುಕಮ್ |
ಭಿನ್ನಮುಷ್ಪಿಪರೀಣಾಹಂ ತ್ರಿಣತಂ ರುಕ್ಮಭೂಷಿತಮ್ || 24 ||

ಬಾಣಪಾತಾಂತರೇ ರಾಮಂ ಪತಿತಂ ಪುರುಷರ್ಷಭಮ್ |
ಸ ತತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿರಾಶೋ ಜೀವಿತೇಽಭವತ್ || 25 ||

ಬದ್ಧೌ ತು ವೀರೌ ಪತಿತೌ ಶಯಾನೌ
ತೌ ವಾನರಾಃ ಸಮ್ಪರಿವಾರ್ಯ ತಸುಧಃ |
ಸಮಾಗತಾ ವಾಯುಸುತಪ್ರಮುಖ್ಯಾ
ವಿಷದಮಾರ್ತಾಃ ಪರಮಂ ಚ ಜಗ್ಮುಃ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪೞ್ಜತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತೋ ದ್ಯಾಂ ಪೃಥಿವೀಂ ಚೈವ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾ ವನೌಕಸಃ |
ದದೃಶುಃ ಸಂತತೌ ಬಾಣೈರ್ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 1 ||

ವೃಷ್ಟೇವೋಪರತೇ ದೇವೇ ಕೃತಕರ್ಮಣಿ ರಾಕ್ಷಸೇ |
ಆಜಗಾಮಾಥ ತಂ ದೇಶಂ ಸಸುಗ್ರೀವೋ ವಿಭೀಷಣಃ || 2 ||

ನೀಲದ್ವಿವಿದಮೈನ್ದ್ರಾಶ್ಚ ಸುಷೇಣಸುಮುಖಾಙ್ಗದಾಃ |
ತೂರ್ಣಂ ಹನುಮತಾ ಸಾರ್ಧಮನ್ವಶೋಚಂತ ರಾಘವೌ || 3 ||

ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟೌ ಮನ್ದನಿಃಶ್ವಾಸೌ ಶೋಣಿತೌಘಪರಿಪ್ಲುತೌ |
ಶರಜಾಲಾಚಿತೌ ಸ್ತಬ್ಧೌ ಶಯಾನೌ ಶರತಲ್ಪಯೋಃ || 4 ||

ನಿಃಶ್ವಸಂತಾ ಯಥಾ ಸರ್ಪೌ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟೌ ಮನ್ದವಿಕ್ರಮೌ |
ರುಧಿರಸ್ರಾವದಿಗ್ಧಾಙ್ಗೌ ತಾಪನೀಯಾವಿವ ಧ್ವಜೌ || 5 ||

ತೌ ವೀರಶಯನೇ ವೀರೌ ಶಯಾನೌ ಮನ್ದಚೇಷ್ಟಿತೌ |
ಯೂಥಪೈಸ್ತೈಃ ಪರಿವೃತೌ ಬಾಷ್ಪವ್ಯಾಕುಲಲೋಚನೈಃ || 6 ||

ರಾಘವೌ ಪತಿತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶರಜಾಲಸಮಾವೃತೌ |
ಬಭೂವುರ್ವ್ಯಥಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾಃ ಸವಿಭೀಷಣಾಃ || 7 ||

ಅನ್ತರಿಕ್ಷಂ ನಿರೀಕ್ಷನ್ತೋ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಶ್ಚ ವಾನರಾಃ |
ನ ಚೈನಂ ಮಾಯಯಾ ಛಿನ್ನಂ ದದೃಶು ರಾವಣಿಂ ರಣೇ || 8 ||

ತಂ ತು ಮಾಯಾಪ್ರತಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ಮಾಯಯೈವ ವಿಭೀಷಣಃ |
ವೀಕ್ಷಮಾಣೋ ದದರ್ಶಾಥ ಭ್ರಾತುಃ ಪುತ್ರಮವಸ್ಥಿತಮ್ || 9 ||

ತಮಪ್ರತಿಮ ಕರ್ಮಾಣಮಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಮಾಹವೇ |
ದದರ್ಶಾನ್ತರ್ಹಿತಂ ವೀರಂ ವರದಾನಾದ್ವಿಭೀಷಣಃ || 10 ||

ಇನ್ನಜಿತ್ವಾತ್ಮನಃ ಕರ್ಮ ತೌ ಶಯಾನೌ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಚ |
ಉವಾಚ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ಹರ್ಷಯನ್ಸರ್ವನೈರ್ಮೃತಾನ್ || 11 ||

ದೂಷಣಸ್ಯ ಚ ಹನ್ತಾರೌ ಖರಸ್ಯ ಚ ಮಹಾಬಲೌ |
ಸಾದಿತೌ ಮಾಮಕೈರ್ಬಾಣೈರ್ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 12 ||

ನೇಮೌ ಮೋಕ್ಷಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಾವೇತಸ್ಮಾದಿಷುಬನ್ಧನಾತ್ |
ಸರ್ವೈರಪಿ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಸರ್ಷಿಸಜ್ಞೈಃ ಸುರಾಸುರೈಃ || 13 ||

ಯತ್ಕೃತೇ ಚಿಂತಯಾನಸ್ಯ ಶೋಕಾರ್ತಸ್ಯ ಪಿತುರ್ಮಮ |
ಅಸ್ತೌಷಾಙ್ಗ ಶಯನಂ ಗಾತ್ರೈಸ್ತ್ರಿಯಾಮಾ ಯಾತಿ ಶರ್ವತೀ || 14 ||

ಕೃತ್ಸ್ನೇಯಂ ಯತ್ಕೃತೇ ಲಜಾ ನದೀ ವರ್ಷಾಸ್ವಿವಾಕುಲಾ |
ಸೋಽಯಂ ಮೂಲಹರೋಽನರ್ಥಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನಿಹತೋ ಮಯಾ || 15 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯೈವ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ವನೌಕಸಾಮ್ |
ವಿಕ್ರಮಾ ನಿಷ್ಫಲಾಃ ಸರ್ವೇ ಯಥಾ ಶರದಿ ತೋಯದಾಃ || 16 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಪರಿಪಾಶರ್ವಗಾನ್ |
ಯೂಥಪಾನಪಿ ತಾನ್ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾಡಯಾಮಾಸ ರಾವಣಿಃ || 17 ||

ತಾನರ್ದಯಿತ್ವಾ ಬಾಣೌಘೈಸ್ತ್ರಾಸಯಿತ್ವಾ ಚ ವಾನರಾನ್ |
ಪ್ರಜಹಾಸ ಮಹಾಬಾಹುರ್ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 18 ||

ಶರಬನ್ಧೇನ ಘೋರೇಣ ಮಯಾ ಬದ್ಧೌ ಚಮೂಮುಖೇ |
ಸಹಿತೌ ಭ್ರಾತರಾವೇತೌ ನಿಶಾಮಯತ ರಾಕ್ಷಸಾಃ || 19 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾಸ್ತು ತೇ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕೂಟಯೋಧಿನಃ |
ಪರಂ ವಿಸ್ಮಯಮಾಜಗ್ಮುಃ ಕರ್ಮಣಾ ತೇನ ತೋಷಿತಾಃ || 20 ||

ವಿನೇದುಶ್ಚ ಮಹಾನಾದಾನ್ಸರ್ವೇ ತೇ ಜಲದೋಪಮಾಃ |
ಹತೋ ರಾಮ ಇತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ರಾವಣಿಂ ಸಮಪೂಜಯನ್ || 21 ||

ನಿಷ್ಪನ್ನೌ ತು ತದಾ ದೃಷ್ಟಾನ್ವ ತಾವುಭೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ವಸುಧಾಯಾಂ ನಿರುಚ್ಛಾಸ್ತೌ ಹತಾವಿತ್ಯನ್ವಮನ್ಯತ ॥ 22 ॥

ಹರ್ಷೇಣ ತು ಸಮಾವಿಷ್ಟ ಇಂದ್ರಜಿತಸ್ತಮಿತಿಂಜಯಃ ।
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಞಾಂ ಹರ್ಷಯನ್ಸರ್ವನೈರೃತಾನ್ ॥ 23 ॥

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರ್ದೃಷ್ಟಾನ್ವ ಶರೀರೇ ಸಾಯಕೈಶ್ಚಿತೇ ।
ಸರ್ವಾಣಿ ಚಾಜ್ಞೋಪಾಜ್ಞಾನಿ ಸುಗ್ರೀವಂ ಭಯಮಾವಿಶತ್ ॥ 24 ॥

ತಮುವಾಚ ಪರಿತ್ರಸ್ತಂ ವಾನರೇಂದ್ರಂ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಸಬಾಷ್ಟವದನಂ ದೀನಂ ಶೋಕವ್ಯಾಕುಲಲೋಚನಮ್ ॥ 25 ॥

ಅಲಂ ತ್ರಾಸೇನ ಸುಗ್ರೀವ ಬಾಷ್ಟವೇಗೋ ನಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ।
ಏವಂ ಪ್ರಾಯಾಣಿ ಯುದ್ಧಾನಿ ವಿಜಯೋ ನಾಸ್ತಿ ನೈಷ್ಠಿಕಃ ॥ 26 ॥

ಸಶೇಷಭಾಗ್ಯತಾಸ್ಮಾಕಂ ಯದಿ ವೀರ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಮೋಹಮೇತೌ ಪ್ರಹಾಸ್ಯೇತೇ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ॥ 27 ॥

ಪರ್ಯವಸ್ಥಾಪಯಾತ್ಮಾನಮನಾಥಂ ಮಾಂ ಚ ವಾನರ ।
ಸತ್ಯಧರ್ಮಾನುರಕ್ತಾನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಮೃತ್ಯುಕೃತಂ ಭಯಮ್ ॥ 28 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತಸ್ತಸ್ಯ ಜಲಕ್ಲಿನ್ನೇನ ಪಾಣಿನಾ ।
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಶುಭೇ ನೇತ್ರೇ ಪ್ರಮಮಾರ್ಜ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ 29 ॥

ಪ್ರಮೃಜ್ಯ ವದನಂ ತಸ್ಯ ಕಪಿರಾಜಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಕಾಲಸಮ್ಪ್ರಾತಮಸಮ್ಪ್ರಾಂತಮಿದಂ ವಚಃ ॥ 30 ॥

ನ ಕಾಲಃ ಕಪಿರಾಜೇಂದ್ರ ವೈಕ್ಲವ್ಯಮನುವರ್ತಿತುಮ್ ।
ಅತಿಸ್ನೇಹೋಽಪ್ಯಕಾಲೇಽಸ್ಮಿನ್ಮರಣಾಯೋಪಪದ್ಯತೇ ॥ 31 ॥

ತಸ್ಮಾದುತ್ಸೃಜ್ಯ ವೈಕ್ಲವ್ಯಂ ಸರ್ವಕಾರ್ಯವಿನಾಶನಮ್ ।
ಹಿತಂ ರಾಮಪುರೋಗಾಣಾಂ ಸೈನ್ಯಾನಾಮನುಚಿನ್ತ್ಯತಾಮ್ ॥ 32 ॥

ಅಥ ವಾ ರಕ್ಷ್ಯತಾಂ ರಾಮೋ ಯಾವತ್ಸಂಜ್ಞಾ ವಿಪರ್ಯಯಃ |
ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞೌ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಭಯಂ ನೋ ವ್ಯಪನೇಷ್ಯತಃ || 33 ||

ನೈತತ್ಕಿಂಚಿದ್ವಾ ನ ರಾಮಸ್ಯ ನ ಚ ರಾಮೋ ಮುಮೂರ್ಷತಿ |
ನ ಹ್ಯೇನಂ ಹಾಸ್ಯತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ದುರ್ಲಭಾ ಯಾ ಗತಾಯುಷಾಮ್ || 34 ||

ತಸ್ಮಾದಾಶ್ವಾಸಯಾತ್ತಾ ನಂ ಬಲಂ ಚಾಶ್ವಾಸಯ ಸ್ವಕಮ್ |
ಯಾವತ್ಸರ್ವಾಣಿ ಸೈನ್ಯಾನಿ ಪುನಃ ಸಂಸ್ಥಾಪಯಾಮ್ಯಹಮ್ || 35 ||

ಏತೇ ಹ್ಯುತ್ಪಲ್ಲನಯನಾಸ್ತ್ರಾಸಾದಾಗತಸಾಧ್ವಸಾಃ |
ಕರ್ಣೇ ಕರ್ಣೇ ಪ್ರಕಥಿತಾ ಹರಯೋ ಹರಿಪುಜ್ಗವ || 36 ||

ಮಾಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಧಾವಂತಮನೀಕಂ ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಿತುಮ್ |
ತ್ಯಜಂತು ಹರಯಸ್ತ್ರಾಸಂ ಭುಕ್ತಪೂರ್ವಾಮಿವ ಸ್ರಜಮ್ || 37 ||

ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ತು ಸುಗ್ರೀವಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೋ ವಿಭೀಷಣಃ |
ವಿದ್ರುತಂ ವಾನರಾನೀಕಂ ತತ್ಸಮಾಶ್ವಾಸಯತ್ತುನಃ || 38 ||

ಇಂದ್ರಜಿತ್ತು ಮಹಾಮಾಯಃ ಸರ್ವಸೈನ್ಯಸಮಾವೃತಃ |
ವಿವೇಶ ನಗರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಪಿತರಂ ಚಾಭ್ಯುಪಾಗಮತ್ || 39 ||

ತತ್ರ ರಾವಣಮಾಸೀನಮಭಿವಾದ್ಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಆಚಚಕ್ಷೇ ಪ್ರಿಯಂ ಪಿತೇ ನಿಹತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 40 ||

ಉತ್ಪಪಾತ ತತೋ ಹೃಷ್ಣಃ ಪುತ್ರಂ ಚ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ |
ರಾವಣೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶತ್ರು ನಿಪಾತಿತೌ || 41 ||

ಉಪಾಘ್ರಾಯ ಸ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯೇನಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಪ್ರೀತಮಾನಸಃ |
ಪೃಚ್ಛತೇ ಚ ಯಥಾವೃತ್ತಂ ಪಿತೇ ಸರ್ವಂ ನ್ಯವೇದಯತ್ || 42 ||

ಸ ಹರ್ಷವೇಗಾನುಗತಾಂತರಾತ್ಮಾ
ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾರಥಸ್ಯ |
ಜಹೌ ಜ್ವರಂ ದಾಶರಥೇಃ ಸಮುತ್ಥಿತಮ್

ಪ್ರಹ್ಮಷ್ಯ ವಾಚಾಭಿನನಂದ ಪುತ್ರಮ್ || 43 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರತಿಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ಲಜಾಂ ತು ಕೃತಾರ್ಥೇ ರಾವಣಾತ್ಮಜೇ ।
ರಾಘವಂ ಪರಿವಾರ್ಯಾರ್ತಾ ರರಕ್ಷುವಾನರರ್ಷಭಾಃ ॥ ೧ ॥

ಹನೂಮಾನಜ್ಞದೋ ನೀಲಃ ಸುಷೇಣಃ ಕುಮುದೋ ನಲಃ ।
ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯಃ ಶರಭೋ ಗನ್ಧಮಾದನಃ ॥ ೨ ॥

ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಮುಷಭಃ ಸುನೋ ರಮ್ಭಃ ಶತಬಲಿಃ ಪೃಥುಃ ।
ವ್ಯೂಢಾನೀಕಾಶ್ಚ ಯತ್ತಾಶ್ಚ ದ್ರುಮಾನಾದಾಯ ಸರ್ವತಃ ॥ ೩ ॥

ವೀಕ್ಷಮಾಣಾ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಸ್ತೀರ್ಯಗೂರ್ಧ್ವಂ ಚ ವಾನರಾಃ ।
ತೃಣೇಷ್ವಪಿ ಚ ಚೇಷ್ವತ್ಸು ರಾಕ್ಷಸಾ ಇತಿ ಮೇನಿರೇ ॥ ೪ ॥

ರಾವಣಶ್ಚಾಪಿ ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ವಿಸೃಜ್ಯೇನ್ದ್ರಜಿತಂ ಸುತಮ್ ।
ಆಜುಹಾವ ತತಃ ಸೀತಾ ರಕ್ಷಣೇ ರಾಕ್ಷಸೀಸ್ತದಾ ॥ ೫ ॥

ರಾಕ್ಷಸ್ಯಸ್ತ್ರಜಟಾ ಚಾಪಿ ಶಾಸನಾತ್ತಮುಪಸ್ಥಿತಾಃ ।
ತಾ ಉವಾಚ ತತೋ ಹೃಷ್ಟೋ ರಾಕ್ಷಸೀ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ॥ ೬ ॥

ಹತಾವಿನ್ದ್ರಜಿತಾಖ್ಯಾತ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಪುಷ್ಪಕಂ ಚ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ದರ್ಶಯಧ್ವಂ ಹತೌ ರಣೇ ॥ ೭ ॥

ಯದಾಶ್ರಯಾದವಷ್ಟಬೋಧೇ ನೇಯಂ ಮಾಮುಪತಿಷ್ಠತಿ ।
ಸೋಽಸ್ಯಾ ಭರ್ತಾ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ನಿರಸ್ತೋ ರಣಮೂರ್ಧನಿ ॥ ೮ ॥

ನಿರ್ವಿಶಜಾಂ ನಿರುದ್ವಿಗ್ನಾ ನಿರಪೇಕ್ಷಾ ಚ ಮೈಥಿಲೀ ।
ಮಾಮುಪಸ್ಥಾಸ್ಯತೇ ಸೀತಾ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ ॥ ೯ ॥

ಅದ್ಯ ಕಾಲವಶಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಣೇ ರಾಮಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ ವಿನಿವೃತ್ತಾಶಾ ನಾನ್ಯಾಂ ಗತಿಮಪಶ್ಯತೀ ॥ ೧೦ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ರಾಕ್ಷಸ್ಯಸ್ತಾಸ್ತಥೇತುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಜಗ್ಮುರ್ಯತ್ರ ಪುಷ್ಪಕಮ್ || 11 ||

ತತಃ ಪುಷ್ಪಕಮಾದಯ ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ರಾವಣಾಜ್ಞಯಾ |
ಅಶೋಕವನಿಕಾಸ್ಥಾಂ ತಾಂ ಮೈಥಿಲೀಂ ಸಮುಪಾನಯನ್ || 12 ||

ತಾಮಾದಾಯ ತು ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ಭರ್ತೃಶೋಕಪರಾಯಣಾಮ್ |
ಸೀತಾಮಾರೋಪಯಾಮಾಸುರ್ವಿಮಾನಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ತದಾ || 13 ||

ತತಃ ಪುಷ್ಪಕಮಾರೋಪ್ಯ ಸೀತಾಂ ತ್ರಿಜಟಯಾ ಸಹ |
ರಾವಣೋಽಕಾರಯಲ್ಲಜಾಂ ಪತಾಕಾಧ್ವಜಮಾಲಿನೀಮ್ || 14 ||

ಪ್ರಾಘೋಷಯತ ಹೃಷ್ಪಶ್ಚ ಲಜಾಂಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ರಾಘವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚೈವ ಹತಾವಿನ್ದ್ರಜಿತಾ ರಣೇ || 15 ||

ವಿಮಾನೇನಾಪಿ ಸೀತಾ ತು ಗತ್ವಾ ತ್ರಿಜಟಯಾ ಸಹ |
ದದರ್ಶ ವಾನರಾಣಾಂ ತು ಸರ್ವಂ ಸಿನ್ಧ್ಯಂ ನಿಪಾತಿತಮ್ || 16 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಪಮನಸಶ್ಚಾಪಿ ದದರ್ಶ ಪಿಶಿತಾಶನಾನ್ |
ವಾನರಾಂಶ್ಚಾಪಿ ದುಃಖಾರ್ತಾನ್ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಪಾರ್ಶ್ವತಃ || 17 ||

ತತಃ ಸೀತಾ ದದರ್ಶೋಭೌ ಶಯಾನೌ ಶತತಲ್ಪಯೋಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ರಾಮಂ ಚ ವಿಸಂಜ್ಞೌ ಶರಪೀಡಿತೌ || 18 ||

ವಿಧ್ವಸ್ತಕವಚೌ ವೀರೌ ವಿಪ್ರವಿದ್ಧಶರಾಸನೌ |
ಸಾಯಕೈಶ್ಚಿನ್ನಸ್ವಾರ್ಜೌ ಶರಸ್ತಮ್ಭಮಯೌ ಕ್ಷಿತೌ || 19 ||

ತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭ್ರಾತರೌ ತತ್ರ ವೀರೌ ಸಾ ಪುರುಷರ್ಷಭೌ |
ದುಃಖಾರ್ತಾ ಸುಭೃಶಂ ಸೀತಾ ಕರುಣಂ ವಿಲಲಾಪ ಹ || 20 ||

ಸಾ ಬಾಷ್ಪಶೋಕಾಭಿಹತಾ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ
ತೌ ಭ್ರಾತರೌ ದೇವಸಮಪ್ರಭಾವೌ |
ವಿತರ್ಕಯಂತೀ ನಿಧನಂ ತಯೋಃ ಸಾ

ದುಃಖಾನ್ವಿತಾ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಜಗಾದ || 21 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಭರ್ತಾರಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ವಿಲಲಾಪ ಭೃಶಂ ಸೀತಾ ಕರುಣಂ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾ ॥ ೧ ॥

ಊಚುರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಿಕಾ ಯೇ ಮಾಂ ಪುತ್ರಿಣ್ಯವಿಧವೇತಿ ಚ ।
ತೇಽಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ಹತೇ ರಾಮೇಽಜ್ಞಾನಿನೋಽನ್ಮತವಾದಿನಃ ॥ ೨ ॥

ಯಜ್ವನೋ ಮಹಿಷೀಂ ಯೇ ಮಾಮೂಚುಃ ಪತ್ನೀಂ ಚ ಸತ್ರಿಣಃ ।
ತೇಽದ್ಯ ಸರ್ವೇ ಹತೇ ರಾಮೇಽಜ್ಞಾನಿನೋಽನ್ಮತವಾದಿನಃ ॥ ೩ ॥

ವೀರಪಾರ್ಥಿವಪತ್ನೀ ತ್ವಂ ಯೇ ಧನ್ಯೇತಿ ಚ ಮಾಂ ವಿದುಃ ।
ತೇಽದ್ಯ ಸರ್ವೇ ಹತೇ ರಾಮೇಽಜ್ಞಾನಿನೋಽನ್ಮತವಾದಿನಃ ॥ ೪ ॥

ಊಚುಃ ಸಂಶ್ರವಣೇ ಯೇ ಮಾಂ ದ್ವಿಜಾಃ ಕಾರ್ತಾಂತಿಕಾಃ ಶುಭಾಮ್ ।
ತೇಽದ್ಯ ಸರ್ವೇ ಹತೇ ರಾಮೇಽಜ್ಞಾನಿನೋಽನ್ಮತವಾದಿನಃ ॥ ೫ ॥

ಇಮಾನಿ ಖಿಲು ಪದ್ಮಾನಿ ಪಾದಯೋರ್ಯುಃ ಕಿಲ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ।
ಅಧಿರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷಿಚ್ಯಂತೇ ನರೇಂದ್ರೈಃ ಪತಿಭಿಃ ಸಹ ॥ ೬ ॥

ವೈಧವ್ಯಂ ಯಾಂತಿ ಯೈರ್ನಾರ್ಯೋಽಲಕ್ಷಣೈರ್ಭಾಗ್ಯದುರ್ಲಭಾಃ ।
ನಾತ್ಮನಸ್ತಾನಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪಶ್ಯಂತೀ ಹತಲಕ್ಷಣಾ ॥ ೭ ॥

ಸತ್ಯಾನೀಮಾನಿ ಪದ್ಮಾನಿ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮುಕ್ತಾನ್ವನಿ ಲಕ್ಷಣೇ ।
ತಾನ್ಯದ್ಯ ನಿಹತೇ ರಾಮೇ ವಿತಥಾನಿ ಭವಂತಿ ಮೇ ॥ ೮ ॥

ಕೇಶಾಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಃ ಸಮಾ ನೀಲಾ ಭ್ರುವೌ ಚಾಸಜ್ಗತೇ ಮಮ ।
ವೃತ್ತೇ ಚಾಲೋಮಶೇ ಜಙ್ಘೇ ದಂತಾಶ್ಚಾವಿರಲಾ ಮಮ ॥ ೯ ॥

ಶಙ್ಖೇ ನೇತ್ರೇ ಕರೌ ಪಾದೌ ಗುಲ್ಫಾವೂರೌ ಚ ಮೇ ಚಿತ್ತೌ ।
ಅನುವೃತ್ತಾ ನಖಾಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಾಃ ಸಮಾಶ್ಚಜ್ಗುಲಯೋ ಮಮ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ತನೌ ಚಾವಿರಲೌ ಪೀನೌ ಮಮೇಮೌ ಮಗ್ನಚೂಚುಕೌ |
ಮಗ್ನಾ ಚೋತ್ಸಜ್ಞಿನೀ ನಾಭಿಃ ಪಾಶೋರ್ವರಸ್ಕಂ ಚ ಮೇ ಚಿತಮ್ || 11 ||

ಮಮ ವರ್ಣೋ ಮಣಿನಿಭೋ ಮೃದೂನ್ಯಜ್ಞರುಹಾಣಿ ಚ |
ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಂ ದ್ವದಶಭಿರ್ಮಾಮೂಚುಃ ಶುಭಲಕ್ಷಣಾಮ್ || 12 ||

ಸಮಗ್ರಯವಮಚ್ಛಿದ್ರಂ ಪಾಣಿಪಾದಂ ಚ ವರ್ಣವತ್ |
ಮಂದಸ್ಥಿತೇತ್ಯೇವ ಚ ಮಾಂ ಕನ್ಯಾಲಕ್ಷಣಿಕಾ ವಿದುಃ || 13 ||

ಅಧಿರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕೋ ಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಪತಿನಾ ಸಹ |
ಕೃತಾನ್ತಕುಶಲೈರುಕ್ತಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ವಿತಥೀಕೃತಮ್ || 14 ||

ಶೋಧಯಿತ್ವಾ ಜನಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಮುಪಲಭ್ಯ ಚ |
ತೀರ್ತ್ವಾ ಸಾಗರಮಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ಭ್ರಾತರೌ ಗೋಷ್ಪದೇ ಹತೌ || 15 ||

ನನು ವಾರುಣಮಾಗ್ನೇಯಮೈಂದ್ರಂ ವಾಯವ್ಯಮೇವ ಚ |
ಅಸ್ತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರಶ್ಚೈವ ರಾಘವೌ ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತಾಮ್ || 16 ||

ಅದೃಶ್ಯಮಾನೇನ ರಣೇ ಮಾಯಯಾ ವಾಸವೋಪಮೌ |
ಮಮ ನಾಥಾವನಾಥಾಯಾ ನಿಹತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 17 ||

ನ ಹಿ ದೃಷ್ಟಿಪಥಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ರಣೇ ರಿಪುಃ |
ಜೀವನ್ಮೃತಿನಿವರ್ತೇತ ಯದ್ಯಪಿ ಸ್ಯಾನ್ಮನೋಜವಃ || 18 ||

ನ ಕಾಲಸ್ಯಾತಿಭಾರೋಽಸ್ತಿ ಕೃತಾನ್ತಶ್ಚ ಸುದುರ್ಜಯಃ |
ಯತ್ರ ರಾಮಃ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಶೇತೇ ಯುಧಿ ನಿಪಾಥಿತಃ || 19 ||

ನಾಹಂ ಶೋಚಾಮಿ ಭರ್ತಾರಂ ನಿಹತಂ ನ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |
ನಾತ್ಮಾನಂ ಜನನೀ ಚಾಪಿ ಯಥಾ ಶ್ವಶ್ರುಂ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ || 20 ||

ಸಾ ಹಿ ಚಿಂತಯತೇ ನಿತ್ಯಂ ಸಮಾಪ್ತವ್ರತಮಾಗತಮ್ |
ಕದಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸೀತಾಂ ಚ ರಾಮಂ ಚ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 21 ||

ಪರಿದೇವಯಮಾನಾಂ ತಾಂ ರಾಕ್ಷಸೀ ತ್ರಿಜಟಾಬ್ರವೀತ್ |
ಮಾ ವಿಷಾದಂ ಕೃಥಾ ದೇವಿ ಭರ್ತಾಯಂ ತವ ಜೀವತಿ || 22 ||

ಕಾರಣಾನಿ ಚ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಹಾನ್ತಿ ಸದೃಶಾನಿ ಚ |
ಯಥೇಮೌ ಜೀವತೋ ದೇವಿ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 23 ||

ನ ಹಿ ಕೋಪಪರಿತಾನಿ ಹರ್ಷಪರ್ಯುತ್ಸುಕಾನಿ ಚ |
ಭವನ್ತಿ ಯುಧಿ ಯೋಧಾನಾಂ ಮುಖಾನಿ ನಿಹತೇ ಪತೌ || 24 ||

ಇದಂ ವಿಮಾನಂ ವೈದೇಹಿ ಪುಷ್ಪಕಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ |
ದಿವ್ಯಂ ತ್ವಾಂ ಧಾರಯೇನ್ನೇದಂ ಯದ್ಯೇತೌ ಗಜಜೀವಿತೌ || 25 ||

ಹತವೀರಪ್ರಧಾನಾ ಹಿ ಹತೋತ್ಸಾಹಾ ನಿರುದ್ಯಮಾ |
ಸೇನಾ ಭ್ರಮತಿ ಸಜ್ಜೇಷು ಹತಕರ್ಣೇವ ನೌರ್ಜಲೇ || 26 ||

ಇಯಂ ಪುನರಸಮಾಬ್ರಾಂತಾ ನಿರುದ್ವಿಗ್ನಾ ತರಸ್ವಿನೀ |
ಸೇನಾ ರಕ್ಷತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಮಾಯಯಾ ನಿರ್ಜಿತೌ ರಣೇ || 27 ||

ಸಾ ತ್ವಂ ಭವ ಸುವಿಸ್ರಬಾಧಾ ಅನುಮಾನೈಃ ಸುಖೋದಯೈಃ |
ಅಹತೌ ಪಶ್ಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಸ್ನೇಹಾದೇತದ್ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ || 28 ||

ಅನ್ಯತಂ ನೋಕ್ತಪೂರ್ವಂ ಮೇ ನ ಚ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕದಾಚನ |
ಚಾರಿತ್ರಸುಖಶೀಲತಾತ್ವತ್ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಸಿ ಮನೋ ಮಮ || 29 ||

ನೇಮೌ ಶಕ್ಯೌ ರಣೇ ಜೇತುಂ ಸೇನ್ಯೈರಪಿ ಸುರಾಸುರೈಃ |
ಏತಯೋರಾನನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಯಾ ಚಾವೇದಿತಂ ತವ || 30 ||

ಇದಂ ಚ ಸುಮಹಚ್ಚಿಹ್ನಂ ಶನೈಃ ಪಶ್ಯಸ್ವ ಮೈಥಿಲಿ |
ನಿಃಸಂಜ್ಞಾವಪ್ಯುಭಾವೇತೌ ನೈವ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ವಿಯುಜ್ಯತೇ || 31 ||

ಪ್ರಾಯೇಣ ಗತಸತ್ತ್ವಾನಾಂ ಪುರುಷಾಣಾಂ ಗತಾಯುಷಾಮ್ |
ದೃಶ್ಯಮಾನೇಷು ವಕ್ತ್ರೇಷು ಪರಂ ಭವತಿ ವೈಕೃತಮ್ || 32 ||

ತೃಜ ಶೋಕಂ ಚ ದುಃಖಂ ಚ ಮೋಹಂ ಚ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ ।
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರರ್ಥೇ ನಾದ್ಯ ಶಕ್ಯಮಜೀವಿತುಮ್ ॥ 33 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ತಸ್ಯಾಃ ಸೀತಾ ಸುರಸುತೋಪಮಾ ।
ಕೃತಾಂಜಲಿರುವಾಚೇದಮೇವಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಮೈಥಿಲೀ ॥ 34 ॥

ವಿಮಾನಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ತತ್ಪು ಸಮಿವರ್ತ್ಯ ಮನೋಜವಮ್ ।
ದೀನಾ ತ್ರಿಜಟಯಾ ಸೀತಾ ಲಜ್ಜಾಮೇವ ಪ್ರವೇಶಿತಾ ॥ 35 ॥

ತತಸ್ತ್ರಿಜಟಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಪುಷ್ಪಕಾದವರುಹ್ಯ ಸಾ ।
ಅಶೋಕವನಿಕಾಮೇವ ರಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಪ್ರವೇಶಿತಾ ॥ 36 ॥

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸೀತಾ ಬಹುವೃಕ್ಷಷಣ್ಡಾಮ್
ತಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಿಹಾರಭೂಮಿಮ್ ।
ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಚ ರಾಜಪುತ್ರಾ
ಪರಂ ವಿಷಾದಂ ಸಮುಪಾಜಗಾಮ ॥ 37 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಘೋರೇಣ ಶರಬಂಧೇನ ಬದ್ಧೌ ದಶರಥಾತ್ಮಜೌ ।
ನಿಶ್ವಸಂತೌ ಯಥಾ ನಾಗೌ ಶಯಾನ್ೌ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತೌ ॥ 1 ॥

ಸರ್ವೇ ತೇ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಸಸುಗ್ರೀವಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಪರಿವಾರ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ತಸ್ಥುಃ ಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತಾಃ ॥ 2 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತೇರೇ ರಾಮಃ ಪ್ರತ್ಯಬುಧ್ಯತ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಸ್ಥಿರತಾಪತಪ್ತತ್ವಯೋಗಾಚ್ಚ ಶರೈಃ ಸನ್ನಾಹಿತೋಽಪಿ ಸನ್ ॥ 3 ॥

ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರುಧಿರಂ ವಿಷಣ್ಣಂ ಗಾಢಮರ್ಪಿತಮ್ ।
ಭ್ರಾತರಂ ದೀನವದನಂ ಪರ್ಯದೇವಯದಾತುರಃ ॥ 4 ॥

ಕಿಂ ನು ಮೇ ಸೀತಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಜೀವಿತೇನ ವಾ ।
ಶಯಾನಂ ಯೋಽದ್ಯ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಭ್ರಾತರಂ ಯುಧಿ ನಿರ್ಜಿತಮ್ ॥ 5 ॥

ಶಕ್ಯಾ ಸೀತಾ ಸಮಾ ನಾರೀ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಲೋಕೇ ವಿಚಿನ್ವತಾ ।
ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಮೋ ಭ್ರಾತಾ ಸಚಿವಃ ಸಾಮ್ವರಾಯಿಕಃ ॥ 6 ॥

ಪರಿತ್ಯಕ್ತ್ವಾಮೃಹಂ ಪ್ರಾಣಾನಾನ್ವನರಾಣಾಂ ತು ಪಶ್ಯತಾಮ್ ।
ಯದಿ ಪಿಚ್ಚತ್ವಮಾಪನ್ನಃ ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನಃ ॥ 7 ॥

ಕಿಂ ನು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಮಾತರಂ ಕಿಂ ನು ಕೈಕಯೀಮ್ ।
ಕಥಮಮ್ಬಾಂ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಪುತ್ರದರ್ಶನಲಾಲಸಾಮ್ ॥ 8 ॥

ವಿವತ್ಸಾಂ ವೇಪಮಾನಾಂ ಚ ಕ್ರೋಶಂತೀಂ ಕುರರೀಮಿವ ।
ಕಥಮಾಶ್ವಸಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯದಿ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ತಂ ವಿನಾ ॥ 9 ॥

ಕಥಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಭರತಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ ।
ಮಯಾ ಸಹ ವನಂ ಯಾತೋ ವಿನಾ ತೇನಾಗತಃ ಪುನಃ ॥ 10 ॥

ಉಪಾಲಮ್ಭಂ ನ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸೋಢಂ ಬತ ಸುಮಿತ್ರಯಾ ।
ಇಹೈವ ದೇಹಂ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ನ ಹಿ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ ॥ 11 ॥

ಧಿಜ್ಞಾಂ ದುಷ್ಕೃತಕರ್ಮಾಣಮನಾರ್ಯಂ ಯತ್ಕೃತೇ ಹ್ಯಸೌ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪತಿತಃ ಶೇತೇ ಶರತಲ್ಪೇ ಗತಾಸುವತ್ ॥ 12 ॥

ತ್ವಂ ನಿತ್ಯಂ ಸುವಿಷಣ್ಣಂ ಮಾಮಾಶ್ವಾಸಯಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಗತಾಸುರ್ನಾದ್ಯ ಶಕ್ನೋಷಿ ಮಾಮಾರ್ತಮಭಿಭಾಷಿತುಮ್ ॥ 13 ॥

ಯೇನಾದ್ಯ ಬಹವೋ ಯುದ್ಧೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ನಿಹತಾಃ ಕ್ಷಿತೌ ।
ತಸ್ಯಾಮೇವ ಕ್ಷಿತೌ ವೀರಃ ಸ ಶೇತೇ ನಿಹತಃ ಪರೈಃ ॥ 14 ॥

ಶಯಾನಃ ಶರತಲ್ಪೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವಶೋಣಿತಪರಿಪ್ಲುತಃ ।
ಶರಜಾಲೈಶ್ಚಿತೋ ಭಾತಿ ಭಾಸ್ಕರೋಽಸ್ತಮಿವ ವ್ರಜನ್ ॥ 15 ॥

ಬಾಣಾಭಿಹತಮರ್ಮತ್ವಾನ್ ಶಕ್ನೋತ್ಯಭಿವೀಕ್ಷಿತುಮ್ ।
ರುಜಾ ಚಾಬ್ರವತೋ ಹ್ಯಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿರಾಗೇಣ ಸೂಚ್ಯತೇ ॥ 16 ॥

ಯಥೈವ ಮಾಂ ವನಂ ಯಾನ್ತಮನುಯಾತೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಅಹಮಪ್ಯನುಯಾಸ್ಯಾಮಿ ತಥೈವೈನಂ ಯಮಕ್ಷಯಮ್ ॥ 17 ॥

ಇಷ್ಟಬನ್ಧುಜನೋ ನಿತ್ಯಂ ಮಾಂ ಚ ನಿತ್ಯಮನುವ್ರತಃ ।
ಇಮಾಮದ್ಯ ಗತೋಽವಸ್ಥಾಂ ಮಮಾನಾರ್ಯಸ್ಯ ದುರ್ನಯೈಃ ॥ 18 ॥

ಸುರುಷ್ಟೇನಾಪಿ ವೀರೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾ ನ ಸಂಸ್ಮರೇ ।
ಪರುಷಂ ವಿಪ್ರಿಯಂ ವಾಪಿ ಶ್ರಾವಿತಂ ನ ಕದಾಚನ ॥ 19 ॥

ವಿಸಸರ್ಜ್ಯಕವೇಗೇನ ಪಞ್ಚಾಬಾಣಶತಾನಿ ಯಃ ।
ಇಷ್ಟಸ್ತ್ರೇಷ್ಠಧಿಕಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾಚ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 20 ॥

ಅಸ್ತ್ರೈರಸ್ತ್ರಾಣಿ ಯೋ ಹನ್ಯಾಚ್ಛಕ್ರಸ್ಯಾಪಿ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸೋಽಯಮುವ್ಯಾಂಹತಃ ಶೇತೇ ಮಹಾರ್ಹಶಯನೋಚಿತಃ ॥ 21 ॥

ತಚ್ಚ ಮಿಥ್ಯಾ ಪ್ರಲಪ್ತಂ ಮಾಂ ಪ್ರಧಕ್ಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಯನ್ಮಯಾ ನ ಕೃತೋ ರಾಜಾ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಿಭೀಷಣಃ || 22 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ಮಹಾರ್ತೇ ಸುಗ್ರೀವ ಪ್ರತಿಯಾತುಮಿತೋಽರ್ಹಸಿ |
ಮತ್ವಾ ಹೀನಂ ಮಯಾ ರಾಜನ್ರಾವಣೋಽಭಿದ್ರವೇದ್ಬಲೀ || 23 ||

ಅಜ್ಞದಂ ತು ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಸ್ಮೈಃ ಸಸುಹೃಜ್ಜನಃ |
ಸಾಗರಂ ತರ ಸುಗ್ರೀವ ಪುನಸ್ತೇನೈವ ಸೇತುನಾ || 24 ||

ಕೃತಂ ಹನುಮತಾ ಕಾರ್ಯಂ ಯದನ್ಯೈರ್ದುಷ್ಕರಂ ರಣೇ |
ಋಕ್ಷರಾಜೇನ ತುಷ್ಯಾಮಿ ಗೋಲಾಜ್ಞೂಲಾಧಿಪೇನ ಚ || 25 ||

ಅಜ್ಞದೇನ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಮೈಂದೇನ ದ್ವಿವಿದೇನ ಚ |
ಯುದ್ಧಂ ಕೇಸರಿಣಾ ಸಜ್ಞೈಃ ಘೋರಂ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿನಾ ಕೃತಮ್ || 26 ||

ಗವಯೇನ ಗವಾಕ್ಷೇಣ ಶರಭೇಣ ಗಜೇನ ಚ |
ಅನ್ಯೈಶ್ಚ ಹರಿಭಿರ್ಯುದ್ಧಂ ಮದಾರ್ಥೇ ತ್ಯಕ್ತಜೀವಿತೈಃ || 27 ||

ನ ಚಾತಿಕ್ರಮಿತುಂ ಶಕ್ಯಂ ದೈವಂ ಸುಗ್ರೀವ ಮಾನುಷೈಃ |
ಯತ್ತು ಶಕ್ಯಂ ವಯಸ್ಯೇನ ಸುಹೃದಾ ವಾ ಪರಂತಪ |
ಕೃತಂ ಸುಗ್ರೀವ ತತ್ಸರ್ವಂ ಭವತಾಧರ್ಮಭೀರುಣಾ || 28 ||

ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯಂ ಕೃತಮಿದಂ ಭವದ್ಭಿರ್ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ಅನುಜ್ಞಾತಾ ಮಯಾ ಸರ್ವೇ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಗನ್ತುಮರ್ಹಥ || 29 ||

ಶುಶ್ರುವಸ್ತಸ್ಯ ತೇ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾಃ ಪರಿದೇವಿತಮ್ |
ವರ್ತಯಾಂ ಚಕ್ರೂರಶ್ರುಣಿ ನೇತ್ರೈಃ ಕೃಷ್ಣೇತರೇಕ್ಷಣಾಃ || 30 ||

ತತಃ ಸರ್ವಾಣ್ಯನೀಕಾನಿ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಆಜಗಾಮ ಗದಾಪಾಣಿಸ್ತ್ವರಿತೋ ಯತ್ರ ರಾಘವಃ || 31 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವರಿತಂ ಯಾನ್ತಂ ನೀಲಾಂಜನಚಯೋಪಮಮ್ |
ವಾನರಾ ದುದ್ರುವುಃ ಸರ್ವೇ ಮನ್ಯಮಾನಾಸ್ತು ರಾವಣಿಮ್ || 32 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥೋವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾ ಹರಿರಾಜೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಕಿಮಿಯಂ ವ್ಯಥಿತಾ ಸೇನಾ ಮೂಢವಾತೇವ ನೌರ್ಜಲೇ || 1 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಲಿಪುತ್ರೋಽಜ್ಞದೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ನ ತ್ವಂ ಪಶ್ಯಸಿ ರಾಮಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ || 2 ||

ಶರಜಾಲಾಚಿತೌ ವೀರಾವುಭೌ ದಶರಥಾತ್ಮಜೌ |
ಶರತಲ್ಪೇ ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ಶಯಾನೌ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತೌ || 3 ||

ಅಥಾಬ್ರವೀದ್ವಾನರೇಂದ್ರಃ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪುತ್ರಮಜ್ಞದಮ್ |
ನಾನಿಮಿತ್ತಮಿದಂ ಮನ್ಯೇ ಭವಿತವ್ಯಂ ಭಯೇನ ತು || 4 ||

ವಿಷಣ್ಣವದನಾ ಹ್ಯೇತೇ ತ್ಯಕ್ತಪ್ರಹರಣಾ ದಿಶಃ |
ಪ್ರಪಲಾಯಂತಿ ಹರಯಸ್ತ್ರಾಸಾದುತ್ಫುಲ್ಲಲೋಚನಾಃ || 5 ||

ಅನ್ಯೋನ್ಯಸ್ಯ ನ ಲಜ್ಜಂತೇ ನ ನಿರೀಕ್ಷಂತಿ ಪೃಷ್ಠತಃ |
ವಿಪ್ರಕರ್ಷಂತಿ ಚಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ಪತಿತಂ ಲಙ್ಘಯಂತಿ ಚ || 6 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ವೀರೋ ಗದಾಪಾಣಿರ್ವಿಭೀಷಣಃ |
ಸುಗ್ರೀವಂ ವರ್ಧಯಾಮಾಸ ರಾಘವಂ ಚ ನಿರ್ಮೃತ್ || 7 ||

ವಿಭೀಷಣಂ ತಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಭೀಷಣಮ್ |
ಋಕ್ಷರಾಜಂ ಸಮೀಪಸ್ಥಂ ಜಾಮ್ಬವಂತಮುವಾಚ ಹ || 8 ||

ವಿಭೀಷಣೋಽಯಂ ಸಮ್ರಾಪ್ತೋ ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ವಿದ್ರವಂತಿ ಪರಿತ್ರಸ್ತಾ ರಾವಣಾತ್ಮಜಶಙ್ಕಯಾ || 9 ||

ಶೀಘ್ರಮೇತಾನುನಿವೃತ್ತಾನ್ಬಹುಧಾ ವಿಪ್ರಧಾವಿತಾನ್ |
ಪರ್ಯವಸ್ಥಾಪಯಾಖ್ಯಾಹಿ ವಿಭೀಷಣಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 10 ||

ಸುಗ್ರೀವೇಣೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಮುಕ್ತಪಾರ್ಥಿವಃ |
ವಾನರಾನಾನ್ತ್ವಯಾಮಾಸ ಸಂನಿವರ್ತ್ಯ ಪ್ರಹಾವತಃ || 11 ||

ತೇ ನಿವೃತ್ತಾಃ ಪುನಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾಸ್ತ್ಯಕ್ತಸಮ್ಭ್ರಮಾಃ |
ಋಕ್ಷರಾಜವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಭೀಷಣಮ್ || 12 ||

ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ರಾಮಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗಾತ್ರಂ ಶರೈಶ್ಚಿತಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಬಭೂವ ವ್ಯಥಿತೇಂದ್ರಿಯಃ || 13 ||

ಜಲಕ್ಲಿನ್ನೇನ ಹಸ್ತೇನ ತಯೋರ್ನೇತ್ರೇ ಪ್ರಮೃಜ್ಯ ಚ |
ಶೋಕಸಮ್ಮಿಡಿತಮನಾ ರುರೋದ ವಿಲಲಾಪ ಚ || 14 ||

ಇಮೌ ತೌ ಸತ್ತ್ವಸಮ್ಮನ್ನೌ ವಿಕ್ರಾಂತೌ ಪ್ರಿಯಸಂಯುಗೌ |
ಇಮಾಮವಸ್ಥಾಂ ಗಮಿತೌ ರಾಕಸ್ಯಃ ಕೂಟಯೋಧಿಭಿಃ || 15 ||

ಭ್ರಾತುಃ ಪುತ್ರೇಣ ಮೇ ತೇನ ದುಷ್ಪುತ್ರೇಣ ದುರಾತ್ಮನಾ |
ರಾಕ್ಷಸ್ಯಾ ಜಿಹ್ಮಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಛಲಿತಾವೃಜುವಿಕ್ರಮೌ || 16 ||

ಶರೈರಿಮಾವಲಂ ವಿದ್ಧೌ ರುಧಿರೇಣ ಸಮುಕ್ಷಿತೌ |
ವಸುಧಾಯಾಮಿಮ ಸುಪ್ತೌ ದೃಶ್ಯೇತೇ ಶಲ್ಯಕಾವಿವ || 17 ||

ಯಯೋರ್ವೀರ್ಯಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಕಾಙ್ಕಿತಾ ಮಯಾ |
ತಾವುಭೌ ದೇಹನಾಶಾಯ ಪ್ರಸುಪ್ತೌ ಪುರುಷರ್ಷಭೌ || 18 ||

ಜೀವನ್ನದ್ಯ ವಿಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ನಷ್ಟರಾಜ್ಯಮನೋರಥಃ |
ಪ್ರಾಪ್ತಪ್ರತಿಜ್ಞಶ್ಚ ರಿಪುಃ ಸಕಾಮೋ ರಾವಣಃ ಕೃತಃ || 19 ||

ಏವಂ ವಿಲಪಮಾನಂ ತಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ವಿಭೀಷಣಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸತ್ತ್ವಸಮ್ಮನ್ನೋ ಹರಿರಾಜೋಽಬ್ರವೀದಿದಮ್ || 20 ||

ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಲಜ್ಞಾಕುಯಾಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ರಾವಣಃ ಸಹ ಪುತ್ರೇಣ ಸ ರಾಜ್ಯಂ ನೇಹ ಲಪ್ಸ್ಯತೇ || 21 ||

ಶರಸಮ್ಮಿಡಿ ತಾವೇ ತಾವು ಭೌ ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ತೃಕ್ತ್ವಾ ಮೋಹಂ ವಧಿಷ್ಯೇತೇ ಸಗಣಂ ರಾವಣಂ ರಣೇ || 22 ||

ತಮೇವಂ ಸಾನ್ತ್ವಯಿತ್ವಾ ತು ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಚ ರಾಕ್ಷಸಮ್ |
ಸುಷೇಣಂ ಶ್ವಶುರಂ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತಮುವಾಚ ಹ || 23 ||

ಸಹ ಶೂರೈರ್ಹರಿಗಣೈರ್ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞಾವರಿಂದಮೌ |
ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಭ್ರಾತರೌ ಗೃಹ್ಯ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 24 ||

ಅಹಂ ತು ರಾವಣಂ ಹತ್ವಾ ಸಪುತ್ರಂ ಸಹಬಾನ್ಧವಮ್ |
ಮೈಥಿಲೀಮಾನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶಕ್ರೋ ನಷ್ಟಾಮಿವ ಶ್ರಿಯಮ್ || 25 ||

ಶ್ರುತ್ವೈತದ್ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸುಷೇಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ದೇವಾಸುರಂ ಮಹಾಯುದ್ಧಮನುಭೂತಂ ಸುದಾರುಣಮ್ || 26 ||

ತದಾ ಸ್ಮ ದಾನವಾ ದೇವಾ ಇರಸಂಸ್ಪರ್ಶಕೋವಿದಾಃ |
ನಿಜಘ್ನಾಃ ಶಸ್ತ್ರವಿದುಷಶ್ಚಾಘ್ರದಯನ್ಮೋ ಮುಹುರ್ಮುಹಾಃ || 27 ||

ತಾನಾರ್ತಾನ್ನಷ್ಟಸಂಜ್ಞಾಂಶ್ಚ ಪರಾಸೂಂಶ್ಚ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ |
ವಿಧ್ಯಾಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಯುಕ್ತಾಭಿರೋಷಧೀಭಿಶ್ಚಕಿತೃತಿ || 28 ||

ತಾನ್ಯಾಷಧಾನ್ಯಾನಯಿತುಂ ಕ್ಷೀರೋದಂ ಯಾನ್ತು ಸಾಗರಮ್ |
ಜವೇನ ವಾನರಾಃ ಶೀಘ್ರಂ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಪನಸಾದಯಃ || 29 ||

ಹರಯಸ್ತು ವಿಜಾನಂತಿ ಪಾರ್ವತೀ ತೇ ಮಹೌಷಧೀ |
ಸಂಜೀವಕರಣೀಂ ದಿವ್ಯಾಂ ವಿಶಲ್ಯಾಂ ದೇವನಿರ್ಮಿತಾಮ್ || 30 ||

ಚಂದ್ರಶ್ಚ ನಾಮ ದ್ರೋಣಶ್ಚ ಪರ್ವತೌ ಸಾಗರೋತ್ತಮೇ |
ಅಮೃತಂ ಯತ್ರ ಮಥಿತಂ ತತ್ರ ತೇ ಪರಮೌಷಧೀ || 31 ||

ತೇ ತತ್ರ ನಿಹಿತೇ ದೇವೈಃ ಪರ್ವತೇ ಪರಮೌಷಧೀ |
ಅಯಂ ವಾಯುಸುತೋ ರಾಜನ್ದನೂಮಾಂಸ್ತತ್ರ ಗಚ್ಛತು || 32 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ವಾಯುರ್ಮೇಘಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಸವಿದ್ಯುತಃ |
ಪರ್ಯಸ್ಯನ್ನಾಗರೇ ತೋಯಂ ಕಮ್ಪಯನ್ನಿವ ಪರ್ವತಾನ್ || 33 ||

ಮಹತಾ ಪಕ್ಷವಾತೇನ ಸರ್ವೇ ದ್ವೀಪಮಹಾದ್ರುಮಾಃ |
ನಿಪೇತುರ್ಭಗ್ನವಿಟಪಾಃ ಸಮೂಲಾ ಲವಣಾಂಭುಸಿ || 34 ||

ಅಭವನ್ಪನ್ನಗಾಸ್ತ್ರಸ್ತಾ ಭೋಗಿನಸ್ತತ್ರವಾಸಿನಃ |
ಶೀಘ್ರಂ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಾದಾಂಸಿ ಜಗ್ಮುಶ್ಚ ಲವಣಾರ್ಣವಮ್ || 35 ||

ತತೋ ಮುಹೂರ್ತದ್ಗರುಡಂ ವೈನತೇಯಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ವಾನರಾ ದದೃಶುಃ ಸರ್ವೇ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ಪಾವಕಮ್ || 36 ||

ತಮಾಗತಮಭಿಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ನಾಗಾಸ್ತೇ ವಿಪ್ರದುದ್ರುವುಃ |
ಯೈಸ್ತಾ ಸತ್ಪುರುಷೌ ಬದ್ಧೌ ಶರಭೂತೈರ್ಮಹಾಬಲೌ || 37 ||

ತತಃ ಸುಪರ್ಣಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯಭಿನಂದ್ಯ ಚ |
ವಿಮಮರ್ಶ ಚ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಮುಖೇ ಚಂದ್ರಸಮಪ್ರಭೇ || 38 ||

ವೈನತೇಯೇನ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಸ್ತಯೋಃ ಸಂರುರುಹವೃಣಾಃ |
ಸುವರ್ಣೇ ಚ ತನೂ ಸ್ನಿಗ್ಧೇ ತಯೋರಾಶು ಬಭೂವತುಃ || 39 ||

ತೇಜೋ ವೀರ್ಯಂ ಬಲಂ ಚೌಜ ಉತ್ಸಾಹಶ್ಚ ಮಹಾಗುಣಾಃ |
ಪ್ರದರ್ಶನಂ ಚ ಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಸ್ಮೃತಿಶ್ಚ ದ್ವಿಗುಣಂ ತಯೋಃ || 40 ||

ತಾವುತ್ಥಾಪ್ಯ ಮಹಾವೀರ್ಯೌ ಗರುಡೋ ವಾಸವೋಪಮೌ |
ಉಭೌ ತೌ ಸಸ್ವಜೇ ಹೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಶ್ಚೈನಮುವಾಚ ಹ || 41 ||

ಭವತ್ಪ್ರಸಾದಾದ್ವ್ಯಸನಂ ರಾವಣಿಪ್ರಭವಂ ಮಹತ್ |
ಆವಾಮಿಹ ವ್ಯತಿಕ್ರಾಂತಾ ಶೀಘ್ರಂ ಚ ಬಲಿನೌ ಕೃತೌ || 42 ||

ಯಥಾ ತಾತಂ ದಶರಥಂ ಯಥಾಜಂ ಚ ಪಿತಾಮಹಮ್ |
ತಥಾ ಭವಂತಮಾಸಾದ್ಯ ಹೃಷಯಂ ಮೇ ಪ್ರಸೀದತಿ || 43 ||

ಕೋ ಭವಾನ್ರೂಪಸಮ್ಮನ್ನೋ ದಿವ್ಯಸ್ರಗನುಲೇಪನಃ ।
ವಸಾನೋ ವಿರಜೇ ವಸ್ತ್ರೇ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಃ ॥ 44 ॥

ತಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾ ವೈನತೇಯೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಪತತ್ರಿರಾಜಃ ಪ್ರೀತಾತ್ಮಾ ಹರ್ಷಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಃ ॥ 45 ॥

ಅಹಂ ಸಖಾ ತೇ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಪ್ರಿಯಃ ಪ್ರಾಣೋ ಬಹಿಶ್ಚರಃ ।
ಗರುತ್ಮಾನಿಹ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಯುವಯೋಃ ಸಾಹ್ಯಕಾರಣಾತ್ ॥ 46 ॥

ಅಸುರಾ ವಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಾ ದಾನವಾ ವಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಸುರಾಶ್ಚಾಪಿ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಶತಕ್ರತುಮ್ ॥ 47 ॥

ನೇಮಂ ಮೋಕ್ಷಯಿತುಂ ಶಕ್ತಾಃ ಶರಬನ್ಧಂ ಸುದಾರುಣಮ್ ।
ಮಾಯಾ ಬಲಾದಿನ್ದ್ರಜಿತಾ ನಿರ್ಮಿತಂ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಣಾ ॥ 48 ॥

ಏತೇ ನಾಗಾಃ ಕಾದ್ರವೇಯಾಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಠ್ರಾವಿಷೋಲ್ಬಣಾಃ ।
ರಕ್ಷೋಮಾಯಾ ಪ್ರಭಾವೇನ ಶರಾ ಭೂತ್ವಾ ತ್ವದಾಶ್ರಿತಾಃ ॥ 49 ॥

ಸಭಾಗ್ಯಶ್ಚಾಪಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ರಾಮ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಮರೇ ರಿಪುಘಾತಿನಾ ॥ 50 ॥

ಇಮಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವೃತ್ತಾಂತಂ ತ್ವರಮಾಣೋಽಹಮಾಗತಃ ।
ಸಹಸಾ ಯುವಯೋಃ ಸ್ನೇಹಾತ್ಸಖಿತತ್ವಮನುಪಾಲಯನ್ ॥ 51 ॥

ಮೋಕ್ಷಿತೌ ಚ ಮಹಾಘೋರಾದಸ್ಮಾತ್ಸಾಯಕಬನ್ಧನಾತ್ ।
ಅಪ್ರಮಾದಶ್ಚ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಯುವಾಭ್ಯಾಂ ನಿತ್ಯಮೇವ ಹಿ ॥ 52 ॥

ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಜ್ಜಾಮೇ ಕೂಟಯೋಧಿನಃ ।
ಶೂರಾಣಾಂ ಶುದ್ಧಭಾವಾನಾಂ ಭವತಾಮಾರ್ಜವಂ ಬಲಮ್ ॥ 53 ॥

ತನ್ನ ವಿಶ್ವಸಿತವ್ಯಂ ವೋ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ರಣಾಜಿರೇ ।
ಏತೇನೈವೋಪಮಾನೇನ ನಿತ್ಯಜಿಹ್ಮಾ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ 54 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತತೋ ರಾಮಂ ಸುಪರ್ಣಃ ಸುಮಹಾಬಲಃ |
ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸುಹೃತ್ಸಿ ಗ್ಧಮಾಪ್ರಷ್ಠಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 55 ||

ಸಖೇ ರಾಘವ ಧರ್ಮಜ್ಞ ರಿಪೂಣಾಮಪಿ ವತ್ಸಲ |
ಅಭ್ಯನುಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾಗತಮ್ || 56 ||

ಬಾಲವೃದ್ಧಾವಶೇಷಾಂ ತು ಲಜ್ಞಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಶರೋರ್ಮಿಭಿಃ |
ರಾವಣಂ ಚ ರಿಪುಂ ಹತ್ವಾ ಸೀತಾಂ ಸಮುಪಲಪ್ಸ್ಯಸೇ || 57 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತಾ ವಚನಂ ಸುಪರ್ಣಃ ಶೀಘ್ರವಿಕ್ರಮಃ |
ರಾಮಂ ಚ ವಿರುಜಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಧ್ಯೇ ತೇಷಾಂ ವನೌಕಸಾಮ್ || 58 ||

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಜಗಾಮಾಕಾಶಮಾವಿಶ್ಯ ಸುಪರ್ಣಃ ಪವನೋ ಯಥಾ || 59 ||

ವಿರುಜೌ ರಾಘವೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತೋ ವಾನರಯೂಥಪಾಃ |
ಸಿಂಹನಾದಾಂಸ್ತದಾ ನೇದುರ್ಲಾಙ್ಗೂಲಂ ದುಧುವುಶ್ಚ ತೇ || 60 ||

ತತೋ ಭೇರೀಃ ಸಮಾಜಘ್ನಮ್ಫದಜ್ಞಾಂಶ್ಚ ವ್ಯನಾದಯನ್ |
ದಧ್ಮುಃ ಶಬ್ದಾನಸ್ರಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಠಾಃ ಕ್ಷೇಷಲನ್ತ್ಯಪಿ ಯಥಾಪುರಮ್ || 61 ||

ಆಸ್ಫೋಟ್ಯಾಸ್ಫೋಟ್ಯ ವಿಕ್ರಾಂತಾ ವಾನರಾ ನಗಯೋಧಿನಃ |
ದ್ರುಮಾನುತ್ಪಾಟ್ಯ ವಿವಿಧಾಂಸ್ತಸ್ಥುಃ ಶತಸಹಸ್ರಶಃ || 62 ||

ವಿಸೃಜನ್ತೋ ಮಹಾನಾದಾಂಸ್ತ್ರಾಸಯನ್ತೋ ನಿಶಾಚರಾನ್ |
ಲಜ್ಞಾದ್ವಾರಾಣ್ಯಪಾಜಗ್ಮುರ್ಯೋರ್ದುಕ್ಕಾಮಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ || 63 ||

ತತಸ್ತು ಭೀಮಸ್ತುಮುಲೋ ನಿನಾದೋ
ಬಭೂವ ಶಾಖಾಮೃಗಯೂಥಪಾನಾಮ್ |
ಕ್ಷಯೇ ನಿದಾಘಸ್ಯ ಯಥಾ ಘನಾನಾಮ್
ನಾದಃ ಸುಭೀಮೋ ನದತಾಂ ನಿಶೀಢೇ || 64 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೇಷಾಂ ಸುತುಮುಲಂ ಶಬ್ದಂ ವಾನರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ನರ್ದತಾಂ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ತದಾ ಶುಶ್ರಾವ ರಾವಣಃ ॥ ೧ ॥

ಸ್ನಿಗ್ಧಗಂಧಿಮಿಹೋಷಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ ನಿನದಂ ಭೃಶಮ್ ।
ಸಚಿವಾನಾಂ ತತಸ್ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ಯಥಾಸೌ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಣಾನಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಸಮುತ್ಥಿತಃ ।
ಬಹೂನಾಂ ಸುಮಹಾನ್ನಾದೋ ಮೇಘಾನಾಮಿವ ಗರ್ಜತಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ವ್ಯಕ್ತಂ ಸುಮಹತೀ ಪ್ರೀತಿರೇತೇಷಾಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ತಥಾ ಹಿ ವಿಪುಲೈರ್ನಾದೈಶ್ಚಕ್ಷುಭೇ ವರುಣಾಲಯಃ ॥ ೪ ॥

ತೌ ತು ಬದ್ಧೌ ಶರೈಸ್ತೀಷ್ಣೈರ್ಭ್ರಾತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಅಯಂ ಚ ಸುಮಹಾನ್ನಾದಃ ಶಬ್ದಾಂ ಜನಯತೀವ ಮೇ ॥ ೫ ॥

ಏತತ್ತು ವಚನಂ ಚೋಕ್ತ್ವಾ ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ಉವಾಚ ನೈರ್ಮತಾಂಸ್ತತ್ರ ಸಮೀಪಪರಿವರ್ತಿನಃ ॥ ೬ ॥

ಜ್ಞಾಯತಾಂ ತುರ್ಣಮೇತಷಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವನಚಾರಿಣಾಮ್ ।
ಶೋಕಕಾಲೇ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ಹರ್ಷಕಾರಣಮುತ್ಥಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ತಥೋಕ್ತಾಸ್ತೇನ ಸಮ್ಬ್ರಾಂತಾಃ ಪ್ರಾಕಾರಮಧಿರುಹ್ಯ ತೇ ।
ದದೃಶುಃ ಪಾಲಿತಾಂ ಸೇನಾಂ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ ೮ ॥

ತೌ ಚ ಮುಕ್ತೌ ಸುಘೋರೇಣ ಶರಬಂಧೇನ ರಾಘವೌ ।
ಸಮುತ್ಥಿತೌ ಮಹಾಭಾಗೌ ವಿಷೇದುಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ ೯ ॥

ಸನ್ತ್ಯಸ್ತಹೃದಯಾ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಕಾರಾದವರುಹ್ಯ ತೇ ।
ವಿಷಣ್ಣವದನಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮುಪಸ್ಥಿತಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ತದಪ್ರಿಯಂ ದೀನಮುಖಾ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿಶಾಚರಾಃ ।
ಕೃತ್ಸ್ನಂ ನಿವೇದಯಾಮಾಸುರ್ಯಥಾವದ್ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಾಃ ॥ 11 ॥

ಯೌ ತಾವಿನ್ದ್ರಜಿತಾ ಯುದ್ಧೇ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ನಿಬದ್ಧೌ ಶರಬನ್ಧೇನ ನಿಷ್ಪ್ರಕಮ್ಪಭುಜೌ ಕೃತೌ ॥ 12 ॥

ವಿಮುಕ್ತೌ ಶರಬನ್ಧೇನ ತೌ ದೃಶ್ಯೇತೇ ರಣಾಜಿರೇ ।
ಪಾಶಾನಿವ ಗಜೌ ಛಿತ್ತಾಃ ಗಜೇನ್ದ್ರಸಮವಿಕ್ರಮೌ ॥ 13 ॥

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ವಚನಂ ತೇಷಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಚಿನ್ತಾಶೋಕಸಮಾಕ್ರಾನ್ತೋ ವಿಷಣ್ಣವದನೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ 14 ॥

ಘೋರೈರ್ದತ್ತವರೈರ್ಬದ್ಧೌ ಶರೈರಾಶೀವಿಷೋಮಪೈಃ ।
ಅಮೋಘೈಃ ಸೂರ್ಯಸಂಜಾಶೈಃ ಪ್ರಮಥ್ಯೇನ್ದ್ರಜಿತಾ ಯುಧಿ ॥ 15 ॥

ತಮಸ್ತ್ರಬನ್ಧಮಾಸಾದ್ಯ ಯದಿ ಮುಕ್ತೌ ರಿಪೂ ಮಮ ।
ಸಂಶಯಸ್ಥಮಿದಂ ಸರ್ವಮನುಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಬಲಮ್ ॥ 16 ॥

ನಿಷ್ಫಲಾಃ ಖಿಲು ಸಂವೃತ್ತಾಃ ಶರಾ ವಾಸುಕಿತೇಜಸಃ ।
ಆದತ್ತಂ ಯೈಸ್ತು ಸಂಜಾಗ್ರಮೇ ರಿಪೂಣಾಂ ಮಮ ಜೀವಿತಮ್ ॥ 17 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಸಂಜುಕ್ತೋ ನಿಶ್ವಸನ್ನರಗೋ ಯಥಾ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ರಕ್ಷಸಾಂ ಮಥ್ಯೇ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಂ ನಾಮ ರಾಕಸಮ್ ॥ 18 ॥

ಬಲೇನ ಮಹತಾ ಯುಕ್ತೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ತ್ವಂ ವಧಾಯಾಭಿನಿರ್ಯಾಹಿ ರಾಮಸ್ಯ ಸಹ ವಾನರೈಃ ॥ 19 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೇಣ ಧೀಮತಾ ।
ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಣಾಮಂ ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ನಿರ್ಜಗಾಮ ನೃಪಾಲಯಾತ್ ॥ 20 ॥

ಅಭಿನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ತದ್ಧ್ವಾರಂ ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಮುವಾಚ ಹ ।
ತ್ವರಯಸ್ವ ಬಲಂ ತುರ್ಣಂ ಕಿಂ ಚಿರೇಣ ಯುಯುತ್ಸತಃ ॥ 21 ॥

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಬಲಾನುಗಃ ।
ಬಲಮುದ್ಯೋಜಯಾಮಾಸ ರಾವಣಸ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ದ್ರುತಮ್ ॥ 22 ॥

ತೇ ಬದ್ಧಘಣ್ಣಾ ಬಲಿನೋ ಘೋರರೂಪಾ ನಿಶಾಚರಾಃ ।
ವಿನರ್ದಮಾನಾಃ ಸಂಹೃಷ್ಣಾ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಂ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ ॥ 23 ॥

ವಿವಿಧಾಯುಧಹಸ್ತಾಶ್ಚ ಶೂಲಮುದ್ಗರಪಾಣಯಃ ।
ಗದಾಭಿಃ ಪಟ್ಟಸೈರ್ದಣ್ಣೈರಾಯಸೈರ್ಮುಸಲೈರ್ಭೃಶಮ್ ॥ 24 ॥

ಪರಿಘೈರ್ಭಿಣ್ಣಿಪಾಲೈಶ್ಚ ಭಲ್ಲೈಃ ಪ್ರಾಸೈಃ ಪರಶ್ವಧೈಃ ।
ನಿರ್ಯಯೂ ರಾಕ್ಷಸಾ ಘೋರಾ ನರ್ದನೋ ಜಲದಾ ಯಥಾ ॥ 25 ॥

ರಥೈಃ ಕವಚಿನಸ್ತ್ವನೈಃ ಧ್ವಜೈಶ್ಚ ಸಮಲಂಕೃತೈಃ ।
ಸುವರ್ಣಜಾಲವಿಹಿತೈಃ ಖರೈಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನನೈಃ ॥ 26 ॥

ಹಯೈಃ ಪರಮಶೀಘ್ರೈಶ್ಚ ಗಜೇಂದ್ರೈಶ್ಚ ಮದೋತ್ಕಟೈಃ ।
ನಿರ್ಯಯೂ ರಾಕ್ಷಸವ್ಯಾಘ್ರಾ ವ್ಯಾಘ್ರಾ ಇವ ದುರಾಸದಾಃ ॥ 27 ॥

ವೃಕಸಿಂಹಮುಖೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಖರೈಃ ಕನಕಭೂಷಣೈಃ ।
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ದಿವ್ಯಂ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಖರನಿಷ್ವನಃ ॥ 28 ॥

ಸ ನಿಯಾರ್ತೋ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೋ ರಾಕ್ಷಸೈವ್ಮೃತಃ ।
ಪ್ರಹಸನ್ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರಂ ಹನೂಮಾನೃತ್ಯ ಯೂಥಪಃ ॥ 29 ॥

ಪ್ರಯಾಂತಂ ತು ಮಹಾಘೋರಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಭೀಮದರ್ಶನಮ್ ।
ಅನ್ತರಿಕ್ಷಗತಾಃ ಕೂರಾಃ ಶಕುನಾಃ ಪ್ರತ್ಯವಾರಯನ್ ॥ 30 ॥

ರಥಶೀರ್ಷೇ ಮಹಾಭೀಮೋ ಗೃಧ್ರಶ್ಚ ನಿಪಪಾತ ಹ ।
ಧ್ವಜಾಗ್ರೇ ಗ್ರಥಿತಾಶ್ಚೈವ ನಿಪೇತುಃ ಕುಣಪಾಶನಾಃ ॥ 31 ॥

ರುಧಿರಾದ್ರೋ ಮಹಾಇಷ್ಟೇತಃ ಕಬಂಧಃ ಪತಿತೋ ಭುವಿ ।
ವಿಷ್ವರಂ ಚೋತ್ಸೃಜನ್ನಾದಂ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಸ್ಯ ಸಮೀಪತಃ ॥ 32 ॥

ವವರ್ಷ ರುಧಿರಂ ದೇವಃ ಸಂಜ್ಞಾಚಾಲ ಚ ಮೇದಿನೀ ।
ಪ್ರತಿಲೋಮಂ ವವೌ ವಾಯುರ್ನಿರ್ಘಾತಸಮನಿಸ್ವನಃ ।
ತಿಮಿರೌಘಾವೃತಾಸ್ತತ್ರ ದಿಶಶ್ಚ ನ ಚಕಾಶಿರೇ ॥ 33 ॥

ಸ ತೂತ್ಪಾತಾಂಸ್ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಭಯಾವಹಾನ್ ।
ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಾನುಸ್ಸಂಘೋರಾಂಶ್ಚ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೋ ವ್ಯಥಿತೋಽಭವತ್ ॥ 34 ॥

ತತಃ ಸುಭೀಮೋ ಬಹುಭಿರ್ನಿಶಾಚರೈರ್-
ವೃತೋಽಭಿನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ರಣೋತ್ಸುಕೋ ಬಲೀ ।
ದದರ್ಶ ತಾಂ ರಾಘವಬಾಹುಪಾಲಿತಾಮ್
ಸಮುದ್ರಕಲ್ಪಾಂ ಬಹುವಾನರೀಂ ಚಮೂಮ್ ॥ 35 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದ್ವಿಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ನಿಯಾನ್ತಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಭೀಮನಿಸ್ವನಮ್ ।
ವಿನೇದುವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಹೃಷ್ಣಾ ಯುದ್ಧಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ ॥ 1 ॥

ತೇಷಾಂ ತು ತುಮುಲಂ ಯುದ್ಧಂ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಹರಿರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಪಾದಪೈರ್ಘೋರೈರ್ನಿಘ್ನತಂ ಶೂಲಮುದ್ಗರೈಃ ॥ 2 ॥

ರಾಕ್ಷಸೈರ್ವಾನರಾ ಘೋರಾ ವಿನಿಕೃತ್ತಾಃ ಸಮನ್ತತಃ ।
ವಾನರೈ ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚಾಪಿ ದ್ರುಮೈರ್ಭೂಮೌ ಸಮೀಕೃತಾಃ ॥ 3 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚಾಪಿ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಾ ವಾನರಾನ್ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ ।
ವಿವ್ಯಧುರ್ಘೋರಸಜ್ಜಾಶೈಃ ಕಂಚಪತ್ರೈರಜಿಹ್ಮಗೈಃ ॥ 4 ॥

ತೇ ಗದಾಭಿಶ್ಚ ಭೀಮಾಭಿಃ ಪಟ್ಟಸೈಃ ಕೂಟಮುದ್ಗರೈಃ ।
ಘೋರೈಶ್ಚ ಪರಿಘೈಶ್ಚ ತ್ರೈಸ್ತ್ರಶೂಲೈಶ್ಚಾಪಿ ಸಂಶಿತೈಃ ॥ 5 ॥

ವಿದಾರ್ಯಮಾಣಾ ರಕ್ಷೋಭಿರ್ವಾನರಾಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಅಮರ್ಷಾಜ್ಜನಿತೋದ್ಧರ್ಷಾಶ್ಚಕ್ರಃ ಕರ್ಮಾಣ್ಯಭೀತವತ್ ॥ 6 ॥

ಶರನಿರ್ಭಿನ್ನಗಾತ್ರಾಸ್ತೇ ಶೂಲನಿರ್ಭಿನ್ನದೇಹಿನಃ ।
ಜಗ್ಮಹುಸ್ತೇ ದ್ರುಮಾಂಸ್ತತ್ರ ಶಿಲಾಶ್ಚ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ ॥ 7 ॥

ತೇ ಭೀಮವೇಗಾ ಹರಯೋ ನರ್ದಮಾನಾಸ್ತತಸ್ತತಃ ।
ಮಮನ್ಮೂ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಭೀಮಾನಾಮಾನಿ ಚ ಬಭಾಷಿರೇ ॥ 8 ॥

ತದ್ಬಭೂವಾದ್ಭುತಂ ಘೋರಂ ಯುದ್ಧಂ ವಾನರರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಶಿಲಾಭಿರ್ವಿವಿಧಾಭಿಶ್ಚ ಬಹುಶಾಖೈಶ್ಚ ಪಾದಪೈಃ ॥ 9 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾ ಮಥಿತಾಃ ಕೇಚಿದ್ವಾನರೈರ್ಜಿತಕಾಶಿಭಿಃ ।
ವವರ್ಷೂ ರುಧಿರಂ ಕೇಚಿನ್ಮುಖೈ ರುಧಿರಭೋಜನಾಃ ॥ 10 ॥

ಪಾಶ್ವರ್ವಾಷು ದಾರಿತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿದ್ರಾಶೀಕ್ಯತಾ ದ್ರುಮೈಃ |
ಶಿಲಾಭಿಶೂರ್ಣತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿದ್ಧನ್ತ್ಯವಿದಾರಿತಾಃ || 11 ||

ಧ್ವಜೈರ್ವಿಮಥಿತೈರ್ಭಗ್ನೈಃ ವಿರೈಶ್ಚ ವಿನಿಪಾತಿತೈಃ |
ರಥೈರ್ವಿಧ್ವಂಸಿತೈಶ್ಚಾಪಿ ಪತಿತೈ ರಜನೀಚರೈಃ || 12 ||

ವಾನರೈರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಾನ್ತೈರಾಪ್ತಾಪ್ತಾಪ್ತಾ ವೇಗಿತೈಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕರಜೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ಮುಖೇಷು ವಿನಿಕರ್ತೃತಾಃ || 13 ||

ವಿವರ್ಣವದನಾ ಭೂಯೋ ವಿಪ್ರಕೀರ್ಣಶಿರೋರುಹಾಃ |
ಮೂಢಾಃ ಶೋಣಿತಗಂಧೇನ ನಿಪೇತುರ್ಧರಣೀತಲೇ || 14 ||

ನಯೇ ತು ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ |
ತಲೈರೇವಾಭಿಧಾವಂತಿ ವಜ್ರಸ್ಪರ್ಶಸಮ್ಮೇಹರೀನ್ || 15 ||

ವನರೈರಾಪತಂತಸ್ತೇ ವೇಗಿತಾ ವೇಗವತ್ತರೈಃ |
ಮುಷ್ಟಿಭಿಶ್ಚರಣೈರ್ದಂಶಂತೈಃ ಪಾದಪೈಶ್ಚಾಪಪೋಧಿತಾಃ || 16 ||

ಸನ್ಯಂ ತು ವಿದ್ರುತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೋ ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭಃ |
ಕ್ರೋಧೇನ ಕದನಂ ಚಕ್ರೇ ವಾನರಾಣಾಂ ಯುಯುತ್ಸತಾಮ್ || 17 ||

ಪ್ರಾಸೈಃ ಪ್ರಮಥಿತಾಃ ಕೇಚಿದ್ವಾನರಾಃ ಶೋಣಿತಸ್ತವಾಃ |
ಮುದ್ಗರೈರಾಹತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಪತಿತಾ ಧರಣೀತಲೇ || 18 ||

ಪರಿಘೈರ್ಮಥಿತಃ ಕೇಚಿದ್ಭಿನ್ನೋಪಾಲೈರ್ವಿದಾರಿತಾಃ |
ಪಟ್ಟಸೈರಾಹತಾಃ ಕೇಚಿದ್ವಿಹ್ವಲನ್ತೋ ಗತಾಸವಃ || 19 ||

ಕೇಚಿದ್ವಿನಿಹತಾ ಭೂಮೌ ರುಧಿರಾದ್ರಾ ವನೌಕಸಃ |
ಕೇಚಿದ್ವಿದ್ರಾವಿತಾ ನಷ್ಪಾಃ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೈ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಯುಧಿ || 20 ||

ವಿಭಿನ್ನಹೃದಯಾಃ ಕೇಚಿದೇಕಪಾಶ್ವರ್ವನ ಶಾಯಿತಾಃ |
ವಿದಾರಿತಾಸ್ತೃಶೂಲೈ ಚ ಕೇಚಿದಾನ್ತ್ಯವಿನಿಸ್ತೃತಾಃ || 21 ||

ತತ್ಸುಭೀಮಂ ಮಹದ್ಯುದ್ಧಂ ಹರಿರಾಕಸ ಸಜ್ಜುಲಮ್ ।
ಪ್ರಬಭೌ ಶಸ್ತ್ರಬಹುಲಂ ಶಿಲಾಪಾದಪಸಜ್ಜುಲಮ್ ॥ 22 ॥

ಧನುರ್ಜ್ಯಾತನ್ತ್ರಿಮಧುರಂ ಹಿಕ್ಕಾತಾಲಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಮನ್ದ್ರಸ್ತನಿತಸಜ್ಜೋತಂ ಯುದ್ಧಗಾನ್ಧರ್ವಮಾಬಭೌ ॥ 23 ॥

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಸ್ತು ಧನುಷ್ಪಾಣಿರ್ವಾನರಾನ್ರಣಮೂರ್ಧನಿ ।
ಹಸನ್ವಿದ್ರಾವಯಾಮಾಸ ದಿಶಸ್ತಾಞ್ಚರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ ॥ 24 ॥

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೇಣಾರ್ದಿತಂ ಸೈನ್ಯಂ ವ್ಯಥಿತಂ ದೃಶ್ಯ ಮಾರುತಿಃ ।
ಅಭ್ಯವರ್ತತ ಸಜ್ಜುದ್ಧಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ವಿಪುಲಾಂ ಶಿಲಾಮ್ ॥ 25 ॥

ಕ್ರೋಧಾದ್ವಿಗುಣತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಪಿತೃತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಶಿಲಾಂ ತಾಂ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಸ್ಯ ರಥಂ ಪ್ರತಿ ॥ 26 ॥

ಆಪತನ್ತೀಂ ಶಿಲಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗದಾಮುದ್ಯಮ್ಯ ಸಮ್ಭ್ರಮಾತ್ ।
ರಥಾದಾಪ್ಲುತ್ಯ ವೇಗೇನ ವಸುಧಾಯಾಂ ವ್ಯತಿಷ್ಠತ ॥ 27 ॥

ಸಾ ಪ್ರಮಥ್ಯ ರಥಂ ತಸ್ಯ ನಿಪಪಾತ ಶಿಲಾಭುವಿ ।
ಸಚಕ್ರಕೂಬರಂ ಸಾಶ್ವಂ ಸಧ್ವಜಂ ಸಶರಾಸನಮ್ ॥ 28 ॥

ಸ ಭಜಾಕ್ಷು ತು ರಥಂ ತಸ್ಯ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ರಕ್ಷಸಾಂ ಕದನಂ ಚಕ್ರೇ ಸಸ್ಯನ್ಧವಿಟಪೈರ್ದ್ರುಮೈಃ ॥ 29 ॥

ವಿಭಿನ್ನಶಿರಸೋ ಭೂತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಾಃ ।
ದ್ರುಮೈಃ ಪ್ರಮಥಿತಾಶ್ಚಾನ್ಯೇ ನಿಪೇತುರ್ಧರಣೀತಲೇ ॥ 30 ॥

ವಿದ್ರಾವ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಂ ಸೈನ್ಯಂ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಗಿರೇಃ ಶಿಖರಮಾದಾಯ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಮಭಿದುದ್ರವೇ ॥ 31 ॥

ತಮಾಪತನ್ತಂ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೋ ಗದಾಮುದ್ಯಮ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ವಿನರ್ದಮಾನಃ ಸಹಸಾ ಹನೂಮನ್ತಮಭಿದ್ರವತ್ ॥ 32 ॥

ತತಃ ಕೃದ್ಧಸ್ತು ವೇಗೇನ ಗದಾಂ ತಾಂ ಬಹುಕಣ್ವಕಾಮ್ |
ಪಾತಯಾಮಾಸ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೋ ಮಸ್ತಕೇ ತು ಹನೂಮತಃ || 33 ||

ತಾಡಿತಃ ಸ ತಯಾ ತತ್ರ ಗದಯಾ ಭೀಮರೂಪಯಾ |
ಸ ಕಪಿಮಾರುತಬಲಸ್ತಂ ಪ್ರಹಾರಮಚಿಂತಯನ್ |
ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಸ್ಯ ಶಿರೋ ಮಧ್ಯೇ ಗಿರಿಶೃಂಗಮಪಾತಯತ್ || 34 ||

ಸ ವಿಹ್ವಲಿತಸರ್ವಾಜ್ಞೋ ಗಿರಿಶೃಂಗೇಣ ತಾಡಿತಃ |
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ಭೂಮೌ ವಿಕೀರ್ಣ ಇವ ಪರ್ವತಃ || 35 ||

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹತಶೇಷಾ ನಿಶಾಚರಾಃ |
ತ್ರಸ್ತಾಃ ಪ್ರವಿವಿಶುರ್ಲಜ್ಜಾಂ ವಧ್ಯಮಾನಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮೈಃ || 36 ||

ಸ ತು ಪವನಸುತೋ ನಿಹತ್ಯ ಶತ್ರುಮ್
ಕ್ಷತಜವಹಾಃ ಸರಿತಶ್ಚ ಸಂವಿಕೀರ್ಯ |
ರಿಪುವಧಜನಿತಶ್ರಮೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಮುದಮಗಮತ್ಕಪಿಭಿಶ್ಚ ಪೂಜ್ಯಮಾನಃ || 37 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಚತವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಂ ನಿಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಮುವಾಚೇದಂ ಕೃತಾಂಜಲಿಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 1 ||

ಶೀಘ್ರಂ ನಿಯಾನ್ತು ದುರ್ಧರ್ಷಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ |
ಅಕಮ್ಪನಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸರ್ವಶಸ್ತ್ರಪ್ರಕೋವಿದಮ್ || 2 ||

ತತೋ ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾ ಭೀಮಾಕ್ಷಾ ಭೀಮದರ್ಶನಾಃ |
ನಿಷ್ಪೇತೂ ರಾಕ್ಷಸಾ ಮುಖ್ಯಾ ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಪ್ರಚೋದಿತಾಃ || 3 ||

ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ವಿಪುಲಂ ತಪ್ತಕಾಂಜನಕುಣ್ಡಲಃ |
ರಾಕಸೈಃ ಸಂವೃತೋ ಘೋರೈಸ್ತದಾ ನಿಯಾತ್ಯಕಮ್ಪನಃ || 4 ||

ನ ಹಿ ಕಮ್ಪಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಃ ಸುರೈರಪಿ ಮಹಾಮೃಧೇ |
ಅಕಮ್ಪನಸ್ತತಸ್ತೇಷಾಮಾದಿತ್ಯ ಇವ ತೇಜಸಾ || 5 ||

ತಸ್ಯ ನಿಧಾವಮಾನಸ್ಯ ಸಂರಬ್ಧಸ್ಯ ಯುಯುತ್ಸಯಾ |
ಅಕಸ್ಮಾದ್ವೈನ್ಯಮಾಗಚ್ಛದ್ಧಯಾನಾಂ ರಥವಾಹಿನಾಮ್ || 6 ||

ವ್ಯಸ್ಫುರನ್ನಯನಂ ಚಾಸ್ಯ ಸವ್ಯಂ ಯುದ್ಧಾಭಿನಂದಿನಃ |
ವಿವರ್ಣೋ ಮುಖವರ್ಣಶ್ಚ ಗದ್ಗದಶ್ಚಾಭವತ್ಸವರಃ || 7 ||

ಅಭವತ್ಸುದಿನೇ ಚಾಪಿ ದುರ್ದಿನೇ ರೂಕ್ಷಮಾರುತಮ್ |
ಊಚುಃ ಖಿಗಾ ಮೃಗಾಃ ಸರ್ವೇ ವಾಚಃ ಕ್ರೂರಾ ಭಯಾವಹಾಃ || 8 ||

ಸ ಸಿಂಹೋಪಚಿತಸ್ಕಂದಃ ಶಾರ್ದೂಲಸಮವಿಕ್ರಮಃ |
ತಾನುತ್ಪಾತಾನಚಿನ್ತ್ಯೈವ ನಿರ್ಜಗಾಮ ರಣಾಜಿರಮ್ || 9 ||

ತದಾ ನಿರ್ಗಚ್ಛತಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ |
ಬಭೂವ ಸುಮಹಾನ್ನಾದಃ ಕ್ಷೋಭಯನ್ನಿವ ಸಾಗರಮ್ || 10 ||

ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ವಿತ್ರಸ್ತಾ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾಚಮೂಃ |
ದ್ರುಮಶೈಲಪ್ರಹರಣಾ ಯೋದ್ಧಂ ಸಮವತಿಷ್ಠತ || 11 ||

ತೇಷಾಂ ಯುದ್ಧಂ ಮಹಾರೌದ್ರಂ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಕಪಿರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ರಾಮರಾವಣಯೋರರ್ಥೇ ಸಮಭಿತ್ಯಕ್ತಜೀವಿನಾಮ್ || 12 ||

ಸರ್ವೇ ಹ್ಯತಿಬಲಾಃ ಶೂರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪರ್ವತಸಂನಿಭಾಃ |
ಹರಯೋ ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚೈವ ಪರಸ್ಪರಜಿಘಂಸವಃ || 13 ||

ತೇಷಾಂ ವಿನರ್ದಾತಾಂ ಶಬ್ದಃ ಸಂಯುಗೇತಿತರಸ್ವಿನಾಮ್ |
ಶುಶ್ರುವೇ ಸುಮಹಾನೋಕ್ರಧಾದನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿಗರ್ಜತಾಮ್ || 14 ||

ರಜಶ್ಚಾರುಣವರ್ಣಾಭಂ ಸುಭೀಮಮಭವದ್ಭೃಶಮ್ |
ಉದ್ಧೂತಂ ಹರಿರಕ್ಷೋಭಿಃ ಸಂರುರೋಧ ದಿಶೋ ದಶ || 15 ||

ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ರಜಸಾ ತೇನ ಕೌಶೇಯೋದ್ಧೂತಪಾಣ್ಡುನಾ |
ಸಂವೃತಾನಿ ಚ ಭೂತಾನಿ ದದೃಶುರ್ನ ರಣಾಜಿರೇ || 16 ||

ನ ಧ್ವಜೋ ನ ಪತಾಕಾವಾ ವರ್ಮ ವಾ ತುರಗೋಽಪಿ ವಾ |
ಆಯುಧಂ ಸ್ಯನ್ನದನಂ ವಾಪಿ ದದೃಶೇ ತೇನ ರೇಣುನಾ || 17 ||

ಶಬ್ದಶ್ಚ ಸುಮಹಾಂಸ್ತೇಷಾಂ ನರ್ದತಾಮಭಿಧಾವತಾಮ್ |
ಶ್ರೂಯತೇ ತುಮುಲೇ ಯುದ್ಧೇ ನ ರೂಪಾಣಿ ಚಕಾಶಿರೇ || 18 ||

ಹರಿನೇವ ಸುಸಜ್ಜುಧ್ಧಾ ಹರಯೋ ಜಘ್ನುರಾಹವೇ |
ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚಾಪಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ನಿಜಘ್ನುಸ್ತಿಮಿರೇ ತದಾ || 19 ||

ಪರಾಂಶ್ಚೈವ ವಿನಿಘ್ನಂತಃ ಸ್ವಾಂಶ್ಚ ವಾನರರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ರುಧಿರಾದ್ರ್ಯಂ ತದಾ ಚಕ್ರೂರ್ಮಹೀಂ ಪಜ್ಞಾನುಲೇಪನಾಮ್ || 20 ||

ತತಸ್ತು ರುಧಿರೌಘೇಣ ಸಿಕ್ತಂ ವ್ಯಪಗತಂ ರಜಃ |
ಶರೀರಶವಸಜ್ಞೇರ್ಣಾ ಬಭೂವ ಚ ವಸುನ್ಧರಾ || 21 ||

ದ್ರುಮಶಕ್ತಿಶಿಲಾಪ್ರಾಸ್ಯರ್ಗದಾಪರಿಘತೋಮರೈಃ |
ಹರಯೋ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೂರ್ಣಂ ಜಘ್ನುರನ್ಯೋನ್ಯಮೋಜಸಾ || 22 ||

ಬಾಹುಭಿಃ ಪರಿಘಾಕಾರೈರ್ಯುಧ್ಯಂತಃ ಪರ್ವತೋಪಮಾಃ |
ಹರಯೋ ಭೀಮಕರ್ಮಾಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಞ್ಜಘ್ನುರಾಹವೇ || 23 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚಾಪಿ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಾಃ ಪ್ರಾಸತೋಮರಪಾಣಯಃ |
ಕಪೀನ್ನಿಜಘ್ನುರೇ ತತ್ರ ಶಸ್ತ್ರೈಃ ಪರಮದಾರುಣೈಃ || 24 ||

ಹರಯಸ್ತ್ವಪಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಮಹಾದ್ರುಮಮಹಾಶ್ಮಭಿಃ |
ವಿದಾರಯನ್ತ್ಯಭಿಕ್ರಮ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಾಚ್ಛಿದ್ಯ ವೀರ್ಯತಃ || 25 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ವೀರಾ ಹರಯಃ ಕುಮುದೋ ನಲಃ |
ಮೈಂದಶ್ಚ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಶ್ಚಕ್ರವೇಗಮನುತ್ತಮಮ್ || 26 ||

ತೇ ತು ವೃಕ್ಷೈರ್ಮಹಾವೇಗಾ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚಮೂಮುಖೇ |
ಕದನಂ ಸುಮಹ ಚಕ್ರಲೀಲಯಾ ಹರಿಯೂಢಪಾಃ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತದ್ವೃಷ್ಣಾಃ ಸುಮಹತ್ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ವಾನರಸತ್ತಮೈಃ ।
ಕ್ರೋಧಮಾಹಾರಯಾಮಾಸ ಯುಧಿ ತೀವ್ರಮಕಮ್ಪನಃ ॥ ೧ ॥

ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತರೂಪಸ್ತು ಧ್ರುವನ್ವರಮಕಾರ್ಮುಕಮ್ ।
ದೃಷ್ಣಾಃ ತು ಕರ್ಮ ಶತ್ರುಣಾಂ ಸಾರಥಿಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ತತ್ರೈವ ತಾವತ್ತ್ವರಿತಂ ರಥಂ ಪ್ರಾಪಯ ಸಾರಥೇ ।
ಏತೇಽತ್ರ ಬಹವೋ ಘ್ನಂತಿ ಸುಬಹುನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ರಣೇ ॥ ೩ ॥

ಏತೇಽತ್ರ ಬಲವನ್ಮೋ ಹಿ ಭೀಮಕಾಯಾಶ್ಚ ವಾನರಾಃ ।
ದ್ರುಮಶೈಲಪ್ರಹರಣಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪ್ರಮುಖೇ ಮಮ ॥ ೪ ॥

ಏತಾನ್ನಿಹಂತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಮರಶ್ಲಾಘಿನೋ ಹ್ಯಹಮ್ ।
ಏತೈಃ ಪ್ರಮಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ದೃಶ್ಯತೇ ರಾಕ್ಷಸಂ ಬಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ತತಃ ಪ್ರಜವಿತಾಶ್ವೇನ ರಥೇನ ರಥಿನಾಂ ವರಃ ।
ಹರಿನಭ್ಯಹನತೋಕ್ರೋಧಾಚ್ಛರಜಾಲೈರಕಮ್ಪನಃ ॥ ೬ ॥

ನ ಸ್ಥಾತುಂ ವಾನರಾಃ ಶೇಕುಃ ಕಿಂ ಪುನರ್ಯೋದ್ಧಮಾಹವೇ ।
ಅಕಮ್ಪನಶರೈರ್ಭಗ್ನಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ಪ್ರದುದ್ರುವುಃ ॥ ೭ ॥

ತಾನ್ಮೃತ್ಯುವಶಮಾಪನ್ನಾನಕಮ್ಪನವಶಂ ಗತಾನ್ ।
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಹನುಮಾಞ್ಜಾಞ್ಜತೀನುಪತಸ್ಥೇ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೮ ॥

ತಂ ಮಹಾಪ್ಲವಗಂ ದೃಷ್ಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ಲವಗಯೂಥಪಾಃ ।
ಸಮೇತ್ಯ ಸಮರೇ ವೀರಾಃ ಸಹಿತಾಃ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ ॥ ೯ ॥

ವ್ಯವಸ್ಥಿತಂ ಹನೂಮಂತಂ ತೇ ದೃಷ್ಣಾಃ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ ।
ಬಭೂವುರ್ಬಲವನ್ಮೋ ಹಿ ಬಲವನ್ತಮುಪಾಶ್ರಿತಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಕಮ್ಪನಸ್ತು ಶೈಲಾಭಂ ಹನೂಮನ್ತಮವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಮಹೇನ್ದ್ರ ಇವ ಧಾರಾಭಿಃ ಶರೈರಭಿವವರ್ಷ ಹ ॥ 11 ॥

ಅಚಿನ್ತಯಿತ್ವಾ ಬಾಣೌಘಾಂಶ್ಚರೀರೇ ಪತಿತಾಂಶ್ಚಿತಾನ್ ।
ಅಕಮ್ಪನವಧಾರ್ಥಾಯ ಮನೋ ದಧ್ರೇ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 12 ॥

ಸ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾ ಹನೂಮಾನಾಮೃತಾತ್ಮಜಃ ।
ಅಭಿದುದ್ರಾವ ತದ್ರಕ್ಷಃ ಕಮ್ಪಯನ್ನಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ 13 ॥

ತಸ್ಯಾಭಿನರ್ದಮಾನಸ್ಯ ದೀಪ್ಯಮಾನಸ್ಯ ತೇಜಸಾ ।
ಬಭೂವ ರೂಪಂ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ದೀಪ್ತಸ್ಯೇವ ವಿಭಾವಸೋಃ ॥ 14 ॥

ಆತ್ಮಾನಂ ತ್ವಪ್ರಹರಣಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಕ್ರೋಧಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಶೈಲಮುತ್ಪಾಟಯಾಮಾಸ ವೇಗೇನ ಹರಿಪುಜ್ಗವಃ ॥ 15 ॥

ತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮಹಾಶೈಲಂ ಪಾಣಿನ್ಯೈಕೇನ ಮಾರುತಿಃ ।
ವಿನದ್ಯ ಸುಮಹಾನಾದಂ ಭ್ರಾಮಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 16 ॥

ತತಸ್ತಮಭಿದುದ್ರಾವ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮಕಮ್ಪನಮ್ ।
ಯಥಾ ಹಿ ನಮುಚಿಂ ಸಜ್ಞ್ಯೇ ವಜ್ರೇಣೇವ ಪುರನ್ದರಃ ॥ 17 ॥

ಅಕಮ್ಪನಸ್ತು ತದ್ವೃಷ್ಣಾಂ ಗಿರಿಶೃಂಗಂ ಸಮುದ್ಯತಮ್ ।
ದೂರಾದೇವ ಮಹಾಬಾಣೈರರ್ಧಚಂದ್ರೈರ್ವ್ಯದಾರಯತ್ ॥ 18 ॥

ತತ್ಪರ್ವತಾಗ್ರಮಾಕಾಶೇ ರಕ್ಷೋಬಾಣವಿದಾರಿತಮ್ ।
ವಿಕೀರ್ಣಂ ಪತಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮಾನೋಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ॥ 19 ॥

ಸೋಽಶ್ವಕರ್ಣಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ರೋಷದರ್ಪಾನ್ವಿತೋ ಹರಿಃ ।
ತೂರ್ಣಮುತ್ಪಾಟಯಾಮಾಸ ಮಹಾಗಿರಿಮಿವೋಚ್ಛ್ರಿತಮ್ ॥ 20 ॥

ತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮಹಾಸ್ಕನ್ಧಂ ಸೋಽಶ್ವಕರ್ಣಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಪ್ರಹಸ್ಯ ಪರಯಾ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಭ್ರಾಮಯಾಮಾಸ ಸಂಯುಗೇ ॥ 21 ॥

ಪ್ರಧಾವನ್ನುರುವೇಗೇನ ಪ್ರಭಜ್ಞಾಂಸ್ತರಸಾ ದ್ರುಮಾನ್ ।
ಹನೂಮಾನ್ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಶ್ಚರಣೈರ್ದಾರಯತ್ಕಿಷ್ಕತಿಮ್ ॥ 22 ॥

ಗಜಾಂಶ್ಚ ಸಗಜಾರೋಹಾನ್ಸರಥಾನ್ರಥಿನಸ್ತಥಾ ।
ಜಘಾನ ಹನುಮಾನ್ಧೀಮಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾಂಶ್ಚ ಪದಾತಿಕಾನ್ ॥ 23 ॥

ತಮನ್ತಕಮಿವ ಕ್ರುದ್ಧಂ ಸಮರೇ ಪ್ರಾಣಹಾರಿಣಮ್ ।
ಹನೂಮನ್ತಮಭಿಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾ ವಿಪ್ರದುದ್ರುವುಃ ॥ 24 ॥

ತಮಾಪತನ್ತಂ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಭಯಾವಹಮ್ ।
ದದರ್ಶಾಕಮ್ಪನೋ ವೀರಶುಕ್ರೋಧ ಚ ನನಾದ ಚ ॥ 25 ॥

ಸ ಚತುರ್ದಶಭಿರ್ಬಾಣೈಃ ಶಿತೈರ್ದೇಹವಿದಾರಣೈಃ ।
ನಿರ್ಬಿಭೇದ ಹನೂಮನ್ತಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಮಕಮ್ಪನಃ ॥ 26 ॥

ಸ ತಥಾ ಪ್ರತಿವಿದ್ಧಸ್ತು ಬಹಿಷ್ಠೇಭಿಃ ಶರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ ।
ಹನೂಮಾನ್ದದೃಶೇ ವೀರಃ ಪ್ರರೂಢ ಇವ ಸಾನುಮಾನ್ ॥ 27 ॥

ತತೋಽನ್ಯಂ ವೃಕ್ಷಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ವೇಗಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಶಿರಸ್ಯಭಿಜಘಾನಾಶು ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮಕಮ್ಪನಮ್ ॥ 28 ॥

ಸ ವೃಕ್ಷೇಣ ಹತಸ್ತೇನ ಸಕ್ರೋಧೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ರಾಕ್ಷಸೋ ವಾನರೇನ್ದ್ರೇಣ ಪಪಾತ ಸ ಮಮಾರ ಚ ॥ 29 ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಹತಂ ಭೂಮೌ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮಕಮ್ಪನಮ್ ।
ವ್ಯಥಿತಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸರ್ವೇ ಕ್ಷಿತಿಕಮ್ಪ ಇವ ದ್ರುಮಾಃ ॥ 30 ॥

ತ್ಯಕ್ತಪ್ರಹರಣಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಪರಾಜಿತಾಃ ।
ಲಜ್ಜಾಮಭಿಯಯುಸ್ತ್ರಸ್ತಾ ವಾನರೈಸ್ತೈರಭಿದ್ರುತಾಃ ॥ 31 ॥

ತೇ ಮುಕ್ತಕೇಶಾಃ ಸಮ್ಭ್ರಾನ್ತಾ ಭಗ್ನಮಾನಾಃ ಪರಾಜಿತಾಃ ।
ಸ್ರವಚ್ಛ್ರಮಜಲೈರಜ್ಞೈಃ ಶ್ವಸನ್ತೋ ವಿಪ್ರದುದ್ರುವುಃ ॥ 32 ॥

ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಪ್ರಮಮನ್ತಸ್ತೇ ವಿವಿಶುರ್ನಗರಂ ಭಯಾತ್ |
ಪೃಷ್ಠತಸ್ತೇ ಸುಸಮೂಢಾಃ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ || 33 ||

ತೇಷು ಲಜ್ಜಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇಷು ರಾಕ್ಷಸೇಷು ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಸಮೇತ್ಯ ಹರಯಃ ಸರ್ವೇ ಹನೂಮನ್ತಮಪೂಜಯನ್ || 34 ||

ಸೋಽಪಿ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಸ್ತಾನೃವಾನ್ದರಿನ್ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯತ್ |
ಹನೂಮಾನೃತ್ವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಯಥಾರ್ಹಮನುಕೂಲತಃ || 35 ||

ವಿನೇದುಶ್ಚ ಯಥಾ ಪ್ರಾಣಂ ಹರಯೋ ಜಿತಕಾಶಿನಃ |
ಚಕರ್ಷುಶ್ಚ ಪುನಸ್ತತ್ರ ಸಪ್ರಾಣಾನೇವ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 36 ||

ಸ ವೀರಶೋಭಾಮಭಜನ್ಮಹಾಕಪಿಃ
ಸಮೇತ್ಯ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ನಿಹತ್ಯ ಮಾರುತಿಃ |
ಮಹಾಸುರಂ ಭೀಮಮಮಿತ್ರನಾಶನಮ್
ಯಥೈವ ವಿಷ್ಣುರ್ಬಲಿನಂ ಚಮೂಮುಖೇ || 37 ||

ಅಪೂಜಯನ್ದೇವಗಣಾಸ್ತದಾ ಕಪಿಮ್
ಸ್ವಯಂ ಚ ರಾಮೋಽತಿಬಲಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ತಥೈವ ಸುಗ್ರೀವಮುಖಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾ
ವಿಭೀಷಣಶ್ಚೈವ ಮಹಾಬಲಸ್ತದಾ || 38 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಕಮ್ಪನವಧಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕ್ರುದೋ ವೈ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಕಿಂಚಿದ್ಧೀನಮುಖಶಾಪಿ ಸಚಿವಾಂಸ್ತಾನುದೈಕ್ಷತ || 1 ||

ಸ ತು ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಂವಿಚಾರ್ಯ ಚ |
ಪುರೀಂ ಪರಿಯಯೌ ಲಜಾಂ ಸರ್ವಾನ್ಗುಲಾನವೇಕ್ಷಿತುಮ್ || 2 ||

ತಾಂ ರಾಕ್ಷಸಗಣೈರ್ಗುಪ್ತಾಂ ಗುಲೈರ್ಬಹುಭಿರಾವೃತಾಮ್ |
ದದರ್ಶ ನಗರೀಂ ಲಜಾಂ ಪತಾಕಾಧ್ವಜಮಾಲಿನೀಮ್ || 3 ||

ರುದ್ಧಾಂ ತು ನಗರೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಉವಾಚಾಮರ್ಷಿತಃ ಕಾಲೇ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ಯುದ್ಧಕೋವಿದಮ್ || 4 ||

ಪುರಸ್ಯೋಪನಿವಿಷ್ಟಸ್ಯ ಸಹಸಾ ಪೀಡಿತಸ್ಯ ಚ |
ನಾನ್ಯಂ ಯುದ್ಧಾತ್ಪ್ರಪಶ್ಯಾಮಿ ಮೋಕ್ಷಂ ಯುದ್ಧವಿಶಾರದ || 5 ||

ಅಹಂ ವಾ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ವಾ ತ್ವಂ ವಾ ಸೇನಾಪತಿರ್ಮಮ |
ಇನ್ದ್ರಜಿದಾನ್ಯಾ ನಿಕುಂಭೋ ವಾ ವಹೇಯುರ್ಭಾರಮೀದೃಶಮ್ || 6 ||

ಸ ತ್ವಂ ಬಲಮಿತಃ ಶೀಘ್ರಮಾದಾಯ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಚ |
ವಿಜಯಾಯಾಭಿನಿರ್ಯಾಹಿ ಯತ್ರ ಸರ್ವೇ ವನೌಕಸಃ || 7 ||

ನಿರ್ಯಾಣಾದೇವ ತೇ ನೂನಂ ಚಪಲಾ ಹರಿವಾಹಿನೀ |
ನರ್ದತಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಾದಂ ದ್ರವಿಷ್ಯತಿ || 8 ||

ಚಪಲಾ ಹ್ಯವಿನೀತಾಶ್ಚ ಚಲಚಿತ್ತಾಶ್ಚ ವಾನರಾಃ |
ನ ಸಹಿಷ್ಯಂತಿ ತೇ ನಾದಂ ಸಿಂಹನಾದಮಿವ ದ್ವಿಪಾಃ || 9 ||

ವಿದ್ರುತೇ ಚ ಬಲೇ ತಸ್ಮಿನ್ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ಅವಶಸ್ತೇ ನಿರಾಲಮ್ಬಃ ಪ್ರಹಸ್ತವಶಮೇಷ್ಯತಿ || 10 ||

ಆಪತ್ಸಂಶಯಿತಾ ಶ್ರೇಯೋ ನಾತ್ರ ನಿಃಸಂಶಯೀಕೃತಾ ।
ಪ್ರತಿಲೋಮಾನುಲೋಮಂ ವಾ ಯದ್ವಾ ನೋ ಮನ್ಯಸೇ ಹಿತಮ್ ॥ 11 ॥

ರಾವಣೇನೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಪ್ರಹಸ್ತೋ ವಾಹಿನೀಪತಿಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮುವಾಚೇದಮಸುರೇನ್ದ್ರಮಿವೋಶನಾ ॥ 12 ॥

ರಾಜನ್ಮನ್ತ್ರಿತಪೂರ್ವಂ ನಃ ಕುಶಲೈಃ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ।
ವಿವಾದಶ್ಚಾಪಿ ನೋ ವೃತ್ತಃ ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ 13 ॥

ಪ್ರದಾನೇನ ತು ಸೀತಾಯಾಃ ಶ್ರೇಯೋ ವ್ಯವಸಿತಂ ಮಯಾ ।
ಅಪ್ರದಾನೇ ಪುನರ್ಯುದ್ಧಂ ದೃಷ್ಟಮೇತತ್ತಥೈವ ನಃ ॥ 14 ॥

ಸೋಽಹಂ ದಾನೈಶ್ಚ ಮಾನೈಶ್ಚ ಸತತಂ ಪೂಜಿತಸ್ತ್ವಯಾ ।
ಸಾನ್ತೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈಃ ಕಾಲೇ ಕಿಂ ನ ಕುರ್ಯಾಂ ಪ್ರಿಯಂ ತವ ॥ 15 ॥

ನ ಹಿ ಮೇ ಜೀವಿತಂ ರಕ್ಷ್ಯಂ ಪುತ್ರದಾರಧನಾನಿ ವಾ ।
ತ್ವಂ ಪಶ್ಯ ಮಾಂ ಜುಹೂಷಂತಂ ತ್ವದರ್ಥೇ ಜೀವಿತಂ ಯುಧಿ ॥ 16 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಭರ್ತಾರಂ ರಾವಣಂ ವಾಹಿನೀಪತಿಃ ।
ಸಮಾನಯತ ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹದ್ಬಲಮ್ ॥ 17 ॥

ಮದ್ಬಾಣಾಶನಿವೇಗೇನ ಹತಾನಾಂ ತು ರಣಾಜಿರೇ ।
ಅದ್ಯ ತೃಪ್ಯಂತು ಮಾಂಸೇನ ಪಕ್ಷಿಣಃ ಕಾನನೌಕಸಾಮ್ ॥ 18 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇ ಪ್ರಹಸ್ತೇನ ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಾಃ ಕೃತತ್ವರಾಃ ।
ಬಲಮುದ್ಯೋಜಯಾಮಾಸುಸ್ತಸ್ಮಿನ್ರಾಕ್ಷಸಮಂದಿರೇ ॥ 19 ॥

ಸಾ ಬಭೂವ ಮುಹೂರ್ತೇನ ತಿಗ್ಮನಾನಾವಿಧಾಯುಧೈಃ ।
ಲಜ್ಞಾ ರಾಕ್ಷಸವೀರೈಸ್ತೈರ್ಗರ್ಜೈರಿವ ಸಮಾಕುಲಾ ॥ 20 ॥

ಹುತಾಶನಂ ತರ್ಪಯತಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಶ್ಚ ನಮಸ್ಯತಾಮ್ ।
ಆಜ್ಯಗನ್ಧಪ್ರತಿವಹಃ ಸುರಭಿರ್ಮಾರುತೋ ವವೌ ॥ 21 ॥

ಸ್ರಜಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಕಾರಾ ಜಗೃಹಸ್ತ್ವಭಿಮನ್ತ್ರಿತಾಃ ।
ಸಜ್ಜಾಮಸಜ್ಜಾಃ ಸಂಹೃಷ್ವಾ ಧಾರಯನ್ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತದಾ ॥ 22 ॥

ಸಧನುಷ್ಠಾಃ ಕವಚಿನೋ ವೇಗಾದಾಪ್ಲುತೈ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ರಾವಣಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ ॥ 23 ॥

ಅಥಾಮನ್ತ್ರೈ ಚ ರಾಜಾನಂ ಭೇರೀಮಾಹತ್ಯ ಭೈರವಾಮ್ ।
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ದಿವ್ಯಂ ಪ್ರಹಸ್ತಃ ಸಜ್ಜಕಲ್ಪಿತಮ್ ॥ 24 ॥

ಹಯೈರ್ಮಹಾಜವೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಸಮ್ಯಕ್ಸೂತಸುಸಂಯುತಮ್ ।
ಮಹಾಜಲದನಿಘೋಷಂ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಚನ್ದ್ರಾರ್ಕಭಾಸ್ವರಮ್ ॥ 25 ॥

ಉರಗಧ್ವಜದುರ್ಧರ್ಷಂ ಸುವರೂಢಂ ಸ್ವಪಸ್ಕರಮ್ ।
ಸುವರ್ಣಜಾಲಸಂಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಹಸಂತಮಿವ ಶ್ರಿಯಾ ॥ 26 ॥

ತತಸ್ತಂ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ರಾವಣಾರ್ಪಿತಶಾಸನಃ ।
ಲಜ್ಜಾಯಾ ನಿಯಯೌ ತೂರ್ಣಂ ಬಲೇನ ಮಹತಾ ವೃತಃ ॥ 27 ॥

ತತೋ ದುನ್ದುಭಿನಿಘೋಷಃ ಪರ್ಜನ್ಯನಿನದೋಪಮಃ ।
ಶುಶ್ರುವೇ ಶಬ್ದಶಬ್ದಶ್ಚ ಪ್ರಯಾತೇ ವಾಹಿನೀಪತೌ ॥ 28 ॥

ನಿನದಂತಃ ಸ್ವರಾನ್ಘೋರಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾ ಜಗ್ಮುರಗ್ರತಃ ।
ಭೀಮರೂಪಾ ಮಹಾಕಾಯಾಃ ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ಪುರಃಸರಾಃ ॥ 29 ॥

ವ್ಯೂಢೇನೈವ ಸುಘೋರೇಣ ಪೂರ್ವದ್ವಾರಾತ್ ನಿಯಯೌ ।
ಗಜಯೂಢನಿಕಾಶೇನ ಬಲೇನ ಮಹತಾ ವೃತಃ ॥ 30 ॥

ಸಾಗರಪ್ರತಿಮೌಘೇನ ವೃತಸ್ತೇನ ಬಲೇನ ಸಃ ।
ಪ್ರಹಸ್ತೋ ನಿಯಯೌ ತೂರ್ಣಂ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಕಾಲಾಂತಕೋಪಮಃ ॥ 31 ॥

ತಸ್ಯ ನಿಯಾಣ ಘೋಷೇಣ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ನರ್ದತಾಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ವಿನೇದುವಿಕೃತ್ಯೈಃ ಸ್ವರೈಃ ॥ 32 ॥

ವ್ಯಭ್ರಮಾಕಾಶಮಾವಿಶ್ಯ ಮಾಂಸಶೋಣಿತಭೋಜನಾಃ ।
ಮಣ್ಡಲಾನ್ಯಪಸವ್ಯಾನಿ ಖಗಾಶ್ಚಕ್ರೋ ರಥಂ ಪ್ರತಿ ॥ 33 ॥

ವಮನ್ತ್ಯಃ ಪಾವಕಜ್ವಾಲಾಃ ಶಿವಾ ಘೋರಾ ವವಾಶಿರೇ ॥ 34 ॥

ಅನ್ತರಿಕ್ಷಾತ್ಪಪಾತೋಲ್ಕಾ ವಾಯುಶ್ಚ ಪರುಷೋ ವವೌ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿಸಂರಬ್ಧಾ ಗ್ರಹಾಶ್ಚ ನ ಚಕಾಶಿರೇ ॥ 35 ॥

ವವರ್ಷೂ ರುಧಿರಂ ಚಾಸ್ಯ ಸಿಷಿಚುಶ್ಚ ಪುರಃಸರಾನ್ ।
ಕೇತುಮೂರ್ಧನಿ ಗೃಧ್ರೋಽಸ್ಯ ವಿಲೀನೋ ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖಃ ॥ 36 ॥

ಸಾರಥೇರ್ಬಹುಶಶ್ಚಾಸ್ಯ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮಮವಗಾಹತಃ ।
ಪ್ರತೋದೋ ನ್ಯಪತದ್ಧಸ್ತಾತ್ಸೂತಸ್ಯ ಹಯಸಾದಿನಃ ॥ 37 ॥

ನಿರ್ಯಾಣ ಶ್ರೀಶ್ಚ ಯಾಸ್ಯಾಸೀದ್ಭಾಸ್ವರಾ ಚ ಸುದುರ್ಲಭಾ ।
ಸಾ ನನಾಶ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಸಮೇ ಚ ಸ್ಪೃಲಿತಾ ಹಯಾಃ ॥ 38 ॥

ಪ್ರಹಸ್ತಂ ತ್ವಭಿನಿರ್ಯಾನ್ತಂ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಬಲಪೌರುಷಮ್ ।
ಯುಧಿ ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾ ಕಪಿಸೇನಾಭ್ಯವರ್ತತ ॥ 39 ॥

ಅಥ ಘೋಷಃ ಸುತುಮುಲೋ ಹರೀಣಾಂ ಸಮಜಾಯತ ।
ವೃಕ್ಷಾನಾರುಜತಾಂ ಚೈವ ಗುರ್ವೀಶ್ಚಾಗೃಹ್ಣತಾಂ ಶಿಲಾಃ ॥ 40 ॥

ಉಭೇ ಪ್ರಮುದಿತೇ ಸೈನ್ಯೇ ರಕ್ಷೋಗಣವನೌಕಸಾಮ್ ।
ವೇಗಿತಾನಾಂ ಸಮರ್ಥಾನಾಮನ್ಯೋನ್ಯವಧಕಾಜ್ಞಿಣಾಮ್ ।
ಪರಸ್ಪರಂ ಚಾಹ್ವಯತಾಂ ನಿನಾದಃ ಶ್ರೂಯತೇ ಮಹಾನ್ ॥ 41 ॥

ತತಃ ಪ್ರಹಸ್ತಃ ಕಪಿರಾಜವಾಹಿನೀಮ್
ಅಭಿಪ್ರತಸ್ಥೇ ವಿಜಯಾಯ ದುರ್ಮತಿಃ ।
ವಿವೃದ್ಧವೇಗಾಂ ಚ ವಿವೇಶ ತಾಂ ಚಮೂಮ್
ಯಥಾ ಮುಮೂರ್ಷುಃ ಶಲಭೋ ವಿಭಾವಸುಮ್ ॥ 42 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಚತ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಟ್ಚತಾವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ನಿಯಾನ್ತಂ ಭೀಮಂ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಮ್ ।
ಗರ್ಜನ್ತಂ ಸುಮಹಾಕಾಯಂ ರಾಕ್ಷಸೈರಭಿಸಂವೃತಮ್ ॥೧॥

ದದರ್ಶ ಮಹತೀ ಸೇನಾ ವಾನರಾಣಾಂ ಬಲೀಯಸಾಮ್ ।
ಅತಿಸಂಜಾತರೋಷಾಣಾಂ ಪ್ರಹಸ್ತಮಭಿಗರ್ಜತಾಮ್ ॥೨॥

ಖಡ್ಗಶಕ್ತ್ಯಷ್ಟಿಬಾಣಾಶ್ಚ ಶೂಲಾನಿ ಮುಸಲಾನಿ ಚ ।
ಗದಾಶ್ಚ ಪರಿಘಾಃ ಪ್ರಾಸಾ ವಿವಿಧಾಶ್ಚ ಪರಶ್ವಧಾಃ ॥೩॥

ಧನೂಂಷಿ ಚ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಜಯೈಷಿಣಾಮ್ ।
ಪ್ರಗೃಹೀತಾನ್ಯಶೋಭಂತ ವಾನರಾನಭಿಧಾವತಾಮ್ ॥೪॥

ಜಗೃಹುಃ ಪಾದಪಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಪುಷ್ಪಿತಾನಾನ್ವನರರ್ಷಭಾಃ ।
ಶಿಲಾಶ್ಚ ವಿಪುಲಾ ದೀರ್ಘಾ ಯೋದ್ಧುಕಾಮಾಃ ಪ್ಲವಜಗಮಾಃ ॥೫॥

ತೇಷಾಮನ್ಯೋನ್ಯಮಾಸಾದ್ಯ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮಃ ಸುಮಹಾನಭೂತ್ ।
ಬಹೂನಾಮಶ್ಮವೃಷ್ಟಿಂ ಚ ಶರವೃಷ್ಟಿಂ ಚ ವರ್ಷತಾಮ್ ॥೬॥

ಬಹವೋ ರಾಕ್ಷಸಾ ಯುದ್ಧೇ ಬಹೂನ್ವಾನರಯೂಥಪಾನ್ ।
ವಾನರಾ ರಾಕ್ಷಸಾಂಶ್ಚಾಪಿ ನಿಜಘ್ನುರ್ಬಹವೋ ಬಹೂನ್ ॥೭॥

ಶೂಲೈಃ ಪ್ರಮಥಿತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿತ್ತು ಪರಮಾಯುಧೈಃ ।
ಪರಿಘೈರಾಹತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿಚ್ಛಿನ್ನಾಃ ಪರಶ್ವಧೈಃ ॥೮॥

ನಿರುಚ್ಛಾಪಾಃ ಪುನಃ ಕೇಚಿತ್ಪತಿತಾ ಧರಣೀತಲೇ ।
ವಿಭಿನ್ನಹೃದಯಾಃ ಕೇಚಿದಿಷುಸಂತಾನಸನ್ನಿತಾಃ ॥೯॥

ಕೇಚಿದ್ವಿಧಾಕೃತಾಃ ಖಡ್ಗೈಃ ಸ್ಫುರಂತಃ ಪತಿತಾ ಭುವಿ ।
ವಾನರಾ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಶೂಲೈಃ ಪಾರ್ಶ್ವತಶ್ಚ ವಿದಾರಿತಾಃ ॥೧೦॥

ವಾನರೈಶಾಚಪಿ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೈ ರಾಕ್ಷಸೌಘಾಃ ಸಮನ್ತತಃ |
ಪಾದಪೈರ್ಗಿರಿಶೃಜ್ಗೃಶ್ಚ ಸಮ್ಪಿಷ್ಠಾ ವಸುಧಾತಲೇ || 11 ||

ವಜ್ರಸ್ಪರ್ಶತಲೈರ್ಹಸ್ತೈರ್ಮುಷ್ಪಿಭಿಶ್ಚ ಹತಾ ಭೃಶಮ್ |
ವೇಮುಃ ಶೋಣಿತಮಾಸ್ಯೇಭ್ಯೋ ವಿಶೀರ್ಣದಶನೇಕ್ಷಣಃ || 12 ||

ಆರ್ತಸ್ವರಂ ಚ ಸ್ವನತಾಂ ಸಿಂಹನಾದಂ ಚ ನರ್ದತಾಮ್ |
ಬಭೂವ ತುಮುಲಃ ಶಬ್ದೋ ಹರಿಣಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಯುಧಿ || 13 ||

ವಾನರಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕ್ರುದ್ಧಾ ವೀರಮಾರ್ಗಮನುವ್ರತಾಃ |
ವಿವೃತ್ತನಯನಾಃ ಕ್ರೂರಾಶ್ಚಕ್ರಃ ಕರ್ಮಾಣ್ಯಭೀತವತ್ || 14 ||

ನರಾನ್ತಕಃ ಕುಮ್ಭಹನುರ್ಮಹಾನಾದಃ ಸಮುನ್ನತಃ |
ಏತೇ ಪ್ರಹಸ್ತಸಚಿವಾಃ ಸರ್ವೇ ಜಘ್ನುರ್ವನೌಕಸಃ || 15 ||

ತೇಷಾಮಾಪತತಾಂ ಶೀಘ್ರಂ ನಿಘ್ನತಾಂ ಚಾಪಿ ವಾನರಾನ್ |
ದ್ವಿವಿದೋ ಗಿರಿಶೃಜ್ಗೇಣ ಜಘ್ನಾನ್ಮೃಕಂ ನರಾನ್ತಕಮ್ || 16 ||

ದುರ್ಮುಖಃ ಪುನರುತ್ಪಾಟ್ಯ ಕಪಿಃ ಸ ವಿಪುಲದ್ರೂಮಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಹಸ್ತಸ್ತು ಸಮುನ್ನತಮಪೋಥಯತ್ || 17 ||

ಜಾಮ್ಬವಾಂಸ್ತು ಸುಸಜುಕ್ರದ್ಧಿಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಮಹತೀಂ ಶಿಲಾಮ್ |
ಪಾತಯಾಮಾಸ ತೇಜಸ್ವೀ ಮಹಾನಾದಸ್ಯ ವಕ್ಷಸಿ || 18 ||

ಅಥ ಕುಮ್ಭಹನುಸ್ತತ್ರ ತಾರೇಣಾಸಾದ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ವೃಕ್ಷೇಣಾಭಿಹತೋ ಮೂರ್ಧ್ನ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತತ್ಯಾಜ ರಾಕ್ಷಸಃ || 19 ||

ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಸ್ತತ್ಕರ್ಮ ಪ್ರಹಸ್ತೋ ರಥಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ಚಕಾರ ಕದನಂ ಘೋರಂ ಧನುಷ್ಪಾಣಿರ್ವನೌಕಸಾಮ್ || 20 ||

ಆವರ್ತ ಇವ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಉಭಯೋಃ ಸೇನಯೋಸ್ತದಾ |
ಕ್ಷುಭಿತಸ್ಯಾಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ನಿಸ್ವನಃ || 21 ||

ಮಹತಾ ಹಿ ಶರೌಘೇಣ ಪ್ರಹಸ್ತೋ ಯುದ್ಧಕೋವಿದಃ |
ಅರ್ಧಯಾಮಾಸ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ವಾನರಾನ್ಪರಮಾಹವೇ || 22 ||

ವಾನರಾಣಾಂ ಶರೀರೈಸ್ತು ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಮೇದಿನೀ |
ಬಭೂವ ನಿಚಿತಾ ಘೋರಾ ಪತಿತ್ಯೈರಿವ ಪರ್ವತೈಃ || 23 ||

ಸಾ ಮಹೀರುಧಿರೌಘೇಣ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಾ ಸಮ್ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ಸಂಘನ್ನಾ ಮಾಧವೇ ಮಾಸಿ ಪಲಾಶೈರಿವ ಪುಷ್ಪಿತೈಃ || 24 ||

ಹತವೀರೌಘವಪ್ರಾಂ ತು ಭಗ್ನಾಯುಧಮಹಾದ್ರುಮಾಮ್ |
ಶೋಣಿತೌಘಮಹಾತೋಯಾಂ ಯಮಸಾಗರಗಾಮಿನೀಮ್ || 25 ||

ಯಕ್ಮತ್ತಿಹಮಹಾಪಜ್ಜಾಂ ವಿನಿಕೀರ್ಣಾನ್ತ್ರಶೈವಲಾಮ್ |
ಭಿನ್ನಕಾಯಶಿರೋಮೀನಾಮಜ್ಞಾವಯವಶಾಡ್ವಲಾಮ್ || 26 ||

ಗೃಧ್ರಹಂಸಗಣಾಕೀರ್ಣಾಂ ಕಜ್ಜಸಾರಸಸೇವಿತಾಮ್ |
ಮೇಧಃಘೇನಸಮಾಕೀರ್ಣಾಮಾರ್ತಸ್ತನಿತನಿಸ್ವನಾಮ್ || 27 ||

ತಾಂ ಕಾಪುರುಷದುಸ್ತಾರಾಂ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಮಯೀಂ ನದೀಮ್ |
ನದೀಮಿವ ಘನಾಪಾಯೇ ಹಂಸಸಾರಸಸೇವಿತಾಮ್ || 28 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕಪಿಮುಖ್ಯಾಶ್ಚ ತೇರುಸ್ತಾಂ ದುಸ್ತರಾಂ ನದೀಮ್ |
ಯಥಾ ಪದ್ಮರಜೋಧ್ವಸ್ತಾಂ ನಲಿನೀಂ ಗಜಯೂಥಪಾಃ || 29 ||

ತತಃ ಸೃಜಂತಂ ಬಾಣೌಘಾನ್ಪ್ರಹಸ್ತಂ ಸೃನ್ದನೇ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ದದರ್ಶ ತರಸಾ ನೀಲೋ ವಿನಿಘ್ನಂತಂ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾನ್ || 30 ||

ಸ ತಂ ಪರಮದುರ್ಧರ್ಷಮಾಪತಂತಂ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಪ್ರಹಸ್ತಂ ತಾಡಯಾಮಾಸ ವೃಕ್ಷಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 31 ||

ಸ ತೇನಾಭಿಹತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ನದನ್ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಞವಃ |
ವವರ್ಷ ಶರವರ್ಷಾಣಿ ಪ್ಲವಗಾನಾಂ ಚಮೂಪತೌ || 32 ||

ಅಪಾರಯನ್ವಾರಯಿತುಂ ಪ್ರತ್ಯಗೃಹಾಣ್ನಿಮೀಲಿತಃ |
ಯಥೈವ ಗೋವೃಷೋ ವರ್ಷಂ ಶಾರದಂ ಶೀಘ್ರಮಾಗತಮ್ || 33 ||

ಏವಮೇವ ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ಶರವರ್ಷಂ ದುರಾಸದಮ್ |
ನಿಮೀಲಿತಾಕ್ಷಃ ಸಹಸಾ ನೀಲಃ ಸೇಹೇ ಸುದಾರುಣಮ್ || 34 ||

ರೋಷಿತಃ ಶರವರ್ಷೇಣ ಸಾಲೇನ ಮಹತಾ ಮಹಾನ್ |
ಪ್ರಜಘಾನ ಹಯಾನ್ನೀಲಃ ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ಮನೋಜವಾನ್ || 35 ||

ವಿಧನುಸ್ತು ಕೃತಸ್ತೇನ ಪ್ರಹಸ್ತೋ ವಾಹಿನೀಪತಿಃ |
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಮುಸಲಂ ಘೋರಂ ಸ್ಯಂದನಾದವಪುಪ್ಲವೇ || 36 ||

ತಾವುಭೌ ವಾಹಿನೀಮುಖ್ಯೌ ಜಾತರೋಷೌ ತರಸ್ವಿನೌ |
ಸ್ಥಿತೌ ಕ್ಷತಜದಿಗ್ಧಾಜೌ ಪ್ರಭಿನ್ನಾವಿವ ಕುಂಜಾರೌ || 37 ||

ಉಲ್ಲಿಖನ್ತಾ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಾಭಿದ್ರಂಷ್ಟ್ರಾಭಿರಿತರೇತರಮ್ |
ಸಿಂಹಶಾರ್ದೂಲಸದೃಶೌ ಸಿಂಹಶಾರ್ದೂಲಚೇಷ್ಟಿತೌ || 38 ||

ವಿಕ್ರಾಂತವಿಜಯೌ ವೀರೌ ಸಮರೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನೌ |
ಕಾಜ್ಞಮಾಣೌ ಯಶಃ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ವೃತ್ರವಾಸವಯೋಃ ಸಮೌ || 39 ||

ಆಜಘಾನ ತದಾ ನೀಲಂ ಲಲಾಟೇ ಮುಸಲೇನ ಸಃ |
ಪ್ರಹಸ್ತಃ ಪರಮಾಯಸ್ತಸ್ತಸ್ಯ ಸುಸ್ರಾವ ಶೋಣಿತಮ್ || 40 ||

ತತಃ ಶೋಣಿತದಿಗ್ಧಾಜಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಸುಮಹಾತರುಮ್ |
ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯೋರಸಿ ಕ್ರುದೋ ವಿಸಸರ್ಜ ಮಹಾಕಪಿಃ || 41 ||

ತಮಚಿನ್ತ್ಯಪ್ರಹಾರಂ ಸ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಮುಸಲಂ ಮಹತ್ |
ಅಭಿದುದ್ರಾವ ಬಲಿನಂ ಬಲೀ ನೀಲಂ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಮ್ || 42 ||

ತಮುಗ್ರವೇಗಂ ಸಂರಬ್ಧಮಾಪತಂತಂ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ತತಃ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಜಗ್ರಾಹ ಮಹಾವೇಗೋ ಮಹಾಶಿಲಾಮ್ || 43 ||

ತಸ್ಯ ಯುದ್ಧಾಭಿಕಾಮಸ್ಯ ಮೃಧೇ ಮುಸಲಯೋಧಿನಃ |
ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ಶಿಲಾಂ ನೀಲೋ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ತೂರ್ಣಮಪಾತಯತ್ || 44 ||

ಸಾ ತೇನ ಕಪಿಮುಖ್ಯೇನ ವಿಮುಕ್ತಾ ಮಹತೀ ಶಿಲಾ |
ಬಿಭೇದ ಬಹುಧಾ ಘೋರಾ ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ಶಿರಸ್ತದಾ || 45 ||

ಸ ಗತಾಸುರ್ಗತಶ್ರೀಕೋ ಗತಸತ್ತ್ವೋ ಗತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ಭೂಮೌ ಛಿನ್ನಮೂಲ ಇವ ದ್ರುಮಃ || 46 ||

ವಿಭಿನ್ನಶಿರಸಸ್ತಸ್ಯ ಬಹು ಸುಸ್ರಾವಶೋಣಿತಮ್ |
ಶರೀರಾದಪಿ ಸುಸ್ರಾವ ಗಿರೇಃ ಪ್ರಸ್ರವಣಂ ಯಥಾ || 47 ||

ಹತೇ ಪ್ರಹಸ್ತೇ ನೀಲೇನ ತದಕಮ್ಪ್ಯಂ ಮಹದ್ಬಲಮ್ |
ರಕ್ಷಸಾಮಪ್ರಹೃಷ್ಣಾನಾಂ ಲಜ್ಜಾಮಭಿಜಗಾಮ ಹ || 48 ||

ನ ಶೇಕುಃ ಸಮವಸ್ಥಾತುಂ ನಿಹತೇ ವಾಹಿನೀಪತೌ |
ಸೇತುಬಂಧಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವಿಶೀರ್ಣಂ ಸಲಿಲಂ ಯಥಾ || 49 ||

ಹತೇ ತಸ್ಮಿಂಶ್ಚಮೂಮುಖ್ಯೇ ರಾಕ್ಷಸಸ್ತೇ ನಿರುದ್ಯಮಾಃ |
ರಕ್ಷಃಪತಿಗೃಹಂ ಗತಾಃ ಧ್ಯಾನಮೂಕತ್ವಮಾಗತಾಃ || 50 ||

ತತಸ್ತು ನೀಲೋ ವಿಜಯೀ ಮಹಾಬಲಃ
ಪ್ರಶಸ್ಯಮಾನಃ ಸ್ವಕೃತೇನ ಕರ್ಮಣಾ |
ಸಮೇತ್ಯ ರಾಮೇಣ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ
ಪ್ರಹೃಷ್ಣರೂಪಸ್ತು ಬಭೂವ ಯೂಥಪಃ || 51 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಂತೇ ರಾಕ್ಷಸಸೈನ್ಯಪಾಲೇ
ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾನಾಮೃಷಭೇಣ ಯುದ್ಧೇ ।
ಭೀಮಾಯುಧಂ ಸಾಗರತುಲ್ಯವೇಗಮ್
ಪ್ರದುದ್ರುವೇ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸೈನ್ಯಮ್ ॥₁॥

ಗತ್ವಾ ತು ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತೇಃ ಶಶಂಸುಃ
ಸೇನಾಪತಿಂ ಪಾವಕಸೂನುಶಸ್ತಮ್ ।
ತಚ್ಚಾಪಿ ತೇಷಾಂ ವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ
ರಕ್ಷೋಽಧಿಪಃ ಕ್ರೋಧವಶಂ ಜಗಾಮ ॥₂॥

ಸಜ್ಞೇ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ನಿಹತಂ ನಿಶಮ್ಯ
ಶೋಕಾದ್ವಿತಃ ಕ್ರೋಧಪರಿತಚೇತಾಃ ।
ಉವಾಚ ತಾನ್ನೈರೃತಯೋಧಮುಖ್ಯಾನ್
ಇನ್ದ್ರೋ ಯಥಾ ಚಾಮರಯೋಧಮುಖ್ಯಾನ್ ॥₃॥

ನಾವಜ್ಞಾ ರಿಪವೇ ಕಾರ್ಯಾ ಯೈರಿನ್ದ್ರಬಲಸೂದನಃ ।
ಸೂದಿತಃ ಸೈನ್ಯಪಾಲೋ ಮೇ ಸಾನುಯಾತ್ರಃ ಸಕುಂಜರಃ ॥₄॥

ಸೋಽಹಂ ರಿಪುವಿನಾಶಾಯ ವಿಜಯಾಯಾವಿಚಾರಯನ್ ।
ಸ್ವಯಮೇವ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ರಣಶೀರ್ಷಂ ತದದ್ಭುತಮ್ ॥₅॥

ಅದ್ಯ ತದ್ವಾನರಾನೀಕಂ ರಾಮಂ ಚ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ನಿರ್ದಹಿಷ್ಯಾಮಿ ಬಾಣೌಘೈರ್ವನಂ ದೀಪ್ತೈರಿವಾಗ್ನಿಭಿಃ ॥₆॥

ಸ ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಜ್ವಲನಪ್ರಕಾಶಮ್
ರಥಂ ತುರಜ್ಞೋತ್ತಮರಾಜಿಯುಕ್ತಮ್ ।
ಪ್ರಕಾಶಮಾನಂ ವಪುಷಾ ಜ್ವಲನ್ತಮ್
ಸಮಾರುರೋಹಾಮರರಾಜಶತ್ರುಃ ॥₇॥

ಸ ಶಬ್ದಭೇರೀಪಟಹ ಪ್ರಣಾದ್ಯೈಃ
ಆಸ್ಥೋಟಿತಕ್ಷೇಷೇಡಿತಸಿಂಹನಾದ್ಯೈಃ ।
ಪುಣ್ಯೈಃ ಸ್ತವೈಶಾಚಪ್ಯಭಿಪೂಜ್ಯಮಾನಃ
ತದಾ ಯಯೌ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಮುಖ್ಯೈಃ ॥ ೮ ॥

ಸ ಶೈಲಜೀಮೂತನಿಕಾಶ ರೂಪೈರ್-
ಮಾಂಸಾಶನೈಃ ಪಾವಕದೀಪ್ತನೇತ್ರೈಃ ।
ಬಭೌ ವೃತೋ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಮುಖ್ಯೈರ್-
ಭೂತೈರ್ವೃತೋ ರುದ್ರ ಇವಾಮರೇಶಃ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ನಗರ್ಯಾಃ ಸಹಸಾ ಮಹೌಜಾ
ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ತದ್ವಾನರಸೈನ್ಯಮುಗ್ರಮ್ ।
ಮಹಾರ್ಣವಾಭ್ರಸ್ತನಿತಂ ದದರ್ಶ
ಸಮುದ್ಯತಂ ಪಾದಪಶೈಲಹಸ್ತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತದ್ರಾಕ್ಷಸಾನೀಕಮತಿಪ್ರಚಂಡಮ್
ಆಲೋಕ್ಯ ರಾಮೋ ಭುಜಗೇಂದ್ರಬಾಹುಃ ।
ವಿಭೀಷಣಂ ಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರಿಷ್ಠಮ್
ಉವಾಚ ಸೇನಾನುಗತಃ ಪೃಥುಶ್ರೀಃ ॥ ೧೧ ॥

ನಾನಾಪತಾಕಾಧ್ವಜಶಸ್ತ್ರಜುಷ್ಪಮ್
ಪ್ರಾಸಾಸಿತೂಲಾಯುಧಚಕ್ರಜುಷ್ಪಮ್ ।
ಸೈನ್ಯಂ ನಗೇಂದ್ರೋಪಮನಾಗಜುಷ್ಪಮ್
ಕಸ್ಯೇದಮಕ್ಷೋಭ್ಯಮಭೀರುಜುಷ್ಪಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ತತಸ್ತು ರಾಮಸ್ಯ ನಿಶಮ್ಯ ವಾಕ್ಯಮ್
ವಿಭೀಷಣಃ ಶಕ್ರಸಮಾನವೀರ್ಯಃ ।
ಶಶಂಸ ರಾಮಸ್ಯ ಬಲಪ್ರವೇಕಮ್
ಮಹಾತ್ಮನಾಂ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವಾನಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಯೋಽಸೌ ಗಜಸ್ಕನ್ಧಗತೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ನವೋದಿತಾರ್ಕೋಪಮತಾಮ್ರವಕ್ತ್ರಃ ।
ಪ್ರಕಮ್ಪಯನ್ನಾಗಶಿರೋಽಭ್ಯುಪೈತಿ

ಹ್ಯಕಮ್ಪನಂ ತ್ವೇನಮವೇಹಿ ರಾಜನ್ || 14 ||

ಯೋಽಸೌ ರಥಸ್ಥೋ ಮೃಗರಾಜಕೇತುರ್-
ಧೂನ್ವನ್ನಧನುಃ ಶಕ್ರಧನುಃಪ್ರಕಾಶಮ್ |
ಕರೀವ ಭಾತೃಗ್ರವಿವೃತ್ತದಂಷ್ಟ್ರಃ
ಸ ಇಂದ್ರಜಿನ್ನಾಮ ವರಪ್ರಧಾನಃ || 15 ||

ಯಶ್ಚೈಷ ವಿನ್ಧ್ಯಾಸ್ತಮಹೇಂದ್ರಕಲ್ಪೋ
ಧನ್ವೀ ರಥಸ್ಥೋಽತಿರಥೋಽತಿವೀರ್ಯಃ |
ವಿಸ್ಫಾರಯಂಶ್ಚಾಪಮತುಲ್ಯಮಾನಮ್
ನಾಮ್ನಾತಿಕಾಯೋಽತಿವಿವೃದ್ಧಕಾಯಃ || 16 ||

ಯೋಽಸೌ ನವಾರ್ಕೋದಿತತಾಮ್ರಚಕ್ಷುಃ
ಆರುಹ್ಯ ಘಣ್ಣಾನಿನದಪ್ರಣಾದಮ್ |
ಗಜಂ ಖರಂ ಗರ್ಜತಿ ವೈ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಮಹೋದರೋ ನಾಮ ಸ ಏಷ ವೀರಃ || 17 ||

ಯೋಽಸೌ ಹಯಂ ಕಾಂಚನಚಿತ್ರಭಾಣ್ಮಮ್
ಆರುಹ್ಯ ಸನ್ಧ್ಯಾಭ್ರಗಿರಿಪ್ರಕಾಶಮ್ |
ಪ್ರಾಸಂ ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ಮರೀಚಿನದ್ಧಮ್
ಪಿಶಾಚ ಏಷಾಶನಿತುಲ್ಯವೇಗಃ || 18 ||

ಯಶ್ಚೈಷ ಶೂಲಂ ನಿಶಿತಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ
ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಭಂ ಕಿಂಚಿದವಜ್ರವೇಗಮ್ |
ವೃಷೇಂದ್ರಮಾಸ್ಥಾಯ ಗಿರಿಪ್ರಕಾಶಮ್
ಆಯಾತಿ ಸೋಽಸೌ ತ್ರಿಶಿರಾ ಯಶಸ್ವೀ || 19 ||

ಅಸೌ ಚ ಜೀಮೂತನಿಕಾಶ ರೂಪಃ
ಕುಂಭಃ ಪೃಥುವ್ರೂಢಸುಜಾತವಕ್ಷಾಃ |
ಸಮಾಹಿತಃ ಪನ್ನಗರಾಜಕೇತುರ್-
ವಿಸ್ಫಾರಯನ್ನಾಭತಿ ಧನುರ್ವಿಧೂನ್ವನ್ || 20 ||

ಯಶ್ಚೈಷ ಜಾಮ್ಬೂನದವಜ್ರಜುಷ್ಟಮ್

ದೀಪ್ತಂ ಸಧೂಮಂ ಪರಿಘಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ।
ಆಯಾತಿ ರಕ್ಷೋಬಲಕೇತುಭೂತಃ
ಸೋಽಸೌ ನಿಕುಂಭೋಽದುಬ್ಧತಘೋರಕರ್ಮಾ ॥ 21 ॥

ಯಶ್ಚೈಷ ಚಾಪಾಸಿಶರೌಘಜುಷ್ಪಮ್
ಪತಾಕಿನಂ ಪಾವಕದೀಪ್ತರೂಪಮ್ ।
ರಥಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ವಿಭಾತ್ಯುದಗ್ರೋ
ನರಾನ್ತಕೋಽಸೌ ನಗಶೃಜ್ಞಯೋಧೀ ॥ 22 ॥

ಯಶ್ಚೈಷ ನಾನಾವಿಧಘೋರರೂಪೈರ್-
ವ್ಯಾಘ್ರೋಷ್ಪ್ರನಾಗೇನ್ದ್ರಮೃಗೇನ್ದ್ರವಕ್ತ್ರೈಃ ।
ಭೂತೈರ್ವೃತೋ ಭಾತಿ ವಿವೃತ್ತನೇತ್ರೈಃ
ಸೋಽಸೌ ಸುರಾಣಾಮಪಿ ದರ್ಪಹನ್ತಾ ॥ 23 ॥

ಯತ್ರೈತದಿನ್ದ್ರಪ್ರತಿಮಂ ವಿಭಾತಿಂ
ಛತ್ರಂ ಸಿತಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶಲಾಕಮಗ್ರ್ಯಮ್ ।
ಅತ್ರೈಷ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಿರ್ಮಹಾತ್ಮಾ
ಭೂತೈರ್ವೃತೋ ರುದ್ರ ಇವಾವಭಾತಿ ॥ 24 ॥

ಅಸೌ ಕಿರೀಟೀ ಚಲಕುಣ್ಡಲಾಸ್ಯೋ
ನಾಗೇನ್ದ್ರವಿನ್ದೋಪಮಭೀಮಕಾಯಃ ।
ಮಹೇನ್ದ್ರವೈವಸ್ವತದರ್ಪಹನ್ತಾ
ರಕ್ಷೋಽಧಿಪಃ ಸೂರ್ಯ ಇವಾವಭಾತಿ ॥ 25 ॥

ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತೋ ರಾಮೋ ವಿಭೀಷಣಮರಿನ್ದ್ರಮಮ್ ।
ಅಹೋ ದೀಪ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ॥ 26 ॥

ಆದಿತ್ಯ ಇವ ದುಷ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯೋ ರಶ್ಮಿಭಿರ್ಭಾತಿ ರಾವಣಃ ।
ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ಲಕ್ಷಯೇ ಹ್ಯಸ್ಯ ರೂಪಂ ತೇಜಃಸಮಾವೃತಮ್ ॥ 27 ॥

ದೇವದಾನವವೀರಾಣಾಂ ವಪುರ್ನೈವಂವಿಧಂ ಭವೇತ್ ।
ಯಾದೃಶಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ವಪುರೇತತ್ಪ್ರಕಾಶತೇ ॥ 28 ॥

ಸರ್ವೇ ಪರ್ವತಸಂಜಾತಾಃ ಸರ್ವೇ ಪರ್ವತಯೋಧಿನಃ |
ಸರ್ವೇ ದೀಪ್ತಾಯುಧಧರಾ ಯೋಧಶ್ಚಾಸ್ಯ ಮಹೌಜಸಃ || 29 ||

ಭಾತಿ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೋಽಸೌ ಪ್ರದೀಪ್ತೈರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮೈಃ |
ಭೂತೈಃ ಪರಿವೃತಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ದೇಹವದ್ಭಿರಿವಾನ್ತಕಃ || 30 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತೋ ರಾಮೋ ಧನುರಾದಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಚರಸ್ತಸೌ ಸಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಶರೋತ್ತಮಮ್ || 31 ||

ತತಃ ಸ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಿರ್ಮಹಾತ್ಮಾ
ರಕ್ಷಾಂಸಿ ತಾನ್ಯಾಹ ಮಹಾಬಲಾನಿ |
ದ್ವಾರೇಷು ಚರ್ಯಾಗೃಹಗೋಪುರೇಷು
ಸುನಿರ್ವೃತಾಸ್ತಿಷ್ಠತ ನಿರ್ವಿಶಜಾಃ || 32 ||

ವಿಸರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಸಹಸಾ ತತಸ್ತಾನ್
ಗತೇಷು ರಕ್ಷಃಸು ಯಥಾನಿಯೋಗಮ್ |
ವ್ಯದಾರಯದ್ವಾನರಸಾಗರೌಘಮ್
ಮಹಾರುಷಃ ಪೂರ್ಮಮಿವಾರ್ಣವೌಘಮ್ || 33 ||

ತಮಾಪತಂತಂ ಸಹಸಾ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ
ದೀಪ್ತೇಷುಚಾಪಂ ಯುಧಿ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮ್ |
ಮಹತ್ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಮಹೀಧರಾಗ್ರಮ್
ದುದ್ರಾವ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಿಂ ಹರೀಶಃ || 34 ||

ತಚ್ಛೈಲಶೃಂಗಂ ಬಹುವೃಕ್ಷಸಾನುಮ್
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ನಿಶಾಚರಾಯ |
ತಮಾಪತಂತಂ ಸಹಸಾ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ
ಬಿಭೇದ ಬಾಣೈಸ್ತಪನೀಯಪುಷ್ಪೈಃ || 35 ||

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರವೃದ್ಧೋತ್ತಮಸಾನುವೃಕ್ಷೇ
ಶೃಂಗೇ ವಿಕೀರ್ಣೇ ಪತಿತೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮ್ |
ಮಹಾಹಿಕ್ವಂ ಶರಮನ್ತಕಾಭಮ್
ಸಮಾದದೇ ರಾಕ್ಷಸಲೋಕನಾಥಃ || 36 ||

ಸ ತಂ ಗೃಹೀತಾನ್ವನಿಲತುಲ್ಯವೇಗಮ್
ಸವಿಸ್ಫುಲಿಂಜಗ್ಜ್ವಲನಪ್ರಕಾಶಮ್ ।
ಬಾಣಂ ಮಹೇಂದ್ರಾಶನಿತುಲ್ಯವೇಗಮ್
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಸುಗ್ರೀವವಧಾಯ ರುಷ್ಪಃ ॥ 37 ॥

ಸ ಸಾಯಕೋ ರಾವಣಬಾಹುಮುಕ್ತಃ
ಶಕ್ರಾಶನಿಪ್ರವ್ಯವಪುಃ ಶಿತಾಗ್ರಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಮಾಸಾದ್ಯ ಬಿಭೇದ ವೇಗಾದ್-
ಗುಹೇರಿತಾ ಕ್ರೌಚಮಿವೋಗ್ರಶಕ್ತಿಃ ॥ 38 ॥

ಸ ಸಾಯಕಾರ್ತೋ ವಿಪರೀತಚೇತಾಃ
ಕೂಜನ್ವೃಥಿವ್ಯಾಂ ನಿಪಪಾತ ವೀರಃ ।
ತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಭೂಮೌ ಪತಿತಂ ವಿಸೞ್ಜಾಮ್
ನೇದುಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಣಾ ಯುಧಿ ಯಾತುಧಾನಾಃ ॥ 39 ॥

ತತೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯಃ ಸುದಂಷ್ಟ್ರಃ
ತಥರ್ಷಭೋ ಜ್ಯೋತಿಮುಖೋ ನಲಶ್ಚ ।
ಶೈಲಾನನ್ಮುದ್ಯಮ್ಯ ವಿವೃದ್ಧಕಾಯಾಃ
ಪ್ರದುದ್ರುವಸ್ತಂ ಪ್ರತಿ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಮ್ ॥ 40 ॥

ತೇಷಾಂ ಪ್ರಹಾರಾನ್ ಚಕಾರ ಮೇಘಾನ್
ರಕ್ಷೋಽಧಿಪೋ ಬಾಣಗಣೈಃ ಶಿತಾಗ್ರೈಃ ।
ತಾನಾನ್ವನರೇಂದ್ರಾನ್ ಪಿ ಬಾಣಜಾಲೈರ್-
ಬಿಭೇದ ಜಾಮ್ಬೂನದಚಿತ್ರಪುಷ್ಪೈಃ ॥ 41 ॥

ತೇ ವಾನರೇಂದ್ರಾಸ್ತ್ರಿದಶಾರಿಬಾಣೈರ್-
ಭಿನ್ನಾ ನಿಪೇತುರ್ಭುವಿ ಭೀಮರೂಪಾಃ ।
ತತಸ್ತು ತದ್ವಾನರಸೈನ್ಯಮುಗ್ರಮ್
ಪ್ರಚ್ಛಾದಯಾಮಾಸ ಸ ಬಾಣಜಾಲೈಃ ॥ 42 ॥

ತೇ ವಧ್ಯಮಾನಾಃ ಪತಿತಾಗ್ರೈವೀರಾ
ನಾನದ್ಯಮಾನಾ ಭಯಶಲ್ಯವಿದಾಃ ।
ಶಾಖಾಮೃಗಾ ರಾವಣಸಾಯಕಾರ್ತಾ

ಜಗ್ಮುಃ ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಸ್ಮ ರಾಮಮ್ || 43 ||

ತತೋ ಮಹಾತ್ಮಾ ಸ ಧನುರ್ಧನುಷ್ಮಾ
ನಾದಾಯ ರಾಮಃ ಸಹರಾ ಜಗಾಮ |
ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಭ್ಯುಪೇತ್ಯ
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ಪರಮಾರ್ಥಯುಕ್ತಮ್ || 44 ||

ಕಾಮಮಾರ್ಯಃ ಸುಪರ್ಯಾಪ್ತೋ ವಧಾಯಾಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ವಿಧಮಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ನೀಚಮನುಜಾನೀಹಿ ಮಾಂ ವಿಭೋ || 45 ||

ತಮಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಗಚ್ಛ ಯತ್ನಪರಶ್ಚಾಪಿ ಭವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಂಯುಗೇ || 46 ||

ರಾವಣೋ ಹಿ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ರಣೇಽದ್ಭುತಪರಾಕ್ರಮಃ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇನಾಪಿ ಸಙ್ಕೃದ್ಧೋ ದುಷ್ಪ್ರಸಹ್ಯೋ ನ ಸಂಶಯಃ || 47 ||

ತಸ್ಯ ಚೈದ್ರಾಣಿ ಮಾರ್ಗಸ್ವ ಸ್ವಚೈದ್ರಾಣಿ ಚ ಗೋಪಯ |
ಚಕ್ಷುಷಾ ಧನುಷಾ ಯತ್ನಾದ್ರಕ್ಷಾತ್ಮಾನಂ ಸಮಾಹಿತಃ || 48 ||

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಪೂಜ್ಯ ಚ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ತತೋ ರಾಮಂ ಯಯೌ ಸೌಮಿತ್ರಿರಾಹವಮ್ || 49 ||

ಸ ರಾವಣಂ ವಾರಣಹಸ್ತಬಾಹುರ್-
ದದರ್ಶ ದೀಪ್ತೋದ್ಯತಭೀಮಚಾಪಮ್ |
ಪ್ರಚ್ಛಾದಯಂತಂ ಶರವೃಷ್ಟಿಜಾಲೈಃ
ತಾನಾನ್ವನರಾನ್ಭಿನ್ನವಿಕೀರ್ಣದೇಹಾನ್ || 50 ||

ತಮಾಲೋಕ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಾ |
ನಿವಾರ್ಯ ಶರಜಾಲಾನಿ ಪ್ರದುದ್ರಾವ ಸ ರಾವಣಮ್ || 51 ||

ರಥಂ ತಸ್ಯ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಭುಜಮುದ್ಯಮ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ತ್ರಾಸಯನ್ರಾವಣಂ ಧೀಮಾನ್ಹನೂಮಾನಾನ್ವಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 52 ||

ದೇವದಾನವಗನ್ನರ್ವಾ ಯಕ್ಷಾಶ್ಚ ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ |
ಅವಧ್ಯತ್ವಾತ್ತ್ವಯಾ ಭಗ್ನಾ ವಾನರೇಭ್ಯಸ್ತು ತೇ ಭಯಮ್ || 53 ||

ಏಷ ಮೇ ದಕ್ಷಿಣೋ ಬಾಹುಃ ಪಶ್ಚಿಮಶ್ಚಾಖಿಃ ಸಮುದ್ಯತಃ |
ವಿಧಮಿಷ್ಯತಿ ತೇ ದೇಹಾದ್ಭೂತಾತ್ಮಾನಂ ಚಿರೋಷಿತಮ್ || 54 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನೂಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ರಾವಣೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ಸಂರಕ್ತನಯನಃ ಕ್ರೋಧಾದಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 55 ||

ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಹರ ನಿಃಶಚ್ಚಂ ಸ್ಥಿರಾಂ ಕೀರ್ತಿಮವಾಪ್ನುಹಿ |
ತತಸ್ತ್ವಾಂ ಜ್ಞಾತಿವಿಕ್ರಾಂತಂ ನಾಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಾನರ || 56 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಯುಸೂನುರ್ವಚೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ಪ್ರಹೃತಂ ಹಿ ಮಯಾ ಪೂರ್ವಮಕ್ಷಂ ಸ್ಮರ ಸುತಂ ತವ || 57 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಆಜಘಾನಾನಿಲಸುತಂ ತಲೇನೋರಸಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 58 ||

ಸ ತಲಾಭಿಹತಸ್ತೇನ ಚಚಾಲ ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ |
ಆಜಘಾನಾಭಿಸಂಕ್ರೂದ್ಧಸ್ತಲೇನೈವಾಮರದ್ವಿಷಮ್ || 59 ||

ತತಸ್ತಲೇನಾಭಿಹತೋ ವಾನರೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ದಶಗ್ರೀವಃ ಸಮಾಧೂತೋ ಯಥಾ ಭೂಮಿಚಲೇಽಚಲಃ || 60 ||

ಸಜ್ಜಾಮೇ ತಂ ತಥಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಂ ತಲತಾಡಿತಮ್ |
ಋಷಯೋ ವಾನರಾಃ ಸಿದ್ಧಾ ನೇದುರ್ದೇವಾಃ ಸಹಾಸುರಾಃ || 61 ||

ಅಥಾಶ್ವಸ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾವಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸಾಧು ವಾನರವೀರ್ಯೇಣ ಶ್ಲಾಘನೀಯೋಽಸಿ ಮೇ ರಿಪುಃ || 62 ||

ರಾವಣೇನೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಮಾರುತಿರ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಧಿಗಸ್ತು ಮಮ ವೀರ್ಯಂ ತು ಯತ್ತ್ವಂ ಜೀವಸಿ ರಾವಣ || 63 ||

ಸಕೃತ್ತು ಪ್ರಹರೇದಾನೀಂ ದುರ್ಬುದ್ಧೇ ಕಿಂ ವಿಕತ್ಥಸೇ ।
ತತಸ್ತ್ವಾಂ ಮಾಮಕೋ ಮುಷ್ಟಿರ್ನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾಕ್ಷಯಮ್ ।
ತತೋ ಮಾರುತಿವಾಕ್ಯೇನ ಕ್ರೋಧಸ್ತಸ್ಯ ತದಾಜ್ವಲತ್ ॥ 64 ॥

ಸಂರಕ್ತನಯನೋ ಯತ್ನಾನ್ಮುಷ್ಟಿಮುದ್ಯಮ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಪಾತಯಾಮಾಸ ವೇಗೇನ ವಾನರೋರಸಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಹನೂಮಾನ್ವಕ್ಷಸಿ ವ್ಯೂಧೇ ಸೞ್ಚಾಚಾಲ ಹತಃ ಪುನಃ ॥ 65 ॥

ವಿಹ್ವಲಂ ತಂ ತದಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ರಥೇನಾತಿರಥಃ ಶೀಘ್ರಂ ನೀಲಂ ಪ್ರತಿ ಸಮಭ್ಯಗಾತ್ ॥ 66 ॥

ಪನ್ನಗಪ್ರತಿಮೈರ್ಭೀಮೈಃ ಪರಮರ್ಮಾತಿಭೇದಿಭಿಃ ।
ಶರೈರಾದೀಪಯಾಮಾಸ ನೀಲಂ ಹರಿಚಮೂಪತಿಮ್ ॥ 67 ॥

ಸ ಶರೌಘಸಮಾಯಸ್ತೋ ನೀಲಃ ಕಪಿಚಮೂಪತಿಃ ।
ಕರೇಣೈಕೇನ ಶೈಲಾಗ್ರಂ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಯೇಽಸೃಜತ್ ॥ 68 ॥

ಹನೂಮಾನಪಿ ತೇಜಸ್ವೀ ಸಮಾಶ್ವಸ್ತೋ ಮಹಾಮನಾಃ ।
ವಿಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣೋ ಯುದ್ಧೇಪುನಃ ಸರೋಷಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 69 ॥

ನೀಲೇನ ಸಹ ಸಂಯುಕ್ತಂ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮ್ ।
ಅನ್ಯೇನ ಯುಧ್ಯಮಾನಸ್ಯ ನ ಯುಕ್ತಮಭಿಧಾವನಮ್ ॥ 70 ॥

ರಾವಣೋಽಪಿ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಚ್ಛೃಙ್ಗಂ ಸಪ್ತಭಿಃ ಶರೈಃ ।
ಆಜಘಾನ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರೈಸ್ತದ್ವಿಕೀರ್ಣಂ ಪಪಾತ ಹ ॥ 71 ॥

ತದ್ವಿಕೀರ್ಣಂ ಗಿರೇಃ ಶೃಙ್ಗಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಿಚಮೂಪತಿಃ ।
ಕಾಲಾಗ್ನಿರಿವ ಜಜ್ವಾಲ ಕ್ರೋಧೇನ ಪರವೀರಹಾ ॥ 72 ॥

ಸೋಽಶ್ವಕರ್ಣಾನ್ಧವಾನ್ಸಾಲಾಂಶೂಚಿತಾಂಶಾಚಪಿ ಸುಪುಷ್ಪಿತಾನ್ ।
ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನೃಕ್ಷಾನ್ನೀಲಶಿಚ್ಛೇಪ ಸಂಯುಗೇ ॥ 73 ॥

ಸ ತಾನೃಕ್ಷಾನ್ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಪ್ರತಿಚಿಚ್ಛೇದ ರಾವಣಃ ।

ಅಭ್ಯವರ್ಷತುಃಘೋರೇಣ ಶರವರ್ಷೇಣ ಪಾವಕಿಮ್ || 74 ||

ಅಭಿವೃಷ್ಟಿಃ ಶರೌಘೇಣ ಮೇಘೇನೇವ ಮಹಾಚಲಃ |
ಹ್ರಸ್ವಂ ಕೃತ್ವಾ ತದಾ ರೂಪಂ ಧ್ವಜಾಗ್ರೇ ನಿಪಪಾತ ಹ || 75 ||

ಪಾವಕಾತ್ಮಜಮಾಲೋಕ್ಯ ಧ್ವಜಾಗ್ರೇ ಸಮವಸ್ಥಿತಮ್ |
ಜಜ್ವಾಲ ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಾತ್ತತೋ ನೀಲೋ ನನಾದ ಹ || 76 ||

ಧ್ವಜಾಗ್ರೇ ಧನುಷಶ್ಚಾಗ್ರೇ ಕಿರೀಟಾಗ್ರೇ ಚ ತಂ ಹರಿಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಥ ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಶ್ಚ ವಿಸ್ಮಿತಾಃ || 77 ||

ರಾವಣೋಽಪಿ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕಪಿಲಾಘವವಿಸ್ಮಿತಃ |
ಅಸ್ತ್ರಮಾಹಾರಯಾಮಾಸ ದೀಪ್ತಮಾಗ್ನೇಯಮದ್ಭುತಮ್ || 78 ||

ತತಸ್ತೇ ಚುಕ್ರುಶುರ್ಹೃಷ್ಣಾ ಲಬ್ಧಲಕ್ಷ್ಯಾಃ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ |
ನೀಲಲಾಘವಸಮಾಭ್ರಂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಮಾಹವೇ || 79 ||

ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ನಾದೇನ ಸಂರಬ್ಧೋ ರಾವಣಸ್ತದಾ |
ಸಮ್ಭ್ರಮಾವಿಷ್ಟಹೃದಯೋ ನ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ || 80 ||

ಆಗ್ನೇಯೇನಾಥ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ರಾವಣಃ ಶರಮ್ |
ಧ್ವಜಶೀರ್ಷಸ್ಥಿತಂ ನೀಲಮುದೈಕ್ಷತ ನಿಶಾಚರಃ || 81 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಕಪೇ ಲಾಘವಯುಕ್ತೋಽಸಿ ಮಾಯಯಾ ಪರಯಾನಯಾ || 82 ||

ಜೀವಿತಂ ಖಿಲು ರಕ್ಷಸ್ವ ಯದಿ ಶಕ್ನೋಷಿ ವಾನರ |
ತಾನಿ ತಾನ್ಯಾತ್ಮರೂಪಾಣಿ ಸೃಜಸೇ ತ್ವಮನೇಕಶಃ || 83 ||

ತಥಾಪಿ ತ್ವಾಂ ಮಯಾ ಮುಕ್ತಃ ಸಾಯಕೋಽಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಜಿತಃ |
ಜೀವಿತಂ ಪರಿರಕ್ಷಂತಂ ಜೀವಿತಾದ್ಭ್ರಂಶಯಿಷ್ಯತಿ || 84 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹೂ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |

ಸನ್ನಾಧಯ ಬಾಣಮಸ್ತ್ರೇಣ ಚಮೂಪತಿಮತಾಡಯತ್ || 85 ||

ಸೋಽಸ್ತ್ರಯುಕ್ತೇನ ಬಾಣೇನ ನೀಲೋ ವಕ್ಷಸಿ ತಾಡಿತಃ |
ನಿರ್ದಹ್ಯಮಾನಃ ಸಹಸಾ ನಿಪಪಾತ ಮಹೀತಲೇ || 86 ||

ಪಿತೃಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸಂಯೋಗಾದಾತ್ಮನಶ್ಚಾಪಿ ತೇಜಸಾ |
ಜಾನುಭ್ಯಾಮಪತದ್ಭೂಮೌ ನ ಚ ಪ್ರಾಣೈರ್ವ್ಯಯುಜ್ಯತ || 87 ||

ವಿಸಂಜ್ಞಂ ವಾನರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ರಣೋತ್ಸುಕಃ |
ರಥೇನಾಮ್ಬುದನಾದೇನ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಭಿದುದ್ರವೇ || 88 ||

ತಮಾಹ ಸೌಮಿತ್ರಿರದೀನಸತ್ತ್ವೋ
ವಿಸ್ಫಾರಯಂತಂ ಧನುರಪ್ರಮೇಯಮ್ |
ಅನ್ವೇಹಿ ಮಾಮೇವ ನಿಶಾಚರೇಂದ್ರ
ನ ವಾನರಾಂಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರತಿ ಯೋದ್ಧುಮರ್ಹಸಿ || 89 ||

ಸ ತಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಘೋಷಮ್
ಜ್ಯಾಶಬ್ದಮುಗ್ರಂ ಚ ನಿಶಮ್ಯ ರಾಜಾ |
ಆಸಾದ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಮವಸ್ಥಿತಂ ತಮ್
ಕೋಪಾನ್ವಿತಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ರಕ್ಷಃ || 90 ||

ದಿಷ್ಟ್ವಾಸಿ ಮೇ ರಾಘವ ದೃಷ್ಟಿಮಾರ್ಗಮ್
ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಂತಗಾಮೀ ವಿಪರೀತಬುದ್ಧಿಃ |
ಅಸ್ಮಿನ್ಕೃಣೇ ಯಾಸ್ಯಸಿ ಮೃತ್ಯುದೇಶಮ್
ಸಂಸಾದ್ಯಮಾನೋ ಮಮ ಬಾಣಜಾಲೈಃ || 91 ||

ತಮಾಹ ಸೌಮಿತ್ರಿರವಿಸ್ಮಯಾನೋ
ಗರ್ಜಂತಮುದ್ವೃತ್ತಸಿತಾಗ್ರದಂಷ್ಟ್ರಮ್ |
ರಾಜನ್ ಗರ್ಜಂತಿ ಮಹಾಪ್ರಭಾವಾ
ವಿಕತ್ಥಸೇ ಪಾಪಕೃತಾಂ ವರಿಷ್ಠ || 92 ||

ಜಾನಾಮಿ ವೀರ್ಯಂ ತವ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರ
ಬಲಂ ಪ್ರತಾಪಂ ಚ ಪರಾಕ್ರಮಂ ಚ |

ಅವಸ್ಥಿತೋಽಹಂ ಶರಚಾಪಪಾಣಿಃ
ಆಗಚ್ಛ ಕಿಂ ಮೋಘವಿಕತ್ಥನೇನ || 93 ||

ಸ ಏವಮುಕ್ತಃ ಕುಪಿತಃ ಸಸರ್ಜ
ರಕ್ಷೋಽಧಿಪಃ ಸಪ್ತಶರಾನುಪುಜಾಪ್ತಾನ್ |
ತಾಂಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಕಾಂಕ್ಷಾಚನಚಿತ್ರಪುಷ್ಪೈಃ
ಚಿಚ್ಛೇದ ಬಾಣೈರ್ನಿಶಿತಾಗ್ರಧಾರೈಃ || 94 ||

ತಾನ್ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಃ ಸಹಸಾ ನಿಕ್ಶುತ್ತಾನ್
ನಿಕ್ಶುತ್ತಭೋಗಾನಿವ ಪನ್ನಗೇಂದ್ರಾನ್ |
ಲಜ್ಜೇಶ್ವರಃ ಕ್ರೋಧವಶಂ ಜಗಾಮ
ಸಸರ್ಜ ಚಾನ್ಯಾನಿಶಿತಾನ್ಪುಷ್ಪತಾಕಾನ್ || 95 ||

ಸ ಬಾಣವರ್ಷಂ ತು ವವರ್ಷ ತೀವ್ರಮ್
ರಾಮಾನುಜಃ ಕಾರ್ಮುಕಸಮ್ಪ್ರಯುಕ್ತಮ್ |
ಕ್ಷುರಾರ್ಧಚಂದ್ರೋತ್ತಮಕರ್ಣಿಭಲ್ಲೈಃ
ಶರಾಂಶ್ಚ ಚಿಚ್ಛೇದ ನ ಚುಕ್ಷುಭೇ ಚ || 96 ||

ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚಾಶು ಶರಾಞ್ಶಿತಾಗ್ರಾನ್
ಮಹೇಂದ್ರವಜ್ರಾಶನಿತುಲ್ಯವೇಗಾನ್ |
ಸನ್ನಾಯ ಚಾಪೇ ಜ್ವಲನಪ್ರಕಾಶಾನ್
ಸಸರ್ಜ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತೇರ್ವಧಾಯ || 97 ||

ಸ ತಾನ್ಪ್ರಚಿಚ್ಛೇದ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಃ
ಛಿತ್ತ್ವಾ ಚ ತಾಂಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಜಘಾನ |
ಶರೇಣ ಕಾಲಾಗ್ನಿಸಮಪ್ರಭೇಣ
ಸ್ವಯಮುಭದತ್ತೇನ ಲಲಾಟದೇಶೇ || 98 ||

ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾವಣಸಾಯಕಾರ್ತಃ
ಚಚಾಲ ಚಾಪಂ ಶಿಥಿಲಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ |
ಪುನಶ್ಚ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಪ್ರತಿಲಭ್ಯ ಕೃಚ್ಛಾತ್
ಚಿಚ್ಛೇದ ಚಾಪಂ ತ್ರಿದಶೇಂದ್ರಶತ್ರುಃ || 99 ||

ನಿಕ್ಕೃತ್ತಚಾಪಂ ತ್ರಿಭಿರಾಜಘಾನ
ಬಾಣೈಸ್ತದಾ ದಾಶರಥಿಃ ಶಿತಾಗ್ರೈಃ |
ಸ ಸಾಯಕಾರ್ತೋ ವಿಚಚಾಲ ರಾಜಾ
ಕೃಚ್ಛಾಚ್ಚ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಪುನರಾಸಸಾದ || 100 ||

ಸ ಕೃತ್ತಚಾಪಃ ಶರತಾಡಿತಶ್ಚ
ಸ್ವೇದಾದ್ರ್ವಗಾತ್ರೋ ರುಧಿರಾವಸಿಕ್ತಃ |
ಜಗ್ರಾಹ ಶಕ್ತಿಂ ಸಮುದಗ್ರಶಕ್ತಿಃ
ಸ್ವಯಮುಬ್ಭದತ್ತಾಂ ಯುಧಿ ದೇವಶತ್ರುಃ || 101 ||

ಸ ತಾಂ ವಿಧೂಮಾನಲಸಂನಿಕಾಶಾಮ್
ವಿತ್ರಾಸನೀಂ ವಾನರವಾಹಿನೀನಾಮ್ |
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಶಕ್ತಿಂ ತರಸಾ ಜ್ವಲಂತೀಮ್
ಸೌಮಿತ್ರಯೇ ರಾಕ್ಷಸರಾಷ್ಟ್ರನಾಥಃ || 102 ||

ತಾಮಾಪತಂತೀಂ ಭರತಾನುಜೋಽಸ್ತ್ರೈರ್-
ಜಘಾನ ಬಾಣೈಶ್ಚ ಹುತಾಗ್ನಿಕಲೈಃ |
ತಥಾಪಿ ಸಾ ತಸ್ಯ ವಿವೇಶ ಶಕ್ತಿರ್-
ಭುಜಾಂತರಂ ದಾಶರಥೇರ್ವಿಶಾಲಮ್ || 103 ||

ಶಕ್ತ್ಯಾ ಬ್ರಾಮ್ಯಾ ತು ಸೌಮಿತ್ರಿಸ್ತಾಡಿತಸ್ತು ಸ್ತನಾಂತರೇ |
ವಿಷ್ಣೋರಚಿಂತ್ಯಂ ಸ್ವಂ ಭಾಗಮಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರತ್ಯನುಸ್ಮರತ್ || 104 ||

ತತೋ ದಾನವದರ್ಪಘ್ನಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ದೇವಕಣ್ವಕಃ |
ತಂ ಪೀಡಯಿತ್ವಾ ಬಾಹುಭ್ಯಾಮಪ್ರಭುರ್ಲಜ್ಞನೇಽಭವತ್ || 105 ||

ಹಿಮವಾನ್ಮಂದರೋ ಮೇರುಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ವಾ ಸಹಾಮರೈಃ |
ಶಕ್ಯಂ ಭುಜಾಭ್ಯಾಮುದ್ಧರ್ತುಂ ನ ಸಜ್ಞೇ ಭರತಾನುಜಃ || 106 ||

ಅಥೈನಂ ವೈಷ್ಣವಂ ಭಾಗಂ ಮಾನುಷಂ ದೇಹಮಾಸ್ಥಿತಮ್ |
ವಿಸಂಜ್ಞಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣೋ ವಿಸ್ಮಿತೋಽಭವತ್ || 107 ||

ಅಥ ವಾಯುಸುತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾವಣಂ ಸಮಭಿದ್ರವತ್ |

ಆಜಘಾನೋರಸಿ ಕ್ರುದೋ ವಜ್ರಕಲ್ಪೇನ ಮುಷ್ಠಿನಾ || 108 ||

ತೇನ ಮುಷ್ಠಿಪ್ರಹಾರೇಣ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಜಾನುಭ್ಯಾಮಪತದ್ಭೂಮೌ ಚಚಾಲ ಚ ಪಪಾತ ಚ || 109 ||

ವಿಸಂಜ್ಞಂ ರಾವಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮರೇ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಮ್ |
ಋಷಯೋ ವಾನರಾಶ್ಚೈವ ನೇದುರ್ದೇವಾಃ ಸವಾಸವಾಃ || 110 ||

ಹನೂಮಾನಪಿ ತೇಜಸ್ವೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾವಣಾರ್ದಿತಮ್ |
ಅನಯದ್ರಾಘವಾಭ್ಯಾಶಂ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ತಮ್ || 111 ||

ವಾಯುಸೂನೋಃ ಸುಹೃತ್ತೇನ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಮಯಾ ಚ ಸಃ |
ಶತ್ರುಣಾಮಪ್ರಕಮ್ಪ್ಯೋಽಪಿ ಲಘುತ್ವಮಗಮತ್ಕಪೇಃ || 112 ||

ತಂ ಸಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಸಾ ಶಕ್ತಿಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಯುಧಿ ದುರ್ಜಯಮ್ |
ರಾವಣಸ್ಯ ರಥೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಸ್ಥಾನಂ ಪುನರುಪಾಗಮತ್ || 113 ||

ರಾವಣೋಽಪಿ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಮಹಾಹವೇ |
ಆದದೇ ನಿಶಿತಾನ್ಬಾಣಾಂಜಗ್ರಾಹ ಚ ಮಹದ್ಧನುಃ || 114 ||

ಆಶ್ವಸ್ತಶ್ಚ ವಿಶಲ್ಯಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶತ್ರುಸೂದನಃ |
ವಿಷ್ಣೋರ್ಭಾಗಮಮೀಮಾಂಸ್ಯಮಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರತ್ಯನುಸ್ಮರನ್ || 115 ||

ನಿಪಾತಿತಮಹಾವೀರಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾಚಮೂಮ್ |
ರಾಘವಸ್ತು ರಣೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಂ ಸಮಭಿದ್ರವತ್ || 116 ||

ಅಥೈನಮುಪಸಂಗಮ್ಯ ಹನೂಮಾನ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಮಮ ಪೃಷ್ಠಂ ಸಮಾರುಹ್ಯ ರಕ್ಷಸಂ ಶಾಸ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 117 ||

ತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾ ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಯುಪುತ್ರೇಣ ಭಾಷಿತಮ್ |
ಆರೋಹತ್ಸಹಸಾ ಶೂರೋ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಕಪಿಮ್ |
ರಥಸ್ಥಂ ರಾವಣಂ ಸಜ್ಞೇ ದದರ್ಶ ಮನುಜಾಧಿಪಃ || 118 ||

ತಮಾಲೋಕ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರದುದ್ರಾವ ಸ ರಾಘವಃ |
ವೈರೋಚನಮಿವ ಕ್ರುದೋ ವಿಷ್ಣುರಭ್ಯುದ್ಯತಾಯುಧಃ || 119 ||

ಜ್ಯಾಶಬ್ದಮಕರೋತ್ತೀವ್ರಂ ವಜ್ರನಿಷ್ಪೇಷನಿಷ್ವನಮ್ |
ಗಿರಾ ಗಮ್ಭೀರಯಾ ರಾಮೋ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಮುವಾಚ ಹ || 120 ||

ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠ ಮಮ ತ್ವಂ ಹಿ ಕೃತ್ವಾ ವಿಪ್ರಿಯಮೀದೃಶಮ್ |
ಕ್ವ ನು ರಾಕ್ಷಸಶಾರ್ದೂಲ ಗತೋ ಮೋಕ್ಷಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ || 121 ||

ಯದೀಂದ್ರವೈವಸ್ವತ ಭಾಸ್ಕರಾನಾಪ್ತ
ಸ್ವಯಮುಬ್ಬವೈಶ್ವಾನರಶಙ್ಕರಾನಾಪ್ತ |
ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ದಶ ವಾ ದಿಶೋ ವಾ
ತಥಾಪಿ ಮೇ ನಾದ್ಯ ಗತೋ ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ || 122 ||

ಯಶ್ಚೈಷ ಶಕ್ತ್ಯಾಭಿಹತಸ್ತ್ವಯಾದ್ಯ
ಇಚ್ಛನ್ನಿಷ್ಠಾದಂ ಸಹಸಾಭ್ಯುಪೇತಃ |
ಸ ಏಷ ರಕ್ಷೋಗಣರಾಜ ಮೃತ್ಯುಃ
ಸಪುತ್ರದಾರಸ್ಯ ತವಾದ್ಯ ಯುದ್ಧೇ || 123 ||

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೋ ಮಹಾಕಪಿಮ್ |
ಆಜಘಾನ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಕಾಲಾನಲಶಿಖೋಪಮೈಃ || 124 ||

ರಾಕ್ಷಸೇನಾಹವೇ ತಸ್ಯ ತಾಡಿತ್ಸ್ಯಾಪಿ ಸಾಯಕೈಃ |
ಸ್ವಭಾವತೇಜೋಯುಕ್ತಸ್ಯ ಭೂಯಸ್ತೇಜೋ ವ್ಯವರ್ಧತ || 125 ||

ತತೋ ರಾಮೋ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾವಣೇನ ಕೃತವ್ರಣಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ಲವಗಶಾರ್ದೂಲಂ ಕ್ರೋಧಸ್ಯ ವಶಮೇಯಿವಾನ್ || 126 ||

ತಸ್ಯಾಭಿಸಂಜ್ಞಮ್ಯ ರಥಂ ಸಚಕ್ರಮ್
ಸಾಶ್ವಧ್ವಜಚ್ಛತ್ರಮಹಾಪತಾಕಮ್ |
ಸಸಾರಥಿಂ ಸಾಶನಿಶೂಲಖಿಡ್ಗಮ್
ರಾಮಃ ಪ್ರಚಿಚ್ಛೇದ ಶರೈಃ ಸುಪುಜ್ಞೈಃ || 127 ||

ಅಥೇನ್ಯಶತ್ರುಂ ತರಸಾ ಜಘಾನ
ಬಾಣೇನ ವಜ್ರಾಶನಿಸಂನಿಭೇನ ।
ಭುಜಾನ್ತರೇ ವ್ಯೂಢಸುಜಾತರೂಪೇ
ವಜ್ರೇಣ ಮೇರುಂ ಭಗವಾನಿವೇನ್ದ್ರಃ ॥ 128 ॥

ಯೋ ವಜ್ರಪಾತಾಶನಿಸಂನಿಪಾತಾನ್
ನ ಚುಕ್ಷುಭೇ ನಾಪಿ ಚಚಾಲ ರಾಜಾ ।
ಸ ರಾಮಬಾಣಾಭಿಹತೋ ಭೃಶಾರ್ತಃ
ಚಚಾಲ ಚಾಪಂ ಚ ಮುಮೋಚ ವೀರಃ ॥ 129 ॥

ತಂ ವಿಹ್ವಲಂತಂ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಮಃ
ಸಮಾದದೇ ದೀಪ್ತಮಥಾರ್ಧಚಂದ್ರಮ್ ।
ತೇನಾರ್ಕವರ್ಣಂ ಸಹಸಾ ಕಿರೀಟಮ್
ಚಿಚ್ಛೇದ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತೇರ್ಮಹಾತ್ಮಾಃ ॥ 130 ॥

ತಂ ನಿರ್ವಿಷಾಶೀವಿಷಸಂನಿಕಾಶಮ್
ಶಾನ್ತಾರ್ಚಿಷಂ ಸೂರ್ಯಮಿವಾಪ್ರಕಾಶಮ್ ।
ಗತಶ್ರಿಯಂ ಕೃತ್ತಕಿರೀಟಕೂಟಮ್
ಉವಾಚ ರಾಮೋ ಯುಧಿ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮ್ ॥ 131 ॥

ಕೃತಂ ತ್ವಯಾ ಕರ್ಮ ಮಹತ್ಸುಭೀಮಮ್
ಹತಪ್ರವೀರಶ್ಚ ಕೃತಸ್ತ್ವಯಾಹಮ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಪರಿಶ್ರಾಂತ ಇತಿ ವ್ಯವಸ್ಯ
ನ ತ್ವಂ ಶರೈರ್ಮೃತ್ಯುವಶಂ ನಯಾಮಿ ॥ 132 ॥

ಸ ಏವಮುಕ್ತೋ ಹತದರ್ಪಹರ್ಷೋ
ನಿಕೃತ್ತಚಾಪಃ ಸ ಹತಾಶ್ವಸೂತಃ ।
ಶರಾದ್ವಿತಃ ಕೃತ್ತಮಹಾಕಿರೀಟೋ
ವಿವೇಶ ಲಜ್ಜಾಂ ಸಹಸಾ ಸ್ಮ ರಾಜಾ ॥ 133 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ರಜನೀಚರೇನ್ದ್ರೇ
ಮಹಾಬಲೇ ದಾನವದೇವಶತ್ರುಃ ।
ಹರಿನ್ವಿಷಶಲ್ಯಾನ್ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ

ಚಕಾರ ರಾಮಃ ಪರಮಾಹವಾಗ್ರೇ || 134 ||

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಭಗ್ನೇ ತ್ರಿದಶೇಂದ್ರಶತೌ
ಸುರಾಸುರಾ ಭೂತಗಣಾ ದಿಶಶ್ಚ |
ಸಸಾಗರಾಃ ಸರ್ಷಿಮಹೋರಗಾಶ್ಚ
ತಥೈವ ಭೂಮ್ಯಮ್ಬಚರಾಶ್ಚ ಹೃಷ್ವಾಃ || 135 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಪುರೀಂ ಲಜಾಂ ರಾಮಬಾಣಭಯಾದ್ಧಿತಃ ।
ಭಗ್ನದರ್ಪಸ್ತದಾ ರಾಜಾ ಬಭೂವ ವ್ಯಥಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೧ ॥

ಮಾತೃಜ್ಞ ಇವ ಸಿಂಹೇನ ಗರುಡೇನೇವ ಪನ್ನಗಃ ।
ಅಭಿಭೂತೋಽಭವದ್ರಾಜಾ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ ೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಪ್ರಕಾಶಾನಾಂ ವಿದ್ಯುತ್ಸದೃಶವರ್ಚಸಾಮ್ ।
ಸ್ಮರನ್ರಾಘವಬಾಣಾನಾಂ ವಿವ್ಯಥೇ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ॥ ೩ ॥

ಸ ಕಾಞ್ಚನಮಯಂ ದಿವ್ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪರಮಾಸನಮ್ ।
ವಿಕ್ರೇಕ್ಷಮಾಣೋ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ರಾವಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ವಂ ತತ್ಪಲಂ ಮೇ ಮೋಘಂ ಯತ್ತಪ್ತಂ ಪರಮಂ ತಪಃ ।
ಯತ್ಸಮಾನೋ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ಮಾನುಷೇಣಾಸ್ಮಿ ನಿರ್ಜಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಇದಂ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಘೋರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಮಾಮಭ್ಯುಪಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಮಾನುಷೇಭ್ಯೋ ವಿಜಾನೀಹಿ ಭಯಂ ತ್ವಮಿತಿ ತತ್ತಥಾ ॥ ೬ ॥

ದೇವದಾನವಗನ್ಧರ್ವೈರ್ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಪನ್ನಗೈಃ ।
ಅವಧ್ಯತ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಮಾನುಷೇಭ್ಯೋ ನ ಯಾಚಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಏತದೇವಾಭ್ಯುಪಾಗಮ್ಯ ಯತ್ನಂ ಕರ್ತುಮಿಹಾರ್ಹಥ ।
ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚಾಪಿ ತಿಷ್ಠಂತು ಚರ್ಯಾಗೋಪುರಮೂರ್ಧಸು ॥ ೮ ॥

ಸ ಚಾಪ್ರತಿಮಗಂಭೀರೋ ದೇವದಾನವದರ್ಪಹಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪಾಭಿಭೂತಸ್ತು ಕುಂಭಕರ್ಣೋ ವಿಬೋಧ್ಯತಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸ ಪರಾಜಿತಮಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ಚ ನಿಷೂದಿತಮ್ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ರಕ್ಷೋಬಲಂ ಭೀಮಮಾದಿದೇಶ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೧೦ ॥

ದ್ವಾರೇಷು ಯತ್ನಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಪ್ರಾಕಾರಾಶ್ಚಾಧಿರುಹ್ಯತಾಮ್ ।
ನಿದ್ರಾವಶಸಮಾವಿಷ್ಟಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ವಿಬೋಧ್ಯತಾಮ್ ॥ 11 ॥

ನವ ಷಟ್ಸಪ್ತ ಚಾಷ್ಟೌ ಚ ಮಾಸಾನಸ್ವಪಿತಿ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ತಂ ತು ಬೋಧಯತ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ 12 ॥

ಸ ಹಿ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕಕುದಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ವಾನರಾನ್ರಾಜಪುತ್ರೌ ಚ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವ ವಧಿಷ್ಯತಿ ॥ 13 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಸದಾ ಶೇತೇ ಮೂಢೋ ಗ್ರಾಮ್ಯಸುಖೇ ರತಃ ।
ರಾಮೇಣಾಭಿನಿರಸ್ತಸ್ಯ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮೋಽಸ್ಮಿನ್ನುದಾರುಣೇ ॥ 14 ॥

ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಮೇ ಶೋಕಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇ ವಿಬೋಧಿತೇ ।
ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ತೇನ ಶಕ್ರತುಲ್ಯಬಲೇನ ಹಿ ॥ 15 ॥

ಈದೃಶೇ ವ್ಯಸನೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಯೋ ನ ಸಾಹ್ಯಾಯ ಕಲ್ಪತೇ ।
ತೇ ತು ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ 16 ॥

ಜಗ್ಮುಃ ಪರಮಸಮ್ಭ್ರಾಂತಾಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣನಿವೇಶನಮ್ ।
ತೇ ರಾವಣಸಮಾದಿಷ್ಟಾ ಮಾಂಸಶೋಣಿತಭೋಜನಾಃ ॥ 17 ॥

ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾಂಸ್ತಥಾ ಭಕ್ಷ್ಯಾನಾದಾಯ ಸಹಸಾ ಯಯುಃ ।
ತಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮಹಾದ್ವಾರಾಂ ಸರ್ವತೋ ಯೋಜನಾಯತಾಮ್ ॥ 18 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಗುಹಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಸರ್ವಗಂಧಪ್ರವಾಹಿನೀಮ್ ।
ಪ್ರತಿಷ್ಠಮಾನಾಃ ಕೃಚ್ಛ್ರೇಣ ಯತ್ನಾತ್ಪ್ರವಿವಿಶುರ್ಗುಹಾಮ್ ॥ 19 ॥

ತಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಗುಹಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಶುಭಾಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನಕುಟ್ಟಿಮಾಮ್ ।
ದದೃಶುರ್ನೈರ್ಮೃತವ್ಯಾಘ್ರಂ ಶಯಾನಂ ಭೀಮದರ್ಶನಮ್ ॥ 20 ॥

ತೇ ತು ತಂ ವಿಕೃತಂ ಸುಪ್ತಂ ವಿಕೀರ್ಣಮಿವ ಪರ್ವತಮ್ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾನಿದ್ರಂ ಸಹಿತಾಃ ಪ್ರತ್ಯಬೋಧಯನ್ ॥ 21 ॥

ಉಧ್ವಾರೋಮಾಂಜ್ಞಿತತನುಂ ಶ್ವಸಂತಮಿವ ಪನ್ನಗಮ್ ।
ತ್ರಾಸಯಂತಂ ಮಹಾಶ್ವಾಸೈಃ ಶಯಾನಂ ಭೀಮದರ್ಶನಮ್ ॥ 22 ॥

ಭೀಮನಾಸಾಪುಟಂ ತಂ ತು ಪಾತಾಲವಿಪುಲಾನನಮ್ ।
ದದೃಶುರ್ನೈರ್ಮೃತವ್ಯಾಘ್ರಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ 23 ॥

ತತಶ್ಚಕ್ರೂರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾಗ್ರತಸ್ತದಾ ।
ಮಾಂಸಾನಾಂ ಮೇರುಸಜ್ಜಾಶಂ ರಾಶಿಂ ಪರಮತರ್ಪಣಮ್ ॥ 24 ॥

ಮೃಗಾಣಾಂ ಮಹಿಷಾಣಾಂ ಚ ವರಾಹಾಣಾಂ ಚ ಸಂಜ್ಞಯಾನ್ ।
ಚಕ್ರೂರ್ಮೃತಶಾರ್ದೂಲಾ ರಾಶಿಮನ್ನಸ್ಯ ಚಾದ್ಭುತಮ್ ॥ 25 ॥

ತತಃ ಶೋಣಿತಕುಮ್ಭಾಂಶ್ಚ ಮದ್ಯಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ಪುರಸ್ತಾತ್ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಚಕ್ರಸ್ತ್ರಿದಶಶತ್ರುವಃ ॥ 26 ॥

ಲಿಲಿಪುಶ್ಚ ಪರಾಧೈರ್ನ ಚಂದನೇನ ಪರಂತಪಮ್ ।
ದಿವ್ಯೈರಾಚ್ಛಾದಯಾಮಾಸುರ್ಮಾಲೈರ್ಗರ್ಭೈಃ ಸುಗಂಧಿಭಿಃ ॥ 27 ॥

ಧೂಪಂ ಸುಗಂಧಂ ಸಸ್ಯಜುಸ್ತುಷ್ಪವುಶ್ಚ ಪರಂತಪಮ್ ।
ಜಲದಾ ಇವ ಚೋನೇದುರ್ಯಾತುಧಾನಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 28 ॥

ಶಚ್ಛಾನಾಪೂರಯಾಮಾಸುಃ ಶಶಾಂಕಸದೃಶಪ್ರಭಾನ್ ।
ತುಮುಲಂ ಯುಗಪಚ್ಚಾಪಿ ವಿನೇದುಶ್ಚಾಪ್ಯಮರ್ಷಿತಾಃ ॥ 29 ॥

ನೇದುರಾಸ್ಫೋಟಯಾಮಾಸುಶ್ಚಿಕ್ಷಿಪುಸ್ತೇ ನಿಶಾಚರಾಃ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣವಿಬೋಧಾರ್ಥಂ ಚಕ್ರಸ್ತೇ ವಿಪುಲಂ ಸ್ವನಮ್ ॥ 30 ॥

ಸಶಬ್ದಭೇರೀಪಟಹಪ್ರಣಾದಮ್
ಆಸ್ಫೋಟಿತಕ್ಷೇಡಿತಿಹನಾದಮ್ ।
ದಿಶೋ ದ್ರವಂತಸ್ತ್ರಿದಿವಂ ಕಿರಂತಃ
ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಹಜ್ಞಾಃ ಸಹಸಾ ನಿಪೇತುಃ ॥ 31 ॥

ಯದಾ ಭೃಶಂ ತೈರ್ನಿನದೈರ್ಮಹಾತ್ಮಾ

ನ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಬುಬುಧೇ ಪ್ರಸುಪ್ತಃ |
ತತೋ ಮುಸುಂಡೀಮುಸಲಾನಿ ಸರ್ವೇ
ರಕ್ಷೋಗಣಾಸ್ತೇ ಜಗೃಹುರ್ಗದಾಶ್ಚ || 32 ||

ತಂ ಶೈಲಶೃಜ್ಗೃಮುರ್ಸಲೈರ್ಗದಾಭಿರ್-
ವೃಕ್ಷೈಸ್ತಲೈರ್ಮುದ್ಗರಮುಷ್ಠಿಭಿಶ್ಚ |
ಸುಖಪ್ರಸುಪ್ತಂ ಭುವಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮ್
ರಕ್ಷಾಂಸ್ಯುದಗ್ರಾಣಿ ತದಾ ನಿಜಘ್ನುಃ || 33 ||

ತಸ್ಯ ನಿಶ್ವಾಸವಾತೇನ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾ ಬಲವನ್ಮೋಽಪಿ ಸ್ಥಾತುಂ ನಾಶಕ್ನುವನ್ಪುರಃ || 34 ||

ತತೋಽಸ್ಯ ಪುರತೋ ಗಾಢಂ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ |
ಮೃದಜ್ಗಪಣವಾನ್ಭೇರೀಃ ಶಬ್ಧಕುಮ್ಭಗಣಾಂಸ್ತಥಾ |
ದಶರಾಕ್ಷಸಸಾಹಸ್ರಂ ಯುಗಪತ್ಪರ್ಯವಾದಯನ್ || 35 ||

ನೀಲಾಂಜನಚಯಾಕಾರಂ ತೇ ತು ತಂ ಪ್ರತ್ಯಬೋಧಯನ್ |
ಅಭಿಘ್ನುನ್ಮೋ ನದಂತಶ್ಚ ನೈವ ಸಂವಿವಿದೇ ತು ಸಃ || 36 ||

ಯದಾ ಚೈನಂ ನ ಶೇಕುಸ್ತೇ ಪ್ರತಿಬೋಧಯಿತುಂ ತದಾ |
ತತೋ ಗುರುತರಂ ಯತ್ನಂ ದಾರುಣಂ ಸಮುಪಾಕ್ರಮನ್ || 37 ||

ಅಶ್ವಾನುಷ್ಠಾನೈರಾನಾನ್ಯಾಘಾಂಜಘ್ನುರ್ದಂಡಕಶಾಙ್ಕುಶೈಃ |
ಭೇರೀಶಬ್ಧಮೃದಜಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಪ್ರಾಣೈರವಾದಯನ್ || 38 ||

ನಿಜಘ್ನುಶ್ಚಾಸ್ಯ ಗಾತ್ರಾಣಿ ಮಹಾಕಾಷ್ಠಕಟಂ ಕರೈಃ |
ಮುದ್ಗರೈರ್ಮುರ್ಸಲೈಶ್ಚೈವ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಸಮುದ್ಯತೈಃ || 39 ||

ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ಮಹತಾ ಲಜ್ಜಾ ಸಮಭಿಪೂರಿತಾ |
ಸಪರ್ವತವನಾ ಸರ್ವಾ ಸೋಽಪಿ ನೈವ ಪ್ರಬುಧ್ಯತೇ || 40 ||

ತತಃ ಸಹಸ್ರಂ ಭೇರೀಣಾಂ ಯುಗಪತ್ಸಮಹನ್ಯತ |
ಮೃಷ್ಟಕಾಂಜನಕೋಣಾನಾಮಸಕ್ತಾನಾಂ ಸಮಂತತಃ || 41 ||

ಏವಮಪ್ಯತಿನಿದ್ರಸ್ತು ಯದಾ ನೈವ ಪ್ರಬುಧ್ಯತ |
ಶಾಪಸ್ಯ ವಶಮಾಪನ್ನಸ್ತತಃ ಕೃದ್ಧಾ ನಿಶಾಚರಾಃ || 42 ||

ಮಹಾಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟಾಃ ಸರ್ವೇ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಾಃ |
ತದ್ರಕ್ಷೋಬೋಧಯಿಷ್ಯಂತಶ್ಚಕ್ರರನೈ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ || 43 ||

ಅನೈ ಭೇರೀಃ ಸಮಾಜಘ್ನರನೈ ಚಕ್ರರ್ಮಹಾಸ್ವನಮ್ |
ಕೇಶಾನನೈ ಪ್ರಲುಲುಪುಃ ಕರ್ಣಾವನೈ ದಶನ್ತಿ ಚ |
ನ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಪಸ್ಪನ್ನೇ ಮಹಾನಿದ್ರಾವಶಂ ಗತಃ || 44 ||

ಅನೈ ಚ ಬಲಿನಸ್ತಸ್ಯ ಕೂಟಮುದ್ಗರಪಾಣಯಃ |
ಮೂರ್ಧ್ನಿ ವಕ್ಷಸಿ ಗಾತ್ರೇಷು ಪಾತಯನ್ಕೂಟಮುದ್ಗರಾನ್ || 45 ||

ರಜ್ಜುಬಂಧನಬದ್ಧಾಭಿಃ ಶತಘ್ನೇಭಿಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ |
ವಧ್ಯಮಾನೋ ಮಹಾಕಾಯೋ ನ ಪ್ರಾಬುಧ್ಯತ ರಾಕ್ಷಸಃ || 46 ||

ವಾರಣಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ತು ಶರೀರೇಽಸ್ಯ ಪ್ರಧಾವಿತಮ್ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತತೋ ಬುಧ್ಧಃ ಸ್ಪರ್ಶಂ ಪರಮಬುಧ್ಯತ || 47 ||

ಸ ಪಾತ್ಯಮಾನೈರ್ಗಿರಿಶೃಂಗವೃಕ್ಷೈಃ
ಅಚಿಂತಯಂಸ್ತಾನಿವಪುಲಾನಪ್ರಹಾರಾನ್ |
ನಿದ್ರಾಕ್ಷಯಾತ್ಯುತ್ಕುಂಭಯಪೀಡಿತಶ್ಚ
ವಿಜೃಂಭಮಾಣಃ ಸಹಸೋತ್ಪಪಾತ || 48 ||

ಸ ನಾಗಭೋಗಾಚಲಶೃಂಗಕಲ್ಪೌ
ವಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಬಾಹೂ ಗಿರಿಶೃಂಗಸಾರೌ |
ವಿವೃತ್ಯ ವಕ್ತ್ರಂ ವಡವಾಮುಖಾಭಮ್
ನಿಶಾಚರೋಽಸೌ ವಿಕೃತಂ ಜಜ್ಞಮ್ಭೇ || 49 ||

ತಸ್ಯ ಜಾಜ್ಞಮ್ಭಮಾಣಸ್ಯ ವಕ್ತ್ರಂ ಪಾತಾಲಸಂನಿಭಮ್ |
ದದೃಶೇ ಮೇರುಶೃಂಗಾಗ್ರೇ ದಿವಾಕರ ಇವೋದಿತಃ || 50 ||

ವಿಜೃಂಭಮಾಣೋಽತಿಬಲಃ ಪ್ರತಿಬುದ್ಧೋ ನಿಶಾಚರಃ |

ನಿಶ್ವಾಸಶ್ವಾಸ್ಯ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಪರ್ವತಾದಿವ ಮಾರುತಃ || 51 ||

ರೂಪಮುತ್ಪಿಷ್ಠತಸ್ತಸ್ಯ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ತದ್ಬಭೌ |
ತಪಾನ್ತೇ ಸಬಲಾಕಸ್ಯ ಮೇಘಸ್ಯೇವ ವಿವರ್ಷತಃ || 52 ||

ತಸ್ಯ ದೀಪ್ತಾಗ್ನಿಸದೃಶೇ ವಿದ್ಯುತ್ಸದೃಶವರ್ಚಸೀ |
ದದೃಶಾತೇ ಮಹಾನೇತ್ರೇ ದೀಪ್ತಾವಿವ ಮಹಾಗ್ರಹೌ || 53 ||

ಆದದ್ಬಭುಕ್ಷಿತೋ ಮಾಂಸಂ ಶೋಣಿತಂ ತೃಷಿತೋಽಪಿಬತ್ |
ಮೇದಃ ಕುಮ್ಭಂ ಚ ಮದ್ಯಂ ಚ ಪಪೌ ಶಕ್ರರಿಪುಸ್ತದಾ || 54 ||

ತತಸ್ತೃಪ್ತ ಇತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸಮುತ್ಪೇತುರ್ನಿಶಾಚರಾಃ |
ಶಿರೋಭಿಶ್ಚ ಪ್ರಣಮ್ಯೈನಂ ಸರ್ವತಃ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ || 55 ||

ಸ ಸರ್ವಾನಾನ್ತ್ವಯಾಮಾಸ ನೈರ್ಮತಾನ್ನೈರ್ಮತರ್ಷಭಃ |
ಬೋಧನಾದ್ವಿಸ್ಮಿತಶ್ಚಾಪಿ ರಾಕ್ಷಸಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 56 ||

ಕಿಮರ್ಥಮಹಮಾಹತ್ಯ ಭವದ್ಭಿಃ ಪ್ರತಿಬೋಧಿತಃ |
ಕಚ್ಚಿತ್ಸುಕುಶಲಂ ರಾಜ್ಞೋ ಭಯಂ ವಾ ನೇಹ ಕಿಂಚನ || 57 ||

ಅಥ ವಾ ಧ್ರುವಮನ್ಯೇಭ್ಯೋ ಭಯಂ ಪರಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಯದರ್ಥಮೇವ ತ್ವರಿತ್ಯುರ್ಭವದ್ಭಿಃ ಪ್ರತಿಬೋಧಿತಃ || 58 ||

ಅದ್ಯ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ಭಯಮುತ್ಪಾಟಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ಪಾತಯಿಷ್ಯೇ ಮಹೇಂದ್ರಂ ವಾ ಶಾತಯಿಷ್ಯೇ ತಥಾನಲಮ್ || 59 ||

ನ ಹ್ಯಲ್ಪಕಾರಣೇ ಸುಪ್ತಂ ಬೋಧಯಿಷ್ಯತಿ ಮಾಂ ಭೃಶಮ್ |
ತದಾಖ್ಯಾತಾರ್ಥತತ್ತ್ವೇನ ಮತ್ಪ್ರಬೋಧನಕಾರಣಮ್ || 60 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಸಂರಬ್ಧಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮರಿನ್ದಮಮ್ |
ಯೂಪಾಕ್ಷಃ ಸಚಿವೋ ರಾಜ್ಞಃ ಕೃತಾಂಜಲಿರುವಾಚ ಹ || 61 ||

ನ ನೋ ದೇವಕೃತಂ ಕಿಂಚಿದ್ಭಯಮಸ್ತಿ ಕದಾಚನ |

ನ ದೈತ್ಯದಾನವೇಭೋ ವಾ ಭಯಮಸ್ತಿ ಹಿ ತಾದೃಶಮ್ |
ಯಾದೃಶಂ ಮಾನುಷಂ ರಾಜನ್ಭಯಮಸ್ಮಾನುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 62 ||

ವಾನರೈಃ ಪರ್ವತಾಕಾರೈರ್ಲಜ್ಜೇಯಂ ಪರಿವಾರಿತಾ |
ಸೀತಾಹರಣಸಂತಪ್ತಾದ್ರಾಮಾನ್ನಸ್ತುಮುಲಂ ಭಯಮ್ || 63 ||

ಏಕೇನ ವಾನರೇಣೇಯಂ ಪೂರ್ವಂ ದಗ್ಧಾ ಮಹಾಪುರೀ |
ಕುಮಾರೋ ನಿಹತಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಸಾನುಯಾತ್ರಃ ಸಕುಂಭಜರಃ || 64 ||

ಸ್ವಯಂ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪಶ್ಚಾಪಿ ಪೌಲಸ್ತ್ಯೋ ದೇವಕಣ್ವಕಃ |
ಮೃತೇತಿ ಸಂಯುಗೇ ಮುಕ್ತಾರಾಮೇಣಾದಿತ್ಯತೇಜಸಾ || 65 ||

ಯನ್ನ ದೇವೈಃ ಕೃತೋ ರಾಜಾ ನಾಪಿ ದೈತ್ಯೈರ್ನ ದಾನವೈಃ |
ಕೃತಃ ಸ ಇಹ ರಾಮೇಣ ವಿಮುಕ್ತಃ ಪ್ರಾಣಸಂಶಯಾತ್ || 66 ||

ಸ ಯೂಪಾಕ್ಷವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭ್ರಾತುರ್ಯುಧಿ ಪರಾಜಯಮ್ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ವಿವೃತ್ತಾಕ್ಷೋ ಯೂಪಾಕ್ಷಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 67 ||

ಸರ್ವಮದೈವಯ ಯೂಪಾಕ್ಷ ಹರಿಸೈನ್ಯಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |
ರಾಘವಂ ಚ ರಣೇ ಹತ್ವಾ ಪಶ್ಚಾದ್ಧೃಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ರಾವಣಮ್ || 68 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಂಸ್ತರ್ಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಹರಿಣಾಂ ಮಾಂಸಶೋಣಿತೈಃ |
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋಶ್ಚಾಪಿ ಸ್ವಯಂ ಪಾಸ್ಯಾಮಿ ಶೋಣಿತಮ್ || 69 ||

ತತ್ತಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ಬ್ರುವತೋ ನಿಶಮ್ಯ
ಸಗರ್ವಿತಂ ರೋಷವಿವೃದ್ಧದೋಷಮ್ |
ಮಹೋದರೋ ನೈರ್ಮತಯೋಧಮುಖ್ಯಃ
ಕೃತಾಂಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಬಭಾಷೇ || 70 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗುಣದೋಷು ವಿಮೃಶ್ಯ ಚ |
ಪಶ್ಚಾದಪಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ಶತ್ರುನ್ಯುಧಿ ವಿಜೇಷ್ಯಸಿ || 71 ||

ಮಹೋದರವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಪರಿವಾರಿತಃ |

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸಮ್ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಮಹಾಬಲಃ || 72 ||

ತಂ ಸಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಭೀಮಾಕ್ಷಂ ಭೀಮರೂಪಪರಾಕ್ರಮಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತ್ವರಿತಾ ಜಗ್ಮೂರ್ದಶಗ್ರೀವನಿವೇಶನಮ್ || 73 ||

ತತೋ ಗತಾ ದಶಗ್ರೀವಮಾಸೀನಂ ಪರಮಾಸನೇ |
ಊಚುರ್ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಪುಟಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ನಿಶಾಚರಾಃ || 74 ||

ಪ್ರಬುದ್ಧಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋಽಸೌ ಭ್ರಾತಾ ತೇ ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭ |
ಕಥಂ ತತ್ರೈವ ನಿಯಾತು ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ತಮಿಹಾಗತಮ್ || 75 ||

ರಾವಣಸ್ತ್ವಬ್ರವೀದ್ಧೃಷ್ಣೋ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಚ ಪೂಜಿತಮ್ |
ದ್ರಷ್ಟುಮೇನಮಿಹೇಚ್ಛಾಮಿ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಚ ಪೂಜಿತಮ್ || 76 ||

ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತು ತೇ ಸರ್ವೇ ಪುನರಾಗಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಮೂಚೂ ರಾವಣಚೋದಿತಾಃ || 77 ||

ದ್ರಷ್ಟುಂ ತಾಂ ಕಾಚ್ಛತೇ ರಾಜಾ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಪುಂಜಿವಃ |
ಗಮನೇ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಾತರಂ ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಯ || 78 ||

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಭ್ರಾತುರಾಜ್ಞಾಯ ಶಾಸನಮ್ |
ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಶಯನಾದುತ್ತಪಾತ ಹ || 79 ||

ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ವದನಂ ಹೃಷ್ಯಃ ಸ್ನಾತಃ ಪರಮಭೂಷಿತಃ |
ಪಿಪಾಸುಸ್ತ್ವರಯಾಮಾಸ ಪಾನಂ ಬಲಸಮೀರಣಮ್ || 80 ||

ತತಸ್ತೇ ತ್ವರಿತಾಸ್ತಸ್ಯ ರಾಜ್ಞಸಾ ರಾವಣಾಜ್ಞಯಾ |
ಮದ್ಯಂ ಭಕ್ಷ್ಯಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನಿಷ್ಕಪ್ರಮೇವೋಪಹಾರಯನ್ || 81 ||

ಪೀತ್ವಾ ಘಟಸಹಸ್ರಂ ಸ ಗಮನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ || 82 ||

ಈಷತ್ಸಮುತ್ಕಟೋ ಮತ್ತಸ್ತೇಜೋಬಲಸಮನ್ವಿತಃ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಬಭೌ ಹೃಷ್ಯಃ ಕಾಲಾಂತಕಯಮೋಪಮಃ || 83 ||

ಭ್ರಾತುಃ ಸ ಭವನಂ ಗಚ್ಛನ್ನಕ್ಷೋಬಲಸಮನ್ವಿತಃ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಪದನ್ಯಾಸೈರಕಮ್ಪಯತ ಮೇದಿನೀಮ್ || 84 ||

ಸ ರಾಜಮಾರ್ಗಂ ವಪುಷಾ ಪ್ರಕಾಶಯನ್
ಸಹಸ್ರರಶ್ಮಿಧರಣೀಮಿವಾಂಶುಭಿಃ |
ಜಗಾಮ ತತ್ರಾಂಜಲಿಮಾಲಯಾ ವೃತಃ
ಶತಕ್ರತುರ್ಗೇಹಮಿವ ಸ್ವಯಮ್ಭುವಃ || 85 ||

ಕೇಚಿಚ್ಛರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಸ್ಮ ರಾಮಮ್
ವ್ರಜಂತಿ ಕೇಚಿದ್ವ್ಯಥಿತಾಃ ಪತಂತಿ |
ಕೇಚಿದ್ಧಿಶಃ ಸ್ಮ ವ್ಯಥಿತಾಃ ಪ್ರಯಾಂತಿ
ಕೇಚಿದ್ಭಯಾರ್ತಾ ಭುವಿ ಶೇರತೇ ಸ್ಮ || 86 ||

ತಮದ್ರಿಶೃಂಗಪ್ರತಿಮಂ ಕಿರೀಟಿನಮ್
ಸ್ಪೃಶಂತಮಾದಿತ್ಯಮಿವಾತ್ಮತೇಜಸಾ |
ವನೌಕಸಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ವಿವೃದ್ಧಮದ್ಭುತಮ್
ಭಯಾರ್ದಿತಾ ದುದ್ರುವಿರೇ ತತಸ್ತತಃ || 87 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತೋ ರಾಮೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಧನುರಾದಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಕಿರೀಟಿನಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಕುಂಭಕರ್ಣಂ ದದರ್ಶ ಹ || 1 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಪರ್ವತಾಕಾರದರ್ಶನಮ್ |
ಕ್ರಮಮಾಣಮಿವಾಕಾಶಂ ಪುರಾ ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಭುಮ್ || 2 ||

ಸತೋಯಾಮ್ಬುದಸಜ್ಜಾಶಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಮಾಜ್ಞದಭೂಷಣಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುನಃ ಪ್ರದುದ್ರಾವ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾಚಮೂಃ || 3 ||

ವಿದ್ರುತಾಂ ವಾಹಿನೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವರ್ಧಮಾನಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಮ್ |
ಸವಿಸ್ಮಯಮಿದಂ ರಾಮೋ ವಿಭೀಷಣಮುವಾಚ ಹ || 4 ||

ಕೋಽಸೌ ಪರ್ವತಸಂಜ್ಞಶಃ ಕಿರೀಟೇ ಹರಿಲೋಚನಃ |
ಲಜ್ಜಾಂಯಾಂ ದೃಶ್ಯತೇ ವೀರಃ ಸವಿದ್ಯುದಿವ ತೋಯದಃ || 5 ||

ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಕೇತುಭೂತೋಽಸೌ ಮಹಾನೇಕೋಽತ್ರ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿದ್ರವಂತಿ ತತಸ್ತತಃ || 6 ||

ಆಚಕ್ಷ್ಯ ಮೇ ಮಹಾನ್ಮೋಽಸೌ ರಕ್ಷೋ ವಾ ಯದಿ ವಾಸುರಃ |
ನ ಮಯೈವಂವಿಧಂ ಭೂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಪೂರ್ವಂ ಕದಾಚನ || 7 ||

ಸ ಪೃಷ್ಠೋ ರಾಜಪುತ್ರೇಣ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರಿಣಾ |
ವಿಭೀಷಣೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 8 ||

ಯೇನ ವೈವಸ್ವತೋ ಯುದ್ಧೇ ವಾಸವಶ್ಚ ಪರಾಜಿತಃ |
ಸೈಷ ವಿಶ್ರವಸಃ ಪುತ್ರಃ ಕುಂಭಕರ್ಣಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ || 9 ||

ಏತೇನ ದೇವಾ ಯುಧಿ ದಾನವಾಶ್ಚ
ಯಕ್ಷಾ ಭುಜಜ್ಞಾಃ ಪಿಶಿತಾಶನಾಶ್ಚ |

ಗನ್ನರ್ವವಿದ್ಯಾಧರಕಿಂನರಾಶ್ಚ
ಸಹಸ್ರಶೋ ರಾಘವ ಸಮ್ಪ್ರಭಗ್ನಾಃ || 10 ||

ಶೂಲಪಾಣಿಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಕುಂಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಹಂತುಂ ನ ಶೇಕುಸ್ತ್ರಿದಶಾಃ ಕಾಲೋಽಯಮಿತಿ ಮೋಹಿತಾಃ || 11 ||

ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಹ್ಯೇಷ ತೇಜಸ್ವೀ ಕುಂಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಅನ್ಯೇಷಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ವರದಾನಕೃತಂ ಬಲಮ್ || 12 ||

ಏತೇನ ಜಾತಮಾತ್ರೇಣ ಕ್ಷುಧಾರ್ತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಭಕ್ಷಿತಾನಿ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸತ್ತ್ವಾನಾಂ ಸುಬಹೂನ್ಯಪಿ || 13 ||

ತೇಷು ಸಮ್ಭಕ್ಷ್ಯಮಾಣೇಷು ಪ್ರಜಾ ಭಯನಿಪೀಡಿತಾಃ |
ಯಾನ್ತಿ ಸ್ಮ ಶರಣಂ ಶಕ್ರಂ ತಮಪ್ಯರ್ಥಂ ನ್ಯವೇದಯನ್ || 14 ||

ಸ ಕುಂಭಕರ್ಣಂ ಕುಪಿತೋ ಮಹೇಂದ್ರೋ
ಜಘಾನ ವಜ್ರೇಣ ಶಿತೇನ ವಜ್ರೇ |
ಸ ಶಕ್ರವಜ್ರಾಭಿಹತೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಚಚಾಲ ಕೋಪಾಚ್ಚ ಭೃಶಂ ನನಾದ || 15 ||

ತಸ್ಯ ನಾನದ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಕುಂಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿನಾದಂ ವಿತ್ರಸ್ತಾ ಭೂಯೋ ಭೂಮಿರ್ವಿತತ್ರಸೇ || 16 ||

ತತಃ ಕೋಪಾನ್ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಕುಂಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ವಿಕೃಷ್ಯೈರಾವತಾದ್ಧಂತಂ ಜಘಾನೋರಸಿ ವಾಸವಮ್ || 17 ||

ಕುಂಭಕರ್ಣಪ್ರಹಾರಾರ್ತೋ ವಿಚಚಾಲ ಸ ವಾಸವಃ |
ತತೋ ವಿಷೇದುಃ ಸಹಸಾ ದೇವಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿದಾನವಾಃ || 18 ||

ಪ್ರಜಾಭಿಃ ಸಹ ಶಕ್ರಶ್ಚ ಯಯೌ ಸ್ಥಾನಂ ಸ್ವಯಮುಭವಃ |
ಕುಂಭಕರ್ಣಸ್ಯ ದೌರಾತ್ಮ್ಯಂ ಶಶಂಸುಸ್ತೇ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ |
ಪ್ರಜಾನಾಂ ಭಕ್ಷಣಂ ಚಾಪಿ ದೇವಾನಾಂ ಚಾಪಿ ಧರ್ಷಣಮ್ || 19 ||

ಏವಂ ಪ್ರಜಾ ಯದಿ ತ್ವೇಷ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ಅಚಿರೇಣೈವ ಕಾಲೇನ ಶೂನ್ಯೋ ಲೋಕೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 20 ॥

ವಾಸವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ।
ರಕ್ಷಾಂಸ್ಯಾವಾಹಯಾಮಾಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ದದರ್ಶ ಹ ॥ 21 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯೈವ ವಿತತ್ರಾಸ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಶ್ವಸ್ಯ ಚೈವೇದಂ ಸ್ವಯಮ್ಭೂರಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 22 ॥

ಧ್ರುವಂ ಲೋಕವಿನಾಶಾಯ ಪೌರಸ್ತೇನಾಸಿ ನಿರ್ಮಿತಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಮದ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ಮೃತಕಲ್ಪಃ ಶಯಿಷ್ಯಸಿ ।
ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪಾಭಿಭೂತೋಽಥ ನಿಪಪಾತಾಗ್ರತಃ ಪ್ರಭೋಃ ॥ 23 ॥

ತತಃ ಪರಮಸಮ್ಭ್ರಾನ್ತೋ ರಾವಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ವಿವೃದ್ಧಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ತೋ ವೃಕ್ಷಃ ಫಲಕಾಲೇ ನಿಕ್ಮತ್ಯತೇ ॥ 24 ॥

ನ ನಪ್ತಾರಂ ಸ್ವಕಂ ನ್ಯಾಯ್ಯಂ ಶಪ್ತಮೇವಂ ಪ್ರಜಾಪತೇ ।
ನ ಮಿಥ್ಯಾವಚನಶ್ಚ ತ್ವಂ ಸ್ವಪ್ನ್ಯತೇಷ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಕಾಲಸ್ತು ಕ್ರಿಯತಾಮಸ್ಯ ಶಯನೇ ಜಾಗರೇ ತಥಾ ॥ 25 ॥

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ವಯಮ್ಭೂರಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಶಯಿತಾ ಹ್ಯೇಷ ಷಣ್ಮಾಸಾನೇಕಾಹಂ ಜಾಗರಿಷ್ಯತಿ ॥ 26 ॥

ಏಕೇನಾಹ್ನಾ ತ್ವಸೌ ವೀರಶ್ಚರನ್ಭೂಮಿಂ ಬುಭುಕ್ಷಿತಃ ।
ವ್ಯಾತ್ತಾಸ್ಯೋ ಭಕ್ಷಯೇಲ್ಲೋಕಾನ್ಸಂಜುಕ್ರದ್ಧ ಇವ ಪಾವಕಃ ॥ 27 ॥

ಸೋಽಸೌ ವ್ಯಸನಮಾಪನ್ನಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮಬೋಧಯತ್ ।
ತ್ವತ್ಪ್ರಾಕ್ರಮಭೀತಶ್ಚ ರಾಜಾ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ರಾವಣಃ ॥ 28 ॥

ಸ ಏಷ ನಿರ್ಗತೋ ವೀರಃ ಶಿಬಿರಾದ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ ।
ವಾನರಾನ್ಭೃಶಸಂಜುಕ್ರದ್ಧೋ ಭಕ್ಷಯನ್ಪರಿಧಾವತಿ ॥ 29 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯೈವ ಹರಯೋ ವಿಪ್ರದುದ್ರವುಃ ।

ಕಥಮೇನಂ ರಣೇ ಕೃದ್ಧಂ ವಾರಯಿಷ್ಯಂತಿ ವಾನರಾಃ || 30 ||

ಉಚ್ಯಂತಾಂ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಯನ್ತ್ರಮೇತತ್ಸಮುಚ್ಛ್ರಿತಮ್ |
ಇತಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ಹರಯೋ ಭವಿಷ್ಯಂತೀಹ ನಿರ್ಭಯಾಃ || 31 ||

ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹೇತುಮತ್ಸಮುಖೋದ್ಗತಮ್ |
ಉವಾಚ ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಂ ನೀಲಂ ಸೇನಾಪತಿಂ ತದಾ || 32 ||

ಗಚ್ಛ ಸೈನ್ಯಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವ್ಯೂಹ್ಯ ತಿಷ್ಠಸ್ವ ಪಾವಕೇ |
ದ್ವಾರಾಣ್ಯಾದಾಯ ಲಜ್ಜಾಯಾಶ್ಚರ್ಯಾಶ್ಚಾಪ್ಯಥ ಸಜ್ಜಮಾನ್ || 33 ||

ಶೈಲಶೃಂಗಾಣಿ ವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚ ಶಿಲಾಶ್ಚಾಪ್ಯುಪಸಂಹರನ್ |
ತಿಷ್ಠಂತು ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಾಯುಧಾಃ ಶೈಲಪಾಣಯಃ || 34 ||

ರಾಘವೇಣ ಸಮಾದಿಷ್ಟೋ ನೀಲೋ ಹರಿಚಮೂಪತಿಃ |
ಶಶಾಸ ವಾನರಾನೀಕಂ ಯಥಾವತ್ಕಪಿಕುಂಭಜರಃ || 35 ||

ತತೋ ಗವಾಕ್ಷಃ ಶರಭೋ ಹನುಮಾನಜ್ಞದೋ ನಲಃ |
ಶೈಲಶೃಂಗಾಣಿ ಶೈಲಾಭಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದ್ವಾರಮಭ್ಯಯುಃ || 36 ||

ತತೋ ಹರಿಣಾಂ ತದನೀಕಮುಗ್ರಮ್
ರರಾಜ ಶೈಲೋದ್ಯತವೃಕ್ಷಹಸ್ತಮ್ |
ಗಿರೇಃ ಸಮೀಪಾನುಗತಂ ಯಥೈವ
ಮಹನ್ಮಹಾಂಭೋಧರಜಾಲಮುಗ್ರಮ್ || 37 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಪಿಂಶತ್ಪತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಷ್ಠಾಪತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತು ರಾಕ್ಷಸಶಾರ್ದೂಲೋ ನಿದ್ರಾಮದಸಮಾಕುಲಃ |
ರಾಜಮಾರ್ಗಂ ಶ್ರಿಯಾ ಜುಷ್ಪಂ ಯಯೌ ವಿಪುಲವಿಕ್ರಮಃ || ೧ ||

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಸಹಸ್ರೈಶ್ಚ ವೃತಃ ಪರಮದುರ್ಜಯಃ |
ಗೃಹೇಭ್ಯಃ ಪುಷ್ಪವರ್ಷೇಣ ಕಾರ್ಯಮಾಣಸ್ತದಾ ಯಯೌ || ೨ ||

ಸ ಹೇಮಜಾಲವಿತತಂ ಭಾನುಭಾಸ್ವರದರ್ಶನಮ್ |
ದದರ್ಶ ವಿಪುಲಂ ರಮ್ಯಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರನಿವೇಶನಮ್ || ೩ ||

ಸ ತತ್ತದಾ ಸೂರ್ಯ ಇವಾಭ್ರಜಾಲಮ್
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತೇರ್ನಿವೇಶನಮ್ |
ದದರ್ಶ ದೂರೇಽಗ್ರಜಮಾಸನಸ್ಥಮ್
ಸ್ವಯಮುಭವಂ ಶಕ್ರ ಇವಾಸನಸ್ಥಮ್ || ೪ ||

ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯ ಗೃಹಂ ಭ್ರಾತುಃ ಕಕ್ಷ್ಯಾಮಭಿವಿಗಾಹ್ಯ ಚ |
ದದರ್ಶೋದ್ವಿಗ್ನಮಾಸೀನಂ ವಿಮಾನೇ ಪುಷ್ಪಕೇ ಗುರುಮ್ || ೫ ||

ಅಥ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ತೂರ್ಣಮುತ್ಥಾಯ ಸಂಹೃಷ್ಪಃ ಸಂನಿರರ್ಷಮುಪಾನಯತ್ || ೬ ||

ಅಥಾಸೀನಸ್ಯ ಪರ್ಯಜ್ಞೇ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಭ್ರಾತುರ್ವವಂದೇ ಚರಣಾಂ ಕಿಂ ಕೃತ್ಯಮಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ |
ಉತ್ಪತ್ಯ ಚೈನಂ ಮುದಿತೋ ರಾವಣಃ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ || ೭ ||

ಸ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಕ್ತೋ ಯಥಾವಚ್ಚಾಭಿನಂದಿತಃ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಶುಭಂ ದಿವ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪೇದೇ ವರಾಸನಮ್ || ೮ ||

ಸ ತದಾಸನಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸಂರಕ್ತನಯನಃ ಕೋಪಾದ್ರಾವಣಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || ೯ ||

ಕಿಮರ್ಥಮಹಮಾದೃತ್ಯ ತ್ವಯಾ ರಾಜನ್ಪ್ರಬೋಧಿತಃ ।
ಶಂಸ ಕಸ್ಮಾದ್ಭಯಂ ತೇಽಸ್ತಿ ಕೋಽದ್ಯ ಪ್ರೇತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 10 ॥

ಭ್ರಾತರಂ ರಾವಣಃ ಕ್ರುದ್ಧಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಈಷತ್ತು ಪರಿವೃತ್ತಾಭ್ಯಾಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 11 ॥

ಅದ್ಯ ತೇ ಸುಮಹಾನಾಕುಲಃ ಶಯಾನಸ್ಯ ಮಹಾಬಲ ।
ಸುಖಿತಸ್ತ್ವಂ ನ ಜಾನೀಷೇ ಮಮ ರಾಮಕೃತಂ ಭಯಮ್ ॥ 12 ॥

ಏಷ ದಾಶರಥೀ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಸಹಿತೋ ಬಲೀ ।
ಸಮುದ್ರಂ ಸಬಲಸ್ತೀರ್ತ್ವಾ ಮೂಲಂ ನಃ ಪರಿಕೃನ್ತತಿ ॥ 13 ॥

ಹಂತ ಪಶ್ಯಸ್ವ ಲಜ್ಜಾಕಾಂ ವನಾನ್ಯುಪವನಾನಿ ಚ ।
ಸೇತುನಾ ಸುಖಮಾಗಮ್ಯ ವಾನರೈರ್ಕಾರ್ಣವಂ ಕೃತಮ್ ॥ 14 ॥

ಯೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ಮುಖ್ಯತಮಾ ಹತಾಸ್ತೇ ವಾನರೈರ್ಯುಧಿ ।
ವಾನರಾಣಾಂ ಕ್ಷಯಂ ಯುದ್ಧೇ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕದಾಚನ ॥ 15 ॥

ಸರ್ವಕ್ಷಪಿತಕೋಶಂ ಚ ಸ ತ್ವಮಭ್ಯವಪದ್ಯ ಮಾಮ್ ।
ತ್ರಾಯಸ್ವೇಮಾಂ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಬಾಲವೃದ್ಧಾವಶೇಷಿತಾಮ್ ॥ 16 ॥

ಭ್ರಾತುರರ್ಥೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕುರು ಕರ್ಮ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ ।
ಮಯೈವಂ ನೋಕ್ತಪೂರ್ವೋ ಹಿ ಕಶ್ಚಿದ್ಭ್ರಾತಃ ಪರಂತಪ ।
ತ್ವಯ್ಯಸ್ತಿ ಮಮ ಚ ಸ್ನೇಹಃ ಪರಾ ಸಮ್ಭಾವನಾ ಚ ಮೇ ॥ 17 ॥

ದೇವಾಸುರವಿಮರ್ದೇಷು ಬಹುಶೋ ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭ ।
ತ್ವಯಾ ದೇವಾಃ ಪ್ರತಿವ್ರೂಹ್ಯ ನಿರ್ಜಿತಾಶ್ಚಾಸುರಾ ಯುಧಿ ।
ನ ಹಿ ತೇ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ದೃಶ್ಯತೇ ಸದೃಶೋ ಬಲೀ ॥ 18 ॥

ಕುರುಷ್ವ ಮೇ ಪ್ರಿಯಹಿತಮೇತದುತ್ತಮಮ್
ಯಥಾಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಿಯರಣಬಾನ್ಧವಪ್ರಿಯ ।
ಸ್ವತೇಜಸಾ ವಿಧಮ ಸಪತ್ನವಾಹಿನೀಮ್
ಶರದ್ಭಾನಂ ಪವನ ಇವೋದ್ಯತೋ ಮಹಾನ್ ॥ 19 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಿಞ್ಚಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ನಿಶಮ್ಯ ಪರಿದೇವಿತಮ್ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಬಭಾಷೇಽಥ ವಚನಂ ಪ್ರಜಹಾಸ ಚ ॥ ೧ ॥

ದೃಷ್ಟೋ ದೋಷ್ಟೋ ಹಿ ಯೋಽಸ್ಮಾಭಿಃ ಪುರಾ ಮನ್ತ್ರವಿರ್ನಿಯೇ ।
ಹಿತೇಷ್ಟನಭಿಯುಕ್ತೇನ ಸೋಽಯಮಾಸಾದಿತಸ್ತ್ವಯಾ ॥ ೨ ॥

ಶೀಘ್ರಂ ಖಿಲ್ವಭ್ಯುಪೇತಂ ತ್ವಾಂ ಫಲಂ ಪಾಪಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ।
ನಿರಯೇಷ್ಟೇವ ಪತನಂ ಯಥಾ ದುಷ್ಕೃತಕರ್ಮಣಃ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಥಮಂ ವೈ ಮಹಾರಾಜ ಕೃತ್ಯಮೇತದಚಿಂತಿತಮ್ ।
ಕೇವಲಂ ವೀರ್ಯದರ್ಪೇಣ ನಾನುಬನ್ಧೋ ವಿಚಾರಿತಃ ॥ ೪ ॥

ಯಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಪೂರ್ವಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕುರ್ಯಾದೈಶ್ವರ್ಯಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಪೂರ್ವಂ ಚೋತ್ತರಕಾರ್ಯಾಣಿ ನ ಸ ವೇದ ನಯಾನಯೌ ॥ ೫ ॥

ದೇಶಕಾಲವಿಹೀನಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ವಿಪರೀತವತ್ ।
ಕ್ರಿಯಮಾಣಾನಿ ದುಷ್ಯಂತಿ ಹವೀಂಷ್ಯಪ್ರಯತೇಷ್ಟಿವ ॥ ೬ ॥

ತ್ರಯಾಣಾಂ ಪಂಚಾಧಾ ಯೋಗಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಯಃ ಪ್ರಪಶ್ಯತಿ ।
ಸಚಿವೈಃ ಸಮಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ ಸಭ್ಯೇ ವರ್ತತೇ ಪಥಿ ॥ ೭ ॥

ಯಥಾಗಮಂ ಚ ಯೋ ರಾಜಾ ಸಮಯಂ ವಿಚಿಕೀರ್ಷತಿ ।
ಬುಧ್ಯತೇ ಸಚಿವಾನುಬದ್ಧ್ಯಾ ಸುಹೃದಶ್ಚಾನುಪಶ್ಯತಿ ॥ ೮ ॥

ಧರ್ಮಮರ್ಥಂ ಚ ಕಾಮಂ ಚ ಸರ್ವಾನಾನ್ವ ರಕ್ಷಸಾಂ ಪತೇ ।
ಭಜತೇ ಪುರುಷಃ ಕಾಲೇ ತ್ರೀಣಿ ದ್ವಂದ್ವಾನಿ ವಾ ಪುನಃ ॥ ೯ ॥

ತ್ರಿಷು ಚೈತೇಷು ಯಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತನ್ನಾವಬುಧ್ಯತೇ ।
ರಾಜಾ ವಾ ರಾಜಮಾತ್ರೋ ವಾ ವ್ಯರ್ಥಂ ತಸ್ಯ ಬಹುಶ್ರುತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಉಪಪ್ರದಾನಂ ಸಾನ್ತ್ವಂ ವಾ ಭೇದಂ ಕಾಲೇ ಚ ವಿಕ್ರಮಮ್ ।
ಯೋಗಂ ಚ ರಕ್ಷಸಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತಾವುಭೌ ಚ ನಯಾನಯೌ ॥ 11 ॥

ಕಾಲೇ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಾನ್ಯಃ ಸಮೃನ್ತ್ಯ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ ।
ನಿಷೇವೇತಾತ್ಮವಾಂಛೋಕೇ ನ ಸ ವ್ಯಸನಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ 12 ॥

ಹಿತಾನುಬಂಧಮಾಲೋಕ್ಯ ಕಾರ್ಯಕಾರ್ಯಮಿಹಾತ್ಮನಃ ।
ರಾಜಾ ಸಹಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞೈಃ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ ಜೀವತಿ ॥ 13 ॥

ಅನಭಿಜ್ಞಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಾನ್ಪುರುಷಾಃ ಪಶುಬುದ್ಧಯಃ ।
ಪ್ರಾಗಲ್ಭ್ಯದ್ವಕ್ತುಮಿಚ್ಛಂತಿ ಮನ್ತ್ರೇಷ್ವಭ್ಯನ್ತರಿಕೃತಾಃ ॥ 14 ॥

ಅಶಾಸ್ತ್ರವಿದುಷಾಂ ತೇಷಾಂ ನ ಕಾರ್ಯಮಹಿತಂ ವಚಃ ।
ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾನಭಿಜ್ಞಾನಾಂ ವಿಪುಲಾಂ ಶ್ರಿಯಮಿಚ್ಛತಾಮ್ ॥ 15 ॥

ಅಹಿತಂ ಚ ಹಿತಾಕಾರಂ ಧಾಷ್ಪ್ಯಜ್ಜಲ್ಪಂತಿ ಯೇ ನರಾಃ ।
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ ಮನ್ತ್ರಬಾಹ್ಯಾಸ್ತೇ ಕರ್ತವ್ಯಾಃ ಕೃತ್ಯದೂಷಣಾಃ ॥ 16 ॥

ವಿನಾಶಯನ್ಮೋ ಭರ್ತಾರಂ ಸಹಿತಾಃ ಶತ್ರುಭಿರ್ಬುಧೈಃ ।
ವಿಪರೀತಾನಿ ಕೃತ್ಯಾನಿ ಕಾರಯಂತೀಹ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ॥ 17 ॥

ತಾನ್ಭರ್ತಾ ಮಿತ್ರಸಜ್ಜಾಶಾನಮಿತ್ರಾನ್ಮನ್ತ್ರನಿರ್ಣಯೇ ।
ವ್ಯವಹಾರೇಣ ಜಾನೀಯಾತ್ಸಚಿವಾನುಪಸಂಹಿತಾನ್ ॥ 18 ॥

ಚಪಲಸ್ಯೇಹ ಕೃತ್ಯಾನಿ ಸಹಸಾನುಪ್ರಧಾವತಃ ।
ಛಿದ್ರಮನ್ಯೇ ಪ್ರಪದ್ಯಂತೇ ಕ್ರೌಞ್ಚಸ್ಯ ಖಿಮಿವ ದ್ವಿಜಾಃ ॥ 19 ॥

ಯೋ ಹಿ ಶತ್ರುಮವಜ್ಞಾಯ ನಾತ್ಮಾನಮಭಿರಕ್ಷತಿ ।
ಅವಾಪ್ನೋತಿ ಹಿ ಸೋಽನರ್ಥಾನಾನ್ಧನಾಚ್ಚ ವ್ಯವರೋಪ್ಯತೇ ॥ 20 ॥

ತತ್ತ್ವ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವಃ ಕುಂಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ ।
ಭೃಕುಟಿಂ ಚೈವ ಸೌಕ್ರೇ ಕ್ರುದ್ಧಶ್ಚೈನಮುವಾಚ ಹ ॥ 21 ॥

ಮಾನ್ಯೋ ಗುರುರಿವಾಚಾರ್ಯಃ ಕಿಂ ಮಾಂ ತ್ವಮನುಶಾಸತಿ ।
ಕಿಮೇವಂ ವಾಕ್ಯಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಕಾಲೇ ಯುಕ್ತಂ ವಿಧೀಯತಾಮ್ ॥ 22 ॥

ವಿಭ್ರಮಾಚ್ಚಿತ್ತಮೋಹಾದ್ವಾ ಬಲವೀರ್ಯಾಶ್ರಯೇಣ ವಾ ।
ನಾಭಿಪನ್ನಮಿದಾನೀಂ ಯದ್ವ್ಯರ್ಥಾಸ್ತಸ್ಯ ಪುನಃ ಕೃಥಾಃ ॥ 23 ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ನಾಕಾಲೇ ತು ಯದ್ಯುಕ್ತಂ ತದಿದಾನೀಂ ವಿಧೀಯತಾಮ್ ।
ಮಮಾಪನಯಜಂ ದೋಷಂ ವಿಕ್ರಮೇಣ ಸಮೀಕುರು ॥ 24 ॥

ಯದಿ ಖಿಲ್ವಸ್ತಿ ಮೇ ಸ್ನೇಹೋ ಭ್ರಾತೃತ್ವಂ ವಾವಗಚ್ಛಸಿ ।
ಯದಿ ವಾ ಕಾರ್ಯಮೇತತ್ತೇ ಹೃದಿ ಕಾರ್ಯತಮಂ ಮತಮ್ ॥ 25 ॥

ಸ ಸುಹೃದ್ಯೋ ವಿಪನ್ನಾರ್ಥಂ ದೀನಮಭ್ಯವಪದ್ಯತೇ ।
ಸ ಬನ್ದುರ್ಯೋಽಪನೀತೇಷು ಸಾಹಾಯ್ಯಯೋಪಕಲ್ಪತೇ ॥ 26 ॥

ತಮಥೈವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ತು ವಚನಂ ಧೀರದಾರುಣಮ್ ।
ರುಷ್ಪೋಽಯಮಿತಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ಶನೈಃ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಮಮುವಾಚ ಹ ॥ 27 ॥

ಅತೀವ ಹಿ ಸಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ಭ್ರಾತರಂ ಕ್ಷುಭಿತೇಂದ್ರಿಯಮ್ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಶನೈರ್ವಾಕ್ಯಂ ಬಭಾಷೇ ಪರಿಸಾನ್ತ್ವಯನ್ ॥ 28 ॥

ಅಲಂ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ್ದ್ರ ಸನ್ತಾಪಮುಪಪದ್ಯತೇ ।
ರೋಷಂ ಚ ಸಮ್ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸ್ವಸ್ಥೋ ಭವಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 29 ॥

ನೈತನ್ಮನಸಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಮಯಿ ಜೀವತಿ ಪಾರ್ಥಿವ ।
ತಮಹಂ ನಾಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯತ್ಕೃತೇ ಪರಿತಪ್ಯಸೇ ॥ 30 ॥

ಅವಶ್ಯಂ ತು ಹಿತಂ ವಾಚ್ಯಂ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಂ ಮಯಾ ತವ ।
ಬನ್ದುಭಾವಾದಭಿಹಿತಂ ಭ್ರಾತೃಸ್ನೇಹಾಚ್ಚ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ 31 ॥

ಸದೃಶಂ ಯತ್ತು ಕಾಲೇಽಸ್ಮಿನ್ನಕರ್ತುಂ ಸ್ನಿಗ್ಧೇನ ಬನ್ದುನಾ ।
ಶತ್ರುಣಾಂ ಕದನಂ ಪಶ್ಯ ಕ್ರಿಯಮಾಣಂ ಮಯಾ ರಣೇ ॥ 32 ॥

ಅದ್ಯ ಪಶ್ಯ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಯಾ ಸಮರಮೂರ್ಧನಿ ।
ಹತೇ ರಾಮೇ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ದ್ರವಂತೀಂ ಹರಿವಾಹಿನೀಮ್ ॥ 33 ॥

ಅದ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ತದ್ವೃಷಾಙ್ಗ ಮಯಾನೀತಂ ರಣಾಚ್ಛಿರಃ ।
ಸುಖೀಭವ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸೀತಾ ಭವತು ದುಃಖಿತಾ ॥ 34 ॥

ಅದ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಪಶ್ಯಂತು ನಿಧನಂ ಸುಮಹತ್ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸರ್ವೇ ಯೇ ತೇ ನಿಹತಬಾನ್ಧವಾಃ ॥ 35 ॥

ಅದ್ಯ ಶೋಕಪರೀತಾನಾಂ ಸ್ವಬನ್ಧುವಧಕಾರಣಾತ್ ।
ಶತ್ರುರ್ಯುಧಿ ವಿನಾಶೇನ ಕರೋಮ್ಯಸ್ರಪ್ರಮಾರ್ಜನಮ್ ॥ 36 ॥

ಅದ್ಯ ಪರ್ವತಸಂಜ್ಞಾಶಂ ಸಸೂರ್ಯಮಿವ ತೋಯದಮ್ ।
ವಿಕೀರ್ಣಂ ಪಶ್ಯ ಸಮರೇ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಮ್ ॥ 37 ॥

ನ ಪರಃ ಪ್ರೇಷಣೀಯಸ್ತೇ ಯುದ್ಧಾಯಾತುಲ ವಿಕ್ರಮ ।
ಅಹಮುತ್ಸಾದಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶತ್ರುಂಸ್ತವ ಮಹಾಬಲ ॥ 38 ॥

ಯದಿ ಶಕ್ನೋ ಯದಿ ಯಮೋ ಯದಿ ಪಾವಕಮಾರುತೌ ।
ತಾನಹಂ ಯೋಧಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಕುಬೇರ ವರುಣಾವಪಿ ॥ 39 ॥

ಗಿರಿಮಾತ್ರಶರೀರಸ್ಯ ಶಿತಶೂಲಧರಸ್ಯ ಮೇ ।
ನರ್ದತಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಬಿಭೀಯಾಚ್ಚ ಪುರಂದರಃ ॥ 40 ॥

ಅಥ ವಾ ತ್ಯಕ್ತಶಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಮೃದ್ಗತಸ್ತರಸಾ ರಿಪೂನ್ ।
ನ ಮೇ ಪ್ರತಿಮುಖೇ ಕಶ್ಚಿಚ್ಛಕ್ತಃ ಸ್ಥಾತುಂ ಜಿಜೀವಿಷುಃ ॥ 41 ॥

ನೈವ ಶಕ್ತ್ಯಾ ನ ಗದಯಾ ನಾಸಿನಾ ನ ಶಿತ್ಯೈಃ ಶರೈಃ ।
ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಮೇವ ಸಂರಬ್ಧೋ ಹನಿಷ್ಯಾಮ್ಯಪಿ ವಜ್ರಿಣಮ್ ॥ 42 ॥

ಯದಿ ಮೇ ಮುಷ್ಟಿವೇಗಂ ಸ ರಾಘವೋಽದ್ಯ ಸಹಿಷ್ಯತಿ ।
ತತಃ ಪಾಸ್ಯಂತಿ ಬಾಣೌಘಾ ರುಧಿರಂ ರಾಘವಸ್ಯ ತೇ ॥ 43 ॥

ಚಿಂತಯಾ ಬಾಧ್ಯಸೇ ರಾಜನಿಕ್ಕಮರ್ಥಂ ಮಯಿ ತಿಷ್ಠತಿ |
ಸೋಽಹಂ ಶತ್ರುವಿನಾಶಾಯ ತವ ನಿಯಾತುಮುದ್ಯತಃ || 44 ||

ಮುಂಞ್ಚ ರಾಮಾಧ್ಯಯಂ ರಾಜನನ್ನಿಷ್ಯಾಮೀಹ ಸಂಯುಗೇ |
ರಾಘವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ಸುಗ್ರೀವಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಅಸಾಧಾರಣಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತವ ದಾತುಂ ಮಹದ್ಯಶಃ || 45 ||

ವಧೇನ ತೇ ದಾಶರಥೇಃ ಸುಖಾವಹಮ್
ಸುಖಂ ಸಮಾಹರ್ತುಮಹಂ ವ್ರಜಾಮಿ |
ನಿಹತ್ಯ ರಾಮಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ
ಖಾದಾಮಿ ಸರ್ವಾನ್ನರಿಯೂಢಮುಖ್ಯಾನ್ || 46 ||

ರಮಸ್ವ ಕಾಮಂ ಪಿಬ ಚಾಗ್ರ್ಯವಾರುಣೇಮ್
ಕುರುಷ್ವ ಕೃತ್ಯಾನಿ ವಿನೀಯತಾಂ ಜ್ವರಃ |
ಮಯಾದ್ಯ ರಾಮೇ ಗಮಿತೇ ಯಮಕ್ಷಯಮ್
ಚಿರಾಯ ಸೀತಾ ವಶಗಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 47 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕಪಿಂಶಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿಪಿಷಾಚಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತದುಕ್ತಮತಿಕಾಯಸ್ಯ ಬಲಿನೋ ಬಾಹುಶಾಲಿನಃ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವೋವಾಚ ಮಹೋದರಃ ॥ ೧ ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಕುಲೇ ಜಾತೋ ಧೃಷ್ಟಃ ಪ್ರಾಕೃತದರ್ಶನಃ ।
ಅವಲಿಪ್ತೋ ನ ಶಕ್ನೋಷಿ ಕೃತ್ಯಂ ಸರ್ವತ್ರ ವೇದಿತುಮ್ ॥ ೨ ॥

ನ ಹಿ ರಾಜಾ ನ ಜಾನೀತೇ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣ ನಯಾನಯೌ ।
ತ್ವಂ ತು ಕೈಶೋರಕಾದ್ಧೃಷ್ಟಃ ಕೇವಲಂ ವಕ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ ೩ ॥

ಸ್ಥಾನಂ ವೃದ್ಧಿಂ ಚ ಹಾನಿಂ ಚ ದೇಶಕಾಲವಿಭಾಗವಿತ್ ।
ಆತ್ಮನಶ್ಚ ಪರೇಷಾಂ ಚ ಬುಧ್ಯತೇ ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭ ॥ ೪ ॥

ಯತ್ತು ಶಕ್ಯಂ ಬಲವತಾ ಕರ್ತುಂ ಪ್ರಾಕೃತಬುದ್ಧಿನಾ ।
ಅನುಪಾಸಿತವೃದ್ಧೇನ ಕಃ ಕುರ್ಯಾತ್ತಾದೃಶಂ ಬುಧಃ ॥ ೫ ॥

ಯಾಂಸ್ತು ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಾಂಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರವೀಷಿ ಪೃಥಗಾಶ್ರಯಾನ್ ।
ಅನುಬೋದ್ಧಂ ಸ್ವಭಾವೇನ ನ ಹಿ ಲಕ್ಷಣಮಸ್ತಿ ತೇ ॥ ೬ ॥

ಕರ್ಮ ಚೈವ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕಾರಣಾನಾಂ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ ।
ಶ್ರೇಯಃ ಪಾಪೀಯಸಾಂ ಚಾತ್ರ ಫಲಂ ಭವತಿ ಕರ್ಮಣಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ನಿಃಶ್ರೇಯಸ ಫಲಾವೇವ ಧರ್ಮಾರ್ಥಾವಿತರಾವಪಿ ।
ಅಧರ್ಮಾನರ್ಥಯೋಃ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಫಲಂ ಚ ಪ್ರತ್ಯವಾಯಿಕಮ್ ॥ ೮ ॥

ಐಹಲೌಕಿಕಪಾರತ್ರ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಪುಮಿಭ್ಯರ್ನಿಷೇವ್ಯತೇ ।
ಕರ್ಮಾಣ್ಯಪಿ ತು ಕಲ್ಪಾನ್ಯನಿ ಲಭತೇ ಕಾಮಮಾಸ್ಥಿತಃ ॥ ೯ ॥

ತತ್ರ ಕಠಿಣಮಿದಂ ರಾಜ್ಞಾ ಹೃದಿ ಕಾರ್ಯಂ ಮತಂ ಚ ನಃ ।
ಶತ್ರು ಹಿ ಸಾಹಸಂ ಯತ್ಸ್ಯಾತ್ಕಿಮಿವಾತ್ರಾಪನೀಯತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಏಕಸ್ಯೈವಾಭಿಯಾನೇ ತು ಹೇತುರ್ಯಃ ಪ್ರಕೃತಸ್ತ್ವಯಾ ।
ತತ್ರಾಪ್ಯನುಪಪನ್ನಂ ತೇ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯದಸಾಧು ಚ ॥ 11 ॥

ಯೇನ ಪೂರ್ವಂ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಬಹವೋಽತಿಬಲಾ ಹತಾಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾ ರಾಘವಂ ತಂ ತ್ವಂ ಕಥಮೇಕೋ ಜಯಿಷ್ಯಸಿ ॥ 12 ॥

ಯೇ ಪುರಾ ನಿರ್ಜಿತಾಸ್ತೇನ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಮಹೌಜಸಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾಂಸ್ತಾನುರೇ ಸರ್ವಾನ್ಭೀತಾನದ್ಯಾಪಿ ಪಶ್ಯಸಿ ॥ 13 ॥

ತಂ ಸಿಂಹಮಿವ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಂ ರಾಮಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಸರ್ಪಂ ಸುಪ್ತಮಿವಾಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪ್ರಬೋಧಯಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 14 ॥

ಜ್ವಲಂತಂ ತೇಜಸಾ ನಿತ್ಯಂ ಕ್ರೋಧೇನ ಚ ದುರಾಸದಮ್ ।
ಕಸ್ತಂ ಮೃತ್ಯುಮಿವಾಸಹ್ಯಮಾಸಾದಯಿತುಮರ್ಹತಿ ॥ 15 ॥

ಸಂಶಯಸ್ಥಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಶತ್ರೋಃ ಪ್ರತಿಸಮಾಸನೇ ।
ಏಕಸ್ಯ ಗಮನಂ ತತ್ರ ನ ಹಿ ಮೇ ರೋಚತೇ ತವ ॥ 16 ॥

ಹೀನಾರ್ಥಸ್ತು ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಂ ಕೋ ರಿಪುಂ ಪ್ರಾಕೃತೋ ಯಥಾ ।
ನಿಶ್ಚಿತಂ ಜೀವಿತತ್ಯಾಗೇ ವಶಮಾನೇತುಮಿಚ್ಛತಿ ॥ 17 ॥

ಯಸ್ಯ ನಾಸ್ತಿ ಮನುಷ್ಯೇಷು ಸದೃಶೋ ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮ ।
ಕಥಮಾಶಂಸಸೇ ಯೋದ್ಧಂ ತುಲ್ಯೇನೇನ್ದ್ರವಿವಸ್ವತೋಃ ॥ 18 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಸಂರಬ್ಧಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಮಹೋದರಃ ।
ಉವಾಚ ರಕ್ಷಸಾಂ ಮಧ್ಯೇ ರಾವಣೋ ಲೋಕರಾವಣಮ್ ॥ 19 ॥

ಲಬ್ಧ್ವಾ ಪುನಸ್ತಾಂ ವೈದೇಹೀಂ ಕಿಮರ್ಥಂ ತ್ವಂ ಪ್ರಜಲ್ಪಸಿ ।
ಯದೇಚ್ಛಸಿ ತದಾ ಸೀತಾ ವಶಗಾ ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 20 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾಃ ಕಶ್ಚಿದುಪಾಯೋ ಮೇ ಸೀತೋಪಸ್ಥಾನಕಾರಕಃ ।
ರುಚಿತಶ್ಚೇತ್ಸ್ಯಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ ತಂ ಶೃಣು ॥ 21 ॥

ಅಹಂ ದ್ವಿಜಿಹ್ವಾಃ ಸಂಹ್ರಾದೀ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ವಿತರ್ದನಃ ।
ಪಂಚರಾಮವಧಾಯೈತೇ ನಿಯಾನ್ತೀತ್ಯವಘೋಷಯ ॥ 22 ॥

ತತೋ ಗತ್ವಾ ವಯಂ ಯುದ್ಧಂ ದಾಸ್ಯಾಮಸ್ತಸ್ಯ ಯತ್ನತಃ ।
ಜೇಷ್ಠಾಮೋ ಯದಿ ತೇ ಶತ್ರುನ್ನೋಪಾಯೈಃ ಕೃತ್ಯಮಸ್ತಿ ನಃ ॥ 23 ॥

ಅಥ ಜೀವತಿ ನಃ ಶತ್ರುವಯಂ ಚ ಕೃತಸಂಯುಗಾಃ ।
ತತಃ ಸಮಭಿಪತ್ಸ್ಯಾಮೋ ಮನಸಾ ಯತ್ಸಮೀಕ್ಷಿತುಮ್ ॥ 24 ॥

ವಯಂ ಯುದ್ಧಾದಿಹೈಷ್ಯಾಮೋ ರುಧಿರೇಣ ಸಮುಕ್ಷಿತಾಃ ।
ವಿದಾರ್ಯ ಸ್ವತನುಂ ಬಾಣೈ ರಾಮನಾಮಾಜ್ಞಿತೈಃ ಶಿತೈಃ ॥ 25 ॥

ಭಕ್ಷಿತೋ ರಾಘವೋಽಸ್ಮಾಭಿರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚೇತಿ ವಾದಿನಃ ।
ತವ ಪಾದೌ ಗ್ರಹೀಷ್ಯಾಮಸ್ತ್ವಂ ನಃ ಕಾಮ ಪ್ರಪೂರಯ ॥ 26 ॥

ತತೋಽವಘೋಷಯ ಪುರೇ ಗಜಸ್ಕುಂದೇನ ಪಾರ್ಥಿವ ।
ಹತೋ ರಾಮಃ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಸೈನ್ಯ ಇತಿ ಸರ್ವತಃ ॥ 27 ॥

ಪ್ರೀತೋ ನಾಮ ತತೋ ಭೂತ್ವಾ ಭೃತ್ಯಾನಾಂ ತ್ವಮರಿನ್ದಮ ।
ಭೋಗಾಂಶ್ಚ ಪರಿವಾರಾಂಶ್ಚ ಕಾಮಾಂಶ್ಚ ವಸುದಾಪಯ ॥ 28 ॥

ತತೋ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ವಾಸಾಂಸಿ ವೀರಾಣಾಮನುಲೇಪನಮ್ ।
ಪೇಯಂ ಚ ಬಹು ಯೋಧೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಯಂ ಚ ಮುದಿತಃ ಪಿಬ ॥ 29 ॥

ತತೋಽಸ್ಮಿನ್ಬಹುಲೀಭೂತೇ ಕೌಲೀನೇ ಸರ್ವತೋ ಗತೇ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಶ್ವಸ್ಯ ಚಾಪಿ ತ್ವಂ ಸೀತಾಂ ರಹಸಿ ಸಾನ್ತ್ವಯ ।
ಧನಧಾನ್ಯೈಶ್ಚ ಕಾಮೈಶ್ಚ ರತ್ನೈಶ್ಚೈನಾಂ ಪ್ರಲೋಭಯ ॥ 30 ॥

ಅನಯೋಪಧಯಾ ರಾಜನ್ಬಯಶೋಕಾನುಬನ್ಧಯಾ ।
ಅಕಾಮಾ ತ್ವದ್ವಶಂ ಸೀತಾ ನಷ್ಟನಾಥಾ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ 31 ॥

ರಂಜನೀಯಂ ಹಿ ಭರ್ತಾರಂ ವಿನಷ್ಟಮವಗಮ್ಯ ಸಾ ।
ನೈರಾಶ್ಯಾತ್ಪ್ರೀಲಘುತ್ವಾಚ್ಚ ತ್ವದ್ವಶಂ ಪ್ರತಿಪತ್ಸ್ಯತೇ ॥ 32 ॥

ಸಾ ಪುರಾ ಸುಖಸಂವೃದ್ಧಾ ಸುಖಾರ್ಹಾ ದುಃಖಕರ್ಷಿತಾ ।
ತ್ವಯ್ಯಧೀನಃ ಸುಖಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸರ್ವಥೋಪಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ 33 ॥

ಏತತ್ಸುನೀತಂ ಮಮ ದರ್ಶನೇನ
ರಾಮಂ ಹಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭವೇದನರ್ಥಃ ।
ಇಹೈವ ತೇ ಸೇತ್ಸ್ಯತಿ ಮೋತ್ಸುಕೋ ಭೂರ್-
ಮಹಾನಯುದ್ಧೇನ ಸುಖಸ್ಯ ಲಾಭಃ ॥ 34 ॥

ಅನಷ್ಟಸೈನ್ಯೋ ಹ್ಯನವಾಪ್ತಸಂಶಯೋ
ರಿಪೂನಯುದ್ಧೇನ ಜಯಇಜ್ಜನಾಧಿಪ ।
ಯಶಶ್ಚ ಪುಣ್ಯಂ ಚ ಮಹನ್ಮಹೀಪತೇ
ಶ್ರಿಯಂ ಚ ಕೀರ್ತಿಂ ಚ ಚಿರಂ ಸಮಶ್ನುತೇ ॥ 35 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಪಿಂಶತ್ಪಞ್ಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಿಪಿಞ್ಜಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತಥೋಕ್ತಸ್ತು ನಿರ್ಭರ್ತ್ಯ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹೋದರಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಭ್ರಾತರಂ ರಾವಣಂ ತತಃ ॥ ೧ ॥

ಸೋಽಹಂ ತವ ಭಯಂ ಘೋರಂ ವಧಾತ್ತಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ರಾಮಸ್ಯಾದ್ಯ ಪ್ರಮಾರ್ಜಾಮಿ ನಿವೈರಸ್ತ್ವಂ ಸುಖೀಭವ ॥ ೨ ॥

ಗರ್ಜನ್ತಿ ನ ವೃಥಾ ಶೂರ ನಿರ್ಜಲಾ ಇವ ತೋಯದಾಃ ।
ಪಶ್ಯ ಸಮ್ಪಾದ್ಯಮಾನಂ ತು ಗರ್ಜಿತಂ ಯುಧಿ ಕರ್ಮಣಾ ॥ ೩ ॥

ನ ಮರ್ಷಯತಿ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಸಮ್ಭಾವಯತಿ ನಾತ್ಮನಾ ।
ಅದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಶೂರಾಸ್ತು ಕರ್ಮ ಕುರ್ವನ್ತಿ ದುಷ್ಕರಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಿಕ್ಲವಾನಾಮಬುದ್ಧೀನಾಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ಪಣ್ಡಿತಮಾನಿನಾಮ್ ।
ಶೃಣ್ವತಾಮಾದಿತ ಇದಂ ತ್ವದ್ವಿಧಾನಾಂ ಮಹೋದರ ॥ ೫ ॥

ಯುದ್ಧೇ ಕಾಪುರುಷೈರ್ನಿರ್ಫತ್ಯಂ ಭವದ್ಭಿಃ ಪ್ರಿಯವಾದಿಭಿಃ ।
ರಾಜಾನಮನುಗಚ್ಛದ್ಭಿಃ ಕೃತ್ಯಮೇತದ್ವಿನಾಶಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ರಾಜಶೇಷಾ ಕೃತಾ ಲಜ್ಞಾ ಕ್ಷೀಣಃ ಕೋಶೋ ಬಲಂ ಹತಮ್ ।
ರಾಜಾನಮಿಮಮಾಸಾದ್ಯ ಸುಹೃಚ್ಚಿಹ್ನುಮಮಿತ್ರಕಮ್ ॥ ೭ ॥

ಏಷ ನಿಯಾಮ್ಯಹಂ ಯುದ್ಧಮುದ್ಯತಃ ಶತ್ರುನಿರ್ಜಯೇ ।
ದುರ್ನಯಂ ಭವತಾಮದ್ಯ ಸಮೀಕರ್ತುಂ ಮಹಾಹವೇ ॥ ೮ ॥

ಏವಮುಕ್ತವತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಹಸನ್ನಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ॥ ೯ ॥

ಮಹೋದರೋಽಯಂ ರಾಮಾತ್ಪು ಪರಿತ್ರಸ್ತೋ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ನ ಹಿ ರೋಚಯತೇ ತಾತ ಯುದ್ಧಂ ಯುದ್ಧವಿಶಾರದ ॥ ೧೦ ॥

ಕಶ್ಚಿನ್ನೇ ತ್ವತ್ಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ಸೌಹೃದೇನ ಬಲೇನ ಚ |
ಗಚ್ಛ ಶತ್ರುವಧಾಯ ತ್ವಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಜಯಾಯ ಚ || 11 ||

ಆದದೇ ನಿಶಿತಂ ಶೂಲಂ ವೇಗಾಚ್ಛತ್ರನಿಬರ್ಹಣಃ |
ಸರ್ವಕಾಲಾಯಸಂ ದೀಪ್ತಂ ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಭೂಷಣಮ್ || 12 ||

ಇನ್ದ್ರಾಶನಿಸಮಂ ಭೀಮಂ ವಜ್ರಪ್ರತಿಮಗೌರವಮ್ |
ದೇವದಾನವಗನ್ಧರ್ವಯಕ್ಷಕಿಂನರಸೂದನಮ್ || 13 ||

ರಕ್ತಮಾಲ್ಯ ಮಹಾದಾಮ ಸ್ವತಶ್ಚೋದ್ಗತಪಾವಕಮ್ |
ಆದಾಯ ನಿಶಿತಂ ಶೂಲಂ ಶತ್ರುಶೋಣಿತರಂಜಿತಮ್ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾವಣಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 14 ||

ಗಮಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಮೇಕಾಕೇ ತಿಷ್ಠಂತಿಹ ಬಲಂ ಮಹತ್ |
ಅದ್ಯ ತಾನುಕ್ಮಧಿತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಾನರಾನ್ || 15 ||

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸೈನ್ಯೈಃ ಪರಿವೃತೋ ಗಚ್ಛ ಶೂಲಮುದ್ಗಲಪಾಣಿಭಿಃ || 16 ||

ವಾನರಾ ಹಿ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಶೀಘ್ರಾಶ್ಚ ವ್ಯವಸಾಯಿನಃ |
ಏಕಾಕಿನಂ ಪ್ರಮತ್ತಂ ವಾ ನಯೇಯುರ್ದಶನೈಃ ಕ್ಷಯಮ್ || 17 ||

ತಸ್ಮಾತ್ಪರಮದುರ್ಧರ್ಷೈಃ ಸೈನ್ಯೈಃ ಪರಿವೃತೋ ವ್ರಜ |
ರಕ್ಷಸಾಮಹಿತಂ ಸರ್ವಂ ಶತ್ರುಪಕ್ಷಂ ನಿಸೂದಯ || 18 ||

ಅಥಾಸನಾತ್ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಸ್ರಜಂ ಮಣಿಕೃತಾನ್ತರಾಮ್ |
ಆಬಬಂಧ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ರಾವಣಃ || 19 ||

ಅಜ್ಞದಾನಜ್ಞಗುಲೀವೇಷ್ವಾನೃಣಾಭರಣಾನಿ ಚ |
ಹಾರಂ ಚ ಶಶಿಸಂಕಾಶಮಾಬಬಂಧ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 20 ||

ದಿವ್ಯಾನಿ ಚ ಸುಗಂಧೀನಿ ಮಾಲ್ಯದಾಮಾನಿ ರಾವಣಃ |
ಶ್ರೋತ್ರೇ ಚಾಸಂಜ್ಜಯಾಮಾಸ ಶ್ರೀಮತೇ ಚಾಸ್ಯ ಕುಣ್ಡಲೇ || 21 ||

ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ವಾಜ್ಞದಕೇಯೂರೋ ನಿಷ್ಕಾಭರಣಭೂಷಿತಃ |
ಕುಂಭಕರ್ಣೋ ಬೃಹತ್ಕರ್ಣಃ ಸುಹುತೋಽಗ್ನಿರಿವಾಬಭೌ || 22 ||

ಶ್ರೋಣೀಸೂತ್ರೇಣ ಮಹತಾ ಮೇಚಕೇನ ವಿರಾಜಿತಃ |
ಅಮೃತೋತ್ಪಾದನೇ ನದೋ ಭುಜಜ್ಞೇನೇವ ಮಂದರಃ || 23 ||

ಸ ಕಾಂಕ್ಷಾನಂ ಭಾರಸಹಂ ನಿವಾತಮ್
ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಭಂ ದೀಪ್ತಮಿವಾತ್ಮಭಾಸಾ |
ಆಬಧ್ಯಮಾನಃ ಕವಚಂ ರರಾಜ
ಸನ್ನಾಭ್ರಸಂವೀತ ಇವಾದ್ರಿರಾಜಃ || 24 ||

ಸರ್ವಾಭರಣನದ್ಧಾಜ್ಞಃ ಶೂಲಪಾಣಿಃ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಕೃತೋತ್ಸಾಹೋ ನಾರಾಯಣ ಇವಾಬಭೌ || 25 ||

ಭ್ರಾತರಂ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಚಾಪಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ತಸ್ಮೈ ಸಮ್ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಮಹಾಬಲಿಃ |
ತಮಾಶೀರ್ಭಿಃ ಪ್ರಶಸ್ತಾಭಿಃ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ರಾವಣಃ || 26 ||

ಶಙ್ಖದುಂದುಭಿನಿಘೋಷೈಃ ಸೈನ್ಯೈಶ್ಚಾಪಿ ವರಾಯುಧೈಃ |
ತಂ ಗಜೈಶ್ಚ ತುರಜೈಶ್ಚ ಸ್ಯಂದನೈಶ್ಚಾಮುಬದಸ್ವನೈಃ |
ಅನುಜಗ್ಮುರ್ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ರಥಿನೋ ರಥಿನಾಂ ವರಮ್ || 27 ||

ಸರ್ಪೈರುಷ್ಪ್ರೈಃ ಖರೈರಶ್ವೈಃ ಸಿಂಹದ್ವಿಪಮೃಗದ್ವಿಜೈಃ |
ಅನುಜಗ್ಮುಶ್ಚ ತಂ ಘೋರಂ ಕುಂಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಬಲಮ್ || 28 ||

ಸ ಪುಷ್ಪವರ್ಣೈರವಕೀರ್ಯಮಾಣೋ
ಧೃತಾತಪತ್ರಃ ಶಿತಶೂಲಪಾಣಿಃ |
ಮದೋತ್ಕಟಃ ಶೋಣಿತಗಂಧಮತ್ತೋ
ವಿನಿಯಯೌ ದಾನವದೇವಶತ್ರುಃ || 29 ||

ಪದಾತಯಶ ಬಹವೋ ಮಹಾನಾದಾ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಅನ್ವಯೂ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಮಾ ಭೀಮಾಕ್ಷಾಃ ಶಸ್ತ್ರಪಾಣಯಃ || 30 ||

ರಕ್ತಾಕ್ಷಾಃ ಸುಮಹಾಕಾಯಾ ನೀಲಾಂಜನಚಯೋಪಮಾಃ |
ಶೂರಾನುದ್ಯಮ್ಯ ವಿಡ್ಗಾಂಶ್ಚ ನಿಶಿತಾಂಶ್ಚ ಪರಶ್ವಧಾನ್ || 31 ||

ಬಹುವ್ಯಾಮಾಂಶ್ಚ ವಿಪುಲಾನೈಕ್ಯೇಪಣೀಯಾನ್ದರಾಸದಾನ್ |
ತಾಲಸ್ಕನ್ದಾಂಶ್ಚ ವಿಪುಲಾನೈಕ್ಯೇಪಣೀಯಾನ್ದರಾಸದಾನ್ || 32 ||

ಅಥಾನ್ಯದ್ವಪುರಾದಾಯ ದಾರುಣಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ |
ನಿಷ್ಪಪಾತ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ || 33 ||

ಧನುಃಶತಪರೀಣಾಹಃ ಸ ಷಟ್ಶತಸಮುಚ್ಛಿತಃ |
ರೌದ್ರಃ ಶಕಟಚಕ್ರಾಕ್ಷೋ ಮಹಾಪರ್ವತಸಂನಿಭಃ || 34 ||

ಸಂನಿಪತ್ಯ ಚ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ದಗ್ಧಶೈಲೋಪಮೋ ಮಹಾನ್ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾವಕ್ತ್ರಃ ಪ್ರಹಸನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 35 ||

ಅದ್ಯ ವಾನರಮುಖ್ಯಾನಾಂ ತಾನಿ ಯೂಥಾನಿ ಭಾಗಶಃ |
ನಿರ್ದಹಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಜುಕ್ತದ್ಧಃ ಶಲಭಾನಿವ ಪಾವಕಃ || 36 ||

ನಾಪರಾಧ್ಯಂತಿ ಮೇ ಕಾಮಂ ವಾನರಾ ವನಚಾರಿಣಃ |
ಜಾತಿರಸ್ಮದ್ವಿಧಾನಾಂ ಸಾ ಪುರೋದ್ಯಾನವಿಭೂಷಣಮ್ || 37 ||

ಪುರರೋಧಸ್ಯ ಮೂಲಂ ತು ರಾಘವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಹತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಂತಂ ಸರ್ವಂ ತಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಂಯುಗೇ || 38 ||

ಏವಂ ತಸ್ಯ ಬ್ರುವಾಣಸ್ಯ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ನಾದಂ ಚಕ್ರಾರ್ಮಹಾಘೋರಂ ಕಮ್ಮಯಂತ ಇವಾರ್ಣವಮ್ || 39 ||

ತಸ್ಯ ನಿಷ್ಪತತಸ್ತೂರ್ಣಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಬಭೂವುಘೋರರೂಪಾಣಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಸಮನ್ತತಃ || 40 ||

ಉಲ್ಕಾಶನಿಯುತಾ ಮೇಘಾ ವಿನೇದುಶ್ಚ ಸುದಾರುಣಾಃ |
ಸಸಾಗರವನಾ ಚೈವ ವಸುಧಾ ಸಮಕಮ್ಮತ || 41 ||

ಘೋರರೂಪಾಃ ಶಿವಾ ನೇದುಃ ಸಜ್ವಾಲಕವಲೈರ್ಮುಖೈಃ |
ಮಣ್ಡಲಾನೃಪಸವ್ಯಾನಿ ಬಬನ್ದುಶ್ಚ ವಿಹಂಗಮಾಃ || 42 ||

ನಿಷ್ಪಪಾತ ಚ ಗೃಧ್ರೇಽಸ್ಯ ಶೂಲೇ ವೈ ಪಥಿ ಗಚ್ಛತಃ |
ಪ್ರಾಸ್ಫುರನ್ನಯನಂ ಚಾಸ್ಯ ಸವೈಶ್ಚ ಬಾಹುರಕಮ್ಪತ || 43 ||

ನಿಷ್ಪಪಾತ ತದಾ ಚೋಕ್ಲಾ ಜ್ವಲಂತೀ ಭೀಮನಿಸ್ವನಾ |
ಆದಿತೋ ನಿಷ್ಪ್ರಭಶಾಸ್ತೀನ್ನ ಪ್ರವಾತಿ ಸುಖೋಽನಿಲಃ || 44 ||

ಅಚಿಂತಯನ್ಮಹೋತ್ಪಾತಾನುತ್ಥಿತಾಂಲೋಮಹರ್ಷಣಾನ್ |
ನಿಯಯೌ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು ಕೃತಾಂತಬಲಚೋದಿತಃ || 45 ||

ಸ ಲಜ್ಘಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಾಕಾರಂ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಪರ್ವತಸಂನಿಭಃ |
ದದರ್ಶಾಭ್ರಘನಪ್ರಖ್ಯಂ ವಾನರಾನೀಕಮದ್ಭುತಮ್ || 46 ||

ತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠಂ ವಾನರಾಃ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ |
ವಾಯುನುನ್ನಾ ಇವ ಘನಾ ಯಯುಃ ಸರ್ವಾ ದಿಶಸ್ತದಾ || 47 ||

ತದ್ವಾನರಾನೀಕಮತಿಪ್ರಚಂಡಮ್
ದಿಶೋ ದ್ರವದ್ಭಿನ್ನಮಿವಾಭ್ರಜಾಲಮ್ |
ಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಹರ್ಷಾತ್
ನನಾದ ಭೂಯೋ ಘನವದ್ಭನಾಭಃ || 48 ||

ತೇ ತಸ್ಯ ಘೋರಂ ನಿನದಂ ನಿಶಮ್ಯ
ಯಥಾ ನಿನಾದಂ ದಿವಿ ವಾರಿದಸ್ಯ |
ಪೇತುರ್ಧರಣ್ಯಾಂ ಬಹವಃ ಪ್ಲವಜಾಃ
ನಿಕೃತ್ತಮೂಲಾ ಇವ ಸಾಲವೃಕ್ಷಾಃ || 49 ||

ವಿಪುಲಪರಿಘವಾನ್ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ
ರಿಪುನಿಧನಾಯ ವಿನಿಸೃತೋ ಮಹಾತ್ಮಾ |
ಕಪಿ ಗಣಭಯಮಾದದತ್ಸುಭೀಮಮ್
ಪ್ರಭುರಿವ ಕಿಚ್ಚರದಂಡವಾನ್ಯುಗಾಂತೇ || 50 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ

ಶ್ರೀಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ನನಾದ ಮಹಾನಾದಂ ಸಮುದ್ರಮಭಿನಾದಯನ್ |
ಜನಯನ್ನಿವ ನಿರ್ಘಾತಾನಿವಧಮನ್ನಿವ ಪರ್ವತಾನ್ || 1 ||

ತಮವಧ್ಯಂ ಮಘವತಾ ಯಮೇನ ವರುಣೇನ ಚ |
ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಭೀಮಾಕ್ಷಮಾಯಾನ್ತಂ ವಾನರಾ ವಿಪ್ರದುದ್ರುವುಃ || 2 ||

ತಾಂಸ್ತು ವಿದ್ರವತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾಲಿಪುತ್ರೋಽಜ್ಞದೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ನಲಂ ನೀಲಂ ಗವಾಕ್ಷಂ ಚ ಕುಮುದಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ || 3 ||

ಆತ್ಮಾನಮತ್ರ ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ ವೀರ್ಯಾಣ್ಯಭಿಜನಾನಿ ಚ |
ಕ್ಷ ಗಚ್ಛತ ಭಯತ್ರಸ್ತಾಃ ಪ್ರಾಕೃತಾ ಹರಯೋ ಯಥಾ || 4 ||

ಸಾಧು ಸೌಮ್ಯಾ ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ಕಿಂ ಪ್ರಾಣಾನ್ಪರಿರಕ್ಷಥ |
ನಾಲಂ ಯುದ್ಧಾಯ ವೈ ರಕ್ಷೋ ಮಹತೀಯಂ ವಿಭೀಷಿಕಾಃ || 5 ||

ಮಹತೀಮುತ್ಥಿತಾಮೇನಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಿಭೀಷಿಕಾಮ್ |
ವಿಕ್ರಮಾದ್ವಿಧಮಿಷ್ಯಾಮೋ ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ || 6 ||

ಕೃಚೈಣ ತು ಸಮಾಶ್ವಸ್ಯ ಸಜ್ಞಮ್ಯ ಚ ತತಸ್ತತಃ |
ವೃಕ್ಷಾದ್ರಿಹಸ್ತಾ ಹರಯಃ ಸಮ್ಪ್ರತಸ್ತೂ ರಣಾಜಿರಮ್ || 7 ||

ತೇ ನಿವೃತ್ಯ ತು ಸಜ್ಞುಕ್ರದ್ಧಾಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ವನೌಕಸಃ |
ನಿಜಘ್ನುಃ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಾಃ ಸಮದಾ ಇವ ಕುಂಜರಾಃ |
ಪ್ರಾಂಶುಭಿರ್ಗಿರಿಶೃಂಗೈಶ್ಚ ಶಿಲಾಭಿಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾಃ || 8 ||

ಪಾದಪೈಃ ಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ಹನ್ಯಮಾನೋ ನ ಕಮ್ಪತೇ |
ತಸ್ಯ ಗಾತ್ರೇಷು ಪತಿತಾ ಭಿದ್ಯಂತೇ ಶತಶಃ ಶಿಲಾಃ |
ಪಾದಪಾಃ ಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರಾಶ್ಚ ಭಗ್ನಾಃ ಪೇತುರ್ಮಹೀತಲೇ || 9 ||

ಸೋಽಪಿ ಸೈನ್ಯಾನಿ ಸಜುಕ್ರದೋ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹೌಜಸಾಮ್ |
ಮಮನ್ಥ ಪರಮಾಯತ್ತೋ ವನಾನ್ಯಗ್ನಿರಿವೋತ್ಥಿತಃ || 10 ||

ಲೋಹಿತಾರ್ದ್ರಾಸ್ತು ಬಹವಃ ಶೇರತೇ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ನಿರಸ್ತಾಃ ಪತಿತಾ ಭೂಮೌ ತಾಮ್ರಪುಷ್ಪಾ ಇವ ದ್ರುಮಾಃ || 11 ||

ಲಙ್ಘಯಂತಃ ಪ್ರಧಾವನ್ತೋ ವಾನರಾ ನಾವಲೋಕಯನ್ |
ಕೇಚಿತ್ಸಮುದ್ರೇ ಪತಿತಾಃ ಕೇಚಿದ್ಗಗನಮಾಶ್ರಿತಾಃ || 12 ||

ವಧ್ಯಮಾನಾಸ್ತು ತೇ ವೀರಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ ಬಲೀಯಸಾ |
ಸಾಗರಂ ಯೇನ ತೇ ತೀರ್ಣಾಃ ಪಥಾ ತೇನೈವ ದುದ್ರುವುಃ || 13 ||

ತೇ ಸ್ಥಲಾನಿ ತಥಾ ನಿಮ್ನಂ ವಿಷಣ್ಣವದನಾ ಭಯಾತ್ |
ಋಕ್ಷಾ ವೃಕ್ಷಾನ್ಸಮಾರೂಢಾಃ ಕೇಚಿತ್ಪರ್ವತಮಾಶ್ರಿತಾಃ || 14 ||

ಮಮಜ್ವರಣವೇ ಕೇಚಿದ್ಗುಹಾಃ ಕೇಚಿತ್ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ |
ನಿಷೇದುಃ ಪ್ಲವಗಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿನ್ನೈವಾವತಸ್ಥಿರೇ || 15 ||

ತಾನ್ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾಜ್ಞದೋ ಭಜ್ಞಾನ್ವಾನರಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಅವತಿಷ್ಠತ ಯುಧ್ಯಾಮೋ ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ || 16 ||

ಭಗ್ನಾನಾಂ ವೋ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪರಿಗಮ್ಯ ಮಹೀಮಿಮಾಮ್ |
ಸ್ಥಾನಂ ಸರ್ವೇ ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ಕಿಂ ಪ್ರಾಣಾನ್ಪರಿರಕ್ಷಥ || 17 ||

ನಿರಾಯುಧಾನಾಂ ದ್ರವತಾಮಸಜ್ಞಗತಿಪೌರುಷಾಃ |
ದಾರಾ ಹ್ಯಪಹಸಿಷ್ಯಂತಿ ಸ ವೈ ಘಾತಸ್ತು ಜೀವಿತಾಮ್ || 18 ||

ಕುಲೇಷು ಜಾತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸ್ಮ ವಿಸ್ತೀರ್ಣೇಷು ಮಹತ್ಸು ಚ |
ಅನಾರ್ಯಾಃ ಖಿಲು ಯದ್ಭೀತಾಸ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವೀರ್ಯಂ ಪ್ರಧಾವತ || 19 ||

ವಿಕತ್ಥನಾನಿ ವೋ ಯಾನಿ ಯದಾ ವೈ ಜನಸಂಸದಿ |
ತಾನಿ ವಃ ಕ್ಷ ಚ ಯತಾನಿ ಸೋದಗ್ರಾಣಿ ಮಹಾಂತಿ ಚ || 20 ||

ಭೀರುಪ್ರವಾದಾಃ ಶ್ರೂಯಂತೇ ಯಸ್ತು ಜೀವತಿ ಧಿಕ್ಕೃತಃ |
ಮಾರ್ಗಃ ಸತ್ಪುರುಷೈರ್ಜುಷ್ಣಃ ಸೇವ್ಯತಾಂ ತ್ಯಜ್ಯತಾಂ ಭಯಮ್ || 21 ||

ಶಯಾಮಹೇ ವಾ ನಿಹತಾಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಲ್ಪಜೀವಿತಾಃ |
ದುಷ್ಪ್ರಾಪಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ವಾ ಪ್ರಾಪ್ನುಮೋ ಯುಧಿ ಸೂದಿತಾಃ |
ಸಮಾಪ್ನುಯಾಮಃ ಕೀರ್ತಿಂ ವಾ ನಿಹತ್ಯ ಶತ್ರುಮಾಹವೇ || 22 ||

ನ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜೀವನ್ಮಿಷ್ಯತಿ |
ದೀಪ್ಯಮಾನಮಿವಾಸಾದ್ಯ ಪತಜ್ಜೋ ಜ್ವಲನಂ ಯಥಾ || 23 ||

ಪಲಾಯನೇನ ಚೋದ್ಧಿಷ್ಟಾಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ರಕ್ಷಾಮಹೇ ವಯಮ್ |
ಏಕೇನ ಬಹವೋ ಭಗ್ನಾ ಯಶೋ ನಾಶಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || 24 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ತಂ ಶೂರಮಜ್ಞದಂ ಕನಕಾಜ್ಞದಮ್ |
ದ್ರವಮಾಣಾಸ್ತತೋ ವಾಕ್ಯಮೂಚುಃ ಶೂರವಿಗರ್ಹಿತಮ್ || 25 ||

ಕೃತಂ ನಃ ಕದನಂ ಘೋರಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇನ ರಕ್ಷಸಾ |
ನ ಸ್ಥಾನಕಾಲೋ ಗಚ್ಛಾಮೋ ದಯಿತಂ ಜೀವಿತಂ ಹಿ ನಃ || 26 ||

ಏತಾವದುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಸರ್ವೇ ತೇ ಭೇಜಿರೇ ದಿಶಃ |
ಭೀಮಂ ಭೀಮಾಕ್ಷಮಾಯಾನ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಯೂಥಪಾಃ || 27 ||

ದ್ರವಮಾಣಾಸ್ತು ತೇ ವೀರಾ ಅಜ್ಞದೇನ ವಲೀಮುಖಾಃ |
ಸಾನ್ತ್ವೈಶ್ಚ ಬಹುಮಾನ್ವೈಶ್ಚ ತತಃ ಸರ್ವೇ ನಿವರ್ತಿತಾಃ || 28 ||

ಋಷಭಶರಭಮೈನ್ದ್ರೂಮ್ರನೀಲಾಃ
ಕುಮುದಸುಷೇಣಗವಾಕ್ಷರಮ್ಭತಾರಾಃ |
ದ್ವಿವಿದಪನಸವಾಯುಪುತ್ರಮುಖ್ಯಾಃ
ತ್ವರಿತತರಾಭಿಮುಖಿಂ ರಣಂ ಪ್ರಯಾತಾಃ || 29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಚಪಇಚ್ಚಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೇ ನಿವೃತ್ತಾ ಮಹಾಕಾಯಾಃ ಶ್ರುತ್ವಾಜ್ಞದವಚಸ್ತದಾ ।
ನೈಷ್ಠಿಕೇಂ ಬುದ್ಧಿಮಾಸ್ಥಾಯ ಸರ್ವೇ ಸಜ್ಜಾಮಕಾಙ್ಕಿಣಃ ॥ ೧ ॥

ಸಮುದೀರಿತವೀರ್ಯಾಸ್ತೇ ಸಮಾರೋಪಿತವಿಕ್ರಮಾಃ ।
ಪರ್ಯವಸ್ಥಾಪಿತಾ ವಾಕ್ಯೈರಜ್ಞದೇನ ವಲೀಮುಖಾಃ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಯಾತಾಶ್ಚ ಗತಾ ಹರ್ಷಂ ಮರಣೇ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಾಃ ।
ಚಕ್ರಃ ಸುತುಮುಲಂ ಯುದ್ಧಂ ವಾನರಾಸ್ತ್ಯಕ್ತಜೀವಿತಾಃ ॥ ೩ ॥

ಅಥ ವೃಕ್ಷಾನ್ಮಹಾಕಾಯಾಃ ಸಾನೂನಿ ಸುಮಹಾನ್ತಿ ಚ ।
ವಾನರಾಸ್ತೂರ್ಣಮುದ್ಯಮ್ಯ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮಭಿದ್ರವನ್ ॥ ೪ ॥

ಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ಗದಾಮುದ್ಯಮ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಅರ್ಧಯನ್ಸುಮಹಾಕಾಯಃ ಸಮನ್ತಾದ್ವ್ಯಕ್ತಿಪದ್ರಿಪೂನ್ ॥ ೫ ॥

ಶತಾನಿ ಸಪ್ತ ಚಾಷ್ಟೌ ಚ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚ ವಾನರಾಃ ।
ಪ್ರಕೀರ್ಣಾಃ ಶೇರತೇ ಭೂಮೌ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇನ ಪೋಥಿತಾಃ ॥ ೬ ॥

ಷೋಡಶಾಷ್ಟೌ ಚ ದಶ ಚ ವಿಂಶತ್ತಿಂಶತ್ತಥೈವ ಚ ।
ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಚ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಖಾದನಿಷ್ಠಪರಿಧಾವತಿ ।
ಭಕ್ಷಯನ್ಬೃಶಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ಗರುಡಃ ಪನ್ನಗಾನಿವ ॥ ೭ ॥

ಹನೂಮಾಞ್ಶೈಲಶೃಜ್ಞಾಣಿ ವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನ್ಬಹೂನ್ ।
ವವರ್ಷ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಶಿರಸ್ಯಮ್ಬರಮಾಸ್ಥಿತಃ ॥ ೮ ॥

ತಾನಿ ಪರ್ವತಶೃಜ್ಞಾಣಿ ಶೂಲೇನ ತು ಬಿಭೇದ ಹ ।
ಬಭಿಜ್ಜ ವೃಕ್ಷವರ್ಷಂ ಚ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ಹರಿಣಾಂ ತದನೀಕಮುಗ್ರಮ್

ದುದ್ರಾವ ಶೂಲಂ ನಿಶಿತಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ।
ತಸೌ ತತೋಽಸ್ಯಾಪತತಃ ಪುರಸ್ತಾತ್
ಮಹೀಧರಾಗ್ರಂ ಹನುಮಾನೃಗೃಹ್ಯ ॥ 10 ॥

ಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಕುಪಿತೋ ಜಘಾನ
ವೇಗೇನ ಶೈಲೋತ್ತಮಭೀಮಕಾಯಮ್ ।
ಸ ಚುಕ್ಷುಭೇ ತೇನ ತದಾಭಿಬೂತೋ
ಮೇದಾರ್ದ್ರಗಾತ್ರೋ ರುಧಿರಾವಸಿಕ್ತಃ ॥ 11 ॥

ಸ ಶೂಲಮಾವಿಧ್ಯ ತಡಿತ್ರೈಕಾಶಮ್
ಗಿರಿಂ ಯಥಾ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಾಗ್ರಶೃಜ್ಗಮ್ ।
ಬಾಹ್ವಂತರೇ ಮಾರುತಿಮಾಜಘಾನ
ಗುಹೋಽಚಲಂ ಕ್ರೌಞ್ಚಮಿವೋಗ್ರಶಕ್ತ್ಯಾ ॥ 12 ॥

ಸ ಶೂಲನಿರ್ಭಿನ್ನ ಮಹಾಭುಜಾಂತರಃ
ಪ್ರವಿಹ್ವಲಃ ಶೋಣಿತಮುದ್ವಮನ್ಮುಖಾತ್ ।
ನನಾದ ಭೀಮಂ ಹನುಮಾನ್ಮಹಾಹವೇ
ಯುಗಾಂತಮೇಘಸ್ತನಿತಸ್ವನೋಪಮಮ್ ॥ 13 ॥

ತತೋ ವಿನೇದುಃ ಸಹಸಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಃ
ರಕ್ಷೋಗಣಾಸ್ತಂ ವ್ಯಥಿತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ।
ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಸ್ತು ವ್ಯಥಿತಾ ಭಯಾರ್ತಾಃ
ಪ್ರದುದ್ರುವುಃ ಸಂಯತಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾತ್ ॥ 14 ॥

ನೀಲಶಿಕ್ಷೇಪ ಶೈಲಾಗ್ರಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾಯ ಧೀಮತೇ ।
ತಮಾಪತಂತಂ ಸಮ್ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ ಮುಷ್ಪಿನಾಭಿಜಘಾನ ಹ ॥ 15 ॥

ಮುಷ್ಪಿಪ್ರಹಾರಾಭಿಹತಂ ತಚ್ಛೈಲಾಗ್ರಂ ವ್ಯಶೀರ್ಯತ ।
ಸವಿಸ್ಫುಲಿಜ್ಗಂ ಸಜ್ವಾಲಂ ನಿಪಪಾತ ಮಹೀತಲೇ ॥ 16 ॥

ಋಷಭಃ ಶರಭೋ ನೀಲೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗಂಧಮಾದನಃ ।
ಪಞ್ಚವಾನರಶಾರ್ದೂಲಾಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮುಪಾದ್ರವನ್ ॥ 17 ॥

ಶೈಲೈವ್ಯಕ್ಷೈಸ್ತಲೈಃ ಪಾದೈರ್ಮುಷ್ಪಿಭಿಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಸರ್ವತೋಽಭಿನಿಜಘ್ನಿರೇ || 18 ||

ಸ್ವರ್ಶಾನಿವ ಪ್ರಹಾರಾಂಸ್ತಾನೈವದಯಾನೋ ನ ವಿವ್ಯಥೇ |
ಋಷಭಂ ತು ಮಹಾವೇಗಂ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ || 19 ||

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ತು ಪೀಡಿತೋ ವಾನರರ್ಷಭಃ |
ನಿಪಪಾತರ್ಷಭೋ ಭೀಮಃ ಪ್ರಮುಖಾಗತಶೋಣಿತಃ || 20 ||

ಮುಷ್ಪಿನಾ ಶರಭಂ ಹತ್ವಾ ಜಾನುನಾ ನೀಲಮಾಹವೇ |
ಆಜಘಾನ ಗವಾಕ್ಷಂ ಚ ತಲೇನೇಂದ್ರರಿಪುಸ್ತದಾ || 21 ||

ದತ್ತಪ್ರಹರವ್ಯಥಿತಾ ಮುಮುಹುಃ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಾಃ |
ನಿಪೇತುಸ್ತೇ ತು ಮೇದಿನ್ಯಾಂ ನಿಕ್ಯುತಾ ಇವ ಕಿಂಶುಕಾಃ || 22 ||

ತೇಷು ವಾನರಮುಖ್ಯೇಷು ಪತಿತೇಷು ಮಹಾತ್ಮಸು |
ವಾನರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಪ್ರದುದ್ರುವುಃ || 23 ||

ತಂ ಶೈಲಮಿವ ಶೈಲಾಭಾಃ ಸರ್ವೇ ತು ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ |
ಸಮಾರುಹ್ಯ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ದದಂಶುಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾಃ || 24 ||

ತಂ ನಖೈರ್ದಶನೈಶ್ಚಾಪಿ ಮುಷ್ಪಿಭಿರ್ಜಾನುಭಿಸ್ತಥಾ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ತೇ ಜಘ್ನುಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ || 25 ||

ಸ ವಾನರಸಹಸ್ರೈಸ್ತೈರಾಚಿತಃ ಪರ್ವತೋಪಮಃ |
ರರಾಜ ರಾಕ್ಷಸವ್ಯಾಘ್ರೋ ಗಿರಿರಾತ್ಮರುಹೈರಿವ || 26 ||

ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವಾನರಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಸ ಮಹಾಬಲಃ |
ಭಕ್ಷಯಾಮಾಸ ಸಜುಕ್ರದೋಘೋ ಗರುಡಃ ಪನ್ನಗಾನಿವ || 27 ||

ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತಾಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇನ ವಕ್ತ್ರೇ ಪಾತಾಲಸಂನಿಭೇ |
ನಾಸಾ ಪುಟಾಭ್ಯಾಂ ನಿರ್ಜಗ್ಮುಃ ಕರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಚೈವ ವಾನರಾಃ || 28 ||

ಭಕ್ಷಯನ್ಭೂತಸಜುಕ್ರದೋ ಹರೀನ್ಪರ್ವತಸಂನಿಭಃ |
ಬಭೞ್ಜ ವಾನರಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸಜುಕ್ರದೋ ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮಃ || 29 ||

ಮಾಂಸಶೋಣಿತಸಜ್ಜೇದಾಂ ಭೂಮಿಂ ಕುರ್ವನ್ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಚಚಾರ ಹರಿಸೈನ್ಯೇಷು ಕಾಲಾಗ್ನಿರಿವ ಮೂರ್ಛಿತಃ || 30 ||

ವಜ್ರಹಸ್ತೋ ಯಥಾ ಶಕ್ರಃ ಪಾಶಹಸ್ತ ಇವಾನ್ತಕಃ |
ಶೂಲಹಸ್ತೋ ಬಭೌ ತಸ್ಮಿನ್ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ || 31 ||

ಯಥಾ ಶುಷ್ಕಾಣ್ಯರಣ್ಯಾನಿ ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ದಹತಿ ಪಾವಕಃ |
ತಥಾ ವಾನರಸೈನ್ಯಾನಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ವಿನಿದ್ಧಹತ್ || 32 ||

ತತಸ್ತೇ ವಧ್ಯಮಾನಾಸ್ತು ಹತಯೂಥಾ ವಿನಾಯಕಾಃ |
ವಾನರಾ ಭಯಸಂವಿಗ್ನಾ ವಿನೇದುರ್ವಿಷ್ವರಂ ಭೃಶಮ್ || 33 ||

ಅನೇಕಶೋ ವಧ್ಯಮಾನಾಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇನ ವಾನರಾಃ |
ರಾಘವಂ ಶರಣಂ ಜಗ್ಮುವ್ಯರ್ಥಿತಾಃ ಖಿನ್ನಚೇತಸಃ || 34 ||

ತಮಾಪತಂತಂ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಉತ್ಪಪಾತ ತದಾ ವೀರಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರಾಧಿಪಃ || 35 ||

ಸ ಪರ್ವತಾಗ್ರಮುತ್ಕಿಷ್ಪ್ಯ ಸಮಾವಿಧ್ಯ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಅಭಿದುದ್ರಾವ ವೇಗೇನ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಬಲಮ್ || 36 ||

ತಮಾಪತಂತಂ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಮ್ |
ತಸ್ಮಾ ವಿವೃತಸರ್ವಾಜೋ ವಾನರೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸಮ್ಮುಖಿಃ || 37 ||

ಕಪಿಶೋಣಿತದಿಗ್ಧಾಜ್ಞಂ ಭಕ್ಷಯಂತಂ ಮಹಾಕಪೀನ್ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಸ್ಥಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 38 ||

ಪಾತಿತಾಶ್ಚ ತ್ವಯಾ ವೀರಾಃ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ |
ಭಕ್ಷಿತಾನಿ ಚ ಸೈನ್ಯಾನಿ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತೇ ಪರಮಂ ಯಶಃ || 39 ||

ತೃಜ ತದ್ವಾನರಾನೀಕಂ ಪ್ರಾಕೃತೈಃ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ |
ಸಹಸ್ರೈಕಂ ನಿಪಾತಂ ಮೇ ಪರ್ವತಸ್ಯಾಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸ || 40 ||

ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಹರಿರಾಜಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಧೈರ್ಯಸಮನ್ವಿತಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಶಾರ್ದೂಲಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ || 41 ||

ಪ್ರಜಾಪತೇಸ್ತು ಪೌತ್ರಸ್ತ್ವಂ ತಥೈವರ್ಕ್ಷರಜಃಸುತಃ |
ಶ್ರುತಪೌರುಷಸಮ್ಮನ್ನಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಗರ್ಜಸಿ ವಾನರ || 42 ||

ಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ವಚೋ ನಿಶಮ್ಯ
ವ್ಯಾವಿಧ್ಯ ಶೈಲಂ ಸಹಸಾ ಮುಮೋಚ |
ತೇನಾಜಘಾನೋರಸಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮ್
ಶೈಲೇನ ವಜ್ರಾಶನಿಸಂನಿಭೇನ || 43 ||

ತಚ್ಛೈಲಶೃಂಗಂ ಸಹಸಾ ವಿಕೀರ್ಣಮ್
ಭುಜಾನ್ತರೇ ತಸ್ಯ ತದಾ ವಿಶಾಲೇ |
ತತೋ ವಿಷೇದುಃ ಸಹಸಾ ಪ್ಲವಂಗಮಾ
ರಕ್ಷೋಗಣಾಶ್ಚಾಪಿ ಮುದಾ ವಿನೇದುಃ || 44 ||

ಸ ಶೈಲಶೃಂಗಾಭಿಹತಶ್ಚಕೋಪ
ನನಾದ ಕೋಪಾಚ್ಚ ವಿವೃತ್ಯ ವಕ್ತ್ರಮ್ |
ವ್ಯಾವಿಧ್ಯ ಶೂಲಂ ಚ ತಡಿತ್ಪ್ರಕಾಶಮ್
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಹರ್ಯುಕ್ಷಪತೇರ್ವಧಾಯ || 45 ||

ತತ್ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಭುಜಪ್ರವಿದ್ದಮ್
ಶೂಲಂ ಶಿತಂ ಕಾಞ್ಚಾನದಾಮಜುಷ್ಮಮ್ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ನಿಗ್ರಹ್ಯ ದೋರ್ಭ್ಯಾಮ್
ಬಭಣ್ಜ ವೇಗೇನ ಸುತೋಽನಿಲಸ್ಯ || 46 ||

ಕೃತಂ ಭಾರಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಶೂಲಂ ಕಾಲಾಯಸಂ ಮಹತ್ |
ಬಭಣ್ಜ ಜನಾಮಾರೋಪ್ಯ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಃ || 47 ||

ಸ ತತ್ತದಾ ಭಗ್ನಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಶೂಲಮ್

ಚುಕೋಪ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಿರ್ಮಹಾತ್ಮಾ |
ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ಲಜಾಘಮಲಯಾತ್ಸ ಶೃಙ್ಗಮ್
ಜಘಾನ ಸುಗ್ರೀವಮುಪೇತ್ಯ ತೇನ || 48 ||

ಸ ಶೈಲಶೃಙ್ಗಾಭಿಹತೋ ವಿಸಂಜ್ಞಃ
ಪಪಾತ ಭೂಮೌ ಯುಧಿ ವಾನರೇಂದ್ರಃ |
ತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಭೂಮೌ ಪತಿತಂ ವಿಸಂಜ್ಞಮ್
ನೇದುಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಯುಧಿ ಯಾತುಧಾನಾಃ || 49 ||

ತಮಭ್ಯುಪೇತ್ಯಾಽದ್ಭುತಘೋರವೀರ್ಯಮ್
ಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಯುಧಿ ವಾನರೇಂದ್ರಮ್ |
ಜಹಾರ ಸುಗ್ರೀವಮಭಿಪ್ರಗೃಹ್ಯ
ಯಥಾನಿಲೋ ಮೇಘಮತಿಪ್ರಚಂಡಃ || 50 ||

ಸ ತಂ ಮಹಾಮೇಘನಿಕಾಶರೂಪಮ್
ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ಗಚ್ಛನ್ಯುಧಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ |
ರರಾಜ ಮೇರುಪ್ರತಿಮಾನರೂಪೋ
ಮೇರುರ್ಯಥಾತ್ಯುಚಿಪ್ತತಘೋರಶೃಙ್ಗಃ || 51 ||

ತತಃ ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಜಗಾಮ ವೀರಃ
ಸಂಸ್ತೂಯಮಾನೋ ಯುಧಿ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೈಃ |
ಶೃಣ್ವನ್ನಿನಾದಂ ತ್ರಿದಶಾಲಯಾನಾಮ್
ಪ್ಲವಜ್ಗಿರಾಜಗ್ರಹವಿಸ್ಮಿತಾನಾಮ್ || 52 ||

ತತಸ್ತಮಾದಾಯ ತದಾ ಸ ಮೇನೇ
ಹರೀಂದ್ರಮಿನ್ದ್ರೋಪಮಮಿನ್ದ್ರವೀರ್ಯಃ |
ಅಸ್ಮಿನ್ಮೃತೇ ಸರ್ವಮಿದಂ ಹೃತಂ ಸ್ಯಾತ್
ಸರಾಘವಂ ಸೈನ್ಯಮಿತಿನ್ದ್ರಶತ್ರುಃ || 53 ||

ವಿದ್ರುತಾಂ ವಾಹಿನೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಾಣಾಂ ತತಸ್ತತಃ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇನ ಸುಗ್ರೀವಂ ಗೃಹೀತಂ ಚಾಪಿ ವಾನರಮ್ || 54 ||

ಹನೂಮಾಂಶ್ಚಿನ್ತಯಾಮಾಸ ಮತಿಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |

ಏವಂ ಗೃಹೀತೇ ಸುಗ್ರೀವೇ ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಮಯಾ ಭವೇತ್ || 55 ||

ಯದ್ವೈ ನ್ಯಾಯ್ಯಂ ಮಯಾ ಕರ್ತುಂ ತತ್ಕುರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಥಾ |
ಭೂತ್ವಾ ಪರ್ವತಸಂಜಾತೋ ನಾಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಕ್ಷಸಮ್ || 56 ||

ಮಯಾ ಹತೇ ಸಂಯತಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇ
ಮಹಾಬಲೇ ಮುಷ್ಠಿವಿಶೀರ್ಣದೇಹೇ |
ವಿಮೋಚಿತೇ ವಾನರಪಾರ್ಥಿವೇ ಚ
ಭವಂತು ಹೃಷಾಃ ಪ್ರವಗಾಃ ಸಮಗ್ರಾಃ || 57 ||

ಅಥ ವಾ ಸ್ವಯಮಪ್ಯೇಷ ಮೋಕ್ಷಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ಪಾರ್ಥಿವಃ |
ಗೃಹೀತೋಽಯಂ ಯದಿ ಭವೇತ್ತ್ರಿದಶೈಃ ಸಾಸುರೋರಗೈಃ || 58 ||

ಮನ್ಯೇ ನ ತಾವದಾತ್ಮಾನಂ ಬುಧ್ಯತೇ ವಾನರಾಧಿಪಃ |
ಶೈಲಪ್ರಹಾರಾಭಿಹತಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇನ ಸಂಯುಗೇ || 59 ||

ಅಯಂ ಮುಹೂರ್ತಾತ್ಸುಗ್ರೀವೋ ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞೋ ಮಹಾಹವೇ |
ಆತ್ಮನೋ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಯತ್ಪಥ್ಯಂ ತತ್ಕುರಿಷ್ಯತಿ || 60 ||

ಮಯಾ ತು ಮೋಕ್ಷಿತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಅಪ್ರೀತಶ್ಚ ಭವೇತ್ಕಷಾಃ ಕೀರ್ತಿನಾಶಶ್ಚ ಶಾಶ್ವತಃ || 61 ||

ತಸ್ಮಾನ್ಮುಹೂರ್ತಂ ಕಾಙ್ಕಿಷ್ಯೇ ವಿಕ್ರಮಂ ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯ ನಃ |
ಭಿನ್ನಂ ಚ ವಾನರಾನೀಕಂ ತಾವದಾಶ್ವಾಸಯಾಮ್ಯಹಮ್ || 62 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ತು ಹನೂಮಾನಾ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಭೂಯಃ ಸಂಸ್ತಮ್ಭಯಾಮಾಸ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾಚಮೂಮ್ || 63 ||

ಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋಽಥ ವಿವೇಶ ಲಂಕಾಮ್
ಸ್ಫುರಂತಮಾದಾಯ ಮಹಾಹರಿಂ ತಮ್ |
ವಿಮಾನಚರ್ಯಾಗೃಹಗೋಪುರಸ್ಥೈಃ
ಪುಷ್ಪಾಗ್ರ್ಯವರ್ಷೈರವಕೀರ್ಯಮಾಣಃ || 64 ||

ತತಃ ಸ ಸಂಜ್ಞಾಮುಪಲಭ್ಯ ಕೃಚ್ಛಾಪ್ರದ್-
ಬಲೀಯಸಸ್ತಸ್ಯ ಭುಜಾನ್ತರಸ್ಥಿಃ |
ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಃ ಪುರರಾಜಮಾರ್ಗಮ್
ವಿಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಮುಹುರ್ಮಹಾತ್ಮಾ || 65 ||

ಏವಂ ಗೃಹೀತೇನ ಕಥಂ ನು ನಾಮ
ಶಕ್ಯಂ ಮಯಾ ಸಮ್ಪ್ರತಿ ಕರ್ತುಮದ್ಯ |
ತಥಾ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾ ಹರಿಣಾಮ್
ಭವಿಷ್ಯತೀಷ್ಟಂ ಚ ಹಿತಂ ಚ ಕಾರ್ಯಮ್ || 66 ||

ತತಃ ಕರಾಗ್ರೈಃ ಸಹಸಾ ಸಮೇತ್ಯ
ರಾಜಾ ಹರಿಣಾಮಮರೇಂದ್ರಶತ್ರೋಃ |
ನಖೈಶ್ಚ ಕರ್ಣೌ ದಶನೈಶ್ಚ ನಾಸಾಮ್
ದದಂಶ ಪಾಶ್ವೇಷು ಚ ಕುಂಭಕರ್ಣಮ್ || 67 ||

ಸ ಕುಂಭಕರ್ಣೌ ಹೃತಕರ್ಣನಾಸೋ
ವಿದಾರಿತಸ್ತೇನ ವಿಮರ್ದಿತಶ್ಚ |
ರೋಷಾಭಿಭೂತಃ ಕ್ಷತಜಾರ್ದ್ರಗಾತ್ರಃ
ಸುಗ್ರೀವಮಾವಿಧ್ಯ ಪಿಪೇಷ ಭೂಮೌ || 68 ||

ಸ ಭೂತಲೇ ಭೀಮಬಲಾಭಿಪಿಷ್ಠಃ
ಸುರಾರಿಭಿಸ್ತೈರಭಿಹನ್ಯಮಾನಃ |
ಜಗಾಮ ಖಂ ವೇಗವದಭ್ಯುಪೇತ್ಯ
ಪುನಶ್ಚ ರಾಮೇಣ ಸಮಾಜಗಾಮ || 69 ||

ಕರ್ಣನಾಸಾ ವಿಹೀನಸ್ಯ ಕುಂಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ರರಾಜ ಶೋಣಿತೋತ್ಸಿಕ್ತೋ ಗಿರಿಃ ಪ್ರಸ್ರವಣೈರಿವ || 70 ||

ತತಃ ಸ ಪುರ್ಯಾಃ ಸಹಸಾ ಮಹಾತ್ಮಾ
ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ತದ್ವಾನರಸೈನ್ಯಮುಗ್ರಮ್ |
ಬಭಕ್ಷ ರಕ್ಷೋ ಯುಧಿ ಕುಂಭಕರ್ಣಃ
ಪ್ರಜಾ ಯುಗಾಂತಾನ್ನಿರಿವ ಪ್ರದೀಪ್ತಃ || 71 ||

ಬುಭುಕ್ಷಿತಃ ಶೋಣಿತಮಾಂಸಗೃಧ್ನಾಃ
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತದ್ವಾನರಸೈನ್ಯಮುಗ್ರಮ್ ।
ಚಖಾದ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಹರೀನ್ವಿಶಾಚಾನ್
ಋಕ್ಷಾಂಶ್ಚ ಮೋಹಾದ್ಯುಧಿ ಕುಂಭಕರ್ಣಃ ॥ 72 ॥

ಏಕಂ ದೌಷ್ಠ ತ್ರೀನ್ಬಹೂನುಕ್ರದ್ಧೋ ವಾನರಾನ್ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ।
ಸಮಾದಾಯೈಕಹಸ್ತೇನ ಪ್ರಚಿಕ್ಷೇಪ ತ್ವರನ್ಮುಖೇ ॥ 73 ॥

ಸಮ್ಪ್ರಸ್ರವಂಸ್ತದಾ ಮೇದಃ ಶೋಣಿತಂ ಚ ಮಹಾಬಲಃ ।
ವಧ್ಯಮಾನೋ ನಗೇನ್ದ್ರಾಗ್ರೈರ್ಭಕ್ಷಯಾಮಾಸ ವಾನರಾನ್ ।
ತೇ ಭಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾ ಹರಯೋ ರಾಮಂ ಜಗ್ಮುಸ್ತದಾ ಗತಿಮ್ ॥ 74 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ಸುಮಿತ್ರಾಯಾಃ ಪುತ್ರಃ ಪರಬಲಾರ್ದನಃ ।
ಚಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಯುದ್ಧಂ ಪರಪುರಂಜಯಃ ॥ 75 ॥

ಸ ಕುಂಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಶರಾಞ್ಶರೀರೇ ಸಪ್ತ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ನಿಚಖಾನಾದದೇ ಚಾನ್ಯಾನ್ವಿಸಸರ್ಜ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 76 ॥

ಅತಿಕ್ರಮ್ಯ ಚ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಕುಂಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ರಾಮಮೇವಾಭಿದುದ್ರಾವ ದಾರಯನ್ನಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ 77 ॥

ಅಥ ದಾಶರಥೀ ರಾಮೋ ರೌದ್ರಮಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಯೋಜಯನ್ ।
ಕುಂಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಹೃದಯೇ ಸಸರ್ಜ ನಿಶಿತಾಞ್ಶರಾನ್ ॥ 78 ॥

ತಸ್ಯ ರಾಮೇಣ ವಿದ್ಧಸ್ಯ ಸಹಸಾಭಿಪ್ರಧಾವತಃ ।
ಅಜ್ಞಾರಮಿತ್ರಾಃ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯ ಮುಖಾನ್ನಿಶ್ಚೇರುರರ್ಚಿಷಃ ॥ 79 ॥

ತಸ್ಯೋರಸಿ ನಿಮಗ್ನಾಶ್ಚ ಶರಾ ಬರ್ಹಿಣವಾಸಸಃ ।
ಹಸ್ತಾಚ್ಚಾಸ್ಯ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟಾ ಪಪಾತೋರ್ವ್ಯಾಂ ಮಹಾಗದಾ ॥ 80 ॥

ಸ ನಿರಾಯುಧಮಾತ್ಮಾನಂ ಯದಾ ಮೇನೇ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಮುಷ್ಟಿಭ್ಯಾಂ ಚಾರಣಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಚಕಾರ ಕದನಂ ಮಹತ್ ॥ 81 ॥

ಸ ಬಾಣೈರತಿವಿದ್ಧಾಙ್ಗಃ ಕ್ಷತಜೇನ ಸಮುಕ್ಷಿತಃ ।
ರುಧಿರಂ ಪರಿಸುಸ್ರಾವ ಗಿರಿಃ ಪ್ರಸ್ರವಣಾನಿವ ॥ 82 ॥

ಸ ತೀವ್ರೇಣ ಚ ಕೋಪೇನ ರುಧಿರೇಣ ಚ ಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ವಾನರಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಮುಕ್ತಾನ್ಪ್ರಾದನ್ವಿಪರಿಧಾವತಿ ॥ 83 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಮಾಲೇ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣವಧೇ ಯುಕ್ತೋ ಯೋಗಾನ್ಪರಿಮೃಶನ್ಬಹೂನ್ ॥ 84 ॥

ನೈವಾಯಂ ವಾನರಾನ್ರಾಜನ್ ವಿಜಾನಾತಿ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ।
ಮತ್ತಃ ಶೋಣಿತಗಂಧೇನ ಸ್ವಾನ್ಪರಾಂಶ್ಚೈವ ಖಾದತಿ ॥ 85 ॥

ಸಾಧ್ವೇನಮಧಿರೋಹಂತು ಸರ್ವತೋ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ ।
ಯೂಥಪಾಶ್ಚ ಯಥಾಮುಖ್ಯಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತಸ್ವ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 86 ॥

ಅಪ್ಯಯಂ ದುರ್ಮತಿಃ ಕಾಲೇ ಗುರುಭಾರಪ್ರಪೀಡಿತಃ ।
ಪ್ರಪತನ್ರಾಕ್ಷಸೋ ಭೂಮೌ ನಾನ್ಯಾನ್ಯನ್ಯಾತ್ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾನ್ ॥ 87 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಪುತ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ತೇ ಸಮಾರುರುಹುರ್ಹೃಷಾಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ ॥ 88 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು ಸಬುಕ್ರದ್ಧಃ ಸಮಾರೂಢಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮೈಃ ।
ವ್ಯಧೂನಯತ್ತಾನ್ವೇಗೇನ ದುಷ್ಟಹಸ್ತೀವ ಹಸ್ತಿಪಾನ್ ॥ 89 ॥

ತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿರ್ದೂತಾನ್ರಾಮೋ ರುಷ್ಪೋಽಯಮಿತಿ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಸಮುತ್ಪಪಾತ ವೇಗೇನ ಧನುರುತ್ತಮಮಾದದೇ ॥ 90 ॥

ಸ ಚಾಪಮಾದಾಯ ಭುಜಜ್ಗಕಲ್ಪಮ್
ದೃಢಜ್ಯಮುಗ್ರಂ ತಪನೀಯಚಿತ್ರಮ್ ।
ಹರೀನ್ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಸಮುತ್ಪಪಾತ
ರಾಮೋ ನಿಬದ್ಧೋತ್ತಮತೂಣಬಾಣಃ ॥ 91 ॥

ಸ ವಾನರಗಣೈಸ್ತೈಸ್ತು ವೃತಃ ಪರಮದುರ್ಜಯಃ ।

ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಚರೋ ರಾಮಃ ಸಮ್ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಮಹಾಬಲಃ || 92 ||

ಸ ದದರ್ಶ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಕಿರೀಟಿನಮರಿನ್ದಮಮ್ |
ಶೋಣಿತಾಪ್ಲುತಸರ್ವಾಜ್ಞಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಬಲಮ್ || 93 ||

ಸರ್ವಾನ್ಸಮಭಿಧಾವನ್ತಂ ಯಥಾರುಷ್ವಂ ದಿಶಾ ಗಜಮ್ |
ಮಾರ್ಗಮಾಣಂ ಹರೀನ್ಕುದ್ಧಂ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಪರಿವಾರಿತಮ್ || 94 ||

ವಿನ್ದ್ಯಮನ್ದರಸಜ್ಜಾತಂ ಕಾಂಚನಾಜ್ಞದಭೂಷಣಮ್ |
ಸ್ರವನ್ತಂ ರುಧಿರಂ ವಕ್ತ್ರಾದ್ವರ್ಷಮೇಘಮಿವೋತ್ಥಿತಮ್ || 95 ||

ಜಿಹ್ವಯಾ ಪರಿಲಿಹ್ಯನ್ತಂ ಶೋಣಿತಂ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಮ್ |
ಮೃದ್ನನ್ತಂ ವಾನರಾನೀಕಂ ಕಾಲಾನ್ತಕಯಮೋಪಮಮ್ || 96 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಪ್ರದೀಪ್ತಾನಲವರ್ಚಸಮ್ |
ವಿಸ್ಫಾರಯಾಮಾಸ ತದಾ ಕಾರ್ಮುಕಂ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ || 97 ||

ಸ ತಸ್ಯ ಚಾಪನಿಘೋಷಾತ್ಕುಪಿತೋ ನೈರ್ಮತರ್ಷಭಃ |
ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಸ್ತಂ ಘೋಷಮಭಿದುದ್ರಾವ ರಾಘವಮ್ || 98 ||

ತತಸ್ತು ವಾತೋದ್ಧತಮೇಘಕಲ್ಪಮ್
ಭುಜಜ್ಞರಾಜೋತ್ತಮಭೋಗಬಾಹುಮ್ |
ತಮಾಪತನ್ತಂ ಧರಣೀಧರಾಭಮ್
ಉವಾಚ ರಾಮೋ ಯುಧಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮ್ || 99 ||

ಆಗಚ್ಛ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪಮಾ ವಿಷಾದಮ್
ಅವಸ್ಥಿತೋಽಹಂ ಪ್ರಗೃಹೀತಚಾಪಃ |
ಅವೇಹಿ ಮಾಂ ಶಕ್ರಸಪತ್ನಾ ರಾಮಮ್
ಅಯಂ ಮುಹೂರ್ತಾದ್ಭವಿತಾ ವಿಚೇತಾಃ || 100 ||

ರಾಮೋಽಯಮಿತಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ಜಹಾಸ ವಿಕೃತಸ್ವನಮ್ |
ಪಾತಯನ್ನಿವ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹೃದಯಾನಿ ವನೌಕಸಾಮ್ || 101 ||

ಪ್ರಹಸ್ಯ ವಿಕೃತಂ ಭೀಮಂ ಸ ಮೇಘಸ್ವನಿತೋಪಮಮ್ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಘವಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 102 ||

ನಾಹಂ ವಿರಾಧೋ ವಿಜ್ಞೇಯೋ ನ ಕಬನ್ಧಃ ಖರೋ ನ ಚ |
ನ ವಾಲೀ ನ ಚ ಮಾರೀಚಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋಽಹಮಾಗತಃ || 103 ||

ಪಶ್ಯ ಮೇ ಮುದ್ಗರಂ ಘೋರಂ ಸರ್ವಕಾಲಾಯಸಂ ಮಹತ್ |
ಅನೇನ ನಿರ್ಜಿತಾ ದೇವಾ ದಾನವಾಶ್ಚ ಮಯಾ ಪುರಾ || 104 ||

ವಿಕರ್ಣನಾಸ ಇತಿ ಮಾಂ ನಾವಜ್ಞಾತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ |
ಸ್ವಲ್ಪಾಪಿ ಹಿ ನ ಮೇ ಪೀಡಾ ಕರ್ಣನಾಸಾವಿನಾಶನಾತ್ || 105 ||

ದರ್ಶಯೇಕ್ಷ್ವಾಕುಶಾದೂಲ ವೀರ್ಯಂ ಗಾತ್ರೇಷು ಮೇ ಲಘು |
ತತಸ್ತ್ವಾಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ದೃಷ್ಟಪೌರುಷವಿಕ್ರಮಮ್ || 106 ||

ಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ವಚೋ ನಿಶಮ್ಯ
ರಾಮಃ ಸುಪುಜ್ಞಾನ್ವಿಸಸರ್ಜ ಬಾಣಾನ್ |
ತೈರಾಹತೋ ವಜ್ರಸಮಪ್ರವೇಗೈರ್-
ನ ಚುಕ್ಷುಭೇ ನ ವ್ಯಥತೇ ಸುರಾರಿಃ || 107 ||

ಯೈಃ ಸಾಯಕೈಃ ಸಾಲವರಾ ನಿಕ್ಯುತಾ
ವಾಲೀ ಹತೋ ವಾನರಪುಜ್ಗವಶ್ಚ |
ತೇ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ತದಾ ಶರೀರಮ್
ವಜ್ರೋಪಮಾ ನ ವ್ಯಥಯಾಂ ಪ್ರಚಕ್ರುಃ || 108 ||

ಸ ವಾರಿಧಾರಾ ಇವ ಸಾಯಕಾಂಸ್ತಾನ್
ಪಿಬನ್ಮರೀರೇಣ ಮಹೇಂದ್ರಶತ್ರುಃ |
ಜಘಾನ ರಾಮಸ್ಯ ಶರಪ್ರವೇಗಮ್
ವ್ಯಾವಿಧ್ಯ ತಂ ಮುದ್ಗರಮುಗ್ರವೇಗಮ್ || 109 ||

ತತಸ್ತು ರಕ್ಷಃ ಕ್ಷತಜಾನುಲಿಪ್ತಮ್
ವಿತ್ರಾಸನಂ ದೇವಮಹಾಚಮೂನಾಮ್ |
ವ್ಯಾವಿಧ್ಯ ತಂ ಮುದ್ಗರಮುಗ್ರವೇಗಮ್

ವಿದ್ರಾವಯಾಮಾಸ ಚಮೂಂ ಹರೀಣಾಮ್ || 110 ||

ವಾಯವ್ಯಮಾದಾಯ ತತೋ ವರಾಸ್ತ್ರಮ್
ರಾಮಃ ಪ್ರಚಿಕ್ಷೇಪ ನಿಶಾಚರಾಯ |
ಸಮುದ್ಗರಂ ತೇನ ಜಹಾರ ಬಾಹುಮ್
ಸ ಕೃತ್ತಬಾಹುಸ್ತುಮುಲಂ ನನಾದ || 111 ||

ಸ ತಸ್ಯ ಬಾಹುರ್ಗಿರಿಶೃಂಗಕಲ್ಪಃ
ಸಮುದ್ಗರೋ ರಾಘವಬಾಣಕೃತ್ತಃ |
ಪಪಾತ ತಸ್ಮಿನ್ನರಿರಾಜಸೈನ್ಯೇ
ಜಘಾನ ತಾಂ ವಾನರವಾಹಿನೀಂ ಚ || 112 ||

ತೇ ವಾನರಾ ಭಗ್ನಹತಾವಶೇಷಾಃ
ಪರ್ಯಂತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತದಾ ವಿಷಣ್ಣಾಃ |
ಪ್ರವೇಷಿತಾಜ್ಞಾ ದದೃಶುಃ ಸುಘೋರಮ್
ನರೇಂದ್ರರಕ್ಷೋಽಧಿಪಸಂನಿಪಾತಮ್ || 113 ||

ಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋಽಸ್ತ್ರನಿಕೃತ್ತಬಾಹುರ್-
ಮಹಾನ್ನಿಕೃತ್ತಾಗ್ರ ಇವಾಚಲೇಂದ್ರಃ |
ಉತ್ಪಾಟಯಾಮಾಸ ಕರೇಣ ವೃಕ್ಷಮ್
ತತೋಽಭಿದುದ್ರಾವ ರಣೇ ನರೇಂದ್ರಮ್ || 114 ||

ತಂ ತಸ್ಯ ಬಾಹುಂ ಸಹ ಸಾಲವೃಕ್ಷಮ್
ಸಮುದ್ಯತಂ ಪನ್ನಗಭೋಗಕಲ್ಪಮ್ |
ಐನ್ದ್ರಾಸ್ತ್ರಯುಕ್ತೇನ ಜಹಾರ ರಾಮೋ
ಬಾಣೇನ ಜಾಮ್ಬೂನದಚಿತ್ರಿತೇನ || 115 ||

ಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಭುಜೋ ನಿಕೃತ್ತಃ
ಪಪಾತ ಭೂಮೌ ಗಿರಿಸಂನಿಕಾಶಃ |
ವಿವೇಷ್ಟಮಾನೋ ನಿಜಘಾನ ವೃಕ್ಷಾನ್
ಶೈಲಾಞ್ಶಿಲಾವಾನರರಾಕ್ಷಸಾಂಶ್ಚ || 116 ||

ತಂ ಛಿನ್ನಬಾಹುಂ ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಮಃ

ಸಮಾಪತನ್ತಂ ಸಹಸಾ ನದನ್ತಮ್ |
ದ್ವಾವರ್ಧಚನ್ದ್ರಾ ನಿಶಿತೌ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ
ಚಿಚ್ಛೇದ ಪಾದೌ ಯುಧಿ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ || 117 ||

ನಿಕೃತ್ತಬಾಹುವಿನಿಕೃತ್ತಪಾದೋ
ವಿದಾರ್ಯ ವಕ್ತ್ರಂ ವಡವಾಮುಖಾಭಮ್ |
ದುದ್ರಾವ ರಾಮಂ ಸಹಸಾಭಿಗರ್ಜನ್
ರಾಹುರ್ಯಥಾ ಚನ್ದ್ರಮಿವಾನ್ತರಿಕ್ಷೇ || 118 ||

ಅಪೂರಯತ್ತಸ್ಯ ಮುಖಂ ಶಿತಾಗ್ರೈ
ರಾಮಃ ಶರೈರ್ಹೇಮಪಿನದ್ಧಪುಜ್ಞೈಃ |
ಸ ಪೂರ್ಣವಕ್ತ್ರೋ ನ ಶಶಾಕ ವಕ್ತುಮ್
ಚುಕೂಜ ಕೃಚ್ಛೇಣ ಮುಮೋಹ ಚಾಪಿ || 119 ||

ಅಥಾದದೇ ಸೂರ್ಯಮರೀಚಿಕಲ್ಪಮ್
ಸ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಾನ್ತಕಕಾಲಕಲ್ಪಮ್ |
ಅರಿಷ್ಟಮೈನ್ದ್ರಂ ನಿಶಿತಂ ಸುಪುಜ್ಞಮ್
ರಾಮಃ ಶರಂ ಮಾರುತತುಲ್ಯವೇಗಮ್ || 120 ||

ತಂ ವಜ್ರಜಾಮ್ಬೂನದಚಾರುಪುಜ್ಞಮ್
ಪ್ರದೀಪ್ತಸೂರ್ಯಜ್ವಲನಪ್ರಕಾಶಮ್ |
ಮಹೇನ್ದ್ರವಜ್ರಾಶನಿತುಲ್ಯವೇಗಮ್
ರಾಮಃ ಪ್ರಚಿಕ್ಷೇಪ ನಿಶಾಚರಾಯ || 121 ||

ಸ ಸಾಯಕೋ ರಾಘವಬಾಹುಚೋದಿತೋ
ದಿಶಃ ಸ್ವಭಾಸಾ ದಶ ಸಮ್ಪ್ರಕಾಶಯನ್ |
ವಿಧೂಮವೈಶ್ವಾನರದೀಪ್ತದರ್ಶನೋ
ಜಗಾಮ ಶಕ್ರಾಶನಿತುಲ್ಯವಿಕ್ರಮಃ || 122 ||

ಸ ತನ್ಮಹಾಪರ್ವತಕೂಟಸಂನಿಭಮ್
ವಿವೃತ್ತದಂಷ್ಟ್ರಂ ಚಲಚಾರುಕುಣ್ಡಲಮ್ |
ಚಕರ್ತ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತೇಃ ಶಿರಸ್ತದಾ
ಯಥೈವ ವೃತ್ರಸ್ಯ ಪುರಾ ಪುರನ್ದರಃ || 123 ||

ತದ್ರಾಮಬಾಣಾಭಿಹತಂ ಪಪಾತ
ರಕ್ಷಃಶಿರಃ ಪರ್ವತಸಂನಿಕಾಶಮ್ |
ಬಭೞ್ಜ ಚರ್ಯಾಗೃಹಗೋಪುರಾಣಿ
ಪ್ರಾಕಾರಮುಚ್ಚಂ ತಮಪಾತಯಚ್ಚ || 124 ||

ತಚ್ಚಾತಿಕಾಯಂ ಹಿಮವತ್ಪ್ರಕಾಶಮ್
ರಕ್ಷಸ್ತದಾ ತೋಯನಿಧೌ ಪಪಾತ |
ಗ್ರಾಹಾನ್ಮಹಾಮೀನಚಯಾನ್ಬಜಜ್ಞಮಾನ್
ಮಮರ್ದ ಭೂಮಿಂ ಚ ತಥಾ ವಿವೇಶ || 125 ||

ತಸ್ಮಿಹರ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೇವಶತ್ರು
ಮಹಾಬಲೇ ಸಂಯತಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇ |
ಚಚಾಲ ಭೂಭೂಮಿಧರಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ
ಹರ್ಷಾಚ್ಚ ದೇವಾಸ್ತುಮುಲಂ ಪ್ರಣೇದುಃ || 126 ||

ತತಸ್ತು ದೇವರ್ಷಿಮಹರ್ಷಿಪನ್ನಗಾಃ
ಸುರಾಶ್ಚ ಭೂತಾನಿ ಸುಪರ್ಣಗುಹ್ಯಕಾಃ |
ಸಯಕ್ಷಗನ್ಧರ್ವಗಣಾ ನಭೋಗತಾಃ
ಪ್ರಹರ್ಷಿತಾ ರಾಮ ಪರಾಕ್ರಮೇಣ || 127 ||

ಪ್ರಹರ್ಷಮೀಯುರ್ಬಹವಸ್ತು ವಾನರಾಃ
ಪ್ರಬುದ್ಧಪದ್ಮಪ್ರತಿಮೈರಿವಾನನೈಃ |
ಅಪೂಜಯನ್ರಾಘವಮಿಷ್ಟಭಾಗಿನಮ್
ಹತೇ ರಿಪೌ ಭೀಮಬಲೇ ದುರಾಸದೇ || 128 ||

ಸ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಸುರಸೈನ್ಯಮರ್ದನಮ್
ಮಹತ್ಸು ಯುದ್ಧೇಷ್ವಪರಾಜಿತಶ್ರಮಮ್ |
ನನಂದ ಹತ್ವಾ ಭರತಾಗ್ರಜೋ ರಣೇ
ಮಹಾಸುರಂ ವೃತ್ರಮಿವಾಮರಾಧಿಪಃ || 129 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಪದ್ಯಾಶ್ವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ರಾಕ್ಷಸಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಯ ರಾವಣಾಯ ನ್ಯವೇದಯನ್ ॥೧॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿನಿಹತಂ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ರಾವಣಃ ಶೋಕಸಂತಪ್ತೋ ಮುಮೋಹ ಚ ಪಪಾತ ಚ ॥೨॥

ಪಿತೃವ್ಯಂ ನಿಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೇವಾಂತಕನರಾಂತಕೌ ।
ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚಾತಿಕಾಯಶ್ಚ ರುರುದುಃ ಶೋಕಪೀಡಿತಾಃ ॥೩॥

ಭ್ರಾತರಂ ನಿಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ ।
ಮಹೋದರಮಹಾಪಾಶ್ವಾರ್ಥ ಶೋಕಾಕ್ರಾಂತಾ ಬಭೂವತುಃ ॥೪॥

ತತಃ ಕೃಚ್ಛ್ರಾತ್ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸಂಜ್ಞಾಂ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವಃ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣವಧಾದ್ಧೀನೋ ವಿಲಲಾಪ ಸ ರಾವಣಃ ॥೫॥

ಹಾ ವೀರ ರಿಪುದರ್ಪಘ್ನ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣ ಮಹಾಬಲ ।
ಶತ್ರುಸೈನ್ಯಂ ಪ್ರತಾಪೈಕಃ ಕ್ಷ ಮಾಂ ಸನ್ತ್ಯಜ್ಯ ಗಚ್ಛಸಿ ॥೬॥

ಇದಾನೀಂ ಖಿಲ್ವಹಂ ನಾಸ್ಮಿ ಯಸ್ಯ ಮೇ ಪತಿತೋ ಭುಜಃ ।
ದಕ್ಷಿಣೋ ಯಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ನ ಬಿಭೇಮಿ ಸುರಾಸುರಾನ್ ॥೭॥

ಕಥಮೇವಂವಿಧೋ ವೀರೋ ದೇವದಾನವದರ್ಪಹಾ ।
ಕಾಲಾಗ್ನಿಪ್ರತಿಮೋ ಹ್ಯದ್ಯ ರಾಘವೇಣ ರಣೇ ಹತಃ ॥೮॥

ಯಸ್ಯ ತೇ ವಜ್ರನಿಷ್ಪೇಷೋ ನ ಕುರ್ಯಾದ್ವ್ಯಸನಂ ಸದಾ ।
ಸ ಕಥಂ ರಾಮಬಾಣಾರ್ತಃ ಪ್ರಸುಪ್ತೋಽಸಿ ಮಹೀತಲೇ ॥೯॥

ಏತೇ ದೇವಗಣಾಃ ಸಾರ್ಥಮೃಷಿಭಿರ್ಗಗನೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ।
ನಿಹತಂ ತ್ವಾಂ ರಣೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿನದಂತಿ ಪ್ರಹರ್ಷಿತಾಃ ॥೧೦॥

ಧ್ರುವಮದ್ಯೈವ ಸಂಹೃಷ್ಣಾ ಲಬ್ಧಲಕ್ಷ್ಯಾಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ ।
ಆರೋಕ್ಷ್ಯಂತೀಹ ದುರ್ಗಾಣಿ ಲಜ್ಯಾದ್ವಾರಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ ॥ 11 ॥

ರಾಜ್ಯೇನ ನಾಸ್ತಿ ಮೇ ಕಾರ್ಯಂ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸೀತಯಾ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣವಿಹೀನಸ್ಯ ಜೀವಿತೇ ನಾಸ್ತಿ ಮೇ ರತಿಃ ॥ 12 ॥

ಯದ್ಯಹಂ ಭ್ರಾತೃಹಂತಾರಂ ನ ಹನ್ಮಿ ಯುಧಿ ರಾಘವಮ್ ।
ನನು ಮೇ ಮರಣಂ ಶ್ರೇಯೋ ನ ಚೇದಂ ವ್ಯರ್ಥಜೀವಿತಮ್ ॥ 13 ॥

ಅದ್ಯೈವ ತಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ದೇಶಂ ಯತ್ರಾನುಜೋ ಮಮ ।
ನ ಹಿ ಭ್ರಾತೃನಸ್ಮಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಕ್ಷಣಂ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ ॥ 14 ॥

ದೇವಾ ಹಿ ಮಾಂ ಹಸಿಷ್ಯಂತಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪೂರ್ವಾಪಕಾರಿಣಮ್ ।
ಕಥಮಿನ್ದ್ರಂ ಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಹತೇ ತ್ವಯಿ ॥ 15 ॥

ತದಿದಂ ಮಾಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶುಭಮ್ ।
ಯದಜ್ಞಾನಾನ್ಮಯಾ ತಸ್ಯ ನ ಗೃಹೀತಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 16 ॥

ವಿಭೀಷಣವಚೋ ಯಾವತ್ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಪ್ರಹಸ್ತಯೋಃ ।
ವಿನಾಶೋಽಯಂ ಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಮಾಂ ವ್ರೀಡಯತಿ ದಾರುಣಃ ॥ 17 ॥

ತಸ್ಯಾಯಂ ಕರ್ಮಣಃ ಪ್ರಾತೋ ವಿಪಾಕೋ ಮಮ ಶೋಕದಃ ।
ಯನ್ಮಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸ ನಿರಸ್ತೋ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ 18 ॥

ಇತಿ ಬಹುವಿಧಮಾಕುಲಾನ್ತರಾತ್ಮಾ
ಕೃಪಣಮತೀವ ವಿಲಪ್ಯ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮ್ ।
ನ್ಯಪತದಥ ದಶಾನನೋ ಭೃಶಾರ್ತಃ
ತಮನುಜಮಿನ್ದ್ರಿಪುಂ ಹತಂ ವಿದಿತಾನ್ವ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಪಂಚಾಂಗಶತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಂ ವಿಲಪಮಾನಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಶೋಕಾಭಿತಪ್ತಸ್ಯ ತ್ರಿಶಿರಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಏವಮೇವ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಹತೋ ನಸ್ತಾತ ಮಧ್ಯಮಃ ।
ನ ತು ಸತ್ಪುರುಷಾ ರಾಜನ್ವಿಲಪಂತಿ ಯಥಾ ಭವಾನ್ ॥ ೨ ॥

ನೂನಂ ತ್ರಿಭುವಣಸ್ಯಾಪಿ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತ್ವಮಸಿ ಪ್ರಭೋ ।
ಸ ಕಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಕೃತ ಇವ ಶೋಕಸ್ಯಾತ್ಮಾನಮೀದೃಶಮ್ ॥ ೩ ॥

ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಾಸ್ತಿ ತೇ ಶಕ್ತಿಃ ಕವಚಃ ಸಾಯಕೋ ಧನುಃ ।
ಸಹಸ್ರಖರಸಂಯುಕ್ತೋ ರಥೋ ಮೇಘಸಮಸ್ವನಃ ॥ ೪ ॥

ತ್ವಯಾಸಕೃದ್ವಿಶಸ್ತ್ರೇಣ ವಿಶಸ್ತಾ ದೇವದಾನವಾಃ ।
ಸ ಸರ್ವಾಯುಧಸಮ್ಮನ್ನೋ ರಾಘವಂ ಶಾಸ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೫ ॥

ಕಾಮಂ ತಿಷ್ಠ ಮಹಾರಾಜನಿರ್ಗಮಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ರಣಮ್ ।
ಉದ್ಧರಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಶತ್ರುನ್ಗರುಡಃ ಪನ್ನಗಾನಿಹ ॥ ೬ ॥

ಶಮ್ಮರೋ ದೇವರಾಜೇನ ನರಕೋ ವಿಷ್ಣುನಾ ಯಥಾ ।
ತಥಾದ್ಯ ಶಯಿತಾ ರಾಮೋ ಮಯಾ ಯುಧಿ ನಿಪಾತಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ರಿಶಿರಸೋ ವಾಕ್ಯಂ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಪುನರ್ಜಾತಮಿವಾತ್ಮಾನಂ ಮನ್ಯತೇ ಕಾಲಚೋದಿತಃ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ರಿಶಿರಸೋ ವಾಕ್ಯಂ ದೇವಾನ್ತಕನರಾನ್ತಕೌ ।
ಅತಿಕಾಯಶ್ಚ ತೇಜಸ್ವೀ ಬಭೂವುರ್ಯುದ್ಧಹರ್ಷಿತಾಃ ॥ ೯ ॥

ತತೋಽಹಮಹಮಿತ್ಯೇವಂ ಗರ್ಜನ್ತೋ ನೈರ್ಮತರ್ಷಭಾಃ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ಸುತಾ ವೀರಾಃ ಶಕ್ರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅನ್ತರಿಕ್ಷಚರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇ ಮಾಯಾ ವಿಶಾರದಾಃ |
ಸರ್ವೇ ತ್ರಿದಶದರ್ಪಘ್ನಾಃ ಸರ್ವೇ ಚ ರಣದುರ್ಮದಾಃ || 11 ||

ಸರ್ವೇಽಸ್ತ್ರಬಲಸಮ್ಮನ್ನಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಕೀರ್ತಯಃ |
ಸರ್ವೇ ಸಮರಮಾಸಾದ್ಯ ನ ಶ್ರೂಯಂತೇ ಸ್ಮ ನಿರ್ಜಿತಾಃ || 12 ||

ಸರ್ವೇಽಸ್ತ್ರವಿದುಷೋ ವೀರಾಃ ಸರ್ವೇ ಯುದ್ಧವಿಶಾರದಾಃ |
ಸರ್ವೇ ಪ್ರವರಜಿಜ್ಞಾನಾಃ ಸರ್ವೇ ಲಬ್ಧವರಾಸ್ತಥಾ || 13 ||

ಸ ತೈಸ್ತಥಾ ಭಾಸ್ಕರತುಲ್ಯವರ್ಚಸೈಃ
ಸುತೈರ್ಮೃತಃ ಶತ್ರುಬಲಪ್ರಮದನೈಃ |
ರರಾಜ ರಾಜಾ ಮಘವಾನ್ಯಥಾಮರೈರ್-
ವೃತೋ ಮಹಾದಾನವದರ್ಪನಾಶನೈಃ || 14 ||

ಸ ಪುತ್ರಾನ್ಸಮ್ಮರಿಷ್ವಜ್ಯ ಭೂಷಯಿತ್ವಾ ಚ ಭೂಷಣೈಃ |
ಆಶೀರ್ಭಿಶ್ಚ ಪ್ರಶಸ್ತಾಭಿಃ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸಂಯುಗೇ || 15 ||

ಮಹೋದರಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವಾ ಭ್ರಾತೌ ಚಾಪಿ ರಾವಣಃ |
ರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಕುಮಾರಾಣಾಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸಂಯುಗೇ || 16 ||

ತೇಽಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ರಾವಣಂ ರಿಪುರಾವಣಮ್ |
ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಚೈವ ಮಹಾಕಾಯಾಃ ಪ್ರತಸ್ಥಿರೇ || 17 ||

ಸರ್ವೌಷಧೀಭಿರ್ಗಂಧೈಶ್ಚ ಸಮಾಲಭ್ಯ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ನಿರ್ಜಗ್ಮುರ್ಯೌತಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಷಡೇತೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ || 18 ||

ತತಃ ಸುದರ್ಶನಂ ನಾಮ ನೀಲಜೀಮೂತಸಂನಿಭಮ್ |
ಐರಾವತಕುಲೇ ಜಾತಮಾರುರೋಹ ಮಹೋದರಃ || 19 ||

ಸರ್ವಾಯುಧಸಮಾಯುಕ್ತಂ ತೂಣೀಭಿಶ್ಚ ಸ್ವಲಜ್ಞತಮ್ |
ರರಾಜ ಗಜಮಾಸ್ಥಾಯ ಸವಿತೇವಾಸ್ತಮೂರ್ಧನಿ || 20 ||

ಹಯೋತ್ತಮಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವಾಯುಧಸಮಾಕುಲಮ್ |

ಆರುರೋಹ ರಥಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತ್ರಿಶಿರಾ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ || 21 ||

ತ್ರಿಶಿರಾ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ವಿರರಾಜ ಧನುರ್ಧರಃ |
ಸವಿದ್ಯುದುಲಕಃ ಸಜ್ವಾಲಃ ಸೇನ್ಯಚಾಪ ಇವಾಮುಬದಃ || 22 ||

ತ್ರಿಭಿಃ ಕಿರೀಟೈಸ್ತ್ರಿಶಿರಾಃ ಶುಶುಭೇ ಸ ರಥೋತ್ತಮೇ |
ಹಿಮವಾನಿವ ಶೈಲೇನ್ಯಸ್ತ್ರಿಭಿಃ ಕಾಞ್ಚನಪರ್ವತೈಃ || 23 ||

ಅತಿಕಾಯೋಽಪಿ ತೇಜಸ್ವೀ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ಯಸುತಸ್ತದಾ |
ಆರುರೋಹ ರಥಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಮ್ || 24 ||

ಸುಚಕ್ರಾಕ್ಷಂ ಸುಸಂಯುಕ್ತಂ ಸಾನುಕರ್ಷಂ ಸಕೂಬರಮ್ |
ತೂಣೀಬಾಣಾಸನ್ಯೇದೀಪ್ತಂ ಪ್ರಾಸಾಸಿ ಪರಿಘಾಕುಲಮ್ || 25 ||

ಸ ಕಾಞ್ಚನವಿಚಿತ್ರೇಣ ಕಿರೀಟೇನ ವಿರಾಜತಾ |
ಭೂಷಣೈಶ್ಚ ಬಭೌ ಮೇರುಃ ಪ್ರಭಾಭಿರಿವ ಭಾಸ್ವರಃ || 26 ||

ಸ ರರಾಜ ರಥೇ ತಸ್ಮಿನ್ರಾಜಸೂನುರ್ಮಹಾಬಲಃ |
ವೃತೋ ನೈರ್ಮತಶಾರ್ದೂಲೈರ್ವಜ್ರಪಾಣಿರಿವಾಮರೈಃ || 27 ||

ಹಯಮುಚ್ಚೈಶ್ರವಃ ಪ್ರಖ್ಯಂ ಶ್ವೇತಂ ಕನಕಭೂಷಣಮ್ |
ಮನೋಜವಂ ಮಹಾಕಾಯಮಾರುರೋಹ ನರಾನ್ತಕಃ || 28 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪ್ರಾಸಮುಕ್ಲಾಭಂ ವಿರರಾಜ ನರಾನ್ತಕಃ |
ಶಕ್ತಿಮಾದಾಯ ತೇಜಸ್ವೀ ಗುಹಃ ಶತ್ರುಷ್ಣಿವಾಹವೇ || 29 ||

ದೇವಾನ್ತಕಃ ಸಮಾದಾಯ ಪರಿಘಂ ವಜ್ರಭೂಷಣಮ್ |
ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಗಿರಿಂ ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ವಪುರ್ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿಡಮ್ಬಯನ್ || 30 ||

ಮಹಾಪಾಶೋರ್ವ ಮಹಾತೇಜಾ ಗದಾಮಾದಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ವಿರರಾಜ ಗದಾಪಾಣಿಃ ಕುಬೇರ ಇವ ಸಂಯುಗೇ || 31 ||

ತೇ ಪ್ರತಸ್ಥೂರ್ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಬಲೈರಪ್ರತಿಮೈರ್ವೃತಾಃ |

ಸುರಾ ಇವಾಮರಾವತ್ಯಾಂ ಬಲೈರಪ್ರತಿಮೈರ್ವೃತಾಃ || 32 ||

ತಾನಗ್ಜೈಶ್ಚ ತುರಜೈಶ್ಚ ರಥೈಶ್ಚಾಮ್ಬದನಿಸ್ವನೈಃ |
ಅನುಜಗ್ಮುರ್ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪ್ರವರಾಯುಧಾಃ || 33 ||

ತೇ ವಿರೇಜುರ್ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಕುಮಾರಾಃ ಸೂರ್ಯವರ್ಚಸಃ |
ಕಿರೀಟಿನಃ ಶ್ರಿಯಾ ಜುಷ್ವಾ ಗ್ರಹಾ ದೀಪ್ತಾ ಇವಾಮ್ಬರೇ || 34 ||

ಪ್ರಗೃಹೀತಾ ಬಭೌ ತೇಷಾಂ ಛತ್ರಾಣಾಮಾವಲಿಃ ಸಿತಾ |
ಶಾರದಾಭ್ರಪ್ರತೀಕಾಶಾಂ ಹಂಸಾವಲಿರಿವಾಮ್ಬರೇ || 35 ||

ಮರಣಂ ವಾಪಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಶತ್ರುಣಾಂ ವಾ ಪರಾಜಯಮ್ |
ಇತಿ ಕೃತ್ವಾ ಮತಿಂ ವೀರಾ ನಿರ್ಜಗ್ಮುಃ ಸಂಯುಗಾರ್ಥಿನಃ || 36 ||

ಜಗರ್ಜುಶ್ಚ ಪ್ರಣೇದುಶ್ಚ ಚಕ್ಷಿಪುಶ್ಚಾಪಿ ಸಾಯಕಾನ್ |
ಜಹೃಷುಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ನಿಯಾನ್ಮೋ ಯುದ್ಧದುರ್ಮದಾಃ || 37 ||

ಕ್ಷೇಡಿತಾಸ್ಫೋಟನಿನದೈಃ ಸಂಚಚಾಲೇವ ಮೇದಿನೀ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ಸಿಂಹನಾದೈಶ್ಚ ಪುಸ್ಫೋಟೇವ ತದಾಮ್ಬರಮ್ || 38 ||

ತೇಽಭಿನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಮುದಿತಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ದದೃಶುರ್ವಾನರಾನೀಕಂ ಸಮುದ್ಯತಶಿಲಾನಗಮ್ || 39 ||

ಹರಯೋಽಪಿ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ದದೃಶುರ್ನೈರ್ಮೃತಂ ಬಲಮ್ |
ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಸಮ್ಬಾಧಂ ಕಿಂಚಿದೇತನಾದಿತಮ್ || 40 ||

ನೀಲಜೀಮೂತಸಂಜ್ಞಾಶಂ ಸಮುದ್ಯತಮಹಾಯುಧಮ್ |
ದೀಪ್ತಾನಲರವಿಪ್ರಖ್ಯೈರ್ನೈರ್ಮೃತೈಃ ಸರ್ವತೋ ವೃತಮ್ || 41 ||

ತದ್ವೃಷ್ಣಾಃ ಬಲಮಾಯಾಂತಂ ಲಬ್ಧುರಕ್ಷಾಃ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ |
ಸಮುದ್ಯತಮಹಾಶೈಲಾಃ ಸಮ್ಪ್ರಣೇದುರ್ಮಹುರ್ಮಹುಃ || 42 ||

ತತಃ ಸಮುದ್ಘುಷ್ಪರವಂ ನಿಶಮ್ಯ

ರಕ್ಷೋಗಣಾ ವಾನರಯೂಥಪಾನಾಮ್ ।
ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಾಃ ಪರಹರ್ಷಮುಗ್ರಮ್
ಮಹಾಬಲಾ ಭೀಮತರಂ ವಿನೇದುಃ ॥ 43 ॥

ತೇ ರಾಕ್ಷಸಬಲಂ ಘೋರಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ ।
ವಿಚೇರುರುದ್ಯತೈಃ ಶೈಲೈರ್ನಗಾಃ ಶಿಖರಿಣೋ ಯಥಾ ॥ 44 ॥

ಕೇಚಿದಾಕಾಶಮಾವಿಶ್ಯ ಕೇಚಿದುವ್ಯಾಫಂ ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ।
ರಕ್ಷಃಸೈನ್ಯೇಷು ಸಜುಕ್ತದ್ಧಾಶ್ಚೇರುದ್ಧರ್ಮಶಿಲಾಯುಧಾಃ ॥ 45 ॥

ತೇ ಪಾದಪಶಿಲಾಶೈಲೈಶ್ಚಕ್ರವೃಷ್ಟಿಮನುತ್ತಮಾಮ್ ।
ಬಾಣೌಘೈರ್ವಾರ್ಯಮಾಣಾಶ್ಚ ಹರಯೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ ॥ 46 ॥

ಸಿಂಹನಾದಾನಿವನೇದುಶ್ಚ ರಣೇ ರಾಕ್ಷಸವಾನರಾಃ ।
ಶಿಲಾಭಿಶ್ಚೂರ್ಣಯಾಮಾಸುರ್ಯಾತುಧಾನಾನ್ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ॥ 47 ॥

ನಿಜಘ್ನುಃ ಸಂಯುಗೇ ಕೃದ್ಧಾಃ ಕವಚಾಭರಣಾವೃತಾನ್ ।
ಕೇಚಿದ್ರಥಗತಾನಿವರಾನ್ಗಜವಾಜಿಗತಾನಪಿ ॥ 48 ॥

ನಿಜಘ್ನುಃ ಸಹಸಾಪ್ಲುತೈ ಯಾತುಧಾನಾನ್ಪ್ಲವಜ್ಞಮಾಃ ।
ಶೈಲಶೃಂಗನಿಪಾತೈಶ್ಚ ಮುಷ್ಟಿಭಿರ್ವಾನ್ತಲೋಚನಾಃ ।
ಚೇಲುಃ ಪೇತುಶ್ಚ ನೇದುಶ್ಚ ತತ್ರ ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಞವಾಃ ॥ 49 ॥

ತತಃ ಶೈಲೈಶ್ಚ ವಿಡ್ಗೈಶ್ಚ ವಿಸೃಷ್ಟೈರ್ಹರಿರಾಕ್ಷಸೈಃ ।
ಮುಹೂರ್ತೇನಾವೃತಾ ಭೂಮಿರಭವಚ್ಛೋಣಿತಾಪ್ಲುತಾ ॥ 50 ॥

ವಿಕೀರ್ಣಪರ್ವತಾಕಾರೈ ರಕ್ಷೋಭಿರರಿಮರ್ದನೈಃ ।
ಆಕ್ಷಿಪ್ತಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ಯಮಾಣಾಶ್ಚ ಭಗ್ನಶೂಲಾಶ್ಚ ವಾನರೈಃ ॥ 51 ॥

ವಾನರಾನ್ವಾನರೈರೇವ ಜಗ್ನುಸ್ತೇ ರಜನೀಚರಾಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನ್ರಾಕ್ಷಸೈರೇವ ಜಘ್ನುಸ್ತೇ ವಾನರಾ ಅಪಿ ॥ 52 ॥

ಆಕ್ಷಿಪ್ಯ ಚ ಶಿಲಾಸ್ತೇಷಾಂ ನಿಜಘ್ನೂ ರಾಕ್ಷಸಾ ಹರೀನ್ ।

ತೇಷಾಂ ಚಾಚ್ಛಿದ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಜಘ್ನಾ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ವಾನರಾಃ || 53 ||

ನಿಜಘ್ನಾಃ ಶೈಲಶೂಲಾಸ್ತ್ರೈರ್ವಿಭಿದುಶ್ಚ ಪರಸ್ಪರಮ್ |
ಸಿಂಹನಾದಾನಿವನೇದುಶ್ಚ ರಣೇ ವಾನರರಾಕ್ಷಸಾಃ || 54 ||

ಛಿನ್ನವರ್ಮತನುತ್ರಾಣಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ವಾನರೈರ್ಹತಾಃ |
ರುಧಿರಂ ಪ್ರಸ್ರುತಾಸ್ತತ್ರ ರಸಸಾರಮಿವ ದ್ರುಮಾಃ || 55 ||

ರಥೇನ ಚ ರಥಂ ಚಾಪಿ ವಾರಣೇನ ಚ ವಾರಣಮ್ |
ಹಯೇನ ಚ ಹಯಂ ಕೇಚಿನ್ನಿಜಘ್ನಾರ್ವಾನರಾ ರಣೇ || 56 ||

ಕ್ಷುರಪ್ರೈರರ್ಧಚನ್ದ್ರೈಶ್ಚ ಭಲೈಶ್ಚ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾ ವಾನರೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಚಿಚ್ಛಿದುಃ ಪಾದಪಾಂಶ್ಚಿಲಾಃ || 57 ||

ವಿಕೀರ್ಣೈಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ದ್ರುಮೈಶ್ಚಿನ್ದ್ರೈಶ್ಚ ಸಂಯುಗೇ |
ಹತ್ಯೈಶ್ಚ ಕಪಿರಕ್ಷೋಭಿದುರ್ಗಮಾ ವಸುಧಾಭವತ್ || 58 ||

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರವೃತ್ತೇ ತುಮುಲೇ ವಿಮರ್ದೇ
ಪ್ರಹೃಷ್ಯಮಾಣೇಷು ವಲೀ ಮುಖೇಷು |
ನಿಪಾತ್ಯಮಾನೇಷು ಚ ರಾಕ್ಷಸೇಷು
ಮಹರ್ಷಯೋ ದೇವಗಣಾಶ್ಚ ನೇದುಃ || 59 ||

ತತೋ ಹಯಂ ಮಾರುತತುಲ್ಯವೇಗಮ್
ಆರುಹ್ಯ ಶಕ್ತಿಂ ನಿಶಿತಾಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ |
ನರಾನ್ತಕೋ ವಾನರರಾಜಸೈನ್ಯಮ್
ಮಹಾರ್ಣವಂ ಮೀನ ಇವಾವಿವೇಶ || 60 ||

ಸ ವಾನರಾನ್ಸಪ್ತಶತಾನಿ ವೀರಃ
ಪ್ರಾಸೇನ ದೀಪ್ತೇನ ವಿನಿರ್ಬಿಭೇದ |
ಏಕಃ ಕ್ಷಣೇನೇನ್ದ್ರಿಪುರ್ಮಹಾತ್ಮಾ
ಜಘಾನ ಸೈನ್ಯಂ ಹರಿಪುಜ್ಗವಾನಾಮ್ || 61 ||

ದದೃಶುಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಹಯಪೃಷ್ಠೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ |

ಚರಂತಂ ಹರಿಸೈನ್ಯೇಷು ವಿದ್ಯಾಧರಮಹರ್ಷಯಃ || 62 ||

ಸ ತಸ್ಯ ದದೃಶೇ ಮಾರ್ಗೋ ಮಾಂಸಶೋಣಿತಕರ್ದಮಃ |
ಪತಿತ್ಯೈಃ ಪರ್ವತಾಕಾರೈರ್ವಾನರೈರಭಿಸಂವೃತಃ || 63 ||

ಯಾವದ್ವಿಕ್ರಮಿತುಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಚಕ್ರಃ ಪ್ಲವಗಪುಜ್ಗವಾಃ |
ತಾವದೇತಾನತಿಕ್ರಮ್ಯ ನಿರ್ಬಿಭೇದ ನರಾಂತಕಃ || 64 ||

ಜ್ವಲಂತಂ ಪ್ರಾಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮಾಂತೇ ನರಾಂತಕಃ |
ದದಾಹ ಹರಿಸೈನ್ಯಾನಿ ವನಾನೀವ ವಿಭಾವಸುಃ || 65 ||

ಯಾವದುತ್ಪಾಟಯಾಮಾಸುರ್ವೃಕ್ಷಾಞ್ಶೈಲಾನ್ವನೌಕಸಃ |
ತಾವತ್ಪ್ರಾಸಹತಾಃ ಪೇತುರ್ವಜ್ರಕೃತ್ತಾ ಇವಾಚಲಾಃ || 66 ||

ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ಬಲವಾನ್ವಿಚಚಾರ ನರಾಂತಕಃ |
ಪ್ರಮೃದ್ನನ್ಸರ್ವತೋ ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರಾವೃಟ್ಕಾಲೇ ಯಥಾನಿಲಃ || 67 ||

ನ ಶೇಕುರ್ಧಾವಿತುಂ ವೀರಾ ನ ಸ್ಥಾತುಂ ಸ್ಪಂದಿತುಂ ಕುತಃ |
ಉತ್ಪತಂತಂ ಸ್ಥಿತಂ ಯಾಂತಂ ಸರ್ವಾನ್ವಿವಾಧ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 68 ||

ಏಕೇನಾಂತಕಕಲ್ಪೇನ ಪ್ರಾಸೇನಾದಿತ್ಯತೇಜಸಾ |
ಭಿನ್ನಾನಿ ಹರಿಸೈನ್ಯಾನಿ ನಿಪೇತುರ್ಧರಣೀತಲೇ || 69 ||

ವಜ್ರನಿಷ್ಪೇಷಸದೃಶಂ ಪ್ರಾಸಸ್ಯಾಭಿನಿಪಾತನಮ್ |
ನ ಶೇಕುರ್ವಾನರಾಃ ಸೋಢುಂ ತೇ ವಿನೇದುರ್ಮಹಾಸ್ವನಮ್ || 70 ||

ಪತತಾಂ ಹರಿವೀರಾಣಾಂ ರೂಪಾಣಿ ಪ್ರಚಕಾಶಿರೇ |
ವಜ್ರಭಿನ್ನಾಗ್ರಕೂಟಾನಾಂ ಶೈಲಾನಾಂ ಪತತಾಮಿವ || 71 ||

ಯೇ ತು ಪೂರ್ವಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಕುಮ್ಮುಕರ್ಣೇನ ಪಾತಿತಾಃ |
ತೇಽಸ್ವಸ್ಥಾ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಸುಗ್ರೀವಮುಪತಸ್ಥಿರೇ || 72 ||

ವಿಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ದದರ್ಶ ಹರಿವಾಹಿನೀಮ್ |

ನರಾನ್ತಕಭಯತ್ರಸ್ತಾಂ ವಿದ್ರವಂತೀಮಿತಸ್ತತಃ || 73 ||

ವಿದ್ರುತಾಂ ವಾಹಿನೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ ದದರ್ಶ ನರಾನ್ತಕಮ್ |
ಗೃಹೀತಪ್ರಾಸಮಾಯಾನ್ತಂ ಹಯಪೃಷ್ಠೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ || 74 ||

ಅಥೋವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರಾಧಿಪಃ |
ಕುಮಾರಮಜ್ಜದಂ ವೀರಂ ಶಕ್ರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಮ್ || 75 ||

ಗಚ್ಛ್ಯನಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ವೀರ ಯೋಽಸೌ ತುರಗಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ಕ್ಷೋಭಯನ್ತಂ ಹರಿಬಲಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಾಣೈರ್ವಿಯೋಜಯ || 76 ||

ಸ ಭರ್ತುರ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿಷ್ಪಪಾತಾಜ್ಜದಸ್ತದಾ |
ಅನೀಕಾನೈಘಸಜ್ಜಾಶಾನೈಘಾನೀಕಾದಿವಾಂಶುಮಾನ್ || 77 ||

ಶೈಲಸಜ್ಜಾತಸಜ್ಜಾಶೋ ಹರೀಣಾಮುತ್ತಮೋಽಜ್ಜದಃ |
ರರಾಜಾಜ್ಜದಸಂನದ್ಧಃ ಸಧಾತುರಿವ ಪರ್ವತಃ || 78 ||

ನಿರಾಯುಧೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕೇವಲಂ ನಖಿದಂಷ್ಟ್ರವಾನ್ |
ನರಾನ್ತಕಮಭಿಕ್ರಮ್ಯ ವಾಲಿಪುತ್ರೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ || 79 ||

ತಿಷ್ಠ ಕಿಂ ಪ್ರಾಕೃತೈರೇಭಿರ್ಹರಿಭಿಸ್ತ್ವಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ |
ಅಸ್ಮಿನ್ವಜ್ರಸಮಸ್ಪರ್ಶೇ ಪ್ರಾಸಂ ಕ್ಷಿಪ ಮಮೋರಸಿ || 80 ||

ಅಜ್ಜದಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಚುಕ್ರೋಧ ನರಾನ್ತಕಃ |
ಸಂದ್ರಶ್ಯ ದಶನೈರೋಷಂ ನಿಶ್ವಸ್ಯ ಚ ಭುಜಜ್ಜವತ್ || 81 ||

ಸ ಪ್ರಾಸಮಾವಿಧ್ಯ ತದಾಜ್ಜದಾಯ
ಸಮುಜ್ಜ್ವಲನ್ತಂ ಸಹಸೋತ್ಸಸರ್ಜ |
ಸ ವಾಲಿಪುತ್ರೋರಸಿ ವಜ್ರಕಲ್ಪೇ
ಬಭೂವ ಭಗ್ನೋ ನೃಪತಚ್ಚ ಭೂಮೌ || 82 ||

ತಂ ಪ್ರಾಸಮಾಲೋಕ್ಯ ತದಾ ವಿಭಗ್ನಮ್
ಸುಪರ್ಣಕೃತ್ನೋರಗಭೋಗಕಲ್ಪಮ್ |

ತಲಂ ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ಸ ವಾಲಿಪುತ್ರಃ
ತುರಜ್ಞಮಸ್ಯಾಭಿಜಘಾನ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ॥ 83 ॥

ನಿಮಗ್ನಪಾದಃ ಸ್ಫುಟಿತಾಕ್ಷಿ ತಾರೋ
ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಜಿಹ್ವೋಽಚಲಸಂನಿಕಾಶಃ ।
ಸ ತಸ್ಯ ವಾಜೀ ನಿಪಪಾತ ಭೂಮೌ
ತಲಪ್ರಹಾರೇಣ ವಿಕೀರ್ಣಮೂರ್ಧಾ ॥ 84 ॥

ನರಾಂತಕಃ ಕ್ರೋಧವಶಂ ಜಗಾಮ
ಹತಂ ತುರಗಂ ಪತಿತಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ।
ಸ ಮುಷ್ಟಿಮುದ್ಯಮ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಭಾವೋ
ಜಘಾನ ಶೀರ್ಷೇ ಯುಧಿ ವಾಲಿಪುತ್ರಮ್ ॥ 85 ॥

ಅಥಾಜ್ಞದೋ ಮುಷ್ಟಿವಿಭಿನ್ನಮೂರ್ಧಾ
ಸುಸ್ರಾವ ತೀವ್ರಂ ರುಧಿರಂ ಭೃಶೋಷ್ಣಮ್ ।
ಮುಹುರ್ವಿಜಜ್ವಾಲ ಮುಮೋಹ ಚಾಪಿ
ಸಂಜ್ಞಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವಿಸಿಷ್ಟಿಯೇ ಚ ॥ 86 ॥

ಅಥಾಜ್ಞದೋ ವಜ್ರಸಮಾನವೇಗಮ್
ಸಂವರ್ತ್ಯ ಮುಷ್ಟಿಂ ಗಿರಿಶೃಂಗಕಲ್ಪಮ್ ।
ನಿಪಾತಯಾಮಾಸ ತದಾ ಮಹಾತ್ಮಾ
ನರಾಂತಕಸ್ಯೋರಸಿ ವಾಲಿಪುತ್ರಃ ॥ 87 ॥

ಸ ಮುಷ್ಟಿನಿಷ್ಟಿಷ್ಟವಿಭಿನ್ನವಕ್ಷಾ
ಜ್ವಾಲಾಂ ವಮಞ್ಞೋಣಿತದಿಗ್ಧಗಾತ್ರಃ ।
ನರಾಂತಕೋ ಭೂಮಿತಲೇ ಪಪಾತ
ಯಥಾಚಲೋ ವಜ್ರನಿಪಾತಭಗ್ನಃ ॥ 88 ॥

ಅಥಾನ್ತರಿಕ್ಷೇ ತ್ರಿದಶೋತ್ತಮಾನಾಮ್
ವನೌಕಸಾಂ ಚೈವ ಮಹಾಪ್ರಣಾದಃ ।
ಬಭೂವ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಹತೇಽಗ್ರ್ಯವೀರೇ
ನರಾಂತಕೇ ವಾಲಿಸುತೇನ ಸಜ್ಞೇ ॥ 89 ॥

ಅಥಾಜ್ಞದೋ ರಾಮಮನಃ ಪ್ರಹರ್ಷಣಮ್
ಸುದುಷ್ಕರಂ ತಂ ಕೃತವಾನ್ದಿ ವಿಕ್ರಮಮ್ ।
ವಿಸಿಷ್ಟಯೇ ಸೋಽಪ್ಯತಿವೀರ್ಯ ವಿಕ್ರಮಃ
ಪುನಶ್ಚ ಯುದ್ಧೇ ಸ ಬಭೂವ ಹರ್ಷಿತಃ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನರಾನ್ತಕಂ ಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚುಕ್ರಶುರ್ನೈರ್ಮೃತರ್ಷಭಾಃ |
ದೇವಾನ್ತಕಸ್ತ್ರೀಮೂರ್ಧಾ ಚ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಶ್ಚ ಮಹೋದರಃ || 1 ||

ಆರೂಢೋ ಮೇಘಸಂಜಾತಂ ವಾರಣೇಂದ್ರಂ ಮಹೋದರಃ |
ವಾಲಿಪುತ್ರಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಮಭಿದುದ್ರಾವ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 2 ||

ಭ್ರಾತೃವ್ಯಸನಸಂತಪ್ತಸ್ತದಾ ದೇವಾನ್ತಕೋ ಬಲೀ |
ಆದಾಯ ಪರಿಘಂ ದೀಪ್ತಮಜ್ಞದಂ ಸಮಭಿದ್ರವತ್ || 3 ||

ರಥಮಾದಿತ್ಯಸಂಜಾತಂ ಯುಕ್ತಂ ಪರಮವಾಜಿಭಿಃ |
ಆಸ್ಥಾಯ ತ್ರಿಶಿರಾ ವೀರೋ ವಾಲಿಪುತ್ರಮಥಾಭ್ಯಯಾತ್ || 4 ||

ಸ ತ್ರಿಭಿರ್ದೇವದರ್ಪಘ್ನೈರ್ಮೃತೇಂದ್ರೈರಭಿದ್ರುತಃ |
ವೃಕ್ಷಮುತ್ಪಾಟಯಾಮಾಸ ಮಹಾವಿಟಪಮಜ್ಞದಃ || 5 ||

ದೇವಾನ್ತಕಾಯ ತಂ ವೀರಶಿಷ್ಣೇಪ ಸಹಸಾಜ್ಞದಃ |
ಮಹಾವೃಕ್ಷಂ ಮಹಾಶಾಖಂ ಶಕ್ರೋ ದೀಪ್ತಮಿವಾಶನಿಮ್ || 6 ||

ತ್ರಿಶಿರಾಸ್ತಂ ಪ್ರಚಿಚ್ಛೇದ ಶರೈರಾಶೀವಿಷೋಪಮೈಃ |
ಸ ವೃಕ್ಷಂ ಕೃತ್ತಮಾಲೋಕ್ಯ ಉತ್ಪಪಾತ ತತೋಽಜ್ಞದಃ || 7 ||

ಸ ವವರ್ಷ ತತೋ ವೃಕ್ಷಾಞ್ಶಿಲಾಶ್ಚ ಕಪಿಕುಂಜರಃ |
ತಾನ್ಪ್ರಚಿಚ್ಛೇದ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಸ್ತ್ರೀಶಿರಾ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ || 8 ||

ಪರಿಘಾಗ್ರೇಣ ತಾನ್ವೃಕ್ಷಾನ್ಪ್ರಭಂಜ ಚ ಸುರಾನ್ತಕಃ |
ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚಾಜ್ಞದಂ ವೀರಮಭಿದುದ್ರಾವ ಸಾಯಕೈಃ || 9 ||

ಗಜೇನ ಸಮಭಿದ್ರುತ್ಯ ವಾಲಿಪುತ್ರಂ ಮಹೋದರಃ |
ಜಘಾನೋರಸಿ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಸ್ತೋಮರೈರ್ವಜ್ರಸಂನಿಭೈಃ || 10 ||

ದೇವಾನ್ತಕಶ್ಚ ಸಜುಕ್ತದ್ಧಃ ಪರಿಘೇಣ ತದಾಜ್ಞದಮ್ ।
ಉಪಗಮ್ಯಾಭಿಹತ್ಯಾಶು ವ್ಯಪಚಕ್ರಾಮ ವೇಗವಾನ್ ॥ 11 ॥

ಸ ತ್ರಿಭಿರ್ನೈರ್ಮೃತಶ್ರೇಷ್ಠೈರ್ಯುಗಪತ್ಸಮಭಿದ್ರುತಃ ।
ನ ವಿವ್ಯಥೇ ಮಹಾತೇಜಾ ವಾಲಿಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ 12 ॥

ತಲೇನ ಭೃಶಮುತ್ಪತ್ಯ ಜಘಾನಾಸ್ಯ ಮಹಾಗಜಮ್ ।
ಪೇತತುಲೋಚನೇ ತಸ್ಯ ವಿನನಾದ ಸ ವಾರಣಃ ॥ 13 ॥

ವಿಷಾಣಂ ಚಾಸ್ಯ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಯ ವಾಲಿಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ದೇವಾನ್ತಕಮಭಿದ್ರುತ್ಯ ತಾಡಯಾಮಾಸ ಸಂಯುಗೇ ॥ 14 ॥

ಸ ವಿಹ್ವಲಿತಸರ್ವಾಜ್ಞೋ ವಾತೋದ್ಧತ ಇವ ದ್ರುಮಃ ।
ಲಾಕ್ಷಾರಸಸರ್ವಣಂ ಚ ಸುಸ್ರಾವ ರುಧಿರಂ ಮುಖಾತ್ ॥ 15 ॥

ಅಥಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕೃಚ್ಛ್ರಾದ್ಧೇವಾನ್ತಕೋ ಬಲೀ ।
ಆವಿಧ್ಯ ಪರಿಘಂ ಘೋರಮಾಜಘಾನ ತದಾಜ್ಞದಮ್ ॥ 16 ॥

ಪರಿಘಾಭಿಹತಶ್ಚಾಪಿ ವಾನರೇನ್ದ್ರಾತ್ಮಜಸ್ತದಾ ।
ಜಾನುಭ್ಯಾಂ ಪತಿತೋ ಭೂಮೌ ಪುನರೇವೋತ್ಪಪಾತ ಹ ॥ 17 ॥

ಸಮುತ್ಪತ್ತಂತಂ ತ್ರಿಶಿರಾಸ್ತ್ರಿಭಿರಾಶೀವಿಷೋಪಮೈಃ ।
ಘೋರೈರ್ಹರಿಪತೇಃ ಪುತ್ರಂ ಲಲಾಟೇಽಭಿಜಘಾನ ಹ ॥ 18 ॥

ತತೋಽಜ್ಞದಂ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ತ್ರಿಭಿರ್ನೈರ್ಮೃತಪುಜ್ಗವೈಃ ।
ಹನೂಮಾನಪಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ನೀಲಶ್ಚಾಪಿ ಪ್ರತಸ್ಥಿತಃ ॥ 19 ॥

ತತಶ್ಚಿಕ್ಷೇಪ ಶೈಲಾಗ್ರಂ ನೀಲಸ್ತ್ರೀಶಿರಸೇ ತದಾ ।
ತದ್ರಾವಣಸುತೋ ಧೀಮಾನ್ಬಿಭೇದ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ ॥ 20 ॥

ತದ್ಬಾಣಶತನಿರ್ಭಿನ್ನಂ ವಿದಾರಿತಶಿಲಾತಲಮ್ ।
ಸವಿಸ್ಫುಲಿಜ್ಞಂ ಸರ್ಜ್ವಾಲಂ ನಿಪಪಾತ ಗಿರೇಃ ಶಿರಃ ॥ 21 ॥

ತತೋ ಜ್ಯಮಿಭತಮಾಲೋಕ್ಯ ಹರ್ಷಾದ್ಧೇವಾನ್ತಕಸ್ತದಾ ।
ಪರಿಘೇಣಾಭಿದುದ್ರಾವ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮಾಹವೇ ॥ 22 ॥

ತಮಾಪತನ್ತಮುತ್ಪತ್ಯ ಹನೂಮಾನಾಮ್ರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಆಜಘಾನ ತದಾ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ವಜ್ರವೇಗೇನ ಮುಷ್ಪಿನಾ ॥ 23 ॥

ಸ ಮುಷ್ಪಿನಿಷ್ಪಿಷ್ಟವಿಕೀರ್ಣಮೂರ್ಧಾ
ನಿರ್ವಾನ್ತದನ್ತಾಕ್ಷಿವಿಲಮ್ಬಜಿಹ್ವಃ ।
ದೇವಾನ್ತಕೋ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸೂನುರ್-
ಗತಾಸುರುವ್ಯಾಂ ಸಹಸಾ ಪಪಾತ ॥ 24 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಂತೇ ರಾಕ್ಷಸಯೋಧಮುಖ್ಯೇ
ಮಹಾಬಲೇ ಸಂಯತಿ ದೇವಶತ್ರು ।
ಕ್ರುದ್ಧಸ್ತ್ರೀಮೂರ್ಧಾ ನಿಶಿತಾಗ್ರಮುಗ್ರಮ್
ವವರ್ಷ ನೀಲೋರಸಿ ಬಾಣವರ್ಷಮ್ ॥ 25 ॥

ಸ ತೈಃ ಶರೌಘೈರಭಿವರ್ಷ್ಯಮಾಣೋ
ವಿಭಿನ್ನಗಾತ್ರಃ ಕಪಿಸೈನ್ಯಪಾಲಃ ।
ನೀಲೋ ಬಭೂವಾಥ ವಿಸೃಷ್ಟಗಾತ್ರೋ
ವಿಷ್ವಮಿಭತಸ್ತೇನ ಮಹಾಬಲೇನ ॥ 26 ॥

ತತಸ್ತು ನೀಲಃ ಪ್ರತಿಲಭ್ಯ ಸಂಜ್ಞಾಮ್
ಶೈಲಂ ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಸವೃಕ್ಷಷಣ್ಡಮ್ ।
ತತಃ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಭೃಶೋಗ್ರವೇಗೋ
ಮಹೋದರಂ ತೇನ ಜಘಾನ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ॥ 27 ॥

ತತಃ ಸ ಶೈಲಾಭಿನಿಪಾತಭಗ್ನೋ
ಮಹೋದರಸ್ತೇನ ಸಹ ದ್ವಿಪೇನ ।
ವಿಪೋಧಿತೋ ಭೂಮಿತಲೇ ಗತಾಸುಃ
ಪಪಾತ ವರ್ಜಾಭಿಹತೋ ಯಥಾದ್ರಿಃ ॥ 28 ॥

ಪಿತೃವ್ಯಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚಾಪಮಾದದೇ ।
ಹನೂಮನ್ತಂ ಚ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ವಿವ್ಯಾಧ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ ॥ 29 ॥

ಹನೂಮಾಂಸ್ತು ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಹಯಾಂಸ್ತ್ರೀಶಿರಸಸ್ತದಾ ।
ವಿದದಾರ ನಖೈಃ ಕ್ರುದೋಘೇ ಗಜೇಂದ್ರಂ ಮೃಗರಾಡಿವ ॥ 30 ॥

ಅಥ ಶಕ್ತಿಂ ಸಮಾದಾಯ ಕಾಲರಾತ್ರಿಮಿವಾನ್ತಕಃ ।
ಚಿಕ್ಷೇಪಾನಿಲಪುತ್ರಾಯ ತ್ರಿಶಿರಾ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ ॥ 31 ॥

ದಿವಿ ಕ್ಷಿಪ್ತಾಮಿವೋಲ್ಕಾಂ ತಾಂ ಶಕ್ತಿಂ ಕ್ಷಿಪ್ತಾಮಸಜ್ಗತಾಮ್ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲೋ ಬಭೃಜ್ಜ ಚ ನನಾದ ಚ ॥ 32 ॥

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಘೋರಸಜ್ಜಾಶಾಂ ಶಕ್ತಿಂ ಭಗ್ನಾಂ ಹನೂಮತಾ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ವಾನರಗಣಾ ವಿನೇದುರ್ಜಲದಾ ಇವ ॥ 33 ॥

ತತಃ ಖಡ್ಗಂ ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ತ್ರಿಶಿರಾ ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮಃ ।
ನಿಚಖಾನ ತದಾ ರೋಷಾದ್ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಕ್ಷಸಿ ॥ 34 ॥

ಖಡ್ಗಪ್ರಹಾರಾಭಿಹತೋ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಆಜಘಾನ ತ್ರಿಮೂರ್ಧಾನಂ ತಲೇನೋರಸಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 35 ॥

ಸ ತಲಭಿಹತಸ್ತೇನ ಸ್ತುಹಸ್ತಾಂಘ್ರೋ ಭುವಿ ।
ನಿಪಪಾತ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತ್ರೀಶಿರಾಸ್ತ್ಯಕ್ತಚೇತನಃ ॥ 36 ॥

ಸ ತಸ್ಯ ಪತತಃ ಖಡ್ಗಂ ಸಮಾಚ್ಛಿದ್ಯ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ನನಾದ ಗಿರಿಸಜ್ಜಾಶಸ್ತ್ರಾಸಯನ್ಸರ್ವನೈರ್ಮೃತಾನ್ ॥ 37 ॥

ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಸ್ತಂ ಘೋಷಮುತ್ಪಪಾತ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಉತ್ಪತ್ಯ ಚ ಹನೂಮಂತಂ ತಾಡಯಾಮಾಸ ಮುಷ್ಟಿನಾ ॥ 38 ॥

ತೇನ ಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹಾರೇಣ ಸಂಘ್ನಾಕೋಪ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಕುಪಿತಶ್ಚ ನಿಜಗ್ರಾಹ ಕಿರೀಟೇ ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭಮ್ ॥ 39 ॥

ಸ ತಸ್ಯ ಶೀರ್ಷಾಣ್ಯಸಿನಾ ಶಿತೇನ
ಕಿರೀಟಜುಷ್ಪಾನಿ ಸಕುಣ್ಡಲಾನಿ ।
ಕ್ರುದ್ಧಃ ಪ್ರಚಿಚ್ಛೇದ ಸುತೋಽನಿಲಸ್ಯ

ತವಷ್ಠುಃ ಸುತಸ್ಯೇವ ಶಿರಾಂಸಿ ಶಕ್ರಃ || 40 ||

ತಾನ್ಯಾಯತಾಕ್ಷಾಣ್ಯಗಸಂನಿಭಾನಿ
ಪ್ರದೀಪ್ತವೈಶ್ವಾನರಲೋಚನಾನಿ ।
ಪೇತುಃ ಶಿರಾಂಸೀಂದ್ರಿಪೋರ್ಧರಣ್ಯಾಮ್
ಜ್ಯೋತೀಂಷಿ ಮುಕ್ತಾನಿ ಯಥಾರ್ಕಮಾರ್ಗಾತ್ || 41 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನತೇ ದೇವರಿಪೌ ತ್ರಿಶೀರ್ಷೇ
ಹನೂಮತ ಶಕ್ರಪರಾಕ್ರಮೇಣ ।
ನೇದುಃ ಪ್ಲವಜಾಗ್ಃ ಪ್ರಚಚಾಲ ಭೂಮೀ
ರಕ್ಷಾಂಸ್ಯಥೋ ದುದ್ರುವಿರೇ ಸಮನ್ತಾತ್ || 42 ||

ಹತಂ ತ್ರಿಶಿರಸಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಥೈವ ಚ ಮಹೋದರಮ್ ।
ಹತೌ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ದುರಾಧರ್ಷೌ ದೇವಾನ್ತಕನರಾನ್ತಕೌ || 43 ||

ಚುಕೋಪ ಪರಮಾಮರ್ಷೀ ಮಹಾಪಾಶೋರ್ವ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಜಗ್ರಾಹಾರ್ಚಿಷ್ಮತೀಂ ಚಾಪಿ ಗದಾಂ ಸರ್ವಾಯಸೀಂ ಶುಭಾಮ್ || 44 ||

ಹೇಮಪಟ್ಟಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಾಂ ಮಾಂಸಶೋಣಿತಲೇಪನಾಮ್ ।
ವಿರಾಜಮಾನಾಂ ವಪುಷಾ ಶತ್ರುಶೋಣಿತರಂಜಿತಾಮ್ || 45 ||

ತೇಜಸಾ ಸಮ್ಪ್ರದೀಪ್ತಾಗ್ರಾಂ ರಕ್ತಮಾಲ್ಯವಿಭೂಷಿತಾಮ್ ।
ಐರಾವತಮಹಾಪದ್ಮಸಾರ್ವಭೌಮ ಭಯಾವಹಾಮ್ || 46 ||

ಗದಾಮಾದಾಯ ಸಜ್ಯುಧೋ ಮಹಾಪಾಶೋರ್ವ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಹರಿನ್ಸಮಭಿದುದ್ರಾವ ಯುಗಾನ್ತಾಗ್ನಿರಿವ ಜ್ವಲನ್ || 47 ||

ಅಥರ್ಷಯಃ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ವಾನರೋ ರವಣಾನುಜಮ್ ।
ಮಹಾಪಾಶರ್ವಮುಪಾಗಮ್ಯ ತಸ್ಮೌ ತಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ಬಲೀ || 48 ||

ತಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ಸಿಂಧುತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಂ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ ।
ಆಜಘಾನೋರಸಿ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಗದಯಾ ವಜ್ರಕಲ್ಪಯಾ || 49 ||

ಸ ತಯಾಭಿಹತಸ್ತೇನ ಗದಯಾ ವಾನರರ್ಷಭಃ |

ಭಿನ್ನವಕ್ಷಾಃ ಸಮಾಧೂತಃ ಸುಸ್ರಾವ ರುಧಿರಂ ಬಹು || 50 ||

ಸ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಚಿರಾತ್ಸಂಜ್ಞಾಮೃಷಭೋ ವಾನರರ್ಷಭಃ |

ಕ್ರುದ್ಧೋ ವಿಸ್ಫುರಮಾಣೌಷ್ಣೋ ಮಹಾಪಾಶ್ವಮುದೈಕ್ಷತ || 51 ||

ತಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಗದಾಂ ಭೀಮಾಮಾವಿಧ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ |

ಮತ್ತಾನೀಕಂ ಮಹಾಪಾಶ್ವಂ ಜಘಾನ ರಣಮೂರ್ಧನಿ || 52 ||

ಸ ಸ್ವಯಾ ಗದಯಾ ಭಿನ್ನೋ ವಿಕೀರ್ಣದಶನೇಕ್ಷಣಃ |

ನಿಪಪಾತ ಮಹಾಪಾಶ್ವೋ ವಜ್ರಾಹತ ಇವಾಚಲಃ || 53 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಂತೇ ಭ್ರಾತರಿ ರಾವಣಸ್ಯ

ತನ್ನೈರ್ಮತಾನಾಂ ಬಲಮರ್ಣವಾಭಮ್ |

ತ್ಯಕ್ತಾಯುಧಂ ಕೇವಲಜೀವಿತಾರ್ಥಮ್

ದುದ್ರಾವ ಭಿನ್ನಾರ್ಣವಸಂನಿಕಾಶಮ್ || 54 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಪಿಂಚಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ್ವಬಲಂ ವ್ಯಥಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತುಮುಲಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ಭ್ರಾತೃಂಶ್ಚ ನಿಹತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಕ್ರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾನ್ ॥ 1 ॥

ಪಿತೃವ್ಯಾ ಚಾಪಿ ಸನ್ದೃಶ್ಯ ಸಮರೇ ಸಂನಿಷೂದಿತೌ ।
ಮಹೋದರಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವೌ ಭ್ರಾತೌ ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭೌ ॥ 2 ॥

ಚುಕೋಪ ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತವರೋ ಯುಧಿ ।
ಅತಿಕಾಯೋಽದ್ರಿಸಜ್ಞಾಶೋ ದೇವದಾನವದರ್ಪಹಾ ॥ 3 ॥

ಸ ಭಾಸ್ಕರಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಸಜ್ಞಾತಮಿವ ಭಾಸ್ವರಮ್ ।
ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಶಕ್ರಾರಿರಭಿದುದ್ರಾವ ವಾನರಾನ್ ॥ 4 ॥

ಸ ವಿಸ್ಥಾರ್ಯ ಮಹಚ್ಚಾಪಂ ಕಿರೀಟೇ ಮೃಷ್ಟಕುಣ್ಡಲಃ ।
ನಾಮ ವಿಶ್ರಾವಯಾಮಾಸ ನನಾದ ಚ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ ॥ 5 ॥

ತೇನ ಸಿಂಹಪ್ರಣಾದೇನ ನಾಮವಿಶ್ರಾವಣೇನ ಚ ।
ಜ್ಯಾಶಬ್ದೇನ ಚ ಭೀಮೇನ ತ್ರಾಸಯಾಮಾಸ ವಾನರಾನ್ ॥ 6 ॥

ತೇ ತಸ್ಯ ರೂಪಮಾಲೋಕ್ಯ ಯಥಾ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೇ ।
ಭಯಾರ್ತಾ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿದ್ರವಂತಿ ದಿಶೋ ದಶ ॥ 7 ॥

ತೇಽತಿಕಾಯಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವಾನರಾ ಮೂಢಚೇತಸಃ ।
ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಜಗ್ಮುರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಮಾಹವೇ ॥ 8 ॥

ತತೋಽತಿಕಾಯಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ರಥಸ್ಥಂ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಧನ್ವಿನಂ ದೂರಾದ್ಗರ್ಜಂತಂ ಕಾಲಮೇಘವತ್ ॥ 9 ॥

ಸ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ರಾಘವಸ್ತು ಸುವಿಸ್ಮಿತಃ ।
ವಾನರಾನಾನ್ತೃಯಿತ್ವಾ ತು ವಿಭೀಷಣಮುವಾಚ ಹ ॥ 10 ॥

ಕೋಽಸೌ ಪರ್ವತಸಂಜಾತೋ ಧನುಷ್ಮಾನ್ರಿಲೋಚನಃ |
ಯುಕ್ತೇ ಹಯಸಹಸ್ರೇಣ ವಿಶಾಲೇ ಸ್ಯನ್ನದೇ ಸ್ಥಿತಃ || 11 ||

ಯ ಏಷ ನಿಶಿತೈಃ ಶೂಲೈಃ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಪ್ರಾಸತೋಮರೈಃ |
ಅರ್ಚಿಷ್ಮದ್ಭಿವೃತೋ ಭಾತಿ ಭೂತೈರಿವ ಮಹೇಶ್ವರಃ || 12 ||

ಕಾಲಜಿಹ್ವಾಪ್ರಕಾಶಾಭಿರ್ಯ ಏಷೋಽಭಿವಿರಾಜತೇ |
ಆವೃತೋ ರಥಶಕ್ತೀಭಿರ್ವಿದ್ಯುದ್ಭಿರಿವ ತೋಯದಃ || 13 ||

ಧನೂಂಸಿ ಚಾಸ್ಯ ಸಂಜಾತಾ ಹೇಮಪೃಷ್ಠಾಂನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಶೋಭಯಂತಿ ರಥಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಶಕ್ರಪಾತಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 14 ||

ಕ ಏಷ ರಕ್ಷಃ ಶಾರ್ದೂಲೋ ರಣಭೂಮಿಂ ವಿರಾಜಯನ್ |
ಅಭ್ಯೇತಿ ರಥಿನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ರಥೇನಾದಿತ್ಯತೇಜಸಾ || 15 ||

ಧ್ವಜಶೃಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೇನ ರಾಹುಣಾಭಿವಿರಾಜತೇ |
ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಪ್ರಭೃರ್ಬಾಣೈರ್ದಿಶೋ ದಶ ವಿರಾಜಯನ್ || 16 ||

ತ್ರಿಣತಂ ಮೇಘನಿಹ್ರಾದಂ ಹೇಮಪೃಷ್ಠಮಲಂಕೃತಮ್ |
ಶತಕ್ರತುಧನುಃಪ್ರವ್ಯಂ ಧನುಶ್ಚಾಸ್ಯ ವಿರಾಜತೇ || 17 ||

ಸಧ್ವಜಃ ಸಪತಾಕಶ್ಚ ಸಾನುಕರ್ಷೋ ಮಹಾರಥಃ |
ಚತುಃಸಾದಿಸಮಾಯುಕ್ತೋ ಮೇಘಸ್ತನಿತನಿಸ್ವನಃ || 18 ||

ವಿಂಶತಿರ್ದಶ ಚಾಷ್ಟೌ ಚ ತೂಣೀರರಥಮಾಸ್ಥಿತಾಃ |
ಕಾರ್ಮುಕಾಣಿ ಚ ಭೀಮಾನಿ ಜ್ಯಾಶ್ಚ ಕಾಂಚಾನಪಿಜ್ಗಲಾಃ || 19 ||

ದ್ವೌ ಚ ಖಡ್ಗೌ ರಥಗತೌ ಪಾರ್ಶ್ವಾಸ್ಥೌ ಪಾರ್ಶ್ವಶೋಭಿನೌ |
ಚತುರ್ಹಸ್ತತ್ಸರುಚಿತೌ ವ್ಯಕ್ತಹಸ್ತದಶಾಯತೌ || 20 ||

ರಕ್ತಕಣ್ಣಗುಣೋ ಧೀರೋ ಮಹಾಪರ್ವತಸಂನಿಭಃ |
ಕಾಲಃ ಕಾಲಮಹಾವಕ್ತ್ರೋ ಮೇಘಸ್ಥ ಇವ ಭಾಸ್ಕರಃ || 21 ||

ಕಾಂಚನಾಬ್ಜದನದ್ಧಾಭ್ಯಾಂ ಭುಜಾಭ್ಯಾಮೇಷ ಶೋಭತೇ |
ಶೃಂಗಾಭ್ಯಾಮಿವ ತುಂಗಾಭ್ಯಾಂ ಹಿಮವಾನ್ಪರ್ವತೋತ್ತಮಃ || 22 ||

ಕುಣ್ಡಲಾಭ್ಯಾಂ ತು ಯಸ್ಯೈತದ್ಭಾತಿ ವಕ್ತ್ರಂ ಶುಭೇಕ್ಷಣಮ್ |
ಪುನರ್ವಸ್ವನ್ತರಗತಂ ಪೂರ್ಣಬಿಮ್ಬಮಿವೈಂದ್ರವಮ್ || 23 ||

ಆಚಕ್ಷ್ಮ ಮೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ತ್ವಮೇನಂ ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮಮ್ |
ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಭರ್ಯಾರ್ತಾ ವಿದ್ರುತಾ ದಿಶಃ || 24 ||

ಸ ಪೃಷ್ಠೋ ರಾಜಪುತ್ರೇಣ ರಾಮೇಣಾಮಿತತೇಜಸಾ |
ಆಚಚಕ್ಷೇ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಘವಾಯ ವಿಭೀಷಣಃ || 25 ||

ದಶಗ್ರೀವೋ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಜಾ ವೈಶ್ರವಣಾನುಜಃ |
ಭೀಮಕರ್ಮಾ ಮಹೋತ್ಸಾಹೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 26 ||

ತಸ್ಯಾಸೀದ್ವೀರ್ಯವಾನ್ಪುತ್ರೋ ರಾವಣಪ್ರತಿಮೋ ರಣೇ |
ವೃದ್ಧಸೇವೀ ಶ್ರುತಧರಃ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರವಿದುಷಾಂ ವರಃ || 27 ||

ಅಶ್ವಪೃಷ್ಠೋ ರಥೇ ನಾಗೇ ಖಡ್ಗೇ ಧನುಷಿ ಕರ್ಷಣೇ |
ಭೇದೇ ಸಾನ್ತ್ವೇ ಚ ದಾನೇ ಚ ನಯೇ ಮನ್ತ್ರೇ ಚ ಸಮ್ಮತಃ || 28 ||

ಯಸ್ಯ ಬಾಹುಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಲಜಾ ಭವತಿ ನಿರ್ಭಯಾ |
ತನಯಂ ಧಾನ್ಯಮಾಲಿನ್ಯಾ ಅತಿಕಾಯಮಿಮಂ ವಿದುಃ || 29 ||

ಏತೇನಾರಾಧಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಪಸಾ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾ |
ಅಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚಾಪ್ಯವಾಪ್ತಾನಿ ರಿಪವಶ್ಚ ಪರಾಜಿತಾಃ || 30 ||

ಸುರಾಸುರೈರವಧ್ಯತ್ವಂ ದತ್ತಮಸ್ಮೈ ಸ್ವಯಮ್ಭುವಾ |
ಏತಚ್ಚ ಕವಚಂ ದಿವ್ಯಂ ರಥಶ್ಚೈಷೋಽರ್ಕಭಾಸ್ಕರಃ || 31 ||

ಏತೇನ ಶತಶೋ ದೇವಾ ದಾನವಾಶ್ಚ ಪರಾಜಿತಾಃ |
ರಕ್ಷಿತಾನಿ ಚ ರಕ್ಷಾಮಿ ಯಕ್ಷಾಶ್ಚಾಪಿ ನಿಷೂದಿತಾಃ || 32 ||

ವಜ್ರಂ ವಿಷ್ಣುಮ್ಭಿತಂ ಯೇನ ಬಾಣೈರಿಂದ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಪಾಶಃ ಸಲಿಲರಾಜಸ್ಯ ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರತಿಹತಸ್ತಥಾ || 33 ||

ಏಷೋಽತಿಕಾಯೋ ಬಲವಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮಧರ್ಷಭಃ |
ರಾವಣಸ್ಯ ಸುತೋ ಧೀಮಾನ್ದೇವದನವ ದರ್ಪಹಾ || 34 ||

ತದಸ್ಮಿನ್ಕ್ರಿಯತಾಂ ಯತ್ನಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪುರುಷಪುಂಗವ |
ಪುರಾ ವಾನರಸೈನ್ಯಾನಿ ಕ್ಷಯಂ ನಯತಿ ಸಾಯಕೈಃ || 35 ||

ತತೋಽತಿಕಾಯೋ ಬಲವಾನ್ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಹರಿವಾಹಿನೀಮ್ |
ವಿಸ್ಫಾರಯಾಮಾಸ ಧನುರ್ನನಾದ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ || 36 ||

ತಂ ಭೀಮವಪುಷಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಥಸ್ಥಂ ರಥಿನಾಂ ವರಮ್ |
ಅಭಿಪೇತುರ್ಮಹಾತ್ಮನೋ ಯೇ ಪ್ರಧಾನಾಃ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ || 37 ||

ಕುಮುದೋ ದ್ವಿವಿದೋ ಮೈನೋ ನೀಲಃ ಶರಭ ಏವ ಚ |
ಪಾದಪೈರ್ಗಿರಿಶೃಂಗೈಶ್ಚ ಯುಗಪತ್ಸಮಭಿದ್ರವನ್ || 38 ||

ತೇಷಾಂ ವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚ ಶೈಲಾಂಶ್ಚ ಶರೈಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನಭೂಷಣೈಃ |
ಅತಿಕಾಯೋ ಮಹಾತೇಜಾಶ್ಚಿಕ್ಷೇದಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ವರಃ || 39 ||

ತಾಂಶ್ಚೈವ ಸರಾನ್ ಹರೀೞ್ಮರೈಃ ಸರ್ವಾಯಸೈರ್ಬಲೀ |
ವಿವ್ಯಾಧಾಭಿಮುಖಃ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಭೀಮಕಾಯೋ ನಿಶಾಚರಃ || 40 ||

ತೇಽರ್ಧಿತಾ ಬಾಣಬರ್ಷೇಣ ಭಿನ್ನಗಾತ್ರಾಃ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ |
ನ ಶೇಕುರತಿಕಾಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಕರ್ತುಂ ಮಹಾರಣೇ || 41 ||

ತತ್ಸ್ಮಿನ್ಯಂ ಹರಿವೀರಾಣಾಂ ತ್ರಾಸಯಾಮಾಸ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಮೃಗಯೂಥಮಿವ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಹರಿಯೌವನಮಾಸ್ಥಿತಃ || 42 ||

ಸ ರಾಷಸೇನ್ದ್ರೋ ಹರಿಸೈನ್ಯಮಧ್ಯೇ
ನಾಯುಧ್ಯಮಾನಂ ನಿಜಘಾನ ಕಂಚಿತ್ |
ಉಪೇತ್ಯ ರಾಮಂ ಸಧನುಃ ಕಲಾಪೀ

ಸಗರ್ವಿತಂ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಬಭಾಷೇ || 43 ||

ರಥೇ ಸ್ಥಿತೋಽಹಂ ಶರಚಾಪಪಾಣಿರ್-
ನ ಪ್ರಾಕೃತಂ ಕಣ್ವನ ಯೋಧಯಾಮಿ |
ಯಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಶಕ್ತಿರ್ವ್ಯವಸಾಯ ಯುಕ್ತಾ
ದದಾತುಂ ಮೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಿಹಾದ್ಯ ಯುದ್ಧಮ್ || 44 ||

ತತ್ತಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ಬ್ರುವತೋ ನಿಶಮ್ಯ
ಚುಕೋಪ ಸೌಮಿತ್ರಿರಮಿತ್ರಹಂತಾ |
ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಶ್ಚ ಸಮುತ್ಪಪಾತ
ಜಗ್ರಾಹ ಚಾಪಂ ಚ ತತಃ ಸ್ಮಯಿತ್ವಾ || 45 ||

ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರುತ್ಪತ್ಯ ತೂಣಾದಾಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸಾಯಕಮ್ |
ಪುರಸ್ತಾದತಿಕಾಯಸ್ಯ ವಿಚಕರ್ಷ ಮಹದ್ಧನುಃ || 46 ||

ಪೂರಯನ್ ಮಹೀಂ ಶೈಲಾನಾಕಾಶಂ ಸಾಗರಂ ದಿಶಃ |
ಜ್ಯಾಶಬೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯೋಗ್ರಸ್ತ್ರಾಸಯನ್ರಜನೀಚರಾನ್ || 47 ||

ಸೌಮಿತ್ರೇಶ್ವಾಪನಿಘೋಷಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರತಿಭಯಂ ತದಾ |
ವಿಸಿಷ್ಟಯೇ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾತ್ಮಜೋ ಬಲೀ || 48 ||

ಅಥಾತಿಕಾಯಃ ಕುಪಿತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮುತ್ಥಿತಮ್ |
ಆದಾಯ ನಿಶಿತಂ ಬಾಣಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 49 ||

ಬಾಲಸ್ತ್ವಮಸಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ವಿಕ್ರಮೇಷ್ವವಿಚಕ್ಷಣಃ |
ಗಚ್ಛ ಕಿಂ ಕಾಲಸದೃಶಂ ಮಾಂ ಯೋಧಯಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ || 50 ||

ನ ಹಿ ಮದ್ಬಾಹುಸೃಷ್ಟಾನಾಮಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಹಿಮವಾನಪಿ |
ಸೋಢುಮುತ್ಸಹತೇ ವೇಗಮನ್ತರಿಕ್ಷಮಥೋ ಮಹೀ || 51 ||

ಸುಖಪ್ರಸುಪ್ತಂ ಕಾಲಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರಬೋಧಯಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ |
ನ್ಯಸ್ಯ ಚಾಪಂ ನಿವರ್ತಸ್ವ ಮಾ ಪ್ರಾಣಾಂಜ್ವಹಿ ಮದ್ಗತಃ || 52 ||

ಅಥ ವಾ ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಬೋಧೋ ನ ನಿವರ್ತಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ |
ತಿಷ್ಠ ಪ್ರಾಣಾನನ್ವರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಯಮಕ್ಷಯಮ್ || 53 ||

ಪಶ್ಯ ಮೇ ನಿಶಿತಾನ್ಬಾಣಾನರಿದರ್ಪನಿಷೂದನಾನ್ |
ಈಶ್ವರಾಯುಧಸಜ್ಜಾಶಾಂಸ್ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಭೂಷಣಾನ್ || 54 ||

ಏಷ ತೇ ಸರ್ಪಸಜ್ಜಾಶೋ ಬಾಣಃ ಪಾಸ್ಯತಿ ಶೋಣಿತಮ್ |
ಮೃಗರಾಜ ಇವ ಕ್ರುದೋ ನಾಗರಾಜಸ್ಯ ಶೋಣಿತಮ್ || 55 ||

ಶ್ರುತ್ವಾತಿಕಾಯಸ್ಯ ವಚಃ ಸರೋಷಮ್
ಸಗರ್ವಿತಂ ಸಂಯತಿ ರಾಜಪುತ್ರಃ |
ಸ ಸಂಜ್ಞಾಕೋಪಾತಿಬಲೋ ಬೃಹಚ್ಛ್ರೇಃ
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ಚ ತತೋ ಮಹಾರ್ಥಮ್ || 56 ||

ನ ವಾಕ್ಯಮಾತ್ರೇಣ ಭವಾನ್ಪ್ರಧಾನೋ
ನ ಕತ್ಥನಾತ್ಸತ್ಪುರುಷಾ ಭವಂತಿ |
ಮಯಿ ಸ್ಥಿತೇ ಧನ್ವಿನಿ ಬಾಣಪಾಣೌ
ವಿದರ್ಶಯಸ್ವಾತ್ಮಬಲಂ ದುರಾತ್ಮನ್ || 57 ||

ಕರ್ಮಣಾ ಸೂಚಯಾತ್ಮಾನಂ ನ ವಿಕತ್ಥಿತುಮರ್ಹಸಿ |
ಪೌರುಷೇಣ ತು ಯೋ ಯುಕ್ತಃ ಸ ತು ಶೂರ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ || 58 ||

ಸರ್ವಾಯುಧಸಮಾಯುಕ್ತೋ ಧನ್ವೀ ತ್ವಂ ರಥಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ಶರೈರ್ವಾ ಯದಿ ವಾಪ್ಯಸ್ತ್ರೈರ್ಧರ್ಶಯಸ್ವ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ || 59 ||

ತತಃ ಶಿರಸ್ತೇ ನಿಶಿತೈಃ ಪಾತಯಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಶರೈಃ |
ಮಾರುತಃ ಕಾಲಸಮ್ಮುಕ್ತಂ ವೃನ್ತಾತ್ತಾಲಫಲಂ ಯಥಾ || 60 ||

ಅದ್ಯ ತೇ ಮಾಮಕಾ ಬಾಣಾಸ್ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಭೂಷಣಾಃ |
ಪಾಸ್ಯಂತಿ ರುಧಿರಂ ಗಾತ್ರಾದ್ಬಾಣಶಲ್ಯಾನ್ತರೋತ್ಥಿತಮ್ || 61 ||

ಬಾಲೋಽಯಮಿತಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ನ ಮಾವಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ |
ಬಾಲೋ ವಾ ಯದಿ ವಾ ವೃದೋ ಮೃತ್ಯುಂ ಜಾನೀಹಿ ಸಂಯುಗೇ || 62 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹೇತುಮತ್ಪರಮಾರ್ಥವತ್ |
ಅತಿಕಾಯಃ ಪ್ರಚುಕ್ರೋಧ ಬಾಣಂ ಚೋತ್ತಮಮಾದದೇ || 63 ||

ತತೋ ವಿದ್ಯಾಧರಾ ಭೂತಾ ದೇವಾ ದೈತ್ಯಾ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ಗುಹ್ಯಕಾಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಾನಸ್ತದ್ಯುದ್ಧಂ ದದೃಶುಸ್ತದಾ || 64 ||

ತತೋಽತಿಕಾಯಃ ಕುಪಿತಶ್ಚಾಪಮಾರೋಪ್ಯ ಸಾಯಕಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಪ್ರಚಿಕ್ಷೇಪ ಸಜ್ಜಿಷ್ಯಪನ್ನಿವ ಚಾಮ್ಬರಮ್ || 65 ||

ತಮಾಪತನ್ತಂ ನಿಶಿತಂ ಶರಮಾಶೀವಿಷೋಪಮಮ್ |
ಅರ್ಧಚಂದ್ರೇಣ ಚಿಚ್ಛೇದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ || 66 ||

ತಂ ನಿಕ್ಯುತಂ ಶರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃತ್ತಭೋಗಮಿವೋರಗಮ್ |
ಅತಿಕಾಯೋ ಭೃಶಂ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಪಂಚಬಾಣಾನಸ್ರಮಾದದೇ || 67 ||

ತಾಂಶ್ಚರಾನ್ಸಮ್ರಚಿಕ್ಷೇಪ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ನಿಶಾಚರಃ |
ತಾನಪ್ರಾಪ್ತಾಂಶ್ಚರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ಭರತಾನುಜಃ || 68 ||

ಸ ತಾಂಶ್ಛಿತ್ವಾ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ |
ಆದದೇ ನಿಶಿತಂ ಬಾಣಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ತೇಜಸಾ || 69 ||

ತಮಾದಾಯ ಧನುಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಯೋಜಯಾಮಾಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ವಿಚಕರ್ಷ ಚ ವೇಗೇನ ವಿಸಸರ್ಜ ಚ ಸಾಯಕಮ್ || 70 ||

ಪೂರ್ಣಾಯತವಿಸೃಷ್ಟೇನ ಶರೇಣಾನತ ಪರ್ವಣಾ |
ಲಲಾಟೇ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠಮಾಜಘಾನ ಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 71 ||

ಸ ಲಲಾಟೇ ಶರೋ ಮಗ್ನಸ್ತಸ್ಯ ಭೀಮಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ದದೃಶೇ ಶೋಣಿತೇನಾಕ್ತಃ ಪನ್ನಗೇನ್ದ್ರ ಇವಾಹವೇ || 72 ||

ರಾಕ್ಷಸಃ ಪ್ರಚಕರ್ಮೇ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಷು ಪ್ರಕಮ್ಪಿತಃ |
ರುದ್ರಬಾಣಹತಂ ಭೀಮಂ ಯಥಾ ತ್ರಿಪುರಗೋಪುರಮ್ || 73 ||

ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಚಾಶ್ವಸ್ಯ ವಿಮೃಶ್ಯ ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸಾಧು ಬಾಣನಿಪಾತೇನ ಶ್ವಾಘನೀಯೋಽಸಿ ಮೇ ರಿಪುಃ || 74 ||

ವಿಚಾರ್ಯೈವಂ ವಿನಮ್ಯಾಸ್ಯಂ ವಿನಮ್ಯ ಚ ಭುಜಾವುಭೌ |
ಸ ರಥೋಪಸ್ಥಮಾಸ್ಥಾಯ ರಥೇನ ಪ್ರಚಚಾರ ಹ || 75 ||

ಏಕಂ ತ್ರೀನ್ವಿಂಶ ಸಪ್ತೇತಿ ಸಾಯಕಾನ್ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭಃ |
ಆದದೇ ಸನ್ನದೇ ಚಾಪಿ ವಿಚಕರ್ಷೋತ್ಸರ್ಜ ಚ || 76 ||

ತೇ ಬಾಣಾಃ ಕಾಲಸಜ್ಜಾಶಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಧನುಶುಚ್ಯುತಾಃ |
ಹೇಮಪುಜ್ಞಾ ರವಿಪ್ರಖ್ಯಾಶ್ಚಕ್ರುರ್ದೀಪ್ತಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 77 ||

ತತಸ್ತಾನ್ರಾಕ್ಷಸೋತ್ಸೃಷ್ಟಾಞ್ಶರೌಘಾನ್ರಾವಣಾನುಜಃ |
ಅಸಮಾಭ್ರಂತಃ ಪ್ರಚಿಚ್ಛೇದ ನಿಶಿತೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಶರೈಃ || 78 ||

ತಾಞ್ಶರಾನ್ಯುಧಿ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ನಿಕ್ರತ್ತಾನ್ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ |
ಚುಕೋಪ ತ್ರಿದಶೇನ್ದ್ರಾರ್ಜುಗ್ರಾಹ ನಿಶಿತಂ ಶರಮ್ || 79 ||

ಸ ಸನ್ನಾಧಯ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಂ ಬಾಣಂ ಸಹಸೋತ್ಸೃಜತ್ |
ತತಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಾಯಾನ್ತಮಾಜಘಾನ ಸ್ತನಾನ್ತರೇ || 80 ||

ಅತಿಕಾಯೇನ ಸೌಮಿತ್ರಿಸ್ತಾಡಿತೋ ಯುಧಿ ವಕ್ಷಸಿ |
ಸುಸ್ರಾವ ರುಧಿರಂ ತೀವ್ರಂ ಮದಂ ಮತ್ತ ಇವ ದ್ವಿಪಃ || 81 ||

ಸ ಚಕಾರ ತದಾತ್ಮಾನಂ ವಿಶಲ್ಯಂ ಸಹಸಾ ವಿಭುಃ |
ಜಗ್ರಾಹ ಚ ಶರಂ ತೀಷ್ಣಮಸ್ತ್ರೇಣಾಪಿ ಸಮಾದಧೇ || 82 ||

ಆಗ್ನೇಯೇನ ತದಾಸ್ತ್ರೇಣ ಯೋಜಯಾಮಾಸ ಸಾಯಕಮ್ |
ಸ ಜಜ್ವಾಲ ತದಾ ಬಾಣೋ ಧನುಶ್ಚಾಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 83 ||

ಅತಿಕಾಯೋಽತಿತೇಜಸ್ವೀ ಸೌರಮಸ್ತ್ರಂ ಸಮಾದದೇ |
ತೇನ ಬಾಣಂ ಭುಜಜಾಗ್ರಭಂ ಹೇಮಪುಷ್ಪಮಯೋಜಯತ್ || 84 ||

ತತಸ್ತಂ ಜ್ವಲಿತಂ ಘೋರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶರಮಾಹಿತಮ್ ।
ಅತಿಕಾಯಾಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಕಾಲದಂಡಮಿವಾಂತಕಃ ॥ 85 ॥

ಆಗ್ನೇಯೇನಾಭಿಸಂಯುಕ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಾಣಂ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಉತ್ಸರ್ಜ್ಯ ತದಾ ಬಾಣಂ ದೀಪ್ತಂ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ್ರಯೋಜಿತಮ್ ॥ 86 ॥

ತಾವುಭಾವಮ್ಬರೇ ಬಾಣಾವನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿಜಘ್ನತುಃ ।
ತೇಜಸಾ ಸಮ್ಪ್ರದೀಪ್ತಾಗ್ರಾ ಕ್ರುದ್ಧಾವಿವ ಭುಜಂ ಗಮೌ ॥ 87 ॥

ತಾವನ್ಯೋನ್ಯಂ ವಿನಿರ್ದಹ್ಯ ಪೇತತುರ್ಧರಣೀತಲೇ ।
ನಿರರ್ಚಿಷೌ ಭಸ್ಮಕೃತೌ ನ ಭ್ರಾಜೇತೇ ಶರೋತ್ತಮೌ ॥ 88 ॥

ತತೋಽತಿಕಾಯಃ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಸ್ತ್ವಸ್ತ್ರಮೈಷೀಕಮುತ್ಸೃಜತ್ ।
ತತ್ಪ್ರಚಿಚ್ಛೇದ ಸೌಮಿತ್ರಿರಸ್ತ್ರಮೈನ್ದ್ರೇಣ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 89 ॥

ಐಷೀಕಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕುಮಾರೋ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ ।
ಯಾಮೈನಾಸ್ತ್ರೇಣ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ಯೋಜಯಾಮಾಸ ಸಾಯಕಮ್ ॥ 90 ॥

ತತಸ್ತದಸ್ತ್ರಂ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ನಿಶಾಚರಃ ।
ವಾಯವ್ಯೇನ ತದಸ್ತ್ರಂ ತು ನಿಜಘ್ನಾನ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 91 ॥

ಅಥೈನಂ ಶರಧಾರಾಭಿಧಾರಾಭಿರಿವ ತೋಯದಃ ।
ಅಭ್ಯವರ್ಷತ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾವಣಾತ್ಮಜಮ್ ॥ 92 ॥

ತೇಽತಿಕಾಯಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಕವಚೇ ವಜ್ರಭೂಷಿತೇ ।
ಭಗ್ನಾಗ್ರಶಲ್ಯಾಃ ಸಹಸಾ ಪೇತುರ್ಬಾಣಾ ಮಹೀತಲೇ ॥ 93 ॥

ತಾನ್ಮೋಘಾನಭಿಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ ।
ಅಭ್ಯವರ್ಷತ ಬಾಣಾನಾಂ ಸಹಸ್ರೇಣ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ 94 ॥

ಸ ವರ್ಷ್ಯಮಾಣೋ ಬಾಣೌಘೈರತಿಕಾಯೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಅವಧ್ಯಕವಚಃ ಸಜ್ಞೇ ರಾಕ್ಷಸೋ ನೈವ ವಿವ್ಯಥೇ ॥ 95 ॥

ನ ಶಶಾಕ ರುಜಂ ಕರ್ತುಂ ಯುಧಿ ತಸ್ಯ ನರೋತ್ತಮಃ ।
ಅಥೈನಮಭ್ಯುಪಾಗಮ್ಯ ವಾಯುರ್ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಹ ॥ 96 ॥

ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತವರೋ ಹ್ಯೇಷ ಅವಧ್ಯ ಕವಚಾವೃತಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸ್ತ್ರೇಣ ಭಿನ್ನೋನಮೇಷ ವಧ್ಯೋ ಹಿ ನಾನ್ಯಥಾ ॥ 97 ॥

ತತಃ ಸ ವಾಯೋರ್ವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ
ಸೌಮಿತ್ರಿರಿನ್ದ್ರಪ್ರತಿಮಾನವೀರ್ಯಃ ।
ಸಮಾದದೇ ಬಾಣಮಮೋಘವೇಗಮ್
ತದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಮಸ್ತ್ರಂ ಸಹಸಾ ನಿಯೋಜ್ಯ ॥ 98 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ವರಾಸ್ತ್ರೇ ತು ನಿಯುಜ್ಯಮಾನೇ
ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಬಾಣವರೇ ಶಿತಾಗ್ರೇ ।
ದಿಶಃ ಸಚನ್ದ್ರಾರ್ಕಮಹಾಗ್ರಹಾಶ್ಚ
ನಭಶ್ಚ ತತ್ರಾಸ ರರಾಸ ಚೋರ್ವೀ ॥ 99 ॥

ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಸ್ತ್ರೇಣ ನಿಯುಜ್ಯ ಚಾಪೇ
ಶರಂ ಸುಪುಜ್ಯಂ ಯಮದೂತಕಲ್ಪಮ್ ।
ಸೌಮಿತ್ರಿರಿನ್ದ್ರಾರಿಸುತಸ್ಯ ತಸ್ಯ
ಸಸರ್ಜ ಬಾಣಂ ಯುಧಿ ವಜ್ರಕಲ್ಪಮ್ ॥ 100 ॥

ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಸ್ತ್ರಮಮೋಘವೇಗಮ್
ಸಮಾಪತನ್ತಂ ಜ್ವಲನಪ್ರಕಾಶಮ್ ।
ಸುವರ್ಣವಜ್ರೋತ್ತಮಚಿತ್ರಪುಜ್ಯಮ್
ತದಾತಿಕಾಯಃ ಸಮರೇ ದದರ್ಶ ॥ 101 ॥

ತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಃ ಸಹಸಾತಿಕಾಯೋ
ಜಘಾನ ಬಾಣೈರ್ನಿಶಿತೈರನೇಕೈಃ ।
ಸ ಸಾಯಕಸ್ತಸ್ಯ ಸುವರ್ಣವೇಗಃ
ತದಾತಿವೇಗೇನ ಜಗಾಮ ಪಾರ್ಶ್ವಮ್ ॥ 102 ॥

ತಮಾಗತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ತದಾತಿಕಾಯೋ
ಬಾಣಂ ಪ್ರದೀಪ್ತಾನ್ತಕಕಾಲಕಲ್ಪಮ್ ।

ಜಘಾನ ಶಕ್ತ್ಯಲಕ್ಷಿಗದಾಕುಠಾರೈಃ
ಶೂಲ್ಕೈರ್ಹರ್ಷೈಶ್ಚಾಪ್ಯವಿಪನ್ನಚೇಷ್ವಃ || 103 ||

ತಾನ್ಯಾಯುಧಾನ್ಯದುಭೃತವಿಗ್ರಹಾಣಿ
ಮೋಘಾನಿ ಕೃತ್ವಾ ಸ ಶರೋಽಗ್ನಿದೀಪ್ತಃ |
ಪ್ರಸಹ್ಯ ತಸ್ಯೈವ ಕಿರೀಟಜುಷ್ವಮ್
ತದಾತಿಕಾಯಸ್ಯ ಶಿರೋ ಜಹಾರ || 104 ||

ತಚ್ಚಿರಃ ಸಶಿರಸ್ತ್ರಾಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಷುಪ್ರಪೀಡಿತಮ್ |
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ಭೂಮೌ ಶೃಂಗಂ ಹಿಮವತೋ ಯಥಾ || 105 ||

ಪ್ರಹರ್ಷಯುಕ್ತಾ ಬಹವಸ್ತು ವಾನರಾ
ಪ್ರಬುದ್ಧಪದ್ಮಪ್ರತಿಮಾನನಾಸ್ತದಾ |
ಅಪೂಜಯಂಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಿಷ್ವಭಾಗಿನಮ್
ಹತೇ ರಿಪೌ ಭೀಮಬಲೇ ದುರಾಸದೇ || 106 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತೋ ಹತಾನ್ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಗವಾಂಸ್ತಾನ್
ದೇವಾನ್ತಕಾದಿತ್ರಿಶಿರೋಽತಿಕಾಯಾನ್ ।
ರಕ್ಷೋಗಣಾಸ್ತತ್ರ ಹತಾವಶಿಷ್ಟಾಃ
ತೇ ರಾವಣಾಯ ತ್ವರಿತಂ ಶಶಂಸುಃ ॥೧॥

ತತೋ ಹತಾಂಸ್ತಾನ್ಸಹಸಾ ನಿಶಮ್ಯ
ರಾಜಾ ಮುಮೋಹಾಶ್ರುಪರಿಪ್ಲುತಾಕ್ಷಃ ।
ಪುತ್ರಕ್ಷಯಂ ಭ್ರಾತೃವಧಂ ಚ ಘೋರಮ್
ವಿಚಿನ್ತ್ಯ ರಾಜಾ ವಿಪುಲಂ ಪ್ರದಧ್ಯಾ ॥೨॥

ತತಸ್ತು ರಾಜಾನಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ದೀನಮ್
ಶೋಕಾರ್ಣವೇ ಸಮ್ಪರಿಪುಪ್ಲವಾನಮ್ ।
ಅಥರ್ಷಭೋ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸೂನುಃ
ಅಥೇನ್ದ್ರಜಿವಾಶ್ಚಕೃಮಿದಂ ಬಭಾಷೇ ॥೩॥

ನ ತಾತ ಮೋಹಂ ಪ್ರತಿಗನ್ತುಮರ್ಹಸಿ
ಯತ್ರೇನ್ದ್ರಜಿಜ್ಜೀವತಿ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರ ।
ನೇನ್ದ್ರಾಽರಿಬಾಣಾಭಿಹತೋ ಹಿ ಕಶ್ಚಿತ್
ಪ್ರಾಣಾನ್ಸಮರ್ಥಃ ಸಮರೇಽಭಿಧರ್ತುಮ್ ॥೪॥

ಪಶ್ಯಾದ್ಯ ರಾಮಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ
ಮದ್ಬಾಣನಿರ್ಭಿನ್ನವಿಕೀರ್ಣದೇಹಮ್ ।
ಗತಾಯುಷಂ ಭೂಮಿತಲೇ ಶಯಾನಮ್
ಶರೈಃ ಶಿತ್ಯೇರಾಚಿತಸರ್ವಗಾತ್ರಮ್ ॥೫॥

ಇಮಾಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಶೃಣು ಶಕ್ರಶತ್ರುಃ
ಸುನಿಶ್ಚಿತಾಂ ಪೌರುಷದೈವಯುಕ್ತಾಮ್ ।
ಅದೈವ ರಾಮಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ
ಸನ್ತಾಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶರೈರಮೋಘೈಃ ॥೬॥

ಅದ್ಯೇನ್ದ್ರವೈವಸ್ವತವಿಷ್ಣುಮಿತ್ರ
ಸಾಧ್ಯಾಶ್ವಿವೈಶ್ವಾನರಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯಾಃ |
ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಮೇ ವಿಕ್ರಮಮಪ್ರಮೇಯಮ್
ವಿಷ್ಣೋರಿವೋಗ್ರಂ ಬಲಿಯಜ್ಞವಾಟೇ || 7 ||

ಸ ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತ್ರಿದಶೇನ್ದ್ರಶತ್ರುಃ
ಆಪೃಚ್ಛ್ಯ ರಾಜಾನಮದೀನಸತ್ತ್ವಃ |
ಸಮಾರುರೋಹಾನಿಲತುಲ್ಯವೇಗಮ್
ರಥಂ ಖರಶ್ರೇಷ್ಠಸಮಾಧಿಯುಕ್ತಮ್ || 8 ||

ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಮಹಾತೇಜಾ ರಥಂ ಹರಿರಥೋಪಮಮ್ |
ಜಗಾಮ ಸಹಸಾ ತತ್ರ ಯತ್ರ ಯುದ್ಧಮರಿನ್ದಮ || 9 ||

ತಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಮನುಜಗ್ಮುರ್ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಸಂಹರ್ಷಮಾಣಾ ಬಹವೋ ಧನುಃಪ್ರವರಪಾಣಯಃ || 10 ||

ಗಜಸ್ಥನಧಗತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿತ್ಪರಮವಾಜಿಭಿಃ |
ಪ್ರಾಸಮುದ್ಗರನಿಸ್ತ್ರೀಶ ಪರಶ್ವಧಗದಾಧರಾಃ || 11 ||

ಸ ಶಬ್ದಾನಿನದೈರ್ಭೀಮೈರ್ಭೀರೀಣಾಂ ಚ ಮಹಾಸ್ವನೈಃ |
ಜಗಾಮ ತ್ರಿದಶೇನ್ದ್ರಾರಿಃ ಸ್ತೂಯಮಾನೋ ನಿಶಾಚರೈಃ || 12 ||

ಸ ಶಬ್ದಶಶಿವರ್ಣೇನ ಛತ್ರೇಣ ರಿಪುಸಾದನಃ |
ರರಾಜ ಪರಿಪೂರ್ಣೇನ ನಭಶ್ಚನ್ದ್ರಮಸಾ ಯಥಾ || 13 ||

ಅವೀಜ್ಯತ ತತೋ ವೀರೋ ಹೈಮೈರ್ಹೇಮವಿಭೂಷಿತೈಃ |
ಚಾರುಚಾಮರಮುಖೈಶ್ಚ ಮುಖೈಃ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಮ್ || 14 ||

ತತಸ್ತ್ವಿನ್ದ್ರಜಿತಾ ಲಜ್ಞಾ ಸೂರ್ಯಪ್ರತಿಮತೇಜಸಾ |
ರರಾಜಾಪ್ರತಿವೀರ್ಯೇಣ ದ್ಯೌರಿವಾರ್ಕೇಣ ಭಾಸ್ವತಾ || 15 ||

ಸ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿನಿರ್ಯಾಂತಂ ಬಲೇನ ಮಹತಾ ವೃತಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ರಾವಣಃ ಪುತ್ರಮಬ್ರವೀತ್ || 16 ||

ತವಮಪ್ರತಿರಥಃ ಪುತ್ರ ಜಿತಸ್ತೇ ಯುಧಿ ವಾಸವಃ |
ಕಿಂ ಪುನರ್ಮಾನುಷಂ ಧೃಷ್ಯಂ ನ ವಧಿಷ್ಯಸಿ ರಾಘವಮ್ || 17 ||

ತಥೋಕ್ತೋ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಮಹಾಶಿಷಃ |
ರಥೇನಾಶ್ವಯುಜಾ ವೀರಃ ಶೀಘ್ರಂ ಗತ್ವಾ ನಿಕುम्ಭಿಲಾಮ್ || 18 ||

ಸ ಸಮ್ರಾಪ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಮರಿಂದಮಃ |
ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ರಥಂ ಪ್ರತಿ ಸಮನ್ತತಃ || 19 ||

ತತಸ್ತು ಹುತಭೋಕ್ತಾರಂ ಹುತಭುಕ್ಸದೃಶಪ್ರಭಃ |
ಜುಹುವೇ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮನ್ತ್ರವದ್ವಿಧಿವತ್ತದಾ || 20 ||

ಸ ಹವಿರ್ಜಾಲಸಂಸ್ಕಾರೈರ್ಮಾಲ್ಯಗನ್ಧಪುರಸ್ಕೃತೈಃ |
ಜುಹುವೇ ಪಾವಕಂ ತತ್ರ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ || 21 ||

ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಶರಪತ್ರಾಣಿ ಸಮಿಧೋಽಥ ವಿಭೀತಕಃ |
ಲೋಹಿತಾನಿ ಚ ವಾಸಾಂಸಿ ಸ್ತುವಂ ಕಾರ್ಷ್ಣಾಯಸಂ ತಥಾ || 22 ||

ಸ ತತ್ರಾಗ್ನಿಂ ಸಮಾಸ್ತೀರ್ಯ ಶರಪತ್ರೈಃ ಸತೋಮರೈಃ |
ಭಾಗಸ್ಯ ಸರ್ವಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಗಲಂ ಜಗ್ರಾಹ ಜೀವತಃ || 23 ||

ಸಕೃದೇವ ಸಮಿದ್ಧಸ್ಯ ವಿಧೂಮಸ್ಯ ಮಹಾರ್ಚಿಷಃ |
ಬಭೂವುಸ್ತಾನಿ ಲಿಜ್ಗಾನಿ ವಿಜಯಂ ಯಾನ್ಯದರ್ಶಯನ್ || 24 ||

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾವರ್ತಶಿಖಿಸ್ತಪ್ತಕಾಂಚನಸಂನಿಭಃ |
ಹವಿಸ್ತತ್ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಪಾವಕಃ ಸ್ವಯಮುತ್ಥಿತಃ || 25 ||

ಸೋಽಸ್ಮಮಾಹಾರಯಾಮಾಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಮಸ್ಮವಿದಾಂ ವರಃ |
ಧನುಶ್ಚಾತ್ಮರಥಂ ಚೈವ ಸರ್ವಂ ತತ್ರಾಭ್ಯಮನ್ತ್ರಯತ್ || 26 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಾಹೂಯಮಾನೇಽಸ್ಮೇ ಹೂಯಮಾನೇ ಚ ಪಾವಕೇ |
ಸಾರ್ಕಗ್ರಹೇನು ನಕ್ಷತ್ರಂ ವಿತತ್ರಾಸ ನಭಸ್ತಲಮ್ || 27 ||

ಸ ಪಾವಕಂ ಪಾವಕದೀಪ್ತತೇಜಾ
ಹುತ್ವಾ ಮಹೇಂದ್ರಪ್ರತಿಮಪ್ರಭಾವಃ ।
ಸಚಾಪಬಾಣಾಸಿರಧಾಶ್ವಸೂತಃ
ಖೇಽನ್ತರ್ದಧ ಆತ್ಮಾನಮಚಿನ್ತ್ಯರೂಪಃ ॥ 28 ॥

ಸ ಸೈನ್ಯಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಸಮೇತ್ಯ ತುರ್ಣಮ್
ಮಹಾರಣೇ ವಾನರವಾಹಿನೀಷು ।
ಅದೃಶ್ಯಮಾನಃ ಶರಜಾಲಮುಗ್ರಮ್
ವವರ್ಷ ನೀಲಾಮ್ಬುಧರೋ ಯಥಾಮ್ಬು ॥ 29 ॥

ತೇ ಶಕ್ರಜಿದ್ವಾಣವಿಶೀರ್ಣದೇಹಾ
ಮಾಯಾಹತಾ ವಿಸ್ವರಮುನ್ನದಂತಃ ।
ರಣೇ ನಿಪೇತುರ್ಹರಯೋಽದ್ರಿಕಲ್ಪಾ
ಯಥೇಂದ್ರವಜ್ರಾಭಿಹತಾ ನಗೇಂದ್ರಾಃ ॥ 30 ॥

ತೇ ಕೇವಲಂ ಸನ್ನದೃಶುಃ ಶಿತಾಗ್ರಾನ್
ಬಾಣಾನ್ರಣೇ ವಾನರವಾಹಿನೀಷು ।
ಮಾಯಾ ನಿಗೂಢಂ ಚ ಸುರೇಂದ್ರಶತ್ರುಮ್
ನ ಚಾತ್ರ ತಂ ರಾಕ್ಷಸಮಭ್ಯಪಶ್ಯನ್ ॥ 31 ॥

ತತಃ ಸ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಿರ್ಮಹಾತ್ಮಾ
ಸರ್ವಾ ದಿಶೋ ಬಾಣಗಣೈಃ ಶಿತಾಗ್ರೈಃ ।
ಪ್ರಚ್ಛಾದಯಾಮಾಸ ರವಿಪ್ರಕಾಶೈರ್-
ವಿಷಾದಯಾಮಾಸ ಚ ವಾನರೇಂದ್ರಾನ್ ॥ 32 ॥

ಸ ಶೂಲನಿಸ್ತ್ರಿಂಶ ಪರಶ್ವಧಾನಿ
ವ್ಯಾವಿಧ್ಯ ದೀಪ್ತಾನಲಸಂನಿಭಾನಿ ।
ಸವಿಸ್ಫುಲಿಜೋಜ್ಜ್ವಲಪಾವಕಾನಿ
ವವರ್ಷ ತೀವ್ರಂ ಪ್ಲವಗೇಂದ್ರಸೈನ್ಯೇ ॥ 33 ॥

ತತೋ ಜ್ವಲನಸಜ್ಜಾಶೈಃ ಶಿತೈರ್ವಾನರಯೂಥಪಾಃ ।
ತಾಡಿತಾಃ ಶಕ್ರಜಿದ್ವಾಣೈಃ ಪ್ರಫುಲ್ಲಾ ಇವ ಕಿಂಶುಕಾಃ ॥ 34 ॥

ಅನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿಸರ್ಪನ್ಮೋ ನಿನದನ್ತಶ್ಚ ವಿಸ್ವರಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಸ್ತ್ರನಿರ್ಭಿನ್ನಾ ನಿಪೇತುವಾನರರ್ಷಭಾಃ ॥ 35 ॥

ಉದೀಕ್ಷಮಾಣಾ ಗಗನಂ ಕೇಚಿನ್ನೇತ್ರೇಷು ತಾಡಿತಾಃ ।
ಶರೈರ್ವಿವಿಶುರನ್ಯೋನ್ಯಂ ಪೇತುಶ್ಚ ಜಗತೀತಲೇ ॥ 36 ॥

ಹನೂಮನ್ತಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವಮಜ್ಞದಂ ಗನ್ಧಮಾದನಮ್ ।
ಜಾಮ್ಬವನ್ತಂ ಸುಷೇಣಂ ಚ ವೇಗದರ್ಶಿನಮೇವ ಚ ॥ 37 ॥

ಮೈನ್ದಂ ಚ ದ್ವಿವಿದಂ ನೀಲಂ ಗವಾಕ್ಷಂ ಗಜಗೋಮುಖೌ ।
ಕೇಸರಿಂ ಹರಿಲೋಮಾನಂ ವಿದ್ಯುದ್ಧಂಷ್ಪ್ರಂ ಚ ವಾನರಮ್ ॥ 38 ॥

ಸೂರ್ಯಾನನಂ ಜ್ಯೋತಿಮುಖಂ ತಥಾ ದಧಿಮುಖಂ ಹರಿಮ್ ।
ಪಾವಕಾಕ್ಷಂ ನಲಂ ಚೈವ ಕುಮುದಂ ಚೈವ ವಾನರಮ್ ॥ 39 ॥

ಪ್ರಾಸೈಃ ಶೂಲೈಃ ಶಿತೈರ್ಬಾಣೈರಿನ್ದ್ರಜಿನ್ಮನ್ತ್ರಸಂಹಿತೈಃ ।
ವಿವ್ಯಾಧ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸ್ತಾನ್ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮಃ ॥ 40 ॥

ಸ ವೈ ಗದಾಭಿರ್ಹರಿಯೂಢಮುಖ್ಯಾನ್
ನಿರ್ಭಿದ್ಯ ಬಾಣೈಸ್ತಪನೀಯಪುಷ್ಪೈಃ ।
ವವರ್ಷ ರಾಮಂ ಶರವೃಷ್ಟಿಜಾಲೈಃ
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಭಾಸ್ಕರಶ್ಶಿಕ್ತಲೈಃ ॥ 41 ॥

ಸ ಬಾಣವರ್ಷೈರಭಿವರ್ಷ್ಯಮಾಣೋ
ಧಾರಾನಿಪಾತಾನಿವ ತಾನಿಚಿನ್ತ್ಯ ।
ಸಮೀಕ್ಷಮಾಣಃ ಪರಮಾದ್ಭುತಶ್ರೀ
ರಾಮಸ್ತದಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಿತೃವಾಚ ॥ 42 ॥

ಅಸೌ ಪುನರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ
ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸುರೇನ್ದ್ರಶತ್ರುಃ ।
ನಿಪಾತಯಿತ್ವಾ ಹರಿಸೈನ್ಯಮುಗ್ರಮ್
ಅಸ್ಮಾಂಶ್ಚರೈರ್ದರ್ಶಯತಿ ಪ್ರಸಕ್ತಮ್ ॥ 43 ॥

ಸ್ವಯಮ್ಭವಾ ದತ್ತವರೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಖಮಾಸ್ಥಿತೋಽನ್ತರ್ಹಿತಭೀಮಕಾಯಃ |
ಕಥಂ ನು ಶಕ್ಯೋ ಯುಧಿ ನಷ್ಟದೇಹೋ
ನಿಹಂತಮದ್ಯೇಂದ್ರಜಿದುದ್ಯತಾಸ್ತ್ರಃ || 44 ||

ಮನ್ಯೇ ಸ್ವಯಮ್ಭರ್ಭಗವಾನಚಿನ್ಮೋ
ಯಸ್ಯೈತದಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಭವಶ್ಚ ಯೋಽಸ್ಯ |
ಬಾಣಾವಪಾತಾಂಸ್ತ್ವಮಿಹಾದ್ಯ ಧೀಮನ್
ಮಯಾ ಸಹಾವ್ಯಗ್ರಮನಾಃ ಸಹಸ್ವ || 45 ||

ಪ್ರಚ್ಛಾದಯತೈಷ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಃ
ಸರ್ವಾ ದಿಶಃ ಸಾಯಕವೃಷ್ಟಿಜಾಲೈಃ |
ಏತಚ್ಚ ಸರ್ವಂ ಪತಿತಾಗ್ರ್ಯವೀರಮ್
ನ ಭ್ರಾಜತೇ ವಾನರರಾಜಸೈನ್ಯಮ್ || 46 ||

ಆವಾಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪತಿತೌ ವಿಸಂಜ್ಞೌ
ನಿವೃತ್ತಯುದ್ಧೌ ಹತರೋಷಹರ್ಷೌ |
ಧ್ರುವಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯತೃಮರಾರಿವಾಸಮ್
ಅಸೌ ಸಮಾದಾಯ ರಣಾಗ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಮ್ || 47 ||

ತತಸ್ತು ತಾವಿನದ್ರಜಿದಸ್ತ್ರಜಾಲೈರ್-
ಬಭೂವತುಸ್ತತ್ರ ತದಾ ವಿಶಸ್ತೌ |
ಸ ಚಾಪಿ ತೌ ತತ್ರ ವಿಷಾದಯಿತ್ವಾ
ನನಾದ ಹರ್ಷಾದ್ಯುಧಿ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಃ || 48 ||

ಸ ತತ್ತದಾ ವಾನರರಾಜಸೈನ್ಯಮ್
ರಾಮಂ ಚ ಸಜ್ಞೈಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ |
ವಿಷಾದಯಿತ್ವಾ ಸಹಸಾ ವಿವೇಶ
ಪುರೀಂ ದಶಗ್ರೀವಭುಜಾಭಿಗುಪ್ತಮ್ || 49 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಯೋಸ್ತದಾ ಸಾದಿತಯೋ ರಣಾಗ್ರೇ
ಮುಮೋಹ ಸೈನ್ಯಂ ಹರಿಯೂಥಪಾನಾಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವನೀಲಾಜ್ಞದಜಾಮ್ಭವನ್ಮೋ
ನ ಚಾಪಿ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರತಿಪೇದಿರೇ ತೇ ॥ 1 ॥

ತತೋ ವಿಷಣ್ಣಂ ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಸೈನ್ಯಮ್
ವಿಭೀಷಣೋ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಿಷ್ಠಃ ।
ಉವಾಚ ಶಾಖಾಮೃಗರಾಜವೀರಾನ್
ಆಶ್ವಾಸಯನ್ನಪ್ರತಿಮೈರ್ವಚೋಭಿಃ ॥ 2 ॥

ಮಾ ಭೈಷ್ಠ ನಾಸ್ತ್ಯತ್ರ ವಿಷಾದಕಾಲೋ
ಯದಾರ್ಯಪುತ್ರಾವವಶೌ ವಿಷಣ್ಣೌ ।
ಸ್ವಯಮ್ಭವೋ ವಾಕ್ಯಮಥೋದ್ವಹನ್ತೌ
ಯತ್ಸಾದಿತಾವಿನ್ದ್ರಜಿದಸ್ತ್ರಜಾಲೈಃ ॥ 3 ॥

ತಸ್ಮೈ ತು ದತ್ತಂ ಪರಮಾಸ್ತ್ರಮೇತತ್
ಸ್ವಯಮ್ಭವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಮಮೋಘವೇಗಮ್ ।
ತನ್ಮಾನಯನ್ತೌ ಯದಿ ರಾಜಪುತ್ರೌ
ನಿಪಾತಿತೌ ಕೋಽತ್ರ ವಿಷಾದಕಾಲಃ ॥ 4 ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಮಸ್ತ್ರಂ ತದಾ ಧೀಮಾನ್ಮಾನಯಿತ್ವಾ ತು ಮಾರುತಿಃ ।
ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನೂಮಾಂಸ್ತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 5 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಿಹತೇ ಸೈನ್ಯೇ ವಾನರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ಯೋ ಯೋ ಧಾರಯತೇ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತಂ ತಮಾಶ್ವಾಸಯಾವಹೇ ॥ 6 ॥

ತಾವುಭೌ ಯುಗಪದ್ವೀರೌ ಹನೂಮದ್ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮೌ ।
ಉಲ್ಕಾಹಸ್ತೌ ತದಾ ರಾತ್ರೌ ರಣಶೀರ್ಷೇ ವಿಚೇರತುಃ ॥ 7 ॥

ಛಿನ್ನಲಾಙ್ಗೂಲಹಸ್ತೋರುಪಾದಾಙ್ಗುಲಿ ಶಿರೋ ಧರ್ಮೈಃ ।
ಸ್ರವದ್ಭಿಃ ಕ್ಷತಜಂ ಗಾತ್ರೈಃ ಪ್ರಸ್ರವದ್ಭಿಃ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 8 ॥

ಪತಿತ್ಯೈಃ ಪರ್ವತಾಕಾರೈರ್ವಾನರೈರಭಿಸಂಜ್ಞಿತಾಃ ।
ಶಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ಪತಿತ್ಯೈರ್ದೀಪ್ತೈರ್ದೃಶಾತೇ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ ॥ 9 ॥

ಸುಗ್ರೀವಮಙ್ಗದಂ ನೀಲಂ ಶರಭಂ ಗನ್ಧಮಾದನಮ್ ।
ಜಾಮ್ಬವನ್ತಂ ಸುಷೇಣಂ ಚ ವೇಗದರ್ಶನಮಾಹುಕಮ್ ॥ 10 ॥

ಮೈನ್ದಂ ನಲಂ ಜ್ಯೋತಿಮುಖಂ ದ್ವಿವಿದಂ ಪನಸಂ ತಥಾ ।
ವಿಭೀಷಣೋ ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ದದೃಶಾತೇ ಹತಾನ್ರಣೇ ॥ 11 ॥

ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿಹರ್ತಾಃ ಕೋಟ್ಯೋ ವಾನರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ಅಹ್ನಃ ಪಞ್ಚಮಶೇಷೇಣ ವಲ್ಲಭೇನ ಸ್ವಯಮುಭವಃ ॥ 12 ॥

ಸಾಗರೌಘನಿಭಂ ಭೀಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಾಣಾರ್ದಿತಂ ಬಲಮ್ ।
ಮಾರ್ಗತೇ ಜಾಮ್ಬವನ್ತಂ ಸ್ಮ ಹನೂಮಾನ್ಸವಿಭೀಷಣಃ ॥ 13 ॥

ಸ್ವಭಾವಜರಯಾ ಯುಕ್ತಂ ವೃದ್ಧಂ ಶರಶತ್ಯಶ್ಚಿತಮ್ ।
ಪ್ರಜಾಪತಿಸುತಂ ವೀರಂ ಶಾಮ್ಯಂತಮಿವ ಪಾವಕಮ್ ॥ 14 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಮುಪಸಂಜ್ಞಮ್ಯ ಪೌಲಸ್ತೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಕಚ್ಚಿದಾಯುಶರೈಸ್ತೀರ್ಷ್ಣ್ಯರ್ನ ಪ್ರಾಣಾ ಧ್ವಂಸಿತಾಸ್ತವ ॥ 15 ॥

ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಮುಕ್ತಪುಂಜವಃ ।
ಕೃಚ್ಛಾದಭ್ಯುದ್ಗಿರನ್ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 16 ॥

ನೈರ್ಮತೇನ್ದ್ರಮಹಾವೀರ್ಯಸ್ವರೇಣ ತ್ವಾಭಿಲಕ್ಷಯೇ ।
ಪೀಡ್ಯಮಾನಃ ಶಿತ್ಯರ್ಬಾಣೈರ್ನ ತ್ವಾಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಚಕ್ಷುಷಾ ॥ 17 ॥

ಅಞ್ಜನಾ ಸುಪ್ರಜಾ ಯೇನ ಮಾತರಿಶ್ವಾ ಚ ನೈರ್ಮತ ।
ಹನೂಮಾನ್ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ದಾರಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ 18 ॥

ಶೃತ್ವಾ ಜಾಮ್ಬವತೋ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚೇದಂ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಆರ್ಯಪುತ್ರಾವತಿಕ್ರಮ್ಯ ಕಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಚ್ಛಸಿ ಮಾರುತಿಮ್ ॥ 19 ॥

ನೈವ ರಾಜನಿ ಸುಗ್ರೀವೇ ನಾಜ್ಞದೇ ನಾಪಿ ರಾಘವೇ ।
ಆರ್ಯ ಸಂದರ್ಶಿತಃ ಸ್ನೇಹೋ ಯಥಾ ವಾಯುಸಂತೇ ಪರಃ ॥ 20 ॥

ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶೃತ್ವಾ ಜಾಮ್ಬವಾನಾನ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಶೃಣು ನೈರ್ಮತಶಾರ್ದೂಲ ಯಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಚ್ಛಾಮಿ ಮಾರುತಿಮ್ ॥ 21 ॥

ತಸ್ಮಿಂಞ್ಜೀವತಿ ವೀರೇ ತು ಹತಮಪ್ಯಹತಂ ಬಲಮ್ ।
ಹನೂಮತ್ಯುಜ್ಞಿತಪ್ರಾಣೇ ಜೀವನ್ಮೋಹಪಿ ವಯಂ ಹತಾಃ ॥ 22 ॥

ಧ್ರಿಯತೇ ಮಾರುತಿಸ್ತಾತ ಮಾರುತಪ್ರತಿಮೋ ಯದಿ ।
ವೈಶ್ವಾನರಸಮೋ ವೀರ್ಯೇ ಜೀವಿತಾಶಾ ತತೋ ಭವೇತ್ ॥ 23 ॥

ತತೋ ವೃದ್ಧಮುಪಾಗಮ್ಯ ನಿಯಮೇನಾಭ್ಯವಾದಯತ್ ।
ಗೃಹ್ಯ ಜಾಮ್ಬವತಃ ಪಾದೌ ಹನೂಮಾನಾಮ್ರುತಾತ್ಮಜಃ ॥ 24 ॥

ಶೃತ್ವಾ ಹನುಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ತಥಾಪಿ ವ್ಯಥಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಪುನರ್ಜಾತಮಿವಾತ್ಮಾನಂ ಸ ಮೇನೇ ಋಕ್ಷಪುಜ್ಞವಃ ॥ 25 ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾ ಹನೂಮಂತಂ ಸ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ ।
ಆಗಚ್ಛ ಹರಿಶಾರ್ದೂಲವಾನರಾಂಸ್ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 26 ॥

ನಾನೋ ವಿಕ್ರಮಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತ್ವಮೇಷಾಂ ಪರಮಃ ಸಖಾ ।
ತ್ವತ್ಪರಾಕ್ರಮಕಾಲೋಽಯಂ ನಾನ್ಯಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕಞ್ಚನ ॥ 27 ॥

ಋಕ್ಷವಾನರವೀರಾಣಾಮನೀಕಾನಿ ಪ್ರಹರ್ಷಯ ।
ವಿಶಲ್ಯೌ ಕುರು ಚಾಪ್ಯೇತೌ ಸಾದಿತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ॥ 28 ॥

ಗತ್ವಾ ಪರಮಮಧ್ವಾನಮುಪರ್ಯುಪರಿ ಸಾಗರಮ್ ।
ಹಿಮವಂತಂ ನಗಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಹನೂಮನ್ಗನ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 29 ॥

ತತಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನಮತ್ಯುಗ್ರಮೃಷಭಂ ಪರ್ವತೋತ್ತಮಮ್ |
ಕೈಲಾಸಶಿಖರಂ ಚಾಪಿ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸ್ಯರಿನಿಷೂದನ || 30 ||

ತಯೋಃ ಶಿಖರಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರದೀಪ್ತಮತುಲಪ್ರಭಮ್ |
ಸರ್ವೌಷಧಿಯುತಂ ವೀರ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸ್ಯೌಷಧಿಪರ್ವತಮ್ || 31 ||

ತಸ್ಯ ವಾನರಶಾರ್ದೂಲಚತಸ್ತೋ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸಮ್ಭವಾಃ |
ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸ್ಯೋಷಧಯೋ ದೀಪ್ತಾ ದೀಪಯನ್ಮೋ ದಿಶೋ ದಶ || 32 ||

ಮೃತಸಂಜೀವನೀಂ ಚೈವ ವಿಶಲ್ಯಕರಣೀಮಪಿ |
ಸೌವರ್ಣಕರಣೀಂ ಚೈವ ಸನ್ಧಾನೀಂ ಚ ಮಹೌಷಧೀಮ್ || 33 ||

ತಾಃ ಸರ್ವಾ ಹನುಮನ್ಗೃಹ್ಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಗನ್ತುಮರ್ಹಸಿ |
ಆಶ್ವಾಸಯ ಹರಿನ್ಪ್ರಾಣೈರ್ಯೋಜ್ಯ ಗನ್ಧವಹಾತ್ಮಜಃ || 34 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಚಾಮ್ಬವತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಹನೂಮಾನ್ದರಿಪುಜ್ಗವಃ |
ಆಪೂರ್ಯತ ಬಲೋದ್ಧರ್ಷ್ಯೈಸ್ತೋಯವೇಗೈರಿವಾರ್ಣವಃ || 35 ||

ಸ ಪರ್ವತತಟಾಗ್ರಸ್ಥಃ ಪೀಡಯನ್ಪರ್ವತೋತ್ತರಮ್ |
ಹನೂಮಾನ್ದೃಶ್ಯತೇ ವೀರೋ ದ್ವಿತೀಯ ಇವ ಪರ್ವತಃ || 36 ||

ಹರಿಪಾದವಿನಿರ್ಭಿನ್ನೋ ನಿಷಸಾದ ಸ ಪರ್ವತಃ |
ನ ಶಶಾಕ ತದಾತ್ಮಾನಂ ಸೋಢುಂ ಭೃಶನಿಪೀಡಿತಃ || 37 ||

ತಸ್ಯ ಪೇತುರ್ನಗಾ ಭೂಮೌ ಹರಿವೇಗಾಚ್ಚ ಜಜ್ವಲಃ |
ಶೃಜ್ಗಾಣಿ ಚ ವ್ಯಕೀರ್ಯನ್ತ ಪೀಡಿತಸ್ಯ ಹನೂಮತಾ || 38 ||

ತಸ್ಮಿನ್ಸಂಮಿಷ್ಠಮಾನೇ ತು ಭಗ್ನದ್ರುಮಶಿಲಾತಲೇ |
ನ ಶೇಕುರ್ವಾನರಾಃ ಸ್ಥಾತುಂ ಘೂರ್ಣಮಾನೇ ನಗೋತ್ತಮೇ || 39 ||

ಸ ಘೂರ್ಣಿತಮಹಾದ್ವಾರಾ ಪ್ರಭಗ್ನಗೃಹಗೋಪುರಾ |
ಲಜ್ಞಾ ತ್ರಾಸಾಕುಲಾ ರಾತ್ರೌ ಪ್ರನ್ಯತ್ತೇವಾಭವತ್ತದಾ || 40 ||

ಪೃಥಿವೀಧರಸಜ್ಜಾತೋ ನಿಪೀಡ್ಯ ಧರಣೀಧರಮ್ |
ಪೃಥಿವೀಂ ಕ್ಷೋಭಯಾಮಾಸ ಸಾರ್ಣವಾಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 41 ||

ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ತು ಶೈಲಮಾಪೀಡ್ಯ ವಡವಾಮುಖವನ್ಮುಖಮ್ |
ವಿವೃತ್ಯೋಗ್ರಂ ನನಾದೋಚ್ಚ್ರಿಸ್ತ್ರಾಸಯನ್ನಿವ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 42 ||

ತಸ್ಯ ನಾನದ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿನದಮದ್ಭುತಮ್ |
ಲಜ್ಜಾಸ್ಥಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸರ್ವೇ ನ ಶೇಕುಃ ಸ್ಪಂದಿತುಂ ಭಯಾತ್ || 43 ||

ನಮಸ್ಕೃತ್ವಾಧ ರಾಮಾಯ ಮಾರುತಿರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ರಾಘವಾರ್ಥೇ ಪರಂ ಕರ್ಮ ಸಮೈಹತ ಪರಂತಪಃ || 44 ||

ಸ ಪುಚ್ಛಮುದ್ಯಮ್ಯ ಭುಜಜ್ಞಕಲ್ಪಮ್
ವಿನಮ್ಯ ಪೃಷ್ಠಂ ಶ್ರವಣೇ ನಿಕುಞ್ಚ್ಯ |
ವಿವೃತ್ಯ ವಕ್ತ್ರಂ ವಡವಾಮುಖಾಭಮ್
ಆಪುಪ್ಲವೇ ಮೈಮಿ ಸ ಚಣ್ಡವೇಗಃ || 45 ||

ಸ ವೃಕ್ಷಷಣ್ಡಾಂಸ್ತರಸಾ ಜಹಾರ
ಶೈಲಾಞ್ಶಿಲಾಃ ಪ್ರಾಕೃತವಾನರಾಂಶ್ಚ |
ಬಾಹೂರುವೇಗೋದ್ಧತಸಮ್ಪ್ರಣುನ್ನಾಃ
ತೇ ಕ್ಷೀಣವೇಗಾಃ ಸಲಿಲೇ ನಿಪೇತುಃ || 46 ||

ಸ ತೌ ಪ್ರಸಾರ್ಯೋರಗಭೋಗಕಲ್ಪೌ
ಭುಜೌ ಭುಜಜ್ಞಾರಿನಿಕಾಶವೀರ್ಯಃ |
ಜಗಾಮ ಮೇರುಂ ನಗರಾಜಮಗ್ರ್ಯಮ್
ದಿಶಃ ಪ್ರಕರ್ಷನ್ನಿವ ವಾಯುಸೂನುಃ || 47 ||

ಸ ಸಾಗರಂ ಘೂರ್ಣಿತವೀಚಿಮಾಲಮ್
ತದಾ ಭೃಶಂ ಭ್ರಾಮಿತಸರ್ವಸತ್ತ್ವಮ್ |
ಸಮೀಕ್ಷಮಾಣಃ ಸಹಸಾ ಜಗಾಮ
ಚಕ್ರಂ ಯಥಾ ವಿಷ್ಣುಕರಾಗ್ರಮುಕ್ತಮ್ || 48 ||

ಸ ಪರ್ವತಾನೃಕ್ಷಗಣಾನ್ಸರಾಂಸಿ

ನದೀಸ್ತಟಾಕಾನಿ ಪುರೋತ್ತಮಾನಿ ।
ಸ್ಥಿತಾಞ್ಜನಾಂಸ್ತಾನಪಿ ಸಮ್ಪ್ರಪಶ್ಯನ್
ಜಗಾಮ ವೇಗಾತ್ಪ್ರತ್ಯುತುಲ್ಯವೇಗಃ ॥ 49 ॥

ಆದಿತ್ಯಪಥಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಜಗಾಮ ಸ ಗತಶ್ರಮಃ ।
ಸ ದದರ್ಶ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಹಿಮವನ್ತಂ ನಗೋತ್ತಮಮ್ ॥ 50 ॥

ನಾನಾಪ್ರಸ್ರವಣೋಪೇತಂ ಬಹುಕನ್ದರನಿರ್ಝರಮ್ ।
ಶ್ವೇತಾಭ್ರಚಯಸಜ್ಜಾಶೈಃ ಶಿಖರೈಶ್ಚಾಚ್ಚರುದರ್ಶನೈಃ ॥ 51 ॥

ಸ ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಮಹಾನಗೇನ್ದ್ರಮ್
ಅತಿಪ್ರವೃದ್ಧೋತ್ತಮಘೋರಶೃಂಗಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಪುಣ್ಯಾನಿ ಮಹಾಶ್ರಮಾಣಿ
ಸುರರ್ಷಿಸಂಘೋತ್ತಮಸೇವಿತಾನಿ ॥ 52 ॥

ಸ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಶಂ ರಜತಾಲಯಂ ಚ
ಶಕ್ರಾಲಯಂ ರುದ್ರಶರಪ್ರಮೋಕ್ಷಮ್ ।
ಹಯಾನನಂ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರಶ್ಚ ದೀಪ್ತಮ್
ದದರ್ಶ ವೈವಸ್ವತ ಕಿಂಕರಾಂಶ್ಚ ॥ 53 ॥

ವಜ್ರಾಲಯಂ ವೈಶ್ವರಣಾಲಯಂ ಚ
ಸೂರ್ಯಪ್ರಭಂ ಸೂರ್ಯನಿಬನ್ಧನಂ ಚ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಸನಂ ಶಂಕರಕಾರ್ಮುಕಂ ಚ
ದದರ್ಶ ನಾಭಿಂ ಚ ವಸುನ್ಧರಾಯಾಃ ॥ 54 ॥

ಕೈಲಾಸಮಗ್ರ್ಯಂ ಹಿಮವಚ್ಛಿಲಾಂ ಚ
ತಥರ್ಷಭಂ ಕಾಂಚನಶೈಲಮಗ್ರ್ಯಮ್ ।
ಸ ದೀಪ್ತಸರ್ವೌಷಧಿಸಮ್ಪ್ರದೀಪ್ತಮ್
ದದರ್ಶ ಸರ್ವೌಷಧಿಪರ್ವತೇನ್ದ್ರಮ್ ॥ 55 ॥

ಸ ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾನಲರಶ್ಮಿದೀಪ್ತಮ್
ವಿಸಿಷ್ಠಯೇ ವಾಸವದೂತಸೂನುಃ ।
ಆಪ್ನುತ್ಯ ತಂ ಚೌಷಧಿಪರ್ವತೇನ್ದ್ರಮ್

ತತ್ರೌಷಧೀನಾಂ ವಿಚಯಂ ಚಕಾರ || 56 ||

ಸ ಯೋಜನಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಮತೀತ್ಯ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ದಿವ್ಯೌಷಧಿಧರಂ ಶೈಲಂ ವ್ಯಚರನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 57 ||

ಮಹೌಷಧ್ಯಸ್ತು ತಾಃ ಸರ್ವಾಸ್ತಸ್ಮಿನ್ಪರ್ವತಸತ್ತಮೇ |
ವಿಜ್ಞಾಯಾರ್ಥಿನಮಾಯಾನ್ತಂ ತತೋ ಜಗ್ಮುರದರ್ಶನಮ್ || 58 ||

ಸ ತಾ ಮಹಾತ್ಮಾ ಹನುಮಾನಪಶ್ಯಮ್ಃ
ಚುಕೋಪ ಕೋಪಾಚ್ಚ ಭೃಶಂ ನನಾದ |
ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣೋಽಗ್ನಿಕಾಶಚಕ್ಷುರ್-
ಮಹೀಧರೇನ್ದ್ರಂ ತಮುವಾಚ ವಾಕ್ಯಮ್ || 59 ||

ಕಿಮೇತದೇವಂ ಸುವಿನಿಶ್ಚಿತಂ ತೇ
ಯದ್ರಾಘವೇ ನಾಸಿ ಕೃತಾನುಕರ್ಮಃ |
ಪಶ್ಯಾದ್ಯ ಮದ್ಬಾಹುಬಲಾಭಿಭೂತೋ
ವಿಕೀರ್ಣಮಾತ್ಮಾನಮಥೋ ನಗೇನ್ದ್ರ || 60 ||

ಸ ತಸ್ಯ ಶೃಙ್ಗಂ ಸನಗಂ ಸನಾಗಮ್
ಸಕಾಞ್ಚನಂ ಧಾತುಸಹಸ್ರಜುಷ್ಪಮ್ |
ವಿಕೀರ್ಣಕೂಟಂ ಚಲಿತಾಗ್ರಸಾನುಮ್
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ವೇಗಾತ್ಸಹಸೋನ್ಮಮಾಥ || 61 ||

ಸ ತಂ ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಖಮುತ್ಪಪಾತ
ವಿತ್ರಾಸ್ಯ ಲೋಕಾನ್ಸುರಾನ್ಸುರೇನ್ದ್ರಾನ್ |
ಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಃ ಖಚರೈರನೇಕೈರ್-
ಜಗಾಮ ವೇಗಾದ್ಗರುಡೋಗ್ರವೀರ್ಯಃ || 62 ||

ಸ ಭಾಸ್ಕರಾಧ್ವಾನಮನುಪ್ರಪನ್ನಃ
ತದ್ಭಾಸ್ಕರಾಭಂ ಶಿಖರಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ |
ಬಭೌ ತದಾ ಭಾಸ್ಕರಸಂನಿಕಾಶೋ
ರವೇಃ ಸಮೀಪೇ ಪ್ರತಿಭಾಸ್ಕರಾಭಃ || 63 ||

ಸ ತೇನ ಶೈಲೇನ ಭೃಶಂ ರರಾಜ
ಶೈಲೋಪಮೋ ಗಂಧವಹಾತ್ಮಜಸ್ತು ।
ಸಹಸ್ರಧಾರೇಣ ಸಪಾವಕೇನ
ಚಕ್ರೇಣ ಖೇ ವಿಷ್ಣುರಿವೋದ್ಧೃತೇನ ॥ 64 ॥

ತಂ ವಾನರಾಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ತದಾ ವಿನೇದುಃ
ಸ ತಾನಪಿ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಮುದಾ ನನಾದ ।
ತೇಷಾಂ ಸಮುದ್ಘುಷ್ಪರವಂ ನಿಶಮ್ಯ
ಲಜ್ಜಾಲ್ಯಾ ಭೀಮತರಂ ವಿನೇದುಃ ॥ 65 ॥

ತತೋ ಮಹಾತ್ಮಾ ನಿಪಪಾತ ತಸ್ಮಿನ್
ಶೈಲೋತ್ತಮೇ ವಾನರಸೈನ್ಯಮಧ್ಯೇ ।
ಹರ್ಯುತ್ತಮೇಭ್ಯಃ ಶಿರಸಾಭಿವಾದ್ಯ
ವಿಭೀಷಣಂ ತತ್ರ ಚ ಸಸ್ವಜೇ ಸಃ ॥ 66 ॥

ತಾವಪ್ಯುಭೌ ಮಾನುಷರಾಜಪುತ್ರೌ
ತಂ ಗಂಧಮಾಘ್ರಾಯ ಮಹೌಷಧೀನಾಮ್ ।
ಬಭೂವತುಸ್ತತ್ರ ತದಾ ವಿಶಲ್ಯೌ
ಉತ್ತಸ್ಥೂರನೈ ಚ ಹರಿಪ್ರವೀರಾಃ ॥ 67 ॥

ತತೋ ಹರಿರ್ಗಂಧವಹಾತ್ಮಜಸ್ತು
ತಮೋಷಧೀಶೈಲಮುದಗ್ರವೀರ್ಯಃ ।
ನಿನಾಯ ವೇಗಾದ್ಧಿಮವನ್ತಮೇವ
ಪುನಶ್ಚ ರಾಮೇಣ ಸಮಾಜಗಾಮ ॥ 68 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರಾಧಿಪಃ |
ಅರ್ಥ್ಯಂ ವಿಜಾಪಯಂತ್ಯಾಪಿ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ || 1 ||

ಯತೋ ಹತಃ ಕುಂಭಕರ್ಣಃ ಕುಮಾರಾಶ್ಚ ನಿಷೂದಿತಾಃ |
ನೇದಾನೀಮುಪನಿಹಾರಂ ರಾವಣೋ ದಾತುಮರ್ಹತಿ || 2 ||

ಯೇ ಯೇ ಮಹಾಬಲಾಃ ಸಂತಿ ಲಘವಶ್ಚ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ |
ಲಜ್ಜಾಮಭ್ಯುತ್ಪತ್ತನ್ತ್ವಾಶು ಗೃಹ್ಯೋಲ್ಕಾಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ || 3 ||

ತತೋಽಸ್ತಂ ಗತ ಆದಿತೈ ರೌದ್ರೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಶಾಮುಖೇ |
ಲಜ್ಜಾಮಭಿಮುಖಾಃ ಸೋಲ್ಕಾ ಜಗ್ಮುಸ್ತೇ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ || 4 ||

ಉಲ್ಕಾಹಸ್ತೈರ್ಹರಿಗಣೈಃ ಸರ್ವತಃ ಸಮಭಿದ್ರುತಾಃ |
ಆರಕ್ಷಸ್ಥಾ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಃ ಸಹಸಾ ವಿಪ್ರದುದ್ರುವುಃ || 5 ||

ಗೋಪುರಾಟ್ಟ ಪ್ರತೋಲೀಷು ಚರ್ಯಾಸು ವಿವಿಧಾಸು ಚ |
ಪ್ರಾಸಾದೇಷು ಚ ಸಂಹೃಷ್ಠಾಃ ಸಸೃಜುಸ್ತೇ ಹುತಾಶನಮ್ || 6 ||

ತೇಷಾಂ ಗೃಹಸಹಸ್ರಾಣಿ ದದಾಹ ಹುತಭುಕ್ತದಾ |
ಆವಾಸಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಗೃಹಮೇಧಿನಾಮ್ || 7 ||

ಹೇಮಚಿತ್ರತನುತ್ರಾಣಾಂ ಸೃಗ್ಧಾಮಾಂಘ್ರಧಾರಿಣಾಮ್ |
ಸೀಧುಪಾನಚಲಾಕ್ಷಾಣಾಂ ಮದವಿಹ್ವಲಗಾಮಿನಾಮ್ || 8 ||

ಕಾನ್ತಾಲಮ್ಬಿತವಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಶತ್ರುಸಂಜಾತಮನ್ಯುನಾಮ್ |
ಗದಾಶೂಲಾಸಿ ಹಸ್ತಾನಾಂ ಖಾದತಾಂ ಪಿಬತಾಮಪಿ || 9 ||

ಶಯನೇಷು ಮಹಾರ್ಹೇಷು ಪ್ರಸುಪ್ತಾನಾಂ ಪ್ರಿಯೈಃ ಸಹ |
ತ್ರಸ್ತಾನಾಂ ಗಚ್ಛತಾಂ ತೂರ್ಣಂ ಪುತ್ರಾನಾದಾಯ ಸರ್ವತಃ || 10 ||

ತೇಷಾಂ ಗೃಹಸಹಸ್ರಾಣಿ ತದಾ ಲಜ್ಜಾನ್ವಿನಾಸಿನಾಮ್ |
ಅದಹತ್ಪಾವಕಸ್ತತ್ರ ಜಜ್ವಾಲ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ || 11 ||

ಸಾರವಂತಿ ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ಗಂಭೀರಗುಣವಂತಿ ಚ |
ಹೇಮಚಂದ್ರಾರ್ಧಚಂದ್ರಾಣಿ ಚಂದ್ರಶಾಲೋನ್ನತಾನಿ ಚ || 12 ||

ರತ್ನಚಿತ್ರಗವಾಕ್ಷಾಣಿ ಸಾಧಿಷ್ಠಾನಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಮಣಿವಿದ್ರುಮಚಿತ್ರಾಣಿ ಸ್ಪೃಶಂತೀವ ಚ ಭಾಸ್ಕರಮ್ || 13 ||

ಕ್ರೌಞ್ಚಬರ್ಹಿಣವೀಣಾನಾಂ ಭೂಷಣಾನಾಂ ಚ ನಿಸ್ವನೈಃ |
ನಾದಿತಾನ್ಯಚಲಾಭಾನಿ ವೇಶ್ಮಾನ್ಯಗ್ನಿದ್ವದಾಹ ಸಃ || 14 ||

ಜ್ವಲನೇನ ಪರಿತಾನಿ ತೋರಣಾನಿ ಚಕಾಶಿರೇ |
ವಿದ್ಯುದ್ಭರಿವ ನದ್ಧಾನಿ ಮೇಘಜಾಲಾನಿ ಘರ್ಮಗೇ || 15 ||

ವಿಮಾನೇಷು ಪ್ರಸುಪ್ತಾಶ್ಚ ದಹ್ಯಮಾನಾ ವರಾಜ್ಞನಾಃ |
ತ್ಯಕ್ತಾಭರಣಸಂಯೋಗಾ ಹಾಹೇತ್ಯುಚ್ಚೈರ್ವಿಚುಕ್ರುಶಃ || 16 ||

ತತ್ರ ಚಾಗ್ನಿಪರಿತಾನಿ ನಿಪೇತುರ್ಭವನಾನ್ಯಪಿ |
ವಜ್ರಿವಜ್ರಹತಾನೀವ ಶಿಖರಾಣಿ ಮಹಾಗಿರೇಃ || 17 ||

ತಾನಿ ನಿರ್ದಹ್ಯಮಾನಾನಿ ದೂರತಃ ಪ್ರಚಕಾಶಿರೇ |
ಹಿಮವಚ್ಛಿಖರಾಣೀವ ದೀಪ್ತಾಷ್ಠಧಿವನಾನಿ ಚ || 18 ||

ಹರ್ಮ್ಯಾಗ್ರೈರ್ದಹ್ಯಮಾನ್ಯೈಶ್ಚ ಜ್ವಾಲಾಪ್ರಜ್ವಲಿತೈರಪಿ |
ರಾತ್ರೌ ಸಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಲಜ್ಜಾ ಪುಷ್ಪಿತೈರಿವ ಕಿಂಶುಕೈಃ || 19 ||

ಹಸ್ತ್ಯಧ್ಯಕ್ಷೈರ್ಗರ್ಜೈರ್ಮುಕ್ತೈರ್ಮುಕ್ತೈಶ್ಚ ತುರಗೈರಪಿ |
ಬಭೂವ ಲಜ್ಜಾ ಲೋಕಾಂತೇ ಭ್ರಾಂತಗ್ರಾಹ ಇವಾರ್ಣವಃ || 20 ||

ಅಶ್ವಂ ಮುಕ್ತಂ ಗಜೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಚ್ಚಿದ್ಭೀತೋಽಪಸರ್ಪತಿ |
ಭೀತೋ ಭೀತಂ ಗಜಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ವಚಿದಶ್ವೋ ನಿವರ್ತತೇ || 21 ||

ಸಾ ಬಭೂವ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಹರಿಭಿದೀಪಿತಾ ಪುರೀ ।
ಲೋಕಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕ್ಷಯೇ ಘೋರೇ ಪ್ರದೀಪ್ತೇವ ವಸುನ್ಧರಾ ॥ 22 ॥

ನಾರೀ ಜನಸ್ಯ ಧೂಮೇನ ವ್ಯಾಪ್ತಸ್ಯೋಚ್ಚೈರ್ವಿನೇದುಷಃ ।
ಸ್ವನೋ ಜ್ವಲನತಪ್ತಸ್ಯ ಶುಶ್ರುವೇ ದಶಯೋಜನಮ್ ॥ 23 ॥

ಪ್ರದಗ್ಧಕಾಯಾನಪರಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ನಿರ್ಗತಾನ್ಬಹಿಃ ।
ಸಹಸಾಭ್ಯುತ್ಪತ್ತಂತಿ ಸ್ಮ ಹರಯೋಽಥ ಯುಯುತ್ಸವಃ ॥ 24 ॥

ಉದ್ಘುಷ್ಣಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ನಿಸ್ವನಃ ।
ದಿಶೋ ದಶ ಸಮುದ್ರಂ ಚ ಪೃಥಿವೀಂ ಚಾನ್ವನಾದಯತ್ ॥ 25 ॥

ವಿಶಲ್ಯೌ ತು ಮಹಾತ್ಮನೌ ತಾವುಭೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಅಸಮಾಭ್ರನ್ತೌ ಜಗೃಹತುಸ್ತಾವುಭೌ ಧನುಷೀ ವರೇ ॥ 26 ॥

ತತೋ ವಿಸ್ಫಾರಯಾಣಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಧನುರುತ್ತಮಮ್ ।
ಬಭೂವ ತುಮುಲಃ ಶಬ್ದೋ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಭಯಾವಹಃ ॥ 27 ॥

ಅಶೋಭತ ತದಾ ರಾಮೋ ಧನುರ್ವಿಸ್ಫಾರಯನ್ಮಹತ್ ।
ಭಗವಾನಿವ ಸಜುಕ್ತದ್ಧೋ ಭವೋ ವೇದಮಯಂ ಧನುಃ ॥ 28 ॥

ವಾನರೋದ್ಘುಷ್ಣಘೋಷಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ನಿಸ್ವನಃ ।
ಜ್ಯಾಶಬ್ದಶ್ಚಾಪಿ ರಾಮಸ್ಯ ತ್ರಯಂ ವ್ಯಾಪ ದಿಶೋ ದಶ ॥ 29 ॥

ತಸ್ಯ ಕಾರ್ಮುಕಮುಕ್ತೈಶ್ಚ ಶರೈಸ್ತತ್ಪುರಗೋಪುರಮ್ ।
ಕೈಲಾಸಶೃಂಗಪ್ರತಿಮಂ ವಿಕೀರ್ಣಮಪತದ್ಭವಿ ॥ 30 ॥

ತತೋ ರಾಮಶರಾನ್ದೃಷ್ಟಾನ್ವಿಮಾನೇಷು ಗೃಹೇಷು ಚ ।
ಸಂನಾಹೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ತುಮುಲಃ ಸಮಪದ್ಯತ ॥ 31 ॥

ತೇಷಾಂ ಸಂನಹ್ಯಮಾನಾನಾಂ ಸಿಂಹನಾದಂ ಚ ಕುರ್ವತಾಮ್ ।
ಶರ್ವರೀ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ರೌದ್ರೀವ ಸಮಪದ್ಯತ ॥ 32 ॥

ಆದಿಷ್ಟಾ ವಾನರೇಂದ್ರಾಸ್ತೇ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಆಸನ್ನಾ ದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ಯುಧ್ಯಧ್ವಂ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭಾಃ ॥ 33 ॥

ಯಶ್ಚ ವೋ ವಿತಥಂ ಕುರ್ಯಾತ್ತತ್ರ ತತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ।
ಸ ಹಂತವ್ರೋಽಭಿಸಮ್ಪ್ಲುತ್ಯ ರಾಜಶಾಸನದೂಷಕಃ ॥ 34 ॥

ತೇಷು ವಾನರಮುಖ್ಯೇಷು ದೀಪ್ತೋಲೋಜ್ಜ್ವಲಪಾಣಿಷು ।
ಸ್ಥಿತೇಷು ದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ರಾವಣಂ ಮನ್ಯುರಾವಿಶತ್ ॥ 35 ॥

ತಸ್ಯ ಜೃಮಿಭಿತವಿಕ್ಷೇಪಾದ್ವ್ಯಾಮಿಶ್ರಾ ವೈ ದಿಶೋ ದಶ ।
ರೂಪವಾನಿವ ರುದ್ರಸ್ಯ ಮನ್ಯುರ್ಗಾರ್ತ್ರೇಷ್ವದೃಶ್ಯತ ॥ 36 ॥

ಸ ನಿಕುಂಭಂ ಚ ಕುಂಭಂ ಚ ಕುಂಭಕರ್ಣಾತ್ಮಜಾವುಭೌ ।
ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸಙ್ಕ್ರದ್ಧೋ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಸಹ ॥ 37 ॥

ಶಶಾಸ ಚೈವ ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾ ಗಚ್ಛತಾತ್ರೈವ ಸಿಂಹನಾದಂ ಚ ನಾದಯನ್ ॥ 38 ॥

ತತಸ್ತು ಚೋದಿತಾಸ್ತೇನ ರಾಕ್ಷಸಾ ಜ್ವಲಿತಾಯುಧಾಃ ।
ಲಜ್ಜಾಯಾ ನಿಯಯುರ್ವೀರಾಃ ಪ್ರಣದಂತಃ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ 39 ॥

ಭೀಮಾಶ್ವರಥಮಾತಂಗಂ ನಾನಾಪತ್ತಿ ಸಮಾಕುಲಮ್ ।
ದೀಪ್ತಶೂಲಗದಾಖಡ್ಗಪ್ರಾಸತೋಮರಕಾರ್ಮುಕಮ್ ॥ 40 ॥

ತದ್ರಾಕ್ಷಸಬಲಂ ಘೋರಂ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಪೌರುಷಮ್ ।
ದದೃಶೇ ಜ್ವಲಿತಪ್ರಾಸಂ ಕಿಂಚಿದೇತನಾದಿತಮ್ ॥ 41 ॥

ಹೇಮಜಾಲಾಚಿತಭುಜಂ ವ್ಯಾವೇಷ್ಟಿತಪರಶ್ವಧಮ್ ।
ವ್ಯಾಘೂರ್ಣಿತಮಹಾಶಸ್ತ್ರಂ ಬಾಣಸಂಸಕ್ತಕಾರ್ಮುಕಮ್ ॥ 42 ॥

ಗನ್ನಮಾಲ್ಯಮಧೂತೈಕಸಮೋದಿತ ಮಹಾನಿಲಮ್ ।
ಘೋರಂ ಶೂರಜನಾಕೀರ್ಣಂ ಮಹಾಮುಘಧರನಿಷ್ವನಮ್ ॥ 43 ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ ಬಲಮಾಯಾಂತಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಸುದಾರುಣಮ್ |
ಸಂಜ್ಞಾಚಾಲ ಪ್ಲವಜಾಗ್ನಾಂ ಬಲಮುಚ್ಚೈರ್ನನಾದ ಚ || 44 ||

ಜವೇನಾಪ್ಲುತ್ಯ ಚ ಪುನಸ್ತದ್ರಾಕ್ಷಸಬಲಂ ಮಹತ್ |
ಅಭ್ಯಯಾತ್ಪ್ರತ್ಯರಿಬಲಂ ಪತಜ್ಞ ಇವ ಪಾವಕಮ್ || 45 ||

ತೇಷಾಂ ಭುಜಪರಾಮರ್ಶವ್ಯಾಮೃಷ್ಟಪರಿಘಾಶನಿ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಬಲಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಭೂಯಸ್ತರಮಶೋಭತ || 46 ||

ತಥೈವಾಪ್ಯಪರೇ ತೇಷಾಂ ಕಪೀನಾಮಸಿಭಿಃ ಶಿತೈಃ |
ಪ್ರವೀರಾನಭಿತೋ ಜಘ್ನುರ್ಘೋರರೂಪಾ ನಿಶಾಚರಾಃ || 47 ||

ಘ್ನಂತಮನ್ಯಂ ಜಘ್ನಾನಾನ್ಯಃ ಪಾತಯಂತಮಪಾತಯತ್ |
ಗರ್ಹಮಾಣಂ ಜಗರ್ಹಾನ್ಯೇ ದಶಂತಮಪರೇಽದಶತ್ || 48 ||

ದೇಹೀತ್ಯನ್ಯೇ ದದಾತ್ಯನ್ಯೋ ದದಾಮೀತ್ಯಪರಃ ಪುನಃ |
ಕಿಂ ಕ್ಲೇಶಯಸಿ ತಿಷ್ಠೇತಿ ತತ್ರಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ಬಭಾಷಿರೇ || 49 ||

ಸಮುದ್ಯತಮಹಾಪ್ರಾಸಂ ಮುಷ್ಟಿಶೂಲಾಸಿಸಂಕುಲಮ್ |
ಪ್ರಾವರ್ತತ ಮಹಾರೌದ್ರಂ ಯುದ್ಧಂ ವಾನರರಕ್ಷಸಾಮ್ || 50 ||

ವಾನರಾನ್ದಶ ಸಪ್ತೇತಿ ರಾಕ್ಷಸಾ ಅಭ್ಯಪಾತಯನ್ |
ರಾಕ್ಷಸಾನ್ದಶಸಪ್ತೇತಿ ವಾನರಾ ಜಘ್ನುರಾಹವೇ || 51 ||

ವಿಸ್ತಸ್ತಕೇಶರಸನಂ ವಿಮುಕ್ತಕವಚಧ್ವಜಮ್ |
ಬಲಂ ರಾಕ್ಷಸಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ವಾನರಾಃ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ || 52 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಷಷ್ಷಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರವೃತ್ತೇ ಸಜ್ಜುಲೇ ತಸ್ಮಿನ್ನೋರೇ ವೀರಜನಕ್ಷಯೇ ।
ಅಜ್ಞದಃ ಕಮ್ಪನಂ ವೀರಮಾಸಸಾದ ರಣೋತ್ಸುಕಃ ॥ ೧ ॥

ಆಹೂಯ ಸೋಽಜ್ಞದಂ ಕೋಪಾತ್ತಾಡಯಾಮಾಸ ವೇಗಿತಃ ।
ಗದಯಾ ಕಮ್ಪನಃ ಪೂರ್ವಂ ಸ ಚಚಾಲ ಭೃಶಾಹತಃ ॥ ೨ ॥

ಸ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತೇಜಸ್ವೀ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಶಿಖರಂ ಗಿರೇಃ ।
ಅರ್ದಿತಶ್ಚ ಪ್ರಹಾರೇಣ ಕಮ್ಪನಃ ಪತಿತೋ ಭುವಿ ॥ ೩ ॥

ಹತಪ್ರವೀರಾ ವ್ಯಥಿತಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಚಮೂಸ್ತದಾ ।
ಜಗಾಮಾಭಿಮುಖೀ ಸಾ ತು ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸುತೋ ಯತಃ ।
ಆಪತಂತೀಂ ಚ ವೇಗೇನ ಕುಮ್ಭಸ್ತಾಂ ಸಾನ್ತ್ವಯಚ್ಚಮೂಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸ ಧನುರ್ಧನ್ವಿನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ।
ಮುಮೋಚಾಶೀವಿಷಪ್ರಖ್ಯಾಞ್ಞರಾನ್ದೇಹವಿದಾರಣಾನ್ ॥ ೫ ॥

ತಸ್ಯ ತಚ್ಛುಶುಭೇ ಭೂಯಃ ಸಶರಂ ಧನುರುತ್ತಮಮ್ ।
ವಿದ್ಯುದೈರಾವತಾರ್ಚಿಷ್ಮದ್ವಿಷ್ವತೀಯೇನ್ದ್ರಧನುರ್ಯಥಾ ॥ ೬ ॥

ಆಕರ್ಣಕೃಷ್ಣಮುಕ್ತೇನ ಜಘಾನ ದ್ವಿವಿದಂ ತದಾ ।
ತೇನ ಹಾಟಕಪುಜ್ಞೇನ ಪತ್ರಿಣಾ ಪತ್ರವಾಸಸಾ ॥ ೭ ॥

ಸಹಸಾಭಿಹತಸ್ತೇನ ವಿಪ್ರಮುಕ್ತಪದಃ ಸ್ಫುರನ್ ।
ನಿಪಪಾತಾದ್ರಿಕೂಟಾಭೋ ವಿಹ್ವಲಃ ಪ್ಲವಗೋತ್ತಮಃ ॥ ೮ ॥

ಮೈನ್ದಸ್ತು ಭ್ರಾತರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಗ್ನಂ ತತ್ರ ಮಹಾಹವೇ ।
ಅಭಿದುದ್ರಾವ ವೇಗೇನ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಮಹತೀಂ ಶಿಲಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ತಾಂ ಶಿಲಾಂ ತು ಪ್ರಚಿಕ್ಷೇಪ ರಾಕ್ಷಸಾಯ ಮಹಾಬಲಃ ।

ಬಿಭೇದ ತಾಂ ಶಿಲಾಂ ಕುಮ್ಭಃ ಪ್ರಸನ್ನೈಃ ಪಂಚಭಿಃ ಶರೈಃ || 10 ||

ಸನ್ನಾಯ ಚಾನ್ಯಂ ಸುಮುಖಂ ಶರಮಾಶೀವಿಷೋಪಮಮ್ |
ಆಜಘಾನ ಮಹಾತೇಜಾ ವಕ್ಷಸಿ ದ್ವಿವಿದಾಗ್ರಜಮ್ || 11 ||

ಸ ತು ತೇನ ಪ್ರಹಾರೇಣ ಮೈನೋ ವಾನರಯೂಥಪಃ |
ಮರ್ಮಣ್ಯಭಿಹತಸ್ತೇನ ಪಪಾತ ಭುವಿ ಮೂರ್ಛಿತಃ || 12 ||

ಅಜ್ಗದೋ ಮಾತುಲೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪತಿತೌ ತೌ ಮಹಾಬಲೌ |
ಅಭಿದುದ್ರಾವ ವೇಗೇನ ಕುಮ್ಭಮುದ್ಯತಕಾರ್ಮುಕಮ್ || 13 ||

ತಮಾಪತಂತಂ ವಿವ್ಯಾಧ ಕುಮ್ಭಃ ಪಂಚಭಿರಾಯಸ್ಕೈಃ |
ತ್ರಿಭಿಶ್ಚಾನ್ಯೈಃ ಶಿತ್ಯೈರ್ಬಾಣೈರ್ಮಾತಜ್ಗಮಿವ ತೋಮರೈಃ || 14 ||

ಸೋಽಜ್ಗದಂ ವಿವಿಧೈರ್ಬಾಣೈಃ ಕುಮ್ಭೋ ವಿವ್ಯಾಧ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಅಕುಣ್ಠಧಾರೈರ್ನಿಶಿತ್ಯಸ್ತ್ರೀಕ್ಷೈಃ ಕನಕಭೂಷಣೈಃ || 15 ||

ಅಜ್ಗದಃ ಪ್ರತಿವಿದ್ಧಾಜ್ಗೋ ವಾಲಿಪುತ್ರೋ ನ ಕಮ್ಮತೇ |
ಶಿಲಾಪಾದಪವರ್ಷಾಣಿ ತಸ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ವವರ್ಷ ಹ || 16 ||

ಸ ಪ್ರಚಿಚ್ಛೇದ ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಬಿಭೇದ ಚ ಪುನಃ ಶಿಲಾಃ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾತ್ಮಜಃ ಶ್ರೀಮಾನಾನ್ವಾಲಿಪುತ್ರಸಮೀರಿತಾನ್ || 17 ||

ಆಪತಂತಂ ಚ ಸಮ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಕುಮ್ಭೋ ವಾನರಯೂಥಪಮ್ |
ಭ್ರವೋರ್ವಿವ್ಯಾಧ ಬಾಣಾಭ್ಯಾಮುಲ್ಕಾಭ್ಯಾಮಿವ ಕುಂಜರಮ್ || 18 ||

ಅಜ್ಗದಃ ಪಾಣಿನಾ ನೇತ್ರೇ ಪಿಥಾಯ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತೇ |
ಸಾಲಮಾಸನ್ನಮೇಕೇನ ಪರಿಜಗ್ರಾಹ ಪಾಣಿನಾ || 19 ||

ತಮಿನ್ದ್ರಕೇತುಪ್ರತಿಮಂ ವೃಕ್ಷಂ ಮನ್ದರಸಂನಿಭಮ್ |
ಸಮುತ್ಸೃಜಂತಂ ವೇಗೇನ ಪಶ್ಯತಾಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ || 20 ||

ಸ ಚಿಚ್ಛೇದ ಶಿತ್ಯೈರ್ಬಾಣೈಃ ಸಪ್ತಭಿಃ ಕಾಯಭೇದನೈಃ |

ಅಜ್ಞದೋ ವಿವ್ಯಥೇಽಭೀಕ್ಷಂ ಸಸಾದ ಚ ಮುಮೋಹ ಚ || 21 ||

ಅಜ್ಞದಂ ವ್ಯಥಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀದಂತಮಿವ ಸಾಗರೇ |
ದುರಾಸದಂ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಾ ರಾಘವಾಯ ನ್ಯವೇದಯನ್ || 22 ||

ರಾಮಸ್ತು ವ್ಯಥಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಲಿಪುತ್ರಂ ಮಹಾಹವೇ |
ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಇವಾಹಂ ವತ್ಸ್ರಮುಖಾಂಸ್ತತಃ || 23 ||

ತೇ ತು ವಾನರಶಾರ್ದೂಲಾಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಶಾಸನಮ್ |
ಅಭಿಪೇತುಃ ಸುಸಜ್ಜುಕ್ತಾಃ ಕುಮ್ಭಮುದ್ಯತಕಾರ್ಮುಕಮ್ || 24 ||

ತತೋ ದ್ರುಮಶಿಲಾಹಸ್ತಾಃ ಕೋಪಸಂರಕ್ತಲೋಚನಾಃ |
ರಿರಕ್ಷಿಷಂತೋಽಭ್ಯಪತನ್ನಜ್ಞದಂ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ || 25 ||

ಜಾಮ್ಬವಾಂಶ್ಚ ಸುಷೇಣಶ್ಚ ವೇಗದರ್ಶೀ ಚ ವಾನರಃ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾತ್ಮಜಂ ವೀರಂ ಕೃತ್ವಾಃ ಸಮಭಿದುದ್ರವುಃ || 26 ||

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾತತಸ್ತಾಂಸ್ತು ವಾನರೇನ್ದ್ರಾನ್ಮಹಾಬಲಾನ್ |
ಆವವಾರ ಶರೌಘೇಣ ನಗೇನೇವ ಜಲಾಶಯಮ್ || 27 ||

ತಸ್ಯ ಬಾಣಚಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನ ಶೋಕೇರತಿವರ್ತಿತುಮ್ |
ವಾನರೇನ್ದ್ರಾ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ವೇಲಾಮಿವ ಮಹೋದಧಿಃ || 28 ||

ತಾಂಸ್ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಿಗಣಾಞ್ಚರವೃಷ್ಟಿಭಿರರ್ದಿತಾನ್ |
ಅಜ್ಞದಂ ಪೃಷ್ಠತಃ ಕೃತ್ವಾ ಭ್ರಾತೃಜಂ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಃ || 29 ||

ಅಭಿದುದ್ರಾವ ವೇಗೇನ ಸುಗ್ರೀವಃ ಕುಮ್ಭಮಾಹವೇ |
ಶೈಲಸಾನು ಚರಂ ನಾಗಂ ವೇಗವಾನಿವ ಕೇಸರೀ || 30 ||

ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ಚ ಮಹಾಶೈಲಾನಶ್ವಕರ್ಣಾನ್ಧವಾನ್ಬಹೂನ್ |
ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನ್ವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚಿಕ್ಷೇಪ ಚ ಮಹಾಬಲಃ || 31 ||

ತಾಂ ಭಾದಯಂತೀಮಾಕಾಶಂ ವೃಕ್ಷವೃಷ್ಟಿಂ ದುರಾಸದಾಮ್ |

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾತ್ಮಜಃ ಶ್ರೀಮಾಂಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ || 32 ||

ಅಭಿಲಕ್ಷ್ಯೇಣ ತೀವ್ರೇಣ ಕುಮ್ಭೇನ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ |
ಆಚಿತಾಸ್ತೇ ದ್ರುಮಾ ರೇಜುರ್ಯಥಾ ಘೋರಾಃ ಶತಘ್ನಯಃ || 33 ||

ದ್ರುಮವರ್ಷಂ ತು ತಚ್ಛಿನ್ಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕುಮ್ಭೇನ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ವಾನರಾಧಿಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಹಾಸತ್ತ್ವೋ ನ ವಿವ್ಯಥೇ || 34 ||

ನಿರ್ಭಿದ್ಯಮಾನಃ ಸಹಸಾ ಸಹಮಾನಶ್ಚ ತಾಞ್ಶರಾನ್ |
ಕುಮ್ಭಸ್ಯ ಧನುರಾಕ್ಷಿಪ್ಯ ಬಭೞ್ಜೇನ್ದ್ರಧನುಃಪ್ರಭಮ್ || 35 ||

ಅವಪ್ಲುತೈಃ ತತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ ಕರ್ಮ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಕುಪಿತಃ ಕುಮ್ಭಂ ಭಗ್ನಶೃಂಗಮಿವ ದ್ವಿಪಮ್ || 36 ||

ನಿಕುಮ್ಭಾಗ್ರಜ ವೀರ್ಯಂ ತೇ ಬಾಣವೇಗಂ ತದದ್ಭುತಮ್ |
ಸಂನತಿಶ್ಚ ಪ್ರಭಾವಶ್ಚ ತವ ವಾ ರಾವಣಸ್ಯ ವಾ || 37 ||

ಪ್ರಹ್ರಾದಬಲಿವೃತ್ತಘ್ನಕುಬೇರವರುಣೋಪಮ |
ಏಕಸ್ತ್ವಮನುಜಾತೋಽಸಿ ಪಿತರಂ ಬಲವತ್ತರಃ || 38 ||

ತ್ವಾಮೇವೈಕಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಶೂಲಹಸ್ತಮರಿನ್ದಮಮ್ |
ತ್ರಿದಶಾ ನಾತಿವರ್ತನ್ತೇ ಜಿತೇನ್ದ್ರಿಯಮಿವಾಧಯಃ || 39 ||

ವರದಾನಾತ್ಪಿತೃವ್ಯಸ್ತೇ ಸಹತೇ ದೇವದಾನವಾನ್ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು ವೀರ್ಯೇಣ ಸಹತೇ ಚ ಸುರಾಸುರಾನ್ || 40 ||

ಧನುಷೇನ್ದ್ರಜಿತಸ್ತುಲ್ಯಃ ಪ್ರತಾಪೇ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ತ್ವಮದ್ಯ ರಕ್ಷಸಾಂ ಲೋಕೇ ಶ್ರೇಷ್ಠೋಽಸಿ ಬಲವೀರ್ಯತಃ || 41 ||

ಮಹಾವಿಮರ್ದಂ ಸಮರೇ ಮಯಾ ಸಹ ತವಾದ್ಭುತಮ್ |
ಅದ್ಯ ಭೂತಾನಿ ಪಶ್ಯಂತು ಶಕ್ರಶಂಭುರಯೋರಿವ || 42 ||

ಕೃತಮಪ್ರತಿಮಂ ಕರ್ಮ ದರ್ಶಿತಂ ಚಾಸ್ತ್ರಕೌಶಲಮ್ |

ಪಾತಿತಾ ಹರಿವೀರಾಶ್ಚ ತ್ವಯೈತೇ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ || 43 ||

ಉಪಾಲಮ್ಭಭಯಾಚ್ಚಾಪಿ ನಾಸಿ ವೀರ ಮಯಾ ಹತಃ |
ಕೃತಕರ್ಮಾ ಪರಿಶ್ರಾಂತೋ ವಿಶ್ರಾಂತಃ ಪಶ್ಯ ಮೇ ಬಲಮ್ || 44 ||

ತೇನ ಸುಗ್ರೀವವಾಕ್ಯೇನ ಸಾವಮಾನೇನ ಮಾನಿತಃ |
ಅಗ್ನೇರಾಜ್ಯಹುತಸ್ಯೇವ ತೇಜಸ್ತಸ್ಯಾಭ್ಯವರ್ಧತ || 45 ||

ತತಃ ಕುಮ್ಭಾಃ ಸಮುತ್ತತ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಮಭಿಪದ್ಯ ಚ |
ಆಜಘಾನೋರಸಿ ಕ್ರುದ್ಧೋ ವಜ್ರವೇಗೇನ ಮುಷ್ಠಿನಾ || 46 ||

ತಸ್ಯ ಚರ್ಮ ಚ ಪುಸ್ಪೋಟ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಚಾಸ್ಯ ಶೋಣಿತಮ್ |
ಸ ಚ ಮುಷ್ಠಿರ್ಮಹಾವೇಗಃ ಪ್ರತಿಜಘ್ನೇಽಸ್ಥಿಮಣ್ಡಲೇ || 47 ||

ತದಾ ವೇಗೇನ ತತ್ರಾಸೀತ್ತೇಜಃ ಪ್ರಜ್ವಾಲಿತಂ ಮುಹುಃ |
ವಜ್ರನಿಷ್ಪೇಷಸಂಜಾತಜ್ವಾಲಾ ಮೇರೌ ಯಥಾ ಗಿರೌ || 48 ||

ಸ ತತ್ರಾಭಿಹತಸ್ತೇನ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರರ್ಷಭಃ |
ಮುಷ್ಠಿಂ ಸಂವರ್ತಯಾಮಾಸ ವಜ್ರಕಲ್ಪಂ ಮಹಾಬಲಃ || 49 ||

ಅರ್ಚಿಸಹಸ್ರವಿಕಚಂ ರವಿಮಣ್ಡಲಸಪ್ರಭಮ್ |
ಸ ಮುಷ್ಠಿಂ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಕುಮ್ಭಸ್ಯೋರಸಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 50 ||

ಮುಷ್ಠಿನಾಭಿಹತಸ್ತೇನ ನಿಪಪಾತಾಶು ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಲೋಹಿತಾಙ್ಗ ಇವಾಕಾಶಾದ್ಧೀಪ್ತರಶ್ಮಿರ್ಯದೃಚ್ಛಯಾ || 51 ||

ಕುಮ್ಭಸ್ಯ ಪತತೋ ರೂಪಂ ಭಗ್ನಸ್ಯೋರಸಿ ಮುಷ್ಠಿನಾ |
ಬಭೌ ರುದ್ರಾಭಿಪನ್ನಸ್ಯ ಯಥಾರೂಪಂ ಗವಾಂ ಪತೇಃ || 52 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಂತೇ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮೇಣ
ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾನಾಮೃಷಭೇಣ ಯುದ್ಧೇ |
ಮಹೀ ಸಶೈಲಾ ಸವನಾ ಚಚಾಲ
ಭಯಂ ಚ ರಕ್ಷಾಂಸ್ಯಧಿಕಂ ವಿವೇಶ || 53 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಿಕುಂಭೋ ಭ್ರಾತರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ನಿಪಾತಿತಮ್ |
ಪ್ರದಹನ್ನಿವ ಕೋಪೇನ ವಾನರೇಂದ್ರಮವೈಕ್ಷತ || 1 ||

ತತಃ ಸೃಗ್ಧಾಮಸಂನದ್ಧಂ ದತ್ತಪಿಷ್ಠಾಂಜುಲಂ ಶುಭಮ್ |
ಆದದೇ ಪರಿಘಂ ವೀರೋ ನಗೇಂದ್ರಶಿಖರೋಪಮಮ್ || 2 ||

ಹೇಮಪಟ್ಟಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ವಜ್ರವಿದ್ರೂಮಭೂಷಿತಮ್ |
ಯಮದಣ್ಡೋಪಮಂ ಭೀಮಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭಯನಾಶನಮ್ || 3 ||

ತಮಾವಿಧ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಶಕ್ರಧ್ವಜಸಮಂ ರಣೇ |
ವಿನನಾದ ವಿವೃತ್ತಾಸ್ಯೋ ನಿಕುಂಭೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ || 4 ||

ಉರೋಗತೇನ ನಿಷ್ಕೇಣ ಭುಜಸ್ಥೈರಜಗದೈರಪಿ |
ಕುಣ್ಡಲಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಮೃಷ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಮಾಲಯಾ ಚ ವಿಚಿತ್ರಯಾ || 5 ||

ನಿಕುಂಭೋ ಭೂಷಣೈರ್ಭಾರ್ತಿ ತೇನ ಸ್ಮ ಪರಿಘೇಣ ಚ |
ಯಥೇಂದ್ರಧನುಷಾ ಮೇಘಃ ಸವಿದ್ಯುತ್ಸ್ತನಯಿತ್ಸುಮಾನ್ || 6 ||

ಪರಿಘಾಗ್ರೇಣ ಪುಸ್ಪೋಟ ವಾತಗ್ರನ್ಧಿರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಪ್ರಜಜ್ವಾಲ ಸಘೋಷಶ್ಚ ವಿಧೂಮ ಇವ ಪಾವಕಃ || 7 ||

ನಗರ್ಯಾ ವಿಟಪಾವತ್ಯಾ ಗನ್ಧರ್ವಭವನೋತ್ತಮೈಃ |
ಸಹ ಚೈವಾಮರಾವತ್ಯಾ ಸರ್ವೈಶ್ಚ ಭವನೈಃ ಸಹ || 8 ||

ಸತಾರಾಗಣನಕ್ಷತ್ರಂ ಸಚಂದ್ರಂ ಸಮಹಾಗ್ರಹಮ್ |
ನಿಕುಂಭಪರಿಘಾಘೂರ್ಣಂ ಭ್ರಮತೀವ ನಭಸ್ತಲಮ್ || 9 ||

ದುರಾಸದಶ್ಚ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಪರಿಘಾಭರಣಪ್ರಭಃ |
ಕ್ರೋಧೇಂದ್ರನೋ ನಿಕುಂಭಾಗ್ನಿರ್ಯುಗಾನ್ತಾಗ್ನಿರಿವೋತ್ಥಿತಃ || 10 ||

ರಾಕ್ಷಸಾ ವಾನರಾಶ್ಚಾಪಿ ನ ಶೇಕುಃ ಸ್ಪಂದಿತುಂ ಭಯಾತ್ |
ಹನೂಮಂಸ್ತು ವಿವೃತ್ಯೋರಸ್ತಸ್ಥಾ ಪ್ರಮುಖಿತೋ ಬಲೀ || 11 ||

ಪರಿಘೋಪಮಬಾಹುಸ್ತು ಪರಿಘಂ ಭಾಸ್ಕರಪ್ರಭಮ್ |
ಬಲೀ ಬಲವತಸ್ತಸ್ಯ ಪಾತಯಾಮಾಸ ವಕ್ಷಸಿ || 12 ||

ಸ್ಥಿರೇ ತಸ್ಯೋರಸಿ ವ್ಯೂಢೇ ಪರಿಘಃ ಶತಧಾ ಕೃತಃ |
ವಿಶೀರ್ಯಮಾಣಃ ಸಹಸಾ ಉಲ್ಕಾ ಶತಮಿವಾಮ್ಬರೇ || 13 ||

ಸ ತು ತೇನ ಪ್ರಹಾರೇಣ ಚಚಾಲ ಚ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಪರಿಘೇಣ ಸಮಾಧೂತೋ ಯಥಾ ಭೂಮಿಚಲೇಽಚಲಃ || 14 ||

ಸ ತಥಾಭಿಹತಸ್ತೇನ ಹನೂಮಾನ್ಪ್ಲವಗೋತ್ತಮಃ |
ಮುಷ್ಠಿಂ ಸಂವರ್ತಯಾಮಾಸ ಬಲೇನಾತಿಮಹಾಬಲಃ || 15 ||

ತಮುದ್ಯಮ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾ ನಿಕುಂಭೋರಸಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಅಭಿಚಿಕ್ಷೇಪ ವೇಗೇನ ವೇಗವಾನ್ವಾಯುವಿಕ್ರಮಃ || 16 ||

ತತಃ ಪುಸ್ಪೋಟ ಚರ್ಮಾಸ್ಯ ಪ್ರಸುಸ್ರಾವ ಚ ಶೋಣಿತಮ್ |
ಮುಷ್ಠಿನಾ ತೇನ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಜ್ವಾಲಾ ವಿದ್ಯುದಿವೋತ್ಥಿತಾ || 17 ||

ಸ ತು ತೇನ ಪ್ರಹಾರೇಣ ನಿಕುಂಭೋ ವಿಚಚಾಲ ಹ |
ಸ್ವಸ್ಥಶ್ಚಾಪಿ ನಿಜಗ್ರಹ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ || 18 ||

ವಿಚುಕ್ರುಶುಸ್ತದಾ ಸಜ್ಞೇ ಭೀಮಂ ಲಜ್ಞಾನಿವಾಸಿನಃ |
ನಿಕುಂಭೇನೋದ್ಧೃತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ || 19 ||

ಸ ತಥಾ ಹ್ರಿಯಮಾಣೋಽಪಿ ಕುಂಭಕರ್ಣಾತ್ಮಜೇನ ಹಿ |
ಆಜಘಾನಾನಿಲಸುತೋ ವಜ್ರವೇಗೇನ ಮುಷ್ಠಿನಾ || 20 ||

ಆತ್ಮಾನಂ ಮೋಚಯಿತ್ವಾಥ ಕ್ಷಿತಾವಭ್ಯವಪದ್ಯತ |
ಹನೂಮಾನುನ್ಮಮಥಾಶು ನಿಕುಂಭಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 21 ||

ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪರಮಾಯತ್ತೋ ನಿಕುಂಭಂ ನಿಷ್ಪಿಪೇಷ ಚ |
ಉತ್ಪತ್ಯ ಚಾಸ್ಯ ವೇಗೇನ ಪಪಾತೋರಸಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 22 ||

ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಚ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪರಿವೃತ್ಯ ಶಿರೋಧರಾಮ್ |
ಉತ್ಪಾಟಯಾಮಾಸ ಶಿರೋ ಭೈರವಂ ನದತೋ ಮಹತ್ || 23 ||

ಅಥ ವಿನದತಿ ಸಾದಿತೇ ನಿಕುಂಭೇ
ಪವನಸುತೇನ ರಣೇ ಬಭೂವ ಯುದ್ಧಮ್ |
ದಶರಥಸುತರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಚಮೋರ್-
ಭೃಶತರಮಾಗತರೋಷಯೋಃ ಸುಭೀಮಮ್ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಛಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಿಕುಂಭಂ ಚ ಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುಂಭಂ ಚ ವಿನಿಪಾತಿತಮ್ ।
ರಾವಣಃ ಪರಮಾಮರ್ಷೀ ಪ್ರಜಜ್ವಾಲಾನಲೋ ಯಥಾ ॥ ೧ ॥

ನೈರೃತಃ ಕ್ರೋಧಶೋಕಾಭ್ಯಾಂ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ತು ಪರಿಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ಖರಪುತ್ರಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಂ ಮಕರಾಕ್ಷಮಚೋದಯತ್ ॥ ೨ ॥

ಗಚ್ಛ ಪುತ್ರ ಮಯಾಜ್ಞಪ್ತೋ ಬಲೇನಾಭಿಸಮನ್ವಿತಃ ।
ರಾಘವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ಜಹಿ ತೌ ಸವನೌಕಸೌ ॥ ೩ ॥

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶೂರೋ ಮಾನೀ ಖರಾತ್ಮಜಃ ।
ಬಾಧಮಿತ್ಯಬ್ರವೀದ್ಭೂಷೋ ಮಕರಾಕ್ಷೋ ನಿಶಾಚರಃ ॥ ೪ ॥

ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಂ ಕೃತ್ವಾ ಚಾಪಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ನಿರ್ಜಗಾಮ ಗೃಹಾಚ್ಛುಭ್ರಾದ್ರಾವಣಸ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ಬಲೀ ॥ ೫ ॥

ಸಮೀಪಸ್ಥಂ ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ಖರಪುತ್ರೋಽಬ್ರವೀದಿದಮ್ ।
ರಥಮಾನೀಯತಾಂ ಶೀಘ್ರಂ ಸೈನ್ಯಂ ಚಾನೀಯತಾಂ ತ್ವರಾತ್ ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಸೈನ್ಯನಂ ಚ ಬಲಂ ಚೈವ ಸಮೀಪಂ ಪ್ರತ್ಯಪಾದಯತ್ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ರಥಂ ಕೃತ್ವಾ ಆರುರೋಹ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಸೂತಂ ಸಂಜ್ಞೋದಯಾಮಾಸ ಶೀಘ್ರಂ ಮೇ ರಥಮಾವಹ ॥ ೮ ॥

ಅಥ ತಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಮಕರಾಕ್ಷೋಽಬ್ರವೀದಿದಮ್ ।
ಯೂಯಂ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಯುಧ್ಯಧ್ವಂ ಪುರಸ್ತಾನ್ಮಮ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ ೯ ॥

ಅಹಂ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ ರಾವಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಆಜ್ಞಪ್ತಃ ಸಮರೇ ಹಂತುಂ ತಾವುಭೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ॥ ೧೦ ॥

ಅದ್ಯ ರಾಮಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ನಿಶಾಚರಾಃ ।
ಶಾಖಾಮೃಗಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾನರಾಂಶ್ಚ ಶರೋತ್ತಮೈಃ ॥ 11 ॥

ಅದ್ಯ ಶೂಲನಿಪಾತೈಶ್ಚ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾಚಮೂಮ್ ।
ಪ್ರದಹಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಮ್ರಾಪ್ತಾಂ ಶುಷ್ಕೇನ್ಧನಮಿವಾನಲಃ ॥ 12 ॥

ಮಕರಾಕ್ಷಸ್ಯ ತಚ್ಛುಶ್ವಾ ವಚನಂ ತೇ ನಿಶಾಚರಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ನಾನಾಯುಧೋಪೇತಾ ಬಲವಂತಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ ॥ 13 ॥

ತೇ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ಶೂರಾ ದಂಷ್ಟ್ರಿಣಃ ಪಿಙ್ಗಲೇಕ್ಷಣಾಃ ।
ಮಾತಜ್ಞಾ ಇವ ನರ್ದನ್ಯೋ ಧ್ವಸ್ತಕೇಶಾ ಭಯಾನಕಾಃ ॥ 14 ॥

ಪರಿವಾರ್ಯ ಮಹಾಕಾಯಾ ಮಹಾಕಾಯಂ ಖಿರಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಅಭಿಜಗ್ಮುಸ್ತದಾ ಹೃಷ್ಯಾಶ್ಚಲಯನ್ಯೋ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ ॥ 15 ॥

ಶಙ್ಖಭೇರೀಸಹಸ್ರಾಣಾಮಾಹತಾನಾಂ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಕ್ಷೇಡಿತಾಸ್ಫೋಟಿತಾನಾಂ ಚ ತತಃ ಶಬ್ದೋ ಮಹಾನಭೂತ್ ॥ 16 ॥

ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟೋಽಥ ಕರಾತ್ತಸ್ಯ ಪ್ರತೋದಃ ಸಾರಥೇಸ್ತದಾ ।
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ಚೈವ ಧ್ವಜಸ್ತಸ್ಯ ಚ ರಕ್ಷಸಃ ॥ 17 ॥

ತಸ್ಯ ತೇ ರಥಸಂಯುಕ್ತಾ ಹಯಾ ವಿಕ್ರಮವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಚರಣೈರಾಕುಲೈರ್ಗತ್ವಾ ದೀನಾಃ ಸಾಸ್ರಮುಖಾ ಯಯುಃ ॥ 18 ॥

ಪ್ರವಾತಿ ಪವನಸ್ತಸ್ಯ ಸಪಾಂಸುಃ ಖಿರದಾರುಣಃ ।
ನಿರ್ಯಾಣೇ ತಸ್ಯ ರೌದ್ರಸ್ಯ ಮಕರಾಕ್ಷಸ್ಯ ದುರ್ಮತೇಃ ॥ 19 ॥

ತಾನಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ರಾಕ್ಷಸಾ ವೀರ್ಯವತ್ತಮಾಃ ।
ಅಚಿನ್ತ್ಯನಿರ್ಗತಾಃ ಸರ್ವೇ ಯತ್ರ ತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ॥ 20 ॥

ಘನಗಜಮಹಿಷಾಙ್ಗತುಲ್ಯವರ್ಣಾಃ
ಸಮರಮುಖೇಷ್ವಸಕೃದ್ಗದಾಸಿಭಿನ್ನಾಃ ।
ಅಹಮಹಮಿತಿ ಯುದ್ಧಕೌಶಲಾಸ್ತೇ

ರಜನಿಚರಾಃ ಪರಿಬಭ್ರಮುರ್ನದನ್ತಃ ॥ ೨೧ ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಟ್ಪತ್ನಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ನಿರ್ಗತಂ ಮಕರಾಕ್ಷಂ ತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಪುಂಜವಾಃ ।
ಆಪ್ತುತ್ಯ ಸಹಸಾ ಸರ್ವೇ ಯೋದ್ಧುಕಾಮಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ ॥೧॥

ತತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ಸುಮಹತ್ತದ್ಯುಧಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ನಿಶಾಚರೈಃ ಪ್ಲವಜಾಂಗನಾಂ ದೇವಾನಾಂ ದಾನವೈರಿವ ॥೨॥

ವೃಕ್ಷಶೂಲನಿಪಾತೈಶ್ಚ ಶಿಲಾಪರಿಘಪಾತನೈಃ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಮರ್ದಯಂತಿ ಸ್ಮ ತದಾ ಕಪಿನಿಶಾಚರಾಃ ॥೩॥

ಶಕ್ತಿಶೂಲಗದಾಖಡ್ಗೈಸ್ತೋಮರೈಶ್ಚ ನಿಶಾಚರಾಃ ।
ಪಟ್ಟಸೈರ್ಭಿನ್ನಿಪಾಲೈಶ್ಚ ಬಾಣಪಾತೈಃ ಸಮಂತತಃ ॥೪॥

ಪಾಶಮುದ್ಗರದಣ್ಡೈಶ್ಚ ನಿರ್ಘಾತೈಶ್ಚಾಪರೈಸ್ತಥಾ ।
ಕದನಂ ಕಪಿಸಿಂಹಾನಾಂ ಚಕ್ರಸ್ತೇ ರಜನೀಚರಾಃ ॥೫॥

ಬಾಣಾಘೈರದ್ವಿತಾಶ್ಚಾಪಿ ಖರಪುತ್ರೇಣ ವಾನರಾಃ ।
ಸಮ್ಭ್ರಾಂತಮನಸಃ ಸರ್ವೇ ದುದ್ರವೃರ್ಭಯಪೀಡಿತಾಃ ॥೬॥

ತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸರ್ವೇ ದ್ರವಮಾಣಾನ್ವನೌಕಸಃ ।
ನೇದುಸ್ತೇ ಸಿಂಹವದ್ಧೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಜಿತಕಾಶಿನಃ ॥೭॥

ವಿದ್ರವತ್ಸು ತದಾ ತೇಷು ವಾನರೇಷು ಸಮಂತತಃ ।
ರಾಮಸ್ತಾನ್ವಾರಯಾಮಾಸ ಶರವರ್ಷೇಣ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ॥೮॥

ವಾರಿತಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಕರಾಕ್ಷೋ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಕ್ರೋಧಾನಲಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೯॥

ತಿಷ್ಠ ರಾಮ ಮಯಾ ಸಾರ್ಥಂ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂ ದದಾಮಿ ತೇ ।
ತ್ಯಾಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಪ್ರಾಣಾನ್ಧನುರ್ಮುಕ್ತೈಃ ಶಿತ್ಯೈಃ ಶರೈಃ ॥೧೦॥

ಯತ್ತದಾ ದಣ್ಣಕಾರಣ್ಯೇ ಪಿತರಂ ಹತವಾನ್ಮಮ ।
ಮದಗ್ರತಃ ಸ್ವಕರ್ಮಸ್ಥಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ರೋಷೋಽಭಿವರ್ಧತೇ ॥ 11 ॥

ದಹ್ಯಂತೇ ಭೃಶಮಜ್ಞಾನಿ ದುರಾತ್ಮನಮ ರಾಘವ ।
ಯನ್ಮಯಾಸಿ ನ ದೃಷ್ಟಸ್ತ್ವಂ ತಸ್ಮಿನ್ಮಾಲೇ ಮಹಾವನೇ ॥ 12 ॥

ದಿಷ್ಠಾಸಿ ದರ್ಶನಂ ರಾಮ ಮಮ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನಿಹ ।
ಕಾಙ್ಕ್ಷಿತ್ವೋಽಸಿ ಕ್ಷುಧಾರ್ತಸ್ಯ ಸಿಂಹಸ್ಯೇವೇತರೋ ಮೃಗಃ ॥ 13 ॥

ಅದ್ಯ ಮದ್ಬಾಣವೇಗೇನ ಪ್ರೇತರಾಡ್ವಿಷಯಂ ಗತಃ ।
ಯೇ ತ್ವಯಾ ನಿಹತಾಃ ಶೂರಾಃ ಸಹ ತೈಸ್ತ್ವಂ ಸಮೇಷ್ಯಸಿ ॥ 14 ॥

ಬಹುನಾತ್ರ ಕಿಮುಕ್ತೇನ ಶೃಣು ರಾಮ ವಚೋ ಮಮ ।
ಪಶ್ಯಂತು ಸಕಲಾ ಲೋಕಾಸ್ತ್ವಾಂ ಮಾಂ ಚೈವ ರಣಾಜಿರೇ ॥ 15 ॥

ಅಸ್ತ್ರೈರ್ವಾ ಗದಯಾ ವಾಪಿ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವಾ ಮಹಾಹವೇ ।
ಅಭ್ಯಸ್ತಂ ಯೇನ ವಾ ರಾಮ ತೇನ ವಾ ವರ್ತತಾಂ ಯುಧಿ ॥ 16 ॥

ಮಕರಾಕ್ಷವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಹಸನ್ವಾಕ್ಯಮುತ್ತರೋತ್ತರವಾದಿನಮ್ ॥ 17 ॥

ಚತುರ್ದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ತ್ವತ್ಪಿತಾ ಚ ಯಃ ।
ತ್ರಿಶಿರಾ ದೂಷಣಶ್ಚಾಪಿ ದಣ್ಡಕೇ ನಿಹತಾ ಮಯಾ ॥ 18 ॥

ಸ್ವಾಶಿತಾಸ್ತವ ಮಾಂಸೇನ ಗೃಧ್ರಗೋಮಾಯುವಾಯಸಾಃ ।
ಭವಿಷ್ಯಂತ್ಯದ್ಯ ವೈ ಪಾಪ ತೀಕ್ಷ್ಣತುಣ್ಡನಖಾಙ್ಕುಶಾಃ ॥ 19 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಖಿರಪುತ್ರೋ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಬಾಣೌಘಾನಸೃಜತ್ತಸ್ಮೈ ರಾಘವಾಯ ರಣಾಜಿರೇ ॥ 20 ॥

ತಾಞ್ಚರಾಞ್ಚರವರ್ಷೇಣ ರಾಮಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ನೈಕಧಾ ।
ನಿಪೇತುರ್ಭುವಿ ತೇ ಛಿನ್ನಾ ರುಕ್ಮಪುಜ್ಞಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 21 ॥

ತದ್ಯುದ್ಧಮಭವತ್ತತ್ರ ಸಮೇತ್ಯಾನೋನ್ಯಮೋಜಸಾ ।
ಖರ ರಾಕ್ಷಸಪುತ್ರಸ್ಯ ಸೂನೋರ್ದಶರಥಸ್ಯ ಚ ॥ 22 ॥

ಜೀಮೂತಯೋರಿವಾಕಾಶೇ ಶಬ್ದೋ ಜ್ಯಾತಲಯೋಸ್ತದಾ ।
ಧನುರ್ಮುಕ್ತಃ ಸ್ವನೋತ್ಕೃಷ್ಟಃ ಶ್ರೂಯತೇ ಚ ರಣಾಜಿರೇ ॥ 23 ॥

ದೇವದಾನವಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಕಿಂನರಾಶ್ಚ ಮಹೋರಗಾಃ ।
ಅನ್ತರಿಕ್ಷಗತಾಃ ಸರ್ವೇ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮಾಸ್ತದದ್ಭುತಮ್ ॥ 24 ॥

ವಿದ್ಧಮನೋನ್ಯಗಾತ್ರೇಷು ದ್ವಿಗುಣಂ ವರ್ಧತೇ ಬಲಮ್ ।
ಕೃತಪ್ರತಿಕೃತಾನೋನ್ಯಂ ಕುರ್ವಾತೇ ತೌ ರಣಾಜಿರೇ ॥ 25 ॥

ರಾಮಮುಕ್ತಾಸ್ತು ಬಾಣೌಘಾನ್ರಾಕ್ಷಸಸ್ತ್ವಚ್ಛಿನ್ನದ್ರಣೇ ।
ರಕ್ಷೋಮುಕ್ತಾಂಸ್ತು ರಾಮೋ ವೈ ನೈಕಧಾ ಪ್ರಾಚ್ಛಿನ್ನಚ್ಛರೈಃ ॥ 26 ॥

ಬಾಣೌಘವಿತತಾಃ ಸರ್ವಾ ದಿಶಶ್ಚ ವಿದಿಶಸ್ತಥಾ ।
ಸಂಘ್ನಾನ್ ವಸುಧಾ ಚೈವ ಸಮನ್ತಾನ್ ಪ್ರಕಾಶತೇ ॥ 27 ॥

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಧನುಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ರಕ್ಷಸಃ ।
ಅಷ್ಟಾಭಿರಥ ನಾರಾಚೈಃ ಸೂತಂ ವಿವ್ಯಾಧ ರಾಘವಃ ।
ಭಿತ್ತ್ವಾ ಶರೈ ರಥಂ ರಾಮೋ ರಥಾಶ್ವಾನ್ಸಮಪಾತಯತ್ ॥ 28 ॥

ವಿರಥೋ ವಸುಧಾಂ ತಿಷ್ಠಂತಕರಾಕ್ಷೋ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಅತಿಷ್ಠದ್ವಸುಧಾಂ ರಕ್ಷಃ ಶೂಲಂ ಜಗ್ರಾಹ ಪಾಣಿನಾ ।
ತ್ರಾಸನಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಯುಗಾನ್ತಾಗ್ನಿಸಮಪ್ರಭಮ್ ॥ 29 ॥

ವಿಭ್ರಾಮ್ಯ ಚ ಮಹಚೂಲಂ ಪ್ರಜ್ವಲಂತಂ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಸ ಕ್ರೋಧಾತ್ಪ್ರಹಿಣೋತ್ತಸ್ಮೈ ರಾಘವಾಯ ಮಹಾಹವೇ ॥ 30 ॥

ತಮಾಪತಂತಂ ಜ್ವಲಿತಂ ಖರಪುತ್ರಕರಾಚುಚ್ಚ್ಯತಮ್ ।
ಬಾಣೈಸ್ತು ತ್ರಿಭಿರಾಕಾಶೇ ಶೂಲಂ ಚಿಚ್ಛೇದ ರಾಘವಃ ॥ 31 ॥

ಸಚ್ಛಿನ್ನೋ ನೈಕಧಾ ಶೂಲೋ ದಿವ್ಯಹಾಟಕಮಣ್ಡಿತಃ ।

ವ್ಯಶೀರ್ಯತ ಮಹೋಕ್ಲೇವ ರಾಮಬಾಣಾದಿತೋ ಭುವಿ || 32 ||

ತಚ್ಛೂಲಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟಾನ್ವ ರಾಮೇಣಾದ್ಭುತಕರ್ಮಣಾ |
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಭೂತಾನಿ ವ್ಯಾಹರಂತಿ ನಭೋಗತಾಃ || 33 ||

ತದ್ವೃಷ್ಟಾನ್ವ ನಿಹತಂ ಶೂಲಂ ಮಕರಾಕ್ಷೋ ನಿಶಾಚರಃ |
ಮುಷ್ಠಿಮುದ್ಯಮ್ಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ತಿಷ್ಠಂ ತಿಷ್ಠೋತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ || 34 ||

ಸ ತಂ ದೃಷ್ಟಾನ್ವ ಪತಂತಂ ವೈ ಪ್ರಹಸ್ಯ ರಘುನಂದನಃ |
ಪಾವಕಾಸ್ತ್ರಂ ತತೋ ರಾಮಃ ಸಂದಧೇ ಸ್ವಶರಾಸನೇ || 35 ||

ತೇನಾಸ್ತ್ರೇಣ ಹತಂ ರಕ್ಷಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇನ ತದಾ ರಣೇ |
ಸಂಘ್ನನ್ನಹೃದಯಂ ತತ್ರ ಪಪಾತ ಚ ಮಮಾರ ಚ || 36 ||

ದೃಷ್ಟಾನ್ವ ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಕರಾಕ್ಷಸ್ಯ ಪಾತನಮ್ |
ಲಜ್ಜಾಮೇವ ಪ್ರಧಾವಂತ ರಾಮಬಾಲಾದಿತಾಸ್ತದಾ || 37 ||

ದಶರಥನ್ಮಪಪುತ್ರಬಾಣವೇಗೈ
ರಜನಿಚರಂ ನಿಹತಂ ಖರಾತ್ಮಜಂ ತಮ್ |
ದದೃಶುರಥ ಚ ದೇವತಾಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಃ
ಗಿರಿಮಿವ ವಜ್ರಹತಂ ಯಥಾ ವಿಶೀರ್ಣಮ್ || 38 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಷಟ್ವಿತಿಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮಕರಾಕ್ಷಂ ಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣಃ ಸಮಿತಿಂಜಯಃ |
ಆದಿದೇಶಾಥ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ರಣಾಯೇಂದ್ರಜಿತಂ ಸುತಮ್ || 1 ||

ಜಹಿ ವೀರ ಮಹಾವೀರ್ಯೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಅದೃಶ್ಯೋ ದೃಶ್ಯಮಾನೋ ವಾ ಸರ್ವಥಾ ತ್ವಂ ಬಲಾಧಿಕಃ || 2 ||

ತ್ವಮಪ್ರತಿಮಕರ್ಮಾಣಮಿನ್ದ್ರಂ ಜಯಸಿ ಸಂಯುಗೇ |
ಕಿಂ ಪುನರ್ಮಾನುಷೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನ ವಧಿಷ್ಯಸಿ ಸಂಯುಗೇ || 3 ||

ತಥೋಕ್ತೋ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಪಿತುರ್ವಚಃ |
ಯಜ್ಞಭೂಮೌ ಸ ವಿಧಿವತ್ಪಾವಕಂ ಜುಹುವೇ ನದ್ರಜಿತ್ || 4 ||

ಜುಹ್ವತಶ್ಚಾಪಿ ತತ್ರಾಗ್ನಿಂ ರಕ್ತೋಷ್ಣೇಷಧರಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ |
ಆಜಗ್ಮುಸ್ತತ್ರ ಸಮಾಭ್ರಾಂತಾ ರಾಕ್ಷಸೋ ಯತ್ರ ರಾವಣಿಃ || 5 ||

ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಶರಪತ್ರಾಣಿ ಸಮಿಧೋಽಥ ವಿಭೀತಕಾಃ |
ಲೋಹಿತಾನಿ ಚ ವಾಸಾಂಸಿ ಸ್ತುವಂ ಕಾರ್ಷ್ಣಾಯಸಂ ತಥಾ || 6 ||

ಸರ್ವತೋಽಗ್ನಿಂ ಸಮಾಸ್ತೀರ್ಯ ಶರಪತ್ರೈಃ ಸಮನ್ತತಃ |
ಭಾಗಸ್ಯ ಸರ್ವಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಗಲಂ ಜಗ್ರಾಹ ಜೀವತಃ || 7 ||

ಚರುಹೋಮಸಮಿದ್ಧಸ್ಯ ವಿಧೂಮಸ್ಯ ಮಹಾರ್ಚಿಷಃ |
ಬಭೂವುಸ್ತಾನಿ ಲಿಜ್ಗಾನಿ ವಿಜಯಂ ದರ್ಶಯಂತಿ ಚ || 8 ||

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾವರ್ತಶಿಖಿಸ್ತಪ್ತಹಾಟಕಸಂನಿಭಃ |
ಹವಿಸ್ತತ್ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಪಾವಕಃ ಸ್ವಯಮುತ್ಥಿತಃ || 9 ||

ಹುತ್ವಾಗ್ನಿಂ ತರ್ಪಯಿತ್ವಾಥ ದೇವದಾನವರಾಕ್ಷಸಾನ್ |
ಆರುರೋಹ ರಥಶ್ರೇಷ್ಠಮನ್ತರ್ಧಾನಗತಂ ಶುಭಮ್ || 10 ||

ಸ ವಾಜಿಭಿಶ್ಚತುರ್ಭಿಸ್ತು ಬಾಣೈಶ್ಚ ನಿಶಿತೈರ್ಯುತಃ |
ಆರೋಪಿತಮಹಾಚಾಪಃ ಶುಶುಭೇ ಸ್ಯನ್ನದನೋತ್ತಮೇ || 11 ||

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನೋ ವಪುಷಾ ತಪನೀಯಪರಿಚ್ಛದಃ |
ಶರೈಶ್ಚನ್ದ್ರಾರ್ಧಚಂದ್ರೈಶ್ಚ ಸ ರಥಃ ಸಮಲಙ್ಕೃತಃ || 12 ||

ಜಾಮ್ಬೂನದಮಹಾಕಮ್ಬುರ್ದೀಪ್ತಪಾವಕಸಂನಿಭಃ |
ಬಭೂವೇನ್ದ್ರಜಿತಃ ಕೇತುವೈದೂರ್ಯಸಮಲಙ್ಕೃತಃ || 13 ||

ತೇನ ಚಾದಿತ್ಯಕಲ್ಪೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರೇಣ ಚ ಪಾಲಿತಃ |
ಸ ಬಭೂವ ದುರಾಧರ್ಷೋ ರಾವಣಿಃ ಸುಮಹಾಬಲಃ || 14 ||

ಸೋಽಭಿನಿರ್ಯಾಯ ನಗರಾದಿನ್ದ್ರಜಿತ್ಸಮಿತಿಂಜಯಃ |
ಹಂತಾಸ್ವಗ್ನಿಂ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಮನ್ತ್ರೈರನ್ತರ್ಧಾನಗತೋಽಬ್ರವೀತ್ || 15 ||

ಅದ್ಯ ಹತ್ವಾಹವೇ ಯೌ ತೌ ಮಿಥ್ಯಾ ಪ್ರವ್ರಜಿತೌ ವನೇ |
ಜಯಂ ಪಿತ್ರೇ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ರಾವಣಾಯ ರಣಾಧಿಕಮ್ || 16 ||

ಕೃತ್ವಾ ನಿರ್ವಾನರಾಮುರ್ವೀಂ ಹತ್ವಾ ರಾಮಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |
ಕರಿಷ್ಯೇ ಪರಮಾಂ ಪ್ರೀತಿಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾನ್ತರಧೀಯತ || 17 ||

ಆಪಪಾತಾಥ ಸಙ್ಕ್ರೂದ್ಧೋ ದಶಗ್ರೀವೇಣ ಚೋದಿತಃ |
ತೀಕ್ಷ್ಣಕಾರ್ಮುಕನಾರಾಚೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಸ್ತ್ವನ್ದ್ರಿಪೂ ರಣೇ || 18 ||

ಸ ದದರ್ಶ ಮಹಾವೀರ್ಯೌ ನಾಗೌ ತ್ರಿಶಿರಸಾವಿವ |
ಸ್ಮಜನ್ತಾವಿಷುಜಾಲಾನಿ ವೀರೌ ವಾನರಮಧ್ಯಗೌ || 19 ||

ಇಮೌ ತಾವಿತಿ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯ ಸಜ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಚ ಕಾರ್ಮುಕಮ್ |
ಸನ್ತತಾನೇಷುಧಾರಾಭಿಃ ಪರ್ಜನ್ಯ ಇವ ವೃಷ್ಟಿಮಾನ್ || 20 ||

ಸ ತು ವೈಹಾಯಸಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸರಥೋ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಅಚಕ್ಷುವಿಷಯೇ ತಿಷಂನ್ವಿವ್ಯಾಧ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ || 21 ||

ತೌ ತಸ್ಯ ಶರವೇಗೇನ ಪರೀತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಧನುಷೀ ಸಶರೇ ಕೃತ್ವಾ ದಿವ್ಯಮಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಚಕ್ರತುಃ || 22 ||

ಪ್ರಚ್ಛಾದಯನ್ತೌ ಗಗನಂ ಶರಜಾಲೈರ್ಮಹಾಬಲೌ |
ತಮಸ್ತ್ರೈಃ ಸುರಸಜ್ಜಾಶೌ ನೈವ ಪಸ್ಪರ್ಶತುಃ ಶರೈಃ || 23 ||

ಸ ಹಿ ಧೂಮಾನ್ಧಕಾರಂ ಚ ಚಕ್ರೇ ಪ್ರಚ್ಛಾದಯನ್ನಭಃ |
ದಿಶಶ್ಚಾನ್ತರ್ದಧೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ನೀಹಾರತಮಸಾವೃತಃ || 24 ||

ನೈವ ಜ್ಯಾತಲನಿಘೋಷೋ ನ ಚ ನೇಮಿಮಿರಸ್ವನಃ |
ಶುಶ್ರುವೇ ಚರತಸ್ತಸ್ಯ ನ ಚ ರೂಪಂ ಪ್ರಕಾಶತೇ || 25 ||

ಘನಾನ್ಧಕಾರೇ ತಿಮಿರೇ ಶರವರ್ಷಮಿವಾದ್ಭುತಮ್ |
ಸ ವವರ್ಷ ಮಹಾಬಾಹುರ್ನಾರಾಚಶರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ || 26 ||

ಸ ರಾಮಂ ಸೂರ್ಯಸಜ್ಜಾಶೈಃ ಶರೈರ್ದತ್ತವರೋ ಭೃಶಮ್ |
ವಿವ್ಯಾಧ ಸಮರೇ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸರ್ವಗಾತ್ರೇಷು ರಾವಣಿಃ || 27 ||

ತೌ ಹನ್ಯಮಾನೌ ನಾರಾಚೈರ್ಧಾರಾಭಿರಿವ ಪರ್ವತೌ |
ಹೇಮಪುಜ್ಞಾನ್ನರವ್ಯಾಘ್ರೌ ತಿಗ್ಮಾನ್ಮುಮುಚತುಃ ಶರಾನ್ || 28 ||

ಅನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ರಾವಣಿಂ ಕಂಙ್ಕಪತ್ರಿಣಃ |
ನಿಕೃತ್ಯ ಪತಗಾ ಭೂಮೌ ಪೇತುಸ್ತೇ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಾಃ || 29 ||

ಅತಿಮಾತ್ರಂ ಶರೌಘೇಣ ಪೀಡ್ಯಮಾನೌ ನರೋತ್ತಮೌ |
ತಾನಿಷೂನ್ವತತೋ ಭಲ್ಲೈರನೇಕೈರ್ನಿಚಕರ್ತತುಃ || 30 ||

ಯತೋ ಹಿ ದದೃಶಾತೇ ತೌ ಶರಾನ್ನಿಪತಿತಾಞ್ಶಿತಾನ್ |
ತತಸ್ತತೋ ದಾಶರಥೀ ಸಸೃಜಾತೇಽಸ್ತ್ರಮುತ್ತಮಮ್ || 31 ||

ರಾವಣಿಸ್ತು ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ರಥೇನಾತಿರಥಃ ಪತನ್ |
ವಿವ್ಯಾಧ ತೌ ದಾಶರಥೀ ಲಘ್ವಸ್ತ್ರೋ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ || 32 ||

ತೇನಾತಿವಿದ್ಧೌ ತೌ ವೀರೌ ರುಕ್ಮಪುಜ್ಞೈಃ ಸುಸಂಹತೈಃ |
ಬಭೂವತುರ್ದಾಶರಥೀ ಪುಷ್ಪಿತಾವಿವ ಕಿಂಶುಕೌ || 33 ||

ನಾಸ್ಯ ವೇದ ಗತಿಂ ಕಶ್ಚಿನ್ನ ಚ ರೂಪಂ ಧನುಃ ಶರಾನ್ |
ನ ಚಾನ್ಯದ್ವಿದಿತಂ ಕಿಂಚಿತ್ಸೂರ್ಯಸ್ಯೇವಾಭ್ರಸಮ್ಪ್ಲವೇ || 34 ||

ತೇನ ವಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಹರಯೋ ನಿಹತಾಶ್ಚ ಗತಾಸವಃ |
ಬಭೂವುಃ ಶತಶಸ್ತ್ರ ಪತಿತಾ ಧರಣೀತಲೇ || 35 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತು ಸುಸಜುಕ್ರದೋ ಭ್ರಾತರಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಮಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಯೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಧಾರ್ಥಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಮ್ || 36 ||

ತಮುವಾಚ ತತೋ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶುಭಲಕ್ಷಣಮ್ |
ನೈಕಸ್ಯ ಹೇತೋ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಹಂತುಮರ್ಹಸಿ || 37 ||

ಅಯುಧ್ಯಮಾನಂ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಂ ಶರಣಾಗತಮ್ |
ಪಲಾಯಂತಂ ಪ್ರಮತ್ತಂ ವಾ ನ ತ್ವಂ ಹಂತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ || 38 ||

ಅಸ್ಯೈವ ತು ವಧೇ ಯತ್ನಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮೋ ಮಹಾಬಲ |
ಆದೇಕ್ಷ್ಯಾಮೋ ಮಹಾವೇಗಾನಸ್ತ್ರಾನಾಶೀವಿಷೋಪಮಾನ್ || 39 ||

ತಮೇನಂ ಮಾಯಿನಂ ಕ್ಷುದ್ರಮನ್ತರ್ಹಿತರಥಂ ಬಲಾತ್ |
ರಾಕ್ಷಸಂ ನಿಹನಿಷ್ಯಂತಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಯೂಥಪಾಃ || 40 ||

ಯದ್ಯೇಷ ಭೂಮಿಂ ವಿಶತೇ ದಿವಂ ವಾ
ರಸಾತಲಂ ವಾಪಿ ನಭಸ್ತಲಂ ವಾ |
ಏವಂ ನಿಗೂಢೋಽಪಿ ಮಮಾಸ್ತ್ರದಗ್ಧಃ
ಪತಿಷ್ಯತೇ ಭೂಮಿತಲೇ ಗತಾಸುಃ || 41 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಮಹಾತ್ಮಾ
ರಘುಪ್ರವೀರಃ ಪ್ಲವಗರ್ಷಭೈರ್ವೃತಃ |
ವಧಾಯ ರೌದ್ರಸ್ಯ ನೃಶಂಸಕರ್ಮಣಃ
ತದಾ ಮಹಾತ್ಮಾ ತ್ವರಿತಂ ನಿರೀಕ್ಷತೇ || 42 ||

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಅಷ್ಟಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಜ್ಞಾಯ ತು ಮನಸ್ತಸ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸಂನಿವೃತ್ಯಾಹವಾತ್ಸ್ಮಾತ್ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರಂ ತತಃ ॥ ೧ ॥

ಸೋಽನುಸ್ಮೃತ್ಯ ವಧಂ ತೇಷಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರೇಕ್ಷಣಃ ಶೂರೋ ನಿರ್ಜಗಾಮ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ॥ ೨ ॥

ಸ ಪಶ್ಚಿಮೇನ ದ್ವಾರೇಣ ನಿಯಯೌ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ವೃತಃ ।
ಇಂದ್ರಜಿತ್ತು ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಪೌಲಸ್ತ್ಯೋ ದೇವಕಣ್ವಕಃ ॥ ೩ ॥

ಇಂದ್ರಜಿತ್ತು ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭ್ರಾತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ರಣಾಯಾಭ್ಯುದ್ಯತೌ ವೀರೌ ಮಾಯಾಂ ಪ್ರಾದುಷ್ಕರೋತ್ತದಾ ॥ ೪ ॥

ಇಂದ್ರಜಿತ್ತು ರಥೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸೀತಾಂ ಮಾಯಾಮಯೀಂ ತದಾ ।
ಬಲೇನ ಮಹತಾವೃತ್ಯ ತಸ್ಯಾ ವಧಮರೋಚಯತ್ ॥ ೫ ॥

ಮೋಹನಾರ್ಥಂ ತು ಸರ್ವೇಷಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಸುದುರ್ಮತಿಃ ।
ಹಂತುಂ ಸೀತಾಂ ವ್ಯವಸಿತೋ ವಾನರಾಭಿಮುಖೋ ಯಯೌ ॥ ೬ ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಭಿನಿರ್ಯಾಂತಂ ನಗರ್ಯಾಃ ಕಾನನೌಕಸಃ ।
ಉತ್ಪೇತುರಭಿಸಂಕ್ರದ್ಧಾಃ ಶಿಲಾಹಸ್ತಾ ಯುಯುತ್ಸವಃ ॥ ೭ ॥

ಹನೂಮಾನ್ಪುರತಸ್ತೇಷಾಂ ಜಗಾಮ ಕಪಿಕುಂಜರಃ ।
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಸುಮಹಚ್ಛೃಙ್ಗಂ ಪರ್ವತಸ್ಯ ದುರಾಸದಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸ ದದರ್ಶ ಹತಾನಂದಾಂ ಸೀತಾಮಿಂದ್ರಜಿತೋ ರಥೇ ।
ಏಕವೇಣೀಧರಾಂ ದೀನಾಮುಪವಾಸಕೃಶಾನನಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತ್ವೈಕವಸನಾಮಮೃಜಾಂ ರಾಘವಪ್ರಿಯಾಮ್ ।
ರಜೋಮಲಾಭ್ಯಾಮಾಲಿಪ್ತ್ಯಃ ಸರ್ವಗಾತ್ರೈರ್ವರಸ್ತ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತಾಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ಮೈಥಿಲೀಮಧ್ಯವಸ್ಯ ಚ |
ಬಾಷ್ಪಪರ್ಯಾಕುಲಮುಖೋ ಹನೂಮಾನವ್ಯಧಿತೋಽಭವತ್ || 11 ||

ಅಬ್ರವೀತ್ತಾಂ ತು ಶೋಕಾರ್ತಾಂ ನಿರಾನಂದಾಂ ತಪಸ್ವಿನಾಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಥೇ ಸ್ಥಿತಾಂ ಸೀತಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸುತಾಶ್ರಿತಾಮ್ || 12 ||

ಕಿಂ ಸಮರ್ಥಿತಮಸ್ಯೇತಿ ಚಿಂತಯನ್ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ಸಹ ತೈರ್ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠೈರಭ್ಯಧಾವತ ರಾವಣಿಮ್ || 13 ||

ತದ್ವಾನರಬಲಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಿಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ |
ಕೃತ್ವಾ ವಿಶೋಕಂ ನಿಸ್ತ್ರಂಶಂ ಮೂರ್ಛಾ ಸೀತಾಂ ಪರಾಮೃಶತ್ || 14 ||

ತಂ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ತೇಷಾಂ ತಾಡಯಾಮಾಸ ರಾವಣಿಃ |
ಕ್ರೋಶಂತೀಂ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ಮಾಯಯಾ ಯೋಜಿತಾಂ ರಥೇ || 15 ||

ಗೃಹೀತಮೂರ್ಧಜಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮಾನೈದ್ರನ್ಯಮಾಗತಃ |
ದುಃಖಜಂ ವಾರಿನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮುತ್ಸೃಜನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ರೋಧಾದ್ರಕ್ಷೋಽಧಿಪಾತ್ಮಜಮ್ || 16 ||

ದುರಾತ್ಮನ್ನಾತ್ಮನಾಶಾಯ ಕೇಶಪಕ್ಷೇ ಪರಾಮೃಶಃ |
ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೀಣಾಂ ಕುಲೇ ಜಾತೋ ರಾಕ್ಷಸೀಂ ಯೋನಿಮಾಶ್ರಿತಃ |
ಧಿಕ್ತ್ವಾಂ ಪಾಪಸಮಾಚಾರಂ ಯಸ್ಯ ತೇ ಮತಿರೀದೃಶೀ || 17 ||

ನೃಶಂಸಾನಾರ್ಯ ದುರ್ವೃತ್ತ ಕ್ಷುದ್ರ ಪಾಪಪರಾಕ್ರಮ |
ಅನಾರ್ಯಸ್ಯೇದೃಶಂ ಕರ್ಮ ಘೃಣಾ ತೇ ನಾಸ್ತಿ ನಿರ್ಘೃಣ || 18 ||

ಚ್ಯುತಾ ಗೃಹಾಚ್ಚ ರಾಜ್ಯಾಚ್ಚ ರಾಮಹಸ್ತಾಚ್ಚ ಮೈಥಿಲೀ |
ಕಿಂ ತವೈಷಾಪರಾದ್ಧಾ ಹಿ ಯದೇನಾಂ ಹಂತುಮಿಚ್ಛಸಿ || 19 ||

ಸೀತಾಂ ಚ ಹತ್ವಾ ನ ಚಿರಂ ಜೀವಿಷ್ಯಸಿ ಕಥಂಚನ |
ವಧಾರ್ಹಕರ್ಮಣಾನೇನ ಮಮ ಹಸ್ತಗತೋ ಹ್ಯಸಿ || 20 ||

ಯೇ ಚ ಸ್ತ್ರೀಘಾತಿನಾಂ ಲೋಕಾ ಲೋಕವಧೈಶ್ಚ ಕುತ್ಸಿತಾಃ |

ಇಹ ಜೀವಿತಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಪ್ರೇತ್ಯ ತಾನ್ಪ್ರತಿಲಪ್ಸ್ಯಸೇ || 21 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣೋ ಹನುಮಾನಾನ್ಯುಧೈರ್ಹರಿಭಿರ್ವೃತಃ |
ಅಭ್ಯಧಾವತ ಸಜುಕ್ರದೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸುತಂ ಪ್ರತಿ || 22 ||

ಆಪತನ್ತಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ತದನೀಕಂ ವನೌಕಸಾಮ್ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮವೇಗಾನಾಮನೀಕೇನ ನ್ಯವಾರಯತ್ || 23 ||

ಸ ತಾಂ ಬಾಣಸಹಸ್ರೇಣ ವಿಕ್ಷೋಭ್ಯ ಹರಿವಾಹಿನೀಮ್ |
ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಹನೂಮನ್ತಮಿನ್ದ್ರಜಿತ್ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ || 24 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ತ್ವಂ ಚ ರಾಮಶ್ಚ ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಮಿಹಾಗತಾಃ |
ತಾಂ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ವೈದೇಹೀಮದ್ಯೈವ ತವ ಪಶ್ಯತಃ || 25 ||

ಇಮಾಂ ಹತ್ವಾ ತತೋ ರಾಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತ್ವಾಂ ಚ ವಾನರ |
ಸುಗ್ರೀವಂ ಚ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ತಂ ಚಾನಾರ್ಯಂ ವಿಭೀಷಣಮ್ || 26 ||

ನ ಹನ್ತವ್ಯಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಶ್ಚೇತಿ ಯದ್ಬ್ರವೀಷಿ ಪ್ಲವಜ್ಗಮ |
ಪೀಡಾ ಕರಮಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಯತ್ಸ್ಯಾತ್ಕರ್ತವ್ಯಮೇತ ತತ್ || 27 ||

ತಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ರುದತೀಂ ಸೀತಾಂ ಮಾಯಾಮಯೀಂ ತತಃ |
ಶಿತಧಾರೇಣ ಖಡ್ಗೇನ ನಿಜಘಾನೇನ್ದ್ರಜಿತ್ಸ್ವಯಮ್ || 28 ||

ಯಜ್ಞೋಪವೀತಮಾರ್ಗೇಣ ಛಿನ್ನಾ ತೇನ ತಪಸ್ವಿನೀ |
ಸಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಪೃಥುಶ್ರೋಣೀ ಪಪಾತ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾ || 29 ||

ತಾಮಿನ್ದ್ರಜಿತ್ತ್ರಿಯಂ ಹತ್ವಾ ಹನೂಮನ್ತಮುವಾಚ ಹ |
ಮಯಾ ರಾಮಸ್ಯ ಪಶ್ಯೇಮಾಂ ಕೋಪೇನ ಚ ನಿಷೂದಿತಾಮ್ || 30 ||

ತತಃ ಖಡ್ಗೇನ ಮಹತಾ ಹತ್ವಾ ತಾಮಿನ್ದ್ರಜಿತ್ಸ್ವಯಮ್ |
ಹೃಷ್ಯಃ ಸ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ವಿನನಾದ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ || 31 ||

ವಾನರಾಃ ಶುಶ್ರುವುಃ ಶಬ್ದಮದೂರೇ ಪ್ರತ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ |

ವ್ಯಾಧಿತಾಸ್ಯಸ್ಯ ನದತಸ್ತದ್ಧುರ್ಗಂ ಸಂಶ್ರಿತಸ್ಯ ತು || 32 ||

ತಥಾ ತು ಸೀತಾಂ ವಿನಿಹತ್ಯ ದುರ್ಮತಿಃ
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಚೇತಾಃ ಸ ಬಭೂವ ರಾವಣಿಃ |
ತಂ ಹೃಷ್ಟರೂಪಂ ಸಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ವಾನರಾ
ವಿಷಣ್ಣರೂಪಾಃ ಸಮಭಿಪ್ರದುದ್ರುವುಃ || 33 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತಂ ಭೀಮನಿಹ್ರಾದಂ ಶಕ್ರಾಶನಿಸಮಸ್ವನಮ್ ।
ವೀಕ್ಷಮಾಣಾ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ದುದ್ರುವುರ್ವಾನರರ್ಷಭಾಃ ॥ 1 ॥

ತಾನುವಾಚ ತತಃ ಸರ್ವಾನ್ದನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ವಿಷಣ್ಣವದನಾನ್ದೀನಾಂಸ್ತ್ರಸ್ತಾನ್ವಿದ್ರವತಃ ಪೃಥಕ್ ॥ 2 ॥

ಕಸ್ಮಾದ್ವಿಷಣ್ಣವದನಾ ವಿದ್ರವಧ್ವಂ ಪ್ಲವಬ್ಗಮಾಃ ।
ತ್ಯಕ್ತಯುದ್ಧಸಮುತ್ಸಾಹಾಃ ಶೂರತ್ವಂ ಕ್ವ ನು ವೋ ಗತಮ್ ॥ 3 ॥

ಪೃಷ್ಠತೋಽನುವ್ರಜಧ್ವಂ ಮಾಮಗ್ರತೋ ಯಾನ್ತಮಾಹವೇ ।
ಶೂರೈರಭಿಜನೋಪೇತೈರಯುಕ್ತಂ ಹಿ ನಿವರ್ತಿತುಮ್ ॥ 4 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾಃ ಸುಸಜುಕ್ರದ್ಧಾ ವಾಯುಪುತ್ರೇಣ ಧೀಮತಾ ।
ಶೈಲಶೃಂಗಾನ್ದುಮಾಂಶೈಶ್ಚೈವ ಜಗ್ಮಹುರ್ಹೃಷ್ಮಮಾನಸಾಃ ॥ 5 ॥

ಅಭಿಪೇತುಶ್ಚ ಗರ್ಜನ್ತೋ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ವಾನರರ್ಷಭಾಃ ।
ಪರಿವಾರ್ಯ ಹನೂಮಂತಮನ್ವಯುಶ್ಚ ಮಹಾಹವೇ ॥ 6 ॥

ಸ ತೈರ್ವಾನರಮುಖೈಸ್ತು ಹನೂಮಾನ್ಸರ್ವತೋ ವೃತಃ ।
ಹುತಾಶನ ಇವಾರ್ಚಿಷ್ಮಾನದಹಚ್ಛತ್ರವಾಹಿನೀಮ್ ॥ 7 ॥

ಸ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಕದನಂ ಚಕಾರ ಸುಮಹಾಕಪಿಃ ।
ವೃತೋ ವಾನರಸೈನ್ಯೇನ ಕಾಲಾನ್ತಕಯಮೋಪಮಃ ॥ 8 ॥

ಸ ತು ಶೋಕೇನ ಚಾವಿಷ್ಠಃ ಕ್ರೋಧೇನ ಚ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ಹನೂಮಾನ್ರಾವಣಿ ರಥೇ ಮಹತೀಂ ಪಾತಯಚ್ಛಿಲಾಮ್ ॥ 9 ॥

ತಾಮಾಪತನ್ತೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ರಥಃ ಸಾರಥಿನಾ ತದಾ ।
ವಿಧೇಯಾಶ್ಚ ಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಸುದೂರಮಪವಾಹಿತಃ ॥ 10 ॥

ತಮಿನ್ದ್ರಜಿತಮಪ್ರಾಪ್ಯ ರಥಧಂ ಸಹಸಾರಥಿಮ್ |
ವಿವೇಶ ಧರಣೀಂ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಸಾ ಶಿಲಾವ್ಯರ್ಥಮುದ್ಯತಾ || 11 ||

ಪತಿತಾಯಾಂ ಶಿಲಾಯಾಂ ತು ರಕ್ಷಸಾಂ ವ್ಯಥಿತಾ ಚಮೂಃ |
ತಮಭ್ಯಧಾವಂಶ್ಯತಶೋ ನದಂತಃ ಕಾನನೌಕಸಃ || 12 ||

ತೇ ದ್ರುಮಾಂಶ್ಚ ಮಹಾಕಾಯಾ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಣಿ ಚೋದ್ಯತಾಃ |
ಚಿಕ್ಷಿಪುರ್ದ್ವಿಷತಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಾನರಾ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ || 13 ||

ವಾನರೈರ್ತ್ಯಮಹಾವೀರ್ಯೈರ್ಘೋರರೂಪಾ ನಿಶಾಚರಾಃ |
ವೀರ್ಯಾದಭಿಹತಾ ವೃಕ್ಷೈರ್ವ್ಯವೇಷ್ಣಂತ ರಣಕ್ಷಿತೌ || 14 ||

ಸ್ವಸೈನ್ಯಮಭಿವೀಕ್ಷ್ಯಾಥ ವಾನರಾದ್ವಿತಮಿನ್ದ್ರಜಿತ್ |
ಪ್ರಗೃಹೀತಾಯುಧಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಪರಾನಭಿಮುಖೋ ಯಯೌ || 15 ||

ಸ ಶರೌಘಾನವಸೃಜನ್ಸ್ವಸೈನ್ಯೇನಾಭಿಸಂವೃತಃ |
ಜಘಾನ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲಾನುಬಹೂನ್ದೃಷ್ಟವಿಕ್ರಮಃ || 16 ||

ಶೂಲೈರಶನಿಭಿಃ ಖಡ್ಗೈಃ ಪಟೃಸೈಃ ಕೂಟಮುದ್ಗರೈಃ |
ತೇ ಚಾಪ್ಯನುಚರಾಂಸ್ತಸ್ಯ ವಾನರಾ ಜಘ್ನುರಾಹವೇ || 17 ||

ಸಸ್ಕನ್ದವಿಟಪೈಃ ಸಾಲೈಃ ಶಿಲಾಭಿಶ್ಚ ಮಹಾಬಲೈಃ |
ಹನೂಮಾನ್ಮದನಂ ಚಕ್ರೇ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ || 18 ||

ಸ ನಿವಾರ್ಯ ಪರಾನೀಕಮಬ್ರವೀತ್ತಾನ್ವನೌಕಸಃ |
ಹನೂಮಾನ್ಸಂನಿವರ್ತಧ್ವಂ ನ ನಃ ಸಾಧ್ಯಮಿದಂ ಬಲಮ್ || 19 ||

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾನಿವಚೇಷ್ಣನ್ತೋ ರಾಮ ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷವಃ |
ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ಹಿ ಯುಧ್ಯಾಮೋ ಹತಾ ಸಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ || 20 ||

ಇಮಮರ್ಥಂ ಹಿ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯ ರಾಮಂ ಸುಗ್ರೀವಮೇವ ಚ |
ತೌ ಯತ್ಪ್ರತಿವಿಧಾಸ್ಯೇತೇ ತತ್ಕುರಿಷ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ || 21 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಾರಯನ್ಸರ್ವವಾನರಾನ್ |
ಶನ್ಯಃ ಶನ್ಯೈರಸನ್ತ್ಯಸ್ತಃ ಸಬಲಃ ಸ ನ್ಯವರ್ತತ || 22 ||

ಸ ತು ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಹನೂಮಂತಂ ವ್ರಜಂತಂ ಯತ್ರ ರಾಘವಃ |
ನಿಕುम्ಭಿಲಾಮಧಿಷ್ಠಾಯ ಪಾವಕಂ ಜುಹುವೇ ನೃಜಿತ್ || 23 ||

ಯಜ್ಞಭೂಮ್ಯಾಂ ತು ವಿಧಿವತ್ಪಾವಕಸ್ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ |
ಹೂಯಮಾನಃ ಪ್ರಜಜ್ವಾಲ ಹೋಮಶೋಣಿತಭುಕ್ತದಾ || 24 ||

ಸೋಽರ್ಚಿಃ ಪಿನದೋ ದದೃಶೇ ಹೋಮಶೋಣಿತತರ್ಪಿತಃ |
ಸನ್ದ್ಯಾಗತ ಇವಾದಿತ್ಯಃ ಸ ತೀವ್ರಾಗ್ನಿಃ ಸಮುತ್ಥಿತಃ || 25 ||

ಅಥೇನ್ದ್ರಜಿದ್ರಾಕ್ಷಸಭೂತಯೇ ತು
ಜುಹಾವ ಹವ್ಯಂ ವಿಧಿನಾ ವಿಧಾನವತ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ಯತಿಷಂಂತ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ
ಮಹಾಸಮೂಹೇಷು ನಯಾನಯಜ್ಞಾಃ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಘವಶ್ಚಾಪಿ ವಿಪುಲಂ ತಂ ರಾಕ್ಷಸವನೌಕಸಾಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಜ್ಜಾಮನಿಘೋಷಂ ಜಾಮ್ಬವಂತಮುವಾಚ ಹ ॥ ೧ ॥

ಸೌಮ್ಯ ನೂನಂ ಹನುಮತಾ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ ।
ಶ್ರೂಯತೇ ಹಿ ಯಥಾ ಭೀಮಃ ಸುಮಹಾನಾಯುಧಸ್ವನಃ ॥ ೨ ॥

ತದ್ಗಚ್ಛ ಕುರು ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಸ್ವಬಲೇನಾಭಿಸಂವೃತಃ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಮೃಷ್ಣಪತೇ ತಸ್ಯ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ಯ ಯುಧ್ಯತಃ ॥ ೩ ॥

ಋಕ್ಷರಾಜಸ್ತಥೇತೃಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವೇನಾನೀಕೇನ ಸಂವೃತಃ ।
ಆಗಚ್ಛತ್ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರಂ ಹನೂಮಾನ್ಯತ್ರ ವಾನರಃ ॥ ೪ ॥

ಅಥಾಯಾಂತಂ ಹನೂಮಂತಂ ದದರ್ಶಕ್ಷಪತಿಃ ಪಥಿ ।
ವಾನರೈಃ ಕೃತಸಜ್ಜಾಮೈಃ ಶ್ವಸದ್ಭಿರಭಿಸಂವೃತಮ್ ॥ ೫ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಥಿ ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ತದೃಷ್ಣಬಲಮುದ್ಯತಮ್ ।
ನೀಲಮೇಘನಿಭಂ ಭೀಮಂ ಸಂನಿವಾರ್ಯ ನೃವರ್ತತ ॥ ೬ ॥

ಸ ತೇನ ಹರಿಸೈನ್ಯೇನ ಸಂನಿಕರ್ಷಂ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಶೀಘ್ರಮಾಗಮ್ಯ ರಾಮಾಯ ದುಃಖಿತೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೭ ॥

ಸಮರೇ ಯುಧ್ಯಮಾನಾನಾಮಸ್ಮಾಕಂ ಪ್ರೇಕ್ಷತಾಂ ಚ ಸಃ ।
ಜಘಾನ ರುದತೀಂ ಸೀತಾಮಿನ್ದ್ರಜಿದ್ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ ॥ ೮ ॥

ಉದ್ಬ್ರಾಂತಚಿತ್ತಸ್ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಷಣ್ಣೋಽಹಮರಿನ್ದಮ್ ।
ತದಹಂ ಭವತೋ ವೃತ್ತಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯಿತುಮಾಗತಃ ॥ ೯ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಃ ಶೋಕಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ನಿಪಪಾತ ತದಾ ಭೂಮೌ ಛಿನ್ನಮೂಲ ಇವ ದ್ರುಮಃ ॥ ೧೦ ॥

ತಂ ಭೂಮೌ ದೇವಸಜ್ಜಾಶಂ ಪತಿತಂ ದೃಶ್ಯ ರಾಘವಮ್ ।
ಅಭಿಪೇತುಃ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಸರ್ವತಃ ಕಪಿಸತ್ತಮಾಃ ॥ 11 ॥

ಅಸಿಂಚನ್ನಲಿಲೈಶ್ಚೈನಂ ಪದ್ಮೋತ್ಪಲಸುಗಂಧಿಭಿಃ ।
ಪ್ರದಹಂತಮಸಹ್ಯಂ ಚ ಸಹಸಾಗ್ನಿಮಿವೋತ್ಥಿತಮ್ ॥ 12 ॥

ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಥ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸುದುಃಖಿತಃ ।
ಉವಾಚ ರಾಮಮಸ್ವಸ್ಥಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹೇತ್ವರ್ಥಸಂಹಿತಮ್ ॥ 13 ॥

ಶುಭೇ ವರ್ತ್ಮನಿ ತಿಷ್ಠಂತಂ ತ್ವಾಮಾರ್ಯವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಮ್ ।
ಅನರ್ಥೇಭ್ಯೋ ನ ಶಕ್ನೋತಿ ತ್ರಾತುಂ ಧರ್ಮೋ ನಿರರ್ಥಕಃ ॥ 14 ॥

ಭೂತಾನಾಂ ಸ್ಥಾವರಾಣಾಂ ಚ ಜಙ್ಗಮಾನಾಂ ಚ ದರ್ಶನಮ್ ।
ಯಥಾಸ್ತಿ ನ ತಥಾ ಧರ್ಮಸ್ತೇನ ನಾಸ್ತೀತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ॥ 15 ॥

ಯಥೈವ ಸ್ಥಾವರಂ ವ್ಯಕ್ತಂ ಜಙ್ಗಮಂ ಚ ತಥಾವಿಧಮ್ ।
ನಾಯಮರ್ಥಸ್ತಥಾ ಯುಕ್ತಸ್ತ್ವದ್ವಿಧೋ ನ ವಿಪದ್ಯತೇ ॥ 16 ॥

ಯದ್ಯಧರ್ಮೋ ಭವೇದ್ಭೂತೋ ರಾವಣೋ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ।
ಭವಾಂಶ್ಚ ಧರ್ಮಸಂಯುಕ್ತೋ ನೈವಂ ವ್ಯಸನಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ 17 ॥

ತಸ್ಯ ಚ ವ್ಯಸನಾಭಾವಾದ್ವ್ಯಸನಂ ಚ ಗತೇ ತ್ವಯಿ ।
ಧರ್ಮೋಣೋಪಲಭೇದ್ಧರ್ಮಮಧರ್ಮಂ ಚಾಪ್ಯಧರ್ಮತಃ ॥ 18 ॥

ಯದಿ ಧರ್ಮೇಣ ಯುಜ್ಯೇರನ್ನಾಧರ್ಮರುಚಯೋ ಜನಾಃ ।
ಧರ್ಮೇಣ ಚರತಾಂ ಧರ್ಮಸ್ತಥಾ ಚೈಷಾಂ ಫಲಂ ಭವೇತ್ ॥ 19 ॥

ಯಸ್ಮಾದರ್ಥಾ ವಿವರ್ಧಂತೇ ಯೇಷ್ವಧರ್ಮಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ।
ಕಿಂಶ್ಯಂತೇ ಧರ್ಮಶೀಲಾಶ್ಚ ತಸ್ಮಾದೇತೌ ನಿರರ್ಥಕೌ ॥ 20 ॥

ವಧ್ಯಂತೇ ಪಾಪಕರ್ಮಾಣೋ ಯದ್ಯಧರ್ಮೇಣ ರಾಘವ ।
ವಧಕರ್ಮಹತೋ ಧರ್ಮಃ ಸ ಹತಃ ಕಂ ವಧಿಷ್ಯತಿ ॥ 21 ॥

ಅಥ ವಾ ವಿಹಿತೇನಾಯಂ ಹನ್ಯತೇ ಹನ್ತಿ ವಾ ಪರಮ್ ।
ವಿಧಿರಾಲಿಪ್ಯತೇ ತೇನ ನ ಸ ಪಾಪೇನ ಕರ್ಮಣಾ ॥ 22 ॥

ಅದೃಷ್ಟಪ್ರತಿಕಾರೇಣ ಅವ್ಯಕ್ತೇನಾಸತಾ ಸತಾ ।
ಕಥಂ ಶಕ್ಯಂ ಪರಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಧರ್ಮೇಣಾರಿವಿಕರ್ಶನ ॥ 23 ॥

ಯದಿ ಸತ್ತ್ವಾತ್ಮತಾಂ ಮುಖ್ಯ ನಾಸತ್ತ್ವಾತ್ಮವ ಕಿಂಚಿದ್ನ ।
ತ್ವಯಾ ಯದೀದೃಶಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತಸ್ಮಾತ್ಸನ್ನೋಪಪದ್ಯತೇ ॥ 24 ॥

ಅಥ ವಾ ದುರ್ಬಲಃ ಕ್ಲೇಬೋ ಬಲಂ ಧರ್ಮೋಽನುವರ್ತತೇ ।
ದುರ್ಬಲೋ ಹೃತಮರ್ಯಾದೋ ನ ಸೇವ್ಯ ಇತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ॥ 25 ॥

ಬಲಸ್ಯ ಯದಿ ಚೇದ್ಧರ್ಮೋ ಗುಣಭೂತಃ ಪರಾಕ್ರಮೇ ।
ಧರ್ಮಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ವರ್ತಸ್ವ ಯಥಾ ಧರ್ಮೇ ತಥಾ ಬಲೇ ॥ 26 ॥

ಅಥ ಚೇತ್ಸತ್ಯವಚನಂ ಧರ್ಮಃ ಕಿಲ ಪರಂತಪ ।
ಅನ್ಯತಸ್ತ್ವಯ್ಯಕರುಣಃ ಕಿಂ ನ ಬದ್ಧಸ್ತ್ವಯಾ ಪಿತಾ ॥ 27 ॥

ಯದಿ ಧರ್ಮೋ ಭವೇದ್ಭೂತ ಅಧರ್ಮೋ ವಾ ಪರಂತಪ ।
ನ ಸ್ಮ ಹತ್ವಾ ಮುನಿಂ ವಜ್ರೇ ಕುರ್ಯಾದಿಜ್ಯಾಂ ಶತಕ್ರತುಃ ॥ 28 ॥

ಅಧರ್ಮಸಂಶ್ರಿತೋ ಧರ್ಮೋ ವಿನಾಶಯತಿ ರಾಘವ ।
ಸರ್ವಮೇತದ್ಯಥಾಕಾಮಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಕುರುತೇ ನರಃ ॥ 29 ॥

ಮಮ ಚೇದಂ ಮತಂ ತಾತ ಧರ್ಮೋಽಯಮಿತಿ ರಾಘವ ।
ಧರ್ಮಮೂಲಂ ತ್ವಯಾ ಛಿನ್ನಂ ರಾಜ್ಯಮುತ್ಸೃಜತಾ ತದಾ ॥ 30 ॥

ಅರ್ಥೇಭ್ಯೋ ಹಿ ವಿವೃದ್ಧೇಭ್ಯಃ ಸಂವೃದ್ಧೇಭ್ಯಸ್ತತಸ್ತತಃ ।
ಕ್ರಿಯಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ಪರ್ವತೇಭ್ಯ ಇವಾಪಗಾಃ ॥ 31 ॥

ಅರ್ಥೇನ ಹಿ ವಿಯುಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯಾಲ್ಪತೇಜಸಃ ।
ವ್ಯುಚ್ಛಿದ್ಯಂತೇ ಕ್ರಿಯಾಃ ಸರ್ವಾ ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ಕುಸರಿತೋ ಯಥಾ ॥ 32 ॥

ಸೋಽಯಮರ್ಥಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸುಖಿಕಾಮಃ ಸುಖೈಧಿತಃ |
ಪಾಪಮಾರಭತೇ ಕರ್ತುಂ ತಥಾ ದೋಷಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ || 33 ||

ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಸ್ತಸ್ಯ ಮಿತ್ರಾಣಿ ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಸ್ತಸ್ಯ ಬಾನ್ಧವಃ |
ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಃ ಸ ಪುಮಾಂಲೋಕೇ ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಃ ಸ ಚ ಪಣ್ಡಿತಃ || 34 ||

ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಃ ಸ ಚ ವಿಕ್ರಾಂತೋ ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಃ ಸ ಚ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ |
ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಃ ಸ ಮಹಾಭಾಗೋ ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಃ ಸ ಮಹಾಗುಣಃ || 35 ||

ಅರ್ಥಸೈತ್ಯತೇ ಪರಿತ್ಯಾಗೇ ದೋಷಾಃ ಪ್ರವ್ಯಾಹೃತಾ ಮಯಾ |
ರಾಜ್ಯಮುತ್ಸೃಜತಾ ವೀರ ಯೇನ ಬುದ್ಧಿಸ್ತ್ವಯಾ ಕೃತಾ || 36 ||

ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾ ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥಾಸ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಅಧನೇನಾರ್ಥಕಾಮೇನ ನಾರ್ಥಃ ಶಕ್ಯೋ ವಿಚಿನ್ವತಾ || 37 ||

ಹರ್ಷಃ ಕಾಮಶ್ಚ ದರ್ಪಶ್ಚ ಧರ್ಮಃ ಕ್ರೋಧಃ ಶಮೋ ದಮಃ |
ಅರ್ಥಾದೇತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ನರಾಧಿಪ || 38 ||

ಯೇಷಾಂ ನಶ್ಯತ್ಯಯಂ ಲೋಕಶ್ಚರತಾಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಾಮ್ |
ತೇಽರ್ಥಾಸ್ತ್ವಯಿ ನ ದೃಶ್ಯಂತೇ ದುರ್ದಿನೇಷು ಯಥಾ ಗ್ರಹಾಃ || 39 ||

ತ್ವಯಿ ಪ್ರವ್ರಜಿತೇ ವೀರ ಗುರೋಶ್ಚ ವಚನೇ ಸ್ಥಿತೇ |
ರಕ್ಷಸಾಪಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಿಯತರಾ ತವ || 40 ||

ತದದ್ಯ ವಿಪುಲಂ ವೀರ ದುಃಖಮಿನ್ದ್ರಜಿತಾ ಕೃತಮ್ |
ಕರ್ಮಣಾ ವ್ಯಪನೇಷ್ಯಾಮಿ ತಸ್ಮಾದುತ್ತಿಷ್ಠ ರಾಘವ || 41 ||

ಅಯಮನಘ ತವೋದಿತಃ ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಮ್
ಜನಕಸುತಾ ನಿಧನಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ರುಷ್ಠಃ |
ಸಹಯಗಜರಥಾಂ ಸರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಮ್
ಭೃಶಮಿಷುಭಿರ್ವಿನಿಪಾತಯಾಮಿ ಲಜ್ಜಾಮ್ || 42 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಮಮಾಶ್ವಾಸಯಾನೇ ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲೇ ।
ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಗುಲಾಮಸ್ವಸ್ಥಾನೇ ತತ್ರಾಗಚ್ಛದ್ವಿಭೀಷಣಃ ॥ ೧ ॥

ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರ್ವೀರೈಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಚಿವೈವೃತಃ ।
ನೀಲಾಂಜನಚಯಾಕಾರೈರ್ಮಾರ್ಜಿತಜ್ವರಿವ ಯೂಥಪಃ ॥ ೨ ॥

ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ರಾಘವಂ ಶೋಕಲಾಲಸಮ್ ।
ವಾನರಾಂಶ್ಚೈವ ದದೃಶೇ ಬಾಷ್ಪಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾನ್ ॥ ೩ ॥

ರಾಘವಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮಾನಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲನಂದನಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಮೋಹಮಾಪನ್ನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಚ್ಛಮಾಶ್ರಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ವ್ರೀಡಿತಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಅಂತರ್ದುಃಖೇನ ದೀನಾತ್ಮಾ ಕಿಮೇತದಿತಿ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫ ॥

ವಿಭೀಷಣ ಮುಖಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಂ ತಾಂಶ್ಚ ವಾನರಾನ್ ।
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಬಾಷ್ಪಪರಿಪ್ಲುತಃ ॥ ೬ ॥

ಹತಾಮಿನ್ದ್ರಜಿತಾ ಸೀತಾಮಿಹ ಶ್ರುತೈಶ್ಚ ರಾಘವಃ ।
ಹನೂಮದ್ವಚನಾತ್ಸಾಮ್ಯ ತತೋ ಮೋಹಮುಪಾಗತಃ ॥ ೭ ॥

ಕಥಯಂತಂ ತು ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಸಂನಿವಾರ್ಯ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಪುಷ್ಕಲಾರ್ಥಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಿಸಂಜ್ಞಂ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೮ ॥

ಮನುಜೇನ್ದ್ರಾರ್ತರೂಪೇಣ ಯದುಕ್ತಸ್ತ್ವಂ ಹನೂಮತಾ ।
ತದಯುಕ್ತಮಹಂ ಮನ್ಯೇ ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ಶೋಷಣಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅಭಿಪ್ರಾಯಂ ತು ಜಾನಾಮಿ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ಸೀತಾಂ ಪ್ರತಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ನ ಚ ಘಾತಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೧೦ ॥

ಯಾಚ್ಯಮಾನಃ ಸುಬಹುಶೋ ಮಯಾ ಹಿತಚಿಕೀರ್ಷುಣಾ ।
ವೈದೇಹೀಮುತ್ಸೃಜಸ್ವೇತಿ ನ ಚ ತತ್ಕೃತವಾನ್ವಚಃ ॥ 11 ॥

ನೈವ ಸಾಮ್ನಾ ನ ಭೇದೇನ ನ ದಾನೇನ ಕುತೋ ಯುಧಾ ।
ಸಾ ದ್ರಷ್ಟುಮಪಿ ಶಕ್ಯೇತ ನೈವ ಚಾನ್ಯೇನ ಕೇನಚಿತ್ ॥ 12 ॥

ವಾನರಾನೋಹಯಿತ್ವಾ ತು ಪ್ರತಿಯಾತಃ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಚೈತ್ಯಂ ನಿಕುಮ್ಭಿಲಾಂ ನಾಮ ಯತ್ರ ಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ 13 ॥

ಹುತವಾನುಪಯಾತೋ ಹಿ ದೇವೈರಪಿ ಸವಾಸವೈಃ ।
ದುರಾಧರ್ಷೋ ಭವತ್ಯೇಷ ಸಜ್ಜಾಮೇ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ ॥ 14 ॥

ತೇನ ಮೋಹಯತಾ ನೂನಮೇಷಾ ಮಾಯಾ ಪ್ರಯೋಜಿತಾ ।
ವಿಘ್ನಮನ್ವಿಚ್ಛತಾ ತಾತ ವಾನರಾಣಾಂ ಪರಾಕ್ರಮೇ ।
ಸಸ್ಮೈನ್ಯಾಸ್ತತ್ರ ಗಚ್ಛಾಮೋ ಯಾವತ್ತನ್ನ ಸಮಾಪ್ಯತೇ ॥ 15 ॥

ತ್ಯಜೇಮಂ ನರಶಾರ್ದೂಲಮಿಥ್ಯಾ ಸನ್ತಾಪಮಾಗತಮ್ ।
ಸೀದತೇ ಹಿ ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಾಂ ಶೋಕಕರ್ಷಿತಮ್ ॥ 16 ॥

ಇಹ ತ್ವಂ ಸ್ವಸ್ಥ ಹೃದಯಸ್ತಿಷ್ಠ ಸತ್ತ್ವಸಮುಚ್ಛ್ರಿತಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರೇಷಯಾಸ್ಮಾಭಿಃ ಸಹ ಸ್ಮೈನ್ಯಾನುಕರ್ಷಿಭಿಃ ॥ 17 ॥

ಏಷ ತಂ ನರಶಾರ್ದೂಲೋ ರಾವಣಿಂ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ ।
ತ್ಯಾಜಯಿಷ್ಯತಿ ತತ್ಕರ್ಮ ತತೋ ವಧ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

ತಸ್ಯೈತೇ ನಿಶಿತಾಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಾಃ ಪತ್ರಿಪತ್ರಾಙ್ಗವಾಜಿನಃ ।
ಪತತ್ರಿಣ ಇವಾಸೌಮ್ಯಾಃ ಶರಾಃ ಪಾಸ್ಯಂತಿ ಶೋಣಿತಮ್ ॥ 19 ॥

ತತ್ಸನ್ನಿಶ ಮಹಾಬಾಹೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶುಭಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ವಿನಾಶಾಯ ವಜ್ರಂ ವಜ್ರಧರೋ ಯಥಾ ॥ 20 ॥

ಮನುಜವರ ನ ಕಾಲವಿಪ್ರಕರ್ಷೋ
ರಿಪುನಿಧನಂ ಪ್ರತಿ ಯತ್ಕುಮೋಽದ್ಯ ಕರ್ತುಮ್ ।

ತ್ವಮತಿಸ್ಸಜ ರಿಪೋರ್ವಧಾಯ ಬಾಣೀಮ್
ಅಸುರಪುರೋನ್ಮಥನೇ ಯಥಾ ಮಹೇಂದ್ರಃ || 21 ||

ಸಮಾಪ್ತಕರ್ಮಾ ಹಿ ಸ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೋ
ಭವತ್ಯದೃಶ್ಯಃ ಸಮರೇ ಸುರಾಸುರೈಃ |
ಯುಯುತ್ಸತಾ ತೇನ ಸಮಾಪ್ತಕರ್ಮಣಾ
ಭವೇತ್ಸುರಾಣಾಮಪಿ ಸಂಶಯೋ ಮಹಾನ್ || 22 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಃ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಃ |
ನೋಪಧಾರಯತೇ ವ್ಯಕ್ತಂ ಯದುಕ್ತಂ ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ ||೧||

ತತೋ ಧೈರ್ಯಮವಷ್ಟಭ್ಯ ರಾಮಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ |
ವಿಭೀಷಣಮುಪಾಸೀನಮುವಾಚ ಕಪಿಸಂನಿಧೌ ||೨||

ನೈರ್ಮತಾಧಿಪತೇ ವಾಕ್ಯಂ ಯದುಕ್ತಂ ತೇ ವಿಭೀಷಣ |
ಭೂಯಸ್ತಚ್ಛೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಬ್ರೂಹಿ ಯತ್ತೇ ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ ||೩||

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ |
ಯತ್ತತ್ಪುನರಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಬಭಾಷೇ ಸ ವಿಭೀಷಣಃ ||೪||

ಯಥಾಜ್ಞಪ್ತಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ತ್ವಯಾ ಗುಲ್ಮನಿವೇಶನಮ್ |
ತತ್ತಥಾನುಷ್ಠಿತಂ ವೀರ ತ್ವದ್ವಾಕ್ಯಸಮನಂತರಮ್ ||೫||

ತಾನ್ಯನೀಕಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವಿಭಕ್ತಾನಿ ಸಮನ್ತತಃ |
ವಿನ್ಯಸ್ತಾ ಯೂಥಪಾಶ್ಚೈವ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ವಿಭಾಗಶಃ ||೬||

ಭೂಯಸ್ತು ಮಮ ವಿಜಾಪ್ಯಂ ತಚ್ಛ್ರೇಣುಷ್ವ ಮಹಾಯಶಃ |
ತ್ವಯ್ಯಕಾರಣಸಂತಪ್ತೇ ಸಂತಪ್ತಹೃದಯಾ ವಯಮ್ ||೭||

ತ್ಯಜ ರಾಜನ್ನಿಮಂ ಶೋಕಂ ಮಿಥ್ಯಾ ಸಂತಾಪಮಾಗತಮ್ |
ತದಿಯಂ ತ್ಯಜ್ಯತಾಂ ಚಿಂತಾ ಶತ್ರುಹರ್ಷವಿವರ್ಧನೀ ||೮||

ಉದ್ಯಮಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ವೀರ ಹರ್ಷಃ ಸಮುಪಸೇವ್ಯತಾಮ್ |
ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಾ ಯದಿ ತೇ ಸೀತಾ ಹಂತವ್ಯಶ್ವಜ್ಞ ನಿಶಾಚರಾಃ ||೯||

ರಘುನಂದನ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶ್ರುಯತಾಂ ಮೇ ಹಿತಂ ವಚಃ |
ಸಾಧ್ವಯಂ ಯಾತು ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಬಲೇನ ಮಹತಾ ವೃತಃ |

ನಿಕುಮ್ಭಿಲಾಯಾಂ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹನ್ತಂ ರಾವಣಿಮಾಹವೇ || 10 ||

ಧನುರ್ಮಣ್ಡಲನಿರ್ಮುಕ್ತೈರಾಶೀವಿಷವಿಷೋಪಮೈಃ |
ಶರೈರ್ಹನ್ತಂ ಮಹೇಷ್ವಾಸೋ ರಾವಣಿಂ ಸಮಿತಿಂಜಯಃ || 11 ||

ತೇನ ವೀರೇಣ ತಪಸಾ ವರದಾನಾತ್ಸ್ವಯಮ್ಭುತಃ |
ಅಸ್ತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಾಮಗಾಶ್ಚ ತುರಜ್ಗಮಾಃ || 12 ||

ನಿಕುಮ್ಭಿಲಾಮಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಮಹುತಾಗ್ನಿಂ ಚ ಯೋ ರಿಪುಃ |
ತ್ವಾಮಾತತಾಯಿನಂ ಹನ್ಯಾದಿನ್ದ್ರಶತ್ರೋ ಸ ತೇ ವಧಃ |
ಇತ್ಯೇವಂ ವಿಹಿತೋ ರಾಜನ್ವಧಸ್ತಸ್ಯೈವ ಧೀಮತಃ || 13 ||

ವಧಾಯೇನ್ದ್ರಜಿತೋ ರಾಮ ತಂ ದಿಶಸ್ವ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಹತೇ ತಸ್ಮಿನ್ದತಂ ವಿದ್ಧಿ ರಾವಣಂ ಸಸುಹೃಜ್ಜನಮ್ || 14 ||

ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವ ರಾಮೋ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಜಾನಾಮಿ ತಸ್ಯ ರೌದ್ರಸ್ಯ ಮಾಯಾಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮ || 15 ||

ಸ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವಿತಾಪ್ರಜ್ಞೋ ಮಹಾಮಾಯೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಕರೋತ್ಯಸಂಜ್ಞಾನಸ್ಸಾಂಗ್ರಾಮೇ ದೇವಾನ್ಸವರುಣಾನಪಿ || 16 ||

ತಸ್ಯಾನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಚರತೋ ರಥಸ್ಥಸ್ಯ ಮಹಾಯಶಃ |
ನ ಗತಿರ್ಜ್ಞಾಯತೇ ವೀರಸೂರ್ಯಸ್ಯೇವಾಭ್ರಸಮ್ಪ್ಲವೇ || 17 ||

ರಾಘವಸ್ತು ರಿಪೋರ್ಜ್ಞಾತಾಸ್ವ ಮಾಯಾವೀರ್ಯಂ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಕೀರ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 18 ||

ಯದ್ವಾನರೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಬಲಂ ತೇನ ಸರ್ವೇಣ ಸಂವೃತಃ |
ಹನೂಮತ್ಪ್ರಮುಖೈಶ್ಚೈವ ಯೂಥಪೈಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣ || 19 ||

ಜಾಮ್ಬವೇನರ್ಕ್ಷಪತಿನಾ ಸಹ ಸೈನ್ಯೇನ ಸಂವೃತಃ |
ಜಹಿ ತಂ ರಾಕ್ಷಸಸುತಂ ಮಾಯಾಬಲವಿಶಾರದಮ್ || 20 ||

ಅಯಂ ತಾಂ ಸಚಿವೈಃ ಸಾರ್ಥಂ ಮಹಾತ್ಮಾ ರಜನೀಚರಃ |
ಅಭಿಜ್ಞಸ್ತಸ್ಯ ದೇಶಸ್ಯ ಪೃಷ್ಠತೋಽನುಗಮಿಷ್ಯತಿ || 21 ||

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸವಿಭೀಷಣಃ |
ಜಗ್ರಾಹ ಕಾರ್ಮುಕಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಮನ್ಯದ್ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಃ || 22 ||

ಸಂನದ್ಧಃ ಕವಚೇ ಖಡ್ಗೇ ಸ ಶರೀ ಹೇಮಚಾಪಧೃಕ್ |
ರಾಮಪಾದಾವುಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಹೃಷ್ಣುಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರಬ್ರವೀತ್ || 23 ||

ಅದ್ಯ ಮತ್ಕಾರ್ಮುಕೋನ್ಮುಖಾಃ ಶರಾ ನಿರ್ಭಿದ್ಯ ರಾವಣಿಮ್ |
ಲಜ್ಜಾಮಭಿಪತಿಷ್ಯಂತಿ ಹಂಸಾಃ ಪುಷ್ಕರಿಣೀಮಿವ || 24 ||

ಅದ್ಯೈವ ತಸ್ಯ ರೌದ್ರಸ್ಯ ಶರೀರಂ ಮಾಮಕಾಃ ಶರಾಃ |
ವಿಧಮಿಷ್ಯಂತಿ ಹತ್ವಾ ತಂ ಮಹಾಚಾಪಗುಣಚ್ಯುತಾಃ || 25 ||

ಸ ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ದ್ಯುತಿಮಾನವಚನಂ ಭ್ರಾತುರಗ್ರತಃ |
ಸ ರಾವಣಿವಧಾಕಾಂಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತ್ವರಿತೋ ಯಯೌ || 26 ||

ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಗುರೋಃ ಪಾದೌ ಕೃತ್ವಾ ಚಾಪಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ನಿಕುಂಭಿಲಾಮಭಿಯಯೌ ಚೈತ್ಯಂ ರಾವಣಿಪಾಲಿತಮ್ || 27 ||

ವಿಭೀಷಣೇನ ಸಹಿತೋ ರಾಜಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಕೃತಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತ್ವರಿತೋ ಯಯೌ || 28 ||

ವಾನರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರೈಸ್ತು ಹನೂಮಾನ್ಬಹುಭಿವೃತಃ |
ವಿಭೀಷಣಃ ಸಹಾಮಾತ್ಯಸ್ತದಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮನ್ವಗಾತ್ || 29 ||

ಮಹತಾ ಹರಿಸೈನ್ಯೇನ ಸವೇಗಮಭಿಸಂವೃತಃ |
ಋಕ್ಷರಾಜಬಲಂ ಚೈವ ದದರ್ಶ ಪಥಿ ವಿಷ್ಣಿತಮ್ || 30 ||

ಸ ಗತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮಿತ್ರನಂದನಃ |
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಬಲಂ ದೂರಾದಪಶ್ಯದ್ವ್ಯಹಮಾಸ್ಥಿತಮ್ || 31 ||

ಸ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಧನುಷ್ಪಾಣಿರ್ಮಾಯಾಯೋಗಮರಿಂದಮ ।
ತಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮವಿಧಾನೇನ ವಿಜೇತುಂ ರಘುನಂದನಃ ॥ 32 ॥

ವಿವಿಧಮಮಲಶಸ್ತ್ರಭಾಸ್ವರಂ ತದ್-
ಧ್ವಜಗಹನಂ ವಿಪುಲಂ ಮಹಾರಥೈಶ್ಚ ।
ಪ್ರತಿಭಯತಮಮಪ್ರಮೇಯವೇಗಮ್
ತಿಮಿರಮಿವ ದ್ವಿಷತಾಂ ಬಲಂ ವಿವೇಶ ॥ 33 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ತಸ್ಯಾಮವಸ್ಥಾಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾವಣಾನುಜಃ ।
ಪರೇಷಾಮಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಮರ್ಥಸಾಧಕಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಅಸ್ಯಾನೀಕಸ್ಯ ಮಹತೋ ಭೇದನೇ ಯತಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸುತೋಽಪ್ಯತ್ರ ಭಿನ್ನೇ ದೃಶ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೨ ॥

ಸ ತ್ವಮಿನ್ದ್ರಾನಿಪ್ರಖ್ಯೈಃ ಶರೈರವಕಿರನ್ವರಾನ್ ।
ಅಭಿದ್ರವಾಶು ಯಾವದೇಷ್ಯ ನೈತತ್ಕರ್ಮ ಸಮಾಪ್ಯತೇ ॥ ೩ ॥

ಜಹಿ ವೀರದುರಾತ್ಮಾನಂ ಮಾಯಾಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಮ್ ।
ರಾವಣಿಂ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾಣಂ ಸರ್ವಲೋಕಭಯಾವಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶುಭಲಕ್ಷಣಃ ।
ವವರ್ಷ ಶರವರ್ಷಾಣಿ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸುತಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೫ ॥

ಋಕ್ಷಾಃ ಶಾಖಾಮೃಗಾಶ್ಚೈವ ದ್ರುಮಾದ್ರಿವರಯೋಧಿನಃ ।
ಅಭ್ಯಧಾವಂತ ಸಹಿತಾಸ್ತದನೀಕಮವಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚ ಶಿತ್ಯೈರ್ಬಾಣೈರಸಿಭಿಃ ಶಕ್ತಿತೋಮರೈಃ ।
ಉದ್ಯತೈಃ ಸಮವರ್ತಂತ ಕಪಿಸೈನ್ಯಜಿಘಾಂಸವಃ ॥ ೭ ॥

ಸ ಸಮ್ಪ್ರಹಾರಸ್ತುಮುಲಃ ಸಂಜಙ್ಗೇ ಕಪಿರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಶಬ್ದೇನ ಮಹತಾ ಲಜಾಂ ನಾದಯನ್ವೈ ಸಮಂತತಃ ॥ ೮ ॥

ಶಸ್ತ್ರೈರ್ಬಹುವಿಧಾಕಾರೈಃ ಶಿತ್ಯೈರ್ಬಾಣೈಶ್ಚ ಪಾದಪೈಃ ।
ಉದ್ಯತೈರ್ಗಿರಿಶೃಂಗೈಶ್ಚ ಘೋರೈರಾಕಾಶಮಾವೃತಮ್ ॥ ೯ ॥

ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ವಾನರೇಷು ವಿಕೃತಾನನಬಾಹವಃ ।
ನಿವೇಶಯಂತಃ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚಕ್ರಸ್ತೇ ಸುಮಹದ್ಭಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತಥೈವ ಸಕಲೈರ್ವೃಕ್ಷೈರ್ಗಿರಿಶೃಜೈಶ್ಚ ವಾನರಾಃ |
ಅಭಿಜಘ್ನುರ್ನಿಜಘ್ನುಶ್ಚ ಸಮರೇ ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭಾನ್ || 11 ||

ಋಕ್ಷವಾನರಮುಖೈಶ್ಚ ಮಹಾಕಾಯೈರ್ಮಹಾಬಲೈಃ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ವಧ್ಯಮಾನಾನಾಂ ಮಹದ್ಭಯಮಜಾಯತ || 12 ||

ಸ್ವಮನೀಕಂ ವಿಷಣ್ಣಂ ತು ಶ್ರುತ್ವಾ ಶತ್ರುಭಿರರ್ಧಿತಮ್ |
ಉದತಿಷ್ಠತ ದುರ್ಧರ್ಷಸ್ತತ್ಕರ್ಮಣ್ಯನನುಷ್ಠಿತೇ || 13 ||

ವೃಕ್ಷಾನಧಿಕಾರಾನ್ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಜಾತಕ್ರೋಧಃ ಸ ರಾವಣಿಃ |
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ಸಜ್ಜಂ ಪೂರ್ವಯುಕ್ತಂ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ || 14 ||

ಸ ಭೀಮಕಾರ್ಮುಕಶರಃ ಕೃಷ್ಣಾಣ್ಜನಚಯೋಪಮಃ |
ರಕ್ತಾಸ್ಯನಯನಃ ಕ್ರೂರೋ ಬಭೌ ಮೃತ್ಯುರಿವಾನ್ತಕಃ || 15 ||

ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ತು ರಥಸ್ಥಂ ತಂ ಪರ್ಯವರ್ತತ ತದ್ಬಲಮ್ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮವೇಗಾನಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಯುಯುತ್ಸತಾಮ್ || 16 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ತು ಹನುಮಾನುದ್ಯಮ್ಯ ಸುದುರಾಸದಮ್ |
ಧರಣೀಧರಸಜ್ಜಾತೀ ಮಹಾವೃಕ್ಷಮರಿನ್ದಮಃ || 17 ||

ಸ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ತತ್ಸ್ರೇನ್ಯಂ ಕಾಲಾಗ್ನಿರಿವ ನಿರ್ದಹನ್ |
ಚಕಾರ ಬಹುಭಿರ್ವೃಕ್ಷೈರ್ನಿಃಸಂಜ್ಞಂ ಯುಧಿ ವಾನರಃ || 18 ||

ವಿಧ್ವಂಸಯಂತಂ ತರಸಾ ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಪವನಾತ್ಮಜಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಹನೂಮಂತಮವಾಕಿರನ್ || 19 ||

ಶಿತಶೂಲಧರಾಃ ಶೂಲೈರಸಿಭಿಶ್ಚಾಸಿಪಾಣಯಃ |
ಶಕ್ತಿಭಿಃ ಶಕ್ತಿಹಸ್ತಾಶ್ಚ ಪಟ್ಟಸೈಃ ಪಟ್ಟಸಾಯುಧಾಃ || 20 ||

ಪರಿಘೈಶ್ಚ ಗದಾಭಿಶ್ಚ ಕುನ್ತೈಶ್ಚ ಶುಭದರ್ಶನೈಃ |
ಶತಶಶ್ಚ ಶತಘ್ನೀಭಿರಾಯಸೈರಪಿ ಮುದ್ಗರೈಃ || 21 ||

ಘೋರೈಃ ಪರಶುಭಿಶ್ಚೈವ ಭಿಣ್ಣಿಪಾಲೈಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಮುಷ್ಠಿಭಿರ್ವಜ್ರವೇಗೈಶ್ಚ ತಲೈರಶನಿಸಂನಿಭೈಃ ॥ 22 ॥

ಅಭಿಜಘ್ನುಃ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸಮನ್ತಾತ್ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ ।
ತೇಷಾಮಪಿ ಚ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಶ್ಚಕಾರ ಕದನಂ ಮಹತ್ ॥ 23 ॥

ಸ ದದರ್ಶ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠಮಚಲೋಪಮಮಿನ್ದ್ರಜಿತ್ ।
ಸೂದಯಾನಮಮಿತ್ರಘ್ನಮಮಿತ್ರಾನ್ವವನಾತ್ಮಜಮ್ ॥ 24 ॥

ಸ ಸಾರಥಿಮುವಾಚೇದಂ ಯಾಹಿ ಯತ್ರೈಷ ವಾನರಃ ।
ಕ್ಷಯಮೇವ ಹಿ ನಃ ಕುರ್ಯಾದ್ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮುಪೇಕ್ಷಿತಃ ॥ 25 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸಾರಥಿಸ್ತೇನ ಯಯೌ ಯತ್ರ ಸ ಮಾರುತಿಃ ।
ವಹನ್ಪರಮದುರ್ಧರ್ಷಂ ಸ್ಥಿತಮಿನ್ದ್ರಜಿತಂ ರಥೇ ॥ 26 ॥

ಸೋಽಭ್ಯುಪೇತ್ಯ ಶರಾನ್ವಡ್ಗಾನ್ವಟ್ಟಸಾಸಿಪರಶ್ವಧಾನ್ ।
ಅಭ್ಯವರ್ಷತ ದುರ್ಧರ್ಷಃ ಕಪಿಮೂರ್ಧ್ನ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 27 ॥

ತಾನಿ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಘೋರಾಣಿ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಸ ಮಾರುತಿಃ ।
ರೋಷೇಣ ಮಹತಾವಿಷೋ ವಾಕ್ಯಂ ಚೇದಮುವಾಚ ಹ ॥ 28 ॥

ಯುಧ್ಯಸ್ವ ಯದಿ ಶೂರೋಽಸಿ ರಾವಣಾತ್ಮಜ ದುರ್ಮತೇ ।
ವಾಯುಪುತ್ರಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ನ ಜೀವನ್ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯಸಿ ॥ 29 ॥

ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಸಮ್ಪ್ರಯುಧ್ಯಸ್ವ ಯದಿ ಮೇ ದ್ವಂದ್ವಮಾಹವೇ ।
ವೇಗಂ ಸಹಸ್ವ ದುರ್ಬುದ್ಧೇ ತತಸ್ತ್ವಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ವರಃ ॥ 30 ॥

ಹನೂಮನ್ತಂ ಜಿಘಾಂಸನ್ತಂ ಸಮುದ್ಯತಶರಾಸನಮ್ ।
ರಾವಣಾತ್ಮಜಮಾಚಷ್ಟೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ 31 ॥

ಯಸ್ತು ವಾಸವನಿರ್ಜೇತಾ ರಾವಣಸ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಭವಃ ।
ಸ ಏಷ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಹನೂಮನ್ತಂ ಜಿಘಾಂಸತಿ ॥ 32 ॥

ತಮಪ್ರತಿಮಸಂಸ್ಥಾನೈಃ ಶರೈಃ ಶತ್ರುವಿದಾರಣೈಃ |
ಜೀವಿತಾಂತಕರೈಃ ಘೋರೈಃ ಸೌಮಿತ್ರೇ ರಾವಣಿಂ ಜಹಿ || 33 ||

ಇತೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ತದಾ ಮಹಾತ್ಮಾ
ವಿಭೀಷಣೇನಾರಿವಿಭೀಷಣೇನ |
ದದರ್ಶ ತಂ ಪರ್ವತಸಂನಿಕಾಶಮ್
ರಥಸ್ಥಿತಂ ಭೀಮಬಲಂ ದುರಾಸದಮ್ || 34 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಜಾತಹರ್ಷೋ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಧನುಷ್ಠಾನಮಾದಾಯ ತ್ವರಮಾಣೋ ಜಗಾಮ ಸಃ ॥ ೧॥

ಅವಿದೂರಂ ತತೋ ಗತ್ವಾ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ಮಹದ್ವನಮ್ ।
ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ತತ್ಕರ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ ೨॥

ನೀಲಜೀಮೂತಸಜ್ಜಾಶಂ ನ್ಯಗ್ರೋಧಂ ಭೀಮದರ್ಶನಮ್ ।
ತೇಜಸ್ವೀ ರಾವಣಭ್ರಾತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ ॥ ೩॥

ಇಹೋಪಹಾರಂ ಭೂತಾನಾಂ ಬಲವಾನ್ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ ।
ಉಪಹೃತ್ಯ ತತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಸಜ್ಞಾಗ್ರಮಮಭಿವರ್ತತೇ ॥ ೪॥

ಅದೃಶ್ಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತತೋ ಭವತಿ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ನಿಹಂತಿ ಸಮರೇ ಶತ್ರುನ್ಬಧ್ನಾತಿ ಚ ಶರೋತ್ತಮೈಃ ॥ ೫॥

ತಮಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ನ್ಯಗ್ರೋಧಂ ಬಲಿನಂ ರಾವಣಾತ್ಮಜಮ್ ।
ವಿಧ್ವಂಸಯ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಸರಥಂ ಸಾಶ್ವಸಾರಥಿಮ್ ॥ ೬॥

ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮಿತ್ರನಂದನಃ ।
ಬಭೂವಾವಸ್ಥಿತಸ್ತತ್ರ ಚಿತ್ರಂ ವಿಸ್ಫಾರಯನ್ದನುಃ ॥ ೭॥

ಸ ರಥೇನಾಗ್ನಿವರ್ಣೇನ ಬಲವಾನ್ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ ।
ಇಂದ್ರಜಿತ್ಕವಚೇ ವಿಡ್ಗೇ ಸಧ್ವಜಃ ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ ॥ ೮॥

ತಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಮಪರಾಜಿತಮ್ ।
ಸಮಾಹ್ವಯೇ ತ್ವಾಂ ಸಮರೇ ಸಮ್ಯಗ್ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥ ೯॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಮನಸ್ವೀ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಭೀಷಣಮ್ ॥ ೧೦॥

ಇಹ ತ್ವಂ ಜಾತಸಂವೃದ್ಧಃ ಸಾಕ್ಷಾದಾಭ್ರತಾ ಪಿತುರ್ಮಮ ।
ಕಥಂ ದ್ರುಹ್ಯಸಿ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಪಿತೃವ್ಯೋ ಮಮ ರಾಕ್ಷಸ ॥ 11 ॥

ನ ಜ್ಞಾತಿತ್ವಂ ನ ಸೌಹಾರ್ದಂ ನ ಜಾತಿಸ್ತವ ದುರ್ಮತೇ ।
ಪ್ರಮಾಣಂ ನ ಚ ಸೋದರ್ಯಂ ನ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮದೂಷಣ ॥ 12 ॥

ಶೋಚ್ಯಸ್ತ್ವಮಸಿ ದುರ್ಬುದ್ಧೇ ನಿನ್ನನೀಯಶ್ಚ ಸಾಧುಭಿಃ ।
ಯಸ್ತ್ವಂ ಸ್ವಜನಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಪರಭೃತ್ಯತ್ವಮಾಗತಃ ॥ 13 ॥

ನೈತಚ್ಛಿಥಿಲಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ತ್ವಂ ವೇತ್ಸಿ ಮಹದನ್ತರಮ್ ।
ಕ್ವ ಚ ಸ್ವಜನಸಂವಾಸಃ ಕ್ವ ಚ ನೀಚಪರಾಶ್ರಯಃ ॥ 14 ॥

ಗುಣವಾನ್ವಾ ಪರಜನಃ ಸ್ವಜನೋ ನಿರ್ಗುಣೋಽಪಿ ವಾ ।
ನಿರ್ಗುಣಃ ಸ್ವಜನಃ ಶ್ರೇಯಾನ್ಯಃ ಪರಃ ಪರ ಏವ ಸಃ ॥ 15 ॥

ನಿರನುಕ್ರೋಶತಾ ಚೇಯಂ ಯಾದೃಶೀ ತೇ ನಿಶಾಚರ ।
ಸ್ವಜನೇನ ತ್ವಯಾ ಶಕ್ಯಂ ಪರುಷಂ ರಾವಣಾನುಜ ॥ 16 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರೇಣ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಅಜಾನನ್ನಿವ ಮಚ್ಛೀಲಂ ಕಿಂ ರಾಕ್ಷಸ ವಿಕತ್ಥಸೇ ॥ 17 ॥

ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸುತಾಸಾಧೋ ಪಾರುಷ್ಯಂ ತ್ಯಜ ಗೌರವಾತ್ ।
ಕುಲೇ ಯದ್ಯಪ್ಯಹಂ ಜಾತೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಗುಣೋಽಯಂ ಪ್ರಥಮೋ ನೃಣಾಂ ತನ್ಮೇ ಶೀಲಮರಾಕ್ಷಸಮ್ ॥ 18 ॥

ನ ರಮೇ ದಾರುಣೇನಾಹಂ ನ ಚಾಧರ್ಮೇಣ ವೈ ರಮೇ ।
ಭ್ರಾತ್ರಾ ವಿಷಮಶೀಲೇನ ಕಥಂ ಭ್ರಾತಾ ನಿರಸ್ಯತೇ ॥ 19 ॥

ಪರಸ್ವಾನಾಂ ಚ ಹರಣಂ ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶನಮ್ ।
ಸುಹೃದಾಮತಿಶಜ್ಞಾಂ ಚ ತ್ರಯೋ ದೋಷಾಃ ಕ್ಷಯಾವಹಾಃ ॥ 20 ॥

ಮಹರ್ಷೀಣಾಂ ವಧೋ ಘೋರಃ ಸರ್ವದೇವೈಶ್ಚ ವಿಗ್ರಹಃ ।
ಅಭಿಮಾನಶ್ಚ ಕೋಪಶ್ಚ ವೈರಿತ್ವಂ ಪ್ರತಿಕೂಲತಾ ॥ 21 ॥

ಏತೇ ದೋಷಾ ಮಮ ಭ್ರಾತುರ್ಜೀವಿತೈಶ್ವರ್ಯನಾಶನಾಃ ।
ಗುಣಾನ್ಪ್ರಚ್ಛಾದಯಾಮಾಸುಃ ಪರ್ವತಾನಿವ ತೋಯದಾಃ ॥ 22 ॥

ದೋಷೈರೇತೈಃ ಪರಿತ್ಯಕ್ತೋ ಮಯಾ ಭ್ರಾತಾ ಪಿತಾ ತವ ।
ನೇಯಮಸ್ತಿ ಪುರೀ ಲಜಾಃ ನ ಚ ತ್ವಂ ನ ಚ ತೇ ಪಿತಾ ॥ 23 ॥

ಅತಿಮಾನೀ ಚ ಬಾಲಶ್ಚ ದುರ್ವಿನೀತಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಬದ್ಧಸ್ತ್ವಂ ಕಾಲಪಾಶೇನ ಬ್ರೂಹಿ ಮಾಂ ಯದ್ಯದಿಚ್ಛಸಿ ॥ 24 ॥

ಅದ್ಯ ತೇ ವ್ಯಸನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಿಮಿಹ ತ್ವಂ ತು ವಕ್ಷ್ಯಸಿ ।
ಪ್ರವೇಷ್ವಂ ನ ತ್ವಯಾ ಶಕ್ಯೋ ನ್ಯಗ್ರೋಧೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮ ॥ 25 ॥

ಧರ್ಷಯಿತ್ವಾ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ನ ಶಕ್ಯಂ ಜೀವಿತುಂ ತ್ವಯಾ ।
ಯುಧ್ಯಸ್ವ ನರದೇವೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ರಣೇ ಸಹ ।
ಹತಸ್ತ್ವಂ ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ಯಮಕ್ಷಯೇ ॥ 26 ॥

ನಿದರ್ಶಯಸ್ವಾತ್ಮಬಲಂ ಸಮುದ್ಯತಮ್
ಕುರುಷ್ವ ಸರ್ವಾಯುಧಸಾಯಕವ್ಯಯಮ್ ।
ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯೈತ್ಯ ಹಿ ಬಾಣಗೋಚರಮ್
ತ್ವಮದ್ಯ ಜೀವನ್ಮಬಲೋ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥ 27 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಭೀಷಣ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣಿಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ವೇಗೇನಾಭ್ಯುತ್ಪಪಾತ ಹ || 1 ||

ಉದ್ಯತಾಯುಧನಿಸ್ತ್ರಿಸ್ತೋ ರಥೇ ತು ಸಮಲಜ್ಞತೇ |
ಕಾಲಾಶ್ವಯುಕ್ತೇ ಮಹತಿ ಸ್ಥಿತಃ ಕಾಲಾಂತಕೋಪಮಃ || 2 ||

ಮಹಾಪ್ರಮಾಣಮುದ್ಯಮ್ಯ ವಿಪುಲಂ ವೇಗವದ್ಧೃಢಮ್ |
ಧನುರ್ಭೀಮಂ ಪರಾಮೃಶ್ಯ ಶರಾಂಶ್ಚಾಮಿತ್ರನಾಶನಾನ್ || 3 ||

ಉವಾಚೈನಂ ಸಮಾರಬ್ಧಃ ಸೌಮಿತ್ರಂ ಸವಿಭೀಷಣಮ್ |
ತಾಂಶ್ಚ ವಾನರಶಾರ್ದೂಲಾನ್ಪಶ್ಯಧ್ವಂ ಮೇ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ || 4 ||

ಅದ್ಯ ಮತ್ಕಾರ್ಮುಕೋತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಂ ಶರವರ್ಷಂ ದುರಾಸದಮ್ |
ಮುಕ್ತಂ ವರ್ಷಮಿವಾಕಾಶೇ ವಾರಯಿಷ್ಯಥ ಸಂಯುಗೇ || 5 ||

ಅದ್ಯ ವೋ ಮಾಮಕಾ ಬಾಣಾ ಮಹಾಕಾರ್ಮುಕನಿಃಸ್ಪೃತಾಃ |
ವಿಧಮಿಷ್ಯನ್ತಿ ಗಾತ್ರಾಣಿ ತೂಲರಾಶಿಮಿವಾನಲಃ || 6 ||

ತೀಕ್ಷ್ಣಸಾಯಕನಿರ್ಭಿನ್ನಾ ಇೂಲಶಕ್ತ್ಯೃಷ್ಟಿತೋಮರೈಃ |
ಅದ್ಯ ವೋ ಗಮಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಾನೇವ ಯಮಕ್ಷಯಮ್ || 7 ||

ಕ್ಷಿಪತಃ ಶರವರ್ಷಾಣಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ಮೇ ಯುಧಿ |
ಜೀಮೂತಸ್ಯೇವ ನದತಃ ಕಃ ಸ್ಥಾಸ್ಯತಿ ಮಮಾಗ್ರತಃ || 8 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ಗರ್ಜಿತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತದಾ |
ಅಭೀತವದನಃ ಕ್ರುದೋ ರಾವಣಿಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 9 ||

ಉಕ್ತಶ್ಚ ದುರ್ಗಮಃ ಪಾರಃ ಕಾರ್ಯಾಣಾಂ ರಾಕ್ಷಸ ತ್ವಯಾ |
ಕಾರ್ಯಾಣಾಂ ಕರ್ಮಣಾ ಪಾರಂ ಯೋ ಗಚ್ಛತಿ ಸ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ || 10 ||

ಸ ತ್ವಮರ್ಥಸ್ಯ ಹೀನಾರ್ಥೋ ದುರವಾಪಸ್ಯ ಕೇನಚಿತ್ |
ವಚೋ ವ್ಯಾಹೃತ್ಯ ಜಾನೀಷೇ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಸ್ಮೀತಿ ದುರ್ಮತೇ || 11 ||

ಅನ್ತರ್ಧಾನಗತೇನಾಜೌ ಯಸ್ತ್ವಯಾಚರಿತಸ್ತದಾ |
ತಸ್ಯರಾಚರಿತೋ ಮಾರ್ಗೋ ನೈಷ ವೀರನಿಷೇವಿತಃ || 12 ||

ಯಥಾ ಬಾಣಪಥಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ್ಥಿತೋಽಹಂ ತವ ರಾಕ್ಷಸ |
ದರ್ಶಯಸ್ವದ್ಯ ತತ್ತೇಜೋ ವಾಚಾ ತ್ವಂ ಕಿಂ ವಿಕತ್ಥಸೇ || 13 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಧನುರ್ಭೀಮಂ ಪರಾಮೃಶ್ಯ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸಸರ್ಜೇ ನಿಶಿತಾನ್ಬಾಣಾನಿನ್ದ್ರಜಿತ್ಸಮಿಜಿಂಜಯ || 14 ||

ತೇ ನಿಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾವೇಗಾಃ ಶರಾಃ ಸರ್ಪವಿಷೋಪಮಾಃ |
ಸಮ್ರಾಪ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪೇತುಃ ಶ್ವಸಂತ ಇವ ಪನ್ನಗಾಃ || 15 ||

ಶರೈರತಿಮಹಾವೇಗೈರ್ವೇಗವಾನ್ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ |
ಸೌಮಿತ್ರಿಮಿನ್ದ್ರಜಿದ್ಯುಧ್ಧೇ ವಿವ್ಯಾಧ ಶುಭಲಕ್ಷಣಮ್ || 16 ||

ಸ ಶರೈರತಿವಿದ್ಧಾಜ್ಞೋ ರುಧಿರೇಣ ಸಮುಕ್ಷಿತಃ |
ಶುಶುಭೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ವಿಧೂಮ ಇವ ಪಾವಕಃ || 17 ||

ಇನ್ದ್ರಜಿತ್ತ್ವಾತ್ಮನಃ ಕರ್ಮ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾಧಿಗಮ್ಯ ಚ |
ವಿನದ್ಯ ಸುಮಹಾನಾದಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 18 ||

ಪತ್ರಿಣಃ ಶಿತಧಾರಾಸ್ತೇ ಶರಾ ಮತ್ಕಾಮುಕಚ್ಯುತಾಃ |
ಆದಾಸ್ಯಂತೇಽದ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಜೀವಿತಂ ಜೀವಿತಾನ್ತಗಾಃ || 19 ||

ಅದ್ಯ ಗೋಮಾಯುಸಜ್ಞಾಶ್ಚ ಶೈನಸಜ್ಞಾಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಗೃಧ್ರಾಶ್ಚ ನಿಪತಂತು ತ್ವಾಂ ಗತಾಸುಂ ನಿಹತಂ ಮಯಾ || 20 ||

ಕ್ಷತ್ರಬಂಧುಃ ಸದಾನಾರ್ಯೋ ರಾಮಃ ಪರಮದುರ್ಮತಿಃ |
ಭಕ್ತಂ ಭ್ರಾತರಮದ್ಯೈವ ತ್ವಾಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯತಿ ಮಯಾ ಹತಮ್ || 21 ||

ವಿಶಸ್ತಕವಚಂ ಭೂಮೌ ವ್ಯಪವಿದ್ಧಶರಾಸನಮ್ |
ಹೃತೋತ್ತಮಾಙ್ಗಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ತಾಷಮದ್ಯ ನಿಹತಂ ಮಯಾ || 22 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ಸಂರಬ್ಧಂ ಪರುಷಂ ರಾವಣಾತ್ಮಜಮ್ |
ಹೇತುಮದ್ವಾಕ್ಯಮತ್ಯರ್ಥಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ || 23 ||

ಅಕೃತ್ವಾ ಕತ್ಥಸೇ ಕರ್ಮ ಕಿಮರ್ಥಮಿಹ ರಾಕ್ಷಸ |
ಕುರು ತತ್ಕರ್ಮ ಯೇನಾಹಂ ಶ್ರದ್ಧಾಧ್ಯಾಂ ತವ ಕತ್ಥನಮ್ || 24 ||

ಅನುಕ್ತ್ವಾ ಪರುಷಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕಿಂಚಿದಪ್ಯನವಕ್ಷಿಪನ್ |
ಅವಿಕತ್ಥನೃಧಿಷ್ಯಾಮಿ ತಾಷಂ ಪಶ್ಯ ಪುರುಷಾದನ || 25 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪೞ್ಚಾನಾರಾಚಾನಾಕರ್ಣಾಪೂರಿತಾಂಶ್ಯರಾನ್ |
ನಿಚಖಾನ ಮಹಾವೇಗಾಂಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಕ್ಷಸೋರಸಿ || 26 ||

ಸ ಶರೈರಾಹತಸ್ತೇನ ಸರೋಷೋ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ |
ಸುಪ್ರಯುಕ್ತೈಸ್ತ್ರೈಭಿರ್ಬಾಣೈಃ ಪ್ರತಿವಿವ್ಯಾಧ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 27 ||

ಸ ಬಭೂವ ಮಹಾಭೀಮೋ ನರರಾಕ್ಷಸಸಿಂಹಯೋಃ |
ವಿಮರ್ದಸ್ತುಮುಲೋ ಯುದ್ಧೇ ಪರಸ್ಪರವಧೈಷಿಣೋಃ || 28 ||

ಉಭೌ ಹಿ ಬಲಸಮ್ಪನ್ನಾವುಭೌ ವಿಕ್ರಮಶಾಲಿನೌ |
ಉಭಾವಪಿ ಸುವಿಕ್ರಾಂತೌ ಸರ್ವಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದೌ || 29 ||

ಉಭೌ ಪರಮದುರ್ಜೇಯಾವತುಲ್ಯಬಲತೇಜಸೌ |
ಯುಯುಧಾತೇ ಮಹಾವೀರೌ ಗ್ರಹಾವಿವ ನಭೋ ಗತೌ || 30 ||

ಬಲವೃತ್ರಾವಿವ ಹಿ ತೌ ಯುಧಿ ವೈ ದುಷ್ಪ್ರಧರ್ಷಣೌ |
ಯುಯುಧಾತೇ ಮಹಾತ್ಮನೌ ತದಾ ಕೇಸರಿಣಾವಿವ || 31 ||

ಬಹೂನವಸೃಜಂತೌ ಹಿ ಮಾರ್ಗಣೌಘಾನವಸ್ಥಿತೌ |
ನರರಾಕ್ಷಸಸಿಂಹೌ ತೌ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾವಭ್ಯಯುಧ್ಯತಾಮ್ || 32 ||

ಸುಸಮ್ರಹೃಷ್ಣೌ ನರರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮೌ
ಜಯೈಷಿಣೌ ಮಾರ್ಗಣಚಾಪಧಾರಿಣೌ ।
ಪರಸ್ಪರಂ ತೌ ಪ್ರವವರ್ಷತುರ್ಭೃಶಮ್
ಶರೌಘವರ್ಷೇಣ ಬಲಾಹಕಾವಿವ ॥ ೩೩ ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಶರಂ ದಾಶರಥಿಃ ಸನ್ನಾಧಾಮಿತ್ರಕರ್ಶನಃ |
ಸಸರ್ಜ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ನಾಧ್ಯಯ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸರ್ಪ ಇವ ಶ್ವಸನ್ || 1 ||

ತಸ್ಯ ಜ್ಯಾತಲನಿರ್ಘೋಷಂ ಸ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ |
ವಿವರ್ಣವದನೋ ಭೂತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸಮುದೈಕ್ಷತ || 2 ||

ತಂ ವಿಷಣ್ಣಮುಖಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಂ ರಾವಣಾತ್ಮಜಮ್ |
ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಯುದ್ಧಸಂಸಕ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಃ || 3 ||

ನಿಮಿತ್ತಾನ್ಯನುಪಶ್ಯಾಮಿ ಯಾನ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಾವಣಾತ್ಮಜೇ |
ತ್ವರ ತೇನ ಮಹಾಬಾಹೋ ಭಗ್ನ ಏಷ ನ ಸಂಶಯಃ || 4 ||

ತತಃ ಸನ್ನಾಧಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಶರಾನಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮಾನ್ |
ಮುಮೋಚ ನಿಶಿತಾಂಸ್ತಸ್ಮೈ ಸರ್ವಾನಿವ ವಿಷೋಲ್ಬಣಾನ್ || 5 ||

ಶಕ್ರಾಶನಿಸಮಸ್ಪರ್ಶೈರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಹತಃ ಶರೈಃ |
ಮುಹೂರ್ತಮಭವನ್ಮೂಢಃ ಸರ್ವಸಂಕುಚ್ಯಭಿತೇಂದ್ರಿಯಃ || 6 ||

ಉಪಲಭ್ಯ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಪ್ರತ್ಯಾಗತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ದದರ್ಶಾವಸ್ಥಿತಂ ವೀರಂ ವೀರೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ || 7 ||

ಸೋಽಭಿಚಕ್ರಾಮ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ರೋಷಾತ್ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ |
ಅಬ್ರವೀಚ್ಛೈನಮಾಸಾದ್ಯ ಪುನಃ ಸ ಪರುಷಂ ವಚಃ || 8 ||

ಕಿಂ ನ ಸ್ಮರಸಿ ತದ್ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರಥಮೇ ಮತ್ಪರಾಕ್ರಮಮ್ |
ನಿಬದ್ಧಸ್ತ್ವಂ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಯದಾ ಯುಧಿ ವಿಚೇಷ್ಟಸೇ || 9 ||

ಯುವಾ ಖಲು ಮಹಾಯುದ್ಧೇ ಶಕ್ರಾಶನಿಸಮೈಃ ಶರೈಃ |
ಶಾಯಿನೌ ಪ್ರಥಮಂ ಭೂಮೌ ವಿಸಂಜ್ಞೌ ಸಪುರಃಸರೌ || 10 ||

ಸ್ಮೃತಿರ್ವಾ ನಾಸ್ತಿ ತೇ ಮನ್ಯೇ ವ್ಯಕ್ತಂ ವಾ ಯಮಸಾದನಮ್ ।
ಗನ್ತುಮಿಚ್ಛಸಿ ಯಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಮಾಂ ಧರ್ಷಯಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 11 ॥

ಯದಿ ತೇ ಪ್ರಥಮೇ ಯುದ್ಧೇ ನ ದೃಷ್ಟೋ ಮತ್ಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಅದ್ಯ ತ್ವಾಂ ದರ್ಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತಿಷ್ಠೋದಾನೀಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ 12 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಪ್ತಭಿರ್ಬಾಣೈರಭಿವಿವ್ಯಾಧ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ದಶಭಿಶ್ಚ ಹನೂಮಂತಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಧಾರೈಃ ಶರೋತ್ತಮೈಃ ॥ 13 ॥

ತತಃ ಶರಶತೇನೈವ ಸುಪ್ರಯುಕ್ತೇನ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಕ್ರೋಧಾದ್ವಿಗುಣಸಂರಬ್ಧೋ ನಿರ್ಬಿಭೇದ ವಿಭೀಷಣಮ್ ॥ 14 ॥

ತದ್ವೃಷ್ಟೇನ್ದ್ರಜಿತಃ ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ರಾಮಾನುಜಸ್ತದಾ ।
ಅಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಹಸನ್ನೈತತ್ಕಿಂಚಿದಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ॥ 15 ॥

ಮುಮೋಚ ಸ ಶರಾನೋರಾನೃಜ್ಞಹ್ಯ ನರಪುಜ್ಞವಃ ।
ಅಭೀತವದನಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾವಣಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಯುಧಿ ॥ 16 ॥

ನೈವಂ ರಣಗತಃ ಶೂರಾಃ ಪ್ರಹರಂತಿ ನಿಶಾಚರ ।
ಲಘವಶ್ಚಾಲ್ಪವೀರ್ಯಾಶ್ಚ ಸುಖಾ ಹೀಮೇ ಶರಾಸ್ತವ ॥ 17 ॥

ನೈವಂ ಶೂರಾಸ್ತು ಯುಧ್ಯಂತೇ ಸಮರೇ ಜಯಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ ।
ಇತ್ಯೇವಂ ತಂ ಬ್ರುವಾಣಸ್ತು ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ ॥ 18 ॥

ತಸ್ಯ ಬಾಣೈಸ್ತು ವಿಧ್ವಸ್ತಂ ಕವಚಂ ಹೇಮಭೂಷಿತಮ್ ।
ವ್ಯಶೀರ್ಯತ ರಥೋಪಸ್ಥೇ ತಾರಾಜಾಲಮಿವಾಮ್ಬರಾತ್ ॥ 19 ॥

ವಿಧೂತವರ್ಮಾ ನಾರಾಚೈರ್ಬಭೂವ ಸ ಕೃತವ್ರಣಃ ।
ಇನ್ದ್ರಜಿತಸಮರೇ ಶೂರಃ ಪ್ರರೂಢ ಇವ ಸಾನುಮಾನ್ ॥ 20 ॥

ಅಭೀಕ್ಷಂ ನಿಶ್ವಸಂತಾ ಹಿ ಯುಧ್ಯೇತಾಂ ತುಮುಲಂ ಯುಧಿ ।
ಶರಸಂಕ್ರೂತಸರ್ವಾಜೋಗ್ನೇ ಸರ್ವತೋ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತೌ ॥ 21 ॥

ಅಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ದರ್ಶಯನ್ತಾ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಶರಾನುಚ್ಚಾವಚಾಕಾರಾನನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಬಬಂಧತುಃ ॥ 22 ॥

ವ್ಯಪೇತದೋಷಮಸ್ಯನ್ತಾ ಲಘುಚಿತ್ರಂ ಚ ಸುಷುಂ ಚ ।
ಉಭೌ ತು ತುಮುಲಂ ಘೋರಂ ಚಕ್ರತುರ್ನರರಾಕ್ಷಸೌ ॥ 23 ॥

ತಯೋಃ ಪೃಥಕ್ಪೃಥಗ್ಭೀಮಃ ಶುಶ್ರುವೇ ತಲನಿಸ್ವನಃ ।
ಸುಘೋರಯೋರ್ನಿಷ್ಪನತೋರ್ಗಗನೇ ಮೇಘಯೋರಿವ ॥ 24 ॥

ತೇ ಗಾತ್ರಯೋರ್ನಿಪತಿತಾ ರುಕ್ಮಪುಜಾಃ ಶರಾ ಯುಧಿ ।
ಅಸ್ಮಗ್ಧಿಗಾಧಾ ವಿನಿಷ್ಪೇತುವಿವಿಶುರ್ಧರಣೀತಲಮ್ ॥ 25 ॥

ಅನ್ಯೈಃ ಸುನಿಶಿತೈಃ ಶಸ್ತ್ರೈರಾಕಾಶೇ ಸಂಜಘಟ್ಟಿರೇ ।
ಬಭೞ್ಜಾಶ್ಚಿಚ್ಛಿದುಶ್ಚಾಪಿ ತಯೋರ್ಬಾಣಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 26 ॥

ಸ ಬಭೂವ ರಣೇ ಘೋರಸ್ತಯೋರ್ಬಾಣಮಯಶ್ಚಯಃ ।
ಅಗ್ನಿಭ್ಯಾಮಿವ ದೀಪ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಸತ್ರೇ ಕುಶಮಯಶ್ಚಯಃ ॥ 27 ॥

ತಯೋಃ ಕೃತವ್ರಣೌ ದೇಹೌ ಶುಶುಭಾತೇ ಮಹಾತ್ಮನೋಃ ।
ಸಪುಷ್ಪಾವಿವ ನಿಷ್ಪತ್ರೌ ವನೇ ಶಾಲ್ಮಲಿಕುಂಶುಕೌ ॥ 28 ॥

ಚಕ್ರತುಸ್ತುಮುಲಂ ಘೋರಂ ಸಂನಿಪಾತಂ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಇಂದ್ರಜಿಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚೈವ ಪರಸ್ಪರಜಯೈಷಿಣೌ ॥ 29 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾವಣಿಂ ಯುದ್ಧೇ ರಾವಣಿಶ್ಚಾಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ತಾವಭಿಘ್ನನ್ತಾ ನ ಶ್ರಮಂ ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತಾಮ್ ॥ 30 ॥

ಬಾಣಜಾಲೈಃ ಶರೀರಸ್ಥೈರವಗಾಢೈಸ್ತರಸ್ವಿನೌ ।
ಶುಶುಭಾತೇ ಮಹಾವೀರೌ ವಿರೂಢಾವಿವ ಪರ್ವತೌ ॥ 31 ॥

ತಯೋ ರುಧಿರಸಿಕ್ತಾನಿ ಸಂವೃತಾನಿ ಶರೈರ್ಭೃಶಮ್ ।
ಬಭ್ರಾಜುಃ ಸರ್ವಗಾತ್ರಾಣಿ ಜ್ವಲಂತ ಇವ ಪಾವಕಾಃ ॥ 32 ॥

ತಯೋರಥ ಮಹಾನಾಕಲೋ ವ್ಯತೀಯಾದ್ಯುಧ್ಯಮಾನಯೋಃ ।
ನ ಚ ತೌ ಯುದ್ಧವೈಮುಖ್ಯಂ ಶ್ರಮಂ ವಾಪ್ಯುಪಜಗ್ಮತುಃ ॥ 33 ॥

ಅಥ ಸಮರಪರಿಶ್ರಮಂ ನಿಹಂತುಮ್
ಸಮರಮುಖೇಷ್ವಜಿತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ।
ಪ್ರಿಯಹಿತಮುಪಪಾದಯನ್ಮಹೌಜಾಃ
ಸಮರಮುಪೇತ್ಯ ವಿಭೀಷಣೋಽವತಸ್ಥೇ ॥ 34 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಯುಧ್ಯಮಾನೌ ತು ತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಸಕ್ತೌ ನರರಾಕ್ಷಸೌ |
ಶೂರಃ ಸ ರಾವಣಭ್ರಾತಾ ತಸ್ಮೈ ಸಜ್ಜಾಮಮೂರ್ಧನಿ || 1 ||

ತತೋ ವಿಸ್ಫಾರಯಾಮಾಸ ಮಹದ್ಧನುರವಸ್ಥಿತಃ |
ಉತ್ಸರ್ಜ ಚ ತೀಕ್ಷ್ಣಗ್ರಾಕ್ಷಸೇಷು ಮಹಾಶರಾನ್ || 2 ||

ತೇ ಶರಾಃ ಶಿಖಿಸಜ್ಜಾಶಾ ನಿಪತಂತಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾನ್ದಾರಯಾಮಾಸುರ್ವಜ್ರಾ ಇವ ಮಹಾಗಿರೀನ್ || 3 ||

ವಿಭೀಷಣಸ್ಯಾನುಚರಾಸ್ತೇಽಪಿ ಶೂಲಾಸಿಪಟ್ಟಸೈಃ |
ಚಿಚ್ಛೇದುಃ ಸಮರೇ ವೀರಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮಾಃ || 4 ||

ರಾಕ್ಷಸೈಸ್ತೈಃ ಪರಿವೃತಃ ಸ ತದಾ ತು ವಿಭೀಷಣಃ |
ಬಭೌ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾನಾಂ ಕಲಭಾನಾಮಿವ ದ್ವಿಪಃ || 5 ||

ತತಃ ಸಂಜ್ಞೋದಯಾನೋ ವೈ ಹರೀನ್ರಕ್ಷೋರಣಪ್ರಿಯಾನ್ |
ಉವಾಚ ವಚನಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲಜ್ಞೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ವರಃ || 6 ||

ಏಕೋಽಯಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪರಾಯಣಮಿವ ಸ್ಥಿತಃ |
ಏತಚ್ಛೇಷಂ ಬಲಂ ತಸ್ಯ ಕಿಂ ತಿಷ್ಠತ ಹರೀಶ್ವರಾಃ || 7 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ವಿನಿಹತೇ ಪಾಪೇ ರಾಕ್ಷಸೇ ರಣಮೂರ್ಧನಿ |
ರಾವಣಂ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ತು ಶೇಷಮಸ್ಯ ಬಲಂ ಹತಮ್ || 8 ||

ಪ್ರಹಸ್ತೋ ನಿಹತೋ ವೀರೋ ನಿಕುಂಭಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ಕುಂಭಕರ್ಣಶ್ಚ ಕುಂಭಶ್ಚ ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಶ್ಚ ನಿಶಾಚರಃ || 9 ||

ಅಕಮ್ಪನಃ ಸುಪಾರ್ಶ್ವಶ್ಚ ಚಕ್ರಮಾಲೀ ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಕಮ್ಪನಃ ಸತ್ತ್ವವನ್ತಶ್ಚ ದೇವಾನ್ತಕನರಾನ್ತಕೌ || 10 ||

ಏತಾನ್ನಿಹತ್ಯಾತಿಬಲಾನ್ಬಹೂನ್ನಾಕ್ಷಸಸತ್ತಮಾನ್ |
ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಸಾಗರಂ ತೀರ್ತಾರ್ವ ಲಙ್ಘ್ಯತಾಂ ಗೋಷ್ಪದಂ ಲಘು || 11 ||

ಏತಾವದಿಹ ಶೇಷಂ ಪೋ ಜೇತವ್ಯಮಿಹ ವಾನರಾಃ |
ಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಮಾಗಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾ ಬಲದರ್ಪಿತಾಃ || 12 ||

ಅಯುಕ್ತಂ ನಿಧನಂ ಕರ್ತುಂ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಜನಿತುರ್ಮಮ |
ಘೃಣಾಮಪಾಸ್ಯ ರಾಮಾರ್ಥೇ ನಿಹನ್ಯಾಂ ಭ್ರಾತುರಾತ್ಮಜಮ್ || 13 ||

ಹಂತುಕಾಮಸ್ಯ ಮೇ ಬಾಷ್ಪಂ ಚಕ್ರುಶ್ಚೈವ ನಿರುಧ್ಯತೇ |
ತದೇವೈಷ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶಮಯಿಷ್ಯತಿ |
ವಾನರಾ ಘ್ನಂತುಂ ಸಮೂಭಯ ಭೃತ್ಯಾನಸ್ಯ ಸಮೀಪಗಾನ್ || 14 ||

ಇತಿ ತೇನಾತಿಯಶಸಾ ರಾಕ್ಷಸೇನಾಭಿಚೋದಿತಾಃ |
ವಾನರೇನ್ದ್ರಾ ಜಹೃಷಿರೇ ಲಾಙ್ಗಲಾನಿ ಚ ವಿವ್ಯಧುಃ || 15 ||

ತತಸ್ತೇ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲಾಃ ಕ್ಷೇಷೇಡಂತಶ್ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ |
ಮುಮುಚುರ್ವಿವಿಧಾನ್ನಾದಾನ್ಮೇಘಾನದ್ರೌಷ್ಟೇವ ಬರ್ಹಿಣಃ || 16 ||

ಜಾಮ್ಬವಾನಪಿ ತೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಸ್ವಯೂಥೈರಭಿಸಂವೃತಃ |
ಅಶ್ಮಭಿಸ್ತಾಡಯಾಮಾಸ ನಖೈರ್ದನ್ತೈಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 17 ||

ನಿಘ್ನಂತ್ಮುಕ್ಷಾಧಿಪತಿಂ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಪರಿವವ್ರಭಯಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತಮನೇಕವಿಧಾಯುಧಾಃ || 18 ||

ಶರೈಃ ಪರಶುಭಿಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಪಟ್ಟಸೈರ್ಯಷ್ಟಿತೋಮರೈಃ |
ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ಮೃಧೇ ಜಘ್ನುರ್ನಿಘ್ನಂತುಂ ರಾಕ್ಷಸೀಂ ಚಮೂಮ್ || 19 ||

ಸ ಸಮ್ಪ್ರಹಾರಸ್ತುಮುಲಃ ಸಂಜಙ್ಗೇ ಕಪಿರಾಕ್ಷಸಾಮ್ |
ದೇವಾಸುರಾಣಾಂ ಕ್ರುದ್ಧಾನಾಂ ಯಥಾ ಭೀಮೋ ಮಹಾಸ್ವನಃ || 20 ||

ಹನೂಮಾನಪಿ ಸಙ್ಕ್ರೂದ್ಧಃ ಸಾಲಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಪರ್ವತಾತ್ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ಕದನಂ ಚಕ್ರೇ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸಹಸ್ರಶಃ || 21 ||

ಸ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ತುಮುಲಂ ಯುದ್ಧಂ ಪಿತೃವ್ಯಸ್ಯೇಂದ್ರಜಿದ್ಯುಧಿ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪರವೀರಘ್ನಂ ಪುನರೇವಾಭ್ಯಧಾವತ || 22 ||

ತೌ ಪ್ರಯುದ್ಧೌ ತದಾ ವೀರೌ ಮೃಧೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಕ್ಷಸೌ |
ಶರೌಘಾನಭಿವರ್ಷಂತೌ ಜಘ್ನತುಸ್ತೌ ಪರಸ್ಪರಮ್ || 23 ||

ಅಭೀಕ್ಷಮನ್ತರ್ದಧತುಃ ಶರಜಾಲೈರ್ಮಹಾಬಲೌ |
ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯಾವಿವೋಷಾಣಂತೇ ಯಥಾ ಮೇಘೈಸ್ತರಸ್ವಿನೌ || 24 ||

ನ ಹ್ಯಾದಾನಂ ನ ಸನ್ನಾನಂ ಧನುಷೋ ವಾ ಪರಿಗ್ರಹಃ |
ನ ವಿಪ್ರಮೋಕ್ಷೋ ಬಾಣಾನಾಂ ನ ವಿಕರ್ಷೋ ನ ವಿಗ್ರಹಃ || 25 ||

ನ ಮುಷ್ಪಿಪ್ರತಿಸನ್ನಾನಂ ನ ಲಕ್ಷ್ಯಪ್ರತಿಪಾದನಮ್ |
ಅದೃಶ್ಯತ ತಯೋಸ್ತತ್ರ ಯುಧ್ಯತೋಃ ಪಾಣಿಲಾಘವಾತ್ || 26 ||

ಚಾಪವೇಗಪ್ರಮುಕ್ತೈಶ್ಚ ಬಾಣಜಾಲೈಃ ಸಮನ್ತತಃ |
ಅನ್ತರಿಕ್ಷೇಽಭಿಸಂಘ್ನಂತೇ ನ ರೂಪಾಣಿ ಚಕಾಶಿರೇ |
ತಮಸಾ ಪಿಹಿತಂ ಸರ್ವಮಾಸೀದ್ಭೀಮತರಂ ಮಹತ್ || 27 ||

ನ ತದಾನೀಂ ವವೌ ವಾಯುರ್ನ ಜಜ್ವಾಲ ಚ ಪಾವಕಃ |
ಸ್ಯಸ್ತ್ಯಸ್ತು ಲೋಕೇಭ್ಯ ಇತಿ ಜಜಲ್ಪಶ್ಚ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ಸಮ್ಪೇತುಶ್ಚಾತ್ರ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಗಂಧರ್ವಾಃ ಸಹ ಚಾರಣೈಃ || 28 ||

ಅಥ ರಾಕ್ಷಸಸಿಂಹಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾನ್ಕನಕಭೂಷಣಾನ್ |
ಶರೈಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಸೌಮಿತ್ರಿವಿವ್ಯಾಧ ಚತುರೋ ಹಯಾನ್ || 29 ||

ತತೋಽಪರೇಣ ಭಲ್ಲೇನ ಸೂತಸ್ಯ ವಿಚರಿಷ್ಯತಃ |
ಲಾಘವಾದ್ರಾಘವಃ ಶ್ರೀಮಾಂಶ್ಚಿರಃ ಕಾಯಾದಪಾಹರತ್ || 30 ||

ನಿಹತಂ ಸಾರಥಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮರೇ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ |
ಪ್ರಜಹೌ ಸಮರೋದ್ಧರ್ಷಂ ವಿಷಣ್ಣಃ ಸ ಬಭೂವ ಹ || 31 ||

ವಿಷಣ್ಣವದನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಂ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ |

ತತಃ ಪರಮಸಂಹೃಷ್ಣೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚಾಭ್ಯಪೂಜಯನ್ || 32 ||

ತತಃ ಪ್ರಮಾಥೀ ಶರಭೋ ರಭಸೋ ಗನ್ಧಮಾದನಃ |
ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಾಶ್ಚ ತಾಷ್ಠಾಶ್ಚ ಕೃವೇಗಂ ಹರೀಶ್ವರಾಃ || 33 ||

ತೇ ಚಾಸ್ಯ ಹಯಮುಖ್ಯೇಷು ತೂರ್ಣಮುತ್ಪತ್ತ್ಯ ವಾನರಾಃ |
ಚತುರ್ಷು ಸುಮಹಾವೀರ್ಯಾ ನಿಪೇತುರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ || 34 ||

ತೇಷಾಮಧಿಷ್ಠಿತಾನಾಂ ತೈರ್ವಾನರೈಃ ಪರ್ವತೋಪಮೈಃ |
ಮುಖೇಭ್ಯೋ ರುಧಿರಂ ವ್ಯಕ್ತಂ ಹಯಾನಾಂ ಸಮವರ್ತತ || 35 ||

ತೇ ನಿಹತ್ಯ ಹಯಾಂಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಮಥ್ಯ ಚ ಮಹಾರಥಮ್ |
ಪುನರುತ್ಪತ್ಯ ವೇಗೇನ ತಸ್ಥೂರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಪಾರ್ಶ್ವತಃ || 36 ||

ಸ ಹತಾಶ್ವಾದವಪ್ಲುತ್ಯ ರಥಾನ್ಮಥಿತಸಾರಥೇಃ |
ಶರವರ್ಷೇಣ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಭ್ಯಧಾವತ ರಾವಣಿಃ || 37 ||

ತತೋ ಮಹೇಂದ್ರಪ್ರತಿಮಂಹ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ
ಪದಾತಿನಂ ತಂ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೋತ್ತಮೈಃ |
ಸೃಜಂತಮಾದೌ ನಿಶಿತಾಞ್ಶರೋತ್ತಮಾನ್
ಭೃಶಂ ತದಾ ಬಾಣಗಣೈರ್ನ್ಯವಾರಯತ್ || 38 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ಹತಾಶೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಭೂಮೌ ತಿಷ್ಠನ್ನಿಶಾಚರಃ |
ಇಂದ್ರಜಿತ್ತರಮಕ್ರುದ್ಧಃ ಸಮ್ಪ್ರಜಜ್ವಾಲ ತೇಜಸಾ || 1 ||

ತೌ ಧನ್ವಿನೌ ಜಿಘಾಂಸಂತಾವನೋನ್ಯಮಿಷುಭಿರ್ಭೃಶಮ್ |
ವಿಜಯೇನಾಭಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೌ ವನೇ ಗಜವೃಷಾವಿವ || 2 ||

ನಿಬರ್ಹಯಂತಶ್ಚಾನೋನ್ಯಂ ತೇ ರಾಕ್ಷಸವನೌಕಸಃ |
ಭರ್ತಾರಂ ನ ಜಹುರ್ಯುದ್ಧೇ ಸಮ್ಪತಂತಸ್ತತಸ್ತತಃ || 3 ||

ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಪರಂ ಲಾಘವಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ವವರ್ಷ ಶರವರ್ಷಾಣಿ ವರ್ಷಾಣೀವ ಪುರಂದರಃ || 4 ||

ಮುಕ್ತಮಿಂದ್ರಜಿತಾ ತತ್ತು ಶರವರ್ಷಮರಿಂದ್ರಮಃ |
ಅವಾರಯದಸಮಾಭ್ಯುನ್ಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸುದುರಾಸದಮ್ || 5 ||

ಅಭೇದ್ಯಕಚನಂ ಮತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ |
ಲಲಾಟೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಬಾಣೈಃ ಸುಪುಜ್ಞೈಸ್ತ್ರಿಭಿರಿಂದ್ರಜಿತ್ |
ಅವಿಧ್ಯತ್ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಃ ಶೀಘ್ರಮಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರದರ್ಶಯನ್ || 6 ||

ತೈಃ ಪೃಷತ್ಕೃಲ್ಮಲಾಟಸ್ಥೈಃ ಶುಶುಭೇ ರಘುನಂದನಃ |
ರಣಾಗ್ರೇ ಸಮರಶ್ಲಾಘೀ ತ್ರಿಶೃಙ್ಗ ಇವ ಪರ್ವತಃ || 7 ||

ಸ ತಥಾಪ್ಯರ್ಧಿತೋ ಬಾಣೈ ರಾಕ್ಷಸೇನ ಮಹಾಮೃಧೇ |
ತಮಾಶು ಪ್ರತಿವಿವ್ಯಾಧ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪನಭಿಃ ಶರೈಃ || 8 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಂದ್ರಜಿತೌ ವೀರೌ ಮಹಾಬಲಶರಾಸನೌ |
ಅನೋನ್ಯಂ ಜಘ್ನತುರ್ಬಾಣೈರ್ವಿಶಿಖೈರ್ಭೀಮವಿಕ್ರಮೌ || 9 ||

ತೌ ಪರಸ್ಪರಮಭ್ಯೇತ್ಯ ಸರ್ವಗಾತ್ರೇಷು ಧನ್ವಿನೌ |

ಘೋರೈರ್ವಿವ್ಯಧತುರ್ಬಾಣೈಃ ಕೃತಭಾವಾವುಭೌ ಜಯೇ || 10 ||

ತಸ್ಮೈ ದೃಢತರಂ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಹತಾಶ್ವಾಯ ವಿಭೀಷಣಃ |
ವಜ್ರಸ್ಪರ್ಶಸಮಾನ್ವಜ್ಜ ಸಸರ್ಜೋರಸಿ ಮಾರ್ಗಣಾನ್ || 11 ||

ತೇ ತಸ್ಯ ಕಾಯಂ ನಿರ್ಭಿದ್ಯ ರುಕ್ಮಪುಜ್ಞಾ ನಿಮಿತ್ತಗಾಃ |
ಬಭೂವುರ್ಲೋಹಿತಾದಿಗಾಢ ರಕ್ತಾ ಇವ ಮಹೋರಗಾಃ || 12 ||

ಸ ಪಿತೃವ್ಯಸ್ಯ ಸಜುಕ್ರದ್ಧ ಇನ್ದ್ರಜಿಚ್ಛರಮಾದದೇ |
ಉತ್ತಮಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಯಮದತ್ತಂ ಮಹಾಬಲಃ || 13 ||

ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾ ಮಹೇಷುಂ ತೇನ ಸಂಹಿತಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪ್ಯಾದದೇ ಬಾಣಮನ್ಯಂ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಃ || 14 ||

ಕುಬೇರೇಣ ಸ್ವಯಂ ಸ್ವಪ್ನೇ ಯದ್ದತ್ತಮಮಿತಾತ್ತಮಾ |
ದುರ್ಜಯಂ ದುರ್ವಿಷಹ್ಯಂ ಚ ಸೇನ್ದ್ರೈರಪಿ ಸುರಾಸುರೈಃ || 15 ||

ತಾಭ್ಯಾಂ ತೌ ಧನುಷಿ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಸಂಹಿತೌ ಸಾಯಕೋತ್ತಮೌ |
ವಿಕೃಷ್ಯಮಾಣೌ ವೀರಾಭ್ಯಾಂ ಭೃಶಂ ಜಜ್ವಲತುಃ ಶ್ರಿಯಾ || 16 ||

ತೌ ಭಾಸಯಂತಾವಾಕಾಶಂ ಧನುರ್ಭ್ಯಾಂ ವಿಶಿಖೌ ಚ್ಯುತೌ |
ಮುಖೇನ ಮುಖಮಾಹತ್ಯ ಸಂನಿಪೇತತುರೋಜಸಾ || 17 ||

ತೌ ಮಹಾಗ್ರಹಸಜ್ಜಾಶಾವನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸಂನಿಪತ್ಯ ಚ |
ಸಜ್ಗ್ರಾಮೇ ಶತಧಾ ಯಾತೌ ಮೇದಿನ್ಯಾಂ ವಿನಿಪೇತತುಃ || 18 ||

ಶರೌ ಪ್ರತಿಹತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾವುಭೌ ರಣಮೂರ್ಧನಿ |
ವ್ರೀಡಿತೋ ಜಾತರೋಷೌ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ್ದ್ರಜಿತಾವುಭೌ || 19 ||

ಸುಸಂರಬ್ಧಸ್ತು ಸೌಮಿತ್ರಿರಸ್ತ್ರಂ ವಾರುಣಮಾದದೇ |
ರೌದ್ರಂ ಮಹೇದ್ರಜಿದ್ಯುದ್ಧೇ ವ್ಯಸೃಜದ್ಯುಧಿ ವಿಷ್ಕಿತಃ || 20 ||

ತಯೋಃ ಸುತುಮುಲಂ ಯುದ್ಧಂ ಸಮ್ಭೂವಾದ್ಭೂತೋಪಮಮ್ |

ಗಗನಸ್ಥಾನಿ ಭೂತಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪರ್ಯವಾರಯನ್ || 21 ||

ಭೈರವಾಭಿರುತೇ ಭೀಮೇ ಯುದ್ಧೇ ವಾನರರಾಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಭೂತೈರ್ಬಹುಭಿರಾಕಾಶಂ ವಿಸ್ಮಿತೈರಾವೃತಂ ಬಭೌ || 22 ||

ಋಷಯಃ ಪಿತರೋ ದೇವಾ ಗಂಧರ್ವಾ ಗರುಣೋರಗಾಃ |
ಶತಕ್ರತುಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ರರಕ್ಷುರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಣೇ || 23 ||

ಅಥಾನ್ಯಂ ಮಾರ್ಗಣಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸನ್ನದ್ಧೇ ರಾವಣಾನುಜಃ |
ಹುತಾಶನಸಮಸ್ಪರ್ಶಂ ರಾವಣಾತ್ಮಜದಾರುಣಮ್ || 24 ||

ಸುಪತ್ರಮನುವೃತ್ತಾಜ್ಞಂ ಸುಪರ್ವಾಣಂ ಸುಸಂಸ್ಥಿತಮ್ |
ಸುವರ್ಣವಿಕೃತಂ ವೀರಃ ಶರೀರಾಂತಕರಂ ಶರಮ್ || 25 ||

ದುರಾವಾರಂ ದುರ್ವಿಷಹಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಭಯಾವಹಮ್ |
ಆಶೀವಿಷವಿಷಪ್ರವ್ರಿಯಂ ದೇವಸಂಘೈಃ ಸಮರ್ಚಿತಮ್ || 26 ||

ಯೇನ ಶಕ್ರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ದಾನವಾನಜಯತ್ಪ್ರಭುಃ |
ಪುರಾ ದೇವಾಸುರೇ ಯುದ್ಧೇ ವೀರ್ಯವಾನ್ದರಿವಾಹನಃ || 27 ||

ತದೈನ್ದ್ರಮಸ್ತ್ರಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸಂಯುಗೇಷ್ವಪರಾಜಿತಮ್ |
ಶರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಧನುಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ನರಶ್ರೇಷ್ಠೋಽಭಿಸನ್ನದ್ಧೇ || 28 ||

ಸನ್ನಾಧಾಮಿತ್ರದಲನಂ ವಿಚಕರ್ಷ ಶರಾಸನಮ್ |
ಸಜ್ಯಮಾಯಮ್ಯ ದುರ್ಧರ್ಶಃ ಕಾಲೋ ಲೋಕಕ್ಷಯೇ ಯಥಾ || 29 ||

ಸನ್ನಾಧಯ ಧನುಷಿ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಿಕರ್ಷನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಂಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಕ್ಯಮರ್ಥಸಾಧಕಮಾತ್ಮನಃ || 30 ||

ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸತ್ಯಸನ್ನದಶ್ಚ ರಾಮೋ ದಾಶರಥೀಯದಿ |
ಪೌರುಷೇ ಚಾಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಸ್ತದೇನಂ ಜಹಿ ರಾವಣಿಮ್ || 31 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬಾಣಮಾಕರ್ಣಂ ವಿಕೃಷ್ಯ ತಮಜಿಹ್ಮಗಮ್ |

ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಮರೇ ವೀರಃ ಸಸರ್ಜೇನ್ದ್ರಜಿತಂ ಪ್ರತಿ ।
ಐನ್ದ್ರಾಸ್ತ್ರೇಣ ಸಮಾಯುಜ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ ॥ 32 ॥

ತಚ್ಛಿರಃ ಸಶಿರಸ್ತ್ರಾಣಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜ್ವಲಿತಕುಣ್ಡಲಮ್ ।
ಪ್ರಮಥ್ಯೇನ್ದ್ರಜಿತಃ ಕಾಯಾತ್ಪಪಾತ ಧರಣೀತಲೇ ॥ 33 ॥

ತದ್ರಾಕ್ಷಸತನೂಜಸ್ಯ ಛಿನ್ನಸ್ಕುನ್ಧಂ ಶಿರೋ ಮಹತ್ ।
ತಪನೀಯನಿಭಂ ಭೂಮೌ ದದೃಶೇ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತಮ್ ॥ 34 ॥

ಹತಸ್ತು ನಿಪಪಾತಾಶು ಧರಣ್ಯಾಂ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ ।
ಕವಚೀ ಸಶಿರಸ್ತ್ರಾಣೋ ವಿಧ್ವಸ್ತಃ ಸಶರಾಸನಃ ॥ 35 ॥

ಚುಕ್ರುಶುಸ್ತೇ ತತಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾಃ ಸವಿಭೀಷಣಾಃ ।
ಹೃಷ್ಯಂತೋ ನಿಹತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವಾ ವೃತ್ರವಧೇ ಯಥಾ ॥ 36 ॥

ಅಥಾನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಭೂತಾನಾಮೃಷೀಣಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಅಭಿಜಜ್ಞೇ ಚ ಸಂನಾದೋ ಗಂಧರ್ವಾಪ್ಸರಸಾಮಪಿ ॥ 37 ॥

ಪತಿತಂ ಸಮಭಿಜ್ಞಾಯ ರಾಕ್ಷಸೀ ಸಾ ಮಹಾಚಮೂಃ ।
ವಧ್ಯಮಾನಾ ದಿಶೋ ಭೇಜೇ ಹರಿಭರ್ಜಿತಕಾಶಿಭಿಃ ॥ 38 ॥

ವನರೈರ್ವಧ್ಯಮಾನಾಸ್ತೇ ಶಸ್ತ್ರಾಣ್ಯುತ್ಸೃಜ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಲಜ್ಜಾಮಭಿಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ನಷ್ಟಸಂಜ್ಞಾಃ ಪ್ರಧಾವಿತಾಃ ॥ 39 ॥

ದುದ್ರೂಪುರ್ಬಹುಧಾ ಭೀತಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಶತಶೋ ದಿಶಃ ।
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಹರಣಾನ್ಸರ್ವೇ ಪಟ್ಟಸಾಸಿಪರಶ್ವಧಾನ್ ॥ 40 ॥

ಕೇಚಿಲ್ಲಜಾಃ ಪರಿತ್ರಸ್ತಾಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ವಾನರಾರ್ದಿತಾಃ ।
ಸಮುದ್ರೇ ಪತಿತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿತ್ಪರ್ವತಮಾಶ್ರಿತಾಃ ॥ 41 ॥

ಹತಮಿನ್ದ್ರಜಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಯಾನಂ ಸಮರಕ್ಷಿತೌ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಸಹಸ್ರೇಷು ನ ಕಶ್ಚಿತ್ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ ॥ 42 ॥

ಯಥಾಸ್ತಂ ಗತ ಆದಿತೈಃ ನಾವತಿಷ್ಠಂತಿ ರಶ್ಮಯಃ |
ತಥಾ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಪತಿತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಗತಾ ದಿಶಃ || 43 ||

ಶಾನ್ತರಕ್ತಿರಿವಾದಿತೋ ನಿರ್ವಾಣ ಇವ ಪಾವಕಃ |
ಸ ಬಭೂವ ಮಹಾತೇಜಾ ವ್ಯಪಾಸ್ತ ಗತಜೀವಿತಃ || 44 ||

ಪ್ರಶಾನ್ತಪೀಡಾ ಬಹುಲೋ ವಿನಷ್ಟಾರಿಃ ಪ್ರಹರ್ಷವಾನ್ |
ಬಭೂವ ಲೋಕಃ ಪತಿತೇ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸುತೇ ತದಾ || 45 ||

ಹರ್ಷಂ ಚ ಶಕ್ರೋ ಭಗವಾನ್ಸಹ ಸರ್ವೈಃ ಸುರರ್ಷಭೈಃ |
ಜಗಾಮ ನಿಹತೇ ತಸ್ಮಿನ್ರಾಕ್ಷಸೇ ಪಾಪಕರ್ಮಣಿ || 46 ||

ಶುದ್ಧಾ ಆಪೋ ನಭಶ್ಚೈವ ಜಹೃಷುದೈತ್ಯದಾನವಾಃ |
ಆಜಗ್ಮುಃ ಪತಿತೇ ತಸ್ಮಿನ್ಸರ್ವಲೋಕಭಯಾವಹೇ || 47 ||

ಊಚುಶ್ಚ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ದೇವಗನ್ಧರ್ವದಾನವಾಃ |
ವಿಜ್ವರಾಃ ಶಾನ್ತಕಲುಷಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಿಚರನ್ತ್ವಿತಿ || 48 ||

ತತೋಽಭ್ಯನಂದನ್ಸಂಹೃಷ್ಟಾಃ ಸಮರೇ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ |
ತಮಪ್ರತಿಬಲಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹತಂ ನೈರ್ಮತಪುಜ್ಗವಮ್ || 49 ||

ವಿಭೀಷಣೋ ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ಜಾಮ್ಬವಾಂಶ್ಚಕ್ಷ್ಮಯೂಥಪಃ |
ವಿಜಯೇನಾಭಿನಂದನ್ತಸ್ತುಷ್ಪವುಶಾಚಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 50 ||

ಕ್ಷೇಡನ್ತಶ್ಚ ನದನ್ತಶ್ಚ ಗರ್ಜನ್ತಶ್ಚ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ |
ಲಬ್ಧಲಕ್ಷಾ ರಘುಸುತಂ ಪರಿವಾಯೋಪತಸ್ಥಿರೇ || 51 ||

ಲಾಜೂಗಲಾನಿ ಪ್ರವಿಧ್ಯಂತಃ ಸ್ಫೋಟಯನ್ತಶ್ಚ ವಾನರಾಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಜಯತೀತ್ಯೇವಂ ವಾಕ್ಯಂ ವ್ಯಶ್ರಾವಯಂಸ್ತದಾ || 52 ||

ಅನೋನ್ಯಂ ಚ ಸಮಾಶ್ಲಿಷ್ಯ ಕಪಯೋ ಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾಃ |
ಚಕ್ರುರುಚ್ಚಾವಚಗುಣಾ ರಾಘವಾಶ್ರಯಜಾಃ ಕಥಾಃ || 53 ||

ತದಸುಕರಮಥಾಭಿವೀಕ್ಷ್ಯ ಹೃಷ್ಣಾಃ
ಪ್ರಿಯಸುಹೃದೋ ಯುಧಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಕರ್ಮ ।
ಪರಮಮುಪಲಭನ್ಮನಃಪ್ರಹರ್ಷಮ್
ವಿನಿಹತಮಿನ್ದ್ರಿಪುಂ ನಿಶಮ್ಯ ದೇವಾಃ ॥ 54 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರುಧಿರಕ್ಲಿನ್ನಗಾತ್ರಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶುಭಲಕ್ಷಣಃ ।
ಬಭೂವ ಹೃಷ್ಯಸ್ತಂ ಹತ್ವಾ ಶಕ್ರಜೇತಾರಮಾಹವೇ ॥ 1 ॥

ತತಃ ಸ ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ಚ ಹನೂಮಂತಂ ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಸಂನಿವರ್ತ್ಯ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಾನ್ವನೌಕಸಃ ॥ 2 ॥

ಆಜಗಾಮ ತತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಯತ್ರ ಸುಗ್ರೀವರಾಘವೌ ।
ವಿಭೀಷಣಮವಷ್ಟಭ್ಯ ಹನೂಮಂತಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 3 ॥

ತತೋ ರಾಮಮಭಿಕ್ರಮ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿರಭಿವಾದ್ಯ ಚ ।
ತಸೌ ಭ್ರಾತೃಸಮೀಪಸ್ಥಃ ಶಕ್ರಸ್ಯೇಂದ್ರಾನುಜೋ ಯಥಾ ।
ಆಚಚಕ್ಷೇ ತದಾ ವೀರೋ ಘೋರಮಿನ್ದ್ರಜಿತೋ ವಧಮ್ ॥ 4 ॥

ರಾವಣಸ್ತು ಶಿರಶ್ಚಿನ್ನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ನ್ಯವೇದಯತ ರಾಮಾಯ ತದಾ ಹೃಷ್ಣೋ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ 5 ॥

ಉಪವೇಶ್ಯ ತಮುತ್ಸಜ್ಞೇ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯಾವಪೀಡಿತಮ್ ।
ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಚೈನಮುಪಾಘ್ರಾಯ ಭೂಯಃ ಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ ಚ ತ್ವರನ್ ।
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವಾಕ್ಯಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ ॥ 6 ॥

ಕೃತಂ ಪರಮಕಲ್ಯಾಣಂ ಕರ್ಮ ದುಷ್ಕರಕಾರಿಣಾ ।
ನಿರಮಿತ್ರಃ ಕೃತೋಽಸ್ಮ್ಯದ್ಯ ನಿಯಾಸ್ಯತಿ ಹಿ ರಾವಣಃ ।
ಬಲವ್ಯೂಹೇನ ಮಹತಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುತ್ರಂ ನಿಪಾತಿತಮ್ ॥ 7 ॥

ತಂ ಪುತ್ರವಧಸಂತಪ್ತಂ ನಿಯಾಂತಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ।
ಬಲೇನಾವೃತ್ಯ ಮಹತಾ ನಿಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ದುರ್ಜಯಮ್ ॥ 8 ॥

ತ್ವಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾಥೇನ ಸೀತಾ ಚ ಪೃಥಿವೀ ಚ ಮೇ ।
ನ ದುಷ್ಪ್ರಾಪಾ ಹತೇ ತ್ವದ್ಯ ಶಕ್ರಜೇತರಿ ಚಾಹವೇ ॥ 9 ॥

ಸ ತಂ ಭ್ರಾತರಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಪಾರಿಷ್ವಜ್ಯ ಚ ರಾಘವಃ |
ರಾಮಃ ಸುಷೇಣಂ ಮುದಿತಃ ಸಮಾಭಾಷ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಸಶಲ್ಯೋಽಯಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮಿತ್ರವತ್ಸಲಃ |
ಯಥಾ ಭವತಿ ಸುಸ್ವಸ್ಥಸ್ತಥಾ ತ್ವಂ ಸಮುಪಾಚರ |
ವಿಶಲ್ಯಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸವಿಭೀಷಣಃ || 11 ||

ಕೃಷ ವಾನರಸೈನ್ಯಾನಾಂ ಶೂರಾಣಾಂ ದ್ರುಮಯೋಧಿನಾಮ್ |
ಯೇ ಚಾನ್ಯೇಽತ್ರ ಚ ಯುಧ್ಯಂತಃ ಸಶಲ್ಯಾ ವ್ರಣಿನಸ್ತಥಾ |
ತೇಽಪಿ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಕ್ರಿಯಂತಾಂ ಸುಖಿನಸ್ತ್ವಯಾ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸ ರಾಮೇಣ ಮಹಾತ್ಮಾ ಹರಿಯೂಢಪಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ದದೌ ನಸ್ತಃ ಸುಷೇಣಃ ಪರಮೌಷಧಮ್ || 13 ||

ಸ ತಸ್ಯ ಗನ್ಧಮಾಘ್ರಾಯ ವಿಶಲ್ಯಃ ಸಮಪದ್ಯತ |
ತದಾ ನಿರ್ವೇದನಶ್ಚೈವ ಸಂರೂಢವ್ರಣ ಏವ ಚ || 14 ||

ವಿಭೀಷಣ ಮುಖಾನಾಂ ಚ ಸುಹೃದಾಂ ರಾಘವಾಜ್ಞಯಾ |
ಸರ್ವವಾನರಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಚಿಕಿತ್ಸಾಂ ಸ ತದಾಕರೋತ್ || 15 ||

ತತಃ ಪ್ರಕೃತಿಮಾಪನ್ನೋ ಹೃತಶಲ್ಯೋ ಗತವ್ಯಥಃ |
ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮುದಿತಸ್ತತ್ರ ಕ್ಷಣೇನ ವಿಗತಜ್ವರಃ || 16 ||

ತಥೈವ ರಾಮಃ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪಸ್ತದಾ
ವಿಭೀಷಣಶ್ಚಕ್ಷುರ್ವಪತಿಶ್ಚ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ |
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಮರೋಗಮುತ್ಥಿತಮ್
ಮುದಾ ಸಸೈನ್ಯಃ ಸುಚಿರಂ ಜಹರ್ಷಿರೇ || 17 ||

ಅಪೂಜಯತ್ಕರ್ಮ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ
ಸುದುಷ್ಕರಂ ದಾಶರಥಿರ್ಮಹಾತ್ಮಾ |
ಹೃಷ್ಟಾ ಬಭೂವುರ್ಯುಧಿ ಯೂಢಪೇನ್ನಾ
ನಿಶಮ್ಯ ತಂ ಶಕ್ರಜಿತಂ ನಿಪಾತಿತಮ್ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ||

ಏಕೋನಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಅಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ಸಚಿವಾಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೇನ್ದ್ರಜಿತಂ ಹತಮ್ ।
ಆಚಚಕ್ಷುರಭಿಜ್ಞಾಯ ದಶಗ್ರೀವಾಯ ಸವ್ಯಥಾಃ ॥೧॥

ಯುದ್ಧೇ ಹತೋ ಮಹಾರಾಜ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ತವಾತ್ಮಜಃ ।
ವಿಭೀಷಣಸಹಾಯೇನ ಮಿಷತಾಂ ನೋ ಮಹಾದ್ಯುತೇ ॥೨॥

ಶೂರಃ ಶೂರೇಣ ಸಜ್ಗಮ್ಯ ಸಂಯುಗೇಷ್ವಪರಾಜಿತಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಹತಃ ಶೂರಃ ಪುತ್ರಸ್ತೇ ವಿಬುಧೇನ್ದ್ರಜಿತ್ ॥೩॥

ಸ ತಂ ಪ್ರತಿಭಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಧಂ ಪುತ್ರಸ್ಯ ದಾರುಣಮ್ ।
ಘೋರಮಿನ್ದ್ರಜಿತಃ ಸಜ್ಞೇ ಕಶ್ಮಲಂ ಪ್ರಾವಿಶನ್ಮಹತ್ ॥೪॥

ಉಪಲಭ್ಯ ಚಿರಾತ್ಸಂಜ್ಞಾಂ ರಾಜಾ ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಗವಃ ।
ಪುತ್ರಶೋಕಾರ್ದಿತೋ ದೀನೋ ವಿಲಲಾಪಾಕುಲೇನ್ದ್ರಿಯಃ ॥೫॥

ಹಾ ರಾಕ್ಷಸಚಮೂಮುಖ್ಯ ಮಮ ವತ್ಸ ಮಹಾರಥ ।
ಜಿತೇನ್ದ್ರಂ ಕಥಮದ್ಯ ತ್ವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಶಂ ಗತಃ ॥೬॥

ನನು ತ್ವಮಿಷುಭಿಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಭಿನ್ದ್ಯಾಃ ಕಾಲಾನ್ತಕಾವಪಿ ।
ಮನ್ದರಸ್ಯಾಪಿ ಶೃಂಗಾಣಿ ಕಿಂ ಪುನರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಣೇ ॥೭॥

ಅದ್ಯ ವೈವಸ್ವತೋ ರಾಜಾ ಭೂಯೋ ಬಹುಮತೋ ಮಮ ।
ಯೇನಾದ್ಯ ತ್ವಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸಂಯುಕ್ತಃ ಕಾಲಧರ್ಮಣಾ ॥೮॥

ಏಷ ಪನ್ನಾಃ ಸುಯೋಧಾನಾಂ ಸರ್ವಾಮರಗಣೇಷ್ವಪಿ ।
ಯಃ ಕೃತೇ ಹನ್ಯತೇ ಭರ್ತುಃ ಸ ಪುಮಾನ್ಸ್ವರ್ಗಮೃಚ್ಯತಿ ॥೯॥

ಅದ್ಯ ದೇವಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಲೋಕಪಾಲಾಸ್ತಥರ್ಷಯಃ ।

ಹತಮಿನ್ದ್ರಜಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಖಂ ಸ್ವಪ್ನಾನ್ತಿ ನಿರ್ಭಯಾಃ || 10 ||

ಅದ್ಯ ಲೋಕಾಸ್ತ್ರಯಃ ಕೃತಾಸ್ತುಃ ಪೃಥಿವೀ ಚ ಸಕಾನನಾ |
ಏಕೇನೇನ್ದ್ರಜಿತಾ ಹೀನಾ ಶೂಣ್ಯೇವ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ || 11 ||

ಅದ್ಯ ನೈರೃತಕನ್ಯಾಯಾಂ ಶ್ರೋಷ್ಯಾಮ್ಯನ್ತಃಪುರೇ ರವಮ್ |
ಕರೇಣುಸಂಘ್ರಾಸ್ಯ ಯಥಾ ನಿನಾದಂ ಗಿರಿಗಹ್ವರೇ || 12 ||

ಯೌವರಾಜ್ಯಂ ಚ ಲಜ್ಜಾಂ ಚ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಚ ಪರಂತಪ |
ಮಾತರಂ ಮಾಂ ಚ ಭಾರ್ಯಾಂ ಚ ಕ್ವ ಗತೋಽಸಿ ವಿಹಾಯ ನಃ || 13 ||

ಮಮ ನಾಮ ತ್ವಯಾ ವೀರ ಗತಸ್ಯ ಯಮಸಾದನಮ್ |
ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ವಿಪರೀತೇ ಹಿ ವರ್ತಸೇ || 14 ||

ಸ ತ್ವಂ ಜೀವತಿ ಸುಗ್ರೀವೇ ರಾಘವೇ ಚ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೇ |
ಮಮ ಶಲ್ಯಮನುದ್ಧೃತ್ಯ ಕ್ವ ಗತೋಽಸಿ ವಿಹಾಯ ನಃ || 15 ||

ಏವಮಾದಿವಿಲಾಪಾರ್ತಂ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ |
ಆವಿವೇಶ ಮಹಾನೋಕ್ತಾಃ ಪುತ್ರವ್ಯಸನಸಂಭವಃ || 16 ||

ಘೋರಂ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ರೂಪಂ ತತ್ತಸ್ಯ ಕ್ರೋಧಾಗ್ನಿಮೂರ್ಛಿತಮ್ |
ಬಭೂವ ರೂಪಂ ರುದ್ರಸ್ಯ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯೇವ ದುರಾಸದಮ್ || 17 ||

ತಸ್ಯ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಪತನ್ನಸ್ರಬಿನ್ನದವಃ |
ದೀಪ್ತಾಭ್ಯಾಮಿವ ದೀಪಾಭ್ಯಾಂ ಸಾರ್ಚಿಷಃ ಸ್ನೇಹಬಿನ್ನದವಃ || 18 ||

ದನ್ತಾನ್ವಿದಶತಸ್ತಸ್ಯ ಶ್ರೂಯತೇ ದಶನಸ್ವನಃ |
ಯನ್ತ್ರಸ್ಯಾವೇಷ್ವಮಾನಸ್ಯ ಮಹತೋ ದಾನವೈರಿವ || 19 ||

ಕಾಲಾಗ್ನಿರಿವ ಸಂಕ್ರೂರೋ ಯಾಂ ಯಾಂ ದಿಶಮವೈಕ್ಷತ |
ತಸ್ಯಾಂ ತಸ್ಯಾಂ ಭಯತ್ರಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸಂನಿಲಿಲ್ಯರೇ || 20 ||

ತಮನ್ತಕಮಿವ ಕ್ರುದ್ಧಂ ಚರಾಚರಚಿಖಾದಿಷುಮ್ |

ವೀಕ್ಷಮಾಣಂ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ನೋಪಚಕ್ರಮುಃ || 21 ||

ತತಃ ಪರಮಸಂಜ್ಞಾ ದೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾಕ್ಷಸಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಂಸ್ತಮ್ಭಯಿಷುರಾಹವೇ || 22 ||

ಮಯಾ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚರಿತ್ವಾ ದುಶ್ಚರಂ ತಪಃ |
ತೇಷು ತೇಷ್ವವಕಾಶೇಷು ಸ್ವಯಮ್ಬುಃ ಪರಿತೋಷಿತಃ || 23 ||

ತಸ್ಯೈವ ತಪಸೋ ವ್ಯುಷ್ಣ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾಚ್ಚ ಸ್ವಯಮ್ಬುವಃ |
ನಾಸುರೇಭ್ಯೋ ನ ದೇವೇಭ್ಯೋ ಭಯಂ ಮಮ ಕದಾಚನ || 24 ||

ಕವಚಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಂ ಮೇ ಯದಾದಿತ್ಯಸಮಪ್ರಭಮ್ |
ದೇವಾಸುರವಿಮರ್ದೇಷು ನ ಭಿನ್ನಂ ವಜ್ರಶಕ್ತಿಭಿಃ || 25 ||

ತೇನ ಮಾಮದ್ಯ ಸಂಯುಕ್ತಂ ರಥಸ್ಥಮಿಹ ಸಂಯುಗೇ |
ಪ್ರತೀಯಾತೋಽದ್ಯ ಮಾಮಾಜೌ ಸಾಕ್ಷಾದಪಿ ಪುರಂದರಃ || 26 ||

ಯತ್ತದಾಭಿಪ್ರಸನ್ನೇನ ಸಶರಂ ಕಾರ್ಮುಕಂ ಮಹತ್ |
ದೇವಾಸುರವಿಮರ್ದೇಷು ಮಮ ದತ್ತಂ ಸ್ವಯಮ್ಬುವಾ || 27 ||

ಅದ್ಯ ತೂರ್ಯಶತ್ಯೈರ್ಭೀಮಂ ಧನುರುತ್ಥಾಪ್ಯತಾಂ ಮಹತ್ |
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರೇವ ವಧಾಯ ಪರಮಾಹವೇ || 28 ||

ಸ ಪುತ್ರವಧಸಂತಪ್ತಃ ಶೂರಃ ಕ್ರೋಧವಶಂ ಗತಃ |
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾವಣೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸೀತಾಂ ಹಂತುಂ ವ್ಯವಸ್ಯತ || 29 ||

ಪ್ರತ್ಯವೇಕ್ಷ್ಯ ತು ತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಸುಘೋರೋ ಘೋರದರ್ಶನಾನ್ |
ದೀನೋ ದೀನಸ್ವರಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಸ್ತಾನುವಾಚ ನಿಶಾಚರಾನ್ || 30 ||

ಮಾಯಯಾ ಮಮ ವತ್ಸೇನ ವಜ್ರನಾರ್ಥಂ ವನೌಕಸಾಮ್ |
ಕಿಂಚಿದೇವ ಹತಂ ತತ್ರ ಸೀತೇಯಮಿತಿ ದರ್ಶಿತಮ್ || 31 ||

ತದಿದಂ ಸತ್ಯಮೇವಾಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಪ್ರಿಯಮಾತ್ಮನಃ |

ವೈದೇಹೀಂ ನಾಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಕ್ಷತ್ರಬನ್ಧುಮನುವ್ರತಾಮ್ ।
ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತಾಃ ಸಚಿವಾನೃದ್ಗಮಾಶು ಪರಾಮೃಶತ್ ॥ 32 ॥

ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಗುಣಸಮ್ಮನ್ನಂ ವಿಮಲಾಮ್ಬರವರ್ಚಸಮ್ ।
ನಿಷ್ಪಪಾತ ಸ ವೇಗೇನ ಸಭಾಯಾಃ ಸಚಿವೈರ್ವೃತಃ ॥ 33 ॥

ರಾವಣಃ ಪುತ್ರಶೋಕೇನ ಭೃಶಮಾಕುಲಚೇತನಃ ।
ಸಜುಕ್ರದ್ಧಃ ಖಡ್ಗಮಾದಾಯ ಸಹಸಾ ಯತ್ರ ಮೈಥಿಲೀ ॥ 34 ॥

ವ್ರಜನ್ತಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸಿಂಹನಾದಂ ಪ್ರಚುಕ್ರುಶುಃ ।
ಊಚುಶ್ಚಾನ್ಯೋನ್ಯಮಾಶ್ಲಿಷ್ಯ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ 35 ॥

ಅದೈನ್ಯಂ ತಾವುಭೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭ್ರಾತರೌ ಪ್ರವ್ಯಧಿಷ್ಯತಃ ।
ಲೋಕಪಾಲಾ ಹಿ ಚತ್ವಾರಃ ಕ್ರುದ್ಧೇನಾನೇನ ನಿರ್ಜಿತಾಃ ।
ಬಹವಃ ಶತ್ರುವಶ್ಚಾನ್ಯೇ ಸಂಯುಗೇಷ್ವಭಿಪಾತಿತಾಃ ॥ 36 ॥

ತೇಷಾಂ ಸಂಜಲ್ಪಮಾನಾನಾಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ಗತಾಮ್ ।
ಅಭಿದುದ್ರಾವ ವೈದೇಹೀಂ ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ॥ 37 ॥

ವಾರ್ಯಮಾಣಃ ಸುಸಜುಕ್ರದ್ಧಃ ಸುಹೃದ್ಭಿರ್ಹಿತಬುದ್ಧಿಭಿಃ ।
ಅಭ್ಯಧಾವತ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಃ ಖೇ ಗ್ರಹೋ ರೋಹಿಣೀಮಿವ ॥ 38 ॥

ಮೈಥಿಲೀ ರಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾ ತು ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರನಿನ್ದಿತಾ ।
ದದರ್ಶ ರಾಕ್ಷಸಂ ಕ್ರುದ್ಧಂ ನಿಸ್ತ್ರಂಶವರಧಾರಿಣಮ್ ॥ 39 ॥

ತಂ ನಿಶಾಮ್ಯ ಸನಿಸ್ತ್ರಂಶಂ ವ್ಯಧಿತಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ನಿವಾರ್ಯಮಾಣಂ ಬಹುಶಃ ಸುಹೃದ್ಭಿರನಿವರ್ತಿನಮ್ ॥ 40 ॥

ಯಥಾಯಂ ಮಾಮಭಿಕ್ರುದ್ಧಃ ಸಮಭಿದ್ರವತಿ ಸ್ವಯಮ್ ।
ವಧಿಷ್ಯತಿ ಸನಾಥಾಂ ಮಾಮನಾಥಾಮಿವ ದುರ್ಮತಿಃ ॥ 41 ॥

ಬಹುಶಶ್ಚೋದಯಾಮಾಸ ಭರ್ತಾರಂ ಮಾಮನುವ್ರತಾಮ್ ।
ಭಾರ್ಯಾ ಭವ ರಮಸ್ಯೇತಿ ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತೋಽಭವನ್ಮಯಾ ॥ 42 ॥

ಸೋಽಯಂ ಮಾಮನುಪಸ್ಥಾನಾದ್ವ್ಯಕ್ತಂ ನೈರಾಶ್ಯಮಾಗತಃ |
ಕ್ರೋಧಮೋಹಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ನಿಹಂತಂ ಮಾಂ ಸಮುದ್ಯತಃ || 43 ||

ಅಥ ವಾ ತೌ ನರವ್ಯಾಘ್ರೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಮನ್ನಿಮಿತ್ತಮನಾರ್ಯೇಣ ಸಮರೇಽದ್ಯ ನಿಪಾತಿತೌ |
ಅಹೋ ಧಿನ್ಮನ್ನಿಮಿತ್ತೋಽಯಂ ವಿನಾಶೋ ರಾಜಪುತ್ರಯೋಃ || 44 ||

ಹನೂಮತೋ ಹಿ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ನ ಕೃತಂ ಕ್ಷುದ್ರಯಾ ಮಯಾ |
ಯದ್ಯಹಂ ತಸ್ಯ ಪೃಷ್ಠೇನ ತದಾಯಾಸಮನಿನ್ದಿತಾ |
ನಾದ್ಯೈವಮನುಶೋಚೇಯಂ ಭರ್ತುರಜ್ಞಗತಾ ಸತೀ || 45 ||

ಮನ್ಯೇ ತು ಹೃದಯಂ ತಸ್ಯಾಃ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಃ ಫಲಿಷ್ಯತಿ |
ಏಕಪುತ್ರಾ ಯದಾ ಪುತ್ರಂ ವಿನಷ್ಟಂ ಶ್ರೋಷ್ಯತೇ ಯುಧಿ || 46 ||

ಸಾ ಹಿ ಜನ್ಮ ಚ ಬಾಲ್ಯಂ ಚ ಯೌವನಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಾಣಿ ರೂಪಂ ಚ ರುದತೀ ಸಂಸ್ರಮಿಷ್ಯತಿ || 47 ||

ನಿರಾಶಾ ನಿಹತೇ ಪುತ್ರೇ ದತ್ತಾ ಶ್ರಾದ್ಧಮಚೇತನಾ |
ಅಗ್ನಿಮಾರೋಕ್ಷ್ಯತೇ ನೂನಮಪೋ ವಾಪಿ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯತಿ || 48 ||

ಧಿಗಸ್ತು ಕುಬ್ಜಾಮಸತೀಂ ಮನ್ದರಾಂ ಪಾಪನಿಶ್ಚಯಾಮ್ |
ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಮಿದಂ ದುಃಖಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪ್ರತಿಪತ್ಸ್ಯತೇ || 49 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಮೈಥಿಲೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಲಪಂತೀಂ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ |
ರೋಹಿಣೀಮಿವ ಚಂದ್ರೇಣ ವಿನಾ ಗ್ರಹವಶಂ ಗತಾಮ್ || 50 ||

ಸುಪಾಶೋರ್ವ ನಾಮ ಮೇಧಾವೀ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮ್ |
ನಿವಾರ್ಯಮಾಣಂ ಸಚಿವೈರಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 51 ||

ಕಥಂ ನಾಮ ದಶಗ್ರೀವ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವ್ಯಶ್ರವಣಾನುಜ |
ಹಂತುಮಿಚ್ಛಸಿ ವೈದೇಹೀಂ ಕ್ರೋಧಾದ್ಧರ್ಮಮಪಾಸ್ಯ ಹಿ || 52 ||

ವೇದ ವಿದ್ಯಾವ್ರತ ಸ್ನಾತಃ ಸ್ವಧರ್ಮನಿರತಃ ಸದಾ |

ಸ್ತ್ರಿಯಾಃ ಕಸ್ಮಾದ್ವಧಂ ವೀರ ಮನ್ಯಸೇ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ || 53 ||

ಮೈಥಿಲೀಂ ರೂಪಸಮ್ಮನ್ನಾಂ ಪ್ರತ್ಯವೇಕ್ಷಸ್ವ ಪಾರ್ಥಿವ |
ತ್ವಮೇವ ತು ಸಹಾಸ್ಮಾಭೀ ರಾಘವೇ ಕ್ರೋಧಮುತ್ಸೃಜ || 54 ||

ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನಂ ತ್ವಮದ್ಯೈವ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಚತುರ್ದಶೀಮ್ |
ಕೃತ್ವಾ ನಿಯೋಹ್ಯಮಾವಾಸ್ಯಾಂ ವಿಜಯಾಯ ಬಲೈರ್ವೃತಃ || 55 ||

ಶೂರೋ ಧೀಮಾನ್ರಥೀ ಖಡ್ಗೀ ರಥಪ್ರವರಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ಹತ್ವಾ ದಾಶರಥಿಂ ರಾಮಂ ಭವಾನ್ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 56 ||

ಸ ತದ್ಗುರಾತ್ಮಾ ಸುಹೃದಾ ನಿವೇದಿತಮ್
ವಚಃ ಸುಧರ್ಮ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ರಾವಣಃ |
ಗೃಹಂ ಜಗಾಮಾಥ ತತಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್
ಪುನಃ ಸಭಾಂ ಚ ಪ್ರಯಯೌ ಸುಹೃದ್ವೃತಃ || 57 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸಭಾಂ ರಾಜಾ ದೀನಃ ಪರಮದುಃಖಿತಃ ।
ನಿಷಸಾದಾಸನೇ ಮುಖ್ಯೇ ಸಿಂಹಃ ಕೃದ್ಧ ಇವ ಶ್ವಸನ್ ॥ ೧ ॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ತದಾ ಸರ್ವಾನ್ಬಲಮುಖ್ಯಾನ್ಮಹಾಬಲಃ ।
ರಾವಣಃ ಪ್ರಾಇಜ್ಜಲೀನ್ವಾಕ್ಯಂ ಪುತ್ರವ್ಯಸನಕರ್ಶಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವೇ ಭವಂತಃ ಸರ್ವೇಣ ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವೇನ ಸಮಾವೃತಾಃ ।
ನಿರ್ಯಾಂತು ರಥಸಜ್ಜೈಶ್ಚ ಪಾದಾತ್ಮಶೋಷಪಶೋಭಿತಾಃ ॥ ೩ ॥

ಏಕಂ ರಾಮಂ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸಮರೇ ಹಂತುಮರ್ಹಥ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಶರವರ್ಷೇಣ ಪ್ರಾವೃಟಾಕಾಲ ಇವಾಮುಬ್ಧದಾಃ ॥ ೪ ॥

ಅಥ ವಾಹಂ ಶರೈರ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ಭಿನ್ನಗಾತ್ರಂ ಮಹಾರಣೇ ।
ಭವದ್ಭಿಃ ಶೋಷಾ ನಿಹಂತಾಸ್ಮಿ ರಾಮಂ ಲೋಕಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ ॥ ೫ ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಮಾದಾಯ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ನಿರ್ಯಯುಸ್ತೇ ರಥೈಃ ಶೀಘ್ರಂ ನಾಗಾನೀಕೈಶ್ಚ ಸಂವೃತಾಃ ॥ ೬ ॥

ಸ ಸಜ್ಗ್ರಾಮೋ ಮಹಾಭೀಮಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯೋದಯನಂ ಪ್ರತಿ ।
ರಕ್ಷಸಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ತುಮುಲಃ ಸಮಪದ್ಯತ ॥ ೭ ॥

ತೇ ಗದಾಭಿವಿಚಿತ್ರಾಭಿಃ ಪ್ರಾಸೈಃ ಖಡ್ಗೈಃ ಪರಶ್ವಧೈಃ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸಮರೇ ಜಘ್ನುಸ್ತದಾ ವಾನರರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ ೮ ॥

ಮಾತೃಗೃಹಕೂಲಸ್ಯ ವಾಜಿಮತ್ಸ್ಯಾ ಧ್ವಜದ್ರುಮಾಃ ।
ಶರೀರಸಜ್ಘಾಟವಹಾಃ ಪ್ರಸಸ್ರುಃ ಶೋಣಿತಾಪಗಾಃ ॥ ೯ ॥

ಧ್ವಜವರ್ಮರಥಾನಶ್ವಾನ್ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾನಿ ಚ ।

ಆಪ್ತಾಪ್ತಾಪ್ತ ಸಮರೇ ವಾನರೇನ್ದ್ರಾ ಬಭೞ್ಜರೇ || 10 ||

ಕೇಶಾನ್ಕುಣಲಲಾಟಾಂಶ್ಚ ನಾಸಿಕಾಶ್ಚ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ದಶನೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ನಖೈಶ್ಚಾಪಿ ವ್ಯಕರ್ತಯನ್ || 11 ||

ಏಕೈಕಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಶತಂ ವಾನರಪುಜ್ಗವಾಃ |
ಅಭ್ಯಧಾವಂತ ಫಲಿನಂ ವೃಕ್ಷಂ ಶಕುನಯೋ ಯಥಾ || 12 ||

ತಥಾ ಗದಾಭಿರ್ಗುರ್ವೀಭಿಃ ಪ್ರಾಸೈಃ ಖಡ್ಗೈಃ ಪರಶ್ವಧೈಃ |
ನಿರ್ಜಘ್ನವಾರ್ವಾನರಾನ್ಘೋರಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪರ್ವತೋಪಮಾಃ || 13 ||

ರಾಕ್ಷಸೈರ್ವಧ್ಯಮಾನಾನಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾಚಮೂಃ |
ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಯಾತಾ ರಾಮಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ || 14 ||

ತತೋ ರಾಮೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಧನುರಾದಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಂ ಸೈನ್ಯಂ ಶರವರ್ಷಂ ವವರ್ಷ ಹ || 15 ||

ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ತು ತದಾ ರಾಮಂ ಮೇಘಾಃ ಸೂರ್ಯಮಿವಾಮ್ಬರೇ |
ನಾಭಿಜಗ್ಮುರ್ಮಹಾಘೋರಂ ನಿರ್ದಹಂತಂ ಶರಾಗ್ನಿನಾ || 16 ||

ಕೃತಾನ್ಯೇವ ಸುಘೋರಾಣಿ ರಾಮೇಣ ರಜನೀಚರಾಃ |
ರಣೇ ರಾಮಸ್ಯ ದದೃಶುಃ ಕರ್ಮಾಣ್ಯಸುಕರಾಣಿ ಚ || 17 ||

ಚಾಲಯಂತಂ ಮಹಾನೀಕಂ ವಿಧಮಂತಂ ಮಹಾರಥಾನ್ |
ದದೃಶುಸ್ತೇ ನ ವೈ ರಾಮಂ ವಾತಂ ವನಗತಂ ಯಥಾ || 18 ||

ಭಿನ್ನಂ ಭಿನ್ನಂ ಶರೈರ್ದಗ್ಧಂ ಪ್ರಭಗ್ಧಂ ಶಸ್ತ್ರಪೀಡಿತಮ್ |
ಬಲಂ ರಾಮೇಣ ದದೃಶುರ್ನ ರಮಂ ಶೀಘ್ರಕಾರಿಣಮ್ || 19 ||

ಪ್ರಹರಂತಂ ಶರೀರೇಷು ನ ತೇ ಪಶ್ಯಂತಿ ರಾಘವಮ್ |
ಇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥೇಷು ತಿಷ್ಠಂತಂ ಭೂತಾತ್ಮಾನಮಿವ ಪ್ರಜಾಃ || 20 ||

ಏಷ ಹಂತಿ ಗಜಾನೀಕಮೇಷ ಹಂತಿ ಮಹಾರಥಾನ್ |

ಏಷ ಹನ್ತಿ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷೈಃ ಪದಾತೀನ್ವಜಿಭಿಃ ಸಹ || 21 ||

ಇತಿ ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಮಸ್ಯ ಸದೃಶಾನ್ರಣೇ |
ಅನ್ಯೋನ್ಯಕುಪಿತಾ ಜಘ್ನುಃ ಸಾದೃಶ್ಯಾದ್ರಾಘವಸ್ಯ ತೇ || 22 ||

ನ ತೇ ದದೃಶಿರೇ ರಾಮಂ ದಹಂತಮರಿವಾಹಿನೀಮ್ |
ಮೋಹಿತಾಃ ಪರಮಾಸ್ತ್ರೇಣ ಗಾನ್ಧರ್ವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 23 ||

ತೇ ತು ರಾಮಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಣೇ ಪಶ್ಯಂತಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಪುನಃ ಪಶ್ಯಂತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮೇಕಮೇವ ಮಹಾಹವೇ || 24 ||

ಭ್ರಮಂತೀಂ ಕಾಂಕ್ಷಾಂತೀಂ ಕೋಟಿಂ ಕಾರ್ಮುಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಅಲಾತಚಕ್ರಪ್ರತಿಮಾಂ ದದೃಶುಸ್ತೇ ನ ರಾಘವಮ್ || 25 ||

ಶರೀರನಾಭಿ ಸತ್ತ್ವಾರ್ಚಿಃ ಶರೀರಂ ನೇಮಿಕಾರ್ಮುಕಮ್ |
ಜ್ಯಾಘೋಷತಲನಿಘೋಷಂ ತೇಜೋಬುದ್ಧಿಗುಣಪ್ರಭಮ್ || 26 ||

ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗುಣಪರ್ಯಂತಂ ನಿಘ್ನಂತಂ ಯುಧಿ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ |
ದದೃಶೂ ರಾಮಚಕ್ರಂ ತತ್ಕಾಲಚಕ್ರಮಿವ ಪ್ರಜಾಃ || 27 ||

ಅನೀಕಂ ದಶಸಾಹಸ್ರಂ ರಥಾನಾಂ ವಾತರಂಹಸಾಮ್ |
ಅಷ್ಟಾದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕುಂಭಾರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ || 28 ||

ಚತುರ್ದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಾರೋಹಾಣಾಂ ಚ ವಾಜಿನಾಮ್ |
ಪೂರ್ಣೇ ಶತಸಹಸ್ರೇ ದ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಪದಾತಿನಾಮ್ || 29 ||

ದಿವಸಸ್ಯಾಷ್ಟಮೇ ಭಾಗೇ ಶರೈರಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮೈಃ |
ಹತಾನ್ಯೇಕೇನ ರಾಮೇಣ ರಕ್ಷಸಾಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಾಮ್ || 30 ||

ತೇ ಹತಾಶ್ವಾ ಹತರಥಾಃ ಶ್ರಾಂತಾ ವಿಮಥಿತಧ್ವಜಾಃ |
ಅಭಿಪೇತುಃ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಹತಶೇಷಾ ನಿಶಾಚರಾಃ || 31 ||

ಹತ್ಯೈರ್ಗಜಪದಾತ್ಯಶೈಸ್ತದ್ಬಭೂವ ರಣಾಜಿರಮ್ |

ಆಕ್ರೇಡಭೂಮೀ ರುದ್ರಸ್ಯ ಕೃದ್ಧಸ್ಯೇವ ಪಿನಾಕಿನಃ || 32 ||

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ರಾಮಸ್ಯ ತತ್ಕರ್ಮ ಸಮಪೂಜಯನ್ || 33 ||

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ತದಾ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರತ್ಯನನ್ತರಮ್ |
ಏತದಸ್ತ್ರಬಲಂ ದಿವ್ಯಂ ಮಮ ವಾ ತ್ರ್ಯಮ್ಬಕಸ್ಯ ವಾ || 34 ||

ನಿಹತ್ಯ ತಾಂ ರಾಕ್ಷಸವಾಹಿನೀಂ ತು
ರಾಮಸ್ತದಾ ಶಕ್ರಸಮೋ ಮಹಾತ್ಮಾ |
ಅಸ್ತ್ರೇಷು ಶಸ್ತ್ರೇಷು ಜಿತಕ್ಲಮಶ್ಚ
ಸಂಸ್ತೂಯತೇ ದೇವಗಣೈಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಠೈಃ || 35 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವೈತೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಾನಿ ನಾಗಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಾರೋಹಾಣಾಂ ಚ ವಾಜಿನಾಮ್ ।
ರಥಾನಾಂ ಚಾಗ್ನಿವರ್ಣಾನಾಂ ಸಧ್ವಜಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥₁॥

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಗದಾಪರಿಘಯೋಧಿನಾಮ್ ।
ಕಾಂಚನಧ್ವಜಚಿತ್ರಾಣಾಂ ಶೂರಾಣಾಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಾಮ್ ॥₂॥

ನಿಹತಾನಿ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಸ್ತಪ್ತಕಾಂಚನಭೂಷಣೈಃ ।
ರಾವಣೇನ ಪ್ರಯುಕ್ತಾನಿ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ ॥₃॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ಸಮ್ಭ್ರಾಂತಾ ಹತಶೇಷಾ ನಿಶಾಚರಾಃ ।
ರಾಕ್ಷಸ್ಯಶ್ಚ ಸಮಾಗಮ್ಯ ದೀನಾಶ್ಚಿಂತಾಪರಿಪ್ಲುತಾಃ ॥₄॥

ವಿಧವಾ ಹತಪುತ್ರಾಶ್ಚ ಕ್ರೋಶನ್ತೋ ಹತಬಾನ್ಧವಾಃ ।
ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಸಹ ಸಜ್ಗಮ್ಯ ದುಃಖಾರ್ತಾಃ ಪರ್ಯದೇವಯನ್ ॥₅॥

ಕಥಂ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ವೃದ್ಧಾ ಕರಾಲಾ ನಿರ್ಣತೋದರೀ ।
ಆಸಸಾದ ವನೇ ರಾಮಂ ಕನ್ದರ್ಪಮಿವ ರೂಪಿಣಮ್ ॥₆॥

ಸುಕುಮಾರಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಮ್ ।
ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲೋಕವಧ್ಯಾ ಸಾ ಹೀನರೂಪಾ ಪ್ರಕಾಮಿತಾ ॥₇॥

ಕಥಂ ಸರ್ವಗುಣೈರ್ಹೀನಾ ಗುಣವನ್ತಂ ಮಹೌಜಸಮ್ ।
ಸುಮುಖಂ ದುರ್ಮುಖೀ ರಾಮಂ ಕಾಮಯಾಮಾಸ ರಾಕ್ಷಸೀ ॥₈॥

ಜನಸ್ಯಾಸ್ಯಾಲ್ಪಭಾಗ್ಯತ್ವಾತ್ಪಲಿನೀ ಶ್ವೇತಮೂರ್ಧಜಾ ।
ಅಕಾರ್ಯಮಪಹಾಸ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವಲೋಕವಿಗರ್ಹಿತಮ್ ॥₉॥

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಿನಾಶಾಯ ದೂಷಣಸ್ಯ ಖರಸ್ಯ ಚ ।
ಚಕಾರಾಪ್ರತಿರೂಪಾ ಸಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಪ್ರಧರ್ಷಣಮ್ ॥₁₀॥

ತನ್ನಿಮಿತ್ತಮಿದಂ ವೈರಂ ರಾವಣೇನ ಕೃತಂ ಮಹತ್ ।
ವಧಾಯ ನೀತಾ ಸಾ ಸೀತಾ ದಶಗ್ರೀವೇಣ ರಕ್ಷಸಾ ॥ 11 ॥

ನ ಚ ಸೀತಾಂ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ।
ಬದ್ಧಂ ಬಲವತಾ ವೈರಮಕ್ಷಯಂ ರಾಘವೇಣ ಹ ॥ 12 ॥

ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾನಂ ತಂ ವಿರಾಧಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ।
ಹತಮೇಕೇನ ರಾಮೇಣ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ತನ್ನಿದರ್ಶನಮ್ ॥ 13 ॥

ಚತುರ್ದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ನಿಹತಾನಿ ಜನಸಾಧನೇ ಶರೈರಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮೈಃ ॥ 14 ॥

ಖರಶ್ಚ ನಿಹತಃ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ದೂಷಣಸ್ತ್ರೀಶಿರಾಸ್ತಥಾ ।
ಶರೈರಾದಿತ್ಯಸಂಜಾಶ್ಯೈಃ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ತನ್ನಿದರ್ಶನಮ್ ॥ 15 ॥

ಹತೋ ಯೋಜನಬಾಹುಶ್ಚ ಕಬನ್ದೋ ರುಧಿರಾಶನಃ ।
ಕ್ರೋಧಾತೋಽವಿನದನ್ಮೋಽಥ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ತನ್ನಿದರ್ಶನಮ್ ॥ 16 ॥

ಜಘಾನ ಬಲಿನಂ ರಾಮಃ ಸಹಸ್ರನಯನಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಬಾಲಿನಂ ಮೇಘಸಂಜಾಶಂ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ತನ್ನಿದರ್ಶನಮ್ ॥ 17 ॥

ಋಶ್ಯಮೂಕೇ ವಸಿಷ್ಠೈಲೇ ದೀನೋ ಭಗ್ನಮನೋರಥಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಾಧ್ವಿಪಿತೋ ರಾಜ್ಯೇ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ತನ್ನಿದರ್ಶನಮ್ ॥ 18 ॥

ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಹಿತಮ್ ।
ಯುಕ್ತಂ ವಿಭೀಷಣೇನೋಕ್ತಂ ಮೋಹಾತ್ತಸ್ಯ ನ ರೋಚತೇ ॥ 19 ॥

ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಯದಿ ಸ್ಮ ಧನದಾನುಜಃ ।
ಶ್ಮಶಾನಭೂತಾ ದುಃಖಾರ್ತಾ ನೇಯಂ ಲಜ್ಜಾ ಪುರೀ ಭವೇತ್ ॥ 20 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಪ್ರಿಯಂ ಚೇಂದ್ರಜಿತಂ ಪುತ್ರಂ ರಾವಣೋ ನಾವಬುಧ್ಯತೇ ॥ 21 ॥

ಮಮ ಪುತ್ರೋ ಮಮ ಭ್ರಾತಾ ಮಮ ಭರ್ತಾ ರಣೇ ಹತಃ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಶ್ರೂಯತೇ ಶಬ್ದೋ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಕುಲೇ ಕುಲೇ || 22 ||

ರಥಾಶ್ಚಾಶ್ವಾಶ್ಚ ನಾಗಾಶ್ಚ ಹತಾಃ ಶತಸಹಸ್ರಶಃ |
ರಣೇ ರಾಮೇಣ ಶೂರೇಣ ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚ ಪದಾತಯಃ || 23 ||

ರುದ್ರೋ ವಾ ಯದಿ ವಾ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹೇನ್ನೋ ವಾ ಶತಕ್ರತುಃ |
ಹಂತಿ ನೋ ರಾಮರೂಪೇಣ ಯದಿ ವಾ ಸ್ವಯಮನ್ತಕಃ || 24 ||

ಹತಪ್ರವೀರಾ ರಾಮೇಣ ನಿರಾಶಾ ಜೀವಿತೇ ವಯಮ್ |
ಅಪಶ್ಯನ್ತೋ ಭಯಸ್ಯಾನ್ತಮನಾಥಾ ವಿಲಪಾಮಹೇ || 25 ||

ರಾಮಹಸ್ತಾದ್ಧಶಗ್ರೀವಃ ಶೂರೋ ದತ್ತವರೋ ಯುಧಿ |
ಇದಂ ಭಯಂ ಮಹಾಘೋರಮುತ್ತನ್ನಂ ನಾವಬುಧ್ಯತೇ || 26 ||

ನ ದೇವಾ ನ ಚ ಗಂಧರ್ವಾ ನ ಪಿಶಾಚಾ ನ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಉಪಸೃಷ್ಟಂ ಪರಿತ್ರಾತುಂ ಶಕ್ತಾ ರಾಮೇಣ ಸಂಯುಗೇ || 27 ||

ಉತ್ಪಾತಾಶ್ಚಾಪಿ ದೃಶ್ಯಂತೇ ರಾವಣಸ್ಯ ರಣೇ ರಣೇ |
ಕಥಯಿಷ್ಯಂತಿ ರಾಮೇಣ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿಬರ್ಹಣಮ್ || 28 ||

ಪಿತಾಮಹೇನ ಪ್ರೀತೇನ ದೇವದಾನವರಾಕ್ಷಸೈಃ |
ರಾವಣಸ್ಯಾಭಯಂ ದತ್ತಂ ಮಾನುಷೇಭ್ಯೋ ನ ಯಾಚಿತಮ್ || 29 ||

ತದಿದಂ ಮಾನುಷಾನ್ಮನೈ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ನಿಸಂಶಯಂ ಭಯಮ್ |
ಜೀವಿತಾನ್ತಕರಂ ಘೋರಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ || 30 ||

ಪೀಡ್ಯಮಾನಾಸ್ತು ಬಲಿನಾ ವರದಾನೇನ ರಕ್ಷಸಾ |
ದೀಪ್ತೈಸ್ತಪೋಭಿರ್ವಿಬುಧಾಃ ಪಿತಾಮಹಮಪೂಜಯನ್ || 31 ||

ದೇವತಾನಾಂ ಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಮಹಾತ್ಮಾ ವೈ ಪಿತಾಮಹಃ |
ಉವಾಚ ದೇವತಾಃ ಸರ್ವಾ ಇದಂ ತುಷ್ಪೋ ಮಹದ್ವಚಃ || 32 ||

ಅದ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನಸ್ಸರ್ವೇ ದಾನವರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಭಯೇನ ಪ್ರಾವೃತಾ ನಿತ್ಯಂ ವಿಚರಿಷ್ಯಂತಿ ಶಾಶ್ವತಮ್ || 33 ||

ದೈವತೈಸ್ತು ಸಮಾಗಮ್ಯ ಸರ್ವೈಶ್ಚೇನ್ದ್ರಪುರೋಗಮೈಃ |
ವೃಷಧ್ವಜಸ್ತ್ರಿಪುರಹಾ ಮಹಾದೇವಃ ಪ್ರಸಾದಿತಃ || 34 ||

ಪ್ರಸನ್ನಸ್ತು ಮಹಾದೇವೋ ದೇವಾನೇತದ್ವಚೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯತಿ ಹಿತಾರ್ಥಂ ವೋ ನಾರೀ ರಕ್ಷಃಕ್ಷಯಾವಹಾ || 35 ||

ಏಷಾ ದೇವೈಃ ಪ್ರಯುಕ್ತಾ ತು ಕ್ಷುದ್ಯಥಾ ದಾನವಾನ್ಪುರಾ |
ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ ನಃ ಸೀತಾ ರಾಕ್ಷಸಘ್ನೀ ಸರಾವಣಾನ್ || 36 ||

ರಾವಣಸ್ಯಾಪನೀತೇನ ದುರ್ವಿನೀತಸ್ಯ ದುರ್ಮತೇಃ |
ಅಯಂ ನಿಷ್ಪಾನ್ತಕೋ ಘೋರಃ ಶೋಕೇನ ಸಮಭಿಪ್ಲುತಃ || 37 ||

ತಂ ನ ಪಶ್ಯಾಮಹೇ ಲೋಕೇ ಯೋ ನಃ ಶರಣದೋ ಭವೇತ್ |
ರಾಘವೇಣೋಪಸೃಷ್ಟ್ವಾನಾಂ ಕಾಲೇನೇವ ಯುಗಕ್ಷಯೇ || 38 ||

ಇತೀವ ಸರ್ವಾ ರಜನೀಚರಸ್ತ್ರಯಃ
ಪರಸ್ಪರಂ ಸಮ್ಪರಿರಭ್ಯ ಬಾಹುಭಿಃ |
ವಿಷೇದುರಾರ್ತಾತಿಭಯಾಭಿಪೀಡಿತಾ
ವಿನೇದುರುಚ್ಚೈಶ್ಚ ತದಾ ಸುದಾರುಣಮ್ || 39 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ತ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಆರ್ತಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ತು ಲಜಾಙ್ಕಯಾಂ ವೈ ಕುಲೇ ಕುಲೇ ।
ರಾವಣಃ ಕರುಣಂ ಶಬ್ದಂ ಶುಶ್ರಾವ ಪರಿವೇದಿತಮ್ ॥೧॥

ಸ ತು ದೀರ್ಘಂ ವಿನಿಶ್ವಸ್ಯ ಮುಹೂರ್ತಂ ಧ್ಯಾನಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಬಭೂವ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾವಣೋ ಭೀಮದರ್ಶನಃ ॥೨॥

ಸನ್ನಶ್ಯ ದಶನೈರೋಷಂ ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೈರಪಿ ದುರ್ದರ್ಶಃ ಕಾಲಾಗ್ನಿರಿವ ಮೂರ್ಛಿತಃ ॥೩॥

ಉವಾಚ ಚ ಸಮೀಪಸ್ಥಾನಾಕ್ಷಸಾನ್ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ಭಯಾವ್ಯಕ್ತಕಥಾಂಸ್ತತ್ರ ನಿರ್ದಹನ್ನಿವ ಚಕ್ಷುಷಾ ॥೪॥

ಮಹೋದರಂ ಮಹಾಪಾಶ್ವರ್ಯಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ।
ಶೀಘ್ರಂ ವದತ ಸೈನ್ಯಾನಿ ನಿಯಾತೇತಿ ಮಮಾಜ್ಞಯಾ ॥೫॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಭಯಾದ್ವಿತಾಃ ।
ಚೋದಯಾಮಾಸುರವ್ಯಗ್ರಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾಂಸ್ತಾನ್ಮಹಾಜ್ಞಯಾ ॥೬॥

ತೇ ತು ಸರ್ವೇ ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಘೋರದರ್ಶನಾಃ ।
ಕೃತಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾವಣಾಭಿಮುಖಾ ಯಯುಃ ॥೭॥

ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ರಾವಣಂ ತೇ ಮಹಾರಥಾಃ ।
ತಸ್ಥುಃ ಪ್ರಾಙ್ಜಲಯಃ ಸರ್ವೇ ಭರ್ತೃರ್ವಿಜಯಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ ॥೮॥

ಅಥೋವಾಚ ಪ್ರಹಸ್ಯೈತಾನ್ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ಮಹೋದರಮಹಾಪಾಶ್ವರ್ಯಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ॥೯॥

ಅದ್ಯ ಬಾಣೈರ್ಧನುರ್ಮುಕ್ತೈರ್ಯುಗಾನ್ತಾದಿತ್ಯಸಂನಿಭೈಃ ।
ರಾಘವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ನೇಷ್ಯಾಮಿ ಯಮಸಾಧನಮ್ ॥೧೦॥

ಖರಸ್ಯ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಪ್ರಹಸ್ತೇನ್ದ್ರಜಿತೋಸ್ತಥಾ ।
ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರತೀಕಾರಮದ್ಯ ಶತ್ರುವಧಾದಹಮ್ ॥ 11 ॥

ನೈವಾನ್ತರಿಕ್ಷಂ ನ ದಿಶೋ ನ ನದ್ಯೋ ನಾಪಿ ಸಾಗರಃ ।
ಪ್ರಕಾಶತ್ವಂ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಮದ್ಬಾಣಜಲದಾವೃತಾಃ ॥ 12 ॥

ಅದ್ಯ ವಾನರಯೂಥಾನಾಂ ತಾನಿ ಯೂಥಾನಿ ಭಾಗಶಃ ।
ಧನುಃಸಮುದ್ರಾದುದ್ಭೂತೈರ್ಮುಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಶರೋರ್ಮುಖೈಃ ॥ 13 ॥

ವ್ಯಾಕೋಶಪದ್ಮಚಕ್ರಾಣಿ ಪದ್ಮಕೇಸರವರ್ಚಸಾಮ್ ।
ಅದ್ಯ ಯೂಥತಟಾಕಾನಿ ಗಜವತ್ಪ್ರಮಥಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 14 ॥

ಸಶರೈರದ್ಯ ವದನೈಃ ಸಜ್ಜೈಃ ವಾನರಯೂಥಪಾಃ ।
ಮಣ್ಡಯಿಷ್ಯಂತಿ ವಸುಧಾಂ ಸನಾಲ್ಪೈರಿವ ಪಜ್ಜಲೈಃ ॥ 15 ॥

ಅದ್ಯ ಯುದ್ಧಪ್ರಚಂಡಾನಾಂ ಹರಿಣಾಂ ದ್ರುಮಯೋಧಿನಾಮ್ ।
ಮುಕ್ತೇನೈಕೇಷುಣಾ ಯುದ್ಧೇ ಭೇತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಚ ಶತಂಶತಮ್ ॥ 16 ॥

ಹತೋ ಭರ್ತಾ ಹತೋ ಭ್ರಾತಾ ಯಾಸಾಂ ಚ ತನಯಾ ಹತಾಃ ।
ವಧೇನಾದ್ಯ ರಿಪೋಸ್ತಾಸಾಂ ಕರ್ಮೋಮ್ಯಸ್ರಪ್ರಮಾರ್ಜನಮ್ ॥ 17 ॥

ಅದ್ಯ ಮದ್ಬಾಣನಿರ್ಭಿನ್ನೈಃ ಪ್ರಕೀರ್ಣೈರ್ಗತಚೇತನೈಃ ।
ಕರೋಮಿ ವಾನರೈರ್ಯುದ್ಧೇ ಯತ್ನಾವೇಕ್ಷ್ಯತಲಾಂ ಮಹೀಮ್ ॥ 18 ॥

ಅದ್ಯ ಗೋಮಾಯವೋ ಗೃಧ್ರಾ ಯೇ ಚ ಮಾಂಸಾಶಿನೋಽಪರೇ ।
ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತರ್ಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶತ್ರುಮಾಂಸೈಃ ಶರಾದ್ವಿತ್ಯೈಃ ॥ 19 ॥

ಕಲ್ಪ್ಯತಾಂ ಮೇ ರಥಶೀಘ್ರಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾನೀಯತಾಂ ಧನುಃ ।
ಅನುಪ್ರಯಾಂತು ಮಾಂ ಯುದ್ಧೇ ಯೇಽವಶಿಷ್ಟಾ ನಿಶಾಚರಾಃ ॥ 20 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಹಾಪಾಶೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ ।
ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಾನ್ಮಿಹಾನ್ತುತಾಂಸ್ತತ್ರ ಬಲಂ ಸನ್ತ್ವರ್ಯತಾಮಿತಿ ॥ 21 ॥

ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಾಸ್ತು ಸಂರಬ್ಧಾ ರಾಕ್ಷಸಾಂಸ್ತಾನಗ್ರಹಾದಗ್ರಹಾತ್ |
ಚೋದಯಂತಃ ಪರಿಯಯುರ್ಲಜಾಂ ಲಘುಪರಾಕ್ರಮಾಃ || 22 ||

ತತೋ ಮುಹೂರ್ತಾನಿಷ್ಟೇತೂ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ |
ನರ್ದನ್ತೋ ಭೀಮವದನಾ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರ್ಭುಜೈಃ || 23 ||

ಅಸಿಭಿಃ ಪಟ್ಟಸೈಃ ಶೂಲೈರ್ಗಲಾಭಿರ್ಮುಸಲೈರ್ಹಲೈಃ |
ಶಕ್ತಿಭಿಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಧಾರಾಭಿರ್ಮಹದ್ಭಿಃ ಕೂಟಮುದಗರೈಃ || 24 ||

ಯಷ್ಪಿಭಿರ್ವಿಮಲೈಶ್ಚಕ್ರೈರ್ನಿಶಿತೈಶ್ಚ ಪರಶ್ವಧೈಃ |
ಭಿಣ್ಡಿಪಾಲೈಃ ಶತಘ್ನಾಭಿರನ್ಯೈಶ್ಚಾಪಿ ವರಾಯುಧೈಃ || 25 ||

ಅಥಾನಯನ್ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಾಶ್ಚತ್ವಾರೋ ರಾವಣಾಜ್ಞಯಾ |
ದ್ರುತಂ ಸೂತಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಯುಕ್ತಾಷ್ಟತುರಗಂ ರಥಮ್ || 26 ||

ಆರುರೋಹ ರಥಂ ದಿವ್ಯಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಸ್ವತೇಜಸಾ |
ರಾವಣಃ ಸತ್ತ್ವಗಾಮಿಭೀರ್ಯಾದ್ಧಾರಯನ್ನಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ || 27 ||

ರಾವಣೇನಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೌ ಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವಮಹೋದರೌ |
ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶ್ಚ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ರಥಾನಾರುರುಹುಸ್ತದಾ || 28 ||

ತೇ ತು ಹೃಷಾಃ ವಿನರ್ದನ್ತೋ ಭಿನ್ನಂತ ಇವ ಮೇದಿನೀಮ್ |
ನಾದಂ ಘೋರಂ ವಿಮುಞ್ಚನ್ತೋ ನಿಯಮಯುರ್ಜಯಕಾಙ್ಕಿಣಃ || 29 ||

ತತೋ ಯುದ್ಧಾಯ ತೇಜಸ್ವೀ ರಕ್ಷೋಗಣಬಲೈರ್ವೃತಃ |
ನಿಯಮಾವುದ್ಯತಧನುಃ ಕಾಲಾಂತಕಯಮೋಮಪಃ || 30 ||

ತತಃ ಪ್ರಜವನಾಶ್ವೇನ ರಥೇನ ಸ ಮಹಾರಥಃ |
ದ್ವಾರೇಣ ನಿಯಮೌ ತೇನ ಯತ್ರ ತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 31 ||

ತತೋ ನಷ್ಟಪ್ರಭಃ ಸೂರ್ಯೋ ದಿಶಶ್ಚ ತಿಮಿರಾವೃತಾಃ |
ದ್ವಿಜಾಶ್ಚ ನೇದುರ್ಘೋರಾಶ್ಚ ಸೞ್ಚಾಚಾಲ ಚ ಮೇದಿನೀ || 32 ||

ವವರ್ಷ ರುಧಿರಂ ದೇವಶ್ಚಸ್ವಲುಶ್ಚ ತುರಜಗಮಾಃ ।
ಧ್ವಜಾಗ್ರೇ ನೃಪತದ್ಗ್ರೋ ವಿನೇದುಶ್ಚಾಶಿವಂ ಶಿವಾಃ ॥ 33 ॥

ನಯನಂ ಚಾಸ್ಫುರದ್ವಾಮಂ ಸವ್ಯೋ ಬಾಹುರಕಮ್ವತ ।
ವಿವರ್ಣವದನಶ್ಚಾಸೀತ್ಕಿಂಚಿದಭ್ರಶ್ಯತ ಸ್ವರಃ ॥ 34 ॥

ತತೋ ನಿಷ್ಪತತೋ ಯುದ್ಧೇ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ।
ರಣೇ ನಿಧನಶಂಸೀನಿ ರೂಪಾಣ್ಯೇತಾನಿ ಜಜ್ಞಿರೇ ॥ 35 ॥

ಅನ್ತರಿಕ್ಷಾತ್ಪಪಾತೋಲ್ಕಾ ನಿರ್ಘಾತಸಮನಿಸ್ವನಾ ।
ವಿನೇದುರಶಿವಂ ಗೃಧ್ರಾ ವಾಯಸೈರನುನಾದಿತಾಃ ॥ 36 ॥

ಏತಾನಚಿನ್ತಯನ್ಘೋರಾನುತ್ಪಾತಾನ್ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾನ್ ।
ನಿರ್ಯಯೌ ರಾವಣೋ ಮೋಹಾದ್ವಧಾರ್ಥೀ ಕಾಲಚೋದಿತಃ ॥ 37 ॥

ತೇಷಾಂ ತು ರಥಘೋಷೇಣ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ವಾನರಾಣಾಮಪಿ ಚಮೂರ್ಯದ್ಧಾಢ್ಯೈವಾಭ್ಯವರ್ತತ ॥ 38 ॥

ತೇಷಾಂ ಸುತುಮುಲಂ ಯುದ್ಧಂ ಬಭೂವ ಕಪಿರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಮಾಹ್ವಯಾನಾನಾಂ ಕ್ರುದ್ಧಾನಾಂ ಜಯಮಿಚ್ಛತಾಮ್ ॥ 39 ॥

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಶರೈಃ ಕಾಂಚಾನಭೂಷಣೈಃ ।
ವಾನರಾಣಾಮನೀಕೇಷು ಚಕಾರ ಕದನಂ ಮಹತ್ ॥ 40 ॥

ನಿಕೃತ್ತಶಿರಸಃ ಕೇಚಿದ್ರಾವಣೇನ ವಲೀಮುಖಾಃ ।
ನಿರುಚ್ಛಾಸ್ವಾ ಹತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿತ್ಪಾಶ್ವೇಷು ದಾರಿತಾಃ ।
ಕೇಚಿದ್ವಿಭಿನ್ನಶಿರಸಃ ಕೇಚಿಚ್ಚಕ್ಷುವಿವರ್ಜಿತಾಃ ॥ 41 ॥

ದಶಾನನಃ ಕ್ರೋಧವಿವೃತ್ತನೇತ್ರೋ
ಯತೋ ಯತೋಽಭ್ಯೇತಿ ರಥೇನ ಸಜ್ಜೋ ।
ತತಸ್ತತಸ್ತಸ್ಯ ಶರಪ್ರವೇಗಮ್
ಸೋಢುಂ ನ ಶೇಕುರ್ಹರಿಯೂಥಪಾಸ್ತೇ ॥ 42 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ

ತ್ಯಲೀತಲಢಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ಚತುರಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಥಾ ತೈಃ ಕೃತ್ವಾಗಾತ್ರೈಸ್ತು ದಶಗ್ರೀವೇಣ ಮಾರ್ಗಣೈಃ |
ಬಭೂವ ವಸುಧಾ ತತ್ರ ಪ್ರಕೀರ್ಣಾ ಹರಿಭಿರ್ವೃತಾ || 1 ||

ರಾವಣಸ್ಯಾಪ್ರಸಹ್ಯಂ ತಂ ಶರಸಮ್ಪಾತಮೇಕತಃ |
ನ ಶೇಕುಃ ಸಹಿತುಂ ದೀಪ್ತಂ ಪತಜ್ಞಾ ಇವ ಪಾವಕಮ್ || 2 ||

ತೇಽದಿತಾ ನಿಶಿತೈರ್ಬಾಣೈಃ ಕ್ರೋಶನ್ತೋ ವಿಪ್ರದುದ್ರವುಃ |
ಪಾವಕಾರ್ಚಿಸಮಾವಿಷ್ಟಾ ದಹ್ಯಮಾನಾ ಯಥಾ ಗಜಾಃ || 3 ||

ಪ್ಲವಜ್ಞಾನಾಮನೀಕಾನಿ ಮಹಾಭ್ರಾಣೀವ ಮಾರುತಃ |
ಸ ಯಯೌ ಸಮರೇ ತಸ್ಮಿನ್ವಿಧಮನ್ರಾವಣಃ ಶರೈಃ || 4 ||

ಕದನಂ ತರಸಾ ಕೃತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ವನೌಕಸಾಮ್ |
ಆಸಸಾದ ತತೋ ಯುದ್ಧೇ ರಾಘವಂ ತ್ವರಿತಸ್ತದಾ || 5 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ತಾನ್ಕಪೀನ್ದ್ರೌಷ್ಣಾಃ ಭಗ್ನಾನ್ವಿದ್ರವತೋ ರಣೇ |
ಗುಲ್ಮೇ ಸುಷೇಣಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಚಕ್ರೇ ಯುದ್ಧೇ ದ್ರುತಂ ಮನಃ || 6 ||

ಆತ್ಮನಃ ಸದೃಶಂ ವೀರಂ ಸ ತಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ವಾನರಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವೋಽಭಿಮುಖಃ ಶತ್ರುಂ ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಪಾದಪಾಯುಧಃ || 7 ||

ಪಾರ್ಶ್ವತಃ ಪೃಷ್ಠತಶ್ಚಾಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ಯುಧಾಧಿಪಾಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ಅನುಜಹ್ರಮ್ರಹಾಶೈಲಾನ್ವಿವಿಧಾಂಶ್ಚ ಮಹಾದ್ರುಮಾನ್ || 8 ||

ಸ ನದನ್ಯುಧಿ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸ್ವರೇಣ ಮಹತಾ ಮಹಾನ್ |
ಪಾತಯನ್ವಿವಿಧಾಂಶ್ಚಾನ್ಯಾಞ್ಜಘಾನ್ತೋತ್ತಮರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 9 ||

ಮಮರ್ದ ಚ ಮಹಾಕಾಯೋ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ವಾನರೇಶ್ವರಃ |
ಯುಗಾನ್ತಸಮಯೇ ವಾಯುಃ ಪ್ರವೃದ್ಧಾನಗಮಾನಿವ || 10 ||

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮನೀಕೇಷು ಶೈಲವರ್ಷಂ ವವರ್ಷ ಹ |
ಅಶ್ಮವರ್ಷಂ ಯಥಾ ಮೇಘಃ ಪಕ್ಷಿಸಂಘೇಷು ಕಾನನೇ || 11 ||

ಕಪಿರಾಜವಿಮುಕ್ತೈಸ್ತೈಃ ಶೈಲವರ್ಷೈಸ್ತು ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ವಿಕೀರ್ಣಶಿರಸಃ ಪೇತುರ್ನಿಕೃತ್ವಾ ಇವ ಪರ್ವತಾಃ || 12 ||

ಅಥ ಸಂಜ್ಞೀಯಮಾಣೇಷು ರಾಕ್ಷಸೇಷು ಸಮನ್ತತಃ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಪ್ರಭಗ್ನೇಷು ಪತತುಃ ವಿನದತುಃ ಚ || 13 ||

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಃ ಸ್ವಕಂ ನಾಮ ಧನಿಷ್ಠೇ ವಿಶ್ರವ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ರಥಾದಾಪ್ಲುತೃ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಗಜಸೃಗ್ಧಮುಪಾರುಹತ್ || 14 ||

ಸ ತಂ ದ್ವಿರದಮಾರುಹ್ಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೋ ಮಹಾರಥಃ |
ವಿನದನ್ಭೀಮನಿಹ್ರಾಲಂ ವಾನರಾನಭ್ಯಧಾವತ || 15 ||

ಸುಗ್ರೀವೇ ಸ ಶರಾನೋಘೋರಾನಿಷ್ಠಸರ್ಜ ಚಮೂಮುಖೇ |
ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸಾ ಚೋದ್ವಿಗ್ನಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಯನ್ || 16 ||

ಸೋಽತಿವಿದ್ಧಃ ಶಿತೈರ್ಬಾಣೈಃ ಕಪೀನ್ದ್ರಸ್ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ |
ಚುಕ್ರೋಧ ಚ ಮಹಾಕ್ರೋಧೋ ವಧೇ ಚಾಸ್ಯ ಮನೋ ದಧೇ || 17 ||

ತತಃ ಪಾದಪಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಶೂರಃ ಸಮ್ಪ್ರಧನೇ ಹರಿಃ |
ಅಭಿಪತ್ಯ ಜಘಾನಾಸ್ಯ ಪ್ರಮುಖೇ ತಂ ಮಹಾಗಜಮ್ || 18 ||

ಸ ತು ಪ್ರಹಾರಾಭಿಹತಃ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹಾಗಜಃ |
ಅಪಾಸರ್ಪದ್ಧನುರ್ಮಾತ್ರಂ ನಿಷಸಾದ ನನಾದ ಚ || 19 ||

ಗಜಾತ್ತು ಮಥಿತಾತ್ಮೂರ್ಣಮಪಕ್ರಮ್ಯ ಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ರಾಕ್ಷಸೋಽಭಿಮುಖಃ ಶತ್ರುಂ ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಮ್ಯ ತತಃ ಕಪಿಮ್ || 20 ||

ಆರ್ಷಭಂ ಚರ್ಮಖಡ್ಗಂ ಚ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ |
ಭರ್ತ್ಸಯನ್ನಿವ ಸುಗ್ರೀವಮಾಸಸಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ || 21 ||

ಸ ಹಿ ತಸ್ಯಾಭಿಸಂಕ್ರದ್ಧಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಮಹತೀಂ ಶಿಲಾಮ್ ।
ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಸುಗ್ರೀವೋ ಜಲದೋಪಮಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಸ ತಾಂ ಶಿಲಾಮಾಪತಂತೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಜವಃ ।
ಅಪಕ್ರಮ್ಯ ಸುವಿಕ್ರಾಂತಃ ಖಡ್ಗೇನ ಪ್ರಾಹರತ್ತದಾ ॥ 23 ॥

ತೇನ ಖಡ್ಗೇನ ಸಂಕ್ರದ್ಧಃ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚಮೂಮುಖೇ ।
ಕವಚಂ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಸ ಖಡ್ಗಾಭಿಹತೋಽಪತತ್ ॥ 24 ॥

ಸ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಪತಿತಃ ಕಪಿಸ್ತಸ್ಯ ವ್ಯಸರ್ಜಯತ್ ।
ತಲಪ್ರಹಾರಮಶನೇಃ ಸಮಾನಂ ಭೀಮನಿಷ್ವನಮ್ ॥ 25 ॥

ತಲಪ್ರಹಾರಂ ತದ್ರಕ್ಷಃ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮುದ್ಯತಮ್ ।
ನೈಪುಣ್ಯಾನೋಚಯಿತ್ವಾನಂ ಮುಷ್ಟಿನೋರಸ್ಯತಾಡಯತ್ ॥ 26 ॥

ತತಸ್ತು ಸಂಕ್ರದ್ಧತರಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ ।
ಮೋಕ್ಷಿತಂ ಚಾತ್ಮನೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಹಾರಂ ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ ॥ 27 ॥

ಸ ದದರ್ಶಾಂತರಂ ತಸ್ಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ಯ ವಾನರಃ ।
ತತೋ ನ್ಯಪಾತಯತ್ಕೋಧಾಚ್ಛಜ್ಜದೇಶೇ ಮಹಾತಲಮ್ ॥ 28 ॥

ಮಹೇಂದ್ರಾಶನಿಕಲ್ಪೇನ ತಲೇನಾಭಿಹತಃ ಕ್ಷಿತೌ ।
ಪಪಾತ ರುಧಿರಕ್ಲಿನ್ನಃ ಶೋಣಿತಂ ಸ ಸಮುದ್ವಮನ್ ॥ 29 ॥

ವಿವೃತ್ತನಯನಂ ಕ್ರೋಧಾತ್ಮಫೇನರುಧಿರಾಪ್ಲುತಮ್ ।
ದದೃಶುಸ್ತೇ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷತರಂ ಕೃತಮ್ ॥ 30 ॥

ಸ್ಫುರಂತಂ ಪರಿವರ್ಜಂತಂ ಪಾರ್ಶ್ವೇನ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತಮ್ ।
ಕರುಣಂ ಚ ವಿನರ್ದಾಂತಂ ದದೃಶುಃ ಕಪಯೋ ರಿಪುಮ್ ॥ 31 ॥

ತಥಾ ತು ತೌ ಸಂಯತಿ ಸಮ್ಪ್ರಯುಕ್ತೌ
ತರಸ್ವಿನೌ ವಾನರರಾಕ್ಷಸಾನಾಮ್ ।
ಬಲಾರ್ಣವೌ ಸಸ್ವನತುಃ ಸಭೀಮಮ್

ಮಹಾರ್ಣವೌ ದ್ವಾವಿವ ಭಿನ್ನವೇಲೌ || 32 ||

ವಿನಾಶಿತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ವಿರೂಪನೇತ್ರಮ್
ಮಹಾಬಲಂ ತಂ ಹರಿಪಾರ್ಥಿವೇನ |
ಬಲಂ ಸಮಸ್ತಂ ಕಪಿರಾಕ್ಷಸಾನಾಮ್
ಉನ್ಮತ್ತಗಜಾಗ್ರಪ್ರತಿಮಂ ಬಭೂವ || 33 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುರಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪೞ್ವಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಹನ್ಯಮಾನೇ ಬಲೇ ತೂರ್ಣಮನ್ಯೋನ್ಯಂ ತೇ ಮಹಾಮೃಧೇ ।
ಸರಸೀವ ಮಹಾಘರ್ಮೇ ಸೂಪಕ್ಷೀಣೇ ಬಭೂವತುಃ ॥೧॥

ಸ್ವಬಲಸ್ಯ ವಿಘಾತೇನ ವಿರೂಪಾಕ್ಷವಧೇನ ಚ ।
ಬಭೂವ ದ್ವಿಗುಣಂ ಕೃದ್ಧೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ॥೨॥

ಪ್ರಕ್ಷೀಣಂ ತು ಬಲಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಧ್ಯಮಾನಂ ವಲೀಮುಖೈಃ ।
ಬಭೂವಾಸ್ಯ ವ್ಯಥಾ ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ದೈವವಿಪರ್ಯಯಮ್ ॥೩॥

ಉವಾಚ ಚ ಸಮೀಪಸ್ಥಂ ಮಹೋದರಮರಿನ್ದಮಮ್ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಜಯಾಶಾ ತ್ವಯಿ ಮೇ ಸ್ಥಿತಾ ॥೪॥

ಜಹಿ ಶತ್ರುಚಮೂಂ ವೀರ ದರ್ಶಯಾದ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ ।
ಭರ್ತೃಪಿಂಡಸ್ಯ ಕಾಲೋಽಯಂ ನಿರ್ವೇಷ್ಟುಂ ಸಾಧು ಯುಧ್ಯತಾಮ್ ॥೫॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಂ ಮಹೋದರಃ ।
ಪ್ರವಿವೇಶಾರಿಸೇನಾಂ ಸ ಪತಜ್ಙ ಇವ ಪಾವಕಮ್ ॥೬॥

ತತಃ ಸ ಕದನಂ ಚಕ್ರೇ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಭರ್ತೃವಾಕ್ಯೇನ ತೇಜಸ್ವೀ ಸ್ವೇನ ವೀರ್ಯೇಣ ಚೋದಿತಃ ॥೭॥

ಪ್ರಭಗ್ನಾಂ ಸಮರೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾಚಮೂಮ್ ।
ಅಭಿದುದ್ರಾವ ಸುಗ್ರೀವೋ ಮಹೋದರಮನನ್ತರಮ್ ॥೮॥

ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ವಿಪುಲಾಂ ಘೋರಾಂ ಮಹೀಧರಸಮಾಂ ಶಿಲಾಮ್ ।
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಚ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತದ್ವಧಾಯ ಹರೀಶ್ವರಃ ॥೯॥

ತಾಮಾಪತನ್ತೀಂ ಸಹಸಾ ಶಿಲಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹೋದರಃ ।
ಅಸಮಾಭ್ರಂತಸ್ತತೋ ಬಾಣೈರ್ನಿರ್ಬಿಭೇದ ದುರಾಸದಾಮ್ ॥೧೦॥

ರಕ್ಷಸಾ ತೇನ ಬಾಣೌಘೈರ್ನಿಕೃತ್ವಾ ಸಾ ಸಹಸ್ರಧಾ ।
ನಿಪಪಾತ ಶಿಲಾ ಭೂಮೌ ಗೃಧ್ರಚಕ್ರಮಿವಾಕುಲಮ್ ॥ 11 ॥

ತಾಂ ತು ಭಿನ್ನಾಂ ಶಿಲಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ಸಾಲಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ರಕ್ಷಸೇ ರಣಮೂರ್ಧನಿ ।
ಶರೈಶ್ಚ ವಿದದಾರ್ಮನಂ ಶೂರಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ ॥ 12 ॥

ಸ ದದರ್ಶ ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಪರಿಘಂ ಪತಿತಂ ಭುವಿ ।
ಆವಿಧ್ಯ ತು ಸ ತಂ ದೀಪ್ತಂ ಪರಿಘಂ ತಸ್ಯ ದರ್ಶಯನ್ ।
ಪರಿಘಾಗ್ರೇಣ ವೇಗೇನ ಜಘಾನಾಸ್ಯ ಹಯೋತ್ತಮಾನ್ ॥ 13 ॥

ತಸ್ಮಾದ್ಧತಹಯಾದ್ವೀರಃ ಸೋಽವಪ್ಲುತ್ಯ ಮಹಾರಥಾತ್ ।
ಗದಾಂ ಜಗ್ರಾಹ ಸಜುಕ್ತದ್ಧೋ ರಾಕ್ಷಸೋಽಥ ಮಹೋದರಃ ॥ 14 ॥

ಗದಾಪರಿಘಹಸ್ತಾ ತೌ ಯುಧಿ ವೀರೌ ಸಮೀಯತುಃ ।
ನರ್ದನ್ತೌ ಗೋವೃಷಪ್ರಖ್ಯೌ ಘನಾವಿವ ಸವಿದ್ಯುತೌ ॥ 15 ॥

ಆಜಘಾನ ಗದಾಂ ತಸ್ಯ ಪರಿಘೇಣ ಹರೀಶ್ವರಃ ।
ಪಪಾತ ಸ ಗದೋದ್ಭಿನ್ನಃ ಪರಿಘಸ್ತಸ್ಯ ಭೂತಲೇ ॥ 16 ॥

ತತೋ ಜಗ್ರಾಹ ತೇಜಸ್ವೀ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಸುಧಾತಲಾತ್ ।
ಆಯಸಂ ಮುಸಲಂ ಘೋರಂ ಸರ್ವತೋ ಹೇಮಭೂಷಿತಮ್ ॥ 17 ॥

ತಂ ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಸೋಽಪ್ಯನ್ಯಾಂ ವ್ಯಾಕ್ಷಿಪದ್ಗದಾಮ್ ।
ಭಿನ್ನಾವನ್ಯೋನ್ಯಮಾಸಾದ್ಯ ಪೇತತುರ್ಧರಣೀತಲೇ ॥ 18 ॥

ತತೋ ಭಗ್ನಪ್ರಹರಣೌ ಮುಷ್ಟಿಭ್ಯಾಂ ತೌ ಸಮೀಯತುಃ ।
ತೇಜೋಬಲಸಮಾವಿಷ್ಟೌ ದೀಪ್ತಾವಿವ ಹುತಾಶನೌ ॥ 19 ॥

ಜಘ್ನತುಸ್ತೌ ತದಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ನೇದತುಶ್ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ತಲೈಶ್ಚಾನ್ಯೋನ್ಯಮಾಹತ್ಯ ಪೇತತುರ್ಧರಣೀತಲೇ ॥ 20 ॥

ಉತ್ಪೇತತುಸ್ತತಸ್ತೂರ್ಣಂ ಜಘ್ನತುಶ್ಚ ಪರಸ್ಪರಮ್ ।

ಭುಜೈಶ್ಚಿಕ್ಷೇಪತುರ್ವೀರಾವನೋನ್ಯಮಪರಾಜಿತೌ || 21 ||

ಆಜಹಾರ ತದಾ ಖಡ್ಗಮದೂರಪರಿವರ್ತಿನಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸಶ್ಚರ್ಮಣಾ ಸಾರ್ಧಂ ಮಹಾವೇಗೋ ಮಹೋದರಃ || 22 ||

ತಥೈವ ಚ ಮಹಾಖಡ್ಗಂ ಚರ್ಮಣಾ ಪತಿತಂ ಸಹ |
ಜಗ್ರಾಹ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವೇಗವತ್ತರಃ || 23 ||

ತೌ ತು ರೋಷಪರಿತಾಜೌ ನರ್ದನ್ತಾವಭ್ಯಧಾವತಾಮ್ |
ಉದ್ಯತಾಸೀ ರಣೇ ಹೃಷ್ಪೌ ಯುಧಿ ಶಸ್ತ್ರವಿಶಾರದೌ || 24 ||

ದಕ್ಷಿಣಂ ಮಣ್ಡಲಂ ಚೋಭೌ ತೌ ತೂರ್ಣಂ ಸಮ್ಪರೀಯತುಃ |
ಅನೋನ್ಯಮಭಿಸಂಕ್ರದ್ಧೌ ಜಯೇ ಪ್ರಣಿಹಿತಾವುಭೌ || 25 ||

ಸ ತು ಶೂರೋ ಮಹಾವೇಗೋ ವೀರ್ಯಶ್ಲಾಘೀ ಮಹೋದರಃ |
ಮಹಾಚರ್ಮಣಿ ತಂ ಖಡ್ಗಂ ಪಾತಯಾಮಾಸ ದುರ್ಮತಿಃ || 26 ||

ಲಗ್ನಮುತ್ಕರ್ಷತಃ ಖಡ್ಗಂ ಖಡ್ಗೇನ ಕಪಿಕುಂಜರಃ |
ಜಹಾರ ಸಶಿರಸ್ತ್ರಾಣಂ ಕುಣ್ಡಲೋಪಹಿತಂ ಶಿರಃ || 27 ||

ನಿಕೃತ್ತಶಿರಸಸ್ತಸ್ಯ ಪತಿತಸ್ಯ ಮಹೀತಲೇ |
ತದ್ಬಲಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ರ ನ ತಿಷ್ಠತಿ || 28 ||

ಹತ್ವಾ ತಂ ವಾನರೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ನನಾದ ಮುದಿತೋ ಹರಿಃ |
ಚುಕ್ರೋಧ ಚ ದಶಗ್ರೀವೋ ಬಭೌ ಹೃಷ್ಪಶ್ಚ ರಾಘವಃ || 29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಡಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಮಹೋದರೇ ತು ನಿಹತೇ ಮಹಾಪಾಶೋರ್ವ ಮಹಾಬಲಃ |
ಅಜ್ಞದಸ್ಯ ಚಮೂಂ ಭೀಮಾಂ ಕ್ಷೋಭಯಾಮಾಸ ಸಾಯಕೈಃ || 1 ||

ಸ ವಾನರಾಣಾಂ ಮುಖ್ಯಾನಾಮುತ್ತಮಾಜ್ಞಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಪಾತಯಾಮಾಸ ಕಾಯೇಭ್ಯಃ ಫಲಂ ವೃನ್ತಾದಿವಾನಿಲಃ || 2 ||

ಕೇಷಾಂಚ್ಛಿದಿಷುಭಿರ್ಬಾಹೂನ್ಸ್ಕನ್ಧಾಂಶ್ಚಿಛೇದ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ವಾನರಾಣಾಂ ಸುಸಜ್ಜಿದ್ಧಃ ಪಾರ್ಶ್ವಾಂ ಕೇಷಾಂ ವ್ಯದಾರಯತ್ || 3 ||

ತೇಽದಿತಾ ಬಾಣವರ್ಷೇಣ ಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವೇನ ವಾನರಾಃ |
ವಿಷಾದವಿಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ಬಭೂವುರ್ಗತಚೇತಸಃ || 4 ||

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಬಲಮುದ್ವಿಗ್ನಮಜ್ಞದೋ ರಾಕ್ಷಸಾದಿತಮ್ |
ವೇಗಂ ಚಕ್ರೇ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸಮುದ್ರ ಇವ ಪರ್ವಣಿ || 5 ||

ಆಯಸಂ ಪರಿಘಂ ಗೃಹ್ಯ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಸಮಪ್ರಭಮ್ |
ಸಮರೇ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವೇ ನೃಪಾತಯತ್ || 6 ||

ಸ ತು ತೇನ ಪ್ರಹಾರೇಣ ಮಹಾಪಾಶೋರ್ವ ವಿಚೇತನಃ |
ಸಸೂತಃ ಸ್ಯನ್ನದನಾತ್ತಸ್ಮಾದ್ವಿಸಂಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಪತದ್ಭುವಿ || 7 ||

ಸರ್ಕ್ಷರಾಜಸ್ತು ತೇಜಸ್ವೀ ನೀಲಾಂಜನಚಯೋಪಮಃ |
ನಿಷ್ಪತ್ಯ ಸುಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಸ್ವಾದ್ರೂಢಾನ್ಮೇಘಸಂನಿಭಾತ್ || 8 ||

ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಭಾಂ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸ ವಿಪುಲಾಂ ಶಿಲಾಮ್ |
ಅಶ್ವಾಂಜ್ಞಾನ ತರಸಾ ಸ್ಯನ್ನದನಂ ಚ ಬಭೃಜ್ವ ತಮ್ || 9 ||

ಮುಹೂರ್ತಾಲ್ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞಸ್ತು ಮಹಾಪಾಶೋರ್ವ ಮಹಾಬಲಃ |
ಅಜ್ಞದಂ ಬಹುಭಿರ್ಬಾಣೈರ್ಭೂಯಸ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯವಿಧೃತ || 10 ||

ಜಾಮ್ಬವನ್ತಂ ತ್ರಿಭಿರ್ಬಾಣೈರಾಜಘಾನ ಸ್ತನಾನ್ತರೇ ।
ಋಕ್ಷರಾಜಂ ಗವಾಕ್ಷಂ ಚ ಜಘಾನ ಬಹುಭಿಃ ಶರೈಃ ॥ 11 ॥

ಗವಾಕ್ಷಂ ಜಾಮ್ಬವನ್ತಂ ಚ ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶರಪೀಡಿತೌ ।
ಜಗ್ರಾಹ ಪರಿಘಂ ಘೋರಮಜ್ಗದಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ॥ 12 ॥

ತಸ್ಯಾಜ್ಗದಃ ಪ್ರಕುಪಿತೋ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ತಮಾಯಸಮ್ ।
ದೂರಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಪರಿಘಂ ರವಿರಶ್ಮಿಸಮಪ್ರಭಮ್ ॥ 13 ॥

ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಸಜ್ಗೃಹ್ಯ ಭ್ರಾಮಯಿತ್ವಾ ಚ ವೇಗವಾನ್ ।
ಮಹಾಪಾಶ್ವಾರ್ಯಂ ಚಿಕ್ಷೇಪ ವಧಾರ್ಥಂ ವಾಲಿನಃ ಸುತಃ ॥ 14 ॥

ಸ ತು ಕ್ಷಿಪ್ತೋ ಬಲವತಾ ಪರಿಘಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ।
ಧನುಶ್ಚ ಸಶರಂ ಹಸ್ತಾಚ್ಛಿರಸ್ತ್ರಂ ಚಾಪ್ಯಪಾತಯತ್ ॥ 15 ॥

ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವೇಗೇನ ವಾಲಿಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ತಲೇನಾಭ್ಯಹನತ್ಕೃದ್ಧಃ ಕರ್ಣಮೂಲೇ ಸಕುಣ್ಡಲೇ ॥ 16 ॥

ಸ ತು ಕೃದ್ಧೋ ಮಹಾವೇಗೋ ಮಹಾಪಾಶ್ವಾರ್ಯ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಕರೇಣೈಕೇನ ಜಗ್ರಾಹ ಸುಮಹಾನ್ತಂ ಪರಶ್ವಧಮ್ ॥ 17 ॥

ತಂ ತೈಲಧೌತಂ ವಿಮಲಂ ಶೈಲಸಾರಮಯಂ ದೃಢಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸಃ ಪರಮಕ್ರೂರೋ ವಾಲಿಪುತ್ರೇ ನ್ಯಪಾತಯತ್ ॥ 18 ॥

ತೇನ ವಾಮಾಂಸಫಲಕೇ ಭೃಶಂ ಪ್ರತ್ಯವಪಾತಿತಮ್ ।
ಅಜ್ಗದೋ ಮೋಕ್ಷಯಾಮಾಸ ಸರೋಷಃ ಸ ಪರಶ್ವಧಮ್ ॥ 19 ॥

ಸ ವೀರೋ ವಜ್ರಸಂಕುಶಮಜ್ಗದೋ ಮುಷ್ಠಿಮಾತ್ಮನಃ ।
ಸಂವರ್ತಯನ್ಸುಸಂಕುತಃ ಪಿತುಸ್ತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ 20 ॥

ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಸ್ತನಾಭ್ಯಾಶೇ ಮರ್ಮಜ್ಞೋ ಹೃದಯಂ ಪ್ರತಿ ।
ಇನ್ದ್ರಾಶನಿಸಮಸ್ಪರ್ಶಂ ಸ ಮುಷ್ಠಿಂ ವಿನ್ಯಪಾತಯತ್ ॥ 21 ॥

ತೇನ ತಸ್ಯ ನಿಪಾತೇನ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಮಹಾಮೃಧೇ ।
ಪಫಾಲ ಹೃದಯಂ ಚಾಶು ಸ ಪಪಾತ ಹತೋ ಭುವಿ ॥ 22 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಿಪತಿತೇ ಭೂಮೌ ತತ್ಸೃನ್ಯಂ ಸಮ್ಪ್ರಚುಕ್ಷುಭೇ ।
ಅಭವಚ್ಚ ಮಹಾನೋಕ್ರಧಃ ಸಮರೇ ರಾವಣಸ್ಯ ತು ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷಡಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮಹೋದರಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವಾ ಹತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ರಾಕ್ಷಸೌ |
ತಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ನಿಹತೇ ವೀರೇ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೇ ಮಹಾಬಲೇ || 1 ||

ಆವಿವೇಶ ಮಹಾನೋಕ್ರೋಧೋ ರಾವಣಂ ತು ಮಹಾಮೃಧೇ |
ಸೂತಂ ಸಂಜ್ಞೋದಯಾಮಾಸ ವಾಕ್ಯಂ ಚೇದಮುವಾಚ ಹ || 2 ||

ನಿಹತಾನಾಮಮಾತ್ಯಾನಾಂ ರುದ್ಧಸ್ಯ ನಗರಸ್ಯ ಚ |
ದುಃಖಮೇಷೋಽಪನೇಷ್ಯಾಮಿ ಹತ್ವಾ ತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 3 ||

ರಾಮವೃಕ್ಷಂ ರಣೇ ಹನ್ಮಿ ಸೀತಾಪುಷ್ಪಫಲಪ್ರದಮ್ |
ಪ್ರಶಾಮಾ ಯಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವೋ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಯಮುದೋ ನಲಃ || 4 ||

ಸ ದಿಶೋ ದಶ ಘೋಷೇಣ ರಥಸ್ಯಾತಿರಥೋ ಮಹಾನ್ |
ನಾದಯನ್ಪ್ರಯಯೌ ತೂರ್ಣಂ ರಾಘವಂ ಚಾಭ್ಯವರ್ತತ || 5 ||

ಪೂರಿತಾ ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ಸನದೀಗಿರಿಕಾನನಾ |
ಸಂಜ್ಞಾಚಾಲ ಮಹೀ ಸರ್ವಾ ಸವರಾಹಮೃಗದ್ವಿಪಾ || 6 ||

ತಾಮಸಂ ಸುಮಹಾಘೋರಂ ಚಕಾರಾಸ್ತ್ರಂ ಸುದಾರುಣಮ್ |
ನಿರ್ದದಾಹ ಕಪೀನ್ಸರ್ವಾಂಸ್ತೇ ಪ್ರಪೇತುಃ ಸಮನ್ತತಃ || 7 ||

ತಾನ್ಯನೀಕಾನ್ಯನೇಕಾನಿ ರಾವಣಸ್ಯ ಶರೋತ್ತಮೈಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಗ್ನಾನಿ ಶತಶೋ ರಾಘವಃ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಃ || 8 ||

ಸ ದದರ್ಶ ತತೋ ರಾಮಂ ತಿಷ್ಠಂತಮಪರಾಜಿತಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವಿಷ್ಣುನಾ ವಾಸವಂ ಯಥಾ || 9 ||

ಆಲಿಖಂತಮಿವಾಕಾಶಮವಷ್ಪಭ್ಯ ಮಹದ್ಧನುಃ |
ಪದ್ಮಪತ್ರವಿಶಾಲಾಕ್ಷಂ ದೀರ್ಘಬಾಹುಮರಿನ್ದಮಮ್ || 10 ||

ವಾನರಾಂಶ್ಚ ರಣೇ ಭಗ್ನಾನಾಪತಂತಂ ಚ ರಾವಣಮ್ |
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವೋ ಹೃಷ್ಣೋ ಮಧ್ಯೇ ಜಗ್ರಾಹ ಕಾರ್ಮುಕಮ್ || 11 ||

ವಿಸ್ಫಾರಯಿತುಮಾರೇಭೇ ತತಃ ಸ ಧನುರುತ್ತಮಮ್ |
ಮಹಾವೇಗಂ ಮಹಾನಾದಂ ನಿರ್ಭಿನ್ನನ್ನಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ || 12 ||

ತಯೋಃ ಶರಪಥಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾವಣೋ ರಾಜಪುತ್ರಯೋಃ |
ಸ ಬಭೂವ ಯಥಾ ರಾಹುಃ ಸಮೀಪೇ ಶಶಿಸೂರ್ಯಯೋಃ || 13 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ಬಾಣೌಘೈ ರಾಮವಿಸ್ಫುರಿತೇನ ಚ |
ಶಬ್ದೇನ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇನ ಪೇತುಶ್ಚ ಶತಶಸ್ತದಾ || 14 ||

ತಮಿಚ್ಛನ್ಮೃಧಮಂ ಯೋದ್ಧುಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ |
ಮುಮೋಚ ಧನುರಾಯಮ್ಯ ಶರಾನಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮಾನ್ || 15 ||

ತಾನುಕ್ತಮಾತ್ರಾನಾಕಾಶೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಧನುಷ್ಮತಾ |
ಬಾಣಾನಾನ್ಬಣೈರ್ಮಹಾತೇಜಾ ರಾವಣಃ ಪ್ರತ್ಯವಾರಯತ್ || 16 ||

ಏಕಮೇಕೇನ ಬಾಣೇನ ತ್ರಿಭಿಸ್ತ್ರೀನದಶಭಿದಶ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಪ್ರಚಿಚ್ಛೇದ ದರ್ಶಯನ್ವಾಣಿಲಾಘವಮ್ || 17 ||

ಅಭ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ರಾವಣಃ ಸಮಿತಿಂಜಯಃ |
ಆಸಸಾದ ತತೋ ರಾಮಂ ಸ್ಥಿತಂ ಶೈಲಮಿವಾಚಲಮ್ || 18 ||

ಸ ಸಜ್ಞೈ ರಾಮಮಾಸಾದ್ಯ ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ |
ವ್ಯಸೃಜಚ್ಛರವರ್ಷಾನಿ ರಾವಣೋ ರಾಘವೋಪರಿ || 19 ||

ಶರಧಾರಾಸ್ತತೋ ರಾಮೋ ರಾವಣಸ್ಯ ಧನುಶುಚ್ಯುತಾಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಯವಾಪತಿತಾಃ ಶೀಘ್ರಂ ಭಲ್ಲಾಂಞ್ಜಗ್ರಾಹ ಸತ್ವರಮ್ || 20 ||

ತಾಂಞ್ಚರೌಘಾಂಸ್ತತೋ ಭಲ್ಲೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ರಾಘವಃ |
ದೀಪ್ಯಮಾನಾನ್ಮಹಾವೇಗಾನ್ಯುದ್ಧಾನಾಶೀವಿಷಾನಿವ || 21 ||

ರಾಘವೋ ರಾವಣಂ ತೂರ್ಣಂ ರಾವಣೋ ರಾಘವಂ ತಥಾ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ವಿವಿಧೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈಃ ಶರೈರಭಿವವರ್ಷತುಃ ॥ 22 ॥

ಚೇರತುಶ್ಚ ಚಿರಂ ಚಿತ್ರಂ ಮಣ್ಣಲಂ ಸವ್ಯದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಬಾಣವೇಗಾನಸ್ಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ಸಮರೇಷ್ವಪರಾಜಿತೌ ॥ 23 ॥

ತಯೋರ್ಭೂತಾನಿ ವಿತ್ರೇಷುರ್ಯುಗಪತ್ಸಮ್ಪ್ರಯುಧ್ಯತೋಃ ।
ರೌದ್ರಯೋಃ ಸಾಯಕಮುಚೋರ್ಯಮಾನ್ತಕನಿಕಾಶಯೋಃ ॥ 24 ॥

ಸಂತತಂ ವಿವಿಧೈರ್ಬಾಣೈರ್ಬಭೂವ ಗಗನಂ ತದಾ ।
ಘನೈರಿವಾತಪಾಪಾಯೇ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಾಸಮಾಕುಲೈಃ ॥ 25 ॥

ಗವಾಕ್ಷಿತಮಿವಾಕಾಶಂ ಬಭೂವ ಶೂರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ ।
ಮಹಾವೇಗೈಃ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರೈರ್ಗೃಧ್ರಪತ್ರೈಃ ಸುವಾಜಿತ್ಯೈಃ ॥ 26 ॥

ಶರಾನ್ಧಕಾರಂ ತೌ ಭೀಮಂ ಚಕ್ರತುಃ ಪರಮಂ ತದಾ ।
ಗತೇಽಸ್ತಂ ತಪನೇ ಚಾಪಿ ಮಹಾಮೇಘಾವಿವೋತ್ಥಿತೌ ॥ 27 ॥

ಬಭೂವ ತುಮುಲಂ ಯುಧ್ಧಮನ್ಯೋನ್ಯವಧಕಾಜ್ಞಿಣೋಃ ।
ಅನಾಸಾದ್ಯಮಚಿನ್ತ್ಯಂ ಚ ವೃತ್ರವಾಸವಯೋರಿವ ॥ 28 ॥

ಉಭೌ ಹಿ ಪರಮೇಷ್ವಾಸಾವುಭೌ ಶಸ್ತ್ರವಿಶಾರದೌ ।
ಉಭೌ ಚಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ಮುಖ್ಯಾವುಭೌ ಯುದ್ಧೇ ವಿಚೇರತುಃ ॥ 29 ॥

ಉಭೌ ಹಿ ಯೇನ ವ್ರಜತಸ್ತೇನ ತೇನ ಶರೋರ್ಮಯಃ ।
ಊರ್ಮಯೋ ವಾಯುನಾ ವಿದ್ಧಾ ಜಗ್ಮುಃ ಸಾಗರಯೋರಿವ ॥ 30 ॥

ತತಃ ಸಂಸಕ್ತಹಸ್ತಸ್ತು ರಾವಣೋ ಲೋಕರಾವಣಃ ।
ನಾರಾಚಮಾಲಾಂ ರಾಮಸ್ಯ ಲಲಾಟೇ ಪ್ರತ್ಯಮುಂಚ್ಚತ ॥ 31 ॥

ರೌದ್ರಚಾಪಪ್ರಯುಕ್ತಾಂ ತಾಂ ನೀಲೋತ್ಪಲದಲಪ್ರಭಾಮ್ ।
ಶಿರಸಾ ಧಾರಯನ್ರಾಮೋ ನ ವ್ಯಥಾಂ ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ ॥ 32 ॥

ಅಥ ಮನ್ತ್ರಾನಪಿ ಜಪನ್ರಾದ್ರಮಸ್ತ್ರಮುದೀರಯನ್ |
ಶರಾನ್ಭಯಃ ಸಮಾದಾಯ ರಾಮಃ ಕ್ರೋಧಸಮನ್ವಿತಃ || 33 ||

ಮುಮೋಚ ಚ ಮಹಾತೇಜಾಶ್ಚಾಪಮಾಯಮ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ತಾಂಶ್ಚರಾನ್ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಯ ಚಿಕ್ಷೇಪಾಚ್ಛಿನ್ನಸಾಯಕಃ || 34 ||

ತೇ ಮಹಾಮೇಘಸಂಜಾತೇ ಕವಚೇ ಪತಿತಾಃ ಶರಾಃ |
ಅವಧ್ಯೇ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ನ ವ್ಯಥಾಂ ಜನಯಂಸ್ತದಾ || 35 ||

ಪುನರೇವಾಥ ತಂ ರಾಮೋ ರಥಸ್ಥಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ |
ಲಲಾಟೇ ಪರಮಾಸ್ತ್ರೇಣ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಕುಶಲೋಽಭಿನತ್ || 36 ||

ತೇ ಭಿತ್ತಾಃ ಬಾಣರೂಪಾಣಿ ಪಂಚಾಶೀರ್ಷಾ ಇವೋರಗಾಃ |
ಶ್ವಸನ್ಮೋ ವಿವಿಶುರ್ಭೂಮಿಂ ರಾವಣಪ್ರತಿಕೂಲತಾಃ || 37 ||

ನಿಹತ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯಾಸ್ತ್ರಂ ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ |
ಆಸುರಂ ಸುಮಹಾಘೋರಮನ್ಯದಸ್ತ್ರಂ ಸಮಾದದೇ || 38 ||

ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಮುಖಾಂಶ್ಚಾನ್ಯಾನ್ಯನ್ಯಜ್ಞಕಾಕಮುಖಾನಪಿ |
ಗೃಧ್ರಶ್ಯೇನಮುಖಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಸೃಗಾಲವದನಾಂಸ್ತಥಾ || 39 ||

ಈಹಾಮೃಗಮುಖಾಂಶ್ಚಾನ್ಯಾನ್ಯಾದಿತಾಸ್ಯಾನ್ಭಯಾವಹಾನ್ |
ಪಂಚಾಸ್ಯಾಂಲ್ಲೇಲಿಹಾನಾಂಶ್ಚ ಸರ್ಪರ್ಷಿ ನಿಶಿತಾಂಶ್ಚರಾನ್ || 40 ||

ಶರಾನ್ಪ್ರರಮುಖಾಂಶ್ಚಾನ್ಯಾನ್ಯನ್ವರಾಹಮುಖಸಂಸ್ಥಿತಾನ್ |
ಶ್ವಾನಕುಕ್ಕುಟವಕ್ತ್ರಾಂಶ್ಚ ಮಕರಾಶೀವಿಷಾನನಾನ್ || 41 ||

ಏತಾಂಶ್ಚಾನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಮಾಯಾಭಿಃ ಸರ್ಪರ್ಷಿ ನಿಶಿತಾಂಶ್ಚರಾನ್ |
ರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸರ್ಪ ಇವ ಶ್ವಸನ್ || 42 ||

ಆಸುರೇಣ ಸಮಾವಿಷ್ಟಃ ಸೋಽಸ್ತ್ರೇಣ ರಘುನಂದನಃ |
ಸರ್ಪರ್ಷಾಸ್ತ್ರಂ ಮಹೋತ್ಸಾಹಃ ಪಾವಕಂ ಪಾವಕೋಪಮಃ || 43 ||

ಅಗ್ನಿದೀಪ್ತಮುಖಾನ್ಬಾಣಾಂಸ್ತಥಾ ಸೂರ್ಯಮುಖಾನಪಿ ।
ಚನ್ದ್ರಾರ್ಧಚನ್ದ್ರವಕ್ತ್ರಾಂಶಚ ಧೂಮಕೇತುಮುಖಾನಪಿ ॥ 44 ॥

ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರವರ್ಣಾಂಶಚ ಮಹೋಲ್ಕಾಮುಖಿಸಂಸ್ಥಿತಾನ್ ।
ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವೋಪಮಾಂಶಾಚನ್ಯಾನ್ಸರ್ಜನಿಶಿತಾಂಶ್ಚಿರಾನ್ ॥ 45 ॥

ತೇ ರಾವಣಶರಾ ಘೋರಾ ರಾಘವಾಸ್ತ್ರಸಮಾಹತಾಃ ।
ವಿಲಯಂ ಜಗ್ಮುರಾಕಾಶೇ ಜಗ್ಮುಶ್ಚೈವ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 46 ॥

ತದಸ್ತ್ರಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ ।
ಹೃಷ್ಟಾ ನೇದುಸ್ತತಃ ಸರ್ವೇ ಕಪಯಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ॥ 47 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಅಷ್ಟಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರತಿಹತೇಽಸ್ತ್ರೇ ತು ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಕ್ರೋಧಂ ಚ ದ್ವಿಗುಣಂ ಚಕ್ರೇ ಕ್ರೋಧಾಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಮನನ್ತರಮ್ || 1 ||

ಮಯೇನ ವಿಹಿತಂ ರೌದ್ರಮನ್ಯದಸ್ತ್ರಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ |
ಉತ್ಸ್ರಷ್ಟುಂ ರಾವಣೋ ಘೋರಂ ರಾಘವಾಯ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ || 2 ||

ತತಃ ಶೂಲಾನಿ ನಿಶ್ಚೇರುರ್ಗದಾಶ್ಚ ಮುಸಲಾನಿ ಚ |
ಕಾರ್ಮುಕಾದ್ಧೀಪ್ಯಮಾನಾನಿ ವಜ್ರಸಾರಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ || 3 ||

ಕೂಟಮುದ್ಗರಪಾಶಾಶ್ಚ ದೀಪ್ತಾಶ್ಚಾನಯಸ್ತಥಾ |
ನಿಷ್ಪೇತುವಿವಿಧಾಸ್ತ್ರೀಕ್ಷಾ ವಾತಾ ಇವ ಯುಗಕ್ಷಯೇ || 4 ||

ತದಸ್ತ್ರಂ ರಾಘವಃ ಶ್ರೀಮಾನುತ್ತಮಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ವರಃ |
ಜಘಾನ ಪರಮಾಸ್ತ್ರೇಣ ಗನ್ಧರ್ವೇಣ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ || 5 ||

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರತಿಹತೇಽಸ್ತ್ರೇ ತು ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಸೌರಮಸ್ತ್ರಮುದೀರಯತ್ || 6 ||

ತತಶ್ಚಕ್ರಾಣಿ ನಿಷ್ಪೇತುರ್ಭಾಸ್ವರಾಣಿ ಮಹಾನ್ತಿ ಚ |
ಕಾರ್ಮುಕಾದ್ಭೀಮವೇಗಸ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ಧೀಮತಃ || 7 ||

ತೈರಾಸೀದ್ಗಗನಂ ದೀಪ್ತಂ ಸಮ್ಪ್ರತದ್ಭರಿತಸ್ತತಃ |
ಪತದ್ಭಿಶ್ಚ ದಿಶೋ ದೀಪ್ತೈಶ್ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯಗ್ರಹೈರಿವ || 8 ||

ತಾನಿ ಚಿಚ್ಛೇದ ಬಾಣೌಘೈಶ್ಚಕ್ರಾಣಿ ತು ಸ ರಾಘವಃ |
ಆಯುಧಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ರಾವಣಸ್ಯ ಚಮೂಮುಖೇ || 9 ||

ತದಸ್ತ್ರಂ ತು ಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ವಿವ್ಯಾಧ ದಶಭಿರ್ಬಾಣೈ ರಾಮಂ ಸರ್ವೇಷು ಮರ್ಮಸು || 10 ||

ಸ ವಿದೋಢೇ ದಶಭಿರ್ಬಾಣೈರ್ಮಹಾಕಾರ್ಮುಕನಿಃಸ್ಪೃತೈಃ |
ರಾವಣೇನ ಮಹಾತೇಜಾ ನ ಪ್ರಾಕಮ್ವತ ರಾಘವಃ || 11 ||

ತತೋ ವಿವ್ಯಾಧ ಗಾತ್ರೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಸಮಿತಿಂಜಯಃ |
ರಾಘವಸ್ತು ಸುಸಜ್ಜುಧೋಢೇ ರಾವಣಂ ಬಹುಭಿಃ ಶರೈಃ || 12 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ಕ್ರುದೋಢೇ ರಾಘವಸ್ಯಾನುಜೋ ಬಲೀ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಾಯಕಾನಸ್ತ ಜಗ್ರಾಹ ಪರವೀರಹಾ || 13 ||

ತೈಃ ಸಾಯಕೈರ್ಮಹಾವೇಗೈ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ |
ಧ್ವಜಂ ಮನುಷ್ಯಶೀರ್ಷಂ ತು ತಸ್ಯ ಚಿಚ್ಛೇದ ನೈಕಧಾ || 14 ||

ಸಾರಥೇಶ್ಚಾಪಿ ಬಾಣೇನ ಶಿರೋ ಜ್ವಲಿತಕುಂಡಲಮ್ |
ಜಹಾರ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ನೈರ್ಮೃತಸ್ಯ ಮಹಾಬಲಃ || 15 ||

ತಸ್ಯ ಬಾಣೈಶ್ಚ ಚಿಚ್ಛೇದ ಧನುರ್ಗಜಕರೋಪಮಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪಿಷ್ಠಾಭಿನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ || 16 ||

ನೀಲಮೇಘನಿಭಾಂಶ್ಚಾಸ್ಯ ಸದಶ್ವಾನ್ದರ್ವತೋಪಮಾನ್ |
ಜಘಾನಾಪ್ಲುತ್ಯ ಗದಯಾ ರಾವಣಸ್ಯ ವಿಭೀಷಣಃ || 17 ||

ಹತಾಶ್ವದ್ವೇಗವಾನ್ವೇಗಾದವಪ್ಲುತ್ಯ ಮಹಾರಥಾತ್ |
ಕ್ರೋಧಮಾಹಾರಯತ್ತೀವ್ರಂ ಭ್ರಾತರಂ ಪ್ರತಿ ರಾವಣಃ || 18 ||

ತತಃ ಶಕ್ತಿಂ ಮಹಾಶಕ್ತಿದೀಪ್ತಾಂ ದೀಪ್ತಾಶನೀಮಿವ |
ವಿಭೀಷಣಾಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ || 19 ||

ಅಪ್ರಾಪ್ತಾಮೇವ ತಾಂ ಬಾಣೈಸ್ತ್ರಿಭಿಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಅಥೋದತಿಷ್ಠತ್ಸಂನಾದೋ ವಾನರಾಣಾಂ ತದಾ ರಣೇ || 20 ||

ಸಾ ಪಪಾತ ತ್ರಿಧಾ ಭಿನ್ನಾ ಶಕ್ತಿಃ ಕಾಞ್ಚನಮಾಲಿನೀ |
ಸವಿಸ್ಫುಲಿಜಾಗ್ನ ಜ್ವಲಿತಾ ಮಹೋಲೈವ ದಿವಶುಷ್ಯತಾ || 21 ||

ತತಃ ಸಮ್ಭಾವಿತತರಾಂ ಕಾಲೇನಾಪಿ ದುರಾಸದಾಮ್ ।
ಜಗ್ರಾಹ ವಿಪುಲಾಂ ಶಕ್ತಿಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಾಂ ಸ್ವತೇಜಸಾ ॥ 22 ॥

ಸಾ ವೇಗಿನಾ ಬಲವತಾ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ ।
ಜಜ್ವಾಲ ಸುಮಹಾಘೋರಾ ಶಕ್ರಾಶನಿಸಮಪ್ರಭಾ ॥ 23 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ವೀರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತಂ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಪ್ರಾಣಸಂಶಯಮಾಪನ್ನಂ ತೂರ್ಣಮೇವಾಭ್ಯಪದ್ಯತ ॥ 24 ॥

ತಂ ವಿಮೋಕ್ಷಯಿತುಂ ವೀರಶ್ಚಾಪಮಾಯಮ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ರಾವಣಂ ಶಕ್ತಿಹಸ್ತಂ ತಂ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ ॥ 25 ॥

ಕೀರ್ಯಮಾಣಃ ಶರೌಘೇಣ ವಿಸೃಷ್ಟೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ನ ಪ್ರಹರ್ತುಂ ಮನಶ್ಚಕ್ರೇ ವಿಮುಖೀಕೃತವಿಕ್ರಮಃ ॥ 26 ॥

ಮೋಕ್ಷಿತಂ ಭ್ರಾತರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸ ರಾವಣಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭಿಮುಖಿಸ್ತಿಷ್ಠನ್ನಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 27 ॥

ಮೋಕ್ಷಿತಸ್ತೇ ಬಲಶ್ಲಾಘಿನ್ಯಸ್ಮಾದೇವಂ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ವಿಮುಚ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಂ ಶಕ್ತಿಸ್ತ್ವಯೀಯಂ ವಿನಿಪಾತ್ಯತೇ ॥ 28 ॥

ಏಷಾ ತೇ ಹೃದಯಂ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಶಕ್ತಿರ್ಲೋಹಿತಲಕ್ಷಣಾ ।
ಮದ್ಬಾಹುಪರಿಘೋತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾನಾದಾಯ ಯಾಸ್ಯತಿ ॥ 29 ॥

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ತಾಂ ಶಕ್ತಿಮಷ್ಟಘ್ನಾಂ ಮಹಾಸ್ವನಾಮ್ ।
ಮಯೇನ ಮಾಯಾವಿಹಿತಾಮಮೋಘಾಂ ಶತ್ರುಘಾತಿನೀಮ್ ॥ 30 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಜ್ವಲಂತೀಮಿವ ತೇಜಸಾ ।
ರಾವಣಃ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಶಿಕ್ಷೇಪ ಚ ನನಾದ ಚ ॥ 31 ॥

ಸಾ ಕ್ಷಿಪ್ತಾ ಭೀಮವೇಗೇನ ಶಕ್ರಾಶನಿಸಮಸ್ವನಾ ।
ಶಕ್ತಿರಭ್ಯಪತದ್ವೇಗಾಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಣಮೂರ್ಧನಿ ॥ 32 ॥

ತಾಮನುವ್ಯಾಹರಚ್ಛಕ್ತಿಮಾಪತಂತೀಂ ಸ ರಾಘವಃ |
ಸೃಷ್ಟ್ಯಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯೇತಿ ಮೋಘಾ ಭವ ಹತೋದ್ಯಮಾ || 33 ||

ನ್ಯಪತತಾ ಮಹಾವೇಗಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಮಹೋರಸಿ |
ಜಿಹ್ವೇವೋರಗರಾಜಸ್ಯ ದೀಪ್ಯಮಾನಾ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ || 34 ||

ತತೋ ರಾವಣವೇಗೇನ ಸುದೂರಮವಗಾಢಯಾ |
ಶಕ್ತ್ಯಾ ನಿರ್ಭಿನ್ನಹೃದಯಃ ಪಪಾತ ಭುವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 35 ||

ತದವಸ್ಥಂ ಸಮೀಪಸೋಫ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಭ್ರಾತೃಸ್ನೇಹಾನ್ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಷಣ್ಣಹೃದಯೋಽಭವತ್ || 36 ||

ಸ ಮುಹೂರ್ತಮನುಧ್ಯಾಯ ಬಾಷ್ಪವ್ಯಾಕುಲಲೋಚನಃ |
ಬಭೂವ ಸಂರಬ್ಧತರೋ ಯುಗಾಂತ ಇವ ಪಾವಕಃ || 37 ||

ನ ವಿಷಾದಸ್ಯ ಕಾಲೋಽಯಮಿತಿ ಸಂಜ್ಞಿನ್ತ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಚಕ್ರೇ ಸುತುಮುಲಂ ಯುದ್ಧಂ ರಾವಣಸ್ಯ ವಧೇ ಧೃತಃ || 38 ||

ಸ ದದರ್ಶ ತತೋ ರಾಮಃ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಭಿನ್ನಂ ಮಹಾಹವೇ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರುಧಿರಾದಿಗ್ಧಂ ಸಪನ್ನಗಮಿವಾಚಲಮ್ || 39 ||

ತಾಮಪಿ ಪ್ರಹಿತಾಂ ಶಕ್ತಿಂ ರಾವಣೇನ ಬಲೀಯಸಾ |
ಯತ್ನತಸ್ತೇ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠಾ ನ ಶೇಕುರವಮರ್ದಿತುಮ್ |
ಅರ್ದಿತಾಶ್ಚೈವ ಬಾಣೌಘೈಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಹಸ್ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ || 40 ||

ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಸಾ ವಿನಿರ್ಭಿದ್ಯ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಧರಣೀತಲಮ್ |
ತಾಂ ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಪರಾಮೃಶ್ಯ ರಾಮಃ ಶಕ್ತಿಂ ಭಯಾವಹಾಮ್ |
ಬಭೃಜ್ಜ ಸಮರೇ ಕ್ರುದೋಃ ಬಲವದ್ವಿಚಕರ್ಷ ಚ || 41 ||

ತಸ್ಯ ನಿಷ್ಕರ್ಷತಃ ಶಕ್ತಿಂ ರಾವಣೇನ ಬಲೀಯಸಾ |
ಶರಾಃ ಸರ್ವೇಷು ಗಾತ್ರೇಷು ಪಾತಿತಾ ಮರ್ಮಭೇದಿನಃ || 42 ||

ಅಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ತಾನ್ಬಾಣಾನ್ಸಮಾಶ್ಲಿಷ್ಯ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ಹನೂಮಂತಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ಚೈವ ರಾಘವಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪರಿವಾರ್ಯಹ ತಿಷ್ಠಧ್ವಂ ವಾನರೋತ್ತಮಾಃ || 43 ||

ಪರಾಕ್ರಮಸ್ಯ ಕಾಲೋಽಯಂ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮೇ ಚಿರೇಽಪ್ಸಿತಃ |
ಪಾಪಾತ್ಮಾಯಂ ದಶಗ್ರೀವೋ ವಧ್ಯತಾಂ ಪಾಪನಿಶ್ಚಯಃ |
ಕಾಙ್ಕಿಷ್ಕತಃ ಸ್ತೋಕಕಸ್ಯೇವ ಘರ್ಮಾನ್ತೇ ಮೇಘದರ್ಶನಮ್ || 44 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ಮಹೂರ್ತೇ ನಚಿರಾತ್ಸತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಶೃಣೋಮಿ ವಃ |
ಅರಾವಣಮರಾಮಂ ವಾ ಜಗದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ವಾನರಾಃ || 45 ||

ರಾಜ್ಯನಾಶಂ ವನೇ ವಾಸಂ ದಣ್ಡಕೇ ಪರಿಧಾವನಮ್ |
ವೈದೇಹ್ಯಾಶ್ಚ ಪರಾಮರ್ಶಂ ರಕ್ಷೋಭಿಶ್ಚ ಸಮಾಗಮಮ್ || 46 ||

ಪ್ರಾಪ್ತಂ ದುಃಖಂ ಮಹದ್ಭೋರಂ ಕ್ಲೇಶಂ ಚ ನಿರಯೋಪಮಮ್ |
ಅದ್ಯ ಸರ್ವಮಹಂ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯೇ ಹತ್ವಾ ತಂ ರಾವಣಂ ರಣೇ || 47 ||

ಯದರ್ಥಂ ವಾನರಂ ಸೈನ್ಯಂ ಸಮಾನೀತಮಿದಂ ಮಯಾ |
ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ಕೃತೋ ರಾಜ್ಯೇ ನಿಹತ್ವಾ ವಾಲಿನಂ ರಣೇ || 48 ||

ಯದರ್ಥಂ ಸಾಗರಃ ಕ್ರಾಂತಃ ಸೇತುರ್ಬದ್ಧಶ್ಚ ಸಾಗರೇ |
ಸೋಽಯಮದ್ಯ ರಣೇ ಪಾಪಶ್ಚಕ್ಷುರ್ವಿಷಯಮಾಗತಃ || 49 ||

ಚಕ್ಷುರ್ವಿಷಯಮಾಗಮ್ಯ ನಾಯಂ ಜೀವಿತುಮರ್ಹತಿ |
ದೃಷ್ಟಿಂ ದೃಷ್ಟಿವಿಷಸ್ಯೇವ ಸರ್ಪಸ್ಯ ಮಮ ರಾವಣಃ || 50 ||

ಸ್ವಸ್ಥಾಃ ಪಶ್ಯತ ದುರ್ಧರ್ಷಾ ಯುದ್ಧಂ ವಾನರಪುಂಗವಾಃ |
ಆಸೀನಾಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೇಷು ಮಮೇದಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ || 51 ||

ಅದ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ರಾಮತ್ವಂ ಪಶ್ಯಂತ ಮಮ ಸಂಯುಗೇ |
ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸದೇವಾಃ ಸರ್ಷಿಚಾರಣಾಃ || 52 ||

ಅದ್ಯ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಲ್ಲೋಕಾಃ ಸಚರಾಚರಾಃ |
ಸದೇವಾಃ ಕಥಯಿಷ್ಯಂತಿ ಯಾವದ್ಭೂಮಿರ್ಧರಿಷ್ಯತಿ || 53 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ಶಿತ್ಯರ್ಬಾಣೈಸ್ತಪ್ತಕಾಂಚಾನಭೂಷಣೈಃ |
ಆಜಘಾನ ದಶಗ್ರೀವಂ ರಣೇ ರಾಮಃ ಸಮಾಹಿತಃ || 54 ||

ಅಥ ಪ್ರದೀಪ್ತೈರ್ನಾರಾಚೈರ್ಮುಸಲೈಶ್ಚಾಪಿ ರಾವಣಃ |
ಅಭ್ಯವರ್ಷತ್ತದಾ ರಾಮಂ ಧಾರಾಭಿರಿವ ತೋಯದಃ || 55 ||

ರಾಮರಾವಣಮುಕ್ತಾನಾಮನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿನಿಘ್ನತಾಮ್ |
ಶರಾಣಾಂ ಚ ಶರಾಣಾಂ ಚ ಬಭೂವ ತುಮುಲಃ ಸ್ವನಃ || 56 ||

ತೇ ಭಿನ್ನಾಶ್ಚ ವಿಕೀರ್ಣಾಶ್ಚ ರಾಮರಾವಣಯೋಃ ಶರಾಃ |
ಅನ್ತರಿಕ್ಷಾತ್ಪ್ರದೀಪ್ತಾಗ್ರಾ ನಿಪೇತುರ್ಧರಣೀತಲೇ || 57 ||

ತಯೋರ್ಜ್ಯಾತಲನಿಘೋಷೋ ರಾಮರಾವಣಯೋರ್ಮಹಾನ್ |
ತ್ರಾಸನಃ ಸರ್ವಬೂತಾನಾಂ ಸ ಬಭೂವಾದ್ಭೂತೋಪಮಃ || 58 ||

ಸ ಕೀರ್ಯಮಾಣಃ ಶರಜಾಲವೃಷ್ಟಿಭಿರ್-
ಮಹಾತ್ಮನಾ ದೀಪ್ತಧನುಷ್ಮತಾರ್ದಿತಃ |
ಭಯಾತ್ಪ್ರದುದ್ರಾವ ಸಮೇತ್ಯ ರಾವಣೋ
ಯಥಾನಿಲೇನಾಭಿಹತೋ ಬಲಾಹಕಃ || 59 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ದತ್ತಾಂಶ ತುಮುಲಂ ಯುದ್ಧಂ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ವಿಸೃಜನ್ನೇವ ಬಾಣೌಘಾನುಷ್ಣೇಣಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಏಷ ರಾವಣವೇಗೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪತಿತಃ ಕ್ಷಿತೌ ।
ಸರ್ಪವದ್ವೇಷ್ವತೇ ವೀರೋ ಮಮ ಶೋಕಮುದೀರಯನ್ ॥ ೨ ॥

ಶೋಣಿತಾರ್ದ್ರಮಿಮಂ ವೀರಂ ಪ್ರಾಣೈರಿಷ್ವತರಂ ಮಮ ।
ಪಶ್ಯತೋ ಮಮ ಕಾ ಶಕ್ತಿಯೋದ್ಧಂ ಪರ್ಯಾಕುಲಾತ್ಮನಃ ॥ ೩ ॥

ಅಯಂ ಸ ಸಮರಶ್ಲಾಘೀ ಭ್ರಾತಾ ಮೇ ಶುಭಲಕ್ಷಣಃ ।
ಯದಿ ಪಞ್ಚತ್ವಮಾಪನ್ನಃ ಪ್ರಾಣೈರ್ಮೇ ಕಿಂ ಸುಖೇನ ವಾ ॥ ೪ ॥

ಲಜ್ಜತೀವ ಹಿ ಮೇ ವೀರ್ಯಂ ಭ್ರಶ್ಯತೀವ ಕರಾದ್ಧನುಃ ।
ಸಾಯಕಾ ವ್ಯವಸೀದಂತಿ ದೃಷ್ಟಿರ್ಬಾಷ್ಪವಶಂ ಗತಾ ।
ಚಿಂತಾ ಮೇ ವರ್ಧತೇ ತೀವ್ರಾ ಮುಮೂರ್ಷಾ ಚೋಪಜಾಯತೇ ॥ ೫ ॥

ಭ್ರಾತರಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ ।
ಪರಂ ವಿಷಾದಮಾಪನ್ನೋ ವಿಲಲಾಪಾಕುಲೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೬ ॥

ನ ಹಿ ಯುದ್ಧೇನ ಮೇ ಕಾರ್ಯಂ ನೈವ ಪ್ರಾಣೈರ್ನ ಸೀತಯಾ ।
ಭ್ರಾತರಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಣಪಾಂಸುಷು ॥ ೭ ॥

ಕಿಂ ಮೇ ರಾಜ್ಯೇನ ಕಿಂ ಪ್ರಾಣೈರ್ಯುದ್ಧೇ ಕಾರ್ಯಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ।
ಯತ್ರಾಯಂ ನಿಹತಃ ಶೇತೇ ರಣಮೂರ್ಧನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ ೮ ॥

ರಾಮಮಾಶ್ವಾಸಯನ್ವೀರಃ ಸುಷೇಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ನ ಮೃತೋಽಯಂ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಲಕ್ಷ್ಮಿವರ್ಧನಃ ॥ ೯ ॥

ನ ಚಾಸ್ಯ ವಿಕೃತಂ ವಕ್ತ್ರಂ ನಾಪಿ ಶ್ಯಾಮಂ ನ ನಿಷ್ಪ್ರಭಮ್ ।

ಸುಪ್ರಭಂ ಚ ಪ್ರಸನ್ನಂ ಚ ಮುಖಮಸ್ಯಾಭಿಲಕ್ಷ್ಯತೇ || 10 ||

ಪದ್ಮರಕ್ತತಲೌ ಹಸ್ತೌ ಸುಪ್ರಸನ್ನೇ ಚ ಲೋಚನೇ |
ಏವಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ರೂಪಂ ಗತಾಸೂನಾಂ ವಿಶಾಂ ಪತೇ |
ಮಾಂ ವಿಷಾದಂ ಕೃಥಾ ವೀರ ಸಪ್ರಾಣೋಽಯಮರಿನ್ದಮ || 11 ||

ಆಖ್ಯಾಸ್ಯತೇ ಪ್ರಸುಪ್ತಸ್ಯ ಸ್ತುತಗಾತ್ರಸ್ಯ ಭೂತಲೇ |
ಸೋಚಾಲ್ಪ್ವಸಂ ಹೃದಯಂ ವೀರ ಕಮ್ಮಮಾನಂ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ವಾಕ್ಯಜ್ಞಃ ಸುಷೇಣೋ ರಾಘವಂ ವಚಃ |
ಸಮೀಪಸ್ಥಮುವಾಚೇದಂ ಹನೂಮಂತಮಭಿತ್ವರನ್ || 13 ||

ಸೌಮ್ಯ ಶೀಘ್ರಮಿತೋ ಗತ್ವಾ ಶೈಲಮೋಷಧಿಪರ್ವತಮ್ |
ಪೂರ್ವಂ ಹಿ ಕಥಿತೋ ಯೋಽಸೌ ವೀರ ಜಾಹ್ನುವತಾ ಶುಭಃ || 14 ||

ದಕ್ಷಿಣೇ ಶಿಖರೇ ತಸ್ಯ ಜಾತಾಮೋಷಧಿಮಾನಯ |
ವಿಶಲ್ಯಕರಣೇ ನಾಮ ವಿಶಲ್ಯಕರಣೇಂ ಶುಭಾಮ್ || 15 ||

ಸೌವರ್ಣಕರಣೇಂ ಚಾಪಿ ತಥಾ ಸಂಜೀವನೀಮಪಿ |
ಸನ್ನಾಹಕರಣೇಂ ಚಾಪಿ ಗತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಮಿಹಾನಯ |
ಸಂಜೀವನಾರ್ಥಂ ವೀರಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 16 ||

ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತೋ ಹನುಮಾನ್ಗತ್ವಾ ಚೌಷಧಿಪರ್ವತಮ್ |
ಚಿಂತಾಮಭ್ಯಗಮಚ್ಛ್ರೇಮಾನಜಾನಂಸ್ತಾ ಮಹೌಷಧೀಃ || 17 ||

ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ಮಾರುತೇರಮಿತೌಜಸಃ |
ಇದಮೇವ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಶಿಖರಂ ಗಿರೇಃ || 18 ||

ಅಗೃಹ್ಯ ಯದಿ ಗಚ್ಛಾಮಿ ವಿಶಲ್ಯಕರಣೇಮಹಮ್ |
ಕಾಲಾತ್ಯಯೇನ ದೋಷಃ ಸ್ಯಾದ್ವೈಕವ್ಯಂ ಚ ಮಹದ್ಭವೇತ್ || 19 ||

ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಾಂತ್ಯ ಹನುಮಾನ್ಗತ್ವಾ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮಹಾಬಲಃ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತು ಹನೂಮಾಞ್ಶಿಖರಂ ಗಿರೇಃ || 20 ||

ಓಷಧೀರ್ನಾವಗಛಾಮಿ ತಾ ಅಹಂ ಹರಿಪುಜ್ಗವ ।
ತದಿದಂ ಶಿಖರಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಗಿರೇಸ್ತಸ್ಯಾಹೃತಂ ಮಯಾ ॥ 21 ॥

ಏವಂ ಕಥಯಮಾನಂ ತಂ ಪ್ರಶಸ್ಯ ಪವನಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಸುಷೇಣೋ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಜಗ್ರಾಹೋತ್ಪಾಟ್ಯ ಚೌಷಧೀಃ ॥ 22 ॥

ತತಃ ಸಜ್ಜೋಕ್ಷ್ಮಾದಯಿತಾಷ್ವ ತಾಮೋಷಧಿಂ ವಾನರೋತ್ತಮಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ದದೌ ನಸ್ತಃ ಸುಷೇಣಃ ಸುಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ॥ 23 ॥

ಸಶಲ್ಯಃ ಸ ಸಮಾಘ್ರಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ ।
ವಿಶಲೋ ವಿರುಜಃ ಶೀಘ್ರಮುದತಿಷ್ಠಂ ನ್ಮಹೀತಲಾತ್ ॥ 24 ॥

ಸಮುತ್ಥಿತಂ ತೇ ಹರಯೋ ಭೂತಲಾತ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಸುಪ್ರೀತಾಃ ಸುಷೇಣಂ ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯನ್ ॥ 25 ॥

ಏಹ್ಯೇಹೀತ್ಯಬ್ರವೀದ್ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪರವೀರಹಾ ।
ಸಸ್ವಜೇ ಸ್ನೇಹಗಾಢಂ ಚ ಬಾಷ್ಪಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಃ ॥ 26 ॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ರಾಘವಸ್ತದಾ ।
ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ತಾಷಂ ವೀರ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಮರಣಾತ್ಪುನರಾಗತಮ್ ॥ 27 ॥

ನ ಹಿ ಮೇ ಜೀವಿತೇನಾರ್ಥಃ ಸೀತಯಾ ಚ ಜಯೇನ ವಾ ।
ಕೋ ಹಿ ಮೇ ಜೀವಿತೇನಾರ್ಥಸ್ತ್ವಯಿ ಪಿಚ್ಚತ್ಸಮಾಗತೇ ॥ 28 ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ವದತಸ್ತಸ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಖಿನ್ನಃ ಶಿಥಿಲಯಾ ವಾಚಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 29 ॥

ತಾಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಪುರಾ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮ ।
ಲಘುಃ ಕಶ್ಚಿದಿವಾಸತ್ಪೋ ನೈವಂ ವಕ್ತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ ॥ 30 ॥

ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಹಿ ಕುರ್ವಂತಿ ವಿತಥಾಂ ಸಾಧವೋಽನಘ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಹಿ ಮಹತ್ತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪರಿಪಾಲನಮ್ ॥ 31 ॥

ನೈರಾಶ್ಯಮುಪಗಂತುಂ ತೇ ತದಲಂ ಮತ್ಕೃತೇಽನಘಃ ।
ವಧೇನ ರಾವಣಸ್ಯಾದ್ಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮನುಪಾಲಯ ॥ 32 ॥

ನ ಜೀವನ್ಯಾಸ್ಯತೇ ಶತ್ರುಸ್ತವ ಬಾಣಪಥಂ ಗತಃ ।
ನರ್ದತಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣದಂಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಸಿಂಹಸ್ಯೇವ ಮಹಾಗಜಃ ॥ 33 ॥

ಅಹಂ ತು ವಧಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಶೀಘ್ರಮಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ಯಾವದಸ್ತುಂ ನ ಯಾತ್ಯೇಷ ಕೃತಕರ್ಮಾ ದಿವಾಕರಃ ॥ 34 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಮುಕ್ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ ರಾಘವಃ |
ರಾವಣಾಯ ಶರಾನ್ಘೋರಾನ್ವಿಸಸರ್ಜ ಚಮೂಮುಖೇ || 1 ||

ದಶಗ್ರೀವೋ ರಥಸ್ಥಸ್ತು ರಾಮಂ ವಜ್ರೋಪಮೈಃ ಶರೈಃ |
ಆಜಘಾನ ಮಹಾಘೋರೈರ್ಧಾರಾಭಿರಿವ ತೋಯದಃ || 2 ||

ದೀಪ್ತಪಾವಕಸಜ್ಜಾಶೈಃ ಶರೈಃ ಕಾಂಚಾನಭೂಷಣೈಃ |
ನಿರ್ಬಿಭೇದ ರಣೇ ರಾಮೋ ದಶಗ್ರೀವಂ ಸಮಾಹಿತಃ || 3 ||

ಭೂಮಿಸ್ಥಿತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ರಥಸ್ಥಸ್ಯ ಚ ರಕ್ಷಸಃ |
ನ ಸಮಂ ಯುದ್ಧಮಿತ್ಯಾಹುದೇವಗನ್ಧರ್ವದಾನವಾಃ || 4 ||

ತತಃ ಕಾಂಚಾನಚಿತ್ರಾಜ್ಞಃ ಕಿಂಚಿದೇಶತಭೂಷಿತಃ |
ತರುಣಾದಿತ್ಯಸಜ್ಜಾಶೋ ವೈದೂರ್ಯಮಯಕೂಬರಃ || 5 ||

ಸದಶೈಃ ಕಾಂಚಾನಾಪೀಡೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಶ್ವೇತಪ್ರಕೀರ್ಣಕೈಃ |
ಹರಿಭಿಃ ಸೂರ್ಯಸಜ್ಜಾಶೈರ್ಹೇಮಜಾಲವಿಭೂಷಿತೈಃ || 6 ||

ರುಕ್ಮವೇಣುಧ್ವಜಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ದೇವರಾಜರಥೋ ವರಃ |
ಅಭ್ಯವರ್ತತ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮವತೀರ್ಯ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಾತ್ || 7 ||

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ತದಾ ರಾಮಂ ಸಪ್ರತೋದೋ ರಥೇ ಸ್ಥಿತಃ |
ಪ್ರಾಂಜ್ವಲಿಮಾರ್ತಲಿವಾಕ್ಯಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಸ್ಯ ಸಾರಥಿಃ || 8 ||

ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇಣ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ರಥೋಽಯಂ ವಿಜಯಾಯ ತೇ |
ದತ್ತಸ್ತವ ಮಹಾಸತ್ತ್ವ ಶ್ರೀಮಾಂಶ್ಚ ತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ || 9 ||

ಇದಮೈಂದ್ರಂ ಮಹಚ್ಚಾಪಂ ಕವಚಂ ಚಾಗ್ನಿಸಂನಿಭಮ್ |
ಶರಾಶ್ಚಾದಿತ್ಯಸಜ್ಜಾಶಾಃ ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ವಿಮಲಾ ಶಿತಾಃ || 10 ||

ಆರುಹೈಮಂ ರಥಂ ವೀರ ರಾಕ್ಷಸಂ ಜಹಿ ರಾವಣಮ್ ।
ಮಯಾ ಸಾರಥಿನಾ ರಾಮ ಮಹೇಂದ್ರ ಇವ ದಾನವಾನ್ ॥ 11 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ರಥಂ ತಮಭಿವಾದ್ಯ ಚ ।
ಆರುರೋಹ ತದಾ ರಾಮೋ ಲೋಕಾಂಱಕ್ಷಾಲ್ಯ ವಿರಾಜಯನ್ ॥ 12 ॥

ತದ್ಬಭೂವಾದ್ಭುತಂ ಯುದ್ಧಂ ದ್ವೈರಥಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಮಹಾಬಾಹೋ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ರಕ್ಷಸಃ ॥ 13 ॥

ಸ ಗಾನ್ಧರ್ವೇಣ ಗಾನ್ಧರ್ವಂ ದೈವಂ ದೈವೇನ ರಾಘವಃ ।
ಅಸ್ತ್ರಂ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ಜಘಾನ ಪರಮಾಸ್ತ್ರವಿತ್ ॥ 14 ॥

ಅಸ್ತ್ರಂ ತು ಪರಮಂ ಘೋರಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ರಾಕಸಾಧಿಪಃ ।
ಸಸರ್ಜ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಃ ಪುನರೇವ ನಿಶಾಚರಃ ॥ 15 ॥

ತೇ ರಾವಣಧನುರ್ಮುಕ್ತಾಃ ಶರಾಃ ಕಾಂಚನಭೂಷಣಾಃ ।
ಅಭ್ಯವರ್ತಂತ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಸರ್ಪಾ ಭೂತ್ವಾ ಮಹಾವಿಷಾಃ ॥ 16 ॥

ತೇ ದೀಪ್ತವದನಾ ದೀಪ್ತಂ ವಮನ್ತೋ ಜ್ವಲನಂ ಮುಖೈಃ ।
ರಾಮಮೇವಾಭ್ಯವರ್ತಂತ ವ್ಯಾದಿತಾಸ್ಯಾ ಭಯಾನಕಾಃ ॥ 17 ॥

ತೈರ್ವಾಸುಕಿಸಮಸ್ಪರ್ಶೈರ್ದೀಪ್ತಭೋಗೈರ್ಮಹಾವಿಷೈಃ ।
ದಿಶಶ್ಚ ಸಂತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರದಿಶಶ್ಚ ಸಮಾವೃತಾಃ ॥ 18 ॥

ತಾನ್ದ್ರಷ್ಟಾ ಪನ್ನಗಾನ್ರಾಮಃ ಸಮಾಪತತ ಆಹವೇ ।
ಅಸ್ತ್ರಂ ಗಾರುತ್ಮತಂ ಘೋರಂ ಪ್ರಾದುಶ್ಚಕ್ರೇ ಭಯಾವಹಮ್ ॥ 19 ॥

ತೇ ರಾಘವಧನುರ್ಮುಕ್ತಾ ರುಕ್ಮಪುಜ್ಞಾಃ ಶಿಖಿಪ್ರಭಾಃ ।
ಸುಪರ್ಣಾಃ ಕಾಂಚನಾ ಭೂತ್ವಾ ವಿಚೇರುಃ ಸರ್ಪಶತ್ರುವಃ ॥ 20 ॥

ತೇ ತಾನ್ಸರ್ವಾಂಶ್ಯಾಃ ಸರ್ಪರೂಪಾನ್ಮಹಾಜವಾನ್ ।
ಸುಪರ್ಣರೂಪಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಿಶಿಖಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ॥ 21 ॥

ಅಸ್ತ್ರೇ ಪ್ರತಿಹತೇ ಕ್ರುದೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಅಭ್ಯವರ್ಷತ್ತದಾ ರಾಮಂ ಘೋರಾಭಿಃ ಶರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ || 22 ||

ತತಃ ಶರಸಹಸ್ರೇಣ ರಾಮಮಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರಿಣಮ್ |
ಅರ್ಧಯಿತ್ವಾ ಶರೌಘೇಣ ಮಾತಲಿಂ ಪ್ರತ್ಯವಿಧೃತ || 23 ||

ಪಾತಯಿತ್ವಾ ರಥೋಪಸ್ಥೇ ರಥಾತ್ಕೇತುಂ ಚ ಕಾಂಚನಮ್ |
ಐನ್ದ್ರಾನಭಿಜಘಾನಾಶ್ವಾಂ ರಜಾಲೇನ ರಾವಣಃ || 24 ||

ವಿಷೇದುರ್ದೇವಗನ್ಧರ್ವಾ ದಾನವಾಶ್ಚಾರಣೈಃ ಸಹ |
ರಾಮಮಾರ್ತಂ ತದಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ || 25 ||

ವ್ಯಥಿತಾ ವಾನರೇನ್ದ್ರಾಶ್ಚ ಬಭೂವುಃ ಸವಿಭೀಷಣಾಃ |
ರಾಮಚನ್ದ್ರಮಸಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗ್ರಸ್ತಂ ರಾವಣರಾಹುಣಾ || 26 ||

ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ಚ ನಕ್ಷತ್ರಂ ರೋಹಿಣೀಂ ಶಶಿನಃ ಪ್ರಿಯಾಮ್ |
ಸಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಬುಧಸ್ತಸೌ ಪ್ರಜಾನಾಮಶುಭಾವಹಃ || 27 ||

ಸಧೂಮಪರಿವೃತ್ತೋರ್ಮಿಃ ಪ್ರಜ್ವಲನ್ನಿವ ಸಾಗರಃ |
ಉತ್ಪಪಾತ ತದಾ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸ್ಪೃಶನ್ನಿವ ದಿವಾಕರಮ್ || 28 ||

ಶಸ್ತ್ರವರ್ಣಃ ಸುಪರುಷೋ ಮನ್ದರಶ್ಮಿದಿವಾಕರಃ |
ಅದೃಶ್ಯತ ಕಬನ್ಧಾಙ್ಗಃ ಸಂಸಕ್ತೋ ಧೂಮಕೇತುನಾ || 29 ||

ಕೋಸಲಾನಾಂ ಚ ನಕ್ಷತ್ರಂ ವ್ಯಕ್ತಮಿನ್ದ್ರಾಗ್ನಿದೈವತಮ್ |
ಆಕ್ರಮ್ಯಾಙ್ಗಾರಕಸ್ತಸೌ ವಿಶಾಖಾಮಪಿ ಚಾಮ್ಬರೇ || 30 ||

ದಶಾಸ್ಯೋ ವಿಂಶತಿಭುಜಃ ಪ್ರಗೃಹೀತಶರಾಸನಃ |
ಅದೃಶ್ಯತ ದಶಗ್ರೀವೋ ಮೈನಾಕ ಇವ ಪರ್ವತಃ || 31 ||

ನಿರಸ್ಯಮಾನೋ ರಾಮಸ್ತು ದಶಗ್ರೀವೇಣ ರಕ್ಷಸಾ |
ನಾಶಕದಭಿಸನ್ದಾತುಂ ಸಾಯಕಾನ್ರಣಮೂರ್ಧನಿ || 32 ||

ಸ ಕೃತ್ವಾ ಭೃಕುಟೀಂ ಕೃದ್ಧಃ ಕಿಂಚಿತ್ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ ।
ಜಗಾಮ ಸುಮಹಾಕ್ರೋಧಂ ನಿರ್ದಹನ್ನಿವ ಚಕ್ಷುಷಾ ॥₃₃॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯ ಕೃದ್ಧಸ್ಯ ವದನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ವಿತ್ರೇಷುಃ ಪ್ರಾಕಮ್ವತ ಚ ಮೇದಿನೀ ॥ ೧ ॥

ಸಿಂಹಶಾರ್ದೂಲವಾಙ್ಮೃಲಃ ಸಂಜ್ಞಾಚಾಲಾಚಲದ್ರುಮಃ ।
ಬಭೂವ ಚಾಪಿ ಕ್ಷುಭಿತಃ ಸಮುದ್ರಃ ಸರಿತಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೨ ॥

ಖಗಾಶ್ಚ ಖರನಿರ್ಘೋಷಾ ಗಗನೇ ಪರುಷಸ್ವನಾಃ ।
ಔತ್ಪಾತಿಕಾ ವಿನರ್ದನ್ತಃ ಸಮನ್ತಾತ್ಪರಿಚಕ್ರಮುಃ ॥ ೩ ॥

ರಾಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಸಜ್ಜಿದ್ಧಮುತ್ಪಾತಾಂಶ್ಚ ಸುದಾರುಣಾನ್ ।
ವಿತ್ರೇಷುಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ರಾವಣಸ್ಯಾವಿಶದ್ಭಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಿಮಾನಸ್ಥಾಸ್ತದಾ ದೇವಾ ಗನ್ಧರ್ವಾಶ್ಚ ಮಹೋರಗಾಃ ।
ಋಷಿದಾನವದೈತ್ಯಾಶ್ಚ ಗರುತ್ಮನ್ತಶ್ಚ ಖೇಚರಾಃ ॥ ೫ ॥

ದದೃಶುಸ್ತೇ ತದಾ ಯುಧ್ಧಂ ಲೋಕಸಂವರ್ತಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ।
ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರ್ಭೀಮೈಃ ಶೂರಯೋಃ ಸಮ್ಪ್ರಯುಧ್ಯತೋಃ ॥ ೬ ॥

ಊಚುಃ ಸುರಾಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ತದಾ ವಿಗ್ರಹಮಾಗತಾಃ ।
ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾ ಮಹಾಯುಧ್ಧಂ ವಾಕ್ಯಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟವತ್ ॥ ೭ ॥

ದಶಗ್ರೀವಂ ಜಯೇತ್ಯಾಹುರಸುರಾಃ ಸಮವಸ್ಥಿತಾಃ ।
ದೇವಾ ರಾಮಮಥೋಚುಸ್ತೇ ತ್ವಂ ಜಯೇತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ ೮ ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಕ್ರೋಧಾದ್ರಾಘವಸ್ಯ ಸ ರಾವಣಃ ।
ಪ್ರಹರ್ತುಕಾಮೋ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಸ್ಪೃಶನ್ಪ್ರಹರಣಂ ಮಹತ್ ॥ ೯ ॥

ವಜ್ರಸಾರಂ ಮಹಾನಾದಂ ಸರ್ವಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಮ್ ।
ಶೈಲಶೃಗ್ಗನಿಭೈಃ ಕೂಟೈಶ್ಚಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಿಭಯಾವಹಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸಧೂಮಮಿವ ತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರಂ ಯುಗಾನ್ತಾಗ್ನಿಚಯೋಪಮಮ್ |
ಅತಿರೌದ್ರಮನಾಸಾದ್ಯಂ ಕಾಲೇನಾಪಿ ದುರಾಸದಮ್ || 11 ||

ತ್ರಾಸನಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ದಾರಣಂ ಭೇದನಂ ತಥಾ |
ಪ್ರದೀಪ್ತ ಇವ ರೋಷೇಣ ಶೂಲಂ ಜಗ್ರಾಹ ರಾವಣಃ || 12 ||

ತಚ್ಛೂಲಂ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧೋ ಮಧ್ಯೇ ಜಗ್ರಾಹ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಅನೇಕೈಃ ಸಮರೇ ಶೂರೈ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಪರಿವಾರಿತಃ || 13 ||

ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ಮಹಾಕಾಯೋ ನನಾದ ಯುಧಿ ಭೈರವಮ್ |
ಸಂರಕ್ತನಯನೋ ರೋಷಾತ್ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ಯಮಭಿಹರ್ಷಯನ್ || 14 ||

ಪೃಥಿವೀಂ ಚಾನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಚ ದಿಶಶ್ಚ ಪ್ರದಿಶಸ್ತಥಾ |
ಪ್ರಾಕಮ್ಪಯತ್ತದಾ ಶಬ್ದೋ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ದಾರುಣಃ || 15 ||

ಅತಿನಾದಸ್ಯ ನಾದೇನ ತೇನ ತಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ವಿತ್ರೇಷುಃ ಸಾಗರಶ್ಚ ಪ್ರಚುಕ್ಷುಭೇ || 16 ||

ಸ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಶೂಲಂ ತದ್ರಾವಣೋ ಮಹತ್ |
ವಿನದ್ಯ ಸುಮಹಾನಾದಂ ರಾಮಂ ಪರುಷಮಬ್ರವೀತ್ || 17 ||

ಶೂಲೋಽಯಂ ವಜ್ರಸಾರಸ್ತೇ ರಾಮ ರೋಷಾನ್ಮಯೋದ್ಯತಃ |
ತವ ಭ್ರಾತೃಸಹಾಯಸ್ಯ ಸದ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ಹರಿಷ್ಯತಿ || 18 ||

ರಕ್ಷಸಾಮದ್ಯ ಶೂರಾಣಾಂ ನಿಹತಾನಾಂ ಚಮೂಮುಖೇ |
ತ್ವಾಂ ನಿಹತ್ಯ ರಣಶ್ಲಾಘಿನ್ಯುರೋಮಿ ತರಸಾ ಸಮಮ್ || 19 ||

ತಿಷ್ಠೋದಾನೀಂ ನಿಹನ್ಮಿ ತ್ವಾಮೇಷ ಶೂಲೇನ ರಾಘವ |
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸ ಚಿಕ್ಷೇಪ ತಚ್ಛೂಲಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 20 ||

ಆಪತನ್ತಂ ಶರೌಘೇಣ ವಾರಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ |
ಉತ್ಪತನ್ತಂ ಯುಗಾನ್ತಾಗ್ನಿಂ ಜಲೌಘೈರಿವ ವಾಸವಃ || 21 ||

ನಿರ್ದದಾಹ ಸ ತಾನ್ವಾಣಾನ್ರಾಮಕಾರ್ಮಕನಿಸ್ತತಾನ್ |
ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾಶೂಲಃ ಪತಜ್ಞಾನಿವ ಪಾವಕಃ || 22 ||

ತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಸ್ಮಸಾದ್ಭೂತಾಞ್ಶೂಲಸಂಸ್ಪರ್ಶಚೂರ್ಣಿತಾನ್ |
ಸಾಯಕಾನನ್ತರಿಕ್ಷಸಾಧ್ನಾಘವಃ ಕ್ರೋಧಮಾಹರತ್ || 23 ||

ಸ ತಾಂ ಮಾತಲಿನಾನೀತಾಂ ಶಕ್ತಿಂ ವಾಸವನಿರ್ಮಿತಾಮ್ |
ಜಗ್ರಾಹ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾಘವೋ ರಘುನಂದನಃ || 24 ||

ಸಾ ತೋಲಿತಾ ಬಲವತಾ ಶಕ್ತಿರ್ಘ್ನಾಕೃತಸ್ವನಾ |
ನಭಃ ಪ್ರಜ್ವಾಲಯಾಮಾಸ ಯುಗಾನ್ತೋಲೈವ ಸಪ್ರಭಾ || 25 ||

ಸಾ ಕ್ಷಿಪ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ತಸ್ಮಿಂಶ್ಶೂಲೇ ಪಪಾತ ಹ |
ಭಿನ್ನಃ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಮಹಾಶೂಲೋ ನಿಪಪಾತ ಗತದ್ಯುತಿಃ || 26 ||

ನಿರ್ಬಿಭೇದ ತತೋ ಬಾಣೈರ್ಹಯಾನಸ್ಯ ಮಹಾಜವಾನ್ |
ರಾಮಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ಮಹಾವೇಗೈರ್ವಜ್ರಕಲ್ಪೈಃ ಶಿತೈಃ ಶರೈಃ || 27 ||

ನಿರ್ಬಿಭೇದೋರಸಿ ತದಾ ರಾವಣಂ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ |
ರಾಘವಃ ಪರಮಾಯತ್ನೋ ಲಲಾಟೇ ಪತ್ರಿಭಿಸ್ತಿಭಿಃ || 28 ||

ಸ ಶರೈರ್ಭಿನ್ನಸರ್ವಾಜ್ಞೋ ಗಾತ್ರಪ್ರಸ್ತುತಶೋಣಿತಃ |
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಃ ಸಮೂಹಸ್ಥಃ ಫುಲ್ಲಾಶೋಕ ಇವಾಬಭೌ || 29 ||

ಸ ರಾಮಬಾಣೈರತಿವಿದ್ಧಗಾತ್ರೋ
ನಿಶಾಚರೇನ್ದ್ರಃ ಕ್ಷತಜಾರ್ದ್ರಗಾತ್ರಃ |
ಜಗಾಮ ಖೇದಂ ಚ ಸಮಾಜಮಧ್ಯೇ
ಕ್ರೋಧಂ ಚ ಚಕ್ರೇ ಸುಭೃಶಂ ತದಾನೀಮ್ || 30 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತು ತೇನ ತದಾ ಕ್ರೋಧಾತ್ಮಾಕುತ್ಸೇನಾದಿತೋ ರಣೇ ।
ರಾವಣಃ ಸಮರಶ್ಲಾಘೀ ಮಹಾಕ್ರೋಧಮುಪಾಗಮತ್ ॥ ೧ ॥

ಸ ದೀಪ್ತನಯನೋ ರೋಷಾಚ್ಚಾಪಮಾಯಮ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಅಭ್ಯರ್ಧಯತ್ಸುಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ರಾಘವಂ ಪರಮಾಹವೇ ॥ ೨ ॥

ಬಾಣಧಾರಾಸಹಸ್ರೈಸ್ತು ಸ ತೋಯದ ಇವಾಮ್ಬರಾತ್ ।
ರಾಘವಂ ರಾವಣೋ ಬಾಣೈಸ್ತಟಾಕಮಿವ ಪೂರಯತ್ ॥ ೩ ॥

ಪೂರಿತಃ ಶರಜಾಲೇನ ಧನುರ್ಮುಕ್ತೇನ ಸಂಯುಗೇ ।
ಮಹಾಗಿರಿರಿವಾಕಮ್ಪ್ಯಃ ಕಾಕುಸ್ಥೋ ನ ಪ್ರಕಮ್ಪತೇ ॥ ೪ ॥

ಸ ಶರೈಃ ಶರಜಾಲಾನಿ ವಾರಯನ್ಸಮರೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಗಭಸ್ತೀನಿವ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೫ ॥

ತತಃ ಶರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಹಸ್ತೋ ನಿಶಾಚರಃ ।
ನಿಜಘಾನೋರಸಿ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೬ ॥

ಸ ಶೋಣಿತಸಮಾದಿಗ್ಧಃ ಸಮರೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ ।
ದೃಷ್ಟಃ ಫುಲ್ಲ ಇವಾರಣ್ಯೇ ಸುಮಹಾನಿಂಶುಕದ್ರುಮಃ ॥ ೭ ॥

ಶರಾಭಿಘಾತಸಂರಬ್ಧಃ ಸೋಽಪಿ ಜಗ್ರಾಹ ಸಾಯಕಾನ್ ।
ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸುಮಹಾತೇಜಾ ಯುಗಾನ್ತಾದಿತ್ಯವರ್ಚಸಃ ॥ ೮ ॥

ತತೋಽನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸುಸಂರಬ್ಧಾವೃಭೌ ತೌ ರಾಮರಾವಣೌ ।
ಶರಾನ್ಧಕಾರೇ ಸಮರೇ ನೋಪಾಲಕ್ಷಯತಾಂ ತದಾ ॥ ೯ ॥

ತತಃ ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಉವಾಚ ರಾವಣಂ ವೀರಃ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಪರುಷಂ ವಚಃ ॥ ೧೦ ॥

ಮಮ ಭಾರ್ಯಾ ಜನಸ್ಥಾನಾದಜ್ಞಾನಾದ್ರಾಕ್ಷಸಾಧಮ |
ಹೃತಾ ತೇ ವಿವಶಾ ಯಸ್ಮಾತ್ತ್ವಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ನಾಸಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 11 ||

ಮಯಾ ವಿರಹಿತಾಂ ದೀನಾಂ ವರ್ತಮಾನಾಂ ಮಹಾವನೇ |
ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರಸಭಂ ಹೃತ್ವಾ ಶೂರೋಽಹಮಿತಿ ಮನ್ಯಸೇ || 12 ||

ಸ್ತ್ರೀಷು ಶೂರ ವಿನಾಥಾಸು ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶಕೇ |
ಕೃತ್ವಾ ಕಾಪುರುಷಂ ಕರ್ಮ ಶೂರೋಽಹಮಿತಿ ಮನ್ಯಸೇ || 13 ||

ಭಿನ್ನಮರ್ಯಾದ ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಚಾರಿತ್ರೇಷ್ವನವಸ್ಥಿತ |
ದರ್ಪಾನ್ಮೃತ್ಯುಮುಪಾದಾಯ ಶೂರೋಽಹಮಿತಿ ಮನ್ಯಸೇ || 14 ||

ಶೂರೇಣ ಧನದಭ್ರಾತ್ರಾ ಬಲೈಃ ಸಮುದಿತೇನ ಚ |
ಶ್ಲಾಘನೀಯಂ ಯಶಸ್ಯಂ ಚ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಮಹತ್ತ್ವಯಾ || 15 ||

ಉತ್ತೇಕೇನಾಭಿಪನ್ನಸ್ಯ ಗರ್ಹಿತಸ್ಯಾಹಿತಸ್ಯ ಚ |
ಕರ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಪ್ನುಹೀದಾನೀಂ ತಸ್ಯಾದ್ಯ ಸುಮಹತ್ಫಲಮ್ || 16 ||

ಶೂರೋಽಹಮಿತಿ ಚಾತ್ಮಾನಮವಗಚ್ಛಸಿ ದುರ್ಮತೇ |
ನೈವ ಲಜ್ಜಾಸ್ತಿ ತೇ ಸೀತಾಂ ಚೋರವದ್ವ್ಯಪಕರ್ಷತಃ || 17 ||

ಯದಿ ಮತ್ಸಂನಿಧೌ ಸೀತಾ ಧರ್ಷಿತಾ ಸ್ಯಾತ್ತ್ವಯಾ ಬಲಾತ್ |
ಭ್ರಾತರಂ ತು ಖರಂ ಪಶ್ಯೇಸ್ತದಾ ಮತ್ಸಾಯಕೈರ್ಹತಃ || 18 ||

ದಿಷ್ಟಾಪ್ಯಸಿ ಮಮ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಂಶ್ಚಕ್ಷುರ್ವಿಷಯಮಾಗತಃ |
ಅದ್ಯ ತ್ವಾಂ ಸಾಯಕೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೇರ್ನಯಾಮಿ ಯಮಸಾದನಮ್ || 19 ||

ಅದ್ಯ ತೇ ಮಚ್ಛರೈಶ್ಚಿನ್ನಂ ಶಿರೋ ಜ್ವಲಿತಕುಣ್ಡಲಮ್ |
ಕ್ರವ್ಯಾದಾ ವ್ಯಪಕರ್ಷಂತು ವಿಕೀರ್ಣಂ ರಣಪಾಂಸುಷು || 20 ||

ನಿಪತ್ಯೋರಸಿ ಗೃಧ್ರಾಸ್ತೇ ಕ್ಷಿತೌ ಕ್ಷಿಪ್ತಸ್ಯ ರಾವಣ |
ಪಿಬಂತು ರುಧಿರಂ ತರ್ಷಾದ್ಬಾಣಶಲ್ಯಾಂತರೋಧಿತಮ್ || 21 ||

ಅದ್ಯ ಮದ್ಬಾಣಾಭಿನ್ನಸ್ಯ ಗತಾಸೋಃ ಪತಿತಸ್ಯ ತೇ ।
ಕರ್ಷನ್ವನ್ತ್ರಾಣಿ ಪತಗಾ ಗರುತ್ತನ್ತ ಇವೋರಗಾನ್ ॥ 22 ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ಸ ವದನ್ವೀರೋ ರಾಮಃ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಂ ಸಮೀಪಸ್ಥಂ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ ॥ 23 ॥

ಬಭೂವ ದ್ವಿಗುಣಂ ವೀರ್ಯಂ ಬಲಂ ಹರ್ಷಶ್ಚ ಸಂಯುಗೇ ।
ರಾಮಸ್ಯಾಸ್ತ್ರಬಲಂ ಚೈವ ಶತ್ರೋರ್ನಿಧನಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಃ ॥ 24 ॥

ಪ್ರಾದುರ್ಬಭೂವುರಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವಿದಿತಾತ್ತಮನಃ ।
ಪ್ರಹರ್ಷಾಚ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಶೀಘ್ರಹಸ್ತತರೋಽಭವತ್ ॥ 25 ॥

ಶುಭಾನ್ಯೇತಾನಿ ಚಿಹ್ನಾನಿ ವಿಜ್ಞಾಯಾತ್ಮಗತಾನಿ ಸಃ ।
ಭೂಯ ಏವಾರ್ದಯದ್ರಾಮೋ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಂತಕೃತ್ ॥ 26 ॥

ಹರೀಣಾಂ ಚಾಶ್ಮನಿಕರೈಃ ಶರವರ್ಷೈಶ್ಚ ರಾಘವಾತ್ ।
ಹನ್ಯಮಾನೋ ದಶಗ್ರೀವೋ ವಿಘೂರ್ಣಹೃದಯೋಽಭವತ್ ॥ 27 ॥

ಯದಾ ಚ ಶಸ್ತ್ರಂ ನಾರೇಭೇ ನ ವ್ಯಕರ್ಷಚ್ಛರಾಸನಮ್ ।
ನಾಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕರೋದ್ವೀರ್ಯಂ ವಿಕಲ್ಮವೇನಾಂತರಾತ್ತಮಾ ॥ 28 ॥

ಕ್ಷಿಪ್ತಾಶ್ಚಾಪಿ ಶರಾಸ್ತೇನ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ನ ರಣಾರ್ಥಾಯ ವರ್ತಂತೇ ಮೃತ್ಯುಕಾಲೇಽಭಿವರ್ತತಃ ॥ 29 ॥

ಸೂತಸ್ತು ರಥನೇತಾಸ್ಯ ತದವಸ್ಥಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತಮ್ ।
ಶನ್ಯೈರ್ಯುದ್ಧಾದಸಮಾನ್ಮೋ ರಥಂ ತಸ್ಯಾಪವಾಹಯತ್ ॥ 30 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತು ಮೋಹಾತ್ಮಸಜುಕ್ರದ್ಧಃ ಕೃತಾನ್ತಬಲಚೋದಿತಃ ।
ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತನಯನೋ ರಾವಣೋ ಸೂತಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಹೀನವೀರ್ಯಮಿವಾಶಕ್ತಂ ಪೌರುಷೇಣ ವಿವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಭೀರುಂ ಲಘುಮಿವಾಸತ್ತ್ವಂ ವಿಹೀನಮಿವ ತೇಜಸಾ ॥ ೨ ॥

ವಿಮುಕ್ತಮಿವ ಮಾಯಾಭಿರಸ್ತ್ರೈರಿವ ಬಹಿಷ್ಕೃತಮ್ ।
ಮಾಮವಜ್ಞಾಯ ದುರ್ಬುದ್ಧೇ ಸ್ವಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ವಿಚೇಷ್ಯಸೇ ॥ ೩ ॥

ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಮವಜ್ಞಾಯ ಮಚ್ಛನ್ನದಮನವೇಕ್ಷ್ಯ ಚ ।
ತ್ವಯಾ ಶತ್ರುಸಮಕ್ಷಂ ಮೇ ರಥೋಽಯಮಪವಾಹಿತಃ ॥ ೪ ॥

ತ್ವಯಾದ್ಯ ಹಿ ಮಮಾನಾರ್ಯ ಚಿರಕಾಲಸಮಾರ್ಜಿತಮ್ ।
ಯಶೋ ವೀರ್ಯಂ ಚ ತೇಜಶ್ಚ ಪ್ರತ್ಯಯಶ್ಚ ವಿನಾಶಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಶತ್ರೋಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತವೀರ್ಯಸ್ಯ ರಿಷ್ಜನೀಯಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮೈಃ ।
ಪಶ್ಯತೋ ಯುದ್ಧಲುಬ್ಧೋಽಹಂ ಕೃತಃ ಕಾಪುರುಷಸ್ತ್ವಯಾ ॥ ೬ ॥

ಯಸ್ತ್ವಂ ರಥಮಿಮಂ ಮೋಹಾನ್ನ ಚೋದ್ವಹಸಿ ದುರ್ಮತೇ ।
ಸತ್ಯೋಽಯಂ ಪ್ರತಿತರ್ಕೋ ಮೇ ಪರೇಣ ತ್ವಮುಪಸ್ಕೃತಃ ॥ ೭ ॥

ನ ಹೀದಂ ವಿದ್ಯತೇ ಕರ್ಮ ಸುಹೃದೋ ಹಿತಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ ।
ರಿಪೂಣಾಂ ಸದೃಶಂ ಚೈತನ್ನ ತ್ವಯೈತತ್ತ್ವನುಷ್ಠಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ನಿವರ್ತಯ ರಥಂ ಶೀಘ್ರಂ ಯಾವನ್ನಾಪೈತಿ ಮೇ ರಿಪುಃ ।
ಯದಿ ವಾಪ್ಯುಷಿತೋಽಸಿ ತ್ವಂ ಸ್ಮರ್ಯಂತೇ ಯದಿ ವಾ ಗುಣಾಃ ॥ ೯ ॥

ಏವಂ ಪರುಷಮುಕ್ತಸ್ತು ಹಿತಬುದ್ಧಿರಬುದ್ಧಿನಾ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾವಣಂ ಸೂತೋ ಹಿತಂ ಸಾನುನಯಂ ವಚಃ ॥ ೧೦ ॥

ನ ಭೀತೋಽಸ್ಮಿ ನ ಮೂಢೋಽಸ್ಮಿ ನೋಪಜಪ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಶತ್ರುಭಿಃ ।
ನ ಪ್ರಮತ್ತೋ ನ ನಿಃಸ್ನೇಹೋ ವಿಸ್ಮೃತಾ ನ ಚ ಸತ್ಕೃಯಾ ॥ 11 ॥

ಮಯಾ ತು ಹಿತಕಾಮೇನ ಯಶಶ್ಚ ಪರಿರಕ್ಷತಾ ।
ಸ್ನೇಹಪ್ರಸಕ್ತನ್ನಮನಸಾ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ಯಪ್ರಿಯಂ ಕೃತಮ್ ॥ 12 ॥

ನಾಸ್ಮಿನ್ನರ್ಥೇ ಮಹಾರಾಜ ತ್ವಂ ಮಾಂ ಪ್ರಿಯಹಿತೇ ರತಮ್ ।
ಕಶ್ಚಿಲ್ಲಘುರಿವಾನಾರ್ಯೋ ದೋಷತೋ ಗನ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 13 ॥

ಶ್ರೂಯತಾಮಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ಮಯಾ ರಥಃ ।
ನದೀವೇಗ ಇವಾಮ್ಭೋಭಿಃ ಸಂಯುಗೇ ವಿನಿವರ್ತಿತಃ ॥ 14 ॥

ಶ್ರಮಂ ತವಾವಗಚ್ಛಾಮಿ ಮಹತಾ ರಣಕರ್ಮಣಾ ।
ನ ಹಿ ತೇ ವೀರ ಸೌಮುಖ್ಯಂ ಪ್ರಹರ್ಷಂ ವೋಪಧಾರಯೇ ॥ 15 ॥

ರಥೋದ್ವಹನಖಿನ್ನಾಶ್ಚ ತ ಇಮೇ ರಥವಾಜಿನಃ ।
ದೀನಾ ಘರ್ಮಪರಿಶ್ರಾಂತಾ ಗಾವೋ ವರ್ಷಹತಾ ಇವ ॥ 16 ॥

ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಚ ಭೂಯಿಷ್ಯಂ ಯಾನಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಂತಿ ನಃ ।
ತೇಷು ತೇಷ್ವಭಿಪನ್ನೇಷು ಲಕ್ಷಯಾಮ್ಯಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ॥ 17 ॥

ದೇಶಕಾಲೌ ಚ ವಿಜ್ಞೇಯೌ ಲಕ್ಷಣಾನೀಜ್ಞಿತಾನಿ ಚ ।
ದೈನ್ಯಂ ಹರ್ಷಶ್ಚ ಖೇದಶ್ಚ ರಥಿನಶ್ಚ ಬಲಾಬಲಮ್ ॥ 18 ॥

ಸ್ಥಲನಿಮ್ಮಾನಿ ಭೂಮೇಶ್ಚ ಸಮಾನಿ ವಿಷಮಾಣಿ ಚ ।
ಯುದ್ಧಕಾಲಶ್ಚ ವಿಜ್ಞೇಯಃ ಪರಸ್ಯಾಂತರದರ್ಶನಮ್ ॥ 19 ॥

ಉಪಯಾನಾಪಯಾನೇ ಚ ಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರತ್ಯಪಸರ್ಪಣಮ್ ।
ಸರ್ವಮೇತದ್ರಥಸ್ಥೇನ ಜ್ಞೇಯಂ ರಥಕುಟುಂಬಿನಾ ॥ 20 ॥

ತವ ವಿಶ್ರಾಮಹೇತೋಸ್ತು ತಥೈಷಾಂ ರಥವಾಜಿನಾಮ್ ।
ರೌದ್ರಂ ವರ್ಜಯತಾ ಖೇದಂ ಕ್ಷಮಂ ಕೃತಮಿದಂ ಮಯಾ ॥ 21 ॥

ನ ಮಯಾ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ವೀರ ರಥೋಽಯಮಪವಾಹಿತಃ |
ಭರ್ತೃಸ್ನೇಹಪರೀತೇನ ಮಯೇದಂ ಯತ್ಕೃತಂ ವಿಭೋ || 22 ||

ಆಜ್ಞಾಪಯ ಯಥಾತತ್ತ್ವಂ ವಕ್ಷ್ಯಸ್ಯರಿನಿಷೂದನ |
ತತ್ಕರಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ವೀರಂ ಗತಾನ್ಮಣ್ಯೇನ ಚೇತಸಾ || 23 ||

ಸಂತುಷ್ಟಸ್ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ರಾವಣಸ್ತಸ್ಯ ಸಾರಥೇಃ |
ಪ್ರಶಸ್ಯೇನಂ ಬಹುವಿಧಂ ಯುದ್ಧಲುಬ್ಧೋಽಬ್ರವೀದಿದಮ್ || 24 ||

ರಥಂ ಶೀಘ್ರಮಿಮಂ ಸೂತ ರಾಘವಾಭಿಮುಖಂ ಕುರು |
ನಾಹತ್ವಾ ಸಮರೇ ಶತ್ರುನ್ನಿವರ್ತಿಷ್ಯತಿ ರಾವಣಃ || 25 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತಸ್ತುಷ್ಟೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ದದೌ ತಸ್ಯ ಶುಭಂ ಹ್ಯೇಕಂ ಹಸ್ತಾಭರಣಮುತ್ತಮಮ್ || 26 ||

ತತೋ ದ್ರುತಂ ರಾವಣವಾಕ್ಯಚೋದಿತಃ
ಪ್ರಚೋದಯಾಮಾಸ ಹಯಾನ್ ಸಾರಥಿಃ |
ಸ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ತತೋ ಮಹಾರಥಃ
ಕ್ಷಣೇನ ರಾಮಸ್ಯ ರಣಾಗ್ರತೋಽಭವತ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಮಾಪತನ್ತಂ ಸಹಸಾ ಸ್ವನವನ್ತಂ ಮಹಾಧ್ವಜಮ್ ।
ರಥಂ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ನರರಾಜೋ ದದರ್ಶ ಹ ॥ ೧ ॥

ಕೃಷ್ಣವಾಜಿಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಯುಕ್ತಂ ರೌದ್ರೇಣ ವರ್ಚಸಾ ।
ತಡಿತ್ವತಾಕಾಗಹನಂ ದರ್ಶಿತೇನ್ದ್ರಾಯುಧಾಯುಧಮ್ ।
ಶರಧಾರಾ ವಿಮುಂಚನ್ತಂ ಧಾರಾಸಾರಮಿವಾನ್ಬುಧಮ್ ॥ ೨ ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೇಘಸಂಜಾಶಮಾಪತನ್ತಂ ರಥಂ ರಿಪೋಃ ।
ಗಿರೇರ್ವಜ್ರಾಭಿಮೃಷ್ಟಸ್ಯ ದೀರ್ಘತಃ ಸದೃಶಸ್ವನಮ್ ।
ಉವಾಚ ಮಾತಲಿಂ ರಾಮಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಸ್ಯ ಸಾರಥಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮಾತಲೇ ಪಶ್ಯ ಸಂರಬ್ಧಮಾಪತನ್ತಂ ರಥಂ ರಿಪೋಃ ।
ಯಥಾಪಸವ್ಯಂ ಪತತಾ ವೇಗೇನ ಮಹತಾ ಪುನಃ ।
ಸಮರೇ ಹನ್ತುಮಾತ್ಮಾನಂ ತಥಾನೇನ ಕೃತಾ ಮತಿಃ ॥ ೪ ॥

ತದಪ್ರಮಾದಮಾತಿಷ್ಠಂ ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಚ್ಛ ರಥಂ ರಿಪೋಃ ।
ವಿಧ್ವಂಸಯಿತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವಾಯುರ್ಮೇಘಮಿವೋತ್ಥಿತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅವಿಕ್ಲವಮಸಮ್ಬ್ರನ್ತಮವ್ಯಗ್ರಹೃದಯೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ರಶ್ಮಿಸಂಜ್ಞಾಂ ರನಿಯತಂ ಪ್ರಚೋದಯ ರಥಂ ದ್ರುತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಕಾಮಂ ನ ತ್ವಂ ಸಮಾಧೇಯಃ ಪುರನ್ದರರಥೋಚಿತಃ ।
ಯುಯುತ್ಸುರಹಮೇಕಾಗ್ರಃ ಸ್ಮಾರಯೇ ತ್ವಾಂ ನ ಶಿಕ್ಷಯೇ ॥ ೭ ॥

ಪರಿತುಷ್ಟಃ ಸ ರಾಮಸ್ಯ ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಮಾತಲಿಃ ।
ಪ್ರಚೋದಯಾಮಾಸ ರಥಂ ಸುರಸಾರಥಿಸತ್ತಮಃ ॥ ೮ ॥

ಅಪಸವ್ಯಂ ತತಃ ಕುರ್ವನ್ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾರಥಮ್ ।
ಚಕ್ರೋತ್ಕೃಪ್ತೇನ ರಜಸಾ ರಾವಣಂ ವ್ಯವಧೂನಯತ್ ॥ ೯ ॥

ತತಃ ಕೃದ್ಧೋ ದಶಗ್ರೀವಸ್ತಾಮ್ರವಿಸ್ಫಾರಿತೇಕ್ಷಣಃ |
ರಥಪ್ರತಿಮುಖಂ ರಾಮಂ ಸಾಯಕೈರವಧೂನಯತ್ || 10 ||

ಧರ್ಷಣಾಮರ್ಷಿತೋ ರಾಮೋ ಧೈರ್ಯಂ ರೋಷೇಣ ಲಜ್ಞಯನ್ |
ಜಗ್ರಾಹ ಸುಮಹಾವೇಗಮೈನ್ದ್ರಂ ಯುಧಿ ಶರಾಸನಮ್ |
ಶರಾಂಶ್ಚ ಸುಮಹಾತೇಜಾಃ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಸಮಪ್ರಭಾನ್ || 11 ||

ತದುಪೋಥಂ ಮಹದ್ಯುದ್ಧಮನ್ಯೋನ್ಯವಧಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣೋಃ |
ಪರಸ್ಪರಾಭಿಮುಖಯೋರ್ದೃಪ್ತಯೋರಿವ ಸಿಂಹಯೋಃ || 12 ||

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ಸಮೀಯುದ್ವೈರಥಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ರಾವಣಕ್ಷಯಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಃ || 13 ||

ಸಮುತ್ಪೇತುರಥೋತ್ಪಾತಾ ದಾರುಣಾ ಲೋಮಹರ್ಷಣಾಃ |
ರಾವಣಸ್ಯ ವಿನಾಶಾಯ ರಾಘವಸ್ಯ ಜಯಾಯ ಚ || 14 ||

ವವರ್ಷ ರುಧಿರಂ ದೇವೋ ರಾವಣಸ್ಯ ರಥೋಪರಿ |
ವಾತಾ ಮಣ್ಡಲಿನಸ್ತೀವ್ರಾ ಲಪಸವ್ಯಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮುಃ || 15 ||

ಮಹದ್ಗೃಧ್ರಕುಲಂ ಚಾಸ್ಯ ಭ್ರಮಮಾಣಂ ನಭಸ್ತಲೇ |
ಯೇನ ಯೇನ ರಥೋ ಯಾತಿ ತೇನ ತೇನ ಪ್ರಧಾವತಿ || 16 ||

ಸನ್ಧ್ಯಾಯಾ ಚಾವೃತಾ ಲಜ್ಞಾ ಜಪಾಪುಷ್ಪನಿಕಾಶಯಾ |
ದೃಶ್ಯತೇ ಸಮ್ಪ್ರದೀತೇವ ದಿವಸೇಽಪಿ ವಸುನ್ಧರಾ || 17 ||

ಸನಿರ್ಘಾತಾ ಮಹೋಲ್ಕಾಶ್ಚ ಸಮ್ಪ್ರಚೇತುರ್ಮಹಾಸ್ವನಾಃ |
ವಿಷಾದಯನ್ತೋ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ರಾವಣಸ್ಯ ತದಾಹಿತಾಃ || 18 ||

ರಾವಣಶ್ಚ ಯತಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಚಚಾಲ ವಸುನ್ಧರಾ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ಚ ಪ್ರಹರತಾಂ ಗೃಹೀತಾ ಇವ ಬಾಹವಃ || 19 ||

ತಾಮ್ರಾಃ ಪೀತಾಃ ಸಿತಾಃ ಶ್ವೇತಾಃ ಪತಿತಾಃ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಯಃ |
ದೃಶ್ಯಂತೇ ರಾವಣಸ್ಯಾಙ್ಗೇ ಪರ್ವತಸ್ಯೇವ ಧಾತವಃ || 20 ||

ಗೃಧೈರನುಗತಾಶ್ಚಾಸ್ಯ ವಮನ್ಮೋ ಜ್ವಲನಂ ಮುಖೈಃ |
ಪ್ರಣೇದುರ್ಮುಖಮೀಕ್ಷಂತ್ಯಃ ಸಂರಬ್ಧಮಶಿವಂ ಶಿವಾಃ || 21 ||

ಪ್ರತಿಕೂಲಂ ವವೌ ವಾಯೂ ರಣೇ ಪಾಂಸೂನ್ಮುಕ್ತಿರನ್ |
ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ಕುರ್ವನ್ಮೃಷ್ಟಿವಿಲೋಪನಮ್ || 22 ||

ನಿಪೇತುರಿನ್ದ್ರಾಶನಯಃ ಸೈನ್ಯೇ ಚಾಸ್ಯ ಸಮನ್ತತಃ |
ದುವಿಷಹ್ಯ ಸ್ವನಾ ಘೋರಾ ವಿನಾ ಜಲಧರಸ್ವನಮ್ || 23 ||

ದಿಶಶ್ಚ ಪ್ರದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ಬಭೂವುಸ್ತಿಮಿರಾವೃತಾಃ |
ಪಾಂಸುವರ್ಷೇಣ ಮಹತಾ ದುರ್ದರ್ಶಂ ಚ ನಭೋಽಭವತ್ || 24 ||

ಕುರ್ವನ್ತ್ಯಃ ಕಲಹಂ ಘೋರಂ ಸಾರಿಕಾಸ್ತದ್ರಥಂ ಪ್ರತಿ |
ನಿಪೇತುಃ ಶತಶಸ್ತ್ರ ದಾರುಣಾ ದಾರುಣಸ್ವನಾಃ || 25 ||

ಜಘನೇಭ್ಯಃ ಸ್ಫುಲಿಜಾಂಶ್ಚ ನೇತ್ರೇಭ್ಯೋಽಶ್ರುಣಿ ಸಂತತಮ್ |
ಮುಮುಚುಸ್ತಸ್ಯ ತುರಗಾಸ್ತುಲ್ಯಮಗ್ನಿಂ ಚ ವಾರಿ ಚ || 26 ||

ಏವಂ ಪ್ರಕಾರಾ ಬಹವಃ ಸಮುತ್ಪಾತಾ ಭಯಾವಹಾಃ |
ರಾವಣಸ್ಯ ವಿನಾಶಾಯ ದಾರುಣಾಃ ಸಮ್ರಜಜ್ಞಿರೇ || 27 ||

ರಾಮಸ್ಯಾಪಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಸೌಮ್ಯಾನಿ ಚ ಶಿವಾನಿ ಚ |
ಬಭೂವುರ್ಜಯಶಂಸೀನಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ || 28 ||

ತತೋ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಾತ್ಮಗತಾನಿ ರಾಘವೋ
ರಣೇ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಕೋವಿದಃ |
ಜಗಾಮ ಹರ್ಷಂ ಚ ಪರಾಂ ಚ ನಿರ್ವೃತಿಮ್
ಚಕಾರ ಯುದ್ಧೇಽಭ್ಯಧಿಕಂ ಚ ವಿಕ್ರಮಮ್ || 29 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಇಚ್ಚನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ಸುಕ್ರೂರಂ ರಾಮರಾವಣಯೋಸ್ತದಾ ।
ಸುಮಹದ್ವೈರಥಂ ಯುದ್ಧಂ ಸರ್ವಲೋಕಭಯಾವಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ತತೋ ರಾಕ್ಷಸಸೈನ್ಯಂ ಚ ಹರೀಣಾಂ ಚ ಮಹದ್ಬಲಮ್ ।
ಪ್ರಗೃಹೀತಪ್ರಹರಣಂ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಂ ಸಮತಿಷ್ಠತ ॥ ೨ ॥

ಸಮ್ಪ್ರಯುದ್ಧಾ ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಲವನ್ನರರಾಕ್ಷಸೌ ।
ವ್ಯಾಕ್ಷಿಪ್ತಹೃದಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಪರಂ ವಿಸ್ಮಯಮಾಗತಾಃ ॥ ೩ ॥

ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರ್ವ್ಯಗ್ರೈರ್ಭುಜೈರ್ವಿಸ್ಮಿತಬುದ್ಧಯಃ ।
ತಸುಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಚ ಸಜ್ಜಾಮಂ ನಾಭಿಜಘ್ನುಃ ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ ೪ ॥

ರಕ್ಷಸಾಂ ರಾವಣಂ ಚಾಪಿ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ರಾಘವಮ್ ।
ಪಶ್ಯತಾಂ ವಿಸ್ಮಿತಾಕ್ಷಾಣಾಂ ಸೈನ್ಯಂ ಚಿತ್ರಮಿವಾಬಭೌ ॥ ೫ ॥

ತೌ ತು ತತ್ರ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವರಾವಣೌ ।
ಕೃತಬುದ್ಧೀ ಸ್ಥಿರಾಮರ್ಷೌ ಯುಯುಧಾತೇ ಅಭೀತವತ್ ॥ ೬ ॥

ಜೇತವ್ಯಮಿತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಮರ್ತವ್ಯಮಿತಿ ರಾವಣಃ ।
ಧೃತೌ ಸ್ವವೀರ್ಯಸರ್ವಸ್ವಂ ಯುದ್ಧೇಽದರ್ಶಯತಾಂ ತದಾ ॥ ೭ ॥

ತತಃ ಕ್ರೋಧಾದ್ದಶಗ್ರೀವಃ ಶರಾನ್ಸನ್ನಾಧಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಮುಮೋಚ ಧ್ವಜಮುದ್ದಿಶ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ರಥೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ತೇ ಶರಾಸ್ತಮನಾಸಾದ್ಯ ಪುರಂದರರಥಧ್ವಜಮ್ ।
ರಕ್ತಶಕ್ತಿಂ ಪರಾಮೃಶ್ಯ ನಿಪೇತುರ್ಧರಣೀತಲೇ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ರಾಮೋಽಭಿಸಂಕ್ರೂದ್ಯ ಶ್ವಾಪಮಾಯಮ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಕೃತಪ್ರತಿಕ್ರಮಂ ಕರ್ತುಂ ಮನಸಾ ಸಮ್ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ ॥ ೧೦ ॥

ರಾವಣಧ್ವಜಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಮುಮೋಚ ನಿಶಿತಂ ಶರಮ್ |
ಮಹಾಸರ್ಪಮಿವಾಸಹ್ಯಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ || 11 ||

ಜಗಾಮ ಸ ಮಹೀಂ ಭಿತ್ತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವಧ್ವಜಂ ಶರಃ |
ಸ ನಿಕ್ಮತ್ತೋಽಪತದ್ಭೂಮೌ ರಾವಣಸ್ಯ ರಥಧ್ವಜಃ || 12 ||

ಧ್ವಜಸ್ಯೋನ್ಮಥನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಃ ಸುಮಹಾಬಲಃ |
ಕ್ರೋಧಜೇನಾಗ್ನಿನಾ ಸಂಜ್ಞೇ ಪ್ರದೀಪ್ತ ಇವ ಚಾಭವತ್ || 13 ||

ಸ ರೋಷವಶಮಾಪನ್ನಃ ಶರವರ್ಷಂ ಮಹದ್ವಮನ್ |
ರಾಮಸ್ಯ ತುರಗಾನ್ದಿವ್ಯಾಂಶ್ಚರೈರ್ವಿವ್ಯಾಧ ರಾವಣಃ || 14 ||

ತೇ ವಿದ್ಧಾ ಹರಯಸ್ತಸ್ಯ ನಾಸ್ತೃಲನ್ನಾಪಿ ಬಭ್ರಮುಃ |
ಬಭೂವುಃ ಸ್ವಸ್ಥಹೃದಯಾಃ ಪದ್ಮನಾಲ್ಮೈರಿವಾಹತಾಃ || 15 ||

ತೇಷಾಮಸಮ್ಭ್ರಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾಜಿನಾಂ ರಾವಣಸ್ತದಾ |
ಭೂಯ ಏವ ಸುಸಂಕ್ರದ್ಧಃ ಶರವರ್ಷಂ ಮುಮೋಚ ಹ || 16 ||

ಗದಾಶ್ಚ ಪರಿಘಾಂಶ್ಚೈವ ಚಕ್ರಾಣಿ ಮುಸಲಾನಿ ಚ |
ಗಿರಿಶೃಂಗಾಣಿ ವೃಕ್ಷಾಂಶ್ಚ ತಥಾ ಶೂಲಪರಶ್ವಧಾನ್ || 17 ||

ಮಾಯಾವಿಹಿತಮೇತತ್ತ ಶಸ್ತ್ರವರ್ಷಮಪಾತಯತ್ |
ಸಹಸ್ರಶಸ್ತತೋ ಬಾಣಾನಶ್ರಾಂತಹೃದಯೋದ್ಯಮಃ || 18 ||

ತುಮುಲಂ ತ್ರಾಸಜನನಂ ಭೀಮಂ ಭೀಮಪ್ರತಿಸ್ವನಮ್ |
ದುರ್ಧರ್ಷಮಭವದ್ಯುದ್ಧೇ ನೈಕಶಸ್ತ್ರಮಯಂ ಮಹತ್ || 19 ||

ವಿಮುಚ್ಯ ರಾಘವರಥಂ ಸಮನ್ತಾದ್ವಾನರೇ ಬಲೇ |
ಸಾಯಕೈರನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಚ ಚಕಾರಾಶು ನಿರನ್ತರಮ್ |
ಮುಮೋಚ ಚ ದಶಗ್ರೀವೋ ನಿಸಂಜ್ಞೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 20 ||

ವ್ಯಾಯಚ್ಛಮಾನಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ಪರಂ ರಾವಣಂ ರಣೇ |
ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸಂದಧೇ ಸಾಯಕಾಂಶ್ಚಿತಾನ್ || 21 ||

ಸ ಮುಮೋಚ ತತೋ ಬಾಣಾನ್ರಣೇ ಶತಸಹಸ್ರಶಃ |
ತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಶ್ಚಕ್ರೇ ಸ್ವಶರೈಃ ಖಂ ನಿರನ್ತರಮ್ || 22 ||

ತತಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಯುಕ್ತೇನ ಶರವರ್ಷೇಣ ಭಾಸ್ವತಾ |
ಶರಬದ್ಧಮಿವಾಭಾತಿ ದ್ವಿತೀಯಂ ಭಾಸ್ವದಮ್ಬರಮ್ || 23 ||

ನಾನಿಮಿತ್ತೋಽಭವದ್ಬಾಣೋ ನಾತಿಭೇತ್ತಾ ನ ನಿಷ್ಫಲಃ |
ತಥಾ ವಿಸೃಜತೋರ್ಬಾಣಾನ್ರಾಮರಾವಣಯೋರ್ಮುಧೇ || 24 ||

ಪ್ರಾಯುಧೈತಾಮವಿಚ್ಛಿನ್ನಮಸ್ಯನ್ತಾ ಸವ್ಯದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಚಕ್ರತುಸ್ತಾ ಶರೌಘೈಸ್ತು ನಿರುಚ್ಛ್ವಾಸಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 25 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ಹಯಾನ್ರಾಮೋ ಹಯಾನ್ರಾಮಸ್ಯ ರಾವಣಃ |
ಜಘ್ನತುಸ್ತಾ ತದಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ಕೃತಾನುಕೃತಕಾರಿಣೌ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಣ್ಣವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತೌ ತಥಾ ಯುಧ್ಯಮಾನ್ೌ ತು ಸಮರೇ ರಾಮರಾವಣೌ |
ದದೃಶುಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ವಿಸ್ಮಿತೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 1 ||

ಅರ್ಧಯನ್ತೌ ತು ಸಮರೇ ತಯೋಸ್ತೌ ಸ್ಯನ್ನಂದನೋತ್ತಮೌ |
ಪರಸ್ಪರವಧೇ ಯುಕ್ತೌ ಘೋರರೂಪೌ ಬಭೂವತುಃ || 2 ||

ಮಣ್ಡಲಾನಿ ಚ ವೀರ್ಧಿಶ್ಚ ಗತಪ್ರತ್ಯಾಗತಾನಿ ಚ |
ದರ್ಶಯನ್ತೌ ಬಹುವಿಧಾಂ ಸೂತೌ ಸಾರಥ್ಯಜಾಂ ಗತಿಮ್ || 3 ||

ಅರ್ಧಯನ್ತ್ರಾವಣಂ ರಾಮೋ ರಾಘವಂ ಚಾಪಿ ರಾವಣಃ |
ಗತಿವೇಗಂ ಸಮಾಪನ್ತೌ ಪ್ರವರ್ತನ ನಿವರ್ತನೇ || 4 ||

ಕ್ಷಿಪತೋಃ ಶರಜಾಲಾನಿ ತಯೋಸ್ತೌ ಸ್ಯನ್ನಂದನೋತ್ತಮೌ |
ಚೇರತುಃ ಸಂಯುಗಮಹೀಂ ಸಾಸಾರೌ ಜಲದಾವಿವ || 5 ||

ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ತದಾ ತೌ ತು ಗತಿಂ ಬಹುವಿಧಾಂ ರಣೇ |
ಪರಸ್ಪರಸ್ಯಾಭಿಮುಖೌ ಪುನರೇವ ಚ ತಸ್ಥತುಃ || 6 ||

ಧುರಂ ಧುರೇಣ ರಥಯೋರ್ವಕ್ತ್ರಂ ವಕ್ತ್ರೇಣ ವಾಜಿನಾಮ್ |
ಪತಾಕಾಶ್ಚ ಪತಾಕಾಭಿಃ ಸಮೇಯುಃ ಸ್ಥಿತಯೋಸ್ತದಾ || 7 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ತತೋ ರಾಮೋ ಧನುರ್ಮುಕ್ತೈಃ ಶಿತ್ಯೈಃ ಶರೈಃ |
ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚತುರೋ ದೀಪ್ತಾನ್ದಯಾನ್ಪ್ರತ್ಯಪಸರ್ಪಯತ್ || 8 ||

ಸ ಕ್ರೋಧವಶಮಾಪನ್ನೋ ಹಯಾನಾಮಪಸರ್ಪಣೇ |
ಮುಮೋಚ ನಿಶಿತಾನ್ಪಾಣಾನ್ರಾಘವಾಯ ನಿಶಾಚರಃ || 9 ||

ಸೋಽತಿವಿದ್ಧೋ ಬಲವತಾ ದಶಗ್ರೀವೇಣ ರಾಘವಃ |
ಜಗಾಮ ನ ವಿಕಾರಂ ಚ ನ ಚಾಪಿ ವ್ಯಥಿತೋಽಭವತ್ || 10 ||

ಚಿಕ್ಷೇಪ ಚ ಪುನರ್ಬಾಣಾನವಜ್ರಪಾತಸಮಸ್ವನಾನ್ |
ಸಾರಥಿಂ ವಜ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ನಿಶಾಚರಃ || 11 ||

ಮಾತಲೇಸ್ತು ಮಹಾವೇಗಾಃ ಶರೀರೇ ಪತಿತಾಃ ಶರಾಃ |
ನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಪಿ ಸಮೋಹಂ ವ್ಯಥಾಂ ವಾ ಪ್ರದದುರ್ಯುಧಿ || 12 ||

ತಯಾ ಧರ್ಷಣಯಾ ಕ್ರೋದೋ ಮಾತಲೇರ್ನ ತಥಾತ್ಮನಃ |
ಚಕಾರ ಶರಜಾಲೇನ ರಾಘವೋ ವಿಮುಖಂ ರಿಪುಮ್ || 13 ||

ವಿಂಶತಿಂ ತ್ರಿಂಶತಂ ಷಷ್ಠಿಂ ಶತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಮುಮೋಚ ರಾಘವೋ ವೀರಃ ಸಾಯಕಾನ್ಸ್ಯಂದನೇ ರಿಪೋಃ || 14 ||

ಗದಾನಾಂ ಮುಸಲಾನಾಂ ಚ ಪರಿಘಾಣಾಂ ಚ ನಿಸ್ವನೈಃ |
ಶರಾಣಾಂ ಪುಂಜಿವಾತ್ಮೈಶ್ಚ ಕ್ಷುಭಿತಾಃ ಸಪ್ತಸಾಗರಾಃ || 15 ||

ಕ್ಷುಬ್ಧಾನಾಂ ಸಾಗರಾಣಾಂ ಚ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಃ |
ವ್ಯಥಿತಾಃ ಪನ್ನಗಾಃ ಸರ್ವೇ ದಾನವಾಶ್ಚ ಸಹಸ್ರಶಃ || 16 ||

ಚಕಮ್ಪೇ ಮೇದಿನೀ ಕೃತ್ಯಾ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾ |
ಭಾಸ್ಕರೋ ನಿಷ್ಪ್ರಭಶಾಚಭೂನ್ ವವೌ ಚಾಪಿ ಮಾರುತಃ || 17 ||

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ಚಿಂತಾಮಾಪೇದಿರೇ ಸರ್ವೇ ಸಕಿಂನರಮಹೋರಗಾಃ || 18 ||

ಸ್ವಸ್ತಿ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋಽಸ್ತು ಲೋಕಾಸ್ತಿಷಂಂತು ಶಾಶ್ವತಾಃ |
ಜಯತಾಂ ರಾಘವಃ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮ್ || 19 ||

ತತಃ ಕ್ರುದೋ ಮಹಾಬಾಹೂ ರಘೂಣಾಂ ಕೀರ್ತಿವರ್ಧನಃ |
ಸನ್ದಾಯ ಧನುಷಾ ರಾಮಃ ಕ್ಷುರಮಾಶೀವಿಷೋಪಮಮ್ |
ರಾವಣಸ್ಯ ಶಿರೋಽಚ್ಛಿನ್ನಂ ಚೈವ ಮಜ್ಜ್ವಲಿತಕುಂಡಲಮ್ || 20 ||

ತಚ್ಛಿರಃ ಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ದೃಷ್ಟಂ ಲೋಕೈಸ್ತ್ರಿಭಿಸ್ತದಾ |
ತಸ್ಯೈವ ಸದೃಶಂ ಚಾನ್ಯದ್ರಾವಣಸ್ಯೋತ್ಥಿತಂ ಶಿರಃ || 21 ||

ತತ್ಕಿಪ್ರಪ್ರಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಹಸ್ತೇನ ರಾಮೇಣ ಕ್ಷಿಪ್ರಕಾರಿಣಾ ।
ದ್ವಿತೀಯಂ ರಾವಣಶಿರಶ್ಚಿನ್ನಂ ಸಂಯತಿ ಸಾಯಕೈಃ ॥ 22 ॥

ಛಿನ್ನಮಾತ್ರಂ ಚ ತಚ್ಛೇಷ್ಠಂ ಪುನರನ್ಯತ್ಸ್ಮ ದೃಶ್ಯತೇ ।
ತದಪ್ಯಶನಿಸಜಾಕಶ್ಯಶ್ಚಿನ್ನಂ ರಾಮೇಣ ಸಾಯಕೈಃ ॥ 23 ॥

ಏವಮೇವ ಶತಂ ಛಿನ್ನಂ ಶಿರಸಾಂ ತುಲ್ಯವರ್ಚಸಾಮ್ ।
ನ ಚೈವ ರಾವಣಸ್ಯಾನ್ತೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಜೀವಿತಕ್ಷಯೇ ॥ 24 ॥

ತತಃ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರವಿದ್ವೀರಃ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದಿವರ್ಧನಃ ।
ಮಾರ್ಗಣೈರ್ಬಹುಭಿಯುಕ್ತಶ್ಚಿನ್ನಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ॥ 25 ॥

ಮಾರೀಚೋ ನಿಹತೋ ಯೈಸ್ತು ಖರೋ ಯೈಸ್ತು ಸುದೂಷಣಃ ।
ಕೃಷ್ಣಾಚರಣೈಃ ವಿರಾಧಸ್ತು ಕಬನ್ದೋ ದಣ್ಡಕಾ ವನೇ ॥ 26 ॥

ತ ಇಮೇ ಸಾಯಕಾಃ ಸರ್ವೇ ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರತ್ಯಯಿಕಾ ಮಮ ।
ಕಿಂ ನು ತತ್ಕಾರಣಂ ಯೇನ ರಾವಣೇ ಮನ್ದತೇಜಸಃ ॥ 27 ॥

ಇತಿ ಚಿನ್ತಾಪರಶ್ಚಾಸೀದಪ್ರಮತ್ತಶ್ಚ ಸಂಯುಗೇ ।
ವವರ್ಷ ಶರವರ್ಷಾಣಿ ರಾಘವೋ ರಾವಣೋರಸಿ ॥ 28 ॥

ರಾವಣೋಽಪಿ ತತಃ ಕೃದ್ಧೋ ರಥಸ್ಥೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ಗದಾಮುಸಲವರ್ಷೇಣ ರಾಮಂ ಪ್ರತ್ಯರ್ಧಯದ್ರಣೇ ॥ 29 ॥

ದೇವದಾನವಯಕ್ಷಾಣಾಂ ಪಿಶಾಚೋರಗರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಪಶ್ಯತಾಂ ತನ್ಮಹದ್ಯುದ್ಧಂ ಸರ್ವರಾತ್ರಮವರ್ತತ ॥ 30 ॥

ನೈವ ರತ್ರಿಂ ನ ದಿವಸಂ ನ ಮುಹೂರ್ತಂ ನ ಚಕ್ಷಣಮ್ ।
ರಾಮರಾವಣಯೋರ್ಯುದ್ಧಂ ವಿರಾಮಮುಪಗಚ್ಛತಿ ॥ 31 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷಣ್ಣವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ಸಂಸ್ಕಾರಯಾಮಾಸ ರಾಘವಂ ಮಾತಲಿಸ್ತದಾ ।
ಅಜಾನನ್ನಿವ ಕಿಂ ವೀರ ತ್ವಮೇನಮನುವರ್ತಸೇ ॥ ೧ ॥

ವಿಸೃಜಾಸ್ಮೈ ವಧಾಯ ತ್ವಮಸ್ತ್ರಂ ಪೈತಾಮಹಂ ಪ್ರಭೋ ।
ವಿನಾಶಕಾಲಃ ಕಥಿತೋ ಯಃ ಸುರೈಃ ಸೋಽದ್ಯ ವರ್ತತೇ ॥ ೨ ॥

ತತಃ ಸಂಸ್ಕಾರಿತೋ ರಾಮಸ್ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಮಾತಲೇಃ ।
ಜಗ್ರಾಹ ಸ ಶರಂ ದೀಪ್ತಂ ನಿಶ್ವಸಂತಮಿವೋರಗಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯಮಸ್ಮೈ ಪ್ರಥಮಂ ಪ್ರಾದಾದಗಸ್ತೋ ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಂ ಮಹದ್ಬಾಣಮಮೋಘಂ ಯುಧಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ನಿರ್ಮಿತಂ ಪೂರ್ವಮಿನ್ದ್ರಾರ್ಥಮಮಿತೌಜಸಾ ।
ದತ್ತಂ ಸುರಪತೇಃ ಪೂರ್ವಂ ತ್ರಿಲೋಕಜಯಕಾಚ್ಛಿಣಃ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಯ ವಾಚೇಷು ಪವನಃ ಫಲೇ ಪಾವಕಭಾಸ್ಕರೌ ।
ಶರೀರಮಾಕಾಶಮಯಂ ಗೌರವೇ ಮೇರುಮಂದರೌ ॥ ೬ ॥

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಂ ವಪುಷಾ ಸುಪುಂಜ್ಯಂ ಹೇಮಭೂಷಿತಮ್ ।
ತೇಜಸಾ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಕೃತಂ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಚಸಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಧೂಮಮಿವ ಕಾಲಾಗ್ನಿಂ ದೀಪ್ತಮಾಶೀವಿಷಂ ಯಥಾ ।
ರಥನಾಗಾಶ್ವವೃಂದಾನಾಂ ಭೇದನಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಕಾರಿಣಮ್ ॥ ೮ ॥

ದ್ವಾರಾಣಾಂ ಪರಿಘಾಣಾಂ ಚ ಗಿರೀಣಾಮಪಿ ಭೇದನಮ್ ।
ನಾನಾರುಧಿರಸಿಕ್ತಾಙ್ಗಂ ಮೇದೋದಿಗ್ಧಂ ಸುದಾರುಣಮ್ ॥ ೯ ॥

ವಜ್ರಸಾರಂ ಮಹಾನಾದಂ ನಾನಾಸಮಿತಿದಾರುಣಮ್ ।
ಸರ್ವವಿತ್ರಾಸನಂ ಭೀಮಂ ಶ್ವಸಂತಮಿವ ಪನ್ನಗಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಕಜ್ಜಗೃಧ್ರಬಲಾನಾಂ ಚ ಗೋಮಾಯುಗಣರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ನಿತ್ಯಂ ಭಕ್ಷಪ್ರದಂ ಯುದ್ಧೇ ಯಮರೂಪಂ ಭಯಾವಹಮ್ ॥ 11 ॥

ನನ್ನನಂ ವಾನರೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ರಕ್ಷಸಾಮವಸಾದನಮ್ ।
ವಾಜಿತಂ ವಿವಿಧೈರ್ವಾಜೈಶ್ಚಾಚ್ಚರುಚಿತ್ರೈರ್ಗರುತ್ತಮತಃ ॥ 12 ॥

ತಮುತ್ತಮೇಷುಂ ಲೋಕಾನಾಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಭಯನಾಶನಮ್ ।
ದ್ವಿಷತಾಂ ಕೀರ್ತಿಹರಣಂ ಪ್ರಹರ್ಷಕರಮಾತ್ಮನಃ ॥ 13 ॥

ಅಭಿಮನ್ಯುಃ ತತೋ ರಾಮಸ್ತಂ ಮಹೇಷುಂ ಮಹಾಬಲಃ ।
ವೇದಪ್ರೋಕ್ತೇನ ವಿಧಿನಾ ಸನ್ನದ್ಧೇ ಕಾರ್ಮುಕೇ ಬಲೀ ॥ 14 ॥

ಸ ರಾವಣಾಯ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ಭೃಶಮಾಯಮ್ಯ ಕಾರ್ಮುಕಮ್ ।
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಪರಮಾಯತ್ತಸ್ತಂ ಶರಂ ಮರ್ಮಘಾತಿನಮ್ ॥ 15 ॥

ಸ ವಜ್ರ ಇವ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ವಜ್ರಬಾಹುವಿಸರ್ಜಿತಃ ।
ಕೃತಾನ್ತ ಇವ ಚಾವಾರ್ಯೋ ನೃಪತದ್ರಾವಣೋರಸಿ ॥ 16 ॥

ಸ ವಿಸ್ತೃಷ್ಟೋ ಮಹಾವೇಗಃ ಶರೀರಾನ್ತಕರಃ ಶರಃ ।
ಬಿಭೇದ ಹೃದಯಂ ತಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ॥ 17 ॥

ರುಧಿರಾಕ್ತಃ ಸ ವೇಗೇನ ಜೀವಿತಾನ್ತಕರಃ ಶರಃ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ಹರನ್ಪ್ರಾಣಾನ್ವಿವೇಶ ಧರಣೀತಲಮ್ ॥ 18 ॥

ಸ ಶರೋ ರಾವಣಂ ಹತ್ವಾ ರುಧಿರಾರ್ದ್ರಕೃತಚ್ಛವಿಃ ।
ಕೃತಕರ್ಮಾ ನಿಭೃತವತ್ಸ್ವತೂಣೀಂ ಪುನರಾವಿಶತ್ ॥ 19 ॥

ತಸ್ಯ ಹಸ್ತಾದ್ಧತಸ್ಯಾಶು ಕಾರ್ಮುಕಂ ತತ್ಸಸಾಯಕಮ್ ।
ನಿಪಪಾತ ಸಹ ಪ್ರಾಣೈರ್ಭ್ರಾಶ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಜೀವಿತಾತ್ ॥ 20 ॥

ಗತಾಸುರ್ಭೀಮವೇಗಸ್ತು ನೈರ್ಮತೇನ್ದ್ರೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಪಪಾತ ಸ್ಯನ್ನನಾದ್ಭೂಮೌ ವೃತ್ತೋ ವಜ್ರಹತೋ ಯಥಾ ॥ 21 ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ ಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ಹತಶೇಷಾ ನಿಶಾಚರಾಃ |
ಹತನಾಥಾ ಭಯತ್ರಸ್ತಾಃ ಸರ್ವತಃ ಸಮ್ಪ್ರದುದ್ರುವುಃ || 22 ||

ನರ್ದಂತಶಾಚಭಿಪೇತುಸ್ತಾನಾನ್ವನರಾ ದ್ರುಮಯೋಧಿನಃ |
ದಶಗ್ರೀವವಧಂ ದೃಷ್ಟಾಪ್ತ ವಿಜಯಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ || 23 ||

ಅರ್ದಿತಾ ವಾನರೈರ್ಹೃಷ್ಯಲ್ಪಜ್ವಾಮಭ್ಯಪತನ್ಭಯಾತ್ |
ಹತಾಶ್ರಯತಾಪ್ತಾತ್ಕರುಣೈರ್ಬಾಷ್ಪಪ್ರಸ್ರವಣೈರ್ಮುಖೈಃ || 24 ||

ತತೋ ವಿನೇದುಃ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ವಾನರಾ ಜಿತಕಾಶಿನಃ |
ವದನ್ತೋ ರಾಘವಜಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ತಂ ವಧಮ್ || 25 ||

ಅಥಾನ್ತರಿಕ್ಷೇ ವ್ಯನದತ್ಸೌಮ್ಯಸ್ತ್ರಿದಶದುನ್ದುಭಿಃ |
ದಿವ್ಯಗನ್ಧವಹಸ್ತತ್ರ ಮಾರುತಃ ಸುಸುಖೋ ವವೌ || 26 ||

ನಿಪಪಾತಾನ್ತರಿಕ್ಷಾಚ್ಚ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಸ್ತದಾ ಭುವಿ |
ಕಿರನ್ತೀ ರಾಘವರಥಂ ದುರವಾಪಾ ಮನೋಹರಾಃ || 27 ||

ರಾಘವಸ್ತವಸಂಯುಕ್ತಾ ಗಗನೇ ಚ ವಿಶುಶ್ರುವೇ |
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ವಾಗಗ್ರಾ ದೇವತಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ || 28 ||

ಆವಿವೇಶ ಮಹಾನ್ದರ್ಷೋ ದೇವಾನಾಂ ಚಾರಣೈಃ ಸಹ |
ರಾವಣೇ ನಿಹತೇ ರೌದ್ರೇ ಸರ್ವಲೋಕಭಯಜ್ವರೇ || 29 ||

ತತಃ ಸಕಾಮಂ ಸುಗ್ರೀವಮಜ್ಞದಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಚಕಾರ ರಾಘವಃ ಪ್ರೀತೋ ಹತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಞವಮ್ || 30 ||

ತತಃ ಪ್ರಜಗ್ಮುಃ ಪ್ರಶಮಂ ಮರುದ್ಗಣಾ
ದಿಶಃ ಪ್ರಸೇದುವಿಮಲಂ ನಭೋಽಭವತ್ |
ಮಹೀ ಚಕಮ್ಪೇ ನ ಚ ಮಾರುತಾ ವವುಃ
ಸ್ಥಿರಪ್ರಭಶಾಚಪ್ಯಭವದ್ಧಿವಾಕರಃ || 31 ||

ತತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವವಿಭೀಷಣಾದಯಃ

ಸುಹೃದ್ವಿಶೇಷಾಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಾಸ್ತದಾ ।
ಸಮೇತ್ಯ ಹೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಜಯೇನ ರಾಘವಮ್
ರಣೇಽಭಿರಾಮಂ ವಿಧಿನಾಭ್ಯಪೂಜಯನ್ ॥ 32 ॥

ಸ ತು ನಿಹತರಿಪುಃ ಸ್ಥಿರಪ್ರತಿಜ್ಞಃ
ಸ್ವಜನಬಲಾಭಿವೃತ್ತೋ ರಣೇ ರರಾಜ ।
ರಘುಕುಲನೃಪನಂದನೋ ಮಹಾಜಾಃ
ತ್ರಿದಶಗಣೈರಭಿಸಂವೃತೋ ಯಥೇಂದ್ರಃ ॥ 33 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾವಣಂ ನಿಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಅನ್ತಃಪುರಾದ್ವಿನಿಷ್ಟೇತೂ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾಃ ॥ ೧ ॥

ವಾರ್ಯಮಾಣಾಃ ಸುಬಹುಶೋ ವೃಷ್ಟಾನ್ತ್ಯಃ ಕ್ಷಿತಿಪಾಂಸುಷು ।
ವಿಮುಕ್ತಕೇಶೋಃ ದುಃಖಾರ್ತಾ ಗಾವೋ ವತ್ಸಹತಾ ಯಥಾ ॥ ೨ ॥

ಉತ್ತರೇಣ ವಿನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ದ್ವಾರೇಣ ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಯೋಧನಂ ಘೋರಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ಮೋಹತಂ ಪತಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ಆರ್ಯಪುತ್ರೇತಿ ವಾದಿನ್ಮೋಹಾ ನಾಥೇತಿ ಚ ಸರ್ವಶಃ ।
ಪರಿಪೇತುಃ ಕಬನ್ಧಾಜಾಂ ಮಹೀಂ ಶೋಣಿತಕರ್ದಮಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ತಾ ಬಾಷ್ಪಪರಿಪೂರ್ಣಾಕ್ಷೋ ಭರ್ತೃಶೋಕಪರಾಜಿತಾಃ ।
ಕರೇಣ್ವ ಇವ ನರ್ದನ್ಮೋಹಿ ವಿನೇದುಹರ್ತಯೂಥಪಾಃ ॥ ೫ ॥

ದದೃಶುಸ್ತಾ ಮಹಾಕಾಯಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಮ್ ।
ರಾವಣಂ ನಿಹತಂ ಭೂಮೌ ನೀಲಾಂಜನಚಯೋಪಮಮ್ ॥ ೬ ॥

ತಾಃ ಪತಿಂ ಸಹಸಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಯಾನಂ ರಣಪಾಂಸುಷು ।
ನಿಪೇತುಸ್ತಸ್ಯ ಗಾತ್ರೇಷು ಛಿನ್ನಾ ವನಲತಾ ಇವ ॥ ೭ ॥

ಬಹುಮಾನಾತ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಕಾಚಿದೇನಂ ರುರೋದ ಹ ।
ಚರಣೌ ಕಾಚಿದಾಲಿಂಗ್ಯ ಕಾಚಿತ್ಕಣೋಽವಲಮ್ಬ್ಯ ಚ ॥ ೮ ॥

ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಚ ಭುಜೌ ಕಾಚಿದ್ಭೂಮೌ ಸ್ಮ ಪರಿವರ್ತತೇ ।
ಹತಸ್ಯ ವದನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಚಿನ್ಮೋಹಮುಪಾಗಮತ್ ॥ ೯ ॥

ಕಾಚಿದಜ್ಞೇ ಶಿರಃ ಕೃತ್ವಾ ರುರೋದ ಮುಖಮೀಕ್ಷತೀ ।
ಸ್ನಾಪಯಂತೀ ಮುಖಂ ಬಾಷ್ಪೈಸ್ತುಷಾರೈರಿವ ಪಜ್ವಜಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಏವಮಾರ್ತಾಃ ಪತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಂ ನಿಹತಂ ಭುವಿ ।
ಚುಕ್ರಶುರ್ಬಹುಧಾ ಶೋಕಾದ್ಭಯಸ್ತಾಃ ಪರ್ಯದೇವಯನ್ ॥ 11 ॥

ಯೇನ ವಿತ್ರಾಸಿತಃ ಶಕ್ರೋ ಯೇನ ವಿತ್ರಾಸಿತೋ ಯಮಃ ।
ಯೇನ ವೈಶ್ರವಣೋ ರಾಜಾ ಪುಷ್ಪಕೇಣ ವಿಯೋಜಿತಃ ॥ 12 ॥

ಗಂಧರ್ವಾಣಾಮೃಷೀಣಾಂ ಚ ಸುರಾಣಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಭಯಂ ಯೇನ ಮಹದ್ದತ್ತಂ ಸೋಽಯಂ ಶೇತೇ ರಣೇ ಹತಃ ॥ 13 ॥

ಅಸುರೇಭ್ಯಃ ಸುರೇಭ್ಯೋ ವಾ ಪನ್ನಗೇಭ್ಯೋಽಪಿ ವಾ ತಥಾ ।
ನ ಭಯಂ ಯೋ ವಿಜಾನಾತಿ ತಸ್ಯೇದಂ ಮಾನುಷಾದ್ಭಯಮ್ ॥ 14 ॥

ಅವಧ್ಯೋ ದೇವತಾನಾಂ ಯಸ್ತಥಾ ದಾನವರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಹತಃ ಸೋಽಯಂ ರಣೇ ಶೇತೇ ಮಾನುಷೇಣ ಪದಾತಿನಾ ॥ 15 ॥

ಯೋ ನ ಶಕ್ಯಃ ಸುರೈರ್ಹನ್ತುಂ ನ ಯಕ್ಷೈರ್ನಾಸುರೈಸ್ತಥಾ ।
ಸೋಽಯಂ ಕಶ್ಚಿದಿವಾಸತ್ತ್ವೋ ಮೃತ್ಯುಂ ಮರ್ತ್ಯೇನ ಲಮ್ಬಿತಃ ॥ 16 ॥

ಏವಂ ವದಂತ್ಯೋ ಬಹುಧಾ ರುರುದುಸ್ತಸ್ಯ ತಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ಭೂಯ ಏವ ಚ ದುಃಖಾರ್ತಾ ವಿಲೇಪುಶ್ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ 17 ॥

ಅಶೃಣ್ವತಾ ತು ಸುಹೃದಾಂ ಸತತಂ ಹಿತವಾದಿನಾಮ್ ।
ಏತಾಃ ಸಮಮಿದಾನೀಂ ತೇ ವಯಮಾತ್ಮಾ ಚ ಪಾತಿತಾಃ ॥ 18 ॥

ಬ್ರುವಾಣೋಽಪಿ ಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಮಿಷ್ಟೋ ಭ್ರಾತಾ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಧೃಷ್ಟಂ ಪರುಷಿತೋ ಮೋಹಾತ್ತ್ವಯಾತ್ಮವಧಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಾ ॥ 19 ॥

ಯದಿ ನಿಯಾತಿತಾ ತೇ ಸ್ಯಾತ್ಸೀತಾ ರಾಮಾಯ ಮೈಥಿಲೀ ।
ನ ನಃ ಸ್ಯಾದ್ವ್ಯಸನಂ ಘೋರಮಿದಂ ಮೂಲಹರಂ ಮಹತ್ ॥ 20 ॥

ವೃತ್ತಕಾಮೋ ಭವೇದ್ಭ್ರಾತಾ ರಾಮೋ ಮಿತ್ರಕುಲಂ ಭವೇತ್ ।
ವಯಂ ಚಾವಿಧವಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಕಾಮಾ ನ ಚ ಶತ್ರುವಃ ॥ 21 ॥

ತ್ವಯಾ ಪುನರ್ನ್ಯಾಸಂಸೇನ ಸೀತಾಂ ಸಂರುನ್ಧತಾ ಬಲಾತ್ ।
ರಾಕ್ಷಸಾ ವಯಮಾತ್ಮಾ ಚ ತ್ರಯಂ ತುಲಂ ನಿಪಾತಿತಮ್ ॥ 22 ॥

ನ ಕಾಮಕಾರಃ ಕಾಮಂ ವಾ ತವ ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಞವ ।
ದೈವಂ ಚೇಷ್ಟಯತೇ ಸರ್ವಂ ಹತಂ ದೈವೇನ ಹನ್ಯತೇ ॥ 23 ॥

ವಾನರಾಣಾಂ ವಿನಾಶೋಽಯಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ತೇ ರಣೇ ।
ತವ ಚೈವ ಮಹಾಬಾಹೋ ದೈವಯೋಗಾದುಪಾಗತಃ ॥ 24 ॥

ನೈವಾರ್ಥೇನ ನ ಕಾಮೇನ ವಿಕ್ರಮೇಣ ನ ಚಾಜ್ಞಯಾ ।
ಶಕ್ತ್ಯಾ ದೈವಗತಿರ್ಲೋಕೇ ನಿವರ್ತಯಿತುಮುದ್ಯತಾ ॥ 25 ॥

ವಿಲೇಪುರೇವಂ ದೀನಾಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಯೋಷಿತಃ ।
ಕುರರ್ಯ ಇವ ದುಃಖಾರ್ತಾ ಬಾಷ್ಟಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾಃ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಾಸಾಂ ವಿಲಪಮಾನಾನಾಂ ತಥಾ ರಾಕ್ಷಸಯೋಷಿತಾಮ್ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂ ಪತ್ನೀ ಪ್ರಿಯಾ ದೀನಾ ಭರ್ತಾರಂ ಸಮುದೈಕ್ಷತ ॥ ೧ ॥

ದಶಗ್ರೀವಂ ಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೇಣಾಚಿನ್ತ್ಯಕರ್ಮಣಾ ।
ಪತಿಂ ಮನ್ದೋದರೀ ತತ್ರ ಕೃಪಣಾ ಪರ್ಯದೇವಯತ್ ॥ ೨ ॥

ನನು ನಾಮ ಮಹಾಬಾಹೋ ತವ ವೈಶ್ರವಣಾನುಜ ।
ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯ ಪ್ರಮುಖೇ ಸ್ಥಾತುಂ ತ್ರಸ್ಯತ್ಯಪಿ ಪುರಂದರಃ ॥ ೩ ॥

ಋಷಯಶ್ಚ ಮಹೀದೇವಾ ಗಂಧರ್ವಾಶ್ಚ ಯಶಸ್ವಿನಃ ।
ನನು ನಾಮ ತವೋದ್ವೇಗಾಚ್ಚಾರಣಾಶ್ಚ ದಿಶೋ ಗತಾಃ ॥ ೪ ॥

ಸ ತ್ವಂ ಮಾನುಷಮಾತ್ರೇಣ ರಾಮೇಣ ಯುಧಿ ನಿರ್ಜಿತಃ ।
ನ ವ್ಯಪತ್ರಪಸೇ ರಾಜನಿಕ್ಮಿದಂ ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭ ॥ ೫ ॥

ಕಥಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಶ್ರಿಯಾ ವೀರ್ಯೇಣ ಚಾನ್ವಿತಮ್ ।
ಅವಿಷಹ್ಯಂ ಜಘಾನ ತ್ವಾಂ ಮಾನುಷೋ ವನಗೋಚರಃ ॥ ೬ ॥

ಮಾನುಷಾಣಾಮವಿಷಯೇ ಚರತಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ।
ವಿನಾಶಸ್ತವ ರಾಮೇಣ ಸಂಯುಗೇ ನೋಪಪದ್ಯತೇ ॥ ೭ ॥

ನ ಚೈತತ್ಕರ್ಮ ರಾಮಸ್ಯ ಶ್ರದ್ಧಧಾಮಿ ಚಮೂಮುಖೇ ।
ಸರ್ವತಃ ಸಮುಪೇತಸ್ಯ ತವ ತೇನಾಭಿಮರ್ಶನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಪುರಾ ಜಿತ್ವಾ ಜಿತಂ ತ್ರಿಭುವಣಂ ತ್ವಯಾ ।
ಸ್ಮರದ್ಭಿರಿವ ತದ್ವೈರಮಿನ್ದ್ರಿಯೈರೇವ ನಿರ್ಜಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಅಥ ವಾ ರಾಮರೂಪೇಣ ವಾಸವಃ ಸ್ವಯಮಾಗತಃ ।
ಮಾಯಾಂ ತವ ವಿನಾಶಾಯ ವಿಧಾಯಾಪ್ರತಿತರ್ಕಿತಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯದೈವ ಹಿ ಜನಸ್ಥಾನೇ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವೃತಃ |
ಖರಸ್ತವ ಹತೋ ಭ್ರಾತಾ ತದೈವಾಸೌ ನ ಮಾನುಷಃ || 11 ||

ಯದೈವ ನಗರೀಂ ಲಜಾಂ ದುಷ್ಪ್ರವೇಷಾಂ ಸುರೈರಪಿ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ಹನುಮಾನೀರ್ಯಾತ್ತದೈವ ವ್ಯಥಿತಾ ವಯಮ್ || 12 ||

ಕ್ರಿಯತಾಮವಿರೋಧಶ್ಚ ರಾಘವೇಣೇತಿ ಯನ್ಮಯಾ |
ಉಚ್ಯಮಾನೋ ನ ಗೃಹಾಣಸಿ ತಸ್ಯೇಯಂ ವ್ಯುಷ್ಣಿರಾಗತಾ || 13 ||

ಅಕಸ್ಮಾಚ್ಚಾಭಿಕಾಮೋಽಸಿ ಸೀತಾಂ ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಞವ |
ಐಶ್ವರ್ಯಸ್ಯ ವಿನಾಶಾಯ ದೇಹಸ್ಯ ಸ್ವಜನಸ್ಯ ಚ || 14 ||

ಅರುನ್ಧತ್ಯಾ ವಿಶಿಷ್ಟಾಂ ತಾಂ ರೋಹಿಣ್ಯಾಶ್ಚಾಪಿ ದುರ್ಮತೇ |
ಸೀತಾಂ ಧರ್ಷಯತಾ ಮಾನ್ಯಾಂ ತ್ವಯಾ ಹ್ಯಸದೃಶಂ ಕೃತಮ್ || 15 ||

ನ ಕುಲೇನ ನ ರೂಪೇಣ ನ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯೇನ ಮೈಥಿಲೀ |
ಮಯಾಧಿಕಾ ವಾ ತುಲ್ಯಾ ವಾ ತ್ವಂ ತು ಮೋಹಾನ್ನ ಬುಧ್ಯಸೇ || 16 ||

ಸರ್ವಥಾ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಮೃತ್ಯುರಲಕ್ಷಣಃ |
ತವ ತಾವದಯಂ ಮೃತ್ಯುರ್ಮೈಥಿಲೀಕೃತಲಕ್ಷಣಃ || 17 ||

ಮೈಥಿಲೀ ಸಹ ರಾಮೇಣ ವಿಶೋಕಾ ವಿಹರಿಷ್ಯತಿ |
ಅಲ್ಪಪುಣ್ಯಾ ತ್ವಹಂ ಘೋರೇ ಪತಿತಾ ಶೋಕಸಾಗರೇ || 18 ||

ಕೈಲಾಸೇ ಮನ್ದರೇ ಮೇರೌ ತಥಾ ಚೈತ್ರರಥೇ ವನೇ |
ದೇವೋದ್ಯಾನೇಷು ಸರ್ವೇಷು ವಿಹೃತ್ಯ ಸಹಿತಾ ತ್ವಯಾ || 19 ||

ವಿಮಾನೇನಾನುರೂಪೇಣ ಯಾ ಯಾಮೃತುಲಯಾ ಶ್ರಿಯಾ |
ಪಶ್ಯಂತೀ ವಿವಿಧಾನೇಶಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತಾಂಶ್ಚಿತ್ರಸ್ರಗಮ್ಭರಾ |
ಭ್ರಂಶಿತಾ ಕಾಮಭೋಗೇಭ್ಯಃ ಸಾಸ್ಮಿ ವೀರವಧಾತ್ತವ || 20 ||

ಸತ್ಯವಾಕ್ಸ ಮಹಾಭಾಗೋ ದೇವರೋ ಮೇ ಯದಬ್ರವೀತ್ |
ಅಯಂ ರಾಕ್ಷಸಮುಖ್ಯಾನಾಂ ವಿನಾಶಃ ಪರ್ಯುಪಸ್ಥಿತಃ || 21 ||

ಕಾಮಕ್ರೋಧಸಮುತ್ಥೇನ ವ್ಯಸನೇನ ಪ್ರಸಜ್ಞನಾ ।
ತ್ವಯಾ ಕೃತಮಿದಂ ಸರ್ವಮನಾಥಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಕುಲಮ್ ॥ 22 ॥

ನ ಹಿ ತ್ವಂ ಶೋಚಿತವ್ಯೋ ಮೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತಬಲಪೌರುಷಃ ।
ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವಾತ್ತು ಮೇ ಬುದ್ಧಿಃ ಕಾರುಣ್ಯೇ ಪರಿವರ್ತತೇ ॥ 23 ॥

ಸುಕೃತಂ ದುಷ್ಕೃತಂ ಚ ತ್ವಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸ್ವಾಂ ಗತಿಂ ಗತಃ ।
ಆತ್ಮಾನಮನುಶೋಚಾಮಿ ತ್ವದ್ವಿಯೋಗೇನ ದುಃಖಿತಾಮ್ ॥ 24 ॥

ನೀಲಜೀಮೂತಸಜ್ಜಾಶಃ ಪೀತಾಂಜ್ವರಶುಭಾಜ್ಞದಃ ।
ಸರ್ವಗಾತ್ರಾಣಿ ವಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಕಿಂ ಶೇಷೇ ರುಧಿರಾಪ್ಲುತಃ ।
ಪ್ರಸುಪ್ತ ಇವ ಶೋಕಾರ್ತಾಂ ಕಿಂ ಮಾಂ ನ ಪ್ರತಿಭಾಷಸೇ ॥ 25 ॥

ಮಹಾವೀರ್ಯಸ್ಯ ದಕ್ಷಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇಷ್ವಪಲಾಯಿನಃ ।
ಯಾತುಧಾನಸ್ಯ ದೌಹಿತ್ರೀಂ ಕಿಂ ತ್ವಂ ಮಾಂ ನಾಭ್ಯುದೀಕ್ಷಸೇ ॥ 26 ॥

ಯೇನ ಸೂದಯಸೇ ಶತ್ರುನ್ಮಮರೇ ಸೂರ್ಯವರ್ಚಸಾ ।
ವಜ್ರೋ ವಜ್ರಧರಸ್ಯೇವ ಸೋಽಯಂ ತೇ ಸತತಾರ್ಚಿತಃ ॥ 27 ॥

ರಣೇ ಶತ್ರುಪ್ರಹರಣೋ ಹೇಮಜಾಲಪರಿಷ್ಕೃತಃ ।
ಪರಿಘೋ ವ್ಯವಕೀರ್ಣಸ್ತೇ ಬಾಣೈಶ್ಚಿನ್ಮಃ ಸಹಸ್ರಧಾ ॥ 28 ॥

ಧಿಗಸ್ತು ಹೃದಯಂ ಯಸ್ಯಾ ಮಮೇದಂ ನ ಸಹಸ್ರಧಾ ।
ತ್ವಯಿ ಪಂಚತ್ವಮಾಪನ್ನೇ ಫಲತೇ ಶೋಕಪೀಡಿತಮ್ ॥ 29 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ರಾಮೋ ವಿಭೀಷಣಮುವಾಚ ಹ ।
ಸಂಸ್ಕಾರಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಭ್ರಾತುಃ ಸ್ತ್ರಿಯಶ್ಚೈತಾ ನಿವರ್ತಯ ॥ 30 ॥

ತಂ ಪ್ರಶ್ರಿತಸ್ತತೋ ರಾಮಂ ಶ್ರುತವಾಕ್ಯೋ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ವಿಮೃಶ್ಯ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ವಚಃ ।
ರಾಮಸ್ಯೈವಾನುವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಮುತ್ತರಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ॥ 31 ॥

ತ್ಯಕ್ತಧರ್ಮವ್ರತಂ ಕ್ರೂರಂ ನೃಶಂಸಮನ್ಯತಂ ತಥಾ ।

ನಾಹಮಹೋಽಸ್ಮಿ ಸಂಸ್ಕರ್ತುಂ ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶಕಮ್ || 32 ||

ಭ್ರಾತೃರೂಪೋ ಹಿ ಮೇ ಶತ್ರುರೇಷ ಸರ್ವಾಹಿತೇ ರತಃ |
ರಾವಣೋ ನಾರ್ಹತೇ ಪೂಜಾಂ ಪೂಜ್ಯೋಽಪಿ ಗುರುಗೌರವಾತ್ || 33 ||

ನೃಶಂಸ ಇತಿ ಮಾಂ ರಾಮ ವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಮನುಜಾ ಭುವಿ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಗುಣಾನ್ಸರ್ವೇ ವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಸುಕೃತಂ ಪುನಃ || 34 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ |
ವಿಭೀಷಣಮುವಾಚೇದಂ ವಾಕ್ಯಜ್ಞೋ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಮ್ || 35 ||

ತವಾಪಿ ಮೇ ಪ್ರಿಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ತ್ವತ್ಪ್ರಭವಾಚ್ಚ ಮೇ ಜಿತಮ್ |
ಅವಶ್ಯಂ ತು ಕ್ಷಮಂ ವಾಚ್ಯೋ ಮಯಾ ತ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ || 36 ||

ಅಧರ್ಮಾನ್ಯತಸಂಯುಕ್ತಃ ಕಾಮಮೇಷ ನಿಶಾಚರಃ |
ತೇಜಸ್ವೀ ಬಲವಾಞ್ಞೂರಃ ಸಜ್ಞಾ ಮೇಷು ಚ ನಿತ್ಯಶಃ || 37 ||

ಶತಕ್ರತುಮುಖೈರ್ದೇವೈಃ ಶ್ರೂಯತೇ ನ ಪರಾಜಿತಃ |
ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಲಸಮ್ಮನ್ನೋ ರಾವಣೋ ಲೋಕರಾವಣಃ || 38 ||

ಮರಣಾನ್ತಾನಿ ವೈರಾಣಿ ನಿರ್ವೃತ್ತಂ ನಃ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ |
ಕ್ರಿಯತಾಮಸ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರೋ ಮಮಾಪ್ಯೇಷ ಯಥಾ ತವ || 39 ||

ತ್ವತ್ಸಕಾಶಾನ್ಮಹಾಬಾಹೋ ಸಂಸ್ಕಾರಂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಮರ್ಹತಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ತ್ವಂ ಯಶೋಭಾಗ್ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 40 ||

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವರಮಾಣೋ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಸಂಸ್ಕಾರೇಣಾನುರೂಪೇಣ ಯೋಜಯಾಮಾಸ ರಾವಣಮ್ || 41 ||

ಸ ದದೌ ಪಾವಕಂ ತಸ್ಯ ವಿಧಿಯುಕ್ತಂ ವಿಭೀಷಣಃ |
ತಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯೋಽನುನಯಾಮಾಸ ಸಾನ್ತ್ವಮುಕ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ಪುನಃ || 42 ||

ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಸು ಚ ಸರ್ವಾಸು ರಾಕ್ಷಸೀಷು ವಿಭೀಷಣಃ |

ರಾಮಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗಮ್ಯ ತದಾತಿಷ್ಠದ್ವಿನೀತವತ್ || 43 ||

ರಾಮೋಽಪಿ ಸಹ ಸೈನ್ಯೇನ ಸಸುಗ್ರೀವಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಹರ್ಷಂ ಲೇಭೇ ರಿಪುಂ ಹತ್ವಾ ಯಥಾ ವೃತ್ತಂ ಶತಕ್ರತುಃ || 44 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೇ ರಾವಣವಧಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವಗನ್ಧರ್ವದಾನವಾಃ ।
ಜಗ್ಮುಸ್ತೃಪ್ತೃವಿಮಾನೈಃ ಸ್ವೈಃ ಕಥಯಂತಃ ಶುಭಾಃ ಕಥಾಃ ॥ ೧ ॥

ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಂ ಘೋರಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ ।
ಸುಯುದ್ಧಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚ ಮನ್ಮಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅನುರಾಗಂ ಚ ವೀರ್ಯಂ ಚ ಸೌಮಿತ್ರೇರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ।
ಕಥಯಂತೋ ಮಹಾಭಾಗಾ ಜಗ್ಮುರ್ಹೃಷ್ಣಾ ಯಥಾಗತಮ್ ॥ ೩ ॥

ರಾಘವಸ್ತು ರಥಂ ದಿವ್ಯಮಿನ್ದ್ರದತ್ತಂ ಶಿಖಿಪ್ರಭಮ್ ।
ಅನುಜ್ಞಾಯ ಮಹಾಭಾಗೋ ಮಾತಲಿಂ ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯತ್ ॥ ೪ ॥

ರಾಘವೇಣಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ಮಾತಲಿಃ ಶಕ್ರಸಾರಥಿಃ ।
ದಿವ್ಯಂ ತಂ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ದಿವಮೇವಾರುರೋಹ ಸಃ ॥ ೫ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಸ್ತು ದಿವಮಾರೂಢೇ ಸುರಸಾರಥಿಸತ್ತಮೇ ।
ರಾಘವಃ ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ ॥ ೬ ॥

ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಭಿವಾದಿತಃ ।
ಪೂಜ್ಯಮಾನೋ ಹರಿಶ್ರೇಷ್ಠೋರಾಜಗಾಮ ಬಲಾಲಯಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ತದಾ ರಾಮಃ ಸಮೀಪಪರಿವರ್ತಿನಮ್ ।
ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಸತ್ತ್ವಸಮ್ಮನ್ನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಿಭೀಷಣಮಿಮಂ ಸೌಮ್ಯ ಲಜ್ಜಾಯಾಮಭಿಷೇಚಯ ।
ಅನುರಕ್ತಂ ಚ ಭಕ್ತಂ ಚ ಮಮ ಚೈವೋಪಕಾರಿಣಮ್ ॥ ೯ ॥

ಏಷ ಮೇ ಪರಮಃ ಕಾಮೋ ಯದಿಮಂ ರಾವಣಾನುಜಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ಸೌಮ್ಯ ಪಶ್ಯೇಯಮಭಿಷಿಕ್ತಂ ವಿಭೀಷಣಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸೌಮಿತ್ರೀ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ತಥೇತ್ಯುಕ್ತಾ ತು ಸಂಹೃಷ್ಟಾಃ ಸೌವರ್ಣಂ ಘಟಮಾದದೇ ॥ 11 ॥

ಘಟೇನ ತೇನ ಸೌಮಿತ್ರಿರಭ್ಯಷಿಂಚದ್ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಮಧ್ಯೇ ರಾಜಾನಂ ರಾಮಶಾಸನಾತ್ ॥ 12 ॥

ಅಭ್ಯಷಿಂಚತಃ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ಶುದ್ಧಾತ್ಮಾನಂ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ತಸ್ಯಾಮಾತ್ಯಾ ಜಹೃಷಿರೇ ಭಕ್ತಾ ಯೇ ಚಾಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ 13 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾಭಿಷಿಕ್ತಂ ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಂ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ರಾಘವಃ ಪರಮಾಂ ಪ್ರೀತಿಂ ಜಗಾಮ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 14 ॥

ಸ ತದ್ರಾಜ್ಯಂ ಮಹತ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಮದತ್ತಂ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಪ್ರಕೃತೀಃ ಸಾನ್ತ್ವಯಿತ್ವಾ ಚ ತತೋ ರಾಮಮುಪಾಗಮತ್ ॥ 15 ॥

ಅಕ್ಷತಾನೋದಕಾಂಲಾಂಜಾನ್ದಿವ್ಯಾಃ ಸುಮನಸಸ್ತಥಾ ।
ಆಜಹ್ರರಥ ಸಂಹೃಷ್ಟಾಃ ಪೌರಾಸ್ತಸ್ಮೈ ನಿಶಾಚರಾಃ ॥ 16 ॥

ಸ ತಾನ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ರಾಘವಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ ।
ಮಜ್ಜಿಲ್ಯಂ ಮಜ್ಜಿಲಂ ಸರ್ವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 17 ॥

ಕೃತಕಾರ್ಯಂ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ತತ್ಸರ್ವಂ ತಸ್ಯೈವ ಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ ॥ 18 ॥

ತತಃ ಶೈಲೋಪಮಂ ವೀರಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಂ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಂ ಹನೂಮಂತಂ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಮ್ ॥ 19 ॥

ಅನುಮಾನ್ಯ ಮಹಾರಾಜಮಿಮಂ ಸೌಮ್ಯ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ರಾವಣಗೃಹಂ ವಿನಯೇನೋಪಸೃತ್ಯ ಚ ॥ 20 ॥

ವೈದೇಹ್ಯಾ ಮಾಂ ಕುಶಲಿನಂ ಸಸುಗ್ರೀವಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಆಚಕ್ಷ್ಯ ಜಯತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾವಣಂ ಚ ಮಯಾ ಹತಮ್ ॥ 21 ॥

ಪ್ರಿಯಮೇತದುದಾಹೃತ್ಯ ಮೈಥಿಲ್ಯಾಸ್ತ್ವಂ ಹರೀಶ್ವರ ।

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ಸನ್ನೇಶಮುಪಾವರ್ತಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 22 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ಶತತಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತಿ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಷ್ಟೋ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ ।
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಪೂಜ್ಯಮಾನೋ ನಿಶಾಚರೈಃ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತು ಮಹಾತೇಜಾ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿವೇಶನಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಶಶಿನಾ ಹೀನಾಂ ಸಾತಜ್ಞಾಮಿವ ರೋಹಿಣೀಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಿಭೃತಃ ಪ್ರಣತಃ ಪ್ರಹ್ವಃ ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯ ಚ ।
ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೩ ॥

ವೈದೇಹಿ ಕುಶಲೀ ರಾಮಃ ಸಸುಗ್ರೀವಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಕುಶಲಂ ಚಾಹ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥೋ ಹತಶತ್ರುರರಿಂದಮಃ ॥ ೪ ॥

ವಿಭೀಷಣಸಹಾಯೇನ ರಾಮೇಣ ಹರಿಭಿಃ ಸಹ ।
ನಿಹತೋ ರಾವಣೋ ದೇವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ನಯೇನ ಚ ॥ ೫ ॥

ಪೃಷ್ಠಾಷ್ಟ ಚ ಕುಶಲಂ ರಾಮೋ ವೀರಸ್ತ್ವಾಂ ರಘುನಂದನಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಕೃತಾರ್ಥೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಿಯಮಾಖ್ಯಾಮಿ ತೇ ದೇವಿ ತ್ವಾಂ ತು ಭೂಯಃ ಸಭಾಜಯೇ ।
ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ಜೀವಸಿ ಧರ್ಮಜ್ಞೇ ಜಯೇನ ಮಮ ಸಂಯುಗೇ ॥ ೭ ॥

ಲಬ್ಧೋ ನೋ ವಿಜಯಃ ಸೀತೇ ಸ್ವಸ್ಥಾ ಭವ ಗತವ್ಯಥಾ ।
ರಾವಣಃ ಸ ಹತಃ ಶತ್ರುರ್ಲಜ್ಜಾ ಚೇಯಂ ವಶೇ ಸ್ಥಿತಾ ॥ ೮ ॥

ಮಯಾ ಹ್ಯಲಬ್ಧನಿದ್ರೇಣ ಧೃತೇನ ತವ ನಿರ್ಜಯೇ ।
ಪ್ರತಿಜ್ಞ್ಯಾ ವಿನಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ಬದ್ಧಾ ಸೇತುಂ ಮಹೋದಧೌ ॥ ೯ ॥

ಸಮ್ಭ್ರಮಶ್ಚ ನ ಕರ್ತವ್ಯೋ ವರ್ತನ್ತ್ಯಾ ರಾವಣಾಲಯೇ ।
ವಿಭೀಷಣವಿಧೇಯಂ ಹಿ ಲಜ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಮಿದಂ ಕೃತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತದಾಶ್ವಸಿಹಿ ವಿಶ್ವಸ್ತಾ ಸ್ವಗೃಹೇ ಪರಿವರ್ತಸೇ ।
ಅಯಂ ಚಾಭ್ಯೇತಿ ಸಂಹೃಷ್ಟಸ್ತ್ವದ್ವರ್ತನಸಮುತ್ಸುಕಃ ॥ 11 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ಸೀತಾ ಶಶಿನಿಭಾನನಾ ।
ಪ್ರಹರ್ಷೇಣಾವರುದ್ಧಾ ಸಾ ವ್ಯಾಜಹಾರ ನ ಕಿಂಚಿದ್ ॥ 12 ॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ಹರಿಶ್ಚೇಷ್ಠಃ ಸೀತಾಮಪ್ರತಿಜಲ್ಪತೀಮ್ ।
ಕಿಂ ತ್ವಂ ಚಿಂತಯಸೇ ದೇವಿ ಕಿಂ ಚ ಮಾಂ ನಾಭಿಭಾಷಸೇ ॥ 13 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ಹನುಮತಾ ಸೀತಾ ಧರ್ಮೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರಮಪ್ರೀತಾ ಹರ್ಷಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ ॥ 14 ॥

ಪ್ರಿಯಮೇತದುಪಶ್ರುತ್ಯ ಭರ್ತೃರ್ವಿಜಯಸಂಶ್ರಿತಮ್ ।
ಪ್ರಹರ್ಷವಶಮಾಪನ್ನಾ ನಿರ್ವಾಕ್ಯಾಸ್ಮಿ ಕ್ಷಣಾಂತರಮ್ ॥ 15 ॥

ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸದೃಶಂ ಚಿಂತಯಂತೀ ಪ್ಲವಜ್ಗಮ ।
ಮತ್ಪ್ರಿಯಾಖ್ಯಾನಕಸ್ಯೇಹ ತವ ಪ್ರತ್ಯಭಿನಂದನಮ್ ॥ 16 ॥

ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತತ್ಸಾಮ್ಯ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಪಿ ವಾನರ ।
ಸದೃಶಂ ಮತ್ಪ್ರಿಯಾಖ್ಯಾನೇ ತವ ದಾತುಂ ಭವೇತ್ಸಮಮ್ ॥ 17 ॥

ಹಿರಣ್ಯಂ ವಾ ಸುವರ್ಣಂ ವಾ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ರಾಜ್ಯಂ ವಾ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ನೈತದರ್ಹತಿ ಭಾಷಿತುಮ್ ॥ 18 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ವೈದೇಹ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಃ ।
ಪ್ರಗೃಹೀತಾಂಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರಮುಖೇ ಸ್ಥಿತಃ ॥ 19 ॥

ಭರ್ತುಃ ಪ್ರಿಯಹಿತೇ ಯುಕ್ತೇ ಭರ್ತೃರ್ವಿಜಯಕಾಂಕ್ಷಿಣಿ ।
ಸ್ನಿಗ್ಧಮೇವಂವಿಧಂ ವಾಕ್ಯಂ ತ್ವಮೇವಾರ್ಹಸಿ ಭಾಷಿತುಮ್ ॥ 20 ॥

ತವೈತದ್ವಚನಂ ಸೌಮ್ಯೇ ಸಾರವತ್ಸಿಗ್ಧಮೇವ ಚ ।
ರತ್ನಾಘಾದಿವಿಧಾಚ್ಚಾಪಿ ದೇವರಾಜ್ಯಾದಿವಿಷ್ಯತೇ ॥ 21 ॥

ಅರ್ಥತಶ್ಚ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ದೇವರಾಜ್ಯಾದಯೋ ಗುಣಾಃ ।
ಹತಶತ್ರುಂ ವಿಜಯಿನಂ ರಾಮಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಯತ್ಸಿಂಧಿತಮ್ ॥ 22 ॥

ಇಮಾಸ್ತು ಖಿಲು ರಾಕ್ಷಸೋ ಯದಿ ತ್ವಮನುಮನ್ಯಸೇ ।
ಹಂತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ಸರ್ವಾ ಯಾಭಿಸ್ತ್ವಂ ತರ್ಜಿತಾ ಪುರಾ ॥ 23 ॥

ಕಿಸ್ತೃನ್ತೀಂ ಪತಿದೇವಾಂ ತ್ವಾಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ಗತಾಮ್ ।
ಘೋರರೂಪಸಮಾಚಾರಾಃ ಕ್ರೂರಾಃ ಕ್ರೂರತರೇಕ್ಷಣಾಃ ॥ 24 ॥

ರಾಕ್ಷಸೋ ದಾರುಣಕಥಾ ವರಮೇತಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ।
ಇಚ್ಛಾಮಿ ವಿವಿಧೈರ್ಘಾತೈರ್ಹಂತುಮೇತಾಃ ಸುದಾರುಣಾಃ ॥ 25 ॥

ಮುಷ್ಠಿಭಿಃ ಪಾಣಿಭಿಶ್ಚೈವ ಚರಣೈಶ್ಚೈವ ಶೋಭನೇ ।
ಘೋರೈರ್ಜಾನುಪ್ರಹಾರೈಶ್ಚ ದಶನಾನಾಂ ಚ ಪಾತನೈಃ ॥ 26 ॥

ಭಕ್ಷಣೈಃ ಕರ್ಣನಾಸಾನಾಂ ಕೇಶಾನಾಂ ಲುಞ್ಚನೈಸ್ತಥಾ ।
ಭೃಶಂ ಶುಷ್ಕಮುಖೀಭಿಶ್ಚ ದಾರುಣೈರ್ಲಙ್ಘನೈರ್ಹತೈಃ ॥ 27 ॥

ಏವಮ್ಪ್ರಕಾರೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವಿಪ್ರಕಾರೈರ್ಯಶಸ್ವಿನಿ ।
ಹಂತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ದೇವಿ ತವೇಮಾಃ ಕೃತಕಿಲ್ಬಿಷಾಃ ॥ 28 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ಮಹುಮತಾ ವೈದೇಹೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ಉವಾಚ ಧರ್ಮಸಹಿತಂ ಹನೂಮಂತಂ ಯಶಸ್ವಿನೀ ॥ 29 ॥

ರಾಜಸಂಶ್ರಯವಶ್ಯಾನಾಂ ಕುರ್ವತೀನಾಂ ಪರಾಜ್ಞಯಾ ।
ವಿಧೇಯಾನಾಂ ಚ ದಾಸೀನಾಂ ಕಃ ಕುಪ್ಯೇದ್ವಾನರೋತ್ತಮ ॥ 30 ॥

ಭಾಗ್ಯವೈಷಮ್ಯಯೋಗೇನ ಪುರಾ ದುಶ್ಚರಿತೇನ ಚ ।
ಮಯೈತತ್ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಸರ್ವಂ ಸ್ವಕೃತಂ ಹ್ಯಪಭುಜ್ಯತೇ ॥ 31 ॥

ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಂ ತು ದಶಾಯೋಗಾನ್ಮಯೈತದಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ ।
ದಾಸೀನಾಂ ರಾವಣಸ್ಯಾಹಂ ಮರ್ಷಯಾಮೀಹ ದುರ್ಬಲಾ ॥ 32 ॥

ಆಜ್ಞಪ್ತಾ ರಾವಣೇನೈತಾ ರಾಕ್ಷಸೋ ಮಾಮತರ್ಜಯನ್ |
ಹತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನ ಕುರ್ಯುರ್ಹಿ ತರ್ಜನಂ ವಾನರೋತ್ತಮ || 33 ||

ಅಯಂ ವ್ಯಾಘ್ರಸಮೀಪೇ ತು ಪುರಾಣೋ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಃ |
ಋಕ್ಷೇಣ ಗೀತಃ ಶ್ಲೋಕೋ ಮೇ ತಂ ನಿಬೋಧ ಪ್ಲವಜ್ಞಮ || 34 ||

ನ ಪರಃ ಪಾಪಮಾದತ್ತೇ ಪರೇಷಾಂ ಪಾಪಕರ್ಮಣಾಮ್ |
ಸಮಯೋ ರಕ್ಷಿತವ್ಯಸ್ತು ಸಂತಶ್ಚಾರಿತ್ರಭೂಷಣಾಃ || 35 ||

ಪಾಪಾನಾಂ ವಾ ಶುಭಾನಾಂ ವಾ ವಧಾರ್ಹಾಣಾಂ ಪ್ಲವಜ್ಞಮ |
ಕಾರ್ಯಂ ಕಾರುಣ್ಯಮಾರ್ಯೇಣ ನ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಪರಾಧ್ಯತಿ || 36 ||

ಲೋಕಹಿಂಸಾವಿಹಾರಾಣಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಮ್ |
ಕುರ್ವತಾಮಪಿ ಪಾಪಾನಿ ನೈವ ಕಾರ್ಯಮಶೋಭನಮ್ || 37 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಹನುಮಾನೈತಯಾ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತತಃ ಸೀತಾಂ ರಾಮಪತ್ನೀಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ || 38 ||

ಯುಕ್ತಾ ರಾಮಸ್ಯ ಭವತೀ ಧರ್ಮಪತ್ನೀ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಪ್ರತಿಸಂದಿಶ ಮಾಂ ದೇವಿ ಗಮಿಷ್ಯೇ ಯತ್ರ ರಾಘವಃ || 39 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ಹನುಮತಾ ವೈದೇಹೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಅಬ್ರವೀದ್ಧೃಷ್ಟಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭರ್ತಾರಂ ವಾನರೋತ್ತಮ || 40 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನುಮಾನ್ಪವನಾತ್ಮಜಃ |
ಹರ್ಷಯನ್ಮೈಥಿಲೀಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚೇದಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ || 41 ||

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಾನನಂ ರಾಮಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸ್ಯಾರ್ಯೇ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |
ಸ್ಥಿರಮಿತ್ರಂ ಹತಾಮಿತ್ರಂ ಶಚೀವ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಮ್ || 42 ||

ತಾಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ರಾಜನ್ತೀಂ ಸೀತಾಂ ಸಾಕ್ಷಾದಿವ ಶ್ರಿಯಮ್ |
ಆಜಗಾಮ ಮಹಾವೇಗೋ ಹನೂಮಾನ್ಯತ್ರ ರಾಘವಃ || 43 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ ||

ಏಕಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ದ್ವ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ಉವಾಚ ಮಹಾಪ್ರಜ್ಞಮಭಿಗಮ್ಯ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಃ ।
ರಾಮಂ ವಚನಮರ್ಥಜ್ಞೋ ವರಂ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಮ್ ॥೧॥

ಯನ್ನಿಮಿತ್ತೋಽಯಮಾರಮ್ಭಃ ಕರ್ಮಣಾಂ ಚ ಫಲೋದಯಃ ।
ತಾಂ ದೇವೀಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾಂ ಮೈಥಿಲೀಂ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ ॥೨॥

ಸಾ ಹಿ ಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟಾ ಬಾಷ್ಪಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾ ।
ಮೈಥಿಲೀ ವಿಜಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತವ ಹರ್ಷಮುಪಾಗಮತ್ ॥೩॥

ಪೂರ್ವಕಾತ್ಪ್ರತ್ಯಯಾಚ್ಚಾಹಮುಕ್ತೋ ವಿಶ್ವಸ್ತಯಾ ತಯಾ ।
ಭರ್ತಾರಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕೃತಾರ್ಥಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ॥೪॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ಹನುಮತಾ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ ।
ಅಗಚ್ಛತ್ಸಹಸಾ ಧ್ಯಾನಮಾಸೀದ್ಬಾಷ್ಪಪರಿಪ್ಲುತಃ ॥೫॥

ದೀರ್ಘಮುಷ್ಣಂ ಚ ನಿಶ್ವಸ್ಯ ಮೇದಿನೀಮವಲೋಕಯನ್ ।
ಉವಾಚ ಮೇಘಸಂಚಾಶಂ ವಿಭೀಷಣಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ॥೬॥

ದಿವ್ಯಾಂಗರಾಗಾಂ ವೈದೇಹೀಂ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಾಮ್ ।
ಇಹ ಸೀತಾಂ ಶಿರಃಸ್ನಾತಾಮುಪಸ್ಥಾಪಯ ಮಾಚರಮ್ ॥೭॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ತ್ವರಮಾಣೋ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಂತಃಪುರಂ ಸೀತಾಂ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಸ್ವಾಭಿರಚೋದಯತ್ ॥೮॥

ದಿವ್ಯಾಂಗರಾಗಾ ವೈದೇಹೀ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಾ ।
ಯಾನಮಾರೋಹ ಭದ್ರಂ ತೇ ಭರ್ತಾ ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ ॥೯॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ವೈದೇಹೀ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಅಸ್ನಾತಾ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭರ್ತಾರಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ ॥೧೦॥

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಯಥಾಹ ರಾಮೋ ಭರ್ತಾ ತೇ ತತ್ತಥಾ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 11 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮೈಥಿಲೀ ಭರ್ತೃದೇವತಾ |
ಭರ್ತೃಭಕ್ತಿವ್ರತಾ ಸಾಧಿವೇ ತಥೇತಿ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ || 12 ||

ತತಃ ಸೀತಾಂ ಶಿರಃಸ್ನಾತಾಂ ಯುವತೀಭಿರಲಂಕೃತಾಮ್ |
ಮಹಾರ್ಹಾಭರಣೋಪೇತಾಂ ಮಹಾರ್ಹಾಂ ಮೃರಧಾರಿಣೀಮ್ || 13 ||

ಆರೋಪ್ಯ ಶಿಬಿಕಾಂ ದೀಪ್ತಾಂ ಪರಾರ್ಥ್ಯಾಂ ಮೃರಸಂವೃತಾಮ್ |
ರಕ್ಷೋಭಿರ್ಬಹುಭಿರ್ಗುಪ್ತಾಮಾಜಹಾರ ವಿಭೀಷಣಃ || 14 ||

ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾಭಿಧ್ಯಾನಮಾಸ್ಥಿತಮ್ |
ಪ್ರಣತಶ್ಚ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಶ್ಚ ಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ಸೀತಾಂ ನೃವೇದಯತ್ || 15 ||

ತಾಮಾಗತಾಮುಪಶ್ರುತ್ಯ ರಕ್ಷೋಗೃಹಚಿರೋಷಿತಾಮ್ |
ಹರ್ಷೋ ದೈನ್ಯಂ ಚ ರೋಷಶ್ಚ ತ್ರಯಂ ರಾಘವಮಾವಿಶತ್ || 16 ||

ತತಃ ಪಾರ್ಶ್ವಗತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸವಿಮರ್ಶಂ ವಿಚಾರಯನ್ |
ವಿಭೀಷಣಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಮಹೃಷ್ಠೋ ರಾಘವೋಽಬ್ರವೀತ್ || 17 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇ ಸೌಮ್ಯ ನಿತ್ಯಂ ಮದ್ವಿಜಯೇ ರತ |
ವೈದೇಹೀ ಸಂನಿಕರ್ಷಂ ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ಸಮುಪಗಚ್ಛತು || 18 ||

ಸ ತದ್ವಚನಮಾಜ್ಞಾಯ ರಾಘವಸ್ಯ ವಿಭೀಷಣಃ |
ತೂರ್ಣಮುತ್ಸಾರಣೇ ಯತ್ನಂ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಸರ್ವತಃ || 19 ||

ಕಂಞ್ಚುಕೋಷ್ಣೀಷಣಸ್ತತ್ರ ವೇತ್ರರ್ಪುರ್ಪುರಪಾಣಯಃ |
ಉತ್ಸಾರಯಂತಃ ಪುರುಷಾಃ ಸಮನ್ತಾತ್ಪರಿಚಕ್ರಮುಃ || 20 ||

ಋಕ್ಷಾಣಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವತಃ |
ವೃಂದಾನ್ಯುತ್ಸಾರ್ಯಮಾಣಾನಿ ದೂರಮುತ್ಸೃಜುಸ್ತತಃ || 21 ||

ತೇಷಾಮುತ್ಸಾರ್ಯಮಾಣಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಧ್ವನಿರುತ್ಥಿತಃ ।
ವಾಯುನೋದ್ವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ನಿಸ್ವನಃ ॥ 22 ॥

ಉತ್ಸಾರ್ಯಮಾಣಾಂಸ್ತಾನದ್ವಿಷ್ಣವಃ ಸಮನ್ತಾಜ್ಜಾತಸಮ್ಭ್ರಮಾನ್ ।
ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯತ್ತದಮರ್ಷಾಚ್ಚ ವಾರಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ॥ 23 ॥

ಸಂರಬ್ಧಶಾಚ್ಚಬ್ರವೀದ್ರಾಮಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ಪ್ರದಹನ್ನಿವ ।
ವಿಭೀಷಣಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಸೋಪಾಲಮ್ಭಮಿದಂ ವಚಃ ॥ 24 ॥

ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಮನಾದೃತ್ಯ ಕೃಶ್ಯತೇಽಯಂ ತ್ವಯಾ ಜನಃ ।
ನಿವರ್ತಯ್ಮನಮುದ್ಯೋಗಂ ಜನೋಽಯಂ ಸ್ವಜನೋ ಮಮ ॥ 25 ॥

ನ ಗೃಹಾಣಿ ನ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ನ ಪ್ರಾಕಾರಾಸ್ತಿರಸ್ಕ್ರಿಯಾಃ ।
ನೇದೃಶಾ ರಾಜಸತ್ಕಾರಾ ವೃತ್ತಮಾವರಣಂ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ॥ 26 ॥

ವ್ಯಸನೇಷು ನ ಕೃಚ್ಛ್ರೇಷು ನ ಯುದ್ಧೇ ನ ಸ್ವಯಂವರೇ ।
ನ ಕ್ರತೌ ನೋ ವಿವಾಹೇ ಚ ದರ್ಶನಂ ದುಷ್ಯತೇ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ॥ 27 ॥

ಸೈಷಾ ಯುದ್ಧಗತಾ ಚೈವ ಕೃಚ್ಛ್ರೇ ಮಹತಿ ಚ ಸ್ಥಿತಾ ।
ದರ್ಶನೇಽಸ್ಯಾ ನ ದೋಷಃ ಸ್ಯಾನ್ಮತ್ತಸ್ಮಿಂಪೇ ವಿಶೇಷತಃ ॥ 28 ॥

ತದಾನಯ ಸಮೀಪಂ ಮೇ ಶೀಘ್ರಮೇನಾಂ ವಿಭೀಷಣ ।
ಸೀತಾ ಪಶ್ಯತು ಮಾಮೇಷಾ ಸುಹೃದ್ಗಣವೃತಂ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 29 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಸವಿಮರ್ಶೋ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ರಾಮಸ್ಯೋಪಾನಯತ್ಸೀತಾಂ ಸಂನಿಕರ್ಷಂ ವಿನೀತವತ್ ॥ 30 ॥

ತತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸುಗ್ರೀವೌ ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಃ ।
ನಿಶಮ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಸ್ಯ ಬಭೂವುವರ್ಯಧಿತಾ ಭೃಶಮ್ ॥ 31 ॥

ಕಲತ್ರನಿರಪೇಕ್ಷೈಶ್ಚ ಇಜ್ಞಿತ್ವೈರಸ್ಯ ದಾರುಣೈಃ ।
ಅಪ್ರೀತಮಿವ ಸೀತಾಯಾಂ ತರ್ಕಯಂತಿ ಸ್ಮ ರಾಘವಮ್ ॥ 32 ॥

ಲಜ್ಜಯಾ ತ್ವವಲೀಯಂತೀ ಸ್ವೇಷು ಗಾತ್ರೇಷು ಮೈಥಿಲೀ ।
ವಿಭೀಷಣೇನಾನುಗತಾ ಭರ್ತಾರಂ ಸಾಭ್ಯವರ್ತತ ॥ 33 ॥

ಸಾ ವಸ್ತ್ರಸಂರುದ್ಧಮುಖೀ ಲಜ್ಜಯಾ ಜನಸಂಸದಿ ।
ರುರೋದಾಸಾದ್ಯ ಭರ್ತಾರಮಾರ್ಯಪುತ್ರೇತಿ ಭಾಷಿಣೀ ॥ 34 ॥

ವಿಸ್ಮಯಾಚ್ಚ ಪ್ರಹರ್ಷಾಚ್ಚ ಸ್ನೇಹಾಚ್ಚ ಪರಿದೇವತಾ ।
ಉದೈಕ್ಷತ ಮುಖಿಂ ಭರ್ತುಃ ಸೌಮ್ಯಂ ಸೌಮ್ಯತರಾನನಾ ॥ 35 ॥

ಅಥ ಸಮಪನುದನ್ಮನಃಕ್ಲಮಂ ಸಾ
ಸುಚಿರಮದೃಷ್ಟಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ವೈ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ।
ವದನಮುದಿತಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಕಾಂತಮ್
ವಿಮಲಶಶಾಂಜ್ಞನಿಭಾನನಾ ತದಾಸೀತ್ ॥ 36 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ತ್ಯುಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಾಂ ತು ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸ್ಥಿತಾಂ ಪ್ರಹಾನ್ವಂ ರಾಮಃ ಸಮ್ಪ್ರೀಕ್ಷ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಹೃದಯಾನ್ತರ್ಗತಕ್ರೋಧೋ ವ್ಯಾಹರ್ತುಮಪಚಕ್ರಮೇ ॥೧॥

ಏಷಾಸಿ ನಿರ್ಜಿತಾ ಭದ್ರೇ ಶತ್ರುಂ ಜಿತಾನ್ವ ಮಯಾ ರಣೇ ।
ಪೌರುಷಾದ್ಯದನುಷ್ಠೇಯಂ ತದೇತದುಪಪಾದಿತಮ್ ॥೨॥

ಗತೋಽಸ್ಮ್ಯನ್ತಮಮರ್ಷಸ್ಯ ಧರ್ಷಣಾ ಸಮ್ಪ್ರಮಾರ್ಜಿತಾ ।
ಅವಮಾನಶ್ಚ ಶತ್ರುಶ್ಚ ಮಯಾ ಯುಗಪದುದ್ಧೃತೌ ॥೩॥

ಅದ್ಯ ಮೇ ಪೌರುಷಂ ದೃಷ್ಟ್ವಮದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಃ ಶ್ರಮಃ ।
ಅದ್ಯ ತೀರ್ಣಪ್ರತಿಜ್ಞತ್ವಾತ್ಪ್ರಭವಾಮೀಹ ಚಾತ್ಮನಃ ॥೪॥

ಯಾ ತ್ವಂ ವಿರಹಿತಾ ನೀತಾ ಚಲಚಿತ್ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ ।
ದೈವಸಮ್ಮಾದಿತೋ ದೋಷೋ ಮಾನುಷೇಣ ಮಯಾ ಜಿತಃ ॥೫॥

ಸಮ್ಮಾಪ್ತಮವಮಾನಂ ಯಸ್ತೇಜಸಾ ನ ಪ್ರಮಾರ್ಜತಿ ।
ಕಸ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಾರ್ಥೋಽಸ್ತಿ ಪುರುಷಸ್ಯಾಲ್ಪತೇಜಸಃ ॥೬॥

ಲಜ್ಞಾನಂ ಚ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಲಜ್ಞಾಯಾಶ್ಚಾವಮರ್ದನಮ್ ।
ಸಫಲಂ ತಸ್ಯ ತಚ್ಛ್ಲಘ್ಯಮದ್ಯ ಕರ್ಮ ಹನೂಮತಃ ॥೭॥

ಯುದ್ಧೇ ವಿಕ್ರಮತಶ್ಚೈವ ಹಿತಂ ಮನ್ತ್ರಯತಶ್ಚ ಮೇ ।
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಸಸ್ಮೈನ್ಯಸ್ಯ ಸಫಲೋಽದ್ಯ ಪರಿಶ್ರಮಃ ॥೮॥

ನಿರ್ಗುಣಂ ಭ್ರಾತರಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಯೋ ಮಾಂ ಸ್ವಯಮುಪಸ್ಥಿತಃ ।
ವಿಭೀಷಣಸ್ಯ ಭಕ್ತಸ್ಯ ಸಫಲೋಽದ್ಯ ಪರಿಶ್ರಮಃ ॥೯॥

ಇತ್ಯೇವಂ ಬ್ರುವತಸ್ತಸ್ಯ ಸೀತಾ ರಾಮಸ್ಯ ತದ್ವಚಃ ।
ಮೃಗೀವೋತ್ಫುಲ್ಲನಯನಾ ಬಭೂವಾಶ್ರುಪರಿಪ್ಲುತಾ ॥೧೦॥

ಪಶ್ಯತಸ್ತಾಂ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಭೂಯಃ ಕ್ರೋಧೋಽಭ್ಯವರ್ತತ |
ಪ್ರಭೂತಾಜ್ಯಾವಸಿಕ್ತಸ್ಯ ಪಾವಕಸ್ಯೇವ ದೀಪ್ಯತಃ || 11 ||

ಸ ಬದ್ಧಾಽಪಿ ಭೃಕುಟಿಂ ವಕ್ತ್ರೇ ತಿರ್ಯಕ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿತಲೋಚನಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರುಷಂ ಸೀತಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಾನರರಕ್ಷಸಾಮ್ || 12 ||

ಯತ್ಕುರ್ತವ್ಯಂ ಮನುಷ್ಯೇಣ ಧರ್ಷಣಾಂ ಪರಿಮಾರ್ಜತಾ |
ತತ್ಕೃತಂ ಸಕಲಂ ಸೀತೇ ಶತ್ರುಹಸ್ತಾದಮರ್ಷಣಾತ್ || 13 ||

ನಿರ್ಜಿತಾ ಜೀವಲೋಕಸ್ಯ ತಪಸಾ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾ |
ಅಗಸ್ತ್ಯೇನ ದುರಾಧರ್ಷಾ ಮುನಿನಾ ದಕ್ಷಿಣೇವ ದಿಕ್ || 14 ||

ವಿದಿತಶ್ಚಾಸ್ತು ಭದ್ರಂ ತೇ ಯೋಽಯಂ ರಣಪರಿಶ್ರಮಃ |
ಸ ತೀರ್ಣಃ ಸುಹೃದಾಂ ವೀರ್ಯಾನ್ನ ತ್ವದರ್ಥಂ ಮಯಾ ಕೃತಃ || 15 ||

ರಕ್ಷತಾ ತು ಮಯಾ ವೃತ್ತಮಪವಾದಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ಪ್ರಖ್ಯಾತಸ್ಯಾತ್ಮವಂಶಸ್ಯ ನೃಬಿಂ ಚ ಪರಿಮಾರ್ಜತಾ || 16 ||

ಪ್ರಾಪ್ತಚಾರಿತ್ರಸನ್ನೇಹಾ ಮಮ ಪ್ರತಿಮುಖೇ ಸ್ಥಿತಾ |
ದೀಪೋ ನೇತ್ರಾತುರಸ್ಯೇವ ಪ್ರತಿಕೂಲಾಸಿ ಮೇ ದೃಢಮ್ || 17 ||

ತದ್ಗಚ್ಛ ಹ್ಯಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಾ ಯತೇಷ್ಟಂ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ |
ಏತಾ ದಶ ದಿಶೋ ಭದ್ರೇ ಕಾರ್ಯಮಸ್ತಿ ನ ಮೇ ತ್ವಯಾ || 18 ||

ಕಃ ಪುಮಾನ್ಹಿ ಕುಲೇ ಜಾತಃ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಪರಗೃಹೋಷಿತಾಮ್ |
ತೇಜಸ್ವಿ ಪುನರಾದದ್ಯಾತ್ಸುಹೃಲ್ಲೇಖೇನ ಚೇತಸಾ || 19 ||

ರಾವಣಾಙ್ಕುಪರಿಭ್ರಷ್ಟಾಂ ದೃಷ್ಟಾಂ ದುಷ್ಟೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ |
ಕಥಂ ತ್ವಾಂ ಪುನರಾದದ್ಯಾಂ ಕುಲಂ ವ್ಯಪದಿಶನ್ಮಹತ್ || 20 ||

ತದರ್ಥಂ ನಿರ್ಜಿತಾ ಮೇ ತ್ವಂ ಯಶಃ ಪ್ರತ್ಯಾಹೃತಂ ಮಯಾ |
ನಾಸ್ತಿ ಮೇ ತ್ವಯ್ಯಭಿಷ್ವಜೋ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಗಮ್ಯತಾಮಿತಃ || 21 ||

ಇತಿ ಪ್ರವ್ಯಾಹೃತಂ ಭದ್ರೇ ಮಯೈತತ್ಕೃತಬುದ್ಧಿನಾ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಭರತೇ ವಾ ತ್ವಂ ಕುರು ಬುದ್ಧಿಂ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥ 22 ॥

ಸುಗ್ರೀವೇ ವಾನರೇಂದ್ರೇ ವಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇ ವಿಭೀಷಣೇ ।
ನಿವೇಶಯ ಮನಃ ಸೀತೇ ಯಥಾ ವಾ ಸುಖಮಾತ್ಮನಃ ॥ 23 ॥

ನ ಹಿ ತ್ವಾಂ ರಾವಣೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಿವ್ಯರೂಪಾಂ ಮನೋರಮಾಮ್ ।
ಮರ್ಷಯತೇ ಚಿರಂ ಸೀತೇ ಸ್ವಗೃಹೇ ಪರಿವರ್ತಿನೀಮ್ ॥ 24 ॥

ತತಃ ಪ್ರಿಯಾರ್ಹಶ್ವರಣಾ ತದಪ್ರಿಯಮ್
ಪ್ರಿಯಾದುಪಶ್ರುತ್ಯ ಚಿರಸ್ಯ ಮೈಥಿಲೀ ।
ಮುಮೋಚ ಬಾಷ್ಪಂ ಸುಭೃಶಂ ಪ್ರವೇಷಿತಾ
ಗಜೇಂದ್ರಹಸ್ತಾಭಿಹತೇವ ವಲ್ಲರೀ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ಯುಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಚತುರಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ವೈದೇಹೀ ಪರುಷಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ರಾಘವೇಣ ಸರೋಷೇಣ ಭೃಶಂ ಪ್ರವ್ಯಥಿತಾಭವತ್ ॥₁॥

ಸಾ ತದಶ್ರುತಪೂರ್ವಂ ಹಿ ಜನೇ ಮಹತಿ ಮೈಥಿಲೀ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರ್ತೃವಚೋ ರೂಕ್ಷಂ ಲಜ್ಜಯಾ ವ್ರೀಡಿತಾಭವತ್ ॥₂॥

ಪ್ರವಿಶಂತೀವ ಗಾತ್ರಾಣಿ ಸ್ವಾನ್ಯೇವ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ವಾಕ್ಯಲೈಶ್ಚೈವ ಸಶಲೈವ ಭೃಶಮಶ್ರೂಣ್ಯವರ್ತಯತ್ ॥₃॥

ತತೋ ಬಾಷ್ಪಪರಿಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಮಾರ್ಜಂತೀ ಸ್ವಮಾನನಮ್ ।
ಶನೈರ್ಗದ್ಗದಯಾ ವಾಚಾ ಭರ್ತಾರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥₄॥

ಕಿಂ ಮಾಮಸದೃಶಂ ವಾಕ್ಯಮೀದೃಶಂ ಶ್ರೋತ್ರದಾರುಣಮ್ ।
ರೂಕ್ಷಂ ಶ್ರಾವಯಸೇ ವೀರ ಪ್ರಾಕೃತಃ ಪ್ರಾಕೃತಾಮಿವ ॥₅॥

ನ ತಥಾಸ್ಮಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ಯಥಾ ತ್ವಮವಗಚ್ಛಸಿ ।
ಪ್ರತ್ಯಯಂ ಗಚ್ಛ ಮೇ ಸ್ವೇನ ಚಾರಿತ್ರೇಣೈವ ತೇ ಶಪೇ ॥₆॥

ಪೃಥಕ್ಕ್ರೀಣಾಂ ಪ್ರಚಾರೇಣ ಜಾತಿಂ ತ್ವಂ ಪರಿಶಙ್ಕಸೇ ।
ಪರಿತ್ಯಜೇಮಾಂ ಶಙ್ಕಾಂ ತು ಯದಿ ತೇಽಹಂ ಪರೀಕ್ಷಿತಾ ॥₇॥

ಯದ್ಯಹಂ ಗಾತ್ರಸಂಸ್ಪರ್ಶಂ ಗತಾಸ್ಮಿ ವಿವಶಾ ಪ್ರಭೋ ।
ಕಾಮಕಾರೋ ನ ಮೇ ತತ್ರ ದೈವಂ ತತ್ರಾಪರಾಧ್ಯತಿ ॥₈॥

ಮದಧೀನಂ ತು ಯತ್ತನ್ಮೇ ಹೃದಯಂ ತ್ವಯಿ ವರ್ತತೇ ।
ಪರಾಧೀನೇಷು ಗಾತ್ರೇಷು ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮ್ಯನೀಶ್ವರಾ ॥₉॥

ಸಹಸಂವೃದ್ಧಭಾವಾಚ್ಚ ಸಂಸರ್ಗೇಣ ಚ ಮಾನದ ।
ಯದ್ಯಹಂ ತೇ ನ ವಿಜ್ಞಾತಾ ಹತಾ ತೇನಾಸ್ಮಿ ಶಾಶ್ವತಮ್ ॥₁₀॥

ಪ್ರೇಷಿತಸ್ತೇ ಯದಾ ವೀರೋ ಹನೂಮಾನವಲೋಕಕಃ |
ಲಜ್ಜಾಸ್ಥಾಹಂ ತ್ವಯಾ ವೀರ ಕಿಂ ತದಾ ನ ವಿಸರ್ಜಿತಾ || 11 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ತ್ವದ್ವಾಕ್ಯಸಮನಂತರಮ್ |
ತ್ವಯಾ ಸನ್ತ್ಯಕ್ತಯಾ ವೀರ ತ್ಯಕ್ತಂ ಸ್ಯಾಜ್ಜೀವಿತಂ ಮಯಾ || 12 ||

ನ ವೃಥಾ ತೇ ಶ್ರಮೋಽಯಂ ಸ್ಯಾತ್ಸಂಶಯೇ ನೃಸ್ಯ ಜೀವಿತಮ್ |
ಸುಹೃಜ್ಜನಪರಿಕ್ಲೇಶೋ ನ ಚಾಯಂ ನಿಷ್ಕಲಸ್ತವ || 13 ||

ತ್ವಯಾ ತು ನರಶಾರ್ದೂಲ ಕ್ರೋಧಮೇವಾನುವರ್ತತಾ |
ಲಘುನೇವ ಮನುಷ್ಯೇಣ ಸ್ತ್ರೀತ್ವಮೇವ ಪುರಸ್ಕೃತಮ್ || 14 ||

ಅಪದೇಶೇನ ಜನಕಾನ್ನೋತ್ಪತ್ತಿವರ್ತಸುಧಾತಲಾತ್ |
ಮಮ ವೃತ್ತಂ ಚ ವೃತ್ತಜ್ಞ ಬಹು ತೇ ನ ಪುರಸ್ಕೃತಮ್ || 15 ||

ನ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತಃ ಪಾಣಿರ್ಬಾಲ್ಯೇ ಬಾಲೇನ ಪೀಡಿತಃ |
ಮಮ ಭಕ್ತಿಶ್ಚ ಶೀಲಂ ಚ ಸರ್ವಂ ತೇ ಪೃಷ್ಠಿತಃ ಕೃತಮ್ || 16 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಾ ರುದತೀ ಬಾಷ್ಪಗದ್ಗದಭಾಷಿಣೀ |
ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸೀತಾ ದೀನಂ ಧ್ಯಾನಪರಂ ಸ್ಥಿತಮ್ || 17 ||

ಚಿತಾಂ ಮೇ ಕುರು ಸೌಮಿತ್ರೇ ವ್ಯಸನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಭೇಷಜಮ್ |
ಮಿಥ್ಯಾಪವಾದೋಪಹತಾ ನಾಹಂ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ || 18 ||

ಅಪ್ರೀತಸ್ಯ ಗುಣೈರ್ಭರ್ತುಸ್ತ್ಯಕ್ತಯಾ ಜನಸಂಸದಿ |
ಯಾ ಕ್ಷಮಾ ಮೇ ಗತಿರ್ಗನ್ತಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯೇ ಹವ್ಯವಾಹನಮ್ || 19 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ವೈದೇಹ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ |
ಅಮರ್ಷವಶಮಾಪನ್ನೋ ರಾಘವಾನನಮೈಕ್ಷತ || 20 ||

ಸ ವಿಜ್ಞಾಯ ಮನಶ್ಛಂದಂ ರಾಮಸ್ಯಾಕಾರಸೂಚಿತಮ್ |
ಚಿತಾಂ ಚಕಾರ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಮತೇ ರಾಮಸ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 21 ||

ಅಧೋಮುಖಂ ತತೋ ರಾಮಂ ಶನೈಃ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಉಪಾಸರ್ಪತ ವೈದೇಹೀ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಹುತಾಶನಮ್ || 22 ||

ಪ್ರಣಮ್ಯ ದೇವತಾಭ್ಯಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಶ್ಚ ಮೈಥಿಲೀ |
ಬದ್ಧಾಙ್ಗುಲಿಪುಟಾ ಚೇದಮುವಾಚಾಙ್ಗಿಸಮೀಪತಃ || 23 ||

ಯಥಾ ಮೇ ಹೃದಯಂ ನಿತ್ಯಂ ನಾಪಸರ್ಪತಿ ರಾಘವಾತ್ |
ತಥಾ ಲೋಕಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷೀ ಮಾಂ ಸರ್ವತಃ ಪಾತು ಪಾವಕಃ || 24 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ವೈದೇಹೀ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಹುತಾಶನಮ್ |
ವಿವೇಶ ಜ್ವಲನಂ ದೀಪ್ತಂ ನಿಃಸಂಭೋಗಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 25 ||

ಜನಃ ಸ ಸುಮಹಾಂಸ್ತತ್ರ ಬಾಲವೃದ್ಧಸಮಾಕುಲಃ |
ದದರ್ಶ ಮೈಥಿಲೀಂ ತತ್ರ ಪ್ರವಿಶಂತೀಂ ಹುತಾಶನಮ್ || 26 ||

ತಸ್ಯಾಮಗ್ನಿಂ ವಿಶನ್ತ್ಯಾಂ ತು ಹಾಹೇತಿ ವಿಪುಲಃ ಸ್ವನಃ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಸಮ್ಭೂವಾದ್ಭೂತೋಪಮಃ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುರಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪೞಾಚ್ಚಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತೋ ವೈಶ್ರವಣೋ ರಾಜಾ ಯಮಶ್ಚಾಮಿತ್ರಕರ್ಶನಃ ।
ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ಮಹೇಂದ್ರಶ್ಚ ವರುಣಶ್ಚ ಪರಂತಪಃ ॥೧॥

ಷಡರ್ಧನಯನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಹಾದೇವೋ ವೃಷಧ್ವಜಃ ।
ಕರ್ತಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಂ ವರಃ ॥೨॥

ಏತೇ ಸರ್ವೇ ಸಮಾಗಮ್ಯ ವಿಮಾನೈಃ ಸೂರ್ಯಸಂನಿಭೈಃ ।
ಆಗಮ್ಯ ನಗರೀಂ ಲಜ್ಜಾಮಭಿಜಗ್ಮುಶ್ಚ ರಾಘವಮ್ ॥೩॥

ತತಃ ಸಹಸ್ರಾಭರಣಾನ್ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ವಿಪುಲಾನ್ಛುಜಾನ್ ।
ಅಬ್ರುವಂಸ್ತ್ರಿದಶಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಪ್ರಾಚ್ಛಲಿಂ ರಾಘವಂ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥೪॥

ಕರ್ತಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಜ್ಞಾನವತಾಂ ವರಃ ।
ಉಪೇಕ್ಷಸೇ ಕಥಂ ಸೀತಾಂ ಪತಂತೀಂ ಹವ್ಯವಾಹನೇ ।
ಕಥಂ ದೇವಗಣಶ್ರೇಷ್ಠಮಾತ್ಮಾನಂ ನಾವಬುಧ್ಯಸೇ ॥೫॥

ಋತಧಾಮಾ ವಸುಃ ಪೂರ್ವಂ ವಸೂನಾಂ ಚ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ತ್ವಂ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಹಿ ಲೋಕಾನಾಮಾದಿಕರ್ತಾ ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಭುಃ ॥೬॥

ರುದ್ರಾಣಾಮಷ್ಟಮೋ ರುದ್ರಃ ಸಾಧ್ಯಾನಾಮಪಿ ಪಿಚ್ಛಮಃ ।
ಅಶ್ವಿನೌ ಚಾಪಿ ತೇ ಕರ್ಣೌ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯೌ ಚ ಚಕ್ಷುಷೀ ॥೭॥

ಅನ್ತೇ ಚಾದೌ ಚ ಲೋಕಾನಾಂ ದೃಶ್ಯಸೇ ತ್ವಂ ಪರಂತಪ ।
ಉಪೇಕ್ಷಸೇ ಚ ವೈದೇಹೀಂ ಮಾನುಷಃ ಪ್ರಾಕೃತೋ ಯಥಾ ॥೮॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಲೋಕಪಾಲೈಸ್ತೈಃ ಸ್ವಾಮೀ ಲೋಕಸ್ಯ ರಾಘವಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ತ್ರಿದಶಶ್ರೇಷ್ಠಾನ್ರಾಮೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ ॥೯॥

ಆತ್ಮಾನಂ ಮಾನುಷಂ ಮನ್ಯೇ ರಾಮಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ ।

ಯೋಹಂ ಯಸ್ಯ ಯತಶ್ಚಾಹಂ ಭಗವಾಂಸ್ತದ್ಬ್ರವೀತು ಮೇ || 10 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಂ ವರಃ |
ಅಬ್ರವೀಚ್ಛುಣು ಮೇ ರಾಮ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮ || 11 ||

ಭವಾನ್ನಾರಾಯಣೋ ದೇವಃ ಶ್ರೀಮಾಂಶ್ಚಕ್ರಾಯುಧೋ ವಿಭುಃ |
ಏಕಶೃಜೋ ವರಾಹಸ್ತ್ವಂ ಭೂತಭವ್ಯಸಪತ್ನಜಿತ್ || 12 ||

ಅಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ಯಂ ಚ ಮಧ್ಯೇ ಚಾನ್ತೇ ಚ ರಾಘವ |
ಲೋಕಾನಾಂ ತ್ವಂ ಪರೋ ಧರ್ಮೋ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಶ್ಚತುರ್ಭುಜಃ || 13 ||

ಶಾರ್ಙ್ಗಧನ್ವಾ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಪುರುಷಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ಅಜಿತಃ ವಿಡ್ಗಧ್ಮಗಿಷ್ಣುಣಃ ಕೃಷ್ಣಶೇಷೈವ ಬ್ರಹ್ಮದ್ಬಲಃ || 14 ||

ಸೇನಾನೀಗ್ರಾಮಣೀಶ್ಚ ತ್ವಂ ಬುದ್ಧಿಃ ಸತ್ತ್ವಂ ಕ್ಷಮಾ ದಮಃ |
ಪ್ರಭವಶ್ಚಾಪ್ಯಯಶ್ಚ ತ್ವಮುಪೇನೋದ್ರೋ ಮಧುಸೂದನಃ || 15 ||

ಇಂದ್ರಕರ್ಮಾ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ತ್ವಂ ಪದ್ಮನಾಭೋ ರಣಾಂತಕೃತ್ |
ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಚ ತ್ವಾಮಾಹುರ್ದಿವ್ಯಾ ಮಹರ್ಷಯಃ || 16 ||

ಸಹಸ್ರಶೃಜೋ ವೇದಾತಾಮ ಶತಜಿಹ್ವೋ ಮಹರ್ಷಭಃ |
ತ್ವಂ ಯಜ್ಞಸ್ತ್ವಂ ವಷಟ್ಕಾರಸ್ತ್ವಮೋಙ್ಕಾರಃ ಪರಂತಪ || 17 ||

ಪ್ರಭವಂ ನಿಧನಂ ವಾ ತೇ ನ ವಿದುಃ ಕೋ ಭವಾನಿತಿ |
ದೃಶ್ಯಸೇ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷು ಚ ಗೋಷು ಚ || 18 ||

ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ಗಗನೇ ಪರ್ವತೇಷು ವನೇಷು ಚ |
ಸಹಸ್ರಚರಣಃ ಶ್ರೀಮಾಞ್ಚತಶೀರ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಧೃಕ್ || 19 ||

ತ್ವಂ ಧಾರಯಸಿ ಭೂತಾನಿ ವಸುಧಾಂ ಚ ಸಪರ್ವತಾಮ್ |
ಅನ್ತೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಸಲಿಲೇ ದೃಶ್ಯಸೇ ತ್ವಂ ಮಹೋರಗಃ || 20 ||

ತ್ರೀಂಲೋಕಾನ್ನಾರಯನ್ನಾಮ ದೇವಗನ್ಧರ್ವದಾನವಾನ್ |

ಅಹಂ ತೇ ಹೃದಯಂ ರಾಮ ಜಿಹ್ವಾ ದೇವೀ ಸರಸ್ವತೀ || 21 ||

ದೇವಾ ಗಾತ್ರೇಷು ಲೋಮಾನಿ ನಿರ್ಮಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರಭೋ |
ನಿಮೇಷಸ್ತೇಽಭವದ್ರಾತ್ರಿರುನ್ಮೇಷಸ್ತೇಽಭವದ್ಧಿವಾ || 22 ||

ಸಂಸ್ಕಾರಾಸ್ತೇಽಭವನ್ವೇದಾ ನ ತದಸ್ತಿ ತ್ವಯಾ ವಿನಾ |
ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಶರೀರಂ ತೇ ಸ್ಥೈರ್ಯಂ ತೇ ವಸುಧಾತಲಮ್ || 23 ||

ಅಗ್ನಿಃ ಕೋಪಃ ಪ್ರಸಾದಸ್ತೇ ಸೋಮಃ ಶ್ರೀವತ್ಸಲಕ್ಷಣ |
ತ್ವಯಾ ಲೋಕಾಸ್ತ್ರಯಃ ಕ್ರಾಂತಾಃ ಪುರಾಣೇ ವಿಕ್ರಮೈಸ್ತ್ರಿಭಿಃ || 24 ||

ಮಹೇಂದ್ರಶ್ಚ ಕೃತೋ ರಾಜಾ ಬಲಿಂ ಬದ್ಧಾಽ ಮಹಾಸುರಮ್ |
ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಭವಾನಿಷ್ಕುಂದೇವಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ || 25 ||

ವಧಾರ್ಥಂ ರಾವಣಸ್ಯೇಹ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ಮಾನುಷೀಂ ತನುಮ್ |
ತದಿದಂ ನಃ ಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರ || 26 ||

ನಿಹತೋ ರಾವಣೋ ರಾಮ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ ದಿವಮಾಕೃಮ |
ಅಮೋಘಂ ಬಲವೀರ್ಯಂ ತೇ ಅಮೋಘಸ್ತೇ ಪರಾಕೃಮಃ || 27 ||

ಅಮೋಘಾಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಭಕ್ತಿಮನ್ತಶ್ಚ ಯೇ ನರಾಃ |
ಯೇ ತ್ವಾಂ ದೇವಂ ಧ್ರುವಂ ಭಕ್ತಾಃ ಪುರಾಣಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ || 28 ||

ಯೇ ನರಾಃ ಕೀರ್ತಯಿಷ್ಯಂತಿ ನಾಸ್ತಿ ತೇಷಾಂ ಪರಾಭವಃ || 29 ||
|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪಿತಾಮಹಸಮೀರಿತಮ್ |
ಅಜ್ಞೇನಾದಾಯ ವೈದೇಹೀಮುತ್ಪಪಾತ ವಿಭಾವಸುಃ || 1 ||

ತರುಣಾದಿತ್ಯಸಜ್ಜಾಶಾಂ ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನಭೂಷಣಾಮ್ |
ರಕ್ತಾಂಭರಧರಾಂ ಬಾಲಾಂ ನೀಲಕುಂಭಾಶಿತಮೂರ್ಧಜಾಮ್ || 2 ||

ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಮಾಲಾಭರಣಾಂ ತಥಾ ರೂಪಾಂ ಮನಸ್ವಿನೀಮ್ |
ದದೌ ರಾಮಾಯ ವೈದೇಹೀಮಜ್ಞೇ ಕೃತ್ವಾ ವಿಭಾವಸುಃ || 3 ||

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ತದಾ ರಾಮಂ ಸಾಕ್ಷೀ ಲೋಕಸ್ಯ ಪಾವಕಃ |
ಏಷಾ ತೇ ರಾಮ ವೈದೇಹೀ ಪಾಪಮಸ್ಯಾ ನ ವಿದ್ಯತೇ || 4 ||

ನೈವ ವಾಚಾ ನ ಮನಸಾ ನಾನುಧ್ಯಾನಾನ್ನ ಚಕ್ಷುಷಾ |
ಸುವೃತ್ತಾ ವೃತ್ತಶೌಣ್ಡೀರಾ ನ ತ್ವಾಮತಿಚಚಾರ ಹ || 5 ||

ರಾವಣೇನಾಪನೀತ್ಯೇಷಾ ವೀರ್ಯೋತ್ಸಿಕ್ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ |
ತ್ವಯಾ ವಿರಹಿತಾ ದೀನಾ ವಿವಶಾ ನಿರ್ಜನಾದ್ವನಾತ್ || 6 ||

ರುದ್ಧಾ ಚಾಂತಃಪುರೇ ಗುಪ್ತಾ ತ್ವಕಿಚ್ಛಾ ತ್ವತ್ಪರಾಯಣಾ |
ರಕ್ಷಿತಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಸಜ್ಞೈರ್ವಿಕ್ರತೈರ್ಘೋರದರ್ಶನೈಃ || 7 ||

ಪ್ರಲೋಭ್ಯಮಾನಾ ವಿವಿಧಂ ಭತ್ಸ್ಯಮಾನಾ ಚ ಮೈಥಿಲೀ |
ನಾಚಿಂತಯತ ತದ್ರಕ್ಷಸ್ತ್ವದಗತೇನಾಂತರಾತ್ಮನಾ || 8 ||

ವಿಶುದ್ಧಭಾವಾಂ ನಿಷ್ಪಾಪಾಂ ಪ್ರತಿಗೃಹೀಷ್ವ ರಾಘವ |
ನ ಕಿಂಚಿದಭಿಧಾತವ್ಯಮಹಮಾಜ್ಞಾಪಯಾಮಿ ತೇ || 9 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಧೃತಿಮಾನ್ದೃಢವಿಕ್ರಮಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ತ್ರಿದಶಶ್ರೇಷ್ಠಂ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ || 10 ||

ಅವಶ್ಯಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಸೀತಾ ಪಾವನಮರ್ಹತಿ ।
ದೀರ್ಘಕಾಲೋಷಿತಾ ಚೇಯಂ ರಾವಣಾಂತಃಪುರೇ ಶುಭಾ ॥ 11 ॥

ಬಾಲಿಶಃ ಖಿಲು ಕಾಮಾತ್ಮಾ ರಾಮೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ।
ಇತಿ ವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಮಾಂ ಸನ್ತೋ ಜಾನಕೀಮವಿಶೋಧ್ಯ ಹಿ ॥ 12 ॥

ಅನನ್ಯಹೃದಯಾಂ ಭಕ್ತಾಂ ಮಚ್ಚಿತ್ತಪರಿರಕ್ಷಣೀಮ್ ।
ಅಹಮಪ್ಯವಗಚ್ಛಾಮಿ ಮೈಥಿಲೀಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥ 13 ॥

ಪ್ರತ್ಯಯಾರ್ಥಂ ತು ಲೋಕಾನಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಸತ್ಯಸಂಶ್ರಯಃ ।
ಉಪೇಕ್ಷೇ ಚಾಪಿ ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರವಿಶಂತೀಂ ಹುತಾಶನಮ್ ॥ 14 ॥

ಇಮಾಮಪಿ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀಂ ರಕ್ಷಿತಾಂ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ ।
ರಾವಣೋ ನಾತಿವರ್ತೇತ ವೇಲಾಮಿವ ಮಹೋದಧಿಃ ॥ 15 ॥

ನ ಹಿ ಶಕ್ತಃ ಸ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಮನಸಾಪಿ ಹಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಪ್ರಧರ್ಷಯಿತುಮಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ದೀಪ್ತಾಮಗ್ನಿಶಿಖಾಮಿವ ॥ 16 ॥

ನೇಯಮರ್ಹತಿ ಚೈಶ್ವರ್ಯಂ ರಾವಣಾಂತಃಪುರೇ ಶುಭಾ ।
ಅನನ್ಯಾ ಹಿ ಮಯಾ ಸೀತಾಂ ಭಾಸ್ಕರೇಣ ಪ್ರಭಾ ಯಥಾ ॥ 17 ॥

ವಿಶುದ್ಧಾ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಮೈಥಿಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ನ ಹಿ ಹಾತುಮಿಯಂ ಶಕ್ಯಾ ಕೀರ್ತಿರಾತ್ಮವತಾ ಯಥಾ ॥ 18 ॥

ಅವಶ್ಯಂ ಚ ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವೋ ವಚೋ ಹಿತಮ್ ।
ಸ್ನಿಗ್ಧಾನಾಂ ಲೋಕಮಾನ್ಯಾನಾಮೇವಂ ಚ ಬ್ರುವತಾಂ ಹಿತಮ್ ॥ 19 ॥

ಇತೀದಮುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಮಹಾಬಲೈಃ
ಪ್ರಶಸ್ಯಮಾನಃ ಸ್ವಕೃತೇನ ಕರ್ಮಣಾ ।
ಸಮೇತ್ಯ ರಾಮಃ ಪ್ರಿಯಯಾ ಮಹಾಬಲಃ
ಸುಖಂ ಸುಖಾರ್ಹೋಽನುಬಭೂವ ರಾಘವಃ ॥ 20 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಘವೇಣ ಸುಭಾಷಿತಮ್ |
ಇದಂ ಶುಭತರಂ ವಾಕ್ಯಂ ವ್ಯಾಜಹಾರ ಮಹೇಶ್ವರಃ || 1 ||

ಪುಷ್ಕರಾಕ್ಷ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಹಾವಕ್ಷಃ ಪರಂತಪ |
ದಿಷ್ಯಾ ಕೃತಮಿದಂ ಕರ್ಮ ತ್ವಯಾ ಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರ || 2 ||

ದಿಷ್ಯಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಪ್ರವೃದ್ಧಂ ದಾರುಣಂ ತಮಃ |
ಅಪಾವೃತ್ತಂ ತ್ವಯಾ ಸಂಖ್ಯೇ ರಾಮ ರಾವಣಜಂ ಭಯಮ್ || 3 ||

ಆಶ್ವಾಸ್ಯ ಭರತಂ ದೀನಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ |
ಕೈಕೇಯೀಂ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾತರಮ್ || 4 ||

ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಜ್ಯಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ನಂದಯಿತ್ವಾ ಸುಹೃಜ್ಜನಮ್ |
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ಕುಲೇ ವಂಶಂ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಬಲ || 5 ||

ಇಷ್ಟ್ವಾ ತುರಗಮೇಧೇನ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಚಾನುತ್ತಮಂ ಯಶಃ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ಧನಂ ದತ್ತ್ವಾ ತ್ರಿದಿವಂ ಗಂತುಮರ್ಹಸಿ || 6 ||

ಏಷ ರಾಜಾ ವಿಮಾನಸ್ಥಃ ಪಿತಾ ದಶರಥಸ್ತವ |
ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮಾನುಷೇ ಲೋಕೇ ಗುರುಸ್ತವ ಮಹಾಯಶಾಃ || 7 ||

ಇಂದ್ರಲೋಕಂ ಗತಃ ಶ್ರೀಮಾಂಸ್ತ್ವಯಾ ಪುತ್ರೇಣ ತಾರಿತಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ತ್ವಮೇನಮಭಿವಾದಯ || 8 ||

ಮಹಾದೇವವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ವಿಮಾನಶಿಖರಸ್ಥಸ್ಯ ಪ್ರಣಾಮಮಕರೋತ್ತಿತುಃ || 9 ||

ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಸ್ವಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಾ ವಿರಜೋಽಮ್ಬರಧಾರಿಣಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ದದರ್ಶ ಪಿತರಂ ಪ್ರಭುಃ || 10 ||

ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾವಿಷ್ಣೋ ವಿಮಾನಸೋ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಿಯತರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುತ್ರಂ ದಶರಥಸ್ತದಾ || 11 ||

ಆರೋಪ್ಯಾಜ್ಞಂ ಮಹಾಬಾಹುವರ್ತಾಸನಗತಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಸಮ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಸಮಾದದೇ || 12 ||

ನ ಮೇ ಸ್ವರ್ಗೋ ಬಹುಮತಃ ಸಮಾನಶ್ಚ ಸುರರ್ಷಿಭಿಃ |
ತ್ವಯಾ ರಾಮ ವಿಹೀನಸ್ಯ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಶೃಣೋಮಿ ತೇ || 13 ||

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಯಾನಿ ಚೋಕ್ತಾನಿ ವಾಕ್ಯಾನಿ ವದತಾಂ ವರ |
ತವ ಪ್ರವ್ರಾಜನಾರ್ಥಾನಿ ಸ್ಥಿತಾನಿ ಹೃದಯೇ ಮಮ || 14 ||

ತ್ವಾಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕುಶಲಿನಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |
ಅದ್ಯ ದುಃಖಾದ್ವಿಮುಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ನೀಹಾರಾದಿವ ಭಾಸ್ಕರಃ || 15 ||

ತಾರಿತೋಽಹಂ ತ್ವಯಾ ಪುತ್ರ ಸುಪುತ್ರೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಅಷ್ಟಾವಕ್ರೇಣ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತಾರಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯಥಾ || 16 ||

ಇದಾನೀಂ ಚ ವಿಜಾನಾಮಿ ಯಥಾ ಸೌಮ್ಯ ಸುರೇಶ್ವರೈಃ |
ವಧಾರ್ಥಂ ರಾವಣಸ್ಯೇಹ ವಿಹಿತಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ || 17 ||

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾ ಖಿಲು ಕೌಸಲ್ಯಾ ಯಾ ತ್ವಾಂ ರಾಮ ಗೃಹಂ ಗತಮ್ |
ವನಾನ್ನಿವೃತ್ತಂ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯತೇ ಶತ್ರುಸೂದನ || 18 ||

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಾಃ ಖಿಲು ತೇ ರಾಮ ನರಾ ಯೇ ತ್ವಾಂ ಪುರೀಂ ಗತಮ್ |
ಜಲಾರ್ದ್ರಮಭಿಷಿಕ್ತಂ ಚ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ವಸುಧಾಧಿಪಮ್ || 19 ||

ಅನುರಕ್ತೇನ ಬಲಿನಾ ಶುಚಿನಾ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಾ |
ಇಚ್ಛೇಯಂ ತ್ವಾಮಹಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಭರತೇನ ಸಮಾಗತಮ್ || 20 ||

ಚತುರ್ದಶಸಮಾಃ ಸೌಮ್ಯ ವನೇ ನಿಯಾಪಿತಾಸ್ತ್ವಯಾ |
ವಸತಾ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ಧೀಮತಾ || 21 ||

ನಿವೃತ್ತವನವಾಸೋಽಸಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಸಫಲಾ ಕೃತಾ ।
ರಾವಣಂ ಚ ರಣೇ ಹತ್ವಾ ದೇವಾಸ್ತೇ ಪರಿತೋಷಿತಾಃ ॥ 22 ॥

ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಯಶಃ ಶ್ಲಾಘ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತೇ ಶತ್ರುಸೂದನ ।
ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹ ರಾಜ್ಯಸೋಢೀ ದೀರ್ಘಮಾಯುರವಾಪ್ನುಹಿ ॥ 23 ॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ರಾಜಾನಂ ರಾಮಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ ।
ಕುರು ಪ್ರಸಾದಂ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಭರತಸ್ಯ ಚ ॥ 24 ॥

ಸಪುತ್ರಾಂ ತ್ವಾಂ ತ್ಯಜಾಮೀತಿ ಯದುಕ್ತಾ ಕೈಕಯೀ ತ್ವಯಾ ।
ಸ ಶಾಪಃ ಕೈಕಯೀಂ ಘೋರಃ ಸಪುತ್ರಾಂ ನ ಸ್ಪೃಶೇತ್ಪ್ರಭೋ ॥ 25 ॥

ಸ ತಥೇತಿ ಮಹಾರಾಜೋ ರಾಮಮುಕ್ತ್ವಾ ಕೃತಾಞ್ಜಲಿಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಪುನರ್ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಹ ॥ 26 ॥

ರಾಮಂ ಶುಶ್ರೂಷತಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ಕೃತಾ ಮಮ ಮಹಾಪ್ರೀತಿಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಧರ್ಮಫಲಂ ಚ ತೇ ॥ 27 ॥

ಧರ್ಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಯಶಶ್ಚ ವಿಪುಲಂ ಭುವಿ ।
ರಾಮೇ ಪ್ರಸನ್ನೇ ಸ್ವರ್ಗಂ ಚ ಮಹಿಮಾನಂ ತಥೈವ ಚ ॥ 28 ॥

ರಾಮಂ ಶುಶ್ರೂಷ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನ ।
ರಾಮಃ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಶುಭೇಷ್ವಭಿರತಃ ಸದಾ ॥ 29 ॥

ಏತೇ ಸೇನ್ಯಾಸ್ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ ।
ಅಭಿಗಮ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಮರ್ಚಂತಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ॥ 30 ॥

ಏತತ್ತದುಕ್ತಮವ್ಯಕ್ತಮಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ದೇವಾನಾಂ ಹೃದಯಂ ಸೌಮ್ಯ ಗುಹ್ಯಂ ರಾಮಃ ಪರಂತಪಃ ॥ 31 ॥

ಅವಾಪ್ತಂ ಧರ್ಮಚರಣಂ ಯಶಶ್ಚ ವಿಪುಲಂ ತ್ವಯಾ ।
ರಾಮಂ ಶುಶ್ರೂಷತಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸಹ ಸೀತಯಾ ॥ 32 ॥

ಸ ತಥೋಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಂ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಉವಾಚ ರಾಜಾ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವೈದೇಹೀಂ ವಚನಂ ಶುಭಮ್ || 33 ||

ಕರ್ತವ್ಯೋ ನ ತು ವೈದೇಹಿ ಮನ್ಯುಸ್ತ್ಯಾಗಮಿಮಂ ಪ್ರತಿ |
ರಾಮೇಣ ತ್ವದ್ವಿಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕೃತಮೇತದ್ಧಿತ್ಯೇಷಿಣಾ || 34 ||

ನ ತ್ವಂ ಸುಭ್ರು ಸಮಾಧೇಯಾ ಪತಿಶುಶ್ರೂವಣಂ ಪ್ರತಿ |
ಅವಶ್ಯಂ ತು ಮಯಾ ವಾಚ್ಯಮೇಷ ತೇ ದೈವತಂ ಪರಮ್ || 35 ||

ಇತಿ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಶ್ಯ ಪುತ್ರೌ ಸೀತಾಂ ತಥಾ ಸ್ನುಷಾಮ್ |
ಇಂದ್ರಲೋಕಂ ವಿಮಾನೇನ ಯಯೌ ದಶರಥೋ ಜ್ವಲನ್ || 36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಅಷ್ಟಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಪ್ರತಿಪ್ರಯಾತೇ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ಮಹೇಂದ್ರಃ ಪಾಕಶಾಸನಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರಮಪ್ರೀತೋ ರಾಘವಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಂ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥೧॥

ಅಮೋಘಂ ದರ್ಶನಂ ರಾಮ ತವಾಸ್ಮಾಕಂ ಪರಂತಪ ।
ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ತೇನ ತ್ವಂ ಬ್ರೂಹಿ ಯನ್ಮನಸೇಚ್ಛಸಿ ॥೨॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಕೃತಾಞ್ಜಲಿಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸೀತಯಾ ಚಾಪಿ ಭಾರ್ಯಯಾ ॥೩॥

ಯದಿ ಪ್ರೀತಿಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ಮಯಿ ಸರ್ವಸುರೇಶ್ವರ ।
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕುರು ಮೇ ಸತ್ಯಂ ವಚನಂ ವದತಾಂ ವರ ॥೪॥

ಮಮ ಹೇತೋಃ ಪರಾಕ್ರಾಂತಾ ಯೇ ಗತಾ ಯಮಸಾದನಮ್ ।
ತೇ ಸರ್ವೇ ಜೀವಿತಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಮುತ್ಪಿಷ್ಠಂ ವಾನರಾಃ ॥೫॥

ಮತ್ಪ್ರಿಯೇಷ್ವಭಿರಕ್ತಾಶ್ಚ ನ ಮೃತ್ಯುಂ ಗಣಯಂತಿ ಚ ।
ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ಸಮೇಯುಸ್ತೇ ವರಮೇತದಹಂ ವೃಣೇ ॥೬॥

ನೀರುಜಾನ್ನಿವ್ರಣಾಂಶ್ಚೈವ ಸಮ್ಪನ್ನಬಲಪೌರುಷಾನ್ ।
ಗೋಲಾಜ್ಞೂಲಾಂಸ್ತಥೈವರ್ಕ್ಷಾನ್ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಮಾನದ ॥೭॥

ಅಕಾಲೇ ಚಾಪಿ ಮುಖ್ಯಾನಿ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ।
ನದ್ಯಶ್ಚ ವಿಮಲಾಸ್ತತ್ರ ತಿಷ್ಠೋಯುರ್ಯತ್ರ ವಾನರಾಃ ॥೮॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ತಸ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಮಹೇಂದ್ರಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ವಚನಂ ಪ್ರೀತಿಲಕ್ಷಣಮ್ ॥೯॥

ಮಹಾನಯಂ ವರಸ್ತಾತ ತ್ವಯೋಕ್ತೋ ರಘುನಂದನ ।
ಸಮುತ್ಥಾಸ್ಯಂತಿ ಹರಯಃ ಸುಪ್ತಾ ನಿದ್ರಾಕ್ಷಯೇ ಯಥಾ ॥೧೦॥

ಸುಹೃದ್ಭಿರ್ಬಾನ್ಧವೈಶ್ಚೈವ ಜ್ಞಾತಿಭಿಃ ಸ್ವಜನೇನ ಚ |
ಸರ್ವ ಏವ ಸಮೇಷ್ಯನ್ತಿ ಸಂಯುಕ್ತಾಃ ಪರಯಾ ಮುದಾ || 11 ||

ಅಕಾಲೇ ಪುಷ್ಪಶಬಲಾಃ ಫಲವನ್ತಶ್ಚ ಪಾದಪಾಃ |
ಭವಿಷ್ಯನ್ತಿ ಮಹೇಷ್ವಾಸ ನದ್ಯಶ್ಚ ಸಲಿಲಾಯುತಾಃ || 12 ||

ಸವ್ರಣೈಃ ಪ್ರಥಮಂ ಗಾತ್ರೈಃ ಸಂವೃತೈರ್ನಿವ್ರಣೈಃ ಪುನಃ |
ಬಭೂವುರ್ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಿಮೇತದಿತಿ ವಿಸ್ಮಿತಃ || 13 ||

ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಾರ್ಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವೇ ಸುರೋತ್ತಮಾಃ |
ಊಚುಸ್ತೇ ಪ್ರಥಮಂ ಸ್ತುತಾಃ ಸ್ತವಾರ್ಹಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 14 ||

ಗಚ್ಛಾಂಯೋಧ್ಯಾಮಿತೋ ವೀರ ವಿಸರ್ಜಯ ಚ ವಾನರಾನ್ |
ಮೈಥಿಲೀಂ ಸಾನ್ತ್ವಯಸ್ವನಾಮನುರಕ್ತಾಂ ತಪಸ್ವಿನೀಮ್ || 15 ||

ಭ್ರಾತರಂ ಪಶ್ಯ ಭರತಂ ತ್ವಚ್ಛೋಕಾದ್ವ್ರತಚಾರಿಣಮ್ |
ಅಭಿಷೇಚಯ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಪೌರಾಣಗತಾಃ ಪ್ರಹರ್ಷಯ || 16 ||

ಏವಮುಕ್ತಾಃ ತಮಾಮನ್ತ್ರಾ ರಾಮಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ವಿಮಾನೈಃ ಸೂರ್ಯಸಂಜಾಶೈರ್ಹೃಷ್ವಾ ಜಗ್ಮುಃ ಸುರಾ ದಿವಮ್ || 17 ||

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತ್ರಿದಶೋತ್ತಮಾನ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವಾಸಮಾಜ್ಞಾಪಯತ್ತದಾ || 18 ||

ತತಸ್ತು ಸಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಮಪಾಲಿತಾ
ಮಹಾಚಮೂರ್ಹೃಷ್ವಜನಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಶ್ರಿಯಾ ಜ್ವಲಂತೀ ವಿರರಾಜ ಸರ್ವತೋ
ನಿಶಾಪ್ರಣೀತೇವ ಹಿ ಶೀತರಶ್ಮಿನಾ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ನವಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತಾಂ ರಾತ್ರಿಮುಷಿತಂ ರಾಮಂ ಸುಖೋತ್ಥಿತಮರಿಂದ್ರಮಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ಜಯಂ ಪೃಷ್ಠಾಪ್ತ್ವಾ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ ೧ ॥

ಸ್ನಾನಾನಿ ಚಾಜಗ್ರಾಗಾಣಿ ವಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ।
ಚಂದನಾನಿ ಚ ದಿವ್ಯಾನಿ ಮಾಲ್ಯಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ॥ ೨ ॥

ಅಲಂಕಾರವಿದಶ್ಚೇಮಾ ನಾರ್ಯಃ ಪದ್ಮನಿಭೇಕ್ಷಣಾಃ ।
ಉಪಸ್ಥಿತಾಸ್ತಾಂ ವಿಧಿವತ್ಸಾಂ ಪಯಿಷ್ಯಂತಿ ರಾಘವ ॥ ೩ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಹರಿನ್ಮುಗ್ರೀವಮುಖ್ಯಾಂಸ್ತಾಂ ಸ್ನಾನೇನೋಪನಿಮನ್ತ್ರಯ ॥ ೪ ॥

ಸ ತು ತಾಮ್ಯತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಮಮಹೇತೋಃ ಸುಖೋಚಿತಃ ।
ಸುಕುಮಾರೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕುಮಾರಃ ಸತ್ಯಸಂಶ್ರವಃ ॥ ೫ ॥

ತಂ ವಿನಾ ಕೈಕೇಯೀಪುತ್ರಂ ಭರತಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಮ್ ।
ನ ಮೇ ಸ್ನಾನಂ ಬಹುಮತಂ ವಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ॥ ೬ ॥

ಇತ ಏವ ಪಥಾ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರತಿಗಚ್ಛಾಮ ತಾಂ ಪುರೀಮ್ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಮಾಯತೋ ಹ್ಯೇಷ ಪನ್ನಾಃ ಪರಮದುರ್ಗಮಃ ॥ ೭ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಅಹ್ನಾ ತಾಂ ಪ್ರಾಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತಾಂ ಪುರೀಂ ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜ ॥ ೮ ॥

ಪುಷ್ಪಕಂ ನಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ವಿಮಾನಂ ಸೂರ್ಯಸಂನಿಭಮ್ ।
ಮಮ ಭ್ರಾತುಃ ಕುಬೇರಸ್ಯ ರಾವಣೇನಾಹೃತಂ ಬಲಾತ್ ॥ ೯ ॥

ತದಿದಂ ಮೇಘಸಂಚಾರಂ ವಿಮಾನಮಿಹ ತಿಷ್ಠತಿ ।
ತೇನ ಯಾಸ್ಯಸಿ ಯಾನೇನ ತ್ವಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಗಜಜ್ವರಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಹಂ ತೇ ಯದ್ಯನುಗ್ರಾಹ್ಯೋ ಯದಿ ಸ್ಮರಸಿ ಮೇ ಗುಣಾನ್ |
ವಸ ತಾವದಿಹ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಮಯಿ ಸೌಹೃದಮ್ || 11 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಚಾಪಿ ಭಾರ್ಯಯಾ |
ಅರ್ಚಿತಃ ಸರ್ವಕಾಮೈಸ್ತ್ವಂ ತತೋ ರಾಮ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ || 12 ||

ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತಸ್ತು ಮೇ ರಾಮ ಸಸೈನ್ಯಃ ಸಸುಹೃದ್ಗಣಃ |
ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಂ ವಿಹಿತಾಂ ತಾವದ್ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಮಯೋದ್ಯತಾಮ್ || 13 ||

ಪ್ರಣಯಾದ್ಭಹುಮಾನಾಚ್ಚ ಸೌಹೃದೇನ ಚ ರಾಘವ |
ಪ್ರಸಾದಯಾಮಿ ಪ್ರೇಷ್ಯೋಽಹಂ ನ ಖಿಲ್ವಾಜ್ಞಾಪಯಾಮಿ ತೇ || 14 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತತೋ ರಾಮಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಮ್ |
ರಕ್ಷಸಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚೋಪಶೃಣ್ವತಾಮ್ || 15 ||

ಪೂಜಿತೋಽಹಂ ತ್ವಯಾ ವೀರ ಸಾಚಿವೈನ ಪರಂತಪ |
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಚ ಚೇಷ್ಟಿಭಿಃ ಸೌಹೃದೇನೋತ್ತಮೇನ ಚ || 16 ||

ನ ಖಿಲ್ವೇತನ್ನ ಕುರ್ಯಾಂ ತೇ ವಚನಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ |
ತಂ ತು ಮೇ ಭ್ರಾತರಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಭರತಂ ತ್ವರತೇ ಮನಃ || 17 ||

ಮಾಂ ನಿವರ್ತಯಿತುಂ ಯೋಽಸೌ ಚಿತ್ರಕೂಟಮುಪಾಗತಃ |
ಶಿರಸಾ ಯಾಚತೋ ಯಸ್ಯ ವಚನಂ ನ ಕೃತಂ ಮಯಾ || 18 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಚ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ |
ಗುರೂಂಶ್ಚ ಸುಹೃದಶ್ಚೈವ ಪೌರಾಂಶ್ಚ ತನಯೈಃ ಸಹ || 19 ||

ಉಪಸ್ಥಾಪಯ ಮೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವಿಮಾನಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ |
ಕೃತಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಮೇ ವಾಸಃ ಕಥಂಚ್ಛದಿಹ ಸಮ್ಮತಃ || 20 ||

ಅನುಜಾನೀಹಿ ಮಾಂ ಸೌಮ್ಯ ಪೂಜಿತೋಽಸ್ಮಿ ವಿಭೀಷಣ |
ಮನ್ಯುರ್ನ ಖಿಲು ಕರ್ತವ್ಯಸ್ತ್ವರಿತಸ್ತ್ವಾನುಮಾನಯೇ || 21 ||

ತತಃ ಕಾಞ್ಚನಚಿತ್ರಾಙ್ಗಂ ವೈದೂರ್ಯಮಣಿವೇದಿಕಮ್ |
ಕೂಟಾಗಾರೈಃ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಸರ್ವತೋ ರಜತಪ್ರಭಮ್ || 22 ||

ಪಾಣ್ಡುರಾಭಿಃ ಪತಾಕಾಭಿಧ್ವಜೈಶ್ಚ ಸಮಲಙ್ಕೃತಮ್ |
ಶೋಭಿತಂ ಕಾಞ್ಚನೈರ್ಹರ್ಮೈರ್ಹೇಮಪದ್ಮವಿಭೂಷಿತಮ್ || 23 ||

ಪ್ರಕೀರ್ಣಂ ಕಿಂಚಿಣೀಜಾಲೈರ್ಮುಕ್ತಾಮಣಿಗವಾಕ್ಷಿತಮ್ |
ಘಣ್ಣಾಜಾಲೈಃ ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಸರ್ವತೋ ಮಧುರಸ್ವನಮ್ || 24 ||

ತನ್ನೇರುಶಿಖರಾಕಾರಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ |
ಬಹುಭಿರ್ಭೂಷಿತಂ ಹರ್ಮೈರ್ಮುಕ್ತಾರಜತಸಂನಿಭೌ || 25 ||

ತಲೈಃ ಸ್ಫಟಿಕಚಿತ್ರಾಙ್ಗೈರ್ವೈದೂರ್ಯೈಶ್ಚ ವರಾಸನೈಃ |
ಮಹಾರ್ಹಾಸ್ತರಣೋಪೇತೈರುಪಪನ್ನಂ ಮಹಾಧನೈಃ || 26 ||

ಉಪಸ್ಥಿತಮನಾಧೃಷ್ಯಂ ತದ್ವಿಮಾನಂ ಮನೋಜವಮ್ |
ನಿವೇದಯಿತ್ವಾ ರಾಮಾಯ ತಸ್ಥೌ ತತ್ರ ವಿಭೀಷಣಃ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ನವಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದಶಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಉಪಸ್ಥಿತಂ ತು ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುಷ್ಪಕಂ ಪುಷ್ಪಭೂಷಿತಮ್ ।
ಅವಿದೂರೇ ಸ್ಥಿತಂ ರಾಮಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಃ ॥೧॥

ಸ ತು ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರಹೋಷಾ ವಿನೀತೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ತ್ವರಯೋಪೇತಃ ಕಿಂ ಕರೋಮೀತಿ ರಾಘವಮ್ ॥೨॥

ತಮಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯೋಪಶೃಣ್ವತಃ ।
ವಿಮೃಶ್ಯ ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಸ್ನೇಹಪುರಸ್ಕೃತಮ್ ॥೩॥

ಕೃತಪ್ರಯತ್ನಕರ್ಮಾಣೋ ವಿಭೀಷಣ ವನೌಕಸಃ ।
ರತ್ನೈರರ್ಥೈಶ್ಚ ವಿವಿಭೈರ್ಭೂಷಣೈಶ್ಚಾಭಿಪೂಜಯ ॥೪॥

ಸಹೈಭಿರರ್ದಿತಾ ಲಜ್ಜಾ ನಿರ್ಜಿತಾ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ ।
ಹೃಷ್ಯಮಾಃ ಪ್ರಾಣಭಯಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸಜ್ಜಾಗ್ರಮೇಷ್ವನಿವರ್ತಿಭಿಃ ॥೫॥

ಏವಂ ಸಮಾನಿತಾಶ್ಚೇಮೇ ಮಾನಾರ್ಹಾ ಮಾನದ ತ್ವಯಾ ।
ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಕೃತಜ್ಞೇನ ನಿರ್ವೃತಾ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ ॥೬॥

ತ್ಯಾಗಿನಂ ಸಜ್ಜಗ್ರಹೀತಾರಂ ಸಾನುಕ್ರೋಶಂ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ ।
ಯತಸ್ತ್ವಾಮವಗಚ್ಛಂತಿ ತತಃ ಸಮೋಢಯಾಮಿ ತೇ ॥೭॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ವಾನರಾಂಸ್ತಾನಿವಿಭೀಷಣಃ ।
ರತ್ನಾರ್ಥೈಃ ಸಂವಿಭಾಗೇನ ಸರ್ವಾನೇವಾನವಪೂಜಯತ್ ॥೮॥

ತತಸ್ತಾನೂಪಜಿತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರತ್ನೈರರ್ಥೈಶ್ಚ ಯೂಥಪಾನ್ ।
ಆರುರೋಹ ತತೋ ರಾಮಸ್ತದ್ವಿಮಾನಮನುತ್ತಮಮ್ ॥೯॥

ಅಜ್ಞೇನಾದಾಯ ವೈದೇಹೀಂ ಲಜ್ಜಮಾನಾಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವಿಕ್ರಾಂತೇನ ಧನುಷ್ಮತಾ ॥೧೦॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಛ ವಿಮಾನಸ್ಥಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸರ್ವವಾನರಾನ್ |
ಸುಗ್ರೀವಂ ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಚ ವಿಭೀಷಣಮ್ || 11 ||

ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯಂ ಕೃತಮಿದಂ ಭವದ್ಭಿರ್ವಾನರೋತ್ತಮಾಃ |
ಅನುಜ್ಞಾತಾ ಮಯಾ ಸರ್ವೇ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಪ್ರತಿಗಚ್ಛತ || 12 ||

ಯತ್ತು ಕಾರ್ಯಂ ವಯಸ್ಯೇನ ಸುಹೃದಾ ವಾ ಪರಂತಪ |
ಕೃತಂ ಸುಗ್ರೀವ ತತ್ಸರ್ವಂ ಭವತಾ ಧರ್ಮಭೀರುಣಾ |
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ಪ್ರತಿಯಾಹ್ಯಾಶು ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ಯೇನಾಭಿಸಂವೃತಃ || 13 ||

ಸ್ವರಾಜ್ಯೇ ವಸ ಲಜ್ಜಾಂ ಮಯಾ ದತ್ತೇ ವಿಭೀಷಣ |
ನ ತ್ವಾಂ ಧರ್ಷಯಿತುಂ ಶಕ್ತಾಃ ಸೇನ್ಯಾ ಅಪಿ ದಿವೌಕಸಃ || 14 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯಾಮಿ ರಾಜಧಾನೀಂ ಪಿತುರ್ಮಮ |
ಅಭ್ಯನುಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸರ್ವಾನಾಮನ್ತ್ರಯಾಮಿ ವಃ || 15 ||

ಏವಮುಕ್ತಾಸ್ತು ರಾಮೇಣ ವಾನರಾಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಊಚುಃ ಪ್ರಾಂಜಲಯೋ ರಾಮಂ ರಾಕ್ಷಸಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಗಂತುಮಿಚ್ಛಾಮಃ ಸರ್ವಾನ್ಮಯತು ನೋ ಭವಾನ್ || 16 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಾಮಭಿಷೇಕಾದ್ರ್ಯಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಮಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಅಚಿರೇಣಾಗಮಿಷ್ಯಾಮಃ ಸ್ವಾನ್ಗೃಹಾನ್ಮುಪತೇಃ ಸುತ || 17 ||

ಏವಮುಕ್ತಾಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಾನರೈಃ ಸವಿಭೀಷಣೈಃ |
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾಘವಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಸುಗ್ರೀವವಿಭೀಷಣಾನ್ || 18 ||

ಪ್ರಿಯಾತ್ಪ್ರಿಯತರಂ ಲಬ್ಧಂ ಯದಹಂ ಸಸುಹೃಜ್ಜನಃ |
ಸರ್ವೈರ್ಭವದ್ಭಿಃ ಸಹಿತಃ ಪ್ರೀತಿಂ ಲಪ್ಸ್ಯೇ ಪುರೀಂ ಗತಃ || 19 ||

ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾರೋಹ ಸುಗ್ರೀವ ವಿಮಾನಂ ವಾನರೈಃ ಸಹ |
ತ್ವಮಧ್ಯಾರೋಹ ಸಾಮಾತ್ಯೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರವಿಭೀಷಣ || 20 ||

ತತಸ್ತತ್ಪುಷ್ಪಕಂ ದಿವ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಹ ಸೇನಯಾ |

ಅಧ್ಯಾರೋಹತ್ವರಂಜೋಘ್ರಂ ಸಾಮಾತ್ಯಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ || 21 ||

ತೇಷ್ವಾರೋಘೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಕೌಬೇರಂ ಪರಮಾಸನಮ್ |
ರಾಘವೇಣಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಮುತ್ಪಪಾತ ವಿಹಾಯಸಮ್ || 22 ||

ಯಯೌ ತೇನ ವಿಮಾನೇನ ಹಂಸಯುಕ್ತೇನ ಭಾಸ್ವತಾ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಶ್ಚ ಪ್ರತೀತಶ್ಚ ಬಭೌ ರಾಮಃ ಕುಬೇರವತ್ || 23 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದಶಮಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅನುಜ್ಞಾತಂ ತು ರಾಮೇಣ ತದ್ವಿಮಾನಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಉತ್ಪಪಾತ ಮಹಾಮೇಘಃ ಶ್ವಸನೇನೋದ್ಧತೋ ಯಥಾ ॥ ೧ ॥

ಪಾತಯಿತ್ವಾ ತತಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಸರ್ವತೋ ರಘುನಂದನಃ ।
ಅಬ್ರವೀನ್ಮೃಥಿಲೀಂ ಸೀತಾಂ ರಾಮಃ ಶಶಿನಿಭಾನನಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಕೈಲಾಸಶಿಖರಾಕಾರೇ ತ್ರಿಕೂಟಶಿಖರೇ ಸ್ಥಿತಾಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಮೀಕ್ಷಸ್ವ ವೈದೇಹಿ ನಿರ್ಮಿತಾಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ॥ ೩ ॥

ಏತದಾಯೋಧನಂ ಪಶ್ಯ ಮಾಂಸಶೋಣಿತಕರ್ದಮಮ್ ।
ಹರೀಣಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಸೀತೇ ವಿಶಸನಂ ಮಹತ್ ॥ ೪ ॥

ತವಹೇತೋರ್ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ರಾವಣೋ ನಿಹತೋ ಮಯಾ ।
ಕುಂಭಕರ್ಣೋಽತ್ರ ನಿಹತಃ ಪ್ರಹಸ್ತಶ್ಚ ನಿಶಾಚರಃ ॥ ೫ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೇಂದ್ರಜಿಚ್ಛಾತ್ರ ರಾವಣಿರ್ನಿಹತೋ ರಣೇ ।
ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶ್ಚ ದುಷ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯೋ ಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವಮಹೋದರೌ ॥ ೬ ॥

ಅಕಮ್ಪನಶ್ಚ ನಿಹತೋ ಬಲಿನೋಽನ್ಯೇ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚಾತಿಕಾಯಶ್ಚ ದೇವಾನ್ತಕನರಾನ್ತಕೌ ॥ ೭ ॥

ಅತ್ರ ಮನ್ದೋದರೀ ನಾಮ ಭಾರ್ಯಾ ತಂ ಪರ್ಯದೇವಯತ್ ।
ಸಪತ್ನೀನಾಂ ಸಹಸ್ರೇಣ ಸಾಸ್ರೇಣ ಪರಿವಾರಿತಾ ॥ ೮ ॥

ಏತತ್ತು ದೃಶ್ಯತೇ ತೀರ್ಥಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ವರಾನನೇ ।
ಯತ್ರ ಸಾಗರಮುತ್ತೀರ್ಯ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಮುಷಿತಾ ವಯಮ್ ॥ ೯ ॥

ಏಷ ಸೇತುರ್ಮಯಾ ಬದ್ಧಃ ಸಾಗರೇ ಸಲಿಲಾರ್ಣವೇ ।
ತವಹೇತೋರ್ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ನಲಸೇತುಃ ಸುದುಷ್ಕರಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪಶ್ಯ ಸಾಗರಮಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ವೈದೇಹಿ ವರುಣಾಲಯಮ್ |
ಅಪಾರಮಭಿಗರ್ಜಂತಂ ಶಬ್ದಶುಕ್ತಿನಿಷೇವಿತಮ್ || 11 ||

ಹಿರಣ್ಯನಾಭಂ ಶೈಲೇಂದ್ರಂ ಕಾಂಚನಂ ಪಶ್ಯ ಮೈಥಿಲಿ |
ವಿಶ್ರಮಾರ್ಥಂ ಹನುಮತೋ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಸಾಗರಮುತ್ಥಿತಮ್ || 12 ||

ಅತ್ರ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೋಽಯಮಾಜಗಾಮ ವಿಭೀಷಣಃ || 13 ||

ಏಷಾ ಸಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಸೀತೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾ ಚಿತ್ರಕಾನನಾ |
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ಯತ್ರ ವಾಲೀ ಮಯಾ ಹತಃ || 14 ||

ದೃಶ್ಯತೇಽಸೌ ಮಹಾನ್ಸೀತೇ ಸವಿದ್ಯುದಿವ ತೋಯದಃ |
ಋಶ್ಯಮೂಕೋ ಗಿರಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಕಾಂಚನೈರ್ಧಾತುಭಿವೃತಃ || 15 ||

ಅತ್ರಾಹಂ ವಾನರೇಂದ್ರೇಣ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಾಗತಃ |
ಸಮಯಶ್ಚ ಕೃತಃ ಸೀತೇ ವಧಾರ್ಥಂ ವಾಲಿನೋ ಮಯಾ || 16 ||

ಏಷಾ ಸಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಪಮ್ಪಾ ನಲಿನೀ ಚಿತ್ರಕಾನನಾ |
ತ್ವಯಾ ವಿಹೀನೋ ಯತ್ರಾಹಂ ವಿಲಲಾಪ ಸುದುಃಖಿತಃ || 17 ||

ಅಸ್ಯಾಸ್ತೀರೇ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಬರೀ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀ |
ಅತ್ರ ಯೋಜನಬಾಹುಶ್ಚ ಕಬನ್ಧೋ ನಿಹತೋ ಮಯಾ || 18 ||

ದೃಶ್ಯತೇಽಸೌ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಸೀತೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ವನಸ್ಪತಿಃ |
ಯತ್ರ ಯುದ್ಧಂ ಮಹದ್ವೃತ್ತಂ ತವಹೇತೋರ್ವಿಲಾಸಿನಿ |
ರಾವಣಸ್ಯ ನೃಶಂಸಸ್ಯ ಜಟಾಯೋಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 19 ||

ಖರಶ್ಚ ನಿಹತಶ್ಚ ಜೈಫ್ರೀ ದೂಷಣಶ್ಚ ನಿಪಾತಿತಃ |
ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಮಯಾ ಬಾಣೈರಜಿಹ್ಮಗೈಃ || 20 ||

ಪರ್ಣಶಾಲಾ ತಥಾ ಚಿತ್ರಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಶುಭದರ್ಶನಾ |
ಯತ್ರ ತ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ರಾವಣೇನ ಹೃತಾ ಬಲಾತ್ || 21 ||

ಏಷಾ ಗೋದಾವರೀ ರಮ್ಯಾ ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲಾ ಶಿವಾ |

ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯಾಶ್ರಮೋ ಹ್ಯೇಷ ದೃಶ್ಯತೇ ಪಶ್ಯ ಮೈಥಿಲಿ || 22 ||

ವೈದೇಹಿ ದೃಶ್ಯತೇ ಚಾತ್ರ ಶರಭಜ್ಞಾಶ್ರಮೋ ಮಹಾನ್ |
ಉಪಯಾತಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ಯತ್ರ ಶಕ್ರಃ ಪುರಂದರಃ || 23 ||

ಏತೇ ತೇ ತಾಪಸಾವಾಸಾ ದೃಶ್ಯಂತೇ ತನುಮಧ್ಯಮೇ |
ಅತ್ರಿಃ ಕುಲಪತಿಯತ್ರ ಸೂರ್ಯವೈಶ್ವಾನರಪ್ರಭಃ |
ಅತ್ರ ಸೀತೇ ತ್ವಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಪಸೀ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀ || 24 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ನೇಶೇ ಮಹಾಕಾಯೋ ವಿರಾಧೋ ನಿಹತೋ ಮಯಾ || 25 ||

ಅಸೌ ಸುತನುಶೈಲೇಂದ್ರಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟಃ ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ಯತ್ರ ಮಾಂ ಕೃಕಯೀಪುತ್ರಃ ಪ್ರಸಾದಯಿತುಮಾಗತಃ || 26 ||

ಏಷಾ ಸಾ ಯಮುನಾ ದೂರಾದ್ವೃಶ್ಯತೇ ಚಿತ್ರಕಾನನಾ |
ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮೋ ಯತ್ರ ಶ್ರೀಮಾನೇಷ ಪ್ರಕಾಶತೇ || 27 ||

ಏಷಾ ತ್ರಿಪಥಗಾ ಗಜಾ ದೃಶ್ಯತೇ ವರವರ್ಣಿನಿ |
ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಚೈತದ್ಗುಹೋ ಯತ್ರ ಸಮಾಗತಃ || 28 ||

ಏಷಾ ಸಾ ದೃಶ್ಯತೇಽಯೋಧ್ಯಾ ರಾಜಧಾನೀ ಪಿತುರ್ಮಮ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಕುರು ವೈದೇಹಿ ಪ್ರಣಾಮಂ ಪುನರಾಗತಾ || 29 ||

ತತಸ್ತೇ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಉತ್ಪತ್ಯೋತ್ಪತ್ಯ ದದೃಶುಸ್ತಾಂ ಪುರೀಂ ಶುಭದರ್ಶನಾಮ್ || 30 ||

ತತಸ್ತು ತಾಂ ಪಾಂಡುರಹರ್ಮ್ಯಮಾಲಿನೀಮ್
ವಿಶಾಲಕಕ್ಷ್ಯಾಂ ಗಜವಾಜಿಸಂಕುಲಾಮ್ |
ಪುರೀಮಯೋಧ್ಯಾಂ ದದೃಶುಃ ಪ್ಲವಂಗಮಾಃ
ಪುರೀಂ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯಥಾಮರಾವತೀಮ್ || 31 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಪೂರ್ಣೇ ಚತುರ್ದಶೇ ವರ್ಷೇ ಪಂಚಭಾಷ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ ।
ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವವಂದೇ ನಿಯತೋ ಮುನಿಮ್ ॥೧॥

ಸೋಽಪೃಚ್ಛದಭಿವಾದ್ಯೈನಂ ಭರದ್ವಾಜಂ ತಪೋಧನಮ್ ।
ಶೃಣೋಷಿ ಕಚಿದ್ಭಗವನ್ಸುಭಿಕ್ಷಾನಾಮಯಂ ಪುರೇ ।
ಕಚ್ಚಿಚ್ಚ ಯುಕ್ತೋ ಭರತೋ ಜೀವನ್ಮೃಪಿ ಚ ಮಾತರಃ ॥೨॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಭರದ್ವಾಜೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸ್ಮಿತಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಠವತ್ ॥೩॥

ಪಚ್ಛದಿಗ್ಧಸ್ತು ಭರತೋ ಜಟಿಲಸ್ತ್ವಾಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ ।
ಪಾದುಕೇ ತೇ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸರ್ವಂ ಚ ಕುಶಲಂ ಗೃಹೇ ॥೪॥

ತ್ವಾಂ ಪುರಾ ಚೀರವಸನಂ ಪ್ರವಿಶಂತಂ ಮಹಾವನಮ್ ।
ಸ್ತ್ರೀತ್ಮತೀಯಂ ಚ್ಯುತಂ ರಾಜ್ಯಾದ್ಧರ್ಮಕಾಮಂ ಚ ಕೇವಲಮ್ ॥೫॥

ಪದಾತಿಂ ತ್ಯಕ್ತಸರ್ವಸ್ವಂ ಪಿತುರ್ವಚನಕಾರಿಣಮ್ ।
ಸ್ವರ್ಗಭೋಗೈಃ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಂ ಸ್ವರ್ಗಚ್ಯುತಮಿವಾಮರಮ್ ॥೬॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ಕರುಣಾ ಪೂರ್ವಂ ಮಮಾಸೀತ್ಸಮಿತಿಂಜಯ ।
ಕೈಕೇಯೀವಚನೇ ಯುಕ್ತಂ ವನ್ಯಮೂಲಫಲಾಶನಮ್ ॥೭॥

ಸಾಮ್ಪ್ರತಂ ಸುಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಂ ಸಮಿತ್ರಗಣಬಾನ್ಧವಮ್ ।
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಜಿತಾರಿಂ ತ್ವಾಂ ಮಮ ಪ್ರೀತಿರನುತ್ತಮಾ ॥೮॥

ಸರ್ವಂ ಚ ಸುಖದುಃಖಂ ತೇ ವಿದಿತಂ ಮಮ ರಾಘವ ।
ಯತ್ತ್ವಯಾ ವಿಪುಲಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಜನಸ್ಥಾನವಧಾದಿಕಮ್ ॥೯॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥೇ ನಿಯುಕ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷತಃ ಸರ್ವತಾಪಸಾನ್ ।

ಮಾರೀಚದರ್ಶನಂ ಚೈವ ಸೀತೋನ್ಮಥನಮೇವ ಚ || 10 ||

ಕಬನ್ಧದರ್ಶನಂ ಚೈವ ಪಮ್ಮಾಭಿಗಮನಂ ತಥಾ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಚ ತೇ ಸಖ್ಯಂ ಯಚ್ಚ ವಾಲೀ ಹತಸ್ತ್ವಯಾ || 11 ||

ಮಾರ್ಗಣಂ ಚೈವ ವೈದೇಹ್ಯಾಃ ಕರ್ಮ ವಾತಾತ್ಮಜಸ್ಯ ಚ |
ವಿದಿತಾಯಾಂ ಚ ವೈದೇಹ್ಯಾಂ ನಲಸೇತುರ್ಯಥಾ ಕೃತಃ |
ಯಥಾ ಚ ದೀಪಿತಾ ಲಜ್ಜಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಠೈರ್ಹರಿಯೂಢಪೈಃ || 12 ||

ಸಪುತ್ರಬಾನ್ಧವಾಮಾತ್ಯಃ ಸಬಲಃ ಸಹ ವಾಹನಃ |
ಯಥಾ ಚ ನಿಹತಃ ಸಜ್ಜೋ ರಾವಣೋ ದೇವಕಣ್ವಕಃ || 13 ||

ಸಮಾಗಮಶ್ಚ ತ್ರಿದಶೈರ್ಯಥಾದತ್ತಶ್ಚ ತೇ ವರಃ |
ಸರ್ವಂ ಮಮೈತದ್ವಿದಿತಂ ತಪಸಾ ಧರ್ಮವತ್ಸಲ || 14 ||

ಅಹಮಪ್ಯತ್ರ ತೇ ದದ್ಮಿ ವರಂ ಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರ |
ಅಘ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹಾಣೇದಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಶೋಷ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ || 15 ||

ತಸ್ಯ ತಚ್ಛಿರಸಾ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ನೃಪಾತ್ಮಜಃ |
ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಸಂಹೃಷ್ಠಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ವರಮಯಾಚತ || 16 ||

ಅಕಾಲಫಲಿನೋ ವೃಕ್ಷಾಃ ಸರ್ವೇ ಚಾಪಿ ಮಧುಸ್ರವಾಃ |
ಭವಂತು ಮಾರ್ಗೇ ಭಗವನ್ನಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿ ಗಚ್ಛತಃ || 17 ||

ನಿಷ್ಕಲಾಃ ಫಲಿನಶ್ಚಾಸನ್ನಿಪುಷ್ಪಾಃ ಪುಷ್ಪಶಾಲಿನಃ |
ಶುಷ್ಕಾಃ ಸಮಗ್ರಪತ್ರಾಸ್ತೇ ನಗಾಶ್ಚೈವ ಮಧುಸ್ರವಾಃ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ತು ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ।
ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ತತೋ ದೃಷ್ಟಿಂ ವಾನರೇಷು ನೃಪಾತಯತ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಿಯಕಾಮಃ ಪ್ರಿಯಂ ರಾಮಸ್ತತಸ್ತ್ವರಿತವಿಕ್ರಮಮ್ ।
ಉವಾಚ ಧೀಮಾಂಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಹನೂಮಂತಂ ಪ್ಲವಂಗಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ತ್ವರಿತೋ ಗಚ್ಛ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತ್ವಂ ಪ್ಲವಗೋತ್ತಮ ।
ಜಾನೀಹಿ ಕಚ್ಚಿತ್ಕುಶಲೀ ಜನೋ ನೃಪತಿಮಂದಿರೇ ॥ ೩ ॥

ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗುಹಂ ಗಹನಗೋಚರಮ್ ।
ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕುಶಲಂ ವಚನಾನ್ಮಮ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಮಾಂ ಕುಶಲಿನಮರೋಗಂ ವಿಗತಜ್ವರಮ್ ।
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಗುಹಃ ಪ್ರೀತಃ ಸ ಮಮಾತ್ಮಸಮಃ ಸಖಾ ॥ ೫ ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚ ತೇ ಮಾರ್ಗಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಭರತಸ್ಯ ಚ ।
ನಿವೇದಯಿಷ್ಯತಿ ಪ್ರೀತೋ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಗೃಹಃ ॥ ೬ ॥

ಭರತಸ್ತು ತ್ವಯಾ ವಾಚ್ಯಃ ಕುಶಲಂ ವಚನಾನ್ಮಮ ।
ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ಶಂಸ ಮಾಂ ತಸ್ಮೈ ಸಭಾರ್ಯಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ॥ ೭ ॥

ಹರಣಂ ಚಾಪಿ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಾವಣೇನ ಬಲೀಯಸಾ ।
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಚ ಸಂವಾದಂ ವಾಲಿನಶ್ಚ ವಧಂ ರಣೇ ॥ ೮ ॥

ಮೈಥಿಲ್ಯನೇಷಣಂ ಚೈವ ಯಥಾ ಚಾಧಿಗತಾ ತ್ವಯಾ ।
ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾ ಮಹಾತೋಯಮಾಪಗಾಪತಿಮವ್ಯಯಮ್ ॥ ೯ ॥

ಉಪಯಾನಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಸಾಗರಸ್ಯ ಚ ದರ್ಶನಮ್ ।
ಯಥಾ ಚ ಕಾರಿತಃ ಸೇತೂ ರಾವಣಶ್ಚ ಯಥಾ ಹತಃ ॥ ೧೦ ॥

ವರದಾನಂ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವರುಣೇನ ಚ |
ಮಹಾದೇವಪ್ರಸಾದಾಚ್ಚ ಪಿತ್ರಾ ಮಮ ಸಮಾಗಮಮ್ || 11 ||

ಜಿತ್ವಾ ಶತ್ರುಗಣಾನ್ರಾಮಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಚಾನುತ್ತಮಂ ಯಶಃ |
ಉಪಯಾತಿ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಹ ಮಿತ್ರೈರ್ಮಹಾಬಲಃ || 12 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಯಮಾಕಾರಂ ಭಜತೇ ಭರತಸ್ತತಃ |
ಸ ಚ ತೇ ವೇದಿತವ್ಯಃ ಸ್ಯಾತ್ಸರ್ವಂ ಯಚ್ಚಾಪಿ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ || 13 ||

ಜ್ಞೇಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಚ ವೃತ್ತಾನ್ತಾ ಭರತಸ್ಯೇಜ್ಞಿತಾನಿ ಚ |
ತತ್ತ್ವೇನ ಮುಖವರ್ಣೇನ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ಯಾಭಾಷಣೇನ ಚ || 14 ||

ಸರ್ವಕಾಮಸಮೃದ್ಧಂ ಹಿ ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಸಂಕುಲಮ್ |
ಪಿತೃಪೃತಾಮಹಂ ರಾಜ್ಯಂ ಕಸ್ಯ ನಾವರ್ತಯೇನ್ಮನಃ || 15 ||

ಸಂಜ್ಞಾತ್ಯಾ ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ರಾಜ್ಯೇನಾರ್ಥೇ ಸ್ವಯಂ ಭವೇತ್ |
ಪ್ರಶಾಸ್ತು ವಸುಧಾಂ ಸರ್ವಾಮಖಿಲಾಂ ರಘುನಂದನಃ || 16 ||

ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಂ ಚ ವಿಜ್ಞಾಯ ವ್ಯವಸಾಯಂ ಚ ವಾನರ |
ಯಾವನ್ನ ದೂರಂ ಯಾತಾಃ ಸ್ಮಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಗಂತುಮರ್ಹಸಿ || 17 ||

ಇತಿ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಷ್ಟೋ ಹನೂಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಮಾನುಷಂ ಧಾರಯನ್ರೂಪಮಯೋಧ್ಯಾಂ ತ್ವರಿತೋ ಯಯೌ || 18 ||

ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾ ಪಿತೃಪಥಂ ಭುಜಗೇನ್ದ್ರಾಲಯಂ ಶುಭಮ್ |
ಗಜಾಂಗಯಮುನಯೋರ್ಭೀಮಂ ಸಂನಿಪಾತಮತೀತ್ಯ ಚ || 19 ||

ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗುಹಮಾಸಾದ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಸ ವಾಚಾ ಶುಭಯಾ ಹೃಷ್ಟೋ ಹನೂಮಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 20 ||

ಸಖಾ ತು ತವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಸಸೀತಃ ಸಹ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸ ತ್ವಾಂ ಕುಶಲಮಬ್ರವೀತ್ || 21 ||

ಪೞ್ಜಮೀಮದ್ಯ ರಜನೀಮುಷಿತಾ ವಚನಾನ್ಮನೇಃ |
ಭರದ್ವಾಜಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸ್ಯದೈವ ರಾಘವಮ್ || 22 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟತನೂರುಹಃ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಮಹಾವೇಗೋ ವೇಗವಾನವಿಚಾರಯನ್ || 23 ||

ಸೋಽಪಶ್ಯದ್ರಾಮತೀರ್ಥಂ ಚ ನದೀಂ ವಾಲುಕೀನೀಂ ತಥಾ |
ಗೋಮತೀಂ ತಾಂ ಚ ಸೋಽಪಶ್ಯದ್ಭೀಮಂ ಸಾಲವನಂ ತಥಾ || 24 ||

ಸ ಗತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ತ್ವರಿತಃ ಕಪಿಕುಂಜರಃ |
ಆಸಸಾದ ದ್ರುಮಾನ್ಫಲಾನ್ಮನ್ನದ್ಗ್ರಾಮಸಮೀಪಜಾನ್ || 25 ||

ಕ್ರೋಶಮಾತ್ರೇ ತ್ವಯೋಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಮ್ಬರಮ್ |
ದದರ್ಶ ಭರತಂ ದೀನಂ ಕೃಶಮಾಶ್ರಮವಾಸಿನಮ್ || 26 ||

ಜಟಿಲಂ ಮಲದಿಗ್ಧಾಂಜ್ಲಂ ಭ್ರಾತೃವ್ಯಸನಕರ್ಶಿತಮ್ |
ಫಲಮೂಲಾಶಿನಂ ದಾಂತಂ ತಾಪಸಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಮ್ || 27 ||

ಸಮುನ್ನತಜಟಾಭಾರಂ ವಲ್ಕಲಾಜಿನವಾಸಸಮ್ |
ನಿಯತಂ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಂ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಸಮತೇಜಸಮ್ || 28 ||

ಪಾದುಕೇ ತೇ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಶಾಸಂತಂ ವೈ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ |
ಚತುರ್ವರ್ಣ್ಯಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ತ್ರಾತಾರಂ ಸರ್ವತೋ ಭಯಾತ್ || 29 ||

ಉಪಸ್ಥಿತಮಮಾತ್ಯೈಶ್ಚ ಶುಚಿಭಿಶ್ಚ ಪುರೋಹಿತೈಃ |
ಬಲಮುಖೈಶ್ಚ ಯುಕ್ತೈಶ್ಚ ಕಾಷಾಯಾಮ್ಬರಧಾರಿಭಿಃ || 30 ||

ನ ಹಿ ತೇ ರಾಜಪುತ್ರಂ ತಂ ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಮ್ಬರಮ್ |
ಪರಿಮೋಕ್ತಂ ವ್ಯವಸ್ಯಂತಿ ಪೌರಾ ವೈ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಾಃ || 31 ||

ತಂ ಧರ್ಮಮಿವ ಧರ್ಮಜ್ಞಂ ದೇವವನ್ತಮಿವಾಪರಮ್ |
ಉವಾಚ ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾಕ್ಯಂ ಹನೂಮಾನ್ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 32 ||

ವಸಂತಂ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಯಂ ತ್ವಂ ಚೀರಜಟಾಧರಮ್ |
ಅನುಶೋಚಸಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಸ ತ್ವಾ ಕುಶಲಮಬ್ರವೀತ್ || 33 ||

ಪ್ರಿಯಮಾಖ್ಯಾಮಿ ತೇ ದೇವ ಶೋಕಂ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಸಿ ದಾರುಣಮ್ |
ಅಸ್ಮಿನ್ಮಹೂರ್ತೇ ಭ್ರಾತ್ರಾ ತ್ವಂ ರಾಮೇಣ ಸಹ ಸಜ್ಗತಃ || 34 ||

ನಿಹತ್ಯ ರಾವಣಂ ರಾಮಃ ಪ್ರತಿಲಭ್ಯ ಚ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ಉಪಯಾತಿ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಹ ಮಿತ್ರೈರ್ಮಹಾಬಲೈಃ || 35 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ವೈದೇಹೀ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಸೀತಾ ಸಮಗ್ರಾ ರಾಮೇಣ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ಶಚೀ ಯಥಾ || 36 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಹನುಮತಾ ಭರತಃ ಕೈಕಯೀಸುತಃ |
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ಹೃಷ್ಣೋ ಹರ್ಷಾನೋಹಂ ಜಗಾಮ ಹ || 37 ||

ತತೋ ಮುಹೂರ್ತಾದುತ್ಥಾಯ ಪ್ರತ್ಯಾಶ್ವಸ್ಯ ಚ ರಾಘವಃ |
ಹನೂಮಂತಮುವಾಚೇದಂ ಭರತಃ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮ್ || 38 ||

ಅಶೋಕಜೈಃ ಪ್ರೀತಿಮಯೈಃ ಕಪಿಮಾಲಿಙ್ಗ್ಯ ಸಮ್ಭ್ರಮಾತ್ |
ಸಿಷೇಚ ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ವಿಪುಲೈರಶ್ರುಬಿಂದುಭಿಃ || 39 ||

ದೇವೋ ವಾ ಮಾನುಷೋ ವಾ ತ್ವಮನುಕ್ರೋಶಾದಿಹಾಗತಃ |
ಪ್ರಿಯಾಖ್ಯಾನಸ್ಯ ತೇ ಸೌಮ್ಯ ದದಾಮಿ ಬ್ರುವತಃ ಪ್ರಿಯಮ್ || 40 ||

ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರಂ ಚ ಗ್ರಾಮಾಣಾಂ ಚ ಶತಂ ಪರಮ್ |
ಸಕುಣ್ಡಲಾಃ ಶುಭಾಚಾರಾ ಭಾರ್ಯಾಃ ಕನ್ಯಾಶ್ಚ ಷೋಡಶ || 41 ||

ಹೇಮವರ್ಣಾಃ ಸುನಾಸೋರೂಃ ಶಶಿಸೌಮ್ಯಾನನಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ |
ಸರ್ವಾಭರಣಸಮ್ಮನ್ನಾ ಸಮ್ಮನ್ನಾಃ ಕುಲಜಾತಿಭಿಃ || 42 ||

ನಿಶಮ್ಯ ರಾಮಾಗಮನಂ ನೃಪಾತ್ಮಜಃ
ಕಪಿಪ್ರವೀರಸ್ಯ ತದಾದುಘ್ನತೋಪಮಮ್ |
ಪ್ರಹರ್ಷಿತೋ ರಾಮದಿದೃಕ್ಷಯಾಭವತ್

ಪುನಶ್ಚ ಹರ್ಷಾದಿದಮಬ್ರವೀದ್ವಚಃ || 43 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುರ್ದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಬಹೂನಿ ನಾಮ ವರ್ಷಾಣಿ ಗತಸ್ಯ ಸುಮಹದ್ವನಮ್ ।
ಶೃಣೋಮ್ಯಹಂ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಮಮ ನಾಥಸ್ಯ ಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕಲ್ಯಾಣೇ ಬತ ಗಾಥೇಯಂ ಲೌಕಿಕೇ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ ।
ಏತಿ ಜೀವನ್ಮುನಾನಂದೋ ನರಂ ವರ್ಷಶತಾದಪಿ ॥ ೨ ॥

ರಾಘವಸ್ಯ ಹರಿಣಾಂ ಚ ಕಥಮಾಸೀತ್ಸಮಾಗಮಃ ।
ಕಸ್ಮಿನ್ನೇಶೇ ಕಿಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತತ್ತ್ವಮಾಖ್ಯಾಯಿ ಪೃಚ್ಛತಃ ॥ ೩ ॥

ಸ ಪೃಷ್ಠೋ ರಾಜಪುತ್ರೇಣ ಬೃಹಾಂ ಸಮುಪವೇಶಿತಃ ।
ಆಚಚಕ್ಷೇ ತತಃ ಸರ್ವಂ ರಾಮಸ್ಯ ಚರಿತಂ ವನೇ ॥ ೪ ॥

ಯಥಾ ಪ್ರವ್ರಜಿತೋ ರಾಮೋ ಮಾತುರ್ದತ್ತೇ ವರೇ ತವ ।
ಯಥಾ ಚ ಪುತ್ರಶೋಕೇನ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಮೃತಃ ॥ ೫ ॥

ಯಥಾ ದೂತೈಸ್ತ್ವಮಾನೀತಸ್ತೂರ್ಣಂ ರಾಜಗೃಹಾತ್ಪ್ರಭೋ ।
ತ್ವಯಾಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇನ ಯಥಾ ರಾಜ್ಯಂ ನ ಚೇಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ಗಿರಿಂ ಗತ್ವಾ ರಾಜ್ಯೇನಾಮಿತ್ರಕರ್ಶನಃ ।
ನಿಮನ್ತ್ರಿತಸ್ತ್ವಯಾ ಭ್ರಾತಾ ಧರ್ಮಮಾಚರಿತಾ ಸತಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸ್ಥಿತೇನ ರಾಜ್ಞೋ ವಚನೇ ಯಥಾ ರಾಜ್ಯಂ ವಿಸರ್ಜಿತಮ್ ।
ಆರ್ಯಸ್ಯ ಪಾದುಕೇ ಗೃಹ್ಯ ಯಥಾಸಿ ಪುನರಾಗತಃ ॥ ೮ ॥

ಸರ್ವಮೇತನ್ಮಹಾಬಾಹೋ ಯಥಾವದ್ವಿದಿತಂ ತವ ।
ತ್ವಯಿ ಪ್ರತಿಪ್ರಯಾತೇ ತು ಯದ್ವೃತ್ತಂ ತನ್ನಿಬೋಧ ಮೇ ॥ ೯ ॥

ಅಪಯಾತೇ ತ್ವಯಿ ತದಾ ಸಮುದ್ಭ್ರಾಂತಮೃಗದ್ವಿಜಮ್ ।
ಪ್ರವಿವೇಶಾಥ ವಿಜನಂ ಸುಮಹದ್ಗುಣಕಾವನಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತೇಷಾಂ ಪುರಸ್ತಾದ್ವಲವಾನ್ಗಚ್ಛತಾಂ ಗಹನೇ ವನೇ ।
ವಿನದನ್ಸುಮಹಾನಾದಂ ವಿರಾಧಃ ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ ॥ 11 ॥

ತಮುತ್ಕಿಷ್ಠಪ್ಯ ಮಹಾನಾದಮೂರ್ಧ್ವಬಾಹುಮಧೋಮುಖಿಮ್ ।
ನಿಖಾತೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪಂತಿ ಸ್ಮ ನದಂತಮಿವ ಕುಂಜಾರಮ್ ॥ 12 ॥

ತತ್ಕೃತ್ವಾ ದುಷ್ಕರಂ ಕರ್ಮ ಭ್ರಾತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಸಾಯಾಹ್ನೇ ಶರಭಜ್ಗಸ್ಯ ರಮ್ಯಮಾಶ್ರಮಮೀಯತುಃ ॥ 13 ॥

ಶರಭಜ್ಗೇ ದಿವಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮುನೀನ್ಸರ್ವಾಂಜ್ಞಾನಸ್ಥಾನಮುಪಾಗಮತ್ ॥ 14 ॥

ಚತುರ್ದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಹತಾನಿ ವಸತಾ ತತ್ರ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ 15 ॥

ತತಃ ಪಶ್ಚಾಚ್ಛೂರ್ಪಣಖಾ ರಾಮಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗತಾ ।
ತತೋ ರಾಮೇಣ ಸಂದಿಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಹಸೋತ್ಥಿತಃ ॥ 16 ॥

ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಖಡ್ಗಂ ಚಿಚ್ಛೇದ ಕರ್ಣನಾಸೇ ಮಹಾಬಲಃ ।
ತತಸ್ತೇನಾರ್ದಿತಾ ಬಾಲಾ ರಾವಣಂ ಸಮುಪಾಗತಾ ॥ 17 ॥

ರಾವಣಾನುಚರೋ ಘೋರೋ ಮಾರೀಚೋ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಲೋಭಯಾಮಾಸ ವೈದೇಹೀಂ ಭೂತ್ವಾ ರತ್ನಮಯೋ ಮೃಗಃ ॥ 18 ॥

ಸಾ ರಾಮಮಬ್ರವೀದ್ವಿಷ್ಣುಷ್ವ ವೈದೇಹೀ ಗೃಹ್ಯತಾಮಿತಿ ।
ಅಹೋ ಮನೋಹರಃ ಕಾಂತ ಆಶ್ರಮೇ ನೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 19 ॥

ತತೋ ರಾಮೋ ಧನುಷ್ಪಾಣಿರ್ಧಾವಂತಮನುಧಾವತಿ ।
ಸ ತಂ ಜಘಾನ ಧಾವಂತಂ ಶರೇಣಾನತಪರ್ವಣಾ ॥ 20 ॥

ಅಥ ಸೌಮ್ಯಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ಮೃಗಂ ಯಾತೇ ತು ರಾಘವೇ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಚಾಪಿ ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೇ ಪ್ರವಿವೇಶಾಶ್ರಮಂ ತದಾ ।
ಜಗ್ರಾಹ ತರಸಾ ಸೀತಾಂ ಗ್ರಹಃ ಖೇ ರೋಹಿಣೀಮಿವ ॥ 21 ॥

ತ್ರಾತುಕಾಮಂ ತತೋ ಯುದ್ಧೇ ಹತ್ವಾ ಗೃಧ್ರಂ ಜಟಾಯುಷಮ್ ।
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಸೀತಾಂ ಸಹಸಾ ಜಗಾಮಾಶು ಸ ರಾವಣಃ ॥ 22 ॥

ತತಸ್ತ್ವದ್ಭುತಸಂಜಾತಾಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ಪರ್ವತಮೂರ್ಧನಿ ।
ಸೀತಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಗಚ್ಛಂತಂ ವಾನರಾಃ ಪರ್ವತೋಪಮಾಃ ।
ದದೃಶುರ್ವಿಸ್ಮಿತಾಸ್ತತ್ರ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ॥ 23 ॥

ಪ್ರವಿವೇಶ ತದಾ ಲಂಕಾಂ ರಾವಣೋ ಲೋಕರಾವಣಃ ॥ 24 ॥

ತಾಂ ಸುವರ್ಣಪರಿಕ್ರಾಂತೇ ಶುಭೇ ಮಹತಿ ವೇಶ್ಮಿನಿ ।
ಪ್ರವೇಶ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಂ ವಾಕೈಃ ಸಾನ್ತ್ವಯಾಮಾಸ ರಾವಣಃ ॥ 25 ॥

ನಿವರ್ತಮಾನಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗೃಧ್ರಂ ಪ್ರವಿವ್ಯಥೇ ॥ 26 ॥

ಗೃಧ್ರಂ ಹತಂ ತದಾ ದಗ್ಧ್ವಾ ರಾಮಃ ಪ್ರಿಯಸಖಿಂ ಪಿತುಃ ।
ಗೋದಾವರೀಮನುಚರನ್ವನೋದ್ದೇಶಾಂಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿತಾನ್ ।
ಆಸೇದತುರ್ಮಹಾರಣ್ಯೇ ಕಬನ್ಧಂ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ॥ 27 ॥

ತತಃ ಕಬನ್ಧವಚನಾದ್ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಋಶ್ಯಮೂಕಂ ಗಿರಿಂ ಗತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಾಗತಃ ॥ 28 ॥

ತಯೋಃ ಸಮಾಗಮಃ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಹಾರ್ದೋ ವ್ಯಜಾಯತ ।
ಇತರೇತರ ಸಂವಾದಾತ್ಪ್ರಗಾಢಃ ಪ್ರಣಯಸ್ತಯೋಃ ॥ 29 ॥

ರಾಮಃ ಸ್ವಬಾಹುವೀರ್ಯೇಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯಪಾದಯತ್ ।
ವಾಲಿನಂ ಸಮರೇ ಹತ್ವಾ ಮಹಾಕಾಯಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ 30 ॥

ಸುಗ್ರೀವಃ ಸ್ಥಾಪಿತೋ ರಾಜ್ಯೇ ಸಹಿತಃ ಸರ್ವವಾನರೈಃ ।
ರಾಮಾಯ ಪ್ರತಿಜಾನೀತೇ ರಾಜಪುತ್ರಾಸ್ತು ಮಾರ್ಗಣಮ್ ॥ 31 ॥

ಆದಿಷ್ಟಾ ವಾನರೇನ್ದ್ರೇಣ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ದಶಕೋಟ್ಯಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಾನಾಂ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತಾ ದಿಶಃ ॥ 32 ॥

ತೇಷಾಂ ನೋ ವಿಪ್ರನಷ್ಟಾನಾಂ ವಿನೈಃ ಪರ್ವತಸತ್ತಮೇ ।
ಭೃಶಂ ಶೋಕಾಭಿತಪ್ತಾನಾಂ ಮಹಾನಾಕುಲೋಽತ್ಯವರ್ತತ ॥ 33 ॥

ಭ್ರಾತಾ ತು ಗೃಧ್ರರಾಜಸ್ಯ ಸಮ್ಪ್ರಾತಿರ್ನಾಮ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಸಮಾಖ್ಯಾತಿ ಸ್ಮ ವಸತಿಂ ಸೀತಾಯಾ ರಾವಣಾಲಯೇ || 34 ||

ಸೋಽಹಂ ದುಃಖಪರೀತಾನಾಂ ದುಃಖಿಂ ತಜ್ಜಾನ್ಯತಿನಾಂ ನುದನ್ |
ಆತ್ಮವೀರ್ಯಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತಂ ಪ್ಲುತಃ || 35 ||

ತತ್ರಾಹಮೇಕಾಮದ್ರಾಕ್ಷಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ಗತಾಮ್ |
ಕೌಶೇಯವಸ್ತ್ರಾಂ ಮಲಿನಾಂ ನಿರಾನಂದಾಂ ದೃಢವ್ರತಾಮ್ || 36 ||

ತಯಾ ಸಮೇತ್ಯ ವಿಧಿವತ್ಪ್ರಷ್ಠಾಂ ಸರ್ವಮನಿನ್ದಿತಾಮ್ |
ಅಭಿಜ್ಞಾನಂ ಮಣಿಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಚರಿತಾರ್ಥೋಽಹಮಾಗತಃ || 37 ||

ಮಯಾ ಚ ಪುನರಾಗಮ್ಯ ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ |
ಅಭಿಜ್ಞಾನಂ ಮಯಾ ದತ್ತಮರ್ಚಿಷ್ಮಾನ್ಸ ಮಹಾಮಣಿಃ || 38 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾಂ ಮೈಥಿಲೀಂ ಹೃಷ್ಟಸ್ತ್ವಾಶಶಂಸೇ ಸ ಜೀವಿತಮ್ |
ಜೀವಿತಾನ್ತಮನುಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪೀತ್ವಾಮೃತಮಿವಾತುರಃ || 39 ||

ಉದ್ಯೋಜಯಿಷ್ಯನ್ನದ್ಯೋಗಂ ದಧ್ರೇ ಲಜ್ಜಾವಧೇ ಮನಃ |
ಜಿಘಾಂಸುರಿವ ಲೋಕಾಂಸ್ತೇ ಸರ್ವಾಂಲೋಕಾನ್ವಿಭಾವಸುಃ || 40 ||

ತತಃ ಸಮುದ್ರಮಾಸಾದ್ಯ ನಲಂ ಸೇತುಮಕಾರಯತ್ |
ಅತರತ್ಕಪಿವೀರಾಣಾಂ ವಾಹಿನೀ ತೇನ ಸೇತುನಾ || 41 ||

ಪ್ರಹಸ್ತಮವಧೀನ್ನೀಲಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ತು ರಾಘವಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾವಣಸುತಂ ಸ್ವಯಂ ರಾಮಸ್ತು ರಾವಣಮ್ || 42 ||

ಸ ಶಕ್ರೇಣ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಯಮೇನ ವರುಣೇನ ಚ |
ಸುರರ್ಷಿಭಿಶ್ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ವರಾಂಲ್ಲೇಭೇ ಪರಂತಪಃ || 43 ||

ಸ ತು ದತ್ತವರಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ವಾನರೈಶ್ಚ ಸಮಾಗತಃ |
ಪುಷ್ಪಕೇಣ ವಿಮಾನೇನ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಮಭ್ಯುಪಾಗಮತ್ || 44 ||

ತಂ ಗಜಾಂ ಪುನರಾಸಾದ್ಯ ವಸಂತಂ ಮುನಿಸಂನಿಧೌ ।
ಅವಿಘ್ನಂ ಪುಷ್ಯಯೋಗೇನ ಶ್ವೋ ರಾಮಂ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ ॥ 45 ॥

ತತಃ ಸ ಸತ್ಯಂ ಹನುಮದ್ವಚೋ ಮಹತ್
ನಿಶಮ್ಯ ಹೃಷ್ಣೋ ಭರತಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ಉವಾಚ ವಾಣೀಂ ಮನಸಃ ಪ್ರಹರ್ಷಿಣೀ
ಚಿರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಃ ಖಿಲು ಮೇ ಮನೋರಥಃ ॥ 46 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಪರಮಾನಂದಂ ಭರತಃ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ ।
ಹೃಷ್ಮಮಾಜ್ಞಾಪಯಾಮಾಸ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಪರವೀರಹಾ ॥ ೧॥

ದೈವತಾನಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಚೈತ್ಯಾನಿ ನಗರಸ್ಯ ಚ ।
ಸುಗಂಧಮಾಲ್ಯೈರ್ವಾದಿತ್ಯೈರರ್ಚಯಂತು ಶುಚಯೋ ನರಾಃ ॥ ೨॥

ರಾಜದಾರಾಸ್ತಥಾಮಾತ್ಯಾಃ ಸೈನ್ಯಾಃ ಸೇನಾಗಣಾಙ್ಗನಾಃ ।
ಅಭಿನಿಯಾಂತು ರಾಮಸ್ಯ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಶಶಿನಿಭಂ ಮುಖಮ್ ॥ ೩॥

ಭರತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಪರವೀರಹಾ ।
ವಿಷ್ಣೋರನೇಕಸಾಹಸ್ರೀಶೋಷಾದಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೪॥

ಸಮೀಕುರುತ ನಿಮ್ಮಾನಿ ವಿಷಮಾಣಿ ಸಮಾನಿ ಚ ।
ಸ್ಥಾನಾನಿ ಚ ನಿರಸ್ಯಂತಾಂ ನಂದಿಗ್ರಾಮಾದಿತಃ ಪರಮ್ ॥ ೫॥

ಸಿಂಚಂತು ಪೃಥಿವೀಂ ಕೃತ್ವಾಂ ಹಿಮಶೀತೇನ ವಾರಿಣಾ ।
ತತೋಽಭ್ಯವಕಿರಂಸ್ತ್ವನ್ಯೇ ಲಾಜೈಃ ಪುಷ್ಪೈಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ ॥ ೬॥

ಸಮುಚ್ಛ್ರಿತಪತಾಕಾಸ್ತು ರಥಾಃ ಪುರವರೋತ್ತಮೇ ।
ಶೋಭಯಂತು ಚ ವೇಶ್ಮಾನಿ ಸೂರ್ಯಸ್ಯೋದಯನಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೭॥

ಸ್ರಗ್ಧಾಮಮುಕ್ತಪುಷ್ಪೈಶ್ಚ ಸುಗಂಧೈಃ ಪಿಂಚವರ್ಣಕೈಃ ।
ರಾಜಮಾರ್ಗಮಸಮ್ಪಾದಂ ಕಿರಂತು ಶತಶೋ ನರಾಃ ॥ ೮॥

ಮತ್ತೈರ್ನಾಗಸಹಸ್ರೈಶ್ಚ ಶಾತಕುಂಭವಿಭೂಷಿತಃ ।
ಅಪರೇ ಹೇಮಕಕ್ಷಾಭಿಃ ಸಗಜಾಭಿಃ ಕರೇಣುಭಿಃ ।
ನಿರ್ಯಯುಸ್ತ್ವರಯಾ ಯುಕ್ತಾ ರಥೈಶ್ಚ ಸುಮಹಾರಥಾಃ ॥ ೯॥

ತತೋ ಯಾನಾನ್ಯುಪಾರೂಢಾಃ ಸರ್ವಾ ದಶರಥಸ್ತ್ರಿಯಃ ।

ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪ್ರಮುಖೇ ಕೃತ್ವಾ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಚಾಪಿ ನಿಯಮಯುಃ || 10 ||

ಅಶ್ವಾನಾಂ ಮಿರಶಬ್ದೇನ ರಥನೇಮಿಸ್ವನೇನ ಚ |
ಶಬ್ದದುನ್ದುಭಿನಾದೇನ ಸಂಜ್ಞಾಚಾಲೇವ ಮೇದಿನೀ || 11 ||

ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಚ ನಗರಂ ತತ್ತು ನನ್ನಿಗ್ರಾಮಮುಪಾಗಮತ್ |
ದ್ವಿಜಾತಿಮುಖ್ಯೈರ್ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಶ್ರೇಣೀಮುಖ್ಯೈಃ ಸನ್ಯೆಗಮೈಃ || 12 ||

ಮಾಲ್ಯಮೋದಕ ಹಸ್ತೈಶ್ಚ ಮನ್ತ್ರಿಭಿರ್ಭರತೋ ವೃತಃ |
ಶಬ್ದಭೇರೀನಿನಾದೈಶ್ಚ ಬನ್ನಿಭಿಶ್ಚಾಭಿವನ್ನಿತಃ || 13 ||

ಆರ್ಯಪಾದೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತು ಶಿರಸಾ ಧರ್ಮಕೋವಿದಃ |
ಪಾಣ್ಡುರಂ ಭತ್ರಮಾದಾಯ ಶುಕ್ಲಮಾಲೋಪಶೋಭಿತಮ್ || 14 ||

ಶುಕ್ಲೇ ಚ ವಾಲವ್ಯಜನೇ ರಾಜಾರ್ಹೇ ಹೇಮಭೂಷಿತೇ |
ಉಪವಾಸಕೃತೋ ದೀನಶ್ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಮ್ಬರಃ || 15 ||

ಭ್ರಾತುರಾಗಮನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತತ್ಪೂರ್ವಂ ಹರ್ಷಮಾಗತಃ |
ಪ್ರತ್ಯುದ್ಯಯೌ ತದಾ ರಾಮಂ ಮಹಾತ್ಮಾ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ || 16 ||

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಭರತೋ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಪವನಾತ್ಮಜಮ್ |
ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಖಿಲು ಕಾಪೇಯೀ ಸೇವ್ಯತೇ ಚಲಚಿತ್ತತಾ |
ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ರಾಮಮಾರ್ಯಂ ಪರಂತಪಮ್ || 17 ||

ಅಥೈವಮುಕ್ತೇ ವಚನೇ ಹನೂಮಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಅರ್ಥಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯನ್ನೇವ ಭರತಂ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಮ್ || 18 ||

ಸದಾ ಫಲಾನ್ಮುಸುಮಿತಾನ್ವೃಕ್ಷಾನ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಧುಸ್ರವಾನ್ |
ಭರದ್ವಾಜಪ್ರಸಾದೇನ ಮತ್ತಭ್ರಮರನಾದಿತಾನ್ || 19 ||

ತಸ್ಯ ಚೈಷ ವರೋ ದತ್ತೋ ವಾಸವೇನ ಪರಂತಪ |
ಸಸೈನ್ಯಸ್ಯ ತದಾತಿಥ್ಯಂ ಕೃತಂ ಸರ್ವಗುಣಾನ್ವಿತಮ್ || 20 ||

ನಿಷ್ಕನಃ ಶ್ರೂಯತೇ ಭೀಮಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾನ್ನಾಂ ವನೌಕಸಾಮ್ |
ಮನ್ಯೇ ವಾನರಸೇನಾ ಸಾ ನದೀಂ ತರತಿ ಗೋಮತೀಮ್ || 21 ||

ರಜೋವರ್ಷಂ ಸಮುದ್ಭೂತಂ ಪಶ್ಯ ವಾಲುಕಿನೀಂ ಪ್ರತಿ |
ಮನ್ಯೇ ಸಾಲವನಂ ರಮ್ಯಂ ಲೋಲಯಂತಿ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ || 22 ||

ತದೇತದ್ಧೃಶ್ಯತೇ ದೂರಾದ್ವಿಮಲಂ ಚಂದ್ರಸಂನಿಭಮ್ |
ವಿಮಾನಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ದಿವ್ಯಂ ಮನಸಾ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಮಿತಮ್ || 23 ||

ರಾವಣಂ ಬಾನ್ಧವೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಹತ್ವಾ ಲಬ್ಧಂ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಧನದಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದೇನ ದಿವ್ಯಮೇತನ್ಮನೋಜವಮ್ || 24 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ಬ್ರಾತೌ ವೀರೌ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸಹ ರಾಘವೌ |
ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ವಿಭೀಷಣಃ || 25 ||

ತತೋ ಹರ್ಷಸಮುದ್ಭೂತೋ ನಿಷ್ಕನೋ ದಿವಮಸ್ಪೃಶತ್ |
ಸ್ತ್ರೀಬಾಲಯುವವೃದ್ಧಾನ್ನಾಂ ರಾಮೋಽಯಮಿತಿ ಕೀರ್ತಿತಃ || 26 ||

ರಥಕುಂಭಾರವಾಜಿಭ್ಯಸ್ತೇಽವತೀರ್ಯ ಮಹೀಂ ಗತಾಃ |
ದದೃಶುಸ್ತಂ ವಿಮಾನಸ್ಥಂ ನರಾಃ ಸೋಮಮಿವಾಮ್ಬರೇ || 27 ||

ಪ್ರಾಂಜಲಿರ್ಭರತೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ ರಾಘವೋನ್ಮುಖಃ |
ಸ್ವಾಗತೇನ ಯಥಾರ್ಥೇನ ತತೋ ರಾಮಮಪೂಜಯತ್ || 28 ||

ಮನಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸೃಷ್ಟೇ ವಿಮಾನೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ |
ರರಾಜ ಪೃಥುದೀರ್ಘಾಕ್ಷೋ ವಜ್ರಪಾಣಿರಿವಾಪರಃ || 29 ||

ತತೋ ವಿಮಾನಾಗ್ರಗತಂ ಭರತೋ ಭ್ರಾತರಂ ತದಾ |
ವವಂದೇ ಪ್ರಣತೋ ರಾಮಂ ಮೇರುಸ್ಥಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಮ್ || 30 ||

ಆರೋಪಿತೋ ವಿಮಾನಂ ತದ್ಭರತಃ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ |
ರಾಮಮಾಸಾದ್ಯ ಮುದಿತಃ ಪುನರೇವಾಭ್ಯವಾದಯತ್ || 31 ||

ತಂ ಸಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಶಿಷ್ಯರಸ್ಯಾಕ್ಷಿಪಥಂ ಗತಮ್ ।
ಅಜ್ಞೇ ಭರತಮಾರೋಪ್ಯ ಮುದಿತಃ ಪರಿಷ್ವಜೇ ॥ 32 ॥

ತತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಸಾದ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ಚ ಪರಂತಪಃ ।
ಅಭ್ಯವಾದಯತ ಪ್ರೀತೋ ಭರತೋ ನಾಮ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 33 ॥

ಸುಗ್ರೀವಂ ಕೈಕಯೀ ಪುತ್ರೋ ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ತಥಾಜ್ಞದಮ್ ।
ಮೈನ್ದಂ ಚ ದ್ವಿವಿದಂ ನೀಲಮೃಷಭಂ ಚೈವ ಸಸ್ವಜೇ ॥ 34 ॥

ತೇ ಕೃತ್ವಾ ಮಾನುಷಂ ರೂಪಂ ವಾನರಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ।
ಕುಶಲಂ ಪರ್ಯಪೃಷ್ಠಂತ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಭರತಂ ತದಾ ॥ 35 ॥

ವಿಭೀಷಣಂ ಚ ಭರತಃ ಸಾನ್ತ್ವಯನ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ತ್ವಯಾ ಸಹಾಯೇನ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ ॥ 36 ॥

ಶತ್ರುಘ್ನಶ್ಚ ತದಾ ರಾಮಮಭಿವಾದ್ಯ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಸೀತಾಯಾಶ್ಚರಣೌ ಪಶ್ಚಾದ್ವವಂದೇ ವಿನಯಾನ್ವಿತಃ ॥ 37 ॥

ರಾಮೋ ಮಾತರಮಾಸಾದ್ಯ ವಿಷಣ್ಣಂ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾಮ್ ।
ಜಗ್ರಾಹ ಪ್ರಣತಃ ಪಾದೌ ಮನೋ ಮಾತುಃ ಪ್ರಸಾದಯನ್ ॥ 38 ॥

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಚ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ।
ಸ ಮಾತ್ಮಶ್ಚ ತದಾ ಸರ್ವಾಃ ಪುರೋಹಿತಮುಪಾಗಮತ್ ॥ 39 ॥

ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನ ।
ಇತಿ ಪ್ರಾಂಜಲಯಃ ಸರ್ವೇ ನಾಗರಾ ರಾಮಮಬ್ರುವನ್ ॥ 40 ॥

ತನ್ಯಂಜಲಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪ್ರಗೃಹೀತಾನಿ ನಾಗರೈಃ ।
ಆಕೋಶಾನೀವ ಪದ್ಮಾನಿ ದದರ್ಶ ಭರತಾಗ್ರಜಃ ॥ 41 ॥

ಪಾದುಕೇ ತೇ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಭರತಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಚರಣಾಭ್ಯಾಂ ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯೋಜಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮವಿತ್ ॥ 42 ॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ತದಾ ರಾಮಂ ಭರತಃ ಸ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಏತತ್ತೇ ರಕ್ಷಿತಂ ರಾಜನ್ರಾಜ್ಯಂ ನಿಯಾತಿತಂ ಮಯಾ || 43 ||

ಅದ್ಯ ಜನ್ಮ ಕೃತಾರ್ಥಂ ಮೇ ಸಂವೃತ್ತಶ್ಚ ಮನೋರಥಃ |
ಯಸ್ತ್ವಾಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಜಾನಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪುನರಾಗತಮ್ || 44 ||

ಅವೇಕ್ಷತಾಂ ಭವಾನೋಕೇಶಂ ಕೋಷ್ಠಾಗಾರಂ ಪುರಂ ಬಲಮ್ |
ಭವತಸ್ತೇಜಸಾ ಸರ್ವಂ ಕೃತಂ ದಶಗುಣಂ ಮಯಾ || 45 ||

ತಥಾ ಬ್ರುವಾಣಂ ಭರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಮ್ |
ಮುಮುಚುರ್ವಾನರಾ ಬಾಷ್ಪಂ ರಾಕ್ಷಸಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ || 46 ||

ತತಃ ಪ್ರಹರ್ಷಾದ್ಭರತಮಜ್ಞಮಾರೋಪ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಯಯೌ ತೇನ ವಿಮಾನೇನ ಸಸೈನ್ಯೋ ಭರತಾಶ್ರಮಮ್ || 47 ||

ಭರತಾಶ್ರಮಮಾಸಾದ್ಯ ಸಸೈನ್ಯೋ ರಾಘವಸ್ತದಾ |
ಅವತೀರ್ಯ ವಿಮಾನಾಗ್ರಾದವತಸ್ಥೇ ಮಹೀತಲೇ || 48 ||

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ತದಾ ರಾಮಸ್ತದ್ವಿಮಾನಮನುತ್ತಮಮ್ |
ವಹ ವೈಶ್ರವಣಂ ದೇವಮನುಜಾನಾಮಿ ಗಮ್ಯತಾಮ್ || 49 ||

ತತೋ ರಾಮಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಂ ತದ್ವಿಮಾನಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಉತ್ತರಾಂ ದಿಶಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಜಗಾಮ ಧನದಾಲಯಮ್ || 50 ||

ಪುರೋಹಿತಸ್ಯಾತ್ಮಸಮಸ್ಯ ರಾಘವೋ
ಬೃಹಸ್ಪತೇಃ ಶಕ್ರ ಇವಾಮರಾಧೀಅಘ್ |
ನಿಪೀಡ್ಯ ಪಾದೌ ಪೃಥಗಾಸನೇ ಶುಭೇ
ಸಹ್ಯವ ತೇನೋಪವಿವೇಶ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 51 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷೋಡಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶಿರಸ್ಯಞ್ಜಲಿಮಾದಾಯ ಕೈಕೇಯೀನಂದಿವರ್ಧನಃ ।
ಬಭಾಷೇ ಭರತೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಮ್ ॥೧॥

ಪೂಜಿತಾ ಮಾಮಿಕಾ ಮಾತಾ ದತ್ತಂ ರಾಜ್ಯಮಿದಂ ಮಮ ।
ತದ್ದದಾಮಿ ಪುನಸ್ತುಭ್ಯಂ ಯಥಾ ತ್ವಮದದಾ ಮಮ ॥೨॥

ಧುರಮೇಕಾಕಿನಾ ನೃಸ್ತಾಮೃಷಭೇಣ ಬಲೀಯಸಾ ।
ಕಿಶೋರವದ್ಗುರುಂ ಭಾರಂ ನ ಪೋಥುಮಹಮುತ್ಸಹೇ ॥೩॥

ವಾರಿವೇಗೇನ ಮಹತಾ ಭಿನ್ನಃ ಸೇತುರಿವ ಕ್ಷರನ್ ।
ದುರ್ಬನ್ಧನಮಿದಂ ಮನ್ಯೇ ರಾಜ್ಯಚ್ಛಿದ್ರಮಸಂವೃತಮ್ ॥೪॥

ಗತಿಂ ಖಿರ ಇವಾಶ್ವಸ್ಯ ಹಂಸಸ್ಯೇವ ಚ ವಾಯಸಃ ।
ನಾನ್ವೇತುಮುತ್ಸಹೇ ದೇವ ತವ ಮಾರ್ಗಮರಿಂದಮ ॥೫॥

ಯಥಾ ಚ ರೋಪಿತೋ ವೃಕ್ಷೋ ಜಾತಶ್ಚಾನ್ತರ್ನಿವೇಶನೇ ।
ಮಹಾಂಶ್ಚ ಸುದುರಾರೋಹೋ ಮಹಾಸ್ಕಂಧಃ ಪ್ರಶಾಖಿವಾನ್ ॥೬॥

ಶೀರ್ಯೇತ ಪುಷ್ಪಿತೋ ಭೂತ್ವಾ ನ ಫಲಾನಿ ಪ್ರದರ್ಶಯೇತ್ ।
ತಸ್ಯ ನಾನುಭವೇದರ್ಥಂ ಯಸ್ಯ ಹೇತೋಃ ಸ ರೋಪ್ಯತೇ ॥೭॥

ಏಷೋಪಮಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ತ್ವಮರ್ಥಂ ವೇತ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಯದ್ಯಸ್ಮಾನ್ಮನುಜೇನ್ದ್ರ ತ್ವಂ ಭಕ್ತಾನೃಭೃತ್ಯಾನ್ನ ಶಾಧಿ ಹಿ ॥೮॥

ಜಗದದ್ಯಾಭಿಷಿಕ್ತಂ ತ್ವಾಮನುಪಶ್ಯತು ಸರ್ವತಃ ।
ಪ್ರತಪಂತಮಿವಾದಿತ್ಯಂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ದೀಪ್ತತೇಜಸಮ್ ॥೯॥

ತೂರ್ಯಸಜ್ಞಾತನಿಘೋಷೈಃ ಕಾಂಕ್ಷಾನೂಪುರನಿಷ್ಪನ್ನೈಃ ।
ಮಧುರೈರ್ಗೀತಶಬ್ದೈಶ್ಚ ಪ್ರತಿಬುಧ್ಯಸ್ವ ಶೇಷ್ಯ ಚ ॥೧೦॥

ಯಾವದಾವರ್ತತೇ ಚಕ್ರಂ ಯಾವತೀ ಚ ವಸುನ್ಧರಾ ।
ತಾವತ್ತ್ವಮಿಹ ಸರ್ವಸ್ಯ ಸ್ವಾಮಿತ್ವಮಭಿವರ್ತಯ ॥ 11 ॥

ಭರತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ ।
ತಥೇತಿ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ನಿಷಸಾದಾಸನೇ ಶುಭೇ ॥ 12 ॥

ತತಃ ಶತ್ರುಘ್ನವಚನಾನ್ನಿಪುಣಾಃ ಶ್ಮಶ್ರುವರ್ಧಕಾಃ ।
ಸುಖಹಸ್ತಾಃ ಸುಶೀಘ್ರಾಶ್ಚ ರಾಘವಂ ಪರ್ಯುಪಾಸತ ॥ 13 ॥

ಪೂರ್ವಂ ತು ಭರತೇ ಸ್ನಾತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಚ ಮಹಾಬಲೇ ।
ಸುಗ್ರೀವೇ ವಾನರೇಂದ್ರೇ ಚ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇ ವಿಭೀಷಣೇ ॥ 14 ॥

ವಿಶೋಧಿತಜಟಃ ಸ್ನಾತಶ್ಚಿತ್ರಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಃ ।
ಮಹಾರ್ಹವಸನೋಪೇತಸ್ತಸ್ಥೌ ತತ್ರ ಶ್ರಿಯಾ ಜ್ವಲನ್ ॥ 15 ॥

ಪ್ರತಿಕರ್ಮ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಕಾರಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲವರ್ಧನಃ ॥ 16 ॥

ಪ್ರತಿಕರ್ಮ ಚ ಸೀತಾಯಾಃ ಸರ್ವಾ ದಶರಥಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ಆತ್ಮನೈವ ತದಾ ಚಕ್ರಮನಸ್ವಿನೋ ಮನೋಹರಮ್ ॥ 17 ॥

ತತೋ ರಾಘವಪತ್ನೀನಾಂ ಸರ್ವಾಸಾಮೇವ ಶೋಭನಮ್ ।
ಚಕಾರ ಯತ್ನಾತ್ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಪುತ್ರವತ್ಸಲಾ ॥ 18 ॥

ತತಃ ಶತ್ರುಘ್ನವಚನಾತ್ಸಮನ್ಮೋ ನಾಮ ಸಾರಥಿಃ ।
ಯೋಜಯಿತ್ವಾಭಿಚಕ್ರಾಮ ರಥಂ ಸರ್ವಾಜ್ಞಶೋಭನಮ್ ॥ 19 ॥

ಅರ್ಕಮಣ್ಡಲಸಂಜಾತಂ ದಿವ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಥಂ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಆರುರೋಹ ಮಹಾಬಾಹೂ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ 20 ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ತು ಸಚಿವಾ ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯ ಯೇ ।
ಪುರೋಹಿತಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಮನ್ತ್ರಯಾಮಾಸುರರ್ಥವತ್ ॥ 21 ॥

ಮನ್ತ್ರಯನ್ರಾಮವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ನಗರಸ್ಯ ಚ |
ಸರ್ವಮೇವಾಭಿಷೇಕಾರ್ಥಂ ಜಯಾರ್ಹಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಕರ್ತುಮರ್ಹಥ ರಾಮಸ್ಯ ಯದ್ಯನ್ಮಜ್ಜಲಪೂರ್ವಕಮ್ || 22 ||

ಇತಿ ತೇ ಮನ್ತ್ರೀಣಃ ಸರ್ವೇ ಸನ್ನಿಶ್ಯ ತು ಪುರೋಹಿತಮ್ |
ನಗರಾನ್ನಿರ್ಯಯುಸ್ತೂರ್ಣಂ ರಾಮದರ್ಶನಬುದ್ಧಯಃ || 23 ||

ಹರಿಯುಕ್ತಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ರಥಮಿನ್ದ್ರ ಇವಾನಘಃ |
ಪ್ರಯಯೌ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ರಾಮೋ ನಗರಮುತ್ತಮಮ್ || 24 ||

ಜಗ್ರಾಹ ಭರತೋ ರಶ್ಮೀಂಶ್ಚ ತ್ರಿಘ್ನಶ್ಚ ತ್ರಿಮಾದದೇ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವ್ಯಜನಂ ತಸ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನ ಸಮ್ಪರ್ಯವೀಜಯತ್ || 25 ||

ಶ್ವೇತಂ ಚ ವಾಲವ್ಯಜನಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ |
ಅಪರಂ ಚನ್ದ್ರಸಂಜಾತಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ವಿಭೀಷಣಃ || 26 ||

ಋಷಿಸಂಘೈರ್ತದಾಕಾಶೇ ದೇವೈಶ್ಚ ಸಮರುದ್ಗಣೈಃ |
ಸ್ತೂಯಮಾನಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಶುಶ್ರುವೇ ಮಧುರಧ್ವನಿಃ || 27 ||

ತತಃ ಶತ್ರುಂಜಯಂ ನಾಮ ಕುಂಜಾರಂ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ |
ಆರುರೋಹ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ || 28 ||

ನವನಾಗಸಹಸ್ರಾಣಿ ಯಯುರಾಸ್ಥಾಯ ವಾನರಾಃ |
ಮಾನುಷಂ ವಿಗ್ರಹಂ ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾಃ || 29 ||

ಶಬ್ದಶಬ್ದಪ್ರಣಾದೈಶ್ಚ ದುನ್ದುಭೀನಾಂ ಚ ನಿಸ್ವನೈಃ |
ಪ್ರಯಯೂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಸ್ತಾಂ ಪುರಿಂ ಹರ್ಮ್ಯಮಾಲಿನೀಮ್ || 30 ||

ದದೃಶುಸ್ತೇ ಸಮಾಯಾಂತಂ ರಾಘವಂ ಸಪುರಃಸರಮ್ |
ವಿರಾಜಮಾನಂ ವಪುಷಾ ರಥೇನಾತಿರಥಂ ತದಾ || 31 ||

ತೇ ವರ್ಧಯಿತ್ವಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ರಾಮೇಣ ಪ್ರತಿನಂದಿತಾಃ |
ಅನುಜಗ್ಮುರ್ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಮ್ || 32 ||

ಅಮಾತ್ಯೈರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಪ್ರಕೃತಿಭಿರ್ವೃತಃ |
ಶ್ರಿಯಾ ವಿರುರುಚೇ ರಾಮೋ ನಕ್ಷತ್ರೈರಿವ ಚಂದ್ರಮಾಃ || 33 ||

ಸ ಪುರೋಗಾಮಿಭಿಸ್ತೂರ್ಯೈಸ್ತಾಲಸ್ವಸ್ತಿಕಪಾಣಿಭಿಃ |
ಪ್ರವ್ಯಾಹರದ್ಭಿರ್ಮುರ್ದಿತೈರ್ಮಜ್ಜಲಾನಿ ಯಯೌ ವೃತಃ || 34 ||

ಅಕ್ಷತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಚ ಗಾವಃ ಕನ್ಯಾಸ್ತಥಾ ದ್ವಿಜಾಃ |
ನರಾ ಮೋದಕಹಸ್ತಾಶ್ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಪುರತೋ ಯಯುಃ || 35 ||

ಸಖ್ಯಂ ಚ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವೇ ಪ್ರಭಾವಂ ಚಾನಿಲಾತ್ಮಜೇ |
ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ತತ್ಕರ್ಮ ವ್ಯಾಚಚಕ್ಷೇಽಥ ಮನ್ತ್ರಿಣಾಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ವಿಸ್ಮಯಂ ಜಗ್ಮುರಯೋಧ್ಯಾಪುರವಾಸಿನಃ || 36 ||

ದ್ಯುತಿಮಾನೇತದಾಖ್ಯಾಯ ರಾಮೋ ವಾನರಸಂವೃತಃ |
ಹೃಷ್ವಪುಷ್ಪಜನಾಕೀರ್ಣಾಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ || 37 ||

ತತೋ ಹ್ಯಭ್ಯುಚ್ಛ್ರಯನ್ಪಾರಾಃ ಪತಾಕಾಸ್ತೇ ಗೃಹೇ ಗೃಹೇ |
ಐಕ್ಷ್ವಾಕಾಧ್ಯುಷಿತಂ ರಮ್ಯಮಾಸಸಾದ ಪಿತುರ್ಗೃಹಮ್ || 38 ||

ಪಿತುರ್ಭವನಮಾಸಾದ್ಯ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಚ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚಾಭ್ಯವಾದಯತ್ || 39 ||

ಅಥಾಬ್ರವೀದ್ರಾಜಪುತ್ರೋ ಭರತಂ ಧರ್ಮಿಣಾಂ ವರಮ್ |
ಅಥೋಪಹಿತಯಾ ವಾಚಾ ಮಧುರಂ ರಘುನಂದನಃ || 40 ||

ಯಚ್ಚ ಮದ್ಭವನಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸಾಶೋಕವನಿಕಂ ಮಹತ್ |
ಮುಕ್ತಾವೈದೂರ್ಯಸಂಚ್ಛೇರ್ಣಂ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ನಿವೇದಯ || 41 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರತಃ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ |
ಪಾಣೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ತಮಾಲಯಮ್ || 42 ||

ತತಸ್ತೈಲಪ್ರದೀಪಾಂಶ್ಚ ಪರ್ಯಜಾಸ್ತರಣಾನಿ ಚ |
ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಿವಿಶುಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಶತ್ರುಘ್ನೇನ ಪ್ರಚೋದಿತಾಃ || 43 ||

ಉವಾಚ ಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ರಾಘವಾನುಜಃ ।
ಅಭಿಷೇಕಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ದೂತಾನಾಜ್ಞಾಪಯ ಪ್ರಭೋ ॥ 44 ॥

ಸೌವರ್ಣಾನಾನ್ವನರೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಚತುರ್ಣಾಂ ಚತುರೋ ಘಟಾನ್ ।
ದದೌ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸರ್ವರತ್ನವಿಭೂಷಿತಾನ್ ॥ 45 ॥

ಯಥಾ ಪ್ರತ್ಯೂಷಸಮಯೇ ಚತುರ್ಣಾಂ ಸಾಗರಾಂಭುಸಾಮ್ ।
ಪೂರ್ಣೈರ್ಘಟೈಃ ಪ್ರತೀಕ್ಷಧ್ವಂ ತಥಾ ಕುರುತ ವಾನರಾಃ ॥ 46 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ಮಹಾತ್ಮನೋ ವಾನರಾ ವಾರಣೋಪಮಾಃ ।
ಉತ್ಪೇತುರ್ಗಗನಂ ಶೀಘ್ರಂ ಗರುಡಾ ಇವ ಶೀಘ್ರಗಾಃ ॥ 47 ॥

ಜಾಂಭವಾಂಶ್ಚ ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ವೇಗದರ್ಶೀ ಚ ವಾನರಃ ।
ಋಷಭಶ್ಚೈವ ಕಲಶಾಂಜಲಪೂರ್ಣಾನಧಾನಯನ್ ।
ನದೀಶತಾನಾಂ ಪಂಚಾನಾಂ ಜಲೇ ಕುಂಭೈರುಪಾಹರನ್ ॥ 48 ॥

ಪೂರ್ವಾತ್ಸಮುದ್ರಾತ್ಕಲಶಂ ಜಲಪೂರ್ಣಮಧಾನಯತ್ ।
ಸುಷೇಣಃ ಸತ್ತ್ವಸ್ವಾಮನ್ನಃ ಸರ್ವರತ್ನವಿಭೂಷಿತಮ್ ॥ 49 ॥

ಋಷಭೋ ದಕ್ಷಿಣಾತ್ಕೂರ್ಣಂ ಸಮುದ್ರಾಜ್ಜಲಮಾಹರತ್ ॥ 50 ॥

ರಕ್ತಚಂದನಕರ್ಪೂರೈಃ ಸಂವೃತಂ ಕಾಂಚಾನಂ ಘಟಮ್ ।
ಗವಯಃ ಪಶ್ಚಿಮಾತ್ತೋಯಮಾಜಹಾರ ಮಹಾರ್ಣವಾತ್ ॥ 51 ॥

ರತ್ನಕುಂಭೇನ ಮಹತಾ ಶೀತಂ ಮಾರುತವಿಕ್ರಮಃ ।
ಉತ್ತರಾಚ್ಚ ಜಲಂ ಶೀಘ್ರಂ ಗರುಡಾನಿಲವಿಕ್ರಮಃ ॥ 52 ॥

ಅಭಿಷೇಕಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ ।
ಪುರೋಹಿತಾಯ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಯ ಸುಹೃದ್ಭ್ಯಶ್ಚ ನೃವೇದಯತ್ ॥ 53 ॥

ತತಃ ಸ ಪ್ರಯತೋ ವೃದ್ಧೋ ವಸಿಷ್ಠೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ।
ರಾಮಂ ರತ್ನಮಯೋ ಪೀಠೇ ಸಹಸೀತಂ ನೃವೇಶಯತ್ ॥ 54 ॥

ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಮದೇವಶ್ಚ ಜಾಬಾಲಿರಥ ಕಾಶ್ಯಪಃ ।

ಕಾತ್ಯಾಯನಃ ಸುಯಜ್ಞಶ್ಚ ಗೌತಮೋ ವಿಜಯಸ್ತಥಾ || 55 ||

ಅಭ್ಯಷಿಂಚನ್ನರವ್ಯಾಘ್ರಂ ಪ್ರಸನ್ನೇನ ಸುಗಂಧಿನಾ |
ಸಲಿಲೇನ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ವಸವೋ ವಾಸವಂ ಯಥಾ || 56 ||

ಋತ್ವಿಗ್ಭಿರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಪೂರ್ವಂ ಕನ್ಯಾಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಿಭಿಸ್ತಥಾ |
ಯೋಧೈಶ್ಚೈವಾಭ್ಯಷಿಂಚಂಸ್ತೇ ಸಮ್ರಹೃಷಾಃ ಸನೈಗಮೈಃ || 57 ||

ಸರ್ವೌಷಧಿರಸೈಶ್ಚಾಪಿ ದೈವತೈರ್ನಭಸಿ ಸ್ಥಿತೈಃ |
ಚತುರ್ಹಿರೋಕಪಾಲೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈರ್ದೇವೈಶ್ಚ ಸಜ್ಗತೈಃ || 58 ||

ಭತ್ರಂ ತಸ್ಯ ಚ ಜಗ್ರಾಹ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಪಾಣ್ಡುರಂ ಶುಭಮ್ |
ಶ್ವೇತಂ ಚ ವಾಲವ್ಯಜನಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ |
ಅಪರಂ ಚಂದ್ರಸಂಜಾಶಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೋ ವಿಭೀಷಣಃ || 59 ||

ಮಾಲಾಂ ಜ್ವಲಂತೀಂ ವಪುಷಾ ಕಾಂಚಾನೀಂ ಶತಪುಷ್ಕರಾಮ್ |
ರಾಘವಾಯ ದದೌ ವಾಯುರ್ವಾಸವೇನ ಪ್ರಚೋದಿತಃ || 60 ||

ಸರ್ವರತ್ನಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಮಣಿರತ್ನವಿಭೂಷಿತಮ್ |
ಮುಕ್ತಾಹಾರಂ ನರೇಂದ್ರಾಯ ದದೌ ಶಕ್ರಪ್ರಚೋದಿತಃ || 61 ||

ಪ್ರಜಗುರ್ದೇವಗಂಧರ್ವಾ ನನ್ಮತುಶ್ಚಾಪ್ಸರೋ ಗಣಾಃ |
ಅಭಿಷೇಕೇ ತದರ್ಹಸ್ಯ ತದಾ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ || 62 ||

ಭೂಮಿಃ ಸಸ್ಯವತೀ ಚೈವ ಫಲವಂತಶ್ಚ ಪಾದಪಾಃ |
ಗಂಧವಂತಿ ಚ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಬಭೂವೂ ರಾಘವೋತ್ಸವೇ || 63 ||

ಸಹಸ್ರಶತಮಶ್ವಾನಾಂ ಧೇನೂನಾಂ ಚ ಗವಾಂ ತಥಾ |
ದದೌ ಶತಂ ವೃಷಾನ್ಪೂರ್ವಂ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯೋ ಮನುಜರ್ಷಭಃ || 64 ||

ತ್ರಿಂಶತ್ಕೋಟೀರ್ಹಿರಣ್ಯಸ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ಪುನಃ |
ನಾನಾಭರಣವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಮಹಾರ್ಹಾಣಿ ಚ ರಾಘವಃ || 65 ||

ಅರ್ಕರಶ್ಮಿಪ್ರತೀಕಾಶಾಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ವೀಂ ಮಣಿವಿಗ್ರಹಾಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಾಯ ಸ್ರಜಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಯಚ್ಛನ್ಮನುಜರ್ಷಭಃ ॥ 66 ॥

ವೈದೂರ್ಯಮಣಿಚಿತ್ರೇ ಚ ವಜ್ರರತ್ನವಿಭೂಷಿತೇ ।
ವಾಲಿಪುತ್ರಾಯ ಧೃತಿಮಾನಜಗದಾಯಾಜಗದೇ ದದೌ ॥ 67 ॥

ಮಣಿಪ್ರವರಜುಷ್ಪಂ ಚ ಮುಕ್ತಾಹಾರಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಸೀತಾಯೈ ಪ್ರದದೌ ರಾಮಶ್ಚನ್ದ್ರರಶ್ಮಿಸಮಪ್ರಭಮ್ ॥ 68 ॥

ಅರಜೇ ವಾಸಸೀ ದಿವ್ಯೇ ಶುಭಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ।
ಅವೇಕ್ಷಮಾಣಾ ವೈದೇಹೀ ಪ್ರದದೌ ವಾಯುಸೂನವೇ ॥ 69 ॥

ಅವಮುಚ್ಯಾತ್ಮನಃ ಕಣ್ಣಾದ್ಧಾರಂ ಜನಕನಂದಿನೀ ।
ಅವೈಕ್ಷತ ಹರಿನ್ಸರ್ವಾನ್ಭರ್ತಾರಂ ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ॥ 70 ॥

ತಾಮಿಜ್ಞಿ ತಜ್ಞಃ ಸಮ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಬಭಾಷೇ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ।
ಪ್ರದೇಹಿ ಸುಭಗೇ ಹಾರಂ ಯಸ್ಯ ತುಷ್ಪಾಸಿ ಭಾಮಿನಿ ॥ 71 ॥

ಪೌರುಷಂ ವಿಕ್ರಮೋ ಬುದ್ಧಿಯ್ಸ್ಮಿನ್ನೇತಾನಿ ನಿತ್ಯದಾ ।
ದದೌ ಸಾ ವಾಯುಪುತ್ರಾಯ ತಂ ಹಾರಮಸಿತೇಕ್ಷಣಾ ॥ 72 ॥

ಹನೂಮಾಂಸ್ತೇನ ಹಾರೇಣ ಶುಶುಭೇ ವಾನರರ್ಷಭಃ ।
ಚನ್ದ್ರಾಂಶುಚಯಗೌರೇಣ ಶ್ವೇತಾಭ್ರೇಣ ಯಥಾಚಲಃ ॥ 73 ॥

ತತೋ ದ್ವಿವಿದ ಮೈನ್ದಾಭ್ಯಾಂ ನೀಲಾಯ ಚ ಪರಂತಪಃ ।
ಸರ್ವಾನ್ಯಾಮಗುಣಾನ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರದದೌ ವಸುಧಾಧಿಪಃ ॥ 74 ॥

ಸರ್ವವಾನರವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ವಾನರೇಶ್ವರಾಃ ।
ವಾಸೋಭಿಭೂಷಣೈಶ್ಚೈವ ಯಥಾರ್ಹಂ ಪ್ರತಿಪೂಜಿತಾಃ ॥ 75 ॥

ಯಥಾರ್ಹಂ ಪೂಜಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಾಮೈ ರತ್ನೈಶ್ಚ ಪುಷ್ಕಲೈರ್ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನಸಃ ಸರ್ವೇ ಜಗ್ಮುರೇವ ಯಥಾಗತಮ್ ॥ 76 ॥

ರಾಘವಃ ಪರಮೋದಾರಃ ಶಶಾಸ ಪರಯಾ ಮುದಾ ।
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಜ್ಞಂ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ ॥ 77 ॥

ಆತಿಷ್ಠಾ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಮಯಾ ಸಹೇಮಾಮ್
ಗಾಂ ಪೂರ್ವರಾಜಾಧ್ಯುಷಿತಾಂ ಬಲೇನ ।
ತುಲ್ಯಂ ಮಯಾ ತ್ವಂ ಪಿತೃಭಿರ್ಧೃತಾ ಯಾ
ತಾಂ ಯೌವರಾಜ್ಯೇ ಧುರಮುದ್ವಹಸ್ವ ॥ 78 ॥

ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಪರ್ಯನುನೀಯಮಾನೋ
ಯದಾ ನ ಸೌಮಿತ್ರರುಪೈತಿ ಯೋಗಮ್ ।
ನಿಯುಜ್ಯಮಾನೋ ಭುವಿ ಯೌವರಾಜ್ಯೇ
ತತೋಽಭ್ಯುಷಿಷ್ಯದ್ಭರತಂ ಮಹಾತ್ಮಾ ॥ 79 ॥

ರಾಘವಶ್ಚಾಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಜ್ಯಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಈಜೇ ಬಹುವಿಧೈರ್ಯಜ್ಞೈಃ ಸಸುಹೃದ್ಭ್ರಾತೃಬಾನ್ಧವಃ ॥ 80 ॥

ಪೌಂಡ್ರೀಕಾಶ್ವಮೇಧಾಭ್ಯಾಂ ವಾಜಪೇಯೇನ ಚಾಸಕೃತ್ ।
ಅನ್ಯೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರ್ಯಜ್ಞೈರಯಜತ್ಪಾರ್ಥಿವರ್ಷಭಃ ॥ 81 ॥

ರಾಜ್ಯಂ ದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವರ್ಷಾಣಿ ರಾಘವಃ ।
ಶತಾಶ್ವಮೇಧಾನಾಜಹ್ರೇ ಸದಶ್ವಾನ್ಘೃದಕ್ಷಿಣಾನ್ ॥ 82 ॥

ಆಜಾನುಲಮ್ಬಿಬಾಹುಶ್ಚ ಮಹಾಸ್ಕನ್ಧಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಚರೋ ರಾಮಃ ಪೃಥಿವೀಮನ್ವಪಾಲಯತ್ ॥ 83 ॥

ನ ಪರ್ಯದೇವನ್ವಿಧವಾ ನ ಚ ವ್ಯಾಲಕೃತಂ ಭಯಮ್ ।
ನ ವ್ಯಾಧಿಜಂ ಭಯಂ ವಾಪಿ ರಾಮೇ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸತಿ ॥ 84 ॥

ನಿರ್ದಸ್ಯುರಭವಲ್ಲೋಕೋ ನಾನರ್ಥಃ ಕಇಚ್ಛಿದಸ್ಪೃಶತ್ ।
ನ ಚ ಸ್ಮ ವೃದ್ಧಾ ಬಾಲಾನಾಂ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕುರ್ವತೇ ॥ 85 ॥

ಸರ್ವಂ ಮುದಿತಮೇವಾಸೀತ್ಸರ್ವೋ ಧರ್ಮಪರೋಽಭವತ್ ।
ರಾಮಮೇವಾನುಪಶ್ಯನ್ತೋ ನಾಭ್ಯಹಿಂಸನ್ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ 86 ॥

ಆಸನ್ನರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಥಾ ಪುತ್ರಸಹಸ್ರಿಣಃ ।
ನಿರಾಮಯಾ ವಿಶೋಕಾಶ್ಚ ರಾಮೇ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸತಿ ॥ 87 ॥

ನಿತ್ಯಪುಷ್ಪಾ ನಿತ್ಯಫಲಾಸ್ತರವಃ ಸ್ಕನ್ನವಿಸ್ತೃತಾಃ ।
ಕಾಲವರ್ಷೀ ಚ ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಸುಖಿಸ್ಪರ್ಶಶ್ಚ ಮಾರುತಃ ॥ 88 ॥

ಸ್ವಕರ್ಮಸು ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ತುಷಾಂಃ ಸ್ವೈರೇವ ಕರ್ಮಭಿಃ ।
ಆಸನ್ಪ್ರಜಾ ಧರ್ಮಪರಾ ರಾಮೇ ಶಾಸತಿ ನಾನ್ಮತಾಃ ॥ 89 ॥

ಸರ್ವೇ ಲಕ್ಷಣಸಮ್ಮನ್ನಾಃ ಸರ್ವೇ ಧರ್ಮಪರಾಯಣಾಃ ।
ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಾಮೋ ರಾಜ್ಯಮಕಾರಯತ್ ॥ 90 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷೋಡಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

Chapter 7

॥ಉತ್ತರಕಾಂಡಃ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಪ್ರಾಪ್ತರಾಜ್ಯಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಧೇ ಕೃತೇ ।
ಆಜಗ್ಮುರ್ಮಷಯಃ ಸರ್ವೇ ರಾಘವಂ ಪ್ರತಿನಂದಿತುಮ್ ॥೧॥

ಕೌಶಿಕೋಽಥ ಯವಕ್ರೀತೋ ರೈಭ್ಯಶ್ಚ್ಯವನ ಏವ ಚ ।
ಕಣೋಷ್ವೇ ಮೇಧಾತಿಥೇಃ ಪುತ್ರಃ ಪೂರ್ವಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಯೇ ಶ್ರಿತಾಃ ॥೨॥

ಸ್ವಸ್ತ್ರಾತ್ರೇಯಶ್ಚ ಭಗವಾನ್ನಮುಚಿಃ ಪ್ರಮುಚುಸ್ತಥಾ ।
ಆಜಗ್ಮುಸ್ತೇ ಸಹಾಗಸ್ತ್ರಾ ಯೇ ಶ್ರಿತಾ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ ॥೩॥

ಪೃಷದ್ಗುಃ ಕವಷೋ ಧೌಮ್ಯೋ ರೌದ್ರೇಯಶ್ಚ ಮಹಾನ್ಮಷಿಃ ।
ತೇಽಪ್ಯಾಜಗ್ಮುಃ ಸಶಿಷ್ಯಾ ವೈ ಯೇ ಶ್ರಿತಾಃ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ದಿಶಮ್ ॥೪॥

ವಸಿಷ್ಠಃ ಕಶ್ಯಪೋಽಥಾತ್ರಿವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಥ ಗೌತಮಃ ।
ಜಮದಗ್ನಿರ್ಭರದ್ವಾಜಸ್ತೇಽಪಿ ಸಪ್ತಮಹರ್ಷಯಃ ॥೫॥

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ಯೈತೇ ಮಹಾತ್ಮನೋ ರಾಘವಸ್ಯ ನಿವೇಶನಮ್ ।
ವಿಷ್ಣಿತಾಃ ಪ್ರತಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಹುತಾಶನಸಮಪ್ರಭಾಃ ॥೬॥

ಪ್ರತಿಹಾರಸ್ತತಸ್ತೂರ್ಣಮಗಸ್ತ್ಯವಚನಾದಥ ।
ಸಮೀಪಂ ರಾಘವಸ್ಯಾಶು ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥೭॥

ಸ ರಾಮಂ ದೃಶ್ಯ ಸಹಸಾ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಸಮದ್ಯುತಿಮ್ ।
ಅಗಸ್ತ್ಯಂ ಕಥಯಾಮಾಸ ಸಮ್ಪ್ರಾತಮೃಷಿಭಿಃ ಸಹ ॥೮॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ಮನೀಂಸ್ತಾಂಸ್ತು ಬಾಲಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭಾನ್ ।
ತದೋವಾಚ ನೃಪೋ ದ್ವಾಃಸ್ಥಂ ಪ್ರವೇಶಯ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥೯॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ಮನೀಂಸ್ತಾಂಸ್ತು ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ರಾಮೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಪ್ರಯತ ಆಸನಾನ್ಯಾದಿದೇಶ ಹ ॥೧೦॥

ತೇಷು ಕಾಂಕ್ಷಾನಚಿತ್ರೇಷು ಸ್ವಾಸ್ತೀರ್ಣೇಷು ಸುಖೇಷು ಚ ।
ಯಥಾರ್ಹಮುಪವಿಷ್ಯಾಸ್ತೇ ಆಸನೇಷ್ವೃಷಿಪುಂಗವಾಃ ॥ 11 ॥

ರಾಮೇಣ ಕುಶಲಂ ಪೃಷ್ಠಾಃ ಸಶಿಷ್ಯಾಃ ಸಪುರೋಗಮಾಃ ।
ಮಹರ್ಷಯೋ ವೇದವಿದೋ ರಾಮಂ ವಚನಮಬ್ರುವನ್ ॥ 12 ॥

ಕುಶಲಂ ನೋ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸರ್ವತ್ರ ರಘುನಂದನ ।
ತ್ವಾಂ ತು ದಿಷ್ಯಾಃ ಕುಶಲಿನಂ ಪಶ್ಯಾಮೋ ಹತಶಾತ್ರವಮ್ ॥ 13 ॥

ನ ಹಿ ಭಾರಃ ಸ ತೇ ರಾಮ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ಸಧನುಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ವಿಜಯೇಥಾ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 14 ॥

ದಿಷ್ಯಾಃ ತ್ವಯಾ ಹತೋ ರಾಮ ರಾವಣಃ ಪುತ್ರಪೌತ್ರವಾನ್ ।
ದಿಷ್ಯಾಃ ವಿಜಯಿನಂ ತ್ವದ್ಯ ಪಶ್ಯಾಮಃ ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ ॥ 15 ॥

ದಿಷ್ಯಾಃ ಪ್ರಹಸ್ತೋ ವಿಕಟೋ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೋ ಮಹೋದರಃ ।
ಅಕಮ್ಪನಶ್ಚ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ನಿಹತಾಸ್ತೇ ನಿಶಾಚರಾಃ ॥ 16 ॥

ಯಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಾದ್ವಿಪುಲಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ನೇಹ ವಿದ್ಯತೇ ।
ದಿಷ್ಯಾಃ ತೇ ಸಮರೇ ರಾಮ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ನಿಪಾತಿತಃ ॥ 17 ॥

ದಿಷ್ಯಾಃ ತ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಮುಪಾಗತಃ ।
ದೇವತಾನಾಮವಧ್ಯೇನ ವಿಜಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನಸಿ ॥ 18 ॥

ಸಜ್ಞೇ ತಸ್ಯ ನ ಕಿಂಚಿತ್ತು ರಾವಣಸ್ಯ ಪರಾಭವಃ ।
ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಮನುಪ್ರಾಪ್ತೋ ದಿಷ್ಯಾಃ ತೇ ರಾವಣಿಹತಃ ॥ 19 ॥

ದಿಷ್ಯಾಃ ತಸ್ಯ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕಾಲಸ್ಯೇವಾಭಿಧಾವತಃ ।
ಮುಕ್ತಃ ಸುರರಿಪೋರ್ವೀರ ಪ್ರಾಪ್ತಶ್ಚ ವಿಜಯಸ್ತ್ವಯಾ ॥ 20 ॥

ವಿಸ್ಮಯಸ್ತ್ವೇಷ ನಃ ಸೌಮ್ಯ ಸಂಶ್ರುತ್ಯೇಂದ್ರಜಿತಂ ಹತಮ್ ।
ಅವಧ್ಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಮಹಾಮಾಯಾಧರೋ ಯುಧಿ ॥ 21 ॥

ದತ್ತಾಪ್ತ ಪುಣ್ಯಾಮಿಮಾಂ ವೀರ ಸೌಮ್ಯಮಭಯದಕ್ಷಿಣಾಮ್ ।
ದಿಷ್ಟಾಪ್ತ ವರ್ಧಸಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಜಯೇನಾಮಿತ್ರಕರ್ತನ ॥ 22 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ತೇಷಾಮೃಷೀಣಾಂ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಗತ್ವಾ ರಾಮಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ ॥ 23 ॥

ಭವಂತಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ಚ ರಾವಣಂ ಚ ನಿಶಾಚರಮ್ ।
ಅತಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಹಾವೀರ್ಯೌ ಕಿಂ ಪ್ರಶಂಸಥ ರಾವಣಿಮ್ ॥ 24 ॥

ಮಹೋದರಂ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ಚ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ।
ಅತಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಹಾವೀರ್ಯಾನ್ಕಿಂ ಪ್ರಶಂಸಥ ರಾವಣಿಮ್ ॥ 25 ॥

ಕೇದೃಶೋ ವೈ ಪ್ರಭಾವೋಽಸ್ಯ ಕಿಂ ಬಲಂ ಕಃ ಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಕೇನ ವಾ ಕಾರಣೇನೈಷ ರಾವಣಾದತಿರಿಚ್ಯತೇ ॥ 26 ॥

ಶಕ್ಯಂ ಯದಿ ಮಯಾ ಶ್ರೋತುಂ ನ ಖಲ್ವಾಜ್ಞಾಪಯಾಮಿ ವಃ ।
ಯದಿ ಗುಹ್ಯಂ ನ ಚೇದ್ವಕ್ತುಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕಥ್ಯತಾಮ್ ।
ಕಥಂ ಶಕ್ನೋ ಜಿತಸ್ತೇನ ಕಥಂ ಲಬ್ಧವರಶ್ಚ ಸಃ ॥ 27 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಪ್ರಥಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಕುಮ್ಭಯೋನಿರ್ಮಹಾತೇಜಾ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ ೧ ॥

ಶೃಣು ರಾಜನ್ಯಥಾವೃತ್ತಂ ಯಸ್ಯ ತೇಜೋಬಲಂ ಮಹತ್ ।
ಜಘಾನ ಚ ರಿಪೂನ್ಯುದ್ಧೇ ಯಥಾವಧ್ಯಶ್ಚ ಶತ್ರುಭಿಃ ॥ ೨ ॥

ಅಹಂ ತೇ ರಾವಣಸ್ಯೇದಂ ಕುಲಂ ಜನ್ಮ ಚ ರಾಘವ ।
ವರಪ್ರದಾನಂ ಚ ತಥಾ ತಸ್ಮೈ ದತ್ತಂ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ ॥ ೩ ॥

ಪುರಾ ಕೃತಯುಗೇ ರಾಮ ಪ್ರಜಾಪತಿಸುತಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಪುಲಸ್ತೋ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಃ ಸಾಕ್ಷಾದಿವ ಪಿತಾಮಹಃ ॥ ೪ ॥

ನಾನುಕೀರ್ತ್ಯಾ ಗುಣಾಸ್ತಸ್ಯ ಧರ್ಮತಃ ಶೀಲತಸ್ತಥಾ ।
ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ಪುತ್ರ ಇತಿ ವಕ್ತುಂ ಶಕ್ಯಂ ಹಿ ನಾಮತಃ ॥ ೫ ॥

ಸ ತು ಧರ್ಮಪ್ರಸಜ್ಞೇನ ಮೇರೋಃ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಮಹಾಗಿರೇಃ ।
ತೃಣಬಿನ್ದಾವಶ್ರಮಂ ಗತ್ವಾ ನ್ಯವಸನ್ಮನಿಪುಜ್ಗವಃ ॥ ೬ ॥

ತಪಸ್ತೇಪೇ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಗತ್ವಾಶ್ರಮಪದಂ ತಸ್ಯ ವಿಘ್ನಂ ಕುರ್ವಂತಿ ಕನ್ಯಕಾಃ ॥ ೭ ॥

ದೇವಪನ್ನಗಕನ್ಯಾಶ್ಚ ರಾಜರ್ಷಿತನಯಾಶ್ಚ ಯಾಃ ।
ಕ್ರೀಡನ್ಮೋಽಪ್ಸರಸಶ್ಚೈವ ತಂ ದೇಶಮುಪಪೇದಿರೇ ॥ ೮ ॥

ಸರ್ವತುಷೂಪಭೋಗ್ಯತ್ವಾದ್ರಮ್ಯತ್ವಾತ್ಕಾನನಸ್ಯ ಚ ।
ನಿತ್ಯಶಸ್ತಾಸ್ತು ತಂ ದೇಶಂ ಗತ್ವಾ ಕ್ರೀಡಂತಿ ಕನ್ಯಕಾಃ ॥ ೯ ॥

ಅಥ ರುಷ್ಪೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವ್ಯಾಜಹಾರ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಯಾ ಮೇ ದರ್ಶನಮಾಗಚ್ಛೇತ್ಸಾ ಗರ್ಭಂ ಧಾರಯಿಷ್ಯತಿ ॥ ೧೦ ॥

ತಾಸ್ತು ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರತಿಗತಾಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪಭಯಾದ್ಭೀತಾಸ್ತಂ ದೇಶಂ ನೋಪಚಕ್ರಮುಃ ॥ 11 ॥

ತೃಣಬಿನ್ನೋಸ್ತು ರಾಜರ್ಷೇಸ್ತನಯಾ ನ ಶೃಣೋತಿ ತತ್ ।
ಗತ್ವಾಶ್ರಮಪದಂ ತಸ್ಯ ವಿಚಚಾರ ಸುನಿರ್ಭಯಾ ॥ 12 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ತು ಕಾಲೇ ಸ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯೋ ಮಹಾನ್ಮಷಿಃ ।
ಸಾಂಧ್ಯಾಯಮಕರೋತ್ತತ್ರ ತಪಸಾ ದ್ಯೋತಿತಪ್ರಭಃ ॥ 13 ॥

ಸಾ ತು ವೇದಧ್ವನಿಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚೈವ ತಪೋಧನಮ್ ।
ಅಭವತ್ಪಾಣ್ಡುರ್ದೇಹಾ ಸಾ ಸುವ್ಯಂಜಿತಶರೀರಜಾ ॥ 14 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಮಸಂವಿಗ್ನಾ ಸಾ ತು ತದ್ರೂಪಮಾತ್ಮನಃ ।
ಇದಂ ಮೇ ಕಿಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪಿತುರ್ಗತ್ವಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಾ ॥ 15 ॥

ತಾಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಥಾ ಭೂತಾಂ ತೃಣಬಿನ್ನಂದರಥಾಬ್ರವೀತ್ ।
ಕಿಂ ತ್ವಮೇತತ್ತ್ವಸದೃಶಂ ಧಾರಯಸ್ಯಾತ್ಮನೋ ವಪುಃ ॥ 16 ॥

ಸಾ ತು ಕೃತ್ವಾಂಜಲಿಂ ದೀನಾ ಕನ್ಯೋವಾಚ ತಪೋಧನಮ್ ।
ನ ಜಾನೇ ಕಾರಣಂ ತಾತ ಯೇನ ಮೇ ರೂಪಮೀದೃಶಮ್ ॥ 17 ॥

ಕಿಂ ತು ಪೂರ್ವಂ ಗತಾಸ್ಮೈಕಾ ಮಹರ್ಷೇರ್ಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ ।
ಪುಲಸ್ತ್ಯಸ್ಯಾಶ್ರಮಂ ದಿವ್ಯಮನ್ವೇಷ್ಣಂ ಸ್ವಸಖೀಜನಮ್ ॥ 18 ॥

ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ತತ್ರ ಕಾಂಕ್ಷಾದಪ್ಯಾಗತಾಂ ಸಖೀಮ್ ।
ರೂಪಸ್ಯ ತು ವಿಪರ್ಯಾಸಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಾಹಮಿಹಾಗತಾ ॥ 19 ॥

ತೃಣಬಿನ್ನೂಸ್ತು ರಾಜರ್ಷಿಸ್ತಪಸಾ ದ್ಯೋತಿತಪ್ರಭಃ ।
ಧ್ಯಾನಂ ವಿವೇಶ ತಚ್ಚಾಪಿ ಅಪಶ್ಯದೃಷಿಕರ್ಮಜಮ್ ॥ 20 ॥

ಸ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ತಂ ಶಾಪಂ ಮಹರ್ಷೇರ್ಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾ ತನಯಾಂ ಗತ್ವಾ ಪುಲಸ್ತ್ಯಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 21 ॥

ಭಗವಂಸ್ತನಯಾಂ ಮೇ ತ್ವಂ ಗುಣೈಃ ಸ್ವೈರೇವ ಭೂಷಿತಾಮ್ ।
ಭಿಕ್ಷಾಂ ಪ್ರತಿಗೃಹಾಣೇಮಾಂ ಮಹರ್ಷೇ ಸ್ವಯಮುದ್ಯತಾಮ್ ॥ 22 ॥

ತಪಶ್ಚರಣಯುಕ್ತಸ್ಯ ಶ್ರಾಮ್ಯಮಾಣೇಂದ್ರಿಯಸ್ಯ ತೇ ।
ಶುಶ್ರೂಷಾತತ್ಪರಾ ನಿತ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 23 ॥

ತಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ರಾಜರ್ಷಿಂ ಧಾರ್ಮಿಕಂ ತದಾ ।
ಜಿಘೃಕ್ಷುರಬ್ರವೀತ್ಕನ್ಯಾಂ ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಸ ದ್ವಿಜಃ ॥ 24 ॥

ದತ್ತಾಂ ತು ಸ ಗತೋ ರಾಜಾ ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಪದಂ ತದಾ ।
ಸಾಪಿ ತತ್ರಾವಸತ್ಕನ್ಯಾ ತೋಷಯಂತೀ ಪತಿಂ ಗುಣೈಃ ।
ಪ್ರೀತಃ ಸ ತು ಮಹಾತೇಜಾ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ 25 ॥

ಪರಿತುಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಗುಣಾನಾಂ ಸಮ್ಪದಾ ಭೃಶಮ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತೇ ವಿರಮಾಮ್ಯದ್ಯ ಪುತ್ರಮಾತ್ಮಸಮಂ ಗುಣೈಃ ।
ಉಭಯೋರ್ವಂಶಕರ್ತಾರಂ ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಮ್ ॥ 26 ॥

ಯಸ್ಮಾತ್ತು ವಿಶ್ರುತೋ ವೇದಸ್ತ್ವಯೇಹಾಭ್ಯಸ್ಯತೋ ಮಮ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಸ ವಿಶ್ರುವಾ ನಾಮ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 27 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸಾ ಕನ್ಯಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ ।
ಅಚಿರೇಣೈವ ಕಾಲೇನ ಸೂತಾ ವಿಶ್ರುವಸಂ ಸುತಮ್ ॥ 28 ॥

ಸ ತು ಲೋಕತ್ರಯೇ ಖ್ಯಾತಃ ಶೌಚಧರ್ಮಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಪಿತೇವ ತಪಸಾ ಯುಕ್ತೋ ವಿಶ್ರುವಾ ಮುನಿಪುಂಗವಃ ॥ 29 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ದ್ವಿತೀಯಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ಪುತ್ರಃ ಪುಲಸ್ತ್ಯಸ್ಯ ವಿಶ್ವವಾ ಮುನಿಪುಜ್ಯವಃ ।
ಅಚಿರೇಣೈವ ಕಾಲೇನ ಪಿತೇವ ತಪಸಿ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ೧ ॥

ಸತ್ಯವಾಞ್ಶೀಲವಾನ್ದಕ್ಷಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯನಿರತಃ ಶುಚಿಃ ।
ಸರ್ವಭೋಗೇಷ್ವಸಂಸಕ್ತೋ ನಿತ್ಯಂ ಧರ್ಮಪರಾಯಣಃ ॥ ೨ ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಸ್ಯ ತು ತದ್ವೃತ್ತಂ ಭರದ್ವಾಜೋ ಮಹಾನ್ಮುಷಿಃ ।
ದದೌ ವಿಶ್ವವಸೇ ಭಾರ್ಯಾಂ ಸ್ವಾಂ ಸುತಾಂ ದೇವವರ್ಣಿನೀಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತು ಧರ್ಮೇಣ ಭರದ್ವಾಜಸುತಾಂ ತದಾ ।
ಮುದಾ ಪರಮಯಾ ಯುಕ್ತೋ ವಿಶ್ವವಾ ಮುನಿಪುಜ್ಯವಃ ॥ ೪ ॥

ಸ ತಸ್ಯಾಂ ವೀರ್ಯಸಮ್ಪನ್ನಮಪತ್ಯಂ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ ।
ಜನಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸರ್ವೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಗುಣೈರ್ಯುತಮ್ ॥ ೫ ॥

ತಸ್ಮಿಂಞ್ಜಾತೇ ತು ಸಂಹೃಷ್ಣಃ ಸ ಬಭೂವ ಪಿತಾಮಹಃ ।
ನಾಮ ಚಾಸ್ಯಾಕರೋತ್ಪ್ರೀತಃ ಸಾರ್ಧಂ ದೇವರ್ಷಿಭಿಸ್ತದಾ ॥ ೬ ॥

ಯಸ್ಮಾದ್ವಿಶ್ವವಸೋಽಪತ್ಯಂ ಸಾದೃಶ್ಯಾದ್ವಿಶ್ವವಾ ಇವ ।
ತಸ್ಮಾದ್ವಿಶ್ವವಣೋ ನಾಮ ಭವಿಷ್ಯತ್ಯೇಷ ವಿಶ್ರುತಃ ॥ ೭ ॥

ಸ ತು ವೈಶ್ವವಣಸ್ತತ್ರ ತಪೋವನಗತಸ್ತದಾ ।
ಅವರ್ಧತ ಮಹಾತೇಜಾ ಹುತಾಹುತಿರಿವಾನಲಃ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯಾಶ್ರಮಪದಸ್ಥಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿರ್ಜಗ್ಜ್ಞೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಚರಿಷ್ಯೇ ನಿಯತೋ ಧರ್ಮಂ ಧರ್ಮೋ ಹಿ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ॥ ೯ ॥

ಸ ತು ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಪಸ್ತಪ್ತ್ವಾ ಮಹಾವನೇ ।
ಪೂರ್ಣೇ ವರ್ಷಸಹಸ್ರೇ ತು ತಂ ತಂ ವಿಧಿಮವರ್ತತ ॥ ೧೦ ॥

ಜಲಾಶೀ ಮಾರುತಾಹಾರೋ ನಿರಾಹಾರಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಏವಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಜಗ್ಮುಸ್ತಾನ್ಯೇವ ವರ್ಷವತ್ ॥ 11 ॥

ಅಥ ಪ್ರೀತೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸೇಂದ್ರ್ಯಃ ಸುರಗಣೈಃ ಸಹ ।
ಗತ್ವಾ ತಸ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ಬ್ರಹ್ಮೇದಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 12 ॥

ಪರಿತುಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ತೇ ವತ್ಸ ಕರ್ಮಣಾನೇನ ಸುವ್ರತ ।
ವರಂ ವ್ಯಣೀಷ್ವ ಭದ್ರಂ ತೇ ವರಾರ್ಹಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ಮೇ ಮತಃ ॥ 13 ॥

ಅಥಾಬ್ರವೀದ್ವ್ಯಶ್ರವಣಃ ಪಿತಾಮಹಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಭಗವಂಲೋಕಪಾಲತ್ವಮಿಚ್ಛೇಯಂ ವಿತ್ತರಕ್ಷಣಮ್ ॥ 14 ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ವ್ಯಶ್ರವಣಂ ಪರಿತುಷ್ಟೇನ ಚೇತಸಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸುರಗಣೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಹೃಷ್ವವತ್ ॥ 15 ॥

ಅಹಂ ಹಿ ಲೋಕಪಾಲಾನಾಂ ಚತುರ್ಥಂ ಸ್ರಷ್ಟುಮುದ್ಯತಃ ।
ಯಮೇಂದ್ರವರುಣಾನಾಂ ಹಿ ಪದಂ ಯತ್ತವ ಚೇಪ್ಸಿತಮ್ ॥ 16 ॥

ತತ್ಕೃತಂ ಗಚ್ಛ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಧನೇಶತ್ವಮವಾಪ್ನುಹಿ ।
ಯಮೇಂದ್ರವರುಣಾನಾಂ ಹಿ ಚತುರ್ಥೋಽದ್ಯ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ॥ 17 ॥

ಏತಚ್ಚ ಪುಷ್ಪಕಂ ನಾಮ ವಿಮಾನಂ ಸೂರ್ಯಸಂನಿಭಮ್ ।
ಪ್ರತಿಗ್ಮಹಿಣೀಷ್ವ ಯಾನಾರ್ಥಂ ತ್ರಿದಶೈಃ ಸಮತಾಂ ವ್ರಜ ॥ 18 ॥

ಸ್ವಸ್ತಿ ತೇಽಸ್ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಃ ಸರ್ವ ಏವ ಯಥಾಗತಮ್ ।
ಕೃತಕೃತ್ಯಾ ವಯಂ ತಾತ ದತ್ತಾ ತವ ಮಹಾವರಮ್ ॥ 19 ॥

ಗತೇಷು ಬ್ರಹ್ಮಪೂರ್ವೇಷು ದೇವೇಷ್ವಥ ನಭಸ್ತಲಮ್ ।
ಧನೇಶಃ ಪಿತರಂ ಪ್ರಾಹ ವಿನಯಾತ್ಪ್ರಣತೋ ವಚಃ ॥ 20 ॥

ಭಗವಂಲ್ಲಬ್ಧವಾನಸ್ಮಿ ವರಂ ಕಮಲಯೋನಿತಃ ।
ನಿವಾಸಂ ನ ತು ಮೇ ದೇವೋ ವಿದಧೇ ಸ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ॥ 21 ॥

ತತ್ಪಶ್ಯ ಭಗವನ್ಕುಂಭಾದ್ವೇಶಂ ವಾಸಾಯ ನಃ ಪ್ರಭೋ |
ನ ಚ ಪೀಡಾ ಭವೇದ್ಯತ್ರ ಪ್ರಾಣಿನೋ ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿತ್ || 22 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಪುತ್ರೇಣ ವಿಶ್ರವಾ ಮುನಿಪುಂಗವಃ |
ವಚನಂ ಪ್ರಾಹ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಶ್ರೂಯತಾಮಿತಿ ಧರ್ಮವಿತ್ || 23 ||

ಲಜ್ಞಾ ನಾಮ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ನಿರ್ಮಿತಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ನಿವಾಸಾರ್ಥಂ ಯಥೇಂದ್ರಸ್ಯಾಮರಾವತೀ || 24 ||

ರಮಣೀಯಾ ಪುರೀ ಸಾ ಹಿ ರುಕ್ಮವೈದೂರ್ಯತೋರಣಾ |
ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಾ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಪುರಾ ವಿಷ್ಣುಭಯಾದ್ವಿತ್ಯೈಃ |
ಶೂನ್ಯಾ ರಕ್ಷೋಗಣೈಃ ಸರ್ವೈ ರಸಾತಲತಲಂ ಗತೈಃ || 25 ||

ಸ ತ್ವಂ ತತ್ರ ನಿವಾಸಾಯ ರೋಚಯಸ್ವ ಮತಿಂ ಸ್ವಕಾಮ್ |
ನಿದೋಷಸ್ತತ್ರ ತೇ ವಾಸೋ ನ ಚ ಬಾಧಾಸ್ತಿ ಕಸ್ಯಚಿತ್ || 26 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಧರ್ಮಿಷ್ಠಂ ವಚನಂ ಪಿತುಃ |
ನಿವೇಶಯಾಮಾಸ ತದಾ ಲಜ್ಞಾಂ ಪರ್ವತಮೂರ್ಧನಿ || 27 ||

ನೈರೃತಾನಾಂ ಸಹಸ್ರೈಸ್ತು ಹೃಷ್ಣೈಃ ಪ್ರಮುದಿತೈಃ ಸದಾ |
ಅಚಿರೇಣೈಕಕಾಲೇನ ಸಮ್ಪೂರ್ಣಾ ತಸ್ಯ ಶಾಸನಾತ್ || 28 ||

ಅಥ ತತ್ರಾವಸತ್ಪ್ರೀತೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನೈರೃತಾಧಿಪಃ |
ಸಮುದ್ರಪರಿಧಾನಾಯಾಂ ಲಜ್ಞಾಯಾಂ ವಿಶ್ರವಾತ್ಮಜಃ || 29 ||

ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ವಿನೀತಾತ್ಮಾ ಪುಷ್ಪಕೇಣ ಧನೇಶ್ವರಃ |
ಅಭ್ಯಗಚ್ಛತ್ಸುಸಂಹೃಷ್ಣೈಃ ಪಿತರಂ ಮಾತರಂ ಚ ಸಃ || 30 ||

ಸ ದೇವಗಂಧರ್ವಗಣೈರಭಿಷ್ಣುತಃ
ತಥೈವ ಸಿದ್ಧೈಃ ಸಹ ಚಾರಣೈರಪಿ |
ಗಭಸ್ತಿಭಿಃ ಸೂರ್ಯ ಇವೌಜಸಾ ವೃತಃ
ಪಿತುಃ ಸಮೀಪಂ ಪ್ರಯಯೌ ಶ್ರಿಯಾ ವೃತಃ || 31 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ತೃತೀಯಃ ||

सर्गः॥

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾಗಸ್ತೇರಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮೋ ವಿಸ್ಮಯಮಾಗತಃ |
ಪೂರ್ವಮಾಸೀತ್ತು ಲಜ್ಜಾಕಾಯಾಂ ರಕ್ಷಸಾಮಿತಿ ಸಮ್ಭವಃ || 1 ||

ತತಃ ಶಿರಃ ಕಮ್ಪಯಿತ್ವಾ ಶ್ರೇತಾಗ್ನಿಸಮವಿಗ್ರಹಮ್ |
ಅಗಸ್ತ್ಯಂ ತಂ ಮುಹುರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ಮಯಮಾನೋಽಭ್ಯಭಾಷತ || 2 ||

ಭಗವನ್ನೂರ್ವಮಪ್ಯೇಷಾ ಲಜ್ಜಾಸೀತ್ಪ್ರಶಿತಾಶಿನಾಮ್ |
ಇತೀದಂ ಭವತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯೋ ಜನಿತೋ ಮಮ || 3 ||

ಪುಲಸ್ತ್ಯವಂಶಾದುದ್ಭೂತಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಇತಿ ನಃ ಶ್ರುತಮ್ |
ಇದಾನೀಮನ್ಯತಶ್ಚಾಪಿ ಸಮ್ಭವಃ ಕೀರ್ತಿತಸ್ತ್ವಯಾ || 4 ||

ರಾವಣಾತ್ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾಚ್ಚ ಪ್ರಹಸ್ತಾದ್ವಿಕಟಾದಪಿ |
ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ಪುತ್ರೇಭ್ಯಃ ಕಿಂ ನು ತೇ ಬಲವತ್ತರಾಃ || 5 ||

ಕ ಏಷಾಂ ಪೂರ್ವಕೋ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಕುಂನಾಮಾ ಕಿನ್ತಪೋಬಲಃ |
ಅಪರಾಧಂ ಚ ಕಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಷ್ಣುನಾ ದ್ರಾವಿತಾಃ ಪುರಾ || 6 ||

ಏತದ್ವಿಸ್ತರತಃ ಸರ್ವಂ ಕಥಯಸ್ವ ಮಮಾನಘ |
ಕೌತೂಹಲಂ ಕೃತಂ ಮಹ್ಯಂ ನುದ ಭಾನುರ್ಯಥಾ ತಮಃ || 7 ||

ರಾಘವಸ್ಯ ತು ತಚ್ಛ್ರೋತಾ ಸಂಸ್ಕಾರಾಲಂಕೃತಂ ವಚಃ |
ಈಷದ್ವಿಸ್ಮಯಮಾನಸ್ತಮಗಸ್ತ್ಯಃ ಪ್ರಾಹ ರಾಘವಮ್ || 8 ||

ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪುರಾ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಅಪಃ ಸಲಿಲಸಮ್ಭವಃ |
ತಾಸಾಂ ಗೋಪಾಯನೇ ಸತ್ತ್ವಾನಸೃಜತ್ಪದ್ಮಸಮ್ಭವಃ || 9 ||

ತೇ ಸತ್ತ್ವಾಃ ಸತ್ತ್ವಕರ್ತಾರಂ ವಿನೀತವದುಪಸ್ಥಿತಾಃ |
ಕಿಂ ಕುರ್ಮ ಇತಿ ಭಾಷಂತಃ ಕ್ಷುತಿಪಾಸಾಭಯಾರ್ದಿತಾಃ || 10 ||

ಪ್ರಜಾಪತಿಸ್ತು ತಾನ್ಯಾಹ ಸತ್ತ್ವಾನಿ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ ।
ಆಭಾಷ್ಯ ವಾಚಾ ಯತ್ನೇನ ರಕ್ಷಧ್ವಮಿತಿ ಮಾನದಃ ॥ 11 ॥

ರಕ್ಷಾಮ ಇತಿ ತತ್ರಾನ್ಯೈರ್ಯಕ್ಷಾಮೇತಿ ತಥಾಪರೈಃ ।
ಭುಜಿಷ್ಯತಾಭುಜಿಷ್ಯತೈರುಕ್ತಸ್ತತಸ್ತಾನಾಹ ಭೂತಕೃತ್ ॥ 12 ॥

ರಕ್ಷಾಮ ಇತಿ ಯೈರುಕ್ತಂ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಭವನ್ತು ವಃ ।
ಯಕ್ಷಾಮ ಇತಿ ಯೈರುಕ್ತಂ ತೇ ವೈ ಯಕ್ಷಾ ಭವನ್ತು ವಃ ॥ 13 ॥

ತತ್ರ ಹೇತಿಃ ಪ್ರಹೇತಿಶ್ಚ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭೌ ।
ಮಧುಕೈಟಭಸಜ್ಜಾಶೌ ಬಭೂವತುರರಿನ್ದಮೌ ॥ 14 ॥

ಪ್ರಹೇತಿರ್ಧಾರ್ಮಿಕಸ್ತತ್ರ ನ ದಾರಾನ್ಯೋಽಭಿಕಾಜಿಷ್ಯತಿ ।
ಹೇತಿರ್ಧಾರಕ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ತು ಯತ್ನಂ ಪರಮಧಾಕರೋತ್ ॥ 15 ॥

ಸ ಕಾಲಭಗಿನೀಂ ಕನ್ಯಾಂ ಭಯಾಂ ನಾಮ ಭಯಾವಹಾಮ್ ।
ಉದಾವಹದಮೇಯಾತ್ಮಾ ಸ್ವಯಮೇವ ಮಹಾಮತಿಃ ॥ 16 ॥

ಸ ತಸ್ಯಾಂ ಜನಯಾಮಾಸ ಹೇತೀ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಜಿವಃ ।
ಪುತ್ರಂ ಪುತ್ರವತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವಿದ್ಯುತೈಶ ಇತಿ ಶ್ರುತಮ್ ॥ 17 ॥

ವಿದ್ಯುತೈಶೋ ಹೇತಿಪುತ್ರಃ ಪ್ರದೀಪ್ತಾಗ್ನಿಸಮಪ್ರಭಃ ।
ವ್ಯವರ್ಧತ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತೋಯಮಧ್ಯ ಇವಾಮ್ಬುಜಮ್ ॥ 18 ॥

ಸ ಯದಾ ಯೌವನಂ ಭದ್ರಮನುಪ್ರಾಪ್ತೋ ನಿಶಾಚರಃ ।
ತತೋ ದಾರಕ್ರಿಯಾಂ ತಸ್ಯ ಕರ್ತುಂ ವ್ಯವಸಿತಃ ಪಿತಾ ॥ 19 ॥

ಸನ್ಧ್ಯಾದುಹಿತರಂ ಸೋಽಥ ಸನ್ಧ್ಯಾತುಲ್ಯಾಂ ಪ್ರಭಾವತಃ ।
ವರಯಾಮಾಸ ಪುತ್ರಾರ್ಥಂ ಹೇತೀ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಜಿವಃ ॥ 20 ॥

ಅವಶ್ಯಮೇವ ದಾತವ್ಯಾ ಪರಸ್ಮೈ ಸೇತಿ ಸನ್ಧ್ಯಯಾ ।
ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಸುತಾ ದತ್ತಾ ವಿದ್ಯುತೈಶಾಯ ರಾಘವ ॥ 21 ॥

ಸನ್ನಾಧ್ಯಾಯಾಸ್ತನಯಾಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ವಿದ್ಯುತೇಶೋ ನಿಶಾಚರಃ ।
ರಮತೇ ಸ ತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಪೌಲೋಮ್ಯಾ ಮಘವಾನಿವ ॥ 22 ॥

ಕೇನಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲೇನ ರಾಮ ಸಾಲಕಟಜ್ಜಟಾ ।
ವಿದ್ಯುತೇಶಾದ್ಗರ್ಭಮಾಪ ಘನರಾಜಿರಿವಾರ್ಣವಾತ್ ॥ 23 ॥

ತತಃ ಸಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಗರ್ಭಂ ಘನಗರ್ಭಸಮಪ್ರಭಮ್ ।
ಪ್ರಸೂತಾ ಮನ್ನರಂ ಗತಾ ಗಜಾ ಗರ್ಭಮಿವಾಗ್ನಿಜಮ್ ॥ 24 ॥

ತಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ತು ಸಾ ಗರ್ಭಂ ವಿದ್ಯುತೇಶಾದ್ರತಾರ್ಥಿನೀ ।
ರೇಮೇ ಸಾ ಪತಿನಾ ಸಾರ್ಧಂ ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ ಸುತಮಾತ್ಮಜಮ್ ॥ 25 ॥

ತಯೋತ್ಸೃಷ್ಟಾಃ ಸ ತು ಶಿಶುಃ ಶರದರ್ಕಸಮದ್ಯುತಿಃ ।
ಪಾಣಿಮಾಸ್ಯೇ ಸಮಾಧಾಯ ರುರೋದ ಘನರಾಡಿವ ॥ 26 ॥

ಅಥೋಪರಿಷ್ಠಾದ್ಗಚ್ಛನೆಷ್ಟ್ಯ ವೃಷಭಸೋ ಹರಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಅಪಶ್ಯದುಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ರುದಂತಂ ರಾಕ್ಷಸಾತ್ಮಜಮ್ ॥ 27 ॥

ಕಾರುಣ್ಯಭಾವಾತ್ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಭವಸ್ತ್ರೀಪುರಹಾ ತತಃ ।
ತಂ ರಾಕ್ಷಸಾತ್ಮಜಂ ಚಕ್ರೇ ಮಾತುರೇವ ವಯಃ ಸಮಮ್ ॥ 28 ॥

ಅಮರಂ ಚೈವ ತಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಹಾದೇವೋಽಕ್ಷಯೋಽವ್ಯಯಃ ।
ಪುರಮಾಕಾಶಗಂ ಪ್ರಾದಾತ್ಪಾರ್ವತ್ಯಾಃ ಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ ॥ 29 ॥

ಉಮಯಾಪಿ ವರೋ ದತ್ತೋ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ನೃಪಾತ್ಮಜ ।
ಸದ್ಯೋಪಲಬ್ಧಿರ್ಗರ್ಭಸ್ಯ ಪ್ರಸೂತಿಃ ಸದ್ಯ ಏವ ಚ ।
ಸದ್ಯ ಏವ ವಯಃಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಮಾತುರೇವ ವಯಃ ಸಮಮ್ ॥ 30 ॥

ತತಃ ಸುಕೇಶೋ ವರದಾನಗರ್ವಿತಃ
ಶ್ರಿಯಂ ಪ್ರಭೋಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹರಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ ।
ಚಚಾರ ಸರ್ವತ್ರ ಮಹಾಮತಿಃ ಖಗಃ
ಖಗಂ ಪುರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪುರಂದರೋ ಯಥಾ ॥ 31 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ಥಃ

सर्गः॥

॥ ಪಇಚ್ಛಾಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುಕೇಶಂ ಧಾರ್ಮಿಕಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವರಲಬ್ಧಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ।
ಗ್ರಾಮಣೀರ್ನಾಮ ಗನ್ಧರ್ವೋ ವಿಶ್ವಾವಸುಸಮಪ್ರಭಃ ॥ ೧ ॥

ತಸ್ಯ ದೇವವತೀ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯಾ ಶ್ರೀರಿವಾತ್ಮಜಾ ।
ತಾಂ ಸುಕೇಶಾಯ ಧರ್ಮೇಣ ದದೌ ದಕ್ಷಃ ಶ್ರಿಯಂ ಯಥಾ ॥ ೨ ॥

ವರದಾನಕೃತ್ಯಶ್ಚರ್ಯಂ ಸಾ ತಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪತಿಂ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಆಸೀದ್ದೇವವತೀ ತುಷ್ಠಾ ಧನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೇವ ನಿರ್ಧನಃ ॥ ೩ ॥

ಸ ತಯಾ ಸಹ ಸಂಯುಕ್ತೋ ರರಾಜ ರಜನೀಚರಃ ।
ಅಇಜ್ಜನಾದಭಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಃ ಕರೇಣೈವ ಮಹಾಗಜಃ ॥ ೪ ॥

ದೇವವತ್ಯಾಂ ಸುಕೇಶಸ್ತು ಜನಯಾಮಾಸ ರಾಘವ ।
ತ್ರಿಂಸ್ತ್ರಿನೇತ್ರಸಮಾನ್ವತಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಮಾಲ್ಯವನ್ತಂ ಸುಮಾಲಿಂ ಚ ಮಾಲಿಂ ಚ ಬಲಿನಾಂ ವರಮ್ ॥ ೫ ॥

ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾ ಇವಾವ್ಯಗ್ರಾಃ ಸ್ಥಿತಾಸ್ತ್ರಯ ಇವಾಗ್ನಯಃ ।
ತ್ರಯೋ ಮನ್ತ್ರಾ ಇವಾತ್ಯುಗ್ರಾಸ್ತ್ರಯೋ ಘೋರಾ ಇವಾಮಯಾಃ ॥ ೬ ॥

ತ್ರಯಃ ಸುಕೇಶಸ್ಯ ಸುತಾಸ್ತ್ರೇತಾಗ್ನಿಸಮವರ್ಚಸಃ ।
ವಿವೃದ್ಧಿಮಗಮಂಸ್ತತ್ರ ವ್ಯಾಧಯೋಪೇಕ್ಷಿತಾ ಇವ ॥ ೭ ॥

ವರಪ್ರಾಪ್ತಿಂ ಪಿತುಸ್ತೇ ತು ಜ್ಞಾತೃಶ್ಚರ್ಯಂ ತತೋ ಮಹತ್ ।
ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಗತಾ ಮೇರುಂ ಭ್ರಾತರಃ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಾಃ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ನಿಯಮಾನ್ಘೋರಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾ ನೃಪಸತ್ತಮ ।
ವಿಚೇರುಸ್ತೇ ತಪೋ ಘೋರಂ ಸರ್ವಭೂತಭಯಾವಹಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸತ್ಯಾರ್ಜವದಮೋಪೇತೈಸ್ತಪೋಭಿರ್ಭುವಿ ದುಷ್ಕರೈಃ ।

ಸನ್ತಾಪಯಂತಸ್ತ್ರೀಂಲೋಕಾನ್ಸದೇವಾಸುರಮಾನುಷಾನ್ || 10 ||

ತತೋ ವಿಭುಶ್ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರೋ ವಿಮಾನವರಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ಸುಕೇಶಪುತ್ರಾನಾಮನ್ತ್ಯಾ ವರದೋಽಸ್ಮೀತ್ಯಭಾಷತ || 11 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ವರದಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸೇನ್ದ್ರ್ಯದೇವಗಣೈರ್ವೃತಮ್ |
ಊಚುಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಾಲಯಃ ಸರ್ವೇ ವೇಪಮಾನಾ ಇವ ದ್ರುಮಾಃ || 12 ||

ತಪಸಾರಾಧಿತೋ ದೇವ ಯದಿ ನೋ ದಿಶಸೇ ವರಮ್ |
ಅಜೇಯಾಃ ಶತ್ರುಹಂತಾರಸ್ತಥೈವ ಚಿರಜೀವಿನಃ |
ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುವೋ ಭವಾಮೇತಿ ಪರಸ್ಪರಮನುವ್ರತಾಃ || 13 ||

ಏವಂ ಭವಿಷ್ಯತೀತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸುಕೇಶತನಯಾನ್ಪ್ರಭುಃ |
ಪ್ರಯಯೌ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಸಲಃ || 14 ||

ವರಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ತತಃ ಸರ್ವೇ ರಾಮ ರಾತ್ರಿಂಜ್ವರಾಸ್ತದಾ |
ಸುರಾಸುರಾನ್ಪ್ರಬಾಧಂತೇ ವರದಾನಾತ್ಸುನಿರ್ಭಯಾಃ || 15 ||

ತೈರ್ವಧ್ಯಮಾನಾಸ್ತ್ರಿದಶಾಃ ಸರ್ಷಿಸಜಾಘಾಃ ಸಚಾರಣಾಃ |
ತ್ರಾತಾರಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಂತಿ ನಿರಯಸಾಧಿ ಯಥಾ ನರಾಃ || 16 ||

ಅಥ ತೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾಣಂ ಶಿಲ್ಪಿನಾಂ ವರಮವ್ಯಯಮ್ |
ಊಚುಃ ಸಮೇತ್ಯ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ರಘುಸತ್ತಮ || 17 ||

ಗೃಹಕರ್ತಾ ಭವಾನೇವ ದೇವಾನಾಂ ಹೃದಯೇಪ್ಸಿತಮ್ |
ಅಸ್ಮಾಕಮಪಿ ತಾವತ್ತ್ವಂ ಗೃಹಂ ಕುರು ಮಹಾಮತೇ || 18 ||

ಹಿಮವಂತಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮೇರುಂ ಮಂದರಮೇವ ವಾ |
ಮಹೇಶ್ವರಗೃಹಪ್ರಖ್ಯಂ ಗೃಹಂ ನಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಮಹತ್ || 19 ||

ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ತತಸ್ತೇಷಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹಾಭುಜಃ |
ನಿವಾಸಂ ಕಥಯಾಮಾಸ ಶಕ್ರಸ್ಯೇವಾಮರಾವತೀಮ್ || 20 ||

ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯೋದಧೇಸ್ತೀರೇ ತ್ರಿಕೂಟೋ ನಾಮ ಪರ್ವತಃ ।
ಶಿಖರೇ ತಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ಯ ಮಧ್ಯಮೇಽಮ್ಬುದಸಂನಿಭೇ ।
ಶಕುನ್ಮೈರಪಿ ದುಷ್ಪ್ರಾಪೇ ಟಜ್ಜುಚ್ಛಿನ್ನಚತುರ್ದಿಶಿ ॥ 21 ॥

ತ್ರಿಂಶದ್ರೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಾಕಾರತೋರಣಾ ।
ಮಯಾ ಲಜ್ಞೇತಿ ನಗರೀ ಶಕ್ರಾಜ್ಞಪ್ತೇನ ನಿರ್ಮಿತಾ ॥ 22 ॥

ತಸ್ಯಾಂ ವಸತ ದುರ್ಧರ್ಷಾಃ ಪುರ್ಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸಸತ್ತಮಾಃ ।
ಅಮರಾವತೀಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸೇನ್ಯಾ ಇವ ದಿವೌಕಸಃ ॥ 23 ॥

ಲಜ್ಜಾದುರ್ಗಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಬಹುಭಿವೃತಾಃ ।
ಭವಿಷ್ಯಥ ದುರಾಧರ್ಷಾಃ ಶತ್ರುಣಾಂ ಶತ್ರುಸೂದನಾಃ ॥ 24 ॥

ವಿಶ್ವಕರ್ಮವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತತಸ್ತೇ ರಾಮ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಸಹಸ್ರಾನುಚರಾ ಗತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಂ ತಾಮವಸನ್ಪುರೀಮ್ ॥ 25 ॥

ದೃಢಪ್ರಾಕಾರಪರಿಖಾಂ ಹೈಮೈರ್ಗೃಹಶತೈವೃತಾಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಮವಾಪ್ಯ ತೇ ಹೃಷ್ಣಾ ವಿಹರಂತಿ ನಿಶಾಚರಾಃ ॥ 26 ॥

ನರ್ಮದಾ ನಾಮ ಗನ್ಧರ್ವೀ ನಾನಾಧರ್ಮಸಮೇಧಿತಾ ।
ತಸ್ಯಾಃ ಕನ್ಯಾತ್ರಯಂ ಹ್ಯಾಸೀದ್ಧೀಶ್ರೀಕೀರ್ತಿಸಮದ್ಯುತಿ ॥ 27 ॥

ಜ್ಯೇಷ್ಠಕ್ರಮೇಣ ಸಾ ತೇಷಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮರಾಕ್ಷಸೀ ।
ಕನ್ಯಾಸ್ತಾಃ ಪ್ರದದೌ ಹೃಷ್ಣಾ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಃ ॥ 28 ॥

ತ್ರಯಾಣಾಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ಯಾಣಾಂ ತಿಸ್ತೋ ಗನ್ಧರ್ವಕನ್ಯಕಾಃ ।
ಮಾತ್ರಾ ದತ್ತಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ನಕ್ಷತ್ರೇ ಭಗದೈವತೇ ॥ 29 ॥

ಕೃತದಾರಾಸ್ತು ತೇ ರಾಮ ಸುಕೇಶತನಯಾಃ ಪ್ರಭೋ ।
ಭಾರ್ಯಾಭಿಃ ಸಹ ಚಕ್ರೀಡುರಪ್ಸರೋಭಿರಿವಾಮರಾಃ ॥ 30 ॥

ತತ್ರ ಮಾಲ್ಯವತೋ ಭಾರ್ಯಾ ಸುಂದರೀ ನಾಮ ಸುಂದರೀ ।
ಸ ತಸ್ಯಾಂ ಜನಯಾಮಾಸ ಯದಪತ್ಯಂ ನಿಬೋಧ ತತ್ ॥ 31 ॥

ವಜ್ರಮುಷ್ಠಿವಿರೂಪಾಕ್ಷೋ ದುರ್ಮುಖಶ್ಚೈವ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಸುಪ್ತಘೋ ಯಜ್ಞಕೋಪಶ್ಚ ಮತ್ತೋನ್ಮತ್ತೌ ತಥೈವ ಚ |
ಅನಲಾ ಚಾಭವತ್ಕನ್ಯಾ ಸುಂದರ್ಯಾಂ ರಾಮ ಸುಂದರೀ || 32 ||

ಸುಮಾಲಿನೋಽಪಿ ಭಾರ್ಯಾಸೀತ್ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾ |
ನಾಮ್ನಾ ಕೇತುಮತೀ ನಾಮ ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಗರೀಯಸೀ || 33 ||

ಸುಮಾಲೀ ಜನಯಾಮಾಸ ಯದಪತ್ಯಂ ನಿಶಾಚರಃ |
ಕೇತುಮತ್ಯಾಂ ಮಹಾರಾಜ ತನ್ನಿಬೋಧಾನುಪೂರ್ವಶಃ || 34 ||

ಪ್ರಹಸ್ತೋಽಕಮ್ಪನೈಶ್ಚೈವ ವಿಕಟಃ ಕಾಲಕಾರ್ಮುಕಃ |
ಧೂಮ್ರಾಕೃಶ್ಚಾಽಥ ದಣ್ಡಶ್ಚ ಸುಪಾಶರ್ವಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ || 35 ||

ಸಂಹ್ರಾದಿಃ ಪ್ರಘಸಶ್ಚೈವ ಭಾಸಕರ್ಣಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ರಾಕಾ ಪುಷ್ಪೋತ್ಕಟಾ ಚೈವ ಕೈಕಸೀ ಚ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಾ |
ಕುಮ್ಭೀನಸೀ ಚ ಇತ್ಯೇತೇ ಸುಮಾಲೇಃ ಪ್ರಸವಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ || 36 ||

ಮಾಲೇಸ್ತು ವಸುದಾ ನಾಮ ಗಂದರ್ವೀ ರೂಪಶಾಲಿನೀ |
ಭಾರ್ಯಾಸೀತ್ಪದ್ಮಪತ್ರಾಕ್ಷೀ ಸ್ವಕ್ಷೀ ಯಕ್ಷೀವರೋಪಮಾ || 37 ||

ಸುಮಾಲೇರನುಜಸ್ತಸ್ಯಾಂ ಜನಯಾಮಾಸ ಯತ್ಪ್ರಭೋ |
ಅಪತ್ಯಂ ಕಥ್ಯಮಾನಂ ತನ್ಮಯಾ ತ್ವಂ ಶೃಣು ರಾಘವ || 38 ||

ಅನಲಶ್ಚಾನಿಲಶ್ಚೈವ ಹರಃ ಸಮ್ಪಾತಿರೇವ ಚ |
ಏತೇ ವಿಭೀಷಣಾಮಾತ್ಯಾ ಮಾಲೇಯಾಸ್ತೇ ನಿಶಾಚರಾಃ || 39 ||

ತತಸ್ತು ತೇ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವಾಸ್ತ್ರಯೋ
ನಿಶಾಚರೈಃ ಪುತ್ರಶತ್ಯೈಶ್ಚ ಸಂವೃತಾಃ |
ಸುರಾನ್ಸಹೇನ್ದ್ರಾನ್ಮೃಷಿನ್ಯಾಗದಾನವಾನ್
ಬಬಾಧಿರೇ ತೇ ಬಲವೀರ್ಯದರ್ಪಿತಾಃ || 40 ||

ಜಗದ್ಭ್ರಮನ್ತೋಽನಿಲವದ್ಧುರಾಸದಾ
ರಣೇ ಚ ಮೃತ್ಯುಪ್ರತಿಮಾಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ |

ವರಪ್ರದಾನಾದಭಿಗರ್ವಿತಾ ಭೃಶಮ್
ಕೃತುಕ್ರಿಯಾಣಾಂ ಪ್ರಶಮಜ್ಕರಾಃ ಸದಾ || 41 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಪಂಚಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತೈರ್ವಧ್ಯಮಾನಾ ದೇವಾಶ್ಚ ಋಷಯಶ್ಚ ತಪೋಧನಾಃ ।
ಭಯಾರ್ತಾಃ ಶರಣಂ ಜಗ್ಮುರ್ದೇವದೇವಂ ಮಹೇಶ್ವರಮ್ ॥೧॥

ತೇ ಸಮೇತ್ಯ ತು ಕಾಮಾರಿಂ ತ್ರಿಪುರಾರಿಂ ತ್ರಿಲೋಚನಮ್ ।
ಊಚುಃ ಪ್ರಾಂಜಲಯೋ ದೇವಾ ಭಯಗದ್ಗದಭಾಷಿಣಃ ॥೨॥

ಸುಕೇಶಪುತ್ರೈರ್ಭಗವನ್ನಿತಾಮಹವರೋದ್ಧತೈಃ ।
ಪ್ರಜಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಃ ಸರ್ವಾ ಬಾಧ್ಯಂತೇ ರಿಪುಬಾಧನ ॥೩॥

ಶರಣ್ಯನ್ಯಶರಣ್ಯಾನಿ ಆಶ್ರಮಾಣಿ ಕೃತಾನಿ ನಃ ।
ಸ್ವರ್ಗಾಚ್ಚ ಚ್ಯಾವಿತಃ ಶಕ್ರಃ ಸ್ವರ್ಗೇ ಕ್ರೀಡಂತಿ ಶಕ್ರವತ್ ॥೪॥

ಅಹಂ ವಿಷ್ಣುರಹಂ ರುದ್ರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಹಂ ದೇವರಾಡಹಮ್ ।
ಅಹಂ ಯಮೋಽಹಂ ವರುಣಶ್ಚನ್ದ್ರೋಽಹಂ ರವಿರಪ್ಯಹಮ್ ॥೫॥

ಇತಿ ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ದೇವ ವರದಾನೇನ ದರ್ಶಿತಾಃ ।
ಬಾಧಂತೇ ಸಮರೋದ್ಧರ್ಷಾ ಯೇ ಚ ತೇಷಾಂ ಪುರಃಸರಾಃ ॥೬॥

ತನ್ನೋ ದೇವಭಯಾರ್ತಾನಾಮಭಯಂ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಅಶಿವಂ ವಪುರಾಸ್ಥಾಯ ಜಹಿ ದೈವತಕಣ್ವಕಾನ್ ॥೭॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತು ಸುರೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಕಪರ್ದೀ ನೀಲಲೋಹಿತಃ ।
ಸುಕೇಶಂ ಪ್ರತಿ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆಹ ದೇವಗಣಾನ್ಪ್ರಭುಃ ॥೮॥

ನಾಹಂ ತನ್ನಿಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ಅವಧ್ಯಾ ಮಮ ತೇಽಸುರಾಃ ।
ಕಿಂ ತು ಮನ್ತ್ರಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಯೋ ವೈ ತನ್ನಿಹನಿಷ್ಯತಿ ॥೯॥

ಏವಮೇವ ಸಮುದ್ಯೋಗಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸುರರ್ಷಭಾಃ ।
ಗಚ್ಛಂತು ಶರಣಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಹನಿಷ್ಯತಿ ಸ ತಾನ್ಪ್ರಭುಃ ॥೧೦॥

ತತಸ್ತೇ ಜಯಶಬ್ದೇನ ಪ್ರತಿನಂದ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರಮ್ ।
ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಮೀಪಮಾಜಗ್ಮುರ್ನಿಶಾಚರಭಯಾದ್ವಿತಾಃ ॥ 11 ॥

ಶಜ್ಜಚಕ್ರಧರಂ ದೇವಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಬಹುಮಾನ್ಯ ಚ ।
ಊಚುಃ ಸಮಾಭ್ರಂತವದ್ವಾಕ್ಯಂ ಸುಕೇಶತನಯಾದ್ವಿತಾಃ ॥ 12 ॥

ಸುಕೇಶತನಯೈರ್ದೇವತ್ರಿಭಿಸ್ತ್ರೇತಾಗ್ನಿಸಂನಿಭೈಃ ।
ಆಕ್ರಮ್ಯ ವರದಾನೇನ ಸ್ಥಾನಾನ್ಯಪಹೃತಾನಿ ನಃ ॥ 13 ॥

ಲಜ್ಜಾ ನಾಮ ಪುರೀ ದುರ್ಗಾ ತ್ರಿಕೂಟಶಿಖರೇ ಸ್ಥಿತಾ ।
ತತ್ರ ಸ್ಥಿತಾಃ ಪ್ರಬಾಧಂತೇ ಸರ್ವಾನ್ಃ ಕ್ಷಣದಾಚರಾಃ ॥ 14 ॥

ಸ ತ್ವಮಸ್ಮತ್ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ತು ಜಹಿ ತಾನ್ಮಧುಸೂದನ ।
ಚಕ್ರಕೃತ್ತಾಸ್ಯಕಮಲಾನ್ನಿವೇದಯ ಯಮಾಯ ವೈ ॥ 15 ॥

ಭಯೇಷ್ವಭಯದೋಽಸ್ಮಾಕಂ ನಾನೋಽಸ್ತಿ ಭವತಾ ಸಮಃ ।
ನುದ ತ್ವಂ ನೋ ಭಯಂ ದೇವ ನೀಹಾರಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಃ ॥ 16 ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ದೈವತೈರುಕ್ತೋ ದೇವದೇವೋ ಜನಾರ್ದನಃ ।
ಅಭಯಂ ಭಯದೋಽರಿಣಾಂ ದತ್ತ್ವಾ ದೇವಾನುವಾಚ ಹ ॥ 17 ॥

ಸುಕೇಶಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಜಾನೇ ಈಶಾನ ವರದರ್ಪಿತಮ್ ।
ತಾಂಶ್ಚಾಸ್ಯ ತನಯಾಂಜಾನೇ ಯೇಷಾಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಸ ಮಾಲ್ಯವಾನ್ ॥ 18 ॥

ತಾನಹಂ ಸಮತಿಕ್ರಾಂತಮರ್ಯಾದಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾಧಮಾನ್ ।
ಸೂದಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಜ್ಗ್ರಾಮೇ ಸುರಾ ಭವತ ವಿಜ್ವರಾಃ ॥ 19 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುನಾ ।
ಯಥಾ ವಾಸಂ ಯಯುರ್ಹೃಷಾಃ ಪ್ರಶಮನ್ತೋ ಜನಾರ್ದನಮ್ ॥ 20 ॥

ವಿಬುಧಾನಾಂ ಸಮುದ್ಯೋಗಂ ಮಾಲ್ಯವಾನ್ಸ್ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ತೌ ಭ್ರಾತೌ ವೀರಾವಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 21 ॥

ಅಮರಾ ಋಷಯಶ್ಚೈವ ಸಂಹತ್ಯ ಕಿಲ ಶಙ್ಕರಮ್ |
ಅಸ್ಮದ್ವಧಂ ಪರೀಪ್ಸಂತ ಇದಮೂಚುಸ್ತ್ರಲೋಚನಮ್ || 22 ||

ಸುಕೇಶತನಯಾ ದೇವ ವರದಾನಬಲೋದ್ಧತಾಃ |
ಬಾಧಂತೇಽಸ್ಮಾನ್ಸಮುದ್ಯುಕ್ತಾ ಘೋರರೂಪಾಃ ಪದೇ ಪದೇ || 23 ||

ರಾಕ್ಷಸೈರಭಿಭೂತಾಃ ಸ್ಮ ನ ಶಕ್ತಾಃ ಸ್ಮ ಉಮಾಪತೇ |
ಸ್ವೇಷು ವೇಶ್ಮಸು ಸಂಸ್ಥಾತುಂ ಭಯಾತ್ತೇಷಾಂ ದುರಾತ್ಮನಾಮ್ || 24 ||

ತದಸ್ಮಾಕಂ ಹಿತಾರ್ಥೇ ತ್ವಂ ಜಹಿ ತಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತ್ರಲೋಚನ |
ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಹುಂಙ್ಕುತೇನೈವ ದಹ ಪ್ರದಹತಾಂ ವರ || 25 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ತ್ರಿದಶೈರುಕ್ತೋ ನಿಶಮ್ಯಾನ್ಧಕಸೂದನಃ |
ಶಿರಃ ಕರಂ ಚ ಧುನ್ವಾನ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 26 ||

ಅವಧ್ಯಾ ಮಮ ತೇ ದೇವಾಃ ಸುಕೇಶತನಯಾ ರಣೇ |
ಮನ್ತ್ರಂ ತು ವಃ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಯೋ ವೈ ತಾನ್ನಿಹನಿಷ್ಯತಿ || 27 ||

ಯಃ ಸ ಚಕ್ರಗದಾಪಾಣಿಃ ಪೀತವಾಸಾ ಜನಾರ್ದನಃ |
ಹನಿಷ್ಯತಿ ಸ ತಾನ್ಯುದ್ಧೇ ಶರಣಂ ತಂ ಪ್ರಪದ್ಯಥ || 28 ||

ಹರಾನ್ನಾವಾಪ್ಯ ತೇ ಕಾಮಂ ಕಾಮಾರಿಮಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ನಾರಾಯಣಾಲಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಸ್ತಸ್ಮೈ ಸರ್ವಂ ನ್ಯವೇದಯನ್ || 29 ||

ತತೋ ನಾರಾಯಣೇನೋಕ್ತಾ ದೇವಾ ಇನ್ದ್ರಪುರೋಗಮಾಃ |
ಸುರಾರೀನ್ಸೂದಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುರಾ ಭವತ ವಿಜ್ವರಾಃ || 30 ||

ದೇವಾನಾಂ ಭಯಭೀತಾನಾಂ ಹರಿಣಾ ರಾಕ್ಷಸರ್ಷಭೌ |
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತೋ ವಧೋಽಸ್ಮಾಕಂ ತಚ್ಚಿಂತಯಥ ಯತ್ಕೃಮಮ್ || 31 ||

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋರ್ಮೃತ್ಯುರನ್ಯೇಷಾಂ ಚ ಸುರದ್ವಿಷಾಮ್ |
ದುಃಖಿಂ ನಾರಾಯಣಂ ಜೇತುಂ ಯೋ ನೋ ಹಂತುಮಭೀಪ್ಸತಿ || 32 ||

ತತಃ ಸುಮಾಲೀ ಮಾಲೀ ಚ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾಲ್ಯವತೋ ವಚಃ |
ಉಚತುರ್ಭ್ರಾತರಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಭಗಾಂಶಾವಿವ ವಾಸವಮ್ || 33 ||

ಸ್ವಧೀತಂ ದತ್ತಮಿಷ್ಟಂ ಚ ಐಶ್ವರ್ಯಂ ಪರಿಪಾಲಿತಮ್ |
ಆಯುರ್ನಿರಾಮಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸ್ವಧರ್ಮಃ ಸ್ಥಾಪಿತಶ್ಚ ನಃ || 34 ||

ದೇವಸಾಗರಮಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ಶಸ್ತ್ರಾಘೈಃ ಪ್ರವಿಗಾಹ್ಯ ಚ |
ಜಿತಾ ದೇವಾ ರಣೇ ನಿತ್ಯಂ ನ ನೋ ಮೃತ್ಯುಕೃತಂ ಭಯಮ್ || 35 ||

ನಾರಾಯಣಶ್ಚ ರುದ್ರಶ್ಚ ಶಕ್ರಶ್ಚಾಪಿ ಯಮಸ್ತಥಾ |
ಅಸ್ಮಾಕಂ ಪ್ರಮುಖೇ ಸ್ಥಾತುಂ ಸರ್ವ ಏವ ಹಿ ಬಿಭ್ಯತಿ || 36 ||

ವಿಷ್ಣೋರ್ದೋಷಶ್ಚ ನಾಸ್ತ್ಯತ್ರ ಕಾರಣಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ |
ದೇವಾನಾಮೇವ ದೋಷೇಣ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಚಲಿತಂ ಮನಃ || 37 ||

ತಸ್ಮಾದದ್ಯ ಸಮುದ್ಯುಕ್ತಾಃ ಸರ್ವಸೈನ್ಯಸಮಾವೃತಾಃ |
ದೇವಾನೇವ ಜಿಘಾಂಸಾಮೋ ಯೇಭ್ಯೋ ದೋಷಃ ಸಮುತ್ಥಿತಃ || 38 ||

ಇತಿ ಮಾಲೀ ಸುಮಾಲೀ ಚ ಮಾಲ್ಯವಾನಗ್ರಜಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಉದ್ಯೋಗಂ ಘೋಷಯಿತ್ವಾಥ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ತೇ |
ಯುದ್ಧಾಯ ನಿಯಮಯುಃ ಕೃದ್ಧಾ ಜಮ್ಭವೃತ್ರಬಲಾ ಇವ || 39 ||

ಸ್ಯನ್ನದೈರ್ವಾರಣೇಂದ್ರೈಶ್ಚ ಹಯೈಶ್ಚ ಗಿರಿಸಂನಿಭೈಃ |
ಖರೈರ್ಗೋಭಿರಥೋಷ್ಠೈಶ್ಚ ಶಿಂಶುಮಾರೈರ್ಭುಜಂ ಗಮೈಃ || 40 ||

ಮಕರೈಃ ಕಚ್ಛಪೈರ್ಮೀನೈರ್ವಿಹಗ್ನೈರ್ಗರುಡೋಪಮೈಃ |
ಸಿಂಹೈರ್ವ್ಯಾಘ್ರೈರ್ವರಾಹೈಶ್ಚ ಸ್ಮರೈಶ್ಚಮರೈರಪಿ || 41 ||

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಂ ತತಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ಬಲಗರ್ವಿತಾಃ |
ಪ್ರಯಾತಾ ದೇವಲೋಕಾಯ ಯೋದ್ಧಾಂ ದೈವತಶತ್ರುವಃ || 42 ||

ಲಜ್ಜಾವಿಪರ್ಯಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯಾನಿ ಲಜ್ಜಾಲಯಾನ್ಯಥ |
ಭೂತಾನಿ ಭಯದರ್ಶಿನಿ ವಿಮನಸ್ಕಾನಿ ಸರ್ವಶಃ || 43 ||

ಭೌಮಾಸ್ತಥಾನ್ತರಿಕ್ಷಾಶ್ಚ ಕಾಲಾಜ್ಞಪ್ತಾ ಭಯಾವಹಾಃ |
ಉತ್ಪಾತಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಣಾಮಭಾವಾಯೋತ್ಥಿತಾ ದ್ರುತಮ್ || 44 ||

ಅಸ್ಥೀನಿ ಮೇಘಾ ವರ್ಷನ್ತಿ ಉಷ್ಣಂ ಶೋಣಿತಮೇವ ಚ |
ವೇಲಾಂ ಸಮುದ್ರೋಽಪ್ಯುತ್ಕ್ರಾನ್ತಶ್ಚಲನ್ತೇ ಚಾಚಲೋತ್ತಮಾಃ || 45 ||

ಅಟ್ಟಹಾಸಾನಿಷ್ಠಮುಂಞ್ಚನ್ಮೋ ಘನನಾದಸಮಸ್ವನಾನ್ |
ಭೂತಾಃ ಪರಿಪತನ್ತಿ ಸ್ಮ ನೃತ್ಯಮಾನಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ || 46 ||

ಗೃಧ್ರಚಕ್ರಂ ಮಹಚ್ಚಾಪಿ ಜ್ವಲನೋದ್ಗಾರಿಭಿರ್ಮುಖೈಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮುಪರಿ ವೈ ಭ್ರಮತೇ ಕಾಲಚಕ್ರವತ್ || 47 ||

ತಾನಚಿನ್ತ್ಯಮಹೋತ್ಪಾತಾನ್ರಾಕ್ಷಸಾ ಬಲಗರ್ವಿತಾಃ |
ಯನ್ತೇವ ನ ನಿವರ್ತನ್ತೇ ಮೃತ್ಯುಪಾಶಾವಪಾಶಿತಾಃ || 48 ||

ಮಾಲ್ಯವಾಂಶ್ಚ ಸುಮಾಲೀ ಚ ಮಾಲೀ ಚ ರಜನೀಚರಾಃ |
ಆಸನ್ಪುರಃಸರಾಸ್ತೇಷಾಂ ಕ್ರತೂನಾಮಿವ ಪಾವಕಾಃ || 49 ||

ಮಾಲ್ಯವನ್ತಂ ತು ತೇ ಸರ್ವೇ ಮಾಲ್ಯವನ್ತಮಿವಾಚಲಮ್ |
ನಿಶಾಚರಾ ಆಶ್ರಯನ್ತೇ ಧಾತಾರಮಿವ ದೇಹಿನಃ || 50 ||

ತದ್ಬಲಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಮಹಾಭ್ರಘನನಾದಿತಮ್ |
ಜಯೇಪ್ಸಯಾ ದೇವಲೋಕಂ ಯಯೌ ಮಾಲೀ ವಶೇ ಸ್ಥಿತಮ್ || 51 ||

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಸಮುದ್ರೋಗಂ ತಂ ತು ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ |
ದೇವದೂತಾದುಪಶ್ರುತ್ಯ ದಧ್ರೇ ಯುದ್ಧೇ ತತೋ ಮನಃ || 52 ||

ಸ ದೇವಸಿದ್ಧರ್ಷಿಮಹೋರಗೈಶ್ಚ
ಗನ್ಧರ್ವಮುಖ್ಯಾಪ್ಸರಸೋಪಗೀತಃ |
ಸಮಾಸಸಾದಾಮರಶತ್ರುಸೈನ್ಯಮ್
ಚಕ್ರಾಸಿಸೀರಪ್ರವರಾದಿಧಾರೀ || 53 ||

ಸುಪರ್ಣಪಕ್ಷಾಣಿಲನುನ್ನಪಕ್ಷಮ್

ಭ್ರಮತ್ಪತಾಕಂ ಪ್ರವೀರ್ಣಶಸ್ತ್ರಮ್ |
ಚಚಾಲ ತದ್ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸೈನ್ಯಮ್
ಚಲೋಪಲೋ ನೀಲ ಇವಾಚಲೇಂದ್ರಃ || 54 ||

ತಥ ಶಿತ್ಯೈಃ ಶೋಣಿತಮಾಂಸರೂಷಿತೈರ್-
ಯುಗಾಂತವೈಶ್ವಾನರತುಲ್ಯವಿಗ್ರಹೈಃ |
ನಿಶಾಚರಾಃ ಸಮ್ಪರಿವಾರ್ಯ ಮಾಧವಮ್
ವರಾಯುಧೈರ್ನಿರ್ಬಿಭಿದುಃ ಸಹಸ್ರಶಃ || 55 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಷಷ್ಠಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಾರಾಯಣಗಿರಿಂ ತೇ ತು ಗರ್ಜನ್ಮೋ ರಾಕ್ಷಸಾಮ್ಬದಾಃ ।
ಅವರ್ಷನ್ನಿಷುವರ್ಷೇಣ ವರ್ಷೇಣಾದ್ರಿಮಿವಾಮ್ಬದಾಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ಯಾಮಾವದಾತಸ್ತ್ಯರ್ವಿಷ್ಣುರ್ನೀಲೈರ್ನಕ್ಷತ್ರಾಂಜರೋತ್ತಮೈಃ ।
ವೃತೋಽಂಜನಗಿರಿವಾಸೀದ್ವರ್ಷಮಾಣೈಃ ಪಯೋಧರೈಃ ॥ ೨ ॥

ಶಲಭಾ ಇವ ಕೇದಾರಂ ಮಶಕಾ ಇವ ಪರ್ವತಮ್ ।
ಯಥಾಮೃತಘಟಂ ಜೀವಾ ಮಕರಾ ಇವ ಚಾರ್ಣವಮ್ ॥ ೩ ॥

ತಥಾ ರಕ್ಷೋಧನುರ್ಮುಕ್ತಾ ವಜ್ರಾನಿಲಮನೋಜವಾಃ ।
ಹರಿಂ ವಿಶಂತಿ ಸ್ಮ ಶರಾ ಲೋಕಾಸ್ತಮಿವ ಪರ್ಯಯೇ ॥ ೪ ॥

ಸ್ಯಂದನೈಃ ಸ್ಯಂದನಗತಾ ಗಜೈಶ್ಚ ಗಜಧೂರ್ಗತಾಃ ।
ಅಶ್ವಾರೋಹಾಃ ಸದಶ್ವೈಶ್ಚ ಪಾದಾತಾಶ್ಚಾಮ್ಬರೇ ಚರಾಃ ॥ ೫ ॥

ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾ ಗಿರಿನಿಭಾಃ ಶರಶಕ್ತ್ಯೃಷ್ಣಿತೋಮರೈಃ ।
ನಿರುಚ್ಛಾಸ್ವಂ ಹರಿಂ ಚಕ್ರುಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಇವ ದ್ವಿಜಮ್ ॥ ೬ ॥

ನಿಶಾಚರೈಸ್ತದ್ಯಮಾನೋ ಮೀನೈರಿವ ಮಹಾತಿಮಿಃ ।
ಶಾರ್ಙ್ಗಮಾಯಮ್ಯ ಗಾತ್ರಾಣಿ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹಾಹವೇ ॥ ೭ ॥

ಶರೈಃ ಪೂರ್ಣಾಯತೋತ್ಸೃಷ್ಟೈರ್ವಜ್ರವಕ್ತ್ರೈರ್ಮನೋಜವೈಃ ।
ಚಿಚ್ಛೇದ ತಿಲಶೋ ವಿಷುಣ್ಣಃ ಶತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ ೮ ॥

ವಿದ್ರಾವ್ಯ ಶರವರ್ಷಂ ತಂ ವರ್ಷಂ ವಾಯುರಿವೋತ್ಥಿತಮ್ ।
ಪಾಂಚಜನ್ಯಂ ಮಹಾಶಬ್ದಂ ಪ್ರದಧೌ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೯ ॥

ಸೋಽಮ್ಬುಜೋ ಹರಿಣಾ ಧ್ಮಾತಃ ಸರ್ವಪ್ರಾಣೇನ ಶಬ್ದರಾಟ್ ।
ರರಾಸ ಭೀಮನಿಹ್ರಾದೋ ಯುಗಾಂತೇ ಜಲದೋ ಯಥಾ ॥ ೧೦ ॥

ಶಜ್ಞರಾಜರವಃ ಸೋಽಥ ತ್ರಾಸಯಾಮಾಸ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ |

ಮೃಗರಾಜ ಇವಾರಣ್ಯೇ ಸಮದಾನಿವ ಕುಂಜಾರಾನ್ || 11 ||

ನ ಶೇಕುರಶ್ವಾಃ ಸಂಸ್ಥಾತುಂ ವಿಮದಾಃ ಕುಂಜಾರಾಭವನ್ |

ಸ್ಯಂದನೇಭ್ಯಶುಚ್ಯತಾ ಯೋಧಾಃ ಶಜ್ಞರಾವಿತದುರ್ಬಲಾಃ || 12 ||

ಶಾರ್ಙ್ಗಚಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ವಜ್ರತುಲ್ಯಾನನಾಃ ಶರಾಃ |

ವಿದಾರ್ಯ ತಾನಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಸುಪುಜ್ಞಾ ವಿವಿಶುಃ ಕ್ಷಿತಿಮ್ || 13 ||

ಭಿದ್ಯಮಾನಾಃ ಶರೈಶ್ಚಾನ್ಯೇ ನಾರಾಯಣಧನುಶುಚ್ಯತೈಃ |

ನಿಪೇತೂ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಮಾಃ ಶೈಲಾ ವಜ್ರಹತಾ ಇವ || 14 ||

ವ್ರಣೈರ್ವ್ರಣಕರಾರೀಣಾಮಧೋಕ್ಷಜಶರೋದ್ಭವೈಃ |

ಅಸೃಕೃಕ್ಷ್ಮರನ್ತಿ ಧಾರಾಭಿಃ ಸ್ವರ್ಣಧಾರಾಮಿವಾಚಲಾಃ || 15 ||

ಶಜ್ಞರಾಜರವಶ್ಚಾಪಿ ಶಾರ್ಙ್ಗಚಾಪರವಸ್ತಥಾ |

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ರವಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಗ್ರಸತೇ ವೈಷ್ಣವೋ ರವಃ || 16 ||

ಸೂರ್ಯಾದಿವ ಕರಾ ಘೋರಾ ಊರ್ಮಯಃ ಸಾಗರಾದಿವ |

ಪರ್ವತಾದಿವ ನಾಗೇಂದ್ರಾ ವಾಯೋಘಾ ಇವ ಚಾಮುಪದಾತ್ || 17 ||

ತಥಾ ಬಾಣಾ ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾಃ ಶಾರ್ಙ್ಗಾನ್ನರಾಯಣೇರಿತಾಃ |

ನಿರ್ಧಾವಂತೀಷವಸ್ತೂರ್ಣಂ ಶತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ || 18 ||

ಶರಭೇಣ ಯಥಾ ಸಿಂಹಾಃ ಸಿಂಹೇನ ದ್ವಿರದಾ ಯಥಾ |

ದ್ವಿರದೇನ ಯಥಾ ವ್ಯಾಘ್ರಾ ವ್ಯಾಘ್ರೇಣ ದ್ವೀಪಿನೋ ಯಥಾ || 19 ||

ದ್ವೀಪಿನಾ ಚ ಯಥಾ ಶ್ವಾನಃ ಶುನಾ ಮಾರ್ಜಾರಕಾ ಯಥಾ |

ಮಾರ್ಜಾರೇಣ ಯಥಾ ಸರ್ಪಾಃ ಸರ್ಪೇಣ ಚ ಯಥಾವಿವಃ || 20 ||

ತಥಾ ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ಯುದ್ಧೇ ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುನಾ |

ದ್ರವನ್ತಿ ದ್ರಾವಿತಾಶ್ಚೈವ ಶಾಯಿತಾಶ್ಚ ಮಹೀತಲೇ || 21 ||

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ನಿಹತ್ಯ ಮಧುಸೂದನಃ ।
ವಾರಿಜಂ ನಾದಯಾಮಾಸ ತೋಯದಂ ಸುರರಾಡಿವ ॥ 22 ॥

ನಾರಾಯಣಶರಗ್ರಸ್ತಂ ಶಙ್ಖನಾದಸುವಿಹ್ವಲಮ್ ।
ಯಯೌ ಲಜ್ಜಾಮಭಿಮುಖಂ ಪ್ರಭಗ್ನಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಬಲಮ್ ॥ 23 ॥

ಪ್ರಭಗ್ನೇ ರಾಕ್ಷಸಬಲೇ ನಾರಾಯಣಶರಾಹತೇ ।
ಸುಮಾಲೀ ಶರವರ್ಷೇಣ ಆವವಾರ ರಣೇ ಹರಿಮ್ ॥ 24 ॥

ಉತ್ಕಿಷ್ಠಪ್ಯ ಹೇಮಾಭರಣಂ ಕರಂ ಕರಮಿವ ದ್ವಿಪಃ ।
ರರಾಸ ರಾಕ್ಷಸೋ ಹರ್ಷಾತ್ಸತಡಿತ್ತೋಯದೋ ಯಥಾ ॥ 25 ॥

ಸುಮಾಲೇರ್ನರ್ದತಸ್ತಸ್ಯ ಶಿರೋ ಜ್ವಲಿತಕುಂಡಲಮ್ ।
ಚಿಚ್ಛೇದ ಯನ್ತುರಶ್ವಾಶ್ಚ ಭ್ರಾನ್ತಾಸ್ತಸ್ಯ ತು ರಕ್ಷಸಃ ॥ 26 ॥

ತೈರಶ್ವೈರ್ಭ್ರಾಮ್ಯತೇ ಭ್ರಾನ್ತೈಃ ಸುಮಾಲೀ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ಇನ್ದ್ರಿಯಾಶ್ವೈರ್ಯಥಾ ಭ್ರಾನ್ತೈರ್ಧೃತಿಹೀನೋ ಯಥಾ ನರಃ ॥ 27 ॥

ಮಾಲೀ ಚಾಭ್ಯದ್ರವದ್ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಸಶರಂ ಧನುಃ ।
ಮಾಲೇರ್ಧನುಶ್ಚ್ಯುತಾ ಬಾಣಾಃ ಕಾರ್ತಸ್ವರವಿಭೂಷಿತಾಃ ।
ವಿವಿಶುರ್ಹರಿಮಾಸಾದ್ಯ ಕ್ರೌಞ್ಚಂ ಪತ್ರರಥಾ ಇವ ॥ 28 ॥

ಅರ್ಧ್ಯಮಾನಃ ಶರೈಃ ಸೋಽಥ ಮಾಲಿಮುಕ್ತೈಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ।
ಚುಕ್ಷುಭೇ ನ ರಣೇ ವಿಷ್ಣುರ್ಜಿತೇನ್ದ್ರಿಯ ಇವಾಧಿಭಿಃ ॥ 29 ॥

ಅಥ ಮೌರ್ವೀ ಸ್ವನಂ ಕೃತ್ವಾ ಭಗವಾನ್ಭೂತಭಾವನಃ ।
ಮಾಲಿನಂ ಪ್ರತಿ ಬಾಣೌಘಾನ್ಸರ್ಜಾಸಿಗದಾಧರಃ ॥ 30 ॥

ತೇ ಮಾಲಿದೇಹಮಾಸಾದ್ಯ ವಜ್ರವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಭಾಃ ಶರಾಃ ।
ಪಿಬಂತಿ ರುಧಿರಂ ತಸ್ಯ ನಾಗಾ ಇವ ಪುರಾಮೃತಮ್ ॥ 31 ॥

ಮಾಲಿನಂ ವಿಮುಖಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಾಲಿಮೌಲಿಂ ಹರಿರ್ಬಲಾತ್ ।
ರಥಂ ಚ ಸಧ್ವಜಂ ಚಾಪಂ ವಾಜಿನಶ್ಚ ನೃಪಾತಯತ್ ॥ 32 ॥

ವಿರಥಸ್ತು ಗದಾಂ ಗೃಹ್ಯ ಮಾಲೀ ನಕ್ತೞ್ಚರೋತ್ತಮಃ |
ಆಪುಪ್ಲವೇ ಗದಾಪಾಣಿರ್ಗಿರ್ಯಗ್ರಾದಿವ ಕೇಷರಿ || 33 ||

ಸ ತಯಾ ಗರುಡಂ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಈಶಾನಮಿವ ಚಾನ್ತಕಃ |
ಲಲಾಟದೇಶೇಽಭ್ಯಹನದ್ವಜ್ರೇಣೇನೋದ್ರೋ ಯಥಾಚಲಮ್ || 34 ||

ಗದಯಾಭಿಹತಸ್ತೇನ ಮಾಲಿನಾ ಗರುಡೋ ಭೃಶಮ್ |
ರಣಾತ್ಪರಾಙ್ಮುಖಂ ದೇವಂ ಕೃತವಾನ್ವೇದನಾತುರಃ || 35 ||

ಪರಾಙ್ಮುಖೇ ಕೃತೇ ದೇವೇ ಮಾಲಿನಾ ಗರುಡೇನ ವೈ |
ಉದತಿಷ್ಠಂತ್ಮಹಾನಾದೋ ರಕ್ಷಸಾಮಭಿನರ್ದತಾಮ್ || 36 ||

ರಕ್ಷಸಾಂ ನದತಾಂ ನಾದಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರಿಹಯಾನುಜಃ |
ಪರಾಙ್ಮುಖೋಽಪ್ಯುತ್ಸರ್ಜ ಚಕ್ರಂ ಮಾಲಿಜಿಘಾಂಸಯಾ || 37 ||

ತತ್ಸೂರ್ಯಮಣ್ಡಲಾಭಾಸಂ ಸ್ವಭಾಸಾ ಭಾಸಯನ್ನಭಃ |
ಕಾಲಚಕ್ರನಿಭಂ ಚಕ್ರಂ ಮಾಲೀಃ ಶೀರ್ಷಮಪಾತಯತ್ || 38 ||

ತಚ್ಛಿರೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ರೋತ್ಕೃತ್ತಂ ವಿಭೀಷಣಮ್ |
ಪಪಾತ ರುಧಿರೋದ್ಗಾರಿ ಪುರಾ ರಾಹುಶಿರೋ ಯಥಾ || 39 ||

ತತಃ ಸುರೈಃ ಸುಸಂಹೃಷ್ಟೈಃ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಸಮೀರಿತಃ |
ಸಿಂಹನಾದರವೋ ಮುಕ್ತಃ ಸಾಧು ದೇವೇತಿ ವಾದಿಭಿಃ || 40 ||

ಮಾಲಿನಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಮಾಲೀ ಮಲ್ಯವಾನಪಿ |
ಸಬಲೌ ಶೋಕಸಂತಪ್ತೌ ಲಜ್ಜಾಂ ಪ್ರತಿ ವಿಧಾವಿತೌ || 41 ||

ಗರುಡಸ್ತು ಸಮಾಶ್ವಸ್ತಃ ಸಂನಿವೃತ್ಯ ಮಹಾಮನಾಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾನ್ದ್ರಾವಯಾಮಾಸ ಪಕ್ಷವಾತೇನ ಕೋಪಿತಃ || 42 ||

ನಾರಾಯಣೋಽಪೀಷುವರಾಶನೀಭಿರ್-
ವಿದಾರಯಾಮಾಸ ಧನುಃಪ್ರಮುಕ್ತೈಃ |
ನಕ್ತೞ್ಚರಾನ್ಮುಕ್ತವಿಧೂತಕೇಶಾನ್

ಯಥಾಶನೀಭಿಃ ಸತಡಿನ್ಮಹೇಂದ್ರಃ || 43 ||

ಭಿನ್ನಾತಪತ್ರಂ ಪತಮಾನಶಸ್ತ್ರಮ್
ಶರೈರಪಧ್ವಸ್ತವಿಶೀರ್ಣದೇಹಮ್ |
ವಿನಿಃಸೃತಾನ್ತ್ರಂ ಭಯಲೋಲನೇತ್ರಮ್
ಬಲಂ ತದುನ್ಮತ್ತನಿಭಂ ಬಭೂವ || 44 ||

ಸಿಂಹಾರ್ದಿತಾನಾಮಿವ ಕುಂಜಾರಾಣಾಮ್
ನಿಶಾಚರಾಣಾಂ ಸಹ ಕುಂಜಾರಾಣಾಮ್ |
ರವಾಶ್ಚ ವೇಗಾಶ್ಚ ಸಮಂ ಬಭೂವುಃ
ಪುರಾಣಸಿಂಹೇನ ವಿಮರ್ದಿತಾನಾಮ್ || 45 ||

ಸಂಘ್ರಾದ್ಯಮಾನಾ ಹರಿಬಾಣಜಾಲೈಃ
ಸ್ವಬಾಣಜಾಲಾನಿ ಸಮುತ್ಸೃಜನ್ತಃ |
ಧಾವಂತಿ ನಕ್ತಂಜ್ವರಕಾಲಮೇಘಾ
ವಾಯುಪ್ರಣುನ್ನಾ ಇವ ಕಾಲಮೇಘಾಃ || 46 ||

ಚಕ್ರಪ್ರಹಾರೈರ್ವಿನಿಕೃತ್ತಶೀರ್ಷಾಃ
ಸಂಘೋರ್ಣಿತಾಜ್ಗಶ್ಚ ಗದಾಪ್ರಹಾರೈಃ |
ಅಸಿಪ್ರಹಾರೈರ್ಬಹುಧಾ ವಿಭಕ್ತಾಃ
ಪತಂತಿ ಶೈಲಾ ಇವ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಾಃ || 47 ||

ಚಕ್ರಕೃತ್ಸ್ಯಾಕಮಲಾ ಗದಾಸಂಘೋರ್ಣಿತೋರಸಃ |
ಲಾಙ್ಗಲಗ್ಲಪಿತಗ್ರೀವಾ ಮುಸಲೈರ್ಭಿನ್ನಮಸ್ತಕಾಃ || 48 ||

ಕೇಚಿಚ್ಚೈವಾಸಿನಾ ಭಿನ್ನಾಸ್ತಧಾನ್ಯೇ ಶರತಾಡಿತಾಃ |
ನಿಪೇತುರಮ್ಬರಾತ್ಪೂರ್ಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸಾಗರಾಮ್ಭಸಿ || 49 ||

ತದಾಮ್ಬರಂ ವಿಗಲಿತಹಾರಕುಂಡಲೈರ್-
ನಿಶಾಚರೈರ್ನೀಲಬಲಾಹಕೋಪಮೈಃ |
ನಿಪಾತ್ಯಮಾನೈರ್ದೃದೃಶೇ ನಿರಂತರಮ್
ನಿಪಾತ್ಯಮಾನೈರಿವ ನೀಲಪರ್ವತೈಃ || 50 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತಮಃ ||

सर्गः॥

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಹನ್ಯಮಾನೇ ಬಲೇ ತಸ್ಮಿನ್ನದ್ಮನಾಭೇನ ಪೃಷ್ಠತಃ ।
ಮಾಲ್ಯವಾನ್ಸಂನಿವೃತ್ತೋಽಥ ವೇಲಾತಿಗ ಇವಾರ್ಣವಃ ॥ ೧ ॥

ಸಂರಕ್ತನಯನಃ ಕೋಪಾಚ್ಚಲನ್ಮಾಲಿನಿಶಾಚರಃ ।
ಪದ್ಮನಾಭಮಿದಂ ಪ್ರಾಹ ವಚನಂ ಪರುಷಂ ತದಾ ॥ ೨ ॥

ನಾರಾಯಣ ನ ಜಾನೀಷೇ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಂ ಸನಾತನಮ್ ।
ಅಯುದ್ಧಮನಸೋ ಭಗ್ನಾನ್ಯೋಽಸ್ಮಾನ್ಹಂಸಿ ಯಥೇತರಃ ॥ ೩ ॥

ಪರಾಙ್ಮುಖವಧಂ ಪಾಪಂ ಯಃ ಕರೋತಿ ಸುರೇಶ್ವರ ।
ಸ ಹನ್ತಾ ನ ಗತಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ಲಭತೇ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯುದ್ಧಶ್ರದ್ಧಾಧ ವಾ ತೇಽಸ್ತಿ ಶಙ್ಖಚಕ್ರಗದಾಧರ ।
ಅಹಂ ಸ್ಥಿತೋಽಸ್ಮಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಬಲಂ ದರ್ಶಯ ಯತ್ತವ ॥ ೫ ॥

ಉವಾಚ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಂ ತಂ ದೇವರಾಜಾನುಜೋ ಬಲೀ ।
ಯುಷ್ಮತ್ತೋ ಭಯಭೀತಾನಾಂ ದೇವಾನಾಂ ವೈ ಮಯಾಭಯಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೋತ್ಸಾದನಂ ದತ್ತಂ ತದೇತದನುಪಾಲ್ಯತೇ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಾಣೈರಪಿ ಪ್ರಿಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ದೇವಾನಾಂ ಹಿ ಸದಾ ಮಯಾ ।
ಸೋಽಹಂ ವೋ ನಿಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ರಸಾತಲಗತಾನಪಿ ॥ ೭ ॥

ದೇವಮೇವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ತು ರಕ್ತಾಂಘ್ರರುಹಲೋಚನಮ್ ।
ಶಕ್ತ್ಯಾ ಬಿಭೇದ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ರರಾಸ ಚ ॥ ೮ ॥

ಮಾಲ್ಯವದ್ಭಜನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಶಕ್ತಿರ್ಘ್ನಾಣ್ಯಕೃತಸ್ವನಾ ।
ಹರೇರುರಸಿ ಬಭ್ರಾಜ ಮೇಘಸ್ಥೇವ ಶತಹ್ರದಾ ॥ ೯ ॥

ತತಸ್ತಾಮೇವ ಚೋತ್ಕೃಷ್ಯ ಶಕ್ತಿಂ ಶಕ್ತಿಧರಪ್ರಿಯಃ ।

ಮಾಲ್ಯವನ್ತಂ ಸಮುದ್ರಶ್ಯ ಚಿಕ್ಷೇಪಾಮುರುಹೇಕ್ಷಣಃ || 10 ||

ಸ್ಮನೋತ್ಸೃಷ್ಟೇವ ಸಾ ಶಕ್ತಿಗೋವಿಂದಕರನಿಸೃತಾ |
ಕಾಚ್ಛನ್ತೀ ರಾಕ್ಷಸಂ ಪ್ರಾಯಾನ್ಮಹೋಲ್ಕೇವಾಂಜನಾಚಲಮ್ || 11 ||

ಸಾ ತಸ್ಯೋರಸಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣೇ ಹಾರಭಾಸಾವಭಾಸಿತೇ |
ಅಪತದ್ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಗಿರಿಕೂಟ ಇವಾಶನಿಃ || 12 ||

ತಯಾ ಭಿನ್ನತನುತ್ರಾಣಾಃ ಪ್ರಾವಿಶದ್ವಿಪುಲಂ ತಮಃ |
ಮಾಲ್ಯವಾನ್ಪುನರಾಶ್ವಸ್ತಸ್ತಸ್ಮಾಢಿ ಗಿರಿರಿವಾಚಲಃ || 13 ||

ತತಃ ಕಾಷ್ಠಾಣ್ಯಸಂ ಶೂಲಂ ಕಣ್ವಕೈರ್ಬಹುಭಿಶ್ಚಿತಮ್ |
ಪ್ರಗೃಹ್ಯಾಭ್ಯಹನದ್ಧೇವಂ ಸ್ತನಯೋರನ್ತರೇ ದೃಢಮ್ || 14 ||

ತಥೈವ ರಣರಕ್ತಸ್ತು ಮುಷ್ಠಿನಾ ವಾಸವಾನುಜಮ್ |
ತಾಡಯಿತ್ವಾ ಧನುರ್ಮಾತ್ರಮಪಕ್ರಾಂತೋ ನಿಶಾಚರಃ || 15 ||

ತತೋಽಮ್ಬರೇ ಮಹಾಂಜ್ಯಬದ್ಧಃ ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಚೋತ್ಥಿತಃ |
ಆಹತ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೋ ವಿಷುಣ್ಣಂ ಗರುಡಂ ಚಾಪ್ಯತಾಡಯತ್ || 16 ||

ವೈನತೇಯಸ್ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಪಕ್ಷವಾತೇನ ರಾಕ್ಷಸಮ್ |
ವ್ಯಪೋಹದ್ಬಲವಾನಾನ್ವಯುಃ ಶುಷ್ಕಪರ್ಣಚಯಂ ಯಥಾ || 17 ||

ದ್ವಿಜೇನ್ದ್ರಪಕ್ಷವಾತೇನ ದ್ರಾವಿತಂ ದೃಶ್ಯ ಪೂರ್ವಜಮ್ |
ಸುಮಾಲೀ ಸ್ವಬಲೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಲಜ್ಜಾಮಭಿಮುಖೋ ಯಯೌ || 18 ||

ಪಕ್ಷವಾತಬಲೋದ್ಧೂತೋ ಮಾಲ್ಯವಾನಪಿ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಸ್ವಬಲೇನ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಯಯೌ ಲಜ್ಜಾಂ ಹ್ರಿಯಾ ವೃತಃ || 19 ||

ಏವಂ ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ರಾಮ ಹರಿಣಾ ಕಮಲೇಕ್ಷಣ |
ಬಹುಶಃ ಸಂಯುಗೇ ಭಗ್ನಾ ಹತಪ್ರವರನಾಯಕಾಃ || 20 ||

ಅಶಕ್ನುವನ್ತಸ್ತೇ ವಿಷುಣ್ಣಂ ಪ್ರತಿಯೋದ್ಧೂಂ ಭಯಾರ್ಥಿತಾಃ |

ತೃಕ್ತಾ ಲಜಾಕಂ ಗತಾ ವಸ್ತುಂ ಪಾತಾಲಂ ಸಹಪತ್ನಯಃ || 21 ||

ಸುಮಾಲಿನಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಂ ರಘುನಂದನ |
ಸ್ಥಿತಾಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತವೀರ್ಯಾಸ್ತೇ ವಂಶೇ ಸಾಲಕಟಜ್ಜಟೇ || 22 ||

ಯೇ ತ್ವಯಾ ನಿಹತಾಸ್ತೇ ವೈ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಸುಮಾಲೀ ಮಾಲ್ಯವಾನ್ಮಾಲೀ ಯೇ ಚ ತೇಷಾಂ ಪುರಃಸರಾಃ |
ಸರ್ವ ಏತೇ ಮಹಾಭಾಗ ರಾವಣಾದ್ಬಲವತ್ತರಾಃ || 23 ||

ನ ಚಾನ್ಯೋ ರಕ್ಷಸಾಂ ಹಂತಾ ಸುರೇಷ್ವಪಿ ಪುರಂಜಯ |
ಋತೇ ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ಶಙ್ಖಚಕ್ರಗದಾಧರಮ್ || 24 ||

ಭವಾನ್ನಾರಾಯಣೋ ದೇವಶ್ಚತುರ್ಬಾಹುಃ ಸನಾತನಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಮುಂತುಮುತ್ಪನ್ನೋ ಅಜೇಯಃ ಪ್ರಭುರವ್ಯಯಃ || 25 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಕಸ್ಯಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲಸ್ಯ ಸುಮಾಲೀ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ರಸಾತಲಾನ್ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಂ ಸರ್ವಂ ವೈ ವಿಚಚಾರ ಹ ॥₁॥

ನೀಲಜೀಮೂತಸಜ್ಜಾಶಸ್ತಪ್ತಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಕುಣ್ಡಲಃ ।
ಕನ್ಯಾಂ ದುಹಿತರಂ ಗೃಹ್ಯ ವಿನಾ ಪದ್ಮಮಿವ ಶ್ರಿಯಮ್ ।
ಅಥಾಪಶ್ಯತ್ಸ ಗಚ್ಛಂತಂ ಪುಷ್ಪಕೇಣ ಧನೇಶ್ವರಮ್ ॥₂॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಮರಸಜ್ಜಾಶಂ ಗಚ್ಛಂತಂ ಪಾವಕೋಪಮಮ್ ।
ಅಥಾಬ್ರವೀತ್ಸುತಾಂ ರಕ್ಷಃ ಕೈಕಸೀಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ ॥₃॥

ಪುತ್ರ ಪ್ರದಾನಕಾಲೋಽಯಂ ಯೌವನಂ ತೇಽತಿವರ್ತತೇ ।
ತ್ವತ್ಕೃತೇ ಚ ವಯಂ ಸರ್ವೇ ಯನ್ಮ್ರಿತಾ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಯಃ ॥₄॥

ತ್ವಂ ಹಿ ಸರ್ವಗುಣೋಪೇತಾ ಶ್ರೀಃ ಸಪದ್ಮೇವ ಪುತ್ರಕೇ ।
ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಾಚ್ಚ ಭೀತೈಸ್ತ್ವಂ ನ ವರೈಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯಸೇ ॥₅॥

ಕನ್ಯಾಪಿತೃತ್ವಂ ದುಃಖಂ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮಾನಕಾಂಕ್ಷಾಣಾಮ್ ।
ನ ಜ್ಞಾಯತೇ ಚ ಕಃ ಕನ್ಯಾಂ ವರಯೇದಿತಿ ಪುತ್ರಕೇ ॥₆॥

ಮಾತುಃ ಕುಲಂ ಪಿತೃಕುಲಂ ಯತ್ರ ಚೈವ ಪ್ರದೀಯತೇ ।
ಕುಲತ್ರಯಂ ಸದಾ ಕನ್ಯಾ ಸಂಶಯೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ ॥₇॥

ಸಾ ತ್ವಂ ಮುನಿವರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಕುಲೋದ್ಭವಮ್ ।
ಗಚ್ಛ ವಿಶ್ರವಸಂ ಪುತ್ರ ಪಾಲಸ್ತ್ಯಂ ವರಯ ಸ್ವಯಮ್ ॥₈॥

ಈದೃಶಾಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಪುತ್ರಾಃ ಪುತ್ರ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ತೇಜಸಾ ಭಾಸ್ಕರಸಮಾ ಯಾದೃಶೋಽಯಂ ಧನೇಶ್ವರಃ ॥₉॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ರಾಮ ಪುಲಸ್ತ್ಯತನಯೋ ದ್ವಿಜಃ ।

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಮುಪಾತಿಷ್ಠಂಚ್ಚತುರ್ಥ ಇವ ಪಾವಕಃ || 10 ||

ಸಾ ತು ತಾಂ ದಾರುಣಾಂ ವೇಲಾಮಚಿನ್ತ್ಯ ಪಿತೃಗೌರವಾತ್ |
ಉಪಸ್ಮತ್ಯಾಗ್ರತಸ್ತಸ್ಯ ಚರಣಾಧೋಮುಖೀ ಸ್ಥಿತಾ || 11 ||

ಸ ತು ತಾಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸುಶ್ರೋಣೀಂ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಮ್ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪರಮೋದಾರೋ ದೀಪ್ಯಮಾನ ಇವೌಜಸಾ || 12 ||

ಭದ್ರೇ ಕಸ್ಯಾಸಿ ದುಹಿತಾ ಕುತೋ ವಾ ತ್ವಮಿಹಾಗತಾ |
ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕಸ್ಯ ವಾ ಹೇತೋಸ್ತತ್ತ್ವತೋ ಬ್ರೂಹಿ ಶೋಭನೇ || 13 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸಾ ಕನ್ಯಾ ಕೃತಾಇಜ್ಜಲಿರಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಆತ್ಮಪ್ರಭಾವೇನ ಮುನೇ ಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ಮೇ ಮತಮ್ || 14 ||

ಕಿಂ ತು ವಿದ್ಧಿ ಹಿ ಮಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಇತ್ಯಾಸನಾತ್ವಿತುರಾಗತಾಮ್ |
ಕೈಕಸೀ ನಾಮ ನಾಮ್ನಾಹಂ ಶೇಷಂ ತ್ವಂ ಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ || 15 ||

ಸ ತು ಗತ್ವಾ ಮುನಿಧ್ಯಾನಂ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ |
ವಿಜ್ಞಾತಂ ತೇ ಮಯಾ ಭದ್ರೇ ಕಾರಣಂ ಯನ್ಮನೋಗತಮ್ || 16 ||

ದಾರುಣಾಯಾಂ ತು ವೇಲಾಯಾಂ ಯಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಮಾಮುಪಸ್ಥಿತಾ |
ಶೃಣು ತಸ್ಮಾತ್ಸುತಾನ್ಭದ್ರೇ ಯಾದೃಶಾಇಜ್ಜನಯಿಷ್ಯಸಿ || 17 ||

ದಾರುಣಾನ್ದಾರುಣಾಕಾರಾನ್ದಾರುಣಾಭಿಜನಪ್ರಿಯಾನ್ |
ಪ್ರಸವಿಷ್ಯಸಿ ಸುಶ್ರೋಣಿ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಮೂರಕರ್ಮಣಃ || 18 ||

ಸಾ ತು ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ಭಗವನ್ನೇದೃಶಾಃ ಪುತ್ರಾಸ್ತ್ವತ್ತೋಽರ್ಹಾ ಬ್ರಹ್ಮಯೋನಿತಃ || 19 ||

ಅಥಾಬ್ರವೀನ್ಮನಿಸ್ತತ್ರ ಪಶ್ಚಿಮೋ ಯಸ್ತವಾತ್ಮಜಃ |
ಮಮ ವಂಶಾನುರೂಪಶ್ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 20 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸಾ ಕನ್ಯಾ ರಾಮ ಕಾಲೇನ ಕೇನಚಿತ್ |

ಜನಯಾಮಾಸ ಬೀಭತ್ಸಂ ರಕ್ಷೋರೂಪಂ ಸುದಾರುಣಮ್ || 21 ||

ದಶಶೀರ್ಷಂ ಮಹಾದಂಷ್ಟ್ರಂ ನೀಲಾಂಜನಚಯೋಪಮಮ್ |
ತಾಮ್ರಾಷ್ಟ್ರಂ ವಿಂಶತಿಭುಜಂ ಮಹಾಸ್ಯಂ ದೀಪ್ತಮೂರ್ಧಜಮ್ || 22 ||

ಜಾತಮಾತ್ರೇ ತತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನಜ್ವಾಲಕವಲಾಃ ಶಿವಾಃ |
ಕೃವ್ಯಾಶಾಶ್ಚಾಪಸವ್ಯಾನಿ ಮಣ್ಡಲಾನಿ ಪ್ರಚಕ್ರೀ || 23 ||

ವವರ್ಷ ರುಧಿರಂ ದೇವೋ ಮೇಘಾಶ್ಚ ಖರನಿಷ್ವನಾಃ |
ಪ್ರಬಭೌ ನ ಚ ಖೇ ಸೂರ್ಯೋ ಮಹೋಲ್ಕಾಶಾಶ್ಚಾಪತನ್ಬುವಿ || 24 ||

ಅಥ ನಾಮಾಕರೋತ್ತಸ್ಯ ಪಿತಾಮಹಸಮಃ ಪಿತಾ |
ದಶಶೀರ್ಷಃ ಪ್ರಸೂತೋಽಯಂ ದಶಗ್ರೀವೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 25 ||

ತಸ್ಯ ತ್ವನನ್ತರಂ ಜಾತಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಪ್ರಮಾಣಾದ್ಯಸ್ಯ ವಿಪುಲಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ನೇಹ ವಿದ್ಯತೇ || 26 ||

ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ನಾಮ ಸಂಜಜ್ಞೇ ವಿಕೃತಾನನಾ |
ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕೈಕಸ್ಯಾಃ ಪಶ್ಚಿಮಃ ಸುತಃ || 27 ||

ತೇ ತು ತತ್ರ ಮಹಾರಣ್ಯೇ ವವೃಧುಃ ಸುಮಹೌಜಸಃ |
ತೇಷಾಂ ಕ್ರೂರೋ ದಶಗ್ರೀವೋ ಲೋಕೋದ್ವೇಗಕರೋಽಭವತ್ || 28 ||

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಪ್ರಮತ್ತಸ್ತು ಮಹರ್ಷೀನ್ಧರ್ಮಸಂಶ್ರಿತಾನ್ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ತ್ರಾಸಯನ್ದುಷ್ಟೋ ಭಕ್ಷಯನ್ವಿಚಚಾರ ಹ || 29 ||

ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನಿತ್ಯಂ ಧರ್ಮಪಥೇ ಸ್ಥಿತಃ |
ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯನಿಯತಾಹಾರ ಉವಾಸ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ || 30 ||

ಅಥ ವಿತ್ತೇಶ್ವರೋ ದೇವಸ್ತತ್ರ ಕಾಲೇನ ಕೇನಚಿತ್ |
ಆಗಚ್ಛತ್ಪಿತರಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಪುಷ್ಪಕೇಣ ಮಹೌಜಸಮ್ || 31 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೈಕಸೀ ತತ್ರ ಜ್ವಲನ್ತಮಿವ ತೇಜಸಾ |

ಆಸ್ಥಾಯ ರಾಕ್ಷಸೀಂ ಬುದ್ಧಿಂ ದಶಗ್ರೀವಮುವಾಚ ಹ || 32 ||

ಪುತ್ರವೈಶ್ರವಣಂ ಪಶ್ಯ ಭ್ರಾತರಂ ತೇಜಸಾ ವೃತಮ್ |
ಭ್ರಾತೃಭಾವೇ ಸಮೇ ಚಾಪಿ ಪಶ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ತ್ವಮೀದೃಶಮ್ || 33 ||

ದಶಗ್ರೀವ ತಥಾ ಯತ್ನಂ ಕುರುಷ್ವಾಮಿತವಿಕ್ರಮ |
ಯಥಾ ಭವಸಿ ಮೇ ಪುತ್ರ ಶೀಘ್ರಂ ವೈಶ್ವರಣೋಪಮಃ || 34 ||

ಮಾತುಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಅಮರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಚಾಕರೋತ್ತದಾ || 35 ||

ಸತ್ಯಂ ತೇ ಪ್ರತಿಜಾನಾಮಿ ತುಲ್ಯೋ ಭ್ರಾತ್ರಾಧಿಕೋಽಪಿ ವಾ |
ಭವಿಷ್ಯಾಮ್ಯಚಿರಾನ್ಮಾತಃ ಸನ್ತಾಪಂ ತ್ಯಜ ಹೃದ್ಗತಮ್ || 36 ||

ತತಃ ಕ್ರೋಧೇನ ತೇನೈವ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸಹಾನುಜಃ |
ಪ್ರಾಪ್ನ್ಯಾಮಿ ತಪಸಾ ಕಾಮಮಿತಿ ಕೃತ್ವಾಧ್ಯವಸ್ಯ ಚ |
ಆಗಚ್ಛದಾತ್ಮಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಗೋಕರ್ಣಸ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಶುಭಮ್ || 37 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ನವಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥಾಬ್ರವೀದ್ವಿಜಂ ರಾಮಃ ಕಥಂ ತೇ ಭ್ರಾತರೋ ವನೇ ।
ಕೀದೃಶಂ ತು ತದಾ ಬ್ರಹ್ಮಂಸ್ತಪಶ್ಚೇರುರ್ಮಹಾವ್ರತಾಃ ॥೧॥

ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ತ್ವಬ್ರವೀತ್ತತ್ರ ರಾಮಂ ಪ್ರಯತ ಮಾನಸಮ್ ।
ತಾಂಸ್ತಾನ್ಧರ್ಮವಿಧೀಂಸ್ತತ್ರ ಭ್ರಾತರಸ್ತೇ ಸಮಾವಿಶನ್ ॥೨॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತದಾ ಯತ್ತೋ ನಿತ್ಯಂ ಧರ್ಮಪರಾಯಣಃ ।
ತತಾಪ ಗ್ರೈಷ್ಮಿಕೇ ಕಾಲೇ ಪಞ್ಚಾಕ್ಷಗ್ನಿಷ್ವವಸ್ಥಿತಃ ॥೩॥

ವರ್ಷೇ ಮೇಘೋದಕಕ್ಲಿನ್ನೋ ವೀರಾಸನಮಸೇವತ ।
ನಿತ್ಯಂ ಚ ಶೈಶಿರೇ ಕಾಲೇ ಜಲಮಧ್ಯಪ್ರತಿಶ್ರಯಃ ॥೪॥

ಏವಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಶ ತಸ್ಯಾತಿಚಕ್ರಮುಃ ।
ಧರ್ಮೇ ಪ್ರಯತಮಾನಸ್ಯ ಸತ್ಪಥೇ ನಿಷ್ಕೃತಸ್ಯ ಚ ॥೫॥

ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನಿತ್ಯಂ ಧರ್ಮಪರಃ ಶುಚಿಃ ।
ಪಞ್ಚವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪಾದೇನೈಕೇನ ತಸ್ಥಿವಾನ್ ॥೬॥

ಸಮಾಪ್ತೇ ನಿಯಮೇ ತಸ್ಯ ನನ್ಮತುಶ್ಚಾಪ್ಸರೋಗಣಾಃ ।
ಪಪಾತ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಂ ಚ ಕ್ಷುಭಿತಾಶ್ಚಾಪಿ ದೇವತಾಃ ॥೭॥

ಪಞ್ಚವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸೂರ್ಯಂ ಚೈವಾನ್ವವರ್ತತ ।
ತಸ್ಮಿಂ ಚೋರ್ಧ್ವಶಿರೋ ಬಾಹುಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಧೃತಮಾನಸಃ ॥೮॥

ಏವಂ ವಿಭೀಷಣಸ್ಯಾಪಿ ಗತಾನಿ ನಿಯತಾತ್ಮನಃ ।
ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಸ್ಯೇವ ನಂದನೇ ॥೯॥

ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಂ ತು ನಿರಾಹಾರೋ ದಶಾನನಃ ।
ಪೂರ್ಣೇ ವರ್ಷಸಹಸ್ರೇ ತು ಶಿರಶ್ಚಾಗ್ನೌ ಜುಹಾವ ಸಃ ॥೧೦॥

ಏವಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ನವ ತಸ್ಯಾತಿಚಕ್ರಮುಃ ।
ಶಿರಾಂಸಿ ನವ ಚಾಪ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾನಿ ಹುತಾಶನಮ್ ॥ 11 ॥

ಅಥ ವರ್ಷಸಹಸ್ರೇ ತು ದಶಮೇ ದಶಮಂ ಶಿರಃ ।
ಭೇತ್ತುಕಾಮಃ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಪ್ತಶ್ಚಾತ್ರ ಪಿತಾಮಹಃ ॥ 12 ॥

ಪಿತಾಮಹಸ್ತು ಸುಪ್ರೀತಃ ಸಾರ್ಧಂ ದೇವೈರುಪಸ್ಥಿತಃ ।
ವತ್ಸ ವತ್ಸ ದಶಗ್ರೀವ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮೀತ್ಯಭ್ಯಭಾಷತ ॥ 13 ॥

ಶೀಘ್ರಂ ವರಯ ಧರ್ಮಜ್ಞ ವರೋ ಯಸ್ತೇಽಭಿಕಾಂಕ್ಷಿತಃ ।
ಕಿಂ ತೇ ಕಾಮಂ ಕರೋಮ್ಯದ್ಯ ನ ವೃಥಾ ತೇ ಪರಿಶ್ರಮಃ ॥ 14 ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ ।
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ದೇವಂ ಹರ್ಷಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ ॥ 15 ॥

ಭಗವನ್ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ನಿತ್ಯಂ ನಾನ್ಯತ್ರ ಮರಣಾದ್ಭಯಮ್ ।
ನಾಸ್ತಿ ಮೃತ್ಯುಸಮಃ ಶತ್ರುರಮರತ್ಸಮತೋ ವೃಣೇ ॥ 16 ॥

ಸುಪರ್ಣನಾಗಯಕ್ಷಾಣಾಂ ದೈತ್ಯದಾನವರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಅವಧ್ಯಃ ಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಜಾಧ್ಯಕ್ಷ ದೇವತಾನಾಂ ಚ ಶಾಶ್ವತಮ್ ॥ 17 ॥

ನ ಹಿ ಚಿಂತಾ ಮಮಾನೇಷು ಪ್ರಾಣಿಷ್ವಮರಪೂಜಿತ ।
ತ್ಯುಣಭೂತಾ ಹಿ ಮೇ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಣಿನೋ ಮಾನುಷಾದಯಃ ॥ 18 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ದಶಗ್ರೀವೇಣ ರಕ್ಷಸಾ ।
ಉವಾಚ ವಚನಂ ರಾಮ ಸಹ ದೇವೈಃ ಪಿತಾಮಹಃ ॥ 19 ॥

ಭವಿಷ್ಯತ್ಯೇವಮೇವೈತತ್ತವ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವ ।
ಶೃಣು ಚಾಪಿ ವಚೋ ಭೂಯಃ ಪ್ರೀತಸ್ಯೇಹ ಶುಭಂ ಮಮ ॥ 20 ॥

ಹುತಾನಿ ಯಾನಿ ಶೀರ್ಷಾಣಿ ಪೂರ್ವಮಗ್ನಾ ತ್ವಯಾನಘ ।
ಪುನಸ್ತಾನಿ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ತಥೈವ ತವ ರಾಕ್ಷಸ ॥ 21 ॥

ಏವಂ ಪಿತಾಮಹೋಕ್ತಸ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ।
ಅಗ್ನೌ ಹುತಾನಿ ಶೀರ್ಷಾಣಿ ಯಾನಿ ತಾನ್ಯುತ್ಥಿತಾನಿ ವೈ ॥ 22 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾಂಷ ತು ತಂ ರಾಮ ದಶಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ವಿಭೀಷಣಮಥೋವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ॥ 23 ॥

ವಿಭೀಷಣ ತ್ವಯಾ ವತ್ಸ ಧರ್ಮಸಂಹಿತಬುದ್ಧಿನಾ ।
ಪರಿತುಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ವರಂ ವರಯ ಸುವ್ರತ ॥ 24 ॥

ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಚನಂ ಪ್ರಾಹ ಸಾಂಜ್ಞಲಿಃ ।
ವೃತಃ ಸರ್ವಗುಣೈರ್ನಿತ್ಯಂ ಚಂದ್ರಮಾ ಇವ ರಶ್ಮಿಭಿಃ ॥ 25 ॥

ಭಗವನ್ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಹಂ ಯನ್ಮೇ ಲೋಕಗುರುಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಪ್ರೀತೋ ಯದಿ ತ್ವಂ ದಾತವ್ಯಂ ವರಂ ಮೇ ಶೃಣು ಸುವ್ರತ ॥ 26 ॥

ಯಾ ಯಾ ಮೇ ಜಾಯತೇ ಬುದ್ಧಿರ್ಯೇಷು ಯೇಷ್ವಾಶ್ರಮೇಷ್ವಹ ।
ಸಾ ಸಾ ಭವತು ಧರ್ಮಿಷ್ಠಾ ತಂ ತಂ ಧರ್ಮಂ ಚ ಪಾಲಯೇ ॥ 27 ॥

ಏಷ ಮೇ ಪರಮೋದಾರ ವರಃ ಪರಮಕೋ ಮತಃ ।
ನ ಹಿ ಧರ್ಮಾಭಿರಕ್ತಾನಾಂ ಲೋಕೇ ಕಿಂಚಿದ್ ದುರ್ಲಭಮ್ ॥ 28 ॥

ಅಥ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರೀತೋ ವಿಭೀಷಣಮುವಾಚ ಹ ।
ಧರ್ಮಿಷ್ಠಸ್ತ್ವಂ ಯಥಾ ವತ್ಸ ತಥಾ ಚೈತದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 29 ॥

ಯಸ್ಮಾದ್ರಾಕ್ಷಸಯೋನೌ ತೇ ಜಾತಸ್ಯಾಮಿತ್ರಕರ್ಷಣ ।
ನಾಧರ್ಮೇ ಜಾಯತೇ ಬುದ್ಧಿರಮರತ್ವಂ ದದಾಮಿ ತೇ ॥ 30 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾಯ ತು ವರಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಮರಿಂದಮ ।
ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಾಂಜ್ಞಲಯೋಽಬ್ರವನ್ ॥ 31 ॥

ನ ತಾವತ್ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾಯ ಪ್ರದಾತವ್ಯೋ ವರಸ್ತ್ವಯಾ ।
ಜಾನೀಷೇ ಹಿ ಯಥಾ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರಾಸಯತ್ಯೇಷ ದುರ್ಮತಿಃ ॥ 32 ॥

ನನ್ನನೇಕಪ್ಪರಸಃ ಸಪ್ತ ಮಹೇನ್ನಾನ್ಯನುಚರಾ ದಶ ।
ಅನೇನ ಭಕ್ಷಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮನೃಷಯೋ ಮಾನುಷಾಸ್ತಥಾ ॥ 33 ॥

ವರವ್ಯಾಜೇನ ಮೋಹೋಽಸ್ಮೈ ದೀಯತಾಮಮಿತಪ್ರಭ ।
ಲೋಕಾನಾಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಚೈವ ಸ್ಯಾದ್ಭವೇದಸ್ಯ ಚ ಸಂನತಿಃ ॥ 34 ॥

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸುರೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಚಿಂತಯತ್ಪದ್ಮಸಮ್ಭವಃ ।
ಚಿಂತಿತಾ ಚೋಪತಸ್ಥೇಽಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವಂ ದೇವೀ ಸರಸ್ವತೀ ॥ 35 ॥

ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಸಾ ತು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಾಹ ವಾಕ್ಯಂ ಸರಸ್ವತೀ ।
ಇಯಮಸ್ಮಾಗತಾ ದೇವಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕರವಾಣ್ಯಹಮ್ ॥ 36 ॥

ಪ್ರಜಾಪತಿಸ್ತು ತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ಪ್ರಾಹ ವಾಕ್ಯಂ ಸರಸ್ವತೀಮ್ ।
ವಾಣಿ ತ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ಭವ ಯಾ ದೇವತೇಪ್ಸಿತಾ ॥ 37 ॥

ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಸಾ ಪ್ರಜಾಪತಿರಥಾಬ್ರವೀತ್ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣ ಮಹಾಬಾಹೋ ವರಂ ವರಯ ಯೋ ಮತಃ ॥ 38 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಸ್ವಪ್ನಂ ವರ್ಷಾಣ್ಯನೇಕಾನಿ ದೇವದೇವ ಮಮೇಪ್ಸಿತಮ್ ॥ 39 ॥

ಏವಮಸ್ತ್ವಿತಿ ತಂ ಚೋಕ್ತ್ವಾ ಸಹ ದೇವೈಃ ಪಿತಾಮಹಃ ।
ದೇವೀ ಸರಸ್ವತೀ ಚೈವ ಮುಕ್ತ್ವಾ ತಂ ಪ್ರಯಯೌ ದಿವಮ್ ॥ 40 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ದುಃಖಿತಃ ।
ಕೀರ್ದೃಶಂ ಕಿಂ ನಿವೃದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಮಮಾದ್ಯ ವದನಾಚ್ಚುತಮ್ ॥ 41 ॥

ಏವಂ ಲಬ್ಧವರಾಃ ಸರ್ವೇ ಭ್ರಾತರೋ ದೀಪ್ತತೇಜಸಃ ।
ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕವನಂ ಗತ್ವಾ ತತ್ರ ತೇ ನೃವಸನ್ಸುಖಮ್ ॥ 42 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ದಶಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುಮಾಲೀ ವರಲಬ್ಧಾಂಸ್ತು ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಾನೈವ ನಿಶಾಚರಾನ್ |
ಉದತಿಷ್ಠಂಭಯಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸಾನುಗಃ ಸ ರಸಾತಲಾತ್ || 1 ||

ಮಾರೀಚಶ್ಚ ಪ್ರಹಸ್ತಶ್ಚ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೋ ಮಹೋದರಃ |
ಉದತಿಷ್ಠಂನುಸಂರಬ್ಧಾಃ ಸಚಿವಾಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ || 2 ||

ಸುಮಾಲೀ ಚೈವ ತೈಃ ಸರ್ವೈರ್ವೃತೋ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಜವೈಃ |
ಅಭಿಗಮ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 3 ||

ದಿಷ್ಯಾ ತೇ ಪುತ್ರಸಮ್ರಾಪ್ತಶಿಷ್ಣಿತೋಽಯಂ ಮನೋರಥಃ |
ಯಸ್ತ್ವಂ ತ್ರಿಭುವಣಶ್ರೇಷ್ಠಾಂಲ್ಲಬ್ಧವಾನ್ವರಮೀದೃಶಮ್ || 4 ||

ಯತ್ಕೃತೇ ಚ ವಯಂ ಲಜ್ಜಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಯಾತಾ ರಸಾತಲಮ್ |
ತದ್ಗತಂ ನೋ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಹದ್ವಿಷ್ಣುಕೃತಂ ಭಯಮ್ || 5 ||

ಅಸಕೃತ್ತೇನ ಭಗ್ನಾ ಹಿ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸ್ವಮಾಲಯಮ್ |
ವಿದ್ರುತಾಃ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರವಿಷ್ವಾಃ ಸ್ಮ ರಸಾತಲಮ್ || 6 ||

ಅಸ್ಮದೀಯಾ ಚ ಲಜ್ಜೇಯಂ ನಗರೀ ರಾಕ್ಷಸೋಷಿತಾ |
ನಿವೇಶಿತಾ ತವ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷೇಣ ಧೀಮತಾ || 7 ||

ಯದಿ ನಾಮಾತ್ರ ಶಕ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ಸಾಮ್ನಾ ದಾನೇನ ವಾನಘ |
ತರಸಾ ವಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ಪ್ರತ್ಯಾನೇತುಂ ಕೃತಂ ಭವೇತ್ || 8 ||

ತ್ವಂ ಚ ಲಜ್ಜೇಶ್ವರಸ್ತಾತ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಸರ್ವೇಷಾಂ ನಃ ಪ್ರಭುಶ್ಚೈವ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ಮಹಾಬಲ || 9 ||

ಅಥಾಬ್ರವೀದ್ದಶಗ್ರೀವೋ ಮಾತಾಮಹಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ವಿತ್ತೇಶೋ ಗುರುರಸ್ಮಾಕಂ ನಾರ್ಹಸ್ಯೇವಂ ಪ್ರಭಾಷಿತುಮ್ || 10 ||

ಉಕ್ತವನ್ತಂ ತಥಾ ವಾಕ್ಯಂ ದಶಗ್ರೀವಂ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಪ್ರಹಸ್ತಃ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಮಿದಮಾಹ ಸಕಾರಣಮ್ ॥ 11 ॥

ದಶಗ್ರೀವ ಮಹಾಬಾಹೋ ನಾರ್ಹಸ್ತ್ವಂ ವಕ್ತುಮೀದೃಶಮ್ ।
ಸೌಭ್ರಾತ್ರಂ ನಾಸ್ತಿ ಶೂರಾಣಾಂ ಶೃಣು ಚೇದಂ ವಚೋ ಮಮ ॥ 12 ॥

ಅದಿತಿಶ್ಚ ದಿತಿಶ್ಚೈವ ಭಗಿನೌ ಸಹಿತೇ ಕಿಲ ।
ಭಾರ್ಯೇ ಪರಮರೂಪಿಣೌ ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ॥ 13 ॥

ಅದಿತಿರ್ಜನಯಾಮಾಸ ದೇವಾಂಸ್ತ್ರೈಭುವಣೇಶ್ವರಾನ್ ।
ದಿತಿಸ್ತ್ವಜನಯದ್ವೈತ್ಯಾನ್ಕಶ್ಯಪಸ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಭವಾನ್ ॥ 14 ॥

ದೈತ್ಯಾಣಾಂ ಕಿಲ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಪುರೇಯಂ ಸವನಾರ್ಣವಾ ।
ಸಪರ್ವತಾ ಮಹೀ ವೀರ ತೇಽಭವನ್ಪ್ರಭವಿಷ್ಣವಃ ॥ 15 ॥

ನಿಹತ್ಯ ತಾಂಸ್ತು ಸಮರೇ ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುನಾ ।
ದೇವಾಣಾಂ ವಶಮಾನೀತಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಿದಮವ್ಯಯಮ್ ॥ 16 ॥

ನೈತದೇಕೋ ಭವಾನೇವ ಕರಿಷ್ಯತಿ ವಿಪರ್ಯಯಮ್ ।
ಸುರೈರಾಚರಿತಂ ಪೂರ್ವಂ ಕುರುಷ್ವತ್ತ್ವದ್ವಚೋ ಮಮ ॥ 17 ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಹಸ್ತೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ ।
ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ವೈ ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ 18 ॥

ಸ ತು ತೇನೈವ ಹರ್ಷೇಣ ತಸ್ಮಿನ್ನಹನಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ವನಂ ಗತೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸಹ ತೈಃ ಕ್ಷಣದಾಚರೈಃ ॥ 19 ॥

ತ್ರಿಕೂಟಸ್ಥಃ ಸ ತು ತದಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ದೌತೈನ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಮ್ ॥ 20 ॥

ಪ್ರಹಸ್ತ ಶೀಘ್ರಂ ಗತ್ವಾ ತ್ವಂ ಬ್ರೂಹಿ ನೈರ್ಮತಪುಙ್ಗವಮ್ ।
ವಚನಾನ್ಮಮ ವಿತ್ತೇಶಂ ಸಾಮಪೂರ್ವಮಿದಂ ವಚಃ ॥ 21 ॥

ಇಯಂ ಲಜಾ ಪುರೀ ರಾಜನ್ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ತ್ವಯಾ ನಿವೇಶಿತಾ ಸೌಮ್ಯ ನೈತದ್ಯುಕ್ತಂ ತವಾನಘ || 22 ||

ತದ್ಭವಾನ್ಯದಿ ಸಾಮೈಶ್ರತಾಂ ದದ್ಯಾದತುಲವಿಕ್ರಮ |
ಕೃತಾ ಭವೇನ್ಮಮ ಪ್ರೀತಿರ್ಧರ್ಮಶ್ಚೈವಾನುಪಾಲಿತಃ || 23 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ತದಾ ಗತ್ವಾ ಪ್ರಹಸ್ತೋ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ |
ದಶಗ್ರೀವವಚಃ ಸರ್ವಂ ವಿತ್ತೇಶಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ || 24 ||

ಪ್ರಹಸ್ತಾದಪಿ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ದೇವೋ ವೈಶ್ರವಣೋ ವಚಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ತಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ || 25 ||

ಬ್ರೂಹಿ ಗಚ್ಛ ದಶಗ್ರೀವಂ ಪುರೀ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಯನ್ಮಮ |
ತವಾಪ್ಯೇತನ್ಮಹಾಬಾಹೋ ಭುಜ್ಞೈವೈತದ್ಧತಕಣ್ವಕಮ್ || 26 ||

ಸರ್ವಂ ಕರ್ತಾಸ್ಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ರಾಕ್ಷಸೇಶ ವಚೋಽಚಿರಾತ್ |
ಕಿಂ ತು ತಾವತ್ಪ್ರತೀಕ್ಷಸ್ವ ಪಿತುರ್ಯಾವನ್ನಿವೇದಯೇ || 27 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಜಗಾಮ ಪಿತುರಂತಿಕಮ್ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಗುರುಂ ಪ್ರಾಹ ರಾವಣಸ್ಯ ಯದೀಪ್ಸಿತಮ್ || 28 ||

ಏಷ ತಾತ ದಶಗ್ರೀವೋ ದೂತಂ ಪ್ರೇಷಿತವಾನ್ಮಮ |
ದೀಯತಾಂ ನಗರೀ ಲಜಾ ಪೂರ್ವಂ ರಕ್ಷೋಗಣೋಷಿತಾ |
ಮಯಾತ್ರ ಯದನುಷ್ಠೋಯಂ ತನ್ಮಮಾಚಕ್ಷ್ವ ಸುವ್ರತ || 29 ||

ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಸ್ತ್ವೇವಮುಕ್ತೋಽಸೌ ವಿಶ್ರವಾ ಮುನಿಪುಂಗವಃ |
ಉವಾಚ ಧನದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಶೃಣು ಪುತ್ರ ವಚೋ ಮಮ || 30 ||

ದಶಗ್ರೀವೋ ಮಹಾಬಾಹುರುಕ್ತವಾನ್ಮಮ ಸಂನಿಧೌ |
ಮಯಾ ನಿರ್ಭರ್ತ್ಸಿತಶ್ಚಾಸೀದ್ಬಹುಧೋಕ್ತಃ ಸುದುರ್ಮತಿಃ || 31 ||

ಸ ಕ್ರೋಧೇನ ಮಯಾ ಚೋಕ್ತೋ ಧ್ವಂಸಸ್ವೇತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಶ್ರೇಯೋಽಭಿಯುಕ್ತಂ ಧರ್ಮ್ಯಂ ಚ ಶೃಣು ಪುತ್ರ ವಚೋ ಮಮ || 32 ||

ವರಪ್ರದಾನಸಮೂಢೋ ಮಾನ್ಯಾಮಾನ್ಯಂ ಸುದುರ್ಮತಿಃ |
ನ ವೇತ್ತಿ ಮಮ ಶಾಪಾಚ್ಚ ಪ್ರಕೃತಿಂ ದಾರುಣಾಂ ಗತಃ || 33 ||

ತಸ್ಮಾದ್ಗಚ್ಛ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕೈಲಾಸಂ ಧರಣೀಧರಮ್ |
ನಿವೇಶಯ ನಿವಾಸಾರ್ಥಂ ತ್ಯಜ ಲಜಾಂ ಸಹಾನುಗಃ || 34 ||

ತತ್ರ ಮನ್ನಾಕಿನೀ ರಮ್ಯಾ ನದೀನಾಂ ಪ್ರವರಾ ನದೀ |
ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಯೈಃ ಸೂರ್ಯಸಂಜಾಶೈಃ ಪಂಚಜೈಃ ಸಂವೃತೋದಕಾ || 35 ||

ನ ಹಿ ಕ್ಷಮಂ ತ್ವಯಾ ತೇನ ವೈರಂ ಧನದರಕ್ಷಸಾ |
ಜಾನೀಷೇ ಹಿ ಯಥಾನೇನ ಲಬ್ಧಃ ಪರಮಕೋ ವರಃ || 36 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತು ತದ್ವಚಃ ಪಿತೃಗೌರವಾತ್ |
ಸದಾರ ಪೌರಃ ಸಾಮಾತ್ಯಃ ಸವಾಹನಧನೋ ಗತಃ || 37 ||

ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ತು ದಶಗ್ರೀವಂ ಗತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ನ್ಯವೇದಯತ್ |
ಶೂನ್ಯಾ ಸಾ ನಗರೀ ಲಜಾಂ ತ್ರಿಂಶದ್ಯೋಜನಮಾಯತಾ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತಾಂ ಸಹಾಸ್ಮಾಭಿಃ ಸ್ವಧರ್ಮಂ ತತ್ರ ಪಾಲಯ || 38 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಪ್ರಹಸ್ತೇನ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಸ್ತದಾ |
ವಿವೇಶ ನಗರೀಂ ಲಜಾಂ ಸಭ್ರಾತಾ ಸಬಲಾನುಗಃ || 39 ||

ಸ ಚಾಭಿಷಿಕ್ತಃ ಕ್ಷಣದಾಚರೈಸ್ತದಾ
ನಿವೇಶಯಾಮಾಸ ಪುರೀಂ ದಶಾನನಃ |
ನಿಕಾಮಪೂರ್ಣಾ ಚ ಬಭೂವ ಸಾ ಪುರೀ
ನಿಶಾಚರೈರ್ನಿಲಬಲಾಹಕೋಪಮೈಃ || 40 ||

ಧನೇಶ್ವರಸ್ತ್ವಥ ಪಿತೃವಾಕ್ಯಗೌರವಾತ್
ನ್ಯವೇಶಯಚ್ಛಿವಿಮಲೇ ಗಿರೌ ಪುರೀಮ್ |
ಸ್ವಲಜ್ಜುತೈರ್ಭವನವರೈರ್ವಿಭೂಷಿತಾಮ್
ಪುರಂದರಸ್ಯೇವ ತದಾಮರಾವತೀಮ್ || 41 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಏಕಾದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೋಽಭಿಷಿಕ್ತಸ್ತು ಭ್ರಾತೃಭ್ಯಾಂ ಸಹಿತಸ್ತದಾ ।
ತತಃ ಪ್ರದಾನಂ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಾ ಭಗಿನ್ಯಾಃ ಸಮಚಿಂತಯತ್ ॥೧॥

ದದೌ ತಾಂ ಕಾಲಕೇಯಾಯ ದಾನವೇಂದ್ರಾಯ ರಾಕ್ಷಸೀಮ್ ।
ಸ್ವಸಾಂ ಶೂರ್ಪಣಖಾಂ ನಾಮ ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವಾಯ ನಾಮತಃ ॥೨॥

ಅಥ ದತ್ತಾಸ್ವ ಸ್ವಸಾರಂ ಸ ಮೃಗಯಾಂ ಪರ್ಯಟನ್ನೃಪಃ ।
ತತ್ರಾಪಶ್ಯತ್ತತೋ ರಾಮ ಮಯಂ ನಾಮ ದಿತೇಃ ಸುತಮ್ ॥೩॥

ಕನ್ಯಾಸಹಾಯಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಅಪೃಚ್ಛತೋ ಭವನೇಕೋ ನಿರ್ಮನುಷ್ಯ ಮೃಗೇ ವನೇ ॥೪॥

ಮಯಸ್ತ್ವಥಾಬ್ರವೀದ್ರಾಮ ಪೃಚ್ಛಂತಂ ತಂ ನಿಶಾಚರಮ್ ।
ಶ್ರೂಯತಾಂ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾಸ್ಯೇ ಯಥಾವೃತ್ತಮಿದಂ ಮಮ ॥೫॥

ಹೇಮಾ ನಾಮಾಪ್ಸರಾಸ್ತಾತ ಶ್ರುತಪೂರ್ವಾ ಯದಿ ತ್ವಯಾ ।
ದೈವತೈರ್ಮಮ ಸಾ ದತ್ತಾ ಪೌಲೋಮೀವ ಶತಕೃತೋಃ ॥೬॥

ತಸ್ಯಾಂ ಸಕ್ತಮನಾಸ್ತಾತ ಪೞ್ಚಾವರ್ಷಶತಾನ್ಯಹಮ್ ।
ಸಾ ಚ ದೈವತ ಕಾರ್ಯೇಣ ಗತಾ ವರ್ಷಂ ಚತುರ್ದಶಮ್ ॥೭॥

ತಸ್ಯಾಃ ಕೃತೇ ಚ ಹೇಮಾಯಾಃ ಸರ್ವಂ ಹೇಮಪುರಂ ಮಯಾ ।
ವಜ್ರವೈದೂರ್ಯಚಿತ್ರಂ ಚ ಮಾಯಯಾ ನಿರ್ಮಿತಂ ತದಾ ॥೮॥

ತತ್ರಾಹಮರತಿಂ ವಿನಂದಂತಯಾ ಹೀನಃ ಸುದುಃಖಿತಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಪುರಾದ್ಧುಹಿತರಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವನಮಾಗತಃ ॥೯॥

ಇಯಂ ಮಮಾತ್ಮಜಾ ರಾಜಂಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಕುಕ್ಷೌ ವಿವರ್ಧಿತಾ ।
ಭರ್ತಾರಮನಯಾ ಸಾರ್ಧಮಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಮಾರ್ಗಿತುಮ್ ॥೧೦॥

ಕನ್ಯಾಪಿತೃತ್ವಂ ದುಃಖಂ ಹಿ ನರಾಣಾಂ ಮಾನಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಾಮ್ ।
ಕನ್ಯಾ ಹಿ ದ್ವೇಷ ಕುಲೇ ನಿತ್ಯಂ ಸಂಶಯೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ ॥ 11 ॥

ದ್ವೌ ಸುತೌ ತು ಮಮ ತ್ವಸ್ಯಾಂ ಭಾರ್ಯಾಯಾಂ ಸಮ್ಭೂವತುಃ ।
ಮಾಯಾವೀ ಪ್ರಥಮಸ್ತುತ ದುನ್ಮುಭಿಸ್ತದನನ್ತರಮ್ ॥ 12 ॥

ಏತತ್ತೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂ ಯಾಥಾತಥ್ಯೇನ ಪೃಚ್ಛತಃ ।
ತ್ವಾಮಿದಾನೀಂ ಕಥಂ ತಾತ ಜಾನೀಯಾಂ ಕೋ ಭವಾನಿತಿ ॥ 13 ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ವಿನೀತಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಅಹಂ ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ತನಯೋ ದಶಗ್ರೀವಶ್ಚ ನಾಮತಃ ॥ 14 ॥

ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೇಸ್ತಂ ಸುತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮಯೋ ಹರ್ಷಮುಪಾಗತಃ ।
ದಾತುಂ ದುಹಿತರಂ ತಸ್ಯ ರೋಚಯಾಮಾಸ ತತ್ರ ವೈ ॥ 15 ॥

ಪ್ರಹಸನ್ಪ್ರಾಹ ದೈತ್ಯೇನ್ದ್ರೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮಿದಂ ವಚಃ ।
ಇಯಂ ಮಮಾತ್ಮಜಾ ರಾಜನ್ದೇಮಯಾಪ್ಸರಸಾ ಧೃತಾ ।
ಕನ್ಯಾ ಮನ್ದೋದರೀ ನಾಮ ಪತ್ನ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ॥ 16 ॥

ಬಾಧಮಿತ್ಯೇವ ತಂ ರಾಮ ದಶಗ್ರೀವೋಽಭ್ಯಭಾಷತ ।
ಪ್ರಜ್ವಾಲ್ಯ ತತ್ರ ಚೈವಾಗ್ನಿಮಕರೋತ್ಪಾಣಿಸಂಜ್ರಹಮ್ ॥ 17 ॥

ನ ಹಿ ತಸ್ಯ ಮಯೋ ರಾಮ ಶಾಪಾಭಿಜ್ಞಸ್ತಪೋಧನಾತ್ ।
ವಿದಿತಾಸ್ವ ತೇನ ಸಾ ದತ್ತಾ ತಸ್ಯ ಪೈತಾಮಹಂ ಕುಲಮ್ ॥ 18 ॥

ಅಮೋಘಾಂ ತಸ್ಯ ಶಕ್ತಿಂ ಚ ಪ್ರದದೌ ಪರಮಾದ್ಭುತಾಮ್ ।
ಪರೇಣ ತಪಸಾ ಲಬ್ಧಾಂ ಜಘ್ನಿವಾಂಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಯಯಾ ॥ 19 ॥

ಏವಂ ಸ ಕೃತದಾರೋ ವೈ ಲಜ್ಜಾಕಾಮೀಶ್ವರಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಗತ್ವಾ ತು ನಗರಂ ಭಾರ್ಯೇ ಭ್ರಾತೃಭ್ಯಾಂ ಸಮುದಾವಹತ್ ॥ 20 ॥

ವೈರೋಚನಸ್ಯ ದೌಹಿತ್ರೀಂ ವಜ್ರಜ್ವಾಲೇತಿ ನಾಮತಃ ।
ತಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ರಾವಣಃ ಸಮುದಾವಹತ್ ॥ 21 ॥

ಗನ್ನರ್ವರಾಜಸ್ಯ ಸುತಾಂ ಶೈಲೂಷಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸರಮಾ ನಾಮ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಲೇಭೇ ಭಾರ್ಯಾಂ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ 22 ॥

ತೀರೇ ತು ಸರಸಃ ಸಾ ವೈ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಮಾನಸಸ್ಯ ಚ ।
ಮಾನಸಂ ಚ ಸರಸ್ತಾತ ವವೃಧೇ ಜಲದಾಗಮೇ ॥ 23 ॥

ಮಾತ್ರಾ ತು ತಸ್ಯಾಃ ಕನ್ಯಾಯಾಃ ಸ್ನೇಹನಾಕ್ರಂದಿತಂ ವಚಃ ।
ಸರೋ ಮಾ ವರ್ಧತೇತ್ಯುಕ್ತಂ ತತಃ ಸಾ ಸರಮಾಭವತ್ ॥ 24 ॥

ಏವಂ ತೇ ಕೃತದಾರಾ ವೈ ರೇಮಿರೇ ತತ್ರ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಸ್ವಾಂ ಸ್ವಾಂ ಭಾರ್ಯಾಮುಪಾದಾಯ ಗನ್ನರ್ವಾ ಇವ ನಂದನೇ ॥ 25 ॥

ತತೋ ಮನ್ದೋದರೀ ಪುತ್ರಂ ಮೇಘನಾದಮಸೂಯತ ।
ಸ ಏಷ ಇಂದ್ರಜಿನ್ನಾಮ ಯುಷ್ಮಾಭಿರಭಿಧೀಯತೇ ॥ 26 ॥

ಜಾತಮಾತ್ರೇಣ ಹಿ ಪುರಾ ತೇನ ರಾಕ್ಷಸಸೂನುನಾ ।
ರುದತಾ ಸುಮಹಾನ್ಮುಕ್ತೋ ನಾದೋ ಜಲಧರೋಪಮಃ ॥ 27 ॥

ಜಡೀಕೃತಾಯಾಂ ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ತೇನ ನಾದೇನ ತಸ್ಯ ವೈ ।
ಪಿತಾ ತಸ್ಯಾಕರೋನ್ನಾಮ ಮೇಘನಾದ ಇತಿ ಸ್ವಯಮ್ ॥ 28 ॥

ಸೋಽವರ್ಧತ ತದಾ ರಾಮ ರಾವಣಾಂತಃಪುರೇ ಶುಭೇ ।
ರಕ್ಷ್ಯಮಾಣೋ ವರಸ್ತ್ರೀಭಿಶ್ಚನ್ನಃ ಕಾಷ್ಠೈರಿವಾನಲಃ ॥ 29 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ದ್ವಾದಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ಲೋಕೇಶ್ವರೋತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ರ ಕಾಲೇನ ಕೇನಚಿತ್ |
ನಿದ್ರಾ ಸಮಭವತ್ತೀವ್ರಾ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ರೂಪಿಣೀ ||1||

ತತೋ ಭ್ರಾತರಮಾಸೀನಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ನಿದ್ರಾ ಮಾಂ ಬಾಧತೇ ರಾಜನ್ಯಾರಯಸ್ವ ಮಮಾಲಯಮ್ ||2||

ವಿನಿಯುಕ್ತಾಸ್ತತೋ ರಾಜ್ಞಾ ಶಿಲ್ಪಿನೋ ವಿಶ್ವಕರ್ಮವತ್ |
ಅಕುರ್ವನ್ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಕೈಲಾಸಸಮಮಾಲಯಮ್ ||3||

ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಯೋಜನಂ ಶುಭ್ರಂ ತತೋ ದ್ವಿಗುಣಮಾಯತಮ್ |
ದರ್ಶನೀಯಂ ನಿರಾಬಾಧಂ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಚಕ್ರರೇ ||4||

ಸ್ಫಾಟಿಕೈಃ ಕಾಞ್ಚನೈಶ್ಚಿತ್ರೈಃ ಸ್ತಮ್ಭೈಃ ಸರ್ವತ್ರ ಶೋಭಿತಮ್ |
ವೈದೂರ್ಯಕೃತಶೋಭಂ ಚ ಕಿಂಚಿದೇವಾಲಕಂ ತಥಾ ||5||

ದಂತತೋರಣವಿನ್ಯಸ್ತಂ ವಜ್ರಸ್ಫಟಿಕವೇದಿಕಮ್ |
ಸರ್ವತುಃಸುಖದಂ ನಿತ್ಯಂ ಮೇರೋಃ ಪುಣ್ಯಾಂ ಗುಹಾಮಿವ ||6||

ತತ್ರ ನಿದ್ರಾಂ ಸಮಾವಿಷ್ಟಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ನಿಶಾಚರಃ |
ಬಹುನ್ಯಬ್ಧಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶಯಾನೋ ನಾವಬುಧ್ಯತೇ ||7||

ನಿದ್ರಾಭಿಭೂತೇ ತು ತದಾ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇ ದಶಾನನಃ |
ದೇವರ್ಷಿಯಕ್ಷಗನ್ಧರ್ವಾನ್ಬಾಧತೇ ಸ್ಮ ಸ ನಿತ್ಯಶಃ ||8||

ಉದ್ಯಾನಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ನಂದನಾದೀನಿ ಯಾನಿ ಚ |
ತಾನಿ ಗತ್ವಾ ಸುಸಜ್ಜುರ್ದೋ ಭಿನತ್ತಿ ಸ್ಮ ದಶಾನನಃ ||9||

ನದೀಂ ಗಜ ಇವ ಕ್ರೀಡನ್ವೃಕ್ಷಾನಾನ್ವಯುರಿವ ಕ್ಷಿಪನ್ |
ನಗಾನ್ವಜ್ರ ಇವ ಸೃಷ್ಟೋ ವಿಧ್ವಂಸಯತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ||10||

ತಥಾ ವೃತ್ತಂ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ದಶಗ್ರೀವಂ ಧನೇಶ್ವರಃ ।
ಕುಲಾನುರೂಪಂ ಧರ್ಮಜ್ಞ ವೃತ್ತಂ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ಚಾತ್ಮನಃ ॥ 11 ॥

ಸೌಭ್ರಾತ್ರದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ತು ದೂತಂ ವೈಶ್ವರಣಸ್ತದಾ ।
ಲಜ್ಜಾಂ ಸಮ್ಪ್ರೀಷಯಾಮಾಸ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ವೈ ಹಿತಮ್ ॥ 12 ॥

ಸ ಗತ್ವಾ ನಗರೀಂ ಲಜ್ಜಾಮಾಸಸಾದ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಮಾನಿತಸ್ತೇನ ಧರ್ಮೇಣ ಪೃಷ್ಠಶ್ಚಾಜಗಮನಂ ಪ್ರತಿ ॥ 13 ॥

ಪೃಷ್ಠಾಽಪ್ಯ ಚ ಕುಶಲಂ ರಾಜ್ಞೋ ಜ್ಞಾತೀನಪಿ ಚ ಬಾನ್ಧವಾನ್ ।
ಸಭಾಯಾಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ತಮಾಸೀನಂ ದಶಾನನಮ್ ॥ 14 ॥

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ರ ರಾಜಾನಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಸ್ವತೇಜಸಾ ।
ಜಯೇನ ಚಾಭಿಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ತೂಷ್ಣೀಮಾಸೀನ್ಮಹೂರ್ತಕಮ್ ॥ 15 ॥

ತಸ್ಯೋಪನೀತೇ ಪರ್ಯಜ್ಞೇ ವರಾಸ್ತರಣಸಂವೃತೇ ।
ಉಪವಿಶ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಂ ದೂತೋ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 16 ॥

ರಾಜನ್ವದಾಮಿ ತೇ ಸರ್ವಂ ಭ್ರಾತಾ ತವ ಯದಬ್ರವೀತ್ ।
ಉಭಯೋಃ ಸದೃಶಂ ಸೌಮ್ಯ ವೃತ್ತಸ್ಯ ಚ ಕುಲಸ್ಯ ಚ ॥ 17 ॥

ಸಾಧು ಪರ್ಯಾಪ್ತಮೇತಾವತ್ಕೃತಶ್ಚಾರಿತ್ರಸಂಜ್ಞಹಃ ।
ಸಾಧು ಧರ್ಮೇ ವ್ಯವಸ್ಥಾನಂ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಯದಿ ಶಕ್ಯತೇ ॥ 18 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಂ ಮೇ ನಂದನಂ ಭಗ್ನಮೃಷಯೋ ನಿಹತಾಃ ಶ್ರುತಾಃ ।
ದೇವಾನಾಂ ತು ಸಮುದ್ಯೋಗಸ್ತ್ವತ್ತೋ ರಾಜಞ್ಶ್ರುತಶ್ಚ ಮೇ ॥ 19 ॥

ನಿರಾಕೃತಶ್ಚ ಬಹುಶಸ್ತ್ವಯಾಹಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ ।
ಅಪರಾದಾಹಿ ಹಿ ಬಾಲಾಚ್ಚ ರಕ್ಷಣೀಯಾಃ ಸ್ವಬಾನ್ಧವಾಃ ॥ 20 ॥

ಅಹಂ ತು ಹಿಮವತ್ಪೃಷ್ಠಂ ಗತೋ ಧರ್ಮಮುಪಾಸಿತುಮ್ ।
ರೌದ್ರಂ ವ್ರತಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ನಿಯತೋ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ 21 ॥

ತತ್ರ ದೇವೋ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಃ ಸಹ ದೇವೋಮಯಾ ಪ್ರಭುಃ |
ಸವ್ಯಂ ಚಕ್ಷುರ್ಮಯಾ ಚೈವ ತತ್ರ ದೇವ್ಯಾಂ ನಿಪಾತಿತಮ್ || 22 ||

ಕಾ ನಿವ್ಯಯಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಶುಭಾ ನ ಖಿಲ್ವನೈನ ಹೇತುನಾ |
ರೂಪಂ ಹ್ಯನುಪಮಂ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ರ ಕ್ರೀಡತಿ ಪಾರ್ವತೀ || 23 ||

ತತೋ ದೇವ್ಯಾಃ ಪ್ರಭಾವೇನ ದಗ್ಧಂ ಸವ್ಯಂ ಮಮೇಕ್ಷಣಮ್ |
ರೇಣುಧ್ವಸ್ತಮಿವ ಜ್ಯೋತಿಃ ಪಿಬ್ಗಲತ್ವಮುಪಾಗತಮ್ || 24 ||

ತತೋಽಹಮನ್ಯದ್ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಗತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಗಿರೇಸ್ತಟಮ್ |
ಪೂರ್ಣಂ ವರ್ಷಶತಾನ್ಯಷ್ಟ್ವಾ ಸಮವಾಪ ಮಹಾವ್ರತಮ್ || 25 ||

ಸಮಾಪ್ತೇ ನಿಯಮೇ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತತ್ರ ದೇವೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ |
ಪ್ರೀತಃ ಪ್ರೀತೇನ ಮನಸಾ ಪ್ರಾಹ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಪ್ರಭುಃ || 26 ||

ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ತವ ಧರ್ಮಜ್ಞ ತಪಸಾನೇನ ಸುವ್ರತ |
ಮಯಾ ಚೈತದ್ವ್ರತಂ ಚೀರ್ಣಂ ತ್ವಯಾ ಚೈವ ಧನಾಧಿಪ || 27 ||

ತೃತೀಯಃ ಪುರುಷೋ ನಾಸ್ತಿ ಯಶ್ಚರೇದ್ವ್ರತಮೀದೃಶಮ್ |
ವ್ರತಂ ಸುದುಶ್ಚರಂ ಹ್ಯೇತನ್ಮಯೈವೋತ್ಪಾದಿತಂ ಪುರಾ || 28 ||

ತತ್ಸಖಿತತ್ವಂ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ರೋಚಯಸ್ವ ಧನೇಶ್ವರ |
ತಪಸಾ ನಿರ್ಜಿತತ್ವಾದ್ಧಿ ಸಖಾ ಭವ ಮಮಾನಘ || 29 ||

ದೇವ್ಯಾ ದಗ್ಧಂ ಪ್ರಭಾವೇನ ಯಚ್ಚ ಸಾವ್ಯಂ ತವೇಕ್ಷಣಮ್ |
ಏಕಾಕ್ಷಿ ಪಿಬ್ಗಲೇತ್ಯೇವ ನಾಮ ಸ್ಥಾಸ್ಯತಿ ಶಾಶ್ವತಮ್ || 30 ||

ಏವಂ ತೇನ ಸಖಿತತ್ವಂ ಚ ಪ್ರಾಪ್ಯಾನುಜ್ಞಾಂ ಚ ಶಬ್ಧರಾತ್ |
ಆಗಮ್ಯ ಚ ಶ್ರುತೋಽಯಂ ಮೇ ತವ ಪಾಪವಿನಿಶ್ಚಯಃ || 31 ||

ತದಧರ್ಮಿಷ್ಠಸಂಯೋಗಾನ್ನಿವರ್ತ ಕುಲದೂಷಣ |
ಚಿನ್ಮತೇ ಹಿ ವಧೋಪಾಯಃ ಸರ್ಷಿಸಂಜ್ಞೈಃ ಸುರೈಸ್ತವ || 32 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಕೃದ್ಧಃ ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ ।
ಹಸ್ತಾನ್ದನ್ತಾಂಶ ಸಮ್ಪೀಡ್ಯ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ 33 ॥

ವಿಜ್ಞಾತಂ ತೇ ಮಯಾ ದೂತ ವಾಕ್ಯಂ ಯತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಭಾಷಸೇ ।
ನೈವ ತ್ವಮಸಿ ನೈವಾಸೌ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಯೇನಾಸಿ ಪ್ರೇಷಿತಃ ॥ 34 ॥

ಹಿತಂ ನ ಸ ಮಮೈತದ್ಧಿ ಬ್ರವೀತಿ ಧನರಕ್ಷಕಃ ।
ಮಹೇಶ್ವರಸಖಿತ್ವಂ ತು ಮೂಢ ಶ್ರಾವಯಸೇ ಕಿಲ ॥ 35 ॥

ನ ಹಂತವ್ಯೋ ಗುರುರ್ಜ್ಯೇಷೋ ಮಮಾಯಮಿತಿ ಮನ್ಯತೇ ।
ತಸ್ಯ ತ್ವಿದಾನೀಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮೇ ವಾಕ್ಯಮೇಷಾ ಕೃತಾ ಮತಿಃ ॥ 36 ॥

ತ್ರಿಂಲೋಕಾನಪಿ ಜೇಷ್ಯಾಮಿ ಬಾಹುವೀರ್ಯಮುಪಾಶ್ರಿತಃ ।
ಏತನ್ಮಹೂರ್ತಮೇಷೋಽಹಂ ತಸ್ಯೈಕಸ್ಯ ಕೃತೇ ಚ ವೈ ।
ಚತುರೋ ಲೋಕಪಾಲಾಂಸ್ತಾನ್ಮಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಮಕ್ಷಯಮ್ ॥ 37 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಲಜ್ಜೇಶೋ ದೂತಂ ಖಡ್ಗೇನ ಜಘ್ನಿವಾನ್ ।
ದದೌ ಭಕ್ಷಯಿತುಂ ಹ್ಯೇನಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ದುರಾತ್ಮನಾಮ್ ॥ 38 ॥

ತತಃ ಕೃತಸ್ವಸ್ತ್ರಯನೋ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ರಾವಣಃ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಜಯಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಯಯೌ ತತ್ರ ಧನೇಶ್ವರಃ ॥ 39 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಸ ಸಚಿವೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಷಡ್ಭಿರ್ನಿತ್ಯಂ ಬಲೋತ್ಕಟೈಃ |
ಮಹೋದರಪ್ರಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಮಾರೀಚಶುಕಸಾರಣೈಃ || 1 ||

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೇಣ ಚ ವೀರೇಣ ನಿತ್ಯಂ ಸಮರಗೃಧ್ನುನಾ |
ವೃತಃ ಸಮ್ಪ್ರಯಯೌ ಶ್ರೀಮಾನೋಕ್ರಧಾಲೋಕಾನ್ದಹನ್ನಿವ || 2 ||

ಪುರಾಣಿ ಸ ನದೀಃ ಶೈಲಾನೃಪನಾನ್ಯುಪವನಾನಿ ಚ |
ಅತಿಕ್ರಮ್ಯ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಕೈಲಾಸಂ ಗಿರಿಮಾವಿಶತ್ || 3 ||

ತಂ ನಿವಿಷ್ಟಂ ಗಿರೌ ತಸ್ಮಿನ್ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಂ ನಿಶಮ್ಯ ತು |
ರಾಜ್ಞೋ ಭ್ರಾತಾಯಮಿತುಕ್ತ್ವಾ ಗತಾ ಯತ್ರ ಧನೇಶ್ವರಃ || 4 ||

ಗತಾ ತು ಸರ್ವಮಾಚಮ್ಯುಭ್ರಾತುಸ್ತಸ್ಯ ವಿನಿಶ್ಚಯಮ್ |
ಅನುಜ್ಞಾತಾ ಯಯುಶ್ಚೈವ ಯುದ್ಧಾಯ ಧನದೇನ ತೇ || 5 ||

ತತೋ ಬಲಸ್ಯ ಸಜ್ಜೋಚ್ಚೇಭಃ ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ವರ್ಧತಃ |
ಅಭೂನ್ನೈರ್ಮೃತರಾಜಸ್ಯ ಗಿರಿಂ ಸಂಜ್ಞಾಪಯನ್ನಿವ || 6 ||

ತತೋ ಯುದ್ಧಂ ಸಮಭವದ್ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಸಂಕುಲಮ್ |
ವೃಥಿತಾಶಾಚಭವಂಸ್ತತ್ರ ಸಚಿವಾಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ || 7 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾದೃಶಂ ಸೈನ್ಯಂ ದಶಗ್ರೀವೋ ನಿಶಾಚರಃ |
ಹರ್ಷಾನ್ನಾದಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ರೋಷಾತ್ಸಮಭಿವರ್ತತ || 8 ||

ಯೇ ತು ತೇ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸಚಿವಾ ಘೋರವಿಕ್ರಮಃ |
ತೇ ಸಹಸ್ರಂ ಸಹಸ್ರಾಣಾಮೇಕೈಕಂ ಸಮಯೋಧಯನ್ || 9 ||

ತತೋ ಗದಾಭಿಃ ಪರಿಘೈರಸಿಭಿಃ ಶಕ್ತಿತೋಮರೈಃ |
ವಧ್ಯಮಾನೋ ದಶಗ್ರೀವಸ್ತತ್ಸೈನ್ಯಂ ಸಮಗಾಹತ || 10 ||

ತೈರ್ನಿರುಚಾಘ್ವಸವತ್ತತ್ರ ವಧ್ಯಮಾನೋ ದಶಾನನಃ |
ವರ್ಷಮಾಣೈರಿವ ಘನೈರ್ಯಕ್ಷೇನ್ದ್ರೈಃ ಸಂನಿರುಧ್ಯತ || 11 ||

ಸ ದುರಾತ್ಮಾ ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ಕಾಲದಣ್ಣೋಪಮಾಂ ಗದಾಮ್ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ತತಃ ಸೈನ್ಯಂ ನಯನ್ಯಕ್ಷಾನ್ಯಮಕ್ಷಯಮ್ || 12 ||

ಸ ಕಕ್ಷಮಿವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಶುಷ್ಕೇನ್ಧನಸಮಾಕುಲಮ್ |
ವಾತೇನಾಗ್ನಿರಿವಾಯತ್ತೋಽದಹತ್ಸೈನ್ಯಂ ಸುದಾರುಣಮ್ || 13 ||

ತೈಸ್ತು ತಸ್ಯ ಮೃಧೇಽಮಾತೈರ್ಮಹೋದರಶುಕಾದಿಭಿಃ |
ಅಲ್ಪಾವಶಿಷ್ಠಾಸ್ತೇ ಯಕ್ಷಾಃ ಕೃತಾ ವಾತೈರಿವಾಮ್ಬದಾಃ || 14 ||

ಕೇಚಿತ್ತ್ವಾಯುಧಭಗ್ನಾಙ್ಗಾಃ ಪತಿತಾಃ ಸಮರಕ್ಷಿತೌ |
ಓಷಾನ್ಸ್ಯದಶನೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ದಂಶನ್ತೋ ಭುವಿ ಪಾತಿತಾಃ || 15 ||

ಭಯಾದನ್ಯೋನ್ಯಮಾಲಿಙ್ಗ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟಶಸ್ತ್ರಾ ರಣಾಜಿರೇ |
ನಿಷೇದುಸ್ತೇ ತದಾ ಯಕ್ಷಾಃ ಕೂಲಾ ಜಲಹತಾ ಇವ || 16 ||

ಹತಾನಾಂ ಸ್ವರ್ಗಸಂಸ್ಥಾನಾಂ ಯುಧ್ಯತಾಂ ಪೃಥಿವೀತಲೇ |
ಪ್ರೇಕ್ಷತಾಮೃಷಿಸಜ್ಞಾಙ್ಗಾನಾಂ ನ ಬಭೂವಾನ್ತರಂ ದಿವಿ || 17 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ರಾಮ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಬಲವಾಹನಃ |
ಅಗಮತ್ಸುಮಹಾನ್ಯಕ್ಷೋ ನಾಮ್ನಾ ಸಂಯೋಧಕಣ್ವಕಃ || 18 ||

ತೇನ ಯಕ್ಷೇಣ ಮಾರೀಚೋ ವಿಷ್ಣುನೇವ ಸಮಾಹತಃ |
ಪತಿತಃ ಪೃಥಿವೀಂ ಭೇಜೇ ಕ್ಷೇಣಪುಣ್ಯ ಇವಾಮ್ಬರಾತ್ || 19 ||

ಪ್ರಾಪ್ತಸಂಜ್ಞೋ ಮುಹೂರ್ತೇನ ವಿಶ್ರಮ್ಯ ಚ ನಿಶಾಚರಃ |
ತಂ ಯಕ್ಷಂ ಯೋಧಯಾಮಾಸ ಸ ಚ ಭಗ್ನಃ ಪ್ರದುದ್ರುವೇ || 20 ||

ತತಃ ಕಾಞ್ಚನಚಿತ್ರಾಙ್ಗಂ ವೈದೂರ್ಯರಜತೋಕ್ಷಿತಮ್ |
ಮರ್ಯಾದಾಂ ದ್ವಾರಪಾಲಾನಾಂ ತೋರಣಂ ತತ್ಸಮಾವಿಶತ್ || 21 ||

ತತೋ ರಾಮ ದಶಗ್ರೀವಂ ಪ್ರವಿಶನ್ತಂ ನಿಶಾಚರಮ್ ।
ಸೂರ್ಯಭಾನುರಿತಿ ಖ್ಯಾತೋ ದ್ವಾರಪಾಲೋ ನೃವಾರಯತ್ ॥ 22 ॥

ತತಸ್ತೋರಣಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ತೇನ ಯಕ್ಷೇಣ ತಾಡಿತಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೋ ಯಕ್ಷಸೃಷ್ಟೇನ ತೋರಣೇನ ಸಮಾಹತಃ ।
ನ ಕ್ಷಿತಿಂ ಪ್ರಯಯೌ ರಾಮ ವರಾತ್ಸಲಿಲಯೋನಿನಃ ॥ 23 ॥

ಸ ತು ತೇನೈವ ತಂ ಯಕ್ಷಂ ತೋರಣೇನ ಸಮಾಹನತ್ ।
ನಾದೃಶ್ಯತ ತದಾ ಯಕ್ಷೋ ಭಸ್ಮ ತೇನ ಕೃತಸ್ತು ಸಃ ॥ 24 ॥

ತತಃ ಪ್ರದುದ್ರುವುಃ ಸರ್ವೇ ಯಕ್ಷಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ ।
ತತೋ ನದೀಗುಹಾಶ್ಚೈವ ವಿವಿಶುರ್ಭಯಪೀಡಿತಾಃ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಂಚಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಸ್ತಾನಿವದ್ರತಾನದೃಷ್ಟಾಂ ಯಕ್ಷಾಞ್ಚಿತಸಹಸ್ರಶಃ |
ಸ್ವಯಮೇವ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ನಿರ್ಜಗಾಮ ರಣಂ ಪ್ರತಿ || 1 ||

ತತ್ರ ಮಾಣಿಚಾರೋ ನಾಮ ಯಕ್ಷಃ ಪರಮದುರ್ಜಯಃ |
ವೃತೋ ಯಕ್ಷಸಹಸ್ರೈಃ ಸ ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಮಯೋಧಯತ್ || 2 ||

ತೇ ಗದಾಮುಸಲಪ್ರಾಸಶಕ್ತೀತೋಮರಮುದ್ಗರೈಃ |
ಅಭಿಘ್ನೋ ರಣೇ ಯಕ್ಷಾ ರಾಕ್ಷಸಾನಭಿದುದ್ರವುಃ || 3 ||

ತತಃ ಪ್ರಹಸ್ತೇನ ತದಾ ಸಹಸ್ರಂ ನಿಹತಂ ರಣೇ |
ಮಹೋದರೇಣ ಗದಯಾ ಸಹಸ್ರಮಪರಂ ಹತಮ್ || 4 ||

ಕ್ರುದ್ಧೇನ ಚ ತದಾ ರಾಮ ಮಾರೀಚೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ |
ನಿಮೇಷಾನ್ತರಮಾಶ್ರೇಣ ದ್ವೇ ಸಹಸ್ರೇ ನಿಪಾತಿತೇ || 5 ||

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೇಣ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಮಾಣಿಭದ್ರೋ ಮಹಾರಣೇ |
ಮುಸಲೇನೋರಸಿ ಕ್ರೋಧಾತ್ತಾಡಿತೋ ನ ಚ ಕम्ಪಿತಃ || 6 ||

ತತೋ ಗದಾಂ ಸಮಾವಿಧ್ಯ ಮಾಣಿಭದ್ರೇಣ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಸ್ತಾಡಿತೋ ಮೂರ್ಛಿ ವಿಹ್ವಲೋ ನಿಪಪಾತ ಹ || 7 ||

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಂ ತಾಡಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪತಿತಂ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಮ್ |
ಅಭ್ಯಧಾವತ್ಸುಸಂಕ್ರೂದ್ಧೋ ಮಾಣಿಭದ್ರಂ ದಶಾನನಃ || 8 ||

ತಂ ಕ್ರುದ್ಧಮಭಿಧಾವನ್ತಂ ಯುಗಾನ್ತಾಗ್ನಿಮಿವೋತ್ಥಿತಮ್ |
ಶಕ್ತಿಭಿಸ್ತಾಡಯಾಮಾಸ ತಿಸೃಭಿರ್ಯಕ್ಷಪುಂಜವಃ || 9 ||

ತತೋ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ ತಾಡಿತೋ ಗದಯಾ ರಣೇ |
ತಸ್ಯ ತೇನ ಪ್ರಹಾರೇಣ ಮುಕುಟಃ ಪಾರ್ಶ್ವಮಾಗತಃ |

ತದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ಯಕ್ಷೋಽಸೌ ಪಾರ್ವಮೌಲಿರಿತಿ ಸ್ಮೃತಃ || 10 ||

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ವಿಮುಖೇ ಯಕ್ಷೇ ಮಾಣಿಭದ್ರೇ ಮಹಾತ್ಮನಿ |
ಸಂನಾದಃ ಸುಮಹಾನಾಮ ತಸ್ಮಿಂಶ್ಚೈಲೇ ವ್ಯವರ್ಧತ || 11 ||

ತತೋ ದೂರಾತ್ಪ್ರದದೃಶೇ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಗದಾಧರಃ |
ಶುಕ್ರಪ್ರೋಷ್ಣಃ ಪದಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಶಬ್ದಪದ್ಮಸಮಾವೃತಃ || 12 ||

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭ್ರಾತರಂ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಶಾಪಾದ್ವಿಭ್ರಷ್ಟಗೌರವಮ್ |
ಉವಾಚ ವಚನಂ ಧೀಮಾನ್ಯುಕ್ತಂ ಪ್ರತಾಮಹೇ ಕುಲೇ || 13 ||

ಮಯಾ ತ್ವಂ ವಾರ್ಯಮಾಣೋಽಪಿ ನಾವಗಚ್ಛಸಿ ದುರ್ಮತೇ |
ಪಶ್ಚಾದಸ್ಯ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜ್ಞಾಸ್ಯಸೇ ನಿರಯಂ ಗತಃ || 14 ||

ಯೋ ಹಿ ಮೋಹಾದ್ವಿಷಂ ಪೀತ್ವಾ ನಾವಗಚ್ಛತಿ ಮಾನವಃ |
ಪರಿಣಾಮೇ ಸ ವಿ ಮೂಢೋ ಜಾನೀತೇ ಕರ್ಮಣಃ ಫಲಮ್ || 15 ||

ದೈವತಾನಿ ಹಿ ನಂದಂತಿ ಧರ್ಮಯುಕ್ತೇನ ಕೇನಚಿತ್ |
ಯೇನ ತ್ವಮೀದೃಶಂ ಭಾವಂ ನೀತಸ್ತಚ್ಚ ನ ಬುಧ್ಯಸೇ || 16 ||

ಯೋ ಹಿ ಮಾತ್ಮಹಿಂತ್ಸಾನ್ಯಾತ್ಮನಾಚರ್ಯಾಂಶ್ಚಾವಮನ್ಯತೇ |
ಸ ಪಶ್ಯತಿ ಫಲಂ ತಸ್ಯ ಪ್ರೇತರಾಜವಶಂ ಗತಃ || 17 ||

ಅಧೃವೇ ಹಿ ಶರೀರೇ ಯೋ ನ ಕರೋತಿ ತಪೋಽರ್ಜುನಮ್ |
ಸ ಪಶ್ಚಾತ್ತಪ್ಯತೇ ಮೂಢೋ ಮೃತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾತ್ಮನೋ ಗತಿಮ್ || 18 ||

ಕಸ್ಯಚಿನ್ನ ಹಿ ದುರ್ಬುಧೇಶ್ಛನ್ನತೋ ಜಾಯತೇ ಮತಿಃ |
ಯಾದೃಶಂ ಕುರುತೇ ಕರ್ಮ ತಾದೃಶಂ ಫಲಮಶ್ನುತೇ || 19 ||

ಬುದ್ಧಿಂ ರೂಪಂ ಬಲಂ ವಿತ್ತಂ ಪುತ್ರಾನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮೇವ ಚ |
ಪ್ರಪ್ನುವಂತಿ ನರಾಃ ಸರ್ವಂ ಸ್ವಕೃತ್ಯೈಃ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಭಿಃ || 20 ||

ಏವಂ ನಿರಯಗಾಮೀ ತ್ವಂ ಯಸ್ಯ ತೇ ಮತಿರೀದೃಶೀ |

ನ ತಾಂ ಸಮಭಿಭಾಷಿಷ್ಯೇ ದುರ್ವೃತ್ತಸ್ಯೈಷ ನಿರ್ಣಯಃ || 21 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತಸ್ತೇನ ತಸ್ಯಾಮಾತಾಃ ಸಮಾಹತಾಃ |
ಮಾರೀಚಪ್ರಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಮುಖಾ ವಿಪ್ರದುದ್ರವುಃ || 22 ||

ತತಸ್ತೇನ ದಶಗ್ರೀವೋ ಯಕ್ಷೇಂದ್ರೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಗದಯಾಭಿಹತೋ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ನ ಚ ಸ್ಥಾನಾದ್ವ್ಯಕಮ್ಪತ || 23 ||

ತತಸ್ತಾ ರಾಮ ನಿಘ್ನಾನ್ತವನ್ಯೋನ್ಯಂ ಪರಮಾಹವೇ |
ನ ವಿಹ್ವಲೌ ನ ಚ ಶ್ರಾನ್ತೌ ಬಭೂವತುರಮರ್ಷಣೈಃ || 24 ||

ಆಗ್ನೇಯಮಸ್ತ್ರಂ ಸ ತತೋ ಮುಮೋಚ ಧನದೋ ರಣೇ |
ವಾರುಣೇನ ದಶಗ್ರೀವಸ್ತದಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರತ್ಯವಾರಯತ್ || 25 ||

ತತೋ ಮಾಯಾಂ ಪ್ರವಿಷ್ವಃ ಸ ರಾಕ್ಷಸೀಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಜಘಾನ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಧನದಂ ವ್ಯಾವಿಧ್ಯ ಮಹತೀಂ ಗದಾಮ್ || 26 ||

ಏವಂ ಸ ತೇನಾಭಿಹತೋ ವಿಹ್ವಲಃ ಶೋಣಿತೋಕ್ಷಿತಃ |
ಕೃತ್ತಮೂಲ ಇವಾಶೋಕೋ ನಿಪಪಾತ ಧನಾಧಿಪಃ || 27 ||

ತತಃ ಪದ್ಮಾದಿಭಿಸ್ತತ್ರ ನಿಧಿಭಿಃ ಸ ಧನಾಧಿಪಃ |
ನಂದನಂ ವನಮಾನೀಯ ಧನದೋ ಶ್ವಾಸಿತಸ್ತದಾ || 28 ||

ತತೋ ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ತಂ ರಾಮ ಧನದಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಪುಷ್ಪಕಂ ತಸ್ಯ ಜಗ್ರಾಹ ವಿಮಾನಂ ಜಯಲಕ್ಷಣಮ್ || 29 ||

ಕಾಂಚನಸ್ತಮ್ಭಸಂವೀತಂ ವೈದೂರ್ಯಮಣಿತೋರಣಮ್ |
ಮುಕ್ತಾಜಾಲಪ್ರತಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ಸರ್ವಕಾಮಫಲದ್ರುಮಮ್ || 30 ||

ತತ್ತ ರಾಜಾ ಸಮಾರುಹ್ಯ ಕಾಮಗಂ ವೀರ್ಯನಿರ್ಜಿತಮ್ |
ಜಿತ್ವಾ ವೈಶ್ರವಣಂ ದೇವಂ ಕೈಲಾಸಾದವರೋಹತ || 31 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ಜಿತ್ವಾ ಭ್ರಾತರಂ ರಾಮ ಧನದಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಮಹಾಸೇನಪ್ರಸೂತಿಂ ತು ಯಯೌ ಶರವಣಂ ತತಃ || 1 ||

ಅಥಾಪಶ್ಯದ್ಧೃಶಗ್ರೀವೋ ರೌಕ್ಮಂ ಶರವಣಂ ತದಾ |
ಗಭಸ್ತಿಜಾಲಸಂವೀತಂ ದ್ವಿತೀಯಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಮ್ || 2 ||

ಪರ್ವತಂ ಸ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಕಿಂಚಿದ್ರಮ್ಯವನಾಂತರಮ್ |
ಅಪಶ್ಯತ್ಪುಷ್ಪಕಂ ತತ್ರ ರಾಮ ವಿಷ್ಣುಮಿಭೃತಂ ದಿವಿ || 3 ||

ವಿಷ್ಣುಬ್ಧಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಮಗಂ ಹ್ಯಗಮಂ ಕೃತಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸಶಿಷ್ಯಂತಯಾಮಾಸ ಸಚಿವೈಸ್ತೈಃ ಸಮಾವೃತಃ || 4 ||

ಕಿಮಿದಂ ಯನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ಮೇ ನ ಚ ಗಚ್ಛತಿ ಪುಷ್ಪಕಮ್ |
ಪರ್ವತಸ್ಯೋಪರಿಸ್ಥಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ಕರ್ಮ ತ್ವಿದಂ ಭವೇತ್ || 5 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ಧೃಶಗ್ರೀವಂ ಮಾರೀಚೋ ಬುದ್ಧಿಕೋವಿದಃ |
ನೈತನ್ನಿಷ್ಕಾರಣಂ ರಾಜನ್ಪುಷ್ಪಕೋಽಯಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ || 6 ||

ತತಃ ಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗಮ್ಯ ಭವಸ್ಯಾನುಚರೋ ಬಲೀ |
ನಂದೀಶ್ವರ ಉವಾಚೇದಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಮಶಜ್ಞಿತಃ || 7 ||

ನಿವರ್ತಸ್ವ ದಶಗ್ರೀವ ಶೈಲೇ ಕ್ರೀಡತಿ ಶಙ್ಕರಃ || 8 ||

ಸುಪರ್ಣನಾಗಯಕ್ಷಾಣಾಂ ದೈತ್ಯದಾನವರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಪ್ರಾಣಿನಾಮೇವ ಸರ್ವೇಷಾಮಗಮ್ಯಃ ಪರ್ವತಃ ಕೃತಃ || 9 ||

ಸ ರೋಷಾತ್ತಾಮ್ರನಯನಃ ಪುಷ್ಪಕಾದವರುಹ್ಯ ಚ |
ಕೋಽಯಂ ಶಙ್ಕರ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶೈಲಮೂಲಮುಪಾಗಮತ್ || 10 ||

ನಂದೀಶ್ವರಮಥಾಪಶ್ಯದವಿದೂರಸ್ಥಿತಂ ಪ್ರಭುಮ್ |

ದೀಪ್ತಂ ಶೂಲಮವಷ್ಟಭ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಮಿವ ಶಙ್ಕರಮ್ || 11 ||

ಸ ವಾನರಮುಖಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಮವಜ್ಞಾಯ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಪ್ರಹಾಸಂ ಮುಮುಚೇ ಮೌರ್ಖ್ಯಾತ್ಸತೋಯ ಇವ ತೋಯದಃ || 12 ||

ಸಙ್ಕೃದ್ಧೋ ಭಗವಾನ್ನಂದೀ ಶಙ್ಕರಸ್ಯಾಪರಾ ತನುಃ |
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾಕ್ಷಸಂ ತತ್ರ ದಶಗ್ರೀವಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 13 ||

ಯಸ್ಮಾದ್ವಾನರಮೂರ್ತಿಂ ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸದುರ್ಮತೇ |
ಮೌರ್ಖ್ಯಾತ್ತ್ವಮವಜಾನೀಷೇ ಪರಿಹಾಸಂ ಚ ಮುಞ್ಚಸಿ || 14 ||

ತಸ್ಮಾನ್ಮದ್ರೂಪಸಂಯುಕ್ತಾ ಮದ್ವೀರ್ಯಸಮತೇಜಸಃ |
ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯಂತೇ ವಧಾರ್ಥಂ ಹಿ ಕುಲಸ್ಯ ತವ ವಾನರಾಃ || 15 ||

ಕಿಂ ತ್ವಿದಾನೀಂ ಮಯಾ ಶಕ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ಯತ್ತ್ವಾಂ ನಿಶಾಚರ |
ನ ಹಂತವ್ಯೋ ಹತಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ಪೂರ್ವಮೇವ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ || 16 ||

ಅಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಸ ತದಾ ನಂದಿವಾಕ್ಯಂ ನಿಶಾಚರಃ |
ಪರ್ವತಂ ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 17 ||

ಪುಷ್ಪಕಸ್ಯ ಗತಿಶಿಛನ್ನಾ ಯತಕ್ಕುತೇ ಮಮ ಗಚ್ಛತಃ |
ತದೇತಚ್ಛೈಲಮುನ್ಮೂಲಂ ಕರೋಮಿ ತವ ಗೋಪತೇ || 18 ||

ಕೇನ ಪ್ರಭಾವೇನ ಭವಸ್ತತ್ರ ಕ್ರೀಡತಿ ರಾಜವತ್ |
ವಿಜ್ಞಾತವ್ಯಂ ನ ಜಾನೀಷೇ ಭಯಸ್ಥಾನಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 19 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತೋ ರಾಜನ್ಯಜಾನ್ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪರ್ವತೇ |
ತೋಲಯಾಮಾಸ ತಂ ಶೈಲಂ ಸಮೃಗವ್ಯಾಲಪಾದಪಮ್ || 20 ||

ತತೋ ರಾಮ ಮಹಾದೇವಃ ಪ್ರಹಸನ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ತತ್ಕುತಮ್ |
ಪಾದಾಬ್ಜುಷೋನ ತಂ ಶೈಲಂ ಪೀಡಯಾಮಾಸ ಲೀಲಯಾ || 21 ||

ತತಸ್ತೇ ಪೀಡಿತಾಸ್ತಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ಯಾಧೋ ಗತಾ ಭುಜಾಃ |

ವಿಸ್ಮಿತಾಶಾಚಭವಂಸ್ತತ್ರ ಸಚಿವಾಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ || 22 ||

ರಕ್ಷಸಾ ತೇನ ರೋಷಾಚ್ಚ ಭುಜಾನಾಂ ಪೀಡನಾತ್ತಥಾ |
ಮುಕ್ತೋ ವಿರಾವಃ ಸುಮಹಾಂಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಯೇನ ಪೂರಿತಮ್ || 23 ||

ಮಾನುಷಾಃ ಶಬ್ದವಿತ್ರಸ್ತಾ ಮೇನಿರೇ ಲೋಕಸಂಜ್ಞಯಮ್ |
ದೇವತಾಶಾಚಪಿ ಸಂಜ್ಞಾಬಾಧಶ್ಚಲಿತಾಃ ಸ್ವೇಷು ಕರ್ಮಸು || 24 ||

ತತಃ ಪ್ರೀತೋ ಮಹಾದೇವಃ ಶೈಲಾಗ್ರೇ ವಿಷ್ಣಿತಸ್ತದಾ |
ಮುಕ್ತಾಃ ತಸ್ಯ ಭುಜಾನ್ರಾಜನ್ಪ್ರಾಹ ವಾಕ್ಯಂ ದಶಾನನಮ್ || 25 ||

ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ತವ ವೀರ್ಯಾಚ್ಚ ಶೌಣ್ಡೀರ್ಯಾಚ್ಚ ನಿಶಾಚರ |
ರವತೋ ವೇದನಾ ಮುಕ್ತಃ ಸ್ವರಃ ಪರಮದಾರುಣಃ || 26 ||

ಯಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕತ್ರಯಂ ತ್ವೇತದ್ರಾವಿತಂ ಭಯಮಾಗತಮ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ರಾವಣೋ ನಾಮ ನಾಮ್ನಾ ತೇನ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 27 ||

ದೇವತಾ ಮಾನುಷಾ ಯಕ್ಷಾ ಯೇ ಚಾನೈ ಜಗತೀತಲೇ |
ಏವಂ ತ್ವಾಮಭಿಧಾಸ್ಯಂತಿ ರಾವಣಂ ಲೋಕರಾವಣಮ್ || 28 ||

ಗಚ್ಛ ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ವಿಸ್ತಬ್ಧಃ ಪಥಾ ಯೇನ ತ್ವಮಿಚ್ಛಸಿ |
ಮಯಾ ತ್ವಮಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ ಗಮ್ಯತಾಮ್ || 29 ||

ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಹೇಶ್ವರೇಣೈವಂ ಕೃತನಾಮಾ ಸ ರಾವಣಃ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾದೇವಂ ವಿಮಾನಂ ತತ್ಸಮಾರುಹತ್ || 30 ||

ತತೋ ಮಹೀತಲೇ ರಾಮ ಪರಿಚಕ್ರಾಮ ರಾವಣಃ |
ಕ್ಷತ್ರಿಯಾನ್ಸುಮಹಾವೀರ್ಯಾನ್ಬಾಧಮಾನಸ್ತತಸ್ತತಃ || 31 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಷೋಡಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ರಾಜನ್ಮಹಾಬಾಹುವಿಚರನ್ಮ ಮಹೀತಲಮ್ ।
ಹಿಮವದ್ವನಮಾಸಾದ್ಯ ಪರಿಚಕ್ರಾಮ ರಾವಣಃ ॥ ೧ ॥

ತತ್ರಾಪಶ್ಯತ ವೈ ಕನ್ಯಾಂ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಜಟಾಧರಾಮ್ ।
ಆರ್ಷೇಣ ವಿಧಿನಾ ಯುಕ್ತಾಂ ತಪಂತೀಂ ದೇವತಾಮಿವ ॥ ೨ ॥

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರೂಪಸಮೃನ್ನಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ತಾಂ ಸುಮಹಾವ್ರತಾಮ್ ।
ಕಾಮಮೋಹಪರೀತಾತ್ಮಾ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ ॥ ೩ ॥

ಕಿಮಿದಂ ವರ್ತಸೇ ಭದ್ರೇ ವಿರುದ್ಧಂ ಯೌವನಸ್ಯ ತೇ ।
ನ ಹಿ ಯುಕ್ತಾ ತವೈತಸ್ಯ ರೂಪಸ್ಯೇಯಂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ॥ ೪ ॥

ಕಸ್ಯಾಸಿ ದುಹಿತಾ ಭದ್ರೇ ಕೋ ವಾ ಭರ್ತಾ ತವಾನಘೇ ।
ಪೃಚ್ಛತಃ ಶಂಸ ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ಕೋ ವಾ ಹೇತುಸ್ತಪೋಽರ್ಜನೇ ॥ ೫ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸಾ ಕನ್ಯಾ ತೇನಾನಾರ್ಯೇಣ ರಕ್ಷಸಾ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ವಿಧಿವತ್ಕೃತ್ವಾ ತಸ್ಯಾತಿಥ್ಯಂ ತಪೋಧನಾ ॥ ೬ ॥

ಕುಶಧ್ವಜೋ ನಾಮ ಪಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿರ್ಮಮ ಧಾರ್ಮಿಕಃ ।
ಬೃಹಸ್ಪತಿಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಬುದ್ಧ್ಯಾ ತುಲ್ಯೋ ಬೃಹಸ್ಪತೇಃ ॥ ೭ ॥

ತಸ್ಯಾಹಂ ಕುರ್ವತೋ ನಿತ್ಯಂ ವೇದಾಭ್ಯಾಸಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸಮ್ಭೂತಾ ವಾನ್ಮಯೀ ಕನ್ಯಾ ನಾಮ್ನಾ ವೇದವತೀ ಸ್ಮೃತಾ ॥ ೮ ॥

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಪನ್ನಗಾಃ ।
ತೇ ಚಾಪಿ ಗತ್ವಾ ಪಿತರಂ ವರಣಂ ರೋಚಯಂತಿ ಮೇ ॥ ೯ ॥

ನ ಚ ಮಾಂ ಸ ಪಿತಾ ತೇಭ್ಯೋ ದತ್ತವಾನ್ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ ।
ಕಾರಣಂ ತದ್ವದಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿಶಾಮಯ ಮಹಾಭುಜ ॥ ೧೦ ॥

ಪಿತುಸ್ತು ಮಮ ಜಾಮಾತಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಿಲ ಸುರೋತ್ತಮಃ |
ಅಭಿಪ್ರೇತಸ್ತ್ರೀಲೋಕೇಶಸ್ತಸ್ಮಾನ್ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಮೇ ಪಿತಾಃ || 11 ||

ದಾತುಮಿಚ್ಛತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತಚ್ಛುಶ್ವಾ ಬಲದರ್ಶಿತಃ |
ಶಮುನ್ಯನಾಮ ತತೋ ರಾಜಾ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಕುಪಿತೋಽಭವತ್ |
ತೇನ ರಾತ್ರೌ ಪ್ರಸುಪ್ತೋ ಮೇ ಪಿತಾ ಪಾಪೇನ ಹಿಂಸಿತಃ || 12 ||

ತತೋ ಮೇ ಜನನೀ ದೀನಾ ತಚ್ಛರೀರಂ ಪಿತುರ್ಮಮ |
ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಮಹಾಭಾಗಾ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ದಹನಂ ಸಹ || 13 ||

ತತೋ ಮನೋರಥಂ ಸತ್ಯಂ ಪಿತುರ್ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರತಿ |
ಕರೋಮೀತಿ ಮಮೇಚ್ಛಾ ಚ ಹೃದಯೇ ಸಾಧು ವಿಷ್ಣಿತಾ || 14 ||

ಅಹಂ ಪ್ರೇತಗತಸ್ಯಾಪಿ ಕರಿಷ್ಯೇ ಕಾಂಕ್ಷಿತಂ ಪಿತುಃ |
ಇತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಾರುಹ್ಯ ಚರಾಮಿ ವಿಪುಲಂ ತಪಃ || 15 ||

ಏತತ್ತೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂ ಮಯಾ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವ |
ಆಶ್ರಿತಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಂ ಧರ್ಮಂ ನಾರಾಯಣಪತೀಚ್ಛಯಾ || 16 ||

ವಿಜ್ಞಾತಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ಮೇ ರಾಜನ್ಗಚ್ಛ ಪೌಲಸ್ತ್ಯನಂದನ |
ಜಾನಾಮಿ ತಪಸಾ ಸರ್ವಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ಯದ್ಧಿ ವರ್ತತೇ || 17 ||

ಸೋಽಬ್ರವೀದ್ರಾವಣಸ್ತತ್ರ ತಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಸುಮಹಾವ್ರತಾಮ್ |
ಅವರುಹ್ಯ ವಿಮಾನಾಗ್ರಾತ್ಕುಂದರ್ಪಶರಪೀಡಿತಃ || 18 ||

ಅವಲಿಪ್ತಾಸಿ ಸುಶ್ರೋಣಿ ಯಸ್ಯಾಸ್ತೇ ಮತಿರೀದೃಶೀ |
ವೃದ್ಧಾನಾಂ ಮೃಗಶಾವಾಕ್ಷಿ ಭ್ರಾಜತೇ ಧರ್ಮಸಂಚಯಃ || 19 ||

ತ್ವಂ ಸರ್ವಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಾ ನಾರ್ಹಸೇ ಕರ್ತುಮೀದೃಶಮ್ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸುಂದರೀ ಭೀರು ಯೌವನೇ ವಾರ್ಧಕಂ ವಿಧಿಮ್ || 20 ||

ಕಶ್ಚ ತಾವದಸೌ ಯಂ ತ್ವಂ ವಿಷ್ಣುರಿತ್ಯಭಿಭಾಷಸೇ |
ವೀರ್ಯೇಣ ತಪಸಾ ಚೈವ ಭೋಗೇನ ಚ ಬಲೇನ ಚ |

ನ ಮಯಾಸೌ ಸಮೋ ಭದ್ರೇ ಯಂ ತ್ವಂ ಕಾಮಯಸೇಽಜ್ಞನೇ || 21 ||

ಮ ಮೈವಮಿತಿ ಸಾ ಕನ್ಯಾ ತಮುವಾಚ ನಿಶಾಚರಮ್ |
ಮೂರ್ಧಜೇಷು ಚ ತಾಂ ರಕ್ಷಃ ಕರಾಗ್ರೇಣ ಪರಾಮೃಶತ್ || 22 ||

ತತೋ ವೇದವತೀ ಕೃದ್ಧಾ ಕೇಶಾನ್ಹಸ್ತೇನ ಸಾಚ್ಛಿನತ್ |
ಉವಾಚಾಗ್ನಿಂ ಸಮಾಧಾಯ ಮರಣಾಯ ಕೃತತ್ವರಾ || 23 ||

ಧರ್ಷಿತಾಯಾಸ್ತ್ವಯಾನಾರ್ಯ ನೇದಾನೀಂ ಮಮ ಜೀವಿತಮ್ |
ರಕ್ಷಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪಶ್ಯತಸ್ತೇ ಹಂತಾಶನಮ್ || 24 ||

ಯಸ್ಮಾತ್ತು ಧರ್ಷಿತಾ ಚಾಹಮಪಾಪಾ ಚಾಪ್ಯನಾಥವತ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ತವ ವಧಾರ್ಥಂ ವೈ ಸಮುತ್ಪತ್ಸ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಪುನಃ || 25 ||

ನ ಹಿ ಶಕ್ಯಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಪಾಪ ಹಂತಂ ತ್ವಂ ತು ವಿಶೇಷತಃ |
ಶಾಪೇ ತ್ವಯಿ ಮಯೋತ್ಸೃಷ್ಟೇ ತಪಸಶ್ಚ ವ್ಯಯೋ ಭವೇತ್ || 26 ||

ಯದಿ ತ್ವಸ್ತಿ ಮಯಾ ಕಿಂಚಿತ್ಕೃತಂ ದತ್ತಂ ಹಂತಂ ತಥಾ |
ತೇನ ಹ್ಯಯೋನಿಜಾ ಸಾಧ್ಯೇ ಭವೇಯಂ ಧರ್ಮಿಣಃ ಸುತಾ || 27 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಸಾ ಜ್ವಲಂತಂ ವೈ ಹಂತಾಶನಮ್ |
ಪಪಾತ ಚ ದಿವೋ ದಿವ್ಯಾ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಃ ಸಮಂತತಃ || 28 ||

ಪೂರ್ವಂ ಕ್ರೋಧಹತಃ ಶತ್ರುರ್ಯಯಾಸೌ ನಿಹತಸ್ತ್ವಯಾ |
ಸಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ಶೈಲಾಭಂ ತವ ವೀರ್ಯಮಮಾನುಷಮ್ || 29 ||

ಏವಮೇಷಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ಮರ್ತ್ಯೇಷೂತ್ಪದ್ಯತೇ ಪುನಃ |
ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಹಲಮುಖಗ್ರಸ್ತೇ ವೇದ್ಯಾಮಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮಾ || 30 ||

ಏಷಾ ವೇದವತೀ ನಾಮ ಪೂರ್ವಮಾಸೀತ್ಕೃತೇ ಯುಗೇ |
ತ್ರೇತಾಯುಗಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ವಧಾರ್ಥಂ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ಸೀತೋತ್ಪನ್ನೇತಿ ಸೀತೈಷಾ ಮಾನುಷೈಃ ಪುನರುಚ್ಯತೇ || 31 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತದಶಃ ||

सर्गः॥

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಹುತಾಶಂ ತು ವೇದವತ್ಯಾಂ ಸ ರಾವಣಃ |
ಪುಷ್ಪಕಂ ತತ್ಸಮಾರುಹ್ಯ ಪರಿಚಕ್ರಾಮ ಮೇದಿನೀಮ್ || 1 ||

ತತೋ ಮರುತ್ತಂ ನೃಪತಿಂ ಯಜಂತಂ ಸಹ ದೈವತೈಃ |
ಉಶೀರಬೀಜಮಾಸಾದ್ಯ ದದರ್ಶ ಸ ತು ರಾಕ್ಷಸಃ || 2 ||

ಸಂವರ್ತೋ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಭ್ರಾತಾ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಹಸ್ಪತೇಃ |
ಯಾಜಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸರ್ವೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಗಣೈರ್ವೃತಃ || 3 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವಾಸ್ತು ತದ್ರಕ್ಷೋ ವರದಾನೇನ ದುರ್ಜಯಮ್ |
ತಾಂ ತಾಂ ಯೋನಿಂ ಸಮಾಪನ್ನಾಸ್ತಸ್ಯ ಧರ್ಷಣಭೀರವಃ || 4 ||

ಇನ್ದ್ರೋ ಮಯೂರಃ ಸಂವೃತ್ತೋ ಧರ್ಮರಾಜಸ್ತು ವಾಯಸಃ |
ಕೃಕಲಾಸೋ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಹಂಸೋ ವೈ ವರುಣೋಽಭವತ್ || 5 ||

ತಂ ಚ ರಾಜಾನಮಾಸಾದ್ಯ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಪ್ರಾಹ ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತಿ ನಿರ್ಜಿತೋಽಸ್ಮೀತಿ ವಾ ವದ || 6 ||

ತತೋ ಮರುತ್ತೋ ನೃಪತಿಃ ಕೋ ಭವಾನಿತ್ಯುವಾಚ ತಮ್ |
ಅವಹಾಸಂ ತತೋ ಮುಕ್ತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 7 ||

ಅಕುತೂಹಲಭಾವೇನ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ತವ ಪಾರ್ಥಿವ |
ಧನದಸ್ಯಾನುಜಂ ಯೋ ಮಾಂ ನಾವಗಚ್ಛಸಿ ರಾವಣಮ್ || 8 ||

ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಕಃ ಸೋಽಸ್ತಿ ಯೋ ನ ಜಾನಾತಿ ಮೇ ಬಲಮ್ |
ಭ್ರಾತರಂ ಯೇನ ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ವಿಮಾನಮಿದಮಾಹೃತಮ್ || 9 ||

ತತೋ ಮರುತ್ತೋ ನೃಪತಿಸ್ತಂ ರಾಕ್ಷಸಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಧನ್ಯಃ ಖಿಲು ಭವಾನ್ಯೇನ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಭ್ರಾತಾ ರಣೇ ಜಿತಃ || 10 ||

ನಾಧರ್ಮಸಹಿತಂ ಶ್ಲಾಘ್ಯಂ ನ ಲೋಕಪ್ರತಿಸಂಹಿತಮ್ |
ಕರ್ಮ ದೌರಾತ್ಮ್ಯಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಶ್ಲಾಘ್ಯಸೇ ಭ್ರಾತೃನಿರ್ಜಯಾತ್ || 11 ||

ಕಿಂ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಕೇವಲಂ ಧರ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾ ಲಬ್ಧವಾನ್ವರಮ್ |
ಶ್ರುತಪೂರ್ವಂ ಹಿ ನ ಮಯಾ ಯಾದೃಶಂ ಭಾಷಸೇ ಸ್ವಯಮ್ || 12 ||

ತತಃ ಶರಾಸನಂ ಗೃಹ್ಯ ಸಾಯಕಾಂಶ್ಚ ಸ ಪಾರ್ಥಿವಃ |
ರಣಾಯ ನಿಯಮೌ ಕೃದ್ಧಃ ಸಂವರ್ತೋ ಮಾರ್ಗಮಾವೃಣೋತ್ || 13 ||

ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ಸ್ನೇಹಸಂಯುಕ್ತಂ ಮರುತ್ತಂ ತಂ ಮಹಾನ್ಮುಷಿಃ |
ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ಯದಿ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಸಮ್ಪ್ರಹಾರೋ ನ ತೇ ಕ್ಷಮಃ || 14 ||

ಮಾಹೇಶ್ವರಮಿದಂ ಸತ್ರಮಸಮಾಪ್ತಂ ಕುಲಂ ದಹೇತ್ |
ದೀಕ್ಷಿತಸ್ಯ ಕುತೋ ಯುದ್ಧಂ ಕ್ರೂರತ್ವಂ ದೀಕ್ಷಿತೇ ಕುತಃ || 15 ||

ಸಂಶಯಶ್ಚ ರಣೇ ನಿತ್ಯಂ ರಾಕ್ಷಸಶ್ಚೈಷ ದುರ್ಜಯಃ |
ಸ ನಿವೃತ್ತೋ ಗುರೋರ್ವಾಕ್ಯಾನ್ಮರುತ್ತಃ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ |
ವಿಸೃಜ್ಯ ಸಶರಂ ಚಾಪಂ ಸ್ವಸೋಢಿ ಮಖಮುಖೋಽಭವತ್ || 16 ||

ತತಸ್ತಂ ನಿರ್ಜಿತಂ ಮತ್ವಾ ಘೋಷಯಾಮಾಸ ವೈ ಶುಕಃ |
ರಾವಣೋ ಜಿತವಾಂಶ್ಚೇತಿ ಹರ್ಷಾನ್ನಾದಂ ಚ ಮುಕ್ತವಾನ್ || 17 ||

ತಾನ್ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ತತ್ರಸಾಧನಮಹರ್ಷೀನ್ಯಜ್ಞಮಾಗತಾನ್ |
ವಿತೃಪ್ತೋ ರುಧಿರೈಸ್ತೇಷಾಂ ಪುನಃ ಸಮ್ಪ್ರಯಯೌ ಮಹೀಮ್ || 18 ||

ರಾವಣೇ ತು ಗತೇ ದೇವಾಃ ಸೇನ್ದ್ರಾಶ್ಚೈವ ದಿವೌಕಸಃ |
ತತಃ ಸ್ವಾಂ ಯೋನಿಮಾಸಾದ್ಯ ತಾನಿ ಸತ್ತ್ವಾನ್ಯಥಾಬ್ರುವನ್ || 19 ||

ಹರ್ಷಾತ್ತದಾಬ್ರವೀದಿನ್ದ್ರೋ ಮಯೂರಂ ನೀಲಬರ್ಹಿಣಮ್ |
ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ತವ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಉಪಕಾರಾದ್ವಿಹಙ್ಗಮ || 20 ||

ಮಮ ನೇತ್ರಸಹಸ್ರಂ ಯತ್ತತ್ತೇ ಬರ್ಹೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ವರ್ಷಮಾಣೇ ಮಯಿ ಮುದಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ಪ್ರೀತಿಲಕ್ಷಣಮ್ || 21 ||

ನೀಲಾಃ ಕಿಲ ಪುರಾ ಬರ್ಹಾ ಮಯೂರಾಣಾಂ ನರಾಧಿಪ |
ಸುರಾಧಿಪಾದ್ವರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗತಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಚಿತ್ರತಾಮ್ || 22 ||

ಧರ್ಮರಾಜೋಽಬ್ರವೀದ್ರಾಮ ಪ್ರಾಗ್ವಂಶೇ ವಾಯಸಂ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಪಕ್ಷಿಂಸ್ತವಾಸ್ಮಿ ಸುಪ್ರೀತಃ ಪ್ರೀತಸ್ಯ ಚ ವಚಃ ಶೃಣು || 23 ||

ಯಥಾನ್ಯೇ ವಿವಿಧೈ ರೋಗೈಃ ಪೀಡ್ಯಂತೇ ಪ್ರಾಣಿನೋ ಮಯಾ |
ತೇ ನ ತೇ ಪ್ರಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಮಯಿ ಪ್ರೀತೇ ನ ಸಂಶಯಃ || 24 ||

ಮೃತ್ಯುತಸ್ತೇ ಭಯಂ ನಾಸ್ತಿ ವರಾನ್ಮಮ ವಿಹಂಗಮ |
ಯಾವತ್ತ್ವಾಂ ನ ವಧಿಷ್ಯಂತಿ ನರಾಸ್ತಾವದ್ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 25 ||

ಯೇ ಚ ಮದ್ವಿಷಯಸ್ಥಾಸ್ತು ಮಾನವಾಃ ಕ್ಷುಧಯಾದ್ವಿತಾಃ |
ತ್ವಯಿ ಭುಕ್ತೇ ತು ತೃಪ್ತಾಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಸಬಾನ್ಧವಾಃ || 26 ||

ವರುಣಸ್ತ್ವಬ್ರವೀದ್ಧಂಸಂ ಗಜಾಗ್ತೋಯವಿಚಾರಿಣಮ್ |
ಶ್ರೂಯತಾಂ ಪ್ರೀತಿಸಂಯುಕ್ತಂ ವಚಃ ಪತ್ರರಥೇಶ್ವರ || 27 ||

ವರ್ಣೋ ಮನೋಹರಃ ಸೌಮ್ಯಶ್ಚಂದ್ರಮಣ್ಡಲಸಂನಿಭಃ |
ಭವಿಷ್ಯತಿ ತವೋದಗ್ರಃ ಶುಕ್ಲಫೇನಸಮಪ್ರಭಃ || 28 ||

ಮಚ್ಛರೀರಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಕಾನ್ತೋ ನಿತ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯಸಿ |
ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ಚಾತುಲಾಂ ಪ್ರೀತಿಮೇತನ್ಮೇ ಪ್ರೀತಿಲಕ್ಷಣಮ್ || 29 ||

ಹಂಸಾನಾಂ ಹಿ ಪುರಾ ರಾಮ ನ ವರ್ಣಃ ಸರ್ವಪಾಣ್ಡುರಃ |
ಪಕ್ಷಾ ನೀಲಾಗ್ರಸಂವೀತಾಃ ಕ್ರೋಡಾಃ ಶಷ್ಪಾಗ್ರನಿರ್ಮಲಾಃ || 30 ||

ಅಥಾಬ್ರವೀದ್ವೈಶ್ರವಣಃ ಕೃಕಲಾಸಂ ಗಿರೌ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಹೈರಣ್ಯಂ ಸಮ್ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ವರ್ಣಂ ಪ್ರೀತಿಸ್ತವಾಪ್ಯಹಮ್ || 31 ||

ಸದ್ರವ್ಯಂ ಚ ಶಿರೋ ನಿತ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತವಾಕ್ಷಯಮ್ |
ಏಷ ಕಾಂಕ್ಷಾನಕೋ ವರ್ಣೋ ಮತ್ಪ್ರೀತ್ಯಾ ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 32 ||

ಏವಂ ದತ್ತಾಂಷ ವರಾಂಸ್ತೇಭ್ಯಸ್ತಸ್ಮಿನ್ಯಜ್ಞೋತ್ಸವೇ ಸುರಾಃ ।

ನಿವೃತ್ತೇ ಸಹ ರಾಜ್ಞಾ ವೈ ಪುನಃ ಸ್ವಭವನಂ ಗತಾಃ ॥ 33 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ಜಿತ್ವಾ ಮರುತ್ತಂ ಸ ಪ್ರಯಯೌ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ನಗರಾಣಿ ನರೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಯುದ್ಧಕಾಙ್ಕ್ಷೀ ದಶಾನನಃ ॥ 1 ॥

ಸ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಜೇನ್ದ್ರಾನ್ಮಹೇನ್ದ್ರವರುಣೋಪಮಾನ್ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ತು ಯುದ್ಧಂ ಮೇ ದೀಯತಾಮಿತಿ ॥ 2 ॥

ನಿರ್ಜಿತಾಃ ಸ್ಮೇತಿ ವಾ ಬ್ರೂತ ಏಷೋ ಹಿ ಮಮ ನಿಶ್ಚಯಃ ।
ಅನ್ಯಥಾ ಕುರ್ವತಾಮೇವಂ ಮೋಕ್ಷೋ ವೋ ನೋಪಪದ್ಯತೇ ॥ 3 ॥

ತತಸ್ತು ಬಹವಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಾಃ ಪಾರ್ಥಿವಾ ಧರ್ಮಣಿಶ್ಚಯಾಃ ।
ನಿರ್ಜಿತಾಃ ಸ್ಮೇತ್ಯಭಾಷಂತ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವರಬಲಂ ರಿಪೋಃ ॥ 4 ॥

ದುಷ್ಯಂತಃ ಸುರಥೋ ಗಾಧಿರ್ಗಯೋ ರಾಜಾ ಪುರೂರವಾಃ ।
ಏತೇ ಸರ್ವೇಽಬ್ರವಂಸ್ತಾತ ನಿರ್ಜಿತಾಃ ಸ್ಮೇತಿ ಪಾರ್ಥಿವಾಃ ॥ 5 ॥

ಅಥಾಯೋಧ್ಯಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಸುಗುಪ್ತಾಮನರಣ್ಯೇನ ಶಕ್ರೇಣೇವಾಮರಾವತೀಮ್ ॥ 6 ॥

ಪ್ರಾಹ ರಾಜಾನಮಾಸಾದ್ಯ ಯುದ್ಧಂ ಮೇ ಸಮ್ಪ್ರದೀಯತಾಮ್ ।
ನಿರ್ಜಿತೋಽಸ್ಮೇತಿ ವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಮಮೈತದಿಹ ಶಾಸನಮ್ ॥ 7 ॥

ಅನರಣ್ಯಃ ಸುಸಜ್ಜುದ್ಧೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ।
ದೀಯತೇ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂ ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇ ಮಯಾ ॥ 8 ॥

ಅಥ ಪೂರ್ವಂ ಶ್ರುತಾರ್ಥೇನ ಸಜ್ಜಿತಂ ಸುಮಹದ್ಧಿ ಯತ್ ।
ನಿಷ್ಕ್ರಮತ್ತನ್ನರೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಬಲಂ ರಕ್ಷೋವಧೋದ್ಯತಮ್ ॥ 9 ॥

ನಾಗಾನಾಂ ಬಹುಸಾಹಸ್ರಂ ವಾಜಿನಾಮಯುತಂ ತಥಾ ।
ಮಹೀಂ ಸಞ್ಞಾದ್ಯ ನಿಷ್ಕ್ರಮಂತಂ ಸಪದಾತಿರಥಂ ಕ್ಷಣಾತ್ ॥ 10 ॥

ತದ್ರಾವಣಬಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಬಲಂ ತಸ್ಯ ಮಹೀಪತೇಃ |
ಪ್ರಾಣಶ್ಯತ ತದಾ ರಾಜನ್ಯವ್ಯಂ ಹುತಮಿವಾನಲೇ || 11 ||

ಸೋಽಪಶ್ಯತ ನರೇನ್ದ್ರಸ್ತು ನಶ್ಯಮಾನಂ ಮಹದ್ಬಲಮ್ |
ಮಹಾರ್ಣವಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಯಥಾ ಪಞ್ಚಾಪಗಾ ಜಲಮ್ || 12 ||

ತತಃ ಶಕ್ರಧನುಃಪ್ರಖ್ಯಂ ಧನುರ್ವಿಸ್ಫಾರಯನ್ಸ್ವಯಮ್ |
ಆಸದಾದ ನರೇನ್ದ್ರಾಸ್ತಂ ರಾವಣಂ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ || 13 ||

ತತೋ ಬಾಣಶತಾನ್ಯಷ್ಟೌ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಮೂರ್ಧನಿ |
ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲನಂದನಃ || 14 ||

ತಸ್ಯ ಬಾಣಾಃ ಪತಂತಸ್ತೇ ಚಕ್ರೀರೇ ನ ಕ್ಷತಂ ಕ್ವಚಿತ್ |
ವಾರಿಧಾರಾ ಇವಾಭ್ರೇಭ್ಯಃ ಪತನ್ತೋ ನಗಮೂರ್ಧನಿ || 15 ||

ತತೋ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ ಕ್ರುದ್ಧೇನ ನೃಪತಿಸ್ತದಾ |
ತಲೇನ ಭಿಹತೋ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸ ರಥಾನ್ನಿಪಪಾತ ಹ || 16 ||

ಸ ರಾಜಾ ಪತಿತೋ ಭೂಮೌ ವಿಹ್ವಲಾಙ್ಗಃ ಪ್ರವೇಷಿತಃ |
ವಜ್ರದಗ್ಧ ಇವಾರಣ್ಯೇ ಸಾಲೋ ನಿಪತಿತೋ ಮಹಾನ್ || 17 ||

ತಂ ಪ್ರಹಸ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ರಕ್ಷ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಂ ಪೃಥಿವೀಪತಿಮ್ |
ಕಿಮಿದಾನೀಂ ತ್ವಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಫಲಂ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ ಯುಧ್ಯತಾ || 18 ||

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ನಾಸ್ತಿ ಯೋ ದ್ವಂದ್ವಂ ಮಮ ದದ್ಯಾನ್ನರಾಧಿಪ |
ಶಙ್ಕೇ ಪ್ರಮತ್ತೋ ಭೋಗೇಷು ನ ಶೃಣೋಷಿ ಬಲಂ ಮಮ || 19 ||

ತಸ್ಯೈವಂ ಬ್ರುವತೋ ರಾಜಾ ಮನ್ದಾಸುರ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಕಿಂ ಶಕ್ಯಮಿಹ ಕರ್ತುಂ ವೈ ಯತ್ಕಾಲೋ ದುರತಿಕ್ರಮಃ || 20 ||

ನ ಹ್ಯಹಂ ನಿರ್ಜಿತೋ ರಕ್ಷಸ್ತ್ವಯಾ ಚಾತ್ಮಪ್ರಶಂಸಿನಾ |
ಕಾಲೇನೇಹ ವಿಪನ್ನೋಽಹಂ ಹೇತುಭೂತಸ್ತು ಮೇ ಭವಾನ್ || 21 ||

ಕಿಂ ತ್ವಿದಾನೀಂ ಮಯಾ ಶಕ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ಪ್ರಾಣಪರಿಕ್ಷಯೇ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಪರಿಭಾವಿತಾವ್ವದ್ವಚೋ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ರಾಕ್ಷಸ ॥ 22 ॥

ಯದಿ ದತ್ತಂ ಯದಿ ಹುತಂ ಯದಿ ಮೇ ಸುಕೃತಂ ತಪಃ ।
ಯದಿ ಗುಪ್ತಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸಮ್ಯಕ್ತಥಾ ಸತ್ಯಂ ವಚೋಽಸ್ತು ಮೇ ॥ 23 ॥

ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯತೇ ಕುಲೇ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಿಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ರಾಜಾ ಪರಮತೇಜಸ್ವೀ ಯಸ್ತೇ ಪ್ರಾಣಾನಂದಿಷ್ಯತಿ ॥ 24 ॥

ತತೋ ಜಲಧರೋದಗ್ರಸ್ತಾಡಿತೋ ದೇವದುನ್ದುಭಿಃ ।
ತಸ್ಮಿನ್ನುದಾಹೃತೇ ಶಾಪೇ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಖಾಚುಚ್ಯತಾ ॥ 25 ॥

ತತಃ ಸ ರಾಜಾ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಗತಃ ಸ್ಥಾನಂ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಮ್ ।
ಸ್ವರ್ಗತೇ ಚ ನೃಪೇ ರಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ಸ ನೃವರ್ತತ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ವಿತ್ರಾಸಯನ್ಮರ್ತ್ಯಾನ್ಮೃಧಿವ್ಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಆಸಸಾದ ಘನೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಾರದಂ ಮುನಿಸತ್ತಮಮ್ || 1 ||

ನಾರದಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾ ದೇವರ್ಷಿರಮಿತಪ್ರಭಃ |
ಅಬ್ರವೀನ್ಮೇಘಪೃಷ್ಠಸೋಢಿ ರಾವಣಂ ಪುಷ್ಪಕೇ ಸ್ಥಿತಮ್ || 2 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇ ಸೌಮ್ಯ ತಿಷ್ಠ ವಿಶ್ರವಸಃ ಸುತ |
ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮ್ಯಭಿಜನೋಪೇತ ವಿಕ್ರಮೈರೂರ್ಜಿತೈಸ್ತವ || 3 ||

ವಿಷ್ಣುನಾ ದೈತ್ಯಘಾತೈಶ್ಚ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಸೋರಗಧರ್ಷಣೈಃ |
ತ್ವಯಾ ಸಮರಮರ್ದೈಶ್ಚ ಭೃಶಂ ಹಿ ಪರಿತೋಷಿತಃ || 4 ||

ಕಿಂಚಿದ್ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತಾವತ್ತೇ ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ಶ್ರೋಷ್ಯಸೇ ಯದಿ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಚಾನಂತರಂ ಕಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವ || 5 ||

ಕಿಮಯಂ ವಧ್ಯತೇ ಲೋಕಸ್ತ್ವಯಾವಧ್ಯೇನ ದೈವತೈಃ |
ಹತ ಏವ ಹ್ಯಯಂ ಲೋಕೋ ಯದಾ ಮೃತ್ಯುವಶಂ ಗತಃ || 6 ||

ಪಶ್ಯ ತಾವನ್ಮಹಾಬಾಹೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮಾನುಷಮ್ |
ಲೋಕಮೇನಂ ವಿಚಿತ್ರಾರ್ಥಂ ಯಸ್ಯ ನ ಜ್ಞಾಯತೇ ಗತಿಃ || 7 ||

ಕ್ಷಚಿದ್ವಾದಿತ್ರನ್ಮತ್ತಾನಿ ಸೇವ್ಯಂತೇ ಮುದಿತೈರ್ಜನೈಃ |
ರುದ್ರ್ಯತೇ ಚಾಪರೈರಾರ್ತ್ಯಾರ್ಥಾಶ್ಚುನಯನಾನನೈಃ || 8 ||

ಮಾತಾ ಪಿತೃಸುತಸ್ನೇಹೈರ್ಭಾರ್ಯಾ ಬನ್ಧುಮನೋರಮೈಃ |
ಮೋಹೇನಾಯಂ ಜನೋ ಧ್ವಸ್ತಃ ಕ್ಲೇಶಂ ಸ್ವಂ ನಾವಬುಧ್ಯತೇ || 9 ||

ತತ್ಕಿಮೇವಂ ಪರಿಕ್ಲಿಶ್ಯ ಲೋಕಂ ಮೋಹನಿರಾಕೃತಮ್ |
ಜಿತ ಏವ ತ್ವಯಾ ಸೌಮ್ಯ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕೋ ನ ಸಂಶಯಃ || 10 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಲಜ್ಜೇಶೋ ದೀಪ್ಯಮಾನ ಇವೌಜಸಾ ।
ಅಬ್ರವೀನ್ನಾರದಂ ತತ್ರ ಸಮ್ಪ್ರಹಸ್ಯಾಭಿವಾದ್ಯ ಚ ॥ 11 ॥

ಮಹರ್ಷೇ ದೇವಗಂಧರ್ವವಿಹಾರ ಸಮರಪ್ರಿಯ ।
ಅಹಂ ಖಿಲಾದ್ಯತೋ ಗಂಧಂ ವಿಜಯಾರ್ಥೀ ರಸಾತಲಮ್ ॥ 12 ॥

ತತೋ ಲೋಕತ್ರಯಂ ಜಿತ್ವಾ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ನಾಗಾನ್ಸುರಾನ್ವಶೇ ।
ಸಮುದ್ರಮಮೃತಾರ್ಥಂ ವೈ ಮಧಿಷ್ಯಾಮಿ ರಸಾಲಯಮ್ ॥ 13 ॥

ಅಥಾಬ್ರವೀದ್ದಶಗ್ರೀವಂ ನಾರದೋ ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ ।
ಕೃಷ್ಣ ಖಿಲ್ವಿದಾನೀಂ ಮಾರ್ಗೇಣ ತ್ವಯಾನೇನ ಗಮಿಷ್ಯತೇ ॥ 14 ॥

ಅಯಂ ಖಿಲು ಸುದುರ್ಗಮ್ಯಃ ಪಿತೃರಾಜ್ಞಃ ಪುರಂ ಪ್ರತಿ ।
ಮಾರ್ಗೋ ಗಚ್ಛತಿ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಯಮಸ್ಯಾಮಿತ್ರಕರ್ಶನ ॥ 15 ॥

ಸ ತು ಶಾರದಮೇಘಾಭಂ ಮುಕ್ತ್ವಾ ಹಾಸಂ ದಶಾನನಃ ।
ಉವಾಚ ಕೃತಮಿತ್ಯೇವ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 16 ॥

ತಸ್ಮಾದೇಷ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮನೈವಸ್ವತವಧೋದ್ಯತಃ ।
ಗಚ್ಛಾಮಿ ದಕ್ಷಿಣಾಮಾಶಾಂ ಯತ್ರ ಸೂರ್ಯಾತ್ಮಜೋ ನೃಪಃ ॥ 17 ॥

ಮಯಾ ಹಿ ಭಗವನ್ಮೋಢಾತ್ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಂ ರಣಾರ್ಥಿನಾ ।
ಅವಚೇಷ್ಯಾಮಿ ಚತುರೋ ಲೋಕಪಾಲಾನಿತಿ ಪ್ರಭೋ ॥ 18 ॥

ತೇನೈಷ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋಽಹಂ ವೈ ಪಿತೃರಾಜಪುರಂ ಪ್ರತಿ ।
ಪ್ರಾಣಿಸಂಸ್ಕೇಶಕರ್ತಾರಂ ಯೋಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೃತ್ಯುನಾ ॥ 19 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ಮುನಿಂ ತಮಭಿವಾದ್ಯ ಚ ।
ಪ್ರಯಯೌ ದಕ್ಷಿಣಾಮಾಶಾಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಠೈಃ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ॥ 20 ॥

ನಾರದಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ಧ್ಯಾನಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವಿಪ್ರೇನ್ದ್ರೋ ವಿಧೂಮ ಇವ ಪಾವಕಃ ॥ 21 ॥

ಯೇನ ಲೋಕಾಸ್ತ್ರಯಃ ಸೇನಾಽಃ ಕ್ಲಿಶ್ಯಂತೇ ಸಚರಾಚರಾಃ ।
ಕ್ಷೀಣೇ ಚಾಯುಷಿ ಧರ್ಮೇ ಚ ಸ ಕಾಲೋ ಹಿಂಸ್ಯತೇ ಕಥಮ್ ॥ 22 ॥

ಯಸ್ಯ ನಿತ್ಯಂ ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾ ವಿದ್ರವಂತಿ ಭಯಾರ್ಥತಾಃ ।
ತಂ ಕಥಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋಽಸೌ ಸ್ವಯಮೇವಾಭಿಗಚ್ಛತಿ ॥ 23 ॥

ಯೋ ವಿಧಾತಾ ಚ ಧಾತಾ ಚ ಸುಕೃತೇ ದುಷ್ಕೃತೇ ಯಥಾ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ವಿಜಿತಂ ಯೇನ ತಂ ಕಥಂ ನು ವಿಜೇಷ್ಯತಿ ॥ 24 ॥

ಅಪರಂ ಕಿಂ ನು ಕೃತೇಷ್ವವಂ ವಿಧಾನಂ ಸಂವಿಧಾಸ್ಯತಿ ।
ಕೌತೂಹಲಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಯಮಸಾದನಮ್ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏವಂ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯ ವಿಪ್ರೇನ್ನೋ ಜಗಾಮ ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ ।
ಆಖ್ಯಾತುಂ ತದ್ಯಥಾವೃತ್ತಂ ಯಮಸ್ಯ ಸದನಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೧ ॥

ಅಪಶ್ಯತ್ಸ ಯಮಂ ತತ್ರ ದೇವಮಗ್ನಿಪುರಸ್ಕೃತಮ್ ।
ವಿಧಾನಮುಪತಿಷ್ಠಂತಂ ಪ್ರಾಣಿನೋ ಯಸ್ಯ ಯಾದೃಶಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯಮಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಮಹರ್ಷಿಂ ತತ್ರ ನಾರದಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಸುಖಮಾಸೀನಮರ್ಘ್ಯಮಾವೇದ್ಯ ಧರ್ಮತಃ ॥ ೩ ॥

ಕಚ್ಚಿತ್ಕೇಮಂ ನು ದೇವರ್ಷೇ ಕಚ್ಚಿದ್ಧರ್ಮೋ ನ ನಶ್ಯತಿ ।
ಕಿಮಾಗಮನಕೃತ್ಯಂ ತೇ ದೇವಗನ್ಧರ್ವಸೇವಿತ ॥ ೪ ॥

ಅಬ್ರವೀತ್ತು ತದಾ ವಾಕ್ಯಂ ನಾರದೋ ಭಗವಾನ್ಮುನಿಃ ।
ಶ್ರೂಯತಾಮಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ವಿಧಾನಂ ಚ ವಿಧೀಯತಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಏಷ ನಾಮ್ನಾ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪಿತೃರಾಜ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಉಪಯಾತಿ ವಶಂ ನೇತುಂ ವಿಕ್ರಮೈಸ್ತ್ವಾಂ ಸುದುರ್ಜಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಏತೇನ ಕಾರಣೇನಾಹಂ ತ್ವರಿತೋಽಸ್ಮಾಗತಃ ಪ್ರಭೋ ।
ದಣ್ಡಪ್ರಹರಣಸ್ಯಾದ್ಯ ತವ ಕಿಂ ನು ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೭ ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ನರೇ ದೂರಾದಂಶುಮನ್ತಮಿವೋದಿತಮ್ ।
ದದೃಶೇ ದಿವ್ಯಮಾಯಾನ್ತಂ ವಿಮಾನಂ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ॥ ೮ ॥

ತಂ ದೇಶಂ ಪ್ರಭಯಾ ತಸ್ಯ ಪುಷ್ಪಕಸ್ಯ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಕೃತ್ವಾ ವಿತಿಮಿರಂ ಸರ್ವಂ ಸಮೀಪಂ ಸಮವರ್ತತ ॥ ೯ ॥

ಸ ತ್ವಪಶ್ಯನ್ಮಹಾಬಾಹುರ್ದಶಗ್ರೀವಸ್ತತಸ್ತತಃ ।
ಪ್ರಾಣಿನಃ ಸುಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಭುಂಜಾನಾಂಶ್ಚೈವ ದುಷ್ಕೃತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತತಸ್ತಾನ್ವಧ್ಯಮಾನಾಂಸ್ತು ಕರ್ಮಭಿದುಷ್ಕೃತೈಃ ಸ್ವಕೈಃ |
ರಾವಣೋ ಮೋಚಯಾಮಾಸ ವಿಕ್ರಮೇಣ ಬಲಾದ್ಬಲೀ || 11 ||

ಪ್ರೇತೇಷು ಮುಚ್ಯಮಾನೇಷು ರಾಕ್ಷಸೇನ ಬಲೀಯಸಾ |
ಪ್ರೇತಗೋಪಾಃ ಸುಸಂರಬ್ಧಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮಭಿದ್ರವನ್ || 12 ||

ತೇ ಪ್ರಾಸ್ಯೈಃ ಪರಿಘೈಃ ಶೂಲ್ಕೈರ್ಮುದ್ಗರೈಃ ಶಕ್ತಿತೋಮರೈಃ |
ಪುಷ್ಪಕಂ ಸಮವರ್ಷಂತ ಶೂರಾಃ ಶತಸಹಸ್ರಶಃ || 13 ||

ತಸ್ಯಾಸನಾನಿ ಪ್ರಾಸಾದಾನ್ವೇದಿಕಾಸ್ತರಣಾನಿ ಚ |
ಪುಷ್ಪಕಸ್ಯ ಬಭೞುಜ್ಜಸ್ತೇ ಶೀಘ್ರಂ ಮಧುಕರಾ ಇವ || 14 ||

ದೇವನಿಷ್ಠಾನಭೂತಂ ತದ್ವಿಮಾನಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ಮೃಧೇ |
ಭಜ್ಯಮಾನಂ ತಥೈವಾಸೀದಕ್ಷಯಂ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸಾ || 15 ||

ತತಸ್ತೇ ರಾವಣಾಮಾತ್ರಾ ಯಥಾಕಾಮಂ ಯಥಾಬಲಮ್ |
ಅಯುಧ್ಯಂತ ಮಹಾವೀರ್ಯಾಃ ಸ ಚ ರಾಜಾ ದಶಾನನಃ || 16 ||

ತೇ ತು ಶೋಣಿತದಿಗ್ಧಾಙ್ಗಾಃ ಸರ್ವಶಸ್ತ್ರಸಮಾಹತಾಃ |
ಅಮಾತ್ರಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ರರಾಯೋಧನಂ ಮಹತ್ || 17 ||

ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಚ ಮಹಾಭಾಗಾ ಜಘ್ನುಃ ಪ್ರಹರಣೈರ್ಯುಧಿ |
ಯಮಸ್ಯ ಚ ಮಹತ್ಸ್ಮಯಂ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಚ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ || 18 ||

ಅಮಾತ್ರಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತು ಸನ್ತ್ಯಜ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಮಹೌಜಸಃ |
ತಮೇವ ಸಮಧಾವಂತ ಶೂಲವರ್ಷೈರ್ದಶಾನನಮ್ || 19 ||

ತತಃ ಶೋಣಿತದಿಗ್ಧಾಙ್ಗಾಃ ಪ್ರಹಾರೈರ್ಜರ್ಜರೀಕೃತಃ |
ವಿಮಾನೇ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಫುಲ್ಲಾಶೋಕ ಇವಾಬಭೌ || 20 ||

ಸ ಶೂಲಾನಿ ಗದಾಃ ಪ್ರಾಸಾಞ್ಚಕ್ತಿತೋಮರಸಾಯಕಾನ್ |
ಮುಸಲಾನಿ ಶಿಲಾವೃಕ್ಷಾನ್ಮಮೋಚಾಸ್ತ್ರಬಲಾದ್ಬಲೀ || 21 ||

ತಾಂಸ್ತು ಸರ್ವಾನಸ್ಮಾಕ್ಷಿಪ್ಯ ತದಸ್ತ್ರಮಪಹತ್ಯ ಚ ।
ಜಘ್ನಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಂ ಘೋರಮೇಕಂ ಶತಸಹಸ್ರಕಃ ॥ 22 ॥

ಪರಿವಾರ್ಯ ಚ ತಂ ಸರ್ವೇ ಶೈಲಂ ಮೇಘೋತ್ಕರಾ ಇವ ।
ಭಿನ್ನಿಪಾಲೈಶ್ಚ ಶೂಲೈಶ್ಚ ನಿರುಚ್ಛಾಸಮಕಾರಯನ್ ॥ 23 ॥

ವಿಮುಕ್ತಕವಚಃ ಕ್ರುದೋ ಸಿಕ್ತಃ ಶೋಣಿತವಿಸ್ರವೈಃ ।
ಸ ಪುಷ್ಪಕಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮವತಿಷ್ಠತ ॥ 24 ॥

ತತಃ ಸ ಕಾರ್ಮುಕೇ ಬಾಣೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞೋ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ತಸ್ಥೌ ಯಥಾನ್ತಕಃ ॥ 25 ॥

ತತಃ ಪಾಶುಪತಂ ದಿವ್ಯಮಸ್ತ್ರಂ ಸನ್ನಾಯ ಕಾರ್ಮುಕೇ ।
ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠೇತಿ ತಾನುಕ್ತ್ವಾ ತಚ್ಚಾಪಂ ವ್ಯಪಕರ್ಷತ ॥ 26 ॥

ಜ್ವಾಲಾಮಾಲೀ ಸ ತು ಶರಃ ಕ್ರವ್ಯಾದಾನುಗತೋ ರಣೇ ।
ಮುಕ್ತೋ ಗುಲ್ಮಾನ್ದ್ರಮಾಂಶೈಶ್ಚೈವ ಭಸ್ಮಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಧಾವತಿ ॥ 27 ॥

ತೇ ತಸ್ಯ ತೇಜಸಾ ದಗ್ಧಾಃ ಸೈನ್ಯಾ ವೈವಸ್ವತಸ್ಯ ತು ।
ರಣೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಪತಿತಾ ದಾವದಗ್ಧಾ ನಗಾ ಇವ ॥ 28 ॥

ತತಃ ಸ ಸಚಿವೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ರಾಕ್ಷಸೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ ।
ನನಾದ ಸುಮಹಾನಾದಂ ಕಮ್ಪಯನ್ನಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ 29 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಏಕವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದ್ವಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ತು ತಸ್ಯ ಮಹಾನಾದಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವೈವಸ್ವತೋ ಯಮಃ ।
ಶತ್ರುಂ ವಿಜಯಿನಂ ಮೇನೇ ಸ್ವಬಲಸ್ಯ ಚ ಸಂಜಿಕ್ಕಯಮ್ ॥೧॥

ಸ ತು ಯೋಧಾನ್ದತಾನ್ಮತ್ಸಾ ಕ್ರೋಧಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ತ್ವರಿತಂ ಸೂತಂ ರಥಃ ಸಮುಪನೀಯತಾಮ್ ॥೨॥

ತಸ್ಯ ಸೂತೋ ರಥಂ ದಿವ್ಯಮುಪಸಾಧಪ್ಯ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ ।
ಸ್ಥಿತಃ ಸ ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ಆರುರೋಹ ಮಹಾರಥಮ್ ॥೩॥

ಪಾಶಮುದ್ಗರಹಸ್ತಶ್ಚ ಮೃತ್ಯುಸ್ತಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಯೇನ ಸಂಜಿಕ್ಕಪ್ಯತೇ ಸರ್ವಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಸಚರಾಚರಮ್ ॥೪॥

ಕಾಲದಣ್ಡಶ್ಚ ಪಾರ್ಶ್ವಸೋ ಮೂರ್ತಿಮಾನ್ಸ್ಯಂದನೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಯಮಪ್ರಹರಣಂ ದಿವ್ಯಂ ಪ್ರಜ್ವಲನ್ನಿವ ತೇಜಸಾ ॥೫॥

ತತೋ ಲೋಕಾಸ್ತ್ರಯಸ್ತ್ರಸ್ತಾಃ ಕಮ್ಮಂತೇ ಚ ದಿವೌಕಸಃ ।
ಕಾಲಂ ಕ್ರುದ್ಧಂ ತದಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲೋಕತ್ರಯಭಯಾವಹಮ್ ॥೬॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ತೇ ತಂ ವಿಕೃತಂ ರಥಂ ಮೃತ್ಯುಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಸಚಿವಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸರ್ವಲೋಕಭಯಾವಹಮ್ ॥೭॥

ಲಘುಸತ್ತ್ವತಯಾ ಸರ್ವೇ ನಷ್ಟಸಂಜ್ಞಾ ಭಯಾರ್ದಿತಾಃ ।
ನಾತ್ರ ಯೋದ್ಧಂ ಸಮರ್ಥಾಃ ಸ್ಮ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿಪ್ರದುದ್ರ್ರವುಃ ॥೮॥

ಸ ತು ತಂ ತಾದೃಶಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಥಂ ಲೋಕಭಯಾವಹಮ್ ।
ನಾಕ್ಷುಭ್ಯತ ತದಾ ರಕ್ಷೋ ವ್ಯಥಾ ಚೈವಾಸ್ಯ ನಾಭವತ್ ॥೯॥

ಸ ತು ರಾವಣಮಾಸಾದ್ಯ ವಿಸೃಜಂತ್ಕಿತೋಮರಾನ್ ।
ಯಮೋ ಮರ್ಮಾಣಿ ಸಂಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ನೃಕೃಂತತ ॥೧೦॥

ರಾವಣಸ್ತು ಸ್ಥಿತಃ ಸ್ವಸ್ಥಃ ಶರವರ್ಷಂ ಮುಮೋಚ ಹ |
ತಸ್ಮಿನ್ವ್ಯವಸ್ವತರಥೇ ತೋಯವರ್ಷಮಿವಾಮ್ಬುದಃ || 11 ||

ತತೋ ಮಹಾಶಕ್ತಿಶತ್ಯೈಃ ಪಾತ್ಯಮಾನ್ಯೈರ್ಮಹೋರಸಿ |
ಪ್ರತಿಕರ್ತುಂ ಸ ನಾಶಕ್ನೋದ್ರಾಕ್ಷಸಃ ಶಲ್ಯಪೀಡಿತಃ || 12 ||

ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರೇವಂ ಯಮೇನಾಮಿತ್ರಕರ್ಶಿನಾ |
ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ಕೃತೇ ಸಜ್ಞೈಃ ನ ಭಗ್ನೋ ವಿಜಿತೋಽಪಿ ವಾ || 13 ||

ತತೋಽಭವತ್ಪುನರ್ಯುದ್ಧಂ ಯಮರಾಕ್ಷಸಯೋಸ್ತದಾ |
ವಿಜಯಾಕಾಂಕ್ಷಿಣೋಸ್ತತ್ರ ಸಮರೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನೋಃ || 14 ||

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ |
ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ದದೃಶುಸ್ತದ್ರಣಾಜಿರಮ್ || 15 ||

ಸಂವರ್ತ ಇವ ಲೋಕಾನಾಮಭವದ್ಯುಧ್ಯತೋಸ್ತಯೋಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಮುಖ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರೇತಾನಾಮೀಶ್ವರಸ್ಯ ಚ || 16 ||

ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧಶ್ಚಾಪಮಾಯಮ್ಯ ಸಂಯುಗೇ |
ನಿರಂತರಮಿವಾಕಾಶಂ ಕುರ್ವನ್ಬಾಣಾನ್ಮಮೋಚ ಹ || 17 ||

ಮೃತ್ಯುಂ ಚತುರ್ಭಿರ್ವಿಶಿಖೈಃ ಸೂತಂ ಸಪ್ತಭಿರರ್ಧಯತ್ |
ಯಮಂ ಶರಸಹಸ್ರೇಣ ಶೀಘ್ರಂ ಮರ್ಮಸ್ವತಾಡಯತ್ || 18 ||

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯ ಸಹಸಾ ಯಮಸ್ಯಾಭಿವಿನಿಸ್ತುತಃ |
ಜ್ವಾಲಾಮಾಲೋ ವಿನಿಶ್ವಾಸೋ ವದನಾತ್ಕ್ರೋಧಪಾವಕಃ || 19 ||

ತತೋಽಪಶ್ಯಂಸ್ತದಾಶ್ಚರ್ಯಂ ದೇವದಾನವರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಕ್ರೋಧಜಂ ಪಾವಕಂ ದೀಪ್ತಂ ದಿಧಕ್ಷಂತಂ ರಿಪೋರ್ಬಲಮ್ || 20 ||

ಮೃತ್ಯುಸ್ತು ಪರಮಕ್ರುದ್ಧೋ ವೈವಸ್ವತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಮುಂಚ್ಚ ಮಾಂ ದೇವ ಶೀಘ್ರಂ ತ್ವಂ ನಿಹನ್ಮಿ ಸಮರೇ ರಿಪುಮ್ || 21 ||

ನರಕಃ ಶಮ್ಭರೋ ವೃತ್ರಃ ಶಮ್ಭುಃ ಕಾರ್ತಸ್ವರೋ ಬಲೀ ।
ನಮುಚಿರ್ವಿರೋಚನಶ್ಚೈವ ತಾವುಭೌ ಮಧುಕೈಟಭೌ ॥ 22 ॥

ಏತೇ ಚಾನೈ ಚ ಬಹವೋ ಬಲವನ್ತೋ ದುರಾಸದಾಃ ।
ವಿನಿಪನ್ನಾ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಾಃ ಕಾ ಚಿನ್ತಾಸ್ಮಿನ್ನಿಶಾಚರೇ ॥ 23 ॥

ಮುಂಞ್ಚ ಮಾಂ ಸಾಧು ಧರ್ಮಜ್ಞ ಯಾವದೇನಂ ನಿಹನ್ಮ್ಯಹಮ್ ।
ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿನ್ಮಯಾ ದೃಷ್ಟೋ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವತಿ ॥ 24 ॥

ಬಲಂ ಮಮ ನ ಖಿಲೇತನ್ಮರ್ಯಾದೈಷಾ ನಿಸರ್ಗತಃ ।
ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೋ ಹಿ ಮಯಾ ಕಶ್ಚಿನ್ಮ ಜೀವೇದಿತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ ॥ 25 ॥

ಏತತ್ತ್ವ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಧರ್ಮರಾಜಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ತತ್ರ ತಂ ಮೃತ್ಯುಮಯಮೇನಂ ನಿಹನ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ 26 ॥

ತತಃ ಸಂರಕ್ತನಯನಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ವೈವಸ್ವತಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಕಾಲದಣ್ಡಮಮೋಘಂ ತಂ ತೋಲಯಾಮಾಸ ಪಾಣಿನಾ ॥ 27 ॥

ಯಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವೇಷು ನಿಶ್ಛಿದ್ರಾಃ ಕಾಲಪಾಶಾಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ ।
ಪಾವಕಸ್ಪರ್ಶಸಂಜಾತೋ ಮುದ್ಗರೋ ಮೂರ್ತಿಮಾನ್ಸ್ಥಿತಃ ॥ 28 ॥

ದರ್ಶನಾದೇವ ಯಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ಪ್ರಾಣಿನಾಮುಪರುದ್ಯತಿ ।
ಕಿಂ ಪುನಸ್ತಾಡನಾದ್ವಾಪಿ ಪೀಡನಾದ್ವಾಪಿ ದೇಹಿನಃ ॥ 29 ॥

ಸ ಜ್ವಾಲಾಪರಿವಾರಸ್ತು ಪಿಬನ್ನಿವ ನಿಶಾಚರಮ್ ।
ಕರಸ್ಪೃಷ್ಟೋ ಬಲವತಾ ದಣ್ಡಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸುದಾರುಣಃ ॥ 30 ॥

ತತೋ ವಿದುದ್ರವುಃ ಸರ್ವೇ ಸತ್ತ್ವಾಸ್ತಸ್ಮಾದ್ರಣಾಜಿರಾತ್ ।
ಸುರಾಶ್ಚ ಕ್ಷುಭಿತಾ ದೃಷ್ಟಾಃ ಕಾಲದಣ್ಡೋದ್ಯತಂ ಯಮಮ್ ॥ 31 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಹರ್ತುಕಾಮೇ ತು ದಣ್ಡಮುದ್ಯಮ್ಯ ರಾವಣಮ್ ।
ಯಮಂ ಪಿತಾಮಹಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರ್ಶಯಿತ್ವೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 32 ॥

ವೈವಸ್ವತ ಮಹಾಬಾಹೋ ನ ಖಿಲ್ವತುಲವಿಕ್ರಮ |
ಪ್ರಹರ್ತವ್ಯಂ ತ್ವಯೈತೇನ ದಣ್ಡೇನಾಸ್ಮಿನ್ನಿಶಾಚರೇ || 33 ||

ವರಃ ಖಿಲು ಮಯಾ ದತ್ತಸ್ತಸ್ಯ ತ್ರಿದಶಪುಜ್ಗವ |
ತತ್ತ್ವಯಾ ನಾನ್ಯತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಯನ್ಮಯಾ ವ್ಯಾಹೃತಂ ವಚಃ || 34 ||

ಅಮೋಘೋ ಹ್ಯೇಷ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಪ್ರಜಾನಾಂ ವಿನಿಪಾತನೇ |
ಕಾಲದಣ್ಡೋ ಮಯಾ ಸೃಷ್ಟಃ ಪೂರ್ವಂ ಮೃತ್ಯುಪುರಸ್ಕೃತಃ || 35 ||

ತನ್ನ ಖಿಲ್ವೇಷ ತೇ ಸೌಮ್ಯ ಪಾತ್ಯೋ ರಾಕ್ಷಸಮೂರ್ಧನಿ |
ನ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ಪ್ರತಿತೇ ಕಶ್ಚಿನ್ಮಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವತಿ || 36 ||

ಯದಿ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಿಪತಿತೇ ನ ಮ್ರಿಯೇತ್ಯೇಷ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಮ್ರಿಯೇತ ವಾ ದಶಗ್ರೀವಸ್ತಥಾಪ್ಯುಭಯತೋಽನ್ಯತಮ್ || 37 ||

ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾನ್ಯಯಚ್ಛಾದ್ಯ ದಣ್ಡಮೇನಂ ವಧೋದ್ಯತಮ್ |
ಸತ್ಯಂ ಮಮ ಕುರುಷ್ವೇದಂ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ವಂ ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಚ || 38 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಯಮಸ್ತದಾ |
ಏಷ ವ್ಯಾವರ್ತಿತೋ ದಣ್ಡಃ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುರ್ಭವಾನ್ದಿ ನಃ || 39 ||

ಕಿಂ ತ್ವಿದಾನೀಂ ಮಯಾ ಶಕ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ರಣಗತೇನ ಹಿ |
ಯನ್ಮಯಾ ಯನ್ನ ಹಂತವ್ಯೋ ರಾಕ್ಷಸೋ ವರದರ್ಪಿತಃ || 40 ||

ಏಷ ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಣಶ್ಯಾಮಿ ದರ್ಶನಾದಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸರಥಃ ಸಾಶ್ವಸ್ತತ್ರೈವಾನ್ತರಧೀಯತ || 41 ||

ದಶಗ್ರೀವಸ್ತು ತಂ ಜಿತಾನ್ವ ನಾಮ ವಿಶ್ರವ್ಯ ಚಾತ್ಮನಃ |
ಪುಷ್ಪಕೇಣ ತು ಸಂಹೃಷ್ಣೋ ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೋ ಯಮಸಾದನಾತ್ || 42 ||

ತತೋ ವೈವಸ್ವತೋ ದೇವೈಃ ಸಹ ಬ್ರಹ್ಮಪುರೋಗಮೈಃ |
ಜಗಾಮ ತ್ರಿದಿವಂ ಹೃಷ್ಣೋ ನಾರದಶ್ಚ ಮಹಾಮುನಿಃ || 43 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ದ್ವಾವಿಂಶಃ ||

सर्गः॥

॥ ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತು ಜಿತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ಯಮಂ ತ್ರಿದಶಪುಜ್ಞವಮ್ ।
ರಾವಣಸ್ತು ಜಯಶ್ಲಾಘೀ ಸ್ವಸಹಾಯಾನ್ದದರ್ಶ ಹ ॥₁॥

ಜಯೇನ ವರ್ಧಯಿತ್ವಾ ಚ ಮಾರೀಚಪ್ರಮುಖಾಸ್ತತಃ ।
ಪುಷ್ಪಕಂ ಭೇಜಿರೇ ಸರ್ವೇ ಸಾನ್ವಿತಾ ರವಣೇನ ಹ ॥₂॥

ತತೋ ರಸಾತಲಂ ಹೃಷ್ಣುಃ ಪ್ರವಿಷ್ಣುಃ ಪಯಸೋ ನಿಧಿಮ್ ।
ದೈತ್ಯೋರಗ ಗಣಾಧ್ಯುಷ್ಣಂ ವರುಣೇನ ಸುರಕ್ಷಿತಮ್ ॥₃॥

ಸ ತು ಭೋಗವತೀಂ ಗತ್ವಾ ಪುರೀಂ ವಾಸುಕಿಪಾಲಿತಾಮ್ ।
ಸ್ಥಾಪ್ಯ ನಾಗಾನ್ವಶೇ ಕೃತ್ವಾ ಯಯೌ ಮಣಿಮತೀಂ ಪುರೀಮ್ ॥₄॥

ನಿವಾತಕವಚಾಸ್ತತ್ರ ದೈತ್ಯಾ ಲಬ್ಧವರಾ ವಸನ್ ।
ರಾಕ್ಷಸಸ್ತಾನಸ್ಮಾಸಾದ್ಯ ಯುದ್ಧೇನ ಸಮುಪಾಹ್ವಯತ್ ॥₅॥

ತೇ ತು ಸರ್ವೇ ಸುವಿಕ್ರಾಂತಾ ದೈತೇಯಾ ಬಲಶಾಲಿನಃ ।
ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಯುದ್ಧಾ ಯುದ್ಧದುರ್ಮದಾಃ ॥₆॥

ತೇಷಾಂ ತು ಯುಧ್ಯಮಾನಾನಾಂ ಸಾಗ್ರಃ ಸಂವತ್ಸರೋ ಗತಃ ।
ನ ಚಾನ್ಯತರಯೋಸ್ತತ್ರ ವಿಜಯೋ ವಾ ಕ್ಷಯೋಽಪಿ ವಾ ॥₇॥

ತತಃ ಪಿತಾಮಹಸ್ತತ್ರ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಗತಿರವ್ಯಯಃ ।
ಆಜಗಾಮ ದ್ರುತಂ ದೇವೋ ವಿಮಾನವರಮಾಸ್ಥಿತಃ ॥₈॥

ನಿವಾತಕವಚಾನಾಂ ತು ನಿವಾರ್ಯ ರಣಕರ್ಮ ತತ್ ।
ವೃದ್ಧಃ ಪಿತಾಮಹೋ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ವಿದಿತಾರ್ಥವತ್ ॥₉॥

ನ ಹ್ಯಯಂ ರಾವಣೋ ಯುದ್ಧೇ ಶಕ್ಯೋ ಜೇತುಂ ಸುರಾಸುರೈಃ ।
ನ ಭವಂತಃ ಕ್ಷಯಂ ನೇತುಂ ಶಕ್ಯಾಃ ಸೇನ್ದ್ರೈಃ ಸುರಾಸುರೈಃ ॥₁₀॥

ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಸಖಿತೃಂ ವೈ ಭವದ್ಭಿಃ ಸಹ ರೋಚತೇ ।
ಅವಿಭಕ್ತಾ ಹಿ ಸರ್ವಾರ್ಥಾಃ ಸುಹೃದಾಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ 11 ॥

ತತೋಽಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕಂ ಸಖ್ಯಂ ಕೃತವಾಂಸ್ತತ್ರ ರಾವಣಃ ।
ನಿವಾತಕವಚೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರೀತಿಮಾನಭವತ್ತದಾ ॥ 12 ॥

ಅರ್ಚಿತಸ್ತೈರ್ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸಂವತ್ಸರಸುಖೋಷಿತಃ ।
ಸ್ವಪುರಾನ್ನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ಚ ಪೂಜಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ದಶಾನನಃ ॥ 13 ॥

ಸ ತೂಪಧಾರ್ಯ ಮಾಯಾನಾಂ ಶತಮೇಕೋನಮಾತ್ಮವಾನ್ ।
ಸಲಿಲೇನ್ದ್ರಪುರಾನ್ವೇಷೀ ಸ ಬಭ್ರಾಮ ರಸಾತಲಮ್ ॥ 14 ॥

ತತೋಽಶ್ಮನಗರಂ ನಾಮ ಕಾಲಕೇಯಾಭಿರಕ್ಷಿತಮ್ ।
ತಂ ವಿಜಿತ್ಯ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಜಘ್ನೇ ದೈತ್ಯಾಂಶ್ಚತುಃಶತಮ್ ॥ 15 ॥

ತತಃ ಪಾಣ್ಡುರಮೇಘಾಭಂ ಕೈಲಾಸಮಿವ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ।
ವರುಣಸ್ಯಾಲಯಂ ದಿವ್ಯಮಪಶ್ಯದ್ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ॥ 16 ॥

ಕ್ಷರನ್ತೀಂ ಚ ಪಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಸುರಭಿಂ ಗಾಮವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಯಸ್ಯಾಃ ಪಯೋವಿನ್ಯಾನ್ದಾತ್ಮೀರೋದೋ ನಾಮ ಸಾಗರಃ ॥ 17 ॥

ಯಸ್ಮಾಚ್ಚನ್ದ್ರಃ ಪ್ರಭವತಿ ಶೀತರಶ್ಮಿಃ ಪ್ರಜಾಹಿತಃ ।
ಯಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಜೀವಂತಿ ಘೇನಪಾಃ ಪರಮರ್ಷಯಃ ।
ಅಮೃತಂ ಯತ್ರ ಚೋತ್ಪನ್ನಂ ಸುರಾ ಚಾಪಿ ಸುರಾಶಿನಾಮ್ ॥ 18 ॥

ಯಾಂ ಬ್ರುವಂತಿ ನರಾ ಲೋಕೇ ಸುರಭಿಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ ।
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ತು ತಾಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾವಣಃ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ ।
ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಘೋರಂ ಗುಪ್ತಂ ಬಹುವಿಧೈರ್ಬಲೈಃ ॥ 19 ॥

ತತೋ ಧಾರಾಶತಾಕೀರ್ಣಂ ಶಾರದಾಭ್ರನಿಭಂ ತದಾ ।
ನಿತ್ಯಪ್ರಹೃಷ್ಟಂ ದದೃಶೇ ವರುಣಸ್ಯ ಗೃಹೋತ್ತಮಮ್ ॥ 20 ॥

ತತೋ ಹತ್ವಾ ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷಾನ್ಸಮರೇ ತೈಶ್ಚ ತಾಡಿತಃ ।

ಅಬ್ರವೀತ್ಕಷ್ವ ಗತೋ ಯೋ ವೋ ರಾಜಾ ಶೀಘ್ರಂ ನಿವೇದ್ಯತಾಮ್ || 21 ||

ಯುದ್ಧಾರ್ಥೀ ರಾವಣಃ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತಸ್ಯ ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರದೀಯತಾಮ್ |
ವದ ವಾ ನ ಭಯಂ ತೇಽಸ್ತಿ ನಿರ್ಜಿತೋಽಸ್ಮೀತಿ ಸಾಂಜ್ಞಲಿಃ || 22 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ಕ್ರುದ್ಧಾ ವರುಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಪುತ್ರಾಃ ಪೌತ್ರಾಶ್ಚ ನಿಷಾಕ್ರಮನ್ಗೌಶ್ಚ ಪುಷ್ಕರ ಏವ ಚ || 23 ||

ತೇ ತು ವೀರ್ಯಗುಣೋಪೇತಾ ಬಲೈಃ ಪರಿವೃತಾಃ ಸ್ವಕೈಃ |
ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಥಾನಾಕಮಗಮಾನುದ್ಯದ್ಭಾಸ್ಕರವರ್ಚಸಃ || 24 ||

ತತೋ ಯುದ್ಧಂ ಸಮಭವದ್ಧಾರುಣಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ |
ಸಲಿಲೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ರಕ್ಷಸಃ || 25 ||

ಅಮಾತ್ಯೈಸ್ತು ಮಹಾವೀರ್ಯೈರ್ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ವಾರುಣಂ ತದ್ಬಲಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಕ್ಷಣೇನ ವಿನಿಪಾತಿತಮ್ || 26 ||

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸ್ವಬಲಂ ಸಜ್ಞೈಃ ವರುಣಸ್ಯಾ ಸುತಾಸ್ತದಾ |
ಅರ್ದಿತಾಃ ಶರಜಾಲೇನ ನಿವೃತ್ತಾ ರಣಕರ್ಮಣಃ || 27 ||

ಮಹೀತಲಗತಾಸ್ತೇ ತು ರಾವಣಂ ದೃಶ್ಯ ಪುಷ್ಪಕೇ |
ಆಕಾಶಮಾಶು ವಿವಿಶುಃ ಸ್ಯನ್ನಂದನೈಃ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿಭಿಃ || 28 ||

ಮಹದಾಸೀತ್ತತಸ್ತೇಷಾಂ ತುಲ್ಯಂ ಸ್ಥಾನಮವಾಪ್ಯ ತತ್ |
ಆಕಾಶಯುದ್ಧಂ ತುಮುಲಂ ದೇವದಾನವಯೋರಿವ || 29 ||

ತತಸ್ತೇ ರಾವಣಂ ಯುದ್ಧೇ ಶರೈಃ ಪಾವಕಸಂನಿಭೈಃ |
ವಿಮುಖೀಕೃತ್ಯ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ವಿನೇದುವಿವಿಧಾನ್ರವಾನ್ || 30 ||

ತತೋ ಮಹೋದರಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಾಜಾನಂ ದೃಶ್ಯ ಧರ್ಷಿತಮ್ |
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಮೃತ್ಯುಭಯಂ ವೀರೋ ಯುದ್ಧಕಾಂಕ್ಷೀ ವ್ಯಲೋಕಯತ್ || 31 ||

ತೇನ ತೇಷಾಂ ಹಯಾ ಯೇ ಚ ಕಾಮಗಾಃ ಪವನೋಪಮಾಃ |

ಮಹೋದರೇಣ ಗದಯಾ ಹತಾಸ್ತೇ ಪ್ರಯಯುಃ ಕ್ಷಿತಿಮ್ || 32 ||

ತೇಷಾಂ ವರುಣಸೂನೂನಾಂ ಹತ್ವಾ ಯೋಧಾನ್ದಯಾಂಶ್ಚ ತಾನ್ |
ಮುಮೋಚಾಶು ಮಹಾನಾದಂ ವಿರಥಾನ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ತಾನ್ಸಿಂಧುತಾನ್ || 33 ||

ತೇ ತು ತೇಷಾಂ ರಥಾಃ ಸಾಶ್ವಾಃ ಸಹ ಸಾರಥಿಭಿರ್ವರೈಃ |
ಮಹೋದರೇಣ ನಿಹತಾಃ ಪತಿತಾಃ ಪ್ರಥಿವೀತಲೇ || 34 ||

ತೇ ತು ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಥಾನ್ಪುತ್ರಾ ವರುಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಆಕಾಶೇ ವಿಷ್ಣಿತಾಃ ಶೂರಾಃ ಸ್ವಪ್ರಭಾವಾನ್ನ ವಿವ್ಯಧುಃ || 35 ||

ಧನೂಂಷಿ ಕೃತ್ವಾ ಸಜ್ಯಾನಿ ವಿನಿರ್ಭಿದ್ಯ ಮಹೋದರಮ್ |
ರಾವಣಂ ಸಮರೇ ಕೃದ್ಧಾಃ ಸಹಿತಾಃ ಸಮಭಿದ್ರವನ್ || 36 ||

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಕಾಲಾಗ್ನಿರಿವ ವಿಷ್ಣಿತಃ |
ಶರವರ್ಷಂ ಮಹಾವೇಗಂ ತೇಷಾಂ ಮರ್ಮಸ್ವಪಾತಯತ್ || 37 ||

ಮುಸಲಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ತತೋ ಭಲ್ಲಶತಾನಿ ಚ |
ಪಟ್ಟಸಾಂಶ್ಚೈವ ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಶತಘ್ನೀಸ್ತೋಮರಾಂಸ್ತಥಾ |
ಪಾತಯಾಮಾಸ ದುರ್ಧರ್ಷಸ್ತೇಷಾಮುಪರಿ ವಿಷ್ಣಿತಃ || 38 ||

ಅಥ ವಿದ್ಧಾಸ್ತು ತೇ ವೀರಾ ವಿನಿಷ್ಪೇತುಃ ಪದಾತಯಃ || 39 ||

ತತೋ ರಕ್ಷೋ ಮಹಾನಾದಂ ಮುಕ್ತ್ವಾ ಹನ್ತಿ ಸ್ಮ ವಾರುಣಾನ್ |
ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರ್ಘೋರೈರ್ಧಾರಾಪಾತ್ಯೈರಿವಾಮ್ಬದಃ || 40 ||

ತತಸ್ತೇ ವಿಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ಪತಿತಾ ಧರಣೀತಲೇ |
ರಣಾತ್ಸ್ವಪುರುಷೈಃ ಶೀಘ್ರಂ ಗೃಹಾಣ್ಯೇವ ಪ್ರವೇಶಿತಾಃ || 41 ||

ತಾನಬ್ರವೀತ್ತತೋ ರಕ್ಷೋ ವರುಣಾಯ ನಿವೇದ್ಯತಾಮ್ |
ರಾವಣಂ ಚಾಬ್ರವೀನ್ಮನ್ತ್ರೀ ಪ್ರಭಾಸೋ ನಾಮ ವಾರುಣಃ || 42 ||

ಗತಃ ಖಿಲು ಮಹಾತೇಜಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಜಲೇಶ್ವರಃ |
ಗಾನ್ಧರ್ವಂ ವರುಣಃ ಶ್ರೋತುಂ ಯಂ ತ್ವಮಾಹ್ವಯಸೇ ಯುಧಿ || 43 ||

ತತ್ಕಿಂ ತವ ವೃಥಾ ವೀರ ಪರಿಶ್ರಾಮ್ಯ ಗತೇ ನೃಪೇ ।
ಯೇ ತು ಸಂನಿಹಿತಾ ವೀರಾಃ ಕುಮಾರಾಸ್ತೇ ಪರಾಜಿತಾಃ ॥ 44 ॥

ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ತು ತಚ್ಛುತಾಃ ನಾಮ ವಿಶ್ರವ್ಯ ಚಾತ್ಮನಃ ।
ಹರ್ಷಾನ್ನಾದಂ ವಿಮುಞ್ಚನೈಷ್ಯ ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೋ ವರುಣಾಲಯಾತ್ ॥ 45 ॥

ಆಗತಸ್ತು ಪಥಾ ಯೇನ ತೇನೈವ ವಿನಿವೃತ್ಯ ಸಃ ।
ಲಜ್ಜಾಮಭಿಮುಖೋ ರಕ್ಷೋ ನಭಸ್ತಲಗತೋ ಯಯೌ ॥ 46 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಿವರ್ತಮಾನಃ ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ರಾವಣಃ ಸ ದುರಾತ್ಮವಾನ್ |
ಜಹ್ರೇ ಪಥಿ ನರೇಂದ್ರರ್ಷಿದೇವಗನ್ನರ್ಧವಕನ್ಯಕಾಃ || 1 ||

ದರ್ಶನೀಯಾಂ ಹಿ ಯಾಂ ರಕ್ಷಃ ಕನ್ಯಾಂ ಸ್ತ್ರೀಂ ವಾಥ ಪಶ್ಯತಿ |
ಹತ್ವಾ ಬನ್ಧುಜನಂ ತಸ್ಯಾ ವಿಮಾನೇ ಸಂನ್ಯವೇಶಯತ್ || 2 ||

ತತ್ರ ಪನ್ನಗಯಕ್ಷಾಣಾಂ ಮಾನುಷಾಣಾಂ ಚ ರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ದೈತ್ಯಾನಾಂ ದಾನವಾನಾಂ ಚ ಕನ್ಯಾ ಜಗ್ರಾಹ ರಾವಣಃ || 3 ||

ದೀರ್ಘಕೇಶ್ಯಃ ಸುಚಾರ್ವಜಗ್ಯಃ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಃ |
ಶೋಕಾಯತ್ತಾಸ್ತರುಣ್ಯಶ್ಚ ಸಮಸ್ತಾ ಸ್ತನನಮ್ರಿತಾಃ || 4 ||

ತುಲ್ಯಮಗ್ನ್ಯರ್ಚಿಷಾಂ ತತ್ರ ಶೋಕಾಗ್ನಿಭಯಸಂಭವಮ್ |
ಪ್ರವೇಪಮಾನಾ ದುಃಖಾರ್ತಾ ಮುಮುಚುರ್ಬಾಷ್ಪಜಂ ಜಲಮ್ || 5 ||

ತಾಸಾಂ ನಿಶ್ವಸಮಾನಾನಾಂ ನಿಶ್ವಸೈಃ ಸಮ್ಪ್ರದೀಪಿತಮ್ |
ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಮಿವಾಭಾತಿ ಸಂನಿರುದ್ಧಾಗ್ನಿಪುಷ್ಪಕಮ್ || 6 ||

ಕಾಚಿದ್ಧೃತ್ಯಾ ಸುದುಃಖಾರ್ತಾ ಹನ್ಯಾದಪಿ ಹಿ ಮಾಮಯಮ್ |
ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಮಾತ್ಮಹಿಂತ್ಸಾನ್ಯಾನ್ಯಾನ್ಯುತ್ಪನ್ನೇಷ್ಯ ಶ್ವಶುರಾನಪಿ |
ದುಃಖಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟಾ ವಿಲೇಪುಃ ಸಹಿತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ || 7 ||

ಕಥಂ ನು ಖಲು ಮೇ ಪುತ್ರಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ಮಯಾ ವಿನಾ |
ಕಥಂ ಮಾತಾ ಕಥಂ ಭ್ರಾತಾ ನಿಮಗ್ನಾಃ ಶೋಕಸಾಗರೇ || 8 ||

ಹಾ ಕಥಂ ನು ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಭರ್ತಾರಂ ದೈವತಂ ವಿನಾ |
ಮೃತ್ಯೋ ಪ್ರಸೀದ ಯಾಚೇ ತ್ವಾಂ ನಯ ಮಾಂ ಯಮಸಾದನಮ್ || 9 ||

ಕಿಂ ನು ಮೇ ದುಷ್ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ದೇಹಾನ್ತರೇ ಪುರಾ |

ತತೋಽಸ್ಮಿ ಧರ್ಷಿತಾನೇನ ಪತಿತಾ ಶೋಕಸಾಗರೇ || 10 ||

ನ ಖಲ್ವಿದಾನೀಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ದುಃಖಸ್ಯಾನ್ತಮಿಹಾತ್ಮನಃ |
ಅಹೋ ಧಿನ್ಮಾನುಷಾಂಲೋಕಾನ್ನಾಸ್ತಿ ಖಲ್ವಧಮಃ ಪರಃ || 11 ||

ಯದ್ಬರ್ಹಲಾ ಬಲವತಾ ಬಾನ್ಧವಾ ರಾವಣೇನ ಮೇ |
ಉದಿತೇನೈವ ಸೂರ್ಯೇಣ ತಾರಕಾ ಇವ ನಾಶಿತಾಃ || 12 ||

ಅಹೋ ಸುಬಲವದ್ರಕ್ಷೋ ವಧೋಪಾಯೇಷು ರಜ್ಯತೇ |
ಅಹೋ ದುರ್ಮೃತ್ತಮಾತ್ಮಾನಂ ಸ್ವಯಮೇವ ನ ಬುಧ್ಯತೇ || 13 ||

ಸರ್ವಥಾ ಸದೃಶಸ್ತಾವದ್ವಿಕ್ರಮೋಽಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ಇದಂ ತ್ವಸದೃಶಂ ಕರ್ಮ ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶನಮ್ || 14 ||

ಯಸ್ಮಾದೇಷ ಪರಖ್ಯಾಸು ಸ್ತ್ರೀಷು ರಜ್ಯತಿ ದುರ್ಮತಿಃ |
ತಸ್ಮಾದ್ಧಿ ಸ್ತ್ರೀಕೃತೇನೈವ ವಧಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ವಾರಣಃ || 15 ||

ಶಪ್ತಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಸ ತು ತದಾ ಹತತೇಜಾಃ ಸುನಿಷ್ಪ್ರಭಃ |
ಪತಿವ್ರತಾಭಿಃ ಸಾಧ್ವೀಭಿಃ ಸ್ಥಿತಾಭಿಃ ಸಾಧು ವರ್ತ್ಮನಿ || 16 ||

ಏವಂ ವಿಲಪಮಾನಾಸು ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಪೂಜ್ಯಮಾನೋ ನಿಶಾಚರೈಃ || 17 ||

ತತೋ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ಸ್ವಸಾ ಪರಮದುಃಖಿತಾ |
ಪಾದಯೋಃ ಪತಿತಾ ತಸ್ಯ ವಕ್ತುಮೇವೋಪಚಕ್ರಮೇ || 18 ||

ತತಃ ಸ್ವಸಾರಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ರಾವಣಃ ಪರಿಸಾನ್ತ್ವಯನ್ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಕಮಿದಂ ಭದ್ರೇ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಮೇ ದ್ರುತಮ್ || 19 ||

ಸಾ ಬಾಷ್ಪಪರಿರುದ್ಧಾಕ್ಷೀ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಹತಾಸ್ಮಿ ವಿಧವಾ ರಾಜಂಸ್ತ್ವಯಾ ಬಲವತಾ ಕೃತಾ || 20 ||

ಏತೇ ವಿಯೌತ್ಸವ್ಯಾ ರಾಜನ್ಯೈಶ್ಚಾ ವಿನಿಹತಾ ರಣೇ |

ಕಾಲಕೇಯಾ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಾ ಮಹಾಬಲಪರಾಕ್ರಮಾಃ || 21 ||

ತತ್ರ ಮೇ ನಿಹತೋ ಭರ್ತಾ ಗರೀಯಾಂಜ್ವೀವಿತಾದಪಿ |
ಸ ತ್ವಯಾ ದಯಿತಸ್ತತ್ರ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಶತ್ರುಸಮೇನ ವೈ || 22 ||

ಯಾ ತ್ವಯಾಸ್ಮಿ ಹತಾ ರಾಜನ್ಸ್ವಯಮೇವೇಹ ಬನ್ಧನಾ |
ದುಃಖಂ ವೈಧವ್ಯಶಬ್ದಂ ಚ ದತ್ತಂ ಭೋಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ತ್ವಯಾ || 23 ||

ನನು ನಾಮ ತ್ವಯಾ ರಕ್ಷೋ ಜಾಮಾತಾ ಸಮರೇಷ್ವಪಿ |
ತಂ ನಿಹತ್ಯ ರಣೇ ರಾಜನ್ಸ್ವಯಮೇವ ನ ಲಜ್ಜಸೇ || 24 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತಯಾ ರಕ್ಷೋ ಭಗಿನ್ಯಾ ಕ್ರೋಶಮಾನಯಾ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಸಾನ್ತ್ವಯಿತ್ವಾ ತಾಂ ಸಾಮಪೂರ್ವಮಿದಂ ವಚಃ || 25 ||

ಅಲಂ ವತ್ಸೇ ವಿಷಾದೇನ ನ ಭೇತವ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ಮಾನದಾನವಿಶೇಷೈಸ್ತಾಂ ತೋಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿತ್ಯಶಃ || 26 ||

ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರಮತ್ತೋ ವ್ಯಾಕ್ಷಿಪ್ತೋ ಜಯಕಾಂಕ್ಷೀ ಕ್ಷಿಪಿಷ್ಠಾರಾನ್ |
ನಾವಗಚ್ಛಾಮಿ ಯುದ್ಧೇಷು ಸ್ವಾನ್ಪರಾನಾಂ ಪೃಹಂ ಶುಭೇ |
ತೇನಾಸೌ ನಿಹತಃ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ಮಯಾ ಭರ್ತಾ ತವ ಸ್ವಸಃ || 27 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ಯಾಲೇ ತು ಯತ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತತ್ಕುರಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಹಿತಮ್ |
ಭ್ರಾತುರೈಶ್ವರ್ಯಸಂಸ್ಥಸ್ಯ ಖರಸ್ಯ ಭವ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ || 28 ||

ಚತುರ್ದಶಾನಾಂ ಭ್ರಾತಾ ತೇ ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಪ್ರಭುಃ ಪ್ರಯಾಣೇ ದಾನೇ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹೌಜಸಾಮ್ || 29 ||

ತತ್ರ ಮಾತೃಷ್ವಸುಃ ಪುತ್ರೋ ಭ್ರಾತಾ ತವ ಖರಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸದಾ ಕುರ್ವನ್ಯದೃಕ್ಷ್ಯಸಿ ವಚಃ ಸ್ವಯಮ್ || 30 ||

ಶೀಘ್ರಂ ಗಚ್ಛತ್ವಯಂ ಶೂರೋ ದಣ್ಡಕಾನ್ಪರಿರಕ್ಷಿತಮ್ |
ದೂಷಣೋಽಸ್ಯ ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾಬಲಃ || 31 ||

ಸ ಹಿ ಶಪ್ತೋ ವನೋದ್ದೇಶಃ ಕೃದ್ಧೇನೋಶನಸಾ ಪುರಾ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮಯಂ ವಾಸೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 32 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸೈನ್ಯಂ ತಸ್ಯಾದಿದೇಶ ಹ ।
ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಾಮ್ ॥ 33 ॥

ಸ ತೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಪರಿವೃತೋ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಘೋರದರ್ಶನೈಃ ।
ಖರಃ ಸಮ್ಪ್ರಯಯೌ ಶೀಘ್ರಂ ದಂಡಕಾನಕುತೋಭಯಃ ॥ 34 ॥

ಸ ತತ್ರ ಕಾರಯಾಮಾಸ ರಾಜ್ಯಂ ನಿಹತಕಣ್ವಕಮ್ ।
ಸಾ ಚ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ಪ್ರೀತಾ ನ್ಯವಸದ್ಧಂಡಕಾವನೇ ॥ 35 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ತು ದತ್ತಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ವನಂ ಘೋರಂ ಖರಸ್ಯ ತತ್ |
ಭಗಿನೀಂ ಚ ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಹೃಷ್ಯಃ ಸ್ವಸ್ಥತರೋಽಭವತ್ || 1 ||

ತತೋ ನಿಕುಂಭಿಲಾ ನಾಮ ಲಜ್ಜಾಃ ಕಾನನಂ ಮಹತ್ |
ಮಹಾತ್ಮಾ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ತತ್ರವಿವೇಶ ಸಹಾನುಗಃ || 2 ||

ತತ್ರ ಯೂಪಶತಾಕೀರ್ಣಂ ಸೌಮ್ಯಚೈತೋಪಶೋಭಿತಮ್ |
ದದರ್ಶ ವಿಷ್ಕಿತಂ ಯಜ್ಞಂ ಸಮ್ಪ್ರದೀಪ್ತಮಿವ ಶ್ರಿಯಾ || 3 ||

ತತಃ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಧರಂ ಕಮಣ್ಡಲುಶಿಖಾಧ್ವಜಮ್ |
ದದರ್ಶ ಸ್ವಸುತಂ ತತ್ರ ಮೇಘನಾದಮರಿಂದ್ರಮಮ್ || 4 ||

ರಕ್ಷಃಪತಿಃ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸಮಾಶ್ಲಿಷ್ಯ ಚ ಬಾಹುಭಿಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಕಮಿದಂ ವತ್ಸ ವರ್ತತೇ ತದ್ಬ್ರವೀಹಿ ಮೇ || 5 ||

ಉಶನಾ ತ್ವಬ್ರವೀತ್ತತ್ರ ಗುರುರ್ಯಜ್ಞಸಮೃದ್ಧಯೇ |
ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಹಾತಪಾಃ || 6 ||

ಅಹಮಾಖ್ಯಾಮಿ ತೇ ರಾಜಞ್ಶ್ರೂಯತಾಂ ಸರ್ವಮೇವ ಚ |
ಯಜ್ಞಾಸ್ತೇ ಸಪ್ತ ಪುತ್ರೇಣ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸುಬಹುವಿಸ್ತರಾಃ || 7 ||

ಅಗ್ನಿಷ್ಪೋಮೋಽಶ್ವಮೇಧಶ್ಚ ಯಜ್ಞೋ ಬಹುಸುವರ್ಣಕಃ |
ರಾಜಸೂಯಸ್ತಥಾ ಯಜ್ಞೋ ಗೋಮೇಧೋ ವೈಷ್ಣವಸ್ತಥಾ || 8 ||

ಮಾಹೇಶ್ವರೇ ಪ್ರವೃತ್ತೇ ತು ಯಜ್ಞೇ ಪುಂಭಿಃ ಸುದುರ್ಲಭೇ |
ವರಾಂಸ್ತೇ ಲಬ್ಧವಾನ್ಪುತ್ರಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪಶುಪತೇರಿಹ || 9 ||

ಕಾಮಗಂ ಸ್ಯಂದನಂ ದಿವ್ಯಮನ್ತರಿಕ್ಷಚರಂ ಧ್ರುವಮ್ |
ಮಾಯಾಂ ಚ ತಾಮಸೀಂ ನಾಮ ಯಯಾ ಸಮ್ಪದ್ಯತೇ ತಮಃ || 10 ||

ಏತಯಾ ಕಿಲ ಸಜ್ಜಾಮೇ ಮಾಯಯಾ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ ।
ಪ್ರಯುದ್ಧಸ್ಯ ಗತಿಃ ಶಕ್ಯಾ ನ ಹಿ ಜ್ಞಾತುಂ ಸುರಾಸುರೈಃ ॥ 11 ॥

ಅಕ್ಷಯಾವಿಷುಧೀ ಬಾಣೈಶ್ಚಾಪಂ ಚಾಪಿ ಸುದುರ್ಜಯಮ್ ।
ಅಸ್ತ್ರಂ ಚ ಬಲವತ್ಸಾಮ್ಯ ಶತ್ರುವಿಧ್ವಂಸನಂ ರಣೇ ॥ 12 ॥

ಏತಾನನ್ವಾರ್ವಾನ್ವರಾಂಲ್ಲಬಾಧ್ಯ ಪುತ್ರಸ್ತೇಷು ದಶಾನನ ।
ಅದ್ಯ ಯಜ್ಞಸಮಾಪ್ತಾ ಚ ತ್ವತ್ಪ್ರತೀಕ್ಷಃ ಸ್ಥಿತೋ ಅಹಮ್ ॥ 13 ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ಧಶಗ್ರೀವೋ ನ ಶೋಭನಮಿದಂ ಕೃತಮ್ ।
ಪೂಜಿತಾಃ ಶತ್ರುವೋ ಯಸ್ಮಾದ್ಧ್ರವ್ಯೈರಿನ್ದ್ರಪುರೋಗಮಾಃ ॥ 14 ॥

ಏಹೀದಾನೀಂ ಕೃತಂ ಯದ್ಧಿ ತದಕರ್ತುಂ ನ ಶಕ್ಯತೇ ।
ಆಗಚ್ಛ ಸೌಮ್ಯ ಗಚ್ಛಾಮಃ ಸ್ವಮೇವ ಭವನಂ ಪ್ರತಿ ॥ 15 ॥

ತತೋ ಗತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸಪುತ್ರಃ ಸವಿಭೀಷಣಃ ।
ಸ್ತ್ರಿಯೋಽವತಾರಯಾಮಾಸ ಸರ್ವಾಸ್ತಾ ಬಾಷ್ಪವಿಕ್ಲವಾಃ ॥ 16 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರತ್ನಬೂತಾಶ್ಚ ದೇವದಾನವರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ನಾನಾಭೂಷಣಸಮ್ಮನ್ನಾ ಜ್ವಲಂತೈಃ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ ॥ 17 ॥

ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ತಾ ನಾರೀದ್ಯೌಷ್ಣ್ಯಾ ಶೋಕಸಮಾಕುಲಾಃ ।
ತಸ್ಯ ತಾಂ ಚ ಮತಿಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 18 ॥

ಈದ್ಮಶೈಸ್ತೈಃ ಸಮಾಚಾರೈರ್ಯಶೋಽರ್ಥಕುಲನಾಶನೈಃ ।
ಧರ್ಷಣಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ದತ್ತಾ ಸ್ವಮತೇನ ವಿಚೇಷ್ಟಸೇ ॥ 19 ॥

ಜ್ಞಾತೀನ್ವೈ ಧರ್ಷಯಿತ್ವೇಮಾಸ್ತ್ವಯಾನೀತಾ ವರಾಜ್ಞನಾಃ ।
ತ್ವಾಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಧುನಾ ರಾಜನ್ಯುಮಿಭೀನಸೀ ಹೃತಾ ॥ 20 ॥

ರಾವಣಸ್ತ್ವಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ನಾವಗಚ್ಛಾಮಿ ಕಿಂ ತ್ವಿದಮ್ ।
ಕೋ ವಾಯಂ ಯಸ್ತ್ವಯಾಖ್ಯತೋ ಮಧುರಿತ್ಯೇವ ನಾಮತಃ ॥ 21 ॥

ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ಸಜುಕ್ತದೋ ಭ್ರಾತರಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಶ್ರೂಯತಾಮಸ್ಯ ಪಾಪಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ಫಲಮಾಗತಮ್ || 22 ||

ಮಾತಾಮಹಸ್ಯ ಯೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಭ್ರಾತಾ ಸುಮಾಲಿನಃ |
ಮಾಲ್ಯವಾನಿತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ವೃದ್ಧಪ್ರಾಜ್ಞೋ ನಿಶಾಚರಃ || 23 ||

ಪಿತುರ್ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಜನನ್ಯಾಶ್ಚ ಅಸ್ಮಾಕಂ ತ್ವಾರ್ಯಕೋಽಭವತ್ |
ತಸ್ಯ ಕುಮ್ಭೀನಸೀ ನಾಮ ದುಹಿತುರ್ದುಹಿತಾಭವತ್ || 24 ||

ಮಾತೃಷ್ವಸುರಥಾಸ್ಮಾಕಂ ಸಾ ಕನ್ಯಾ ಚಾನಲೋದ್ಭವಾ |
ಭವತ್ಯಸ್ಮಾಕಮೇಷಾ ವೈ ಭ್ರಾತೃಣಾಂ ಧರ್ಮತಃ ಸ್ವಸಾ || 25 ||

ಸಾ ಹೃತಾ ಮಧುನಾ ರಾಜನ್ರಾಕ್ಷಸೇನ ಬಲೀಯಸಾ |
ಯಜ್ಞಪ್ರವೃತ್ತೇ ಪುತ್ರೇ ತೇ ಮಯಿ ಚಾನ್ತರ್ಜಲೋಷಿತೇ || 26 ||

ನಿಹತ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠಾನಮಾತ್ಯಾಂಸ್ತವ ಸಮ್ಮತಾನ್ |
ಧರ್ಷಯಿತ್ವಾ ಹೃತಾ ರಾಜನ್ಗುಪ್ತಾ ಹ್ಯನ್ತಃಪುರೇ ತವ || 27 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವೇತನ್ಮಹಾರಾಜ ಕ್ಷಾಂತಮೇವ ಹತೋ ನ ಸಃ |
ಯಸ್ಮಾದವಶ್ಯಂ ದಾತವ್ಯಾ ಕನ್ಯಾ ಭರ್ತೃ ಹಿ ದಾತೃಭಿಃ |
ಅಸ್ಮಿನ್ನೇವಾಭಿಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಲೋಕೇ ವಿದಿತಮಸ್ತು ತೇ || 28 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ಧಶಗ್ರೀವಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ |
ಕಲ್ಪ್ಯತಾಂ ಮೇ ರಥಃ ಶೀಘ್ರಂ ಶೂರಾಃ ಸಜ್ಜೇಭವನ್ತು ಚ || 29 ||

ಭ್ರಾತಾ ಮೇ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಶ್ಚ ಯೇ ಚ ಮುಖ್ಯಾ ನಿಶಾಚರಾಃ |
ವಾಹನಾನ್ಯಧಿರೋಹನ್ತು ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾಯುಧಾಃ || 30 ||

ಅದ್ಯ ತಂ ಸಮರೇ ಹತ್ವಾ ಮಧುಂ ರಾವಣನಿರ್ಭಯಮ್ |
ಇನ್ದ್ರಲೋಕಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯುದ್ಧಕಾಂಕ್ಷೀ ಸುಹೃದ್ವೃತಃ || 31 ||

ತತೋ ವಿಜಿತ್ಯ ತ್ರಿದಿವಂ ವಶೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪುರನ್ದರಮ್ |
ನಿರ್ವೃತೋ ವಿಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಶೋಭಿತಃ || 32 ||

ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತ್ವಾರ್ಯುಗ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾನ್ಯಾಶು ನಿಯಮಯುರ್ಯುದ್ಧಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಾಮ್ ॥ 33 ॥

ಇಂದ್ರಜಿತ್ತ್ವಗ್ರತಃ ಸೈನ್ಯಂ ಸೈನಿಕಾನ್ವರಿಗೃಹ್ಯ ಚ ।
ರಾವಣೋ ಮಧ್ಯತಃ ಶೂರಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಶ್ಚ ಪೃಷ್ಠತಃ ॥ 34 ॥

ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ಧರ್ಮಮಾಚರತ್ ।
ತೇ ತು ಸರ್ವೇ ಮಹಾಭಾಗಾ ಯಯುರ್ಮಧುಪುರಂ ಪ್ರತಿ ॥ 35 ॥

ರಥೈರ್ನಾಗೈಃ ಖರೈರುಷ್ಪ್ರಹರ್ಯೈರ್ದೀಪ್ತೈರ್ಮಹೋರಗೈಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಪ್ರಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಕೃತ್ವಾಕಾಶಂ ನಿರಂತರಮ್ ॥ 36 ॥

ದೈತ್ಯಾಶ್ಚ ಶತಶಸ್ತ್ರ ಕೃತವೈರಾಃ ಸುರೈಃ ಸಹ ।
ರಾವಣಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಗಚ್ಛಂತಮನ್ವಗಚ್ಛಂತ ಪೃಷ್ಠತಃ ॥ 37 ॥

ಸ ತು ಗತ್ವಾ ಮಧುಪುರಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ದಶಾನನಃ ।
ನ ದದರ್ಶ ಮಧುಂ ತತ್ರ ಭಗಿನೀಂ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟವಾನ್ ॥ 38 ॥

ಸಾ ಪ್ರಹ್ಲಾಷಾ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಭೂತಾಶ್ಚ ಶಿರಸಾ ಪಾದಯೋರ್ಗತಾ ।
ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ತ್ರಸ್ತಾ ಕುಮ್ಭೀನಸೀ ಸ್ವಸಾ ॥ 39 ॥

ತಾಂ ಸಮುತ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ನ ಭೇತವ್ಯಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ।
ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಕಿಂ ಚಾಪಿ ಕರವಾಣಿ ತೇ ॥ 40 ॥

ಸಾಬ್ರವೀದ್ಯದಿ ಮೇ ರಾಜನ್ಪ್ರಸನ್ನಸ್ತ್ವಂ ಮಹಾಬಲ ।
ಭರ್ತಾರಂ ನ ಮಮೇಹಾದ್ಯ ಹಂತುಮರ್ಹಸಿ ಮಾನದ ॥ 41 ॥

ಸತ್ಯವಾಗ್ಭವ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮಾಮವೇಕ್ಷಸ್ವ ಯಾಚತೀಮ್ ।
ತ್ವಯಾ ಹ್ಯುಕ್ತಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ನ ಭೇತವ್ಯಮಿತಿ ಸ್ವಯಮ್ ॥ 42 ॥

ರಾವಣಸ್ತ್ವಬ್ರವೀದ್ಧೃಷ್ಣಃ ಸ್ವಸಾರಂ ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಾಮ್ ।
ಕ್ಷ ಚಾಸೌ ತವ ಭರ್ತಾ ವೈ ಮಮ ಶೀಘ್ರಂ ನಿವೇದ್ಯತಾಮ್ ॥ 43 ॥

ಸಹ ತೇನ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುರಲೋಕಂ ಜಯಾಯ ವೈ ।
ತವ ಕಾರುಣ್ಯಸೌಹಾರ್ದಾನಿವೃತ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಮಧೋರ್ವಧಾತ್ ॥ 44 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಸಾ ಪ್ರಸುಪ್ತಂ ತಂ ಸಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ನಿಶಾಚರಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇವ ರಾಕ್ಷಸೀ ಸುವಿಪಶ್ಚಿತಮ್ ॥ 45 ॥

ಏಷ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ದಶಗ್ರೀವೋ ಮಮ ಭ್ರಾತಾ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಸುರಲೋಕಜಯಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಸಾಹಾಯ್ಯೇ ತ್ವಂ ವೃಣೋತಿ ಚ ॥ 46 ॥

ತದಸ್ಯ ತ್ವಂ ಸಹಾಯಾರ್ಥಂ ಸಬನ್ದುರ್ಗಚ್ಛ ರಾಕ್ಷಸ ।
ಸ್ನಿಗ್ಧಸ್ಯ ಭಜಮಾನಸ್ಯ ಯುಕ್ತಮರ್ಥಾಯ ಕಲ್ಪಿತುಮ್ ॥ 47 ॥

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಥೇತ್ಯಾಹ ಮಧುವರ್ಚಃ ।
ದದರ್ಶ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಯಥಾನ್ಯಾಯಮುಪೇತ್ಯ ಸಃ ॥ 48 ॥

ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮೇಣ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಪೂಜೋ ದಶಗ್ರೀವೋ ಮಧುವೇಶ್ಮನಿ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ತತ್ರ ಚೈಕಾಂ ನಿಶಾಮುಷ್ಯ ಗಮನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 49 ॥

ತತಃ ಕೈಲಾಸಮಾಸಾದ್ಯ ಶೈಲಂ ವೈಶ್ರವಣಾಲಯಮ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ಮಹೇನ್ದ್ರಭಃ ಸೇನಾಮುಪನಿವೇಶಯತ್ ॥ 50 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಡ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ತು ತತ್ರ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸಹ ಸೈನ್ಯೇನ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಅಸ್ತಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ದಿನಕರೇ ನಿವಾಸಂ ಸಮರೋಚಯತ್ ॥೧॥

ಉದಿತೇ ವಿಮಲೇ ಚಂದ್ರೇ ತುಲ್ಯಪರ್ವತವರ್ಚಸಿ ।
ಸ ದದರ್ಶ ಗುಣಾಂಸ್ತತ್ರ ಚಂದ್ರಪಾದೋಪಶೋಭಿತಾನ್ ॥೨॥

ಕರ್ಣಿಕಾರವನೈರ್ದಿವ್ಯೈಃ ಕದಂಬಗಹನೈಸ್ತಥಾ ।
ಪದ್ಮಿನೀಭಿಶ್ಚ ಫುಲ್ಲಾಭಿರ್ಮಂದಾಕಿನ್ಯಾ ಜಲೈರಪಿ ॥೩॥

ಘಣ್ಣಾನಾಮಿವ ಸಂನಾದಃ ಶುಶ್ರುವೇ ಮಧುರಸ್ವನಃ ।
ಅಪ್ಸರೋಗಣಸಂಘನಾಂ ಗಾಯತಾಂ ಧನದಾಲಯೇ ॥೪॥

ಪುಷ್ಪವರ್ಷಾಣಿ ಮುಂಞ್ಚನ್ತೋ ನಗಾಃ ಪವನತಾಡಿತಾಃ ।
ಶೈಲಂ ತಂ ವಾಸಯಂತೀವ ಮಧುಮಾಧವಗಂಧಿನಃ ॥೫॥

ಮಧುಪುಷ್ಪರಜಃಪೃಕ್ತಂ ಗಂಧಮಾದಾಯ ಪುಷ್ಕಲಮ್ ।
ಪ್ರವವೌ ವರ್ಧಯನ್ಯಾಮಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಸುಖೋಽನಿಲಃ ॥೬॥

ಗೇಯಾತ್ಪುಷ್ಪಸಮೃದ್ಧ್ಯಾ ಚ ಶೈತ್ಯಾದ್ವಾಯೋರ್ಗುಣೈರ್ಗಿರೇಃ ।
ಪ್ರವೃತ್ತಾಯಾಂ ರಜನ್ಯಾಂ ಚ ಚಂದ್ರಸ್ಯೋದಯನೇನ ಚ ॥೭॥

ರಾವಣಃ ಸುಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಕಾಮಬಾಣವಶಂ ಗತಃ ।
ವಿನಿಶ್ವಸ್ಯ ವಿನಿಶ್ವಸ್ಯ ಶಶಿನಂ ಸಮವೈಕ್ಷತ ॥೮॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ದಿವ್ಯಪುಷ್ಪವಿಭೂಷಿತಾ ।
ಸರ್ವಾಪ್ಸರೋವರಾ ರಮ್ಯಾ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾ ॥೯॥

ಕೃತ್ಯೈರ್ವಿಶೇಷಕೈರಾದ್ರ್ಯೈಃ ಷಡರ್ತುಕುಸುಮೋತ್ಸವೈಃ ।
ನೀಲಂ ಸತೋಯಮೇಘಾಭಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಸಮವಗುಣ್ಮಿತಾ ॥೧೦॥

ಯಸ್ಯ ವಕ್ತ್ರಂ ಶಶಿನಿಭಂ ಭ್ರವೌ ಚಾಪನಿಭೇ ಶುಭೇ ।
ಊರೂ ಕರಿಕರಾಕಾರೌ ಕರೌ ಪಲ್ಲವಕೋಮಲೌ ।
ಸೈನ್ಯಮಧ್ಯೇನ ಗಚ್ಛಂತೀ ರಾವಣೇನೋಪಲಕ್ಷಿತಾ ॥ 11 ॥

ತಾಂ ಸಮುತ್ಥಾಯ ರಕ್ಷೇಂದ್ರಃ ಕಾಮಬಾಣಬಲಾರ್ದಿತಃ ।
ಕರೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಗಚ್ಛಂತೀಂ ಸ್ಮಯಮಾನೋಽಭ್ಯಭಾಷತ ॥ 12 ॥

ಕೃಷ್ಣ ಗಚ್ಛಸಿ ವರಾರೋಹೇ ಕಾಂ ಸಿದ್ಧಿಂ ಭಜಸೇ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಕಸ್ಯಾಭ್ಯುದಯಕಾಲೋಽಯಂ ಯಸ್ತಾಂ ಸಮುಪಭೋಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ 13 ॥

ತವಾನನರಸಸ್ಯಾದ್ಯ ಪದ್ಮೋತ್ಪಲಸುಗಂಧಿನಃ ।
ಸುಧಾಮೃತರಸಸ್ಯೇವ ಕೋಽದ್ಯ ತೃಪ್ತಿಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ 14 ॥

ಸ್ವರ್ಣಕುಮ್ಭನಿಭೌ ಪೀನೌ ಶುಭೌ ಭೀರು ನಿರಂತರೌ ।
ಕಸ್ಯೋರಸ್ಥಲಸಂಸ್ಪರ್ಶಂ ದಾಸ್ಯತಸ್ತೇ ಕುಚಾವಿಮೌ ॥ 15 ॥

ಸುವರ್ಣಚಕ್ರಪ್ರತಿಮಂ ಸ್ವರ್ಣದಾಮಚಿತಂ ಪೃಥು ।
ಅಧ್ಯಾರೋಕ್ಷ್ಯತಿ ಕಸ್ತೇಽದ್ಯ ಸ್ವರ್ಗಂ ಜಘನರೂಪಿಣಮ್ ॥ 16 ॥

ಮದ್ವಿಶಿಷ್ಟಃ ಪುಮಾನೋಽನೃಃ ಶಕ್ರೋ ವಿಷ್ಣುರಥಾಶ್ವಿನೌ ।
ಮಾಮತೀತ್ಯ ಹಿ ಯಸ್ಯ ತ್ವಂ ಯಾಸಿ ಭೀರು ನ ಶೋಭನಮ್ ॥ 17 ॥

ವಿಶ್ರಮ ತ್ವಂ ಪೃಥುಶ್ರೋಣಿ ಶಿಲಾತಲಮಿದಂ ಶುಭಮ್ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ಯಃ ಪ್ರಭುಶ್ಚೈವ ತುಲ್ಯೋ ಮಮ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ 18 ॥

ತದೇಷ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರಹೋಷ್ವ ಯಾಚತೇ ತ್ವಾಂ ದಶಾನನಃ ।
ಯಃ ಪ್ರಭುಶ್ಚಾಪಿ ಭರ್ತಾ ಚ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸ್ಯ ಭಜಸ್ವ ಮಾಮ್ ॥ 19 ॥

ಏವಮುಕ್ತಾಬ್ರವೀದ್ರಮ್ಬಾ ವೇಪಮಾನಾ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ಪ್ರಸೀದ ನಾರ್ಹಸೇ ವಕ್ತುಮೀದೃಶಂ ತ್ವಂ ಹಿ ಮೇ ಗುರುಃ ॥ 20 ॥

ಅನ್ಯೇಭ್ಯೋಽಪಿ ತ್ವಯಾ ರಕ್ಷ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾಂ ಧರ್ಷಣಂ ಯದಿ ।
ಧರ್ಮತಶ್ಚ ಸ್ನುಷಾ ತೇಽಹಂ ತತ್ತ್ವಮೇತದ್ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ ॥ 21 ॥

ಅಬ್ರವೀತ್ತಾಂ ದಶಗ್ರೀವಶ್ಚರಣಾಧೋಮುಖೀಂ ಸ್ಥಿತಾಮ್ |
ಸುತಸ್ಯ ಯದಿ ಮೇ ಭಾರ್ಯಾ ತತಸ್ತ್ವಂ ಮೇ ಸ್ನುಷಾ ಭವೇಃ || 22 ||

ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಸಾ ರಮಾಘ ಪ್ರಾಹ ರಾವಣಮುತ್ತರಮ್ |
ಧರ್ಮತಸ್ತೇ ಸುತಸ್ಯಾಹಂ ಭಾರ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವ || 23 ||

ಪುತ್ರಃ ಪ್ರಿಯತರಃ ಪ್ರಾಣೈರ್ಭ್ರಾತುವೈಶ್ರವಣಸ್ಯ ತೇ |
ಖ್ಯಾತೋ ಯಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ನಲಕೂಬರ ಇತ್ಯಸೌ || 24 ||

ಧರ್ಮತೋ ಯೋ ಭವೇದ್ವಿಪ್ರಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ವೀರ್ಯತೋ ಭವೇತ್ |
ಕ್ರೋಧಾದ್ಯಶ್ಚ ಭವೇದಗ್ನಿಃ ಕ್ಷಾನ್ತ್ಯಾ ಚ ವಸುಧಾಸಮಃ || 25 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ಮಿ ಕೃತಸಂಜ್ಞೇತಾ ಲೋಕಪಾಲಸುತಸ್ಯ ವೈ |
ತಮುದ್ವಿಶ್ಯ ಚ ಮೇ ಸರ್ವಂ ವಿಭೂಷಣಮಿದಂ ಕೃತಮ್ || 26 ||

ಯಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಹಿ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಭಾವೋ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ ತಿಷ್ಠತಿ |
ತೇನ ಸತ್ಯೇನ ಮಾಂ ರಾಜನೋಕ್ತಮರ್ಹಸ್ಯರಿಂದಮ || 27 ||

ಸ ಹಿ ತಿಷ್ಠತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯತಂ ಮತ್ಸಮುತ್ಸುಕಃ |
ತನ್ನ ವಿಘ್ನಂ ಸುತಸ್ಯೇಹ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಮುಂಚ್ಚ ಮಾಮ್ || 28 ||

ಸದ್ಭಿರಾಚರಿತಂ ಮಾರ್ಗಂ ಗಚ್ಛ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವ |
ಮಾನನೀಯೋ ಮಯಾ ಹಿ ತ್ವಂ ಲಾಲನೀಯಾ ತಥಾಸ್ಮಿ ತೇ || 29 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಾಂ ರಮಾಘಂ ತಾಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ವಚಃ |
ನಿರ್ಭರ್ತ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸೋ ಮೋಹಾತ್ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಬಲಾದ್ಬಲೀ |
ಕಾಮಮೋಹಾಭಿಸಂರಬೋಧೋ ಮೈಥುನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ || 30 ||

ಸಾ ವಿಮುಕ್ತಾ ತತೋ ರಮಾಘ ಭ್ರಷ್ಟಮಾಲ್ಯವಿಭೂಷಣಾ |
ಗಜೇಂದ್ರಾಕ್ರೀಡಮಥಿತಾ ನದೀವಾಕುಲತಾಂ ಗತಾ || 31 ||

ಸಾ ವೇಪಮಾನಾ ಲಜ್ಜಂತೀ ಭೀತಾ ಕರಕೃತಾಞ್ಜಲಿಃ |
ನಲಕೂಬರಮಾಸಾದ್ಯ ಪಾದಯೋರ್ನಿಪಪಾತ ಹ || 32 ||

ತದವಸ್ಥಾಂ ಚ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾತ್ಮಾ ನಲಕೂಬರಃ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಕಿಮಿದಂ ಭದ್ರೇ ಪಾದಯೋಃ ಪತಿತಾಸಿ ಮೇ || 33 ||

ಸಾ ತು ನಿಶ್ವಸಮಾನಾ ಚ ವೇಪಮಾನಾಥ ಸಾಂಜ್ಞಲಿಃ |
ತಸ್ಮೈ ಸರ್ವಂ ಯಥಾತಥ್ಯಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 34 ||

ಏಷ ದೇವ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಗನ್ತಂ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಮ್ |
ತೇನ ಸೈನ್ಯಸಹಾಯೇನ ನಿಶೇಹ ಪರಿಣಾಮ್ಯತೇ || 35 ||

ಆಯಾನ್ತೀ ತೇನ ದೃಷ್ಟ್ವಾಸ್ಮಿ ತ್ವತ್ಸಕಾಶಮರಿಂದಮ |
ಗೃಹೀತ್ವಾ ತೇನ ಪೃಷ್ಟ್ವಾಸ್ಮಿ ಕಸ್ಯ ತ್ವಮಿತಿ ರಕ್ಷಸಾ || 36 ||

ಮಯಾ ತು ಸರ್ವಂ ಯತ್ಸತ್ಯಂ ತದ್ಧಿ ತಸ್ಮೈ ನಿವೇದಿತಮ್ |
ಕಾಮಮೋಹಾಭಿಭೂತಾತ್ಮಾ ನಾಶ್ರೌಷೀತ್ತದ್ವಚೋ ಮಮ || 37 ||

ಯಾಚ್ಯಮಾನೋ ಮಯಾ ದೇವ ಸ್ನುಷಾ ತೇಹಮಿತಿ ಪ್ರಭೋ |
ತತ್ಸರ್ವಂ ಪೃಷ್ಠತಃ ಕೃತ್ವಾ ಬಲಾತ್ತೇನಾಸ್ಮಿ ಧರ್ಷಿತಾ || 38 ||

ಏವಂ ತ್ವಮಪರಾಧಂ ಮೇ ಕ್ಷನ್ತಮರ್ಹಸಿ ಮಾನದ |
ನ ಹಿ ತುಲ್ಯಂ ಬಲಂ ಸೌಮ್ಯ ಸ್ತ್ರಿಯಾಶ್ಚ ಪುರುಷಸ್ಯ ಚ || 39 ||

ಏವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಸಂಕುಪ್ತದಾ ವೈಶ್ವರಣಾತ್ಮಜಃ |
ಧರ್ಷಣಾಂ ತಾಂ ಪರಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಧ್ಯಾನಂ ಸಮ್ರವಿವೇಶ ಹ || 40 ||

ತಸ್ಯ ತತ್ಕರ್ಮ ವಿಜ್ಞಾಯ ತದಾ ವೈಶ್ವರಣಾತ್ಮಜಃ |
ಮುಹೂರ್ತಾದ್ರೋಷತಾಮ್ರಾಕ್ಷಸ್ತೋಯಂ ಜಗ್ರಾಹ ಪಾಣಿನಾ || 41 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸಲಿಲಂ ದಿವ್ಯಮುಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಯಥಾವಿಧಿ |
ಉತ್ಸರ್ಜ್ಯ ತದಾ ಶಾಪಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಾಯ ದಾರುಣಮ್ || 42 ||

ಅಕಾಮಾ ತೇನ ಯಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಬಲಾದ್ಭದ್ರೇ ಪ್ರಧರ್ಷಿತಾ |
ತಸ್ಮಾತ್ಸ ಯುವತೀಮನ್ಯಾಂ ನಾಕಾಮಾಮುಪಯಾಸ್ಯತಿ || 43 ||

ಯದಾ ತ್ವಕಾಮಾಂ ಕಾಮಾರ್ತೋ ಧರ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ ಯೋಷಿತಮ್ |
ಮೂರ್ಧಾ ತು ಸಪ್ತಧಾ ತಸ್ಯ ಶಕಲೀಭವಿತಾ ತದಾ || 44 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನದಾಹೃತೇ ಶಾಪೇ ಜ್ವಲಿತಾಗ್ನಿಸಮಪ್ರಭೇ |
ದೇವದುನ್ದುಭಯೋ ನೇದುಃ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಖಾಚುಚ್ಯತಾ || 45 ||

ಪ್ರಜಾಪತಿಮುಖಾಶ್ಚಾಪಿ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ ಪ್ರಹರ್ಷಿತಾಃ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಲೋಕಗತಿಂ ಸರ್ವಾಂ ತಸ್ಯ ಮೃತ್ಯುಂ ಚ ರಕ್ಷಸಃ || 46 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಸ ದಶಗ್ರೀವಸ್ತಂ ಶಾಪಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ |
ನಾರೀಷು ಮೃಧುನಂ ಭಾವಂ ನಾಕಾಮಾಸ್ವಭ್ಯರೋಚಯತ್ || 47 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಷಡ್ವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಕೈಲಾಸಂ ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾಥ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಆಸಸಾದ ಮಹಾತೇಜಾ ಇಂದ್ರಲೋಕಂ ನಿಶಾಚರಃ ॥ ೧ ॥

ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಸಮನ್ತಾದುಪಯಾಸ್ಯತಃ ।
ದೇವಲೋಕಂ ಯಯೌ ಶಬ್ದೋ ಭಿದ್ಯಮಾನಾರ್ಣವೋಪಮಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ರಾವಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮಿन्द्रಃ ಸಂಚಲಿತಾಸನಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ತತ್ರ ತಾನೇವಾನರ್ವಾನೇವ ಸಮಾಗತಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಆದಿತ್ಯಾನ್ಸವಸೂನ್ರುದ್ರಾನ್ವಿಶ್ವಾನ್ಸಾಧ್ಯಾನ್ಮರುದ್ಗಣಾನ್ ।
ಸಜ್ಜೇಭವತ ಯುದ್ಧಾರ್ಥಂ ರಾವಣಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ॥ ೪ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾಸ್ತು ಶಕ್ರೇಣ ದೇವಾಃ ಶಕ್ರಸಮಾ ಯುಧಿ ।
ಸಂನಹ್ಯಂತ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಾ ಯುದ್ಧಶ್ರದ್ಧಾಸಮನ್ವಿತಾಃ ॥ ೫ ॥

ಸ ತು ದೀನಃ ಪರಿತ್ರಸ್ತೋ ಮಹೇಂದ್ರೋ ರಾವಣಂ ಪ್ರತಿ ।
ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಮೀಪಮಾಗತ್ಯ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ ೬ ॥

ವಿಷ್ಣೋ ಕಥಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮೋ ಮಹಾವೀರ್ಯಪರಾಕ್ರಮ ।
ಅಸೌ ಹಿ ಬಲವಾನ್ರಕ್ಷೋ ಯುದ್ಧಾರ್ಥಮಭಿವರ್ತತೇ ॥ ೭ ॥

ವರಪ್ರದಾನಾದ್ಬಲವಾನ್ ಖಿಲವ್ಯನೇನ ಹೇತುನಾ ।
ತಚ್ಚ ಸತ್ಯಂ ಹಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಂ ದೇವ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ॥ ೮ ॥

ತದ್ಯಥಾ ನಮುಚಿವೃತ್ತೋ ಬಲಿರ್ನರಕಶಮ್ಬರೌ ।
ತ್ವನ್ಮತಂ ಸಮವಷ್ಟಭ್ಯ ಯಥಾ ದಗ್ಧಾಸ್ತಥಾ ಕುರು ॥ ೯ ॥

ನ ಹ್ಯನ್ಯೋ ದೇವ ದೇವಾನಾಮಾಪತ್ಸು ಸುಮಹಾಬಲ ।
ಗತಿಃ ಪರಾಯಣಂ ವಾಸ್ತಿ ತ್ವಾಮೃತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥ ೧೦ ॥

ತ್ವಂ ಹಿ ನಾರಾಯಣಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪದ್ಮನಾಭಃ ಸನಾತನಃ ।
ತ್ವಯಾಹಂ ಸ್ಥಾಪಿತಶ್ಚೈವ ದೇವರಾಜ್ಯೇ ಸನಾತನೇ ॥ 11 ॥

ತದಾಖ್ಯಾಹಿ ಯಥಾತತ್ತ್ವಂ ದೇವದೇವ ಮಮ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಅಸಿಚಕ್ರಸಹಾಯಸ್ತ್ವಂ ಯುಧ್ಯಸೇ ಸಂಯುಗೇ ರಿಪುಮ್ ॥ 12 ॥

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸ ಶಕ್ರೇಣ ದೇವೋ ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಅಬ್ರವೀನ್ನ ಪರಿತ್ರಾಸಃ ಕಾರ್ಯಸ್ತೇ ಶ್ರೂಯತಾಂ ಚ ಮೇ ॥ 13 ॥

ನ ತಾವದೇಷ ದುರ್ವೃತ್ತಃ ಶಕ್ಯೋ ದೈವತದಾನವೈಃ ।
ಹಂತುಂ ಯುಧಿ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವರದಾನೇನ ದುರ್ಜಯಃ ॥ 14 ॥

ಸರ್ವಥಾ ತು ಮಹತ್ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯತಿ ಬಲೋತ್ಕಟಃ ।
ರಕ್ಷಃ ಪುತ್ರಸಹಾಯೋಽಸೌ ದೃಷ್ಟಮೇತನ್ನಿಸರ್ಗತಃ ॥ 15 ॥

ಬ್ರವೀಷಿ ಯತ್ತು ಮಾಂ ಶಕ್ರ ಸಂಯುಗೇ ಯೋತ್ಸ್ಯಸೀತಿ ಹ ।
ನೈವಾಹಂ ಪ್ರತಿಯೋತ್ಸ್ಯೇ ತಂ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ॥ 16 ॥

ಅನಿಹತ್ಯ ರಿಪುಂ ವಿಷ್ಣುರ್ನ ಹಿ ಪ್ರತಿನಿವರ್ತತೇ ।
ದುರ್ಲಭಶ್ಚೈಷ ಕಾಮೋಽದ್ಯ ವರಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೇ ॥ 17 ॥

ಪ್ರತಿಜಾನಾಮಿ ದೇವೇನ್ದ್ರ ತ್ವತ್ಸಮೀಪಂ ಶತಕ್ರತೋ ।
ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯಾಹಮೇವಾಸ್ಯ ಭವಿತಾ ಮೃತ್ಯುಕಾರಣಮ್ ॥ 18 ॥

ಅಹಮೇನಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾವಣಂ ಸಸುತಂ ಯುಧಿ ।
ದೇವತಾಸ್ತೋಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಕಾಲಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 19 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ನಾದಃ ಶುಶ್ರುವೇ ರಜನೀಕ್ಷಯೇ ।
ತಸ್ಯ ರಾವಣಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಯುದ್ಧಸ್ಯ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 20 ॥

ಅಥ ಯುದ್ಧಂ ಸಮಭವದ್ದೇವರಾಕ್ಷಸಯೋಸ್ತದಾ ।
ಘೋರಂ ತುಮುಲನಿಹ್ರಾದಂ ನಾನಾಪ್ರಹರಣಾಯುಧಮ್ ॥ 21 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಶೂರಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಘೋರದರ್ಶನಾಃ ।
ಯುದ್ಧಾರ್ಥಮಭ್ಯಧಾವಂತ ಸಚಿವಾ ರಾವಣಾಜ್ಞಯಾ ॥ 22 ॥

ಮಾರೀಚಶ್ಚ ಪ್ರಹಸ್ತಶ್ಚ ಮಹಾಪಾಶ್ವರ್ಮಮಹೋದರೌ ।
ಅಕಮ್ಪನೋ ನಿಕುಮ್ಭಶ್ಚ ಶುಕಃ ಸಾರಣ ಏವ ಚ ॥ 23 ॥

ಸಂಹ್ರಾದಿಧೂಮಕೇತುಶ್ಚ ಮಹಾದಂಷ್ಟ್ರೋ ಮಹಾಮುಖಿಃ ।
ಜಮ್ಬುಮಾಲೀ ಮಹಾಮಾಲೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 24 ॥

ಏತೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಮಹಾವೀರ್ಯೈರ್ವೃತೋ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವಃ ।
ರಾವಣಸ್ಯಾರ್ಯಕಃ ಸೈನ್ಯಂ ಸುಮಾಲೀ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ ॥ 25 ॥

ಸ ಹಿ ದೇವಗಣಾನೃವಾನ್ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈಃ ಶಿತೈಃ ।
ವಿಧ್ವಂಸಯತಿ ಸಜುಕ್ರದ್ಧಃ ಸಹ ತೈಃ ಕ್ಷಣದಾಚರೈಃ ॥ 26 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಶೂರೋ ವಸೂನಾಮಷ್ಟಮೋ ವಸುಃ ।
ಸಾವಿತ್ರ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾರಣಮ್ ॥ 27 ॥

ತತೋ ಯುದ್ಧಂ ಸಮಭವತ್ಸುರಾಣಾಂ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಹ ।
ಕ್ರುದ್ಧಾನಾಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಕೀರ್ತಿಂ ಸಮರೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನಾಮ್ ॥ 28 ॥

ತತಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಶೂರಾ ದೇವಾಂಸ್ತಾನೃಮರೇ ಸ್ಥಿತಾನ್ ।
ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರ್ಘೋರೈರ್ಯಜ್ಞಘ್ನಾಃ ಶತಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 29 ॥

ಸುರಾಸ್ತು ರಾಕ್ಷಸಾನ್ಘೋರಾನ್ಮಹಾವೀರ್ಯಾನ್ಸ್ವತೇಜಸಾ ।
ಸಮರೇ ವಿವಿಧೈಃ ಶಸ್ತ್ರೈರನಯನ್ಯಮಸಾದನಮ್ ॥ 30 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಶೂರಃ ಸುಮಾಲೀ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರಣಮೇವಾಭ್ಯವರ್ತತ ॥ 31 ॥

ದೇವಾನಾಂ ತದ್ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈಃ ಶಿತೈಃ ।
ವಿಧ್ವಂಸಯತಿ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ವಾಯುರ್ಜಲಧರಾನಿವ ॥ 32 ॥

ತೇ ಮಹಾಬಾಣವರ್ಷ್ಯಶ್ಚ ಶೂಲ್ಕೈಃ ಪ್ರಾಸೈಶ್ಚ ದಾರುಣೈಃ |
ಪೀಡ್ಯಮಾನಾಃ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ನ ವ್ಯತಿಷ್ಠನ್ಮಹಾಹಿತಾಃ || 33 ||

ತತೋ ವಿದ್ರಾವ್ಯಮಾಣೇಷು ತ್ರಿದಶೇಷು ಸುಮಾಲಿನಾ |
ವಸೂನಾಮಷ್ಟಮೋ ದೇವಃ ಸಾವಿತ್ರೋ ವ್ಯವತಿಷ್ಠತ || 34 ||

ಸಂವೃತಃ ಸ್ವೈರನೀಕೈಸ್ತು ಪ್ರಹರಂತಂ ನಿಶಾಚರಮ್ |
ವಿಕ್ರಮೇಣ ಮಹಾತೇಜಾ ವಾರಯಾಮಾಸ ಸಂಯುಗೇ || 35 ||

ಸುಮತ್ತಯೋಸ್ತಯೋರಾಸೀದ್ಯುದ್ಧಂ ಲೋಕೇ ಸುದಾರುಣಮ್ |
ಸುಮಾಲಿನೋ ವಸೋಶ್ಚೈವ ಸಮರೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನೋಃ || 36 ||

ತತಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾಬಾಣೈರ್ವಸುನಾ ಸುಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಮಹಾನ್ ಪನ್ನಗರಥಃ ಕ್ಷಣೇನ ವಿನಿಪಾತಿತಃ || 37 ||

ಹತ್ವಾ ತು ಸಂಯುಗೇ ತಸ್ಯ ರಥಂ ಬಾಣಶತ್ರುಃ ಶಿತ್ರುಃ |
ಗದಾಂ ತಸ್ಯ ವಧಾರ್ಥಾಯ ವಸುರ್ಜಗ್ರಾಹ ಪಾಣಿನಾ || 38 ||

ತಾಂ ಪ್ರದೀಪ್ತಾಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯಾಶು ಕಾಲದಣ್ಡನಿಭಾಂ ಶುಭಾಮ್ |
ತಸ್ಯ ಮೂರ್ಧನಿ ಸಾವಿತ್ರಃ ಸುಮಾಲೇರ್ವಿನಿಪಾತಯತ್ || 39 ||

ತಸ್ಯ ಮೂರ್ಧನಿ ಸೋಲ್ಕಾಭಾ ಪತಂತೀ ಚ ತದಾ ಬಭೌ |
ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಸಮುತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಗಿರಾವಿವ ಮಹಾಶನಿಃ || 40 ||

ತಸ್ಯ ನೈವಾಸ್ಥಿ ಕಾಯೋ ವಾ ನ ಮಾಂಸಂ ದದೃಶೇ ತದಾ |
ಗದಯಾ ಭಸ್ಮಸಾದ್ಭೂತೋ ರಣೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಪಾತಿತಃ || 41 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಹತಂ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಸಮನ್ತತಃ |
ದುದ್ರವುಃ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಕ್ರೋಶಮಾನಾ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ || 42 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತವಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುಮಾಲಿನಂ ಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಸುನಾ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕೃತಮ್ ।
ವಿದ್ರುತಂ ಚಾಪಿ ಸ್ವಂ ಸೈನ್ಯಂ ಲಕ್ಷಯಿತ್ವಾದ್ವಿತಂ ಶರೈಃ ॥ ೧ ॥

ತತಃ ಸ ಬಲವಾನ್ಯುದೋ ರಾವಣಸ್ಯ ಸುತೋ ಯುಧಿ ।
ನಿವರ್ತ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಸರ್ವಾನೈಘನಾದೋ ವ್ಯತಿಷ್ಠತ ॥ ೨ ॥

ಸ ರಥೇನಾಗ್ನಿವರ್ಣೇನ ಕಾಮಗೇನ ಮಹಾರಥಃ ।
ಅಭಿದುದ್ರಾವ ಸೇನಾಂ ತಾಂ ವನಾನ್ಯಗ್ನಿರಿವ ಜ್ವಲನ್ ॥ ೩ ॥

ತತಃ ಪ್ರವಿಶತಸ್ತಸ್ಯ ವಿವಿಧಾಯುಧಧಾರಿಣಃ ।
ವಿದುದ್ರವೃದ್ಧಿಶಃ ಸರ್ವಾ ದೇವಾಸ್ತಸ್ಯ ಚ ದರ್ಶನಾತ್ ॥ ೪ ॥

ನ ತತ್ರಾವಸ್ಥಿತಃ ಕಶ್ಚಿದ್ರಣೇ ತಸ್ಯ ಯುಯುತ್ಸತಃ ।
ಸರ್ವಾನಾವಿಧ್ಯ ವಿತ್ರಸ್ತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಕ್ರೋಽಭ್ಯಭಾಷತ ॥ ೫ ॥

ನ ಭೇತವ್ಯಂ ನ ಗನ್ತವ್ಯಂ ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ರಣಂ ಪ್ರತಿ ।
ಏಷ ಗಚ್ಛತಿ ಮೇ ಪುತ್ರೋ ಯುದ್ಧಾರ್ಥಮಪರಾಜಿತಃ ॥ ೬ ॥

ತತಃ ಶಕ್ರಸುತೋ ದೇವೋ ಜಯಂತ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ।
ರಥೇನಾಧ್ವತಕಲ್ಪೇನ ಸಜ್ಜಾಮಮಭಿವರ್ತತ ॥ ೭ ॥

ತತಸ್ತೇ ತ್ರಿದಶಾಃ ಸರ್ವೇ ಪರಿವಾರ್ಯ ಶಚೀಸುತಮ್ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ಸುತಂ ಯುದ್ಧೇ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ ॥ ೮ ॥

ತೇಷಾಂ ಯುದ್ಧಂ ಮಹದಭೂತದೃಶಂ ದೇವರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಕೃತೇ ಮಹೇನ್ದ್ರಪುತ್ರಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸುತಸ್ಯ ಚ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ಮಾತಲಿಪುತ್ರೇ ತು ಗೋಮುಖೇ ರಾಕ್ಷಸಾತ್ಮಜಃ ।
ಸಾರಥೌ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಶರಾನ್ಯಾಚ್ಚನಭೂಷಣಾನ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶಚೀಸುತಸ್ತ್ವಪಿ ತಥಾ ಜಯಂತಸ್ತಸ್ಯ ಸಾರಥಿಮ್ ।
ತಂ ಚೈವ ರಾವಣಿಂ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಪ್ರತ್ಯವಿಧ್ಯದ್ರಣಾಜಿರೇ ॥ 11 ॥

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಮಹಾತೇಜಾ ರಕ್ಷೋ ವಿಸ್ಫಾರಿತೇಕ್ಷಣಃ ।
ರಾವಣಿಃ ಶಕ್ರಪುತ್ರಂ ತಂ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ ॥ 12 ॥

ತತಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸಾರವನ್ತಿ ಮಹಾನ್ತಿ ಚ ।
ಶತಘ್ನೀಸ್ತೋಮರಾನ್ಪ್ರಾಸಾನ್ಗದಾಖಿಡ್ಗಪರಶ್ವಧಾನ್ ।
ಸುಮಹಾನ್ತ್ಯದ್ರಿಶೃಜಾಣಿ ಪಾತಯಾಮಾಸ ರಾವಣಿಃ ॥ 13 ॥

ತತಃ ಪ್ರವ್ಯಥಿತಾ ಲೋಕಾಃ ಸಂಜಜ್ಞೇ ಚ ತಮೋ ಮಹತ್ ।
ತಸ್ಯ ರಾವಣಪುತ್ರಸ್ಯ ತದಾ ಶತ್ರುನಭಿಘ್ನತಃ ॥ 14 ॥

ತತಸ್ತದ್ಧೈವತಬಲಂ ಸಮನ್ತಾತ್ತಂ ಶಚೀಸುತಮ್ ।
ಬಹುಪ್ರಕಾರಮಸ್ವಸ್ಥಂ ತತ್ರ ತತ್ರ ಸ್ಮ ಧಾವತಿ ॥ 15 ॥

ನಾಭ್ಯಜಾನಂಸ್ತದಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ಶತ್ರುನ್ವಾ ದೈವತಾನಿ ವಾ ।
ತತ್ರ ತತ್ರ ವಿಪರ್ಯಸ್ತಂ ಸಮನ್ತಾತ್ಪರಿಧಾವಿತಮ್ ॥ 16 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಶೂರಃ ಪುಲೋಮಾ ನಾಮ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ದೈತೇಯಸ್ತೇನ ಸಜ್ಗೃಹ್ಯ ಶಚೀಪುತ್ರೋಽಪವಾಹಿತಃ ॥ 17 ॥

ಗೃಹೀತ್ವಾ ತಂ ತು ನಪ್ತಾರಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಸ ಮಹೋದಧಿಮ್ ।
ಮಾತಾಮಹೋಽರ್ಯಕಸ್ತಸ್ಯ ಪೌಲೋಮೀ ಯೇನ ಸಾ ಶಚೀ ॥ 18 ॥

ಪ್ರಣಾಶಂ ದೃಶ್ಯ ತು ಸುರಾ ಜಯಂತಸ್ಯಾತಿದಾರುಣಮ್ ।
ವ್ಯಥಿತಾಶ್ಚಾಪ್ರಹೃಷ್ಣಾಶ್ಚ ಸಮನ್ತಾದ್ವಿಪ್ರದುದ್ರುವುಃ ॥ 19 ॥

ರಾವಣಿಸ್ತ್ವಥ ಸಂಹೃಷ್ಣೋ ಬಲೈಃ ಪರಿವೃತಃ ಸ್ವಕೈಃ ।
ಅಭ್ಯಧಾವತ ದೇವಾನ್ತಾನ್ಮಮೋಚ ಚ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ ॥ 20 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಣಾಶಂ ಪುತ್ರಸ್ಯ ರಾವಣೇಶ್ಚಾಪಿ ವಿಕ್ರಮಮ್ ।
ಮಾತಲಿಂ ಪ್ರಾಹ ದೇವೇನ್ದ್ರೋ ರಥಃ ಸಮುಪನೀಯತಾಮ್ ॥ 21 ॥

ಸ ತು ದಿವ್ಯೋ ಮಹಾಭೀಮಃ ಸಜ್ಜ ಏವ ಮಹಾರಥಃ |
ಉಪಸ್ಥಿತೋ ಮಾತಲಿನಾ ವಾಹ್ಯಮಾನೋ ಮನೋಜವಃ || 22 ||

ತತೋ ಮೇಘಾ ರಥೇ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಡಿದ್ವನ್ನೋ ಮಹಾಸ್ವನಾಃ |
ಅಗ್ರತೋ ವಾಯುಚಪಲಾ ಗಚ್ಛನ್ನೋ ವ್ಯನದಂಸ್ತದಾ || 23 ||

ನಾನಾವಾದ್ಯಾನಿ ವಾದ್ಯಂತ ಸ್ತುತಯಶ್ಚ ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ನನ್ಮತುಶ್ಚಾಪ್ಸರಃಸಜ್ಞಾಃ ಪ್ರಯಾತೇ ವಾಸವೇ ರಣಮ್ || 24 ||

ರುದ್ರೈರ್ವಸುಭಿರಾದಿತೈಃ ಸಾಧೈಶ್ಚ ಸಮರುದ್ರಣೈಃ |
ವೃತೋ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರ್ನಿರ್ಯಯೌ ತ್ರಿದಶಾಧಿಪಃ || 25 ||

ನಿರ್ಗಚ್ಛತಸ್ತು ಶಕ್ರಸ್ಯ ಪರುಷಂ ಪವನೋ ವವೌ |
ಭಾಸ್ಕರೋ ನಿಷ್ಪ್ರಭಶ್ಚಾಸೀನ್ಮಹೋಲಾಕಶ್ಚ ಪ್ರಪೇದಿರೇ || 26 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಶೂರೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ದಿವ್ಯಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 27 ||

ಪನ್ನಗೈಃ ಸುಮಹಾಕಾಯೈರ್ವೇಷ್ಪಿತಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣೈಃ |
ಯೇಷಾಂ ನಿಶ್ವಾಸವಾತೇನ ಪ್ರದೀಪ್ತಮಿವ ಸಂಯುಗಮ್ || 28 ||

ದೈತ್ಯೈರ್ನಿಶಾಚರೈಃ ಶೂರೈ ರಥಃ ಸಮ್ಪರಿವಾರಿತಃ |
ಸಮರಾಭಿಮುಖೋ ದಿವ್ಯೋ ಮಹೇಂದ್ರಮಭಿವರ್ತತ || 29 ||

ಪುತ್ರಂ ತಂ ವಾರಯಿತ್ವಾಸೌ ಸ್ವಯಮೇವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
ಸೋಽಪಿ ಯುದ್ಧಾದ್ವಿಷ್ಣುಮ್ಯ ರಾವಣಿಃ ಸಮುಪಾವಿಶತ್ || 30 ||

ತತೋ ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ತು ಸುರಾಣಾಂ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಹ |
ಶಸ್ತ್ರಾಭಿವರ್ಷಣಂ ಘೋರಂ ಮೇಘಾನಾಮಿವ ಸಂಯುಗೇ || 31 ||

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೋದ್ಯತಃ |
ನಾಜ್ಞಾಯತ ತದಾ ಯುದ್ಧೇ ಸಹ ಕೇನಾಪ್ಯಯುಧ್ಯತ || 32 ||

ದನ್ತೈರ್ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಪದಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಶಕ್ತಿತೋಮರಸಾಯಕೈಃ ।
ಯೇನ ಕೇನೈವ ಸಂರಬ್ಧಸ್ತಾಡಯಾಮಾಸ ವೈ ಸುರಾನ್ ॥ 33 ॥

ತತೋ ರುದ್ರೈರ್ಮಹಾಭಾಗೈಃ ಸಹಾದಿತ್ಯೈರ್ನಿಶಾಚರಃ ।
ಪ್ರಯುದ್ಧಸ್ತೈಶ್ಚ ಸಜಾಗ್ರಮೇ ಕೃತ್ತಃ ಶಸ್ತ್ರೈರ್ನಿರಂತರಮ್ ॥ 34 ॥

ತತಸ್ತದ್ರಾಕ್ಷಸಂ ಸೈನ್ಯಂ ತ್ರಿದಶೈಃ ಸಮರುದ್ರಗಣೈಃ ।
ರಣೇ ವಿದ್ರಾವಿತಂ ಸರ್ವಂ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈಃ ಶಿತೈಃ ॥ 35 ॥

ಕೇಚಿದ್ವಿನಿಹತಾಃ ಶಸ್ತ್ರೈರ್ವೇಷ್ವನ್ತಿ ಸ್ಮ ಮಹೀತಲೇ ।
ವಾಹನೇಷ್ವವಸಕ್ತಾಶ್ಚ ಸ್ಥಿತಾ ಏವಾಪರೇ ರಣೇ ॥ 36 ॥

ರಥಾನ್ನಾಗಾನ್ಪರಾನುಷ್ಪ್ರಾನ್ವನ್ನಾಗಾಂಸ್ತುರಗಾಂಸ್ತಥಾ ।
ಶಿಂಶುಮಾರಾನ್ವರಾಹಾಂಶ್ಚ ಪಿಶಾಚವದನಾಂಸ್ತಥಾ ॥ 37 ॥

ತಾನ್ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವಿಷ್ವಬಾಧಃ ಕೇಚಿದುಚ್ಛ್ರಿತಾಃ ।
ದೇವೈಸ್ತು ಶಸ್ತ್ರಸಂವಿದ್ಧಾ ಮಮ್ರಿರೇ ಚ ನಿಶಾಚರಾಃ ॥ 38 ॥

ಚಿತ್ರಕರ್ಮ ಇವಾಭಾತಿ ಸ ತೇಷಾಂ ರಣಸಮ್ಪ್ಲವಃ ।
ನಿಹತಾನಾಂ ಪ್ರಮತ್ತಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹೀತಲೇ ॥ 39 ॥

ಶೋಣಿತೋದಕ ನಿಷ್ಯನ್ನಾಕಂಜಗೃಧ್ರಸಮಾಕುಲಾ ।
ಪ್ರವೃತ್ತಾ ಸಂಯುಗಮುಖೇ ಶಸ್ತ್ರಗ್ರಾಹವತೀ ನದೀ ॥ 40 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಕ್ರುದ್ಧೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತದ್ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ದೈವತೈರ್ವಿನಿಪಾತಿತಮ್ ॥ 41 ॥

ಸ ತಂ ಪ್ರತಿವಿಗಾಹ್ಯಾಶು ಪ್ರವೃದ್ಧಂ ಸೈನ್ಯಸಾಗರಮ್ ।
ತ್ರಿದಶಾನ್ಸಮರೇ ನಿಘ್ನಾಞ್ಚಕ್ರಮೇವಾಭ್ಯವರ್ತತ ॥ 42 ॥

ತತಃ ಶಕ್ರೋ ಮಹಚಾಪಂ ವಿಸ್ಥಾರ್ಯ ಸುಮಹಾಸ್ವನಮ್ ।
ಯಸ್ಯ ವಿಸ್ಥಾರಘೋಷೇಣ ಸ್ವನಂತಿ ಸ್ಮ ದಿಶೋ ದಶ ॥ 43 ॥

ತದ್ವಿಕೃಷ್ಯ ಮಹಚ್ಛಾಪಮಿನ್ದೋ ರಾವಣಮೂರ್ಧನಿ ।
ನಿಪಾತಯಾಮಾಸ ಶರಾನ್ವಾವಕಾದಿತ್ಯವರ್ಚಸಃ ॥ 44 ॥

ತಥೈವ ಚ ಮಹಾಬಾಹುದರ್ಶಗ್ರೀವೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ।
ಶಕ್ರಂ ಕಾರ್ಮುಕವಿಭ್ರಷ್ಟೈಃ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ ॥ 45 ॥

ಪ್ರಯುಧ್ಯತೋರಥ ತಯೋರ್ಬಾಣವರ್ಷೈಃ ಸಮನ್ತತಃ ।
ನಾಜ್ಞಾಯತ ತದಾ ಕಿಂಚಿತ್ಸರ್ವಂ ಹಿ ತಮಸಾ ವೃತಮ್ ॥ 46 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಸ್ತಮಸಿ ಸಂಜಾತೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ದೈವತ್ಯೈಃ ಸಹ ।
ಅಯುಧ್ಯನ್ತ ಬಲೋನ್ಮತ್ತಾಃ ಸೂದಯನ್ತಃ ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ 1 ॥

ತತಸ್ತು ದೇವಸೈನ್ಯೇನ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹದ್ಬಲಮ್ ।
ದಶಾಂಶಂ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಯುದ್ಧೇ ಶೇಷಂ ನೀತಂ ಯಮಕ್ಷಯಮ್ ॥ 2 ॥

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ತಮಸಾ ನದ್ಧೇ ಸರ್ವೇ ತೇ ದೇವರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ನಾಭ್ಯಜಾನಂತ ಯುಧ್ಯಮಾನಾಃ ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ 3 ॥

ಇನ್ದ್ರಶ್ಚ ರಾವಣಶ್ಚೈವ ರಾವಣಿಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ ।
ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಮೋಜಾಲವೃತೇ ಮೋಹಮೀಯುರ್ನ ತೇ ತ್ರಯಃ ॥ 4 ॥

ಸ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ನಿಹತಂ ರಾವಣೋ ರಣೇ ।
ಕ್ರೋಧಮಭ್ಯಾಗಮತ್ತೀವ್ರಂ ಮಹಾನಾದಂ ಚ ಮುಕ್ತವಾನ್ ॥ 5 ॥

ಕ್ರೋಧಾತ್ಮೂತಂ ಚ ದುರ್ಧರ್ಷಃ ಸ್ಯನ್ನನಸ್ಥಮುವಾಚ ಹ ।
ಪರಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇನ ಯಾವದನ್ತಂ ನಯಸ್ವ ಮಾಮ್ ॥ 6 ॥

ಅದೈತ್ಯಾಂಸ್ತ್ರಿದಶಾನ್ಸರ್ವಾನಿಕ್ರಮೈಃ ಸಮರೇ ಸ್ವಯಮ್ ।
ನಾನಾಶಸ್ತ್ರೈರ್ಮಹಾಸಾರೈರ್ನಾಶಯಾಮಿ ನಭಸ್ತಲಾತ್ ॥ 7 ॥

ಅಹಮಿನ್ದ್ರಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ವರುಣಂ ಧನದಂ ಯಮಮ್ ।
ತ್ರಿದಶಾನ್ವಿನಿಹತ್ಯಾಶು ಸ್ವಯಂ ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮ್ಯಥೋಪರಿ ॥ 8 ॥

ವಿಷಾದೋ ನ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಶೀಘ್ರಂ ವಾಹಯ ಮೇ ರಥಮ್ ।
ದ್ವಿಃ ಖಿಲು ತ್ವಾಂ ಬ್ರವೀಮ್ಯದ್ಯ ಯಾವದನ್ತಂ ನಯಸ್ವ ಮಾಮ್ ॥ 9 ॥

ಅಯಂ ಸ ನನ್ನನೋದ್ಧೇಶೋ ಯತ್ರ ವರ್ತಾಮಹೇ ವಯಮ್ ।
ನಯ ಮಾಮದ್ಯ ತತ್ರ ತ್ವಮುದಯೋ ಯತ್ರ ಪರ್ವತಃ ॥ 10 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತುರಗಾನ್ ಮನೋಜವಾನ್ ।
ಆದಿದೇಶಾಥ ಶತ್ರುಣಾಂ ಮಧ್ಯೇನೈವ ಚ ಸಾರಥಿಃ ॥ 11 ॥

ತಸ್ಯ ತಂ ನಿಶ್ಚಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಶಕ್ರೋ ದೇವೇಶ್ವರಸ್ತದಾ ।
ರಥಸ್ಥಿಃ ಸಮರಸ್ಥಾಂಸ್ತಾನೈವಾನಾಂ ಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 12 ॥

ಸುರಾಃ ಶೃಣುತ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಯತ್ತಾವನ್ಮಮ ರೋಚತೇ ।
ಜೀವನ್ನೇವ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸಾಧು ರಕ್ಷೋ ನಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ॥ 13 ॥

ಏಷ ಹ್ಯತಿಬಲಃ ಸೈನ್ಯೇ ರಥೇನ ಪವನೌಜಸಾ ।
ಗಮಿಷ್ಯತಿ ಪ್ರವೃದ್ಧೋರ್ಮಿಃ ಸಮುದ್ರ ಇವ ಪರ್ವಣಿ ॥ 14 ॥

ನ ಹ್ಯೇಷ ಹಂತುಂ ಶಕ್ಯೋಽದ್ಯ ವರದಾನಾತ್ಸುನಿರ್ಭಯಃ ।
ತದ್ಗ್ರಹೀಷ್ಯಾಮಹೇ ರಕ್ಷೋ ಯತ್ತಾ ಭವತ ಸಂಯುಗೇ ॥ 15 ॥

ಯಥಾ ಬಲಿಂ ನಿಗೃಹ್ಯತತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಭುಜ್ಯತೇ ಮಯಾ ।
ಏವಮೇತಸ್ಯ ಪಾಪಸ್ಯ ನಿಗ್ರಹೋ ಮಮ ರೋಚತೇ ॥ 16 ॥

ತತೋಽನ್ಯಂ ದೇಶಮಾಸ್ಥಾಯ ಶಕ್ರಃ ಸನ್ತ್ಯಜ್ಯ ರಾವಣಮ್ ।
ಅಯುಧ್ಯತ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ನಾಶಯನ್ರಣೇ ॥ 17 ॥

ಉತ್ತರೇಣ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪ್ರವಿವೇಶಾನಿವರ್ತಿತಃ ।
ದಕ್ಷಿಣೇನ ತು ಪಾಶ್ವೇನ ಪ್ರವಿವೇಶ ಶತಕ್ರತುಃ ॥ 18 ॥

ತತಃ ಸ ಯೋಜನಶತಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ದೇವತಾನಾಂ ಬಲಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ ॥ 19 ॥

ತತಃ ಶಕ್ರೋ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಾಥ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ತಂ ಬಲಂ ಸ್ವಕಮ್ ।
ನ್ಯವರ್ತಯದಸಮ್ಭ್ರಾಂತಃ ಸಮಾವೃತ್ಯ ದಶಾನನಮ್ ॥ 20 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ನಾದೋ ಮುಕ್ತೋ ದಾನವರಾಕ್ಷಸೈಃ ।
ಹಾ ಹತಾಃ ಸ್ಮೇತಿ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗ್ರಸ್ತಂ ಶಕ್ರೇಣ ರಾವಣಮ್ ॥ 21 ॥

ತತೋ ರಥಂ ಸಮಾರುಹ್ಯ ರಾವಣಿಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ |
ತತ್ಸ್ಮನ್ಯಮತಿಸಜುಕ್ರದ್ಧಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಸುದಾರುಣಮ್ || 22 ||

ಸ ತಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮಾಯಾಂ ತು ದತ್ತಾಂ ಗೋಪತಿನಾ ಪುರಾ |
ಅದೃಶ್ಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತತ್ಸ್ಮನ್ಯಂ ಸಮವಾಕಿರತ್ || 23 ||

ತತಃ ಸ ದೇವಾನಸ್ತ್ಯಜ್ಯ ಶಕ್ರಮೇವಾಭ್ಯಯಾದ್ಧೃತಮ್ |
ಮಹೇಂದ್ರಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ನ ದದರ್ಶ ಸುತಂ ರಿಪೋಃ || 24 ||

ಸ ಮಾತಲಿಂ ಹಯಾಂಶ್ಚೈವ ತಾಡಯಿತ್ವಾ ಶರೋತ್ತಮೈಃ |
ಮಹೇಂದ್ರಂ ಬಾಣವರ್ಷೇಣ ಶೀಘ್ರಹಸ್ತೋ ಹ್ಯವಾಕಿರತ್ || 25 ||

ತತಃ ಶಕ್ರೋ ರಥಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವಿಸ್ತೃಜ್ಯ ಚ ಸ ಮಾತಲಿಮ್ |
ಐರಾವತಂ ಸಮಾರುಹ್ಯ ಮೃಗಯಾಮಾಸ ರಾವಣಿಮ್ || 26 ||

ಸ ತು ಮಾಯಾ ಬಲಾದ್ರಕ್ಷಃ ಸಜ್ಜಾಮೇ ನಾಭ್ಯದೃಶ್ಯತ |
ಕಿರಮಾಣಃ ಶರೌಘೇನ ಮಹೇಂದ್ರಮಮಿತೌಜಸಮ್ || 27 ||

ಸ ತಂ ಯದಾ ಪರಿಶ್ರಾಂತಮಿನ್ದ್ರಂ ಮೇನೇಽಥ ರಾವಣಿಃ |
ತದೈನಂ ಮಾಯಯಾ ಬದ್ಧ್ವಾ ಸ್ವಸೈನ್ಯಮಭಿತೋಽನಯತ್ || 28 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಥ ಬಲಾತ್ತಸ್ಮಿನ್ಮಾಯಯಾಪಹೃತಂ ರಣೇ |
ಮಹೇಂದ್ರಮಮರಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಿಂ ನ್ವೇತದಿತಿ ಚುಕ್ರುಶುಃ |
ನ ಹಿ ದೃಶ್ಯತಿ ವಿದ್ಯಾವಾನ್ಮಾಯಯಾ ಯೇನ ನೀಯತೇ || 29 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಚಾಪಿ ಸರ್ವೇ ಸುರಗಣಾಸ್ತದಾ |
ಅಭ್ಯದ್ರವನ್ಸಸಜುಕ್ರದ್ಧಾ ರಾವಣಂ ಶಸ್ತ್ರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ || 30 ||

ರಾವಣಸ್ತು ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವಸ್ವಾದಿತ್ಯಮರುದ್ಗಣಾನ್ |
ನ ಶಶಾಕ ರಣೇ ಸ್ಥಾತುಂ ನ ಯೋದ್ಧುಂ ಶಸ್ತ್ರಪೀಡಿತಃ || 31 ||

ತಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಿಶ್ರಾಂತಂ ಪ್ರಹಾರೈರ್ಜರ್ಜರಚ್ಛವಿಮ್ |
ರಾವಣಿಃ ಪಿತರಂ ಯುದ್ಧೇಽದರ್ಶನಸ್ಥೋಽಬ್ರವೀದಿದಮ್ || 32 ||

ಆಗಚ್ಛ ತಾತ ಗಚ್ಛಾವೋ ನಿವೃತ್ತಂ ರಣಕರ್ಮ ತತ್ |
ಜಿತಂ ತೇ ವಿದಿತಂ ಭೋಽಸ್ತು ಸ್ವಸ್ಥೋ ಭವ ಗತಜ್ವರಃ || 33 ||

ಅಯಂ ಹಿ ಸುರಸೈನ್ಯಸ್ಯ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸ್ಯ ಚ ಯಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಸ ಗೃಹೀತೋ ಮಯಾ ಶಕ್ರೋ ಭಗ್ನಮಾನಾಃ ಸುರಾಃ ಕೃತಾಃ || 34 ||

ಯಥೇಷ್ಟಂ ಭುಂಕ್ತುಷ್ವ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ನಿಗೃಹ್ಯ ರಿಪುಮೋಜಸಾ |
ವೃಥಾ ತೇ ಕಿಂ ಶ್ರಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಯುದ್ಧಂ ಹಿ ತವ ನಿಷ್ಫಲಮ್ || 35 ||

ಸ ದೈವತಬಲಾತ್ತಸ್ಮಾನ್ನಿವೃತ್ತೋ ರಣಕರ್ಮಣಃ |
ತಚ್ಛುತ್ವಾ ರಾವಣೇರ್ವಾಕ್ಯಂ ಸ್ವಸ್ಥಚೇತಾ ದಶಾನನಃ || 36 ||

ಅಥ ರಣವಿಗತಜ್ವರಃ ಪ್ರಭುರ್-
ವಿಜಯಮವಾಪ್ಯ ನಿಶಾಚರಾಧಿಪಃ |
ಭವನಮಭಿ ತತೋ ಜಗಾಮ ಹೃಷ್ಣಃ
ಸ್ವಸುತಮವಾಪ್ಯ ಚ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 37 ||

ಅತಿಬಲಸದೃಶೈಃ ಪರಾಕ್ರಮೈಸ್ತೈರ್-
ಮಮ ಕುಲಮಾನವಿವರ್ಧನಂ ಕೃತಮ್ |
ಯದಮರಸಮವಿಕ್ರಮ ತ್ವಯಾ
ತ್ರಿದಶಪತಿಸ್ತ್ರಿದಶಾಶ್ಚ ನಿರ್ಜಿತಾಃ || 38 ||

ತ್ವರಿತಮುಪನಯಸ್ವ ವಾಸವಮ್
ನಗರಮಿತೋ ವ್ರಜ ಸೈನ್ಯಸಂವೃತಃ |
ಅಹಮಪಿ ತವ ಗಚ್ಛತೋ ದ್ರುತಮ್
ಸಹ ಸಚಿವೈರನುಯಾಮಿ ಪೃಷ್ಠತಃ || 39 ||

ಅಥ ಸ ಬಲವೃತಃ ಸವಾಹನಃ
ತ್ರಿದಶಪತಿಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ರಾವಣಿಃ |
ಸ್ವಭವನಮುಪಗಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೋ
ಮುದಿತಮನಾ ವಿಸರ್ಜ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 40 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಶ್ತಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಜಿತೇ ಮಹೇಂದ್ರೇತಿಬಲೇ ರಾವಣಸ್ಯ ಸುತೇನ ವೈ ।
ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಗತಾ ಲಜ್ಞಾಂ ಸುರಾಸ್ತದಾ ॥ ೧ ॥

ತಂ ರಾವಣಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಪುತ್ರಭ್ರಾತೃಭಿರಾವೃತಮ್ ।
ಅಬ್ರವೀದ್ಗಗನೇ ತಿಷ್ಠನ್ನಾನ್ತ್ವಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ॥ ೨ ॥

ವತ್ಸ ರಾವಣ ತುಷ್ಪೋಽಸ್ಮಿ ತವ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇ ।
ಅಹೋಽಸ್ಯ ವಿಕೃಮೌದಾರ್ಯಂ ತವ ತುಲ್ಯೋಽಧಿಕೋಽಪಿ ವಾ ॥ ೩ ॥

ಜಿತಂ ಹಿ ಭವತಾ ಸರ್ವಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ ।
ಕೃತಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಸಫಲಾ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ಸ್ವಸುತೇನ ವೈ ॥ ೪ ॥

ಅಯಂ ಚ ಪುತ್ರೋಽತಿಬಲಸ್ತವ ರಾವಣರಾವಣಿಃ ।
ಇಂದ್ರಜಿತ್ವಿತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಜಗತ್ಯೇಷ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೫ ॥

ಬಲವಾಞ್ಚಿತ್ರನಿರ್ಜೇತಾ ಭವಿಷ್ಯತ್ಯೇಷ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತ್ವಯಾ ರಾಜನ್ಯಾಧಿಪತಾಸ್ತ್ರಿದಶಾ ವಶೇ ॥ ೬ ॥

ತನ್ಮುಚ್ಯತಾಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಹೇಂದ್ರಃ ಪಾಕಶಾಸನಃ ।
ಕಿಂ ಚಾಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಣಾರ್ಥಾಯ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಿ ದಿವೌಕಸಃ ॥ ೭ ॥

ಅಥಾಬ್ರವೀನ್ಮಹಾತೇಜಾ ಇಂದ್ರಜಿತ್ಸಮಿತಿಂಜಯಃ ।
ಅಮರತ್ವಮಹಂ ದೇವ ವೃಣೋಮೀಹಾಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಣೇ ॥ ೮ ॥

ಅಬ್ರವೀತ್ತು ತದಾ ದೇವೋ ರಾವಣಿಂ ಕಮಲೋದ್ಭವಃ ।
ನಾಸ್ತಿ ಸರ್ವಾಮರತ್ವಂ ಹಿ ಕೇಷಾಞ್ಚಿತ್ರಾನ್ಪ್ರಣಿನಾಂ ಭುವಿ ॥ ೯ ॥

ಅಥಾಬ್ರವೀತ್ಸ ತತ್ರಸ್ಥಮಿನ್ದ್ರಜಿತ್ಪದ್ಮಸಮ್ಭವಮ್ ।
ಶ್ರೂಯತಾಂ ಯಾ ಭವೇತ್ಸಿದ್ಧಿಃ ಶತಕೃತುವಿಮೋಕ್ಷಣೇ ॥ ೧೦ ॥

ಮಮೇಷ್ಟಂ ನಿತ್ಯಶೋ ದೇವ ಹವ್ಯೈಃ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ಪಾವಕಮ್ ।
ಸಜ್ಜಾಮಮವತರ್ತುಂ ವೈ ಶತ್ರುನಿರ್ಜಯಕಾಚ್ಛಿಣಃ ॥ 11 ॥

ತಸ್ಮಿಂಶ್ಚೇದಸಮಾಪ್ತೇ ತು ಜಪ್ಯಹೋಮೇ ವಿಭಾವಸೋಃ ।
ಯುಧ್ಯೇಯಂ ದೇವ ಸಜ್ಜಾಮೇ ತದಾ ಮೇ ಸ್ಯಾದ್ವಿನಾಶನಮ್ ॥ 12 ॥

ಸರ್ವೋ ಹಿ ತಪಸಾ ಚೈವ ವೃಣೋತ್ಯಮರತಾಂ ಪುಮಾನ್ ।
ವಿಕ್ರಮೇಣ ಮಯಾ ತ್ವೇತದಮರತ್ವಂ ಪ್ರವರ್ತಿತಮ್ ॥ 13 ॥

ಏವಮಸ್ತ್ವಿತಿ ತಂ ಪ್ರಾಹ ವಾಕ್ಯಂ ದೇವಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ಮುಕ್ತಶ್ಚೇನ್ದ್ರಜಿತಾ ಶಕ್ರೋ ಗತಾಶ್ಚ ತ್ರಿದಿವಂ ಸುರಾಃ ॥ 14 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ಶಕ್ರೋ ದೀನೋ ಭ್ರಷ್ಟಾಂಘ್ರಸ್ರಜಃ ।
ರಾಮ ಚಿನ್ತಾಪರೀತಾತ್ಮಾ ಧ್ಯಾನತತ್ಪರತಾಂ ಗತಃ ॥ 15 ॥

ತಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಥಾಭೂತಂ ಪ್ರಾಹ ದೇವಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ಶಕ್ರಕ್ರತೋ ಕಿಮುತ್ಕಣ್ಠಾಂ ಕರೋಷಿ ಸ್ಮರ ದುಷ್ಕೃತಮ್ ॥ 16 ॥

ಅಮರೇನ್ದ್ರ ಮಯಾ ಬಹ್ವ್ಯಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುರಾ ಪ್ರಭೋ ।
ಏಕವರ್ಣಾಃ ಸಮಾಭಾಷಾ ಏಕರೂಪಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ ॥ 17 ॥

ತಾಸಾಂ ನಾಸ್ತಿ ವಿಶೇಷೋ ಹಿ ದರ್ಶನೇ ಲಕ್ಷಣೇಽಪಿ ವಾ ।
ತತೋಽಹಮೇಕಾಗ್ರಮನಾಸ್ತಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಪರ್ಯಚಿಂತಯಮ್ ॥ 18 ॥

ಸೋಽಹಂ ತಾಸಾಂ ವಿಶೇಷಾರ್ಥಂ ಸ್ತ್ರಿಯಮೇಕಾಂ ವಿನಿರ್ಮಮೇ ।
ಯದ್ಯತ್ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪ್ರತ್ಯಜ್ಞಂ ವಿಶಿಷ್ಟಂ ತತ್ತದುದ್ಧೃತಮ್ ॥ 19 ॥

ತತೋ ಮಯಾ ರೂಪಗುಣೈರಹಲ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀ ವಿನಿರ್ಮಿತಾ ।
ಅಹಲೈತ್ಯೇವ ಚ ಮಯಾ ತಸ್ಯಾ ನಾಮ ಪ್ರವರ್ತಿತಮ್ ॥ 20 ॥

ನಿರ್ಮಿತಾಯಾಂ ತು ದೇವೇನ್ದ್ರ ತಸ್ಯಾಂ ನಾರ್ಯಾಂ ಸುರರ್ಷಭ ।
ಭವಿಷ್ಯತೀತಿ ಕಸ್ಯೈಷಾ ಮಮ ಚಿನ್ತಾ ತತೋಽಭವತ್ ॥ 21 ॥

ತವಂ ತು ಶಕ್ಯ ತದಾ ನಾರೀಂ ಜಾನೀಷೇ ಮನಸಾ ಪ್ರಭೋ ।
ಸ್ಥಾನಾಧಿಕತಯಾ ಪತ್ನೀ ಮಮೈಷೇತಿ ಪುರಂದರ ॥ 22 ॥

ಸಾ ಮಯಾ ನ್ಯಾಸಭೂತಾ ತು ಗೌತಮಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ನ್ಯಸ್ತಾ ಬಹೂನಿ ವರ್ಷಾಣಿ ತೇನ ನಿಯಾತಿತಾ ಚ ಸಾ ॥ 23 ॥

ತತಸ್ತಸ್ಯ ಪರಿಜ್ಞಾಯ ಮಯಾ ಸ್ಥೈರ್ಯಂ ಮಹಾಮುನೇಃ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಪಸಿ ಸಿದ್ಧಿಂ ಚ ಪತ್ನ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ಪರ್ಶಿತಾ ತದಾ ॥ 24 ॥

ಸ ತಯಾ ಸಹ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ರಮತೇ ಸ್ಮ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಆಸನ್ನಿರಾಶಾ ದೇವಾಸ್ತು ಗೌತಮೇ ದತ್ತಯಾ ತಯಾ ॥ 25 ॥

ತವಂ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ತ್ವಿಹ ಕಾಮಾತ್ಮ ಗತ್ವಾ ತಸ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಮುನೇಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾಂಶ್ಚ ತದಾ ತಾಂ ಸ್ತ್ರೀಂ ದೀಪ್ತಾಮಗ್ನಿಶಿಖಾಮಿವ ॥ 26 ॥

ಸಾ ತವಯಾ ಧರ್ಷಿತಾ ಶಕ್ಯ ಕಾಮಾರ್ತೇನ ಸಮನ್ಯುನಾ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಸ್ತವಂ ಚ ತದಾ ತೇನ ಆಶ್ರಮೇ ಪರಮರ್ಷಿಣಾ ॥ 27 ॥

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೇನ ತೇನಾಸಿ ಶಪ್ತಃ ಪರಮತೇಜಸಾ ।
ಗತೋಽಸಿ ಯೇನ ದೇವೇನ್ದ್ರ ದಶಾಭಾಗವಿಪರ್ಯಯಮ್ ॥ 28 ॥

ಯಸ್ಮಾನ್ಮೇ ಧರ್ಷಿತಾ ಪತ್ನೀ ತವಯಾ ವಾಸವ ನಿರ್ಭಯಮ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಸಮರೇ ರಾಜಞ್ಚಿತ್ರಹಸ್ತಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥ 29 ॥

ಅಯಂ ತು ಭಾವೋ ದುರ್ಬುದ್ಧೇ ಯಸ್ತ್ವಯೇಹ ಪ್ರವರ್ತಿತಃ ।
ಮಾನುಷೇಷ್ವಪಿ ಸರ್ವೇಷು ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 30 ॥

ತತ್ರಾರ್ಥಮಃ ಸುಬಲವಾನ್ಮುತಾಸ್ಥಸ್ಯತಿ ಯೋ ಮಹಾನ್ ।
ತತ್ರಾರ್ಥಂ ತಸ್ಯ ಯಃ ಕರ್ತಾ ತವ್ಯರ್ಥಂ ನಿಪತಿಷ್ಯತಿ ॥ 31 ॥

ನ ಚ ತೇ ಸ್ಥಾವರಂ ಸ್ಥಾನಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಪುರಂದರ ।
ಏತೇನಾರ್ಥಮೋಗೇನ ಯಸ್ತ್ವಯೇಹ ಪ್ರವರ್ತಿತಃ ॥ 32 ॥

ಯಶ್ಚ ಯಶ್ಚ ಸುರೇಂದ್ರಃ ಸ್ಯಾದ್ಧೃವಃ ಸ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಏಷ ಶಾಪೋ ಮಯಾ ಮುಕ್ತ ಇತ್ಯಸೌ ತ್ವಾಂ ತದಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 33 ॥

ತಾಂ ತು ಭಾರ್ಯಾಂ ವಿನಿರ್ಭರ್ತ್ಸ್ಯಾ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ಸುಮಹಾತಪಾಃ ।
ದುವಿನೀತೇ ವಿನಿಧ್ವಂಸ ಮಮಾಶ್ರಮಸಮೀಪತಃ ॥ 34 ॥

ರೂಪಯೌವನಸಮ್ಮನ್ನಾ ಯಸ್ಮಾತ್ತ್ವಮನವಸ್ಥಿತಾ ।
ತಸ್ಮಾದ್ರೂಪವತೀ ಲೋಕೇ ನ ತ್ವಮೇಕಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ॥ 35 ॥

ರೂಪಂ ಚ ತತ್ಪ್ರಜಾಃ ಸರ್ವಾ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಸುದುರ್ಲಭಮ್ ।
ಯತ್ತವೇದಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ವಿಭ್ರಮೇಽಯಮುಪಸ್ಥಿತಃ ॥ 36 ॥

ತದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ಭೂಯಿಷ್ಯಂ ಪ್ರಜಾ ರೂಪಸಮನ್ವಿತಾಃ ।
ಶಾಪೋತ್ಸರ್ಗಾದ್ಧಿ ತಸ್ಯೇದಂ ಮುನೇಃ ಸರ್ವಮುಪಾಗತಮ್ ॥ 37 ॥

ತತ್ಸ್ಮರ ತ್ವಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ದುಷ್ಕೃತಂ ಯತ್ತ್ವಯಾ ಕೃತಮ್ ।
ಯೇನ ತ್ವಂ ಗ್ರಹಣಂ ಶತ್ರೋರ್ಗತೋ ನಾನ್ಯೇನ ವಾಸವ ॥ 38 ॥

ಶೀಘ್ರಂ ಯಜಸ್ವ ಯಜ್ಞಂ ತ್ವಂ ವೈಷ್ಣವಂ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ।
ಪಾವಿತಸ್ತೇನ ಯಜ್ಞೇನ ಯಾಸ್ಯಸಿ ತ್ರಿದಿವಂ ತತಃ ॥ 39 ॥

ಪುತ್ರಶ್ಚ ತವ ದೇವೇಂದ್ರ ನ ವಿನಷ್ಟೋ ಮಹಾರಣೇ ।
ನೀತಃ ಸಂನಿಹಿತಶ್ಚೈವ ಅರ್ಯಕೇಣ ಮಹೋದಧೌ ॥ 40 ॥

ಏತಚ್ಛುತ್ವಾ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ತು ಯಜ್ಞಮಿಷ್ಟಾಂ ಚ ವೈಷ್ಣವಮ್ ।
ಪುನಸ್ತ್ರಿದಿವಮಾಕ್ರಾಮದನ್ವಶಾಸಚ್ಚ ದೇವತಾಃ ॥ 41 ॥

ಏತದಿಂದ್ರಜಿತೋ ರಾಮ ಬಲಂ ಯತ್ಕೀರ್ತಿತಂ ಮಯಾ ।
ನಿರ್ಜಿತಸ್ತೇನ ದೇವೇಂದ್ರಃ ಪ್ರಾಣಿನೋಽನ್ಯೇ ಚ ಕಿಂ ಪುನಃ ॥ 42 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ರಾಮೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವಿಸ್ಮಯಾತ್ಮನರೇವ ಹಿ ।
ಉವಾಚ ಪ್ರಣತೋ ವಾಕ್ಯಮಗಸ್ಯಮೃಷಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭಗವನ್ಕಿಂ ತದಾ ಲೋಕಾಃ ಶೂನ್ಯಾ ಆಸನ್ನಿವೃಜೋತ್ತಮ ।
ಧರ್ಷಣಾಂ ಯತ್ರ ನ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ॥ ೨ ॥

ಉತಾಹೋ ಹೀನವೀರ್ಯಾಸ್ತೇ ಬಭುವುಃ ಪೃಥಿವೀಕ್ಷಿತಃ ।
ಬಹಿಷ್ಕೃತಾ ವರಾಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ಬಹವೋ ನಿರ್ಜಿತಾ ನೃಪಾಃ ॥ ೩ ॥

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಅಗಸ್ಯೋ ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ ।
ಉವಾಚ ರಾಮಂ ಪ್ರಹಸನ್ನಿತಾಮಹ ಇವೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸ ಏವಂ ಬಾಧಮಾನಸ್ತು ಪಾರ್ಥಿವಾನ್ವಾರ್ಥಿವರ್ಷಭ ।
ಚಚಾರ ರಾವಣೋ ರಾಮ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಪೃಥಿವೀಪತೇ ॥ ೫ ॥

ತತೋ ಮಾಹಿಷ್ಮತೀಂ ನಾಮ ಪುರೀಂ ಸ್ವರ್ಗಪುರೀಪ್ರಭಾಮ್ ।
ಸಮ್ರಾಪ್ತೋ ಯತ್ರ ಸಾಮಿಧ್ಯಂ ಪರಮಂ ವಸುರೇತಸಃ ॥ ೬ ॥

ತುಲ್ಯ ಆಸೀನ್ನೃಪಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರತಾಪಾದ್ವಸುರೇತಸಃ ।
ಅರ್ಜುನೋ ನಾಮ ಯಸ್ಯಾಗ್ನಿಃ ಶರಕುಣ್ಡೇ ಶಯಃ ಸದಾ ॥ ೭ ॥

ತಮೇವ ದಿವಸಂ ಸೋಽಥ ಹೈಹಯಾಧಿಪತಿರ್ಬಲೀ ।
ಅರ್ಜುನೋ ನರ್ಮದಾಂ ರನ್ತುಂ ಗತಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಸಹೇಶ್ವರಃ ॥ ೮ ॥

ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ತು ತಸ್ಯಾಮಾತ್ರಾನಪೃಚ್ಛತ ।
ಕ್ವಾರ್ಜುನೋ ವೋ ನೃಪಃ ಸೋಽದ್ಯ ಶೀಘ್ರಮಾಖ್ಯಾತುಮರ್ಹಥ ॥ ೯ ॥

ರಾವಣೋಽಹಮನುಪ್ರಾಪ್ತೋ ಯುದ್ಧೇಪುನ್ಮರ್ನವರೇಣ ತು ।
ಮಮಾಗಮನಮವ್ಯಗ್ರೈರ್ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಸಂನಿವೇದ್ಯತಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ರಾವಣೇನೋಕ್ತಾಸ್ತೇಽಮಾತ್ಯಾಃ ಸುವಿಪಶ್ಚಿತಃ |
ಅಬ್ರುವನ್ಮಾಕ್ಷಸಪತಿಮಸಾಮ್ನಿಧ್ಯಂ ಮಹೀಪತೇಃ || 11 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಶ್ರವಸಃ ಪುತ್ರಃ ಪೌರಾಣಾಮರ್ಜುನಂ ಗತಮ್ |
ಅಪಸ್ಮತ್ಯಾಗತೋ ವಿನಢ್ಯಂ ಹಿಮವತ್ಸಂನಿಭಂ ಗಿರಿಮ್ || 12 ||

ಸ ತಮಭ್ರಮಿವಾವಿಷ್ಟಮುದ್ಬಾನ್ತಮಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ |
ಅಪಶ್ಯದ್ರಾವಣೋ ವಿನಢ್ಯಮಾಲಿಖಿನ್ತಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 13 ||

ಸಹಸ್ರಶಿಖರೋಪೇತಂ ಸಿಂಹಾಧ್ಯುಷಿತಕನ್ದರಮ್ |
ಪ್ರಪಾತ ಪತಿತ್ಯೈಃ ಶೀತೈಃ ಸಾಟ್ಪಹಾಸಮಿವಾಮ್ಬುಭಿಃ || 14 ||

ದೇವದಾನವಗನ್ಧರ್ವೈಃ ಸಾಪ್ಸರೋಗಣಕಿನ್ದರೈಃ |
ಸಾಹ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಕ್ರೀಡಮಾನೈಃ ಸ್ವರ್ಗಭೂತಂ ಮಹೋಚ್ಛ್ರಯಮ್ || 15 ||

ನದೀಭಿಃ ಸ್ಯನ್ದಮಾನಾಭಿರಗತಿಪ್ರತಿಮಂ ಜಲಮ್ |
ಸ್ಫುಟೇಭಿಶ್ಚಲಜಿಹ್ವಾಭಿರ್ವಮನ್ತಮಿವ ವಿಷ್ಕೃತಮ್ || 16 ||

ಉಲಾಕವನ್ತಂ ದರೀವನ್ತಂ ಹಿಮವತ್ಸಂನಿಭಂ ಗಿರಿಮ್ |
ಪಶ್ಯಮಾನಸ್ತತೋ ವಿನಢ್ಯಂ ರಾವಣೋ ನರ್ಮದಾಂ ಯಯೌ || 17 ||

ಚಲೋಪಲಜಲಾಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ಪಶ್ಚಿಮೋದಧಿಗಾಮಿನೀಮ್ |
ಮಹಿಷೈಃ ಸೃಮರೈಃ ಸಿಂಹೈಃ ಶಾರ್ದೂಲಕ್ಷಗಜೋತ್ತಮೈಃ |
ಉಷಾಣಭಿತಪ್ತೈಸ್ತೃಷಿತೈಃ ಸಜ್ಜೋಕ್ತಾಭಿತಜಲಾಶಯಾಮ್ || 18 ||

ಚಕ್ರವಾಕೈಃ ಸಕಾರಣೈಃ ಸಹಂಸಜಲಕುಕ್ಕುಟೈಃ |
ಸಾರಸೈಶ್ಚ ಸದಾಮತ್ತೈಃ ಕೋಕೂಜದ್ಭಿಃ ಸಮಾವೃತಾಮ್ || 19 ||

ಫುಲ್ಲದ್ರುಮಕೃತೋತ್ತಂಸಾಂ ಚಕ್ರವಾಕಯುಗಸ್ತನೀಮ್ |
ವಿಸ್ತೀರ್ಣಪುಲಿನಶ್ರೋಣೀಂ ಹಂಸಾವಲಿಸುಮೇಖಲಾಮ್ || 20 ||

ಪುಷ್ಪರೇಣ್ವನುಲಿಪ್ತಾಜ್ಗೀಂ ಜಲಫೇನಾಮಲಾಂಶುಕಾಮ್ |
ಜಲಾವಗಾಹಸಂಸ್ಪರ್ಶಾಂ ಫುಲ್ಲೋತ್ಪಲಶುಭೇಕ್ಷಣಾಮ್ || 21 ||

ಪುಷ್ಪಕಾದವರುಹ್ಯಾಶು ನರ್ಮದಾಂ ಸರಿತಾಂ ವರಾಮ್ ।
ಇಷ್ಟಾಮಿವ ವರಾಂ ನಾರೀಮವಗಾಹ್ಯ ದಶಾನನಃ ॥ 22 ॥

ಸ ತಸ್ಯಾಃ ಪುಲಿನೇ ರಮ್ಯೇ ನಾನಾಕುಸುಮಶೋಭಿತೇ ।
ಉಪೋಪವಿಷ್ಟಃ ಸಚಿವೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವಃ ।
ನರ್ಮದಾ ದರ್ಶಜಂ ಹರ್ಷಮಾಪ್ತವಾನ್ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ॥ 23 ॥

ತತಃ ಸಲೀಲಂ ಪ್ರಹಸಾನ್ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಉವಾಚ ಸಚಿವಾಂಸ್ತತ್ರ ಮಾರೀಚಶುಕಸಾರಣಾನ್ ॥ 24 ॥

ಏಷ ರಶ್ಮಿಸಹಸ್ರೇಣ ಜಗತ್ಕೃತ್ವೇವ ಕಾಂಚಾನಮ್ ।
ತೀಕ್ಷ್ಣತಾಪಕರಃ ಸೂರ್ಯೋ ನಭಸೋ ಮಧ್ಯಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಮಾಮಾಸೀನಂ ವಿದಿತೇಹ ಚಂದ್ರಾಯಾತಿ ದಿವಾಕರಃ ॥ 25 ॥

ನರ್ಮದಾ ಜಲಶೀತಶ್ಚ ಸುಗಂಧಿಃ ಶ್ರಮನಾಶನಃ ।
ಮದ್ಭಯಾದನಿಲೋ ಹ್ಯೇಷ ವಾತ್ಯಸೌ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥ 26 ॥

ಇಯಂ ಚಾಪಿ ಸರಿಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾ ನರ್ಮದಾ ನರ್ಮ ವರ್ಧಿನೀ ।
ಲೀನಮೀನವಿಹಜ್ಜೋರ್ಮಿಃ ಸಭಯೇವಾಜ್ಞಾನಾ ಸ್ಥಿತಾ ॥ 27 ॥

ತದ್ಭವಂತಃ ಕ್ಷತಾಃ ಶಸ್ತ್ರೈರ್ನೃಪೈರಿಂದ್ರಸಮೈರ್ಯುಧಿ ।
ಚಂದನಸ್ಯ ರಸೇನೇವ ರುಧಿರೇಣ ಸಮುಕ್ಷಿತಾಃ ॥ 28 ॥

ತೇ ಯೂಯಮವಗಾಹಧ್ವಂ ನರ್ಮದಾಂ ಶರ್ಮದಾಂ ನೃಣಾಮ್ ।
ಮಹಾಪದ್ಮಮುಖಾ ಮತ್ತಾ ಗಜಾಗ್ನಿಮಿವ ಮಹಾಗಜಾಃ ॥ 29 ॥

ಅಸ್ಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಮಹಾನದ್ಯಾಂ ಪಾಪ್ಮಾನಂ ವಿಪ್ರಮೋಕ್ಷ್ಯಥ ॥ 30 ॥

ಅಹಮಪ್ಯತ್ರ ಪುಲಿನೇ ಶರದಿನ್ದ್ರಸಮಪ್ರಭೇ ।
ಪುಷ್ಪೋಪಹರಂ ಶನಕೈಃ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಉಮಾಪತೇಃ ॥ 31 ॥

ರಾವಣೇನೈವಮುಕ್ತಾಸ್ತು ಮಾರೀಚಶುಕಸಾರಣಾಃ ।
ಸಮಹೋದರಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಾ ನರ್ಮದಾಮವಗಾಹಿರೇ ॥ 32 ॥

ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಗಜೈಸ್ತೈಸ್ತು ಕ್ಷೋಭ್ಯತೇ ನರ್ಮದಾ ನದೀ ।
ವಾಮನಾಂಜನಪದ್ಮಾದ್ಯೈರ್ಗಜಾಂ ಇವ ಮಹಾಗಜೈಃ ॥ 33 ॥

ತತಸ್ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ನರ್ಮದಾಯಾ ವರಾಂಘ್ರಸಿ ।
ಉತ್ತೀರ್ಯ ಪುಷ್ಪಾಣ್ಯಾಜಹ್ರಬಲ್ಯರ್ಥಂ ರಾವಣಸ್ಯ ತು ॥ 34 ॥

ನರ್ಮದಾ ಪುಲಿನೇ ರಮ್ಯೇ ಶುಭ್ರಾಭ್ರಸದೃಶಪ್ರಭೇ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೈರ್ಮುಹೂರ್ತೇನ ಕೃತಃ ಪುಷ್ಪಮಯೋ ಗಿರಿಃ ॥ 35 ॥

ಪುಷ್ಪೇಷೂಪಹೃತೇಷ್ವೇವ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ।
ಅವತೀರ್ಣೋ ನದೀಂ ಸ್ನಾತುಂ ಗಜಾಂಮಿವ ಮಹಾಗಜಃ ॥ 36 ॥

ತತ್ರ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಚ ವಿಧಿವಜ್ಜಪ್ತಾಂ ಜಪ್ಯಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ನರ್ಮದಾ ಸಲಿಲಾತ್ತಸ್ಮಾದುತ್ತಾರ ಸ ರಾವಣಃ ॥ 37 ॥

ರಾವಣಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಂ ಯಾಂತಮನ್ವಯುಃ ಸಪ್ತರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಯತ್ರ ಯತ್ರ ಸ ಯಾತಿ ಸ್ಮ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಜಾಮ್ಬೂನದಮಯಂ ಲಿಂಗಂ ತತ್ರ ತತ್ರ ಸ್ಮ ನೀಯತೇ ॥ 38 ॥

ವಾಲುಕವೇದಿಮಧ್ಯೇ ತು ತಲ್ಲಿಂಗಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ರಾವಣಃ ।
ಅರ್ಚಯಾಮಾಸ ಗಂಧೈಶ್ಚ ಪುಷ್ಪೈಶ್ಚಾಮೃತಗಂಧಿಭಿಃ ॥ 39 ॥

ತತಃ ಸತಾಮಾರ್ತಿಹರಂ ಹರಂ ಪರಮ್
ವರಪ್ರದಂ ಚಂದ್ರಮಯೂಖಭೂಷಣಮ್ ।
ಸಮರ್ಚಯಿತ್ವಾ ಸ ನಿಶಾಚರೋ ಜಗೌ
ಪ್ರಸಾರ್ಯ ಹಸ್ತಾನ್ಪ್ರಣನರ್ತ ಚಾಯತಾನ್ ॥ 40 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಏಕತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ದಾಷತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ನರ್ಮದಾ ಪುಲಿನೇ ಯತ್ರ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಾಃ ಸ ರಾವಣಃ |
ಪುಷ್ಪೋಪಹಾರಂ ಕುರುತೇ ತಸ್ಮಾದ್ವೇಶಾದದೂರತಃ || 1 ||

ಅರ್ಜುನೋ ಜಯತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಾಹಿಷ್ಮತ್ಯಾಃ ಪತಿಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಕ್ರೀಡಿತೇ ಸಹ ನಾರೀಭಿರ್ನರ್ಮದಾತೋಯಮಾಶ್ರಿತಃ || 2 ||

ತಾಸಾಂ ಮಧ್ಯಗತೋ ರಾಜ ರಾಜ ಸ ತತೋಽರ್ಜುನಃ |
ಕರೇಣೂನಾಂ ಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಇವ ಕುಂಜಾರಃ || 3 ||

ಜಿಜ್ಞಾಸುಃ ಸ ತು ಬಾಹೂನಾಂ ಸಹಸ್ರಸ್ಯೋತ್ತಮಂ ಬಲಮ್ |
ರುರೋಧ ನರ್ಮದಾ ವೇಗಂ ಬಾಹುಭಿಃ ಸ ತದಾರ್ಜುನಃ || 4 ||

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಭುಜಾಸೇತುಂ ತಜ್ಜಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಿರ್ಮಲಮ್ |
ಕೂಲಾಪಹಾರಂ ಕುರ್ವಾಣಂ ಪ್ರತಿಸ್ತೋತಃ ಪ್ರಧಾವತಿ || 5 ||

ಸಮೀನನಕ್ರಮಕರಃ ಸಪುಷ್ಪಕುಶಸಂಸ್ತರಃ |
ಸ ನರ್ಮದಾಮ್ಭಸೋ ವೇಗಃ ಪ್ರಾವೃಟಾಕುಲ ಇವಾಬಭೌ || 6 ||

ಸ ವೇಗಃ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯೇಣ ಸಮ್ಪ್ರೇಷಿಟ ಇವಾಮ್ಭಸಃ |
ಪುಷ್ಪೋಪಹಾರಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಜಹಾರ ಹ || 7 ||

ರಾವಣೋಽರ್ಧಸಮಾಪ್ತಂ ತು ಉತ್ಸೃಜ್ಯ ನಿಯಮಂ ತದಾ |
ನರ್ಮದಾಂ ಪಶ್ಯತೇ ಕಾಂತಾಂ ಪ್ರತಿಕೂಲಾಂ ಯಥಾ ಪ್ರಿಯಾಮ್ || 8 ||

ಪಶ್ಚಿಮೇನ ತು ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾಗರೋದ್ಗಾರಸಂನಿಭಮ್ |
ವರ್ಧಂತಮಮ್ಭಸೋ ವೇಗಂ ಪೂರ್ವಾಮಾಶಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತು || 9 ||

ತತೋಽನುದಾಹ್ರಂತಶಕುನಾಂ ಸ್ವಾಭಾವ್ಯೇ ಪರಮೇ ಸ್ಥಿತಾಮ್ |
ನಿರ್ವಿಕಾರಾಙ್ಗನಾಭಾಸಾಂ ಪಶ್ಯತೇ ರಾವಣೋ ನದೀಮ್ || 10 ||

ಸವ್ಯೇತರಕರಾಜ್ಞುಲ್ಯಾ ಸಶಬ್ದಂ ಚ ದಶಾನನಃ ।
ವೇಗಪ್ರಭವಮನ್ವೇಷ್ವಂ ಸೋಽದಿಶಚ್ಛುಕಸಾರಣೌ ॥ 11 ॥

ತೌ ತು ರಾವಣಸನ್ನಿಷ್ಟೌ ಭ್ರಾತರೌ ಶುಕಸಾರಣೌ ।
ವ್ಯೋಮಾನ್ತರಚರೌ ವೀರೌ ಪ್ರಸ್ಥಿತೌ ಪಶ್ಚಿಮೋನ್ಮುಖೌ ॥ 12 ॥

ಅರ್ಧಯೋಜನಮಾತ್ರಂ ತು ಗತ್ವಾ ತೌ ತು ನಿಶಾಚರೌ ।
ಪಶ್ಯೇತಾಂ ಪುರುಷಂ ತೋಯೇ ಕ್ರೀಡಂತಂ ಸಹಯೋಷಿತಮ್ ॥ 13 ॥

ಬೃಹತ್ಸಾಲಪ್ರತೀಕಶಂ ತೋಯವ್ಯಾಕುಲಮೂರ್ಧಜಮ್ ।
ಮದರಕ್ತಾನ್ತನಯನಂ ಮದನಾಕಾರವರ್ಚಸಮ್ ॥ 14 ॥

ನದೀಂ ಬಾಹುಸಹಸ್ರೇಣ ರುನ್ಧನ್ತಮರಿಮರ್ದನಮ್ ।
ಗಿರಿಂ ಪಾದಸಹಸ್ರೇಣ ರುನ್ಧನ್ತಮಿವ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ 15 ॥

ಬಾಲಾನಾಂ ವರನಾರೀಣಾಂ ಸಹಸ್ರೇಣಾಭಿಸಂವೃತಮ್ ।
ಸಮದಾನಾಂ ಕರೇಣೂನಾಂ ಸಹಸ್ರೇಣೇವ ಕುಂಜರಮ್ ॥ 16 ॥

ತಮದ್ಭೃತತಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೌ ಶುಕಸಾರಣೌ ।
ಸಂನಿವೃತ್ತಾವುಪಾಗಮ್ಯ ರಾವಣಂ ತಮಥೋಚತುಃ ॥ 17 ॥

ಬೃಹತ್ಸಾಲಪ್ರತೀಕಾಶಃ ಕೋಽಪ್ಯಸೌ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ ।
ನರ್ಮದಾಂ ರೋಧವದ್ರುದ್ಧಾ ಕ್ರೀಡಾಪಯತಿ ಯೋಷಿತಃ ॥ 18 ॥

ತೇನ ಬಾಹುಸಹಸ್ರೇಣ ಸಂನಿರುದ್ಧಜಲಾ ನದೀ ।
ಸಾಗರೋದ್ಗಾರಸಂಜಾತಾನುದ್ಗಾರಾನ್ಸೃಜತೇ ಮುಹುಃ ॥ 19 ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ಭಾಷಮಾಣೌ ತೌ ನಿಶಮ್ಯ ಶುಕಸಾರಣೌ ।
ರಾವಣೋಽರ್ಜುನ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಉತ್ತಸ್ಥೌ ಯುದ್ಧಲಾಲಸಃ ॥ 20 ॥

ಅರ್ಜುನಾಭಿಮುಖೇ ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಸ್ಥಿತೇ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರೇ ।
ಸಕೃದೇವ ಕೃತೋ ರಾವಃ ಸರಕ್ತಃ ಪ್ರೇಷಿತೋ ಘನೈಃ ॥ 21 ॥

ಮಹೋದರಮಹಾಪಾಶ್ವರ್ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಶುಕಸಾರಣೈಃ ।
ಸಂವೃತೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ತು ತತ್ರಾಗಾದ್ಯತ್ರ ಸೋಽರ್ಜುನಃ ॥ 22 ॥

ನಾತಿದೀರ್ಘೇಣ ಕಾಲೇನ ಸ ತತೋ ರಾಕ್ಷಸೋ ಬಲೀ ।
ತಂ ನರ್ಮದಾ ಹೃದಂ ಭೀಮಮಾಜಗಾಮಾಞ್ಜನಪ್ರಭಃ ॥ 23 ॥

ಸ ತತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಪರಿವೃತಂ ವಾಶಿತಾಭಿರಿವ ದ್ವಿಪಮ್ ।
ನರೇನ್ದ್ರಂ ಪಶ್ಯತೇ ರಾಜಾ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ತದಾರ್ಜುನಮ್ ॥ 24 ॥

ಸ ರೋಷಾದ್ರಕ್ತನಯನೋ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ಬಲೋದ್ಧತಃ ।
ಇತ್ಯೇವಮರ್ಜುನಾಮಾತ್ಮಾನಾಹ ಗಮಿಭ್ಯರಯಾ ಗಿರಾ ॥ 25 ॥

ಅಮಾತ್ಯಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಖ್ಯಾತ ಹೈಹಯಸ್ಯ ನೃಪಸ್ಯ ವೈ ।
ಯುದ್ಧಾರ್ಥಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೋ ರಾವಣೋ ನಾಮ ನಾಮತಃ ॥ 26 ॥

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮನ್ತ್ರಿಣೋಽಧಾರ್ಜುನಸ್ಯ ತೇ ।
ಉತ್ತಸ್ಥಾಃ ಸಾಯುಧಾಸ್ತಂ ಚ ರಾವಣಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರುವನ್ ॥ 27 ॥

ಯುದ್ಧಸ್ಯ ಕಾಲೋ ವಿಜ್ಞಾತಃ ಸಾಧು ಭೋಃ ಸಾಧು ರಾವಣ ।
ಯಃ ಕ್ಷೇಬಂ ಸ್ತ್ರೀವೃತಂ ಚೈವ ಯೋದ್ಧಮಿಚ್ಛಸಿ ನೋ ನೃಪಮ್ ।
ವಾಶಿತಾಮಧ್ಯಗಂ ಮತ್ತಂ ಶಾರ್ದೂಲ ಇವ ಕುಞ್ಜರಮ್ ॥ 28 ॥

ಕ್ಷಮಸ್ವಾದ್ಯ ದಶಗ್ರೀವ ಉಷ್ಯತಾಂ ರಜನೀ ತ್ವಯಾ ।
ಯುದ್ಧಶ್ರದ್ಧಾ ತು ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಶ್ವಸ್ತಾತ ಸಮರೇಽರ್ಜುನಮ್ ॥ 29 ॥

ಯದಿ ವಾಪಿ ತ್ವರಾ ತುಭ್ಯಂ ಯುದ್ಧತೃಷ್ಣಾಸಮಾವೃತಾ ।
ನಿಹತ್ಯಾಸ್ತಾಂಸ್ತತೋ ಯುದ್ಧಮರ್ಜುನೇನೋಪಯಾಸ್ಯಸಿ ॥ 30 ॥

ತತಸ್ತೇ ರಾವಣಾಮಾತ್ಯೈರಮಾತ್ಯಾಃ ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯ ತು ।
ಸೂದಿತಾಶ್ಚಾಪಿ ತೇ ಯುದ್ಧೇ ಭಕ್ಷಿತಾಶ್ಚ ಬುಭುಕ್ಷಿತೈಃ ॥ 31 ॥

ತತೋ ಹಲಹಲಾಶಬ್ದೋ ನರ್ಮದಾ ತಿರ ಆಬಭೌ ।
ಅರ್ಜುನಸ್ಯಾನುಯಾತ್ರಾಣಾಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ಮನ್ತ್ರಿಣಾಮ್ ॥ 32 ॥

ಇಷುಭಿಸ್ತೋಮರೈಃ ಶೂಲೈರ್ವಜ್ರಕಲ್ಪೈಃ ಸಕರ್ಷಣೈಃ |
ಸರಾವಣಾನರ್ದಯಂತಃ ಸಮನ್ತಾತ್ಸಮಭಿದ್ರತಾಃ || 33 ||

ಹೈಹಯಾಧಿಪಯೋಧಾನಾಂ ವೇಗ ಆಸೀತ್ಸದಾರುಣಃ |
ಸನಕ್ರಮೀನಮಕರಸಮುದ್ರಸ್ಯೇವ ನಿಸ್ವನಃ || 34 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ತು ತೇಽಮಾತ್ಯಾಃ ಪ್ರಹಸ್ತಶುಕಸಾರಣಾಃ |
ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಬಲಂ ಕೃದ್ಧಾ ನಿರ್ದಹಂತ್ಯಗ್ನಿತೇಜಸಃ || 35 ||

ಅರ್ಜುನಾಯ ತು ತತ್ಕರ್ಮ ರಾವಣಸ್ಯ ಸಮನ್ವಿಣಃ |
ಕ್ರೀಡಮಾನಾಯ ಕಥಿತಂ ಪುರುಷೈರ್ಧಾರ್ವಾರಕ್ಷಿಭಿಃ || 36 ||

ಉಕ್ತ್ವಾ ನ ಭೇತವ್ಯಮಿತಿ ಸ್ತ್ರೀಜನಂ ಸ ತತೋಽರ್ಜುನಃ |
ಉತ್ತತಾರ ಜಲಾತ್ತಸ್ಮಾದ್ಗಜಾಗ್ನತೋಯಾದಿವಾಞ್ಜನಃ || 37 ||

ಕ್ರೋಧದೂಷಿತನೇತ್ರಸ್ತು ಸ ತತೋಽರ್ಜುನ ಪಾವಕಃ |
ಪ್ರಜಜ್ವಾಲ ಮಹಾಘೋರೋ ಯುಗಾಂತ ಇವ ಪಾವಕಃ || 38 ||

ಸ ತೂರ್ಣತರಮಾದಾಯ ವರಹೇಮಾಜ್ಗದೋ ಗದಾಮ್ |
ಅಭಿದ್ರವತಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ತಮಾಂಸೀವ ದಿವಾಕರಃ || 39 ||

ಬಾಹುವಿಕ್ಷೇಪಕರಣಾಂ ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ಮಹಾಗದಾಮ್ |
ಗಾರುಡಂ ವೇಗಮಾಸ್ಥಾಯ ಆಪಪಾತ್ಯೈವ ಸೋಽರ್ಜುನಃ || 40 ||

ತಸ್ಯ ಮರ್ಗಂ ಸಮಾವೃತ್ಯ ವಿನೋದ್ಯೇರ್ಕಸ್ಯೇವ ಪರ್ವತಃ |
ಸ್ಥಿತೋ ವಿನದ್ಯ ಇವಾಕಮ್ಪ್ಯಃ ಪ್ರಹಸ್ತೋ ಮುಸಲಾಯುಧಃ || 41 ||

ತತೋಽಸ್ಯ ಮುಸಲಂ ಘೋರಂ ಲೋಹಬದ್ಧಂ ಮದೋದ್ಧತಃ |
ಪ್ರಹಸ್ತಃ ಪ್ರೇಷಯನ್ಕೃದ್ಧೋ ರರಾಸ ಚ ಯಥಾಮ್ಬದಃ || 42 ||

ತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಮುಸಲಸ್ಯಾಗ್ನಿರಶೋಕಾಪೀಡಸಂನಿಭಃ |
ಪ್ರಹಸ್ತಕರಮುಕ್ತಸ್ಯ ಬಭೂವ ಪ್ರದಹನ್ನಿವ || 43 ||

ಆಧಾವಮಾನಂ ಮುಸಲಂ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಸ್ತದಾರ್ಜುನಃ |

ನಿಪುಣಂ ವಜ್ರಾಚಾಸನಂ ಸಗದೋ ಗಜವಿಕ್ರಮಃ || 44 ||

ತತಸ್ತಮಭಿದುದ್ರಾವ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ಹೈಹಯಾಧಿಪಃ |

ಭ್ರಾಮಯಾಣೋ ಗದಾಂ ಗುರ್ವೀಂ ಪಿಶಾಚಾಹುಶತೋಚ್ಛ್ರಯಾಮ್ || 45 ||

ತೇನಾಹತೋಽತಿವೇಗೇನ ಪ್ರಹಸ್ತೋ ಗದಯಾ ತದಾ |

ನಿಪಪಾತ ಸ್ಥಿತಃ ಶೈಲೋ ವಜ್ರವಜ್ರಹತೋ ಯಥಾ || 46 ||

ಪ್ರಹಸ್ತಂ ಪತಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾರೀಚಶುಕಸಾರಣಾಃ |

ಸಮಹೋದರಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಾ ಅಪಸ್ಮೃಪ್ತಾ ರಣಾಜಿರಾತ್ || 47 ||

ಅಪಕ್ರಾಂತೇಷ್ವಮಾತ್ಯೇಷು ಪ್ರಹಸ್ತೇ ಚ ನಿಪಾತಿತೇ |

ರಾವಣೋಽಭ್ಯದ್ರವತ್ಕೂರ್ಣಮರ್ಜುನಂ ನೃಪಸತ್ತಮಮ್ || 48 ||

ಸಹಸ್ರಬಾಹೋಸ್ತದ್ಯುದ್ಧಂ ವಿಂಶದ್ಬಾಹೋಶ್ಚ ದಾರುಣಮ್ |

ನೃಪರಾಕ್ಷಸಯೋಸ್ತತ್ರ ಆರಬ್ಧಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ || 49 ||

ಸಾಗರಾವಿವ ಸಜುಕ್ವಬೌ ಚಲಮೂಲಾವಿವಾಚಲೌ |

ತೇಜೋಯುಕ್ತಾವಿವಾದಿತ್ಯೌ ಪ್ರದಹಂತಾವಿವಾನಲೌ || 50 ||

ಬಲೋದ್ಧತೌ ಯಥಾ ನಾಗೌ ವಾಶಿತಾರ್ಥೇ ಯಥಾ ವೃಷೌ |

ಮೇಘಾವಿವ ವಿನರ್ದಂತಾ ಸಿಂಹಾವಿವ ಬಲೋತ್ಕಟೌ || 51 ||

ರುದ್ರಕಾಲಾವಿವ ಕ್ರುದ್ಧೌ ತೌ ತಥಾ ರಾಕ್ಷಸಾರ್ಜುನೌ |

ಪರಸ್ಪರಂ ಗದಾಭ್ಯಾಂ ತೌ ತಾಡಯಾಮಾಸತುರ್ಭೃಶಮ್ || 52 ||

ವಜ್ರಪ್ರಹಾರಾನಚಲಾ ಯಥಾ ಘೋರಾನ್ವಿಷೇಹಿರೇ |

ಗದಾಪ್ರಹಾರಾಂಸ್ತದ್ವತ್ತ್ವಾ ಸಹೇತೇ ನರರಾಕ್ಷಸೌ || 53 ||

ಯಥಾಶನಿರವೇಭ್ಯಸ್ತು ಜಾಯತೇ ವೈ ಪ್ರತಿಶ್ರುತಿಃ |

ತಥಾ ತಾಭ್ಯಾಂ ಗದಾಪಾತ್ಯೇರ್ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರತಿಶ್ರುತಾಃ || 54 ||

ಅರ್ಜುನಸ್ಯ ಗದಾ ಸಾ ತು ಪಾತ್ಯಮಾನಾಹಿತೋರಸಿ ।
ಕಾಂಕ್ಷಾನಾಭಂ ನಭಶ್ಚಕ್ರೇ ವಿದ್ಯುತ್ಸಾದಾಮನೀ ಯಥಾ ॥ 55 ॥

ತಥೈವ ರಾವಣೇನಾಪಿ ಪಾತ್ಯಮಾನಾ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಅರ್ಜುನೋರಸಿ ನಿರ್ಭಾತಿ ಗದೋಲ್ಕೇವ ಮಹಾಗಿರೌ ॥ 56 ॥

ನಾರ್ಜುನಃ ಖೇದಮಾಪ್ನೋತಿ ನ ರಾಕ್ಷಸಗಣೇಶ್ವರಃ ।
ಸಮಮಾಸೀತ್ತಯೋರ್ಯುದ್ಧಂ ಯಥಾ ಪೂರ್ವಂ ಬಲೀನ್ದ್ರಯೋಃ ॥ 57 ॥

ಶೃಜ್ಞೈರ್ಮಹರ್ಷಭೌ ಯದ್ವದ್ವದ್ವದ್ವಗ್ರೈರಿವ ಕುಂಜರೌ ।
ಪರಸ್ಪರಂ ವಿನಿಘ್ನಂತಾ ನರರಾಕ್ಷಸಸತ್ತಮೌ ॥ 58 ॥

ತತೋಽರ್ಜುನೇನ ಕ್ರುದ್ಧೇನ ಸರ್ವಪ್ರಾಣೇನ ಸಾ ಗದಾ ।
ಸ್ತನಯೋರನ್ತರೇ ಮುಕ್ತಾ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾಹವೇ ॥ 59 ॥

ವರದಾನಕೃತತ್ರಾಣೇ ಸಾ ಗದಾ ರಾವಣೋರಸಿ ।
ದುರ್ಬಲೇವ ಯಥಾ ಸೇನಾ ದ್ವಿಧಾಭೂತಾಪತತಿಕ್ವತೌ ॥ 60 ॥

ಸ ತ್ವರ್ಜುನಪ್ರಮುಕ್ತೇನ ಗದಾಪಾತೇನ ರಾವಣಃ ।
ಅಪಾಸರ್ಪದ್ಧನುರ್ಮಾತ್ರಂ ನಿಷಸಾದ ಚ ನಿಷ್ಪನನ್ ॥ 61 ॥

ಸ ವಿಹ್ವಲಂ ತದಾಲಕ್ಷ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಂ ತತೋಽರ್ಜುನಃ ।
ಸಹಸಾ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಗರುತ್ತಾನ್ವಿವ ಪನ್ನಗಮ್ ॥ 62 ॥

ಸ ತಂ ಬಾಹುಸಹಸ್ರೇಣ ಬಲಾದ್ಗ್ರಹ್ಯ ದಶಾನನಮ್ ।
ಬಬಂಧ ಬಲವಾನ್ರಾಜಾ ಬಲಿಂ ನಾರಾಯಣೋ ಯಥಾ ॥ 63 ॥

ಬಧ್ಯಮಾನೇ ದಶಗ್ರೀವೇ ಸಿದ್ಧಚಾರಣದೇವತಾಃ ।
ಸಾಧ್ವೀತಿ ವಾದಿನಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಕಿರನ್ತ್ಯರ್ಜುನಮೂರ್ಧನಿ ॥ 64 ॥

ವ್ಯಾಘ್ರೋ ಮೃಗಮಿವಾದಾಯ ಸಿಂಹರಾಡಿವ ದಂತಿನಮ್ ।
ರರಾಸ ಹೈಹಯೋ ರಾಜಾ ಹರ್ಷಾದಮ್ಬುದವನ್ಮುಹುಃ ॥ 65 ॥

ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ತು ಸಮಾಶ್ವಸ್ತೋ ದೃಷ್ಟಾಷ್ಟ ಬದ್ಧಂ ದಶಾನನಮ್ |
ಸಹ ತೈ ರಾಕಸೈಃ ಕ್ರುದ್ಧ ಅಭಿದುದ್ರಾವ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ || 66 ||

ನಕ್ತೞ್ಚರಾಣಾಂ ವೇಗಸ್ತು ತೇಷಾಮಾಪತತಾಂ ಬಭೌ |
ಉದ್ಧೃತ ಆತಪಾಪಾಯೇ ಸಮುದ್ರಾಣಾಮಿವಾದ್ಭುತಃ || 67 ||

ಮುೞ್ಚ ಮುೞ್ಚೇತಿ ಭಾಷಂತಸ್ತಿಸ್ತೌ ತಿಷ್ಠೇತಿ ಚಾಸಕೃತ್ |
ಮುಸಲಾನಿ ಚ ಶೂಲಾನಿ ಉತ್ಸರ್ಜುಸ್ತದಾರ್ಜುನೇ || 68 ||

ಅಪ್ರಾಪ್ತಾನೈವ ತಾನ್ಯಾಶು ಅಸಮಾಭ್ರಂತಸ್ತದಾರ್ಜುನಃ |
ಆಯುಧಾನ್ಯಮರಾರೀಣಾಂ ಜಗ್ರಾಹ ರಿಪುಸೂದನಃ || 69 ||

ತತಸ್ತೈರೇವ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ದುರ್ಧರೈಃ ಪ್ರವರಾಯುಧೈಃ |
ಭಿತ್ತಾಃ ವಿದ್ರಾವಯಾಮಾಸ ವಾಯುರಮ್ಬುಧರಾನಿವ || 70 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಂಸ್ತ್ರಾಸಯಿತ್ವಾ ತು ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನಸ್ತದಾ |
ರಾವಣಂ ಗೃಹ್ಯ ನಗರಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಸುಹೃದ್ವೃತಃ || 71 ||

ಸ ಕೀರ್ಯಮಾಣಃ ಕುಸುಮಾಕ್ಷತೋತ್ಕರೈರ್-
ದ್ವಿಜೈಃ ಸಪೌರೈಃ ಪುರುಹೂತಸಂನಿಭಃ |
ತದಾರ್ಜುನಃ ಸಮ್ಪ್ರವಿವೇಶ ತಾಂ ಪುರೀಮ್
ಬಲಿಂ ನಿಗೃಹ್ಯೈವ ಸಹಸ್ರಲೋಚನಃ || 72 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾವಣಗ್ರಹಣಂ ತತ್ತ್ವ ವಾಯುಗ್ರಹಣಸಂನಿಭಮ್ ।
ಋಷಿಃ ಪುಲಸ್ತ್ಯಃ ಶುಶ್ರಾವ ಕಥಿತಂ ದಿವಿ ದೈವತೈಃ ॥ ೧ ॥

ತತಃ ಪುತ್ರಸುತಸ್ನೇಹಾತ್ಕಮ್ಪ್ಯಮಾನೋ ಮಹಾಧೃತಿಃ ।
ಮಾಹಿಷ್ಮತೀಪತಿಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಜಗಾಮ ಮಹಾನೃಷಿಃ ॥ ೨ ॥

ಸ ವಾಯುಮಾರ್ಗಮಾಸ್ಥಾಯ ವಾಯುತುಲ್ಯಗತಿರ್ವಿಜಃ ।
ಪುರೀಂ ಮಾಹಿಷ್ಮತೀಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮನಃಸಂತಾಪವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೩ ॥

ಸೋಽಮರಾವತಿಸಂಜಾತಾಂ ಹೃಷ್ಣಪುಷ್ಪಜನಾವೃತಾಮ್ ।
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಇಂದ್ರಸ್ಯೇವಾಮರಾವತೀಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಾದಚಾರಮಿವಾದಿತ್ಯಂ ನಿಷ್ಪತಂತಂ ಸುದುರ್ದೃಶಮ್ ।
ತತಸ್ತೇ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಯ ಅರ್ಜುನಾಯ ನೃವೇದಯನ್ ॥ ೫ ॥

ಪುಲಸ್ತ್ಯ ಇತಿ ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚನಂ ಹೈಹಯಾಧಿಪಃ ।
ಶಿರಸ್ಯಂಜಲಿಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಚ್ಛದ್ವಿಜೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪುರೋಹಿತೋಽಸ್ಯ ಗೃಹ್ಯಾಘ್ನಂ ಮಧುಪರ್ಕಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಪುರಸ್ತಾತ್ಪ್ರಯಯೌ ರಾಜ್ಞ ಇಂದ್ರಸ್ಯೇವ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ॥ ೭ ॥

ತತಸ್ತಮೃಷಿಮಾಯಾನ್ತಮುದ್ಯಂತಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಮ್ ।
ಅರ್ಜುನೋ ದೃಶ್ಯ ಸಮ್ರಾಪ್ತಂ ವವಂದೇನ್ದ್ರ ಇವೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸ ತಸ್ಯ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಚ ಪಾದ್ಯಮಘ್ನಂ ಚ ದಾಪಯನ್ ।
ಪುಲಸ್ತ್ಯಮಾಹ ರಾಜೇನ್ದ್ರೋ ಹರ್ಷಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ ॥ ೯ ॥

ಅದ್ಯೇಯಮಮರಾವತ್ಯಾ ತುಲ್ಯಾ ಮಾಹಿಷ್ಮತೀ ಕೃತಾ ।

ಅದ್ಯಾಹಂ ತು ದ್ವಿಜೇಂದ್ರೇಂದ್ರ ಯಸ್ಮಾತ್ಪಶ್ಯಾಮಿ ದುದ್ಧೃಶಮ್ || 10 ||

ಅದ್ಯ ಮೇ ಕುಶಲಂ ದೇವ ಅದ್ಯ ಮೇ ಕುಲಮುದ್ಧೃತಮ್ |
ಯತ್ತೇ ದೇವಗಣೈರ್ವನ್ದ್ಯಾ ವಂದೇಹಂ ಚರಣಾವಿಮೌ || 11 ||

ಇದಂ ರಾಜ್ಯಮಿಮೇ ಪುತ್ರಾ ಇಮೇ ದಾರಾ ಇಮೇ ವಯಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮನಿಘಂ ಕುರ್ಮ ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಮಾಜ್ಞಾಪಯತು ನೋ ಭವಾನ್ || 12 ||

ತಂ ಧರ್ಮೇಽಗ್ನಿಷು ಭೃತೈಷು ಶಿವಂ ಪೃಷ್ಠಾಪ್ತಾಥ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ |
ಪುಲಸ್ತೋವಾಚ ರಾಜಾನಂ ಹೈಹಯಾನಾಂ ತದಾರ್ಜುನಮ್ || 13 ||

ರಾಜೇನ್ದ್ರಾ ಮಲಪದ್ಮಾಕ್ಷಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನ |
ಅತುಲಂ ತೇ ಬಲಂ ಯೇನ ದಶಗ್ರೀವಸ್ತ್ವಯಾ ಜಿತಃ || 14 ||

ಭಯಾದ್ಯಸ್ಯಾವತಿಷ್ಠೇತಾಂ ನಿಷ್ಪನ್ನಾ ಸಾಗರಾನಿಲೌ |
ಸೋಽಯಮದ್ಯ ತ್ವಯಾ ಬದ್ಧಃ ಪೌತ್ರೋ ಮೇಽತೀವದುರ್ಜಯಃ || 15 ||

ತತ್ಪುತ್ರಕ ಯಶಃ ಸ್ಫೀತಂ ನಾಮ ವಿಶ್ರಾವಿತಂ ತ್ವಯಾ |
ಮದ್ವಾಕ್ಯಾದ್ಯಾಚ್ಯಮಾನೋಽದ್ಯ ಮುಂಞ್ಚ ವತ್ಸ ದಶಾನನಮ್ || 16 ||

ಪುಲಸ್ತ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ಸ ಗೃಹ್ಯಾಥ ಅಕಿಂಚನವಚೋಽರ್ಜುನಃ |
ಮುಮೋಚ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರೇಂದ್ರೋ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟವತ್ || 17 ||

ಸ ತಂ ಪ್ರಮುಕ್ತ್ವಾ ತ್ರಿದಶಾರಿಮರ್ಜುನಃ
ಪ್ರಪೂಜ್ಯ ದಿವ್ಯಾಭರಣಸ್ರಗಮ್ಬರೈಃ |
ಅಹಿಂಸಾಕಂ ಸಖ್ಯಮುಪೇತ್ಯ ಸಾಗ್ನಿಕಮ್
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸುತಂ ಗೃಹಂ ಯಯೌ || 18 ||

ಪುಲಸ್ತೇನಾಪಿ ಸಜ್ಗಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಕೃತಾತಿಥ್ಯೋ ಲಜ್ಜಮಾನೋ ವಿಸರ್ಜಿತಃ || 19 ||

ಪಿತಾಮಹಸುತಶ್ಚಾಪಿ ಪುಲಸ್ತೋ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ |
ಮೋಚಯಿತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಜಗಾಮ ಸಃ || 20 ||

ಏವಂ ಸ ರಾವಣಃ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾತ್ಮ ಧರ್ಷಣಾತ್ |
ಪುಲಸ್ತ್ಯವಚನಾಚ್ಚಾಪಿ ಪುನರ್ಮೋಕ್ಷಮವಾಪ್ತವಾನ್ || 21 ||

ಏವಂ ಬಲಿಭ್ಯೋ ಬಲಿನಃ ಸನ್ತಿ ರಾಘವನಂದನ |
ನಾವಜ್ಞಾ ಪರತಃ ಕಾರ್ಯಾ ಯ ಇಚ್ಛೇಚ್ಛೇಯ ಆತ್ಮನಃ || 22 ||

ತತಃ ಸ ರಾಜಾ ಪಿಶಿತಾಶನಾನಾಮ್
ಸಹಸ್ರಬಾಹೋರುಪಲಭ್ಯ ಮೈತ್ರೀಮ್ |
ಪುನರ್ನರಾಣಾಂ ಕದನಂ ಚಕಾರ
ಚಚಾರ ಸರ್ವಾಂ ಪೃಥಿವೀಂ ಚ ದರ್ಪಾತ್ || 23 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅರ್ಜುನೇನ ವಿಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಚಚಾರ ಪೃಥಿವೀಂ ಸರ್ವಾಮನಿರ್ವಿಣ್ಣಸ್ತಥಾ ಕೃತಃ || 1 ||

ರಾಕ್ಷಸಂ ವಾ ಮನುಷ್ಯಂ ವಾ ಶೃಣುತೇ ಯಂ ಬಲಾಧಿಕಮ್ |
ರಾವಣಸ್ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಯುದ್ಧೇ ಹವ್ಯಯತಿ ದರ್ಶಿತಃ || 2 ||

ತತಃ ಕದಾಚಿತ್ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ನಗರೀಂ ವಾಲಿಪಾಲಿತಾಮ್ |
ಗತ್ವಾಹವ್ಯಯತಿ ಯುದ್ಧಾದ್ಯ ವಾಲಿನಂ ಹೇಮಮಾಲಿನಮ್ || 3 ||

ತತಸ್ತಂ ವಾನರಾಮಾತ್ಯಸ್ತಾರಸ್ತಾರಾಪಿತಾ ಪ್ರಭುಃ |
ಉವಾಚ ರಾವಣಂ ವಾಕ್ಯಂ ಯುದ್ಧಪ್ರೇಪ್ಸುಮುಪಾಗತಮ್ || 4 ||

ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರ ಗತೋ ವಾಲೀ ಯಸ್ತೇ ಪ್ರತಿಬಲೋ ಭವೇತ್ |
ನಾನ್ಯಃ ಪ್ರಮುಖತಃ ಸ್ಥಾತುಂ ತವ ಶಕ್ತಃ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಃ || 5 ||

ಚತುರ್ಭೋಽಪಿ ಸಮುದ್ರೇಭ್ಯಃ ಸನ್ಧ್ಯಾಮನ್ವಾಸ್ಯ ರಾವಣ |
ಇಮಂ ಮುಹೂರ್ತಮಾಯಾತಿ ವಾಲೀ ತಿಷ್ಠ ಮುಹೂರ್ತಕಮ್ || 6 ||

ಏತಾನಸ್ಥಿಚಯಾನ್ಪಶ್ಯ ಯ ಏತೇ ಶಬ್ಧಪಾಣ್ಡುರಾಃ |
ಯುದ್ಧಾರ್ಥಿನಾಮಿಮೇ ರಾಜನ್ವಾನರಾಧಿಪತೇಜಸಾ || 7 ||

ಯದ್ವಾಮೃತರಸಃ ಪೀತಸ್ತ್ವಯಾ ರಾವಣರಾಕ್ಷಸ |
ತಥಾ ವಾಲಿನಮಾಸಾದ್ಯ ತದಂತಂ ತವ ಜೀವಿತಮ್ || 8 ||

ಅಥ ವಾ ತ್ವರಸೇ ಮರ್ತುಂ ಗಚ್ಛ ದಕ್ಷಿಣಸಾಗರಮ್ |
ವಾಲಿನಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ತತ್ರ ಭೂಮಿಷ್ಠಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಮ್ || 9 ||

ಸ ತು ತಾರಂ ವಿನಿರ್ಭತ್ಸ್ಯ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಪುಷ್ಪಕಂ ತತ್ಸಮಾರುಹ್ಯ ಪ್ರಯಯೌ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಣವಮ್ || 10 ||

ತತ್ರ ಹೇಮಗಿರಿಪ್ರಖ್ಯಂ ತರುಣಾರ್ಕನಿಭಾನನಮ್ |
ರಾವಣೋ ವಾಲಿನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸನ್ದೋಷಾಸನತತ್ಪರಮ್ || 11 ||

ಪುಷ್ಪಕಾದವರುಹ್ಯಾಥ ರಾವಣೋಽಜ್ಞಾನಸಂನಿಭಃ |
ಗ್ರಹೀತುಂ ವಾಲಿನಂ ತೂರ್ಣಂ ನಿಶಬ್ಧಪದಮಾದ್ರವತ್ || 12 ||

ಯದೃಚ್ಛಯೋನ್ಮೀಲಯತಾ ವಾಲಿನಾಪಿ ಸ ರಾವಣಃ |
ಪಾಪಾಭಿಪ್ರಾಯವಾನ್ದೃಷ್ಟಶ್ಚಕಾರ ನ ಚ ಸಮ್ಭ್ರಮಮ್ || 13 ||

ಶಶಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ಸಿಂಹೋ ವಾ ಪನ್ನಗಂ ಗರುಡೋ ಯಥಾ |
ನ ಚಿಂತಯತಿ ತಂ ವಾಲೀ ರಾವಣಂ ಪಾಪನಿಶ್ಚಯಮ್ || 14 ||

ಜಿಘೃಕ್ಷಮಾಣಮದ್ಯೈನಂ ರಾವಣಂ ಪಾಪಬುದ್ಧಿನಮ್ |
ಕಕ್ಷಾವಲಮ್ಬಿನಂ ಕೃತ್ವಾ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಹಾರ್ಣವಾನ್ || 15 ||

ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತ್ಯರಿಂ ಮಮಾಜ್ಞಸ್ಥಂ ಸ್ರಂಸಿತೋರುಕರಾಂಭರಮ್ |
ಲಮ್ಬಮಾನಂ ದಶಗ್ರೀವಂ ಗರುಡಸ್ಯೇವ ಪನ್ನಗಮ್ || 16 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಮತಿಮಾಸ್ಥಾಯ ವಾಲೀ ಕರ್ಣಮುಪಾಶ್ರಿತಃ |
ಜಪನ್ವೈ ನೈಗಮಾನ್ಮನ್ತ್ರಾಂಸ್ತಸೌ ಪರ್ವತರಾಡಿವ || 17 ||

ತಾವನ್ಯೋನ್ಯಂ ಜಿಘೃಕ್ಷನ್ತಾ ಹರಿರಾಕ್ಷಸಪಾರ್ಥಿವೌ |
ಪ್ರಯತ್ನವನ್ತಾ ತತ್ಕರ್ಮ ಈಹತುರ್ಬಲದರ್ಪಿತೌ || 18 ||

ಹಸ್ತಗ್ರಾಹ್ಯಂ ತು ತಂ ಮತ್ವಾ ಪಾದಶಬ್ದೇನ ರಾವಣಮ್ |
ಪರಾಜುಮೋಽಪಿ ಜಗ್ರಾಹ ವಾಲೀ ಸರ್ಪಮಿವಾಣ್ಡಜಃ || 19 ||

ಗ್ರಹೀತುಕಾಮಂ ತಂ ಗೃಹ್ಯ ರಕ್ಷಸಾಮೀಶ್ವರಂ ಹರಿಃ |
ಖಮುತ್ಪಪಾತ ವೇಗೇನ ಕೃತ್ವಾ ಕಕ್ಷಾವಲಮ್ಬಿನಮ್ || 20 ||

ಸ ತಂ ಪೀಡಯಮಾನಸ್ತು ವಿತುದಂತಂ ನಖೈರ್ಮುಹುಃ |
ಜಹಾರ ರಾವಣಂ ವಾಲೀ ಪವನಸ್ತೋಯದಂ ಯಥಾ || 21 ||

ಅಥ ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಮಾತ್ಯಾ ಹ್ರಿಯಮಾಣೇ ದಶಾನನೇ ।
ಮುಮೋಕ್ಷಯಿಷ್ಯೋ ಘೋರಾ ರವಮಾಣಾ ಹ್ಯಭಿದ್ರವನ್ ॥ 22 ॥

ಅನ್ವೀಯಮಾನಸ್ತೈರ್ವಾಲೀ ಭ್ರಾಜತೇಽಮ್ಬರಮಧ್ಯಗಃ ।
ಅನ್ವೀಯಮಾನೋ ಮೇಘೌಘೈರಮ್ಬರಸ್ಥ ಇವಾಂಶುಮಾನ್ ॥ 23 ॥

ತೇಽಶಕ್ನುವಂತಃ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ವಾಲಿನಂ ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮಾಃ ।
ತಸ್ಯ ಬಾಹೂರುವೇಗೇನ ಪರಿಶ್ರಾಂತಃ ಪತಂತಿ ಚ ॥ 24 ॥

ವಾಲಿಮಾರ್ಗಾದಪಾಕ್ರಾಮನ್ವರ್ತೇನ್ದ್ರಾ ಹಿ ಗಚ್ಛತಃ ॥ 25 ॥

ಅಪಕ್ಷಿಗಣಸಮ್ಪ್ರಾತೋ ವಾನರೇನ್ದ್ರೋ ಮಹಾಜವಃ ।
ಕ್ರಮಶಃ ಸಾಗರಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸನ್ದ್ಯಾಕಾಲಮವನ್ದತ ॥ 26 ॥

ಸಭಾಜ್ಯಮಾನೋ ಭೂತೈಸ್ತು ಖೇಚರೈಃ ಖೇಚರೋ ಹರಿಃ ।
ಪಶ್ಚಿಮಂ ಸಾಗರಂ ವಾಲೀ ಆಜಗಾಮ ಸರಾವಣಃ ॥ 27 ॥

ತತ್ರ ಸನ್ದ್ಯಾಮುಪಾಸಿತಾಃ ಸ್ನಾತಾಃ ಜಪ್ತಾಃ ಚ ವಾನರಃ ।
ಉತ್ತರಂ ಸಾಗರಂ ಪ್ರಾಯಾದ್ವಹಮಾನೋ ದಶಾನನಮ್ ॥ 28 ॥

ಉತ್ತರೇ ಸಾಗರೇ ಸನ್ದ್ಯಾಮುಪಾಸಿತಾಃ ದಶಾನನಮ್ ।
ವಹಮಾನೋಽಗಮದ್ವಾಲೀ ಪೂರ್ವಮಮ್ಬುಮಹಾನಿಧಿಮ್ ॥ 29 ॥

ತತ್ರಾಪಿ ಸನ್ದ್ಯಾಮನ್ವಾಸ್ಯ ವಾಸವಿಃ ಸ ಹರೀಶ್ವರಃ ।
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಭಿಮುಖೋ ಗೃಹ್ಯ ರಾವಣಂ ಪುನರಾಗಮತ್ ॥ 30 ॥

ಚತುಷ್ಟಪಿ ಸಮುದ್ರೇಷು ಸನ್ದ್ಯಾಮನ್ವಾಸ್ಯ ವಾನರಃ ।
ರಾವಣೋದ್ವಹನಶ್ರಾಂತಃ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದೋಪವನೇಽಪತತ್ ॥ 31 ॥

ರಾವಣಂ ತು ಮುಮೋಚಾಥ ಸ್ವಕಕ್ಷಾತ್ಕಪಿಸತ್ತಮಃ ।
ಕುತಸ್ತ್ವಮಿತಿ ಚೋವಾಚ ಪ್ರಹಸನ್ರಾವಣಂ ಪ್ರತಿ ॥ 32 ॥

ವಿಸ್ಮಯಂ ತು ಮಹದ್ಗತ್ವಾ ಶ್ರಮಲೋಕನಿರೀಕ್ಷಣಃ ।
ರಾಕ್ಷಸೇಶೋ ಹರೀಶಂ ತಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 33 ॥

ವಾನರೇಂದ್ರ ಮಹೇಂದ್ರಾಭ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೋಽಸ್ಮಿ ರಾವಣಃ ।
ಯುದ್ಧೇಪುರಹಂ ಸಮ್ರಾಪ್ತಃ ಸ ಚಾದ್ಯಾಸಾದಿತಸ್ತ್ವಯಾ ॥ 34 ॥

ಅಹೋ ಬಲಮಹೋ ವೀರ್ಯಮಹೋ ಗಮ್ಭೀರತಾ ಚ ತೇ ।
ಯೇನಾಹಂ ಪಶುವದ್ಗೃಹ್ಯ ಭ್ರಾಮಿತಶ್ಚತುರೋಽರ್ಣವಾನ್ ॥ 35 ॥

ಏವಮಶ್ರಾಂತವದ್ವೀರ ಶೀಘ್ರಮೇವ ಚ ವಾನರ ।
ಮಾಂ ಚೈವೋದ್ವಹಮಾನಸ್ತು ಕೋಽನ್ಯೋ ವೀರಃ ಕ್ರಮಿಷ್ಯತಿ ॥ 36 ॥

ತ್ರಯಾಣಾಮೇವ ಭೂತಾನಾಂ ಗತಿರೇಷಾ ಪ್ಲವಜ್ಗಮ ।
ಮನೋಽನಿಲಸುಪರ್ಣಾನಾಂ ತವ ವಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ 37 ॥

ಸೋಽಹಂ ದೃಷ್ಟಬಲಸ್ತುಭ್ಯಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಹರಿಪುಜ್ಗವ ।
ತ್ವಯಾ ಸಹ ಚಿರಂ ಸಖ್ಯಂ ಸುಸ್ನಿಗ್ಧಂ ಪಾವಕಾಗ್ರತಃ ॥ 38 ॥

ದಾರಾಃ ಪುತ್ರಾಃ ಪುರಂ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಭೋಗಾಚ್ಛಾದನಭೋಜನಮ್ ।
ಸರ್ವಮೇವಾವಿಭಕ್ತಂ ನೌ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಹರಿಶ್ವರ ॥ 39 ॥

ತತಃ ಪ್ರಜ್ವಾಲಯಿತ್ವಾಗ್ನಿಂ ತಾವುಭೌ ಹರಿರಾಕ್ಷಸೌ ।
ಭ್ರಾತೃತ್ವಮುಪಸಮ್ಪನ್ನೌ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ 40 ॥

ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಲಮ್ಬಿತಕರೌ ತತಸ್ತೌ ಹರಿರಾಕ್ಷಸೌ ।
ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ವಿಶತುರ್ಹೃಷ್ಣೌ ಸಿಂಹೌ ಗಿರಿಗುಹಾಮಿವ ॥ 41 ॥

ಸ ತತ್ರ ಮಾಸಮುಷಿತಃ ಸುಗ್ರೀವ ಇವ ರಾವಣಃ ।
ಅಮಾತ್ಯೈರಾಗತ್ಯರ್ನಿಚಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೋತ್ಸಾದನಾರ್ಥಿಭಿಃ ॥ 42 ॥

ಏವಮೇತತ್ಪುರಾವೃತ್ತಂ ವಾಲಿನಾ ರಾವಣಃ ಪ್ರಭೋ ।
ಧರ್ಷಿತಶ್ಚ ಕೃತಶ್ಚಾಪಿ ಭ್ರಾತಾ ಪಾವಕಸಂನಿಧೌ ॥ 43 ॥

ಬಲಮಪ್ರತಿಮಂ ರಾಮ ವಾಲಿನೋಽಭವದುತ್ತಮಮ್ ।
ಸೋಽಪಿ ತಯಾ ವಿನಿರ್ದಗ್ಧಃ ಶಲಭೋ ವಹ್ನಿನಾ ಯಥಾ ॥ 44 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ

ಚತುಸ್ತ್ರಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಪಂಚಾಂಗಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಪೃಚ್ಛತ ತತೋ ರಾಮೋ ದಕ್ಷಿಣಾಶಾಲಯಂ ಮುನಿಮ್ |
ಪ್ರಾಂಜಲಿವಿನಯೋಪೇತ ಇದಮಾಹ ವಚೋಽರ್ಥವತ್ || 1 ||

ಅತುಲಂ ಬಲಮೇತಾಭ್ಯಾಂ ವಾಲಿನೋ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ನ ತ್ವೇತೌ ಹನುಮದ್ವೀರ್ಯೈಃ ಸಮಾವಿತಿ ಮತಿರ್ಮಮ || 2 ||

ಶೌರ್ಯಂ ದಾಕ್ಷ್ಯಂ ಬಲಂ ಧೈರ್ಯಂ ಪ್ರಾಜ್ಞತಾ ನಯಸಾಧನಮ್ |
ವಿಕ್ರಮಶ್ಚ ಪ್ರಭಾವಶ್ಚ ಹನೂಮತಿ ಕೃತಾಲಯಾಃ || 3 ||

ದೃಷ್ಟೋದಧಿಂ ವಿಷೀದಂತೀಂ ತದೈಷ ಕಪಿವಾಹಿನೀಮ್ |
ಸಮಾಶ್ವಸ್ಯ ಕಪೀನೂಭಯೋ ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತಂ ಪ್ಲುತಃ || 4 ||

ಧರ್ಷಯಿತ್ವಾ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಞಾಂ ರಾವಣಾಂತಃಪುರಂ ತಥಾ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಾಭಿಷಿತಾ ಚಾಪಿ ಸೀತಾ ವಿಶ್ವಾಸಿತಾ ತಥಾ || 5 ||

ಸೇನಾಗ್ರಗಾ ಮನ್ತ್ರಿಸುತಾಃ ಕಿಂಚಿದಾ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ |
ಏತೇ ಹನುಮತಾ ತತ್ರ ಏಕೇನ ವಿನಿಪಾತಿತಾಃ || 6 ||

ಭೂಯೋ ಬನ್ಧಾದ್ವಿಮುಕ್ತೇನ ಸಮಾಭಿಷಿತಾ ದಶಾನನಮ್ |
ಲಜ್ಞಾ ಭಸ್ಮೀಕೃತಾ ತೇನ ಪಾವಕೇನೇವ ಮೇದಿನೀ || 7 ||

ನ ಕಾಲಸ್ಯ ನ ಶಕ್ರಸ್ಯ ನ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿತ್ತಪಸ್ಯ ಚ |
ಕರ್ಮಾಣಿ ತಾನಿ ಶ್ರೂಯಂತೇ ಯಾನಿ ಯುದ್ಧೇ ಹನೂಮತಃ || 8 ||

ಏತಸ್ಯ ಬಾಹುವೀರ್ಯೇಣ ಲಜ್ಞಾ ಸೀತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮಯಾ ಜಯಶ್ಚೈವ ರಾಜ್ಯಂ ಮಿತ್ರಾಣಿ ಬಾನ್ಧವಾಃ || 9 ||

ಹನೂಮಾನ್ಯದಿ ಮೇ ನ ಸ್ಯಾದ್ವಾನರಾಧಿಪತೇಃ ಸಖಾ |
ಪ್ರವೃತ್ತಮಪಿ ಕೋ ವೇತ್ತಂ ಜಾನಕ್ಯಾಃ ಶಕ್ತಿಮಾನ್ಭವೇತ್ || 10 ||

ಕಿಮರ್ಥಂ ವಾಲೀ ಚೈತೇನ ಸುಗ್ರೀವಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ ।
ತದಾ ವೈರೇ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ನ ದಗ್ಧೋ ವೀರುಧೋ ಯಥಾ ॥ 11 ॥

ನ ಹಿ ವೇದಿತವಾನ್ಮನೈಃ ಹನೂಮಾನಾತ್ಮನೋ ಬಲಮ್ ।
ಯದ್ಧೃಷ್ಟವಾಇಜ್ಜೀವಿತೇಷ್ಟಂ ಕ್ಲಿಶ್ಯಂತಂ ವಾನರಾಧಿಪಮ್ ॥ 12 ॥

ಏತನೈ ಭಗವನ್ಸರ್ವಂ ಹನೂಮತಿ ಮಹಾಮುನೇ ।
ವಿಸ್ತರೇಣ ಯಥಾತತ್ತ್ವಂ ಕಥಯಾಮರಪೂಜಿತ ॥ 13 ॥

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹೇತುಯುಕ್ತಮೃಷಿಸ್ತತಃ ।
ಹನೂಮತಃ ಸಮಕ್ಷಂ ತಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 14 ॥

ಸತ್ಯಮೇತದ್ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಯದ್ಬ್ರವೀಷಿ ಹನೂಮತಃ ।
ನ ಬಲೇ ವಿದ್ಯತೇ ತುಲ್ಯೋ ನ ಗತೌ ನ ಮತೌ ಪರಃ ॥ 15 ॥

ಅಮೋಘಶಾಪೈಃ ಶಾಪಸ್ತು ದತ್ತೋಽಸ್ಯ ಋಷಿಭಿಃ ಪುರಾ ।
ನ ವೇದಿತಾ ಬಲಂ ಯೇನ ಬಲೇ ಸನ್ನರಿಮರ್ದನಃ ॥ 16 ॥

ಬಾಲೈಽಪ್ಯೇತೇನ ಯತ್ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ರಾಮ ಮಹಾಬಲ ।
ತನ್ನ ವರ್ಣಯಿತುಂ ಶಕ್ಯಮತಿಬಾಲತಯಾಸ್ಯ ತೇ ॥ 17 ॥

ಯದಿ ವಾಸ್ತಿ ತ್ವಭಿಪ್ರಾಯಸ್ತಚ್ಛೋತುಂ ತವ ರಾಘವ ।
ಸಮಾಧಾಯ ಮತಿಂ ರಾಮ ನಿಶಾಮಯ ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 18 ॥

ಸೂರ್ಯದತ್ತವರಸ್ವರ್ಣಃ ಸುಮೇರುರ್ನಾಮ ಪರ್ವತಃ ।
ಯತ್ರ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸ್ತಸ್ಯ ಕೇಷರಿ ನಾಮ ವೈ ಪಿತಾ ॥ 19 ॥

ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಬಭೂವೇಷ್ಟಾ ಹ್ಯಇಜ್ಜನೇತಿ ಪರಿಶ್ರುತಾ ।
ಜನಯಾಮಾಸ ತಸ್ಯಾಂ ವೈ ವಾಯುರಾತ್ಮಜಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 20 ॥

ಶಾಲಿಶೂಕಸಮಾಭಾಸಂ ಪ್ರಾಸೂತೇಮಂ ತದಾಇಜ್ಜನಾ ।
ಫಲಾನ್ಯಾಹರ್ತುಕಾಮಾ ವೈ ನಿಷ್ಕಾನ್ತಾ ಗಹನೇ ಚರಾ ॥ 21 ॥

ಏಷ ಮಾತುರ್ವಿಯೋಗಾಚ್ಚ ಕ್ಷುಧಯಾ ಚ ಭೃಶಾರ್ದಿತಃ ।
ರುರೋದ ಶಿಶುರತ್ಯರ್ಥಂ ಶಿಶುಃ ಶರಭರಾಡಿವ ॥ 22 ॥

ತತೋದ್ಯಂತಂ ವಿವಸ್ವಂತಂ ಜಪಾಪುಷ್ಪೋತ್ಕರೋಪಮಮ್ ।
ದದೃಶೇ ಫಲಲೋಭಾಚ್ಚ ಉತ್ಪಪಾತ ರವಿಂ ಪ್ರತಿ ॥ 23 ॥

ಬಾಲಾರ್ಕಾಭಿಮುಖೋ ಬಾಲೋ ಬಾಲಾರ್ಕ ಇವ ಮೂರ್ತಿಮಾನ್ ।
ಗ್ರಹೀತುಕಾಮೋ ಬಾಲಾರ್ಕಂ ಪ್ಲವತೇಽಮ್ಬರಮಧ್ಯಗಃ ॥ 24 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ಪ್ಲವಮಾನೇ ತು ಶಿಶುಭಾವೇ ಹನೂಮತಿ ।
ದೇವದಾನವಸಿದ್ಧಾನ್ಯಾಂ ವಿಸ್ಮಯಃ ಸುಮಹಾನಭೂತ್ ॥ 25 ॥

ನಾಪ್ಯೇವಂ ವೇಗವಾನ್ವಾಯುರ್ಗರುಡೋ ನ ಮನಸ್ತಥಾ ।
ಯಥಾಯಂ ವಾಯುಪುತ್ರಸ್ತು ಕ್ರಮತೇಽಮ್ಬರಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 26 ॥

ಯದಿ ತಾವಚ್ಛಿಶೋರಸ್ಯ ಈದೃಶೌ ಗತಿವಿಕ್ರಮೌ ।
ಯೌವನಂ ಬಲಮಾಸಾದ್ಯ ಕಥಂ ವೇಗೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 27 ॥

ತಮನುಪ್ಲವತೇ ವಾಯುಃ ಪ್ಲವಂತಂ ಪುತ್ರಮಾತ್ಮನಃ ।
ಸೂರ್ಯದಾಹಭಯಾದ್ರಕ್ಷಂಸ್ತುಷಾರಚಯಶೀತಲಃ ॥ 28 ॥

ಬಹುಯೋಜನಸಾಹಸ್ರಂ ಕ್ರಮತ್ಯೇಷ ತತೋಽಮ್ಬರಮ್ ।
ಪಿತುರ್ಬಲಾಚ್ಚ ಬಾಲಾಚ್ಚ ಭಾಸ್ಕರಾಭ್ಯಾಶಮಾಗತಃ ॥ 29 ॥

ಶಿಶುರೇಷ ತ್ವದೋಷಜ್ಞ ಇತಿ ಮತ್ವಾ ದಿವಾಕರಃ ।
ಕಾರ್ಯಂ ಚಾತ್ರ ಸಮಾಯತ್ತಮಿತ್ಯೇವಂ ನ ದದಾಹ ಸಃ ॥ 30 ॥

ಯಮೇವ ದಿವಸಂ ಹ್ಯೇಷ ಗ್ರಹೀತುಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ಪ್ಲುತಃ ।
ತಮೇವ ದಿವಸಂ ರಾಹುರ್ಜಿಘೃಕ್ಷತಿ ದಿವಾಕರಮ್ ॥ 31 ॥

ಅನೇನ ಚ ಪರಾಮೃಷ್ಟೋ ರಾಮ ಸೂರ್ಯರಥೋಪರಿ ।
ಅಪಕ್ರಾಂತಸ್ತತಸ್ತ್ರಸ್ತೋ ರಾಹುಶ್ಚನ್ದ್ರಾರ್ಕಮರ್ದನಃ ॥ 32 ॥

ಸ ಇಂದ್ರಭವನಂ ಗತ್ವಾ ಸರೋಷಃ ಸಿಂಹಿಕಾಸುತಃ |
ಅಬ್ರವೀದ್ಬ್ರಹ್ಮಕುಟೀಂ ಕೃತ್ವಾ ದೇವಂ ದೇವಗಣೈರ್ವೃತಮ್ || 33 ||

ಬುಭುಕ್ಷಾಪನಯಂ ದತ್ತಾ ಚನ್ನಾಕೌ ಮಮ ವಾಸವ |
ಕಿಮಿದಂ ತತ್ತ್ವಯಾ ದತ್ತಮನ್ಯಸ್ಯ ಬಲವೃತ್ರಹನ್ || 34 ||

ಅದ್ಯಾಹಂ ಪರ್ವಕಾಲೇ ತು ಜಿಘೃಕ್ಷುಃ ಸೂರ್ಯಮಾಗತಃ |
ಅಥಾನೋ ರಾಹುರಾಸಾದ್ಯ ಜಗ್ರಾಹ ಸಹಸಾ ರವಿಮ್ || 35 ||

ಸ ರಾಹೋರ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಸವಃ ಸಮ್ಭ್ರಮಾನ್ವಿತಃ |
ಉತ್ಪಪಾತಾಸನಂ ಹಿತ್ವಾ ಉದ್ವಹನ್ಯಾಞ್ಚನಸ್ಸಜಮ್ || 36 ||

ತತಃ ಕೈಲಾಸಕೂಟಾಭಂ ಚತುರ್ದಂತಂ ಮದಸ್ಸವಮ್ |
ಶೃಜ್ಗಾರಕಾರಿಣಂ ಪ್ರಾಂಶುಂ ಸ್ವರ್ಣಘಣ್ವಾಟ್ಮಹಾಸಿನಮ್ || 37 ||

ಇಂದ್ರಃ ಕರೀಂದ್ರಮಾರುಹ್ಯ ರಾಹುಂ ಕೃತ್ವಾ ಪುರಃಸರಮ್ |
ಪ್ರಾಯಾದ್ಯತ್ರಾಭವತ್ಸೂರ್ಯಃ ಸಹಾನೇನ ಹನೂಮತಾ || 38 ||

ಅಥಾತಿರಭಸೇನಾಗಾದ್ರಾಹುರುತ್ಸೃಜ್ಯ ವಾಸವಮ್ |
ಅನೇನ ಚ ಸ ವೈ ದೃಷ್ಟ ಆಧಾವಂಶೈಲಕೂಟವತ್ || 39 ||

ತತಃ ಸೂರ್ಯಂ ಸಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ರಾಹುಮೇವಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಚ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಪುನರ್ವೋಮ ಗ್ರಹೀತುಂ ಸಿಂಹಿಕಾಸುತಮ್ || 40 ||

ಉತ್ಸೃಜ್ಯಾರ್ಕಮಿಮಂ ರಾಮ ಆಧಾವಂತಂ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಹುಃ ಪರಾವೃತ್ಯ ಮುಖಶೇಷಃ ಪರಾಜುಮಿಖಿ || 41 ||

ಇಂದ್ರಮಾಶಂಸಮಾನಸ್ತು ತ್ರಾತಾರಂ ಸಿಂಹಿಕಾಸುತಃ |
ಇಂದ್ರ ಇಂದ್ರೇತಿ ಸನ್ತಾಸಾನ್ಮಹುರ್ಮುಹುರಭಾಷತ || 42 ||

ರಾಹೋರ್ವಿಕೋಶಮಾನಸ್ಯ ಪ್ರಾಗೇವಾಲಕ್ಷಿತಃ ಸ್ವರಃ |
ಶ್ರುತ್ವೇಂದ್ರೋವಾಚ ಮಾ ಭೈಷೀರಯಮೇನಂ ನಿಹನ್ಮ್ಯಹಮ್ || 43 ||

ಐರಾವತಂ ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹತ್ತದಿದಮಿತ್ಯಪಿ ।
ಫಲಂ ತಂ ಹಸ್ತಿರಾಜಾನಮಭಿದುದ್ರಾವ ಮಾರುತಿಃ ॥ 44 ॥

ತದಾಸ್ಯ ಧಾವತೋ ರೂಪಮೈರಾವತಜಿಘೃಕ್ಷಯಾ ।
ಮುಹೂರ್ತಮಭವದ್ಭೋರಮಿನ್ದ್ರಾಗ್ನೋರಿವ ಭಾಸ್ವರಮ್ ॥ 45 ॥

ಏವಮಾಧಾವಮಾನಂ ತು ನಾತಿಕ್ರುದ್ಧಃ ಶಚೀಪತಿಃ ।
ಹಸ್ತಾಂತೇನಾತಿಮುಕ್ತೇನ ಕುಲಿಶೇನಾಭ್ಯತಾಡಯತ್ ॥ 46 ॥

ತತೋ ಗಿರೌ ಪಪಾತ್ಯೇಷ ಇನ್ದ್ರವಜ್ರಾಭಿತಾಡಿತಃ ।
ಪತಮಾನಸ್ಯ ಚೈತಸ್ಯ ವಾಮೋ ಹನುರಭಜ್ಯತ ॥ 47 ॥

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಪತಿತೇ ಬಾಲೇ ವಜ್ರತಾಡನವಿಹ್ವಲೇ ।
ಚುಕ್ರೋಧೇನ್ದ್ರಾಯ ಪವನಃ ಪ್ರಜಾನಾಮಶಿವಾಯ ಚ ॥ 48 ॥

ವಿಣ್ಮೂತ್ರಾಶಯಮಾವೃತ್ಯ ಪ್ರಜಾಸ್ವನ್ತರ್ಗತಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ರುರೋಧ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಯಥಾ ವರ್ಷಾಣಿ ವಾಸವಃ ॥ 49 ॥

ವಾಯುಪ್ರಕೋಪಾದ್ಭೂತಾನಿ ನಿರುಚ್ಛ್ವಾಸಾನಿ ಸರ್ವತಃ ।
ಸನ್ನಿಭಿರ್ಭಜ್ಯಮಾನಾನಿ ಕಾಷ್ಠಭೂತಾನಿ ಜಜ್ಞಿರೇ ॥ 50 ॥

ನಿಃಸ್ವಧಂ ನಿರ್ವಷಟ್ಕಾರಂ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಂ ಧರ್ಮವರ್ಜಿತಮ್ ।
ವಾಯುಪ್ರಕೋಪಾತ್ಪ್ರಲೋಕ್ಯಂ ನಿರಯಸ್ಥಮಿವಾಬಭೌ ॥ 51 ॥

ತತಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಸದೇವಾಸುರಮಾನುಷಾಃ ।
ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಸಮಾಧಾವನ್ನಸುಖಾರ್ತಾಃ ಸುಖೈಷಿಣಃ ॥ 52 ॥

ಊಚುಃ ಪ್ರಾಂಜಲಯೋ ದೇವಾ ದರೋದರನಿಭೋದರಾಃ ।
ತ್ವಯಾ ಸ್ಮ ಭಗವನ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾಃ ಪ್ರಜಾನಾಥ ಚತುರ್ವಿಧಾಃ ॥ 53 ॥

ತ್ವಯಾ ದತ್ತೋಽಯಮಸ್ಮಾಕಮಾಯುಷಃ ಪವನಃ ಪತಿಃ ।
ಸೋಽಸ್ಮಾನ್ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರೋ ಭೂತಾಸ್ವ ಕಸ್ಮಾದೇಷೋಽದ್ಯ ಸತ್ತಮ ॥ 54 ॥

ರುರೋಧ ದುಃಖಂ ಜನಯನ್ನಂತಃಪುರ ಇವ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಾಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ವಾಯುನೋಪಹತಾ ವಿಭೋ ॥ 55 ॥

ವಾಯುಸಂರೋಧಜಂ ದುಃಖಮಿದಂ ನೋ ನುದ ಶತ್ರುಹನ್ ॥ 56 ॥

ಏತತ್ಪ್ರಜಾನಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಪ್ರಜಾನಾಥಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ಕಾರಣಾದಿತಿ ತಾನುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಜಾಃ ಪುನರಭಾಷತ ॥ 57 ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ವಃ ಕಾರಣೇ ವಾಯುಶ್ಚಕ್ರೋಧ ಚ ರುರೋಧ ಚ ।
ಪ್ರಜಾಃ ಶೃಣುಧ್ವಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ಚಾತ್ಮನಃ ಕ್ಷಮಮ್ ॥ 58 ॥

ಪುತ್ರಸ್ತಸ್ಯಾಮರೇಶೇನ ಇಂದ್ರೇಣಾದ್ಯ ನಿಪಾತಿತಃ ।
ರಾಹೋರ್ವಚನಮಾಜ್ಞಾಯ ರಾಜ್ಞಾ ವಃ ಕೋಪಿತೋಽನಿಲಃ ॥ 59 ॥

ಅಶರೀರಃ ಶರೀರೇಷು ವಾಯುಶ್ಚರತಿ ಪಾಲಯನ್ ।
ಶರೀರಂ ಹಿ ವಿನಾ ವಾಯುಂ ಸಮತಾಂ ಯಾತಿ ರೇಣುಭಿಃ ॥ 60 ॥

ವಾಯುಃ ಪ್ರಾಣಾಃ ಸುಖಂ ವಾಯುರ್ವಾಯುಃ ಸರ್ವಮಿದಂ ಜಗತ್ ।
ವಾಯುನಾ ಸಮ್ಪರಿತ್ಯಕ್ತಂ ನ ಸುಖಂ ವಿನಂದತೇ ಜಗತ್ ॥ 61 ॥

ಅದ್ಯೈವ ಚ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಂ ವಾಯುನಾ ಜಗದಾಯುಷಾ ।
ಅದ್ಯೈವೇಮೇ ನಿರುಚ್ಛಾಸ್ತಾಃ ಕಾಷ್ಠಕುಡ್ಯೋಪಮಾಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ॥ 62 ॥

ತದ್ಯಾಮಸ್ತತ್ರ ಯತ್ರಾಸ್ತೇ ಮಾರುತೋ ರುಕ್ಪದೋ ಹಿ ವಃ ।
ಮಾ ವಿನಾಶಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮ ಅಪ್ರಸಾದ್ಯಾದಿತೇಃ ಸುತಮ್ ॥ 63 ॥

ತತಃ ಪ್ರಜಾಭಿಃ ಸಹಿತಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ
ಸದೇವಗನ್ನರ್ವಭುಜಜಗ್ಗುಹ್ಯಕಃ ।
ಜಗಾಮ ತತ್ರಾಸ್ಯತಿ ಯತ್ರ ಮಾರುತಃ
ಸುತಂ ಸುರೇಂದ್ರಾಭಿಹತಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಸಃ ॥ 64 ॥

ತತೋಽರ್ಕವೈಶ್ವಾನರಕಾಂಚಾನಪ್ರಭಮ್
ಸುತಂ ತದೋತ್ಸಜಗತಂ ಸದಾಗತೇಃ ।
ಚತುರ್ಮುಖೋ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಕೃಪಾಮಥಾಕರೋತ್

ಸದೇವಸಿದ್ಧರ್ಷಿಭುಜಙ್ಗರಾಕ್ಷಸಃ || 65 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಾಶ್ವಮಿಶ್ರಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಪಿತಾಮಹಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾಯುಃ ಪುತ್ರವಧಾದ್ಧಿತಃ ।
ಶಿಶುಕಂ ತಂ ಸಮಾದಾಯ ಉತ್ತಸ್ಥಾ ಧಾತುರಗ್ರತಃ ॥ 1 ॥

ಚಲತ್ಕುಣ್ಡಲಮೌಲಿಸ್ತಕ್ತಪನೀಯವಿಭೂಷಣಃ ।
ಪಾದಯೋರ್ನ್ಯಪತದ್ವಾಽಯುಸ್ತಿಸ್ತೋಽವಸ್ಥಾಯ ವೇಧಸೇ ॥ 2 ॥

ತಂ ತು ವೇದವಿದಾದ್ಯಸ್ತು ಲಮ್ಬಾಭರಣಶೋಭಿನಾ ।
ವಾಯುಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಹಸ್ತೇನ ಶಿಶುಂ ತಂ ಪರಿಮೃಷ್ಟವಾನ್ ॥ 3 ॥

ಸ್ಪೃಷ್ಟಮಾತ್ರಸ್ತತಃ ಸೋಽಥ ಸಲೀಲಂ ಪದ್ಮಜನ್ಮನಾ ।
ಜಲಸಿಕ್ತಂ ಯಥಾ ಸಸ್ಯಂ ಪುನರ್ಜೀವಿತಮಾಪ್ತವಾನ್ ॥ 4 ॥

ಪ್ರಾಣವನ್ತಮಿಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಣೋ ಗನ್ಧವಹೋ ಮುದಾ ।
ಚಚಾರ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಸಂನಿರುದ್ಧಂ ಯಥಾಪುರಾ ॥ 5 ॥

ಮರುದ್ರೋಗವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಜಾ ವೈ ಮುದಿತಾಭವನ್ ।
ಶೀತವಾತವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾಃ ಪದ್ಮಿನ್ಯ ಇವ ಸಾಮುಜಾಃ ॥ 6 ॥

ತತಸ್ತ್ರಿಯುಗ್ಮಸ್ತ್ರೀಕಕುತ್ರಿಧಾಮಾ ತ್ರಿದಶಾರ್ಚಿತಃ ।
ಉವಾಚ ದೇವತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಾರುತಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ ॥ 7 ॥

ಭೋ ಮಹೇಂದ್ರಾಗ್ನಿವರುಣಧನೇಶ್ವರಮಹೇಶ್ವರಾಃ ।
ಜಾನತಾಮಪಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಹಿತಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶ್ರೂಯತಾಮ್ ॥ 8 ॥

ಅನೇನ ಶಿಶುನಾ ಕಾರ್ಯಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ವೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ದದತಾಸ್ಯ ವರಾನ್ಸರ್ವೇ ಮಾರುತಸ್ಯಾಸ್ಯ ತುಷ್ಟಿದಾನ್ ॥ 9 ॥

ತತಃ ಸಹಸ್ರನಯನಃ ಪ್ರೀತಿರಕ್ತಃ ಶುಭಾನನಃ ।
ಕುಶೇ ಶಯಮಯೀಂ ಮಾಲಾಂ ಸಮುತ್ಕೃಷ್ಯಪ್ರೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 10 ॥

ಮತ್ಕರೋತ್ಸೃಷ್ಟವಜ್ರೇಣ ಹನುರಸ್ಯ ಯಥಾ ಕ್ಷತಃ |
ನಾಮ್ನೈಷ ಕಪಿಶಾರ್ದೂಲೋ ಭವಿತಾ ಹನುಮಾನಿತಿ || 11 ||

ಅಹಮೇವಾಸ್ಯ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಪರಮಂ ವರಮುತ್ತಮಮ್ |
ಅತಃ ಪ್ರಭೃತಿ ವಜ್ರಸ್ಯ ಮಮಾವಧ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 12 ||

ಮಾರ್ತಾಣ್ಡಸ್ತ್ವಬ್ರವೀತ್ತತ್ರ ಭಗವಾಂಸ್ತಿಮಿರಾಪಹಃ |
ತೇಜಸೋಽಸ್ಯ ಮದೀಯಸ್ಯ ದದಾಮಿ ಶತಿಕಾಂ ಕಲಾಮ್ || 13 ||

ಯದಾ ತು ಶಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಧ್ಯೇತುಂ ಶಕ್ತಿರಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ತದಾಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಯೇನ ವಾಗ್ಮೀ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 14 ||

ವರುಣಶ್ಚ ವರಂ ಪ್ರಾದಾನ್ನಾಸ್ಯ ಮೃತ್ಯುರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ವರ್ಷಾಯುತಶತೇನಾಪಿ ಮತ್ಪ್ರಾಶಾದುದಕಾದಪಿ || 15 ||

ಯಮೋಽಪಿ ದಣ್ಡಾವಧ್ಯತ್ವಮರೋಗತ್ವಂ ಚ ನಿತ್ಯಶಃ |
ದಿಶತೇಽಸ್ಯ ವರಂ ತುಷ್ಟ ಅವಿಷಾದಂ ಚ ಸಂಯುಗೇ || 16 ||

ಗದೇಯಂ ಮಾಮಿಕಾ ನೈನಂ ಸಂಯುಗೇಷು ವಧಿಷ್ಯತಿ |
ಇತ್ಯೇವಂ ವರದಃ ಪ್ರಾಹ ತದಾ ಹ್ಯೇಕಾಕ್ಷಿಪಿಙ್ಗಲಃ || 17 ||

ಮತ್ತೋ ಮದಾಯುಧಾನಾಂ ಚ ನ ವಧ್ಯೋಽಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಶಙ್ಕುರೇಣಾಪಿ ದತ್ತೋಽಸ್ಯ ಪರಮೋ ವರಃ || 18 ||

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಾನಾಮವಧ್ಯೋಽಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ದೀರ್ಘಾಯುಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಾ ಚ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಬ್ರವೀದ್ವಚಃ || 19 ||

ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ತು ದೃಷ್ಟೈಷ್ಯನಂ ಬಾಲಸೂರ್ಯೋಪಮಂ ಶಿಶುಮ್ |
ಶಿಲ್ಪಿನಾಂ ಪ್ರವರಃ ಪ್ರಾಹ ವರಮಸ್ಯ ಮಹಾಮತಿಃ || 20 ||

ವಿನಿರ್ಮಿತಾನಿ ದೇವಾನಾಮಾಯುಧಾನೀಹ ಯಾನಿ ತು |
ತೇಷಾಂ ಸಜ್ಜಾಮಕಾಲೇ ತು ಅವಧ್ಯೋಽಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 21 ||

ತತಃ ಸುರಾಣಾಂ ತು ವರೈರ್ಧೃಷ್ಣಾಪ್ತಾ ಹೈನಮಲಜ್ಞತಮ್ |
ಚತುರ್ಮುಖಸ್ತುಷ್ಪಮುಖೋ ವಾಯುಮಾಹ ಜಗದ್ಗುರುಃ || 22 ||

ಅಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಭಯಕರೋ ಮಿತ್ರಾಣಾಮಭಯಜ್ಞರಃ |
ಅಜೇಯೋ ಭವಿತಾ ತೇಽತ್ರ ಪುತ್ರೋ ಮಾರುತಮಾರುತಿಃ || 23 ||

ರಾವಣೋತ್ಸಾದನಾರ್ಥಾನಿ ರಾಮಪ್ರೀತಿಕರಾಣಿ ಚ |
ರೋಮಹರ್ಷಕರಾಣ್ಯೇಷ ಕರ್ತಾ ಕರ್ಮಾಣಿ ಸಂಯುಗೇ || 24 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತಮಾಮನ್ತ್ರೈ ಮಾರುತಂ ತೇಽಮರೈಃ ಸಹ |
ಯಥಾಗತಂ ಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಪಿತಾಮಹಪುರೋಗಮಾಃ || 25 ||

ಸೋಽಪಿ ಗಂಧವಹಃ ಪುತ್ರಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಗೃಹಮಾನಯತ್ |
ಅಞ್ಜನಾಯಾಸ್ತಮಾಖ್ಯಾಯ ವರಂ ದತ್ತಂ ವಿನಿಃಸೃತಃ || 26 ||

ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಮ ವರಾನೇಷ ವರದಾನಬಲಾನ್ವಿತಃ |
ಬಲೇನಾತ್ಮನಿ ಸಂಸ್ಥೇನ ಸೋಽಪೂರ್ಯತ ಯಥಾರ್ಣವಃ || 27 ||

ಬಲೇನಾಪೂರ್ಯಮಾಣೋ ಹಿ ಏಷ ವಾನರಪುಂಗವಃ |
ಆಶ್ರಮೇಷು ಮಹರ್ಷೀಣಾಮಪರಾಧ್ಯತಿ ನಿರ್ಭಯಃ || 28 ||

ಸುಗಾಂಧಾನ್ನಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ಚ ವಲ್ಕಲಾನಾಂ ಚ ಸಞ್ಜಯಾನ್ |
ಭಗ್ನವಿಚ್ಛಿನ್ನವಿಧ್ವಸ್ತಾನುಶಾಂತಾನಾಂ ಕರೋತ್ಯಯಮ್ || 29 ||

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಾನಾಮವಧ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಕೃತಮ್ |
ಜಾನಂತ ಋಷಯಸ್ತಂ ವೈ ಕ್ಷಮಂತೇ ತಸ್ಯ ನಿತ್ಯಶಃ || 30 ||

ಯದಾ ಕೇಷರಿಣಾ ತ್ವೇಷ ವಾಯುನಾ ಸಾಞ್ಜನೇನ ಚ |
ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧೋಽಪಿ ಮರ್ಯಾದಾಂ ಲಙ್ಘಯತ್ಯೇವ ವಾನರಃ || 31 ||

ತತೋ ಮಹರ್ಷಯಃ ಕ್ರುದ್ಧಾ ಭೃಗ್ವಜ್ಞಿರಸವಂಶಜಾಃ |
ಶೇಪುರೇನಂ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾತಿಕ್ರುದ್ಧಾತಿಮನ್ಯವಃ || 32 ||

ಬಾಧಸೇ ಯತ್ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಬಲಮಸ್ಮಾನ್ಪ್ಲವಜ್ಞಮ |
ತದ್ವಿಘ್ನಕಾಲಂ ವೇತ್ತಾಸಿ ನಾಸ್ಮಾಕಂ ಶಾಪಮೋಹಿತಃ || 33 ||

ತತಸ್ತು ಹೃತತೇಜೌಜಾ ಮಹರ್ಷಿವಚನೌಜಸಾ |
ಏಷೋ ಶ್ರಮಾಣಿ ನಾತ್ಯೇತಿ ಮೃದುಭಾವಗತಶ್ಚರನ್ || 34 ||

ಅಥ ಋಕ್ಷರಜಾ ನಾಮ ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವಯೋಃ ಪಿತಾ |
ಸರ್ವವಾನರರಾಜಾಸೀತ್ತೇಜಸಾ ಇವ ಭಾಸ್ಕರಃ || 35 ||

ಸ ತು ರಾಜ್ಯಂ ಚಿರಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾನರಾಣಾಂ ಹರೀಶ್ವರಃ |
ತತಸ್ತ್ವಕ್ಷರಜಾ ನಾಮ ಕಾಲಧರ್ಮೇಣ ಸಜ್ಞತಃ || 36 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಸ್ತಮಿತೇ ವಾಲೀ ಮನ್ತ್ರಿಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಕೋವಿದೈಃ |
ಪಿತ್ರೈ ಪದೇ ಕೃತೋ ರಾಜಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಲಿನಃ ಪದೇ || 37 ||

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಂ ತ್ವಸ್ಯ ಅದ್ವೈಧಂ ಛಿದ್ರವರ್ಜಿತಮ್ |
ಅಹಾರ್ಯಂ ಸಖ್ಯಮಭವದನಿಲಸ್ಯ ಯಥಾಗ್ನಿನಾ || 38 ||

ಏಷ ಶಾಪವಶಾದೇವ ನ ವೇದಬಲಮಾತ್ಮನಃ |
ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವಯೋರ್ವೈರಂ ಯದಾ ರಾಮ ಸಮುತ್ಥಿತಮ್ || 39 ||

ನ ಹ್ಯೇಷ ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವೋ ಭ್ರಾಮ್ಯಮಾಣೋಽಪಿ ವಾಲಿನಾ |
ವೇದಯಾನೋ ನ ಚ ಹ್ಯೇಷ ಬಲಮಾತ್ಮನಿ ಮಾರುತಿಃ || 40 ||

ಪರಾಕ್ರಮೋತ್ಸಾಹಮತಿಪ್ರತಾಪೈಃ
ಸೌಶೀಲ್ಯಮಾಧುರ್ಯನಯಾನಯೈಶ್ಚ |
ಗಾಮ್ಭೀರ್ಯಚಾತುರ್ಯಸುವೀರ್ಯಧೈರ್ಯೈರ್-
ಹನೂಮತಃ ಕೋಽಪ್ಯಧಿಕೋಽಸ್ತಿ ಲೋಕೇ || 41 ||

ಅಸೌ ಪುರಾ ವ್ಯಾಕರಣಂ ಗ್ರಹೀಷ್ಯನ್
ಸೂರ್ಯೋನ್ಮುಖಃ ಪೃಷ್ಠಗಮಃ ಕಪೀಂದ್ರಃ |
ಉದ್ಯದ್ಗಿರೇರಸ್ತಗಿರಿಂ ಜಗಾಮ
ಗ್ರನ್ಥಂ ಮಹದ್ಧಾರಯದಪ್ರಮೇಯಃ || 42 ||

ಪ್ರವೀವಿವಿಕ್ಷೋರಿವ ಸಾಗರಸ್ಯ
ಲೋಕಾನಿಧಕ್ಷೋರಿವ ಪಾವಕಸ್ಯ ।
ಲೋಕಕ್ಷಯೇಷ್ಟೇವ ಯಥಾಂತಕಸ್ಯ
ಹನೂಮತಃ ಸ್ಥಾಸ್ಯತಿ ಕಃ ಪುರಸ್ತಾತ್ ॥ 43 ॥

ಏಷೋಽಪಿ ಚಾನೈ ಚ ಮಹಾಕಪೀನ್ದ್ರಾಃ
ಸುಗ್ರೀವಮೈಂದ್ರದ್ವಿವಿದಾಃ ಸನೀಲಾಃ ।
ಸತಾರತಾರೇಯನಲಾಃ ಸರಮ್ಭಾಃ
ತ್ವತ್ಕಾರಣಾದ್ರಾಮ ಸುರೈರ್ಹಿ ಸ್ತೌಷ್ವಾಃ ॥ 44 ॥

ತದೇತತ್ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಯನ್ಮಾಂ ತ್ವಂ ಪರಿಪೃಚ್ಛಸಿ ।
ಹನೂಮತೋ ಬಾಲಭಾವೇ ಕರ್ಮೈತತ್ಕಥಿತಂ ಮಯಾ ॥ 45 ॥

ದೃಷ್ಟಾಃ ಸಮ್ಭಾಷಿತಶ್ಚಾಸಿ ರಾಮ ಗಚ್ಛಮಹೇ ವಯಮ್ ।
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಗತಾಃ ಸರ್ವೇ ಋಷಯಸ್ತೇ ಯಥಾಗತಮ್ ॥ 46 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಮೃಶ್ಯ ಚ ತತೋ ರಾಮೋ ವಯಸ್ಯಮಕುತೋಭಯಮ್ |
ಪ್ರತರ್ದನಂ ಕಾಶಿಪತಿಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ದರ್ಶಿತಾ ಭವತಾ ಪ್ರೀತಿದರ್ಶಿತಂ ಸೌಹೃದಂ ಪರಮ್ |
ಉದ್ಯೋಗಶ್ಚ ಕೃತೋ ರಾಜನ್ಭರತೇನ ತ್ವಯಾ ಸಹ || 2 ||

ತದ್ಭವಾನದ್ಯ ಕಾಶೇಯೀಂ ಪುರೀಂ ವಾರಾಣಸೀಂ ವ್ರಜ |
ರಮಣೀಯಾಂ ತ್ವಯಾ ಗುಪ್ತಾಂ ಸುಪ್ರಾಕಾರಾಂ ಸುತೋರಣಾಮ್ || 3 ||

ಏತಾವದುಕ್ತ್ವಾ ಉತ್ಥಾಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪರಮಾಸನಾತ್ |
ಪರ್ಯಷ್ವಜತ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನಿರಂತರಮುರೋಗತಮ್ || 4 ||

ವಿಸೃಜ್ಯ ತಂ ವಯಸ್ಯಂ ಸ ಸ್ವಾಗತಾನ್ಪೃಥಿವೀಪತೀನ್ |
ಪ್ರಹಸನ್ಪ್ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಮಧುರಾಕ್ಷರಮ್ || 5 ||

ಭವತಾಂ ಪ್ರೀತಿರವ್ಯಗ್ರಾ ತೇಜಸಾ ಪರಿರಕ್ಷಿತಾ |
ಧರ್ಮಶ್ಚ ನಿಯತೋ ನಿತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಚ ಭವತಾಂ ಸದಾ || 6 ||

ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಚ ಪ್ರಭಾವೇನ ತೇಜಸಾ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಹತೋ ದುರಾತ್ಮಾ ದುರ್ಬುದ್ಧೀ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 7 ||

ಹೇತುಮಾತ್ರಮಹಂ ತತ್ರ ಭವತಾಂ ತೇಜಸಾಂ ಹತಃ |
ರಾವಣಃ ಸಗಣೋ ಯುದ್ಧೇ ಸಪುತ್ರಃ ಸಹಬಾನ್ಧವಃ || 8 ||

ಭವಂತಶ್ಚ ಸಮಾನೀತಾ ಭರತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಜನಕರಾಜಸ್ಯ ಕಾನನೇ ತನಯಾಂ ಹೃತಾಮ್ || 9 ||

ಉದ್ಯುಕ್ತಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪಾರ್ಥಿವಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಕಾಲೋ ಹ್ಯತೀತಃ ಸುಮಹಾನ್ಗಮನೇ ರೋಚತಾಂ ಮತಿಃ || 10 ||

ಪ್ರತ್ಯುಚುಸ್ತಂ ಚ ರಾಜಾನೋ ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾನ್ವಿತಾಃ ।
ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ತ್ವಂ ವಿಜಯೀ ರಾಮ ರಾಜ್ಯಂ ಚಾಪಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ॥ 11 ॥

ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯಾಹೃತಾ ಸೀತಾ ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಶತ್ರುಃ ಪರಾಜಿತಃ ।
ಏಷ ನಃ ಪರಮಃ ಕಾಮ ಏಷಾ ನಃ ಕೀರ್ತಿರುತ್ತಮಾ ॥ 12 ॥

ಯತ್ತ್ವಾಂ ವಿಜಯಿನಂ ರಾಮ ಪಶ್ಯಾಮೋ ಹತಶಾತ್ರವಮ್ ।
ಉಪಪನ್ನಂ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಯತ್ತ್ವಮಸ್ಮಾನ್ಪ್ರಶಂಸಸಿ ॥ 13 ॥

ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹಾ ಹಿ ಜಾನಂತಿ ಪ್ರಶಂಸಾಂ ವಕ್ತುಮೀದೃಶೀಮ್ ।
ಆಪೃಚ್ಛಾಮೋ ಗಮಿಷ್ಯಾಮೋ ಹೃದಿಸ್ಥೋ ನಃ ಸದಾ ಭವಾನ್ ॥ 14 ॥

ಭವೇಚ್ಚ ತೇ ಮಹಾರಾಜ ಪ್ರೀತಿರಸ್ಮಾಸು ನಿತ್ಯದಾ ॥ 15 ॥
॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೇ ಪ್ರಯಾತಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಪಾರ್ಥಿವಾಃ ಸರ್ವತೋ ದಿಶಮ್ ।
ಕಮ್ಪಯನ್ತೋ ಮಹೀಂ ವೀರಾಃ ಸ್ವಪುರಾಣಿ ಪ್ರಹೃಷ್ಯವತ್ ॥ ೧ ॥

ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀ ಸಹಸ್ರೈಸ್ತೇ ಸಮವೇತಾಸ್ತ್ವನೇಕಶಃ ।
ಹೃಷಾಃ ಪ್ರತಿಗತಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಘವಾರ್ಥೇ ಸಮಾಗತಾಃ ॥ ೨ ॥

ಊಚುಶ್ಚೈವ ಮಹೀಪಾಲಾ ಬಲದರ್ಪಸಮನ್ವಿತಾಃ ।
ನ ನಾಮ ರಾವಣಂ ಯುದ್ಧೇ ಪಶ್ಯಾಮಃ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭರತೇನ ವಯಂ ಪಶ್ಯಾತ್ಸಮಾನೀತಾ ನಿರರ್ಥಕಮ್ ।
ಹತಾ ಹಿ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತತ್ರ ಪಾರ್ಥಿವೈಃ ಸ್ಯುರ್ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೪ ॥

ರಾಮಸ್ಯ ಬಾಹುವೀರ್ಯೇಣ ಪಾಲಿತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ।
ಸುಖಂ ಪಾರೇ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಯುಧ್ಯೇಮ ವಿಗತಜ್ವರಾಃ ॥ ೫ ॥

ಏತಾಶ್ಚಾನ್ಯಾಶ್ಚ ರಾಜಾನಃ ಕಥಾಸ್ತತ್ರ ಸಹಸ್ರಶಃ ।
ಕಥಯಂತಃ ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರಾಣಿ ವಿವಿಶುಸ್ತೇ ಮಹಾರಥಾಃ ॥ ೬ ॥

ಯಥಾಪುರಾಣಿ ತೇ ಗತ್ವಾ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ರಾಮಾಯ ಪ್ರಿಯಕಾಮಾರ್ಥಮುಪಹಾರಾನ್ಮೃಪಾ ದದುಃ ॥ ೭ ॥

ಅಶ್ವಾನ್ರತ್ನಾನಿ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಹಸ್ತಿನಶ್ಚ ಮದೋತ್ಕಟಾನ್ ।
ಚಂದನಾನಿ ಚ ದಿವ್ಯಾನಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ॥ ೮ ॥

ಭರತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚೈವ ಶತ್ರುಘ್ನಶ್ಚ ಮಹಾರಥಃ ।
ಆದಾಯ ತಾನಿ ರತ್ನಾನಿ ಅಯೋಧ್ಯಾಮಗಮನ್ಪುನಃ ॥ ೯ ॥

ಆಗತಾಶ್ಚ ಪುರೀಂ ರಮ್ಯಾಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪುರುಷರ್ಷಭಾಃ ।
ದದುಃ ಸರ್ವಾಣಿ ರತ್ನಾನಿ ರಾಘವಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥ ೧೦ ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತಃ ಸ ರಾಘವಃ ।
ಸರ್ವಾಣಿ ತಾನಿ ಪ್ರದದೌ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥ 11 ॥

ವಿಭೀಷಣಾಯ ಚ ದದೌ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಋಕ್ಷವಾನರಾಃ ।
ಹನೂಮತ್ಪ್ರಮುಖಾ ವೀರಾ ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ 12 ॥

ತೇ ಸರ್ವೇ ಹೃಷ್ಟಮನಸೋ ರಾಮದತ್ತಾನಿ ತಾನ್ಯಥ ।
ಶಿರೋಭಿರ್ಧಾರಯಾಮಾಸುರ್ಬಾಹುಭಿಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ 13 ॥

ಪಪುಶ್ಚೈವ ಸುಗಂಧೀನಿ ಮಧೂನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ಮಾಂಸಾನಿ ಚ ಸುಮೃಷ್ಟಾನಿ ಫಲಾನ್ಯಾಸ್ವಾದಯಂತಿ ಚ ॥ 14 ॥

ಏವಂ ತೇಷಾಂ ನಿವಸತಾಂ ಮಾಸಃ ಸಾಗ್ರೋ ಗತಸ್ತದಾ ।
ಮುಹೂರ್ತಮಿವ ತತ್ಸರ್ವಂ ರಾಮಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಮರ್ಥಯನ್ ॥ 15 ॥

ರೇಮೇ ರಾಮಃ ಸ ತೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ವಾನರೈಃ ಕಾಮರೂಪಿಭಿಃ ।
ರಾಜಭಿಶ್ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯೈ ರಾಕ್ಷಸೈಶ್ಚ ಮಹಾಬಲೈಃ ॥ 16 ॥

ಏವಂ ತೇಷಾಂ ಯಯೌ ಮಾಸೋ ದ್ವಿತೀಯಃ ಶೈಶಿರಃ ಸುಖಮ್ ।
ವಾನರಾಣಾಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾನಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ ॥ 17 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ಸ್ಮ ತೇಷಾಂ ವಸತಾಮೃಕ್ಷವಾನರರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ರಾಘವಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಗ್ರೀವಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಗಮ್ಯತಾಂ ಸೌಮ್ಯ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಂ ಸುರಾಸುರೈಃ ।
ಪಾಲಯಸ್ವ ಸಹಾಮಾತ್ಸ್ರ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ ನಿಹತಕಣ್ಣಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಜ್ಞದಂ ಚ ಮಹಾಬಾಹೋ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪರಮಯಾನ್ವಿತಃ ।
ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ಹನುಮನ್ತಂ ಚ ನಲಂ ಚ ಸುಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸುಷೇಣಂ ಶ್ವಶುರಂ ಶೂರಂ ತಾರಂ ಚ ಬಲಿನಾಂ ವರಮ್ ।
ಕುಮುದಂ ಚೈವ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ನೀಲಂ ಚ ಸುಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ವೀರಂ ಶತಬಲಿಂ ಚೈವ ಮೈನ್ದಂ ದ್ವಿವಿದಮೇವ ಚ ।
ಗಜಂ ಗವಾಕ್ಷಂ ಗವಯಂ ಶರಭಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಋಕ್ಷರಾಜಂ ಚ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ಜಾಮ್ಬವನ್ತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ।
ಪಶ್ಯ ಪ್ರೀತಿಸಮಾಯುಕ್ತೋ ಗನ್ಧಮಾದನಮೇವ ಚ ॥ ೬ ॥

ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಸುಮಹಾತ್ಮನೋ ಮದರ್ಥೇ ತ್ಯಕ್ತಜೀವಿತಾಃ ।
ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ಪ್ರೀತಿಸಂಯುಕ್ತೋ ಮಾ ಚೈಷಾಂ ವಿಪ್ರಿಯಂ ಕೃಥಾಃ ॥ ೭ ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಶಸ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ವಿಭೀಷಣಮಥೋವಾಚ ರಾಮೋ ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ ॥ ೮ ॥

ತಜಾಕ್ರಂ ಪ್ರಶಾಧಿ ಧರ್ಮೇಣ ಸಮ್ಮತೋ ಹ್ಯಸಿ ಪಾರ್ಥಿವ ।
ಪುರಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಭ್ರಾತುರ್ವೈಶ್ವರಣಸ್ಯ ಚ ॥ ೯ ॥

ಮಾ ಚ ಬುದ್ಧಿಮಧರ್ಮೇ ತ್ವಂ ಕುರ್ಯಾ ರಾಜನ್ಯಧೃಞ್ಚನ ।
ಬುದ್ಧಿಮನ್ತೋ ಹಿ ರಾಜಾನೋ ಧ್ರುವಮಶ್ನಂತಿ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅಹಂ ಚ ನಿತ್ಯಶೋ ರಾಜನ್ಯಗ್ರೀವಸಹಿತಸ್ತ್ವಯಾ ।
ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಃ ಪರಯಾ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ವಿಗತಜ್ವರಃ ॥ 11 ॥

ರಾಮಸ್ಯ ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಋಷ್ಯವಾನರರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಪ್ರಶಶಂಸುಃ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ 12 ॥

ತವ ಬುದ್ಧಿರ್ಮಹಾಬಾಹೋ ವೀರ್ಯಮದ್ಭುತಮೇವ ಚ ।
ಮಾಧುರ್ಯಂ ಪರಮಂ ರಾಮ ಸ್ವಯಂಭೋರಿವ ನಿತ್ಯದಾ ॥ 13 ॥

ತೇಷಾಮೇವಂ ಬ್ರುವಾಣಾನಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಹನೂಮತ್ಪ್ರಣತೋ ಭೂತ್ವಾ ರಾಘವಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 14 ॥

ಸ್ನೇಹೋ ಮೇ ಪರಮೋ ರಾಜಂಸ್ತ್ವಯಿ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ।
ಭಕ್ತಿಶ್ಚ ನಿಯತಾ ವೀರ ಭಾವೋ ನಾನ್ಯತ್ರ ಗಚ್ಛತಿ ॥ 15 ॥

ಯಾವದ್ರಾಮಕಥಾಂ ವೀರ ಶ್ರೋಷ್ಯೇಹಂ ಪೃಥಿವೀತಲೇ ।
ತಾವಚ್ಛರೀರೇ ವತ್ಸ್ಯಂತು ಮಮ ಪ್ರಾಣಾ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 16 ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ರಾಜೇನ್ದ್ರೋ ಹನೂಮಂತಮಥಾಸನಾತ್ ।
ಉತ್ಥಾಯ ಚ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ 17 ॥

ಏವಮೇತತ್ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಭವಿತಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಲೋಕಾ ಹಿ ಯಾವತ್ಸ್ಯಾನ್ತಿ ತಾವತ್ಸ್ಯಾನ್ತಿ ಮೇ ಕಥಾ ॥ 18 ॥

ಚರಿಷ್ಯತಿ ಕಥಾ ಯಾವಲ್ಲೋಕಾನೇಷಾ ಹಿ ಮಾಮಿಕಾ ।
ತಾವಚ್ಛರೀರೇ ವತ್ಸ್ಯಂತಿ ಪ್ರಾಣಾಸ್ತವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 19 ॥

ತತೋಽಸ್ಯ ಹಾರಂ ಚಂದ್ರಾಭಂ ಮುಚ್ಯ ಕಣಾಂತ ಸ ರಾಘವಃ ।
ವೈದೂರ್ಯತರಲಂ ಸ್ನೇಹಾದಾಬಬಂಧೇ ಹನೂಮತಿ ॥ 20 ॥

ತೇನೋರಸಿ ನಿಬದ್ಧೇನ ಹಾರೇಣ ಸ ಮಹಾಕಪಿಃ ।
ರರಾಜ ಹೇಮಶೈಲೇನ್ದ್ರಶ್ಚಂದ್ರೇಣಾಕ್ರಾಂತಮಸ್ತಕಃ ॥ 21 ॥

ಶೃತ್ವಾ ತು ರಾಘವಸ್ಯೈತದುತ್ಥಾಯೋತ್ಥಾಯ ವಾನರಾಃ ।
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾ ಪಾದೌ ಪ್ರಜಗ್ಮುಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ 22 ॥

ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚೈವ ರಾಮೇಣ ಪರಿಷ್ವಕ್ತೋ ಮಹಾಭುಜಃ ।
ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ನಿರಂತರಮುರೋಗತಃ ॥ 23 ॥

ಸರ್ವೇ ಚ ತೇ ಬಾಷ್ಪಗಲಾಃ ಸಾಶ್ರುನೇತ್ರಾ ವಿಚೇತಸಃ ।
ಸಮೂಥಾ ಇವ ದುಃಖೇನ ತ್ಯಜಂತೇ ರಾಘವಂ ತದಾ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಸ್ತೃಜ್ಯ ಚ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮುಕ್ತವಾನರರಾಕ್ಷಸಾನ್ ।
ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹಿತೋ ರಾಮಃ ಪ್ರಮುಮೋದ ಸುಖೀ ಸುಖಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಥಾಪರಾಹ್ಣಸಮಯೇ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹ ರಾಘವಃ ।
ಶುಶ್ರಾವ ಮಧುರಾಂ ವಾಣೀಮನ್ತರಿಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಭಾಷಿತಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸೌಮ್ಯ ರಾಮ ನಿರೀಕ್ಷಸ್ವ ಸೌಮ್ಯೇನ ವದನೇನ ಮಾಮ್ ।
ಕೈಲಾಸಶಿಖರಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಂ ಪುಷ್ಕರಂ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩ ॥

ತವ ಶಾಸನಮಾಜ್ಞಾಯ ಗತೋಽಸ್ಮಿ ಧನದಂ ಪ್ರತಿ ।
ಉಪಸ್ಥಾತುಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ ಚ ಮಾಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ॥ ೪ ॥

ನಿರ್ಜಿತಸ್ತ್ವಂ ನರೇಂದ್ರೇಣ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ನಿಹತ್ಯ ಯುಧಿ ದುರ್ಧರ್ಷಂ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮಮಾಪಿ ಪರಮಾ ಪ್ರೀತಿರ್ಹತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಂದರಾತ್ಮನಿ ।
ರಾವಣೇ ಸಗಣೇ ಸೌಮ್ಯ ಸಪುತ್ರಾಮಾತ್ಯಬಾನ್ಧವೇ ॥ ೬ ॥

ಸ ತ್ವಂ ರಾಮೇಣ ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ನಿರ್ಜಿತಃ ಪರಮಾತ್ಮನಾ ।
ವಹ ಸೌಮ್ಯ ತಮೇವ ತ್ವಮಹಮಾಜ್ಞಾಪಯಾಮಿ ತೇ ॥ ೭ ॥

ಏಷ ಮೇ ಪರಮಃ ಕಾಮೋ ಯತ್ತ್ವಂ ರಾಘವನಂದನಮ್ ।
ವಹೇರ್ಲೋಕಸ್ಯ ಸಂಯಾನಂ ಗಚ್ಛಸ್ವ ವಿಗತಜ್ವರಃ ॥ ೮ ॥

ತಚ್ಛಾಸನಮಹಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಧನದಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ತ್ವತ್ಸಕಾಶಂ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸ ಏವಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣ ಮಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪುಷ್ಪಕಂ ಸಮಪೂಜಯತ್ ।
ಲಾಜಾಕ್ಷತ್ಯೇಶಃ ಪುಷ್ಪೇಶಃ ಗಂಧೇಶಃ ಸುಸುಗಂಧಿಭಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ಗಮ್ಯತಾಂ ಚ ಯಥಾಕಾಮಮಾಗಚ್ಛೇಸ್ತ್ವಂ ಯದಾ ಸ್ಮರೇ |
ಏವಮಸ್ತ್ವಿತಿ ರಾಮೇಣ ವಿಸ್ತೃಷ್ಠಃ ಪುಷ್ಪಕಃ ಪುನಃ |
ಅಭಿಪ್ರೇತಾಂ ದಿಶಂ ಪ್ರಾಯಾತ್ವುಷ್ಪಕಃ ಪುಷ್ಪಭೂಷಿತಃ || 11 ||

ಏವಮನ್ತರ್ಹಿತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನುಷ್ಪಕೇ ವಿವಿಧಾತ್ಮನಿ |
ಭರತಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾರ್ಕಕ್ಯಮುವಾಚ ರಘುನಂದನಮ್ || 12 ||

ಅತ್ಯದ್ಭುತಾನಿ ದೃಶ್ಯಂತೇ ತ್ವಯಿ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸತಿ |
ಅಮಾನುಷಾಣಾಂ ಸತ್ತ್ವಾನಾಂ ವ್ಯಾಹೃತಾನಿ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ || 13 ||

ಅನಾಮಯಾಚ್ಚ ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ಸಾಗ್ರೋ ಮಾಸೋ ಗತೋ ಹ್ಯಯಮ್ |
ಜೀರ್ಣಾನಾಮಪಿ ಸತ್ತ್ವಾನಾಂ ಮೃತ್ಯುರ್ನಾಯಾತಿ ರಾಘವ || 14 ||

ಪುತ್ರಾನ್ನಾರ್ಯಃ ಪ್ರಸೂಯಂತೇ ವಪುಷ್ಮನ್ತಶ್ಚ ಮಾನವಾಃ |
ಹರ್ಷಶ್ಚಾಭ್ಯಧಿಕೋ ರಾಜಾಂಜನಸ್ಯ ಪುರವಾಸಿನಃ || 15 ||

ಕಾಲೇ ಚ ವಾಸವೋ ವರ್ಷಂ ಪಾತಯತ್ಯಮೃತೋಪಮಮ್ |
ವಾಯವಶ್ಚಾಪಿ ವಾಯಂತೇ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ತಃ ಸುಖಪ್ರದಾಃ || 16 ||

ಈದೃಶೋ ನಶ್ಚಿರಂ ರಾಜಾ ಭವತ್ವಿತಿ ನರೇಶ್ವರ |
ಕಥಯಂತಿ ಪುರೇ ಪೌರಾ ಜನಾ ಜನಪದೇಷು ಚ || 17 ||

ಏತಾ ವಾಚಃ ಸುಮಧುರಾ ಭರತೇನ ಸಮೀರಿತಾಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋ ಮುದಾ ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಮುಮೋದ ಸುಖೀ ಸುಖಮ್ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸ ವಿಸ್ತೃಜ್ಯ ತತೋ ರಾಮಃ ಪುಷ್ಪಕಂ ಹೇಮಭೂಷಿತಮ್ ।
ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಬಾಹುರಶೋಕವನಿಕಾಂ ತದಾ ॥ 1 ॥

ಚಂದನಾಗರುಚೂತೈಶ್ಚ ತುಂಗಕಾಲೇಯಕೈರಪಿ ।
ದೇವದಾರುವನೈಶ್ಚಾಪಿ ಸಮನ್ತಾದುಪಶೋಭಿತಾಮ್ ॥ 2 ॥

ಪ್ರಿಯಜುಗುಭಿಃ ಕದಂಬೈಶ್ಚ ತಥಾ ಕುರಬಕೈರಪಿ ।
ಜಮ್ಬೂಭಿಃ ಪಾಟಲೀಭಿಶ್ಚ ಕೋವಿದಾರೈಶ್ಚ ಸಂವೃತಾಮ್ ॥ 3 ॥

ಸರ್ವದಾ ಕುಸುಮೈ ರಮ್ಯೈಃ ಫಲವದ್ಭಿರ್ಮನೋರಮೈಃ ।
ಚಾರುಪಲ್ಲವಪುಷ್ಪಾಢ್ಯೈರ್ಮತ್ತಭ್ರಮರಸಜ್ಜುಲೈಃ ॥ 4 ॥

ಕೋಕಿಲೈರ್ಭೃಂಗರಾಜೈಶ್ಚ ನಾನಾವರ್ಣೈಶ್ಚ ಪಕ್ಷಿಭಿಃ ।
ಶೋಭಿತಾಂ ಶತಶಶ್ಚಿತ್ರೈಶ್ಚೂತವೃಕ್ಷಾವತಂಸಕೈಃ ॥ 5 ॥

ಶಾತಕುಂಬುನಿಭಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕೇಚಿದಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮಾಃ ।
ನೀಲಾಂಜನನಿಭಾಶ್ಚನ್ಯೇ ಭಾಂತಿ ತತ್ರ ಸ್ಮ ಪಾದಪಾಃ ॥ 6 ॥

ದೀರ್ಘಕಾ ವಿವಿಧಾಕಾರಾಃ ಪೂರ್ಣಾಃ ಪರಮವಾರಿಣಾ ।
ಮಹಾರ್ಹಮಣಿಸೋಪಾನಸ್ಫಟಿಕಾಂತರಕುಟ್ಟಿಮಾಃ ॥ 7 ॥

ಫುಲ್ಲಪದ್ಮೋತ್ಪಲವನಾಶ್ಚಕ್ರವಾಕೋಪಶೋಭಿತಾಃ ।
ಪ್ರಾಕಾರೈರ್ವಿವಿಧಾಕಾರೈಃ ಶೋಭಿತಾಶ್ಚ ಶಿಲಾತಲೈಃ ॥ 8 ॥

ತತ್ರ ತತ್ರ ವನೋದ್ದೇಶೇ ವೈದೂರ್ಯಮಣಿಸಂನಿಭೈಃ ।
ಶಾದ್ವಲೈಃ ಪರಮೋಪೇತಾಃ ಪುಷ್ಪಿತದ್ರುಮಸಂಯುತಾಃ ॥ 9 ॥

ನಂದನಂ ಹಿ ಯಥೇಂದ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಚೈತ್ರರಥಂ ಯಥಾ ।
ತಥಾರೂಪಂ ಹಿ ರಾಮಸ್ಯ ಕಾನನಂ ತನ್ನಿವೇಶಿತಮ್ ॥ 10 ॥

ಬಹ್ವಾಸನಗೃಹೋಪೇತಾಂ ಲತಾಗೃಹಸಮಾವೃತಾಮ್ ।
ಅಶೋಕವನಿಕಾಂ ಸ್ಫೀತಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ರಘುನಂದನಃ ॥ 11 ॥

ಆಸನೇ ತು ಶುಭಾಕಾರೇ ಪುಷ್ಪಸ್ತಬಕಭೂಷಿತೇ ।
ಕುಥಾಸ್ತರಣಸಂವೀತೇ ರಾಮಃ ಸಂನಿಷಸಾದ ಹ ॥ 12 ॥

ಸೀತಾಂ ಸಜ್ಜೃಹ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಮಧುಮೈರೇಯಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಪಾಯಯಾಮಾಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಶಚೀಮಿನೋದ್ರಾ ಯಥಾಮೃತಮ್ ॥ 13 ॥

ಮಾಂಸಾನಿ ಚ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಫಲಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ರಾಮಸ್ಯಾಭ್ಯವಹಾರಾರ್ಥಂ ಕಿಂಚಿದಾಸ್ತೂರ್ಣಮಾಹರನ್ ॥ 14 ॥

ಉಪನೃತ್ಯನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ನೃತ್ಯಗೀತವಿಶಾರದಾಃ ।
ಬಾಲಾಶ್ಚ ರೂಪವತ್ಯಶ್ಚ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಪಾನವಶಂ ಗತಾಃ ॥ 15 ॥

ಏವಂ ರಾಮೋ ಮುದಾ ಯುಕ್ತಃ ಸೀತಾಂ ಸುರುಚಿರಾನನಾಮ್ ।
ರಮಯಾಮಾಸ ವೈದೇಹೀಮಹನ್ಯಹನಿ ದೇವವತ್ ॥ 16 ॥

ತಥಾ ತು ರಮಮಾಣಸ್ಯ ತಸ್ಯೈವಂ ಶಿಶಿರಃ ಶುಭಃ ।
ಅತ್ಯಕ್ರಾಮನ್ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 17 ॥

ಪೂರ್ವಾಹ್ಣೇ ಪೌರಕೃತ್ಯಾನಿ ಕೃತ್ವಾ ಧರ್ಮೇಣ ಧರ್ಮವಿತ್ ।
ಶೇಷಂ ದಿವಸಭಾಗಾರ್ಥಮನ್ತಃಪುರಗತೋಽಭವತ್ ॥ 18 ॥

ಸೀತಾ ಚ ದೇವಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕೃತ್ವಾ ಪೌರ್ವಾಹ್ಣಿಕಾನಿ ತು ।
ಶ್ವಶ್ರುಣಾಮವಿಶೇಷೇಣ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಸ್ಥಿತಾ ॥ 19 ॥

ತತೋ ರಾಮಮುಪಾಗಚ್ಛದ್ವಿಚಿತ್ರಬಹುಭೂಷಣಾ ।
ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪೇ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಮುಪವಿಷ್ಟಂ ಯಥಾ ಶಚೀ ॥ 20 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ರಾಘವಃ ಪತ್ನೀಂ ಕಲ್ಯಾಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ।
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 21 ॥

ಅಪತ್ಯಲಾಭೋ ವೈದೇಹಿ ಮಮಾಯಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ |
ಕಿಮಿಚ್ಛಸಿ ಹಿ ತದ್ಬ್ರೂಹಿ ಕಃ ಕಾಮಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ತವ || 22 ||

ಪ್ರಹಸಂತೀ ತು ವೈದೇಹೀ ರಾಮಂ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ತಪೋವನಾನಿ ಪುಣ್ಯಾನಿ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ರಾಘವ || 23 ||

ಗಜಾಗ್ನೀರೇ ನಿವಿಷ್ಟಾನಿ ಋಷೀಣಾಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾಮ್ |
ಫಲಮೂಲಾಶಿನಾಂ ವೀರ ಪಾದಮೂಲೇಷು ವರ್ತಿಸುತುಮ್ || 24 ||

ಏಷ ಮೇ ಪರಮಃ ಕಾಮೋ ಯನ್ಮೂಲಫಲಭೋಜಿಷು |
ಅಪ್ಯೇಕರಾತ್ರಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ವಸೇಯಂ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಷು || 25 ||

ತಥೇತಿ ಚ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಂ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ |
ವಿಸ್ತಬ್ಧಾ ಭವ ವೈದೇಹಿ ಶೋಷೇ ಗಮಿಷ್ಯಸ್ಯಸಂಶಯಮ್ || 26 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಮೈಥಿಲೀಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ಮಧ್ಯಕಕ್ಷಾಂತರಂ ರಾಮೋ ನಿರ್ಜಗಾಮ ಸುಹೃದ್ವೃತಃ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತ್ರೋಪವಿಷ್ಟಂ ರಾಜಾನಮುಪಾಸಂತೇ ವಿಚಕ್ಷಣಾಃ |
ಕಥಾನಾಂ ಬಹುರೂಪಾಣಾಂ ಹಾಸ್ಯಕಾರಾಃ ಸಮನ್ತತಃ || 1 ||

ವಿಜಯೋ ಮಧುಮತ್ತಶ್ಚ ಕಾಶ್ಯಪಃ ಪಿಙ್ಗಲಃ ಕುಶಃ |
ಸುರಾಜಿಃ ಕಾಲಿಯೋ ಭದ್ರೋ ದಂತವಕ್ರಃ ಸಮಾಗಧಃ || 2 ||

ಏತೇ ಕಥಾ ಬಹುವಿಧಾ ಪರಿಹಾಸಸಮನ್ವಿತಾಃ |
ಕಥಯಂತಿ ಸ್ಮ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 3 ||

ತತಃ ಕಥಾಯಾಂ ಕಸ್ಯಾಞ್ಚಿದ್ರಾಘವಃ ಸಮಭಾಷತ |
ಕಾಃ ಕಥಾ ನಗರೇ ಭದ್ರ ವರ್ತಂತೇ ವಿಷಯೇಷು ಚ || 4 ||

ಮಾಮಾಶ್ರಿತಾನಿ ಕಾನ್ಯಾಹುಃ ಪೌರಜಾನಪದಾ ಜನಾಃ |
ಕಿಂ ಚ ಸೀತಾಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಭರತಂ ಕಿಂ ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 5 ||

ಕಿಂ ನು ಶತ್ರುಘ್ನಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಕೃಕೇಯೀಂ ಮಾತರಂ ಚ ಮೇ |
ವಕ್ತವ್ಯತಾಂ ಚ ರಾಜಾನೋ ನವೇ ರಾಜ್ಯೇ ವ್ರಜಂತಿ ಹಿ || 6 ||

ಏವಮುಕ್ತೇ ತು ರಾಮೇಣ ಭದ್ರಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ |
ಸ್ಥಿತಾಃ ಕಥಾಃ ಶುಭಾ ರಾಜನ್ವರ್ತಂತೇ ಪುರವಾಸಿನಾಮ್ || 7 ||

ಅಯಂ ತು ವಿಜಯಃ ಸೌಮ್ಯ ದಶಗ್ರೀವವಧಾಶ್ರಿತಃ |
ಭೂಯಿಷ್ಠಂ ಸ್ವಪುರೇ ಪೌರೈಃ ಕಥ್ಯತೇ ಪುರುಷರ್ಷಭ || 8 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಭದ್ರೇಣ ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಕಥಯಸ್ವ ಯಥಾತಥ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ನಿರವಶೇಷತಃ || 9 ||

ಶುಭಾಶುಭಾನಿ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಯಾನ್ಯಾಹುಃ ಪುರವಾಸಿನಃ |
ಶ್ರುತ್ವೇದಾನೀಂ ಶುಭಂ ಕುರ್ಯಾಂ ನ ಕುರ್ಯಾಮಶುಭಾನಿ ಚ || 10 ||

ಕಥಯಸ್ವ ಚ ವಿಸ್ತರೋ ನಿರ್ಭಯೋ ವಿಗತಜ್ವರಃ ।
ಕಥಯಂತೇ ಯಥಾ ಪೌರಾ ಜನಾ ಜನಪದೇಷು ಚ ॥ 11 ॥

ರಾಘವೇಣೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಭದ್ರಃ ಸುರುಚಿರಂ ವಚಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಃ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥ 12 ॥

ಶೃಣು ರಾಜನ್ಯಥಾ ಪೌರಾಃ ಕಥಯಂತಿ ಶುಭಾಶುಭಮ್ ।
ಚತ್ವರಾಪಣರಥ್ಯಾಸು ವನೇಷೂಪವನೇಷು ಚ ॥ 13 ॥

ದುಷ್ಕರಂ ಕೃತವಾನ್ರಾಮಃ ಸಮುದ್ರೇ ಸೇತುಬಂಧನಮ್ ।
ಅಕೃತಂ ಪೂರ್ವಕೈಃ ಕೃಶ್ಚಿದ್ಧೇವೈರಪಿ ಸದಾನವೈಃ ॥ 14 ॥

ರಾವಣಶ್ಚ ದುರಾಧರ್ಷೋ ಹತಃ ಸಬಲವಾಹನಃ ।
ವಾನರಾಶ್ಚ ವಶಂ ನೀತಾ ಋಕ್ಷಾಶ್ಚ ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ॥ 15 ॥

ಹತ್ವಾ ಚ ರಾವಣಂ ಯುದ್ಧೇ ಸೀತಾಮಾಹೃತ್ಯ ರಾಘವಃ ।
ಅಮರ್ಷಂ ಪ್ರಪ್ನುತಃ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವವೇಶ್ಮ ಪುನರಾನಯತ್ ॥ 16 ॥

ಕೇದೃಶಂ ಹೃದಯೇ ತಸ್ಯ ಸೀತಾಸಂಭೋಗಜಂ ಸುಖಮ್ ।
ಅಜ್ಞಮಾರೋಪ್ಯ ಹಿ ಪುರಾ ರಾವಣೇನ ಬಲಾದ್ಧೃತಾಮ್ ॥ 17 ॥

ಲಜ್ಜಾಮಪಿ ಪುನರ್ನೀತಾಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ಗತಾಮ್ ।
ರಕ್ಷಸಾಂ ವಶಮಾಪನ್ನಾಂ ಕಥಂ ರಾಮೋ ನ ಕುತ್ಸತೇ ॥ 18 ॥

ಅಸ್ಮಾಕಮಪಿ ದಾರೇಷು ಸಹನೀಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಯಥಾ ಹಿ ಕುರುತೇ ರಾಜಾ ಪ್ರಜಾ ತಮನುವರ್ತತೇ ॥ 19 ॥

ಏವಂ ಬಹುವಿಧಾ ವಾಚೋ ವದಂತಿ ಪುರವಾಸಿನಃ ।
ನಗರೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ರಾಜಞ್ಜನಪದೇಷು ಚ ॥ 20 ॥

ತಸ್ಯೈತದ್ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಃ ಪರಮಾರ್ತವತ್ ।
ಉವಾಚ ಸರ್ವಾನುಹೃದಃ ಕಥಮೇತನ್ನಿವೇದ್ಯತಾಮ್ ॥ 21 ॥

ಸರ್ವೇ ತು ಶಿರಸಾ ಭೂಮಾವಭಿವಾದ್ಯ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ ।
ಪ್ರತ್ಯೂಚೂ ರಾಘವಂ ದೀನಮೇವಮೇತನ್ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 22 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಾಕ್ಯಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಮುದೀರಿತಮ್ ।
ವಿಸರ್ಜಯಾಮಾಸ ತದಾ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾಞ್ಶ್ರುತಾಪನಃ ॥ 23 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಸೃಜ್ಯ ತು ಸುಹೃದ್ವರ್ಗಂ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಸಮೀಪೇ ದ್ವಾಃಸ್ಥಮಾಸೀನಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ಶೀಘ್ರಮಾನಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶುಭಲಕ್ಷಣಮ್ |
ಭರತಂ ಚ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಚಾಪರಾಜಿತಮ್ || 2 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದ್ವಾಃಸ್ಥೋ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಪ್ರವಿವೇಶಾನಿವಾರಿತಃ || 3 ||

ಉವಾಚ ಚ ತದಾ ವಾಕ್ಯಂ ವರ್ಧಯಿತ್ವಾ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ ರಾಜಾ ತ್ವಾಂ ಗಮ್ಯತಾಂ ತತ್ರ ಮಾ ಚಿರಮ್ || 4 ||

ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಶಾಸನಮ್ |
ಪ್ರಾದ್ರವದ್ರಥಮಾರುಹ್ಯ ರಾಘವಸ್ಯ ನಿವೇಶನಮ್ || 5 ||

ಪ್ರಯಾಂತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದ್ವಾಃಸ್ಥೋ ಭರತಮನ್ತಿಕಾತ್ |
ಉವಾಚ ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾಕ್ಯಂ ರಾಜಾ ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ || 6 ||

ಭರತಸ್ತು ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದ್ವಾಃಸ್ಥಾದ್ರಾಮಸಮೀರಿತಮ್ |
ಉತ್ಪಪಾತಾಸನಾತ್ಕೂರ್ಣಂ ಪದ್ಭ್ಯಾಮೇವ ತತೋಽಗಮತ್ || 7 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಯಾಂತಂ ಭರತಂ ತ್ವರಮಾಣಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಶತ್ರುಘ್ನಭವನಂ ಗತ್ವಾ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಜಗಾದ ಹ || 8 ||

ಏಹ್ಯಾಗಚ್ಛ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಜಾ ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ |
ಗತೋ ಹಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪೂರ್ವಂ ಭರತಶ್ಚ ಮಹಾಯಶಾಃ || 9 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ತಸ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ರಾಮಶಾಸನಮ್ |
ಶಿರಸಾ ವನ್ದ್ಯಾ ಧರಣೀಂ ಪ್ರಯಯೌ ಯತ್ರ ರಾಘವಃ || 10 ||

ಕುಮಾರಾನಾಗತಾಂಶ್ರಿತಾ ಚಿಂತಾವ್ಯಾಕುಲಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಅವಾಕಿರಾ ದೀನಮನಾ ದ್ವಾಃಸ್ಥಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 11 ||

ಪ್ರವೇಶಯ ಕುಮಾರಾಂಸ್ತ್ವಂ ಮತ್ಸಮೀಪಂ ತ್ವರಾನ್ವಿತಃ |
ಏತೇಷು ಜೀವಿತಂ ಮಹ್ಯಮೇತೇ ಪ್ರಾಣಾ ಬಹಿಶ್ಚರಾಃ || 12 ||

ಆಜ್ಞಪ್ತಾಸ್ತು ನರೇಂದ್ರೇಣ ಕುಮಾರಾಃ ಶುಕ್ಲವಾಸಸಃ |
ಪ್ರಹ್ಲಾಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಾಲಯೋ ಭೂತ್ವಾ ವಿವಿಶುಸ್ತೇ ಸಮಾಹಿತಾಃ || 13 ||

ತೇ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುಖಂ ತಸ್ಯ ಸಗ್ರಹಂ ಶಶಿನಂ ಯಥಾ |
ಸನ್ದ್ಯಾಗತಮಿವಾದಿತ್ಯಂ ಪ್ರಭಯಾ ಪರಿವರ್ಜಿತಮ್ || 14 ||

ಬಾಷ್ಟಪೂರ್ಣೇ ಚ ನಯನೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಹತಶೋಭಂ ಯಥಾ ಪದ್ಮಂ ಮುಖಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಚ ತಸ್ಯ ತೇ || 15 ||

ತತೋಽಭಿವಾದ್ಯ ತ್ವರಿತಾಃ ಪಾದೌ ರಾಮಸ್ಯ ಮೂರ್ಧಭಿಃ |
ತಸ್ಥುಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಮಶ್ಚಾಶ್ರೂಣ್ಯವರ್ತಯತ್ || 16 ||

ತಾನ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಚ ಮಹಾಭುಜಃ |
ಆಸನೇಷ್ವಾಧ್ವಮಿತುಕ್ತಾ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಜಗಾದ ಹ || 17 ||

ಭವನ್ಮೋ ಮಮ ಸರ್ವಸ್ವಂ ಭವನ್ಮೋ ಮಮ ಜೀವಿತಮ್ |
ಭವದ್ಭಿಶ್ಚ ಕೃತಂ ರಾಜ್ಯಂ ಪಾಲಯಾಮಿ ನರೇಶ್ವರಾಃ || 18 ||

ಭವಂತಃ ಕೃತಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಾ ಬುದ್ಧಾ ಚ ಪರಿನಿಷ್ಠಿತಾಃ |
ಸಮೂಘಯ ಚ ಮದರ್ಥೋಽಯಮನ್ವೇಷ್ಯವೈರೇ ನರೇಶ್ವರಾಃ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೇಷಾಂ ಸಮುಪವಿಷ್ವಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ದೀನಚೇತಸಾಮ್ ।
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ ॥ 1 ॥

ಸರ್ವೇ ಶೃಣುತ ಭದ್ರಂ ವೋ ಮಾ ಕುರುಧ್ವಂ ಮನೋಽನ್ಯಥಾ ।
ಪೌರಾಣಾಂ ಮಮ ಸೀತಾಯಾಂ ಯಾದೃಶೀ ವರ್ತತೇ ಕಥಾ ॥ 2 ॥

ಪೌರಾಪವಾದಃ ಸುಮಹಾಂಸ್ತಥಾ ಜನಪದಸ್ಯ ಚ ।
ವರ್ತತೇ ಮಯಿ ಬೀಭತ್ಸಃ ಸ ಮೇ ಮರ್ಮಾಣಿ ಕೃನ್ತತಿ ॥ 3 ॥

ಅಹಂ ಕಿಲ ಕುಲೇ ಜಾತ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಸೀತಾಂ ಪಾಪಸಮಾಚಾರಾಮಾನಯೇಯಂ ಕಥಂ ಪುರೇ ॥ 4 ॥

ಜಾನಾಸಿ ಹಿ ಯಥಾ ಸೌಮ್ಯ ದಣ್ಡಕೇ ವಿಜನೇ ವನೇ ।
ರಾವಣೇನ ಹೃತಾ ಸೀತಾ ಸ ಚ ವಿಧ್ವಂಸಿತೋ ಮಯಾ ॥ 5 ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ತವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ದೇವಾನಾಂ ಹವ್ಯವಾಹನಃ ।
ಅಪಾಪಾಂ ಮೃಥಿಲೀಮಾಹ ವಾಯುಶ್ಚಾಕಾಶಗೋಚರಃ ॥ 6 ॥

ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯೌ ಚ ಶಂಸೇತೇ ಸುರಾಣಾಂ ಸಂನಿಧೌ ಪುರಾ ।
ಋಷೀಣಾಂ ಚೈವ ಸರ್ವೇಷಾಮಪಾಪಾಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥ 7 ॥

ಏವಂ ಶುದ್ಧಸಮಾಚಾರಾ ದೇವಗಂಧರ್ವಸಂನಿಧೌ ।
ಲಜ್ಞಾದ್ವೀಪೇ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ಮಮ ಹಸ್ತೇ ನಿವೇಶಿತಾ ॥ 8 ॥

ಅನ್ತರಾತ್ಮಾ ಚ ಮೇ ವೇತ್ತಿ ಸೀತಾಂ ಶುದ್ಧಾಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ ।
ತತೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವೈದೇಹೀಮಯೋಧ್ಯಾಮಹಮಾಗತಃ ॥ 9 ॥

ಅಯಂ ತು ಮೇ ಮಹಾನಾಸ್ತಥಾ ಜನಪದಸ್ಯ ಚ ।
ಪೌರಾಪವಾದಃ ಸುಮಹಾಂಸ್ತಥಾ ಜನಪದಸ್ಯ ಚ ॥ 10 ॥

ಅಕೀರ್ತಿಯಸ್ಯ ಗೀಯೇತ ಲೋಕೇ ಭೂತಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿತ್ |
ಪತತ್ಯೇವಾಧಮಾಂಲೋಕಾನ್ಯಾವಚ್ಛಬ್ದಃ ಸ ಕೀರ್ತ್ಯತೇ || 11 ||

ಅಕೀರ್ತಿನಿದ್ಯತೇ ದೈವೈಃ ಕೀರ್ತಿದೇವೇಷು ಪೂಜ್ಯತೇ |
ಕೀರ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಚ ಸಮಾರಮ್ಭಃ ಸರ್ವ ಏವ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ || 12 ||

ಅಪ್ಯಹಂ ಜೀವಿತಂ ಜಹ್ಯಾಂ ಯುಷ್ಮಾನ್ವಾ ಪುರುಷರ್ಷಭಾಃ |
ಅಪವಾದಭಯಾದ್ಭೀತಃ ಕಿಂ ಪುನರ್ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ || 13 ||

ತಸ್ಮಾದ್ಭವಂತಃ ಪಶ್ಯಂತು ಪತಿತಂ ಶೋಕಸಾಗರೇ |
ನ ಹಿ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಭೂಯಃ ಕಿಂಚಿದ್ಧುಃಖಮತೋಽಧಿಕಮ್ || 14 ||

ಶ್ವಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಭಾತೇ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಸುಮನ್ತ್ರಾಧಿಷ್ಠಿತಂ ರಥಮ್ |
ಆರುಹ್ಯ ಸೀತಾಮಾರೋಪ್ಯ ವಿಷಯಾಂತೇ ಸಮುತ್ಸೃಜ || 15 ||

ಗಜಾಗ್ರಾಸ್ತು ಪರೇ ಪಾರೇ ವಾಲ್ಮೀಕೇಃ ಸುಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಆಶ್ರಮೋ ದಿವ್ಯಸಂಜ್ಞಾಶಸ್ತಮಸಾತೀರಮಾಶ್ರಿತಃ || 16 ||

ತತ್ರೈನಾಂ ವಿಜನೇ ಕಕ್ಷೇ ವಿಸ್ಪೃಜ್ಯ ರಘುನಂದನ |
ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಕುರುಷ್ವ ವಚನಂ ಮಮ || 17 ||

ನ ಚಾಸ್ಮಿ ಪ್ರತಿವಕ್ತವ್ಯಃ ಸೀತಾಂ ಪ್ರತಿ ಕಥಂಚ್ಛನ |
ಅಪ್ರೀತಿಃ ಪರಮಾ ಮಹ್ಯಂ ಭವೇತ್ತು ಪ್ರತಿವಾರಿತೇ || 18 ||

ಶಾಪಿತಾಶ್ಚ ಮಯಾ ಯೂಯಂ ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಜೀವಿತೇನ ಚ |
ಯೇ ಮಾಂ ವಾಕ್ಯಾಂತರೇ ಬ್ರೂಯುರನುನೇತುಂ ಕಥಂಚ್ಛನ || 19 ||

ಮಾನಯಂತು ಭವನ್ತೋ ಮಾಂ ಯದಿ ಮಚ್ಛಾಸನೇ ಸ್ಥಿತಾಃ |
ಇತೋಽದ್ಯ ನೀಯತಾಂ ಸೀತಾ ಕುರುಷ್ವ ವಚನಂ ಮಮ || 20 ||

ಪೂರ್ವಮುಕ್ತೋಽಹಮನಯಾ ಗಜಾಗ್ರತೀರೇ ಮಹಾಶ್ರಮಾನ್ |
ಪಶ್ಯೇಯಮಿತಿ ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ಕಾಮಃ ಸಂವತ್ಸೃತಾಮಯಮ್ || 21 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಬಾಷ್ಪೇಣ ಪಿಹಿತೇಕ್ಷಣಃ ।

ಪ್ರವಿವೇಶ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಃ ॥²²॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಪಇಚ್ಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ರಜನ್ಯಾಂ ವೃಷ್ಣಾಂಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ದೀನಚೇತನಃ ।
ಸುಮನ್ತ್ರಮಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ ॥ ೧ ॥

ಸಾರಥೇ ತುರಗಾಞ್ಞೀಘ್ರಂ ಯೋಜಯಸ್ವ ರಥೋತ್ತಮೇ ।
ಸ್ವಾಸ್ತೀರ್ಣಂ ರಾಜಭವನಾತ್ಸೀತಾಯಾಶ್ಚಾಸನಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸೀತಾ ಹಿ ರಾಜಭವನಾದಾಶ್ರಮಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಮಯಾ ನೇಯಾ ಮಹರ್ಷೀಣಾಂ ಶೀಘ್ರಮಾನೀಯತಾಂ ರಥಃ ॥ ೩ ॥

ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ತು ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಯುಕ್ತಂ ಪರಮವಾಜಿಭಿಃ ।
ರಥಂ ಸುರುಚಿರಪ್ರವ್ಯಂ ಸ್ವಾಸ್ತೀರ್ಣಂ ಸುಖಶಯ್ಯಯಾ ॥ ೪ ॥

ಆದಾಯೋವಾಚ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಹರ್ಷವರ್ಧನಮ್ ।
ರಥೋಽಯಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೋ ಯತ್ಕಾರ್ಯಂ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಪ್ರಭೋ ॥ ೫ ॥

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸುಮನ್ತ್ರೇಣ ರಾಜವೇಶ್ಮ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸೀತಾಮಾಸಾದ್ಯ ವ್ಯಾಜಹಾರ ನರರ್ಷಭಃ ॥ ೬ ॥

ಗಜ್ಞಾತೀರೇ ಮಯಾ ದೇವಿ ಮುನೀನಾಮಾಶ್ರಮೇ ಶುಭೇ ।
ಶೀಘ್ರಂ ಗತೋಪನೇಯಾಸಿ ಶಾಸನಾತ್ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯ ನಃ ॥ ೭ ॥

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ವೈದೇಹೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಗಮನಂ ಚಾಭ್ಯರೋಚಯತ್ ॥ ೮ ॥

ವಾಸಾಂಸಿ ಚ ಮಹಾರ್ಹಣಿ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾ ತಾನಿ ವೈದೇಹೀ ಗಮನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೯ ॥

ಇಮಾನಿ ಮುನಿಪತ್ನೀನಾಂ ದಾಸ್ಯಾಮ್ಯಾಭರಣಾನ್ಯಹಮ್ ।
ಸೌಮಿತ್ರಿಸ್ತು ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಥಮಾರೋಪ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।

ಪ್ರಯಯೌ ಶೀಘ್ರತುರಗೋ ರಾಮಸ್ಯಾಜ್ಞಾಮನುಸ್ಮರನ್ || 10 ||

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ತದಾ ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮವರ್ಧನಮ್ |
ಅಶುಭಾನಿ ಬಹುನ್ಯದ್ಯ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಘುನಂದನ || 11 ||

ನಯನಂ ಮೇ ಸ್ಫುರತ್ಯದ್ಯ ಗಾತ್ರೋತ್ಕಮ್ಪಶ್ಚ ಜಾಯತೇ |
ಹೃದಯಂ ಚೈವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಅಸ್ವಸ್ಥಮಿವ ಲಕ್ಷಯೇ || 12 ||

ಔತ್ಸುಕ್ಯಂ ಪರಮಂ ಚಾಪಿ ಅಧೃತಿಶ್ಚ ಪರಾ ಮಮ |
ಶೂನ್ಯಾಮಿವ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪೃಥಿವೀಂ ಪೃಥುಲೋಚನ || 13 ||

ಅಪಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ಭ್ರಾತುಸ್ತೇ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹ |
ಶ್ವಶ್ರುಣಾಂ ಚೈವ ಮೇ ವೀರ ಸರ್ವಾಸಾಮವಿಶೇಷತಃ || 14 ||

ಪುರೇ ಜನಪದೇ ಚೈವ ಕುಶಲಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಮಪಿ |
ಇತ್ಯಿಹಾಲಿಕೃತಾ ಸೀತಾ ದೇವತಾ ಅಭ್ಯಯಾಚತ || 15 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽರ್ಥಂ ತು ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಿರಸಾ ವಂದ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ಶಿವಮಿತ್ಯಬ್ರವೀದ್ಧೃಷ್ಟೋ ಹೃದಯೇನ ವಿಶುಷ್ಯತಾ || 16 ||

ತತೋ ವಾಸಮುಪಾಗಮ್ಯ ಗೋಮತೀತೀರ ಆಶ್ರಮೇ |
ಪ್ರಭಾತೇ ಪುನರುತ್ಥಾಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸೂತಮಬ್ರವೀತ್ || 17 ||

ಯೋಜಯಸ್ವ ರಥಂ ಶೀಘ್ರಮದ್ಯ ಭಾಗೀರಥೀಜಲಮ್ |
ಶಿರಸಾ ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತ್ರ್ಯಮ್ಬಕಃ ಪರ್ವತೇ ಯಥಾ || 18 ||

ಸೋಽಶ್ವಾನಿವಚಾರಯಿತ್ವಾಶು ರಥೇ ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮನೋಜವಾನ್ |
ಆರೋಹಸ್ವೇತಿ ವೈದೇಹೀಂ ಸೂತಃ ಪ್ರಾಇಹಾಲಿರಬ್ರವೀತ್ || 19 ||

ಸಾ ತು ಸೂತಸ್ಯ ವಚನಾದಾರುರೋಹ ರಥೋತ್ತಮಮ್ |
ಸೀತಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಾರ್ಧಂ ಸುಮನ್ತ್ರೇಣ ಚ ಧೀಮತಾ || 20 ||

ಅಥಾರ್ಧದಿವಸಂ ಗತ್ವಾ ಭಾಗೀರಥ್ಯಾ ಜಲಾಶಯಮ್ |

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ದೀನಃ ಪ್ರರುರೋದ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ || 21 ||

ಸೀತಾ ತು ಪರಮಾಯತ್ತಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾತುರಮ್ |
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಕಿಮಿದಂ ರುದ್ಯತೇ ತ್ವಯಾ || 22 ||

ಜಾಹ್ನವೀತೀರಮಾಸಾದ್ಯ ಚಿರಾಭಿಲಷಿತಂ ಮಮ |
ಹರ್ಷಕಾಲೇ ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಂ ವಿಷಾದಯಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 23 ||

ನಿತ್ಯಂ ತ್ವಂ ರಾಮಪಾದೇಷು ವರ್ತಸೇ ಪುರುಷರ್ಷಭ |
ಕಚ್ಚಿದ್ವಿನಾಕೃತಸ್ತೇನ ದ್ವಿರಾತ್ರೇ ಶೋಕಮಾಗತಃ || 24 ||

ಮಮಾಪಿ ದಯಿತೋ ರಾಮೋ ಜೀವಿತೇನಾಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ನ ಚಾಹಮೇವಂ ಶೋಚಾಮಿ ಮೈವಂ ತ್ವಂ ಬಾಲಿಶೋ ಭವ || 25 ||

ತಾರಯಸ್ವ ಚ ಮಾಂ ಗಜಾಂಗಂ ದರ್ಶಯಸ್ವ ಚ ತಾಪಸಾನ್ |
ತತೋ ಧನಾನಿ ವಾಸಾಂಸಿ ದಾಸ್ಯಾಮ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ || 26 ||

ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ಮಹರ್ಷೀಣಾಂ ಯಥಾರ್ಹಮಭಿವಾದನಮ್ |
ತತ್ರ ಚೈಕಾಂ ನಿಶಾಮುಷ್ಯ ಯಾಸ್ಯಾಮಸ್ತಾಂ ಪುರೀಂ ಪುನಃ || 27 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಮೃಜ್ಯ ನಯನೇ ಶುಭೇ |
ತಿತೀರ್ಷುರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಗಜಾಂಗಂ ಶುಭಾಂ ನಾವಮುಪಾಹರತ್ || 28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಚತಾವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ನಾವಂ ಸುವಿಸ್ತೀರ್ಣಾಂ ನೈಷಾದೀಂ ರಾಘವಾನುಜಃ |
ಆರುರೋಹ ಸಮಾಯುಕ್ತಾಂ ಪೂರ್ವಮಾರೋಪ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 1 ||

ಸುಮನ್ತ್ರಂ ಚೈವ ಸರಥಂ ಸ್ಥೀಯತಾಮಿತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಉವಾಚ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಃ ಪ್ರಯಾಹೀತಿ ಚ ನಾವಿಕಮ್ || 2 ||

ತತಸ್ತೀರಮುಪಾಗಮ್ಯ ಭಾಗೀರಥಾಃ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಉವಾಚ ಮೈಥಿಲೀಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಾಇಜ್ಜಲಿರ್ಬಾಷ್ಪಗದ್ಗದಃ || 3 ||

ಹೃದ್ಗತಂ ಮೇ ಮಹಚ್ಛಲ್ಯಂ ಯದಸ್ಮಾತ್ಪರ್ಯೇಣ ಧೀಮತಾ |
ಅಸ್ಮಿನ್ನಿಮಿತ್ತೇ ವೈದೇಹಿ ಲೋಕಸ್ಯ ವಚನೀಕೃತಃ || 4 ||

ಶ್ರೇಯೋ ಹಿ ಮರಣಂ ಮೇಽದ್ಯ ಮೃತ್ಯೋರ್ವಾ ಯತ್ಪರಂ ಭವೇತ್ |
ನ ಚಾಸ್ಮಿನ್ನೀದೃಶೇ ಕಾರ್ಯೇ ನಿಯೋಜ್ಯೋ ಲೋಕನಿನ್ದಿತೇ || 5 ||

ಪ್ರಸೀದ ನ ಚ ಮೇ ರೋಷಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಸುವ್ರತೇ |
ಇತ್ಯಿಜ್ಜಲಿಕೃತೋ ಭೂಮೌ ನಿಪಪಾತ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 6 ||

ರುದನ್ತಂ ಪ್ರಾಇಜ್ಜಲಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಙ್ಕನ್ತಂ ಮೃತ್ಯುಮಾತ್ಮನಃ |
ಮೈಥಿಲೀ ಭೃಶಸಂವಿಗ್ನಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 7 ||

ಕಿಮಿದಂ ನಾವಗಚ್ಛಾಮಿ ಬ್ರೂಹಿ ತತ್ತ್ವೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಪಶ್ಯಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಚ ನ ಸ್ವಸ್ಥಮಪಿ ಕ್ಷೇಮಂ ಮಹೀಪತೇಃ || 8 ||

ಶಾಪಿತೋಽಸಿ ನರೇಂದ್ರೇಣ ಯತ್ತ್ವಂ ಸನ್ತಾಪಮಾತ್ಮನಃ |
ತದ್ಬ್ರೂಯಾಃ ಸಂನಿಧೌ ಮಹ್ಯಮಹಮಾಜ್ಞಾಪಯಾಮಿ ತೇ || 9 ||

ವೈದೇಹ್ಯಾ ಚೋದ್ಯಮಾನಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ದೀನಚೇತನಃ |
ಅವಾಙ್ಮುಖೋ ಬಾಷ್ಪಗಲೋ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 10 ||

ಶೃತ್ವಾ ಪರಿಷದೋ ಮಧ್ಯೇ ಅಪವಾದಂ ಸುದಾರುಣಮ್ ।
ಪುರೇ ಜನಪದೇ ಚೈವ ತ್ವತ್ಕೃತೇ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ ॥ 11 ॥

ನ ತಾನಿ ವಚನೀಯಾನಿ ಮಯಾ ದೇವಿ ತವಾಗ್ರತಃ ।
ಯಾನಿ ರಾಜ್ಞಾ ಹೃದಿ ನ್ಯಸ್ತಾನ್ಯಮರ್ಷಃ ಪೃಷ್ಠತಃ ಕೃತಃ ॥ 12 ॥

ಸಾ ತ್ವಂ ತ್ಯಕ್ತಾ ನೃಪತಿನಾ ನಿರ್ದೋಷಾ ಮಮ ಸಂನಿಧೌ ।
ಪೌರಾಪವಾದಭೀತೇನ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ದೇವಿ ನ ತೇಽನ್ಯಥಾ ॥ 13 ॥

ಆಶ್ರಮಾಂತೇಷು ಚ ಮಯಾ ತ್ಯಕ್ತವ್ಯಾ ತ್ವಂ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ।
ರಾಜ್ಞಃ ಶಾಸನಮಾಜ್ಞಾಯ ತವೈವಂ ಕಿಲ ದೌಹೃದಮ್ ॥ 14 ॥

ತದೇತಜ್ಜಾಹ್ನವೀತೀರೇ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೀಣಾಂ ತಪೋವನಮ್ ।
ಪುಣ್ಯಂ ಚ ರಮಣೀಯಂ ಚ ಮಾ ವಿಷಾದಂ ಕೃಥಾಃ ಶುಭೇ ॥ 15 ॥

ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯೈಷ ಪಿತುರ್ಮೇ ಮುನಿಪುಂಜವಃ ।
ಸಖಾ ಪರಮಕೋ ವಿಪ್ರೋ ವಾಲ್ಮೀಕಿಃ ಸುಮಹಾಯಶಾಃ ॥ 16 ॥

ಪಾದಚ್ಛಾಯಾಮುಪಾಗಮ್ಯ ಸುಖಮಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಉಪವಾಸಪರೈಕಾಗ್ರಾ ವಸ ತ್ವಂ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ ॥ 17 ॥

ಪತಿವ್ರತಾತ್ವಮಾಸ್ಥಾಯ ರಾಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಸದಾ ಹೃದಿ ।
ಶ್ರೇಯಸ್ತೇ ಪರಮಂ ದೇವಿ ತಥಾ ಕೃತ್ವಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 18 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಾರುಣಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ಪರಂ ವಿಷಾದಮಾಗಮ್ಯ ವೈದೇಹೀ ನಿಪಪಾತ ಹ ॥ ೧ ॥

ಸಾ ಮುಹೂರ್ತಮಿವಾಸಂಜ್ಞಾ ಬಾಷ್ಪವ್ಯಾಕುಲಿತೇಕ್ಷಣಾ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೀನಯಾ ವಾಚಾ ಉವಾಚ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ॥ ೨ ॥

ಮಾಮಿಕೇಯಂ ತನುರ್ನೂನಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ದುಃಖಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಧಾತ್ರಾ ಯಸ್ಯಾಸ್ತಥಾ ಮೇಽದ್ಯ ದುಃಖಮೂರ್ತಿಃ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೩ ॥

ಕಿಂ ನು ಪಾಪಂ ಕೃತಂ ಪೂರ್ವಂ ಕೋ ವಾ ದಾರೈರ್ವಿಯೋಜಿತಃ ।
ಯಾಹಂ ಶುದ್ಧಸಮಾಚಾರಾ ತ್ಯಕ್ತಾ ನೃಪತಿನಾ ಸತೀ ॥ ೪ ॥

ಪುರಾಹಮಾಶ್ರಮೇ ವಾಸಂ ರಾಮಪಾದಾನುವರ್ತಿನೀ ।
ಅನುರುಧ್ಯಾಪಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ದುಃಖೇ ವಿಪರಿವರ್ತಿನೀ ॥ ೫ ॥

ಸಾ ಕಥಂ ಹ್ಯಾಶ್ರಮೇ ಸೌಮ್ಯ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ವಿಜನೀಕೃತಾ ।
ಆಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಚ ಕಸ್ಯಾಹಂ ದುಃಖಂ ದುಃಖಪರಾಯಣಾ ॥ ೬ ॥

ಕಿಂ ಚ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮುನಿಷು ಕಿಂ ಮಯಾಪಕೃತಂ ನೃಪೇ ।
ಕಸ್ಮಿನ್ವಾ ಕಾರಣೇ ತ್ಯಕ್ತಾ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ ೭ ॥

ನ ಖಿಲ್ವದ್ಯೈವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಜೀವಿತಂ ಜಾಹ್ನವೀಜಲೇ ।
ತ್ಯಜೇಯಂ ರಾಜವಂಶಸ್ತು ಭರ್ತುರ್ಮೇ ಪರಿಹಾಸ್ಯತೇ ॥ ೮ ॥

ಯಥಾಜ್ಞಾಂ ಕುರು ಸೌಮಿತ್ರೇ ತ್ಯಜ ಮಾಂ ದುಃಖಭಾಗಿನೀಮ್ ।
ನಿದೇಶೇ ಸ್ಥೀಯತಾಂ ರಾಜ್ಞಃ ಶೃಣು ಚೇದಂ ವಚೋ ಮಮ ॥ ೯ ॥

ಶ್ವಶ್ರುಣಾಮವಿಶೇಷೇಣ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಃ ಪ್ರಗ್ರಹೇಣ ಚ ।
ಶಿರಸಾ ವನ್ದ್ಯ ಚರಣೌ ಕುಶಲಂ ಬ್ರೂಹಿ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯಥಾ ಭ್ರಾತೃಷು ವರ್ತೇಥಾಸ್ತಥಾ ಪೌರೇಷು ನಿತ್ಯದಾ ।
ಪರಮೋ ಹ್ಯೇಷ ಧರ್ಮಃ ಸ್ಯಾದೇಷಾ ಕೀರ್ತಿರನುತ್ತಮಾ ॥ 11 ॥

ಯತ್ತ್ವಂ ಪೌರಜನಂ ರಾಜನ್ಧರ್ಮೇಣ ಸಮವಾಪ್ನುಯಾಃ ।
ಅಹಂ ತು ನಾನುಶೋಚಾಮಿ ಸ್ವಶರೀರಂ ನರರ್ಷಭ ।
ಯಥಾಪವಾದಂ ಪೌರಾಣಾಂ ತಥೈವ ರಘುನಂದನ ॥ 12 ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವನ್ತ್ಯಾಂ ಸೀತಾಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ದೀನಚೇತನಃ ।
ಶಿರಸಾ ಧರಣೀಂ ಗತ್ವಾ ವ್ಯಾಹರ್ತುಂ ನ ಶಶಾಕ ಹ ॥ 13 ॥

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಸ ರುದನ್ನೇವ ಮಹಾಸ್ವನಮ್ ।
ಆರುರೋಹ ಪುನರ್ನಾವಂ ನಾವಿಕಂ ಚಾಭ್ಯುಚೋದಯತ್ ॥ 14 ॥

ಸ ಗತ್ವಾ ಚೋತ್ತರಂ ಕೂಲಂ ಶೋಕಭಾರಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಸಮೂಢ ಇವ ದುಃಖೇನ ರಥಮಧ್ಯಾರುಹದ್ಧೃತಮ್ ॥ 15 ॥

ಮುಹುರ್ಮುಹುರಪಾವೃತ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾಮನಾಥವತ್ ।
ವೇಷ್ಮನ್ತೀಂ ಪರತೀರಸ್ಥಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರಯಯಾವಥ ॥ 16 ॥

ದೂರಸ್ಥಂ ರಥಮಾಲೋಕ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಾಮುದ್ವಿಗ್ನಾಂ ಸೀತಾಂ ಶೋಕಃ ಸಮಾವಿಶತ್ ॥ 17 ॥

ಸಾ ದುಃಖಭಾರಾವನತಾ ತಪಸ್ವಿನೀ
ಯಶೋಧರಾ ನಾಥಮಪಶ್ಯತೀ ಸತೀ ।
ರುರೋದ ಸಾ ಬರ್ಹಿಣನಾದಿತೇ ವನೇ
ಮಹಾಸ್ವನಂ ದುಃಖಪರಾಯಣಾ ಸತೀ ॥ 18 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಚತಾಸ್ವರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸೀತಾಂ ತು ರುದತೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯೇ ತತ್ರ ಮುನಿದಾರಕಾಃ ।
ಪ್ರಾದ್ರವನ್ಯತ್ರ ಭಗವಾನಾಸ್ತೇ ವಾಲ್ಮೀಕಿರಗ್ರ್ಯಧೀಃ ॥ ೧ ॥

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮುನೇಃ ಪಾದೌ ಮುನಿಪುತ್ರಾ ಮಹರ್ಷಯೇ ।
ಸರ್ವೇ ನಿವೇದಯಾಮಾಸುಸ್ತಸ್ಯಾಸ್ತು ರುದಿತಸ್ವನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಾ ಭಗವನ್ಕಸ್ಯಾಪ್ಯೇಷಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಪತ್ನೀ ಶ್ರೀರಿವ ಸಮೋಹಾದ್ವಿರೌತಿ ವಿಕೃತಸ್ವರಾ ॥ ೩ ॥

ಭಗವನ್ನಾಧು ಪಶ್ಯೇಮಾಂ ದೇವತಾಮಿವ ಖಾಚುಚ್ಯತಾಮ್ ।
ನ ಹ್ಯೇನಾಂ ಮಾನುಷೀಂ ವಿದ್ಮಃ ಸತ್ಕಿಯಾಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಯುಜ್ಯತಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಧರ್ಮವಿತ್ ।
ತಪಸಾ ಲಬ್ಧಚಕ್ಷುಷ್ಮಾನ್ಪ್ರಾದ್ರವದ್ಯತ್ರ ಮೈಥಿಲೀ ॥ ೫ ॥

ತಂ ತು ದೇಶಮಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಅರ್ಘ್ಯಮಾದಾಯ ರುಚಿರಂ ಜಾಹ್ವನೀತೀರಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ದದರ್ಶ ರಾಘವಸ್ಯೇಷ್ವಾಂ ಪತ್ನೀಂ ಸೀತಾಮನಾಥವತ್ ॥ ೬ ॥

ತಾಂ ಸೀತಾಂ ಶೋಕಭಾರಾರ್ತಾಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿರ್ಮುನಿಪುಂಗವಃ ।
ಉವಾಚ ಮಧುರಾಂ ವಾಣೀಂ ಹ್ಲಾದಯನ್ನಿವ ತೇಜಸಾ ॥ ೭ ॥

ಸ್ನುಷಾ ದಶರಥಸ್ಯ ತ್ವಂ ರಾಮಸ್ಯ ಮಹಿಷೀ ಸತೀ ।
ಜನಕಸ್ಯ ಸುತಾ ರಾಜ್ಞಃ ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಪತಿವ್ರತೇ ॥ ೮ ॥

ಆಯಾನ್ತ್ಯೇವಾಸಿ ವಿಜ್ಞಾತಾ ಮಯಾ ಧರ್ಮಸಮಾಧಿನಾ ।
ಕಾರಣಂ ಚೈವ ಸರ್ವಂ ಮೇ ಹೃದಯೇನೋಪಲಕ್ಷಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅಪಾಪಾಂ ವೇದ್ಮಿ ಸೀತೇ ತ್ವಾಂ ತಪೋಲಬ್ಧೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ ।

ವಿಶುದ್ಧಭಾವಾ ವೈದೇಹಿ ಸಾಮ್ಪ್ರತಂ ಮಯಿ ವರ್ತಸೇ || 10 ||

ಆಶ್ರಮಸ್ಯಾವಿದೂರೇ ಮೇ ತಾಪಸ್ಯಸ್ತಪಸಿ ಸ್ಥಿತಾಃ |
ತಾಸ್ತಾಂ ವತ್ಸೇ ಯಥಾ ವತ್ಸಂ ಪಾಲಯಿಷ್ಯಂತಿ ನಿತ್ಯಶಃ || 11 ||

ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಪ್ರತೀಚ್ಛ ತ್ವಂ ವಿಸ್ರಬಾಧ ವಿಗತಜ್ವರಾ |
ಯಥಾ ಸ್ವಗೃಹಮಭ್ಯೇತ್ಯ ವಿಷಾದಂ ಚೈವ ಮಾ ಕೃಥಾಃ || 12 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಭಾಷಿತಂ ಸೀತಾ ಮುನೇಃ ಪರಮಮದ್ಭುತಮ್ |
ಶಿರಸಾ ವನ್ದ್ಯ ಚರಣೌ ತಥೇತ್ಯಾಹ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 13 ||

ತಂ ಪ್ರಯಾಂತಂ ಮುನಿಂ ಸೀತಾ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಪೃಷ್ಠತೋಽನ್ವಗಾತ್ |
ಅನ್ವಯಾದ್ಯತ್ರ ತಾಪಸ್ಯೋ ಧರ್ಮನಿತ್ಯಾಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ || 14 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುನಿಮಾಯಾಂತಂ ವೈದೇಹ್ಯಾನುಗತಂ ತದಾ |
ಉಪಾಜಗ್ಮುರ್ಮುದಾ ಯುಕ್ತಾ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರುವನ್ || 15 ||

ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿರಸ್ಯಾಗಮನಂ ಪ್ರಭೋ |
ಅಭಿವಾದಯಾಮಃ ಸರ್ವಾಸ್ತಾಂ ಮುಚ್ಯತಾಂ ಕಿಂ ಚ ಕುರ್ಮಹೇ || 16 ||

ತಾಸಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಲ್ಮೀಕಿರಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸೀತೇಯಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾ ಪತ್ನೀ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ || 17 ||

ಸ್ನುಷಾ ದಶರಥಸ್ಯೈಷಾ ಜನಕಸ್ಯ ಸುತಾ ಸತೀ |
ಅಪಾಪಾ ಪತಿನಾ ತ್ಯಕ್ತಾ ಪರಿಪಾಲಾ ಮಯಾ ಸದಾ || 18 ||

ಇಮಾಂ ಭವತ್ಯಃ ಪಶ್ಯಂತು ಸ್ನೇಹೇನ ಪರಮೇಣ ಹ |
ಗೌರವಾನ್ಮಮ ವಾಕ್ಯಸ್ಯ ಪೂಜ್ಯಾ ವೋಽಸ್ತು ವಿಶೇಷತಃ || 19 ||

ಮುಹುರ್ಮುಹುಶ್ಚ ವೈದೇಹೀಂ ಪರಿಸಾಂತ್ಯ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಂ ಶಿಷ್ಯವೃತಃ ಪುನರಾಯಾನ್ಮಹಾತಪಾಃ || 20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ಮೈಥಿಲೀಂ ಸೀತಾಮಾಶ್ರಮಂ ಸಮ್ಪ್ರವೇಶಿತಾಮ್ ।
ಸನ್ತಾಪಮಕರೋದ್ಘೋರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ದೀನಚೇತನಃ ॥ ೧ ॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ಮನ್ತ್ರಸಾರಥಿಮ್ ।
ಸೀತಾಸನ್ತಾಪಜಂ ದುಃಖಂ ಪಶ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ॥ ೨ ॥

ಅತೋ ದುಃಖಿತರಂ ಕಿಂ ನು ರಾಘವಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಪತ್ನೀಂ ಶುದ್ಧಸಮಾಚಾರಾಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಜನಕಾತ್ತಮಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ವ್ಯಕ್ತಂ ದೈವಾದಹಂ ಮನ್ಯೇ ರಾಘವಸ್ಯ ವಿನಾಭವಮ್ ।
ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸಾರಥೇ ಸಾರ್ಥಂ ದೈವಂ ಹಿ ದುರತಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯೋ ಹಿ ದೇವಾನ್ಸಗನ್ನದ್ವಾರ್ವಾನಸುರಾನ್ಸಹ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ।
ನಿಹನ್ಯಾದ್ರಾಘವಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸ ದೈವಮನುವರ್ತತೇ ॥ ೫ ॥

ಪುರಾ ಮಮ ಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯೈರ್ದೃಢೈಕೇ ವಿಜನೇ ವನೇ ।
ಉಷಿತೋ ನವವರ್ಷಾಣಿ ಪಂಚ ಚೈವ ಸುದಾರುಣೇ ॥ ೬ ॥

ತತೋ ದುಃಖಿತರಂ ಭೂಯಃ ಸೀತಾಯಾ ವಿಪ್ರವಾಸನಮ್ ।
ಪೌರಾಣಾಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನೃಶಂಸಂ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ ॥ ೭ ॥

ಕೋ ನು ಧರ್ಮಾಶ್ರಯಃ ಸೂತ ಕರ್ಮಣ್ಯಸ್ಮಿನ್ಯತೋಹರೇ ।
ಮೈಥಿಲೀಂ ಪ್ರತಿ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪೌರೈರ್ಹೀನಾರ್ಥವಾದಿಭಿಃ ॥ ೮ ॥

ಏತಾ ಬಹುವಿಧಾ ವಾಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಭಾಷಿತಾಃ ।
ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿಭೂತಾ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ ೯ ॥

ನ ಸನ್ತಾಪಸ್ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯಃ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮೈಥಿಲೀಂ ಪ್ರತಿ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾಮೇತತ್ಪುರಾ ವಿಪ್ರೈಃ ಪಿತುಸ್ತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಭವಿಷ್ಯತಿ ದೃಢಂ ರಾಮೋ ದುಃಖಪ್ರಾಯೋಽಲ್ಪಸೌಖ್ಯವಾನ್ |
ತಾಪಂ ಚೈವ ಮೈಥಿಲೀಂ ಚೈವ ಶತ್ರುಘ್ನಭರತೌ ತಥಾ |
ಸನ್ತ್ಯಜಿಷ್ಯತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕಾಲೇನ ಮಹತಾ ಮಹಾನ್ || 11 ||

ನ ತ್ವಿದಂ ತ್ವಯಿ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಭರತೇಽಪಿ ವಾ |
ರಾಜ್ಞಾ ವೋಽವ್ಯಾಹೃತಂ ವಾಕ್ಯಂ ದುರ್ವಾಸಾ ಯದುವಾಚ ಹ || 12 ||

ಮಹಾರಾಜಸಮೀಪೇ ಚ ಮಮ ಚೈವ ನರರ್ಷಭ |
ಋಷಿಣಾ ವ್ಯಾಹೃತಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಚ ಸಂನಿಧೌ || 13 ||

ಋಷೇಸ್ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾಮಾಹ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ |
ಸೂತ ನ ಕ್ವಚಿದೇವಂ ತೇ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಜನಸಂನಿಧೌ || 14 ||

ತಸ್ಯಾಹಂ ಲೋಕಪಾಲಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ತತ್ಸುಸಮಾಹಿತಃ |
ನೈವ ಜಾತ್ವನ್ನೃತಂ ಕುರ್ಯಾಮಿತಿ ಮೇ ಸೌಮ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ || 15 ||

ಸರ್ವಥಾ ನಾಸ್ತ್ಯವಕ್ತವ್ಯಂ ಮಯಾ ಸೌಮ್ಯ ತವಾಗ್ರತಃ |
ಯದಿ ತೇ ಶ್ರವಣೇ ಶ್ರದ್ಧಾ ಶ್ರೂಯತಾಂ ರಘುನಂದನ || 16 ||

ಯದ್ಯಪ್ಯಹಂ ನರೇಂದ್ರೇಣ ರಹಸ್ಯಂ ಶ್ರಾವಿತಃ ಪುರಾ |
ತಚ್ಚಾಪ್ಯುದಾಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ದೈವಂ ಹಿ ದುರತಿಕ್ರಮಮ್ || 17 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಭಾಷಿತಂ ತಸ್ಯ ಗಮ್ಭೀರಾರ್ಥಪದಂ ಮಹತ್ |
ತಥ್ಯಂ ಬ್ರೂಹೀತಿ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸೂತಂ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪರ್ವಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ಸಂಜ್ಞೇದಿತಃ ಸೂತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ತದ್ವಾಕ್ಯಮೃಷಿಣಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವ್ಯಾಹರ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೧ ॥

ಪುರಾ ನಾಮ್ನಾ ಹಿ ದುರ್ವಾಸಾ ಅತ್ರೇಃ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯಾಶ್ರಮೇ ಪುಣ್ಯೇ ಸ ವಾರ್ಷಿಕೈರಮುವಾಸ ಹ ॥ ೨ ॥

ತಮಾಶ್ರಮಂ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪಿತಾ ತೇ ಸುಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಪುರೋಧಸಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ದಿದೃಕ್ಷುರಗಮತ್ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೂರ್ಯಸಂಜ್ಞಾಶಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ತೇಜಸಾ ।
ಉಪವಿಷ್ಠಂ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಸವ್ಯೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಮಹಾಮುನಿಮ್ ।
ತೌ ಮುನೀ ತಾಪಸಶ್ರೇಷ್ಠೌ ವಿನೀತಸ್ತ್ವಭ್ಯವಾದಯತ್ ॥ ೪ ॥

ಸ ತಾಭ್ಯಾಂ ಪೂಜಿತೋ ರಾಜಾ ಸ್ವಾಗತೇನಾಸನೇನ ಚ ।
ಪಾದ್ಯೇನ ಫಲಮೂಲೈಶ್ಚ ಸೋಽಪ್ಯಾಸ್ತೇ ಮುನಿಭಿಃ ಸಹ ॥ ೫ ॥

ತೇಷಾಂ ತತ್ರೋಪವಿಷ್ಠಾನಾಂ ತಾಸ್ತಾಃ ಸುಮಧುರಾಃ ಕಥಾಃ ।
ಬಭೂವುಃ ಪರಮರ್ಷಿಣಾಂ ಮಧ್ಯಾದಿತ್ಯಗತೇಽಹನಿ ॥ ೬ ॥

ತತಃ ಕಥಾಯಾಂ ಕಸ್ಯಾಂಚಿತ್ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರಗ್ರಹೋ ನೃಪಃ ।
ಉವಾಚ ತಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಮತ್ರೇಃ ಪುತ್ರಂ ತಪೋಧನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಭಗವನ್ಕಿಮ್ಪ್ರಮಾಣೇನ ಮಮ ವಂಶೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಕಿಮಾಯುಶ್ಚ ಹಿ ಮೇ ರಾಮಃ ಪುತ್ರಾಶ್ಚಾನ್ಯೇ ಕಿಮಾಯುಷಃ ॥ ೮ ॥

ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಸುತಾ ಯೇ ಸ್ಯುಸ್ತೇಷಾಮಾಯುಃ ಕಿಯದ್ಭವೇತ್ ।
ಕಾಮ್ಯಯಾ ಭಗವನ್ಪ್ರಾಂಜಲಿ ವಂಶಸ್ಯಾಸ್ಯ ಗತಿಂ ಮಮ ॥ ೯ ॥

ತಚ್ಛ್ರವಾ ವ್ಯಾಹೃತಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯ ತು ।

ದುರ್ವಾಸಾಃ ಸುಮಹಾತೇಜಾ ವ್ಯಾಹರ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 10 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಃ ಪತೀ ರಾಮೋ ದೀರ್ಘಕಾಲಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಸುಖಿನಶ್ಚ ಸಮೃದ್ಧಾಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯನ್ತ್ಯಸ್ಯ ಚಾನುಜಾಃ || 11 ||

ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ಕುರಣೇ ತ್ವಾಂ ಚ ಮೈಥಿಲೀಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ |
ಸನ್ತ್ಯಜಿಷ್ಯತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕಾಲೇನ ಮಹತಾ ಕಿಲ || 12 ||

ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಣಿ ದಶವರ್ಷಶತಾನಿ ಚ |
ರಾಮೋ ರಾಜ್ಯಮುಪಾಸಿತಾಃ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || 13 ||

ಸಮೃದ್ಧೈರ್ಹಯಮೇಧೈಶ್ಚ ಇಷ್ಟಾಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ |
ರಾಜವಂಶಾಂಶ್ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಬಹುನೃಂಸ್ಥಾಪಯಿಷ್ಯತಿ || 14 ||

ಸ ಸರ್ವಮಖಿಲಂ ರಾಜ್ಞೋ ವಂಶಸ್ಯಾಸ್ಯ ಗತಾಗತಮ್ |
ಆಖ್ಯಾಯ ಸುಮಹಾತೇಜಾಸ್ತುಷ್ಣೀಮಾಸೀನ್ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ || 15 ||

ತುಷ್ಣೀಮೂರ್ಭತೇ ಮುನೌ ತಸ್ಮಿನ್ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ಪುನರಾಯಾತ್ಪುರೋತ್ತಮಮ್ || 16 ||

ಏತದ್ವಚೋ ಮಯಾ ತತ್ರ ಮುನಿನಾ ವ್ಯಾಹೃತಂ ಪುರಾ |
ಶ್ರುತಂ ಹೃದಿ ಚ ನಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ನಾನ್ಯಥಾ ತದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ || 17 ||

ಏವಂ ಗತೇ ನ ಸನ್ತಾಪಂ ಗನ್ತುಮರ್ಹಸಿ ರಾಘವ |
ಸೀತಾರ್ಥೇ ರಾಘವಾರ್ಥೇ ವಾ ದೃಢೋ ಭವ ನರೋತ್ತಮ || 18 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವ್ಯಾಹೃತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸೂತಸ್ಯ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ |
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ || 19 ||

ತಯೋಃ ಸಂವದತೋರೇವಂ ಸೂತಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋಃ ಪಥಿ |
ಅಸ್ತಮಕೋರ್ಗತೋ ವಾಸಂ ಗೋಮತ್ಯಾಂ ತಾವಥೋಷತುಃ || 20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಪಿಷ್ಠಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತ್ರ ತಾಂ ರಜನೀಮುಷ್ಯ ಗೋಮತ್ಯಾಂ ರಘುನಂದನಃ ।
ಪ್ರಭಾತೇ ಪುನರುತ್ಥಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರಯಯೌ ತದಾ ॥೧॥

ತತೋಽರ್ಧದಿವಸೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾರಥಃ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ರತ್ನಸಮೂರ್ಣಾಂ ಹೃಷ್ಣಪುಷ್ಪಜನಾವೃತಾಮ್ ॥೨॥

ಸೌಮಿತ್ರಿಸ್ತು ಪರಂ ದೈನ್ಯಂ ಜಗಾಮ ಸುಮಹಾಮತಿಃ ।
ರಾಮಪಾದೌ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕಿಮಹಂ ಗತಃ ॥೩॥

ತಸ್ಯೈವಂ ಚಿಂತಯಾನಸ್ಯ ಭವನಂ ಶಶಿಸಂನಿಭಮ್ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಪರಮೋದಾರಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ಸಮದೃಶ್ಯತ ॥೪॥

ರಾಜ್ಞಸ್ತು ಭವನದ್ವಾರಿ ಸೋಽವತೀರ್ಯ ನರೋತ್ತಮಃ ।
ಅವಾಜ್ಮುಖೋ ದೀನಮನಾಃ ಪ್ರಾವಿವೇಶಾನಿವಾರಿತಃ ॥೫॥

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವಂ ದೀನಮಾಸೀನಂ ಪರಮಾಸನೇ ।
ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ದದರ್ಶಾಗ್ರಜಮಗ್ರತಃ ॥೬॥

ಜಗ್ರಾಹ ಚರಣೌ ತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ದೀನಚೇತನಃ ।
ಉವಾಚ ದೀನಯಾ ವಾಚಾ ಪ್ರಾಂಜ್ವಲಿಃ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥೭॥

ಆರ್ಯಸ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ವಿಸೃಜ್ಯ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ।
ಗಜ್ಞಾತೀರೇ ಯಥೋದ್ದಿಷ್ಟೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀರಾಶ್ರಮೇ ಶುಭೇ ।
ಪುನರಸ್ಮಾಗತೋ ವೀರ ಪಾದಮೂಲಮುಪಾಸಿತುಮ್ ॥೮॥

ಮಾ ಶುಚಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಕಾಲಸ್ಯ ಗತಿರೀದೃಶೀ ।
ತ್ವದ್ವಿಧಾ ನ ಹಿ ಶೋಚಂತಿ ಸತ್ತ್ವವನ್ಮೋ ಮನಸ್ವಿನಃ ॥೯॥

ಸರ್ವೇ ಕ್ಷಯಾಂತಾ ನಿಚಯಾಃ ಪತನಾಂತಾಃ ಸಮುಚ್ಛ್ರಯಾಃ ।

ಸಂಯೋಗಾ ವಿಪ್ರಯೋಗಾನ್ತಾ ಮರಣಾನ್ತಂ ಚ ಜೀವಿತಮ್ || 10 ||

ಶಕ್ತಸ್ತ್ವಮಾತ್ಮನಾತ್ಮನಂ ವಿಜೇತುಂ ಮನಸೈವ ಹಿ |
ಲೋಕಾನಸ್ವಾರ್ವಾಂಶ್ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಕಿಂ ಪುನರ್ದುಃಖಮೀದೃಶಮ್ || 11 ||

ನೇದೃಶೇಷು ವಿಮುಹ್ಯಂತಿ ತ್ವದ್ವಿಧಾಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಾಃ |
ಯದರ್ಥಂ ಮೈಥಿಲೀ ತ್ಯಕ್ತಾ ಅಪವಾದಭಯಾನ್ನೃಪ || 12 ||

ಸ ತ್ವಂ ಪುರುಷಶಾರ್ದೂಲ ಧೈರ್ಯೇಣ ಸುಸಮಾಹಿತಃ |
ತ್ಯಜೇಮಾಂ ದುರ್ಬಲಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಾಪಂ ಮಾ ಕುರುಷ್ವ ಹ || 13 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಉವಾಚ ಪರಯಾ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಮಿತ್ರವತ್ಸಲಮ್ || 14 ||

ಏವಮೇತನ್ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಯಥಾ ವದಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಪರಿತೋಷಶ್ಚ ಮೇ ವೀರ ಮಮ ಕಾರ್ಯಾನುಶಾಸನೇ || 15 ||

ನಿವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಕೃತಾ ಸೌಮ್ಯ ಸನ್ತಾಪಶ್ಚ ನಿರಾಕೃತಃ |
ಭವದ್ವಾಕ್ಯೈಃ ಸುಮಧುರೈರನುನೀತೋಽಸ್ಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 16 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕಪಿಂಶತ್ಪತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಿಪಿಷ್ಠಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ತತಃ ಸುಮನ್ತ್ರಸ್ತ್ವಾಗಮ್ಯ ರಾಘವಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಏತೇ ನಿವಾರಿತಾ ರಾಜನ್ದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಠಂತಿ ತಾಪಸಾಃ || 1 ||

ಭಾರ್ಗವಂ ಚ್ಯವನಂ ನಾಮ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ದರ್ಶನಂ ತೇ ಮಹಾರಾಜ ಚೋದಯಂತಿ ಕೃತತ್ವರಾಃ |
ಪ್ರಿಯಮಾಣಾ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಯಮುನಾತೀರವಾಸಿನಃ || 2 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಧರ್ಮವಿತ್ |
ಪ್ರವೇಶ್ಯಂತಾಂ ಮಹಾತ್ಮನೋ ಭಾರ್ಗವಪ್ರಮುಖಾ ದ್ವಿಜಾಃ || 3 ||

ರಾಜಸ್ತ್ವಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ದಾಷಃಸೋಢೀ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಕೃತಾಞ್ಜಲಿಃ |
ಪ್ರವೇಶಯಾಮಾಸ ತತಸ್ತಾಪಸಾನಸ್ತಮ್ರತಾನ್ಬಹೂನ್ || 4 ||

ಶತಂ ಸಮಧಿಕಂ ತತ್ರ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಸ್ವತೇಜಸಾ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ರಾಜಭವನಂ ತಾಪಸಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ || 5 ||

ತೇ ದ್ವಿಜಾಃ ಪೂರ್ಣಕಲಶೈಃ ಸರ್ವತೀರ್ಥಾಮುಖೈಃ ಸತ್ಕೃತಮ್ |
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಫಲಮೂಲಂ ಚ ರಾಮಸ್ಯಾಭ್ಯಾಹರನ್ಬಹು || 6 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತು ತತ್ಸರ್ವಂ ರಾಮಃ ಪ್ರೀತಿಪುರಸ್ಕೃತಃ |
ತೀರ್ಥೋದಕಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಫಲಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ || 7 ||

ಉವಾಚ ಚ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸರ್ವಾನೇವ ಮಹಾಮುನೀನ್ |
ಇಮಾನ್ಯಾಸನಮುಖ್ಯಾನಿ ಯಥಾರ್ಹಮುಪವಿಶ್ಯತಾಮ್ || 8 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವ ಏವ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ಬೃಸೀಷು ರುಚಿರಾಖ್ಯಾಸು ನಿಷೇದುಃ ಕಾಞ್ಚನೀಷು ತೇ || 9 ||

ಉಪವಿಷ್ವಾನ್ಮುಷೀಂಸ್ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಪುರಂಜಯಃ |

ಪ್ರಯತಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿಭೂತಾಃ ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಕಿಮಾಗಮನಕಾರ್ಯಂ ವಃ ಕಿಂ ಕರೋಮಿ ತಪೋಧನಾಃ |
ಆಜ್ಞಾಪ್ರೋಽಹಂ ಮಹರ್ಷೀಣಾಂ ಸರ್ವಕಾಮಕರಃ ಸುಖಮ್ || 11 ||

ಇದಂ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಸಕಲಂ ಜೀವಿತಂ ಚ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಸರ್ವಮೇತದ್ವಿಜಾರ್ಥಂ ಮೇ ಸತ್ಯಮೇತದ್ಬ್ರವೀಮಿ ವಃ || 12 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಾಧುವಾದೋ ಮಹಾನಭೂತ್ |
ಋಷೀಣಾಮುಗ್ರತಪಸಾಂ ಯಮುನಾತೀರವಾಸಿನಾಮ್ || 13 ||

ಊಚುಶ್ಚ ತೇ ಮಹಾತ್ಮನೋ ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾನ್ವಿತಾಃ |
ಉಪಪನ್ನಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ತವೈವ ಭುವಿ ನಾನ್ಯತಃ || 14 ||

ಬಹವಃ ಪಾರ್ಥಿವಾ ರಾಜನ್ನತಿಕ್ರಾಂತಾ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಕಾರ್ಯಗೌರವಮಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ನಾಭ್ಯರೋಚಯನ್ || 15 ||

ತ್ವಯಾ ಪುನರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗೌರವಾದಿಯಮ್
ಕೃತಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಹ್ಯನವೇಕ್ಷ್ಯ ಕಾರಣಮ್ |
ಕುರುಷ್ವ ಕರ್ತಾ ಹ್ಯಸಿ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯೋ
ಮಹಾಭಯಾತ್ರಾ ತುಮೃಷೀಂಸ್ತ್ವಮರ್ಹಸಿ || 16 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಪಿಂಶತ್ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರಿಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಬ್ರವದ್ಭಿರೇವಮೃಷಿಭಿಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಬ್ರೂತ ಭವತಾಂ ಭಯಂ ನಾಶಯಿತಾಸ್ಮಿ ವಃ || 1 ||

ತಥಾ ವದತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಭಾರ್ಗವೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಭಯಂ ನಃ ಶೃಣು ಯನ್ಮೂಲಂ ದೇಶಸ್ಯ ಚ ನರೇಶ್ವರ || 2 ||

ಪೂರ್ವಂ ಕೃತಯುಗೇ ರಾಮ ದೈತೇಯಃ ಸುಮಹಾಬಲಃ |
ಲೋಲಾಪುತ್ರೋಽಭವಜ್ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಮಧುರ್ನಾಮ ಮಹಾಸುರಃ || 3 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶ್ಚ ಶರಣ್ಯಶ್ಚ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಚ ಪರಿನಿಷ್ಠಿತಃ |
ಸುರೈಶ್ಚ ಪರಮೋದಾರೈಃ ಪ್ರೀತಿಸ್ತಸ್ಯಾತುಲಾಭವತ್ || 4 ||

ಸ ಮಧುರ್ವೀರ್ಯಸಮ್ಮನ್ನೋ ಧರ್ಮೇ ಚ ಸುಸಮಾಹಿತಃ |
ಬಹುಮಾನಾಚ್ಚ ರುದ್ರೇಣ ದತ್ತಸ್ತಸ್ಯಾದ್ಭುತೋ ವರಃ || 5 ||

ಶೂಲಂ ಶೂಲಾದ್ವಿನಿಷ್ಕೃಷ್ಯ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಮಹಾಪ್ರಭಮ್ |
ದದೌ ಮಹಾತ್ಮಾ ಸುಪ್ರೀತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಚೈತದುವಾಚ ಹ || 6 ||

ತ್ವಯಾಯಮತುಲೋ ಧರ್ಮೋ ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ಕೃತಃ ಶುಭಃ |
ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪರಮಯಾ ಯುಕ್ತೋ ದದಾಮ್ಯಾಯುಧಮುತ್ತಮಮ್ || 7 ||

ಯಾವತ್ಸುರೈಶ್ಚ ವಿಪ್ರೈಶ್ಚ ನ ವಿರುಧ್ಯೇರ್ಮಹಾಸುರ |
ತಾವಚ್ಛೂಲಂ ತವೇದಂ ಸ್ಯಾದನ್ಯಥಾ ನಾಶಮಾಪ್ನುಯಾತ್ || 8 ||

ಯಶ್ಚ ತ್ವಾಮಭಿಯುಂಜ್ವೀತ ಯುದ್ಧಾಯ ವಿಗತಜ್ವರಃ |
ತಂ ಶೂಲಂ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕೃತ್ವಾ ಪುನರೇಷ್ಯತಿ ತೇ ಕರಮ್ || 9 ||

ಏವಂ ರುದ್ರಾದ್ವರಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಭೂಯ ಏವ ಮಹಾಸುರಃ |
ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಮಹಾದೇವಂ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 10 ||

ಭಗವನ್ನಮ ವಂಶಸ್ಯ ಶೂಲಮೇತದನುತ್ತಮಮ್ ।
ಭವೇತ್ತು ಸತತಂ ದೇವ ಸುರಾಣಾಮೀಶ್ವರೋ ಹ್ಯಸಿ ॥ 11 ॥

ತಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಮಧುಂ ದೇವಃ ಸರ್ವಭೂತಪತಿಃ ಶಿವಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾದೇವೋ ನೈತದೇವಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 12 ॥

ಮಾ ಭೂತ್ತೇ ವಿಫಲಾ ವಾಣೀ ಮತ್ಪ್ರಸಾದಕೃತಾ ಶುಭಾ ।
ಭವತಃ ಪುತ್ರಮೇಕಂ ತು ಶೂಲಮೇತದಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ 13 ॥

ಯಾವತ್ಕರಸ್ಥಃ ಶೂಲೋಽಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸುತಸ್ಯ ತೇ ।
ಅವಧ್ಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಶೂಲಹಸ್ತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 14 ॥

ಏವಂ ಮಧುರ್ವರಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ದೇವಾತ್ಸುಮಹದದ್ಭುತಮ್ ।
ಭವನಂ ಚಾಸುರಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಸುಪ್ರಭಮ್ ॥ 15 ॥

ತಸ್ಯ ಪತ್ನೀ ಮಹಾಭಾಗಾ ಪ್ರಿಯಾ ಕುಂಭೀನಸೀ ಹಿ ಯಾ ।
ವಿಶ್ವಾವಸೋರಪತ್ಯಂ ಸಾ ಹ್ಯನಲಾಯಾಂ ಮಹಾಪ್ರಭಾ ॥ 16 ॥

ತಸ್ಯಾಃ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಲವಣೋ ನಾಮ ದಾರುಣಃ ।
ಬಾಲಾತ್ಪ್ರಭೃತಿ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಪಾಪಾನ್ಯೇವ ಸಮಾಚರತ್ ॥ 17 ॥

ತಂ ಪುತ್ರಂ ದುರ್ವಿನೀತಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದುಃಖಿಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಮಧುಃ ಸ ಶೋಕಮಾಪೇದೇ ನ ಚೈನಂ ಕಿಂಚಿದಬ್ರವೀತ್ ॥ 18 ॥

ಸ ವಿಹಾಯ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ವರುಣಾಲಯಮ್ ।
ಶೂಲಂ ನಿವೇಶ್ಯ ಲವಣೇ ವರಂ ತಸ್ಮೈ ನ್ಯವೇದಯತ್ ॥ 19 ॥

ಸ ಪ್ರಭಾವೇನ ಶೂಲಸ್ಯ ದೌರಾತ್ಮ್ಯೇನಾತ್ಮನಸ್ತಥಾ ।
ಸನ್ತಾಪಯತಿ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ವಿಶೇಷೇಣ ತು ತಾಪಸಾನ್ ॥ 20 ॥

ಏವಮ್ಪ್ರಭಾವೋ ಲವಣಃ ಶೂಲಂ ಚೈವ ತಥಾವಿಧಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಮಾಣಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ತ್ವಂ ಹಿ ನಃ ಪರಮಾ ಗತಿಃ ॥ 21 ॥

ಬಹವಃ ಪಾರ್ಥಿವಾ ರಾಮ ಭಯಾರ್ತೈರೃಷಿಭಿಃ ಪುರಾ ।
ಅಭಯಂ ಯಾಚಿತಾ ವೀರ ತ್ರಾತಾರಂ ನ ಚ ವಿದ್ಮಹೇ ॥ 22 ॥

ತೇ ವಯಂ ರಾವಣಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹತಂ ಸಬಲವಾಹನಮ್ ।
ತ್ರಾತಾರಂ ವಿದ್ಮಹೇ ರಾಮ ನಾನ್ಯಂ ಭುವಿ ನರಾಧಿಪಮ್ ।
ತತ್ಪರಿತ್ರಾತುಮಿಚ್ಛಾಮೋ ಲವಣಾದ್ಭಯಪೀಡಿತಾಃ ॥ 23 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಚತುಃಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥೋಕ್ತೇ ತಾನ್ಮುಷೀನ್ರಾಮಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಕಿಮಾಹಾರಃ ಕಿಮಾಚಾರೋ ಲವಣಃ ಕ್ವ ಚ ವರ್ತತೇ || 1 ||

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಋಷಯಃ ಸರ್ವ ಏವ ತೇ |
ತತೋ ನಿವೇದಯಾಮಾಸುರ್ಲವಣೋ ವವೃಧೇ ಯಥಾ || 2 ||

ಆಹಾರಃ ಸರ್ವಸತ್ತ್ವಾನಿ ವಿಶೇಷೇಣ ಚ ತಾಪಸಾಃ |
ಆಚಾರೋ ರೌದ್ರತಾ ನಿತ್ಯಂ ವಾಸೋ ಮಧುವನೇ ಸದಾ || 3 ||

ಹತ್ವಾ ದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಮೃಗದ್ವಿಪಾನ್ |
ಮಾನುಷಾಂಶ್ಚೈವ ಕುರುತೇ ನಿತ್ಯಮಾಹಾರಮಾಹ್ನಿಕಮ್ || 4 ||

ತತೋಽಪರಾಣಿ ಸತ್ತ್ವಾನಿ ಖಾದತೇ ಸ ಮಹಾಬಲಃ |
ಸಂಹಾರೇ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೇ ವ್ಯಾದಿತಾಸ್ಯ ಇವಾನ್ತಕಃ || 5 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಸ ಮಹಾಮುನೀನ್ |
ಘಾತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತದ್ರಕ್ಷೋ ವ್ಯಪಗಚ್ಛತು ವೋ ಭಯಮ್ || 6 ||

ತಥಾ ತೇಷಾಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಮುನೀನಾಮುಗ್ರತೇಜಸಾಮ್ |
ಸ ಭ್ರಾತೃನ್ಸಹಿತಾನ್ಸರ್ವಾನುವಾಚ ರಘುನಂದನಃ || 7 ||

ಕೋ ಹನ್ತಾ ಲವಣಂ ವೀರಾಃ ಕಸ್ಯಾಂಶಃ ಸ ವಿಧೀಯತಾಮ್ |
ಭರತಸ್ಯ ಮಹಾಬಾಹೋಃ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯಾಥವಾ ಪುನಃ || 8 ||

ರಾಘವೇಣೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಭರತೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಅಹಮೇನಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಮಾಂಶಃ ಸ ವಿಧೀಯತಾಮ್ || 9 ||

ಭರತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶೌರ್ಯವೀರ್ಯಸಮನ್ವಿತಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾವರಜಸ್ತಸ್ಥೌ ಹಿತ್ವಾ ಸೌವರ್ಣಮಾಸನಮ್ || 10 ||

ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ತ್ವಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ನರಾಧಿಪಮ್ ।
ಕೃತಕರ್ಮಾ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮಧ್ಯಮೋ ರಘುನಂದನಃ ॥ 11 ॥

ಆರ್ಯೇಣ ಹಿ ಪುರಾ ಶೂನ್ಯಾ ಅಯೋಧ್ಯಾ ರಕ್ಷಿತಾ ಪುರೀ ।
ಸನ್ತಾಪಂ ಹೃದಯೇ ಕೃತ್ವಾ ಆರ್ಯಸ್ಯಾಗಮನಂ ಪ್ರತಿ ॥ 12 ॥

ದುಃಖಾನಿ ಚ ಬಹೂನೀಹ ಅನುಭೂತಾನಿ ಪಾರ್ಥಿವ ।
ಶಯಾನೋ ದುಃಖಶಯ್ಯಾಸು ನಂದಿಗ್ರಾಮೇ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ 13 ॥

ಫಲಮೂಲಾಶನೋ ಭೂತ್ವಾ ಜಟಾಚೀರಧರಸ್ತಥಾ ।
ಅನುಭೂಯೇದೃಶಂ ದುಃಖಮೇಷ ರಾಘವನಂದನಃ ।
ಪ್ರೇಷ್ಯೇ ಮಯಿ ಸ್ಥಿತೇ ರಾಜನ್ ಭೂಯಃ ಕ್ಲೇಶಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ 14 ॥

ತಥಾ ಬ್ರುವತಿ ಶತ್ರುಘ್ನೇ ರಾಘವಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ ।
ಏವಂ ಭವತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಮಮ ಶಾಸನಮ್ ॥ 15 ॥

ರಾಜ್ಯೇ ತ್ವಾಮಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಧೋಸ್ತು ನಗರೇ ಶುಭೇ ।
ನಿವೇಶಯ ಮಹಾಬಾಹೋ ಭರತಂ ಯದ್ಯವೇಕ್ಷಸೇ ॥ 16 ॥

ಶೂರಸ್ತ್ವಂ ಕೃತವಿದ್ಯಶ್ಚ ಸಮರ್ಥಃ ಸಂನಿವೇಶನೇ ।
ನಗರಂ ಮಧುನಾ ಜುಷ್ಪಂ ತಥಾ ಜನಪದಾಞ್ಚುಭಾನ್ ॥ 17 ॥

ಯೋ ಹಿ ವಂಶಂ ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯ ಪುನಃ ಕ್ಷಯೇ ।
ನ ವಿಧತ್ತೇ ನೃಪಂ ತತ್ರ ನರಕಂ ಸ ನಿಗಚ್ಛತಿ ॥ 18 ॥

ಸ ತ್ವಂ ಹತ್ವಾ ಮಧುಸುತಂ ಲವಣಂ ಪಾಪನಿಶ್ಚಯಮ್ ।
ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಧಿ ಧರ್ಮೇಣ ವಾಕ್ಯಂ ಮೇ ಯದ್ಯವೇಕ್ಷಸೇ ॥ 19 ॥

ಉತ್ತರಂ ಚ ನ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಶೂರ ವಾಕ್ಯಾನ್ತರೇ ಮಮ ।
ಬಾಲೇನ ಪೂರ್ವಜಸ್ಯಾಜ್ಞಾ ಕರ್ತವ್ಯಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ 20 ॥

ಅಭಿಷೇಕಂ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಪ್ರತೀಚ್ಛಸ್ವ ಮಯೋದ್ಯತಮ್ ।
ವಸಿಷ್ಠಪ್ರಮುಖೈರ್ವಿಪ್ರೈರ್ವಿಧಿಮನ್ತ್ರಪುರಸ್ಕೃತಮ್ ॥ 21 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಪಿಞ್ಚಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಪಇಚ್ಛಪಇಚ್ಛಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಪರಾಂ ವ್ರೀಡಾಮುಪಾಗತಃ ।
ಶತ್ರುಘ್ನೋ ವೀರ್ಯಸಮ್ಮನ್ನೋ ಮನ್ನಂ ಮನ್ನಮುವಾಚ ಹ ॥೧॥

ಅವಶ್ಯಂ ಕರಣೀಯಂ ಚ ಶಾಸನಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ತವ ಚೈವ ಮಹಾಭಾಗ ಶಾಸನಂ ದುರತಿಕ್ರಮಮ್ ।
ಅಯಂ ಕಾಮಕರೋ ರಾಜಂಸ್ತವಾಸ್ಮಿ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥೨॥

ಏವಮುಕ್ತೇ ತು ಶೂರೇಣ ಶತ್ರುಘ್ನೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಉವಾಚ ರಾಮಃ ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಭರತಂ ತಥಾ ॥೩॥

ಸಮ್ಭಾರಾನಭಿಷೇಕಸ್ಯ ಆನಯಧ್ವಂ ಸಮಾಹಿತಾಃ ।
ಅದ್ಯೈವ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಮಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ದುರ್ಜಯಮ್ ॥೪॥

ಪುರೋಧಸಂ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ನೈಗಮಾನ್ಮತ್ವಿಜಸ್ತಥಾ ।
ಮನ್ತ್ರಿಣಶ್ಚೈವ ಮೇ ಸರ್ವಾನಾನಯಧ್ವಂ ಮಮಾಜ್ಞಯಾ ॥೫॥

ರಾಜ್ಞಃ ಶಾಸನಮಾಜ್ಞಾಯ ತಥಾಕುರ್ವನ್ಮಹಾರಥಾಃ ।
ಅಭಿಷೇಕಸಮಾರಮ್ಭಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಪುರೋಧಸಮ್ ।
ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ರಾಜಭವನಂ ಪುರಂದರಗೃಹೋಪಮಮ್ ॥೬॥

ತತೋಽಭಿಷೇಕೋ ವವೃಧೇ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷಕರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ರಾಘವಸ್ಯ ಪುರಸ್ಯ ಚ ॥೭॥

ತತೋಽಭಿಷಿಕ್ತಂ ಶತ್ರುಘ್ನಮಜ್ಞಮಾರೋಪ್ಯ ರಾಘವಃ ।
ಉವಾಚ ಮಧುರಾಂ ವಾಣೀಂ ತೇಜಸ್ತಸ್ಯಾಭಿಪೂರಯನ್ ॥೮॥

ಅಯಂ ಶರಸ್ವಮೋಘಸ್ತೇ ದಿವ್ಯಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ ।
ಅನೇನ ಲವಣಂ ಸೌಮ್ಯ ಹನ್ತಾಸಿ ರಘುನಂದನ ॥೯॥

ಸೃಷ್ಟಿಃ ಶರೋಽಯಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಯದಾ ಶೇತೇ ಮಹಾರ್ಣವೇ ।
ಸ್ವಯಮ್ಭೂರಜಿತೋ ದೇವೋ ಯಂ ನಾಪಶ್ಯನ್ಸುರಾಸುರಾಃ ॥ 10 ॥

ಅದೃಶ್ಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತೇನಾಯಂ ಹಿ ಶರೋತ್ತಮಃ ।
ಸೃಷ್ಟಿಃ ಕ್ರೋಧಾಭಿಭೂತೇನ ವಿನಾಶಾರ್ಥಂ ದುರಾತ್ಮನೋಃ ।
ಮಧುಕೈಟಭಯೋರ್ವೀರ ವಿಘಾತೇ ವರ್ತಮಾನಯೋಃ ॥ 11 ॥

ಸ್ರಷ್ಟುಕಾಮೇನ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀಂಸ್ತೌ ಚಾನೇನ ಹತೌ ಯುಧಿ ।
ಅನೇನ ಶರಮುಖ್ಯೇನ ತತೋ ಲೋಕಾಂಶ್ಚಕಾರ ಸಃ ॥ 12 ॥

ನಾಯಂ ಮಯಾ ಶರಃ ಪೂರ್ವಂ ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾರ್ಥಿನಾ ।
ಮುಕ್ತಃ ಶತ್ರುಘ್ನ ಭೂತಾನಾಂ ಮಹಾಂಸ್ತ್ರಾಸೋ ಭವೇದಿತಿ ॥ 13 ॥

ಯಚ್ಚ ತಸ್ಯ ಮಹಚ್ಛೂಲಂ ತ್ರ್ಯಮ್ಬಕೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ದತ್ತಂ ಶತ್ರುವಿನಾಶಾಯ ಮಧೋರಾಯುಧಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 14 ॥

ತತ್ಸಂನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಭವನೇ ಪೂಜ್ಯಮಾನಂ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಾಹಾರಮಾತ್ಮನಃ ॥ 15 ॥

ಯದಾ ತು ಯುದ್ಧಮಾಕಾಂಕ್ಷ್ಯನ್ಕಶ್ಚಿದೇನಂ ಸಮಾಹ್ವಯೇತ್ ।
ತದಾ ಶೂಲಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತದ್ಭಸ್ಮ ರಕ್ಷಃ ಕರೋತಿ ತಮ್ ॥ 16 ॥

ಸ ತ್ವಂ ಪುರುಷಶಾರ್ದೂಲ ತಮಾಯುಧವಿವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಅಪ್ರವಿಷ್ಟಪುರಂ ಪೂರ್ವಂ ದಾಷರಿ ತಿಷ್ಠ ಧೃತಾಯುಧಃ ॥ 17 ॥

ಅಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಚ ಭವನಂ ಯುದ್ಧಾಯ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಆಹ್ವಯೇಥಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ತತೋ ಹಂತಾಸಿ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ॥ 18 ॥

ಅನ್ಯಥಾ ಕ್ರಿಯಮಾಣೇ ತು ಅವಧ್ಯಃ ಸ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಯದಿ ತ್ವೇವಂ ಕೃತೇ ವೀರ ವಿನಾಶಮುಪಯಾಸ್ಯತಿ ॥ 19 ॥

ಏತತ್ತೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂ ಶೂಲಸ್ಯ ಚ ವಿಪರ್ಯಯಮ್ ।
ಶ್ರೀಮತಃ ಶಿತಿಕಣ್ಠಸ್ಯ ಕೃತ್ಯಂ ಹಿ ದುರತಿಕ್ರಮಮ್ ॥ 20 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ಷಟ್ಪದ್ಯಾಶ್ವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಪ್ರಶಸ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಪುನರೇವಾಪರಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ರಘುನಂದನಃ ॥೧॥

ಇಮಾನ್ಯಶ್ವಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತ್ವಾರಿ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ರಥಾನಾಂ ಚ ಸಹಸ್ರೇ ದ್ವೇ ಗಜಾನಾಂ ಶತಮೇವ ಚ ॥೨॥

ಅನ್ತರಾಪಣವೀಧ್ಯಶ್ಚ ನಾನಾಪಣ್ಯೋಪಶೋಭಿತಾಃ ।
ಅನುಗಚ್ಛಂತು ಶತ್ರುಘ್ನ ತಥೈವ ನಟನರ್ತಕಾಃ ॥೩॥

ಹಿರಣ್ಯಸ್ಯ ಸುವರ್ಣಸ್ಯ ಅಯುತಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಗಚ್ಛ ಶತ್ರುಘ್ನ ಪರ್ಯಾಪ್ತಧನವಾಹನಃ ॥೪॥

ಬಲಂ ಚ ಸುಭೃತಂ ವೀರ ಹೃಷ್ಣಪುಷ್ಪಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಸಮ್ಭಾಷ್ಯ ಸಮ್ಪ್ರದಾನೇನ ರಜ್ಜಾಯಸ್ವ ನರೋತ್ತಮ ॥೫॥

ನ ಹ್ಯರ್ಥಾಸ್ತತ್ರ ತಿಷಂತಿ ನ ದಾರಾ ನ ಚ ಬಾನ್ಧವಾಃ ।
ಸುಪ್ರೀತೋ ಭೃತ್ಯವರ್ಗಸ್ತು ಯತ್ರ ತಿಷಂತಿ ರಾಘವ ॥೬॥

ಅತೋ ಹೃಷ್ಣಜನಾಕೀರ್ಣಾಂ ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಮಹತೀಂ ಚಮೂಮ್ ।
ಏಕ ಏವ ಧನುಷ್ಪಾನಿಸ್ತದ್ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಮಧೋರ್ವನಮ್ ॥೭॥

ಯಥಾ ತ್ವಾಂ ನ ಪ್ರಜಾನಾತಿ ಗಚ್ಛಂತಂ ಯುದ್ಧಕಾಂಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಲವಣಸ್ತು ಮಧೋಃ ಪುತ್ರಸ್ತಥಾ ಗಚ್ಛೇರಶಚ್ಚಿತಃ ॥೮॥

ನ ತಸ್ಯ ಮೃತ್ಯುರನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ಕಶ್ಚಿದ್ಧಿ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ದರ್ಶನಂ ಯೋಽಭಿಗಚ್ಛೇತ ಸ ವಧ್ಯೋ ಲವಣೇನ ಹಿ ॥೯॥

ಸ ಗ್ರೀಷ್ಠೇ ವ್ಯಪಯಾತೇ ತು ವರ್ಷರಾತ್ರ ಉಪಸ್ಥಿತೇ ।
ಹನ್ಯಾಸ್ತಂ ಲವಣಂ ಸೌಮ್ಯ ಸ ಹಿ ಕಾಲೋಽಸ್ಯ ದುರ್ಮತೇಃ ॥೧೦॥

ಮಹರ್ಷೀಂಸ್ತು ಪುರಸ್ಕೃತೃ ಪ್ರಯಾನ್ತು ತವ ಸೈನಿಕಾಃ |
ಯಥಾ ಗ್ರೀಷ್ಮಾವಶೇಷೇಣ ತರೇಯುರ್ಜಾಹ್ನವೀಜಲಮ್ || 11 ||

ತತಃ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ನದೀತೀರೇ ಸಮಾಹಿತಃ |
ಅಗ್ರತೋ ಧನುಷಾ ಸಾರ್ಧಂ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಲಘುವಿಕ್ರಮ || 12 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ತನ್ಮಹಾಬಲಾನ್ |
ಸೇನಾಮುಖ್ಯನ್ಸಮಾನೀಯ ತತೋ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಹ || 13 ||

ಏತೇ ವೋ ಗಣಿತಾ ವಾಸಾ ಯತ್ರ ಯತ್ರ ನಿವತ್ಸ್ಯಥ |
ಸ್ಥಾತವ್ಯಂ ಚಾವಿರೋಧೇನ ಯಥಾ ಬಾಧಾ ನ ಕಸ್ಯಚಿತ್ || 14 ||

ತಥಾ ತಾಂಸ್ತು ಸಮಾಜ್ಞಾಪ್ಯ ನಿಯೋಪ್ಯ ಚ ಮಹದ್ಬಲಮ್ |
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಚ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚಾಭ್ಯವಾದಯತ್ || 15 ||

ರಾಮಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಿರಸಾಭಿಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ |
ರಾಣೇಣ ಚಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಶತ್ರುತಾಪನಃ || 16 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಭರತಂ ಚೈವ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಪುರೋಧಸಂ ವಸಿಷ್ಠಂ ಚ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಪ್ರಯತಾತ್ಮವಾನ್ |
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಥೋ ಕೃತ್ವಾ ನಿರ್ಜಗಾಮ ಮಹಾಬಲಃ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರಸಾಧಪ್ಯ ತದ್ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ಮಾಸಮಾತ್ರೋಷಿತಃ ಪಥಿ ।
ಏಕ ಏವಾಶು ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಜಗಾಮ ತ್ವರಿತಸ್ತದಾ ॥ ೧ ॥

ದ್ವಿರಾತ್ರಮನ್ತರೇ ಶೂರ ಉಷ್ಯ ರಾಘವನಂದನಃ ।
ವಾಲ್ಮೀಕೀರಾಶ್ರಮಂ ಪುಣ್ಯಮಗಚ್ಛದ್ವಾಸಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿಂ ಮುನಿಸತ್ತಮಮ್ ।
ಕೃತಾಂಜಲಿರಥೋ ಭೂತಾನ್ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ ೩ ॥

ಭಗವನ್ವಸ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಗುರೋಃ ಕೃತ್ಯಾದಿಹಾಗತಃ ।
ಶ್ವಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರತೀಚೀಂ ವಾರುಣೀಂ ದಿಶಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಮುನಿಪುಂಗವಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮಹಾಯಶಃ ॥ ೫ ॥

ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಮಿದಂ ಸೌಮ್ಯ ರಾಘವಾಣಾಂ ಕುಲಸ್ಯ ಹ ।
ಆಸನಂ ಪಾದ್ಯಮರ್ಘ್ಯಂ ಚ ನಿರ್ವಿಶಚ್ಛುಃ ಪ್ರತೀಚ್ಛ ಮೇ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತತಃ ಪೂಜಾಂ ಫಲಮೂಲಂ ಚ ಭೋಜನಮ್ ।
ಭಕ್ಷಯಾಮಾಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಸ್ತೃಪ್ತಿಂ ಚ ಪರಮಾಂ ಗತಃ ॥ ೭ ॥

ಸ ತು ಭುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮಹರ್ಷಿಂ ತಮುವಾಚ ಹ ।
ಪೂರ್ವಂ ಯಜ್ಞವಿಭೂತೀಯಂ ಕಸ್ಯಾಶ್ರಮಸಮೀಪತಃ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ಬಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಲ್ಮೀಕಿರ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಶತ್ರುಘ್ನ ಶೃಣು ಯಸ್ಯೇದಂ ಬಭೂವಾಯತನಂ ಪುರಾ ॥ ೯ ॥

ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಪೂರ್ವಕೋ ರಾಜಾ ಸುದಾಸಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಪುತ್ರೋ ಮಿತ್ರಸಹೋ ನಾಮ ವೀರ್ಯವಾನತಿಧಾರ್ಮಿಕಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸ ಬಾಲ ಏವ ಸೌದಾಸೋ ಮೃಗಯಾಮುಪಚಕ್ರಮೇ ।
ಚಕ್ಷೂರ್ಯಮಾಣಂ ದದೃಶೇ ಸ ಶೂರೋ ರಾಕ್ಷಸದ್ವಯಮ್ ॥ 11 ॥

ಶಾರ್ದೂಲರೂಪಿಣೌ ಘೋರೌ ಮೃಗಾನ್ಬಹುಸಹಸ್ರಶಃ ।
ಭಕ್ಷಯಾಣಾವಸಂತುಷ್ಟೌ ಪರ್ಯಾಪ್ತಿಂ ಚ ನ ಜಗ್ಮತುಃ ॥ 12 ॥

ಸ ತು ತೌ ರಾಕ್ಷಸೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿರ್ಮುಗಂ ಚ ವನಂ ಕೃತಮ್ ।
ಕ್ರೋಧೇನ ಮಹತಾವಿಷ್ಟೋ ಜಘಾನ್ಯೈಕಂ ಮಹೇಷುಣಾ ॥ 13 ॥

ವಿನಿಪಾತ್ಯ ತಮೇಕಂ ತು ಸೌದಾಸಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ ।
ವಿಜ್ವರೋ ವಿಗತಾಮರ್ಷೋ ಹತಂ ರಕ್ಷೋಽಭ್ಯವೈಕ್ಷತ ॥ 14 ॥

ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಹಾಯಸ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ।
ಸನ್ತಾಪಮಕರೋದ್ಘೋರಂ ಸೌದಾಸಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 15 ॥

ಯಸ್ಮಾದನಪರಾದ್ಧಂ ತ್ವಂ ಸಹಾಯಂ ಮಮ ಜಘ್ನಿವಾನ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತವಾಪಿ ಪಾಪಿಷ್ಠ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾಮ್ ॥ 16 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ತಂ ರಕ್ಷಸ್ತತ್ತ್ಯವಾನ್ತರಧೀಯತ ।
ಕಾಲಪರ್ಯಾಯಯೋಗೇನ ರಾಜಾ ಮಿತ್ರಸಹೋಽಭವತ್ ॥ 17 ॥

ರಾಜಾಪಿ ಯಜತೇ ಯಜ್ಞಂ ತಸ್ಯಾಶ್ರಮಸಮೀಪತಃ ।
ಅಶ್ವಮೇಧಂ ಮಹಾಯಜ್ಞಂ ತಂ ವಸಿಷ್ಠೋಽಭ್ಯಪಾಲಯತ್ ॥ 18 ॥

ತತ್ರ ಯಜ್ಞೋ ಮಹಾನಾಸೀದ್ಬಹುವರ್ಷಗಣಾಯುತಾನ್ ।
ಸಮೃದ್ಧಃ ಪರಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ದೇವಯಜ್ಞಸಮೋಽಭವತ್ ॥ 19 ॥

ಅಥಾವಸಾನೇ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಪೂರ್ವವೈರಮನುಸ್ಮರನ್ ।
ವಸಿಷ್ಠರೂಪೀ ರಾಜಾನಮಿತಿ ಹೋವಾಚ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 20 ॥

ಅದ್ಯ ಯಜ್ಞಾವಸಾನಾಂತೇ ಸಾಮಿಷಂ ಭೋಜನಂ ಮಮ ।
ದೀಯತಾಮಿತಿ ಶೀಘ್ರಂ ವೈ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ 21 ॥

ತಚ್ಛುತಾ ವ್ಯಾಹೃತಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಕ್ಷಸಾ ಕಾಮರೂಪಿಣಾ ।
ಭಕ್ಷಸಂಸ್ಕಾರಕುಶಲಮುವಾಚ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ ॥ 22 ॥

ಹವಿಷ್ಯಂ ಸಾಮಿಷಂ ಸ್ವಾದು ಯಥಾ ಭವತಿ ಭೋಜನಮ್ ।
ತಥಾ ಕುರುಷ್ವ ಶೀಘ್ರಂ ವೈ ಪರಿತುಷ್ಯೇದ್ಯಥಾ ಗುರುಃ ॥ 23 ॥

ಶಾಸನಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸೂದಃ ಸಮ್ಬ್ರಾಂತಮಾನಸಃ ।
ಸ ಚ ರಕ್ಷಃ ಪುನಸ್ತತ್ರ ಸೂದವೇಷಮಥಾಕರೋತ್ ॥ 24 ॥

ಸ ಮಾನುಷಮಥೋ ಮಾಂಸಂ ಪಾರ್ಥಿವಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ ।
ಇದಂ ಸ್ವಾದುಹವಿಷ್ಯಂ ಚ ಸಾಮಿಷಂ ಚಾನ್ನಮಾಹೃತಮ್ ॥ 25 ॥

ಸ ಭೋಜನಂ ವಸಿಷ್ಠಾಯ ಪತ್ನಾ ಸಾರ್ಥಮುಪಾಹರತ್ ।
ಮದಯನ್ತ್ಯಾ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಸಾಮಿಷಂ ರಕ್ಷಸಾ ಹೃತಮ್ ॥ 26 ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತದಾಮಿಷಂ ವಿಪ್ರೋ ಮಾನುಷಂ ಭೋಜನಾಹೃತಮ್ ।
ಕ್ರೋಧೇನ ಮಹತಾವಿಷ್ಣೋ ವ್ಯಾಹರ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 27 ॥

ಯಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಭೋಜನಂ ರಾಜನ್ಮಮೈತದ್ಧಾತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ತಸ್ಮಾದ್ಭೋಜನಮೇತತ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 28 ॥

ಸ ರಾಜಾ ಸಹ ಪತ್ನಾ ವೈ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಪುನರ್ವಸಿಷಂ ಪ್ರೋವಾಚ ಯದುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಿಣಾ ॥ 29 ॥

ತಚ್ಛುತಾ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಾ ವಿಕೃತಂ ಚ ತತ್ ।
ಪುನಃ ಪ್ರೋವಾಚ ರಾಜಾನಂ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಮ್ ॥ 30 ॥

ಮಯಾ ರೋಷಪರೀತೇನ ಯದಿದಂ ವ್ಯಾಹೃತಂ ವಚಃ ।
ನೈತಚ್ಛಕ್ಯಂ ವೃಥಾ ಕರ್ತುಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಚ ತೇ ವರಮ್ ॥ 31 ॥

ಕಾಲೋ ದ್ವಾದಶ ವರ್ಷಾಣಿ ಶಾಪಸ್ಯಾಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾಚ್ಚ ರಾಜೇಂದ್ರ ಅತೀತಂ ನ ಸ್ಮರಿಷ್ಯಸಿ ॥ 32 ॥

ಏವಂ ಸ ರಾಜಾ ತಂ ಶಾಪಮುಪಭುಜ್ಯಾರಿಮರ್ದನಃ ।
ಪ್ರತಿಲೇಭೇ ಪುನಾ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಜಾಶ್ಚೈವಾನವಪಾಲಯತ್ ॥ 33 ॥

ತಸ್ಯ ಕಲ್ಮಷಪಾದಸ್ಯ ಯಜ್ಞಸ್ಯಾಯತನಂ ಶುಭಮ್ ।
ಆಶ್ರಮಸ್ಯ ಸಮೀಪೇಽಸ್ಮಿನ್ಯಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಚ್ಛಸಿ ರಾಘವ ॥ 34 ॥

ತಸ್ಯ ತಾಂ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಕಥಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುದಾರುಣಾಮ್ ।
ವಿವೇಶ ಪರ್ಣಶಾಲಾಯಾಂ ಮಹರ್ಷಿಮಭಿವಾದ್ಯ ಚ ॥ 35 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಪಿಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಪಂಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಯಾಮೇವ ರಾತ್ರಿಂ ಶತ್ರುಘ್ನ ಪರ್ಣಶಾಲಾಂ ಸಮಾವಿಶತ್ |
ತಾಮೇವ ರಾತ್ರಿಂ ಸೀತಾಪಿ ಪ್ರಸೂತಾ ದಾರಕದ್ವಯಮ್ || 1 ||

ತತೋಽರ್ಧರಾತ್ರಸಮಯೇ ಬಾಲಕಾ ಮುನಿದಾರಕಾಃ |
ವಾಲ್ಮೀಕೇಃ ಪ್ರಿಯಮಾಚಮ್ಯುಃ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರಸವಂ ಶುಭಮ್ |
ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಾಂ ಮಹಾತೇಜಃ ಕುರು ಭೂತವಿನಾಶಿನೀಮ್ || 2 ||

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುನಿಹರ್ಷಮುಪಾಗಮತ್ |
ಭೂತಘ್ನೀಂ ಚಾಕರೋತ್ತಾಭ್ಯಾಂ ರಕ್ಷಾಂ ರಕ್ಷೋವಿನಾಶಿನೀಮ್ || 3 ||

ಕುಶಮುಷ್ಣಮುಪಾದಾಯ ಲವಂ ಚೈವ ತು ಸ ದ್ವಿಜಃ |
ವಾಲ್ಮೀಕಿಃ ಪ್ರದದೌ ತಾಭ್ಯಾಂ ರಕ್ಷಾಂ ಭೂತವಿನಾಶಿನೀಮ್ || 4 ||

ಯಸ್ತಯೋಃ ಪೂರ್ವಜೋ ಜಾತಃ ಸ ಕುಶೈರ್ಮನ್ತ್ರಸಂಸ್ಕೃತೈಃ |
ನಿರ್ಮಾರ್ಜನೀಯಸ್ತು ಭವೇತ್ಕುಶ ಇತ್ಯಸ್ಯ ನಾಮತಃ || 5 ||

ಯಶ್ಚಾಪರೋ ಭವೇತ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಲವೇನ ಸುಸಮಾಹಿತಃ |
ನಿರ್ಮಾರ್ಜನೀಯೋ ವೃದ್ಧಾಭಿರ್ಲವಶ್ಚೇತಿ ಸ ನಾಮತಃ || 6 ||

ಏವಂ ಕುಶಲವೌ ನಾಮ್ನಾ ತಾವುಭೌ ಯಮಜಾತಕೌ |
ಮತ್ಕೃತಭ್ಯಾಂ ಚ ನಾಮಭ್ಯಾಂ ಖ್ಯಾತಿಯುಕ್ತೌ ಭವಿಷ್ಯತಃ || 7 ||

ತೇ ರಕ್ಷಾಂ ಜಗ್ಮಹಸ್ತಾಂ ಚ ಮುನಿಹಸ್ತಾತ್ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ಅಕುರ್ವಂಶ್ಚ ತತೋ ರಕ್ಷಾಂ ತಯೋರ್ವಿಗತಕಲ್ಮಷಾಃ || 8 ||

ತಥಾ ತಾಂ ಕ್ರಿಯಮಾಣಾಂ ತು ರಕ್ಷಾಂ ಗೋತ್ರಂ ಚ ನಾಮ ಚ |
ಸಂಜ್ಞೇರ್ತನಂ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರಸವೌ ಶುಭೌ || 9 ||

ಅರ್ಧರಾತ್ರೇ ತು ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಶುಶ್ರಾವ ಸುಮಹತ್ಪ್ರಿಯಮ್ |

ಪರ್ಣಶಾಲಾಂ ಗತೋ ರಾತ್ರೌ ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ದಿಷ್ಠ್ಯೇತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ತಥ ತಸ್ಯ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಸ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ವ್ಯತೀತಾ ವಾರ್ಷಿಕೇ ರಾತ್ರಿಃ ಶ್ರಾವಣೇ ಲಘುವಿಕ್ರಮಾ || 11 ||

ಪ್ರಭಾತೇ ತು ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಕೃತ್ವಾ ಪೌರ್ವಾಹ್ನಿಕಂ ಕ್ರಮಮ್ |
ಮುನಿಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಾಮನ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಾಯಾತ್ಪಶ್ಚಾನ್ಮುಖಿಃ ಪುನಃ || 12 ||

ಸ ಗತ್ವಾ ಯಮುನಾತೀರಂ ಸಪ್ತರಾತ್ರೋಷಿತಃ ಪಥಿ |
ಋಷೀಣಾಂ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತೀನಾಮಾಶ್ರಮೇ ವಾಸಮಭ್ಯಯಾತ್ || 13 ||

ಸ ತತ್ರ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಭಾರ್ಗವಪ್ರಮುಖೈರ್ನ್ಯಪಃ |
ಕಥಾಭಿರ್ಬಹುರೂಪಾಭಿರ್ವಾಸಂ ಚಕ್ರೇ ಮಹಾಯಶಾಃ || 14 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಪಞ್ಚಾಶತ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕೋನಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ರಾತ್ರಾಂ ಪ್ರವೃತ್ತಾಯಾಂ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಭೃಗುನಂದನಮ್ ।
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಚ್ಯವನಂ ವಿಪ್ರಂ ಲವಣಸ್ಯ ಬಲಾಬಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶೂಲಸ್ಯ ಚ ಬಲಂ ಬ್ರಹ್ಮನೈಕೇ ಚ ಪೂರ್ವಂ ನಿಪಾತಿತಾಃ ।
ಅನೇನ ಶೂಲಮುಖೇನ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಮುಪಾಗತಾಃ ॥ ೨ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಶ್ಚ್ಯವನೋ ರಘುನಂದನಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಸಂಖ್ಯೇಯಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಯಾನ್ಯಸ್ಯ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶಪ್ರಭವೇ ಯದ್ವೃತ್ತಂ ತಚ್ಛ್ರಣಿಷ್ವ ಮೇ ॥ ೪ ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಪುರಾ ರಾಜಾ ಯುವನಾಶ್ವಸುತೋ ಬಲೀ ।
ಮಾನ್ದಾತಾ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಸ್ತ್ರೀಷು ಲೋಕೇಷು ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೫ ॥

ಸ ಕೃತ್ವಾ ಪೃಥಿವೀಂ ಕೃತ್ವಾಂ ಶಾಸನೇ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ ।
ಸುರಲೋಕಮಥೋ ಜೇತುಮದ್ಯೋಗಮಕರೋನ್ನಮಃ ॥ ೬ ॥

ಇಂದ್ರಸ್ಯ ತು ಭಯಂ ತೀವ್ರಂ ಸುರಾಣಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಮಾನ್ದಾತರಿ ಕೃತೋದ್ಯೋಗೇ ದೇವಲೋಕಜಿಗೀಷಯಾ ॥ ೭ ॥

ಅರ್ಧಾಸನೇನ ಶಕ್ರಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಾರ್ಥೇನ ಚ ಪಾರ್ಥಿವಃ ।
ವನ್ದ್ಯಮಾನಃ ಸುರಗಣೈಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಧ್ಯರೋಹತ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯ ಪಾಪಮಭಿಪ್ರಾಯಂ ವಿದಿತಾ ಪಾಕಶಾಸನಃ ।
ಸಾನ್ತ್ವಪೂರ್ವಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ಯುವನಾಶ್ವಜಮ್ ॥ ೯ ॥

ರಾಜಾ ತ್ವಂ ಮಾನುಷೇ ಲೋಕೇ ನ ತಾವತ್ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಅಕೃತ್ವಾ ಪೃಥಿವೀಂ ವಶ್ಯಾಂ ದೇವರಾಜ್ಯಮಿಹೇಚ್ಛಸಿ ॥ ೧೦ ॥

ಯದಿ ವೀರ ಸಮಗ್ರಾ ತೇ ಮೇದಿನೀ ನಿಖಿಲಾ ವಶೇ ।
ದೇವರಾಜ್ಯಂ ಕುರುಷ್ವೇಹ ಸಭೃತ್ಯಬಲವಾಹನಃ ॥ 11 ॥

ಇನ್ದ್ರಮೇವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ತು ಮಾನ್ದಾತಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಕ್ಷಮೇ ಶಕ್ರ ಪ್ರತಿಹತಂ ಶಾಸನಂ ಪೃಥಿವೀತಲೇ ॥ 12 ॥

ತಮುವಾಚ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ಲವಣೋ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಮಧುಪುತ್ರೋ ಮಧುವನೇ ನಾಜ್ಞಾಂ ತೇ ಕುರುತೇಽನಘ ॥ 13 ॥

ತಚುಪ್ಪತ್ವಾ ವಿಪ್ರಿಯಂ ಘೋರಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇಣ ಭಾಷಿತಮ್ ।
ವ್ರೀಡಿತೋಽವಾಜುಮ್ಖೋ ರಾಜಾ ವ್ಯಾಹರ್ತುಂ ನ ಶಶಾಕ ಹ ॥ 14 ॥

ಆಮನ್ತ್ರ್ಯ ತು ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ಹ್ರಿಯಾ ಕಿಂಚಿದವಾಜುಮ್ಖಿಃ ।
ಪುನರೇವಾಗಮಚಿಪ್ತಮಾನಿಮಂ ಲೋಕಂ ನರೇಶ್ವರಃ ॥ 15 ॥

ಸ ಕೃತ್ವಾ ಹೃದಯೇಽಮರ್ಷಂ ಸಭೃತ್ಯಬಲವಾಹನಃ ।
ಆಜಗಾಮ ಮಧೋಃ ಪುತ್ರಂ ವಶೇ ಕರ್ತುಮನಿನ್ದಿತಃ ॥ 16 ॥

ಸ ಕಾಚ್ಛಮಾಣೋ ಲವಣಂ ಯುದ್ಧಾಯ ಪುರುಷರ್ಷಭಃ ।
ದೂತಂ ಸಮ್ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸಕಾಶಂ ಲವಣಸ್ಯ ಸಃ ॥ 17 ॥

ಸ ಗತ್ವಾ ವಿಪ್ರಿಯಾಣ್ಯಾಹ ಬಹೂನಿ ಮಧುನಃ ಸುತಮ್ ।
ವದನ್ತಮೇವಂ ತಂ ದೂತಂ ಭಕ್ಷಯಾಮಾಸ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 18 ॥

ಚಿರಾಯಮಾಣೇ ದೂತೇ ತು ರಾಜಾ ಕ್ರೋಧಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಅರ್ಧಯಾಮಾಸ ತದ್ರಕ್ಷಃ ಶರವೃಷ್ಣಾಃ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 19 ॥

ತತಃ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಲವಣಃ ಶೂಲಂ ಜಗ್ರಾಹ ಪಾಣಿನಾ ।
ವಧಾಯ ಸಾನುಬನ್ಧಸ್ಯ ಮುಮೋಚಾಯುಧಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 20 ॥

ತಚ್ಛೂಲಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ತು ಸಭೃತ್ಯಬಲವಾಹನಮ್ ।
ಭಸ್ಮೀಕೃತ್ಯ ನೃಪಂ ಭೂಯೋ ಲವಣಸ್ಯಾಗಮತ್ಕರಮ್ ॥ 21 ॥

ಏವಂ ಸ ರಾಜಾ ಸುಮಹಾನ್ವತಃ ಸಬಲವಾಹನಃ ।
ಶೂಲಸ್ಯ ಚ ಬಲಂ ವೀರ ಅಪ್ರಮೇಯಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ 22 ॥

ಶ್ವಃ ಪ್ರಭಾತೇ ತು ಲವಣಂ ವಧಿಷ್ಯಸಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಅಗ್ರಹೀತಾಯುಧಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಧ್ರುವೋ ಹಿ ವಿಜಯಸ್ತವ ॥ 23 ॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಕಥಾಂ ಕಥಯತಾಂ ತೇಷಾಂ ಜಯಂ ಚಾಕಾಂಕ್ಷತಾಂ ಶುಭಮ್ ।
ವ್ಯತೀತಾ ರಜನೀ ಶೀಘ್ರಂ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೧ ॥

ತತಃ ಪ್ರಭಾತೇ ವಿಮಲೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕಲೇ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ನಿರ್ಗತಸ್ತು ಪುರಾದ್ವೀರೋ ಭಕ್ಷಾಹಾರಪ್ರಚೋದಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಶೂರಃ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಯಮುನಾಂ ನದೀಮ್ ।
ತೀರ್ತ್ವಾ ಮಧುಪುರದ್ವಾರಿ ಧನುಷ್ಪಾಣಿರತಿಷ್ಠತ ॥ ೩ ॥

ತತೋಽರ್ಧದಿವಸೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಆಗಚ್ಛದ್ಬಹುಸಹಸ್ರಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಮುದ್ವಹನ್ಬರಮ್ ॥ ೪ ॥

ತತೋ ದದರ್ಶ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಸ್ಥಿತಂ ದ್ವಾರಿ ಧೃತಾಯುಧಮ್ ।
ತಮುವಾಚ ತತೋ ರಕ್ಷಃ ಕಿಮನೇನ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ॥ ೫ ॥

ಈದೃಶಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಾಯುಧಾನಾಂ ನರಾಧಮ ।
ಭಕ್ಷಿತಾನಿ ಮಯಾ ರೋಷಾತ್ಕಾಲಮಾಕಾಂಕ್ಷಸೇ ನು ಕಿಮ್ ॥ ೬ ॥

ಆಹಾರಶ್ಚಾಪ್ಯಸಮ್ಪೂರ್ಣೋ ಮಮಾಯಂ ಪುರುಷಾಧಮ ।
ಸ್ವಯಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ನು ಮುಖಿಂ ಕಥಮಾಸಾದ್ಯ ದುರ್ಮತೇ ॥ ೭ ॥

ತಸ್ಯೈವಂ ಭಾಷಮಾಣಸ್ಯ ಹಸತಶ್ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಶತ್ರುಘ್ನೋ ವೀರ್ಯಸಮ್ಮನ್ನೋ ರೋಷಾದಶ್ರುಣ್ಯವರ್ತಯತ್ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯ ರೋಷಾಭಿಭೂತಸ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ತೇಜೋಮಯಾ ಮರೀಚ್ಯಸ್ತು ಸರ್ವಗಾತ್ರೈರ್ವಿನಿಷ್ಪತನ್ ॥ ೯ ॥

ಉವಾಚ ಚ ಸುಸಂಕೃದ್ಧಃ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ತಂ ನಿಶಾಚರಮ್ ।
ಯೋದ್ಧುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ದುರ್ಬುದ್ಧೇ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂ ತ್ವಯಾ ಸಹ ॥ ೧೦ ॥

ಪುತ್ರೋ ದಶರಥಸ್ಯಾಹಂ ಭ್ರಾತಾ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಶತ್ರುಘ್ನೋ ನಾಮ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ವಧಾಕಾಙ್ಕ್ಷೀ ತವಾಗತಃ || 11 ||

ತಸ್ಯ ಮೇ ಯುದ್ಧಕಾಮಸ್ಯ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂ ಪ್ರದೀಯತಾಮ್ |
ಶತ್ರುಸ್ತ್ವಂ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಂ ನ ಮೇ ಜೀವನ್ಗಮಿಷ್ಯಸಿ || 12 ||

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಥಾ ಬ್ರುವಾಣೇ ತು ರಾಕ್ಷಸಃ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದಿಷ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ದುರ್ಮತೇ || 13 ||

ಮಮ ಮಾತೃಷ್ವಸುಭ್ರಾತಾ ರಾವಣೋ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಹತೋ ರಾಮೇಣ ದುರ್ಬುದ್ಧೇ ಸ್ತ್ರೀಹೇತೋಃ ಪುರುಷಾಧಮ || 14 ||

ತಚ್ಚ ಸರ್ವಂ ಮಯಾ ಕ್ಷಾಂತಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಕುಲಕ್ಷಯಮ್ |
ಅವಜ್ಞಾಂ ಪುರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಮಯಾ ಯೂಯಂ ವಿಶೇಷತಃ || 15 ||

ನ ಹತಾಶ್ಚ ಹಿ ಮೇ ಸರ್ವೇ ಪರಿಭೂತಾಸ್ತ್ವಣಂ ಯಥಾ |
ಭೂತಾಶ್ಚೈವ ಭವಿಷ್ಯಾಶ್ಚ ಯೂಯಂ ಚ ಪುರುಷಾಧಮಾಃ || 16 ||

ತಸ್ಯ ತೇ ಯುದ್ಧಕಾಮಸ್ಯ ಯುದ್ಧಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ದುರ್ಮತೇ |
ಈಹ್ನಿತಂ ಯಾದೃಶಂ ತುಭ್ಯಂ ಸಜ್ಜಯೇ ಯಾವದಾಯುಧಮ್ || 17 ||

ತಮುವಾಚಾಥ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಕ್ವ ಮೇ ಜೀವನ್ಗಮಿಷ್ಯಸಿ |
ದುರ್ಬಲೋಽಪ್ಯಾಗತಃ ಶತ್ರುರ್ನ ಮೋಕ್ತವ್ಯಃ ಕೃತಾತ್ಮನಾ || 18 ||

ಯೋ ಹಿ ವಿಕಲ್ಪವಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪ್ರಸರಂ ಶತ್ರವೇ ದದೌ |
ಸ ಹತೋ ಮನ್ದಬುದ್ಧಿತ್ವಾದ್ಯಥಾ ಕಾಪುರುಷಸ್ತಥಾ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಭಾಷಿತಂ ತಸ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಕ್ರೋಧಮಾಹಾರಯತ್ತೀವ್ರಂ ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠೇತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಪಾಣೌ ಪಾಣಿಂ ವಿನಿಷ್ಪಿಷ್ಯ ದಂತಾನ್ಕಟಕಟಾಯ ಚ ।
ಲವಣೋ ರಘುಶಾರ್ದೂಲಮಾಹ್ವಯಾಮಾಸ ಚಾಸಕ್ಯತ್ ॥ ೨ ॥

ತಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ತಥಾ ವಾಕ್ಯಂ ಲವಣಂ ಘೋರವಿಕ್ರಮಮ್ ।
ಶತ್ರುಘ್ನೋ ದೇವ ಶತ್ರುಘ್ನ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩ ॥

ಶತ್ರುಘ್ನೋ ನ ತದಾ ಜಾತೋ ಯದಾನ್ಯೇ ನಿರ್ಜಿತಾಸ್ತ್ವಯಾ ।
ತದದ್ಯ ಬಾಣಾಭಿಹತೋ ವ್ರಜ ತಂ ಯಮಸಾದನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಋಷಯೋಽಪ್ಯದ್ಯ ಪಾಪಾತ್ಮನ್ಮಯಾ ತ್ವಾಂ ನಿಹತಂ ರಣೇ ।
ಪಶ್ಯಂತ ವಿಪ್ರಾ ವಿದ್ವಾಂಸಸ್ತ್ರಿದಶಾ ಇವ ರಾವಣಮ್ ॥ ೫ ॥

ತ್ವಯಿ ಮದ್ಬಾಣನಿರ್ದಗ್ಧೇ ಪತೀತೇಽದ್ಯ ನಿಶಾಚರ ।
ಪುರಂ ಜನಪದಂ ಚಾಪಿ ಕ್ಷೇಮಮೇತದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೬ ॥

ಅದ್ಯ ಮದ್ಬಾಹುನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಃ ಶರೋ ವಜ್ರನಿಭಾನನಃ ।
ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯತೇ ತೇ ಹೃದಯಂ ಪದ್ಮಮಂಶುರಿವಾರ್ಕಜಃ ॥ ೭ ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾವೃಕ್ಷಂ ಲವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ಶತ್ರುಘ್ನೋರಸಿ ಚಿಕ್ಷೇಪ ತಂ ಶೂರಃ ಶತಧಾಚ್ಛಿನತ್ ॥ ೮ ॥

ತದ್ವೃಷ್ಣಾಪ್ತ ವಿಫಲಂ ಕರ್ಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ಪುನರೇವ ತು ।
ಪಾದಪಾನ್ಸುಬಹುನಗ್ರಹ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನೇ ವ್ಯಸೃಜದ್ಬಲೀ ॥ ೯ ॥

ಶತ್ರುಘ್ನಶ್ಚಾಪಿ ತೇಜಸ್ವೀ ವೃಕ್ಷಾನಾಪತತೋ ಬಹೂನ್ ।
ತ್ರಿಭಿಶ್ಚತುರ್ಭಿರೇಕೈಕಂ ಚಿಚ್ಛೇದ ನತಪರ್ವಭಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ತತೋ ಬಾಣಮಯಂ ವರ್ಷಂ ವ್ಯಸೃಜದ್ರಾಕ್ಷಸೋರಸಿ ।
ಶತ್ರುಘ್ನೋ ವೀರ್ಯಸಮ್ಮನ್ನೋ ವಿವ್ಯಥೇ ನ ಚ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 11 ॥

ತತಃ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಲವಣೋ ವೃಕ್ಷಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಲೀಲಯಾ ।
ಶಿರಸ್ಯಭ್ಯಹನಚ್ಛೂರಂ ಸ್ರಸ್ತಾಙ್ಗಃ ಸ ಮುಮೋಹ ವೈ ॥ 12 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಿಪತಿತೇ ವೀರೇ ಹಾಹಾಕಾರೋ ಮಹಾನಭೂತ್ ।
ಋಷೀಣಾಂ ದೇವ ಸಜ್ಞಾಢಾಂ ಗಢ್ಧರ್ವಾಪ್ಸರಸಾಮಪಿ ॥ 13 ॥

ತಮವಜ್ಞಾಯ ತು ಹತಂ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಭುವಿ ಪಾತಿತಮ್ ।
ರಕ್ಷೋ ಲಬ್ಧಾಂತರಮಪಿ ನ ವಿವೇಶ ಸ್ವಮಾಲಯಮ್ ॥ 14 ॥

ನಾಪಿ ಶೂಲಂ ಪ್ರಜಗ್ರಾಹ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭುವಿ ಪಾತಿತಮ್ ।
ತತೋ ಹತ ಇತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಾನ್ಭಕ್ಷಾನ್ಸಮುದಾವಹತ್ ॥ 15 ॥

ಮುಹೂರ್ತಾಲ್ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞಸ್ತು ಪುನಸ್ತಸೌ ಧೃತಾಯುಧಃ ।
ಶತ್ರುಘ್ನೋ ರಾಕ್ಷಸದ್ವಾರಿ ಋಷಿಭಿಃ ಸಮ್ಪ್ರಪೂಜಿತಃ ॥ 16 ॥

ತತೋ ದಿವ್ಯಮಮೋಘಂ ತಂ ಜಗ್ರಾಹ ಶರಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಜ್ವಲಂತಂ ತೇಜಸಾ ಘೋರಂ ಪೂರಯಂತಂ ದಿಶೋ ದಶ ॥ 17 ॥

ವಜ್ರಾನನಂ ವಜ್ರವೇಗಂ ಮೇರುಮಂದರ ಗೌರವಮ್ ।
ನತಂ ಪರ್ವಸು ಸರ್ವೇಷು ಸಂಯುಗೇಷ್ವಪರಾಜಿತಮ್ ॥ 18 ॥

ಅಸೃಕಚ್ಚಂದನದಿಗ್ಧಾಙ್ಗಂ ಚಾರುಪತ್ರಂ ಪತತ್ರಿಣಮ್ ।
ದಾನವೇನ್ದ್ರಾಚಲೇನ್ದ್ರಾಣಾಮಸುರಾಣಾಂ ಚ ದಾರುಣಮ್ ॥ 19 ॥

ತಂ ದೀಪ್ತಮಿವ ಕಾಲಾಗ್ನಿಂ ಯುಗಾಂತೇ ಸಮುಪಸ್ಥಿತೇ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಪರಿತ್ರಾಸಮುಪಾಗಮನ್ ॥ 20 ॥

ಸದೇವಾಸುರಗಢ್ಧರ್ವಂ ಸಮುನಿಂ ಸಾಪ್ಸರೋಗಣಮ್ ।
ಜಗದ್ಧಿ ಸರ್ವಮಸ್ವಸ್ಥಂ ಪಿತಾಮಹಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 21 ॥

ಉಚುಶ್ಚ ದೇವದೇವೇಶಂ ವರದಂ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಮ್ ।
ಕಚ್ಚಿಲ್ಲೋಕಕ್ಷಯೋ ದೇವ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಾ ಯುಗಸಂಜಯಃ ॥ 22 ॥

ನೇದೃಶಂ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ನ ಶ್ರುತಂ ವಾ ಪ್ರಪಿತಾಮಹ ।
ದೇವಾನಾಂ ಭಯಸಮ್ಮೋಹೋ ಲೋಕಾನಾಂ ಸಂಜಯಃ ಪ್ರಭೋ ॥ 23 ॥

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಲೋಕಪಿತಾಮನಃ ।
ಭಯಕಾರಣಮಾಚಷ್ಟೇ ದೇವಾನಾಮಭಯಜ್ಞರಃ ॥ 24 ॥

ವಧಾಯ ಲವಣಸ್ಯಾಜೌ ಶರಃ ಶತ್ರುಘ್ನಧಾರಿತಃ ।
ತೇಜಸಾ ಯಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ಸ್ಮ ಸಮೂಢಾಃ ಸುರಸತ್ತಮಾಃ ॥ 25 ॥

ಏಷೋ ಹಿ ಪೂರ್ವಂ ದೇವಸ್ಯ ಲೋಕಕರ್ತುಃ ಸನಾತನಃ ।
ಶರಸ್ತೇಜೋಮಯೋ ವತ್ಸಾ ಯೇನ ವೈ ಭಯಮಾಗತಮ್ ॥ 26 ॥

ಏಷ ವೈ ಕೃಟಭಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಮಧುನಶ್ಚ ಮಹಾಶರಃ ।
ಸೃಷ್ಟೋ ಮಹಾತ್ಮನಾ ತೇನ ವಧಾರ್ಥಂ ದೈತ್ಯಯೋಸ್ತಯೋಃ ॥ 27 ॥

ಏವಮೇತಂ ಪ್ರಜಾನೀಧ್ವಂ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತೇಜೋಮಯಂ ಶರಮ್ ।
ಏಷಾ ಚೈವ ತನುಃ ಪೂರ್ವಾ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 28 ॥

ಇತೋ ಗಚ್ಛತಾ ಪಶ್ಯಧ್ವಂ ವಧ್ಯಮಾನಂ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ರಾಮಾನುಜೇನ ವೀರೇಣ ಲವಣಂ ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮಮ್ ॥ 29 ॥

ತಸ್ಯ ತೇ ದೇವದೇವಸ್ಯ ನಿಶಮ್ಯ ಮಧುರಾಂ ಗಿರಮ್ ।
ಆಜಗ್ಮುರ್ಯತ್ರ ಯುಧ್ಯೇತೇ ಶತ್ರುಘ್ನಲವಣಾವುಭೌ ॥ 30 ॥

ತಂ ಶರಂ ದಿವ್ಯಸಂಜಾತಂ ಶತ್ರುಘ್ನಕರಧಾರಿತಮ್ ।
ದದೃಶುಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಯುಗಾಂತಾನ್ನಿಮಿವೋತ್ಥಿತಮ್ ॥ 31 ॥

ಆಕಾಶಮಾವೃತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವೈರ್ಹಿ ರಘುನಂದನಃ ।
ಸಿಂಹನಾದಂ ಮುಹುಃ ಕೃತ್ವಾ ದದರ್ಶ ಲವಣಂ ಪುನಃ ॥ 32 ॥

ಆಹೂತಶ್ಚ ತತಸ್ತೇನ ಶತ್ರುಘ್ನೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಲವಣಃ ಕ್ರೋಧಸಂಯುಕ್ತೋ ಯುದ್ಧಾಯ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ ॥ 33 ॥

ಆಕರ್ಣಾತ್ಸ ವಿಕೃಷ್ಯಾಥ ತದ್ಧನುರ್ಧನ್ವಿನಾಂ ವರಃ ।
ಸ ಮುಮೋಚ ಮಹಾಬಾಣಂ ಲವಣಸ್ಯ ಮಹೋರಸಿ ।
ಉರಸ್ತಸ್ಯ ವಿದಾರ್ಯಾಶು ಪ್ರವಿವೇಶ ರಸಾತಲಮ್ ॥ 34 ॥

ಗತ್ವಾ ರಸಾತಲಂ ದಿವ್ಯಂ ಶರೋ ವಿಬುಧಪೂಜಿತಃ ।
ಪುನರೇವಾಗಮತ್ಪೂರ್ಣಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲನಂದನಮ್ ॥ 35 ॥

ಶತ್ರುಘ್ನಶರನಿರ್ಭಿನ್ನೋ ಲವಣಃ ಸ ನಿಶಾಚರಃ ।
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ಭೂಮೌ ವಜ್ರಾಹತ ಇವಾಚಲಃ ॥ 36 ॥

ತಚ್ಚ ದಿವ್ಯಂ ಮಹಚ್ಛೂಲಂ ಹತೇ ಲವಣರಾಕ್ಷಸೇ ।
ಪಶ್ಯತಾಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ರುದ್ರಸ್ಯ ವಶಮನ್ವಗಾತ್ ॥ 37 ॥

ಏಕೇಷುಪಾತೇನ ಭಯಂ ನಿಹತ್ಯ
ಲೋಕತ್ರಯಸ್ಯಾಸ್ಯ ರಘುಪ್ರವೀರಃ ।
ವಿನಿರ್ಬಭಾವುದ್ಯತಚಾಪಬಾಣಃ
ತಮಃ ಪ್ರಣುದ್ಯೇವ ಸಹಸ್ರರಶ್ಮಿಃ ॥ 38 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ದಿವ್ಯಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಹತೇ ತು ಲವಣೇ ದೇವಾಃ ಸೇನ್ದ್ರಾಃ ಸಾಗ್ನಿಪುರೋಗಮಾಃ ।
ಊಚುಃ ಸುಮಧುರಾಂ ವಾಣೀಂ ಶತ್ರುಘ್ನಾಂ ಶತ್ರುತಾಪನಮ್ ॥ ೧ ॥

ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ತೇ ವಿಜಯೋ ವತ್ಸ ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಲವಣರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಹತಃ ಪುರುಷಶಾರ್ದೂಲವರಂ ವರಯ ರಾಘವ ॥ ೨ ॥

ವರದಾಃ ಸ್ಮ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸರ್ವ ಏವ ಸಮಾಗತಾಃ ।
ವಿಜಯಾಕಾಂಕ್ಷಿಣಸ್ತುಭ್ಯಮಮೋಘಂ ದರ್ಶನಂ ಹಿ ನಃ ॥ ೩ ॥

ದೇವಾನಾಂ ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶೂರೋ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಪ್ರಯತಾತ್ಮವಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಇಮಾಂ ಮಧುಪುರೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ಮಧುರಾಂ ದೇವ ನಿರ್ಮಿತಾಮ್ ।
ನಿವೇಶಂ ಪ್ರಪ್ನುಯಾಂ ಶೀಘ್ರಮೇಷ ಮೇಽಸ್ತು ವರೋ ಮತಃ ॥ ೫ ॥

ತಂ ದೇವಾಃ ಪ್ರೀತಮನಸೋ ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ರಾಘವಮ್ ।
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ಶೂರಸೇನಾ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೬ ॥

ತೇ ತಥೋಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತ್ಮನೋ ದಿವಮಾರುರುಹಸ್ತದಾ ।
ಶತ್ರುಘ್ನೋಽಪಿ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಾಂ ಸೇನಾಂ ಸಮುಪಾನಯತ್ ॥ ೭ ॥

ಸಾ ಸೇನ ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ಶತ್ರುಘ್ನಶಾಸನಮ್ ।
ನಿವೇಶನಂ ಚ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಶಾಸನೇನ ಸಮಾರಭತ್ ॥ ೮ ॥

ಸಾ ಪುರೀ ದಿವ್ಯಸಂಜಾತಾ ವರ್ಷೇ ದ್ವಾದಶಮೇ ಶುಭಾ ।
ನಿವಿಷ್ಟಾ ಶೂರಸೇನಾನಾಂ ವಿಷಯಶ್ಚಾಕುತೋಭಯಃ ॥ ೯ ॥

ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ಸಸ್ಯ ಯುಕ್ತಾನಿ ಕಾಲೇ ವರ್ಷತಿ ವಾಸವಃ ।
ಅರೋಗಾ ವೀರಪುರುಷಾ ಶತ್ರುಘ್ನಭುಜಪಾಲಿತಾ ॥ ೧೦ ॥

ಅರ್ಧಚಂದ್ರಪ್ರತೀಕಾಶಾ ಯಮುನಾತೀರಶೋಭಿತಾ ।
ಶೋಭಿತಾ ಗೃಹಮುಖ್ಯೇಶ್ಚ ಶೋಭಿತಾ ಚತ್ವರಾಪಣೈಃ ॥ 11 ॥

ಯಚ್ಚ ತೇನ ಮಹಚ್ಛೂನ್ಯಂ ಲವಣೇನ ಕೃತಂ ಪುರಾ ।
ಶೋಭಯಾಮಾಸ ತದ್ವೀರೋ ನಾನಾಪಣ್ಯಸಮೃದ್ಧಿಭಿಃ ॥ 12 ॥

ತಾಂ ಸಮೃದ್ಧಾಂ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಃ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಭರತಾನುಜಃ ।
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಪರಂ ಹರ್ಷಮುಪಾಗಮತ್ ॥ 13 ॥

ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ನಿವೇಶ್ಯ ಮಧುರಾಂ ಪುರೀಮ್ ।
ರಾಮಪಾದೌ ನಿರೀಕ್ಷೇಯಂ ವರ್ಷೇ ದ್ವಾದಶಮೇ ಶುಭೇ ॥ 14 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ದ್ವಾದಶಮೇ ವರ್ಷೇ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ರಾಮಪಾಲಿತಾಮ್ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಚಕಮೇ ಗಂತುಮಲ್ಪಭೃತ್ಯಬಲಾನುಗಃ ॥ ೧ ॥

ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ಬಲಮುಖ್ಯಾಂಶ್ಚ ನಿವರ್ತ್ಯ ಚ ಪುರೋಧಸಮ್ ।
ಜಗಾಮ ರಥಮುಖ್ಯೇನ ಹಯಯುಕ್ತೇನ ಭಾಸ್ವತಾ ॥ ೨ ॥

ಸ ಗತ್ವಾ ಗಣಿತಾನಾಸ್ಸಾನೃಪ್ತಾಷ್ಟೌ ರಘುನಂದನಃ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಮಗಮತ್ಪೂರ್ಣಂ ರಾಘವೋತ್ಸುಕದರ್ಶನಃ ॥ ೩ ॥

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಪುರೀಂ ರಮ್ಯಾಂ ಶ್ರೀಮಾನಿಕ್ಷ್ವಕುನಂದನಃ ।
ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಯತ್ರ ರಾಮೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ॥ ೪ ॥

ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ತೇಜಸಾ ।
ಉವಾಚ ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿಭೂತ್ವಾ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯದಾಜ್ಞಪ್ತಂ ಮಹಾರಾಜ ಸರ್ವಂ ತತ್ಕೃತವಾನಹಮ್ ।
ಹತಃ ಸ ಲವಣಃ ಪಾಪಃ ಪುರೀ ಸಾ ಚ ನಿವೇಶಿತಾ ॥ ೬ ॥

ದ್ವಾದಶಂ ಚ ಗತಂ ವರ್ಷಂ ತ್ವಾಂ ವಿನಾ ರಘುನಂದನ ।
ನೋತ್ಸಹೇಯಮಹಂ ವಸ್ತುಂ ತ್ವಯಾ ವಿರಹಿತೋ ನೃಪ ॥ ೭ ॥

ಸ ಮೇ ಪ್ರಸಾದಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಕುರುಷ್ವಾಮಿತವಿಕ್ರಮ ।
ಮಾತೃಹೀನೋ ಯಥಾ ವತ್ಸಸ್ತ್ವಾಂ ವಿನಾ ಪ್ರವಸಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಮಾ ವಿಷಾದಂ ಕೃಥಾ ವೀರ ನೈತತ್ಕೃತ್ರಿಯ ಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

ನಾವಸೀದನ್ತಿ ರಾಜಾನೋ ವಿಪ್ರವಾಸೇಷು ರಾಘವ ।
ಪ್ರಜಾಶ್ಚ ಪರಿಪಾಲ್ಯಾ ಹಿ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮೇಣ ರಾಘವ ॥ ೧೦ ॥

ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಚ ಮಾಂ ವೀರ ಅಯೋಧ್ಯಾಮವಲೋಕಿತುಮ್ |
ಆಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಗನ್ತಾಸಿ ಚ ಪುರಂ ತವ || 11 ||

ಮಮಾಪಿ ತ್ವಂ ಸುದಯಿತಃ ಪ್ರಾಣೈರಪಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಅವಶ್ಯಂ ಕರಣೀಯಂ ಚ ರಾಜ್ಯಸ್ಯ ಪರಿಪಾಲನಮ್ || 12 ||

ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ವಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಪಿಷ್ಠಾಶ್ವರಾತ್ರಂ ಮಯಾ ಸಹ |
ಉಧ್ವಂ ಗನ್ತಾಸಿ ಮಧುರಾಂ ಸಭೃತ್ಯಬಲವಾಹನಃ || 13 ||

ರಾಮಸೈನ್ಯತದ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಧರ್ಮಯುಕ್ತಂ ಮನೋಽನುಗಮ್ |
ಶತ್ರುಘ್ನೋ ದೀನಯಾ ವಾಚಾ ಬಾಧಮಿತ್ಯೇವ ಚಾಬ್ರವೀತ್ || 14 ||

ಸ ಪಿಷ್ಠಾಶ್ವರಾತ್ರಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ರಾಘವಸ್ಯ ಯಥಾಜ್ಞಯಾ |
ಉಷ್ಯ ತತ್ರ ಮಹೇಷ್ವಾಸೋ ಗಮನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ || 15 ||

ಆಮನ್ತ್ರ್ಯ ತು ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಮ್ |
ಭರತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ಮಹಾರಥಮುಪಾರುಹತ್ || 16 ||

ದೂರಂ ತಾಭ್ಯಾಮನುಗತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಭರತೇನ ಚ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಜಗಾಮಾಶು ಪುರೀಂ ತದಾ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ತು ಸ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಭ್ರಾತೃಭ್ಯಾಂ ಸಹ ರಾಘವಃ |
ಪ್ರಮುಖೋದ ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯಂ ಧರ್ಮೇಣ ಪರಿಪಾಲಯನ್ || ೧ ||

ತತಃ ಕತಿಪಯಾಹಃಸು ವೃದ್ಧೋ ಜಾನಪದೋ ದ್ವಿಜಃ |
ಶವಂ ಬಾಲಮುಪಾದಾಯ ರಾಜದ್ವಾರಮುಪಾಗಮತ್ || ೨ ||

ರುದನ್ಬಹುವಿಧಾ ವಾಚಃ ಸ್ನೇಹಾಕ್ಷರಸಮನ್ವಿತಾಃ |
ಅಸಕ್ಯತ್ಪುತ್ರಪುತ್ರೇತಿ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || ೩ ||

ಕಿಂ ನು ಮೇ ದುಷ್ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಪೂರ್ವಂ ದೇಹಾನ್ತರೇ ಕೃತಮ್ |
ಯದಹಂ ಪುತ್ರಮೇಕಂ ತ್ವಾಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ನಿಧನಂ ಗತಮ್ || ೪ ||

ಅಪ್ರಾಪ್ತಯೌವನಂ ಬಾಲಂ ಪಿಚ್ಚವರ್ಷಸಮನ್ವಿತಮ್ |
ಅಕಾಲೇ ಕಾಲಮಾಪನ್ನಂ ದುಃಖಾಯ ಮಮ ಪುತ್ರಕ || ೫ ||

ಅಲ್ಪೈರಹೋಭಿನಿಧನಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಅಹಂ ಚ ಜನನೀ ಚೈವ ತವ ಶೋಕೇನ ಪುತ್ರಕ || ೬ ||

ನ ಸ್ಮರಾಮ್ಯನ್ಮೃತಂ ಹ್ಯುಕ್ತಂ ನ ಚ ಹಿಂಸಾಂ ಸ್ಮರಾಮ್ಯಹಮ್ |
ಕೇನ ಮೇ ದುಷ್ಕೃತೇನಾದ್ಯ ಬಾಲ ಏವ ಮಮಾತ್ಮಜಃ |
ಅಕೃತ್ವಾ ಪಿತೃಕಾರ್ಯಾಣಿ ನೀತೋ ವೈವಸ್ವತಕ್ಷಯಮ್ || ೭ ||

ನೇದೃಶಂ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ಮೇ ಶ್ರುತಂ ವಾ ಘೋರದರ್ಶನಮ್ |
ಮೃತ್ಯುರಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಾನಾಂ ರಾಮಸ್ಯ ವಿಷಯೇ ಯಥಾ || ೮ ||

ರಾಮಸ್ಯ ದುಷ್ಕೃತಂ ಕಿಂಚಿನ್ಮಹದಸ್ತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ತ್ವಂ ರಾಜಇಜ್ಜೀವಯಸ್ವೈನಂ ಬಾಲಂ ಮೃತ್ಯುವಶಂ ಗತಮ್ || ೯ ||

ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹಿತೋ ರಾಜಂದೀರ್ಘಮಾಯುರವಾಪ್ನುಹಿ |

ಉಷಿತಾಃ ಸ್ಮ ಸುಖಿಂ ರಾಜ್ಯೇ ತವಾಸ್ಮಿನ್ನಮಹಾಬಲ || 10 ||

ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯನಾಥೋ ವಿಷಯ ಇಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ರಾಮಂ ನಾಥಮಿಹಾಸಾದ್ಯ ಬಾಲಾಂತಕರಣಂ ನೃಪಮ್ || 11 ||

ರಾಜದೋಷೈರ್ವಿಪದ್ಯಂತೇ ಪ್ರಜಾ ಹ್ಯವಿಧಿಪಾಲಿತಾಃ |
ಅಸದ್ವೃತ್ತೇ ತು ನೃಪತಾವಕಾಲೇ ಮ್ರಿಯತೇ ಜನಃ || 12 ||

ಯದಾ ಪುರೇಷ್ವಯುಕ್ತಾನಿ ಜನಾ ಜನಪದೇಶು ಚ |
ಕುರ್ವತೇ ನ ಚ ರಕ್ಷಾಸ್ತಿ ತದಾಕಾಲಕೃತಂ ಭಯಮ್ || 13 ||

ಸವ್ಯಕ್ತಂ ರಾಜದೋಷೋಽಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಪುರೇ ಜನಪದೇ ವಾಪಿ ತದಾ ಬಾಲವಧೋ ಹ್ಯಯಮ್ || 14 ||

ಏವಂ ಬಹುವಿಧೈರ್ವಾಕ್ಯೈರ್ನಿನ್ದ್ರಿಯಾನೋ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ |
ರಾಜಾನಂ ದುಃಖಿಸಂತಪ್ತಃ ಸುತಂ ತಮುಪಗೂಹತಿ || 15 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪಚ್ಚಷಷ್ಠಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ತು ಕರುಣಂ ತಸ್ಯ ದ್ವಿಜಸ್ಯ ಪರಿದೇವಿತಮ್ ।
ಶುಶ್ರಾವ ರಾಘವಃ ಸರ್ವಂ ದುಃಖಶೋಕಸಮನ್ವಿತಮ್ ॥೧॥

ಸ ದುಃಖೇನ ಸುಸನ್ನಪ್ತೋ ಮನ್ಮಥಃ ಸಮುಪಾಹ್ವಯತ್ ।
ವಸಿಷ್ಠಂ ವಾಮದೇವಂ ಚ ಭ್ರಾತೃಂಶ್ಚ ಸಹನೈಗಮಾನ್ ॥೨॥

ತತೋ ದ್ವಿಜಾ ವಸಿಷ್ಠೋನ ಸಾರ್ಥಮಷ್ಟೌ ಪ್ರವೇಶಿತಾಃ ।
ರಾಜಾನಂ ದೇವಸಜ್ಜಾಶಂ ವರ್ಧಸೇತಿ ತತೋಽಬ್ರುವನ್ ॥೩॥

ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯೋಽಥ ಮೌದ್ಗಲ್ಯೋ ವಾಮದೇವಶ್ಚ ಕಾಶ್ಯಪಃ ।
ಕಾತ್ಯಾಯನೋಽಥ ಜಾಬಾಲಿಗೌತಮೋ ನಾರದಸ್ತಥಾ ॥೪॥

ಏತೇ ದ್ವಿಜರ್ಷಭಾಃ ಸರ್ವೇ ಆಗನೇಷೂಪವೇಶಿತಾಃ ।
ಮನ್ಮಥೋ ನೈಗಮಾಶ್ಚೈವ ಯಥಾರ್ಹಮನುಕೂಲತಃ ॥೫॥

ತೇಷಾಂ ಸಮುಪವಿಷ್ಠಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ದೀಪ್ತತೇಜಸಾಮ್ ।
ರಾಘವಃ ಸರ್ವಮಾಚಷ್ಟೇ ದ್ವಿಜೋ ಯಸ್ಮಾತ್ಪ್ರರೋದಿತಿ ॥೬॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜ್ಞೋ ದೀನಸ್ಯ ನಾರದಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಮೃಷೀಣಾಂ ಸಂನಿಧೌ ನೃಪಮ್ ॥೭॥

ಶೃಣು ರಾಜನ್ಯಧಾಕಾಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಯಂ ಬಾಲಸಂಜ್ಞಯಃ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಕರ್ತವ್ಯತಾಂ ವೀರ ಕುರುಷ್ವ ರಘುನಂದನ ॥೮॥

ಪುರಾ ಕೃತಯುಗೇ ರಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೈ ತಪಸ್ವಿನಃ ।
ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತದಾ ರಾಜನ್ ತಪಸ್ವೀ ಕಥಂಚನ ॥೯॥

ತಸ್ಮಿನ್ಯುಗೇ ಪ್ರಜ್ವಲಿತೇ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತೇ ಅನಾವೃತೇ ।
ಅಮೃತ್ಯವಸ್ತದಾ ಸರ್ವೇ ಜಜ್ಞಿರೇ ದೀರ್ಘದರ್ಶಿನಃ ॥೧೦॥

ತತಸ್ತ್ರೇತಾಯುಗಂ ನಾಮ ಮಾನವಾನಾಂ ವಪುಷ್ಮತಾಮ್ ।
ಕ್ಷತ್ರಿಯಾ ಯತ್ರ ಜಾಯಂತೇ ಪೂರ್ವೇಣ ತಪಸಾನಿವತಾಃ ॥ 11 ॥

ವೀರ್ಯೇಣ ತಪಸಾ ಚೈವ ತೇಽಧಿಕಾಃ ಪೂರ್ವಜನ್ಮನಿ ।
ಮಾನವಾ ಯೇ ಮಹಾತ್ಮಾನಸ್ತಸ್ಮಿಂಸ್ತ್ರೇತಾಯುಗೇ ಯುಗೇ ॥ 12 ॥

ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಂ ತು ತತ್ಸರ್ವಂ ಯತ್ಪೂರ್ವಮಪರಂ ಚ ಯತ್ ।
ಯುಗಯೋರುಭಯೋರಾಸೀತ್ಸಮವೀರ್ಯಸಮನ್ವಿತಮ್ ॥ 13 ॥

ಅಪಶ್ಯಂತಸ್ತು ತೇ ಸರ್ವೇ ವಿಶೇಷಮಧಿಕಂ ತತಃ ।
ಸ್ಥಾಪನಂ ಚಕ್ರರೇ ತತ್ರ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವತಃ ॥ 14 ॥

ಅಧರ್ಮಃ ಪಾದಮೇಕಂ ತು ಪಾತಯತ್ಪ್ರಥಿವೀತಲೇ ।
ಅಧರ್ಮೇಣ ಹಿ ಸಂಯುಕ್ತಾಸ್ತೇನ ಮನ್ನಾಭವನ್ದ್ವಿಜಾಃ ॥ 15 ॥

ತತಃ ಪ್ರಾದುಷ್ಕೃತಂ ಪೂರ್ವಮಾಯುಷಃ ಪರಿನಿಷ್ಠಿತಮ್ ।
ಶುಭಾನ್ಯೇವಾಚರಂಲ್ಲೋಕಾಃ ಸತ್ಯಧರ್ಮಪರಾಯಣಾಃ ॥ 16 ॥

ತ್ರೇತಾಯುಗೇ ತ್ವವರ್ತಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಶ್ಚ ಯೇ ।
ತಪೋಽತಪ್ಯಂತ ತೇ ಸರ್ವೇ ಶುಶ್ರೂಷಾಮಪರೇ ಜನಾಃ ॥ 17 ॥

ಸ ಧರ್ಮಃ ಪರಮಸ್ತೇಷಾಂ ವೈಶ್ಯಶೂದ್ರಮಥಾಗಮತ್ ।
ಪೂಜಾಂ ಚ ಸರ್ವವರ್ಣಾನಾಂ ಶೂದ್ರಾಶ್ಚಕೃರ್ವಿಶೇಷತಃ ॥ 18 ॥

ತತಃ ಪಾದಮಧರ್ಮಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಮವತಾರಯತ್ ।
ತತೋ ದ್ವಾಪರಸಂಜಾಪ್ಯ ಸಾ ಯುಗಸ್ಯ ಸಮಜಾಯತ ॥ 19 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಾಪರಸಂಜಾಪ್ಯೇ ತು ವರ್ತಮಾನೇ ಯುಗಕ್ಷಯೇ ।
ಅಧರ್ಮಶ್ಚಾನ್ಮೃತಂ ಚೈವ ವವೃಧೇ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ 20 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಾಪರಸಂಜಾಪ್ಯತೇ ತಪೋ ವೈಶ್ಯಾನ್ಸಮಾವಿಶತ್ ।
ನ ಶೂದ್ರೋ ಲಭತೇ ಧರ್ಮಮುಗ್ರಂ ತಪ್ತಂ ನರರ್ಷಭ ॥ 21 ॥

ಹೀನವರ್ಣೋ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ತಪ್ಯತೇ ಸುಮಹತ್ತಪಃ |
ಭವಿಷ್ಯಾ ಶೂದ್ರಯೋನ್ಯಾಂ ಹಿ ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ಕಲೌ ಯುಗೇ || 22 ||

ಅಧರ್ಮಃ ಪರಮೋ ರಾಮ ದ್ವಾಪರೇ ಶೂದ್ರಧಾರಿತಃ |
ಸ ವೈ ವಿಷಯಪರ್ಯಂತೇ ತವ ರಾಜನ್ಮಹಾತಪಾಃ |
ಶೂದ್ರಸ್ತಪ್ಯತಿ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಸ್ತೇನ ಬಾಲವಧೋ ಹ್ಯಯಮ್ || 23 ||

ಯೋ ಹ್ಯಧರ್ಮಮಕಾರ್ಯಂ ವಾ ವಿಷಯೇ ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯ ಹಿ |
ಕರೋತಿ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ಪುರೇ ವಾ ದುರ್ಮತಿನರಃ |
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಹಿ ನರಕಂ ಯಾತಿ ಸ ಚ ರಾಜಾ ನ ಸಂಶಯಃ || 24 ||

ಸ ತ್ವಂ ಪುರುಷಶಾರ್ದೂಲ ಮಾರ್ಗಸ್ವ ವಿಷಯಂ ಸ್ವಕಮ್ |
ದುಷ್ಕೃತಂ ಯತ್ರ ಪಶ್ಯೇಥಾಸ್ತತ್ರ ಯತ್ನಂ ಸಮಾಚರ || 25 ||

ಏವಂ ತೇ ಧರ್ಮವೃದ್ಧಿಶ್ಚ ನೃಣಾಂ ಚಾಯುರ್ವಿವರ್ಧನಮ್ |
ಭವಿಷ್ಯತಿ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಾಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ಚ ಜೀವಿತಮ್ || 26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಪತ್ನಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ನಾರದಸ್ಯ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾಮೃತಮಯಂ ಯಥಾ ।
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ಗಚ್ಛ ಸೌಮ್ಯ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸಮಾಶ್ವಾಸಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ।
ಬಾಲಸ್ಯ ಚ ಶರೀರಂ ತತ್ತೈಲದ್ರೋಣ್ಯಾಂ ನಿಧಾಪಯ ॥೨॥

ಗನ್ಧೈಶ್ಚ ಪರಮೋದಾರೈಸ್ತೈಲೈಶ್ಚ ಸುಸುಗಂಧಿಭಿಃ ।
ಯಥಾ ನ ಕ್ಷೀಯತೇ ಬಾಲಸ್ತಥಾ ಸೌಮ್ಯ ವಿಧೀಯತಾಮ್ ॥೩॥

ಯಥಾ ಶರೀರೇ ಬಾಲಸ್ಯ ಗುಪ್ತಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ ।
ವಿಪತ್ತಿಃ ಪರಿಭೇದೋ ವಾ ಭವೇನ್ನ ಚ ತಥಾ ಕುರು ॥೪॥

ತಥಾ ಸಂದ್ರಶ್ಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶುಭಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ಮನಸಾ ಪುಷ್ಪಕಂ ದಧ್ಯಾವಾಗಚ್ಛೇತಿ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥೫॥

ಇಜ್ಞಾತಂ ಸ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ಪುಷ್ಪಕೋ ಹೇಮಭೂಷಿತಃ ।
ಆಜಗಾಮ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಸಂಪೀಪಂ ರಾಘವಸ್ಯ ವೈ ॥೬॥

ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಣತೋ ಭೂತ್ವಾ ಅಯಮಸ್ಮಿ ನರಾಧಿಪ ।
ವಶ್ಯಸ್ತವ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕಿಂಚರಃ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ ॥೭॥

ಭಾಷಿತಂ ರುಚಿರಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುಷ್ಪಕಸ್ಯ ನರಾಧಿಪಃ ।
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮಹರ್ಷಿಸ್ತಾನಿಷ್ಠಮಾನಂ ಸೋಽಧ್ಯರೋಹತ ॥೮॥

ಧನುರ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ತೂಣೀಂ ಚ ಖಗ್ಧಂ ಚ ರುಚಿರಪ್ರಭಮ್ ।
ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ನಗರೇ ವೀರೌ ಸೌಮಿತ್ರಿಭರತಾವುಭೌ ॥೯॥

ಪ್ರಾಯಾತ್ಪ್ರತೀಚೀಂ ಸ ಮರೂನ್ವಿಚಿನ್ವಂಶ್ಚ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಉತ್ತರಾಮಗಮಚ್ಛ್ರೀಮಾನ್ದಿಶಂ ಹಿಮವದಾವೃತಮ್ ॥೧೦॥

ಅಪಶ್ಯಮಾನಸ್ತತ್ರಾಪಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಪ್ಯಥ ದುಷ್ಕೃತಮ್ |
ಪೂರ್ವಾಮಪಿ ದಿಶಂ ಸರ್ವಾಮಥಾಪಶ್ಯನ್ನರಾಧಿಪಃ || 11 ||

ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮಾಕ್ರಾಮತ್ತತೋ ರಾಜರ್ಷಿನಂದನಃ |
ಶೈವಲಸ್ಯೋತ್ತರೇ ಪಾಶ್ವರ್ಷ ದದರ್ಶ ಸುಮಹತ್ಸರಃ || 12 ||

ತಸ್ಮಿನ್ನರಸಿ ತಪ್ಯಂತಂ ತಾಪಸಂ ಸುಮಹತ್ತಪಃ |
ದದರ್ಶ ರಾಘವಃ ಶ್ರೀಮಾಂಲ್ಲಮ್ಬಮಾನಮಧೋ ಮುಖಿಮ್ || 13 ||

ಅಥೈನಂ ಸಮುಪಾಗಮ್ಯ ತಪ್ಯಂತಂ ತಪ ಉತ್ತಮಮ್ |
ಉವಾಚ ರಾಘವೋ ವಾಕ್ಯಂ ಧನ್ಯಸ್ತ್ವಮಸಿ ಸುವ್ರತ || 14 ||

ಕಸ್ಯಾಂ ಯೋನ್ಯಾಂ ತಪೋವೃದ್ಧವರ್ತಸೇ ದೃಢವಿಕ್ರಮ |
ಕೌತೂಹಲಾತ್ತ್ವಾಂ ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಹರ್ಯಹಮ್ || 15 ||

ಮನೀಷಿತಸ್ತೇ ಕೋ ನ್ವರ್ಥಃ ಸ್ವರ್ಗಲಾಭೋ ವರಾಶ್ರಯಃ |
ಯಮಶ್ರಿತ್ಯ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತಾಪಸ || 16 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾಸಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ವಾಸಿ ದುರ್ಜಯಃ |
ವೈಶ್ಯೋ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಶೂದ್ರಃ ಸತ್ಯಮೇತದ್ಬ್ರವೀಹಿ ಮೇ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಪಿಂಚಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಷಿಷ್ಕರ್ಮಣಃ ।

ಅವಾಕ್ಶಿರಾಸ್ತಥಾಭೂತೋ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ ೧ ॥

ಶೂದ್ರಯೋನ್ಯಾಂ ಪ್ರಸೂತೋಽಸ್ಮಿ ತಪ ಉಗ್ರಂ ಸಮಾಸ್ಥಿತಃ ।

ದೇವತ್ವಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ರಾಮ ಸಶರೀರೋ ಮಹಾಯಶಃ ॥ ೨ ॥

ನ ಮಿಥ್ಯಾಹಂ ವದೇ ರಾಜನ್ದೇವಲೋಕಜಿಗೀಷಯಾ ।

ಶೂದ್ರಂ ಮಾಂ ವಿದಿಧಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಶಮ್ಭುಕಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ ॥ ೩ ॥

ಭಾಷತಸ್ತಸ್ಯ ಶೂದ್ರಸ್ಯ ಖಡ್ಗಂ ಸುರುಚಿರಪ್ರಭಮ್ ।

ನಿಷ್ಕೃಷ್ಯ ಕೋಶಾದ್ವಿಮಲಂ ಶಿರಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ರಾಘವಃ ॥ ೪ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಮಹೂರ್ತೇ ಬಾಲೋಽಸೌ ಜೀವೇನ ಸಮಯುಜ್ಯತ ॥ ೫ ॥

ತತೋಽಗಸ್ತ್ಯಾಶ್ರಮಪದಂ ರಾಮಃ ಕಮಲಲೋಚನಃ ।

ಸ ಗತ್ವಾ ವಿನಯೇನೈವ ತಂ ನತ್ವಾ ಮುಮುದೇ ಸುಖೀ ॥ ೬ ॥

ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ತೇಜಸಾ ।

ಆತಿಥ್ಯಂ ಪರಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಿಷಸಾದ ನರಾಧಿಪಃ ॥ ೭ ॥

ತಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕುಮ್ಭಯೋನಿರ್ಮಹಾತಪಾಃ ।

ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ದಿಷ್ಞಾಪ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ರಾಘವ ॥ ೮ ॥

ತ್ವಂ ಮೇ ಬಹುಮತೋ ರಾಮ ಗುಣೈರ್ಬಹುಭಿರುತ್ತಮೈಃ ।

ಅತಿಥಿಃ ಪೂಜನೀಯಶ್ಚ ಮಾಮ ರಾಜನ್ಮದಿ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಸುರಾ ಹಿ ಕಥಯಂತಿ ತ್ವಾಮಾಗತಂ ಶೂದ್ರಘಾತಿನಮ್ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ತು ಧರ್ಮೇಣ ತ್ವಯಾ ಜೀವಾಪಿತಃ ಸುತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಉಷ್ಯತಾಂ ಚೇಹ ರಜನೀಂ ಸಕಾಶೇ ಮಮ ರಾಘವ ।

ಪ್ರಭಾತೇ ಪುಷ್ಪಕೇಣ ತ್ವಂ ಗನ್ತಾ ಸ್ವಪುರಮೇವ ಹಿ || 11 ||

ಇದಂ ಚಾಭರಣಂ ಸೌಮ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ |
ದಿವ್ಯಂ ದಿವ್ಯೇನ ವಪುಷಾ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಸ್ವತೇಜಸಾ |
ಪ್ರತಿಗೃಹೀಷ್ವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮತ್ಪ್ರಿಯಂ ಕುರು ರಾಘವ || 12 ||

ದತ್ತಸ್ಯ ಹಿ ಪುನರ್ದಾನಂ ಸುಮಹತ್ಫಲಮುಚ್ಯತೇ |
ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರದಾಸ್ಯೇ ವಿಧಿವತ್ತತ್ಪ್ರತೀಚ್ಛ ನರರ್ಷಭ || 13 ||

ತದ್ರಾಮಃ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಮುನೇಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ದಿವ್ಯಮಾಭರಣಂ ಚಿತ್ರಂ ಪ್ರದೀಪ್ತಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಮ್ || 14 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತತೋ ರಾಮಸ್ತದಾಭರಣಮುತ್ತಮಮ್ |
ಆಗಮಂ ತಸ್ಯ ದಿವ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಷ್ಠಮೇವೋಪಚಕ್ರಮೇ || 15 ||

ಅತ್ಯದ್ಭುತಮಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ವಪುಷಾ ಯುಕ್ತಮುತ್ತಮಮ್ |
ಕಥಂ ಭಗವತಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕುತೋ ವಾ ಕೇನ ವಾಹ್ಮತಮ್ || 16 ||

ಕುತೂಹಲತಯಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ವೃಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವಂ ಮಹಾಯಶಃ |
ಆಶ್ಚರ್ಯಾಣಾಂ ಬಹೂನಾಂ ಹಿ ನಿಧಿಃ ಪರಮಕೋ ಭವಾನ್ || 17 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ಮುನಿರ್ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಶೃಣು ರಾಮ ಯಥಾವೃತ್ತಂ ಪುರಾ ತ್ರೇತಾಯುಗೇ ಗತೇ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪುರಾ ತ್ರೇತಾಯುಗೇ ಹ್ಯಾಸೀದರಣ್ಯಂ ಬಹುವಿಸ್ತರಮ್ ।
ಸಮನ್ತಾದ್ಯೋಜನಶತಂ ನಿರ್ಮೃಗಂ ಪಕ್ಷಿವರ್ಜಿತಮ್ ॥ 1 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಿರ್ಮಾನುಷೇಽರಣ್ಯೇ ಕುರ್ವಾಣಸ್ತಪ ಉತ್ತಮಮ್ ।
ಅಹಮಾಕ್ರಮಿತುಂ ಶೌಮ್ಯ ತದರಣ್ಯಮುಪಾಗಮಮ್ ॥ 2 ॥

ತಸ್ಯ ರೂಪಮರಣ್ಯಸ್ಯ ನಿರ್ದೇಷ್ಟಂ ನ ಶಶಾಕ ಹ ।
ಫಲಮೂಲೈಃ ಸುಖಾಸ್ವಾದೈರ್ಬಹುರೂಪೈಶ್ಚ ಪಾದಪೈಃ ॥ 3 ॥

ತಸ್ಯಾರಣ್ಯಸ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ತು ಸರೋ ಯೋಜನಮಾಯತಮ್ ।
ಪದ್ಮೋತ್ಪಲಸಮಾಕೀರ್ಣಂ ಸಮತಿಕ್ರಾಂತಶೈವಲಮ್ ॥ 4 ॥

ತದಾಶ್ಚರ್ಯಮಿವಾತ್ಯರ್ಥಂ ಸುಖಾಸ್ವಾದಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಅರಜಸ್ಕಂ ತಥಾಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ಶ್ರೀಮತ್ಪಕ್ಷಿಗಣಾಯುತಮ್ ॥ 5 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನರಃಸಮೀಪೇ ತು ಮಹದದ್ಭುತಮಾಶ್ರಮಮ್ ।
ಪುರಾಣಂ ಪುಣ್ಯಮತ್ಯರ್ಥಂ ತಪಸ್ವಿಜನವರ್ಜಿತಮ್ ॥ 6 ॥

ತತ್ರಾಹಮವಸಂ ರಾತ್ರಿಂ ನೈದಾಫೀಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಪ್ರಭಾತೇ ಕಾಲ್ಯಾಣುತ್ಥಾಯ ಸರಸ್ತದುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 7 ॥

ಅಥಾಪಶ್ಯಂ ಶವಂ ತತ್ರ ಸುಪುಷ್ಪಮಜರಂ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ತಿಷ್ಠಂತಂ ಪರಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತೋಯಾಶಯೇ ನೃಪ ॥ 8 ॥

ತಮರ್ಥಂ ಚಿಂತಯಾನೋಽಹಂ ಮುಹೂರ್ತಂ ತತ್ರ ರಾಘವ ।
ವಿಷ್ಣಿತೋಽಸ್ಮಿ ಸರಸ್ತೀರೇ ಕಿಂ ನಿವೃದಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಪ್ರಭೋ ॥ 9 ॥

ಅಥಾಪಶ್ಯಂ ಮುಹೂರ್ತಾತ್ತು ದಿವ್ಯಮದ್ಭುತದರ್ಶನಮ್ ।
ವಿಮಾನಂ ಪರಮೋದಾರಂ ಹಂಸಯುಕ್ತಂ ಮನೋಜವಮ್ ॥ 10 ॥

ಅತ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ವರ್ಗಿಣಂ ತತ್ರ ವಿಮಾನೇ ರಘುನಂದನ ।
ಉಪಾಸ್ತೇಽಪ್ಸರಸಾಂ ವೀರ ಸಹಸ್ರಂ ದಿವ್ಯಭೂಷಣಮ್ ।
ಗಾನ್ತಿ ಗೇಯಾನಿ ರಮ್ಯಾಣಿ ವಾದಯಂತಿ ತಥಾಪರಾಃ ॥ 11 ॥

ಪಶ್ಯತೋ ಮೇ ತದಾ ರಾಮ ವಿಮಾನಾದವರುಹ್ಯ ಚ ।
ತಂ ಶವಂ ಭಕ್ಷಯಾಮಾಸ ಸ ಸ್ವರ್ಗೀ ರಘುನಂದನ ॥ 12 ॥

ತತೋ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಯಥಾಕಾಮಂ ಮಾಂಸಂ ಬಹು ಚ ಸುಷುಂ ಚ ।
ಅವತೀರ್ಯ ಸರಃ ಸ್ವರ್ಗೀ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 13 ॥

ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸ ಸ್ವರ್ಗೀ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಆರೋಢುಮುಪಚಕ್ರಾಮ ವಿಮಾನವರಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 14 ॥

ತಮಹಂ ದೇವಸಜ್ಜಾಶಮಾರೋಹಂತಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ವೈ ।
ಅಥಾಹಮಬ್ರುವಂ ವಾಕ್ಯಂ ತಮೇವ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ 15 ॥

ಕೋ ಭವಾನ್ದೇವಸಜ್ಜಾಶ ಆಹಾರಶ್ಚ ವಿಗರ್ಹಿತಃ ।
ತ್ವಯಾಯಂ ಭುಜ್ಯತೇ ಸೌಮ್ಯ ಕಿಂ ಕರ್ಥಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 16 ॥

ಆಶ್ಚರ್ಯಮೀದೃಶೋ ಭಾವೋ ಭಾಸ್ವರೋ ದೇವಸಮ್ಮತಃ ।
ಆಹಾರೋ ಗರ್ಹಿತಃ ಸೌಮ್ಯ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ 17 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಭುಕ್ತ್ವಾ ತು ಭಾಷಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಮಮ ರಾಮ ಶುಭಾಕ್ಷರಮ್ ।
ಪ್ರಾಇಜ್ಜಲಿಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ಸ ಸ್ವರ್ಗೀ ರಘುನಂದನ ॥ 1 ॥

ಶೃಣು ಬ್ರಹ್ಮನ್ಯಥಾವೃತ್ತಂ ಮಮೈತತ್ಸುಖದುಃಖಯೋಃ ।
ದುರತಿಕ್ರಮಣೀಯಂ ಹಿ ಯಥಾ ಪೃಚ್ಛಸಿ ಮಾಂ ದ್ವಿಜ ॥ 2 ॥

ಪುರಾ ವೈದರ್ಭಕೋ ರಾಜಾ ಪಿತಾ ಮಮ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಸುದೇವ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ 3 ॥

ತಸ್ಯ ಪುತ್ರದ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ದ್ವಿಭ್ಯಾಂ ಸ್ತ್ರೀಭ್ಯಾಮಜಾಯತ ।
ಅಹಂ ಶ್ವೇತ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಯವೀಯಾನುರಥೋಽಭವತ್ ॥ 4 ॥

ತತಃ ಪಿತರಿ ಸ್ವರ್ಯಾತೇ ಪೌರಾ ಮಾಮಭ್ಯಷೇಚಯನ್ ।
ತತ್ರಾಹಂ ಕೃತವಾನ್ರಾಜ್ಯಂ ಧರ್ಮೇಣ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥ 5 ॥

ಏವಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಮತೀತಾನಿ ಸುವ್ರತ ।
ರಾಜ್ಯಂ ಕಾರಯತೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಪ್ರಜಾ ಧರ್ಮೇಣ ರಕ್ಷತಃ ॥ 6 ॥

ಸೋಽಹಂ ನಿಮಿತ್ತೇ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವಿಜ್ಞಾತಾಯುದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ।
ಕಾಲಧರ್ಮಂ ಹೃದಿ ನ್ಯಸ್ಯ ತತೋ ವನಮುಪಾಗಮಮ್ ॥ 7 ॥

ಸೋಽಹಂ ವನಮಿದಂ ದುರ್ಗಂ ಮೃಗಪಕ್ಷಿವಿವರ್ಜಿತಮ್ ।
ತಪಶ್ಚರ್ತುಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ಸಮೀಪೇ ಸರಸಃ ಶುಭೇ ॥ 8 ॥

ಭ್ರಾತರಂ ಸುರಥಂ ರಾಜ್ಯೇ ಅಭಿಷಿಚ್ಯ ನರಾಧಿಪಮ್ ।
ಇದಂ ಸರಃ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಮಯಾ ಚಿರಮ್ ॥ 9 ॥

ಸೋಽಹಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಪಸ್ತ್ರೀಣಿ ಮಹಾಮುನೇ ।
ತಪ್ತ್ವಾ ಸುದುಷ್ಕರಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ 10 ॥

ತತೋ ಮಾಂ ಸ್ವರ್ಗಸಂಸ್ಥಂ ವೈ ಕ್ಷುತ್ವಿಪಾಸೇ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ।
ಬಾಧೇತೇ ಪರಮೋದಾರ ತತೋಽಹಂ ವ್ಯಥಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ 11 ॥

ಗತ್ವಾ ತ್ರಿಭುವಣಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಪಿತಾಮಹಮುವಾಚ ಹ ।
ಭಗವನ್ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋಽಯಂ ಕ್ಷುತ್ವಿಪಾಸಾವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ 12 ॥

ಕಸ್ಯೇಯಂ ಕರ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕ್ಷುತ್ವಿಪಾಸಾವಶೋಽಸ್ಮಿ ಯತ್ ।
ಆಹಾರಃ ಕಶ್ಚ ಮೇ ದೇವ ತನ್ನೇ ಬ್ರೂಹಿ ಪಿತಾಮಹ ॥ 13 ॥

ಪಿತಾಮಹಸ್ತು ಮಾಮಾಹ ತವಾಹಾರಃ ಸುದೇವಜ ।
ಸ್ವಾದೂನಿ ಸ್ವಾನಿ ಮಾಂಸಾನಿ ತಾನಿ ಭಕ್ಷಯ ನಿತ್ಯಶಃ ॥ 14 ॥

ಸ್ವಶರೀರಂ ತ್ವಯಾ ಪುಷ್ಪಂ ಕುರ್ವತಾ ತಪ ಉತ್ತಮಮ್ ।
ಅನುಪ್ತಂ ರೋಹತೇ ಶ್ವೇತ ನ ಕದಾಚಿನ್ಮಹಾಮತೇ ॥ 15 ॥

ದತ್ತಂ ನ ತೇಽಸ್ಮಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮೋಽಪಿ ವನೇ ಸತ್ತ್ವನಿಷೇವಿತೇ ।
ತೇನ ಸ್ವರ್ಗಗತೋ ವತ್ಸ ಬಾಧ್ಯಸೇ ಕ್ಷುತ್ವಿಪಾಸಯಾ ॥ 16 ॥

ಸ ತ್ವಂ ಸುಪುಷ್ಪಮಾಹಾರೈಃ ಸ್ವಶರೀರಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಭಕ್ಷಯಸ್ವಾಮೃತರಸಂ ಸಾ ತೇ ತೃಪ್ತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 17 ॥

ಯದಾ ತು ತದ್ವನಂ ಶ್ವೇತ ಅಗಸ್ತ್ಯಃ ಸುಮಹಾನ್ಮುಷಿಃ ।
ಆಕ್ರಮಿಷ್ಯತಿ ದುರ್ಧರ್ಷಸ್ತದಾ ಕೃಚ್ಛಾದ್ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ॥ 18 ॥

ಸ ಹಿ ತಾರಯಿತುಂ ಸೌಮ್ಯ ಶಕ್ತಃ ಸುರಗಣಾನಪಿ ।
ಕಿಂ ಪುನಸ್ತ್ವಾಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕ್ಷುತ್ವಿಪಾಸಾವಶಂ ಗತಮ್ ॥ 19 ॥

ಸೋಽಹಂ ಭಗವತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೇವದೇವಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಮ್ ।
ಆಹಾರಂ ಗರ್ಹಿತಂ ಕುರ್ಮಿ ಸ್ವಶರೀರಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ॥ 20 ॥

ಬಹುನ್ವರ್ಷಗಣಾನ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ಬುಜ್ಯಮಾನಮಿದಂ ಮಯಾ ।
ಕ್ಷಯಂ ನಾಭ್ಯೇತಿ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೇ ತೃಪ್ತಿಶಾಚಪಿ ಮಮೋತ್ತಮಾ ॥ 21 ॥

ತಸ್ಯ ಮೇ ಕೃಚ್ಛ್ರಭೂತಸ್ಯ ಕೃಚ್ಛ್ರಾದಸ್ಮಾದ್ವಿಮೋಕ್ಷಯ |
ಅನ್ಯೇಷಾಮಗತಿಹ್ಯತ್ರ ಕುಮ್ಭಯೋನಿಮೃತೇ ದ್ವಿಜಮ್ || 22 ||

ಇದಮಾಭರಣಂ ಸೌಮ್ಯ ತಾರಣಾರ್ಥಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ |
ಪ್ರತಿಗೃಹೀಷ್ವ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೇ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 23 ||

ತಸ್ಯಾಹಂ ಸ್ವರ್ಗಿಣೋ ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದುಃಖಸಮನ್ವಿತಮ್ |
ತಾರಣಾಯೋಪಜಗ್ರಾಹ ತದಾಭರಣಮುತ್ತಮಮ್ || 24 ||

ಮಯಾ ಪ್ರತಿಗೃಹೀತೇ ತು ತಸ್ಮಿನ್ನಾಭರಣೇ ಶುಭೇ |
ಮಾನುಷಃ ಪೂರ್ವಕೋ ದೇಹೋ ರಾಜರ್ಷೇಃ ಸ ನನಾಶ ಹ || 25 ||

ಪ್ರನಷ್ಟೇ ತು ಶರೀರೇಽಸೌ ರಾಜರ್ಷಿಃ ಪರಯಾ ಮುದಾ |
ತೃಪ್ತಃ ಪ್ರಮುದಿತೋ ರಾಜಾ ಜಗಾಮ ತ್ರಿದಿವಂ ಪುನಃ || 26 ||

ತೇನೇದಂ ಶಕ್ರತುಲ್ಯೇನ ದಿವ್ಯಮಾಭರಣಂ ಮಮ |
ತಸ್ಮಿನ್ನಿಮಿತ್ತೇ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ದತ್ತಮದ್ಭುತದರ್ಶನಮ್ || 27 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತದದ್ಭುತತಮಂ ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಗೌರವಾದ್ವಿಸ್ಮಯಾಚ್ಚಿವ ಭೂಯಃ ಪ್ರಷ್ಠಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ || 1 ||

ಭಗವಂಸ್ತದ್ವನಂ ಘೋರಂ ತಪಸ್ತಪ್ಯತಿ ಯತ್ರ ಸಃ |
ಶ್ವೇತೋ ವೈದರ್ಭಕೋ ರಾಜಾ ಕಥಂ ತದಮೃಗದ್ವಿಜಮ್ || 2 ||

ನಿಃಸತ್ತ್ವಂ ಚ ವನಂ ಜಾತಂ ಶೂನ್ಯಂ ಮನುಜವರ್ಜಿತಮ್ |
ತಪಶ್ಚರ್ತುಂ ಪ್ರವಿಷ್ವಃ ಸ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ || 3 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೌತೂಹಲಸಮನ್ವಿತಮ್ |
ವಾಕ್ಯಂ ಪರಮತೇಜಸ್ವೀ ವಕ್ತುಮೇವೋಪಚಕ್ರಮೇ || 4 ||

ಪುರಾ ಕೃತಯುಗೇ ರಾಮ ಮನುರ್ದಂಡಧರಃ ಪ್ರಭುಃ |
ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾನಾಸೀದಿಕ್ಷ್ವಾಕುಃ ಕುಲವರ್ಧನಃ || 5 ||

ತಂ ಪುತ್ರಂ ಪೂರ್ವಕೇ ರಾಜ್ಯೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಭುವಿ ದುರ್ಜಯಮ್ |
ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ರಾಜವಂಶಾನಾಂ ಭವ ಕರ್ತೇತ್ಯುವಾಚ ಹ || 6 ||

ತಥೇತಿ ಚ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಂ ಪಿತುಃ ಪುತ್ರೇಣ ರಾಘವ |
ತತಃ ಪರಮಸಂಹೃಷ್ಟೋ ಮನುಃ ಪುನರುವಾಚ ಹ || 7 ||

ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ಪರಮೋದಾರಕರ್ತಾ ಚಾಸಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ದಣ್ಡೇನ ಚ ಪ್ರಜಾ ರಕ್ಷ ಮಾ ಚ ದಂಡಮಕಾರಣೇ || 8 ||

ಅಪರಾಧಿಷು ಯೋ ದಂಡಃ ಪಾತ್ಯತೇ ಮಾನವೇಷು ವೈ |
ಸ ದಣ್ಡೋ ವಿಧಿವನ್ಮುಕ್ತಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ನಯತಿ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ || 9 ||

ತಸ್ಮಾದ್ಧಣ್ಡೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಯತ್ನವಾನ್ಭವ ಪುತ್ರಕ |
ಧರ್ಮೋ ಹಿ ಪರಮೋ ಲೋಕೇ ಕುರ್ವತಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 10 ||

ಇತಿ ತಂ ಬಹು ಸನ್ನಿಶ್ಯ ಮನುಃ ಪುತ್ರಂ ಸಮಾಧಿನಾ ।
ಜಗಾಮ ತ್ರಿದಿವಂ ಹೃಷ್ಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ 11 ॥

ಪ್ರಯಾತೇ ತ್ರಿದಿವೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಿಕ್ಷ್ವಾಕುರಮಿತಪ್ರಭಃ ।
ಜನಯಿಷ್ಯೇ ಕಥಂ ಪುತ್ರಾನಿತಿ ಚಿಂತಾಪರೋಽಭವತ್ ॥ 12 ॥

ಕರ್ಮಭಿರ್ಬಹುರೂಪೈಶ್ಚ ತೈಸ್ತೈರ್ಮನುಸುತಃ ಸುತಾನ್ ।
ಜನಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಶತಂ ದೇವಸುತೋಪಮಾನ್ ॥ 13 ॥

ತೇಷಾಮವರಜಸ್ತಾತ ಸರ್ವೇಷಾಂ ರಘುನಂದನ ।
ಮೂಢಶ್ಚಾಕೃತಿವಿದ್ಯಶ್ಚ ನ ಶುಶ್ರೂಷತಿ ಪೂರ್ವಜಾನ್ ॥ 14 ॥

ನಾಮ ತಸ್ಯ ಚ ದಣ್ಡೇತಿ ಪಿತಾ ಚಕ್ರೇಽಲ್ಪತೇಜಸಃ ।
ಅವಶ್ಯಂ ದಣ್ಡಪತನಂ ಶರೀರೇಽಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 15 ॥

ಸ ಪಶ್ಯಮಾನಸ್ತಂ ದೋಷಂ ಘೋರಂ ಪುತ್ರಸ್ಯ ರಾಘವ ।
ವಿನ್ದ್ಯಶೈವಲಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾದಾದರಿಂದಮ ॥ 16 ॥

ಸ ದಣ್ಡಸ್ತತ್ರ ರಾಜಾಭೂದ್ರಮ್ಯೇ ಪರ್ವತರೋಧಸಿ ।
ಪುರಂ ಚಾಪ್ರತಿಮಂ ರಾಮ ನ್ಯವೇಶಯದನುತ್ತಮಮ್ ॥ 17 ॥

ಪುರಸ್ಯ ಚಾಕರೋನ್ನಾಮ ಮಧುಮಂತಮಿತಿ ಪ್ರಭೋ ।
ಪುರೋಹಿತಂ ಚೋಶನಸಂ ವರಯಾಮಾಸ ಸುವ್ರತಮ್ ॥ 18 ॥

ಏವಂ ಸ ರಾಜಾ ತದ್ರಾಜ್ಯಂ ಕಾರಯತ್ಸಪುರೋಹಿತಃ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನುಜಾಕೀರ್ಣಂ ದೇವರಾಜ್ಯಂ ಯಥಾ ದಿವಿ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಏತದಾಖ್ಯಾಯ ರಾಮಾಯ ಮಹರ್ಷಿಃ ಕುಮ್ಭಸಮ್ಭವಃ ।
ಅಸ್ಯಾಮೇವಾಪರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕಥಾಯಾಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೧ ॥

ತತಃ ಸ ದಣ್ಡಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಬಹುವರ್ಷಗಣಾಯುತಮ್ ।
ಅಕರೋತ್ತತ್ರ ಮನ್ನಾತ್ಮಾ ರಾಜ್ಯಂ ನಿಹತಕಣ್ವಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಥ ಕಾಲೇ ತು ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ರಾಜಾ ಭಾರ್ಗವಮಾಶ್ರಮಮ್ ।
ರಮಣೀಯಮುಪಾಕ್ರಾಮಚ್ಚೈತ್ರೇ ಮಾಸಿ ಮನೋರಮೇ ॥ ೩ ॥

ತತ್ರ ಭಾರ್ಗವಕನ್ಯಾಂ ಸ ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಾಂ ಭುವಿ ।
ವಿಚರಂತೀಂ ವನೋದ್ದೇಶೇ ದಣ್ಡೋಽಪಶ್ಯದನುತ್ತಮಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಂ ಸುದುರ್ಮೇಧಾ ಅನಜ್ಞಶರಪೀಡಿತಃ ।
ಅಭಿಗಮ್ಯ ಸುಸಂವಿಗ್ನಃ ಕನ್ಯಾಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫ ॥

ಕುತಸ್ತ್ವಮಸಿ ಸುಶ್ರೋಣಿ ಕಸ್ಯ ವಾಸಿ ಸುತಾ ಶುಭೇ ।
ಪೀಡಿತೋಽಹಮನಜ್ಞೇನ ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಸುಮಧ್ಯಮೇ ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಯ ತ್ವೇವಂ ಬ್ರುವಾಣಸ್ಯ ಮೋಹೋನ್ಮತ್ತಸ್ಯ ಕಾಮಿನಃ ।
ಭಾರ್ಗವೀ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ವಚಃ ಸಾನುನಯಂ ನೃಪಮ್ ॥ ೭ ॥

ಭಾರ್ಗವಸ್ಯ ಸುತಾಂ ವಿದ್ಧಿ ದೇವಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ ।
ಅರಜಾಂ ನಾಮ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಮಾಶ್ರಮವಾಸಿನೀಮ್ ॥ ೮ ॥

ಗುರುಃ ಪಿತಾ ಮೇ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ತ್ವಂ ಚ ಶಿಷ್ಯೋ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ವ್ಯಸನಂ ಸುಮಹತ್ಕೃದ್ಧಃ ಸ ತೇ ದದ್ಯಾನ್ಮಹಾತಪಾಃ ॥ ೯ ॥

ಯದಿ ವಾತ್ರ ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಧರ್ಮದೃಷ್ಟೇನ ಸತ್ಪಥಾ ।
ವರಯಸ್ವ ನೃಪ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಿತರಂ ಮೇ ಮಹಾದ್ಯುತಿಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅನ್ಯಥಾ ತು ಫಲಂ ತುಭ್ಯಂ ಭವೇದ್ಭೋರಾಭಿಸಂಹಿತಮ್ |
ಕ್ರೋಧೇನ ಹಿ ಪಿತಾ ಮೇಽಸೌ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಪಿ ನಿರ್ದಹೇತ್ || 11 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಾಮರಜಾಂ ದಣ್ಡಃ ಕಾಮಶರಾದ್ವಿತಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮದೋನ್ಮತ್ತಃ ಶಿರಸ್ಯಾಧಾಯ ಸೋಽಞ್ಜಲಿಮ್ || 12 ||

ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರು ಸುಶ್ರೋಣಿ ನ ಕಾಲಂ ಕ್ಷೇಪ್ತಮರ್ಹಸಿ |
ತ್ವತ್ಕೃತೇ ಹಿ ಮಮ ಪ್ರಾಣಾ ವಿದೀರ್ಯಂತೇ ಶುಭಾನನೇ || 13 ||

ತ್ವಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹಿ ವಧೋ ವಾಪಿ ಪಾಪಂ ವಾಪಿ ಸುದಾರುಣಮ್ |
ಭಕ್ತಂ ಭಜಸ್ವ ಮಾಂ ಭೀರು ಭಜಮಾನಂ ಸುವಿಹ್ವಲಮ್ || 14 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ತಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ಗೃಹ್ಯ ಬಲಾದ್ಬಲೀ |
ವಿಸ್ಫುರಂತೀಂ ಯಥಾಕಾಮಂ ಮೈಥುನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ || 15 ||

ತಮನರ್ಥಂ ಮಹಾಘೋರಂ ದಣ್ಡಃ ಕೃತ್ವಾ ಸುದಾರುಣಮ್ |
ನಗರಂ ಪ್ರಯಯೌ ಚಾಶು ಮಧುಮಂತಮನುತ್ತಮಮ್ || 16 ||

ಅರಜಾಪಿ ರುದಂತೀ ಸಾ ಆಶ್ರಮಸ್ಯಾವಿದೂರತಃ |
ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ ಸುಸನ್ತ್ರಸ್ತಾ ಪಿತರಂ ದೇವಸಂನಿಭಮ್ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸ ಮುಹೂರ್ತಾದುಪಶ್ರುತ್ಯ ದೇವರ್ಷಿರಮಿತಪ್ರಭಃ |
ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಂ ಶಿಷ್ಯ ವೃತಃ ಕ್ಷುಧಾರ್ತಃ ಸಂನ್ಯವರ್ತತ || 1 ||

ಸೋಽಪಶ್ಯದರಜಾಂ ದೀನಾಂ ರಜಸಾ ಸಮಭಿಪ್ಲುತಾಮ್ |
ಜ್ಯೋತಸ್ನಾಮಿವಾರುಣಗ್ರಸ್ತಾಂ ಪ್ರತ್ಯೂಷೇ ನ ವಿರಾಜತೀಮ್ || 2 ||

ತಸ್ಯ ರೋಷಃ ಸಮಭವತ್ಕುಕ್ಷುಧಾರ್ತಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ |
ನಿರ್ದಹನ್ನಿವ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀಂಶ್ಚಿಷ್ಯಾಂಶ್ಚೇದಮುವಾಚ ಹ || 3 ||

ಪಶ್ಯಧ್ವಂ ವಿಪರೀತಸ್ಯ ದಣ್ಡಸ್ಯಾವಿದಿತಾತ್ತಮನಃ |
ವಿಪತ್ತಿಂ ಘೋರಸಂಜಾತಾಂ ಕೃದ್ಧಾಮಗ್ನಿಶಿಖಾಮಿವ || 4 ||

ಕ್ಷಯೋಽಸ್ಯ ದುರ್ಮತೇಃ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸಾನುಗಸ್ಯ ದುರಾತ್ತಮನಃ |
ಯಃ ಪ್ರದೀಪ್ತಾಂ ಹುತಾಶಸ್ಯ ಶಿಖಾಂ ವೈ ಸ್ಪೃಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ || 5 ||

ಯಸ್ಮಾತ್ಸ ಕೃತವಾನ್ವಾಪಮೀದೃಶಂ ಘೋರದರ್ಶನಮ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ದುರ್ಮೇಧಾಃ ಫಲಂ ಪಾಪಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ || 6 ||

ಸಪ್ತರಾತ್ರೇಣ ರಾಜಾಸೌ ಸಭೃತ್ಯಬಲವಾಹನಃ |
ಪಾಪಕರ್ಮಸಮಾಚಾರೋ ವಧಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ದುರ್ಮತಿಃ || 7 ||

ಸಮನ್ತಾದ್ಯೋಜನಶತಂ ವಿಷಯಂ ಚಾಸ್ಯ ದುರ್ಮತೇಃ |
ಧಕ್ಷ್ಯತೇ ಪಾಂಸುವರ್ಷೇಣ ಮಹತಾ ಪಾಕಶಾಸನಃ || 8 ||

ಸರ್ವಸತ್ತ್ವಾನಿ ಯಾನೀಹ ಸ್ಥಾವರಾಣಿ ಚರಾಣಿ ಚ |
ಮಹತಾ ಪಾಂಸುವರ್ಷೇಣ ನಾಶಂ ಯಾಸ್ಯಂತಿ ಸರ್ವಶಃ || 9 ||

ದಣ್ಡಸ್ಯ ವಿಷಯೋ ಯಾವತ್ತಾವತ್ಸರ್ವಸಮುಚ್ಛ್ರಯಃ |
ಪಾಂಸುಭುತ ಇವಾಲಕ್ಷ್ಯಃ ಸಪ್ತರಾತ್ರಾದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ || 10 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕ್ರೋಧಸಂತಪಸ್ತಮಾಶ್ರಮನಿವಾಸಿನಮ್ ।
ಜನಂ ಜನಪದಾಂತೇಷು ಸ್ಥಿಯತಾಮಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 11 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತೂಶಸನೋ ವಾಕ್ಯಂ ಸ ಆಶ್ರಮಾವಸಥೋ ಜನಃ ।
ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೋ ವಿಷಯಾತ್ತಸ್ಯ ಸ್ಥಾನಂ ಚಕ್ರೇಽಥ ಬಾಹ್ಯತಃ ॥ 12 ॥

ಸ ತಥೋಕ್ತ್ವಾ ಮುನಿಜನಮರಜಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಇಹೈವ ವಸ ದುರ್ಮೇಧೇ ಆಶ್ರಮೇ ಸುಸಮಾಹಿತಾ ॥ 13 ॥

ಇದಂ ಯೋಜನಪರ್ಯಂತಂ ಸರಃ ಸುರುಚಿರಪ್ರಭಮ್ ।
ಅರಜೇ ವಿಜ್ವರಾ ಭುಜ್ಞ್ವಾ ಕಾಲಶಾಚತ್ರ ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯತಾಮ್ ॥ 14 ॥

ತ್ವತ್ಸಮೀಪೇ ತು ಯೇ ಸತ್ತ್ವಾ ವಾಸಮೇಷ್ಯಂತಿ ತಾಂ ನಿಶಾಮ್ ।
ಅವಧ್ಯಾಃ ಪಾಂಸುವರ್ಷೇಣ ತೇ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನಿತ್ಯದಾ ॥ 15 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಭಾರ್ಗವೋ ವಾಸಮನ್ಯತ್ರ ಸಮುಪಾಕ್ರಮತ್ ।
ಸಪ್ತಾಹಾದ್ಭಸ್ಮಸಾದ್ಭೂತಂ ಯಥೋಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಾ ॥ 16 ॥

ತಸ್ಯಾಸೌ ದಣ್ಡವಿಷಯೋ ವಿನಿತ್ಯಶೈವಲಸಾನುಷು ।
ಶಪ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಣಾ ತೇನ ಪುರಾ ವೈಧರ್ಮಕೇ ಕೃತೇ ॥ 17 ॥

ತತಃ ಪ್ರಭೃತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಮುಚ್ಯತೇ ।
ತಪಸ್ವಿನಃ ಸ್ಥಿತಾ ಯತ್ರ ಜನಸ್ಥಾನಮಥೋಽಭವತ್ ॥ 18 ॥

ಏತತ್ತೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂ ಯನ್ಮಾಂ ಪೃಚ್ಛಸಿ ರಾಘವ ।
ಸನ್ದ್ಯಾಮುಪಾಸಿತುಂ ವೀರ ಸಮಯೋ ಹ್ಯತಿವರ್ತತೇ ॥ 19 ॥

ಏತೇ ಮಹರ್ಷಯಃ ಸರ್ವೇ ಪೂರ್ಣಕುಮ್ಭಾಃ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಕೃತೋದಕೋ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಆದಿತ್ಯಂ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ॥ 20 ॥

ಸ ತೈರೃಷಿಭಿರಭ್ಯಸ್ತಃ ಸಹಿತೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ತಮೈಃ ।
ರವಿರಸ್ತಂ ಗತೋ ರಾಮ ಗಚ್ಛೋದಕಮುಪಸ್ಪೃಶ ॥ 21 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ

ದ್ವಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಋಷೇರ್ವಚನಮಾಜ್ಞಾಯ ರಾಮಃ ಸನ್ಧ್ಯಾಮುಪಾಸಿತುಮ್ |
ಉಪಾಕ್ರಾಮತ್ಸರಃ ಪುಣ್ಯಮಪ್ಸರೋಭಿನಿಷೇವಿತಮ್ || 1 ||

ತತ್ರೋದಕಮುಪಸ್ಪೃಷ್ತ್ಯ ಸನ್ಧ್ಯಾಮನ್ವಾಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾಮ್ |
ಆಶ್ರಮಂ ಪ್ರಾವಿಶದ್ರಾಮಃ ಕುಮ್ಭಯೋನೇರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ || 2 ||

ಅಸ್ಯಾಗಸ್ತೋ ಬಹುಗುಣಂ ಫಲಮೂಲಂ ತಥೌಷಧೀಃ |
ಶಾಕಾನಿ ಚ ಪವಿತ್ರಾಣಿ ಭೋಜನಾರ್ಥಮಕಲ್ಪಯತ್ || 3 ||

ಸ ಭುಕ್ತವಾನ್ನರಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತದನ್ನಮಮೃತೋಪಮಮ್ |
ಪ್ರೀತಶ್ಚ ಪರಿತುಷ್ಟಶ್ಚ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಂ ಸಮುಪಾವಸತ್ || 4 ||

ಪ್ರಭಾತೇ ಕಾಲ್ಯಾಣುತ್ಥಾಯ ಕೃತ್ವಾಹ್ನಿಕಮರಿಂದಮಃ |
ಋಷಿಂ ಸಮಭಿಚಕ್ರಾಮ ಗಮನಾಯ ರಘೂತ್ತಮಃ || 5 ||

ಅಭಿವಾದ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ರಾಮೋ ಮಹರ್ಷಿಂ ಕುಮ್ಭಸಮ್ಭವಮ್ |
ಆಪೃಚ್ಛೇ ತ್ವಾಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾಮನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ || 6 ||

ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮ್ಯನುಗೃಹೀತೋಽಸ್ಮಿ ದರ್ಶನೇನ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಚೈವಾಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಾವನಾರ್ಥಮಿಹಾತ್ಮನಃ || 7 ||

ತಥಾ ವದತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ವಾಕ್ಯಮದ್ಭುತದರ್ಶನಮ್ |
ಉವಾಚ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ಧರ್ಮನೇತ್ರಸ್ತಪೋಧನಃ || 8 ||

ಅತ್ಯದ್ಭುತಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ತವ ರಾಮ ಶುಭಾಕ್ಷರಮ್ |
ಪಾವನಃ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ತ್ವಮೇವ ರಘುನಂದನ || 9 ||

ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ರಾಮ ತ್ವಾಂ ಯೇ ನು ಪಶ್ಯಂತಿ ಕೇಚನ |
ಪಾವಿತಾಃ ಸ್ವರ್ಗಭೂತಾಸ್ತೇ ಪೂಜ್ಯಂತೇ ದಿವಿ ದೈವತೈಃ || 10 ||

ಯೇ ಚ ತ್ವಾಂ ಘೋರಚಕ್ಷುರ್ಭೀಕ್ಷಂತೇ ಪ್ರಾಣಿನೋ ಭುವಿ ।
ಹತಾಸ್ತೇ ಯಮದಂಡೇನ ಸದ್ಯೋ ನಿರಯಗಾಮಿನಃ ॥ 11 ॥

ಗಚ್ಛ ಚಾರಿಷ್ವಮವ್ಯಗ್ರಃ ಪನ್ನಾಢನಮಕುತೋಭಯಮ್ ।
ಪ್ರಶಾಧಿ ರಾಜ್ಯಂ ಧರ್ಮೇಣ ಗತಿಹಿಂ ಜಗತೋ ಭವಾನ್ ॥ 12 ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಮುನಿನಾ ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿಃ ಪ್ರಗ್ರಹೋ ನೃಪಃ ।
ಅಭ್ಯವಾದಯತ ಪ್ರಾಜ್ಞಸ್ತಮೃಷಿಂ ಪುಣ್ಯಶೀಲಿನಮ್ ॥ 13 ॥

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಪೋಧನಾನ್ ।
ಅಧ್ಯಾರೋಹತ್ತದವ್ಯಗ್ರಃ ಪುಷ್ಪಕಂ ಹೇಮಭೂಷಿತಮ್ ॥ 14 ॥

ತಂ ಪ್ರಯಾಂತಂ ಮುನಿಗಣಾ ಆಶೀರ್ವಾದೈಃ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಅಪೂಜಯನ್ಮಹೇಂದ್ರಾಭಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಮಿವಾಮರಾಃ ॥ 15 ॥

ಸ್ವಸ್ಥಃ ಸ ದದೃಶೇ ರಾಮಃ ಪುಷ್ಪಕೇ ಹೇಮಭೂಷಿತೇ ।
ಶಶೀ ಮೇಘಸಮೀಪಸ್ಥೋ ಯಥಾ ಜಲಧರಾಗಮೇ ॥ 16 ॥

ತತೋಽರ್ಧದಿವಸೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಪೂಜ್ಯಮಾನಸ್ತತಸ್ತತಃ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ವಿಮಾನಾದವರೋಹತ ॥ 17 ॥

ತತೋ ವಿಸೃಜ್ಯ ರುಚಿರಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ಕಾಮಗಾಮಿನಮ್ ।
ಕಕ್ಷ್ಯಾಂತರವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ದಾಷಃಸ್ಥಂ ರಾಮೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ ॥ 18 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಭರತಂ ಚೈವ ಗತ್ವಾ ತೌ ಲಘುವಿಕ್ರಮೌ ।
ಮಮಾಗಮನಮಾಖ್ಯಾಯ ಶಬ್ದಾಪಯ ಚ ಮಾಂ ಚಿರಮ್ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಭಾಷಿತಂ ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಷಿಷ್ವಕರ್ಮಣಃ |
ದ್ವಾಃಸ್ಥಿಃ ಕುಮಾರಾವಾಹೂಯ ರಾಘವಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ || 1 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಪ್ರಿಯೌ ಭರತಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ತತೋ ರಾಮೋ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 2 ||

ಕೃತಂ ಮಯಾ ಯಥಾತಥ್ಯಂ ದ್ವಿಜಕಾರ್ಯಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಧರ್ಮಸೇತುಮತೋ ಭೂಯಃ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ರಾಘವೌ || 3 ||

ಯುವಾಭ್ಯಾಮಾತ್ಮಭೂತಾಭ್ಯಾಂ ರಾಜಸೂಯಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಸಹಿತೋ ಯಷ್ಠಾಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ರ ಧರ್ಮೋ ಹಿ ಶಾಶ್ವತಃ || 4 ||

ಇಷ್ಟ್ವಾ ತು ರಾಜಸೂಯೇನ ಮಿತ್ರಃ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ |
ಸುಹುತೇನ ಸುಯಜ್ಞೇನ ವರುಣತ್ವಮುಪಾಗಮತ್ || 5 ||

ಸೋಮಶ್ಚ ರಾಜಸೂಯೇನ ಇಷ್ಟ್ವಾ ಧರ್ಮೇಣ ಧರ್ಮವಿತ್ |
ಪ್ರಾಪ್ತಶ್ಚ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಕೀರ್ತಿಂ ಸ್ಥಾನಂ ಚ ಶಾಶ್ವತಮ್ || 6 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ನಹನಿ ಯಚ್ಛ್ರೇಯಶ್ಚಿನ್ಮತಾಂ ತನ್ಮಯಾ ಸಹ |
ಹಿತಂ ಚಾಯತಿ ಯುಕ್ತಂ ಚ ಪ್ರಯತೌ ವಕ್ತುಮರ್ಹಥ || 7 ||

ಶ್ರುತಾ ತು ರಾಘವಸ್ಯೈತದ್ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ |
ಭರತಃ ಪ್ರಾಇಜ್ಜಲಿಭೂತಾ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 8 ||

ತ್ವಯಿ ಧರ್ಮಃ ಪರಃ ಸಾಧೋ ತ್ವಯಿ ಸರ್ವಾ ವಸುನ್ಧರಾ |
ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ಯಶಶ್ಚಾಮಿತವಿಕ್ರಮ || 9 ||

ಮಹೀಪಾಲಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಮಿವಾಮರಾಃ |
ನಿರೀಕ್ಷಂತೇ ಮಹಾತ್ಮನೋ ಲೋಕನಾಥಂ ಯಥಾ ವಯಮ್ || 10 ||

ಪ್ರಜಾಶ್ಚ ಪಿತೃವದ್ರಾಜನ್ವಶ್ಯನ್ತಿ ತಾನ್ವಂ ಮಹಾಬಲ ।
ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಗತಿಭೂತೋಽಸಿ ಪ್ರಾಣಿನಾಮಪಿ ರಾಘವ ॥ 11 ॥

ಸ ತ್ವಮೇವಂವಿಧಂ ಯಜ್ಞಮಾಹರ್ತಾಸಿ ಕಥಂ ನೃಪ ।
ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ರಾಜವಂಶಾನಾಂ ವಿನಾಶೋ ಯತ್ರ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ 12 ॥

ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಯೇ ಚ ಪುರುಷಾ ರಾಜನ್ಪುರುಷಮಾಗತಾಃ ।
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭವಿತಾ ತತ್ರ ಕ್ಷಯಃ ಸರ್ವಾನ್ತಕೋಪಮಃ ॥ 13 ॥

ಸ ತ್ವಂ ಪುರುಷಶಾರ್ದೂಲ ಗುಣೈರತುಲವಿಕ್ರಮ ।
ಪೃಥಿವೀಂ ನಾರ್ಹಸೇ ಹನ್ತುಂ ವಶೇ ಹಿ ತವ ವರ್ತತೇ ॥ 14 ॥

ಭರತಸ್ಯ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾತ್ಮಮೃತಮಯಂ ಯಥಾ ।
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ 15 ॥

ಉವಾಚ ಚ ಶುಭಾಂ ವಾಣೀಂ ಕೃಕೇಯ್ಯಾ ನಂದಿವರ್ಧನಮ್ ।
ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ಪರಿತುಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ತವಾದ್ಯ ವಚನೇನ ಹಿ ॥ 16 ॥

ಇದಂ ವಚನಮಕ್ಲೇಬಂ ತ್ವಯಾ ಧರ್ಮಸಮಾಹಿತಮ್ ।
ವ್ಯಾಹೃತಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಪರಿಪಾಲನಮ್ ॥ 17 ॥

ಏಷ ತಸ್ಮಾದಭಿಪ್ರಾಯಾದ್ರಾಜಸೂಯಾತ್ಮತೂತ್ತಮಾನ್ ।
ನಿವರ್ತಯಾಮಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ತವ ಸುವ್ಯಾಹೃತೇನ ವೈ ॥ 18 ॥

ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪಾಲನಂ ಧರ್ಮೋ ರಾಜ್ಞಾಂ ಯಜ್ಞೇನ ಸ್ಮಿತಿಃ ।
ತಸ್ಮಾಚ್ಛ್ರೇಣೋಮಿ ತೇ ವಾಕ್ಯಂ ಸಾಧೂಕ್ತಂ ಸುಸಮಾಹಿತಮ್ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಚತುಃಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪೞ್ವಾಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥೋಕ್ತವತಿ ರಾಮೇ ತು ಭರತೇ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಿ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ರಘುನಂದನಮ್ ॥೧॥

ಅಶ್ವಮೇಧೋ ಮಹಾಯಜ್ಞಃ ಪಾವನಃ ಸರ್ವಪಾಪ್ಮನಾಮ್ ।
ಪಾವನಸ್ತವ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ರೋಚತಾಂ ಕ್ರತುಪುಜ್ಗವಃ ॥೨॥

ಶ್ರೂಯತೇ ಹಿ ಪುರಾವೃತ್ತಂ ವಾಸವೇ ಸುಮಹಾತ್ಮನಿ ।
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾವೃತಃ ಶಕ್ರೋ ಹಯಮೇಧೇನ ಪಾವಿತಃ ॥೩॥

ಪುರಾ ಕಿಲ ಮಹಾಬಾಹೋ ದೇವಾಸುರಸಮಾಗಮೇ ।
ವೃತ್ರೋ ನಾಮ ಮಹಾನಾಸೀದ್ವೃತೇಯೋ ಲೋಕಸಮ್ಮತಃ ॥೪॥

ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ಯೋಜನಶತಮುಚ್ಛ್ರಿತಸ್ತ್ರಗುಣಂ ತತಃ ।
ಅನುರಾಗೇಣ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ಸ್ನೇಹಾತ್ಪಶ್ಯತಿ ಸರ್ವತಃ ॥೫॥

ಧರ್ಮಜ್ಞಶ್ಚ ಕೃತಜ್ಞಶ್ಚ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಚ ಪರಿನಿಷ್ಠಿತಃ ।
ಶಶಾಸ ಪೃಥಿವೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಧರ್ಮೇಣ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥೬॥

ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಶಾಸತಿ ತದಾ ಸರ್ವಕಾಮದುಘಾ ಮಹೀ ।
ರಸವಂತಿ ಪ್ರಸೂತಾನಿ ಮೂಲಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ॥೭॥

ಅಕೃಷ್ಣಪಚ್ಯಾ ಪೃಥಿವೀ ಸುಸಮ್ಪನ್ನಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸ ರಾಜ್ಯಂ ತಾದೃಶಂ ಭುಜ್ಞೇ ಸ್ಫೀತಮದ್ಭುತದರ್ಶನಮ್ ॥೮॥

ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ತಪಃ ಕುರ್ಯಾಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ತಪೋ ಹಿ ಪರಮಂ ಶ್ರೇಯಸ್ತಪೋ ಹಿ ಪರಮಂ ಸುಖಮ್ ॥೯॥

ಸ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸುತಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಪೌರೇಷು ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ ।
ತಪ ಉಗ್ರಮುಪಾತಿಷ್ಠತ್ತಾಪಯನ್ಸರ್ವದೇವತಾಃ ॥೧೦॥

ತಪಸ್ತಪ್ಯತಿ ವೃತ್ರೇ ತು ವಾಸವಃ ಪರಮಾರ್ತವತ್ |
ವಿಷ್ಣುಂ ಸಮುಪಸಂಜ್ಯಮ್ಯ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 11 ||

ತಪಸ್ಯತಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ಲೋಕಾ ವೃತ್ರೇಣ ನಿರ್ಜಿತಾಃ |
ಬಲವಾನ್ಸ ಹಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ನೈನಂ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಬಾಧಿತುಮ್ || 12 ||

ಯದ್ಯಸೌ ತಪ ಆತಿಷ್ಠೋದ್ಭೂಯ ಏವ ಸುರೇಶ್ವರ |
ಯಾವಲೋಕಾ ಧರಿಷ್ಯಂತಿ ತಾವದಸ್ಯ ವಶಾನುಗಾಃ || 13 ||

ತ್ವಂ ಚೈನಂ ಪರಮೋದಾರಮುಪೇಕ್ಷಸಿ ಮಹಾಬಲ |
ಕ್ಷಣಂ ಹಿ ನ ಭವೇದ್ವೃತ್ರಃ ಕ್ರುದ್ಧೇ ತ್ವಯಿ ಸುರೇಶ್ವರ || 14 ||

ಯದಾ ಹಿ ಪ್ರೀತಿಸಂಯೋಗಂ ತ್ವಯಾ ವಿಷ್ಣೋ ಸಮಾಗತಃ |
ತದಾ ಪ್ರಭೃತಿ ಲೋಕಾನಾಂ ನಾಥತ್ವಮುಪಲಬ್ಧವಾನ್ || 15 ||

ಸ ತ್ವಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಕುರುಷ್ವ ಸುಮಹಾಯಶಃ |
ತ್ವತ್ಕೃತೇನ ಹಿ ಸರ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರಶಾಂತಮಜರಂ ಜಗತ್ || 16 ||

ಇಮೇ ಹಿ ಸರ್ವೇ ವಿಷ್ಣೋ ತ್ವಂ ನಿರೀಕ್ಷಂತೇ ದಿವೌಕಸಃ |
ವೃತ್ರಘತೇನ ಮಹತಾ ಏಷಾಂ ಸಾಹ್ಯಂ ಕುರುಷ್ವ ಹ || 17 ||

ತ್ವಯಾ ಹಿ ನಿತ್ಯಶಃ ಸಾಹ್ಯಂ ಕೃತಮೇಷಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಅಸಹ್ಯಮಿದಮನೈಷಾಮಗತೀನಾಂ ಗತಿರ್ಭವಾನ್ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ತು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಃ ।

ವೃತ್ರಘಾತಮಶೇಷೇಣ ಕಥಯೇತ್ಯಾಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ॥೧॥

ರಾಘವೇಣೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಮಿತ್ರಾನಂದವರ್ಧನಃ ।

ಭೂಯ ಏವ ಕಥಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಕಥಯಾಮಾಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥೨॥

ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ದಿವೌಕಸಾಮ್ ।

ವಿಷ್ಣುರ್ದೇವಾನುವಾಚೇದಂ ಸರ್ವಾನಿನ್ದ್ರಪುರೋಗಮಾನ್ ॥೩॥

ಪೂರ್ವಂ ಸೌಹೃದಬದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ವೃತ್ರಸ್ಯ ಸುಮಹಾತ್ಮನಃ ।

ತೇನ ಯುಷ್ಮತ್ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ವೈ ನಾಹಂ ಹನ್ಮಿ ಮಹಾಸುರಮ್ ॥೪॥

ಅವಶ್ಯಂ ಕರಣೀಯಂ ಚ ಭವತಾಂ ಸುಖಮುತ್ತಮಮ್ ।

ತಸ್ಮಾದುಪಾಯಮಾಖ್ಯಾಸ್ಯೇ ಯೇನ ವೃತ್ರಂ ಹನಿಷ್ಯಥ ॥೫॥

ತ್ರಿಧಾ ಭೂತಂ ಕರಿಷ್ಯೇಽಹಮಾತ್ಮಾನಂ ಸುರಸತ್ತಮಾಃ ।

ತೇನ ವೃತ್ರಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ಹನಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥೬॥

ಏಕೋಽಶೋ ವಾಸವಂ ಯಾತು ದ್ವಿತೀಯೋ ವಜ್ರಮೇವ ತು ।

ತೃತೀಯೋ ಭೂತಲಂ ಶಕ್ರಸ್ತತೋ ವೃತ್ರಂ ಹನಿಷ್ಯತಿ ॥೭॥

ತಥಾ ಬ್ರುವತಿ ದೇವೇಶೇ ದೇವಾ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರುವನ್ ।

ಏವಮೇತನ್ನ ಸಂದೇಹೋ ಯಥಾ ವದಸಿ ದೈತ್ಯಹನ್ ॥೮॥

ಭದ್ರಂ ತೇಽಸ್ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮೋ ವೃತ್ರಾಸುರವಧೈಷಿಣಃ ।

ಭಜಸ್ವ ಪರಮೋದಾರವಾಸವಂ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ ॥೯॥

ತತಃ ಸರ್ವೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಪುರೋಗಮಾಃ ।

ತದರಣ್ಯಮುಪಾಕ್ರಾಮನ್ಯತ್ರ ವೃತ್ರೋ ಮಹಾಸುರಃ ॥೧೦॥

ತೇಽಪಶ್ಯಂಸ್ತೇಜಸಾ ಭೂತಂ ತಪಂತಮಸುರೋತ್ತಮಮ್ |
ಪಿಬಂತಮಿವ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ನಿರ್ದಹಂತಮಿವಾಮ್ಬರಮ್ || 11 ||

ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಚಾಸುರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೇವಾಸ್ತ್ರಾಸಮುಪಾಗಮನ್ |
ಕಥಮೇನಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಃ ಕಥಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ಪರಾಜಯಃ || 12 ||

ತೇಷಾಂ ಚಿಂತಯತಾಂ ತತ್ರ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಪುರಂದರಃ |
ವಜ್ರಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಹಿಣೋದ್ವೃತ್ರಮೂರ್ಧನಿ || 13 ||

ಕಾಲಾಗ್ನಿನೇವ ಘೋರೇಣ ದೀಪ್ತೇನೇವ ಮಹಾರ್ಚಿಷಾ |
ಪ್ರತಪ್ತಂ ವೃತ್ರಶಿರಸಿ ಜಗತ್ತ್ರಾಸಮುಪಾಗಮತ್ || 14 ||

ಅಸಮ್ಭವ್ಯಂ ವಧಂ ತಸ್ಯ ವೃತ್ರಸ್ಯ ವಿಬುಧಾಧಿಪಃ |
ಚಿಂತಯಾನೋ ಜಗಾಮಾಶು ಲೋಕಸ್ಯಾಂತಂ ಮಹಾಯಶಾಃ || 15 ||

ತಮಿನ್ದ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಶು ಗಚ್ಛಂತಮನುಗಚ್ಛತಿ |
ಅಪತಚ್ಚಾಸ್ಯ ಗಾತ್ರೇಷು ತಮಿನ್ದ್ರಂ ದುಃಖಮಾವಿಶತ್ || 16 ||

ಹತಾರಯಃ ಪ್ರನಷ್ಟೇನ್ದ್ರಾ ದೇವಾಃ ಸಾಗ್ನಿಪುರೋಗಮಾಃ |
ವಿಷ್ಣುಂ ತ್ರಿಭುವಣಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಮುಹುರ್ಮುಹುರಪೂಜಯನ್ || 17 ||

ತ್ವಂ ಗತಿಃ ಪರಮಾ ದೇವ ಪೂರ್ವಜೋ ಜಗತಃ ಪ್ರಭುಃ |
ರಥಾರ್ಥಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ವಿಷ್ಣುತ್ವಮುಪಜಗ್ಮಿವಾನ್ || 18 ||

ಹತಶ್ಚಾಯಂ ತ್ವಯಾ ವೃತ್ರೋ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಚ ವಾಸವಮ್ |
ಬಾಧತೇ ಸುರಶಾರ್ದೂಲ ಮೋಕ್ಷಂ ತಸ್ಯ ವಿನಿದಿಶ || 19 ||

ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೇವಾನಾಂ ವಿಷ್ಣುರಬ್ರವೀತ್ |
ಮಾಮೇವ ಯಜತಾಂ ಶಕ್ರಃ ಪಾವಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಜ್ರಿಣಮ್ || 20 ||

ಪುಣ್ಯೇನ ಹಯಮೇಧೇನ ಮಾಮಿಷ್ಟಾಪಾಕಶಾಸನಃ |
ಪುನರೇಷ್ಯತಿ ದೇವಾನಾಮಿನ್ದ್ರತ್ವಮಕುತೋಭಯಃ || 21 ||

ಏವಂ ಸನ್ನಿಶ್ಯ ದೇವಾನಾಂ ತಾಂ ವಾಣೀಮಮೃತೋಪಮಾ ।
ಜಗಾಮ ವಿಷ್ಣುರ್ದೇವೇಶಃ ಸ್ತೂಯಮಾನಸ್ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಮ್ ॥²²॥

॥ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಷಟ್ಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಸಪ್ತಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ವೃತ್ರವಧಂ ಸರ್ವಮಖಿಲೇನ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಕಥಯಿತ್ವಾ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಕಥಾಶೇಷಮುಪಾಕ್ರಮತ್ ॥ ೧ ॥

ತತೋ ಹತೇ ಮಹಾವೀರ್ಯೇ ವೃತ್ರೇ ದೇವಭಯಜ್ಞರೇ ।
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾವೃತಃ ಶಕ್ರಃ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಲೇಭೇ ನ ವೃತ್ರಹಾ ॥ ೨ ॥

ಸೋಽನ್ತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಲೋಕಾನಾಂ ನಷ್ಟಸಂಜ್ಞೋ ವಿಚೇತನಃ ।
ಕಾಲಂ ತತ್ರಾವಸತ್ಕುಚ್ಚಿದ್ವೇಷವಾಮನೋ ಯಥೋರಗಃ ॥ ೩ ॥

ಅಥ ನಷ್ಟೇ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇ ಉದ್ವಿಗ್ನಮಭವಜ್ವಗತ್ ।
ಭೂಮಿಶ್ಚ ಧ್ವಸ್ತಸಜ್ಜಾಶಾ ನಿಃಸ್ನೇಹಾ ಶುಷ್ಕಕಾನನಾ ॥ ೪ ॥

ನಿಃಸ್ರೋತಸಶಾಚಮುಬ್ಬವಾಹಾ ಹ್ರದಾಶ್ಚ ಸರಿತಸ್ತಥಾ ।
ಸಜ್ಜೋಕ್ಮಭಶೇಚ್ಛ್ರವ ಸತ್ತಾನ್ವನಾಮನಾವೃಷ್ಟಿಕೃತೋಽಭವತ್ ॥ ೫ ॥

ಕ್ಷೀಯಮಾಣೇ ತು ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ಸಮಾಬ್ರನ್ತಮನಸಃ ಸುರಾಃ ।
ಯದುಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣುನಾ ಪೂರ್ವಂ ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಸಮುಪಾನಯನ್ ॥ ೬ ॥

ತತಃ ಸರ್ವೇ ಸುರಗಣಾಃ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಾಃ ಸಹರ್ಷಿಭಿಃ ।
ತಂ ದೇಶಂ ಸಹಿತಾ ಜಗ್ಮುರ್ಯತ್ರೇನ್ದ್ರೋ ಭಯಮೋಹಿತಃ ॥ ೭ ॥

ತೇ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ಮೋಹಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಯಾ ।
ತಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ದೇವೇಶಮಶ್ವಮೇಧಂ ಪ್ರಚಕ್ರೀ ॥ ೮ ॥

ತತೋಽಶ್ವಮೇಧಃ ಸುಮಹಾನ್ಮಹೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ವವೃಧೇ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಯಾಃ ಪಾವನಾರ್ಥಂ ನರೇಶ್ವರ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ಯಜ್ಞಸಮಾಪ್ತೌ ತು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಅಭಿಗಮ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ವ ಮೇ ಸ್ಥಾನಂ ವಿಧಾಸ್ಯಥ ॥ ೧೦ ॥

ತೇ ತಾಮೂಚುಸ್ತತೋ ದೇವಾಸ್ತುಷ್ಪಾಃ ಪ್ರೀತಿಸಮನ್ವಿತಾಃ ।
ಚತುರ್ಧಾ ವಿಭಜಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನೈವ ದುರಾಸದೇ ॥ 11 ॥

ದೇವಾನಾಂ ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಸಂನಿಧೌ ಸ್ಥಾನಮನ್ಯತ್ರ ವರಯಾಮಾಸ ದುರ್ಮಸಾ ॥ 12 ॥

ಏಕೇನಾಂಶೇನ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಪೂರ್ಣೋದಾಸು ನದೀಷು ವೈ ।
ದ್ವಿತೀಯೇನ ತು ವೃಕ್ಷೇಷು ಸತ್ಯಮೇತದ್ಬ್ರವೀಮಿ ವಃ ॥ 13 ॥

ಯೋಽಯಮಂಶಸ್ತುತೀಯೋ ಮೇ ಸ್ತ್ರೀಷು ಯೌವನಶಾಲಿಷು ।
ತ್ರಿರಾತ್ರಂ ದರ್ಪಪರ್ಣಾಸು ವಸಿಷ್ಠೇ ದರ್ಪಘಾತಿನೀ ॥ 14 ॥

ಹನ್ತಾರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಯೇ ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಾಪೂರ್ವಮದೂಷಕಾನ್ ।
ತಾಂಶ್ಚತುರ್ಥೇನ ಭಾಗೇನ ಸಂಶ್ರಯಿಷ್ಯೇ ಸುರರ್ಷಭಾಃ ॥ 15 ॥

ಪ್ರತ್ಯೂಚುಸ್ತಾಂ ತತೋ ದೇವಾ ಯಥಾ ವದಸಿ ದುರ್ಮಸೇ ।
ತಥಾ ಭವತು ತತ್ಸರ್ವಂ ಸಾಧಯಸ್ವ ಯಥೇಪ್ಸಿತಮ್ ॥ 16 ॥

ತತಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾನ್ವಿತಾ ದೇವಾಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ವವಂದಿರೇ ।
ವಿಜ್ವರಃ ಪೂತಪಾಪಾ ಚ ವಾಸವಃ ಸಮಪದ್ಯತ ॥ 17 ॥

ಪ್ರಶಾಂತಂ ಚ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತೇ ।
ಯಜ್ಞಂ ಚಾದ್ಭುತಸಂಕುಲಂ ತದಾ ಶಕ್ರೋಽಭ್ಯಪೂಜಯತ್ ॥ 18 ॥

ಈದೃಶೋ ಹ್ಯಶ್ವಮೇಧಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವೋ ರಘುನಂದನ ।
ಯಜಸ್ವ ಸುಮಹಾಭಾಗ ಹಯಮೇಧೇನ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೋಕ್ತಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರಹಸನ್ರಾಘವೋ ವಚಃ || 1 ||

ಏವಮೇತನ್ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಯಥಾ ವದಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ವೃತ್ರಘಾತಮಶೇಷೇಣ ವಾಜಿಮೇಧಫಲಂ ಚ ಯತ್ || 2 ||

ಶ್ರೂಯತೇ ಹಿ ಪುರಾ ಸೌಮ್ಯ ಕರ್ದಮಸ್ಯ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ |
ಪುತ್ರೋ ಬಾಹ್ಲೀಶ್ವರಃ ಶ್ರೀಮಾನಿಲೋ ನಾಮ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಃ || 3 ||

ಸ ರಾಜಾ ಪೃಥಿವೀಂ ಸರ್ವಾಂ ವಶೇ ಕೃತ್ವಾ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ರಾಜ್ಯಂ ಚೈವ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಪುತ್ರವತ್ಪರ್ಯಪಾಲಯತ್ || 4 ||

ಸುರೈಶ್ಚ ಪರಮೋದಾರೈರ್ದೈತೇಯೈಶ್ಚ ಮಹಾಸುರೈಃ |
ನಾಗರಾಕ್ಷಸಗನಧೈರ್ಯಕ್ಷೈಶ್ಚ ಸುಮಹಾತ್ಮಭಿಃ || 5 ||

ಪೂಜ್ಯತೇ ನಿತ್ಯಶಃ ಸೌಮ್ಯ ಭಯಾರ್ತೈ ರಘುನಂದನ |
ಅಬಿಭ್ಯಂಶ್ಚ ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾಃ ಸರೋಷಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 6 ||

ಸ ರಾಜಾ ತಾದೃಶೋ ಹ್ಯಾಸೀದ್ಧರ್ಮೇ ವೀರ್ಯೇ ಚ ನಿಷ್ಠಿತಃ |
ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಚ ಪರಮೋದಾರೋ ಬಾಹ್ಲೀಕಾನಾಂ ಮಹಾಯಶಾಃ || 7 ||

ಸ ಪ್ರಚಕ್ರೇ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮೃಗಯಾಂ ರುಚಿರೇ ವನೇ |
ಚೈತ್ರೇ ಮನೋರಮೇ ಮಾಸಿ ಸಭೃತ್ಯಬಲವಾಹನಃ || 8 ||

ಪ್ರಜಘ್ನೇ ಸ ನೃಪೋಽರಣ್ಯೇ ಮೃಗಾಞ್ಚಿತಸಹಸ್ರಶಃ |
ಹತ್ವೈವ ತೃಪ್ತಿನಾಭೂಚ್ಚ ರಾಜ್ಞಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 9 ||

ನಾನಾಮೃಗಾಣಾಮಯುತಂ ವಧ್ಯಮಾನಂ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಯತ್ರ ಜಾತೋ ಮಹಾಸೇನಸ್ತಂ ದೇಶಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 10 ||

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ದೇವದೇವೇಶಃ ಶೈಲರಾಜಸುತಾಂ ಹರಃ |
ರಮಯಾಮಾಸ ದುರ್ಧರ್ಷೈಃ ಸರ್ವೈರನುಚರೈಃ ಸಹ || 11 ||

ಕೃತ್ವಾ ಸ್ತ್ರೀಭೂತಮಾತ್ಮನಮುಮೇಶೋ ಗೋಪತಿಧ್ವಜಃ |
ದೇವ್ಯಾಃ ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷುಃ ಸ ತಸ್ಮಿನ್ಪರ್ವತನಿರ್ಝರೇ || 12 ||

ಯೇ ಚ ತತ್ರ ವನೋದ್ದೇಶೇ ಸತ್ತ್ವಾಃ ಪುರುಷವಾದಿನಃ |
ಯಚ್ಚ ಕಿಂಚಿದನ ತತ್ಸರ್ವಂ ನಾರೀಸಂಜ್ಞಂ ಬಭೂವ ಹ || 13 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ರಾಜಾ ಸ ಇಲಃ ಕರ್ದಮಾತ್ಮಜಃ |
ನಿಘ್ನನ್ಮೃಗಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಂ ದೇಶಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 14 ||

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ತ್ರೀಕೃತಂ ಸರ್ವಂ ಸವ್ಯಾಲಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಮ್ |
ಆತ್ಮಾನಂ ಸಾನುಗಂ ಚೈವ ಸ್ತ್ರೀಭೂತಂ ರಘುನಂದನ || 15 ||

ತಸ್ಯ ದುಃಖಂ ಮಹತ್ತ್ವಾಸೀದ್ಧೃಷ್ಟ್ವಾತ್ಮಾನಂ ತಥಾ ಗತಮ್ |
ಉಮಾಪತೇಶ್ಚ ತತ್ಕರ್ಮ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತ್ರಾಸಮುಪಾಗಮತ್ || 16 ||

ತತೋ ದೇವಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಶಿತಿಕಣ್ಠಂ ಕಪರ್ದಿನಮ್ |
ಜಗಾಮ ಶರಣಂ ರಾಜಾ ಸಭೃತ್ಯಬಲವಾಹನಃ || 17 ||

ತತಃ ಪ್ರಹಸ್ಯ ವರದಃ ಸಹ ದೇವ್ಯಾ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಪ್ರಜಾಪತಿಸುತಂ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ವರದಃ ಸ್ವಯಮ್ || 18 ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ರಾಜರ್ಷೇ ಕಾರ್ದಮೇಯ ಮಹಾಬಲ |
ಪುರುಷತ್ವಮೃತೇ ಸೌಮ್ಯ ವರಂ ವರಯ ಸುವ್ರತ || 19 ||

ತತಃ ಸ ರಾಜಾ ಶೋಕಾರ್ತಾಃ ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತೋ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ನ ಸ ಜಗ್ರಾಹ ಸ್ತ್ರೀಭೂತೋ ವರಮನ್ಯಂ ಸುರೋತ್ತಮಾತ್ || 20 ||

ತತಃ ಶೋಕೇನ ಮಹತಾ ಶೈಲರಾಜಸುತಾಂ ನೃಪಃ |
ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಮಹಾದೇವೀಂ ಸರ್ವೇಣೈವಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 21 ||

ಈಶೇ ವರಾಣಾಂ ವರದೇ ಲೋಕಾನಾಮಸಿ ಭಾಮಿನಿ ।
ಅಮೋಘದರ್ಶನೇ ದೇವಿ ಭಜೇ ಸೌಮ್ಯೇ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ 22 ॥

ಹೃದ್ಗತಂ ತಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇರ್ವಿಜ್ಞಾಯ ಹರಸಂನಿಧೌ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ದೇವೀ ರುದ್ರಸ್ಯ ಸಮ್ಮತಾ ॥ 23 ॥

ಅರ್ಧಸ್ಯ ದೇವೋ ವರದೋ ವರಾರ್ಧಸ್ಯ ತಥಾ ಹ್ಯಹಮ್ ।
ತಸ್ಮಾದರ್ಧಂ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಸ್ತ್ರೀಪುಂಸೋರ್ಯಾವದಿಚ್ಛಸಿ ॥ 24 ॥

ತದದ್ಭುತತಮಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೇವ್ಯಾ ವರಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನಾ ಭೂತ್ವಾ ರಾಜಾ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 25 ॥

ಯದಿ ದೇವಿ ಪ್ರಸನ್ನಾ ಮೇ ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಾ ಭುವಿ ।
ಮಾಸಂ ಸ್ತ್ರೀತ್ವಮುಪಾಸಿತಾ ಮಾಸಂ ಸ್ಯಾಂ ಪುರುಷಃ ಪುನಃ ॥ 26 ॥

ಈಕ್ಷಿತಂ ತಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾಯ ದೇವೀ ಸುರುಚಿರಾನನಾ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಮೇವಮೇತದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 27 ॥

ರಾಜನ್ವರುಷಭೂತಸ್ತ್ವಂ ಸ್ತ್ರೀಭಾವಂ ನ ಸ್ಮರಿಷ್ಯಸಿ ।
ಸ್ತ್ರೀಭೂತಶ್ಚಾಪರಂ ಮಾಸಂ ನ ಸ್ಮರಿಷ್ಯಸಿ ಪೌರುಷಮ್ ॥ 28 ॥

ಏವಂ ಸ ರಾಜಾ ಪುರುಷೋ ಮಾಮಂ ಭೂತ್ವಾಥ ಕಾರ್ಧಮಿಃ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸುಂದರೀ ನಾರೀ ಮಾಸಮೇಕಮಿಲಾಭವತ್ ॥ 29 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಾಂ ಕಥಾಮಿಲಸಮ್ಬದ್ಧಾಂ ರಾಮೇಣ ಸಮುದೀರಿತಾಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಭರತಶ್ಚೈವ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪರಮವಿಸ್ಮಿತೌ ॥ ೧ ॥

ತೌ ರಾಮಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲೀಭೂತ್ವಾ ತಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ವಿಸ್ತರಂ ತಸ್ಯ ಭಾವಸ್ಯ ತದಾ ಪಪ್ರಚ್ಛತುಃ ಪುನಃ ॥ ೨ ॥

ಕಥಂ ಸ ರಾಜಾ ಸ್ತ್ರೀಭೂತೋ ವರ್ತಯಾಮಾಸ ದುರ್ಗತಿಮ್ ।
ಪುರುಷೋ ವಾ ಯದಾ ಭೂತಃ ಕಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ವರ್ತಯತ್ಯಸೌ ॥ ೩ ॥

ತಯೋಸ್ತದ್ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೌತೂಹಲಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಕಥಯಾಮಾಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ಯಥಾ ಗತಮ್ ॥ ೪ ॥

ತಮೇವ ಪ್ರಥಮಂ ಮಾಸಂ ಸ್ತ್ರೀಭೂತ್ವಾ ಲೋಕಸುಂದರೀ ।
ತಾಭಿಃ ಪರಿವೃತಾ ಸ್ತ್ರೀಭೀರ್ಯೇಽಸ್ಯ ಪೂರ್ವಂ ಪದಾನುಗಾಃ ॥ ೫ ॥

ತತ್ಕಾನನಂ ವಿಗಾಹ್ಯಾಶು ವಿಜಹ್ರೇ ಲೋಕಸುಂದರೀ ।
ದ್ರುಮಗುಲ್ಮಲತಾಕೀರ್ಣಂ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಪದ್ಮದಲೇಕ್ಷಣಾ ॥ ೬ ॥

ವಾಹನಾನಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಸನ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವೈ ಸಮನ್ತತಃ ।
ಪರ್ವತಾಭೋಗವಿವರೇ ತಸ್ಮಿನ್ನೇಮೇ ಇಲಾ ತದಾ ॥ ೭ ॥

ಅಥ ತಸ್ಮಿನ್ವನೋದ್ದೇಶೇ ಪರ್ವತಸ್ಯಾವಿದೂರತಃ ।
ಸರಃ ಸುರುಚಿರಪ್ರಖ್ಯಂ ನಾನಾಪಕ್ಷಿಗಣಾಯುತಮ್ ॥ ೮ ॥

ದದರ್ಶ ಸಾ ಇಲಾ ತಸ್ಮಿನ್ಬದ್ಧಂ ಸೋಮಸುತಂ ತದಾ ।
ಜ್ವಲಂತಂ ಸ್ವೇನ ವಪುಷಾ ಪೂರ್ಣಂ ಸೋಮಮಿವೋದಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

ತಪಂತಂ ಚ ತಪಸ್ತೀವ್ರಮಮೋಘಮಧ್ಯೇ ದುರಾಸದಮ್ ।
ಯಶಕ್ಸರಂ ಕಾಮಗಮಂ ತಾರುಣ್ಯೇ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸಾ ತಂ ಜಲಾಶಯಂ ಸರ್ವಂ ಕ್ಷೋಭಯಾಮಾಸ ವಿಸ್ಮಿತಾ ।
ಸಹ ತ್ರೈಃ ಪೂರ ಪುರುಷೈಃ ಸ್ತ್ರೀಭೂತೈ ರಘುನಂದನ ॥ 11 ॥

ಬುಧಸ್ತು ತಾಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯೈವ ಕಾಮಬಾಣಾಭಿಪೀಡಿತಃ ।
ನೋಪಲೇಭೇ ತದಾತ್ಮಾನಂ ಚಚಾಲ ಚ ತದಾಮ್ಬುಸಿ ॥ 12 ॥

ಇಲಾಂ ನಿರೀಕ್ಷಮಾಣಃ ಸ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಭ್ಯಧಿಕಾಂ ಶುಭಾಮ್ ।
ಚಿಂತಾಂ ಸಮಭ್ಯತಿಕ್ರಾಮತಾಃ ನ್ವಿಯಂ ದೇವತಾಧಿಕಾ ॥ 13 ॥

ನ ದೇವೀಷು ನ ನಾಗೀಷು ನಾಸುರೀಷ್ವಪ್ಸರಃಸು ಚ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಪೂರ್ವಾ ಮಯಾ ಕಾಚಿದ್ರೂಪೇಣೈತೇನ ಶೋಭಿತಾ ॥ 14 ॥

ಸದೃಶೀಯಂ ಮಮ ಭವೇದ್ಯದಿ ನಾನ್ಯಪರಿಗ್ರಹಾ ।
ಇತಿ ಬುದ್ಧಿಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಜಲಾತ್ಸ್ಥಲಮುಪಾಗಮತ್ ॥ 15 ॥

ಸ ಆಶ್ರಮಂ ಸಮುಪಾಗಮ್ಯ ಚತಸ್ರಃ ಪ್ರಮದಾಸ್ತತಃ ।
ಶಬ್ದಾಪಯತ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತಾಶ್ಚೈವಂ ಚ ವವಂದಿರೇ ॥ 16 ॥

ಸ ತಾಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ಕಸ್ಯೈಷಾ ಲೋಕಸುಂದರೀ ।
ಕಿಮರ್ಥಮಾಗತಾ ಚೇಹ ಸತ್ಯಮಾಖ್ಯಾತ ಮಾಚಿರಮ್ ॥ 17 ॥

ಶುಭಂ ತು ತಸ್ಯ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮಧುರಂ ಮಧುರಾಕ್ಷರಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ತಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಸರ್ವಾ ಊಚುರ್ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ ॥ 18 ॥

ಅಸ್ಮಾಕಮೇಷಾ ಸುಶ್ರೋಣೇ ಪ್ರಭುತ್ವೇ ವರ್ತತೇ ಸದಾ ।
ಅಪತಿಃ ಕಾನನಾಂತೇಷು ಸಹಾಸ್ಮಾಭಿರಟತ್ಯಸೌ ॥ 19 ॥

ತದ್ವಾಕ್ಯಮವ್ಯಕ್ತಪದಂ ತಾಸಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ನಿಶಮ್ಯ ತು ।
ವಿದ್ಯಾಮಾವರ್ತನೀಂ ಪುಣ್ಯಾಮಾವರ್ತಯತ ಸ ದ್ವಿಜಃ ॥ 20 ॥

ಸೋಽರ್ಥಂ ವಿದಿತಾಃ ನಿಖಿಲಂ ತಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ಯಥಾಗತಮ್ ।
ಸರ್ವಾ ಏವ ಸ್ತ್ರೀಯಸ್ತಾಶ್ಚ ಬಭಾಷೇ ಮುನಿಪುಂಗವಃ ॥ 21 ॥

ಅತ್ರ ಕಿಂ ಪುರುಷಾ ಭದ್ರಾ ಅವಸಂಶ್ಚಲರೋಧಸಿ ।
ವತ್ಸ್ಯಥಾಸ್ಮಿನ್ನಿರೌ ಯೂಯಮವಕಾಶೋ ವಿಧೀಯತಾಮ್ ॥ 22 ॥

ಮೂಲಪುತ್ರಫಲೈಃ ಸರ್ವಾ ವರ್ತಯಿಷ್ಯಥ ನಿತ್ಯದಾ ।
ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಕಿಮ್ಪುರುಷಾನ್ನಾಮ ಭರ್ತೃನ್ಸಮುಪಲಪ್ಸ್ಯಥ ॥ 23 ॥

ತಾಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೋಮಪುತ್ರಸ್ಯ ವಾಚಂ ಕಿಮ್ಪುರುಷೀಕೃತಾಃ ।
ಉಪಾಸಾಂ ಚಕ್ರೀರೇ ಶೈಲಂ ಬಹವ್ಯಸ್ತಾ ಬಹುಧಾ ತದಾ ॥ 24 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಿಮ್ಪುರುಷೋತ್ಪತ್ತಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಭರತಸ್ತದಾ ।
ಆಶ್ಚರ್ಯಮಿತಿ ಚಾಬ್ರೂತಾಮುಭೌ ರಾಮಂ ಜನೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಥ ರಾಮಃ ಕಥಾಮೇತಾಂ ಭೂಯ ಏವ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಕಥಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರಜಾಪತಿಸುತಸ್ಯ ವೈ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವಾಸ್ತಾ ವಿದ್ರುತಾ ದೃಷ್ಟಾಽಽಪಿ ಕಿಂನರೀರೃಷಿಸತ್ತಮಃ ।
ಉವಾಚ ರೂಪಸಮ್ಮನ್ನಾಂ ತಾಂ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ ॥ ೩ ॥

ಸೋಮಸ್ಯಾಹಂ ಸುದಯಿತಃ ಸುತಃ ಸುರುಚಿರಾನನೇ ।
ಭಜಸ್ವ ಮಾಂ ವರಾರೋಹೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ನಿಗ್ಧೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ ॥ ೪ ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶೂನ್ಯೇ ಸ್ವಜನವರ್ಜಿತಾ ।
ಇಲಾ ಸುರುಚಿರಪ್ರಖ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಗ್ರಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅಹಂ ಕಾಮಕರೀ ಸೌಮ್ಯ ತವಾಸ್ಮಿ ವಶವರ್ತಿನೀ ।
ಪ್ರಶಾಧಿ ಮಾಂ ಸೋಮಸುತ ಯಥೇಚ್ಛಸಿ ತಥಾ ಕುರು ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಯಾಸ್ತದದ್ಭುತಪ್ರಖ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರ್ಷಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಸ ವೈ ಕಾಮೀ ಸಹ ತಯಾ ರೇಮೇ ಚಂದ್ರಮಸಃ ಸುತಃ ॥ ೭ ॥

ಬುಧಸ್ಯ ಮಾಧವೋ ಮಾಸಸ್ತಾಮಿಲಾಂ ರುಚಿರಾನನಾಮ್ ।
ಗತೋ ರಮಯತೋಽತ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ಷಣವತ್ತಸ್ಯ ಕಾಮಿನಃ ॥ ೮ ॥

ಅಥ ಮಾಸೇ ತು ಸಮ್ಪೂರ್ಣೇ ಪೂರ್ಣೇಂದ್ರಸದೃಶಾನನಃ ।
ಪ್ರಜಾಪತಿಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾಞ್ಞಯನೇ ಪ್ರತ್ಯಬುಧ್ಯತ ॥ ೯ ॥

ಸೋಽಪಶ್ಯತ್ಸೋಮಜಂ ತತ್ರ ತಪ್ಯಂತಂ ಸಲಿಲಾಶಯೇ ।
ಊರ್ಧ್ವಬಾಹುಂ ನಿರಾಲಮ್ಬಂ ತಂ ರಾಜಾ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ॥ ೧೦ ॥

ಭಗವನ್ನರ್ವತಂ ದುರ್ಗಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ ಸಹಾನುಗಃ ।
ನ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತತ್ಸೃನ್ಯಂ ಕ್ಷ ನು ತೇ ಮಾಮಕಾ ಗತಾಃ ॥ 11 ॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ತಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇರ್ನಷ್ಟಸಂಜ್ಞಸ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸಾನ್ತ್ವಯನ್ಪರಯಾ ಗಿರಾ ॥ 12 ॥

ಅಶ್ಮವರ್ಷೇಣ ಮಹತಾ ಭೃತ್ಯಾಸ್ತೇ ವಿನಿಪಾತಿತಾಃ ।
ತ್ವಂ ಚಾಶ್ರಮಪದೇ ಸುಪ್ತೋ ವಾತವರ್ಷಭಯಾರ್ದಿತಃ ॥ 13 ॥

ಸಮಾಶ್ವಸಿಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ನಿರ್ಭಯೋ ವಿಗತಜ್ವರಃ ।
ಫಲಮೂಲಾಶನೋ ವೀರ ವಸ ಚೇಹ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥ 14 ॥

ಸ ರಾಜಾ ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಪ್ರತ್ಯಾಶ್ವಸ್ತೋ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ದೀನೋ ಭೃತ್ಯಜನಕ್ಷಯಾತ್ ॥ 15 ॥

ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಸ್ವಕಂ ರಾಜ್ಯಂ ನಾಹಂ ಭೃತ್ಯೈರ್ವಿನಾ ಕೃತಃ ।
ವರ್ತಯೇಯಂ ಕ್ಷಣಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಮಮನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 16 ॥

ಸುತೋ ಧರ್ಮಪರೋ ಬ್ರಹ್ಮಇಂಜ್ಯೇಷೋ ಮಮ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಶಶಬಿನ್ದುರಿತಿ ಖ್ಯಾತಃ ಸ ಮೇ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಪತ್ಸ್ಯತೇ ॥ 17 ॥

ನ ಹಿ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಗತ್ವಾ ಭೃತ್ಯದಾರಾನ್ಸುಖಾನಿವತಾನ್ ।
ಪ್ರತಿವಕ್ತುಂ ಮಹಾತೇಜಃ ಕಿಂಚಿದಪ್ಯಶುಭಂ ವಚಃ ॥ 18 ॥

ತಥಾ ಬ್ರುವತಿ ರಾಜೇನ್ದ್ರೇ ಬುಧಃ ಪರಮಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಸಾನ್ತ್ವಪೂರ್ವಮಥೋವಾಚ ವಾಸಸ್ತ ಇಹ ರೋಚತಾಮ್ ॥ 19 ॥

ನ ಸನ್ತಾಪಸ್ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯಃ ಕಾರ್ದಮೇಯ ಮಹಾಬಲ ।
ಸಂವತ್ಸರೋಷಿತಸ್ಯೇಹ ಕಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಹಿತಮ್ ॥ 20 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬುಧಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ ।
ವಾಸಾಯ ವಿದಧೇ ಬುದ್ಧಿಂ ಯದುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಾ ॥ 21 ॥

ಮಾಸಂ ಸ ಸ್ತ್ರೀ ತದಾ ಭೂತ್ವಾ ರಮಯತ್ಯನಿಶಂ ಶುಭಾ ।
ಮಾಸಂ ಪುರುಷಭಾವೇನ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಂ ಚಕಾರ ಸಃ ॥ 22 ॥

ತತಃ ಸ ನವಮೇ ಮಾಸಿ ಇಲಾ ಸೋಮಸುತಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಜನಯಾಮಾಸ ಸುಶ್ರೋಣೀ ಪುರೂರವಸಮಾತ್ಮಜಮ್ ॥ 23 ॥

ಜಾತಮಾತ್ರಂ ತು ಸುಶ್ರೋಣೀ ಪಿತುರ್ಹಸ್ತೇ ನ್ಯವೇಶಯತ್ ।
ಬುಧಸ್ಯ ಸಮವರ್ಣಾಭಮಿಲಾಪುತ್ರಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ 24 ॥

ಬುಧೋಽಪಿ ಪುರುಷೀಭೂತಂ ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ನರಾಧಿಪಮ್ ।
ಕಥಾಭೀ ರಮಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಯುಕ್ತಾಭಿರಾತ್ಮವಾನ್ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಅಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥೋಕ್ತವತಿ ರಾಮೇ ತು ತಸ್ಯ ಜನ್ಮ ತದದ್ಭುತಮ್ ।
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಭೂಯೋ ಭರತಶ್ಚ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೧ ॥

ಸಾ ಪ್ರಿಯಾ ಸೋಮಪುತ್ರಸ್ಯ ಸಂವತ್ಸರಮಥೋಷಿತಾ ।
ಅಕರೋತ್ಕಿಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ತತ್ತ್ವಂ ಶಂಸಿತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೨ ॥

ತಯೋಸ್ತದ್ವಾಕ್ಯಮಾಧುರ್ಯಂ ನಿಶಮ್ಯ ಪರಿಪೃಚ್ಛತೋಃ ।
ರಾಮಃ ಪುನರುವಾಚೇಮಾಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಸುತೇ ಕಥಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪುರುಷತ್ವಂ ಗತೇ ಶೂರೇ ಬುಧಃ ಪರಮಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ।
ಸಂವರ್ತಂ ಪರಮೋದಾರಮಾಜುಹಾವ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೪ ॥

ಚ್ಯವನಂ ಭೃಗುಪುತ್ರಂ ಚ ಮುನಿಂ ಚಾರಿಷ್ವನೇಮಿನಮ್ ।
ಪ್ರಮೋದನಂ ಮೋದಕರಂ ತತೋ ದುರ್ವಾಸಸಂ ಮುನಿಮ್ ॥ ೫ ॥

ಏತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸಮಾನೀಯ ವಾಕ್ಯಜ್ಞಸ್ತತ್ತ್ವದರ್ಶಿನಃ ।
ಉವಾಚ ಸರ್ವಾನ್ಸಹೃದೋ ಧೈರ್ಯೇಣ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥ ೬ ॥

ಅಯಂ ರಾಜಾ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕರ್ದಮಸ್ಯ ಇಲಃ ಸುತಃ ।
ಜಾನೀತ್ಯನಂ ಯಥಾ ಭೂತಂ ಶ್ರೇಯೋ ಹ್ಯಸ್ಯ ವಿಧೀಯತಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ತೇಷಾಂ ಸಂವದತಾಮೇವ ತಮಾಶ್ರಮಮುಪಾಗಮತ್ ।
ಕರ್ದಮಃ ಸುಮಹಾತೇಜಾ ದ್ವಿಜೈಃ ಸಹ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ॥ ೮ ॥

ಪುಲಸ್ತ್ಯಶ್ಚ ಕೃತುಶ್ಚೈವ ವಷಟ್ಕಾರಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಓಜಾಕರಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಮಾಶ್ರಮಮುಪಾಗಮನ್ ॥ ೯ ॥

ತೇ ಸರ್ವೇ ಹೃಷ್ಟಮನಸಃ ಪರಸ್ಪರಸಮಾಗಮೇ ।
ಹಿತೈಷಿಣೋ ಬಾಹ್ಲಿ ಪತೇಃ ಪೃಥಗ್ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರುವನ್ ॥ ೧೦ ॥

ಕರ್ದಮಸ್ತ್ವಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಸುತಾರ್ಥಂ ಪರಮಂ ಹಿತಮ್ |
ದ್ವಿಜಾಃ ಶೃಣುತ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಯಚ್ಛ್ರೇಯಃ ಪಾರ್ಥಿವಸ್ಯ ಹಿ || 11 ||

ನಾನ್ಯಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಭೈಷಜ್ಯಮನ್ತರೇಣ ವೃಷಧ್ವಜಮ್ |
ನಾಶ್ವಮೇಧಾತ್ಪರೋ ಯಜ್ಞಃ ಪ್ರಿಯಶ್ಚೈವ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 12 ||

ತಸ್ಮಾದ್ಯಜಾಮಹೇ ಸರ್ವೇ ಪಾರ್ಥಿವಾರ್ಥೇ ದುರಾಸದಮ್ |
ಕರ್ದಮೇನೈವಮುಕ್ತಾಸ್ತು ಸರ್ವ ಏವ ದ್ವಿಜರ್ಷಭಾಃ |
ರೋಚಯಂತಿ ಸ್ಮ ತಂ ಯಜ್ಞಂ ರುದ್ರಸ್ಯಾರಾಧನಂ ಪ್ರತಿ || 13 ||

ಸಂವರ್ತಸ್ಯ ತು ರಾಜರ್ಷಿಃ ಶಿಷ್ಯಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ |
ಮರುತ್ತ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಸ್ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಸಮುಪಾಹರತ್ || 14 ||

ತತೋ ಯಜ್ಞೋ ಮಹಾನಾಸೀದ್ಬ್ರೂಧಾಶ್ರಮಸಮೀಪತಃ |
ರುದ್ರಶ್ಚ ಪರಮಂ ತೋಷಮಾಜಗಾಮ ಮಹಾಯಶಾಃ || 15 ||

ಅಥ ಯಜ್ಞಸಮಾಪ್ತೌ ತು ಪ್ರೀತಃ ಪರಮಯಾ ಮುದಾ |
ಉಮಾಪತಿರ್ದ್ವಿಜಾನ್ಸರ್ವಾನುವಾಚೇದಮಿಲಾಂ ಪ್ರತಿ || 16 ||

ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ಹಯಮೇಧೇನ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಾಃ |
ಅಸ್ಯ ಬಾಹ್ಲಪತೇಶ್ಚೈವ ಕಿಂ ಕರೋಮಿ ಪ್ರಿಯಂ ಶುಭಮ್ || 17 ||

ತಥಾ ವದತಿ ದೇವೇಶೇ ದ್ವಿಜಾಸ್ತೇ ಸುಸಮಾಹಿತಾಃ |
ಪ್ರಸಾದಯಂತಿ ದೇವೇಶಂ ಯಥಾ ಸ್ಯಾತ್ಪುರುಷಸ್ತ್ವಿಲಾ || 18 ||

ತತಃ ಪ್ರೀತಮನಾ ರುದ್ರಃ ಪುರುಷತ್ವಂ ದದೌ ಪುನಃ |
ಇಲಾಯೈ ಸುಮಹಾತೇಜಾ ದತ್ತ್ವಾ ಚಾನ್ತರಧೀಯತ || 19 ||

ನಿವೃತ್ತೇ ಹಯಮೇಧೇ ತು ಗತೇ ಚಾದರ್ಶನಂ ಹರೇ |
ಯಥಾಗತಂ ದ್ವಿಜಾಃ ಸರ್ವೇ ಅಗಚ್ಛನ್ನೀರ್ಘ್ಯದರ್ಶಿನಃ || 20 ||

ರಾಜಾ ತು ಬಾಹ್ಲಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಮಧ್ಯದೇಶೇ ಹ್ಯನುತ್ತಮಮ್ |
ನಿವೇಶಯಾಮಾಸ ಪುರಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಂ ಯಶಸ್ಕರಮ್ || 21 ||

ಶಶಬಿನ್ನೂಸ್ತು ರಾಜಾಸೀದ್ಬಾಹ್ಲಾಂ ಪರಪುರಂಜಯಃ |
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಇಲೋ ರಾಜಾ ಪ್ರಜಾಪತಿಸುತೋ ಬಲೀ || 22 ||

ಸ ಕಾಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಂಲೋಕಮಿಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಐಲಃ ಪುರೂರವಾ ರಾಜಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಮವಾಪ್ತವಾನ್ || 23 ||

ಈದ್ಮಶೋ ಹ್ಯಶ್ವಮೇಧಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವಃ ಪುರುಷರ್ಷಭೌ |
ಸ್ತ್ರೀಭೂತಃ ಪೌರುಷಂ ಲೇಭೇ ಯಚ್ಚಾನ್ಯದಪಿ ದುರ್ಲಭಮ್ || 24 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ದ್ವೈತೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏತದಾಖ್ಯಾಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಭ್ರಾತೃಹ್ಯಾಮಮಿತಪ್ರಭಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪುನಾರೇವಾಹ ಧರ್ಮಯುಕ್ತಮಿದಂ ವಚಃ || 1 ||

ವಸಿಷ್ಠಂ ವಾಮದೇವಂ ಚ ಜಾಬಾಲಿಮಥ ಕಶ್ಯಪಮ್ |
ದ್ವಿಜಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಪ್ರವರಾನಶ್ವಮೇಧಪುರಸ್ಕೃತಾನ್ || 2 ||

ಏತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸಮಾಹೂಯ ಮನ್ತ್ರಯಿತ್ವಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಹಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಮ್ಮನ್ನಂ ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಮಾಧಿನಾ || 3 ||

ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ರಾಘವೇಣೋಕ್ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವರಿತವಿಕ್ರಮಃ |
ದ್ವಿಜಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸಮಾಹೂಯ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ರಾಘವಮ್ || 4 ||

ತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವಸಜ್ಜಾಶಂ ಕೃತಪಾದಾಭಿವಂದನಮ್ |
ರಾಘವಂ ಸುದುರಾದರ್ಷಮಾಶೀರ್ಭಿಃ ಸಮಪೂಜಯನ್ || 5 ||

ಪ್ರಾಣ್ಜಲಿಸ್ತು ತತೋ ಭೂತ್ವಾ ರಾಘವೋ ದ್ವಿಜಸಾತ್ತಮಾನ್ |
ಉವಾಚ ಧರ್ಮಸಂಯುಕ್ತಮಶ್ವಮೇಧಾಶ್ರಿತಂ ವಚಃ || 6 ||

ಸ ತೇಷಾಂ ದ್ವಿಜಮುಖ್ಯಾನಾಂ ವಾಕ್ಯಮದ್ಭುತದರ್ಶನಮ್ |
ಅಶ್ವಮೇಧಾಶ್ರಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭೃಶಂ ಪ್ರೀತೋಽಭವತ್ತದಾ || 7 ||

ವಿಜ್ಞಾಯ ತು ಮತಂ ತೇಷಾಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪ್ರೇಷಯಸ್ವ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ || 8 ||

ಶೀಘ್ರಂ ಮಹದ್ಭರ್ಹರಿಭಿರ್ಬಹಿಶ್ಚ ತದಾಶ್ರಯೈಃ |
ಸಾರ್ಥಮಾಗಚ್ಛ ಭದ್ರಂ ತೇ ಅನುಭೋಕ್ತುಂ ಮಖೋತ್ತಮಮ್ || 9 ||

ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ರಕ್ಷೋಭಿಃ ಕಾಮಗೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವೃತಃ |
ಅಶ್ವಮೇಧಂ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತು ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ || 10 ||

ರಾಜಾನಶ್ಚ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಯೇ ಮೇ ಪ್ರಿಯಚಿಕೀರ್ಷವಃ |
ಸಾನುಗಾಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಯಾನ್ತು ಯಜ್ಞಭೂಮಿಮನುತ್ತಮಾಮ್ || 11 ||

ದೇಶಾನ್ತರಗತಾ ಯೇ ಚ ದ್ವಿಜಾ ಧರ್ಮಪರಾಯಣಾಃ |
ನಿಮನ್ತ್ರಯಸ್ವ ತಾನ್ಸರ್ವಾನಶ್ವಮೇಧಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 12 ||

ಋಷಯಶ್ಚಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ಆಹೂಯನ್ತಾಂ ತಪೋಧನಾಃ |
ದೇಶಾನ್ತರಗತಾ ಯೇ ಚ ಸದಾರಾಶ್ಚ ಮಹರ್ಷಯಃ || 13 ||

ಯಜ್ಞವಾಟಶ್ಚ ಸುಮಹಾನೋಗಮತ್ಯಾ ನೈಮಿಷೇ ವನೇ |
ಆಜ್ಞಾಪ್ಯತಾಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ತದ್ಧಿ ಪುಣ್ಯಮನುತ್ತಮಾಮ್ || 14 ||

ಶತಂ ವಾಹಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ತಣ್ಡುಲಾನಾಂ ವಪುಷ್ಮತಾಮ್ |
ಅಯುತಂ ತಿಲಮುದ್ಗಸ್ಯ ಪ್ರಯಾತ್ಸಗ್ರೇ ಮಹಾಬಲ || 15 ||

ಸುವರ್ಣಕೋಟ್ಯೋ ಬಹುಲಾ ಹಿರಣ್ಯಸ್ಯ ಶತೋತ್ತರಾಃ |
ಅಗ್ರತೋ ಭರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಗಚ್ಛತ್ಸಗ್ರೇ ಮಹಾಮತಿಃ || 16 ||

ಅನ್ತರಾಪಣವೀಧ್ಯಶ್ಚ ಸರ್ವಾಂಶ್ಚ ನಟನರ್ತಕಾನ್ |
ನೈಗಮಾನ್ಬಲವೃದ್ಧಾಂಶ್ಚ ದ್ವಿಜಾಂಶ್ಚ ಸುಸಮಾಹಿತಾನ್ || 17 ||

ಕರ್ಮಾನ್ತಿಕಾಂಶ್ಚ ಕುಶಲಾಞ್ಶಿಲ್ಪಿನಶ್ಚ ಸುಪಣ್ಡಿತಾನ್ |
ಮಾತರಶ್ಚೈವ ಮೇ ಸರ್ವಾಃ ಕುಮಾರಾನ್ತಃಪುರಾಣಿ ಚ || 18 ||

ಕಾಞ್ಚನೀಂ ಮಮ ಪತ್ನೀಂ ಚ ದೀಕ್ಷಾಹಾರ್ವಾಂ ಯಜ್ಞಕರ್ಮಣಿ |
ಅಗ್ರತೋ ಭರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಗಚ್ಛತ್ಸಗ್ರೇ ಮಹಾಮತಿಃ || 19 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ದ್ವ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ತ್ರ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತ್ಸರ್ವಮಖಿಲೇನಾಶು ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಭರತಾಗ್ರಜಃ ।
ಹಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಮ್ಮನ್ನಂ ಕೃಷ್ಣಸಾರಂ ಮುಮೋಚ ಹ ॥೧॥

ಋತ್ವಿಗ್ಬಿರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸಾರ್ಧಮಶ್ವೇ ಚ ವಿನಿಯುಜ್ಯ ಸಃ ।
ತತೋಽಭ್ಯಗಚ್ಛತ್ಯಾಕುತಸ್ಥಃ ಸಹ ಸೈನ್ಯೇನ ನೈಮಿಷಮ್ ॥೨॥

ಯಜ್ಞವಾಟಂ ಮಹಾಬಾಹುದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಮಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಶ್ರೀಮಾನಿತಿ ಚ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥೩॥

ನೈಮಿಷೇ ವಸತಸ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವ ಏವ ನರಾಧಿಪಾಃ ।
ಆಜಗ್ಮುಃ ಸರ್ವರಾಷ್ಟ್ರೇಭ್ಯಸ್ತಾನ್ರಾಮಃ ಪ್ರತ್ಯಪೂಜಯತ್ ॥೪॥

ಉಪಕಾರ್ಯಾನ್ಮಹಾರ್ಹಾಂಶ್ಚ ಪಾರ್ಥಿವಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಸಾನುಗಾನಾಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವ್ಯಾದಿದೇಶ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ॥೫॥

ಅನ್ನಪಾನಾನಿ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸಾನುಗಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಭರತಃ ಸಂದದಾವಾಶು ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತಸ್ತದಾ ॥೬॥

ವಾನರಾಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಸುಗ್ರೀವಸಹಿತಾಸ್ತದಾ ।
ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರಣತಾಃ ಸರ್ವೇ ಚಕ್ರೀರೇ ಪರಿವೇಷಣಮ್ ॥೭॥

ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ರಕ್ಷೋಭಿಃ ಸ್ರಗ್ವಿಭಿರ್ಬಹುಭಿರ್ವೃತಃ ।
ಋಷೀಣಾಮುಗ್ರತಪಸಾಂ ಕಿಂಕರಃ ಪರ್ಯುಪಸ್ಥಿತಃ ॥೮॥

ಏವಂ ಸುವಿಹಿತೋ ಯಜ್ಞೋ ಹಯಮೇಧೋಽಭ್ಯವರ್ತತ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಭಿಗುಪ್ತಾ ಚ ಹಯಚರ್ಯಾ ಪ್ರವರ್ತಿತಾ ॥೯॥

ನಾನ್ಯಃ ಶಬ್ದೋಽಭವತ್ತ್ತ್ರ ಹಯಮೇಧೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಭನ್ನತೋ ದೇಹಿ ವಿಸ್ರಬ್ಧೋ ಯಾವತ್ತುಷ್ಯಂತಿ ಯಾಚಕಾಃ ।

ತಾವದ್ವಾನರರಕ್ಷೋಭಿದತ್ತಮೇವಾಭ್ಯದೃಶ್ಯತ || 10 ||

ನ ಕಶ್ಚಿನ್ನಲಿನಸ್ತತ್ರ ದೀನೋ ವಾಪ್ಯಥ ವಾ ಕೃಶಃ |
ತಸ್ಮಿನ್ಯಜ್ಞವರೇ ರಾಜ್ಞೋ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಜನಾವೃತೇ || 11 ||

ಯೇ ಚ ತತ್ರ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಮುನಯಶ್ಚಿರಜೀವಿನಃ |
ನಾಸ್ಮರಂಸ್ತಾದೃಶಂ ಯಜ್ಞಂ ದಾನೌಘಸಮಲಜ್ಞತಮ್ || 12 ||

ರಜತಾನಾಂ ಸುವರ್ಣಾನಾಂ ರತ್ನಾನಾಮಥ ವಾಸಸಾಮ್ |
ಅನಿಶಂ ದೀಯಮಾನಾನಾಂ ನಾಂತಃ ಸಮುಪದೃಶ್ಯತೇ || 13 ||

ನ ಶಕ್ರಸ್ಯ ನ ಸೋಮಸ್ಯ ಯಮಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯ ವಾ |
ಈದೃಶೋ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವೋ ನ ಏವಮೂಚುಸ್ತಪೋಧನಾಃ || 14 ||

ಸರ್ವತ್ರ ವಾನರಾಸ್ತಸುಧಃ ಸರ್ವತ್ರೈವ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ವಾಸೋ ಧನಾನಿ ಕಾಮಿಭ್ಯಃ ಪೂರ್ಣಹಸ್ತಾ ದದುರ್ಭೃಶಮ್ || 15 ||

ಈದೃಶೋ ರಾಜಸಿಂಹಸ್ಯ ಯಜ್ಞಃ ಸರ್ವಗುಣಾನ್ವಿತಃ |
ಸಂವತ್ಸರಮಥೋ ಸಾಗ್ರಂ ವರ್ತತೇ ನ ಚ ಹೀಯತೇ || 16 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ತ್ರೈಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಚತುರಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ವರ್ತಮಾನೇ ತಥಾಭೂತೇ ಯಜ್ಞೇ ಪರಮಕೇಽದ್ಭುತೇ |
ಸಶಿಷ್ಯ ಆಜಗಾಮಾಶು ವಾಲ್ಮೀಕೀರ್ಮುನಿಪುಂಗವಃ || 1 ||

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಿವ್ಯಸಂಜಾಕೃತಂ ಯಜ್ಞಮದ್ಭುತದರ್ಶನಮ್ |
ಏಕಾಂತೇ ಋಷಿವಾಟಾನಾಂ ಚಕಾರ ಉಟಜಾಙ್ಗುಭಾನ್ || 2 ||

ಸ ಶಿಷ್ಯಾವಬ್ರವೀದ್ಧೃಷ್ಟೋ ಯುವಾಂ ಗತ್ವಾ ಸಮಾಹಿತೌ |
ಕೃತ್ಸ್ನಂ ರಾಮಾಯಣಂ ಕಾವ್ಯಂ ಗಾಯತಾಂ ಪರಯಾ ಮುದಾ || 3 ||

ಋಷಿವಾಟೇಷು ಪುಣ್ಯೇಷು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾವಸಥೇಷು ಚ |
ರಥ್ಯಾಸು ರಾಜಮಾರ್ಗೇಷು ಪಾರ್ಥಿವಾನಾಂ ಗೃಹೇಷು ಚ || 4 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಭವನದ್ವಾರಿ ಯತ್ರ ಕರ್ಮ ಚ ವರ್ತತೇ |
ಋತ್ವಿಜಾಮಗ್ರತಶ್ಚೈವ ತತ್ರ ಗೇಯಂ ವಿಶೇಷತಃ || 5 ||

ಇಮಾನಿ ಚ ಫಲಾನ್ಯತ್ರ ಸ್ವಾದೂನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಜಾತಾನಿ ಪರ್ವತಾಗ್ರೇಷು ಆಸ್ವಾದ್ಯಾಸ್ವಾದ್ಯ ಗೇಯತಾಮ್ || 6 ||

ನ ಯಾಸ್ಯಥಃ ಶ್ರಮಂ ವತ್ಸೌ ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಫಲಾನಿ ವೈ |
ಮೂಲಾನಿ ಚ ಸುಮೃಷ್ಟ್ವಾನಿ ನಗರಾತ್ಪರಿಹಾಸ್ಯಥ || 7 ||

ಯದಿ ಶಬ್ದಾಪಯೇದ್ರಾಮಃ ಶ್ರವಣಾಯ ಮಹೀಪತಿಃ |
ಋಷೀಣಾಮುಪವಿಷ್ಟಾನಾಂ ತತೋ ಗೇಯಂ ಪ್ರವರ್ತತಾಮ್ || 8 ||

ದಿವಸೇ ವಿಂಶತಿಃ ಸರ್ಗಾ ಗೇಯಾ ವೈ ಪರಯಾ ಮುದಾ |
ಪ್ರಮಾಣೈರ್ಬಹುಭಿಸ್ತತ್ರ ಯಥೋದ್ದಿಷ್ಟಂ ಮಯಾ ಪುರಾ || 9 ||

ಲೋಭಶ್ಚಾಪಿ ನ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಸ್ವಲ್ಪೋಽಪಿ ಧನಕಾಂಕ್ಷಯಾ |
ಕಿಂ ಧನೇನಾಶ್ರಮಸ್ಥಾನಾಂ ಫಲಮೂಲೋಪಭೋಗಿನಾಮ್ || 10 ||

ಯದಿ ಪೃಚ್ಛೇತ್ಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಯುವಾಂ ಕಸ್ಯೇತಿ ದಾರಕೌ |
ವಾಲ್ಮೀಕೀರಥ ಶಿಷ್ಯೌ ಹಿ ಬ್ರೂತಾಮೇವಂ ನರಾಧಿಪಮ್ || 11 ||

ಇಮಾಸ್ತನ್ತ್ರೀಃ ಸುಮಧುರಾಃ ಸ್ಥಾನಂ ವಾ ಪೂರ್ವದರ್ಶಿತಮ್ |
ಮೂರ್ಛಯಿತ್ವಾ ಸುಮಧುರಂ ಗಾಯೇತಾಂ ವಿಗತಜ್ವರೌ || 12 ||

ಆದಿಪ್ರಭೃತಿ ಗೇಯಂ ಸ್ಯಾನ್ನ ಚಾವಜ್ಞಾಯ ಪಾರ್ಥಿವಮ್ |
ಪಿತಾ ಹಿ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ರಾಜಾ ಭವತಿ ಧರ್ಮತಃ || 13 ||

ತದ್ಯುವಾಂ ಹೃಷ್ಮಮನಸೌ ಶ್ವಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಸಮಾಧಿನಾ |
ಗಾಯೇತಾಂ ಮಧುರಂ ಗೇಯಂ ತನ್ತ್ರೀಲಯಸಮನ್ವಿತಮ್ || 14 ||

ಇತಿ ಸನ್ನಿಶ್ಯ ಬಹುಶೋ ಮುನಿಃ ಪ್ರಾಚೇತಸಸ್ತದಾ |
ವಾಲ್ಮೀಕಿಃ ಪರಮೋದಾರಸ್ತುಷ್ಣೀಮಾಸೀನ್ಮಹಾಯಶಾಃ || 15 ||

ತಾಮದ್ಭುತಾಂ ತೌ ಹೃದಯೇ ಕುಮಾರೌ
ನಿವೇಶ್ಯ ವಾಣೀಮೃಷಿಭಾಷಿತಾಂ ಶುಭಾಮ್ |
ಸಮುತ್ಸುಕೌ ತೌ ಸುಖಮೂಷತುರ್ನಿಶಾಮ್
ಯಥಾಶ್ವಿನೌ ಭಾರ್ಗವನೀತಿಸಂಸ್ಕೃತೌ || 16 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಚತುರಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಪೞ್ವಾಶೀತೀತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೌ ರಜನ್ಯಾಂ ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ಸ್ನಾತೌ ಹುತಹುತಾಶನೌ |
ಯಥೋಕ್ತಮೃಷಿಣಾ ಪೂರ್ವಂ ತತ್ರ ತತ್ರಾಭ್ಯಗಾಯತಾಮ್ || 1 ||

ತಾಂ ಸ ಶುಶ್ರಾವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪೂರ್ವಚರ್ಯಾಂ ತತಸ್ತತಃ |
ಅಪೂರ್ವಾಂ ಪಾಠ್ಯ ಜಾತಿಂ ಚ ಗೇಯೇನ ಸಮಲಜ್ಞತಾಮ್ || 2 ||

ಪ್ರಮಾಣೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಬದ್ಧಾಂ ತನ್ತ್ರೀಲಯಸಮನ್ವಿತಾಮ್ |
ಬಾಲಾಭ್ಯಾಂ ರಾಘವಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೌತೂಹಲಪರೋಽಭವತ್ || 3 ||

ಅಥ ಕರ್ಮಾಂತರೇ ರಾಜಾ ಸಮಾನೀಯ ಮಹಾಮುನೀನ್ |
ಪಾರ್ಥಿವಾಂಶ್ಚ ನರವ್ಯಾಘ್ರಃ ಪಣ್ಡಿತಾನ್ನೈಗಮಾಂಸ್ತಥಾ || 4 ||

ಪೌರಾಣಿಕಾಞ್ಚ ಬದ್ಧವಿತೋ ಯೇ ಚ ವೃದ್ಧಾ ದ್ವಿಜಾತಯಃ |
ಏತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸಮಾನೀಯ ಗಾತಾರೌ ಸಮವೇಶಯತ್ || 5 ||

ಹೃಷ್ಣಾ ಋಷಿಗಣಾಸ್ತತ್ರ ಪಾರ್ಥಿವಾಶ್ಚ ಮಹೌಜಸಃ |
ಪಿಬಂತ ಇವ ಚಕ್ಷುರ್ಭ್ಯಾಂ ರಾಜಾನಂ ಗಾಯಕೌ ಚ ತೌ || 6 ||

ಪರಸ್ಪರಮಥೋಚುಸ್ತೇ ಸರ್ವ ಏವ ಸಮಂ ತತಃ |
ಉಭೌ ರಾಮಸ್ಯ ಸದೃಶೌ ಬಿಮ್ಬಾದ್ಬಿಮ್ಬಮಿವೋದ್ಧೃತೌ || 7 ||

ಜಟಿಲೌ ಯದಿ ನ ಸ್ಯಾತಾಂ ನ ವಲ್ಕಲಧರೌ ಯದಿ |
ವಿಶೇಷಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮೋ ಗಾಯತೋ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ || 8 ||

ತೇಷಾಂ ಸಂವದತಾಮೇವಂ ಶ್ರೋತ್ವಾಣಾಂ ಹರ್ಷವರ್ಧನಮ್ |
ಗೇಯಂ ಪ್ರಚಕ್ರತುಸ್ತತ್ರ ತಾವುಭೌ ಮುನಿದಾರಕೌ || 9 ||

ತತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ಮಧುರಂ ಗಾನ್ಧರ್ವಮತಿಮಾನುಷಮ್ |
ನ ಚ ತೃಪ್ತಿಂ ಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಶ್ರೋತಾರೋ ಗೇಯ ಸಮ್ಪದಾ || 10 ||

ಪ್ರವೃತ್ತಮಾದಿತಃ ಪೂರ್ವಂ ಸರ್ಗಾನ್ನಾರದದರ್ಶನಾತ್ |
ತತಃ ಪ್ರಭೃತಿ ಸರ್ಗಾಂಶ್ಚ ಯಾವದ್ವಿಂಶತ್ಯಗಾಯತಾಮ್ || 11 ||

ತತೋಽಪರಾಹ್ನಸಮಯೇ ರಾಘವಃ ಸಮಭಾಷತ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಂಶತಿಸರ್ಗಾಂಸ್ತಾನ್ಭರತಂ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ || 12 ||

ಅಷ್ಟಾದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸುವರ್ಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನೋಃ |
ದದಸ್ವ ಶೀಘ್ರಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಬಾಲಯೋರ್ಮಾ ವೃಥಾ ಶ್ರಮಃ || 13 ||

ದೀಯಮಾನಂ ಸುವರ್ಣಂ ತನ್ನಾಗೃಹ್ಣೀತಾಂ ಕುಶೀಲವೌ |
ಊಚತುಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ಕಿಮನೇನೇತಿ ವಿಸ್ಮಿತೌ || 14 ||

ವನ್ಯೇನ ಫಲಮೂಲೇನ ನಿರತು ಸ್ವೋ ವನೌಕಸೌ |
ಸುವರ್ಣೇನ ಹಿರಣ್ಯೇನ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾವಹೇ ವನೇ || 15 ||

ತಥಾ ತಯೋಃ ಪ್ರಬ್ರುವತೋಃ ಕೌತೂಹಲಸಮನ್ವಿತಾಃ |
ಶ್ರೋತಾರಶ್ಚೈವ ರಾಮಶ್ಚ ಸರ್ವ ಏವ ಸುವಿಸ್ಮಿತಾಃ || 16 ||

ತಸ್ಯ ಚೈವಾಗಮಂ ರಾಮಃ ಕಾವ್ಯಸ್ಯ ಶ್ರೋತುಮುತ್ಸುಕಃ |
ಪಪ್ರಚ್ಛ ತೌ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಾವುಭೌ ಮುನಿದಾರಕೌ || 17 ||

ಕಿಮ್ಪ್ರಮಾಣಮಿದಂ ಕಾವ್ಯಂ ಕಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಕರ್ತಾ ಕಾವ್ಯಸ್ಯ ಮಹತಃ ಕೋ ವಾಸೌ ಮುನಿಪುಂಗವಃ || 18 ||

ಪೃಚ್ಛಂತಂ ರಾಘವಂ ವಾಕ್ಯಮೂಚತುರ್ಮುನಿದಾರಕೌ |
ವಾಲ್ಮೀಕಿರ್ಭಗವಾನ್ಕರ್ತಾ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಯಜ್ಞಸಂನಿಧಿಮ್ |
ಯೇನೇದಂ ಚರಿತಂ ತುಭ್ಯಮಶೇಷಂ ಸಮ್ಪ್ರದರ್ಶಿತಮ್ || 19 ||

ಆದಿಪ್ರಭೃತಿ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಪಿಷ್ಕಾಸರ್ಗ ಶತಾನಿ ಚ |
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಜೀವಿತಂ ಯಾವತ್ತಾವದ್ರಾಜಙ್ಗುಭಾಶುಭಮ್ || 20 ||

ಯದಿ ಬುದ್ಧಿಃ ಕೃತಾ ರಾಜಙ್ಗ್ರವಣಾಯ ಮಹಾರಥ |
ಕರ್ಮಾಂತರೇ ಕ್ಷಣೇ ಹೂತಸ್ತಚ್ಛುಣುಷ್ವ ಸಹಾನುಜಃ || 21 ||

ಬಾಢಮಿತ್ಯಬ್ರವೀದ್ರಾಮಸ್ತಾ ಚಾನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ರಾಘವಮ್ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಟೌ ಜಗ್ಮತುರ್ವಾಸಂ ಯತ್ರಾಸೌ ಮುನಿಪುಜ್ಞವಃ || 22 ||

ರಾಮೋಽಪಿ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪಾರ್ಥಿವೈಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ಗೀತಮಾಧುರ್ಯಂ ಕರ್ಮಶಾಲಾಮುಪಾಗಮತ್ || 23 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಷಡಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ರಾಮೋ ಬಹುನ್ಯಹಾನ್ಯೇವ ತದ್ಗೀತಂ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ ।
ಶುಶ್ರಾವ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ರಾಜಭಿಃ ಸಹ ವಾನರೈಃ ॥೧॥

ತಸ್ಮಿನ್ನೀತೇ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ಸೀತಾಪುತ್ರೌ ಕುಶೀಲವೌ ।
ತಸ್ಯಾಃ ಪರಿಷದೋ ಮಧ್ಯೇ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥೨॥

ಮದ್ವಚೋ ಬ್ರೂತ ಗಚ್ಛಧ್ವಮಿತಿ ಭಗವತೋಽನ್ತಿಕಮ್ ॥೩॥

ಯದಿ ಶುದ್ಧಸಮಾಚಾರಾ ಯದಿ ವಾ ವೀತಕಲ್ಮಷಾ ।
ಕರೋತ್ವಿಹಾತ್ಮನಃ ಶುದ್ಧಿಮನುಮಾನ್ಯ ಮಹಾಮುನಿಮ್ ॥೪॥

ಭಿನ್ನಂ ಮುನೇಸ್ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ಸೀತಾಯಾಶ್ಚ ಮನೋಗತಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯಯಂ ದಾತುಕಾಮಾಯಾಸ್ತತಃ ಶಂಸತ ಮೇ ಲಘು ॥೫॥

ಶ್ವಃ ಪ್ರಭಾತೇ ತು ಶಪಥಂ ಮೈಥಿಲೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ಕರೋತು ಪರಿಷನ್ಮಧ್ಯೇ ಶೋಧನಾರ್ಥಂ ಮಮೇಹ ಚ ॥೬॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ರಾಘವಸ್ಯೈತದ್ವಚಃ ಪರಮಮದ್ಭುತಮ್ ।
ದೂತಾಃ ಸಮ್ಪ್ರಯಯುರ್ವಾಟಂ ಯತ್ರಾಸ್ತೇ ಮುನಿಪುಂಗವಃ ॥೭॥

ತೇ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಜ್ವಲಂತಮಮಿತಪ್ರಭಮ್ ।
ಊಚುಸ್ತೇ ರಾಮ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಮೃದೂನಿ ಮಧುರಾಣಿ ಚ ॥೮॥

ತೇಷಾಂ ತದ್ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಚ ಮನೋಗತಮ್ ।
ವಿಜ್ಞಾಯ ಸುಮಹಾತೇಜಾ ಮುನಿರ್ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥೯॥

ಏವಂ ಭವತು ಭದ್ರಂ ವೋ ಯಥಾ ತುಷ್ಯತಿ ರಾಘವಃ ।
ತಥಾ ಕರಿಷ್ಯತೇ ಸೀತಾ ದೈವತಂ ಹಿ ಪತಿಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾಃ ॥೧೦॥

ತಥೋಕ್ತಾ ಮುನಿನಾ ಸರ್ವೇ ರಾಮದೂತಾ ಮಹೌಜಸಃ ।

ಪ್ರತ್ಯೇತ್ಯ ರಾಘವಂ ಸರ್ವೇ ಮುನಿವಾಕ್ಯಂ ಬಭಾಷಿರೇ || 11 ||

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಋಷೀಂಸ್ತತ್ರ ಸಮೇತಾಂಶ್ಚ ರಾಜ್ಞಶ್ಚೈವಾಭ್ಯಭಾಷತ || 12 ||

ಭಗವನ್ತಃ ಸಶಿಷ್ಯಾ ವೈ ಸಾನುಗಶ್ಚ ನರಾಧಿಪಾಃ |
ಪಶ್ಯಂತ ಸೀತಾಶಪಥಂ ಯಶ್ಚೈವಾನೋಽಭಿಕಾಂಕ್ಷತೇ || 13 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಸರ್ವೇಷಮೃಷಿಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಸಾಧುವಾದೋ ಮಹಾನಭೂತ್ || 14 ||

ರಾಜಾನಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಸ್ಮ ರಾಘವಮ್ |
ಉಪಪನ್ನಂ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತ್ವಯ್ಯೇವ ಭುವಿ ನಾನ್ಯತಃ || 15 ||

ಏವಂ ವಿನಿಶ್ಚಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಶೋಭೂತ ಇತಿ ರಾಘವಃ |
ವಿಸರ್ಜಯಾಮಾಸ ತದಾ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾಞ್ಚಿತ್ರಸೂದನಃ || 16 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಷಡಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಸ್ಯಾಂ ರಜನ್ಯಾಂ ವ್ಯುಷ್ಪಾಯಾಂ ಯಜ್ಞವಾಟಗತೋ ನೃಪಃ |
ಋಷೀನ್ಸರ್ವಾನ್ಮಹಾತೇಜಾಃ ಶಬ್ದಾಪಯತಿ ರಾಘವಃ || ೧ ||

ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಮದೇವಶ್ಚ ಜಾಬಾಲಿರಥ ಕಾಶ್ಯಪಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ದೀರ್ಘತಪಾ ದುರ್ವಾಸಾಶ್ಚ ಮಹಾತಪಾಃ || ೨ ||

ಅಗಸ್ತ್ಯೋಽಥ ತಥಾಶಕ್ತಿರ್ಭಾರ್ಗವಶ್ಚೈವ ವಾಮನಃ |
ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯಶ್ಚ ದೀರ್ಘಾಯುರ್ಮೌದ್ಗಲ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾತಪಾಃ || ೩ ||

ಭಾರ್ಗವಶ್ಚೈವನಶ್ಚೈವ ಶತಾನಂದಶ್ಚ ಧರ್ಮವಿತ್ |
ಭರದ್ವಾಜಶ್ಚ ತೇಜಸ್ವೀ ಅಗ್ನಿಪುತ್ರಶ್ಚ ಸುಪ್ರಭಃ || ೪ ||

ಏತೇ ಚಾನೈ ಚ ಮುನಯೋ ಬಹವಃ ಸಂಶಿತವ್ರತಾಃ |
ರಾಜಾನಶ್ಚ ನರವ್ಯಾಘ್ರಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ಸಮಾಗತಾಃ || ೫ ||

ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯಾ ವಾನರಾಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ಸಮಾಜಗ್ಮುರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ಸರ್ವ ಏವ ಕುತೂಹಲಾತ್ || ೬ ||

ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಶ್ಚೈವ ವೈಶ್ಯಾಶ್ಚ ಶೂದ್ರಾಶ್ಚೈವ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಸೀತಾಶಪಥವೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಸರ್ವ ಏವ ಸಮಾಗತಾಃ || ೭ ||

ತಥಾ ಸಮಾಗತಂ ಸರ್ವಮಶ್ವಭೂತಮಿವಾಚಲಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುನಿವರಸ್ತೂರ್ಣಂ ಸಸೀತಃ ಸಮುಪಾಗಮತ್ || ೮ ||

ತಮೃಷಿಂ ಪೃಷ್ಠತಃ ಸೀತಾ ಸಾನ್ವಗಚ್ಛದವಾಙ್ಮುಖೀ |
ಕೃತಾಂಜಲಿರ್ಬಾಷ್ಪಗಲಾ ಕೃತ್ವಾ ರಾಮಂ ಮನೋಗತಮ್ || ೯ ||

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ರೀಮಿವಾಯಾಂತೀಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮನುಗಾಮಿನೀಮ್ |
ವಾಲ್ಮೀಕೇಃ ಪೃಷ್ಠತಃ ಸೀತಾಂ ಸಾಧುಕಾರೋ ಮಹಾನಭೂತ್ || ೧೦ ||

ತತೋ ಹಲಹಲಾ ಶಬ್ದಃ ಸರ್ವೇಷಾಮೇವಮಾಬಭೌ |
ದುಃಖಜೇನ ವಿಶಾಲೇನ ಶೋಕೇನಾಕುಲಿತಾತ್ಮನಾಮ್ || 11 ||

ಸಾಧು ಸೀತೇತಿ ಕೇಚಿತ್ತು ಸಾಧು ರಾಮೇತಿ ಚಾಪರೇ |
ಉಭಾವೇವ ತು ತತ್ರಾನ್ಯೇ ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಚಾಬ್ರುವನ್ || 12 ||

ತತೋ ಮಧ್ಯಂ ಜನೌಘಾನಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮುನಿಪುಜ್ಞವಃ |
ಸೀತಾಸಹಾಯೋ ವಾಲ್ಮೀಕಿರಿತಿ ಹೋವಾಚ ರಾಘವಮ್ || 13 ||

ಇಯಂ ದಾಶರಥೇ ಸೀತಾ ಸುವ್ರತಾ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀ |
ಅಪಾಪಾ ತೇ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಮಮಾಶ್ರಮಸಮೀಪತಃ || 14 ||

ಲೋಕಾಪವಾದಭೀತಸ್ಯ ತವ ರಾಮ ಮಹಾವ್ರತ |
ಪ್ರತ್ಯಯಂ ದಾಸ್ಯತೇ ಸೀತಾ ತಾಮನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ || 15 ||

ಇಮೌ ಚ ಜಾನಕೀ ಪುತ್ರಾವುಭೌ ಚ ಯಮಜಾತಕೌ |
ಸುತೌ ತವೈವ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಸತ್ಯಮೇತದ್ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ || 16 ||

ಪ್ರಚೇತಸೋಽಹಂ ದಶಮಃ ಪುತ್ರೋ ರಾಘವನಂದನ |
ನ ಸ್ಮರಾಮ್ಯನ್ಮತಂ ವಾಕ್ಯಂ ತಥೇಮೌ ತವ ಪುತ್ರಕೌ || 17 ||

ಬಹುವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ಮಯಾ ಕೃತಾ |
ತಸ್ಯಾಃ ಫಲಮುಪಾಶ್ನೀಯಾಮಪಾಪಾ ಮೈಥಿಲೀ ಯಥಾ || 18 ||

ಅಹಂ ಪಞ್ಚಸು ಭೂತೇಷು ಮನಃಷಷ್ಠೇಷು ರಾಘವ |
ವಿಚಿನ್ತ್ಯ ಸೀತಾಂ ಶುದ್ಧೇತಿ ನೃಗೃಹಾಣಂ ವನನಿರ್ಝರೇ || 19 ||

ಇಯಂ ಶುದ್ಧಸಮಾಚಾರಾ ಅಪಾಪಾ ಪತಿದೇವತಾ |
ಲೋಕಾಪವಾದಭೀತಸ್ಯ ದಾಸ್ಯತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಂ ತವ || 20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಅಷ್ಟಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಾಲ್ಮೀಕಿನೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಘವಃ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ |
ಪ್ರಾಙ್ಜಲಿರ್ಜಗತೋ ಮಧ್ಯೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಂ ದೇವವರ್ಣಿನೀಮ್ || 1 ||

ಏವಮೇತನ್ಮಹಾಭಾಗ ಯಥಾ ವದಸಿ ಧರ್ಮವಿತ್ |
ಪ್ರತ್ಯಯೋ ಹಿ ಮಮ ಬ್ರಹ್ಮಂಸ್ತವ ವಾಕ್ಯೈರಕಲ್ಮಷೈಃ || 2 ||

ಪ್ರತ್ಯಯೋ ಹಿ ಪುರಾ ದತ್ತೋ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸುರಸಂನಿಧೌ |
ಸೇಯಂ ಲೋಕಭಯಾದ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಪಾಪೇತ್ಯಭಿಜಾನತಾ |
ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಮಯಾ ಸೀತಾ ತದ್ಭವಾನಕ್ಷುನ್ತುಮರ್ಹತಿ || 3 ||

ಜಾನಾಮಿ ಚೇಮೌ ಪುತ್ರೌ ಮೇ ಯಮಜಾತೌ ಕುಶೀಲವೌ |
ಶುದ್ಧಾಯಾಂ ಜಗತೋ ಮಧ್ಯೇ ಮೈಥಿಲ್ಯಾಂ ಪ್ರೀತಿರಸ್ತು ಮೇ || 4 ||

ಅಭಿಪ್ರಾಯಂ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ಸುರಸತ್ತಮಾಃ |
ಪಿತಾಮಹಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸರ್ವ ಏವ ಸಮಾಗತಾಃ || 5 ||

ಆದಿತ್ಯಾ ವಸವೋ ರುದ್ರಾ ವಿಶ್ವೇ ದೇಶಾ ಮರುದ್ಗಣಾಃ |
ಅಶ್ವಿನಾವೃಷಿಗಂಧರ್ವಾ ಅಪ್ಸರಾಣಾಂ ಗಣಾಸ್ತಥಾ |
ಸಾಧ್ಯಶ್ಚ ದೇವಾಃ ಸರ್ವೇ ತೇ ಸರ್ವೇ ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ || 6 ||

ತತೋ ವಾಯುಃ ಶುಭಃ ಪುಣ್ಯೋ ದಿವ್ಯಗಂಧೋ ಮನೋರಮಃ |
ತಂ ಜನೌಘಂ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಹ್ಲಾದಯಾಮಾಸ ಸರ್ವತಃ || 7 ||

ತದದ್ಭುತಮಿವಾಚಿನ್ತ್ಯಂ ನಿರೀಕ್ಷಂತೇ ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ಮಾನವಾಃ ಸರ್ವರಾಷ್ಟ್ರೇಭ್ಯಃ ಪೂರ್ವಂ ಕೃತಯುಗೇ ಯಥಾ || 8 ||

ಸರ್ವಾನ್ಸಮಾಗತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾ ಕಾಷಾಯವಾಸಿನೀ |
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಙ್ಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಮಧೋದೃಷ್ಟ್ವಿರವಾನ್ಮುಖೀ || 9 ||

ಯಥಾಹಂ ರಾಘವಾದನ್ಯಂ ಮನಸಾಪಿ ನ ಚಿನ್ತಯೇ |
ತಥಾ ಮೇ ಮಾಧವೀ ದೇವೀ ವಿವರಂ ದಾತುಮರ್ಹತಿ || 10 ||

ತಥಾ ಶಪನ್ತ್ಯಾಂ ವೈದೇಹ್ಯಾಂ ಪ್ರಾದುರಾಸೀತ್ತದದ್ಭುತಮ್ |
ಭೂತಲಾದುತ್ತಿಢಿತಂ ದಿವ್ಯಂ ಸಿಂಹಾಸನಮನುತ್ತಮಮ್ || 11 ||

ಧ್ರಿಯಮಾಣಂ ಶಿರೋಭಿಸ್ತನ್ನಾಗೈರಮಿತವಿಕ್ರಮೈಃ |
ದಿವ್ಯಂ ದಿವ್ಯೇನ ವಪುಷಾ ಸರ್ವರತ್ನವಿಭೂಷಿತಮ್ || 12 ||

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಧರಣೀ ದೇವೀ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಗೃಹ್ಯ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ಸ್ವಾಗತೇನಾಭಿನಂದ್ಯುನಾಮಾಸನೇ ಚೋಪವೇಷಯತ್ || 13 ||

ತಾಮಾಸನಗತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರವಿಶನ್ತೀಂ ರಸಾತಲಮ್ |
ಪುಣ್ಯವೃಷ್ಟಿರವಿಚಿಛನ್ನಾ ದಿವ್ಯಾ ಸೀತಾಮವಾಕಿರತ್ || 14 ||

ಸಾಧುಕಾರಶ್ಚ ಸುಮಹಾನ್ದೇವಾನಾಂ ಸಹಸೋತ್ಥಿತಃ |
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ವೈ ಸೀತೇ ಯಸ್ಯಾಸ್ತೇ ಶೀಲಮೀದೃಶಮ್ || 15 ||

ಏವಂ ಬಹುವಿಧಾ ವಾಚೋ ಹ್ಯನ್ತರಿಕ್ಷಗತಾಃ ಸುರಾಃ |
ವ್ಯಾಜಹೃಹೃಷ್ಮಮನಸೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾಪ್ರವೇಶನಮ್ || 16 ||

ಯಜ್ಞವಾಟಗತಾಶ್ಚಾಪಿ ಮುನಯಃ ಸರ್ವ ಏವ ತೇ |
ರಾಜಾನಶ್ಚ ನರವ್ಯಾಘ್ರಾ ವಿಸ್ಮಯಾನ್ನೋಪರೇಮಿರೇ || 17 ||

ಅನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಚ ಭೂಮೌ ಚ ಸರ್ವೇ ಸ್ಥಾವರಜಙ್ಗಮಾಃ |
ದಾನವಾಶ್ಚ ಮಹಾಕಾಯಾಃ ಪಾತಾಲೇ ಪನ್ನಗಾಧಿಪಾಃ || 18 ||

ಕೇಚಿದ್ವಿನೇದುಃ ಸಂಹೃಷ್ಟಾಃ ಕೇಚಿದ್ಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಾಃ |
ಕೇಚಿದ್ರಾಮಂ ನಿರೀಕ್ಷಂತೇ ಕೇಚಿಸ್ಸೀತಾಮಚೇತನಾಃ || 19 ||

ಸೀತಾಪ್ರವೇಶನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೇಷಾಮಾಸೀತ್ಸಮಾಗಮಃ |
ತಂ ಮುಹೂರ್ತಮಿವಾತ್ಯರ್ಥಂ ಸರ್ವಂ ಸಮೋಹಿತಂ ಜಗತ್ || 20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ

ಅಷ್ಟಾಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ ಏಕೋನನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತದಾವಸಾನೇ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ರಾಮಃ ಪರಮದುರ್ಮನಾಃ ।
ಅಪಶ್ಯಮಾನೋ ವೈದೇಹೀಂ ಮೇನೇ ಶೂನ್ಯಮಿದಂ ಜಗತ್ ।
ಶೋಕೇನ ಪರಮಾಯತ್ತೋ ನ ಶಾಂತಿಂ ಮನಸಾಗಮತ್ ॥೧॥

ವಿಸೃಜ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಮುಕ್ತವಾನರರಾಕ್ಷಸಾನ್ ।
ಜನೌಘಂ ಬ್ರಹ್ಮಮುಖ್ಯಾನಾಂ ವಿತ್ತಪೂರ್ಣಂ ವ್ಯಸರ್ಜಯತ್ ॥೨॥

ತತೋ ವಿಸೃಜ್ಯ ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ।
ಹೃದಿ ಕೃತ್ವಾ ತದಾ ಸೀತಾಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಸಃ ॥೩॥

ನ ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ವಪ್ರೇ ಸ ರಘುನಂದನಃ ।
ಯಜ್ಞೇ ಯಜ್ಞೇ ಚ ಪತ್ನ್ಯರ್ಥಂ ಜಾನಕೀ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ವೀ ಭವತ್ ॥೪॥

ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಾಜಿಮೇಧಮುಪಾಕರೋತ್ ।
ವಾಜಪೇಯಾನ್ದಶಗುಣಾಂಸ್ತಥಾ ಬಹುಸುವರ್ಣಕಾನ್ ॥೫॥

ಅಗ್ನಿಷ್ಠೋಮಾತಿರಾತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಗೋಸವೈಶ್ಚ ಮಹಾಧನೈಃ ।
ಈಜೇ ಕೃತುಭಿರನ್ಯೈಶ್ಚ ಸ ಶ್ರೀಮಾನಾಪ್ತದಕ್ಷಿಣೈಃ ॥೬॥

ಏವಂ ಸ ಕಾಲಃ ಸುಮಹಾನ್ರಾಜ್ಯಸ್ಥಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಧರ್ಮೇ ಪ್ರಯತಮಾನಸ್ಯ ವ್ಯತೀಯಾದ್ರಾಘವಸ್ಯ ತು ॥೭॥

ಋಕ್ಷವಾನರರಕ್ಷಾಂಸಿ ಸ್ಥಿತಾ ರಾಮಸ್ಯ ಶಾಸನೇ ।
ಅನುರಜ್ಯಂತಿ ರಾಜಾನೋ ಅಹನ್ಯಹನಿ ರಾಘವಮ್ ॥೮॥

ಕಾಲೇ ವರ್ಷತಿ ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಸುಭಿಕ್ಷಂ ವಿಮಲಾ ದಿಶಃ ।
ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಜನಾಕೀರ್ಣಂ ಪುರಂ ಜನಪದಸ್ತಥಾ ॥೯॥

ನಾಕಾಲೇ ಮ್ರಿಯತೇ ಕಶ್ಚಿನ್ನ ವ್ಯಾಧಿಃ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ತದಾ ।

ನಾಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಭವತ್ಕಶ್ಚಿದ್ರಾಮೇ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸತಿ || 10 ||

ಅಥ ದೀರ್ಘಸ್ಯ ಕಾಲಸ್ಯ ರಾಮಮಾತಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಪುತ್ರಪೌತ್ರೈಃ ಪರಿವೃತಾ ಕಾಲಧರ್ಮಮುಪಾಗಮತ್ || 11 ||

ಅನ್ವಿಯಾಯ ಸುಮಿತ್ರಾಪಿ ಕೈಕೇಯೀ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಧರ್ಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಬಹುವಿಧಂ ತ್ರಿದಿವೇ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಾ || 12 ||

ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ ಸ್ವರ್ಗೇ ರಾಜ್ಞಾ ದಶರಥೇನ ಚ |
ಸಮಾಗತಾ ಮಹಾಭಾಗಾಃ ಸಹ ಧರ್ಮಂ ಚ ಲೇಭಿರೇ || 13 ||

ತಾಸಾಂ ರಾಮೋ ಮಹಾದಾನಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ |
ಮಾತ್ಮಣಾಮವಿಶೇಷೇಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷು ತಪಸ್ವಿಷು || 14 ||

ಪಿತ್ರಾಣಿ ಬಹುರತ್ನಾನಿ ಯಜ್ಞಾನ್ಪರಮದುಸ್ತರಾನ್ |
ಚಕಾರ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪಿತ್ರೋನ್ಮೋಹವಾನ್ವಿವರ್ಧಯನ್ || 15 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಕಸ್ಯಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲಸ್ಯ ಯುಧಾಜಿತ್ಕೇಕಯೋ ನೃಪಃ |
ಸ್ವಗುರುಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ರಾಘವಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ || 1 ||

ಗಾರ್ಗ್ಯಮಜ್ಜಿರಸಃ ಪುತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಮಮಿತಪ್ರಭಮ್ |
ದಶ ಚಾಶ್ವಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪ್ರೀತಿದಾನಮನುತ್ತಮಮ್ || 2 ||

ಕಮ್ಬಲಾನಿ ಚ ರತ್ನಾನಿ ಚಿತ್ರವಸ್ತ್ರಮಥೋತ್ತಮಮ್ |
ರಾಮಾಯ ಪ್ರದದೌ ರಾಜಾ ಬಹುನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ || 3 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ರಾಘವೋ ಗಾರ್ಗ್ಯಂ ಮಹರ್ಷಿಂ ಸಮುಪಾಗತಮ್ |
ಮಾತುಲಸ್ಯಾಶ್ವಪತಿನಃ ಪ್ರಿಯಂ ದೂತಮುಪಾಗತಮ್ || 4 ||

ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಮ್ಯ ಚ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಕ್ರೋಶಮಾತ್ರಂ ಸಹಾನುಗಃ |
ಗಾರ್ಗ್ಯಂ ಸಮೂಜಯಾಮಾಸ ಧನಂ ತತ್ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ || 5 ||

ಪೃಷ್ಠಾಷ್ಟ ಚ ಪ್ರೀತಿದಂ ಸರ್ವಂ ಕುಶಲಂ ಮಾತುಲಸ್ಯ ಚ |
ಉಪವಿಷ್ಟಂ ಮಹಾಭಾಗಂ ರಾಮಃ ಪ್ರಷ್ಟುಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ || 6 ||

ಕಿಮಾಹ ಮಾತುಲೋ ವಾಕ್ಯಂ ಯದರ್ಥಂ ಭಗವಾನಿಹ |
ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಾಕ್ಯವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಕ್ಷಾದಿವ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತಿಃ || 7 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಃ ಕಾರ್ಯವಿಸ್ತರಮ್ |
ವಕ್ತುಮದ್ಭುತಸಜ್ಜಾಶಂ ರಾಘವಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ || 8 ||

ಮಾತುಲಸ್ತೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ವಾಕ್ಯಮಾಹ ನರರ್ಷಭ |
ಯುಧಾಜಿತ್ಪ್ರೀತಿಸಂಯುಕ್ತಂ ಶ್ರೂಯತಾಂ ಯದಿ ರೋಚತೇ || 9 ||

ಅಯಂ ಗನ್ಧರ್ವವಿಷಯಃ ಫಲಮೂಲೋಪಶೋಭಿತಃ |
ಸಿನ್ಧೋರುಭಯತಃ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ದೇಶಃ ಪರಮಶೋಭನಃ || 10 ||

ತಂ ಚ ರಕ್ಷಂತಿ ಗಂಧರ್ವಾಃ ಸಾಯುಧಾ ಯುದ್ಧಕೋವಿದಾಃ ।
ಶೈಲೂಷಸ್ಯ ಸುತಾ ವೀರಾಸ್ತಿಸ್ತಃ ಕೋಟ್ಯೋ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ 11 ॥

ತಾನಿವನಿರ್ಜಿತೈ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಾ ಗಂಧರ್ವವಿಷಯಂ ಶುಭಮ್ ।
ನಿವೇಶಯ ಮಹಾಬಾಹೋ ದ್ವೇ ಪುರೇ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥ 12 ॥

ಅನ್ಯಸ್ಯ ನ ಗತಿಸ್ತತ್ರ ದೇಶಶ್ಚಾಯಂ ಸುಶೋಭನಃ ।
ರೋಚತಾಂ ತೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ನಾಹಂ ತ್ವಾಮನ್ಮತಂ ವದೇ ॥ 13 ॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಃ ಪ್ರೀತೋ ಮಹರ್ಷೇರ್ಮಾರ್ತುಲಸ್ಯ ಚ ।
ಉವಾಚ ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವಂ ಭರತಂ ಚಾನ್ವವೈಕ್ಷತ ॥ 14 ॥

ಸೋಽಬ್ರವೀದ್ರಾಘವಃ ಪ್ರೀತಃ ಪ್ರಾಣ್ಜಲಿಪ್ರಗ್ರಹೋ ದ್ವಿಜಮ್ ।
ಇಮೌ ಕುಮಾರೌ ತಂ ದೇಶಂ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೇ ವಿಜಯಿಷ್ಯತಃ ॥ 15 ॥

ಭರತಸ್ಯಾತ್ಮಜೌ ವೀರೌ ತಕ್ಷಃ ಪುಷ್ಕಲ ಏವ ಚ ।
ಮಾತುಲೇನ ಸುಗುಪ್ತೌ ತೌ ಧರ್ಮೇಣ ಚ ಸಮಾಹಿತೌ ॥ 16 ॥

ಭರತಂ ಚಾಗ್ರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಕುಮಾರೌ ಸಬಲಾನುಗೌ ।
ನಿಹತ್ಯ ಗಂಧರ್ವಸುತಾನ್ದ್ವೇ ಪುರೇ ವಿಭಜಿಷ್ಯತಃ ॥ 17 ॥

ನಿವೇಶ್ಯ ತೇ ಪುರವರೇ ಆತ್ಮಾಜೌ ಸಂನಿವೇಶ್ಯ ಚ ।
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಮೇ ಭೂಯಃ ಸಕಾಶಮತಿಧಾರ್ಮಿಕಃ ॥ 18 ॥

ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಭರತಂ ಸಬಲಾನುಗಮ್ ।
ಆಜ್ಞಾಪಯಾಮಾಸ ತದಾ ಕುಮಾರೌ ಚಾಭ್ಯಷೇಚಯತ್ ॥ 19 ॥

ನಕ್ಷತ್ರೇಣ ಚ ಸೌಮ್ಯೇನ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯಾಙ್ಗಿರಃ ಸುತಮ್ ।
ಭರತಃ ಸಹ ಸೈನ್ಯೇನ ಕುಮಾರಾಭ್ಯಾಂ ಚ ನಿಯಮೌ ॥ 20 ॥

ಸಾ ಸೇನಾ ಶಕ್ರಯುಕ್ತೇವ ನರಗಾನ್ನಿರ್ಯಯಾವಥ ।
ರಾಘವಾನುಗತಾ ದೂರಂ ದುರಾಧರ್ಷಾ ಸುರಾಸುರೈಃ ॥ 21 ॥

ಮಾಂಸಾಶೀನಿ ಚ ಸತ್ತಾನ್ವನಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಸುಮಹಾನ್ತಿ ಚ ।
ಅನುಜಗ್ಮುಶ್ಚ ಭರತಂ ರುಧಿರಸ್ಯ ಪಿಪಾಸಯಾ ॥ 22 ॥

ಭೂತಗ್ರಾಮಾಶ್ಚ ಬಹವೋ ಮಾಂಸಭಕ್ಷಾಃ ಸುದಾರುಣಾಃ ।
ಗನ್ನರ್ವಪುತ್ರಮಾಂಸಾನಿ ಭೋಕ್ತುಕಾಮಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 23 ॥

ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಸ್ಮಗಾಲಾನಾಂ ಖೇಚರಾಣಾಂ ಚ ಪಕ್ಷಿಣಾಮ್ ।
ಬಹೂನಿ ವೈ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸೇನಾಯಾ ಯಯುರಗ್ರತಃ ॥ 24 ॥

ಅಧ್ಯರ್ಥಮಾಸಮುಷಿತಾ ಪಥಿ ಸೇನಾ ನಿರಾಮಯಾ ।
ಹೃಷ್ವಪುಷ್ಪಜನಾಕೀರ್ಣಾ ಕೇಕಯಂ ಸಮುಪಾಗಮತ್ ॥ 25 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೇನಾಪತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಭರತಂ ಕೇಕಯಾಧಿಪಃ |
ಯುಧಾಜಿದ್ಧಾಗ್ರ್ಯಸಹಿತಂ ಪರಾಂ ಪ್ರೀತಿಮುಪಾಗಮತ್ || 1 ||

ಸ ನಿಯಯೌ ಜನೌಘೇನ ಮಹತಾ ಕೇಕಯಾಧಿಪಃ |
ತ್ವರಮಾಣೋಽಭಿಚಕ್ರಾಮ ಗಂಧರ್ವಾನ್ದೇವರೂಪಿಣಃ || 2 ||

ಭರತಶ್ಚ ಯುಧಾಜಿಚ್ಛ ಸಮೇತೌ ಲಘುವಿಕ್ರಮೌ |
ಗಂಧರ್ವನಗರಂ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಸಬಲೌ ಸಪದಾನುಗೌ || 3 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಭರತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಗಂಧರ್ವಾಸ್ತೇ ಸಮಾಗತಾಃ |
ಯೋದ್ಧುಕಾಮಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಾ ವಿನದಂತಃ ಸಮಂತತಃ || 4 ||

ತತಃ ಸಮಭವದ್ಯುದ್ಧಂ ತುಮುಲಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ |
ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ಮಹಾಭೀಮಂ ನ ಚಾನ್ಯತರಯೋರ್ಜಯಃ || 5 ||

ತತೋ ರಾಮಾನುಜಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಕಾಲಸ್ಯಾಸ್ತ್ರಂ ಸುದಾರುಣಮ್ |
ಸಂವರ್ತಂ ನಾಮ ಭರತೋ ಗಂಧರ್ವೇಷ್ವಭ್ಯಯೋಜಯತ್ || 6 ||

ತೇ ಬದ್ಧಾಃ ಕಾಲಪಾಶೇನ ಸಂವರ್ತೇನ ವಿದಾರಿತಾಃ |
ಕ್ಷಣೇನಾಭಿಹತಾಸ್ತಿಸ್ತತ್ರ ಕೋಟ್ಯೋ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 7 ||

ತಂ ಘಾತಂ ಘೋರಸಜ್ಜಾಶಂ ನ ಸ್ಮರಂತಿ ದಿವೌಕಸಃ |
ನಿಮೇಷಾಂತರಮಾಶ್ರೇಣ ತಾದೃಶಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ || 8 ||

ಹತೇಷು ತೇಷು ವೀರೇಷು ಭರತಃ ಕೈಕಯೀಸುತಃ |
ನಿವೇಶಯಾಮಾಸ ತದಾ ಸಮೃದ್ಧೇ ದ್ವೇ ಪುರೋತ್ತಮೇ |
ತಕ್ಷಂ ತಕ್ಷಶಿಲಾಯಾಂ ತು ಪುಷ್ಕರಂ ಪುಷ್ಕರಾವತೌ || 9 ||

ಗಂಧರ್ವದೇಶೋ ರುಚಿರೋ ಗಾನ್ಧಾರವಿಷಯಶ್ಚ ಸಃ |

ವರ್ಷೈಃ ಪಞ್ಚಾಭಿರಾಕೀರ್ಣೋ ವಿಷಯೈರ್ನಾಗರೈಸ್ತಥಾ || 10 ||

ಧನರತ್ನಾಘಸಮೂರ್ಣೋ ಕಾನನ್ಯೈರುಪಶೋಭಿತೇ |
ಅನ್ಯೋನ್ಯಸಂಘರ್ಷಕೃತೇ ಸ್ಪರ್ಧಯಾ ಗುಣವಿಸ್ತರೇ || 11 ||

ಉಭೇ ಸುರುಚಿರಪ್ರಖ್ಯೇ ವ್ಯವಹಾರೈರಕಲ್ಮಷೈಃ |
ಉದ್ಯಾನಯಾನಾಘವೃತೇ ಸುವಿಭಕ್ತಾಂತರಾಪಣೇ || 12 ||

ಉಭೇ ಪುರವರೇ ರಮ್ಯೇ ವಿಸ್ತರೈರುಪಶೋಭಿತೇ |
ಗೃಹಮುಖ್ಯೈಃ ಸುರುಚಿರೈರ್ವಿಮಾನೈಃ ಸಮವರ್ಣಿಭಿಃ || 13 ||

ಶೋಭಿತೇ ಶೋಭನೀಯೈಶ್ಚ ದೇವಾಯತನವಿಸ್ತರೈಃ |
ನಿವೇಶ್ಯ ಪಞ್ಚಾಭಿರ್ವರ್ಷೈರ್ಭರತೋ ರಾಘವಾನುಜಃ |
ಪುನರಾಯಾನಮಹಾಬಾಹುರಯೋಧ್ಯಾಂ ಕೈಕಯೀಸುತಃ || 14 ||

ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರ್ಮಮಿವಾಪರಮ್ |
ರಾಘವಂ ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಿವ ವಾಸವಃ || 15 ||

ಶಶಂಸ ಚ ಯಥಾವೃತ್ತಂ ಗಂಧರ್ವವಧಮುತ್ತಮಮ್ |
ನಿವೇಶನಂ ಚ ದೇಶಸ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಯ ರಾಘವಃ || 16 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ದ್ವಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ಹರ್ಷಮಾಪೇದೇ ರಾಘವೋ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹ ।
ವಾಕ್ಯಂ ಚಾದ್ಭುತಸಂಜಾತಂ ಭ್ರಾತೃನೋವಾಚ ರಾಘವಃ ॥ ೧ ॥

ಇಮೌ ಕುಮಾರೌ ಸೌಮಿತ್ರೇ ತವ ಧರ್ಮವಿಶಾರದೌ ।
ಅಜ್ಞದಶ್ಚಂದ್ರಕೇತುಶ್ಚ ರಾಜ್ಯಾರ್ಹೌ ದೃಢಧನ್ವಿನೌ ॥ ೨ ॥

ಇಮೌ ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ದೇಶಃ ಸಾಧು ವಿಧೀಯತಾಮ್ ।
ರಮಣೀಯೋ ಹ್ಯಸಮ್ಭಾಧೋ ರಮೇತಾಂ ಯತ್ರ ಧನ್ವಿನೌ ॥ ೩ ॥

ನ ರಾಜ್ಞಾಂ ಯತ್ರ ಪೀದಾ ಸ್ಯಾನ್ನಾಶ್ರಮಾಣಾಂ ವಿನಾಶನಮ್ ।
ಸ ದೇಶೋ ದೃಶ್ಯತಾಂ ಸೌಮ್ಯ ನಾಪರಾಧ್ಯಾಮಹೇ ಯಥಾ ॥ ೪ ॥

ತಥೋಕ್ತವತಿ ರಾಮೇ ತು ಭರತಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ ।
ಅಯಂ ಕಾರಾಪಥೋ ದೇಶಃ ಸುರಮಣ್ಯೋ ನಿರಾಮಯಃ ॥ ೫ ॥

ನಿವೇಶ್ಯತಾಂ ತತ್ರ ಪುರಮಜ್ಞದಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಚಂದ್ರಕೇತೋಶ್ಚ ರುಚಿರಂ ಚಂದ್ರಕಾಂತಂ ನಿರಾಮಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಭರತೇನೋಕ್ತಂ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ರಾಘವಃ ।
ತಂ ಚ ಕೃತಾ ವಶೇ ದೇಶಮಜ್ಞದಸ್ಯ ನ್ಯವೇಶಯತ್ ॥ ೭ ॥

ಅಜ್ಞದೀಯಾ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ಅಜ್ಞದಸ್ಯ ನಿವೇಶಿತಾ ।
ರಮಣೀಯಾ ಸುಗುಪ್ತಾ ಚ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ ॥ ೮ ॥

ಚಂದ್ರಕೇತುಸ್ತು ಮಲ್ಲಸ್ಯ ಮಲ್ಲಭೂಮ್ಯಾಂ ನಿವೇಶಿತಾ ।
ಚಂದ್ರಕಾಂತೇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಾ ದಿವ್ಯಾ ಸ್ವರ್ಗಪುರೀ ಯಥಾ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ರಾಮಃ ಪರಾಂ ಪ್ರೀತಿಂ ಭರತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತಥಾ ।
ಯಯುರ್ಯುಧಿ ದುರಾಧರ್ಷಾ ಅಭಿಷೇಕಂ ಚ ಚಕ್ರೀ ॥ ೧೦ ॥

ಅಭಿಷಿಚ್ಯ ಕುಮಾರೌ ದ್ವಾ ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸಬಲಾನುಗೌ ।
ಅಜ್ಞದಂ ಪಶ್ಚಿಮಾ ಭೂಮಿಂ ಚಂದ್ರಕೇತುಮುದಜ್ಞುಖಿಮ್ ॥ 11 ॥

ಅಜ್ಞದಂ ಚಾಪಿ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽನುಜಗಾಮ ಹ ।
ಚಂದ್ರಕೇತೋಸ್ತು ಭರತಃ ಪಾರ್ಷ್ಣಿಗ್ರಾಹೋ ಬಭೂವ ಹ ॥ 12 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತ್ವಜ್ಞದೀಯಾಯಾಂ ಸಂವತ್ಸರಮಥೋಷಿತಃ ।
ಪುತ್ರೇ ಸ್ಥಿತೇ ದುರಾಧರ್ಷೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಪುನರಾಗಮತ್ ॥ 13 ॥

ಭರತೋಽಪಿ ತಥೈವೋಷ್ಯ ಸಂವತ್ಸರಮಥಾಧಿಕಮ್ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಪುನರಗಮ್ಯ ರಾಮಪಾದಾವುಪಾಗಮತ್ ॥ 14 ॥

ಉಭೌ ಸೌಮಿತ್ರಿಭರತೌ ರಾಮಪಾದಾವನುವ್ರತೌ ।
ಕಾಲಂ ಗತಮಪಿ ಸ್ನೇಹಾನ್ನ ಜಜ್ಞಾತೇಽತಿಧಾರ್ಮಿಕೌ ॥ 15 ॥

ಏವಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಶತೇಷಾಂ ಯಯುಸ್ತದಾ ।
ಧರ್ಮೇ ಪ್ರಯತಮಾನಾನಾಂ ಪೌರಕಾರ್ಯೇಷು ನಿತ್ಯದಾ ॥ 16 ॥

ವಿಹೃತ್ಯ ಲಾಕಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಾನಸಾಃ
ಶ್ರಿಯಾ ವೃತಾ ಧರ್ಮಪಥೇ ಪರೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ।
ತ್ರಯಃ ಸಮಿದ್ಧಾ ಇವ ದೀಪ್ತತೇಜಸಾ
ಹುತಾಗ್ನಯಃ ಸಾಧು ಮಹಾಧ್ವರೇ ತ್ರಯಃ ॥ 17 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ತ್ರಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಕಸ್ಯಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲಸ್ಯ ರಾಮೇ ಧರ್ಮಪಥೇ ಸ್ಥಿತೇ |
ಕಾಲಸ್ತಾಪಸರೂಪೇಣ ರಾಜದ್ವಾರಮುಪಾಗಮತ್ || 1 ||

ಸೋಽಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವಾಕ್ಯಂ ಧೃತಿಮನ್ತಂ ಯಶಸ್ವಿನಮ್ |
ಮಾಂ ನಿವೇದಯ ರಾಮಾಯ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಾರ್ಯಗೌರವಾತ್ || 2 ||

ದೂತೋ ಹೃತಿಬಲಸ್ಯಾಹಂ ಮಹರ್ಷೇರಮಿತೌಜಸಃ |
ರಾಮಂ ದಿದೃಕ್ಷುರಾಯಾತಃ ಕಾರ್ಯೇಣ ಹಿ ಮಹಾಬಲ || 3 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಸ್ತ್ವರಯಾನ್ವಿತಃ |
ನ್ಯವೇದಯತ ರಾಮಾಯ ತಾಪಸಸ್ಯ ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ || 4 ||

ಜಯಸ್ವ ರಾಜನ್ಧರ್ಮೇಣ ಉಭೌ ಲೋಕೌ ಮಹಾದ್ಯುತೇ |
ದೂತಸ್ತಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಯಾತಸ್ತಪಸ್ವೀ ಭಾಸ್ಕರಪ್ರಭಃ || 5 ||

ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೋಕ್ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮ ಉವಾಚ ಹ |
ಪ್ರವೇಶ್ಯತಾಂ ಮುನಿಸ್ತಾತ ಮಹೌಜಾಸ್ತಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಧೃಕ್ || 6 ||

ಸೌಮಿತ್ರಿಸ್ತು ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾವೇಶಯತ ತಂ ಮುನಿಮ್ |
ಜ್ವಲಂತಮಿವ ತೇಜೋಭಿಃ ಪ್ರದಹಂತಮಿವಾಂಶುಭಿಃ || 7 ||

ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಸ್ವತೇಜಸಾ |
ಋಷಿರ್ಮಧುರಯಾ ವಾಚಾ ವರ್ಧಸ್ವೇತ್ಯಾಹ ರಾಘವಮ್ || 8 ||

ತಸ್ಮೈ ರಾಮೋ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪೂಜಾಮರ್ಘ್ಯ ಪುರೋಗಮಾಮ್ |
ದದೌ ಕುಶಲಮವ್ಯಗ್ರಂ ಪ್ರಷ್ಠಂ ಚೈವೋಪಚಕ್ರಮೇ || 9 ||

ಪೃಷ್ಠಶ್ಚ ಕುಶಲಂ ತೇನ ರಾಮೇಣ ವದತಾಂ ವರಃ |
ಆಸನೇ ಕಾಂಕ್ಷಾನೇ ದಿವ್ಯೇ ನಿಷಸಾದ ಮಹಾಯಶಾಃ || 10 ||

ತಮುವಾಚ ತತೋ ರಾಮಃ ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮಹಾಮುನೇ |
ಪ್ರಾಪಯಸ್ವ ಚ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಯತೋ ದೂತಸ್ತ್ವಮಾಗತಃ || 11 ||

ಚೋದಿತೋ ರಾಜಸಿಂಹೇನ ಮುನಿರ್ವಾಕ್ಯಮುದೀರಯತ್ |
ದ್ವಂದ್ವಮೇತತ್ಪ್ರವಕ್ತವ್ಯಂ ನ ಚ ಚಕ್ಷುರ್ಹತಂ ವಚಃ || 12 ||

ಯಃ ಶೃಣೋತಿ ನಿರೀಕ್ಷೇದ್ವಾ ಸ ವಧ್ಯಸ್ತವ ರಾಘವ |
ಭವೇದ್ವ್ಯ ಮುನಿಮುಖ್ಯಸ್ಯ ವಚನಂ ಯದ್ಯವೇಕ್ಷಸೇ || 13 ||

ತಥೇತಿ ಚ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ |
ದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಠ ಮಹಾಬಾಹೋ ಪ್ರತಿಹಾರಂ ವಿಸರ್ಜಯ || 14 ||

ಸ ಮೇ ವಧ್ಯಃ ಖಲು ಭವೇತ್ಕಥಾಂ ದ್ವಂದ್ವಸಮೀರಿತಾಮ್ |
ಋಷೇರ್ಮಮ ಚ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪಶ್ಯೇದ್ವಾ ಶೃಣುಯಾ ಚ ಯಃ || 15 ||

ತತೋ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದ್ವಾರಸಂಜ್ರಹೇ |
ತಮುವಾಚ ಮುನಿಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕಥಯಸ್ವೇತಿ ರಾಘವಃ || 16 ||

ಯತ್ತೇ ಮನೀಷಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಯೇನ ವಾಸಿ ಸಮಾಹಿತಃ |
ಕಥಯಸ್ವ ವಿಶಚ್ಛಸ್ತ್ವಂ ಮಮಾಪಿ ಹೃದಿ ವರ್ತತೇ || 17 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ತ್ರಿನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶೃಣು ರಾಮ ಮಹಾಬಾಹೋ ಯದರ್ಥಮಹಮಾಹತಃ |
ಪಿತಾಮಹೇನ ದೇವೇನ ಪ್ರೇಷಿತೋಽಸ್ಮಿ ಮಹಾಬಲ || 1 ||

ತವಾಹಂ ಪೂರ್ವಕೇ ಭಾವೇ ಪುತ್ರಃ ಪರಪುರಂಜಯ |
ಮಾಯಾಸಮ್ಭಾವಿತೋ ವೀರ ಕಾಲಃ ಸರ್ವಸಮಾಹರಃ || 2 ||

ಪಿತಾಮಹಶ್ಚ ಭಗವಾನಾಹ ಲೋಕಪತಿಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಸಮಯಸ್ತೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸ್ವರ್ಲೋಕಾನ್ಪರಿರಕ್ಷಿತುಮ್ || 3 ||

ಸಂಜ್ಞಾಪ್ಯ ಚ ಪುರಾ ಲೋಕಾನ್ಮಾಯಯಾ ಸ್ವಯಮೇವ ಹಿ |
ಮಹಾರ್ಣವೇ ಶಯಾನೋಽಪ್ಸು ಮಾಂ ತ್ವಂ ಪೂರ್ವಮಜೀಜನಃ || 4 ||

ಭೋಗವನ್ತಂ ತತೋ ನಾಗಮನನ್ತಮುದಕೇ ಶಯಮ್ |
ಮಾಯಯಾ ಜನಯಿತ್ವಾ ತ್ವಂ ದೌಷ್ಠ ಚ ಸತ್ತಾಷ್ಠ ಮಹಾಬಲೌ || 5 ||

ಮಧುಂ ಚ ಕೃಟಭಂ ಚೈವ ಯಯೋರಸ್ಥಿಚಯೈರ್ವೃತಾ |
ಇಯಂ ಪರ್ವತಸಮ್ಭಾಧಾ ಮೇದಿನೀ ಚಾಭವನ್ಮಹೀ || 6 ||

ಪದ್ಮೇ ದಿವ್ಯಾರ್ಕಸಂಜಾಶೇ ನಾಭ್ಯಾಮುತ್ಪಾದ್ಯ ಮಾಮಪಿ |
ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಕರ್ಮ ಸರ್ವಂ ಮಯಿ ನಿವೇಶಿತಮ್ || 7 ||

ಸೋಽಹಂ ಸಂನ್ಯಸ್ತಭಾರೋ ಹಿ ತ್ವಾಮುಪಾಸೇ ಜಗತ್ಪತಿಮ್ |
ರಕ್ಷಾಂ ವಿಧತ್ಸ್ವ ಭೂತೇಷು ಮಮ ತೇಜಃ ಕರೋ ಭವಾನ್ || 8 ||

ತತಸ್ತ್ವಮಪಿ ದುರ್ಧರ್ಷಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಭಾವಾತ್ಸನಾತನಾತ್ |
ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ವಿಷ್ಣುತ್ವಮುಪಜಗ್ಮಿವಾನ್ || 9 ||

ಅದಿತ್ಯಾಂ ವೀರ್ಯವಾನ್ಪುತ್ರೋ ಭ್ರಾತೃಣಾಂ ಹರ್ಷವರ್ಧನಃ |
ಸಮುತ್ಪನ್ನೇಷು ಕೃತ್ಯೇಷು ಲೋಕಸಾಹ್ಯಾಯ ಕಲ್ಪಸೇ || 10 ||

ಸ ತ್ವಂ ವಿತ್ರಾಸ್ಯಮಾನಾಸು ಪ್ರಜಾಸು ಜಗತಾಂ ವರ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಮಾನುಷೇಷು ಮನೋಽದಧಾಃ ॥ 11 ॥

ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಶವರ್ಷಶತಾನಿ ಚ ।
ಕೃತ್ವಾ ವಾಸಸ್ಯ ನಿಯತಿಂ ಸ್ವಯಮೇವಾತ್ಮನಃ ಪುರಾ ॥ 12 ॥

ಸ ತ್ವಂ ಮನೋಮಯಃ ಪುತ್ರಃ ಪೂರ್ಣಾಯುರ್ಮಾನುಷೇಷ್ವಹ ।
ಕಾಲೋ ನರವರಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಮೀಪಮುಪವರ್ತಿತುಮ್ ॥ 13 ॥

ಯದಿ ಭೂಯೋ ಮಹಾರಾಜ ಪ್ರಜಾ ಇಚ್ಛಸ್ಯಪಾಸಿತುಮ್ ।
ವಸ ವಾ ವೀರ ಭದ್ರಂ ತೇ ಏವಮಾಹ ಪಿತಾಮಹಃ ॥ 14 ॥

ಅಥ ವಾ ವಿಜಿಗೀಷಾ ತೇ ಸುರಲೋಕಾಯ ರಾಘವ ।
ಸನಾಥಾ ವಿಷ್ಣುನಾ ದೇವಾ ಭವಂತು ವಿಗತಜ್ವರಾಃ ॥ 15 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಿತಾಮಹೇನೋಕ್ತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕಾಲಸಮೀರಿತಮ್ ।
ರಾಘವಃ ಪ್ರಹಸನ್ವಾಕ್ಯಂ ಸರ್ವಸಂಹಾರಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 16 ॥

ಶ್ರುತಂ ಮೇ ದೇವದೇವಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ಪರಮಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಪ್ರೀತಿರ್ಹಿ ಮಹತೀ ಜಾತಾ ತವಾಗಮನಸಮ್ಮುಖಾ ॥ 17 ॥

ಭದ್ರಂ ತೇಽಸ್ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯತ ಏವಾಹಮಾಗತಃ ।
ಹೃದಗತೋ ಹ್ಯಸಿ ಸಮಾಪ್ರಪ್ತೋ ನ ಮೇಽಸ್ತ್ಯತ್ರ ವಿಚಾರಣಾ ॥ 18 ॥

ಮಯಾ ಹಿ ಸರ್ವಕೃತ್ಯೇಷು ದೇವಾನಾಂ ವಶವರ್ತಿನಾಮ್ ।
ಸ್ಥಾತವ್ಯಂ ಸರ್ವಸಂಹಾರೇ ಯಥಾ ಹ್ಯಾಹ ಪಿತಾಮಹಃ ॥ 19 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಪಇಚ್ಚನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತಥಾ ತಯೋಃ ಕಥಯತೋರ್ದೂರ್ವಾಸಾ ಭಗವಾನ್ಯುಷಿಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷೀ ರಾಜದ್ವಾರಮುಪಾಗಮತ್ || 1 ||

ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯ ಚ ಸೌಮಿತ್ರಿಯವಾಚ ಋಷಿಸತ್ತಮಃ |
ರಾಮಂ ದರ್ಶಯ ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ಪುರಾ ಮೇಽರ್ಥೋಽತಿವರ್ತತೇ || 2 ||

ಮುನೇಸ್ತು ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 3 ||

ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಬ್ರೂಹಿ ಭಗವನ್ನೋ ವಾರ್ಥಃ ಕಿಂ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ |
ವ್ಯಗ್ರೋ ಹಿ ರಾಘವೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಮಹೂರ್ತಂ ವಾ ಪ್ರತೀಕ್ಷತಾಮ್ || 4 ||

ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಾಃ ಋಷಿಶಾರ್ದೂಲಃ ಕ್ರೋಧೇನ ಕಲುಷೀಕೃತಃ |
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವಾಕ್ಯಂ ನಿರ್ದಹನ್ನಿವ ಚಕ್ಷುಷಾ || 5 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ಮುಕ್ತೇ ಮಾಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ರಾಮಾಯ ಪ್ರತಿವೇದಯ |
ವಿಷಯಂ ತ್ವಾಂ ಪುರಂ ಚೈವ ಶಪಿಷ್ಯೇ ರಾಘವಂ ತಥಾ || 6 ||

ಭರತಂ ಚೈವ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಯಾ ಚ ಸಂತತಿಃ |
ನ ಹಿ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಭೂಯೋ ಮನ್ಯುಂ ಧಾರಯಿತುಂ ಹೃದಿ || 7 ||

ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಾಃ ಘೋರಸಜ್ಜಾಶಂ ವಾಕ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಮನಸಾ ತಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಮ್ || 8 ||

ಏಕಸ್ಯ ಮರಣಂ ಮೇಽಸ್ತು ಮಾ ಭೂತ್ಸರ್ವವಿನಾಶನಮ್ |
ಇತಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ರಾಘವಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ || 9 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಃ ಕಾಲಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಚ |
ನಿಷ್ಪತ್ಯ ತ್ವರಿತಂ ರಾಜಾ ಅತ್ರೇಃ ಪುತ್ರಂ ದದರ್ಶ ಹ || 10 ||

ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ತೇಜಸಾ ।
ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಕೃತಾಂಜಲಿರಭಾಷತ ॥ 11 ॥

ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ರಾಘವೇಣೋಕ್ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುನಿವರಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಪ್ರತ್ಯಾಹ ರಾಮಂ ದುರ್ವಾಸಾಃ ಶ್ರುಯತಾಂ ಧರ್ಮವತ್ಸಲ ॥ 12 ॥

ಅದ್ಯ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಸಮಾಪ್ತಿರ್ಮಮ ರಾಘವ ।
ಸೋಽಹಂ ಭೋಜನಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಯಥಾಸಿದ್ಧಂ ತವಾನಘ ॥ 13 ॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಚನಂ ರಾಮೋ ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾನ್ವಿತಃ ।
ಭೋಜನಂ ಮುನಿಮುಖ್ಯಾಯ ಯಥಾಸಿದ್ಧಮುಪಾಹರತ್ ॥ 14 ॥

ಸ ತು ಭುಕ್ತ್ವಾ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತದನ್ನಮಮೃತೋಪಮಮ್ ।
ಸಾಧು ರಾಮೇತಿ ಸಮಾಭಿಷ್ಯ ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಮುಪಾಗಮತ್ ॥ 15 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಗ್ರತೇ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಘವಃ ಪ್ರೀತಮಾನಸಃ ।
ಸಂಸ್ಮೃತ್ಯ ಕಾಲವಾಕ್ಯಾನಿ ತತೋ ದುಃಖಮುಪೇಯಿವಾನ್ ॥ 16 ॥

ದುಃಖೇನ ಚ ಸುಸಂತಪ್ತಃ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ತದ್ಧೋರದರ್ಶನಮ್ ।
ಅವಾನ್ಮುಖೋ ದೀನಮನಾ ವ್ಯಾಹರ್ತುಂ ನ ಶಶಾಕ ಹ ॥ 17 ॥

ತತೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಕಾಲವಾಕ್ಯಾನಿ ರಾಘವಃ ।
ನೈತದಸ್ತೀತಿ ಚೋಕ್ತ್ವಾ ಸ ತೂಷ್ಣೀಮಾಸೀನ್ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ 18 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ಷಣ್ಣವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅವಾಙ್ಮುಖಮಥೋ ದೀನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೋಮಮಿವಾಪ್ಲುತಮ್ ।
ರಾಘವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಕ್ಯಂ ಹೃಷ್ಟೋ ಮಧುರಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ನ ಸನ್ತಾಪಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮದರ್ಥಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಪೂರ್ವನಿರ್ಮಾಣಬದ್ಧಾ ಹಿ ಕಾಲಸ್ಯ ಗತಿರೀದೃಶೀ ॥೨॥

ಜಹಿ ಮಾಂ ಸೌಮ್ಯ ವಿಸ್ತಬ್ಧಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಪರಿಪಾಲಯ ।
ಹೀನಪ್ರತಿಜ್ಞಾಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಪ್ರಯಾಂತಿ ನರಕಂ ನರಾಃ ॥೩॥

ಯದಿ ಪ್ರೀತಿರ್ಮಹಾರಾಜ ಯದ್ಯನುಗ್ರಾಹ್ಯತಾ ಮಯಿ ।
ಜಹಿ ಮಾಂ ನಿರ್ವಿಶಜ್ಞಸ್ತ್ವಂ ಧರ್ಮಂ ವರ್ಧಯ ರಾಘವ ॥೪॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ತಥೋಕ್ತಸ್ತು ರಾಮಃ ಪ್ರಚಲಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಸಮುಪಾನೀಯ ತಥೈವ ಚ ಪುರೋಧಸಮ್ ॥೫॥

ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ಯಥಾವೃತ್ತಂ ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ನರಾಧಿಪಃ ।
ದುವಾಸೋಽಭಿಗಮಂ ಚೈವ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ತಾಪಸಸ್ಯ ಚ ॥೬॥

ತಚ್ಛ್ರೃತ್ವಾ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಾಃ ಸಮಾಸತ ।
ವಸಿಷ್ಠಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥೭॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾಮೇತನ್ಮಹಾಬಾಹೋ ಕ್ಷಯಂ ತೇ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ವಿಯೋಗಶ್ಚ ತವ ರಾಮ ಮಹಾಯಶಃ ॥೮॥

ತ್ಯಜೈನಂ ಬಲವಾನ್ಯಾಲೋ ಮಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ವೃಥಾ ಕೃಧಾಃ ।
ವಿನಷ್ಟಾಯಾಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯಾಂ ಧರ್ಮೋ ಹಿ ವಿಲಯಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥೯॥

ತತೋ ಧರ್ಮೇ ವಿನಷ್ಟೇ ತು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ಸಚರಾಚರಮ್ ।
ಸದೇವರ್ಷಿಗಣಂ ಸರ್ವಂ ವಿನಶ್ಯೇತ ನ ಸಂಶಯಃ ॥೧೦॥

ಸ ತ್ವಂ ಪುರುಷಶಾರ್ದೂಲ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸ್ಯಾಭಿಪಾಲನಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಧೇನಾದ್ಯ ಜಗತ್ಸ್ವಸ್ಥಂ ಕುರುಷ್ವ ಹ || 11 ||

ತೇಷಾಂ ತತ್ಸಮವೇತಾನಾಂ ವಾಕ್ಯಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಂಹಿತಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಪರಿಷದೋ ಮಧ್ಯೇ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ || 12 ||

ವಿಸರ್ಜಯೇ ತ್ವಾಂ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮಾ ಭೂದ್ಧರ್ಮವಿಪರ್ಯಯಃ |
ತ್ಯಾಗೋ ವಧೋ ವಾ ವಿಹಿತಃ ಸಾಧೂನಾಮುಭಯಂ ಸಮಮ್ || 13 ||

ರಾಮೇಣ ಭಾಷಿತೇ ವಾಕ್ಯೇ ಬಾಷ್ಪವ್ಯಾಕುಲಿತೇಕ್ಷಣಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತ್ವರಿತಃ ಪ್ರಾಯಾತ್ಸ್ವಗೃಹಂ ನ ವಿವೇಶ ಹ || 14 ||

ಸ ಗತ್ವಾ ಸರಯೂತೀರಮುಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ನಿಗೃಹ್ಯ ಸರ್ವಸ್ರೋತಾಂಸಿ ನಿಃಶ್ವಾಸಂ ನ ಮುಮೋಚ ಹ || 15 ||

ಅನುಚ್ಛ್ವಸಂತಂ ಯುಕ್ತಂ ತಂ ಸಶಕ್ರಾಃ ಸಾಪ್ಸರೋಗಣಾಃ |
ದೇವಾಃ ಸರ್ಷಿಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಪುಷ್ಪೈರವಕಿರಂಸ್ತದಾ || 16 ||

ಅದೃಶ್ಯಂ ಸರ್ವಮನುಜೈಃ ಸಶರೀರಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶಕ್ರೋ ದಿವಂ ಸಮ್ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ || 17 ||

ತತೋ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚತುರ್ಭಾಗಮಾಗತಂ ಸುರಸತ್ತಮಾಃ |
ಹೃಷಾಃ ಪ್ರಮುದಿತಾಃ ಸರ್ವೇಽಪೂಜಯನ್ಮುಷಿಭಿಃ ಸಹ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಷಣ್ಣವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಿಸ್ತೃಜ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮೋ ದುಃಖಶೋಕಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಪುರೋಧಸಂ ಮನ್ತ್ರಿಣಶ್ಚ ನೈಗಮಾಂಶ್ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಅದ್ಯ ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ತ್ವಾಮಿ ಭರತಂ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಮ್ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಪತಿಂ ವೀರಂ ತತೋ ಯಾಸ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ವನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರವೇಶಯತ ಸಮ್ಭಾರಾನ್ಮಾ ಭೂತಾಽಲಾತ್ಯಯೋ ಯಥಾ ।
ಅದ್ಯೈವಾಹಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಗತಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಾ ರಾಘವೇಣೋಕ್ತಂ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಕೃತಯೋ ಭೃಶಮ್ ।
ಮೂರ್ಛಾಭಿಃ ಪ್ರಣತಾ ಭೂಮೌ ಗತಸತ್ತಾ ಇವಾಭವನ್ ॥ ೪ ॥

ಭರತಶ್ಚ ವಿಸಂಜ್ಞೋಽಭೂಚ್ಛ್ರವ್ಯಾ ರಾಮಸ್ಯ ಭಾಷಿತಮ್ ।
ರಾಜ್ಯಂ ವಿಗರ್ಹಯಾಮಾಸ ರಾಘವಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫ ॥

ಸತ್ಯೇನ ಹಿ ಶಪೇ ರಾಜನ್ಸ್ವರ್ಗಲೋಕೇ ನ ಚೈವ ಹಿ ।
ನ ಕಾಮಯೇ ಯಥಾ ರಾಜ್ಯಂ ತ್ವಾಂ ವಿನಾ ರಘುನಂದನ ॥ ೬ ॥

ಇಮೌ ಕುಶೀಲವೌ ರಾಜನ್ ಭಿಷಿಂಷ್ಚ ನರಾಧಿಪ ।
ಕೋಸಲೇಷು ಕುಶಂ ವೀರಮುತ್ತರೇಷು ತಥಾ ಲವಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ತು ಗಚ್ಛಂತು ದೂತಾಸ್ತ್ವರಿತವಿಕ್ರಮಾಃ ।
ಇದಂ ಗಮನಮಸ್ಮಾಕಂ ಸ್ವರ್ಗಾಯಾಖ್ಯಾಂತು ಮಾಚಿರಮ್ ॥ ೮ ॥

ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಾ ಭರತೇನೋಕ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಾಪಿ ಹೃದೋ ಮುಖಾನ್ ।
ಪೌರಾನ್ದುಃಖೇನ ಸಂತಪ್ತಾನ್ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೯ ॥

ವತ್ಸ ರಾಮ ಇಮಾಃ ಪಶ್ಯ ಧರಣೀಂ ಪ್ರಕೃತೀರ್ಗತಾಃ ।
ಜ್ಞಾತ್ವೈಷಾಮೀಪ್ಸಿತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಮಾ ಚೈಷಾಂ ವಿಪ್ರಿಯಂ ಕೃಥಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ತು ವಾಕ್ಯೇನ ಉತ್ಥಾಪ್ಯ ಪ್ರಕೃತೀಜನಮ್ ।
ಕಿಂ ಕರೋಮೀತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸರ್ವಾನವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 11 ॥

ತತಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಕೃತಯೋ ರಾಮಂ ವಚನಮಬ್ರವನ್ ।
ಗಚ್ಛಂತಮನುಗಚ್ಛಾಮೋ ಯತೋ ರಾಮ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥ 12 ॥

ಏಷಾ ನಃ ಪರಮಾ ಪ್ರೀತಿರೇಷ ಧರ್ಮಃ ಪರೋ ಮತಃ ।
ಹೃದ್ಗತಾ ನಃ ಸದಾ ತುಷ್ಟಿಸ್ತವಾನುಗಮನೇ ದೃಢಾ ॥ 13 ॥

ಪೌರೇಷು ಯದಿ ತೇ ಪ್ರೀತಿಯದಿ ಸ್ನೇಹೋ ಹ್ಯನುತ್ತಮಃ ।
ಸಪುತ್ರದಾರಾಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಸಮಂ ಗಚ್ಛಾಮ ಸತ್ಪಥಮ್ ॥ 14 ॥

ತಪೋವನಂ ವಾ ದುರ್ಗಂ ವಾ ನದೀಮಮ್ಭೋನಿಧಿಂ ತಥಾ ।
ವಯಂ ತೇ ಯದಿ ನ ತ್ಯಾಜ್ಯಾಃ ಸರ್ವಾನೋ ನಯ ಈಶ್ವರ ॥ 15 ॥

ಸ ತೇಷಾಂ ನಿಶ್ಚಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಕೃತಾಂತಂ ಚ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಚ ।
ಪೌರಾಣಾಂ ದೃಢಭಕ್ತಿಂ ಚ ಬಾಧಮಿತ್ಯೇವ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ 16 ॥

ಏವಂ ವಿನಿಶ್ಚಯಂ ಕೃತ್ವಾ ತಸ್ಮಿನ್ನಹನಿ ರಾಘವಃ ।
ಕೋಸಲೇಷು ಕುಶಂ ವೀರಮುತ್ತರೇಷು ತಥಾ ಲವಮ್ ॥ 17 ॥

ಅಭಿಷಿಂಚ್ಯನ್ಮಹಾತ್ಮನಾವುಭಾವೇವ ಕುಶೀಲವೌ ।
ರಥಾನಾಂ ತು ಸಹಸ್ರಾಣಿ ತ್ರೀಣಿ ನಾಗಾಯುತಾನಿ ಚ ॥ 18 ॥

ದಶ ಚಾಶ್ವಸಹಸ್ರಾಣಿ ಏಕೈಕಸ್ಯ ಧನಂ ದದೌ ।
ಬಹುರತ್ನೌ ಬಹುಧನೌ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಜನಾವೃತೌ ॥ 19 ॥

ಅಭಿಷಿಚ್ಯ ತು ತೌ ವೀರೌ ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸ್ವಪುರೇ ತಥಾ ।
ದೂತಾನ್ಸಮ್ಪ್ರೀಷಯಾಮಾಸ ಶತ್ರುಘ್ನಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥ 20 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಅಷ್ಟನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತೇ ದೂತಾ ರಾಮವಾಕ್ಯೇನ ಚೋದಿತಾ ಲಘುವಿಕ್ರಮಾಃ ।
ಪ್ರಜಗ್ಮುರ್ಮಧುರಾಂ ಶೀಘ್ರಂ ಚಕ್ರವಾಸಂ ನ ಚಾಧ್ವನಿ ॥ ೧ ॥

ತತಸ್ತ್ರಿಭಿರಹೋ ರಾತ್ರೈಃ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಧುರಾಮಥ ।
ಶತ್ರುಘ್ನಾಯ ಯಥಾವೃತ್ತಮಾಚಮ್ಯುಃ ಸರ್ವಮೇವ ತತ್ ॥ ೨ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಪರಿತ್ಯಾಗಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ ।
ಪುತ್ರಯೋರಭಿಷೇಕಂ ಚ ಪೌರಾನುಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೩ ॥

ಕುಶಸ್ಯ ನಗರೀ ರಮ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಪರ್ವತರೋಧಸಿ ।
ಕುಶಾವತೀತಿ ನಾಮ್ನಾ ಸಾ ಕೃತಾ ರಾಮೇಣ ಧೀಮತಾ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರಾವಿತಾ ಚ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ಶ್ರಾವತೀತಿ ಲವಸ್ಯ ಚ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ವಿಜನಾಂ ಚೈವ ಭರತಂ ರಾಘವಾನುಗಮ್ ॥ ೫ ॥

ಏವಂ ಸರ್ವಂ ನಿವೇದ್ಯಾಶು ಶತ್ರುಘ್ನಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ವಿರೇಮುಸ್ತೇ ತತೋ ದೂತಾಸ್ತ್ವರ ರಾಜನ್ನಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತಂ ಘೋರಸಂಜಾಶಂ ಕುಲಕ್ಷಯಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಪ್ರಕೃತೀಸ್ತು ಸಮಾನೀಯ ಕಾಂಕ್ಷಾನಂ ಚ ಪುರೋಹಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ತೇಷಾಂ ಸರ್ವಂ ಯಥಾವೃತ್ತಮಾಖ್ಯಾಯ ರಘುನಂದನಃ ।
ಆತ್ಮನಶ್ಚ ವಿಪರ್ಯಾಸಂ ಭವಿಷ್ಯಂ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹ ॥ ೮ ॥

ತತಃ ಪುತ್ರದ್ವಯಂ ವೀರಃ ಸೋಽಭ್ಯಷಿಂಷ್ಯನ್ನರಾಧಿಪಃ ।
ಸುಬಾಹುರ್ಮಧುರಾಂ ಲೇಭೇ ಶತ್ರುಘಾತೀ ಚ ವೈದಿಶಮ್ ॥ ೯ ॥

ದ್ವಿಧಾಕೃತ್ವಾ ತು ತಾಂ ಸೇನಾಂ ಮಾಧುರೀಂ ಪುತ್ರಯೋರ್ದ್ವಯೋಃ ।
ಧನಧಾನ್ಯಸಮಾಯುಕ್ತಾ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಪಾರ್ಥಿವೌ ॥ ೧೦ ॥

ತತೋ ವಿಸ್ವಜ್ಯ ರಾಜಾನಂ ವೈದಿಶೇ ಶತ್ರುಘಾತಿನಮ್ ।
ಜಗಾಮ ತ್ವರಿತೋಽಯೋಧ್ಯಾಂ ರಥೇನೈಕೇನ ರಾಘವಃ ॥ 11 ॥

ಸ ದದರ್ಶ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ಪಾವಕಮ್ ।
ಕ್ಷೌಮಸೂಕ್ಷ್ಮಮ್ಬರಧರಂ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಮಕ್ಷಯೈಃ ॥ 12 ॥

ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ತತೋ ರಾಮಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಃ ಪ್ರಯತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಧರ್ಮಮೇವಾನುಚಿಂತಯನ್ ॥ 13 ॥

ಕೃತ್ವಾಭಿಷೇಕಂ ಸುತಯೋರ್ಯುಕ್ತಂ ರಾಘವಯೋರ್ಧನೈಃ ।
ತವಾನುಗಮನೇ ರಾಜನ್ವದ್ಧಿ ಮಾಂ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಮ್ ॥ 14 ॥

ನ ಚಾನ್ಯದತ್ರ ವಕ್ತವ್ಯಂ ದುಸ್ತರಂ ತವ ಶಾಸನಮ್ ।
ತ್ಯಕ್ತಂ ನಾರ್ಹಸಿ ಮಾಂ ವೀರ ಭಕ್ತಿಮಂತಂ ವಿಶೇಷತಃ ॥ 15 ॥

ತಸ್ಯ ತಾಂ ಬುದ್ಧಿಮಕ್ಲಿಬಾಂ ವಿಜ್ಞಾಯ ರಘುನಂದನಃ ।
ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 16 ॥

ತಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಾಂತೇ ವಾನರಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ।
ಋಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಸಂಘಾಶ್ಚ ಸಮಾಪೇತುರನೇಕಶಃ ॥ 17 ॥

ದೇವಪುತ್ರಾ ಋಷಿಸುತಾ ಗಂಧರ್ವಾಣಾಂ ಸುತಾಸ್ತಥಾ ।
ರಾಮ ಕ್ಷಯಂ ವಿದಿತಾಸ್ವ ತೇ ಸರ್ವ ಏವ ಸಮಾಗತಾಃ ॥ 18 ॥

ತೇ ರಾಮಮಭಿವಾದ್ಯಾಹುಃ ಸರ್ವ ಏವ ಸಮಾಗತಾಃ ।
ತವಾನುಗಮನೇ ರಾಜನ್ಸಮ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸ್ಮ ಮಹಾಯಶಃ ॥ 19 ॥

ಯದಿ ರಾಮ ವಿನಾಸ್ಮಾಭಿರ್ಗಚ್ಛೇತ್ಸ್ವಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಯಮದಣ್ಡಮಿವೋದ್ಯಮ್ಯ ತ್ವಯಾ ಸ್ಮ ವಿನಿಪಾತಿತಾಃ ॥ 20 ॥

ಏವಂ ತೇಷಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಋಷ್ಯವಾನರರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ವಿಭೀಷಣಮಥೋವಾಚ ಮಧುರಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಯಾ ಗಿರಾ ॥ 21 ॥

ಯಾವತ್ಪ್ರಜಾ ಧರಿಷ್ಯಂತಿ ತಾವತ್ತ್ವಂ ವೈ ವಿಭೀಷಣ ।
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರ ಮಹಾವೀರ್ಯ ಲಜ್ಞಾಸ್ಥಿಃ ಸ್ವಂ ಧರಿಷ್ಯಸಿ ॥ 22 ॥

ಪ್ರಜಾಃ ಸಂರಕ್ಷ ಧರ್ಮೇಣ ನೋತ್ತರಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 23 ॥

ತಮೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇ ಹನೂಮನ್ತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ।
ಜೀವಿತೇ ಕೃತಬುದ್ಧಿಃ ಸ್ವಂ ಮಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ವಿಲೋಪಯ ॥ 24 ॥

ಮತ್ಕಥಾಃ ಪ್ರಚರಿಷ್ಯಂತಿ ಯಾವಲ್ಲೋಕೇ ಹರೀಶ್ವರ ।
ತಾವತ್ತ್ವಂ ಧಾರಯನ್ಪ್ರಾಣಾನ್ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮನುಪಾಲಯ ॥ 25 ॥

ತಥೈವಮುಕ್ತ್ವಾ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾನ್ಮುಕ್ತವಾನರಾನ್ ।
ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರಯಾತೇತಿ ತದಾ ತಾನಾಘವೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ 26 ॥

॥ ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಏಕೋನಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ತು ಶರ್ವರ್ಯಾಂ ಪೃಥುವಕ್ಷಾ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ರಾಮಃ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷಃ ಪುರೋಧಸಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 1 ॥

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ವ್ರಜತ್ವಗ್ರೇ ಸರ್ಪಿರ್ಜರ್ವಲಿತಪಾವಕಮ್ ।
ವಾಜಪೇಯಾತಪತ್ರಂ ಚ ಶೋಭಯಾನಂ ಮಹಾಪಥಮ್ ॥ 2 ॥

ತತೋ ವಸಿಷ್ಠಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಸರ್ವಂ ನಿರವಶೇಷತಃ ।
ಚಕಾರ ವಿಧಿವದ್ಧರ್ಮ್ಯಂ ಮಹಾಪ್ರಾಸ್ಥಾನಿಕಂ ವಿಧಿಮ್ ॥ 3 ॥

ತತಃ ಕ್ಷೌಮಾಮ್ಬರಧರೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಚಾವರ್ತಯನ್ಪರಮ್ ।
ಕುಶಾನ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಸಜ್ಯ ಪ್ರಯಯಾವಥ ॥ 4 ॥

ಅವ್ಯಾಹರನೃಚಿತ್ತಿಇಚ್ಛಿನ್ನಿಶೇಷೋನ್ನಿಃಸುಖಿಃ ಪಥಿ ।
ನಿರ್ಜಗಾಮ ಗೃಹಾತ್ತಸ್ಮಾದ್ಧೀಪ್ಯಮಾನೋ ಯಥಾಂಶುಮಾನ್ ॥ 5 ॥

ರಾಮಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸವ್ಯೇ ತು ಪದ್ಮಾ ಶ್ರೀಃ ಸುಸಮಾಹಿತಾ ।
ದಕ್ಷಿಣೇ ಹ್ರೀರ್ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ವ್ಯವಸಾಯಸ್ತಥಾಗ್ರತಃ ॥ 6 ॥

ಶರಾ ನಾನಾವಿಧಾಶ್ಚಾಪಿ ಧನುರಾಯತವಿಗ್ರಹಮ್ ।
ಅನುವ್ರಜಂತಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಸರ್ವೇ ಪುರುಷವಿಗ್ರಹಾಃ ॥ 7 ॥

ವೇದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪೇಣ ಸಾವಿತ್ರೀ ಸರ್ವರಕ್ಷಿಣೀ ।
ಓಜ್ವಾರೋಽಥ ವಷಟ್ಕಾರಃ ಸರ್ವೇ ರಾಮಮನುವ್ರತಾಃ ॥ 8 ॥

ಋಷಯಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಸರ್ವ ಏವ ಮಹೀಸುರಾಃ ।
ಅನ್ವಗಚ್ಛಂತ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಸ್ವರ್ಗದ್ವಾರಮುಪಾಗತಮ್ ॥ 9 ॥

ತಂ ಯಾನ್ತಮನುಯಾಂತಿ ಸ್ಮ ಅನ್ತಃಪುರಚರಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ ।
ಸಮೃದ್ಧಬಾಲದಾಸೀಕಾಃ ಸರ್ವರ್ಷವರಕಿಜ್ವರಾಃ ॥ 10 ॥

ಸಾನ್ತಃಪುರಶ್ಚ ಭರತಃ ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತೋ ಯಯೌ |
ರಾಮವ್ರತಮುಪಾಗಮ್ಯ ರಾಘವಂ ಸಮನುವ್ರತಾಃ || 11 ||

ತತೋ ವಿಪ್ರಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಸಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಾಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ಸಪುತ್ರದಾರಾಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಮನ್ವಗಚ್ಛನ್ಮಹಾಮತಿಮ್ || 12 ||

ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ಭೃತ್ಯವರ್ಗಾಶ್ಚ ಸಪುತ್ರಾಃ ಸಹಬಾನ್ಧವಾಃ |
ಸಾನುಗಾ ರಾಘವಂ ಸರ್ವೇ ಅನ್ವಗಚ್ಛನ್ಪ್ರಹೃಷ್ಣವತ್ || 13 ||

ತತಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಕೃತಯೋ ಹೃಷ್ಣಪುಷ್ಪಜನಾವೃತಾಃ |
ಅನುಜಗ್ಮುಃ ಪ್ರಗಚ್ಛನ್ತಂ ರಾಘವಂ ಗುಣರಂಜಿತಾಃ || 14 ||

ಸ್ನಾತಂ ಪ್ರಮುದಿತಂ ಸರ್ವಂ ಹೃಷ್ಣಪುಷ್ಪಮನುತ್ತಮಮ್ |
ದೃಪ್ತಂ ಕಿಲಿಕಿಲಾಶಬ್ದೈಃ ಸರ್ವಂ ರಾಮಮನುವ್ರತಮ್ || 15 ||

ನ ತತ್ರ ಕಶ್ಚಿದ್ಧೀನೋಽಭೂದ್ವೀಡಿತೋ ವಾಪಿ ದುಃಖಿತಃ |
ಹೃಷ್ಣಂ ಪ್ರಮುದಿತಂ ಸರ್ವಂ ಬಭೂವ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ || 16 ||

ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮೋಽಥ ನಿಯಾಣಂ ರಾಜ್ಞೋ ಜಾನಪದೋ ಜನಃ |
ಸಮ್ರಾಪ್ತಃ ಸೋಽಪಿ ದೃಷ್ಟ್ವಷ್ಟ್ಯವ ಸಹ ಸರ್ವೈರನುವ್ರತಃ || 17 ||

ಋಕ್ಷವಾನರರಕ್ಷಾಂಸಿ ಜನಾಶ್ಚ ಪುರವಾಸಿನಃ |
ಅಗಭನ್ವರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪೃಷ್ಠತಃ ಸುಸಮಾಹಿತಾಃ || 18 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಏಕೋನಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

॥ ಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಧ್ಯರ್ಥಯೋಜನಂ ಗತಾನ್ವ ನದೀಂ ಪಶ್ಚಾನ್ಮುಖಾಶ್ರಿತಾಮ್ ।
ಸರಯೂಂ ಪುಣ್ಯಸಲಿಲಾಂ ದದರ್ಶ ರಘುನಂದನಃ ॥ ೧ ॥

ಅಥ ತಸ್ಮಿನ್ಮುಹೂರ್ತೇ ತು ಬ್ರಹ್ಮಾ ಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ।
ಸರ್ವೈಃ ಪರಿವೃತೋ ದೇವೈರೃಷಿಭಿಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ॥ ೨ ॥

ಆಯಯೌ ಯತ್ರ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸ್ವರ್ಗಾಯ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ ।
ವಿಮಾನಶತಕೋಟೀಭಿದಿವ್ಯಾಭಿರಭಿಸಂವೃತಃ ॥ ೩ ॥

ಪಪಾತ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ವಾಯುಮುಕ್ತಾ ಮಹೌಘವತ್ ॥ ೪ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಸ್ತೂರ್ಯಶತಾಕೀರ್ಣೇ ಗನ್ಧರ್ವಾಪ್ಸರಸಜ್ಜುಲೇ ।
ಸರಯೂಸಲಿಲಂ ರಾಮಃ ಪದಾಭ್ಯಾಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ ೫ ॥

ತತಃ ಪಿತಾಮಹೋ ವಾಣೀಮನ್ತರಿಕ್ಷಾದಭಾಷತ ।
ಆಗಚ್ಛ ವಿಷ್ಣೋ ಭದ್ರಂ ತೇ ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ರಾಘವ ॥ ೬ ॥

ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹ ದೇವಾಭೈಃ ಪ್ರವಿಶಸ್ವ ಸ್ವಕಾಂ ತನುಮ್ ।
ವೈಷ್ಣವೀಂ ತಾಂ ಮಹಾತೇಜಸ್ತದಾಕಾಶಂ ಸನಾತನಮ್ ॥ ೭ ॥

ತ್ವಂ ಹಿ ಲೋಕಗತಿರ್ದೇವ ನ ತ್ವಾಂ ಕೇಚಿತ್ಪ್ರಜಾನತೇ ।
ಋತೇ ಮಾಯಾಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ತವ ಪೂರ್ವಪರಿಗ್ರಹಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ತ್ವಮಚಿನ್ತ್ಯಂ ಮಹದ್ಭೂತಮಕ್ಷಯಂ ಸರ್ವಸಂಹ್ರಮಮ್ ।
ಯಾಮಿಚ್ಛಸಿ ಮಹಾತೇಜಸ್ತಾಂ ತನುಂ ಪ್ರವಿಶ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪಿತಾಮಹವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಮಹಾಮತಿಃ ।
ವಿವೇಶ ವೈಷ್ಣವಂ ತೇಜಃ ಸಶರೀರಃ ಸಹಾನುಜಃ ॥ ೧೦ ॥

ತತೋ ವಿಷ್ಣುಗತಂ ದೇವಂ ಪೂಜಯಂತಿ ಸ್ಮ ದೇವತಾಃ ।

ಸಾಧ್ಯಾ ಮರುದ್ಗಣಾಶ್ಚೈವ ಸೇನ್ಯಾಃ ಸಾಗ್ನಿಪುರೋಗಮಾಃ || 11 ||

ಯೇ ಚ ದಿವ್ಯಾ ಋಷಿಗಣಾ ಗಂದರ್ವಾಪ್ಸರಸಶ್ಚ ಯಾಃ |
ಸುಪರ್ಣನಾಗಯಕ್ಷಾಶ್ಚ ದೈತ್ಯದಾನವರಾಕ್ಷಸಾಃ || 12 ||

ಸರ್ವಂ ಹೃಷ್ಣಂ ಪ್ರಮುದಿತಂ ಸರ್ವಂ ಪೂರ್ಣಮನೋರಥಮ್ |
ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ತ್ರಿದಿವಂ ಗತಕಲ್ಮಷಮ್ || 13 ||

ಅಥ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪಿತಾಮಹಮುವಾಚ ಹ |
ಏಷಾಂ ಲೋಕಾಞ್ಜನೌಘಾನಾಂ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ ಸುವ್ರತ || 14 ||

ಇಮೇ ಹಿ ಸರ್ವೇ ಸ್ನೇಹಾನ್ಮಾಮನುಯಾತಾ ಮನಸ್ವಿನಃ |
ಭಕ್ತಾ ಭಾಜಯಿತವ್ಯಾಶ್ಚ ತ್ಯಕ್ತಾತ್ಮನಶ್ಚ ಮತ್ಕೃತೇ || 15 ||

ತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾ ವಿಷ್ಣುವಚನಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಲೋಕಗುರುಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಲೋಕಾನ್ಸನ್ತಾನಿಕಾನ್ಮಾಮ ಯಾಸ್ಯಂತೀಮೇ ಸಮಾಗತಾಃ || 16 ||

ಯಚ್ಚ ತಿರ್ಯಗ್ಗತಂ ಕಿಂಚಿದ್ರಾಮಮೇವಾನುಚಿಂತಯತ್ |
ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಕ್ತ್ವತಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವೈ ಸನ್ತಾನೇ ತು ನಿವತ್ಸ್ಯತಿ |
ಸರ್ವೈರೇವ ಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾದನಂತರೇ || 17 ||

ವಾನರಾಶ್ಚ ಸ್ವಕಾಂ ಯೋನಿಮುಕ್ಷಾಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಯಯುಃ |
ಯೇಭ್ಯೋ ವಿನಿಸ್ಮೃತಾ ಯೇ ಯೇ ಸುರಾದಿಭ್ಯಃ ಸುಸಮ್ಭವಾಃ || 18 ||

ಋಷಿಭ್ಯೋ ನಾಗಯಕ್ಷೇಭ್ಯಸ್ತಾಂಸ್ತಾನೇವ ಪ್ರಪೇದಿರೇ |
ತಥೋಕ್ತವತಿ ದೇವೇಶೇ ಗೋಪ್ರತಾರಮುಪಾಗತಾಃ || 19 ||

ಭೇಜಿರೇ ಸರಯೂಂ ಸರ್ವೇ ಹರ್ಷಪೂರ್ಣಾಶ್ಶ್ರವಿಕ್ಲವಾಃ |
ಅವಗಾಹ್ಯ ಜಲಂ ಯೋ ಯಃ ಪ್ರಾಣೇ ಹ್ಯಾಸೀತ್ಪ್ರಹೃಷ್ಣವತ್ || 20 ||

ಮಾನುಷಂ ದೇಹಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ವಿಮಾನಂ ಸೋಽಧ್ಯರೋಹತ |
ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಗತಾಶ್ಚಾಪಿ ಸಮಾಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸರಯೂಜಲಮ್ || 21 ||

ದಿವ್ಯಾ ದಿವ್ಯೇನ ವಪುಷಾ ದೇವಾ ದೀಪ್ತಾ ಇವಾಭವನ್ |
ಗತ್ವಾ ತು ಸರಯೂತೋಯಂ ಸ್ಥಾವರಾಣಿ ಚರಾಣಿ ಚ || 22 ||

ಪ್ರಾಪ್ಯ ತತ್ತೋಯವಿಕ್ಲೇದಂ ದೇವಲೋಕಮುಪಾಗಮನ್ |
ದೇವಾನಾಂ ಯಸ್ಯ ಯಾ ಯೋನಿರ್ವಾನರಾ ಋಷ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಃ || 23 ||

ತಾಮೇವ ವಿವಿಶುಃ ಸರ್ವೇ ದೇವಾನ್ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಚಾಮ್ಭಸಿ |
ತಥಾ ಸ್ವರ್ಗಗತಂ ಸರ್ವಂ ಕೃತ್ವಾ ಲೋಕಗುರುರ್ದಿವಮ್ || 24 ||

ಜಗಾಮ ತ್ರಿದಶೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಹೃಷ್ಟೈರ್ಹೃಷ್ಟೋ ಮಹಾಮತಿಃ || 25 ||
|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಶತತಮಃ
ಸರ್ಗಃ ||
